UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iasonis Mayni I. V. C. In ... Infortiati Partem Commentarii

In Primam Infortiati Partem Commentarii

Dal Maino, Giasone

Lvgdvni, M.D.LXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96944

Visual Library

Th. 990a

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IASONIS MAYNI I. V. C. IN PRIMAM INFORTIATI PARTEM COMMENTARII,

Recèns exactissimè recogniti, eáque diligentia, vt nihil desiderari possit.

Soc. Jesu Paderbornæ.

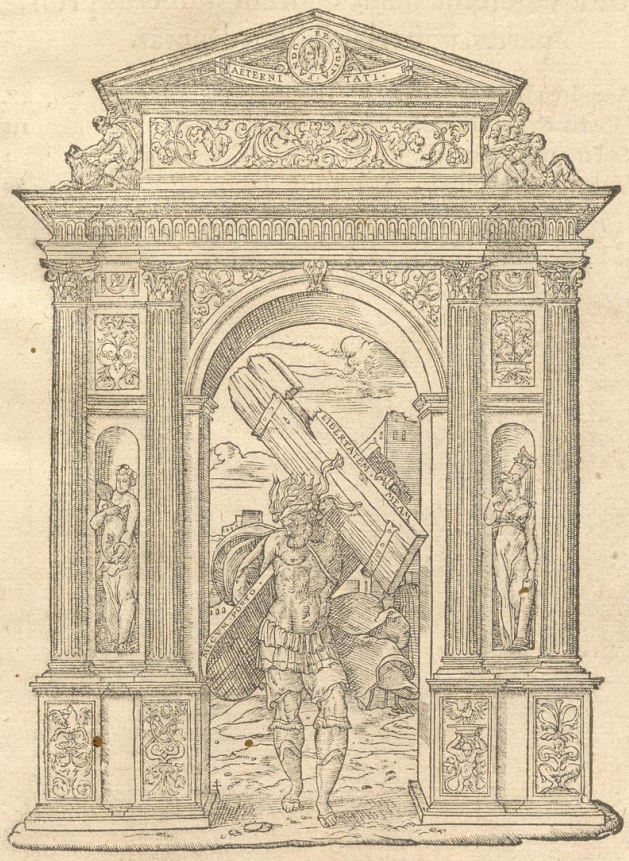

LVGDVNI,
Apud Hugonem à Porta.
M. D. LXIX.

O IX
10

Tituli voluminis huius quorum numerus prior, partes, posterior folium denotat.

1 Acquirenda hæreditate. 48.
1 Liberis & posthumis. 132
1 Soluto matrimonio. 2
1 Vulgari & pupillari. 80

Jasonis de Mayno Mediolanensis. I. C. in primam Infortiati partem Commentaria, cum Additionibus.

¶Solut. matrimo. quemadmodum dos petatur. Rub.

1 Ablatiui absoluti an, & qñ nõ faciũt conditionẽ. & nu. 2. & 3.
4 Dos qñ. an non, dici possit. & 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 23. 24. & 25.
5 Nulla est dos sine matrimonio.
6 Verbum, intelligitur, importat fictionem.
7 In his que sunt iuris, verbũ intelligitur, importat veritatem.
15 Mulier quando dicitur dotata.
16 Non est curandum qđ de ppriis nominibus resultet effect⁹.
17 Argu. ab etymologia vocabuli non valet in nõibus ppriis.
18 Verbum, petere, seu petitio. potest capi inquantum genus.
19 Verbum simplex potest recipere compositum.
20 Statutum lucrande dotis quando locum habeat. & 21.
22 Omnis diffinitio debet conuerti cum suo diffinito.
26 Statutum loquens de dote habet locum in dote congrua.
27 Dans modicã dotem ecclesie nõ per hoc efficitur patronus.
28 Dos est quoddam ius vniuersale. & nu. 30. & 34.
29 Que est differentia inter iudicium vniuersale, & generale & qđ in eius augmento. nu. 39. nu. 40.
31 Verbum relinquo, quid importet.
32 Titulus institutionis qualis.
33 Successio in dotem est successio in vniuersum.
35 Peculium est ius vniuersale.
36 Libellus generalis, vel vniuersalis pcedit in dote & vide. 38.
37 Fructus, vsure & interesse in dotem qui veniunt.

Ex ista Rubrica põt colligi tres cõclusiões. †Prima cõclusio est, qđ per istã rubricã cõfunditur regula, q ablatiui absoluti[a] faciunt pprie cõdõnẽ de futuro. nã isti ablatiui, so. ma. resoluuntur. i. si solutũ sit, vel fuerit matrimoniũ: non aũt si solueret in futurum: ergo nõ importãt pprie cõdõnẽ, q2 ppria cõditio est illa, q est de futuro. l. cũ ad presens. & l. itaq3. ff. si cer. pet. hoc et pbat in l. cũ querebat. ff. de ver. sig. & in l. ij. §. e. de hac regula habet in l. ab emptiõe. ff. de pac. vbi Bar. & alij. & tex. i l. a testatore. ff. de cõd. & demõ. & in l. euictis. ff. de euic. & in l. acceptis. ff. ad l. fal. & i l. fideicõmissa. §. cũ esset. de leg. iij. & in l. ij. §. videndũ. ff. ad tertyl. & in l. j. §. qdã filiũ. ff. de ꝯtab. & in l. j. C. qñ nõ pet. par. Ita et dr in l. ij. ff. qñ l3 ab emp. discedere. & in l. il-
2 lã. C. de colla. in fi. †imo fortius ablatiui absoluti non faciunt cõdõnem pprĩã, sed expssam. ita Bart. i l. j. ff. de cõd. & demon. Põdera et q ꝯ illam regulam est tex. in l. q fidẽ. ff. de trãsac. in verbo rato manente pacto. & reperio, q Ful. ibi põderat. & in l. ab emptione. de pac. & nihil refert. Itẽ facit alius tex. l. cum stip. in prin. ff. de ver. ob. vbi Bar. vnde Bal. i repe. l. j. in xj. oppo. ff. de lega. ij. dr, qđ qñ ablatiui absoluti cadunt sup certo & est sui natura, itellectu iuris certũ, vel d3 esse certũ, nõ faciunt cõdõnem. ita põderat tex. ibi. Aut cadunt sup incerto. & tunc faciũt cõdõnẽ. alibi Bald. in l. j. C. qñ lic. ab emp. disce. & l. j. in j. opp. C. qñ nõ pet. par. dicit, q ablatiui absoluti possunt stare tribus modis, aliquando cõditionaliter, aliqñ in vim cause finalis, aliqñ in vim suppositorum terminorum, vt ibi per eum.

3 Adde †q ablatiui absoluti aliqñ iducũt modũ. tex. est in l. facta. §. rescripto. ff. ad treb. ibi accepta a Titio pecunia. iuncto fi. illius. §. & ibi Alb. not. & adde tex. in l. de submersis. C. de naufr. lib. xj. i vbo nauiculario p vitiũ iudicis absoluto. & ibi gl. & i l. creditor. ij. §. fi. ff. q pot. in pig. hab. i verbo pecunia aũt. & ibi gl. & And. Barb. i c. examinata. de iudic. ver. mihi vr. vbi facit pulchram põderationẽ. ¶Scdo põdera qđ ex ista rubrica cõfundit doc. Bar. in l. j. in vij. q. ff. de cõdi. & demõ. vbi t3, qđ participia absoluta i ablatiuo absoluto faciunt cõdõnez: qñuis illa participia videant esse pteriti tpis.
4 ¶Tertio[b] no. ex ista rub. q et post solutum mrimonium dr
b dos, & ei⁹ nomẽ durat. & ad hoc no. istã rub. Pau. & alij Mo.
5 Et sic opponit, q †nõ est dos[c] sine mrimonio. l. iij. ff. de iu. do. l.
c fi. circa prin. ver. quare em. C. de do. añ nup. fm Pau. de ca. fuit tñ añ Bar. i l. maritus. §. j. j. e. q oppositio pcedit, qñ nec est, nec fuit mrimoniũ, s3 qñ fuit et solutũ mrimonium ppter reliquias dr dos. l. fi. C. cõmu. vtri. iu. facit nã hypothecaria a pncipio nõ pt stari sine pncipali. l. grege. §. si sub cõdõne. ff. de pig. tñ põt durare qñ semel fuit. l. ij. C. de luit. pig. Bar. in l. fideiussor obligari. in prin. ff. de fideius. Et ex hoc infert ipse Pau. ad qõnẽ quã dr habuisse de facto. Stat statutũ i ciuitate Senarũ, q mulier habẽs liberos non põt disponere de dote vltra quartam partem. reliquas vero teneat relinquere filiis suis. Pone, qđ sit vidua, an poterit testari de illa, q semel fuit dos, & dr, q sic: q2 eadẽ est rõ in vidua, q est i muliere nupta, & cum militet eadẽ rõ statuti &c. l. illud. cũ si. ff. ad l. aql. §. scdo q2 cõis sermo est. q vidua dr habere dotẽ et post sol. mat. & decisionẽ Pau. sequit Ale. hic & cõs. lv. j. vo. inci. cõsideratis verbis dicti statuti. & in cõsi. ciij. iij. vo. inci. super eo quo qrit, vtrũ statutũ latius idẽ Pau. de ca. in l. fi. ff. quãd. act. de pecu. est annal. vbi mouetur tribus fundamentis facit q decidit Alex. in consil. pal. de statuto Bon. dictante, q si moriatur mulier, sine filiis & ascẽdẽtib⁹, teneat reliquere tertiã ptẽ dotis fribus vtrinq3 cõiunctis, si extant: & si nõ extant, patruis, vbi cõsuluit qđ habeat locũ et in vidua ea rõne, q2 istud statutũ est factũ fauore agnationis, vt ibi p eum: que rõ etiã in vidua militat, l3 Vincent. doc. Bon. ꝯtrũ cõsuluerit pulchra rõne. Nã dicebat ipsa, q nõ est verũ, q rõ statuti sit fauor agnationis p3, q2 statutũ disposuisset, qđ relinqueret filiis patruorũ: sed rõ fuit, fm eũ3, ne mulieres blandetiis maritorũ seducant ad aliud testandũ, &c. Sed qñ est vidua, cessat ista rõ. Et pro rõne Vincent. facit tex. melior de iure in aut. vt immob. aut. nup. dona. ibi muliere quippe mariti seductionibus facile decepta tñ ego cõsului p Alex. ꝯ Vincentiũ p rõnẽ Alex. q statutũ sit fauore agnationis, qđ sic pbat q2 statutum dr. q teneat relinquere fratribus vtrinq3 cõiunctis. & patruis tñ, sed si nõ fuisset rõne agnationis quare nõ ita vterinis, quare nõ auũculis, cũ de iure cõi sit sublata dr̃ia agnationis, & cognationis. §. nullã. in aut. de her. ab intesta. Nec obstat si dicat, quare nõ sit filiis patruorũ. Nã est decisio Bal. in l. qđ vero cõtra. ff. de legib. qđ in statuto de patruo, non venit patruus magnus: q2 in patruo est pximior agnatio &c. Scdo mouebar, q2 statutũ mouetur ppter fragilitatem mulieris Bald. in l. ij. ix. q. C. de rescin. ven. & in l. ij. circa med. C. de adop. sed fragilitas militat etiã i vidua: ne ab aliis cognatis subducatur. Preterea statutũ istud est correctoriũ. l. fratres. C. de inoff. test. ideo d3 intelligi, vt minus ledat &c. ergo potius h3 locũ in vidua, que minus grauat, vt sensit Ale. in dictis consiliis. Frã. de Are. insistit & in puncto iuris vr tenere ꝯtrium, vc3. cõtra Bal. & Pau. mouetur: q2 l3 dictio dotata, verificetur in muliere que semel habuit dotem, tñ qualitas
a adiecta verbo d3 verificari & intelligi fm tps verbi. l. in delictis. §. si dãnũ extraneus. de noxa. Bar. in l. ex facto. ff. de vulg. & pu. Scdo mouetur. nã sol. ma. non dr amplius dos, s3 ipsum pmonium &c. vt est fundamentum Bal. l. j. C. vñ vir, & vxor. Tertio confirmat ex decisione Bal. in l. j. C. sine cẽsu, vel reliq. postmodum concludit q in q. Paul. bene concludit rõne, vt.
b s. dic vt hic per eũ, sed in statuto in quo loquitur Bald. in l. j. C. vnde vir, & vxor tenet contrariũ. (Ad ista fundamẽta. Are. rñde, q est verũ, q dos recuperata nõ est amplius dos, vt per Mod. Senẽs. hic in iiij. conclusione & dicã. j. in tertia cõclusione qñ ipsa mulier non tenet restituere alij, vel relinquere, sec⁹ si alij debet restituere: q2 tunc l3 recuperata est tamen dos iterum: sicut in hereditate, si heres adijt hereditatẽ, que non est alij restituenda desinit esse hereditas toto titu. ff. & C. ad treb. & j. ponam. in iij. cõclu.)
c Vltra scribentes considera, an soluto matrimonio dicatur proprie dos, nã Bar. in consilio qđ incipit, in questione Joannis Paroti rei cõuenti. declarat et qđ sol. matri. dicat dos. & allegat tex. in l. etiam. j. sol. mat. q etiam alij hic allegant. Sed cõsidera si ille tex. allegatus p Bar. pos-
6 sit retorqueri ꝯ eum. †nam ponderat illud verbũ, intelligitur, qđ verbum, intelligitur, importat factionẽ. l. si tibi homo. §. cũ seruus. ff. de leg. j. & in l. nec emptio. §. fi. vbi gl. fi. ff. de contrah. emp. & in c. ex studiis. & ibi gl. de presump. & Bar. in l. si is q pro emptore. ff. de vsucap. Bal. in l. furti. & in l. qñ. C. de fur. cum ergo vtatur verbo importante fictionem statutum nõ habet locum, q2 debet intelligi in casu vero. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. tamen defendendo Bar. considera qđ ibi non est verbũ, intelligitur, de per se, sed est ibi implicatiua etia3 propter quã fit quemadmodum constante matr. est vera dos, ita etiam sol. mat. q2 quoties vnum verbũ refertur ad duo expresse, vel implicatiue, debet fieri pariformis relatio. l. fin. C. de senten. & interlo. omn. iud. vbi Bar. dicit eum singularem. Sed potest responderi quod non est inconueniens, qđ respectu vnius stet proprie respectu alterius improprie. gl. in verb. manumitti. in l. ij. ff. de off. procon. & lega.

7 Adde tex. †no. in c. cum dilectus. de cõsue. in verbo electio. in tex. in c. qñ Abbas. de offic. dele. in verb. ad agendum. ibi Andr. Barbat. multa allegat ad hoc. Bald. etiam in c. bone memorie. de appel. dicit, q in his, que sunt iuris, verbum intelligit, importat veritatẽ. in his vero que sunt facti distingue vt ibi per eũ. ¶Scdo considera Bal. & Paul.

a ¶Ablatiui absoluti. Add bar. in l. ab emptiõe. ff. de pac. Bald. i l. j. C. de rescin. vend.

b ☞Tertio not. Adde Fel. dicẽ. ex cõi vsu et dotẽ, in proe. decr. vbi et de isto statuto dubitat. soci. li. j. cõs. xij. non sequendo. Pur.

c ¶Quod nõ est dos. Adde. l. fin. de do. promi. gl. in verb. nõ interueniãt in can. nostrates. xxx. q. v. c. consanguineorum. iij. q. iiij. glo. i c. & si necesse. de dona. inter vir. & vxo. Joã. An. in regula accessoriũ. de reg. iu. lib. vj. in mercur.

qñ determinat ꝙ ꝗuis sol.mat.mulier recuperauerit dotē,qꝺ tñ dicaꝛ dos allegat duos tex.in l.fi.C.cōia vtr.iud.ꝛ l.si soci⁹ ꝑ filia.ff.ꝑ so.ʒ mihi vr̄,ꝙ nihil probat,nā ibi tex.dicūt pater cio dedit ꝑ filia dotē,mortuo genero recupauit substantiam. Pōdera qꝺ ibi nō appellauit dotē simplr̄,sed cū adiūcto,vcʒ,
a substantiā,ꝙ homo mortu⁹ a nō est homo ꝓprie,ꝛ simplr̄.ista est regula Bar.in l.Luci⁹.§.quesitum.ff.de leg.iij.Ultra ergo alios potes allegare tex.i l.si cū dotē.§.si post.solutū.j.eo.vbi facta recuperatione appellat dotē.Sʒ ad illū tex.rn̄de,qꝺ ibi dos nō est ꝓprie recuperata,qꝛ ibi dos erat cōis pr̄is,ꝛ filie ꝛ sola filia egit ꝛ recuperauit.cōcordat ali⁹ text.i l.cū in fundo. ff.de iu.do.quā no.Bal.i l.ij.j.e.potes ēt allegare tex.in aut.sʒ ꝗuis.C.de rei vxo.ac.tñ ad illū tex.cōsidera,qꝺ sicut i hr̄ditate si hr̄s adijt hr̄ditatē,ꝗ non est alij restituēda desinit esse hr̄ditas:sed si sit restituēda,nō desinit esse hr̄ditas.ita i ꝓposito ꝗuis recuperet dotē quam dʒ restituere non desinit esse dos. Pro habenda veritate oīʒ suprascriptorū facias quatuor cō
8 clusiones in ista materia.¶ †Prima ꝯclusio est clara, ꝙ constāte mat.ꝓprie est dos.l.fi.C.de do.ante nup.qꝛ dos sine mr̄imonio ꝓprie esse nō pōt.l.iij.ff.de iu.do.pʒ ēt rōne:dos ordinaꝛ ꝓpter onera mr̄imonij.vn̄ vbi est mr̄imonium ibi est dos.
9 l.si is q.ff.de iu.do.¶ †Scd̄a ꝯclusio est,ꝙ sol.ma.añ restōnem dotis dr̄ esse dos,imo tūc cōpetūt ꝓprie priuilegia dotis,nam vt mulier possit repetere dotē,hʒ ꝓuilegiū ꝓlationis ꝛ similia: ꝛ tunc ꝓprie loquiꝛ iste tit.isto ēt casu hʒ locū.l.lex Julia.§.de fun.do.qꝛ subest rō ꝓhibitionis sexus,ꝛ fragilitatis.l.j.§.ꝛ cū lex.C.de rei vxo.ac.facit text.in §.j.Inst.qui.alien.lʒ, vel non.
10 ¶ †Tertia cōclusio est, qñ solutū est matr.ꝛ dos fuit soluta mulieri an dicaꝛ ampli⁹ dos.Teneo ꝑ ꝯclusiōe,ꝙ nō dicatur amplius dos,sed ꝓpriū ꝑrimoniū mulieris,sicut i simili postquā hr̄s apprehēdit res hr̄ditarias nō dr̄ ampli⁹ hr̄ditas.l. sed si plures.§.filio impuberi.ff.de vul.ꝛ pu.gl.in l.ij.ff.de acq.
b po.here.pe.vbi ēt.Bar.cū si.b Cōfirmaꝛ ēt ꝙ sol.ma.ꝛ restituta dote mulieri,cesset tunc lex Julia.de fun.dotali.qꝛ non dr̄ amplius dos.de hoc est tex.in l.iij.in verb.toties.ff.de fun.do. vbi dicit ad literam qꝺ quoties lex Julia prohibet,tunc competit actio mulieri.ꝛ ita tenet Bal.in l.j.C.sine cēs.vel reliqui. quam refert Are.hic.

Adde ꝙ idē tʒ Bal.in l.dotalē.ff.de test.mi.in l.prediū. in fi.C.de iu.do.in l.cū pr̄.§.cū dotale.vbi Imol. ff.de le.ij.ꝛ Imo.in l.cū vir.ff.de vsucap.ꝛ in l.ij.§.ꝙ si in pr̄is. j.e.ꝛ in l.Titio centū.§.titio genero.ff.de cōd.ꝛ demō.ꝛ Pau. de ca.in consi.xxiij.quod incipit aduertendum est.

c **Adde** ꝙ Pe.c de anch.in cle.j.de proba.tʒ,ꝙ vbi fit mētio de dote,presupponaꝛ mr̄imonium ꝑ text.quē dr̄ sing.in §.j.in auth.vt fratrū filij,qꝺ tñ intelligit verū,qñ nō agitur de preiudicio alterius,secus,qñ agereꝛ de alteri⁹ preiudicio.ꝛ ita saluat ꝯrietatē inter Inn.ꝛ Bal.ꝛ illud dictum Pe.de anch.refert ꝛ sequiꝛ And.Bar.consi.vj.inc.scriptū est
11 preclare.in j.vo.¶ †Primo tñ limita conclu.s.qñ dos esset recuperata a muliere,sed non iuste,qꝛ tūc dr̄ dos,ita loquiꝛ tex. in l.si cū dotē.§.si post.j.e.ꝛ in l.cū in fundo.§.qꝺ si mulier.ver. ꝙ si acciderit.ff.de iu.do.quē ad hoc allegat Bald.in l.ij.post
12 gl.j.eo.¶ †Scd̄o limita d qñ sol.ma.dos esset recuperata per
d alium,q hʒ eā conseruare mulieri puta ꝑ patrē:ita loquiꝛ tex. in aut.sed ꝗuis.C.de rei vxo.ac.ita ēt loqtur tex.in l.si socius pro filia.in pu.ff.pro socio.ꝛ in l.fi.C.cōia vtr.iud.probatur ꝑ bonum simile,qñ hr̄s adiuit hr̄ditatem non dr̄ amplius hr̄di
13 tas nisi illam teneaꝛ restituere toto tit.ff.ꝛ C.ad tre.¶ †Tertio fallit qñ in lege vel statuto esset expressa talis ratio que cōprehenderet ēt dotē restitutā,vel qñ essemus in tali statuto in quo non posset assignari nisi vna rō,que comprehēderet etiā dotem restitutā,qꝛ paria sunt,vel qꝛ rō expressa sit,vel ꝙ vna sola assignari posset.gl.est in ver.curauit.l.ꝗuis.ꝛ ibi Bald.ꝛ Pau.C.de fideic.Bal.in l.maximum vitiū.C.de lib.pret.Imo. in l.si vero.§.de viro.j.eo.ꝛ i istis terminis teneo ꝓcedere decisionē Pau.hic post Bal.in l.j.C.vn̄ vir,ꝛ vxor.¶ De statuto Senensi cōsidera,ꝙ ratio istius statuti sola est ꝓpter liberos, ꝗ militat,siue constet mr̄imonium,siue solutū sit,ꝛ adsint libe
e ri,ergo est licita extensio e stricta ad latā.gl.est i cle.j.in verb.eligaꝛ.de elec.ꝛ gl.in auth.vt hi q obl.se perhi.ha.res minorū.in ꝟ.ad curatiorē.ꝛ ibi Ang.ꝛ ita sustineꝛ decisio. Pau.hic.Et vltra tradita ꝑ Mod.ꝙ idē hic tenuit Pau.de ca.in l.fi.ff.qñ actio de pecu.est anna.vbi melius loquiꝛ.ꝛ latius finaliter idē concludit qꝺ hic,vt ibi ꝑ eū.Adde ēt ꝙ istā decisionem sequitur Alex.in consi.cij.in iij.vol.inci.super eo,qꝺ queriꝛ.ꝛ Alex. in consi.lvj.inci.ꝛ consideratis verbis dicti statuti,in j.vo.pre
14 dicta omnia corroboranꝛ ex his,que dr̄ in seq.q.¶ † Quarta conclusio est, qꝺ vbi non est matrimonium nec potest esse de presenti propter defectum etatis,tamen si pater vel alius destinauerit dotem tali puelle dr̄ esse dos ꝛ habet locum statutū de filia dotata.Stante ergo statuto ꝙ extantibus masculis, filia dotata non succedat:ergo si pater ei reliqt,puta mille in testamento,cōprehēdeꝛ ēt in statuto:ꝗuis non sit nupta.ista est gl.in ver.pupilli erit.ꝛ ibi Bar.in l.cū plures.§.cū tutor.ff. de admi.tut.Bar.in l.non est mirū.ff.de nup.ꝛ plene Bart.in l.titio centum.§.Titio genero.ff.de cond.ꝛ demō.Bar.in consilio.xxxj.vol.j.qꝺ incipit.quidā decessit intestatus.Bald.in l. non fine.C.de bo.que lib.in l.Deo nobis.C.de epi.ꝛ cle.in c.fi. de consue.in l.si pater.C.de sponsa.ꝛ in d.l.si plures.de veritate tamen istius articuli,qꝛ aliq tenent contra Bar.vide Ale. in consi.xiij.in iij.vol.qꝺ incipit circa primum dubiū,quo queritur vtrum ingressus religionis.ꝛ in consi.clj.in ij.vo.inc.viso themate suprascripto.ꝛ allegatis eleganter concord.ibi assignatis.

15 **Adde** † ꝙ Raph.Cu.consi.xl. inci.Unicus testator.tʒ, ꝙ mulier dr̄ dotata etiam si solū sit sibi assignata dos in testō ꝗꝙ nondū nupta.Et an legatū filie ꝑ dote dicatur condōnale,vel sub modo,vide subtiliter ꝑ Bald.cōs.cclix. inci.In Christi ꝛc.An legatū dotis.in iiij.parte fm impressio Mediolañ.¶ Glo.rub.diuidiꝛ in sex partes.In prima ponit duas continuationes.In scd̄a per viā no.rn̄det qōni.In tertia querit quare iste liber appelleꝛ Infortiatū:ꝛ allegat qnqʒ rōnes.In quarta ponit in quot tractat⁹ diuidaꝛ.In qnta qrit de duobus.s.an Dyrneri⁹ viderit istū librū ꝛc.In sexta ponit qñ cōpetat actio.scd̄a ibi,scd̄o not. tertia ibi, tertio quero quare iste liber.quarta ibi:itē tractat hoc volumen, qnta,ibi, quarto ꝛ vltimo.sexta ibi,item no.qꝺ dr̄.vel breui⁹ pōt diuidi in tres partes.In prima cōtinuat.In scd̄a ponit quatuor ꝗ sunt cōia ad totum librum.In tertia declarat verba rubrice.
16 ¶ In ea.gl.habes duas cōclusiones.† Prima,ꝙ nō est curādum,ꝙ de ꝓprijs nominibus resultet effectus,nam in primis habes tex.ꝙ si,mortuo patre,nascaꝛ posthum⁹ q voceꝛ noie patris,qꝺ illud nomē probaꝛ illū esse filiū eius q mortuus est, tex.est sing.in l.vxorē.ff.de manu.testa.quē text.dr̄ singularem Bal.i c.tuā.de ord.cog.sed ille text.nūꝙ mihi ꝓbauit illud qꝛ alia concurrunt vltra nomen propriū patris.¶ Scd̄o adꝺ illud,qꝺ dr̄ Jo.An.ꝛ ibi Can.in c.grauis.de deposi.vbi Joan. An.ꝛ refert dominam Milantiam vxorem suam solere dicere
f ꝙ etiā si noia deberent f emi magno pretio ꝙ deberet emi pulchrum nomen filio.Card.floren.in c.ij.de preb.inuehiꝛ contra illos q turpia noia ꝓgenitorū suorū filijs suis imponūt.hinc est,ꝙ Accur.glossator in l.facta.§.si in danda.ff.ad tre.multū gloriaꝛ de noie suo,imo plus dr̄ Joā.And.in d.c.grauis.ꝛ ibi Car.ꝛ Imo.per illum tex.in verb.Beliam.ꝙ precauere dʒ qs ne in aliquo confidat q habeat turpe nomē, ꝛ sic cognito nomine deposuerit res suas ꝛ eas perdiderit sibi imputet:qꝛ fuit
17 in negligentia.¶ † Scd̄a cōclusio Bar.est ꝙ argumentū ab
g etymologia g vocabuli non vʒ in nominibus proprijs ꝛ cū isto notabili transeunt oēs.hic.adde,qꝺ idem tʒ Bart.in l.j.ff.ad muni.Alb.in l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe.ꝛ ibi Alex.sequiꝛ Anto.de bu.in proe.decre.ꝛ est tex.ꝛ ibi gl.in l.fi.ff.ad muni.in pe. §.Licet omnes teneant ita,mihi vr̄ incongruū,qꝛ Bart.vult qꝺ arg.ab etymologia vocabuli fiat affirmatiue,qꝺ est falsum ēt in appellatiuis,qꝛ testm̄ est testatio mētis.ergo legatū esset testm̄ ꝛc.tex.est in l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe.ꝛ c.forus.in ꝟbo iudex.de verb.sig.dixi in d.§.appellata.arguit negatiue nō autem affirmatiue ꝛ de hoc vide in d.l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe.
18 ¶ Tu aūt considera,qꝺ inquantū Bar.tenet,† ꝙ verbū,petere,vel petitio,possit capi inquantū genus.Barto.pro certo istud non bene probat:qꝛ tex.alleg.per Bar.non videntur bene probare hoc.nā ista iura faciunt mentionem de petitione iudiciali,ꝛ extraiudiciali,sed qꝺ,petere,stet pro repetere non probant.Sed considera,ꝙ dn̄ Bar.dr̄ qꝺ verbū.petere, accipiꝛ vt genus seipsum declarat,ꝛ dr̄,qꝺ hoc verbū accipiꝛ pro genere.s.ꝑ qualibet petitione.d.l.amplius nō peti.ꝛ si reperiꝛ, eius est species.ꝛ si diceret probatur in l.petēti.allegata in gl. qꝛ nec ille tex.probat nam lʒ exponatur,petere.i.repetere.non tū sequiꝛ,qꝺ verbū petere sit genus.Scd̄o qꝺ gl.non dʒ exponere petere.i.repetere,qꝛ pecunia ibi fuerat mutuata in genere prout dr̄ Bar.in rubr.ff.si cer.pe.ꝛ qꝛ si sub verbo,peti,ex ꝓpria significatione cōplectereꝛ,repeti,vt species sub gn̄e frustra illa facta esset expositio petēti.i.repetēti.¶ Scd̄o cōsidera qꝺ iura allegata in gl.ꝛ ꝑ Bar.bn̄ ꝓbant qꝺ cōpositus pōt esse vt gen⁹,ꝛ cōprehēdere speciē sub se.i.cōprehēdere verbū simplex,verbū reddi.ff.de ver.sig.Cōfirmaꝛ qꝛ qꝺ verbū cōpositū vt est.repeto,possit cōprehendere verbū simplex sub se,vr̄
19 † rōnabilius,ꝙ qꝺ verbū simplex possit cōprehēdere cōpositū.nā in cōpositis dʒ fieri auctio.i.cōposita debēt augere.glo. in l.j.ff.depositi.qꝛ cōposita recipiūt augmentū.Bene fateor, qꝺ sepe

a ¶ Nō mortu⁹. Adde.c.i quadā de cele.mis.ꝛ i c. charitas.de peni.dist.ij.

b ☞ Bar.cū si.Facit doctrina ro. ꝯs.cxc.clare.j.dubio,dum ita limitat.l.ita cōstāte. j.de iure dotiū. Purp.

c ☞ Pe.adꝺ Jas. in l.nō hec.C.vn̄ cogn.Purpur.

d ☞ Adꝺ qꝺ etiā i l.socius.dr̄ dos qñ nulli ꝯseruaꝛ, puta qꝛ filia defuncta i mr̄imonio.ꝛ idē text.i l.cū i fūdo.i ꝟb.qꝺ si mulier in mr̄imonio.§.de iure do.Ad idē text. in §.illo.C.de rei vxor.ac. Purp.

e ¶ Est licita extēsio.adde Joā.de Imo.i l.dotalē. j.eod.

f ¶ Si noīa deberēt emi.Adꝺ docto.in c.ꝑ inquisitionē.de elect.

g ¶ Argumētum ab etymologia. Adꝺ tex.ꝛ gl.in l.tugury.ff.de ꝟ. sig.doc.in c.cleros.xxj.di.gl.i c. si cupis.xvj.q.j. gl.in c.clericus. xij.q.j.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝙ sepe v̾bū simplex cōprehēdit cōpositū ⁊ ponit̄ ꝓ cōposito ⁊ ꝯ̄iurib⁹ allegatis i gl.⁊ facit.l.cū ēt.C.de re.cre.pe.⁊ ibi Bar.⁊ Bal.no.in l.j.ff.quorū bonorū. Ultra ea,q̄ alias dixi legendo istā partez tu mō dic ordinatius cōtra Bar.dum vult,ꝙ verbum.petatur.possit capi ⁊ vt genus, ⁊ vt species, ⁊ similiter verb.reddere,dicas qd Bar.vr̄ seipsum cōfundere. nā primo vult,ꝙ verbum,petere.qd est verbum simplex.possit capi ⁊ vt genus ⁊ vt species. Et si capiatur vt genus cōprehendat verbum,repetere cōpositum ex ꝓpria significatione.l.semper generalibus.ff.de reg.iur. Postea vult,ꝙ verbum,reddendi,qd est verb.cōpositum capiat̄,vt genus.⁊ vt species,⁊ cōprehendat verbum,dare. Quare ergo nō sic in verbo repetere.nō capitur vt genus,⁊ vt species sicut in verbo reddēdi? Preterea iura bene volunt,ꝙ cōpositū capiatur vt genus ⁊ vt species qd est generalius. Et ideo verbum reddēdi vere capitur vt genus:⁊ comprehendit omnem actum dandi siue simpliciter,siue retro.l.cum qdam vxori.de le.ij.⁊ l.cum etiam.in verb.reddat.⁊ ibi Bal.in ij.no.C.de reb.cred.l.verbum, reddendi.ff.de ver.sig.tex.c.j.de adul. Sed qd verb.simplex capiatur vt gen⁹ ⁊ comprehendat cōpositum male dicit. Nec lex,amplius.ff.rē rat.hab.⁊ l.si decē cum petiero.ꝓbēt.lz ꝓbent,ꝙ verbum,petere,importat iudicialem,⁊ extraiudicialem petitionē. Nec obstat.l.petiti,cum gl.q2 pz responsio. Conclude ergo,ꝙ verbuz cōpositum,put verbū,reddere,⁊ repetere.pōt capi vt genus, ⁊ vt species,⁊ vt genus comprehendit simplex ex ꝓpria significatione.l.semper generalibus.ff.de re.iur. Verbum vero simplex non pōt capi vt genus ⁊ comprehendere verbum cōpositum. ¶ Circa hoc addo primo illud qd singulariter decidit
20 Sal.de ca.in l.si constante.C.de don.ante nup.† vbi querit,statuto ciuitatis Brixie cauet̄.qd,mortua in matrimonio vxore,sine liberis,maritus teneat̄ solum restituere tertiam partē dotis ⁊ reliquum lucret̄.an illud statutum habebit locū in dote ꝓmissa:dt Sal.ꝙ ibi vr̄ probare,ꝙ non ꝓpter verbum,restitui.qd presupponit datum. In ꝯ̄rium tū Sal.decidit,q2 mulier dr̄ dotata etiam si solum dos sit ꝓmissa.tex.est in l.cū post,§.j.ver.sed is.in gl.verb.hz dotem.ff.de admi.tu.⁊ arg.in l.si extraneus.iuncta gl.ff.de iu.dotium.ad idem facit.l.fi.C.so.mat. in verbo data dr̄ vel promissa.⁊ ita residet ⁊ dt esse tuti⁹. Reperio tū qd in isto statuto contrarium tz Ange.in consi.lviij. inci.quidam noie.P.motus:q2 verbum restituere,non pōt cōuenire nisi actuali doti non aūt promisse:tū opi.Sal.vr̄ affirmari per tex.⁊ Bar.in l.j.ff.quorum no.in fi.princ. Confirmat̄ ēt p eundē Bar.in cōs.cxxiij.inc.factū sic se hz, Titius,⁊ Sei⁹ fratres deuenerūt ad diuisionē.vbi decidit,ꝙ,mortuo patre.fratres deuenerūt ad diuisionē.⁊ in instrumēto dr̄,ꝙ confitet̄ recepisse centum ꝓ restitutione dotis,⁊ dt ꝙ verificatur in dote ꝓmissa:q2 verbum,restituere,importat idem qd dare.allegat.l.verbum reddendi.ff.de ver.sig. Sed aduerte vltra scribētes ꝙ exponere,petere,pro repetere est facere iniuriā iuriscōsulto. Videamus an possit saluari per.l.res in dotem date.ff.de iure do.iuncta doctrina Bar.approbata i rubrica.ff.si cer.
a pe.[a] Sez,qñ esset data species estimata iuxta.l.quoties.de iur.do.vel dic.ꝙ verb.petatur.stat bene in omni casu,⁊ si dixisset, repetatur,male dixisset:q2 nunꝙ repetitur illud,qd nō est datum. Nam debes scire,quod aliud est dos,aliud dos in dotem date.l.etiam.C.de iur.dot.l.quod dicitur.j.de impens.in reb.dot.fact. Soluto ergo matrimonio petitur dos,non res in dotem data.

Adde ꝙ Bal.cōsi.c.inc. In Christi ⁊c.mulier,⁊ marit⁹ in iiij.parte fm impress. Mediolani decidit aliū
21 pulchrū casum † circa statutū,ꝙ marit⁹ lucret̄ tertiā partē dotis ⁊c.s.qñ mulier nō dedit dotē,nec ꝓmisit.sed solū permisit, ꝙ maritus possideret oīa bona sua,an lucrabit̄ tertiā partem oīm bonorum mortua vxore:⁊ dt ꝙ non.sed qd dos dz declarari officio iudicis ⁊ qd declaratio dz fieri magis in dote vidue,quam in dote virginis. ¶ Inꝙtum Bar.diffinit dotem, istam diffinitionē vident̄ sequuti oēs excepto Ang.hic,⁊ in l.si predis.C.ad l.Fal.⁊ i cons.lxxix.inci.ad euidentiā. Saluatio.
22 Alex.non est bona † q2 oīs diffinitio dz conuerti cum suo diffinito,ita arguit iurisconsul.⁊ in l.j.ff.de dolo.⁊ ibi Bart.in §.dolum.gl.in l.nihil aliud.⁊ in l.fi.ff.de ver.sig.⁊ gl.in rub.extra de sum.Tri. Scdo q2 si sufficeret sumi diffinitionē a regula vl a cōiter accidētibus ,certe diffinitio in iure nostro non esset periculosa contra.l.oīs diffinitio.ff.de reg.iu. ¶ Scda solutio non plz propter.l.iiij.de pac.dot.vbi mulier debet sustinere virum. Unde defende Bar.nam iura allegata.s.ꝓcedūt qñ maritus eē promittit conuertere fructus dotis in dotē,⁊ augere dotē.ita dicūt tex.allegati maxie.l.iiij.ff.de pac.do.ita Bal. in l.pactū dotali.in fin.C.de colla. Imo.in l.si socer.§.Lucius.j.eod.Lud.Ro.hic.⁊ Alexā.inferius ⁊ hoc modo habes qd maritus effectualiter sumeret onera matrimonij, ex quo non collegit fruct⁹ q ad eū spectare deberēt.⁊ istud ēt hic Are.cō
23 siderauit alio fundamēto. ¶ † Inꝙtū. Alex.dt dos ꝓmissa[b]
b non est ꝓprie dos. Ego teneo ꝯ̄rium ꝙ in statuto loquente de dote comprehendatur dos promissa. Et primo per gl.in l.cuz post.§.j.ver.sed his.in verb.hz dotez.ff.de admi.tu.vbi mulier vr̄ habere dotem,qñ solum est promissa.facit.l.fi.C.so.matrim. ¶ Scdo cōprobatur,q2 statutum loquēs de dote verificatur in dote solum promissa, ꝓut supra dixi in prima lect.⁊ tū in statutis verba debēt ꝓprie intelligi.gl.in l.cum plures.§.cum tutor.⁊ ibi Bar.ff.de admi.tu.⁊ latius p Bar.in l.titio centū.§.titio genero.ff.de cond.⁊ demon.cum concor.s.allegatis.⁊ facit pro ista opi.tex.in l.de diuisione.in verbo cōstitute.⁊ ibi gl.j.e.⁊ ꝙ dos cōstituta sine traditione dicat̄ dos,est gl.in l.vnica.§.accedit.in verb.fecerit.⁊ ibi Sal.C.de rei vxo.act.vide in d.l.de diuisione.⁊ qd ibi no.j.eod. ¶ Tertio confirmat̄ ꝙ statutum loquēs simpliciter haberet locum in dote solum ꝓmissa,nam stante statuto ꝙ mortua muliere constante matrimonio vir lucret̄ dotē,hz locum in dote solum ꝓmissa.text.est in l.mulier.in prin.cum gl.j.ff.de cond.inst.in l.si donaturus.§.fi.⁊ ibi gl.ff.de cond.ob causam.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ Alex.vbi dicūt, ꝙ ista est cōis sententia.⁊ ibi cōsuluit Alex.in cons.suo.lxiij.in iij.vo.inci.stantibus his,que supra narrata sunt in fine. Pau.de ca.in cons.cxxj.inci.super primo quesito.no.Bal.in l.fi.C.de do.ꝓmis. Quis ꝯ̄rium teneat Bar.in d.l.iubemus.§.sane si hec.C.de sacros.ec.⁊ §.pe.in aut.de non eligen.scdo nub. ¶ Quarto facit illud qd vult Sal.in l.si constante.C.de do.ante nupt. quam supra retuli. ¶ Quinto facit, ꝙ stipulatio de dote lucranda habet locum nō tantum in dote data,sed ⁊ in dote ꝓmissa.l.ex morte.in fi.C.de pac.conuen.quam pro singulari allegat Are.hic,⁊ tamen stipu.debet stricte intelligi.l.quicquid astringende.ff.de verb.obl.⁊ ideo puto tutius addere ad diffinitionem Bar.illud verbum,promissum.

24 **Adde**, ꝙ ista opi.† ꝙ statutū loquēs simpl'r de dote hz locum in dote solum ꝓmissa tz Ang.consi.clxxx. inci. In Dei nomine ⁊c. Premitto ad euidentiam,dicens, qd secus esset, si statutū loqueret̄ de dote data, vel numerata:q2
25 tūc nō haberet locū in dote ꝓmissa. ¶ † Ultra scribētes circa istā diffinitionē moneo qōnem q2 p intelligentia, an dos exigua dicat̄ dos,reperio ꝙ Bal.in c.si ꝓponēte.de rescr.not.ibi esse tex.cum gl.ꝙ mulier dr̄ esse dotata,etiā si sit dotata i vno nummo tantum.adeo ꝙ statutum excludens mulierem dotatam habet locum etiam in muliere dotata in vno nummo.

Et Dicit ibi Bal.hoc ꝑcertum verū,si statutū faueat testamēto paterno.arg.gl.sing.in l.si qs priore.ff.ad Treb. ¶ Ego teneo ꝯ̄rium primo ex diffinitione Bar.hic.nā fm eū illa dr̄ dos que traditur propter onera matrimonij.nā in vno a
nummo non possunt supportari onera mr̄imonij. ¶ Scdo q2 dos dz esse cōformis,⁊ cōgrua respectu dignitatis ⁊ facultatum tā pris dotātis ꝙ mariti.l.si filie.ff.de leg.iij.l.quero.ff.de iur.do.⁊ vtrobiqz Bar.imo fortius dos nō dz esse minus legitima in aut.de triē.⁊ se.in prin.Sal.⁊ Ful.in aut.res q.C.eo.p
c illum tex.q2 dos succedit loco legitime.Bar.i l.Titio centū.§.Titio genero.ff.de cōd.⁊ demō. ¶ Tertio moueor p illum b
tex.volūt Bal.Sal.⁊ alij in aut.ꝓterea.C.vn̄ vir ⁊ vxor.vbi cōcludūt ꝙ illa aut.loquēs qñ mr̄imoniū eēt sine dote ꝓcedit ēt
26 si mulier sit dotata i solo nūmo,q2 nō dr̄ dos. ¶ † Quarto moueat me,q2 statutū loquens de dote intelligit̄ qñ dos est ꝯgrua secus si diceret ꝙ mulier sit cōtenta dote data ita. Bal.in l.si.
27 C.de do.ꝓmis.⁊ Bal.in aut.res que. ¶ † Quinto facit illud,ꝙ vult gl.in c.quicūqz.el ij.xvj.q.vij.vbi gl.tz qd dans modicam dotē ecclesie nō p hoc efficitur patronus:q2 modica dos non dr̄ dos,⁊ illam gl.pro sing.exclamant Can.⁊ maxime Abb.in
28 cōs.cvj.inci.casus super quo consulit̄ de iure postul.† Ex istis concludo ꝙ dos est quoddam ius vniuersale.

Adde ꝙ idē tz Bar.in l.si marito.§.fi.ꝓ illum text.j.e.⁊ ,in l.diuortio.§.ob donatiōes.j.e.tz Bal.in l.fi.§.preterea.C.de iur.do.⁊ in l.j.in prin.ff.de eden.⁊ in l.emptorē. c
C.loca.⁊ in l.frater a fratre.ff.de cond.inde. Imo. Lud. Ro.⁊ Alex.⁊ magis cōmuniter alij Mod. ¶ Adde pro limitatione ꝙ quemadmodum dos est ius vniuersale,similiter quasi dos.ita tenet Bar.in l.si cum dotem.§.fi.j.e. de qua quasi dote est tex.in l.si serua.in prin.ff.de iur.do.⁊ est gl.ord.in verb.ad priuilegium.l.ij.ad fi.ff.de priuile.credi.
29 **Et** † que sit differētia[d] iter iudiciū vniuersale,⁊ iudiciū ge-
d nerale ponit Spe.i ti.de ac.⁊ pe.§.sequit̄.ver.differūt.⁊ d
etiā gl.i c.ij.de libel.obla.i gl.magna vltra mediū.⁊ hec est proprie differentia:q2 in vniuersali cōsiderat̄ solū ius vniuersum, singule vero res vniuerse nō sunt i cōsideratiōe,⁊ ideo multa trāseūt cū vniuersitate q̄ p se nō venirēt.c.ex literis.de iur.pa.

a ☞ Lex pe. Ista saluatio nō ē bona,q2 ista rubrica nō cōprehenderet legē, extimatis.j.e.⁊ similes. Purp.

b ☞ Dos ꝓmissa. Dos ꝓmissa an dicat̄ dos,adde ꝙ lz iste dicat Bar.tenere ꝯ̄rium in §.sane.nō est verū q2 non loqtur in statuto de dote simpl'r, sed de dote data,vide Alex.i l.si donaturus.ad fi.ff.de cōd.ob cām. Purp.

c ¶ Dos succedit. Adde.l.qm̄.C.de inof.te. Pau.de ca.cōs.cviij.icip.sup eo de quo qrit̄.idē cōsi.cccxliij.inci.Catharina.querit̄.d.l.ij.

d ¶ Que sit differētiā. Add Bal.j c.ecclesia sutrina.de cau.pos.⁊ propri.

l.in modicis.ff.de Ih.emp.sz i gñali singulares q̃ sunt sub gña
litate sunt cõsiderabiles,vñ multa põt fieri in specie q̃ tñ nõ ve
nirẽt i gñe q ad agendũ.c.fi.de pc.in vj.si obligatione gñali.ff.
50 de pig. ¶ Pro ista opi.Bar.† q dos z quasi dos sint ius vni
uersale.vltra tria fundamenta Bar.est tex.optimus quẽ alle
gãt Mod.maxime Alex.in l.j.§.j.i ver.impẽse.ff.de do.ple.vbi
tex.in ver.vniuersitatẽ appellat dotẽ vniuersitatẽ.sed illũ tex.
ante Mod.originaliter allegat gl.i l.qd dz.ff.de impẽsis.Pro
ea opi.facit tex.in c.Raynutius.de testa.z ibi Ant.de Bu.no.
51 illũ tex.ad hoc p opi.Bart.q dos sit quid vniuersale,†ibi em̃
pater relinquit dotẽ filie p verbũ,relinquo,relatũ ad vniuersa
le importãs instõnez:qz particulare iportat legatũ.gl.est ord.
in l.his verbis.ff.de her.inst.gl.mag.i §.z hec qdem oia.in ver.
relictis.in aut.de her.z fal.igitur relatũ ad dotẽ importat titu
lũ instõnis qz est adiectũ v̾bo vniuersali.z tñ hoc reperit̃.di
cunt q tex.in d.c.Raynuti⁹.non ob.qz de iure cano.non est ne
cesse q relinquat titulo instõnis:merito ibi vz testm̃,z q de iu
re cano.nõ reqrit̃.ẽt refert Bal.in l.fi.C.fa.erc.qd ius cano.nõ
cõsiderat hos rigores,z solẽnitates.Adde q idẽ firmat Ale.
in l.inter cetera.ff.de libe.z posth.vbi dt q est cõis opi.Adde
tu q ẽt tz Bal.in aut.ex cã.C.de lib.prete.Ego aũt dico oppo
sitũ z teneo q ista so.est falsa,qz imo sicut de iure ciuili ad vali
ditatẽ testi reqrit̃ institutio ita ẽt reqrit̃ de iure can.qz qñ ali
c gd est clare decisum[c] de iure ciuili z nõ reperit̃ expressum de iu
re can.stamus iuri ciuili ẽt in foro can.nisi eẽt materia spũalis
aut peccati.Ad idẽ est gl.ord.i c.p venerabilẽ.q filij sint legi.gl.
in verb.vacãte imperio i c.lz ex suscepto.de fo.cõpe.no.in l.j.z
ij.ff.de ope.no.nũ.Bar.i l.puilegia.C.de sacros.ec. ¶ Scdo qz
nõ dz induci discordia inter ius ciuile z ius can.qñ nõ inueni
tur expressum.c.cum expediat.de ele.li.vj.glo.in c.cupiẽtes.§.
32 q si p viginti.de ele.li.vj. ¶†Tertio titulo instõnis est titul⁹
non solũ honorabilis.sed ẽt vtilis ppter ius accrescẽdi.vt di
cunt doc.in aut.nouissima.C.de inof.testa.vñ non est credẽdũ
qd papa voluerit auferre filijs fauorẽ.z istã partẽ tenẽt Pet.
de anch.Anto.de bu.Imo.z cõiter do.i d.c.Raynuti⁹.z ita tz
ipse Alex.sibi 3rius vbi dt hanc esse cõem sniam in cõsi.lxx.in
ij.vo.inci.viso cõsilio alias per me reddito.satis pz in c.si pr̃.in
verbo instituit de test.in vj.z sic sol.Alexã.z Imo.est falsa.z sic
opi.Bar.ad illum tex.vz.Non omitto q gl.in d.c.Raynuti⁹.
in verbo relinquẽs.z gl.in d.c.si pater.dicunt est necesse subau
dire,q pater relinqt titu.institutionis,z ille gl.sunt cõiter ap
probate fm Alex.in cõsilio pdicto.Istud põt persuaderi,qz in
illo tex.non dubitat̃ de validitate testi ergo presupponit q in
teruenit titulus institutionis.Adde.q Bal.in repe.c.si pr̃.de
testa.in vj.in ver.his premissis,venio ad secundum z formali
ter Alex.sibi contrarius cõsi.clxviij.v.vo.inci.ponderatis nar
ratis in themate.tenẽt,qd ideo in c.Raynutius.valet testm̃:
qz verbum,relinquo,fuit adiectum doti,quod est ius vniuer
salem:z sic tenent,quod ille tex.facit pro opinione Bartoli.

a ¶ Qñ aliqd est clare decisũ.Ad de tex.l.c.clerici.de iud.c.vl.de se cũ.nup.glo.sum me.x.dist.

b ¶ Legitime.ad de Pau.de cast.cõs.cviij.Sup eo de quo querit̃.z cõsil.cccxlviij.in pũcto queritur,

33 Adde q p opi.Bar,† q dos sit qd vniuersale.est cons.
Ang.lxxxj.inci.In Dei noie zc.do.Maria.vbi
infert qd successio in dotẽ est successio in vniuersum ius.z idez
34 Raph.cu.in cõs.cix.inci.dña Ioãna.in fi. ¶†Cõtra Bar.qd
dos non sit quoddã ius vniuersale,tenet in primis Bal.in l.
j.§.eo.vbi trãsferat̃ de ista opi.Nam fm eũ est fatuũ dicere,q si
petantur,x.noie dotis qd ista sit vniuersalis petitio.ex quo hz
certos fines improprie,vñ tz 3rium nisi vniuersale esset in do
te vt hr̃ditas z eẽt data in dotẽ.Idẽ tz Bal.in l.fi.C.de sent.q̃
sine cer.quãti.vbi dt veritatẽ,q cõis opi.omniũ est 3 Bar.dt
etiã q gl.in l.q dz.ff.de impensis.allegata per Bar.loquit̃ qñ
hereditas vel alia vniuersitas esset data in dotẽ,alias si fun
dus esset datus in dotẽ nõ est vniuersale nisi qua itum ad im
pensam.Idẽ tz Bal.in l.sed z si possessor.§.fi.ff.de iureiur.vbi
dicit q dos nõ est proprie ius vniuersale sed instar iuris vni
uersalis:Contra Bar.ẽt tz Ang.Rap.cu.z Pau.de ca.hic.z
cõcludit Rap.cu.qd dos est ius vniuersale aptitudine sed nõ
actu si vna res eẽt in peculio:si errat grauiter,qz qñ in peculio
non esset nisi vna res.adhuc actu est ius vniuersale,qz põt cre
scere.sunt verba tex.in l.quesitum.in prin.cũ gl.ff.de pec.facit.
l.sicut.§.si.qd cuiusqz vni.Contra Bar.ẽt tz Pau.de cast.hic,
qz non est bona eqparatio.Contra etiã opi.Bart.non dz dos
zc.argui sic,habeo q per iura noua.C.hodie dos vẽdicat̃.l.
in rebus.C.de iur.do.sed si dos esset ius vniuersale non potest
vendicari.tex.est in l.vẽdicatio.ff.de rei vẽ.vbi dicit,q peculiũ,
qz est ius vniuersale,non põt vẽdicari.Posses rñdere ex me
dulla verborum Bar.j.q res dotalis.i.corpus dotale bñ põt
vendicari.d.l.in rebus.sed ipsa vniuersalitas non põt vendica
ri.d.l.vendicatio.Scdo 3 Barto.facit,nam illud dz vniuersale
vbi licet oia corpora sint extincta,tñ adhuc durat ipsum ius
vniuersale,ita dicit ipse iurisc.in l.peculium.§.j.ff.de pec.sz illud
nõ est in dote.nã si dom⁹ dat̃ in dotẽ,z totaliter exincat̃,aut
cõsumat̃,desinit esse dos,z mulier desinit esse dotata,tex.ẽ in l.
j.ff.de iur.do.z in l.plerũqz.in pñ.ff.eo.qz ridiculũ esset,qd dos
remaneat tãq ius incorporale.Itẽ 3 Bar.est tex.in l.fin.C.de
sen.q̃ sine cer.quãti.nã si dos eẽt ius vniuersale.valeret snia in
certa.z tñ ibi dz q nõ vz:so.vt j.p Bar.Et tenẽdo istã partez
posset rñderi ad allegata in oppositũ,maxime ad tex.i l.j.i v̾b.
impẽse.de do.prele.z in l.qd dz.ff.de impẽ.qz rñdet̃ qñ vniuer
salitas eẽt data i dotẽ pcederẽt ille leges z similia allegata in
3rium.Difficultas est rñdere ad l.si marito.§.fi.j.e.qz loqt̃,qñ
fund⁹ erat dotalis,z sic particularis.z sic d.l.marito.§.fi.loqt̃
i re particulari.Ad illũ tex.rñdet Ang.q fructus augẽt dotẽ.
i.cõuertunt̃ i dotẽ,sed hoc ẽ rediculũ.põt rñderi ad illũ tex.qd
ibi loqt̃ i re particulari.z qd fruct⁹ augeat dotẽ fateor.sz tex.
loquit̃ de fructib⁹ q fuerũt pcepti ante mr̃imoniũ.ita clare dt
tex.p portiõe anni quo nupta nõ fuisset isto casu,est idubita
tũ q fruct⁹ pcepti añ mat.augẽt dotẽ.tex.est.i l.videam⁹.§.añ
mr̃imoniũ.ff.de vsur.l.dotis fructus.§.j.ff.de iur.do.z tex.for
malis.in l.si añ nuptias.j.e.z rõ est.qz ex volũtate mulieris ta
les fructus vident̃ dati cã additamẽti dotis.ita dt tex.i l.ẽt.C.
de iu.do.quã allegat Bar.hic.z i l.inter socerũ.§.cũ inter.ff.de
pac.do.Et sic põderã rõnẽ harũ.ll.nã qd fruct⁹ augeãt,nõ est
ex natura vniuersali.vt dt Bar.hic.sed ex natura additamen
ti,qz intelligunt̃ additi.Ista so.est verissima quãtum ad pmaz
partẽ illius tex.sed caue,qz tex.ibi in scda parte loquit̃ de fru
ctibus pceptis post matri.ibi,post matrimoniũ,z in talib⁹ fru
ctibus cessat so.z tex.allegati,qz augẽt dotẽ nõ alia rõne:nisi,
qz est qd vniuersale.tñ cõsidera q gl.ibi:z gl.i l.diuortio.§.ap
paret igit̃.in verb.venire,j.e.cũ mysterio tz,q fruct⁹ pcepti añ
mr̃imoniũ augẽt dotẽ.sec⁹ i fructib⁹ pceptis post,qz nõ augẽt
dotẽ.nec quasi dotẽ.Cõclusiue nõ recedatis ab opi.Bar.vcz,
q dos sit quoddã ius vniuersale intellectuale.Limita tñ hãc
conclusionẽ Bartoli.vt sit vera ex parte mulieris sed non ex
parte mariti.Et sic ex parte mariti fructus non augẽt dotem,
nec veniunt iure actionis.sed officio iudicis mercenario:imo
nec veniunt.nisi post biennium.vel lite contestata.l.fi.§.pter
ea.C.de iur.do.ita Bal.Ang.Imo.in l.si marito.§.fin.j.eodẽ.
35 ¶†Vltimo aduerte,inquantũ Bar.reprehendit diffinitionẽ
Azo.non bñ reprehendit.qz indubitatum est qd peculium est
ius vniuersale z oẽs fatent̃.z tñ iurisc.qñ diffinit qd sit peculiũ,
non diffinit sicut Bar.facit:nã dt Bar.qd peculium est q da
tur p patrẽfamilias filio vel seruo.l.peculiũ.§.ex his.ff.de pe.
¶ Ex tota practica Bar.habes colligere tres no.cõclusiões.
36 Prima†cõclusio est q pcedit libell⁹ gñalis.vel vniuersalis
in dote,z gñr in libello sufficit dicere.peto dotẽ absqz expssiõe
rerũ particulariũ dotis.vel qtitatũ:qz regula est qd in vniuer
salibus,vel gñalibus sufficit petitio gñalis vel vniuersalis.ẽt
si opponit̃ a parte,vt hr̃ in l.edita.C.de edẽ.Imo ẽt si ad vnaz
speciẽ actũ esset tm̃modo,nihilominus venit in cõdẽnationem
oẽ id qd reus reperit̃ possidere de vniuersitate tpe snie.Spec.
de ac.z pe.§.sequit̃.ver.sz q̃ est differentia.p l.iiij.z l.si quo tpe.
z l.itẽ veniunt.§.si qs.ff.de pe.he.Inn.in c.cõquerente.de offi.
ord.Panor.in c.ij.de lib.ob.Nõ sic est in actione gñali fm do.
37 vbi proxime. ¶†Scda cõclusio est.qd fructus.vsure,z inter
esse in dotẽ veniunt z debent̃ iure actionis de dote,vt est tex.in
l.si marito.§.fi.vbi Bar.j.e.z sic nõ offic.iu.merce.qz est de na
tura cuiuslibet iudicij vniuersalis.In alijs iudicijs particula
ribus secus est:ergo illa,z alia nõ veniũt iure actionis.sed of
ficio iudicis mercenario.Et ex hoc sequit̃ in practica no.effe
ctus:qz lz i libello.vel in petitione porrecta p mulierẽ nihil sit
dictũ de fructib⁹ z iteresse,z accessorijs,tñ lata snia sup dote
põt peti de p se nouo iudicio,qz iure actiõis debent̃,sed si de
berent̃ off.iu.mercenario data snia expiraret.l.iiij.C.depositi.z
ad hoc bñ facit qd volũt glo.ord.q expẽse non solũ debent̃ zc.
vt est gl.no.i l.iij.§.si rẽ.ff.de le.iij.z gl.fi.in l.nõ solũ.ff.de rei vẽ.
38 ¶†Tertia cõclusio.z vtilis est.z collegitur ex practica Bar.
subtiliter inferentis q pcedit libellus z snia vniuersalis super
dote data,q nec in libello nec in pcessu nõ sit facta liquidatio
qtitatis dotis,qz sufficit q post sniam in executiõe fiat liqui
datio,in alijs iudicijs nõ est sic.dato q libellus gñalis proce
deret,qz pars non opponeret.tñ est necesse in pcessu postea p
bare.gl.est repu.si.z in l.j.§.si qs argentũ.ff.depositi.l.si cũ rem.z
ibi Bar.post gl.si.de rei ven.Bar.in l.in actiõe.ff.de fur.z tñ in
dote pcedit ẽt si non fiat liquidatio in processu,z qd velit hoc
Bar.patet ex tex.quẽ allegat in l.fi.C.de sen.q̃ sine cer.Cõtra
Bar.tenet Rap.cu.Pau.hic,z Pau.z Sal.in d.l.fi.C.de sen.
q̃ si.cer.quanti.z Bald.in l.j.in prin.ff.de eden.z semp in addi.
Spec.in ti.de sen.q imo in hoc non procedit libellus gñalis,
mouetur per text.in l.fin.C.de sent.que sine zc.nec est bona so.
Barto.quod ibi esset omnimoda incertitudo propter text.ibi
in verbo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

sñ verbo vel dote data.z in verbo repeteretur,z dicere q̃ sunt verba iudicis vel imperatoris nõ sunt reales solutiones. Ego teneo opi.quã tz Bar.z Ang.in d.l.fi.z Bar.in l.ã.i prin.post gl.ibi.ff.de eden.per Bath.in no.cxxj. ¶ Et vltra scripta omnium confirmo opi.Bar.cũ medijs. ¶Primo moueor per optimum simile:nã procedit libellus generalis,seu vniuersalis super legitima filij in libello si filius dicat,peto legitimam.etiaz si non exprimat quãtitatem legitime ita concludit singulariter Bal.in c.conquerente.post Inn.ibi de off.ordi.sed bonum est argumẽtũ de dote filie ad legitimã filij,cũ dos succedat loco legitie fz Bar.in l.titio cẽtũ.§.titie genero.cũ gnor.ff.de cõd.z demõ. ¶ Sc̃do z fortiꝰ,p opi.bar.q̃ pcedat libellꝰ gñalis.ꝛc. clarũ est q̃ pmissio icerta i dote vz,ter.est i l.ij.C.de do.pmis.z l.j.vbi gl.eo.ti.sicut valet promissio generalis,z incerta in dote,ita etiã vz libellus z incerta sententia.ista est bona conclusio.si vz promissio incerta,valet etiã libellus, igitur valet ſcẽtia incerta:ita dicit ter.in §.curare.Inst.de actio. Confirmatur etiã fortiꝰ,q̃ ex quo promissio incerta valet sub dote etiã si dos nõ cẽt qd vniuersale,dz admitti petitio,z sñia incerta: q̃ ex quo promissio incerta permittit a iure est in potestate libellãtis dare libellũ:ergo libellꝰ incertꝰ debet admitti.l.j.§.q̃ añt.z ibi Bar.ff.quo.leg.z Bar.in l.vbi añt nõ apparet.§.illo ff.de ver.obli.z tũ ad ista duo vltima licet correlaria potest responderi.z primo ad §.curare.q̃ quãdo promissio incerta vz de iure cõmuni vt est de promissione interesse,tunc valet libellus incertus,sed in dote valet promissio incerta iure singulari fauore dotis gl.est z ibi Bart.in l.j.C.de do.pmis.i l.cũ post.§. gener.ff.ꝺ iure do.z tãgit Bar.in l.j.j.eo.z tunc habet locuz.§.
39 curare. ¶ Tertio vltra scribẽtes,q̃ si dos sit ius vniuersale,sequitur aliꝰ effectus in practica,q̃ augmẽtũ dotis virtualiter est ipsa dos. Ex hoc sequitur qꝺ sicut valet donatio inter patrem z filiũ de dote.l.Pomponius philadelphus.ff.fami.erc. gl.in l.ij.C.de inof.don.Bart.in l. frater a fratre.i vlt.q.vbi dixi.ff.de cõd.inde.ita valebit,p augmẽto dotis. ita repeti in spe
40 cie Fran.de Are.in l.placet.ff.de acq.her. ¶ Et vltra eum confirmatur qꝺ iuris est in dote,idez in eius augmento. text.est in l.etiã,z ibi no.Bar.C.de iure do.vide tamẽ.l.si cõstante. C.de dona.ante nup. ¶ Item cõfirmatur ista cõclusio per tex.optimuz in auth.de equal.dõt.§.aliud quoqz,qꝺ priuilegiũ prelationis in hypotheca non solum habet locum in dote,sed etiaz in augmento dotis:z per illum text.not.ibi. Angel. q̃ quãuis priuilegia sint stricte intelligenda,tamen priuilegiũ,quod datur dori,datur etiã augmẽto dotis. Item pondera, q̃ tex.in l. etiã.C.de iur.do.est valde solennis,q̃ licet stipulatio sit stricte intelligenda.l.quicquid adstringẽde.ff.de ver. oblig. tamẽ stipulatio,que facit mẽtionẽ de dote trahitur etiã ad augmentũ dotis tex.in d.l.etiã quem text.no.Bal.ibi in ij.nota.q̃ dictum Aretini reputat mirãdum in l.si in testameto.j.de vulg.z pupil. Istud est,q̃ etiã in stricta significatione,qꝺ est in dote,etiã est in augmento. Ultimo adde Paul.Cast.in l.cũ pater. §.puter filie.in lectura Bonoñ. ff.de leg. ij. vbi formal in terminis questionem. Pater dotauerat filiam,z dotem tradiderat: postea donauit eidẽ filie que tam scrinia cũ pãnis lineis,z localibus cõsuetis,fuit dubitatũ,nũquid ista donatio valeret,z ꝺt, q̃ qdã doctores cõsuluerũt,q̃ nõ valeret:q̃ donatio inter patrẽ,z filiũ in potestate nõ valet. Secũdo per text.qui stringit. in d.§.pater filie. Sed ipse cõtrariũ cõsulit:q̃ quod iuris est in dote,est etiã in augmento dotis.d.l.etiã. Sed donatio facta de dote per patrẽ valet. Ergo ꝛc. Hãc decisionẽ Pauli sequitur Aler.cõsi.xxij.in cap. vtcunq. vtcrerur prima cõsideratione dicendum dicta bona circa fi.z ita consului his diebus in ciuitate Placentina,z obtinui.

LEX I.

1 Instrumentorum eiusdem dici,quod prius.z 3.z 4.7.
2 In dubijs pro dote pronuntiandum est.
5 Dictio.plus,an releuet in teste.
6 Collatio pape prefertur facte ab ordinario.
8 Causa dotis priuilegiata.
9 Iura noua cessant in speciale fauore.
10 An generalis renuntiatione an veniat legitima.
11 Priuilegia dotis ad quid concessa.
12 Fauor versatur in procreandis filijs.
13 In honoribus adip.scẽdis preferꝰ qui habet filios nõ habẽti.
14 Sterilitatis incommoda.z 15.z vide nu.42.
16 Priuilegia alij.z quando transmissibilia.17.z 18.19.
20 Instantia dotis quo tempore pereat.z vide nu.21.
22 Dilationibus breuitatis non voluntur substantialia iudicij.
23 Pater presumitur dotare de paternis filiam.z vide.25.
24 Pater an teneatur dotare filiam saltem de iure canonico.
26 Auus paternus an teneatur dotare neptem.z vide.27.
28 Quando pater est inops z mater diues, tunc tenetur dotare filiam sicut in alimentis.
29 Frater an teneatur dotare sororem.z nu.30.
31 Frater tenetur dare sororem vtrinque coniunctam.
32 Contractus,an vitietur ob incertitudinem.
33 Res mobilis dotis an possit alienari.
34 Dictio quam,est repetitiua.
35 Dictio semper,verificatur in his,que habent temporis inter uallum.
36 Quoties vna vtilitas publica preferatur alteri.
37 Quoties fiscus venit ex causa lucratiua est iudicandum contra eum.
38 Utilitas publica prefertur priuate fallit.39.
40 Lex introducta fauore publico est ampliada.
41 Instantia triennalis cur sit inducta.
43 In matrimonio sunt tria bona,scz fides,proles,z sacramẽtũ.
44 Verbum necessitatis quid importat.
45 Haber apud scholas malleans an possit repelli.46.
Scholare alium impediente quid iuris,z nu.47.
48 Scholares non reperientes domum possunt cõpellere quem ad locandum sibi domum.
49 Doctorum appel.non veniunt scholares etiam in materia fauorabili.
50 Scholaris licet sit scriptus in matricula si nõ studet nec scholas intrat non gaudet priuilegijs scholarium.
51 Causa studij,z dotis concurrunt,z equiparantur,z 52.

Dotis causa.

Iste lex bene continuat a per Bar.h.ꝺ. propter fauorẽ reipub. qui versat circa sobolẽ,pcreandã dos
1 est priuilegiata.h.ꝺ.fin cõiter scribẽtes. ¶ Hot.
a j.a ex isto tex.fin figurationẽ casus Bar.Dy. Bal.z aliorũ,q̃ si reperiant duo instrumẽta eadẽ die confecta,z nullo modo appareat de prioritate,z posteriozitate,presumitur,q̃ instrumentũ dotis sit prius factũ, z in ambiguis pro dote pronuntiandũ est.l.in ambiguis.ff.de regu.iu. Ista est conclusio Bar. cũ quo omnes tenent. Amplia istã regulã Bart.quatuor modis. 2 Primo vt istud priuilegiũ q̃ instrumentuz dotis presumatur prius factũ cõpetit nõ solum mulieri, sed etiã trãsit ad quẽcũqz etiã extraneũ,ad quẽ transiit ipsa dos,z nõ solũ pcedit ex parte mulieris,sed etiã viri,qui ageret pro dote soluenda. Et est ratio,q̃ cũ istud priuilegiũ detur ipsi doti,non autẽ ipsi mulieri.ꝺ.in ambiguis.ideo transit ad quẽcũqz ad quem transit ipsa dos,ita firmat Bar.super scda glo.ibi reseruo dicendũ. Hinc cõsidera,vtrũ istud priuilegiũ trãsiret in cessionarium. Prima cõsideratione videt,qꝺ sicqz quicquid est transmissibile,est cessibile,quicqd trãsit ad heredem extraneũ transit etiam ad cessionariũ.l.ex pluribus.ff. de admi.tuto.z istud trãsit ad hẽdes:tũ istud nõ affirmo,q̃ ista regula est bona negatiue nõ affirmatiue,probat in actionibus actiuis,que transeunt ad heredes,z tũ nõ cedunt. ¶ Sc̃do amplia,vt pcedat, etiã si mulier cõtenderet cũ fisco,adhuc psumitur prius instrumentum dotis.ita ꝺt Bal.in l.dotis.C.de iure do.in l.ad erationem.C.de do.pmis.z circa istud vltimuz vale instistit Ale.
3 dic vt p eum hic. ¶ Tertio amplia ad inifin cõtinens salariumꝺ doctoris legentis:q̃ cã studij,z dotis eqparãt,vt p bar. hic in fi.gl.post gl.vbi diceꝝ,z ita in specie firmat Bar.z Alex. hic. ¶ Quarto amplia tu vltra scribẽtes qꝺ istud instrumẽtũ, dotis etiã hz locum i pia cã.ita tz in specie No.in repe.aut.similiter.C.ad l.falci.in xij.speciali pie cause inter ẽctus.z ibi refert aliqñ fuisse cõsultum p Frã.Alber.de Are.monebat,quia istud habet locum i fisco.l.j.z ibi Bart.C.de iure fisci.li.z.ergo idem dicemus in pia causa que equiparatur fisco.l.fi.C.de sac. san.eccl.Cõfirmo per optimum simile,quia si reperiatur duo instrumenta eiusdemqz testatoris facta eodẽ die,in vno fit reiectum aliquid pie cause,in alio non prefertur illud,in quo nõ esset solum instituta pia causa,sed in quo esset sibi aliquid relictũ.ita in specie decidit Lud.Rom.in ꝺ.repe.auth.similiter. in xij.speciali qꝺ habet inter vltimas,volũtates.z ita consului de
b facto Brixie p hospitali magno,z sic fuit iudicatũ. b facit regula.l.sunt pone,ff.de relig.z sump.fu.dũ facit text.i c.fi.de re iudi.z in c.in his.in prin.de priuil. ¶ Limita ꝺictã regulam
4 Bar.z doc.aliquib9 modis,† Primo limita procedere,qñ talia instrumẽta sunt cõfecta duob9 diuersis notarijs eodẽ die si autẽ essent cõfecta ab eodẽ notario eodẽ, die,tũc ex ordine protocolli illud qꝺ esset prius scriptũ prius confectũ, diceret q̃ ẽctus qui est prior in scriptura cẽsẽt potior in tẽpore.l.quoties.ff.de vsufr.z l.si cõis seruus, ff. de stipu. ser.z nõ cũdo p mẽdicata suffragia habeo ter.z ibi Bar.no.ad hoc.in §.gb9.i prima cõsti.C.circa iunẽ.Bar.in l.ij.§.prius.in fi.ff.de vulga.z pup.Bal.in §.quib9.in prima cõsti.C.z no.idẽ no.Bal.in l.de

a No.j. Adde i hac materia portatis instrumẽti Jas.in l. §.ita sit vult.no.ꝺ leg. j.Fel.late i c.pastoralis.de rese. Purpur.

b Judicatus. Qꝺ opinio q̃ tenet aume tenea tur, adꝺ Jas. i l. j.in prima lectura C.de iu. Tri. Et rõne ecclesie recedit a cõib9 regulis.ca.magnũ c. sedul. xxxviij. diſt.c. retulerũt. de conce.diſ. nij. Philip. Decius in sermone consiliari antequã. ij.dubio. Purp.

rebus.C.de don.ante nup.¶Scdo singulariter limita qn̄ talia instrumēta essent.cōfecta eodem die, sed in vno eorū esset dies ⁊ hora diei:in alio nō esset hora,sed solū dies,certe istrumentū habēs tēpus magis determinatū,dꝫ preferri in materia prelationis,eo qz est certa ꝓbatio.Ita dicūt Marti.Sylima.Cy.Sal.Bar.Bal.⁊ alij in l.de rebus.C.de do.ante nup. Sal.i l.si debitor.C.d priule.fisci.Jo.d pla.i l.j.C.de iure fis.li.x.

Adde qd pro ista regula facit dictum elegās Bal.in l. ab hostib⁹.§.sz qd simpliciter.ff.ex quib.cau.ma-
5 io.vbi dt† ꝙ lz al's dictio.plus,nihil releuet i teste:vt p Bar. in l.Celsus.ff.de vsucap.per doc.in c.fi.de dila.tamen si i interdicto vti possidetis,testes sunt hincinde pares ⁊ testes vnius partis dicunt de eodē tpe cū dictione ⁊ plus,melius probant ⁊ istud dictum Bal.sequitur Are.in c.cū cām de testi. ⁊ p illd dictū Bal.⁊ alia que supradicta sunt,fuit alias cōsultū quod qn̄ sunt duo instrumēta confecta eodē die,⁊ in vno constat de hora,in alio non,prefert illud in quo cōstat de hora, vt referūt Mod.in c.pastoralis,in prin.de rescr.Licet in ꝯriū fortiter stringat,qz probatio,que fit solū de die, satis dicit certa, ⁊ liquida:ex quo lex de illa cōtentatur,⁊ nō requirit horā, ergo probatio que fit etiā de hora nō dz offuscare hāc ꝓbationem:qz illa hora potuit esse ⁊ ante, ⁊ post aliud instrumētum.
6 ¶†Ista regula alias multū notabat in curia Roma. in pulchra qōne,duo cōtendebāt sup collatione vnius bn̄ficij:clarū est ꝙ si vnus habet collationē beneficij a papa alius ab ordinario si non apparet de prioritate tpis debet preferri qui hz collationē a papa.tex.est in c.si a sede.de preben.in vj.no.Bal.
a in l.si duas.p illū text.de excusa.tut.Similiter a si vnus habuit collationē ab episcopo ⁊ alius ab eius vicario eodē die,presumitur collatio episcopi precessisse.ita dicit sing. Cal.in cōsilio secundo posito in tit.de offi.vica. Accidit modo casus,qd in collatione facta per ordinariū erat dies ⁊ hora determinata,in collatione vero pape nō erat hora quis debeat preferri: fuit valde disputatū Rome,⁊ certe propter predictā regulaz vī qd collatio ordinarij debeat preferri collationi pape,eo qz habebat tēpus magis determinatū,⁊ isto mō magis eleganter limitat tex.in d.c.si a sede apostolica. ⁊ ista regula fortiter stringit pro parte ordinarij. ¶In ꝯriū p aduocatos.Rome multa adducebant:maxime ponderabat gl.Jo.An.in c.duo-
b bus,in verbo si nō appareat.de rescr.in vj. vbi dicit,ꝙ collatio ordinarij prefertur quando expresse apparet de prioritate hore,qz dicebatur,ꝙ ordinarius cōtulit tali die ante tertiam instrumētū vero pape dicebat,ꝙ ꝯtulit post vesperas,isto casu dt Jo.And.qz certitudine apparet de prioritate hore collatio ordinarij prefertur ergo vult, ꝙ si in collatiōe ordinarij esset hora.in collatione vero pape nō esset hora, tunc pfertur collatio pape,qz certitudine nō apparet de poritate.¶Scdo ponderatur gl.in d.c.duobus.qd appositio hore nō est de cōsuetudine,ergo nō est imputandū impetrāti a papa si nō fecit apponi horā.¶Tertio arguebat v[?]a ratione,nā licet in collatione beneficij,facta per papā non sit apposita hora,tū potuit esse,ꝙ fuit prior ⁊ potuit esse,ꝙ fuit posterior:ergo sumus in dubio,sed tex.est clarus in cap.si a sede, de preben.in vj. vbi in dubio presumitur collatio pape precessisse.Prima tū opin. est verior.⁊ ita credo.ꝙ fuit obtentū Rome.¶Tertio limita
7 regulā traditā per Bar.†ꝙ instrumentuz dotis presumat.⁊c. nisi alius priuatus esset in possessione,ille enī prefertur,etiam, vbi datur persona priuilegiata,tex.est in d.c.si a sede. loquens
c in psona magis priuilegiata:data enim paritate c,q est in possessione pfertur,⁊ istud cōmodū est possessionis.tex.est in c.ex literis.de proba.vbi gl.dicit qd istud procedit in causa dotis,⁊ matrimonij.facit.§.cōmodū.inst.de interdi.Confirmatur per tria similia,qz idē dicimus in duobus testametis,qn̄ sunt duo testamenta ⁊ sunt duo instituti in illo testamēto,tamē si vnus esset in possessione ille obtineret.Ita tenet Barto.in l.j.§.non autē.ff.de bono.pos.fm tabu.vbi glos.examinat.q.sabbatinaz, fm Auge.⁊ Imo.⁊ Moder.in d.l.cuz qui.in prin.ff.de acquir. here.Ang.de Are.Instit.de adi.leg.⁊ Bemi.in c.pe.de rescri. in vj.ad idē etiā facit,quod tenet nō.Bal.in c.ex literis,de cōsue.ꝙ si sunt duo eiusdem nominis,⁊ cognominis ⁊ vnus possideat instrumētū,ille presumit creditor,qz presumit pro possessore iuribus predictis.Tertio facit qd decidit Bal.in c.capitulū sancte crucis,de rescri.vbi decidit,qd si duo eadē die impetrauerūt pōtariā Bononie neuter dz admitti ad ingressuz officij,sed si vn⁹ sit in possessionē alter nō,presumit pro possessore,ideo qz possidēs plus iuris hz quaz alius ratione posses-
8 sionis.¶†Scdo not.ex eo tex.qd cā dotis semp in omni tēpore,⁊ vbiqꝫ.i.omni loco.precipua.i.puilegiata.nō tū intelligas. qd causa dotis sit priuilegiata sup oēs causas.qz causa funeraria pfert cause dotis.l.impēsa.cū l.seq.⁊ seq.ff.d relig. ⁊ sum.

similiter cā primipillaris.text.est in l.satis notuz est.C.in quib. cau.pig.tac.ꝯha.Facit pro isto notab.l.in ambiguis.ff.de iu. do.Bene infero.ꝙ cū alibi habeamus ꝙ pro matrimonio opinio vnius doct.singularis in iudicando est preferēda cōmuni opini.ita singul.Hostiensis in c.ij.incip.si vir.de cog.spir.⁊ ibi sequitur Jo.And.Abbas.⁊ alij.Caro.ita etiā tenet Abb.in c. fi.ij.not.de sent.⁊ re iudic.⁊ idē Abb.consil.clxxx.incip.in questione,que ad presens vertitur inter Floridā.Joā.de Imol.in l.vbi ita donatur,vlti.q.ff.de dona. caus. mort. Idem teneo in dote,lz in specie nō inueniā,ꝙ si reperiatur opinio,vnius doc. tenētis ꝓ dote,ꝙ sit pferēda cōmunis opinio : lz alias cōmunis opinio tenēda sit in iudicādo.Bar.in l.fi.C.de pen.iudi.q mal.iudic.cōfirmo.per illud qd tennit Barbat.consi.vj.incip. scriptum est preclare.j.Reg.vbi expendit dictū Hostiē.ad testamenta.in quibus opinio vnius doct.que sit ꝓ testamēto est preferēda cōmuni opinioni.Motus,quia hoc etiam est in matrimonio:ergo idē in dote:cū equiparētur in materia prelationis.Item dum gl.hic in verb.semper dicit, omni tempore,infertur,ꝙ valet sententia lata de nocte in fauorē dotis,quod si est verū,limitatur glos.in verbo.in matutino.in §.sedebunt.in auth.de iudicib.glos.Bart.⁊ scrib.in l.nō minorē.C.de trāsac.
9 ¶†Tertio not.⁊ nouiter colligo ex isto tex.quod ex quo dos est specialiter priuilegiata,infertur ex hoc quod leges,vel statuta gn̄aliter loquentia non intelliguntur loqui in cā dotis,⁊ est ratio,qz iura etiā noua quantūcunqꝫ generaliter loquētia, nō intelligunt loqui in casib⁹ specialib⁹,vel habētibus specialem fauorē.gl.est ord.⁊ approbata i l.sciēdū.in princ.vbi Bar. ⁊ alij no.ff.q satisd.cog.cū cōcor.ibi traditis.⁊ in auth. de her. ab intesta.in prin.in glo.in verbo vacantibus. Adde Bart.in extrauag.ad repri.in verbo non obstantibus,⁊ soleo pro hoc allegare tex.in l.ex testamēto.⁊ ibi Ful.de milit.testa. iuncta.l. hac ꝯsultissima.vbi gl.C.q testa.fa.pos.⁊ bene facit i simili tex. no.in c.qz periculosum,de sen.excom.in vj. vbi per cōsti. generaliter loquentē episcopi non incurrūt sententiā interdicti vel suspensionis.nisi de ipsis fit facta mētio specialis.Pro ista re-
d gula d allego Sal.qui istā tradit in l.fi.in princi.per illum text. C.de iure do.vbi Sali.no.bonū argumentū quod statutuz generaliter loquens.seu disponēs ꝙ instrumenta notariorū nō probēt,nisi reperiantur in archiuis publicis,⁊ registrata,tale statutū,quāuis generaliter loquatur,nō hz locū in instrumento dotis.⁊ sic ponderat Sali.quod statutū generaliter loquēs ⁊ aliquid requirēs pro solennitate actus,nō habet locū in instrumēto dotis.Confirmat per illud quod singulariter tenet Bal.nec alibi legi in cōs.ccclix.inci.queadmodū imp.in iij.vbi ꝯsuluit ꝙ l.bene a zenone.⁊ l.oēs.C.de quadri.pscri.quāuis generaliter loquātur,nō habet locū in preiudiciū iuriū dotaliū, qd in generali renūtiatione nō intelligitur renūtiasse iuri petende dotis nisi expresse ⁊ nominatim exprimat, ⁊ in gn̄ali renūtiatione legatorū nō intelligit renuntiasse legato dotis.ita Pau.de ca.in consi.cxxix.inci.licet ista domina Bira, qd con-
10 silium est duplicatū in consi.cccxxiij.†Et confirmatur optime,
e quia idem est in legitima filij.qz in generali renuntiatione e de omnibus bonis paternis,nō intelligit renūtiasse legitime nisi expresse fiat mentio.tex.est in §.ceterū.in aut.vt cum de appel. cog.⁊ tex.in l.si quādo.§.⁊ generaliter.in ver.nisi hoc specialiter,⁊ ibi Bal.Sal.Pau.⁊ alij.cū multis concor.⁊ limitationibus quas dedi.C.de inoffi.testam.Albe.Bald. ⁊ Ange.in l.
11 de his.ff.de trāsac.¶†Quarto no.ex tex.n[?] ⁊ reipub.in illa implicatiua.⁊ ꝙ priuilegia concessa doti videntur cōcessa non solū fauore publico,sz priuato ipsius mulieris, imo teneas,ꝙ principaliter cōcedunt in fauorē priuatū ipsius mulieris,licet in cōsequentiā in fauorē publicū cōcedātur.Hinc est,ꝙ alienatio fundi dotalis cū iuramento vz.c.cū contingat, de iureiur. ⁊ c.lz mulieres.eo.tit.in vj.declarat Bar.in l.si quis pro eo.ff.
12 de fideius.¶†Quinto no.ex tex.ibi,ad sobolem procreandam fauorē versari in procreandis liberis,⁊ sic in replēda ciuitate liberis hominibus.⁊ l.hoc modo.in fi.ff.de condit.⁊ demonst. Alibi dicit tex.in aut.de nup.in prin.qd matrimonium humano generi ex filiorū procreatione immortalitatē inducit artificiose:alibi dicit tex.in l.in albo.C.de decur.lib.x.⁊ ibi Bar.di-
13 cit,est nouus casus,ꝙ † in honoribus adipiscendis prefert is qui habet filios,nō habenti,⁊ dicit ꝙ eadē platio fiet in ordine sedendi,scribendi,⁊ aggregādi.tex.in l.j.§.⁊ generaliter, in fi.ff.de ven.in poss.mit.non solū nobis nati sumus, sed partem patrie,partem amicis vendicat, ⁊ est text. Ciceronis in j.lib. Officiorum.Bal.reputat singular.in l.matri.C.ad orficianuz. Et facit tex.notab.in l.cuz ratio.§.si plures , ibi cum ampliari imperium,de bonis dāna.facit quod dicit Bal.in d. l.in albo. vbi dicit ꝙ etiam in testimonijs prefertur ille,qui habet filios nō habenti,quia habet animum magis appensatuz ꝙ ad tex. in l.spurio.

a ¶Similiter.ad de Fel.i c.ex parte decani.de rescriptis.Purp.

b ☞ Duobus. Male referebatur: quia loquitur quando ambe emanarunt a papa.Purpu.

c ¶Paritate. Adde qd tex.in d.c.ex literis.cū glo.probat ꝯriū. Nā ibi data paritate.īter priorem ⁊ dotem ad huc cessant priuilegia prioritatis.⁊ pualet dos. Et istam limitationē tenet Alexan.consi.xix.ad medium.lib.vij.

b ☞ Regula.Adde Jas.in l.nū⁹.§.diui.in prin.j.de leg.j.sz cōtra vide cum consil.v.⁊ in c.sedes.de rescrip.Purpu.

e ¶In generali renūtiatiōe.Adde Pau.de Cas.i l.iij C.de impu.⁊ alijs su.Pau.de ca.cōsi.cxxix.⁊ in ꝯsi.cccxxxij.

in l.spurij.§.fi.ff.de decurionib.facit qd dicit Arist.in j.econo.
mie vxorem esse ex ara deorum.qd dictum refert Ant.de Iser.
in c.i.§.j.qui.mo.fue.amit.de quo habes.tex.c.viij.de vot.in
vj.Hinc dicit gl.singu.in c.recurrat.circa fi.in ver.maledicta.
14 xxxij.q.iiij.†quod mulier sterilis dicitur infamis.⁊ ibi text.di-
cit quod in l. antiqua mulier sterilis dicebatur maledicta, q̄
non reliquit semen suum super terram. ¶Sexto not. ex hoc
tex.quod dos est priuilegiata ratione sobolis procreande vn
15 de potest ex hoc tex.elici a cōtrario,†quod mulier sterilis nō
habet priuilegium dotis,q2 cessante causa priuilegij,ideo de-
bet cessare priuilegiu3.l.adigere.§.quamuis.ff.de iure patro.
c.cum cessante.de app.tamen Bart.hic, tenet contrarium,ꝙ
mulier sterilis habeat priuilegium quod reseruo suo loco: ta-
men respondent,quod priuilegia dantur doti non solum pro-
pter sobolem procreandam,sed propter fragilitatem sexus, ⁊
propter onera matrimonij ⁊ obsequia que prestat vxor mari-
to.l.assiduis.C.qui po.in pig.hab.ergo succedit ratio,quia qñ
concurrunt rationes cessat tamen vna ⁊c.§.affinitatis.instit.
de nup.gl.in ver.credere.l.si ventri.ff.de priui.credi.¶Glo.in
verbo causa diuiditur.in vj. que patent. In ea.gl. ad fi.habes
ex glo. sex expositiones ad illum terminum causa q2 aduerte,
ꝙ prime quinq3 expositiones reprehendūtur ineuitabili ra
tione,q2 sequeretur,ꝙ priuilegia essent data ipsis actis, ⁊ sic
transirent etiā ad heredes extraneos.l.j.§.permittitur.ff.de
aqua quot.⁊ estiua. s3 Bar.saluet oēs diuersis respectib⁹ cōsi
derādo,ꝙ dos h3 plura priuilegia.dic vt hic p eū. Circa istam
theoricā Bar.quā habuit ex Ray.alij nihil addunt. Tu ad-
uerte in primis,nā si tu recte cōsideras doctrinā Bar.cōclu-
16 dit Bar.†ꝙ oīa priuilegia trāseūt ad quoscūq3 heredes pre-
ter duo,vnū est priuilegiū prelationis tacite hypothece.§.fue
rat.in ver.preferri autē.Insti.de act.Secundū est priuilegiu3
prelatiōis ꝙ habet in actionibus prelationibus.l.assiduis.§.
in presenti.⁊ breui⁹ oē priuilegiū trāsit ad heredes extraneos,
nisi priuilegiū prelationis ꝙ est duplex. ⁊ sic cōsidera vlteri⁹
ꝙ Bar.intelligit.l.vnicā.C.de priui.do.ꝙ loquitur in priuile-
gio prelatiōis tacite hypothece,⁊ actionis personalis. Scdo
cōsidera vltra iura allegata ꝙ Bar.in auth.vt exactio insta.
dotis.vbi dicit tex.non enim alijs ⁊c.⁊ reperio quod illum tex.
allegauit Bar.in l.post dotē.§.eo.vbi dicit quod ille tex.turba
uit sibi spiritum. Alius est in auth.vt immobilia.§.fi.vbi dicit
oib⁹ priuilegijs doti datis a nobis i sua firmitate manētibus
17 ⁊c.¶†Tertio,adde inquantū Bar.concludit quod priuile-
giū datū doti.i.rei in dotē date transit ad quēcūq3 heredē.pō
dera subtiliter:nam ex hoc dicto Bar.sequitur quod priuile-
gium.l.in rebus.C.de iure do.§.ꝙ dn̄ium rei dotalis sol.matr.
ipso iure retro feratur i mulierē ⁊c.cū istud priuilegiū detur do
ti.sequitur ꝙ debeat trāsire ad quēcūq3 heredem,sed istud est
falsum,⁊ ꝯtrariū tenuit singulariter bar.in l.Mesennius.§.fundū.
ff.de re iudi.in fi.vbi dicit ꝙ priuilegiū.d.l.in rebus.non trāsit
ad heredes mulieris,vnde si ipsa mulier vēdicaret,dicitur vē
dicare vt vxor.vt hic per eum.⁊ eam decisionē exclamant sing.
Imo.⁊ Alex.ibi ⁊ idē Ale.in l.si mora.§.eo.⁊ vtrobiq3 limitāt
procedere in hereditatibus extraneis, secus, si essent filij, q2
nō pcederet.S3 saluādo Bar.est necesse dicere.ꝙ priuilegiū.d.
l.in rebus.nō cōcedatur doti pncipaliter, sed mulieri propter
18 dotē.¶Tertio adde inquātū bar.⁊ oēs volunt,†si sunt duo
instrumenta eadē die cōfecta,instrumentū dotis presumatur
a prius factū,hoc priuilegiū transeat ad heredes extraneos.[a] l3
Bar.⁊ oēs ita teneant,tamē potest disputādo teneri cōtrariū
⁊ videtur cōtra Bar.ꝙ Bar.ipse se cōfundat, q2 istud est pui
legium prelationis,qd instrumentū dotis preferatur.s3 Bar.
vult in tota sua doctrina,qd priuilegiū prelationis nō trāseat
ad heredes,quare igitur istud trāsit cū sit priuilegiū prelatio
nis.Cōfirmatur in specie vbicūq3 mulier.de iure cōi prefertur
ceteris,si speciali priuilegio prefertur illud nō transit ad here
des extraneos.tex.est in §.fuerat.i fi.Insti.de actio.¶Tertio
19 cōfirmatur†vbicūq3 fm regulas iuris cōis pariter mulier ad
mitteretur cū alijs creditorib⁹ si habeat priuilegiū,qd prefera
tur in personalibus,tale priuilegiū nō trāsit ad hr̄des.tex.est
in l.si assiduis.§.exceptis.C.qui pot.in pig.cōfirmat bar.⁊ oēs
hic,igitur similiter stantib⁹ duobus instrumētis eadē die ꝯfe
ctis cū mulier nō pferatur de iure cōi.l.si debitor.C.de priuile.
fis.igit cū habeat hoc priuilegiū de iure speciali: ergo illud nō
debet trāsire ad hr̄des mulieris. ¶Quarto ⁊ adhuc fortior
arguit sic.maius est illud priuilegiū prelationis de quo agim⁹
i.in duo instrumēta ⁊c.ꝙ priuilegiū ꝙ habet mulier in perso-
nalibus probatur assumptū:q2 in personalibus a nō possidē
te iure cōi mulier admittit p rata cū ceteris creditoribus.tex.
est i l.cū vn⁹.iūcta gl.ff.de bo.aut.iud.s3 i casu nr̄o in duob⁹ in
strumētis alio possidente mulier in nihilo admitteret put dixi
in tertia limitatiōe.ergo apparet,ꝙ mai⁹ est priuilegiū i duo
bus instrumentis ꝙ sit priuilegiū prelationis in personalib⁹
b ergo difficilius d3 trāsire ad heredes.[b] ⁊ tenēdo istā partē re
spōde ad fundamentū Bar.⁊ aliorū doc.qd l3 tex.in l.in am-
biguis.ff.de iur.do.cōcedat priuilegiū doti, tn̄ illud cōcedit p
pter priuilegiū persone,put in alijs plationis priuilegijs: er-
go put nō trāseunt priuilegia ⁊c. Tu ad omnia ista respōde ꝙ
iō priuilegiū,qd h3 mulier vt preferatur i tacita hypotheca,⁊
in actionib⁹ personalib⁹ nō trāsit ad hr̄des:q2 est minus exor-
bitās a iure cōmuni.ꝙ mulier pferat creditorib⁹, quos certe
scim⁹ anteriores eē ipsi mulieri:⁊ sic est priuilegiū certū. Istd
vero cum sumus in dubijs est priuilegiū presumptum: q2 pōt
esse,ꝙ in veritate instrumētū dotis est auteri⁹,⁊ sic nō mirum
si transit ad heredes.¶Quarto adde circa doc.Bar.qñ cō-
cludit ꝙ priuilegiū tacite stipulationis sit bonefidei,⁊ transit
ad hr̄des. Adde qd de hoc est tex.formalis in l.vnica.§.illo p-
culdubio.C.de rei vxo.ac.vbi dicit actionē ex stipulatu in quā
20 translata est rei vxorie actio,trāsire fm sui naturā. ¶†Quin
to inquātū Bar.tāgit de instātia dotis dicit ꝙ nō perijt bien-
nio,tn̄ danf minores dilationes an trāseat ad heredes vel nō
c apparet ex qualitate persone.[c] Tu igit considera inquantum
Bar.⁊ alij dicūt qd cā dotis,idē instātia nō perit biēnio,sicut
cause criminales.l.j.⁊ ij.C.vt intra cer.tēpus,an Bar.velit qd
instātia dotis pereat triennio.prout extinguunf ciuiles.l.pro
perandum.C.de iu.Bar.tn̄ videtur aperte loqui: tn̄ rn̄deo ad
illā.l.j.⁊ ij.si fuisset interrogatus Bar. an instantia dotis expi
ret triennio.Bal.in indiuiduo in l.j.C.de priui.do.in spē tan-
git an instātia dotis pereat triēnio,⁊ videf sibi,ꝙ nō q2 fauo-
re dotis:tn̄ dt ꝙ n̄ audeat recedere a regula.l.pperādū.⁊ Imo.
hic,dicit,ꝙ instantia ꝗuis non expiret biēnio expirat tn̄ trien
nio.d.l.pperandū.in prin.nō recolo me vidisse ꝯdictionē.Ego
teneo cōtrariū,ꝙ instantia dotis non expiret nec biēnio nec
triennio,moueor pulchro fundamēto.nā l.properandū gñā-
liter loquēs nō intelligit loqui in dote:q2 lex vel statutū gene
raliter loquēs nō intelligit loqui in dote, nisi expresse fiat mē-
tio de dote,vt dixi.s.i tertio speciali.Scdo ⁊ alio modo pōde-
ro tex.in d.l.pperādū.in prin.vbi eximunf cause fiscales, ⁊ tri-
butorū,vt nō maneat triennio. Tūc arguo sic.l.pperādū.exci-
pit causas fiscales,ergo habeo ꝙ lex ponēs exceptionē extē-
daf ad aliū casū simile habētē eādē rōnē gl.i ꝟ b.iudicati.⁊ ibi
Bal.in l.j.C.de cōd.ind.⁊ cano.in c.cū delicta.§.nos igit.de cō
fir.vti.vel inu.⁊ ibi Abb.⁊ no.Abb.in c.ad audiētiā.ij.no.de
cler.nō resi.Accedat tex.in c.post trāslationē.§.q̄ q̄ ⁊ ibi bal.
ad hoc.no.de renū.igit ad l.properandū.nō extēdif ad cās do
tis:q2 cā fisci,⁊ dotis pari passu ambulāt sicut dicef in hac.l.j.
¶Tertio pro eadē parte arguif sic causa dotis est depēdēs
a cā matrimonij.l.iij.ff.de iur.do.⁊ pbabo statim p duas pul-
chras decisiones:sed ego habeo,ꝙ in cā spirituali,vel depen-
denti ab ea,vt est cā matrimonij instātia est ppetua.c.pen.vbi
d can.de iud.Iuncto eo qd habef in cle.dispēdiosā.[d] de iud.vbi
est tex.ꝙ in causis spiritualibus vel depēdētib⁹ ab eis filiusfa.
habet legitimā personā stādi in iudicio sine consensu patris.
e ¶Quarto cōfirmat[e] q2 etiā cā ecclesie non expirat p lapsum
triēnij etiā si tractaf in foro seculari:q2 etiā nō expirat cā fisca
lis.d.l.pperādū.in prin.s3 fiscus ⁊ ecclesia equiparanf.l.fi.C.de
sacrosan.ecc.ita t3 Abb.in c.pe.de iud.fm quintam lec.g.⁊ sic
videas,ꝙ exceptio de causa fiscali extenditur ad cām ecclesie.
extenderef igitur ad cām dotalē,q̄ est similis. Et ex hoc facio
nouā ꝯclusionē,q2 causa,⁊ instātia dotis nedū nō expirat per
lapsū,biēnij vt dicit Bar.s3 nec p lapsū triēnij:q2 l.pperan
dū gñaliter loquēs ⁊c. Ista tn̄ dicta sunt cā acuēdorū ingenio
21 rū,l3 magis mihi placeat. ¶†Sexto adde inquātū bar. cōclu
dit,ꝙ l3 instātia dotis nō pereat biēnio:tn̄ q2 est cā fauorabilis,
abbreuiantur dilationes. Adde ꝙ idē tenet ipse Bar.⁊ se re-
mittit.l.si cōstāte in prin.in vj.q.iiij.parris.§.c.Pau.⁊ Sali.in
l.fi.C.de sen.que sine cert.quanti.Bal.in l.generali. ad fi. C.de
decu.li.x.⁊ in l.j.C.de priui.do.⁊ istud teneo pro vero. quia ita
alij.tenent.¶Septimo pōderat dn̄.Bar.dicit quod istud pri
uilegium circa dilatiōes breuiores trāsit ad hr̄des vniuersa-
les vel non fm qualitatem ipsius heredis.l.ij.ff.de re iud.nam
vult dicere Bar.ꝙ si persona heredis mulieris esset pauper,
⁊ inhabilis ita qd deficeret sibi victus,si causa nō abbreuiare
tur d3 abbreuiatio fieri,⁊ idē in simib⁹ exēplis:alias sec⁹ ⁊ sic
pōderat bar.singulariter velle,si bn̄ ispiciaf.ꝙ qñ ipsa mulier
ageret ad dotē indistincte debēt abbreuiari dilatiōes siue sit
persona inhabilis,siue nō:s3 in ipso hr̄de d3 ꝯsiderari qualitas
persone quasi i muliere semp pp fragilitatē sex⁹ ex se debeat il
la abbreuiatio fieri:qd no.⁊ signa ex verbis Bar.q2 reputo bo-
22 num dictū.¶ Octauo adde,ꝙ l3 in cā dotis debeant abbre-
uiari dilationes p hoc nō intelligas ꝙ remitti debeāt subitan

a ☞ Extraneos. An priuilegiū p-sumptiōis potis-tat3 iter duo in-strumēta trāseat adde ꝙ pmū ar. nō facit.q2 istud nō dr priuilegiū plationis s3 pre-sūptiōis ex quo post platio d iu-re cōmuni iducif ⁊ aliqd trāsit i cō sequētiā ꝙ non pncipalit. l.j.ff. d auth.tu.Scdo adde ꝙ quarti arg.isti⁹ n̄ pbaf i l.cū vn⁹.ff.d bon. aut.iu.possid. ꝙ non reperio. ⁊ si bn̄ reperif.faciat ꝙ min⁹ sit priule giū inter duo in strumēta psumē dū. ꝙ plationē dare. Nā psum-ptio excludif p positionē, nō p-latio. Purpur.

b ☞ Ad hr̄des. An natura bo-ne fidei ⁊ tacite stipulatiōis trā seat Bar. Pur.

c ☞ Persone. An istātia dotis finia tur biēnio,vl tri ennio, bar. Add ꝙ tertiū arg.nō pcedit,q2 cā do-tis ita dpēdet a matrimonio qñ d matrimonio tra ctaf pncipalr s3 gl.i d.cle.dispen-diosam.Et pce-dit i terris eccle sie id ꝙ dicit fm Ale.i aut. ꝙ lo-cū.ū.no.C.d col-la.Purp.

d ☞ Dispendio-sam.facit.c.fi.eo. tit.li.vj.

e ☞ Cōfirmatur. Cōtrariū t3 Pa. in c.ecclesia . vbi Feli. ⁊ Deci.de cōstit. Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tialia, iudicij. imo etiā in cā dotis debēt iteruenire substātialia
iudiciorū cōnumerata per gl. in l. prolatā. C. de sent. ꝛ sic requi
ritur libellus. litis ↄtestatio, ꝛ similia. tex. est formalis in l. iij.
in verbo more iudiciorū, ꝛ ibi Bal. C. de dot. ꝓmis. ꝛ est text. in
l. si cum dotē. §. eo autē tēpore. in verbo lis contestatur. j. e. fir
mat Bar. in l. si cōstāte. in vj. q. iij. partis, vbi dicet. j. e. ꝛ ibi di-
cā quid iuris sit attento iure canonico. s. ꝑ cle. dispēdiosam. de
iudic. ꝛ de isto vltio late Mod. maxime Alex. ꝛ Are. quos vi-
de ꝑ te. ¶ Gl. in verb. semp. diuidit in quatuor partes. Scda
ibi, ꝛ pone. Tertia ibi, sed argumētū ↄ. Quarta ibi, ꝛ hec, exē-
pla tertij. In ea. gl. ibi, nā ante matrimonium. habes ex glo. ꝙ
dos est multū priuilegiata ante matrimoniū: sed opp. Bar. vt
per eū hic. In ea. gl. ibi, nudo pacto cōstituitur, dos habes ex
gl. primū priuilegiū quod competit doti ante matrimonium
oppo. Bar. vt hic per eū. In eadem gl. ibi. de bonis patris cre
23 ditur in dubio promissa: † habes ex gl. magnū priuilegium, qđ
pater dotando filiam, quāuis filia habeat bona ꝓpria, tamen
in dubio presumitur de bonis patris dotata, qñ est diues: qꝛ
officiū paternū est dotare filias: imo plus, ꝙ si pater diceret, ꝙ
dotat filiā ex bonis vtriusqꝫ: tamē adhuc ꝑsumitur dotata de
bonis patris solū. tex. est singularis in l. fin. C. de dot. promis.
24 ¶ † Circa hoc an pr̄ teneat[a] naturaliter dotare filiam saltē de
a iur. can. Alex. ꝛ Frā. de Are. plene insistūt. de hoc tetigi in aut.
res que. C. cōia de lega. circa hoc nō insisto, vnde Mod. hic cir
ca. d. l. fi. C. de dot. ꝓmis. vbi est decisio vnica, ꝛ sing. ꝙ si pater
ꝓmittat dotē ꝓ filia de bonis suis ꝛ matris, intelligit dotem
ꝓmittere de suo. bonū est videre que sit rō fundamentalis, bre
uiter dicūt qđ rō est: qꝛ lꝫ copula soleat attribuere actum ver-
bi vnicuiqꝫ equaliter. l. reos. §. cū tabulis. ff. de duo. reis. l. vni-
ca. C. si plu. vna sen. tñ qñ ponit iter aliqua, vbi pōt cadere affe
ctio, ꝛ charitas illa copula nō diuidit, sꝫ signat ordinē chari-
tatis. gl. est i l. gallꝰ. §. j. vbi Bar. ff. de lib. ꝛ posth. ibi ergo cadit
ꝑsumpta charitas ꝓpter officiū paternū: ergo copula nō di-
uidit. ista est ratio ad illū tex. ¶ Adde ꝙ ꝑ illū tex. alias fuit
egregie cōsultū i ciuitate Tuderti ꝑ doc. Perusinos, quos re
ferā nūc, pone pr̄ hꝫ filiā cuiꝰ mater est mortua, ꝛ sic hereditas
spectat filie, ꝛ pr̄ ꝓmittit filie mille ducatos, computato eo qđ
filia possit habere de bonis patris vel matris vl' aliter: ↄsu-
luerūt doc. Perusini, ꝙ, nō obstātibꝰ his verbis, filia habebit
mille ducatos, ꝛ pōt petere ꝛ etiā consequi hereditatē matris.
b [b] de hoc dicūt esse tex. in d. l. fi. ibi eñ est tex. ꝙ lꝫ pr̄ dicat dare
se dotē de bonis pr̄nis, ꝛ mr̄nis: tñ si pr̄ est diues, intelligit pr̄
dare de bonis suis ꝛ poterit filia petere bona materna, ꝛ si
hoc ē ver, reputo sing. qꝛ patres illaqāt ita ꝑ illū tex. ↄsuluit
Petrutius in fauorē dñi comitis Tuder. ita refert ꝛ seqt bal.
nouellus Perusi. in trac. suo. de ꝑuileg. do. in vj. pte. i vj. ꝑuile-
gio, vbi refert ꝙ ita etiā cōsuluit, ꝛ ꝙ est signādū in practica.
Ego valde dubito de ista decisione: qꝛ tex. in d. l. fi. ꝓcedit i du-
bio, qñ nō apparet de quibꝰ bonis, ꝛ de quātitate: ꝛ sic loquit
gl. nostra. ꝛ ita apparet in multis locis illiꝰ. l. maxime in fi. dūꝫ
dt. nedū effuso sermone se iactat ꝛc. ꝛ Bal. ad hoc no. qđ loqui
tur qñ verba sunt dubia. ꝛ idē Bal. ibi reuocat in dubiū casuꝫ
illiꝰ legis: sꝫ i casu nostro qñ in instrumēto dꝛ cōputatio eo, ꝙ
pōt petere in bonis matris, ista v̄ba nō patiūtur, ꝙ intelligit
tota dos de bonis ꝓprijs. in claris igit nō est opus cōiectu-
ris. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de ver. obl. Cōfirmo, qꝛ hodie in du-
bio nūꝗ̄ fit nouatio: nisi clare appareat fieri nouatione. l. fi. C.
de nouat. §. preterea. Instit. quib. mod. toll. oblig. tñ si in instru
mēto dicat, ꝓmitto tibi mille cōputato tibi omni alio debito,
certe fit ↄputatio alterius debiti ita Bar. in l. ij. ff. de nouat. ꝛ
l. triticū. ff. de verb. obli. qꝛ ista verba, computato ꝛc. sunt clara
addit. ꝛ ꝓpterea in casu predicto cōtrariū consuluit Maria.
soꝫ. in c. tue. de spōsa. vbi etiā quedā alia addit. Cōsidera cir-
ca istū articulū, qꝛ quotidianus. ¶ Adde in simili elegās con
siliū Raph. cu. cxxxiij. incip. d. Nic. vbi cōsuluit, ꝙ si pater fuis
set grauatus dare filiabus suis certam quantitatē nomine do
tis quod postea eas dotando, vel relinquēdo aliquid illis no-
mine dotis, nō videtur hoc fecisse animo cōpensandi euꝫ eo
quod tenebatur eis dare ex testamento alterius: sed potius vi
detur dotasse de suo: ꝛ ideo filie debent vtrunqꝫ habere. d. l. fi.
C. de dotis promis. ꝛ qꝛ pater creditur potius ex debito natu
rali, instituisse, vel dotasse filias ꝙ̄ ex debito aliunde proue-
25 niente.[c] ¶ † Limita. d. l. fi. quādo pater gereret negotia filie,
c tūc eam dotando censetur eaꝫ dotare de bonis filie, ꝛ nō de
suis sicut mater. Ita Bar. ꝛ Ang. in l. nesennius. ff. de negot.
gest. Ista limitatio est falsa, ꝛ reprehenditur per Imo. ꝛ Lud.
ꝛ Alex. sed qꝛ non addunt nisi leuia contra istam limitationeꝫ
fm Are. stringit tex. in d. l. fi. C. de do. ꝓmis. qui tex. loquitur qñ
filia habebat bona materna, sed clarū est ꝙ i bonis maternis
est legalis administratio. l. j. C. de bo. ma. ꝛ tñ cēsetur de bonis
proprijs. ꝙ̄uis sit ne. gest. ¶ Scdo stringit rō assignata in d. l.
fi. qꝛ paternū est officiū dotare filias: ista ratio militat, quādo
est neg. gest. igit militat decisio. Adde, ꝙ habes etiā tex. expres
sum in d. l. fi. ꝙ pater tenetur dotare filiā de ꝓprio, quāuis filia
sit diues, ꝛ hꝫ d̄ suo patrimonio, puta, qꝛ hꝫ hr̄ditatē matris
ꝛ ita no. ad hoc illū tex. Bal. ꝛ Ang. ibi q dicat ad hoc esse ex-
pressum, ꝛ ante eos idē no. gl. ibi in ver. intelligi. ꝑ illum tex. tꝫ
Ang. in auth. res. q̄ C. cōmu. de leg. Idē tꝫ Alex. in l. mulier. i.
§. cū ꝓponeret. ff. ad Treb. Pro hoc etiā stringit text. in d. l. fi.
in ratione decidēdi. qꝛ paternū officiū est oīmodo dotare fi-
liā. Nā ibi tex. loquit i filia diuite, ꝛ pōdera illā dictionē. oīmo
do que est precisa, ꝛ vniuersalis ꝛ significat idē, qđ omni casu.
gl. ꝛ Bar. in l. si cū exceptione. §. quatenus. in ver. oīmodo. ff. d̄
eo, quod met. caus. facit. l. si nō sortē. §. indebitū. ff. de cōdic. in-
debi. Cōtrariū, ꝛ melius tenuit solus Bart. ꝓculdubio magi-
ster Legistarū post Jacob. de Aret. in d. l. mulier. §. cū ꝓpone
retur. ff. ad Tre. ꝙ qñ filia est diues. pater nō tenet eā dotare.
Mouet duplici fundamēto. Primo. qꝛ pr̄ nō tenet iure obli-
gationis ad dotādā filiā, sꝫ solū officio iudicis. Sed officiū iu
dicis fundat in mera equitate. l. plane ꝛ l. fin. ff. de petit. hered.
que eqtas cessat qñ filia est diues, ꝛ hꝫ de ꝓprio, vñ se dotet.
Scdo mouet Bar. per simile de alimētis, nam pater officio iu
dicis cogit alere filiū. fallit, qñ filius hꝫ de ꝓprio. l. si quis a li-
beris. §. si filius. ff. de lib. agno. Ergo similiter dicemꝰ in dote.
Cōfirmo fortius istud scdm fundamentū ꝛ facio istud assum-
ptū. Alimēta faciliꝰ debent, quā ipsa dos, eo, qꝛ sunt de iure
naturali. l. j. §. j. ff. d̄ iusti. ꝛ iu. ꝛ sunt magꝭ necessaria. ꝙ̄ dos. Et
sic fauorabilior est cā alimētorū. ꝙ̄ cā dotis. Probo assumptū
per tria. Primo mater nō tenet dotare filiā. l. neqꝫ mater. C. de
iu. dot. firmat Bar. hic ꝛ tñ tenet alimēta prestare. d. l. si quis a
liberis in prin. de lib. agno. Scdo filiꝰ tenet alere matrē. d. l. si
quis a liberis in prin. ꝛ in §. si mater. ff. de lib. agno. ꝛ tñ nō te-
net eā dotare. l. tutor scdꝫ dignitatē. §. fi. ff. d̄ adminis. tut. Cyn.
Bal. ꝛ Imol. hic. Tertio pater naturalis nō tenet dotare fi-
liā naturalē. l. vxorē. §. pater naturalis. ff. de leg. iij. ꝛ tñ tenetur
eā alere. Ergo apparet, ꝙ fauorabilior est cā alimētorū, ꝙ̄ cā
dotis. Sed sic est, ꝙ pater non tenet prestare alimēta filio qui
hꝫ vnde se alat. d. l. si qs a liberis. ergo nec dotare. Et ꝑ hoc fū-
damentū nō obstat ratio decidēdi ad signata in d. l. fi. C. d̄ dot.
ꝓmi. ꝙ paternū officiū. ꝛc. qꝛ dico, ꝙ est verū. qñ filia nō hꝫ vn
de se dotet. Nō obstat illa dictio. oīno. qꝛ respōdeo, ꝙ lꝫ sit di-
ctio vniuersalis, ꝛ precisa, recipit tñ interpretationē. Bar. in l.
stipulatus sum Damā. ff. de v̄b. oblig. Bal. in specie de dictio
ne omnino. in l. super rebus. C. de cōtrah. emp. Nō obstat text.
in d. l. fi. C. de dot. ꝓmis. vbi Bal. ꝛ Ang. qꝛ respōdeo, ꝙ nō dt,
ꝙ pater isto casu teneat dotare filiā. Bene tñ dt, quod dꝫ i du
bio presumi, qñ filia est diues ꝛ pater ꝓmittit simpliciter do-
tē. Nā presumit pater ꝓmisisse de suo, non de bonis filie. Et ꝙ
istud sit verū, ꝓbo. qꝛ ille tex. se fundat in liberalitate patris. ꝛ
istud de liberalitate, sepe repetit illo tex. maxime in ratiōe deci
dēdi. Sꝫ si pr̄ teneret dotare filiā, nō esset liberalitas. l. rē lega
tā. ff. de adim. leg. Per ista cōcludo verā esse opinionē solius
Bar. Et si veniret mihi casus, ergo ita interpide consulerem,
ꝛ iudicarē, ꝙ̄uis cōmunis opinio videatur in contrarium.
¶ Iuxta predicta qrit Barto. de tribus. q. ꝛ circa illas insistā.
26 Querit primo † de auo paterno an teneat dotare neptē rñdet
Bar. ꝙ sic per tex. in l. dotē dedit. ff. de coll. bo. vt hic per eum.
Cum ista decisione tenēt oēs, ita ēt tenet Salic. in d. l. fi. C. de
do. promis. ꝛ ibi dt ꝙ officium aui est dotare neptem, ꝛ est tan
quam es alienū apud ipm. tex. est singu. in l. pater filie, per illuꝫ
tex. ꝛ ista est cōis sñia ꝙ auus paternus teneat dotare neptē,
lꝫ oēs teneāt. tamen reperio, ꝙ cōtrarium in terminis consu
luit Ant. de But. in cōs. lvj. ꝙ inci. si filius. vbi in contingentia
facti ↄsuluit ꝙ onus dotādi filiā spectat ad patrem ꝛ non ad
auū: eo qꝛ pater est primior sanguine, ꝛ necessitas dotādi non
procedit ex ꝑtāte paterna, sed ex proximitate sanguinis pꝫ: qꝛ
dos dꝛ ꝓfectitia que est etiā data a patre filie emācipate. l. ꝓfe
ctitia. §. fi. ff. de iur. do. lꝫ eñ pater non habeat filiam in ꝑtāte.
sꝫ auus tñ tenet ipsam dotare. ꝛ si diceretur quid respon. ad l.
dotē dedit. quā alleg. Bal. ꝙ illa l. ꝛ alie loquunt fm iura ꝓor,
fm que qcqd acqrebat filiꝰ acqrebat patri. l. placet. ff. de acq.
her. ꝛ sic auo, ꝛ cū nihil haberet filius, non poterat dotare. Ex
cōcludit ꝙ filiꝰ habēs bōa castrēsia, tenet dotare filiam ꝛ nō
auus sicut nō tenet alimētare. l. j. ꝛ ij. C. de alimē. ꝓst. ꝛ l. nō quē
admodum. de lib. agn. ꝛ idē si haberet bona ꝓfectitia: ꝛ ita re-
fert Petr. de anc. ꝑceptorē suū ita tenere sustinēdo istam opi.
Ant. q̄ est noua. Potes aliter rñdere ad. d. l. dotē dedit, ꝛ di-
co ꝙ d. l. dotē dedi. cū reuerētia Bar. ꝛ aliorū hoc nō dꝛ: qꝛ nō
decidit vtrū auꝰ nō teneat dotare neptē, sꝫ ponit casum. auus
dedit dotē ꝓ nepte: mortua nepte an illa dos erat ꝑcipua filie,
aut erat

a ¶ An pr̄ teneat. Add. l. vxorē. §. pr̄ naturalis. ff. de legat. iij.

b Matrꝭ. Illatio prima ad practicā, ꝙ̄ no. pro Margarita filia Ludouici botalli. Credo Petrutiū bñ ↄsuluisse, ꝑ illū tex. i v̄ stā suis, ꝙ̄ maternis vel alijs. Etiā illā v̄ba, cōputato eo. ꝛc. nō faciūt: qꝛ nō exprimūt qualitatē ↄputatiōis. l. duo sunt Titij. ff. de testa. tu. Et qñ d̄ qualitate cōputi appareret, esse filie vtilitas, vt sic posset agere ad legitimā. l. qm̄ nouella. C. de inoff. testa. Purp.

c Prouenientē. Cōproba, qꝛ qñ actꝰ, q fit a negotiorꝫ gestore, pōt ↄuenire gerēti, ꝛ eidē cuiꝰ negotia gerunt, nec aliter exprimit, itelligit noīe ꝓprio gerētis. Bar. i l. ij. §. nūtiatio. v̄s. qđ procurator. ff. de noui. oper. nunt. Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

aut erat cõis cũ hr̃dibus.ergo nõ venit ad decidendum hoc ꝛ
qꝺ non pbet,vide ꝙ ſi extraneus dedit dotẽ p muliere teneat̃
dotare cũ mille,ꝛ hoc dicũt,ſed poſſes rñdere,ꝙ ille tex.pbat
p deciſionẽ Bar.in rõne decidẽdi ꝗ eſt qꝺ tale dꝫ eſſe offm̃ a-
ui circa neptẽ.qꝺ eſt pr̃is erga filiũ.iſta verba volũt dicere qꝺ
in caſibus in qbus pater neceſſitat̃ dotare filias in his caſi-
bus tenet̃ ꝛ neceſſitat̃ auus.tene ergo opi.Bar.ꝛ cõem cũ li-
mitatione tñ quã tradã ſm quã põt ſaluari deciſio Ant.Pro
cõi opi.habes tex.meliorẽ de iure i l.cognouimus.i ver.ſed ꝛ
dotes pro filiabus ꝛ neptibus dare.C.de here. Ad idẽ adde
bonũ tex.in l.ꝛ iõ.cũ.l.ſeq.ꝛ ſe.ff.de in rẽ verſo.ꝛ ibi glo.firmat.
ad idem põdero tex.i l.q liberos.ff.de rit.nup.ibi.q liberos in
ptãte habent ꝛc.ſed cũ auus habeat i poteſtate neptes,ergo
ꝛc.ꝛ idem tenet gl.in l.Julianus.§.ſed ꝛ ſi filius.in ver.dotẽ p
filia.ff.ad mace.ꝛ gl.in l.ſi filiuſſa.ij.e.ti.tꝫ Spe.i ti.de iud.§.ſe-
quit̃.i ver.ꝛ qd ſi vnus ex fratribus.tꝫ Sal.i l.ſi filiuſſ.ff.ad ma
27 ce.¶†Limita tñ cõem ſniam,niſi filius ſit diues,iſto caſu po
tius ipſe tenet̃ dotere ꝙ̃ auus.ſicut dicimus i alimẽtis ſcꝺm
Bar.i l.queadmodũ.ff.de lib.agno.ita in ſpecie tꝫ Bal.i aut.
res que.C.cõia de le.ꝛ ibidẽ Alb.Sal.ꝛ Ful.ſequuntur Lu.ꝛ
Alex.hic.adde,tu,ꝙ idẽ ꝛ meli⁹ tenuit Frã.de Are.i cõſ.xvij.
in c.cõſideratis diligẽtiſſime.vbi pro opi.vltra Ant. Bal.alle
gat tex.quem ꝺt ſingularẽ in l.profectitia. §.ſi filius.el ij.ff.de
iur.do.vbi ꝺt ꝙ ſi filius promiſit dotẽ pro filia viuente auo,ꝛ
mortuo auo ſoluit non poteſt heredibus aliis imputare:cum
es alienum ſoluiſſet vr̃ ergo velle text.ꝙ hr̃ditas ſuperueniẽs
filio exonerat hr̃ditatem auitam:ergo pari rõne dꝫ auũ viuẽ-
tem exonerare facultas ſuperueniens, lꝫ gl.in d.§.ſi filius.te-
neat ꝯtrũ:ꝛ ſm iſtã diſtictionẽ itellige cõſilium Ant.de But.ꝛ
qꝺ in iſtis loquit̃ adde qꝺ idẽ tꝫ gl.in l.ſi.in ver.paternuꝫ.C.de
do.promiſ.ꝛ gl.in l.a filia.in pu.ad tre.ꝛ iſta eſt clara,ꝛ indubi
28 tata cõcluſio.¶†Limita,niſi pr̃ eſſet inops,ꝛ mater diues,ꝛ
tũc tenet̃ dotare filiã ſicut diximus i alimẽtis.l.ſi qs a liberis.
§.j.ver.ergo ꝛ matrẽ.ff.de lib.agno.ita tꝫ Cy.ꝛ Dy.Bar.Bal.
Alb.ꝛ Ful.i aut.res q.C.cõia de le.Bald.in d.l.neqꝫ mr̃.C.de
iur.do.Rap.cu.in d.l.filia.in pn.vbi ꝺt,ꝙ iſta eſt cõis opi.quã
uis ꝯtrium teneãt Ang.ꝛ Sal.in d.aut.res q.ꝛ Ang.in d.l.a fi-
lia.in pn.c.ꝛ in d.l.ſi.C.de do.pmiſ.Lu.ꝛ Alexã.hic.ꝛ vr̃ facere
tex.in d.l.ꝛ mater.ver.niſi ex magna.ꝛ pbabili cã vel lege ſpãli
29 ter expreſſa.¶†Ultimo querit Bar.qd de fratre a an teneat̃
a dotare ſororẽ,ꝛ veritas eſt ꝙ teneat̃:dummodo ſit ex eodẽ pa
tre nata alias ſi eſſet vterina nõ.l.cũ plures.§.pe. ff.de admi.
tut.ꝛ in l.q filium.ff.vbi pu.educa.ꝛ gl.in l.non omni.ꝛ ibi Cy.
ꝛ Bar.C.de admi.tut.gl.in l.ꝛ nihil intereſſe.ff.de in rẽ verſo.
Cy.in l.j.C.de alen.libe.Bar.ꝛ Bal.d.aut.res q.Idẽ Bal.in l.
ſi.C.de do.promiſ.ꝛ in l.q liberos.ff.de ritu nup.Ang.ꝛ Imo.
in l.a filia.in pn.ff.ad Tre.Abbas in cõſ.xij.inci.ꝛ vt clare ma
teriam videas.ꝛ ab iſta ſnĩa nemo diſcrepat.Adde qꝺ frater
ẽt clericus tenet̃ dotare ſororẽ ex eodẽ patre natã,ſi non hꝫ a-
30 liunde.ita no.Ant.ꝛ Abb.i c.peruenit.de arb.†Imo plus tꝫ
b Abb.qꝺ clericus cũ bona conſcientia b põt dotare ſororem vel
conſanguineã inopẽ de redditibus eccleſie vel beneficiorũ,ad
de ẽt qꝺ Ang.in d.l.a filia.in pn.ponderat Bar.in d.aut.res,
que.velle qꝺ ẽt ſi ſit vterina ſoror,tñ qꝺ frater tenet̃ eã dotare
ꝛ reprehẽdit Ang.per d.l.cũ plures.§.pe.in ver.ex eodẽ pr̃e.
ſed Alex.hic,ꝛ in d.l.a filia.in prin.dicit qꝺ Barto.non meret̃
reprehẽdi:qꝛ non vult Bart.id qꝺ vult Ang.ꝛ pro certo pri-
ma inſpectione non vr̃ aliter Bar.velle.tñ pondera ſubtiliter
qꝺ imo Bar.i d.aut.res,ꝗ.loquit̃ in ſorore vterina nata ex ea
dẽ matre:iſtud probo.qꝺ ſi Bar.loqueretur in ſorore ex eodẽ
patre nata,male loqueret̃.qꝛ non caperet pro ea dotẽ de fidei
cõ.ſed ipſa caperet de bonis fratris.in caſu Bar.aut filia fuit
inſtituta,aut preterea,aut exheredata,his oibus modis con
ſequeret̃ dotem ſuã de bonis patris,ꝛ ppria manu caperet ni-
ſi intelligas Bar.qñ filius eſſet inſtitutus heres vniuerſalis
ꝛ ipſa in aliqua re particulari:qꝛ tunc caperet de bonis ipſius
fratris ꝛ ipſius manu,ꝛ ꝙ ſoror vterina ſit dotãda adde Bal.
in cap.ſuper literis.de reſcrip.
31 Adde †Conſilium Raph.cu.ccxxviij.inci.Ant.de mo-
rando.vbi cõſuluit qꝺ frater tenet̃ alere ſororem
vtrinqꝫ coniunctã p l.q filiũ.ff.vbi pup.edu.de.ꝛ alia iura.ſ.al
le.Et ꝺt marie hoc procedere,qñ eſſet ſoror inopos.¶In ea.
gl.ibi.l.cũ poſt.§.gener.cõſidera ꝙ fundamentũ Bart.non vr̃
concludere:nã in emptiõe,ꝛ locatione requirit̃ primo caſu in
ꝙ̃titate certitudo alias niſi exprimat̃ pretiũ certũ ꝯtctus pec-
cat in forma,ꝛ eſſet innominat⁹.tex.eſt ad literam in §.qua de
cã.Inſt.loc.p quẽ tex.ita declarat Bal.in l.ꝯtctus.C.de ſi.in-
32 ſtru.vide tñ tex.ꝛ ibi Bar.i l.ſi merces.in pn.ff.lo.†Tenendo
tñ cõem ſniam habes tres caſus ſpãles,vbi ꝯtctus vel pmiſſio
non viciatur rõne incertitudinis.ſ.in dotibus,alimentis ꝛ re-
fectione viarũ.Adde quartũ in diſpõne facta ad vtilitatẽ pie
cauſe vel eccl'ie:ibi em̃ incertitudo nũꝙ̃ vitiat.gl.ord.in c.nos
qdẽ.in gl.pe.ꝛ ibi doc.de teſt.gl.ꝛ Bar.i d.l.ſi cui annuũ.gl.in l.
priuilegia.C.de ſacroſ.ec.Bal.in l.j.C.de ſacroſ.ec.facit in ſimi
li.l.id qꝺ pauperibus.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ iſta eſt vera ſnĩa,lꝫ ꝯtrũ
teneant Cyn.ꝛ Bald.in d.l.priuilegia. Adde quintum caſum
ſpãlẽ i relicto cã ſtudij,vel alteri⁹ artificij addiſcẽdi nõ expſſo
quo artificio:tñ nõ vitiat̃ icertitudine.tex.eſt no.i l.Stich⁹.ff.
de leg.iij.no.gl.in d.l.cũ poſt.§.gener.in gl.magiſtra.ad ſi. Cõ-
firmat̃ qꝛ cã dotis,ꝛ cã ſtudij eqparant̃,vt p Bar.ꝛ alios hic.
in ſi.vbi dicet̃.adde ẽt ꝙ lꝫ oẽs teneant.ꝙ ſit ſpãle in dote, qꝺ
ppter incertitudinẽ nõ vitiat̃,adde,ꝙ fallit in caſu notabili.l.
ſi nõ deſignata.ꝛ l.ſi.C.de fal.cã adiec.leg.niſi dixeris qꝺ ibi lo
quitur de dote verbis pcarijs pmiſſa.¶In ea.gl.ibi.l.ꝙ aũt.
In ea.ibi.inſt.quib.alie.li.vel non ponderat ſubtiliter Bar.ex a
33 iſta gl.vt hic p eũ gl.in l.libertas oibus.ff.de reg.iur.†Conclu-
dit Bar.ꝙ etiã res mobilis dotis ꝯſtãte matri.nõ põt aliena
ri niſi ſeruet̃ diſpoſitio.aut.ſiue a me.C.ad velleia.ꝛ iſta ẽ cõis
ſnĩa q̃cquid teneat Bal.in l.j.ad ſi.C.de ſer.pig.da.¶Limita
ꝯcluſionẽ Bar.duobus modis niſi illa res mobilis ꝯſiſtat põ
dere numero vel mẽſura,tex.in d.l.res,in dotẽ,de iur.dot. nec b
Bar.negaſſet.¶Scꝺo limita in ſeruo dotali qui poteſt ma-
numitti conſtante matri.l.dotalem.in prin.j.eod.ꝛ in d.l.j.in ſi.
¶Sed attẽde lꝫ oẽs ita teneãt Bar.tñ ꝙ indiſtincte res mo
bilis dotalis alienari nõ poſſit ſicut nec immobilis,arg.forte
in l.in rebus.§.dis.C.de iur.do.vbi ꝺt tex.ꝙ oẽs res dotales c
prohibẽtur vſucapi ꝛ pſcribi:nec hꝫ locũ etiã preſcri.xxx.an.
Pondera ꝙ res dotalis nõ põt vſucapi nec preſcribi.vſuca-
pio in mobilib⁹.pſcriptio in immobilibus ergo ſicut immobi-
lia nõ poſſunt pſcribi:ita nec res dotalis mobilis.tunc arguit̃
illud qꝺ nõ põt vſucapi.nõ pt alienari.ꝛ eꝯ.l.cũ vir.ff.de vſuſ-
ca.l.ſi.C.de re.alie.nõ alie.ꝛ p hoc cõſidera ꝙ Bar.male repre
hendit Pet.de bella.Pertic.qui nõ arguit ſimpliciter de mi-
nore ad mulierẽ,ſed arguit de pupillo ad dotẽ, ſicut nulla pre
ſcriptio currit ꝯ pupilluꝫ,ita nec ꝯ dotẽ.l.cũ notiſſimi.§.illud
autẽ.C.de preſcr.xxx.ann.Scꝺo ꝛ fortius.ꝙ Bar.inepte rep-
hẽdat,arguo ſic,magis fauet̃ pupillo preſcriptionibus.quaꝫ
mulieri,ꝛ tamẽ in pupillo licita eſt alienatio.d.l.lex que tuto-
res ergo multomagis valet alienatio facta a muliere.Et quod
alienatio rei mobilis dotalis ſit permiſſa,videtur tex. Inſtit.
qui alien.licet,vel nõ in prin.ver.cum enim lex.vbi dicit expſſe
ꝙ lex Julia habet ſolũ locũ in re ſol.Tene cũ opin.Bar. que
eſt communis,ꝛ pbatur.qꝛ ſpeciale eſt libertate ꝙ ſeruus do-
talis poſſit manumitti.l.dotalẽ.j.eo.Sꝫ ſi oĩs res mobilis do
talis potuiſſet vẽdi.tex.eſſet de indubitabili. Et ad fundamẽ-
tũ.§.j.Inſt.q.alie.li.vel non,ibi.l.Julia phibet alienationẽ de
fundo dotali ꝛc.cõſidera ꝙ poſſet p meliori ſolutiõe dici.ꝙ il
lud de fundo dotali ſit dictũ gr̃a frequẽtioris vſus,ꝛ nõ intel
ligit̃ excludi.ſilis caſus gl.eſt ꝛ ibi can.i cle.j.i ver.pſidẽtes.de
reſc.quã An.no.ad limitationẽ ꝙ incluſio vni⁹ ex rõne frequẽ
tioris vſus ꝛc.ꝛ ſoleo addere optimã gl.i l.j.i gl.j.C.de his qui
ad ecc.cõfu.gl.in aut.caſſa ꝛ irrita.in verb.p Italiã.C.de ſacr.
ſan.ec.gl.in l.vnica.in ver.ſponſam ſuã de rap.vir.ꝛ p iſtã regu
lã decidit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de loca.ver.qd ſi colonus
pmiſit in fundo cõducto plãtare vineas ꝛ dare quartã partẽ
de vineis,ꝛ ſi plãtauit alias arbores tenet̃ ẽt dare aliã quartã
ptẽ.lꝫ rõne frequẽtioris vſus fuerat expſſum de vineis,ꝛ facit
p limitationẽ.l.cũ qd.ff.ſi cer.pe.¶In ea.gl.ibi, ſubaudit̃, fe-
c re.c Habes ex gl.ꝙ quãuis iſte tex.multũ generaliter dicat,qꝺ c
dotis cã ꝛc.iſta generalis loquatio dꝫ modificari ꝙ fere ſemp
eſt priuilegiata:qꝛ nõ ſemp eſt priuilegiata patet in l.maritũ.
j.eo.adde ꝙ lꝫ Bar.ꝛ oẽs ſequant̃ iſtã reſtrictionẽ gl.ad text.
noſtrũ hic,ꝙ tñ iſta ſubauditio nunquam mihi placuit:qꝛ vio
lat tex.Preterea dic, ꝙ dotis cã,ſemp ꝛ vbiqꝫ eſt priuilegia-
ta.Non obſt.d.l.maritũ.qꝛ rñ.ꝙ imo eſt priuilegiata in caſum.
d.l.qꝛ ſi ipſa mulier ꝗ promiſit dotẽ hꝫ iſtud priuilegiũ,ꝙ non
tenet vltra ꝙ̃ facere põt.tex.eſt in l.non tm̃.in ſi.ff.de re iud.in
ver.a qua Lãce.ꝛ l.ex diuerſo.§.j.j.e.ergo cũ iſtud priuilegiũ,
vtriqꝫ cõpetat,non põt dici minus priuilegiata,dato,qꝺ alij
det̃ priuilegiũ.l.de fideicõmiſſo.C.de trãſ.l.ſi pr̃ puelle.C.de in-
offic.teſta.vbi non põt dici quis minus priuilegiatus,lꝫ iſtud
34 priuilegiũ cõpetat ẽt alteri.†No.iſtã deciſionẽ in practica ad
ſaluandũ teſtes q depoſuerũt,ꝙ Titius poſſedit ſemp.xx.an-
nis.cñ iſta deciſione quã ẽt repetit i d.l.ſi qs ita legauerit.per
illum tex.de cõd.ꝛ demon.ita trãſeũt oẽs doc. Adde ꝙ idẽ qꝺ
Bar.tenẽt cano.Ant.Jmo.Ab.in proc.decre.per illũ text.in
ver.quotidie.Idẽ tꝫ Ang.in aut.de here.ꝛ fal.in pn.p illũ tex.
ꝛ Lu.ro.late in cõſi.cclxiij.qꝺ incipit,viſo pũcto.adde gl.in c.
a ſi qs volũtate.l.di.in ver.ſemp a ꝛ exponit ibi gl.j.honis conſue-
tis.ꝛ tex.in c.ſi clericus laicũ,de for.cõpe. vbi dicit qꝺ ſemper

a ¶Quid de fratre. Adde Cy.in l.ſi.in iij.qõ.ff.de do.prele. Cy.i l.j.in §.accedit.C.de rei vxor.act.

b ¶Cõſciẽtia.ad de tex.iũcta gl.i verbo.vt mercede.in c.omnino.ꝛ ibi do.xxxj.diſ.tex.in c.nõ ſatis.lxxxvj.diſt.gl.ſi.c.ſtudeat.l.diſt.gl.j.i ver.poſtulat.in c.quieſcam⁹.xlij.di.glo.j.in c.moderamie.xvj.q.j.gl.i verbo grauius.i c.puenit.j.q.iij.gl.in verb.ſubminiſtrẽt.i c.j.de coha.cler.ꝛ mu.Abb.i c.relatũ.ij.de teſt.Ab.in c.ad hec.in ij.no.e.ti.Ab.in c.inquirendũ.i vl.no.de pecu.cle.Abb.in c.coniugatus.de cõuer.cõiug.Ab.in c.cõſtitut⁹.de reli.do.Abb.in c.in eos.de her.Ab.in diſputati.inc.titius clericus.Pan.de ca.cõſi.ccxcv.incip.viſo pũcto ſupraſcri.tho.ij.ij.qſt.xxxj.ar.iij.ꝛ q.clxxxv.arti.v.i ij.reſponſione.

c ☞Fere.ꝺ teſtibus deponentibus p dictioneꝫ ſemper.Pan.in proem.decreta.ver.xix.vbi Feli.Addo text.in c.ſi laicus.xxx.diſtin. Et amplia ẽt ſi gemineẽt ſemper,ꝛ ſine intermiſſiõe.ca.ſacro ſancta.xxij.diſti.Adde de teſte q dicit ꝙ vidẽt vicibus innumerabilibus.gl.ſin.§.penales inſti.de actio.Purpur.

a ❡Semper. Adde Archidia. in c. sacerdotibus. xxxj. dist. Fel. in c. rex pacificus in proe. de cret.

b ❡Utilitas publica. Adde an communis vtilitas sit preferenda, et in quo casu priuata prefert publice, vide gl. in verb. communē. et doc. in c. bone. lo. j. de postu. prelato. Arch. in c. quicunqz. xiij. q. iiij.

c ❡Dictio maxime, adde q si ista dictio maxime, qn̄ adiungit cuz verbis importātibus cām finalē, tunc abūdat, nec stat implicatiue, vt est tex. isti cta gl. i verb. maxime. i ca. si quis eps̄ dānat. xj. q. iij. et i c. cū olīz. in verbo marie sene. iūcta gl. fi. de test. i c. cū cōtingat. iuncta gl. fi. de fo. cōpe. Joā. de Jmo. in c. ad abolendā. de fil. presbyte. Alexā. cons. lxxviij. inci. visis dubitationib⁹ elegāter formatis. in iij. vol.

d ❡In matrimonio tria sunt bona. Adde gl. summe. xxvij. qō. j. gl. j. i c. puberes. de despō. ipube. gl. in ver. de tribus bonis. i c. per venerabilez. qui fi. sint legi. doct. in rub. de spon.

e ❡Omnino. Dictio omnino importat ipso iure gl. et Bal. in l. si pecuniā ff. de cōdi. indeb. Archi. in ca. hoc ius. x. dist. Mar. Soc. in c. iudei. j. de iude. Lud. Rom. singula. l. et an sit late sentētie vid p Mart. de Sē. i. c. qualiter et qn̄ de accus. Tus. in repe. l. ij. C. de iu. emphy. et sic iuncto v̄bo futuri tpis denotat latā esse sentētiaz, vt est gl. in c. lz cauo. in v̄. carere. de ele. li. vj. tex. in c. si religiosus i v̄. vacuet omnino. de elec. li. vj. gl. in ver. vacuam⁹. in c. j. de ele. in vj. Ant. de Bu. i c. si diligēti. de cōpe. Ang. fi. aut. de litigio. Et quot significationes hz, hoc verbū, oino. vid diffuse p Fel. i c. ex pte. j. de off. deleg. vbi ponit duodeciz significationes.

actor sequit forū rei cōuenti, semp dt, sz nō semp, vt ibi gl. adde qd Spe. in ti. de test. §. postq̄. ver. qd si plures, vbi decidit, q si testes deponūt, q viderūt talē ecclesiā semp pcipere decimas in tali loco intelligit semp, id est, horis cōsuetis, alle. tex. i c. nūq̄. in prin. de cōse. dist. v. et ibi gl. et tex. in c. significatū. de prebē. adde ēt tex. in l. fi. in prin. i ver. semper. C. de testi. iūcta. l. fi. C. de iur. et fac. ign. et illū tex. Alb. in prin. no. precise pōderat ad istā decisionē Dy. et Bar. adde And. in l. j. §. j. de flumi. vbi p illum tex. no. q ille dr semp habitasse i ciuitate, q cōiter stetit, lz qn̄que habitasset i villa, ēt si ibi steterit p annū. Et subdit q si testes deponāt, q viderūt titiū semp possidere, intelligit de tpe possibili, nō qn̄ comedebat, vel dormiebat vel absens erat. Adde Bal. in c. ex tenore. p illū tex. i verb. semp. vbi no. testes posse pbare quē semp habitasse, lz de nocte nō viderint eū habitare. Adde ēt Bal. i l. aduersus. C. de vsur. vbi optime alleg. text.

35 †qd dictio semp verificat in his, que habēt tpis interuallū qd dt facere ad no. p Bar. subdit ibidē Bal. q dictio, semp, verificat in bienio: aliqn̄ i decēnio fm materiā subiectā. Limita istā cōem sniam Bar. q saluant testes a falsitate q deponūt titiū semp. xx. annis possedisse dato q pbet q medio tpe fuit aliqn̄ p magnū tpis interuallū absens: qr nō soluerent ipsi testes. ita limitat Pe. de anch. in cōs. ccxcj. inci. visis articulis. vbi dt. qd testes debēt puniri q deposuerūt se vidisse semp. xx. annis possedisse q annis xx. possidet. lz ipse nō dicat. idē tz Bal. in j. cōst. C. in pn. ad fi. Adde q q pmisit semp soluere intelligit nisi prescribat fm Bal. hic. Adde secus esse in eo, q pmisit soluere qn̄cunqz petitū fuerit, qr non pōt prescribere fm Bal. in l. j. ff. q. mod. vsusf. ami. ❡Adde, q dictio, semper, vt importare gnālitatē quo ad tēpus, sed nō quo ad casus: istā regulā probo ex duabus. ll. ex. l. fi. in prin. C. de testa. iūcta. l. fi. C. de iu. et fac. igno. hoc mō inducēs dictū tex. in d. l. fi. et ab antiqs. ll. et a magistratibus rusticitati semp fuit cōsultū id est oi tpe. in l. fi. C. de iu. et fac. ign. dr qd subuenitur rusticitati nisi in aliqbus casibus a lege expressis. ❡In gl. fi. ad fi. opp. Bar. circa istū tex. et soluit,

36 vt hic p eum. Circa istam doc. Bar. quoties sit vtilitas publica, qn̄ vna prefert alteri lz doc. nihil addant tū vt ex radice excutiat veritas, cōsidera inqtū Bar. cōcludit in ij. et iij. vtilitate publica, q cā fisci, et dotalis et pari passu pcedūt. l. ij. C. de priui. fis. Lz omnes ita teneant. ego aūt teneo in 2rium arguē. q imo magis faueat doti, q fisco in dubijs semp iudicandū est in fauore dotis. l. in ambiguis. ff. de iur. do. l. in ambiguis. ff. de reg. iur. et istud procedit etiā si in cā dotis esset actor quis vel mulier in dubio iudicandū est pro dote. tex. est no. in c. ex l̄ris. iuncta gl. iij. de pig. per quam dt Ab. in consi. lxxiij. in vol. inci. in causa que in presens vertitur inter dominum Floridum. facit tex. in c. fin. de re iud.

Adde Et ibi allegat. c. ex literis. de prob. iūcta gl. pen. q est in v̄bo, in liberali, dum dt, et in dote. ❡In dubijs in cā fisci semp iudicādum est 2 fiscum. tex. est in l. non puto. ff. de iu. fisci. Et ista regula in tm̄ est vera q dn̄s Mathe. in not. lxxij. extēdit regulam gnāliter pcedere, q i dubijs et c. siue sit dubiū in iure siue sit dubiū in sentētijs est iudicādū 2 fiscū: qr duo iudices ptulerunt diuersas snias: siue sit dubiū in pbationibus: qr pbationes hincinde sunt pares: et illud no. Mathe. notab. inci. no. vnā regulā mirabilem. et adde Fel. i c. pastoralis. in pn. de resc. i vj. ver. ad indēnitatē date. in iiij. doctr. Sz in dote in ambiguis et c. ergo et c. Confirmat. qr si reperiant instrumēta duo eadē die cōfecta vnū pro dote aliud p fisco prefertur instrm dotis instrumēto fisci. ita tz Bal. in l. dotis. C. de iu. do. in l. ad exactionē. C. de do. pmis. firmat expresse Sal. hic. ita ēt tz Nico. de Neap. q̄uis de hoc vltimo videat dubitare Sal. i l. q̄uis. de priui. fisci. et Alex. hic i princ. propter. l. j. C. de iu. fis. lib. x. et ibi Bar. et lz Alex. nō declaret veritas est in pmo dubio et in legēdo et consulendo dixi. q, quotiescunqz fisc⁹ venit ex cā lucratiua, vt puta rōne: qr est indignus vel rōne alicuius delicti. isto casu teneo q in similibus causis in dubijs iudicandū sit 2 fiscū: qr in his terminis loquit. l. nō puto. ff. de iu. fis. aut fiscus cōtēdit rōne iuris ppry vel rōne 2ctus, et isto casu dico, qn̄ venit de iure pprio et hoc casu melius fauetur fisco q̄ priuato, vt est tex. in l. vnica. §. fi. et ibi Ja. de Bel. C. de caduc. tol. et isto casu hz multa priuilegia; que enumerantur per Bald. in l. j. C. de her. vel act. ven. et isto casu fiscus et dos sunt equa lance, et in his terminis loquit Bar. hic. et sic. d. l. non puto. procedit solum, quādo venit ex causa lucratiua, et si diceret put dt Alex. qd ista so. diuinat, rn̄de q istud nō est diuinare: sz ppria ē natura illi⁹ legis si cōsiderat titul⁹ sub quo situata est, sed quotiens l. gnāliter loquit dz intelligi fm titulū sub quo titulo sita est. l. impator. ff. de i diē addi. et repio, q istū intellectū ad d. l. nō puto, dedit ibi Rap. cu. et hic istū refert et sequit Ange. i l. sciendū. in pn. ff. de ap. reci. Idē. §. sed et si qs. Inst. q. mod. test. infir. Pro cōfirmatione facit, qr qn̄ fiscus venit iure pprio isto casu prefertur priuato: qr equa lance ambulat cū dote. tex. est i l. j. et ibi Bar. C. de iur. fis. li. x. Bal. et Sal. i l. si debitor. de iure fis. facit tex. in l. si is q. et ibi Bar. et in l. auferf. §. fiscus. ff. de iure fisci. et ista est veritas quā habes ita a nemine declaratam.

28 ❡Scdo ad doctrinā Bar. inqtū †dt qd vtilitas publica[b] preferat priuate quarto mō sumpte. adde vltra alle. p Bar. et doc. tex. i c. scias. vij. q. j. et tex. et ibi no. Bar. i d. l. vnica. §. fi. C. de cad. to. habes bonā gl. i l. actiōe. §. Labeo. i ij. et iij. gl. ff. p soc. et gl. i c. licet quibusdam et ibi Cano. in ver. vt litas. extra de regular.

39 ❡Limita tū q vtilitas publica prefert priuate, †qr magna vtilitas puati preferri dz modice vtilitati publice. tex. est. l. vnica. §. sunt autem q putant. ff. ne qd in flum. publ. firmāt do. in c. bone memorie. j. ver. cōem de postu. prela. ❡Tertio adde qd effectus sequit qn̄ vtilitas vertit publica principaliter: vt est in j. et ij. vtilitate Bar. et nō pn̄t partes renūtiare: ēt cū iuramēto. l. si vnus. §. illud nulla. et §. seq. de pac. no. in c. si diligenti. de fo. cōp. late Bar. in l. si qs pro eo. ff. de fideius. et tū qn̄ vertit vtilitas puata pncipaliter, sed scdario pub. vt in iij. et iiij. vtilitate Bart. tunc em pōt renūtiare cū iuramento: et ideo mulier pōt cōsentire alienationi fundi dotalis cum iuramento. tex. est i c. cum cōtingat. de iureiur. et i c. lz mulieres. eod. ti. in vj. declarat

40 Bal. in d. l. si qs pro eo. ❡Circa tū hanc dn̄ā addatis †q lex introducta fauore publico dz ampliari, et extendi. l. illud. et ibi gl. pen. C. de sacros. ecc. declarat Bar. in l. si cōstante. in prīnc. in ix. q. j. partis. j. eo. et in l. ij. §. exercitium. ff. de his, q no. infa. et in l. quemadmodū. C. de agri. et cēsi. li. xj. Ista regu. pcedit, etiam si respiciat fauorē publicum scdario. tex. est no. sz vulgatus in l. hoc mō. l. fi. ff. de cōd. et demō. confirmat p illud qd dt Pau. de ca. i cōs. lxxiij. ici. viso pūcto. vbi dt q statutū ciuitatis Brixie p qd potestas pōt cōmittere appellationē a diffinitiua, extenditur ēt ad appellationē ab interlocutoria. rō, qr in hoc versat vtilitas publica, ne Brixiā cogant ire Venetias per interpellationē cōmissionis: et tū si 2sideras, ibi. nō est vtilitas publica principaliter sz secūdario. q valde no. ❡Ultimo circa

41 istā doc. Bar. posset †qri an instātia triennalis sit inducta ob vtilitatē pub. pncipaliter, an vero secundario. quē passum bn̄ examinat Ale. hic. et i l. Ser⁹ et Augeri⁹. ff. ad le. fal. ibi potes videre vltra allegata p eū tradita in l. pperādū in prin. de iure. C.

42 ❡†Cōcludit Bar. q priulegia q̄ cōpetūt doti, cōpetūt mulieri sterili p quatuor fundamēta maxime dū pōderat tex. nostrū in ver. maxime. tenēt tū cū decisiōe Bar. oēs do. Tu aūt 2siderā, q ad ita tenēdū Bar. assignat quatuor fundamēta et null⁹ reprehēdit. mihi vr q tertiū fundamētū Bar. dū pōderat tex. in ver. maxime, nō sit bonū: qr tex. nō dt, q intersit reipu. dotas eē feminas. maxime ad sobolē pcreandā, si dictio maxime[c]

c respiceret dictionē. ad sobolē pcreādā. esset bonū fundamētū, sed dictio, maxime, nō refert ad sobolē pcreandā, sed adverbū in fi. s. maxime sit necessariū, et exponit p gl. maxime. idē valde. tū cū decisiōe Bar. vltra doc. adde qd idē dt Bal. in c. ex trāsmissa. de resti. spo. in l. ij. C. de iure dot. et in l. j. C. de priui. do. vbi dt de hoc eē meliorē tex. de iure in d. l. assiduis. q. po. in pig. ha. Confirmo per illud qd dicit Bal. in aut. res que. C. commu. de leg. vbi tz qd priuilegiū illius auth. fauore dotis, habet locum in muliere sterili eo qr substātia dotis nō pēdet ex pcreatione liberorū: qr est accidentale. dū fit cōclusio q mulier sterilis gaudeat priuilegio dotis. Adde qd in simili no. dicit Jo. And. in regula sine culpa. de reg. iu. in vj. in mercur. quod licet

43 †in matrimonio tria sint bona[d] scilicet fides, proles, et sacra-

d mentū. c. omni itaqz. xxvij. questio. ij. et iste sunt tres principales cause, quare contrahitur matrimoniū quod tamen vbi nō esset spes sobolis potest esse matrimoniū: puta in valde sene, vel i cōstituto in articulo mortis: qui pōt 2here matrimoniuz qr etiā vltra bona de quibus supra est humanitatis solatiū, vt in valde senib⁹ vt dixi p quo est tex. no. in c. nuptiarum. in prin. xxvij. q. j. gl. in c. qd sedē. de frig. et malefi. ita dicamus i muliere sterili. q lz nō posset procreare sobolē: tamē habet priuilegiū in dote propter alias rationes. ❡Gl. in verbo necessariū, diuiditur in duas partes, vt patet. In eadem glo. ibi. s. de offic.

44 prefec. preto. †Habes ex ista gl. qd verbū, necessitas, resoluitur et nō importat necessitatē: sed potius vtilitatē, sic etiā exponit: gl. in l. j. ff. de iureiurā. Adde fortius q si cum necessitatiuo ad

e datur dictio pcisa, omnino, vt quia dicatur omnino[e] necessarium: et tamen ratione subiecte materie solum honestatē non

necessitatem

necessitatem importat.tex.est solēnis.in c.j.in verb.omnino.z ibi gl.fi.de despō.impub.z ibi Abb.no.ad hoc.z ēt cū no.gl.in cle.attendētes.i gl.in verb.deberet.de statu mon.¶ In glo.ad fi.p clara intelligētia.q.de qua gl.se remittit, reassumo ego in
45 dubium,†an faber,a q inuenit apud scholas malleans possit
a repelli p doc.aut scholares,ne ampli⁹ malleet.illa gl.decidit q̄ sic per istum tex.q2 est fauor publicus habere doctos viros z scholares.in ɔ̄rium faciūt tex.relati per Bar.hic.Et circa istā doc.Bar.multa sunt addenda.Primo qd i causis studiorum versat publica vtilitas.Ultra tex.in §.fin.in proemio Inst.habes tex.i aut.habita.C.ne fi.pro pa.vbi dt qd per sciētiam vniuersus mundus regit,z illuminat,cum doc.Bar.q̄ qū studiū est consuetu3 exerceri in aliquo loco posset inde expelli faber.t3 Bar.hic.z cano.in c.fi.de iud.Itē adde ad materiā q̄ sicut
b doctoresb,z scholares possunt expellere fabrū malleātē q̄ eodē modo si faber sit apud monasterium z malleādo diuina officia impediat,pōt ēt faber inde expelli.tex.est i c.pridē,xviij.q.ij.Confirmo,q2 isto casu versatur vtilitas publica fm primum modū Bar.de publicis vtilitatibus,que preferunt oib⁹.Not.ēt qd in causa expulsionis fabri ppter scholas,vel similes causas pōt agitari die feriata ēt in honorē Dei.ita t3 Host.i summa sua in ti.de ferijs.§.fi.ver.qd si magister conducit.Spe.ti.de ferijs.§.sequit.v.s3 qd si magister conducit scholas.Lu.ro.in l.j.§.fi.ff.de fer.ita ēt reperio tenere Bal.hic.¶ Quarto adde q̄ a snīa lata sup tali expulsione nō pōt appellari eo,q2 studium dilationē non patit.ita t3 Bal.i l.j.C.si de momē.pos.fu.app.¶ Quinto no.dum Bar.cōcludit,qd sicut faber qū malleat penes scholas pōt expelli,ita ēt qū malleat penes domū doctoris.Adde facere qd ex quo ppter scholas pōt faber repelli:idē priuilegium d3 habere doctor legēs:q2 nisi posset cōmode studere domi,nō posset publice legere.arg.reg.l.illud.ff.
46 de acq.her.cum si.¶ †Sexto adde inquantum Bar.no.concludit qd priuilegium expellēdi fabrum competit etiam scholari:q2 scholaris habet etiā priuilegium expellēdi fabrum qui penes domu3 suā cōmorat:q2 priuilegia concessa doctoribus intelligunt cōcessa scholaribus.p.d.l.legatis.§.ornatricibus.vbi Bar.ff.de le.iij.Adde qd idē tenet Bal.Ang.z magis cōiter Mod.idē t3 Lu.Ro.in l.ij.in prin.j.eo.Contrariu3 tenet
c Jo.de Imo.hic,q2 scholaresc addiscentes non sunt eque priuilegiati sicut doctores.ita dt tex.in l.vnica.i fi.C.de excu.art.lib.x.z illum tex.no.Bar.i l.j.§.nec castrēse.ff.de col.bo.Scdo mouet Imo.q2 p exercitiū scholaris nō resultat publica vtilitas,sicut doctoris legētis exercitiū.Tertia qd scholares non sunt eque priuilegiati zc.q2 scholares nō habēt peculiū quasi castrēse sicut doctores.firmat Bar.i d.l.j.§.nec castrēse.z ēt adde tex.in d.l.legatis.§.ornatricibus.rūdet illi tex.Imo.q̄ loqtur in vltimis voluntatibus,in qbus fit larga extensio.Ego teneo opi.Bar.z cōem.q̄ priuilegiū expellēdi fabrū penes domū suā cōpetit scholari sicut doctori.Moueor pmo q2 tex.i l.j.C.de stud.lib.vrb.Rome.li.xj.assignat rōnē ne scholares strepitu impediant.pōdera tex.q considerat impedimētū scholaris,z nō doctoris.Scdo in materia fauorabili vt est ista:q2 igitur d3 fieri larga interpretatio,dato ēt qd principaliter nō versat public⁹ fauor,sed scdario ita dixi esse tex.in l.hoc modo i fi.ff.de cond.z demō.Tertio facit,q2 vbi sumus i materia fauorabili disposita i doc.habent ēt locū in scholaribus:sec⁹,si eēt odiosa.ita firmant canoniste in pemio decretaliū sup tex.i verbo doctoribus z scholarib⁹ Bononie cōmorantib⁹.Quarto q2 idē iudicamus de eo q est i via ad actū q̄ de eo q iā est in a-
47 ctu.l.abesse.z l.q mittunt.ff.ex q.cau.maio.Quito,†q2 si scho
d laris vicin⁹ camered alteri⁹ scholaris alta voce legēdo ipediat scholarē pōt expelli de illa camera,vel cogi vt taceat.ita tenet Spe.in ti.de iud.§.generalia.ver.hic ēt no.p tex.d.l.j.C.de stu.lib.vrb.Rome.li.xj.sequitur Ant.in c.inter dilectos.de fide instru.z in proemio decre.sequitur Bal.in l.j.C.si de momē.poss.
48 fu.app.sequitur Lud.hic.z Mod.Sexto facit in simili†q2 ēt scholares non recipientes domum possunt compellere quem ad locandum sibi domum.Ita tenet originaliter Guil.de cu.in l.decernimus.C.de epi.z cle.Referunt Bal.Imo.z Cu.hic.Per ista fundamenta teneo q̄ priuilegium expellendi fabrum penes domum malleantē competit ita scholari sicut doctori z ad ɔ̄ria rūdeo.Primo ad tex.in l.vnica.in fi.C.de excu.art.li.x,respon.no.qd aliqū priuilegium datur ratione sciētie z sic ppter peritiam:z tunc q2 peritia non est in scholare,vt est i doctore:tunc priuilegium datum doctori non competit scholari.ita loquitur.d.l.vnica.in fi.Aliquando cōceditur ppter vtilitatē studij,non ppter peritiam z tunc priuilegium qd datur doctori datur etiam scholari ppter studium.Ad aliud fundamētum Imo.respon.Bar.hic si bene inspicias:q2 aptitudine versat vtilitas publica.z sic teneas communem cōclusionem.

Adde Qd Joā.de Lig.Card.flo.z Abb.in suprascriptione proe.Grego.dum dt doctoribus z scho-
49 laribus,colligūt,†q̄ appellatiōe doctorū non veniūt scholares.z hoc ampliant ēt in materia fauorabili.p illū tex.l3 aliter ibi dicat Jo.an.de qsto p Fel.ibidē.Quā limitat Rap.cu.hic solus,q̄ scholaris h3 istud priuilegiū expellendi,zc.psedit in scholare q bene studebat.p tex.in l.si duas.in §.pe.ff.de excu.tuto.in simili gl.in c.porrectum.de regula.in simili.gl.in c.ij.de
e statu mona.e Sic ēt descripti in matricula militū non gaudent priuilegijs militū,nisi exerceant artē militarē,sed milites nostri tpis aureati q2 nō exercēt artē militarē non gaudēt priuilegijs militū.l.scriniarios.C.de test.mi.¶ Confirmo istā limita
50 tionē:†q2 scholaris q̄uis sit scriptus in matricula si nō stu-
f det,nec scholas intratf nō gaudet priuilegijs scholarium.ita no.Bar.i l.q sub pretextu.p illū tex.C.de colleg.li.xj.idē Bar.in l.q sub ptextu.p illū tex.C.de sacros.ec.in l.semp.§.fi.ff.de iu.immu.Bal.in proemio ffo2ū.z in aut.habita.C.ne fil.pro pr̄e.An.z Imo.in pe.decre.z Abb.in rub.extra de iud.¶ Contra istā limitationē arguo de eo,qd t3 Bar.in l.j.C.de tyron.li.xij.vbi cōcludit,qd scholaris q̄uis vagus gaudet puilegio scholaris:q2 purus scholaris ad idē est gl.relata ad tex.in pemio ferti.in verbo cōmorantibus,vbi gl.vult q̄ scholaris existens in studio q̄uis parum studeat nihilominus gaudeat priuilegijs scholariū.Istud idē late tenet Ge.vbi,decidit q̄ sic post multa,z dt qd ita alias fuit indicatu3 de facto Bononie.Ita ēt tenet Pau.de Leaza.z cōiter alij Can.maxime Car.in pemio cle.vbi dicit qd scholaris vagus gaudet priuilegio scholarium dummodo alias honeste viuat.¶ Ultimo circa doctri.Bar.diligenter attēde inq̄tum Bar.in fi.no.z doc.sequūtur
51 †q̄ cā studij z causa dotis concurrunt z equiparant.pondera q̄ Bar.ēt loquit in scholare z pōdera q̄ Bar.ad hoc allegat.l.assiduis.C.qui po.in pign.ha.clare vult quod sicut mulier in dote h3 priuilegia multa maxime prelationis,vt ibi,q̄ doctores z scholares in debitis cā studij preferuntur qbuscūq3 creditoribus,z istud in specie firmat Ang.hic.¶ Tertio ex hoc
52 no.Bart.infert singulariter Ang.hic†qd sicut valet donatio patris facta filie in potestate causa dotis.l.Pomponius philadelphus.ff.fa.erc.glo.in l.ij.C.de inoff.dona.Barto.in l.frater a fratre.in vlt.q.vbi dixi.ff.de cond.indeb.ita valet donatio facta p patrē filio in potestate causa studij.Cōtrariū tenet Jo.de Imo.per ea que tenuit cōtra Bar.s.i q.preced.Idē t3 Alex.per tex.clarū in l.q̄ pater filio.ff.fami.ercisc.pondera illū tex.in verbo emācipato filio: quia a cōtrario sensu vult,quod si in potestate esset tamē valeret donatio.istud idē ɔtra Ang.t3 Alex.in l.si donatione.C.de colla.Pro ista parte vltra cos bene facit:q2 quando filius est in studio bene valet donatio facta per patrem filio in potestate quando est pro filio doctorā do.Ita tenet Bar.in l.iubemus.C.de silentia.lib.xij.ratio quia censetur esse peculiū quasi castrense,sicut qū pater donat filio eūti in castra,tex.no.in l.si filiusfa.C.fam.ercis.z tex.in l.iij.§.fin hoc.ff.de don.inter vir.z vxo.ergo dat intelligi,quod donatio facta per patrē filio simpliciter nō v3.Tertio facit q̄ nō vult Ange.in aut.res q̄.C.cōmu.de leg.vbi t3 singulariter,q̄ l3 res subiecte restitutiōi possint alienari p dote,vt est ibi text.nō tū possent alienari p cā studij.¶ Ultimo qd l3 donatiōes facte ex cā pietatis sine insinuatiōe valeat.l.pe.C.de dona.l.vt inter diuinū.vbi gl.z doc.C.de sac.san.ecc.tū donatio facta p patrē filio studēti nō cēset pia cā,ādeo,q̄ sine insinuatiōe valeat.ita
f t3 Raph.cu.in cōsi.xxviij.inci.de fundo dato in premiū emancipationis.Cōfirmat,q2 relictū cā studij nō dicit ad pias cau-
g sasg nisi fit p studio sacre theologie.ita decidit Bal.in repe.l.j.ff.de leg.ij.tū adhoc potest dici q̄ etiam causa dotis nō dicit pia causa fm Bar.in l.cū is.§.fi in ea opinione.ff.de condi.inde.cū suis cōcor.Teneo contrariū,q̄ donatio facta filio studēti in potestate cā studiorū valet irreuocabiliter sicut in donatione dotis,z vltra Ang.idē tenet Bal.hic.Idē tenet exp̄sse Rap.cu.hic.in fi.Addo q̄ idē t3 exp̄sse Lu.ro.i l.donationes.§.pr̄.ff.de do.z ista est magis cōis opi.doc.a qua nō est recedendū in iudicādo.Istam partē defendit no.Bal.hic in fi. g
qd cā dotis z cā studij eqparant,z etiam facit no.Bart.q̄ cā dotis zc.Et sic habem⁹ authoritatē Bart.Ad dicta seu arg.Imo.r̄ndi in alia qōne:solū restat respōdere ad l.q̄ pr̄ filio,allegatā per Alex.q̄ illa.l.nō facit nisi a ɔ̄rio sensu q̄ est fragilis inductio z qd dicitur qd illa.l.q̄ pater.nō importat etiam artificiū,patet etiā ex illis qū peregre studet,zc.ergo aliud videt qū ppere studet scdm eū zc.¶ Adde vltra ea,alias hic dixi q̄ etiā nūc teneo,ɔ̄ Imol.z Alex.q̄ donatio facta per patrē filio in potestate causa studij valeat.quia causa dotis,z causa studij equiparent,z ad istud fundamētū nō rūdet Imo.nec Ale.Nec obstat tex.in d.l.que pater.ff.fa.ercis.quia respōdeo,q̄ nō

a ¶ An fab.Add Ja.de are.i l.altius.C.de ser.z aq.Pe.de anch.z Jo.de Imo.in c.vr̄a.de locato.

b ¶ Doctores.adde Fel.in c.cum omnes.de const.Purp.

c ☞ Scholares.An puilegia doctorū cōpetāt scholari.tradit Ale.in l.si cui pure.i pn.z in l.mulier.§.j.ff.ad Treb.Purp.

d ¶ Camere.Add Fel.i c.fi.de iud.

e ☞ Statu mōachorū.Limitatio.Cōsidera q̄ iura facientia p hac limitatiōe ptrūderi,q̄ ibi exercitiū erat cā totalis puilegij cōcedēdi:s3 i scholari nō ē exercitiū pn̄s, q2 si nō studet actualr,h3 tamē animū studendi quē stādo in studio denotat.§.panorum instit.de re.diui.Item considera qd Bart.in l.j.C.de tyro.non loquitur de nihil studēte, s3 de vago.z ɔstat simul quod vagus z studeat,gl.i proemio.vj.loquit de studente, non de nihil studēte.Purp.

f ¶ Si nō studet nec scholas intrat.Adde Ab.in c.j.in fi.de iudi.facit ad hoc bū tex.in c.caue te.xxij.qō.v.vbi text.dicit qui se christianum dicit z n̄ facit opera christi, mētit.

g ¶ Nō dicit ad pias causas,adde quādo dicatur relictum ad pias causas,vide Spe.ti.de instru.edit.i §.nūc vero aliqua.ver.lxiij.Bar.i repe.l.j.in ij.qō.C.de sacrosan.eccle.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

probat: nisi a ℣io sensu, q̄ nō vz, qñ resultat absonus intellectus. gl. in l. ij. C. de cond. inser. Sco ꝛ ñdeo, q̄ ille ter. nihil facit, q: solum decidit, qñ pater fecit expensas p̄o filio studēte: nunquid in dubio videatur donare. ꝛ decidit, q̄ si est emancipatus, q̄ in dubio vī donare. Ergo secus in filio in ptāte. Sz per hoc ter. non negat qñ pater possit donare: lz in dubio non p̄esumatur. p̄dabo, nā pater dotando filiā in potestate in dubio non vī fecisse animo donandi. l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. act. ꝛñ si vult donare filia in potestate causa dotis hoc potest. d. l. Pōponius Philadelphus. Sed tu stringe illum ter. p̄o opi. Alex. q: si pater cā studiozum ita posset donare filio in potestate, sicut emācipato. certe sicut in emancipatis p̄esumitur donare fauoze studiozum, ita in filio in ptāte: cuius ℣ium dicit ibi ter. confirma per cautelam, quā tradit. Bart. in l. donationes. §. pen. ff. de dona. sed nō recedas ab opinione cōi ꝛ dic, aut vis intelligere illū ter. an pater possit donare cā studij filio emācipato, ꝛ esset de indubitabili: q: etiā sine cā studiozum pōt ei pater donare. Ut ergo sit de dubitabili, est intelligēdus, ut p̄opīe loquitur, scz. quid in dubio p̄esumatur: sz questio nostra est nunqd possit: imo Alb. ꝛ Flo. in d. l. q pater, exp̄esse dicūt, q̄ illa ler, que loquitur in emācipato multo fortius p̄ocedit in filio in potestate: ꝛ sic est contra Alex. ꝛ ita teneo, ꝛ ita videtur velle Bar. ibi in summario.

LEX II.

1 ¶ Dos facta viri, reddenda mulieri ꝛ quando. 2. Dictio perpetuo, qualiter accipiatur.
3 Maritus quando, cogitur p̄omittere alteri dotem, quam mulieri.
4 Vendere quando quis cogatur.
5 Hec verba, annua bima trima die quid importent.
6 Mulier adultera perdit dotem.
7 Pactū lucrum de dotis qñ locū habeat ꝛ valeat. ꝛ nu. 8. 9.
10 Dos potest peti durante matrimo. ꝛ 13.
11 Si maritus durante matri. inter virū ꝛ vxorē redderet dotez mulieri non liberaretur etiam si mulier dissiparet.
12 Si dos fuit data nō marito sed eius patri, ꝛ pater eū emancipat ꝛ pater restituat dotem filio cōsentiente muliere liberat.
14 Ratio quare dos non potest restitui durante matrimo.
15 An restitutio dotis dicatur vera donatio.
16 Exactio que datur extraneo p̄o dote est stricti iuris.
17 Hunquid extraneus dando dotem possit stipulari ipsam dotem reddi heredibus mariti mortuo ipso marito.
18 Est incommodum contrahentiū contrahere cum riposo ꝛ sibi se obligare.
19 Riposi causa multa contra regulas iuris communis introduct. 19. 20. 21. 22. 23.
24 Qui dat fideiussorem potentiorem non dicitur idonee fideiubere.
25 De iure fforum an maritus in actione ex stipula. habeat beneficium ne exigatur vltra quam facere potest. ꝛ vide. 26.
27 Mulier pōt p̄omittere dotem alteri animo donandi soluto matri. ꝛ talis dona. valet.
28 Qui habet bona licet immobilia in loco periculoso dicitur suspectus.
29 Qñ creditor vult facere capere debitorē quid obseruandum.
30 Statutum loquēs de captura suspecti debet intelligi, q̄ suspicio debeat p̄obari iuramento.
31 Qñ mora est periculum allatura recedimus a regulis iuris.
32 Qd mihi non nocet ꝛ alteri p̄odest debet concedi. ꝛ vide. 33.
34 Quo iure petitur cautio a marito.
35 In instrumento celebrādo super p̄missione dotis q̄ maritus teneatur de dolo, lata, ꝛ leui culpa non valet pactum expressum q̄ marit⁹ nō teneat nisi de dolo, p̄pter vtilitatē nubētiū.
36 Qñ in aliqua ciuitate reperiunt cōsuetudines cōtrarie, an sit recurrendum ad ius cōmune vel que illarum erit seruanda.

Soluto matrimonio. Dimiditur in duas ptes. In p̄ma loquit̄ de muliere sui iuris. In scōa in muliere existēte in ptāte p̄ris. Scōa ibi q̄ si in p̄ris, rursus p̄ma subdiuidit̄ i duas, vt p̄ Bar. hic. ¶ Flo. ex isto ter. fm Paul. de ca. ꝛ Alex. ꝛ qd lz dos dēt vt perpetuo sit apud maritū ter. est in l. j. ff. de iur. do. gl. in l. j. §. e. tū sol. mat. dz

1 reddi mulieri, ꝛ sic dictio, perpetuo, [a] accipit̄ fm subiectā materiā: q: accipit̄ dū mīmonū durabit. Aliqñ capit̄ vsqz ad cētū annos. l. si vsufruct⁹ municipib⁹. j. de vsu ꝛ vsufr. lega. ꝛ ibi gl. in verb. cētū annos ꝛ gl. in l. annua. §. Artitia. ff. de annuis leg. p̄ illā gl. iucto ter. dt Alle. se alias cōsuluisse in cōtingentia facti p̄o hospitalie testōr grauauit heredē, q̄ daret certū qd monasterio perpetuo: dt se consuluisse q̄ tale legatū durabit vsqz ad centū annos. vide p̄ eū. Et de multiplici significato dictionis, perpetuo, vide gl. in l. j. ff. p̄o socio. Adde q̄ ita p̄cise cōsuluit Alle. in cōsi. Ir. incl. omisso multiloquio. in ꝛ. vol. vbi ad hoc plura alia magis diuisa allegat maxime gl. ꝛ Bart. in l. si vsufruc. municipibus. ff. de vsu ꝛ vsufr. le. Ego semp tenui cōtra istā decisionē: q̄ imo itelligit̄, ppetuū, vsqz in infinitū, ꝛ nō restringit̄ ad centū annos: q: in ista materia Alex. equocatur, nam illud qd dt p̄edit in vsufr. si relinquat vsufruct⁹ ecclesie vel municipib⁹, intelligit̄ vsqz ad centū annos, ꝛ non plus: sed in legato annuo non bene dt: q: non restringit̄ ad cētū annos: imo intelligit̄ in ppetuū. i. in infinitū annuū, ꝛ sic differētia est inter relictū vsufructū ꝛ legatū. Istā dām p̄obant duo ter. cōiunctim ter. in l. in annalib⁹. C. de lega. iuncta. l. antigtas. C. de vsufru. rō diuersitatis assignat p̄ Bal. Sal. Ful. ꝛ Paulum in d. l. in annalib⁹. C. de leg. q: si ī vsufructu relicto Titio, ꝛ he redib⁹, intelligit̄ in infinitū, p̄o p̄ictas esset iutilis: ergo ꝛc. sz nō est sic in legato annuo facto ī ppetuū ecclesie. Adde vltra, quod alias dixi hic, q̄ p̄o opinione Alex. tenet Lācelot. hic referēs Jo. de Anan. ita cōsuluisse: ꝛ ita tz Barb. in c. fi. de test. a. vbi similiter refert se cōsuluisse p̄o ista decisione vltra ea, que colligit Alex. in d. cōsi. Ir. ꝛ Barb. in d. c. fi. adde tu bonam simile ext̄ at statutū in ciuitate Peru., q̄ instrum ētis dotalibus. ꝛ testamētis nō currat aliqua p̄scriptio, sz ppetuo possint executioni mādari: mihi omnino obstabit p̄scriptio centū annozū ita Bal. post Ly. in l. j. C. ne res dominū, vel tēpus. que lectur eab alijs reputatur Angeli. idem Bald. in l. j. ad fin. ꝛ in l. omnes. ad fin. C. de p̄script. xxx. ann. ꝛ in l. j. C. de ann. excep. Idē in hoc statuto tenet Ang. in aut. vt deceteris, nō fiūt cōmu. eccl. motus per gl. ibi in §. j. ver. nulla ei tēporis p̄scriptione in hoc obijciēda. Dicit gl. nisi sit p̄scriptio centum annozum. Aug. in l. nō solū. in p̄in. ff. de vsuca. Bal. ꝛ Aug. in l. si quis Decurio. de decur. lib. x. Ludo. in l. j. de vsucap. Florian. Bononi. in l. an vsufructus. ff. de vsufr. Jo. An. in addi. Spec. ti. de feu. super rub. Contrarium tamen iterum teneo per fundamentum, q̄ su p̄afeci de l. in annalibus. iuncta. l. antiquitas.

2 C. de vsufr. ¶ Secundo no. ex j. oc ter. q̄ sol. mat. dos dz restitui mulieri, ista reg. fallit multis modis, vt hic in gl. ꝛ ibi dicā. ¶ Tertio no. a ℣io sensu q̄ dos cōstante matr. nō dz reddi: q: constāte matrimonio, nō est orta actio de dote, nisi ī casib⁹

3 notatis hic per gl. ¶ † Quarto no. in ver. nec cogit. q̄ marit⁹ cogit̄ p̄omittere alteri dotē q̄ mulieri. qñ nō est sibi damnū: q: qd mihi nō nocet. ꝛ alteri p̄odest ꝛc. sed 3tra creditor nō cogit mutare debitorē, lz debitor velit aliū idoneū dare. ter. est no. i l. si mādato. in fi. p̄incipij. ff. mād. ꝛ sic correlatiuozū nō est eadē disciplina ꝛc. Et rōnē diuersitatis assignat Bal. i l. si pater. C. de colla. ¶ Quinto no. hic esse casum ī quo cogit̄ qs p̄mittere ꝛ sic Jhere, ꝛ regulariter sic secus. l. nec emere. C. de iure deli. ꝛ l. dudū. C. de contrahē. emp. Et ratio specialitatis est fm gl. ꝛ Bar. q: a p̄in. recipit dotē voluntarie. arg. l. si quis seruū. ff. de

4 act. emp. Et in istis fauozabilibus † mota aliū casum, ī quo qs cogit̄ vendere. in l. si qs sepulchrum in p̄in. ff. de relig. ꝛ sumpt. fune. per quē ter. dicūt Bul. ꝛ Flo. ibi q̄ p̄o cōstructione alicuius monasterij necessaria, vicini coguñt vendere loca vicina ita no. Bul. ꝛ Flo. per illū ter. Idē tenet Flo. in l. ij. i p̄in. ff. de relig. ꝛ sump. fune. ꝛ Aug. in l. j. §. e. Imo. in c. ad apostolicā. de dona. circa p̄in. ꝛ Bar. Veronen. in trac. seruitutuz vrban. vbi dicit hoc esse perpetuo notāduz. ꝛ quod ita obtinuit de facto. Adde, q̄ Bitritēsis in reperto. in verbo ecclesia, dicit q̄ alias interrogauit doc. qui nescierunt allegare illā decisionē Bul. ꝛ qd ipse solus allegat. Confirmatur per simile. nam si testator mandat construi ecclesiā in vno loco, ꝛ ille loc⁹ sit cōis cū fratribus vel socijs coguñt vēdere fauoze religiōis. ter. est in simili in l. j. §. finautem. §. vno. C. de cōi seruo manu. ꝛ ibi Bal. no. ex illo ter. arguendo de libertate ad ecclesiā. facit ter. in §. fi. instit. de do. est bon⁹ ter. ſ qui tamen fuit omissus per Jas. ꝛ per hec cōstat non esse lecturā Jasonis. in l. si fundū. ff. man. ¶ Flo. in

5 verbo dos dz ibi. §. exactio. circa hoc † q̄ debebat restitui dos annua bima trima die, qd velint dicere hec verba habes. ter. id meli⁹ declarantē in l. iij. i p̄in. ff. de ann. leg. vbi glo. ꝛ Bar. ꝛ alij dicūt illū ter. melioē de corpe iuris ad declarandū p̄dicta verba. Adde, q̄ illa verba rāma, bima, trima die ꝛc. declarāt, q̄ dos debet restitui secundo anno, trima, id est, tertio anno ꝛc. sic, si mulier d. edisset in dotē trecentum in trib⁹ annis sciebat solutio per tres partes. Et quāuis videatur gl. velle quod ita fieret restitutio dotis de iure antiquo, ꝛ quod non erat differentia inter bona mobilia, ꝛ immobilia, vt per gl. in l. diuortio. in eo. Tu dic, quod imo de iure Digestozum erat differentia l. cum in fundo. §. si fundus communis. ff. de iure. do. ꝛ adde, q̄ de istis omnibus non reperiātur, nisi isti tres bimas trimas qñ iuris. l. aliud. ff. de pac. dot. ꝛ fm Jac. Aus. Gallā, qñ referantur ad nomina, seu ad res, debēt poni, put iacēt, scz, vnū, bimam, trimam

[a] Dictio ppetuo. Adde Rap. Ful. cōsil. clxvij. incip. in cā Benedicti polastri.

trimam ⁊c.secus qñ referuntur ad nomina ꝓpria:q2 nō possu
mus dicere. nisi barbare iste puer est bimus, trimus ⁊c.l3 S.
Hieronimus dicat inter omnes miserandus bimuli, trimuli
morbo regio capiuntur,⁊ ꝯ̄ eum t3 Suetonius vbi dt. Octa-
uianus quatrimus patrem amisit. In ea.gl.ibi. j.e.l.cū mulier.
j.habes ex gl.primam fallentiam vbi dos nō d3 solui, quando
matrimonium esset solum culpa mulieris:nisi maritus esset in
6 eadē culpa.†Adde ad idem esse ꝓpter solum osculum luxurio
sum.Item propter impositionem manus ad mamillas:q2 ista
matrimoniū diffamāt.ita singulariter t3 Bal.in c.tue. de ꝓcu.
vbi Bald.ad hoc allegat optimum tex.in c.j.§.j.qui.mod. feu.
amit.⁊ ibi gl.expressa in verb.luserunt. cōfirmatur vltra Bal.
q2 ex istis preparatorijs arguitur adulterium.l.⁊ si amitis.ī fi.
l.qd ait.in gl.in verb.in ipsis rebus.ff.de adul.Magna est au-
thoritas Baldi,cū nō habeat ꝯ̄dicentem, tamen q2 est rigoro
sa nō crederem vere: q2 iura penalia priuantia mulierem do-
te,⁊ punientia adulterium non debent extendi ad osculum:in
quo longe minor rō inest.c.odia.de regu.iur.lib.vj.⁊ l.cu3 qui-
dam.ff.de libe.⁊ posth. Punctus est rūdere ad tex. in c.j.§.j.q.
mo.feu.amit.puto posse rūderi.qd illud ibi fit ꝓpter duo.Pri
mo,q2 ibi solum tractatur de amissione feudi,qd reuertitur ad
dnm suum directū:⁊ sic facilius ad dnm pristinū, res reuertit,
quam priuare mulierem dote sua.Secundo respondeo, qd ibi
deliquit vxor,⁊ vasallus:delinquit enim vasallus:q2 facit con
tra fidelitatem:vxor,q2 facit cōtra vinculum matrimonij me-
rito ibi ex solo osculo priuatio feudi sequitur. Hec rō nō mili-
tat in casu nostro:q2 solu3 mulier deliquit.Uel aliter respōde,
⁊ melius,ꝙ iura feudorum retinent ius singulare, sc3 ius cō-
suetudinarium:ergo extendi nō debent extra casus feudales.
Bart.in l.vt iurisiurande.§.si liberi.ff.de oper. liber. Unde ille
tex.loquitur in vasallo.stet ergo in terminis suis:nec d3 extēdi
ad dotē.Adde ad illud de culpa,ꝙ si mulier cōmitteret adul-
a terium:[a] ꝓpter adulterium perdit dotē ⁊ donationem ꝓpter
nuptias.tex.est in l.consensu.C.de repud.Imo fortius mulier
perdit propter adulterium etiam bona paraphernalia. gl. est
reputata singu.in c.plerunque.verb.dotalitium. de don. inter
virum ⁊ vxo.Amplia,⁊ teneas perpetuo cordi, ꝙ quemad-
modum viuo marito ꝓpter adulterium vxor perdat dotem.
similiter mortuo marito,si vidua cōmittat stuprum ꝑdit do-
tem,seu actionem ad repetendū dotē.vt sing.⁊ pulchre consu-
luit Pau.de ca.cōsi.cxxj.incipiente,reuocat in dubiū.vbi mul
tum plene arguit ad partes:inter cetera allegat bonū text. cū
gl.in l.pen.⁊ ibi no.Bar.ff.de adulte.vbi no. Bar. ꝙ q offendi
tur ex adulterio cōstante mrīmonio,ille offendit ex stupro vi-
duitate durante.No.perpetuo istam decisione3: q2 plerunque
cōtingit viduas stuprari:q2 nō possent petere dotē ab heredi-
bus.Istud t3 Pau.in l.sororem.C.de his qb.vt ind.vbi pōde-
rat gl.ad hoc.istud idem t3 Paul.in l.fideicōmissum. post glo.
ibi.C.de fideicom.Istā decisionem reprehendit Alex.in d.l.so
rorem.Mouet,q2 iura loquētia de priuatione dotis,loquunt
in adulterio.⁊ sic viuēte marito. ergo cū sint penalia non de-
bent extendi.Sed adde qd Alex.nō viderat predictum consi-
liu3 Pau.de ca.nec fecit mētionē de ipso. in d.l.fideicōmissum.
vbi Pau.format istud argumentū.¶ In eadē gl.ibi.l.si ab ho
stibus.§.fi.habes scdam fallentiā qñ fecisset pactum ⁊c. Adde
7 circa istā fallentiā. † ꝙ qñ est appositū pactū de lucrādo dotē
ēt haberet locū.qñ mulier decederet,extātibus,⁊ relictis libe-
ris.⁊ sic statutū loquēs,ꝙ mortua vxore,maritus lucret dotē,
intelligit ēt extantibus liberis,ita ꝓbat tex. iuncta gl. in l.j.C.
si cōstā.ma.⁊ i l.ij.§.de pac.do.Et i specie firmat Pau. Alex.⁊
Mod.istam fallentiā gl.limitat Bart.nō habere locū tale pa-
ctum,qñ solutū esset matrimoniū,superuiuente muliere,etiā si
fieret pactū expressum,ꝙ superuiuente muliere, hrdes mariti
lucrent dotē.tex.est formalis in l.ij.⁊ ibi gl.ff.de pac.do. ⁊ in l.j.
ff.de do.ꝑleg.vbi Bar.ista limitatio Bar.⁊ doc.clare ꝓcedit,
8 qñ pactum esset factū a muliere.†Bonum est videre,an si pa-
ter,vel extraneus facerēt tale pactū,ꝙ heredes mariti,supui-
uente muliere,lucrent dotē,habes tex.formalē in l. quāuis.C.
de pac.cōuen.vbi dt tex. ꝙ etiā non v3 tale pactū factū a pr̄e.
⁊ decidit ꝙ pater q dedit dotem non potuit pacisci qd hrdes
mariti superstite muliere lucrentur dotē.tū gl. ibi dt qd nō v3
pactum in patre:q2 in patre circa dotē pactū nudum nō suffi
cit,l3 requiritur stipulatio.l.auia.C.de iu.do.rō ponit in l.si cū
dotem.in prin.j.e.subdit gl.ꝙ pactū illud nō v3 ēt si fieret per
extraneum:q2 nō ꝑ interuallū ⁊ sic illa glo.ponit duos intelle-
ctus ad illum tex.⁊ cum illo intellectu trāsit ibi Bart.S3 ad-
de qd Bar.melius inuestigando in cōsi.cxxvj.lib. j.incip. Ti-
tius maritauit.t3 ꝙ dispositio.d.l.quis.ꝓcedit gnāliter in ex-
traneo,⁊ in patre ⁊ ēt si interuenisset stipulatio, vel incōtinen
ti vel ꝑ interuallū ergo Bar.t3,ꝙ quēadmodum ipsa filia nō
pōt pacisci,vt s.ita ēt pater ⁊ extraneus nō possunt facere ta
le pactū.mouet Bar.ꝑ l.quis.gnāliter intellecta3:⁊ ēt ꝑ gnāli
tatem.l.ij.de pac.dota.ꝑ opi.Bart.facit tex.in l. vnica.§.acce-
dit.in verbo in suā personā.C.de rei vxo.ac.⁊ l.quoties.in ver-
bo in suam personā.j.eo.⁊ regula.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de
ver.obl.⁊ si dicas,ꝙ ꝓcedit qñ stip.de re aliena.secus.si de sua.
l.legē.⁊ in l.traditionibus.C.de pac.rūdetur, qd verū est:dum
modo duret sua.secus si nō duret.l.pe.⁊.l.publia.⁊ ibi Bart.ff.
depo. ita declarat Bar.in l.certi cōditio.§.si nūmos.ff.si cert.
pe.⁊ i d.l.stipulatio ista.§.si stipuler.Et ꝑ hac opi.est text. clar⁹
in l.caius.⁊ ibi Bar.⁊ aliī.j.e.Ad idē est tex.i l.pactū.⁊ in l.pa-
ter ꝑ filia.C.de pac.cōuen.Cōtrarium in vtroq3 ⁊ sic tā in pa-
tre ꝙ extraneo,ꝙ valeat tale pactum.t3 expresse Lud. Ro.in
§.qd si in patris.j.ead. l. ad hoc mouetur per gl.in.d.l.quāuis.
quam gl.dt approbari per Cy.Bar.⁊ Ang.ibi:nec tū facit mē
tionem de dicto consilio Bar.⁊ illud consilium refert ⁊ sequit
Frā.de Are.hic.Quid tenendū in ista difficultate? teneo i pa
tre opinionem Bar.ꝙ pater nō possit facere illud pactum vt
ad heredes mariti ⁊c.ꝑ tex.in d.l.quis.nō cauillando literam.
istud cōfitetur viua voce. nam ex quo mortuo marito de iure
cōi dos debet reuerti ad patrem cum onere iterum dotandi
eam,aut.sed quis.C.de rei vxo. act. si ergo ꝑ pactum pr̄ pos-
set facere,ꝙ heredes mariti lucrentur dotē,fieret preiudiciu3
filie: cum pater teneatur iterum dotare filiam: q2 tunc consi-
derātur facultates patris.l.quero.ff.de iure do.⁊ ita in termi-
nis in patre tenet Sal.in d.l.quamuis.C.de pac.dota.pro hoc
etiam allegat gl.in terminis in l.cum dos.circa prin.ff.de pac.
b do.[b] In extraneo aūt nunquid valeat, iste est passus dubius,⁊
valde dubito,credo,ꝙ veritas sit ꝯ̄ Bar.q2 sicut extrane⁹ po
test a principio pacisci.qd dos sibi reddatur exclusa ipsa mu-
liere.l.vnica.§.accedit.C.de rei vxo. ergo similiter d3 posse sti-
pulari,qd reddatur heredibus mariti exclusa muliere,sicut in
prin.est liberū nō dotare ita etiam pōt pacisci. per regulā. l. in
traditionibus.ff.de pac.l.legem. C. eod.secū in patre non est sic
quia ipse tenetur saltem officio iudicis dotare filiam. Adde
nunc quod istam vltimam rationem de extraneo cōtra.Bart.
assignat formaliter iurisconsultus. in l. ob res.§.j.ff.de pactis
do.vbi proprie litera dicit quod extraneus potest vel stipula-
ri vel pacisci in preiudiciū mulieris qd ipsa non posset. ⁊ assi-
gnat rationem:q2 potest in re sua quamlibet legem imponere.
9 ¶ Ultimo circa istā fallentiā Bart.†cadit alia subtilis dubi-
tatio dictū est qd non valet pactū factū a muliere qd ea super
viuēte heredes mariti lucrētur dotē:q2 esset ꝯ̄ publicā vtilita-
tem.tex.est formalis in.d.l.iij.C.de pac.do.Quero ergo an va-
leat pactū factū a marito, ꝙ soluto matrimo.⁊ viuēte marito,
heredes mulieris lucrent donationē ꝓpter nuptias. Primo
videt qd non:q2 que dicunt in dote,intelligunt dicta in dona-
tiōe ꝓpter nuptias,sicut econtra nō valet in vxore.faciente ad
pactū:ergo ⁊c.In ꝯ̄riū est gl.valde sing.in l.qd scitis, in verbo
ex matre,iūcto tex.C.de bonisque lib.⁊ illa3 gl.no.ibi Bal.⁊ re
putat mirabilē illā gl.⁊ illā decisionē Bal.simpliciter referunt
Cu.hic.⁊ Fran.de Aret.nihil.tū addūt, contra istam limitatio
nem fortiter facit:q2 donatio ꝓpter nuptias, ⁊ dos a pari ꝓ-
cedunt:⁊ dicit esse inter eas equalitas.tex.est formalis. in aut.
equalitas.C.de pact.conuen.⁊ tex.in aut.dos data.⁊ in aut.eo
decursum.C.de don.ante nup.sed in dote nō valet istud pactū
ex parte mulieris , ergo nec in donatiōe ꝓpter nuptias ex pte
mariti,⁊ ita per istam rationē Bar.in d.l.qd scitis.reprehēdit
illā gl.⁊ intellectū quē dat ad illū text.sustinendo ꝓdictā gl.que
singularis est.Potes dicere ꝙ equalitas dotis ⁊ donatiōis ꝓ
pter nuptias in hoc cōsistat,ꝙ tanta d3 esse donatio propter
nuptias quāta est dos ipsa gl.est i §.est.⁊ aliud.Instit.de don.
⁊ in aut.siue aūt.C. ad velleia.sed quātū ad propositū nostru3
non videtur bona equiparatio: q2 hoc prohibetur in muliere
propter publicam vtilitatē.l.ij.de pac.dot.tūc si vir melius re
periret vxorem sine donatione propter nuptias quam mulier
virū sine dote:pōt etiā maritus ex alio constante matrimonio
percipere fructus ex dote.⁊ tū mulier nō percipit fructus do-
nationis propter nupt.gl.in aut.dos data.C.de donatio.ante
nuptias.⁊ ratio qua maritus recipit fructus ꝓpter onera ma
trimonij.s3 si mulier reciperet fruct⁹ donationis ꝑ nuptias:
tunc vir nihil lucraretur:q2 tantu3 solueret quātū perciperet
illa tamen gl.pōt saluari:quia habet rationē. ⁊ eam tenet Lu.
⁊ Fran.de Are.hic,⁊ est suffulta ratione.Et per ista(vt puto)
remanet perfecte expedita ista fallentia gl. Quando pactum
10 de dote lucranda ⁊c.¶ In eadē gl.in l. si marito.†habes ex gl.
quatuor fallētias,ꝙ dos,cōstante matrimonio possit peti,licet
regula sit in cōtrarium. Circa dicta Bar.vt melius cōsideres
quid velit Bar.nō videt ꝙ bene dicat ꝙ tertius ⁊ quartus ca
sus contineat sub primo.probat:nā in primo casu non est pro-

a ¶ Si mulier cō
mitteret adulte-
riū. Adde ꝙ mu
lier q ficte cōuin
cit ꝯmisisse adul
teriū puta ꝑ ꝓs-
psiōes nō ꝑdit
dotē,⁊ ita ꝯsuluit
Pe.d ancha.ꝯsi.
ccccix.incip.ꝓla
ta tāti viri snīa.
Ite3 mulier ha-
bēs filios nō per
dit dote3 ꝓpter
adulteriu3 vt est
tex.in l.ꝯsensu.in
§.si vero filio.C.
de rep.glo.in c.j.
vt lit.nō cōtesta.

b ☞ ¶ De pac.
do. Uide eundē
Salice.vbi idem
vult versicu.esse
illum. Purpur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

prie dotis restitutio,sed designatio dotis : qr interim deseruit
adhuc oneribus mrimonij.d.l.si cōstante.z Bart.dt qp in tertio
z quarto casu nō est illa designatio vt deseruiat oneribus ma-
trimonij.ergo nō bene considerauit,nisi salues Bar.qp quātū
ad casuz inopie i abstracto,tertius z quartus casus cōtinuā-
tur sub primo.sz nō cadit quo ad qualitatē.¶ Aduerte etiam
inquantum Bar.dt qd in tertio z quarto est idē qd i primo:cō
sidera qr in quarto casu gl.allegat.l.si marito.j.e.tex.ille.ppzie
loqtur,qñ pars aliqua bonorū mariti publicatur z non loqui
tur qñ oia publicant,vel simpliciter. z sic ille casus non est qñ
maritus taliter vergat ad inopiā,vt non super sit ad dotis re-
stitutionē:z tñ dt,qp fiscus tenet ad dotem mulieri:ergo appa-
ret qp iste casus nō cadit sub primo. ¶ In ea.gl.ad fin.habes
11 ex gl.regulā z rōnē regule,scz,†qp si maritus.cōstante mrimo.
redderet dotē mulieri,nō liberaret etiā si mulier dissiparet.rō
est:qr ista restitutio habet instar donationis.l.j.C.si constant.
matri.sed constante matrimonio donatio inter virum z vxo.
est prohibita toto titu.C.z ff.de dona.inter.vi.z vxo.ergo z re
stitutio,istam.gl.no.Cy.in d.l.si constante.C.si constan.matri-
mo.z Bar.hic qr confundit quādam opin.Ja.de Are.qp imo
si maritus soluat dotez,constante matrimonio,liberat zc.Tu
aūt pro intelligentia predictorum quare restitutio dotis fa-
cta p virum vxori cōstante mrimonio nō liberat:quia hz istar
donationis.ita dt tex.in d.l.j.C.si dos constan.matri.ibi qr do
natiōis istar perspicitur obtinere.¶ Limitat,nisi mulier re-
periatur locupletior qp ista rō nō sit bona:arguo sic si restitu-
tio non vz,qr habet instar donationis:sequitur ergo,qp soluto
matri.cōualidet z liberet maritū:ideo nō possit a muliere con-
ueniri:qr donatio que est prohibita inter virū,z vxo.ɔfirmatur
morte.ita restitutio cū ad instar donationis dicat fieri.l.Papi
nianus.z ibi gl.z Bar.ff.de don.inter vir.z vxo.l.donationes,
quas parētes.C.e.ergo ista restitutio q̄ est quedā donatio de-
beret cōfirmari morte mariti : ergo mortuo marito nō debent
posse ɔueniri heredes eius.¶ Scdo augetur ista difficultas, qr
si restitutio dotis facta,cōstāte mrimonio,non liberet : eo qr
hz instar donationis,z talis donatio sit prohibita.ergo etiam
qñ mulier est locupletior minus dz lucrari maritus:qr donatio,
cōstāte mrimonio tanto magis reprobat quāto magis fit lo
cupletior.l.si sponsus.§.si maritus.ff.de do.iter vir.z vxo.cū si.
primam difficultatem sentit Rap.cu.hic,z lz conet rñdere,tñ
satis obscure loquit,sz rñdet qp qñ maritus aliqd vere donat,
z tradit talis donatio bene confirmat morte iuribus pdictis,
sed qñ maritus cōstante matrimo.restituit dotē,non vult do-
nare dotē nec agit donare:ergo nihil est qd confirmet morte,
ideo dicunt text.qp non est ppzie donatio,sed habet instar do-
nationis.Et si dicat,in quo hz instar donationis:rñdet,qp re-
stituendo dotē,vr donare illaz cōmoditatē fructuū z interusu
rium medij tpis z qr in istis non cadit traditio:per consequēs
non cadit confirmatio.z istud est qd volūt z dicūt tex.qp sit ad
instar donationis. Ad fm rñdet Bar.qñ mulier non est locu-
pletior nec liberat maritus vi alicuius solutionis,sed ope cō-
pensationis vel exceptionis doli.ad istā conclusionē gl.Pau.
de ca.Ludo.z Alex.ponunt aliquas fallentias. vide p eos qr
non valēt. ¶ Unū nō omitto:qr nō bene examinatur ab ipsis
12 †Pone qp dos fuit data nō marito,sz patri mariti,z pr emāci
pat illū,z pr restituat dotē filio,consentiēte muliere , liberatur
ita,qp non pōt amplius cōueniri, ēt si marit9 dissiparet,ita de
cidit Bar.post Richar.mal.in l.sane.ff.de iur.do.p illū tex.vbi
dt esse casum de hoc,sequit z reputat no.Paul. z Mod. hic.z
Lud.ro.in l.si cum dotem.§.transgrediamur.j.e.addit Alexā.
qp reperit idē tenere Jo.and.in addi.Spe.in ti.de dona.iter vi.
13 z vxo.in fi.¶ †Confirmat fm Mod.qr dos potest restitui cō-
stan.matr.vt se suosqz alat mulier. vt dt text.in l.mutus.§.ma-
nente.ff.de iur.do.ita pōt restitui marito , vt se z vxorē. z suos
14 alat.¶ Tu aūt†coosidera subtilius,nā considera qp dos ideo
non pōt constante matrimonio restitui a marito vxori : qr hz
instar donationis, z donatio est phibita,zc.Considera ergo si
cut donatio est phibita.inter vi.z vxo. ita inter socerū z nurū,
tex.est in l.iij.§.prohibetur.ff.de don.inter vir. z vxo.z tex.in l.
si vt proponis. C.eo.z sicut marit9 prohibetur restituere sic z
pater mariti cū phibeatur donare.Bar.in d.l.sane.Mod.po
nunt casum,qñ pater,z sic socer emancipauit filium,z sic est de
indubitabili:qr filius emācipatus est extraneus,z sic vz tūc do
natio.l.siue emācipati.C.de dona.l.vnica.§.extraneū. C.de rei
vxo.act.ergo cuz esset rō prohibitionis inter patrez,z filiū,vr,
qp decisio Bart.in his terminis nō pcedat.Secundo ex alio
fundamento ostendo,qp decisio Bar.est indubitata:qr qñ pa-
ter recipit dotez p filio:ego habeo pro indubitato qd tenetur
restituere dotē filie qñ emancipauit illum:qr dos dz esse apud
eum apud quem sunt onera mrimonij.l.si filia.§.hoc amplius.
ff.fa.er.i l.si is q.§.j.de iu.do.z qd pr teneat dotē restituere hoc
firmat Bar.z oēs in l.si cū dotē.§.trāsgrediamur.j.eod.z late
Bal.in l.ij.z ibi Sal.C.fa.er.si igitur tenet restituere, certe qs
non dz decipi sub authoritate z clypeo legis gracchus. C. de
adul.l.j.in fi.C.de his q ven.eta.imp. Et ex isto fundamēto vr
posse inferri,qp qñ socer restituit iussu mulieris liberet,sed for-
tius est ēt si ignorāte muliere restitueret:vr qd debeat libera-
ri ex rōnibus predictis z valde no.ad ampliatiōnē Bart.in d.
l.sane.Pōt igit confirmari opi.illa qr qñ excipiunt certi casus
a regula,vt dos se,suosqz alat positi in d.§.manente, tunc lex,
que ponit fallentias extendit,ex identitate.gl.in l.j.z ij.de con-
di.inde.istis fundamentis vr melius fundari opi. Bar.supra-
15 dicta.¶ †Ultimo inquātum dixi an ista restitutio dotis dica-
tur vera donatio,adde Bar.i l.post mortē.C.de fideic. ¶ Gl.
in verbo nec cogit ibi. §. accedit. habes fm intellectum quem
gl.reprehendit,lz posset saluari fm Bar.hic vide per eū z in l.
quoties.j.e.Confirmatur etiā qr ex quo extraneus promiserat
dotem simpliciter mulieri,ex quo vr sibi donare:z sic iam erat
adstrictus:ergo traditio,quā postea facit , est necessaria pro-
pter obligationē procedētis promissionis, sed traditioni que
fit ex necessitate non pōt opponi pactum. l. in traditionibus,
z ibi gl.z l.si intra.de pac.¶ In ea.gl.ibi.l.in omnibus. habes
16 ex gl.tres notabiles ɔclusiones quas ēt no.Bar.†Prima est
qd exactio que datur extraneo p dote est stricti iuris , de quo.
l.de diuisione.j.eo.per Bar.z per eum in l.si constante. in vj.q.
j.partis.j.eadem gl.z Bar.in l.creditoribus. vbi gl. ff. de sepa.
bo.cum concor.per Alex.hic.¶ Secunda conclusio gl.est , qp
maritus non tenetur dare fidem,si sit sibi incōmodum,sed cō-
munis opi.est qd.l.in omnibus.ff.de iud.habeat locum tam in
bonefidei iud.quā stricti iuris:ita probatur in l.creditoribus.
ff.de separa.bon.¶ Adde.l.qp si in diē.in verbo z in stipulatio
ne conditionali.ff.de pet.her.z ibi Bar.z Ang.ad hoc allegāt
17 illum z hunc allegat Franc.hic.† Circa illum articuluz quem
tetigi.s.nunquid extraneus dando dotē possit stipulari ipsaz
dotem reddi heredibus mariti,mortuo ipso marito ad saluen
dum.Bar.videtur facere tex.in l.vnica.§.accedit.in ver.in suā
personā.C.de rei vxo.act.z sic videtur debere intelligi tex. in l.
vnica.§.accedit.i ver.in suā psonā.est tex.ēt in l.quoties.j.eod.
in suā personam zc.z qd extraneus non possit stipulari dotem
heredibus mariti,videtur etiā facere regula. l. stipulatio ista.
§.alteri.z §.si stipuler.de ver.obl.z si diceres,verū est, qp alteri
nō potes quis stipulari nisi stipulet super re sua:qr rei sue po-
test legem apponere qñ eā liberā tradit.l.legem.C.de pac.cum
si.ergo extraneus potuit in se sua alteri stipulari,rēspōsio non
est bona:quia hoc est verū.quando illa res durat sua,sed in re
sua,que non durat sua,nō est verū.de primo est tex.in l.j.ff.ad
exhibē.z in l.Public.in princ.z ibi Barto.ff.depositi.declarat
Bar.in l.certi cōdictio.§.si nummos.ff.si cer.pe. z in d.§.si sti-
puler.z nō eūdo per mēdicata suffragia qd extraneus nō pos-
sit stipulari illā dotē heredib9 mariti.pbat.l.caius, vbi Bart.
z omnes.j.eo.ad idem tex.in l.pactū.z in l.pater pro filia. C. de
pac.cōuen.vbi extraneo nō est licitū stipulari alteri,quam do-
tare zc.tūc dic,sic nō est licitū stipulari etiā mulieri, quātomi-
nus est licitū stipulari heredibus mariti, z sic ex omnib9 istis
videbatur posse defendi decisio Bar.etiā in extraneo non per
rationē suā,sed per istā.Sed istis nō extantibus, teneo adhuc
ɔtrariū,z sic,qp extraneus qui dat dotē pro muliere pōt stipu
lari illā nō solū in personā suā.i.sibi:put dicit.d.§.accedit.lz ēt
heredib9 mariti,z alteri tertio:hoc credo per vnum tex.l.quo
ties.de dona.que sub modo declaranda videt prout declarat
eam Bar.in l.stipulatio ista.§.si stipuler.de ver.obl.vbi tradit
regula,qd lz in re sua qs nō possit alteri stipulari , tñ hic secus
est,qñ extraneus exercet liberalitatē:tūc pōt alteri stipulari z
illi acquirit.vtilis.Cōsidera ergo,qñ extraneus dat dotē p mu
liere qp dictat liberalitatē.patet qr videtur qp si pater dotat,ti
tulus dotis respectu mulieris est lucratiuus vt p Bart.in l.si.
§.si a socero.ff.que in frau.credi.cum ergo extraneus dotando
mulierem in eam exercebat liberalitatem,certe videt qp possit
alteri stipulari vt illi qrat vtilis.z l.quoties.z declarat Bart.
in d.§.si stipuler.z ex hoc dabitur notabilis ampliatio ad. d.§.
accedit.in ver.in suā psonā.¶ Gl.in verbo suspectū diuiditur
in quinqz partes.Secūda ibi,sed qño creditur. Tertia ibi,itē
not.Quarta ibi,itē qño cogit.Quinta ibi,sz ad quid cauetur.
18 Sexta ibi,itez facit.¶ In ea.gl.†ibi,si sit rixosus. no. hanc gl.
qp est incōmodum contrahentiū contrahere cū homine rixo-
so:z sibi se obligare,lz ista gl.frequēter allegetur, tamē doc.ad
eam nihil addunt,nisi Are.qui alleg.tex.in l.ij.§.j.ff.si ex noxa.
19 causa aga.¶ Adde quatuor optima.†Primo adde,qp qui est
rixosus seu cauillosus nō est idoneus fideiussor,lz sit soluēdo,
ita tenet Bar.z no.in l.ij.in prin.ff.qui satisda. cog. z alleg.tex.
in l.j.ff.

in.l.j.ff.de alie.iu.mu.cau.fac. Itē Bar.in.l.si qs stipulatus sit stichū.§.fi.vbi Mod.maxime Pau.ff.de ver.obl.Scdo adde ꝙ lz fideiussor nō possit molestari aň principalē excussuz.aut
20 presente.⁊ in corpore vn̄ sumit.C.de fideius.tn̄†qn̄ principalis debitor est rixosus non est necessaria excussio.sz pōt cōuenire primo fideiussorē.⁊ ita firmat Lu.post Ang.i.l.fi.ff.si cer.pe.ꝑ tex.in.d.l.j.in fi.ff.de alie.iudi.mu.cau.fac.Ita ēt dt Ang.in.l.j.⁊.ij.ff.q satis.cog.⁊ in.l.decē.ff.de ver.obl.Tertio adde tex.no. lz vulgatū in.l.si cōuenerit.ff.pro socio.⁊ ꝑ illū tex.dicit Bart.
21 ibi ꝙ†lz pupillus q hz rem cōem cū alio,nō possit,dū est pu-
22 pillus prouocare ad diuisionē,pōt tamen,si sit rixosus.†Dicit etiam qd si testator disposuerit qd fratres nō debeant venire ad diuisionem vsqz ad tm̄ tēpus,alias priuant hereditate,tn̄ si sit rixosus alicuius frater,tunc licitum est prouocare ad diuisionē.gl.est,⁊ Bal.in.l.iubemus.C.de sacros.ec.⁊ Bal. in.l.j.C.que res pig.dari possunt.Adde quarto ꝙ vult Bart. in.l.cum satis.ver.no.ꝙ si statutum.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.vbi
23 dicit ꝙ si†rusticus promisit colere possessionē vsqz ad tātum tempus,⁊ non recedere sub pena:tamen si dominus sit rixosus pōt dimittere incultam,⁊ recedere sine pena. ¶ In eadē gl.ibi,vel potentior:habes aliam iustam causam,qua maritus non cogitur promittere alteri potētiori ad istum casum, licet scribentes nihil addant.adde tu in primis id qd signāter vult
24 Bar.in.l.ij.in fi.prin.ff.q satis.cog.vbi dicit†ꝙ hi qui sunt potētiores non sunt idonei fideiussores,⁊ qui dat potentiorē fideiussorē non dicitur idonee fideiubere.Adde ꝙ vult Bald. post Gul.de Cug.in.l.si.ad fi.ff.de neg.gest.qd quādo res mea est alienata in potētiorē quo ad me est tanꝙ perēpta,vel prescripta:ideo pōt agi in subsidiū contra tertium.iuxta.l.mater tua.C.de rei vend.⁊ in.l.si cū seruū.vbi dixi.ff.si cer.pet.¶ In ea.gl.ibi.l.Mesennius.ex ista particula habes elicere tres con
25 clusiones.Primo sentit gl.ſm Bart.†qd etiā de iure ffoꝝ in actione ex stipulatu de dote procederet beneficiū ne maritus exigeret vltra quā facere pōt:istud est falsum per.l.vnicam.§. cum aūt.⁊.§.accedit.C.de rei vxor.act.Secūdo habes eā glo.
26 †qd vbi maritus promittit restituere dotē extraneo,tunc nō gaudet beneficio.l.maritū.j.eo.Limita ſm Bar.qn̄ promitteret restituere dotē certa quantitate expressa:secus,si promitteret simpliciter,ꝑ tex.in.l.si prior.j.eo.Tertio habes ex glo.
27 †ꝙ mulier pōt promittere dotē alteri animo donandi sol.ma. ⁊ talis donatio valet.l.que dotis.j.e.Sed istud limita,qn̄ matrimonium solueret morte mulieris,sed soluto matrimonio,⁊ ipsa viuente,non vz hoc pactum:qr non pōt facere deteriorē conditionē dotis.l.ij.⁊.l.de die.⁊.l. Attilicinus.ff.de pac.do.⁊ dixi.s.in gl.j.¶ In ea.gl.ibi.l.cū maritus.§.fi.circa istū casum reprehēdūt gl.Bar.⁊ doc.vt hic ꝑ eos. ¶ In ea.gl.ibi,qr res sue in loco periculoso sunt vel subiacēt vsuris.ex ista glo.ha-
28 bes multa notare.†Primo ꝙ qui hz bona,lz immobilia,in loco periculoso dicitur suspectus:ꝑ hoc dt Bar.dari pulchram limitationē ad.d.l.sciēdū.ff.q satisd.cog.l.verū.§.si locupleti.ff. de mino.vbi tradit ꝙ q possidet imobilia,nō cogit satisdare.⁊ Bar.in locis allegatis ꝑ Alex.Scdo no.ex gl.qd inspicit futura fortuna,⁊ exitus futur⁹,qn̄ presens status indicat in futurū.⁊ ita dt Bar.in.l.si idē cū eodē.§.fi.ff.de iuris.om.iud.⁊.l.
29 inter stipulantē.§.sacram.de ver.obl.†Ultimo ex ista glo.no. Bal.Imo.⁊ Mod.ꝙ qn̄ creditor vult facere capere debitorē tanꝙ suspectū iudex nō dz cōcedere capturā,nisi cōstet de manifestis cōiecturis suspiciōis subdit Imo.sufficere a prin.creditorē iurare debitorē suspectū,sed postea,facta captura,dz iustificare suspicionē ꝓbādo ꝑ cōiecturas legitimas.allegat.l. cū ꝓponas.⁊ ibi gl.in ver.cōstat.C.de bo.auth.iud.pos.vbi ad cōsequēdū missionē i possessionē ex primo decreto sufficit.deinde dt ita tenere Ang.i.l.nemo carcerē.C.de exac.trib.li.x.Idē ꝙ Ang.tz Philip.i.c.cū iter.extra de excep.Alex.tz ꝯtrīū,vt ꝑ eū plene.Tu aūt adde ꝙ lz Alex.dicat ꝙ istud nō possit iure sustineri ꝙ suspicio nō possit ꝓbari ꝑ iurm̄.ꝙ idē Alex.tenuit
a ꝯtrīum cōsulen.in cōsi.qd nō reperit[a] incipit.viso ꝓcessu captu
30 re.⁊ ibi subdit plus,⁊ no.†ꝙ ita dz itelligi statutū simplr loquēns de captura suspecti ⁊ fugitiui,⁊ dz intelligi,ꝙ suspicio debeat ꝓbari iur̄o.⁊ ita tenuit Pau.in cōsi.cxl.incip.ꝑ leuiori examine.⁊ ita dicit sufficere probare suspicionē per iuramētū. ⁊ ita dicit ꝙ totus mūdus istud seruat,hoc tz Lud.Ro.in.l.si
31 deiussor.§.fi.q sat.cog.⁊ lz hoc īdigeret altiori indagine.†pronūc ꝯfirmat,ꝙ qn̄ periculū est ne debitor iterim fugiat,qn̄ volo ꝓbare,regula est ꝙ qn̄ mora est periculū allatura recedem⁹ a regulis iuris.l.de pupillo.§.si qs riuos.⁊ ibi Bar.⁊ alij not. ff.de noui ope.nun.⁊.l.j.§.fi.de fer.⁊.c.fi.vbi gl.de peni.⁊ remis. cū ergo sit periculū fuge,dz posse ꝓbari suspicio ꝑ iurm̄, que alias nō sufficeret per no.ꝑ Inn.in.c.qm̄ frequēter.in prin.in verbo summatiz.de li.cōt.sz capto debitore,dz ꝓbare debitis cōiecturis suspicionē alias relaxabit.¶ In ea.gl.ibi occasiōe dotis preābule.doc.cōiter tenēt istā sol.⁊ ꝑ ea Bar.adde tex. in.l.si qs seruū.de ac.emp.limitat Bar.qn̄ precessisset cōuētio de danda dote,⁊c.¶ In ea.gl.ibi,itē ꝯ.C.de noua.l.j.so.vt ibi.
32 Ex hac gl.habes notare,†ꝙ mihi nō nocet ⁊ alteri ꝓdest dz cōcedi:distingue prout distinguit Bar.qr qn̄ aliquis petit ꝙ sibi prodest,⁊ mihi nō nocet,aut precedit cōtractus,de cuius natura est vt faciā,⁊ cogor tūc.l.in creditore.ff.de euic.aut nō precedit,⁊ tunc aut petit ꝙ faciā:qr ex hoc aliquid lucrat,aut dānū euitat.Primo casu nō possum.l.nec creditores.C.de noua.l.fi.ff.de vsu.⁊ ha.inst.de ac.§.fuerat. Fallit fauore vltime volūtatis.l.qr poterat.ff.ad tre.Fallit scdo fauore religiōis.l. si qs sepulchrū.ff.de reli.⁊ sump.fu.Itē fallit fauore dotis, vt hic.Scdo casu aut ille petit a me,vt possit reformari ꝙ aň erat,⁊ cogor.l.chirographis.cū gl.ff.de adm.tu.⁊ i.l.ij.§.itē Uarus.ff.de aqua plu.arc.aut ꝙ aliqd de nouo faciā,⁊ nō cogor. puta vult ꝙ vēdā sibi viā ad fundū cū aliūde ire nō possit,vt pz i.l.binas.s.de ser.vrb.pre.Fallit fauore relig.d.l.si qs sepulchrū.⁊ no.hic qr remittit ad Bar.hic i hac materia.Circa hāc doctrinā nō iuenio ꝙ in spāli aliqd additū sit.Adde tn̄ illud qd dicit.Bar.in.l.si mihi ⁊ tibi.in princ.ff.de le.j.⁊ in.l.neminē. ff.de leg iij.vbi decidit Bart.ꝙ hr̄s nō pōt repudiare legatū fundi ad cōmodū alienū qn̄ ipse nō hz cōmodū.habes etiam
33 tex.in.l.rescripta.C.de prec.imp.offe.†Pro intelligētia huius materie,pone qōnem de qua sepe cōtingit dubitari.Ego impēsis meis duxi aquā ad molēdinū:postꝙ cecidit a molēdino alius inferior vult eā capere,⁊ ducere ad suū molēdinū iferi⁹, intelligēdo ꝙ primū molēdinū nō ledit i aliquo,qrit an possit me primo inuito?Bar.i.l.quo minus.in.xij.q.i repe.ff.de flum. dt ꝙ vidit sepe dubitari i facto,⁊ decidit ꝙ scds nō pōt capere inuito primo illā aquā:dato ꝙ sibi noceat.allegat tex.in.l.in cōcedēdo.ff.de aq.plu.ar.subdit secus esse,si illa aqua rediret ad flumē publicū ſm illā decisionē Bar.idē cōsuluit Alex.qui nihil addit in cōsi.xxv.inci.in cā,⁊ lite q vertit inter dn̄os.li.i. Adde Bal.in.l.iiij.C.de ser.⁊ aqua.vbi dt.ꝙ si ex flumine publico duco aquā ꝑ prediū meum ad meum molēdinū possum illā aquā,quo volo diuertere,nec teneor facere gratiā vicino: nisi debeā nisi seruitutē hūti molēdinū iferi⁹ vel prata.Adde ꝙ ꝯtrium tz Bal.i.l.itē lapilli.ff.de rerū diui.mouet qr bn̄ficiū ꝙ tibi nō nocet,⁊ mihi ꝓdest nō potes mihi auferre. Limita, nisi aqua nasceret in fonte tuo,ista secunda opi.videt fundari in equitate.sed pōdera ꝙ Bar.fundat se in tex.l.in concedendo.ff.de aqua plu.arcen.;vr̄ ꝙ probet ꝯtrīū in rōne decidēdi.dicit tex.cū eīn minuat ius dn̄orū ipsorū authoritas requiritur. pondera ratione decidēdi que est finalis que vult quod si nō minuat ius dn̄oꝝ ipsoꝝ ꝙ possit.Quid tenendū?Cōsidera tu, ꝙ ꝑ prima opi.facit ineuitabiliter doc.Bar.que sola sufficeret ad decisionē,quamuis aliud nō haberemus: qr est cōiter approbata:dt tn̄ ꝙ vbi nō ꝓcedit ꝯtus, vel occasio ⁊ aliqs petit a me illud,qd mihi non nocet,⁊ sibi prodest ad cōsequēdum cōmodū vel lucrū ego nō teneor cōcedere me inuito.iste est casus meus.Fallit tn̄ fauore dotis vel religiōis,iō inferas qd si molēdinū inferi⁹ esset ecclesie posset me cogere. Scdo ⁊ fortius stringit doc.Bar.qr qn̄ nō solū ad consequendum lucrū,sed etiā qn̄ petit vt euitet dānū:ego nō cogor ꝯcedere nisi quando velim reducere in antiquum statum.ita loquitur in l. ij.§.itē Uarus.j.de aqua plu.arc.Subdit Bar.ꝑdicta facere, an vasall⁹ teneat alteri facere fidelitatē, dic vt ibi ꝑ eū dixi ⁊ i l.si non fortem.§.libertus.ff.de cond.indebi.Adde no.per gl.⁊ doc.in l.inuitus.in prin.ff.de iud.⁊ tex.j.c.j.§.ex eadē lege.ff.de lege Corra.⁊ in c.j.§.preterea ducat⁹.de prohi.alie.feu.ꝑ Fed.
34 ⁊ ibi feudiste.¶ In ea.gl.ibi:l.si mulier.†habes ex gl. quo iure petatur cautio a marito.¶ In eadē ibi vt habeat instrm̄,⁊ ꝓbationes,habes ex gl. ꝙ ideo maritus cogitur prestare cautionē mulieri,vt fiat instrumentū,⁊ mulier habeat prōptiorē probationē,⁊ Bal.dicit hanc singularē ad hoc in c.significasti.de test.in fi.pro hoc etiā habes gl.⁊ Bar.in l.ne casu.C.de discu.lib.x.ponit Bart.in l.iij.ad fi.prin.ff.de cōdi.ob cau.⁊ in l.ex ea parte.⁊ per illum tex.de ver.obli.Limita istā cōclusionem qn̄ esset statutū publicū qd instrumentū habeat executionem paratā.isto casu debitor non cogitur facere instrumentū de debito:qr lederetur ei⁹ cōditio:ita limitat Ang.i.l.in oibus. in fi.ff.de iu.facit ꝙ vult Bar.in pe.q.quā statim attingaz.⁊c. Ex glo.licet doc.ad istas questiones nihil addant,ego tamen
35 addo,†inquantū Bar.concludit ꝙ in instr̄o celebrādo super promissione dotis,ꝙ marit⁹ teneatur de dolo,lata,⁊ leui culpa ꝙ nō vz pactū expressuz,ꝙ maritus nō teneatur nisi de dolo propter vtilitatē nubentium,iste est tex.in l.pomponius.de
36 pac.do.†Adde inquantū Bar.cōcludit ꝙ qn̄ in ciuitate reperiuntur consuetudines ꝯtrie recurritur ad ius cōmune qd

a ¶ Reperit. Ad de qd istud consi. Alex. reperitur in iiij. volu. nu.19. inci. viso processu.

canoniste habēt ter. aliter decidentē. qđ qñ sumus in cōsuetudinibus cōtrarijs dz attendi rationabilior z alteri minus noctua. ter. est in c. cū olim. de cōsue. z in cōsuetudinibus contrarijs alibi aliter decidit. in c. ex parte. de censi. fm illam materiam. quando quis tenebatur dare censum ad mensuram z reperiuntur varie mensure, que mensura debeat attendi ꝛc. reliqua circa istum. §. videatis per scribentes ꝛc.

1 ☞ Actio de dote profectitia est communis patris z filie.
2 Dos aduentitia z eius actio est propria filie, z non cōmunis.
3 Hec verba, per se. significant personaliter.
4 Si statutum dicat q occidēs bannitū proprijs manibus ꝛc. tale statutum non habet locum in mandante.
5 Qñ quis non pōt de per se petere, non pōt de p se delegare.
6 Factum patris non nocet filie postq̄ fuerit sui iuris.
7 Factum filie non preiudicat patri in dote.
8 Licet factum filie quando noceat patri.
9 Filius in vita patris nullum ius habet.
10 Si filiusfa. in vita patris promittat dotem sorori, an effectus sui iuris teneatur eam soluere.
11 Licet delegatio facta per filiam noceat soli filie patri aūt cōpetat integra actio, tamē pater ideo amittit illam primam actionem quam habebat adiecta persona filie.
12 Mulier pōt sibi preiudicare in dotē delegādo eā alteri tertio.
13 Pater potest agere suo nomine solui. z nomine filie adiecte.
14 Modus agendi z excipiendi est semper attendendus.
15 Si quis recognoscat in vasallum alicuius ipse ad non preiudicat filijs.
16 Actio ad repetendum donationem propter nuptias aduēti tiam non est communis patri. z filie.
17 In dote aduentitia filiafa. sola potest agere in iudicio sine patris consensu.
18 Filiafa. sine patre qñ habet legitimā psonā standi in iudicio.
19 Dotis aduentitie pater non habet vsumfructum.
20 Licet pater habeat vsumfru. in aduentitijs, tamē in dote aduentitia non habet.
21 In dote profectitia data filie emancipate pater non habet communionem.
22 Actio est ius vniuersale iure.
23 In spiritualibus non curatur patria potestas.
24 Ex actu nullo nullus debet sequi effectus.
25 Ex nihilo secundum philosophum nihil fit.
26 Si statutū dicat q si aliquis cesserit actionē nobili q puniat in centū dz intelligi de valida z vtiliter facta nō de inualida.
27 Filia que nubit digno sine consensu patris debet dotari.
28 Filia que nubit indigno sine patris consensu est etiā dotāda.
29 Non nocet statutum imponens penam filiofa. cōtra hēti sine patris consensu.
30 Si pater liberauit maritum vel si delegauerit donec duret in potestate patris nec ipsa, nec pater potest molestare illum.
31 In bonis aduentitijs pater est legitimus administrator.
32 Filiafamilias potest exercere actionem de dote.
33 Pater z filia in dote non sunt socij, sed quasi socij.
34 In hac lege pater agit de dote adiecta persona filie.

a ¶ Ista verba p se. Adde. l. j. ff. de aqua plu. ar. z in l. ij. ff. de pet. her.
b ¶ Non preiudicat patri. Adde Bar. i l. si finita. j §. si de vectigalibus. de dā. ifec. Bal. in l. si cum dos, ff. de pac. do ta. in c. ex literis. de pig. Anto. de Bu. in c. q̄ pleriq̄. de do. inter virum z vxorē.
c ¶ No. de filio q viuente patre liberat debitores. Purpu. ¶ Filiusfamil. Idem habetur in l. filius. C. de pact. Purpu.

§. Quod si patris.

Actio de dote pfectitia est cōis patris z filie: nec alter in alterius preiudiciū pōt petere, vel delegare hoc dicit vsq; ad §. voluntatē. ¶ No. primo q actio de dote profectitia est cōis patris, z filie. op. cōtra hoc Bar. nā de iure fforum quicquid acquirit filius acquirit patri. l. placet. ff. de acq. her. z l. cū opz. C. de bo. que li. gl. z Bar. dicūt q est spāle in dote. Cogita, si posset dici, q regula. d. l. plz. habeat locū qñ acquirit ab alio sed qñ acquirit directo a patre illud non acquirit pri. ter. est in l. si quis pro eo. §. j. z ibi gl. z Bar. ff. de fideiusso. gl. in l. frater a fratre. in gl. magna, ad fi. z ibi Bar. ff. de cond. indeb.

2 ¶ Secundo ponderat ter. ibi z dos ab eo pfecta sit a cōtrario sensu, q dos aduētitia z eius actio dicitur esse ppria filie, z non communis: ex quo ter. dicit copulative: z q dos ab eo profecta sit pbatur etiam in l. caius. j. eo. in auth. qō locum. C. de colla. z est ter. no. in l. si. §. itē si extraneus. ff. que in frau. cre. in l. si extraneus in fi. ff. de cond. ob causam. z dicetur. j. contra istud notab. op. q dos est ppium patrimonium filie, ergo nō est communis. l. ij. §. sed vtrum in fi. ff. de minorib. solue qō res in dotē date sunt in dominio maritj. l. doce. C. de rei vēdi. donec durat matrimonium. sed dotis actu est cōmunis patris z filius: z sic loquitur text. hic dos vero sicut est ius vniuersale est ppium patrimonium filie ita distinguit Sa. in l. dos data. C. eo. ¶ Tertio no. ex ter. ibi nec p se nec p procuratorē. pōdera q ista verba p se, a significāt psonaliter: z ideo qñ mādatur vt aliqd p se faciat, intelligit vt non faciat p alium, de hoc est ter. in c. ij. z ibi gl. in verbo p se ipsos de preb. i vj. Ad idē no. Bal. in c. j. §. si qs decesserit. si de feu. fue. cōtr. inter do. z a gna. vbi tradit doctrinā, q qñ dictū est qō. p se. tunc nō venit factū alterius p̄sone, nec ppie, nec impropie. alleg. text. in l. si ita fuerit. ff. de manu. testa. adde q idē esset qñ diceret suis manibus tūc nō posset fieri p aliū. ter. habes quē Bar. no. in l. videmus per hāc in verbo p suam manū. C. de erogā. mili. anno. li. xij. illud no. Bar. refert z sequit pro valde no. Alu. Ro. in l. j. §. si quis ita. ff. de ver. obl. z in cōsi. ccclxij. incip. querit. primo nū quid dñi nō. in. j. dubio. Quarto adde qō decidit Bal. in c. j. §. iniuria. circa fi. de pa. iura. fir. vbi dicit q si statutū dicat occidēs bannitū ppriis manibus, q tale statutū nō hz locū i mādante: q3 puniret pena cōi ita etiā tz Bal. in c. j. in fi. prin. quibus modis feu. amit. Quinto adde gl. ord. in cle. j. verbo publice. z inci. z personaliter de vita z hone. cle. facit. l. vnica. in. §. ne aūt in verbo suis manibus. C. de cadu. tol. soleo pōderare no uū ter. in. l. si quis id qō. in prin. in ver. suis manibus. ā. de iurisdōm. iud. ¶ Quarto. no. ibi. sic ergo z pmittēdū. hic videri ter.

5 q qñ qs non pōt de per se petere, non pōt de p se delegare. z sic ex isto ter. videt probari q pcedit argumētatio a petitiōe ad delegationē. Adde, q contra argumentū non tz: q3 aliqs pōt petere de p se, sed non pōt delegare. ter. est in. l. si vnus. in prin. ff. de pac. de quo 8ī plenius in gl. ¶ Quinto no. in ver. ce

6 terum. fm Bar. q factum patris nō nocet filie. postquā fuerit sui iuris, z sic emancipata, ergo interim factū patris nocet filie. Ex isto mo. Bar. pōderat Raph. Cu. hic: q potentius est factū patris quā factū filie, z probat sic: nam delegatio patris preiudicat filie, dū est in potestate patris, sed ecōtra delegatio filie nunq̄ preiudicat patri etiā durāte patria potestate: ergo bñ probat in hoc ter. Et si dicat, que pōt esse rō diuersitatis Raph. Cu. dicit, q rō est, q3, licet in dote actio sit cōis patris z filie exercitiū actionis tū est patris, non filie, vt dicit gl. j. in ver. sui iuris. z glo. in. §. seq. sed aduerte licet Raph. Cu. ita subtiliter pōderet istū ter. tū nō videtur, q bū probetur q3 a pari pcedūt q factū patris preiudicat filie. z ecōtra, z nō obest q durāte patria potestate filia nō pōt experiri: q3 istud nō est propter factū patris, sed propter patriā potestatē q3 dato q pater nō delegasset, nō posset tū filia experiri: q3 qñ pater delegauit, z filia est in potestate, lz filia nō possit agere: tū pr̄ pōt agere administrando noie filie, z ad cōmodū filie: ergo est im-

7 pedimentū patrie potestatis. ¶ Sexto no. q factū filie non preiudicat patri in dotē. hinc inferē, q si filia renūciauerit hypothece in bonis maritj iuxta. l. etiā. z. l. iubem. C. ad velleia. istud nō nocet patri ita tz Bar. in. §. seq. vbi dicet. Scdo iferē, q licet ppter adulterium vxor priuet dote z bonis paraphernalibus vt dixit: tū hoc nō preiudicat patri b ter. est i. §. est quoque. auth. de nup. firmat Bar. in §. vbi dicā. j. ca. l. ¶ Septimo no. ex isto ter. q lz factū filie nō noceat ipsi patri, tū bene nocet ipsi filie postq̄ erit sui iuris facta. Ad idē bene facit ter. fm Bar. i. l. z heredi. §. filiofa. ff. de pac. hinc dicūt Hic. de Hea po. z Pau. de ca. hic, q si filius, vivo patre, liberauit debitores paternos, q sibi preiudicat. postea effecto herede patris sed iste ter. parū facit, q3 filia, viuēte patre, hz aliqs ius in dote: ideo sibi preiudicat: sec9 in filio: q3 nullū ius hz viuēte patre, in debitoribus ter. est i. l. j. §. si impuberi i verbo: primatura em̄ est hec species. ff. de col. bono. ita rñdet Bart. in. l. filius la j. ff. de

9 sol. z ibi cōcludit, q si filius liberauit debitores paternos, nihil accipiēdo tūc hoc nō obstāte, dato ēt, q sit heres pr̄is pōt petere debitū: q3 in vita patris nullū ius hz, sec9, si aliqd accepisset, q3 tūc obstaret exceptio, vt ibi p Bar. ītū etiā cōcludit Bar. in. l. cū opz. C. de bo. que li. gl. z Bar. dicūt q est spāle in dote. Cogita, si posset dici, q regula. d. l. plz. habeat locū qñ acquirit ab alio sed qñ acquirit directo a patre illud non acquirit pr̄i. ter. est in l. si quis pro eo. §. j. z ibi gl. z Bar. ff. de fideiusso. gl. in l. frater a fratre. in gl. magna, ad fi. z ibi Bar. ff. de cond. indeb.

10 est creditoris, q bus ¶ adde q decidit Abb. in cons. xij. inci. cas est talis, magnificus do. Jo. i vltimo dubio, vbi consuluit, q si filiusfa. a in vita pr̄is promittat dotē, p sorore an effectus sui iuris teneat eā soluere. decidit q sic, z credo q sit sine dubio: q3 filiusfa. oblīgat ex oibus ☞ctib9 vel quasi, nisi ex mutuo z voto. l. filiusfa. ff. de ac. z obl. z tā ex ☞ctib9. ff. de iud. pśertim i casu isto, qñ effect9 istius promissiōis erat collat9 in tps sui iuris. l. in tps. ff. de her. inst. z ibi cōsiderat. Alb. ¶ Octauo no. ex ter. ibi, integra actio dotis remanebit patri iūcto. ver. ibi, nec eam

actionem

11 actionē amissaʒ ꝙ adiūcta psona filie.hic esset tert.notabilis, ꝙ lʒ delegatio facta p solā filiā noceat soli filie:patri aūt cōpetat integrā actio:tn̄ pater iō amittit illā primā actionē quā habebat adiecta psona filie.Et ex hoc infert,ꝙ pr̄ habebit priuilegia dotis cōpetētia filie,que alias nō haberet si solus suo noīe ageret,ꝙ est valde notādū ad infra dicēda.In ꝯriū vr̄ vrgere tex.in l.cū dos.§.fi.allegato.ī gl.ī verb.amissa.pro ꝯrio
12 de quo dicetur in glo.¶Nono† no.ex vers.fi.ibi,ꝙ si sui iuris clare pbari.ꝛ etiā in prin.istius legis,ꝙ mulier pōt sibi preiudicare in dote delegādo eā alteri tertio,idē ꝛ clarius dicit tex. in l.heredi.§.filiafa.ff.de pac.In cōtrarium vr̄ facere.l.ij.ꝛ l.de die.ꝛ l.Attilicinus.ff.de pac.do.qbus expresse cauet ꝙ mulier in dotē non pōt facere suā cōditionē deteriorē.breuiter,omissis verbis,veritas est,qd cōstāte mr̄imonio,vel ante mr̄imoniū,mulier nō pōt sibi p̄iudicare in dote.ita loquunt iura preal.sed sol.ma.put dʒ intelligi tex.pōt sibi p̄iudicare fm tert.in l.lʒ.ff.de pac.do.ita declarat gl.ī l.cū dos.de iure do.ita rn̄det Imo.ꝛ Lu.Ro.hic.Imo.ꝛ Mod.in l.si socer.§.lucius.ī.eo.ꝛ lʒ ipsi non dicāt,ista tn̄ fuit ppria sol.Bar.in l.ꝛ heredi.§.filia
13 fa.ff.de pac.vbi ita intelligit istū tex.¶Decimo †not.ex hoc tex.duplicē modū agendi,ꝛ petendi,pōt em̄ pr̄ agere suo noīe
14 solus.itē pōt agere adiecta psona filie.Et†ex hoc not.Ioā.de Imo.ponderādū esse,ꝛ attendēdū modū agendi allegat etiā. l.j.ff.si mensor fal.mo.dixe.c.examinata.de iudi.ꝛ c.sup literis. de rescri.Adde tu,ꝙ de hoc est gl.ordi.in verb.suffragandi in c.hec quippe.iij.q.vj.q̄ dicit ꝙ semp modus agēdi,ꝛ excipiendi dʒ diligēter attēdi.Illā gl.sepe allegāt aduocati:ꝛ illā gl.sepe Bal.facit sing.in l.cū Papinianus.C.de sen.ꝛ interlo.om. iud.in l.cū seruū.C.de ser.fug.ꝛ in l.etiā.C.de fur.ꝛ in l.ne quicquā.§.vbi decretū.ff.de of.procō.ꝛ lega.ꝛ in aut.sed ꝛ si qs.C. de testi.ꝛ in l.j.§.cū patronus.ff.de offi.prefe.vr.ꝛ in l.presbyteri.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ in l.edita.C.de eden.ꝛ in c.j.§.si duo.de pa. te.ꝛ in c.j.p illū tex.de exce.Illā etiā gl.idē Bal.dicit aureā in l.j.C.qui accu.nō pos.¶Ultimo ad istū tert.qui vult ꝙ factū patris non noceat filie,adde ꝙ no.Bal.in j.trāsactione ma-
15 tris.C.de transa.†vbi no.ꝙ si aliquis recognoscat se in vasallū alicuius,vel in aliquibus subditū.istud tn̄ nō preiudicat filijs,nisi filij similē recognitionem faciāt,ꝛ ideo non sequit,pater recognouit se in vasallū,ergo filij dicunt vasalli.¶Glo.in verbo,pfecta sic diuiditur in quatuor partes.In prima colligit no.In secūda rn̄det tacite questiōi.In tertia remouet vnū contrariū.In quarta format.q.ꝛ in ea refert opi.Secūda ibi, in aduētitia.Tertia ibi,ꝛ est precipuū.Quarta ibi,itē qd si p emancipata.¶In ea.gl.ibi in aduentitia sola filia agit.habes ex istis verbis gl.elicere duas cōclusiōes.Prima cōclusio est, ꝙ dos aduētitia non est cōmunis patris,ꝛ filie,prout est dos profectitia,sed est solius filie,ꝛ in hoc omnes concordant.

16 **Adde** †Qd idē est in donatione ppter nuptias aduētitia.ꝛ sic facta p extraneū filiefa.qr actio ad repetendū talē donationē propter nuptias non est cōmunis patris,ꝛ filie in potestate prout est in pfectitia,sed est solius filie ꝛ in hoc omnes concordant:eo qr talis communio non cadit nisi in pfectitijs.ita dicit Bald.in l.fi.ad fi.prin.C.de iure dot.
17 ¶Secunda notabilior cōclusio est ex gl.†ꝙ in dote aduenti-
a tia filiafa.[a] sola potest agere in iudicio sine ꝯsensu patris, ꝛ ita limitatur regula.l.fi.§.necessitatē.ꝛ §.vbi autē.C.de bo.que li. vbi filiusfa.non pōt esse in iudicio sine cōsensu patris.ꝛ cū ista gl.transeūt Bar.ꝛ cōiter doc.tam antiqui,quā Mod.Ista cōclusio gl.procederet indubitāter in terminis legis, quā alleg. vcʒ fm aut.ꝙ locū.nā illa aut.loquitur,qn̄ maritus vergit ad inopiā quo casu mulier pōt repetere dotē:tn̄ debet seruire illa dos oneribus matrimonij.pro oneribus.ꝛ l.vbi adhuc.C. de iure do.dicitur in l.j.si constāte.ī.eo.cū ergo illo casu talis dos debeat seruire oneribus matrimonij,vn̄ pater nō debeat habere aliquē vsumfructū,est indubitatū, ꝙ sine suo cōsensu filia pōt agere.Sed est aduertendū ꝙ Bar.ꝛ doc.intelligunt conclusionē gl.generaliter,vcʒ,ꝙ generaliter filia possit agere in iudicio ad repetendā dotē sine cōsensu patris,etiā si ageret soluto mr̄imonio,ꝛ sic ꝙ actio semp sit solius filie ꝛ exercitium in dote aduētitia.¶Pro clara intelligētia istius articuli nunqd generaliter in dote aduētitia filiafa.possit esse in iudicio sine cōsensu patris etiā soluto matrimonio.doc.tenēt,ꝙ sic,vcʒ Bar.ꝛ alij.Idem tenet gl.in d.aut.qd locum.sup verbo cū mater.ꝛ ibi Bar.Bal.Sal.ꝛ Mod.idē tenēt.idē etiam tenēt gl.in §.illud quod.in verb.hoc valere.ꝛ ibi Ja.de Bel.in auth.de equa.do.idem tenet gl.in l.fi.§.necessitatē.C.de bon.q̄ lib.idem tenent Imo.ꝛ Lud.Ro.in l.Caius.ī.eo.vbi dicunt, ꝙ ista opinio aperte probatur ibi.ita etiam tenet Ludo.Ro. in d.aut.qd locū.cum ista cōmuni opi.tenuit etiam Bal.in cōsi.quod incipit punctus talis est domina in patris potestate constituta.Mouet itē alia rōne,qr in dote aduētitia pater nō hʒ vsumfructū ꝛ p cōsequēs nō est legitimus administrator,
18 †sed in his,in qbus patri nō acquirit vsusfructus, filiusfa.si-
b ne patre hʒ legitimam personam stādi in iudicio.[b] Hinc est,ꝙ filiusfa.in ecclesiasticis hʒ esse in iudicio sine cōsensu patris. in c.fi.in fi.de iud.in vi.qr nō querit eo casu sibi vsusfruct⁹.Sʒ est aduertēdū ꝙ Bal.nō probat assumptū.Lud.tn̄ Ro.in d. aut.qd locū.dt istud pbari in l.fi.ī ver.si tn̄ minus.C.cōia vtri. iudi.vbi dt tex.qd patri nō debet vsusfruct⁹ dotis ad eū reuerse.ꝛ qd heredes fructus tenent restituere.Uel dic(vt dicunt. Frā.de are.Alex.in d.auth.ꝙ locum.)qd ille tex.nihil facit.ꝛ Alex.hic:qr loquit nedū in dote aduētitia sed etiā in profectitia.Cōtra istā opinionē tenēt Lud.Ro.hic ꝛ idē sequit Alex. qui dicit,qd in pūcto iuris ista est vera sn̄ia cōtra cōem.Pro ista opinione mouet Lu.Ro.qr soluto matrimo.vsusfructus dotis aduētitie spectat ad patrē.allegat tex.ī l.quecūqʒ.C.de bo.que lib.Si ergo hʒ pater vsumfructū:ergo est legitim⁹ administrator dotis aduentitie.l.j.C.de bo.ma.l.fi.§.vbi autē.C. de bo.que lib.ergo patri cōpetit actio:ergo sola filia non pōt agere sine patre.Scđo mouent ꝛ Lud.ꝛ Alex.p generalitatē regule.l.fi.§.necessitatē.ꝛ §.vbi autē.C.de bo.que lib.vbi tradit regula,qd etiā in aduētitijs filiusfa.non pōt esse in iudicio sine cōsensu patris,ꝛ ab ista regula nō excipit filia in dote aduētitia.Pro eadē parte dicit Alex.se allegare gl.in verb.posse solū.in l.Caius.ī.eo.Nec ob.si pōderet tex.in d.l.Caius.vt pō- a
derāt Lu.ꝛ Imo.ibi,qr dicit,qd non sequit:ergo sola filia non pōt esse in iudicio sine patre.Ad illud,qd dicebat Bal.qd pr̄ dʒ habere vsumfructū in dote aduētitia.dic qd est falsum p dictā.l.j.C.de bo.q̄ lib.Itē est regula,qd in omnibus aduētitijs pr̄ hʒ vsumfructū.l.cum opʒ.C.de bon.q̄ lib.ꝛ multa alia,que dicit Alex.hic.Ista omnia reassumit Alex.in d.auth.qd locū. Teneo communē opi.etiā in pūcto iuris,ꝛ in stricta disputatione.In dote aduētitia dico generaliter qd filiafa.pōt esse in iudicio sine consensu patris.Et pro veritate facio duas formales conclusiones.Prima est,qd in dote aduētitia filia pōt
19 esse ꝛc.etiā de iure ciuili vt dixi.Scđa formalis cōclusio est, qd dotis aduentitie pater nō hʒ vsumfructū,ꝛ sic nō est legitimus administrator.Istas duas conclusiones sic probo.nam clarum est.qd in dote aduētitia per ista ffoꝝum actio non est communis patris ꝛ filie.sed solius filie.tert.est hic, ꝛ omnes tenēt indubitāter,ꝛ idē melius pbat in l.caius.ī.e.inducendo dupliciter.Primo ibi decidit,ꝙ in dote aduētitia actio q̄ritur filie:ergo pr̄ nō habet cōionē.Ad hoc rn̄det Alex.ergo nō sequitur,ꝙ potest agere sine patre.Scđo ꝛ fortius dixit tert. ꝙ pōt solui filie dos:ergo apparet,ꝙ actio est solius filie,ꝛ nō patris simul:qr non posset soluere filie tm̄.l.nō solum.ꝛ l.si cū dotem.§.si patri.ī.eod.patet ergo,ꝙ de iure ffoꝝ in actione aduētitia pater nō habet cōmunionē,ꝛ sic nihil iuris hʒ nec ī proprietate,nec in vsufructu sʒ ipsa dos,ꝛ actio est soli⁹ filie.tūc arguo sic:leges noue aliquid disponētes generaliter nō ītelligūtur in causa dotis:ita Sali.in l.fi.ī prin.p illū tex.C.de iure do. dixi in l.j.in prin.ī.eo.Et ista regula indubitāter pcedit, qn̄ in dote est specialiter statutū in contrariū.gl.in l.sciēdū,ꝛ ibi bar. b
20 ff.qui satisda.cog.¶†Hinc infero,ꝙ lʒ generaliter sit statutū, ꝙ in aduentitijs pater habeat vsumfructum.l.cum oportet. in prin.C.de bo.q̄ lib.Insti.p quas pso.nob.acquiri.in prin.tn̄ istud nō intelligitur in dote aduētitia cū specialiter statuatur p iura antiqua ffoꝝū ꝯrīū.Hinc etiā infero,ꝙ regula gn̄alis.l. fi.§.necessitate.C.de bo.q̄ li.nō hʒ locū in dote aduētitia.pbo ꝯsequētiā:qr in omnib⁹ casib⁹,in qb⁹ non acqritur vsusfruct⁹ prī,in illis pōt filiusf.esse in iudicio etiā sine cōsensu prīs, ꝛ pʒ in c.fi.in fi.de iud.li.vj.istā regulā tradit gl.in ver.filiofamilias in l.iij.§.si filio.ff.cōmo.expsse bar.in l.fi.§.pupillus.ff.de verb. obli.cū ergo in dote aduētitia nō acqritur vsusfruct⁹ prī non hʒ locū.d.§.necessitate.Nec huic cōclusioni hʒ obstare tex.in l.quecunqʒ.C.de bo.q̄ lib.allegat⁹ p Lud.ꝛ Alex.qr ille tex.nō loquitur de dote aduentitia.sed bene dicit de lucro qd marit⁹ lucratur per mortē vxoris,vel ꝙ acquirit vxor p donationem propter nuptias.in illis lucris bene dicit,qd acquiritur vsusfruct⁹ patri:vn̄ talia non habēt eandē cām fauoris,prout habent cause aduētitie ita dicit tex.in l.assiduis.in fi. C. qui po. in pig.hab.¶Pro eadē parte stringit secundo aperta ratio. qr iura noua Imperatoris,q̄ statuunt ꝙ in aduētitijs acquiratur vsusfructus patri,vt sunt iura vulgaria:vt d.l.cū oportet ꝛc.ille ll.loquuntur quando pleno iure acquirebatur totū patri.ꝛ sic illa iura fuerunt facta fauore filiorum:qr cum olim de iure ffoꝝū aduentitia acquirerētur patri quo ad vsum fructū.ꝛ proprietatē statutū est fauore filiorū,ꝙ nō acqritur nisi quo ad vsumfru.ita dicit tex.in §.j.instit.per quas pso.no.acqui.ꝛ iō ille leges loquūtur, qn̄ pleno iure in totū acqrebant.

a ¶Filiafa.Adde Alex.lib.ij.cons.xxx.Purpu.

b ¶Standi in iudicio.Adde nūquid filiusfa. possit esse in iudicio sine cōsensu patris i causis summarijs ꝛ executiuis,vide p Bal.in l. ne quicquā.in §.plane.ff.de offi.procon.Alex.de Imo.cōsi.lix.inci.viso processu cause, tam principalis.in ij.vol.

Sz cũ in dote aduẽtitia de iure ffoꝝ nihil acquireret pr̃i, sed
totũ filie.l.cũ.j.e.isto casu nõ loquit d.l.cũ opz.alias sequere
tur, ꝙ iura, q̃ sunt iducta fauore filioꝝ, retorquerent in eoꝝ
odiũ. Et istã rõnẽ ponit. Frã. de Are.hic, ꝛ dicit, ꝙ ista rõ fuit
de mẽte Bart.in l.ꝫ mirũ.§.j.ff.rerũ amotarũ.ꝛ istã rõnẽ vult
originaliter Raph.Ful.in l.fi.§.necessitate.C.de bo.q̃ lib.Et p
ista remouent motiua Ro.ꝛ Alex.imo retorquentur ꝫ eos vt
hic p Alex.cõcludit ergo, ꝙ in dote aduẽtitia põt filiafa.esse
in iudicio sine cõsensu pr̃is, de qua.s. ¶ In ea.glo.ad finẽ.ha-
21 bes istã cõclusionẽ † ꝙ in dote pfectitia data p patrẽ filie emã
cipate pr̃ non hꝫ cõionẽ.ꝛ ista est opi.Io.in fi.q̃ est approba-
ta.Et p ista cõi opi.stringit vna rõ Dy.ꝛ dicit Sal.hic, ꝙ to-
tus mũdus non posset rñdere.nã si actio sit cõis pr̃is ꝛ filie,ꝛ
emãcipet,p emãcipationẽ actio, q̃ erat cõis pr̃i,ꝛ filie consoli-
dat in solã filiã, quãto magis a principio p regulã.l.pr̃e furio
so.ff.de his q sunt sui.vbi facilius tollit a principio aliqd ꝙ ex
postfacto tollat de qbus dic vt p Bar.hic.ꝛ p ista cõi conclu
siõe, ꝙ in dote pfectitia data filie emãcipate pater nõ habeat
cõionẽ induco tibi hũc text.vbi loquit cõdõnaliter:tũc sic,vbi
cũqꝫ loquit cõdõnaliter cõditio plata a lege denotat cãꝫ fina
lẽ.Bar.in l.ij.§.fi.ff.de dona.sꝫ tex.hic loquit ꝯditionaliter ad
hoc,vt illa cõditio importet cãm finalẽ necessario iportat,qd
si esset filia emãcipata,actio de dote non esset cõis.Cõprobat
qr ꝯdõ posita in l.ostẽdit eẽ de forma substãtiali,ꝛ non de leui
solẽnitate.l.ptor i prin.ff.de coll.bo.p quẽ tex.ita dt Bal.i aut.
mr̃i ꝛ auie.C.qñ mul.tu.off.fungi pt.sequit Frã.de Are.in c.in
causis de testi.Et ideo põdera tex.esse hic de hoc.Ad idẽ ad-
de bonũ tex.in l.si cũ dotẽ.§.eo aũt tpe.in fi.j.e.vbi qñ pr̃ vult
agere,dꝫ consentire tpe litis contestate.ergo in filia emãcipa-
ta pater nullã hꝫ conditionẽ,ꝛ per ꝯñs nullũ hꝫ ius. ¶ Gl.in
verbo,dos est diuidit in duas. In prima timore vnius contra
riũ exponit tex.in secũda assignat rõnem. Scda ibi,ꝛ dic ꝙ hãc
societatẽ. ¶ In ea gl.ibi,id est actio de dote.lꝫ cum ista expo
sitione gl,transeãt omnes scribẽtes,tñ,qr videt destruere tex.
ideo dicit Raph.Cu.ꝙ tex.bene stat sine ista expositione,dos
22 id est actio de dote.†ꝛ dicit ꝙ actio est ius vniuersale, ꝛ illud
ius vniuersale est patris,ꝛ filie,ꝛ in illo iure vniuersali habẽt
cõionẽ pater,ꝛ filia,etiã ꝛ si ille res in vniuerso sint,vt est text.
in l.j.§.fi.ff.de rei ven.qr tunc dos tanꝙ ius vniuersale sit pa-
tris,ꝛ filie,ꝛ ipse res sint ipsiusmariti:tũc ista solutio nõ est tu
ta:qr stat, ꝙ vniuersitas iuris sit vnius ꝛ altera pars sit alte-
rius dũmodo maior pars singulariũ rerũ sit illius,qui hꝫ ius
in vniuerso.argu.l.recte dicimus.ff.de ver.sig.sed in dote ꝛ sic
in iure vniuersali dotis nedum dñium maioris partis rerum
comprehensarũ sub iure vnius dr esse penes maritũ dotis ser
uorũ rerũ,ꝛ iuriũ.l.doce ancillã.cũ ibi no.C.de rei vẽd.ergo est
impossibile, ꝙ ipsum ius vniuersale dotis sit penes patrẽ,ꝛ fi
liam. ¶ Glos.in verbo deniqꝫ.filie diuidit in duas partes. In
prima p viã fallẽtie remouent duo ꝯria ad text. In scda alle-
gat concord.ad tex.Scda ibi,ꝛ facit,C.eod.l.ij. ¶ In ea.gl.ad
si.habes ex gl.duas fallentias ad tex,in quibus actio de dote
non est cõis patri ꝛ filie:imo est solius patris.ꝛ ratio isti⁹ fal-
lentie est vt per Bar.hic.ꝛ per hoc infert Bar.vt hic p eum.ꝛ
23 †ratio rõnis.Bar.est,qr in spiritualibus nõ curat patria po-
testas.c.fi.de iudi.in vj. ¶ Circa ista dicta Bar.ꝛ sic circa.d.l.
si vt proponis.ij.C.de nupt.habes aduertere ad duo.Primo
ad tex.in d.l.si vt proponis.q vr̃ ponere decisionẽ mirabilem:
24 †nã determinat, ꝙ si filia in ptãte, q̃ primo diuertat a marito
de volũtate patris,si scdo ꝯhat sine voluntate pr̃is mr̃imoniũ
est nullũ,ꝛ tñ ppter matrimoniũ lꝫ inualidũ filia pdit cõionẽ.
Ista decisio videt ꝫ oẽs regulas:qr ex actu nullo nullus effe-
ctus sequi debet.l.non dubiũ.C.de legi.Ideo alibi Bald.in l.
25 eo qdem.p illũ tex.C.si mãcipiũ ita fue.alie.dicit,† ꝙ frustrato
riũ factũ penã efficaciter non cõmittit:qr ex nihilo nihil fit sꝫ
philosophũ.ad hoc allego bonũ tex.in l.sicut.§.j.ff.de ope.lib.
vbi ex ꝯctu nullo qs nõ priuat iure suo,facit regula.c.nõ pre-
stat impedimentũ.de re.iur.in vj.Similiter iudex,q tulit sniaꝫ
iniq̃,si snia sit nulla,nõ facit litẽ suã.gl.est ꝯtrã.in l.fi.in gl.j.ff.
de var.ꝛ extra.co.ꝛ p illa gl.bene facit tex.in l.j.§.fi.ꝛ ibi Ang.
ꝛ Mod.ad hoc.ff.ꝙ quisqꝫ iuris.Alibi Bart.in l.filiũ.§.si qs
ꝫ tabulas bonorũ.p illũ tex.ff.de leg.prestan.ꝛ in l.non puta-
uit.§.non queuis.p illũ tex.ff.de contra tab.dicit.ꝙ si sit statu
26 tũ,† qd si aliqs cesserit actionem nobili puniat in centũ, debet
statutũ intelligi de cessione valida ꝛ vtiliter facta,nõ de inua
lida.Bal.in l.j.§.qd autẽ.ff.de offi.prefe.vrbi.Ad idem ꝛ vlti-
mo si emphyteuta alienat rẽ emphyteuticaꝫ,irrequisito dño,
cadit a iure emphyteutico.l.fi.C.de iure emphy.c.potuit.de lo
ca.ꝛ tñ qñ alienatio est inualida.puta si sit statutum ꝙ mulier
non possit alienare sine cõsensu propinquorũ ꝛ alienauerit:nã
tũc alienatio est inualida ꝛ non cadit a iure suo,ita Bald.in l.
ij.de epi.audi.qño ergo in d.l.si vt proponis.mulier ꝯhens sm
matrimoniũ inualidũ priuat iure cõis actionis.Potes dice-
re, ꝙ illud pcedit eo,qr ibi non agit de totali priuatione dotis
cũ pater teneat conseruare dotẽ filie.vt si postea ꝯhat matri-
moniũ vt validũ teneat dotare filiã.l.si cũ dotẽ.§.eo aũt tpe.j.
eo.aut.sꝫ ꝙuis.C.de rei vxo.actio. ¶ Scdo pondera inquãtũ
Bar.ꝛ doc.hic cõcludunt, ꝙ lꝫ p iura canonica qbus est stan
dũ in materia matrimoniali filia possit nubere sine voluntate
patris:ꝛ tũc nõ priuat iure dotiũ nec fit preiudiciũ in dote.ra
tio est ꝙ supra dixi,scꝫ qr matrimoniũ est quid spirituale, ꝛ in
spiritualibus non curatur patria potestas.d.c.fin.de iu.in vj.
27 **Adde** Fortius,† ꝙ si filia, q̃ cõtraxit matrimoniũ sine
patre nõ solũ nõ priuat iure cõis dotis,imo non
a priuat,quin pater nõ tenet dotare filiã.Et ꝙ filia q̃ nubit[a] si-
ne consensu patris debeat tñ dotari a patre,dũmõ nubat di-
gno,imo videt inuito patre,ex quo de iure canonico nõ req-
rit cõsensus patris:tꝫ gl.in c.hoc sanctũ.xxxij.q.ij.ꝛ gl.in c.de
28 raptoribus.xxxvj.q.ij.† Canoniste in c.cũ cã.de rap.imo forti⁹
si filia sine cõsensu patris nubat indigno,adhuc pr̃ tenet eam
dotare:qr lꝫ de iure ffoꝝ.posset ex iusta cã pr̃ filiam exhereda
re,vt est tex.in l.iij.§.si emãcipatus.ff.de cõtra tab.hec tñ ho-
die est correcta p §.causas.in aut.vt cum de ap.cogno.ꝛ ꝙ te
net pr̃ dotare filiã,qñ nubit indigno videt tenere Ioã.And.ꝛ
Imo.in c.accedẽs.de pcu.expresse firmat ꝛ sequit Alex.in l.j.
s.eo.Sed in hoc vltimo tenui,ꝛ teneo contrariũ ꝫ Alex.qr in
cõtrariũ tenet gl.ꝛ ibi Archi.in d.c.cum cã.de rap.Io.And.ꝛ
Ant.in d.c.accedens de procurato.ꝛ vltra eos adde, ꝙ idẽ tꝫ
Abbas.in c.cum cã.de rap.ꝛ Bald.expresse in l.si pater.C.de
spõ.ꝛ in l.nec filium.C.de nup.in l.j.s.eo.ꝛ ita tꝫ Alex.consulẽ-
do sibi cõtrarius in cõsi.xcvij.qd inci.Principalis dubitatio.
in j.volu.ponit etiã Sal.in l.si vt proponis.prima.C.de nupt.
Ista op.videt esse cõis, ꝙ sm iura canonica.si filia nubit sine
volũtate pr̃is,tñ ipse tenet eã dotare.Cõtra istã opi.vcꝫ,qñ fi
lia nubit sine cõsensu pr̃is,non tenet pater eã dotare,videtur
tex.fortis in auth.sed si post.C.de inof.test.ꝛ in §.aliud quoqꝫ
capitulũ.in aut.vt cũ de app.cogno.vbi est tex.moralis mul-
tũ.ꝛ Pau.de ca.in d.aut.sed si post illã.no.ad hoc, tũc si pater
põt exheredare filiã,qñ nubit sine cõsensu patris añ.xxv.an-
nũ.ergo multo magis nõ cogit eã dotare. Istã regulã tradit
Bal.in auth.res q̃.C.cõia de lega.ꝛ in l.fi.C.de dot.pmis.Et si
diceres de iure ciuili.sed de iure canonico illa auth.nõ pcede
re,dicit Pau.de ca.in illa aut.sꝫ si post. ꝙ Rap.Ful.ibi dubita
uit,an illa aut.eẽt de iure canonico.nã postea subijcit Pau.de
ca.nõ dubito qn ẽt illa aut.pcedat d iure canonico:qr puta qs
que ad iniuriã adscribi, ꝙ facit filia ꝫ patrem ꝛ sic est ingrata.
tñ p hoc lꝫ ius canonicũ validet matrimoniũ:tñ nõ remouet
iniuriã,ꝛ ingratitudinẽ illatã in patrẽ.vt patet ex gl.in verb.
legalis infamie.in c.cũ sm.de secũ.nupt.Quid tenendũ:teneo
cõtra Pau.de ca.qd d.aut.sed si post.sit in totũ correcta de iu
b re canonico,ꝛ cõsequẽter ꝙ filia nubẽs[b] sine volũtate patris
digno lꝫ minor.xxv.annis nõ possit exheredari.ꝛ p cõsequẽs
nõ possit ei denegari dos a patre.Ita in terminis tꝫ Abb.in
c.j.de spon.imp.vbi refert cõiter tenere.Et mouet, qr ex quo fi
lia vtit permissione canonica,qñ nubit sine cõsensu patris,iu-
xta.d.c.pe.§.fi.de secũ.nup.ergo non dꝫ incurrere vitiũ ingra-
titudinis,ne decipiat sub authoritate canonis. Istud idẽ tꝫ
Abb.vbi vtitur melioribus rõnibus in cõsi.xij.qd inci.Vt cla
re materia thematis liqueat,vbi ex similibus.in j.vol.Idẽ fir-
mat,ꝛ precipue,qr de iure canonico attendi dꝫ ꝙ matrimo-
nia debẽt esse libera ab omni metu pene ꝛ omni coercitione.c.
cũ locũ.c.requisisti. ꝛ c.gemma.de sponsa.ergo nõ debet posse
exheredari si nubat sine cõsensu patris allegat doc.Ioã.an.in
29 c.statutũ.de here.in vj.† vbi determinat nõ valere statutũ im-
ponens penam filiofami.cõtrahenti matrimoniũ sine consen-
su patris:ad fundamentũ Pau.de ca.scꝫ ad glo.in c.cũ sm.de
secũ.nup.vbi gl.dicit, ꝙ ius canonicũ nõ remouet iniuriam
factã ꝛc.respõdet Abb. ꝙ illa gl.nõ est vera.Scdo rñdet, posi
to,qd illa gl.diceret veritatẽ,dicit ipse ꝙ illa gl.loquit quo ad
priuationem lucri:sed nos loquimur quo ad damnũ, sed non
est par ratio lucri,ꝛ damni:tñ ista respõsio non vꝫ.probo per
gl.in l.iij.ꝛ ibi Bar.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ multas gl.similes al-
legat.Alex.in l.iuris ignorãtiã.C.qui admit. ¶ Gl.in verbo,
sui iuris.Diuidit in tres partes. In prima declarat tex. In se
cũda infert ex tex. In tertia format questionẽ.Secũda ibi,in-
terim ergo dũ durat.Tertia ibi:sed pone ꝙ. ¶ In ea.glo.ibi,
30 repellit si veniat cõtra factũ suum.habes † ꝙ si pater liberauit
maritum,vel si delegauerit,donec duret in potestate patris,
nec ipsa nec pater põt molestare illũ. Istam cõclusionem gl.li
mitat.Bar.procedere vt hic per eum.licet doctor.ita trãseãt
cũ Barto.tamen limitatio.Bartol.vt credo, esset falsa.nam
Raph.

a ¶ Filia que nubit. Adde Bal. in l.fi.C.de sen.q̃ si.cer.quãti.Nic. de Nea.i rubr.ff. so.ma.Abb.i c.j. de adulte.Alex. de Imo.ꝯs.cxxxix.inci. viso themate.volu.ij.

b ¶ Filia nubẽs, ꝙ Adde Pe.de anc.in c.quintauallis.de iureiu.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Raph.cu.ita reph̄ēdit Bart.lz de eo nō faciat vllā mētionē, nā vult Bar.q si veniret tā℘ legitimus administrator q pos
sit:q1 nos loquimur in dote profectitia z ī ea pater nō pōt di
ci legitimus administrator.pbat.q1 in pfectitijs nihil est im
mutatū de iure.C.l.j.z ibi glo.C.q admit.z Bar.in l.si qs.in §.
31 iussum.ff.de acq.her.i bene est verum,q in bonis aduentitijs
pater est legitimus administrator rōne vsufructus:secus in
profectitijs,in q̄bus filius nō h̄z vsumfructū quē pater h̄z in
aduentitijs.l.j.C.de bo.ma.Confirmat q1 pater nunquā dicit
legitimus administrator nisi qū pater habet vsumfructū.q3in
liij.§.si filiofa.in gl.ij.ff.cōmo.Bar.in l.fi.§.pupillus.ff.de ver.
obl.sed qs in pfectitijs sit legitimus administrator,est fm Lu
ma.error.Reperio etiā.q Areti.st q hoc est nouū dictū nec
reperit ab alio declaratū.Ego credo,q si capiat stricte legiti
mus administrator dr qū pater h̄z vsumfructū,z sic nō bñ lo
quit Bar.sed nō capiēdo,administrator,ita stricte dicet legi 1
timus ppter cōiunctionē sanguinis,z isto modo loquit Bart.
z eius limitatio optime p̄cedit.¶ In eadē glo.ad fi.habes ex
32 gl.q℘ lz filia donec durat in potestate patris nō possit exerce
re actionē de dote,interim tū si p̄ esset pauper,ita pōt inten
tare actionē de dote propter inopiā patris, sicut si ipsa esset
emācipata,vel pater esset mortuus,z sic ista duo equiparant,
q filia sit emācipata,vel q p̄ sit inops z in potestate.istā glo.
no.Bar.in l.si constāte.in j.q.fcde partis.j.e.l.imperator.ff.ad
Tre.z Bal.in l.vbi adhuc.C.de iure dot.¶ Bl.in ver.amis
sam.diuidit in quinq; partes patent.¶ In ea.gl.ibi,hic suo,z
33 filie.Thēs.q p̄.z filia in dote non sunt socij.sed quasi socij:q
nō sint socij,pbat gl.j.p rōnem de qua p eā.Cōfirmat vltra gl.
tertio vt p Dy.z Bar.hic.¶ In ea.gl.ibi,hic delegādo.Pro
clara intelligētia istius ℣ij gl.soluit dupl'r.In prima solu.eui
dēter reprehendit p oēs.Primo p regulā.l.nihil interest.ff.de
reg.ij.de quo dic vt p Bar.z doc.hic.Cōcludit ergo Barto.
34 †q in ista lege pater agit actione de dote adiecta psona filie,
hoc est,l.de voluntate filie,sed nō noie,nec ad vtilitatē filie:q1
si ageret,excluderet.In ℣ium istā solu.reprehēdit Saly.hic
Pau.de ca.reprehēdit ex alio,nam non pōt dici,q p̄ agat ad
dotē,quia nō agat ad vtilitatē filie:q1 tenet eā cōseruare.vt p
Alex.&̄ q vult defēdere Bar.singl'r ad ar.Pau.& ca.puto q
8 ℣ solutio.Bar.a magis stringat.Hā si pater repeteret dotē de
volūtate filie,sed nō noie,z vtilitate filie:certe volūtas filie es
set supflua.Puto,q vera solu.sit,nā cōsidera qd.l.cum dos.in
ver.si vero.de pac.dot.differt ab ista in duobus.Primo q1 ista
loquit in delegato,lex ℣ia loquit in pacto,z sic ī ista.l.filia de
legauit dotē.Scdo in l.℣ia filia fecit pactū de non petendo.
Scda dr̄ia est:q1 ibi filia fecit pactū de non petēdo ipsi mari
to immediate,sed hic delegatio fuit facta p filiū tertio,q alias
erat credit or suus.dico ergo,qd in l.cōtraria pactū non pōt
tollere ipso iure ius cōpetens ipsi mulieri.Sed in tert.nostro
delegatio tollit ius mulieri,z transfert vni tertio:ergo tota a
ctio cōsolidat in patrē.Et si diceres,si in casu contrario non
est sublatū totū ius mulieris:sequerer,qd pater non posset a
gere suo nomine.respondetur qd exercitium agendi est solius
patris.ita dicit tex.in d.l.cū dos.z tex.in l.iij.§.fi.rerū amota.
¶ In ea.glo.ibi,vt j.de iniur.l.pater.dic q ratio diuersitatis
est vt per Bar.hic.Et in fine glo.dic vt per Bar.hic.¶ Ex
tra glo.Bar.formal duas questiones.

1 ¶ Pater quando dicatur agere de voluntate filie.
2 Si clericus p℘rogat iurisdictionē qū dicatur eps cōsentire.
3 Statutum mandās fieri quibusdā citatis qui intelligantur.
4 Si pater impetrat legitimationem filij naturalis ipso sciente
z non contradicente,non per hoc dicitur consentire.
5 Quando lex requirit voluntatem quid sufficiat.
6 Licet verbū,volūtas,importet fictā z p̄sumptā volūtatē:tū
verbum,consensus,importat verum consensum z expressum.
7 Filia quando dicatur consentire patri agenti de dote.
8 Filia agente de dote quid requiratur.
9 Quando aliquid committitur voluntati alicuius non debet
preferre iniquum equo.
10 Furiosus quando habeatur p℘ consentiente.
11 Furor.z dementia capiuntur per iurisconsultum p℘ eodez.
12 Filia absente,pater agens de dote debet cauere de rato,z vi
de iij.14.
13 Quando filia est furiosa pater potest agere de dote sine cau
tione de rato:sed non econtra.
15 Differentia inter filiam furiosam z absentem.
16 Coniuncta persona quouisq; admittatur.
17 Absens a loco in dubio non presumitur scire que fiūt in loco.
18 Quando filia absens non habet iustam causam contradicen
di z hoc constat an tunc pater possit agere sine cautione rati.
19 Quod possumus facere aliquo inuito possumus eo absente.
20 Quis potest esse presens corpore z animo absens.
21 Quando testis deponit de sua propria presentia illa includit
intelligentiam.
22 Dicta testium quam interpretationem non recipiunt.
23 Si testis interrogatus de ratione scientie deponit scire q1 co
ram me fuit gestum an concludat z probet.
24 A communi opinione doc.non est recedendum.
25 Notarius quando est falsarius.
26 Lz venditor sciat litē motā:debet tū denūtiare ab emptore.
27 Venditor per litem motam non tenetur de euictione.
28 Pater si agat actione iniuriarū nomine proprio p℘ filio ab
sente, non cauet.

§. Voluntatem autem. Diuidit ī tres partes put h̄z tria principalia dicta.Scda ibi,z Julian⁹.Tertia ibi,lz si ab
sens ꝛc.¶ Ho.j.ex isto tex.q p̄ dr agere de volūtate filie.qū
agit ea pūte,z nō ℣dicēte.filius est tex.i l.dotē.j.eo.Et i filij h̄nt
tex.canonistē ī c.q̄.de his q̄ fiūt a plato sine ℘sensu capi.ī ℣.cō
uētu sciēte,z nō ℣dicēte.Ad istū tex.addūt Jmo.Pau.de ca.
z mode.famosum dictū Jnn.in c.ex parte decani.de rescr.vbi
si aliqs agit noie meo sine mādato me p̄sente,z nō ℣dicēte,dr
agere de volūtate mea.z dico1 sibi mādare:an illud sit vere di
ctū:q1 idē Jnn.lz ℣ium in c.Quis.de re iudi.z Jo.de Imol.z
Are.multū insistit.videas Alex.in l.sepe.in rep.ff.de re iu.vbi
colligit z legistas z canon. † Adde tu vltra alios q decidit
Abb.in c.significasti.de fo.cōpe.vbi concludit,q si clericⁱ p℘
rogat iurisdictionē iudicis alieni,p̄sente suo episcopo,nec ℣dī
cēte,q eps dr cōsentire.Scdo adde q lz Jo.an.Ant.de bu.z
alij in c.pe.de off.dele.vbi cōcludūt q si duo p℘rogāt iurisdi
ctionē de vno loco ad aliū locū,z faciant p̄sente illo vicario,z
nō ℣dicēte,q tūc inducit cōsensus illi⁹.Tertio adde illud qd
lz And.de Jser.summus feudista in c.ipertalē.§.p℘erea duca
tus.de phi.feu.ali.p Fed.q si aliqs cognoscit de cā feudali p̄
sente dño,z nō ℣dicēte,vr dñs consentire,z ita limita.c.cete
de iu.z c.primū apd quos terminari debeat q.feudi. † Quar
to adde illud,q dr Ang.in l.j.§.Marcellus.ff.si cui plus q̄ p
l.fal.vbi dicit p vnā gl.ibi,se sepissime habuisse honorē in pala
tijs q vbicūq; statutū mandat aliquid fieri citatis aliquibus
vel cum consensu vel voluntate aliquorum, certe tale statutū
intelligitur,quod eorum p̄sentia operetur consensum.scz,si a
non contradixerunt:qd est notandum ad multa secundū eū.

a ¶ Solut.Bart. Socy.respondē tem alleg.Bart. in l. post dotem. j.eo.Purp.

Adde Licet ipse nō dicat,q istā regulā tradit pulchre Abb. in c.vestra.ad fi. extra de loc.z idem. Abb.
ic. fi.de fer.Sz aduerte,q1 alibi vr vna gl.singularis qd si pa
ter impetrat legitimationem filij naturalis filio sciente,z non
℣dicēte,q nō p hoc nō dr cōsentire.allegat gl.p singulari ī d.l.
in adoptionibus,in verb.℣dicendo,ff.de adop.quā gl.reputat
singularem ad hoc Ro.in singu.ccccxcvij.tū vr mihi q illa gl.
dicat ℣ū.Adde etiā regulā quā alibi ponit Jo. an.in c.nup.
de test.vbi cōcludit,q si testis nō iurat⁹ deponat ℣ me p̄sentē
z nō ℣dicētem:non per hoc video1 ℘sentire,q deponat nō iu
ratus.q valde no.ex quo iur'm pōt remitti.c.tuus.de testi.gl.
in l.j.z ibi Bar.ff.de test.vbi aliqñ dixi.Ultimo adde q no.bal.
z Pau.de ca.in l.unic⁹.p gl.j.ibi.C.de proc. qd s̄ij instrumēto
dicatur talis constituit titū.procuratorem suū ibi p̄sentem,z
intelligētē,non per hoc intelligit acceptasse procurationē nisi
dicat,z acceptantē.¶ Scdo no. ex hoc tex.regulā,q qñ lex
requirit voluntatē alicui⁹ in aliquo actu nedū requirit,qd in
terueniat volūtas expressa z vera,lz si interueniat ficta,z p̄e
sumpta satis est:p℘z ex hoc tex.iuncto.§.precedēti.nō no.Bal.
z Mod.hic,q si esset statutū,qd ℣ct⁹ mulieris nō valeret sine
volūtate,ppinquoꝝ z affiniū suoꝝ:valeret tū si essent p̄sentes
z nō ℣dicerēt.ita ēt no.Bal.in l.fi.§.necessitate.C. de bo.q̄ lib.
z l.si fine.C.ad velleia.z oēs seq.hic.Contra hanc decisionē pō
dera istū tex.ineuitabiliter iuncto.§.preced.in ver.deniq; vbi
dicit formaliter tex.deniq; pater non aliter quā ex voluntate
filie petere.ꝛc.pōdera.verbū,nō aliter.quod importat condi
tionē.secundū Bal.in aut.ingressi.C.de sac.san.eccle.veluti si
diceret,si filia voluerit. Allegat gl.in l.si qdē.C.de excep.Sed
conditio debet impleri in forma specifica.l.Meui⁹.z l.qui he
redi.ff.de cond.z dem.z tamen est tex.in hoc §.volūtatē.quod
sufficit tacita,z presumpta voluntas.Stringo fortius, q1 illa
verba,nō aliter,importāt,q nullo modo pater pōt agere sine
volūtate filie,z illa verba,nō aliter,faciunt, q volūtas filie sit
de forma,z solennitate Bar.in l.de ijs circa med.C.de transl.z
in l.fi.C.de ven.re.ciuit.lib.xj. Sed forma debet impleri in ca
su non ficto,Alex.z Mod.in l.j.ff.de lib.z posth.Hinc est,cuz
iuramētū debeat seruari in forma specifica, non recipit fact ū
implementū.l.qui per salutem.de iureiu.c.ad nostrā. vbi glo.z
doc.de re iudi.tū est tex.hic, q sufficit volūtas p̄sumpta.ergo

contra Bal.⁊ alios. Quid tenendū? Tene decisionē Bal.⁊ ꝑ
solutione dico, ꝙ est magna differētia inter predictū statutū,
⁊ casum.§.nostri. Pondera, ꝙ in dicto statuto cōsensus ꝓpin
quorū requirit ad integrādā ꝑsonā mulieris, vel minoris pro
pter fragilitatem sexus, ⁊ ꝓpter lubricā etatē: ideo talis cōsen
sus censet de forma, ⁊ de solēnitate: ideo nō vʒ actus, si nō ad
hibeatur, vt ad aliud propositū dicit Alex. in l. si qs mihi bo
na.§.iussum.ff.de acq.her.⁊ in l.j.§.fuit quesitū.ad si.ad Treb.
Sed in §.nostro cōsensus filie nō requirit ad integrandā per
sonā patris, sed solū requirit cōsensus filie ꝓpter suū interes
se. Nec obstat tex.in §.precedēti.in verb.nō aliter.⁊ nō proce
deret ver.vltra se declarādo.sed tex.in l.nostra procedit se de
clarando rōne subiecte materie: cū videbat, ꝙ expressus con
sensus filie requireret. ¶ Tertio subtiliter no.ex isto tex.sol⁹
Fran.de Are.in ver.vt consentiat.hic clare ꝓbari, ꝙ lʒ verbū,
6 †volūtas, aliqñ importet fictam, ⁊ tacitam volūtatem, vt hic:
tñ verbum, cōsensus, nunꝙ pōt importare nisi consensum ve
rum, ⁊ expressum, tñ ipse nihil addit ad hoc. Ego addo, ꝙ est
doctr. Jo.and.in c.si.de iud.in vj.vbi ponderat tex.in fi.in ver.
assensu.⁊ dicit, ꝙ ille tex.importat, qd qñ filius agit in iudicio,
requiritur, ꝙ pater vere cōsentiat: nec sufficit, ꝙ esset presens,
⁊ non cōtradiceret. Ad idem pōderat tex.in aut.qd locum.in
verb.cōsentiat.vbi doc.maxime Mod.no.C.de colla.⁊ clario
rem tex.in corpore vnde sumit illa aut. Tertio adde Bal.in l.
fi.§.necessitate.C.de bo.que lib.in ver.quero, an sufficiat pre
sentia patris: tñ ista differentia vocabulorū est periculosa.pō
dero ibi tex.in ꝯtrium vbi cōsensus ⁊ voluntas idē sunt, in d.l.
fi.§.necessitate.tñ respondemus qd Imperator loquit sine tā
7 to respectu. ¶ Quarto pōderat tex.dū dicit videri cōsenti
re patri.hic esse tex.qd quando filia est presens, ⁊ non cōtradi
cit, euidenter dicit consentire patri.⁊ sic videt ꝓbare iste text.
qd etiam si filia presens haberet iustā causam cōtradicēdi: tñ
nisi euidenter contradicat, dicit consentire. Contrarium tñ te
net Bar.in l.si cum dotē.§.eo autē tempore.j.eo.vbi conclu
dit, qd si filia est presens, ⁊ nihil ꝯdicat, si hʒ causam cōtradi
cendi, habetur pro cōtradicente per illum tex.⁊ ita etiā cōclu
dit Fran.de Are.tamen nō allegat Bar. Rñde ad hunc text.
qd dicitur euidenter fieri, ꝙ fit per cōiecturas verisimiles: qꝛ
presumptiones verisimiles dicuntur fieri.l.lʒ imperator.⁊ ibi
Bar.⁊ doc.no.ff.de le.j.⁊ in l.si quis locuples.ff.de manumiss.
testa. Abb.in c.cum dilecti.in j.no.de dona. ¶ Quinto princi
paliter no.ex tex.regulā, ꝙ qñ pater agit de dote, sufficit, ꝙ fi
lia non cōtradicat dato qd expresse nō consentiat.l.dotem.j.
8 eo. Adde pro limitatione text.[a] secus esse econtra: qꝛ ad hoc
a vt filia possit agere de dote non sufficit, qd pater sit presens, ⁊
non cōtradicat: imo requirit qd pater expresse cōsentiat.glo.
est sing.in l.si cum dotem.§.j.in gl.⁊ ibi Bar.⁊ cōiter docto.se
quunt.j.eo.⁊ Bar.in l.seq.⁊ in l.nō solū.vbi dicā.j.e.ex hoc pō
dera tu, ꝓuecte, ꝙ in istis correlatiuis illud, ꝙ statuit in vno
nō statuit in alio.regulariter tñ est ꝯtrium ⁊ in materia penali.
l.si.in prin.vbi Bar.no.C.de indi.vi.tol.cū concordan. Sed re
sponde, ꝙ hic est rō diuersitatis: qꝛ licet actio de dote sit cōis
patri, ⁊ filie: tñ exercitium proprie spectat ad patrē ⁊ nō ad fi
liā, ⁊ tʒ gl.in §.ꝓcedēti.ideo lex facilius concedit patri ꝙ filie.
9 ¶ Sexto no.sm Bal.⁊ Mod. ꝙ qñ aliquid cōmittit in volū
tate alicuius non debet preferre iniquum equo: patet hic in fi
lia, in cuius volūtate est, an pater agat de dote, ⁊ tñ non pōt
cōtradicere ⁊c. si non habeat iustam causam ⁊c. vt hic, ⁊ in l.
dotem.j.eo. facit qd vult gl.no.in l.pe.ff.de arb.que dicit, qd si
offendens cōmittat se in volūtate offensi: tñ offensus nō pōt
libere facere, qd vult, sed solū qd est in arbitrio boni viri vt ꝑ
eam, tamen qꝛ tex.iste inducit multū a remotis, ideo nō insi
sto, quāuis Alex.⁊ Fran.de Are.multū insistāt etiā circa istā
materiam in l.si sic.ff.de leg.j.vbi locus est magis ordinarius.
¶ Septimo no.ex scda parte principali tex.⁊ sic ex ver.⁊ Iu
10 lianus.†qd furiosus habetur pro consentiēte eo casu, ꝙ si fuis
set sane mētis nō habuisset cām cōtradicēdi: alias secus.⁊ pō
dera tex.q ponit duas improprietates, vcʒ dictionem quasi, ⁊
dictionē, videri, vt s.dixi, ⁊ sic vr̄, ꝙ ista.l.fingat cōsensum in fu
rioso, sed hoc vr̄ ꝯ.l.qui ad certū.ff.loca.alle.in glo. Item videt
cōtra regulam, que habet, ꝙ fictio nō magis debet habere lo
cum in casu ficto ꝙ veritas in vero, nec in genere nec in spe
b cie.l.si pr̄.ff.de adop.[b] declarat Bar.in l.si is qui pro emptore.
in j.q.prin.ff.de vsuc.⁊ Bal.in d.l.q certū.vbi allegat Cy.in l.si
nō singuli.C.si cer.pe.sed impossibile est reperire hoc in furio
so in genere ⁊ in specie, ergo ⁊c. Sed rñde aliter ꝙ glo.⁊ aliter
ꝙ doc.qd in hoc tex.in furioso nō fingitur cōsensus, aut volū
tas: qꝛ istud est impossibile, sed bene fingitur non cōtradictio,
que nihil ponit inesse.l.ex facto etiā.ff.de here.insti. ¶ Octa
uo pondera istum tex.ibi si furiosam, iūcto tex.ibi, nā si ꝑ demē
11 tiam ꝯdicere nō pōt, nā vr̄ †ꝙ iuriscōsultus capit furorē, ⁊ de
c mentiā pro eodē.[c] sed tu aduerte, qꝛ differūt inter se, nā ꝓprie
dr furiosus q est cū rabie furoris euidētis, sed mēte captus dr
cui mēs, ⁊ cōsiliū deficit.tñ nullū furorē ostēdit.ita Bal.in l.fu
riosi.C.de nup. Idē Bal.in l.humanitatis.C.de impu.⁊ alijs
sub.in ver.venio ad quartū nota.⁊ in l.sed ⁊ milites.§.iam aūt.
ff.de excu.tuto. Alex.in cōsi.liiij.inci.ad quesitū breuiter cōclu
dit.in j.vo. Vltra alias dicta ꝯtra istū tex.moueo difficultatē:
qꝛ cū filia est furiosa, nō requirit eius cōsensus: nā isto casu a
ctio de dote consolidat in patrē. Assumptū probo, qꝛ cū filia
sit furiosa, tunc cessat ratio rationis assignate per gl.⁊ doct.in
§.preced.qd ideo actio dotis sit cōmunis, vt pater teneat ite
rum ad redotādā filiā. Hec rō non pōt habere locū in filia fu
riosa, ex quo amplius nubere nō possit: ex quo in ea deficit cō
sensus, qui requirit in matrimonio.l.oratione.§.fi.ff.de rit.nu.
l.patre furioso.s.de his, q sunt sui, vel alie.iu.c.dilectus filius.
de spons.⁊ can.neqꝫ furiosus.⁊ c.seq.xxxij.q.vij.imo neqꝫ etiā
pōt contrahere sponsalia tex.in l.furor.de spon.ff.imo neque
etiā mente capta, vt tʒ Alex.cōsi.liiij.inci.ad quesitū breuiter
cōcludo. Et si tu dicas, pone, ꝙ superueniat ei sanitas mētis,
vt haberet dilucida interualla: nā talis mulier pōt cōtrahere
matrimoniū inter dilucida interualla gl.in d.c.dilectus filius.
Sicut in simili vt ꝑ gl.in verb.admitti debeat.in l.fi.C.de cur.
fur.no.in l.furiosum.C.qui test fac pos.respō. ꝙ furoris defe
ctus presumitur durare gl.in verb.recusatus.in c.cū inter ca
nonicos.de elec. Itē tex.loquitur de furioso perpetuo. Breui
ter, ⁊ vere respōde, ꝙ iste tex.loquit in filia furiosa, que a prin
cipio erat sane mētis: quo casu inducta fuit cōis actio de do
te: ideo concedit. vt illa communis ducet per illud quod dicit
egregie tex.in d.l.patre furioso.in versic.quasi voluntatis reli
quijs in furore manentibus.ff.de ijs, qui sunt sui, vel alie.iur.
12 ¶ Nono no.†ex tex.in vltima parte, in versi.sed si absens. ꝙ
quando filia est absens, ⁊ pater vult agere de dote debet caue
re de rato, ⁊ sic pondera, ꝙ in primo, ⁊ secūdo casu hui⁹ legis
pater non cauet de rato, sed bene in tertio: ratio diuersitatis
est qꝛ in primis duobus casibus filia habetur pro consentien
te. seu non contradicente: ideo cautio non requiritur.l.ne satis
datio.ff.rem rat.habe.secus est in tertio casu.
13 Adde Tamen, †ꝙ lʒ qñ filia est furiosa pater possit a
gere de dote absqꝫ ꝙ caueat de rato: secus est cō
tra qꝛ si pr̄ esset furiosus, filia non posset agere de dote: nisi ca
ueat de rato, tex.est formalis in l.si cū dotē.§.si soluto.⁊ ibi gl.
vtrūqꝫ declarat.j.e.ratio diuersitatis est, qꝛ cū exercitiū actio
nis de dote spectat ad patrē, nō ad filiā lex facilius concedit
14 patri, ꝙ filie.de quo.s.dixi. ¶ Decimo †not. ꝙ qñ pr̄ agit de
dote, lʒ dicat agere noie proprio: tñ si filiā est absens, requirit,
ꝙ caueat ipse de rato. rō, qꝛ filia absente pōt dubitari an ha
beat iustā causam ꝯdicendi: ideo ꝓpter casum dubiū pater ca
uet de rato vt ꝑ Bar.in l.si fine.§.cum aūt.ff.rem ra.habe.⁊ sic
pondera hic esse casum in quo agēs nomine proprio, tñ cauet
de rato ⁊ istud vr̄ ꝯ regulā.§.si vero.⁊ §.sed hodie. Inst.de sa
tis. Sed rñde, ꝙ illa regula procedit, qñ qs agit noie suo sim
pliciter ita, ꝙ nō requirat voluntas alterius: tūc nō cauet de
rato: sed in casu nostro ꝙuis pater agat suo noie tñ requirit
voluntas filie: ideo cauet de rato: ita rñdit Bar.in §.precedē
15 ti.in fi. ¶ Vndecimo †no.differentiā inter filiā furiosam, ⁊ ab
sentē: qꝛ primo casu pater agit sine cautione rati, sʒ qñ filia est
absens nō pōt agere nisi caueat de rato. Et sic correlatiue no.
nō equiparari aliquā esse absentē, ⁊ furiosam, de quo tangit in
gl.⁊ Bart.sup ea distinguit ibi dicet. ¶ Duodecimo no. Ra
pha.cu.ex isto versi.si.casum quē dt singularē, ⁊ a nemine ani
16 maduersum qui est ꝯ cōem sniam, nam hic est casus, †ꝙ con
iuncta persona sicut admittit ad agendū pro cōiuncta.l.exigē
di.C.de procu.ita admittit ad exigendū ⁊ ad recipiendū quā
uis gl.⁊ doc.teneant ꝯtrium.in l.hoc iure.ff.de solu.⁊ gl.⁊ do.j.
eo.in l.proxi. Sed iste tex.nihil ob.ꝯ cōem prout etiam perpē
dit dictus Rap.qd opi.gl.⁊ doc.procederet, qñ coniūcta per
sona agit noie alieno, ⁊ ad vtilitatē alienam, sed hic pater a
git suo noie, ⁊ pro iure qd hʒ in dote ⁊ sic nihil ad propositū.
¶ Tertio decimo no.ex ver.si.dū dicit, vbi eū sapit ⁊c. hic esse
17 tex.no.sm Frā.de Are. †ꝙ absens a loco in dubio nō presumi
tur scire, que fiunt in loco etiam a persona coniunctissima si
bi, vt est hic pater. Et etiam in his, que spectant ad vtrunque
vt ad filiā, ⁊ ad patrē. facit qd vult Bar.in l.is potest.ff.de ac
qui.here.vbi concludit, ꝙ si est absens, ⁊ coniunctus non pre
sumitur scire etiā illud de quo est publica fama in loco alleg.
tex.in c.cum in tua qui ma.accu.pos. Adde quod no. Bald.in
l.plane.per illum tex.ff.de excu.tut.qd qui est in exilio, vel vo
luntarie abest non presumit scire etiam banna facta in ciuita
te publica.notat etiam Baldus ⁊ Angelus in lege tres fra
tres.

a ¶ Text. facit. tex.i d.l.si cū dotem.§.eo aūt tēpore.ff.so.matr. cum gl. Purpu.

b ¶ Adop. Adde Christoph. Insti.de ver.oblig. Purpu.

c ¶ Capit furorē ⁊ demētiā ꝑ eodem. Adde tex. in §.⁊ hec dicimus.i aut.vt hi qui ob.se perhi. Bal. in l.j.C.de cu.furio.

tres.per illum ter.ff.de pac.Itē adde bñ facere.Nam existēs in ciuitate presumit ignozare ea, que fiunt in comitatu ita tz Bal.z Ang.z alij in l. Titius.§. Lucius.ff.de lib.z posthum. ¶Quartodecimo,z vltimo no.iquātū iste ter.vsit in vltima parte qs qñ filia est absens pater nō possit agere de dote: nisi caueat de rato.ita etiā intelligit.l.non solū.§.si de dote.z ibi gl.
18 in verb.si pater declarat.ff.de procu.†iste ter.clare pcedit, qñ filia absens haberet iustam causam cōtradicēdi,vel de hoc esset dubiū.nā propter dubiū cogit pater cauere de rato.Necessario igitur est videre ad intellectū litere,q si filia absens nō hz iustam cām ꝺdicendi,z hoc constet an tunc pater posset agere sine vlla cautione rati,videret,q sic:qz qua rōne pōt pater filia presente,z inuita agere,qñ filia presens non hz iustam causam ꝺdicendi vt hic:z l.dotē.§.e.eadē rōne pōt agere filia,
19 absente,z ignozāte sine cautione rati†cū regulā habeā, quicquid possum facere te inuito,possum facere te absente z ignorante.l.qui pōt inuitis.de reg.iu.z est ter.in l.iiij.§.illud.ff.do si deic.liber.Fran.de Are.tz,q adhuc requirak cautio rati,z sic q etiā tunc pater non pōt agere sine cautione rati, q̄uis filia non habeat iustam cām cōtradicendi,z erit magna amplias tio ad istū ter,nā cōsiderat,q regula predicta,illud q pōt facere eo inuito,pōt facere eo ignozāte,procedit,qñ aliquid potest fieri libere,z absolute eo inuito,z tunc pōt fieri eo ignozāte,sed vbi aliquid non pōt fieri eo inuito,sed iudice permittente,z causa cognita vt est hic in filia,z in l.si cum dotē.§.eo añt tempoze.ver.ideoqz officium.ꝺ.eo.tunc illa regula non procedit:qz qs pōt fieri cā cognita,me inuito non pōt fieri me ignorante,causa non cognita.Teneo cōtrarium,z reperio cōtrarium tenere Dy.hic,vbi formaliter dicit,qs in isto ver.si.si filia absens non haberet causam cōtradicendi, tunc pater admitteret,nec debet cauere de rato,sicut si ageret ea presente,z ꝺdicente per regulā.d.l.qui pōt inuitis.Ita etiā tenet Raph. cu.hic.vbi dicit,q iste vers.si.procedit in casu dubio, sed qñ in casu claro.esset secus.Confirmatur vltra eos:qz cautio de rato prestak ppter dubiū.l.j.vbi gl.Bar.z doc.declarant.C.de procu.alias si prestaret in casu certo esset frustratio, z frustratorijs cautionibus non est vtendum.l.hec stipulatio.§.diuus.ff.
vt leg.no.ca.l nō cogendū.§.si procuratoꝛ.ff.de procu.Nō ob.ter. quo se fundat Frā.de Are.in d.l.si cū dotē.qz ille ter.loquit in casu dubio,ita clare patet in ter.ibi,vt verendū sit. ¶Glo.in ver.ꝺdicat.diuidit i quatuoꝛ partes.In prima timoze ꝺfū supplet ad ter.In scda op.z soluit.In tertia colligit no.In quarta op.z pro solutio.se remittit.Scda ibi,sed ꝺ.j.Tertia ibi.itē no.Quarta ibi argumentū ꝺ.¶Gl.in verb.credet. diuidit in quatuoꝛ.In prima allegat cocoꝛ.In scda opp.ꝺ ter.In tertia infert ex ter.In quarta ponit limitationē.Scda ibi.sz ꝺ.Tertia ibi.sic ergo quasi cōsentit.Quarta ibi itē hoc pōt. ¶Gl. in verbo sz si absens.diuidit in tres partes principales.In prima gl.infert ex ter.In scda opp.z soluit.In tertia declarat qs dicat absens.Scda ibi,sed ꝺ.j.de regu.iur.Tertia ibi,z ꝺz absens. ¶In ea.gl.ibi,quo ad annū est absens vt ibi quo ad coz
20 pus est presens vt hic. ¶†Ho.ex gl.quē posse esse presentem coꝛpoze,z absentē animo.z sic coꝛrelarie no.q pñtia coꝛporis necessario nō infert pñtiā animi,z intellectus. Añ ex ista gl. infert Bald.nō valere dictū testis interrgoati si rñdit scio, qz fui presens.iste testis nō pbat:nisi dicat,fm pñsens,z intelleri, qz poterat esse presens coꝛpoze,sed nō aio.Istud idē tz Bal. in c.j.de cōten.inter do.z va.de inuestitura.idē cōsuledo vī tenere Alex.in cōsi.cxxxiij.in ij.vo.qs inci.in cā z li.vertēte.z in cōsi.cxij.in iij.vo.qs inci.viso superioꝛi themate.facit bñ ter.in c.puenit.scdo in verbo astātibus,z videntibus.de test.cog.Ad idē accedat,qꝺ vult Bal.in c.ab excōicato.de resci.vbi si testis examinatus dicat se recoꝛdari,z nō scire,z accusatus de falso:qz fuit presens,certe ex hoc nō ꝺz cōdēnari ꝺ falso:qz vtrūq; pōt esse verū q fuit pñs,z non recoꝛdet nisi appareat q ita dicat falso aio.ſ.subtrahēdi veritatē.Tū i ꝺubiū.z est ve-
21 ritas z cōis opi.†qñ testis deponit de sua ppria pñtia illa includit intelligentiā.l.diē pferre.§.si coꝛā.ff.de arb.z in l.coꝛā. Idē ver.fig.secus est,qñ testis deponeret de pñsentia alteri⁹.ſ. q alius erat pñs:qz tūc nō intelligit deponere de presentia eius,vcz,de eius intelligētia sed de nuda pñsentia.ita no.Bar. in l.j.§.fi.ff.de autho.tuto.Idem z latius tz Bar.in trac.suo de testib.z est gl.in l.j.in verbo presentibus.z ibi scribentes.C. de err.aduo.Spe.in ti.de test.§.j.ver.itē qs visum.Idē concludunt Imo.z reliqui oēs.Mod.z Bal.Ang.z Imo.in l.heredes palam.in prin.p illum ter.ff.de test.Bal.Sal.in l.testiū. per illum ter.in verbo.presto.C.de testi.Bald.in l.j.ad fi.C.de bō.pos.fm tab.z in l.si non spāli.C.de testa.Imo.z Abb.in d.
c.peruenit.scdo.de testi.cog.Flo.in l.ob carmē.§.fi.ff.de testib. Lud.in l.j.in prin.ff.de ver.ob.Idē tz Alex.hic z ibi q ista est cōis opi.Idē tz Alex.in l.j.ff.si cer.pe.z in cōſ.clxxx.in ij.vo.q incipit.In cā Angeloꝛū.z in cōsi.xx.in iiij.vo.q incipit.In cā appellationis.]Pro ista cōi sūia vltra authoritates doctoꝛū, adde cōplures bonos ter.vcz. ter.in §.si qs igit.in verb.qz presentibus eis.in aut.de istr.cau.z fi.z ibi ad hoc no. Ang.z ter. in §.ops vero in verbo,ꝑsentibus.eod.ti.z ter. in c.j.in verbo, ꝑsentiꝫ multis ꝺ postu.pre.z ter.i c.sup eo.i verbo,q interfuerūt.de testi.cog.z ibi.Ant,Imo.z Cardi.ad hoc no.illum text. Pro cōi sūia facit aperte, qz ex quo primo testis ds dicere se scire.z postea reddit rōnē.qz fuit ꝑsens impossibile est,q itelligak de ꝑsentia absqz intelligētia er quo ꝺt se primo scire:alias sequeret ꝓpietas:sz regulā habemus,q rō testis est adiuuāda q̄tū possibile est,z nō calumniāda neqz cauillāda,sed adaptanda ad id qꝺ testis ꝺt se scire.ita ꝺt Bal.in l.ij.C.de tēp.ap.z in repe.l.de qbus.ff.de legib.z in c.cām q̄.de resc.z i c.cū dilecti, in fi.de cōsue.z i.c.ꝓterea.de testi.z signa istā regulā ad practi-
22 cā:qz obseruak in palatijs. ¶†Itē alia regula est,q dicta testiū.z coꝛū rōnes nō recipiūt interpretationē extraneā,neque ceruotinā.nec transgredietē terminos suos.ita ꝺt Bal.in c.j. de cōsti. ¶Itē aliā regulā habemus,q rō testis siue directe, siue indirecte.siue tacite.siue expresse concludat, bona est.ita egregie ꝺt Bal.in l.data opera.C.q accu.nō poss.Sz nō eūdo p mendicata suffragia cōclusionē nostrā opportune cōfirmat Abbas i ꝓmio decreta.vbi quatenus est ad ꝓpositū nostrū ꝺt,q si testis deponat.scio,z assignat rōnē.qz ꝑsens fui,certū est,q ex dicto primo declarak rō sequēs.nā cū primo dicat se scire,deinde reddit rōnem.scio,qz fui pñs:certe ex dicto ostendit,q in ꝑsentia audiuit,sciuit,z itellexit. Itē ad p̄dicta illud q vult Semimanus in c.vt circa.§.j.de elec.in vj.p gl.in ver-
23 bo, coꝛā.†vbi grit:pone testis examinatus deponit se scire interrogatꝰ de rōne sciētie rñdit:qz coꝛā me fuit gestū.nunqd ꝓbet.finaliꝛ concludit.z determinat.q sic,qz intelligit coꝛā me, scz itelligēte,z sic appet qūo cōi sūia z authoritatibus docto
24 rū,rōnibus ostēdit verissima.†Aduerte.qz lz ita sit tenēdū,z temerariū esset aut ꝓsulēdo.aut iudicādo recedere ab ista cōi sūia.tū inquātū Bar.z doc.faciūt dīaz,q si testis deponit de ꝑsentia sua intelligit deponere etiā de intelligētia.Sed qñ deponit de ꝑsentia aliena.nō intelligit tunc deponere de sciētia, z intelligētia:sed de nuda presentia.ita cōcludit Bar.z alij in locis prea l.c.In contrarium facit.qꝺ no.idem Bar.in l.diem pferre.§.si coꝛā.p illū ter.ff.de arb.z idē Bar.i l.coꝛā.p illū ter. ff.de ver.sig.i qb⁹ locis no.Ba.z refert se dixisse ꝺ facto ꝓsulēdo.qꝺ si notari⁹ scribat i instrō factū ꝑsentib⁹ talib⁹,z illi examinati dicāt se nihil scire ꝓcludit bar.q talis notari⁹ est falsari⁹,z ꝺz puniri ꝺ falso.Hec ob.si notari⁹ vult se excusare z dicere vītas ē.q illi fuerūt ꝑsentes z forte ñ itellexerūt.ꝺt Bar.q ista excusatio,nihil vz:qz er q̄ notari⁹ scripsit ꝑsentib⁹ talibus: presentia importat intelligentiam,allegat gl.in l.j.C.de erroꝛe aduoc.Ecce qualiter Bar.ibi loquitur.quando notarius deponit de presentia alterius. z non de sua:tamen vult quod intelligatur presentia,z intelligentia licet deponat de presentia alterius:ergo Bar.est sibi cōtrarius.Et si diceres quod Bar. loquitur in notario non vero in teste respondetur,quod facere differentiam inter notarium z testem non videtur bene dicū qz ista differētia reprehendūt doc.post gl.in l.j.C.de vsur. plene traditur in l.sciendum.vbi debuistis plene audiuisse.ff.ꝺ ver.ob.Confirmatur per illud.q vult Pau.de Ca.in consi.cc xiij.quod incipit.Ad primum quesitum breuiter dicendū videtur quod hic tractetur: vbi concludit. quod si notarius in instrumento dicat actum.presentibus talibus,q ex vi sermonis illud importat de vi verboꝛum eos fuisse intelligentes,nō tamen facit de Bar.mentionem in locis preall.In ea.gl.ad fi. pro clara intelligentia glo.nunquid furiosus,z absens procedant a pari:qz glo.(vt dicit Bart.)se inuoluit,tu dic melius fm Bar.post Dy.hic. ¶Gl.in verbo,scire,non diuiditur qz breuia.In ea.gl.ad fi.ex ista gl.z legibus in ea allegatis infert bar.
25 vt hic per eum.cum opi.Bar.†quod licet venditoꝛ sciat litez esse motam,debet tamen denuntiari ab emptoꝛe:licet Bar.hz in multis alijs locis alle.per Alex.hic.z in d.l. non solum.z in consi.cccxix.quod incipit.Inspecto processu.]Pro communi sententia.facit ter.in l.qui absentem.ff.de procu.z ibi Bar.z Ang.illum no.Et si diceres,ista differentia Bar.z doc.vī verbalis,z non realis.nā qd interest qꝺ venditoꝛ certificet de lite ab vno tertio vel ab ipso emptoꝛe,rñdet.z in hoc ꝓsistit fundamentum.qñ venditoꝛ certioꝛatur ab extraneo de lite mota.nō est,qꝺ imputet vēditoꝛi,si nō venit ad defendendū litē motaz, pōt ꝓsumere,q ipse ēptoꝛ possit se defendere sine auxilio ipsi⁹ vēditoꝛis.sed qñ emptoꝛ denūtiat ipsi vēditoꝛi, vī q nō possit se defendere:ideo est necesse q veniat ad defendendum.ita Bar.in l.emptoꝛ.ff.de eui.Licet a sūia Bar.q est cōis,nō esset

recedēdū.tū Raph.cu.dicit,q̄ Bar.inepte allegauit istā gl.z leges allegatas i ea.Rā dicit,q̄ ter.in l.Hereunius.ff.de euic. non loquit de denūtiatione litis mote,ſz de ſuīa lata:nūqd em pt̄or debuerit appellare a ſuīa cū debuerit denūciare vēditori,q̄ appellet q̄ p̄z inducēdo,z sic vī q̄ Bar.non bñ pōderauit illū ter.Tū tu dic,q̄ Bar.cōſideauit,q̄ qua rōne nō regrit ibi denūtiatio,ſicut qñ vēditor ſcit,eadē rōne non d̄z regri denūtiatio euictionis,qñ venditor ſcit.Ur mihi q̄ Bar.hic z vbiq̄ fundat intētionē ſuā in l.denūtiaſſe.ff.de adul.z ſtupro. nā vult Bar.hic,q̄ illa ler nihil pbet,maritus facit diuortiū cū muliere,z iſte marit⁹ vult accuſare mulierē ad hoc vt nō ſe cūdo nubat.cōſidera q̄ in illo ter.denūtiatio mariti nō ſufficit rōne de qua in d.l.denūtiaſſe.ſz impedit eā,q: qñ eſt datus libellus,z lis eſt cōteſtata mulier nō pōt nubere facta denuntiatiōe de adulterio.cur ergo diuerſum? Bar.in d.l.denūtiaſſe.trahit illā legē p capillos,vt p eū ibi,z ſi diceres tu ſubtilis, q̄ Bar.cōſideauit ter.in d.l.denūtiaſſe.qđ ibi denūtiatio fieret mulieri nō ſolū ad finē certiorationis,z ſic ſnie,ſz etiā ad finē inhibitionis.vez q̄ inhibeat mulierē nubere:ideo nō ſufficit ſola ſcia.Sz vī mihi,q̄ aſſumptum Bar.eſt falſum.z pbo ſic:nā qñ denūtiatio fit nō ſolū ad finē ſcie,ſz ad finē z ſcietie, z inhibitionis,ille,cui d̄z denūtiari ad duplicē effectū,non d̄z certiorari,pbo p duos ter,ſimul iūctos.primo p ter.in l.iij. C.de noua.iūcta.l.ſi.ff.de tranſ.inducēdo ſic.pone aliqs cedit mihi debitorē dicit ibi ter.q̄ nō obſtāte ceſſione debitor pōt adhuc ſoluere ſibi ſaluo,niſi lis fuerit cōteſtata,vel denūtiatū ſit debitori.Pōdera ergo,q̄ denūtiatio,q̄ fit i d.l.iij.fit ad duplicē effectū.Primo q̄ ſciat me ceſſiſſe.Scdo vt inhibeā ſolue re debitori,z tū ſi debitor ſciret,nō eſt opus certiorātione.l.ſi. ff.de trāſ.firmat Bar.in l.cū emptor.ff.de pac.Ecce ergo qualiter eſt hic ter.q̄ ſi ſciat aliūde nō eſt amplius certiorandus: ergo ꝛ Bar.Tenēdo tū cōcluſionē Bar.z sic cōem,q̄ vēditor ſuus ſciat,tū nō tenet de euictiōe: niſi ēptor denūtiauerit ſibi:limita iſtā cōcluſionē.niſi vēditor in inſtrumento iuraſſet defendere emptorē in cā euictiōis:q: tūc ſi ſit lis mota,nō regrit alia denūtiatio,z hoc eſt ꝓpter ſtimulū iuramēti.Ita limitat Alex.ſolus hic,z gloſat de iſta limitatione,q̄ eſt ſingularis,z firmat ſe per illud,q̄ tenēt Cano,i c.breui.de iureiu.poſt Spe.in ti.de aduo.ſ.ſ.dic tū,q̄ An.Barb.in c.ſi.in v.limitatiōe.de emp.z vē.ponit iſtā limitationē.z dicit,q̄ eſt ſua noua limitatio,z formaī tz q̄ Alex. hic. Sed aduerte,ſz ambo ſibi aſcribāt.Alex.i l.q̄ te.ff.ſi cer.pe.tz Jtū,vbi multū inſiſtit,z dicit q̄ nō eſt verū.niſi i vaſallo.Ego tū in l.q̄ te.p complures rōnes,pbaui,q̄ iuramētū ꝓſtituit ipſo iure i mora,z nō ē op⁹ alia denūtiatiōe vbi eſt iuramētū.ideo nō repeto hic. Blo. ſi.in ẏbo.nō ẓdicere.diuidit i tres ptes.In ꝓma rūdet tacite q.in ſcda allegat concordātes.In tertia op.z dupliciter ſoluit.Scda ibi,itē facit.Tertia ibi,ſz ſequēs.ſ.In ea,gl.ad.ſi.te
28 ne prima ſo.ex qua habes,†q̄ ſi p̄ agit actiōe iniuriarū nōie ꝓpio ꝓ filio abſente nō cauet,z tū ſi agit actiōe iniu. nōie ꝓio ꝓio tenet cauere,vt hic.Si diceres,q̄ eſt rō diuerſitatis? dic, q̄ vera rō eſt q: p̄ pōt remittere actionē iniuriarū ſine cōſenſu filij,l. ſz ſi vnus.ſ.iterdū.ff.de iniu.ſi pōt remittere,ergo fortius p̄t agere ſine cōſenſu.ita arguit iuriſcōſult⁹ i l.ait prętor. ff.de pac.ſz nō ſic eſt i actiōe de dote,z rō rōnis eſt,q: actiōes ex delictis facili⁹ remittunt̄ q̄ ille q̄ ſunt ex Zctibus.l.ſi tibi.ſ. quedā.ff.de pac.l.ſi vn⁹.ſ.pactus ne peteret.vbi ſz ſi pactū.ff. de pac.Scda ſol.gl.eſt falſa z reprehendit̄ p Ang.Im.z Bo. hic:q: ꝓuilegia conceſſa domino cōpetunt ſemp eius ꝓcuratori.l.alia.ſ.eod.l.honori.ff.de obſequi.pa.preſt.z l.ſz ſi hac.l.ff. de in ius.vo. Extra gl.formaī Bar.vnā oppoſitionē per eū. Sed ꝑſidera duo.Primo,q̄ iſtud aſſumptū Bart. eſt falſum q: p̄cedit ler,q̄ allegat.ſcz,q̄ p̄ ſit legitim⁹ adminiſtrator ꝛc, in aduēturis,ſz nos loqmur in ꝓfectis.Scdo liquātū Bar. dicit qđ agit nomine ꝓpio ſed cū voluntate filie credo quod Bar.habuerit bonum ſenſum cum diſtinctione de qua in ter.

LEX III.

1 Cōiūcto agere licere,nō tū ei ſoluit.z vide nu.2.z 3.5.6.7.
4 Pater abſente filia agit,eique ſolui poteſt.
8 Aliud eſt exigere,aliud ſolutionem recipere.
9 Cuius conſenſus requiritur in agendo eius requiritur in recipiendo ſolutionem.
10 Si pecunia ſit ſoluta patri,z peruenit ad filiam ex hoc contingit liberatio filie.
11 Quod non valet ab initio ob quid confirmatur ex poſt facto.
12 Exigere eſt ab inuito ex̄torquere.
13 Mulier que ceſſit actionem de dote,an dicatur exegiſſe,
14 Agere z recipere procedunt paribus regulis.
15 An filiusfamilias poſſit eſſe in iudicio ꝓ adiuentitijs.
16 Fines mandati ſunt diligenter cuſtodiendi.
17 Pro curatori qui habet mandatum,an poſſit ſolui.
18 Appella.exigere intelligitur de delegatione.
19 Qui habet mandatum ad agendum poteſt poſtulare.
20 Pater habet exercitium actionis de dote.
21 Communis actio,quam habent pater z filia in actione de dote,an equiparetur duobus coreis.
22 In duobus reis credendi poteſt vnus agere ſine altero.

Non ſolum. Diuidit in tres ptes ꝓout tria ſunt principalia dicta.
1 Hic.er hoc ter.ſm Bar.z oēs regulas,†q̄ ſz ꝓiūcta pſona⁹ admittaī ad agēdū ſine mādato ꝓ iuncta pſona.l.erigēdi.C.de ꝓcu.l.ſz z he.in ꝓin.ff.eo.tū ẓiunct e perſone ꝓ ẓiūcta pſona nunq̄ ſolui pōt.iſtud p̄z in hoc ter. q: nulla perſona eſt magis cōiūcta.q̄ p̄.z fili⁹.Tu pondera fortiū q̄ iſte ter.nō ꝓbat.q̄ nō p̄t ſolui ẓiūcte pſone ſine mādato: qđ ēt ꝓcedit qñ illa cōiuncta pſona hz cōionē,z sic ſolutio fiat ad vtilitatē ꝓpriā.Iſtā regulā no.in l.ſo.ꝓcuratori.ff.de ſol. q̄ allegat Bar.hic,ꝑ iſta regula adde bonū ter.in l.qui aliena. ſ.quāq̄.ff.de neg.ge.z in l.fili⁹ paciſcēdo.C.de pac.Adde primo,† q̄ quēadmodū pōt ſolui ẓiuncte pſone ſine mandato, eodē mō affini nō pōt ſolui.l.cū maritū.z ibi Bal. C.de ſol.q̄
2 uis maritus poſſit agere,p vxore,l.maritus.C.de ꝓcu.l.ſi.C.de
3 pac.ẓuen. †Scdo amplia,vt ꝓcedat.ēt ſi ẓiūcta offerat;cautionē rati.gl.eſt no.in l.j.ff.vt leg.no.ca.Sz aduerte ꝑ intelligētia iſtius notabilis Bar.z ꝑſidera.q̄ quēadmodū p̄ pōt agere ꝑ filia abſente,dūmodo caueat de rato,vt eſt ter.i l.ij. ſ. ſi.i ſi.ſ.eo.videreť a rōne ter.q̄ ſilr tūc poſſet ſolui patri,ꝑfilia abſentē qñ p̄ cauet de rato,z erit prima limitatio ad hūc ter.
4 †Scdo ꝑſidera.q̄ quēadmodū qñ alia eſt abſens,z nō hz iuſtā cāz ẓdicēdi p̄t ſol⁹ p̄ petere abſq̄ aliqua volūtate filie, l.ſi cū dotē.ſ.e.aūt tpe.vbi plenius dicēť.j.e.dictū fuit in l.ij.ſ. ſi.ſ.eo.q̄ etiā tunc pater poſſet ſolutionē recipere. Tertio cōſidera qđ quēadmodū.l.ij.ſ.ſi.ſ.e. q̄ requirit volūtatē filie, qñ p̄ agit de dote.ꝓcedit qñ ſum⁹ i dubio,z nō ꝑſtat qñ filia hz cām ẓdicēdi.vel nō:qđ ſilr vī.q̄ regula hui⁹ ter.vī itelligēda in caſu dubio:z sic hoc mō daretur triplex limitatio ad iſtū ter.ſitus tū pēdet an agere,z ſolutionē recipe a p̄e ꝓcedant,
5 q̄ materiā examinat Bar.in gl.j.vbi referuo dicēdū. †Limita,q̄ ẓiūcte pſone ſolui nō pōt,niſi qñ ẓiuncta perſona eſt legitimus adminiſtrator:q: tūc ei pōt ſolui.ita limitat Ang.i l. q̄ aliena.ſ.quāq̄.ff.de ne.ge.Scdo limita.q̄ hz ẓiuncta pſona nō poſſit recipere ſolutionē,tū p̄t cogere debitorē ad deponēdū pecuniā penes idoneā pſonā:rō q: tūc poti⁹ agere.q̄ ſolutionē recipere,ita limitat Bal.i l.ſinaute.ff.de ne.ge.z rep.ſingulare quamuis Alex.hic eū aliter ſcom diuerſas lec. referat.
6 †Tertio limita qñ ſoluit pſone ẓiūcte ex Zctu cū ea celebrato: puta ſi mr̄ adminiſtratrix bonorū filij,p eo Zrerit:nā ſimiliter pro eo poterit ſolutionē recipere.l.ſi cū filiofa.poſt prin.z ibi Bar.no.ff.de compenſa.Ang.ro.z Alex.hic. Cōfirma vltra eos dup̄r.Primo etiā filiofa,z ſeruo z mōacho p̄t ſolui ex Zctu p eos celebrādo:ter.eſt in l.q̄ ſeru⁹.z ibi Bar.ff.depoſi.i l.q̄ ſerv⁹.z ibi Bar.no.ff.de ſol.z ter.in l.ſi vn⁹.in ꝓn.ẏ. recte ſolui pōt.z Bar.ad hoc no.ff.de pac.Bar.z doc.i l.fili⁹ paciſcēdo. C.de pac.Scdo ꝑfirmaī,q: etiā ꝓcuratori q̄ Zrit ꝓcuratorio noie taliter,q̄ directa actio ſibi acqraī pōt ſolui: dato q̄ dñs phibeat.ita ꝓbat ter.in l.ſi.ff.de ſol. declarādo, z inducēdo vt
7 ibi p Imo.z aliqd p Fran.de Ure.hic. †Quarto,z vltimo limita p̄dictā regulam Ang.Io.hic qđ ẓiūcte pſone ſolui non pōt:verū eſt in prodigo,aut minore.arg.l.patri pōſt prin.ff.de mino,ſz reſtitutio in integrū regrat ſpeciale mādatū: tū ſcom Alex,illa ler loquit in reſtitutione,q̄ nō pōt eſſe niſi fauorabilis minori:ſee⁹ eſt in actiōe minoris:vñ illa l.patri. ponit ex̄or
8 bitationē ꝓpterea nō d̄z exrēdi ſm Alex,hic. †Scdo principaliter no.q̄ aliud eſt exigere aliud ſolutionē recipere.eo q̄ exigere eſt ꝓprie ab inuito ex̄torquere. l. fideicōmiſſa. ſ. ſi rem.ff. leg.iij.in l.ſi pacto.in gl.magna.in ſi.C.de pac.z q: gl. j.
9 ponit iſtud notabile referuo ibi dicēdū. †Tertio no.regulā,q̄ cuius cōſenſus requirit in agendo,eiuſdē requirit in recipiēdo:ſicut q̄ patet nō pōt agere ſine volūtate filie:ita nec pōteſt recipere ſine ea,z ſic videtur q̄ agere, z ſolutionem recipere iudicent a pari ꝑſertim arguēdo negatiue,z hoc ideo eſt ꝓpter vniformē rationem vt dicit Bar,q̄ regula qūo ꝓcedat
10 dicā ſtatim in gl.vbi Bar.ponit diſtinctionē. †Quarto no. quod ſi pecunia ſit ſoluta ſoli patri,z puenit ad filiā,tū ex hoc
11 cōtingit liberatio filie. †Quinto no. qđ illud qđ non valet ab initio,cōfirmāt tū ex poſt facto,ꝑter ſupueniētiā equitatis:de quo puncto tradit in l.plurib⁹.ſ.ſ.z ſi placeat. ff. de ver. ob.per gl.z Dy.in regula non firmat.z in regula q̄ ab initio. de reg.iur.li.vj. Sexto nota ex l.ſeq. ſi cū pater ibi doli mali exceptione repellitur, q̄ qñ directa ſolutio liberat ipſo iure,

indirecta

a Cōiūcta pſona.Adde Bb.in c.cū M.Ferrariēſis.de conſti. Bbb.in c.ex pte decani.de reſcri. Bbb.in c.coraz. de offi.dele.Bb. in c.querelaz.de electione.

indirecta ope exceptiõis.de quo dicet̃ in vltima gl.post.Bar.
¶Gl.in ver.in exigenda.diuidit in tres. In prima declarat
tex.In scḋa rñdet tacite obiectioni.In tertia ꝯ̃rij esse in ꝓcu
ratore litis.scḋa ibi, videbat̃.tertia ibi.cũ exigit procurator.
¶In ea.gl.ad fi.sicut gl.hꝫ tres partes:ita collige tres cõclu
siones.Prima cõclusio gl.est,ꝙ est differentia inter ỽbũ exi-
gere,⁊ exoluere.vt ꝑ gl.hic.Scḋa cõclusio est ꝙ petere ⁊ solu
tionẽ recipere nõ ijsdẽ regulis ꝓcedunt.Tertia ꝯclusio est ex
ista gl.iũcto tex.ꝙ ꝓcurator ꝯstitutus ad eligẽdũ non potest
12 spõtaneã solutionẽ recipere.†Circa primã conclusionẽ ꝙ exi-
gere.est ab inuito extorquere.l.fideicõmissa.allegata i gl. Ad
de gl.in l.sed ⁊ si lege.§.j.ff.de peti.here.⁊ gl.in l.debitor.ff.de
ỽb.sig.Adde aliã in l.si pacto quo.in gl.fi.C.de pac.Adde e-
tiam differentiã inter verbũ exigere, ⁊ verbũ extorquere, q2
extorqueri dicit̃ illud ꝙ per importunitatẽ petẽtis obtinetur.
ita declarat gl.in c.vnico.in ver.extorsit de religio.dom.in vj.
Sed ꝓpositũ nostrũ adde,ꝙ exigere est etiã a volente.text.est
in l.si cũ dotẽ.§.j.in ver.exactã.⁊ ibi gl.j̃.e.⁊ ibidẽ Alex.in j.no.
ad hoc no.⁊ gl.in l.j.in gl.fi.ad fi.C.de carbo.edic.⁊ gl.expressa
in l.falsus.vbi Cy.⁊ Bal.C.de furtis.¶Pro ista conclusione
ꝙ exigere sit etiã a volẽte,ponderat Are.hic tex.in l.si pupil-
li.§.fi.ff.de ne.gest. vbi dicit imputat̃ negotiorũ gestori si non
exegerit a seipso,ꝙ dꝫ ipse ꝙ intelligit̃ de volũtaria solutione
non de coacta,q̃ fit in iudicio,sꝫ nõ eundo per mendicata suf
fragia,ꝙ exigere intelligit̃ de volũtaria solutione pondera es
se tex.meliorẽ de iureiu.in l.verbũ exacte.ff.de verb.sig.vbi iu-
riscõsultus declarãdo verbũ exigere,dicit ꝙ comprehẽdit de
legationẽ,⁊ tñ debitor inuit⁹,sꝫ volẽs delegari nõ põt. l.j.⁊ l.
13 nec creditoris.C.de noua.†Itẽ circa istud verbũ exigere, vi-
de notabilẽ q̃stionẽ q̃ ponit Bart. in repe.aut.hoc locũ.i vi.
q.C.si sec.nup.mu.⁊ dicit Bart.ibi, ꝙ vidit valde ꝑitos in ea
dubitare.vbi testator reliquit vxorẽ suã vsufructuariã omniũ
bonorũ suorũ si caste vixerit,donec dotẽ suã exegerit, pone ꝙ
mulier cesserit alteri actionẽ suã de dote,an hoc solo dicatur
exegisse,⁊ sic an ꝓpter hoc cadat ab vsufructu.⁊ Bar.ibi de-
clarat ⁊ disputat tãdẽ ꝯcludit ꝙ nõ cadit ꝑ tex.in l. debitor.
de ỽb.sig.⁊ ibi ꝑ eũ.Quid erit in casu superiori qñ affines solue
rẽt vxori spõte dotẽ suã an cadat ab vsufructu:⁊ breuit̃ Bar.
dicit,ꝙ nõ in l.ampli⁹ nõ peti.ff.rẽ ra.ha. Bal. in l.j.C.de le.⁊
in l.ij.C.de his q̃ pene noĩe.facit.gl.in l.inuit⁹.§.j.ff.de reg.iur.
14 ꝙ Bar.ibi exclamat.¶Circa scḋam cõclusionẽ gl.†quod pe
tere,⁊ recipere parib⁹ regulis ꝓcedãt.verũ q2 gl.non bene de
clarat quãuis alleget leges ꝓ ⁊ ꝯ,ideo Dyn.⁊ antiqui in ista
materia distingũt q̃uis Bar.ipsam sibi totã adscribat, ideo
facias tibi duos casus pricipales,vt ꝑ Bar.hic.Tu aũt ad-
de primo circa doctrinã Bar.ꝙ poterat Bar.vno ỽbo expe
dire,ꝙ vbi est rõ vniformis q̃ nõ põt agere i iudicio,non põt
extra iudiciũ solutionẽ recipere.ita loquit̃ tex. hic, vbi in pa-
tre,⁊ filia ꝓpter cõionẽ ⁊ sic ꝓpter preiudiciũ interesse,sed qñ
esset diuersa rõ esset secus,tũc successiue aduerte inquantum
Bar.q̃rit vtrũ in casibus,in quib⁹ nõ acquirit̃ vsufructus pa
tri in illis non põt esse in iudicio filius sine consensu patris
an in illis posset solui filio sine ꝯsensu patris.põdera,ꝙ etiam
in aduẽtitijs requirat̃ ꝯsensus pr̃is.Istud ita simplr̃ videt̃ fal-
sum:q2 imo est totũ ꝯ:q2 filiusfa.põt i aduẽtitijs esse in iudi-
cio sine pr̃is cõsensu:q2 nõ est legitimus administrator.c.si.in
fi.de iudi.in vj.gl.in l.iij.§.si filio.ff.cõmo.⁊ dixi in l.ij.in prin.§.
e.sic voluit dicere Bar.nã Bar.in d.l.fi.§.necessitate.declarã-
15 do istũ passum sic distinguit.†Aut loquimur in casibus in qui-
bus nõ querit̃ vsufruct⁹ patri,eo q2 nõ põt ⁊ sunt decẽ casus
quos ponit gl.mag.in aut.idẽ est.C.de bo.q̃ li.in illis enim nõ
querit̃ ꝯsensus pr̃is.aut loquimur i casibus in quib⁹ patri non
querit̃ vsufruct⁹ in aduẽtitijs:q2 pr̃ nõ vult: tũc fili⁹ nõ põt
esse in iudicio sine ꝯsensu patris,nec est necesse ꝙ pater aper
te dicat in signũ repudiatiõis.ita loquitur.§.necessitate.quod
patet cõtinuando illũ.§.ad precedentẽ. ⁊ isto modo oportet,
ꝙ intelligat̃ Bar.hic vꝫ.qñ pater nõ vult vsumfructũ,sꝫ cõ-
sidera intelligẽdo Bar. isto modo vt doc.itelligũt. idẽ refert
Bar.in.d.§.necessitate.videt̃ ꝙ Bar.male dicat,dum dicit ꝙ
pr̃ põt solutionẽ recipere:arguo sic ꝙ nõ sit diuersa ratio:nã
eadẽ ratio militabit in aduẽtitijs,in quibus pr̃ nõ consentit,
nec hꝫ vsumfructũ.Cõsidera etiã ꝙ ille itellectus Bar.in d.§.
necessitate,nõ tenet̃ cõiter:q2 Pau.de ca.⁊ Raph. ibi dicũt,
ꝙ est falsus.ponit Are.in.§.actiões aũt.de peculio. Insti.de
act.vbi dixi successiue adducit̃ inquantum Bar.fundat opi.
suam in l.fi.§.filijs aũt.C.de bo.q̃ lib.a cõtrario sensu:vel in ta
xatiua dũtaxat. ⁊ videt̃ ꝙ iductio illius tex.sit ꝑiculosa dupli
ci fundamẽto.Primo ꝑ rõnẽ illius tex.dũ dicit.ꝙ pr̃ tenet̃ a-
lere filium, hoc est dicere, filij non possunt alienare aduenti-
tia ista rõ ꝓcedit siue acquirat̃ vsufruct⁹ patri siue non pr̃t

Secundo ⁊ fortius,ꝙ illa inductio sit periculosa,probo.nam
sequeretur ꝙ vbi vsufructus acquireretur patri, posset fili⁹
alienare,⁊ alienando posset testari.quod est contra.l.fi.C.qui
test.fac.pos.sed nota esse tex.contrarium.d.l.fi.vꝫ tex.in l.Im
perator.ff.ad Tre.vbi dicit tex.formaliter,ꝙ filiusfa.in aduen
titijs equiparatur militi.sed miles potest alienare ⁊ facere te
stamentum,⁊ similia.l.ij.C.ad macedo. Sed põdera aliũ tex.
in l.fi.§.fi.C.de bon.que libe. vbi filiusfa. potest manumittere
seruum.si sit relictus seruus, vt statim manumittatur. ad id
benefacit tex.in aut.vt lic.mat.⁊ auie.in prin.in verb.quomo-
do volũt disponere.vbi qñ in aduẽtitijs nõ queritur vsufru-
ctus patri potest filius disponere vt voluerit:tamẽ posses di
cere.quãdo pater nõ põt habere vsumfructũ:tamẽ Bart.lo-
quit̃ aliter.¶Circa tertiã ꝯclusionẽ gl.add ꝙ idem tꝫ Spe.in
tit.de ꝓcu.§.vt aũt.vers.verũ vt ad euitandas.⁊ Lud.ro. hic:
q2 vbi debet fieri stricta interpretatio, nõ recedemus a pro-
prietate vocabuli.l.quicquid adstringẽde.in prin.ff.de ỽ. ob. sꝫ
a de significatiõe vocabuli exigere est torquere [a] ab inuito.l.ij.
C.solu.ma.vbi ponit̃ copula inter exigere,⁊ recipere:ergo ⁊c.
16 †q2 fines mãdati sunt diligẽter custodiẽdi.l.diligẽter. in prin.
ff.manda. Adde ꝓ ꝯfirmatione ꝙ adeo forma mãdati est dili
gẽter obseruãda,ꝙ nõ solũ illud ꝙ fit ꝯ mãdatũ sꝫ etiã illud
ꝙ fit ꝑter formã cõmissiõis est ipso iure nullũ.l.itẽ eorũ. §.sed
si.⁊ ibi Bar.no.ꝙ cuiusqꝫ vniuersi.⁊ nõ solũ ad seruãdũ man
datum,sꝫ quelibet pars ⁊ qualitas mãdati.tex. est in c.cũ ve-
nissent.⁊ ibi Bal.de eo q mittit̃ i possessionẽ.c. itẽ cũ qs.⁊ ibi
17 Abb.in.iij.no.no.de resti.spo.¶†Cõtrariũ tenent Barto.⁊
oẽs indifferenter,ꝙ procurator qui habet mandatũ.indiffe-
b renter possit recipere solutionẽ sine mãdato ꝓbat Bart. [b] vt
hic ꝑ eũ. Pro ꝯfirmatione facit:nã ỽba debent intelligi s̃m
intentionẽ ꝓferentis,⁊ s̃m qualitatẽ ꝑsone,ad quã referunt̃,
vt est tex.i l.plenũ. §.equitij.ff.de vsu ⁊ habi. etiã intelligendo
de casu iproprissimo.ita Alex.in l.j.in prin.ff.ad l.fal.põdera
Bar.ibi istud velle,⁊ reputat sing.notandũ. Istã opi.tenent
alij omnes hic ⁊ lati⁹ in l.hoc iure.ff.de sol.cũ concor.traditis
ꝑ Ale.ibi,⁊ vltra eũ Bal.⁊ Ang.i.l.nã ⁊ nocere.ff. de pac.⁊ ꝑ
ista opi.dicit Ang.ꝙ esset diabolicũ.ꝙ si aliquis vult sponte
soluere ꝓcuratori dato ad exigendũ ⁊ nõ possit contra.§.fin.
Inst.de pe.teme.litigã. Sed ad istud fundamẽtum rñdeo ꝙ
istud nihil facit.ꝓbo dupliciter.prĩo habemus tex.in l.hoc iu
re.ff.de so.vbi si debitor velit soluere spõte,nõ põt ꝓcuratori
cõstituto ad litigãdũ:rõ est,q2 põt soluere dño.si vult euitare
iudiciũ.Pro ista parte facit tex.in l.verbũ exacte. ff.de ver.sig.
18 vbi vult,ꝙ†appellatiõe exigere intelligit̃ etiã de delegatiõe,
⁊ lꝫ mandatũ sit stricti iuris,tñ sufficit implere ꝑ equipollẽs:
vt dicũt Mod.cõtra.l.fi.§.fi.ff.mãd.⁊ in l.si qs mihi bona.vbi
19 Bar.⁊ alij.ff.mã.†Hinc est,ꝙ si habeat qs mandatũ ad exi-
gendũ põt etiã postulare.tex.est in c.in causis.de ele.no.gl.i c.
si cõpromissarius.in gl.parua.in verbo,eligendi.de ele.in vj.⁊
tñ ista differũt:q2 postulatio indignũ,electio vero dignũ respi
cit.¶Gl.in verbo q̃ diuidit̃ in quinqꝫ partes. In prima decla-
rat tex.In scḋa timore ꝯ̃rij tripliciter rñdet.In tertia format
quest.In quarta infert.In quinta format aliã quest. Secũda
ibi,⁊ dic q̃ id est actio.Tertia ibi, sed qualiter est actio cõis.
Quarta ibi,⁊ s̃m hoc non opꝫ.Quinta ibi,sꝫ s̃m hoc quã.ca-
uet de.¶In ea.gl.ibi rñde sicut duobus heredibus.Ista pri
ma similitudo reprehẽdit̃,⁊ bñ q2 vnus ex coheredib⁹ nunq̃
põt agere ꝓ alio coherede nisi ꝑ se.l.sepe.ff.de re iu.pꝫ etiã,q2
mortuo vno coherede,trãsmittit ad alios heredes:sec⁹ est in
dote ⁊ ꝑ istud reprehẽdo ꝙ dt Cy.⁊ Bar.hic qñ duo successe
rũt in vna re indiuisa.¶In eadẽ gl.ibi sed plusculũ hꝫ pater.
20 No.ex ista gl.duas conclusiones.Prima ꝙ pr̃ hꝫ exercitiũ
21 actionis de dote.†Scḋa,q2 cõitas,quam hꝫ pater ⁊ filia in a-
ctione de dote equiparat̃ duobus correis.¶Circa primã cõ
clusionẽ ꝯ facit,q2 etiã filia hꝫ exercitiũ actionis de dote volẽ
te patre auth.ꝙ locũ.C.de col.rñdet vt ꝑ Bar.hic.Istud, qḋ
dt Bar.est verũ ⁊ est gl.ord.in l.si cũ dotẽ.in prin.j̃.eo.sed vide
tex.in quo se fundat Bar.videt̃ eũ facere ꝯ eũ, vꝫ,tex.in l.fi-
liusfa.§.filia.ff.de proc.Alex.ibi.⁊ in d.aut.qḋ locũ.rñdet,ꝙ il-
le tex.loquit̃,qñ pater non põt,puta q2 est turpis persona vt
ꝑ Alex.ibi,sed ista cõsideratio non placet,q2 ille tex. nõ solum
loquit̃.qñ pater est turpis persona sed etiam qñ pater est ab-
sens:ideo ⁊c.tamẽ filia agit absqꝫ eo qḋ pater consentiat exp̃s
se,dicã.d.l.si cum dotẽ.§.j.¶Circa secũdam conclusionẽ glo.
istam similitudinẽ reprehendit glo.hic in fi.reprehẽdunt doc.
ex alio,q2 in duobus reis plus sunt obligati.⁊ tñ in actione de
dote nõ est nisi vna actio vt per Bar.Tu reprehẽde ex alio.
nã in duobus correis vno mortuo.transmittitur actio in he-
redes suos.tex.est in l.in lege Fal.hoc esse seruandum.ff.ad le.
Fal.l.in duobus reis.ff.de duobus reis.tamen si moritur pa-

a ¶In omnibus optimis exẽplarib⁹ est vox,nec sic enim ibi legit̃ sine volũtate tua nec exigere, nec accipere.⁊c.

b ¶Intellige.Adde.c.humane.xxij.q.v.⁊ in c.intelligẽtia.de ỽb.significa.

ter,cōsolidat̃ tota actio in ꝑsonā filie.l.vnica.§.videam⁹.C.ð rei vxo.actio.ꝛ nō trāsit ad heredes. ¶In ea.gl.in fi.no.dili
23 gēter istam gl.que allegatur sepe pro nota.† ꝙ in duob⁹ reis credēdi pōt vnus agere sine altero adeo, ꝙ non tenetur etiā cauere de rato,ꝛ dicit Pau.de Cas.ꝙ nō inuenies similem gl. de iure.subdit tñ Bar.hic ꝙ tenet̃ cauere de defendēdo reū.ꝛc.¶Gl.in ver.tollet̃,diuidit̃ i duas ptes.In.j.assignat rōnē ad tex.in scđa no.ex tex.scđa ibi,itē no.ꝙ liberoꝛ.¶In ea.gl. ibi:itē no.ꝙ liberoꝛ soluēdo alij:ꝫ istud no.ꝛ cōtra tex.Bart. format tres opp.vt per eū hic.¶Circa fm cōtrarium Bart. sol.Bar.nō est bona:qꝛ faceret illa sol.violare literam,melioꝛ est ergo qꝛ lex ista loquit̃ mediate.lex vero precedēs loquitur immediate.Tu considera,ꝛ est ex mēte Raph.cu.potest defendi alijs duabus rationibus,nam ideo in casu.l.non solum. solutio facta soli filie nō liberet:ne factū preiudicet patri post quam ergo filia decessit,cessat ista suspicio.

LEX V.

1 Donec durat matrimonium fructus sunt mariti.
2 Tria requirunt̃ ad hoc,vt maritus lucretur fructus dotis.
3 Maritus non sustinēs onera matrimonij non lucratur fructus dotis.
4 Licet maritus sustineat onera matrimonij:tamen ante traditionem fundi mulier non constituitur in aliqua moꝛa etiam regulari.ꝛ vide nu.11.
5 Predium non dicitur dotale nisi tradita possessione.
6 Ubi disputamus de tempoꝛe,nisi sciamus opoꝛtet nos ignorare processum.
7 Annus emergens quando potest incipere.
8 Dos dicitur constituta ex sola promissione sine traditione.
9 An actio ex stipulatu que cōpetit marito vt dos sibi tradat̃ sit bonefidei,sicut illa que cōpetit mulieri ꝓ dote restituēda.
10 Non potest fieri ꝙ vnus contractus producat vnam actionem que sit ex vna parte bonefidei,ex altera stricti iuris.
12 Maritus non dicitur adimplere perfecte contractū pro parte sua ex quo tenetur alere vxoꝛem toto tēpoꝛe matrimonij.
13 Maritus constante matrimonio potest remittere ꝛ donare vxoꝛi vsuras que debentur ex dote.
14 Moꝛa quando committitur.
15 Quando mulier promittit dotem marito vult maritum lucrari dotem sub duplici conditione.
16 An ambasiatoꝛ qui venit hoꝛa tertia ꝛc.debeat habere salariam totius diei.

a ¶Maritus sustineat. Adđ docto.in rubric.de sponsa.

b ¶Incipit ab incarnatiōe. Adđ gl.i ver.ex tpe.i cle.j.de sum.tri.gl.i rub.C.ð Indict.li.x.Spe.ti.ð instr.edi.i.pri.Rota.dec.xiiij.i antiquis.Bar.i l.liberoꝛū.i §.si accusatoꝛ.ff.de accusa.

De diuisione. Ista lex continuat̃, vt per Bar.ꝛ doc.hic. Ad euiden
1 tiam† debetis scire,ꝙ donec durat matrimonium fructus sunt mariti.sꝫ qꝛ euenit,ꝙ aliquando fit diuoꝛtium, aut moꝛte dissoluebat̃ mr̃imoniū:ideo ꝓ rata tpis illius anni quo moꝛit̃ vxoꝛ pro ea rata dꝫ marit⁹ habere partē illoꝛū fructuū pceptoꝛū illo anno.l.diuoꝛtio.§.e.cū alijs concoꝛ.ibi positis.
2 ¶†Nota ex ista lege ꝙ lꝫ marit⁹ sustineat onera mr̃imonij, ꝛ ppterea dꝫ fructus lucrari.l.pro onerib.C.de iure do.l.dotis fruct⁹.ꝛ.l.si is q stichum.§.ibi dos.ff.de iure dot.tñ si dos nondū est sibi tradita, non ante incipit lucrari fruct⁹ dotis: qꝛ ppter hoc mulier nō est in moꝛa,ꝛ ratio ē,qꝛ añ traditionē nō đꝛ res dotalis.ꝛ sic pōdera, ꝙ est necesse ꝙ tria copulatiue cōcurrāt ad h̄ vt marit⁹ lucret̃ fruct⁹. Primo ꝙ mr̃imoniū sit ꝫctū actualiter:nā fruct⁹ q añ recipiunt̃ augēt dotē.l.
a j.ꝛ l.si marito.§.fi.§.e.Scđo reqrit̃ ꝙ maritus sustineat[a] onera mr̃imonij,al's tenet̃ restituere fruct⁹ pceptos.l.cū post.§.i domū.ff.de iu.do.Itē reqrit̃,ꝙ dos sit tradita:qꝛ si nulla dos traderet̃,nihil lucraret̃,itellige tñ,vbi mulier esset in moꝛa: qꝛ ex moꝛa sua dꝫ qs esse melioꝛis cōditiōis.Sꝫ rō istoꝛū triū s.dictoꝛū est,ꝛ credo ꝙ quilibet diceret: qꝛ sequuta traditione,est marit⁹ dñs ergo ꝛc.Sꝫ ista ratio nō vr̃ mihi bona,ꝓbo primo ꝑ rōnē,scđo ꝑ tex.nā si marit⁹ lucraret̃ fruct⁹ rei dotalis ratione dñij,sequeret̃ ꝙ etiā sol.ma. lucraret̃ integros fruct⁹,nā sol.ma.añ actualē restitutionē semp remanet dñs,ꝓbatur sic:qꝛ si dñiū trāsiret i mulierē,nō posset agere actiōe de dote:ergo nō est bona rō,ꝙ lucret̃ rōne dñij.Scđo ad hoc do tibi casum in euitabilē i c.salubꝛiter.de vsur.vbi socer pignoꝛauit fundū ꝓ dote marito,marit⁹ lucrat̃ fruct⁹ tūc pceptos ex fundo ꝫstāte mr̃imonio,ecce ergo q̄liter nō ē ṽa illa rō supradicta,nā est ibi tex.ꝙ marit⁹ etiā ꝫstāte mr̃imonio lucrat̃ fruct⁹ lꝫ non sit dñs.Sol⁹ Raph.cu.ꝓpēdit de illo tex.ꝛ dicit ꝙ ille tex.dꝫ intelligi.qñ socer fecisset pactū de pignoꝛādo ꝛ ꝙ marit⁹ lucraret̃ tales fruct⁹,ꝛ nō est pactū vsurariū.Ista solutio nō est bona.Primo qꝛ ille tex.de pacto ṽbū nullū facit.Sꝫ cū pactū sit facti l.si vn⁹.§.pact⁹ ne peteret.ff.de pac.sꝫ cū facta ñ ꝑsumūt̃ nisi ꝓbent̃.l.i bello.§.facte.ff.ð cap.ꝛ postlimi.re.ergo ñ debem⁹ ꝑsumere ꝙ i illo tex.fuerit factū ꝛc.Scđo ꝫsidera rōnē decidēdi.nā đt tex.ꝙ rō est ꝓpter onera mr̃imonij,q̄ sustinet marit⁹.Ista rō decidēdi ē gñalis:ergo etiā si nō esset pactū dꝫ lucrari fruct⁹:ergo pceptio fructuū nō est rōne dñij.Breuiter igit̃ dic ꝙ ratio ē cuiusdā eqtatis,nā ex quo,ꝫcto mr̃imonio, sustineat marit⁹ onera lex statuit ꝙ marit⁹ lucret̃ fructus rei tradite,vl' in dotē vel i pign⁹:dūmō tradita sit,ꝛ ꝙ sit ista rō,
3 habes tex.i d.c.salubꝛiter.hoc ē,ꝙ si ista rō esset,† ꝙ si marit⁹ nō sustineat onera mr̃imonij,nō lucrat̃ marit⁹ tales fruct⁹.l. alūne.§.seia.ff.de annuis leg.text.est in l.ex facto in pꝛinc.ff.de vul.ꝛ pup.ꝛ iō leges nostre statuerūt,ꝙ ꝓ rata tpis ꝓ q̄ marit⁹ sustineat onera mr̃imonij ꝓ illa rata lucrat̃ fruct⁹ sol.ma.q̄uis duret dñiū:qꝛ vbi cessat rō mr̃imonij, cessat marit⁹ pcipe
4 re fruct⁹ ꝓpter eqtatē.¶†Scđo diligēter no.ex isto text.ꝙ lꝫ marit⁹ sustineat onera mr̃imonij:tñ añ traditionē fundi mulier nō ꝫstituit̃ i aliqua moꝛa,etiā irregulari,ꝓt ꝫ:qꝛ si eēt i moꝛa,ꝑderet fruct⁹,ꝛ sic pōdera ꝙ est gl.ꝛ tex.ꝫ glo.ꝛ Bar.q đt ꝙ ꝙ̄ primū marit⁹ sustinet onera mr̃imonij,statim mulier ꝫsti
5 tuit̃ in moꝛa ꝛ sic ē ꝫ tex.¶†Tertio no. tex.ꝙ ꝑdiū nō đꝛ dotale,nisi tradita possessione.ita đt tex.in fi.ꝛ tex.in l.dotale.§.j. ff.de fun.dota.ꝛ sic coꝛrelarie nota ex hoc tex.fm Bal.Imo.ꝛ oēs mode.indifferēter,ꝙ dñiū rei dotalis non trāsfert̃ in maritū sine traditiōe,ꝛ sic pondera,ꝙ ꝫctus dotis in hoc non est magis priuilegiat⁹,ꝙ sint alij ꝫctus:nā sicut in alijs ꝫctibus nō trāsfert̃ dñiū sine traditione,vt est tex.in l.traditionib⁹.C. de pac.l.pe.C.de rei vēd.ita ex ꝫctu dotis nō trāsfert̃ dñiū sine traditiōe.imo alibi đt Ange.ꝙ si dñs alicui⁹ rei habeat rem pro indiuiso ꝛ emat aliam partē a socio:nō tñ acquirit dominiū sine traditiōe.ita Ang.i l.ij.de stipu.seruo.Adde ꝙ idē ꝓcedit etiā i dote vniuersali,vcꝫ,qñ mulier vniuersaliter tradidisset oīa bona i dotē gl.est singularis i.l.j.i vers.vniuerse.ff.ꝓ dot.ꝓ quā ad hoc nota.Bal.Imol.ꝛ oēs Mode.cū cōcoꝛ.hic traditis ꝑ Alex.Cōfirmat̃,qꝛ i alijs ꝫctib⁹ regulariter nō trāsfert̃ dñiū sine traditiōe.l.q tibi.ꝛ ibi Bal.ad hoc no.C.de his q a nō domi.ma.l.q tibi h̄ditatē vēdidit.C.de here.vl' actio. vend.Fallit in ꝫctu societatis vniuersalis.Bar.i l.j.ff.ꝓ socio. Bal.i l.j.ff.de vsuca.ꝑ Bal.in l.j.ff.de cōdic.fur.ꝛ in l.traditionib⁹.C.de pac.Licet oēs ita teneāt,ego puto, ꝙ notabile sit bonū,ꝙ iste tex.nihil faciat.nam textus bene dicit, ꝙ prediū efficitur dotale quando tradita possessio est,ꝛ cōsequēter sine traditione nō potest predium esse dotale,ꝛ tamē tex.de dominio verbū nullum.tamē dico,ꝙ prediū potest esse dotale sine trāslatione dñij,gl.in l.dotale.§.j.ff.de fun.dota.Bart.in rub. s.e.nā igit̃ iste tex.nihil ꝓbat,ꝙ nō transferatur dominiū sine traditione,nec consideratio fructuū,istud concludit:qꝛ si prediū efficiatur dotale sicut paratur causa vsucapiendi, ita acquisitio fructuum per regulam.l.claibus.ff.de contrahen. emp.Adde ꝙ licet dominiū rei dotalis nō transeat in maritū sine traditione:tamē ecōtra, soluto matrimonio, dominiū rei dotalis trāsit in mulierē sine traditiōe ꝑ dispositionē l.i rebus.C.de iu.do.de cui⁹ intellectu alias dicet̃,ꝛ rō diuersitatis ꝓt esse:qꝛ mulier constāte mr̃imonio semp habuit qualequale dñium in re dotali:ideo soluto matrimonio est potius ꝫfirmatio quā noua translatio.ita Bal.in l.traditionibus.C.de pac.
6 ¶†Quarto no.ex isto tex.fm Bal.ꝛ Imo.ꝙ vbi disputam⁹ de tēpoꝛe,nisi sciam⁹, opoꝛtet nos ignoꝛare ꝓgressum,ꝙ est notandum fm eos ad testes qui deponunt de tempoꝛe,tñ potest dicere ꝙ in hoc tex.cōputatio fit habito respectu ad principiū tēpoꝛis:ideo necesse est habere pꝛincipiū vt sciam⁹ computare.
7 ¶†Quinto nota ꝙ annus emergēs potest incipere qñcūqꝫ,annus vero cōmunis in aliquibus partibus incipit
b ab incarnatione,[b] in aliquib.a natiuitate.¶Sexto pondera
8 diligenter tex.in verbo cōstitute dotis, iuncta gl.† ꝙ dos dr̃ cōstituta ex sola pꝛomissione sine traditione.Idē tenet glo.in l.vnica.§.accedit.in ṽbo,fecerit.ꝛ ibi.Sal.eā nō.C.ð rei vxo. actio.tñ lꝫ dicat̃ dos ꝫstituta,nō đꝛ tñ res dotalis,nisi sequuta traditiōe.tex.hic no.vr̃.pōdera hic esse tex.egregiū,ꝙ maritus,q dꝫ lucrari fruct⁹ dotis ex re dotali,tñ nō lucrat̃ fruct⁹ ex dote constituta.Ergo similiter dicetur, ꝙ maritus, qui ex foꝛma statuti debet lucrari dotē ꝙ nō lucretur in dote cōstituta de quo habetur per Bar.ꝛ alios in l.iubem⁹.§.sane.C.ð sac.san.eccl.ꝛ dixi in rub.s.remissiue.¶Gl.in ṽbo de diuisiōe non diuiditur,qꝛ declarat tex.¶Gl.in verbo possessio est. diuiditur in quatuoꝛ partes pꝛincipales.In pꝛima remouet vnum contrarium.In scđa remouet aliud.In tertia aliud.In quarta allegat cōcoꝛdātem legē,scđa ibi impꝛtari. tertia ibi, sed vr̃,quarta ibi ꝛ facit.¶In ea.gl.ibi cum actio sit bonefidei.s.ex stipulatiōe,Pro clara intelligētia istius partis gl.re
9 assumo in dubium ꝙ dicit gl.† an actio ex stipulatu,que cōpetit marito,vt dos sibi tradat̃,sit bōefidei:sicut ex illa.q̄ ꝫpetit mulieri ꝓ dote restituēda an ṽo sit stricti iuris,put est natura sui,vti-

fui.vtilitas est euidens p gl.istam hic, firmat, ꝙ talis actio ex
stipulatu sit bone fidei.⁊ istã opi.sequũtur Bar.⁊ Bal.cõiter
alij.⁊ Cy.Dy.⁊ alij in l.j.§.sed ⁊ si nõ ignoramꝰ. C.de rei vxor.
act.⁊ ista est communis.Pro ista parte ponderaꝛ tex.in l.j.§.
⁊ vt plenius.circa fi.iuncto.§.sꝫ ⁊ si nõ ignoramꝰ.C.de rei vxo.
act.hoc modo inducendo.nã in §.⁊ vt plenius. Imperator ꝓ
uidet ex vtraqꝫ parte tã mariti.ꝙ̃ vxoris,⁊ ꝓuidet circa stipu
lationem fictã ⁊ circa hypothecam , postea cõtinuatiue venit
ver.sꝫ ⁊ si non ignoramus:⁊ disponit ꝙ ista actio ex stipulatu
est bonefidei:ergo disponit ex parte vtriusqꝫ,⁊ ita declarat gl.
in rub.C.de rei vxo.act.Secũdo pro ista parte mouet Bart.⁊
fuit sua opinio nã dicit Bar.ꝙ nõ putat posse repiri,ꝙ actio
ex vno ꝯtu sit ex vna parte bonefidei ⁊ ex altera stricti iuris.
Sunt aliqui rñdent ⁊ colorate qꝺ arg. Bart.concluderet,qñ
idem contractus eodẽ tempore producit petitionẽ ab vtraqꝫ
tũc est absurdũ quod dicit Bar.sicut in contractibus emptio
nis qui ꝓducũt duas actiones,vnã ex vendito, aliã ex empto
sed ꝯtus dotis nõ producit duas actiões eodẽ tpe ab vtraqꝫ
parte:qꝛ a principio qñ est contractum matrimonium ꝓducit
actionem de dote soli marito sꝫ non mulieri,sed soluto matri
monio actio cõpetit soli vxori ⁊ non marito:qꝛ ego eodẽ tẽpo
re iste cõtractus non ꝓducit duas actiones,ideo nõ est absur
dum ꝙ a prin.acquiratur actio de dote,q̃ sit bonefidei marito
postea soluto matrimonio,competat vxori, q̃ est stricti iuris.
tñ posses replicare per l.obligationũ fere. §.placet.ff.de act.⁊
ob.qꝛ idẽ ꝯtractꝰ ex solo cursu tpis non dꝫ inducere variatio
nem.Tu aũt cõsidera in arg.aliud:nã in cõtractu dotis mari
tus agit,vt dos sibi tradaꝛ:mulier vero, soluto matrimonio,
agit vt dos sibi restituatur, sꝫ habeo,ꝙ fauorabilior est cã qñ
agiꝛ ad restituendũ,ꝙ̃ qñ agiꝛ ad dãdũ.l.videamꝰ.ij.§.si actio
nẽ.ff.ꝺ vsu.ergo vr̃ ꝙ actio ꝺ dote respectu mulieris dẽat vix
ri fauorabilior ꝙ̃ respectu mariti.Posses tu retorquere ar.in
ꝯñ isto modo:nã dos respectu mariti est titulꝰ onerosus, ex
pte vxoris est titulꝰ lucratiuꝰ.l.oẽs.⁊ l.ex ꝓmissiõe.ff.de acti.⁊
ob.l.fi.§.si a socero.⁊ ibi Bar.ff.q̃ in fraudẽ cred. magis ergo
deberet fauere marito,ꝙ̃ vxori.ergo videtur dicẽdũ qꝺ ex pte
10 mariti sit etiã bonefidei.†Cõsidera etiã vltra oẽs licet Bart.
dicat ꝙ nõ põt repiri ꝙ vnꝰ ꝯtus ꝓducat vnã actionem que
bonefidei sit ex vna parte.ex altera ꝟo stricti iuris. Ego cre
do ꝙ h̃ nõ sit mõstrũ.nã reperio ꝯñ ostẽdo sic, actio ex ꝯtu
de peculio ꝯ patrẽ,⁊ filiũ est vna,⁊ eadẽ l.iij.§.sꝫ si filꝰ.⁊ §.nec
interesse.ff.de peculio.⁊ tñ quatenꝰ daꝛ ꝯ patrẽ,semꝑ est stric
ti iuris,⁊ ꝯ filium est bone fidei etiam actio de peculio.tex.est
in l.mora.§.pe.ff.de vsur.Ita expresse firmat Bar.in l.j.in pri.
ff.de peculio.⁊ refert Bar.ita tenere Guil.in l.iij.§.Julianꝰ.e.
ti.Ita etiã tꝫ Nico.de Neapo.in §.in ꝑsonã in apost. Insti.de
actiõe.ergo põdera fortius,ꝙ vna ⁊ eadẽ actio nume.ex vna
parte est bonefidei ex alia est stricti iuris respectu diuersarũ
ꝑsonarũ:quãto magis vbi sũt diuerse:Et sic ego ꝓsterno fun
damẽtũ Bar.⁊ dico nõ esse verũ:qꝛ Bar.in d.l.j. nõ ꝓbat istꝺ
lege,vel rõne forti seu arg.Et reperio ꝙ ꝯñ tenẽt Joã.fab.⁊
Ang.in §.actiões aũt de peculio.Insti.de action. tñ si est ve
rũ ꝙ dicit Bar.ibi est falsum argumẽtũ suũ.Ex istis ergo doc
tores cõiter tenẽt cũ gl.ꝙ actio ex stipulatu,q̃ cõpetit marito
⁊ vxori sit bonefidei ⁊ stricti iuris.Cõtrarium tꝫ Ja.de aret.⁊
Alber.de Ro.hic q refert istã opinionẽ ⁊ eã seqtur.mouebaꝛ,
qꝛ nõ reperiꝛ,ꝙ actio ex stipulatu sit bonefidei, nisi qñ cõpe
tit mulieri ad repetẽdũ dotẽ.§.fuerat.Instit.de acti.ergo ali
ter ꝙ̃ mulieri dꝫ cẽseri stricti iuris ꝑ regulã.l.qcqd adstringẽ
de.ff.de ver.oblig.sed tñ ꝙ in illo §.fuerat,nõ est plene de hoc
ꝓuisum,sꝫ bene ꝑ dictũ.§.sed ⁊ si non ignoramꝰ. Scꝺo põde
rat ipse gl.in l.ij.in prin.in verbo nec cogiꝛ.ꝺ.eo.vbi actio ex sti
pulatu ꝓ dote,qñ cõpetit mulieri est bonefidei:ideo dꝫ tũc ca
ueri alias est stricti iuris.Sꝫ ad illã gl.respondẽt Bar.⁊ doc.
ꝙ illa gl.intelligiꝛ de actione,q̃ competit extraneo, sꝫ actio q̃
competit mulieri,siue marito est bonefidei.Et ratio diuersita
tis est ẜm Bar.lꝫ nõ dicat, qꝛ extraneꝰ cẽseꝛ donare mulieri,
dotẽ ideo est necessariũ ꝙ stipuleꝛ,sꝫ actio ex stipulatu q̃ cõpe
tit vxori vel marito cõnumeraꝛ in.§.actionũ.institu. de actio.
Sꝫ q̃ est ratio rationis:dic,qꝛ extraneo nõ ꝓuideꝛ de stipula
tione nisi ipse exꝑsse stipuleꝛ.secꝰ est in muliere,vel ĩ marito,qꝛ
lex tacite stipulaꝛ.Sꝫ aduerte.lꝫ alij scribẽtes nõ sint recorda
ti,ego reperio,ꝙ alibi Bar.sibi ꝯrꝰ pleniꝰ cõsiderauit quam
hic in repetitiõe.l.si cõstãte.in prin.vj.q̃stiõis scꝺe partis prin
cipalis.j.e.vbi Bar.q̃rit nunq̃d actio ex stipulatu cõpetẽs ex
traneo sit bonefidei.⁊ tꝫ ꝙ sic.⁊ moueꝛ ibi Bar.pluribꝰ funda
mẽtis vt ibi p eũ.Cõsidera ꝙ inductio Bart.quã ibi facit nõ
est bona.bñ dicit tex.ꝙ siue extraneꝰ siue ipsa mulier dederit
dotẽ:admitto tñ,si mulier,siue extraneꝰ dederit dotẽ, nõ per
hoc cõpetit actio extraneo sꝫ mulieri.⁊ si diceres ex quo tex.

loquiꝛ,simpliciter ĩtelligiꝛ etiã de actiõe,q̃ daꝛ extraneo. Ter
tio ꝓ opi.Jac.de Are.videtur stringere tex.in l.fi.§.pen.de iu.
dot.vbi ꝺt tex.ꝙ fructꝰ denꝛ marito post biẽniũ,vel post lit.ꝯ
test.ex q̃ ꝺt post lit.ꝯtesta.tex.ostẽdit.ꝙ actio de dote est stric
ti iuris.responde ꝙ tex.ibi ꝯsiderat lit.ꝯtesta. qꝛ alia ĩterpella
tio non ꝓcessisset:ideo attẽdiꝛ tẽpus lit.ꝯte.Alex.dicit,ꝙ ille
tex.formaliter ponit solutio. qꝛ subdit nõ ꝑ hoc auferꝛ,quin
maritꝰ possit interpellari citra lit.contesta.⁊ ꝯstituere in mo
ra,⁊ Bal.ibi ꝓcise no.illũ textũ.ad hoc.Et ꝑ illũ tex. teneo ma
gis cõmunẽ sñiam ꝑ Alex.supra allegatã.¶ In eadẽ glos.ad
finẽ ꝓ clara intelligẽtia huiꝰ glo.reassumo articulũ in dubiũ.
11 †si maritus sustineat onera matrimonij:an mulier cõstituatur
in mora re ipsa absqꝫ alia interpellatione.gl.concludit, ꝙ sic:
nisi in duobꝰ casibꝰ vt hic ꝑ gl.Pro prima ꝯclusiõe moueꝛ gl.
forti fundamẽto ꝙ Bar.clariꝰ explicat hic. Contra ꝯclusio
nem gl. Jaco.de aret.And.de pisis.Pet.de bellaper.Rayn.⁊
Alber.hic mouenꝛ ꝑ tex.in l.fi.§.preterea.C.de iure do.⁊ ibi ꝑ
Bal.idẽ tenẽt Bal.Angel.Lud.Pau.⁊ Franc.hic.Ego an
teꝙ̃ deueniã ad articulũ p̃ncipalẽ priꝰ intẽdo examinare oĩa
12 dicta Bar.postea descẽdemꝰ ad articulũ.†Cõsidera ergo pri
mo fundamẽtũ Andree de pisis relatũ ꝑ Bar.ꝙ maritus nõ
diciꝛ ꝑfecte adimplere cõtractũ ꝓ parte sua: ex quo teneꝛ ale
re vxorẽ toto tpe matrimonij , ⁊ sic obligatio sua hꝫ causam
successiuã, q̃ nõ põt ꝑfecte ĩpleri donec matrimoniũ durat ꝑ
gl.in ꝟb.altercãtib.in l.corruptionẽ.C.de vsufr.vt per Bart.
hic Bar.reꝑhẽdit,vt hic ꝑ eũ.Ista reprobatio Bar.nõ ẽ bo
na:qꝛ qñ qs locauit domũ plurib.annis locatio hꝫ tractꝰ plu
res vt i.l.si seruꝰ cõis meuꝫ.⁊ castrẽsis peculij.§. cũ seruꝰ fru
ctuarius.⁊ ibi no.Bar.ff.de stipu.seruo.ergo cũ sint tot loca
tiões,quot anni,merito p̃t quolibet anno petere pẽsionẽ do
mus,sꝫ nõ est sic ĩ casu nostro.ideo.Alex.rñdet aliter. ⁊ lꝫ ĩpe
nõ dicat,est tñ fundamẽtũ Bal.⁊ dicit sic.vt hic ꝑ eũ.Tu aũt
subtiliꝰ stringe illꝺ fundamẽtũ.nã si ꝟa esset rõ Andree de pi
sis seqreꝛ ꝙ si maritꝰ sustineret onera mr̃imonij ⁊ exꝑsse iter
pellaret vxorẽ vt sibi traderet dotẽ:vxor nõ cõstitueretꝛ in mo
ra.ꝓbaꝛ.nã ex q̃ maritꝰ ꝑfecte nõ implet,mulier haberet iustã
cãm nõ soluẽdi,⁊ ꝑ cõsequẽs excusareꝛ a mora.l. si qs solutio
ni.vbi tex.no.ff.de sol.⁊ l.ꝙ te.ff.si cer.pet.⁊ tñ habemꝰ ꝙ ꝑ in
terpellationẽ aliqs cõstituiꝛ in mora l.fi.§.fin.C.de iu.dot.er
go fundamẽtũ Andree nõ est bonũ.Sꝫ tu aduerte, ꝙ ista fũ
damẽta,lꝫ videanꝛ colorata.nihil tñ valẽt.⁊ Alex.equocauit
circa fundamẽtũ Andree de Pisis.Nã ista fundamẽta ꝓce
dũt respectu dotis,⁊ in dote.fateor.ꝙ dos hꝫ tacitã cõditio
nẽ,si mr̃imoniũ sequaꝛ.l.dos fructꝰ.⁊ l.stipulatio.ff.ꝺ iure dot.
ergo ꝙ̃ primũ mr̃imoniũ ẽ sequutũ stati ĩpleta ẽ cõdictio,⁊ sta
tim debeꝛ ipsa dos:⁊ ꝙ̃tũ est respectu dotis stati ꝑfecte ĩple
tũ est,sꝫ And.loquiꝛ respectu fructuũ dotis,⁊ ꝺt ꝙ fructꝰ do
tis debenꝛ marito ꝓpter onera mr̃imonij:qꝛ dꝫ alere vxorẽ vt
ꝺ.dixi i tex.dato ergo.ꝙ duret aliquo tpe.ꝑfecte nõ impleuit:
cũ teneaꝛ alere toto tpe mr̃imonij.Successiue inquãtũ And.
de Pisis rñdebat aliter vꝫ.ꝙ maritꝰ possit repudiare mulie
rẽ,ꝺt Bar.ꝙ illa nõ est bona rõ.Aduerte.ꝙ Bar.nõ bñ reꝑ
hẽdit And.ꝓbo.nã i alijs ꝯtib.partes bñ possunt recedere a
ꝯtu,qñ ĩteruenit ꝯsensus vtriusqꝫ partis vt ꝑ Alex. hic.l.j.⁊
ij.C.qñ licet ab emptio.di.l.ab emptiõe.ff.de pac.vbi etiam v
nus solus.etiã re integra.nõ potest discedere a ꝯtractu.⁊ ma
ritus solꝰ poterat facere diuortiũ de iure isto.l.j.ff.de diuor.⁊
ꝓpterea dicebat And.ꝙ maritꝰ solꝰ poterat mittere repudiũ:
ideo male reprehẽditur a Bar.successiue aliud fundamẽtum
Pe.de Bella per.dum dicebat, ꝙ mulier nõ est in mora: qꝛ
maritus videtur donare fructus reprehẽdit Bar.hic fortifi
cãdo vt per eũ Bar.nõ bene refert fundamẽtũ Pe. de Bella
perti.nã Pet.respondet,⁊ bñ, ꝙ aliud est in marito , aliud in
emptore:nã in marito nõ est verũ,qꝺ mulier reipsa sit in mo
ra.nã maritus censeꝛ remittere fructꝰ vxoris ꝓpter affectio
nem que est inter eos,sꝫ ista ratio cessat in emptore ⁊ vendito
re:qꝛ illi sunt penitꝰ extranei.l.ꝙ in vxorẽ.C.de nego.gest. Et
dum subdit Bar.ꝙ in emptore potius presumeremꝰ istud,ꝙ̃
13 in marito,tu aduerte,ꝙ in hoc etiã defecit Bar.†qꝛ imo mari
tus,cõstãte mr̃imonio,põt remittere, ⁊ donare vxori vsuras
q̃ deberenꝛ ex dote.tex.est nota.i l.vir vsuras.ff.de do.iter vir.
⁊ vxo.vbi est fortior casus quã in quo loquaꝛ Bar.Et si tu di
ceres,quare potiꝰ valet donatio iter maritũ,⁊ vxorẽ, cõstãte
matrimonio,quãdo remittit fructꝰ dotis,ꝙ̃ alie donatiões,
que sunt prohibite:respondeꝛ,ꝙ donatio inter maritũ ⁊ vxo
rẽ est prohibita,quãdo maritus diminuit patrimoniũ suum:
sed qñ maritus nõ vult acquirere.sꝫ vult,ꝙ vxor hẽat.tũc ta
lis donatio vꝫ.l.si spõsus.§.si maritus. secũdo. ⁊ in. §.sequ.ff.
de don.inter vi.⁊ vxo.⁊ ibi Jurisconsultus assignat ꝓdictã ra
tionem:sicut in simili in l.qui autem.ff.que in fraudem credit.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Sed respõdeo meli⁹,q̃ respõdebat Bar.dic.i forma ad fundamẽtũ Pet.q̃ in marito presumatur fructus remittere vxori causa affectionis,quã habet in vxorẽ.dic q̃ est falsum: qꝛ maritus dꝫ habere fruct⁹ titulo oneroso ꝑpter onera matrimonij:ergo excluditur ratione affectiõis: eo qꝛ in titulo oneroso maritus ꝛ emptor equiparãtur.tex.est in.l.ex ꝓmissione.ff.de actio.ꝛ obl.quã allegat Bar.hic:ꝛ ad tex.in d.l.vir vsuras.licet multa dici possent ꝛ alias tetigi in §.fuerat.Inst.de actio. tñ ꝓ nũc ille tex.loquitur, qñ marit⁹ expsse. vel tacite donauit vsuras mulieri.ꝛ talis donatio postea fuit cõfirmata morte: ergo nisi fuisset cõfirmata morte,talis donatio ita fuisset ꝓhibita sicut alia.ergo Bar.bñ loquitur.ꝛ de intellectu illi⁹ tex. disputat Alex.cõs.lxiij.in iiij.vol.incip.stãtib⁹ his, q̃ narrata sunt.Et nõ obstat aliud,inquantum dicit,quod maritus non acquirẽdo põt donare mulieri.rñde,ꝛ no.q̃ ille tert. expresse dt qñ marit⁹ ex hoc nõ efficeretur pauperior.qꝛ nihil ex hoc de suo diminuit: tñ ex quo sustinuit onera matrimonij illa nõ esset remissio lucri.sed efficeretur pauperrim⁹.si nõ acqreret. ratio nõ vꝫ.Successiue inquãtũ Bar.respõdet ad l.fi.§.pterea.
14 C.de iure dot.†q̃ imo nõ cõmittitur mora, nisi p lapsum biẽnij aut per interpellationẽ.Respõdet Bar.q̃ extrane⁹ dedit dotẽ vxori.admitto,sed qñ extraneus dedit dotẽ mulieri,nõ cõstituitur in mora,sꝫ nos loqmur,qñ ipsa mulier se dotauit:ideo videtur constitui i mora.ista rñsio Bar.rephẽditur p Jo.de Jmo. ꝛ Rapha.cu.hic ꝓbant sic.q̃ dicatur implere respectu extranei:qꝛ paria sunt.vel implere illi q dat,vel iplere alteri de ei⁹ voluntate l.solutam.ff.de solutio.lege,si rem.§.satisfactũ.ff.de pigno.actio.sed stringe fortius istud fundamentũ ꝛ i primis cõsidera q̃ tex.in d.l.fi.arguẽdo ex ꝯstitutiõe,vt facit Bar.loquitur,qñ extraneus dedit dotẽ ꝓ muliere,vt dicit Bar.Cõsidera etiã,q̃ loquitur,qñ extraneus stipulatus est expsse eã sibi reddi.sol.matri.ita expresse loquitur ibi tex.in ver. proxime p̃cedẽti q icipit,nisi ꝛ hic donator.tũc si sic stãte isto casu.qñ extrane⁹ dedit dotẽ mulieri stipulãdo vt.s.impossibile est dicere q̃ extrane⁹ nõ dederit ad aliũ finẽ:nisi marit⁹, cõstante matrimonio, percipiat fruct⁹ illi⁹ dotis ꝓ onerib⁹ matrimonij: ergo quã primũ maritus sustinet onera matrimonij, statim extraneus debet esse in mora.ꝛ tñ nõ dꝫ in mora.nisi maritus impleuerit onera matrimonij.Tertio si rñsio Bar.esset vera, sequeretur,q̃ i d.l.Julian⁹.§.ex vẽdito si ipe vẽditor non soluisset pretiũ de suo.sꝫ esset alius,nõ ꝯstitueretur in mora.Quarto repio.q̃ Sal.reprehẽdit rationẽ Bar.hic.ꝛ dicit q̃ qñ extrane⁹ dedit dotem marito:tũc lex fingit. q̃ breui manu dederit mulieri ꝛ postea mulier dederit marito.l.lꝫ cũ si.§.j.ff.de do.inter vtrũ ꝛ vx.ꝛ sic videtur,q̃ ista rñsio Bar.non sit tuta. Ideo vltra ea,que alias dixi,tu nũc a.l.de.§.preterea.l.fi.C.de iu.gl. intelligẽdo.quod vbi extrane⁹ cõstituit dotem, responde melius,quã Bar.ꝛ dic.q̃ actio ex stipulatu que cõpetit viro cõtra extraneũ.qui cõstituit dotem,illa est stricti iuris,vt tenẽt Bal.ꝛ Pau.de Cast.hic.ideo ibi reqritur. vel interpellatio, vel lapsus biennij:ideo ibi mora non p̃t contrahi ipso iure:qꝛ l.curabit.C.de acti.empt.ꝓcedit in actionibus bonefidei. Secundo vltra Bar.potes melius respondere ad.§. preterea.ꝛ intelligẽ.qualiter non.sit solum qñ extraneus cõstituit dotẽ, sed ipsa mulier:qꝛ re vera tex.ipse loqtur generaliter: ꝛ sic intelligẽdo,ille tex.nihil facit.qꝛ loquitur quantũ ad grauissimas vsuras tertie partis centesime que est xxxiij.pro quolibet cẽtenario.Hoc eo casu bene requiritur aut expressa interpellatio,aut lapsus biennij:sec⁹,quãtũ ad fructus,interesse, ꝛ vsuras cõmunes.ita Bar.ibi.Sed aduerte.q̃ ista solu.est falsa.ꝛ contra illũ tex.vers.sin aũt minime res mobiles.vbi dicetur.q̃ qñ res mobiles ꝓmittantur in dotem inestimate.elapso biennio.veniũt vsure,put in omnibus aliis rebus post litẽ contestatã dispositiõe.põdera.q̃ ibi tex.loquitur in vsuris cõmunibus nõ excessiuis,nõ tñ veniunt.nisi elapso biẽnio. Reperio q̃ Cyn.ꝛ Alber.de Rosa.ita põderãt illum tex. ibi q̃ etiã in vsuris cõmunib⁹ non veniũt vsure,nisi elapso biẽnio.Ultimo vt nihil intactum omittam,qꝛ dixi secundum Bar. q̃ ille tex. loquitur in extraneo cõstituẽte dotẽ,q̃ actio ex stipulatu.que competit viro ꝯ extraneũ,est stricti iuris.Hec sol.non placet:qꝛ si verũ esset,q̃ esset stricti iuris,ergo ibi lapsus biennij.aut extraiudicialis interpellatio nõ sufficeret:qꝛ requireretur litis contestatio.l.cum fundus,in princip.ff.si cert. pet. ꝛ tamẽ ibi sufficit,vel interpellatio,vel lapsus biennij Successiue in quãtũ Bar,tenet q̃ re ipsa vxor cõstituatur in mora ratione,de qua p Bar,ꝛ gl ante eũ hic.vltra rñsiões hic datas,põt multipliciter rñderi ad istud fundamẽtum.primo rñdit Bal.in l. fi.§.preterea.C.de iure dot.ꝛ Raph. cu. hic, q̃ illa iura nihil faciunt in proposito,primo,qꝛ illa loquũtur in correlatiuis:sꝫ in ꝓposito nostro dos,ꝛ matrimoniũ nõ sunt correlatiua.Itẽ marit⁹ põt sustinere onera matrimonij sine dote.ergo dicũt, q̃ in emptione ꝛ vẽditione pretiũ ꝛ res vẽdita habent cõmẽsurationẽ.ꝛ ideo non est equũ.q̃ venditor habeat pretiũ,ꝛ rẽ. l.bona fides.ff.de act.emp.sed non sic est in dote.ꝛ istud est q̃ dicit tex.i c.salubriter.de vsur.sed ista rñsio nõ plꝫ mihi qꝛ fructus nõ debẽt cõmensurari inter dotẽ,sꝫ cũ onerib⁹: tñ alias cẽsentur donati.tex.habes in.l.ex annuo.ff.de do. inter virũ ꝛ vxo.q̃ originaliter allegat Lud.hic. Repio,q̃ alio modo rñdet Ray.ꝛ Alb.hic ꝛ dicũt,q̃ aliud est in emptione,ꝛ venditiõe, ꝛ aliud in marito,ꝛ vxore:qꝛ marit⁹ p̃t expellere a se vxorẽ,si non tradat dotẽ.tex.est in l.fi.C.ad Uelle.nõ sic in emptore qꝛ lꝫ nõ soluat emptor:tñ nõ p̃t vẽditor a ꝯtu recedere.Considera q̃ si posset disputãdo aliter responderi q̃ tert. in l. Julian⁹.§.ex vẽdito.ꝛ in l.curabit.loquitur qñ ille q nõ implet recipit fruct⁹ ex re vel ꝑpter rẽ adimplẽtis: vñ equitati cõuenit ne hẽat rẽ ꝛ pretiũ q̃ dicatur statim i mora.ita dicit tex. in l.bona fides.ff.de act.sꝫ istud cessat hic,nã lꝫ marit⁹ sustineat onera m̃rimonij ꝛ mulier nõ dederit dotẽ mulier nõ ꝑcipit illã cõmoditatẽ ex re mariti.imo ex sua ꝓpria: qꝛ añ traditionẽ res nõ efficitur dotalis.Successiue iquãtũ Bar.tenẽdo cũ gl.q̃ mulier re ipsa cõstituat ꝛ in mora.Bar.rñdet q̃ illa lex dꝫ intelligi,qñ mulier nullos pcepit fruct⁹,vel qñ obtulit ipsi marito, istd vr̃ mihi somniũ. Quid tenẽdũ i isto articulo principali: Adde q̃ opinio relatorũ p Bar,hic ꝑfecto vr̃ in pũcto iuris verior ꝯ gl.ꝛ Bar.q̃ tenẽt Jmo,Raph.ꝛ Alex. hic: ꝛ subdit Alex.q̃ opi.Bar.nũquã potuit sibi placere.ita tenẽt Bal.sibi ꝯri⁹ in l.fi.C.de iure do.gl.in l.dotis fructus.ff.de iure dot. Pro ista sñia ꝯ gl.ꝛ Bar.duo videntur stringere.Primo strin-
15 git vnũ fundamentũ.Alex.hic:nã†qñ mulier promittit dotẽ marito vult maritũ lucrari dotem sub duplici conditione,scilicet.si matrimoniũ sequatur,ꝛ si sustinuerit onera matrimonij.l.dotis fructus.ff.de iure do.ꝛ dixi in tex.si ergo maritus sustinet onera matrimonij.ꝛ cõsequenter purificat conditionem.non constituitur in mora l.ratum. ꝛ l.quod dicimus.ff.de sol.ꝛ l.cõditio in preteritũ.vbi Bar.ff.de verb.obl.lice t Alex. sibi adscribat. est tamen fundamentum Raph . cu . hic dicit Rap.cu.quod est consideratio Bal.in l.ꝛ si post tres.ff.si quis cau.vbi allegat istum tex.pro no.quod euentus conditionis non cõstituit in mora.Sed facile potest huic fundamento responderi.scilicet,quod euentus,ꝛ purificatio conditionis non constituunt in mora . verũ est in mora , que contrahitur per interpellationem rei. sed bene constituunt in mora que contrahitur re ipsa.ita Bar.in l.quoties.§.de verb.obi. per tert. in l.emctis agris.ff.de vsur. ¶ Secũdo pro eadem parte facit qꝛ maritus sustinebat onera matrimonij.ergo mulier non fuit in mora re ipsa:ꝛ solutiões glo.ꝛ Barto.sunt somnia per tex.hic Reperio quod Rapha.cu.respõdet ad istum tex. ꝛ dicit quod maritus nõ lucratur fructus nisi a tẽpore traditionis:qꝛ ista lex loquitur de iure ffõrũ.ꝛ illo tẽpore actio, q̃ cõpetebat marito ad dotẽ erat stricti iuris.tũc habeo, q̃ etiã si mulier fuisset in mora vere,nunq̃ veniũt fruct⁹, ꝛ vsure,sꝫ ex tpe lit.cõte.Et p hoc nõ obstãt iura, q̃ allegantur in contrarium:qꝛ illi tex.loquuntur in cõtractibus bonefidei. Cõtra istã decisionẽ obstat.qꝛ de iure ffõrũ actiones que cõpetebãt marito erãt rei vxo.act.ꝛ illa erãt bonefidei ita dicit gl.approbata in rub.C.de rei vxo.act.Sꝫ si ista solutio nõ plꝫ,põt dari alia.q̃ ponit Bal.hic:q̃ est pulchra.si bene intelligatur in duob⁹ verbis.nã ista lex loquitur, qñ maritus volebat ꝯsequi fructus ex illo capite.qꝛ sustinebat onera matrimonij:fund⁹ ergo nõ erat dotalis,ꝛ ex isto capite nõ p̃t:qꝛ lꝫ sustinebat onera matrimonij,fundus nõ dꝛ dotalis, nisi sequuta traditione . ꝛ ita loqtur tex.hic.sꝫ si voluisset ꝑcipere fruct⁹ matrimonij, ꝛ ex alio capite ex quo ipse sustinet onera,mulier cõstituitur in mora, ꝛ actio est bonefidei:tunc ex isto capite potuisset. ꝛ ita loquitur gl.ꝛ Bar.hic.Confirmatur ꝛ subtili⁹:qꝛ si marit⁹ vult petere fructus sub cõsideratiõne fructuũ,ꝛ nõ põt:qꝛ nõ pñt peti tã q̃ fruct⁹ dotales,qꝛ ante traditionẽ nõ est res dotalis. i istis terminis loquitur tex.hic qui se fundat in onerib⁹ matrimonij,sed si vellet petere,ex quo onera supportauerit tũc potest, ꝛ ita procedunt gl.ꝛ Bar.hic,ꝛ istud est qd proprie dicit tex. in d.l.curabit.ꝛ istam differentiam,an fructus petantur,vt fructus,an vt interesse ponit Bar.in l.si filius.§.j.ff.de verb.obl. Idem Bart.in l.videamus.§.actionẽ.ff.de vsur. sed ista solu. Bal.non est bona:qꝛ sequeretur quod ista doctri.esset defec-
16 tiua,ꝛ imposita verbis.teneas igitur opinionẽ Bar.†Extra gl.inducitur ista lex per Bar.post antiquos de ambasiatore reuerso in terris.vt per Bar.
17 Adde quod istã questionẽ nõ ponit Dy.hic.sꝫ in l.sequen.vt per Alex.hic.† Tu aũt, reliqs pretermissis,cõsidera vtrũ tex.allegatus p Bar.probet,vel non,nã si decidit

si decidit, sequitur, q non solũ venisset hora tertiarũ: imo si venisset prima hora, tñ dz habere salariũ toti⁹ diei. Cõsidera secundo q ille text. non videtur multũ stringere: tñ qr diuersus est casus: imo & fortius, qr illud quod ibi deciditur nõ respicit damnũ & preiudiciũ alicui⁹: nõ sic est in qstione de ambasiatore qr si debet hre salarium totius diei, si venit vna hora istud respicit dãnum illius, qui debet soluere salariũ ambasiatori: ideo beneficium principis non est trahendũ ad consequẽtias l. ij. §. merito. ff. ne quid in loco pub. tamen teneo cum Bar.

LEX VI.

1 Dictio quasi aliquando importat veritatem.
2 Fructus quando ad onera donati presumuntur.
3 Promissione vendendi an emptoris fiant fructus.
4 Fructus venditor quando ex pacto non habeat.
5 Titulus putatiuus & bona fides concurrunt.
6 Error iuris ipedit vsucapionẽ sed nõ acquisitionẽ fructuum.

SI ante nuptias. Sũma vt p Bar. diuidit i tres ptes, put tria hz dicta, scda ibi. idẽ in ceteris. tertia ibi, nã si añ nuptias. ¶ Gl. i vbo quasi, diuidit i duas. In prima declarat tex. In scda qrit. scda ibi, sz qd. In ea. gl. ibi. l. diuortio. §. item si
1 messes. † habes ex gl. q dictio quasi,ª hic iportat veritatẽ. ad
a istd Bar. allegat plures concordãtes, vt p eũ. Aliquãdo dictio, quasi iportat improprietatẽ. l. posthumo &. ff. de iniu. rup. & alios
b tex. per Bar. Ponit Bar. de ista dictione quasi[b] in l. in rixa. ff. de sicca. & in l. hoc colore. per illum tex. ff. de inoffi. testa. Circa istam dictionẽ quasi, no. qd quando cũ dictione quasi iungitur dictio quodammodo, & sic est duplex improprietas, q tũc denotat casum improprijssimum. ita Bal. in l. si adiecte. C. de fur. allegat tex. in l. id tẽpus. §. j. ff. de vsuc. q no. ad intellectũ. l. ij. §. voluntatem. ẽ. e. Ex dictis Bar. collige, q aliquando dictio, quasi, est expressiua veritatis, & vltra tex. alleg. per Bar. quorum aliqui probant contrarium, scilicet. l. iij. C. de leg. tut. & l. item si vnus. §. pe. de iniu. tu. allega tex. in c. parochianos. vbi gl. & Abb. no. de decim. probatur etiã in tex. euangelij Joannis ibi quasi vnigeniti a patre. Nã ibi dictio, quasi, non denotat similitudinẽ, sz veritatẽ. & ita per illũ tex. gl. in c. prout. in verb. vtpote. & ibi Abbas de dolo & contu. & Abb. in c. solite. de maio. & obed. plene Albe. de Rosate in. l. seruus, qui bona fide. §. incorporales. ff. de acqui. rer. domi. In alio membro, dũ Bar. dicit, q dictio, quasi, est nota improprietatis vltra eum adde tex. in l. si serua. in prin. ff. de iure dot. gl. in l. in personam. §. j. verb. quasi fideiussor. ff. de pac. tex. in c. j. & ibi not. Alb. de postu. prela. in c. quoniam frequẽter. §. in alijs. vbi Abb. ver. no. primo ex gl. vt lit. non contest. c. ij. vbi Geminia. de priuil. lib. vj. tu adde, q dictio, quasi, de propria significatione est diminutiua significationis verbi cui adiungit. gl. in c. gratũ. de offic. deleg. tex. in l. facto. & ibi gl. in verb. quasi. de condi. & demon. & quoties dictio quasi, est exp̃ssiua veritatis, stat improprie secundum Abb. in c. prout. de dolo & contu. & in d. c. parochianos. in ij. no. de decim. Adde etiã, quod qñqz dictio quasi, ponitur per modum cause, & tũc exprimit veritatẽ. Quãdoqz ponitur per modum similitudinis, & tunc exprimit fictionẽ. Bar. egregie Bal. in l. qui Rome. §. fratris. ff. de verb. oblig.

a ¶ † In ea. gl. ad fi. pro clara intelligentia huius glo. reassumo in dubium questionem gl. si aliquis de facto duxit puellam. x. anno. & sustinuit onera matrimonij i alendo eã an iste lucretur fructus rerũ immobiliũ clarũ est, q nõ constat matrimonium, & sic fructus lucrari non debet maritus. ex equitate tamen lucrabitur gl. hic in verb. quasi dotis. vide glos. in l. dotis fructus. in prin. ff. de iure do. gl. in l. pe. ff. quod fals. tuto. auth. Et circa dicta per Bar. non inuenio in substantia quod scribentes aliquid addant nisi aliquas limitationes. Tu autem diligenter aduerte inquantum Bar. concludit, quod sponsa maior, que tradit dotẽ presumitur fructus in recõpensatione onerum donasse, & illos sic lucratur, & in hoc nemo discrepat a Bar. Sed cõsidera subtiliter si vera est decisio Bar. & cõis omnium dicitur magna, & mirabilis limitatio ad istũ tex. & ad omnes leges, que volunt, qr fructus percepti ante nuptias augent dotem, & non sint viri: istud dicit tex. hic, & l. dotis fructus. §. j. ff. de iure dot. oportet ergo, q ista iura restringãtur, vbi maritus sustinuerit onera matrimonij: qr si sustinuisset, & nuptie non essent sequute non augerent dotem, & ita expresse dicit gl. hic. Sed parcant mihi doc. ista restrictio nullo modo potest dari ad istas leges: sed fortius, si iste leges intelligerentur, quando maritus non sustinebat onera ante nuptias, dico, q ista lex & similes essent sine dubitatione: qr nedum ante nuptias, sed etiam post nuptias, si non sustinet onera, non lucratur fructus. l. cum post. §. in domum. ff. de iure dot. & in. l. in sulam. §. vsuras. j. e. & gloss. in l. precedenti. in hoc aut ego decipior, aut quanto magis considero, videtur mihi quod glo. & Bar. male dicant: ideo considera bene super hoc: & si diceres, intelligo Barto. quando maritus erat in bona, fide, videlicet quando credebat esse matrimonium: qr Bart. dicit, q cõtraxit cum maiore: ideo Bart. sciebat quod erat maior, tenendo tamen conclusionem Bar. & communem post gl. quod in spõsa maiore maritus lucrat interim fructus propter onera matrimonij, q̃uis de presenti non sit matrimonium. Ista doctri. Bar. ponderatur per complures bonos doc. ad casus frequẽ-
3 tissime accidentes. † Pone, facta est promissio de vendendo fundum, finitis proclamatis, tamen interea ego emptor soluo sibi integrum pretium. & tradit mihi venditor fundum non transferendo dominium, nunquid fructus interea percepti ex fundo tradito, pro quo solui integrum pretium, erunt mei: ista doctri. Bart. & gl. fuit ponderata, quod sic: nam bonum est argu. a marito ad emptorem. l. ex promissione. ff. de act. obli. gl. & Bar. & omnes. ẽ. in l. precedenti. qr vterqz tractat de titulo oneroso: tunc inducitur ista gl. in sponsa de futuro. Nam sponsalia nihil aliud sunt nisi quedam promissio matrimonij contrahendi. l. j ẽ. de spon. Inducunt ergo Bar. & omnes sic, in sponsa de futuro maritus lucratur fructus in recompensationem onerum: ergo eodem modo in emptore, qui equiparatur marito: quamuis nõ sit venditio de presenti sed est promissio de vendendo, ideo propter pretium quod soluit, debet lucrari fructus ex fundo vendito, & ita in recompensationem. l. curabit. C. de act. empt. & ita plures per istam doctrinam consuluerunt. ¶ Ego autem sepe in facto consului matrimonium maxime in ciuitate Rhegij, & in ciuitate Cremone feci istud consilium. Probo duabus rationibus, clarum est, quod ex promissione de vendendo non transfertur, nec ius, nec dominium reale. sed solum actio personalis cõtra promissorem. l. si sterilis. §. si tibi fundum. ff. de ac. emp. & l. qui fundum. ff. de contrahen. empt. ratio est: quia aliud est vendere, & aliud promittere de vendẽdo, tex. est in l. in bone fidei. vbi Pau. de ca. no. ff. de eo, quod certo loco. no. Bar. in l. si pupillus. ff. ad l. fal. gl. ord. in l. Titius. in gl. si. ff. de pig. actio. cũ concordantibus: ergo si ex promissione de vendendo non transfertur dominium: ergo emptor non potest facere fruct⁹ suos: sicut nec creditor qui non habet dominium. l. j. & ij. C. de pig. act. ratio rationis est: qr solum est tradita naturalis possessio, dominium vero non, sed naturalis possessio acquisita ex traditione, & vbi tractatur de preiudicio tertij. l. nec auus. C. de eman. libe. & non sufficit ad acquisitionem fructuum, vbi non est dominium. l. qui scit. §. in alieno. ff. de vsur. l. bone fidei. in prin. ff. de acquiren. rerum dominio. declarat Barto. in l. si fur. ff. de vsufruc. & in. l. iij. §. ex contrario. ff. de acquiren. possessio. vnde si perciperet solum vigore pacti, est vsura. c. plerique. xiiij. q. iij. no. Cano. in capitu. conquestus. de vsur. Secundo & fortius probatur ista pars ineuitabili fundamento: nam ex quo dominium nondum est translatum in emptorem, clarum est, quod ad eum non spectat periculum interitus rei ex quo nõ est dominus: qr res semper perit periculo eius cuius est tex. in l. necessario. ff. de peric. & commo. rei vend. no. Cyn. & doc. in l. j. C. eo. & facit. l. pignus. C. de pignor. actio. glo. in l. non omnis. vbi dixi. ff. si certum petatur. sed nos habemus regulam, quod ad quem non spectat periculum rei interite non spectant aliqui fructus: quia ista conuertuntur, non habet periculum: ergo non debet habere fructus. tex. est in l. ij. & sequen. ff. de in diem addit. & ibi glo. no. que declarat: ergo cum non sit translatum dominium, & si faceret pactum, esset vsura. Nisi diceres, quod istud argumentum non procedit in emptione, & venditione: quia non sequitur, emptor non est dominus, ergo ad eum nõ spectat periculum. §. cum autem. institu. de empt. & vendit. Et vltra rationes supradictas: ita in terminis consuluit Alexand. consi. lxxij. in. ij. volumi. incip. viso themate supra scripto. & respondet ad omnia que possent adduci in contrarium, & illud consilium est duplicatum in consi. cxxj. in iiij. volumi. cum duobus consilijs sequentibus. Ad confirmationem vide omnino, quod decidit in simili questione Bar. Vero. in cautela. clxxiij. que incip. qui vult vendere fundum rusticum: vbi in similibus terminis consuluit, Plus
4 † aliquis vendit possessionem, & tradit hoc pacto quod ipse venditor habeat fructus: dic quod non potest. Videas tamẽ pro limitatione Bar. in terminis in. l. fistulas. §. si fundus. ff. de contrahenda empt. & in l. Julianus. §. offerri. ff. de act. emp. dum allegat vtrobique tex. no. valde in l. fina. ff. de fun. dot. & Bal. in l. si traditio. C. de act. empt. Circa istam questionem, ne erres, scias, quod aliquando intercedit solus titulus quãdo aliquis nõ promittit de vendẽdo, sed vendit, licet non tradat. & qr tũc est perfecta venditio solo cõsensu, si soluit pre-

a ¶ Dictio quasi. Adde. l. iij. i. §. si quis. ff. de cond. ob caus. & in. l. fi. ff. de acquir. her. gl. in c. prout. de do. & contu.

b ¶ Et de ista dictione, quasi. ad de Feli. in c. gratum. de offi. dele.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tiũ, emptor lucraẽ fructꝰ, ex quo eſt ꝯtractus pfectꝰ: lꝫ nõ ĩterue-
niat traditio. ita vult Bar. in l. fiſtulas. §. cũ fundũ. de act. em.
⁊ in l. Julianus. §. offerre. ff. e. Bal. l. ſi traditio. xj. q. C. de act.
emp. Ratio eſt, qꝛ ex ſolo titulo poſtꝙ ꝯtractus eſt pfectꝰ, peri-
culum rei vẽdite ſpectat ad emptorẽ. §. cũ aũt. inſt. de emp. ⁊
vend. Licet etiã nõ ĩteruenit traditio: ⁊ in his terminis pro
prie loquitur. l. Julianus. §. ex vẽdito. ff. de actio. emp. l. cura-
bit. C. e. Et in iſtis terminis non loquitur iſta qõ. Aliquando
emptio non eſt perfecta, ſed ſola promiſſio de vendendo: ⁊ in
iſtis terminis loquũtur iſte queſtiões vide etiam Mod. hic.
Et aduerte, ĩquãtum ipſe Bar. tenet cũ opi. Dy. ⁊ Cy. qñ ſpõ
ſa eſſet maior, cõſidera, qũo intellexerit, an de ſpõſa maiore, xiiij.
annis: an de minore. xxv. nã ſi de ſpõſa maiore, tũc ſuccedit re
gula, ꝙ ea q̃ dicunẽ in vxore, vẽdicãt ſibi locum in tali ſpõſa. l.
nõ fine. C. de bo. q̃ lib. Jtẽ cõſidera dum Bar. alleg. tex. in l. pe.
ff. ꝙ falſo tu. põdera, qꝛ ille tex. nõ loquiẽ de lucro fructuũ, ſꝫ
de lucro ipſiꝰ dotis: ideo conſiderandum Bart. alleg. d. l. pe.
ad. q. noſtrã, q̃ eſt de lucro fructuũ. Bar. vult ꝙ valeat argu-
mentũ negatiue de dote ad fructus, ſꝫ iſta argumẽtatio nõ vr
bene poſita, vcꝫ. ꝙ poſſit argui negatiue de maiore ad minꝰ.
Succeſſiue põdera ꝙ ꝓ opi. antiquorũ videlicet Dy. ⁊ Cy. poſ
ſet argui fortiter iſto modo. nã Dy. ⁊ antiqui, qui dicebãt, ꝙ
ſi habuit iuſtã credulitatẽ, vt ꝑ Bar. hic debeat lucrari fruc-
5 tus dotis: † qꝛ cõcurrũt titulus putatiuus, ⁊ bona fides: er-
go fructꝰ dꝫ lucrari: qꝛ ſufficiũt titulus putatiuus, ⁊ bona fi-
des ad lucrãdũ fructꝰ. l. qui ſcit. §. j. ff. de vſuris. l. in bonefidei.
in prin. ff. de acqui. rerũ domi. Fortifico ⁊ ſubtiliꝰ. nã ſi qs pu-
tat mrĩmoniũ valere iuſto errore, iſte vſucapit. gl. eſt ord. ĩ vb.
putauit. in l. j. ĩ fi. ⁊ ibi Bar. no. ff. ꝓ dote. ⁊ tex. in l. ꝓculus. ⁊ ibi
gl. no. ff. de iure dot. ſi igiẽ põt vſucapere: ergo fortius põt lu-
crari fructꝰ, ꝓbo ratione, qꝛ faciliꝰ quis lucraẽ fructus, quã ꝙ
6 lucreẽ rẽ ꝓbatur. † Nã error iuris impedit vſucapionẽ, ſed nõ
acquiſitionẽ fructuũ. gl. eſt in verb. ⁊ nõ puto. ⁊ ibi Bart. in l.
ſed ⁊ ſi lege. §. ſcire aũt. ff. de peti. here. Abb. in c. dilecto. de ꝓb.
per iſtud fundamentũ vr poſſe defendi iſta opi. Dyn. ⁊ Cy. tñ
vlterius ꝯſidera, dũ Bar. loquiẽ in maiore. xxv. an. ſpõſa. ſi eni
cõtraxit ſolũ ſpõſalia non poteſt, dicit ĩn bona fide ex quo ſcit
non eſſe matrimonium, ⁊ cõſequẽter ſcit res non eſſe dotales:
imputet ergo ſibi, ſi aluit illã, quam ſciebat ſe non poſſe alere.

LEX VII.

1 ☞ Fructus intelliguntur deductis in expenſis in re factis.
2 Que ſunt ſtatuta in muliere nõ habẽt locũ in marito, nec eõ.
3 Impenſa facta a muliere circa fructus quando deducenda.
4 Mox dicitur fieri quod fit poſt menſem.
5 Mox ⁊ poſtea an ponantur pro eodem.
6 Si teſtes deponant, inſtituit Seium, poſtea ſemproniũ, eſt in
telligendum quod ambo ſunt heredes.
7 Heredum partes quando cenſeantur equales.
8 Si teſtes deponãt, ꝙ ſeius inſultauit caium, poſtea vulnera-
uit eum, intelligitur incontinenti.
9 Uerba, diuerſis temporibus, qui accipienda ſe feciſſe eodem
loco diuerſis tẽpibus: hec verba, diuerſis tẽpibus, debẽt intel-
ligi, ſcilicet cõtinuatis, quo caſu nõ reputabunẽ plura furta.
10 Mox de ſua propria ſignificatione quid importet.
11 In omni vniuerſali legato quid inſpicitur.
12 Fructuum partem quando non tollat colonus ⁊ vide nu. 13.
14 Colonus tenetur ſuis expenſis conducere partem quã debet
dare domino, ſed non tenetur ſoluere gabellam, ſed dominus.
15 Fructus intelligẽdi ſunt deductis impẽſis. 16. fallit. 18, 19, 20.
16 Fructus ſiue proferantur a mortua, ſiue a viua ſemper intel-
liguntur deductis expenſis.
17 In ſoluendis decimis Deo nõ deducunẽ de fructibꝰ expẽſe.
20 Donatio vltra quingentos aureos nõ tenet ſine inſinuatiõe.

1 FRuctus. Summa, ⁊ diuide, vt per Barto. ¶ † No. ex hac lege regulã, ꝙ fru-
ctus intelligiẽ deductis expẽſis factis, in re. cõcordan
tie ſunt in gl. Q̃uo aũt ꝓcedaẽ, hic labor eſt, ꝙ tamen reſeruo
2 dicendũ poſt gl. qꝛ Bar. h. d. ¶ Pondera hic probari † ꝙ ea
que ſunt ſtatuta in muliere non habent locum in marito, nec
econtra: ꝓbaẽ, qꝛ ſi in iſtis correlatiuis ſit diſpoſitũ in marito
hrẽt locũ in vxore, ⁊ eõ fuiſſet ſuperflua extenſio Juriſcõſulti
hic, q̃ facit extenſionẽ de vno ad aliud. tñ de hoc nõ facio ma-
gnã vim: qꝛ ſenatuſcõ. Orficianũ diſponebat, ꝙ filius ſuccede
ret mrĩ, ⁊ tñ nrẽ ꝑ hoc nõ ſuccedebat filio niſi poſtea fuiſſet diſ
poſitũ ꝑ ſenatuſcõ. Tertyl. Adde bo. tex. in l. ij. ff. de in ius voc.
vbi dicit tex. qui vxorẽ ducit, aut ea, que nubit, Nã ſi ſtatutũ
in marito hrẽt locũ in vxore, ille tex. eſſet ſuperfluus: q̃ tñ eſt
tex. Juriſcõ. Breuiter dic, ꝙ diſpoſitũ in vxore habet locum ⁊
in viro, ⁊ ecõtra. l. fin. ibi equalance. C. de repud. ⁊ ibi Bal. ad
hec no. facit tex. in l. generaliter. in prin. C. de ſecũ. nup. Faciũt

3 q̃ dixi de hoc vobis ĩ l. vnica. C. de idi. vid. ui. tol. ¶ † Ultimo
pondera ex hoc tex. ĩpenſa facta a muliere circa fructus ante
ꝙ p̃diũ ſit datũ in dotẽ, nõ ſtatim eſt deducẽda de fructibus,
ſꝫ eſt adducẽda vltimo anno ſoluto mrĩmonio, ⁊ nõ prius, ꝙ
no. ad inferiꝰ diſcutiẽda. ¶ Gl. in verbo diuerterit diuidiẽ in
duas ptes. In prima declarat tex. In ſcda remouet ꝯtrariũ, ſcda
4 ibi, ⁊ ſm hoc. ¶ Nota ex gl. † ꝙ mox, [a] dꝫ fieri illud ꝙ fit poſt
a menſem vt ꝑ Bar. Subdit ꝙ idẽ eſt in dictione poſtea. [b] ⁊ ſic
b ſentit Bar. ꝙ ſicut dictio, mox, intelligiẽ incõtinẽti ⁊ ſine inter
uallo: ita vult, ꝙ ſignificat cũ interuallo, ſicut dictio poſtea. ⁊
Bar. ꝯducit ad pulchrã. q. vt ꝑ eũ. vcꝫ. teſtãtor iſtituit ⁊c. Pro
clara ĩtelligẽtia Bar. tria ſunt vidẽda ꝑ ordinẽ. primo de iſta
dictiõe mox. ſcdo de dictiõe, poſtea, tertio videbimus ſup deci
ſiõe Dy. ⁊ Bar. de illa qõne. ¶ Circa primũ habes hic tex. cũ
gl. ꝙ mox dꝫ fieri, qñ fit poſt mẽſeꝫ. Adde ꝙ aliqñ mox fit ĩtra
biduũ, vel triduũ. gl. eſt ĩ l. ⁊ poſt rẽ. §. j. in vbo, mox. ff. de tranſ.
Aliqñ mox ĩportat ſpatiũ. x. dierũ l. ad perẽptoriũ edictũ. ĩ fi.
cũ. l. ſeq. ff. de iud. ⁊ ibi no. Ang. Spe. ĩ tit. de app. §. j. poſt princi
piũ. Aliqñ mox ĩportat ſpatiũ duorũ menſiũ. l. a diuo pio. §. in
vẽditiõe. ff. de re iudi. Aliqñ mox ĩportat poſt annũ. tex. eſt in
c. ſi ĩ qualibet. ⁊ ibi gl. no. ij. q. ij. ⁊ in c. lõginqtate. xij. diſt. Aliqñ
mox ĩtelligiẽ. ſ. anno ſequẽti. l. ſꝫ ⁊ ſi qs. §. opas. cum. §. ſequẽ. a-
lias ſunt ſub. l. adhuc ĩtereſſe. ⁊ ibi gl. in verb. reſtitueẽ. ff. de v-
ſufr. Aliqñ mox, capiẽ ꝑ triẽnio. tex. eſt in. l. ſed ⁊ ſi ĩ cõditione.
§. ſeruus alienus. ff. de here. inſtit. Aliqñ mox importat tps in
certũ arbitrio iudicis ſtatuendum. l. ſi is a quo. in prin. ff. vt in
in poſ. leg. Aliqñ mox intelligiẽ. id eſt quã primũ glo. in l. tuto-
res. prima. ⁊ ibi doc. no. ff. de admi. tut. Bal. ĩ l. tutor q̃ reperto
rium. ff. e. ⁊ de iſta dictiõe mox habes gl. ⁊ doc. ĩ l. j. in vbo mox.
ff. ſi cer. pe. ⁊ gl. in l. ſi pupilli. §. idẽ ait. ff. de neg. geſ. Bal. ponit
ĩ l. iij. C. de bo. vac. lib. x. Mod. ĩ l. j. §. de v. obl. Alb. ĩ dictionario
ĩ vbo mox. Are. ĩ c. venerabilis. §. ſi vero. de ſen. excõ. in vj. Ad
uerte tñ diligẽter, ꝙ dictio mox. lꝫ varijs modis capiaẽ, vt di
xi: tñ proprie ſumpta poniẽ ꝑ cõfeſtim. ⁊ ſic ſine vllo ĩterual-
lo: ⁊ ita Bar. ĩ l. j. ⁊ ibi Sal. ⁊ Mod. ff. ſi cer. pe. ⁊ eſt bona gl. ĩ
auẽ. de ice. nu. ĩ gl. j. in prin. ꝙ allegat Bar. hic ⁊ gl. ĩ c. qꝛ ꝓpter
in vbo mox. de elec. firmat Bal. in l. Gallꝰ. §. ille caſus. de li. ⁊
poſth. Jmo. ĩ l. diuortio. j̃. e. Jtẽ de iſta dictione, mox, illud. ꝙ
vult Bal. ĩ l. qm̃ nõnulli. C. de app. vbi Bal. ꝑ illũ tex. in verb.
mox ibi dixi eſſe tex. expſſum, nõ deſerta applone, ſtatim fit e-
xecutio. nã tũc non daẽ tps q̃drimeſtre ꝯdẽnatis ad ſoluẽdũ,
⁊ de illo dicto Bal. facit feſtũ in l. j. §. q̃ pũs. ff. de v. ob. nec cre
das, ꝙ ibi ſolũ ꝓcedat fauore fiſci nã idẽ ĩ oĩ alio gl. eſt in l. j. in
vbo executiõi. ⁊ Bal. ibi no. C. de tẽp. app. qꝛ ergo lex dt. mox,
tps q̃tuor mẽſiũ nõ daẽ iudicatis ad ſoluẽdũ. Tu aũt aduer-
te ꝙ illꝰ dictũ Bal. nõ vr verũ lꝫ tex. dicat mox. ĩ ꝯtrariũ eñ ſtrigit
c ꝙ no. Bar. ĩ l. j. C. de ſup exac. lib. x. vbi no. ꝙ dictio ſtatim, ꝓpo
ſita ĩ illo tex. non tollit tps quadrimeſtre datũ iudicatis. Ad
idẽ bñ facit ꝙ volũt Bal. ⁊ Sali. ĩ l. j. in prin. j. not. C. depo. vbi
dicũt, ꝙ lꝫ tex. ibi dicat mox, ⁊ celerrime: tñ cõdẽnatꝰ in actio
ne depoſiti hꝫ quadrimeſtre. lꝫ ibi Bar. velit ꝯtrariũ ꝑ illũ tex.
ita geminate loquẽtẽ. Ad idẽ facit gl. no. in. §. illas vero ĩ auẽ.
vt nulli iudicũ. ꝙuis in tex. dicat ibi ſine dilatiõe cogi: tñ per
hoc nõ tollitur dilatio alias ꝑ leges aſſignata. Et ita illã deci
ſionẽ Bal. late reꝑhendit Are. ⁊ bñ in l. cõtinuus. §. illud. ff. de
5 verb. obl. ⁊ in l. j. e. ti. ¶ † Circa dictionẽ poſtea, no. diligẽter. §.
ꝙ ſi Bar. capit mox, ⁊ poſtea, ꝓ eodẽ, deinde ꝯſidera ꝙ Bar.
ꝓbãs ꝙ dictio poſtea, accipiẽ ꝑ cõfeſtim allegat leges q̃ lo-
quunẽ in dictiõe mox. ego nõ credo, ꝙ iſta ꝯparatio. Bar. ſit
vera: qꝛ lꝫ dictio, mox, varie capiaẽ, vt retulit, tñ ꝙ de ꝓpria ſi
gnificatiõe ĩportet ſine ĩteruallo, vt ſuperiꝰ firmaui. ſꝫ in dic-
tione, poſtea, eſt totũ eõ: qꝛ dictio, poſtea, de ſua ꝓpria ſignifi
catione ĩportat interdũ. tex. eſt in l. pacta ꝯuẽta. in prin. ff. de
de ꝯhẽ. emp. ⁊ ibi gl. tex. eſt clarꝰ in l. iuriſgentiũ. §. quinimo. ff. de
pac. tex. clarꝰ in l. nõ erit. ĩ. §. fi. vbi dixi. ff. de iureiu. l. illud. §. fi.
ff. ad l. Aquil. Et ſi aliqñ capiẽ ꝑ ꝯfeſtim eſt ĩproprie. Bene ve
rũ eſt ꝙ aliqñ dictio poſtea, ſignificat modicũ tps glo. eſt ⁊ ibi
Bar. in l. ab hoſtib. §. fi. ff. ex qb. cau. ma. lꝫ alibi Bar. in l. quo-
ties. §. ſi quis ita ſcripſerit. ff. de here. inſti. põderet ex illo tex.
ꝙ dictio poſtea, de neceſſitate nõ ĩportet interuallũ. ponderat
poſtea Bar. ex legib. quas his ꝓmiſcue allegat ⁊ vult, ꝙ nõ ſit
drĩa inter dictionẽ, poſtea, ⁊ dictionẽ, poſt. ſꝫ vtraqꝫ aliqñ de-
notat interuallũ, aliqñ capiẽ ꝑ incõtinenti. Tu aũt dic ꝙ drĩa
eſt in iſtis terminis. ⁊ habes circa hoc materiã cogitãdi. nam
dictio, poſtea, ſimplr ꝓlata denotat interuallũ iuribus preal-
legatis, ſꝫ dictio, poſt, ꝓlata ſimplr nõ denotat ĩteruallũ vtrũ
que probat, mihi tex. not. in de v. §. quinimo. vbi poſtea, de per ſe
importat interuallũ, ſꝫ in v. idẽ. rñſum dꝫ ſi poſt emãcipatiõnẽ
ex ĩteruallo. pꝫ ergo ꝙ dictio poſt. de ꝑ ſe nõ ĩportabat ĩterua-
lũ niſi fuiſſet additũ ex ĩteruallo. Ad idẽ eſt tex. ĩ l. duobus. in
prin.

a ¶ Mox. Adde tex. in aut. de ince. nup. ĩ fi. prin. Bal. in l. meuiꝰ. in §. duobꝰ. ff. de leg. ij. Bald. in l. iubemus. la. ij. §. ſane. C. de ſac. ſan. eccleſ.

b ¶ In dictione poſtea. Adde l. quoties. ff. de here. inſti. ⁊ in. l. illud. ff. de acquir. heredi.

c ¶ Statim. Adde gl. in ver. ſtati. in l. diuortio. j̃. eo. gl. in c. cum ſit. de ap. Bar. ĩ l. j. §. qui preſẽs. ff. de verb. oblig. Archi. iij. q. j. in gl. ſumme.

prin.ff.de duob.reis.z sic diceres mihi q in cõtrariũ stringat ter.,i d.§. quinimo.in ver.vt puta.vbi ter. dicit post diuortiũ z nõ addit ex iteruallo: Rũdeo z nota.q ad hoc vt pactũ nudum dicatur incõtinenti appositum.est necesse.q fiat.gstãte matrimonio:vñ si fiat post diuortiũ nihil refert an incontinẽ ti an ex interuallo vt ibi est text.iuriscõ. optime dixit post diuortium simpliciter. ¶Circa questionem Bar.inquantũ cõ-
6 cludit,† q si testes deponant,q testator instituit Seiũ postea Sẽproniũ cũ possit intelligi incontinẽti,vel ex interuallo dr. q intelligendũ est q ambo sint heredes. Adde q cũ decisiõe Bar.tenent Ray. Albe. Pau.de ca.z Raph.cu.hic. Ita etiã tenẽt Bal. Imo.z reliqui in l.quoties. §.si qs ita scripserit.p illum ter.ff.de her.inst.vbi etiam Bar.tangit vnus verbum. Idem tenẽt Cy.z Albe.in l.j.ff.si cer.pe. Alex.in l.seq.in prin. ¶Ex ista decisione Bar.z do.habes colligere notabilẽ limi-
tationẽ ad regulam.que habet.quãdo probatio est ambigua nihil releuat.l.nõ hoc.C.vnde legiti.c.in psentia.de probatio. naz vides quod hic probatio que est ambigua,tamen operat vt ex ea ambo admittãtur ad institutionẽ,vbi alꝫ nemo veni-
7 ret,aut solum vltimus. ¶† Secũdo adde q no. Bal. Ang.z Imo.in l.si quis ita scripserit heredem.in fi.per illũ.text.ff.de her.inst.qs si testes deponũt tres fuisse institutos heredes a testatore,sed nõ recordãtur quomodo,z p p quib⁹ partib⁹.iu-
dicãdũ est eos esse heredes equis portionibus.quod est notã-
dum perpetuo fm bal.ibi facit bene tex.in l.ij.ff.de here. insti.
8 ¶† Tertio adde ad idẽ bene facere q volũt bal.z moder.in l.quoties.§.si quis ita scripserit.ff.de her.instit.q si testes de-
ponãt,q Seius insultauit Caiũ postea vulnerauit eũ intel-
ligit postea nõ ex interuallo,sed postea.i.incontinẽti.z sic in-
sultus cõfunditur cũ vulnere z de solo vulnere punit, iurta gl.sing.in l.qui de crimine.C.de accu.z est tex.in l.illud.§.fi.ff. ad l.Aquil.eo q tale dictũ testis.cũ sit ambiguum.interpre-
tat in mitiorẽ partẽ.d.c.in presentia.vbi gl.Idem tenẽt Bal. z Mode.in l.diuortio.in prin.§.eo.z Alex.in consi. cxvj.in iij. vol.quod incip.in causa inquisitionis formate cõtra domina
9 Helenã.z Rapha.cu.hic. ¶† Quarto adde illud, qs in for-
tioribus.terminis decidit Bal.in aut.sed nouo iure.C.de ser.fu gi.q si aliquis cõsiteatur se feciss̃e plura furta. eodem loco di uersis tẽporib⁹:cũ ista ꝓba.diuersis tẽporibus.sint obscura: q possunt intelligi diuersis tẽporibus,sed cõtinuatis:quo casu nõ reputarent plura furta.l.nũq plura.ff.de prina.delic.cer-
te fiet interpretatio in mitiorẽ partẽ p cõitente:nisi in con fessione dicat cũ tẽporis interuallo. z hec verba faciũt iu-
dices apponi fm Bal.ibi z ex istis remanet firmata decis. Bar.
10 cõmuniter approbata ab oĩb.† Quid tenẽdũ i principali qstio ne Bar.tu aduerte p veritate.q si testes deponerẽt p dictio nẽ.mor.q dicerẽt.q testator instituit Titiũ,mor Semproniũ: isto casu teneo cũ Bar.z doc.vcz.q ambo essent hẽdes:q di ctio,mor.de sui ꝓpria significatiõe significat incõtinẽti,z sine interuallo,vt ꝛ.declarauit.z in istis terminis tene, q decisio Bar.z doc.clare procederet nõ ex illo fundamẽto Bar. q p batio sit ambigua,imo q ꝓbatio est clara. Si autẽ testes de ponerẽt p dictionẽ,postea,vt loquit Bar.isto casu licet Bar. z cõmuniter doc.teneãt q ambo sint heredes,tñ Ludo. Ro. z Fran.de Are.hic tenẽt cõtrariũ,eo.q ipse, qui vult cõue-
nire,ex quo nõ habet aliam ꝓbationem,q istã,que est am bigua.certe ex ꝓbatione ambigua nõ dz obtinere.l.si quis in tentione ambigua.ff.de iudic. z in.c. presentia. de probatio. Alex.in.l.diuortio.§.eo.defendẽdo Bar.rñdet ad arg. Lu.q dicta regula.l.si quis intentione ambigua.dz intelligi, dum modo a ꝓpria significatione vocabuli nõ recedam⁹,sed de p ꝓpria significatiõe dictionis mor.z statim est,q importẽt tps sine interuallo.gl.in aut.de incest.nup. ¶Tu cõsidera q fun damẽtũ Alex.est verũ qñ testes deponũt per dictionẽ, mor. vel per dictionẽ statim:q de sui ꝓpria natura seu significatio ne importãt sine interuallo:ſz Bar. hic loquit,qñ testes depo nũt p dictionẽ postea:q importat tps,cũ iteruallo,vt. §.dixi. ergo vr.q prin⁹ debeat admitti sed secũd⁹ nõ,recedẽdo a p prietate vocabuli,quo testes vtunt:nã lz aliqñ ꝓba testũ im-
propriẽt hoc fit vt excusenꝫ a piurio:z sic a falso,vt est ter.i c.cũ tu.de testi.no. Mod. marime.d. Alex.in l.inter stipulan tẽ.§.j.de verb.obl.z sic vr,q ista pars i pũcto iuris sit verior Bar.z cõem opi.tũ durũ esset recedere ab opi.Bar.q nouiter sic defendo:q nõ obstat.dñi dr.q ꝓbatio ambigua no re-
leuat ꝓbatẽ:q respõdeo,z psuppono p verissimo, qs nõ pre sumatur pluralitas testamẽtorũ,sed presumẽ testator vnum testamẽtũ fecisse,z nõ plura Bal.in l.ij.C.de erro.aduo.facit. l.omniũ.C.de testa.circa med.ver.vltimo cõprobatur, vbi gl. tũc si primus nominatus heres hz pse psumptionẽ iuris q ius psumit ambos instituisse eodẽ testamẽto:ergo psumptio iuris tollit illã ambiguitatẽ. ¶Bl.fi.ad fi.bene loquit glo.q fructus vltimi anni cõpẽsant cũ fructib.primi anni: vt dr tex. hic:eo q i vniuersalib.vnũ succedit loco alteri⁹.z iducit Bar. ad qõnẽ dr qua hic p eũ. Adde tu p illa decisiõe bñ facere re-
11 gulã.q est valde gnalis.† q in oi vniuersali legato ispicit illud q reperit tpe mortis testatoris nec attẽdim⁹ qd hẽret tpe te stamẽti.gl.est sin.in l.pe.ff.de fun.instr.sed in legatis particula rib⁹ attendit tps cõditi testãti.l.vroze. §.testimto. j. ff.de lega. iij.l.si ita.ff.de au.z arg.leg.z est ter.no.in l.pe.ff.de testa.tute. ¶Extra gl.qrit Bar.de trib.qõ.primo qd si in vltimo anno
12 nulli fruct⁹ sunt pcepti,decidit vt p eũ. Sedo † qrit Bar. ali-
quis nobilis locauit fundũ colono ad dimidiã fructuũ nũqd ante partẽ fructuũ debet tollere sumpt⁹ quos fecit circa fũ dũ colendũ z deinde dividere fruct⁹. Bar.determinat.q nõ.

Adde q cũ ista decisione trãsciũt oẽs idifferẽter hic,ita etiã tenẽt Bar.Bal.z alij i l.j.p illũ ter.C. de fru. z lit.exp̃ẽ. Spe.z Jo. And.in ti.de locato.§.post q̃. vers. qd si tibi locaui. Bar.i l.j.i vij.q.post Cy.ibi.C.p10 soc. Bal.i l.si a dño vl a pre.§.fi.ff.de peti.her. Dz lz oẽs ita teneãt,z sit vera decisio apud doc.tũ nõ vr ꝓbari forti lege. nam prim⁹ ter.in l.cũ duob.§.si coeũda.ff.p10 socio.nõ probat qd dicit Bar.q colonus debeat prestare operã,z impensam bñ text. dicit qd in pecorib.z in agro dñs prestat rẽ:z colonus operã,z opera est velamẽtũ pretij.z ꝓpterea,q cõtractus celebrat ad vtili-
tatẽ vtriusq:colonus tenet de lata culpa, z leui. sed non dr q vult Bar. niſ arguatur ex generalitate legis. z dicere q hoc,etiã sit ex consuetudine.cõsuetudo est facti: dz ergo qui asserit cõsuetudinẽ esse,ꝓbare fm Bar. in l. cum quidam. §. q dicit.ff.de acquir.her.nisi direris.q doctor illustri allegã-
ti cõsuetudinẽ sit standũ,vt dr Bar.in rep.l.de qb⁹.ff.de legi.
13 vbi aliqñ plene posui an dictũ Bar. sit verum. † Dz adde q Imo.in c.tua nobis.de decimis.dicit ad literã per illũ text.q qñ aliquis dat colono terrã colẽdã ad tertiũ,vel ad quartũ, q nũq colonus dz deducere semẽ.vel alꝫ exp̃ẽsas,nisi specia le pactũ fuerit per illũ tex.z dicit ibi. Abb.i iij.not.z istud est ꝓpetuo mẽti tenẽdũ. Et ex hoc dicit aperte ꝓbari rusticũ,qui accipit fundũ colẽdũ p certa quota fructuũ, teneri ad semẽ z ad similes exp̃ẽsas d ꝓprio,nisi pactũ speciale iter eos cõue nerit,z dicit ꝓbari clare in illo ter. z clarius ibi tenere Imo, cõstat ergo q colonus partiari⁹ nõ deducit exp̃ẽsas seminũ nec similes exp̃ẽsas añ partẽ. ¶Ista cõclusio q̃uis nõ ꝓbet forti.l.tñ ꝓbat quadruplici rõne. Prima est ex cõi cõsuetudi-
ne dr Bar. Jctus i dubio cẽsetur fm cõsuetudinẽ celebrari,vt habet in l.certi cõdictio.§.si nũmos.ff.si cer. pet. Sedo istud ꝓbatur secundũ Albe.z antiquos, hic fm eõem vsum loquẽ di. Tertio,q operas suas z impẽsas vr ponere p illa medie tate fructuũ quos hz.ita dr Bar.hic. Quarto q intelligit ta cite actũ ex volũtate partiũ ita dr Bar.j.in distinctiõe.tũ ex istis nõ bñ ꝓbat hec cõsequẽtia. Adde ergo tu quitã rõnẽ q quiꝑstat operã nõ gratuitã,tenet eã ꝑstare sua impẽsa, imo etiã.qui prestat operã gratuitã,sed remuneratoriã tenet eã ꝑstare sua impẽsa,vt egregie declarat Bar. in l.si sortẽ. §.li bertus.ff.de cõdi.indebi.dum attigit intellectũ.l. suo victu.z l.pe.ff.de oper.liber.dr in d.§. libertus.ideo non repeto.
14 **Adde** Qd etiã † colon⁹ partiari⁹ tenet suis vecturis cõducere partẽ q̃ dz dñi:tũ nõ tenet soluere ga bellã,ſz ipe dñs.ita Bal.i l.accepã.i xv.q.C. d vsu. Jurta istã partẽ qrit Bar.an z qñ dũcant fruct⁹, z qñ nõ dic vt p eũ. Circa istã doctrinã sequndo ei⁹ ordinẽ quãtũ bar.j.facit regu lã q qñ dictio,fruct⁹,pferẽ a lege,itelligit dũctis exp̃ẽsis vt hac lege z l.j.C.d fru.z lit.exp̃ẽ.2co2.i gl. Amplia istã cõclusio
15 nẽ Bar.duob.modis † Prio amplia,vt ista 2clusio,ꝑedat nõ solũ qñ dictio,fruc,pferẽ simplr a lege,ſz ẽt qñ addit integros. vñ si l.vl statutũ dicat,q dãnat⁹ dẽat restituere fruct⁹ integros adhuc itelligit dũctis exp̃ẽsis,ita firmãt Bal. z Sali.in l.j. C.d fruc.z lit.exp̃ẽ.† Ad b allegãt bonũ tex.in l.j.in ꝓbo fru ct⁹ integros.C.d his qb.vt idig,iducẽdo sic. Hã dr lex,q hr̃s q nõ vidicauit necẽ defuncti,teneatur restituere integros fruct⁹ sicut malefidei possessor,ſz malefidei possessor tenet deducere exp̃ẽsas.l.domũ.C.d rei vẽ.l.si a pre.§.fi.ff.d he.ĩſ.z l.diuortio. i pn.i ꝓbo integros.j.e.vbi lz ter.dicat restituere integros fruct⁹ tñ dcidit exp̃ẽsas,z itẽ Alex.hic repẽdẽs Lu.hic,q tenebat 3ciũ p gl.i l.decẽ.de fid.lib.Cogita tũ si i 3ciũ facit q dr bar.j. bñ dr.q fruct⁹ itelligit dũctis exp̃ẽsis, illo itelligit qñ pferẽ
16 simplr:sec⁹ qñ pferẽ cũ adiũcto.† Sedo ꝑplia q 2clo bar.nõ so lũ ꝑcedit qñ fruct⁹ pferẽ a lege mortua,ſz ẽt a lege viua puta ꝑferat a papa vel ab ipatore.Hã papa z iperator est lex viua z animata i terris.§.fi.ff.oib⁹.i aut.de ꝑhib⁹.in gl.in l.nore.z in l.ij.ff.de iurisd.om.iu. Hinc est q si papa 2cessit alicui bñficiũ primũ vacaturũ ex qb⁹ fructibus pcipiantur cẽtũ,z nõ plus.

Pone q̃ vacet vnū beneficiū ex q̃ percipiūtur tot corbes frumenti que sunt vltra centū: tū deductis expensis nō remanēt nisi centum. liquide poterit iste habere istud beneficiū: q: iste terminꝰ fructus, prolatus a papa intelligit̃ deductis expēsis. ita est ter. notabilis in. l. illud, in ver. j. ℣ ibi gl. ij. C. de col. per quē ter. ita ad literā decidit Bal. i l. j. C. de fruc, ℣ lit. expē. Ita℣tiā dicit solus Rapha. cu. hic non faciens mentionem de authoritate Bal. hic facit bonus ter. in. l. non amplius. in prin. ff. de leg. j. ℣ ibi Pau. de cast. ℣ Mode. no. illum ter. pro ista decisione q̃us Pau. de cast. dicat, q̃ romana curia forte illud nō admitteret, ℣ q: tales gratie sūt odiose ℣ cōsequēter restringēde. c. q̃us. j. de prebē. i sexto. de quo etiā vi: Jo. And. in addit. Spe. in ti. de cōcessio. prebē. sup rub. in vlt. que
17 stione. ¶ Secūdo principaliter ✝ adde ad Bar. inquantū dicit q̃ illa regula fallit in decimis, ℣ dū allegat no. per gl. i. l. si a dño vel a pre, dicit illa gl. ꝓriū. adde, q̃ licet in decimis solūēdis Deo vel ecclesie, nō detrahētur expēse, secꝰ est i gabellis vel tributis soluēdis ex forma statuti pricipi vel fisco: q: ratio assignata in. d. c. tua nobis. ſ. ratio animarū non militat erga principem, vel fiscum. ita firmāt Ang. Jmo. Raph. cu. Aler. ℣ Aret. hic Bal. in l. j. C. de fru. ℣ lit. expen. ℣ in. l. si a patre vel a domino. ſ. fi. ff. de pet. heredi. quamuis contrarium ℣ male teneāt Bal. ℣ Pau. hic quod etiā cōprobatur q: de cime prestanꝫ deo tanq̃ tributū animarū. ℣ cōsequēter sunt fauorabiles. l. sancim⁹. C. de sacrosan. eccl. sed gabelle que solūnt̃ fisco sunt odiose: vt per Bar. in. l. si pupillus. ſ. fi. ff. ad. l.
18 fal. ¶ Tertio pricipaliter ✝ adde ad doctri. Bar. inquātū cōcludit, q̃ si terminus. fructus, pferatur ab homine respiciēdo fructꝰ futuros intelligit̃ deductis expē. l. fundi. trebatiani. ff. de vsufr. lega. ℣ ll. allegatis per eū. Limita istā conclusionem Bar. nisi essemus in casu, in quo si deducerent expēse, legatum fructuum esset sine vtilitate: q: erpēse essent facte quātū ad legatū fructuū: isto casu legatū fructuū intelligit̃ absque deductione erpēsarū. ter. est in. l. qui cōcubinā. ſ. qui hortos. iūcta gl. no. que ita declarat. ff. de leg. ij. declarat Bar. i. l. his
19 verbis. ſ. fi. e. tit. ¶ Quarto principaliter ✝ adde inquantum Bar. cōcludit, q̃ si statutū disponat, q̃ de corbe frumēti solūatur tātū nomine gabelle, nō deducatur impensa. ista doctrina Bar. videtur esse valde dubia, ex quo sum⁹ in materia qū verbū fructus, pferꝫ a lege ℣ sumus in casu odioso per ea que s̄, prime deduri. Secūdo cōtra Bar. videtur facere ter. valde no. in. l. quātitas patrimonij. ℣ ibi no. Bal. ſ. ad. l. falci, si de quātitate patrimonij dz̄ solui tantū p̄ libra, intelligit̃ deducta expēsa, vt ibi per eū. Idē Bar. in. l. vbi pure. ſ. fin. ff. ad Trebel. ℣ in. l. in lege falcidia vbi habetur per illū ter. ff. ad legē falci. Tertio facit q̃ vult Bar. in. l. si vir vroꝛi. ſ. cuidā. p illū ter. ff. de cōd. ℣ demō. vbi determinat, q̃ stāte statuto, q̃ ō pretio rei vēdite soluaꝫ gabella trīū denariorū pro libra, q̃ si aliquis vendiderit rē pro centū, sed prorenetis, ℣ proclamantibus exposuit ꝛx. nō dz̄ soluere gabellā de omnib. cētū, ſz tantū de octuaginta: q: statutū de soluēda gabella debet intelligi deductis expēsis, q: dicit Bar. ibi pretiū rei intelligitur deductis expēsis. ſPro ista decisione Bar. allego tibi gl. i terminis ſi l. per diuersas. in gloſſ. fi. in magna. circa medium. C. manda, ℣ ibi Bar. Bal. Ang. ℣ alij no. illā gl. que dicit quod pretiū rei dicitur deductis expēsis, ℣ labore vt. s. dixi. Quar-
20 to ✝ ad idē facit q̃ vult Bar. in. l. quoties. per illum ter. ff. ad l. falc. vbi dicit. Bar. q̃ ille ter. est valde not. ad hoc vbi donatio vltra quingētos aureos sine insinuatione non valet. l. sancimus. C. de don. tū dicit Bar. si ex donatiōe detractis expēsis factis i gabella vel similibꝰ restāt quingēti, valet donatio sine insinuatiōe ecce ergo, q̃ ibi lex loquitur indeterminate. Quinto ad idē facit: q̃ volūt Bar. Ang. ℣ Mod. i l. nō amplius i prin. p illū ter. ff. de leg. j. q̃ stāte statuto q̃ de quolibet legato debeat solui tātū pro libra: certe intelligitur qō debeat
21 solui de eo qō supereſt, deducta impēsa, ℣ omni onere ✝ tamē saluādo Bar. inquantū est possibile, pōdera q̃ Bar. hic cum ministerio loquitur, qñ statutū determinate, ℣ precise loquit̃ de certa, ℣ determinata quātitate fructuū: tūc nō deducitur aliqua impēsa. secus qñ simpliciter loquit̃, ℣ absolute ita loquitur Bar. hic ℣ cōsidera qō istud precise cōsiderat Bar. in d. l. si vir vroꝛē. ſ. cuidā. vbi indistincte per eū posita considerat, an statutū disponat simpliciter an vero disponat precise ℣ in determinate, ℣ ratio Bart. est q: qñ statutū determinate loquit: tūc impēse nō possunt diminuere q̃ certū ℣ determinatū est. l. meuio. ſ. a me. ff. de leg. ij. facit. l. qō dicit. ff. de impensis. Nūc autē alio modo expedio Bar. quā alias feci: ideo circa istā doctrinā aduerte, quod licet Bar. faciat differentiam, an verbū proferatur a lege, an ab homine: q: videtur, quod non debeat fieri. l. fin. ſ. fructꝰ. ff. que in frau. credi. vbi nō sit dña,
sive fructus pferanꝫ ab emptore, sive ab edicto pretoris, ad idē ter. l. j. C. de fruc. ℣ lit. exp. ideo ex verbis Bar. fac regulā, ℣ tres fallētias. Regula est, q̃ terminꝰ fructꝰ, sive a lege, sive statuto, vel ab homine pferatur, intelligitur, deductis expensis, primū probat̃ in hac lege, ℣ in. l. fructus. de ope. ser. ℣. l. si a domino, vel a patre. ſ. fi. de peti. here. fm probatur. in. l. sequens argētū. in prin. cū gl. C. de dona. ℣ in. l. j. C. de fru. et lit. expens. ℣ in. l. fundi Trebatiani. de vsufr. leg. Limita tripliciter, primo in decimis realibus. c. tua nobis. ℣ c. pastoralis. de decim. quā uis Alib. ibi dicat quod ista nō est bona fallētia. q: decima est determinata: sed qñ fructus pfertur determinate, nō deducūtur impense, vt per Bar. hic. Sed tu dic q̃ Bar. loquitur in fructibus certis ℣ determinatis: sed in decima fructus sūt de futuro ℣ sic incerti. ℣ indeterminati: cum posset decima esse ℣ plus, ℣ minus. Et fm quod erūt fructus. Secundo limita secundum Bar. qñ termino, fructus, additur, ℣ tantes. vel pendētes. Tertio limita, qñ profertur determinate, cū certa quātitate: q: tūc impēsa non inuit certā quātitatē. l. Mevio. ſ. a me. ff. de leg. ij. Sexto ℣ vltimo q̃rit Bar. nūquid ista lex procederet quādo fundus estimatus esset datus in dotem, dic vt per eum anno M. cccc.xc. die xx. Decembris.

LEX VIII.

1 ¶ Fructus qui propie dicuntur.
2 Annus potest dupliciter considerari. ℣ nu. 3.
4 In fructibus quod tempus spectetur.
5 Maritus quod fructus lucretur.
6 Cui competant fructus fundi an vasallo morienti in medio anni, an domino fundi.
7 Uxor quandiu caste vixit an debeat habere legatum.
8 Maritus quos fructus lucratur propter rem.
9 Propie ℣ stricte pensiones non sunt fructus.
10 Factum paulū ante tēpus vindemie cēsēt factū tpe vindemie.
11 Valet donatio facta filio ante emancipationem.
12 Valet argumentum ab euitando absurdo.
13 Dictio, statī, aliqñ importat tpis iteruallū, puta vniꝰ mēsis.
14 Dictio statim importat ipso iure.
15 Verba ambigua quomodo intelliguntur.
16 Fructus percepti per mulierem ante contractum matrimonium non veniunt in contributionem cum marito.
17 Annus indulgetur heredibus mariti ad restituendā dotē.
18 An primo anno mulier debet ali ab heredibus mariti. ℣ nume. 19, 21, 22. ℣. 23.
19 Illat. tunc non venit alenda ab heredibus mariti.
20 Mulier nupta sine dote nō pt petere sibi cōstitui dotē a pre.
24 Facilꝰ cū minori expēsa pstat heres alimēta domi, q̃ extra.
25 Mulier potest petere alimenta seorsum.
26 Uir tenetur alere vxorem, quando nullam dotem habet.
27 Non est absurdū q̃ quis loquaꝫ de seipso in tertia persona.
28 Notarius quando nō dicitur variare, nec in facto nec iure.
29 In sniis iudicis nō refert vtrū feraꝫ i prima an i tertia psona.
30 Valet rescriptū pape ſz sit rescriptū i prima, vel tertia psona.
31 Idem in libello accusatorio nu. 31.
32 Ubi fundus transfertur ad aliquē ex necessitate tenetur stare locationi facte per actorem.
33 Quando quis cogitur necessitate transferre in aliquem ille dicitur necessarius successor.
34 Quando quis non succedit in plenum ius sed in tenutam ille non potest expellere colonum.
35 Creditor si iudicis authoritate habuit in solutum possessionem debitoris sui, an possit expellere colonum.
36 Fiscus non tenetur stare locationi facte a confiscato.
37 Verbū deberi, qualiter cōsideratur circa pēsionē locatiōis.
38 Pensio quando dicatur deberi.
39 Pēsio debetur iuris intellectu vt in persona fundi dotalis.
40 Licet mulier dicatur successor necessarius: tū actio ex locato mariti non transit in mulierem sine cessione mariti.
41 Marito absente transit actio ex locatione in vxorem.
42 Quando fructus adiudicantur per sententiam, leges vel q: lex iudicat non est necessaria cessio hominis.
43 Spes cōditionis obligatiōis pōt deduci in ℣ctum. ℣ nu. 44.
45 Si fundus datus in dotem sit productiuus duplicis fructꝰ: tamen iudicantur pro fructibus vnius anni.
46 Ad maritum spectant fructus alterius anni, quando mulier prius percepisset.
47 Ubi annus solu. matrimonio esset sterilis facto mulieris nō nocet marito.
48 Quare in hoc ter. veniat in contributione pensio pro tribꝰ mensibus solutum non pro toto anno. ℣ nu. 49.
49 Quando fundus alienatur plenus fructibus tunc illi fructus censetur pars rei ℣ non fructus.

Diuortio

Diuortio. Premitto ꝙ ista lex ↄtinuat ma-
teriã precedentiũ legũ ꝙ fruct⁹
vltimi anni quo diuortiũ factũ est nõ debent diuidi
1 inter maritũ ꝛ vxorẽ, ex quo etiã ꝓmitto, †ꝙ fruct⁹
ꝓprie dicũtur respectu illi⁹ anni, quo fund⁹ daẛ in dotẽ: tñ fru
ctus ꝓcedẽtis anni qñq3 reputãtur fruct⁹ anni sequẽtis, lȝ illo
anno fund⁹ nõ fuerit dotat⁹ nec priuilegiatus. istud est ꝙ ꝓ-
2 prie decidiẛ in hac lege ĩ prin. Scd͛o ꝓmitte, †ꝙ in ista materia
annus pt̄ dupliciter cõsiderari. vno modo, vt sciam⁹, qd ꝛ quã
tũ ꝑcipiamus, ꝛ isto respectu ann⁹ incipit a tpe locationis. añ
eñ ꝙ loceẛ, ignoram⁹ qd, ꝛ quãtũ ꝑcipi debeat. ita loquiẛ scd͛a
3 pars isti⁹ legis. † Secũdo modo ↄsideram⁹ vt sciamus ꝓ qua
parte anni maritus lucreẛ fruct⁹, ꝛ tũc incipit a tpe ↄcti matri
monij. ita ꝓprie loquiẛ iste tex. ꝛ tex. in l. de diuisiõe. §. e. Tertio
ꝓmitto ꝙ gl. j. figurat casum vsq3 ad §. ob donationes. excepto
in ver. itẽ si messes. postea gl. in d. ver. itẽ si messes, figurat casũ
ibi vno mõ, ꝛ scd͛a gl. figurat alio modo. ꝛ gl. ĩ ver. vindemie. fi-
gurat tertio modo, ꝛ ꝙuis Bart. reprehẽdat tertiũ intellectũ
gl. tñ qlibet intellectus est bonus ꝛ põt sustineri. Quarto pre-
mitto ꝙ principalis difficultas ↄsistit ad vidẽdũ qñ fund⁹ fuit
traditus plenus in dotẽ, ꝛ maritus ꝑcepit de pẽsione fundi lo
cati ꝓ anno futuro, qd͛ vr̄ iniquũ, ꝛ circa hoc laborat multũ gl.
in ver. quartã. ꝛ ibi reseruo dicendũ. ¶ Diuidiẛ ista lex in tres
partes principales vsq3 ad §. ob donatiões. vt ꝑ Bar. hic. Sũ
ma vltra Bar. In diuisione fructuũ, ꝛ pẽsionũ fit cõputatio a
tpe, quo fund⁹ cepit esse dotalis, nõ aũt a tpe quo marit⁹ eũ lo
cauit. vñ si marit⁹ eũ recipit fundũ plenũ fructib⁹, ꝛ illis recol
lectis, postea locauit fundũ ꝓ anno sequẽti: in diuisione tã fru
ctus ꝑcepti ꝑ maritũ, ꝙ pẽsio portionis dȝ diuidi, ꝛ marit⁹ hȝ
ꝓ rata tpis, quo durauit matrimoniũ: residuum vero habebit
vxor: si vero marit⁹ habuit fundũ vacuũ ꝛ postea eũ locauit de
bẽt diuidi fruct⁹ futuri ꝓ rata totius tpis quo matrimonium
durauit. Itẽ fruct⁹ ꝑcepti ꝑ vxorẽ anteꝙ nuberet sunt vxoris,
4 nec debẽt diuidi. h. d. ¶ †No. prĩo ꝙ in fructib⁹, ꝛ pẽsionib⁹ rei
dotalis diuidẽdis inter maritũ ꝛ vxorẽ attẽdiẛ tps ↄcti matri
monij, ꝛ nõ tps facte locationis: rõ est: qꝛ qlibet effectus regu
laẛ a sua cã. l. iij. ff. de pecul. ſȝ cã ꝓpter ꝙ marit⁹ lucraẛ de fru-
ctibus rei dotalis est: qꝛ sustinet onera mr̄imonij. ita dicit text.
in l. ꝓ oneribus. C. de iure dot. cũ simi. ergo effectus incipit cur
5 rere a tpe cause, nõ aũt a tpe locationis. ¶ †Scd͛o no. ex hoc
tex. ꝙ licet marit⁹ ꝑceperit oẽs fructus ex fundo dotali, nõ tñ
lucratur fructus integros, ſȝ tñ ꝓ rata, ꝓ qua durauit matri-
moniũ: ꝛ sic ꝓ rata, qua sustinuit onera mr̄imonij. Adde sec⁹ es
se in vsufructuario, q indistincte lucraẛ oẽs fruct⁹ ꝑ eũ perce-
ptos, lȝ modico tpe durauerit vsusfruct⁹. in l. si vsufructuari⁹
messem. ff. quib. mo. vsusfr. amit. ꝛ l. defuncta. ff. de vsufr. ꝛ istud
etiã faciebat dubitationẽ in hac lege: nã rõ in fructibus dotali
bus est, quã. s. assignaui, sed in vsufructu durat dñium vtile, qd͛
cessat in fructib⁹ dotis, qñ vcȝ marit⁹ nõ sustinet onera matri
monij. Ex ista rõne inferẛ, ꝙ idẽ est in emphyteuta q hȝ ius ꝛ
dñiũ vtile ꝓpter qd͛ lucraẛ. §. adeo. Insti. loca. ita Spe. in tit. de
6 lco. §. nunc aliqua. ver. v. †Quid aũt in vasallo vel feudatario q
moriẛ in medio anni cui spectãt fruct⁹, an vasallo vel dño fun-
di: habes tex. in c. j. §. his ↄsequẽter. in ti. hic finitur lex, deinde
cõstitutiões regni incipiũt. ꝛ ita ꝑ illũ tex. dicit gl. in d. l. defun
cta. ff. de vsufr. ꝛ ibi Ang. cũ alijs cõcordãtijs traditis hic per
Alex. ꝛ circa istud dictũ de vasallo. ꝛ §. his ↄsequẽter. vide no.
per Raph. Cuma. in cõsi. c. incip. quedã possessio solita erat da
ri in feudũ in vltimo dubio. vbi Raph. multũ insistit circa in-
tellectũ illi⁹ tex. maxime circa illã dictionẽ, vsq3, vtrum an stet
7 exclusiue vel inclusiue. ¶ †Sed qd diceres de hoc casu, testa-
tor legat in testõ vxori sue oĩ anno. x. saccos frumẽti donec ca-
ste ꝛ sine marito vixerit, pone ꝙ talis mulier intra duos mẽses
capiat virũ, vel moriatur, nunqd debeat vxor hr̄e vel portionẽ
tpis, q̊ vixit honeste, vel debeãt heredes sui, si mortua est ha-
bere x. saccos frumẽti integros. de hoc est tex. in l. a vobis. ff. de
an. lega. q decidit debere habere integros fruct⁹, ꝛ reperio qd͛
ꝑ illũ tex. ita cõsuluit. d. Signor. de Homodeis in cõs. liij. qd͛ in-
cipit, quidã noĩe Jacob⁹ notarius. in fi. vbi etiã si intra duos
mẽses nubat, vel moriatur, hȝ mulier integrũ legatũ, ꝛ no. eius
8 cõsiliũ pro extẽsione tex. d. l. a vobis. ¶ †Tertio no. principali
ter ex hoc tex. ꝙ marit⁹ lucratur nõ solũ de fructibus, qui ꝓue
niũt immediate ex re dotali ꝛ, sic de fructibus naturalib⁹, ſȝ ẽt
lucratur de his q ꝓueniũt ex re dotali sed ꝓpter rẽ q dicuntur
fructus ciuiles. Ex quo inferẛ, ꝙ in ista materia a pari ꝓcedũt
fructus naturales ꝛ accessiões ciuiles, vt est pẽsio rei locate, ꝛ
istud expresse no. gl. iij. hic in ver. fructus. ita etiã dicit gl. hic in
ver. quartã. ibi formaliter idẽ dicit. Cõfirmatur qꝛ appellatiõe
a fructuũ[a] veniũt accessiones. l. si nauis. ff. de rei ven. ꝛ tex. in l. vi-
deamus, la j, in ver. preterea. ff. de vsur. no. Bar. in l. ꝛ ex diuer-
so. ff. de rei vẽ. Bal. in l. vbi adhuc. C. de iure dot. Ant. in c. gra-
uis. de resti. spo. facit qd͛ vult Bal. in c. j. in §. his cõsequẽter. in
fi. in tit. hic finiẛ lex deinde consue. reg. incip. vbi qrit post Jac.
de bel. an ille tex. qui loquiẛ in fructibus habeat locũ etiã in pẽ
9 sionibus: ꝛ dicit ꝙ sic, caue tñ, †ꝙ ꝓprie ꝛ stricte pẽsiones nõ
sunt fructus, ideo in statuto loquente in pẽsionibus nõ veniũt
fructus. text. est in l. mercedes. ff. de peti. here. in ver. fructuum.
tex. in l. prediorũ. ff. de vsuris. tex. in l. cũ aũt. §. cũ redhibeẛ. ff. de
edi. edi. gl. in l. vsure. ff. de vsuris. gloss. in l. j. in ver. fructus. C. de
anno. ꝛ trib. lib. x. Bal. in l. si traditio. ad fi. C. de actio. emp. fir-
mat Alex. hic. ꝛ in cõsi. cix. in iiij. vo. qd͛ incipit, viso ꝓcessu cau
10 se vertẽtis corã arbitris. circa fi. ¶ †Quarto not. ex ver. neq3.
ſm Bal. ꝙ factũ paulo ante tp̄s vindemie censeẛ factũ tpe vin
demie. Ex quo infert ꝙ illud cẽseẛ factũ tpe guerre. qd͛ est factũ
paulo ante, qd͛ reputat not. ad saluandũ testes. allegat ad hoc
Bar. in l. si quis. §. iacentẽ. ff. de incen. rui. nauf. est ꝛ bonus tex.
quẽ ibi allegat Bar. in l. Pedius. in prin. eo. tit. Tu attende ꝙ
iste tex. nõ bene ꝓbat notabile Bal. ꝓut dicit Imol. qꝛ in ista le
ge ꝛ precedẽtib⁹, tp̄s vindemie capiẛ in genere. ꝓut denotare
vult ꝑ mẽsem Octobris, qd͛ patet in l. fructus. cũ gl. s. eo. tñ di-
ctũ Bal. est verũ, ꝛ ꝓ cõfirmatiõe pñt duo addi. Primo illud
qd͛ no. ibidẽ Bal. in c. j. in prin. de pace tenenda. vbi no. ꝙ illud
diciẛ factũ tpe guerre qd͛ est factũ paulo ante, vel paulo post.
allegat gl. no. in l. pe. in gl. j. ff. de ope. liber. Scd͛o bene facit illd͛
qd͛ vult Bar. in l. vt iurisiurãdi. in prin. per gl. ibi. ff. de oper. li-
11 ber. vbi tenet Bar. † ꝙ sicut valet donatio irreuocabiliter fa-
cta per patrẽ filio qui est emãcipatus, ita etiã valet si fuerit fa
cta paulo ante emãcipationẽ, vel añ interpositionẽ decreti in
emãcipatiõe. ꝛ habes similẽ gl. in l. j. vbi etiã Bar. ꝛ Bal. C. de
oper. liber. sequiẛ Bal. in c. ij. de feu. sine culpa non amit. sequiẛ
Alex. hic. tu aũt subtilius cõsidera, ꝙ illa decisio Bar. videtur
esse modici effectus. nã qñ pater donat ante emancipationẽ ꝛ
postea emancipat etiã ex interuallo, qd͛ est plus: donatio cõfir
maẛ emãcipatiõe sicut no. in l. siue emãcipatis. C. de don. Tũc
si pater donauit paulo ante emãcipationẽ, dicit Bar. ꝙ dona-
tio valet. Ego dico, ꝙ hoc est sine effectu illd͛ paulo ante, qꝛ ẽt
multo ante cõfirmaẛ, sed cõsidera si vis reddere dictũ Bar. sin
gularẽ, ꝙ donatio facta per patrẽ filio in potestate, ita demũ
cõfirmaẛ morte vel emãcipatiõe, si ĩteruenit traditio, ꝙ sicut
valet irreuocabiliter donatio facta filio emãcipato traditiõe:
ita si fiat paulo ante emãcipationẽ dato ꝙ nulla traditio in-
teruenisset. Ita loquiẛ dictus tex. in l. siue emãcipatis. dictũ er
go Bar. in d. l. vt iurisiurãdi. esset singulare si intelligeretur qñ
12 nulla iteruenit traditio. ¶ †Quinto no. ex eodẽ ver. iũcto ver.
alioquin. ꝙ valet argumẽtũ ab absurdo euitãdo. allegaẛ vul.
l. nã absurdũ. ff. de bo. libe. ꝛ tex. in l. ij. ꝛ ibi gl. in ver. nec exem-
plũ. C. de cõd. inser. habes tex. no. in l. scire opȝ. §. aliud. ff. de ex
cu. tu. no. Bal. in l. cõuẽticula. C. de epis. ꝛ cle. facit ꝙ no. Bar.
in l. furti. §. pactus. per illũ tex. ff. de infami. vbi no. Bar. ꝙ lex
simpl'r loquẽs restringiẛ, ne sequaẛ absurdũ. Idẽ Bar. ĩ l. oẽs
populi. ff. de iust. ꝛ iure. in vj. q. principali. dũ ponit de interpre
13 tatione restrictiua. ¶ †Vltimo no. in ver. ex contrario. in ver.
statim, iuncta glo. qd͛ dictio, statim,[b] aliquando importat tem
poris interuallum, puta interuallum vnius mensis.

Adde Tu, ꝙ aliqñ importat valde longius spaciũ vcȝ
in xx. annos. tex. est in l. j. §. fi. ꝛ ibi gl. in verb. sta-
tim. ff. de iure fisci. nota tu etiã alijs varijs modis, ꝙ qñq3 ma
ius qñq3 minus ſm subiectã materiã, vt habes in gl. in c. qcũ-
que. in ver. statim. lxxvij. dist. ꝛ gl. in c. j. de mutuis peti. ponunt
Bar. ꝛ alij in l. j. §. qui presens. in fi. ff. de ver. obl. Tñ aduerte,
ꝙ proprie ꝛ de sui natura statim intelligiẛ sine aliquo interual
lo. l. ediles. §. itẽ sciendũ. ff. de edil. edi. firmat expresse Joan. de
14 Imo. hic. Bal. ꝛ Alex. in d. l. j. §. qui presens. ¶ †Hinc est, ꝙ di
ctio, statim, importat ipo iure. ita Bar. in l. iperatores. ff. de iu.
fisci. in l. iubemus. §. sane. C. de sacros. ec. facit ꝙ vult idẽ Bar.
in l. j. ff. iudi. sol. ¶ Ex istis ego infero ꝙ est sine dubio ꝙ volũt
Bal. ꝛ Mod. ꝙ si aliquis accusauit Titiũ, ꝙ fecit insultũ cõ-
tra eũ, ꝛ statim intulerit sibi vulnus, ꝙ non intelligiẛ statim ꝑ
interuallũ: qꝛ sic tenereẛ de vtroq3 vcȝ de insultu ꝛ de vulnere,
sed intelligiẛ statim. i. incõtinẽti: qꝛ ista est ꝓpria significatio di
ctionis, statim, ꝛ sic de vna tñ putaẛ, ꝛ sic insultus cũ vulnere
cõfundiẛ: vt est gl. singularis in l. qui de crimine. C. de acc. Idẽ
volũt Bal. ꝛ Mod. in l. quoties. §. si quis ita scripserit. ff. de he
re. inst. Raph. cu. in l. fruct⁹. vbi dixi. s. e. Alex. in cõsi. cxvj. ĩ iij.
vol. qd͛ incipit in cã inquisitionis formate ↄ dñam Helenam, ꝛ
15 vltra predicta ꝙ ista decisio sit clara ꝛ idubitata apparet, ꝙ
etiam si verba essent ambigua in criminalibus intelliguntur
semper in minorem partem. l. si preses. ꝛ in l. interpretatione. ff.
de pe. per que iura dicit Bald. in proposito in l. j. ad fin. C. de
verbo. signi. quod in criminalibus verba libelli debent stricte

a ¶ Appellatiõe fructuum. Adde l. qui se. cum gl. ꝛ l. cum quis. ff. de cõditio. ob causam.

b ¶ Dictio statim. Adde l. cuȝ quidam. ff. de lega. ij. l. petens. C. de pact.

a ¶ Si lex vel statutum, Adde Alexā. de Imo. consi. clxvj. inci. In causa inquisitionis. in iij. vol.

interpretari ꝛ nō sicut in ciuilibus. l. si qs intētione ambigua.
16 ff. de iudi. ¶ †Hinc etiā videmus, si lex vel statutū a pro aliquo delicto imponat penā capitalē, vel capitis certe vt si in criminalibus verba intelligātur in mitiorē partē. illud verbū. pena capitis, intelligeť de deportatione, que etiā dr̄ pena capitis nō de amputatione ipsius capitis. Ita dicunt Jo. an. ꝛ oēs cano. in c. quāto. sup gl. j. de iureiu, vbi referūt Jo. glossatorē p hanc gl. defendisse aľs in ciuitate Bononie a pena mortis, q falsificauerat monetā, ꝛ statutū Bononie est ꝙ falsificās monetā puniať pena capitis. dicit ꝙ obtinuit, ꝙ pena capitis exponať. i. deportatio. idē tz Abb. in c. at si clerici. in prin. de iudi. Pet. de Anch. in cle. pastoralis. in prin. in x. notabili. de re iudi. Jo. de Ana. in c. j. de homi. ꝛ in c. qualiter ꝛ qñ. ij. §. ad corrigēdos. de accu. Itē sequitur ꝛ exclamat Jo. de Imol. in l. ij. ff. de public. iud. vbi dicit hoc esse mēti tenēdū: qꝛ posses de hoc lucrari vnā bonā vestē: qꝛ vbi est periculū vite, vel pecunie currūt aduocati Istud etiā sequiť Ang. de Are. in tractatu maleficiorū. in gl. sua in ver. caput. Idē tz Alex. in preal. cōsi. cix. in iiij. vol. Pro ista decisione habes tex. meliorē de iure in l. qui cū natu maior. §. is demū. cū §. seq. ff. de bo. lib. ꝛ tex. in l. hos accusare. §. oib⁹. in ver. capitis. ꝛ ibi gl. ff. de accu. ꝛ glo. in l. cū patroni. ff. de iure patro. vbi etiā tex. ꝛ gl. in l. pe. ꝛ ibi Bal. no. C. que res vēdi. nō pñt. Et propterea hic accessores in sentētijs criminalibus qñ imponūt penā capitis, addūt illa verba ꝙ abscindatur caput a spatulis taliter ꝙ aia recedat a corpore. de qua practica facit mētionē Raph. Fulg. in presenti lege. C. de his qui ad ecclesiā cōfu. ¶ Septimo ex ver. itē si messes. pñt aliqua notari, sed propter veritatem lecturarū reseruo ibi dicendum in gl. suis.
17 ¶ Octauo no. in ver. si. †ꝙ fructus percepti p mulierem ante contractū matrimoniū non veniūt in contributionē cum marito. ratio qꝛ statiz efficiūtur ipsius mulieris. ideo nō sequūtur fundū postea traditū in dote. l. Julianus. §. si fructibus. cū ibi no. ff. de act. emp. l. si filius. §. fi. ff. de ver. ob. ꝛ per ista sunt expedita textualia. ¶ Gloss. figurat casum in hoc principio preterquā in ver. itē si messes, ideo aliter nō declaro licet aliqd posset dici. ¶ Glo. in ver. facto diuiditur in duas partes. In prima rñdet ad vnā questionē tacite. In secūda ad aliā. secūda ibi. in casu vr̄ cōtra. ¶ In ea. gl. ad fi. ex ista scd̄a parte gl. quā Pau. ꝛ Alex. dicūt esse singularē, habes elicere sex principales conclusiones. Quarū prima est, ꝙ intra annū dilationis indulgetur heredib⁹ mariti ad restituēdā dotē, ꝛ mulier debet interiz ali ab heredib⁹ mariti, si nō hz aliūde vñ se alat. Scd̄a ꝯclusio est in quantū gl. dicit si nō hz aliūde puta alia bona vñ alere se posset vltra dotē: tūc nō est alēda intra annū dilationis ab heredibus mariti. Ex hoc sequiť correlarie tertia conclusio, ꝙ ex quo talis mulier nō est alēda, cū cessāt onus alimētorū: debet etiā cessare lucrū fructuū, ꝛ hoc tenet gl. in d. §. exactio. Quarta cōclusio est, ꝙ illo anno quo heredes tenent alere vxorē fructus dotis sunt heredū mariti: qꝛ qui sustinet onera ꝛc. per regulā. l. fin naturā. ff. de reg. iur. ꝛ per regulā qui sentit. de regu. iur. lib. vj. Quinta cōclusio est, ꝙ finito primo anno dilationis heredes mariti nō tenenť amplius alere vxorē dato etiam qꝺ mulier nō habeat aliūde vñ se alat. Sexta ꝯclusio est, inquātū gl. cū mysterio dicit, vxor superstes, habes ꝙ heres vxoris nō haberet istud priuilegiū nisi vxor esset superstes. videam⁹ an
18 sint vere iste sex cōclusiones. ¶ Circa primā ꝛ quartā cōclusionē, q̄ effectualiter tendūt ad idē, ꝙ in primo anno dilationis mulier dz ali ab heredib⁹ mariti, si nō hz aliūde vñ se alat, ꝛ p cōsequēs heredes mariti debēt lucrari fruct⁹ dotis illius anni, adde ꝙ idē ꝛ latius firmat gl. in d. l. vnica. §. exactio. ꝛ gl. in verb. vxor. vt in l. pe. j. vt in pos. leg. cū cōcor. alleg. per Spe. in tit. q fil. sint legi. §. j. ver. aut videamus. circa istā gl. doct. hic volūt ꝙ heredes teneātur alere vxorē que nihil habet. ꝛ sic volūt, ꝙ in d. §. exactio. qui indulget annū heredibus mariti. procedit etiā qñ mulier nō hz vnde se alat. ista est magna extensio ad tex. illū. ideo tenere posses cōtrariū per bonū simile: nā maritus habet priuilegiū: ne cōueniať vltra qꝺ facere possit. l. nō tantū. ff. de re iudi. l. maritū. j. eo. ꝛ tū si eius vxor sit inops. cessat istud priuilegiū: ita Bar. in d. l. maritum. in fine. Similiter maritus ꝛ ei⁹ heredes habēt a lege miserationis gratia annū ad soluendū dotē. ita declarat Bar. in d. l. ita stipulatus. in j. q. ff. de verb. obli. Ergo propter inopiam mulieris debet cessare istud priuilegiū dilationis annalis: similiter propter inopiam velit statim dotē suā, ne induceret propter miseratione heredum iniqtas cōtra mulierē: qꝛ nō debet vnū altare discooperiri, vt aliud cooperiatur. l. assiduis. C. qui potio. in pig. habe. vbi Bar. Abb. in c. cū causam. de preben. Confirmo p tex. not. in c. denique. xiiij. q. v. vbi dicitur, si nō pōt vni subueniri, nisi alter ledatur, cōmodius est neutrū iuuari, ꝛ hoc modo potest tēperari quod qñ mulier inops est, non habet locū d. §. exactio. ꝛ sic isto modo frustra quereret hic p gl. ꝛ doct. de alimētis vxoribus prestādis intra illū annū. Ad ista potes respōdere ꝙ cessant cū ipsi heredes, si sint inopes, vxorē nō tenentur alere, vt hic per doc. Pro ista gl. faciūt due optime rōnes. primo facit vna rō, qm̄ heredes mariti nō debēt esse melioris cōditiōis, ꝙ maritus: immo deterioris. l. maritū. ꝛ l. seq. j. eo. sed maritus qui percipit fructus cogiť alere vxorē: ergo heredes mariti cū teneanť ad restituēdū dotē, ꝛ interim faciūt suos fructus p ꝯñs debēt cogi alere vxorē. Scd̄a fuit rō Ang. ꝛ ante eū Bart. j. in iij. q. mulier intra annū soluto matri. censeť adhuc esse in primo matrimonio. l. fi. C. de bo. mat. vñ sicut marit⁹ p oneribus matrimonij lucrať fructus rei dotalis. l. dotis fructus. ff. de iure dot. l. p oneribus. C. e. idē est in heredib⁹ mariti q eius loco succedūt cū illo anno mulier censeať adhuc esse in mr̄imonio. Sz aduerte ꝙ ista ꝯclusio gl. nō dz referri ad tex. nostrū. qꝛ iste tex loquiť. qñ dos cōsistebat in re immobili. vt in fundo quo casu talis dilatio nō hz locū. d. l. vnica. §. exactio. ꝛ sic mulier statim est habitura fundū. ꝛ fructus, ꝛ sic nō dz ali ab heredib⁹, ꝛ ita firmat Bal. ꝛ Mo. hic. dz ergo intelligi ista gl. qñ dos cōsistit in rebus mobilibus, ꝛ sic qñ datur dilatio anni. cū ista gl. trāseūt Bar. ꝛ alij cōiter hic, ꝛ i d. §. exactio. Et dicūt Mo. Pau. de Ca. ꝛ alij, ꝙ ista gl. est cōiter approbata, dicit etiā Alber. de Ro. magnus practic⁹, ꝙ semp vidit in practica obseruare istā opi. gl. Tu aduerte, ꝙ lz ista gl. sit cōiter approbata, tū in puncto iuris semp putaui. ꝛ teneo ꝯriū esse verius, put tenēt Pe. ꝛ Cyn. in d. l. vnica. in §. exactio. Pondera eñ in primis, ꝙ dictū gl. non pbatur aliqua lege. nā lz verū sit, ꝙ heredes mariti habeāt dilationē anni ad restituēdū dotē qꝺ interim teneātur alere vxorē, istud nulla lege caueť. sz lex dat istā dilationē sine aliquo onere. vñ succedit qꝺ dicit Bal. ꝛ solet sepe allegari in l. respublica. C. quib. ex cau. ma. ꝙ gl. non est credēdū, qñ nullā legē allegat. Scd̄o ꝛ fortius ꝯ opi. gl. cōem fortiter stringit: nā fundamentū gl. ꝛ doc. est falsum inquātū presupponit ꝙ heredes mariti qui habēt a lege dilationē anni ad soluendū vel restituendū dotē lucrenť fructus illius anni, ꝛ per ꝯñs in recōpensatione fructuū teneneť alere vxorē. Istud assumptū est falsum: qꝛ elapso anno, teneneť restituere dotē, ꝛ fructus anni pcedētis. ita est tex. ineuitabilis in l. vnica. §. exactio. in ver. fructibus. iuncto ver. similiqz modo p quē tex. ita firmat Bar. in l. si cōstāte. §. quoties. j. eo. vbi dicit ꝙ est difficile ꝯtrium. declaro illū tex. ꝛ induco. nā dr̄, ꝙ sol. ma. maritus debebat olim restituere dotē annua bima trima die. hodie nō ꝛc. Ad idē est fortis tex. in §. nō solū. j. e. l. vbi ad literā dr̄ hoc, ꝙ fructus p futuro statim sunt mulieris, ꝛ Bar. ibi dr̄, ꝙ est difficile ꝯtrium sed cū fundamentū gl. ꝛ doc. sit falsum p ꝯñs falsa est cois opi. qꝛ (vt heri dixi) deficiēte cā deficit effectus. l. adigere. §. quis. de iure patro. ergo ꝛc. Per ista iura semp tenui ꝙ ista opi. sit vera ꝛ p ꝯñs ꝙ opi. gl. ꝛ doc. sit falsa. ꝛ ad ista iura nō pt rñderi nisi cū violētia. ꝛ ad ista rñdet Pau. de ca. ꝛ ei⁹ sol. seqť post Alex. vt p eū hic. vcz ille. ll. loquunť. qñ hr̄des mariti nō habuerunt onus alimētandi vxorē: qꝛ vxor nō petijt alimēta nec habuit. tūc verū est ꝙ teneť fruct⁹ restituere. ista sol. euidēter diuinat: qꝛ esset nimis restringere ista iura q̄ principalr veniūt ad decidendum hoc. Alio mō rñdet Cy. in d. §. exactio. ꝛ refert Alex. hic, ꝙ illi tex. loquanť. qñ mulier nō habebat aliūde vñ se aleret. iō coguneť hr̄des restituere fruct⁹: qꝛ necessitas nō est subiecta ll. Ista sol. est de directo ꝯ gl. ꝛ doc. hic, qꝛ pprie loquunť qñ vxor nō hz aliūde, quo casu volūt ꝙ hr̄des lucrenť fruct⁹ illius anni, ꝛ iterim alāt vxorē. Alia est sol. Bar. in l. si cōstāte. §. quoties. j. e. quā sequiť Alex. hic, nihil facit. Aliā quartā sol. ꝛ subtiliorē ponit Are. hic, ꝙ ille leges q dicūt fructus debere restitui. in illo verbo fruct⁹, intelliganť, deductis expensis alimētorū. sicut fruct⁹ intelligunť deductis expēsis factis i colēdo. l. fruct⁹. s. e. ar. l. in insulā. §. j. j. e. Ista rñsio nō tollit ēt difficultatē: qꝛ si illi tex. intelligerenť. ꝙ fruct⁹ debēt restitui deductis expēsis alimētorū sequereť ꝙ hr̄des nō lucrarenť oēs fructus illi⁹ anni, sz deduceret de fructib⁹ ꝙtū sunt alimēta, ꝙ est ꝯ Bar. ꝛ cōiter doc. j. i iij. q. qui volūt ꝙ hr̄des mariti lucrenť oēs fruct⁹ illius anni, ꝙuis sint maiores, quā sint expēse. Apparet ergo, ꝙ ad ista iura nō rñdeť cōgrue, vñ cū habeā decisiões legū claras malo seq. ll. ꝙ opi. gl. ꝛ doct. Et tenēdo istam partē ꝯ gl. ꝛ doc. nō ob. rō Ang. quā añ eū voluit Bar. in iij. q. ꝛ Mod. sequunť. nam dr̄ Ang. ꝙ mulier in illo anno cēseť durare i primo mr̄imonio. sunt ꝟba tex. i l. fi. C. de bo. ma. sicut ergo si marit⁹ viueret, lucrať fruct⁹: qꝛ teneť alere vxorē: ergo ꝛ eius hr̄des, dico ꝙ ista rō nō ē bona: qꝛ mulier nō solū prio anno cēseť durare i prio mr̄imonio, sz ēt semp, donec stat i viduitate, ita dr̄ tex. i d. l. fi. C. de bo. ma. Hic est, ꝙ donec stat i viduitate sp gaudet priuilegijs mariti. l. filij. §. vidua. ff. ad mu. l. fi. C. de icolis. li. x. Ang. ꝛ Mod. i l. cū qdā. ff. de iur. om. iu. Et istud

fundamentum

fundamētū facit Cy.in d.l.j.§.exactio.tñ ad hoc fundamētum posses respōdere,q lz mulier dicaf durare in primo matrimonio,donec est vidua:tñ est differētia an primo anno z sequēti: qr in primo anno soluti matrimonij mulier nō pōt exigere dotē:qr hr̄des hñt a lege dilationem anni.est ergo necesse,q alaf ab heredibus qñ nō hz aliūde.vñ se alat,sz in annis sequētib9 mulier pōt exigere dotē suā, vñ se alat: ergo non est eadē rō in primo anno,q est in scdo:z sic pōdera,q rō Ang.simplr nō est bona z p ista oia vr mihi,q in pūcto iuris tenēdū sit ɔ̄ gl.z do. Et vide Feli.in c.ex literis.extra de cōstit.vbi examinat,qd dr in gl.§.in summa.Insti. de iniurijs. Tenendo tñ cōem opin.a qua iudicādo,z cōsulēdo nō est recedendū,credo qd tñ possit rūderi ad d.§.exactio.nā tex.in ver.fructib9.loquif qñ dos cōsistit in re immobili, quo casu statim dz restitui sine dilatiōe: z sic §.fructibus nihil facit cū ver.similiqz mō bñ loquif qñ dos cōsistit in re mobili.Sz cōsidera dū tex.dicit similiqz mō pēsiones seruorū debere restitui: nō intelligo similiqz mō a die facti diuortij.intelligo ergo illā similitudinē,similiqz mō fm pcedētia in illo tex.nā dicit.s. q si dos cōsistat in reb9 immobilibus debēt restitui sine dilatione,sz si dos cōsistat in reb9 mobilib9 debēt fructus restitui elapso anno:iō qua rōne debent restitui res mobiles elapso anno,z elapso illo. qr dicef etiā in mora venire ille pensiones zc.Et q hoc sit verum ita decidit tex.ibi,in vsuris.arguēdo ergo ab vsuris ad fructus dico q iste tex. dz intelligi qd elapso tēpore dz venire restitutio in reb9 mobilib9 z immobilibus,z si isto mō intelligaf iste text.facit pro gl.Cōfirmaf qr similitudines z relationes q fiūt a lege nō intelligun tur fieri simplr z p oia,sz fm qd adaptanf materie.l.Julianus. cū gl.ff.de here.insti.Ad tex.aūt in §.nō solū.j.ea.l. non rūdeo nūc ex quo Bar.Jun.z Mod. lati9 ibi ponūt z ibi videbim9.

19 z p ista sit expedita prima,z quarta cōclusio.C †Circa scdam cōclusionē gl.q qñ mulier hz aliūde,vñ se alat,tūc nō venit alēda.j.annū ab hr̄dibus mariti,q est vera.habes p ea bonū tex. in l.pen.ff.vt in pos.leg.in ver. nec suū quicq habeat.quē text. allegat gl.i d.§.exactio.facit etiā regula.Regulariter est, q qñ alimēta debenf ex dispositione legis vel statuti, vel iudicis nō pōt petere alimēta,qñ hz aliūde,vñ se alat.tex.est in l.si qs a libe.§.idē rescripsit.ver.sed si filius.ff.de liber.agno.Bar.not.in l.libertus q.ff.de alimē.leg.z in l.j.C.de mēdi.validis lib.xj.sec9 est,qñ alimēta debenf ex dispositione hoīs,puta,testatoris vel ex ɔ̄ctu:qr sic debenf iure actionis:nā tūc pōt qs petere illa alimēta dato,q sit diues,z possit se alere de suo.ita Bal. z Mo. in l.de alimētis.p illū tex.C.de trāsa.Jo.de Ana.in cōs.liij.qd incipit visis his,q in facto pponunf.Et si diceres,cur diuersum pōt dicere,q duplex est rō:qr efficaci9 est illd,qd debef iure actionis q illd q debef officio iudicis, patet, qr officiū iudicis nullā supponit obligationē.l.q p collusionē.ff.de act.emp. bona gl.in l.iij.§.si rē.ff.de leg.iij.gl.in l.nō solū.ff.de rei vē.z gl.ista dū facit differētiā an expense debeanf officio iudicis , an vero p viā actionis.Scda rō est:qr officiū iudicis fundaf in mera,z nuda eqtate.l.si.z l.plane.ff.de pe.her. ergo qñ qs pōt se alere, vr cessare equitas. q rō cessat, qñ alimēta debenf iure obligationis,z actiōis.Cōfirmo differētiā supra dictā optimo simili,

20 †mulier nupta sine dote nō pōt petere dotē sibi cōstitui a patre,vel ab alio q als teneref fm Bar.i l.obligamur.ff. de actio. z obl.cū cōcor.lz alibi ɔ̄riū tenuerit.Istud eit verū,qñ ad dotē cōsequēdā nō cōpetit actio,sz solū officiū iudicis, vt est regl̄r: qr pater tenef dotare filiā,vt est text.in l.qui liberos.ff. de ritu nup.sed qñ ad dotē cōpeteret actio,vt si ex forma statuti debe ref dos:tūc mulier quis maritata,posset agere ad dotē consequēdā:ita in specie in dote tz Alex.in cōs.vij.in ij. vo.inc.visis, z diligēter animaduersis. Ad idē pro ista differentia facit q

21 vult Bar.j.in qōne circa istā gl.†Itē p istā gl.vt nihil omittaf dicit Pau.de Cas.q si mulier j. annū nō petijt se alimētari ab heredibus mariti,q elapso anno , nō pōt petere alimēta preteriti tēporis postq aliūde fuit alimētata,nisi petijsset z heredes fuissent in mora:qr pp̄ter hoc p alimentis habuisset vsuras z dicit esse notandū:qr hoc est quotidianū, z p hoc mulieres sepe decipiunf.sequif Alexā.hic z latius in d.l. de alimentis.C.de trans.C Pondera tu,puecte,qr isti moder. volūt,q mulier possit sibi tacite pudicare in alimentis. Alibi tñ Bal. in c.iurauit.de proba.dicit,q alimētis dotis nō pōt mulier renūtiare:qr sunt appendices matrimonij.de hoc dicit esse gl. in c.literas.de resti.spo.quā reputat singularem , z an alimentis possit renūciari,habef in l.cū hi.ff. de trāsa.z ibi ponit multas

22 rūsiones Alex.in apo.C †Circa quintā conclusionē,q finito primo anno dilationis,heredes mariti nō tenenf alteri9 alere

a vxorē,adde q rō eit,qr elapso anno, mulier pōt exigere[a] dotē suā,ex qua se alat:ergo si non facit,sibi imputet,iō nihil pōt petere ab hr̄dibus mariti.ita tenēt Ang.z oēs.Mod. z eit.cōis opi.fm Raph.sequif Alex.pleni9.q hic in cōs.xxvij.in iiij.vol. incip.viso themate supra scripto z omissis nō necessarijs. vbi plenius reassumpsit oia q posuit hic. C Circa sextā z vltimā

23 cōclusionē,†dū vult q lz ipsa mulier,vt superstes sit alēda ab ipsis heredibus mariti,tñ heredes mulieris non sunt alēdi j. illū annū ab heredibus mariti:iō gl.potuit moueri:qr istud cōcernit solū personā mulieris:ergo istud non pōt cōpetere eius heredibus p l.vnicā.C.de priuil.do. Signa istā cōclusionē gl. ad doc.quā tradit Bar.in l.j.s.eo.vbi effectualiter vult Bar. q oia priuilegia cōpetētia mulieri pp̄ter dotē,trāseāt ad quoscūque hr̄des mulieris excepto priuilegio plationis in tacita hypotheca.Ista gl.faceret ad oppositū,qr priuilegiū alimēto rū nō extendif ad heredē mulieris dato, etiā q subsit eadē cā, de hoc me refero ad ibi dicta.Juxta hāc gl.format Bart.tres q.vt p eū.C Circa primā adde,q idē decidit Bar.in l.Caio.§. imperator in fi.ff.de ali.z ciba.leg.Bal.Ang. Sali.z alij.in l.j. C.de leg.vbi Bal.notabiliter limitat cum alijs multis concor.

24 hic traditis p Alex.in d.l.j.C †Circa secūdam.q. Bar.hic,z opi.Spe.adde q idē sequunf Bal.z Pau.de Cas.hic Bal.in aut.hoc locū.C.si mulier scdo nup. Pro ista opi.facit rō quam allegat Bar.in cōs. ccxj.inci.qdā sibi filios hr̄des instituit lib. j.vbi dicit,q facilius z cū minori expensa prestat hr̄s alimenta in domo, q extra domū vt docet euidentia facti.z allegat l. iiij.§.inter.ff.de in diē addi.sz Bal. Alb. z alij cōiter tenēt indistincte ɔ̄riū,q q dz habere alimēta,nō cogif stare in domo p tex. in l.libertis libertabusqz.§.fi.de ali.z ciba.lega. z ibi Bar.

a ad hoc etiā no.p illū tex.Ista faciunt,q pater potest cogi alimēta prestare filio extra domū:qr ista no est iusta cā priuari filiū alimētis,ita in terminis decidit Jo.Bap.de S. Seuerino l.frater a fratre.xxx.q.in fi.ff.de condic.indebi.per d.l.libertis, libertabusqz.ff.de adi.z cib.leg. z facit multum cōclusio doc.j. volentium,q alimentandus,siue ex dispositione legis,siue hominis pōt petere alimenta extra domum. z circa hoc dubitat Bar.quid erit de suis operis,si non cogitur stare in domo:distingue,vt hic per eū tu modo dicas,q imo mulier non teneaf operari heredibus,qr si diceremus cōtrarium,videref absurdum:cum mulier effectualiter habeat talia alimenta ex rebus suis,que sunt apud heredes:ergo non videf dicendū q cogatur operari heredibus : ij eam alunt non ex suis rebus , sed ex propria dote ipsius vxoris. confirmo nam qñ quis percipit alimēta ex rebus z volūtate testōris,non tenef operari:ergo, mulier minus debet cogi operari qñ percipif ex rebus suis. Tu responde,q imo non est absurdū cū ipsi heredes alias lucrati fuissent fructus illius anni.Ut fuit conclusum s.conclu dit ergo Bar.z ceteri indistincte q alimētanda pōt habitare seorsum:z extra domum petere sibi alimenta prestari.

Adde Pro hac cōclusione bonū tex.in l cū hi.§.vlti.z ibi Ang.z Raph.ad hoc no.illū tex.ff.de trās.z p illū tex.idē tz Bald.sibi ɔ̄rius.in l.in annalibus.C.de le.Ita cōsuluit Jo.de ana.in cōsi.liiij.inci.visis his q in facto pponū tur.Ange.z Pau.de cas.in l.j.C.de leg.z subdit Raph.Cu.q semp vidit ita in practica cōiter obseruari q lz mulier possit honeste viuere cū hr̄dibus mariti,possit tñ separatim petere

25 alimēta quis rō sit in ɔ̄riū fm eū.†Sed aduerte,qr Bar.format.q.qñ alimēta debenf ex dispositiōe legis.z tñ decidit p d. l.libertis libertabusqz.§.fi.q tex.loquif,qñ alimenta debenf ex dispōne testōris:quo casu nō debenf opere,z tñ Bar.hic querit de operis.Pōdera ergo,z cōiter doc.volūt,q mulier possit petere seorsum alimēta siue debeanf ex dispōne.l.vel ex dispōne testōris, q alimētāda pōt petere alimēta seorsum z non cogif stare in domo,z pp̄terea allegauit illū text.qnimo si testator exp̄sse legaret alimēta in domo,vcz q hr̄des prestēt alimēta in domo nō obstāte hoc,si nō pōt mulier honeste in domo viuere dz seorsū habere alimēta.l.caio. §.imperator.in fi. z ibi Bar.ad hoc no.illū tex.ff.de ali.leg.z Bar.in d.cōsi.ccxj. q inci.qdā instituit sibi filios hr̄des.Bal.in l.j.C.de leg.z in l. in annalibus.in fi.C.e.z in l.si ea.C.de cond.inser.z in aut.hoc locum.C.si scdo mulier nup.z i rub.extra de cohabi.cle.z mu. Ang.in l.Titia.ff.de sol.Pau.de ca.i cōsi.ccclxxxvij.inci.vxor qdā.circa fi.Quis aūt teneaf pbare iustā cām an mulier q iusta cā non pōt venire in domo cū hr̄dibus an hr̄des qd stare possit:dic q ipsa legataria.ita cōcludit Pe.de anc.in cōs.ccliiij.inci.sup primo qsito nō multū isistēdo.Et pp̄terea subdit, q mulier dz bñ esse pparata anq liget cū hr̄dibus ne deficiat sibi aliqd in pbationib9,qr difficile est pbare istā culpā hr̄dū. C Circa tertiā questionē Bar.cū eo tenēt Bald.Ang.Imo. Lud.z Raph.cu.hic aūt tu aduerte,q lz opi.Bar.sit magis cōiter approbata:tñ fundamēta Bar.nō videnf bona.nā primū quidē fundamētū inquantū Bar.arguit de marito ad ei9 hr̄des.Pau.de ca.hic tz ɔ̄ruum:qr maritus lucratur fructus

a C Mulier po. test exigere.Adde Cyn.z doc.in l.vnica.in §.exactio.C.de rei vxo.act.Richar.malum.Specu. titul.qui fil.sint legi.versicul.sed nunquid si vxor. Inno.Jo.And. Car.Ant.de bu. z Abb.in c.salubriter.de vsuris. Pe.de anch.cōsil.cxxxix.inci.in q.que vertitur.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

siue sustineat onera matrimonij siue nõ:qñ nõ stat p eũ nõ sic est
in hẽredibus mariti. Fortius facit ꝯ Bar. nã marit⁹ tenet alere
vxorẽ etiã q̃ hz aliunde bona propria fm Bar.⁊ doc.in l.qd in
vxorẽ.C.de neg.gest.secus est in hẽredibus mariti.vt dt glo.hic ⁊
26 superius firmaui. † Itẽ maritus tenet alere vxorem qñ nullã
a dotẽ hz.l.qd si nulla.ff.de relig.⁊ sum.fu.firmãt doc.in d.l.qd in
vxorẽ.secus est in hẽredibus mariti. Simil'r alia rõ Bar.non vr
bona dũ dicit ꝙ si fruct⁹ dotis nõ sufficiũt hẽdes nõ tenentur
supplere de suo istud non est verũ:imo hẽdes tenẽtur alere fm
facultatẽ dotis, vt est tex.in l.cũ vnus.§.fi.ff.de ali.⁊ cib.lega.
vbi est casus de hoc.facit tex.in l.in insulã.§.fructus.j.eo.ita tz
Pau.de Cast.⁊ Alex.hic post Jac. Bu.in l.vnica.§.libertati-
bus pculdubio.C.de cad.tol.Gl.in ꝟbo ait.in fi. breuitatis cã
27 nõ diuidit. In ea.gl.ad fi.† habes hic gl.⁊ text. ꝙ nõ est absur-
dũ ꝙ qs loquatur de seipso in tertia persona:vñ ex ista glo.no.
Bal. Imo.⁊ Are. hic nõ vitiari laudũ arbitrorũ platũ in ter-
tia psona a seipsis. Idem est in notario:qr nõ refert an idẽ in-
strumentũ semel scribat in prima persona, deinde in tertia.tex.
habes expssum in c.pe.de cõuer.cõiug.⁊ ibi Cano. ad hoc no-
tant illũ text.⁊ Cano.⁊ ibi Abb.in c.qd aũt.de iure pa. Ant.de
Bu.in c.qm ꝯ falsam.de pba.⁊ illũ text.reputat optimum ⁊ ad
hoc meliorẽ de iure. Imo.in c.caius.j.eo. vbi est etiam text. de
hoc.⁊ idẽ Imo.in l.si sic.§.j.ff.de leg.j.illũ etiã tex.ad hoc repu-
tat singularem Bal.in c.j.de forma fidelit.vbi dr per illum tex.
28 quẽ reputat sing.† qd nõ dr notarius variare nec in facto nec
in iure lz hodie conficiat instrm in prima persona ⁊ cras cõfi-
ciat idẽ instrm in tertia. Ita ẽt no. Bal.in c.j.§.si.qui.feu.dare
pñt.facit tex.in l.lecta.in ꝟbo ego Luci⁹ Titius ⁊ ibi Pau.de
29 Cast.⁊ Lud.ad hoc no.ff.si cer.pet.† Adde ꝙ simil'r in sñia iu-
dicis non refert vtrũ sñia ferat in prima an in tertia psona. Ita
dicit Spe.in ti.de sen.§.iuxta.in ver.tal'r. Abb.in c.examinata.
de iudi.ibi tamẽ subdit notabile verbũ, ꝙ qñ reperit sñia in ter
tia persona nõ presumitur lata de rescripti recitatione:⁊ ideo
in dubio psumit nulla qd valde signa. ¶ Similiter non refert
an testator in testõ ponat verba in pma vel i tertia psona. Ita
dt Bar.in l.ij.C.de falsa cã adiec.lega.facit l.qm indignũ.C.de
30 testa.⁊ in l.oẽ verbũ.C.cõia de leg.cum simil. Similiter † vz re-
scriptũ pape,lz rescriptum sit in prima vel tertia persona. Ita
31 Arch.in c.quicũque.circa prin.p illum tex.xvij.q.iiij.† Simil'r
in libello accusatorio non refert an accusator formet libellũ in
prima psona an in tertia.gl.est not.in verb.secretariũ. in l. pen.
C.de accu.quã ad hoc multũ no.Bart.in l.libellorum.circa fi.
principij.ff.de accu. ¶ Gl.mag.in ꝟbo tertia portio.fm Bar.
est ita difficilis sicut aliqua q̃ sit in Infortiato. Pau. de Cast.
diuidit in quinque partes put sunt.v.qõnes. Sed ista gl.facit
simpl'r quatuor in substantia. Primo inquãtũ tex.dt ꝙ in con-
tributione venit quarta pars.gl. dt ꝙ dz venire tertia. Scdo
dt ꝙ tota pẽsio dz cõtribui. Tertio ꝙ nihil dz ꝯtribui. Quar
to q̃rit de vna q. ¶ Diuide in nouẽ partes principales istam
gl. In prima declarat tex. In scda op.ꝯ text. dũ vult ꝙ quarta
portio pensionis veniat in cõtributionẽ.ꝙ imo veniat tertia,
⁊ sic quatuor aurei. In tertia format aliã opp. qr tps locatio-
nis inspicitur qd est ꝯ tex. In quarta format.q. In quinta for-
mat aliã difficilẽ opi. ꝙ sicut potius fruct⁹ vindemie venit in
contributione,ita etiã tota pẽsio ⁊ rñde vt in ea. In sexta ꝯ il-
lã rñsionẽ opp.⁊ tripl'r soluit. In septima pter idẽ ꝯrium po-
nit opi.Jo.⁊ in hoc gl.est valde difficilis ⁊ intricata. In octa-
ua forma.q. In nona ⁊ vltima format aliã op.ꝯ tex. qui vr val
de absurd⁹, ꝙ maritus p vltimo anno habeat partes fructuũ
duorũ annorũ. Scda ibi,sed cur nõ. Tertia ibi,sed oppo.ergo
inspicit. Quarta ibi,sed quare p primo mense. Quinta ibi,itẽ
cur tota merces. Sexta ibi,sz op.qr ⁊ pẽsio vr pcepta fictio iu-
ris. Septima ibi.alij vt Joã. Octaua ibi,item an fine cessione.
Nona ibi,itẽ siue dicas tria. ¶ In eo.gl.ibi.l.mercedes,ista so-
lu.fm Bar.nõ est bona:qr est ꝯ tex,vt ibi p Bar. itẽ si vera es-
set,sequeret, ꝙ nec etiã p tertia parte fieret cõtributio ꝯ istum
text.itẽ est ꝯ versiculũ ex ꝯrio.j.ea.l. ¶ In ea.gl.ibi fit transla-
32 tio ex necessitate.† no.ex tex.isto fm gl.Bart.⁊ oẽs, ꝙ vbi fun-
dus transfert ad aliquẽ ex necessitate,ille tenet stare locationi
facte p authorẽ. Si aũt translatio fiat ex voluntate,singularis
successor nõ tenet stare locationi facte p authorẽ.l.emptorem,
C.de loca.de ista nõ pono hic : qr est materia.l. si filiofamilias.
§.si vir in qnquẽniũ.j.e.l.emptor.C.loca. Tu aũt considera di
ligẽtius istã gl.qr Bar. ⁊ doc.in d.l.filiofamilias, remittunt se
ad istã gl.ad cognoscendum q dicant necessarij,vel voluntarij
33 successores.† nã dt ibi Bar.⁊ doc. ꝙ qñ qs cogit de necessita-
te transferre in aliquẽ, ille dr necessari⁹ successor,vt est hic sol.
matri.maritus cogit transferre fundũ in vxorẽ. Cũ aũt aliquis
non cogat ex necessitate trãsferre,sz ex voluntate,vt est in em-
ptione ⁊ vẽditione,ille dr volũtari⁹ successor. Et sic põdera ꝙ

a ¶ Tenet. Adde Inn.in c.per vestras.de do.iter vi.⁊ vxo. Ab.in c.ex literis,de diuort.

successor necessarius dr habito respectu eius a quo trãsfert,nõ
aũt eius in quẽ trãsfert. Sz caue. qr gl.dat istã doctrinã p tex.
in l.in vẽditione.§.j.ff.de bo.aut.iud.pos.q tex.nõ vr pbare istã
doctrinã gl.nã iõ ibi cẽset stare colono nõ qr sit ibi translatio
necessaria,vt psupponit, sz qr ibi nõ succedit in plenũ ius , ibi
eñ ille creditor solũ missus est in possessionẽ cã custodie , ⁊ sic
34 tñ ex primo decreto.† Sz habem⁹ ꝙ qñ qs nõ succedit in ple
nũ ius,sz in tenutã tñ ille non põt expellere colonũ. ⁊ sic tenet
stare colono cũ nõ habeat plenũ ius.ita Bar.ꝯ cõiter scribẽ-
tes p tex.i d.l.si filiofamilias.§.si vir i qnquẽniũ.tñ Imo.⁊ An
ge.in d.l.in vẽditione.§.j.dicunt posse teneri.ꝙ in illo tex.fit q̃-
dã translatio necessaria p l.fi.ff. de sepa. bon. Primũ tñ cõiter
tenet,⁊ hoc modo gl.nõ bñ se fundaret.⁊ retẽta illa rõne Bar.
qd in d.l.in vẽditione.§.iõ cogat stare colono : qr nõ succedit
in plenũ ius,sequit ergo, ꝙ creditor missus in possessionẽ ex se
cũdo decreto:qr ille succedit in plenũ ius non tenet stare colo-
no,ꝯrũ in terminis no.idẽ Bar.in d.l.in vẽditiõe.§.j. vbi not.
ꝙ creditor missus in possessionẽ ex scdo decreto tenet stare lo-
catiõi,⁊ sequit Alex in d.§.si vir in qnquẽniũ. vbi dicit ꝙ nũq̃
reperit in terminis tactũ nisi a Bar.ibi. Tu cõsidera ꝙ Bar.
nõ bñ no.qr tex.in d.l.in vẽditione.§.j.nõ loquit in misso in pos
sessionẽ ex secũdo decreto, sz ex primo. Ego anno pterito vidi
in ista ciuitate Papie cõtrouersiã inter aliquos celebres ad-
uocatos. Creditor authoritate iudicis habuit insolutũ posses
sionẽ debitoris sui.iste creditor volebat expellere colonũ. fuit
indubitatũ nunqd teneret stare colono id est locationi. Alle-
35 gabat Bar.in ꝯrĩũ. Difficultas erat † nunqd diceret successor
voluntari⁹ vel necessari⁹,si erat volũtari⁹,nõ cogit stare,si ne-
cessarius teneat stare.aliq dicebãt ꝙ erat volũtarius: qr totũ
istud fuit factũ sua volũtate. Aliq dicebãt ꝙ erat successor ne-
cessarius:qr nõ attẽdim⁹ psonã creditoris sz debitoris a quo
inuito transfert per iudicem. gl. est hic peregrina sed breuiter
ego allegaui Bal. in terminis ab alio nõ allegatũ in c. qm fre-
quenter.§.fi.in fin.vt lit.nõ cõtest.vbi Bal.tradit istam regulã
quã reputat mẽti tenendã, ꝙ oĩs ille. q succedit p sñiam iudi-
cis tenet stare colono vel inqlino.nisi locatio esset facta i frau-
dẽ:eo qr trãslatio facta p iudicẽ cẽset necessaria ⁊ sic cõcordat
cũ illa decisione Bart.in d.l.in vẽditione.§.j.de quo ipse men-
tionẽ fecit.no.ergo ad predicta istã gl.quã Bar.⁊ Imo. repu-
36 tãt singularẽ. ¶ † Limita ista doctrinã gl. qñ publicant bona
alicui⁹ in fiscũ.lz eñ ista cõfiscatio sit alienatio necessaria , vt
pz,qr fit inuito,tñ fisc⁹ nõ tenet stare locationi facte a ꝯfisca-
to.tex.est valde no.i l.si fundus.in prin.cũ gl.j.ff.loca.quẽ text.
valde no.Bal.hic p limitatione hui⁹ gl.nisi fiscus vniuersal'r
succederet,vt hic p eũ. Et sic põdera ꝙ fiscus nõ seruat i hoc
regulã iuris. Hinc est ꝙ ecõtra singularis successor fisci bñ te
net stare colono.tex.in l.fi.§.fi.ff.de iure fis.per quẽ tex.ita not.
Bal.⁊ alij in d.§.si vir in qnquẽniũ.⁊ Bar.in l.cognonimus.p
illũ tex.C.de mãci.⁊ colo.patri.lib.xj. Ista tñ sol.gl.nõ est bona
ad ꝯrĩũ:qr ea attẽta.sequeret ꝙ marito nihil deberet ꝯtribui
ex pẽsione.⁊ tñ est ꝯ istũ tex. Simil'r tertia sol.gl.nõ est vera:qr
cũ pensio nõ debeat solui nisi in fine anni:ergo aũ nihil eẽt de-
bitũ de pensione:ergo nihil deberet contribui.tñ tex.vult, qd
cõtribuat quarta portio.apparet ergo. ꝙ oẽs iste tres sol.gl.
non sunt vere.⁊ sic pz ꝯrĩũ.qr q actionẽ hz,ipsam rẽ habere vr.
Pro sol.ergo Jo.q fuit gl.Cremonẽsis ponit aliã solutionez.
Uenio ad septimã partẽ istius gl.ibi alij vt Jo.⁊ p inductiõe
inuenũ debẽt aduertere iuuenes. ꝙ tres prime sol.date ad ꝯ-
rĩũ non sunt bone:iõ ipse Jo.dat aliã sol.⁊ fatet ꝯrĩũ,vt per gl.
ꝙ imo tota rñ.debẽt cõtribui cõputãdo vt ipse cõputat. Ista
opi.Jo.omissis argumẽtis confundit ineuitabiliter p istũ tex.
reputat iniquũ ⁊ absurdũ. ꝙ cõtribuant tota vindemia ⁊ to-
ta merces marito,⁊ tñ fm opi.Jo.fieret cõtributio de tota vi
demia,⁊ de tota pensione,⁊ sic ista esset de directo ꝯ istum tex.
Rñde ergo ad ꝯrĩũ gl.pus facit Bar.qui dicit ꝙ in ista mate-
ria solũ tractat de fructib⁹ diuidẽdis pceptis a viro.itẽ colo
nus a principio tenet ad totã pensionẽ.l.si a colono.ff.de fide
ius.⁊ distingue vt hic p eum. ¶ Pro clara intelligentia decla
37 rãdo clarius ex doc.Bar.⁊ medulla † debes scire pensionẽ lo
cationis deberi,⁊ illud debere considerari tripliciter, vno mo
do quo ad natiuitatem obligationis.⁊ actionis,⁊ tũc facto ꝯ-
tu locationis a principio in ipso instanti statim est orta tota
obligatio ⁊ actio ad totã pẽsionẽ totius tpis.ad hoc allegat
Bar.tex.in l.si a colono.ff.de fideius.p ꝯñs tota pensio debet
a principio facte locationis.l.sz addes.§.si qs cũ in annum.⁊
ibi no.Bar.ff.loc.⁊ tex.in l.si seru⁹ cõis Meuij.§.fi.⁊ ibi bart.
no.ff.de stip.seruo.⁊ rõ est,cũ locatio fiat solo consensu,statim
pducit actionẽ iurisgen.in prin.ff.de pac.adeo a principio sta-
tim est orta actio ad totã mercedem,tñ si statim ageret,obsta
ret exceptio per regulam.l.j.in fin.tr.qñ di.vsu.lega.ced.⁊ l.ce-
dere

38 dere die.ff.de ver.sig.¶ † Scdo mō pōt cōsiderari pēsionem
deberi quo ad exactionē,vt possit effectualr exigi ⁊ hoc respe
ctu pēsio nō dr effectualr deberi nisi in fine locationis.ita no.
gl.⁊ doc.in l.ede.C.loc.Bal.⁊ Imo.hic late.¶ Istā cōclusio-
nē pbo dupl'r.primo viua rōne,nā locator tenet pstare patien
tiā.tex.est in l.ex cōducto.in prin.⁊ in l.si fund⁹.ff.loca.ergo si
nō pstitit integrā patiētiā ꝓ toto tpe locationis cū patientia
q̄ est facti,sit qd indiuiduū:ergo nō dr impleuisse ꝓ parte suā, ꝓ
q̄ nō dr posse effectualr agere.Et si diceres pone,ꝙ locator
pstitit patiētiā ꝓ tribus mēsibus, ideo hz posse agere ꝓ trib⁹
mēsibus,habes in ɔ̄rium tex.in l.Julianus.§.offerri.ff.de act.
emp.inducēdo vt nūc induxi,vbi nō sufficit implementū par-
tis rei,ad hoc ꝙ possit agere ad partē.qua rōne ergo nō suffi-
cit implementū ꝓ parte rei,eadē rōne nō sufficit implemētū ꝓ
parte tpis arguēdo de re ad tps.l.miles,ita heredē.in prin.ff.
de test.mi.Stat ergo ꝑ viuas rōnes,scda cōclu.ꝙ pēsio nō de
beat̄ in effectu quo ad exactionē nisi elapso toto tpe locatio-
nis.Cōfirmat̄ ꝑ illud ꝙ vult Bar.in l.habitationis.ff.de vsuf.
leg.vbi vult Bar.ꝙ si testator legat alicui pēsionē pro vna do
mo istud legatū nō debet̄ nisi in fine anni:qꝛ pēsio dz in fine an
39 ni solui effectualr.¶ † Tertio modo debes cōsiderare pēsionē
deberi iuris intellectu,⁊ tūc ad terminos nostros dt Bart.ꝙ
ex quo maritus q locauit fundū dotalē passus est colonū frui
ꝓ illa pte anni qua durauit mr̄imoniū,⁊ fundus ad virū pti-
nuit.certe iuris intellectu ꝓ illa pte tpis pēsio spectat ad ma-
ritū:iō venit in cōtributionē.tex.est hic.ꝓ alia vero parte anni
quo fund⁹ ptinuit ad mulierē ipsi mulieri actualiter iuris itel
lectu debet̄ pēsio:ipsa eñ mulier est, q̄ implet ꝓ residuo tpis,
hoc est patiētiā pstat:hoc ē patit̄ frui colonū quare ꝓ residuo
illi⁹ tpis pēsio debet̄ mulieri,⁊ nō marito:iō non venit in con-
tributionē.⁊ ex hoc dt Bar.bn̄ no.ꝙ ex quo ꝙ hoc debet̄ ma-
rito venit in cōtributionē nō aūt illd ꝙ debet̄ mulieri. ¶ Nūc
in forma ad ɔ̄riū difficultatū in gl.ꝙ q hz actionē cēset̄ habe-
re rē.l.q actionē.ff.de reg.iu.rndeo verū esse qñ hz actionē cū
exactionis effectu ita ꝓprie loquit̄ ille tex.sz in ista l.maritus.
nō hz exactionē effectualē ad totā pēsionē:cū iuris intellectu
nō debeat̄ sibi nisi ꝓ tpe quo ipse impleuit,⁊ consequēter patiē
tiā pstitit ꝓ aliis mēsibus,nec vere pcepit nec iuris itellectu,
iō tota pēsio nō venit in cōtributione,sz bn̄ vere pcepit totam
vindemiā.Itē ⁊ iuris intellectu pcipit mercedē ꝓ trib⁹ mēsi-
bus:qꝛ ꝓ tpe quo ad eū spectauit,impleuit:nō tota vindemia,
⁊ pēsio ꝓ tribus mēsibus venit in cōtributionē.ita ꝓprie log-
tur ista l.⁊ hoc est ꝙ voluit dicere Bart.lz breuius ⁊ obscure.
40 ¶ In ea.gl.ibi itē an sine cessione.† no.diligēter ex ista pte gl.
ꝙ lz mulier dicat̄ successor necessarius,tn̄ actio ex locatiōe ma
riti nō trāsit in mulierē sine cessione mariti ꝑ gnalitatē.l.j.C.ꝑ
q̄s pso.nob̄ acq.vbi ē regula,ꝙ ꝑ liberā psonā nō acqrit̄ al-
teri sine cessione:ergo nec mulieri sine cessione:⁊ hoc no.qꝛ est
41 magna ampliatio ad illā regulā.¶ Limitat Bar.vbi marit⁹
est absens,vel nō reperiret̄,tūc trāsit in mulierē sine cessione ꝑ
tex.singularē.l.j.C.de act.⁊ obl.Adde optimū simile in l.sanci-
mus.§.fi.C.ad Treb.Sed aduerte lz doc.trāseant cū cōclusio
ne gl.tn̄ Bal.in c.j.an agnatus vel filius faciēs mētionem de
42 ista gl.tz ɔ̄riū,⁊ mouet ista rōne:|nā qñ fructus adiudicant̄ ꝑ
sniam legis,vel qꝛ lex diuidit non est cessio hominis necessa-
ria.eo qꝛ snia.l.lz vim scdi decreti ꝙ vim cessionis.l.j.⁊ ij.C.de
pro.pig.itē vt euitet̄ circuitus.l.dn̄s testō.ff.de cōd.inde.⁊ ista
opi.Bar.posset disputatiue defendi:tn̄ Bal.non bn̄ pbat as-
sumptū suum.¶ In ea.gl.in fi.cum hac gl.transeunt doc.tn̄ ɔ̄
istā gl.obstat difficultas,quam reseruo dicendā extra gl.⁊ doc.
Extra istā gl.format Bar.vnā opp.nam si fundus nō esset lo-
catus,nō posset petere contributionē fructuum.rndet Bart.
vt ꝑ eū hic,⁊ infert Bar.vt ꝑ eum.¶ Hio.qꝛ magna limitatio
ad istū tex.⁊ si diceres ꝙ ꝓprie tex.loquit̄ qñ locatio fuit facta
ꝓ quātitate pecunie cū tex.dicat ita vt ex eā pecunia cōtribu-
tio fiat.Habes aduertere ꝙ terminus pecunia,nō stat ꝓ q̄ti-
tate,⁊ sic stricte pꝫ,qꝛ sub illo termino pecunia,venit ⁊ vinde-
mia ⁊ merces:ergo nō capit̄ pecunia ꝓ quātitate.Cū ista limi
tatione Bar.transeunt simpl'r Ang.Pau.de ca.⁊ Raph.cu.
hic.Sz Jo.de Imo.Lu.⁊ Alex.audacter reprehēdūt istā limi
tationē Bar.⁊ dicūt ꝙ est ɔ̄ gnalitatē istius tex.qꝛ loquit̄ siue
43 fuerit facta pro fructibus vel quantitate pecunie.¶ † Scdo
mouet̄:qꝛ spes conditionis obligationis pōt deduci in ɔ̄ctuz,
ergo ⁊ in contributionē.l.specie.C. de dona.l.si iactū retis.ff.
de ac.emp.¶ Tertio ⁊ subtilius ɔ̄ Bar.arguit Alex.nam iste
tex.non cōsiderat acquisitā pēsionē quo ad natiuitatē actio-
nis,⁊ obligationis nā statim a principio obligatio ⁊ actio est
nata ad totam pensionē.l.si a colono.ff.de fideius.ergo tota cō
tribueret̄ contra tex.Nā etiam cōsiderat tex.pensionē quo ad
exactionē:qꝛ isto casu nihil deberet cōtribui:qꝛ nihil effectua-
liter pōt exigi,nisi in fine anni,vt s̄.dixi.⁊ Bar.sentiens obie-
ctū rndet ꝙ tex.in ista l.cōsiderat pēsionē deberi iuris mini-
sterio,⁊ istud est necessariū.vñ fm Alex.nō reperit̄ in iure qd
pēsio cōsistens in fructibus nascituris,nō ita cēset̄ iuris itel-
lectu acquisita ꝓ tpe preterito sicut qñ pēsio cōsistit in quāti-
tate pecunie ꝑ gnalitatē istius l.¶ Teneo limitationē Bar.
⁊ si cōsideres fundamētū Bar.ista argumēta nihil pēnit⁹ ob-
stant:nā dt Barto.respectu isto pēsionē deberi iuris intelle-
ctu nō aūt quo ad exactionē,fateor hoc.Et dū dicit Alex.qua
re pēsio cōsistit in fructibus nascituris pro tpe preterito non
dicat̄ deberi iuris intellectu si pēsio cōstaret in q̄titate,nā di-
co,ꝙ Bar.nō potuisset melius rndere:qꝛ dicit Bar.qñ pensio
consistit in fructibus nascituris ex fundo locationi inest cōdi
tio,vcz,si fructus nascant̄.ista ergo cōditio tacita impedit ne
iuris mysterio dicant̄ cedere dies.l.cedere diē.ff.de ver.sig.sed
si cōsistit in q̄titate pensio,hic nō est aliqua cōditio nec taci-
ta nec expssa,sz solū dies ⁊ dies bene impedit actualē exactio
44 nē:q tn̄ nō impedit,qn iterim cedat ⁊ in effectu debeat̄.† Nec
obstat aliud,ꝙ spes cōditionalis pōt deduci in ɔ̄ctū,rndet̄ ꝙ
istud est verū,vbi nō requirit̄ ꝙ illud sit debitum de pn̄ti vere
aut saltē iuris intellectu. Sed cōditio tacita impedit ne vere
aut iuris intellectu debeat̄.⁊ ita ꝑ fundamentū.Bar.rndēdo
ad illud dictum teneo eius limitationē.¶ Gl.in ꝟbo ex ɔ̄rio,
diuidit̄ in duas ptes principales.In prima taciti ɔ̄rij timore
declarat tex.In scda op.ɔ̄ tex.⁊ ꝑ eius so.refert quatuor opi.
Scda ibi.sz male vr̄.que pn̄t subdiuidi i quatuor,pꝫ gl.ponit
quatuor opi.¶ Circa istā gl.dicit Bar.se ponere vnā limita-
tionē ad hūc tex.q̄ tn̄ credo esse de dubitabili: vt ꝑ eū.¶ Gl.
in verbo debebat̄.diuidit̄ in tres.In prima declarat tex.In se
cūda remouet vnū ɔ̄trium.In tertia remouet aliud.Scda ibi.
Itē aliter distinguit̄.Tertia ibi ⁊ i vsuf.In ea.gl.ibi vt ī.de iu
re fis.l.fi.habes ex gl.ꝙ distinctio legis nostre nō hz locum in
fundo prius locato ⁊ postea alteri vēdito:qꝛ emptor indistin
cte dz habere totā mercedis pensionem nō attento quot mē-
ses de locatione precesserūt,rō est fm Bar.⁊ doc.qꝛ venditio
fit ex volūtate,sed restitutio fundi dotalis fit in mulierē ex ne-
cessitate.vñ lex magis subuenit facienti actū ex necessitate q̄
ex volūtate.l.si fideiussor.§.si necessaria.ff.q satisd.cog.Tu dic
melius,ꝙ in venditore presumitur ꝙ chariori pretio vendide
ret propter fructus.l.si ꝙ ex pamphila.ff.de leg.ij.l.Julianus.
§.si fructib⁹.ff.de ac.em.nō mirū si emptor hz fruct⁹ indistin-
cte.Sz tu aduerte,ꝙ gl.⁊ doc.hic fundant̄ i tex.l.fi.§.fi.ff.de iu
re fis.lex illa inepte allegat̄ ad ꝓpositū.nā loquit̄ i casu in quo
emptor ⁊ sic singularis successor cogat̄ stare locatiōi: qꝛ emit
a fisco,vt dixi in pcedēti lectiōe.cū ergo grauet̄ i hoc emptor,
pot dici.ꝙ alleuiet̄ vt idistincte fruct⁹ ad eū spectēt.sz qñ em- a
ptor emisset ab alio,quam a fisco,nō tenet̄ stare locatiōi.l.em-
ptorē.C.loc.⁊ si nō essem⁹ i casu d.l.fi.imo arguēdo a spāli,pos
semus retorquere illū tex.ɔ̄ doc.⁊ gl.In fi.gl.rō diuersitatis in
ter mulierē.⁊ vsufructuarium est,de q̄ s̄.dixi.⁊ dic vt ꝑ Bar.q
a induxit ad q.de canonico decedēte[a] ꝙ si idē ꝙ in viro, de qua
qōne videte gl.in c.psenti.de off.or.in vj.gl.⁊ Cano i c.fi.de pe-
cu.cle.gl.i l.ij.C.de anno.ciuili.li.xj.¶ Gl.in ꝟbo itē si messes.
ꝓ intelligētia istius ꝟsiculi habetis pmittere,ꝙ iste ꝟ.leget̄ in
ista gl.⁊ seq.altero de trib⁹ modis,vno mō in ista gl.Alio mō
45 in scda gl.tertio in tertia gl.Ex primo intellectu no.qd si fun-
dus datus in dotē sit pductiu⁹ duplicis fruct⁹,tn̄ iudicat̄ ꝓ
fructibus vnius anni.Cōtra istū primū intellectū vident̄ vige
re ꝟba textus ibi pecuniā messiū in cōparatione veniet cū spe
future vindemie,⁊ sic vult tex.ꝙ bn̄ messis fructus q̄ erat loca
ta ꝓ pecunia,sz nō fructus vindemie,propter istud ɔ̄riū facta
est gl.j.in verbo vindemie.q̄ dat aliū intellectū.⁊ intelligit istū
tex.ꝙ fundus respectu messis erat locatus ꝓ pecunia, sz q̄tū
ad vindemiā erat facta locatio ad partē vindemie,⁊ sic vinde
mia erat quota pecunie,tn̄ ita intelligēdo vr̄ aliqualiter viola
ri litera,ideo Bar.non tz istū intellectū.¶ Tertio modo legit
gl.ij.mulier ante mr̄imoniū ɔ̄ctū locauit fundū,⁊ prius pcepit b
totā pensionē illius anni.decidit tex.ꝙ marit⁹ isto casu dz ha-
bere de fructibus sequētis anni.Sed si mulier nō pcepisset de
pēsione,tūc pensio deberet contribui cū marito pondera qd
fm istū intellectū sequit̄ optime ꝟ.apparet igit̄,⁊ pōdera ꝙ il
le ver.apparet,nō pōt legi cōtinuatiue.cū ver.itē si messes.ni-
si fm istū intellectū.Et dicūt Jo.de Imo.⁊ Are.hic,ꝙ iste tex.
46 fm istū intellectu nō est alibi in iure.Ex isto intellectu no.fm
Bar.⁊ diligēter vt ipse dt ꝙ ad maritum spectant fructus vl
terioris anni qñ mulier prius pcepisset.An istud sit verū,re-
mitto ad Alex.qui refert oēs circa hoc:post ea Bart.format
vnam op.de ver.ita qz.s̄.eo.respōde vt hic ꝑ eum.¶ Tu autē
47 no.ex isto intellectu aliud † quod est notabilius,quod vbi an-
b nus solanus est sterilis[b] ⁊ talis sterilitas processit facto mulie-

a ¶ De canonico decedēte. Adde gl.fi.in c.cū olī.de rerū ꝑmu.gl.j.⁊ ibi Abb.in c.ex literis.de ꝓb.gl.fi.in c.quā sit de elec.li.vj.gl.in ꝟbo. ꝓprietatē in c.duo sunt genera.xij.q.j.Ab.in repe.§.quo.in c.extirpande.de preb.Abb.in c.cām que.de ꝟb.sig.Abb.c.possessiones.de reb.eccl.nō alie.Ab.in c.nouum genus.de deci.

b ¶ Est sterilis. Adde an habēs soluere pēsionē si patit̄ sterilitatem in vno anno ⁊ i seq.anno abūdaret an pōt peti ꝙ soluat pēsionē pro anno precedēti.vide per Pau.de ca.cōsi.liij.inci.qꝛ exceptio.

ris anni,sec⁹ est qñ sterilitas pcessit a casu,tūc noceret sterilitas marito sicut eḡ ei pdeit,si ann⁹ est fertilior, vt dixit gloss. ma.in fi. Licet doc.teneāt istū intellectū gl.ꝛ alios intellectus q possint pcedere,tñ male adaptant ad tex.vt nūc ostendam, vñ reperio ꝙ Raph.cu.in vtraqꝫ lec.ponit quartū intellectū q cōuenit,ꝛ applaudet magis lr̄e,ꝙ maritus locauit fundū p trib⁹ annis ꝙ pacto apposito in locatiōe p pmo anno messis esset coloni,ꝛ vindemia esset cōis,in aliis vero duobus annis sequētibus ꝙ oēs fruct⁹ essent mariti,p q̄ decidit tex.ꝙ si primo anno dissoluat mr̄imoniū cōsiderat messis respectu futuri anni,ꝛ illo mō venit in cōtributionē.ad hoc dt bene facere qd no.Bar.in §.qd in anno.j.e.l.vbi dt Bart.ꝙ si in duobus annis pcipiunt fruct⁹ reputant anni vni⁹:sꝫ attēde ꝙ nec iste intellect⁹ caret diuinatiōe,vcꝫ ꝙ locatio esset facta pro trib⁹ annis,ꝛ p scdo ꝛ tertio anno oēs fruct⁹ essent mariti.hoc nō dt tex. ¶ Jdeo ego quinto loco clari⁹ intelligo istū versi.sine diuinatione,ꝙ marit⁹ locauit fundū dotalē,ex quo pcipiunt messis ꝛ vindemia pacto apposito i locatiōe,ꝙ vno anno messis spectet ad colonū,vindemia ṽo sit cōis.alio ṽo anno messis spectet marito,pone ꝙ dissoluat mr̄imoniū eo anno,quo messis spectat ad colonū ex pacto,anteq̄ veniret tp̄s vindemie,certe pecunia in cōputationē messiū venit cuꝫ spe future vindemie,hoc est,dicere pecunia p illo anno venit in cōtributione fm estimationē messis spectātis colono ꝛ simil'r contribuetur spes future vindemie,ꝛ iste vr̄ mihi clarior intellectus
48 isti⁹ lr̄e. ¶ †Extra gl.p cōplemēto isti⁹ principij sit pma difficultas quare in hoc tex.veniat in cōtributionē pēsio pro tribus mēsib⁹ solū nō p toto anno,ꝛ tñ statim orta actio.Bar. ꝛ doc.dicūt ꝙ heri declaraui,ꝙ ideo est:qꝛ iuris itellectu pro trib⁹ mēsib⁹ cēset debita marito q p̄stitit patiētiā p illis tribus mēsib⁹,qbus durauit mr̄imoniū p aliis vero mēsib⁹ spectat ad mulierē:qꝛ mulier p̄stat patiētiam.istā doc.impugnat
49 subtil'r Raph.cu.,nā fm eū ista doctrina pcederet in predio vrbano dato in dotē,ꝛ sic in domo:qꝛ in domo locata tñ commodi affert patiētia p̄stita p pte tp̄is respectu illi⁹ tp̄is q̄tū patiētia p̄stita toto anno respectu illi⁹ anni,sꝫ in fundo rustico de quo loquit iste tex.parū pdest cōductori patiētia mariti in tribus primis mēsib⁹ hyemalib⁹ p̄stita si postea tp̄e messium,ꝛ vindemiarū pcipiēdarū mulier nō p̄staret patientiā, ꝛ sic patiētia p̄stita a marito p trib⁹ p̄teritis mēsib⁹ nō affert tā vtilitatē,vñ nō p̄t dici iuris itellectu maritū implesse, quod illa sua patiētia i illo tp̄e est sine vtilitate.in pdijs em̄ rusticis inspicimus tp̄s colligēdorū fructuū, quorū respectu debetur pēsio.l.defuncta.ff.de vsufr.ꝛ l.si vsusfructuarius messem.ff.q. mo.vsusfr.amit. istā etiā differentiā inter pdiū vrbanū[a] ꝛ rusticum facit Jmo.hic ad aliud ppositū.facit tex.in l.itē querit.§. q impleto.ff.loca.Et p istud subtile fundamētum dt Rap.cu. ꝙ confundit doc.Bar.ꝛ difficultas gl.remanet insoluta, ꝛ relinquit cogitandū. ¶ Ego huic difficultati rñdeo,in forma,ꝙ etiā in fundo rustico patiētia p̄stita a marito in primis tribus mēsibus hyemalib⁹ facit vt maritus dicat implesse:qꝛ p aliis seq.mēsibus vsqꝫ ad tp̄s fructuū colligēdorū mulier tenet ita re locatiōi.alias effectual'r tenet marito ad interesse.l.si filiofamilias.§.si vir in qnquēniū.j.eo.ꝛ sic prima patiētia trahit scdam.ꝛ sic scda nō succeait,tenetur ad interesse,ꝛ nihil aliud debet cōductori nisi iteresse,qñ patiētia nō p̄stat.l.ex cōducto.in prin.ꝛ l.si fundus.ff.loc.pma ergo patiētia causat scdaꝫ, ꝛ hoc respectu dr vtiliter ipleuisse p rata sui tp̄is, vt declarat Bar.ꝛ credo,ꝙ ista sit ṽitas. ¶ Ultima difficultas,nā est absurdū ꝙ p vno anno marit⁹ habeat itegros fructus duorum annorū,ꝛ ideo gl.magna in fi.dt ꝙ pōt esse vnus annus fertilior:ego do tibi casuꝫ in quo semp dubitaui,ꝛ militat istd absurdū.ꝛ Pau.hic sensit.ꝛ Raph.cu.Jtē pone mulier dedit in dotē fundū plenū vindemia,vt est casus hic,marit⁹ pcepit totā vindemiā.postea locauit fundū p xij.mēsibus,pone ꝙ mr̄imoniū durauit xij.mēsibus vltra primū mēsem,ꝛ sic xiij.clarū est ꝙ hꝫ integrā vindemiā inchoādo annū a tp̄e mr̄imonij vt est tex.hic.ꝛ qñ mr̄imoniū durat integro anno hꝫ itegros fructus,sil'r dꝫ integrā pēsionē aut saltē p x.mēsibus,ergo hꝫ integros fruct⁹ duorū annorū.Nec potes dicere ꝙ est ann⁹ fertilior ex quo est xiij.mēsiū.Adde ꝙ semp dubitaui circa hunc tex.nā hic,ꝙ mulier dederit fundū plenū fructib⁹ illi fructus cēsebunt vt fruct⁹,nō aūt vt pars fundi vel dotis.sꝫ ꝯ hoc fa
50 cit tex.in l.fi.q in frau.cre.in §.fruct⁹.†vbi dr ꝙ qñ fund⁹ alienat plen⁹ fructib⁹,tūc illi fruct⁹ cēsent ps rei,ꝛ non vt fruct⁹. Ad idē etiā facit tex.in l.Julian⁹.§.si fructib⁹.ff.de ac.empt.ꝛ sunt verba Pau.de ca.in d.l.Julianus.§.ex vēdito.ꝛ in d.§.si fructibus.ꝛ tex.in l.fructus pēdētes.ff.de rei vend.cogita.
1 ☞ Mulieri agēti ad fruct⁹ dotis restituēdos pōt p maritū opponi cōpensatio de rebus amotis,aut p maritum donatis.
2 Specie ad quantitatē vel quantitatis ad quantitatē diuerse materie fit compensatio.
3 Fructus dotis non sunt proprie dos.
4 Quod iuris est statutū in principali intelligit statutum in fructibus ꝛ accessorijs.
5 Si fructus extarēt non admittitur cōpensatio de quantitate pecunie ad quantitatem fructuum.
6 Consumptis fructibus debetur eorum estimatio.

1 **Ob donationes.** †No.ꝙ mulieri agenti ad fruct⁹ dotis restituēdos pōt p maritū opponi cōpēsatio de reb⁹ amotis, aut p eū mulieri p maritū donatis. Limita fm mo.ꝛ Bal.hic,nisi maritus legasset dotē,aut fruct⁹ vxori restituēdos:qꝛ titul⁹ legati excludit cōpēsationē,ꝛ hoc vt legatū operet vltra ius cōe.gl.est in l.si nō designata.cū ṽbo numerate.C.de fal.cā adie.le.q̄ ad
2 hqc reputat esse mirabilē Bald.ibi. ¶ †Scdo no.hic videri casum ꝙ speciei ad quātitatē vel q̄titatis ad quātitatē diuerse materie fit cōpēsatio.Primū pbat intelligēdo ꝙ res amote vel donate essent in spē,si ṽo cōstebāt in q̄titate pecunie,tūc probat fm de q̄titate fructuū ad quātitatē pecunie fiebat cōpēsatio. ¶ Gl.i ṽbo cōpēsationes.diuidit i tres ptes.Jn prima format vnā opp.Jn scda aliam.in tertia alle.cōcor. Scda ibi,sꝫ adhuc.Tertia ibi sic.C.de cōpē. ¶ Jn ea gl.ibi est dos, cui fauor exhibet,p clara intelligētia isti⁹ difficilis ꝯrij.tex.dt opponi cōpēsationē de reb⁹ amotis vel donatis.text.in §.sed nec ob res.dt ꝯriū.gl.rñdet vt in ea.Jā cōclusionē gl.cōfirmat
3 Bar.†ꝙ fruct⁹ dotis nō sunt pprie dos,nec vere vt p eū hic. Sꝫ cōsidera.ꝙ tex.alle.i gl.loquit de ipsis rebus dotalibus, q nō pñt retineri pp res amotas,ꝛ sic nō loquit de ipsa vniuersitate iuris,sꝫ loquunt de reb⁹ datis i dotē.solutio ergo prime gl.q̄ tꝫ Jmo.Lu.Ro.Pau.Cu.ꝛ Alex.hic ꝙ lex bñ fauet rei date in dotē,vt p Alex.hic.ꝛ rñde ꝙ pp res donatas vel amotas nō pñt retineri res date in dotē.ita loquit ꝯriū,bñ pñt retineri fructus dotis,ꝛ ꝯ tales bñ pōt opponi cōpēsatio ita loquit tex.hic.Sed aduerte lꝫ ista videat verissima solu.tñ nō p̄t sustineri:qꝛ fruct⁹ sunt augmētū dotis.l.si marito.§.fi.j.eo.ergo illud qd statuit in dote intelligit statutū ꝛ in eius augmēto l.etiā.ꝛ ibi no.Bald.C.de iu.dot.l.inter socerū.§.cū inter.ff.de pac.do.in fi.Cōfirmat p tex.in l.iij.§.sed ꝛ si qd.ꝛ ibi Bal.valde no.ff.de neg.ge.vbi est tex.formalis†ꝙ iuris statutū est in
4 principali intelligit statutū in fructibus ꝛ accessorijs.Preter ea ex quo fruct⁹ augēt dotē nō dicunt accessorij ad dotē,imo dicunt formal'r ipa dos,ex quo dos est qd vniuersale recipiēs augmētū,ꝛ diminutionē.Bal.volēs euitare istā difficultatē, rñdet,ꝙ fructus pcepti ante mr̄imoniū bñ dicunt esse dotis, ꝛ augēt dotē.l.si añ.§.e.l.dotis fructus.i prin.ff.de iure do.sec⁹ est in fructibus pceptis post solutū mr̄imoniū.tex.est hic.Rō diuersitatis est:qꝛ postq̄ fructus pcepti sunt añ mr̄imonium, sequit postea mr̄imoniū cōfirmans illos,merito cēset dos,sed si post solutū mr̄imoniū sunt pcepti,cum cessat cā cōfirmans, p ꝯns nō pōt dici dos.Jstā differentiā sequunt Ang.ꝛ Rap. cu.hic:sꝫ est tex.ꝯ istā differentiā.in l.si marito.§.fi.de fun.do,q tex.loquit in fructib⁹ pceptis post matrimoniū.ꝛ ita illū text. no.Pau.de ca.ꝛ Mo.Aliā sol.ponūt Jac.de are.Alb.Bald. hic:ꝛ sequunt Pau.de ca.ꝛ Raph.cu.hic,ꝙ iste tex.loquit qñ maritus agebat ad res donatas vel amotas ꝛ mulier opponebat sibi fructibus pceptis post solutū matrimoniū.Jta loquitur tex.hic.Si aūt mulier ageret ad dotem,vel ad fructus, nō posset opponi cōpēsatio.ita loquit ꝯriū.Jsta sol.nō est bona: qꝛ est tex.in ꝯriū.in l.si filiofa.§.j.in prin.vbi Bar.no.j.e.nā qd in dote nō habeat locū cōpēsatio,obtinet fauor mulieris,ꝛ iō si ipsa velit bñ pōt.ista sol.est bona in se:sed esset nimis restringere tex.vt scꝫ loquat qñ mulier conueniebat. ¶ Jdeo vltimo dāt aliā so.Bar.ꝛ doc.in l.rei iudicate.j.e.in fi.ꝛ sequunt Mo. hic,ꝙ in ꝯrio bñ phibet retētio.sed nō phibet compēsatio, vt hic.rō diuersitatis est.nā cōpensatio extinguit debitū qꝛ cēset solutio.l.si debitor.in fi.q po.in pig.l.amplius non peti.in fi.ff. rem ra.ha.Jsta sol.Bar.nunq̄ mihi placuit:qꝛ iura essent imposita ṽbis,nō rebus dicere,ꝙ pōt fieri cōpēsatio,nō retentio:qꝛ q cōpēsat vtit retentione.l.iij.ff.de cōpen. ¶ Jn ea.glo. ad fi.habes ex hac gl.elicere quatuor cōclusiones. Primo habes solutionē ad ꝯriū signatū in gl.ponderat Bar.ex ista glo.
5 subtil'r†ꝙ si fructus extarēt,ꝙ de quātitate pecunie ad quātitatem fructuū nō admittit cōpensatio.Jdem sequunt Jac.de Are.ꝛ Bar.hic.ꝛ Jun.ꝛ Jmo.in c.ad nostram.de iureiu.probatur vt p Bar.[b] ¶ No.diligenter Bar.p quā declarant iura,que volūt,ꝙ fructus pcepti a creditore ex re pignorata extenuāt sortē,pcedit,qñ tales fructus sunt cōsumpti:si aūt extarent,nō extenuarent sortē:cū censeātur tacite hypothecati. cum ista doc.Bar.transeūt oēs do.hic.ꝛ cum allegationibus traditis

a ¶ Predium vrba. Adde Bartho.Cepo.in tractatu de seruitu.

b ¶ Per Barto. Jdem.l.j.§.j.ff.si cert.pe.Purpu.

traditis hic ꝑ Alex. Et vltra eā habes Bal. in c. cū super. de re iud. Sz pōdera. ꝙ ɔtrīū i terminis tz Ang. in §. hoc etiam. ꝑ illum tex. in auť. de alie. z emphy. vbi no. Ang. ex illo tex. in sua generalitate, ꝙ si creditor percipit fructus ex re pignorata, z tales fructus extant z creditor vult restituere illos fructus ex tantes z habere pecuniam suam, tenet Ang. ꝙ adhuc compu tantur in sortem. melius facit tex. in c. j. de vsur. in verbo abso- lute. vbi dicit text. ꝙ fruct⁹ percepti a creditore absolute exte nuant sortem, si absolute: ergo siue extent siue nō, tamen vt iu ra iuribus concordentur non conuenit ꝙ illa iura generalia distinguantur maxime cum dicat tex. in l. iij. C. in quib. causis pig. tac. contraha. ꝙ si extant, cēsentur hypothecati: alias nō. ¶ Circa istā materiam ꝙ fruct⁹ extenuāt sortē adde no. casū si mādaui tibi. ꝙ emeres meo noīe talē fundū, z tu de pecunia tua emisti illū fundū noīe meo deinde ego steti lōgo tpe ꝙ ni hil dixi: certe fruct⁹ pceptos debes computare in sortē, z isto
6 mō acqrā fundū sine aliqua solutione pecunie, ita Bald. dixit no. in rub. C. de ɔhē. emp. in xv. q. ¶ † Scdo no. ex ista gl. ꝙ cō-
a sumptis fructib⁹, debeť eorū estimatio non aūt fructus. Et ex hoc elicias tertiā ɔclusionē[a] ꝙ si marit⁹ cōsumpsit fruct⁹ do tis, mulier, vel eius hr̄des debēt i libello petere estimationem, nō autē fruct⁹. de quo videas Bar. no. in l. stipulationes non diuiduntť. in vj. q. ff. de x̄bo. obli. in l. eū q. §. fi. ff. de his qbus vt indi. l. z ex diuerso. §. j. ff. de rei ven. dicunt tamen Bal. z Imo. z Mod. ꝙ admittereť libell⁹ alternatiu⁹: peto; fruct⁹ si extāt, alias estimationē. l. j. §. q2 aūt. ff. quorū leg. ¶ Quarto, z vlti- mo ex ista glo. not. Barto. z dicit notādū diligenter, vt quan- do aliquis licite percepit fruct⁹ ex re tua, vt marit⁹ creditor, tutor, z procurator z similes persone consumptis fructibus, sed ad estimationem sic, de quo dic, vt per Bar. hic quē sequi- tur Alex. cum concor. alleg. hic per eum.

1 ☞ Quod statutum est in anno habet locum in semestri, quā do bis in anno idem fructus colligitur.
2 Lex loquens de certo tempore attenta eius ratione potest re stringi z ampliari.
3 Quod est determinatum in anno habet locum in media anni parte quando idem effectus resultat.
4 Quod iudicamus de simplicibus habet locum in mixtis.
5 Bonuz est arg. de parte temporis ad totū qñ est eadem ratio.
6 Quando fructus prestantur per singula quinquennia quod statutur in anno habet locum in quinquennio.
7 In fructu que esse dicantur. z nu. 8.
9 Dictio super, exponitur id est vltra annum.
10 Quod nascitur ex arboribus non nascitur ex terra.
12 Si quis habet viridarium qd producit bis in anno vuas, z locauit vuas viridarij an intelligatur de primis vel secundis vel de ambabus simul.
13 Si sunt plures fratres z est pactuz expressum inter eos quod dos filiarum soluatur de communi intelligitur semel tantum nisi expresse aliter fuerit actum.
14 Si vicarius episcopi, vel episcopus concedat intrare aliquē cū plaustro monasteriū monialium, intelligitur in prima vice.
15 Qui promisit presentare aliquem malefactorem si semel pre- sentauit, liberatur, nec tenetur amplius.
16 Si princeps facit securitatem vni bannito veniendi, z recedē di intelligitur pro vna vice tantum, z non plus.
17 Si fiat proclama ꝙ qui acceperit vexillum Florentinorū ha- beat centū. intelligitur de prima captura, z de primo capiente.
18 Si testator mandauit bona sua distribui in maritandis mu- lieribus pauperibus, z ordinauit executores licet indistincte sic disposuerit si essent alique mulieres vidue pauperes z ege- ne non possent eis aliquid dare.
19 Si statutum sit ꝙ si malefactor confiteatur delictum remittať media pars pene si primo negauit, z postea confiteatur an ha bebit locum statutum.
20 Si testator sub nomine appellatiuo reliquerit vxorem dñam massa. z vsufructuariā cōdito testō anteꝙ moriatur, moritur vxor, z si testator capit aliam nunquid intelligetur de secūda.
21 Si arbitro sit data potestas prorogandi terminum compro- missi intellligitur de prima, z vna prorogatione nisi dictum sit toties quoties.
22 Statutum disponens ꝙ in predijs rusticis finita locatione intelligatur facta reconductio eisdem pensionibus, istud sta- tutum intelligitur de prima reconductione, z non de alijs.
24 Sermo negatiuus non finitur primo actu.
25 Lex nō dz intelligi de primo actu sz toties qties opus fuerit.
26 Quando primus actus non tenet ex benignitate intelligitur de secundo.
27 Procurator constitutus ad appellandum intelligitur non solum de prima appellatione, sed etiam de secunda.

1 §. Quod in anno. ¶ † Sūma ꝙ statutū est i anno, hz locū in semestri, qñ bis in anno idē fruct⁹ colligiť, sicut ecōtra qñ nō colligitur fructus nisi ꝑ qnquēniū illi qnque anni ꝓ vno anno cōputanť h. d. ¶ Premitto ꝙ in fructib⁹ ispiciť quo tpe pcipianť an sin gulo anno, an ꝑ semestre tēpus an ꝑ lustrū: cōputanť illi quin- que anni ꝓ vno anno, ita originaliter dt Bal. ī l. obsistere. C. de
2 an. z trib. lib. x. ¶ † No. fm Bal. z Imo. z Rap. cu. ꝙ l. loquens de certo tpe attēta eius rōne pōt restringi z ampliari. l. quod dictū. ff. de pac. nā q̄ dicunť venire ex ratione legis dicunť ve- nire ex eius mente. l. nominis z rei. ff. de verb. sig. §. verbum ex.
3 ¶ † Scdo no. qd illud ꝙ est determinatuz in anno habet locū in media parte anni, z sic in sex mēsib⁹ qñ idē effectus resultat
4 ex sex mensibus ꝑut ex anno. ¶ † Ex hoc correlarie eliciuntur duo. Primo fm Sal. ꝙ illud ꝙ iudicam⁹ de simplicibus hz locū in mixtis. de qua materia habetur. in l. ij. in prin. ff. de ver.
5 ob. in l. si ita scriptū. ff. de lib. z post. ¶ † Scdo eliciť qd bonum a
b est arg.[b] de pte tpis ad totū qñ est eadē ratio vulgata. l. que de tota. cū simi. ff. de rei vend. bo. cle. si vna. in x̄bo defensor. de re- bus eccl. nō alie. z ꝑ istū tex. Tertio infert no. Bal. in l. quicun que. in iiij. q. C. de apo. pub. li. x. ꝙ quemadmodū q tribus an- nis soluit ꝓsumiť semp retro soluisse: idē est qñ cēsus solueret b vel pēsio ꝑ singulos sex mēses ꝓbať vsqz retro solui arguēdo
6 a parte temporis ad totū. ¶ † Tertio principaliter no. ex hoc tex. ꝙ qñ fruct⁹ ꝓstanť per singula quinquēnia vt est in sylua ꝙ al's statutū in anno hz locū in tali qnquennio: q2 tale qnquē niū indicať ꝓ vno anno. vnde ꝑ istū text. Bal. singulariter in l. cede. C. loc. quē exclamat valde Alex. hic declarat iura que di c cūt, ꝙ si emphyteuta cessat triēnio cadit a iure emphyteutico. l. ij. C. de iure emphy. c. potuit de loca. illa iura nō habēt locum qñ in triennio solū pcipiť vnus fruct⁹, tūc requireretť ꝙ cessa- ret trib⁹ trienniis ꝑ illo triēnio z sic annis ix. Adde bū facere tex. no. in l. si sic ɔstituta sit aqua. in x̄bo duplicato constituto tēpore. ff. quemadmo. serui. amit. quem tex. originaliter allegat Bal. q nihil ignorauit. in l. qcunque. C. de apo. pub. li. x. ¶ Vl- timo pōdera tex. in ver. itē si locatio: q2 nihil dixi ꝑ intellectu li
7 tere, ꝙ illud qd ꝓstať vltra ordinariā pensionē singulo quin- quēnio, puta plaustrū lignorum, illud etiā diciť esse in fructu. Vnde iste tex. videť facere ad qstionē ꝙ si Archidiacon⁹ ven-
8 didit vel locauit reddit⁹ sui beneficij z i aduētu archidiaconi ad locū sui beneficij solebat sibi dare certū qd, nunquid talia donaria veniūt in fructib⁹, z sic colon⁹ teneatur ea dare illi, cui locauit talē fundū inducit Bal. ꝙ sic refert Pau. de ca. ꝙ fuit commissum Rome. Old. qui dicit ɔtrīū ꝑ l. Seio. §. medico. ff. de annuis leg. allegat etiā ad hoc tex. in l. his x̄bis. §. alumno. ff. de le. iij. vbi testator ordinauit, ꝙ quidā heredes emerēt cer tā hereditā ē zc. mouebať, q2 ista nō respiciūt bñficiuz, sed ꝑso nā z dignitatē ipsius archidiaconi. z alle. Oldra. ad relata per Alex. hic duos tex. de quib⁹ hic ꝑ Alex. z cū ista decisione trās eunt oēs hic. z ita consuluit Old. in consi. cxxix. inci. in qua q̄- riť z rūdet Old. ad istū tex. ꝙ illud qd hic vltra ꝓstabatur erat
9 certū in illo casu incertū. ¶ † Sexto pōdera eūdē text. ibi sup
c annua mercede. ꝙ illa dictio, super[c] exponiť id est, vltra annuā ita apostillando exponūt Dy. z Alb. hic alibi Bar. ī l. q ita. ff. de do. ple. decidit ꝑ istū tex. ꝙ si testator in testamento dicat, le go tali mulieri cētū supra, vl' sup dotē itelligiť legare. c. z dotē. si cut etiā dictio insup. est dictio repetitiua. gl. est or. in l. Sei. ein prin. in ver. insuper. ff. de fun. instr. in c. significauit de app. po- nunt Ang. z Imo. z Mod. in l. si seru⁹ legat⁹. in §. si ita scrip- tum. ff. de leg. j. ¶ Vltimo circa istū tex. qui loquitur de fundo bis in anno fructifero, doc. hic ponūt vnā questionem que iu- ra seruo vltra gl. ¶ Gl. in verbo quod in anno diuidiť in tres partes prin. In prima declarat tex. In secunda op. cōtra tex. z ponit quatuor solutiones, quarū due prime tēdūt ad idem, z ille due sunt vere, si simul. iūganť. In tertia gl. format questio- nē, secunda ibi, sz, videť nō nisi annū inspici. tertia ibi, sed quid si in primis sex. Hec est difficilis gl. i qua declaranda multum insistit Are. hic. In primis dum gl. soluit contrariū. §. qd in se mēte. diciť fm tertiā solutionē hic de directo, ibi ꝑ obliquū zc. sz ego aliter declaro hic de directo hoc est ex terra, z ibi ꝑ obli
10 quū hoc est ex arborib⁹. † Et ad hoc pōdero qd illud quod na scitur ex arboribus, non nascitur ex terra. gl. Insti. de iu. na. in prin. in ver. que in celo, que in terra. z ibi per Ange. qui postea illā gl. pōderet ꝑ gonela. gl. dat etiā aliā sol. tamē prima z secū
11 da sol. est vera. ¶ † In ea gl. ad fi. habes ex ista vltima pte glo. notare magnā extēsionem ad tex. nam loquiť iste tex. qñ in sex mēsibus ex eo. fundo percipiť bis frumentum procedit etiam quādo in sex mensibus percipiatur primo frumentum, secun do milium. quia vtrūque est aridum, z computatur pro duo- bus fructibus. Barto. reprehendit istam glo. vt hic per eum.

a ¶ Cōclusionem hāc sequiť Alex. in d. l. stipulatio nes. vj. q. Purp.

b ¶ Argumentū de parte. Adde Bar. ī l. per fun dum. ff. de ser. vr ba. predio.

c ¶ Dictio super. Adde gl. in ver. habēs. z ibi bal. in l. j. C. commu- nia de lega. Bal. cons. in. sub rub. de resti. spol.

Adde Ad istā doctrinā lz scribētes nihil dicāt tex.in l. z hec distinctio.§.cū fundū.ff.loc.quē Bal.ibi in fi.no.valde,z Pau.de ca.nā si locauit fundū ad ix.annos,z in vltimo anno fundus debebat remanere vacuus,tenet colon⁹ satisfacere totalē fructū. ¶Extra gl.p cōplemēto istius §.in quātū ifē tex.loquit de fundo bis in anno fructificāte.Bal.z
12 Mod.inducūt ad qōnē:†aliqs hz viridariū q̄ producit bis in anno vuas vēdidit vel locauit vuas viridarū,nūqd intelligāt de vuis primis vel secundis, vel de ambabus simul:dicit Bal.q̄ Ja.de are.Ly.z alij vltraimō.determinauerūt q̄ nō debeat habere nisi fructus primos p istū tex.z istā decisi.sequuntur Imo.z oēs Mo.hic.Ego tñ credo q̄ iste tex.nihil faciat, q̄ nō loquit nec de primis nec de secundis:nisi dicas q̄ lex disponēs q̄ so.mat.maritus lucret fructus itelligitur de primis nō de vltimis,vt est tex.in l.boues.in §.hoc sermone.ff.de ꝓb. fig.z l.dotis pmissio.ver.si.ff.de iure do.vbi Bar.dt q̄ p illum tex.colligit q̄ sermo simplr platus intelligit de primo.Istam regulā tradūt Bal.z Imo.in l.cū pf.§.qui ad certā.ff.de leg.ij. gl.j.in l.eū qui Calēdis.ff.de ver.obl.z multos tex.cumulauit ad hoc Jo.an.in regula sine culpa.in mercu.si ergo talis regula quā intēdo examinare,sermo simplr platus in oi materia intelligit de primo actu,lz Fel.plene examinet in c.ij.de treug.z
13 pace. ¶†Pro cōfirmatiōe istius regule adde secūdo tex.no. z paucis notum.in l.si socius p filia.in prin.ff.pro soc.quē tex. solus Rapha.Ful.ibi in v.not.pōderat z reputat sin.ibi z est tex.q̄ si sunt plures fratres,z fit pactū expssum inter eos,qs dos filiarū soluat de cōi,itelligit semel tm̄ nisi expsse aliter fuerit actum,z licet Rapha.nō fuerit recordatus, reperio,q̄ p illū tex.Bal.in l.si.C.de dot.pmis.determinat q̄ stāte statuto q̄ frater teneatur dotare sororē si semel dotauit,z casu fortuito perdidit dotē,frater nō tenet amplius dotare eā:q̄ statutū nō intelligit de duab⁹ dotibus,sed de vna tm̄ alle.in d.l.si socius pro filia,tñ istud vltimū itellige sane vt declarat Aller.in
14 l.si cū dotē.§.j.j.eo. ¶†Tertio adde tex.formalē ad istā regulam.in c.nō pōt.§.j.de pb.in vj,z p illū tex.formaliter determinat Alb.de Ro.in ij.pte statu.in q.clxxxij.incip.q̄ p dñm fratrem Ubertū.circa fi.q̄ si vicarius epi vel epūs cōcedat alicui licentiā intrādi cū plaustro in monasteriū monialiū,intelligit in pma vice tm̄.Cōfirmo p illud q̄ i ꝓposito determinat Alle. in cōsi.lxxxj.in iij.vo.inci.lecto z discusso laborioso,pcessu,qs si papa delegauit alicui,vt possit dare licentiā de alienādo vel dādo in emphyteusim aliquam rē ecclesie determinat,q̄ intel
15 ligit de prima vice tm̄:q̄ hoc hz vim dispositionis. ¶†Quarto ad istā regulā adde vnā gl.no.in l.duobus scriptis.ff. de iureiu.in gl.verbo exhibuerit,quā gl.originaliter pōderauit Bene.de Plū.z fuit ex nouis iuētionibus, vt ibi attestat Lud.z Pau.q̄ si aliqs pmisit pītare aliquē malefactorē si semel pītauit,est liberatus,z nō tenet amplius pītare,nisi dixisset toties quoties,z de isto vltimo,vcz de pītatione,alias dixi in illa gl.vbi vide tm̄ in terminis anteq̄ nascereť.Bīd.de Plū.pōderauit Jo.an.in addi.Spe.in iij.pte in tit.de accu.in addi.q̄ inc.Odof.sup l.j.§.sequit.cū aliis multis q̄ alle.d.l.duo
16 bus. ¶†Quinto adde q̄ p istā regulā decidit Bart.i l.dotis pmissio.p illū tex.ff.de iur.do.latius.in l.j.ff.ad leg.Jul.maiest. Ang.in l.vtimur.ff.de sepul.vio.Jo.de Pla.i l.j.C.de nauic.li. xj.q̄ si pnceps fecerit securitatē vni bānito veniēdi z recedendi intelligit pro vna vice tm̄ z nō plus.z hoc alle.Aller.an.hic.
17 ¶†Sexto facit q̄ decidit idē Bar.in l.hoc articulo.j.de her. inst.q̄ si fiat statutū vel pclama.q̄ q itrauerit muros inimici habeat tale pmiū vel si qs accipiat vexillū florentinorū itelligitur de prima captura tm̄,z primo capiēte de quo ēt p Alexā. hic. ¶Septimo facit,q̄ decidit idē Bar.p regulā pdictam in l.adultera.§.fi.ff.de adul.vbi decidit q̄ quidā scholaris iurauit in manibus creditoris sui sine eius licētia nō discedere añ quā sibi satisfaciat si scholaris habuit lniam a creditore eūdi Mutinā z reuertēdi si reuertit nō pt amplⁿ redire. ¶Octauo facit q̄ decidit idē Bar.in l.cā gd.ff.de an.leg.z in l.eo qui Calēdis.ff.de ver.ob.q̄ si testator reliquit in testō fratrib⁹ minoribus in festo sancti Fraciſci vnam pitantiā intelligit semel z de prima tm̄. ¶Nono facit q̄ mirabiliter z singlr determi
18 nat Bal.in proe.decre. q̄ si testator in testamēto mandauit bona sua distribui in maritādis mulieribus pauperibus,z sic ordinauit executores,lz sic inditincte dispouerit si essent aliq̄ mulieres vidue pauperes z egene non possent eis aliquid dare,hec dispositio intelligit de primis nuptijs,non aūt de viduis,q̄ est valde notādū ad practicā. ¶Decimo facit q̄ decidit idē Bal.in l.j.C.de fruc.z lit.expē. †Et si fit statutum q̄ si
19 malefactor cōfiteatur delictum remittet sibi media pars pene,pone q̄ malefactor primo negauit postea confitetur,nunquid habebit remissionem istius statuti:respondet qs non. ¶Un-

decimo facit illud q̄ determinat Bal.in l.fi.C.de id.vidui.tol.
20 q̄ si testator sub hac appellatiuo reliquat vxori dominam Massariā z vsufructuariā cōdito testō anteq̄ moriat:moritur vxor,z sic capit aliā,nūqd intelligit de secūda vxore:determinat Bal.q̄ nō:qz intelligit de prima z nō de secūda. Propterea sōles admirari q̄ Aler.aūdi cōsuluit i cōsi.clxxj.in ij.vol.ici.vlo pcessu cause vertētis inter dñam Antoniā.vbi cōsuluit,qō si testator in testō reliqt alimēta vxori fut iure q̄ iteligit nō solū de prima ſz de secūda z tertia z aliis,z dt istud esse fauore alimētorū,ſz puto q̄ nō sit verū.qz Bal.ē determinauit ꝓtiū fauore alimētorū. Tñ idē Bal.in l.j.C.de fideicō.dt q̄ si testōr i testō ordinauit vxori sue debere vestiri nūqd intelligit tm̄ de primis annis vel de aliis decidit ibi Bal.q̄ quolibet anno debere vestiri de nouo si mos regionis z testatoris cōsuetudo expostulat,alias cessante ꝓsuetudine primis vestib⁹ fractis z cōsignatis,ab hīdibus dz de nouo vestiri,z istud segit Aler.hic dicēs valde signa:qz sepe accidit i facto.magna ē authoritas Bal.z Aler.q̄ ꝺicēte nō habēt:qz fm eos restrigit regulā supradictā nō procedere in alimētis. ¶†Undecimo facit q̄ tz Bal. in c.olim ex literis.de rescr.z in c.si.de cōsue.Si arbitris est data ptās prorogādi terminū cōpromissi intelligitur de prima z vna prorogatione tm̄ nisi sit dictū toties quoties.idē tz Spe. in ti.de arb.§.excipit.ver.sed qd si fuerit actū in compromisso. Aler.cōsilio q̄ incipit viso,pcessu alias p me reddito. ¶Tertio decimo facit q̄ decidit Bal.in l.si vt proponis.C.quō z qñ iu.post Imn.in c.veniēs.de iureiu.z idē Bald.in l.si diuersa.C. de trāsa.q̄ si sit data alicui ptās arbitrandi intelligit semel tm̄.
22 ¶†Quarto decimo facit q̄ vult idē Bal.l.Licet.in iij.q.C. loc.q̄ si aliqs cōduxit molendinū destructū cū pacto reaptandi vel reficiēdi,intelligit de prima reaptatiōe tm̄. ¶Quinto decimo vltra Bal.facit q̄ arguēdo late ad ptes cōsuluit Siguo.de Homode.in cōsi.xxxvij.qō inci.mediolani est consuetudo q̄ si princeps facit publicum ordinamentū pp aliquā publicā letitiā,puta pp natiuitatē hodiernam filij illustris.ducis Mediolani q̄ est hodie i die vl.Januarij.Mcccclxxj,oēs icarcerati ab officialibus relaxent,si aliqs captus p debito relaxet,z iterū capiat nō ꝺz amplius relaxari : qz ordinamentum principis itelligit de prima relaxatiōe. ¶Ultimo facit q̄ per istā regulam tz Aler.cōsi.xvj.in iij.vol.q̄ inci.z breuiter in ca-
23 su pmisso.†vbi no.cōsuluit q̄ statutū disponēs q̄ in pdijs rusticis finita locatione intelligit facta recōductio eisdē pēsionibus,z qualitatibus nisi p tres mēses añ sit renūtiatū,cōsuluit q̄ istud statutū intelligit de prima recōductione,z nō de alia. ego multū ꝺubito pp regulā.l.itē q̄ritur.§.q̄ impleto.ff.loca.
24 maxime:qz Aler.logit in rusticis z vbanis pdijs. ¶†Limita istā regulam in dispositione pmissiua consequenter affirmatiua.secus est i dispone,phibitoria,z sic negatiua:qz sermo negatiuus nō finit in primo actu tex.est no.in l.si fit stipulat⁹.ff.de ver.ob.ſz si nō vis insistere posset retorqueri ille text.eē ex eo, q̄ illud q̄ ꝺt si p me vel p heredē.istud p hīdē nihil operaret &c.nisi dicas q̄ i illo tex.est duplex rō ista.vcz,qz sermo est negatiuus.Istā limitationē ponit gl.in verb.nubēdo.q̄ Bar.sequitur in l.hoc genꝰ.ff.de cōd.z demō.quē tex.gl.nra alle.ſz cogita q̄ sit rō diuersitatis,z ꝺt Bar.signa q̄ est notāda. Adde q̄ p illā gl.cōsuluit in specie. Old.Lau.in consi.xvj.q̄ incipit, thema tale est.Titius habēs vnā filiā:q̄ si testōr ordinauit in testō suo q̄ filie nō nubāt nisi filijs mercatorū sub pena priuationis hereditatis si aliis nubāt q̄ habeāt tm̄ legitimā suam. pone q̄ vna filia nupserit vni filio vnius mercatoris, postea mortuo eo nupsit vni nobili,cōsuluit Old.q̄ nō priuat illa filia hereditate,z illā decisionem Oldr.refert Pau.de ca.in d.l. hoc genus.z dicit q̄ ex illo cōsilio Abbas habuit magnū honorē.Adde q̄ idē late ponit Alb.de Ro.in l.fi.C.de spon.vbi ponit totum consilium Old.licet de eo nō faciat mentionem.
25 ¶†Secūdo limita predictā regulā procedere in dispositione hominis.secus in dispositione legis vel statuti:qz lex nō ꝺz intelligi de primo actu,sed toties quoties opus fuerit alias lex esset imperfecta,z qz pp primū actū nō intelligit satisfactū mēti statuti.vnde si statutū disponit q̄ causis vertentibus inter agnatos ꝺz fieri cōpromissus si semel fuit factū cōpromissus, z nō habuit effectū ꝺz secūo z tertio fieri cōpromissum:qz mēs statuti est q̄ nō fiat lis inter agnatos,z de isto cōpromisso ponit Bal.z Mod.in l.veluti.in §.hec vox.ff.de edē.z in l.q̄ p salutē.vbi etiā dixi.ff.de iureiu.cū cōcor.quas vtrobiq̄ dedi.et in terminis nostris reperio qō ita limitat regulam.s. datā vt pcedat in dispositione hominis z nō legis vel statuti: Raph. Cu.in consi.cxxj.qō inc.statutum in dicta.z in specie Aler.in l.si cū dotem.§.j.j.eod.z in consi.xxij.quod incipien.viso consilio,
26 alias per me reddito.lib.ij. ¶†Tertio no.limita qō quando primus actus non tenet ex benignitate intelligitur de secun-

do.

do.ita dicit tex.in l.hec conditio.ff.de cond.z demon.z ita per
27 illū tex.limitat Bal.in c.olim ex literis.de resc. ¶ Quarto
istā regulā limitat Bal.in l.inuit⁹,ad fi.C.de pcur.vt pcedat,
qñ prim⁹ act⁹ cōsumit effectū fin intentionē loquētis als itel
ligit etiā de actu vlteriori.z per hoc infert q si pcurator sit cō
stitutus ad appellādū intelligit non solū de prima appellatio
ne sed de scōa eo q per primā app.non est cā totaliter finita z
sequitur late Ro.consi.ir.qs inci.in casu proposite consulta
tionis. Alijs quinq3 modis vltra quatuor precedentes limi
tat Ant.de Bu.in consi.xxx.qs inci.dubium ingerit.sed ille li
mitationes parum mihi placent ideo non curo referre.

1 ☞ In rebus mobilibus datis in dotem fit diuisio prout in
rebus immobilibus.

§. Non solū. Diuidit tres ptes. In pma logit de
fructib⁹ pecudū. In scōa de fructib⁹
seruorū. In tertia de pēsionib⁹ pdi.vsb. Scōa ibi,i seruo quo
5 que.tertia ibi,de pensionib⁹ quoq3. ¶ Ho.ex isto tex.q in re
bus mobilib⁹ vt sunt pecudes,z serui dati in dotem fit diuisio
put in rebus immobilib⁹:qz vltimo anno quo sustinuit onera
matrimonij h3 fructus maritus p alio tpe quo non sustinuit h3
mulier.ō hoc opponit Bar.vt hic p eum. ¶ Bl.in verbo per
cipiunt.diuidit in tres que satis sunt clare:put in primo op
ponit. In scōa inducitur ad quandā opi. In tertia opponit.
Scōa ibi,z est p3 sua. Tertia ibi,z caue tibi q non sic.

1 ☞ Maritus non potest incidere arbores fructiferas ex fun
do dotali.
2 Vasall⁹ nō pōt incidere arbores fructiferas ī fundo feudali.
3 Directus dominus potest feudum custodire p3 salute inui
to vsufructuario.
4 Si emphyteuta succidat arbores fructiferas potest repelli z
priuari.
5 Si maritus reperiat thesaurū in fundo dotali medietas est
eius alia medietas vxoris.

§. Si fundū. Diuidit tres ptes, put ponit tria
dicta. Scōa ibi,ſz fuit tēpestatis.ter
1 tia ibi nō magis,q̄ thesaur⁹. ¶ Ho.primo q̄ marit⁹ nō pōt
incidere arbores fructiferas ex fundo dotali.z si icidat,dī fun
dū deteriorasse.z ita tenet ad dotale interesse. Iurta istū text.
2 q̄rit Bar.post Dy.nūqd emphyteuta possit incidere arbo
res ex fundo emphyteutico vt p Bar.hic. ¶ Modera Bart.
velle duas cōclusiones,q̄ sunt vniformes.vna in emphyteuta:
alia in vasallo. Prima est,q emphyteuta nō pōt arbores fru
2 ctiferas incidere,sic nec maritus pōt. Scōa cōclusio, † q vas
sallus non pōt arbores incidere fructiferas in fundo feudali.
Circa primā adde.q cū opinione Bar.trālerit indifferēter oēs
doc.z antiqui,z moder.z Bar.in l.in fraudem.§.cōductor.p
illū tex.ff.de iur.fis.Bal.in aut.q rem.C.de sac.san.eccl.z in ad
di.Spe.in ti.de loca. Alb.de ros.in l.vlti.C.de iur.emph. Ang.
in l.si colonus.ff.arb.fur.ces.z ab ista conclusione nemo vnquā
discrepauit. Tu aūt subtiliter considera qs tex.alle.p Bart.z
doc.vident parū imo nihil,pbare. Ja primus iste tex.parū imo
nihil,pbat,eo q iste tex.loquit in fundo dotali in quo mar⁹
h3 dīnium qualificatū qz sol.ma.dz fundus restitui vxori,z pp
hoc nō pōt maritus incidere arbores fructiferas.emphyteu
ta aūt h3 dīnū ppetuū,z tale dīnū q̄ pferē directo,ideo nō est
bonū arguere a marito ad emphyteutā vel econtra. ¶ Scōo
tex.in l.in fraudem.§.conductor.ff.de iure fis.nō vī facere in p
posito. Primo q1 pōt dicere q illud sit fauore fisci. Illud tn
nō est bū dictū:qz in fisco nihil dī ispāliter statutū potius quā
in priuato nisi lex,idem dicat.Item veniunt.§.in priuatorū.z
ibi gl.in verb.in publica.ff.de pe.he.z gl.in l.j.C.eo. Scōo pos
ses dicere,q ille tex.loquit non in emphyteuta.sed in condu
ctore ad modicū tps.q non h3 ius in re,ſz ad modicū tps,sed
hec non est bona solutio:qz vt dicit Alex.q conducit aliqd ad
modicū tps,dī habere etiā ius in re.gl.in l.j.iuncto tex.ff.de lo
co publi.fru.z Barto.in l.j.§.q̄ ait.ff.de superficie. ¶ Tertio
ostendit q ille tex.nihil probet:qz phibet q conductor iisci pos
sit incidere arbores fructiferas,z ñ incidit, punit pena qua
drupli:ergo nihil ad propositū:qz in isto casu non imponitur
pena quadrupli. Minus etiā videt facere text.in l.forma.§.si
vites.ff.de cēn.qz ille tex.non negat q non h3 censuario incide
re arbores,sed dicit q censuarius q incidit arbores fructife
ras tenet soluere cēsum,sicut prius qñ arbores starent.idē in
emphyteuta si incidat arbores tenetur soluere canones sicut
prius. Minus etiam probat tex.in l.si ita.§.j.ff.de vsu,z habi.
3 duplici ratione. ¶ Nā h3 tex.dicat qs dīus directus inuito vsu
fructuario pōt custodire fundū p saltuariū, rō qz interest sua
fines tueri.tex.necessario non infert q non possit emphyteu
ta incidere arbores fructiferas de fundo emphyteutico,sed il
le tex.loquit in vsufructuario cuius dīnium nō est ppetuū,sed
dīnium in emphyteuta est ppetuū.nō obstat tex.alle.p Alexā.
hic in l.eq̄ssimū.ff.de vsufr.q prius fuit Alb.de Ro.h;c:qz loq
tur in vsufructuario a quo nō est trāsitoriū dīnū ad heredes,
z sic disputatiue vī ista cōclusio dubia. Dz tenēdo cōem sniaz
strige vrgētius ista fundamēta,z tex.loquētes de vsufructua
rio,nā emphyteuta.z vsufructuarius eg parant quo ad vsum
rei in omnibus z p oia.ita Bal.in l.vnica.§.j.C.de cadu.tollē.
Idē Bal.in l.neq3.C.de vsufr. Alb.in l.codicillis.ff.de vsuf.le.
sicut ergo vsufructuarius phibet incidere arbores ita z em
phyteuta, Scōo p3 cō; snia adde optimū tex.in l.z elegāter.
§.non solū.ff.de dolo,vbi a pari iudicantur diruere domū, ar
bores excidere,z vineas extirpare.clarum est q emphyteuta
non pōt diruere domū imo priua[illegible]ergo nec arbores succide
re,z illū tex.pōderat Bal.a quo dis[illegible]ci.in addi.Spe.in ti de lo
ca.facit tex.in d.l.eq̄ssimū.§.fructuarij.ff.de vsufr.z ita resi
deo cū cōi opi.saluis limitationibus j.dis. ¶ Circa scōam
cōclusionē cū Bar.tenēt antiq.z Mod. Idde vltra scribentes
de vasallo q idē tz Jmo.in c.ad apostolice.de re iudi.in vs.
vbi formaliter dī q tz vasallus habeat vtile dīnū in re feuda
li,tn nō dz rē feudalē deteriorare puta incidēdo arbores fru
ctiferas.z eū refert z sequit Bal.in c.fi.de re iud. Ben.ii.in d.c.
ad apostolicā.in §.ſz tz. Itē tz Pau.de ca.in aut.q rē.C.de sa.
san.ec. Pro ista conclusione facit bn tex.in c.j.§.qd ergo.de in
uesti.de re alie.fact.vbi dī tex.q vasallus pōt facere meliorem
conditionē rei feudalis,nō aūt deteriorē,z assignat rōnē,z ita
4 ēt trāseo cū ista conclusione. ¶ Circa p dicta oia Bal.subdit
vnū verbū necessariū q emphyteuta adeq prohibet succidere
arbores fructiferas,q si incidat pōt expelli z priuari p regu
lā aut.qui rē.C.de sa.san.ec.Cū Bal.tz simpliciter Raph.cu.
hic. Adde q idē est in vasallo.ita ad literā no.Bal.in c.j.§.pu
blici latrones.p illū tex.de pa.tenen.vbi no.Bal.ex illo ter.qs
vasallus q male vtit re feudali illam deteriorādo abutit illa re
pōt puniri.ita etiā Pau.de ca.in d.aut.q rē.expresse Lu.hic q
uis Alex.de hoc vltimo dubitet. Jo.de Imo.tz Jnū.q tz em a
phyteuta nō possit incidere arbores fructiferas.z si incidit p
hoc non expellit:qz istud de expulsione nō reperit, nisi in em
phyteuta ecclesie.ita loquit aut.q rē.tert.in c.potuit.de loca.
ergo secus est in alio emphyteuta priuati:ex quo non reperit
aliter cautū. Ego puto.q ista opi.Imo.sit verissima Jō cōem.
z stringo fortius vltra. Imo triplici fundamēto. Primo mo b
ueor vna bona regula.nōnunq̄ h3 locū pena priuationis iu
ris nisi lex expresse dicat,tex.est in §.cū igit.in aut.de nō eligē.se
cūdo nuben.per quem tex.ita no.Bal.in auth.ex testō.C.de se
cū.nup. Alex.in l.etiā.§.j.j.eo. Soleo allegare bonū tex.in l.at
si qs.§.diuus.ff.de reli.z sum.fune.facit gl.no.in c.fi.de iure pa.
quā gl.no.ibi canoniste pserti3 Abb.q repu.illā gl.fin.ad hoc
qs vt habeat locū pena priuationis iuris.puta priuatio pre
sentādi vel eligēdi requirit,q expresse cautū sit.z gl.not.xv.q.
vij.in summa que vult q nisi lex specialiter exprimat penā dis
pōnis nō dz qs deponi. Sed nos nō habemus.l.q emphy
teuta priuati si incidat arbores,q ppter hoc dz priuari.Imo
pot⁹ arguēdo a spāli est Jnū:qz si istud est speciale in emphy
teuta ecclesie:ergo non in emphyteuta priuati. ¶ Scōo cōsi
dera istū tex.z tex.in l.in fraudē.de iu.fis.z tex.in l.fi.de cēsi.nā
dicit iste tex.q maritus nō pōt incidere arbores fructiferas,
ſz non dī q si incidat,priuet,idē dicūt alij text. Cōsidera ergo
q Bar.z doc.medet p istas leges,que nō dicūt q incidendo
priuent iure suo vñ dictū do.dz itelligi fin legē quā alle.ſz iste
ll.non pbant:ergo ꝛc. ¶ Tertio considero,put etiā dī Albe.
hic,q emphyteuta z vasallus,qñ incidūt arbores fructiferas
bene tenent ad interesse pp deteriorationē sicut hic dī in mari
to.hoc admitto,sed ex hoc non sequit ergo priuat iure suo:qz
punirent duplici pena. Visum est semp ergo mihi q ista opin.
Imo.fuit verissima tn istud q dī Bar.z Rapha.cu.hic tenet
cōiter vcz q vasallus incidendo arbores priuet iure suo.z ita
tenet Pe.Ly.Bal.Sal.z Pau.de ca.in dicta aut.qui rē.ideo
ista videtur cōmunis snia cum solus Imo.discrepet.p quo,z
sic contra cōem pōt facere illud dictum Ant.de Bu.in c.tua
nos.de vsur.qs sequitur Barb.a quo primum didici in consi.
xj.q qñ cōis opi.non probatur lege potest iudicari contrarū
tamen tenendo cōem sentētiam quod emphyteuta possit ex
pelli:qz punctus stat q non probet lege p3 cōi sentētia videt
tex.in l.quero.ij.inter locatorem in ver.z vt op3 colucrit.ff.lo.
vbi est tex.q pōt expelli si deteriorauit.probat etiam tex.in l.
ede.in vltimis verbis ibi aut tu male versata es.C.lo.tamen
ad ista iura potes rūdere:qz loquuntur in simplici colono,z
in simplici inquilino,qui nullū ius,nullum dīnium habet:ideo
facile pñt expelli,secus in emphyteuta, z vasallo qui habent
vtile dīnium.probatur,nam non requiritur biennium ad hoc
vt expellat,vt est glo.z doct.in l.ij.C.de iure emphyteu.gloss.z

¶ Emphyteuta possit. Adde Bar.in l.i frau
dē.§. fi.ff.de iu.
fis. Alb.in l.ij.C.
de iure emphy.
¶ Locū. Adō
Bald.in aut.ex
testamēto.C.de
col. Bald.in l.si
quis non dicaz
rape.C.de epi.z
cle. Barto.in l.
Balius.in §.z
quid si tantum.
ff.de li.z posth.
Bal.i addi.spe.
in tit.de dispu.z
alleg.de sancto
Be.in c.relatū.
xxvij.dist. idez
Domini. xlitij.
dist.gl.summe.

do.in d,aut,q rem,q2 nullū dñium habet colonꝰ, ⁊ inquilinus sicut emphyteuta ⁊ vasallus.Sequendo cōia facio vnā cōcl. ꝙ emphyteuta.⁊ vasallus,nō solū ꝓhibent arbores incidere ⁊ hoc nemo negat,imo si incidāt,pūt expelli ⁊ priuari iure emphyteutico,⁊ feudali.ita tenent omnes excepto Jmo. ❡ Jstā cōem opi.limita.primo qū ex tali incisione sequeretur magnū damnum in feudo emphyteutico:quia me posset priuare,secꝰ si modicum resultaret.l.scio.ff.de in integrum restitutio.l. quo ties.ff.de condi.⁊ dem,ita Bal.⁊ Cu,hic limitant ⁊ Bal.no.in d.auth,qui rem.⁊ propterea ponderandū est qd doc. loquunt in plurali cū mysterio ad denotādū qd de tali incisione intelligitur si plures inciderint,Scdo limita,qū emphyteuta inciderit arbores fructiferas ⁊ loco earū alias subrogauerit isto modo non potest expelli.Jta Pau.de Ca.Ang.⁊ Raph.⁊ Alex. hic:⁊ Ang.in l.si colonꝰ.ff.arb.fur.ces.⁊ in l.in fraudem,§, conductor.j.de iur.fis.facit tex.in l.agri.ff.de vsuf. ❡†Ultimo not. qd qū maritus reperit thesaurū in fundo dotali dicitur medietas esse mariti ⁊ medietas mulieris.⁊ sic idem est ac si repe risset in fundo alieno.; ❡Glo.in verbo teneri,non diuiditur. ❡Jn ea.glo.ibi.l.si seruus.seruū.§.si cū maritus,habes ꝙ qū maritꝰ incidit arbores fructiferas, mulieri competit duplex actio,vt per gl.sed qd actio legis aquilie competit vxori ꝯ maritū,istud reprehendit Bar.vt per eū hic:sȝ istā gl. defendunt Bal,Jm,hic.⁊ etiā Alex.vt hic p eū,lȝ oēs teneāt ꝯ Bar. credo qd Bal.meliꝰ loquat,⁊ non obstat,ꝙ dicūt de vsufructuario:q2 vsufructuariꝰ d2 habere vtile dñiū ⁊ vtile ius,l.q vsumfructū.ff.si vsufr.peta.l.iij.§.dare.ff.de vsufr.no.in l.j.§. vsufructuarius.de op.no.nū.Bar.in l.q vsumfructū.ff.de ver.oblig, ideo sibi cōpetit actio.l.aqlie. sȝ vxor cōstāte matrimonio tpe quo agit,nullū hȝ dñiū,si ergo actio,l. aquilie competat dño. l.item mela.§.actio.ff.ad l.Aquil.ergo sibi cōpetit actio.l. aql. ❡Gl.in verbo in alieno.diuiditur in tres.Jn prima remouet vnā opi.Jn scda aliā.Jn tertia allegat concordantes.

a ❡Copula ⁊.Add de Jac.de are.in disputatione inci. quidā pater-fa.Raph.Fulg. consi.viij.incipi. do, Petrus longus.

b ❡Dictio nec, Adde Bar.in l, sepe.⁊ i l. si quis stipulatus. ff.de verb,oblig.

3 Nō potest esse marmor cesum mariti nisi renascatur,alias non est in fructu.
2 Si maritus euellendo sua impensa marmor fecit fundum fructuosiorem,marmor erit mariti.
■ Metalla,⁊ alia q̄ pcipiunt ex fundo dicuntur esse in fundo.
4 Quando alicui debet vsusfructus,quicqd percipit sibi debet.
5 Mulier vsufr.an possit frui pecunia quam hȝ ex protocollis.
6 Calendarium quid significat.
7 Jus presentandi ⁊ fructus iurispatronatus an trāseat in maritū cū villa quā dedit mulier in qua habebat iuspatronatus.
8 Si mulier dedit viro castrū cum iurisdictione in dotem condemnationis ⁊ mulcte dicuntur fructus iurisdictionales.

§. Si vir in fundo.

Pro intellectu tex.gl.⁊ eorꝫ q̄ tradunt p do. habes aduertere,ꝙ magna difficultas obstat ꝯ istū tex.nā vř qd iste text,a ptibꝰ enumeratis nullo casu possit pcedere.Aut vis intelligere tex.qū istud marmor non renascebat, ⁊ isto mō intelligendo non potest pcedere tex.ꝙ ostendā,Aut vis intelligere istū tex.qū marmor renascit,silr ostēdā non posse pcedere.Nā primo casu non procedit duplici ratione.Primo q2 qū marmor nascit,non d2 in fructu.tex.est hic:si non in fructu:ergo non est mariti:q2 maritꝰ dȝ lucrari de fructibus.⁊ istud dt tex.formalis i l.si ex lapidicinis.ff.de iure do.⁊ tū iste tex.dicit, ꝙ marmor excisuȝ,dato etiā ꝙ nō sit exportatū,tū est mariti. Scda ratio est,q2 qū marmor non renascit, certe fundus non d2 fructuosior reddi,imo deterior.istud dt tex.in l.si.in prin.ff. de fun.do.quē glo.alle.⁊ tū iste tex.dt qd fundū fructuosiorem fecit,ergo impossibile est p istas duas rationes ꝙ text,loquat qū tale marmor euulsum non renascebat.Aut vis intelligere tex.ꝙ loquat qū marmor euulsum renascit, quo casu d2 marmor esse in fructu. Jtem est mariti ⁊ maritꝰ d2 facere fundum fructuosiorem.Sȝ tūc obstat alia difficultas cui quasi impossibiliter rūdetur:nā si in istis terminis loqueretur tex.s.qū maritus recipit fundū,in quo marmor incisum renascit,certe male diceret tex.ꝙ impensa nō esset restituēda marito:q2 imo tūc fundꝰ d2 reddi melior,⁊ respicit publicā vtilitatem fundi ⁊ impensa dȝ solui marito,l.si.ff.de fund.do.l.iij. §. nos gñalr.ff.de impen.ergo non pt loq qū marmor renascit,⁊ sic quācūqꝫ ptē teneas hincinde sunt difficultates. ❡†Pōdera ergo vno ꝟbo ꝙ nō pt esse marmor cesum mariti nisi sit tale,qd renascat, alias non est in fructu.⁊ si est tale qd renascat impensa dȝ solui marito,timore istius difficultatis reperio qd iste tex. in isto intellectu variat tribꝰ modis,⁊ sic reperio tres varietates ad istū tex.Primus fuit intellectꝰ gl.Bar.Bal.Alb.Ang.⁊ Alex.cōiter doc.hic ꝙ in ver.⁊ impensa.saluat impensa.scdȝ istū intellectū,iste.§.hȝ tres ptes.Jn prima loquit de impensa vtili.s.facta ad ppriā vtilitatem fundi dotalis,⁊ consequēter qū marmor renascebat,quo casu pcedūt duo q̄ dt tex.in j.pte.Jn scda q̄ est ver.⁊ ipensa.tex.mutat casuȝ,⁊ loquit tūc de impēsa inutili facta p excidendis marmoribus non renascentibꝰ,quo casu bñ decidit tex.ꝙ talē impensam non soluit mulier ⁊ consequenter tale marmor non est in fructu vt clare dt litera. Jn tertia ibi nisi talis ⁊c.reuertitur ad primū casum qū marmor renascebat ⁊ consequenter impensa erat vtilis,Credo qd iste intellectus sit necessarius:q2 istum intellectū tȝ tex.in l.si. ff.de fun.do.Sȝ quātū ad istū tex.non vř bonꝰ:q2 dicere ꝙ in ver.⁊ impensa.iurisconsultꝰ mutet casum non est verū q2 tex. loquit cōtinuatiue.Scdo ⁊ fortiꝰ q2 copula ⁊,a cadit inter copulata vniformiter.text. est in l.quāuis,ibi Bal.no.C,de impu.⁊ alijs substi.no.idem Bal,in l. testamento,j,C,de testa. milit. Jtem de natura copule,⁊,est repetere qualitateȝ precedentis casus, tex.est in l.Seie.§.Caio.ff.de fun.instr.gl.in l.ij.in prin. ff.de dote.plega.gl.in l.si sic.in gl.j.ff.quemadmo.serui.amit.no. Bart, in l.fi.§.cui dulcia.ff.de vino oleo triticoque lega.nisi diceres put alibi dt Bal.in c.ij.de rescri.qd potiꝰ est inspicienda mēs quā copula verborum:q2 coniūctiones ⁊ aduerbia ponuntur improprie ⁊ vnū p alio.gl.in l.eas causas.ff.de condi.⁊ demō, sȝ istud est impropriare literā ⁊ non defendere. ❡Scds principalis intellectꝰ fuit Raph.Cum.Pau.de Ca,hic,quē sequit Frā,de Are.hic:⁊ dt ꝙ est verissimū qd in ver.nisi.ponit fallētia,sensus ergo istius litere est:maritus impensa sua inuenit lapidicinas marmoreas,fecit excidi ⁊ euelli marmor.text. dicit duo:qd fundū fructuosiorem reddit:⁊ qd marmor est mariti,⁊ loquit iste tex.qū marmor excisuȝ non renascebatur,⁊ si dicis, si illud marmor non renascebantur: ergo non fecit fundum fructuosiorem:vt dicit tex.rūdent ipsi qd tū ideo fecit fundūȝ fructuosiorem:q2 fecit maritꝰ effodere totum marmor,⁊ fecit fundū impleri terra p quā fundꝰ tūc potest seminari ⁊ sic nascerent messes.†Et sic pondera ꝙ tex.per ordinem dicit tria. Primo ꝙ maritus sua impensa euellendo marmor fecit fundū fructuosiorem ⁊ ꝙ marmor est mariti.Scdo dicit ꝙ talis impensa nō est pstāda marito q2 cū tale marmor non renascatur non potest dici in fructu esse.Tertio in ver. nisi.ponit fallentia,qū marmor renasceret: isto casu talis impensa deberet prestari marito:⁊ pro certo iste intellectus minuet lites,sȝ istū intellectū reprehendit Alex.p duo fundamēta ⁊ pfecto subtiliter,primo facit:q2 dato,ꝙ marmor non renascat,tū q2 fundꝰ redactus est ad talem gradū, qd fundus potest seminari ⁊ sic ad perpetuam vtilitatem,mulier tenet soluere istā impensam: p regulā.l.iij.§.nos gñalr.ff.de impensis. ⁊ tū tex.dicit ꝙ non prestat.ergo iste intellectus non potest huic §.congruere.rūdet Raph. Cuma.ꝙ lȝ illa impensa fuerit vtilis tū nō prestat marito:q2 maritꝰ retinet marmor ꝙ compensat cū impensa ⁊ sic innuit ꝙ si fecerit maritus maiorem impensam tenet vxor restituere de suo.Alex.dicit ꝙ iste intellectus violat literā ego dico fortius qd iste intellectus confundit p istū tex.nam dicūt ipsi doc.ꝙ impensa compensatur cū marmore. pondera text, q2 fundat se ꝙ impensa non prestatur: q2 marmor non est in fructu.pondera tū qd tex.in ista ratione vtitur dictiōe implicatiua.⁊ dicit q2 nec in fructu est marmor.nā ista dictio nec, b implicat esse aliā rationem vltra hoc ꝙ marmor nō sit in fructu.Scdo Alex.reprehendit istū intellectū alio fundamēto:ꝙ si iste tex.loqueret qū marmor non est in fructu illud marmor non esset mariti sȝ vxoris.p tex.in l.si ex lapidicinis. ff. de iure do.potes tū rūdere q2 tex.ꝯrius non loquit,quando maritꝰ fecit impensam inueniendo marmor,put loquit tex.hic. ❡Tertius fuit intellectus,Jo.de imo.qd in ver.⁊ impensa.non mutetur casus,sed qd ille versi.loquat de impensa facta p incisione marmoris,⁊ ita clarū est qd non pstat marito,q2 nō fuit ad vtilitatē fundi sed ad vtilitatem mariti,sed impensa de incidēdo vl alias inueniendo lapides bene dȝ solui:vt d.l, si. Sȝ iste intellectꝰ nullo mō pōt stare,duplici ratione.nā dicit Jmo. ꝙ loquit de impensa facta vt excideret marmor.⁊ ratio est q2 respicit vtilitatē mariti,sȝ tex.non fundat se in ista ratione:sȝ q2 nō est in fructu.Scdo obstat ver.nisi.q loquit exceptiue.nā loquitur iste ver.de inueniendo.sȝ si tex.ꝯ.loqueret de incidēdo:ista exceptio esset pessime facta:q2 est ꝯ regulā exceptiue,sȝ iste intellectꝰ Jmo.recedit ad aula,Est igit necesse vt intelligamus aut scdm primum intellectum Bar,aut fm intellectū Pauli. ❡Nota ex isto tex.qd metalla ⁊ alia que percipiunt ex fundo dicunt eē i fructu.facit.l.si fundi.i prin.ff.de vsuf.⁊ l.iij.§. si.cuȝ l.seq.ff.de reb us eo. 3 ❡†Gl.in ꝟbo mariti.diuidit i duas ptes, Jn pria timore ꝯrij ꝙ i euidētialibus formauit.gl.ponit vnū intellectū.Jn scda format q.ij.ibi.sȝ si mulier nō pmittat. ❡Jn ea.gl.ibi.vt ꝯ.de dolo.l.si cū mini ⁊ sic ad fi. hēs ex gl. ꝙ si mulier non permittat marmor excisum a marito exportare:marito compeitt actio de dolo.istā gl.reprehendūt Bar.Bal.⁊cōiter alij

ter aliū. Nā iura alleg. in gl. pcedūt qñ qs dꝫ eximere marmor, aut cretā ex fundo alieno, sꝫ qñ lꝫ eximere vel exportare de fundo ꝓprio: vt in dotali non loquunt tex. ⁊ gl. vt p Bar. ¶ Glo. in versi. q² nec fructu. diuidit in duas. In prima declarat text.
4 In scda remouet ꝯtrū. scda ibi. §. impēdia. ¶ † Extra gl. Bar. in fi. dt per istū tex. alias cōsuluisse ⁊ rñdisse ad quandā questionem: de qua hic p eum. Istam decisionē Bar. reprehendit Pau. de ca. ⁊ Lu. Ro. hic: nā dicit Pau. ꝙ Bar. male consuluit p tex. in l. vsufructu legato. §. j. ff. de vsufr. ⁊ quemad. qs vta. vbi qñ alicui debet vsusfructus quicqd pcipit sibi debet. dt etiā Lud. ꝙ ꝯ Bar. est tex. in l. vxori mee. ff. de vsufru. lega. sed aduerte. nā isti doc. equocauerūt ⁊ non intellexerunt Bar. q² aliud est querere nunqd illud ꝙ pcipit in exemplatione protocollorū notariꝫ spectet ad mulierem quo ad ꝓprietatem. ita vt mulier faciat suū: ⁊ dicendū est ꝙ non. ita loquitur Bart. hic.
5 † Aut querimus nunquid mulier vsufructuaria poterit vti ⁊ frui pecunia quā hꝫ ex ꝓtocollis, ⁊ dicendū est ꝙ sic, sicut pōt vti alia pecunia. ita Bal. in §. si fundū. in primo not. s. ea. l. idē Bal. in l. terminato. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Ang. ⁊ Rapha. Cu. Sali. in l. quedā sunt. §. nihil interest. ff. de eden. ⁊ Alexan. hic. ¶ Teneo decisionē Bar. ⁊ sicut Bart. dicit se cōsuluisse ꝑut ita formaliter consuluit in cōsi. l. ꝙ inci. Cidius Petri de Florētia. ad fi. ita etiā tꝫ ⁊ latius Bar. in l. quedā. §. nihil interest. ⁊ no. Ang. q non allegat in rub. ff. de vsur. vbi limitat istam doctri. Bar. ⁊ non obstat tex. de quo gloriat Lud. imo fecit pro Bar. ⁊ magis admiror, ꝙ Fran. Are. ⁊ Alex. tꝫ cū illo tex. nā
6 dicit dictus tex. in l. vxori mee. ⁊ ponderat Lud. † illud verbuꝫ
b calendariū, inquātū calendariū dr liber.[b] ex quo exigunt debita, sed debita non exigunt nisi semel, ergo ⁊c. sꝫ Alex. equiuocauit in vi vocabuli, nā ꝑponere calēdario, est preponere reꝫ nominibus faciendis sub vsuris. ita dicit gl. in l. eius, q ꝑuincia. in verbo calendario. ff. si cer. pe. ⁊ calendariū dr q² singulis exigunt vsure. l. vxorem. ff. de leg. iij. dicit ergo text. in d. l. vxori mee. testator reliquit vxori vsumfructū omnium bonorū, querit, nunqd debebit vxor habere vsumfructū illarum vsurarū que singulis mēsibus exigunt per Calēdariū, ⁊ ratio est q² singulis mēsibus renascunt: ⁊ ideo non mirū, si calendariū veniebat in vsumfructū legatū mulieri, ⁊ illo modo ille tex. facit pro Bar. ¶ Ultra scribentes pro cōplemēto istius. §. considerari ꝙ ex isto tex. pōt colligi pulchra limitatio ad iura ciuilia ex eo ꝙ decidūt Canoniste in c. fi. de concessio. preben. vbi Ant.
7 de But. Imo. ⁊ melius Abb. † pone vxor dedit[c] vniuersaliter
c quandā villā marito in dotem, in illa villa erat vna ecclesia, ⁊ vxor habebat ius patronatus, clarū est ꝙ iuspatronatus trā
d sit cū vniuersali, quamuis sit ius spirituale nec posset vendi.[d] tex. est in c. ex literis. vbi gl. ⁊ doc. de iure patrona. querit modo nūquid ius presentandi spectabit ad ipsum maritū: nā ius presentādi ideo spectabit ad ipsum maritū: q² ius presentādi est fructus iurispatronatus. ita dicit gl. ordinaria in c. cū Bertoldus. in gl. fi. de re iud. Jo. an. ⁊ canoni. in c. consultationis. de iure patro. ⁊ iste est proprie fructus. q² renascit, nunquid ergo maritus qui dꝫ habere fructū rerū dotaliū habebit iuspatronatus, ⁊ per consequēs ius presentādi: videt dicendū ꝙ sic p istum tex. ⁊ dicūt Canoniste ꝙ Rome domi. de Rota ita iudicarunt, ⁊ ponit in decisionibus nouis in decisione x. oēs Canoniste in d. c. fi. determināt ꝯtrū. ⁊ ex eorū decisione datur notab. c. fi. limitatio ad istū tex. ⁊ similes. nam verū est, ꝙ fructus qui percipiunt ex re dotali spectant ad maritū, constāte matrimonio, qd est verū, qñ fructus sunt tales. ex qbus reale cōmodū, ⁊ emolumentū percipitur: q² est in recompēsatione bonorum, sed presentare est solū quidā honor. ideo non spectat ad maritum: sicut si villa detur pignori nō transit iuspatronatus c. cū Bertoldus. de re iudi. no. q² est noua ⁊ magna limitatio ad ista iura ⁊ similia, ⁊ legiste nunꝙ dixerunt de ea. Adde qd idem tꝫ Pau. de leaꝫa. in q. per eū disputata que incipit patronus ecclesie sancti Martini. ⁊ in repet. c. nobis. de iurepatro.
8 ¶ † Confirmat q² si mulier dederit castrū in dotem cū iurisdictione, certe condemnationes ⁊ mulcte dicunt fructus iurisdictionales, ⁊ ideo spectant ad maritū: q² dicunt in fructu eo q² quotidie renascunt saltē in genere. ita determinat Bar. in l. fi. j. eo. Bar. Ang. ⁊ Mod. hic, ⁊ plenius Bal. in l. j. C. de fruct. ⁊ lit. expen. Ang. in l. si constante. §. quoties. j. eod. Pe. de anch.
e c. ij. ne prela. vices suas. Similiter collatio beneficij[e] ecclesiastici dicitur esse fructus prelature. ita dicit glo. singula. quā Canoniste multum commendant in c. cum olim. de maio. ⁊ obed. nihil tamen ad propositum nostrum.

1 ☞ Maritus non potest retinere fundū dotaleꝫ propter hoc qd fructus pendentes debeantur sibi in totuꝫ vel in partem.
2 Propter ius quod quis habet in accessorio non datur sibi retentio in principali.
3 Diuisio fructuum non est facienda donec fructus pendent.
4 Si quis facit expensas pro recuperādo castro aliquibus nobilibus sua impensa an teneatur restituere castrum ante restitutas expensas.
5 Statuta in viro habent locum in socero.
6 Dispositio facta de principali persona habet locum in eius herede.
7 Si statutum dicat qd debitor debeat incarcerari pro debito, ⁊ moritur debitor, an debitoris heres possit incarcerari pro illo debito.
8 Cautio quam tenetur mulier prestare marito de fructibus intelligitur de nuda cautione.
9 An terminus cautio siue proferatur a lege siue statuto intelligatur de nuda ⁊ simplici, an de cautione cum fideiussore.
10 Quando lex vel statutū expresse requirit satisdationē vel cautionē cū fideiussore si ille sit euidenter sufficiens vel locuples, an sufficiat nuda cautio cum obligatione bonorum.
11 Quando ex forma legis, vel statuti quis tenetur idonee caure tenetur dare fideiussorem, vel pignora.
12 Fructus non possunt durare ad trienniū quin corrumpant.
13 Iure fforum res dotales immobiles an restituātur annua bima die.
14 Quando fructus pendentes non sunt maturi, fundus debet restitui vxori cum fructibus ⁊ ipsa cauet.
15 Fructus de proximo recolligendi habentur pro recollectis,
16 Sicut fideiussor actualiter condemnatus potest agere cōtra principalem, ita quando euidēter appareat quod de proximo est condemnandus.
17 An si quis vendat fundum in quo sint fructus maturi si spectabant ad emptorem.
18 Bartolus intellexit leges nimium aperte.

§. Interdum.

Diuidit in quatuor dicta. partes patent p se. ¶ No. j. ex isto text. ꝙ
1 † marit⁹ nō pōt retinere fundū dotalē pp hoc, ꝙ fruct⁹ pēdētes debeant sibi i totū, vel in ptē: q² satis est qd caueat a muliere, qd. natis fructib⁹, restituet illā partē, quā dꝫ. ita est tex. tradens practicā tot⁹ isti⁹ legis. ¶ Ex isto tex. hēs iferre subtiliter tria correlaria. Primū ꝙ pp ius ꝙ qs hꝫ in fructibus nō
2 dat sibi retētio fundi. † Scdm correlariū est, ꝙ ꝑpter ius qd qs hꝫ in accessorio nō dat sibi retētio i principali. Tertiū cor
3 relariū infert, † ꝙ diuisio fructuū nō est faciēda, donec fructus pendēt. io est. q² donec pendēt, nō sunt fruct⁹ sꝫ pars fundi. l. fructus pendētes. ff. de rei vend. ¶ Circa pdicta notabilia qd qs non pōt tenere fundū pp fructus, ⁊ sic pp accessoria, repetitio, ꝙ Jo. de ana. in cōn. xxxij. qd inci. vltra alia dubia, multuꝫ
4 laborat in casu quotidiano. † ꝙ si aliqs facit expensam p recuperando castrū aliqbus nobilib⁹ sua expensa nūqd teneat restituere castrū añ restitutas expēsas, quas fecit i recuperādo castrū: an vero prius restituere castrū. postea petere expēsas: iste tex. vr facere, ꝙ teneat restituere: tñ loqt ꝑprie, qñ fructus nōdū erāt nati, quo casu nō sunt fruct⁹ añ, ꝙ nascant, ex quo maritus nō pōt eos retinere. dubiū facit, q² dño agēti rei vendicatione nō pōt opponi exceptio expensarū. l. mt. ⁊ in l. si mācipiū. C. de rei vē. no. gl. in l. inciuilem. C. de fur. finaliter consuluit Jo. de Ana. ꝙ nō teneat restituere castrū añ solutas expensas. Attēto ꝙ ille impense fuerāt necessarie, quas nobiles tenebant facere igit ex eqtate dat exceptio doli qñ sunt expense in recuperādo castro. tex. est in l. sumptus. ff. de rei vē. l. i fundo. ⁊ ibi Bar. ff. eo. ⁊ p illū tex. limitant iura palic. ¶ Scdo no.
5 † ꝙ statuta in viro habeāt locū i socero. Ex quo correlarie iferas: ꝙ dispō legis fcā in vna psona hꝫ locū in alia psona i qua sit eadem rō, ⁊ idē effectus. ¶ Limita qñ essemus in materia, in qua statuat ius singulare ꝯ ius cōe in viro nō hꝫ locū in socero, tex. est in l. si vero. §. de viro. ⁊ it i Bar. op. de illo tex. j. eo.
6 ¶ † Tertio not. ꝙ dispō facta de principali psona hꝫ locū in eius herede. ⁊ ratio est, q² heres fingit eadem psona cū defuncto. in auf. de iureiu. in prin. l. j. vt actio. ⁊ ab here. ⁊ ꝯ here. Adde tex. meliorē de iure ad hoc in l. postulāte. in prin. ff. ad Tre.
7 ⁊ p illū tex. no. ibi sing. Bar. † ꝙ si statutū dicat ꝙ debitor debeat incarcerari pro debitore ⁊ morit debitor, nūqd heres debitoris possit incarcerari p illo debito: dicit ꝙ sic p illū text. ¶ Et si diceres ista qd est de idubitabili, q² heres cēset eadeꝫ psona cū defuncto, dic qd verū est in fictiōe, sꝫ i statutis nō cadit fictio: q² ꝑprie sunt intelligēda. l. iij. §. hec vba. ff. de neg. ge. cū si. ⁊ posses dicere, ꝙ ēt i statutis hꝫ locū fictio qñ eadē ē rō cū veritate. ita Bal. ad saturitatē in l. Gall⁹. §. ⁊ qd si tm. ff. de li. ⁊ posth. Ang. ⁊ Mo. i l. alia. §. elegāter. j. eo. ¶ Ego reperio ꝙ in fortiorib⁹ terminis cōsuluit Rap. Ful. cōn. xxxj. ꝙ ici. dubia sup qbus cōsiliū postulat. ꝙ statutū imponēs certā penā petēti illud ꝙ sibi iā solutū est, ꝙuis sit penale, hꝫ locū in eius

a ¶ Calendariuꝫ dr liber. Adde l. iij. C. de cōpen. ⁊ i c. fi. que sint rega.

b ¶ Uxor dedit. Adde Abb. i c. cum Bertold⁹. de re iud. doc. in c. quāto. de iudi. do. de Rota decisione x. in ti. de iurepa. in nouis.

c ¶ Nec posset vēdi. Adde gl. summe xj. q. vij. Ab. in c. cū Bertoldus. de re iudic.

d ¶ Būficij. Adde Barb. in c. tāte. de rescrip.

herede petēte illud ꝙ erat solutū non sibi, sʒ defuncto cui⁹ est heres, qn̄ sciētiā habuit de hoc, secus, si ignorauit. Inter cetera mouet̄ subtili rōne, q2 illud statutū excipit casuʒ iuste ignorātie, ⁊ iusta ignorātia nō ꝓbabiliter cadit nisi in herede, l. qui in alterius. ff. de reg. iur. in principali creditore: q2 est in facto ꝓprio nō cadit iusta ignorātia. gl. fi. in l. fi. ff. ꝓ suo. cū ergo statuta recipiāt interpretationē a iure cōi. l. ij. §. j. ff. de noxa. gl. ⁊ doc. in l. fi. §. in cōputatione. C. de iure delib. illa ergo ignorantia iuste cadit in herede. ¶ Gl. in verbo cauet̄. diuidit̄ in tres
8 partes q̄ patēt. ¶ In ea gl. ad fi. habes ex gl. † ꝙ cautio, quā tenet̄ mulier p̄stare marito in hac lege, que tenet̄ dare cautionē de fructib⁹ intelligit̄ de cautione nuda a fideiussiōe, vel pignorib⁹ gl. in verb. cautione. in l. vnica. §. cū aūt. C. de rei vxo. act. Idē Cy. in d. §. cū aūt, ⁊ ꝓbat q2 quēadmodū inter socios solū p̄stat̄ cautio. l. verū. §. videndū. ff. ꝓ soc. lʒ Bar. alleget l. videndū inter socios, ergo nuda cautio sufficit, sʒ marit⁹, ⁊ vxor sunt socij diuine ⁊ humane domus, vt l. j. ⁊ ibi gl. ff. de ri. nupt. l. aduersus. C. de cri. expil. hered, ergo in marito ⁊ vxore nuda cautio dʒ sufficere. Istā op. reprehendebat Pe. de Bella per ti. ⁊ mouebat̄: q2 verbū, cautio, a quocūqʒ proferat̄, siue a lege p̄toria siue ciuili intelligit̄ cū fideiussore, primū ꝓbo per l. pretorie. iij. ff. de p̄to. stipu. s̄m ꝓbatur p l. in oibus. ff. de iud. iūcta l. si creditores. ff. de priuile. cred. tū ad ista iura rn̄debat Bar. vt hic p eū. Sʒ aduerte, q2 ꝯ opi. gl. Bar. ⁊ Cy. obstat fortiter tex. allegatus in gl. ad quē gl. non rn̄det in l. si constāte, §. quoties. ergo cōclusio Bar. nō est vera: q2 lʒ ibi sit societas, tū dʒ satisdari. Ad illū tex. rn̄det Bald. hic, ⁊ illā sol. reprehendunt oēs doc. ibi vcʒ Imō. ⁊ oēs Mod. ⁊ dicit Frā. de are. ꝙ ista est optima sol. ꝙ tex. in l. si constāte. §. quoties, loquitur qn̄ so. ma. maritus statim cogebat̄ restituere dotē, tū miserationis gratia īdulget̄ sibi annua bima trima die nō mirū: ergo si alleuiat̄ in hoc, nō dʒ satisdare: sʒ in casu l. nostre mulier nō hʒ istā dilationē miserationis gratia: q2 cū dʒ restituere fructus, imo dʒ ex natura rei, q2 requirit̄, ꝙ fructus nascant̄, ideo sufficit nuda cautio. Ista cōis so. lʒ videat̄ colorata, tū est falsa: q2 volūt qn̄ miserationis gratia alleuiatur, grauat̄ vt cogat̄ prestare fideiussores. Cōtra, s. ꝙ sit falsa, arguit̄: nā in l. verū. §. videndū. ff. pro soc. ⁊ in l. vnica. §. cū aūt. C. de rei vxo. act. est adhuc fortius, nā socius de rigore iuris dʒ soluere totum debitū socio, sed miserationis gratia indulget̄ sibi vt non teneat̄ vltra quā facere possit. Pondera, ꝙ ibi fortius indulget̄, q2 indulget̄ in quātitate, hic in tpe, ⁊ tū ibi nō cogit̄ satisdare, imo nuda cautio sufficit. eodē modo in l. vnica. §. cum aūt. C. de rei vxo. act. vbi maritus est debitor de tota dote, ⁊ tū miserationis gratia indulget̄ sibi, vt nō teneat̄ vltra quā facere pōt, ⁊ tū ibi nuda
9 cautio sufficit: ergo vr̄ ꝙ ita cōis so. stare nō possit. ¶ † Hinc sumpta occasiōe, examināt Imo. Lu. ⁊ oēs Mod. hic, an terminus cautio, siue p̄ferat̄ a lege siue a statuto itelligat̄ de nuda ⁊ simplici cautione: an vero de cautiōe cū fideiussore, hanc materiā late posui in l. sancimus. C. de ver. sig. vn̄ hic amplius
10 non pono. † non omitto tū vnū, ꝙ posset late disputari: qn̄ lex vel statutū exp̄sse reqrit, satisdationē, vel cautionē cū fideiussore, si ille sit euidēter sufficiēs vel locuplex, nunqd sufficiat nuda cautio cū obligatione bonorū, adeo ꝙ valeat ille actus sine solēnitate statuti: Bar. in l. quicūqʒ. ij. C. de fun. patri. lib. xj. determinauit p illum tex. ꝙ sic, ibi eīn no. ex illo tex. ꝙ si ex forma statuti teneat qs satisdare anteq̄ intret officiū ptārie, tū si est euidenter idoneus, sufficit cautio nuda cum gn̄ali hypotheca bonorū. illud dictu Bart. sequit̄ Pau. de ca. hic: ⁊ in l. j. ff. q satis. cog. ⁊ vtrobiqʒ Pau. de ca. addit bonū text. in d. l. de creationibus. C. de epi. aud. ⁊ ibi gl. in verb. sufficientē, expresse no. qd diuitie excusant quē ab onere satisdādi. Istā decisionē Bar. ⁊ Pau. de ca. reprehēdit ⁊ Alex. hic. ⁊ plen⁹ in d. l. j. ff. q satis. cog. reprehendit etiā Fran. de are. hic, ⁊ reprobāt Alex. in d. l. j. ꝙ si dictū esset veru esset pulchre notandū. Itē credit ꝙ dictu Bar. sit euidēter falsum, ⁊ ꝯ Bar. allegant̄ duo tex. q valde stringūt vcʒ. l. j. in priu. in ver. semp autem. ff. vt lega. no. ca. alius tex. est in l. minor. xxv. an. in §. fi. cū l. seq. ff. de pecu. i verbo etiam si locupletissimus sit. allegat ēt vnā glos. vt hic p eū. Et ad tex. in l. qcunqʒ p Bar. allegatū. rn̄det Alex. ꝙ ideo q2 tūc pcedit statuēdo ꝙ nō requirat̄ fideiussor qn̄ est euidenter locuples. per istos tex. etiam reprehendit Bar. Frāc. de Are. ⁊ dicit ꝙ tex. in d. l. minor. decidit istū casum per quem tex. no. ibi Bald. qd si ex forma statuti inquisitus dʒ satisdare ante, quā rn̄deat inqsitioni tenet̄ satisdare etiā si sit euidētissime soluēdo. Mouet̄ etiā Are. q2 si eo tpe quo dʒ satisdare principalis sit euidentissime soluendo, tū in futurū posset fieri non soluēdo, ⁊ si dicat̄, aduersa fortuna, non dʒ esse in consideratiōe l. ita stipulantē, §. sacrā. ff. de verb. ob. rn̄det, ꝙ illud est verum in dispositione hois, sed in dispositione legis considerat̄ aduersa fortuna l. vniuersa. ⁊ ibi Bal. hoc no. C. de preci. imper. offe. hec sunt que reperio tacta ꝯ Bar. ¶ Ultra istos Mod. ꝯ illā decisionē Bar. ⁊ Pau. de cast. arguo sic ⁊ fortius, qn̄ aliqd requirat̄ a lege vel statuto p forma, dʒ forma specifice impleri etiā in his q̄ sunt notoria ⁊ euidentia: dato qd illud adimplere sit supfluū. hinc est qd si statutū reqrit ꝙ apponatur nomē ꝓpriū, cognomen, ⁊ agnomen ꝯhentiū in instr̄o, si vnus habeat vnū nomen singulare non sufficit apponi illud. sed dʒ forma seruari. ita tradūt in sili Imo. ⁊ oēs Mod. in l. j. ff. de li. ⁊ posth. vbi Bal. ⁊ Ang. sʒ hoc nūc nō firmo. hinc est vltra ibi
a tradita per doc. ꝙ scholaris notorie [a] doctissimus si vult doctorari necesse est ꝙ examinet̄, q2 illud examen est pro forma, ita Bal. in c. cōstitutus. de app. pro ista regula pōdera tex. in l. ad testiū. §. si qs ex testibus. ff. de testa. ergo in terminis nostris cū Bar. exp̄sse loquat̄, qn̄ statutū exp̄sse reqrat, ꝙ teneat̄ satisdare dato, ꝙ sit euidenter locuplexitū vt seruet̄ forma dʒ satisdare. ¶ Scdo ꝯ Bar. moueor, q2 lʒ principalis sit euidēter locuplex: tū interest nostra habere plures obligatos: dato etiā ꝙ principalis sit multū idoneus. ita dt gl. multū not. in l. pe. §. j. ff. ne qs eū q. ¶ Tertio ꝯ Bar. arguo. nā spāle est in psonis illustribus ⁊ super illustribus: vt eis remittatur satisdatio cum fideiussoribus, vt sufficiat nuda cautio cū hypotheca bonorū. Istā remissionē facit Imperator. in l. quoties. C. de digni. lib. xij. in l. j. C. de pri. sacrorū scrin. li. xij. glo. ⁊ oēs in l. j. ff. q satis. cog. certe supflua esset remissio imperatoris si non cogerentur satisdare locupletes, q2 remittit eos ꝓpter dignitatē, ⁊ p ista videt̄ opi. Bar. minus bona. Sed p̄dictis non obstantibus, teneo decisionem Bar. approbatam p Paul. de ca. Istā opinionem tenuit idem Bart. in l. priuate. C. de murileg. li. xj. Idem tenet Jo. de Platea in d. l. quicunqʒ. C. de fun. patrim. lib. xj. Idem tenet Lud. Ro. in consi. lxvij. qd incip. Uiso themate prenarrato ac Lucana constitutione. lib. xxx. Idem tenet Alex. sibi contrarius in consi. lxxxix. qd incipit, Uiso ⁊ opportune discusso processu. in primo volumine.

Adde ꝙ ad idem tenendū moueor septem fundamentis. ¶ Primo facit te. no. in l. j. in verbo aut propter amplissimas facultates. ff. de cust. reo. ¶ Scdo allego tibi tex. valde no. in aut. cui relictū. C. de indi. vidui. tol. vbi dicit ad ꝓpositū nostrū tex. si psona est idonea sufficit nuda cautio, alioquin requirit̄ satisdatio ⁊ fideiussio. Pau. de ca. ibi, multū no. illū tex. ⁊ dt ꝙ ille tex. declarat melius. l. sancim⁹. C. de ver. sig. vbi sufficit nuda cautio q2 dʒ intelligi s̄m illū tex. ¶ Tertio facit bene tex. allegatus p Pau. de ca. in d. l. de creationib⁹. in fi. lʒ Alex. in d. l. j. conetur rn̄dere. ⁊ est similis tex. in l. fi. C. de cur. furio. ¶ Quarto facit tex. in l. legitimos. in prin. ff. de legi. tut. vbi tex. reqrit p forma qd legitimus tutor satisdet aut si psona honesta sit, remittat̄ ei satisdatio. Et p illū tex. no. ibi bal. in ij. not. ꝙ quāuis legitimus tutor teneat̄ satisdare, tū si eius psona est fida, ⁊ honesta, remittitur ei satisdatio. ⁊ ille text. s̄m Bal. loquit̄ non solū in patrono, sʒ in quocūqʒ legitimo tutore, vt in §. in legitimis. ibidem. ⁊ no. Bal. in iij. no. ꝙ psona honesta ⁊ multū diues ad satisdandū releuatur. ¶ Quinto allego gl. ordinariā in l. j. §. his autem. ff. de ripa muniēda. vbi glo. vult, ꝙ q alias tenet̄ satisdare si est honeste, ꝓbateqʒ vite, sufficit nuda cautio ⁊ illam gl. dt ordinariam ⁊ singularem ad hoc Bal. in ru. extra de eo qui mit. in poss. idem Bal. in l. abstinendū. C. quorū app. non recipi. Alibi illam gl. repu. sing. Bal. i c. ij. de iud. ⁊ no. ex illa gl. qd virtus hominis sufficit pro satisda
11 tione. ¶ † Sexto facit ꝙ in terminis volunt Ang. ⁊ Imol. in l. pretorie. ff. de preto. stipu. vbi volūt, ꝙ qn̄ quis tenet̄ ex forma legis vel statuti idonee cauere quo casu tenet̄ dare fideiussorem, vel pignora ꝓpter verbum idonee. s̄m gl. in l. si mandato titij. §. si. ff. māda. tū si est diues sufficit nuda cautio cū hypotheca bonorū. allegat tex. in l. si quis sit stipulatus. §. fi. ff. de ver. ob. Est verū ꝙ in hoc vltimo reperio Bal. tenere ꝯriuʒ in rub. extra de eo qui mit. in poss. ¶ Septimo pro ista parte facit ratio: q2 satisdatio prestatur ad hoc vt sit cautū aduersario. ita iurisconsultus in l. j. ff. qui satis. cog. Sed qn̄ principalis est persona honesta ⁊ multū diues, cessat cā principalis satisd. ergo cessante cā, dʒ cessare satisdatio. l. adigere. §. quāuis. de iure patro. ⁊ maxime q2 lex dicit, ꝙ frustratorijs cautionibus non est vtendū. l. non cogendū. §. si procuratori. š. de procu. l. hec stipulatio. §. diuus. ff. vt lega. no. caue. Et si diceres vt dicebat Are. ꝙ principalis poterat fieri nō soluendo: dico ꝙ s̄m hoc nō sufficeret dare idoneū fideiussorem: q2 ⁊ tunc idoneus posset fieri, nō soluendo. ita formaliter tex. in l. j. §. si magistratus. ff. de mag. cōuen. Tenēdo istā partē non obstāt tex. alleg. in oppositum. Primo nō obstat l. minor. xxv. annis. §. fi. cū l. seq. ff. de procu. in verbo ⁊ si locupletissimus. rn̄deo in forma, ⁊ no. ꝙ ideo ibi illud est, q2 aduersarius in vno grauatur, nam

a ¶ Notorie. Ad de gl. vni. i c. nullus xxiiij. di. gl. in verbo aliqualē, ⁊ ibi Car. Za. in cle. Ro. de iureiu. Abb. in c. fraternitatis. de cle. non residen.

nā cogit admittere quēcunque defensorē sine vllo venit⁹ mā-
dato: ideo in a io allegat talis defensor quamuis sit locuplex,
tñ sine satisdatione nō admittitur: vt ibi ex tex. po ídero ergo
q ille tex. posset reto queri in oppositū. facit p Bar. conside-
rando, q illud ibi sit ratione pdicta. vbi ergo cessaret illa ratio
aliud esset. nō obstat etiā tex. in l. a. in princ. in ver. semper autē.
ff. vt leg. no. caue. q2 ad illū tex. rñdet Cy. in l. j. C. vt in poss. leg.
q2 illud ibi spāliter statutū est in satisdatione reqsita in vltima
volūtate: vt vltime volūtates faciliorē exitū sortiantur arguē-
do ergo a speciali in ɔtriū z erit regula z sic per ista teneo cōem
opi. z sic decisionem Bart. lz videat dura. Et si tu velis rñdere
ad iura que allegaui qd ibi lex procederet vltra vt facit Albe.
hoc esset inconueniens, z non bonū. q2 ita possem rñdere legi
bus suis. ¶ Si. in versi. reddet. diuidit in vj. partes principa-
les. In prima declarat tex. In scda opp. In tertia ponit vnam
qōnem. In quarta aliā. In quinta aliā. In sexta limitat istum
tex scda ibi sz cū etiā immobilia. tert. a ibi, itē qd si facto. quar-
ta ibi, itē qd si mulier. quinta ibi. itē de quo cauet. sexta ibi. itē
hec diuisio. ¶ Ad euidentiā isti⁹ gl. premitte q ista gl. secūdū
Pau. de ca. est male situata: q2 debuit sigari in prima pte tex.
z est in tertia z considera: q2 qñ Bart. expedit eam, expedit ad
primā partē tex. Itē cōsidera. q tres qōnes posite in gl. sunt
circa primā partem tex. tñ si consideras verba gl. vr̄, q substā-
tia gl. nō referat ad primā partē gl. imo ad tertiā in qua est fi-
gurata. In ea. gl. ibi. ʒ. de inoffi. testa. l. si non mortis. habes ex
gl. ɔtriū z duas sol. Istud ɔtriū intelligit Bar. q veniat ad pri-
mā partē tex. Ego autē dico. qd imo istud ɔtriū venit ad tertiā
partem tex. inquātū dicit, q maritus restituit interdū de fru-
ctibus mulieris, qñ pcipit plus sua parte: ɔ, marit⁹ non tenet
restituere etiā res immobiles annua bima trima die. si ergo nō
tenet restituere nisi intra tres annos: qūo fructus tāto tpe du
12 rabūt, † cū regula sit, q fructus nō pñt durare ad triennium qn
corrūpant gl. in l. j. C. si aduer. vsucap. Bart. in l. eum, qui. ff. de
ijs, vt indig. qūo ergo durabūt fruct⁹, vt intra tres annos re-
stituat gl. soluit tripliciter. Prima sol. diuinat, scda etiam vio-
13 lat tex. p veritate ergo istius ɔtrij est aduertendum, † q gl. pre-
supponit vnū qd est falsum: z eo remoto, argu. cessat: nā psup-
ponit gl. qd isto iure fforū res dotales immobiles nō restituā-
tur nisi annua, bima, trima die: vt etiā dicit gl. ij. §. j. ʒ. eo. istud
assumptū est falsum. q2 imo res mobiles dotales de iure fforū.
z de iur. C. statim debēt restitui. l. j. §. exactio. in vers. q cōe fue-
rat vtriusque actionis. C. de rei vxo. actio. sz in ɔtrium est tex. in
l. cū in fundo. §. si fundus. ff. de iure do. vbi est text. formalis de
hoc istud ēt tz. z si querat, q ratio est diuersitatis q statim de-
beant reddi res mobiles, z īmobiles itra tres annos: rñdebat
Iac. de Are. in d. l. fi. q2 in re mobili est facilis restitutio, z ratio
quia cessante cā cessat dilatio. l. a filia. §. alieno. ad Treb. z ibi
Bar. no. sed lex dat dilationem anni ad restituendas res dota
les, sz Bar. reprehēdit istud hic, z in d. §. exactio. vt ibi per eu.
dic ergo qd ratio diuersitatis nō potuit assignari: vt per eum
14 hic. ¶ In ea. gl. ibi. l. si is a quo. in prin. † habes ex gl. limitatio
nem ad istum tex. qd iste tex. debeat intelligi qñ fructus pendē-
tes non erant maturi: z isto casu tūc dz restitui fundus cū fru-
ctibus vxori, z vxor cauet. si autē fructus tpe diuortij erāt ma
turi, z sic de primo essent colligendi, tūc maritus tz fundū do-
nec fruct⁹ percipiant: q2 tūc nō est locus cautioni: q2 qñ actus
pōt breui tpe expendi cessat satisdatio. l. is, a quo. in princ. ff. vt
in poss. lega. vnde fm Bar. fructus qui sunt de primo recolli-
gendi habent pro recollectis. ¶ No. diligenter istam regulam
15 Bar. post gl. † q fructus de primo recolligendi habent p re-
collectis: z sic no. q idē indicam⁹ de fructibus de proximo p-
a cipiendis sicut si essent pcepti. Confirmat ista regula Bar. q2
potentia prima actui habet pro actu. tex. est in l. pe. z ibi Bal.
ad hoc notat. ff. de mili. testa. facit etiā qd no. ibidē Bar. in d. l.
pe. per illum text. q illud qd de proximo faciendū est, habetur
p facto. no. etiā Bar. in l. j. §. sed in eo. p illū tex. ff. ad sylla. Hinc
est qd basilica de primo cōsecrāda habetur p cōsecrata z gau
det priuilegijs ecclesie. ita no. Abb. in c. ecclesia. in ij. no. per il-
lum tex. de immuni. ec. Hinc etiā est qd de proximo condēnan-
dus per sniam habetur pro condēnato. tex. est not. in l. qui pe-
ne. §. diuus quoque Pius. vbi solennis tex. ff. de manumi. tit.
16 gene. † Hinc etiā est qd sicut fideiussor actualiter cōdemnatus
pōt agere contra principalē: ita qñ euidenter apparet q de p-
ximo est condemnatus. Ita Bar. in l. si pro ea in vj. qō. C. man
da. Alibi decidit not. Ang. in l. ex eo tpe. ff. de mili. test. q pena
statuti imposita offendenti scholarē matriculatū hz locum in
scholare quē rector iussit matriculari: lz nondū sit descriptus.
ita refert z sequitur Alex. in l. si id qd. in prin. j. ii. ff. de iurisd. om.
iud. Alibi fortius dicit Sal. in l. cum te. in fin. C. de dona. ante
nupt. q mulier habetur pro conuncta z carnaliter copulata
viro que de primo copulanda est. Alibi fortius habet. qd de
proximo baniendus habet p bānito vt possit impune offen-
di. ita Pau. de Ca. in vltima lec. in l. iij. §. si seru⁹. ff. de acqui. poss.
q2 uis nō bñ firmat, z Alex. ibi istud reprobat. Ex istis stat bñ
fortificata supra scripta regula Bar. q idē iudicamus de fru-
17 ctibus de proximo colligēdis: sicut de iam collectis. ¶ † Sed
aduerte, q ista regula Bar. sic gñaliter intellecta esset falsa. nā
seqret, q si aliqs venderet fundū in quo essent fruct⁹ maturi,
sequeret, q illi fruct⁹ non spectarēt ad emptorē: nā p istā rōnē
si fruct⁹ maturi de primo colligēdi habent p collectis nō spe-
ctarēt ad emptorē: tñ est lex in ɔtriū, q si aliqs vendat fundum
cū fructibus iā maturis: q tales fructus spectāt ad emptorē.
tex. est in l. iulianus. §. si fructibus iam maturis. ff. de act. empt.
vbi ad literā hoc dt tex. istad etiā dt tex. in l. fi. §. fructus. ff. que
in fraudē credi. vbi siue fructus sint maturi siue immaturi sem
per spectāt ad emptorē: q2 fructus pēdētes semp censent pars
fundi. l. fructus pendētes. ff. de rei vendi. ergo regula Bart. nō
esset vera. ¶ Intelligo ergo regulā Bart. sane pcedere in ter-
minis nostris qñ clarū est, q fructus oīno spectent ad maritū:
z solū tractat de mora tpis: tunc ad remouendū illud bene fru
ctus de primo percipiendi habent p perceptis: ratio est: q2 cū
solū agat de mora modici tpis tractat de modico preiudicio.
ita loquit Bar. hic sed qñ tractaretur ad quē spectāt fructus:
z cōsequenter de preiudicio dñij, maxime tunc fructus de pro-
ximo recolligēdi nō habent p recollectis, imo spectant ad istū
emptorē: rō est q2 emptor psumit soluisse ptiū z pro fundo z p
fructibus cū fructus pendētes censeant pars fundi. ita salua
bar. q2 alias gñaliter loquēdo male diceret. ¶ In eadē gl. ibi:
nā fauore mulieris hoc dr qd hic dicit: habes ex gl. aliā limita-
tionē ad hūc tex. q mulier cui dz restitui fundus plen⁹ fructi-
bus dz cauere sicut in l. hac edictali. §. his illud. versi. mobiliū.
C. de sec. nup. ¶ Istā gl. reprehēdūt Dy. z Alb. hic, q2 imo nō
est electio mulieris sz est electio mariti. l. si cōstante. §. quoties.
18 j. eo. vñ Bar. q pculdubio nimiū aperte intellexit leges dt q
gl. bñ dicit z non posset melius loq, q electio est mulieris in ca
su suo zc. Pro ista opi. bñ facit, q2 misso in possessionē succedit
in locū satisdationis: ita dt iuriscōsultus in l. de bonis. §. q pu-
pillo. ff. de car. edic. vbi dt, hec possessio pro satisdatione cedit.

1 Impensa facta in arando agrū aut seminādo dicitur fie-
ri gratia fructuū querendorum vt maritus fructus percipiat.
2 Expensa que fit ad temporalem custodiam rei dotalis cense-
tur fieri gratia fructuum querendorum.
3 Ad custodiam fortilitij vel serarij existentis in ciuitate vel co-
mitatu tenetur dominus ad tales expensas tempore pacis z
guerre non autem homines.
4 Si certi nobiles z quedam domina habent castrum commune
z dicti nobiles pro custodia fecerunt impensam etiam domi-
na tenebitur contribuere.
5 Impense vtiles z necessarie repetuntur a muliere.

§. Impendi.

Diuidit in duas ptes prout duo hz
principalia dicta. scda est in ver. pla
1 ne si nouā. ¶ † No. ex hoc tex. q impēsa facta in arādo agrum,
aut seminādo dr fieri gratia fructuū querēdorū, vt scz marit⁹
fructus pcipiat: ergo cū nō sit ad ppetuā vtilitatē mulier non
tenet satisdare: sz cōpensat cū fructibus. facit tex. no. in l. instru
2 menta. ff. de fun. instruct. ¶ † Adde idē esse in expensa q fit ad
tpalē custodiā rei dotalis, q2 censet fieri gratia fructuū querē-
dorū: ideo maritus facit sua impensa. tex. est. in l. pe. ff. de impē.
vbi dt iuriscōsultus, nā tueri res dotales maritus suo sumptu
dz. z gl. ibi in ver. tueri. intelligit scz ad tps. vñ per illū tex. not.
ibi Bar. q si vxor dederit castrū in dotē marito, expense facte a
a marito in custodia castri non repetuntur ab vxore. Idem te-
net Bal. in l. j. C. de fruct. z lit. expē. Ang. z Mod. in l. domos.
z in l. sumptus. p. gl. ibi. ff. de leg. j. sec⁹, si essent impēdia pro cu-
stodia perpetua puta si maritus emisset seruos vt ppetuo cu-
stodirent castrū, nā tunc mulier tenet soluere p tali impēsa. l. si
ita. §. fi. ff. de fun. instru. vel si esset impensa in munitionibus ca-
stri, puta in machinis. gl. est in l. j. §. inter necessarias. in verbo
proiectas. z ibi Ange. ad hoc. no j. de impens. Ita concludunt
Imo. Raph. z Alex. hic, quicqd alibi tenuerit Bart. in l. cum
quereret. §. predijs. p illū tex. ʒ. de leg. iij. de quo puncto ponūt
3 etiā Pau. de Ca. Are. in l. fructus. ʒ. eo. ¶ † Itē aduerte diligē
ter, q ad custodiā fortilitij, vel serarij existentis in ciuitate, vel
comitatu tenet dñs ad tales expensas tpe pacis, z guerre: nō
aūt hoies. ita fin. no. Ang. nec alibi legi in l. turres noui. p illū
tex. C. de oper. pub. z iā habui de facto in qōne huc transmissa
4 ex pedemontib⁹. ¶ † Adde etiā, q si certi nobiles z qdam dña,
habēt castrū cōe, z dicti nobiles p custodia castri fecerūt impē
sam ēt dña tenet contribuere, ita tz Ang. in cōsi. cxlix. qd inci.
qdā dña habens etiā gl. in l. pe. C. de erroga. mili. an. lib. xij. quā

a ¶ Bart. ad-
de qd dicit Bar.
in l. si impuberi.
de tut. z cur. da.
ab his. Et paria
sunt quem esse in
fuga, vel se pre-
parare ad fugā.
Fel. in c. j. de iud.
Purpur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ponit Bar. se practicari in l. sanctū est. ff. de rerū diui. ꝛ in l. illicitas. ff. de offic. presi. in §. nec potentiores. vbi si facio incarcerare aliquē debitorē pauperem dꝫ relaxari, vt per Bart. ibi. ¶ Contra hūc tex. opp. Bart. de l. j. ꝟ. ti. j. ꝛ sol. vt hic per eū. ꝛ aduerte, ꝙ iste tex. intelligitur de modica impensa secus si magna, vt in versi. plane. ¶ Adde ꝙ idem est in emphyteuta faciente impēsam in re emph. qꝛ distinguit an sit magna, vel parua. ita Bal. in l. j. C. de iure emphy. ¶ Adde idem esse in marito exigente debitores mulieris: qꝛ si modica sit impēsa spectat ad ipsum maritū. secus si sit magna allegat gl. sing. in l. j. in tit. de impensis. ita illam gl. declarat Bal. in l. si non designata. C.
5 de fal. cau. adiec. leg. ¶ † Ultimo not. ꝙ impense necessarie aut vtiles repetunť a muliere vt hic. ꝛ in d. l. in insulam. §. fructus. ꝟ. eo. ꝛ in l. iij. §. nos generaliter. ꝟ. tit. j. ¶ Bl. in verbo actionē. diuiditur in tres partes, que per se patent.

LEX IX.

1 Concedens rē aliquo titulo vel contractu intelligiť concedere ad illum vsum ad quem concedens vtebatur in dubio.
2 Quod inducitur presumptione dicitur esse palam.
3 Mulier ex pacto potest conuenire ꝙ fructus lapidicinarum fundi dotalis spectent ad ipsam mulierē non ad virum.
4 Non valeret pactum ꝙ fructus rei dotalis sint mulieris.
5 Abbas vel alius potest dare predium in emphyteusim sibi reseruando per pactum fructum aliquarū vel omniū arborum.
6 Impensa facta circa fructus aridos potest deduci de fructibus liquidis eiusdem anni ꝛ agri.
8 Licet maritus cōstāte matrimonio lucreť fructus dotis: tamen mulier non lucratur fructus donationis ꝓpter nuptias.

1 SI fundus. † No. ex isto tex. fm Mod. ꝙ concedens rem aliquo titulo, vel ꝯtractu intelligitur cōcedere ad illū vsum, ad quē cōcedens vtebať in dubio. ꝛ istud ꝓcedit nō solū si iam ceperat vti. sꝫ etiā si solū destinauerat ita vti. text. est no. in
2 l. equissimū. §. inde q̄situ est. ꝛ ibi no. Ang. ff. de vsuf. ¶ † Secūdo pondera tex. ibi, qꝛ palā sit. ꝙ illud qd inducitur ex presumptione dicitur esse palā, hinc dicimus qꝛ presumptiones legū sunt liquidissime ꝓbationes. l. lꝫ imperator. ff. de leg. j. gl. melior de iure. in l. si tutor. C. de pericu. tuto. quā ad hoc multum not. Bal. in rub. extra de presum. eam reputat sing. ꝛ meliorē Imo. in l. quesitum. ff. de re iud. ꝛ in l. in tps. §. j. ꝛ l. si qs ita heres institutus fuerit ex certo fundo. ff. de here. insti. facit tert. in l. j. in verbo liquido. ꝛ ibi gl. C. de test. mili. vbi Ang. ꝛ Ludo. ad hoc
3 no. ¶ † Tertio no. ex tex. in ver. nisi contrariā. ꝙ mulier ex pacto pōt conuenire, ꝙ fructus lapidicinarū fundi dotalis spectent ad ipsam mulierem non ad virū. ꝛ sic lꝫ ex natura cōtractus dotis dato fundo in dotem omnes fructus spectent marito. l. dotis fructus. in princ. ff. de iu. dotiū: tamen ex pacto vel conuentione pertinent mulieri. ratio potest esse, qꝛ naturalia ꝯtractus possunt ꝑ pactū immutari. l. pacisci. ff. de pac. gl. in l. pa
4 cta conuenta. ff. de ꝯtrahen. emp. ¶ † Aduerte tñ. ꝙ nō valet pactū, ꝙ in totum fructus rei dotalis sit mulieris. l. iiij. ff. de pact. do. allegata hic in gl. fm quā legem limitať ista lex. Sꝫ hic cadit pulchra difficultas. nā ex pacto potest esse matrimoniū sine vlla dote. l. iij. ff. de iure dotium. l. fi. C. de don. ante nup. quare ergo non vꝫ etiā pactū, qd fructus sint in totū mulieris: ꝛ tñ cōsidera, ꝙ tex. in illa l. iiij. in prin. ꝟ. de pac. do. fundat se in ista ratione: qꝛ dicit tex. prope enim mulierem indotatam hoc pacto fieri. s. si maritus non lucreť fruct⁹. ista non vř bona ratio: qꝛ imo ex pacto potest fieri qd matrimoniū sit sine dote. veritas est, ꝙ matrimoniū potest esse sine dote: istud est indubitatū, sꝫ postquā dos est constituta si fieret pactū, ꝙ maritus nō habeat aliquos fructus nec per directū: nec per indirectum, istud pactū est ꝯ substantiā dotis: ideo non vꝫ: qꝛ nisi dos seruiat oneribus matrimonij nulla est. ita dicit ad literam tex. in l. si pater. ij. in fi. ff. de iure dotium. pondera illud nulla est, ergo substantia dotis est qd dos deseruiat oneribus: si non esset de substātia illius pactū ꝯtrium nō induceret ꝯtum ipso iure esse nullū: qꝛ ea que sunt de illius natura pñt alterari ꝛ non inducūt nullitatem: si ergo istud est de substantia, clarū est qd illud qd est de substantia non potest tolli vel immutari. gl. est in l. pacta conuenta. in prin. ff. de cōtrah. emp. ¶ Cogita tu pro ꝯuecti
5 ingenij qūo sit de substantia. † Per istū tex. determinat Bal. ꝛ Mod. qd Abb. vel alius potest dare ꝑdiū in emphyteusim reseruādo sibi per pactū fructū aliquarū, vel etiā omnium arborū. facit glo. in verb. sic ꝛ in tradendo in l. obligationum fere. §. plꝫ. ff. de act. ꝛ obli. quā allegat hic Pau. de Cast. ¶ Adde tu qd similiter vꝫ pactū econtra, ꝙ sole arbores sint emphyteuticē non ipse fundus. ita determinat Bald. in l. j. in fin. C. de iure
6 emphy. ¶ † Quarto no. in versi. ꝙ in semētem. ꝙ impensa facta circa fructus aridos potest deduci de fructibus liquidis

a ¶ De re ad tēpus. Adde Rapha. Fulg. in l. j. C. de testa. mili.

eiusdē anni ꝛ agri. ꝛ ad hoc iste tex. nō est alibi in iure fm dñm Paliarensem de senis magistrū Bal. q fuit magn⁹ textualis, vt referūt Bal. Imo. Pau. de Cast. ꝛ alij. ꝛ. sic pondera ex hoc tex. qd impensa facta in vno anno non potest deduci de fructibus alterius anni quo diuortiū est factū. ꝓut tꝫ gl. ꝛ doct. in §. ꝓcedenti ꝑ illū tex. ¶ Adde forti⁹ colligi ex isto tex. fm Bart. ꝛ doc. qd sicut non pōt fieri deductio de fructib⁹ alteri⁹ anni multominus pōt deduci de fructibus diuersi fundi. ꝛ sic hic ꝓbať fm Bar. ꝛ doc. ꝙ impensa facta circa fruct⁹ vnius fundi non pōt deduci de fructib⁹ alteri⁹ fundi, ꝛ sic correlarie sequiť, qd iuris est de diuersis annis idem ꝛ multomagis de diuersis reb⁹ fm Bar. ꝛ doct. arguendo de tpe ad res: vt l. miles ita in princ. de test. mil. ¶ Tu aūt subtiliter cōsidera q̄uis nemo declaret, ꝙ argumētatio Bar. ꝛ doc. de diuersis annis ad diuersos fundos non vř bona, qꝛ non est eadem paritas terminorū, nā in annis loquuntur gl. ꝛ doc. qñ impensa facta vno anno per maritū, si fructus illi⁹ anni nō sufficiūt ad impēsam possit peti in sequēti anno quo matrimoniū est dissolutū, ꝛ cōsequenter qd dos spectet ad mulierē. ꝛ sic qñ fruct⁹ sunt dotis, ꝛ sic mulieris. l. si marito. §. fi. ꝟ. e. ꝛ dicūt ꝙ non, eo qꝛ impensa facta in fructib⁹ non potest deduci de dote. l. fi. ꝟ. de impen. sed in fundis nō est sic: nā qñ expensa fit in vno fundo gratia fructuū ꝛ q̄riť an possit peti ex fructibus alterius fundi dotalis habes aduertere qd cū dos sit qd vniuersale: vt declarat Bar. ꝛ doc. in rub. ꝟ. eo. ꝛ est tex. in l. qd dꝛ. ꝟ. de imp. ergo omnes res sunt vna dos. ergo nihil obstat quin possit capere de fructib⁹ alterius fundi. ꝛ si dicať, ꝙ Bar. ꝛ doc. intelligant qñ ille alius fundus non erat dotalis. certe tunc nihil ad ꝓpositū. Si vero diceres qd Bar. ꝛ doc. loquunť qñ per dissolutionē matrimonij ille alius fundus redijt ad vxorem: ergo loquuntur doc. qñ est diuersitas annorū ꝛ fundorū: cū semp loquanť qñ matrimo
7 niū durauit integro anno. † Considera etiā in quātum Bar. ꝛ
a doc. arguūt de re ad tempus[a] semper dicimus bonū esse argumentum de re ad tps vulga. l. miles ita. ff. de testa. mil. Contra istā regulam ego nouiter pondero duo, ꝙ regula nō sit bona: nā substitutio facta in vnū casum comprehendit omnes casus q illi pñt cōuenire: qꝛ in substōnibus dꝫ fieri larga interpretatio gl. est in l. Gallus. §. ꝛ qd si tantū. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij doc. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ est tex. in l. fin. C. de insti. ꝛ substi. ꝛ tñ substitutio facta in vnū tps nunq̄ extendiť ad aliud tps. tert. est in l. si ita qs. ff. de vul. ꝛ pup. no. Bar. ꝛ alij doct. in l. si mater. §. j. ꝟ. eo. tit. Scdo contra illā regulā pondero aliud: qꝛ lꝫ de tpe ꝑsenti presumatur in preteritū vnde q soluit tribus annis vltimis presumiť semp vsqꝫ retro soluisse tex. est in l. quicūque. C. de apoc. pub. lib. x. tamē non idem est circa rem vbi non idem facit vna pars rei circa aliā partem. ita ꝓbat tex. in l. quicūque. cū l. seq. ꝛ ita ponderat solus Bal. in d. l. quicūque. ponderando simul illum tex. ¶ Gl. j. diuiditur in duas. ꝓut duos ponit intellectus ad tex. scda ibi alij dicūt. ¶ In eadem gl. in fi. Bar. ꝛ cōiter doc. tenent primū intellectū gl. q fuit Azo. ꝙ iste text. indistincte ꝓcedat siue lapis cesus renascať siue non: ꝛ hoc quādo ab initio erat. Ultra scribentes tu confirma istū primū intellectum duobus fundamentis. nā si iste text. intelligeretur qñ lapis cesus renasceretur: certe iste tex. esset penitus de indubitabili: qꝛ talis lapis tūc ꝓculdubio est fructus. ꝛ marit⁹ proculdubio dꝫ lucrari fructus dotis. l. dotis. in princ. ff. de iure dot. Scdo ꝛ fortius si tex. loqueret qñ lapis renasciť: nō esset tunc ratio, quā assignat tex. ex animo mulieris: qꝛ eo animo censeať dedisse ex quo ipsa sic vtebať, ꝓut iurisconsul. ꝓprie fundat. sed esset ratio ex regula generali, qd fructus dotis spectent marito. l. ꝓ oneribus. C. de iure do. ꝛ si dicať qd in ꝯtrariū facit iste tex. in verbo fructus, ꝓut ponderat gl. qꝛ lapis non alias diciť fructus, nisi renascatur. §. si vir in fundo. ꝟ. l. proxi. rñdet ꝙ maritus in ista lege non lucrať lapides, tanq̄ fructus: sed ex tacita voluntate tradentis cū in animo tacito. tex. se fundat: ꝓut etiā dicit Pau. de Ca. Non obstat etiā si diceretur ꝙ si lapis cesus non renasceretur indistincte esset mulieris, non mariti. l. ex lapidicinis. ff. de iure dotiū. respondetur fm Pau. de Cas. qd ille tex. loquitur qñ lapides iam erant excisi ex lapidicina qñ mulier dedit fundū in dotem: tunc bene sunt mulieris. sed hic non erant excisi, sed cedendi. ¶ Extra gl. pro complemento istius
8 solennis legis no. † ad totā legem ꝛ ad totū titulū quod lꝫ maritus, cōstante matrimonio, lucretur fructus dotis. l. pro oneribus. C. de iure do. ꝛ l. dotis fructus. in prin. ff. eo. scꝫ. de iu. do. tñ econtra mulier cōstāte matrimonio non lucrať fruct⁹ donationis propter nuptias. ita dicit gl. no. in §. est ꝛ aliud in gl. magna. insti. de donatio. quā gl. valde notat ꝛ dicit esse ordinariā. Bal. in auť. sine a me. C. ad velleia. habes similem gl. in §. fi. in verbo percipiat. in auť. de non eligen. secū. nuben. ꝛ ratione fundamentalē assignant predicte gl. si bene intelliganť. nā donatio

natio pter nuptias debet esse tanta, quãta est dos. auk. equalitas. C. de pac. cõuen. & auk. eo decursum. C. de don. an. nup. cũ ergo ii mulier haberet totos fructus donationis propter nuptias, haberet tantos fructus, quãtos habet maritus ex dote: ergo maritus nihil lucraretur pro oneribus matrimonij: & tamen ipse debet lucrari fructus, non autem ipsa mulier: cum ipse sustineat onera matrimonij, & nõ mulier, & ita limita, & declara dictas authenticas & omnis equalitas sit in dote & in donatione: propter nuptias: quia ille authentice loquuntur quantum ad quãtitatem & dominium, secus quod ad fructus.

LEX X.

1 ☞ Maritus ex natura contractus dotis tenetur de dolo, lata, & leui culpa.
2 Maritus potẽ mora mulieris non tenetur nisi de perceptis fructib us.
3 Terminus dos accipitur pro rebus datis in dotem.
4 Est etiam reperire dolum bonum.
5 Dictio tatiua loquens de dolo nõ excludit latam culpam.
6 Quemadmodum dictiones tatiue nunquã excludũt ea que veniunt per alias leges: sic etiam que veniunt ex cõsuetudine.
7 Licet tatiua in materia fauorabili non excludat similem casum bene tamen excludit tacitum.
8 Appellatione culpe simpliciter prolate a lege venit leuis, non lata, nec leuissima.
9 Quemadmodum mora mulieris non debet esse damnosa marito debitori: ita & econtra non debet esse lucrosa.
10 Maritus tenetur ad fructus perceptos & percipiẽdos, quãdo mulier non est in mora.
11 Si mulier fuerit in mora recipiendi fundum dotalem, maritus tenetur de dolo & lata culpa.
12 In animalibus non cadit consignatio.
13 In rebus in quibus nõ cadit consignatio sola oblatio tantũ facit quantum in alijs oblatio & consignatio.
14 Si dos consisteret in quantitate pecunie oblatio nõ liberaret maritum a culpa leui.
15 Si quis recipiat rem suo periculo & fortuna intelligitur se obligare ad casus fortuitos.
16 Si debitor quantitatis fecisset pactum expressum & nõ teneatur de casu fortuito vel de leui culpa, valet tale pactum.
17 Debitor quantitatis non est debitor absolute.
18 In hac lege ideo requiritur oblatio, qa marit⁹ fuerat in mora.
19 Si maritus non fuisset in mora non requireretur oblatio.
20 Dies tacita inducta a l. ita interpellat sicut dies expressa ab homine. 22.
21 Fortior est mora que contrahitur per tempus constitutum a lege quam que cõtrahitur per tempus appositũ ab homine.
23 Culpa leuissima in faciẽdo commissa equiparatur leui, & late culpe in negligendo.
24 Per non vsum nunquam perditur priuilegium.
25 Iudex grauius committit committendo quam in faciendo.
26 In omnibus contractibus in quibus quis tenetur de leui & non de leuissima culpa: si tamen leuissima committatur in faciendo tenetur de illa, sicut de leui.
27 Si maritus ex mora mulieris commiserit leuem aut leuissimã culpam in faciendo tenetur actione aquilia.
28 Qui habet custodiam arcis vsque ad annum nõ tenetur post annum ad custodiam.
29 In officijs necessarijs nunquam intelligitur nouatum.

SImoza. Ista lex fm Pau. de ca. est singularis q̃ tractat, qñ creditor cõstituatur in mora, diuide vt hic p Bar. & vtrũ ei⁹ sum mariũ verũ sit, j. videbimus. C Mo. principaliter ex tota lege duplicẽ effectũ more cõmisse p mulierẽ in nõ recipiẽdo dotalẽ fundũ oblatum marito sol. ma. † Primus est, q vbi maritus ex natura cõtractus dotis tenetur de dolo, lata culpa, & leui. l. in reb⁹. ff. de iur. do. in l. Pompo. ff. de pa. do. l. etiã. §. lz. j. eo. & nõ rationis est, qa qñ actus celebratur gratia vtriusq; venit dol⁹, lata, leuis culpa. l. si vt certo. §. nũc videdũ. in princ. ff. cõmoda, sed cõtract⁹ dotis fit gratia mariti & vxoris, & ideo &c. istã rationẽ assignat iurisconsultus in d. l. in reb⁹. ideo maritus lz teneatur de dolo, lata, & leui culpa, tñ qñ obtulit, non tenetur nisi de dolo, & lata culpa, si mulier sit in mora. ista mora operaf, vt marit⁹ amplius nõ teneatur de leui culpa. † Secus effectus est, qa lz alias marit⁹ teneatur nõ solũ ad fructus perceptos, imo etiã ad fructus percipiẽdos, ter. est formalis in dote in l. videãm⁹. ij. ff. de vsur. tñ post morã mulieris non tenet nisi de perceptis & nõ de percipiendis, vez quos neglexit percipere.

5 C † Secus põdera ter. ibi, quominus dotẽ reciperet, q termin⁹ dos. accipitur p reb⁹ datis in dotẽ: put etiã sumitur in l. si ij consultibus, cũ l. seq. ff. de iur. do. lz ppõe aliud sit dos aliud res data in dotẽ qa dos est qd vniuersale: vt declarat Bart. ẽ. in rub. & idẽ tz Bar. i l. j. ẽ. eo. C † Tertio põdera ter. dũ dicit, dolũ malũ, nã innuit, q sit reperire dolũ bonũ, alias superflue diceret malũ, & de dolo bono est ter. formalis in l. j. §. nõ fuit. ff. de dolo. Circa hoc habes mirabilem decisionem Archi. in c. vtilẽ. xxij. q. ij. nã dicit q Alex. papa. iij. alias obseruauit vnum dolũ: de quo fuit laudatus valde. Quidã episcopus dixit soli pape totã simoniã quã fecit in acquirẽdo episcopatũ: & papa dixit ei volo tibi parcere si hoc dicas cozã Cardinalib⁹: ita fecit eps. dicit ipse Arch. qd papa postea eũ priuauit epatu. Eodem modo dicit Arch. q si qs diceret Saracenis q vult seq eozũ sectã: vt eã cognosceret & postea cognitã cõfunderet, determinat Arch. q nõ peccat, imo meretur. ita etiã Hemi. in c. nos in quen⁹. ij. q. j. C † Quarto principaliter no. ex eo. tert. dũ dicit dolũ malũ dũtaxat iũcta gl. fm Pau. de ca. & Are. hic: qd dictio tatiua loquẽs de dolo, tñ nõ excludit latã culpã: & p hoc inferũt, q tatiua nõ excludit casum similẽ: qñ casus similis inducitur per aliã legẽ, istud, pbatur hic iũcta l. qd Nerua. ff. de pos. ad hoc etiã allegat gl. in l. ob es. C. de predi. mino. Sed si illa similitudo nõ esset inducta a lege, sed induceret per hominẽ ex idẽtitate rationis, tũc dz distingui qa aut tatiua ponitur in materia fauorabili: & tũc licita est extẽsio ex idẽtitate rationis. l. illud, cũ gl. C. de sac. san. ec. Si vero tatiua ponatur in materia penali. vel odiosa nõ est licita extensio. l. ij. cũ gl. C. de patri. q filij. distra. & dicũt qd ista est doctrina Bart. in l. ff constãte. in ij. q. prime partis. j. eo. Bart. ibi nihil dicit, sed debuerũt allegare Bar. q loquitur in istis terminis in l. serui nomine. vbi gl. ff. de vsucap. Solet plene tradi in l. vnica. in princ. ff. si qs ius dicen. nõ obtem. vbi aliquãdo dixi sz qd imo in materia penali & odio a extẽdatur tatiua ex idẽtitate rationis, do tibi casum. l. fi. in fi. C. de reuo. do. vbi gl. approbata p Sal. & Ly. Posses dicere q ibi fit extẽsio nõ ex identitate rõnis, sed

6 p aliã legẽ vez per l. necare. ff. de liber. agno. † Adde etiã q quẽ admodũ dictiones tatiue nunquã excludunt ea, que veniũt per alias leges: vt dicũt Pau. de Cast. & Are. sic etiã nõ excludũt ea. que veniũt ex cõsuetudine: non reperit tactũ in specie, sed pbo per illud qd dicit Lu. Ro. & refert se consuluisse & obtinuisse in facto in ciuitate Florentie in Liij. j. iurari. ff. de iureiu. Quidã nobilis dedit mãdatum alicui qd caperet mutuo mille ducatos tãtũ, vel dũtaxat, iste procurator iuit Florentiã & accepit sub vsuris: nunqd dicaf excessisse formã mãdati: dicit se cõsuluisse qd excessit formã mãdati: & ratio est qa Florẽtie mercatores nõ mutuant pecuniam nisi sub vsuris nihil tñ

a aliegat nisi quedã vulgaria: a miror q Roma. non meminerit, q habemus ter. formalẽ q tatiua non excludit ea que veniunt de consuetudine. ter. est in l. viros. C. de diuer. offi. lib. xij. & ibi Bar. no. ad hoc p illũ ter. no. in specie Bart. qd si statutũ disponat qd debeat scholaris gueniri sub epo tiñ, q si sit cõsuetudo qd cõueniatur sub rectore. decidit Bar. qd potest cõueniri sub rectore. dicit tñ ibi Bar. q lz tatiua nõ excludat ea, q veniunt de consuetudine. tñ excludit ea que veniũt de iure cõ-

7 muni. † Adde vltimo qd lz tatiua in materia fauorabili nõ b excludat casum similẽ: tñ bene excludit casum tacitũ: & ideo tatiua excludit & impedit ius accrescendi. ter. est vnicus: quẽ sciuit solus Bal. in l. Lucius. §. que habebat iũcta princ. cũ si. ff. ad Treb. quẽ ter. sic p singulari allegat ad hoc Bal. in repe. l. j. C. de sac. san. ecc. & in l. si arrogator. ff. de adop. Confirmo per vnũ aliũ ter. nã pone. qd testator reliquit duobus fructus fundi ad alimenta, vno eozũ repudiãte, vel mortuo non lz locum ius accrescendi ter. est formalis in l. dñs. §. per fideicõmissum. ff. de vsufr. & quemadmodum qs vtaf ratione illius ter. est fm Bal. ibi qa legatũ alimentoriũ lz tatiuã, & ideo tatiua impedit ius accrescendi in alimentis qd no. ad Bart. in repe. l. recõiũcti. ff. de le. iij. vbi multũ dicit de hac tatiua: ergo in vltimis volũtatibus impedit ius accrescendi. d. l. Lucius. §. q habebat. Sed qñ potest istud stare q tatiua impediat ius accrescendi cũ ad impediendũ ius accrescẽdi opz q testator manifeste dicat. Aduerte. qd illud qd dictũ est, pcedit in fideicommissis, & legatis quãtũ ad principalẽ institutionẽ. bene opz. q manifeste dicat. Sedo considera si ille ter. in §. q habebat. p, bet dictũ Bal. qa ter. ibi nullã tatiuã hz, lz credo qd Bal. cõsideraut rationẽ decidendi in fine: qa videtur, q testator p se tantũ reliquerit vni alij decẽ tantũ: & ideo non hz locũ ius accrescendi. tñ ter. nihil dicit de tatiua. Considera secundo. qd ille ter. videtur habere tatiuam dũ dicit, ita tñ, q filius habeat illas decẽ vncias & nepos illas duas. Considera qd dictio tamen, b de se non est tatiua. ita Bar. in l. vnica. in princ. ff. si quis ius di. non obtempera. hoc est verũ. qñ dictio tamen, profertur simpliciter. Sed quando iungitur cum ita, & dicitur ita tamẽ, tũc ista tatiue, & ita credo Bal. intellexisse illũ ter.

a ¶ Vulgaria. Mo. ex hoc tert. q qui nõ lucratur, est tãtum in leui culpa. Alex. lib. j. consi. xlviij. Purpur.

b ¶ Dictio. tamẽ. Adde. quid aliquando ista dictio. tamẽ, est ad uersatiua. l. quid tamen. ff. de arb. Barto. in l. j. ff. si quis ius dic. nõ obtemp.

8 ¶ †Quinto pondera tex. in verbo nō etiam culpā, q̄ appellatione culpe simplr̄ plate a lege intelligitur de leui nō aūt de lata, nec leuissima. tex. est hic, ⁊ dicet. j. in gl. ¶ Sexto pondera tex. ibi agrū ei⁹. hic esse tex. fm Bal. ⁊ Ang. q̄ etiā de iure ffoꝝ sol. ma. dn̄iū rei dotalis ipso iure per legē transfert in mulierē, p3 hoc ponderādo genitiuū, eius, de cuius genitiui natura est importare dn̄iū. l. ij. §. in locū. ff. de relig. ⁊ sum. fune. ponit late Bar. in rub. ff. de ope. no. nun. Sed Bar. j. reprehendo Jac. de Are. tenet contrariū, ⁊ q2 illa est vera ⁊ cōis, rn̄det ad illū text. q̄d ager dr̄ mulieris non proprie, sed spe, ⁊ destinatione. ita declarat gl. in l. si filiosa. §. j. in verbo res nostras. j. eo. sic etiā intelligit tex. in l. diuortio. §. si fund⁹. ⁊ §. si vir. s̄. eo. vbi gl. ¶ Septimo no. ex tex. ibi fruct⁹ tamē qui peruenissent, fm Paul. de
9 Cast. ⁊ Are. † q̄ queadmodū mora mulieris nō d3 esse dānosa marito debitori, ita ecōtra nō d3 sibi esse lucrosa, ideo quāuis mulier fuerit in mora, maritus per hoc nō d3 lucrari fructus: licet docto. nihil dicant, pondera in contrariū casum legis vbi mora non solū excusat a pena, sed etiā inducit acquisitionē lucri. tex. est in §. illud quoque. in aut. vt exactiones instante dotis. Reperio q̄ illū tex. ibi, ad hoc valde exclamat Angel. ⁊ reputat valde tenendum menti. Et respondet, q̄d istud ibi ideo est, quia mulier nō solum obtulit, sed deposuit, ⁊ consignauit. Pondera ex hoc fm Ang. q̄d licet oblatio nō operetur lucrū, tamē oblatio, ⁊ depositio simul operantur lucrū. tn̄ quero nunquid in casu nostro etiā si interuenisset depositio, lucraret fructus: credo q̄ non, vt probatur in prima gl. dum dicit de equo qui fuit datus in dotē, ⁊ tn̄ non lucratur fructus, Breuiter responde q̄d. §. illud quoque. loquit in lucro mere legali inducto vt seruetur equalitas inter maritū ⁊ vxorem aut. equalitas. C.
10 de pac. cōuen. ¶ †Octauo ⁊ vltimo no. ex hoc tex. q̄d ideo maritus solū tenet ad fructus perceptos, q2 mulier fuit in mora percipiendi fundū dotalē. si ergo mulier nō fuisset in mora, teneretur maritus non solū ad fruct⁹ perceptos, sed etiā de percipiendis. tex. est in l. videamus. in prin. ff. de vsur. Cōtra vtrūque dictū Bar. format duas oppositiones. Primo de l. venditor ex hereditate. ff. de here. vel ac. vē. Sol. vt per Bar. hic. Secūdo opponit Bar. q̄ eo ipso q̄ maritus obtulit rē dotalē mulieri, ⁊ mulier per negligentiā noluit fundū, q̄d imo fruct⁹ veniāt ad maritū. allegat tex. in l. mulier. §. si heres. ff. ad Treb. de quo hic per eū, omnes transeūt cū Bar. preter Alex. qui exclamat ⁊ insistit in vlt. solu. Bar. ⁊ dicit q̄ ista sol. contra casum. l. venditor ex hereditate. s̄. de her. vel act. vend. vt per Alex. hic. Ego autē rn̄deo, ⁊ dico q̄ si Bar. bn̄ intelligat nō posset meli⁹ loqui: q2 l. mulier. §. si heres. loquitur in re debita, q̄ nunq̄ fuit nostra. vt dicit Bar. super quo se fundat Alex. qui tex. concordat cū doctrina Bar. si intelligat: nā ille vēditor pcepit fruct⁹ ex re debita que est creditoris immediate, vel ex equipollenti, ⁊ sic ex re creditoris: nam in illo text. emptor soluerat integrum pretiū: p3, q2 si nō soluisset integrū pretiū, non diceret perfecte adimplesse, ⁊ cōsequēter nō deberent sibi fruct⁹. l. fruct⁹. C. de act. emp. q2 ergo ibi ille emptor fundi soluerat integrū pretiū fundi, ille vēditor qui habebat rē ⁊ pretiū tenet percipere fructus ex re creditoris vel ex equipollēti. l. bona fides. ff. de pos. merito restituit fructus: sed in l. mulier. §. si heres. ff. ad Treb. heres debuit restituere hereditatē fideicōmissariā, : sed anteq̄ restituat remanet heres ⁊ nihil h3 a fideicōmissario. cū ergo nihil recipiat a fideicōmissario ex re, ideo nō tenet restituere fructus, cū illud q̄ percipit, percipiat ex suo ve3 q2 heres, q̄d sec⁹ est in d. l. si vēditor. ¶ Ultimo p cōplemēto istius tex. dicit tex.
11 q̄ †si mulier fuerit in mora recipiendi fundū dotalē, marit⁹ tenet de dolo ⁊ lata culpa. Posset aliqs dubitare, quō maritus pōt cōmittere dolū aut latā culpā qn̄ per mulierē stetit. q̄ nō recipit fundū: rn̄. aut volum⁹ dicere, q̄ cōmittit i faciēdo, istud nō est verū: q2 de illa tenet marit⁹ de leui, ⁊ leuissima, loquitur ergo tex. de dolo ⁊ lata culpa q̄ cōmittunt in negligēdo, ⁊ omittēdo: Sed hoc nō videtur possibile: q2 negligētia est pprie leuis culpa. Ueritas est, q̄ dolus pōt etiam cōmitti negligēdo, ⁊ omittēdo. nā pone in domo vel agro dotali maritus scit, q̄d ruit, ⁊ tn̄ dolose tacet, ⁊ nō puidet, nec nūtiat mulieri, vt puideat ⁊ sic isto modo cōmitteret dolū in tacēdo ⁊ omittēdo, lata vero culpa esset qn̄ fruct⁹ essent iā nati ⁊ marit⁹ negligeret eos colligere. s3 patit corrūpi: q2 ista negligētia nō pcul distat a dolo. ita dicit gl. in l. vēditor ex hereditate. ver. at cū hereditas. in verbo argueretur. ff. de here. vel ac. vē. ⁊ sic habes declaratū tex. quō cōmittitur dolus omittendo, ⁊ lata culpa negligēdo. ¶ Successiue inquantū Bar. rn̄det ad vtraque cōtria superius formata dicit vtrunq3 cōtriū pcedere in re debita, q̄ non fuit nostra. l3 oēs trāseant cū eo, mihi vr̄, q̄d ista sol. ad vtrūq3 cōtriū nō possit stare, q2 ista nō est bona cōsequētia, ista lex loquitur in agro dotali: ergo loquit in re q̄ aliquādo fuit mulieris: q2 habeo q̄d aliquādo cōstituit dos ⁊ efficit res dotalis, dato q̄ illa res sit oīno aliena. ita q̄d nō sit nec mulieris, nec illius, q dedit. tex. est in l. dotale. §. ij. cū gl. ff. de fun. do. Bar. in rn̄s. s̄. e. Defendendo Bal. respōdet in forma q̄d argumētū est verissimū. q̄ dr̄ res dotalis etiā si sit res aliena hoc est verū, s3 est aduertēdū q2 res quāuis esset penit⁹ aliena tertij. tn̄ iudicat quasi sua mulieris. l. si alienā. j. eo. procedit ergo illud q̄d dr̄ Bart. in re mulieris vel que habet mulieris. ¶ Gl. in verbo si mora. diuidit in quatuor partes principales put gl. in effectu rn̄det quatuor. q. scd̄a ibi, sec⁹ in pecunia. tertia ibi, s3 si queras, quarta, ⁊ vltima ibi oblationē aūt exigo. ¶ In eadē gl. ibi, vt equs. Ex ista prima parte principali gl. habes elicere tres principales cōclusiones. Prima conclusio est, q̄ in ista lege interuenit sola oblatio absque cōsignatione in ista lege dos cōsistebat in equo q nō pōt cōsignari. Istā gl. reprehēdūt Bar. ⁊ oēs vt hic per eū. S3 aduerte, q2 credo q̄ gl. possit optime saluari. prout reperio tenere solū Sal. nā dicit ipse, ista lex. in prin. ponit vnū dictū generale, in quacūq3 re dotali, ⁊ regulā in oī dicto quodcūque sit, ⁊ in ista regula nihil loquit de agro. Bene est verū q̄ in assignatiōe rationis descēdēdo ad absurdū specificat, ⁊ ve
12 rificat in agro. †Scd̄a cōclusio gl. est q̄d in animalibus nō cadit cōsignatio. si intelligas q̄ cōsignare sit rē in sacculo depositā sigillare. l. si. ff. de lege cōmisso. l. j. §. si pecuniā in sacculo. ff. depo. isto modo pcederet q̄d dicit gl. eodē modo rectius, si capias cōsignare. quod clausum sit sigillare, videret etiam q̄ in equis nō caderet illa consignatio. al's verbū cōsignare, generalius caderet pprie in equo: imo etiā in homine. l. stigmata. C. de fabricen. lib. xj. §. illud quoq3. in aut. exactio. instante dotis. vbi dicit tex. si mobilis sit, signacula etiā imponat: nā alibi habetur q̄ signatio habet p traditione rei ad translationē dn̄ij, ideo si aliqs in nemore vendat lignū ⁊ signat tūc tale signum habetur p traditione ligni. l. q̄ si neque. §. j. ⁊ ibi gl. ff. de peri. ⁊ commo. rei vendi. tractatur in l. traditionibus. C. de pact. per scribentes eodē modo signare doliū, tale signū habet p traditione. tex. est in l. j. §. si doliū. ff. de pericu. ⁊ cōmo. rei ven. l. videamus. §. qui vinū. ff. loc. ali. l. no. Bald. q̄ ex signaculo cognoscimus cuius sunt res, ideo balle mercatorū p̄sumūtur illius mercatoris cuius sunt signacula Bal. in aut. dos data per illū tex.
13 C. de dona. ante nup. ¶ †Tertio habes ex ista gl. q̄d in animalibus ⁊ alijs reb⁹ in qbus nō cadit cōsignatio sola oblatio tātū facit quātū in alijs oblatio ⁊ cōsignatio. gl. hic no. q̄ signat Bar. gl. est etiā in l. acceptā. C. de vsur. ¶ In eadē gl. ibi secus in pecunia, ex ista secunda parte gl. habes, q̄ si dos consisteret etiā in pecunia: tn̄ sufficit sola oblatio absque cōsignatione: sicut si debitor obtulit pecuniā ⁊ creditor recusat: sola oblatio excusat eū a mora, si res pereat. Quero ergo fm Bart. nunqd in pecunia sufficiat sola oblatio: an etiā reqrat cōsignatio: dic vt hic per eū. Pro intelligētia gl. ⁊ eorū que dicit Bar. habes ex secūda parte gl. iūctis dictis Bar. elicere quinq3 principa
14 les cōclusiones. †Prima cōclusio est, q̄ si dos cōsistat in quātitate pecunie, oblatio nō liberaret maritū a culpa leui. tex. est formalis in l. qui decem. in prin. ff. de solu. Secūda cōclusio est, q̄ si dos cōsistat in specie, tunc oblatio mariti liberat a culpa leui. ratio diuersitatis est fm Bar. q2 qn̄ debitū est in quātitate, debitor tenet de dolo, ⁊ omni culpa: ⁊ etiā de casu fortuito: cū ergo mora liberet eū a casu fortuito, satis operat, ideo non liberat a leui culpa, sed qn̄ est debitor in specie nō tenet nisi de culpa lata ⁊ leui: sed vt oblatio aliqd operet, liberat eū a leui culpa, Ex istis habes correlarie elicere tertiā: n̄ cōclusione, q̄ iste tex. non procederet, qn̄ dos consisteret in pecunia: ⁊ sic in quātitate: q2 tūc oblatio mariti nō liberaret eū a culpa vt dicit iste tex. sed solū liberat a casu fortuito: vt dicit text. in d. l. q decē. vn̄ d3 intelligi ista lex qn̄ dos cōsistit in specie, vel re immobili. Quarto ⁊ subtili⁹ habes elicere ex theorica Bar. quar
15 tā no. conclusionē, † q̄ si debitor speciei ex pacto suscepisset periculū casus fortuiti q̄d potest, l. que fortuitis. in fi. C. de pigno. actio. l. Aristoni. ff. māda. Similiter qn̄ quis reciperet rem suo periculo, ⁊ fortuna per ista verba intelligit se obligare ad casus fortuitos, ita dicit Bart. in l. si quis in prin. per illū tex. ff. de acqui. rer. do. si iste offerat creditori, tunc oblatio nō libera
16 bit a culpa leui. Rō, q2 liberat a casu fortuito. †Quinta, ⁊ subtilis conclusio elicit ex Bar. doctrina q̄d si debitor quātitatis fecisset pactū expressum, q̄d non teneatur de casu fortuito, vel de leui culpa, v3 pactū tex. est in l. periculi. ff. de nau. feno. Firmat Bar. i l. q̄ te. ff. si cer. pe. Seqtur ex doctrina Bar. q̄ si iste debitor offerat, oblatio liberabit eū a leui culpa, al's nihil ope
17 raret. †Sexto ex doctrina Bar. correlarie infert, q̄d est idē cū pcedēti q̄d in casu singulari. l. Titi⁹. ff. de prescri. verb. in ver. s3 nec ipsius. sequeret, q̄d ibi ille debitor offerēdo liberaret a culpa leui. Et fm istas duas vltimas daret egregia limitatio ad

d. l. qui

d.l.qui decē. vbi oblatio quātitatis non liberat a culpa: verū, q̄ ista restringūt ratiōnē tex. ⁊ sic tex. in prin. qui generaliter loquitur, vt dicit Bal. hic ideo vr̄, ꝙ ista limitatio nō sit admittēda: q̄ nō trāseūt sine violētia tex. Cōsidera ergo, ꝙ ista difficultas tota nascit̄ ꝑpter istā. d.l.q̄ decē. ꝙ hic oblatio liberat a leui culpa: ibi oblatio non liberat a leui culpa. cur diuersum, potes dicere ex mente Fulg. licet diffuse loquat̄ ꝙ vera ratio. d.l.q decē. est, nā debitor quātitatis obtulit pecuniā creditori, creditor sine iusta causa recusauit accipere. si pecunia oblata pereat casu fortuito, non liberat̄ ipso iure: q̄ debitor quantitatis nō est debitor absolute illi⁹ quātitatis, quam obtulit, sed est in genere, ꝙ perire nō pōt tn̄: ꝙuis pereat pecunia oblata, nō liberat̄, ex quo est debitor in genere, tn̄ ex equitate ne debitor sentiat dānū ex negligētia creditoris lex permittit exceptionē dāni ipsi creditori. sed qn̄ debitor est in culpa, cessat equitas. ⁊ iste est casus. d.l. qui decē. Sed qn̄ quis est debitor speciei ⁊ species perūt casu fortuito, perūt subiectum obligatiōis, ⁊ debitor liberat̄ mero iure ⁊ nō ex equitate. ideo non curat̄ de culpa, nisi esset culpa ordinata ad casum. ita voluit dicere Raph. Fulg. hic. ¶ In eadē gl. ad fi. Pro intelligētia istius quarte partis quero. ⁊ sequor ordinē Bar. in debito. vel ex cā dotis vl' ex alia cā. nūqd reqrat̄ oblatio. gl. dicit, ꝙ sic: q̄ mulier erat in mora. Bar. distinguit vt hic ꝑ eū. Pro intelligētia istius quarte ꝑtis gl. iūctis traditis p Bart. habes elicere qnqz pricipales cōclusiōes.
18 † Prima cōclusio est, ꝙ ideo in hac lege requirit̄ oblatio, eo q̄ maritus pri⁹ fuerat in mora ꝑpter lapsum tpis taxati a lege in restituēdo dotem. requirit̄ ergo oblatio, vt purget morā precedentē, ista cōclusio est vera in se. q̄ tex. est in l. semel. j. eo. Sed non est vera quo ad istū tex. vbi nō apparet ꝙ maritus prius fuerat in mora: nec potest dicere ꝙ tps taxatū a lege ad restituendum dotem constituit maritum in mora: q̄ iste tex. loquit̄. quādo dos cōsistebat iure immobili puta. in agro, quo casu sol. mat. statim de iure isto tenet̄ restituere iurib⁹ vulgaribus. vt l. vnica. §. ex actio. C. d rei vxo. ac. Tn̄ defendēdo Bar. posses dicere ꝙ iste tex. in prin. loquitur generaliter. in ratione autem specialiter.
19 † Scda cōclusio elicitur ex gl. ⁊ Bar. ꝙ si maritus non fuisset in mora nō requireret̄ oblatio, dic sm Bart. ⁊ doc. ꝙ istud est verū, quātū ad hoc quod maritus liberetur ab aliquo effectu more: q̄ si nō fuit in mora, oblatio nō potest operari effectū, in aliis tn̄ oblatio dato etiam ꝙ maritus non fuerit in mora, fuit necessaria vt marit⁹ liberetur ab his, ad q̄ tenebatur de natura ꝯtus. nā prius tenebat̄ de culpa leui, vn̄ oblatio mariti liberat eum a tali culpa. Item maritus tenebatur prius de fructibus ꝑcipiendis quos neglexit percipere. l. videam⁹. ij. ff. de vsu. ⁊ oblatio excusat eū vt nō teneatur. ita proprie loquitur ista lex. Tertio habes ex gl. ꝙ quando marit⁹ primo fuit ī mora, ⁊ postea offerat, oblatio operat̄ duo. Primo purgat morā precedentē ⁊ effect⁹ more precedētis: ⁊ sic nō tenet̄ amplius de interitu. l. si seruū. §. sequitur. ff. de verb. obli. l. parui. allegata per Bar. Secūdus effectus est, ꝙ oblatio liberat a leui culpa: q̄ constituit creditorē in mora recipiendi, vt hic p Bar.
20 † Quarta cōclusio est ꝙ dies tacita inducta a lege ita interpellat, ⁊ cōstituit in mora sicut dies expressa apposita ab hoīe ad hoc quotidie allegat̄ ista gl. ⁊ eā no. Imo. ⁊ oēs Moder. hic Bal. in l. si pacto quo penam. C. de pact. Pro ista conclusione gl. sunt duo tex. ad literam vcz. l. ij. in fi. C. de iure emphy. alle. in gl. ad idē est tex. in l. vnica. §. ex actio. C. de rei vxo. act. ⁊ ibi no. Bal. in §. cū aūt. Idē tenuit gl. in c. potuit de loca. gl. in l. si duo. §. fi. ⁊ ibi Bal. no. ff. de constit. pecu. gl. in l. iij. §. nunc de officio. ⁊ ibi Ang. qui eam ad hoc no. ff. de eo quod cer. lo. firmat Bar. in l. ita stipulat⁹ magna. in ij. q. princ. ff. de verb. obl. ⁊ Bal. in l. quoties in diem per illū tex. iuncta. l. seq. ff. de ver. obl. ⁊ Bal. in rub. C. de consti. pecu. in ij. q. est bonus tex. in c. licet canon. in verbo prefixo canonib. tempore. de elec. in vj. ⁊ ista est communis cōclusio.

21 a **Adde.** Tu † ꝙ fortior ⁊ potētior est a mora q̄ ꝯhitur p tps cōstitutū a lege, quā illa q̄ ꝯhit̄ p tps appositum ab homine. ꝓbo, q̄ mora q̄ induct̄ per lapsum temporis legalis hʒ vim more nō simpliciter, sʒ more causate per lit. contest. sʒ mora inducta ex tpe hominis, hʒ vim more extraiudicialis. tex. est valde solēnis. l. fi. §. ꝑterea. in verb. post lit. contesta. C. de iur. do. vbi per lapsum bienij ea debēt obseruari, q̄ leges post lit. contest. diffiniūt. ⁊ Bal. ibi expresse no. illū tex. ad hoc ⁊ dicit ꝙ est valde notandus. ⁊ Salic. ibi etiā circa fi. valde no. ⁊ dicit esse sing. dicit etiā Bal. ꝙ istud est valde vtile ad purgationē more. Istud vr̄ impossibile per casum. l. j. §. ij. in §. C. de iu. emphy. iuncto. d. c. potuit. de loca. cum materia. l. si in ulam. ff. de ver. obl. inducēdo sic: nam l. loquitur de tempore more legalis, ⁊ sic qn̄ mora inducit̄ p tēpus legale: ⁊ sic, si illa mora legalis censeret̄ mora per litē contest. sequeret̄, ꝙ elapso triēnio nō posset emphyteuta purgare morā, ꝙ est ꝯtra. c. potuit. de loca. ergo nō est mora ꝯcta per litē contesta. ⁊ ita dicit Bar.
22 † Quintā ⁊ vltimā cōclusionē habes ex gl. ꝙ etiam dies tacita que indulget̄ a lege miseratiōis gratia, interpellat. ⁊ cōstituit in mora ista est gl. no. hic. ⁊ ita istā gl. ad hoc no. Raph. ⁊ Mod. eam etiam ad hoc valde Matesila. in nota. cxxij. vbi facit magnum festū de ista gl. no. etiam Ludo. in l. si ex legati causa. ff. de ver. obl. Bal. in l. si pacto quo penā. ij. de pac. ⁊ in l. promissor. §. j. ff. de constit. pecu. ⁊ est bonus tex. in d. l. j. §. ex actio. C. de rei vxo. actio. ¶ Glos. in ver. culpā. diuidit̄ in duas partes ꝑut remouet duo cōtraria secūda ibi, ⁊ hoc maxime. ¶ Gl. in verbo, ne facto. diuidit̄ in duas partes principales In. j. gl. colligit notabile ex text. In scda format questionem: scda ibi. sed qd si marit⁹. ¶ In eadē gl. ad fi. Ex ista scda parte principali gl. habes colligere tres principales cōclusiones.
b ¶ Prima b cōclusio est in qua multū insistā, grauior reputat̄ culpa. ⁊ grauius delictū, ꝙ cōmittit̄ in faciēdo, quam illud qd cōmittit̄ omittēdo vel negligendo. Et circa istā regulā hodie opportune insistā ⁊ istā gl. ita no. ad hoc Bal. Imo. ⁊ Mod. Adde ꝙ illd expssi⁹ dt gl. in ꝟb. cedē admisissent in. l. lege Cornelia. i pri. ff. ad sylla. ⁊ gl. i l. ij. ⁊ ibi Bal. no. C. de lib. ⁊ eo. libe. ⁊ gl. in l. si seruum. in princ. de verb. oblig. facit bene text. in l. qui vas. §. j. ff. de fur. Adde primo, ꝙ per hanc gl. dicit Bal. in l. j. in prin. ff. de eo, per quē factum erit, ꝙ licet vna culpa cōpensetur cum alia, vt dicit gl. hic, tamen leuissima culpa in faciendo nō cōpēsatur cū alia leuissima culpa in omittēdo: q̄ prima grauior est. vt dicit gl.
23 † Secundo adde ꝙ per istam glo. dicit Bar. in repe. d. l. ꝙ Nerua. in vij. q. prin. ff. deposi. ꝙ culpa le- c uissima in faciēdo cōmissa eqparatur ⁊ leui. ⁊ late culpe in negligendo. ⁊ lʒ corrupte alleget gl. in l. si constante. §. j. debuit allegare gl. hic. in verbo, ne facto ⁊ hanc allegat Alex. Tertio pro confirmatione adde gl. solēnem. ⁊ ibi pleni⁹ Bar. in l. ij. ff. ad sylla. vbi dt egregia gl. ꝙ dominus mortifere vulneratus nō pōt expurgare nec absoluere occisores q̄ illi deliquerūt faciendo, sed bn̄ seruos qui deliquerūt negligendo. ⁊ illa gl. nō est alibi in iure secūdū Bal. in rub. extra de treu. ⁊ pace. circa prin. tamen illa expurgatio facit, vt ille cōtra quē sunt indicia non posset apponi ad torturam. Bar. no. in l. j. C. communia de lega. Alexand. in consil. clxvj. refert ⁊ sequitur istud. Quarto ad istā regulam adde bene facere ꝙ quando aliquis d accusatur ratione omissionis vt est in villa, que omisit capere malefactorē vel syndico qui omisit denunciare malefactorē tūc est necesse in accusatione facere expressam mētionē sciētie vcʒ, ꝙ scienter omisit: secus, qn̄ deliquit faciendo gl. est valde no. in l. ex maleficiis. §. j. verbo ignorans. ff. de actio. ⁊ obli. quam gl. dicit esse auream Bal. ad hoc in l. j. C. qui accusa. nō c possunt. c Quinto adde ꝙ regula, que habet quod fines man- d dati d sunt diligenter custodiendi. l. diligenter. in prin. ff. mandati. c. per tuas. de arbit. procedit in cōmittendo secus in o- e mittendo, q̄ ratione omissionis preiudicat, ꝙ non preiudicaret ratione omissionis. ita singulariter dicit Bal. in c. j. vt lit. non conte. quod est maximum verbum. si est verum. Sexto ad istam regulam adde, ꝙ probato dolo notarij, notarius tenet̄ ad damna ⁊ interesse. tex. est in l. fi. C. de magi. cōue. de damno autem ⁊ interesse statur iuramento partis ita Bal. ⁊ Alex. in l. qui accusare. C. de edendo. Istud est verum, ꝙ si dolus aduersarij sit in faciendo secus in omittēdo: q̄ tunc interesse dʒ f plene probari ⁊ non per iuramentum text. est singularis in l. argentarius. §. cum autem. ⁊ ibi Bal. ⁊ Ang. ad hoc no. ff. de eden. de quo vltimo q̄ ibi dixi, nō pono hic. Septimo ad confirmationē istius regule bene facit, nā vbicūqʒ quis facit contra priuilegiū perdit priuilegium per vnicam contrauētionē in faciēdo. c. cū accessissent. in fi. ⁊ ibi Cano no. de const. ⁊ c. p- illorū vbi etiā Cano. de preben. ⁊ l. fi. C. de iure dominij impe- e tran. ⁊ tamen omittendo, ⁊ sic per non vsum e nunꝙ perditur
24 priuilegium. l. j. ⁊ ibi pulchre Bar. ff. de nundi. † Istam differētiam faciunt Cano. in d. c. cum accessissent. ⁊ Abb. in consi. lxj. in ij. vol. quod incipit: factum super quo consilium petitur. Octauo ⁊ vltimo facit q̄ pro leuiori culpa in faciendo cōpetit actio legis aquilie. l. in lege Aquilia. ff. ad leg. Aquil. alle. in gl. secus si sit in omittendo. l. si cuius. §. deniqz. ff. de vsufru. alleg. per Bar. ⁊ per ista apparet, ꝙ ista regula sit generaliter vera, non recolo vidisse aliquem, qui discreparet ab ea tamen de eadem materia cogitaui.
25 † Contra istā f regulā arguo
f fortiter ꝙ ista regula non sit vera ostendo ineuitabiliter per duos tex. iudex, qui in sentētia indebite cōdemnauit, deliquit faciendo, punit̄ solū inquantū iudici equū visum fuerit. text. est in l. fi. ff. de var. ⁊ extraord. cog. l. ex maleficiis. §. si iudex. ff. de actio. ⁊ obl. ⁊ Insti. de obl. q̄ ex quasi delic. in prin. ⁊ tamen

D d

a ¶ Mora. Adde quid sit mora, ⁊ quis ei⁹ effect⁹ ⁊ qualiter purgetur, vide gl. magnā. ⁊ ibi doc. in l. morā. ff. d vsur. Cy. i l. i minorū. C. in qb. cau. i integ. rest. doc. in l. quod te. ff. si. cer. pet.

b ¶ Prima. Add Jas. i l. iiij. §. cato. de ꝟb. ob. Bar. i l. stipulatio. nō. q. v. d ꝟ. ob. Ale. i l. is cui bonis d delicto ꝓdigi de ꝟb. obl. Deciū i c. ij. ꝟ. iiij. d cōsti. Nic. i §. sequēs. j. q. extra. gl. vbi dixi in glo. pe. de act. Purp.

c Possūt. Dic ꝙ nō est, q̄ tūc sciētia est d substantia dlicti. Vn̄ etiā i dlicto cōmisso i faciēdo, si sit sciētia de substātia delicti reqrit̄ ꝙ fiat mētio de sciētia Feli. i c. cū vigesimū. circa prin. de of. deleg.

d ¶ Mādati. add l. nō distiguem⁹. i. §. vlt. ff. d arbi. c. lʒ. viij. q. j. d psc. cum dilecta. c. ei cui. de preb. li. vj. Cardi. in c. mandatum. in ij. q. de rescri.

e ¶ Nō vsum. Adde Bar. i. l. bn̄ficiū. de ꝯstit. prin. Cy. i l. volūtarie. i iij. q. C. de exc. tu. Frā. de Alb. ꝯsil. fi. inc. magr̄ Cichinus.

f ¶ Cōtra istā. Cōtra etiā facit ꝙ dt Deci⁹ i c. cū accessisset. ꝟ. tertia conclusio. de consti. Purp.

iudex q̄ omittit cōdēnare, punit insolidum ad totale interesse, ter. est in l. sancim⁹. C. ō iud. & ibi in terminis no. Ang. & Pau. de cast. q̄ dicūt q̄ grauꝰ iudex cōmittit omittendo quā in faciēdo: imo ex negligētia q̄que iudex criminaliter punitur. l. mācipia. cū gl. & ibi Bal. & Angel. ad hoc nō. C. de ser. fug. ergo ꝫ istā regulā. Et sic pondera. q̄ istud fundamētū est totum ꝫriū regule. Nisi respōdeas in forma. vt p Paul. de Cast. in l. dies cautiōi. ff. in cū. ff. de dam. infe. Scōo facit regula quā tradit Bar. in l. demonstratio falsa. in prin. in vij. q̄stio. ff. de cōdi. & demō. vbi ōt q̄ min⁹ vitiat inepta vel extranea expressio, q̄ omissio, lz aliq̄ libri nō sint bñ emēdati. allegat. l. j. in princip. C. de rei. vxo. act. Tertio ꝫ illā regulā facit q̄ non sit grauius delictū, in faciēdo q̄ omittēdo, ſz equale. facit gl. in l. si ab hostibus. ff. j. c. vbi a pari pcedūt, vel q̄ maritꝰ occidat vxorem, vel q̄ illā infirmā dereliquat. & est de hoc tex. in l. si seruum. in prin. ff. de verb. ob. vbi a pari pcedūt vel q̄ pmissor interficiat seruū pmissum vel q̄ eum infirmū derelinquat quāuis glo. & doc. ibi laborēt circa hec. Quarto ī ꝫriū facit tex. formalis in l. ij. C. de cano. largi. lib. x. vbi est tex. q̄ pari pena punit officialis q̄ nō ihibet exactiones illicitas: & sic q̄ negligit sicut punit officialis q̄ eas facit & ōt tex. pcedēdo q̄ tāta pena vult equaliter vnū sicut aliud. Bal. ibi. circa prī. ad hoc pūctualiter no. illū tex. Quito ꝫ istā regulā arguo nā ita punit de falso testis q̄ omittit dicere vitatē, sicut testis q̄ sciēter ōt falsum ter. est ī l. pscriptiōe. & ibi Bar. in fi. ad hoc no. C. si ꝫ ius vel vtili. pub. & est tex. ī c. j. & ibi Abb. de crimine falsi. & tex. ibi c. quisquis. xj. q. iij. †Scōo habes diligēter notare ex hac gl. fm Pau. de ca. & Aler. q̄ in oīb. ꝫctib. in q̄b⁹ q̄s tenet de leui culpa. & non de leuissima. tū si leuissima culpa cōmittat in faciēdo de illa tenet sicut de leui. & ōt Pau. de cast. in vltimis ✠bis. q̄ ista gl. est val de signāda ad hoc. & ex hoc dat mirabilis limitatio ad iura q̄ dicūt q̄ in ꝫctib⁹ q̄ celebrātur gratia vtriusq; nō venit leuissima culpa. l. si vt certo. ff. nūc videndū. ff. cōmoda. limitat. nisi il la leuissima culpa sit in faciēdo. Et ad hoc ista gl. reputat sin. Bal. in l. acceptā. ī vj. q. C. de vsur. Tu aūt subtiliter aduerte, q̄ lz Pau. de cast. & Aler. ita dicāt, tū Bal. hic vult exprīsse cōtrarium. nā in cōtractu dotis veniūt solū leuis culpa. vt in gl. tū si cōmittatur leuissima culpa in faciendo nō venit in actione de dote nec ipso ꝫctu: ſz bñ ꝫpetit actio legis aquilie ergo nō est verum. q̄ veniat in cōtractu ex quo nō dat actio ex illo cōtractu: sed alia actio legis aqlie: nisi velis intelligere secūdū declarationē Bar. †Tertio habes ex ista gl. ad corticē. q̄ si maritꝰ ex mora mulieris cōmiserit leuē. aut leuissimā culpā in faciēdo tenet actiōe legis aqlie. & ita limitat ista lex. si cōmittit ī negligēdo. ista gl. fm Bar. verū diceret ꝫsiderato iure nouo. vt per Bar. hic. ¶ Extra gl. tāgit Bar. post Wyn. not. †pone. q̄ aliquis pmisit custodire arcē & vsq; ad annū cōstituto certo salario in fine anni obtulit illā arcem domino. dominꝰ renuit accipere post annū sine dolo castellani castrū fuit captum: q̄ nō adhibeat bonā diligentiā & sic fuit in lata culpa. Dy. determinauit quod non teneantur. vt per Bar. hic.

a ¶ Maritus occidens. Adde Bar. ī l. lei q̄ mor tē. ff. de his q̄b. vt indig.

Adde. & Pau. de cast. hic. Sz Jo. de Imo. & Ale. tenēt q̄ decisio ista procederet etiā si nō fecisset oblationē castri. q̄ finito anno, non tenetur ampli⁹ ad custodiā: & dato q̄ pseueraret nō intelligitur amplius se obligasse cū ūsdem qualitatibus & dicūt idē tenere Bar. in d. ſ. qui impleto. q̄ ille. ſ. nō ħz dubium in castellano. ¶ † Tu autem subtiliter cōsidera q̄s Bar. in d. ſ. qui impleto. decidit aperte contrarium. nā Bar. ibi. in ver. ex hoc dico. quod in officijs tenet apertet cōtrariū. nam dicit ibi in castellanis qui inuiti & necessarij a ciuitate mittuntur ad custodiēdum arcem. vel castrū. q̄ in istis finito officio nō sunt amplius castellani. vt p Bar. ibi. & ꝑbat: q̄ in officijs necessarijs vt est tutela nunq̄ intelligit̄ renouatū dato q̄ remaneat. vt p dictū Bar. ibi ergo vult clare Bar. q̄ in castellanis qui p viam cōtractus accipiunt castrū in custodiam voluntarie finito anno intelligūtur renouasse obligationē. vi dek ergo mihi q̄ ſ. qui impleto. habeat locū in castellanis voluntarijs: tū tenēdo opi. Imol. & Aler. cōsidera. & melꝰ facit, quod vult Bar. in d. ſ. qui impleto. in fi. in ver. item ex hoc infero aliud. vbi Bar. multū subtiliādo ōt. q̄ ſ. q̄ impleto. procedit. q̄ ille q̄ in futurū ħz obligari ad salariū, vel ad mercedē, ad aliq̄d agēdū, nihil facit: tū ħz locū ille ſ. & ponit exēplū, de quo ibi p eū. Sz rūde. q̄ ista rō Bar. pcederet respectu salarij. ſz nos loqmur respectu obligatiōis eiꝰ. q̄ pseuerauit & fecit: & iō facile esset tenere ꝫriū. Cōsidera etiā. nūq̄d iste tex. fuerit bñ ponderatus per Dy. in hac qōne. nā reperio q̄ Raph. cu. subst̄ialiter dicit. q̄ iste tex. nihil facit ī ꝓposito. & q̄ Dy. male pōderauit eum. Nā Dy. format q̄stionē q̄ talis ꝫctus respicit cōmodū vtriusq;. Primo eīm castellanꝰ ħz hñe salariū dūs aūt ħz cōmodū custodie: hic bñ pōt cadere dubitatio. nūqd. elapso anno, renouet offiū castellani vel nō. ſz in ista lege maritꝰ nullū cōmodū pōt pcipere: q̄ fundꝰ efficit mulieris: dato ergo q̄ maritꝰ pseueraret in re dotali, nō p hoc vī velle teneri ad leuē culpā, a qua semel est liberatus: nō est ergo hoc ꝑsumēdū esse verū. q̄ Dy. (vt credo) voluit inducere sic. Nam maritꝰ, postq̄ semel obtulit rē vxori. & ipsa renuit oblationē, liberat a leui culpa: dato q̄ pcipiat fructꝰ, & pseueret in re, nō vult ampli⁹ teneri. Sitr castellanꝰ q̄uis pseueret, nō vult teneri. Aduerte ēt iquātū Dy. & doc. volūt. q̄ castellanꝰ, elapso anno, lz pseueret in custodia, nō tenet: & tū ħz hñe salariū futuri tpis. doctores vident in hoc seipsos ꝛfūdere: nā q̄uo habebit salariū vigore ꝫctꝰ, si nō recōdurit. nā ista repugnāt. Ego puto. q̄ iste nō possit petere salariū actiōe ex ꝫctu: ſz petet actione neg. gest. ita reperio declarare Bar. sub dubio forte, in d. ſ. qui impleto. in fi. in ver. item ex hoc infero aliud.

LEX XI.

¶ Ficta patria potestas ita facit dotem profectitiam cōpetere ac si vera esset existentia patrie potestatis.

Casus fortuitus equiparatur casui vero.

Que sit ratio quare statuta non habent locum in casu ficto.

Si ab hostibus. ¶ Not. ex isto tex. q̄s ficta patria potestas ita facit dotē pfectitiam cōpetere. ac si vera esset existentia patrie potestatis. † Et ex hoc infero, q̄ casus fictus equiparat casui vero. idem dicitur in l. Gallus. ſ. z q̄d si tū. vbi de hoc. ſ. de lib. & posthu. lz fictio denotet improprietatē: tex. est in. l. lege Cornelia. in ver. minus propriē. & ibi in specie no. Bal. ī. de testa. † Et ex hoc potes cōsiderare. q̄ sit rō, quare statutū non ħz locum in casu ficto. & rō est. q̄ statuta sunt stricti iuris. & verba capiunt̄ ꝓpriē in statuto. l. ij. ſ. hęc ✠ba. cū similibus. ff. de neg. gest. ¶ Bl. j. est clara. Scōa est ēt clara. Adde tū quātū ad primā solutionem. q̄ vltra q̄ diuinet non etiam vz: non ħz tū pacisci sed etiam stipulari, vt est tex. in l. si auia. C. de iure dot. & in l. si cū dotē. in prin. ſ. eo. vbi ponitur rō diuersitatis inter patrē. & extraneum. Tertia vero solu. est bona: sed fictio denotat improprietatem igitur &c. hec fuit ratio Bar. in l. j. ſ. hoc interdictum. ff. de interdic.

¶ Maritus occidens vxorem suam non debet lucrari dotem ex pacto, vel ex dispositione statuti, idem in lucro dotis. nume. 2. & 11.

Verba generalia in dubio sunt referenda ad merentes.

Maritus non prouidens vxori de alimentis vel alijs necessarijs ita quod vxor moriatur: non debet aliquid lucrari ex pacto vel statuto.

Dictio. recte. importat factum & non ius.

Si vulneratus nō adhibuit medicum & moriatur presumitur sua culpa decessisse.

Quando primum vulnus est mortale, percutiens tenetur de occisione secus si est dubium.

ſ. Si vir vxorem ſ. Iste diuidit ī tres ptes. In prima ponitur: ocisio. In scōa rō decisionis. In tertia alia decisio. scōa ibi, nō eīm equū est. tertia ibi ideōq̄z ex cōtrario ꝓmitte q̄ iste ſ. legat altero de duobus modis. vt p Bar. hic. ¶ † Not. primo ex isto tex. q̄ maritus occidēs vxorē suā non ħz lucrari dotē ex pacto vel ex dispositiōe statuti: & sic pactum vel statutū de dote lucranda non ħz locum. q̄n maritus occidit vxorē suam. eo q̄ verba pacti. vel statuti q̄uis generalia nō extēdunt̄ ad homicidas. itē q̄ nemo ħz ex suo delicto prem̄iū reportare. l. relegatorum. in fine. ff. de interd. & relega. l. siue hereditaria. in fi. ff. de neg. ge. allegata in gl. ¶ † Facit alia no. regula, q̄ in dubio verba generalia debēt referri ad merētes, non aūt ad indignos, vel odiosos ēt in materia mere fauorabili. vt est in vltimis volūtatibus. ter. habes no. de hoc in l. lucius. ij. ſ. Lucꝰ Titius Wāmam. ff. de le. ij. & p illū tex. ōt Bal. in c. fi. de ꝑsum. q̄ papa nō ꝓsumit̄ velle puidere idignis. p illū tex. & q̄ odiosi nō cōprehendunt̄ in gratijs. l. in testamēto cēturio. ff. de manu. test. †Scōo no. ex isto tex. q̄s maritus occidēs vxorē priuat̄ lucro dotis. vñ Bar. hic ī fi. no. q̄ cū cōiter p statuta Italie disponatur, q̄ mortua vxore, maritꝰ lucret̄ dotem, nō ħz locū si occidit eā vt p Bar. hic. † Adde. q̄ similiter maritꝰ nō puidēs vxori de alimētis, vel alijs necessarijs, ita q̄ vxor moriat̄, nō ħz aliq̄d lucrari ex pacto, vel statuto, ita ōt Bal. & Rap. hic. & Bal. in l. q̄s in vxorē. C. de ne. gest. vbi alle. istum tex. & dicit Paul. de Ca. q̄ ita habuit de facto in ciuitate Florētie. imo fortius maritus expellēs vxorē de domo sine cā priuat̄ lucro dotis sicut si eā occidisset. ita no. Bar. in l. vnica. ſ. ſz scimus. C. de lat. lib. tol. p illū & istum tex. tū Aler. reprehēdit & bñ: q̄ cum simus ī materia penali non debet fieri talis extensio. Confirmo vltra

eum

eum, nec illud q̄ tꝫ Bal.z erit limitatio ad istū ter. in l.heredi tas, aū fi.C.de his q̄b.vt idig.vbi tꝫ, q̄ ista lex.z siles que priuāt aliquē dote,si eā occideret,nō hz locū si eā vulnerasset,vñ minus p solā expulsionē de domo. Tertio pōdera ibi hr̄dib⁹ vxoris dāda esse,nā ꝓbat iste ter. q̄ qñ marit⁹ occidit vxorē q̄ ipso iure statim priuat lucro dotis,ꝓbat q2 ter.& talē dotē cōpetere hr̄dib.mulieris:ergo apparet q̄ maritus ipso iure priuat.q2 alias hr̄des nō admitterent,ſz veniret ipse fisc⁹. ter.est in l.er facto.§.Julianus.ff.de vulg.z pup.in l.Papinianus.§.meminisse.ff.de inoff.test.z sic fisc⁹ in ista lege nō admittitur ad lucrū dotis,ſz hr̄des:sed ℨ istū ter.Bar.op. dupl'r.z no.ℨ sol.ℨū ꝓcedentis.z dū se remittit ad l.ei q̄ mortē. dic q̄ vult se remittere ad l.fi.ver.q̄tum aūt tps.eo.ti. Prima rūsio Bar.q̄ speciale sit in lucris nuptialib.ꝓ ter.in l.j. C.de secun. nupt.nō vr̄ bona:q2 d.l.j.loquit.qñ illa dispositio est inducta ꝓpter bonos mores z illud nō sonat in aliquo delicto : sed nos loqmur.qñ illud q̄ fecit maritus est ꝓprie delictū,vbi dz ptinere ad fiscū.Ita dicūt Jmo.z Aler.hic. Sed aduerte,q2 ista dr̄ia nō vr̄ bona:q2 dato.q̄ illud. q̄ qs facit non sonat in delictū.tū nō sequit ergo nō dz dos applicari fisco.l.j.§.fi qs dño.ff.si qs ali.testa.phib. Sed a rūsio Bar.q̄ ponit in l.fi.circa fi.ff.de his q̄b.vt indig.q̄ loquit qñ lucrū ꝙferr er pacto:ℨria loquunt in lucro legali:ista solutio est euidēter falsa ℨ ter. in l.cū ratio.§.fi.ff.de bo.dā.vbi hereditas deferebat ex testamēto:z sic er dispositiōe hoīs,tū si heres occidat testatorē admittit fisc⁹.Sed o q2 iste ter.loquit gñaliter siue lucrū deferatur er pacto siue er dispositiōe statuti ꝛc.vt p gl. Pōdera q̄ Bar.hic in fin.intelligit istū tex.loq.qñ lucrū deferr a lege dū loquitur de statuto. licet Alerā. laborauerit in hoc.omissis a lijs solutionib.quas recitat Aler.hic tene solutio. Jmo.z Rapha.Fulg.quā etiā tꝫ Aler.z sequit hic q̄ etiā lucris nuptialibus inest tacita cōditio nisi diuortiū fiat culpa illius q̄ vult lucrari.l.lucius.§.e.l.ℨsensu.C.de repu.Si vero maritus interficiat vxorē culpa sua perdit lucrū dotis,vt per Aleran. hic.

5 ¶ †Quarto z vltimo pōdera ter.ibi.ait,z rectevr̄ mihi q̄ hic fit ter.formalis ℨ theoricā doc.z gl.vbiq3 . nā dicūt glo.q̄ di

a ctio recte,ꝓportat factū z nō ius.z ideo dicunt dr̄iam esse inter dictionē recte,z rite.q2 dictio recte refert ad factū,z rite ad ius.vt est gl.in l.ij.in §.non q̄is.ff.de ℨtabu. z in l.ij. C.de inoff.testa.cū multis cōcordātijs de quib⁹ p Bart. in l.lecta. ff.si cer.pe. ¶ Bl.in verbo lucrifacere.diuidit in q̄q3. Ju prima ponit primū intellectū ad ter. Jn secūda extēdit. Jn tertia ponit ℨm intellectū.Jn quarta ℨ illū op.z soluit. Jn quinta colligit ex ter.secūa ibi,idē est si negligētia.tertia ibi,vel dic. quarta ibi.nec obstat.q̄nta ibi.item nota. ¶ Jn ea. gl. ibi vel malū adhibuit.ex ista secūa parte gl.habes elicere tres cōclusiones.

6 †Prima cōclusio est.q̄ a pari ꝓcedūt vel occidere aliquē vel infirmū sine medico negligere.facit.l.si seruū.in prin. vbi tex. formalis.ff.de verb.obl.q̄ vr̄ ℨ regulā gl.in l.si mora . vbi dixi. .7 ℨ.e.†Secūo habes ex gl.q̄ paria sunt nullū medicū adhibere, vel medicū imperitū adhibere,z de hoc est ter.in l. q̄ si nolit. §.mācipium.in ver.culpa.z ibi Ange.no.ff.de edil.edic.Sicut in simili paria sunt aliqd nō facere vel vitiosē,vel minus idonee facere l.quoties.ff.q̄ satisf.cog. Tertio istā gl.dicit Bald.

8 esse aurea z prestare argm†q̄ si vulnerat⁹ nō adhibuit medicū.z moriat̄ ꝑsumit⁹ sua culpa decessisse: ideo vulnerans nō tenet⁹ de homicidio qñ vulneratus iudicio medicorū poterat se habere ad vitā z ad mortē.dicit Jmo.q̄ istud est omnino notatu dignū ad practicā ꝓ defensione vulnerātis. Istā gl.ad hoc repu.etiā sing.Pau.de Cas.z Rapha.Cu. hic dicit Raph.quod ita alias consuluit de facto z sequuntur omnes.

Adde Pro ista gl.bonū ter. i l.q occidit.§.fi. vbi Bal. 7 ad hoc no.ff.ad l.Aqui. Idē Bal. in c.j.in vj.q. q̄b.mod.feu.amit.canonistę in c.ij.de clerico percusso . Addit p cōfirmatiōe Aler.facere q̄ si aliquis vulneraret mortifere aliquē z ali⁹ postea eū effectualr occideret q̄ primus solū tenet⁹ de vulnere nō aūt de morte vel de homicidio . z istud istis dieb⁹ fuit in ciuitate Butri.ter.est ad literā in l. itē Mela. §. Celsus.ff.ad l.Aqui.in l.huic scripture §.si seruus.e.tit.z dicit Ro.in singulari.cl.se alias lucratū vnū mantellū de serico.p 9 pter illū ter.Bal.in d.§.Celsus. not.er illo ter.mirabilē modū defendendi vulnerantē mortifere.†Tu vero dic ℨū q2 in ℨ rium est ter.ad literā ineuitabilis in l.ita vulneratus. in prin.ff. ad l.Aqui.z ibi gl.expsse no.in verbo teneri.vñ Bart. in d. l.ita vulnerat⁹.expsse no.illū ter.ℨ cautelā cuiusdā aduocati iniq. Quidā mortifere vulnerauerat aliquē z erat capt⁹ , cōsuluit cōsanguineis suis vt illū vulneratū totaliter occiderent ad hoc vt primus percussor solū teneret de vulnere.&t Bal.q̄ ille aduocat⁹ p primo salarij sui dz suspēdi furca: q2 p vulnere primus teneret de occiso qñ vr̄ vulnus esse mortale.sec⁹ si esset dubiū.z cū ista decisio.vltima tꝫ Flo.in d.§.Celsus.z i d.l. ita vulnerat⁹. z Veronēsis in caute.vrū.inci.q dā tradūt mirabilē cautelam. ibi tū cōcludit q̄ opꝫ clare ostare , q̄ vulnus erat mortale vt

b prim⁹ teneat de homicidio.⁹z si diceret q̄ rūdent ad d.l.Celsus.&t q̄ lz ter.ibi allegati p Aler.loquant in mortifere vulnerato:per hoc nō erat certū q̄ vuln⁹ esset mortale. l.j.§.fi.in fi.ff.ad sylla.vbi ter.expsse loquit de mortifere vulnerādo z tū

10 &t q̄ supuixit,z liberat⁹ est.†Subdit Bar. circa istā gl.q̄ ad hoc vt marit⁹ priuet lucro dotis nō opꝫ simplr ꝓbare. q̄ nō adhibuit medicū.ſz q̄ potuit adhibere.idē l.l.idē qꝫ. ff. ꝓ soc.

11 cui nihil addo. ¶ †Jn ea.gl.ibi,dicas tūc q̄ occidit eā i adul

c terio⁹ cōprehēsam.vult ista gl.a ℨio sensu q̄ si marito licuisset occidere vxorē ex statuto vel ℨsuetudine q̄ non pdidisset lucrū dotis.cū gl.tenēt Bar.z Ang.hic alleg.l.si seru⁹. i prin. ff.de ℨ.ob.z l.si seru⁹.§.i.ff.de leg.j.Istā opi.gl.z Bar. reprehēdūt idifferēter oēs alij vsq3 ad hos dies. Bal.Jmol. Alerā.z Are.hic p ter.i l.iterdū.§.q furē.ff.&t fur.vbi si qs &t sibi ius in psonā tertij pdit z actionē tripli z quadrupli. Silr maritus pdit lucrū dotis eligēdo istā viā. Ego aūt teneo iudubitāter q̄ vera z verissima sit opin.Bar.q̄ scz er forma statuti licitū sit occidere vxorē z lucrar dotē.fateor bñ q̄ ter.allegati p Bar. nihil.ꝓbāt.nā illi ter.loquunt q̄tū ad euadēdū penā.q2 nō tenet⁹ soluere estimationē si seru⁹ reperiat⁹ i adulterio: q2 q facit q̄ lex ꝓmittit nō tenet⁹ ad penā.l.gracch⁹.C.&t adul.tū posses dicere,q̄ aliud est.nā ille q̄ occidit lege ꝓmittēte nō tenet⁹. sed q̄ lucret,nō ꝓbat,vt l.fi.C.&t codi.Sz pōdera q̄ p opi.Bart. est ter.in ista l.nra in rōne decidēdi.nā ista lege ponit rō finalis z &t:nō em equū est ob facin⁹ suū dotē lucrari. Pōdera q̄ sit rō finalis hui⁹ text⁹:q2 in hac lege marit⁹ nō lucrat dotē:q2 nō est equū.q̄ ꝓpter delictū lucret:ergo si occideret z nō esset delictū vt est qñ occidit ꝓmittēte statuto vel ℨsuetudine nō p dit lucrū dotis,nō obst.ter.in l.iterdū §.q furē.ꝓ quē ter.oēs reprehēdūt Bar.z &t Raph.q̄ est fortis ter.ℨ Bar.cui rūderi nō pōt. ¶ Ego rūdeo z notāter q̄ ille ter.loquit. quo ad penā dupli.vel quadrupli.fateor tū q̄ si aliqs ꝓpria authoritate sibi ius dirit in psonā furis i pena dupli.vel quadrupli , a mittit⁹ talis pena:q2 est extra rē z iudicat mere odiosa,hinc est q̄ pena dupli vel quadrupli nō debet i foro ꝙsciētie.gl. est sing. in c.fraternitas.xij.q.ij.q̄ tenēt oēs.z legiste,z canoniste.Facere ergo ius ꝓpria authoritate iducit bñ priuationē dupli, vel quadrupli.q̄ est onerosa:ſz sic nō est i lucro dotis:q2 q̄uis maritus lucret dotē soluto mr̄imonio,nō est ꝓprie lucrū ꝓpter onera mr̄imonij,vt i l.ꝓ oneribus.C.de iu.do.imo iudicamus ꝓout de dāno,z marit⁹ in lucro dotis &t hr̄e titulū onerosum:q2 est ꝓpter onera mr̄imonij.ita &t gl.fin.i l.si donatarus §.fi.q̄ Bal.z Mod.valde not.ff.de condit.cau.da.firmat Bar.in trac.de duob.fratrib.in iij.q.i fi.ergo nō ita debet per di lucrū dotis q̄ defertur marito ꝓpter onera mr̄imonij sicut perditur illa pena tripli,vel quadrupli que est mere odiosa.z ideo defendendo teneo opin.Bar.

a ¶ Dictio recte. Adde an hec dictio respiciat cāz vt ius. vis gl.i l. lecta. z ibi Bar. ff.si cer.pe.glo.i l. hoc colore. ff. de inoff.test.

b ¶ Homicidio. Fuit solutio glo. allegata Purp.

c ¶ Adulterio. Adde Pe.&t Ancha.in ca.per vestras.de dona.inter vir.z vxor.

Jasonis de Mayno Mediolanensis in primam Jnfortiati partem secunda commentaria elegantissime edita Anno. M.ccccc.xj. Jn felicissimo Papiensi gymnasio.

¶ Soluto matrimonio. Rubrica.

2 Constante matrimonio res dotalis non potest prescribi, que est inalienabilis.

7 Vbi nomen matrimonij non est,nec dos est.

8 Restituta actualiter dote sol.matri.nō dicitur amplius dos, sed proprium patrimonium mulieris.

9 Post apprehēsionē rerū hereditariarū per heredē factā non dicitur amplius hereditas,sed patrimonium heredis.

10 Ablatiui absoluti an faciunt conditionē.nu.11.12.16.18.z seq.

14 Jn alienatione feudi siue emphyteusis requiritur quod in ipso facto vel ante interueniat consensus domini.

15 Differētia est inter ablatiuos absolutos z ℨditionē expssam.

17 Participia absolute posita licet sint preteriti temporis : tamen inducunt conditionem.

23 Ablatiui absoluti positi gra frequētiozis vsus nihil iportāt.

26 Ista verba,nō aliter nec alio modo,quid operantur.nu.27.

28 Jn preiudicialibus protestatio facta per hec verba non aliter nec alio modo,non valet.

29 Verbum dispositio,de propria significatione importat vltimam voluntatem.

30 Prouisio in beneficialibus quid importat.

31 Verbum dispositio , non simpliciter positum quid importat.

Ista rubrica diuidi-
tur in duas ptes fm Ro. videlicet in zditio-
nem que fit per ablatiuos absolutos, vt j. di-
cam. et in dispositionē scda ibi, queadmodū.
¶ Contra istam rubricam op. Pau. de Cast.
1 et Mod. quod male dicat: qr solu. mat. non pōt dici dos: qr †
dos non potest esse sine matrimonio. l. iij. ff. de iure dot. et l. fi.
C. de do. propter nup. eo, qr dos ordinat, vt deseruiat oneri-
bus mrimonij. l. p onerib. C. de iur. dot. ergo vbi mrimoniū,
ibi dos, alias secus. l. si serua. i fi. ff. de iur. do. ¶ Cōfirmo istā
2 opinionem: qr † constante matrimonio, res dotalis nō potest
prescribi: qr est inalienabilis. l. si fundū quem. ff. de fundo do. et
tamen, soluto matrimonio potest prescribi. l. in rebus. §. om-
nis. C. de iure dot. et l. cum notissimi. §. illud. C. de prescri. xxx.
anno, eo qr solu. ma. pōt alienari: et tūc cessat lex Julia de fun-
do dotali, vt est tex. no. in l. fund dotalis. §. toties. ff. de fūd.
do. Bal. in l. j. C. sin. cen. vel reliq. ¶ Huic opinioni rndet Pau.
de Cas. et simplr sequit Alex. et Are. hic, q pcedit, qn nunquā
3 fuit cōtractū matrimoniū, tunc nō potest dici dos, sz † postq
semel est cōtractū, et sic icepit esse dos, licet postea desinat ma
trimonium: tamē nō desinit esse dos, vt hac rubri. q pprie lo-
quitur isto modo, cum dicat solu. ma. ergo presupponit fuisse
ztractū matrimoniū. vt l. ij. in princ. j. eo. et l. cū querebat. ff. de
ver. sig. et est bonus tex. in l. etiā dirempto. ff. de fun. super quo
tex. alias cogitatu non repeto, et ante eos ita etiam respon-
det Bar. in l. si dotali. j. eo. ¶ Cōfirmo istam communē sol. per
4 tria subtilia. † Nā hypotheca nō pōt stare sine pricipali. l. gre
ge. §. si sub cōditiōe. ff. de pign. et l. itē liberatur. in prin. ff. quib.
mo. pig. vel hyp. sol. qr est accessoria, ergo nō pōt stare sine pri
cipali. l. cū principalis. ff. de regu. iur. et tn hypotheca, que fuit
semel cū princ. et postea tollatur principalis, puta per prescri-
ptionem, de p se durat, vt est tex. in l. ij. C. de luitio. pign. Bar.
5 in l. fideiussor. obligari. in prin. ff. de fideius. ¶ † Scdo obliga-
tio naturalis de per se nō est apta producere actionem l. iuris
gentium. §. sed cum nulla. ff. de pact. l. naturalis. ff. de act. et ob.
et tn si semel fuit iuncta cum ciuili, licet postea ciuilis tollat,
puca per sentētiā absolutoriā, durat, vt sic possit parere actio
nem: vt dicit Bar. in l. j. ff. de condi. indeb. et in l. cum quis. C.
6 de iur. et fac. igno. ¶ Tertia regula † quia facilius conserua
tur aliquid postquā semel fuit in esse productum quam de no
uo producatur. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie.
iur. et c. quemadmodum. de iureiuran. ¶ Contra istam com-
munem solu. videtur facere tex. in d. l. iij. ff. de iure dot. in ratio
7 ne sui dū dicit † vbicunq matrimonij nomen non est, nec dos
est. Pondera verbū est, et intelligere nō est, vel nō fuit, est vio-
lare: etc. lz tex. ille loquat, qn matrimonium consistere non po-
terat: tn in ratione generaliter subdit vbicunq matrimoniū
nō est, ibi nō est dos. Potes dicere, q ille text. licet dicat de
presenti vbi matrimoniū non est, tn declaratur per alia iura
preallegata presertim per d. l. ij. in prin. j. e. d. l. etiam dirempto.
et d. l. cum querebatur, q licet de presenti non sit matrimoniū:
tamen si fuit in preteritum, adhuc dicatur durare dos. secus
si nunquam fuit vel non potest consistere. Concludere, quod
in ista materia quod non solum constante matrimonio pro-
prie est dos d. l. fi. qr tūc deseruit oneribus matrimonij, prout
ordinatur, vt dixi: sed etiā soluto matrimonio ante restitutio-
nem dotis dicitur proprie dos: et tunc proprie competūt pri-
uilegia circa repetitionē dotis, vt hoc tex. et tūc cōpetit actio
de dote, et tunc prescribi non potest, et tunc locū habet lex Ju
lia. de fun. dot. §. j. inst. qui. alie. lz vel nō. et d. l. etiā. et d. l. iij. §. to-
ties. ¶ Si autē solutum est matrimoniū, et dos est actualiter
8 p mulierē recuperata libere, et iuste: † et sic possessio est restitu-
ta mulieri, et ipsa nō habet necesse alij restituere: tūc nō dr am
plius dos: sz propriū patrimoniū mulieris: et tūc cessat lex Ju
lia. de fun. do. d. §. toties. et tūc perdit nomen et ius et priuilegia
dotis et est alienabilis prout etiam dicit Bal. in l. j. C. sine cen.
9 vel reliquis. cū cōcordātijs alias traditis. † Sicut in simili qn
heres apprehendit res hrditarias nō dr ampli hereditas:
sed proprium patrimoniū l. sed si plures. §. quos possum. ff. de
vul. et pup. Insti. de her. qua. et dif. in prin. et in §. j. qui manu. li-
cet vel nō gl. et Mod. in l. heres qncunq. ff. de acqui. her. et in l.
j. §. veteres. vbi dixi. ff. de acq. pos. et tūc nō cōpetit ampli peti
tio hereditatis, sed rei vēdicatio: et alia remedia, que dno cō-
petūt. vt est gl. notabilis, et magistra. i l. ij. et ibi Bar. ff. de fidei-
com. here. peti. si autem dos esset recuperata per mulierem, et
nō iuste, adhuc dicitur dos. l. si cū dotē. §. si post. j. eo. et in l. cū
in fundo. §. q si mulier. §. q si acciderit. ff. d iur. do. quē ad hoc
allegat Bal. in l. ij. post gl. ibi. j. e. Eodē mō, qn mulier tenetur
alij restituere dotē, vel eius partē, puta liberis post eius mor
tem vigore pacti, vel statuti. tūc etiā post eius recuperationē
dr esse dos. arg. l. si socius pro filia. ff. p soc. et aut. sz quis. C. de
rei vxo. ac. e. l. fi. C. cō. vtri. iud. gl. et ibi Cy. Bal. in l. rem quā. C.
de iur. do. sicut i simili, q heres apprehēdit hrditatē, vel res
hereditarias, et tenet alij restituere, puta p fideicōmissum ad-
huc dr esse hrditas lz eā apprehēderit, vt toto titul. ff. et C. ad
Treb. ¶ Adde vltra scribētes: et soleo nouiter pōderare istā
rubricā z vnā regulā generalē omniū, q ablatiui absoluti fa-
ciūt zditionē ppriā: ista regula zfundit p istā rubricam, vbi
10 sunt ablatiui absoluti sol. mrimonio. † et tn non faciūt cōditio
nem propriā q est de futuro. l. cū ad presens, cū duabus. ll. se-
quētib. ff. si cer. pe. Nam isti ablatiui intelligunt, scz si fuerit
solutū matrimoniū de pterito vel de psenti nō aūt si in futu-
rū soluet. prout et pbat in l. ij. i prin. j. e. et in l. cū qrebat. ff. de
v. sig. In oib. istis iurib. itelligit soluto matrimonio de presen
ti vel in pteritū, et qr nō iuenio istā reg. ab aliquo examinatā:
ideo itēdo eā bn examinare, qr veritas sepi exagitata magis
explēdescit in lucē. ita dt tex. in c. graue. xxxv. q. ix. gl. in c. inter
dilectos. in gl. ante pe. de fide instr. ita tn, vt dixi, est cōis regu-
la. q ablatiui absoluti faciūt cōditionē ppriā et sic de futuro.
l. ab emptiōe. in verbo integris omnib. vbi Bar. et alij ad hoc
notāt et ibi dixi. ff. de pac. et in l. vnica. in vbo cessante legitima
successiōe. vbi Bar. declarat in prima opposit. et alij. C. qn nō
pet. partes. et l. euictis. ff. de vsur. et l. acceptis. ff. ad l. Falci. cum
alijs cōcordantijs, quas alias allegaui. et Cald. in cōsi. primo i
tit. de verb. sig. p certo z istā regulā fortiter facit ista rubrica
cū alijs allegatis. ¶ Scdo in zriū fortiter stringit tex. in l. qui
fidē. in verbo, rato manēte pacto. et ibi Fulg. no. ff. de trans. pō
11 derat et idē Rapha. in l. ab emptiōe. ff. de pac. ¶ † Tertio illi
ablatiui absoluti, arbitratu meo, nō faciunt zditionē. l. cū sti-
pulatus sim mihi, o pcule. i pri. et ibi Bar. ff. de v. ob. ¶ Quar
to ablatiui absoluti nedū nō faciūt zditionē, imo nihil impor
tāt. tex. est in l. ij. in prin. in ver. sz et si extraneū. ff. de vulg. et pu-
12 pil. i verbo filio pcedēte. et ibi gl. ¶ † Quinto fortiter facit. nā
si emphyteuta, vl vasall alienat emphyteusim, vel feudū sine
cōsensu dnī: et in instro dicat saluo et reseruato zsensu dnī, et nō
aliter, et sic p ablatiuos absolutos, ista reseruatio nihil opera
13 tur, qn possint priuari emphyteusi, et feudo: † qr factū est zriū
protestationi: ergo nihil operat c. solicitudinem. de appel. no-
tatur in c. cū. M. Ferrariēsis. de cōsti. et qr aū factū vel in ipso
facto requirit cōsensus domini. ita notabiliter tz Bal. in l. vni
ca. in xvj. questio. C. de his que pe. no. et in c. j. §. deniq. que fu.
cau. in benefic. amit. et in c. Cumana. de electio. Abb. in ca. fi. ad
14 fi. de feudis. † et tn si fiat conditionaliter, si cōsensus dnī acces
serit, aliter nō, ista ptestatio cōseruat ius: et facit, ne cadat, nec
possit priuari: qr est perinde ac si dnō esset predictū et eius cō-
sensus interuenisset. l. fi. C. de fun. pa. li. x. l. qui absenti. §. j. ff. de
acq. vel amit. pos. ita tz Alb. de ros. post Albericū papiē. i l. fi.
C. de iu. emph. Facit tex. notabilis i l. si qs locuples. et q ibi in
specie Bar. p illū tex. notat de manu. test. et ita p illū text. tenet
Bal. in c. j. §. hec quoq de suc. feu. Ja. Aluarotus i c. imperia-
lē. in prin. de phi. feu. alie. p Fed. et sic ablatiui absoluti non fa-
ciūt cōditionē. Rō diuersitatis est, qr i scdo casu ipsa aliena-
tio cēset tota cōdōnalis: et sic nihil ponit in esse. l. si qs sub cō-
dōne dādorū. x. cū vulgaribus. ff. si qs omis. cau. test. et sic dnō
nō cōsentiēte, nō vr dedisse, vēdisse, nec alienasse: qr deficit cō-
ditio secus i primo casu. l. necessario. §. si pēdēte. ff. de per. et cō
mo. rei vē. et tex. notabilis in l. multū interest. ff. de her. vel act.
vēdi. sec est i primo casu. ista rō diuersitatis est de mēte And.
de Iser. summi Feudiste in c. imperialē. in §. scriba. de phi. alie.
15 feu. p Fed. ¶ † Sexto in zriū facit. nā differētia est iter ablati
uos absolutos, et cōditionē expressam. naz ablatiui lz habeāt
vim cōditionis, aliqualiter tn accedūt ad materiā dispositio-
16 nis plus q cōditio expressa † vel dictio si. ita notabiliter tenet
Pau. de ca. in l. i rōne scda. §. tametsi. ff. ad l. fal. argumēto. l. de
mōstratio falsa. ante finē ibi at si cōditionaliter. ff. de condi. et
demō. vbi dt q est notabile et q nullus tāgit. Sed certe aū eū
idē tz notabiliter Bal. in rub. C. de insti. et substi. in pe. q. quem
post allegat Alex. q idē sequit i d. §. tādiu. ad fi. Et sic p ista red-
dit cōis regula valde dubia. Similiter videt confundi aliud,
qd tenet idē Bar. in l. j. ff. de cond. et demon. in vij. q. vbi tz et re
17 putat mirabile, † q participia absolute posita, et sic per ablati
uos absolutos sed sint preteriti tpis tn inducūt conditionē,
qr futurum tēpus significat cum preteritione. ¶ Tenēdo tn
cōem regulā a qua durū esset recedere, fac regulā, q ablatiui
absoluti regulariter faciunt conditionē propriam de futuro
etiam vltra iura que alias adduxi. adde tex. in l. facta. §. rescri-
pto. ff. ad Treb. vbi iungēdo principiū illius tex. cū fine pbat
text. q paria sunt vel q dispositio fiat per ablatiuos absolu-
18 tos vel q fiat p cōditionē si. ¶ Amplia primo istam reg. † qd
non

nō solū ablatiui absoluti faciūt cōditionē propriā. imo faciūt
cōditionē expressam. ita singulariter tz Bar. in d. l. j. in prin. in
vij. q. ff. de condi. & demon. q2 actus verbi importati per abla-
tiuos absolutos importat futurū euentū: qui futurus euen-
tus est expressus: ergo faciūt conditionē propriā, & expressam
licet cōtra hoc multū obstent que dixi. s. in quinto fundamē-
to de emphyteuta & vasallo & in sexto fundamento. ¶ Scdo
19 amplia q ista regula procedat etiā in statutis: nā etiā † in sta
tutis ablatiui absoluti faciūt cōditionē. ergo propriā, secūdū
Bal. in l. nō sine. circa prin. C. de bo. q lib. vbi notabiliter deci
dit q stāte statuto, q premortua vxore maritus lucret dotē,
nō habebit locū in spōso: q2 illi ablatiui, premortua vxore, fa-
ciūt conditionem scz si vxor sit primo mortua, sed spōsa nō est
vxor: ergo deficit cōditio statuti & per ɔ̄ns statutū. ¶ Tertio
notabiliter amplia. q ista regula pcedit, etiā si cū ablatiuis
absolutis apponat cōditio, vt que regulariter facit modum
20 † adhuc isti ablatiui absoluti etiā iuncta dictiōe, vt, faciūt cō
ditionē, ita signāter tenet Bar. l. sub cōditione. ff. de sol. p tex.
in l. si ego. §. j. ff. de iur. do. Facit. d. l. a testatore. ff. de condi. & de
mon. & d. l. facta. §. rescripto. iungēdo prin. cū si. ff. ad Trebel.
¶ Ista regula fallit primo qn̄ materia subiecta repugnat, vt
in hac rub. sol. mat. q2 necessario dz esse solutū i pteritū vel de
psenti. Bene facit, q in pposito tenet notabil'r Bal. in repeti
tione. l. j. in xj. opp. ff. de leg. ij. vbi tradit hāc doctrinā, q qn̄ a-
blatiui absoluti cadūt sup ijs que sui natura vel iuris intelle-
ctu sunt certa, aut debēt esse certa: & tūc nō faciūt cōditionem
per tex. in d. l. j. aut cadūt sup eo q est incertū, & sic pprie de fu
turo: & tūc pprie faciūt cōditionē d. l. euictis. ff. de vsu. & l. acce
ptis. ff. ad l. fal. Scdo fallit, qn̄ materia est dispositiua: q2 tunc
nō possunt cōditionē facere. ita pprie loquit tex. in d. l. q fidē.
21 in vbo rato manēte pacto. vbi soluta † pena apposita in trans
actiōe adhuc remanet pactū: & sic adhuc dispositiuū, facit tex.
in l. de submersis. in vbo velo leuato. C. de naufrag. lib. xj. Fa-
cit q tenet idē Bal. in l. j. ad hoc. de lib. pte. & in l. vnica. i j. op-
po. C. qn̄ nō pe. par. vbi dicit. Bal. q ablatiui absoluti pnt ita
re tribus modis. s. cōditionalis, item cause finalis, itē suppos
tionis terminorū. ¶ Tertio limita, qn̄ importāt admonitio-
nem quādā. vt sunt illi ablatiui. arbitratu meo, q apponūtur
22 operi certe forme: † tūc importāt admonitionē & nō ɔditionē,
ita loquit tex. in l. cū stipulat' sim mihi o procule. & ita Bart.
ibi circa prin. declarat. ff. de v. ob. ¶ Quarto limita. qn̄ abla-
tiui absoluti apponunt gra frequētioris vsus: q tūc nihil im-
portāt, ita pprie loquit tex. in d. l. ij. in prin. in ver. sz si extraneū.
in vbo filio pcedēte. ff. de vulg. & pu. & ibi gl. q ad h valde no-
23 to. † dr eīm ibi q quis pōt adoptare extraneū loco nepotis fi-
lio precedente istud q filius pcedat non est necessariū: q2 po-
test qs adoptare extraneū loco nepotis dato q nullū filium
habeat. tex. est in l. adoptare. in prin. ff. de adop. Tū q2 frequē-
ter. & vt plurimū cōtingit, q adoptatio fiat i nepotē qn̄ quis
habet filiū: ergo illi ablatiui, filio pcedēte, sunt positi gra fre-
quētioris vsus: ideo tūc nihil importāt: vt ibi est tex. iuncta il
24 la glo. notabili. ¶ Quinto limita, † q licet ablatiui absoluti
faciant aliqualiter conditionē, tn̄ magis accedūt ad naturam
dispositiōis, & alienatiōis, quam cōditio expressa. put tenent
Pau. de Ca. & Alex. in d. l. in rōne. n. §. tametsi. & Bal. in ru. C.
de insti. & substi. in pen. q. put retuli. s. in vj. fundamēto. Et in
isto fundamēto pōt sustineri opīa magistralis quam feci. s. in
quinto fundamēto de emphyteuta & vasallo q alienant saluo,
& reseruato cōsensu dn̄i. isti ablatiui absoluti, nihil operantur
qn̄ possint priuari emphyteusi vel feudo q2 isti ablatiui ma-
gis accedūt ad dispositionē & alienationē quā ad cōditionem
alias illud primū mēbrū lz cōiter approbatū, vt. s. retuli, red-
deret dubiū p pdicta & p tex. in rōne decidēdi in d. l. si qs locu
25 ples. ¶ Et tenēdo cōem cōclusionē q ēphyteuta † vel vasal-
lo alienātibus saluo & reseruato ɔsensu dn̄i, illi ablatiui, nihil
operent. adde idē esse qn̄ emphyteuta, vel vasall' alienarēt sal
uo honore dn̄i, vel saluo iure dn̄i adhuc illi ablatiui absoluti
nihil operant. nec releuāt alienātē, q alienādo totū ius ener-
uat, ita tenēt Cano. Host. Jo. An. Anto. de Butr. Cardi. &
Imo. in c. eā te. de iureiu. eodē mō si diceret saluo, & reseruato
seruitio dn̄i adhuc pōt priuari fm And. de Iser. in d. c. impe-
rialem. §. scriba. de prohi. feu. alie. p Fed. Limita sing'r istam
cōem cōclusionē nihil simul cū ablatiuis absolutis appone-
rent illa verba geminata & nō aliter, nec alio modo. Tūc nō
26 pdit feudū vel emphyteusim: † q2 tūc nō intendit alienare per
aliquē modū. si nō posset iuxta gl. j. mag. in prin. magistralem
ponētē effectū istorū verborū geminatorū & nō aliter nec alio
modo in l. si quidē. C. de exce. & ibi Bar. illā gl. multum notat.
& ita in terminis nostris in spe limitat Bal. sub dubio tn̄ for-
te in d. c. j. §. deniqz. que fuit prima cau. benefi. amit. & istam li-
mitationem Bal. refert & sequit apud cano. sine dubio forte
Abb. in c. ij. ver. vltimo hec quero de questione. de feudis. Ja.
Alua. in d. c. imperialē. in prin. de prohi. feu. alie. per Fed. q
27 valde signa. ¶ † Cōfirmo vltra eos istam limitationē ex eo q
tenet Bal. in aut. ingressi. in ij. q. C. de sac. san. eccl. vbi tz, q ista
verba geminata & nō aliter nec alio modo, habēt vim condi-
tionis resolutiue, & istud vltimum dictū Bal. refert & sequitur
simpliciter Abb. in c. insinuāte. qui cleri. vel vouētes. ¶ Sed
caue circa limitationē, quā vltimo posui vcz qn̄ cū ablatiuis
absolutis apponuntur dictiones geminate nō aliter, nec alio
modo, q tunc priuari nō potest. nā idē Bal. in c. fi. in ver. ad-
28 uocati dicūt. de cōfes. † expresse dt, q illa verba geminata nō
aliter, nec alio modo, nō prosunt ad cautelā eo, q2 in piudicia
libus talis ptestatio nō vz per gl. in d. l. si quidem. alibi idem
Bal. in l. vnica. C. de ɔfes. dicit q in re facta nō vz ars verbo-
rum nec dz iuuare protestantē. ¶ In gl. rubrice ibi, q2 reling-
tur pertinacibus. habes q de nominib' magistralib' vel p-
priis nō est curandū q2 relinquunt ptinacib'. idē dt gl. in l. ij.
ad fi. in verbo vocabula. C. de cōsti. pecu. Adde q acumina v
borū pertinacib. relinquunt, spiritus autem sapientibus fm
Bal. i c. ex parte. M. de app. ¶ In ea. gl. ibi q est dispositio,
q2 vltime dispositiōes &c. Ex ista parte gl. approbata p Dyn.
29 Bar. & cōiter scribētes multū † no. Alex. hic post Nic. de Nea
po. q verbū, dispositio. de ppria significatione importat vlti
mam voluntatē. Et idē refert tenere Alb. de Rosa. in dictio-
nario in verbo disponere. vbi Abb. allegat ad hoc duos tex. q
nō bn̄ faciūt tex. in §. pe. & fi. inst. q ma. nō pos. q tex. nō facit: q2
ibi fuit adiectū verbū in testō. Ad idē allegat. §. disponat. in
aut. de nupt. quem tex. etiam ad hoc alle. Nic. de Neap. sed ille
tex. non facit secundū Alex. imo probat contrariū cum ibi cō
ueniat dispositioni legislatoris vnde dicit Alex. q pro ista cō
clusione melius facit ista gl. limitat tamen, nisi ratio subiecte
materie faciat, vt intelligat aliter quā de vltima voluntate per
tex. in c. ij. & in c. cum in illis. de prebē. in vj. vbi vbū disponere,
intelligit pro conferre. alij nihil tangunt. Tu adde q isti duo
vltimi tex. allegati per Alex. loquuntur in materia beneficio-
rum ecclesiasticorū. & vbi verbum prouisio, non profertur sim
30 pliciter sed additur † prouisio beneficiorum: vnde intelligi-
tur prouisio idest collatio vel ordinatio vt in illis iuribus &
in capitu. penul. de offic. leg. in vj. Facit text. in clemen. q2 regu
lares. in verbo q2 ad dispositionem. de sup. negli. & gl. ibi in ver
bo dispositionem exponit collationē. vel prouisionem: q2 (vt
dixi) in materia beneficiorum ecclesiasticorum verbum, dispo
sitio, ponitur. pro collatione vel ordinatiōe. de hoc Gemi. la-
tius post Jo. And. in c. cum illis. §. j. de prebē. in vj. alibi tamē
habes tex. in quo verbū dispositio, aliter capitur a predictis
in l. j. C. de bon. damna. in verbo, quoad ratiōes per eum ad-
ministrate reddantur ac disponātur. vbi verbum disponātur,
importat. i. ordinentur. Tene tn̄ cōclusionem Alex. q verbū,
dispositio, de propria significatione importat vltimam volun
tatem, licet aliqn̄ aliter sumatur, & bn̄ facit illud Isaie, dispo-
ne domui tue, q2 morieris. ¶ Limita istā cōclusionē notabili
31 ter, vt procedat qn̄ † verbū, dispositio, profert simpliciter, sec'
si dicat, q possit in vita sua disponere: q2 tūc intelligitur per
actus inter viuos & non per vltimam voluntatem. lz vltime
voluntates in vita disponātur, ita singulariter tz Bar. in cō-
sil. lxxvj. quod incipit, pater filio emancipato donauit. in col.

LEX I.

1 ☞ Priuilegia dotis sunt inuēta principaliter fauore priua
to mulierum: secundo fauore publico reipublice.
2 Alienatio dotis cum iuramento constante matri. tz, & valet
3 Causa dotis est priuilegiata super alias.
4 Expressa hypotheca quam habet mulier prefert expresse hy-
pothece alterius quando sumus in causa dubia.
5 Mulier habens expressam hypothecā in bonis mariti pfer-
tur creditoribus habentib. expressam vel tacitā anteriorē. 9.
7 In ambiguis opi. doctorum iudicandum est in fauorē dotis.
10 Fiscus & dos pari passu ambulant.
11 Lex facilius derogat prouisioni sue, quam tollat prouisio-
nem hominis.
12 Mulier in actione personali prefertur alijs creditoribus an
terioribus.

a **Dotis causa.** a Dotis cā est priuilegiata nō solū fauore mulierum, sed
etiā fauore publico, qui vertit in liberis pcreādis. h.
d. fm Pau. de Ca [illegible] qui melius cōsiderauit istum text. in illa
implicatiua. nā & reipub. i. e. q consideravit etiam Bar. & alij
omnes scribentes, qui ita aliter summant propter fauorem
reipublice qui vertit in liberis procreandis. causa dotis est
priuilegiata. h. d. fm Bar. & omnes adoss: sed Bar. non cōside

a ¶ Dot' cā. Plerīqz īterpretant h subiectū, & materiā dot'. l. si ex plagis. §. i cliuo. ad leg. Aqui. l. j. C. p quas pso. h semp pcipuas fauores hz. Alij cām, itelligūt ipsam actionē. gl. Instit. de act. in prin. q & ipsa sui natura plurima puilegia hz non solū respectu ipsius mulieris sz etiā mariti. l. j. §. & vt plen'. C. de rei vxo. ac. Iteqz heredū. q regulare est nisi q in puilegio plationis i actiōe psonali, aliud eit. l. j. C. de pri. dotali. le em puilegium stricte accipit: q2 ius ad toti' perimit adeo q mere psonale est. l. dabimus. i fi. de pri. cred. Idēqz i platione tacite hypothece. §. fuerat. Inst. d act. i fi. l. fi. C. q po. in pign. hab. q soli filij nō aūt extranei hrdes pcedere pūtvt i aut. vt exac. instā. do. in pri. Addit Bar. i l. Nesenni'. §. j. ff. de re iudi. idē esse cū soluto matrimonio, res in dote date vēdicant. l. i reb. C. de iur. do. Priuilegiū em illud, vt, ipso iure dn̄ium reuertat ad hrdē extraneū nō trāsit quo sententia ē dubia. Raphael & Besul. d. l. Nesenni'. §. j. alij cā iterpretāt idest, iudiciū & istātiā, q2 fauore dotis, vt cum ius exigat, poterit iudex dilationes breuiores cōcedere, si ex qualitate psonarū, ita sibi visum fuerit. l. ij. in fin. j. de iud. Itē poterit respectu p-

bandi summarie procedere etiam nō distīctē arti- culē Bar. ī extra uag. ad reprimē dū ī ꝟb. summarie, lʒ q̄tū ad ipam ꝓbationē, nō ni si legitima ⁊ cō- cludēs sufficiat. l. doce. C. de rei vēdi. §. illd. ī aut. ꝯ equal. dot. id- que nō solū ciui- liter, ſʒ etiā pon tificio. cle. sepe. ver. nō sic tn̄. de ꝟbo. signi. In ta li em̄ causa solē- nia iudicioꝝ ob seruāda esse tra ditū est. l. iij. C. ꝯ dot. promiss. vbi bal. Quapropter ne tēpore q̄dē fe riarū p̄cederet, nisi cū mulier nō haberet vñ ali- ter ali posset. l. ij. vbi Alex. ⁊ Ias. ꝯ. de ferijs. Tūc em̄ cā pietatis ⁊ necessitatē sua- deret ferias ne- gligi. c. fi. vbi bu. de Fer. Hec ex Alciato.

rauit illam implicatiuā. ⁊ dū tex. dicit nā ⁊ reipublice, nā illa iplicat. ꝙ nō solū fauore publico. ſʒ etiā ipsarū mulierū cā do-
1 tis est priuilegiata: †imo potius p̄uilegia dotiū sunt p̄cipa- liter inuēta fauore priuato mulierū. secūdario aūt fauore pu- blico reipublice. ita tʒ gl. hic in ꝟbo ⁊ reipublice. ita declarat
2 Bar. cōtū tex. †in tertia vtilitate: ꝓbat. q̄ alienatio dotis fa- cta, ꝯstāte mr̄imonio. cū iuro, ꝓpter iurm̄ vʒ ⁊ tʒ. c. cū contin- gat. de iureiur. c. lʒ mulieres. e. tit. in vj. ⁊ tn̄ nō valeret, si esset principaliter fauore publico. Casum in ista lege figurāt Dy. Bar. Alb. de Ro. Bal. ⁊ ceteri oēs hoc mō. Reperiūtur duo instr̄a eodē die cōfecta. in vtroqʒ est obligatio p̄sonalis, ⁊ hy- potheca, vnū est mutui, aliud dotis, ꝙ instr̄m p̄ferer̄, decidit
3 ꝙ instr̄m dotis ꝑ regulā generalē hui⁹ legis † q̄ cā dotis est priuilegiata sup alias. Itē in ambiguis est iudicādū ꝓ dote. l. in ambiguis. ff. de reg. iur. Pōdera diligēter in ista figura-
4 tione casus Bar. ⁊ doc. velle, †ꝙ exp̄ssa hypotheca, quam hʒ mulier, p̄ferr̄ exp̄sse hypothece alteri⁹, qn̄ sum⁹ in casu dubio, ⁊ dubitar̄, q̄ sit anterior, ⁊ q̄ posterior: ergo ponūt Bart. ⁊ do. secus esse in casu claro: qn̄ certū esset hypothecā exp̄ssam al- teri⁹ esse anteriorē exp̄sse hypothece dotis al's fatua esset du bitatio: ꝙ in dubio? Alij nō pōderāt Bar. ad hoc. Ego intē- do plene examinare istū articulū: q̄ est vtilis, ⁊ quotidian⁹, ⁊ sepe eū vidi in facto, ⁊ male tāgit̄ a scribētibus, ⁊ est articulus valde dubius ⁊ esset questio ꝓ amico. Adde ꝙ ꝯtrā ad literā
5 tenet expresse Ang. in §. his cōsequēs. in aut. de equa. do. †vbi tʒ, ꝙ mulier hn̄s exp̄ssam hypothecā in bonis mariti, prefert̄ creditorib. hn̄tib⁹ exp̄ssam hypothecā anteriorē tpe, ⁊ subdit magnū verbū, ꝙ ita de ꝯsuetudine seruat̄, vn̄ doctori illud at- testāti de ꝯsuetudine standū est iuxta gl in l. dos a p̄re profe- cta. in gl. magna. ad fi. C. eo. sol. ma. Bar. in repetitione l. de q- bus. ff. de legib. cū multis cōcordātijs quas alias dedi ad hoc
6 in d. l. de quib. Mouet̄ Ang. †q̄ sicut mulier hn̄s tacitā hy- pothecā p̄fert̄ alteri creditori habēti tacitā hypothecā ante- riorem, vt est tex. in l. assiduis. C. q pot. in pig. ha. ⁊ in. §. fuerat. Insti. de act. ergo eodē mō mulier hn̄s exp̄ssam hypothecā, lʒ posteriorē, dʒ p̄ferri alij hn̄ti exp̄ssam anteriorē vt idē sit ius ī exp̄sso ꝙ in tacito. l. cū qd. ff. si cer. pe. rōne paris fauoris. Istā decisionē Angel. refert. ⁊ sequit̄ Are. hic. ⁊ dt, ꝙ est vtilissimū dictū: q̄ quotidie credita, q̄ fiunt per instr̄a habent hypothe cam expressam: vnde vtilissimū verbū est ꝙ hypotheca vxorē posterior ꝓ dote p̄ferat̄ illi anteriori. Istā decisionē ꝯfirmat, q̄ ceteris paribus, mulier semp est priuilegiata quo ad ante- riorem hypothecā. d. l. assiduis. Eandē opinionē Ange. tenet Bal. Nouellus in tractatu de dote. in decima parte. in. xvj. li- mitatione. vbi dicit istā decisionē Ang. esse satis equam. ⁊ ꝙ fauore dotis in dubio iudicādū est ꝓ dote. d. l. in ambiguis. ff. de reg. iur. Tn̄ istud vr̄ parū facere, q̄ posset dici, ꝙ no sum⁹ in ambiguis, imo sumus in casu certo. ꝙ hypotheca dotis est
7 posterior: sʒ credo, ꝙ voluerit dicere, †ꝙ in ambiguis opinio nib. doctorū iudicādū est in fauorē dotis, dato ꝙ in hoc pū- cto essent varie doctorū opiniōes. Scd̄o mouet̄, q̄ nō est incō gruum in ambiguis mediā viā amplecti. l. adeo. §. cū qs. ff. de acq. re. do. ⁊ c. querenti. de offi. deleg. in gl. ꝑ eq̄tates semitam. Ultra eos cōfirmat̄ ista decisio Ang. q̄ priuilegia nō cōsi derant̄ ex tpe, sʒ ex cā. ita dt iuriscōsultus in. l. priuilegia. ⁊ in l. ꝙ qs. ff. de priui. credi. ⁊ Bar. hic sʒ aduerte, q̄ ad fundamē tū Ang. in d. §. his ꝯn̄s. ꝙ vr̄ satis coloratū, vr̄ posse optime
8 rn̄deri, †ꝙ qn̄ vtraqʒ hypotheca est tacita, tūc vtraqʒ p̄uenit ex sola ꝓuisiōe legis. Iō tūc voluit lex magis fauere doti ꝑ rō nes, quas assignat tex. in d. l. assiduis. sʒ qn̄ ambe hypothece sunt exp̄sse vt sunt in q̄ōne nr̄a, ambe ꝓueniūt ex sola ꝓuisiōe hoīs. Iō tūc lex nō vult se ipedire, q̄ lex suū ⁊ nō alienū dene gat auxiliū. Istā rōnē assignat gl. in d. l. assiduis. in glo. mag. ⁊ gl. in d. §. fuerat. ⁊ apd can. gl. in c. ex lr̄is. in gl. in ꝟb. fauor. de pig. Et sic appet diuersa rō diuersitatis qn̄ ambe hypothece sunt exp̄sse vt est q̄ō nr̄a, ⁊ qn̄ ambe sunt tacite, put loquit. d. l. assiduis. Cōtrariā opi. tʒ ipsemet Bal. Nouell⁹ sibi ꝯtrius de directa ꝯtrū in eodē tractatu de dote in eadē decima pte. alr̄ nō facta mētiōe Ang. nec etiā de eo, ꝙ ipsemet tenuit, vbi
9 tʒ †ꝙ ēt si mulier p̄tēderet hypothecā exp̄ssaʒ, put hodie cōi- ter solet apponi in instr̄is dotalib⁹, ꝙ tn̄ nō p̄feret̄ prioribus hypothecis exp̄ssis, sʒ tn̄ tacitis: eo q̄ d. l. assiduis. nō dat illd priuilegiū p̄latiōis exp̄sse, sed tm̄ tacite. Scd̄o ⁊ bn̄ mouet̄ ꝙ idē videm⁹ in fisco in q̄ hypotheca ēt exp̄ssa nō p̄fert̄ alijs creditorib⁹ anteriorib⁹, vt est tex. in l. si pign⁹. in fi. ff. q pot. in
10 pig. ha. †sʒ sic est, ꝙ fisc⁹, ⁊ dos parib. passib. ambulāt vt est gl. in verb. cessat. in l. ij. C. de priui. fis. ⁊ aū eū istud fuit fundamen tum gl. ordinarie. in d. l. assiduis. in gl. magna circa mediū. ⁊ gl. in. d. §. fuerat. ⁊ gl. in d. c. ex lr̄is. Idē tʒ Sal. in d. l. assiduis. in prin. vbi simplr̄ tʒ, ꝙ qn̄ vtraqʒ cā mulieris, ⁊ alterius hʒ exp̄ssam hypothecam: ⁊ tunc prior tpe est potior in iure, vt l. potior. ⁊ l. q balneū. ff. q po. in pig. ha. Istā vlt. opinionē te nent ambo Mod. Senē. hic ꝓculdubio etatis nr̄e excellētissi mi: nō tn̄ faciūt aliq̄ mētionē de Bar. ⁊ doc. hic, q bn̄ ītuēdo figurationē casus, idē volūt, sʒ ipsi nō pōderarunt. Ita tʒ Bar. Senē. hic ad fi. ⁊ Bulgari. Moti sunt ambo vno funda mēto, q̄ rō assignata ꝑ gl. cōiter approbatā in d. l. assiduis. in gl. magna circa mediū, ꝙ ideo mulier hn̄s tacitā hypothecā, q̄uis posteriorē, p̄ferat̄ habēti tacitā, ⁊ nō habēti exp̄ssam, eo q̄ lex suū p̄uilegiū vult p̄ferri fauore dotis, ꝙ nō vult qn̄ am-
11 be sunt exp̄sse. †q̄ lex facili⁹ derogat ꝓuisioni sue q̄ tollat ꝓ- uisionē hoīs, q̄ ꝯsistit in exp̄ssa: cū facili⁹ tollant̄ iura singula- ria, quā iura cōia. §. q̄ vero verisil'e. in aut. de nō alie. ⁊ l. eius militis. §. militia missus. ff. de test. mili. Ista rō gl. fm̄ eos, si bene pōderet̄, etiā militat in muliere habēte expressaʒ, eo q̄ lex nō dʒ alicui tollere ius sibi cōpetēs ex sua ꝓuisiōe. ita trāſ eūt cū hoc fundamēto ambo p̄fati Mod. Senē. Ista sunt, q̄ repio in isto subtili ⁊ quotidiano passu tradita a maiorib⁹ nr̄is, ⁊ iste sunt authoritates hincinde maiorū nostrorū quas repio. ⁊ si cū istis vltimis doctorib⁹ vʒ Sal. Bal. nouel. ⁊ am bobus, Mod. Senē. adiūgeres authoritatē Dy. Bar. Alb. ⁊ aliorū hic, ista videret̄ magis cōis opinio: q̄ pluriū doct. au- thoritate suffulta vt l. j. in ꝟ. ⁊ sane crebrior. ⁊ ibi Bal. ad hoc notat. ff. de off. q̄sto. cū vulgarib⁹: vn̄ durū videret̄ in practica iudicādo, ⁊ ꝯsulēdo ab ista vltima recedere. Tn̄ si velles tenere opi. exp̄ssaʒ Ang. Are, ⁊ eiusdē Bal. Nouelli posset ista opinio optime ꝯfirmari. Nā pōdero ꝙ tex. in d. l. assiduis. ī q̄ tex. iacet totū Carociū, q̄ ille text. nō solū p̄uilegiat mulieres in dote quo ad tacitā hypothecā, sʒ ēt p̄uilegiat q̄ ad actiōes
12 p̄sonales, †⁊ vult exp̄sse, ꝙ mulier in actiōe p̄sonali p̄ferat̄ cre ditorib⁹ anteriorib⁹: ⁊ tn̄ actiōes p̄sonales sunt acq̄site ex ꝓ- pria ꝓuisiōe creditorū, vn̄ si actiōes p̄sonales mulieris p̄ferūt̄ alijs actionib⁹ p̄sonalib⁹ añriorib⁹ acq̄sitis ex ꝓpria ꝓuisiōe ipsorū creditorū, ergo idē dicem⁹ in exp̄ssa hypotheca mulie- ris, vt debeat p̄ferri hypothece exp̄sse anteriori alteri⁹ credi- toris, q̄uis sit ei acq̄sita ex ꝓpria ꝓuisiōe creditorū, cū nō pos sit reddi rō diuersitatis: ⁊ isto mō tolle oē fundamētū ꝯtrie par tis. Ad idē moueor, q̄ lʒ lex nō priuilegiet tacitā hypothe cā iductā ab ipsa lege ꝯ exp̄ssaʒ anteriorē alteri⁹ creditoris iductā ab ipso hoīe d. l. assiduis. in gl. magna. Tn̄ qn̄ mulier ipa hʒ ēt exp̄ssam hypothecā illa vr̄ p̄ferēda cū nō sit par fa- uor, nec par rō. Itē ꝓ ista parte vt ēt s. dixi iste articul⁹ vr̄ p̄dictis dubijs, ⁊ ī dubijs opi. doc. iudicādū est pro dote. d. l. in ambiguis. imo forti⁹ fauore dotis tenēda est in iudicādo opi. vni⁹ doc. ꝯ alios sicut ēt fauore mr̄imonij put ēt dixi al's ple- ne legēdo istā legē. Itē ēt si impator ī d. l. assiduis. q illd sta tuit ex multis rōnib⁹ ibi traditis fauore dotis fuisset de hoc īterrogat⁹, verisilr̄ idē statuisset: ergo hr̄ ꝓ statuto ꝑ rōnē gl. approbate ī l. tale pactum. §. fi. vbi aliq̄n plene dixi. ff. de pact. Ad idē ⁊ q̄nto moueor, q̄ si tenerem⁹, ꝙ hypotheca alteri⁹, q̄ est anterior, ⁊ exp̄ssa excluderet posteriorē hypothecā dotis, tūc illa lex, assiduis, q̄ cū tātis rōnib⁹ ꝯtrū statuit fauore do
13 tiū, de facili redderet̄ elusoria, sʒ nos habem⁹ regulā †ꝙ bn̄ lex posset de facili reddi elusoria dato etiā ꝙ sit penalis, tn̄ extēdi dʒ ēt ad aliū casuʒ, lʒ magis dubitabilē. tex. est ī c. si ciuitas. de sen. exc. in vj. gl. notabilis ī c. q̄q̄. de vsu. in vj. Ad idē tex. no. in l. j. §. pecuniā. ff. de calū. ⁊ istā reg. tradit Bart. in l. oēs ppl̄i. in iiij. q. vj. princ. ff. de iust. ⁊ iur. ne ergo dispositio. d. l. assiduis. de facili reddat̄ elusoria, dicemus, ꝙ ꝓcedat ēt si anterior hypo- theca esset exp̄ssa. ⁊ si teneremus istā opi. nugatorius esset ca- sus ī terminis quē ponūt Dy. Bar. ⁊ ad istā. l. q̄ nō solū in ca su dubio, put ipsi loquunt̄, sʒ ēt ī casu certo, qn̄ hypotheca al teri⁹ exp̄ssa eēt anterior, ⁊ hoc cōstaret: adhuc tn̄ hypotheca mulieris exp̄sse pōsterior p̄ferret̄. Tu ad vltimū fundamentū ꝙ feci potes rn̄dere, ꝙ eo attēto, sequeret̄, ꝙ ēt mulier hn̄s ta citā deberet p̄ferri hn̄ti exp̄ssaʒ ēt anteriorē: ne dispositio. d. l. assiduis, reddat̄ elusoria: ꝙ tn̄ nō est dōm: ⁊ est ꝯ d. l. assiduis.

LEX XXV.

1 Cōstante matri. regulariter non cōpetet repetitio dotis.
2 Dissoluto matri. immediate tunc incipit nasci actio de dote.
3 Mulier cōstāte matri. ꝓpter inopiā mariti pōt agere ad do tem ⁊ dona. propter nuptias ⁊ etiam ad paraphernalia. nu. 6.
4 Mulier pro bonis vltra dotem traditis marito habet obliga ta bona mariti.
8 Mulier non necessitatur agere ad dotem constante matri.
9 Filiusfa. non potest repudiare expresse heredita. sibi delatam in preiudicium patris.
13 Inopia mariti vt dos repetatur.
15 Maritus est debitor dotis sub conditione si matrimonium dissoluatur.

Maritus

17 Maritus non cuitabit exactionem dotis per fideiussores de dote conseruanda.
18 Cautio fideiussoria de dote quandoqz prestanda.
20 Contra maritum propter inopiam potest agi duplici remedio pro dote recuperanda.
23 Hypotheca que competit mulieri datur iure speciali z respectu certe cause vt se suosqz alat ex dote, cõpetit solum pro pignoribus sufficientibus ad causam dotis z non vltra.
24 Priuilegiũ nostre l. habet locũ in socero vergẽte ad inopiam.
27 Mulier non potest se nec sua bona obligare pro socero.
28 Maritus quare non tenetur vltra quam facere possit.
29 Legem nouam odiosam aliquid disponentẽ in seruo nõ posumus eam extendere ad filiumfa.
30 Intellect⁹ z cõciliatio l. rei iudicate. z l. diuortio. §. iterdũ. ff. e.
31 Hypothecaria cõtra quos. z cur detur.
34 Actio mandati competit cõtra maritum qui manumisit seruum dotalem de voluntate vroris.
35 Maritus licet possit inuita vrore seruum dotalẽ manumittere: tamen socer hoc non posset.
36 Extensio in quibus licita. vel non. nu. 69. cum multis seq.
38 Interruptio prescriptiõis fcã ꝫ vnũ ex reis ꝺbẽdi nocet alteri.
39 Prescriptio causatur ex negligentia non petentis.
40 Paupertas vnius ex reis debendi facit alium coreum perdere beneficium diuisionis.
42 In pluribus heredibus vnius qui promisit factum sub pena si vnus contraueniat faciat omnes incidere in penam.
43 Unus testis valde dignus supplet defectum alterius contestis qui est infamis infamia facti.
44 Maritus z socer quando sunt duo rei debendi in dote dicuntur adinuicem fideilibere vnus pro altero.
45 Que sit ratio quare lex marito vergẽte ad inopiã permittit vroꝛem posse agere de dote.
46 Casus z aduersa fortuna debent esse in consideratione quando considerantur ad prouidendum.
47 Propter duo fit consignatio dotis constante matri. marito vergente ad inopiam.
48 Mulier z maritus debent habere alimenta, z alia necessaria pro ipsis z eorum familia a socero, qui est diues z soluendo.
49 Duo rei debendi videntur adinuicem fideiubere.
50 Quod vna via est phibitũ p indirectũ, alia via non ꝺz pmitti.
51 In dote possunt cõstitui duo rei debendi insolidum.
52 Qualr intelligat⁹ q duo rei debẽdi videant inuicẽ fideiubere.
53 Nõ debeat⁹ q est minus, vt denegandũ q maius z grauius.
54 Pt i casu inopie mariti põt agere sol⁹ ad repetitionẽ dotis.
55 Que sit rõ quare solus pater possit agere dotis ad repetitionem marito vergente ad inopiam.
56 Extraneus qui dedit dotem mulieri z pactus est sibi eã reddi nõ poterit i casu inopie mariti agere cõstãte matri. ad dotẽ repetendam qs sibi assignetur sed ipsa mulier poterit agere.
58 Actio q cõpetit extraneo p dote an sit bõe fideiꝛ. stricti iurꝫ.
59 Extraneus qui dotem dedit pro muliere z stipulatus est eaz sibi reddi an possit petere a marito quod sibi det fideiussoꝛes de dote restituenda vel soluenda. z nu. 60. z 61.
62 Actio ex stipulatu p dote ẽt extraneo cõpetẽs est stricti iurꝫ.
63 Actio subꝛogata censetur illius nature cuius erat actio in cuius locum fuit subꝛogata.
64 Actio ex stipulatu que competit mulieri competit ex prouisione legis z est bone fidei.
65 Actio que competit extraneo nõ cõpetit ex prouisione legis.
66 Mulier hꝫ tacitã hypothecã posteriorẽ pferẽ habẽtib⁹ tacitã anteriorẽ sed hꝫ mulieris hoc priuilegiũ nõ cõpetit.
67 Quando actio de dote competit mulieri siue ipsa dedit dotẽ siue extraneus est bone fidei.
68 Actio ex stipũ. qñ cõpetit extraneo ad dotem est stricti iuris.
87 Taratiua de sui natura excludit oĩa q nõ reperiunt inclusa.
88 Si quis sit electus officialis vt possint sꝫdicari de furtꝫ, z baratariꝫ tantum non ob. illa taratiua poterit etiam sꝫdicari de delictis culpa leuissima commissis.
89 Si vnum statutum imponat penam mille librarum pro male ficio, z aliud statutum ponat penam librarum quingentarum tantum: erit tamen pena librarum mille.
90 Statutum debet taliter intelligi quod non seruiat de vento.
91 Sumitur argumentum a contrario quãdo statutum directo nihil operatur.
92 Dictiones taratiue nunquã excludunt quando resultat absonus intellectus.
96 Sicut directũ dominium non potest auferri per rescriptum principis sine causa ita nec vtile.
97 Dictiones taratiue nõ excludũt ea q̃ veniũt ex cõsuetudine.
98 Si statutum ꝺicat quod scholares cõuenãtur sub episcopo tantum z tamen de consuetudine etiã scholares soliti sunt conueniri sub domino rectoꝛe: tale statutũ nõ excludit rectoꝛem.
99 Persona regulariter extrinsecus non subintelligitur.
100 Lex nostra an sit hodie coꝛrecta, ac etiam l. vbi adhuc. C. de iure do. nu. 102. ꝺ3. z 105.
104 Mulier ẽt i tpe nõ põt facere cõ ꝺnẽ dotis sue deteꝛioꝛem.
106 Hodie non põt agi contra extraneos possessoꝛes, nisi primus excusso principali debitoꝛe z reperto eo non soluendo.
107 Prescriptio ꝫ dotẽ icipit currere ex tpe quo pt agi ad dotẽ.
108 Plus iuris ꝺz habere mulier, qñ maritus immediate dissipat ipsam dotem, quam quando bona propria ipsius mariti.
109 Sequestratio dotis hꝫ locũ ẽt qñ vir bõa sua dissipat, z nõ dotẽ.
110 De natura aduersatiue est vt p eã repetat⁹ qlitas pcedẽtiũ.
111 Petitio dotis quam facit vroꝛ cõstãte matri, propter inopiã mariti hꝫ effectũ solide exactionis cũ maritus nõ habeat beneficiũ ne teneatur vltra quã facere possit deducto ne egeat.
112 Paria sunt quod dos exigatur constante matri. propter inopiam mariti vel qs repetatur per dissolutionem matrimonij.
113 Quando mulier egit hypothecaria actione contra maritum tunc conuenitur vt quilibet extraneus possessoꝛ.
114 Omnis exceptio que non potest opponi sol. matri. põt opponi in casu huius legis.
115 Qñ maritus cõuenit actione psonali nõ hꝫ bñficiũ de quo ff.
116 Restitutio dotis facta constante matri. quacunqz actiõe fuerit actum in futurum non preiudicabit marito.
117 In hoc beneficio ne condemnetur maritus vltra 20. non deducitur es alienum.
118 Restitutio dotis, que fit constan. mat. nõ est ppria restitutio sed est potius quedã sequestratio, que fit in manibus vroꝛis.
119 Dominium rerum dotalium sol. mat. ipso iure transit in mulierem sine aliqua traditione.
120 Quando maritus ꝺicatur conuenire vt maritus z quãdo vt extraneus possessoꝛ.
121 Qualr ꝑbẽ ista negatiua. s. facultates nõ sufficere ad ꝺbita.
122 Si heres ostendat inuentariũ factũ de bonis defuncti z ꝺicit tot bona esse i hereditate quot sunt ibi descripta, z nõ plura, si creditoꝛes z legatarij volũt ꝺicere plura bona esse in hereditate debent hec pbare.
123 Qualiter pbetur hec negatiua. s. quẽ nõ fecisse testamentũ.
124 Qualiter pbetur principalem non esse soluendo vt possit agi contra fideiussoꝛem.
125 Pbatio debet de necessitate concludere.
126 Nõ itaꝫ ꝺicto creditoꝛis asserẽtis q̃ bõa ꝓncipalis nõ sunt plura, nisi mittat⁹ p iudicẽ nũci⁹ q se iformet, z iudici referat.
127 In prejudiciũ tutoꝛis nõ statur assertioni testatoꝛis de qualitate patrimonij.
128 Non creꝺit testatoꝛi de assertione rerum suarum nisi iuret.
129 Intellectus ad l. fi. §. licentia. C. de iur. delibe.
130 In confectione inuentarij ꝺebẽt esse presentes, aut legitime citati legatarij, z creditoꝛes, z duo notarij.
131 Si heres solenniter confecit inuentariuꝫ est presumptio pro eo quod plura bona sunt in hereditate
132 Euidentissime ꝺicitur constare, quando est notoꝛium.
133 Quando euidentissime capiatur pro notoꝛio.
134 Euidentissime ꝺebet capi secundum subiectam materiam.
135 De proprietate sermonis ꝺicatur euidentissime.
136 Non sufficit pbare per testes qui ꝺicũt maritũ vergere ad inopiam, sed requiritur quod sit manifestum.
137 Verbũ euidentissime vl aptissime i suplatiuo capiẽ ẽt p pbõne cõiecturan qñ sum⁹ i materia i qua ñ cadit directa pbatio.
138 Euidentissime in l. nostra qualiter accipiatur.
139 Factum negatiuum non potest tranſire in notoꝛium cũ sui natura sit impꝛobabile.
140 Quod vroꝛ non sit pregnans põt pbari per visum, z tactũ.
141 Notoꝛium an cadat super facto negatiuo.
143 Paupertas z inopia an importent idem. 144.
145 Pauper quis ꝺicatur. 146. cum multis seq.
152 Quid veniat in relicto paupertatis.
153 Qualiter iudex ꝺebeat arbitrari an testis sit paup. vel ꝺiues.
154 Tutoꝛ non ꝺr idoneus si nõ hꝫ tm in bonis, quantũ pupill⁹.
155 Testis non repellit⁹ ex sola paupertate a testimonio quando alias est idoneus z honesta persona. 156.
157 Qualiter pbatur q̃ quis incipiat male vti substantia sua.
16. Quando maritus ꝺiues cepit facere mercatiam per mare z fecit bonum principiuꝫ, deinde sine sui culpa incepit perdere z sic venire in paupertatem an mulier possit agere de dote.
162 Infortunium contingens vni ex coniugibus sine culpa sua ꝺebet esse commune alterius.
163 Aliud est virum male vti substantia sua aliud est viri substantiam male geri.

164 Infortunium debet esse commune vtriusq; coniugis est verum nisi in preiudicium dot.
165 In rebus dotalibus cōsiderat initiū lz malus exitus sequat.
166 Quando maritus est bannitus si oia bona eius sunt publicata habet locum remedium huius l.
167 Leges nostri tituli communiter loquuntur solu. matri.
168 Marito bannito etiā sine aliqua publicatione bonorum tamen potest mulier petere dotem.
170 An mulier possit petere dotem quando cōtraxit cum homine qui incipiebat male vti substantia sua.
171 Casus inopinatus superuenientis inopie bene facit locū repetitione dotis: secus. si fuit premissus. z cognitus.
172 Qui sciēter ẜhit cū inope nō pōt eū hre aut dicere suspectū.
174 Az prelatus nō possit renūtiare iuri iam ecclesie quesito: est verū nisi p pactū vel tacitam renūtiationē rediret ad ius cōe.
175 Mulier etiam per pactum expressum non potest deteriorare conditionem dotis sue.
176 Illa dicunt naturalia ẜctus q̄ regulariter insunt cōtractui.
177 Mulier nec per pactum expressum nec tacitum potest deteriorare conditionem dotis sue.
179 Filiusfa. pōt pacisci ne de dote possit agere cū erit sui iuris.
180 Mulier per pactum renūciare pōt beneficio huius legis.
181 Filia p pactū expressum nō pōt deteriorare cōditionē dotis.
182 Dispositio que prohibet renunciationē expressam valet: vel liberationem non extenditur ad renuntiationē vel liberationem tacitam que venit in consequentiam.
183 Prelatus ecclesie preiudicare potest negligendo.
184 Mulier patiendo prescribi dotem preiudicat sibi.
187 Mulier scienter contrahens matrimonium cū heretico perdit dotem z fisco applicatur.
189 Vbi actori concedunt plura remedia alternatiue vel simpliciter electio est ipsius actoris.
190 In tacito pacto non requiritur partis presentia.
191 Si pater vel extraneus qū dotāt mulierē stipulant dotē sibi reddi in oēm casum dotis restituēde. z sic p verba vniuersalia non tū intelliguntur stipulari in casum inopie mariti. sz hoc casu mulier poterit. ppter inopiā mariti cōstā. matr. dotē repetere.
192 Verba, cōstante matrimonio, quid importent in obligatione restituende dotis. z nu. 193.
194 Inducta ad commodū z vtilitatem non debent operari onus. z grauamen.
195 Inductum ad fauorem operatur onus quādo est de natura rei vel quando est ei annexum.
196 Qui dos est in q̄titate z pr̄ dissipat pr̄imoniā suū. p officium iudicis consulitur liberis vt suum ius saluum habeant.
197 Pater dissipās cogit restituere fideicōmissum filio in ptāte.
198 Si pater habeat multos filios z dissipat omnia. z filij ppter reuerentiam non audēt petere quod interdicatur bonis sz petunt qō alitur etur eis aliqua possessio propter eorum alimenta an talis petitio procedat de iure.
199 Filij pōt petere sibi assignari tot bōa pr̄is vū viuere possint.
200 Quando mulier vult agere hypothecaria cōtra extraneos possessores bonorum que erāt mariti tempore dotis date requritur quod precedat discussio in bonis mariti.
201 Exceptio pposterationis vim actionis ad aliā ē & apicib⁹ iurz.
202 In iudicio dotis procedi debet ex bono z equo.
203 Fauore fisci z reipubli. agitur hypothecaria ẜ tertium possessorem non excusso aliter principali debitore fisci, z etiā contra fideiussorem non excussione principalis.
204 Exceptio executionis nō copetit cāp̄soribus numularijs, z si.
205 Si ex forma rescripti vel statuti pcedit in causis summarie z de plano. z tunc non videtur necessaria excussio.
206 Vbi proceditur de bona equitate non habet locuz excussio.
207 Exceptio excussionis non tantum concernit ordinē iuris, sz etiam partis beneficium.
208 Jura noua indistincte loquentia nō intelliguntur loq nec habere locū in causa dotis nisi de ea faciant specialē mentionē. Mulier pt agere ẜ extraneos possessores an maritū excussuz.
209 In hypothecaria expssa z quotidiana ē hodie inducta discussio.
210 Bona minoris contrahentis matrimonium z recipientis dotem non sunt tacite hypothecata pro dote.
211 In hypotheca necessaria z legali q̄ venit accessorie nō regrit iudicis decretum: secus in voluntaria z principali obligatione.
212 Pupillus non potest se obligare principaliter sine tutore: in consequentiam tamen poterit.
213 Sicut fauore filij bona minoris obligantur sine tutore, ita, z fauore dotis.
124 Differentia est inter hypothecam, legis, z hominis.
225 Que sit ratio quare minoribus sit interdicta alienatio sine tutore z iudicis decreto.
216 Priuilegiatus in specie debet p̄ferri priuilegiato in genere.
217 Mulier potest renuntiare iuri hypothece z tamen non potest renuntiare donationi propter nuptias.
218 Donationem propter nup. minor nō potest facere in rebus immobilibus sine iudicis decreto.
219 Mulier simpliciter nubendo intelligitur dare oia bona sua in dotem nisi sit minor.
220 Qui potest contrahere matri. pōt se obligare nomine dotis.
221 Minor qui non habet curatorem potest se obligare z tamen non potest bona sua immobilia obligare sine iud. decreto.
222 Lex tacite inducit q̄ omnia bona tuto. sint tacite obligata p̄o administratione.
223 Si facta restitutiōe a marito ppter eius inopiā, supueniant ei diuitie an retractabitur restitutio dotis facte mulieri.
224 Sufficit qō excussio fit legitime facta tempore litis contest. contra conuentum hypothecaria vel contra fideiussorē etiā si principalis post excussionem fiat soluendo.
225 Si pp pdigalitatē vl furorē alicui sit bonis iterdictū, si puellat ad bōos mores. stati. z ipo iur̄ cupat administrōnē. 225.
227 Iniustum est ingenuis hominibus auferri liberam administrationem bonorum suorum.
228 Facilius conceditur retentio quam actio.
229 Restitutio dotis que fit constante matri. propter inopiā mariti sit contra regulas iuris.
230 In correctoris licita ē extētio qñ res reducit ad naturā suā.
231 Mulier que propter inopiā mariti potest agere ad dotē constan. matri. an possit cedere dictam actionem.
232 Mulier cōstan. matri. pōt alteri cedere spē actionis de dote.
233 Restitutio in integrum transmittitur ad heredes.
Quicquid est transmissibile. an sit cessibile. z 236. z 238.
234 Jus futurorū alimētorū nō pōt cōdi marie i pudiciū tertij.
235 Quando dos repetitur cōstā. mat. ppter inopiam mariti debet adhuc talis dos seruire oneribus matrimonij sicut antea.
237 Fideic. vniuersale trāsmittitur ad heredes z tū nō pōt cedi.
239 Priuilegia dotis non transeunt ad heredes sed solum ad filios eiusdem matrimonij.

Siconstante. Principiū istius legis. est famosum. z solēne: z refert Pau. de ca. q̄ Bar. istū pncipiū repetit i iuuētute sua añq̄ scriberet i iure ciuili q: i ciuitate Pisana. vbi legebat. z noluit i senectute aliqd & ea immutare vt apperet a q̄ta pfectiōe icepit. vt dt diu⁹ Greg. i vita sancti Bñdicti sz itelligētib⁹ b̄ñ appet q̄ i multis iuueniliter locutus est. z ẜuū in q̄ plurib⁹ alijs locis tenuit: tū etiā multe bōa dt ita Pau. de ca. addo q̄ dt Raph. cu. i l. naturaliter. ſ. nihil cōe. ff. de acq. pos. z ibidē refert. Aler. q̄ Bar. i repetitiōib⁹ suis pl⁹ loquit⁹ fuit q̄ i alijs locis. z ppterea fz cū i repetitiōe pñtis. l. si cōstāte. z in repetitiōe. l. si is q̄ p emptore. ff. de vsuca. dānatur i multis decisionib⁹ suis. Ita summat. ¶ Cōstāte mrimonio. cōpetit mulieri dotis exactio si facultates mariti ad dotē nō sufficiūt. h. d. Dividit intellectualr in tres ptes. In prima ponit thema. In secda q. In tertia. decisi. secda ibi. vñ exactionē dotis. tertia ibi. z cōstat. ¶ Mo. i. casuz spālē in quo constante mrimonio cōpetit mulieri dotis exactio. ſ. pp inopiā mariti. cōcedat ter. i l. seruū dotalē. ff. de manu. Bal. notat in aut. q̄ locū. in tij. q. C. de colla. Rō specialitatis qz alias imminet periculū amissionis dotis. si mulier deberet expectare dissolutionē mrij nouij: cū iterum possent facultates marij in totū cōsumi. † Regulariter añt. cōstāte mrimonio. nōn cōpetit mulieri 1
repetitio dotis. vt l. ij. in prin. ff. e. nec añ solutū mrimonij nata
est actio de dote: imo. † dissoluto mrimonio. imediate tūc incepit nasci actio de dote. vt est ter. in l. ij. in prin. ff. de do. pneleg z ter. no. in l. ſz si alia. in fi. ff. de bo. dāna. z l. iurisgētium. ſ. quinimo. in fi. vt puta post diuortiū. ff. de pac. de quo tū videas plenius Bar. referentē in hac varias opiniones glossarū z doc. istarū firmantē. in ſ. j. ſ. ea. l. ¶ Ampliat ter. nostrū. z eius decisionē tribus notabilib⁹ modis. 3
Primo amplia. vt ppter inopiā mariti vxor. constāte mrimonio. nō solum possit agere ad dotē. z exigere. vt hic: sz etiā ad donationē pp nuptias factā a marito vxori. q̄ vxor sperabat lucrari. vel vigore pacti. vel vigore statuti pp inopiā mariti. etiā cū poterit repetere. constāte mrimonio: eo. qz sicut dos. ita talis donatio pp nuptias dz seruire oneribus mrimonij. ter. de hoc no. z forte alibi nō habes in l. vbi adhuc. i prin. C. de iu. do. quē ter. ad hoc valde no. Ab. in c. p vestras. de do. iter vi. z vxo. Pau. de ca. hic i j. co. ¶ Secundo amplia ibi. q̄ propter inopiā mariti nō solū mulier pōt constante mrimonio. agere ad dotem, z ad donationē pp- 4
ter nuptias. vt dixi: sed etiam ad alia bona paraphernalia, que vltra dotem vxori tradidit marito: qz non solum pro dote, z donatione propter nuptias sed etiā pro alijs bonis traditis

ditis, vltra dotē p vxorē marito q̄ appellauit paraphernalia: cer-
ta bona mariti sunt obligata. ter. est de hoc valde no. z si-
gnādus in d. l. vbi adhuc. circa pn. o. nē ter. ad hoc reputat val-
5 de no. z sing. ¶ Bar. de ca. hic. ¶ Tertio notabiliter amplia istā
decisionē ter. vt p̄cedat. ēt q̄n marit⁹. q. ꝟgit ad inopiā, vellet
dare fideiussores idoneos vxori de dote cōseruāda, z restituē-
da: q. adhuc ꝓpter inopiā pōt vxor dotē erigere, nec obliga-
tio fideiussorū ꝙ facit marit⁹ impedit exactionē z remediū isti⁹
legis ita tz Bar. j. i. r. z sic in vl. q. pme pties. vbi ad hoc alle. d.
l. vbi adhuc. z Ly. ibi in iij. q. vxor nō dz cōmittere dotē suam
fragilitati cautiōis z sic fideiussorū. ar. l. q ita. ff. ad Treb.
Est verū. q. ꝙ istā ampliationē vī esse ter. in c. p vestras, de do.
inter vi. z vxo. vbi q̄n marit⁹ ꝟgit ad inopiā, z vxor, constante
mrimonio, vult dotē repetere, decidit, q. nō possit, si maritus
p̄stet idoneā cautionē ꝙ possit p̄stare aut vt dos ponat̄ in se
questro apud idoneū mercatorē, vt inde ex fructib⁹, aut pēsio-
6 ne alat. ¶ ergo vī ille ter. velle, q. si marit⁹ ꝟgat ad inopiam, z
velit p̄stare fideiussores de dote cōseruāda, z restituēda, q. nō
habeat locū p̄uisio hui⁹ l. z sic dos nō possit ab eo exigi: nisi di-
ceres, q. ibi illa duo remedia sunt alternatiua ergo mulieri ac-
trici agēti ad repetitionē dotis dz cōpetere electio illoꝝ re-
mediorū. l. q. in herede. ff. de tribu. l. cū ꝓponas. z ibi
no. Bar. z alij. C. de trāſ. de veritate illi⁹ decisiōis Bar. vide in
ill. ar. q. pme partis. ¶ Scdo no. diligēter ex hoc text. q. ꝙ tū
ad natiuitatē actionis de dote a pari p̄cedūt vel inopia mari-
7 riti constāte mrimonio, vel dissolutio mrimonij, vt hic. z l. vbi
adhuc. z l. in rebus. ff. ois. C. de iur. do. z ff. illud. in aut. de equa.
do. q. cōfert ad ea q̄ inferius dicent: p̄sertim in oppositione
8 ꝙ statim formabo. ¶ Tertio pōdera ter. ibi mulier agere vo-
let q. tūc demū, cōstante mrimonio, ꝓpter inopiā mariti cōpe-
tit mulieri actio de dote ad repetitionem dotis, si ipsa mulier
velit agere ad ipsam dotē z nō aliter. z sic vī q. mulier nō co-
gat pp inopiā mariti repetere dotem: tz si velit possit hoc face-
re, z sic vī iste ter. facere q. mulier possit renūciare būficio isti⁹
legis. ¶ In quo facit illud, q. tz Bar. j. in vj. q. j. partis, vbi tz,
q. mulier nō solū tacite, tz nec etiā expresse pōt facere deterio-
rē cōditionē dotis sue respectu mariti etiā in p̄rogādo solū-
tps ad soluendū ꝓ ter. no. in l. de die. z in l. Attilicin⁹. ff. de pac.
dot. z sic Bar. videt velle, q. mulier etiā expresse nō posset re-
nūciare p̄uisioni istius l. q. ex tali renūtiatione posset sequi
amisto totalis dotis, si postea maritus efficeret omnino ins-
uendo. Ibi dicē. ¶ Dz ad istā ter. dic. q. mulier si vult pōt, co
stante mrimonio, ꝓpter inopiā mariti agere ad repetitionē do
tis, nec ad hoc pōt iuita cogi. q. nemo inuitus cogitur agere
regulariter. vt l. j. C. vt nemo inui. p. hoc nō sequit. ergo pōt ex-
presse renūtiare p̄uisioni huius l. q. videmus q. multa negli-
gendo. z nō agēdo possunt perdi, z tñ nō pōt eis expresse renū-
9 tiari. l. cū filiusfamilias. ff. in hac ff. dever. ob. ¶ Hinc videmus,
q. filiusfa. nō pōt expresse repudiare hereditatē sibi delatā in p̄
iudicio patris. l. fi. in p̄n. de bo. q̄ lib. z tñ negligendo eā adire
vel agnoscere bonorū possessionē p̄iudicat. z sibi. z p̄ri. l. fi. ff. qs
10 ordo ibi. do. poss. er. z l. j. in fi. vbi Bar. z alij. C. q admitti. ¶ Sic
militer platus non pōt expresse renūtiare iuri⁹ eccleſie: q. esset
donatio. q̄ est sibi regulariter interdicta. c. ij. de don. z tñ negli
gēdo, z nō petendo eccleſie p̄iudicat. c. de quarta. de p̄scri.
11 ¶ Sic p̄ses ciuitatis non pōt expresse p̄iudicare ciuita-
ti. l. p̄ses. C. de trāſ. z tñ pōt negligendo z nō agēdo. l. aduer-
sus. cū glo. C. de vsur. de hoc tñ plenius dicē. j. in vj. q. j. partis
Bar. ¶ Quarto pōdera ter. ibi exactionē dotis. z ter. ibi exin
de dotis exactionē, q. ille dictiones, vnde exinde, z similes nō
solū importāt locū, sed etiā respiciunt tps, vt hic, q̄ tps impor
12 tant cām. vt l. vñ querit. ff. cōm. ¶ Quinto pōdera ter. ibi evi
dentissime hic videri ter. no. q. nō sufficit simplex inopia mari
ti ad hoc vt possit dos repeti cōstāte mrimonio: tz requirit q̄
sit euidentissima z cōsequēter q. sit notoria: q. euidentissima dz
illud q. est notoriū. l. fi. vero. ff. q. p rei quaritare. cū gl. ff. q. sati. s.
13 cog. ¶ Et aduerte diligenter ad intellectū istius materie i p̄a-
ctica q. nō sufficiat ꝓbare p testes inopiā mariti vel maritus
vergere ad inopiā. tz requirit q. testes expresse dicāt, q. est mani-
festū maritū vergere ad inopiā. z sic ad hoc vt testes deponē-
tes in hac materia cōcludēter ꝓbēt inopiā mariti, est necesse,
q. expresse dicāt de manifesta. fuisse manifestū tale inopiā mari-
ti. ter. est no. in l. i rebus. ff. ois. in fi. C. de iur. do. z ibi Bar. in fi.
ad hoc multū no. istū ter. z simpliciter sequitur z multū com-
mēdat Alex. hic. ¶ Sed caue, q. in isto ter. rōne subiecte ma-
terie, z q. dictio, euidentissime, ponit super affirmatione negatiua
14 nō coarctata loco, nec tpe. ꝙ tālis dictio, euidentissime, nō ca
pit ꝓ notorio sed solum ꝓ semiplena ꝓbatione, z vulgi opi-
nione. ita tz Bar. j. in j. q. j. partis p̄n. ubi refert pleniē de hoc
dicendū. z sic vides qñ Bar. ibi ꝓnūciat his que alibi dixit, aut
diri. s. in p̄n. ¶ Ante q. veniā ad gl. p intellectu litere oppo-
nit ꝙ ter. fm Bar. hic in v. op. c. remediū istius legis sit super-
fluū, cū habeat remediū. l. in oibus. ff. de iudi. tz nihil dz esse su-
pfluū in iure. ff. q. hus. in j. cōstitutione. C. Item ars z natura ni
hil operant frustra. l. nō cogēdū. ff. Sabin⁹. ff. de p̄oc. Hec sti-
15 pulatio. ff. diuus. ff. vt le. no. cauea. ¶ Et vltra Bart. formā
istā oppositionē. nā marit⁹ est debitor dotis sub cōditione. si
mrimonij dissoluet. l. ij. in p̄n. s. e. z l. j. ff. de iur. do. vñ maritus
est q. debitor cōditionalis. tz scipiat vergere ad inopiā p hoc
nō pōt cōuenīri añ purificatā cōditionē ꝙ regulas iuris. tz dz
p̄stare idoneā cautionē. q. euenīte cōditione dissolutionis
mrimonij, dotē restituet. d. l. in oib⁹. ff. de in. Ly. in l. vbi adhuc.
in ij. op. C. de iur. dot. tz q. remediū istius legis est magis vtile
mulieri ꝙ sit remediū. d. l. in oibus, q. nō dz mulier se cōmitte-
re fragilitati cautiōis. l. cogi. ff. si pater. ver. ité querit. z l. ita tñ.
ff. ad Tre. q. melius est dotē repetere ꝙ fideiussorē accipere.
ff. furti. Insti. de obli. q. ex deli. z l. plus cautiōis. ff. de re. iur. tñ
si mulier vult, pōt ēt vti remedio. d. l. in oibus. fm eū Bar. i ꝟ.
16 op. tz contrarium, q. ꝙ, imo remediū istius l. est necessarium. q.
mulier etiā si vellet, nō posset vti remedio. d. l. in oibus. q. cau
tio illius legis intelligit cū fideiussore p l. si creditores. ff. de p̄s
uil. credi. z q. alias esset supflua, tz fideiussio nō pōt dari nec p
dote cōseruāda nec etiā p ea restituēda. q. iduceret p̄fidia in-
ter eos fm gl. z do. cōiter in l. j. vbi ter. C. ne fideiuss. do. dē. late
Bar. z alij i ꝟ. quoties. j. ea. l. z idē qđ Bar. tz in effectu Bal.
vno ꝟbo in l. ij. C. ne fid. do. dē. Ang. i ꝟ. illud. i aſſpe. q. in aut. de
17 equa. ¶ Addo p̄o ista opi. Bart. facere illud qđ tz ipsemet
Bar. j. in r. q. j. partis, vbi tz q. ꝙ si maritus q̄ vergit ad inopiā z
ꝓpter hoc cōuenit ad dotē, cōstāte mrimonio velit dare fide-
iussores de dote cōseruāda z restituēda, nō p hoc euitabit ex-
actionē z sic remediū isti⁹ l. alle. gl. in d. l. vbi adhuc. z Ly. ibi. in
ij. q. z retuli. ē. in j. no. ¶ Dz p certo mirādū est de Bar. q. di-
rit q̄ ter. in c. p vestras. de do. inter vi. z vxo. vbi est ter. qđ qñ
maritus vergit ad ſopiā z mulier cōstāte mrimonio vult dotē
repetere pōt marit⁹ aut dare cautionē ꝙ pōt de dote restituē
da aut ponere dotē in sequestro penes idoneū mercatorē z il-
18 lū ter. Abb. ibi ad hoc reputat valde sing. ¶ Ité mirādum
est. q. Bar. hic se remittit ad ea q̄ diri in ꝟ. quoties. j. ee. l. z ibi
Bart. expresse. tz quo eius q. hic. ſ. q. tz regulariter non habeat
locū cautio fideiussoria de dote cōseruāda, fallit tñ i casu mo-
pie mariti, put est casus noster. z ibi Bar. allegat text. in d. c. p
vestras, z ita etiā reprehēdit Bar. Jo. de Imo. z latius Ra-
pha. cn. hic, z bñdictus de Plumbi. in l. seruū dotalē. ff. de ma-
nu. Alie. hic z in d. ꝟ. quoties. vbi dicit Bar. male dicere z de
iure sustineri nō posse. z sic verificat illud q. de Bar. dt Pau.
de ca. quē. s. in p̄n. retuli q. Bar. in repe. hui⁹ l. in multis pueri
19 liter est loquut⁹. z q̄ illud q. alibi in alijs locis tenuit. ¶ Cō-
firmo p̄dicta q. Bar. nā quātū ad exactionē dotis faciēdam a
pari p̄cedit inopia mariti. cōstāte mrimonio z dissolutio mri
monij. vt hoc text. quē ij. notaui. z l. vbi adhuc. z l. in rebus. ff.
ois. C. de iur. do. z ff. illud. in fi. in aut. de equali. do. sed so. ma. in
dubitāter p̄sit pari fideiussores de dote restituēda fm oēs i d.
ꝟ. quoties. ergo eodē mō i casu inopie mariti. ¶ Expeditis ter
minis dictā q. Bar. nā quātū ad exactionē dotis faciēdam.

oĩa bona sibi obligata ꝑ tuitione sui crediti vt pignori incũ-
bat.per aut.ei.qui.⁊ ibi gl.C.de bo.aut.iudi.pos.tamē ista hy-
potheca.q̃ mulieri daẜ speciali iure.⁊ respectu certe cause vt
se suosq; alat ex dote,cõpetit solũ pro pignorib⁹ sufficiētibus
ad cãm dotis ⁊ nõ vltra fm Bar.j.in iiij.q.iij.partis principa
lis.post Cy.ĩ d.l.vbi adhuc.in xiij.q.¶ Gl.magna in ṽbo ma-
riti.diuidit in quinq; partes,put quinq; format questiones,
quarũ tres.sc3 prima secũda ⁊ vltima concernunt ꝑsonas eo-
rũ,a quibus fit dotis repetitio,⁊ sic passiue.alie due q̃ões re
spiciũt ꝑsonas repetentiũ.⁊ sic actiue partes patēt in gl.Bar.
autem per quatuor partes principales format xl.q.ponēdo.x.
sub qualibet parte.⁊ x.prime respiciũt personas illorũ a q̃bus
repetitur:⁊ sic passiue.alie.x.ꝑsonas eorum,qui repetunt ⁊ sic
actiue.alie x.formam ⁊ modum repetēdi.alie x.repetitiõis ef-
fectũ.Ego primo expediã quinq; questiones istius gl.deinde
quatuor oppositiones gl.fi.quas Bar.primo loco expediuit
deinde attingã reliquũ apparatũ Bar.¶ In prima q̃ōne gl.
habes extensionē ad istã l.ꝙ priuilegiũ istius l.ꝙ est,vt ꝑpter
inopiã mariti sit nata actio de dote,cõstante mr̃imonio,ha-
beat locũ etiã in socero,q recepit dotē ⁊ vergit ad inopiã,pro
24 pter eandē rõnem eq̃tatis.†Idē t3 gl.in §.illud.⁊ ibi Jaco.de
Bel.⁊ Ang.in aut.de equa.do.⁊ gl.in l.vbi adhuc.⁊ ibi Cyn.⁊
alij.C.de iure do.Idē late t3 Bart.hic.in vij.q.prime partis.⁊
ita trãseũt oēs scribētes indifferēter.¶ Pro ista cõi opiniõe
Bar.in effectu per multa verba adducit tria fundamēta.qui
bus puto disputatiue posse bñ rñderi,⁊ teneri ꝯ cõem sniam
cũ regulã habeam⁹ vt etiã fatenẜ gl.⁊ oēs,ꝙ constãte mr̃imo-
nio nõ est nata actiõ de dote.vnde debemus stare firme regu-
le sicut Bononiēses inherēt carocio fm gl.no.l.oĩs diffinitio.
25 ff.de re.iur.†Itē regule iuris tenaciter est inherendũ nisi ꝯriũ
expresse disponatur fm Bal.in l.si tutor.in fi.C.de ser.pig.da.
26 manumis.¶ †Primũ ergo fundamentũ Dy.Bar.⁊ scriben-
tiũ est:q2 quēadmodũ maritus,⁊ socer eq̃paranẜ q̃ntitate sc3,
vt vterq; nõ in plus,ꝙ facere possit,condēnenẜ.l.rei iudicate.
§.fi.ꝯ.e.Item eq̃paranẜ in diuisione fructuũ.l.diuortio.§.iter-
dũ.in fi.ꝯ.eo.ita debēt equiparari hic ĩ tpe arguēdo de quãti-
tate ad tp̃s.l.miles ita.§.⁊ q2 diximus.ff.de test.mil.⁊ l.si ita re
lictũ.§.fi.de leg.ij.¶ Cõfirmo vltra scribētes ꝑ illud ꝙ signan
ter tenēt Bal.⁊ Sal.post Nico.de mata.in aut.si qua mulier.
C.ad Velle.vbi tenēt,ꝙ dispositio illius aut.q̃ est correctoria
(fm eos)iuris cõis,⁊ disponit ꝙ vxor non possit obligare se,
aut bona sua ꝑ marito:⁊ si se obligat ipso iure est tuta vbi alˀs
si intercederet ꝑ alio,mero iure obligareẜ,s3 haberet exceptio
27 nē velleiani.†extēdiẜ ꝙ etiã hēat locũ in socero ꝙ mulier ipso
iure nõ possit se,nec bona sua obligare pro socero:q2 est idēti
tas rõnis:⁊ q2 lex p̃sumit ꝙ vxor de facili induceretẜ ad se obli
gandũ ꝑ marito ei⁹ timore aut reuerētia,ista rõ militat etiam
qñ se obligaret ꝑ socero,ꝙ bñ no.¶ Ad istud primum funda
mentũ doctorũ rñdeo quatuor,vel q̃nq; modis.Primo ꝙ in
dictis iurib⁹ allegatis ꝑ Bar.s.in d.l.rei iudicate.§.fi.⁊ ĩ d.l.di-
uortio.§.iterdũ.ĩ fi.fit talis extensio authoritate illarũ legũ,q̃
sic exp̃sse extēdunẜ ad socerũ,hic aũt volum⁹ extēdere authori
tate magistrali:⁊ nõ authoritate alicui⁹ legis ista extēdētis,s3
istud nos facere nõ possum⁹,l3 ipsa lex posset,vt inferi⁹ Bar.
dicit circa.l.si ṽo.§.de viro.j.e.¶ Scdo formalr̃ rñdeẜ,ꝙ eq̃-
paratio mariti,⁊ soceri q̃ fit in dictis duob⁹ iurib⁹ allega.per
Bar.pcedit ĩ his q̃ cõpetũt de iure cõi.s.sol.mat.⁊ sic in casu
repetitiõis dotis de iure cõi,hic aũt fieret equiparatio in ca-
su exorbitãti a iure cõi.⁊ sic in casu,quo fit repetitio sit dotis
cõstãte mr̃imonio,ꝙ est ꝯ regulas iuris cõis,vñ ex separatis
nõ fit bona illatio,l.Papinian⁹ exuli.ff.de mino.⁊ l.fi.ff.de cal.
⁊ l.iter stipulãtē.§.sacrã.in ver.s3 hec dissimilia sunt ff.de verb.
ob.⁊ l.naturaliter.§.nihil cõe.⁊ ibi gl.ff.de acq.pos.facit tex.in
l.si marit⁹,prima.in ṽbo separata subĩũcta ibi gl.C.de do.iter
vi.⁊ vxo.ꝑ quē tex.no.ibi gl.Bal.ꝙ separatorũ separata d3 eē
rõ.alibi no.idē Bal.ĩ l.ij.§.si iter.ff.de iud.ꝙ separatorũ pote-
statũ separata ē rõ.Facit illud ĩ practica no.Hemi.ĩ c.cupien
tes.§.ꝙ si ꝑ xx.de ele.ĩ vj.ꝙ si statutũ excludit quē a ꝑtãte pro
sequēdi cãm,si nõ seruauit certas solēnitates itra certũ termi
nũ,ꝙ,elapso termino,nihilomin⁹ audiẜ ille,q vult probare,ꝙ
sua cã nõ icludaẜ sub tali statuto,s3 sit sepata,ꝙ est no.fm eũ,
⁊ quotidie practicaẜ ĩ statutis.vt ipse dt.¶ Tertio rñdeẜ ꝙ ĩ
d.l.rei iudicate.§.fi.⁊ in d.l.diuortio.§.iterdũ.fit eq̃patio in eo,
ꝙ ptinet ad fauorē,⁊ vtilitatē soceri.nos aũt nõ agim⁹ hic de
fauore soceri.s3 de fauore mulieris ꝯ socerũ:vñ ñ ē simile,nec
ĩ hoc repiẜ scã eq̃paratio.¶ Quarto rñdeẜ ꝙ tex.ĩ d.l.rei iudi-
cate.§.fi.nõ se fundat ex eo,q2 marit⁹,⁊ socer eq̃parenẜ,s3 in l.
sequēti assignat exp̃sse rõ vc3 q2 socer locum parētis mulieris
obtinet.l.q2 parētis.ꝯ.e.iõ ille honor socero debeẜ,vt ñ teneaẜ
28 vltra ꝙ facere possit.¶ †Quito rõ q̃re marit⁹ ñ teneẜ d dot.
vltra quã facere possit,est pp reuerētiã receptã a muliere.ita
exp̃sse dt tex.in l.alia.§.fi.ꝯ.e.l3 ista reuerētia magis debeẜ soce
ro,q̃ ē pr̃ mariti.⁊ sic q̃nq; modis euacuaẜ primũ fundamẽtũ
29 Bar.⁊ scribētiũ.¶ †Scdm fundamētũ Bar.⁊ scribētiũ ē,ꝙ
legē nouã.⁊ odiosa3 aliq̃d disponētē ꝯ regulas iuris cõis ĩ ser
uo.l.si q̃s seruo alieno suaserit.C.de furt.nos nõ possum⁹ extē
dere ad filiũf.authoritate nr̃a magistrali,s3 lex antiqua eos eq̃
parãs in l.vt tñ.in prin.ff.de ser.corrup.facit istã extēsionē s3
gl.in l.ꝙ ṽo ꝯ ff.de legi.⁊ in d.l.si q̃s seruo alieno suaserit.in fi.
ergo idē in ꝑposito vigore eq̃paratiõis facte de marito,⁊ so-
cero.S3 ad hoc notabiliter dr,ꝙ doctrina illarũ glossarũ ꝑce
dit,qñ lex antiqua pũctualiter facit eq̃parationē ĩ terminis le
gis noue.s.ĩ materia corruptiõis seruĩ:tũc ille gl.pcedũt.s3 in
casu nr̃o lex antiqua eq̃paret maritũ,⁊ socerũ.ĩ d.l.rei iudica-
te.§.fi.⁊ in l.diuortio.§.interdũ.pcedit in terminis diuersis a
30 nr̃is q2 loquunẜ,qñ so.ma.†fit repetitio dotis,vel diuisio fru-
ctuũ,⁊ sic d iure cõi.s3 lex nostra loquiẜ,qñ repetitio dotis fit,
cõstãte ipso mr̃imonio,ꝯ regulas iuris cõis.Illa ergo regula
pcedit,qñ eq̃paratio fit pũctualiter ĩ eadē materia:secus,si in
aliũ,⁊ sic pcedit in casib⁹ eq̃paratis ⁊ nõ ĩ alijs,vt ē gl.no.ĩ c.
j.in verbo declaram⁹.⁊ ibi Ge.ne clerici vel mona.⁊ in c.l3 ca-
non.in verbo parochialis.⁊ in c.si postq̃.§.fi.ĩ gl.pe.⁊ ibi Ge.
de elec.ĩ vj.¶ Tertiũ fundamētũ Bar.⁊ doc.est de hypothe
caria,q̃ daẜ pro dote ꝯ extraneos possessores in casum inopie
mariti.d.l.vbi adhuc.ergo fortius d3 cõpetere ꝯ socerũ,⁊ istd
fundamētũ bñ facit fm Bar.S3 ad istud fundamentũ rñdeẜ
altero de trib⁹ modis.Primo dr,ꝙ pcederet,data paritate
terminorũ in socero,⁊ extraneis possessorib⁹,s3 hic terminis
nostris hypothecaria nõ daẜ ꝯ maritũ:ergo nec ĩ q̃ōne nostra
ꝯ socerũ.Vñ cũ q̃ō nostra sit,an illud,ꝙ hic decidiẜ ꝯ maritu3
habeat locũ ꝯ socerũ,⁊ ꝯ maritũ non cadat hypotheca:ergo
31 nec ꝯ socerũ:q2 nõ est q̃ō nr̃a.†Scdo fundamētaliter rñdeẜ ꝙ
hypothecaria daẜ ꝯ extraneos possessores in ꝯñam ꝑsonalis
obligatiõis causate ꝯ maritũ,penes quē erant dicta bona tpe
dotis date.vñ in effectu est perinde,ac si ꝯ ipsum maritũ dare
tur:vñ ꝑ hoc,nõ bñ iferẜ ad socerũ,q cõueniẜ principalr̃,⁊ nõ
ex aliqua obligatiõe causata ĩ ꝑsonã mariti,vñ multa cõcedũ
tur in ꝯñam q̃ tñ principalr̃ nõ cõcederenẜ.l.j.ĩ prin.cũ vulga-
ribus.ff.de auth.tu.¶ Tertio dr ꝙ in d.l.vbi adhuc.hypothe
ca daẜ,cõstante mr̃imonio,ꝯ extraneos possessores ex inopia
ipsi⁹ mariti.Pōdera hoc,ex inopia ipsi⁹ mariti,s3 in ista q̃ōne
agereẜ ꝯ socerũ ex iopia ipsi⁹ soceri,⁊ nõ ex inopia mariti,⁊ sic
32 nõ sunt casus oĩno similes.¶ †Defendēdo tñ fundamētum
Bar.⁊ cõem opi.potes dicere,ꝙ q̃ ad repetitionē dotis eq̃pa
ranẜ inopia mariti,cõstãte mr̃imonio,⁊ dissoluto mr̃imonio vt
hoc tex.vbi notaui,vñ sicut eq̃paranẜ marit⁹,⁊ socer qñ repe-
titio fit so.ma.vt ĩ iurib⁹ allegat ꝑ Bar.ita ēt dēnt eq̃parari,
qñ repetitio fit cõstãte mr̃imonio pp ĩopiã mariti,⁊ ꝙ ista ex
tēsio debeat fieri pp dictã eq̃parationē,pbaẜ notabilr̃:q2 ista
repetitio,q̃ cõcediẜ pp ĩopiã mariti est fauorabilis,⁊ pia,vc3,
ne ipsa mulier remaneat ĩdotata,ergo cũ sit fauorabilis,est ex
tēdēda de casu ad casum,⁊ de ꝑsona ad ꝑsonã.l.hoc mõ.ĩ fi.ff.
de cõd.⁊ demõ.gl.in l.illud.ĩ fi.C.de sacros.eccle.Itē dispositio
hui⁹ l.est inducta ꝑpter fauorē publicũ scdario:ergo etiam in
exorbitãtibus a reg.iur.cõis licita est extēsio,vt in iurib⁹ pre
allegatis.⁊ ita exp̃sse t3 Bar.j.in ix.q.j.partis pñcipalis.circa
33 fi.†Itē in d.l.rei iudicate.§.fi.eq̃paraẜ marit⁹ ⁊ socer in mate-
ria exorbitãti a reg.iur.cõis.⁊ ĩ materia priuilegiata ⁊ spãli,si
cut ⁊ hic.nã ibi exp̃sse dr ꝙ marit⁹ h3 priuilegiũ vt nõ exigaẜ
pro dote nisi inq̃tũ facere põt,deinde subdit tex.ꝙ socer gau
det eodē priuilegio,⁊ sic iure exorbitãti a re.iur.cõis:ergo ita
d3 pcedere eq̃paratio hic,sicut ⁊ ibi.Itē in d.l.si q̃s seruo alie
no suaserit.allegata ꝑ Bar.poniẜ casus valde spãlis ⁊ exorbi-
tãs a reg.iu.cõis,⁊ ĩ materia penali,⁊ sic odiosa,vt q̃s teneaẜ
actione furti,⁊ de seruo corrupto,ꝙuis non fuerit cõmissum
furtũ nec seru⁹ corrupt⁹.⁊ tñ ꝑ gl.⁊ doc.ibi extēdiẜ ad aliũ ca-
sum,sc3 ad filiũfa.pp eq̃parationē.d.l.vt tñ.⁊ sic pondera q̃d
ibi fit extēsio ĩ materia penali,⁊ exorbitãti a regulis cõibus,
ergo idē ĩ casu nr̃o.⁊ forte ista fuit mēs ⁊ intētio Bart.⁊ scri-
bentiũ.¶ Itē inquãtũ Bar.circa l.si vero.§.de viro.j.e.repro
bat gl.ibi in princ.tenentē.ꝙ cõpetit actio mandati ꝯ maritũ
34 q manumisit seruũ dotalē de volũtate vxoris,†q2 etiã cõpe-
teret ꝯ socerũ q similiter de volũtate mulieris manumisit ⁊ te
nereẜ restituere q̃cquid ad eũ ex mãdato mulieris puenisset ꝑ
l.lex mãdato.in prin.ff.mã.Istud reprehēdit Pau.de ca.in d.
§.de viro.⁊ sibi ascribit Alex.hic nullã de eo faciēs mētionē:
q2 d.l.ex mãdato.procedit qñ illud sine mãdato explicari non
potuisset,s3 ibi maritus sine mandato vxoris seruos dotales
35 manumittere potuisset.l.dotalem seruum.j.eo.¶ †Defendē-
do.Bar.dic,ꝙ l3 marit⁹ potuisset seruũ dotalē manumittere
inuita

inuita ffore.d.l.dotalē seruū.tū istud nō potuisset facere socer
qz ff.de.ū exorbitat a reg.iur.cōis.l.id qđ nostrū est. ff.de rc. iu.
rō diuersitatis inter maritū.z socerū est:qz marit⁹ cōstāte mri
monio est dñs serui dotalis.l.seru⁹ dotalis.j.eo.glo. in d.l.do
talē seruū.z in l.si dotis.C.de iu.do.z in l.j.C.de ser.pig.da.ma.
Nō pōt ipse inuita vxore fauore libertatis manumittere.secus
est in socero qnō est dñs serui dotalis. ¶ Inquātū tū Bar.re
prehēdit gl.in d.l.si vo.in prin.q ibi ꝫ maritū nō cōpetet actio
mādati vel neg.ge.dic.q imo ibi p illa gl.vī esse ter.in pn.illi⁹
l.dum dicit negotiū gerēs mulieris nō inuite. ¶ Tenendo cō
munē opi.gl.z doc.dic.q puisio isti⁹.l.habeat locū etiā in soce
ro.Punct⁹ est rūdere ad d.l.si vero.ff.de viro.q fortiter viget
in oppositum ꝫ intellectū z sol.Bar.hic z in d.ff.de viro.sequi
tur.Aler.hic.z ibi Bal.in l.z si dotis.C.de iur.dot. Sz Jo.de
imo.ibi dt q iste intellect⁹ Bar.est valde piculosus.z Raph.
cu.ibi dt q sup hoc nunq vidit bonū fundamentū. Tu potes
clari⁹ rūdere q ista.l.ls sit exorbitās a regulis iuris cōis tamē
36 est fauorabilis fauore dotis z fauore publico secūdario. ideo
ertēdit ad socerū vbi est eadē rō equitatis.put etiā tz Bar.j.i
tr.q.9me partis.circa fi.ls in d.ff.de viro.ls prima fronte vide
rec eadē rō in socero manumittēte seruū dotalē q̄ est i marito,
tñ cū illa dispositio nō esset fauorabilis ꝑpter fauorē publicū
nec principaliter nec secōario.z esset dispositio exorbitās z ex
traordinaria.z quodāmodo odiosa.z ideo tūc stam⁹ in regu
la qđ i exorbitantibus a iure cōi nō sit licita ertēsio.l. ius sin
gulare.z l.qđ ꝓ ꝫ.ff.de le.z dicef.j.i ij.q.gl.q̄ Bar.examinat in
viij. q.j.partis. ¶ In ij.q.glossi.ibi sed hodie agetur.adde per
ff.illud.in aut.de equa.do.cū ista gl.trāseunt By.Alb.de ro. z
Jo.de imo.hic.z p̄o ea allegat Alb.hic duos bonos ter.i ar.
ter.in l.cū hereditas.in pn.ff.g.z agbus.z ter.i l.cū q.ff.Papi
nian⁹.ff.de fur. Idem tz gl.in d.ff.illud z ibi simplr sequuntur
Ja.de belui. z Ang.idem gl.in d.l.vbi adhuc.Jo.an.in additi.
Spe.in ti.de dona.inter vir.z vxo.in ffi.in formatis. in addi.
inci.vt no.in d.l.vbi adhuc.Bart.hic in distinctiōe sua cōside
rat quatuor casus z in trib⁹ pmis vult ꝑcedere istā cōclusio
nē.gl. ¶ Primus casus est.qñ mulier vellet agere ꝫ illum q̄ ꝫgit
ad inopiā vel incipit depauperari.z hoc nō hz dubiū q̄ possit
fm eā.ego tū j. aliter tenebo. ¶ Secūdus casus est qñ socer
z marit⁹ essent obligati vt duo rei debēdi exp̄esse vel tacite,z
37 essent socij:tūc etiā fm Bar.iste casus nō hz dubiū † q in duo
bus reis debēdi socijs factū vni⁹ ꝓiudicat alteri z sic ꝑpter
paupertatē vni⁹ pōt agi cōtra aliū q est soluendo.l.pe.cū glo.
ff.de duob.z l.si duo.ff.si gs cau.ls in hoc j.etiā tenebo ꝫiū.
Tertius casus est magis dubitabilis.qñ socer,z marit⁹ erant
duo rei debēdi,ls nō erant socij.z adhuc isto casu tz Bar. ꝑce
dere cōclusionē qđ paupertas vnius noceat alteri z faciat eū
38 posse quentrip quatuor fundamēta.de qb⁹ hic p cū † qñ p cer
to mihi nō videnť cōcludere. Primū fundamentū Bar.est qz
interruptio ꝓscriptionis, z sic ꝑpetuatio facta ꝓtra vnū ex reis
debēdi nocet alteri.l.fi.z aut hoc ita.C.de duob.re.ergo simlr
paupertas vnius dz alteri nocere.ls certe ex separatis nō fit
bona illatio.l.Papinian⁹ erud.lib.ij.rūlorū ait. ff.de mūn.cum
Secundūs allegatis ā.i ꝑcedēti.q.nā ꝓscriptio causat ex ne
gligētia creditoris nō petētis,z qñ sunt duo rei debēdi credi
tor hz electionē,z pōt cōuenire quē ex reis vult.l.ij.ff.de duo.
39 re.fi ergo quenat vnū ex reis debēdi.† litē ꝓtestat ꝫ eū ꝑpe
tuat actionē.ergo cessat negligētia z cursus ꝓscriptionis. ergo
pudicat alij ficet fi ꝫ alij interrupisset fm Bar.in l.ex duob⁹,
ij.in rj.q.ff.de duo.re.ls in casu nostro nō est sic.nā isto nō can
sat ex aliqua negligētia,ls qz vn⁹ ꝓgit ad inopiā z regula
est qđ i duob⁹ reis debēdi factū vni⁹,z sic inopia nō dz nocere
alteri.vt l.moza.ff.ff.de vsur.z in reg.factū vnius.de re.iur.in
vj.Bar.lati⁹.d.ler duob⁹.fi.i rj.q.z sequentib⁹. ¶ Secundum
40 fundamentum.Bar.est † q paupertas vni⁹ facit alij correū
ꝑdere beneficiū diuisionis,d.l.fi.z aut hoc ita.C.de duo.re.sed
istud parū facit fm Pau.de Ca.Aler.z Are.qz pauptas bene
tollit beneficiū diuisionis,qđ est de iure singulari:per hoc non
sequit q̄ impedit illud.q est de iure cōi, vt est hic, cū ius sin
gulare z speciale facili⁹ tollat quā ius cōe.Leius milicis.ff.mi
litia missus.ff.de test.mil.z ff.qz ꝓo verisimile.in an.de non a
lie.reb.ecc. Tertiū fundamentū est.qz si maritus esset mortu⁹
posset mulier agere cōtra socerū ad dotē:ergo eoḍ modo de
bet posse,ꝑpter eius paupertatē. Cōfirmo tor.ū⁹ istud funda
mētū,Bar.nā q tū ad repetitionē dotis a pari,ꝑcedit inopia
mariti.vel qđ sit sol.ma.p mortē mariti.l.vbi adhuc.z l.m reb⁹.
41 ff.ois.C.de.iu.do.z hoc ter. vbi notaui.ergo sicut quando so
lutū est n.matrimoniū p mortē mariti pōt agi ꝫ socerum ad dotez
nō dz posse agere ꝓpter paupertatē mariti.cū iste casus eq
paret quo ad repetitionē dotis,ls istud fundamētuz videatur
colorati⁹ rūdeo plane,q qñ dissolutū est matrimoniū p mortē
mariti purificata est cōditio.sub qua duo rei debēdi erāt obli
gati ad dotē:qz erāt obligati sub ꝫdōne si matrimoniū dissolue.
ls si alia.in fi.ff.de bo.dā.z l.ij.i pin.ff.c.vñ tūc ex natura obli
gatiōis z actiōis pōt agi ꝫ socerū.ls qñ matrimoniū durat z vn⁹
reoꝝ debēdi vergit ad inopiā.p hoc nō est purificata qđ sub
qua.ꝓmiserūt:ideo mulier tūc nō pōt agere ex natura obliga
tiōis,z actionis,ls agere⁹ ꝓp inopiā vnius.ls inopia vn⁹ rei
42 debēdi nō dz nocere alteri. ¶ Quartū z vltimū fundamētū
Bar.est,q in plurib⁹ hr̄dibus vn⁹ q ꝓmisit f.c.tū sub pena,si
vnus ꝫueniat.facit oēs incidere i penā.l.ij.ff.itē si i facto.ff.de
ver.ob.ergo simliter pauptas vnius nocet alteri ls ista dissi
milia sunt vt est ter.in l.iter stipulātē.ff.sacrā.in ꝓ.ls hec dissi
milia sunt.ff.de ver.ob.ibi eū loquit⁹ in his que sunt idiuidua:
z in idiuiduis est verū q ꝓ ꝫfactionē vn⁹ hr̄dis oēs tenent,z
oēs cēsent ꝫfeciss.ls i casu nostro ls duo rei debendi sint obli
gati in solidū:tū qđ ꝓmiserūt erat indiuiduū. ¶ In isto tertio
mēbro cōiter tenēt ꝫ Bar.ff.Bal.Ang.z Rap.cu.z in effectu
Aler.z dt Raph.istā scdam opi.esse egoteq:qz inopia vn⁹ non
dz alteri nocere.d.l.moza.ff.fi.ff.de vsu. Itē qz nō est inconue
niēs q̄ ex postfacto in duob⁹ reis surgat inequalitas.l.eandē.
ff.ls si qs.ff.de duo.re.z sic tenent q ꝫ diuitē non possit agi,ls
ꝫ inopē sic. ¶ Tertia fuit opinio subtilū vltramontanorum
Pe.de bella.p.z Ja.de are.q fortius tenuerūt q̄ isto casu,qñ
sunt duo rei debēdi,z vnus eoꝝ vergit ad inopiā,alter nō:qđ
tūc ꝫ ueniū agi possit:z sic nec ꝫ vergentē ad inopiā:z sic te
nēt de directo ꝫiū ei⁹ q tz Bar.z magis cōiter alij:z dicunt
esse indubitatū. Et istā opinionē sequit̄ Lu.Ro.hic z dt Are,
sub dubio forte qđ ista opinio posset in puncto iuris defendi.
Moti sunt ꝑati vltramōtani:qz diuitie vnius ex correis de
bent supplere ꝓ inopia alterius.l.si plures.ff.ꝑterea.ij.cū gl.in
ꝓbo aggregāde.ff.de fideiuss.q est ad hoc valde no.z nō repe
rit alibi in iure fm Bal.in l.mulier.C.de iure do.z ibi etiā facit
ter.cū gl.nā in dictis iurib⁹ hr̄,q si psona cōdemnatus est di
ues,principalis etiā dt diues quāuis alias non sit. Ego vltra
scribentes addo simile de testibus quoꝝ si vnus sit valde di
43 mis infamia facti z plene ꝓbāt,† qz abundantia bone fidei in
vno supplet defectū alterius,ita signāter no. Bal.z alij in l.si
qs ex argentarijs.ff.cogenē.in ꝓ.debēt eū.p illū ter.q bñ facit
ff.de edē.cū cocor.z additionibus,quas ibi dedi. Scdo strin
44 go forti⁹ istō fundamētū vltramōtanoz.† ista marit⁹, z socer
qñ sunt duo rei debēdi i dote.dicunt adiuuicē fideiubere vnius
ꝓ altero fm opinionē Azo.eōem z approbata q̄ ponit gl.in
l.vir vxori.ff.ad velleia.Bar.ad fi.hui⁹ viti.q.iuc.ergo cum
ille q est diues,z soluēdo dicat,p alio, q est inops, fideiussisset
ꝫ ex psona eius alter dicef idone⁹ z soluēdo p iura,prime pre
allegata.ergo cōtra eū tanq̄ inopē agi nō poterit. Et per hoc
tollit fundamētū gl.Bar.z commune. Hec etiā obit. ter.in ff.
ilud.i ver.nos autē.de equa.do.in quo doct.se fundant:qz lo
quit,qñ sol⁹ marit⁹ erat obligatus ꝓ dote:quo casu res eius
adstricte ꝓ dote ceperint obligari:poterit constante matri
monio agi contra eum,quia lex suspicatur qđ ex quo cepit ali⁹
45 † vergere ad inopiā,q ꝑseuerauit de malo i deterius, ideo fa
uore dotis,ne mulier remaneat indotata,lex ꝓmittit,constāte
matrimonio,posse agi.nō sic est in casu nostro,vbi ꝓ dote sunt
duo correi,scz socer,z maritus,z quilibet est obligatus insoli
dum:vnde licet vn⁹ eoꝝ vergat ad inopiā,z lex ꝓesumat cō
tra eum.qđ ꝑseuerabit in depauperatione,tamē.cū alius sit sol
uendo debet contra vtrūque cessare repetitio dotis.nā q̄ posſ
sit agi cōstāte matrimonio in casu istarū.ll. fuit inductu ꝓo
cōseruatione dotis ne pereat: sed si alter eoꝝ est soluēdo etiā
finō agat,cōstante matrimonio,dos pōt cōseruari. ergo vide
tur cessare ratio istarū.ll.p consequens cessabit dispō l. adige
re ff.quis.ff.de iur.pa.z c.cū cessante.de app.nec dz cōsiderari,
qđ etiā ille,q est soluēdo posset ad pauptatē deuenire, quia
istud nō ꝓuenit,z casum aduersamaz fortunā cōsiderare nō de
bem⁹,inter stipulātē.ff.sacram.ff.de ver.ob.als hoc cōsiderā
do posset dos semp repeti etiā cōstante mrimonio.q est cōtra
46 regulas iuris cōis:z ſi tu subtilis diceres,† q imo casus,z ad
uersa fortuna debēt esse in cōsideratione,qñ cōsiderand⁹ ad p
uidēdū,vt ē ter.bñ no.in l.gñaliter. ff. si homum libero ff.de fi
deicom.libe.vbi pōt relinqui libertas homini libero:qz posset
fieri seruꝰ,vt si nat seruus.prouideatur sibi de libertate: ergo
casus aduersus debet cōsiderari ad prouidendum,z sic hic ad
puidendū dotī mulieri respondeo verum quo ad prouidēdū
illi cuius casus aduersus considerat.ita loquitur iste. ff.si ho
minem libero.nō autē ad prouidēdum alij ꝓpter casum aduer
sum alterius. put esset casus hic.ergo sequor istā opinionem
vltramontanorū z ita cōiter z nouicare,z eam cōprobo op
timo fundamento a partib⁹ sufficiēter enumeratis.aut eā lo

quimur, bñ marit⁹ est soluēdo ⁊ socer vergit ad inopiā: ⁊ sunt duo rei debēdi. ⁊ tūc ꝯ neutrū dz posse agi. qꝛ tūc cessant vba legū, ⁊ earū mēs: nā iste leges ꝓprie loquūt qñ maritus vergit ad inopiā ꝙ nō est hic. Itē cessat ratio ⁊ mens istarū. ll. ex quo mulier hz maritū diuitē. ⁊ soluēdo. nā ideo. ll. statuerunt ꝙ nō debeat fieri cōsignatio dotis. cōstāte mrīmonio ꝓpter duo. s.
47 vt mulier sit secura de sua dote. † itē vt ipsa mulier cum sua familia ex ea alatur, sꝫ ista duo cessant qñ marit⁹ est soluendo lꝫ socer vergat ad inopiā ⁊ istud etiā firmat Pau. de Ca. lꝫ Ale. reprobet ⁊ dicat hoc esse ꝯ d. §. illud. in rōne sui, ⁊ esse ꝯ cōem opinionē: sed puto verū p̄ p̄dicta. lꝫ Bar. ⁊ scribētes oppositū velit. Et ad d. §. illud respōdi. s. aut loquimur eꝯ qñ marit⁹ vergit ad inopiā: ⁊ socer est soluēdo ⁊ sunt duo rei debēdi in dote. Et adhuc teneo. ꝙ ꝯ neutrū possit agi. ⁊ sic nec etiā ꝯ maritū vergētē ad inopiā: quāuis ꝯtrū in hoc teneat Pau. de ca. cuꝫ quo trāsit Alex. Moueor, qꝛ ex quo socer est diues, ⁊ obligauit se insolidū ad dotē: certe succursum est mulieri in vtroque vcꝫ ⁊ ī dote ⁊ ī alimētis. ⁊ sic cessant verba ⁊ mēs legis nostre ⁊ similiū, quo sit succursum in dote, est planū, cū socer sit obligatus ad dotem in solidū ⁊ est soluendo. Itē est etiā prouisum
48 in alimētis, † qꝛ tūc mulier ⁊ maritus debēt habere alimēta ⁊ alia necessaria pro ipsis, ⁊ eorū familia a socero, q est diues, ⁊ soluēdo, vt est tex. in l. si qs a libertis. §. nō tantū. ff. de lib. agn. ⁊ ibi est gl. ordi. que expresse istud tenet: quā Bar. ibi no. ⁊ sequiť. ⁊ sic cū etiā isto casu sit prouisum mulieri de vtroqꝫ, scꝫ d dote, ⁊ de alimētis pro se ⁊ familia sua, ergo ēt tūc nō poterit repetere a marito vergēte ad inopiam. ⁊ ista vr̄ mihi esse mera veritas stringendo tñ fundamentū vltramontanorū eo modo quo. s. induxi, ꝙ diuitie vnius suppleāt inopiā alterius. Ultimo inquantum Bart. hic in fi. huius questionis tāgit an duo extranei possint cōstitui correi ꝓ dote relinquit sub dubio nihil decidēdo. Iste est pulcher ⁊ subtilis passus. addo qd idem Bar. in §. quoties. ī. ea. l. refert Dy. tenere partē affirmatiuā qd sic p tex. in l. fi. C. de do. cau. nō nu. sed ipse determinat ꝯtrū: qꝛ prout ēt hic dicti duo rei debēdi videnť adinuicem fideiubere fm opi. Azo. ⁊ cōem q ponitur in l. vir vxori. §. fi. ff. ad velle.
49 † p̄sertim vbi color est q̄situs, id est, vbi fideiussio ꝓhibita, vt ibi, ⁊ l. sꝫ ⁊ Julian⁹. §. j. ff. ad maced. sed in dote ꝓhibiti sunt fideiussores. l. j. ⁊ ij. C. ne fideius. do. dē. ergo etiam sunt ꝓhibiti duo rei debēdi, q cēsentur adinuicē fideiubere. ⁊ ad tex. ī d. l. fi. C. de do. cau. nō nu. rñdet Bar. dupliciter. primo, qd ibi non dr ꝙ in dote possint cōstitui duo rei debēdi. q obligenť ī solidū, sꝫ bñ dt ꝙ duo pñt dotē recipere: vñ ibi nō loquiť duob⁹ reis debēdi obligatis insolidū, sed in obligatis ꝓ virili parte: quo casu nō dicunť duo rei, nec videnť inuicem fideiubere. l. reos. §. cū tabulis. ff. de duob. reis. ⁊ l. si mihi ⁊ Titio. ff. de vb. ob. scdo rñdet qd ille tex. intelligiť, qd essent psone inuicē ꝯiuncte vt pater, ⁊ fili⁹, vel duo fres, vel duo patrui: qꝛ ex hoc nō pōt ꝯnari cā pfidie inter maritū. ⁊ vxorē ꝓut ēt dt Bar. hic. vñ tales cōiūcti bene pñt cōstitui duo rei debēdi in dote. sꝫ qd est qd ī extraneis. Ista scda sol. Bar. lꝫ ī se videať posse stare, tñ videtur cōfundi p tex. in d. l. fi. ibi omni deniqꝫ psone ꝙ dotē suscepisse vna cū marito cōscribiť ⁊c. vbi postq̄ tex. dixit do socero ⁊ marito q confessi sunt se dotē recepisse postea subdit idē de omni psona, ergo ēt loquiť de extraneis. vt ibi notat ipsemet Bar. sibi ꝯrius quē statim ī. referā. ⁊ ita ēt istā secūdam sol. reprobat Pau. de Ca. in consi. clx. inci. cū tpe ꝯctus matrimonij. Istam p̄mā opinionē ēt tenet Jo. an. in addi. Spe in tit. de don. inter vi. ⁊ in §. pe. sup ver. illud. Motus qꝛ si aliter diceremus ꝙ duo rei debēdi extranei possent in dote constitui, sequereť absurdū
50 † ꝙ illud qd vna via est ꝓhibitū per indirectū. alia via ꝑmitteretur ꝯ reg. c. cum qd vna via. de reg. iu. in vj. ⁊ l. si. C. si māci. ita ven. ne prosti. Itē leges essent imposite verbis ⁊ nō reb⁹ ꝯ l. ij. in fi. cū simili⁹. C. cōmu. de leg. Nā semper tanq̄ duo rei debēdi ꝑmitterēt ꝓ dote ⁊ non tanq̄ duo fideiussores. Istā partē etiā videť sequi Jo. de imo. hic in ver. extra gl. adde lꝫ nō clare firmet, eandē tꝫ Pau. de ca. in l. si cū dotē. §. trāsgrediamur. s. eo. Alex. in d. §. quoties. ī. ea. l. ¶ Cōtrariā opinionē tꝫ Bar. sibi ꝯrius. in d. l. fi. C. de do. cau. non nume. per illū tex. in verbo omni deniqꝫ psone. vbi p illū tex. notat Bar. ꝙ ī dote pñt cōstitui duo rei debēdi, licet non possint fideiussores dari p titulum. C. ne fideius. do. dē. ⁊ in bona lectura subdit ibi Bar. quod quilibet etiā extrane⁹ pōt cōstitui correus debēdi nedū cōiūcta psona. ⁊ etiā per illū tex. notant Bal. ⁊ Sal. ibi. Idē p illū tex. ī d. l. fi. tꝫ etiā Bal. in l. profectitiā. §. si pater nō quasi. ff. de iure do. ⁊ in l. ij. ⁊ ibidem Sal. C. ne fideius. do. dē. vbi dicūt esse expressum in d. l. fi. ꝙ in dote possunt cōstitui duo rei debendi insolidū. idem tenet Spe. in ti. de dona. inter vi. ⁊ vxo. §. pen. in
51 ver. illud. ⁊ in §. fi. in ver. itē nota qd alius † Idē tenet Bart. in l. si id qd. ff. de duo. re. ⁊ ibi assignat rationē diuersitatis quare in dote pñt constitui duo rei debēdi per d. l. fi. ⁊ tñ nō possunt cōstitui duo rei credēdi. vt ibi est tex. in d. l. si id qd. Istā partē tenēt Ang. ⁊ Jo. de Imo. sibi cōtrarius in d. §. quoties. Lud ro. hic ⁊ Pau. de ca. sibi ꝯrius in prealegato cōsi. clxx. inc. cum tempore cōtractus matrimonij. vbi subdit bonū verbū in practicā. ꝙ cōis vsus approbat ista opinionē. ¶ Tenendo istā partem non obstat fundamentū in contrarium adductum ꝙ duo rei debendi videntur inuicem fideiubere: qꝛ an hoc sit verū, ⁊ quomodo ꝓcedat ⁊ intelligi debeat, dic vt late per Bart. in l. reos. in princi. ff. de duo. reis. ⁊ ista videtur esse magis cōis
52 opinio. ¶ † Ego tñ pro prima opinione ꝯ communem arguo fortiter hoc modo: nā fortior, ⁊ grauior est obligatio duorum reorū debendi qui se faciunt principales debitores insolidū q̄ sit obligatio fideiussorū qui promittunt accessorie ⁊ ī subsidiū per aut. presente. C. de fideius. hinc est quod duo rei debendi, qꝛ sunt principaliter obligati nō habēt beneficium excussiōis ꝙ principalis prius excutiatur, sicut hñt duo fideiussores fm Bal. in l. dictātib⁹. circa med. ⁊ ibidē Sal. C. de testa. ⁊ Bal. in in l. executorē. C. de exec. rei iud. vnde quāto fortior ⁊ grauior est obligatio que fit ꝓ dote: tāto grauior ⁊ fortior ē dꝫ cēseri cā ⁊ materia perfidie inter maritū ⁊ vxorē: ergo multo magis dꝫ
53 cēseri reprobata per l. ij. in fin. C. ne fideius. do. den. † absurdum enim esset, qd vbi denegať illud, qd est minus, nō denegaretur etiā illud ꝙ est maius ⁊ graui⁹: vt inquit iuriscōsultus in l. cui pacto. in fi. ff. de ser. expor. facit aut. multo magis. C. de sacro. sanc. ecc. Nisi dicas sustinēdo cōem opi. ꝑ ex quo duo rei debēdi principaliter, ⁊ insolidū obligant ⁊ nō accessorie ad obligationē mariti prout faciūt fideiussores certe maior ratio perfidie vr̄ militare. ⁊ magis indignareť marit⁹ qd mulier pl⁹ confideret de fideiussorib⁹ q veniūt accessorie ad obligationē mariti ꝙ militaret de ipso marito in duob⁹ reis debēdi q se ꝓnci
54 paliter obligant ⁊ nō accessorie ad obligationē mariti. ¶ † In iiij. q. gl. habes ꝙ ī casu inopie mariti pt pr̄ sol⁹ agere ad repetitionē dotis p rōnē assignatā in gl. Itē qꝛ vna est actio numero q cōpetit patri ⁊ filie fm gl. in l. ij. in §. itē si voluntate in verbo amissam. in pe. parte. s. e. vnde sicut permittiť filie, vt in casu inopie mariti sola agat, vt hic: ita etiā ꝑmittiť pr̄i. intellige nisi filia haberet iustā causam ꝯdicendi, qꝛ pater esset turpis psona. l. si cum dotē. §. eo aūt. s. e. ⁊ l. dotē. ī. eo. fm Bar. ī. in iiij. q. scde ptis. vbi examinat istā q. gl. ⁊ cū Bar. oēs alij transeūt: vt ēt refert. d. Alex. excepto Pau. de ca. q in hoc reꝑhendit Bar. qd ēt qñ filia haberet iustā cāꝫ ꝯdicendi qꝛ pr̄ esset turpis psona adhuc pr̄, inuita filia, posset talē dotē repetere ex quo fit solū ad vtilitatē filie, cū habeat deseruire oneribus mrīmonij, ⁊ sic non hꝫ peruenire ad manus pr̄is: ⁊ nō bñ p iura allegata p Bar. q ꝓprime retuli, ⁊ vide p Alex. declarātē qūo dēat intelli-
55 gi Bar. † sꝫ aduerte lꝫ Bar. ⁊ oēs indifferēter transeāt cū rōne gl. ꝙ qñ marit⁹ vergit ad inopiā, iō pōt sol⁹ pr̄ agere ad repetitionē dotis: eo qꝛ periculū ad eū spectat cū teneatur denuo filiā redotare, per aut. sed q̄uis. C. de rei vxor. act. ista rō non vr̄ bona: qꝛ qñ filie pt imputari certe pr̄ nō teneť eā de nouo dotare, vt est tex. in §. illud. in aut. de equali. do. vñ sumiť aut. ꝙ locū. C. de col. ibi siue mulieri possit imputari. Bart. ⁊ alij in l. si cū dotē. §. j. s. eo. sꝫ sic est ꝙ filie pōt imputari, si pr̄ nō egit: qꝛ ipa sola poterat agere ad repetitionē dot⁹ marito vergente ad inopiā ēt iuito pr̄e, si dos nō erat parua, sꝫ magna, vt ē tex. ī d. §. illd. ⁊ ī d. §. illd. ⁊ ī d. aut. ꝙ locū. q ñ vr̄, ꝙ tūc pr̄ teneretur d nouo ꝯstituere dotē filie, q rō gl. ab oib⁹ approbata nō est vera.
56 ¶ † In iiij. q. gl. hēs ꝙ extrane⁹ q dedit dotē ꝓ muliere ⁊ pact⁹ ē eā sibi reddi, ñ poterit ī casuꝫ inopie mariti agere cōstāte mrīmonio ad dotē repetēdā ꝙ sibi assigneť. sꝫ ipa mulier pōt agere. ⁊ cū ista gl. trāseūt cōiter doc. hic. ⁊ Bar. ī. ī vj. q. ij. partꝫ vbi examinat istā gl. ⁊ Cy. in l. vbi adhuc. in vij. q. C. de iure do. Ang. ī §. illd. ī aut. de equal. do. ⁊ ī hoc differt extrane⁹ dotās a pr̄e: de q gl. dixit ī p̄cedēti q̄stiōe eo qꝛ extrane⁹ nō teneť eā de nouo redotare ī scdo mrīmonio. ꝓut teneť pr̄ vt ibi dt gl. ꝙ vltimū an sit verū ibi posui. Pro ista cōi ꝯclusiōe bñ facit vnum fundametū gl. qꝛ qñ extrane⁹ dotās mulierē stipulat⁹ ē dotē sibi reddi ī casuꝫ soluti mrīmonij, vel simpľr ꝙ ē idē: vt l. stipulatio de dote. ff. de ī do. lꝫ gl. hic corrupte alleget l. sequētē q incipit post diuortiū. certe ī casu omisso. ⁊ sic in casu inopie mariti vr̄ eam donasse mulieri, vt l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. act. ⁊ tūc mulier fingiť stipulata illā sibi reddi, vt ī pn. illi⁹. l. vnice. iō tūc mulieri cōpetit actio ad dotē. lꝫ Pau. d ca. h teneat, ꝙ tūc
57 mulier solū possit iplorare officiū iudicis † ex eqtate: ne scꝫ fame peat, ⁊ remaneat idotata, ñ aūt haberet actionē qꝛ mulier ꝯstāte mrīmonio ꝓpter iopiā mariti illā actionē hꝫ ī casu isti⁹ legis, ꝙ posset itētare si solutū eēt mrīmonium. d. l. vbi adhuc. sꝫ sol. ma. ista mulier ñ hr̄et actionē ad dotē repetendā. sꝫ extrane⁹ q pact⁹, vel stipulat⁹ est eā sibi reddi, ergo nec etiā ipo matrimonio

trimonio cōstāte,ergo mulieri solū cōpetet officiū iudicis ex
eq̄tat:.ꝛ idē aū eū p eādē rōnē tenuit Raph.Ful.in l.si extra-
neus.ff.de cōd.ob cām.ꝛ male:imo mulieri, cōstāte mr̄imonio
cōpetit actio de dote ꝛ nō extraneo dotāti ꝑ fundamētū supi⁹
factū.ꝛ ita ēt tꝫ Alex.hic.nec ad hoc obstat tex.in d.l.si extra-
neus.vbi i casu omisso extrane⁹dotās vr̄ ꝓuidere sibi,ꝛ nō do
nare mulieri p quē tex.aliq̄ Mo.tētarūt tenere ꝯ istā cōēꝫ cō-
clusionē gl.nr̄e.sꝫ rūde fm Bar.ibi ꝛ bn̄,ꝙ ille tex.loqr̄ qn̄ non
est sequutū mr̄imoniū tūc i isto casu omisso nō vr̄ donatū mu-
lieri,ex quo fuit datū ob dotē,ꝛ sic ob mr̄imoniū sequutū.vn̄ si
pia cā ob ꝙ datū est,nō est sequuta,pōt repeti ab extraneo p
cōdictionē ob cām.ꝛ sic nō vr̄ tūc donare mulieri.ita ꝓprie lo
quit.d.l.si extrane⁹.sꝫ gl.nr̄a ꝛ tex.i d.l.vnica.§.accedit.quē gl.
allegat ꝓcedēdū sequuto mr̄imonio,ꝛ tūc in casu omisso p ex-
traneū,dotātē cēser donatū mulieri fauore dotis ꝛ mr̄imonij.
ita loquit gl.hic.Aduerte tn̄ ꝙ iste extrane⁹ q dotē dedit,qui
pactus est eā sibi reddi,lꝫ nō possit in casum inopie mariti cō-
stāte mr̄imonio agere ad dotē sibi restituēdā,vt hic in gl.cōi-
ter approbata,poterit tn̄ facere sibi caueri de dote restituen
da sol.ma.p l.in oibus.ff.de iud.ꝙuis ꝯtrium teneat gl.in l.ij.in
prin.ꝯ.e.ꝙ in hoc reprobāt Bar.ꝛ cōiter alij ibi,ꝛ Bar.hic in
58 vj.q.ij.partis siue teneam⁹†ꝙ actio ex stipulatu cōpetens ex
traneo p dote sit bone fidei ꝓut tꝫ Bar.hic i d.vj.q.ij.partis.
siue teneam⁹,ꝙ est verius,ꝙ sit stricti iuris ꝓut ꝯ.statim late
tāger:q2 remediū d.l.in oibus.hꝫ locū ēt in actionibus stricti
iuris.l.si creditores.ff.de priui.cre.ꝛ l.creditorib⁹.ꝛ ibi gl.ff.de
separa.bo.Bar.hic.ꝛ in d.l.ij.i prin.ꝯ.e.Adde vltra scribentes
ꝙ Alex.in §.quoties.in iiij.limitatiōe.ꝯ.e.pōderat Bar.ꝛ doc.
hic velle in ista vj.q.ij.partis,qd extrane⁹,q dotē dedit p mu-
liere ꝛ stipulat⁹ est eā sibi reddi,possit petere a marito qd sibi
det fideiussores de dote sibi restituēda vel soluēda,nec isto ca
59 su loquit ti.C.ne fidei.do.dē.†lꝫ extrane⁹ de marito nō confi-
dat,nō sequit,ergo nec mulier.ꝛ dt ita firmare Jo.de Jmol.ꝛ
Lu.Ro.hic q reputāt hoc esse notādū.Et dt Alex.sibi place
re:q2 tūc cessat rō pfidie assignata i l.ij.i fi.C.ne fideius.do.dē.
ꝙuis gl.tenuerit ꝯtriū in l.j.eiusdē tituli:q2 fm illā gl. est eadē
rō eqtatis i extraneo,q in muliere ꝛ male fm Alex.q2 imo, vt
dixi,est diuersa rō:q2 nō sequit.extrane⁹ nō ꝯfidit de marito,
ergo nec mulier.Sꝫ equocat Alex.q2 Bar.ꝛ doc.hic nō sim-
plr volūt ꝙ extraneus q dotē dedit,ꝛ stipulat⁹ est eā sibi red
di possit petere a marito fideiussores de dote sibi soluēda,sed
loquunt eo casu,q marit⁹ ceperit vergere ad inopiā:ꝛ sic ex cā
de nouo supueniēti petit fideiussores p d.l.in oib⁹.ꝓbo ex iu-
sta cā:naꝫ tūc propter inopiā mariti ēt mulier pōt petere sibi
dari fideiussores.nec tūc hꝫ locū ti.C.ne fideius.do.dē.p tex.in
c.p vestras.de do.inter virū ꝛ vx.ꝛ firmat Bar.in §.quoties.ꝯ.
60 ea.l.ꝛ dixi.ꝯ.in tex.reprobādo Bart.hic in vj.op.¶†Potes
ꝯcludere qd extrane⁹ dotās mulierē,ꝛ stipulās dotē sibi red-
di pōt a principio tpe donatiōis facere sibi caueri cū fideiusso
re de dote restituēda: q2 tūc cessat rō pfidie assignata in d.l.ij.
nam per hoc nō pōt marit⁹ aliqd pfidie ipingere mulieri,lꝫ il
le extrane⁹ dotās de suo voluerit esse caut⁹,ꝛ sibi prouidere
fideiussore dotis sibi reddēde.aut extraneus dotās a pncipio
tpe donatiōis nō prouidit sibi de satisdatiōe seu fideiussore:ꝛ
tūc durāte mr̄imonio,nō posset postea cautionē fideiussoriam
a marito inuito extorquere:q2 tūc videt eadē rō eqtatis i ex-
traneo q iā dedit dotē q est in muliere,ꝛ in socero q dotē ded
rūt:ita procedit glo.or.i d.l.j.C.ne fideius.do.dē.cū qua doc.ibi
61 cōiter trāseūt.†Intellige nisi noua cā suspiciōis postea super-
ueniret puta q2 marit⁹ inciperet postea vergere ad inopiam,
tūc ex noua cā supueniēte posset extrane⁹petere a marito cau
tionē fideiussoriā p dispōnē.d.l.i oib⁹.ꝛ i d.c.p vestras. Et tan
to magis,cū ipsi extraneo nō cōpetat ꝯ virū ꝓgētē ad inopiā
remediū hui⁹.l.ꝛ l.vbi adhuc.C.de iure do.ad repetēdā dotem
ꝯstāte mr̄imonio sꝫ istā gl.cōit approbatā.ꝛ i istis terminis p
prie loquit Bar.hic in ista.vj.q.ij.partis.cū quo doc.transeūt.
62 ¶†Vltimo inq̄tū Bar.hic late tꝫ ꝙ actio ex stipulatu p do
te ēt extraneo cōpetēs est bone fidei,adde qd in ꝯtrium ē cōis
opi.ꝙ imo est stricti iuris,ꝛ sic extrane⁹ in dote p eū data non
hꝫ priuilegia dotis in hoc:vn̄ si extrane⁹ stipulat⁹ est dotē sibi
reddi actio ex stipulatu sibi cōpetēs, nō hꝫ naturā bonefidei.
ita tꝫ gl.or.in l.ij.in prin.ꝯ.e.ꝛ ibi Bart.sibi cōtrari⁹ ꝛ aliū scri-
bētes lꝫ Bar.h male dicat se sibi in ꝯtriū tenuisse.ꝛ dt Alex. ꝙ
istd cōiter tenet.Jdē tenēt Bar.ꝛ alij in l.de diuisiōe.ꝯ. e. Jo.
fa.Nic.de neap.ꝛ Ang.de are.in d.§.fuerat.Insti.de ac.ꝛ sic ex
hoc ēt verificat illud ꝙ dicit Pau.de ca.hic ꝛ retuli.ꝯ.i princ.
huius.l.qd Bar. in repetitiōe hui⁹ l. in multis iuueniliter lo-
quutus est.ꝛ sibi ꝯdixit his q alibi postea tenuit.Pro ista snia
moueor p tex.in d.§.fuerat.quē Bart.inducit p se intelligen-
do eū gn̄aliter qn̄cunqꝫ ꝛ ꝯ quēcunqꝫ.Ego retorqueo inemita

bsliter illum tex.ꝯ Bar.dicit ibi tex.qd olim p dote cōpetebat
rei vxorie actio q erat bone fidei,sed qd impator eius loco ad
inuenerit actionē ex stipulatu q est plenior ꝛ in eā trāsfudit il
lā rei vxorie actionē.ꝛ p hoc infert, qd cū illa rei vxorie actio
63 eēt bonefidei†ꝙ ēt actio ex stipulatu eius loco subrogata dꝫ
sapere naturā bonefidei, ꝛ cēseri esse bone fidei.ꝛ iō ēt allegat
ille tex.ꝙ actio subrogata cēset eē illi⁹ nature,cui⁹ erat actio
in cui⁹ locū fuit subrogata.moueor sic:rei vxorie actio bn̄ cō-
petebat ipsi mulieri p dote,sꝫ ipsi extraneo q dotauit mulierē
ꝛ pact⁹ est sibi reddi nūꝙ cōpebat rei vxorie actio, q2 aut ex-
traneus paciscebat pacto nudo dotē ꝙ dedit sibi reddi:ꝛ tūc
olim cōpetebat sibi actio pscri.ver.aut stipulabat simplr dotē
sibi reddi:ꝛ tūc ēt oliꝫ nō cōpetebat rei vxorie actio.sꝫ cōpete
bat actio ex stipulatu.ita formalr dt tex.i d.l.vnica.§.accedit.
C.de rei vxo.act.cū ergo extraneo dotāti olim nūquam cōpe-
teret rei vxorie actio:q2 illa solū cōpetebat mulieri: ꝛ actio ex
stipulatu,q est trāsfusa in locū illi⁹ rei vxorie actionis illa sola
est bonefidei:q2 dꝫ assumere naturā illius rei vxorie actiōis q
erat bonefidei,prout pūctualiter dt tex.in d.§.fuerat.ergo in-
euitabilr ifert ꝙ actio ex stipulatu,q cōpetit extraneo,illa nul
latenus possit dici bonefidei:q2 illa nō pt dici transfusa in locū
rei vxorie actiōis:ex q rei vxorie actio nunꝙ cōpetebat extra
64 neo prout dt tex.in d.l.vnica.§.accedit.¶†Cōfirmat secundo
iductio illius tex.q2 actio ex stipulatu q cōpetit mulieri ad re
petēdā dotē cōpetit ex ꝓuisiōe legis:q2 lex semp fingit mulierē
stipulatā.ꝛ ex ista ficta stipulatione inducta a l.cōpetebat mu
lieri actio ex stipulatu ꝓut dicit tex.in d.l.vnica.in princ. C.de
rei vx.act.ꝛ ista ē illa.q est bone fidei ꝙ induxit Jmperator d
65 nouo.ꝛ de qua loquit.d.§.fuerat.†sꝫ extraneo n̄ cōpetit actio
ex stipulatu ex ꝓuisione legis,q2 si extraneus dat dotē,ꝛ nō sti
pulat eā sibi reddi expsse,lex non fingit p eo stipulationē,sicut
facit p muliere:imo disponit ꝙ tūc censeat donare mulieri,qn̄
nō est expsse stipulat⁹ sibi reddi ꝓut ē tex.in d.l.vnica. §. acce-
dit.ergo actio ex stipulatu,q cōpetit extraneo ad dotē.nō cō-
petit ex ꝓuisione legis,sꝫ ex ꝓuisione ipsi⁹ extranei expsse sti
pulātis,ergo de ea nō loqt.d.§.fuerat, q loqt de actiōe ꝓo ex
stipulatu cōpetēte ex dispositiōe legis,illa bn̄ ē bonefidei.ergo
sequit,ꝙ actio ex stipulatu cōpetēs extraneo ex ꝓuisione ho-
minis,ꝛ nō legis ē stricti iuris. nec obstat, si diceret ꝙ attēta
ista rōne seqret qd si mulier fuisset expsse ꝛ solēniter stipulata
dotē sibi reddi q casu actio ex stipulatu cōpeteret sibi ex sua p
uisione,ꝛ nō ex prouisione legis.qd tunc eēt stricti iuris,ꝙ vr̄
absurdū ꝛ ꝯ gn̄alitatē.d.§.fuerat rn̄det qd expssio eoꝝ q taci-
te isunt,nihil operant,qn̄ exprimunt eo mō quo tacite insunt.l.
iij.ff.de le.j.ꝛ l.nō recte.C.de fidei.ꝛ ad hoc pōderat tert.in d.l.
vnica.in prin.C.de rei vx.act.¶Cōfirmat tertio,q2 actio pres.
ꝓbis,que cōpetit extraneo p dote ꝙ dedit qn̄ pact⁹ est eā sibi
reddi ꝓut ē tex.in d.§.accedit.illa nullaten⁹ est bone fidei, ꝙ-
uis de ea nō sit disputatio nr̄a.ergo ēt oino dꝫ esse actio ex sti
pulatu,qn̄ stipulat⁹ est sibi reddi ꝓut loquit.d.§.accedit.tamē
duo pcedētia fundamēta magis stringūt.nec obstat pondera
tio ꝙ facit Bar.in d.§.fuerat.i ꝓ.pferri aūt.cū aduersatiua de
notet diuersum ius in casu pcedēti.respōdeo qd illa aduersa-
tiua aduersat ad illud qd imediate pcedit ibi in tert.qui dicit
66 dedim⁹ etiā ei tacitā hypothecā.†Et ad hoc bn̄ aduersatur in
iure qd qn̄ mulier hꝫ tacitā hypothecā posteriorem tēpore,ꝙ
pferat creditorib⁹ habētib⁹ tacitā hypothecā anteriorē, istd
bene cōpetit soli mulieri ꝛ nō ei⁹ heredi:sec⁹ est in alijs casib⁹,
ita bn̄ aduersat in iure,ꝛ nō refert ad id.ꝙ in prin.dicit tex. ꝙ
actio ex stipulatu sit bone fidei.¶Nō ob.vltimo inq̄tū Bar.
p se inducit l.vnicā.§.ꝛ vt pleni⁹.iūcto.§. sꝫ ꝛ si nō ignoram⁹.
C.de rei vx.act.q2 etiā isti duo tex.simul iūcti nihil faciūt:imo
contra. nā dicit tex.in d.§.ꝛ vt pleni⁹.qd siue mulier dedit do
tē siue extrane⁹,ꝙ actio que cōpetit mulieri,illa est bonefidei
67 q2 hoc verissimum,†qn̄ actio de dote cōpetit mulieri siue ipa
dederit dotē,siue extrane⁹:illa semp est bonefidei.ꝛ sic ista in-
ra ꝓcedūt,qn̄ extraneus,qui dedit dotē nō est pactus nec sti-
pulat⁹ dotē sibi reddi.tunc actio cōpetit mulieri.sed qn̄ extra
neus,q dedit dotē pact⁹ est expresse,aut stipulat⁹ sibi ab extra
neo reddi prout est qō nostra:tunc actio nō competit mulieri
sꝫ cōpetit solū ipsi extraneo ꝓut dicit tex.i d.l.vnica.§.accedit.
nisi essemus in casu,in quo marit⁹ vergit ad inopiā:q2 tūc cō-
peteret mulieri.vt hac gl.cōiter approbata.illi ergo tex. alle-
gati p Bart.loquunt siue mulier dederit dotē,siue extraneus
simplr.ꝛ in dubio psumit extrane⁹ donasse mulieri.d.l.vnica.§.
68 accedit.ergo illi tex.nihil faciūt pro Bar.†Et sic cōcludo in-
dubitāter cōtra Bar.hic,ꝙ in hoc est solus,ꝛ singularis ꝛ ꝯ
riū alibi vbiqꝫ tenuit ꝙ actio ex stipulatu . qn̄ cōpetit extra-
neo ad dotē.ē stricti iuris ꝛ n̄ bone fidei.¶Jn qnta ꝛ vl.q.gl.
hui⁹ ꝙ si extrane⁹,puta mercator recipit dotē ꝛ se obligauit,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

⁊ icipiat vergere ad inopiā habebit tūc locū ƌcisio tex.nostri.
⁊ sic mulier ꝯstāte mr̄imonio poterit agere ꝯ illū extraneū ver
gētē ad inopiā ad repetēdū dotē.⁊ sic ex ista gl.habes ꝙ prin.
huiꝰ legis exorbitat a regulis iur; cōis.qr ꝯstāte matrimonio
nō est nata actio de dote.l.ij.in prin.ff.de do.pre.l.ꝫ si alia.in fi.
ff.de bo.dāna.⁊ l.cū notissimi.§.illud.C.de prescr.xxx.an.tū qn̄
maritꝰ vergit ad inopiā ꝯstāte mr̄imonio ꝯpetit ꝯ eū actio ad
repetēdū dotē ⁊ extēditur ad extraneū q dotē recipit,⁊ sic ad
69 casuz similē.†Et sic habes ex ista gl. qđ in exorbitātibꝰ a iure
cōmuni ex idētitate rationis licita est extēsio de psona ad pso
nā.⁊ ƌ casu ad casuz.Hinc sumpta occasiōe Bar. i ix.q.prime
partis prin.tāgit aliqua vtilia circa materiā extēsiōis, vcz.ꝙ
sit licita,⁊ qn̄ nō,⁊ ad eū semp recurrimus,ꝫ est materia lata ⁊
piculosa,q̄.vt dicit Alex.ēt in quinquaginta lectiōibus pfecte
expediri nō posset.⁊ iō sup hoc Alex.tradit ꝑ more suo latas
remissiōes.doctrinā Bar.simpl'r refert ⁊ seqtur Rap. cu.hic.
70 ¶ †Tu aduerte ex,dict; Bar. habes i effectu tres rōnes ad
istā ꝯclusione gl.Prima est,ꝙ lꝫ in correctorijs non sit licita
extēsio etiā ex maioritate rōnis fm gl.⁊ cōiter doc.i auť.quas
actiōes.C.de sac.sanc.eccl.vbi plene posui ⁊ multipliciter limi
taui vltra tres limitatiōes hic traditas ꝑ Alex.nec ēt i odio-
sis.l.ij.cū gl.C.de pat.qui fil.distrar.Nec etiā in penalibꝰ, vt in
regula odia. de re.iu.in vj.In quo vltimo Ge.ponit istā regu
71 lā,⁊ xvj.fallētias.in c.j.de tēpo.in vj.†Tamen hic sumꝰ in limi
tatorijs ⁊ distinguētibꝰ in qbus bn̄ licita est extēsio vt hac gl.
Scđo hic sumus i materia pia ⁊ fauorabili ꝯseruatiōis dotis.
Tertio ista extēsio n̄ fit ꝑ hominē ꝫ ꝑ legē eqparātē istos du
os casus vl' ꝙ vir vl' extraneꝰ dotē recepit:ꝙ pariter,⁊ eodem
mō actio ex stipulatu ꝯpetat ad repetēdā dotē. l.vnica.§.⁊ vt
72 pleniꝰ.C.de rei vxo.act.⁊ l.vbi adhuc.C.de iure do.¶ †In ista
materia paucis cōcludēdo fac reguiā,ꝙ regulariter i exorbi
tantibꝰ a regulis iuris cōis nō est licita extēsio,ꝫ dꝫ fieri stri-
cta interꝑtatio vt regula ea q̄ a iure.de reg.iu.in vj.⁊ l.ius sin-
gulare.⁊ l.ꝙ ꝟo ꝯ. ff.de legi.⁊ l.si ꝟo. §.de viro. j.eo.nisi sit alia
lex q̄ extēdat,vt c.ꝯstitutionē.⁊ ibi gl.no.de regula.in vi. vnde
Ant.de but.in consi.xxxj.qđ inci.viso ꝑdicto legato ꝑ istam re
gulā, ꝙ iura exorbitātia nō extendunť ex idētitate rōnis.ꝯsu
luit ꝙ dispositio cle.dudū.in ver.hmōi.de sepult.q̄ vult qđ fra-
tres minores,⁊ ꝑdicatores teneanť de legatis eis fact; soluere
quartā pochialē,cū sit exorbitās n̄ extēdiť ad fratres seruorū:
ꝙuis in eis sit eadē rō.Cōtrariū tū in hoc vltimo ꝑ multa iu-
ra tꝫ Lud.ro.in rep.auť.similiter.C.ad l.fal.in xix.speciali inter
vltimas volūtates.⁊ multominus in correctorijs,⁊ in odiosis
73 vt statim dixi.¶ †Limita istā reg.ꝙ posui in exorbitantibus
ex doctrina Bar.hic i d.q.x.prime partis duobꝰ mod; primo
in limitatorijs seu iuribꝰ ponētibꝰ exceptiones, vel fallētias.
in eis licita est extēsio ex idētitate rōnis.vt hac gl.iuncto tex.
⁊ ad hoc frequēter alegať Bar.hic.Nā in ista lege poniť limi
tatio seu fallētia a regula,q̄ hꝫ qđ cōstāte mr̄imonio non pōt
agi de dote,nec est nata actio vt ꝑime dixi. Fallit qn̄ maritꝰ
vergit ad inopiā vt hic in tex.istđ ius limitatoriū extenditur ꝑ
hāc gl.ex idētitate rōnis.¶ Pro ista limitatiōe solet allegari
tex.in c.cū dilecta.§.nos igiť.de cōfir.vti.vel inut.quem tex.ad
hoc ibi notat Abb.⁊ idē Abb.i c.ad audiētiā.in primo notabi
li.de cle.nō resi.tū.Alex.hic dicit,ꝙ ille tex. nihil probat: quia
licet tex.referat fallētias a regula qđ lite constetā regulariter
testes recipi nō possunt.Fallit qn̄ sunt valetudinarij vel mul
74 tum antiq. †Et istud extēdit ex idētitate rōnis ꝙ qn̄ instru-
mēta sunt multū antiqua possunt peti denuo renouari. dicit
Alex.ꝙ istud nō est ꝯ regulas,imo de iure cōmuni. l. cōpara-
tiōes.cū gl.fi.C.de fi.instru.⁊ c.fi.eo.ti.tū pro certo ibi fit extē-
sio ex fallētijs ibi relatis.Vn̄ tu dic ꝙ ille tex.alio modo nō ꝓ
bat:eo qr est tex.ibi qui expresse facit illā extēsionē:de quo non
75 dubitamus,†ꝫ nos q̄rimꝰ,an possit fieri ab homine : vt hic ꝑ
Bar.Tn̄ illū tex.allegat vbique.s.Alex.i l.j.in prin.ff.de offic.
eius cui mā.est iuri.⁊ in l.certi cōdictio.§.si nūmos.⁊ in l.singu
76 laria.⁊ i l.si pecuniā.ff.si cer.pe.ad idē ē bonꝰ tex.† ꝙ exceptio
i vno casu extēdiť ex idētitate rōnis.in c.post trāslationē. i §.
cū ergo.in verbo ex premissis causis,seu cōsimilibus.de renun
tia.⁊ ibi Bal.notat ⁊ dicit esse illū tex. valde notabilē ad hoc,
⁊ gl.in l.j.que frequenter ad hoc allegatur.C.de condict. inde.
Item notabiliter tenet Ab ba.contra Joan.And.in c.sacris,
quod met.caus.vbi etiam quedam alia ad hoc allegat. ⁊ idem
Abbas.in c.iurauit.de probat.⁊ in cap.ex patre.Adde ad fin.
ibi de testib.⁊ c.fina.de re iudic.⁊ in c.inter alia.de immu.eccl.
per istam limitationem videtur confundi illud qđ tenet Bal.
in l.j.§.sed excipiuntur.in fi.ff.de ferijs.Ang.in l. non tantum.
77 §.j.ff.de pet.her.vbi notabiliter tenent,† ꝙ quando statut um
ponit aliquas exceptiōes nō est licita extēsio ex idētitate ra-
tiōis cum exceptio in certis casibus firmet regulam in alijs.l.
tribunꝰ.§.fi.ff.de test.mil.⁊ idē vr̄ tenere Bal.i l.ita nobis pu-
dor.C.de adul.lꝫ ibi loquať i alijs terminis: vt j. i iij.additiōe.
78 Caue tū,qr alibi habes fortē tex.† qđ iura limitatoria dicunť
correctoria.l.fi.i ꝟb.hoc corrigētes.C.de rep.her.ergo non de
beret esse licita extēsio sicut nec i correctorijs nisi dicas quod
largo mō dicať corrigere,tū ē violentia ad illū tex.¶ Scđo li
mita supradictā reg.fm Bar.qn̄ essemus i materia exorbitāti
ꝫ pia aut fauorabili: tūc licita est extēsio ex idētitate rōnis vt
hac gl.nr̄a.iūcto tex.⁊ gl.i l.illđ.i fi.C.de sac.san.eccl. cū ꝯcordā
tijs hic traditis ꝑ Alex.q̄ ēt ponit ad hoc duas limitationes
Adde vltra eū illđ ꝙ notabiliter ꝯsuluit Pau.de ca. i ꝯs.xxiij.
79 ꝙ incipit viso pūcto.† ꝙ statutū ciuitatis Brixie disponēs ꝙ
potestas possit cōmittere causaz appellatiōis a sn̄ia diffiniti-
ua fuit inductū ob vtilitatē publicā,ne Brixiēses haberēt ne
cesse ire Venetias ꝑ ipetrādo iudice appellatiōis.extēdiť etiā
ad appellationē interpositā a sn̄ia iterlocutoria, ⁊ ad statutū.
iō expressit de appellatiōe a sn̄ia diffinitiua,qr sup ea poterat
plꝰ dubitari.tū idē ēt est in appellatiōe ab interlocutoria,cū il
lud statutū, vt dixi sit iductū ad publicā vtilitatē ꝑ ea q̄ vult
Bar.hic.Et pōdera,ꝙ ibi est vtilitas publica secūdario ꝓut
etiā eit hic i dote.vt superiꝰ dixi.facit bn̄ vltra Bar.l.hoc mō
80 in fi.ff.de cōd.⁊ dem.†Nā si eēt vtilitas publica principaliter
idubitāter fieret extēsio fꝫ Bar.i l.ij.§. exercitium.ff. ƌ infa.⁊
notabiliter Bar.i l.quēadmodū.circa mediū.C.ƌ agri.⁊ cēs.li.
81 xj.¶ †Tertio vltra Bar.limita,qn̄ cōstitutio exorbitās fun
dať sup aliqua qualitate:tūc extēdiť ad oēs existentes sub illa
qualitate,lꝫ habeāt ex aliq̊ accidēti diuersa nomia.ita notat
Abb.in c.ij.in ij.notabili.ꝑ illū tex.de postu.nā monachi ⁊ ca-
nonici habēt diuersa nomina.⁊ sic canō loquēs de monachis,
⁊ fundans se sup religione,⁊ sic sub ista qualitate extēdiť ēt ad
82 canonicos regulares,qr ēt ipsi sunt religiose psone.¶ †Quar
to limita qđ in exorbitātibꝰ licita est extensio de stricta signifi
catiōe vocabuli ad latā.l.filiā habeo.ff.ad mace.⁊ cle.j.in ꝟbo
eligať.cū gl.⁊ ibi Jo.an.⁊ alijs de elec.⁊ gl.in auť.vt hi q̄ obl.se
ꝑhi.ha.res mi.in prin.i ꝟbo ad curationē.⁊ ibidē Ang.ad hoc
notat.Aduerte tū ꝑ limitātiōe ꝑdictorū ad duo primo ꝙ ex
idētitate rōnis nō dꝫ extēdi casus q valde innitiť equitati ꝯ re
gulas iuris fm Jo.An.in c.ij.vt lit.pen.in vj.que refert ⁊ sim-
pliciter sequiť Ab.i c.ꝑposuisti.de prob.Sꝫ caue.qr iste tex.no
ster valde innititur equitati ꝯ regulas iuris: ⁊ tū extendiť ex
83 idētitate eiusdē equitatis fm istā gl.in j.⁊ vlt.q.†Scđo adde,
ꝙ qn̄ pluries exprimiť idē verbū a lege:nō vr̄ velle,ꝙ fiat extē
sio ad aliud ꝙ nominatum in lege lꝫ materia de sui natura es-
set ꝓportiōabilis alijs.gl.est notabilis in cle.j.in verbo dioce-
sanis de iure patro.quā ita notat Gemini.in c.duobꝰ. ƌ resc.
in vj.vbi ꝑ istud tꝫ,ꝙ cū ille tex.pluries. facit mētionē de ordi
84 nario collatore,nō dꝫ extēdi ad collatorē delegatū.¶ †Vlti
mo inꝙ tū Bar.hic tꝫ ꝙ iura loquētia cū taxatiua tm̄.in duo
bus casibꝰ possunt extēdi.primo per alias ll.vt in tribus iuri
bus allegatis ꝑ eū scđo,qn̄ sumus in materia pia,aut fauora-
bili:tūc pōt fieri extensio ꝑ hominē ex idētitate rōnis ꝑ gl.no-
tabilē in l.illud.in fi.C.de sacr.ecc.adde ꝙ idē tꝫ Bar.in l.serui
nomine.ff.de vsuca.Pau.de Cas.⁊ Aret.in l.si mora.ꝯ.eo.Ab.
in c.cum dilecta.de confirm.vti vel inuti.⁊ in c.inter alia.de im
muni.eccle.vbi addit tex.in c.quoniam frequenter.in prin. iun
cta gl.vt lit.non contest.⁊ ibi ēt domi.Abb.ad hoc notat illum
tex.Ego soleo ad hoc allegare tex.ꝑ valde notabili.in l.j. §.j.ff.
si mens.fal.mo.dixe.⁊ dicit Bal.in l.nullus.C.ad l.iul.mai. ꝙ di-
85 ctio taxatiua excludit solūmō dissimilia.¶ †Scđo adde,ꝙ sta
tutum ꝑmittēs opponi aliquas exceptiōes tm̄, ⁊ sic cum taxa
tiua,nō impedit quin etiā similes possint opponi fm Ang. in
l.sciēdū.ff.de euictio.⁊ in l.si hominē.§.in edilitijs:per illū tex.
alias ē sub l.si tū.ff.de edil.edic.Ang. i l.ita nobis pudor.C.de
adulte.⁊ in l.Paulꝰ.§.j.ff.de vsuris:⁊ in l.si debitor.ff.qpotio.
in pig.hab.quod adde his que dixi.ƌ.in j.limitatione Barto.
86 ¶ †Cōtrariū tū tꝫ Bal.in decisione ⁊ ratione decidēdi in d.l.
ita nobis pudor,vbi tꝫ,ꝙ si statutū disponat quod qn̄ petitur
exequutio instrumenti possit opponi exceptio nisi talis ⁊ ta-
lis ꝙ nō poterit fieri extēsio ad aliā exceptionē similem.⁊ sub
dit bonū verbū i practica quod ita obseruat cōsuetudo. Mo-
tus quia quando statutum admittit aliquas exceptiōes taxa
tiue non potest fieri extēsio ad alias quamuis similes : per l.ij.
cum gloss.in ver vendiderit.C. de patri. qui fil.distra.Dyn.in
87 regula,in argumentum.de reg.iur.in vj.¶ †Secundo quia ta
xatiua de sui natura excludit omnia q̄ nō reperiūtur inclusa
per tex.notabilē in l.qui aliena.§.libertos.ff.de nego.ges.Sed
caue cum Bal.se fundat in illa.l.ij.cum gl.de patri.q fil.distra
xe.illa loquitur in odiosis:ideo ibi non fit extensio: vt hic per
88 Bar.¶ †Tertio adde quod si aliquis sit electꝰ rector vel offi
cialis alicuius ciuitatis cū hoc qđ possit syndicari de furtis,
⁊ barata-

⁊ baratarijs tm̄,nō obſtante illa taxatiua,poterit etiam ſyndi
cari de delictis culpa leuiſſima cōmiſſis:alias daretur mate‑
ria delinquēdi ꝯ̃ l.conuenire.ff.de pac.do.ſz Ang.in l.ſi moꝛa,
per illum tex.in verbo duntaxat.ꝯ̃.c.tamen Jmo.⁊ latius Ale.
89 ibi illud repꝛobāt.¶ †Quarto adde illud ꝙ foꝛtius ⁊ ſingula
riter tenet Bar.in l.iij.§.cum Titio.ff.de ali.lega. quod ſi vnū
ſtatutum,pꝛo maleficio:puta pꝛo vulnere imponit penam mil
le librarum.⁊ aliud ſtatutum pꝛo eodem maleficio ponit penā
librarū quingentarū tantum,tamen erit pena mille librarū.q2
per dictionem,tantum,nō videtur coꝛrigere pꝛimum ſtatutū:
qḋ valde no.ſi eſt verū,⁊ ſequitur ſimpliciter Jo.de imo.in l.ſi
vero.§.de viro.ſ.eo.Pe.de Anch.in cōmēto.c.canonū ſtatu‑
tuta.de cōſti.in xiiij.q.⁊ videtur ſequi.Alex.hic:lz dicat vidē‑
da eſſe que habentur in c.inter alia.de immu.eccl.ſequiť etiam
Alex.in l.j.C.de bo.poſ.ꝯ̃tab.Sz aduerte lz in pꝛactica diffici‑
le eſſet obtinere ꝯ̃riū,ex quo nō habem⁹ ꝯ̃dicentē.ego tn̄ ſemp
dubitaui de iſta deci.Bar.⁊ puto,ꝙ nō ſit vera q2 iſto mō in‑
telligēdo ſm ſtatutū eſſet fruſtratoꝛiū:⁊ nihil opareť:ꝙ eſt ab
ſurdū:q2 ſtatuta ſemp debēt ſic intelligi vt aliqd operenť ſm
Bar.in l.iiij.§.ptoꝛ ait.ff.de dā.infe.⁊ i l.ij.cū ſimilib⁹.ff.de vſu‑
90 ca.ſtatutū em̄ dz taliter itelligi,†ꝙ nō ſeruiat de vēto ſm An
ge.in cōſ.lxij.ꝙ icipit titi⁹ de floꝛētia habēs vxoꝛē floꝛētinam:
91 imo qn̄ ſtatutū in ſenſu directo †nihil operať.tūc,vt nō ſit fru
ſtratoꝛiū,ſumiť argumentū a ꝯ̃rio ſenſu etiā ad coꝛrectionem
iuris cōis,vn̄ ſtatutū floꝛētie diſponēs ꝙ nō exiſtētib⁹ maſcu
lis filie femine ſuccedāt pr̄i,q2 in ſenſu directo nihil operareť,
ſumiť argumētū a ꝯ̃rio ſenſu ꝙ exſtētib⁹ filijs maſculis filie fe
mine nō ſuccedāt pr̄i.⁊ ſic coꝛrigiť.l.maximū vitiū.C.de li.pte.
ſm Cy.⁊ Bal.in l.cōuenticula.C.de epi.⁊ cle.Jmo.⁊ Mo.ma
xime Alex.in l.ſi cū dotē.in pꝛin.ꝯ̃.c.⁊ dixi de hoc in l.j.in pꝛin.
92 ff.de of.eius cui mā.eſt iuriſ.†Preterea dictiōes taxatiue nū‑
ꝙ excludūt,qn̄ reſultat abſurdus itellectus.ita notāt Bald.⁊
Ang.in l.cū notiſſimi.in pꝛin.p illū tex.cū gl.in verbo ſolā con
93 uētionē.C.de pꝛeſcr.xxx.an.¶ †Ultimo inq̄tū Bar.tz qḋ in
odioſis dictiōes taxatiue nō extēdūť ex idētitate rōnis p l.ij.
cū gl.C.de pa.q ſi.diſtr.⁊ reg.odia.de re.iu.i vj.Jdē tz Bart.in
d.l.ſerui noīe.ff.de vſuc.Bal.i d.l.ij.C.de pa.qui ſi.di.lz oēs ita
trāſeant,in ꝯ̃riū pōdero gl.ſingularē iuncto tex.in l.ſi.C.de re‑
uo.don.vbi tex.multū taxatiue loquiť.Et dt ex his etiā tātum
mō cauſis.⁊ tn̄ gl.ibi in verbo voluerit extēdiť ad aliū caſum
lz materia videať odioſa.⁊ illam gl.ſequiť ibi.Cy.⁊ Sali.ibi ad
hoc eā notat ⁊ reputat ſingularē niſi dicas ꝙ ibi ſit maioꝛ rō.
94 ¶ †Scḋo in ꝯ̃riū vr̄ facere foꝛtis tex.in c.j.§.poꝛro.in ver.ſed
q2 natura q̄ fuiť pꝛima cā bn̄ſi.amit.vbi i priuatione feudi, ⁊
ſic in materia odioſa dt ibi tex.ꝙ iudex.⁊ ſic homo pōt facere
extēſionē de ſimilibus cauſis ad ſimiles.⁊ ibidē Bal.no.ibi eſ
ſe tex.melioꝛē de iure qḋ in penalibus ſtatutis.⁊ cōſuetudini‑
nibus pcediť de ſimilibus ad ſimilia.⁊ lz Alexā.in l.cū mulier.
ſ.eo.dicat,ꝙ ideo ibi in penalibus.⁊ ſic i odioſis ſit extēſio ex
idētitate rōnis:q2 ibi ſolū tractať de priuatiōe vtilis dn̄ij ꝙ hz
fundatarius.ſz trupha eſt p tex.no.in l.ij.C.de fun.patri.li.xj.
95 p quē tex.†Bar.ibi in ſi.ſingulariter notat ꝙ ſicut directum
dn̄iū nō pōt auferri p reſcriptū pꝛincipis ſine cā: ita nec vtile
ꝙ hz vaſallus vel emphyteuta ꝙ ppetuo nota:⁊ eſt rō q2 vti
le dn̄iū eſt effectus directi dn̄ij iducti de iure gētiū ſm Bal.in
extrauagāti q ſint rebel.i ṽbo rebellādo.Are.in l.j.in pꝛin.ff.
de acq.poſ.Et illud dictū Bar.ſequiť Alex.in cōſ.iij.v.vol.qḋ
incipit ex his q̄ in themate narranť.⁊ no.Pau.de ca.i cōſ.clv‑
96 iij.ꝙ incip.viſo ⁊ examinato pūcto ſupꝛadicto.ad finem.†Tn̄
ad illū tex.i d.§.poꝛro.in ṽſi.ſed q2 natura.potes dicere qḋ ibi
tex.nō loquiť cū dictione taxatiua tm̄.⁊ ſic nō eſt ꝯ̃ Bar. hic.
¶ An aūt qn̄ in penalib⁹ licita ſit extēſio dixi plene accumu‑
lando in l.cū quidā.ff.de lib.⁊ poſt.¶ Ultra Bar.⁊ ſcribētes
adde ꝙ dictio,tm̄,⁊ ſimiles taxatiue non excludunt ea que ve‑
niūt de cōſuetudine.vn̄ dicit Lud.Ro.in l.iij.§.iurari.ff.de iu
97 reiu.ſe alias de facto cōſuluiſſe,⁊ obtinuiſſe qḋ †ſi fuit manda
tū alicui ꝙ caperet mutuo centum tm̄:⁊ ille accepit cētū mu‑
tuo ſed ſub vſuris:nō diciť exceſſiſſe mādatū : cū videať feciſſe
id ꝙ ē de natura talis ꝯ̃ct⁹:cū iſta ſit q̄dā cōſuetudo qḋ merca
toꝛes iſto mō mutuēt ſub vſuris:nihil tn̄ in ſpecie ad hoc alle
gat:tu allega pꝛo eo illud ꝙ ſignanter no.Bar.in l.viros.per
98 illū tex.C.de.diuerſis of.li.xij.vbi p illū tex.no.Bar.†ꝙ ſi ſtatu
tū dicit,qḋ ſcholares conueniant ſub epiſcopo tātum, ⁊ tn̄ de
ꝯ̃ſuetudine ēt ſcolares ſoliti ſint ꝯ̃ueniri ſub dn̄o rectoꝛe, ꝙ p
illud ſtatutum cū illa taxatiua tm̄,nō intelligitur tolli iuriſdi‑
ctio q̄ ex conſuetudine cōpetit rectoꝛi:ſecus ſi cōpeteret de iu
re cōi per no.in c.j.de cōſti.in vj.¶ Gl.ſi.in ṽbo nō ſufficere di
uidiť in quatuoꝛ ptes.nā remouet tria ꝯ̃ria,⁊ poſtea rn̄det ta
cite q̄ſtiōi.Scḋa ibi hodie ṽo. Tertia ibi.Jtē dic facultates.
Quarta ⁊ vltima eſt ibi,vt tn̄ cū tēperamēto.Et iij.oppoſitio
glo.vadit ꝯ̃ ſo.ꝙ gl.dedit ad pꝛimā oppoſitionem vt declarat
Bar.in ſcḋa oppoſitiōe.Jtē illā quartā ptē vbi gl.ponit taci‑
tā q.expedit Bar.i viij.q.vltime ptis.¶ Jn pꝛima parte gl.in
telligit iſtū tex.in ṽbo nō ſufficere.ſ.ſi pꝛi⁹ ſatiſfiat alijs credi‑
toꝛib⁹ mariti tūc bona mariti nō ſufficiūt creditoꝛibus mari‑
ti,⁊ mulieris:ſufficiūt tn̄ mulieri ſoli,al's vanū ⁊ eluſoꝛiū eſſet
ꝯ̃ſiliū iſti⁹ legis,cū ſit ianis actio quam excludit inopia debi‑
toꝛis,vt in iurib⁹ hic p Bar.allegatis.⁊ iſtū itellectū ſequunť
Bar.⁊ alij oēs idifferenter:nec aliud vr̄ poſſe dici.ſz iſte cōis
itellect⁹ cū dicta ſubauditiōe ad tex.p certo vr̄ violare ipſum
tex.pſertim cū i eo nō fiat mētio aliqua de alijs creditoꝛib⁹, ſz
ſolū de muliere.⁊ tex.fuiſſet diminut⁹ amittēdo illud in quo ꝯ̃
99 ſiſtit ſubſtātia ipſi⁹ deciſiōis:†pterea pſona regl'r extrinſecus
nō ſubintelligiť vt l.ita gs.§.chryſogon⁹.ff.de ṽ.obli.vn̄ videť
ꝙ in iſto tex.debeat fieri vis i ṽbo non ſufficere:q2 ſi bona ma
riti idefinite, ⁊ ſic itegral'r nō ſufficiūt:q2 i aliq̊ ſiūt diminuta,
poteſt mulier ꝯ̃ſtāte mr̄imonio agere ad repetitionem dotis:⁊
tūc conſiliū iſti⁹ legis nō erit eluſoꝛiū.qn̄ ergo pōt itegre ſatiſ
fieri mulieri de mēte iſti⁹ tex.eſt qḋ mulier conſtāte mr̄imonio
nō pōt agere ad repetitionē dotis:eo q2 iſta lex eſt pꝛima q̄ ve
nit ad derogationē regule,q̄ hz,ꝙ ꝯ̃ſtāte mr̄imonio,nō eſt na
ta actio de dote.d.l.ſz ſi alia.in ſi.ergo vt min⁹ deroget p̄dicte
regule,dz itelligi.vt dixi:tn̄ i hoc nō videť multū iſiſtēdū, cum
huic legi.hoc ſit derogatū hodie p §.illud.i aut.de equa.do.de
q̄ ſtatim dicā i ſeq pte gl.¶ Jn ſcḋa pte gl.ibi hodie ṽo tz gl.
100 †ꝙ hec lex ⁊ l.vbi adhuc.hodie ſint coꝛrecte p §.illud.in aut.
de equa.do.idē tz gl.i d.l.vbi adhuc.⁊ ſequiť Ja.de Are.idē tz
Bart.i effectu hic.Et iſta eſt magis cōis opinio.⁊ dicit Alex.
101 ꝙ i pꝛactica nō eēt recedēdū ab iſta cōi opiniōe:†q2 i dubijs
fauēdū eſt dotibus.idē aū eum dicit Joā.de imo.hic.ꝙ iſta eſt
cōis opinio. ⁊ i pꝛactica eſſet difficile obtinere ꝯ̃riū.cū i dubio
fauēdū ſit dotib⁹.l.j.ꝯ̃.eo.⁊ l.in ambiguis.ff.de iur.do.Alibi tn̄
gl.in d.§.illud in ij.ſo.tenēt qḋ ille tex.intelligať ſm iſtū.⁊ d.l.v‑
bi adhuc.⁊ hoc modo non coꝛrigant.Jſtam tenēt Dy.Jo.de
Jmo.⁊ Lud.ro.hic.⁊ dicit Alex.qḋ iſta opinio videtur ſibi in
pūcto iuris ſuſtentabilis.⁊ erit ſenſus illius.§.illḋ qḋ viro in‑
choāte male vti ſubſtātia ſua.ita qḋ ei⁹ facultates n̄ ſufficiāt
ad exactionē dotis,⁊ ſolutionē eris alieni,⁊ ſic creditoꝛū.tunc
dos poſſit repeti ꝯ̃ſtāte mr̄imonio,⁊ nō al'r.⁊ ita ēt intelligať
d.l.vbi adhuc.⁊ ſic vnū ius intelligať ſm aliud.⁊ ita videreť te
nendū vt iura iurib⁹ ꝯ̃coꝛdenť.l.vnica.in ſi.C.de iof.do.Jtē vt
euiteť legum coꝛrectio.l.pcipim⁹.i ſi.cū vulgarib⁹.C.de appel.
Bar.ṽo i iij.oppoſitiōe ꝯ̃ſiderat tria iura.q̄ loquūť ſz eū in di
uerſis caſib⁹.⁊ p vnū non derogatur alteri ſz addiť plenius p
uidēdo,nā mulieri ꝯ̃ſtāte mr̄imonio plene puideť p ius ſtoꝛū.
⁊ ſic p iſtā.l.plenius p ius codicis,⁊ ſic p l.vbi adhuc plenuiſſi‑
me p i⁹ authēticoꝛū,⁊ ſic p d.§.illḋ.declarādo vt hic p eū.Jſtā
opinionē Bar.ſequiť Ang.⁊ Pau.de ca.hic eā ēt referūt ⁊ ſe
quūť ſimpl'r cano.pſertim.Ab.in c.p veſtras.de do.iter vi.⁊ v‑
xo.⁊ Ang.in d.§.illud.¶ Tu aduerte ꝙ Bart.videť ſeipſum
cōfundere ⁊ implicare quādā ꝯ̃rietatē inquātum vult,qḋ iſta
102 tria iura,†ſz iſta.l.⁊ d.l.vbi adhuc.⁊ d.§.illḋ.ita ſe habeāt ad
inuicem,qḋ vnū nō deroget alteri,ſz loquunť in diuerſis ter‑
minis,⁊ tn̄ ꝯ̃cludit ꝙ p d.§.illḋ hodie ꝙ̃ pꝛimū marit⁹ incipit
male vti ſubſtantia ſua ꝙ̃uis adhuc ſit diues, ⁊ poſſit ſatiſfa‑
cere creditoꝛibus ⁊ mulieri ēt ſeruata ꝯ̃ditione ſtatus nobi‑
litatis ſue poſſit mulier ꝯ̃ſtāte mr̄imonio repetere dotē ſuam:
ergo vult in effectu qḋ p d.§.illud.coꝛrigať hodie iſta lex.⁊ l.v‑
bi adhuc.put ēt tenuit gl hic.⁊ ibi.niſi diceres ꝙ Bar.intelle
xit ꝙ mulier hēat electionē iſtoꝛū triū iuriū.⁊ ſic iſtoꝛū trium
remedioꝛū,vel intētādi remediū iſtius legis,⁊ ſic expectare ꝙ
marit⁹ ſit in tanta pauptate ꝙ eius facultates nō ſufficiāt ad
103 dotis exactionē.†Uel nō differre tm̄:ſz agere:ꝙ̃uis bona ma
riti ſufficiāt ⁊ doti ⁊ creditoꝛib⁹ p d.l.vbi adhuc.Uel intenta‑
re remediū.d.§.illud.dato qḋ marit⁹ ſit bene ſoluēdo.ſed quia
incipit male vti ſubſtātia ſua.Et iſto mōvnum ius nō coꝛrigit
aliud.ſz loquunť in diuerſis terminis.iſta debuit eſſe mēs ⁊ in
tētio Bar.ſz caue q2 tex.i d.§.illḋ.dicit iputari mulieri ⁊ eam
eē in culpa cur nō agit mox viro male incipiente vti ſubſtātia
ſua.ergo nō eſt verū qḋ ſit in ei⁹ electiōe itētare remediū iſti⁹
l.vel d.l.vbi adhuc.q2 tūc nō poſſet ſibi iputari : nec diceret in
culpa ⁊ faceret illḋ,qḋ lege pmittēte ꝯ̃cediť p l.gracchus.cum
104 vulgarib⁹.C.de adul.†Preterea mulier ēt i tpe non pōt face
re ꝯ̃ditionē dotis ſue deterioꝛē,l.de dic.⁊ l.attilicinus.ff.de pa.
do.Bar.hic.i vj.q.pꝛime ptis,niſi diceres ꝙ illa iura loquūť i
caſu certo.ꝫ ſum⁹ i du.Jtē nō vr̄ verū illḋ ꝙ dt Bar.quod iſte
tres.l.loquāť i diuerſis termīs imo i eiſdē ꝙ̃tū ad p̄ncipale p‑
poſitū.ſ.q tpe poſſit dos exigi pp iopiā mariti lz diuerſimode
105 decidāt.¶ †Scḋo pꝛincipal'r inq̄tū Bar.itelligit.d.l.vbi ad
huc,ꝙ ibi bōa mariti ſufficiebāt,⁊ doti,⁊ creditoꝛib⁹,ſz q2 ma

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rit⁹ erat pſona nobilis, attēta qualitate pſone, opoꝛtebat eū
oīa expēdere, ꝛ ſic mulier pateret̄ multas neceſſitates, lꝫ iſte in
tellect⁹ poſſit ī ſe videri ver⁹, tñ expſſe diuinat ad illū tex. imo
foꝛti⁹ ꝯfundit̄ dupl'r p illū tex. pmo ī ver. creditoꝛib⁹. qui foꝛma
liter dt creditoꝛib⁹ mariti ꝯ eū ꝛ eius res: ſi quas foꝛte poſtea
acq̄ſierit integra iura ſua habētibus. Pōdera illa vba ſi quas
poſtea acq̄ſierit. ergo tpe actiōis dotis bona mariti ñ ſufficie
bāt creditoꝛib⁹ vt dt Bar. niſi de nouo acq̄reret. ¶ Scdo ille
tex. in quātū vult q mulier ēt tūc poſſit agere hypothecaria ꝯ
extraneos poſſeſſoꝛes ſm intellectū Bar. hodie ñ pcederet q2
106 coꝛrigeret p iura authēticoꝝ, †q2 hodie nō pōt agi ꝯ extra
neos poſſeſſoꝛes niſi pri⁹ excuſſo pncipali dbitoꝛe ꝛ repto eo
nō eſſe ſoluēdo. §. ſꝫ neqꝫ. ī aut. de fideiu. ꝛ aut. hoc ita. C. d pig.
ſꝫ ſm itellectū Bar. marit⁹, ꝛ ſic pꝛincipalis debitoꝛ repiret ſol
uēdo ꝛ doti ꝛ creditoꝛib⁹. ergo extranei poſſeſſoꝛes nō poſſent
cōueniri dato, q ſcdm notabilē mariti oīa poſtea eſſent expen
dēda. eſt bñ verū q iure Codicis illd adhuc nō erat inuētum,
ergo debem⁹ itelligere illā. l. vbi adhuc. ī qb⁹ hodie ñ coꝛrigat̄
p iura authēticoꝝ. vnde tene opinionē hui⁹ gl. ꝛ d. l. vbi adhuc
cōiter appbate q p d. §. illd ſit drogatū huic legi. ꝛ l. vbi ad
huc. Nec ob. ſi diceret̄, qꝛ ita tenēdo iſtd eēt ad dānū mulieris,
q2 iſto mō citi⁹ īcipiet currere tēp⁹ pſcriptiōis ꝯ dotē, q ſi ex
107 pectaret̄ tēp⁹ hui⁹ legis †cū pſcriptio ꝯ dotē icipiat ex tpe, q̊
pt ad dotē agi. l. cū notiſſimi. §. illd. C. de pſc. xxx. ann. ꝛ l. ī reb⁹.
§. illd. C d iure do. rñde, q iſtd itereſſe anterioꝝ pſcriptiōis vl
lōgioꝝs vite nō eſt habēdū in cōſideratiōe, vt eſt gl. oꝛdi. quā
Bar. ibi reputat tenēdā mēti. in l. q bis idē. ff. de v. obli. ꝛ p eā
Bar. allegat tex. ī l. pr̄ qui caſtrēſe. §. fi. de caſtrē. pec. vbi Bar.
dt q illū §. didicit a Pe. d Bella pt. ī quadā diſputatiōe: q tñ
an ſit verū ꝛ qño pꝛocedat plene diſputaui ī d. l. q bis idē vbi
videas. ¶ Ultra gloſſas Bar. quarto opponit ꝯ iſtū tex. d l. ſi
cū dotē. §. ſi vo dotē. ſ. e. ꝛ dupliciter rñdet vt hic p eū. Adde
q pꝛimā ſol. ſeq̄tur Bal. in aut. q locū. in v. q. C. de col. ꝛ ſimpli
citer. Alex. hic, ſꝫ iſta j. ſol. nō ē bona, ꝛ eā repꝛobat Rap. cu. p
108 fundamētū ppꝛiū Bar. q mittat ꝯ eū. †q2 pl⁹ iuris dꝫ habe
re mulier, qñ marit⁹ īmediate diſſipat ipſā dotē, ſeu res dota
les q qñ diſpat bona ppꝛia ipſi⁹ mariti. l. ēt. §. lꝫ. ſ. e. ergo mul
to foꝛti⁹ mulier deberet poſſe repetere dotē, qñ marit⁹ eā diſſi
pat put loqt̄. d. §. ſi vo dotē. q qñ diſſipat ſua ppꝛia bona put
loqt̄ tex. hic. Cōfirmo vltra eū q2 magis fauet̄ ei, q tractat de re
petitiōe rei ſue ppꝛie, q qñ tractat de repetitiōe rei aliene ſibi
debite, vt l. videam⁹. ij. ī pn. iūcto. §. ſi actionē. ff. d vſur. facit q
dicit Bar. in l. ſi moꝛa. in iij. oppoſitiōe. ſ. e. allegādo. l. vēditoꝛ
ij. ī v. queadmodū. ff. de her. vel act. vē. Preterea ſm Bal. ſeq̄
ſtratio dotis hꝫ locū ēt, qñ vir bona ſua diſſipat ꝛ nō dotē: vt
109 eſt tex. in c. p veſtras. †de do. inter vi. ꝛ vxo. Pꝛo ſcda ſolutio
ne Bar. q ibi loquat̄, qñ mulier erat furioſa: iō ñ fit ſibi reſtitu
tio dotis, ſꝫ ſeq̄ſtrat̄ penes tertiū. Ad facere tex. ibi ꝛ alteri⁹
expectātib⁹ ſanitatē. Scdo vr̄ facere: q2 ille. §. ſi vo dotē. j. ea.
leg. vr̄ ꝯtinuare eādē materiā cū §. pcedēti q loqt̄ de vxoꝛe fu
rioſa. Bar. ibi illū legit p vſiculo ſimul cū §. pcedenti. Tertio
110 bñ facit: q2 de natura aduerſatiue ſi vo, ibi poſite eſt. vt p eā
videat̄ repetita qualitas pcedētiū: vt notabiliter tꝫ Bal. in l.
oēs populi. ff. de iuſt. ꝛ iure. in ver. mō q̄ro vtrum ſtatutū tra
hat̄ ad aliā p gl. in §. itē lapilli. inſt. de re. diui. q ſeqt̄ ꝛ cōmen
dat Alex. dicēs, alibi non repiri ī l. fili⁹ a patre. ī pn. ff. de libe. ꝛ
poſth. Quarto pbat̄ p vſiculū. Itē pr̄ furioſi. q imediate ſeqt̄,
cū dictio, itē, ſit repetitiua qualitatis pcedētis ſm Bar. in l. in
repetēdis. ff. de le. iij. Iſta ſcda ſolutio Bar. ſic quadruplicter
coꝛroboꝛata ñ vr̄ tenēda: q2 ꝯ eā foꝛtiter facit, q qñ mulier eſt
furioſa pr̄ ei⁹ vel curatoꝛ poſſunt petere q eis reſtituat̄ dos,
vt eſt tex. clari⁹ ī d. ver. itē pr̄ furioſe. ſi ergo dos dꝫ reſtitui pri
aut curatoꝛi mulieris furioſe. vt ibi eſt tex. ergo ſeq̄ſtratio nō
fieret penes tertiū, niſi diceres q vtrūqꝫ remediū ꝯcurrat: vt
Bar. refert q̊ſdā dicere, quos tñ nō vr̄ ſeq. Omiſſis ſolutiōib⁹
bar. vltra ſcribētes potes tertio rñdere, ꝛ plane q ille tex. ī §.
ſi vo dotē. loquat̄ qñ marit⁹ incepit diſſipare dotē, vñ fit ſeque
ſtratio dotis vt ibi: tñ p hoc nō cōſtabāt euidētiſſime faculta
tes mariti ñ ſufficere ad dotis exactionē: iō nō fit exactio do
tis, vt hic. ¶ In q̄nta oppoſitiōe Bar. male dicit nec pt ſalua
111 ri vt dixi ī textualib⁹. ¶ In vltima pte gl. ibi vt tñ cū tēpera
mēto habes q petitio dotis q facit vxoꝛ ꝯſtāte matrimonio
ppter inopiā mariti ī caſu iſti⁹ legis ꝛ ſimiliū ñ hꝫ effectū ſoli
de exactiōis, cū marit⁹ hēat beneficiū ne teneat̄ vltra q facere
poſſit deducto ne egeat, idē vr̄ ſentire gl. ī l. vbi adhuc. ī gl. j. C.
de iur. do. lꝫ doc. eā nō pōderēt ſm Alex. hic. ꝯriū tꝫ glo. cōiter
appꝛobatū ī d. l. vbi adhuc. ī gl. antep. ī ver. ad ſuſtentationē. q
tꝫ q exigat̄ iſolidū: cū vir ñ poſſit agere cū ſit alend⁹ ab vxoꝛe
ꝛ ſequunt̄ Cy. ꝛ Bal. ibi Ray. Imo. Pau. de Caſ. ꝛ Lud. Ro.
hic. ꝛ Bal. ī l. ſi qs crediderit. ff. de pa. ¶ Pꝛo iſta cōmuni opi
niōe bñ facit, q2 iſtud bñficiū cōpetit marito ſoluto mrīmonio
ne ꝯ receptā reuerētiā marit⁹ cogat̄ mēdicare: vt ē tex. ī l. alia.
§. fi. ſ. e. ſec⁹ cōſtāte mrīmonio: q2 tūc ipſa dos reſtituta cōſtā
te mrīmonio: dꝫ adhuc deſeruire onerib⁹ mrīmonij ſicut añq
eēt reſtituta, vt ē tex. ī d. l. vbi adhuc. Itē ſol. ma. marit⁹ nō eſt
alēd⁹ ab vxoꝛe. iō hꝫ dictū bñficiū ſec⁹ qñ repetit̄ ꝯſtante mri
112 monio vt pdixi, ꝛ ſic nō ob. ſi diceret̄ qd paria ſunt vl q dos
exigat̄, cōſtāte mrīmonio ppter inopiā mariti vel qd repetat̄
p diſſolutionē mrīmonij, vt dixi in tex. ꝛ d. l. adhuc. ꝛ l. ī rebus.
§. oīs. C. de iu. do. q2 rō diuerſitatis eſt in pmptu in pꝛopoſito
noſtro: vt pdixi. Bart. hic ī vij. q. vltime partis vbi examinat
iſtā gl. cōcoꝛdat pdictas gl. diſtinguēdo inter actionē realē, ꝛ
pſonalē. ꝛ ſi bñ ꝯſideras aſſignat duas rationes diuerſitatis.
Una militat in ipſo iudicio pꝛincipali pēdēte. Alia militat in
conſiderato in futurū piudicio q poſſet poſtea generari qñ ſo
113 lutum erit ipſum matrimoniū. ¶ †Uñ diſtinguit Bar. q aut
mulier agit hypothecaria, ꝛ ſic actiōe reali ꝯ maritū: ꝛ tunc q2
cōuenit̄ tāquā q̄libet extrane⁹ poſſeſſoꝛ, ideo nō hꝫ iſtud bene
ficiū p tex. in l. Neſennius. §. fundū. ff. de re iud. Iſta eſt pꝛima
rō diuerſitatis, ꝛ ita pcedit gl. antepe. ī d. l. vbi adhuc. q dt hoc
caſu. ſ. ibi poſito q eſt qñ agit̄ hypothecaria. Secus, qñ mulier
agit actiōe pſonali de dote ꝯ maritū ꝛ petit tot de bonis mari
ti ſibi dari in ſolutū: ꝛ tunc q2 cōuenit̄ vt marit⁹ bñ hꝫ iſtud be
neficiū, vt hac gl. ꝛ l. ſi filiū. ij. j. eo. Scda rō diuerſitatis eſt ſm
eū: ꝛ iſta vr̄ obſcurioꝛ q2 iſto ſcdo caſu qñ marit⁹ cōuenit̄ ac
tiōe pſonali: q̄uis nō poſſit agere cū ſit alēd⁹ ab vxoꝛe: tñ iſta
exactio q nūc fit, pt poſtea in futurū ſibi nocere ſol. ma. q2 īteri
dabit̄ ei iſolutū d bonꝫ mariti ꝛ mulier efficiet̄ dña: vñ ſi poſtea
poſſeſſio ipoꝝ bonoꝝ pueniret ad maritum certe vxoꝛ ſo. ma.
habebit actiōes ī rē ꝯ maritū tāq ꝯ extraneū poſſeſſoꝛē, ꝛ ſic ī
ſolidū: q ī iſto pmo iudicio actiōis pſonalis poterit maritus
opponere iſtā exceptionē, vcꝫ ne exigat̄ vltra q facere poſſit q
omiſſa ſol. ma. ñ eēt poſtea ſibi ꝯſultū, ꝛ ſic ī futurū fieret ſibi p
114 iudiciū. †Et ſic vult notabiliter Bar. ſi bñ aduertis, q oīs ex
ceptio, q nō poſſet opponi ſol. ma. poterit opponi in caſu iſti⁹
legis q2 als poſtea ñ eēt ꝯſultū marito. ꝛ iſta ē itētio Bar. ſec⁹
ē ī ꝯuēto hypothecaria vl actiōe ī rē q totū ſoluit q2 ei ē bñ ꝯ
ſultū ſo. ma. nā offerēdo vxoꝛi id q ei dꝫ cū effectu, habita rō
ne, ne egeat recupabit hypothecā ſuā: iō añ ñ excipit. ¶ Itē,
q qñ marit⁹ ſol. ma. ꝯuenit̄ actiōe reali q ñ haēat iſtd bñficiū,
tꝫ ēt Bar. ī l. marītū. ſ. e. vbi ēt refert ꝛ ſequit̄ Gul. de cu. ī l. qd
noīe. ff. de cōdi. inde. q Bar. ēt hic allegat. Idē tꝫ Io. de imo.
115 in d. l. ſi filio. ij. j. eo. ¶ †Iſtā limitationē Bar. repbant Io. de
imo. ſibi ꝯtrius. Raph. cu. Lud. ro. ꝛ Alex. hic, q2 ēt qñ marit⁹
cōuenit̄ actione perſonali vr̄ qd nō habeat dictū beneficiū, ex
quo de dote reſtituta dꝫ ali. ꝛ ſic nō pōt agere: vt dt gl. antep.
116 ī d. l. vbi adhuc. ¶ †Scdo ꝛ meli⁹, q2 reſtitutio dotis facta,
cōſtāte mrīmonio, quacunqꝫ actione fuerit actū ſiue reali ſiue
pſonali: nō poteſt in futurū in aliquo piudicare marito quin
ſol. ma. ſaluū ſibi remaneat dictū beneficiū. ne exigat̄ vltra q
facere poſſit, ꝛ oīa pꝛiuilegia ac ſi dos nō fuiſſet conſtāte mrī
monio reſtituta. ita ē tex. plan⁹ in d. l. vbi adhuc. ad finē. ꝛ iſtd
tollit ea q in oppoſitū dt Bar. ¶ Tertio ꝛ adhuc foꝛti⁹ facit
ſm Rap. cu. q2 illd q retineret̄ a marito de dote pp alimenta
ſua reuocaret̄ poſtea ei ab alijs creditoꝛib⁹. ꝛ ſic nō eſſet ꝯſul
117 tū nec doti mulieris nec marito. ¶ †Cōfirmo, q2 ī iſto bñficio
ne cōdēnet̄ marit⁹ vltra q facere poſſit, nō deducit̄ es alienū:
vt eſt tex. plan⁹ ī l. marit⁹ facere poſſe j. e. facit. l. ſi marit⁹ ī id q
facere pt. j. eo. Et iſta lex ſm intellectū iſtius gl. fi. ꝛ communē
intelligit̄, qñ euidētiſſime cōſtabat ex facultatibus mariti non
poſſe ſatiſfieri, ꝛ creditoꝛib⁹ ꝛ doti ad iſtū text. foꝛmat̄ iſta. q. p
gl. Bar. ꝛ doc. ꝛ ſic quo ad alios creditoꝛes nihil faceret, quin
ipſi poſſint reuocare illud q marit⁹ retineret ne egeat. ¶ Nec
ob. tex. allegat⁹ p Bar. in d. l. Neſennius. §. fundū. nā aperta eſt
rñſio: q2 ibi donatoꝛ tradēdo rē donatario ſine vlla deductio
ne ſemel fuit liberat⁹ ab illa obligatiōe pꝛiuilegiata, qua tene
bat̄ ex donatione: iuxta notata per gl. in aut. ſacra puberū. C. ſi
aduer. vēdi. ꝛ p gl. ī l. ab emptiōe. C. d pac. ꝛ l. ſi fundū. in fi. ff. de
rei ven. q2 ſolutiōe eius q debet̄ oīs tollit̄ obligatio: vt Inſtit.
q mo. tol. obl. ī pꝛi. vñ ſi poſtea illa res ad donatoꝛē puenit: tūc
teneri dꝛ ex alia cā nō pꝛiuilegiata tanq q̄libet extrane⁹ poſ
ſeſſoꝛ: merito tūc nō gaudet bñficio donatoꝛis. vt ibi ē tex. ſed
ī caſu noſtro ſiue marit⁹ cōueniat̄ reali ſiue pſonali ſemp cōue
118 nit̄ ex cā veteri. ſ. ex cā dotis que nunq fuit extincta, †q2 reſtō
dotis, q fit coſtāte mrīmonio nō eſt ppꝛia reſtō, ſed eſt potius
q̄dā ſeq̄ſtratio q fit in manib⁹ vxoꝛis: cū adhuc dēat deſeruire
onerib⁹ mrīmonij: vt dt tex. ī d. l. vbi adhuc. iō ſemp marit⁹ hꝫ
bñficiū, ne exigat̄ vltra q poſſit. ꝛ ſic directo ꝯ Bar. ꝛ iſta ē v
tas. ¶ Sꝫ aduerte vlteri⁹ q Io. d imo. Lud. ro. ꝛ Alex. dicūt
q inquātū Bar. hic tꝫ, qd, muliere agēte rei vēd. ſol. ma. mari
tus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tus nõ habet dictũ beneficiũ. ¶ Cõtrariũ ſm eos tenet Bar.
sibi cõtrarius in l.si filio.ij.per illũ tex.§.eo.⁊ ibi Ang.Pau.de
ca.⁊ Lu.Ro.⁊ idẽ Bar.etiã sibi cõtrarius in d.l.Mesennius.
§.fundũ.⁊ ibi Ang.Imo.⁊ alij.Bal.in l.qđ nomine.ff.de cõdi.
indebi.⁊ in l.si qs crediderit.ff.de pac.Cy.⁊ cõiter alij doc.in d.
l.vbi adhuc.Sed tu ingenue dic.ꝙ Bart.non est sibi contra-
rius,⁊ sic qđ Bar.in d.l.si filio.ij.⁊ in d.l.Mesennius.§.fundũ.
non est in aliquo cõtrarius ijs que tenuit hic in ista.viij.q.vlti
me partis.⁊ in d.l.maritũ.§.eo ꝓut prefati doc.⁊ Alex.hic fir-
mãt.sed in vtroque loco Bar.recte loquit̃.si bene intelligatur
ꝓut certe loquit̃ eo q₂ Bar.in d.l.si filio.ij.⁊ in d.§.fundum.a-
perte loquit̃ qñ mulier sol.ma.agebat rei vendicatione maritũ
ex causa dotis nondũ sibi restituere,quo casu de iure cõmuni
mulier nõ poterat agere rei vendicatione,ſ₃ solũ de iure singu
119 lari.⁊ speciali.†quo dñiũ rerũ dotaliũ sol.ma.ipso iure per le-
gẽ transit in mulierẽ sine aliqua traditione.vt est text.ad hoc
bene notabil.in l.in rebus.C.de iure dot.⁊ fuit noua constitu-
tio Iustiniani,iõ tunc h₃ necesse facere cõmemorationẽ₃ pre
cedẽtis matrimonij videlicet qđ fuit vxor talis:q₂ nõ facta ta
li cõmemoratiõe,succũberet,q₂ đ iure cõi dñiũ ñ trãsit sine tra
ditione.l.traditionibus.C.de pac.⁊ l.si ager.ff.de rei ven.vnde
mulier de necessitate dicet qđ fuit in matrimonio cũ tali.qđ est
solutũ,⁊ ꝙ eo soluto,dñium rerũ suarũ dotaliũ ipso iure ꝑ legẽ
trãsiuit i ipsam mulierẽ:quare cũ ipsa sit dña,⁊ maritus ea pos
sideat ideo peto declarari se esse dñam ⁊ maritũ cõdennari ad
restõnẽ:⁊ sic tũc maritus cõuenitur vt marit⁹ ⁊ nõ vt quilibet
extraneus possessor:⁊ ideo tunc h₃ beneficiũ vt non teneatur
vltra ꝙ facere possit.⁊ in istis terminis proprie loquitur Bar.
in d.l.si filio.ij.⁊ in d.§.fundum.Sed Bar.hic loquitur, quan-
do dos erat restituta mulieri constãte matrimonio:quia facta
fuit in solutũ datio mulieri de bonis mariti:⁊ sic trãslatum est
dñiũ i eã de iure cõi si postea possessio ipsarũ rerũ peruenerit
ad manus mariti:mulier tũc so.ma.aget de iure vendicatione
ꝯ maritũ tanꝙ contra quẽlibet extraneũ possessorem rerum
suarũ:⁊ sic nõ cõuenietur vt maritus,nec ex cã dotis:ideo non
habebit tũc dictũ beneficiũ.ita ꝓprie loquit̃ Bar.hic.⁊ ita lo-
quit̃.d.§.fundũ.Et sic ex istis habes cognoscere,qñ maritus so
luto matrimonio conuenitur a muliere rei vendicatione qñ di
120 catur conueniri vt maritus†⁊ qñ vt quilibet extraneus pos-
sessor:q₂ si conueniẽt̃ rei vendicatione de iure cõi dicit̃ cõueniri
vt extraneus possessor:prout loquitur Bar.hic.⁊ tex.in §.fun
dũ.Si vero conueniat̃ de iure singulari, tunc đ₂ conueniri vt
maritus.ita loquit̃ Bar i d.l.si filio.ij.⁊ in d.§.fundum.⁊ ista est
veritas.⁊ predictã bene no.q₂ nõ sic declarant̃ a scribentibus.
121 ¶ †Extra gl.Bart.in j.q.partis notabiliter tractat qualiter
probetur ista negatiua facultates non sufficere ad dotis exa-
ctionẽ:⁊ sic qualiter ꝓbetur facultates alicui⁹ ad debita ñ suffi
cere.⁊ dicit Alex.ꝙ istã decisionẽ Bar.hic quotidie allegam⁹
in practica.Bar.ergo concludit ꝙ debeat plene ꝓbari tot esse
debita ⁊ credita ꝑ testes ⁊ instra: ⁊ deide asserre tot esse bona
illius debitoris q̃ nõ sufficiũt ad debita qui vult dicere plura
esse bona illud probet.per glo.no.in l.cũ de lege.ff.de prob.vbi
gl.ponit mirabilẽ modum probãdi istã negatiuam.hoc modo
dico tot bona esse in hereditate ⁊ nõ plura:q₂ vult dicere ꝯtrariũ
ꝓbet.⁊ cũ Bar.trãsit simpliciter Raph.cu.hic.Pro illa gl.fa-
cit tex.in l.fi.§.licentia.⁊ ibi Bar.ad hoc no.C.de iure deliber.
vbi heres ostendit inuentariũ factũ de bonis defuncti, ⁊ dicit
122 tot bona esse in hereditate,quot sunt ibi descripta ⁊ nõ plu-
ra si creditores ⁊ legatarij volũt dicere plura bona esse in here
ditate,illud ꝓbẽt.⁊ ita etiã transeunt Bal.An.Sal.⁊ plerique
Mode.in d.§.licentia.⁊ ibi dicit Phil.cor.doctor perusinus,
ꝙ propter authoritatẽ Bar.⁊ sequaciũ.seruaret̃ in practica.ꝙ
no,q₂ est bonũ vbũ ad practicã.Illã gl.ẽt sequit̃ simplr̃ Bart.
in l.j.§.si vsusfructus.circa fi.ff.ad leg.fal.⁊ Sali.in d.l.cum de
lege.Ang.⁊ Imo.in l.cum ex cã.ff.de re iud.Pau.de ca.in l.ma
ritus.§.e.Lu.Ro.in cõsi.cclxxvj.inci.visis dubijs ꝓpositi the-
matis.in fi.Alex.in consi.xlj.iij.vol.ꝙ incip.viso puncto ⁊ ijs q̃
narrantur in eo.ad fi.⁊ in consi.lxxj.iiij.vol.ꝙ inc.consideratis
his que narrantur in themate,Are.in consi.cxx.inci.proceden
123 do breuiter.†Adde in simili Bal.i l.is potest.in ver.v.dicit gl.
ff.de acq.her.dum tradit modum probandi hanc negatiuam.
s.quem non fecisse testamentum,sufficit ꝙ dicat ꝙ talis nulluz
fecit testamentum qui vult dicere contrarium probet: tamen
Bar.ibi corrupte allegat glo.in l.cum probatio.ff.de ꝓba.d₃
allegare gl.in d.l.cũ de lege.Similẽ modũ tradit Bar.in l.con
ficiunt̃.§.codicilli.in fi.ff.de iur.codi.ad ꝓbandũ tpe cõditi te-
stamẽti plures testes quã quinq₃ nõ fuisse repertos, vel q₂ fie
bat in iure vel tempore pestis.Aliũ similẽ modũ ponit Bar.in
ru.ff.de ope.no.nun.in ver.sed quer o an illa particula.dum tra
dit modum probãdi negatiue,ꝙ statutũ nõ est plus, quaz illđ
qđ fuit ꝓductũ cũ cõcor.quas ibi dedi.facit tex.i l.si is q.ff.de
124 test.†Et i simili Bar.in l.decẽ.in prin.ff.de ver.ob.si volo pro
bare negatiuã,s.principalem debitorem nõ esse soluẽdo vt pos
sim agere contra fideiussorẽ.per aut.presente.C.de fideius.cũ ẽ
dã estimũ cõis ⁊ si fideiussor cõuẽtus vult dicere illũ plura bo
na habere,ꝓbet,in simili Ang.⁊ Imo.in l.multũ.§.j.ff.de acq.
her.dum tradunt istũ modũ ad ꝓbandũ illã negatiuam nullos
creditores esse in hereditate.¶ Contrariũ tenent Io.de Im.
⁊ Lud.Ro.hic post Iac.But.in d.l.cu₃ de lege.⁊ in d.l.actor.
idem tenet Are.sibi cõtrarius hic idem etiam tenet Alex.hic
sibi contrarius qui dicit ꝙ licet in practica non esset leuis au
thoritatis opi.Bar.tñ in puncto iuris putat eũ non bene di-
xisse.idẽ dicit Pau.de Ca.sibi contrarius in l.Meuia.§.fi.j.e.
125 Imo.Rap.cu.⁊ Alex.in d.l.decẽ.†Are.in l.i illa.ff.de ver.ob.
⁊ ibi dicit ꝙ vbi ageretur de non leui ꝑiudicio non admitteret
in practica dictum gl.in d.l.cum de lege.¶ Moti sunt prefati
doc.quia probatio debet de necessitate concludere.l.non hoc.
C.vnde leg.⁊ c.in presentia.de proba.sed ista assertio partis,
126 ꝙ plura non sint bona,non concludit de necessitate.¶ †Ad
idem dicit Alex.optime facere tex.in d.l.decẽ.vbi nõ statur di
cto creditoris asserẽtis,ꝙ bona principalis debitoris nõ sunt
plura,nisi mittant̃ ꝑ iudicẽ nũtij,qui se ĩforment, ⁊ ei referãt.ad
idem Are.hic,subtiliter retorquet tex.in d.l.cum de lege.cõtra
gl.ibi.nã ibi dicit tex.ꝙ ꝓbatio quãtitatis rerũ incũbit heredi.
ſ₃ appellatione ꝓbationis nõ venit assertio partis etiam iura
ta.l.eum qui.in prin.ff.de iureiu.Bal.in c.j.§.conuenticula.de
127 pac.iu.fir.†Ad idẽ Are.hic.allegat tex.quẽ reputat eẽ nouũ
in materia in l.j.C.de cõtra.iud.tu.est corruptũ d₃ alleg.tex.no.
in l.j.C.arb.tu.vbi ad preiudicium tutoris nõ stat̃ assertioni te
128 statoris de quãtitate patrimonij.¶ †Ad idem tex.in aut.de
iureiu.a minor.presti.§.j.vbi est tex.clarus ꝙ etiã nõ creditur
testatori de assertione rerũ suarũ nisi iuret,cũ tñ nõ agat de fa
uore suo sed heredũ:ergo multo min⁹ hic credet̃ assertioni here
dis,vel creditoris qui agit de commodo ꝓprio.⁊ istũ ſm text.
ad hoc etiã allegat idẽ Aret.hic.Sed ꝓ certo isti duo tex.alle-
gati per Are.parũ faciũt in ꝓposito:q₂ aliud est dicere ꝙ pre
cise stetur assertioni alicuius in preiudicium alterius.⁊ dic, ꝙ
nõ vt in illis iuribus.Aliud est dicere,an talis assertio negati
ua que nõ vr̃ aliter posse bene probari trãsferat on⁹ probãdi in
aduersariũ.ꝓut est materia nostra.⁊ dicẽdũ est ꝙ sic ita loquit̃
gl.in d.l.cum de lege.preterea illi duo tex.Are.loquuntur in as
sertione affirmatiua ⁊ nos in negatiua:ergo non sunt ad pro-
129 positum.†Ad tex.in d.l.fi.§.licentia.C.de iur.deli.rñdet doc.
in locis prealleg.trib⁹ modis quos refert Alex.hic post Im.
qui duos reprobat ⁊ tenet tertiã sol.quã dicit sibi optime pla-
cere:⁊ ego plenius ponã,ꝙ ideo ibi statur assertioni heredis,
ꝙ plura bona nõ sunt in hereditate ꝓpter inuentariũ,quẽ so-
lenniter cõfecerat heres de bonis defuncti ne alias presumat̃
heres occultasse bona hereditaria,⁊ sic deliquisse ꝓpter qđ pa
teretur penã:q₂ priuaret̃ falcidia.l.rescriptũ.ff.de his quib.vt
indig.cũ delictũ in dubio nõ debeat presumi.l.merito.ff.ꝓ soc.
⁊ l.moueor.C.de ser.expor.⁊ l.ij.C.de pet.here.vnde talis pre-
sumptio transfert onus ꝓbandi in aduersarium.l.siue posside-
130 tis.C.de proba.Et tanto magis cũ in cõfectione inuẽtarij de
bent esse presentes: aut legitime citati legatarij ⁊ creditores ⁊
duo notarij.⁊ ibi traditur.⁊ §.sancimus.in aut.de he.⁊ fal.⁊ ita
etiam rñdet Alex.in d.l.decẽ.Are.in in d.l.in illa.¶ Ex predi-
ctis conclude,qđ doctrina gl.in d.l.cũ de lege est vera.⁊ proce-
dit qñ presumptio concurrit cũ isto sic asserente ꝓut ꝓprie cõ-
tingit.in d.l.fi.§.licentia.in herede,qui solenniter fecit inuenta-
riũ.est presumptio pro eo ꝙ plura bona non sunt in hereditate,
tũc statur eius assertioni ꝙ plura bona non sunt,⁊ creditores
131 vel legatarij tñ si volunt dicere plura esse bona illud probẽt.
facit l.si is qui.ff.de test.Et in istis terminis d₃ intelligi illa gl.
patet ad hoc allegat.d.l.fi.§.licentia.⁊ dictũ gl.d₃ intelligi ſm
legẽ quam allegat,ſm Bar.in l.non solũ.§.si liberationis ver-
ba.ff.de lib.leg.⁊ in l.cũ quidã.ff.de his qb.vt indig.Sal.in l.si
ex cautione.de nõ nume.pecu.Io.An.in c.cum nuntius.de te
sti.⁊ pro hoc solo all.gl.in c.daibertum.in glos.ij.j.questio.vij.⁊
ita apparet aliquas ex decisionibus.s.relatis non esse passim
veras.Successiue opponitur contra istum tex.qui vult, ꝙ ad
hoc vt mulier propter inopiam mariti possit cõstante matri-
monio repetere dotem requiritur ꝙ euidentissime constet fa-
132 cultates mariti ad dotis exactionẽ nõ sufficere:†ergo requiri
tur,qđ transeat in notoriũ,q₂ euidentissime đ₂ cõstare, quãdo
est notorium,vt est gl.in l.si vero.§.qui pro rei qualitate.ff.qui
satis.cog.sed factum negatiuũ,sc₃,nõ sufficere videtur nõ pos-
se trãsire in notoriũ,cũ etiã nõ possit plene ꝓbari.l.actor.C.de
ꝓba.⁊ c.j.de ꝯfes.in vj.ergo vr̃,ꝙ ꝑ istam legẽ nõ sit plene, imo
133 nec bñ ꝓuisum mulieri.ſ₃ in casu quasi impossibili.¶ †Item si

mulier debet expectare, q sit notoriũ, poterit dcipi: qr marit⁹ interim possit effici ita paup, qd mulier nõ possit habere doté suam. et super hac oppositione pédet intellectus huius tex. in ver. euidentissime. † Rñdet Bar. q qñ verbũ. euidẽtissime, refert ad illud. qd affirmatiue asserit, et pt directo pbari, vt qué esse diuité: et tũc qr põt trãsire in notoriũ. l. ea qdé cũ materia. C. de accu. et l. emptoré. in prin. ff. de actio. emp. et examinat Alex. hic: et tũc euidẽtissime capitur pro notorio ita procedit gl. in d. §. qui p rei qualitate. Sed qñ verbũ. euidẽtissime, refert ad aliqd negatiuũ nõ coarctatũ loco, nec tpe vt in casu nostro cũ istud nõ cadat i plenã probationé. d. l. actor. in fi. et d. c. j. mul

134 tominus cadet in notoriũ. vnde in isto tex. † verbũ euidẽtissime intelliget fm subiectã materia p euidentissima vulgi opinione, nã cũ hic tractet de modico piudicio mariti per hoc qd dos ab eo cõstante matrimonio exigat cũ omne ius ei conseruet, et dos debeat deseruire oneribus mrĩmonij sicut prius. d. l. vbi adhuc. sufficit semiplena seu summaria pbatio: puta p formã. l. iij. §. due aũt sunt cause. ff. ad carbo. et l. iij. §. sciẽdum. ff. ad exhib. dũ sufficit tũc pbare p vulgi opinioné fm glos. in d. l. vbi adhuc. et in §. illud. in aut. de equa. do. Cũ ista sol. Bar. ad istum tex. trãseũt simplr Raph. Cu. Alex. hic. et idé Alex. in d. l. si vero. §. q p rei qualitate. in j. no. post Anto. de But. in cõment. c.

135 vestra. de cohab. cle. et muli. ¶ † Sed certe ista solutio violat et impropriat istũ tex. cũ proprietate sermonis illud dicat euidẽtissime constare, qd est notoriũ, vt dixi et non solũ in superlatiuo, sed etiã in positiuo euidẽs dicitur illud q est notorium, vt c. euidentia. de accus. ¶ Itẽ assumptũ qd facit Bar. in ista sua solutione. s. qd factũ negatiuũ nõ possit transire notoriũ nõ est verũ, vt statim. j. dicã. ¶ Itẽ in ƺtrariũ facit illud qd no. Abb. in c. ƺ causam. in xj. no. de proba. q pbatio euidẽtissima dicit il

136 la que fit per instrumenta indubitata, aut priuilegia, † quod dicit facere ad statuta requirẽtia certo casu probationẽ euidẽtissimã. ¶ Itẽ in contrariũ facit qd multũ no. idẽ Bart. in l. in rebus. §. ois. per illũ tex. in fi. C. de iure dot. q nõ sufficit probare per testes q dicũt maritũ vergere ad inopiã, sed etiã reqrit q sit manifestũ maritũ vergere ad inopiã. et sequit simplr Alex. hic reputãs bene notãdũ in practica. ¶ Itẽ fm sol. Barto. fit vna impropriatio ad istuƺ tex. in ver. euidẽtissime. Alias duas impropietates faceret ad istum tex. vt videmus. s. per gl. fi. approbatam per Bar. et cõiter. Prima qd ad verbum non sufficere subaudiat, et creditoribus, et doti. cũ tñ in tex. de creditoribus nullũ sit verbũ. Ego ibi aliter intellexi istum tex. nihil sub audiendo. Scda qd verbum, facultates, intelligatur. s. bona. per. l. siue generalis, in prin. ff. de iur. do. in prin. que probat to-

137 tum ƺtrũ. ¶ † Tamẽ p sol. Bar. hic qd verbũ, euidentissime, vel apertissime, in superlatiuo capiatur etiam pro probatione coniecturali qñ sumus in materia in qua de facili nõ cadit probatio directa vt in casu nostro. Facit tex. in l. i tps. §. quoties. et ibi Bar. ad hoc expsse no. ff. de heredi. insti. iuncta l. si fuerit. in prin. ff. de reb. dub. et iũcta. l. ƺ imperator. ff. de le. j. ¶ Ad idẽ in specie, qd verbũ, euidẽtissime, in superlatiuo aliquãdo intelligit illud qd ex coniecturis apparet. allego tibi tex. in l. si pluribus in verbo, euidẽtissime apparuerit. et ibi Raph. Cu. ad hoc expresse. no. ff. de le. j. ¶ Ego aũt nõ restringo tex. nostrũ quod dicatur euidentissime constare in superlatiuo, quando constat

138 per solas coniecturas. † sed intelligo euidentissime constare, quãdo trãsit in notoriũ: et sic qñ istud patet oibus: qr sicut negatiua pot per indirectũ probari fƺ Bar. in l. illa. vbi dixi. ff. de ver. ob. ita per indirectũ põt induci notoriũ. vnde dicit Bar. in l. is põt. ff. de acq. her. q per discussioné deducitur in verum, et notitiã, negatiua, scilicet que nõ esset soluendo, et negatiua q quis no est presens. ita etiã per discussioné poterit euidentissime constare facultates mariti non sufficere ad dotis exactionem, et hoc etiam poterit esse notoriũ omnibus eum cognoscétibus quod eius bona non sufficiunt. ita intelligo istum tex. aliter non violando nec impropriando text. in verbo. euidentissi-

139 me. ¶ † Tertio inquantũ Bar. in sua solutione facit vnũ presuppositũ qd factũ negatiuũ non põt trãsire in notoriũ cũ sui natura sit improbabile. et sequit simpliciter Jo. de Jmo. in l. decem. ff. de ver. ob. Adde secus esse in fama, que bene põt esse super facto negatiuo, puta, vxoré alicuius nõ esse pregnanté, vt est tex. in l. cũ quidã. §. qd dicitur. in ver. q si ipse putet. et in ver. si fm multorum opinionem. ff. de acq. he. et ibi Bal. Ang. et Alex. ad hoc no. ad idem tex. in l. j. si arbiter. ff. de proba. in verbo

140 sed cum omnium, hec est † opimo nec audiuisse nec vidisse. quem tex. ad hoc ponderat Bar. qui idẽ tenet in l. de minore. §. plurimum que. ff. de questio. Sƺ tu caue in exemplo predicto scilicet, vxorem non esse pregnanté. illa est negatiua corporea, que bene potest probari per visum, et tactum, vt in specie dicit Bal. in c. causam. de prob. ideo super ea põt esse fama. ¶ Itez per fundamentum Bar. ibi cũ in dicto exemplo cadat plena pbatio, ex quo est coarctata loco, et tempore: ideo super ea cadit

141 ẽt notoriũ nedũ fama, que in minus se hƺ. ¶ † Item illud qd tenet Bar. hic q notoriũ non cadit sup facto negatiuo reprobat per multa iura Ant. de But. in repetitio. c. vestra. de cohabi. cleri. et mulie. Alexan. hic presertim per tex. in c. dudum. primo. de ele. et in c. cũ olim. de ver. sig. ¶ Et vltra eos addo tex. in c. si forte. et ibi Gem. in ij. notab. de elec. in vj. vbi est tex. q quis non habeat scientiã idoneam ad dignitatem ecclesiasticam ad

142 quam est electus potest esse notorium. ¶ † Item secundum Are. hic. Bar. contrariũ dicit in multis locis, in quibus tenet q quis potest esse notorie non soluendo etiã tunc nõ requiritur eius excussio, si esset principalis, ita tenet Bar. in l. decẽ. ff. de ver. ob. et in l. fi. in prin. ff. si cer. pet. et in aut. hoc si debitor. C. de pig. et est gl. in l. nisi hoc actũ. ff. de pac. saluat Are. q nõ põt eẽ notoriũ veritatis de non ente: et sic de negatiuo, sed notoriũ presumptũ bene potest esse, q reperitur in iure. vt tradit in d. c. vestra. sicut est notoriũ sententie, et similium. et istud no. ad ea que. s. proxime dixi. ¶ In ij. q. j. partis principalis qrit Bart. qualiter probetur paupertas, seu inopia alicuius. allegat glo. varias, et distinguit vt hic per eũ. naƺ etiam paupertas est mere negatiua qr nihil aliud est dicere nisi nihil habere fm Bar.

143 in l. si vero. §. qui pro rei qualitate. ff. qui satisd. cog. ¶ † Aduerte primo qd Bar. in formatione. q. capit paupertaté, et inopiam pro eodé qd sint synonima, et idé importãtia, sed Archidia. viij. dist. in c. quo iure tenet, qd differãt, qr pauper dr ille q parũ hƺ, inops qui nihil. ab in, quod est nõ, et ops opis. refert et sequitur Pau. de Ca. in l. id qd pauperibus. C. de episco. et cler. ¶ Istã differentiam reprobat vbique Alex. hic, et in l. si ab arbitro. §. si. per illum tex. ff. qui satis. cog. et in aut. preterea. C. vnde vir. et vxor. p tex. in l. si creditores. in fi. ff. de priuile. cre. vbi ẽt

144 qui † pauper est appellat inops, et per tex. qui fortius facit in d. l. si ab arbitro. §. si. in verbo magna inopia, nam si inops diceret qui nihil hƺ nõ posset recipere istam qualitatem paruã vel magnã cũ non entis nulle sint qualitates. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. pe. et frustra dixisset magna inopia si nihil penitus haberet. ¶ Scdo inquantũ Bar. tangit quis dicat pauper allegãdo primo q ille qui nõ hƺ in bonis quinquaginta aureos per l. nonnulli. ff. de accu. no. Bar. in l. qui accusare. in j. no. eod. ti. vel qui non habet in bonis cẽtum aureos. s. sed nostra cum gloss. Institu. de succes. libe. et in hoc residet glo. in §. fi. in ver.

145 pauper. in auth. de exhi. re. ¶ † Alibi dicitur pauper qui non pot superesse oneri sibi iniuncto: puta tutele, cum necesse habeat laborare, vt §. sed et propter paupertatem. cum gl. in ver. imparem. Instit. de excu. tu. et in l. paupertas. cũ gl. in ver. imparem. ff. eo. ¶ Sicut etiã dicitur pauper cuius facultates nõ sufficiunt ad soluendũ certum debitũ cuius respectu contenditur. §. sed neque. in auth. de fideius. Bald. in d. aut. preterea. ¶ Alibi dicit pauper qui malis morbus laborat fm Bal. in l. humilé. in fi. C. de incest. nup. ¶ Itẽ qui vadunt discalciati dicuntur pauperes fm Bal. et Ang. in d. l. si vero. §. q p rei qualitate. ¶ Vel qui vadũt ostiatim victũ querẽdo. q est phibitũ his qui de suo viuere possunt: alias expellendi sunt de ciuitate l. j. C. de mendi. vali. li. xj. ita tenet Can. in c. Odoardus. de solutio. ¶ Itẽ qui stant in hospitalibus dicunt in extrema paupertate. l. si quis ad declinandã. in prin. et ibi gl. C. de epis. et cle. et ibi dé etiã dicit Bal. q ille dr pauper qui fm suã dignitatem viuere non potest. facit tex. in l. j. §. mulier. ff. de ventr. in pos. mit. ¶ Itẽ

146 viuentes ex proprio artificio possunt dici inopes c. quod super his. et ibi Cano. de voto. et ibi Hob. in ij. no. reputat tenendum menti. facit. d. l. paupertas. cum gloss. ¶ Alibi habes tex. no. in l. in fundo. ff. de rei vendi. quem Angel. ibi not. et reputat melioré de corpore iuris qd ad probandum paupertaté alicuius sufficit articulare et pbare cessationé, et fugã quas exercent mercatores: presertim Florẽtini qñ fallunt vel decocunt.

147 ¶ † Sicut etiã si quis cesserit bonis dicitur pbata eius paupertas fm Cano. in d. c. Odoardus. Alibi qñ quis dicat pauper statur opinioni vulgi. fm gl. in d. l. vbi adhuc. in gl. j. magna quã sequitur Bar. hic, quãdo tractat de modico preiudicio, vt in casu huius. l. Communis cõclusio est, q in casibus non limitatis a iure et vbi paratur magnum preiudiciũ. relinquit arbitrio iudicis. qs dicat pauper fm gl. in d. aut. preterea. in ver. locuples. qui iudex arbitrabitur diuersimode fm qualitateƺ personarũ et factorũ. vt hic per Bar. sicut que dicat parua vel magna quantitas relinquitur arbitrio iudicis fm gl. in auth. nisi

148 breues. in sũpe. C. de senté. ex breuicu. recit. † et in c. cupientes. §. j. in ver. cõmode. de elec. in vj. Itẽ in iis que non reperiuntur specialiter limitata a iure stat arbitrio iudicis. l. j. in fi. ff. de in. delib. c. de causis. de offi. deleg. et c. fin. de trans. ¶ Item probatur paupertas ab affectu. Item ex loci qualitate: qr moratur

in hospita

in hospitali. ¶ Itē in corporis cōditiōe: quia est infirm⁹ ꝛ nō
potest sibi querere victū. d.l. si quis ad declinādā. ver. quis enī.
ꝛ ibi Bal. ad hoc no. ¶ Et aduerte diligenter, ꝙ debet inspici
quantū ex eius patrimonij fructibus pōt redigi, nō autē quā
150 tū ex venditione rerū redigeretur. tex. est quē Bart. ibi † dicit
esse mirabilē, ꝛ singularem in l. qui bonis. ff. de ces. bo. facit tex.
in l. fi. §. ipsum autē. ꝛ ibi Bal. ad hoc no. C. de bo. que li. ¶ Itē
qui de presenti est pauper presumit̃ in ꝑteritū fuisse pauper, ꝛ
sic ex ꝑsenti ꝑsumit̃ in preteritū. l. j. §. si magistrat⁹. ff. de magi.
conue. ꝛ ibi Bal. ad hoc no. illum tex. ꝛ distinguit vt ibi ꝑ eum
151 ¶ † Que autem dicantur puelle pauperes si testator in testa
mento mādat pauperes puellas maritari, dic ꝙ intelligit̃ etiā
de illis q̄ possunt ex suo labore se nutrire si non habent vnde
possint viuere s̄m Bal. in d.l. paupertas, per illum tex. cum gl.
¶ Itē si aliquis nobilis bene habet vn̄ viuat, sȝ suā dignitatē
cōseruare non pōt, ꝛ habet puellas quas maritare nō pōt, cer
te in subsidiū dotiū ꝑt sibi dari tanꝗ̄ pauperi per ep̄m vel per
exequutorem, cū sc̄dm statū nataliū suorū indigeat vnde inter
paupes cōnumerat̃ s̄m Bal. in d.l. si quis ad declinādam. in ꝟ.
circa tertiū membrū. ꝑ illum tex. quem ad hoc reputat nota-
bilē. Alibi tenet Bal. in d. aut. ꝑterea. circa me. ꝙ in testamētis
in q̄bus mādant̃ maritari pauperes virgines, q̄ sint pauperes,
bonus vir ꝛ executor arbitrabit̃: ꝛ si male arbitrabit̃, recurret̃
ad iudicem, vt l. j. ff. de leg. ij. ꝛ l. hereditas. in fi. ff. de peti. here.
152 ¶ † Quid autē veniat in relicto paupertatis si testator est di
ues, ꝛ in testamēto dicat relinquo Titio paupertatē meā: dic
ꝙ intelligit̃ id est facultates ꝛ lucra inde obuenientia. l. Luci⁹.
§. heredū. ff. ad Treb. quē tex. ad hoc ponderauit Bal. q̄ nihil
ignorauit in rub. C. de ver. sig. ad fin. ¶ Tertio principaliter
inquantū Bar. dicit ꝙ ista scire ꝓdest ad multa in quibus ex
pedit scire de paupertate, vt in testib⁹ alijs, ꝛ nō declarat ali-
ter Bar. istud. de testi. vnde ꝑ declaratione addo gl. solennē in
§. si vero adsunt. in verbo substātiā. in aut. de her. ꝛ fal. que sin-
gulariter tȝ, ꝙ ad hoc vt testis ꝓductus dicat̃ idoneus debet
habere tantū in bonis quantū vȝ causa super qua deponit. a-
lias nō est idone⁹ testis. illā gl. sequit̃ ꝛ reputat sin. Lu. Ro. in
l. ij. in prin. ff. qui satisd. cog. ꝛ eā exp̄sse sequit̃ Alex. in consi. xv.
153 iij. vol. qd inci. viso processu cause vertentis † eā etiā sequitur
ꝛ exclamat Ang. in §. hic nobis in aut. de here. ꝛ fal. vbi dicit
qd illa gl. apertius declarat quā alia, que sit in corpore iuris: q̄
liter iudex debeat arbitrari an testis sit pauper, vel diues: q̄
si nōn hȝ tn̄ in bonis quātū vȝ cā super qua deponit reputat̃
pauper, ꝛ sic nō idoneus quā ꝑpetuo teneas cordi. ¶ Pro il
154 la gl. facit bonū simile ꝙ ibidē adducit gl. de tutore qui nō di-
citur idoneus si nō habet tantū in bonis quantū pupillus cui
designatus est tutor. §. sed ꝛ propter paupertatē. ꝛ ibi gl. insti.
de exc. tut. ꝛ l. paupertas. ꝛ ibi gl. ff. e. ¶ Ultra istā gl. ad idem
facit aliud simile ꝙ ad hoc vt fideiussor de iudicio sisti. vel ali⁹
similis sit idoneus requiritur qd habeat tot immobilia in bo
nis que ascendant ad valorē cause, ꝑ qua intercedit gl. in d.l. ij.
155 in prin. ꝛ ibi expressius Lud. Ro. ff. qui satis. cog. ¶ † Sed ad
uerte licet illa gl. videatur esse communiter approbata: ꝛ ne-
minē inuenerim qui sit alicui⁹ authoritatis q̄ eā reprobet: ego
tn̄ alias semper putaui, ꝛ puto qd non sit vera: nā lȝ verum sit
quod testis qui non habet tantum in bonis quantū valet cā
super qua deponit debeat censeri pauper habito respectu ad
ipsam causam: tamen propter solam paupertatem testis non
156 repellitur a testimonio quando alias est persona honesta, † vt
est tex. in c. si q̄ testiū. de test. ꝛ ibi gl. fi. ordinaria, ꝛ communiter
approbata. ꝛ ibi subtiliter ꝛ plene tangit Are. post alios ibi ꝛ
idem Are. in consi. xiij. qd inci. viso diligenter themate. Spe. in
ti. de teste. §. j. in ver. item qd est pauper. ¶ Dicit tamen Abb.
in d.c. si q̄ testium. circa fin. qd iudex s̄m qualitatem persone ꝛ
quantitatem cause arbitrabitur quanta fides sit adhibenda
pauperi producto in testē, ꝑ tex. in l. iij. in prin. in ꝟbo. an locu
ples, vel egens. ff. de testi. ꝛ iiij. q. iij. c. si testis. in ver. item testiū.
vbi hoc etiam tenet gl. ꝛ hoc etiam satis fuit de mente Bart.
157 hic. quē nūc intelligis. ¶ † In iij. q. j. partis qualiter probetur
quod quis incipiat male vti substantia sua concludit Bar. qd
vbi agit̃ de modico ꝑiudicio puta, qn̄ mulier agit ꝯtra maritū
constante matrimonio, tunc sufficit vulgi opinio. per glo. in d.
§. illud. in aut. de equa. do. sed qn̄ agitur de magno preiudi-
cio, vt q̄ mulier agit cōtra extraneos possessores vel ī casib⁹
similibus tunc debet probari per signa extrinseca, scȝ, qd ven
dit vel dilapidat, vt l. his qui. §. fi. cū gl. ff. d tu. ꝛ cur da. ab his.
ꝛ l. j. in prin. ff. de cura. furio. ¶ Adde ꝙ qui fideiubēt pro alijs
dicuntur male vti substantia sua, ꝛ vergere ad inopiā. vnde qn̄
maritus tanquam fideiussor reperit̃ varijs debitis inuolutus
158 † diceretur male vti substātia sua, ideo ista mulier ꝯstāte ma-
trimonio potest repetere dotē a marito, vel agere vt ponatur

in tuto: ita sing. tenet Ang. in l. in personam. §. j. per illū text. ff.
de pac. ꝛ simplr̄ refert ꝛ commēdat Alex. hic dicens, ꝙ est sin
159 gularis modus ꝛ perpetuo notādus. ¶ † Item qn̄ res mari-
ti sunt sub vsuris, vel qn̄ maritus retinet pecunias receptas
160 sub vsuris dicitur male vti substantia sua † quia vsure sunt
que exhauriūt facultates hominum. dicit text. in c. quāto am-
plius. de vsur. ꝛ ita tȝ gl. in l. ij. in prin. in verbo, suspectū. s̄. eod.
fortius qn̄ maritus facit stochos cum vsurarijs non manife-
161 stis ¶ † In iiij. q. j. partis qn̄ marit⁹ diues cepit facere mercā
tiā ꝑ mare, ꝛ sic fecit bonū principiū deinde sine sui culpa inci
pit ꝑdere, ꝛ sic depauparī ita qd vulgi opinio est, ꝙ īcipiat ver
gere ad inopiā tn̄ vltra dotē debitā adhuc multa hȝ in bonis
an erit locus repetitioni dotis cōstante matrimonio. Bar. cō
cludit, ꝙ sic siue male inchoet respectu principij. §. illud in aut
de equa. dot. in verb. viro inchoāte male substantia sua vti. ꝛ l.
sed an viro. §. j. ꝛ l. successori. in l. fi. ff. de neg. ge. siue malum exi-
tum habeat. l. in totum. ff. de impen. in reb. dot. fac. vtroqȝ casu
fauore dotis cōsulitur mulieri in repetitiōe dotis, vt hic ꝑ eū
ꝛ cū Bar. tenet Alex. in l. si cū dotē. §. si maritus. in j. not. s̄. eo.
¶ Aduerte primo dn̄ Bar. ꝑ sua decisione pōderat gl. ita sen
tire in §. illud. in vl. q. qn̄ maritus, ꝛ socer tenent̃, vbi initiū non
fuit malū, sȝ postea successus vnius. ꝛ tn̄ gl. ibi dicit, ꝙ ēt tunc
verū est male inchoare vti. tu vltra Bar. pōdera ēt illā glo. in
j. parte dn̄ dicit qd s̄ȝ ꝯsuetudinē loquēdi homines dicunt iste
cepit nauigare. ꝛ sic gl. vult, ꝙ s̄m cōem vsum loquēdi hominū
solū incipere nauigare importat malū initiū, ꝛ vltra illā gl. fa-
cit tex. in c. nos nouim⁹. xvij. q. ij. qui dicit nauigasti, id est vxo
162 rē duxisti. ꝛ ibi gl. nota. declarat. ¶ † Scdo adde ꝙ ꝯ decisi-
onē Bart. facit tex. in d.l. si cū dotē. §. si marit⁹. vbi infortuniū
cōtingēs vni ex cōiugibus sine sua culpa dȝ esse cōe alterius.
ꝛ ita per illuȝ tex. cōtrariū tenuit Ja. de Are. in d.l. vbi adhuc.
ꝛ Benedict. de Plumbi. in l. seruū dotalem. ff. de manumis. vbi
Benedictus etiā pōderat ꝙ in d. §. illud. verba diriguntur in
personā viri, ꝛ non in res tantū: q̄ aliud est virū male vti sub-
stantia sua: ꝛ tūc loquit̃ ille tex. ꝛ aliud est substantia viri male
163 geri, † vt cōtingit in presenti q. l. si seruū. §. pretor ait. ff. de acq.
her. ꝛ l. per verba. cū ibi no. ff. de adulte. ꝛ facit. l. si creditores.
ff. de priui. cred. ¶ Tu stringe fortius tex. in d.c. si cum dotē.
§. si marit⁹. nā ibi infortuniū cōtingens in persona vni⁹ ex cō-
iugibus quod est grauī⁹ dȝ esse cōe vtrique vt ibi: ergo fortius
si infortunium contingat in rebus vnius ex coniugibus sine
eius culpa qd est leuius, cū persone sint nobiliores, ꝛ plus pō
derēt quā res. l. iustissime. in prin. ff. de edil. edi. iūcta aut. mu l-
164 to magis. C. de epis. ꝛ cle. ¶ † Tamen ad illū tex. in d. §. si ma
ritus. dupliciter rn̄detur. Primo ꝙ infortuniū dȝ esse cōmune
vtrique cōiugū: est verū preterquā vbi agitur de ꝑiudicio do-
tis: vt hic patet: quia si vir sine culpa sua ad paupertatē deue
nerit ex aliquo infortunio, tn̄ mulier, constāte matrimonio, ꝑt
dotē repetere. per tex. in d.l. vbi adhuc. in ratione sui. ꝛ ibi te-
net Cy. in ix. q. ꝛ Bal. in iiij. opositio. idē tenēt Bal. Ang. Im.
Pau. de Ca. ꝛ Alex. in d. §. si maritus ꝛ vltra eos pro hoc alle
go tibi meliorē tex. in l. in rebus. §. omnis. in ver. infortunium.
C. de iur. do. ¶ Scdo rn̄det̃, ꝙ in d. §. si marit⁹. illud ibi fuit sta
tutū fauore eius, qui patit̃ infortuniū vt sit cōmune vtriusque,
sed hoc posset esse damnū, si infortuniū istud esset cōe, ꝛ sic mu
lier non posset cōstante matrimonio dotē suam repetere: quia
creditores exigerēt maritū etiā in dote. ꝛ sic ipsi coiuges, ꝛ li-
beri dānū paterent̃. ¶ Tertio inquātū Bar. alleg. ꝛ l. in totū.
ff. de impē. vr̄ ꝙ ille tex. possit fortiter retorqueri cōtra Bart.
hoc modo: nā plus debet̃ vxori a marito in rebus dotalib⁹ ꝙ̄
in suis ꝓprijs mariti. l. etiā. §. lȝ. s̄. eo. sȝ sic est, ꝙ in reb⁹ dotali-
bus consideratur initium, lȝ mal⁹ exitus sequat̃, vt est tex. for
165 malis in d.l. ꝛ ī totū. ergo a fortiori in † reb⁹ proprijs mariti fe
cit bonū initiū lȝ a casu depauperet̃ s̄m vulgi opinionē, certe
considerato initio, mulier nō poterit agere, sȝ rn̄de ꝙ ibi nō ꝓ
titur tn̄ ꝑiudiciū, ꝙ̄uis ambo tractēt de dāno, ꝛ mulier illas
īpensas soluat, sicut vbi vertitur periculū amissiōis totius do
tis. ꝛ sic ibi nō vertit̃ fauor dotis sicut hic qd est ꝓcipuū funda
mentum Bar. ¶ Quarto ꝛ vltimo ꝯ Bar. facit̃, q̄ ꝑsupponi
mus maritū diuitē. ita format Bar. q. ꝛ sic in ꝑteritū bn̄ vsum
substātia sua, ꝛ adhuc multa bona superesse: vnde lȝ a casu ma
le vtat̃, tn̄ ꝑsumptio est ꝙ ex facultatib⁹ que supsunt, efficietur
locupletior. arg. l. si defunctus. C. arbi. tut. ꝛ l. cura. §. deficien-
tiū. ff. de mu. ꝛ hono. q̄ lex ꝑsumit qd in futurū debeat lucrari,
vt ibi: ꝛ l. si creditores. in fi. ff. de sepa. bo. ꝛ q̄ ī ꝑteritū bn̄ vsus
est substātia sua ꝑsumit̃ etiā in futurū bn̄ debere vti, vt est tex. ī
c. mandata. in fin. de ꝑsum. ergo interim nō dȝ posse ab eo dos
repeti. nisi dicas fauore dotis, ne ponat̃ ī piculo amissiōis ista
166 cessare. ¶ † In v. q. j. par. prin. Bar. qn̄ marit⁹ est bānitus pro
pter maleficiū, ꝛ sic culpa sua, tȝ Bar. qd si oīa eius bona sunt

publicata sine dubio habet locū remediū istius legis:q̄ tunc
maritus est in perfecta inopia.⁊ sic sentit Bar.ꝙ isto casu mu
lier aget ꝯ maritū ꝑut disponit ista lex:sed hoc nō est verū,ſ3
aget ꝯ fiscū.vt l.j.C.de repu.⁊ l.si marito.in prin.j.e.nec Bar.
hoc negasset,si aduertisset.¶Scdo inquātū Bar.vult ꝙ pu-
blicata parte bonorū mariti bāniti fm ista tpa esset locus re-
petitiōi dotis,ꝑ l.si marito.in prin.j.eo.Cōtrariū tz ibi Jo.de
Jmo.cum ex residuo bonorū mariti que non sunt publicata
167 †possit satisfieri doti.⁊ dicit ꝙ d.l.si marito.in prin.loquitᵣ in
casu sol.mat.⁊ istud ꝓbat:q̄ leges istius tituli cōiter loquūtᵣ
sol.ma.fm Bar.i rub.ȝ.e.Sed ista vr̄ diuinatio,⁊ restricto ad
illū tex.iō istud ego ꝓbo incōuincibiliter ꝑ pūctū rationis.ꝙ
tex.in d.l.si marito.in prin.necessario loquitᵣ sol.mat.q̄ si in ca-
su.d.l.si marito.in prin.matrimoniū constaret certe obligatio
qua tenetᵣ maritus est cōdōnalis.s.si matrimoniū dissoluatur.
l.ij.in prin.ff.de do.ꝑleg.⁊ l.ſ3 si alia.in fi.ff.de bo. dā.ſ3 obliga-
tio cōditionalis nō transit in fiscū,vt est tex.reputatus sin.in
l.quoties.in fi.ff.de noua.⁊ ibi Bar.Aug.Jmo.⁊ Pau.de Ca.
⁊ late examinat Alex.in d.l.si marito.in prin.cū ergo ibi obli-
gatio dotis trāsiuerit in fiscū ꝑ publicationē partis bonorum
mariti,ergo ibi erat purificata obligatio dotis,⁊sic matrimo
168 niū erat solutū.¶†Tertio inquātū cōcludit Bar.ꝙ si mari
tus sit simplr bānitus sine aliqua publicatione bonorū,tū ad
huc hodie pōt dos cōstante mr̄imonio repeti ꝑ dispōnē.d.§.
illud.q̄ exiliū,seu pegrinatio pauptatē inducit.vt in aut.de
exhi.re.in prin.⁊ ibi gl.idē tz gl.in l.j.C.de repu.⁊ in l.ij.in prin.
ȝ.eo.cū alijs cōcor.traditis ꝑ Alex. ¶Amplia istud ꝓcedere
nō solū in bānito pp maleficiū,⁊ sic pp culpā suā ꝑut loquitur
Bar.sed etiam si esset bānitus ꝓpter suas partialitates,seu
factiones adhuc poterit mulier,cōstāte mr̄imonio,dotē repe
tere fm Jo.de Jmo.⁊ Alex.in l.si cū dotē.§.si maritus.ȝ.e.in
169 j.no.cū cōcor.ibi traditis ꝑ Ale.†Secꝰ est,si maritus eēt ex
cōicatus:q̄ tūc nō d̄z male vti substātia sua anima,⁊mulier te
netᵣ cū eo habitare.c.inter alia.de immu.eccle.ita tz Jo.An.in
addi.Spec.in ti.de do.inter vir.⁊ vxo.§.fi.in fi.ver. quid si vir
est in bāno.⁊ cū eo tenet Ant.de But.in d.c.ꝑ vestras.Jmo.⁊
Ale.hic.quamuis tex.in c.j.in prin.in ti.hic finitᵣ lex cor.videa
170 tur equiparere bānitū ⁊ excōicatū.¶†In vj.q.j.partis pn.
Bar.qū mulier ab initio sciēter cōtraxit matrimoniū cū mari
to inope.aut incipiēte male vti substātia sua.⁊ sic vergente ad
inopiā.⁊ sic qū sciēter accepit virū. q nō erat soluendo.⁊ ei sic
inhabili sciēter dotē dedit,an cōstante matrimo.erit locus re
petitioni huiꝰ dotis:⁊ est articulꝰ disputabilis ad vtrāq3 par
tē.Dy.hic ⁊ Cy.in d.l.vbi adhuc.in iiij.q.tenēt ꝙ nō:q̄ casus
inopinatus superuenientis inopie bū facit locum repetitioni.
171 †secus si fuit ꝓuisus,⁊ cognitꝰ,vt l.si is a quo.§.fi.ff. vt i poss.
leg.⁊ l.fi.§.his illud quo q3.C.de sponsa.Jtē mulier ꝯhēdo ma
trimoniū cū viro,quē scit esse inopē,vr̄ approbare eius ꝑsonā
quo ad mores.⁊ quo ad facultatē:ergo ampliꝰ improbare nō
172 pōt.xxxij.q.v.i c.horrēdus.⁊ d.l.fi.C.de sponsa. Jtē q sciēter
ꝯhit cū inope,nō pōt eū habere aut dicere suspectū.l.si credi-
tores.ff.de priui.cred.istā opi.tenēt Albe.de Rosa.Bal.An-
ge.Jmo.Lu.Ro.⁊ Are.hic Bal.in aut.qd locū.in vij. q. post
Old.ibi.C.de col.Bal.in d.l.vbi adhuc.Jo.An.in addi. Spe.
in ti.de dona.inter vi.⁊ vxo.§.fi.in ver.qd si mulier.vbi etiā re
fert idē tenere Marti.de fa.idē tz Ant.de Butr.in d.c.ꝑ ve-
stras.vbi subdit ꝙ lz isto casu denegetᵣ mulieri repetitio do-
tis.tū maritꝰ tenebitᵣ mulieri satisdare de dote cōseruāda.⁊ re
stituēda ꝑ tex.in d.c.ꝑ vestras.q d̄z loqui isto casu ⁊ ita etiam
Benedi.de Plūbi.in l.si seruū dotalē.ff.de manu.quia non vi-
detᵣ remisisse dictā cautionē.ar.l.sabinꝰ.§.ſ3 ⁊ si.ff.cōi di.⁊ l.La
beo.ff.de aqua.plu.arc.⁊ per tex.in d.c.per vestras.⁊ ista vr̄ es
se magis cōis opinio.⁊ istā intēdo tenere.⁊ pro ista pte mo-
uentᵣ Bal.⁊ Ang.q̄ ꝑ istud tacitū pactū dos redit ad ꝓpriā na
turā suā.ꝙ ñ possit ꝯstante ma.repeti.vt l.ij.i pn.ȝ.e.ergo tali
casu d3 valere ēt in ꝑiudiciū dotis, qū reuertitᵣ ad naturā suā.
l.si vnꝰ.§.pactꝰ ne peteret.ver.qd ⁊ i specie dotis. ff.de pact.
173 ¶Cōfirmo vltra eos dupliciter.†Primo.q̄ ēt i correctorijs
sit extēsio.qū ꝑ hoc res reuertitᵣ ad naturā suā.⁊ sic ad iꝰ cōe
vt ē gl.sing.⁊ melior de iure.c.statutū.in verbo numerādū.d ꝑ
bē.i.vj.Ant.de Bu.in c.olim tibi.de ver.sig. Ale.hic ad aliud
174 propositum.¶†Scdo cōfirmo per illud qd signanter tenet
Abb.in c.veniēs.de presc.quia licet prelatus non possit renū
ciare iuri iam ecclesie quesito.c.fraternitatē.de dona. preser-
tim quādo verditᵣ magnū preiudiciū.vt no.in c.ceterū.⁊ in ca.
apostolice.eo.ti.de dona.hoc est verum fm eū,nisi per pactuz
vel tacitā renūciationē rediretur ad ius cōmune: q̄ tūc pōt
preiudicare ecclesie etiā vbi vertitᵣ graue preiudiciuz per tex.
bene no.in c.j.⁊ in c.fi.de pa.in vj.⁊ ita intelligitur text.in d.c.
veniēs.quod perpetuo teneas cordi.⁊ per ista tollūtur leges

⁊ fundamenta Bar.dum dicit. qū mulier etiam per pactum
175 expressuz nō potest deteriorare cōditionē dotis sue.†Ad re
spōdetᵣ hoc esse verū,nisi per hoc dos reduceretur ad naturā
suā,⁊ sic ad ius cōmune:sed ad istud fundamentum rēspōdet
Jo.de Jmo.defendēdo Bar.ꝙ de natura dotis,⁊ de iure cōi
est,ꝙ marito vergente ad inopiā dos repetatur constāte ma-
trimonio,vt in hoc tex.⁊ d.l.vbi adhuc.ſ3 tu caue,ꝙ imo istud
nō est de natura dotis:cū nō sit regulare,nec de iure cōi,ſ3 de
176 iure singulari cū regulariter actio de dote,†non nascatur ꝯ-
stante matrimonio,ſ3 demū eo soluto.l.sed si alia.in fi.ff.de bo.
dam.⁊ l.ij.in prin.ff.de do.prele.⁊ illa dicuntᵣ naturalia contra
ctus q regulariter insunt cōtractui,iuxta gl.no.⁊ magistraz
in l.pacta cōuenta.in prin.ff.de contrahen.em.⁊ l.cū quid.ff.si
cer.pe.vnde est,ꝙ faciliꝰ tollitᵣ ius singulare,quā ius cōmune
l.eius militis.§.militia missus.cū vulga.ff.de testa.mil.⁊ §. q̄
vero verisimile.in aut.de non alien.Jtem facilius presumitur
reuocari ius singulare quā ius cōe.l.si maritus.ij.cum gl.fi.C.
de dona.inter vi.⁊ vxo.¶Cōtrariā opinionē tz Bar.hic per
177 tria de qbus hic per eū.ꝑsertim q̄ mulier ꝑ pactū expssum
nō pōt facere deteriorem conditionē dotis.l.de die.cū l.seq.⁊
l.Attilicinus.ff.de pac.do.ergo multominus per tacitum pa
ctū resultans ex eo ꝙ sciēter dedit dotē marito inopi.Jtē per
tex.vbi dicit videri casum in d.c.per vestras.idē tz Bar.in d.
l.si is a quo.§.fi.Alex.hic q d̄t opinionem Bar.sibi magis pla
cere:q̄ rationibus Bar.nō est a scribentibus sufficiēter respō
sum.idem tz Bal.sibi ꝯrius in aut.qd locū.in vij.q.C.de col a.
Jstā opi.Bar.etiā refert ⁊ sequitur.Abb.in c.per vestras.ad
fi.per illū tex.⁊ q̄ publice vtilitatis est,ꝙ dos integra rema-
178 neat mulieri.vt l.j.ȝ.e.†idē tenēt Pe.de Anch.⁊ Jmol.in c.ꝓ
pter sterilitatē.de loca.adde circa primū fundamētū Bar.de
d.l.die.cū seq.⁊ l.Attilicinus.ꝙ illa iura possunt fortius dupli
citer induci.Primo,q̄ mulier nō pōt facere preiudiciū doti,
solū in tpe:⁊ sic in hoc modico fauore publico vt facilius in-
ueniat maritū: ergo multominus poterit sibi preiudicare in
totali dote.Scdo in d.l. Attilicinus. erat pactū promiscuum
hincinde ⁊ incertū:⁊ poterat prodesse mulieri sicut nocere:⁊
tū ibi decidit.ꝙ nō v3 ⁊ ꝓpterea Bar. ibi dicit qd si non esset
illa nesciret qd diceret,⁊ relinquit in hoc cogitādū:ergo mul-
tominꝰ in casu nostro debet valere:tamē ad illud fundamētū
⁊ istas leges respondi ȝ.⁊ vltra ibi dicta in cōtrariū.adde tex.
in l.ob res.§.j.ff.de pa.do.vbi est tex.no.ꝙ si extraneus dedit
dotē pro muliere:⁊ sic acquisitū fuit ius mulieri:tū postea ex
traneus cū consensu mulieris pōt ꝑiudicare ipsi iuri, sicut ēt
pōt pater.l.quoties.§.ceterū.j.eo.nisi dicas illud ibi permitti
ob remunerationē.l.qū autem.§.si vir.ff.de do.inter vi. ⁊ vxo.
Jtē in cōtrariū allego aliū tex.in l.Papiniaꝰ.§.fin.ff.de pac.
dota.vbi est tex.ꝙ mulier ꝑ pactū pōt in se recipere periculū
179 dotis.ergo pōt facere cōditionē dotis deteriorē. ¶†Scdo
⁊ fortiꝰ ꝯ istud fundamētū Bar.stringit tex.in l.⁊ heredi.§.fi-
liafa.ff.de pac.vbi filiafa. pt pacisci,ne de dote possit agere.cū
erit sui iuris:ergo pōt ꝑ pactum facere conditionem dotis de
teriorē.⁊ ꝑ illū tex.no.ibi expsse Ang.qd mulier ab initio ante
ꝯctū matrimoniū pōt pacisci,ne possit agere , cōstāte matri-
180 monio.ad repetitionē dotis, si maritus vergat ad inopiā.⁊
sic fm Ang.mulier per pactū pōt renūciare priuilegio huius
legis.⁊ d.l.vbi adhuc.qd reputat perpetuo tenendū mēti.⁊ re
fert ita tenere Richar.malū.doctorē Cremonē.⁊ sic de directo
cōtradicit fundamēto Bar.hic.Sed aduerte, inquātū Ang.
tenet,ꝙ ab initio ante ꝯctas nuptias pōt mulier ꝑ pactū sibi
ꝑiudicare in dote,qd etiā tenuit gl.ibi,⁊ tenent etiam Jmo.⁊
Are.hic:sed istud est falsum,⁊ in ꝯrium est tex.expressus in d.l.
Attilicinus.in verbo ante nuptias.vnde Bar. ibi dicit tutiꝰ
esse tenere ꝙ ibi fuit factū illud paccum post solutū matrimo
niū antequā dos exigeretᵣ iuxta.l.l3.ff.de pac.dot. sed cōstante
matrimonio,vel ante fieri nō pōt.⁊ ante Bar. idē tenuit gl.in
d.l.cū dos.§.j.in gl.pe.ff.de pac.do. ⁊ sequuntᵣ ēt Jm.Lu. Ro.
in l.ij.§.ꝙ si in patris.ȝ.eo.l3 Ale.ibi reprobet.⁊ ita etiam te-
181 net Are.hic.¶†Tertio inquātū Bart.in isto primo funda-
mēto sic arguit ꝑ pactū expressum filia nō pōt deteriorare ꝯdi
tionē dotis,ergo minus ꝑ tacitū resultās ex eo,ꝙ mulier sciē
ter dederit dotē marito inopi.ista argumentatio Bart.nō vr̄
bona:q̄ expressa repudiatio filij de hereditate sibi delata non
preiudicat patri.l.fi.in prin.C.de bo.que li.⁊ tū repudiatio ta
cita,que inducitᵣ per lapsum tēporis statuti lege cōi vel muni-
cipali,vel a iudice bū ꝑiudicat patri.l.fi.ff.quis ord.in bo.pos.
ser.⁊ l.j.⁊ ibi Bar.ad fi.⁊ moder.C.qui admit.Bar.in l.is q he
res.§.neque filius.ff.de acq.here.ergo tacita renunciatio ma-
182 gis preiudicat quā expressa,ergo contra Bar.†Jtem dispo-
sitio que prohibet renunciationē expressam valere vel libera-
tionē nō extēditur ad renuntiationes,vel liberationē tacitam
que venit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

que venit in consequentiam ad aliū actū vt est in casu nostro,
vbi istud tacitū pactū venit in cōsequentiā ad matrimoniū cō
tractū cū viro inope. ita no. declarat Bal. in l. ij. in iiij. op. C. de
pac. tamen potes respondere, ꝙ tacita renunciatio, que induci
tur ꝑ negligētiā, ⁊ sic per lapsum tpis illa bū fortius preiudi-
cat quā expressa, vt in iuribus prealle. Hinc est in terminis no
stris, ꝙ lz mulier nō possit expsse sibi ꝑiudicare in dote tū ne-
gligēdo posset, si nolit vti priuilegio huius leg., vt hoc tex. in
verb. agere volet, vbi notaui in tex. ⁊ aut. qd locum. C. de colla.
Itē patiēdo prescribi dotē mulier sibi ꝑiudicat, vt l. in rebus.
§. oīs. C. de iure do. ⁊ l. cū notissimi. §. illud. C. de presc. xxx. ann.
183 †sic etiā ꝑlatus ecclesie pōt ei ꝑiudicare negligēdo, vt ꝑ Bar.
in l. iubemus nullā. C. de sacr. san. eccle. vel patiēdo ꝑscribi. c. de
quarta. de prescr. secus qn̄ esset solū tacitū pactū absq3 alio la-
psu tpis. ita loquit Bar. hic. Scdo pricipaliter inquātū Bar.
allegat tex. in c. ꝑ vestras. vbi dicit videri casum Jo de Im. hic
subtiliter impugnat dicēs ꝙ ille tex. potius ꝓbat ɔtriū: quia si
marito a principio existēte paupere esset opus remedio istarū
legū. ⁊ sic repetitioni dotis cōstante matri. certe marit⁹ nō po
tuisset ibi petere dotē: qr sibi obstaret exceptio dolo petis illd
qd restitutur⁹ es. l. dolo. ff. de exce. do. sz nō obstat ista exceptio
vt ibi patet: ergo datur intelligi ꝙ nō habet locū repetitio do
tis. ⁊ sic cessat remedium istarū legū. Sz ista inductio Im. mo
dicū facit, ꝓut etiā aduertit Are. hic: qr ibi dos nō petebat ꝑ
maritū ab vxore sz a quodā tertio, q ꝓmiserat illā dotē. vn̄ su-
184 ꝑradicta regula d. l. dolo. n̄ hz locū, †qn̄ ille q petit n̄ est restitu
turus reo conuento, sed alteri. d. l. si socer. §. Lucius. ī. eod. sed
ibi dos erat restituēda vxori ⁊ nō illi tertio ꝓmissori, a quo pe
tebatur vn̄ nihil ad ꝓpositū. ⁊ in hoc fuit deceptus Imo. Ego
quatuor rōnibus puto ꝙ ille tex. in d. c. ꝑ vestras. nō faciat pro
Bar. ¶ Primo, qr in illo tex. nō apparet ꝙ a principio tpe ɔ
cti matrimonij ille marit⁹ esset inops ꝓut est qd Bart. nisi di-
cas saluādo Bar. ꝙ ex quo ibi maritus de ꝑsenti erat in pau-
pertate, ꝙ ex ꝑsenti paupertate ꝑsumit in ꝑteritū fuisse pau-
per vsque ab initio. l. j. §. si magistrat⁹. ff. de magist. cōu. distin-
185 guēdo tū vt ibi ꝑ Bal. ¶ †Scdo vt ēt dicit Lud. Ro. in illo
tex. nō apparet vtrū vxor a principio sciret virū nō esse soluen
do vel nō, ⁊ in dubio presumit ignorantia vt l. veri⁹. ff. de ꝓba.
⁊ in regula. ignorantia. de reg. iur. in vj. vn̄ in terminis nostris
dicit Bal. i l. fi. C. de spō. qd qui allegat aliquē ꝑsciuisse, dz hoc
ꝓbare. ⁊ sic ꝙ vxor a principio ꝑsciuerit cōditionē mariti ⁊ sic
186 eius inopiā. †dz marit⁹ hoc ꝓbare: qr sciētia vel ꝑsciētia dz ꝓ
bari fin eū. ¶ Tertio ɔ Bar. stringūt due rōnes decidēdi in
illo tex. assignate. Prima dū dt tex. in d. c. ꝑ vestras. satis ei ꝑt
credi modicū dotis cui creditū est corpus vxoris ⁊ sic mulier,
que cōfidit de marito dādo sibi corpus suū a fortiori dz confi
dere de dote quā dedit. Scda ratio ponitur in fi. illius tex. s. ne
occasione dotis retēte vtrique ɔiugū det materia adulterādi,
⁊ sic vtraq3 rō decidēdi ꝓhibet, ne dos auferatur a marito ꝓ
pter eius inopiā: ergo decidit ɔ illud qd decidit Bar. Quar-
to in d. c. q vestras. iō nō hz remediū istarū legum ꝓut allegat
Bar. ⁊ nō bene: qr ibi nō agit de dote restituēda vxori constā-
te matri. ꝓpter inopiā mariti, sed agit de quātitate ꝓmissa per
extraneū ꝑ dote, quā recusabat soluere marito, quē dicebat eē
suspectū ꝓpter eius inopiā. ⁊ ꝓpter hoc decidit, vt ibi in text.
187 ¶ †Ultimo Alex. hic ɔ opi. Bar. alleg. tex. quē dt a nemine
pōderatū in c. decreuit. de hereti. i vj. vbi mulier sciēter ɔhens
mrimoniū cū viro heretico ꝑdit dotē, ⁊ fisco applicat, ⁊ rūdet,
ꝙ illud ibi est fauore fidei catholice. tu dic melius ꝙ ideo ne-
mo pōderauit illū tex. qr nō facit ad ꝓpositū. Nā ibi loquit in
muliere, q deliquit sciēter nubēdo heretico, vn̄ non mir., si ꝑp
delictū priuat dote, ⁊ applicat fisco vt ibi qd nō est hic in mu-
liere ɔhēte mrimoniū cū inope, vbi ꝑp h nullū ꝑt cadere deli-
ctū. ¶ Septimā, octauā ⁊ nonā. q. j. ꝑtis pōit s. gl. magna i ꝟ.
mariti. ibi eas expediui. ¶ In x. ⁊ sic in vltima q. j. partis tenet
Bart. ꝙ si marit⁹ vel socer offerāt mulieri fideiussorē de dote
188 cōseruāda ⁊ restituēda †ꝑ hoc non euitabūt exactionē dotis
⁊ sic nec remediū istius l. sequit⁹ gl. i d. l. vbi adhuc. ⁊ ibi Cy. in
iij. opp. idē tz Ang. in §. illud. in aūpe. qō. in aut. de equa. Joā.
An. in addi. Spe. in ti. de do. inter vir. ⁊ vxo. §. fi. in additione
q inci. vt notat in d. l. vbi adhuc. istā ꝑtē sequit Alex. ⁊ dicit eā
esse cōem ⁊ qd eam etiā sequunt Cano. in d. c. per vestras. eo: qr
mulier nō dz se committere fragilitati cautionis, vt l. cogi. §. si
pater. ver. itē qrit. ⁊ l. qui ita. §. j. ff. ad Treb. cōtrariū ⁊ melius
tenent Ang. sibi ɔrius ⁊ Lud. Ro. hic. ⁊ ista in pūcto iuris pl⁹
mihi placet per tex. in d. c. per vestras. Nec obstat solutio A-
lex. ꝙ remedium dicte decretalis nō tollit remedium istius le-
gis. sed mulier pōt eligere qd remediū velit per d. l. vbi adhuc.
in ij. opposi. ⁊ istud probat Alex. d. c. quia vbi actori concedū-
189 tur plura remedia alternatiue, vel simplr †electio est ipsi⁹ a-
ctoris. l. qd in heredē. §. eligere. ff. de tributo. no. Bart. in l. cum
proponas. C. de transl. sed errat Alex. quod ibi mulier esset a-
ctrix: qr ibi vxor nihil petebat, ⁊ ad nihil agebat. sed erat mari
tus actor qui agebat cōtra tertiū promissorez dotis. nec est ve
rum, quod in illo tex. loquente alternatiue electio sit actoris:
ꝓut tz Alexan. imo relinquitur arbitrio iudicis, vt si iudex vi
deat cautionē sufficere sit contentus prima parte alternatiua:
als faciat fieri sequestrum penes idoneuz mercatorē. vt ibi ita
tz Ant. de But. ibi. ⁊ Abb. eo, quia verba non diriguntur ad
partē sed ad iudicem: ergo tunc in alternatiuis debet esse ele-
ctia iudicis, vt est gl. ordina. ⁊ approbata in c. a crapula. de vi
ta ⁊ hone. cler. ⁊ in c. sicut. de iude. ⁊ xxiiij. dist. ⁊ c. fraternitatis.
⁊ xxj. q. ij. in summa. Bar. in l. j. §. expilatores. ff. de extra. ⁊ expi-
la. ¶ Circa scdam partē principalē in j. q. ⁊ duabus se. dic vt ꝑ
Bar. clare sup iiij. q. ponitur per gl. s. in verbo: mariti: in iij. par
te. vbi bene examinaui. ¶ In quinta q. ij. partis Barto. bene
decidit. ⁊ idē tz Alb. de Ro. h ⁊ alij h ita trāseūt: sz aduerte cir
ca intellectū l. si cū dotē. in prin. s. eo. inquantum Bart. de ne-
cessitate requirit presentiā filie tempore, quo pater fuit stipu-
latus ad hoc vt pater in casu omisso intelligatur tacite in totū
actionem filie concessisse. ⁊ ita ēt tz Bar. j. in vij. q. huius secū
de partis, sed ista est diuinatio, ⁊ restrictio ad illum text. quod
190 ibi filia esset presens tpe quo pater fecit stipulationem. †Se-
cūdo ⁊ fortius in tacito pacto non requirit partis presentia,
l. ij. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij ad hoc no. ⁊ l. si creditores. ⁊ ibi Bar. in fin.
ad hoc no. C. de pac. sicut etiā in donatione tacite inducta ꝑ le
gē ꝓut est in l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. act. nō requirit ꝑ-
sentia partis. l. iij. §. fi. ⁊ ibi Bal. in iij. no. ad hoc no. ff. de ne. ge.
Bal. in aut. si quas ruinas. C. de sac. san. ecc. ⁊ ita illud dictum
Bar. hic reprobant Sali. in repeti. d. l. si cum dotem. in prin. ⁊
ibidem Jo. de Imo. ⁊ alij ⁊ Alex. Tertio quia pater potest pa
cisci, ⁊ stipulari filie quantumcunque absenti. l. ⁊ heredi. §. Iu-
lianus. ff. de pac. ⁊ l. quodcunque. §. ij. de verb. obli. Bart. ⁊ alij
in l. quod dicitur. eo. ti. ¶ Sextam q. ij. partis expediui subtili
ter. s. in gl. magna. in iiij. parte, retorquendo contra Bar. eius
fundamenta. ¶ In septima q. ij. partis principalis inquātum
Bar. circa. l. si cum dotem. in prin. cum gl. s. eo. requirit presen-
tiam filie tempore stipulationis paterne, prout etiam lati⁹ te-
nuit s. in v. q. hui⁹ scde partis. Bar. male dicit. ⁊ in hoc ibi eū
reprobaui ad ibi dicta: iō me remitto. Itē inquātum Bar. am
pliando tenet qd si pater, vel extraneus quando dotāt mulie-
rem stipulantur dotem sibi reddi in omnem casum dotis resti-
191 tuende, ⁊ sic per verba vniuersalia †non tamen intelliguntur
stipulari in casuz inopie mariti. quia ille nō est ꝓprie casus do
tis restituēde: cū adhuc debeat deseruire oneribꝰ matrimonij.
sicut pri⁹. l. vbi adhuc. C. de iure dot. sed isto casu ꝓpter inopiā
mariti mulier ipsa poterit cōstāte matri. dotē repetere. ⁊ dicit
Bar. hoc esse notādū. ⁊ dicit ꝙ quotidie accidit de facto. Ad
de, ꝙ idē ⁊ clarius tz idē Bart. in l. si qs ita stipulet. per illum
tex. j. e. ⁊ per verba Bar. ibi dicit idē Pau. de Ca. se cōsuluisse
in fortioribus terminis ⁊ se semel defendisse quandā viduā in
ciuitate Florentie, vbi recipiunt fideiussores vel promissores
de dote restituēda in omnē casum. nā talis vidua se obligaue-
rat ꝓ restitutione dotis filij sui in omnez casum dotis restituē
de, constante matrimonio, vel eo soluto. ⁊ ille filius erat effect⁹
pauper cessans ⁊ fugitiuus: agebat nurus cōtra socrum que
ex hoc reputabat se destructā. dicit Pau. de Ca. e dixisse ꝙ cū
ipsa se obligasset in omnē casum dotis restituēde: ⁊ tunc nō a-
gebat ad restitutionē dotis, sed ad cōsignationē cōstante ma.
qd non poterat cōpelli: qr in illū casum se nō obligauerat. Nec
obstat, qd se obligauerit in omne casum restituēde dotis con-
192 stāte mat. vel soluto: †qr illa verba, cōstāte matrimonio, pos-
sunt referri ad casum in quo erit vera restitutio dotis, scz qn̄
fieret separatio ꝓpter culpā mariti. ⁊ dicit ꝙ illa vidua obti-
nuit finam ꝓpter consiliū suū. vn̄ fin eū facias apponi in in-
strumento consignāde dotis, vt effugias opinionē Bar. adde
qd ita etiam late cōsuluit idē Pau. de Ca. in consi. cxxvj. quod
incip. queritur viso dicto instrumento. ¶ Contrariam opinio
nē ɔ Bar. tenēt Spe. ⁊ Jo. An. in ti. de dona. inter vi. ⁊ vxo. §.
nūc dicamus. circa prin. ⁊ ibi Jo. An. refert idē tenere Odof.
in d. l. vbi adhuc. idē tenent Joā. de Imo. ⁊ Lud. Roma. hic: ⁊
Imo. in d. l. si quis ita stipuletur. ⁊ dicit Ludo. Rom. hic se ita
alias cōsuluisse Florentie cōtra Bar. ⁊ obtinuisse. ⁊ ita consu-
luit Lu. Ro. in consi. cccxcij. qd inc. circa primū ꝓposite cōsul-
tationis articulum quo dubitatur an dotale instrumentuz in
primo dubio, vbi punctualiter cōsuluit in eodem met casu Flo
rentie in quo ɔrium consuluit Pau. de Ca. quē statim s. retuli.
⁊ ita ēt in eodē casu Floren. late cōsuluit Jo. de Imo. in consi.
c. qd inci. in questione, ⁊ lite que vertitur. ⁊ ibi post multa dicit
ꝙ ista est ꝓprie veritas, licet aliq aliter consuluerint. Pro ista

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

secũda parte cõtra Bar.facit q2 qñ pater, vel extrane⁹ stipu-
lanẽ dotẽ sibi reddi in omnẽ casum dotis restituẽde, ꝛ sic vni-
193 uersaliter ista verba sunt adeo generalia, † ꝙ possunt cõpre-
hẽdere casum dotis restituẽde, cõstante mrĩmonio ꝓpter in-
opiã mariti, sicut sol.ma. q2 iste est etiã casus dotis restituẽde.
ꝛ ista est gñalior. ꝛ latior forma, quã si diceret in omnẽ casum.
sol.ma. put loquit tex. in d.l.si qs ita stipulet. in quo se fundat
Bar. tñ adhuc dos dz seruire onerib⁹ mrimonij: q2 pater vel
extraneus. q repetierunt talẽ dotem debẽt facere. ꝙ deseruiat
oneribus mrimonij, sicut qñ si ipsa mulier repetijsset, constãte
matri. p d.l. vbi adhuc. ꝛ talis dr vera restitutio ꝛ vera solutio
dotis, vt C.si cõstan.ma.dos sol.in rubro ꝛ nigro. ꝛ l.quãuis. ꝛ
l.quoties.ad fi.j.eo. Sed tu caue: q2 isto modo stipulatio inter
194 posita ad vnũ effectũ.s.acqrendũ dotẽ ipsi stipulãti operare
tur onus, ꝛ grauamẽ administrãdi, † ꝛ dandi fructus p oneri-
bus mrimonij, ꝙ est ꝯ regu.l.legata inutiliter.cũ si.ff.de le.j. q2
inducta ad cõmodũ ꝛ vtilitatẽ non debẽt operari onus, ꝛ gra
uamẽ: tñ ad hoc põt rñderi, ꝙ verba debẽt intelligi fm subie-
ctã materiã ꝛ naturã actus sup quo interponuntur l.si vno.in
prin.ff.loc. ꝛ l.si stipulatus.ff.de vsu.sed natura dotis est, ꝙ qñ
restituit cõstãte ma. ꝓpter inopiã mariti, qd adhuc debeat de-
seruire oneribus mrimonij sicut prius.d.l.vbi adhuc.bñ facit
illud, qd tz Bal.in l.qd fauore.in vij.op.C.de legi.vbi tz ꝙ in-
ductum ad fauorem operat onus, qd est de natura rei, vel qñ
195 est ei annexũ. † Idẽ tz Bald.in l.cũ ex oratione.in fi.ff.de excu.
tu. Pau.de ca.in l.si duo.p illũ tex.ff.de acq.her.no.pdicta, q2
est questio pro amico, ꝛ de facili posset vtrauis pars defendi.
¶ In viij.q.iij.ij.ptis qñ vxor decessit, extãtibus liberis, ꝛ dos
remãsit apud patrẽ, qui nunc, soluto mrimonio, vergit ad in-
opiã filij non poterunt agere ꝯ patrẽ per remedia istarum le-
gum: q2 ista iura prouident mulieri constãte mrimonio, sed ca
196 mortua solutũ est mrimonium, cõcludit Bar. † ꝙ si dos est in
quãtitate, ꝛ pater dissipat prĩmonium suum per, officiũ iudi-
cis consulitur liberis vt suum ius saluũ habeant per tria iura
hic per eum allegata. adde Bar.in l.ij.§.qd si in patris.ꝟ.eo.ꝛ
in l.cum oportet.§.non aũt.ꝛ ibi Bal.C.de bo.que li.ꝛ Bar.
in l.fi.ꝛ ibidem Bal.C.de sen.pas. Sed aduerte, quod Bar.al-
lega.l.imperator.ff.ad Treb.sensit de restitutione bonorũ ma
ternorum statim facienda filijs p officium iudicis, sed dum al
legat l.fi.in prin.cum gl.in verbo non compellendum. ff.vt le.
no.ca. videtur intellexisse ꝓuideri filijs, mediãte sequestratio-
ne. Jo.de Imo.hic dicit, qd leges allegate per Bar.nihil pro
bant: q2 d.l.imperator.loquit, qñ pater dolose, ꝛ in fraudẽ filij
bona dissipat, sed hic non cõstat de dolo, nec de fraude pris.
Sz tu dic, qd imo d.l.imperator.põt itelligi de fraude re ipsa,
iuxta.l.si quis, cũ aliter.ff.de ver.obl. q2 dissipãdo, ꝛ dilapidan-
do dr re ipsa dolum, ꝛ fraudẽ cõmittere. vt ibi, ꝛ ita etiã tenẽt
Pau.de ca.ꝛ Alex.in d.l.imperator.per tex.in l.iurisgentium.
§.sed si fraudãdi.cum gl.ff.de pac. Tu aũt aduerte vltra Imo.
ꝛ scribentes fortius, qd tex.in d.l.imperator.qui decidit, ꝙ pa
ter dissipans cogit restituere fideicommissum filio in potesta-
197 te assignat rationem: † q2 cautio aliqua non poterat interpo
ni ꝓpter impedimẽtum prie ptãtis: sed in dote materna, ꝛ sic
in bonis aduentitijs põt cadere obligatio etiã ciuilis inter pa
trem, ꝛ filium in potestate.l.iubemus. vbi Bar.ꝛ alij no.C.ad
Treb.gl.in l.frater a fratre.in prin.in gl.magna.circa princ.ff.
de condi.inde.ꝛ sic põt habere locum remediũ cautionis iter
patrem, ꝛ filium in potestate: ergo cesset rõ illius l.imperator.
in casu nostro: ergo dz cessare eius dispositio vul.l.adigere.§.
quãuis.ff.de iur.patr.ergo Bar.male allegat illum tex.ad que
stio.nostram. quicquid ad hoc dixerit Bar.in d.l.imperator.
quem ibi alij omnes communiter reprobant. Imo.hic tenet,
qd pater teneat satisdare filijs: q2 (vt dixi) ex cã aduentitia in
ter patrẽ ꝛ filium in potestate cautio consistere põt, ꝛ sic non
auferetur administratio patri, ꝛ sic non põt pater satisdare:
tunc p officiũ iudicis consulet filijs, qd pecunia sequestret pe-
nes idoneum mercatorẽ, iuxta c.p vestras.de don.inter vir.ꝛ
vxo.aut res alique loco pecunie assignent, ꝛ vsusfructus inte-
rim, donec viuet, sit patris. ꝛ ita teneas, quãuis Jo.an.in add.
Spe.in ti.de don.inter vi.ꝛ vxo.§.fi.ad fi.teneat ꝙ poterit a-
198 gi, vt fiat restitutio filijs, assecurato patre de vsufruc. † ꝛ dicit
Joã. An. istud sibi plus placere, sed melior est precedens opi-
nio Imo. Ad predicta adde qd notabiliter decidit Bal.in l.ij.
C.si quid in frau.pat.pone pater habens multos filios, oĩa dis
sipat, filij ob reuerentiã patris non audẽt petere ꝙ ei interdi-
cat bonis, sed petunt, ꝙ assignet eis aliqua possessio patris p
eorum alimẽtis an talis petitio ꝓcedat de iure. Fui sepius in
facto super hoc interrogatus, tenet magistraliter Bal. quod
si pater dissipat bona filiorum: tunc aufertur sibi administra-
tio per l.fina.C.de senten.pas. Si autem pater dissipat bona
propria subiacentia restitutioni fideicõmissi faciẽda filijs post
mortem patris: ꝛ tũc auferẽ possessio patri, ꝛ datur filijs, vt tñ
pater inde alat.p d.l.imperator.ff.ad Tre.si aũt sunt bona p-
199 pria, ꝛ libera pris: † ꝛ tunc tz signãter Bal. ꝙ filij possint pe-
tere sibi assignari tot bona pris vñ viuere possint. arg.d.l.vbi
adhuc.ꝛ d.c.p vestras. q2 istud prodest tã patri, quã filijs, vbi
notab.per eum. Illã decisionẽ Bal.sequit ibi Pau.de ca.ꝛ re-
putat singularem Lu.Ro.in l.ij.§.qd si in patris.ꝟ.e. Pau.de
ca. Lud.Ro.in d.l.imperator.ꝛ ibi Alex.dr illã decisionẽ Bal.
esse menti tenendã. quã dr in facto alias Padue vidisse: ꝙuis
idẽ Bald.in l.non põt.ff.de adop.tenuerit, ꝙ si pater dissipat
bona, non tenet per hoc assignare filijs vnã possessionem pro
alimẽtis, sed tñ de mẽse in mẽsem debere assignare alimẽta in
principio cuiuslibet mensis pro toto illo mẽse.p l.fi.ff.de liber.
agno. sed precedens opinio est equior, ꝛ ideo tenẽda. ¶ Circa
200 tertiã partẽ principalẽ in ij.q.tenet Bar. † ꝙ qñ mulier vult
agere hypothecaria contra extraneos possessores bonorum,
que erãt mariti tẽpore dotis date, requirit, qd precedat discus
sio in bonis mariti, ꝛ sic extranei possessores conuenti ab vxo
re habent beneficium excussionis prius faciẽde de bonis ma-
riti, iuxta.§.sz neqz.in aut.de fideius. vnde sumit aut.hoc si de-
bitor.C.de pig.ꝛ ita tz gl.or.in d.l.vbi adhuc.in verbo qui non
potiora iura.ꝛ ibi Cy.in xj.q.ꝛ ibidẽ Bald.qui dr qd lz mulier
in dote plurimos habeat fauores, ꝛ plurima priuilegia: tñ nõ
reperitur in hoc quo ad modũ discussionis ꝙ aliquod habeat
priuilegiũ. idem tenet Spec.relatus per Bar.in ti.de don.in-
ter vir.ꝛ vxo.§.fi.versi.sed quo iure. idem tenet plene Alexan.
hic, ꝛ ista videt esse magis cõmunis opinio. Pro ista parte fa-
cit tex.in d.l.vbi adhuc.in ver.fm legum distinctionẽ moueat.
Contrarium dicit Lud.Ro.hic se consuluisse p gl.reputatam
201 sing.in l.si post mancipium.§.j.ff.de euic. † que tenet, ꝙ exce-
ptio preposterationis vnius actionis ad aliam est de apicib⁹
iuris: ergo idẽ in ista exceptione excussionis, que sit dz dici de
apicibus iuris, cũ nõ cõcernat facti veritatẽ, prout tz Bar.in
l.ad fi.ff.de cond.inde.in l.cũ qs.ad fi.C.de iur.ꝛ fac.igno.ergo
nõ dz attẽdi, vbi agit de bono ꝛ equo, put in cã dotis in qua
agit de bono publico.l.j.ꝟ.eo.ꝛ l.assiduis.C.q po.in pig.hab.si
cut ea que sunt de apicibus iuris, non pñt opponi in cã i qua
agit de bono publico.l.ita vulneratus.ad fi.ff.ad le.Aqui.fm
eum Alex.tenẽs cõem opi.rñdet ad d.l.ita vulneratus.dupli-
citer. Primo ꝙ tex.ibi solum dicit multa esse recepta cõtra iu
ris subtilitatẽ ꝓpter vtilitatẽ publicã, ꝛ cõem.illa dictio, mul-
ta, non est vniuersalis, ꝛ verificat in duobus ꝛ in tribus.l.j.§.
hoc interdictũ.ff.ad sylla.§.fi.insti.de iure perso.ꝛ est gl.ord.in
c.latores.de cleri.exc.ministr. Sz tu caue, qd tex.in d.l.ita vul-
neratus. postea subdit, in numerabilibus rebus probari põt.
Scdo rñdet ꝙ d.l.ita vulneratus.loquit in publica vtilitate,
que versat in puniendis delictis, qd non est hic, sed tu caue, q2
lz ille tex.loquat de delictis puniẽdis: tñ ratio publice vtilita-
tis ibi assignata est generalis, ꝛ militat generaliter, vbi tracta
tur de alia publica vtilitate: ergo ꝛ generaliter ꝓcedit, vt l.re-
gula.§.sed ꝛ si quis.ibi, nã initium constitutionis generale est.
ꝛ ibi Bar.ad hoc no.ff.de iur.ꝛ fac.igno. Adde ꝙ istã opinio
nem Lud.contra cõem etiã tz Bal.nouellus in tracta.de do-
202 te.in viij.parte.in xxxvij.priuile.motus, † q2 in iudicio dotis
procedi dz ex bono ꝛ equo.l.iure succursum.ff.de iure do.sed
vbi ꝓcedit de bono ꝛ equo, rigor ꝛ apices iuris nõ curant.l.si
fideiussor.§.quedã.ff.mã. Scdo q2 sicut fauore fisci, ꝛ reipubli-
ce agit hypothecaria ꝯ tertium possessorẽ non excusso aliter
203 principali debitore fisci † l.in Moschis.ff.de iur.fisc. sicut etiã
dicto fauore fisci ꝛ reipublice põt agi ꝯ fideiussorẽ non facta
excussione principalis, vt no.in l.j.C.de decu.lib.x.ꝛ l.libertus.
§.j.ff.ad muni.lz tex.ibi videat obstare.ꝛ no.etiã in l.cũ filius.
in prin.ff.de ver.ob.declarãdo, vt per Bal.in l.cũ eorum.C.de
sen.sed mulier ꝛ fiscus in priuilegijs paribus ambulãt passi-
204 bus, fm gl.ꝛ doc.in l.ij.C.de priui.fisci † ꝛ in l.dotis.C.de iure
do.maxime circa hypothecã, vt ibi no. ¶ Confirmo vltra eũ:
q2 exceptio excussionis nõ competit cãpsoribus, nũmularijs,
ꝛ similibus ꝓpter vtilitatem publicã, vt est gl.sing.in §.argen-
tariorum.qui est §.pen.in aut.de fideius.quã sequunt Bald.ꝛ
Sal.in l.frustra.C.de non nu.pecu. Bald.in l.si.ad fi.C.ad legẽ
Fal. Ange.de Are.in §.si quis in fraudẽ. Inst.de act.ꝛ q2 etiã
in curia mercatorum procedit de bono, ꝛ equo non attẽtis iu
ris apicibus.l.si fideiussor.§.quedam.ꝛ l.Quintus.ꝛ vtrobiqz
no.Bar.ff.mand. Item per glos.in d.l.si mancipium.§.j.quam
205 Bald.ibi in apostil.suis not. † tenet Mari.soc.Sen.in con-
sil.xxiij.quod incipit.visis ac diligenter, ꝛ mature inspectis,
quod si ex forma statuti, vel rescripti in causis proceditur
summarie, ꝛ de plano sine strepitu, ꝛ figura iudicij, tunc non vi
206 detur necessaria excussio, cum sit de apicibus iuris. † Itẽ qd
vbi proce

vbi proceditur de bōa equitate,nō habeat locū exceptio excus
siōis.q̄ est de apicio⁹ iuris.tꝫ etiā Are.in cōs.cxxvij.inc.in cau
sa dn̄e Antonie.tamē ad gl.d.l.si mancipiū.§.j.an ꝓbet id,ad ꝙ
allegatur videlicet ꝙ exceptio excussiōis sit de apicibus iuris
dubitat Ang.de Are.in §.item si quis in fraudem.Insti.de a-
ctioni.tamen tenet quod sit verum, per alia ibi per eū allega-
207 ta.¶†Sed aduerte diligenter,ꝙ exceptio excussiōis nō tm̄
cōcernit ordinē iuris,sed ēt partis beneficiū, ideo pōt oppo-
ni etiam corā arbitro,ꝛ arbitratore,a quo si nō fuerit admissa
poterit peti reductio ad arbitriū boni viri.ita sing.tenet Bal.
in l.fi.§.sed ꝛ si qs.C.commu. de le. ꝛ simpliciter sequitur Ale.
hic,dicēs,ꝙ nō meminit alibi se legisse.refert etiam ꝛ simplici-
ter sequitur Fel.in c.canonum statuta.de consti.Sed illud re-
probat ista ratio.Maria.Soci. in preallega.cōsi.xxiiij.ꝛ vltra
eum in ꝯtrium facit esse.qꝛ coram arbitratore exceptio prepo-
sterationis locū n̄ hꝫ:qꝛ nō seruat ordinē iudicioꝝ.ꝛ ista ē exce-
ptio ordinꝭ,vt no.gl.i ꝟ.actū esset.i d.l.si mācipiū.§.j.ita signā
ter tenet Bal.in addi.Spec.in ti.de arbi.ad fi.in ver.pe.quem
refert,ꝛ simpliciter sequit̄ Are.in prealle.consi.cxxvij.inc.in cā
domine Antonie.Quid tenenduꝫ:in principali questiōe.Ego
teneo ꝯtra Bar. ꝛ cōmunē opinionē,ſꝫ alio fundamēto,qꝛ be
neficiū excussionis fuit introductū de iure nouissimo authēti-
coꝝ:ꝺ q̄ i §.ſꝫ neqꝫ.i aut.ꝺ fideiu.vnde sumit̄ aut.hoc si debitor.
C.de pig.ꝛ sic istud bn̄ficiū excussiōis non erat de iure Dige-
208 storū,nec de iure codicꝭ.†Modo succedit regula,ꝙ iura no
ua indistincte loquētia non intelligunt̄ loqui,nec habere locū
in causa dotis nisi de ea faciant mētionē.ita signāter no. Sal.
in l.fi.in prin.in iiij.no.per illum tex.cum gl.in ver.stipulat⁹ sit.
C.de iure do.dixi.in l.j.in iij.no.ꝰ.e.Hinc est ꝙ q̄uis lex bene a
Zenone.ꝛ l.omnes.§.de quadri.prescr.generaliter loquantur,
tamen nō habent locuꝫ in dote,nec in preiudicium iuriū dota
lium.ita sing.tenet Bal.in cōsi.cclix.iij. parte.incip.quemad-
modum imperator.facit l.promittendo.in prin.ff.de iure dot.
ergo dispositio iurium nouissimorū,ꝛ sic authenticorum indu
cētiū beneficiū excussiōis nō habebit locū in causa dotis,ex q̊
de dote in specie,illa iura non loquant̄,ergo stabimus disposi
tioni iuris antiqui.ꝛ sic dispositioni d.l. vbi adhuc. cū sim.qꝺ
ante excussum maritū mulier possit agere ꝯ extraneos posses-
sores.Tenēdo istā partē cōtra cōmunem non ob.tex.quē.ꝰ.al
legaui in d.l.vbi adhuc.in verb.fm legū distinctionē qui nihil
facit.qꝛ nō pt intelligi de discussione.cū ordo discussionis esset
incognitus tempore illius legis,sed fuit inuētus per iura no-
uissima authēticoꝝ.vt dixi per aut.hoc si debitor. C.de pig.ꝛ
ꝛ in corpore.vnde sumit̄.ꝛ aut.p̄sente.C.de fideius.vn̄ intelligi
tur de illa distinctiōe,ꝛ modificatiōe,q̄ requiritur in hypothe
caria,puta de ꝓbādo anterioritate tēporis,ꝛ ꝙ res erat tūc i
bonis mariti,ꝛ sic de similibus.ita posset in puncto iuris ꝛ di
sputatiue attētari,tamen iudicando,ꝛ cōsulendo non esset di
scedendū a cōi opinione,prout ēt dicit p̄fatus Bal. noue.lus
in dicto xxxvij.priuilegio.viij.partis ꝛ iura per eū allegata i se
cundo fundamēto videntur potiusfacere ad oppositū.prout
209 etiā tꝫ Bal.quē ꝰ.allegaui in d.l.cū eorum.C.de sent.†Item
ꝫ in hypothecaria expressa,ꝛ conuētionali hodie sit inducta
discussio p d.aut.hoc si debitor.ꝛ in corpore vnde sumitur: tn̄
in hypotheca tacita legali,de qua loquimur erat inducta discū
sio,q̄ debebat pcedere ēt de iure ffoꝝ.ꝛ Co.per d.l.Moschis.
ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ꝛ gl.in d.auth.hoc si debitor.ꝛ in corpore vnde
sumit̄.ꝛ in l.iij.§.fi.de admi.re.ad ciui.perti.ꝛ hoc modo pote
rit pcedere tex.in d.l.vbi adhuc.qū dicit fm legū distinctionē:
ꝛ hoc mō tollitur fundamētum, ꝙ supra feci contra cōmuneꝫ
opinionē.ꝛ ista ē v̄itas.¶Inuenij.quest. iij.q.pn.ꝯcludit Bart.
ꝙ bona minoris ꝯtrahētis matrimoniū, ꝛ recipiētis dotē nō
sunt tacite hypothecata pro dote,sicut in simili tenet glos.in l.
210 item qꝛ.in prin.in ver.illata. ff.de pac.†qꝛ bona minoris inue-
cta,ꝛ illata nō sunt tacite hypothecata p domo ꝯducta,ꝛ rep
hēdit Bar.dist.Bul.p tria fundamenta p q̄.tenet.ꝙ ēt tacita
obligatio legalis q̄ ipso iure p legē inducit̄ ēt sine alio facto mi
noris postea subsequuto:nō tamen cadit in rebus minoris ni
si cū authoritate tutoris,ꝛ decreto iudicis p illa tria fundamē
ta.de quib⁹ hic p eū.vn̄ cōsuluit ꝙ requiritur expressa obliga
tio bonoꝝ cū iuramēto minoris,qꝛ iuramētū repsentat eū ma
iorē p aut.sacramēta puberū.C.si aduers.vē.ꝛ idē qꝺ hic tenet
ēt Bar.in d.l.itē qꝛ.ꝛ ibi Saly.ꝛ Raph.Fulg.ꝛ Saly.in l. cer
ti iuris.C.lo.ꝛ sequit̄ Jo.de Imo.hic dicit ꝙ opinio Bart.hic
secure est tenenda.Cōmunis tamen opinio est cōtra Bar.ꝛ se
quaces.ꝛ ꝯriā opinionem tenēt Bal.Ange.Lud.ꝛ Alex.hic.
Bal.Ang.Pau.de Ca.ꝛ Alex.in d.l.itē qꝛ.Cy.Bal.ꝛ Ang.in
l.fi.C.de leg.tut.ꝛ ibi dicit Bal.istā esse cōmunē opi.idē tenet
Bal.in d.l.vnica.§.ꝛ vt pleni⁹.ver.extra q̄rit̄.C.de rei vxo.act.
Bal.in l.j.C.de priui.do.ꝛ in l.certi iuris.ver.octauo quero.C.
211 loca.eo.†qꝛ in hypotheca necessaria,ꝛ legali que venit accesso
rie,non requiritur decretū iudicis.qꝛ sufficit decretum legis:
sed volūtaria,ꝛ principali obligatione de qua loqtur tex.in l.
lex que tutores.C.de admi.tut.bene requiritur.Scꝺo pro ista
parte multū facit,ꝙ lꝫ pupill⁹ nō possit principaliter obligari
212 sine tutore:†tamē in cōsequentiam pōt,per tex.no.in l.condi-
tionibus pupillus.in prin.ff.de condi.ꝛ dem.ꝛ ibi Bal.ad hoc
no.illum tex.qꝛ tunc non obligat se minor,sed lex fm eum,ꝛ ille
tex.multum facit pro cōmuni opinione contra Bar. fm Are.
in l.si ita quis.§.ea lege.de verb.obli.Et per illum tex.respon-
dent scribētes ad omnia allegata in oppositū.Sed tu caue, ꝙ
etiam in fundamentis Bar.obligatio venit in consequentiam
ꝛ tamen non permittit̄ in rebus minoris sine tutore,ꝛ decreto
iudicis.Tertio pro ista parte videtur multum astringere tex.
i l.j.§.fi.ꝛ l.ij.in versi.qꝺ si a fisco.ff.de reb.eo.nec est bona rn̄sio
Bar.hic ꝛ i d.l.itē qꝛ.ꝙ ibi obligatio trāsit cū sua causa ad mi
norem,quam reprobat Alex.hic:qꝛ anteq̄ esset acquisita mi-
nori,erat in dn̄io fisci:ꝛ per cōsequēs nō poterat dici obligata
fisco,cuius erat p regulā.l.neqꝫ pignus.ff.de reg.iu.ꝛ l.ex sextā
te.§.latius.ff.de excep.rei iud.Sed tu aduerte,ꝙ Bar. voluit
aliter rn̄dere scꝫ, ꝙ nos loquimur i re,q̄ perfecte,ꝛ libere erat
minoris sine vlla cā,ꝛ qualitate.ꝛ isto casu nō potest obligari
sine authoritate tutoris,de decreto iudicis:ſꝫ iura cōtraria lo
quunt̄ in re que nūq̄ libere fuit minoris,sed ab eo fuit acq̄sita
cū ista qualitate,ꝛ causa qꝺ esset obligata donec pretio solue-
ret,ꝛ istud a p̄ncipio potuit fieri sine tutore,vt ibi. ¶Scꝺo di
ligēter considera,ꝙ ille tex.in d.l.ij.ponit duos casus.vn⁹ est i
fisco ꝛ i illo ꝺcidit tenere obligationē sine tutore.Scꝺs casus
est i p̄uato.ꝛ in isto decidit tex.n̄ tenere obligationē hypothe-
ce,nisi cōfirmet̄ p rescriptū p̄ncipis : ergo cū i isto secūdo casu
nō valeat,facit p Bar.Sꝫ tu restringe illū tex,dū decidit in fis
co arguēdo a fisco ad dotē,q̄ i priuilegijs parib⁹ ambulāt pas
sibus fm gl.in verb.cessat.ꝛ doc.in l.ij.C.de priuileg.fisci.quod
213 sicut ibi fauore fisci bona minoris obligāt sine tutore:ita hic
fauore dotis:ꝛ isto mō inducendo,videtur fortiter restringere
pro cōi opi.ꝯ Bar.Sꝫ tu caue,qꝺ in illo tex. si minor emit a fi
sco,illa res ab eo empta est bene hypothecata fisco, vt ibi di-
cit tex.ꝛ tn̄ si maior emit rē a fisco non tm̄ illa res empta.ſꝫ oia
alia bōa sua essent tacite hypothecata fisco,vt est tex.in l.ij.C.
in quib.cau.pig.taci.cōtrah.a.ergo minor cōtrahēdo cū fisco
nō obligat in alijs bonis suis:ſꝫ tm̄ i illa re empta:ergo isto mō
nihil facit pro cōi.Itē ꝛ clari⁹ ille tex.in d.l.ij.loquit̄ i hypothe
ca cōuētionali,ꝛ expssa,ergo nihil ad ꝓpositum: qꝛ questio no
214 stra est in hypotheca legali tacita:†ꝛ differētia est inter hypo
thecā legis,ꝛ hōis,fm cōmunē itellectū.ff.qui.cau.pi.taci.cōt.
gl.in ver.lꝫ anterioris.ꝛ doc.in l.assiduis.C.q po.in pi.hab.ꝛ in
§.fuerat.insti.de actio.nisi inducas illū tex.a fortiori,qꝛ ibi hy-
pothecata expssa,ꝛ cōuētionalis fauore fisci cōtrahit per mi-
norē sine tutore.ergo multo fortius tacita legalis:ergo idē fa
uore dotis,vn̄ p̄cedēs solutio eēt tutior ad euadēdum illū tex.
¶Quarto p ista pte facit bonū,ꝛ reale fundamētū,nā iō i mi
norib⁹ ē interdicta alienatio volūtaria,ꝛ obligatio bonorū sine
215 tutore,ꝛ decreto iudicis,†eo qꝛ fragilitate etatis possunt mi-
nores de facili decipi fm Bal.i l.ij.in ix.q.C.de rescin.venditio.
sed ista rō cessat,qn̄ minor cōtrahit matrimoniū,ꝛ recepit do-
tē q̄ casu inducit̄ p legē tacita hypotheca absqꝫ alio facto mi-
noris,tunc nō pt cadere aliqua ꝺceptio fragilitate etatis, qꝛ
minor ꝯhēdo matrimoniū ꝛ recipiēdo dotē facit illꝺ qꝺ qlibet
diligens paterfamilias faceret:ergo nō cadit deceptio.l.si.C.ꝺ
in integ.resti.mino.ꝛ l.verū.§.itē nō restituet̄.ff.de mi.¶Quin
to ꝛ vltimo cōsidera ꝙ in ista q̄stione mulier est in specie p̄uile
giata,ꝙ bona mariti sui sint tacite hypothecata p dote.d.l.vbi
adhuc.ꝛ l.assiduis.C.qui po.in pig.ha.minor autem est priuile
giatus in genere,ꝙ eius bona nō possunt obligari sine autho
ritate tutoris ꝛ ꝺcreto iudicis : ſꝫ nō est puilegiat⁹ i specie i cā
dotis de qua agitur: ergo priulegiat⁹ in specie dꝫ preferri pri-
216 uilegiato in genere fm Bar.†in aut.quas actiones.C.de sac.
san.ecc.l. facit bene tex.i aut.nisi rogati,ꝛ in corpore vn̄ sumit̄.
C.ad Treb.idē no.Abb.in c.ad aures.in ij no. per illū tex.de
prescri. ꝛ in c.cū p cā que.in ij.no.per illum tex.de sen.excom.ꝛ
dato ꝙ ambo essent priuilegiati in spē: tn̄ ille p̄ferri dꝫ in quo
est maior fauor fm Bar.ꝛ in auth.quas actiones. ver. verbo.
vtrique.ponunt doc.in l.Gallus.§.ille casus.ff.de libe. ꝛ post.
sed maior est fauor dotis,quā minoꝝ:ptꝫ,qꝛ mulier nō potest
ēt expresse facere deteriorē conditionem dotis sue.l.de die.ꝛ l.
Attilicin⁹.ff.de pac.do.Bar.ꝰ.in vi.q.j.q.prin.vbi dixi.ꝛ tn̄ mi
nor pt deteriorare,ꝛ dānificare res suas,lꝫ restituat̄ in integrū
ex enormi lesiōe.l.si ex cā iudicati.i fi.pn.ff.de mino.ꝛ c.cū ex li-
terꝭ.de i integ.rest.Tenēdo istā cōem op.pūctus est rn̄dere ad
tria fundamēta.Bar.ad q̄ rn̄dēt Bal.ꝛ Ang.ꝙ pcedūt i alie-

natione,⁊ trãslatione dñij, nos aũt loquimur solũ ĩ hypothe-
ca ⁊ pignore,qđ nõ est tãti preiudicij.l.fi.cũ gl.C.que res pig.
obl.pos.Itẽ ĩ illis minor principaliter disponit,hic in cõseq̃nẽ
217 tiã. Adde pro ista solutione,bene facere ꝙ mulier põt renũ
tiare iuri hypothece.l.etiã.⁊ l.iubemus.C.ad velleia.⁊ tñ nõ pt
renũciare donatiõi ꝑpter nuptias.aut.siue a me.C.ad Velle-
ia.Sꝫ caue,q2 ista solutio videret ꝓcedere q̃ ad primũ.⁊ tertiũ
fundamẽtũ Bar.sꝫ scđm fundamentũ Bar.loquit solũ in taci
ta hypotheca.q̃ inducit ꝑ legẽ vñ tu rñde plani⁹ ad tria fun-
damẽta Bar.ꝙ iura ꝑ eũ allegata ñ faciũt in proposito.s.tex.
ĩ l.lex q̃ tutores.C.đ adm.tu.⁊ ĩ l.ꝓdia.C.đ ꝓdi.mi.⁊ ĩ l.titia.cũ
gl.ff.đ iur.do.q2 nos loqmur đ donatiõe ꝑp nuptias tacita.q̃
218 ipso iure fit a lege fm quãtitatẽ dotis.† sꝫ illa iura loquunt ĩ
exꝓssa donatiõe ꝑp nuptias: nã minor nõ pt facere conditio-
nẽ suã đteriorẽ ĩ reb⁹ ĩmobilib⁹ sine đcreto iudicis,vt ibi ⁊ l.fi.
C.si maior fact⁹.similiter d.l.lex q̃ tutores.loquit ĩ obligatiõe
pignoratiõe,⁊ donatiõe ꝑpter nuptias:ꝙ tutor vult expresse
facere in bõis pupilli:nã nõ pt sine decreto iudicis, vt ibi.sed
nos loqmur ĩ tacita legali inter quas est magna differẽtia vt
219 s.dixi ĩ tertio fundamẽto.¶ † Itẽ aduerte ad tertiũ fũdamẽ
tũ Bar.ĩquãtũ đt,ꝙ mulier simpliciter nubendo intelligit da-
re oĩa bona sua in dotẽ fm gl.in l.mulier bona.ff.de iu.do.⁊ tñ
ista tacita datio omniũ bonorũ nõ habet locũ in muliere mi-
nore Nã assumptũ Bar.non est verum.prout ẽt hic tenet.I-
mo.⁊ Bar.in disputatiõe sua.q̃ incipit mulier habens amplũ
patrimoniũ.plene reassumit istũ articulũ. ⁊ tenet ꝙ ẽt mulier
maior nõ ĩtelligat oĩa bona dare in dotẽ.⁊ ita etiã tenet Bal.
ĩ l.fi.C.de sen.que sine cer.quãti.⁊ in l.si ante.s.e.⁊ ita Bar.hic
in specie in hoc reprehendit Alex.in cõs.cxliiij.v.vo.qđ inc.cir
ca primũ dubiũ,quo querit an tertia.¶ Successiue inquantũ
Bar.ad l.mutus.in prin.ff.de iure do.vbi tex. facit istam con-
220 sequentiã.põt cõtrahere matrimoniũ.†ergo obligat nomine
dotis.respõdet,dũmodo minor recipiat dotẽ modo legitimo.
⁊ sic cũ tutore,sed ita esset magna suppletio ad illũ tex. ideo rñ
de plani⁹,⁊ in forma ꝙ minor põt cõtrahere matrimoniũ, vt
Insti.de nup.in prin.⁊ sic potest se obligare pro dote,vt dicit
tex.in d.l.mutus.sed per hoc non sequit ergo etiã põt tacite o
bligare bona sua pro dote sine tutore:q2 minori facilius est o-
bligare personam,quam alienare,vel res obligare fm Bal.in
221 l.certi iuris.in viij.q.C.loc.⁊ vltra Bal.istđ pt3: †nã minor, q
nõ h3 curatorẽ pt se obligare.l.si curatorẽ hñs.C.de in integ.
resti.mi.gl.ĩ v.necessaria nõ est l.j.§.fuit q̃sitũ.ff.ad Tre.no.in
gl.ĩ v.pmiserit in l.j.ff.de noua.⁊ tñ ñ pt obligare bõa sua ĩmo
bilia sine decreto iudic3.l.j.ff.de re.eo.⁊ l.fi.C.de reb.alie.ñ alie.
⁊ miror ꝙ h nõ aduertit Bar.itẽ mĩꝙ tũ Bar.reprehẽdit distin
ctionẽ Bul.đ cu.ꝙ põit ĩ d.l.itẽ q2.vbi silr Bar.eã reprehẽdit
adde ad eã Bal.ĩ l.certi iur3.ĩ viij.q.C.loc.⁊ ꝓ illa distinctione
ađ bñ facere illđ,qđ t3 gl.approbata ĩ l.cũ fili⁹.§.ĩ hac.ĩ v.ste
tisse.⁊ ibi Bar.⁊ alij.ff.de v.obl.vbi no.t3 ꝙ minor nõ obligat
ex cõtractu defuncti cui⁹ ẽ hrs maxime qñ reqrit aliqđ factũ
222 minoris.sec⁹ si nullũ aliud factũ reqreret.†Et per ista habes
bñ defensatã cõem sñiam.ꝯ Bar.tñ cõsidera, qđ pro Bar.vr
bñ facere:q2 lex tacite inducit ꝙ oĩa bona tutoris sint tacite
obligata pro administratione.l.pro officio.C.de admi.tu.⁊ tñ
bona minoris nõ essent obligata pro tutela vt est tex.in l.fi.C.
de legi.tut.⁊ pondera ꝙ tex.ibi decidit minorẽ xxv. annis nõ
posse esse tutorẽ alicuius:q2 posito pro possibili posse esse, qđ
eius bõa nõ essent tacite hypothecata pro administratiõe,vñ
arguẽdo ab hypotheca bonoꝝ tutoris ad hypothecã bonoꝝ
mariti,ꝓut arguit tex.ĩ l.vnica.§.⁊ vt pleni⁹.C.de rei vxo.act.
sicut bona minoris posito pro possibili,ꝙ ẽt si esset tutor nõ
essent tacite hypothecata ꝓ tutela,sic ẽt non debẽt esse tacite
hypothecata ꝓ dote.⁊ ꝑ illã l.fi.đt gl.not.in c.similiter.xvj. q.j.
qđ minor xxv.annis non debet esse prelatus ecclesie:q2 ei⁹ bo
na nõ essent hypothecata ecclesie pro administratiõe,ꝓut esse
debent.c.ex literis.de pig.Sed defendẽdo cõem ad illã legẽ fi.
dupliciter rñde.Primo qđ loquit in actu ꝓhibito minori.nam
tutela est ꝓhibita minori,vt ibi dicit tex.ideo in minore faciẽ-
te actũ regulariter prohibitũ a lege non cadit tacita hypothe
ca legalis:nos aũt loquimur,qñ minor facit actũ permissum
sc3 matrimonium contrahere,⁊ recipere dotẽ.Secũdo ibi mi
nor acceptãdo onus tutele,dato ꝙ posset nõ facit illud qđ di
ligẽs paterfa.faceret,sed bene cõtrahendo matrimoniũ, ⁊ do
tẽ recipiendo vt dixi s.in quarto fundamento.Septimã q̃stio
nem huius tertie partis,nunquid mulieri repetenti dotẽ pos
sit opponi exceptio minorisetatis,examinam ordinarie ĩ aut.
qđ locũ.vbi est text.ꝑncipalis đ hoc.C.de colla.ad ibi dicta te
remitto.Alis questiones Bar.ꝓsequere,vt ꝑ Imo.⁊ Ale.hic.
223 ¶ † Unã non omitto in quarta parte principali,q̃ est penul
tima,si facta est solutio dotis mulieri, constante matrimonio,
q2 marit⁹ vergebat ad inopiã,an si postea superueniãt diuitie
marito,puta aliqua bõa hrditaria.an retractet illa restitutio
dot3,⁊ dos restituat marito?Bar.subtiliter ꝯcludit, ꝙ nõ,se-
quut⁹ gl.ĩ v.abutat.ĩ d.l.vbi adhuc.⁊ ibi Cyn.eo q2 diuitie sup
ueniẽtes tẽdũt ad eũdẽ effectũ ad quẽ solutio dot3,vt cõsulat
mulieri q̃ nõ d3 retractari act⁹ gest⁹,⁊ sic ipsa solutio dotis ꝑ
tria iura hic allegata per Bar.⁊ ista verba Bar.sunt diligen
ter notãda fm.d.Alex.q2 ad plura tibi seruire poterũt,idẽ te-
nẽt Imo.⁊ Ale.hic Bar.Pau.de ca.ĩ l.plurib⁹.§.⁊ si placeat.
ff.de v.obl.Ray.⁊ Alb.de Rosa.in d.l.vbi adhuc.⁊ ibi Bal.l.
Ang.in §.illud.in aut.de equa.dot.Pau.de ca.in d.l.sciẽdũ §.
fi.ff.qui satis.cogã.per illũ tex.quem dicit melius facere quam
alium de iure.idem tenet late Io.An.in add.Spe.in ti.de do.
inter vir.⁊ vxo.§.fi.in ver.quid si vir.Ant.de But.in c.per ve-
stras.de do.inter vi.⁊ vxo.Pro ista parte bene facit:q2 cu3 re
stitutio dotis semel sit sortita effectũ.sc3 dominij translationẽ
in ipsa3 mulierẽ ꝓut declarat Bar.s.in v.q.hui⁹ quarte prin.
questionis:ergo nõ retractat ampli⁹ ꝑ cessationẽ cause.l.qui
res.§.areã.ff.de sol.⁊ l.sancim⁹.C.de adm.tu.⁊ l3 Ale.nõ fuerit
recordatus,ita no.tenet Bar.in l.titia.Seio.§.Imperator.tñ
in pe.q.ff.de le.ij.vbi pro hoc allegat tex.in l.fi.ff.vnde libe.⁊ in
terminis nostris Bal.in d.l.vbi adhuc.⁊ idem Bal.in l.j.§.j.ff.
de off.ei⁹ cui mã.est iuris.⁊ isto modo cessat,si diceretur ꝙ ces-
sante causa restitutiõis dotis.d3 cessare restitutio dotis:⁊ sic
d3 retractari vt l.adigere.§.quis.ff.de iure pa.⁊ c.cũ cessante,
de ap.⁊ tex.no.in l.si pecunie.§.j.ff.vt in pos.leg.⁊ isto modo ẽt
cessat,si diceret,ꝙ cã repetitionis dotis fuit deducta ad non
cãm:ergo marito d3 cõpetere condictio sine cã ad repetendũ
ipsam dotẽ.ꝑ l.si fullo.ff.de cõdi.sine cã.ad quẽ tex.posset ẽt rñ
deri,ꝙ si ibi nõ cõpeteret cõdictio sine cã,ille ibi locupletaret
cũ aliena iactura cõtra l.nã hoc natura.ff.de cõdi.inde.ꝙ non
est ĩ casu nostro.¶ Ultra scribẽtes ꝓ ista pte facit:q2 si facta
solẽniter discussione ꝯ principalẽ debitorẽ nõ reptũ soluẽdo,
224 sit intẽtatũ iudiciũ cõtra† fideiussores.vel sit intẽtata hypo
thecaria ꝯ extraneos possessores.⁊ pẽdẽte iudicio, ꝑncipalis
debitor acq̃sierit bona.⁊ sic effect⁹ sit soluẽdo.tñ illi rei cõueti
nõ poterũt opponere istã exceptionẽ ꝯ actorẽ ad eũ excluden
dũ:q2 sufficit ꝙ excussio sit legitime facta tpe litis cõtestate ꝯ
ꝯuentũ hypothecaria vel ꝯ fideiussorem.ita tenet Cy.in aut.ꝑ
sente.in viij.q.C.de fideius.Bal.in l.perẽptorias.sen.rescin. nõ
pos.vbi all.tex.quẽ ad hoc reputat sing.in l.fi.§.sed si cũ Seio.
ff.si cer.pe.qui paru3,vel nihil facit,⁊ ibide3 Bal.Pau.de ca.
⁊ Lud.Ro.idem tenent,⁊ Saly.in aut.hoc si debitor.C.de pi-
gno.quis ꝯtrium late teneat d.Alex.in l.si mulier.ĩi j.no.per
illũ tex.s.e.post multos antiquos ibi per eũ relatos. In q̃one
nostra ꝯtrariũ tenẽt Dy.Bal.⁊ Ang.sibi cõtrarij.Raph.Cu,
⁊ Lud.Ro.hic.Spe.in ti.de do.inter vir.⁊ vxo.§ fi.in ver.qđ
si vir.ad fi.Bal.in l.ad cõparãdas.in fi.C.man.Ang.sibi con-
trarius.in l.si cũ dotẽ.§.si autẽ.s.eo.per illum tex.in verbo,al-
terius expectãtibus sanitatẽ.moti sunt ꝑfati doc.ꝑ text. in l.j.
225 §.tandiu.ff.de cur.fu.†vbi si propter prodigalitatem,vel fu-
rorẽ aut ꝑp malos mores alicui sit ĩterdictũ bõis ⁊ sic admini
stratio bonoꝝ suorũ, si demũ reuertat ad bonos mores statim
⁊ ipso iure recuperat administrationẽ bonorũ suorũ.no.Bar.
⁊ alij in l.is,cui bonis.ff.de ver.ob.ad idẽ est bonus tex.in l.fi.
C.de sent.pas.vbi si pater dissipat bona ⁊ efficitur prodigus
interdicit sibi administratio bonorum filij sui ĩ potestate,⁊ da
tur tutor illi filio.s3 si postea pr̃ reuertit ad sanos mores recu
perat administrationẽ bonorũ filij remoto tutore ei dato:q̃ cũ
226 ꝑp inopiã mariti fuerit ei interdicta administratio bonorum
dotis,†⁊ sit posita in effectu in seq̃stro mulieris: ergo supue-
ueniẽtibus diuitijs d3 marit⁹ recuperare administrationẽ do
tis.Huic fundamẽto rñdet Alex.ꝙ ibi curator dat⁹ ꝑp ꝓdi-
galitatẽ nõ habebat ius in reb⁹,ꝓut mulier h3 in dote.Tu
respõde planius ꝙ tex.in d.l.j.§.tãdiu.loquitur in interdictio
ne administrationis bonorum propriorũ,ideo si redierit ad sa
nos mores,stati3 recuperat administrationẽ:ne al's careat ad
ministratione bonorũ suorũ ꝓpriorũ ꝯ reg.ĩ l.in re mãdata.C.
mã q2 in rebus ꝓprijs quilibet d3 esse moderator,⁊ arbiter.itẽ
q2 iniustũ est ingenuis hominib⁹ auferri liberã administratio
227 nẽ bonorũ suorũ: vt dicit iuriscõsultus ĩ l.nõ vsq3 adeo.ff.si
quis a patr.fuerit manumis.sec⁹ est in dote,que nõ est omnino
ꝓpria mariti,cũ subiaceat restitutioni.Scđo pro ista opi.ꝯtra
Bar,aliqui sic arguũt.nã si fundamẽtũ Bar.esset verũ seque-
ret,ꝙ in casu, q̃ marit⁹ vergit ad inopiã, quo casu lex trãsfert
dñium in vxorẽ ⁊ sic actionẽ in rẽ.l.in rebus.in prin.C.de iure
do.l3 marit⁹ efficeret locupletior.ꝙ vxor posset agere rei vẽdi
228 catione ⁊ hypothecaria cõtra maritum,ꝙ esset absurdũ,† s3
ad hoc plane respõde ꝙ facilius cõceditur retẽtio ꝙ cõcedat
actio.l.licet.in prin.C.de acqui.pos.⁊ l.j.quod ait.ff.de superfi.⁊
sic facimus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

si facilius concedit mulieri retentio dotis restituite, quā cōcedit rei vendicatio, vel hypothecaria. Quid tenendū in isto subtili z disputabili articulo? ego semper putaui istā opinionē contra Bar. esse veriorem, z equiorem, z pro ista parte cōtra
229 Bar. z sequaces moueo stringēti fundamēto. † Nā restitutio dotis, q̄ fit, cōstāte mr̄imonio, ꝓpter inopiā mariti, fit contra regulas iuris. l. ij. in prin. ff. eo. q̄ cōstāte mr̄imonio, regula riter nō est nata actio de dote. l. ij. in pr. iuncta gl. ff. de do. ple. z l. cū nō. in fi. ff. de bo. dāna. ergo supueniētib⁹ diuitijs, dō retractari restitutio dotis, vt dos reducat ad naturā suam z sic ad pristinū statū sui. l. si vnus. §. pactus ne peteret. in verb. qō in
230 specie dotis. ff. de pac. z c. ab exordio. cum gl. xxv. dist. † Nō etiam in correctoriis licita est extētio, qñ extendēdo res reducitur ad ꝓpriū statum, z ad naturā suam, vt est gl. reputata sing. z melior de iure in c. statutū. in verbo. numerādum. ad fi. de preb. in vj. no. Aut. de bu. in c. olim, tibi. de verb. sig. istud cessat in fundamento Bar. hic, z in tribus legibus per eum allegatis. l. in l. verbis. ff. ad l. fal. z in §. ex cōtrario. Inst. de leg. z in l. sciendum. §. fi. qui satisd. cog. Preterea z secundo in illis legib⁹ casus superueniens tendit ad eundem effectum cū actu gesto accumulatiue, q̄ accumulātur remedia legatario, z etiā creditori. sed in casu nostro dīuitie superuenientes marito nō accumulant mulieri, remedia circa restitutionem dotis factam mulieri, imo illius cām remouent. Preterea z tertio fm Are. in d. l. pluribus. §. z si placeat ideo in turibus allegatis p Bar. non fit retractatio actus, ꝯ deueniat ad casum a quo incipere non poterat, eo q̄ non interest legatarij vel creditoris, q̄ retractet: sed in casu nostro bñ interest mariti, q̄ superuenientibus sibi diuitijs, dos retractet, z remaneat penes ipsum maritum ex quo supuenit casus a quo incipere nō pōt, sc̄ꝫ diuitie.

¶ Ultra quatuor q̄ones Bar. restat alia bona q̄, quā nemo
231 hic ponit. nec in d. l. vbi adhuc. de iur. do. † Vide ꝯ nunq̄ mulier. q̄ cōstāte mr̄imonio, pōt agere ad dotē si maritus vergat ad inopiam possit illā actionē de dote cedere alteri, vel cedere hypothecariā ℨ extraneos possessores? Bal. in aut. q̄ locū. in ir. q. C. de colla. tenuit, q̄ sic per illum ter. ibi solā actionē, ꝯ imanem cōferēs. ꝛc. q̄ verba nō possunt itelligi, nisi cedēdo. ergo ibi vī esse ter. planus, q̄ actio competens mulieri, constante matrimonio ꝓpter inopiam mariti possit alteri cedi. Idem expresse sequunt Lu. Jo. ibi ad fi. z Phili. Corne. Bernīnus idē videt velle Spec. in tit. de emp. z ven. §. tertio loco in prima forma instrumenti. z etiā in penultima forma dō ponit formam instrumēti. q̄s mulier cōstante mr̄imonio cedit dotis seu iuri dotium, vel renūciat hypothece, ergo presupponit actionem de dote cōpetentem ꝯstante matrimonio ꝓpter inopiā mariti posse alteri cedi. Adde p ista parte bene facere illud q̄
232 tenet gl. solennis in l. ꝯstāte. C. de dona. t. q̄ vult q̄ mulier cōstante matrimonio pōt alteri cedere actionē seu spē actionis de dote. z illā gl. Bal. z Saly. ibi reputat ad ꝺ singularē. Scōo p eadē parte, q̄ restitutio in integrum, que cōpetit de iure speciali potest cedi. l. quod si minor. in prīc. ff. de mino. z l. si minorem. ij. de adim. tu. ergo z ꝓuilegium dotis. Confirmat tertio q̄ restitutio in integrū trāsmittitur ad heredes. l. non solū. ff.
233 de in integ. rest. ergo potest cedi? q̄ quicquid est transmissibile ad heredes. est etiā cessibile. l. ex plurib⁹. z ibi Bar. not. ff. de adim. tu. to. l. si stipulatus fuerim. in prin. z ibi Bar. no. ff. de verb. ob. Quarto facit q̄ priuilegiū fisci potest alteri cedi. l. ij. z fi. C. de priui. fi. ergo etiā priuilegiū dotis cū i priuilegijs dos, z nscus parib. ambuxint passibus fm gl. z docto. in d. l. ij. C. de priuil. fisci. Contrarium z melius tenuit idem Bal. sibi contrarius in l. ꝯ. C. de priu. do. e. q̄ istud est merū priuilegium mulieris, ideo alteri cedi non potest. z q̄ dos est deputata oneribꝰ
234 matrimonij, z ideo coheret plone. † Item ius futurum alimētorum nō pōt cedi. z maxime in preiudicium tertij. arg. l. dominus. §. fi. ff. de vsufr. licet soluto matrimonio spes repetēde dotis bene possit cedi. l. ij. in verſi. nec cogitur. §. e. ita sibi resīdet Bal. z cū eo trāsit ibidē Saly. idē tenet Bal. nouel. i trac. de dote. in vltima parte. cū limitatione. de qua ibi per eū idem tenet Fran. de cur. in cōsil. lvij. quod incip. summa totius questionis reducitur ad pulchrū articulū. vbi dicit. q̄ istam partem tanquam veram semper tenuit legendo in d. auth. q̄ locū. z istam decisionem notabiliter ampliat etiam interueniente iuramento q̄ adhuc cessio talis dotis facta cū iuramēto in
235 hil valeat? Pro ista parte facit. q̄ qñ dos repetitur, cōstante matrimonio ꝓpter inopiam mariti, talis dos adhuc dō seruire oneribus matrimonij sicut antea, z sic alimentis tā mariti q̄ vxoris, q̄ filiorū suorum: vt est ter. in d. l. vbi adhuc. in ver. ita tñ. vbi etiā statuit Imperator, q̄ talis dos nō possit alienari, ergo etiā nō poterit cedi: tenēdo istā partē nō obstat dū dicebat q̄ quicq̄d est trāsmissibile ad hr̄des, est etiā cessibile, dic q̄
236 istud assumptū est falsum, put etiā sepius dixi. tñ istā regula bene procedit negatiue, q̄ que non sunt trāsmissibilia ad hr̄des etiā nō sunt cessibilia. ita ꝓprie loquit̄ ter. in d. l. er pluribꝰ. z ita negatiue no. ibi Bar. ex illo ter. regulā ſz affirmatiue p̄dicta regula non procedit. z ita etiā declarat Aler. i d. l. si istipulatus fuerim. in prin. z q̄ sit verū. patet apte, q̄ multa trās-
237 mittunt̄ ad heredes. que tñ nō possunt cedi. † nā ideo cōmissum vniuersale bñ trāsmittit̄ ad hr̄des fideicōmissarū, vt est ter. in l. cogi. §. idē Mecianus. ff. ad Treb. z tñ nō pōt cedi: vt est ter. reputatus singularis in l. si mulier. §. ex asse. ff. de iur. do. itē iura directa, q̄ sunt affixa ossib. nostris, vt declarat gl.
238 magistra in l. ij. i prin. ff. ꝓ so. ; nō possunt cedi. l. quis ergo casus. ff. de pecu. z tñ trāsmittunt̄ ad heredes, qui reputantur eadē persona cū de iuncto, vt in auc. de iureiur. a minori. pīti. i
239 prin. Modo ad propositū, questiōis nostre, priuilegia dotꝫ nō trāseunt ad heredes, sed solū ad filios eiusdē matrimonij l. assiduis. §. cū eīm. ver. exceptis videlicet. C. qui po. in pig. ha. z l. etiam. in prin. §. ergo etiā, non possunt cedi. ad hoc vltimum adde illud q̄ tenent Bar. z alij in l. j. C. de priuil. do. z in l. post dotem in vj. q. §. e. z sic istud fundamentum q̄ adducebatur §. ꝓ alia parte retorquetur ad oppositum, z per ista sit impotus finis cum Dei laude huic solenni repetitioni.

LEX XXXIIII.

1 ☞ Mulier, constante matrimonio, potest facere alteri dotem promitti etiam ex causa donationis.
2 Mulier circa dotis restitutionē non potest sibi preiudicare.
3 Quid importent hec verba, dissoluto matrimonio.
4 Maritꝰ ex promissiōe dotis alteri facta nō tenetur, nisi dotē a muliere recepit vere aut interpretatiue, seu ficte p successionē.
5 Si maritꝰ tēpore promissionis sciebat mulierē nō esse soluendo, tunc tenetur stipulatoribus quanꝯ dotem non receperit.
6 Licet regulariter maritꝰ dotē promissam z nō receptā sol. ma. restituere nō teneat. sed cedendo actiones liberetur, tamē qñ fuit heres institutꝰ ab vxore vel ab alio qui dotē promiserat, tunc adeundo hr̄ditatē pōt pcise cōpelli ad soluēdum dotē.
7 Maritus adeūdo hereditatē vxoris facit vt stipulatores nō habeāt actionē ad dotē sibi promissaꝫ ex q̄ fuit ꝯfusa p confusionē.
8 Heres adeūdo hereditatē dānosam tenetur creditori. here. in solidum, z sic vltra vires hereditarias legatarius tamen non.
9 Dictio, ceteris. an sit repetita in similium. z nu. 6.
10 Adhibitus ad stipulandum totam, seu partem dotis non cēsetur adhibitus animo donandi nisi hoc expresse constet.
11 Quot sunt vel q̄ quis sit adhibitus ad stipulandū totā dotem vel etiam partē z de alia parte mulier nihil sit stipulata.
12 Adhibitus ad stipulandū tātū partem dotis presumitur animo donādi q̄s mulier fuit stipulata partem dotis, alias sec⁹.
13 Siue mulier sit stipulata partē dotis siue nō adhibitꝰ ad stipulandum partem censetur adhibitus animo donandi.
14 Quādo quis fuit adhibitus ad stipulādum totam dotē, vel in oēm casum sol. mat. non videtur adhibitus animo donādi.
15 Honestissimum est mulieribus adscribi eoꝝ nomina in instrumentis dotalibus cum dos sit earum proprium patrimoniū.
17 Qui stat per x. vel. xiij. annos quod taceat z debitū nō petat, non propterea videtur donasse.
18 Quando concurrunt diuturnitas temporis, z coniunctio psonarum z ratio sepe ad inuicem reuisa, no facta mētione certi debiti, videtur quis donasse illud debitum.
19 Maritus qui cessauit per decennium petere alimenta dotis non solute per patrem vel alium qui eam promiserat, z fuit in mora non soluendi videtur titulo donationis remisisse.
20 Post bienniū a tempore ductionis puelle debent vsure dotꝫ.
21 Vsure dotꝫ omisse peti per decēnū presumunt̄ tacite remisse.
22 Donatio non potest esse sine consensu.
23 Coniunctio sanguinis non facit presumi quod adhibitus ad stipulandum dotem presumatur adhibitus animo donandi.
24 Fauore dotis non presumitur donatio ratiōe vicissitudinis.
25 Quādo filia per viam mandati adhibuit matrem ad stipulandum, z mater vigore dicti mandati stipulata est: tunc bene dicitur nomine filie stipulasse.
26 Donatio in dubio nō presumitur cā mortis, sed inter viuos.
27 De donatione causa mortis detrahitur falcidia.
28 Donatio facta ab infirmo etiam si non est facta mentio mortis dicitur inter viuos, z non causa mortis donatio.
29 Quando cōstat donantem habere animum donādi inter viuos z si est facta mētio mortis erit tamē donatio inter viuos.
30 Quādo in donatione est dictum q̄ fit inter viuos, vel qō nō liceat reuocare: erit inter viuos, licet sit facta mentio mortis.
31 Que verba inducant donationem inter viuos licet in ea sit facta mentio mortis.
32 Verba debēt intelligi fm naturā actus sup quo interponunt.

33 Si dictum sit in donatione premitto non revocare non obstā tibus his verbis possum revocare donationem.
34 Ubi iuramentum est oppositū in donatione, est irrevocabile.
35 Intellectus ad l.cum maritus.§.fi.ff.de pact.dotal.
36 Qñ sunt duo,q̄ de p se nō operarī ēt simul iuncta nō operarī.
37 Ad faciendum aliquid presumi,fortius operatur actus gemi natus,quam simplex.
39 Socer non potest pacisci vel stipulari fratri.
40 Quando in donatione est facta mentio mortis per viam di lationis est donatio inter vivos,z irrevocabilis.
41 Si dono tibi proprietatē talis fundi reseruato vsufructu vsq3 in tempus mortis mee dicetur donatio inter vivos.
42 Quando fit donatio causa mortis, tunc dicitur causa mor tis,quando mors est occasio donationis.
43 Si dono fundum cum ego moriar an sit causa mortis.
44 Que dicatur donatio causa mortis.
45 Quando interuenit iudiciū vnius tantum donantis de reb⁹ suis si sit mentio mortis presumitur dona.causa mortis.
46 Quando in donatione non interueniunt quinq3 testes qui re grunt in donatione cā mortis,tūc videt donatio inter vivos.
47 Si dictum sit in instrumento donationē,quā voluit donator valere z vires habere post ipsius mortem z statim eius morte sequuta z nō prima seu alio modo est dona.causa mortis quā uis non valeat,q̄ non interuenerunt nisi duo testes.
48 Quando in donatione fieret mentio heredum donatarij in telligitur donatio inter vivos.
49 Successio habet vim solutionis.
50 Heres hodie,confecto inuentario non tenet creditoribus he reditarys,vltra vires hereditarias.
51 Hereditarij creditores a creditorib⁹ defuncti sunt separādi.
52 Quando inuentarium prodest heredi quo ad obligationes.
53 Beneficium inuentarij operatur vt actiones per hereditatis aditionem non confundantur.
54 Qñ marit⁹ cōuenit vt heres dz gaudere beneficio inuētarij.
55 Quando ascendens stipulatur descendenti rem suam vel sibi debitam intelligitur stipulari animo donandi illi.
56 Marito stipulante rem suam vel sibi debitam vxori dari in telligitur animo donandi.
57 Si stipulor emo vel ītraho noīe alicui⁹,an videar ei donare.
58 Traditio est facti,z non iuris.
59 Peculium non potest cadere sine patria potestate.
60 Si ꝓsentio alienatiōi alicui⁹ rei an videar ꝓsētire aio donādi.
63 Si consentio alicui quod alienet rem meam tanquam pro priam suam,an videar consentire animo donandi.
64 Si primogenitus ad feudum consentiat secundo genitū inue stiri sibi preiudicat in totum.
65 Si consentio tibi donanti rem meam alicui videor donare z in totum mihi preiudico.
66 Quando quis consentit donanti rem suam a quo illam rem prius dono habuerat,videtur consentire animo donandi.
67 Si ꝓsentio testatori legāti rē meā an videar ꝓsētire aio donādi.
68 An z qñ presens sciens z tacens videatur cōsentire, z qñ nō.
69 Qui tacet per contumaciam videtur consentire.
70 In respicientib.fauore z cōmodū semp tacens videt ꝓsentire.
71 In actu concupiscibili,z fauorabili, z merito semper tacens presumitur consentire.
72 Coniunctus presens,z tacens quando constituitur procura tor a coniuncto presumitur consentire.
73 Si prelatus conculit alicui presente capitulo beneficium, z non contradicente,capitulum tacens habetur consentire.
74 Valde amicus presumitur consentire sicut coniunctus.
75 Aliquando amicitia preponderat coniunctioni sanguinis.
76 Quando presens contradicendo potuit actum impedire, tūc tacens presumitur consentire.
77 Si qs agat i iudicio noīe meo sine vllo mandato me ꝑsente z non cōtradicente videtur agere de consensu z voluntate mea.
79 Facilius prorogatur mādatum q̄ est datum vltra terminos suos limitatos quam vbi nullum est mandatum inducere.
80 Qui tacet fraude vel dolo videtur consentire.
81 Fauore pupillorum tacens videtur consentire.
82 Fauore reipublice tacens videtur consentire.
83 Quando tractat de modico preiudicio tacēs videt cōsentire.
84 Fauore libertatis tacens videtur consentire.
85 Diuturna scientia z patientia cū taciturnitate inducit cōsensū.
86 Episcopus videtur cōsentire clerico prorogando iuri nō sui iudicis,presente episcopo,z non contradicente.
87 Ubi statuta mādat aliqd fieri citatis aliqb⁹ intelligit vt eorū ꝑsentia,seu cōtumacia operent cōsensum si nō cōtradixerint.
88 Si vasallus alienat fundum domino directo, sciente z non contradicente,videtur dominus consentire.
89 In male gestis tacēs i vniuersitate vel capīo habet ꝓ ꝓsētire.
90 Quando vltra taciturnitatem interuenit aliquis actus posti tius tunc tacens habetur pro consentiente.
91 Ubi tractat de preiudicio alicuius,si vltra taciturnitatē fa cit aliquem actum,qui videtur venire ad confirmationē eius, quod agitur,tunc videtur semper in sui preiudiciū consentire.
92 Si quis recipiat literas alicuius,in quib⁹ dicebat,q̄ erat de bitor suus in tāta quātitate,nisi illico reclamet,videt ꝓsentire.
93 Subscribens se,videtur consentire.
94 Sigillans videtur consentire.
95 Quando cōtradicendo quis non potest impedire actum fieri de re sua presens z tacens non videtur consentire.
96 Coniunctio habens in se reuerentiā facit presumi dissensum.
97 Ubi agitur de preiudicio iuris personalis tūc presens, z ta cens non videtur consentire.
98 Si partes faciunt compromissum in arbitrum presentē,z ta centem per hoc non videtur acceptare onus compromissi.
99 Qñ vltra taciturnitatē interuenit aliquis act⁹ positiuus,tūc etiā si agatur de obligatiōe psone,tacēs habet pro cōsentiēte.
100 Si quis scienter recipit instrumentum in quo constituitur procurator,videtur se obligare ad illud officium.
101 In respiciētibus preiudiciū tertij cuius bona ad me spectāt cura z solicitudine tunc tacendo non presumeris consentire.
102 Verbum videri donat fictionem.
103 Qñ tractat de magno iudicio tūc ꝑsēs z tacēs vī dissētire.
104 Ubi requiritur alicuius cōsensus aliquam potestatem habē tis nō sufficit sola presentia,z taciturnitas illius altero gerē te actum,sed requiritur quod qui est presens,illud mandet.
105 Quando statutum exigit cōsensum alicuius in facto alteri⁹, videtur illum requirere pro solennitate.
106 Actus consistentes in agere non arguunt consensum.
107 Si testis deponit non iuratus me presente tacente,z nō ītra dicente,non video consentire.quod deponat nō iuratus.
108 In iudicialibus,in quibus si quis tacite cōsentit tacendo,z non contradicendo in vno actu vel quo ad aliquos actus,nō tamen consensit in alijs.quin eis possit contradicere.

Qe dotis. Ista lex est Affricani: ō est diffi cilis,z subtilis. Istā consequen tiā facit Bar.in l.cū qs.in prin.ff.de solu.z fm Barto, hic ista est pulchra lex habēs materiā quotidianā,z subtilem, sed pessime examinatā,q̄ fm eū h. d. Adhibit⁹ ad stipulandū ptem dotis pōt eā repetere a marito.qui successit in heredita te vxoris dānosa,q̄ vis marit⁹ dotē nūq̄ recepit, h.d. Vel sic, fm Bal.vir succedēs vxori tenet stipulāti restituere dotē,q̄ nō accepit.h.d.Uuidit i q̄tuor ptes. In pma ponit thema.et q̄ tacite elicit q̄stio. In scda ponit respōsio. In tertia assigna tur rō rūsionis. In quarta tollit q̄dā obiectio.scda ibi, nihilo minus.tertia ibi.qñ adeūdo,quarta z vltima est ibi.nec ad rē ptinere. 1 Pmo,i.ex isto tex.q̄ mulier,constante matrimonio, pōt facere alteri tertio dotē,mitti etiā ex cā donationis fm gl.z cōmuniter oēs.z sic q̄state matrimonio pōt alienare q̄ vī: q̄ q̄fert effectū i casum,z tps soluti mr̄imonij.tū q̄ istud facit q̄stante mr̄imonio.z lex resistit initio.nō videret valere. q̄uis q̄ferat in tps licitū.l.fi minor.i fi.ff.de ser.expor.z ita limitat,z declarat Bar.i l.si q̄state.§.q̄ties.cū si.§.e.idē tū.q̄ ḃ ꝓbat et 2 in l.ūl.in ver.nec cogit.§.e.z in l.cōstāte.cū gl.C.de dona,+ Sed obstare fortiter vī, q̄ mulier circa dotis restitutionē nō pōt sibi ꝓiudicare etiā q̄ferēdo in tps soluti mr̄imonij nō solū i to ta dote,nec i parte dotis.vt hic:sed uccetiā i tpe, vt est tex. i l. de die.z in l.Utilicinus.ff.de pac.do. Bar.in l.si q̄state. in pn. in vj.q.j.partis,vt ibi dixi.§.e. Dz illa iura loquunt quantū ad maritū. Dz sec⁹ videt q̄ ad alios vt hic.z in d.l.ūl.in pn. §.e.z l. ob res.§.j.ff.de pac.do.cū Pau.& ca.apostillādo tex.eū restrin git in verbo dissolutū sit mr̄imonij.q̄ intelligat si p mortē mu lieris,sec⁹ si morte mariti,q̄ nō valeret pactū.q̄ vir in hūc ca sum lucraret dotē,z mulier remaneret idotata,vt l.ūl.ff.& pac. dot.q̄(vt dixi)loquit,q̄ marit⁹ ita stipulat.quo tex.bene est p hibitus,vt iurib.preallegatis,sec⁹ in alio ꝓiout videt tex.hic, allegat etiā tex.i l.cū pater.§.pater certā.cū gl.in ꝗb.voluisse, ff.de leg.ij.q̄ nō loquit in terminis nostris.z sic fm Pau.& cal. i ista lege ideo valet stipulatio illorū.q̄ mulier hic mortua est in mr̄imonio. Dz tu caue,q̄ i isto tex.ubi fuerūt stipulati dotē soluto matrimonio.illa verba dissoluto matrimonio intelligū tur generaliter quomodocūq3 dissoluat siue p diuortiū siue p 3 mortē. Item intelligunt siue per mortē naturalē, seu ciuilē, sc3 p deportationē.l.si qs sic stipulet.j.e. z i ista l.presupponit stipulationē a principio valuisse,quo tēpore erat incertū,quo matrimonij dissoluer et,z ꝓpterea tex.in l.Seia.ff.de do.pleg. loquit,qñ aliquis fuit adhibitus ad stipulandū, si mr̄imonium dissoluer et per mortē mulieris,z sic i pacto specialiter exꝓsso:

ergo vr sec? qñ gñaliter.vt hoc ter.veritas apparebit ex dicē
dis.¶in gl.¶+Scdo no.ex mēte,z ex rōne istius ter.q̄ mari
tus ex pmissione dotis alteri facta nō teneť, nisi dotē a mulie
re receperit vere,aut iterpretatiue,seu ficte p successionē:z sic
ꝓba pmissionis mariti nō includūt plus,q̄ habuerit ab vxo
re,facit l.meuio.§.a me.ff.de le.ij.z iō iste ter.assignādo rōnem
decidēdi dr.q̄ adeūdo hr̄ditatē mulieris itelligit cōpēsasse,qz
si nō fuisset hr̄s mulieris,nō teneret stipulatoribus si nareeoō
pit dotē pmissa m,nec isti stipulatores pñt dicere mariqu ctra
re nō recepisti dotē a mulierez:q̄ ipsa si viueret nō posset hoc
allegare.l.nupta.§.quoties,§.eo.vñ ex qua psona qs cōmodū
sentit,vel lucrū,nō pōt eius factū impugnare.l.ex qua psona,
ff.de reg.iur.z l.mater.C.de rei ven.Intellige,nisi maritus cō
fessus fuisset se accepisse aut acceptū tulisse.l.pe.§.si vir.j.eod.
imo fortius limitat fm Raph.Cu.qñ maritus tpe pmissiōis
sciebat mulierē nō esse soluēndo,qz tūc tenereť stipulatoribꝫ,
q̄nis dotē nō receperit.p l.pmittēdo.§.si a debitore.ff.de iu.
do.vbi si debitor mulieris,q̄ non erat soluēdo pmittat marito
scīti illū nō esse soluēdo,teneť mulieri,cui nō pmisit,ergo fo
rtius tenebit istis adhibitis ad stipulandū qbus pmisit,tū ille
ter.nō vr hoc bñ ꝑbare.¶Tertio no.diligēter ex isto ter.qs
lz regl? maritus dotem pmissam,z nō receptā, soluto mrimo
nio,restituere nō teneat,§z cedēdo actiōes libereť,vt l.si socer.
§.Titius,§.eo.l.si extraneus.z l.pmittēdo.in ꝓn.ff.de iur.do.
6 †tū qñ fuit heres institutus ab vxore, vel ab alio, qui dotem
pmiserat:tunc adeūdo eius hereditatē pōt precise cōpelli ad
soluēdum dotē,nō assignat in ver.qñ.q? creditor adeūdo here
ditatē mulieris sue,lz inopis vr cōpensare cū eo qs sibi debeť:
z sic aditio hereditatis hz vim cuiusdā ficte receptionis,z sic
cōpensationis:dato q̄ hereditas nō sit soluendo.facit l.debi
7 tori.cū simil.C.de pac.¶†Ultra ter.pōt assignari alia rō,qz
maritus adeundo hereditatē vxoris sue facit vt stipulatores
non habeāt actionē ad dotē sibi,pmissam ex quo fuit confusa
p additionem.d.l.debitor.ergo maritus dz tunc teneri stipula
8 toribus ac si ipsam dotē recepisset.¶†Quarto no.ex ff.text.
q̄ heres adeūdo hereditatē dānosam teneť creditoribus he
reditarijs insolidū.z sic vltra vires hereditarias, secus in le
gatarijs.qui tractāt de lucro.qz isto iure heredes non teneńt
legatarijs,nisi vsq̄z ad vires hr̄ditatis.l.j.§.ff.is,qui quadrin
gēta.in fi.ff.ad ¶Treb.z l.in rōne legis falcidie retētiones.§.qs
de vulgo.ff.ad le.Falc.z sic pōdera hic esse ter.singulare, q̄ is
cui hr̄s tenetur insolidum creditoribus hr̄ditarijs sed non le
gatarijs,ita etiā teneť insolidum illis creditoribus qui habēt
mixtūrā cōtractus,z vltime voluntatis.Hā isti non sunt cre
ditores hr̄ditarij mulieris,§z solius mariti.qz non fuerunt sti
pulati a muliere.§z a marito,z conueniunt maritum ex sua p
missione,z nisi maritus fuisset hr̄s mulieris,z eius hr̄ditatem
actuisset,non potuisset conueniri a stipulatoribus, vt dixi in
precedenti notabili.Modie aūt facta est exequutio creditorū,
z legatariorum.qz hodie non confecto inuentario,hr̄s teneť
creditoribus z legatarijs insolidum §z confecto muētario,te
neret solum vsq̄ ad vires hr̄ditatis z non vltra.l.fi.§.z si pre
faram.C.de iure delibe.z §.si vero absunt.in aut.de here.z fal.
9 ¶†Quinto z vltimo no.diligēter ex isto ter.in fi.ubi, qñ cete
ris etiā creditoribus hic videri ter.q̄ dictio,ceteris,nō est re
petitiua similium qz isti adhibiti ad stipulādum non sunt cre
ditores mulieris,§z mariti,vt dixi in precedēti notabili,z hoc
sequēdo cōis:z sic isti stipulatores non videnť similes credi
toribus hr̄ditarijs.Ad idē pondero ibi ter.in l.non impossibi
le.z in l.ab emptione.ff.de pac.in ver.ceteris similibus.nā fru
stra diceret,similibus,si dictio,ceteris, de p se esset repetitiua
similium ad ter.in c.omnes principes terre, z ceteros hoies.
de mato.z obe.§z ibi non dr ceteros simplr,sed addit hoies,tū
q̄ dictio,ceteri,sit repetitiua similium,est gl.in l.non solum.§.
querit.in ver.ceteros.z ibi Bar.ff.de.pcu.z gl.no.in c.deinde.
in gl.j.xxvj.dis.z glo.in c.apostolica.lvj.dist.z in isto ter.iste ca
sus hz mixturā,z similitudinē cum alijs creditoribus hr̄dita
rijs:qz si non esset adita hr̄ditas,maritus non teneret,vt dixi
in precedēti no.vide tū qd dicā j.in gl.j.in j.parte.donādo aliū
intellectum ad istum ter.fm quē istud notabile nō ꝑcederet,§z
bñ ꝑcedit tenēdo illud q̄ gl.z Bar.z cōiter scribentes tenent.
¶Bio.in ꝑbo teneri,diuidit magistraliter in tres partes.In
prima opponit §.ter.z soluit intelligēdo ter.qñ constat,q̄ isti
fuerint adhibiti ad stipulādum animo eis donandi.In scda p
viā fallentie enumerat tres casus speciales, in quibus in du
bio presumitur donatio.In tertia §.intellectum.§.datum op.
z tacite solu.scda ibi,nisi rō sanguinis vel cōporis,tertia ibi,si
vero ꝑbatur.Et illa verba,z ita locum hz actio mandati,que
sunt in secunda parte gl.debent poni in prima secundū Bart.
¶In ea.gl.ibi,aio donādi habes intellectum ad ter.q̄ intelli
gāt qñ exp̄sse cōstat,q̄ ibi fuerūt adhibiti p mulierē ad stipu
lādum aio donādi eis,alias in dubio cēserent adhibiti,vt p
curatores,vel ministri mulieris.l.mulier bona.§.fi.ff.de iu.do.
alle.in gl.z tenerētur cedere actiones mulieri, vel eius hr̄di.l.
idēq̄z.§.si cui.ff.mā.adeo si ageret §.maritum heredē mulieris,
fieret cōpensatio actionū iter eos.vt dr gl.in ij.parte.z sic vult
10 gl.†q̄ adhibitus ad stipulādū totā dotē,vel partē,nō censeat
adhibitus aio donādi,nisi hoc exp̄sse constet,z isto modo itel
ligit gl.istū ter.hic.z gl.in l.Seia.ff.de do.ple.ita etiā intelligit
ter.in l.cum maritus.§.fi.ff.de pac.dot.fm gl.ibi.Istū intelle
ctum sequuti fuerunt oēs doc.vsq̄ ad Bar.q̄ eum reprobat,
qz est diuinatiuus,z nō verus,vnde intelligit Bar.istū ter.qñ
isti fuerūt adhibiti ad stipulādum ptem dotis,vt cātat exp̄sse
litera,z mulier fuit stipulata alterā partē dotis tūc in dubio
presumit adhibitus aio donādi,sed hoc vltimū,q̄ mulier fue
rit stipulata aliā partē non dr in litera,z sic est diuinatio.Itē
fm Bar.qñ qs fuisset adhibitus ad stipulādum totā dotē,sed
in vnum casum tm:tūc etiā videť adhibitus aio donādi sic in
telligit ter.in d.l.cū maritus.§.fi.secus qñ fuit adhibit? ad sti
pulādum totā dotē,tunc non presumit adhibitus aio donan
di,sed vt procurator mulieris,ita ꝑcedit d.l.mulier bona.§.fi.
idē fm Bart.qñ fuit adhibitus ad stipulādum partē dotis,z
de alia parte nihil est mulier stipulata:qz tūc silr non vr adhi
bitus ad stipulādum animo donādi,z sic diligēter pōdera,qs
11 fm Bar.paria sunt,vel†q̄ si qs sit adhibitus ad stipulādum
totā dotē,vel ēt partē tm.z de alia pte mulier nihil fuerit sti
pulata.z ita multū limitat z restrigit illū ter.rōnē diuersitatis
assignat,vt hic p eū.z sequit Ang.q dr.q̄ ista lectura Bar.est
multū plana ad istum ter.z cū isto intellectu Bar.etiā transit
Sali.hic.Istū intellectum Bar.reprobant indifferēter oēs a
lij.z sequunt intellectū gl.nostre,q̄ vr esse cōis,z ēt sequūntur
Ly.z Sal.in l.ij.C.de iure do.Bal.in l.si filie.in vij.q.C.fa.erci.
moti ꝑcipue §.Bar.p ter.quē Bar.allegat ꝑo se.sed vr in
oppositum facere in l.ij.in ver.donādi aio.C.de iure do.vbi qs
fuit adhibitus ad stipulādum partē dotis tm,z non presumi
tur adhibitus aio donādi,nisi exp̄sse constet,q̄ sit adhibitus
aio donādi,sed certe ter.ibi non dr q̄ cōstaret exp̄sse de aio do
nādi,z pōdera q̄ in ꝑn.vbi ter.ponit decisionē nihil dr de aio
donandi,§z postea in ver.fm q̄ in illatione,quā facit ad casus
occurrentē ponit de aio donādi,sed nos debem? attēdere ꝑn
cipalē decisionē posita in ꝓn.illius ter.z non illā narrationē
facti p illud q̄ vult gl.in l.vnica.in ij.lec.z ibi dixi.C.qñ nō pe.
que tz,q̄ ex narratione facti nō sit arguendū,nisi tu pōderes
in ꝓn.illius ter.illa verba subtiliter concepta,silr reprobant
intellectū Bar.ad l.cū maritus,§.fi.ff.de pac.do.q̄ ibi fuit ad
hibitus ad stipulandū in vnum casum tm.nā in ¶uum est ter.
in l.post dotē.j.eo.vbi quis fuit adhibitus ad stipulādum in
vnū casum.§z diuortij.z tñ per hoc non vr adhibitus aio do
nādi.Sed defendēdo Bar.dic,qs ille tert.loquit,qñ adhibet
ad stipulādum ille,cui ante stipulationē cōpetebat ius in do
te vt in parte.tunc non presumit adhiberi aio donādi §z q̄ pa
ter voluerit conseruare actionē de dote filie,§z iste text.loquit
qñ extranei fuerūt adhibiti.Itē §.Bar.adducūt ter.i l.Seia.
z ibi gl.ff.de do.ple.z ibi Bar.tz ¶uz.sed certe ibi etiā ter.nō
bene aperit qd in dubio,vñ tenent cōiter doc.solutionem glo.
ibi in d.l.cū maritus.§.fi.q̄ ibi cōstabat de aio donādi.Sed qz
ista est diuisio,tu melius z notabilius intellige illum text.q̄ ibi
in adhibito ad stipulādum non presumit animus donādi ex
illo capite:qz frater fuerit adhibitus ad stipulandū dotē sororis
in vnum casum,sed ex eo qz ipsa mulier tpe,quo dedit do
tē exp̄sse pacta est,q̄ si in mrimonio decessisset fratri eius
redderet,z in eum casum frater etiā est stipulatus.vt ibi exp̄s
12 se dr ter.¶†Item aduerte circa intellectū Bar.ad istū ter.dum
intelligit,q̄ hic fuerūt adhibiti ad stipulandū tm partē dotis,
tunc solum presumit aio donādi qñ mulier fuit stipulata aliā
partē dotis,alias secus.ita dr formaliter Bar.sed qñ partem
stipulat,z ad aliā partem adhibet alios cessat illa presumptio
honestatis,cum voluerit stipulari partem.z ita exp̄sse itelli
gunt Bar.velle Jmo.Aler.z etiam Raph.Cu.¶Bau.de La.
hic,sed certe,quod mulier fuerit stipulata aliam partez dotis
istud non dicitur in text.z sic est diuinatio z magna restrictio
ad ter.nec potes dicere,prout saluando in hoc.Bart.dicunt
Jmo.Raph.Cu.z Aler,quod licet mulier non fuerit stipula
ta aliam partem quod tamen singatur stipulata,qz dico q̄ il
lud de ficta stipulatione fuit inductū p iura codicis p l.vnicā.
in ꝓn.C.de rei vxo.ac.z si subtiliter dicas,caue,q̄ imo Bar.
13 vult contrarium,†q̄ sine mulier fuerit stipulata aliā partem
sive non,generaliter procedat iste ter.q̄ adhibitus ad stipu
lādum partem semper censeatur adhibitus animo donandi.
Nam dicit Bar.idē dico,si partem non stipulatur, sed alium

adhibet ad stipulādū partē. Preterea ꝑut potuit stare sine sti
pulatione in parte, ita ꝛ in toto. nā isto mō itelligēdo Bar. es-
set sibi ipsi de directo ꝯtrius ad alia verba ꝑcedētia que s. retu
li. Itē rō diuersitatis quā assignat Bar. inter istos casus non
esset bona, si Bar. intelligeret isto scdo mō. vñ Bar. voluit di-
cere, idē dico, qñ ipsa nō stipulat tñ aliū adhibet ad stipulādū
partē. nā loquit ad stipulādū illam aliā partem, ꝛ tūc est idem
ac si vnus solus fuisset adhibitus ad stipulandū totū, qñ mu-
lier adhibuit vnū ad stipulandū vnā partē, ꝛ vnū aliū ad sti-
pulādū aliā, ꝛ isto modo Bar. cōplectit oēs casus. ꝛ subdit ꝙ
sicut potuit in parte stare sine stipulatione, ita in toto: q: sicut
in illa pte stetit sine stipulatione: ita in alia potuisset stare sine
stipulatione, ꝛ sic in toto: tñ verba Bar. sunt ambigua. ꝛ po-
14 tuisset Bar. clari⁹ log. ¶ † Itē circa rōnē diuersitatis Bart.
ꝙ qñ qs fuit adhibitus ad stipulādū totā dotem, vel in omnē
casum soluti matrimonij qd nō videat adhibitus aio donādi:
eo q: pōt capi alia coniectura quā donatiōis, nā presumit, ꝙ
mulier pp honestatē noluit in instrō nominari: ideo aliū adhi-
buit: secus qñ est adhibitus ad stipulādū partē dotis vel ī vnū
casum tm̄ soluti mr̄imonij, q: ex quo mulier pro alia parte vel
in alio ca u voluit nominari cessat rō predicta. Ista rō est faci
lis, ꝑut etiā dicūt Raph. Cu. Pau. de ca. ꝛ non vʒ ꝙ sit inho-
nestū mulierib⁹ adscribi eorū noīa in instrumētis dotalibus,
15 imo † est honestissimū cū dos sit earū ꝑpositū patrimoniū. l. iij.
§. ʒ vtrū. in fi. ff. de mi. ꝛ l. pōponius phyladelph⁹. ff. fa. erc. lʒ se
cus esset in alijs mercātijs. Itē aduerte circa intellectū istius
tex. sm̄ Christo. de caste. ꝛ Raph. cu. hic, ꝙ dubium isti⁹ legis
nō erat an isti adhibiti ꝑ mulierē ad stipulādum dotem essent
adhibiti aio donādi vel nō ʒ dubiū erat: q: maritus dotē non
acceperat, ꝛ hereditas vxoris nō erat soluendo: ideo videbat
maritū ex stipulatione nō teneri, ꝛ sm̄ Raph. cu. isti fuerūt ad
hibiti: q: forte erant creditores mulieris, vel ex alia iusta cā ꝛ
plus non ōt: ꝛ istum intellectum, ꝙ isti adhibiti ad stipulādū
erāt creditores mulieris, etiā tenet Ja. de Puteo. hic, ꝛ eū re-
putat ceteris meliorem: ꝛ isto mō intelligeremus hūc tex. qd
isti adhibiti ad stipulādū erāt creditores mulieris, vel ex alia
iusta cā fuerūt adhibiti cessarēt amaritudines tex. ꝛ si dicas
ꝙ diuinat: dic ꝙ imo apparet ī tex. in fi. ibi ceteris ēt creditori
bus: ꝛ sic vult tex. ꝙ ēt isti adhibiti erant creditores mulieris
16 intelligēdo tex. ꝑprie ꝑut dʒ, † ꝙ dictio, ceteris, sit repetitiua
similiū, vt dixi ī tex. in vl. no. ꝛ si subtiliter replicares, ꝙ nullū
simile est idē. l. ꝙ nerua. ff. deposi. nā ois similitudo est quoddā
figmētū rei ꝛ nō ꝑprie ipsa res sm̄ Bal. in l. j. ī fi. C. de patri. q
fil. distr. ʒ hic esset idem. rñde, ꝙ isti stipulatores siue credito-
res erāt mixti tā mulieris, ꝙ mariti. Itē ex cōtractu, ꝛ ex vlti
ma volūtate: q: nisi marit⁹ adiuisset hr̄ditatē nō fuisset obli-
gatus ex sua ꝑmissiōe, ꝛ sic nō sunt idē: q: non sunt creditores
simplr̄ sed similes: ideo isto mō intelligēdo dictio, ceteris, stat
ꝑprie, ꝛ est repetitiua similiū. Itē isto mō subaudit ad tex. qd
loquat qñ cōstat ꝙ aio donādi sunt adhibiti. itē cessat difficul
tas quā posui in primo no. q: hoc modo dos, constante matri
monio, nō alienaret ex cā donatiōis: tñ sm̄ istū intellectū iste
tex. haberet minus dubitatiōis, quā sm̄ cōem intellectū gl. vel
17 sm̄ itellectū Bar. ¶ † In ea gl. ibi, nisi rō sanguinis vel tēpo-
ris, hoc nō est simplr̄ verū, ꝙ rō soli⁹ tpis faciat ꝑsumi animū
donādi, vñ si ꝑ x. vl' xiiij. annos tacui, ꝙ debitū a te nō repetij:
nō ꝑpterea videor tibi donare. l. libertis quos. §. j. ff. de ali. ꝛ
cib. leg. nisi sit trāscursum tātū tēp⁹ ꝙ suffi iat ad prescriptio
18 nē actionis quā habeo cōtra te. Item fallit, qñ tria cōcurre-
rēt, scʒ diuturnitas tēporis, coniunctio ꝑsonarū, ꝛ rō sepe ad
inuicē reuisa nō facta mētione isti⁹ debiti. ꝛ de hoc ē ꝑprie ca
sus in l. ꝑcula. ff. de ꝑba. ꝙ gl. allegat, ꝛ si aliquid istorū triū de
ficeret nō haberet locū d. l. ꝑcula. ita tʒ gl. reputata sing. in d.
l. libertis quos. §. j. quā sequunt Bar. Bal. ꝛ Sal. in d. l. Pro-
cula. Bal. in l. ij. in j. q. C. de iure dot. ꝛ in. l. cū ꝑponas. j. ꝛ in l. si
certis annis. C. de pac. ꝛ communiter mod. hic. idem tʒ Ale. in
consi. xlvj. j. vol. ꝙ inci. visis, ꝛ accurate consideratis. ad fi. lʒ so
lus Imo. hic sub dubio forte teneat sufficere rationem sepius
calculatā etiā si fuissent extranei: q: sup ea principaliter se fū-
dat tex. in d. l. Procula. sed cōmunis opinio (vt dixi) est cōtra
Imo. quē etiā in specie reprobat Alex. hic: q: tex. in l. Procu
la. se fundat in oibus illis trib⁹: ꝛ ita teneas ꝑ ista Alex. ꝛ an-
te eū Lud. Ro. reprobāt Bal. in cōsi. ccclxxiiij. ij. partis, inci.
19 post biēniū a die ductus puelle, vbi sm̄ eū cōsuluit Bal. † qd
marit⁹, q cessauit ꝑ decēniū petere alimēta dotis non solute ꝑ
patrē, vel aliū, q eā ꝑmiserat, ꝛ fuit in mora nō petēdi videt ti
tulo donationis remisisse, ꝛ sic ampli⁹ petere nō posse, ꝑ. l. cū
qdā. §. diuus pius. ff. de vsur. facit. tex. in l. vir vsuras. ff. de do-
na. inter vi. ꝛ vxo. ipsi aūt reprobāt: q: tex. in d. §. diuus pi⁹. lo-
quit in lucro vsurarū odioso in q ex tēporis diuturnitate bñ
presumit remissio, vt ibi. ꝛ l. aduersus. C. de vsu. ꝛ l. cum post. in
ꝑn. ff. de iu. do. Bar. hic: ʒ qd Bal. est in alimētis, q sunt fauo-
rabilia, ʒ nō eūdo ꝑ mēdicata suffragia. tu dic ꝙ ꝯ Bal. falli-
mētis est tex. in l. libertis quos. §. j. sed caue. q: ipsemet Alex. si
bi cōtrarius in cōsi. lxxxiiij. v. vol. ꝙ inci. viso titulo questiōis.
refert predictā decisionē Bal. in cōsi. ꝑeall. quā reputat val-
de singularē, ꝛ lʒ nō videat firmare: tñ postea cā sequit expsse
20 in vsuris. † ꝛ dicit ꝙ post bienniū a tpe ductionis puelle in ma
trimoniū debent vsure dotis: q: ꝑ lapsum biēnij contrahitur
mora lʒ irregularis. l. fi. §. ꝑterea. C. de iure dot. glo. ꝛ doc. in l.
de diuisione. s. eo. ꝛ tales vsure sunt licite in dote. c. salubriter.
21 de vsur. † ꝛ magis alimētorū, ꝙ vsurarij noie cōtinent. l. in in-
sulā. §. vsuras. ī. eo. ꝛ si fuerint ꝑ decēniū omisse peti ꝑsumun-
tur tacite remisse, ideo ꝑ tpe preterito peti nō ꝑñt ꝑ d. l. cum
quidā. §. diuus pius. ita ibi formaliter tʒ Bald. est verū, ꝙ ibi
nō est questio vsurarū, q: sunt odiose ꝑut loquit Bar. hic, ꝛ iu
ra ꝑallegata. ʒ ibi in effectu sunt alimēta ꝛ accessiones, iō pp
hoc teneo ꝯ Bal. ꝑ ꝑdicta. ¶ In ea. gl. ibi, nisi rō consangui-
neis. idē tʒ gl. in l. vtrū. ff. de don. inter vir. ꝛ vxo. Bart. repro-
bat istā fallētiā gl. quo ad regulā gñalē, ꝛ fortius quo ad istā
l. nā si seruus cōis. §. j. allegata ꝑ gl. non dicit, ꝙ rō sanguinis
immediate faciat presumi donationē, sed dicit, ꝙ facit ꝑsumi
cōsensus, q cōsensus inducit donationē sm̄ gl. in l. qui patit. ff.
mā. etiā in extraneo. l. in edib⁹. §. fi. ff. de don. ꝛ cū Bart. tenent
Jo. de Imo. Christo. de castel. ꝛ Raph. Cu. ʒ sm̄ Pau. de ca.
22 istud est nugatoriū: † q: paria sunt dicere, ꝙ cōiunctio sangui
nis inducat cōsensum, ex quo sequit donatio. vel dicere, ꝙ cō
iūctio sanguinis immediate inducat ꝑsumptionē donatiōis:
cū dōatio nō possit esse sine ꝯsensu: ꝙtū aūt ad istā l. gl. male
23 logt: † q: cōiūctio sanguinis nō facit presumi, q: adhibit⁹ ad
stipulādū dotē ꝑsumat adhibit⁹ aio donandi, vt iuribus per
Bar. allegatis. nisi ī vno casu sm̄ Bar. qñ ascēdēs adhibuis-
set descēdentē ad stipulādū: tūc eñ ꝑsumit adhibuisse aio do-
nandi. ꝑ. l. donatiōes. §. spēs ꝛ l. fi. §. fi. ff. de don. ꝛ. l. Publia. in
ꝑn. ff. deposi. ꝛ cū Bar. tʒ Imo h. ꝛ Cy. in l. ij. C. de iur. dot. alij
reprobant Raph. Cu. Pau. de ca. Lu. Ro. ꝛ lati⁹ Alex. ꝑ tex.
in. l. cū qs decedens. §. nuptura. ff. de leg. iij. vbi mr̄ ꝛ sic ascen-
dens adhibuit filios, ꝛ sic descēdētes ad stipulādū dotē mr̄is
ꝛ tñ nō censent adhibiti aio donādi nisi rñdeas pōderādo ibi
ꝟbū, mandauit, ꝛ sic ibi fuerūt adhibiti vt simplices mādata-
rij sm̄ Cy. in. l. ij. C. de iur. do. Imo. ꝛ Alex. hic nec obstant le-
ges alle. ꝑ Bar. q: nō sunt ad ꝑpositū nostrū: q: loquūtur qñ
ipsemet ascēdens stipulat descēdēti rē ipsi⁹ ascēdētis, nō autē
adhibuit aliū ad stipulādū. ꝛ sic ibi non ꝑt cadere, ꝙ descēdēs
dicat mandatari⁹. sicut hic cū limitatiōe tñ, quā ponit Bar. in
l. si pr̄. in ꝑn. ꝛ ibi Imo. ff. de do. ꝛ Bar. in trac. de duo. fra. ad
24 fi. ꝛ lati⁹ ꝑsequit Alex. hic quē ꝑ te videas. ¶ † In ea. gl. ibi
vel vicissim facte donatiōis. istud fallit fauore dotis vbi non
presumit donatio rōne vicissitudinis, vt est tex. no. in. l. idēqʒ.
§. si cui. ff. mand. vbi lʒ mr̄ donauerit dotē filie: si tñ postea filia
adhibuit matrē ad stipulandū illā dotē non ꝑ hō ꝑsumit adhi-
buisse aio donandi sm̄ Bar. ꝛ cōiter alios hic, ꝛ dt Bar. ꝙ ad
illū text. non pōt dari rñsum. Tu dic ꝙ imo pōt bñ rñderi sm̄
Raph. cu. hic ꝛ latius sm̄ Bal. nouellū in tract. de dote in vl-
ti. pte. in lxix. ꝑuilegio eo. q: tex. ibi formalr̄ dicit mandāte fi-
25 lia mr̄ dico stipulata est, † ꝛ sic loqt qñ filia ꝑ viā mādati adhi
buit matrē ad stipulādū: ꝛ ipsa mr̄ vigore mādati suscepti sti-
pulata est, tūc bene vr̄ noie filie stipulata pp eius precedens
mādatū, ꝛ nō suo noie, nec noie remunerationis, ꝛ ꝑ ista solu-
tiōe vltra eos addo bñ facere tex. ī l. Seia. ff. de dote ꝑle. ī ꝟb.
mādato Seie nō donatiōis cā stipulat⁹ est. ꝛ l. cū qs decedēs.
§. nuptura. in ver. mandauit. ff. de leg. iij. ¶ In vltima parte
gl. si ꝟo ꝑbat. opponit tenēdo intellectū gl. ꝙ ista lex loquat,
qñ cōstabat istos fuisse adhibitos ad stipulādū aio donandi:
q: adhuc vr̄ eos nō posse agere ꝯ maritū: q: ista ꝑsumit fuisse
donatio cā mortis: ergo potuit ꝑ mulierē reuocari vt ī iurib⁹
allegatis ī gl. ꝛ gl. vr̄ fateri ꝯtrariū sentiēs ꝙ ꝑ hoc non solū fuit
reuocata ꝙ maritū instituerit hr̄dē, sec⁹ qñ marito legasset li
berationē ab illo debito: tūc cēset illā reuocasse: ʒ assumptum
26 gl. nō est verū vt nūc obijcio. ¶ † In ea. gl. ibi, in dubio presu-
mit cā mortis. istud non est verū nisi in donatione fiat mentio
mortis: vt q: cōferat post mortē. alias in dubio cēset donatio
inter viuos, ꝛ sic est irreuocabilis, vt l. Seia §. fi. ꝛ ibi gloss. ꝛ
Bar. ff. de dona. cā mor. ꝛ gl. in l. Seia. ff. de dot. ꝑleg. ꝛ gl. in l.
apud celsum. § Julianus. ff. de excep. do. ꝛ in l. ij. in glo. j. C. de
don. cā mor. gl. ꝛ doc. in l. v. ff. de pac. Bart. ꝛ doc. hic. Bart. in
l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obl. Cyn. ꝛ Alij in
l. ij. C. de iur. do. Bal. in l. cū qs. ff. de cōdi. ob cau. ꝛ ī l. ꝛ si mor-
tis. C. ad l. fal. ꝑ ista cōi conclusione facit bene text. in l. j. §. j. ff.
si quid in frau. patro. vbi est tex. quod qui dicit factam fuisse
donatio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

donati: nē cā mortis, ꝛ nō inter viuos dꝫ illud ꝓbare, ꝛ dum ista alio. subdit, ꝛ hoc etiā pōt sic intelligi. male dt q: nullo mō pōt sic intelligi ista lex, ex quo hic nō fuit facta mētio mortis vt dixi. Itē q: tūc marit⁹ nō teneref isolidū vltra vires hēditarias, vt dicit tex. i cū de donatione cā mortis detrahaf falcidia. l. i donationib⁹. C. ad. l. fal. ꝛ l. j. §. si quis ex mortis. ff. quorū leg. No. bñ predictā cōem cōclusionē, q: est materia quotidiana, in qua sepe ꝯsului ꝙ in dubio p̄sumif donatio inter viuos, ꝛ sic est irreuocabilis ꝛ nō donatio cā mor. nisi sit facta mētio mortis. amplia istā ꝯclusionē, etiā si donatio fieret ab infirmo
28 ēt in extremis vite ꝯstituto: † q: nō facta mētione mortis adhuc cēsef donatio inter viuos. tex. est solēnis, ꝛ ad hoc reputatus singularis in d. l. Seia. §. fi. ff. de don. cā mor. quē ad hoc reputant sing. Lu. Ro. ꝛ Alex. hic. Adde ꝙ illum text. reputat alibi singularē Bal. in c. qñ frequēter. in pn. vt lit. non cōtest. ꝙ ꝯctus pūt fieri vsqꝫ ad vltimū vite spiritū si memoria non sit lesa. ꝛ p illū tex. apparet male dicere Ant. de But. in c. ij. de cōsue. vbi p illud c. fm tꝫ ꝙ infirm⁹ in dubio nō vr̄ facere actū inter viuos, sꝫ actū vltime volūtatis ꝛ male. ꝛ ita eū ibi reprobat Jmo. ꝛ Alex. hic. ¶ Limita istā regulā, q̄ hꝫ ꝙ qñ in donatione est facta mētio mortis ꝙ tūc intelligatur donatio cā mortis, ꝛ sic pōt reuocari, vt ꝓcedat in casu dubio: sec⁹, qñ cō
29 stat. † ꝙ donās habuit animū donādi inter viuos: q: tunc erit donatio inter viuos, ꝛ sic irregularis nō obstāte mētione mortis: q: qñ apparet, ꝙ est facta donatio inter viuos nō curam⁹, an sit facta mētio mortis, vel nō sic facta. ita ꝓcedit tex. in l. cū maritus. §. fi. ff. de pac. do. ꝛ ibi gl. sic intelligit illum text. ꝙ loquaf in casu certo. ita ēt tenēt Bar. Jmo. ꝛ aliȷ̄ oēs hic. Cyn. ꝛ aliȷ̄ in. l. ij. C. de iure dot. Alex. in ꝯsi. xiiij. pmi vol. qꝺ inci. circa pmū dubiū quo q̄rif, nūqd dicta donatio in primo dubio. Adde ꝓ ista limitatione facere illud qꝺ tꝫ Bar. in l. fin. C. de pac.
30 vbi tꝫ † ꝙ lꝫ qñ in donatiōe facta est mētio mortis, censeatur donatio facta cā mortis, est verū fm est, nisi sit dictū ꝙ sit inter viuos, vel ꝙ nō liceat reuocare. idē ēt fuit de mente Bart. in l. stipulatio hoc modo cōcepta ff. de verb. obli. in ver. quero aliquis vult facere, imo fortius si fieret mētio mortis, vel donaretur cā mortis, ꝛ diceref, ꝙ nō liceat eā reuocare, vel ꝯ eā venire, vel in instr̄o diceretur, ꝙ dict⁹ donator promisit dictā donationē ratā, ꝛ firmā habere ꝛ nullo vnq̄ tēpore cōtrauenire prout solēt notarij in instr̄o dicere lꝫ sit facta mētio mor
31 tis, tñ pp illa verba censef donatio inter viuos: † ꝛ sic nō poterit reuocari. vt est tex. clar⁹ ꝛ apert⁹ in l. vbi ita donat. ff. de dona. cā mor. Bal. in l. ij. C. de iure dot. ꝛ ita in terminis cōsuluit Ang. in cōsi. cclxij. inci. dña Antonia de Florētia. Pau. de ca. in cōsi. xcviij. qꝺ inci. notādū est primo. Alex. in d. consil. xiiij. j. vo. qꝺ inci. circa primū dubiū quo querif nunquid dicta donatio. ꝛ ita alias in cōtingētia facti cōsuluit, ꝛ est casus frequēs ꝛ quotidianus, licet Bald. tenuerit contrarium. l. cum quis. ff. de cōdi. ob cau. vbi arguit ad partes, ꝛ postea tꝫ ꝙ imo censeaf donatio cā mortis, ꝛ illa verba, quibus ꝓmittit nō reuo
32 care, † intelligūtur fm naturā in actu super quo interponuntur l. si vno. ij. pn. ff. loca. ꝛ l. si stipulat⁹. ff. de vsur. ꝛ ita intelliguntur fm naturam donatiōis cā mortis, ꝛ sic nisi ex p̄nia per tex. ad hoc valde notabilē ꝛ multū ad ꝓpositū in l. quero. §. inter locatorē. ff. loca. vbi locator ꝓmisit sub pena nō expellere conductorē: ꝛ tñ si cōductor cessauerit in solutiōe pensionis pt, non obstante pacto, illū expellere: q: illud pactū de nō expellendo intelligit fm naturā ꝯctus, nisi cōductor cessauerit in solutione ita in ꝓposito nostro illa v̄ba posita in donatiōe cā mortis, ꝙ nō posset eā reuocare intelligif fm naturā ipsi⁹ donatiōis cā mor. ꝛ sic nisi ex penitētia, ꝛ hoc modo ille tex. bñ quadrat
33 pro Bal. ꝛ eū vr̄ sequi Alex. hic. ¶ † Pro ista scđa parte vltra eos facit gl. ordi. in l. si alienā. §. Marcell⁹. in verbo qui acceperit. ff. de dona. cā mort. que vult, ꝙ nō obstantibus talibus verbis potest per penitentiā reuocare, ꝛ illam glo. tꝫ Ange. in cōsi. ccliiij. ꝙ inci. hec questio multū est mihi dubia. sed illam gl. ibi reprobant Jac. de Are. Barto. ꝛ Albe. de Rosa. ꝛ bene per d. l. vbi ita donaf. ꝛ vide etiā Bal. in cōsi. cviij. iij. partis ꝙ incip. dña Joanna. in quarto dubio, ꝛ sic bñ aliā precedentem opinionē que planius procederet, qñ vltra dicta verba fuis
34 set appositū iuramētū tūc proculdubio donatio esset irreuocabilis, ꝛ ita in specie tꝫ Are. in cōsi. lxxiij. ꝙ inci. diligenter ꝛ mature consideratis his que in puncto. ꝛ ante eum Paul. de Cast. in consi. xcviij. ꝙ inci. notandū est primo. circa prin. ꝛ in consi. cl. ine p. notandū est, ꝙ dictū statutum. Ista prima limitatio est in se vera ꝛ bona, lꝫ quātū ad d. l. cum maritus. §. fi. vr̄ diminare ꝛ restringere illū tex. ꝙ ibi cōstaret, ꝙ donauerit animo donandi inter viuos nō obstante mētione mortis. ¶ Ēn de scđo modo r̄ndet Bart. dubitādo tñ: ꝛ vt ipse dicit nesciendo, quid dicat ad illum tex. quem reputat difficile contrarium

ꝛ erit scđa limitatio ꝛ notabilis, ꝙ lꝫ ibi fuerit facta mentio
35 mortis, † tñ ꝓpter duos actus, qui ibi interuenenerūt cēsef esse donatio inter viuos, ꝛ sic est irreuocabilis: q: mulier fuit pacta dotē fratri suo eā ꝓcedente in mr̄imonio, ꝛ deinde frater fuit stipulat⁹: sec⁹, qñ vn⁹ act⁹ interuenisset d. l. Seia. istā so. reprobāt Jo. de Jmo. Raph. Cu. ꝛ Alex. hic: q: fm Jmo. prim⁹ actus non operaf donationē inter viuos: ergo nec scđs. qui venit ad ei⁹ executionē ꝓ cle. j. in fi. de p̄bē. ꝛ ꝓ regulā accesso
36 riū. de reg. iur. in vj. † Itē qñ sunt duo, q̄ de per se nō operātur ēt simul iuncta nō operanf l. spadonē. §. q iura multa. ff. de excu. tut. ꝛ l. j. C. q nume. tute. Adde ꝙ istū intellectū Bar. sequif cōsulendo Are. in prealle. cōsi. lxxiij. incip. diligenter ꝛ mature consideratis his, que in pūcto. vbi dicit ꝙ ad d. l. cū marit⁹. §. fi. nō vr̄ posse dari alia solutio, q̄ nō diuinet. nisi istā Barto.
37 Itē † q: ad faciendū presumi aliqd fortius operaf actus geminatus quā simplex etiā quo ad actū magis validandum, vt l. si mulier. C. ad velleia. ꝛ qꝺ no. Bar. in l. cū scimus. in fin. C. de agri. ꝛ cēsi. li. xj. ꝛ ꝙ no. gl. ꝛ doc. in l. fi. C. de dote cau. non nu. ꝛ in l. in ꝯctibus. §. j. C. de non nu. pecu. ꝛ ad rationē Jmo. dicit de facili r̄ideri, ꝙ stipulatio que fit ab illo, cui querif ius non est executio poris pacti, sꝫ cōfirmatio quedā: q: vbi ex pacto donatoris de iure ffōrū nō erat q̄sita actio tertio ꝓ stipulatio
38 nē ipsi⁹ tertij bñ sibi acquirif. † Tu potes dicere vltra Bar. ꝙ in d. l. cū maritus. §. fi. tria cōcurrūt, pp que lꝫ sit facta mentio mortis tñ p̄sumif, ꝙ sit donatio inter viuos, ꝛ irreuocabilis. nam pmo mulieri ibi ꝯuenerat, ꝙ dos post mortē suā daref fratri suo: scđo fr̄ stipulat⁹ est in illū casum dotē a marito q̄ stipulatio venit ad augēdū, ꝛ cōfirmandū primā cōuentionem. tertio ꝯcurrit ꝯiunctio psonarū: ꝛ ibi erāt fr̄ ꝛ soror: ꝛ sic istis trib. cōcurrentib⁹, ꝓcedit singularis decisio illius text. ꝙ donatio facta sub cōmemoratione mortis intelligif tñ esse inter viuos ꝛ irreuocabilis. Et si subtilis diceres ꝙ pmus act⁹ fuit
39 nullus: † q: soror nō potuit pacisci, vel stipulari fratri l. stipulatio ista. §. alteri. cū vulgarib⁹. ff. de v̄. obli. dico notabilr̄, ꝙ etiā actus nullus sufficit ad demōstrandū volūtatē, ꝛ sic animum donandi inter viuos. prout tꝫ gl. no. in c. cū plures. in glos. fi.
40 de offi. dele. in vj. ¶ † Tertio signāter limita p̄dictā regulam, ꝛ est fundamētalis limitatio, vt nō ꝓcedāt, qñ in donatione esset facta mētio mortis p viā dilatiōis, tūc nō intelligif donatio causa mortis, sꝫ inter viuos, ꝛ irreuocabilis fm Bal. i. l. ij. C. de iure do. q dicit ita velle Dyn. in l. Seia. ꝛ l. fi. ff. de don. cā mor. ꝛ intelligif esse facta mētio mortis cā dilationis, qñ est facta mētio mortis in v̄bis importātib⁹ executionē, ꝛ nō i v̄bis importātib⁹ substātiā donatiōis. ita fm. vult Bal. in addi. Spe. in ti. de instr. edi. in v̄. si qs dona. vbi dt ita esse de mēte Spe. in ti. de instr. edi. §. porro. in v̄. firma aūt. ꝛ ꝓpterea decidit ibi in
41 specie Bal. † ꝙ si dono tibi ꝓprietatē talis fundi, reseruato mihi vsufructu vsqꝫ ad tp̄s mortis mee, nihilominus dicef donatio inter viuos: q: illud tp̄s mortis fuit adiectū verbis executiuis, nō aūt verbis dispositiuis, iō nō q: tāq̄ cā finalis, sed cā demonstrādi tp̄s executiōis adijcif. facit bñ tex. in l. qdā testō. in pn. ff. de le. j. vbi tex. vtif sili distinctione. Istā limitationem Bal. sequif ꝛ cōmendat Alex. hic, ꝛ putat eā alibi nō ita clare repiri. cū semel hr̄et cōsulere vidi multa ꝯsilia modernoꝝ istā ptē tenētiū p aliqua alia mēdicata suffragia, q tñ Bal. nō viderūt i loco pal. Adde ꝙ ita cōsuluit Alex. ꝓ deci. Bal. in palle. cōsi. xiiij. j. vol. circa primū dubiū quo querif nūqd dicta donatio in primo dubio. Itē ꝓ ꝯfirmatiōe huius tertie limitatiōis adde illud ꝙ tenēt Pe. Cy. Bal. Ang. ꝛ Ja. Bute⁹ hic, ꝛ erit
42 quarta limitatio vbi tꝫ † ꝙ qñ fit mētio de morte, ita ꝛ taliter ꝙ mors sit occasio donatiōis, vt si qs itur⁹ vltra mare timēs de morte donat alicui post mortem suā: tūc bñ est donatio cā mor. l. j. ꝛ ij. ff. de don. cā mor. sec⁹ si fiat mētio de morte solū ad taxationē tp̄is, ꝛ sic solū ad finē, vt designef tp̄s in quo donator velit incipere tp̄s donationis cū effectu. vt qñ aliqs nō ꝓfecturus dicit, dono tibi bona mea post mortem. ista est donatio inter viuos, vt l. hr̄ditariū. ff. de bo. auth. iud. pos. ꝛ l. j. C. vt ac. ab here. ꝛ ꝯ here. de qua donatione sic cōcepta habes gl. in l. fi. C. de pac. ꝛ in l. j. ff. de testa. sed tu caue: q: Albe. de Ro. in l. nā ꝛ si cū moriar. ff. de cōd. inde. tꝫ ꝯtrarium post antiquos ibi p
43 eū relatos. nā q̄rit de pulchra q̄ōne, vt ipse dicit: ꝓpone, donaui tibi domū, vel fundū, cū ergo moriar, an ista sit donatio cā mortis: vel inter viuos: ꝛ vr̄ ꝙ sit donatio inter viuos p illam legē, nā ꝛ si cū moriar. ꝛ §. post mortē. Inst. de inutil. stipu. ꝛ l. scrupulosam. C. de cōtrahen. ꝛ cōmit. stip. ꝛ l. lꝫ inter priuatos. ꝛ l. fi. C. de pac. ꝛ l. j. C. vt act. ab here. ꝛ contra here. ꝛ videtur expressum fm eum in d. l. Seia. §. fi. ff. de donatio. causa mor. sed tu responde, quod licet ibi esset moriens ille qui donauit: tamen nullam fecit mentionem de morte sicut hic. Contrarium sibi tenet Alberic. de Rosa. quod imo sit donatio causa mor

44 tis,z ita refert tenere Bul.de cu.z And.de pisis ibi,†eo q3 donatio cā mortis est qñ volo magis habere quā donatarium z magis donatariū ꝙ heredē meū,z ita est hic, vt l.senatus.z l. mortis cā.§.fi z dos.ff.de do.cā mor.z videt casus in l.mortis cā.ff.de manumiss.ti.generali.z in l.Seia&z ibi gl.ff.de do.ple.z in d.l.cū q3 decedēs.§.nuptura.z ibi gl.ff.de leg.iij.z ista vltima vt opinio verior.Et ad d.l.nā si cū moriar.vñde vltra Alb. de Rosa,altero de duobus modis.Primo rñde fm Barto.z Pau.de ca.ibi q3 loquit,qñ pcessit aliqua cā p̄missionis inter vinos obligatoria,z irrevocabilis facta cuj cōmemoratione mortis ex qua cā colligit,ꝙ non est donatio cā mortis z isto mō etiam intelligit Bar.d.l.j.C.vt act.ab her.z j he.z d.l.hereditariū,z d.l.scrupulosam.z ita etiā dicit tenere Bul.de cu. z alios ibi.z erit q̄nta limitatio ꝙ etiā simpliciter sequit.Alex. hic nullā de p̄dictis faciēs mentionē. Scdo rñdeo z erit sexta limitatio,put etiā ibi diri,ꝙ ille tex.non loquit de donatione:sz de p̄missione facta,cū moriar.vñ succedit doctrina no.

45 Bal.in l.p hereditarijs in fi.p illū tex.C.de here.act.† vbi tz, ꝙ qñ interuenit iudicium vnius tm̄ donātis de rebus suis,ꝙ tūc si fiat mētio mortis p̄sumat donatio cā mortis,q3 illa pendet ex volūtate vnius tm̄:secus qñ interuenit iudiciū duorū, vt ibi in p̄missione.Quis Alex.videat eā ipugnare p̄ text.i d.l. Seia.§.fi.ff.de do.cā mor.q tex.nō facit ꝛ istā sol.adde ēt p̄dictis illud ꝙ tāgit Bal.in l.in donationib⁹.C.ad l.fal.vbi q̄rit, qñ inter p̄sentes dictū fuit,vtere bonis meis post mortē meā, an dicat donatio cā mortis,z remittit ad l.fz iter p̄uatos.C. de pac.z plus non dicit. Hic quod ibi deciditur,quod sit donatio cā mor.vt ibi tz gl.fz fit inefficax,vt ibi ꝺt tex.q3 hereditas nō pōt dari p do.cā mor.fm Bar.ibi plene istud vltimū examinat

46 naui.Septimo limitat Alex.†qñ in donatione non interuenissent quinq3 testes,put requirunt in do.cā mor.l.fi.in fi.C.de codi.z l.fi.C.de do.cā mor.sed pauciores testes,tunc vī esse donatio inter vinos,z non don.cā mort.inualida ad hoc vt actus potius valeat ꝙ pereat,put ꝺt colligi ex no.per Ly.in d.l.fz.z in l.hac consultissima.§.p nūcupationē.in j.q.C.de test.z plus non ꝺt.Nec ob.ꝙ sit facta mētio de morte,q3 istud non repugnat,quin possit esse donatio inter vinos.l.vbi ita donat.ff.de dona.cā mor.z l.cū maritus.§.fi.ff.de pac.dota.ita etiā tz Ale. in l.stipulatio hoc mō concepta.ff.de ver.ob.idē añ eum tenet Pau.de ca.z miror q3 Alex.nō alleget in consi.cj.incip.Notādum est,ꝙ p̄fatum statutū in primo dubio. sed aduerte ꝙ cōtrariū videt tenere Ang.in consi.cclviij.ꝙ inci.hec questio

47 multū est mihi dubia vbi signāter decidit,†ꝙ si dictū est in instrumēto donationis,ꝙ donationem dictus donator voluit valere z vires habere post mortē ipsius donatoris,z statim eius morte sequuta z nō p̄ius,vel aliter seu alio mō.z ista est don.cā mor.ꝙ uis nō valeat,q3 nō iteruenerūt nisi duo testes ita ibi tz Ange.cōsidera tñ.in quib⁹ terminis loquatur Ange.itē in q̄rariū pōdero doctrinā Bar.in l.j.§.si q3 ita. ff.de ver.ob.q tz,ꝙ in his,que dependent ex volūtate vī⁹ si nō valet act⁹,put agit nō vz etiā vt valere pōt per.l.nō codicillum. C.de testa.ꝙ vltimū an sit verū z quomodo,p̄cedat ibi diri.z sic nō recedas ab ista limitatione. Octauo z vltimo notabiliter limita qñ in donatiōe fieret mētio heredū donatarij p̄out cōiter fieri cōsueuit tūc intelligit donatio inter vinos.fz sit fa

48 cta mētio de morte,†q3 mētio heredū adaptat ad donationē iter vinos magis,ꝙ ad donationē cā mortis,cū donatio iter vinos trāsmittat ad hr̄des.fz nō don.cā mor. si p̄⁹ decedat donatari⁹ ꝙ donator vel p̄⁹ ꝙ exeat cōditio donatiōis cū habeat naturā legati, z legatū cōditionale nō trāsmittat ad heredes legatarij.l.vnica.§.sin aūt aliqd sub conditione. C.de cadu.tol.z.§.ex ꝺditionali.vbi gl.assignat rōnem diuersitatis Jnsti.de ꝛ.ob.ita no.limitat Bal.in l.ij.C.de iur. do.z sequit Alex.in palle.cōsi.xiij.j.partis in p̄mo dubio.z Are.pal. cōs.

49 lxviij. †Jn gl.in ver.se cōpensasse.videt gl. velle per leges quas allegat,ꝙ hic successio habeat viz solutiōis quasi adeūdo hereditatē mulieris videat mulier sibi soluisse dotē p̄missam.Bar.aūt tz,ꝙ isto casu nō habeat vim solutiōis,fz potiꝰ ꝛfusionis ne sit dānū heredis p.l.Cranius.ff.de fideiuss.z segt Christo.de cast.Sz tu dic ꝙ in isto tex. nō est vis,an soluat iure solutiōis vel cōfusionis:vt l.si debitori creditor alle. in gl. put est in d.l.vlti⁹.,pter duos reos debēdi,q3 hic non pōt esse dānū mariti,ꝙ successio hēat vim solutiōis. q3 etiā si dos fuisset vere soluta marito,nō teneret vltra ꝙ facere possit, vt

50 in gl.ii.ergo †multominꝰ,qñ nō vera solutio,fz ficta iteruenit z ita ēt tenēt Bal.Jmo.Raph.cuma.Alex.hic. Bl.in ꝺ.ceteris.in gl.ubi nisi fieret inuētariū,ista gl.restricta ad verbum tex.sup q posita est de plano,p̄cedit qō heres.confecto inuentario,nō teneat hodie creditoribus hereditarijs vltra vires hereditatis,z dicit Albe.de rosa,ita gl.istā intellexisse:q3 est signata sup ver.ceteris.z mihi placet,sed si ista gl.intelligatur ēt in casu huius l. ꝙ stipulatorib⁹ qō teneat hodie maritus hr̄s vroris facto inuētario vltra vires hr̄ditarias, nō vī bñ dicere fm Dy.z Alber.q3 stipulatores sunt creditores ꝑtij ipsius mariti z nō hr̄ditarij,z beneficiū inuentarij tuuat quo

51 ad obligationes hereditarias.†Sed Ja.de Are. Bald.Sal. Jan.z alij tenēt istā gl.z sic gñaliter intellectam,q3 si maritus nō adiuisset hr̄ditatē vroris nō fuisset obligatus effectualr, q3 cedēdo actionē fuisset liberat⁹,vt diri in tex.in ij.no. vīt cōsidera tres casus fm Bal.Jmol.z Raph.Cu.hic,z Lu.Ro. in rub.ff.de acqui.here. interdū est debitū ꝑtiū hr̄dis extra cām hereditariā,z tūc nō patrocinat sibi inuentariū,q3 separandi sunt creditores hereditarij a creditoribus heredis.l.j. §.sciendū.z l.creditoribus.ff.de separa.bono. aut est obligatio mere hereditaria z sine dubio inuētariū,p̄dest heredi.z isti

52 duo casus sunt clari z expediti.†Interdum est obligatio mixta resultās ex p̄missione,ꝑtia hr̄dis iuncta aditiōe hereditatis, sine qua non fuisset obligat⁹ cū effectu, z tūc etiā sibi p̄odest inuētariū.ita est gl.sing.hic iūcto tex.quā bñ signa ꝑ extē sione.l.fi.C.de iure deli. Et in hoc tertio casu mixta consistit singularitas huj⁹ gl.Ergo vltra scribētes cōfirmo istā gl.alio

53 fundamēto†nā bñficiū inuētarij operat vt actiones per hereditatis aditionē nō cōfundant.tex.est in d.l.fi.§. in computatione.in ver.si vero z ipse aliquas.z in vers. nō cōfundant.C. de iure deli ergo cū actio quā habebat marit⁹ ꝛ mulierē non fit cōfusa ꝑ hoc,ꝙ remittit⁹ adiuerit hr̄ditatē mulieris,z hoc pp bñficiū inuētarij,ergo cedēdo illā actionē stipulatoribus ꝺ liberari.l.si extraneꝰ.ff.de iur.dot.iūcta.l.qd debeē.ff.de pecu. ergo bñficiū inuētarij operat vt maritꝰ hr̄s mulieris non teneat stipulatorib⁹ vltra vires hr̄ditarias, z si dicatur maritꝰ ipse est solꝰ heres mulieris z nō aliꝰ:ergo nō pōt stipula

54 torib⁹ cedere actionē ꝛ sepsum,dico,†ꝙ ex hoc appet,ꝙ maritus cōuenit vt heres.ergo ꝺ gaudere beneficio inuentarij nisi subtiliter replicares,ꝙ maritus cōuenit: q3 heres:sed nō vt heres:nēcut in fiū dicit gl.in l.si vroꝛ.§.inder.i gl.ij. ad fi.de adul.de viro accusante vroꝛē nō vt vir,sed iure extranei,facit tex.in c.vnico.ad fi.de iure pa.in.vj.in ver.nō vt patronus laicus:sed vt patronꝰ ecclesiasticus. In gl.fi. dic,ꝙ procedit qñ maritus p̄miserit nō exp̄essa certa quātitate,secus,qñ p̄miserit certā quantitatē limitatā fm gl.in l.precedenti.z ita intelligitur gl.que vī cōtraria.in l.ij.in ver.nec cogitur. in gloss. mag.in ꝓbo,suspectū.§.e.Nec obst.iste tex.q dicit,ꝙ stipulari fuerit partē dotis,z sic vī certa quātitas, q3 dico ꝙ bñ potuerūt stipulari partē dotis,z tūc erit quātitas icerta. Extra gl.q̄rit Bar.qd si nō adhibeo aliū ad stipulādū.fz ego stipulor alteri in dubio an videar stipulari aio donādi? distin-

55 guit vt hic ꝑ eū.† z sic cōcludit ꝙ qñ ascēdēs stipulat descendēti in rē suā vel sibi debitā intelligit stipulari aio donādi illi per.l.donationes in cōcubinā.§.j.z ibi gl.ff.de dona.z l.Publia.in p̄in.ff.depo. z sequunt alij hic, z Bali l.filie. C. famil. ercis.z hic pōdera qō Bar.hic meli⁹ allegat p̄dicta iura,ꝙ loquant nō qñ ascēdēs adhibet descēdentē ad stipulandum,sed qñ ipse ascendēs stipulatur descendēti ꝙ⁹ ipse Bart. in ij. fallentia.gl.alleget dicta iura,qñ ascendēs adhibet descendē-

56 tē ad stipulandū z male:p̄out etiā ibi diri.† Adde idē esse in marito stipulāte rē suā,vel sibi debitā vroꝛi dari: q3 intelligitur aio donādi,vt l.etiā.z ibi gl.z Bar.C. de dona. inter vī.z vro.§.q3 in viro z vroꝛe lex facit⁹ p̄sumit donationē: q3 multo amoꝛe se spoliarēt.l.j.ff.de don.inter vir.z vro. z ita etiam tz Alex.hic.in duobus locis,q limitāt cōclusionem Bar. qñ pater stipulat filio in p̄tate in casu,quē pōt filio queri,ꝙ non p̄sumatur aio donandi,sed cōcedēdi in peculiū per.l.fi.ff.de pecu.le.sz equiuocauit Alex.q3 ista limitatio vadit ad sequentem.q.Bar.vbi Bar.eā ponit,z miror ꝙ nō viderit Bar.ibi, p̄out etiā loquitur Bar.quē allegat in l.si pater.in p̄in.ff.de dona.Alia etiā limitatio Alexā.qñ ascendens stipulatur alternatiue nō facit ad questionem nostrā. Secundo querit

57 Bar.†an si stipulor,emo, vel contrahо noīe alicuius,videar ei donare.z est pulcher passus fm eū,z distinguit vt hic ꝑ eū. adde inquātū cōcludit Bar. in patre habēte filiū in p̄tate ex solo cōtractu, nā nō p̄sumitur animo donandi sed cōcedendi in peculiū per iura per eum allegata. in quibus adde aliū bonum tex.in l.si donatione.in ver.j.C.de collatio. sed si emeret noie filij,z sic actualiter traderet vel faceret tradi,aut pateret tradi tunc p̄sumitur animo donandi.l.ij.z ij. C.si quis alteri vel sibi,z ita intelligit tex.qui fortissime obstat in l.filie. C.fami.ercis.dū tex.ibi dicit cōparasse,intelligitur z tradidisse vel tradi fecisse,z sequuntur Paul. de cast.,z Christopho. de castel.hic.Istum intellectum vbique semper tenuit Bart. sz in d.filie,z in l.si filij. per illum tex. C. de do. inter virum

z vxo.

z vro.z in d.l.si donatione.z in l.si pater.in prin.ff.de dona.z
in l.j.§.nec castrēse.ff.de colla.bo. Bal.in auth.ex testamento.
in versi.circa quartū capitulū cū seq.C.de colla. Lod. Ro.in
consi.ccrci.quod incipit,cū isti fratres. Istum intellectum re-
probat Bal.z Sali.in d.l.filie. Imo.in l.continuus.§.fin.ff.de
verbo.obli.z Alex.hic.qz diuinat ad d.l.filie.ꝙ ibi fuerit tra-
ditus filie cum ibi in tex.de traditione verbum nullum faciat.
¶ Ultra eos contra istū intellectum Bart.facit, qz traditio
est facti.l.consilio.in fi.ff.de cura.fur.z facta non presumuntur
nisi probētur.l.in bello.§.capte.ff.de capt. Item tex.in d.l.filie.
dicit ꝙ ista filia debet agere contra sororem ad ipsum fundū
a patre suo nomine emptū,ergo apparet ꝙ idm fundum non
possidebat.lz posses dicere, ꝙ a principio fuit ei traditus lz
postea desierit possidere,vñ Jo.de Imo hic vt fugiat dictam
subauditionē de traditiōe intelligit d.l.filie. ꝙ pr̄ emit fundū
noīe filie,vt ibi dicit tex.z q̄uis actualiter eū nō tradiderit fi-
lie nec tradi fecerit.qz tex.nō dicit,tñ p vēditorē fuit traditus
ipi patri pñte filia.ideo vr̄ donatus filie.qz pñtia filie idē ope
ratur ac si sibi fuisset tradit⁹.l.falsus.§.i.z qd ibi no.ff.de fur.
z l.ꝙ de suo.C.de do.cau.non nu.z refert Imol.ita intellexisse
Pe.de Bella Perti.in d.l.filie.Istū intellectū sequit̄ Alex.in
d.l.si donatione.z vr̄ etiā seq̄ hic.Sed caue,qz nec iste intelle-
ctus caret diuinatione,ꝙ ibi filia esset pñs qñ fundus fuit tra
ditus patri.nā de pñtia filie in tex.illo verbū nullū.Ego soleo
defendere intellectū Bar.q in se est ver⁹.p d.l.ij.z iij.C.si quis
alte.vel sibi.nec est diuinare,ꝙ ibi pr̄ q emit fundū nomine fi-
lie et eū sibi tradiderit,aut tradi pmisit,qz al's illa donatio nō
potuisset cōfirmari morte pr̄is,si traditio nō interuenisset fm
gl.in l.Papinian⁹.in pñ.ff.de do.inter vir.z vro. put vr̄ velle
tex.in d.l.filie ibi,si non postea suū eius iudiciū probetur.Itē
inquantū Bart. tenet ꝙ in matre, qz non hz filium in ptāte
presumat̄ donatio,si ꝯctus est talis ex quo statim possit queri
actio p l.si.§.fi.ff.de do.z l.Publia.in pñ.ff.depo. dic ꝙ Bar.
voluit assignare rōnē,qz mater nō pōt videri consensisse ī pe-
59 culiū filio.q quo ad matrē est sui iuris,†z nō pōt petere pecu
60 liū sine patria ptāte.l.fi.ad fi.C.de inof.test. ¶ † Tertio q̄rit
Bar.si cōsentio vēditioni seu alienatiōi alicui⁹ rei, an videar
cōsentire aīo donādi.z distinguit vt hic p eū. eandē distinctio
nē ponit z aperti⁹ idē Bar.in l.si fundū p fideic.in prin. ff.de
lega.j.faciēdo tres casus pncipales. Aut res est mea.aut mihi
debita,aut mihi obligata.quos casus psēqre.vt p Bar. hic,
sz circa intellectū.l.codicillis.§.j.ff.de leg.ij.inquantū Bar.in
telligit.ꝙ ibi legatarij.q cōsenserūt alienationi erāt liberti te-
statoris.ideo psumūt̄ ꝯsensisse aīo donādi. Aduerte diligēter
61 Bar.velle,†ꝙ qñ qs cōsentit alienationi illi⁹ q immediate si
bi donauit illā re.tūc ex hoc solo psumit̄ ꝯsentire aīo donādi.
p l.si ꝓo nō remunerādi.§.idē Papinianus.ff.mā.sz qñ nō cō
sentit immediate donatori suo,sz ei⁹ hr̄di.tūc Bar. reqrit.qd
legatari⁹ sit libert⁹ patroni cui⁹ iste est heres:z sic sit ꝯsequū-
tus duplex donū a testatore.s.libertatis.z rei sibi legate. tunc
bñ censet̄ cōsentire ei⁹ hr̄di aīo donādi.ita vt nec ptiū rei alie
nate petere possit,z ita est casus in d.l.codicillis.§.j.Istum in
tellectū leuiter īpugnāt Jo.de Imo.Lud.z Alex. hic. Imo.z
Raph.Cu.i.d.l.si fundū p fideicōmissū.qz tex. ibi nō se fundat
ex eo,ꝙ illi legatarij essent liberti testōris: sed hoc poti⁹ deno
tat facti cōtingentiā ꝙ est fragile obiectū. Alio tñ mō intelli-
git Bal.i d.l.codicillis.§.j.ꝙ ibi testator expsse phibuit aliena
62 ri insulā legatā.vt dr̄ tex.ibi eāqz alienari vetuit: † vñ liberti
cōsentiētes alienatiōi hr̄dis faciūt ꝯ phibitionē expssam te-
statoris:iō nō pñt aliqd d ptio cōseq vt dicit ibi tex.e b prium
nullā petitionē fideicōmissi esse, z fm istū itellectū videret̄ ꝙ
illic tex.pcederet ēt si illi legatarij nō fuissēt liberti testōris.di-
xi plen⁹ ī d.l.si fundū p fideic.in pñ. ad ibi dicta me remitto,
63 qd aūt si ꝯsentio alicui,†ꝙ alienet rē meā tanꝙ suā ppriā,an
videar tūc ꝯsentire aīo donādi,ponūt Imo. z lati⁹ Alex.hic,
sz Bar.istū casum nō tāgit qcqd ibi pōderet. Aduerte tñ cir-
ca istā materiā ꝙ si vasall⁹ vel emphyteuta alienāt feudū vel
fundū emphyteuticū,z dñs cōsentit,sibi pīudicat in totū quo
ad rē.z ptiū fm Ja.de Are.Bal.z Imo.in l.dotalē in ij.no.p
illū tex.j.e.Ex.i l.fi.C.de iure emph.z sequit̄ simplr̄ Alexā. hic
z in cōsi.cviij.ij.vol.ꝙ inc.viso z mature discusso.silr̄ si ad pri-
mogenitū regis,vel baronis pertineat regnum, vel baronia,
64 † z cōsentiat inuestiri secūdogenitū sibi in totū pīudicat. c.j.
§.ꝓterea.z ibi Bal.ad hoc no.quib.mo.feu.amit.z est expssum
in c.quā periculosam.viij.q.j.facit tex.no.in c. Titi⁹ primo.in
fi.si de feu.fue.cōtro.inter do.z agna.Bal. in c.j.an agna. vel
fil.Itē adde inquātū Bar.hic,z in d.l.si fundū per fideicom-
65 missum.in prin.tz,†ꝙ si cōsentio tibi donāti rē meam alicui,ꝙ
videor donare,z sic in totū mihi pīudico per tria iura hic al-
leg.per eū.licet oēs indifferēter hic,z ibi transeūt cum Bart,
tu tñ aduerte ꝙ duo pma iura nihil faciūt,na tex.in l.seruus
cōis.ff.de do.inter vir.z vro.loquit̄ ppter cōiunctionem per-
sonarū.que facit presumi cōsensum donationis fm Bar. hic
in duobus locis scz qd nō est in ista qōne.similiter text. in l.ij.
C.si aduer.dona.nō probat:qz loquit̄ qñ quis cōsentit illi do-
nanti rē suā a quo illā rē prius dono habuerat,quo casu pla-
nū est,ꝙ vr̄ cōsentire animo donādi per.d.l.si vero nō remu-
nerādi.§.idē Papinianus.ff.man. firmat Bar. hic in primo
mēbro sue distin.s.qd nō est hic.meli⁹ ergo facit text. quē ter-
66 tio allegat Bar.in l.edibus.§.pe.ff.de do.vbi † si quis donat
rē meā alteri mea volūtate,z meo cōsensu,ego dicor donare,z
sic mihi preiudico. Itē inquantum Bar.remissiue tāgit, an si
cōsentio testatori legāti rē meā videar cōsentire aīo donādi,
67 †caue,qz licet cōsentiendo possum videri donare per aliū d.l.
in edibus.§.pe.tñ nō videor testari vel legare.q̄uis legatū sit
qdā donatio a defuncto facta.l.legatū.ff.de leg.ij. Ista est solē
nis qō quā plene examinaui in d.l.si fundū p fideicōmissuz.ibi
68 me remitto. ¶ † Quarto z vlt. tractat Bar.z plenius,quā ali
bi.an z qñ pñs z sciēs z tacēs videar cōsentire,z qñ nō, z tra
dit doctrinā satis plixā:de q̄ hic p eū. Aliam doctrinā adhuc
latiorē ponit Abb.in c.nōne.de presum.z gl.in hoc diuersimo
de loquunt̄.nā aliter dicit gl.in l.filiusfa.in §.inuitus.ff.de pro
cu.alias in l.q vas.§.vetare.ff.de fur.aliter in l.quidam. ff. de
enic.alr̄ in l.caius.ff.de pig.act.z in l.Titia cū testō.ij. lucia.ff.
de leg.ij alr̄ gl.magistra.in c.ij.z ibi Bal.si de inuest. inter do.
z vasallos ori.z gl.in c.ij.xxij.di.z gl.z doct.in c.ij.de his que fi.
a pla.sine cōsen.capi.z gl.z oēs in d.c.nōne.z gl. in regula, is
qui tacet.z ibi Dy.z Jo.An.de reg.iu.in vj. Ista materia vbi
cōfuse z inordinate traditur:ego vt eā ad ordinē reducā, sepa
rabo casus q sunt permixti.z ex traditis p Bar.in sua doctri
na colligo nouē casus affirmatiuos in quibus pñs, sciens, z
69 tacēs itelligit̄ ꝯsentire,deinde quqz cas⁹ negatiuos. ¶ † Pri-
mus casus est in eo q tacet p cōtumaciā.nā vr̄ ꝯsentire si con-
sensus est sibi preiudicialis,nā in odiū cōtumacis fit interpre
tatio in deteriorē ptē.l.de etate.§.q tacuit.ff.de inter.act.gl.i l.
quādiu vltima.ff.de acq.he.facit qd tz Inno.in c.j.de his q̄ fi.
a maio.par.capit.vbi tz ꝙ vocatus ad actū vt approbet vel
improbet,z sicvt cōsentiat.vel ꝯdicat.si est presens z tacēs vi
detur cōsentire qñ actus est sibi preiudicialis, sequit̄ z cōmen
dat Abb.in c.ij.de his que fi.a prela.sine cōsen.cap.z in c. ve-
stra.ad fi.de loca. Alex.hic,z vltra eum adde Abb.in c.fin.de
fer. Ant.de But.in c.cū oēs,z in c.que in ecclesiarū. de cōstit.
Amplia no.istū primū casum vt pcedat etiā in pcuratore per
cōtumaciā tacēte.nā habetur pro cōsentiente in preiudicium
dñi.c.ij.de cōfess.in vj.no. Abb.in c.j.in iiij.no.de postu. prelat.
70 ¶ † Scd's casus Bar.est in respiciētibus fauorē z cōmoduz
in quibus tacens semper vr̄ consentire.l.si remunerandi. §. si
passus.z l.qui patitur.ff.mand. Hinc est, ꝙ si pater impetrat
legitimam filij sui naturalis filio suo sciente, z tacente, filius
censet̄ cōsentire,q̄uis inuitus legitimari nō possit. §.generali
ter.in aut.qui.mo.na.effi.sui.vt est glo.in l.in adoptionibus.in
verbo,cōtradicēdo.ff.de adop.quā ad hoc reputat singularē
z dicit a nemine pōderari Lud.Ro.in sing.suo.cccccxcvij. ꝙ
fucip.tu scis ꝙ ego dixi. Adde ad istū scd'm casum bñ facere,
71 †ꝙ in actu cōcupiscibili z fauorabili z meritorio semp tacēs
presumit̄ cōsentire,per d.l.qui patit̄.sed in actu dānoso z vitu
perabili presumit̄ dissentire.ita elegāter dicit Inn. in c.in Ge
nesi.de ele. Abb.in c.causis.z in c.qz propter.in prin.e.tit. in c.
non iniuste.de procu.z in d.c.nonne.in duobus locis, de pre-
sum.z in c.ij.vbi limitat de his que fi.a prelat. sine consen. ca-
pi. And.de Iser.in c.j.in tit.hic potest esse ti. quib.mod.feu.a-
mit.z est gl.no.in d.regula,is q tacet.z glos.in d.c.sicut cum.in
gl.iij.z ibi Gemi.de elec. in vj.vbi gl.dicit ꝙ in re appetibili z
72 meritoria taciturnitas habetur p consensu. ¶ † Tertius ca
sus est in rōne coniunctionis personarum.l.si seruus cōis. in
ver.j.ff.de do.inter vir.z vro.facit.l.in adoptionibus. in fin. z
ibi Barto.ff.de adop. Adde illud ꝙ tenent Cy.Bal.Salice.z
Pau.de ca.in l.inuitus.C.de proc.vbi tenent ꝙ ꝯiūctus pre-
sens z tacēs bene cōstituitur procurator a cōiuncto, qz presu
mit̄ ꝯsentire. Idē simpliciter tenet Ant.de But. in c.quāuis.
de re iud.Jo.de Imo.in c.cū olim.de offi.dele.z in l.ij. §.volun
tate.s.e.q̄uis idē Imo.i d.c.q̄uis. z in l. sepe.ff.de re iud. di-
73 cat,ꝙ nō videt̄ bñ iure pbari.†Secundo adde ꝙ notabiliter
tenet Abb.in c.ij.per illū tex.de his que fiunt a prela.sine con
sen.capi.vbi signanter tz, qd si prelatus contulit beneficium
alicui presente capitulo,z nō cōtradicente, ꝙ capitulū tacēs
habetur pro cōsentiēte propter cōiunctionē,que est inter pre
latū,z capitulū,ꝙ bene no.adde etiā ad hoc vltimū ꝙ in per
tinētibus ad prelatū z collegiū simul, seu capitulum sufficit
tacitus consensus capituli,z non cōtradicēdo vr̄ consentire

qñ nõ agit de alienatione perpetua.gl.est not.in c.ea noscit.in gl.ij.z ibi Ab.eo.ti.de his que fi.a prela.sine cõsensu capi.Ad
74 uerte ñ.p limitatione,†q si canonici tacuerũt, qñ episcopus in eorũ dãnũ cõtulit canonicatũ alicui pẽsunt,mortuo episcopo,agere ẽ illũ,vt moueaf,etiã si diu tacuerũt,qñ viuẽte episcopo,nõ fuissent ausi ẽdicere,ita notabi.tenẽt.Arch.z Be.in c.de eo.l.dist.facit bene tex.in c.j.q me.cau.Extẽde istũ tertiuz casum de cõiuncta psona vt ppter coniunctionẽ presumaf cõsentire vt habeat locuz in valde amico quasi magna amicitia censeaf quedã coniũctio.l.iate culpe.ff.amicos.cũ gl.ff.de ver. sig. Itẽ cẽsef qdã fraternitas.l.verũ.in prin.ff.pro soc.imo ta
75 lis amicitia†prepõderat coniũctioni sanguinis.l.cũ allegas. C.de castrẽ.pecu.li.rij.z l.ij.in ver.amici.ff.qui pet.tuto.Itẽ illud qd dispontur inter consanguineos,hz locũ inter amicos magna amicitia coniũctos,vt no.gl.in c.remisisti.in verbo presumif,z ibi expressius Abb.de test.z ita in specie in terminis nostris tenẽt Cy,Bal,Sal.z]Pau.de ca.in d.l.inuitus.C.de p cu.z ibi Bar.in ij.lec.]Pe.de anch.in cle.j.de procu.q̃uis contrariũ in hoc vltimo teneat An.de But.in c.ex parte decani. de reser.Be.in c.qui ad agendũ.de pecu.in vj.qz nõ.pbaf iure.z qz in exorbitãtibus nõ dz fieri extẽsio.l.si vero.ff.de viro.j.e.sz verior est pcedẽs opinio p supradicta.¶Quart⁹ casus Bar.
76 †qñ presens cõtradicẽdo potuit actũ impedire:tũc tacẽs presumif cõsentire,vt est ter.magist.in l.sepe,vers.sz scientibus.z in ver.cur autẽ.ff.de re iud.gl.in l.fideiussor.ff.de pig.gl.in c.ij.in ver.tacuerit.ad fi.xxvij.dist.z gl. in c.ij.de his que.fi.a pla.sine cõsen.capi.facit famosum dictuz Inn.in c.ex parte decani.de reser,vbi tz q si aligs agit in iudi
77 cio nomine meo sine vllo mãdato me presente†z non cõtradicente videtur agere de voluntate z consensu meo.z ibi vide Abb.vbi allegat Imol.in plerisque alijs locis idem tenere. idem Abb.in c.cum in iure peritus.in cap.cum olim Abb.de offic.delega.z latius in consi.cxiij.quod incipiẽ.tria circa primum dubium.Semi.in c.qui ad agendum.in principio.de procura,in vj,Bald.in l.Julianus.ff.qui satisd.cogan.z in l.ij.C.si ex falsis instru.Ang.Imo.]Pau.de Castr.in d.l.sepe.]Paul.de Castr.in l.caius.ff.de pign.act.Ludo.Ro.z Alex.hic quãuis contrarium tenuerint Anton.z Imol.in d.c.ex parte decani. z in c.cum olim Abb.Imol.in l.ij.§.voluntatem.ff. eodem.vbi etiam multum insistit Are.z ibi vide Alex.z latius quam alibi.Alex.in repe.d.l.sepe.vbi te net illud dictum Inno.procez
78 dere in decem casibus ibi per eum positis†illud dictũ Inno. procedit quando ille quem patior agere nomine meo nullum habeat mandatum,si autem a me habuit mandatum sed limitatum,z restrictum,z postea,me sciente,z patiente transgreditur fines mandati z porrigit manus vltra mandatum, ego tunc videor prorogare mandatum,z potestatem sibi datam, vt no.in d.c.cum olim Abbas. in ver.protinus contradixit. cum gl.de offi.dele.facit tex.in c.fi.ad fin.de iureiur.in vj.Jo. mona.z Jo.And.in c.cum quis.de sen.excõ. in vj.in nouella vbi etiam pro hoc alleg.tex.in c.j. in fi.vt lit.pen. z in l.ij.C. de exact.mil.anno.lib.xij.z in l.fi.ff.quod cum eo. Ant.de But. in c.ceterum.ad fi.de iudi.And.de Iser.in c.imperialem.§.preterea.de prohi.feu.alie.per Fede.Semi.in d.ca.qz ad agendũ. Imo.in l.ij.§.volũtatẽ.ẽ.eo.z plenius Allexã. in consi.lxxxiij. v.vol.qõ inci.super consultatione premissa.vbi etiam ad hoc quedam alia adducit que per te videas.z subdit qõ licet super eo qõ tz Inn.in c.ex parte decani.posset etiam esse aliqua hesitatio, tamen in hoc nemo contradicit.z vltra eum facit rõ:
79 †qz facilẽ prorogatur mãdatum q̃ est datum vltra terminos suos limitatos q̃ vbi nullũ est mãdatũ nouũ inducere,qz facilius est prorogare z extẽdere q̃ inducere.l.sed z si manẽte. ff.de pẽa.Itẽ.p cõfirmatione hui⁹ quarti casus faciũt quedã alia que j.subijciã pertim in xij.casu z speciali⁹ in xiij.¶Quin
80 tus casus est,†qñ qs dolo,vel fraude tacet,z sic animo decipiẽdi:tũc semp censef cõsentire.l.ij.C.si alie.res pigno.fue.z l. si sine.C.ad velleia.vel qñ fingit se lõgi⁹ ire vel simulat nõ audire.sm Bal.in l.suus heres per illum text.C.de repudi.here.
81 ¶†Sextus casus fauore pupillorũ.l.si filius.z ibi gl.ff. de tutel.sed caue qz tex.in d.l.si filiꝰ.in fi.pbat contrariũ q̃ simplex taciturnitas nõ obligat ibi partẽ.z Bart.ibi tenet contrariũ eius qõ hic reprobat gl.ibi idem.Alex.hic.z Alex.in l.ij.§.vo
82 luntatem in fi.ẽ.eo.¶†Septimus casus fauore reip.l.ij.ff.ad municipa.Bar.in l.si filiꝰ.ff.de tute.Bal.in l.j.C.de decuri.li.
83 x.z in l.si sine.C.ad velleia.¶†Octauus casus, qñ tenetur cõsentire vigore obligationis aut contractꝰ pcedentis per l.ij.z ibi gl.C.de acqui.pos.z l.si a te.ff.si seruꝰ vẽdi.¶Nonus z vltimus casus Bart.qñ tractat de modico preiudicio.l.quam Tuberonis.§.sunt quidã.ff.de pecu.z l.sabin⁹.ff. cõmu.diui.z l.Labeo.cũ gl.ff.de aqua plu.arc.z l.qui bona.§.si qs iussus.
84 ff.de dã.infe.¶†Vltra Bar.decim⁹ casus fauore libertatis, qz sciẽs seruũ sibi obligatũ manumittẽs.z tacẽs censef cõsentire.z ita no.z eius obligationis z pignoris qõ in seruo hz remittere
j.C.de remiss.pig.Bar.in l.sicut.§.nõ vr.quib.mod.pig.vel hypo.sol.z argnẽdo de libertate ad piã causam.q̃ argumentum valet,vt no.Bar,in l.pri.§.j.ff.de his que in testa.delen.z in l. si vnus,vbi dixi.C.de testa.z est ter.melior de iure in.l.j. circa fi.in verbo,ad hãc pietatis rationẽ.z ibi Bal.ad hoc no.C.de cõmuni ser.manumiss.dicũt And.Ro.z Alex.hic idem esse fauore religionis,vñ si seru⁹ mihi pignoraf⁹, me scitẽte z tacẽte fuerit donat⁹ ecclesie videor cõsentire,z ius pignoris remitte
re,aut.si seru⁹ sciente dño.C. de epis.z cle.z lij.dist.c.si seruus, Bal.in d.l.j.C.de remiss. pig. idem fauore priuilegij fiscalis si fiscus alienat rẽ alteri obligatã illo sciẽte z tacẽte, censef ius
85 pignoris remittere.l.si hypothecas.C.de remiss.pig.¶†Undecimus casus in nimiũ diu tacẽte,qz diuturna scientia, z patiẽtia cũ taciturnitate inducit cõsensum:imo forti⁹ idẽ operatur,q̃ expressus cõsensus.ita notabiliter tz Bal.in l. si filius.p illũ ter.C.de peti.her.Ang.in l.q in aliena.in prin. per illũ ter.z ibi dem Bod.ff.de acqui.here. Alex.in l.ij. §. voluntate.ẽ.eod.
86 ¶†Duodecimus casus si clericus prorogat iurisdictionem iudicis non sui presente episcopo, z non contradicente videtur eps consentire sm Abb.in c.significasti.de foro cõpet.similiter si duo prorogãt iurisdictionem de loco ad locũ.pura duo papienses prorogãt iurisdictionẽ loci Mediolanũ, psente iudice Mediolanẽsi z nõ cõtradicẽte inducit consensus illius iudicis sm Jo.And.Ant.de But.z alios in c.]P.z.B. de offi.dele.similiter si qs cognoscit de cã feudali presente dño feudi z nõ ẽdicẽte videf ipse dñs consentire sm And.de Iser.in l.imperialẽ.§.preterea ducatus.de phib.feu.alie.p Fed.z ita limitaf ter.in c.ceterũ.de iudi.z c.j.apud quẽ.vel quos questio feudi terminari debeat. Ad ista facit qz dicit factũ de conscientia iudicis illis q̃ est facti⁹ iudice pñte.sz tacẽte.ita no.Bal.in l.omniũ.circa fi.C.de testa.p illũ ter.in ver.cõsciẽtiam. iuncto
87 ver.nec saue.¶†Decimus tert⁹ casus est quẽ ponit Ange. in l.j.§.Marcell⁹.ff.si cui plusquã per l.falci.p gl.ibi, p quam dicit se sepissime habuisse honorẽ.q̃ vbicunq̃ statura mãdat aliquid fieri citatis aliquibus intelligit⁹ et eorum presentia seu cõtumacia operetur consensum si non cõtradixerint quod est notabile ad multa sm eũ facit q̃ dixi ẽ.in primo casu Bartol.
88 ¶†Decimus quart⁹ notabilis casus est si vasallus alienat feudũ dño directo sciẽte.z patiẽte,vel nõ cõtradicente, certe dñs videf cõsentire.vt est gl.valde no.quam bene signa in c.j. in verbo permissione.de phi.feu.alie.per Roth.q̃ gl.cõfirmat ibi Bal.qz ex quo erat in potestate dñi directi facẽ impedire ergo sciendo z tacẽdo vr consentire.vt dixi ẽ.in iij.casu.Bar.
89 ¶†Decimus quintus casus est etiã i male gestis, nã tacens in vniuersitate vel in capitulo hr̃ p cõsentiẽte, vñ qui non expresse ẽdicũt qñ in vniuersitate vel capitulo tractaf aliquid illicitũ z dãnosum ita inuoluunt pena peccati sicut expresse cõsentiẽtes.ita no.tz Abb.post Inn.in c.j.de his que fi.a maio. parte capi.z in c.ij. de his que fi. a prela. sine consen. capit. ¶Decimus sext⁹ casus signãdus, q̃ ẽt vbi ex disponẽ legis requirif specialis renũtiatio.z taciturnitas ex qua elicif tacitus cõsensus inducit virtutẽ hui⁹ spãlis renũtiationis,qz tacẽs vr cõsentire eo mõ quo debuit.ita sing.tz Ang.in l.fideiuss or.in prin.p illũ ter.ff.qui satisd.cog.z lati⁹ Aret.in c.tuis.de
90 testi.qõ multũ signa. ¶†Decimus septimus z vltimus casus est qñ vltra taciturnitatẽ interuenit aliqs actus positiuus tũc tacens hr̃ semper p cõsentiẽte sm Abb.in c.cũ virũ. in illo.de regu.z probat tex.bene notabi.in cle.j.de procu. vbi est tex.q̃ si qs sciẽter receperit instrumentũ in quo constituitur procurator vr tacite se obligare ad illud officiũ.nec põt amplius illud recusare:eo qz(vt dixi)vltra taciturnitatẽ interuenit actus receptionis instrumẽti,z ex hoc Abb.in c.non iniuste.de procu.dicit se sumere vnã bonã theoricã, q̃ si tractaf de iudicio alicuius si vltra taciturnitatẽ facit aliquẽ actum,
91 †qui videtur venire ad cõfirmationẽ eius qõ agitur, tunc videf semper in sui preiudiũ consentire.z ita sm eũ no. Bart.in l.quo em.§.j.ff.rem ra.hab. vbi tz q̃ si aliquis scienter recipit literas alicuius,in quibus dicebat q̃ erat debitor suus de tã
92 ta quantitate,†nisi illico reclamauerit,vr cõsentire, z ad hoc est bonus tex.in l.fiiussa.z ibi p Bar.ff.ad Maced. quod bñ no,idẽ ẽt tz Abb.in cle.j.p illu tex.de procu.Adde q̃ hinc sumitur mirabiliꝫ mod⁹,z mirabilis cautela ex⁹ quẽdi cõsensum vel cõfessionẽ alicuius mediãte pũratione literarũ q̃ fiat alicui in pũtia testiũ qui sciant qd in literis contineaf sm Matheiil.in no.xxiij.z Barth.Lepo.Ceron,vbi limitat in cautela sua.xxiij.Per ista sequitur q̃ subscribens se censetur con
93 sentire:†qz vltra sciẽtiã z taciturnitatẽ interuenit ali⁹ actus

subscri-

subscriptionis.vt est ter.in l.fideiussor.§.j.in fi.ff.de pig.z in l. ficiat.§.non videt.ff.qui.mo.pig.vel hypo.sol.z in l.sticho.§.ser nius.ff.de statuli.Bar.hic circa fi.facit ter.in c.si quis pbyte rorum in verbo subscripserit.z ibi gl.de rebus ec.nō alie.z gl. in c.ex literis.z ibi latius per do.Ab.de transactio.cum alijs concordātijs hic traditis per do.Alie.similiter sigillās censet
94 cōsentire ✝cū vltra taciturnitatē interueniat alius act⁹ sigillā di.l.ij.cum gl.z ibi Bal.C.de reb.alie.non alie.Bart.hic in fin. Cano.in c.post cessionē.de probatio.z in c.ij.de fide instr.cum alijs concordantijs hic traditis per Alex.nisi vltra sigillū re quireret de solennitate etiā subscriptio vt in testamētis in scri ptis.l.ad testiū.§.si qs.z qō ibi Bar.ff.de testamētis. ¶Huc
95 venio ad casus negatiuos ex doctr.Bar.q sunt quinq;. ¶Pri mus est.qñ cōtradicendo non pōt impedire actum fieri de re sua puta legare.vēdere.diuidere:z similia:tūc qui est presens z tacēs nō videt consentire.d.l.sepe.in ver.vir aūt.ff.de re iud.z d.l.cauis.z ibi gl.ff.de pi.acti.z d.l.fideiussor.§.pater.z ibi glo. ff.de pign.z gl.in d.c.secūdo.in verbo tacuerit.ad fi.xxvij.dist. z gl.z doc.in d.c.secundo.de his que fiunt a prelat.sine consen.
96 ca. ¶Sedo casus est qñ est cōiunctio habēs in se reuerētiā tūc faciat p̄sumi dissensum:z sic met⁹ reuerētialis impedit cō sensum resultātē ex presentia z taciturnitate.l.j.§.q onerande. ff.qua.re.actio nō dar.z l.pe.ff.de furtis.Adde Bar.in l.j.ad fi.C.de bo.ma.vbi ad hoc reputat singulare gl.i d.§.q onerā de.Itē tz Bar.in l.filiussa.§.inuitus.ff.de procur.vbi ad hoc ponderat gl.ibi in verbo non probat.dum ponit de eo q erubescat loqui sine lege.Idē Bal.in l.si sine.C.ad velleia.Ān.de Bu.in c.nonne.de.presump. ¶Contrariū z melius tz.Ab.ibi z Alex.hic.z in l.interpositas.C.de transac.per ter.in c.j.post mediū.de despon.impub.in vj.vbi filius tacēs videt cōsentire patri non obstāte metu reuerētiali. Adde ter.in l.sed ea q; p̄tis voluntati non repugnat.cōsentire intelligitur.ff.de sponsa.ad idē.l.in adoptionibus.ff.de adopti.z l.fi.z ibi Bal.C.e.de ado pti.facit.l.fideiussor.§.pater.ff.de pig.Hec obst.d.§.que onerā de.q loquitur quando vltra metum reuerentialem inme aut verbera irreuerenter fm gl.z Bar.ibi.z Bar.in l.ad mundiā. C.de me.can.do.Ab.in c.cum cōtingat.in primo notabili.de in reiuran.z in c.cum virū.de regula.z in c.causam matrimonij. de offi.deleg.Alex.hic z in d.l.interpositas.z in l.si cum dotē.
97 §.eo aūt tpe.§.eo. ¶Tertius casus est vbi agitur de preiudi cio iuris personalis:z sic vbi exercitium persone requirit tunc presens z tacens nō videt consentire.l.filiussa.§.inuitus.ff.de pcu.bene.facit quod no.Bal.z Bau.de castr.in l.inuitus.per gl.primam ibi.C.de procu.vbi tenēt q; si in instrumento dicat talis constituit titum procuratorem suum ibi presentē z in telligentē nō per hoc censetur acceptasse pcurationē.nisi di cat z acceptauit. Item facit.q; si partes faciūt cōpromissum
98 in arbitrū.vel arbitratorē presentē.z tacentē:✝nō p hoc vide tur arbiter cōsentire z acceptare onus cōpromissi fm Jo.an. in addi.Spe.in ti.de arbitro.in §.sequit.in ver.ꝫ nūquid arbi trator.p ter.in d.l.filiussa.§.inuitus.ꝫ Spe.ibi teneat cōmū.z male.Et idem q; Jo.an.tz etiā Jmo.in c.Quintauallis.i xxij. differētia arbitri z arbitratoris.de iureiuran.z Alex.hic.Sur si testator in testamēto constituit aliquem executorem vltime sue volūtatis.z ille sit presens.z tacens non per hoc intelligit consentire.z acceptare onus executoris fm Jo.an.in c.Joan
99 nes.de test.p.l.idē Pōponius scribit si de meis.§.recepisse.ff.
100 de arb. ¶✝Limita istum casum.q; etiam vbi agit de obliga tione p̄sone tacēs habēt p̄o cōsentiēte.qñ vltra taciturnitatē interuenit aliqs alius actus positiuus.fm Abb.in c.cū virū. in ij.no.de regula.p illū ter.in verbo nō cōstet euidēter ꝺdixi se.facit ter.no.in cle.j.de procu.vbi est ter.qō si quis scienter re cipit instrm in quo recipies cōstituit procuratorē.vt se obliga re ad illud officiū.z idē tz no.Abb.in c.non minuste.de procu
101 ra.put retuli plenius.§.z vltimo casu affirmatiuo. ¶✝Quar tus casus est in respicientib⁹ preiudiciū tertij cuius bona ad me spectant cura.z solicitudine: tūc tacēdo non p̄sumeres. consentire.l.ij.z ibi gl.ff.de aut.tu.sed requirit q; authoritatez expresse interponas pupilli facit.c.mirabil.de p̄scri.adde qō p istud mēbrū Bar.infert no.Abb.in cōsi.crlvij.inc.factū i effe ctu sic ꝓponitur.vbi tz.q; stante statuto senensi qō nulla mu lier possit aliquem contractū vel obligationē facere in preiudi ciū dotium suarū.z sine cōsensu mariti sui:z nō sufficiat p̄sen tia viri cū taciturnitate.vt ibi not.per eum.adde q; tz Bar.z Mod.presertim. Alex.l.ij.§.volūtatem.ā.co.vbi tz.q; si statu to cauet.q; mulier nō possit alienare sine cōsensu duorū ꝓpin quorū.q; nō sufficit illos esse p̄tes z tacētes p illū ter.in ver
102 bo videri cōsentire.✝cū verbū videri.denotet fictionē.l.j.§.de iecisse.ff.de vi z vi ar.cū concord.quas late dixi in l.si is q; pro emptore.ff.de vsusca.ergo nō ꝓz locū in statutis in gb⁹ non ca
dit casus fictus.l.iij §.hec verba.ff.de ne.ge.Itē tacere non est proprie cōsentire.vt in d.regula.q; tacet.ergo non ꝓz locū i sta tutis in qbus verba debēt ꝓprie capi.l.fi.C.de his q; veni.eta. ipe.idē tz Bal.in l.si sine.C.ad velleia.z in l.fi.§.necessitate.ff. quero an sufficiat presentia.C.de bo.que ij.Alex.in cōsil.crvij. in v.vo.q; incipit.visa scripturarū z pcessuum multiplicitate.
103 ✝Item adde.q; vbicunq; statutum exegit consensum alicuⁱ⁹ in facto alterius vt illū requirere p̄ solēnitate:q; aliter nō pos set requiri.ex quo negotiū ad illū nō pertinet.nec est superior ꝺ hētis fm Ant.de bu.in c.cū cōsuetudines.de cōsuetu.vñ qñ re quirit consensus p̄o solēnitate actus requirit q; interueniat clare.z expresse.nec sufficit tūc sola presentia cū taciturnitate. fm Abb.in d.cōsi.crlvij.inci.factū in effectu sic ꝓponit.q; bñ nota ad practicam.Itē facit qō dicam.j.in vj.casu negatiuo.
104 ¶✝Quintus z vltim⁹ casus Bar.est.qñ tractat de magno p̄iudicio:tunc p̄s.z tacēs vt dissentire.l.pe.ff.de fur.Bo.glo. in ver.vt dominū.in l.ij.C.de acq.pos.adde facere q; in arduis explicandis.z in re graui.z onerosa requirit expressus cōsen sus.z nō sufficit taciturnitas absq; ꝺdictione.ita nota.tz Ab.
105 in c.causis.de elec.q; etiā bñ nota ad multa. ¶✝Ultra Bar. sertus casus est vbi requiritur cōsensus alicuius aliquā pote statem habētis.ibi nō sufficit sola presentia.z taciturnitas il lius altero gerēte actū.ꝫ ops q; ille.q; est p̄sens illud mandet c.cū ab vno.q; est capitulū pe.z ibi Semi.in ij nota.ad hoc no tat de re iud.in vj.adde.q; Alex.in l.pe.circa fi.in ij.no.ff.de tes. aliter pōderat ter.i d.c.cū ab vno.z dicit q; ibi est ter.sing.iun cta gl.in verbo mādantibus.q; qñ commissio dz fieri ad solen nizandū actum tunc presentia.z taciturnitas non habent ꝓo consensu.vt ibi est ter.no.vbi dec.ditur.q; qñ vnus iuder fert sniam de mādato collegarū.nō dz ferre sniam i numero singu lari tanq; vnus ferat sniam noie oim presentiū sed in plurali. ergo p̄sentia aliorū cum taciturnitate non sufficit. Facit q; tz Bar.in l.j.§.j.in fi.z latiꝰ in l.iij.post gl.ibi.ff.de autho.tu.vbi tz.qō non sufficit tutorem esse presentem z tacentem. ad hoc vt dicatur interponere aut horitatem pupillo.facit q; dixi.ā.z
106 prime in iij.casu negatiuo. ¶✝Septimus casus notabilis est q; p actū consistentē in pati nō renūciatur appellationi:q; actus tales non arguūt consensum.sicut actus consistētes in agere.iurta gl.in c.cū accessissem.in verbo ꝑuenerūt.de const. ita tz Jnn.in c.olim.iij.de rest.spo.quē sequunt.Ant.de Bu.z Be.in c.gratū.de of.dele.facit q; dicunt.Ant.de But z Be.in c.veniens.de filijs presbyterorum.vbi tenēt q; actus supiores cōsistens in pati nō; inducit dispēsationē.alleg.Jnno.in d.c.
107 olim.idē tz Aug.Ro.in singulari.decclxvij. ¶Octauus ca sus est.si testis nō iuratus deponit me presente tacēte.z nō ꝺ dicēte.nō video;ꝓpterea cōsentire.q; deponat nō iuratus ꝫz Jo.an.in c.nuper.de testi.q; uis iuramētū possit remitti testi p
108 partē.c.tuis.de testi.gl.i l.j.in prin.z ibi Bar.ff.de fer. ¶✝No nus z vltimus casus est in iudicialibus.in qbus si quis tacite consentit tacēdo.z nō ꝺdicēdo i vno actu vel quo ad aliquos actus nō tū cōsentit in alijs quin eis possit ꝺdicere.gl.est solē nis z aurea in cle.sepe.ad fi.in verbo partibus.de ver.sig.facit ille ter.in fi.ibi in toto.vel in parte.z ibi Abb.multū notat illā gl.z ēt facere ad multa p̄sertim q; si qs in vno actu cōparuit ad locū non tutū non p hoc sibi preiudicat quin in alijs actib⁹ possit illum locū declinare. Illam gl.etiam notat z comendat. Abb.in c.qm ꝺ falsam.de proba.z in c.presentis.de testi.z in c. si qs ꝺ clericis.de fo.cōpe.facit q; tz Jmo.in c.cū venisse.circa fi.de testi. Ant.de Bu.in c.cum olim.de ccnsibus.vbi tenēt qō tacita renūciatio in vna instantia non nocet in alia.vide tamē ter.qui videtur aliqualiter obstare in l.si qs testibus.C.de tes. z est in decretis.iij.q.ij.c.item si quis testibus.

LEX XLI.

1 ☞Persona extrinsecus non subintelligitur.
Pater potest incontinenti data dote,inuita filia z in preiudi cium dotis stipulari.
2 Victio post.an inportet temporis interuallum.z nu.3.
4 Emancipatio est facti z ideo nō p̄sumit nisi probet.z nu.5.6.z 7.
8 Post actum matrimonium z dotē p̄o filia data non pōt pater ex interuallo stipulādo etiā de volūtate filie sibi appropriare actionem de dote donec viuet ipsa filia vel filij supersunt.
9 Ex testō filiafa.an habeat heredem z an de dote testari possit.
10 Filia viuente,si pater agat subimouetur exceptione.
11 Ex stipulatione interposita de volūtate filie agit pater omni eius conditione impleta vna autem pendente,ꝫz filia viua si pater agat primeua actione repellitur exceptione.
12 Actio q; sperat tolli p nouationē,euenīte cōditiōe,pōt iterꝫ deduci i iudiciū de volūtate ill⁹ ad cui⁹ cōmodū spat nouari.
13 Pendentia conditionis secunde stipulationis causat debito ri dilationem ad soluendum.

14 Pendente conditione non inducitur nouatio.
15 Aduersatiue natura.16.
17 Impleta cōditione stipulationis per diuortiū.z mortua filia sine liberis pater indistincte agit ſ filia viua pōt remoueri exceptione,sed illa tollitur replicatione.
18 Tertia lectura data per gl.ad tex.communiter approbatur.
19 Pater stipulādo simpliciter dotē dari cēsetur stipulatus cōmuniter sibi,z filie,z actio ex ista stipulatione expressa est cōmunis patris,z filie sicut actio primeua legalis de dote.
20 In stipulatione persona extrinsecus non subintelligitur.
21 Persona extrinsecus cui pater potest stipulari bene subintelligitur in stipulatione.
22 Repetitio que habet vitiare nunquam intelligitur.
23 Verba debent intelligi vt aliquid operentur.
24 Expressum facit cessare tacitum.
25 Cū pater stipulatur super dote ex interuallo sine volūtate filie sicut non potest ei preiudicare.sic nec etiam prodesse.
26 Pater deteriorem conditionem in dote facere non potest.
27 Nostra interest habere plures actiones.
28 Stipulatio simpliciter interposita intelligitur ſm naturā cōtractus precedentis vel actionis precedentis.
29 Pater an possit preiudicare marito circa lucrum dotis.
30 Quarta lect.est vera in se sed cōiter dānatur quo ad nostrā l.
31 Stipulatio que a principio non tz non cōfirmat tractu tpis.
32 Si pater dat dotē p filia marito z ab eo stipulat sibi soli reddi in oēm casum soluti matrimonij,an possit marit⁹ nō obstā. pmissione dimidiā dotis retinere ex forma statuti dicētis maritum lucrari mediaz dotē muliere sine liberis decedēte,si mulier decedat sine liberis.z ſ.nu.29.
33 Ultime voluntates z contractus intelligūtur non solū ſm dispositionem iuris communis sed etiam statutarij.
34 Si maritus q lucratur partē dotis ex forma statuti muliere predecedēte in matrimo.sine liberis promiserit heredib⁹ mulieris dotem,intelligitur promisisse ſm formam statuti.
35 Si ex forma consuetudinis maritus lucratur certā partē dotis an ſi promisit integraliter restituere,vel integram restitutionem perdat beneficium consuetudinis.
36 Promissio indefinita moderatur legis moderamine.
37 Si pater stipulatus est dotē,facto diuortio,sibi dari filie volūtate,ea mortua sine liberis potest agere,cum non sit qui consentiat,sed ea viuente repellitur exceptione.z nu.45.46.47.
38 Quando stipulo⁹ aliquid mihi dari,vel fieri ad volūtatē tertij eo mortuo possum agere.
39 Valet stipulatio cuius executio collata est in volūtatem alterius conditionaliter ſi voluerit.
40 Stipulatio collata in voluntatē alicuius,illo moriente antequam declaret voluntatem suam non euanescit.
41 Regulariter quis morendo videtur nolle.
42 Incertitudo quantitatis non vitiat dotem.
43 In vltimis voluntatibus morientis non dicitur velle.
44 Quando voluntas tertij adhicitur executioni vel dispositioni an extinguatur morte tertij.
48 Dos aduenticia mortua filiafa.in matri.nō acquiritur patri in cuius potestate erat sed liberis eius.
49 Facultas declarandi voluntatem transit ad heredes.
50 Voluntas etiam impositа in conditione transit ad heredes.
51 Quando substantia dispositionis confertur in volūtatē alicuius,tūc q; finita illius volūtate per mortem etiam finitur dispositio tamen facultas declarandi non transit ad heredes.
52 Licet pater stipulet dotē sibi reddi de volūtate filie,tū filia potest sol.matri.se ei obijcere iustā cām allegādo.z nu.53.54.55.
56 Intellectus ad l.quoties,in verb.ceterum.ſ.eo.z nu.57.
58 Filiafa.iure fiorum nō poterat habere heredē,sed pater preoccupabat iure peculij.
59 Quando pater p̄cur.nomine filie acquisiuisset integrā actionem de dote ipſi filie non ad ipſum patrē sed ad liberos filie tā quam ad eius heredes transit.
60 Paria sunt aliquid facere voluntate alicuius,z facere eius mandato.
61 Procurator simpliciter stipulando videtur stipulari procurato.nomine domini licet non exprimat.
62 Qui est stipulatus vt procurator non pōt agere contradicente vel inuito domino.
63 Adhibitus pōt mulierem ad stipulandū dotem non in omnē casum so.ma.sed tantum in casum diuortij,non videtur adhibitus animo donandi ipſi stipulanti.
64 Actio de dote profectitia pōt per stipulationem paternā approbari soli filie,z in hoc valet do natto.
65 Cū aliquod negotiū cōem vtilitatē cōcernens demandaſ alicui semper mādatum presumitur explicitum a mādatario cōmuni nomine z communi vtilitate mandantis,z mandatarij.
66 Qū pater stipulaſ de voluntate filie dotē nō videſ sibi solū appropriare sed stipulari communem vtilitatem.z nu.67.
68 An voluntas sit idem quod mandatum.
69 Natura mandati est quod precedat,non quod sequatur.
70 Si accuso aliquem de aliquo publi.crimine z dico me accusare de voluntate Sempronij presentis,z volentis an videar accusare procuratorio nomine Sempronij.
71 Statutū dispōnit q̄ de iniuria facta alicui nō possit alius accusare nisi de volūtate offensi,ſi sempron⁹ fuit offensus z ego accuſo offendentem z dico accusare de volūtate Sempronij an valeat accusatio.
72 Quando procurator facit simpliciter intelligitur facere procuratorio nomine.
73 Persona extrinsecus non subintelligitur.
74 Quando precessit mandatum etiam ſi actu procurator nō fecerit mentionem mandati,tamē videſ facere vt procurator.
75 Si mandaui alicui,q̄ emeret talem rem,ſi eā simpliciter emit videtur procu.nomine emisse.
76 Quando precessit speciale mādatum de faciendo aliquid quāuis simpliciter faciat non expresso nomine procuratoris,tū intelligitur facere procu.nomine.
77 Procurator qui recepit speciale mandatum ad faciendū aliquem actum,puta ad emendam rem.niſi presumeretur facere procuratorio nomine non attēderet fidē domino,z incideret in crimen stellionatus.
78 Si mādaui alicui q̄s occidat Seiū licet postea ex interuallo, tamen presumitur fecisse vigore mādati,z nomine mandātis.
79 Quando post dotem datam z nuptias cōtractas pater stipulatur dotem de voluntate filie,valet stipulatio.
80 Pr̄ stipulat⁹ dotē dari filie i casu volūtarij diuortij postea cōtingētis viuēte filia nō reperit,secus ea sine liberis decedēte.
81 Que lectura sit tenēda ad tex.nostrum secundum Jasonem.
82 Actio descendens ex ista stipulatione non habet dilationem anni ad soluendum sicut actio de dote.
83 Si maritus in instrumento dotali cōfessus est se habuisse z recepisse mille nomine dotis.que promisit patri restituere. an illa verba habuisse z recepisse intelligantur tunc tempore facte confessionis,an in preteritum.z nu.84.z 85.
86 Qui fundat se in tempore tenetur illud probare.
87 Fundans se sup exceptiōe cōtra regulam tz illam probare.
88 Stipulatio paterna facta incontinenti an impediat ius cōsolidationis in filiam.
89 Stante statuto q̄ filia dotata nō succedat masculis existētibus,tunc pater stipulando dotē sibi z heredibus suis nō tollit effectum consolidationis in filiam,nam tunc heredes tenētur remittere stipulationem mulieri.
90 Ubi quis priuatur successione contemplatione dotis semper debet dotem ipſam percipere.
91 Jure fiorum filiafa.in bonis castren.vel quaſi nō habet here ab intestato,sed pater preoccupat iure peculij.
92 Filiusfa.miles pōt esse in iudicio sine consensu patris,pro suo castrensi peculio.
93 Incōuenies est vt qs habeat hēdē i re certa z nō i alijs bōis.
94 Heres in dote tenebitur credito.dotalibus mulieris.
95 Filiusfa.non pōt habere descendentes legitimos qui non sint in potestate patris sui aut ab eo emancipati.
96 Hodie est sublata differentia agnationis & cognationis per iura authenticorum.
97 Filiusfa.qui vult decedere sine testa.videtur tacite voluisse qs omnia sua bona deberent remanere penes patrē iure peculij.
98 Filiafa.isto iure pōt habere heredē etiam in dote profectitia quando erat in totum cōsolidata in p̄sona ipſius filie.
99 Dos profectitia quam pater dedit filiē nulla interposita stipulatione z filia in pōtestate mortua est cōstante matrimo.superstitibus liberis debet esse liberorum.z nu.103.104.
100 Consuetudo interpretatur dubium magnum qd est de iure communi propter opiniones doctorum.
101 Cōsuetudo in loco in quo viget.pōt appellari ius commune.
102 Ubi cōsuetudo est gñalis p totū ēbē dr ius cōe non scriptū.
103 Statutū dispōnēs q̄ mulier nō habēs liberos nec ascēdētes teneaſ relinquere fratrib⁹ tertiā partē dotis z aliorū bonorū quod tale statutum est contra dispositiones iuris communis.
106 In bonis quētis a matre preferuntur fratres veterini fratribus consanguineis.
107 Auus paternus z maternus pariter admittunt ad bona nepotis a matre proueniētia vel a patre.
108 Lex noua generaliter corrigēs non intelligitur corrigere.ll. simpliciter disponentes.
109 Lex noua etiam ſi dicat nō obstātibus.ll.adhuc determinatur

retur per leges veteres aliquid simpliciter disponentes.

In quesitis ex linea materna prefertur vterinus tm̄ in quesitis ex paterna prefertur consanguineus tantum.

iii Legum correctio est euitanda. Nam per subauditos intellectus non debet induci ll. correctio.

Post dotem.

Ista ē lex Papiniani quē iuris asylū. & doctrine Regalis thesaurū predicat Elius Spartianus ī vita Seueri Romanorū imperatoris. Et impator vbique in legibus de Papiniano semp honorificā mētionē facit. Nā in l. cum acutissimi. C. de fideicō. dt acutissimi ingenij vir, & ante alios merito excellēs Papinianus. & in l. cū virū. C. e. de fideicō. appellat Papinianū virū prudētissimū. & ī l. cū Papinianus. C. de sen. & interlo. om. iud. dt cū Papinian⁹ summi ingenij vir. Maximā difficultatē istius l. arguūt tot varietates decē diuersarū lecturarū que circa eius ītellectū tradunt. Nā quinqz modis legit in gl. j. & alijs quinqz modis per doc. extra gl. itē magnā obscuritatē isti⁹ tex. faciūt quasi singula ei⁹ verba que sunt ambigua, incerta, & indefinita. Primo tex. dt post dotē datā. & non dt a quo fuerit data, vñ pōt intelligi a patre & tūc erit dos pfectitia. itē pōt ītelligi data ab alio, & tunc erat
1 aduētitia. †Tū cū in isto tex. nō fiat mentio, nisi de patre, & filia nō de alia persona, & psona extrinsecus nō subintelligat l. si ita stipulatus. §. Chrysogonus. ff. de ver. obl. ideo iste tex. videret intelligēdus de dote pfectitia data a patre. l. ij. §. qd si in patris. ʒ. eo. dicet. j. ¶ Scdo tex. dt post dotē datā stipulatus est pater, & non aperit, an incōtinēti, & sic an importet continuationē eiusdē tpis, an vero ex interuallo. & gl. & doc. subaudiūt ad tex. ex interuallo: qr icōtinēti posset pater inuita filia, &
2 in pjudiciū dotis stipulari. l. quoties. in pn. ʒ. e. †Sz ista subauditio non vr̄ fuisse necessaria ad tex. cū dictio post, de p se importet tpis interuallū. c. non solū. in prin. & ibi Gemi. in primo no. ad hoc notat de ap. in vj. & l. post diē. in prin. ff. de le. cōmis. & Bart. in l. fructus. circa fi. ʒ. eo. alle. istū tex. q̄ dictio post, & di-
3 ctio postea denotāt interuallū. Sed in ɔ̄riū soleo pōderare tex. in l. iurisgētiū. §. quinimmo. in ver. idē rñsum. ff. de pact. ibi si post emptionē ex interuallo. vbi illud, ex interuallo, esset superfluū si dictio post de per se importaret interuallū, & est similis tex. in l. in duobus. in princ. ff. de duob. reis. Itē in ɔ̄riū facit tex. in c. j. in prin. de rest. spo. in vj. p quē no. ibi Gemi. q̄ dictio, post. importat actum immediate sequentē sine interuallo. vñ si testis dicat, Titius possedit post Sempronium, intelligit de possessione immediata fm eū. facit c. ij. & ibi Gemi. ad hoc not. de cōfes. in vj. dixi in d. l. fructus. ʒ. eo. sed quicqd sit in alijs locis, in isto text. pter subiectā materiā importat interuallum. ¶ Tertio iste tex. dt filie voluntate, & nō addit filiefa. & sic nō aperit an ista filia esset in potestate pr̄is an emācipata. de quo inferius dicetur, tū in dubio vr̄ intelligēdus tex. q̄ ista filia fuerit ī ptāte patris, nisi pbet q̄ fuerit emācipata, vt l. si emancipati. C. de colla. ī verbo teque emancipatū probatum fuerit. &
4 ibi Lu. Ro. Alex. ad hoc no. illum tex. l. si filius. ff. de pb. †cum emācipatio sit facti, ergo non presumit si nō probet l. in bello. §. facte. ff. de capti. Sed in ɔ̄rū allego tibi tex. in terminis nostris. in l. titia. ʒ. eo. ibi patri nisi probet filiā non solū i sua ptāte p quē tex. ita tʒ Bar. i cōsi. xlu. inci. visa inquisitione facta ɔ̄ Fran. ad idē tex. in l. si vxorē. in verbo mōstret. & ibi Rap. Ful. ad hoc no. C. de cōd. inser. dixi in d. l. si emācipati. ¶ Quarto illa verba, filie volūtate, fm tres primos itellectus glo. referunt ad verbū stipulatus. & bene. & isto modo dictio, filie, est casus genitiui que fm quartū intellectū determinat verbum facto diuortio, & fm quintū determinat verbū, dari, & tūc dictio, filie, est casus datiui. ¶ Quinto tex. impersonaliter dt dotē dari: & sic non exprimendo cui, & sic an sibi vel filie vel vtriqz sed fuit pater simpliciter stipulatus. q̄uis Bar. reprobādo tertiā lec. gl. inaduertēter dixerit q̄ iste tex. expsse dixit q̄ pater fuit stipulatus dari sibi, & non simplr, sʒ in litera non hr̄ coiter sibi.
5 ¶ †Sexto tex. dt si conditio stipulationis impleat, & nō aperit que conditio fuerit, tū cōiter intelligitur illa si diuortiū factum fuerit. & sic q̄ fuerit vna tm̄ cōditio, cū tex. loquat de cōditione in singulari. & ista est vera. sed gl. in primo intellectu tʒ q̄ fuerunt due cōditiones. prima si diuortiū fieret. scda, si filia sine liberis decederet: cum tex. loquatur indefinite. Alij intelligūt, q̄ tres fuerint cōditiones, prima si matrimoniū dissoluatur. secūda, si postea filia predecederet viuo patre. tertia, si sine liberis decederet, sed melior est primus sensus, vt dixi, cum tex. loquat de cōditione singulari, & illa ṽba tex. & postea filia sine liberis decesserit que sequunt in tex. non fuerūt verba ap-
6 posita in cōditione, sed fuit cōtingētia facti. ¶ †Septimo tex. dicit, & postea filia sine liberis decesserit. illa ṽba, sine liberis, important a ɔ̄rio sensu. secus esset si cū liberis decessisset fʒ primū intellectū gl. & etiam fm intellectū Dyn. sed secundū alios intellectus gl. presertim fm & vltimū idē est si cū liberis decessisset, & fʒ hoc subaudiendū est ad tex. maxime prout subaudit gl. ¶ Et dū tex. subdit viua aūt filia si agere vult. intelligitur si filia s. nō cōsentiēte fm oēs lecturas. nec istud hʒ discrepantiā.
7 ¶ †Vltimo est considerandū in isto tex. q̄ ista stipulatio pr̄is interposita de volūtate filie, qua stipulatus est simplr dotē dari, quo casu pater solus non pōt agere, viuēte filia, & ea īuita, sed demū ea mortua sine filijs, videret esse supflua. & nihil operari, qr pater hic non magis pōt agere, q̄ si nō fuisset stipulatus, cū etiā sine ista stipulatione actio de dote esset cōis pr̄is & filie. l. ij. ʒ. eo. & mortua filia, sine liberis, consolidat in solū patrē vt ibi, ergo ista stipulatio quo ad patrē fuit inanis & sine effectu, qd vr̄ esse absurdū, & ɔ̄ regulā l. nō cogēdū. §. Sabin⁹. ff. de pcu. & l. hec stipulatio. §. diuus. ff. vt leg. no. caue. qr ars & natura nihil frustra operant. l. q bis idē. vbi dixi ff. de ver. obl. sed istud infra declarabit loco suo. ¶ Itē est aduertendū, q̄ inter quinqz lecturas gl. tertia cōiter ab oībus approbat preterq̄ a Bart. q eā inaduertēter impugnat. vt ʒ. dixi: & fm istā tertiā lecturā ista lex reddit singularis fm Bal. Ang. & alios hic. Inter qnqz lecturas doctorū illa Dy. cōiter approbat. & sic due diuerse lecture sunt ad istā legē approbate. & tū author istius legis nō habuit nisi vnū sensum. ¶ Ista lex nō summat cōiter pter diuersitatē lecturarū: ideo fm Bar. nō recipit cōgruum summariū. sed ego infra in qualibet lectura ponā summarium suū. Ex predictis satis apparet sub qbus terminis debeat casus ī ista lege figurari. ¶ Diuidit ista lex in duas partes. In prima ponit tenor stipulationis interposite ex quo resultat tacita qō. In scda, pponit bimēbris rñsio. scda ibi, si ɔ̄dō. ¶ No. primo ex isto tex. fm cōem intellectū q̄ post ɔ̄ctū mr̄imonium,
8 †& dotē p filia datā. & sic postq̄ actio de dote est effecta cōis patris & filie, non pōt postea pater ex iteruallo stipulādo etiā de volūtate filie sibi appropriare. donec viuet ipsa filia, vel filij superfint, de quo infra dicet. A pncipio aūt tpe quo dat dotē pt qnqz sibi actionē appropriare: vt l. quoties. ʒ. e. ¶ Scdo pondera q̄ ī isto tex. vr̄ pbari q̄ filia de iure ffōrū habebat herede etiā in dote pfectitia: nec pr̄ occupabat iure peculij iuxta l. ij. ff. de ca. pecu. cū tex. iste dicat, & postea filia sine liberis decesserit, ergo vult a ɔ̄rio sensu q̄ si mulier haberet liberos, q̄ ipsi liberi preferrent patri q̄ nulla alia rōne posset esse, nisi qr filia ab intestato hʒ heredē: de quo p gl. in verb. decesserit. in l. nupta. §. j. ʒ. eo. & in l. filie mee. j. eo. & ponit Bar. ī. ī iiij. q. vbi di-
9 cet. †Ex teitō aūt filiafa. nō haberet hr̄dē. qr etiā de dote testari non poterat fm Bal. ī l. seniū. C. q testa. fa. pos. Alia notabilia tex. ponent j. super tertia lectura gl. & etiā sup lectura Dy. ¶ Gl. j. pro eius introitu opponit ɔ̄ tex. q dt, q̄ pater fuit stipulatus dotem datā de voluntate filie. ergo lʒ fuerit stipulatus ex interuallo, tū preiudicauit filie, & sibi soli appropriauit actionē de dote, sicut si ab initio fuisset stipulatus, vt est text. in l. quoties. in ver. ceterū. ʒ. eo. & actio prima que erat cōis patris & filie vr̄ tolli iure nouationis: vt l. auia. & l. cū a socero. C. de iure do. & l. cū dos. ff. de pac. dota. ergo soli patri cōpetit actio ex stipulatione. ergo in casum diuortij dʒ patri cōpetere actio ex stipulatu siue filia viuat siue non, & siue consentiat siue nō. & siue decesserit cū liberis siue sine liberis, & sic etiā ɔ̄dicente filia debet pater posse agere cū effectu, qr nō requirit vo-
10 luntas filie. nisi qñ actio est cōis. l. ij. per totā l. ʒ. eo. & tū text. iste vult, q̄ filia viuente, si pater agat summoueat exceptiōe. & etiā si habeat liberos. istud ɔ̄riū reddit hāc l. difficilē qd voluit formare gl. j. vt ex eius fine apparet, lʒ non alleget d. l. quoties. & pter istud ɔ̄riū legit ista lex per istā gl. primā quinqz modis ad ostendēdū diuersitatē casus iter istā legē. & d. l. quoties. ¶ In eadē gl. ibi. §. sed si latitet. ista est prima lectura glo. q̄ hic in stipulatione adiecta fuit duplex cōditio. si diuortium fiet, & si filia decesserit sine liberis, vñ rñdendo ad ɔ̄riū dr qd ibi non fuit adiecta conditio stipulationi, tunc bñ stipulatio patris interposita de volūtate filie preiudicat filie sed hic isti stipulationi fuit adiecta duplex conditio, & viuente filia actio ex stipulatu non cōpetit patri ipso iure: cū vnā tm̄ conditionē stipulationis iuenerit, vt l. si qs ita stipulatus fuerit. ff. de ver. ob. & sic de ea non pōt intelligi iste tex. vnde intelligit, q̄ pater egit prima actione cōi sibi, & filie cōpetēte ex legali prouisiōe. vt l. ij. §. q̄ si in patris. ʒ. eo. Et q̄ ita itellexerit gl. pʒ subtiliter fm Bar. dum gl. dt, nisi caueat filiā rem ratā habituram: nam
11 †cautio non sufficeret vt ex scda posset agi, cū stipulatio non sit cōmissa nec vtraqz conditio purificata. l. cedere diē. ff. de ṽ. sig. Et fm istā primam lec. hoc intēdit, ex stipulatione interposita de volūtate filie agit pater oī eius cōditione impleta. vna aūt pendente, & sic viua filia, si pater agat primeua actione repellitur exceptione. h. d. Nec obstat, q̄ primeua actione de do

te nõ videaẽ posse agi, ex quo pẽdet vna conditio secũde stipulationis nouantis, ꝛ perimẽtis primã, vt l. pecuniã. ff. si cer. pe. qꝛ hic consentiebat pater, cui dꝫ queri actio secũda in euẽtum conditionis ꝛ sic reo est plene consultum. l. pure, in princ. ff. de excep. do. gl. in d. l. pecuniam. in gl. pen. quod est notãdum fm Bar. qꝛ est notabilis limitatio ad d. l. pecuniã. ꝛ sic no. bonum
12 verbũ ꝙ actio q̃ speraẽ tolli p nouationẽ, † eueniẽte ꝯdõne, ꝓt interim deduci in iudiciũ de volũtate illius, ad cuius cõmodum speraẽ nouari. nã hoc speraẽ nouari ad cõmodũ pr̃is ergo interim pr̃ põt ex ea agere. ꝙ no. ❡ Confirmaẽ qꝛ cum scḋa stipulatio fuerit interposita fauore pr̃is stipulãtis, ꝛ non aliquo fauore debitoris, nec alterius principaliter, qꝛ vbi pmo actio de dote erat cõis pr̃is ꝛ filie. nũc efficereẽ in totũ pr̃is i euẽtũ cõditionis, ergo prudẽtia scḋe stipulationis nõ dꝫ interim impedire pr̃em agere ex primo, ne inducta i fauorẽ stipulãtis eius odiũ redũdẽt ꝯ l. fauore. C. de legi. ꝛ l. si mãcipia. i fi. ff. de fun. instr. ꝛ c. qḋ ob gratiã. de reg. iur. in vj. Lꝫ in cõsequẽ
13 tiã causeẽ dilatio debitori. † Et p hoc non obstat illud, ꝙ in ꝯtrariũ adducit Lud. Ro. ꝙ pẽdẽtia cõditionis scḋe stipulatiõis causat debitori dilationẽ ad soluẽdũ, ergo non dꝫ ei auferri sine facto ipsius debitoris. l. eũ qui. ff. de annuis lega. ꝛ l. si vnus §. añ omnia. ff. de pac. nã ita procederet, qñ talis dilatio cõpeteret debitori principaliter eius fauore vel ex eius prouisione, sed hic principaliter fuit inductũ fauore pr̃is stipulantis, ꝛ attẽdi dꝫ illud qḋ principaliter agiẽ. l. si qs nec cãm. in prin. ꝛ l. rogasti. in prin. ff. si cer. pe. Preterea in d. l. pecuniã. debitor illud, ꝙ debeat mihi pure promisit sub conditiõe, nõ mihi sꝫ alij tertio penitus extraneo. ꝙ nõ est hic in pr̃e. Istã limitationẽ Bar. ad d. l. pecuniam. sequunẽ Imo. d. Christo. de castel. ꝛ Raph. cu. hic q̃uis eã impugnet. Benedictus de Plũbi. i repe. istius l. p fundamẽtum cui rñdet Imo. Alex. ꝛ Pau. de ca. hic dt ꝙ dictũ Bar. est bonũ. ꝛ bñ notãdũ ad limitationẽ d. l. pecuniã. sꝫ nescit qd Bar. velit dicere ꝛ eũ reprobat: qꝛ si fuit stipulatus sub conditione illud, ꝙ mihi debebaẽ pure, nõ debeo interim posse agere ex pura, qꝛ vr̃ actũ ꝙ nõ agã quousqꝫ extat cõditio ad hoc vt existẽte conditione habeaẽ q̃d nouet. Sed rñsio pꝫ ex p̃dictis ex q̃bus etiã pꝫ rñsum ad aliud fundamẽtum Alex. qui in pũcto iuris dt firmiter se tenere ꝯ bar. q̃uis postea dubitet, ꝛ se nõ firmet. ꝛ dicat se non trãsire sine scrupulo, qꝛ hic nõ est ꝓprie delegatio, ꝓut ipse p̃supponit, qꝛ nec pr̃ solus est creditor. nec ẽt filia, ꝛ multominꝰ est debitrix, ergo nõ est delegatio. l. delegare. ꝛ l. si nõ debitorẽ. ꝛ l. si Titiꝰ. ꝛ ibi gl. ff. de noua. declaraui in l. singularia. ff. si cer. pe. Itẽ nõ
14 est ẽt nouatio, cũ scḋa stipulatio fit cõditionalis, ꝛ pẽdẽte ꝯditiõe nõ inducaẽ nouatio, ꝛ sic nõ tollaẽ obligatio pma, vt ipse p̃supponit l. quoties. ff. de nouatio. lꝫ spereẽ nouari vt superiꝰ dictũ est. Ista prima lec. gl. est vera in se, vt ex p̃dictis pꝫ, lꝫ reprehendiẽ p hoc qꝛ nõ applaudet v̾bis tex. q dicit in singulari numero. si cõditio extiterit. ergo nõ erãt due. vt l. fi. ff. ad Tre. ꝛ de liberis fit mẽtio in rñsione, ꝛ non themate. Ultra scribẽtes ego impugno istã lec. p duo alia fundamenta. Primo qꝛ si ista lec. dt ꝙ pater fuit stipulatus sibi soli. sed illud, sibi, non est in tex. ꝛ tex loquiẽ qñ pr̃ fuit stipulatus simpl'r nõ exprimẽdo sibi, nec alij vt diceẽ j. in iiij. lec. gl. ❡ Scḋo ꝛ fortiꝰ qꝛ fm istã lec. in primo casu tex. pater egit actione ex stipulatu, vt dr̃ i litera, sꝫ in ver. si. s. ver. viua aũt filia, pr̃ egit primeua actione de dote, ꝛ non actione ex stipulatione. ꝛ sic in ver. si. mutaẽ actio,
15 ꝙ non caret violẽtia litere, ꝛ diuinatione, † ꝛ est ꝯ naturã aduersatiue, autẽ, posite in tex. cuius natura est aduersari his, q̃ sunt eiusdẽ generis, ꝛ nõ diuersi. fm Bar. i l. si mariti. §. fi. p gl. ibi. ff. de adul. ergo nõ sunt diuerse actiões, qꝛ aduersatiua ma
16 le staret. ❡ † Itẽ de natura aduersatiue est repetere qualitatẽ p̃cedẽtiũ ꝛ nõ ponere diuersitatẽ. vt no. declarat Bal. in l. oẽs populi. ff. de iust. ꝛ iur. allegãdo ad hoc bonã gl. i §. itẽ lapilli. insti. de re. di. quẽ refert, ꝛ multũ cõmẽdat. Alex. in l. filiꝰ a pr̃e. in prin. ff. de libe. ꝛ posth. Et si tu subtiliter diceres ꝙ ver. fin. de necessitate intelligiẽ de actiõe primeua de dote. qꝛ actio ex stipulatione nõ potuit cõpetere ex quo vtraqꝫ cõditio stipulationis nõ euenerat, ergo cũ vtraqꝫ nõ esset purificata, ipossibile fuit, ꝙ in ver. si. pr̃ ageret ex stipulatione scḋa nõdũ cõmissa, ergo de necessitate intelligiẽ. ꝙ egerit actione primeua de dote. Dico ꝙ illud assumptũ nõ est verũ, cũ tex. de duplici cõdõne nõ faciat mẽtionẽ. Et ista pma lectura ad istũ tex. non est tenẽda. ❡ In eadẽ gl. ibi vel dic scḋo. fm istã scḋaꝫ lecturã Azo. h. d. impleta cõdõne stipulationis p diuortiũ, ꝛ mortua filia sine liberis, pr̃ indistincte aget. si vero filia viuat, videreẽ
17 pr̃ submoueri exceptione, † sꝫ illa tolliẽ replicatione. hoc intẽdit. Et fm istũ intellectũ cessat ꝯtrariũ d. l. quoties. in vers. ceterũ. qꝛ ista lex intelligiẽ fm illã, ꝙ, etiã viuẽte filia, nedũ ea mortua, cõpetit actio pr̃i mediãte replicatione. ꝛ ideo gl. subaudit ad tex. maxime istũ fm intellectũ reprobant oẽs: qꝛ subaudire ad tex. maxime est violare literã. Itẽ tex. in fi. dt pr̃em exceptione submoueri: ꝙ non esset, si replicatione iuuareẽ. qꝛ intelligiẽ de exceptione cũ effectu. l. pen. §. docere. ff. ne qs eũ q. Itẽ isto mõ lex esset imposita verbis, ꝛ non rebꝰ, ꝯ l. ij. in fi. cũ vulgaribus. C. cõia de le. Itẽ stipulatio pr̃is facta de filie volũtate ipso iure dberet tollere oẽ obstaculũ lꝫ pactũ tollat ope exceptiõis. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. ꝛ l. si fine. ff. rẽ ra. ha. ꝛ l. j. §. iudiciales. ff. de preto. stipu. Itẽ dũ gl. dt qḋ inspecto tenore actionis ex stipulatu que pr̃i cũ filia cõpetit. innuit gl. ꝙ iure veteri, ꝛ sic ffor̃ũ dabaẽ actio tacita ex stipulatione, q̃ est legalis, ꝙ nõ est verũ, qꝛ istud fuit introductũ p Justinianũ in l. vnica. in prin. ꝛ in §. ꝛ vt plenius. C. de rei vxo. act. sed competebat actio de dote communis pr̃is, ꝛ filie, ꝓut etiã dt Paul. de ca. hic in fi. ❡ In eadẽ gl. ibi vel tertio, dic fm istã tertiã lecturã. h. d. si pr̃ volũtate filie stipulaẽ facto diuortio dotẽ simpl'r dari, intelligiẽ stipulari cõiter sibi, ꝛ filie, ꝛ sic ei cui dꝫ de iure restitui, iõ, mortua filia sine liberis pr̃ ex stipulatu effectualiter agit. qꝛ in eũ consolidaẽ actio. sꝫ viuẽte filia, cum actio sit
18 cõis, si pr̃ agat sine filie volũtate repelliẽ exceptione, † hoc intẽdit ista lectura, que cõiter approbaẽ ꝛ est notabilis ꝛ mẽti tenẽda fm Sal. fm quã ista lex reddiẽ singularis fm Bal. Ang. Pau. de ca. ꝛ Alex. lꝫ Bar. reprobet ex hoc solo. qꝛ tex. fm eũ expsse dt, sibi. ꝙ nõ est verũ, qꝛ in litera non hr̃. sibi. ꝛ sic põdera ꝙ non existente dictione sibi, in tex. prout non est. Bar. etiã tꝫ istam lecturã ꝛ dt esse in se verã ꝛ notabilẽ ꝛ menti tenẽdã. ꝛ hoc modo nemo scribentiũ ab eo discrepat fm istã lec. obstat ꝯtrium, qꝛ loquiẽ, quando pr̃ nominatim stipulaẽ sibi. Hic autẽ fuit stipulatus simpliciter, quo casu cẽseẽ cõiter stipulatꝰ sibi ꝛ filie sicut simpl'r dando dotẽ actio est cõis vtriqꝫ. l. ij. §. qḋ si in patris. s̃. eod. vñ stipulatio simpliciter interposita sup dote dꝫ intelligi fm naturã dotis ꝛ actionis de dote. l. si stipulatus sis. ff. de vsur. l. si legati serui noie. ꝛ ibi gl. ff. de leg. j. ꝛ l. inter stipulantẽ. in prin. cũ gl. ff. de ver. obl. ꝛ est bo. tex. in l. j. §. si sub cõditione. ff. vt lega. no. caue. Et plene disputaui in rub. ff. de v̾b. obl. fm istã tertiã lecturam cõiter approbatam no. ex isto tex. multa bona. ❡ Primo vnum qḋ hactenus non habuimus in isto ti. prout etiã dt Pau. de ca. ꝙ pr̃ stipulando simpl'r dotẽ
19 dari † censeẽ stipulatus communiter sibi ꝛ filie, ꝛ actio ex stipulatione expsse est communis patris ꝛ filie, sicut actio primeua legalis de dote. l. ij. §. ꝙ si in pr̃is. s̃. eo. ❡ Scḋo ex ista lectura habes ppetuo notare fm Bal. Ang. Benedictũ de Plumbi. ꝛ Alex. hic. ꝙ licet alias ille qui impersonaliter stipulaẽ, videaẽ sibiipsi stipulari, vt l. stipulatio ista. §. sicut. ꝛ §. si qs ita. ff. de ver. ob. Fallit tamẽ propter naturã precedẽtis actus de cuius naturã esset quod non solum sibi. sed etiã alteri acquiratur, vt hic in dote. ꝛ fuit etiã de mẽte Bar. in l. caius. j. e. Tertio no. ꝙ lꝫ alias in stipulatione psona extrinsecus non subintelligaẽ, vt l. si ita stipulatus. §. Chrysogonus. fi. de verb. ob. de
20 qua l. gl. oppo. ꝛ nõ sol. † tñ hic in stipulatione simplici subintelligiẽ etiam persona filie propter naturam dotis, ꝛ sic ꝯtus precedẽtis, cuius natura est vt actio sit cõis pr̃is, ꝛ filie, vñ stipulatio simpliciter interposita super aliquo ꝯtu, vel actione precedente intelligiẽ fm illius naturam, vt in iuribus s̃. proxime alle. fm Bar. ꝛ alios hic. Uel hic non intelligiẽ persona extrinsecus in quam verba stipulationis conferanẽ: sed bñ persona, cuius noie ẽt facta esse intelligaẽ fm Dyn. Bar. Alb. de Ro. Sali. ꝛ communiter alios hic. ꝛ vltra scribentes facit bene tex. in l. pe. ff. si quis cautio. Et sic in isto tex. non filie, sed sibi patri, noie etiã filie vr̃ esse stipulatus sicut ꝛ ibi, vbi teneẽ cedere actionem. Uel tertio fm Old. Lau. non subintelligiẽ alia p
21 sona, cui stipulor non posset stipulari, † qꝛ vitiareẽ stipulatio vt ibi: sed bene subintelligiẽ persona cui põt stipulari, vt hic, vbi pr̃ põt stipulari dotem filie. l. Pomponius Philadelphꝰ. ff. fa. ercis. ꝛ l. caius. j. eod. ꝛ stipulatur super dote que est communis patris, ꝛ filie, sequunẽ Bal. Ang. Imo. ꝛ communiter alij hic. ꝛ Bald. in l. si patronus. C. communia vtriusque iud. quãuis in ꝯtrium ponderet Alex. glo. d. §. Chrysogonus. dum dicit maxime si stipulatio redderetur inutilis, sed tu pondera tex. ibi qui ponit dictam rationem. s. qꝛ persona nunquam extrinsecus subintelligaẽ, etiam si stipulatio alias esset futura vtilis. Sed pro ista stipulatione pondera eundem text. in v̾. neqꝫ eñ. vbi dt ꝙ nunquã intelligiẽ repetitio que hꝫ vitiare.
22 ❡ † Quarto no. diligẽter fm istam tertiã lecturam, qḋ stipulatio interposita per patrem de filie voluntate non plus operaẽ quo ad effectũ, q̃ actio primeua de dote vel tacita stipulatio legalis. dato qḋ isto modo intelligendo nullum effectũ opereẽ quo ad patrẽ. ꝛ sic quo ad stipulantẽ. ita est tex. hic, quẽ ad hoc reputo bñ no. q̃uis alias habeamus regulã ꝙ v̾ba actus debeãt sic itelligi vt aliqd operentur, ꝛ non sint frustra. l. si qñ in princ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in prin.ff.de le.j.z l.j.in fine.ff.de municip.z c.si papa.de priuil.
in vj. ¶Sed aduerte,lz oēs indifferēter transeāt cū ista lectu
ra gl.nec ab ea videat recedēdū,q2 realiter z bñ tollit ɔ̃triū d.l.
quoties.in ver.ceterū.nec melius posset rñderi,ꝙ ibi pr̃ de vo
lūtate filie noīatim fuit stipulat⁹ sibi,z sic in ꝑsonā suam,vt ibi
clare cātat lr̃a:ideo ꝑiudicat filie vt ibi.hic aūt pr̃ volūtate fi
lie fuit stipulatus simpl'r vt pz.in ṽbo dari, impsonaliter pla
to.Ideo in dubio cēset stipulatus cōi suo noīe z filie ꝑut etiā
actio primeua de dote q̄ est cōis pr̄is z filie,sz vt dē materiaz
posteris ad melius cogitādū.iste intellect⁹ cōis dato ꝙ ī se sit
verus ꝑ ꝑdicta,tñ nō vr̃ posse ꝓcedere quo ad istum tex,q2 ꝭm
istū itellectum stipulatio pr̄is simpl'r īterposita nihil oparet,z
nulli⁹ eēt effect⁹,ꝙ vr̃ absurdū vt dixi s.ī euidētialib⁹.circa fi.
Scdo q2 iste tex.frustra,z sic īepte requireret filie volūtatē,ꝙ pr̃
fuerit stipulat⁹ filie volūtate,q2 qñ pr̃ stipulādo facit ꝑiudiciū
filie,tūc bñ reqrit volūtas ipsi⁹ filie,vt est qñ pr̃ ꝑ stipulationē
sibi soli appropriat actionē.ita dt formaliter tex.ī d.l.quoties.
in ver.ceterū.sed hic ꝑ istā stipulationē simpl'r interpositam a
pr̄e nullū fit filie ꝑiudiciū,cū itelligat facta cōi noīe,z sic actio
ex stipulatu ad dotē ita remaneat cōis,sicut pma,ergo ēt sine
filie volūtate potuit interponi,cui⁹ ɔ̃triū vr̃ velle iste tex. Ter
tio ꝭm istā cōez lecturā nō esset vis an essent liberi,vel nō,z sic
oporteret subaudire ad tex.maxime qñ facit mētionē de libe
ris,ꝙ vr̃ absurdū. Tū ad ꝭm fundamētū ꝙ vr̃ stringere pos
set aliqs subtiliter dicere ꝙ iō in ista lege,z in ista stipulatione
pr̄is lex reqrit volūtatē filie,eo q2 ī tali stipulatiōe tractat de
preiudicio filie.nā maritus incipit esse obligat⁹ vigore istius
stipulatiōis a tpe īterposite stipulatiōis,z ex tūc incipit taci
ta hypotheca accessoria isti⁹ obligatiōis,nā añ nō pōt incipe
hypotheca ꝙ̃ obligatio ꝑsonalis cui ipsa accedit.l.j.z l.grece.
ff.de fideius.z iō vbi filia habebat hypothecā anteriorē saltez
hodie vigore tacite stipulatiōis z ficte īducte a le.l.vnica.ī pri.
z ʃ.z vt plenius.C.de rei vx.act.iūcta.l.assiduis.C.q po.ī pig.
24 hab.nūc habebit posteriorē†cū exp̄ssum faciat cessare tacitū.
l.cū ex filio.ʃ.j.ff.de vulg.z pup.z sic erit ꝑiudiciū filie d.l.assi
duis.z reperio ꝙ istā so.ponit d.Lu.de Interāne doctor Se
nēsis in hac l.Ista so.nō est bona:q2 illud de ficta stipulatiōe,
z tacita hypotheca cū ꝑlatione nō erat isto iure fforū sed fuit
postea inuētū ꝑ iura C.ꝑ iura pall.z posito ēt ꝙ fuisset de iure
fforū,ꝙ tñ non est,dico ꝙ tacita hypotheca mariti erat prius
causata tpe traditiōis dot.qñ fuit ɔ̃causata prio actio dt dote.
d.l.assiduis Nec ꝑ istā stipulationē pr̄is fuit nouata prima a
ctio de dote,ex quo stipulatio scda cōtinet ī effectu idē ꝙ ī p
ma.z sic erat coequeua.Ideo nō inducit nouatio.l.duo socie
tatē.ff.ꝑ socio.z l.scire debem⁹.ī pri.z ibi Bar.ff.de ṽ.ob. Bar.
in l.pe.ff.de p̄to.stipu.z in l.ita stipulat⁹.j.opp.vltime partis.
ff.de verb.obl.Item ista stipulatio fiebat ad fauorē filie,ergo
nō dz in eius damnū vel lesionē redūdare.ꝑut dixi s.in j.lect.
25 gl. ¶Alio z scdo mō rñdet Pau.de ca.hic†ꝙ qñ pr̃ stipulat
sup dote ex interuallo sine volūtate filie,sicut nō pōt ei preiu
dicare,ita nec ēt ꝓdesse.ꝑ tex.in l.cū dos.in ij.rñsō, in vers.quo
casu.ff.de pac.dota.ideo in isto text.cū minuterio dt ꝙ pr̃ fuit
stipulatus volūtate filie.dt tñ Pau.de ca.z istud ꝑ nullū do
ctorū tangit z ꝙ est satis dubium,z sic nō firmat.Et bñ facit
nō firmare ꝑ tex.in d.l.quoties.in ver.ceterū.q dditat ꝑtertim
26 in rōne,quā assignat,†q2 pater deteriorē cōditionē in dote fi
lie facere nō pōt,nisi cōsentiēte filia.z tex.in d.l.cū dos.nō loq
tur ī terminis nostris qñ pr̃ ex īteruallo fuit stipulat⁹ simpl'r:
quo casu itelligit stipulat⁹ cōi noīe,ꝑut erat ꝓmeua actio de
dote,z sic stipulatio simpliciter interposita sup dote intelligit
ꝭm naturā primeue actionis.vñ cum actio eā ista stipulatiōe
acquirat cōiter vtriqz,nō erat necessaria volūtas filie.Sz ille
tex.loquit,qñ pater fuit stipulatus in ꝑsonam suā, z sic sibi,z
sic actio ex illa stipulatione nō erat cōis nec acquirebat vtri
que,sed solum patri:quo casu filia pōt etiam habilis nō pote
rit se iuuare ex illo pacto,nec ei ꝓderit,vt ibi dt tex. Quātum
aūt ad primā oppositionez dñ Dicebat,z ista stipulatio pr̄is
erat inefficax z nullū effectū afferebat patri stipulāti,vr̃ posse
dici,ꝙ vtilitas sit,q2 isto casu plures essent actiones z iterest
27 nr̄a habere plures actiones,†ad idē.l.cum filius.ʃ.varijs.cū
simi.ff.de le.ij.Itē qñ prima actio de dote fuisset in totū filie z
in eā cōsolidata.vel ex pacto vel ꝑ emācipationē iuxta.l.vni
cā.ʃ.videam⁹.vbi Bar.post gl.C.de rei vxo.act.tūc ꝑ stipula
tionē pr̄is efficeret cōis.z sic haberet effectum,z vtilitatē quo
ad patrē.Et pōdera,ꝙ isto mō etiā cessaret ꝭm obiectū supe
rius factū,q2 tunc stipulatio pr̄is bñ esset ꝑiudicialis filie,iō
tūc bene requireret eius volūtas,z sic isto modo cessaret vtra
que oppositio.Et si tu subtilis diceres ꝙ isto modo intelligē
do,stipulatio ista simpliciter interposita nō intelligeret sz ɔ̃
ctū ꝑcedētē,z si nec ꝭm actionē de dote precedētē ꝑut Bart.
z oēs volūt,q2 actio precedēs erat tūc solius filie,rñdet nota,
28 ꝙ regula Bar.z doc,que hz,†ꝙ stipulatio simpl'r interposita
intelligit ꝭm naturā ɔ̃ctus precedētis,vel actionis preceden
tis,intelligit de natura primordiali,z forma,z statu.non autē
de ista accessoria,iuxta gl.magistrā z approbatā in l.certi cō
ditio.in prin.in gl.mag.in ṽ.ex omni cā.ad fi.ff.si cer.pe.ꝑ text.
in l.itē veniūt.ʃ.cū prediximus.ff.de pet.her.Sed aduerte,q2
isto modo intelligēdo esset restringere istā legē,que ponit de
cisionē generalē.nec restringit se ad tales casus particulares,
effectus aūt accidētales ab extra possent plures considerari,
puta ꝓbationis,iuxta gl.in l.ij.in ver.nec cogit.in gl.in verbo.
suspectum.ad fi.s.eo.z ibi etiā per gl.traduntur alij effectus.
29 ¶†Circa tñ lucrū dotis ex pacto.vel ex statuto cōpetēs ma
rito,an pater ab eo stipulādo ꝑiudicaret marito dicā no.ī seq.
lectura gl. ¶In ea.gl.ibi.vel quarto.ꝭm istā lecturā.h.d.si pr̃
stipulat ex postfacto dotē sibi reddi,si diuortio ɔ̃sentiret filia,
nō tollit actio cōis:q2 filia stipulationi nō cōsensit.iō lz agere
possit pr̃ ea mortua sine liberis,nō tñ ea viuēte:nisi filia cōsen
tiat.hoc intēdit,z sic tollit ɔ̃trium.d.l.quoties.in ver.ceterū.q2
hic filia nō cōsentit pr̄i stipulāti,sicut ibi.nā hic pr̃ stipulatus
est sine filie volūtate dotē sibi dari facto diuortio volūtate fi
lie.z sic illa verba,filie volūtate, determināt participiū facto.
Cōtra istā lecturā opponit.nā si maritus , z sic gener sciēs fi
liā nō cōsentire ꝓmisit socero stipulanti,ergo vr̃ donare ꝑ l.j.
ff.de cōd.ind.z l.cuius ꝑ errorē.ff.de reg.iur.z l.cāpanus.ff.de
ope.lib.ergo indistincte cōpeteret actio ex stipulatu pr̄i cōtra
maritum,siue filia viuat,siue nō,cuius ɔ̃trium dr in hoc tex.er
go ista lectura nō est bona.rñdet Bar.ꝙ istud ꝓcederet, qñ
maritus sciēter ꝓmisisset,tūc bñ sibi ꝑiudicaret, z nō haberet
exceptionē.vt in iuribus preallē.z l.sed z si quis.ʃ.fi.ff.si quis
cau.tñ hoc nō preiudicaret filie,vt hic:z l.quoties.z l.ij.ʃ.ꝙ si
in patris.s.eo.ideo filia tūc haberet exceptionē.Si aūt marit⁹
30 ꝑ errorē ꝓmisisset credēs se teneri,†tūc marito cōuēto ex tali
stipulatione cōpeteret ista exceptio.ꝙ ꝑ errorē ꝓmisit.z dicit
Bar.ī hoc esse aduertēdū,q2 vidit quosdā q nesciuerūt oppo
nere talē exceptionē,iō ꝑdiderūt cām.z cū Bar.tenēt Imo.z
Rap.cu.hic.Alio modo rñdent Dy.Sal.z Christo.de castel.
hic,ꝙ maritus promisit ꝑ errorē iuris credens patrē posse sti
pulari dotē sine filie cōsensu,z sic filie voluntatē nō esse neces
sariam:vñ iste error iuris sibi nō nocet,cū tractet de dāno eui
tādo.l.iuris ignorantia.ff.de iur.z fac.igno.d.l.error. C.e.Ista
quarta lectura est vera in se z eā approbat gl.in l.iij.ʃ.sz vtrū.
in gl.in ṽb.nō statim.ad fi.ff.de mino.Tū cōiter damnatur ad
istam l.q2 hoc modo intelligēdo esset de indubitabili ɔ̃ l.ꝙ La
beo.ff.de carbo.edic.z l.ancille.C.de fur.Itē q2 facit violentiā
litere.Tu ex alio impugna,q2 stipulatio,que ab initio non va
luit,q2 interposita fuit ex interuallo absqz filie volūtate.l.quo
31 ties.s.e.non vr̃ ꝙ ꝑ mortē filie debeat vires reassumere.vt in
regula ꝙ ab initio.de reg.iu.in vj.quicqd dicat Lud.Ro.hic
quē reprobat Alex.z postea dt idem Alex.ꝙ hic mortua filia
nō agit pr̃ ex stipulatiōe ꝙ est de directo ɔ̃ istū tex.ibi ex stipu
latu agat,ꝑut etiam in alio ꝓposito pōderat Bar.s.in v.lectu
ra gl.z hoc mō ista quarta lectura nō esset ēt vera in se ɔ̃ Bar.
z cōiter doc. ¶Iuxta istam lecturā gl. Ray.de for.hic format
no.questionē ad materiam huius legis.z refert etiā Alex.hic
in n.Stante statuto,ꝙ muliere decedēte in matrimonio sine
liberis,maritus lucretur dimidiam partē dotis,ꝑut cōiter ꝑ
32 Italiam est statutum.†Pone pater dat dotē pro filia marito
z ab eo eam stipulat sibi soli patri reddi in omnē casum soluti
matrimonij,an possit maritus nō obstāte tali ꝓmissione suā di
ctā dimidiā dotis ex forma statuti retinere,si mulier sine libe
ris decedat:z cōcludit,ꝙ sic,q2 ɔ̃ctus partium debēt interpre
tari ꝭm dispositionē iuris cōis,z pari rōne ꝭm dispositionē sta
tuti.alle.ad hoc tex.no.in l.quero.ʃ.inter locatorē.ff.locati.z l.
quidā cum filium.ff.de ver.obl.bñ facit ꝙ notat Bald.in l.illa
institutio.ff.de here.inst.z qd tenēt Bar.z alij in l.hr̃des mei.
ʃ.cū ita.ff.ad Treb.vbi tenēt,ꝙ vltime volūtates,z ɔ̃ctus in
telligantur non solum ꝭm dispositionem iuris communis,sed
33 etiam ꝭm dispositionē iuris statuarij.†Istud tamen intelligit
esse verum Ray.nisi pater stipulatus esset integram, vel totā
dotez sibi soli restitui tunc preiudicaret sibi maritus in lucro
statuti ꝑ l.fi.C.ad l.fal.cū ibi no.ꝑ Cy.vbi tz,ꝙ si hr̃s promisit
soluere integra legata,sibi ꝑiudicat ī detractiōe falcidie.z cū
ista decisione Ray.simpliciter transit Alex.hic in fine.z plus
nō dicit.alij nihil tangunt. Adde quod istam decisionē Ray.
etiam refert z sequitur idem Alex.in consi.cxxxiij.v.volu.qd
incip.super quesitis,de quibus in themate. ¶ Secundo ad
de,quod in terminis z in specie no.Ang.in l.damni infecti qui
dam vicino.in ʃ.cum parietem.per illum tex.ff.de dā.infe.vbi
34 not.ꝙ si maritus,qui lucratur partem dotis ex forma statu

ti muliere p̃decedẽte in matrimonio sine liberis ꝓmiserit hr̃di
bus mulieris dotẽ,intelligit ꝓmisisse fm formã statuti.s.de
tracta dicta parte:sec⁹,si ꝓmisisset totã reddere,z ex certa scie
tia ꝓmisisset,q etiã no.Jo.de Imo.ibi.z in l.si patronus.ff.de
dona.Alex.in cõsi.v.tert.vo.incip.circa p̃mum dubium.in ij.
dubio.z in d.consi.cxxxiij.v.vo. ¶Tertio adde q no.tz Bal.
in l.q nomine.in pe.q.ff.de cond.ind.vbi querit,si ex forma cõ
35 suetudinis maritus debet lucrari certam partez dotis, †an si
ꝓmisit, integraliter restituere,vel integram restitutionẽ,per
dat bñficium cõsuetudinis:dicit primo esse ar.q sic.in l.nemi
nem.§.j.ff.de leg.ij.postea distinguit, q aut ꝓmissio est rela
ta ad cõsuetudinẽ,vt qz dixit,ꝓmitto fm formã cõsuetudinis:
z tunc nõ vr renũciasse.ar.c.abbate,de ꝟbo.signi.z l.antep.C.
de inst.z substit,aut simplr,z precise facta est ,ꝓmissio,z tũc aut
ex certa sciẽtia:z vz,aut p errorẽ,z nõ vz,ẽt si sit appositũ pce
ptũ iudicis l.fz z qs.§.fi.ff.si qs cau. ¶Quarto adde Bal.i d.
l.fi.p illũ ter.C.ad l.fal.vbi tenẽt,q si vir , q̃ põt retinere tertiã
partẽ dotis,quã lucrar ex forma statuti,ꝓmittat dotẽ simplr,
q adhuc põt retinere illã tertiã ptẽ ex forma statuti:qz ꝓmis
36 sio indefinita moderar legis moderamine fm eũ. ¶†Ultimo
adde ter.no.in d.l.Meuio.§.a me.ff.de le.ij.cũ sua gl.cõiter ap
probata,vbi si qs legat vroꝛi p hec ꝟba, qcqd ad eũ noie do
tis vroꝛis puenit,vr remisisse vroꝛi deductionẽ exp̃sarũ i re
bus dotalib⁹ factarũ.deductionẽ alias facere nõ potuisset,se
cus,si nõ dixit qcqd dotis noie puenit,fz dixit simplr lego vro
ri dotẽ:qz tũc nõ vr remisisse deductionẽ exp̃sarũ.facit l.ij.in
p̃in.cũ gl.p̃alle.z ibi no.Bar.ff.de do.pleleg.vide etiã ter.in l.
neratius.cũ gl.in verbo cõferre.ff.de relig.z sum.fun. ¶In ea.
37 gl.ibi,vel quto verbũ dari,fm istã lectura hoc intendit,†si pa
ter stipulatus est dotẽ,facto diuortio , sibi dari filie volũtate,
ea mortua sine liberis,põt agere,cũ nõ sit, q cõsentiat,fz ea vi
uẽte repelliꝫ exceptione.h.d.fm istã lecturã,quam etiã tz gl.fz
in l.ij.§.in ꝟb.nõ statim.ad fin.vtrũ.ff.de minoꝛibus.z ꝑe.de
Bel pert.Iste casus est no.z sing.fm Bar.z sic tolliꝫ ẓriũ d.l.
quoties.in vers.ceterũ,q hic filia nõ cõsensit , qz pr̃ stipularet
ibi,sicut ibi:qz hic stipulatio fuit cõcepta sine volũtate filie,fz
executio stipulatiõis dz postea fieri ad volũtatẽ,vcz,si filia vo
38 luerit. ¶†Ho.ex ista lectura primo fm Ja.de Are.z Albe.de
Ro.q q̃ stipuloꝛ aliq̃d mihi dari,vl fieri ad volũtatẽ alicui⁹
tertij,q eo mortuo possum agere.Hã.eo demũ viuẽte , durat
volũtas l.iij.ff.locati.c.si gratiose.de resc.i vj.gl.in c.si delega
tus.in gl.pen.de off.deleg.in vj.q qualiter ꝑcedat dicã statim
in vl.no. ¶Secõ no.q illa verba filie volũtate,vel ad volũta
tẽ filie relata ad executionẽ futurã important cõditionẽ,z ex
ponũt fm gl.id est si filia voluerit.de quo vide p Bar.in l.j.ff.
de cõd.z demõ.in iij.q.prin.vbi tractat,an per omnia inducaꝫ
39 cõditio. ¶†Tertio no.q vz stipulatio, cuius executio colla
ta est in volũtatẽ alterius cõditionaliter, si voluerit, q vr ẓ l.
primã.cũ gl.ff.de le.ij.z gl.in l.in vẽdentis.C.de ẓhẽda emp.eo
qz hic stipulatio sup dote cõferr in voluntatẽ filie,cuius volũ
tas alias requirebaꝫ, ex quo possit ex tali stipulatione aliquo
40 modo ledi.d.l.quoties.§.eo.ideo non vitiatur. ¶†Quarto di
ligẽter no.q stipulatio collata in volũtatem alicuius, illo mo
riente,antequam declaret voluntatem suam non euanescit:
imo tũc ex ea põt agi.q vr contra.l.centesimis.§.fi.ff.de ꝟ.ob.
cum.a psona nõ recedaꝫ.l.fi quis arbitratu.ff.eo.l.fi.C.de ẓhẽ.
emp.Bar.hic respondet,q speciale sit in dote,q moriẽdo vi
deretur velle sicut in vltimis voluntatibus.l.fideicommissa.§.
sic fideicommissum.vbi etiam Bar.j.l.vroꝛẽ.§.pe.ibi Bar.ff.
de le.iij. Alias aũt moriẽdo regulariter quis vr nolle,qz volũ
41 tas finitur morte.d.l.iiij.ff.locati.z d.c.si gratiose.z d.c.si dele
42 gatus,z cum Bar.tz Benedictus de ꝑlumb. ¶†Sz aduer
te inquantum Bar.istã specialitatẽ dotis probat,qz sicut in
certitudo quantitatis nõ vitiat dotẽ promissam, vt l.cũ post,
§.gener.ff.de iure do.gl.in l.j.C.de do.ꝓmis.ita incertitudo cõ
ditiõis importate per illa verba,filie volũtate,istud fundamẽ
tũ est fragile:qz ter.in d.§.gener.assignat rõnẽ,quare incertitu
do rei.vel quantitatis non vitiat dotẽ promissam,sicut vitiat
alias stipulatiões,qz quãtitas dotis p̃o modo facultatum,z
dignitate psonarum constituiꝫ,sed ista ratio nõ est ad propo
43 situ nostrũ. Itẽ non est verum assumptuz Bar.†q in vltimis
volũtatibus moriens dicatur velle,l.si ita legatum.§.illi si vo
let.ff.de leg.j.Et contrariũ z melius tenuit ipsemet Bart.sibi
cõtrarius in d.l.centesimis.§.fi.ff.de verb.obl.z ibidẽ Ang.z
Bal.z Jo.hic,z ibi Bar.respondet ad leges hic per eum al
legatas,q solum dicunt,q testatoꝛ videtur conferre legatũ,
vel fideicommissum post mortẽ heredis,qñ dicit q heres det,
cũ volet vel voluerit.z dicit Rap.cu.hic se admirari de Bar,
q ita errauerit.Unde respõde melius quam Bal.z magistra
liter hic q contrarium procedit,quando substantia dispositio
nis conferr in volũtatẽ alterius,tũc sine respiciat inchoationẽ
dispositionis siue durationem, mortuq illa persona extinguiꝫ
voluntas.z sic dispositio d.l.cẽtesimis.§.fi.z d.l.iij.in fi.ff.loca
44 ti.z d.c.si gratiose.†Hic aũt volũtas vlterius aduciꝫ solũ exe
cutioni,z exercitio dispositionis,z ideo nõ extinguitur dispoſi
tio p mortẽ illius,sed hz effectum z exercitium magis liberuz
sine alia declaratione,vt est ter.optimus in l.fi.ff.qui fi.manu,
ad liber.perue.z in l.ita stipulatus.in ver.q si ab initio,decla
rando vt ibi per Bar.ff.de verbo.obl.cũ ista doctrina Bal.tz
Ang.hic.z Alexã,qui respondet iuribus allega.in oppositum
per Benedictum de ꝑlumb.z Imo.hic eam etiam tenet idẽ
Alex.in consi.cvij.ij.vol.inci.stantibus verbis his que in the
mate proponuntur,vbi etiam respondet iuribus in contrariũ
adductis per Benedictum ꝑlumb.z Imo.hic. ¶Adde,qs
illam differentiam,an conditio adiciatur executioni , an sub
stantie tenet etiam Bar.in l.ex his verbis.C.quando dies le
45 ga.ced,z in l.si cui legeꝫ,vbi videas.ff.de leg.j.†Sz per solutio
nem multum limitatur d.l.centesimis.§.fi.z fm eã sequereꝫ q
d.l.centesimis.§.fi.non haberet locuz,quãdo stipulatus essem
a te centũ mihi dari,cum volueris,qz tũc voluntas respiceret
exercitium z executionem,qõ ꝓpio certo restringeret multũ il
lum ter.vnde adde q hic ideo stipulatio sustineꝫ etiam filia
morieꝫ anteq̃ declaret,qz pater habebat ꝓtius actionẽ ante
quã stipulareꝫ communiter cum filia qõ non est in ẓriis,item
qõ patri dareꝫ si filia vellet merat satis a lege vere, vel inter
pretatiue,l.ij.§.voluntatẽ.ẽ.ideo pr̃ in stipulatione intelligiꝫ
exp̃ssisse illud qõ quodammodo tacite merat:z ideo ibi de
betur,q̃uis filia moriatur ante declarationẽ volũtatis.Itaz
lecturam quãtum ad istum ter.improbãt Bar. z alij,qz litera
transportaꝫ.Itẽ qz laboꝛat eodẽ morbo quo ꝓma lectura gl.
vcz q hic esset duplex cõditio.l.si diuoꝛtiũ fiet, tz si filia volet
cũ ter.dicat de vna cõditione in singulari.Tertio z fortẽ, qz
46 non põt congruere ad ver.fi.† qz filia viuẽte ante declaratam
voluntatẽ,z sic ante impletã cõditionẽ,non esset nata actio.l.
cedere.ff.de ver.sign.ergo cum ipso iure non cõpeteret actio,
ter.non bene nec ꝓprie staret,qui ꝺt euz exceptione submo
uendũ,cũ exceptio sit actionis exclusio.l.ij.ff.de exce.Bart.tñ
ab hoc vltimo saluat istã quintam lecturã glo.q mutet actio,
qz in primo casu cõpetit actio ex stipulatu ꝓout ꝺt litera,sed
in ver.fi.cõpetit actio primeua de dote z nõ actio ex stipula
tu ita etiã saluauit Bar.§.primam lecturã gl.fz ego ibi istam
saluationem reꝓbaui,ita etiã reꝓbo hic p eadem media.
¶In ea.gl.ibi alioquin requirit volũtas liberoꝛum.Podera
subtiliter q gl.in istis verbis sensit aliã bonã lecturã fm Bñ
dictum de ꝑlũ.z Jo.de Imo.hic,q ista lex loquaꝫ in dote ad
uẽtitia data per extraneũ.Nam si ex post facto filie voluntate
pater eã stipulaꝫ,videꝫ stipulari ipsi filie,vel saltẽ ibi procura
toꝛio noie filie.Et ideo si pr̃,vina filia,agat repelliꝫ exceptiõe,
fz ea mortua sine liberis , hz actionẽ vel tãq̃ heres filie,tenẽ
47 do.†q fz ista tẽpoꝛa filiafa.haberet heredẽ in dote aduẽtitia
vt statim dicam,vel saltẽ,qz occupat iure peculi.iurta l.j.z ij.
ff.de castren.pecu.Et fm istã lecturã cessat cõtrariũ, d.l quo
ties.ver.ceterum.§.eo.qz ille ter.loquitur in dote profectitia
iste aũt in dote aduẽtitia fm istã lecturã. Itẽ differt ista lectu
ra a lectura ꝺy.quã statim infra referã in duob⁹. ꝑimo qz
ꝺy.intelligit istã legẽ loqui in dote ꝓfectitia.z fm istã lecturã
loquitur in dote aduentitia.Sedo intellectus ẽy.est qñ filia
adhibuit patrem ad stipulãdum,sed hic pater a se ipso stipu
latus est de voluntate tamen filie,addẽ,q istum intellectu qõ
ista lex possit intelligi i dote aduẽtitia.refert Bar.tenere ꝺy.
in vna solutione quã dat ꝺy.in vlt.opõ.formata per Bar.cir
ca intellectum ꝺy.Ista lectura fm Imo.posset in se sustineri
48 fz videꝫ diuinare. ¶†Tu collige ex verbis glo.duo,primo qõ
dos aduentitia mortua filiafam.in matrimonio non acquiraꝫ
patri in cuius potestate erat,fz liberis eius. Et sic correlarie
collige ex ista gl.qõ in dote aduentitia filiafam.iure ẽigestoꝛ
rum habebat heredẽ ab intestato,z sic pater non occupabat
iure peculij iurta.l.j.z ij.ff.de castrẽ.pecu.z ita põderat istã gl.
Bar.j.in ij.q.Confirmatur qz cum dos aduentitia non acq̃
raꝫ patri.l.cauꝫ.j.eo.z aut.qõ locum.C.de collatio.ergo vi
detur sequi,qõ in ea habet heredem ab intestato z sic liberi p
ferantur patri.tamen istud fundamentũ non videtur tutum:
qz licet filia in dote aduentitia habeat ꝓprietatem,z vsum
fructum,non per hoc sequitur,ergo isto iure habet hr̃dẽ,pa
tet qz idem z plus habet filiusfam.in castrensibus z tamen in
eis non hz heredem ipso iure.imo pater occupat iure peculij
etiam castrensis vel quasi d.l.j.z ij.dicam.j.in ij.q.Bartol.vbi
49 Bar.ponit. ¶†Secũdo vltra scribẽtes nota diligẽter ex ista
gl.q facultas declarãdi voluntatem tranſit ad heredes,z sic
ad alios qui sunt heredes matris ab intestato iz non essent in

eius

eius ptāte.§.femine.inst.de adop.⁊ doc.ad hoc nō aduertunt.
lʒ cū gl.simpliciter transiuerint.imo singulari⁹ nota ex ista gl.
fm illā quintā lecturā.ꝙ ēt qñ volūtas alterius est posita ī cō
ditione.vt hic.si filia voluerit lʒ cōditio cū sit ꝑcisa debeat im
pleri in forma specifica adeo.ꝙ tūc nō veniet hꝛ̄s,vt l.q hꝛ̄di.
in prin.⁊ l.meuius.ff.de cōdi.⁊ demō.tñ hic est gl.peregrina ⁊
50 singularis,quā nemo ad hoc pōderat,†ꝙ volūtas etiā posita
in cōditione trāseat ad hꝛ̄des seu facultas declarādi illā volū
tatē positā in cōditione ⁊ nō solū trāsit, imo reqrit.⁊ sic est ne
cessaria,vt dꝫ ista gl.¶In ꝯtrariū facit cōis.⁊ trita regula ꝙ fa
cultas declarādi volūtatē nō trāsit ad heredes, qꝛ est ꝑsonalis
sima.gl.est in l.inter stipulātē.§.j.vbi Bar.⁊ alij ⁊ ibi aliquādo
dixi ff.de verb.ob.gl.in l.Pomponius scribit si frumentū.§.fi.
ff.de rei ven.⁊ ibi Bar.no.Idē Bar.Bal.Ang.in l.si qs intē
tione ambigua.ff.de iud.⁊ in l.si qs a filio.§.si plures.ff.de le.
j.⁊ est tex.in l.cētesimis.§.fi.ff.de ver.ob.Itē facit qꝛ sue ꝑꝑrie
volūtatis qs dꝫ esse declarator ⁊ nō alius,p illud qd vult glo.
in §.sed iste.insti.de actio.⁊ in c.statutū.§.assessorē.de rescri.in
vj.¶Sed defende istam gl.ex doctrina Bal.Ang.⁊ Alex.su
perius ad illud propositū relata,ꝙ qñ substātia dispositionis
cōfertur in volūtatē alicuius,tūc qꝛ finita illius volūtate per
51 mortē,etiam finit̄ dispositio.†⁊ tñ facultas declarādi nō trā
sit ad hꝛ̄dē.ita loquit̄ ꝑꝑrie tex.in d.l.cētesimis.§.fi.⁊ ita proce
dūt gl.ꝯrie.Hic aūt sola executio,seu exercitiū dispositiōis cō
fert̄ in voluntatem alterius,tunc cum p mortē illius sortiat̄ li
berum effectū sine alia declaratione,vt est tex.optim⁹ in d.l.fi.
ff.q sine ma.ad lib.perue.Ideo facultas declarandi volūtatem
bñ transit ad hꝛ̄des,vt hac gl.que proprie loquit̄ in his termi
nis.⁊ ita nouiter limita gl.pal.¶In ea.gl.ad fi.ibi, quare im
pedirer agere etiam inuita filia:Ista gl.fm Bar.remāsit cōfu
sa volens,quod ista lex sine istis volētis nō videat̄ posse pro
cedere.⁊ sic gl.musauit ⁊ obmutuit fʒ eū.Tu dic melius ꝙ gl.
in istis verbis interrogatiuis ⁊ suspēsiuis sensit aliam septimā
lecturam:quam Bar.ponit.j.pro vltima.Nā dꝫ gl.quare pa
52 ter impedit facto diuortio etiā inuita filia ageret† quādo filia
simpliciter cōsensit stipulationi paterne cum nō subsit rō ⁊ cā
impediēdi,ergo vult gl.ꝙ qñ subesset causa ⁊ filia haberet iu
stam cām contradicēdi.tunc filia viuēs submoueret patrē ab
agēdo.vt hic,puta qꝛ pꝛ̄ esset turpis.⁊ vilis ꝑsona vel dilapi
dator,vt l.dotē.⁊ l.si cum dotē.§.eo aūt tpe.s.eo.Et fm istam
lecturā hoc intēdit.lʒ pater stipuletur dotē sibi reddi de filie
volūtate.tñ filia pōt soluto mat.se ei obijcere iustam cām alle
gando h.d.⁊ sic rñdet̄ ad ꝯtrium.d.l.quoties.in ver.ceterū.vbi
dꝛ ꝙ etiam viua filia,⁊ ea inuita pōt pꝛ̄ agere.istud est verum
nisi filia cōtradicēs habeat iustam cām cōtradicēdi.ita intel
53 ligat̄ ista lex.†Istam lecturam sequit̄ Bart.⁊ dꝫ ꝙ est bona,⁊
not.Eam etiam sequunt̄ Alb.de Ros.Bald.Ang.Sal.Imo.
Rap.cu.Christo.de cast.Pau.de ca.⁊ Alex.hic.⁊ fm Paul.de
ca.est notanda.⁊ singularis.Eam etiam sequebant̄ antiq Ja.
de Are.Dy.⁊ Cy.Et ita etiam cōiter approbat̄,⁊ est satis to
lerabilis ⁊ equa,tñ ista lectura nō vꝛ̄ clare colligi ex isto tex.⁊
sic non caret diuinatione fm Bal.Imo.⁊ alios predictos do
ctores,cūm nihil dicat̄ in litera qd filia habuerit causam con
tradicēdi,vel ꝙ expresse contradixerit tñ fm Imo.⁊ Alex.nō
est absonum ꝙ ita intelligatur rōne ꝯuetatis euitāde.Tu dic
melius ꝙ imo tex.sine diuinatiōe sic loquit̄ ex eo ꝙ viuente fi
lia,in vita filie non aliter pōt tribuere exceptionē marito ad
submouēdum patrē,vt hic in ver.ñ.ꝙ si filia habeat iustā cām
54 contradicēdi,†Ideo istud cēsetur expressum hic arg.l.ij.ff.de li.
⁊ posth.Ex ista septima lectura que est bona ⁊ notabilis,nota
primo ꝙ qñ pater stipulat̄ dotem sibi solui de volūtate filie,
lʒ actio efficiat̄ solius patris.d.l.quoties.in vers.ceterū.s.eo.⁊
filia perdat ius communionis,⁊ etiā ius cōsolidationis, vt l.
pe.§.filia.j.eo.⁊ solus pater pōt agere absente ⁊ ignorāte filia
nec habet necesse cauere de rato.iuxta l.ij.in fi.s.eo.† tñ si filia
55 cōtradiceret expresse ⁊ haberet iustā cām contradicēdi, puta
qꝛ si soluerent̄ dos patri eā dissiparet,nec posset eā dotare in se
quēti matrimonio,tunc filia admitteret̄ ad contradicēdum ⁊
submouēdum patrē ab agendo,vt hoc tex.fm hanc not.lectu.
¶Secūdo nota ex ista lectura,ꝙ expressam stipulationē pa
tris,⁊ sic expressam promissionē hois lex tollit, ⁊ submouet ex
causa ad ꝑuisionez filij, aut filie vt hic,facit l.imperator.ff.ad
Treb.⁊ l.fi.C.de sent.pas.¶Ultra gl.octauā lecturam ponit
Dy.fm quā hoc intēdit,si filia adhibeat patrē ad stipulandū
dotē reddi,facto diuortio,vꝛ̄ pater stipulari vt ꝑcurator filie.
ideo,viuēte filia,nō hꝫ ius agēdi cum effectu.sed bene ea mor
tua sine liberis.h.d.Et sic tex.in verbo filie volūtate,itelligit̄.i.
56 mādato,†⁊ sic de volūtate actiua.⁊ non inductiua ⁊ nō de vo
luntate passiua,vel permissiua.⁊ fm istam lecturā clare appa
ret.ꝙ nihil obstat contrarium.l.quoties.in ver.ceterum.s.eo.

Quia illa lex differt ab ista in tribus.⁊ sic nō est ꝯtria.sʒ diuer
sa.Primo qꝛ ibi pater fuit stipulatus dotē suo proprio noīe.⁊
sic ad suum cōmodū.hic aūt procuratorio nomine filie.Scdo
ibi fuit stipulatus pater sibi,seu in personā suam,hic autē fuit
stipulatus simpliciter seu impersonaliter dari,⁊ sic nō expri
mēdo sibi vel alij.Tertio ibi filia cōsensit patri animo ei donā
di vt actio consolidat̄ in solum patrē,hic aūt econtra aīo sibi
filie in totum appropriandi,⁊ cōsolidādi dotē in suā ꝑsonā, ⁊
sic gratia ipsius filie tantum.Ista lectura Dy.cōcordat cum
tertia lectura gl.in vno,qꝛ secundum vtranqꝫ lecturā stipula
tio hic fuit simpliciter,⁊ impersonaliter cōcepta.sʒ discrepant
57 in tribus.†Primo qꝛ hic actio ex stipulatu est tota ipsi⁹ filie,
qꝛ volūtas filie ꝑcedēs facit vt pꝛ̄ videat̄ ꝑcuratorio noie filie
stipulatus.ibi vero actio ex stipulatu est cōis pꝛ̄is , ⁊ filie, qꝛ
ibi non ꝑcessit volūtas filie.q̄ fecerit patrē stipulari,nec ibi fi
lia adhibuit patrē ad stipulandū sʒ ipse pater motu ꝑꝑrio sti
pulat⁹ est de volūtate filie ꝑmissiua.Scdo fm lecturā Dy.tex.
in verbo volūtate,intelligit̄ id est mādato,⁊ sic de volūtate fi
lie,vt dixi actiua,⁊ inductiua mādati.sʒ fm tertiā lecturā gl.
intelligit̄ de volūtate simplꝛ ꝑmissiua.rō diuersitatis est,qꝛ fʒ
lecturā Dy.voluntas filie precessit negotiū,ideo inducit man
datū.l.j.ff.mand.sed fm tertiā lecturam gl.negotiū fuit cā vo
lūtatis.ꝙ patre stipulante dotē suo nutu filia voluit.⁊ consen
sit.⁊ talis voluntas non inducit mādatū.l.aliud est vēdere.ff.
de reg.iu.⁊ declarat Bar.j.in sua doctrina.Tertio ista lectu
ra Dy.ꝑcedit,qñ constat,ꝙ filia adhibuit patrē ad stipulan
dū.⁊ sic qñ cōstat,ꝙ filia fecerit patrē stipulari.tūc censet̄ pa
ter stipulatus ꝑcuratorio nomine filie,vt dixi.si aūt essem⁹ in
dubio ⁊ nō appareret,ꝙ volūtas,⁊ mandatū filie precessisset,
tunc ꝑcederet tertia lectura gl.ꝙ ex quo sumus in dubio.⁊ pꝛ̄
fuit stipulatus simplꝛ sup re ad ambos cōiter ꝑtinente.vꝛ̄ cōi
noie stipulatus ⁊ sic actio ex stipulatu erit cōis : ꝑut etiam in
hoc vltimo tenēt Pau.de ca.⁊ Alexā.hic.Pro ista lectura dꝫ
Bar.se allegare casum notabilē in l.idēqꝫ.§.si cui mādauero.
ver.⁊ ideo Papinianus.ff.mādati.Sʒ aduerte qꝛ ille tex.loq
tur qñ filia expsse mādauit matri.ꝙ stipulet̄,hic aūt qñ solum
volūtate filie pꝛ̄ fuit stipulatus.⁊ sic ibi fuit expressum māda
tum,hic sola voluntas.¶Itē ibi dos erat ꝑꝑria , ⁊ precipua
ipsius mulieris ex donatiōe matris ⁊ non erat cōis patris, ⁊
filie.ꝑut est in ista lege.Tenēdo istā lecturā Dy.nō obstat ꝙ
58 filiafa.isto iure nō poterat habere hꝛ̄dē.†sʒ pater occupabat
iure peculij.l.j.⁊ ij.ff.de castr.pecu.cuius ꝯtriū innuit iste tex.in
verbo sine liberis,a ꝯtrio sensu ꝑpter ꝙ quidā itellexerūt istā
legē loq in filia emancipata,que isto iure poterat habere here
dē.⁊ in hoc ꝑcedit lectura Dyn.sʒ ista esset nimia diuinatio
ad istā l.⁊ restrictio ad lecturā Dy.fm Bar.ad fi.hui⁹ lectu
re.Et vltra eū facit,qꝛ ista lex loquit̄ in dubio.sʒ in dubio filia
presumitur in potestate patris,nisi probet̄ emācipata,vt dixi
s.in euidentialibus.vnde responde qd illud fallit in dote etiā
profectitia qñ pater procuratorio noie filie stipulatus est eaꝫ
redat.⁊ sic in totum acquisiuit filie,tūc filiafa.pōt in ea habe
re heredē iure isto.tex.est hic no.fm istam lecturam Dy.⁊ ita
tenet Bar.j.in iiij.q.Similiter responde ad d.l.dos a pꝛ̄e pro
fecta.C.eo.qꝛ non loquitur,quādo pater procuratorio noie fi
59 lie acquisiuisset integrā actionē de dote ipsi filie,vt hic:† quia
tunc non ad patrē,sed ad liberos filie tāq ad eius hꝛ̄des trā
sit,vt hic.Istā lecturā Dy.tenet etiā Cyn.in l.vnica.§.videa
mus.C.de rei vxo.act.eā late tenet Bart.hic.⁊ j.in iiij.q.⁊ in l.
qd dicitur.⁊ ibi Mod.ff.de ver.ob.eā tenēt Alb.de Ro.Ang.
Sal.Pau.de ca.⁊ Alexā.hic.Et dicit Alb. quod ista lectura
Dy.procedit sine omni scrupulo ⁊ preualet alijs positionib⁹
gl.⁊ dicunt Pau.de ca.⁊ Alex.ꝙ ista lectura Dy.cōiter tene
60 tur.¶Ex ista lectura no.Bar.duo.†Primo ꝙ paria sunt ali
quid facere voluntate alicuius,⁊ facere eius mādato,⁊ sic vo
luntas importat mandatum,qd quomodo procedat.j.proxi
61 me Bar.examinat,ibi dicetur.¶†Secūdo notat Bar.ꝙ ꝑ
curator simpliciter stipulando videtur stipulari procurato
rio noie domini,licet non exprimat.facit l.que dotis.cum glo.
j.s.eo.Et istud ēt Bar.j.examinat.vbi dicet̄.Et ita habebim⁹
j.duas materias sicut sunt duo notabilia.Tertio vltra Bar.
singulari⁹ nota ex ista lectura Dy.ꝙ ille,qui mādato alterius
facit actū cōem ita spectantē ad se sicut ad mandantē, ⁊ sic cō
trahit sup iure cōi noie vnius.vt hic patet super actione cōi
dotis,non intelligit̄ facere cōi noie,⁊ sic tā contēplatione sui,
q̄ mandantis,sed solius mādantis tantum:⁊ sic videtur ei so
li velle appropriare vt procurator.⁊ sic in effectu donare, ita
est tex.valde no,hic fm istam lecturā Dy.ꝙ an sit verū,⁊ qua
62 liter procedat,statim dicet̄.¶†Quarto nota,ꝙ q est stipula
tus vt procurator non pōt postea agere cōtradicente vel in
uito domino.facit l.apud celsum.§.mandaui,de except.do ⁊l,

63 si pcurator.ff.de pc.ꝛ l.si cū emptore.ff.de pac.¶ †Quito sub
tiliter pōdera.ꝙ hic vr̄ pbari fm istā lecturā Dy.ꝙ adhibit᷒
p mulierē ad stipulādū dotē nō in oēz casum soluti mr̄imonij,
sz in vnū casum tm̄.s.diuortij,non tū vr̄ adhibitus aīo donādi
ipsi stipulāti.prout dicebat Bar.in l.que dotis.§.eo.p l.cū ma
ritus.§.fi.ff.de pac.dota.sed saluando Bar.dic,ꝙ Bar.ibi lo
quit,qn̄ mulier adhibuit aliquē ad stipulādū dotē ipsi stipulā
64 ti:hic aūt adhibuit ad stipulandū ipsi mulieri.¶ †Sexto no.
ꝙ actio dotis profectitie pōt p stipulationē pr̄nā appropria
ri soli filie,ꝛ in hoc vz donatio,q2 etiā de isto iure inter patrē
ꝛ filiā i potestate tz donatio quo ad dotē,q2 filia est capax ta
lis acqsitionis dotis.l.Pōponius Philadelphus.ff.fa.erc.ꝛ
iste est vnus casus in quo vz donatio inter patrē ꝛ filiā i ptā
te.put tz gl.ordinaria in l.ij.C.de inof.dona.no.Bal.post Ja.
de are.in l.ij.§.fi.s.eo.Et ita etiā tenēt Bn̄dictus de Plūbi.ꝛ
Alex.hic bn̄ facit tex.in l.si cū dotē.in prin.s.eo.Istam lecturā
Dy.impugnat Bal.Benedictus de Plūb.Rap.cu.ꝛ Lu.ro.
65 hic,†q2 qn̄ aliqd negotiū cōem vtilitatē cōcernens demādat
alicui semp mandatū presumit explicitū a mādatario cōi noie
ꝛ cōi vtilitate mādantis ꝛ mandatarij,vt l.plane.ff.fa.erc.ꝛ l.
ij.in vers.tua,ꝛ mea.ff.man.ꝛ l.lz.§.ea obligatio.ff.de procura.
sed stipulatio dotis pfectitie est negotiū cōcernēs cōem vtili
tatem patris ꝛ filie,ꝛ sic mandantis ꝛ mādatarij,vt l.ij.§.ꝙ si
in patris.s.eo.ergo presumitur explicitum mandatū cōi vtili
tate.ad idem allegat Bn̄dictus de Plū.casum quē dt ad hoc
no.in l.stipulatio.§.fi.ꝛ in l.edibus.ff.de ope.no.nun.vbi si vn᷒
ex habētibus cōionē circa rē cōem stipulet de voluntate alte
rius cēset stipulatus cōi noie,ꝛ non vt pcurator.ꝛ sic acquirit
66 vtriqz.†Ad idē etiā allegat Bn̄dictus tex.in l.fi.ff.qn̄ ex fac.
tu.Preterea fm Rap.cu. queadmodum,qn̄ pater simpl'r sti
pulatur dotē de volūtate filie,non videt sibi soli appropriare,
sed stipulari ad cōem vtilitatē,vt in tertia lectura gl.eo modo
qn̄ filia voluit ꝙ pater stipularet filie,ꝛ pater fuit simpl'r stipu
latus,debet videri fecisse ad cōem vtilitatē,ꝛ non aīo appro
priandi soli filie.Item fm Rap.cu.necesse est exponere tex.vo
luntate.i.mādato.defendēdo lecturā Dy.que etiā magis cōi
ter tenetur,dic ꝙ predicta non sunt ad ppositū nostruz,q2
procedūt,qn̄ mādatum fuit,ꝙ aliqd cōi noie gerat,vel ꝙ cōi
noie stipulet,vel etiā qn̄ fuit simpl'r mādatū non exprimendo
sibi vel cōiter,ꝛ tunc mandatarius simpl'r faciendo ꝛ stipulā
do simpl'r vr̄ cōi noie facere,ꝛ ad cōem vtilitatē vtriqz acqre
re,q2 tunc pōt capi alia cōiectura,ꝙ donationis,ꝛ illa in du
bio est capiēda.l.si cū aurū.ff.de sol.ꝛ l.legāter.§.q reprobos.
67 ff.de pig.act.†Sz nos loqmur,qn̄ filie mādauit patri,ꝙ stipu
let dotē reddi sibi filie,ꝛ pr̄ vigore mādati fuit sibi simpl'r sti
pulatus,tunc pcedit lectura Dy.ꝙ pater appropriauit in to
tū actionē filie,ꝛ sic videt portionē iuris sui filie donasse,ꝙ fa
cere potuit in dote pfectitia,vt dixi s.prime i vl.no.ꝛ ita etiā
in effectu rn̄det Alex.hic.¶ Iuxta istā lecturā Dy.examinat
Bar.duas materias sicut duo no.colligit ex lectura Dy.Pri
68 mo querit,an volūtas sit idē,ꝙ mādatū,†ꝛ sic an actus fact᷒
de mea volūtate,dicat factus de mādato meo,an vero simpl'r
de mea volūtate abstracta mādato.ꝛ distinguit tradēdo nota
bilē theoricā,ꝙ aut ille actus ptinet ad me dūtaxat,ꝛ vr̄ fact᷒
de meo mādato,aut ad aliū.ꝛ tūc secus,q2 importat poti᷒ cō
siliū.l.ij.§.fi.ff.man.non eū,qui exhortatur mādatoris opera
fungit:dt tex.in l.ob hec vba.in fi.ff.de infa.aut pertinebat ad
vtruqz,ꝛ tūc ispicit,an volūtas pcesserit,an fuerit sequuta,vt
hic plenius p eū.adde,ꝙ in hoc vltimo mēbro dt Bar.ꝛ tz ꝙ
precedēs negotiū fuit cā volūtatis,tūc non inducit mādatū p
69 iura hic†p eum alle.melius facit,q2 natura mādati est, ꝙ pre
cedat,non aūt ꝙ sequat.l.si vero non remunerādi.§.si post cre
ditā.ff.mādati.declarat gl.in aut.de fideiuss.i prin.in gl.magna.
adde etiā facere tex.in l.si pr̄ filio.§.fin.in fi.ff.de manumiss.vin.
cū doctrina Bar.trāseunt Bal.Pau.de ca.ꝛ latius Alexan.
hic ꝛ Bal.in l.si pecuniā.circa prin.C.de ne.ge.Per istam do
ctrinam infert Bar.ad notabilē.q.quam ꝛ t se vidisse de facto
70 examinari.ꝛ nullus sciebat aliqd boni allegare†si accuso ali
quē de publico crimine,ꝛ dico me accusare de volūtate Sem
pronij pn̄tis ꝛ volētis,qs dicat accusator,an ego vel Sēpro
nius,ꝛ sic an ego videar accusare pcuratorio noie ei᷒.ꝛ refert
fuisse determinatū,ꝙ non dicar accusasse pcuratorio noie,q2
accusatio nō teneret,q2 nō pōt qs accusare p pcuratorē.l.pe.
§.ad crimē.ff.de pub.iu.ꝛ l.ij.C.q accu.nō pos.cōfirmat Bart.
q2 ex alio tale negotiū poterat ad vtrunqz equaliter ptinere,ꝛ
volūtate Sempronij nō pcessit accusationē.ego dicor accusa
tor.ꝛ cū Bar.tenēt oēs,sz non meminit Bar.put ēt dt Pau.
de ca.ꝙ fuit questio Ja.bu.refert Joā.an.in addi.Spe.in ti.de
accu.in j.parte Spe.super rubrica,vbi latius etiam loquitur
71 quam Bart.ibi em format questionem.† Statutum Bono
nie disponit,ꝙ de iniuria facta alicui seu de maleficio nō pōt
aliquis accusare,nisi de volūtate offensi.Pone,Sēpronī᷒ fuit
offensus,ꝛ ego accuso offēdētē,ꝛ dicor accusare de voluntate
Sēpronij offensi,an valeat accusatio:videret,ꝙ sic.q2 ex quo
negotiū principaliter ptinet ad Sēproniū offensum,ꝛ ego ac
cuso de eius volūtate,dicor accusare pcuratorio noie eius.q2
tunc volūtas idē est qd mādatum p doctrinā Bar.hic in pri
mo mēbro.Contrarium tū etiā ipsi determināt,q2 vitiaret ac
cusatio,cum qs nō possit p pcuratorē accusare,vt predixi.vn̄
ego cum sim accusator,si nō pbo,debeo puniri ꝛ nō Sempro
nius,iuxta l.si cui.in prin.ff.de accus.ꝛ in hoc consistit vtilitas
hui᷒ inuestigationis.ꝛ doctrina Bar.pcedit in actu q pōt ge
72 ri p pcuratorē.¶ †Circa scdm notabile,ꝙ qn̄ pcurator facit
actum simpl'r intelligit facere pcuratorio noie,limitat Bart.
hoc pcedere qn̄ fecit mētionē mandati pcurationis,ꝛ sic offi
cij,vt l.fi.ff.de insti.ꝛ l.cum post.§.j.ff.de admi.tu.ꝛ ibi est bon᷒
tex.in verbo qm̄ in instr̄o ita scriptū sit,ille patru᷒,ꝛ curator,
alias si nihil fuisset dictū,esset sec᷒ p l.iii.§.sed ꝙ de tutore.in
ver.sed ꝛ si quidem tutor.ff.iud.sol.q2 presumeret potius suo
noie fecisse p l.Papi.ff.manda.ꝛ l.ꝛ magis.ff.de solu.q2 psona
extrinsecus nō subintelligit.l.si ita stipulatio.§. Chrysogon᷒.
73 ff.de ver.obl.†adde ꝙ ita etiā distinguit Bar.in l.j.§.nuntia
tio.in verb.quero quid si procurator nuntiat.ff.de ope.no.nū.
ꝛ l.qui mihi donatum.in ver.sed quero quid in dubio.ff.de do
natio.ꝛ in consilio suo ꝙ incipit.super hoc pūcto an sufficiat,
si dicam ego talis procurator.lz non habeat in volumine cōsi
liorū Bar.impressorum.Idem tz Jo.an.in addi.Spe.in ti.de
procu.super rub.Ex ista doctrina Bar.infertur ad practicam
ꝙ si pcurator suscepit mādatum de emendo mihi talē domū,
ꝛ postea emat simpl'r,vr̄ eam emisse suo proprio nomine ꝛ non
pcuratorio noie mādantis.ꝛ ita in specie tenet Bal.in rn.de
contrahē.emp.in xv.q.ad fi.Sz Rap.cu.hic dicit Bar.errare,
ꝛ ꝙ sepius errat Bar.in repetitionibus suis ꝙ̄ in alijs locis.
Et ꝙ melius voluit idē Bar.in l.post mortē.§.j.ff.qn̄ ex fa.tu.
vbi tenuit, ꝙ qn̄ precedit mandatū etiā si in actu non fecerit
74 mentionem mandati.tū videtur facere vt procurator.†Tu
dic ꝙ verba Bar.ibi non sunt ad ppositū.q2 Bart.ibi loquit
quātum ad mandantem ꝛ mādatarium.nam obligat dn̄s mi
bi,vel se ei:q2 mādās hz actionē mandati contra facientem.ꝛ
faciens cōtra eum.sed Bar.hic loquitur quo ad aliū tertium
contrahētem cum procuratore,an eū obliget sibi suo noie an
vero pcuratorio noie dn̄i.contra quē tertiū dn̄s non hz actio
nē mādati.ꝛ ita in specie declarat ipsemet Bar.in l.qui in alie
na.§.si is qui putabat.ff.de acq.her.Et ita etiā in effectu tenēt
Rap.cu.ꝛ Alex.hic.Sed aduerte circa principalē decisionez
Bar.lz authoritas Bar.sit suprema,teneas contrariū prout
etiā tenent Imo.ꝛ latius.Alex.hic.ꝛ idem Alex.in d.l.j.§.nun
tiatio.ꝛ in l.qui in aliena.§.si is qui putabat.Ang.in l.si pupil
li.§.j.ff.de nego.gest.ꝛ ita etiā tz ipsemet Bart.in l.Titium ꝛ
75 Meuium.§.altero.ff.de admi.tut.†Et sic, si mandaui alicui,
ꝙ emeret mihi talē domum.si eā simpliciter emit,videt procu
ratorio nomine emisse:ꝛ sic tenet ad tradendum eā mihi,aut
cedendum actionem cōtra venditorē prout etiam tz Bart.in
l.iij.§.vnde querit poterit per illum tex.ff.man.Alex.in consil.
lviij.vol.j.qd incipit,circa primū quesitum,duplabat lib.ij.cō
si.cxcvij.videt prima cōsideratione.Pro ista parte facit q2 qn̄
precessit speciale mādatum de faciendo aliquid, ꝙuis simpl'r
faciat non expresso noie procuratoris, ꝛ sic nō expresso noie
officij,tū intelligitur facere procuratorio noie.tex.est gl.cum
in d.l.qui in aliena.§.si is qui putabat.ꝛ ibi Bar.ad hoc no.ꝛ
dicit esse diligēter notatū.ꝛ ibi etiā Bart.allegat alium tex.in
l.qui seruum.in ver.idem est in eo.ff.de interrog.actio.ꝛ gl.in l.
si pupilli.§.j.in gl.mag.vbi etiā Bar.ꝛ alij.ff.de nego.gest.Se
cundo ad idem facit optimus tex.in l.seruus cōmunis sic oīz.
in ver.fi.ff.de stipu.seruo.ꝛ in l.fi.in ver.qd enim. †p quas per
76 so.not.acqui.In quibus iuribus dicit,†ꝙ si seruus cōis plu
rium dn̄orum aliqd simpl'r stipulet acquirit dn̄is proportioni
bus dn̄icis,sed si pcessit mādatū vnius tm̄ ex dn̄is,ꝙuis pos
ea seruus simpliciter stipulet non facta mētione de mādato il
lius dn̄i,cēset fuisse stipulat᷒ noie solius mādātis.Tertio idē
Are.in d.l.q in aliena.in prin.adducit bonā rōnē,q2 pcurator
77 qui recepit speciale mādatum ad faciendum aliquē actū,tpu
ta ad emendum rem,nisi presumeret facere procuratorio noie
non attenderet fidez dn̄o ꝛ incideret in crimē stellionat᷒.l.Ti
tio.in prin.ff.ad mun.ꝛ sic efficeretur infamis fm Bal in l.fe
licissima.C.de his qui a non dn̄o manumi.sed in dubio non dz
capi sinistra presumptio delicti.l.merito.ff.pro socio.Quarto
facit quod tz Inn.in c.ad audientiam.de homi.quem refert ꝛ
sequitur Bart.in l.non solum.§.si mandato.ff.de iniurijs.vbi
78 tenent,†ꝙ si mādaui alicui,ꝙ occidat Seiuz,licet postea ex

magna

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

magno interuallo occiderit tñ presumit fecisse vigore mādati,
z noīe mādantis. Tenē do istā partē ꝯ Bart. non ob. tex. p eū
alleg. tex. in d.l.iij.§.sꝫ ꝙ de tutore.ī ver.sꝫ z si qdē tutor.ff.iud.
sol.q2 rñdetur dupliciter. Primo ꝙ ibi nō interuenit manda-
tū spāle ad illum actum sicut hic. Scdo z plenius rñdet, ꝙ ille
tex. loquit i casu claro qñ approbat. ꝙ nō volebat gerere actū
tanꝗ tutor ꝗuis tutor esset. Nō obstat l. Papinian⁹. ff. mā. z
d.l. z magis. q2 loquunt. qñ sunt diuerse obligatiōes z diuersi
actus: hic qñ vn⁹, z idē actus. Limita qñ est res. q̄ pōt ptinere
ad pcuratorē, z ad dñm. tūc pcedūt iura ꝯdicta: sec⁹. si pt tm̄
ad alterū eorū ptinere, vt l. pinde.§.fi.de.fti.ser.q2 tūc nō attē-
dit, an sit facta mētio mādati, aut pcuratiōis. vel nō ita pprie
loquit. l. post mortē.§.j.cū gl. notabili.ff.qñ ex fac.tu. ¶ Nona
lectura aliorū, ꝙ ēt refert Bar. ꝙ qñ post dotē datā z nuptias
ꝯctas, pr̄ stipulat dotē de volūtate filie. vꝫ stipulatio. ita loqui
tur tex.ī d.l.quoties.in ꝟ.ceterū.š.e.tñ.facto diuortio nō pt pr̄
79 agere nisi mortua filia sine liberis, vt hic. †sic ista lex venit ad
determinationē. d.ꝟ.ceter. vñ talis volūtas pīudicat filie post
eius mortē tm̄ z nō ī vita. ar.l.ij.ff.de pac.dota. Istā lecturā re
probāt Bar. z Christ. de cast. q2 fm istā lecturā stipulatio nul-
lius esset vtilitatis: q2 post mortē filie pr̄ sine stipulatiōe, pos-
set agere actione de dote cōsolidata in psonā suā: z sic stipula
tio ad nihilū operat. Itē ꝯ lecturā facit l.ij.§.ꝙ si ī prīs. in ꝟsi.
itē si volūtate.š.e. vbi bñ filia ꝯsentit stipulatiōi aliene sibi pre
iudicat etiā in vita. ¶ Decima, z vltima fuit lectura Bñdicti
de Plñ. in repetitiōe hui⁹ l. ꝙ post dictionē. filie, fiat virgula:
z sic casus datiui, z nō genitiui: z cōstruat cū ꝟbo dari. z non
cū dictiōe volūtate: sic ꝙ pr̄ dotē ab eo datā stipulat⁹ est dari
filie: z dictio, volūtate. legit cū sequētib⁹ volūtate diuortio fa-
cto: z sic erat ꝯdō si fieret diuortiū volūtarie: volūtate vtrius-
80 que cōiugū. †fm istū intellectū hoc intēdit. Pr̄ stipulat⁹ dotē
dari filie in casū'n volūtarij diuortij postea cōtingētis viuēte
filia nō repetit, sec⁹ ea sine liberis decedēte. h.d. Et si diceres,
ꝙ isto nō. viuēte filia, pr̄ nō ageret ipso iure. vt vult tex.ī fi. rñ-
det Bñdictus in vj. oppo. ꝙ qñ pater stipulat dotē dari filie
tunc filie querit vtilis actio fm gl. in l. cū dos. in prin.ff.de pac.
dota. facit l. z hr̄di.§.non aūt.ff.de pac. sentit Bar. in l. ꝙ dr̄.ff.
de ver.ob. ergo patri querit directa. lꝫ inefficax. ideo tex. iste in
fi. dt ꝙ pater exceptione submouetur. facit l. si procurator.ff.
de procu.no. Bar. in l. quodcunqꝫ.§.quis ita.ff.de ver.ob. z dt
Lu.ro. ꝙ ista lectura satis sibi plꝫ. Istā lecturā latius refert.
Bal. nouellus in tractatu de dote in vltima parte. vbi dt ꝙ lꝫ
a multis modernioribus mordeat. tñ vr̄ satis equa, z proce-
dere sine aliquo scrupulo contrariorum. lꝫ non multū applau
dat litere fm eum, sꝫ eam reprobant Imo. z Ale. hic: q2 violat
literam verbum trāsportādo z nō haberet magnū dubium. tu
ex alio impugna q2 verbū, volūtate. non fuisset cōgrue positū
81 in stipulatione: †q2 maior fuisset cā stipulandi dotē filie qñ cō-
tra voluntatē filie fieret diuortiū ꝙ qñ volūtarie fieret. Vñ te
neas aut tertiā lecturā gl. aut septimā aut lecturā Dy. q2 mi-
nus periculose sunt: z circa difficultatē quā moui ꝯ tex.š.i eui
dētialibus: etiam in dicta tertia lectura gl. ꝙ ista stipulatio vr̄
fuisse inefficax z frustratoria vltra effect⁹ extrīsecos z intri-
secos quos ibi retuli. Adde alium bonum effectuꝫ intrinsecū.
82 †q2 actio descendēs ex ista stipulatione nō hꝫ dilationē anni
ad soluendū sicut hꝫ actio de dote. l. vnica.§.exactio. C.de rei
vxo.act. queadmodum dicimus qñ dos legatur, ꝙ tūc non hꝫ
dilationē anni. l.j.§.verū.ij.ff.de do.plega. z §.sꝫ si vxori. Instit.
de lega. idem tꝫ in specie Bar. in l. si diuortio. ante fin. vbi dixi
ff.de ver.obl. z sequitur Alex. in l.ij. in prin.š.e. ꝗuis ꝯrium ibi
teneatur. Pau.de cas. Are. z plus etiā dicit tpe.§.plus. Inst.
de actio. q2 dies z tps est pars summe. l.j.§.editiones.ff.de edē.
¶ Extra gl. Bar. format vj. pncipales qōnes: attingē aliquas
breuiter z conclusiue. Prima qō est si maritus in instrō dotali
cōfessus est se habuisse z recepisse nulle noīe dotis, q̄ promisit
patri restituere: an illa verba habuisse z recepisse intelligātur
83 tunc tpe facte cōfessionis, an in pteritum. † Nā si in pteritum
promissio de reddēdo dotē esset nulla, si volūtas filie nō inter
uenit. l. quoties. in prin. z ver. ceterū.š.eo. Si aūt restringam⁹
ista verba habuisse. z recepisse ad tps psens confessionis: tunc
promissio vꝫ. z tꝫ Bar. plenius quā alibi cōcludit ꝙ numera-
tio presumat interuenisse tpe confecti instrumēti p vj. funda-
mēta. de quibus hic p eum. Presertim ex quo numeratio tunc
potuit interuenire p gl. reputata sing. in l.j. C.de fi. instr. z iure
haste fisca. lib. x. quam glo. dt esse vnicā in l. fi. Bal. in c. sicut. cir
ca fi. de re iu. z eam dicit esse aureā Ang. in l. sicut.§.non vr̄. in
fi.ff. qb. mod. pi. vel hyp. sol. Pro hoc etiam Bar. adducit tex.
in l. si ita stipulatus.§. Chrysogonus.ff.de ver.ob. in verbo ac-
cepisse, z ibi gl. exponit incontinēti. vbi dicit Bart. expressius
probari si bene aduertatur. z dicit Alexan. qd istud subtilius
intuēti melius pbat in illo tex. ꝙ alibi in iure z eo dupl'r indu-
84 cit vt hic p eū. †Vñ inducas plenius. nā ibi q cōfitet se habuis-
se z recepisse mille q̄ stipulatione pmittit reddere, intelligit ꝙ
receperit tūc tpe facte cōfessionis, pmissionis, z non dudū añ.
Nā si ibi illa cōfessio intelligeret de numeratione facta de pte-
rito ex interuallo nō pcederet ille tex. in ver. supest. q2 tūc esset
nata obligatio ex numeratiōe dudū pcedēti: z stipulatio ex in-
teruallo sequēs tunc nō nouaret. l. si ita fuero stipulat⁹.§.fi. in
85 verbo ex continēti. z in verbo mor.ff.de nouationi. †Cū Bar.
tꝫ Bald. Ang. z alij hic Bar. z alij in d.§. Chrysogonus. z ibi
Alex. dt ꝙ ista est cōis opi. Itē Bar. z alij ī l. pdia ff.de acqui.
pos. z in l. certi cōdictio.ff. si nūmos. in prim a cōbinatione.ff. si
cer.pe. cum alijs concordātijs traditis per Alex. hic z i alijs
tribus locis preallegatis. Istam opinionē confirmat Bar. alia rō-
ne: q2 pater videt habere fundatam intētionē suā pter stipu
lationē: z ideo filia que dt stipulationē factā fuisse ex interual-
86 lo †cū fundet se ex tpe, tenet illud tps pbare p gl. reputatā sin.
in cle. fi. in gl. pe. de rescr. quā gl. Bar. ibi reputat etiā singula-
rē. z Bal. in l. fi.§.fi. C.de ap. z in l. si minorē. C.de in inte. re. mi-
no. facit ꝙ no. Bart. in l. non solū.§.sed vt p bari. vbi dixi ff.de
ope. no. nū. Sed fm Imo. z Alex. illa gl. in d. cle. fi. pbat ꝯrium
si bñ pōderet. nā vult ꝙ fundās intētionē suā sup exceptiōe ꝯ
87 regulam debet illam exceptionem probare †sed filia habet re
gulam pro se, ꝙ actio de dote regulariter est cōis nisi ī casib⁹
de qbus in l.ij. in prin.š.eo. ergo vr̄ est ille. q fundat se in exce-
ptione: ergo dꝫ illā pbare. cōfirmat q2 sufficit hr̄e regulā p se,
donec pbet de exceptiōe. l. ab ea pte.ff.de pba. z l. su⁹ quoqꝫ. in
ver. puta.ff.de hr̄. inst. z c. ad decimas. de rest. spo. ī vj. z cap. ve
nerabilib⁹. in ver. pōt quoqꝫ. de sen. exc. ī vj. Nā p regula semp
est pronunciandum nisi probet exceptio fm Bal. in c.j. de alie.
iu. mu. cā fac. z in l. si tutor. in fin. C.de ser. pi. da. ma. Itē potior
est cā illius p quo facit regula cū aduersarius habeat necesse
ostēdere fallētiā. ita dt gl. no. in rub. de re. iur. in vj. circa fi. Ab.
in rub. vt lit. non cont. vñ tene cum Bar. p alias rōnes Bart.
88 ¶ †Scda q. Bar. est an stipulatio paterna facta incontinēti
impediat ius cōsolidationis in filiā vide eū p te cū additioni-
bus Imo. z latius Alex. ¶ Limita tñ ea q̄ hic dicunt p Bar.
nō pcedere qñ staret statutū. ꝙ existētib⁹ filijs masculis, filia
89 dotata nō succedat put est vbiqꝫ p Italiā: q2 †tūc ꝙ stipulādo
dotē sibi z hr̄dibus suis nō tollit effectū cōsolidationis ī filiā.
nā tunc hr̄des patris tenent illā stipulationē remittere mulie
ri. ita signanter tꝫ Bal. in l. fi. C.de do. promis. in ver. sꝫ pone ꝙ
statutū dicat. allegat solū Ja. de Arena in l. vxorē.§. pater na-
turalis.ff.de leg. iij. ꝙ est vtile z ponderandū ad practicam se-
quuntur Lu. ro. z Alex. hic. z pro illo dicto facit: q2 vbi qs pri
uatur successione contēplatione dotis semp dotē ipsam dꝫ p-
cipere. vt l. si pater pro filia.ff.de colla. bono. in l. emptor.§.fi.ff.
90 de rei vēd. z in l. ex parte.§. intestato.ff.fa.erc. ¶ †Insistā cir-
ca duas sequentes qōnes Bar. s. circa tertiā z quartā: q2 ten-
dūt ad declarationē, z intellectū tex. Nā iste tex. in ꝟb. z post-
ea filia sine liberis decesserit. innuit, ꝙ si filia decessisset ab inte
stato, relictis liberis, dos fuisset filiorū: z pr̄ non potuisset age
re, z sic liberi successissent ab intestato matri excluso auo. als
ista verba sine liberis fuissent supflua in tex. z nihil operarent,
91 ꝙ non est dicēdū: sed istud vr̄ non posse pcedere arguēdo for-
titer a maiori. †Nā filiusf. ī bonis castrēsibus, vl quasi isto iure
nō hꝫ hr̄dē ab intestato sꝫ pr̄ occupat iure peculij. l.j. z ij.ff.de
castrē. pecul. ergo multominus filiafa. isto iure poterit habere
hr̄dē in dote etiam aduentitia. nedum profectitia: q2 filiusf. in
castrēsibus vel quasi hꝫ plus iuris, ꝙ filiaf. in dote aduētitia.
Istud assumptū hꝫ q2 in castrēsibus, vel quasi filiusfa. hr̄ pro
patrefa. l.ij. ad mace. Bar. in l. si is q pro emptore. in iij. q. prin.
ff.de vsuca. Itē pōt de eis facere testm̄. d.l.j. z ij.ff.de cast. pec.
z l. fi. C. qui testa. fa. pos. z l. fi. C.de inof. te. secus est in filiaf. que
de dote non pōt testari. l. quin potestate.ff.de testā. z in specie
ꝙ filiafa. non posset testari de dote, etiam cōsentiēte patre. fir
mat Bald. in l. senium. in antepenul. questio. C. qui testa. face.
poss. allegando gl. in l. filie mee. j. eod. z idem Bal. in l. pro he-
reditarijs. C.de her. act. z in l. pe. circa fi. C.de falsa causa adie.
92 leg. †Item filiusfa. miles potest pro suo castrēsi peculio esse in
iudicio sine consensu patris. c. fi. de iud. in vj. no. in l. lis nulla.ff.
de iud. secus in filiafa. quo ad dotem: vt est glo. in d.l. filie mee.
j. eo. Dixi in d.l.ij. in vers. ꝙ si in patris. j. eod. Barto. in iij. z iiij.
questio. concludit, ꝙ filiafa. de iure isto in dote aduentitia ha-
beat heredē ab intestato per l. auus in prin. cum glo.ff.de iure
do. z idem in dote profectitia, quando actio de dote esset in so
lidū solius filie, vt q2 filia est stipulata patre volēte: vel pr̄ eum
stipulatus pcuratorio nomine filie vel pater donauit filie in-
tegram actionem de dote per tex. in l. inter socerum.§. cum in-
ter.ff.de pac. dota. z cum Bart. tenet. Alexan. hic. Paulus de

ca.z Alex.in l.si cū dotē.in prin.§.e.cū cōcordātijs allegatis p
Alex.hic z ibi.Eam etiam tenet Bal.Nouellus z dt esse cōez
opinionē in tractatu de dote.in viij.parte.in x.priuilegio.Con
trarium tenuerūt Ray.de forli.Bal.Ang.Bñdict⁹ de Plūb.
Jo.de Jmo.Christo.de cast.Raph.cu.z Lu.ro.hic z sic vr̄ q̄
īmo cōis opinio sit Bar.Cōtra quē etiā tz Bal.in l.pro here-
ditarijs.C.de here.ac.lz Alex.corrupte alleget,q̄ teneat cum
93 Bar.mouētur Bal.z Ang.† Quia sequeret̃ incōueniēs,q̄ fi-
liaf.haberet heredē in re certa.s.in dote z non in reliquis bo-
nis cōtra.l.primā.§.si ex fundo.z l.quoties.§.si duo.ff.de her.
inst.z sic decederet pro parte cū herede z pro parte sine hr̄de
q̄ vr̄ impossibile,vt no.in l.j.C.de secū.nup.z sic decederet pro
parte testata.z pro parte intestata.s.quodāmodo ineffectu cō
tra l.ius nostrum.ff.de reg.iur.z dt Christo.de castel.qd repu
tat opi.Bal.nō solū esse falsam,sz etiā esse impossibilē.nā si fi-
lij essent hr̄des filie in dote:ergo essent hr̄des in vniuersuz, cu
ius ɔ̄rium volūt Bar.z sequaces.q̄ tenēt q̄ filij non succedēt,
nisi in dote z q̄ pr̄ habeat alia bona.Jtē fm Bal.hic sequeret̃
aliud incōueniēs q̄ filia haberet hr̄dē z nō haberet,q2 quo ad
creditores filie,eius filij nō tenerent̃ cū nō succedāt nisi ī dote
z sic ī re certa.l.quoties.C.de her.īsti.z sic quo ad creditores,
z debitores nō habebit hr̄dē,sz ī dote sic.ita fz Bal.ī d.l.p he
reditarijs.q2 dos nō est hr̄ditas,sed est certa quātitas,vel cer
ta res ergo non pōt facere successorem vniuersalem sic hr̄dē,
¶ Sed ad ista facile est rn̄dere fm Jmo.nā prima rō tollit̃ p il
lud qd habeat in simili de filiofa.habēte castrēse, vel quasi nā
de illis pōt facere testm̄ iuribus preal.q2 quo ad illa bona ha-
bet̃ pro patrefa.vt dixi,sz nō similiter in alijs bonis.z istud di-
uersitas patrimoniorū vel bonorū,vt habet̃.ī l.j.C.de test.mil,
sicut etiā no.in simili.in l.si arrogator.ff.de adop.vbi pr̄ arro-
gator filio īpuberi arrogato pōt substituere pupillariter solū
94 in illis bonis q̄ hz a pr̄e arrogatore z nō ī alijs.† Jtē tollit̃ se-
cūda rō,q2 ille q̄ est heres ī dote tenebit̃ creditorib⁹ dotalib⁹
mulieris:sicut etiā tenet̃ q̄ est hr̄s in castrēsi peculio creditori
bus filij ī illo peculio,vt l.ij.z l.pr̄ q̄ castrēse.in pn̄.ff.de castr.pe
cu.si aūt mulier hz alios creditores,vl' obligatos ex alia cā.q̄
dotis,tūc pr̄ illis teneret̃ sicut alia bona sequerent̃, vt l.plz.ff.
de acq.her.Scd̄o principaliter in quantū Bar.p se alle.tex.in
l.latius.in prin.cuz gl.ff.de iure do.vbi dt esse expressum, si bn̄
inspiciat̃ ille tex.nihil facit fm Jmo.Rap.cu.z Alex.hic:q2 ibi
neptis p qua auus dederat dotē,nō erat mortua tpe fiēde re-
stitutionis dotis,sed matrimonium erat dissolutū diuortio vl'
morte mariti.nō mirū ergo,si nō competit actio patri neptis,
sed ipsi nepti,vt ibi dt tex.eo q2 auus dederat dotē nō cōtem-
platione patris,sed ipsius neptis,vt ibi dr,z sic cēset̃ dos ad-
uētitia:z ideo actio de dote est ipsius filie.l.caius.§.e.Tu aūt
aduerte q̄ tex.in d.l.auus.loquit̃ idistincte,nec aperit.an filia
esset mortua z an mr̄imoniū fuerit solutū diuortio, vel morte
viri,sz pro Bar.Rap.cu.allegat tex.melius faciētē ī l.dotē de
dit.ff.de col.bo.quē sibi ascribit Alexā.q̄ tex.apte dt de morte
filie ex qua solutū est mr̄imoniū,z decidit,q̄ dos reddat̃ patri
quasi ab eo pfecta:ergo secus,si nō esset ab eo pfecta puta q2
aduētitia.¶ Tertio inquātū Bar.rn̄det ad d.l.j.z ij.ff.de cas.
pec.ī qua iacet tota difficultas,q̄ loquit̃ in filiofa.q̄ nō habe-
ret descēdētes legitimos,q̄ nō sint in potestate patris sui:aut
95 ab eo emācipati.† Jdeo pr̄ eis pfert̃ per l.j.§.z nepos.ff.si a pa
rēte qs fue.man.sec⁹ in filiafa.q̄ pōt habere posteritatē nō exi
stētē ī ptāte pr̄is sui,vt inst.de patria pote.in fi.Jsta sol.fz Be
nedictū de Plum.est erronea.z truphatoria.z euz sequuntur
Jmo.z Alex.hic:q2 filiusf.poterit habere descendētes ex filia,
q̄ non erūt in potestate sui pr̄is nec ab eo emācipati.quos tn̄
nō pōt habere hr̄des per d.l.ij.ff.de cast.pec.q2 esset absurdum
q̄ pr̄ excluderet filios filij militis defuncti, z excluderet̃ a ne-
pte contra l.si viua matre.in ver.nā lz.C.de bo.ma.Nec ob.fm
eos tex.in d.l.j.§.nepos.q2 ibi ponit̃ rō ī tex.ne fiat fraus auo
emācipāti q̄ dz succedere nepoti quē emācipauerat q2 al's ne-
pos emācipatus semp se daret alteri in rogationē vt exclude-
ret auū:que rō cessat in casu nostro in quo nulla emancipatio
interuenit.¶ Sed mirandū est de istis patribus,presertim de
Bn̄dicto de plū.q̄ ita cōtumeliose z leuiter reprobat Bar.q2
qn̄ filiusfa.miles haberet nepotē ex filia nupta,certe talis ne-
pos esset cognat⁹ ex quo venit p lineā femininā:ergo nihil fa-
ceret quo ad proauū maternū,q̄ est agnat⁹ suo filio:q2 a pr̄e
trahit iura sanguinis:q̄ iura solū cadebāt in agnatis,vt habe
tur Jnst.de legi.agna.suc.ī prin.Quis hodie p iura nouissima
authēticorū sit sublata differētia agnationis, z cognationis,
96 auth.defuncto.z in corpore vn̄ sum.t.C.de suis z legi.† Jtē ibi
in nepote ex filia quo ad pauū maternū nō cadit patria ptās
nec emācipatione nomē peculij q̄ nō pōt esse sine patria ptā-
te.vt l.fi.ī fi.C.de inof.test.z sic iste casus non facit ad ppositū
nostrū:nec Bar.fuit ita supin⁹ qn̄ bn̄ ppēderit,si aduertis ad
eius verba.Et vide etiā Bal.nouellū.in d.x.priuilegio viij.pa
tris.Ultra Bart.z scribētes potes tu huic difficultati aliter
rn̄dere,q̄ ex quo filiusf.miles poterat testari z testādo piudi-
care patri relinquēdo bona cui vellet.d.l.fi.C.q̄ test.fa.pos.z d.
97 l.fi.C.de inof.test.† ideo si nō vult vti priuilegio,sz decedere si
ne testamēto vr̄ tacite voluisse,q̄ oia bona sua deberēt reina-
nere penes patrē iure peculij z rōne patrie ptātis.ar.l.j.§.sciē
dū.ff.de le.iij.q̄ rō cessat in filiafa.que nō pōt in dote testari vt
dictū est s.Jtem ex quo filiusfa.miles potuit sibi prouidere de
hr̄de testamētario testādo z hoc nō fecit lex etiā non curauit,
q̄ haberet ab hr̄de ītestato.q̄ rō cessat ī filiof.ī dote.z vide ēt
aliqd p Bal.nouel.in dicto tractatu de dote in vltima parte.
¶ Quarto z vltimo inq̄tū Bar.in iiij.q.concludit,q̄ filiafa.
isto iure pōt habere hr̄dē etiā in dote pfectitia,qn̄ erat in to-
tū consolidata in psonā alterius filie p tex.in l.inter socerū.§.
cum inter.ff.de pac.do.vbi Bar.dt esse casum z dt Alex.q̄ ad
98 illū tex.non pōt sufficiēter rn̄dere.† Tu aduerte q̄ text.parū
facit q2 impersonaliter dicit id actū intelligi q̄ supstitibus fi-
lijs defuncta filia dos retineat̃,pondera illud impsonale reti-
neat̃,q2 non dt p quē nec aperit an per filios tanq̄ hr̄des filij
z ad tex.varij dant̃ intellect⁹ in l.si cū dotem.in prin.§.eo.z ibi
illū.Alex.plures intellect⁹ recitat ad illū tex.Minus etiā fa-
cit alius tex.alle.p Bar.in d.l.si cum dot.in pn̄.vbi ī casu omis-
so pater vr̄ donare dotē filie:q2 pcedit viuēte ipsa filia de qua
nō dubitat̃ z nos querimus ea mortua,ergo nō est ad pposi-
tū.Potes etiā vltra Bar.attētare vnā nouā opinionē,qd ex
quo pr̄ dedit dotē filie z ī ipsam filiā fuit ī totū cōsolidata,z ef
fecta sua ppria de volūtate,z cōsensu ipsi⁹ pr̄is certe ēt ex ta-
cita volūtate pr̄is erit liberorū ipsius filie:z sic filiafa.habebit
eos hr̄des ab ītestato:vt hoc tex.fz lecturā Dy.z d.l.dotē de-
dit.ff.de colla.bo.z d.l.īter socerū.§.cū inter.fz cōiorē ītellectū
z pr̄ intelligit̃ remisisse ius occupandi iure peculij,vt dos ce-
dat ad vtilitatē liberorū filie.l.dotē:fm vltimā lecturā gl.ff.de
99 cast.pecu.¶ † Circa quintā qōnē de dote pfectitia,quā pr̄ de
dit p filia nulla interposita stipulatiōe,z filia in ptāte mortua
est,cōstāte mr̄imonio supstitib⁹ liberis,cōcludit Bar.qd dos
dz esse liberorū z sic dz retineri p maritū p ipsis filijs virtute
cōsuetudinis gn̄alis approbātis opi.Mar.tāq̄ equā lz sec⁹
sit de iure cōi:q2 deberet reuerti ad patrē dotātē:z ponit tres
effect⁹ q̄ resultāt,an vcz dos retineat̃ de iure cōi,an solū de cō
suetudine ɔ̄ ius:q2 si cōsuetudo est ɔ̄ ius:q2 ɔ̄ria opinio sit ve
rior:de iure dz restringi ad terminos suos z nō poterit vltra
extēdi.vt hic no.z vtiliter p eum.Amplia tn̄,q̄ predicta con-
suetudo z retentio hz locū etiā si pater fuerit stipulat⁹ dotē si
bi reddi in omnē casum,z euētū dotis restituēde fz ius cōe,q2
ista indefinita loquutio nō derogat cōsuetudini ītroducte ob
100 tentu liberorū.l.q̄ si nolit.§.q2 assidua.ff.de edil.edic.† Jtē di
cta consuetudo interpretat̃ dubiū maximū q̄ est de iure cōi p
pter opiniones tantorū virorū.vn̄ illud,q̄ interpretant̃ aliud
est vnū z idē cū illo interpretato , vt in aut.de filijs ante dota,
instru.na.in prin.ita singulariter tz Bal.in l.ij.ad fi.C.de bo.q̄
lib.z reputat nouū dictū z sequitur simpliciter Lud.Ro.hic,
Sed Pau.de ca.in d.l.ij.dicit illud dictū Bal.esse mirabile.si
est verū,sed ɔ̄rium putat esse verius:q2 fere oēs doctores te-
nent opinionem Jo.z Bul.esse de iure veriorē ergo dos dz re
stitui patri,q2 consuetudo est illa,que prohibet eā restitui pa-
tri.non aūt ius commune de quo fuit dictum de stipulatione.
Alex.etiam hic dicit quod illa ratio Bal.vere est mirabilis z
menti tenēda:q2 z honorē z dignitatē afferre posset propter
authoritatē Bal.tamen eā reprobat,q̄ lz cōsuetudo in loco,
101 quo † viget,possit appellari ius commune.l.de q̄bus.ff.de le-
gib.Bal.in l.illa institutio.ff.de hered.insti.cum concordātijs
p eum allegatis:tamen q2 in stipulatione dicitur de iure,sed
non simpliciter,sed additur cōmuni:illud,communi esset sup-
fluum,z nihil operaretur, si de consuetudine posset intelligi,
sed equiuocat Alex.q2 Bal.non dicit quod in stipulatione cō
suetudo sit ius commune,sed bn̄ dicit q̄ cum consuetudo ve-
niat ad interpretationē iuris communis vt hic de ea iudicat̃,
vt de iure communi interpretato p d.l.auum.de filijs ante do.
instr.na.in prin.Unde clausula adiecta lege interpretata,ha-
bet locū in lege interpretante.l.nihil.z ibi Bar.ad hoc not.ff.
de conun.cum emancip.libe.glo.in c.cupientes.§.ceterū ver-
102 bo electiones,z ibi Gemi.ad hoc notat de electi.in vj.† Jtē
dicta consuetudo est generalis per vniuersum orbem z non
specialis alicuius loci ergo dicitur ius commune non scriptū.
§.ex non scripto.insti.de iur.natu.gen.z ciui.ergo cōprehēdit̃
sub illis verbis stipulationis fm ius cōe:vnde teneas dictum
Bal.q̄ est summe notandū.Jstam consuetudinē generalē li-
mitat singulariter Barto.procedere in terminis suis qn̄ mu-
lier decedit

lier decedit in mrimonio supstitutis liberis,z patre,secus eet
qñ matrimoniū fuisset dissolutū p mortem maritī,z postea de
cedat mulier vidua,supstitutis ex ea liberis,z pñe ipsi⁹ mulie
ris ad istū casum non porrigit dicta cōsuetudo,qz cū sit exor
bitans ab opinōe Jo.z Bulgari,que est de iure cōi ꝙmō est
restringēda ad casum suum z non extendēda ad mulierem vi
duā.l.si viro,ff.de viro,j.eo.Et refert Bar.ita fuisse Bononie
p octo doctores iudicatū.Istam decisionē simpliciter sequit z
cōmendat Alex.hic,z dr esse vtilissimam in practica: z p vidit
Doctores iuuenes in ea errare q simpliciter dicebant opinio
nē Bar.de generali consuetudine seruari:non aduertebant
ad istam limitationē Bar.Adde gl.z Bar.in l.si dotali.j.eod.
Bar.in l.j.in prin.ff.de do.prele.Bal.in l.fi.C.cō.vtriusl.iudi.z
latius Bal.in consi.vij.prime partis quod incipit ℙPetr⁹ ma
ritauit filiam suam,vbi etiam alias rationes adducit. Idē tz
ℙpe.de anch.in consi.cclviij.inci.in proposito themate aduer
tendum est.Raph.Ful.in consi.lxvj.qđ incipit.Ser Barneri⁹
de hasio.lz oēs hic indifferēter teneant,z durum z difficile es
set in practica tenere contrarium:puto tamē contrarium esse
de iure verius,eo qz ista consuetudo generalis fuit inducta fa
uore liberoꝝ supersticiū vt eis potius debeat,ꝙ reuertat ad
103 patrē dotantē,†qz prima cā dz esse liberoꝝ z sic descēdētiū:
ideo ista rō fauoris vī eque militare siue mulier moriat i mri
monio añ maritū,siue moriat post vidua,supersticibus libe
ris:vñ ista non dr extēsio,lz potius cōsuetudo sic gñaliter pro
cedere intuitu filioꝝ,vt l.his solis.i ꝓbo,satis etiā tacite cau
tū putam⁹,z ibi Bal.no.C.de reu.do.z l.cū mulier,z ibi Rap.
cu.z Mo.ad hoc no.j.e.Et istud fundamētū ēt facit ℨ primū
104 effectū Bar.¶†Sc̄do moueor rōne vt mihi vī satis euidēti
z cōcludēti.nā forti⁹ liberi debēt habere dotē i isto casu,qñ
mulier moritur vidua,ꝙ qñ moriē in matrimonio supstitutis li
beris:qz moriē in matrimonio supest maritus,z sic pater istoꝝ
liberoꝝ q eos teneē alere z nutrire:z tñ tūc marit⁹ retinet do
tē pp ipsos liberos ergo multo fortius qñ mater moritur vi
dua:qz tūc filij remanēt orbati vtroqz parente lz supsit auus
105 matern⁹.ergo tūc fortius debēt filij dotē hre. ¶†Tertio ad
idē adduco illud,qđ tz ipsemet Ale.in consil.lv.j.vol.qđ inci
pit,consideratis verbis dicti statuti,latius in cōsi.cj.tertij vo.
qđ incipit super eo,quod non queritur,vcz,an statutū,vbi cō
sulunt,ꝙ statutum Bononie disponens,ꝙ mulier non habēs
liberos nec ascēdētes teneat relinquere fratribus tertiā ptem
dotis,z aliorū bonorū.qđ statutum est contra dispositionē iu
ris cōis scz cōtra l.fratris.C.de inof.test.z tñ hz locū etiā i mu
liere vidua de quo vltimo late dixit in ru.ℨ.e. ¶Circa illud ꝙ
Bar.dr in fi.cōmenti qđ si filia cui pater dotē profectitiā red
di stipulatus est,decedat sine liberis,relicto dicto patre,ma
tre,fratribus z sororib⁹.ꝙ tunc pater solus succedit p tex.quē
dr esse ad hoc singularē z non reperiri alibi in l.qđ scitis.ff.fin
autē.C.de bo.que lib.z refert Bar.qđ nuper fuit interrogat⁹
de hoc z plus non dicit rō est:qz in bonis puentis a pñe vel li
nea paterna pater preferē oibus in successiōe ab intestato,vt
tex.ibi singularis fm vnam lecturā.z sic isto casu non hz locū
aut.defuncto.C.ad terty.ꝙ disponit ꝙ parentes ambo.z sic pñ,
z mater,item fratres,z sorores filij vel filie predefuncte simul,
z pariter admittantur.z cum Bar.simpliciter transit Joā.de
Imo.in vltimis verbis,latius Lu.Ro.vbi quedam alia pro
hoc adducit,lz Alex.aliter nō firmet,nec examinet. Iste pas
sus est valde ambiguus,z esset questio in practica pro amico.
Adde ꝙ idē tz Bar.i aut.itaqz.C.cōia de succes.z in ℨ.lxviij.
qđ inci.viso testamento condito p bñdictum.qđ est erroꝛ du
plicatū.in consi.cxv.qđ incip. An testamentū sit nullū.Bald.z
Ang.in d.l.qđ scitis.Marhesilanus in tractatu suo successio
nū ab intest.z notat Lud.Ro.in cōsi.xl.inc.visis,ac discussis,
puncto,z constitutionibus.idem late tenet Bal.nouellus in
tractatu de dote in vltima parte.vbi dr ꝙ lz via disputatiōis
z in puncto iuris posset teneri contrariū non auderet recede
re consulendo,z iudicando ab opinio. Bart.z eius intellectu
106 circa d.l.ꝙ scitis.ff.fin añ. ¶†Adde pro ista opinione bñ fa
cere qđ idem dicimus in bonis questis adde p ista: in qbus
fratres vterini pferunt fratribus consanguineis vt est ca
sus fin.in l.de emancipatis.ff.exceptis z ibi Bar.ad hoc no.z
reputat fin.C.de legi.here.gl.in aut.Itaqz.C.cōmunia de suc
cel. Istā decisionē Bar.reprobant Ray.Bal.z Sal.z Raph.
Ful.in d.aut.defuncto.C.ad tertyl.eo qz per illum tex.z in coꝛ
pore vñ sumit,ibi paternis quidē dimidia maternis quoque
alia dimidia delata,solū consideratur differentia graduū z nō
fit aliqua distinctio rerum,scz,an ex linea paterna vel mater
na dos vel alia bona,pcesserint:sed seruat ꝙ omnia equalitas
z sic non obstat d.l.quod scitis.ff.fin autē.in qua sola se fundat
Bart.qz corrigitur in hoc per ius authenticoꝝ,qđ solum
cōsiderat distantiā graduū.vt diri.vel pōt dici.qđ ille intelle
ctus Bar.ad d.l.qđ scitis.ff.finaūt.non est verus,lz alij ibi po
sti per gl.z doc.idem tenet Raph.cu.in consi.cxvij.ꝙ inc.qua
liter admittatur auus paternus z maternus ꝛc.vbi late exa
minat.z dicit ꝙ ista opinio contra Bart.semper fuit sibi visa
107 verissima z indubitata,†ꝙ imo auus paternus,z maternus
pariter admittant ad bona nepotis a matre proueniētia vel a
patre qz etiā si verus esset intellectus Bart.ad d.l.ꝙ scitis.ff.
finaūt.vñ traxit opinionē suam,tamē illud est correctum p ff.
consequens.in aut.de hered.ab intesta.vnde sumitur d.aut.de
functo.nā ibi legislatoꝛ correctis prioribus legib⁹, ea sola ibi
dispositā vult seruari, vt ꝓz in prin.illius authentice.iuncta
gl.in verbo,vacātibus.ibi statuit hereditatē inter eos equali
ter diuidi non habita differentia.vñ bona sint qsita:ergo coꝛ
rigit distinctionem d.l.qđ scitis,vt ibi plenius p eum.Et reco
lo tempore iuuentutis mee ita alios vidisse consultū ℨ Bar.p
plerosqz solennes doctores huius studij licinensis.ꝙ uis pre
dicta omnia non allegarent.Quid ergo tenendū:Ego teneo
opinionem Bar.fm quā consuleres,z iudicarem.Et moueoꝛ
qz licet tex.in d.auth.de hered.ab intesta.in ff.consequens.vñ
108 sumit authentica defuncto.indistincte disponat,†ꝙ heredi
tas nepotis diuidat equaliter inter auum paternum z mater
num non habita differentia agnationis,z cognationis p hoc
non corrigit d.l.qđ scitis.ff.finaūt.eo qz lex noua generaliter
corrigens nō intelligit corrigere leges que simpliciter dispo
nunt:vt est gl.in l.sciendū.in prin.ff.ꝙ sacri.cog.z ibi Bar.in se
cunda oppoſi.vbi dixi.z ꝓbat in l.in testamētis.z ibi Ba.ad
hoc notat C.de testa.iuncta l.hac cōsultissima.in prin.vbi gl.z
doc.C.qui testa.fac.pos.z istud procedit etiā si in lege gñaliter
corrigente diceret non obstātibus legibus adhuc illa lex no
109 ua determinaret per leges antiquas†aliquid simpliciter di
sponentes,vt est gl.sing.in d.auth.de here.ab intest.in prin.in
verbo vocātibus,que ita declarat illum tex.Bar.in d.l.scien
dum.in prin.in j.opp.z latius idem Bar.in extraua.ad repri
mendum.in verbo non obstātibus.facit l.non est nouū.z l.sed
z posteriores.ff.de legi.vnde licet per d.ff.cōsequens.vñ sumit
d.aut.defuncto generaliter corrigatur differentia inter agna
tionem,z cognationem tamen non tollitur differētia que spe
cialiter fiebat,vnde illa bona ꝓcesserunt a patre vel matre p
d.l.qđ scitis,ff.finautem.ergo nullatenus debet intelligi esse
110 correcta.¶†Confirmatur optime p illud quod tenet gl.quā
sequuntur cōmuniter doc.in aut.itaqz.C.cōia de suc.z in aut.
post fratres.C.de leg.here.vbi volūt,z licet de iure authenti
corum prouideatur ꝙ fratres vterini tñ succedāt fratri vna
cum consanguineis tantum non habita differentia agnatio
nis z cognationis,vt in aut.cessante.C.de leg.here.tamē illud
ius authenticoꝝ limitatur z declaratur p d.l.de emancipa
tis.ff.exceptis.vt intelligatur in bonis aliunde quesitis p fra
trem defunctum,de cuius hereditate agitur non de quesitis
ex paterna vel materna linea:in quesitis ex linea materna pre
fertur vterinus tantum.Et in quesitis ex paterna linea prefer
tur consanguineus tm.nō Bar.in d.l.de emancipatis.dicit qđ
ff.exceptis.ibi positus est singularis.z ꝙ hodie remanet icoꝛ
111 rectus,z ibi istud terrepent. ¶†Preterea euitanda est legū
correctio l.precipimus.in fi.C.de ap.cum vulgaribus,vñ per
subauditos intellectus non debet induci legum correctio fm
gl.in c.cupientes.ff.qđ fi.de ele.in vj.de intellectu tamen d.l.ꝙ
scitis.ff.finautem.vide plenius per Raph.Fulg.ℙau.de La.
z alios Moder.ibi per Raph.Lu.in d.consi.cxxv.z Bal.no
uellum in loco proxime prealiegato.ita ad laudem Dei rema
net expedita hec lex.

¶De acquirenda hereditate. Rubrica.

1 ☞Deliberatio est medium per quod deuenitur ad finem hu
ius titu.
2 Differentia inter adire,z immiscere.
3 Diffinitio hereditatis a iurisc.tradita qualiter intelligatur.
4 Hereditas quanter diffiniatur.
5 Hereditas postquam est adita non est amplius hereditas lz
patrimonium heredis.
Diffinitio debet conuerti cum omni suo diffinito.
7 Vbi est suus ℍeres hereditas non iacet.
8 In suis heredibus non habet locum vsucapio pro herede.
9 Ante apprehensionem licet aditio sit facta adhuc dicitur he
reditas.z nu me.12.z 13.
10 Post immixtionem non proprie dicitur hereditas cum com
misceatur cum patrimonio adeuntis.
11 In peculio castrēsi successio que defertur instituto siue patri
siue extraneo dicitur improprie hereditas.

14 Quo iure fuit inuenta hereditas.
15 Deportatus est incapax eorum que sunt iuris ciuilis.
16 In testamento militum attenditur merum ius gentium.
17 Hereditas in foro conscientie non assumitur illo modo quo de iure ciuili.
18 In foro conscientie nō tenet heres vltra vires hereditarias.
19 Quid sit conscientia secundum Bar.
20 Cōscientia est forus boni z tribunal veritatis z nō fictionis.
21 Quo ad forum conscientie sufficit q quis sit tutus de iuregē tium.
22 In omni actu quo non est seruata forma iuris positiui non te netur sibi facere conscientiam in foro anime.
23 Heres hodie an teneatur si non fecit inuentariuz vltra vires hereditarias.
24 Lex cōscientie obligat ad omne illud ad qđ lex positiua quan do est facta ab habente potestatem legis condende.
25 Ubicunq; lex positiua vel canon aliqđ disponit super certo il lud obtinet in foro conscientie.
26 In foro conscientie debemus attendere veritatem z nō fictio nem seu presumptionem.

¶ Hi.rubrice facit duo. Primo cōtinuat ista rub.ad precedē tes. Scdo ponit differentiā quatuor terminorū, scda ibi, z dic adire. ¶ In prima parte lz Bar.simpliciter trāseat cū ista cō tinuatione gl.tū nō vr bona, qz nō sit ad prima, lz ad remota cōtra.l.ij.ff.de stat.ho.z §.qbus.in j.cōstitutione C.qz ꝫ etymo logiā vocabuli cōtinuaret:a cō, qđ est simul, z tenere, lz pt sal uare gl.plenius cōtinuando, vt dictū est ꝫ.de testamētis paga norū z et de testa.mi.z insertus fuit i medio eorū titul⁹ de iure deliberādi, quasi vtriq; cōis.ar.l.ij.§.fili⁹ iter medias.ff.de li.z
1 posth.† z qz deliberatio est mediū p qđ deuenit ad extremū hu ius tituli:qz vbi deliberatio accipit finē, acqsitio vel amissio hr̄ditatis accipit initium:ideo ponitur prius rubri.de acq.vel amit.he. ¶ In fi.gl.habes dr̄iam quatuor terminorū, rō dr̄ie pōt sumi ex vi.z etymologia vocabuli sm Rap.cu.hic. Hā adi re est ad hr̄ditatē ire, sed suus ipso iure est heres de iure ciuili.
2 Ideo nō † dr ad hereditatē ire:qz in ea est, lz in ea dr se immi scere.l.eū bonis.i prin.ff.e. Christop.poz.in §.in extraneis.inst. de her.quali.z diff.aliter assignat hac rōnem: qz adire est ad aliud ire l.delata.ff.de verb.signifi.sed sui nō vadunt ad aliud sed ad proprium:ideo nō dicuntur adire, lz se immiscere leges tū qnq; presertim C.abutunt̄ ista dr̄ia, vt l.defunctis.C.de le
3 gi.here.† Extra gl.qz Bar.inchoauit hic lectura suā, vt ēt di cit Rap.cu.z ps ex p̄fatione qua p̄mittit:nō vt statim rubri cā solenizaret formauit iij.qōnes. Prima questio est, qūo itel ligatur diffinitio hr̄ditatis tradita pte Iurisc̄oſultū.in l.nihil aliud est hr̄ditas.ff.de ver.sig.z intelligit q diffiniat hr̄ditas put est iacēs z est quoddam intellectuale representans psonā
4 defuncti in oibus iuribus actiue z passiue.† l.hereditas i mul tis.ff.de acqui.re.do.z l.mortuo.ff.de fideiuſ.z illud est ius qđ appellat hr̄ditas.l.fi.l.j.§.quedā.vbi gl.in verb.in iure.ff.de re. iu.z illud ius postea p additionē acqrim⁹:z sic loquit de succes siōe iuris z nō hoīs nec intelligit de iure succedēdi, nec de ipsa successiōe, nec de actu succedēdi nec de hr̄ditate postq̄ est adi ta:cū tūc desinat esse hr̄ditas, z cōiungat Bart.z Ang.p̄pio
5 patrimonio hr̄dis, † vt hic plenē p eū, cū ista declaratiōe trā seūt.z alij oēs. Idem tz Bar.in l.ij.ff.de bo.poſſ.sed aduerte, q ista declaratio Bar.lz cōiter approbata vr esse periculosa: qz si solum diffiniretur hereditas iacens nō est bona, z pfecta
6 diffinitio: † qz bona diffinitio debet cōuerti cū omni suo diffini to.l.j.§.dolū.z ibi Bar.no.ff.de dol.gl.in d.l.nihil aliud est. hr̄ ditas.z in l.fi.ff.de ver.sig.z gl.in rub.extra de sum.tri.itē diffi nitio a nullo diffinito separari pōt, vt dicit Bal.in c.ex parte M.de app. Sed etiam vt dicit Are.est quedā hereditas, que nunquam dr iacens, vt est hereditas que defertur suo:qz vbi
7 est suus heres, nunquam iacet hr̄ditas. † gl.est nota.in l.cū he reditas.z ibi sequitur Ly.C.depoſi.z per eam infert ibi Bald. q isto casu non pōt curator dari hereditati z non valet pro cessus factus tanq̄ cōtra hereditatem iacentē:qz existētia sui heredis inducit cōtinuationē dñij sine aliquo medio.l.in suis. ff.de lib.z posth. Ideo talis diffinitio non esset perfecta:qz ta lis hr̄ditas sub ea non cōprehenderet. Tu vltra Are.de hoc an in suo herede sit dare mediū, z sic hr̄ditatē iacentē, dic me lius vt late z magistraliter p Bar.in l.fi.ff.de condit.inſt.z ibi Bar.allegat pleraſq; alias glossas defendēdo Bar.hic dic q
8 illa nō est ꝓprie hereditas † patet qz in suis heredibus nō ha bet locum vſuscapio pro herede:qz non sunt ꝓprie heredes.l. nihil.C.de vſuca.pro here.Bald.not.vbi singulariter hoc li mitat in rubri.extra de p̄scripti. ¶ Itē in quantum Barto. hic tenet, q ibi diffiniatur hereditas iacens, z non hereditas adita:qz quando est adita desinit esse hereditas z incorporat alij patrimonio hr̄dis vt in iurib⁹ hic allegatis p Bart.istud impugnat Are, qz qñ hereditas est adita, z apprehēsa poſſo
nōrū hereditariorū:tūc bñ definit habere nomē hereditatis,
9 z efficitur proprium patrimonium heredis, † sed quando here ditas est solū adita, sed res nondum sunt apprehēse, adhuc di ꝓprie hereditas, ita dicit singulr, declarare ipsummet Bar.in l.ij.post gl.ibi.ff.de fideic.her.pet.ita limitatur sm eū d.l.j.§.ve teres, cum gl.ff.de acqui.poſ. Tu dic, q imo hereditas post q̄ est adita non dr amplius hereditas ꝓprie prout p multa iu ra late firmaui in d.l.j.§.veteres.qz dominium rerū hereditā tis ipso iure est vnitum cū patrimonio heredis.l.sed si plures, §.filio.ff.de vul.z pup.lz adhuc non fuerit apprehēsa poſſo.bo.l. cum heredes.in prin.ff.de acqui.poſ.z cum terminus heredi tas, denotet ius vnius vniuersale de futuro acgrendū media te aditione d.l.j.in fi.cum gl.ff.de re.diui.non vr.q diffiniat he reditas adita prout tz Bar. Ego tū cōtra Bar.nouiter vltra
10 alios allego fortē ter.q vr cōfundere hec dicta Bar.z eius cō clusionem in l.filiuſſa.ff.ad l.fal. † in duobus locis primo circa medium ibi, fieri hereditatem aditione eius.z in fi.ibi fiatque hereditas post restitutionē. Aler.ibi nesciens aliter rūdere di cit, q Iurisc̄oſultus improprie loquit̄ qz post immixtionē nō ꝓprie dr hereditas cum cōmisceat cum patrimonio adeun tis.sed truphа est qz istud nō est dicendū in text. Iurisc̄oſulti: qz Iurisc̄oſulti propriſſime, z latinissime semp loquunt̄. Dic, q ibi ponitur casus specialis z singularis, p quē limitatur do ctrina Bar.qñ filiuſſ.habens peculium castrēse nō facit testū nec omnino decessit intestatus:qz fecit codicillos qui reputā tur quasi testū, vt in terminis istis dicit gl.in l.filiuſſ.in princi, ff.de leg.j.in quibus grauauit patrē q post mortē ipsius pa tris restitueret peculiū suum castrēse alteri, dt ter.q̄ uis in te statorum successionibus falcidia locum habeat:tū in propoſi to nec hr̄ditatem esse. Unde per restitutionem vniuersalē pe culiū castrense factum extraneo fideicōmissario, ille extrane⁹ adeundo facit illā esse hr̄ditatē, que prius nō erat sicut etiam
11 ex testamēto filij, † in peculis castrēsi successiuo, que defertur instituto siue patri siue extraneo dr impropriе hr̄ditas, vt ex ter.in l.ij.ad fi.in verbo pro hereditate habet, z sic impropriе. ff.de ca.pecu.z in l.proponebatur.in prin.in verbo quasi here ditatem deferri.ff.e. Et ideo etiam tunc p additionem efficitur hereditas que prius nō erat.l.si seruus cōis meuij.in princi.ff. de stip.ser.in verbo hereditas eius que nōdū est, z ibi glo.de clarat quē ter.alle.gl.in d.l.filiuſſ.in verbo placeret mihi.ff.ad le.Fal.vnde res non dr eodē modo finiri quo incipit titio.cuz morient.ff.de vſu.cū ergo additione extranei ibi efficiat ꝓprie hr̄ditas:ergo p additionē non dr desinere esse ꝓprie hr̄ditas,
12 † z sicut qñ heres vniuersalis est grauatus post mortē suam re stituere hr̄ditatē suam alteri, p hoc q adit hereditatē, nō desi nit esse hr̄ditas:z hoc ꝓpter grauamē fideicōmissi vniuersa lis sibi iniuncti, vt in toto ti.ff.z C.ad Tre.ita ibi ille extrane⁹ hr̄s post additionē hr̄ditatis nō desinit esse hr̄s ꝓprie duplici rōne. Prima vt dixi.z dicit ibi ter.qz p additionē efficit heredi tas, que prius non erat. Scda, qz adeundo obligatur ad on⁹,
13 z grauamē quarte prestandū heredibus patris. † ideo ꝓpter illud grauamē etiā durat postea:qz si nō adiuisset obligatio il lius quarte nō habuisset locū. ita declaro illi ter, quaten⁹ spe ctat ad ꝓpositū nostrū q̄uis scribētes ibi. Bau.de ca.z Aler.
14 nihil circa hoc boni dicunt. ¶ † Secūdo querit Bar, quo iure fuit inuenta hereditas, z tz, q ea cōsiderata, put cōsiderāt iura nostra pro quodam vniuersali representante in oibus de functum:z tunc de iure ciuili:qz de iuregētium est sola nuda z simplex successio in bonis z ista fuit omni tpe, vt patet in testa mēto veteri sm Bar. Adde gl.i l.quoties.in prin.ff.de hr̄.inst. q̄ ponit q in testamēto veteri Jacob fuit heres Isaac, z non Esau:qz fuit erratū in eius corpore. Itē adde q vtrūq; mem brum Bar.probat p fundamentū deportati:nā cū deportat⁹
15 sit incapax eorum que sunt iuris ciuilis, † etiā non erit capax hr̄ditatis delate p modos iuris ciuilis.l.j.C.de her.inst.lz he reditatis delate ex testamēto militis bū deportat⁹ est capax.l. neq;.§.deportati.ff.de testa.mi.z l.milites.e.ti.qz in testamētis militum attenditur merum ius gentium.l.j.ff.de testam.milit.
16 † ideo hereditatis delate per modos iuris gentiū deportat⁹ erit capax, sed bū Bar.pro sua cōclusione allegat ter.in c.ius quiritum.j.dist.caue qz text.ibi loquit̄ etiam de contractibus quos constat esse iurigentiū l.ex hoc iure.ff.de inst.z iur.erce ptis quatuor ibi enumeratis per gl.ad quas restringere illum ter.decreti nō esset sine violētia. Per ista infert Bar.q heres in foro conscientie non tenetur ad debita vltra vires hereditā tis:qz hereditas in foro cōsciētie nō assumitur illo modo, quo de iure ciuili:z ideo nō tenet, nisi quatenus patiunt̄ facultates
17 hr̄ditatis: † qz in foro cōsciētie nō considerat̄ subtilitas iuris

ciuilis

ciuilis subrogantis hr̃dē in oibus,z p oia loco defuncti:ſz ſo-
lū cōſiderāt equitas iuris naturalis,vel diuini,vt refert Bar.
ita tenere Hoſt.z Jo.an.in locis per eū alle.z Theologos in
ſummis ſuis.Et pōdera q̄ Bar.nihil dt de inuētario qñ non
eſt factū inuētariū:q1 illa erit alia cā quā ſtatim ſubijciā.z cū
Bar.trāſeunt Aug.z Chriſto.de caſt.z in effectu Bald.Sed
iſtud reprobat Rap.cu.z dt videri ſibi valde extraneū illud q̄
18 p̄ſupponit Bar.dū dt q̄ in foro conſciētie non teneē heres vl
tra vires hr̃ditarias:q1 nō teneē iuregētiū.nā abſurdū vr̃ qđ
non teneaē in foro cōſciētie niſi qui teneē iuregentiū.qđ vr̃ eſſe
ẜ illud qđ tz ipſemet Bar.in l.ſi qs p10 eo.in p1in.in tertio mē
b10.ff.de fideiuſ.ſed equiuocat Raph.cu.q1 nō dz qs ſibi face
re cōſcientiā de eo qđ ad eū non puenit:q1 cōſciētia eſt ſenſus
19 aie cognoſcētis bonū,z malū ſm Bal.i aut.ad hec.C.de vſu.
z cum hr̃ditas non repreſentat p̄ſonā defuncti ſm ius gen-
tiū qđ attendit in foro cōſciētie.iſtud eſt qđ vult dicere Bar.
Idem tz Bar.ſed alia rōne in l.gerit.ſ.eo.vbi dt,q̄ in foro cō-
ſciētie ideo qs non obligaē adeūdo vltra vires hereditarias:
q1 cū aditio fiat nuda volūtate nō poſſet me obligare alteri ni
ſi quatenus ad me puenit:q1 ſola volūtate qs non obligaē niſi
20 voto:z de eo.l.ū.ſ.voto.ff.de pollic.† Adde facere:q1 conſciē-
tia que eſt ſciētia cordis ſm Bal.in c.vigilanti de preſcr.eſt fo
rum boni z equi z tribunal veritatis z non fictionis i quo fo
ro cōſcientie apices iuris non curant ſm Bal.in l.vnica.C.de
21 confeſ. ¶ † Confirmatus q1 quantū ad forum conſciētie ſuffi-
cit q̄ quis ſit tutus de iuregentium:vñ alibi tz pulchre Jmo.
in c.q1ppter.de ele.z in c.ſi celebrat.de cle.excom.mini.qđ ele-
ctus ad aliquā dignitatē eſt tutus in foro aie,z conſcientie,ſi
electio ſua tenuit de iuregentiū tz nō fuerit ſeruata forma tra
dita a iure poſitiuo:z ſic a iure canonico refert z ſequit Abb.
22 in c.j.ad fi.de in integ.reſt.vbi per hoc generaliter notat, † qđ
in omni actu,in quo nō eſt ſeruata forma iuris poſitiui nō te
netur ſibi facere cōſcientiā in foro anime:q1 in foro cōſcientie
equitas iuris naturalis preferē rigori iuris poſitiui,q̄ teneas
bū cordi.Idem tz Bemi.in c.j.p illum rex.de ſpōſa.in vj.Pet.
23 de anch.in regula bñficiū.in vij.q.de re.iur.in vj. ¶ † Nunqd
añ hodie heres q nō fecit inuētariū teneaē in foro cōſcientie
vltra vires hr̃ditatis cum preſumaē non faciēdo inuētarium
ſurripuiſſe res hereditarias,aut eas occupaſſe p ſ.ſancimus.
in aut.de here.z fal.eſt alta queſtio in qua Bar.in repe.l.j.i iij.
q.iiij.cōnis principalis.C.de ſacroſan.ec.tenuit q̄ nō:referēs
ita tenere Lan.z Theologos.Idē tz Bal.in l.ſi.in p1in.in vj.
q.de iur.delib.z idē Ang.motus q1 in foro cōſciētie nō attēdi
tur fictio Juſtiniani:qui fingit heredē qui inuētariū non fecit
bona hr̃ditaria ſubtraxiſſe.d.ſ.ſancimus.Idē tz Bal.in l.filiū
quem habentē.ff.fa.ercī.Abb.in c.j.de ſolutio.z in c.tua nos.
de vſur.cū aliis concordantiis hic traditis per Aler.z iſta eſt
magis cōis opi. ¶ Contrariuz tenuit Fed.de ſenis vbi diſpu
tat iſtum articulū in cōſi.xxj.q̄ incip.nunqd heres extraneus.
Ange.in l.j.ff.ſi cui plus q̄ per l.fal.Pau de ca.z Bre.hic.Et
24 dt Pau.de ca.ſemp dubitaſſe de hoc.motus † q1 lex cōſcientie
obligat ad omne illud ad q̄ obligat lex poſitiua qñ eſt facta
ab habēte authoritatē legis cōdēde.ita dt tenere theologos:
z Bart.in l.ſi quis p10 eo.in iij.membro.ff.de fideiuſ.z facere
gl.notabilē.in c.in literis.in gl.pe.de rapto.Addo facere q̄ le-
ges iuſte ligāt etiā in foro cōſciētie,vt not.tz And.de per.in c.
j.ſ.j.circa fi.de pac.iur.fir.imo potius etiā ſtatuta ſunt ſeruan
da in foro cōſciētie,vt vult gl.in c.que in eccleſiarum.in gl.j.de
conſti.z ibi Baſo.illam gl.ad hoc z dicit q̄ non reperit alibi
in iure.tene cōem opi.Fundamētum,q̄ retorquet ẜ Pau.de
25 ca.tnā vbicunqz lex poſitiua vel canon aliquid diſponit ſup
certo illud etiā q̄ obtinet in foro anime z cōſciētie,ita p1oce-
dūt pallegata.ſecus qñ lex poſitiua vel canō fundat ſe ſup ali
qua iuris p̄ſumptione:tūc talis lex poſitiua fundata ſup p̄ſum
ptiōe nō ſeruat in foro cōſciētie:q1 lex diuina initiē veritati q̄
neqz fallit neqz falliē.c.a nobis.ſcdo.z cōquiſitioni de ſen.ex
cōi.z c.fas.de reſ.ſpo.ita tz Bal.allegādo beatū Tho.de ag.
no.in aut.ingreſſi.C.de ſac.ſan.eccl.z in l.pe.ſ.illo.C.de nec.ſer.
here.inſt.z in l.cum quis.C.de iur.z fac.igno.vbi refert ita pu
blice fuiſſe diſputatum Bonoñ.Et idem Bal.in l.filiū quem
habentem.C.fa.erc.Flo.in l.ex parte.ſ.ſeruo.ff.fa.erc.Abb.in
c.j.de conſt.z notab.in c.Raynaldus de teſta.ſed lex Juſtinia-
26 ni inducens † quod heres non faciēs inuentariū teneaē vltra
vires hereditarias fundata eſt ſup preſumptione q1 preſumit
q̄ talis heres ſubtraxerit,quicquid hic teneat Bre.ergo non
eſt ſeruanda in foro conſcientie.Item in foro cōſcientie debe
mus attendere veritatem z non fictionem vel preſumptionē:
q1 de omnibus creditur confitenti:cum ſolum agatur de pre-
iudicio anime ſue,vt c.ſignificaſti.de homi.gl.de penit.di.vj.in
c.placuit.z gl.in cle.j.in verbo.parochiano.de p1iuileg.ex quo
ergo heres in confeſſione.z in conſcientia dicit qđ non vſur-
pauit aliqua bona hereditaria:ergo ceſſare debet preſumptio
iuris ciuilis.z ita etiā dicit Abb.in d.c. Raynaldus.de teſta.

LEX I.

1 ¶ Heres non pōt hereditatez ſibi delatam ſcindere adeūdo
hereditatem p10 parte z p10 parte non.
2 Una res non poteſt naturaliter p10 parte teneri in manibus
z p10 parte non,remanente vnitate.
3 Una res non debet diuerſo iure cenſeri.
4 Jus adeundi non dicitur eſſe in bonis noſtris antequā here-
ditas adeatur.
5 Per additionem hereditatis repreſentatur perſona defuncti.
6 Qualiter diffiniatur ſucceſſio.
7 Teſtator nō pōt decedere p10 parte teſtatus.z p10 parte nō:
ideo heres non pōt vnam partē acceptare z alias repudiare.
8 Rigor iuris ciuilis non ſeruatur in teſtamentis militum.
9 Per dationē ſubſtituti teſtōr videē oare licentiam repudiādi.
10 Per dationem vulgaris ſubſtituti vr̃ data licētia abſtinendi.
11 Filius inſtitutus heres non pōt acceptare legitimam tantū
z reſiduum heredi.repudiare.
12 Acceptando quis legitimam intelligit̃ totā here.acceptare.
13 Quando filio eſt datus ſubſti.vulgaris,z filius eſt grauatus
legatis rerum ſuarum p1opriarum tunc poteſt legitimā ſuam
accipere z reſiduum hereditatis ſubſtituto dimittere.
14 Legitima debetur filio titulo inſtitutionis.
15 Legatarius non poteſt partem vnius legati acceptare z par
tem repudiare.
16 Heres adeundo partem hereditatis totam acquirit,etiam ſi
dicat partem adeo.z partem repudio.z 17.
18 Aditio partis trahitur ad totum.
19 Jus accreſcendi competit inuito.
20 Quando due portiones deferuntur eodē iure.oportet here-
dem vtranqz habere,modo quo teſtator diſpoſuit.
21 Repugnantia vitiat actum quando preciſe excludit conſen-
ſum in totum.
22 Si heres repudiat vnā partē an videatur alias repudiare.
23 Qui repudiat iure inſtitutionis videē repudiare iure accre-
ſcendi.
24 Aditio eſt fauo1abilis:repudiatio vero odioſa.
25 Qui habet dominium p10 derelicto videtur etiā habere dere
lictam poſſeſſionem ſine qua dominiuz non poſſet haberi p10
derelicto.
26 Portio accreſcit portioni.
27 Repudiatio non poteſt fieri p10 parte,ſicut nec aditio.n. 18.
29 Legatum habet ſuam perfectionem antequā acceptet, nam
mortuo teſtato1e eſt q̄ſitū dñiuz legatario aut ſaltē obligatio.
30 Qui voluit donare quod eſt plus fortius id quod eſt minus.
31 Ea que deferunt alicui ex legis diſpoſitiōe z non iure hr̃dita-
rio non poſſunt p10 p10 parte agnoſci z p10 parte non.z 32.
33 Inſtitutus a debitore fiſci ſi repudiat,p1iuat non ſolū hr̃dita
te repudiata ſed omnibus bonis acquiſitis ei a patre quocū
que iure z titulo etiam inter viuos,vel ex legis diſpoſitione.
34 Lucra que deferunt alicui per legē,competunt ei dato q̄ non
ſit heres.
35 Quando heres cōſtituitur executo1 teſtamēti ſi repudiat he
re,non poteſt retinere officium executo1is.

Qui totam. Per additionem ptis
totū q̄ pt,acqrit̃ ſine
ſimul ſine p ptes diſcretas hr̃ditas deferat.
h.d.cū i.ſeq. primo loquit̃ qñ hr̃ditas tota fuit
vni delata ſine diſtinctiōe ptiū. In ſcōa z ſic i
l.ſeq.qñ p diſtinctionē ptiū.z ñ lex p1ma loquit̃
qñ qs inſtitutus vna ẏborū o1atione. In ſcōa qñ eſt inſtitutus
plurib⁹ ẏborū o1ationib⁹ z ſcōa erat maio1 rō dubitādi,q1 ex
quo diuiſio partiū hr̃ditatis erat facta p teſtato1e videbat q̄
etiā hr̃s poſſet illā diuidere:z ſic vnā partē acceptare z aliā re
pudiare:q1 ipſe heres nō ſcindebat ſed teſtō1 ſciderat.Contra
rium tū hic deciditur:q1 etiam teſtato1,ſi vellet non poſſet de
ponere qđ hr̃ditas ſua poſſit adiri p10 parte,z p10 parte nō.
l.ius noſtrū non patiē.ff.de reg.iur.iuncta.l.nemo pōt.ff.de le.
j.q1 teſtato1 non poteſt diſponere quin leges locum habeant
in ſuo teſtamēto,vt ibi:z l.teſtādi.C.de teſta,z ſic illa diuiſio te
ſtatoris non intelligit̃ facta ad inducendā veram diuiſionem
hereditatis,ſed gratia cuiuſdā diuerſificationis bonoꝝ ſuo-
1 rū.ar.l.caius.ſ.j.ff.de le.ij. ¶ † Nota p1imo qđ heres non pōt
hereditatē ſibi delatam ſcindere adeundo p10 parte z p parte
repudiando:etiam ſi partes hereditatis fuerint a teſtatore
2 facte. ¶ † Ante omnia videndum eſt que ſint rō iſtarum legum.
Bart.aſſignat rationem vtriuſqz legis. Jn p1ima l.rō eſt du-
plex ſm Bart. P1ima q1 naturaliter vna res non poteſt p10

parte teneri manib⁹ ꝛ.p parte nō remanēte vnitate.l.an pars.
ff.pro derelicto.ꝛ l.vulgaris.in prin.ff.de fur.Cum ergo vnita
sit hr̄ditas.ꝛ vnus sit institutus isolidū hr̄s remanēte vnita-
3 te,non pōt pro parte adire.ꝛ pro parte repudiare.† Adde fa
cere q: vna res nō dz diuerso iure cēseri.l.eū q edes.ff.de vsu-
ca.ꝛ l.j.i verb.nec rō patit.ff.de re.pm.ꝛ c.q:circa.de priui.Se
cūda rō,q: hr̄s non pōt hr̄ditatē diuidere antequā eā adeat:
q: antea nō est hr̄dis cū ius adeūdi nō dicat esse i bonis no-
4 stris anteꝗ̄ † hr̄ditas adeat,vt est tex.in l.pretia rerū.i prin.in
ꝓ.est eñ absurdū.ff.ad l.fal.quē ad hoc reputat singula.Bald.
in l.ij.ad fi.C.de iur.ꝛ fac.igno.Postꝗ̄ aūt est hr̄s ꝛ adiuit he
reditatē bñ admittit postea diuisio,sed caue q: ista secūda rō
Bar.non est generalis vt etiā dt Are.q: non procederet i suo
ꝛ necessario,ꝛ multo fortius in necessario tm̄ qui non hz būfi-
cium abstinēdi,nam fm istam rōnem posset pro parte adire,ꝛ
5 pro parte non.rō l.ij.est fm eundē Bar.† Quia per aditionez
hr̄ditatis representat psona defuncti,vt in aut.de iureiu.a mo
ri.presti.in pri.gl.in ver.non phiberes.in l.cū a matre.C.de rei
vēd.sed lex habuit p absurdo,ꝛ inconuenieti.ꝙ p̄sentatio de-
functi fieret p hr̄dē p parte ꝛ pro parte nō:ideo introduxit ꝙ
p aditionē partis videat tota hr̄ditas adita,si pōt.vti hic.ꝛ l.
si ex asse.ꝛ l.si solus.i pri.j.eo.Adde p ista rōne facere tex.in l.
vnica.§.his ita.ad fi.C.de cad.tol.ibi cū sit absurdū eiusdē hr̄
6 ditatis partē agnoscere,ꝛ partē respuere.† Itē fm Bal.i suc
cessione est representatio vnius substātie psone defuncti, q nō
pōt scindi existēte vnico tā representāte ꝙ representato:vñ im
possibile est ꝙ pro parte fiat representatio ꝛ pro parte nō fm
subtilitatem iuris fm eū.Alibi dt notab.Bal.i l.j.C.de indic.
vidui.tol.ꝙ ideo institutione hr̄dis cā testati non pōt diuidi:
q: esset intellectualem hominē,id est ipsum testatorē q repre-
sentatur in herede diuidere,seu secare in duas partes ꝯrias.s.
in cām testati,ꝛ intestati.qd est impossibile.d.l.ius nostrū non
patit.ff.de reg.iur.Aliā rōnem magis fundamētalē assignat.
Bal.hic.ꝛ sequit Imo.ꝛ Are.q: si hr̄s possit vnā tm̄ partē he
reditatis acceptare posset cōtingere ꝙ testator posset decede
7 re pro parte testatus ꝛ pro parte intestatus:† ꝛ sic pro parte
sine hr̄de cōtra d.l.ius nostrū.Et istā rōnem etiā tenēt Bal.ꝛ
Pau.de ca.in l.quidam elogio cōditio.C.de iur.delib.Et ante
eos Bar.l.mulieri,ꝛ titio.circa med.ff.de cond.ꝛ demon.Ad-
de pro ista rōne esse tex.in l.si duobus.ff.de testa.mil.vbi testa-
tor miles instituit duos heredes:ꝛ vnus eorū repudiauit par
tē suam dt tex.ꝙ quo ad illā partē decedit intestatus,ꝛ assi-
gnat rōnem q: miles pōt decedere pro parte testatus ꝛ p par
te intestatus.rō rōnis est,vt declarat Bar.in rub.s.eo.q: hr̄-
ditas sit corpus imaginatū a lege representās psonā defuncti
8 ꝛ inductū a iure ciuili,† sed rigor iuris ciuilis non seruat in
testamentis militum,sed mera eqtas iurisgentiū l.j.ff.de testa.
mi.Istam rōnem impugnat Raph.cu.Pau.de cast.q: ista rō
non est gn̄alis:q: nō procederet qñ haberet coheredē vel sub
stitutū i vna parte quā vellet repudiare:tūc cessaret rō p̄dicta:
ꝛ tūc non posset repudiare vnā ptē,ꝛ aliā partē acceptare,vt
est tex.solēnis i l.si solus.in pri.j.eo.vbi est tex.mirabilis, ꝛ ibi
gl.prima expssit ꝙ si aliqs est institutus in plurib⁹ partib⁹ he
reditatis ꝛ in vna parte hz substitutū ꝙ acceptādo alias par
tes nō pōt repudiare illā in qua hz substitutū.Et tū cessat rō
predicta:q: i illa parte repudiata testōr nō decederet intesta-
9 tus.ex quo hz substitutum.† Itē per dationē substituti vr̄ te-
stator sibi dedisse licentiā repudiandi illā partē.sed ad hoc rñ
de tenendo predictam rōnē que est bona ꝙ ꝗ̄uis habeat co-
heredē vel substitutū si posset tū militare rō predicta etiam si
ipse substitutus repudiaret,vel coheres ꝙ vr̄ satis verissime,
ex quo prim⁹ hr̄s repudiauit,ꝛ si p illū tex.optime declarat re
gula.que hz p dationem vulgaris substit.data licētia abstinē-
10 di l.iam dubitari.ff.de here.insti.† vt procedat,qñ i tota hr̄di-
tate hz substitutū:q: tūc non pōt dari casus in quo qs nō de-
cedat aut in totū testatus aut in totū intestatus.sec⁹,si habe-
11 ret substitutū in parte tm̄.¶ † Amplia istas ll.vt pcedant ēt
in legitima.q: filius istitutus hr̄s a patre non pōt acceptare
legitimam suam,qua non pōt sine cā priuari,ꝛ residuū hr̄dita
tis repudiare.Rō q: legitima debet iure hereditario,ꝛ titulo
institutionis §.aliud quoqꝫ capitulū.i aut.vt cū de ap.ꝛ l.inter
cetera.ff.de libe.ꝛ posth.vñ de hereditate non pōt quis habe-
12 re partē,quin habeat totum qd sibi defert:vt hac l.j.ꝛ ij.† vnde
acceptādo legitimam intelligit totā hereditatem acceptare,
ita tz Bar.in l.gerit.in iij.q.j.eo.ꝛ in l.q: poterat.ff.ad Treb.
Cy.Bald.ꝛ alij.in l.heres instituta.C.de imp.ꝛ alijs sub.Ang.
de Are.in §.fin.insti.de here.qua.ꝛ dif.Are.in consi.clix.quod
incipit longa est ista consultatio.Pau.de ca.ꝛ Alexā.hic imo
si filius institutus dicat,repudio hereditatem salua legitima,
repudiatio nihil vz ꝛ totam habebit,ita tenēt Cyn.Bal.ꝛ alij
in d.l.heres instituta.ꝛ ibi Cy.ponderat glo.in ver.agnoscere,
in vij.j.eo.q vult ꝙ si partē adeat ꝛ partē repudiat vr̄ totā hr̄-
ditatē adire ꝛ sequit simpliciter Ale.in d.l.q: poterat.i fi.ff.ad
Treb.ꝛ in consi.vlt.v.vol.inci.plectis verbis legitimationis,
13 ¶ † Limita,qñ filio esset datus substitutus vulgaris, ꝛ filius
est grauatus legatis rerū suarū ppriarum,tūc pōt legitimam
suā accipere ꝛ residuū hr̄ditatis substituto dimittere. tex.est
reputatus singularis in l.filius patroni.in ver.ꝛ certe.ff.de bo.
lib.q: onus qd reijcitur de legitima facit qd non parēdo one-
ri in reliqs partibus sit locus substituto.ita limitat Bar.i d.l.
gerit.j.eo.Bal.in d.l.heres instituta.ꝛ latius Alexan.in d.l.q:
poterat.Confirmat.q: si illud disponitur a patrono forti⁹ dz
procedere in filio cum filio magis debeat legitima, ꝗ̄ patro-
no,vt l.si qs legatum.§.fi.cū gl.in verbo non posse.ff.ad l.Cor.
14 de fa.† Hinc est ꝙ legitima debet filio titulo institutionis.l.in
ter cetera.ff.de lib.ꝛ posth.d.§.aliud quoqꝫ capitulū.secus in
patrono.l.siue.§.excludit.ff.de iur.patr.¶ In gl.prima oppo-
nit de superfluitate contra §.quibus.in prima consti.C.q: l.ij.
idem dt ꝙ prima.Item aduersatiua,sed ꝛ si qs,cū sit cum co-
pula debet denotare diuersitatem in facto,qd non vr̄ esse hic,
15 † sed identitatē in iure l.patris ꝛ filij.ff.de vul.ꝛ pup.l.sed ꝛ si l.
in prin.vbi gl.ff.de peti.her.ꝛ propter hoc ponit duos intelle-
ctus ad tex.teneas fm.ꝛ dum glo.dt, ꝛ successiue.s.alias ptes
adire,ita ꝙ aditio facta solum habeat effectum in parte acce
ptata:ꝛ hoc non pōt:imo trahit ad oēs partes sibi delatas.l.
si ex asse.j.e.gl.in l.ij.in gl.fi.in prin.j.e.¶ In gl.in verb.nō pōt
16 ibi,lz in hr̄de legatarij.fit sec⁹.male dt:† q: sicut legatari⁹ nō
pōt partē vnius legati agnoscere,ꝛ partē eiusdem repudiare:
ita nec heres eius,si vnus solus esset heres,intellige ergo glo.
hr̄de legatarij.i.in vno de heredibus legatarij prout loquunt
iura allegata per gl,rō secunda ius legati est diuisum iter he-
redes p l.xij.tab.pro portionibus hr̄ditarijs,vt est tex.i l.j.C.
si cer.pe.¶ In fi.gl.rō diuersitatis est,quā assignaui i tex.q: lz
legatarius acceptet vnum ex pluribus legatis, ꝛ alios repu-
diet p hoc testator non decedit pro parte testatus,ꝛ pro par-
te intestatus,put in hr̄ditatib⁹ qñ acceptaret vnā partē here
ditatis ꝛ aliā repudiaret,lz Bar.aliā rōnem assignet.¶ Gl.
in verbo agnoscere.in l.ij.diuidit in quatuor partes.In prima
declarat tex.In scda p viam limitationis remouet vnū ꝯriuz.
In tertia ad intellectū tex.format vnā q.In quarta format a-
liam.scda ibi,ꝛ hoc itelligas.tertia ibi:sed cū partē repudiat,
17 quarta ꝛ vltima est ibi.Itē qd si partem repudiat.† In prima
parte habes,ꝙ heres adeūdo partē hr̄ditatis totā acqrit:ēt
si dicat,partem adeo,ꝛ partem repudio.iungendo illud ꝙ tz
gl.j.in pe.parte,ꝛ ita etiā ponderat Bar.ꝛ sic diligenter no.ꝙ
si quis eodē contextu adit partē hereditatis,ꝛ aliā repudiat,
vz aditio:ꝛ trahit ad totā hr̄ditatē,repudiatio vero est nulla:
18 ꝛ rō esse pōt:† q: aditio partis hz hanc naturam a iure appro
priatam ꝙ trahat ad totum.l.si ex asse.j.eo.ideo sequens adie-
ctio inquātum adijcit,ꝛ aliam repudio:videtur esse contra na
turam actus preambuli ideo vitiat l.p seruum.§.j.ff.de vsu ꝛ
habi.ꝛ l.j.§.j.ff.si vsufr.pe.ꝛ sic vitiat illud qd videbat inducere
repugnantiā a primo actu:ꝛ primus actus remanet validus.
Nec obstat,ꝙ ista verba videant contingere repugnātiam,ꝛ
si actus deberet vitiari per l.vbi repugnātia ff.de re.iur.vt di-
cebat Iac.de Are.respondet Bar.ꝙ partem repudiatā volo
19 habere per ius accrescendi.l.si tu ex parte.in fi.j.e.† Et sic non
est repugnātia,ꝙ ius accrescendi competat inuito.l.vnica.§.
his ita.C.de cadu.tol.q: competit portioni.ꝛ non persone.l.si
titio.§.j.ff.de vsuf.ꝛ l.si totam.j.eo.ideo persona ei renunciare
non potest extendendo ꝛ ampliando,vt hic per Bar.qui limi
tat,quando repudiatio fieret cōditionaliter ꝛ pro ista limita-
tione adde bñ facere tex.in l.demonstratio falsa.§.quod autē.
in versi.at si conditionaliter.ff.de cond.ꝛ demon.cum Bar.te
nent Bal.Ang.Imo.Christo.de castel.ꝛ Pau.de ca.hic.Con
trarium tenet ipsemet Bar.sibi contrarius.in l.fi.j.eo.vbi te-
20 net,† ꝙ quando due portiones deferuntur eodem iure tunc
oportet hr̄dē vtrāqꝫ hr̄e eo modo quo testator disposuit:nec
possit tunc vnam habere titulo institutionis ꝛ aliam iure ac-
crescendi per tex.in l.si quis heres.in prin.cum gl.j.eod.quem
tex.fortius sic inducas.Nā ibi due portiones hr̄ditatis defe-
rebātur diuersis titulis.vna titulo istitutionis,alia titulo sub
stitutionis,ꝛ tū tex.ꝛ gl.ibi volunt,ꝙ debeat haberi eo modo
quo testator disposuit,ꝛ non p ius accrescendi:ergo multo for
tius in casu nostro vbi ambe portiones deferūtur vno ꝛ eodē
titulo.Item rō Bar.non est generalis:q: nō pcederet qñ ha-
beret coheredē vel substitutū.tunc eñ non posset partē repu-
diatā habere p ius accrescēdi.l.ij.§.si duo.ff.de bo.pos.fm tab.
vnde dic.vt s.proxime dixi.vel dic fm Bal.ꝛ Christ.de castel.
ꝙ repugnantia vitiat actuz quādo precise excludit cōsensum
in totum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in totum qd nō est hic, vbi cōsensus non circumscribit saltē in
parte adita, z istā limitationē refert, z simpliciter sequit Alex.
in consi.j.v.vo.ꝙ incipit pōderatis his que in themate pmisso
22 narratur. ¶ Successiue querit Bar. si heres repudiat vnaʒ
partem hereditatis, an videat alias partes repudiare. differt
ista qō ab vltima.q.gl.q: hic de alijs partibus tacuit, sʒ in glo.
aliarū partiū aditionē distulit:q: volebat sup alijs partib⁹ de
liberare. Ideo tūc repudiatio vnius ptis nō pōt dici, ꝙ indu-
cat repudiationē aliarū ptiū. sec⁹ est i illa.q. Bar. qū qs repu-
diat vnā partē z sic de alijs nihil dt: tūc vr etiā alias repudiaſ
se. Bar. tū hic tʒ ꝯtrarium scʒ qd repudiatio illi⁹ partis nihil va-
23 leat p l.si solus.in prin.j.e. Nec ob.† ꝙ q vult vnū, intelligat vel
le oīa alia sine quibus illud esse nō pōt.l.nec is.§.j.z l.illud.j.e.
z l.ij.ff.de iur.om.iu. Rndet dupliciter Bar. vt hic p eū. idē tʒ
Bar.in l.fi.in sua dist.j.e. sequunt Raph.cu. Pau.de ca.z Lu.
Ro.hic, z Lud.in l.vnica.C.quando non pe.par.sed prima rū
sio Bar.nō est bona fm Sal.z Alex.ꝙ qū partem repudio.il-
lam possum habere p ius accrescēdi. Ideo repudiatio nullius
24 esset momenti:istud non est verū:q:† qū repudio ius institutio
ni videoz etiā repudiare ius accrescēdi.l.si qs heres.j.e.Bar.
in l.fi.j.eo. Secūda rūsio Bar.est ꝙ predicta regula procedit,
qū quis vult aliquid acquirendo, secus si repudiādo, z sic illa
regula pcedit in actibus acquisitis nō in priuatiuis, rōnē di-
uersitatis assignat Bar.j.in j.q.gl.vbi dicet. Ista secūda solu-
tio Bar. nō est bona:q: est de directo cōtra.d.l.nec is.§.j.z d.
l.illud.que pprie loquunt in repudiatiōe, vbi repudiatio vni⁹
iuris presupponit in necessarium antecedēs repudiationē al-
terius, qū aliter valere non pōt. Item in contrariū facit illud,
qd tenet gl.Dy.z cōiter doc.in l.si qs vi.§.differētia.ff.de acq.
pos. vbi tʒ qd habendo dominium pro derelicto: videt etiam
habere derelictā possessionē sine qua dominiū nō posset habe
ri pro derelicto. z tū ibi loquit in pditione, z sic priuatione. vn
p ista reddit periculosa opi.Bar.z tāto magis: q: tex.i quo se
fundat Bar.s.in l.si tu ex parte.j.e.parū facit:q: loquit qū vna
pars defert ex institutione, alia vero ex substitutiōe, z vna fuit
adita.ideo tūc bn̄ hʒ locū ius accrescēdi in ea vt ibi sʒ hec he-
reditas deferebat ex eodē titulo, z gradu, z vna pars heredi-
tatis fuit repudiata vn̄ hic non cadit ius aliqd accrescendi:z
ita ꝯ Bar.etiā tenet Ang. Imo.z Alex.hic. ¶ In tertia par-
te gl.habes quare p locū ab oppositis sicut aditio ptis trahit
ad se totū nō ita ñt ecōtra in repudiatiōe partis, vt trahatur
25 ad totū.gl.satis bn̄ rūdet, q:† aditio est fauorabilis z repudia
tio odiosa, vt habes in ea. Aliā rōnem diuersitatis assignat
Bar.q: adire hereditatē pro parte est aliqd acqrere.ideo ac-
quisitioni pōt aliud accedere:q: illud, qd est aliqd, pōt augmē
tū recipere sed repudiatio est priuatio q nihil ponit in esse:idē
priuatio nō accrescit priuationi:q: nō possumus dicere ꝙ re-
pudiatio sit aliqd. ad cuius positionē aliqd sequat, vt l.adeo.
§.qd si toto.ff.de acq.re.do. Et istā rōnē dt Bal.hic esse valde
subtilē. Et ꝙ Bar.in hoc vere, z subtiliter loquit, adde Bal.in
l.quidā elogio.C.de iur.delib.vbi dt, qd nobilius est ens quam
non ens:ideo pars adita trahit ad se totum, non obstante re-
pudiatione alterius partis. repudiatio autem partis est que-
26 dā priuatio, † z sic non ens:ideo nō hʒ ius accrescēdi cui⁹ fun
damentū est portio. cū portio accrescat portioni.l.si titio.§.j.
ff.de vsufru.z l.si to.ā.j.eo.sed caue.ista ratio Bar.lʒ sit colo-
rata tū videtur confundi per l.nec is.§.j.z d.l.illud.j.eo.que in
ra loquuntur in repudiatione, z sic in priuatione, z tamē reci-
pit incrementū alterius repudiationis, z ex vi necessarij ante
cedētis trahit repudiationē alterius iuris. vnde tutioz videt
ratio gl. ¶ In quarta parte gl.ibi rūdeo non vʒ ista gl.pōt du
pliciter intelligi. Primo ꝙ non vʒ.s.repudiatio partis qū alia
rū partium aditionē distulit. z sic qū alie partes stāt in suspē-
27 so eo q:† repudiatio non pōt geri p parte sicut nec aditio.l.si
solus.in prin.j.eo. vnde censetur totum repudiare. Et illa re-
seruatio aditionis aliarum partium, cū sit contra naturam re
pudiationis partis, nihil valet sed vitiat z non vitiat.l.p ser-
uum.§.j.ff.de vsu, z hab.z l.si quis ita heres instituat excepto
fundo.ff.de here.inst.z xxviij.di.in c.diaconi.z c.cū M.ferra-
riensis.de consti. Secundo modo potest intelligi gl.ꝙ non va-
let.s.dilatio in alijs partibus. Et sic non impedit repudiatio-
nem partis que trahatur ad totū:vterqʒ tamen sensus in effe
ctu redit ad idem. ¶ Extra gl.querit Bar.de notabili q. Qui-
dā habens magnū cumulum pecuniarum ante se dixit, dono
28 tibi totā istam pecuniā.† Tu accepisti partem postea te peni
tet z dicis ꝙ acceptando partem videris totum acceptare z
sic vis petere totum. Ille autē ex aduerso dicit, ꝙ nō possit p
parte acceptare z ideo vult a te repetere qd accepisti, queret
quid iuris, videret ꝙ agnoscendo partē dicat agnouisse totū,
q: legatum est donatio quedā.l.legatum.ff.de lega.ij.sed acce-
ptando partē legati dr totū acceptasse, vt s.in glos.iij.l.prime.
Contrarium determinat Barth.ꝙ valeat in parte acceptata
29 per l.j.§.si stipulāti.ff.de ver.obl.z l.sancimus.C.de don.† Nō
obst.ꝙ dictum est de legato:q: legatum habet suā perfectio-
nē, etiā anteꝙ acceptet:cū sit dispositio pfecta ab ipso testōze:
z eo mortuo quesitū est legatario dñium, aut saltē obligatio,
ideo non pōt pro parte diuidi:z sic p parte acceptari z p par
te repudiari.l.an pars.ff.pro derel.sed donatio nō habebat p-
fectionē suā ante consensum duorū:z ideo dū erat in fieri. po-
tuit diuidi, z p parte pfici:z est rūsio subtilis z notāda fʒ bal.
30 hic, z cū Bart.trāseunt alij hic.† Confirmat fm Are.q: ille, q
donauit totā summā fuit presens in acceptatione ptis, z non
ꝯdixit:ideo vr tacite renouata donatio in parte accepta ex vo
luntate donatarij:z ex presentia z patientia donatoris:q si vo
luit donare illud, qd est plus, fortius vr velle id qd est min⁹.l.
31 cū furti.ff.de in lit.iur.z arg.l.nec in ea.§.j.ff.de adul. ¶† Scdo
ad ampliationē istarū legū dt Bar.ad fi.cōmenti, ꝙ etiā ea, q
deferunt alicui ex legis dispositione, z nō iure hereditario nō
possunt pro pte agnosci, z pro pte non:p tex.notab.in l.iiij.C.
de omni agro deserto.lib.xj.quem tex.gl.j.hic in fi.alle. Et pōt
poni exēplum fm Raph.cum.in aut.bona dānatorū.C.de bo.
dā. Itē illa l.iiij.est peregrina.z sing.fm Ang.z Imo.hic, z loq
tur qū ex dispositione legis aliquid defert, quo casu, lʒ illud sit
diuiduū, tū non pōt pro pte acceptari, z pro pte respui:z ideo
si ex forma statuti ciuitatis Florētie bona immobilia pr̄is cō
dēnati filijs reseruent, ne mēdicare cogātur:nō poterūt tū ptē
eorū acceptare, z partē repudiare:quinimo si ciuitas statuēs
32 habeat priuilegia fiscalia, † prout hʒ ciuitas Florētie, tales fi-
lij cogūtur talia bona agnoscere si sunt obnoxia debitis fiscali
bus:alias priuabunt alijs bonis eis iā acquisitis a pr̄e ex alio
capite:qd reputāt perpetuo tenēdum menti. Alex.hic dt se ad
mirari de Bar.z doc.ꝙ alle.d.l.iiij.ad hoc quādo bona obue-
nerūt alio iure, ꝙ hereditario:imo expresse loquit quādo bo-
na obuenerunt iure hereditario. vnde in bonis obuentis alio
iure putat dicēdum prout in legato, in l.neminē.z in l.seq.ff.de
leg.ij.sed, errat q: illa l.iiij.loquit vtroqʒ modo.s.de bonis ob-
uētis iure hereditario etiā de obuentis alio iure inter viuos.
33 vt dicit ibi tex.in fi.ibi, quocunqʒ titulo z iure pceperint.† Est
bene verum, quod ibi est casus spālis fauore fisci.si reipublice,
ꝙ institutus a debitore tributario vel a debitore fisci si repu-
diat hereditatem priuat non solum hereditate repudiata, sed
etiā oibus bonis ei quesitis a pr̄e quocūqʒ iure, z titulo etiā
inter viuos, vel ex legis dispositione. secus si fuisset institutus
heres a debitore priuati:q: lʒ repudiet hereditatem, nō tū pri
uatur alijs legatis sibi relictis in illo testō qd als haberet effe
34 ctum, vt est tex.in l.qui filiabus.§.ii.ff.de leg.j.† Itē lucra, que
deferunt alicui per legē, competunt ei dato qd non sit heres.
aut.heres.C.de secū.nup.Bal.in l.gn̄aliter aduerte.d.l.iiij., lo-
quentē in repudiāte hr̄ditatē debitoris fisci occasione tribu-
torum, ꝙ priuet etiā omni commodo, z omnibus bonis, q ac-
cepit inter viuos ab ipso debitore:ꝙ extēdit mirabiliter. Lu.
Ro.in repeti.aut.similiter.C.ad l.fal.in xiiij.spāli pie cause in-
ter ꝯctus, z vltimas voluntates vt procedat etiā in repudiā-
te hereditatē debitoris pie cause occasione decimarum que
dicuntur tributa animarum, z pauperum, vt c.tua nobis.de
deci.z xvj.q.j.c.decime. Nā priuatur omnibus his que idē he-
res repudiās percepit ab illo testōze quocūqʒ titulo inter vi
uos, ꝙ reputat pulchrum. Nec illud destrueret tex.xij.qō.ij.in
35 c.fraternitas. ¶† Vltimo ad istas leges adde, ꝙ qū heres cō
stituitur etiam executor testamenti, si repudiat hereditatem
non potest retinere officium executoris vt est casus notabilis
in l.lucius titius testamento.ff.de fideicom.libert.z in l.codi-
cillis.§.j.z ibi Barto.ad hoc no.ff.de annuis leg.Bald.in l.cū
proponas.C.de fideicom.lib.Pau.de Castr.in l.qui plures.ff.
de vulg.z pup.tamen econtra repudiatio officio commissarij
non videtur repudiata hereditas:q: qui partē indiuidui re-
nunciat, nihil renunciat, vt hac l.j.z ij.ita tenet Bald.in d.l.cū
proponas.ad fi.quod no.q: nemo hic tangit.

LEX III.

1 ☞ Donec est locus instituto excluditur substitutus.
2 Si institutus repudiat reseruata bono.posses.substitutus nō admittitur.
3 Si filius institutus decedat, hereditate non adita sed eā trās-mittit, non admittitur substitutus.
4 Quod veiure potest de iure speciali non inspicitur.
5 Datio vulgaris substituti non tollit suitatem.
6 Filius qui repudiauit non pōt admitti de iure communi sed de iure speciali est locus substituto.
7 Iuri adeundi prescribitur xxx.annis.z 9.
8 Substitutus non impedit transmissionē ex iure deliberandi.

10 Adire hereditatem est ius,non autem facultas mera.
11 Iuri offerendi prescribitur xxx.annis.
12 Ius adeũdi nõ est ius radicatũ nec dicitur in bonis nostris.
13 Ius adeundi cadit in seruum.
14 Usucapio non procedit sine possessione.
15 Ius adeundi nõ est facultas,imo ius incorporale.⁊ 14.
16 Facultati publice non potest prescribi.
18 Filius vel filia q̃ non adiuerunt intra xxx.annos.ex testamento poterunt intra alios xxx.annos.adire.
19 Sicut se hꝫ annꝰ d̃ iure ꝑtorio ita se habẽt anni de iure ciuili.
20 Ius immiscendi an tollatur xxx.annis.
21 Filius est suus ⁊ necessarius heres:tñ hꝫ bñficiũ abstinendi.
22 In suo non est dare hereditatem iacentem.
23 Existentie suitatis ⁊ sic iuri immiscendi non prescribitur.
24 Filiꝰ attẽto iure ciuili nõ est necessariꝰ hr̃s velit nolit.⁊ n.25.
26 Beneficium abstinendi non habet locum nisi vbi est commodum,⁊ vtile filio.
27 Concordia iurium non debet esse verbalis sed cum effectu.
28 Si non põt prescribi suitati,nec immistioni, q: si non potest prescribi cause nec causato.

Quandiu. Donec est locꝰ istituto excludit substitutus.h.d.Rõ est clara :q: subst̃õ est conditionalis institutio.l.in ratione legis falcidie retẽtiones.§.qd̃ vulgo.⁊ §.si filio.ff.ad l.fal,
1 ¶ Etiam substitutio fit sub conditione.si institutus heres nõ erit.Ista conditio purificatur,quando institutus non potest esse heres.l.ita stipulatus.ff.de ver.obl.Ideo cum non desinit posse,non admittitur substitutus.Et dum text.dicit quandiu prior hr̃ institutus hr̃ditatẽ adire põt:dic idẽ si solũ posset pe
2 tere bon.pos.de iure pretorio.†vnde si institutus repudiauit hereditatem,reseruata sibi facultate petẽdi bonorum posses sionem,hoc casu non admitteretur substitutus.ita notabiliter ampliat istam l.Bar.in l.nec is.§.j.ĩ.eo.cum text.hic dicat quandiu admitti potest institutus.nec distinguit quo iure.suf
3 ficit ergo ꝙ aliquo iure admitti possit ex testamẽto.¶ †Scd̃o amplia magistraliter istum text.ꝙ si filius institutus decedat hereditate non adita,sed eam transmittit : vel beneficio iuris deliberãdi:vel beneficio l.vnice.C.de his q̃ ante aper.ta.vel ex potẽtia suitatis:semp excludit̃ substitutꝰ:q: lꝫ institutꝰ nõ fuerit heres,fecit tñ aliũ hr̃dẽ q̃ ex ꝑsona sua adiit,⁊ sic cessat substitutio.vt l.si pr̃ fa.titiũ.ff.de hr̃.insti.Ita late ꝑ octo q̃ões firmat Bar.i l.j.in prin.ff.de vul.⁊ pup.in iiij.q. principali.in primo effectu:vbi plene dixi.⁊ est de mente gl.prime hic vt statiz hic sup ea dicã.⁊ sic qñ istitutio oĩno deficit:tũc est locꝰ substituto.¶ Nũc limita ⁊ itellige istũ tex.fm Bar.⁊ alios quandiu
4 †institutus põt adire de iure cõi:secus,si posset adire de iure spãli ꝑ restitutionẽ concedẽdã a ꝑtore viuẽte:illa nõ impedit substitutũ,q: nõ inspicit̃ illud ꝙ euenire põt de iure spãli.l.iiij. §.j.ff.de fideic.liberta.siue concedatur ipso iure:vt est suꝰ q̃ potest abstẽsionẽ suã reuocare intra trienniũ.l.fi.C.de repu.⁊ absti.here.⁊ l.si quis suus.ff.de iure deli.hoc etiã nõ impedit substitutũ.facit.l.ꝙ si minor.§.Sceuola.ff.de min.Et ꝙ istud nõ impediat substitutũ admitti.tꝫ etiã gl.expssa in d.l.si q̃s suus. ⁊ ibi Bar.⁊ gl.in d.l.fi.in gl.ij.⁊ ibi Bal.⁊ Ang.C.de repu.her.
5 ⁊ glos. in l.ij.C.de iuris ⁊ fac.igno.†Idem tenẽt Bald.Ang. Sal.Imo.Raph.cu.⁊ Alex.hic,⁊ sic vr̃ presupponere Barr, ꝙ datio vulgaris substituti nõ tollat suitatẽ;de quo dixi in l.si filius heres.ff.de lib.⁊ posth.Contrarium tenet solus Paul. de ca.hic q: cũ ius non sit ꝑfecte exclusus bñficio d.l.si quis suus.ff.de iur.deli.adhuc adire nõ obstãte repudiatione,ergo dꝫ excludi substitutꝰ.Idem tꝫ Pau.de ca.in d.l.si quis suus.⁊ in d.l.fi.vbi etiã Raph.idẽ tenet.C.de repud.her.sed hoc tollit̃
6 ꝑ fundamẽtũ Bar.†q: filius:q̃ repudiauit nõ põt admitti de iure cõi,sed iure spãli,ergo locus est substituto.¶ Gl.j.i ṽbo potest,ponit vnã regulã ⁊ tres fallentias ⁊ sic diuidit̃ in quatuor partes,scd̃a ibi lꝫ Placẽ.dixerit.tertia ibi nisi statutũ sit sibi tps,quarta ⁊ vltima est ibi,vel nisi repudiet. ¶ In ea.glo. ibi qd̃ est vsq; ad xxx.annos.Nota istã gl.que fm Imo.pre ceteris est melior.ꝙ iuri adeũdi prescribit̃ xxx.annis.⁊ d̃t Sali,
7 hic ꝙ nõ inuenies alibi gl.ita expresse dicentem ꝙ possit adiri hereditas vsq; ad xxx.annos,⁊ non vltra lꝫ alleget̃ pro concordãti gl.in l.lꝫ.C.de iure deli.sed illa gl.relata ad tex.non dicit illud qd̃ hic fallit in herede hr̃dis ad quẽ transmittitur ius deliberãdi intra annũ ⁊ sic ius adeũdi competẽs ex illa transmissione non durat nisi anno.⁊ sic põdera ꝙ ista gl.relata ad tex.aperte dicit fm Bal.Christo.de castel.Raph.Cu.⁊ Alex. hic ꝙ habens substitutũ vulgarem transmittit ius deliberan
8 di.†⁊ sic substitutus non impedit trãsmissionẽ ex iure deliberandi.⁊ ad hoc ista gl.est tenenda menti:q: tenet illud ꝙ vult Barto.in l.j.in princ.ff.de vulga.⁊ pupil.in iiij.q.principali.in primo effectu.⁊ dixi.s.in tex.Item istam gl.ponderat Bar.in rubrica.s.e.in ij.q.ꝙ hereditas est de iure ciuili.⁊ nõ bñ ponderat:q: ista gl.non loquit̃ de hereditate,sed de aditione hereditatis,quã dicit esse de iure ciuili,sꝫ aliud est hr̃ditas,aliud adi
9 tio hereditatis,†vt declarat Bar.in rub.in j.q.s.e.Quantum ad principalem conclusionẽ gl.ꝙ iuri adeundi prescribit̃ xxx. annis,idem tenent communiter doc.antiqui ⁊ Mod.hic glo. ⁊ doc.in l.vnica.C.quãdo nõ peten.par.⁊ gl.in l.cũ in antiquoribus.C.de iure delib.Bar.in l.vnica.ff.de conditio.ex lege.⁊ in l.filio preterito.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ mo.ff.de iniusto rup.Paul. de cast.in l.si quis suus.ff.de iure delib.⁊ ista est cõis opinio vt etiam dicunt Raph.cu.⁊ Alex.hic.Bal.in l.lꝫ.in iij.q.C.de iu.
10 deli.Alex.in d.l.vnica.C.qñ non pet.par.†Pro ista cõi siñia facit:q: adire hereditatem est ius non aũt facultas mera:vt probat clare tex.in l.si mater.i gl.in verbo ius adeunde hereditatis.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ Mod.ad hoc notãt.C.de insti.⁊ subst.⁊ declarat Bar.in l.is potest.ĩ.e.Et per hoc videntur tolli fun
11 damẽta tenentium ꝯrium.†Secundo sicut iuri offerẽdi prescribitur xxx.annis.l.in bello.§.si quis seruum.ff.de capti.⁊ l. cum notissimi.§.eodẽ iure.C.de prescr.xxx.an.ita iuri adeũdi. Tertio ⁊ fortius facit q: si ius radicatũ reale, ⁊ ꝑsonale prescribatur xxx.annis l.sicut.⁊ l.oẽs.C.de prescr.xxx.an.ergo for
12 tius †ius adeũdi.ꝙ non est radicatum nec d̃r esse in bonis nostris anteꝙ adeatur.l.ꝑtia rerũ.in versi.est eñ absurdũ.ff.ad l. fal.quam ad hoc reputat singularẽ Bal.in l.ij.in fi.C.de iur.⁊ fac.igno,Contrariam opinionem tꝫ Sal.hic post patruũ suũ Richardũ de Saliceto.idẽ Sal.in d.l.licet.C.de iur.delib.qui tenent,ꝙ si posset dari,ꝙ hr̃s viueret mille annis,posset ĩ millesimo anno adire hereditatẽ,mouent̃:q: ius adeũdi videt̃ esse quedam facultas consistens in solo animo.l.si auia.C.de iure deli.⁊ l.pro herede in prin.ĩ.e.ergo videtur ꝙ nõ possit prescribi cũ soli facultati non prescribat̃ vt facultati itinerãdi.l.viã publicam.ff.de via publica.Confirmatur vltra eos , nam ius
13 adeundi cadit in seruum.l.cum proponas.C.de here.instit.⁊ l.acquiritur.in prin.ff.de acq.re.do.sed si esset ius inductũ a iure ciuili,vt dicit gl.non caderet in seruo.l.qd̃ attinet.ff.de reg. iur.Sed ad hoc vltimum responde,ꝙ aditio hereditatis non cadit simpliciter in seruo,sed ita demũ si precedat iussus dñi, ⁊ nõ aliter.l.q in aliena.in prin.⁊ in l.si q̃s mihi bona.§.iussus.
14 ĩ.eod.Scd̃o mouent̃ nam†sine possessione non põt procedere vsucapio.l.sine possessione.ff.de vsusc.⁊ l.sine possessiõe.de reg. iu.in vj.⁊ sic possidẽti nõ ꝑscribit̃.l.ij.C.com.de vsus.sed aditio hr̃ditatis cõsistit in animo ⁊ motum animi mei, nemo aliꝰ possidet,cũ ergo ego heres possideam animi mei motum:⁊ sic aliꝰ eum possidere non possit:ergo sine possessione non põt prescribi.Sed ad ista rñdent Imo.Lu.Alex.⁊ alij:⁊ ego plenius re
15 spondebo.†Non obstat ergo primo,ꝙ ius adeũdi dicatur esse quedam facultas:q: dico ꝙ imo est ius.per d.l.si mater.in fin. C.de insti.⁊ subst.Scd̃o dato ꝙ esset facultas:est tñ talis facultas ꝙ ꝑ eius exercitium acquirit̃ ius deducibile in iudicio: ideo vr̃ posse prescribi sicut prescribit̃ iuri offerendi.sed in d.l. viam publicam.de ducendo illam facultatẽ itinerandi ad exercitium,nõ oritur aliquod ius,⁊ sic illa est mera facultas:ideo ei non põt prescribi, vt ibi.Et ad istud probandum, qd̃ mira facultas deducibilis in iudicio possit prescribi. Are.hic quedam alia iura adducit vt hic per eum. Tertio ⁊ planius respõ de fm Bal.in d.l.lꝫ.in iij.q.quem sequuntur Rapha.Lu.Are.
16 hic qd̃ facultati publice non põt prescribi,vt ibi,sed facultati priuate:⁊ que competit iure priuato ⁊ proprio bene potest prescribi.l.fi.ff.de vsusca.⁊ l.si quidam.ff.de diuer.temp. presc. ¶ Non obst.fm qd̃ quis non põt possidere animo heredis:q: lꝫ istud sit verum:potest tamen possidere res hereditarias ꝓpter quas si institutus non adit intra trigiuta annos videtur prescribi iuri adeundi sicut etiam creditor possidẽdo rẽ obligatam prescribit iuri offerendi:quãuis illud ius offerendi nõ possideat.d.l.cum notissimi.§.eod.iure.⁊ d.l.in bello.§.si quis
17 seruum.¶ †Preterea ius adeundi est q̃d incorporale.inst.de re.corpo.⁊ incorpo.in prin.⁊ incorporalia quasi possidentur.l. iij.in prin.ff.de acq.poss.sed in istis iuribus incorporalibꝰ sufficit negligẽtia exercitij.l.sequitur.§.si viam,ff.de vsucap.l.j.⁊ ij.C.de seru.⁊ aqua.⁊ l.corruptionem.C.de vsufr.stat ergo cõclusio gl.⁊ cõis qd̃ iuri adeũdi ꝑscribitur xxx.annis.¶ Limita istam conclusionem in vno casu notabili in quo iuri adeundi non poterit prescribi minori tempore lx.annorũ quẽ po
18 nit notabiliter Bal.in l.licet.in iiij.q.C.de iure deli.†vꝫ in filio vel filia cui delata est hereditas matris ex testamento ⁊ cui etiã ab intestato debuisset succedere.Nã si non adiuit ex testamẽto intra xxx.annos poterit intra alios xxx.annos ab ĩtestato adire q: deficiẽte cã testãti,icipit de nouo nasci cã ĩtestati:cui nõ est ꝑscriptũ:⁊ cũ Bal.trãseũt Sali,⁊ alij ibi,sequit̃ etiã

Pau.de

Pau.& ca.& reputãs mirabile.z dicit q semel habuit istũ casum de facto:imo forti⁹ refert Bal.in d.l.licet.in iũ.q.Soluisse Bar.qs etiam si ab intestato steterit per xxx.annos.z sic sit exclusus a primo capite liberorũ,habebit alios xxx.annos ex 19 scõo capite generali legitimorũ:tq; sicut se habet ann⁹ de iure ptorio p capita.l.j.ff.sed videndũ.ff. de succes. edi. ita se habẽt xxx.anni de iure ciuili.Adde q ita Soluit Bar.& scribẽtes nec hic nec ibi in specie referãt in Soluto suo cxrix. lib.j.qs incipit qdã habuit vroꝛẽ p qua cõfessus est se habuisse dotẽ. in scõo dubio.z ibi Bar.defendit quãdam mulierẽ q steterat xxx.annis q nõ petierat hereditatẽ matris,nec dotẽ suã,z dicit Bal.in d.l.licet.q ista dicta sunt multũ memoꝛie cõmendãda,z sunt vtilia filijs in successiõe parentũ. Et sequũt An.Ph. de ca.z Alex.ibi quãuis contrariũ ibi teneat Sali.per aliqua debilia quib.respondet Alex.hic.z ibi z in cõsilijs statim allegãdis.Idẽ cũ Bar.z Bal.tenẽt Rapha.cu.Alex.z Iati⁹ Are. hic.z dicit Alex.q illa decisio Bal. est peregrina,z singularis:z pro ea bis cõsuluit.Adde q ita cõsuluit Alex in Sol.xxxix.scõi voluminis: quod incipit viso puncto z instrumẽtis z in consi.sequẽti q incipit in causa z lite vertẽte coã arbitris. ¶ Ho.diligẽter istas decisiones, qꝛ recolo sepe eas vidisse in 20 facto. ¶ Maius,z difficilius dubiũ est quid in iure immiscendi q cõpetit suis heredib⁹.an tollat xxx.annis.z sic an existẽtie sui heredis pscribat lõgissimo tpe xxx.annoꝝ.est qõ valde dubia.z esset p amico.gl.in d.l.licet.tz q sic.dum dicit,sec⁹, si longissimo tẽpoꝛe,z sequunt Bal.z Ang.ibi.idẽ simpliciter tz Bald.in l.filio preterito.ff.de iniusto rupt. vbi dicit,q iuri adeundi.vel immiscendi de iure ciuili prescribit xxx.annis.idẽ ibi tz Pau.de ca.z in l.si quis su⁹.ff.de iure delibe. Bal.in qsi. xũ prime partis q incipit qdã do. Matthe⁹ decessit.q est du 21 plicatũ in cõsi.cccxcvi.quinti voluminis. ¶ Pro ista parte facit qꝛ licet filius sit suus z necessarius heres,z incontinenti mortuo patre cẽseat esse heres.l.j.ff.qui sunt in potestate cũ similib⁹.ff.si quis omis.causa testa.tñ q; habet beneficiũ abstinẽdi inductũ a ptoꝛe.ff.hs pmittit pretoꝛ. Insti. de here. quali.z diffe.z l.necessarijs.j.eo. Ideo est dare mediũ iter moꝛtẽ patris z immixtionem in suo herede vt late probat Bar.in l.ff.de cõdi.instit.ergo põt prescribi.z p hoc tollit illud in quo dubitauit Lud.Ro.h.q cũ filij⁹ sit su⁹,z necessari⁹,in suo nõ 22 est dare hereditatẽ iacentẽ put est gl.reputa. singularis in.l. cũ hereditas.z ibi Ly.z Bal. C.depositi. ergo nõ videt posse prescribi,nec etiã tolli illud q nõ est. nam respõdetur q tz in suo non possit prescribi ius adeũdi q non est,tñ potest pscribi ius immiscẽdi ex quo filius participiat cõmoda, z incõmoda hereditatis vt habeẽt l.l.necessarijs.j.eo.z ppterea ꝺt magistraliter Bar.in rub.&.e.in vlt.q.q cũ su⁹ habeat beneficium abstinẽdi ad hoc,vt in effectu dicat heres,est necesse,q actualiter se immisceat hꝛditati paterne z istõ põt pscribi. ¶ Pro ista parte Bal.in prealleꝑato cõsi.xij. prime partis.dicit q tz iste passus vtrũ iuri immiscendi pscribat sit dubius,tñ consuluit q sic.motꝰ subtiliter,qꝛ tz in filio suo, z necessario imixtio prima legãtis fiat in instãti z hoc inceptiue,tñ cõpletiue regꝛitur voluntas,z actus.z ista scõa immixtio,que est perfectio bene põt absoꝛberi p pscriptionẽ lõgissimi tpis scõm opinio. gl.z notata i.l.tz.C.de iure delibe.Cõtraria opi. q existentie 23 suitatis,z sic iuri immiscẽdi nõ prescribat.vꝝ tenere gl.ordinaria in l.vnica.C.qñ nõ petẽ.par.j gl.magna. in scõo intellectu,z eam reputat singularẽ Alex.hic,z dicit non habere cõsocia.sed caue,qꝛ idẽ Alex.in d.l.vnica.dicit illa gl.nõ hoc vel 1 lc.qꝛ tz gl.ibi dicat,q sui,z necessarij admittũtur intelligunt, perpetuo.s.vsq; ad xxx.annos,put loquit⁹ ter. Insti. de perpe. z tẽpo.acti.ibi allegat⁹ p gl.z isto mõ declarando illam gl. videretur,q etiã in suo herede ius se immiscẽdi tollat spatio xxx. anno.tñ cum illa gl.in d.l.vnica.intellecta primo modo,vt per Alex.hic.q cõtra existẽtiã sui heredis nunq; possit prescribi. tenuit etiã ibi Bal.sibi cõtrarius i ver.secũde qõni,sic rndeo. Et ibidẽ Ang,z latius Alex.Pau.de ca.in l.fi.C.de repu.here.Adde,q idẽ tenet Bar.sibi contrarius quẽ nemo allegat in cons.xij.quod incipit.Ex facto proposito plura dubia oꝛiũ 24 tur.circa fi.¶ Ego semper,z nouissimo istã ptem,z etiam nũc teneo, quod iuri immiscendi nullo vnq; tempoꝛe prescribatur etiam xxx.annis per vnũ fundamentum cui non cadit responsũ,quo fundamento etiã in simili vtitur Bar.in l.si infanti. C.de iure delib.z dicit ei nõ posse rnderi,z tangit etiã Alex. hic.z in d.l. 25 vnica.z in d.l.tz.¶ Hã filius.attento iure ciuili,est suus,z necessarius heres velit.nolit.ff.sui. Instit.de here. quali.z diffe. z statim ipso iure dicit esse immixtus.l.j.ff. qui sunt in potestate.ff.si qs om.causa testa.ergo attẽto iure ciuili nõ põt qꝛi de prescriptiõe.cũ statim ipso iure sit heres,z immixt⁹.tz attẽto iure ptorio videret sec⁹ posse dici:cũ de iure pretorio habeat 26 beneficiũ abstinẽdi:vt superius dixi. Sed aduerte, q⁹ bñficiũ abstinendi inductũ a pretoꝛe nõ habet locũ,nisi vbi est cõmodũ,z vtile filio.si ergo põt esse damnosũ filio quod possit abstinere:tũc cessat beneficiũ ptoꝛis.ita dicit ter.melioꝛ de iure in l.si filij⁹ qui patri.ff.de vul.z pup.Sz si posset pscribi,esset dãnosum filio:ergo quo ad hoc cessat bñficiũ abstinendi datũ a ptoꝛe:ergo quo ad hoc est suus,z necessari⁹: ergo impossibile est q vllo vnq; tpe prescribat.ita per hoc teneo,z cõcludo.tñ Alex.hic cõcoꝛdat istas opiniões,q aut querim⁹,vtrũ existẽtie suitatis pscribat.z dicẽdũ est q nõ:p gl.in l.vnica.que scõm eum non hꝫ consociã,z voluit etiam ibi Bar.Ant. querimus vtrum possit prescribi iuri immiscendi.z dicendũ est q sic p d. 27 l.tz nõ violando cãm.¶ Ista cõcoꝛdia mihi nõ plz: qꝛ esset verbalis,z sine effectu Sol.iij.in prin.C.cõia de le.z c.cõmissa.ff.j.de electio.in vj.qꝛ si posset prescribi iuri immiscendi, ita q filius non posset amplius se immiscere,inanis,z vana esset illa existẽtia suitatis,q nõ potest ad effectũ deduci per immixtionẽ,vt statim ꝭ.prime dixi.allegãdo etiã Bar.i rub.ff.e.i vlt.q. Scõo qꝛ si nõ põt prescribi suitati ergo nec immixtioni, q est effect⁹ 28 suitatis.qꝛ si non põt prescribi causę,ergo nec causato:qꝛ qc quid est causa causę est causa causati.l.manumissiões.z ibi notat Bal.ff.de iust.z iur.Tertio z fortius:qꝛ non est verũ q iuri,vel facultati immiscendi possit vllo tpe prescribi per fundamentum ineuitabile quod statim adduci cui Alex.non rndet. Quarto qꝛ gl.in d.l.vnica.quam hic ponderat Alex.non vult istud,prout ipsemet Alex.tenet z ꝭ.etiã prime retuli. ¶ Bl. fi.in verbo non põt:ponit tres fallentias ad istum ter. in quibus institutus,z substitutus simul admittuntur,z ponit etiã Bar.nõ recoꝛdatus de ista gl.in l.j.in prin.ff.de vulga.z pup. in iũ.q.principali,in primo effectu. in fi. Prima fallentia est in l.fi.ff.Titi⁹.in fi.ff.de vulg.z pup.tz illa lex nõ est ad propositũ.z inaduertẽter fuit allegata p fallentia.scõz Albe.de ros. z Alex.hic.vñ debuit gl.allegare illã l.fi.in princ. vbi ponitur fallentia.z Raph.cu.ibi ad hoc notat:vbi seruus duoꝝm dominoꝝ fuit institutus heres,z ei datus substitut⁹ vulgaris q iussu vni⁹ domini adiuit.z iussu alteri⁹ repudiauit:tũc admittitur substitut⁹ in parte repudiata simul cũ seruo instituto in alia parte. Secũda fallẽtia est in l.si paterfa.titiũ.ff.de here. inst. z ibi est ꝑpter errorẽ testatoꝛis z cõstictũ rationũ,z regularũ vt ibi.z ff.si.insti.de vulg.substi. Tertia fallẽtia fauoꝛe legitime patroni grauati onere in bonis suis ꝑpꝛijs.vt possit acceptare legitimã suã,z reliquũ dimittere substituto,z sic simul cocurrũt institutus,z substitutus in l.si libertus patrono. versi. qd ergo.ff.de bo.liber. Idẽ in legitima filij,vt notabiliter diri in l.j.&.e.vltra gl. Est alia quarta fallẽtia,quando testatoꝛ instituit aliquẽ heredem in aliqua parte pure,z in parte sub cõditione:demũ deficiente conditione,admittitur simul cum instituto,vt est ter.in l.si te solum.ff.de hered.instit.z in l.cum heres. ff.si.j.eo.z sic est bene expedita ista lex.

LEX IIII.

1 ¶ Qui pendente conditione hereditatis repudiauit, potest ea existente adire.

2 Clericus non dicitur declinare iurisdictionem laici ex quo illam non potest prorogare.

3 Nolle adire est repudiare.

Nolle. Nota q qui non põt adire hereditatẽ non põt eã repudiare, qꝛ priuatio pre supponit habitũ.l.decẽ.ff.de ver.obl.z l.remittit.in fi.ff.de iureiu.z sic etiã fictione iuris nõ videt habere animũ repudiãdi vt vult iste ter.in ꝓbo nõ vꝝ.z sic,si aliqs sit institut⁹ sub cõditione,z ea pẽdẽte,repudiauit hereditatẽ, põt eã postea,existẽte ꝺditiõe,adire:qꝛ repudiatio non valuit cũ pẽdente ꝺditiõe.eã adire nõ posset,vt i hoc ter.Nõ em̃ nocet nolle ei,q velle nõ põt.l.ab administratiõe.z ibi Bal. ad fi 1 no.C.ꝺ legat.Et facit iste ter.fm Ang.Imo.Lud.z alios tq; cleric⁹ nõ ꝺz declinare iurisdictionẽ iudicis laici,ex quo eã nõ posset prorogare si velit.c.si diligenti.de foꝛo cõp. z aut.statuimus.C.de epis.z cler.z sic non videt incidere in penã statuti impositã ꝺclinãti iurisdictionẽ potestatis,vt sit extra ꝓtectionẽ cõis.ita tenẽt Bal.z alij in d.l.ab administratione. per illũ ter.tñ statutũ disponẽs,q q cũq; declinauerit iurisdictionem ptãtis.possit impune offendi,nõ intelligit de clerico declinãte. ita no.Bar.in l.si qs sub cõditiõe.per illũ ter.ff.de cond.insti. Bal.in l.fi.ff.in cõputatiõe.in vltimis verbis.C.de iur.delibe. Ant.de But.in c.q clericis.de foꝛo compe. ¶ Scõo põdera illũ ter.ibi nolle adire.q nolle adire est repudiare,z sic videtur hic esse ter.contra illud quod tenẽt Bar.in l.si quis suus, de iure deli.vbi tenet Bar.quod ille,qui dicit se nolle adire hereditatẽ,nõ videtur repudiare,nisi cum lapsu anni,p ter. in l. filij⁹ mater.ff.j.ff. ad terꝝ.vbi filius q dixi se nolle esse heredem

matris,re integra admittit vsq; ad annū:ergo nō dicit repudiare.sed Bar.sibi contrarius ibi tenuit cōtrarium z melius per illū tex.qui inevitabiliter stringit,q; si dicēdo,nolo adire, nō inducerēt repudiatio.sequēs in gradu nō posset adire.cuius ītiū vult ibi tex.dum dicit anteq; agnātus sequēs adieriti ergo est ibi tex.q; illa verba nolo adire,inducunt repudiationē. Ad idē tex.in l.si seruū. §.si quis suus.in verbo retinere hereditatē nolle.j.e.de quo pūcto vide late per omnes in l.qui se patris.C.vnde libe.in gl.prima.in prin.vbi late disputant do. post gl.an per illa verba,nego me esse heredem, vel nolo esse heres.vel nolo adire, inducatur repudiatio, ibi plene dixi z ibi tenui quod sic,licet articulus sit disputabilis.

LEX V.

1 ☞ Muti z surdi differūt a prodigo q; primi possunt here. adire de p se,si intellectum habent.prodigus vero non potest.
2 Prodigus non potest se obligare sine curatore.
3 Mutus z surdus si sunt capaces intellectus,possunt ingredi religionem.
4 Mutus z surd⁹ simul a natura nullū mrimo. pūt contrahere.
5 Notarius qualiter debet scribere instrumentum de aditione facta per mutum.
6 Notarius quando conficit instrumentum de consensu muti per nutum,debet signum mutus exprimere.
7 An sit credendum dicto notarij sine alijs testibus de consensu muti habito per nutum.
8 Quādo notarius nō intelligit nutū muti debet adhibere vicinū ℞ cōsanguineū z scribere in instrumento quod fuit certificatus per talem consanguineum tanquam interpretem.
9 In aditione heredita. non sufficit sola voluntas,nisi per factum aut verba declaretur.

Mutum. Mutus,z surd⁹ etiā a natura,z pdigus,cui bonis est interdictū, possūt hereditatē adire.h.d.tota ista lex z intelligit Bald.istū tex.ibi natos. id est a natiuitate etiā vtroq; vitio cōiunctos. sic intelligit istū tex.pcedere etiā in muto,z surdo simul a natura. Alij nihil tāgunt.sz tu pōdera,q; tex.dicit ī plurali ita natos,z sic qū ista vitia erāt discreta in diuersis psonis, non aūt qū vn⁹ z idē esset mutus z surdus simul a natura:q; tex.dixisset in singulari mutū.si itelligeret de vno tm̄: nec tūc pcederet iste tex.ℊ Bal.q; mutus,z surdus simul a natura nihil intelligit:z equiparatur furioso,z mente capto sm̄ Aret.in.l.si mutus.ff.8 testam.p tex.ī l.seruo iuito.§.si pupillo.ī fi.§.ad Trebel.†Facit q̄ j.statum subtiā. Differūt tamen muti, z surdi a prodigo: q; primi possunt hereditatē adire per se.si habēt intellectu,sicut possunt z alia facere.l.discretis.C.q testa.face. pos.z l.ij.ff.de bono.pos.fur.infan.delata.z ē ter.in l.surdi.ff.de manumiss.vin.Si aūt non sunt capaces intellectus:z tunc nō possunt facere sine curatore. l.seruo muto. §. si pupillo. ff.ad Treb.vbi ē tex.ad hoc singularis ℔z Ang.z Jmō.hic,z ita ēt declarat Bar.hic.z istud etiā vult gl.pma hic dū dt,pfectū est em̄ opus si intelligat.quid agat, z ad pbandū q; muti z surdi quando non sunt capaces intellectus debeāt regi cōsilio curatorū,Bar.allegat tria iura, presertim l. primā.in fi.cum l.seq. ff.de postu.z melius allegasset aliā.l.sequentē sz.l.cui eorū.§. si,cū duabus sequentibus.ff.de postul.Sed tu allega tex.planū,z expressum in.§.furiosi.Institu.de curator. Sz prodigus indistincte non pōt adire sine curatore,q; fingitur non habere intellectum.l.his qui.§.fi.ff.de tutq,z cura.da.ab his, iūcta
2 Lis.cui bonis.ff.de verb.obli.†cū nō possit se obligare sine curatore,vt ibi,z adeūdo hereditatē se obligat creditoribus,z letatarijs,cū quibus videtur quasi contrahere.l.apud iulianū. §.fi.ff.ex quib.cau.in pos.eatur.sicut nec pōt alienare.l.si pdia. ff.de rebus eorū. Sed qualiter cognoscemus quod mut⁹ z surdus sunt incapaces intellectus vel nō,tex.in d.l.discretis. videtur dicere qō ille dicat⁹ capax intellect⁹ qui demonstrat voluntatē ab extra.nā vult ille tex.quod reputetur falsum testamentū eius cuius volūtas exterius nō pōt apparere. Facit tex.in d.l.seruo iuito.§.si pupillo.in verbo si nutu possunt significa
3 re. Itē adde q;†mutus z surdus si sunt capaces intellect⁹ pūt īgredi religionē.l.vbi nō voce.z ibi Dy.notat ad hoc, ff.de re. iu. Ang.z Jmo.hic.Sic etiā possunt cōtrahere matrimoniū. vt est tex.in c.cū apud.de sponsa.z in.l.mutus.ff.de iure dot.Hi si esset mutus z surdus simul a natura:q; tūc non posset intrare religionē cum ipso ingressu se z sua dedicet monasterio secūdū Ang.in d.l.discretis.in lectura siozetina,qui dicit q; istam
4 qōnē habuit de facto Perusi,z quod remānt inde cisa,sed q; mutus z surdus simul a natura nullum matrimonium contrahere possunt,nec carnale,nec spirituale,tenēt Bal.Ful.z Luro.in d.l.discretis. Bal.Ang.z Mod.in l.ex facto.ī prin.ff.de vulg.z pup.Cano.in d.c.cū apud.Ñquid autem mut⁹ possit esse compater in baptismo.ponunt Joan.an.z Semi.in c.fi. prin.de cogna.spi.in vj. Archidia.de cōsecra.dist.iij.in c. Par
5 uuli. ☾† Sed qualiter notarius debēt scribere instrumētū de aditione hereditatis facta p mutum,z qualiter habeāt deponere testes quando non esset factū instrumētum, distinguit notabiliter Bar.vt hic per eū.cū quo transeūt Ang.Jmo.Rap. cu.z Pau.de ca.hic. Adde Bar.in l.j.ff.ff.de ver. obli. z in l. nutu.ff.de leg.iij. Bal.in d.l.discretis.ad fin. Ang.in l.item q;
6 ff.de pactis.z in l.ex facto.in prin.ff.de vul.z pup. ☾† Secundo adde inquantum Bart.in primo membro concludit, q; si notarius p se intelligit nutū muti:puta q; sit eius consanguineus,vel diu secum fuerit conuersatus,potest secure scribere qualiter talis mutus nutu adiuit hereditatem per d.l.nutu.z sufficit quod scribat effectum,nō autem debet scribere omnia verba z omnes actus l.sciendum.ff.de verb.obl. z sic nō est necesse,q; notarius dicat per talē nutum in specie:licet Bal.hic velit.q; notarius debeat exprimere qualitatē nutus.z hoc videtur tutius sm̄ Raph.cu.hic. Adde Bal.in l.mutū. in prin.
7 ff.de pcu.vbi tenet,qs †quando notarius cōficit instrumentū de sensu muti per nutum,debet signū nutus exprimere: sicut ☞ debet q; scribat voces ita oportet,q; scribat signa alias nō credet instrō fz eū z bene:qūo aūt credi debeat dicto solius notarij sine alijs testibus instant multum Ulerā.z Are. hic z tenent cōtra Bar.z est materia,que tangit per Bar. z oēs in.l. j.§.fi.p illū tex.ff.de verb.obli.vbi dixi,q; notarius nō adhibetur tūc vt testis nec vt simplex notarius,sed tāquā interpres z tanquā quidā arbitrator. Tutius tamen esset q; vltra notarium z testes adhibiti in instrumento habeant notū nutū muti z eius signa.vt etiā tenent Ang.z Are.hic ad quos me remitto. ☾† Jo scdo mēbro,qū notari⁹ nō intelligit nutū muti
8 debeat adhibere vicinum,z cōsanguineū z scribere in instrō q; certificatus per talem suū consanguineū, tanq; interpretē vidit talem mutū facientē signa z actus,per que hereditatem adire volebat d.l.j.in fi.ff.de ver.obli.secūm Bar. hic fm̄ quem sufficit.q; vnus vicinus vel cōsanguineus adhibeat,cū simus in aditione hereditatis.z sic in actu pēdente a volūtate vn⁹. l.pro herede.in prin.z l.gerit. j.e.z l.si auia.ff.de iure delib. Jō sufficit consensus illius tm̄ adhiberi.l.theopōpus.ff. de dote prelega.notat Ang.§.quod autem.in aut.de non alienan. Al-
9 ler.z latius Are.hic. ☾† In gl.prima.nota, quod in aditione hereditatis non sufficit sola voluntas, nisi declaretur per factum,aut verba l.potuit.C.de iure delib.hic ex hac gl.videtur inferri quod sola voluntas adeundi non obligat in foro conscientie ex quo non est aliter declarata secundūm Bal.Jmo. z Pau.de cast.in l.gerit.j.eod.vbi dicetur.

LEX VI.

1 ☞ Existens in aliena potestate non potest heredi. sibi delata ex testa.vel ab intesta.adire,sine iussu precedente illius in cuius potestate est.
2 Filiusfamilias adeundo heredi.non precedente iussu patris, non obligat patrem inuitum:z an seipsum.3.
4 Sola voluntate perficitur votum.
5 Qui non potest commodum sentire,non debet damnum pati.
6 Seruus nihil proprium habere potest.
7 Hereditas est quid indiuiduum.
8 Jussus requiritur in aditione quod precedat.
9 Diuturnitas tēporis facit psumi solemnitatem intercessisse.
10 Tempus non est modus inducēdi,nec tollendi obligationē.
11 Hodie filiusf. potest adire sine iussu patris,& obligat seipsum.
12 In correctoris non est licita extensio.
13 Judicium,z sententia possunt ferri cōtra inuitum.
14 Lex fi.§.sinautem.C.de bonis que libe. qualiter intelligatur.
15 Legum correctio est euitanda quantum fit possibile.
16 Hodie licet filius sit capax acquisitionis, non tamen est capax administrationis.
17 Filiofami.milite recusante adire castrensem successionem admittitur patre tamen non ignorante.
18 Licet filiusfa.possit hodie,patre recusante,adire hereditatē sibi delatam:tamen,patre ignorante,non potest.
19 Quod non potest a principio per procuratorem explicari nō potest postea etiam ratificari,q; ista sunt paria z nu.20.
21 Aditio non potest fieri per procuratorem.
22 Ista sunt proportionabilia posse aliquid ratificari, z posse a principio mandari.
23 Aditio hereditatis est de iure ciuili.
24 Aditio hereditatis est actus magis solennis quam restitutio fideicommissi.z nu.25.
26 Aditio hereditatis non consistit in mera voluntate.
27 Restitutio hereditatis potest fieri solo verbo.
28 Aditio hereditatis est actus legitimus.

In agno

29 An agnoscenda bono. pos. requirũtur duo scrilicet iudicis pre
sentia. z agnoscens bona posset.
30 Ratihabitio consistit in simplici voluntate.
31 Patientia longi temporis an faciat presumi bonor. posses. a
gnitam congruo tempore, z legitime. z nu. 33.
32 Ex possessione longi tẽporis nõ presumitur insinuatio donatiõis.
34 Ex diuturnitate temporis non presumitur quod interuene
rit authoritate superioris.
35 Non presumitur ex diuturnitate temporis interuenisse pre
sentia consanguineorum que requiritur in contractibus mu
lierum ex forma statuti.
36 Ex diuturnitate temporis non presumitur presentia iudicis,
vel authoritas superioris.
37 Capella diu edificata patiente diocesano presumitur edifica
ta episcopi authoritate.
38 Clericus qui diu fuit in possessione beneficij presumitur ab episco
po legitime institutus licet non possit probare de titulo.
39 Si clericus possedit duas ecclesias longo tẽpore patiente su
periore presumitur quod sit facta vnio illarum licet aliter de
vnione probari non possit.
40 Qui per decennium se gessit pro notario presumitur creatus
solenniter notarius.
41 Si pater fecit vnum actum qui non potest fieri citra ius z
nomen heredis filio consentiente presumuntur omnia solen
niter acta illa die ex vno tantum actu.
42 Promissio vsurarum per vnam horam facta idem opera
tur. q patientia z prestatio vsurarum per longum tempus.
43 Si filiosa. sit delata hereditas, z pater se gessit pro herede vo
luntate filij videtur satisfactum solennitati iuris.
44 Per patientiã lõgi tpis presumitur cõstituta seruitus etiã dis
continua, z quo tẽpore possit dicta seruitus prescribi. nu. 45.
46 Ex diutina possess. bene presumitur actus consecutiuus ad
causam precedentem.
47 Etiam cõtra patientem z negligentem ex longo tempore in
ducitur presumptio tituli allegati.
48 Si quis detinet rem tanquam emphyteuta z pro ea soluit de
bitum canonem presumitur emphyteuta.
49 Ex patientia, z scientia longi temporis presumitur directum
dominum consensisse vbi emphyteuta alienauit ius suum.
50 Filius qui per decem annos habitauit seorsum a patre pre
sumitur ab eo emancipatus.
51 Si filius emancipatus tenuit longo tempore aliquas res pa
ternas nec apparet quo iure presumitur pater ei donasse.
52 Nemo presumitur iactare suum.
53 Ex coniunctione personarum presertim patris z filij presu
mitur donatio vbi alias non presumeretur.

Qui in aliena. In additione filiasfa. iussus patris ꝓcedẽs exigetur. in bonorũ vero possessiõe sufficit ratihabitio sequẽs, z ex diuturnitate tpis presumitur solennitas obseruata. h. d. vsq; ad fi. ff. is. qui putabat. z habet quatuor dicta. Primo loquit de hereditate ex testõ delata existẽti in aliena ptate. Secõ loquit de bonorũ possessiõe. Tertio de legitima hereditate delata filiosa. ab intestato in qua erat maior dubitatio: qr videbatur q filij in hereditate legitima matris acquirẽda tanq; sibi debita plus posset q in hereditate extranei. Cõtrariũ decidit in hoc ter. q idẽ erit. s. q aditio hereditatis materne facta nõ ꝓcedẽte iussu patris nõ valeat. Facit ter. notabilis in fortiorib. terminis in l. filiasfa. circa fine tituli. j. eo. qr de iure istorũ, etiã hereditas matris ipso iure acquirit pri, vt nec mo mẽto remaneat penes filiũ p regu. l. placet. j. e. Quarto ponit dictũ generale limitãs ꝓdicta i quo dũ ter. dr fz z si nõ adierit. itelligo. i. adiuisse nõ aliter cõstat nã si cõstaret filiũ non adiuisse hereditatẽ nõ recurrem⁹ ad psumptionẽ ex diuturnitate tpis

1 l. 3tinus. §. cũ ita i fi. ff. de ver. obl. ¶ Nota primo q, existẽs in aliena ptate nõ pot hereditatẽ sibi delatã ex testamẽto, vel ab intestato adire sine iussu ꝓcedẽte illi⁹, in cui⁹ est potestate. z ratiõe assignat ter. ibi ne eri alieno pater obliget. Ex qua ratiõe infert q si hereditas nullũ haberet es alienum. vt puta si est hereditas matris, q̃ gstat ex sola dote posset filius adire sine iussu patris, eo qr filius potest acquirere patre inuito l. etiã in uitis. ff. de acqre. rer. do. z l. seruꝰ vetãte. ff. de ver. obl. z §. itẽ acquirim⁹. instit. p quas pso. no. acq. z tenet etiã Rapha. cu. hic.

2 ¶ Secõ nota, q filiusf. adeundo hr̃ditatẽ nõ precedẽte iussu patris, nõ obligat patrẽ inuitum: qr non pot, vt dicitur in

3 ter. † Aliquid aũt obliget seipsum ter. nõ aperit videt, q sic qr filiusfamil. etiã isto iure obligat ex omni causa, z ex omni cõtractu. l. filiusf. secũda. ff. de actio. z obli. z l. tam ex contractibus. ff. õ iudi. excepto mutuo, z voto l. si qs rẽ. §. voto. ff. de pollicit. Et fit executio ꝓtra ipsum filiusf. mediante eius captura l. iij. §. sed vtrũ. z ibi Bar. no. ff. de minor. Bar. in l. si filio. ff. sol. matri. z i tractatu de carcere. in iiij. q. Aug. in l. j. ff. de excep. rei iudica. cũ ergo adeũdo hereditatẽ dicat quasi ꝓtrahere. l. apud Julianũ. §. fi. ff. ex q. cau. in pos. ca. z l. er maleficijs. §. heres. ff. de act. z obl. ergo adeũdo dz sine patre obligari, sicut obligat in alijs ꝓctib⁹. Bar. hic tenet Jũn: qr aditio hereditatis assimilat voto, cũ consistat in simplici voluntate declarata per aliquem actũ. vnde sicut vouẽdo nõ potest filiusfa. se obligare. d. l. si quis rem. §. voto. ita nec adeundo hr̃ditatẽ. istam rationẽ Bar. impugnãt omnes. Jmo. Christo. Raph. cu. Pau. de cast. z Alexã. hic. Jmo. in l. seruo inuito. in princ. ff. ad Trebel. Pau. de cast. in l. mutuum. §. e. Alex. in l. j. C. qui admit. qr nõ est bona equiparatio quam facit Bar. de hereditate ad votum:

4 † qr votum sola voluntate perficitur cũ fiat Deo. xvj. q. prima can. quid ergo. z c. rursus. q cleri. vel vouen. doc. in c. iij. de voto. sed in aditione hereditatis requirit actus extrinsecus fari vt no. gl. prima in l. mutuum. §. e. Secundo in aditiõe hereditatis requirit iussum patris precedere. vt hic, z d. l. si quis mihi bona. §. iussum. Sed in voto emisso p filiumfa. sufficit q authoritas patris ex post facto interueniat d. l. si quis rem. §. voto. ergo nõ procedit equiparatio voti ad additionẽ hereditat. Aliã rationẽ assignãt Jo. de Jmo. Christo. de castel. Pau. de cast. z Alex. hic. z Rapha. fulg. z Alex. in l. j. C. qui admitti. qr filiusfa. adeũdo hereditatẽ sibi delatã non potest sibi acquirere cõmodũ successiõis, sed acquirit patri ipso iure. l. j. in pn.

5 ff. si quis a parẽ. fue. ma. z l. placet. §. eo. † ergo succedit regula nature, quod q nõ pot cõmodũ sentire non debet etiã obligationẽ vel incõmodũ pati. l. secũdũ naturã. ff. de reg. iu. z in regula qui sentit onus. de reg. iur. in sexto. Præsertim propter magnitudinẽ preiudicij qõ potest in hereditate cadere: vnde que mens fuit assensum paternũ debere precedere: ex quo emolumentũ ipsi patri acquirebat. Adde facere ter. in l. acquirit. §. j.

6 ff. de acquir. domi. vbi dicit ter. † q seruus nihil propriũ habere pot: ideo si sit heres institutus nisi nostro iussu hereditatẽ adire nõ potest. Ista ratio communiter tenet. Mihi autẽ nul lateus placet: qr etiã in alijs ꝓtractib⁹ totũ cõmodũ acquire bat patri p regulã. Quicqd acqrit filij⁹ in potestate. acqrit patri. Instit. per quas pso. no. acqui. in prin. z tũ filiusfa. isto iure obligatur ex omni cõtractu preter q̃ mutuo z voto: z contra eũ agebat z fiebat executio d. l. filiusf. ij. z d. l. tam ex cõtractib. z posset esse cõtractus magni piudicij: ergo regula nature in

7 hoc nihil facit: vnde ergo puto quod vera. z noua ratio sit: qr hereditas est qd indiuiduũ l. j. z ij. vbi dixi. §. e. ergo apud vnum nõ pũt esse obligatiões passiue, z apud aliũ actiue. q esset si filiusfa. adeũdo ipse obligaret cũ sibi cõmodũ hereditatis nõ q rat sed patri, vt ꝓdixi. que rõ indiuiduitatis nõ cessat in ꝓctibus. Quid aũt sit hodie per iura. C. an filiusf. adeũdo hereditatẽ sibi delatã nõ ꝓcedẽte iussu patris ipse obligef. glo. j. in fi. dz qđ sic: quã oẽs sequunt. Eu sit verũ ibi subtilit disputabit.

¶ Tertio no. in ver. sed in bonorũ possessione. differẽtiã inter

8 additionẽ hereditatis q̃ est de iure ciuili, z agnitionẽ bo. posses. que est de iure ꝓtorio: † qr in additione hereditatis non sufficit ratihabitio sequẽs, sed requirit iussum patris precedere z d. l. si qs mihi bona. §. iussum. sed in bon. posse. sufficit ratihabitio sequen. rationẽ diuersitatis videbimus in gl. iij. in verbo ratã haberi. ¶ † Quarto z vltimo nota in ver. sed z si non adie

9 rit. q diuturnitas temporis facit presumi solennitatẽ intercessisse: z ad hoc quotidie allegat iste ter. z sic diuturna possessio patris facit ꝓsumi additionẽ a filiosa. fuisse soleniter factã ꝓcedẽte iussu patris: z sic ex diuturnitate tpis presumit substantia additionis, z etiã solennitas. sic etiã ecõtra filiusf. sciẽte, z patiẽte patre per lõgũ tẽpus possedisset, licet de additiõe facta iussu patris precedẽte alias nõ cõstaret precessisse: tñ psumit ex illa diuturnitate tpis. ter. est in l. si filius. C. de peti. here. Et põdera q ex cursu longi tẽporis nõ inducit aditio heredi

10 tatis: † quia tempus non est modus inducendi nec tollendi obligationẽ. l. obligationum fere. §. placet. ff. de actio. z obli. fz bñ facit ꝓsumi q ꝓcesserit obligatio. vt dr ter. hic ibi credendus est fz ꝓsumendũ filiũ adiuisse solẽm. ideo in practica dz allegari q ꝓcessit iussus patris. z sequuta est aditio filij. z ista ꝓbat, pbãdo q filij⁹ tenuit dicta bona per x. annos patre ꝓsente z sciẽte z patiẽte vt hic etiã p Bar. Iste vers. est vtilis ad multa quotidiana q̃ reseruo. j. extra gl. ¶ Glo. in verbo. annuũ. diuidit in duas partes. In prima declarat in quo differat scõm rũsum ter. a primo. In secda remouet vnũ contrariũ. scõda

11 ibi, fz se bñ obligat. ¶ † In fi. gl. habes qđ hodie filiusfa. hereditatẽ delatã potest adire non precedẽte iussu patris z valet talis aditio, z obligat ipsum filiũ licet non patrem: qr cũ filiusfa. possit hodie adire hereditatẽ sibi delatam inuito, z recusante patre: vt l. fi. §. j. z §. sinautẽ recusante. C. de bo. que liber.

ergo fortius patre ignorante p̄ reg.l.q pōt inuitis.ff.de re.iur.
⁊ l.iiij.§.illud.ff.de fideicō.liber.cū ista glo.transeūt simpliciter
Bar.⁊ alij.⁊ sic ista lex.q̄ requirit, φ in hereditate delata filio
debeat p̄cedere iussus, seu voluntas patris, vt eā possit adire
est hodie correcta fm Dy.Alb.de Ros.Pau.de ca.hic.idē qđ
gl.hic tenēt etiā gl.⁊ doc.in l.j.C.qui admitti.gl.in l.fi.ff.qs or-
do in bono.poss.serue.Bar.⁊ alij in l.si quis mihi bona.§.ius-
sum.j.eo.Bar.⁊ alij in d.l.fi.in prin.C.de bo.que libe.⁊ Dyn.⁊
Ang.sibi ɔ̄rius in l.filio herede.ff.de leg.j.Et ista est cōis opi-
nio.glossarū ⁊ doctorū antiquorū ⁊ Mo. ¶ Cōtrarium tz so-
lus Ang.in d.l.j.in vna lectura.C.q admitti.Motus inter ce-
tera qz d.l.fin.§.sinautē recusante.qz regula iuris antiqui,que
hz φ filius non pōt adire hereditatē sibi delatā nisi precedēte
iussu patris, solū corrigit in vno casu qñ pater recusat cōsenti
re:ergo non dz extēdi ad alium casum, quādo pater ignorat:
12 †cū in correctorijs etiā ex maioritate rōnis non sit licita extē
sio fm gl.⁊ cōiter doc.in aut.quas actiones.C.de sa.san.ec.Itē
assumptum gl.⁊ doctorū non est semper verum, φ illud φ pōt
fieri nobis inuitis possit fieri etiā nobis ignorātibus.Nā ha-
bes instantiā in l.duo ex tribus.ff.de re iudic.⁊ in l.itē si vnus.
§.itē si plures.ff.de arbitris.⁊ c.j.eo.tit.in sexto.¶ Secūdo pz
in electionib⁹ prelatorū vbi vocātur ignorātes:⁊ sic eis igno-
rantibus non pōt fieri electio.⁊ tamen pōt fieri eis presenti-
13 bus ⁊ inuitis.c.qz propter.⁊ c.φ sicut.de elec.†Item iudiciū ⁊
sñia possunt ferri cōtra inuitū.l.inter stipulātem.§.j.ff.de ver.
obl.⁊ tñ nō pñt ferri cōtra ignorantē vel absentē.l.ea.q̄.C.qño
⁊ qñ iudex.Ista fuit opinio peregrina Ang.cōtra oēs:⁊ eius
fundamēta etiā refert Raph.cu.hic:lz de Ang.nō faciat mē-
tionem.Pau.de ca.in d.l.fi.in prin.C.de bo.que lib.truffaf de
ista opinione Ange.⁊ dt φ Ang.somniauit in hoc.Et ad pri-
mum fundamentū Ang.rñdent Imo. Alexā.in d.l.si qs mihi
bona.§.iussum.⁊ idē Alex.in d.l.j.C.qui admitti.φ virtute re-
gule antique parificantis inuitos ⁊ ignorantes.d.l.q pōt inui
tis.etiam in correctorijs licita est extensio de vno casu ad aliū
parificatum.qz ista est extensio passiua fm Bar.in l.ij.ff.de le.
j.⁊ in l.Marcellus.in princi.ff.ad Treb.quod vltimum an sit
verum in correctorijs dixi in predictis locis:⁊ etiā in d.aut.
14 quas actiones.†Tu potes planius respōdere φ d.l.fi.§.si au
tē recusante,nō est correctoria:sz solū limitatoria regule anti-
que in vno casu:⁊ in limitatorijs bñ licita est extensio ex idēti
tate rōnis fm Bar.in l.si constante.in prin.ff.solu.matri.in ix.
q.prime partis principalis vbi dixi.⁊ istud fortius videref fa-
cere cōtra Ang.Itē cōtra Ang.facit fm Raph.Ful.in d.l.j.
C.qui admitti.φ etiā in correctorijs cessāte rōne legis corri-
gētis cessat ei⁹ dispositio,vt est glo.no.in l.j.in prin.⁊ ibi Bar.
no.ff.de legi.tu.Sz ratio,quare olim filiusfa.nō poterat solus
efficaciter adire hereditatē nec agnoscere bonorū possessionē
erat qz filiusf.erat incapax acquisitiōis bonorū,qz totū acqui
rebat patri,iō requirebaf iussus patris ad talē aditionē vel
agnitionē bō.pos.Sz cū hodie p leges nouas Justiniani sit
statutum φ in aduentitijs filiusfa.acqrat sibi p̄prietatē.l.j.⁊
p totū.C.de bo.ma.⁊.§.j.Insti.p quas psōno.acq.certe hodie
filiusf.dz posse adire,⁊ agnoscere sine iussu patris.cū hodie sit
capax acqsitionis.⁊ sic cessat ratio legis antique. Quid tenē
dū:semper tenui opi.Ange.cōtra oēs ⁊ puto.φ sit ipsa veri-
tas.⁊ ita tenēdo vitiaf correctio isti⁹ tex.⁊ d.l.si qs mihi bona.
15 §.iussum.†⁊ legū correctio euitari dz q̄ptū est possibile.l.p̄cipi-
mus.in fi.C.de appel.c.cū expediat.de elec.in vi.⁊ p subaudi-
tos intellect⁹ nō debet induci legū correctio fm gl.in.c.cupiē-
tes.§.φ si per.xx.de elec.in vj.ad ita tenēdū duo precipue mul
tū me mouēt.Primo vnū cui nūq̄ vidi reale respōsum,in quo
equiuocauit Raph.Ful.quē prime retuli.nā lz in aduētijs fi
liusfa.sit hodie capax acquisitiōis quo ad proprietatē put ar
guebat Ful.pri tñ acquirebaf vsufructus,⁊ pater erat legiti
16 m⁹ administrator taliū bonorū.l.j.C.de bono.ma.†⁊.l.fi.§.vbi
autē.⁊.§.filijs aūt.C.de bo.que lib.⁊ sic licet hodie filius sit ca
pax acqsitionū,nō tñ est capax administrationis vt possit sol⁹
adire nisi patre prius requisito.Secūdo multū me monet aliđ
in quo gl.⁊ doc.equiuocāt:qz qñ filiusfa.volet adire heredita-
tē sibi delatā prius interpellauit patrē φ sibi prestaret cōsen-
sum ⁊ pr̄ recusauit:filius tñ fecit id qđ debebat:⁊ tūc pōt sol⁹
filius adire.ita p̄prie loquiť tex.in d.§.finautē recusāte.i quo
gl.⁊ doc.se fundāt:qz tūc stat p ipsum patrē φ nō cōsentiant.
ar.l.iure ciuili.ff.de cōdi.⁊ demō.q̄ rō cessat p̄re ignorāte ⁊ nō
interpellato.nā si fili⁹ posset patre ignorāte adire,frustratoria
esset legitima administratio,quam lex in hoc cōcedit patri in
bonis aduētitijs filij,vt prediri.Cōfirmatur per tex.in.d.l.fi.
§.similique modo.qui sequiť.§.finautē recusante.vbi diciť φ fi
liosf.recusante adire successionē castrēsez pater admittiť.⁊ ita
17 ibi no.Cy.⁊Bar.†⁊ tñ pater nō posset adire filio milite igno

rātē.ergo cōsequētia glossarū ⁊ do.nō est bōa.Et sic apparet
nō obstare regulā p̄allegatā, φ illđ,qđ pōt fieri nobis inuitis
fortius pōt fieri nobis ignorātib⁹.Ista regula p̄cedit, vbi est
eadē ratio.sz i p̄posito nostro est rō lōge diuersa,qz qñ fili⁹ re
quisiuit patrē,vt sibi ɔsentiret:⁊ pater recusat,lex ɔcedit filio,
φ sol⁹ possit adire quasi supplēdo patris ɔsensuz cū p eū ste-
18 terit,q̄ ratio cessat patre ignorāte.†Per ista cōcludo ɔ̄ glos.
vbiqz,⁊ doctores φ lz hodie filiusfa.possit adire hereditatē si
bi delatā patre reqsito,⁊ recusāte ɔsentire,put p̄nctualiter lo
quiť tex.in d.l.fi.§.finautē recusante.sec⁹ tñ est,patre ignorāte:
⁊ sic teneo, φ ista lex in p̄ma parte,⁊ similes nō sūt correcte p
d.l.fi.§.j.⁊ credo φ ista sit mera veritas.¶ Glo.i v̄bo ratā ha
beri.diuidiť in tres partes. In prima allegat duas cōcordan
tes ad tex.In scđa extēdit tex.In tertia assignat rōnē diuersi-
tatis.scđa ibi.sic ⁊ trebellianica.tertia ⁊ vltima:ibi,sic ⁊ petipt.
In fi.gl.si bene aduertis gl.ponit rōnē diuersitatis, quare in
aditiōe hereditatis debeat p̄cedere iussus patris. ⁊ sic nō pt
fieri patre ignorāte.lz postea pr̄ ratificaret.sed in bo.po.⁊ re-
stōne hr̄ditatis sufficit ratihabitio seques,rō est fz gl.vt quē
admodum hr̄ditas nō potest adiri per p̄curatorem,⁊.l.p pro
19 curatorem.j.e.ita nec pōt ratificari.†qz illđ,qđ nō pōt a p̄nci-
pio p p̄curatorez explicari,nō pōt postea ēt ratificari,vt sta-
tim p̄babiť.sz bono.po.pōt peti per p̄curatorē.l.iij.§.acqrere.
ff.de bono.po.Silr̄ restō hr̄ditatis pt peti p p̄curatorē,vt.l.q
ita.§.j.ff.ad Tre.ḡ ambe pñt ratificari.Idē tenēt Bar.i scđo
no.⁊ Alex.hic.⁊ Jo.de imo.in.d.l.seruo inuito.in princ.lz ad
istā gl.nō aduertāt.nec eā allegēt.Noti paria sunt aliquid a
p̄ncipio p p̄curatorē posse explicari.⁊ per ratihabitionē pos-
20 se cōfirmari.†⁊ similiter negatiue. illđ φ nō pōt p p̄curatorē
explicari nō pōt etiā ratificari,qz sūt inter se cōuertibilia.l.fi.
21 C.ad mace.⁊ c.ratihabitionē.de reg.iu.in vj.† Sz aditio non
pōt fieri per p̄curatorē sicut pōt peti bonorū possessio ⁊ resti-
tutio hereditatis,ergo nō pōt postea ratificari sicut pñt iste
due vltime. Adde bal.i l.j.i prin.op.C.q admi.vbi dt, φ ista sūt
p̄portionabilia posse aliqđ ratificari ⁊ posse mādari a p̄nci-
22 pio.†Qz ratificatio quo ad effectū actus assumit sibi naturā
mandati.l.fi.C.māda.⁊ l.fi.ad fi.C.ad mace.sz hr̄ditas nō pōt
q̄ri p p̄curatorē,ergo nec ratificari.sec⁹ i restōne fideicōmissi
⁊ i bonorū possessiōe.Aliā rationē diuersitatis assignat gl.i l.
23 j.i gl.fi.C.qui admit.†qz aditio hereditatis est de iure ciuili,⁊
similiter patria potestas.vnde cū filius nō sit integra persona
de iure ciuili,iō iussus patris debet p̄cedere ad eū integrāduz
sz bono.possessio est de iure p̄torio naturali equitate introdu
cto scđz qđ nō curaf patria potestas,vt p̄ emācipati.Insti.de
here.que.ab inte.⁊ sic filiusfa.reputatur integer.⁊ istā rationē
simplr̄ sequiť Sali.hic.Nec obstat φ restitutio fideicōmi. vni
uersalis p senatuscō.Treb.si de iure ciuili,⁊ tamen potest fie-
ri filio vel seruo,⁊ sufficit φ postea ratificeť per patrē vel dñz.
l.seruo inuito.in prin.ff.ad Treb.⁊ hic in gl.rñdet Bar. in d.l.
j.defendēdo predictā rationē illius gl.quā dt esse multū solen
24 nem ⁊ multū notabilē.†φ aditio hereditatis est actus magis
solēnis cum per eam acquirantur tā iura directa,φ restitutio
fideicommissi:per quā solum acquiruntur iura vtilia. ideo nō
requiritur tāta solēnitas.ita etiam dicit Bar.in l.iij.§.acqui-
rere.ff.de bo.pos.Albe.de Rosa.in d.l.j. Sed caue qz etiam p
bonorum possessionem queruntur iura directa. quādo nō est
alius futurus heres directo de iure ciuili,neqz re,neqz spe.vt
25 magistraliter declarat Bar post Dy.in l.ij.ff.de bo.po.†Po
tes iūgere simul vtranqz rōnē, φ aditio hereditatis est đ iure
ciuili:⁊ ita trāsfert iura directa ⁊ sic est actus solennior ⁊ po-
tētior:ideo requirit iussum patris p̄cedere: q̄ duo simul iūcta
cessant i bonorū possessiōe,⁊ restitutiōe fideicōmissi. Tertiā
rationē diuersitatis assignat Bar. hic q̄ est poti⁹ declaratio
ratiōis.gl.i d.l.j.C.qui admit.vt hic per eū.Et cū Bar. transit
simpliciter Ang.dicēs Bar.in hoc elegāter loq ⁊ pl⁹ nō dicit
Raph.cu.etiā simpliciter dicit.φ subtilitas Bar. nō satisfa-
cit,⁊ pl⁹ nō dicit Alex.ex alio satis leuiter reprobat Barto.
26 †qz aditio hereditatis nō cōsistit in mera volūtate imo requi
riť declaratio facti aut v̄bi:secūdū gl.in l.mutū. in prin.š.eod.
Jō Bar.facit equiparationē voti , ad aditionē hereditatis:
cū tñ differāt,vt dici.š.in tex.in scđo nota. Ego aūt ex alio im
pugno.Bar.qz Bar.vult.φ aditio hereditatis facta per filiū
ideo nō possit postea ratificari per patrē.qz ibi non reperiť ali
quod factū sed sola volūtas:sed in restōne fideicōmissi reperiť
aliquod factū.φ pōt ratificari:qz aliud negotiū geritur cum
hereditate restituente:qz cū eo saltem tacite agiť, quod satis-
fiat creditoribus ⁊ legatarijs lz absentibus.⁊ sequiť etiā Bal.
27 rub.C.q admit.in viij.q.ad fi.Sz mihi nō placet†qz restitutio
hereditatis potest fieri solo verbo.l.restituta.in princip.ff.ad
Tre.⁊ sic tūc nō est aliqđ factū,φ possit ratificari.Et si dicis,

quod ver

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝙ verbalis restitutio est factũ qđ ratificari põt, certe idẽ erit
in aditiõe hereditatis: q̃ requirit declarationẽ facti, aut vbi.
l.p hr̃de.in prin.ꝛ ibi.Bar.ĩ.eo.gl.in.§.fi.insti.de here. quali.ꝛ
dif.ꝛ gl.in vb.hr̃ditati.in l.multũ.ḡ.e ergo illud factũ declara-
tionis dz posse ratificari. Quartam rationẽ diuersitatis assi-
28 gnat Bal.q̃ est satis bona, q᷑ †aditio hr̃ditatis ẽ act⁹ legitim⁹.
q nõ recipit cõditionẽ, nec põt stare ĩ pẽdẽti.l.actus legitimi.
ff.de reg.iur.ꝛ l.fi.ad fi.ff.cõia pred.sed si posset ratificari p pa
trẽ, staret in suspẽso. bonorũ aũt possessio, ꝛ restitutio heredita
tis nõ sunt act⁹ legitimi, ideo pñt stare in suspẽso: ꝛ expectare
ratificationẽ patris. Unde trebel. restitutio põt fieri sub cõdi
tiõe.l.sed si ita.ff.ad treb. Et idem sequunt̃ Raph.cu.Pau.de
ca.Aler.ꝛ Areti.hic. Imo.in d.l.seruo inuito.in princ. Raph.
Ful.in l.j.C.qui admitti. ꝛ ista est tolerabilis. Quintã rationẽ
diuersitatis persuasiuã assignat Cy.in d.l.j.in j.opp.C.qui ad-
29 mitti. ꝛ sequuntur Raph.Ful.ꝛ Paul.de ca.ibi. †Nam in bo-
norũ possessione necessario interueniunt duo.s. agnoscens bo
norũ possessionem. Item presentia iudicis.l.fi. C. qui admitti.
Similiter in restitutione hereditatis inter factũ, ꝛ cõsensum
restituentis, ꝛ eius cui fit restitutio, sed in additione hr̃ditatꝫ
sufficit sola voluntas ꝛ animus eius qui adit. vnde sunt vali-
diora que a duobus vel a pluribus fiunt quã ab vno.l.qui po
test.§.ꝙ quis.ff.de reg.iur. Successiue opponit Bar. nã filiusf
fa. potest habere ratũ absq̃ꝫ eo ꝙ procedat iussus patris.l.ij.in
30 fi.ff.solu.ma.ꝛ l.si sine.§.fi.ff.rẽ ra.ha. †ꝛ tamen ratihabitio cõ
sistit in simplici voluntate.l.pomponius scribit.ff. de neg.gest.
ꝛ respondet qđ obligatio nõ oritur ex ratihabitione, sed ex ne
gotio prius gesto, qđ ad nos trahitur. per ratihabitionem.l.si
pupilli.§.itẽ queritur.ff.de neg.gest. Ideo in ratihabitiõe non
requiritur consensus patris. sicu pupill⁹ qui nõ põt obligari
sine authoritate tutoris: tamẽ põt solus implere conditionem
per quã purificatur actus. vnde obligatur, vt l. conditionib⁹
pupillus.in prin.vbi tex.nota.ff.de condi.ꝛ demon. Uel aliter
potest respondere secundũ Aler.qđ in d.l.ij.in fi.ff.solu. ma.ꝛ
in d.l.si sine.§.fi.precesserat volũtas patris: ideo filius põt ha
31 bere ratũ.licet tũc nõ precesserit iussus patris. ¶ †Extra gl.
redeo ad versiculũ sed ꝛ si nõ aderit. circa quẽ Bar.tria princi
paliter facit. nã ponit duas extensiones notabiles ad istũ ver
siculum. Deinde infert ad qõnẽ primo istum versiculũ loquẽ
tẽ in aditione hereditatis ampliat Bar.ꝛ ceteri sequũtur. vt
pcedat in agnitione bonorũ possessionis fm gl.in l.j. in verbo
ratã. vbi etiã Bar.ꝛ alij cõiter tenẽt.C.qui admitti. q᷑ patien
tia tãti tp̃is facit p̃sumi ꝙ oia retro fuerũt solẽniter acta. ꝛ sic
ꝙ bonorũ possessio sit agnita intra tẽp⁹ cõtrariũ anni. vel cen
tum dierũ iuxta l.bonorũ.ff.rẽ rat.hab. ꝛ cum decreto iudicis
hodie saltẽ cũ presentia iudicis iuxta l.fi.C.qui admit. ¶ Con
trariũ notabiliter tenet Bal.in l.ij.C.de le.here. vbi tenet. qđ
per patiẽtiã lõgi tẽporis nõ probatur bonorũ possessionẽ le-
gitimã agnitã corã pretore: q᷑ patiẽtia nõ põt adaptari preto
32 ri. †Et per hoc infert, ꝙ ex possessiõe lõgi tp̃is nõ p̃sumat̃ insi-
nuatio donatiõis facta corã iudice: q᷑ nihil cõe habet autho
ritas pretoris q̃ requirit̃ in insinuatiõe cũ possessiõe. ꝛ patiẽtia.
Item si statutum requirit presentiã duorum consanguineorũ
in ꝯtractu mulieris nõ presumeret̃ eorũ interessentia ex diutur-
nitate tp̃is. ¶ Fatet̃ tñ Bal. ꝙ si filiusfa. agnouit bonorũ pos
sessionẽ corã iudice, ꝛ pr̃ passus est filiũ p decenniũ possidere,
tũc bene presumi patrẽ d.bo.posses. ratificasse intra tp̃s vtile.
ꝛ ita subtiliter intelligit̃ pcedere gl.in d.l.j.C.q admit. Nec ob.
ista l.ꝛ d.l.si filius.C.de peti.here. q᷑ procedũt in acq.here. vbi
pmiscua est possessio patris, ac filij ꝛ quasi vnũ corp⁹. vñ vno
eorũ possidẽte intelligit̃ alter possidere, vt l.fi.ff.de vsufruc. Et
33 sic cõcludit Bal. ꝙ ex diuturnitate tp̃is in bonorũ possessione
bene p̃sumit̃ legitimitas tp̃is. ꝙ sit facta cõgruo tpe. Et ĩ hoc
stat cũ gl.ꝛ doc.in d.l.j.cũ Bar.ꝛ alijs hic, sed nõ presumitur
facta in p̃sentia iudicis ꝛ in hoc cõtradicit scribẽtib⁹, ꝛ sic tꝫ
34 Bal. †ꝙ ex diuturnitate tp̃is nõ p̃sumit̃, ꝙ ĩteruenerit autho
ritas superioris. Et in hoc cũ Bal.tenet etiã Lu. ro.in l.scien
dũ.ff.de ver.ob. Aler.in cõsi.xvij.quarti voluminis. ꝙ incipit
viso instrumẽto locationis.ꝛ ibi Aler.dicit non obstare istuꝫ
tex.nec d.l.si filius, q᷑ intelligunt̃, qñ interuenit scientia ꝛ pa-
tientia illius cuius authoritas vel consensus. presumit̃, vt hic
p doc. Sꝫ ĩ pposito Bal. nõ apparet de sciẽtia, ꝛ patiẽtia su-
35 perioris. ¶ †Adde ĩquãtũ Bal.tenet ꝙ ex diuturnitate tp̃is
nõ presumat̃ interuenisse p̃sentia consanguineorũ. que requi-
rit̃ in ꝯtractib. mulierũ ex forma statuti. Idẽ etiã tenet Rap.
cu.hic.ꝛ latius Aler.hic.ꝛ sentiunt Bal.ꝛ Sali.in d.l.si filius.
Sed ꝯtrariũ in dicto statuto tenẽt Bal.Ang.ꝛ Imo.ꝛ latius
Are.hic.ꝛ dicit Ang. ꝙ p istũ tex. semel defendit Florẽtie insti
tutionẽ heredis factã per mulierẽ quã nõ constabat factã ex
authoritate requisita a statuto. Nã ex consilio Alex. fuit capi
tulatũ ꝛ probatũ ꝙ dicta mulier dictã hereditatẽ diu posside
rat, ex qua diuturnitate p̃sumit̃, ꝙ interuenerit solẽnitas sta-
tuti. Idẽ etiã tenẽt Bal. Ang.ꝛ Imo.in d.l.sciendũ. ꝛ Alexã.
sibi contrarius in cõ.lxxix.i.volumine. incip. circa primũ quo
querit̃.s.corã quo dño. Esset questio p amico. si cõtingeret in
36 facto. ¶ †Scđo principaliter circa illud ꝙ dicit Bal.in d.l.ij.
ꝙ ex diuturnitate tp̃is nõ p̃sumat̃ presentia iudicis vel autho
ritas superioris. lꝫ cum Bar. teneant Lu.ro.ꝛ Aler. in locis
preallegatis: tñ illud reprehendit do. And. Bar. in repe.ru-
brice.C.qui admitti.eo.q᷑ in bonorum possessione olim requi-
rebat̃ decretum iudicis ꝛ sic supioris: tñ diuturnitate tp̃is pre
sumunt̃ omnia solennit᷑ precessisse fm Bar. hic Scđo contra
37 Bal. dicit facere †ꝙ capella diu edificata patiẽte diecesano nõ
p̃sumit̃ edificata ipso epo authorãte. ita tꝫ Arch. de ꝯse.di. j.
in c.nemo. Car.Flo.in c.requisisti.de testa. Cano.in c.illud.per
illũ tex.de p̃sump. ergo voluit, ꝙ ex diuturnitate tp̃is p̃sumat̃
interuenisse authoritas superioris reqsita. ¶ Ego ẽt teneo ꝯ
Bal. ex multis ꝛ in cõtrariũ tertio allego illo qđ egregie cõsu
luit Are.in ꝯsi.xxxvj.incip. casus talis p̃supponit̃ in facto qđ
quidã Cardinalis ꝛc. vbi tꝫ quod in testamẽto cardinalis cõ-
ditio de antiquo. p̃sumit̃ licentiã pape precessisse. ¶ Quarto
38 in cõtrarium facit. †ꝙ cleric⁹ vel p̃latus q diu fuit in possessio
ne bñficij vel p̃lature presumit̃ ab epo legitime institut⁹. lꝫ nõ
possit pbare de titulo. ita per istũ tex. tenẽt Bald. Ang. Imo.
Raph.cu Aler.ꝛ Are.hic idẽ tꝫ Bal.in d.l.si filius. p illũ tex.
C.de peti.here.ꝛ in l.ij.C.de seruit.ꝛ aqua.in v.q.ad fi. Ponũt
Jo.an.ꝛ alij cano.in d.c.illud.de presum. ita etiam tꝫ Bal.in l.
siue possidetis. C. de proba. ¶ Quinto in ꝯtrarium facit quod
qñ clericus possedit duas ecclesias. lõgo tẽpore patiente su-
39 periore p̃sumit̃ ꝙ †sit facta vnio illarũ ecclesiarum lꝫ aliter de
vniõe ipsa pbari nõ possit fm Pet.de Anch.in cõsi.clxij. ꝙ in
40 cipit. In qõne ecclesie.ad fi. ¶ Sexto in ꝯtrariũ facit. †ꝙ ille qui
p decẽniũ se gessit p notario p̃sumit̃ creatus solẽniter notari⁹.
ita singulariter tꝫ Bal.sub dubio tamẽ forte in l.a.C.de fideic.
ꝛ sic presumit̃ creatus tabellio ab imperatore vel eius comi-
te Palatino. no. diligẽter predicta q᷑ quotidiana sunt ad pra-
cticã. ¶ Secũdo principaliter istũ versicul̃ũ ampliat Bar. ꝙ
si pater fecit vnũ actũ qui nõ põt fieri citra ius. ꝛ nomẽ here-
41 dis filio ꝯsentiẽte. †Puta distraxit aliquã rẽ hereditariã: vel
ecõtra filius fecit talẽ actũ ꝯsentiẽte patre, certe ex vno actu
illa die p̃sumũtur oia solẽniter acta: ꝛ sic p̃sumit̃ iussus patris
p̃cessisse aditionẽ, sicut hic ex cursu lõgi tp̃is cũ patiẽtia. No
net̃ Bar. p illud ꝙ in simili voluit gl. nota ĩ v̓b. obstẽdere.l.ij.ĩ
42 fi.C.de do.pmis.q̃.tꝫ, †ꝙ pmissio vsurarũ p vnã horã facta idẽ
operat̃ ꝙ patiẽtia ꝛ p̃statio vsurarũ p longũ tẽpus. sequunt̃
Raph.cu.Aler.ꝛ.Are.hic.ꝛ p hoc allegant bonũ tex.in l. fi-
43 lio.C.de in.deli.vbi tex. †ꝙ si filiofa. sit delata hereditas ꝛ pa-
ter se gessit pro herede voluntate filij. solẽnitati iuris satisfa-
ctũ videt̃. ꝛ idẽ per illũ tex. tenent ibi Pau.de ca.ꝛ Aler. Sed
caue q᷑ ille tex. posset euitari: q᷑ loquit̃ qñ pater se gessit p he-
rede: sꝫ nos loquimur solũ in vna re hereditaria. Itẽ adde. ꝙ
idẽ Pau.de ca.hic tꝫ cõtrarium p istũ tex. in verbo diu posse-
dit: vbi pater possedit bona hereditaria tanq̃ sua. ꝛ illud non
poterat fieri citra ius. ꝛ nomẽ hr̃dis: ꝛ tñ hoc nõ sufficit. nisi in
teruenerit diuturnitas tp̃is: ꝛ sic cursus decẽnij: sed defenden
do Bar. dic ꝙ iste tex. nihil facit: q᷑ loquit̃ qñ pr̃ nihil facie-
bat sed solũ possidebat: sꝫ in casu Bar. venit ad actũ facti,
q nõ poterat fieri citra ius, ꝛ nomẽ hr̃dis: ꝛ interuenit ex p̃ss⁹
ꝯsensus filij ĩ illo actu. ꝙ nõ est ĩ isto tex. ergo nõ facit ꝯ Bar.
¶ Tertio Bar. adducit istũ tex. pro glossis ꝯ subtiles vltra mõ
tanos ꝙ p patientiã lõgi tp̃is, ꝛ sic x. annorũ eius: q᷑ qui alle-
gat̃ seruitutẽ cõstituisse, presumat̃ cõstituta seruitus quãuis
44 discõtinua, vt itineris, vel vie. †ꝛ si aliqs patiat̃ p x. annos ali-
quẽ transire per fundũ suum ad fundũ vicinũ illius trãseũtis
post x. annos presumit̃ seruitus cõstituta in illo fundo: ꝛ titu-
lus puta vẽditiõis vel similis. ita tꝫ gl.in l.seruitutes. magna.
in gl. magna. circa fi.ꝛ ibi Bar.ff.de serui.gl.in l. cum de in rem
verso.ꝛ ibi Bar. Rap. Fulg.ꝛ Flo.ff.de vsur.ꝛ glos.in l.j.§.fi.ꝛ
ibi lati⁹ Bar.ff.de aqua plu.arc.ꝛ glo. in l.si qs. diuturno.ff.si
45 ser.ven. †Quãuis tal̃ seruit⁹ habẽs cãꝫ discõtinuã nõ possit
p̃scribi etiã longissimo tpe, vt est tex.in d.l.seruitutes. magna.
mote sunt ille gl. p tex.in d.l.cũ de in rẽ verso. lꝫ vltramõ, ꝛ Cy.
in l.si certis annis.C.de pac. tenẽtes ꝯtrarium dicũt, quod d.l.cũ
de in rẽ verso. nihil facit q᷑ loquit̃ in faciẽte. s. ĩ soluẽte vsuras
p lõgũ tp̃s. sꝫ glosse p̃dicte loquunt̃ in patiẽte ꝛ negligẽte in q̊
est minor p̃sumptio q̃ ꝯ eũ q facit. vnde p dictis glossis Bar.
põderat tex. hic ꝛ ĩ d.l.si filius, qui loquunt̃ ĩ patiente. ꝛ gl.in
l.pe C.cõi diui. Sꝫ ad istũ tex.ꝛ in d.l.si fili⁹. respõdent ꝛ bene
Bal. Ang. Imo. Raph.cu.ꝛ Aret.hic, qui tꝫ cum vltramon-
tanis, ꝙ in isto tex. cõstabat cãꝫ p̃cedere q̃ ordinabat ad acq-

46 sitionẽ: q2 erat delata hereditas filio.iõ ex diutina possessiõe, z patiẽtia hũ presumit actus consecutiu⁹ ad cãm predictã: secus, vbi nõ cõstat aliquã cãm pcedere vt i dictis gl. Nõ obst. gl.in d.l.pe.q2 loquit in diuisiõe, q nõ est magni piudicij, z q inducit ex sola patiẽtia.l.itaqz.ff.pro socio, secus in actu piudiciali z qui non inducit ex sola patiẽtia, vt in terminis dictarũ glossarũ. Tñ idẽ Bar.in d.l.j.§.deniqz.ff.de aqua plu.arc.z latius in qõne p eum disputata incipiẽte quedã mulier habens amplum patrimoniũ.per plura iura pbat, q etiã ꝯ patientẽ z negligentẽ ex longo tpe inducatur presumptio tituli allegati.
47 †Et pro ista opinione est tex.melior de iure cui non põt dari ril deri sine violẽtia aut subauditione litere.in d.l.j.§.fi.ff.de aqua plu.arc.in ver.vt vbi seruitus nõ inuenit imposita, q diu vsus est seruitute, neqz vi, neqz clam, neqz pcario habuisse lõga consuetudine velut iure impositã seruitutẽ videat. Et istã opinionẽ teneas. Et dicit Jmo.hic.in fi.q lz in puncto iuris verior sit opinio Bal.z vltramon.tñ in practica seruaret opi.glossarũ z Bar.propter eorum authoritatem, z q2 eam doct.cõiter sequunt. Pau.de ca.hic, lz arguat ꝯ Bar.tñ i fine dicit, q opinio Bar.sibi plz propter authoritatem illarum glo. Et sequit etiam Christo.de castel.hic.idem tenent gl.z doc.in c.peruenit. de censi.z ibi late fortificat An.de bu.in repe. Idem Bal.in l. j.in vij.q.C.qui admit. Et dicit Jo.de Jmo.in d.l.j.§.fi.ff.de aqua plu.arc.q ab ista opi.quã sequit glo.non esset in iudicãdo recedẽdum. Et istaz dicit esse cõem opinionẽ apud Legistas, z canoni. Pau.de ca.in d.l.seruitutes. Flo.in d.l.cũ de in rẽ verso.eã etiã, cum sit cõis, tz Alex.in consil.lxix.v.vol.qd incipit, circa primum dubium videret prima consideratione dicẽdũ. z in consi.cxj.iiij.volu.qd incipit viso z diligenter considerato thematẽ.eã etiam tenet Alex.hic cum limitatione Raph.cu. z Lud.Ro.quando apparet, q ille vsus fuisset tanq ex causa seruitutis sibi debite aduersario hoc sciente, z patiente: alias non procederet, si simpliciter de vsu probaret z ita concordãtur predicte opiniones, z ita etiam tenet Salic.in d.l.si certis
48 annis.z ibidem Alexan. ¶ †Ultra Bar.per istum solennem versic.dicunt Bald.Ang.Jmo.Alexã.z Are.quod si aliquis diu tenuit rem tanquam emphyteuta: z pro ea soluit debitum canonẽ, presumit emphyteuta, z solenniter inuestitus, lz non possit ostendere inuestiturã vel instrumẽtum emphyteuticũ, z idẽ in eo, qui decẽ annis tanq vasallus possedit castrũ, presumit vasallus.z inuestitus de feudo.z ita tz glo.in l.ij.in glo. magna.vbi plene dixi.C.de emphy.Bar.in l.iij.§.ex contrario.ff.de acqui.pos.z in l.litibus.C.de agri.z censi.li.xj.Bal.in d.l.si certis annis.C.d pac.z i l.j.ff.de re.diui.z in l.j.C.de fidei. z cum in ecclesia sutrina.ad fi.de cau.poss.z proprie.Sal.in d.l.cum de in rẽ verso.in vj.q.Ang.z Mod.in l.pretor.in pri.
49 ff.d eden.z est bonus tex.in c.j.qual.olim feu.pote.alie.† Add similiter quod vbi emphyteuta alienauit ius suum: tunc ex scientia, vel patientia longi temporis presumitur directũ dominum consensisse.ita per predicta notabiliter cõsuluit Alex. in cõs.cxj.quarti voluminis.incipiente viso, z diligenter considerato themate. Item q2 fm eum non est multũ preiudiciale directo dño psumere talẽ consensum cũ saluum sibi remaneat ius directi dñij, z forte alibi i specie nõ inuenies istud vltimũ.
50 Scdo adde, q filius q p x.annos habitauit seorsum a patre presumitur ab eo emãcipat⁹ si hoc alleget.l.j.C.de pat.potest. z l.post mortẽ.z ibi Bal.ad fi.ff.de adop.z no.idẽ Bal.in.l.ij. C.si aduer.rẽ iud.quis ex longa possessione rerũ non presumit emancipatio filij.l.ij.z ibi Bal.ad hoc no.C.de pa.pote. Tertio adde q si filius, mortuo patre, dicat certũ fundũ sibi fuisse a patre donatũ, eo q2 p decenniũ viuo patre, z patiente eum possedit de fructibus p libito volũtatis disponẽdo, certe hoc
51 mõ pbat donatio. †Ita singulariter tz Sal.in l.filie cui⁹.in fi. q.C.fa.erc. Adde facere, qd si filius emãcipatus lõgo tpe tenuit aliquas res paternas, nec apparet quo iure, pater psumit ei donasse. Ita tz Alb.d rosa.hic p multa iura.s.per l.cum oportet.§.si autẽ res.C.de bo.q li.z l.pcula.ff.de pba.z l.si filius.C.de peti.he.z d.l.cum de in rẽ vso.z l.cũ quidã.§.diuus. ff.de vsur.z l.cũ post diuortiũ.in pri.ff.de iur.do. Sed tu caue, q2 qñ qs pretẽdit titulo donationis, certe eũ non pbet etiã ex
52 prestatione decẽnali, †Ergo minus ex sola patiẽtia lõgi tpis, cũ habeat presumptionẽ iuris in ꝯtrarium, cũ nemo presumatur donare, z sic iactare suũ.l.cũ de indebito.ff.de pba.ita no.limitat Bal.in l.ij.C.ne de sta.defun.per gl.in l.solẽt.§.fi.ff.de of. procõ.z leg. Aliqd Sal.in d.l.si certis annis. Facit quod vult
53 Bar.i d.l.cũ de i rẽ vso.ante fi.†Nisi dicas, q hic ex cõiunctione plurarũ presũptionũ patris z filij presumat donatio.l.si seruus. cõis.ff.de do.inter vir.z vxo. Bar.i l.q dotẽ.vbi dixi.ff.sol.ma. concurrente lapsu decennij cum scientia z patientia patris.

1 ☞ Patria potestas causatur solum ex iustis nuptijs.
2 Quando voluntas, z potestas sibi inuicem contrariantur, actus vitiatur.
3 Quando voluntas z potestas sibi inuicem aduersantur, nihil potest validum explicari.
4 Filius putatiuus etiam institutus contemplatione patris putatiui non tenetur adire eo iubente.
5 Mandatum regulariter finitur morte mandãtis, ita etiam z iussus morte iubentis.z vide nu.6.
7 Licet heres institutus dubitet, an possit acquirere hereditatem sibi, videtur tamen velle sibi acquirere si faciat acquisitionem sponte z non ad iussionem alterius.
8 Sicut error impedit consensum ita z dubietas.
9 Errans figit intellectum suum in falso, sed dubitans est equalis inter contrarias possessiones.
10 Dubitans tenetur inquirere veritatem eius super quo dubitat quod tamen non cadit in errante, vel nesciente.
11 Si precedat mandatum alicuius de aliquo faciendo, z facias, licet non exprimas te facere nomine illius tamen presumitur, quod pro illo, z nomine illius feceris.
12 Si procurator qui accepit speciale mandatum de emendo predium vel aliam rem emi non facta mentione de domino, potest conueniri actione mandati ad tradendum rem ipsam.
13 In hereditate pfectitia nihil est immutatum per iura noua.
14 Institutus ex maiori parte, si credat se institutum in minori: z adeat ex minori non tenet aditio.
15 Filius adeundo videtur velle id quod iura volunt.
16 Qui credit se esse in potestate alterius si adit ex iussu illius, nec sibi nec illi querit, si sine iussu, tunc sibi.
17 Pater non obligatur ratione iussus, nisi secuta aditione.

§.Si is qui putabat.

Qui iussu alteri⁹ adit, psumit solũ iubẽti velle qrere, si iussum credit valere: sec⁹, si sciat inualidũ, vel si sine iussu adit.h.d.fz Bar.z alios.z est cõe summariũ vl sic. Nõ valet aditio si is qui putabat se adire ex necessitate iussus in hoc erret, secus si nõ erret sed sciat, aut scire debet iussum esse reuocatum. Item secus si aditio fiat a dubitante, an sit filiusf. vel sui iuris: z nullus iussus precessit. h.d. sequendo cõia. z sunt tres partes seu tres casus. secũda ibi quanq. tertia ibi, nã z eum, qui. Et in omnibus istis tribus casibus iste institutus tempore aditionis hereditatis erat sui iuris, z sic poterat sibi acquirere hereditatem, sed in primo casu credebat se esse in ptãte patris, qui iussit eum adire.z errabat, quia ille nõ erat pr ver⁹, sz putatiuus: vel si erat verus pater, erat naturalis tm: q2 iste putabat se natũ ex legitimo matrimonio: cũ esset natus ex concubina.z sic nõ erat in potestate patris:
1 †cũ patria potestas solũ ex iustis nuptijs causet, vt insti.de patria pot.in prin.z l.nam ciuiũ.ff.de his qui sunt sui. Et in hoc differt a casu sequẽti, in quo erat nat⁹ ex legitimo matrimonio: z sic erat in potestate veri patris. vñ in pmo casu iste institutus credẽs se esse in aliena potestate, cũ nõ eẽt, si iussu illius adiuit hrditatẽ, nec illi acquirit, q2 nõ põt cum sit omnino extraneus: nec q2 presumitur hoc voluisse. In secundo casu erat verus pater z iussit filio, q adiret: sed pater mortuus est ante aditionem z sic decessit post iussum, sed ante aditionem postea filius sciens patrem decessisse adiuit hereditatem, z eam acquisiuit sibi, q2 scit, aut scire debuit per mortẽ patris iussum illius esse reuocatũ, z sic licet olim fuerit in potestate patris, z iussus eius interuenerit, tñ q2 tẽpore aditiõis pater erat mortuus, z filius hec sciebat z sic se esse sui iuris, z iussum patris ẽe finitũ.iõ adeũdo psumit velle sibi querere, z ita acqrit, sec⁹, si ignoraret patrẽ esse mortuũ, q2 tũc esset idẽ q in primo casu. ¶ In tertio casu, qñ dubitat an sit in aliena ptãte, vl nõ, tñ adit sine iussu illius, tũc q2 presumit, q noluerit illi acqrere sz sibi, iõ sibi querit, q2 licet videat dubitasse d potẽtia adeũdi, ex quo dubitabat, an esset in alterius ptãte tñ ex quo nõ interuenit iussus illi⁹ de cui⁹ ptãte dubitabat, ideo adeundo psumit voluisse querere sibi, vñ sibi acqrit, z facit, se heredẽ, ex quo cõcurrit ptãs, z voluntas, lz ignoret se posse, cõcordãtes
2 sunt in gl.z ista dicta sunt sequẽdo cõia. ¶ †No.pmo ex pma parte tex.fz Bal.Jmo.z Are.q qñ volũtas, z ptãs sibi inuicẽ ꝯtrariant, vt q2 velit q non possit, z nolit q possit, act⁹ vitiat. facit l.multũ interest.C.si quis alteri vel sibi.z ca.cũ sup
3 abbatia.de offi.dele. Per que tex.notat ibi Abb.†q quando volũtas z potestas aduersantur nihil potest validũ explicari: z q2 iste tex.in prima parte põt intelligi in patre putatiuo, vt
4 dixi s.adde†q filius putatiu⁹ etiã institutus cõtemplatione patris putatiui nõ tenet adire hereditatẽ eo iubẽte, quia non est mediũ habile ad acquirendũ alteri.vt l.iusto.in prin.ff.de vsucap.fz Bal.in l.j.in ir.q.C.q admitti. vt ibi latius p eum.
5 ¶ †Scdo no.in scda parte tex.q sicut mãdatũ finit regulariter morte

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

morte mandātis.l.inter causas.§. morte.ff.māda.⁊ l.mādatū.
C.Late Bar.i l.ij.§.p.⁊ ibi Imo.⁊ aliȷ̄.ff.de dona. Ita ⁊ ius
sus.q debet precedere aditionem hereditatis extinguit̄ morte
6 iubētis.ꝙ no.ꝓ declaratione tituli,qd iussu.ꝙ † iussus patris
vel dñi de cōtrahendo cū filio vel seruo extinguitur morte iu
7 bētis,re integra. ¶†Tertio nota ex tertia parte f3 cōmunē
intellectū ꝙ l3 heres institutus dubitet, an possit acquirere
hr̄ditatē sibi:vr̄ tū velle acquirere sibi si facit acquisitionē spō
te,⁊ nō ad iussionē alterius. ¶Gl.prima magna in ṽbo si is,
q putabat,diuidit in quinq3 partes pn̄cipales. In pma diui
dit,⁊ dclarat tex. In scda q2 tertiū rūsu3 tex.videt̄ ꝯtrariari pmo:
q2 ibi dr̄ valere ibi aditionē. In primo dicitur ꝯtrariū. Itē in
primo casu nō acquirit sibi:⁊ tū poterat acquirere:q2 nō erat
in alteri⁹ potestate,s3 in tertio casu bn̄ acquirit sibi,postꝙ po
terat. Ideo gl.ponit tres intellect⁹,⁊ sic tres solutiōes: s3 cōi
ter tenet̄ tertia. In tertia parte gl.opponit ꝯ distinctionē tex.
⁊ soluit. In quarta per viā limitatiōis remouet aliā opposi
tionē. In qnta reepilogat tres intellectus s̄. positos in scda
parte ⁊ eos etiā replicat j.i gl.pe.scda ibi.dic ergo fm Jo.ter
tia ibi,⁊ forte iō hic sic distinguit̄.quarta ibi,⁊ hec oīa.quinta
⁊ vltima est ibi,dic ergo si is q putabat. ¶In pma parte ibi
i tertio viuo,vl̄ mortuo.gl.nō bn̄ dt inquātū dt viuo,fm.Bal.
Pau.de ca.⁊ alios:q2 si pater viuebat,⁊ fili⁹ adiuit d iussu pa
tris,debebit queri ipsi patri:cuius cōtrariū dicitur in tex.vnd
intelligit̄ iste tex.in tertia parte ꝙ pr̄ erat mortu⁹. Uel saluan
do gl.qn̄ pater viu⁹ fuisset naturalis tantū. ¶In scda parte
ibi,dic ergo fm Jo.no.istā differētiā Joā.vt principiū loquat̄
in errāte,finis in dubitāte gl.reprobat p duo iura. Bar.⁊ cōi
ter aliȷ̄ sequuntur reprobationē gl.tū Bald.⁊ latius Rap.cu.
sequunt̄ istū primū intellectū Joannis ꝙ in hoc tex.fiat diffe
rentia inter errantē,⁊ dubitantē,⁊ dt Raph.cu. ꝙ iste intelle
ctus semp sibi placuit.q2 est d mēte tex.⁊ multū amicat̄ litere,
⁊ rn̄det ad l.multū interest.allegata in gl.in oppositū.ꝙ loq
tur in eo,q adiuit sine iussu.quo casu acqrit sibi,si veritate in
specta poterat sibi acqrere ⁊ nō sit differētia tūc inter erran
tē,⁊ dubitātē vt ibi.sed hic p̄cesserat iussus,merito distinguit̄
inter errantē,⁊ dubitantē. Ratio diuersitatis est f3 Raph.q2
qr̄ adiuit sine iussu.apparet.ꝙ adiuit spōte ⁊ sic ꝙ voluit sibi
acqrere vt ibi.sed qn̄ p̄cessit iussus.tūc est differētia.nā ille,qui
errat.⁊ putat se esse in ptāte ⁊ adit iussu precedēte,vr̄ facere,
vt i simili dr̄.in l.liber homo.ff.de her.insti.⁊ in l.homo liber.ff.
de acqui.re.do.⁊ tūc nihil valet.vt in pmo casu hui⁹.§.s3 qn̄ fi
lius dubitat.an pater esset viuus vel mortu⁹,l3 pater pri⁹ ius
sisset.tū si ādit,nō est dicēdū ꝙ faciat ex necessitate iussus pre
cedētis,q2 expectaret.ꝙ certior efficeret̄.ideo presumitur ha
bere animū acquirendi sibi.vt hic in tertio casu l3 Alex.dicat
non posse dari bonā rōnē diuersitatis, ⁊ nō facit mētionē de
ista ratione quā assignat Raph.cu.ad l.fi.C.de cōdi.indeb.al
legatā etiā in gl.in oppositū rn̄det Raph.cu.ꝙ loqt̄ in casu di
uerso. Itē fm Bal.hic ibi nō suberat vera cā.sicut hic. Istū in
tellectū vltra gl.⁊ scribētes reprobat Alex. Q2 sicut error im
pedit cōsensū3.ita dubietas.l.fi.§.finautē nesci⁹.⁊ dubitās.C.
8 de furt.at in aditione †reqrit̄ animi ꝯsensus.l.pro hr̄de.i prin.
⁊ l.gerit.j.e.⁊ l.si auia.C.de iure deliberā.⁊ ita etiā ante eū re
probat Pau.de ca.hic.facit vltra eos,q2 ita parcit̄ dubitāti,
sicut errāti ⁊ ignorāti scd3 Bal.in l.leges sacratissime. C.de le
gib.ꝙ reputabat no.dignū l3 p certo iste prim⁹ intellect⁹ Jo.
multū applaudet litere:⁊ mihi pl3. Et pro eo est bon⁹ tex. fa
ciēs istā differentiā in l.qui putat.§.pe.⁊ fi.alleg.in gl.p Joā.
cui scribentes nō rn̄dent.⁊ tex. in tertia parte nō dt ꝙ iussus
nō p̄cesserit.put gl.Bar.⁊ scribentes dicūt.imo ex cōtinuatio
ne litere vr̄ dicendū ꝙ etiā in tertio casu interuenerit iussus,si
cut in duob⁹ p̄cedētibus. Itē vr̄ esse differentia inter errantē,
⁊ dubitatē,vt est etiā tex.i l.iij.§.is q nescit.ff.de lib.ho.exhib.
9 †Nā errās fingit intellectum suum in falso. sed dubitans est
equalis inter ꝯ2as possessiones fm Bal.in l.j.C.de falsa cau
sa adiecta leg.vn̄ errās applicat mentē suā ad partē falsam,
sed dubitās nō applicat plus ad vnā partē.ꝙ ad alterā. Itē
cū hic in ver.fina.fili⁹ dubitaret an pater q iussit,esset viu⁹ vl̄
mortuus potuit diligēter inquirēdo de facili cert⁹ reddi.l.re
gula.§.sed facti.in verbo diligēter inquirendo.ff.de iur. ⁊ fact.
igno.vn̄ habet̄ perinde ac si certus esset,vt ibi f3 Bal.in d.l.
fi.§.j.in ver.vlterius no.C.de fur.per gl.notabilē in l.locus. in
10 verbo mei iuris.ff.de acqui.pos.†Itē dubitās tenet̄ inquire
re veritatē eius super quo dubitat ꝙ nō cadit in errante, vel
nesciente fm Bal.in c.j.§.personā vero.p quos fiat inuestitu
ra. ¶In ea.gl.ibi vel melius istū tertium intellectū gl. sequnt̄
cōiter Bar.⁊ aliȷ̄.ꝙ principiū loquatur,qn̄ precessit iussus de
adeūdo:quo casu presumit̄ voluisse acquirere illi.q iussit,⁊ nō
sibi,ideo nō v3 aditio,sed finis loquit̄,qn̄ nullus iussus p̄cessit:
licet in tex.istud nō dicatur,tū presumit̄ animus acquirēdi si
bi,⁊ ita potuit acqrere:iō valet aditio per istū tex.fm hunc in
11 tellectū no.diligēter Bar.vnū ꝙ est quotidianū,† ꝙ si prece
dat mandatū alicui⁹ de aliquo negotio faciēdo.⁊ tu postea fa
cis.licet nō exprimas te facere nomine illius: tū presumit̄, ꝙ
p illo ⁊ noīe illius feceris,vt hic, cū limitatione de qua hic p
12 Bar.⁊ istud multū no.Aug.⁊ Imo.ꝯ infideles procurato
res qui,assumpto speciali mādato de emendo prediū,vel aliā
rē,postea sub ꝓprio nomine emunt nō facta mentiōe de dñoi
nā possunt conueniri actione mādati ad tradendū ipsam rē,
ꝙ est notandū f3 Imo. ¶Adde ꝙ aliter vr̄ tenere Bar. in l.
post dotē.in sexta lectura Dy.ff.sol.ma.vbi plene dixi iō nō re
petā hic,l3 Lud.Alex.⁊ Are.hic ponant,sed aduerte ꝓ itel
lectu tex.q2 videret̄.ꝙ iste §.in prima parte hodie nō proce
dat in hereditate delata filio,⁊ sic in hereditate aduentitia,qn̄
filius putatiuus fuit institut⁹ nō cōtēplatione patris:q2 licet
pater putatiuus iusserit sibi,ꝙ adiret,tū habuit animum ac
quirēdi proprietatē sibi ⁊ vsumfructū patri:ideo vr̄.ꝙ sibi ac
quirat proprietatē.nā si non haberet animū acquirēdi sibi re
pudiaret,⁊ pater adiret,vt l.fi.in prin.⁊ §.j.C.de bo. que lib.⁊
istud tāgit sol⁹ Raph.cu.hic in fi.qui t3 ꝙ iste.§. hodie sit cor
13 rect⁹:aliȷ̄ nihil tangunt. ¶†Tu aduerte, ꝙ in hr̄ditate pro
fectitia adhuc hodie ꝓcederet iste tex.q2 in ꝓfectitiȷ̄s nihil est
immutatū p iura noua.C.vt.§.j.Insti.per quas pso. no. acqr.
solū ergo limitaret̄ hodie iste §.i hereditate aduētitia. si vera
esset opinio Raph.cu.nō aūt corrigeret̄. ¶Scdo aduerte ꝙ
l3 in aduentitiȷ̄s filiusfa.habuerit animū acquirendi sibi pro
14 prietatē,tamē etiam voluit acquirere vsumfructum patri, †ꝙ
nō potuit.ergo vr̄ aditionē nō valere,argumēto.l.ex semisse.
j.e.vbi est tex.ꝙ si qs credat se institutū ex minori parte cū sit
institutus ex maiori,adeūdo ex minori parte,non valet in ali
quo aditio,s3 dic debere attendi id ꝙ est principale.l.si qs nec
causam.⁊ l.rogasti.in prin.ff.si cer.pe.s3 principale est proprie
tas.vsusfruct⁹ vero est sequela ⁊ seruitus vn̄ si vsusfruct⁹ nō
possit acqri patri.fili⁹ habebit ꝓprietatē plenā cū vsufructu
15 causali. Cōfirmat̄:q2 filius adeundo intelligitur velle illud,ꝙ
iura volūt.l.si duo,j.e.s3 iura volunt.ꝙ si pater nolit vsumfru
ctū qd cōsolidetur cū ꝓprietate filiȷ̄ l.cū oportet.§.finautem
res.C.de bo.q lib.ergo cū illa intentione intelligitur adiȷ̄sse,
sed parta sunt,vel ꝙ pater nolit habere vsumfructū aduen
titiorū vel ꝙ nō possit,vt hic.ar.l.cū ꝓponas.C.de her.insti.⁊
in aliȷ̄s casibus enumeratis p gl.in aut.idē est.C.d bo.que lib.
⁊ per gl.in.§.j.Instit.p quas perso.no.acqui. Nec obst.d.l.ex se
misse.q2 loquit̄.qn̄ qs expresse adiuit ex minori parte, cū esset
institutus in maiori,s3 hic adiuit simpliciter,⁊ ignorabat sibi
totū deberi.vnde presumit̄ voluisse habere totum si posset:q2
esset sibi vtile.vt l.si qs extrane⁹.§.interdū.j.eo.⁊ ita expresse
declarat Bar.in d.l.ex semisse. ¶In tertia parte gl. dum op
ponit d l.homo liber.in prin.ff.de acq.re.do.Pau.de ca. dt,ꝙ
ista oppositio vadit ad f3 casum tex, vbi dr̄. ꝙ acquiritur si
bi,si scit se ee sui iuris. Ibi aūt dr̄.ꝙ acquiritur ei, cui bona fi
de seruit,si hoc vult,⁊ scit se esse sui iuris,⁊ adit sine iussu illi⁹
⁊ rn̄det.Pau.d ca.ꝙ hic acqrit sibi ⁊ nō alteri:q2 nō erat.cui
posset acqrere: ibi autē poterat acquiri bone fidei possessori
ꝓpter possessionē illius.⁊ q2 habebat̄,quātū ad hoc, p seruo:
sed certe ista inductio nō est de mēte huius gl.nec ad hoc va
dit solū gl. Nec illa oppositio bn̄ adaptat̄ ad fm casum istius
tex.vbi ille.q sciebat cōditionē suā,⁊ sic se esse sui iuris adiuit
hereditatē,qn̄ iussus patris iā erat extinctus p eius mortem.
Are.vero reiecta declaratione Pau.de ca.dt qd ista opp. va
dit ad primū responsum tex.vt hic p eum. Tu dic ꝙ ista opp.
vadit cōtra distinctionē huius tex.vt dicit gl. ⁊ sic cōtra pri
mā,⁊ contra vltimā partem tex. Nam dicitur hic in prima ⁊
16 in vltima parte†ꝙ ille.q credit se esse in potestate alterius, si
adit ex iussu illi⁹,nec sibi,nec illi querit,si aūt adiuit sine iussu,
⁊ tūc acquirit̄ sibi.sed cōtrariū deciditur in illa l.homo liber.
vbi si bona fide possessus acqsiuit hereditatē suā spōte.⁊ sic si
ne iussu acqrit eā bone fidei possessori,si conditionē suā sciuit,
cōcurrentibus etiā aliȷ̄s quinq3.de quibus ibi in gl. Si autem
adiuit ex iussu bone fidei possessoris,tūc nō obstāte iussu acq
rit sibi hereditatē,si habuit animū sibi acqrendi, sed respōdē,
ꝙ ibi sciebat cōditionē suā,⁊ habebat animum sibi acquirēdi
in scdo casu,hic autē ignorabat cōditionē suā,⁊ habebat ani
mū querendi illi qui iussit,vnde in tali ignorāte bene distingui
tur an iussus precesserit,vel nō. In gl.in verbo quanꝙ.oppo
nitur de isto ver.ad pn.tex.gl.dupliciter soluit,⁊ male. Prima
solutio nihil v3,⁊ potius militat in cōtrariū: q2 potius debet
vitiare aditionē iussus,q a pricipio fuit validus, l3 postea sit
reuocatus. ꝙ iussus ab initio inutilis, q tū vitiat actionem
17 vt in prin.hui⁹ §.†Scda solutio ēt nō est bona, q2 rōne iussus

tiñ pater non obligat nisi sequuta aditione, l. si solus. §. idē puto. §. c. Q: sicut in materia tituli, q̄ iussu, actio, qs iussu, nascit demū, sequuto ẑctu, ita hic ex iussu de adeundo pater nō obligat, nisi sequuto quasi ẑctu aditionis, viuēte ipso patre, vñ cū pater decesserit re integra, iussus fuit reuocatus, vñ rñde. qs in prin. filius putabat illū qui iussit esse patrem, z sic vī adūsse contēplatione iussus, sed hic in ver. quanquā. filius sciebat patrem esse mortuum, z sic iussum patris esse reuocatū: ideo non creditur voluisse iubenti acquirere sed sibi.

1 ☞ Casus in quo qui non tenet primum locum, tempore mortis testatoris tamen est suus, z necessarius.

2 Iura dicentia q̄ ad hoc vt quis dicat suus z necessarius req̄ritur vt nemo illum precedat qualiter intelligantur.

3 Jura in filijs capiunt terminum, necessarius, p̄o suo.

4 Filius exheredatus habetur p̄o mortuo.

5 Filius exhr̄datus habeť perinde ac si non esset ī rerū natura.

6 Filius exhr̄datus non desinit esse ī ptāte patris exheredātis.

7 Exheredatio tollit eā continuationem dominij bonorum, que fit ipso iure a patre in filium ratione suitatis.

8 Si filius exhere. rescindit testa. p querelam erit suus heres.

9 Apud nepotē filio precedēte iura suitatis sunt in habitu. non in actu.

10 Non solum qñ filius est exheredatus z nepos est institutus sed etiam quando filius est institutus z nepos substitut⁹ z est locus substitutioni, nepos est suus.

11 Casus in quo filiusfami. institutus sub conditione pōt implere conditionem sine iussu patris.

12 Filius in potestate acquirit hereditatem patri absq; eo, quod precedat iussus patris vel alia aditio.

13 Qñ pater est furiosus, filius pōt adire here. sine iussu patris aut alteri p̄o eo. z adeundoa equirit sibi, z non patri.

14 Filiusfami. miles institutus contemplatione militie pōt adire heredi. sine iussu patris.

15 Suitas confirmat exheredationem absq; alia aditione, seu immixtione.

16 Qñ qs facit aliū heredē intelligiť facere illū qualis est ipse.

17 Ille non pōt esse suus nec necessarius qui non est in potestate tempore mortis testatoris.

18 Qui non est necessarius heres, non pōt alium heredē necessarium facere.

19 Qui non est miles non potest alium militem facere z idem in doctore, z curiali.

20 Magni barones licet non sint milites, nihilominus possunt facere milites.

21 Papa z imperator faciunt doctores lz ipsi doctores nō sint.

22 Cardinales nō habent dignitatem papalem: z tamen conferunt in papam quem eligunt: Idem in electoribus episcopi.

23 Quod qs habet in potentia licet non in actu, potest in alium transferre.

24 Filio exheredato z nepos institutus est ab auo. non facit patrem heredem iure nouo, sed solū acquirit vsumfructū patri, z sibi proprietatem.

25 In profectitijs nihil est hodie immutatum.

26 Quod habet nepos ab auo dicitur aduentitium, z nō profectitium respectu patris.

27 In dubio etiam si filius nō sit exheredatus, tū illud, quod nepos habet ab auo dicitur aduētitium quo ad ipsum patrem.

28 Quod habet nepos ab auo dicitur profectitium.

29 Auus tenetur dotare neptem.

§. Interdū. Nepos ex filio exheredato institut⁹ facit patrē necessariū, sec⁹, si extrane⁹ institut⁹ postea ab exheredato adopteť, h. d. iste solēnis §. Dividitur in tres partes. In prima ponit vna decisio. In secūda eius limitatio. In tertia ratio limitatiōis, secūda ibi. sed si qs heres institutus tertia ibi, nā per eum, z est mirabilis casus in

1 primo dicto fm Bar. z Pau. de ca. hic. ☜ † Nota p̄io casus singulare, i quo ille, qui nō tenet primū locum tempore mortis testatoris tamen est suus, z necessari⁹. s. qñ fili⁹ est exheredat⁹ z nepos eo est institut⁹, z sic no. istū ter. p̄o limitatiōe omniū iurū, que dicūt, q̄ ad hoc vt quis dicat suus z necessarius, requiritur, q̄ nemo illū p̄cedat in gradu: q: suitas nō capit, nisi vnū gradum, vt. §. sui. Insti. de here. qual. z diffe. z l. j. §. sciēdū, ff. de suis z leg. z l. si qs posthumus. §. j. cū fi. ff. de libe. z posth.

2 † Nā illa iura limitanť esse vera quo ad hoc, vt qs efficiat su⁹ heres ab intestato, vel quantū ad hoc, vt preteritus rūpat testamentū. sed quo ad hoc, vt ex testamēto heres institut⁹ effi ciat su⁹, z necessarius illud non requiriť, ita est text. hic. Et ita eum no. Jo. fab. p limitatione aliorū iuriuz in d. §. sui. Joā. de Imo. in l. sub conditione, ff. de libe. z posthu. Alexan. in d. l. si quis posthumo. §. j. eo. ti. Et ad hoc reputant istū ter. esse singularē z nō reperiri alibi Raph. Cu. z Pau. de ca. hic. cū et reputāt vnicū, z valde singularē Jo. de Imo. in c. raynuti. de testa. Adde alū ter. consociū z fortassis meliorē in l. filius patroni. ff. de bo. liber. quē allegat p̄o concordanti Bart. a quo dī dici in l. si. ff. de cōdi. insti. Et si diceres qs iste ter. cū concordanti non dicunt, q̄ isto casu nepos institut⁹ efficiat suus heres auo. sed bñ dicunt. q̄ est necessarius: sed de suitate in toto

3 isto ter. verbū nullū. † apparet dic q̄ iura in filijs capiūt terminum necessarius p̄o suo l. recusare. §. j. z ibi Imo. Rap. Cu. Lud. Ro. z Aler. no. ff. ad treb. z l. sub ḋitiōe. ff. de lib. z post.

☜ Nunc videndum est. que sit ratio fundamentalis huj⁹ no-

4 tabilis, z huius ter. gl. ū, hic dicit. † q: filius ex heredatus habetur p mortuo. allegat §. exhr̄datos. in aut. de here. z fal. Tu allega ter. expressum in l. j. §. si pater. ff. de coniung. cū ema. li. si ergo filius exheredatus habeť p mortuo, ergo nepos potest dici suus: cū ali⁹ eū nō precedat in gradu quantū ad suitatē.

5 † Confirmatur, q: filius exheredatus habeť perinde ac si non esset in rerū natura. l. si. pponas. §. fi. ff. de inof. testamē. no. do. in l. plane. §. si duob⁹. ff. de leg. j. Aler. in d. l. si qs posthumos. §. j. Sed aduerte, quod filius exheredat⁹ habeat p̄o mortuo, hoc procedit quo ad qd. s. quantum ad hoc, vt nepos institutus efficiatur suus heres auo. in cuius erat potestate fz voluntatē ipsius aui. vt est ter. solēnis hic. qui in istis terminis p̄cedit. Sz quātū ad succedendā contra vel preter voluntatē aui, tunc nepos ex filio exheredato non dr̄ esse suus. nec auus tenet eū instituere, vel exhr̄dare, z si eū preterat nō dicit testamē tum nullū, vt l. si quis posthumos. §. j. ff. de lib. z post. z l. si qs filio exheredato. in prin. ff. de iniusto ru. z l. scripto. in princ. ff. vnde lib. Cū nepos nō dicatur tunc suus: nec potest dici quo dammodo dominus bonorum aui, cum pater eum precedat in gradu. z exheredatio non sumat effectū nisi post mortē exheredantis. l. filiū. §. sed cū exheredatio. ff. de cōtra tab. ita declarat Bar. hic in. iij. opp. z ceteri cōiter sequunť. z vide Bal. in rep. l. pater filiū. ff. de inof. testa. Ego soleo allegare aliam

6 rationem. tuā filius exheredatus non desinit esse in potestate patris exheredātis fm Raph. cu. in l. si quis posthumos. §. j. ff. de lib. z posth. z p ter. in §. sui. in ver. fz vt nepos. Inst. de here. quali. z diffe. q̄ nihil facit. sed ego istud aperte probo. nā pater pōt substituere pupillariter filio pupillo exheredato. §. nō solū. Insti. de pup. substi. z l. cū quidā. C. de legat. fz ad hoc, vt pupillaris substitutio possit fieri. regrit. q̄ pupillus sit ī potestate. Insti. de pup. substi. in pn. cū gl. z in l. ū. in pn. z ibi Bart. in ū. q. prin. in prin. ff. de vul. z pup. ergo apparet. q̄ fili⁹ exheredat⁹ est in potestate patris exheredātis, facit l. quemadmodū. ff. de inof. test. lz ergo filius exheredatus nō desinat esse in potestate patris. tū desinit esse suus. vt est ter. in l. j. §. sciendū.

7 z ibi pulchre Bar. ff. de suis. z legi. † q: exheredatio tollit illā continuationem dominij bonorū patris. que fieret ipso iure a patre in filium ratione suitatis. l. in suis. ff. de lib. z posthu. cuz ergo per exhr̄datione filū desinat esse suitas in primo gradu non quidē facto legī, sed facto hominis, z sic patris exheredā tis. ideo transit suitas ad secundū gradū, z sic ad nepotem qñ pater istud vult. z sic quando nepotem instituit heredē, z filiū exheredat. vt hic: secus quando in testamento preterit nepo-

8 tem, vel decedit ab intestato, vt in iurib⁹ preallegatis. † Aduerte tamē. qs si filius exheredatus per querelam rescindit testamentū q̄ erit suus heres. ter. est formalis in l. Papinian⁹. §. si ex causa. ff. de inof. testa. Et sic pōdera. q̄ suitas, que in potentia potest contingere exheredato, si obtineat querelā, non impedit nepotem institutū fieri suum z necessariū. ita est ter. solennis hic. cōstat ergo hic esse ter. solennē, q̄ qñ pater filiū exheredat. z nepotē ex eo instituit hr̄dē. q̄ nepos est su⁹ z necessari⁹ auo. istū ter. ampliant Raph. cu. z Pau. de ca. hic. vt procedat nō solū, qñ filius fuit exheredatus. sed etiā qñ filius fuit institut⁹ in parte z nepos in alia parte: z sic quādo filius vna cū nepote fuit institut⁹, z tūc adhuc nepos erit su⁹ z ne-

9 cessari⁹, q: est eadē ratio, p hoc etiā adducit Pau. de ca. † quia apud nepotē filio p̄cedēte iura suitatis sunt in habitu. nō in actu, vt patet ī l. Gallus. §. nūc 8 lege. alias est sub §. etiā si pater. ibi ñ qs ex suis hr̄dib. ff. de lib. z posth. fz si instituat. habitus deducit ad actū, qñ aūt pater decedit intestatus. tūc q: tota hereditas devoluit ad filiū iure suitatis nepos nō est suus heres. d. §. sui. Insti. de her. quali. z diffe. Ytā ampliationez re prehēdit z bene Alex. lz Pau. de cast. hic non faciat mentionem: quia tuiz non haberet locū ratio assignata hic per gl. ū. Bar. z alios, vt s. retuli. Iam nepos nō posset tunc dici su⁹, z necessarius ex eo. q̄ filius exheredatus habeatur p̄o mortuo, z perinde ac si fuisset 8 medio sublat⁹. ista ratio cessat. qñ

10 filius vna cū nepote est institut⁹. † Ultra eos sc̄do amplia istū ter. z bene vt procedat nō solū quādo filius est exheredat⁹, z

nepos

nepos institutus, vt hic, sꝫ etiam quando filius est institutus, ꝛ nepos ei substitutꝰ, ꝛ locꝰ est substitutioni, tūc nepos est suꝰ. tex. est planꝰ in l. si filiꝰ heres. in primo resp. ff. de lib. ꝛ posthumis.
11 ¶ Item adde qđ iste tex. est notabilis ad alia tria. † Primo, q̄ filiꝰ i potestate acq̄rit hereditatē patri absq; eo, q̄ p̄cedat iussus p̄ris, vel alia aditio: q: lex ipso iure facit eū h̄rdē. ꝛ ita limitatur regula huius l. in prin. ꝛ regula l. si quis mihi bona. §. iussum. ī. eo. Et ita etiam istum tex. ꝛ concordantem s. allegatum
12 no. Bar. in l. ii. ff. de condi. insti. † Adde alium casum, quando filiusfa. ē institutꝰ sub ꝯditione, q: tūc pōt implere ꝯditionem sine iussu patris, qua impleta, efficit suꝰ, ꝛ necessariꝰ vt est tex.
13 in l. cōditionibꝰ pupillus. in ver. fi. ff. de condi. ꝛ demon. † Aliꝰ tertius casus est quādo pater est furiosus, tūc filius in potestate potest adire hereditatem sine iussu patris, aut alteriꝰ p patre. ꝛ qđ est singularius adeūdo hereditatē, eā acquirit sibi, ꝛ non patri. tex. est solēnis in l. cū heres. in prin. ī. e. ꝛ ibi Bar. dt
14 illum esse singularē casum. † Quartꝰ casus est in filiofa. milite instituto cōtemplatiōe militie: q: potest adire hereditatē sine iussu patris. tex. est in l. miles filiusfa. ff. de ca. pe. scđm Lu. Ro. ꝛ Are. hic. Tu dic rōnē esse, q: habet pro patrefa. l. ij. in prin. ff. ad mac. ꝛ nō acquirit patri, nec obligat patrē. ꝛ sic cessat rō, quā assignat iste text. in prin. ¶ Scđo hic est casus notabilis, in quo filius exheredatus efficitur suus, ꝛ necessarius patri ex
15 hereditāti, ꝛ hoc pp p̄sonā nepotis instituti. ¶ † Tertio hic est casus notabilis. in quo suitas cōfirmat exheredationē absque alia aditione, seu immixtione. ꝛ sic essentia suitatis vniꝰ heredis cōfirmat exheredationē alteriꝰ, etiā nō adita hereditate. Et ita etiam notāt istū tex. Pau. de Ca. ꝛ Alex. hic in fi. Adde fortius, q̄ etiā suitas filij se abstinētis ꝯfirmat exheredationē alterius filij fm Ang. Imo. ꝛ alios Mo. in l. si filius q p̄ri. vbi dixi. ff. de vul. ꝛ pup. p tex. in l. filius qui se paterna. ī. eo. quāuis contrariū teneat Bal. in l. si filiꝰ qui patri. ꝛ in l. quidā elogio. C. de iure delib. Regulariter autē exheredatio, nō sequuta aditione, nihil valet. d. l. filiū. §. sed cū exheredatio. ꝛ ibi Bar. in j. no. ad hoc no. ff. de cōtracta. ꝛ l. papinianus. §. si cōditioni. ff. de inof. test. ꝛ l. fi. §. illud. C. eo. ꝛ l. si patronus. §. ex testamento. ff. de bo. lib. vide aliā notabilē. ꝛ egregiā limitationē Bar. i l. pr famu. testamēto. i j. q. ff. de her. insti. vbi limitat verū i filio, secus in extraneo, cuius exheredatio ab institutione de eo facta vz: q̄uis h̄rditas adiri nō possit, quā limitationē sequit̄, ꝛ reputat tenendā mēti. ꝛ Alex. in l. si ita scriptū. p. fi. ff. de lib. ꝛ posth. sed eā reprobat ꝛ meliꝰ Alex. ibi contrarius. l. hereditas. C. de his qui. vt indi. Et idē Ale. post Pau. de ca. in l. Seius. ꝛ Augerius. circa fi. ff. ad l. falcid. vbi dicit qđ magis cōis opinio est ꝯ Bar. in hoc. ¶ Quarto. no. ex tex. ibi p̄rez eū suū sine aditiōe
16 faciet heredē, ꝛ q̄dē necessariū, † q̄ q̄n q̄s facit aliū heredē. intelligit̄ ita cū facere illū heredē, talē qualis ipse est. ꝛ sic facit secundū Bar. ꝛ alios ad q̄onem gl. in l. iij. ff. de pet. her. qđ si sum heres Titij ab intestato, q fuit heres Seij ex testō. qđ ego ēt dicor esse heres Seij ex testō per mediā p̄sonā Titij. cui successi. facit l. nec interest. ff. de fideic. lib. Et intellige illud quod dicit iste tex. q̄ facit patrē heredē. s. quo ad effectū: q: ei acq̄rit p reg. l. placet. ī. e. ꝛ l. primā. in prin. ff. si q̄s a pa. fue. manu. nomen
17 aūt heredis manet in ipso nepote. l. cū filio. ff. de le. j. ¶ † Quinto no. ex scđa parte tex. ibi. q̄n mortis tp̄e in potestate nō fuerit. qđ ille nō p̄t esse suus, nec necessarius, qui nō est in potestate testatoris tp̄e eiꝰ mortis, vt hic ꝛ l. lege cornelia. ī fi. ff. ð test. Fallit in posthumo, q nascitur post mortē patris. qui nūq̄ potest dici fuisse i p̄tāte p̄r̄s. l. fi. ff. de colla. bo. ꝛ l. fi. ff. de assignā. liber. Et tū est suus, q̄n natus fuisset, viuo testatore. in eiꝰ potestate fuisset vt est tex. in §. posthumi. Insti. de her. q̄ ab inte. ꝛ
18 in l. j. §. toties. ꝛ in §. seq. ff. de ventre in pos. mitt. ¶ † Ultimo no. ex ver. fi. qđ q̄ nō est necessarius heres nō potest alium heredē necessariū facere. intellige, q̄n nō est necessarius actu, nec habitu, vt hic: secꝰ, si sit necessariꝰ potētia, lꝫ ñ actu, tūc eū potest facere aliū necessariū. tex. habes ꝛ exēplū. i l. ex castrēsi. i pri. ꝛ gl. ibi no. ꝛ declarat. ff. de cast. pe. hic allegata in gl. in ver. faciet heredem. ¶ Unde facit iste tex. scđm Dy. Bal. Albe. Im.
19 ꝛ Alex. † hic, q̄ q nō est miles, nō pōt aliū militē facere. Et qui non est doctor non facit aliū doctorē vt hic. ꝛ l. ij. ibi nec fidem insinuare quā nō habēt: nec ministros creare qui nō sunt. ꝛ ibi Ex. ad hoc no. C. de her. Adde Bal. in proe. Decreta. Alex. in l. cum quo de peculio. §. Stichum. in fi. ff. ad le. falci. Alibi not. gl. in l. nullus solius. C. de decu. lib. x. qđ non facit curialem, qui non est curialis, nec doctū facit qui est indoctus. per illā glo. no. ibi Bal. q̄ malus doctor nō potest facere bonum scolarez. ¶ Sed cōtra istud notabile Bal. ꝛ aliorū tenet Bar. in repetitione l. prime. C. de dig. lib. xij. p̄sertim in ver. ex predictis mul-
20 ta inferunt̄: vt dicit Bar. † quod magni barones licet non sint milites nihilominus possunt facere milites: q̄n habent potestatē cōdendi legem. ꝛ multo fortius marchiones, duces, ꝛ cōmunitates, vt ibi plenius per eum. Alibi habes q̄ qui non est bñdictus potest tamē aliū bñdicere. c. j. ꝛ ibi no. Bal. de sup. ne
21 gli. prela. Itē predicta nō habent locū in papa, † ꝛ Imperatore qui faciūt doctores licet ipsi doctores nō sint imo solo verbo creāt doctorem sine alia solēnitate, solū dicēdo, esto doctor, l. apud eū. ꝛ ibi Ang. in aliquibꝰ lecturis ad hoc no. ff. de manumis. ti. generali. expresse Ang. in l. j. C. de sen. pas. Sed caue, quia electores nō habent dignitatē episcopalem, ꝛ tamen illā trās-
22 ferunt in electum. similiter † Cardinales non habēt dignitatē papalem, ꝛ tamen cōferūt in papā, quem eligūt. ad hoc respōdet Abb. in c. cura. in fi. de iure patro. quod illud qđ quis non habet in actu, nec in potētia non potest in alium transferre: q: nemo dat q̄ nō habet. l. traditio. ff. de acq. re. do. l. si vniuerse. C. de legat. ꝛ c. qđ aūt. de iure pa. ꝛ c. Daibertum. j. q. vij. Sꝫ illud,
23 † qđ quis habet in potentia, licet nō habeat in actu, bene pōt in alium trāsferre, vt in electoribus, ꝛ cardinalibus dixi. vltra Abb. adde ad hoc tex. in l. quod nostrū non est. ff. de vsufr. Gl. in verbo, faciet heredē. ibi. hodie secus istam gl. non bene enucleant doc. ideo pro eius fundamētali intelligētia aduerte, qđ ista gl. potest dupliciter intelligi. Primo qđ referat̄ ad illud generale, qđ s. proxime dixi. s. qđ illud, q̄ filius querit. patri querit. ꝛ tūc bñ subdit, quod hodie est secus, ꝛ isto modo intelligēdo procedit sine scrupulo. Scđo mō intelligūt doc. q̄ ista gl. re
24 ferat̄ ad istū tex. † q̄ quādo, filio exheredato. institutus est nepos ab auo, tex. dicit quod faciet patrez heredem. nā hodie est secus. q: solum acquiret vsumfructuz patri, ꝛ sibi proprietatē per d. l. fi. in prin. C. de bo. que lib. per quaz hodie limitatur iste tex. ꝛ isto modo referendo gl. ad tex. gl. vult. quod illud qđ hꝫ nepos ab auo sit aduētitium respectu patris. nam si esset pro-
25 fectitiū nō esset hodie secus per d. l. fin. q: † in profectitijs nihil est hodie immutatū p iura noua C. §. j. Iustit. per quas perso. no. acq. ꝛ l. cū oportet. in prin. C. de bo. que lib. ꝛ l. certum. C. fami. ercis. ꝛ referēdo glo. ad tex. etiam plane procedit secundum terminos istius text. Nam ex quo auus exheredauit filium, ꝛ instituit nepotē videtur voluisse acquiri nepoti, non aūt filio, quē exheredauit. ꝛ sic cēsetur eū odio habuisse. l. cuz quidā. C. de legat. ꝛ sic erit aduentitiū. non autem profectitium contemplatione patris nisi in casu l. dotē dedit. in ver. quia si filiꝰ. vbi tex. assignat rationē specialitatis. ff. de colla. bo. Doctores autē generalius colligunt ex ista gl. ꝛ dicit Ang. expresse ex ea
26 decidi, † qđ illud, q̄ hꝫ nepos ab auo. dicatur aduentitiū. ꝛ nō profectitium respectu patris. ꝛ est magni effectus: q: si est profectitiū, acquirit totum patri etiam hodie: q: in profectitijs nihil est hodie per iura noua immutatū, vt statim dixi. Si autem est aduentitiū. acquiritur hodie solum patri. quo ad vsumfructū. d. l. fi. C. de bo. que lib. in hoc Bar. se remittit ad ea. que dixit in l. dotē dedit. ff. de collatio. bo. ꝛ in l. quesitū. in prin. ff. de leg. j. Bal. hic trāsit cū ista gl. sic generaliter intellecta, quam reputat no. dignam ita etiam transeunt Ang. Sali. Raph. cum. Lud. Alex. ꝛ Aret. hic. ꝛ dicit Alex. quod in hoc bis, aut ter consuluit. Illam gl. etiam reputat singularem, ꝛ quam alibi de facili non inuenies. Io. de Imo. ꝛ q̄ eā putat esse rationabilez in casu huius §. q: pater erat exheredatꝰ ꝛ sic nepos verisimiliter cōtēplatiōe patris non erat institutus. alias secus. arg. l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ l. dotē dedit. ff. de
27 colla. bo. sed eum reprobant Lud. Rom. ꝛ Alex. hic: † quia in dubio, etiā si filius nō sit exheredatus, tū illud, quod habet nepos ab auo, dicit̄ aduentitiū quo ad ipsum patrem, prout cōmuniter tenent gl. ꝛ cōmuniter doc. Idem tenet glo. in l. quesitum. in prin. in gl. parua. iuncto tex. ff. de leg. j. ꝛ ibi eam approbant Bart. Ang. Imo. ꝛ cōiter alij. Idē tenet gl. in l. Gallus. §. quidā recte. ff. de li. ꝛ posth. in gl. magna. ver. sꝫ quidā dicunt. iuncto tex. ꝛ ibi Bart. ꝛ Paul. de Ca. idem tenent, ꝛ ita etiam Raph. cu. ad hoc ponderat illā gl. Idem tenet gl. in l. auus. in prin. ff. de iure do. ꝛ ibi est bonus tex. dum dicit quia nō pōt videri profecta ab eo q: nihil ex bonis suis habuisset. quicquid ad d. gl. in §. q̄dā recte. dicat Are. hic. idē tenet Bal. in l. certū. ad fi. C. fami. er. Alex. in l. in quartam. ff. ad le. fal. ꝛ in l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ in cōsi. cxxxviij. quinti vol. incipiente ponderatis his que in dicto instrumento donationis. ꝛ ista est vera ꝛ cōmunis opinio. ¶ Contrarium tamen tenuit idē Bar. sibi contrarius in aut. ex testamento. C. de secūd.
28 nup. † qđ imo illud, qđ habet nepos ab auo, dicatur esse profectitium. per tex. in d. l. dotem dedit. ꝛ q: auus videtur velle, qđ pertineat ad nepotem eo, q: volebat ad filium pertinere: secus q̄n pater dedit cōtemplatione neptis, magis quā contemplatione filij. ꝛ tunc illud bene diceretur aduentitiū quo ad patrē per d. l. quesitum. in prin. cum glo. ꝛ dicit Alex. q̄ scribentes de Bar. qui est sibi contrarius nō faciūt mētionē. Tu dic. q̄ imo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

añ eum facit mẽtionẽ Rap. Cu. allegat ẽt Are. ſz tenẽdo cõz opinionẽ ad d. l. dotẽ dedit. dupliciter rñdẽt ſm Cu. Alex. hic. z Ang. Imo. z Alex. in d. l. in quartã. z Imol. in d. l. queſitũ. in prin. z Aler. in conſi. viij. tertij vo. inci. viſis ſubtiliſſimis dubitationibus. q. l. dotem dedit. loquit. qñ dos fuit data nepti propter eius patrem: vt p. ibi in ter. in verbo propter me. nõ mirũ. ſi sit profectitium. z ita ante eos etiam rñdet gl. in d. l. auº. in prin. ff. de iure do. iſtã ſol. reprehẽdit Bar. in d. l. dotẽ dedit. z notabilis idẽ Bar. in §. ſ. cxxxj. q. incipit: primo arguit. q. ille ter. loquit in caſu dubũ. z pcedit coniecturando. ¶ Añ ſecũdo mõ rñde ex mẽte Raph. cu. Alex. z Are. hic. z Alex. i. d. conſi. viij. tertij vol. ſed ego notabilius ponam. quod illa l. dotẽ dedit. procedit. qñ auus dat aliquid nepti. ad qs tenetur p-
20 pter filium. ſeu p filio. † Auus eñ tenet ad dotandum neptẽ. l. z ideo. §. fi. ff. de in rẽ verſo. Bar. z alij in l. ſ. ff. ſol. ma. z tũc dicit eſſe profectitiũ ex equitate. vt ibi dt ter. non añt vt acquirat filio. z ſic patri iſtius neptis. ſed vt reuertatur dos ad patrem neptis in caſum ſoluti matrimonij tanꝫ ab ipſo patre profecta. ita ꝓprie loquitur ille ter. ſecus. ſi auus relinquat aliquid ad qs non tenebatur pro filio. nec propter filiam tunc cenſet aduentitium. vt hac gl. cum concor. z iſtam vlt. ſo. etiam tenet Ang. in conſi. lxxviij. incip. Joan. Philip. z conſi. ſeq.

1 ☞ In dependentibus a mera poteſtate proteſtantis. protestatio precedens reddit actum ſequentẽ protestationi contrarium ipſo iure nullum.

2 Miſor. ſi effectus maior declaret coram vicinis. quod non vult habere ratum contractum per quem res ſua fuit alienata. ſufficit talis protestatio.

3 Filio preterito ſufficit dicere teſtũ nullum coram vicinis in abſentia heredis inſtituti ad hoc vt teſtamentum infirmetur.

4 An requiratur cauſa in protestatione.

5 Quando quis non audet protestari palam propter metũ potentis. valet clandeſtina.

6 Per actum ſequentẽ contrarium protesta. non videtur receſſum a protestatione quando ille actus pendebat a mera volũtate protestantis.

7 In actu dependente a voluntate duorum requiritur qꝫ protestatio innoteſcat parti alias nihil valet.

8 Faciens actum contrarium protesta. incontinenti. non videt ſe velle corrigere. ſecus ſi ex interuallo.

9 Qñ probat metũ ſemel fuiſſe illatũ alicui preſumitur durare.

10 In actu dependente a voluntate vnius. clauſula derogatoria precedens tollit z impedit diſpoſitionem ex interuallo.

11 Protestatio large facta cõprehendit omne tempus futurũ.

12 De natura protesta. eſt recipere tempus futurum.

13 In actu dependente a voluntate vnius non videt receſſum a protestatione etiam per actum ex interuallo factum.

14 Diſpoſitio facta ſuper vna re non trahit ad diſpoſitionẽ ſuper alia re factam ex interuallo. z nu. 15.

16 Lz ſola protestatio ſufficeret ad impediendũ aditionem hereditatis poſtea factam. tamen ſi in protestatione dixit. qꝫ metu eam faciebat. debet probari metus. z 19.

17 Licet metus non ſit de ſubſtantia protest. tamen ex quo adijcitur in protesta. debet qualitas probari.

18 In cancellatione non requiritur cauſa. tamẽ ſi apponatur debet attendi. z limitat z reſtringit ipſam cancellationem. idem in legato. z nume. 19.

20 Qui allegat certum tempus. quamuis non eſſet de neceſſitate tenetur illud probare. alias ſuccumbet.

21 Quando quis proponit factum cum aliqua qualitate non ſufficit probare factum ſed debet probari qualitas.

22 Quando aliquid de neceſſitate non requiritur ſi exprimatur de eo non eſt curandum etiam ſi ſit ineptum.

23 Fallens z ſic non intendens adire hereditatem propter preãbulam protestationem. ſi adeat. aditio non valet.

24 Non preſumitur quis aliter velle. quam facit.

25 Adiens coacte ſine protestatione videtur ſponte adire. z nõ coacte. ex quo protestatus non eſt.

26 Qui nõ ptestatur ſe per metũ aliqd facere. preſumunt neceſſario volentes feciſſe: ex quo protestari cõtrariũ erat eis facile.

27 Contra allegantẽ ſe impeditum fuiſſe. ſi contra impedimentũ potuit reclamare z protestari z non fecit. ſibi preiudicauit.

28 Licet metus vel coactio a parte illata inducat nullitatem actus ipſo iure. vel in effectu. ſecus quando infertur a iudice.

29 Spoliat⁹ a parte ante oĩa eſt reſtituẽdus. ſecus tũ ſi a iudice.

30 Si aliqs cõfeſſus eſt maleficiũ in tormẽtis iuſte illatis. z poſtea ratificat ad banchũ iuris extra locum tormentorum interueniente cõgruo interuallo confeſſionis z ratificationis. talis confeſſio poteſt dici ſpontanea: z notarius banchi poteſt ſcribere in actis. quod talis ſponte confeſſus eſt delictum.

31 Dis illata per iudicem in tormentis dicitur iuſte adhibita. z confeſſio non poterit dici metu adhibita.

32 Ille dicitur ſponte confeſſus. qui eſt confeſſus in tormentis. ſz perſeuerauit in confeſſione extra tormenta.

33 Male faciunt aſſeſſores qui in camera torquent aliquem. z in bancho faciunt ſcribere quod eſt ſponte confeſſus.

34 Si quis ſit tortus decem vicibus z poſtea ductus ad banchũ confeſſus eſt notario qui non interfuit torture. z notarius ſcribit quod ſponte fuit confeſſus. non incidit in falſum.

35 Voluntas coacta. voluntas eſt.

36 Quando quis eſt confeſſus in tormentis maleficium. ſcriptura eſt falſa in qua aſſeſſores faciũt ſcribi in actis quomodo reꝰ fuit ſponte confeſſus.

37 Confeſſio que emanauit in tortura non precedẽtibus legitimis indicijs etiam ſi reus in dicta confeſſione perſeueret. ſemper tamen eſt nulla quo caſu ſi iudex faceret ſcribi quod ſponte confeſſus facit confici inſtrumentum falſum. nu. 38.

39 Confeſſio facta in tormentis non precedentibus legitimis indicijs valet z ei eſt ſtandum ſi perſeueret in confeſſione.

40 Venditio facta per metũ non tenet qñ vendẽs protestatus eſt coram teſtibus quod pro nihilo vult haberi talez venditionẽ.

41 In actu dependente a voluntate duorum protestatio tollitur per actum contrarium poſtea factum.

42 In contractibus protesta. facta clam coram honeſtis perſonis an valeat ſi parti non innoteſcat.

43 Qñ qs nõ audet ptestari pretoꝛi qꝛ eũ timet ſufficit clam protestari coram vicinis dato quod ad notitiã pretoris nõ veniat.

44 Qñ mulier i abſentia mariti clãdeſtine protestat coram vicinis q. nõ vult cõſentire alienationi fundi dotalis quã marit⁹ vult facere z q. vult hꝛi. p nullo ſi cõſentiat qꝛ metu hoc facit. talis protestatio clãdeſtina releuat mulierẽ ſi probet de iuſto metu.

45 Si quis non intẽdit contrahere matrimonium cũ tali muliere vel econtra. ſed non audet contradicere propter metum alicuius ſi protestatur in abſentia partis. talis protestatio iuuat niſi poſtea ſequatur copula.

46 Si quis propter iuſtum metum non ſolum non audet cõtradicere ſed nec audet protestari coram alijs: quia timet ne protestatio reueletur parti. ſufficit poſtea pbare de tali metu. z poterit venire contra talem actum.

47 Notabilis queſtio in materia protestationis.

48 Fideiuſſio requirit ſtipulationem.

49 Si fui ptestat⁹ q. ſi fideiuberẽ apud te p Titio. q. nõ faciã animo me obligãdi. ſi tu cõſentis. z poſtea ego intercedo nõ obligor ſecus ſi non conſentis z ego ſimpliciter poſtea intercedo.

§. Celsus. Protestatio pcedẽs actui ſequẽti ſua facit vt act⁹ ſubſequẽs nihil operet. h. d. ſm Dy. Bart. Bald. Bib. Ang. Imol. z Chriſto. de caſtel. hic. Iſtud commune ſummariũ non videtur bene congruere huic §. vbi non apparet. qꝫ actus ſequens fuerit contrarius protestationi. nã ſi fuiſſet protestatus. q. nolebat vel q. non intẽdebat adire hereditatem. ſi poſtea adiret. protestatio diceretur cõtraria actui protestationis ſequẽtis. ſed hic ter. ſolum dicit q. fallens adierit. z gl. in verbo fallens declarat q. clandeſtine fuit protestatus. q. licet adiret qꝫ pro nihilo nolebat eſſe heres. z ſic ſi contingeret eum adire declarabat in illo actu volũtatem deeſſe tũc adeuntis nõ dicitur actũ factũ contrariũ protestationi. ſicut in ſimili ſi quis faciẽs teſtamentũ protestatur. q. non vult facere aliud teſtũ. ſi poſtea faciat ſecundũ. eſt act⁹ hius ptestatiõi z derogat pri. §. poſteriore. Inſtit. qui. mo. teſt. infir. l. ſi qs. §. ad treb. ſed ſi quis ptestat q. faciat ſi aliud teſtamentũ vult illud nullũ eſſe. niſi i eo talia verba apposuerit. tũc bene eſt act⁹ hius ptestatiõi z ñ vz ſi poſtea aliud faciat vt habetur in l. ſi quis in prin. teſt. §. de leg. iij. ita etiam tz Rap. cu. hic eo modo ſi quis protestatur q. ſi cõtingat eum proferre que ſapiant aditionẽ q. non intendit adire. tunc adeundo non directe dicit ptestationi ſm Jo. de Im. qui dicit. q. iſto modo debet iſta. litera intelligi. z vltra iſta quãdo dicat. ptestatio cõtraria actui. z quãdo nõ. z ſic quando ſit cõpatibilie: qꝛ poſſit separari ab actu: declarat Bar. i l. i. in pn. C. de lit cõte. z aliqd per Ang. hic. Itẽ iſte ter. nõ loquit eo caſu. quo qs ptestatus eſt non habere animum adeundi propter timorem ſibi illatũ. tũc enim niſi probet timor protestatio nihil valet ſcdm Ange. hic circa ſi. q. dicit q. ita debet itelligi iſta litera. de quo vltimo §. ſtatim dicet. vñ Sali. aliter hic ſummat. ſcz protestatio pcedẽs cõtraria actui aditionis reddit aditionẽ inutilem. h. d. ſm eũ. Tu añt ſumma ſic breuiter. ficta ſeu ſimulata aditio nõ valet. h. d. In ter. ibi metu verborum. intellige ſufficiẽs ad terrẽdum virum etiã conſtantẽ. vt dicetur infra in glo. pe. ¶ In ter. ibi fallẽs. dici põt fingebat extrinſecus ſe adire hereditatẽ. z non adibat eã. ꝓpter protestationẽ precedentẽ. z ita fallebat credi

toꝛes z

tores, z legatarios. ¶ No. primo ex isto tex. sz intellectũ Bar.
cõem qđ in depẽdentibus a mera volũtate ꝓtestãtis, vt est a-
ditio hereditatis, ꝙ protestatio precedens reddit actũ sequẽ-
1 tem ꝓtestationi cõtrariũ ipso iure nullũ. † z in tali ꝓtestatiõe
interposita super actu depẽdẽti a mera volũtate ꝓtestãtis nõ
requirũtur ea, q̃ sunt necessaria in alijs ꝓtestationibus fm Bar.
z alios hic, ꝓmo em̃ nõ reqrit̃ pñtia. partis de cuius preiudicio
agit̃, nec ꝙ ei innotescat, patet quare pt fieri clã z occulte. z sic
nõ puenit ad notitiam partis: tu dic clarius qđ ille actus ñ erat
celebrandus cũ alio vt est aditio hereditatis, que cõsistit ĩ me
ra voluntate. l. pro herede. in prin. z in l. si auia. C. de iur. dli. ni-
mirũ si in ꝓtestatione nõ requiritur presentia alicuius, sed suffi
ciat adesse testes p quos possit probari: secus qñ actus est ce-
lebrãdus cũ alio, qz tũc ꝓtestatio ñ vz, nisi fiat illo pñte, aut ei in
notescat, vt in iuribus allegatis p Bar. facit l. at si quis. §. pleri
que ff. de reli. z sump. fun. z ĩ l. Mesenni, cũ gl. z ibi Bar. ĩ pmo
2 no. z in l. Põpo. scribit. iuncta gl. ij. ff. de ne. ge. † Ad idem, ꝙ si
minor effectus maior declaret corã vicinis, ꝙ nõ vult habere
ratũ ꝯctũ per quẽ res sua fuit alienata sufficit quãuis non est
facta in presentia partis. l. fi. ĩ verbo cõquestus est. z ibi gl. no.
3 C. si maior factus. per quẽ tex. ibi signãter no. Bal. † quod filio
preterito sufficit dicere testm̃ nullũ corã vicinis in absentia he
redis instituti ad hoc vt testm̃ infirmet̃ per l. filio preterito. ff.
de iniusto rup. irritoqz test. quare est actus qui depẽdet a so-
la volũtate pteriti, vt no. etiã Ang. in §. si vero expressim. ĩ iiij.
nota. per illũ tex. in aut. d her. z fal. Secus in actu dependẽte a
voluntate duorum. tũc dz protestatio innotescere parti, al's ni
hil valet. l. fi. §. itẽ si predixerit. in princ. ff. nau. caupo. stab. cũ a-
lijs hic allegatis per Bar. idem latius tz Bar. in l. non solum.
§. morte. in prima specie ꝓtesta. in duobus locis. ff. de no. ope.
4 nun. ¶ † Scđo in ista ꝓtesta. vt s. nõ requiritur cã quare eius
actus depẽdeat a mera volũtate ꝓtestãtis ideo sufficit volũtas
l. qz poterat. ff. ad treb. secus in actu depẽdẽte a volũtate duo-
rũ tũc reqrit̃ cã, q̃ sit rationabilis, z iusta: al's nihil valet. l. si ho
minẽ. ff. man. l. ij. C. debito. ven. pig. impedire nõ pos. de quo per
doc. z plenius p Bar. in d. §. morte. in ver. ꝓtesta. inhibitore. l.
de pupillo. §. si qs ipsi pretori. in xj. q. ff. de no. ope. nun. sed ad-
uerte licet oẽs ita transeant, iste tex. nõ videtur aliqđ facere, qz
hic suberat causa iusta, z rationabilis ꝓtestãdi. s. iustus metus,
vt dicit tex. in verbo coactus: nõ ꝓtestatio fiebat clã, z occulte
ĩ absentia partis que metũ incutiebat. z sic propter iustũ timo
rẽ nõ potuit palam protestari. facit qđ per istũ tex. tenet Bal.
in l. clari z aperti. z circa fi. C. de fideic. qđ qñ qs nõ audet ꝓte
5 stari palã pp metũ potentis: tũc vz clãdestina protestatio, † z ei
stat̃ cũ limitatiõe de qua ibi p eũ: quẽ sequit̃ Alex. consi. xvj. in
ij. vol. inci. põderatis narratis in themate. z refert, z sequitur
6 Pau. de Ca. hic. ¶ † Tertio per actuz sequentẽ ꝯrium ꝓtesta.
nõ videtur recessum a protestatio, qñ ille actus pẽdebat a me
ra volũtate ꝓtestantis: qz presumitur volũtas abesse pp ꝓte-
stationem precedentem, z sic protestatio derogat actui sequẽ-
ti, z facit illũ actum non valere. secus in actu depẽdẽte a vo-
luntate duorũ quare derogatur protestationi pcedenti. l. cũ plu
res. §. locator horrei. ff. locati. c. solicitudinẽ. de app. z hoc ꝯfir
mat Bar. in ratiõe: qz sicut propositũ in mente retentũ nõ no
cet ꝯhenti. l. si repetẽdi. C. de ꝯdi. ob causaz. ita nec talis ꝓtesta
tio, q̃ ei nõ innotescat. z cũ ista ratiõe trãseũt ceteri. z in specie
Sali. z Raph. cu. tu aduerte qz vr̃ aliqualiter cõtrariari hisq̃
7 tz Bar. s. in pmo notabili. vbi Bar. tz, ꝙ in actu dependẽte
a voluntate duoz requirit̃ ꝙ protestatio innotescat parti: al's
nihil valet, vñ si ꝓtestatio est nulla, inepte videt̃ dicere, ꝙ p a-
ctũ ꝯriũ intelligat̃ ab ea recessũ: qz presupponeret ꝓtestationẽ
valere. Itẽ ꝓtestatio q̃ de iure nõ valet nõ põt dici protestatio
arg. l. iiij. §. condẽnatũ. ff. de re iudi. in cle. pastoralis. eo. ti. sicut
nõ pt dici instrm̃ guarẽtigie illud, ꝙ de iure non tz. vt tz z no.
Bal. in c. cõstitutus. per illũ tex. de transa. ergo frustra dr, qđ nõ
nocet vt ẽ tex. notabilis ĩ l. sicut in §. j. ff. de ope. lib. limi. Bar.
primũ mẽbrũ, ꝙ ꝓtestatio pcedẽs in depẽdẽtibus a mera volũ-
tate ꝓtestantis facit presumi volũtatem abesse in actu sequẽti
8 vt pcedat † quando actus sequẽs fit incõtinẽti post protesta-
tiõnẽ: qz nõ est verisimile qđ voluerit icõtinẽti se corrigere: vt
l. non ad ea. ff. de cõdi. z dem. secus si fieret ex magno interual-
lo post: tũc vr̃ a ꝓtestatione recedere. l. p retentionẽ, z ibi gl. C.
de vsur. ideo protestatio debet tũc latius cõcipi: vt p verba cõ
prehẽdat omne tẽpus futurũ. vt hic p eũ cũ quo ceteri cõiter
transeũt. z in specie Sali. z Alex. hic idẽ tenet Bart. in d. non
solũ. §. morte. ĩ pma specie ꝓtestationis. z ibi Imol. Ro. Alex.
idẽ tz Bar. in l. item qz. §. fi. ff. de pac. z in l. Titia. §. pe. ff. de ver
bo. obl. p Cy. Imo. Iac. Bu. z Io. d imo. ĩ l. pacta nouissima. C.
de pac. Ant. de Bu. z Io. de imo. in c. cum M. ferrariensis. ex
tra de consti. z ista vr̃ esse magis cõis opi. Sed aduerte ꝙ ista

limitatio Bar. ad istum ter. nõ est bona, cũ de ea semp subesset
eadẽ cã protestationis. z metus. z sic protestatio semp dura-
bat. vnde extẽdit̃ etiã ad actũ. qui fit ex longo interuallo post
l. fi. in fi. C. ꝙ metus cã. Bar. in l. de. ff. de cõdi. ob tur. causam. sz
in l. per retẽtionẽ. allegata per Bar. nõ suberat ea causa. facit
9 quod no. Bar. z Ang. in l. ad inuidiã. C. ꝙ metus causa. † vbi si
fuit probatum metum semel fuisse illatũ semp presumitur du-
rare. z dicet̃ infra extra gl. in q. Bar. Itẽ ꝯ istã limitationẽ bar.
simpliciter intellectã fortiter facit text. in l. si quis in principio
10 testamẽti, vbi postea eodẽ testõ vl' codicillis. de le. iij. † vbi sunt
in actu depẽdenti a mera volũtate vnius: z tñ ibi clausula de
rogatoria vl' ꝓtestatoria precedẽs tollit. z impedit dispositio
nẽ factã ex interuallo post testm̃ vt ĩ codicillis, z si dicit̃, ꝙ ibi
codicilli essent incõtinẽti facti iuxta testm̃ eẽt diuinare, z restri
gere illũ tex. q indistincte ponit de codicillis. ad illũ text. rñdet
11 Alex. † ꝙ ibi protestatio nõ fuit facta simpliciter sed large ideo
cõprehẽdit omne tps futurũ. Ista rñsio nihil vz. nam ibi soluz
fuit simplr dictũ si cui bis legauero semel tm̃ deberi volo, nec
fuerunt ibi alia vba gñalia. Idem Alex. in l. pacta nouissima.
C. de pac. dicit ꝙ tex. in d. l. si qs in prin. testamenti. de necessita
te dz intelligi, qñ verba respiciebant omne futurũ tẽpus: alias ñ
traherent̃ ad actũ postea ex interuallo factũ z plus nõ dicit, sz
nec ista solutio quicꝙ valet. qz nõ sufficit ad ꝓtestationẽ adesse
12 se verba respiciẽtia solũ futurũ tps. prout est † de natura ꝓte-
stationis, que est respicere futurũ tẽpus sed etiã debẽt esse ver
ba magis gñalia, z lata ad hoc vt cõprehẽdãt actũ, qui postea
fit ex interuallo. vt ĩ d. l. pacta nouissima. z ĩ alijs locis pallega
tis. facit tex. in l. si ita stipulatus. ff. de fideius. ibi quãtã pecuniã
qñcũqz Titio credidero. z tex. in l. qro. ĩ fi. pn. ff. loca. ibi ĩ omnẽ
cãm, z ibi inꝯtũ illũ cõdẽnari ex bona fide oportebit. facit etiã
gl. solẽ. in c. tua nos. z ibi latius An. de But. z Abb. de sponsa.
qđ si aliquis protestat̃, parte presente ꝙ per ea que vnꝙ dicit
aut faciet in futurũ nõ ĩtẽdit ꝯhere matrimoniũ cũ tali mulie
re, si postea cũ ea cõtrahat matrimonium nõ tenet. sed in d. l. si
qs in principio testamẽti. fuit solũ simpliciter dictũ p verbũ fu
turi tẽporis si cui bis legauero semel deberi volo, z tñ trahit̃
ad actũ postea ex interuallo in codicillis factuz, licet pẽdeat a
sola voluntate ꝓtestantis, z sic ille tex. videt̃ cõfundere limita
tionẽ Bar. z rationẽ. ¶ Unde Bar. in d. l. pacta nouissima. ĩ di
13 stinctione sua tenet, ꝙ in actu depẽdẽti a voluntate vnius nõ
videat̃ recessum a ꝓtestatiõe etiã per actũ ex interuallo factũ.
z tũc ad hoc bñ facit tex. in l. si qs in principio testamẽti. sed in
actu depẽdente a volũtate duorũ qñ ꝓtestatio fuit simpliciter
facta bene distinguit an actus sequẽs fiat incõtinẽti, an autẽ
ex interuallo. Idem sequuntur An. z Sali. z Aret. hic quicqd
dicat Alex. hic tenendo istam partem. tenendo contra cõmu-
nẽ. ¶ No ob. tex. in quo se fundat Bar. in d. l. per retentionem
qz dupliciter rñdetur, primo, ꝙ ideo ibi in scđa cõuẽtiõe nõ in
ducit̃ repetitio pignoris. eo qz ampliaret̃ odiũ. s. vsur. qđ nõ est
dicẽdũ, vt in regula, odia. de reg. iu. in vj. z in l. cum quidã. ff. de
lib. z posth. z ita dicit tenere Bar. in d. l. p retẽtionẽ. in bona le
ctura que nõ impressa. z isto modo ille text. potest retorqueri
cõtra Bart. arguẽdo de speciali, ppter odiũ vsure. ¶ Scđo
z notabiliter rñdet̃ ex mẽte Are. ꝙ ille tex. loquitur ĩ terminis
valde diuersis. ibi enim tpe traditi pignoris cõuẽtum fuit pa-
cto nudo de minoribus vsuris, si postea ex interuallo debitor p-
mittat maiores vsuras pstare ad eas nõ extẽdatur illud pignus.
14 ratio ibi ponit̃ in tex. † qz dispositio facta sup vna re nõ trahit̃
ad aliã dispositionẽ factã super alia re ex interuallo. facit. l. at si
qs. §. pleriqz. in fi. ff. de reli. z sum. fu. Sed materia nostra est qñ
protestatio facta super vno actu habet locum in eodem actu:
si postea ille idem actus fiat ex interuallo. z sic tex. sunt multũ
diuersi. Ang. autem hic intelligit istum tex. quod ideo hic actus
sequens cõtrarius ꝓtestationi nõ tollit̃ p protestationẽ: qz hic
ꝓbatur metus illatus qui fuit cã faciẽdi ꝓtestationẽ. vbi aũt ñ
probatur metus, z tũc cõsummatio: talis actus nõ pẽdet a sola
mera volũtate, sed etiã alterius: z valet actus sequens cõtrarius ꝓ
testationi: per d. l. cum in plures. §. locator horrei, qz per talem
actũ ꝯriũ ꝓtestationi intelligitur recessum a protestatione. d.
15 c. solicitudinẽ. de app. d. c. cũ M. ferrariẽ. † Si autẽ cõsumma-
tio talis actus depẽdet a sola mera volũtate, vt aditio hr̃dita
tis, z factio testamẽti: tũc protestãdo, ꝙ si contingeret me adi-
re vel testari, tũc nõ faciã animo adeũdi vel testãdi, ita protesta
tio est derogatoria actui sequẽti. z io nõ tenet aditio, neque te-
stamentũ. d. l. si quis in prin. test. z in l. pro herede. in ver. z ideo
solẽt. j. e. z ĩ l. at si quis. §. pleriqz. ff. de reli. z sum. fu. Nec obstat
iste tex. qz loquit̃ in casu, quo quis ꝓtestatur nõ habere animũ
adeũdi ppter timorem sibi illatum. nam tũc nisi probet̃ timor
16 protestatio nõ valet, z ita dz itelligi hec litera fm eũ. ¶ † Et sic
põdera ꝙ licet ꝓtestatio sola sufficeret ad impediẽdũ aditionẽ

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

hr̃ditatis postea facta,⁊ tñ qñ in ꝓtestatione dixit,ꝙ metu eaȝ
faciebat,debet ꝓbari metus,⁊ ita vr̃ debere intelligi, ⁊ limitari
illud,ꝙ tȝ gl.pen.in scđa parte que vult,ꝙ iste tex. procedat,ꝙ
aditio sit nulla,etiã si nullus precessisset metus,⁊ procedat qñ
metus fuisset allegatus in protestatiõe.Istã opi.Ang.repro/
bat Imo.⁊ Alex.hic in gl.in verbo,non fieri.q: ex quo prote/
statio interponitur super actu aditionis pendente a mera vo
luntate protestantis,licet in protestatione allegetur met⁹ nõ
est tamen de substantia ipsius protestationis,ergo protestatio
operat̃ etiã si talis metus non probaretur:q: sufficit probare
ꝙ interuenerit protestatio derogatoria volũtatis sequẽtis,vt ñ
teneat aditio.Sed fm Aret.põt defendi Angel.q: rõ Imole
17 nõ habet saporem iuris fm eũ.†qđ licet met⁹ non sit de substã
tia protestationis tamẽ ex quo metus adijcitur in ꝓtestatiõe
dȝ qualitas met⁹ ꝓbari,lȝ nõ sit de essentia ꝓtestatiõis:eo q:
18 limitat intentionẽ ꝓtestantis.†Sicut in cancellatione non re
quirit̃ causa:tñ si apponat̃,debet attẽdi, ⁊ limitat ⁊ restringit
ipsam cãcellationẽ.l.cãcellauerat.⁊ ibi Bar.no.ff.de his que ĩ
19 testamẽto delentur.†Similiter in legato facto nõ requirit̃ cã,
tñ si apponatur,attendi debet:q: limitat,⁊ restringit ipsum le
20 gatũ.l.cũ pater.§.dulcissimis.de le.ij.†Ergo vltra Are.ↄfirmo
p simile,q: allegans certũ tp̃s,ꝙuis illud non esset de necessita
te,tñ tenet̃ illud ꝓbare:alias succũberet.c.licet causaȝ,de ꝓba
tionibus.l.j.§.rectissime.ff.de vi,⁊ vi arma.no.Bart.per illum
tex.in l.habebat.ff.de instito.⁊ in l.Pãtoni⁹.§.rei pduellionis.
per gl.j.eo.⁊ in ↄsi.lxxxviij.inci.in qõne inter Franciscũ Bo/
nell,⁊ in l.is,qui reus.ff.de publi.iudic. Cõsidera tamẽ ratio
21 nem ibi adductam per Bar.†Ad idẽ facit,quia qñ quis ꝓpo
nit factum cum aliqua qualitate,tunc nõ sufficit ꝓbare factũ,
sed debet probari qualitas:alias succumbit,tex⁹.est in l.Ful
cinius.⁊ ibi Bart.no.ad hoc.ff.ex quib.cau.in poss.eatur,⁊ i l.
j.§.ꝙ aũt ait pretor.⁊ ibi Bar.ad hoc.not.ff.ne quid in flumi.
publ.⁊ in c.lȝ causam.⁊ ibi Abb.in vij.not.extra de proba. vbi
istud tenet qñ illa qualitas non requirebatur, sed alterũ corũ
sufficiebat.⁊ ibi Bal.dicit ꝙ ibi est tex.singularis q vix alibi re
peritur de proponẽte qualitatẽ etiam excipiendo.ꝙ eaȝ pro
22 bare teneatur.†Sed caue quia qñ aliquid de necessitate nõ re
quirit̃ si exprimitur de eo nõ est curãdũ etiã si sit ineptũ,vt est
tex.in l.vnica.in prin.C.de rei vxo.actio.Bar.in l.j.i pe.q.ff.de
edẽ.⁊ idẽ Bar.in l.demõstratio falsa.in prin.in vij.q.ff.de cõdi
23 ⁊ dem.†Scđo pncipaliter no.ex hoc tex.ꝙ fallens.⁊ sic nõ in
tendẽs adire hereditatem ꝓpter preambulã protestationẽ, si
adeat,aditio nõ valet.⁊ non facit eũ heredẽ.Limita istũ tex.
vt ꝓcedat.quando post protestationem actus aditionis fuit
p ꝓtestantẽ fact⁹ verbo,aut etiã facto nõ celebrato cum alio.
Si aũt aditio fieret per actũ celebratũ cũ alio.puta p vẽditio
nẽ hereditatis,vel p aliũ contractũ cum alio celebratuȝ de re
aliqua hereditaria,tũc per protestationẽ preceden,nõ impedi
ret,ne ex hoc efficeret̃ heres,ne secũ cõtrahens remaneret de/
ceptus.⁊ sic erit obligatus nõ solũ illi,ſȝ omnibus alijs.l.j.⁊ ij.
š.e.gl.no.i l.fi.i gl.fi.š.de iterroga.actio.Ita no.limitat istũ tex.
Bar.i l.nõ solũ.§.morte.ff.de no.ope.nun.in prima specie pro/
testatiõis.⁊ in l.pro herede.§.Papinian⁹.circa fi.p illũ tex.j.e.
sequit̃ Imo.Pau.de ca.⁊ alij.Lu.ro.⁊ alij Mo. adde pro hoc
bonã gl.in c.olim.in gl.j.⁊ ibi Ant.de Bu.ad hoc no.extra de
censibus.quam gloss.etiam ad hoc no.Cal.in l.si tam angusti.
in fi.ff.de serui.ti.generali.¶Gl.ij.in verbo,fallens.quero pro
24 intellectu textus.quomodo sit fallẽs.⁊ sic ficte adierit,† cũ nõ
presumat̃ qs aliter velle ꝙ faceret.l.Labeo.§.idẽ Tubero.ff.d
supel.leg.gl.respondet ꝙ fuit protestatus coram aliquibus ꝙ
lȝ adiret.volebat pro nihilo haberi.facit l.i cõcubinatu.i verbo,
25 sine ꝓtestatione hoc manifestũ faciente.š.de cõcubinis.† Et
ista gl.videtur tacite colligi,ꝙ adiẽs coacte sine protestatiõe
videt̃ spõte adire,⁊ nõ coacte.ex quo nõ est ꝓtestatus.d.l. La
beo.§.id Tubero.facit qđ aditio facta metu sine ꝓtestatiõe be
ne vȝ,⁊ tȝ mero iure,lȝ detur beneficium abstinẽdi,vt in gl.se/
quen. in iuribus in ea allegatis.Adde ad istã cõclusionẽ no.
Bal.in suo consi.schismatis qđ posui post rub.C. si qs aliquẽ
testa.ꝓhibue.ad fi.vbi tenet ꝙ in electiõe pape Urbani, car/
dinales nõ presumunt̃ fecisse electionẽ de eo propter metũ, ex
26 quo non fuerũt protestati de metu.⁊ ibi tradit reg.no. † quod
qui nõ fuerunt protestati se per metũ facere.presumunt̃ neces
sario volentes fecisse.ex quo erat eis facile ↄ̃uñ ꝓtestari.arg.l.
vnice.§.sinautẽ ad deficiẽtis,C.de cad.tollen.refert ⁊ sequitur
Alex.ↄsi.cxlvij.vol.v.inci.In causa, ⁊ lite vertẽte inter nobilẽ
Raph.Addo facere illud,quod no.Bal.in l. quibus diebus,
27 in vlt.no.per illum tex.ff.de condi.⁊ dem.vbi no.qđ ille,qui al
legat se impeditum fuisse si contra impedimentũ potuit recla
mare, ⁊ ꝓtestari ⁊ non fecit sibi preiudicat.facit.l.ij.C.de his
qui ꝑ metũ iudi.nõ app.c.si.de app.⁊ ad istud vl.an ad hoc vt
impeditus facere actum in termino excuset̃, an de necessitate
requirat̃,ꝙ ꝓtestet̃,ꝙ p ipsum nõ stetit.plura dixi in l.pperã/
dum.§.sinautẽ vtraqȝ.C.de iudi.⁊ l.ij.§.ꝙ dixim⁹.ff. si qs cau.
No.bene istam regulam.ꝙ qñ quis nõ protestat̃ de metu.p̃su
mit̃ actum voluntarie facere.Nã prima frõte videretur esse du
rior in practica,cũ possit esse iustus metus multis modis etiã
sine protestatione,qđ no.ad tit.ꝙ metus cã.¶Gl.in verbo.nõ
fieri.diuidit̃ in tres partes.In prima op.ↄ̃ tex.⁊ quadruplici/
ter soluit approbãdo primã solutionẽ.q̃ cõiter tenet̃. In scđa
op.⁊ soluit.In tertia facit idem.scđa ibi.itẽ opponit̃ metus ꝓ/
berum.tertia ibi.item op.C.e.l.cũ aliquis.In vltima parte gl.
no.diligenter ex ista parte tria principalia.Primo ꝙ vbi quis
cogitur per iudicem.protestatio precedẽs nihil operat̃.nec d
rogat actui sequẽti,⁊ sic ꝓtestatio nõ tollit actũ sequẽtẽ si ille
28 act⁹ postea fiat iuridice,⁊ legitime.¶†Scđo no.ꝙ lȝ met⁹,⁊
coactio illata a parte inducat nullitatẽ act⁹ ipso iure vel i effe
ctu,vt in ti. ꝙ metus cã.secus qñ infert̃ a iudice:q: cum fiat in
casu pmisso a iure nõ põt dici actus fact⁹ p metũ. nec vitiat̃.
29 †Itẽ p iudice lex p̃sumit qđ nihil iniuste vel illicite facit.l.ij.in
ver.ꝙ nõ arbitramur.C.de offi.ciui.iud.⁊ c.in p̃sentia.de renũ
tia.sicut in simili licet spoliat⁹ a parte ante oĩa sit restituend⁹,
l.si quis ad se fundũ.C.ad le.iul.de vi.tñ spoliat⁹ a iudice nõ est
ante oĩa restituẽd⁹,vt est gl.no,in verbo.in aliã.in c.p̃sentiũ.vij.q.
j.⁊ gl.iij.q.j.in summa.⁊ gl.in c.in noĩe dñi.in verbo audientia,
xxiij.dist.Bal.in l.obseruare.§.ꝓficisci.in xxiij.q.ff.de offi.pro/
con.⁊ leg.Ang.in d.l.si quis ad se fundum.Abba.in c.dilectus
filius.de rescr.⁊ in c.conquerente.in vlt.no.de resti.spolia.⁊ in
30 c.si constiterit.de accusa.¶†Tertio per istam gl.infert Ang.
ꝙ si aliquis cõfessus est maleficiũ in tormẽtis iuste illatis,ꝓ/
cedẽtibus legitimis indicijs,⁊ postea ratificat ad bãchũ iuris
extra locũ tormẽtorum ⁊ sic perseuerat in cõfessione.interue/
niẽte tñ aliquo cõgruo interuallo iter tormẽta ⁊ ratificationẽ,
qđ interuallum ex quo iudicãtis arbitrio relinquit̃ vt notat̃ in
l.j.§.diuus seuer⁹.ff.de questio. Certe talis cõfessio potest dici
spõtanea,⁊ notarius banchi põt licite scribere in actis qđ ta/
lis spõte cõfessus est tale delictũ.l.j.§.si qs vltro.ff.de questio.
31 quia vis illata i tormẽtis fuit iuste adhibita per iudicẽ:ergo
nõ potest dici actus factus per metum.vt hac gl.ad hoc valđ
notabili.Cũ ista cõclusione Ang.simpliciter transeunt Imol.
Pau.de ca.Lud.ro ⁊ Alex.hic. ⁊ ita teneas quicquid teneat
Are.hic.Adde qđ cũ Ang.etiã formaliter tenet Ale.in consi.
pmo tertij voluminis.ꝙ incipit ꝓcessu inquisitiõis formatẽ
Antonium.⁊ in consi.lij.eiusdem tertij voluminis. quod inci/
pit viso themate illustrissimi.adde Bart.in l.j.§.si qs vltro.in
32 vlt.q.ff.de questio.† vbi tenet qđ ille d spõte cõfessus q est cõ/
fessus in tormẽtis.sed pseuerauit in ↄfessione extra tormẽta p
d.l.j.§.diuus seuerus.⁊ l.ij.C.de cust.reo. idẽ tenet Bal.⁊ An.
33 in l.ij.C.ꝙ metus causa.alibi Bal.in l.j.C.ex deli.defun. †Di/
cit qđ assessores cõiter videt̃ homicide.qui in camera torquẽt
aliquẽ ⁊ ad banchũ faciunt scribi ꝙ sponte confessus est:nisi,
secundum eũ.salues eos quia non torquent vt sic rñdeat,ſȝ re
spõdeat vt sibi videt̃.⁊ sic vtrũqȝ põt saluari. s.ꝙ fuit tort⁹ vt
respõdeat.⁊ ꝙ spõte sic rñdit.vt l.mutus.§.is.qui.ff.de procu.
34 Idẽ ⁊ plenius tȝ idem Bal.in l.vnica.C.de confes. vbi tȝ.ꝙ si
aliquis fuit tortus bene decem vicibus ⁊ postea ductus ad bã
chũ iuris cõfessus est notario qui nõ interfuit torture:⁊ nota
rius scripsit ꝙ spõte fuit cõfessus nõ incidit in falsum:q: non
vidit nec audiuit tormẽta. ⁊ naturali rõne põt cedere qđ ille
cõfitear ꝓpter cõsciẽtiã perpetrati sceleris.imo forti⁹,singu/
larius fm eũ iudex q interfuit in tormẽtis, ⁊ fecit hoc scribi p
notarium qđ spõte fuit confessus excusatur a falso:q: non fuit
tortus ad hoc vt precise cõfiteret̃ delictũ.ſȝ vt verũ diceret:iõ
tenor cõfessionis sue nõ est omnino tormẽtarius,⁊ intẽtio iudi
cis fuit vt cõfiteret̃ q: verũ.nõ q: tort⁹:⁊ etiã cõsuetudo gene
ralis ipsum iudicẽ excusat.vt ibi p eũ:qđ no.Predicta limita,
qñ cõfessio fieret in tormẽtis.⁊ notarius scriberet spõte, factã
tũc instrumẽtũ est falsuȝ per p̃dicta.si aũt scripsit ꝙ volũtarie
35 cõfessus est,tunc instrumẽtũ est verum†quia voluntas licet sit
coacta,tñ volũtas est:l.si mulier.§.pen.⁊ ibi gl.no.ff.qđ metus
cã,⁊ l.si patre cogente.ff.de ritu nu.⁊ l.velle nõ credit̃.ff.de reg.
iur.ita singulariter limitat Bal. ⁊ reputat nouũ dictũ i c.j.i §.
iniuria.de pace iur.fir.Et nota bñ istã differẽtiã inter verbũ,spõ
te,⁊ verbũ,voluntarie,q: forte alibi non inuenies.Alibi tamẽ
36 tenet Bal.in l.ij circa fi.C.de custo.reo.†ꝙ qñ quis i tormẽtis
cõfessus est maleficiũ,assessores semp faciũt scribi in actis qñ
re⁹ spõte fuit cõfessus,⁊ quasi vt plurimũ ista scriptura est fal
37 sa ſȝ eũ.†Si aũt ↄfessio emanauerit i tortura nõ p̃cedẽtibus le
gitimis indicijs.tũc etiã si re⁹ in illa confessiõe pseueret tamẽ
illa cõfessio est nulla:q: nõ est legitime extorta.⁊ ex ea nõ põt
sequi cõdẽnatio,nec pena imponi,vt est tex.in l.pe.fm vnã lec.
gl.⁊ ibi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

gl.z ibi Bar.notat.z sequit.ff.de q̃stio,z istud vltimũ etiã sequũtur Imo. Pau.de ca.z Alex.z Are.hic.z ot Imo. q̃ istud est tenendum menti:q1 er eo poteris multa lucrariz refert idẽ tenere Albe.8 hãdi,i tractatu maleficioz,dñ tractat de tormẽtis in rubrica queritˉ nũqd cõfessus in tormẽtis non precedẽtibus indicijs.Sal.in l.ij.C.de custo.reo.cũ alijs cõcor.hic tradit per Alex.idẽ tenet Alex.in cõsi.v.primi vo.qs incipit in cã inquisitionis formate cõtra Vale.quod cõsiliũ est erroˉ duplicatũ.in consi,xciij.eiusdẽ primi vol.idẽ tenet etiã Ale.in gl. cxxix.scõi vo.quod incipit in causa Angeloruz Webreorum. z in consi,j.tertij vol.qs incipit viso processu inquisitionis formate cõtra Antonũ.in consi,lij.eiusdẽ tertij vol.quod incipit
38 viso themate illustrissimi.†Et isto casu bñ pcessit dicta iustitia in tormentis sine legitimis indicijs,certe si iudex facit scribi in actis bãchi,qs iste fuit sponte cõfessus,facit cõfici falsuz instrumentũ:codẽ mõ notarius qui scribit confessionem fuisse spõtaneã incidit i falsum si notitiã habuit tormẽtorũ,z ideo officiales faciũt stare notarios extra palatiũ vt nõ habeãt notitiã tormentorũ vt sic possint scribere cõfessiones esse sponta neas ita notabiliter tz Angel.hic. z sequunt Imol. z Alexã.z Aret.hic.z ot Alexã.q istud est valde notabiliter in practica z q̃ est magis cõis opinio.z ideo fm Ang.dz esse cautus i practica aduocatus accusati vel inquisiti qui fuit cõfessus ad banchũ se maleficiũ cõmisisse vt faciat pbari,põt,q ille fuit primo tortus indebite:q1 nullis pcedẽtibus indicijs sufficiẽtibˀ,neqz fama:vnde quouisqz detẽtus fuit,semper idẽ metus tormẽtoz durare presumit,iõ cõfessio z ratificatio nihil valẽt, z falsitas cõmittit.si scribaf de spontanea cõfessiõe scdz qd predixi.Idẽ cũ Ang.tenet etiã Aler.in d.cõsi.primo,tertij vol.z in d.consi.
39 lij.etiam tertij vol.†Cõtrariũ tñ in terminis,q̃ imo cõfessio facta in tormentis nõ pcedẽtibus legitimis indicijs valeat,z te neat z ei stari debeat:si pseueret i cõfessione tz expresse Bal.in l.vnica.C.de confes.in ij.opp.per gl.ibi,z l.j.§.diuus seuerus. ff.de q.Et male tenet per predicta p que patet cõmunẽ opinionem esse in qtrarium.Et eũ reprobat Alex.hic ad fi.z dicit q ita vidit de facto pluries seruari.z contrarium tz simpliciter Au.ro.in consi.clxvij.qs incipit.Antonius accusatus de adulterio.¶Bl.fi.inverbo non facere diuidit in tres.In prima opo.qrta ter.z soluit.In scda allegat quinqz gcordãtes ad ter. In tertia etiam opp.z non soluit sed solue vt per Bar.secũda ibi:z facit ad l.tertia ibi.argumẽtum qrta.ã.de ritu nup.¶In prima parte gl.ibi ab aliquo cõpellit,nõ a domino.cũ ista solutione transit Bar.p rõnẽ de qua hic p eũ,idẽ tenẽt Sali.z cõter alij scribẽtes excepto Imo.z Raph.cu.quoz obiectis be
40 ne respõdet Alex.vide p te.refero in voce.¶†Extra gl.Dy.p istã legẽ.cũ gl.scda dedit consilium cuidã habenti castrum vel possessiones suas iuxta quẽdam vicinũ potentẽ qui timebat sibi inferri violentiam vel metũ ab illo potente vt ei vendat possessiones suas.s.qs clã cozã aliquibus ptestetur q̃ nõ intẽdit vendere.z q̃ licet vẽdat qs talẽ vẽditionẽ faciet coactione,z timoze illius potẽtis z p nihilo vult haberi talẽ venditionẽ, qs vẽditio postea facta nihil valebit,z qñ qs timet cõpelli ab aliquo ad faciẽdũ aliquẽ qtractũ.vel,pmissionẽ,remediũ est q clã cozã testibˀ z notario,ptesteˀ,q̃ si cõtingat eũ facere,vult haberi p non facto:q1 facit ex timoze,z tunc,pmissio z contractus postea factˀ nõ valebit,istud cõsiliũ Dy.reprobat Bar. hic,in fi.p duo,¶Primo,q1 ista lex per quã mouet Dy.loquitur in aditione hereditatis.z sic in actu dependẽte a sola voluntate ptestantis.†sed hic suppus in vẽditione,z sic i actu dependẽ
41 te a voluntate duozũ que casu protestatio tollit̃ p pactũ ꝟriũ postea factũ.d.l.cũ plures.§.locato1 horrei.ff.locati.z c. solicitudinẽ de app.Scdo q1 per istam protestationem nõ probare tur metus.l.metũ.C.q̃ metˀ cã.z cũ Bar. tz simpliciter Sali. hic.Idẽ late tz Alex.hic z latiˀ in l.pacta nouissima.C.8 pact. Et vltra eos esset aperta via fraudibus contra l.in fundo.ff. de rei ven.q1 multi cõtractˀ alias bona fide celebrati rescinderẽtur vigore clãdestine protestationis.quod vr absurdũ.Sz aduerte q ad primũ fundamẽtũ Bar.põt responderi dũ dicit q actus sequẽs cõtrarius,ptestationi tollit illam,ptestationẽ.nã istud,pcedit qñ ille actus fuit omnino liber,z sic qñ postea spõte sine metu contrarit.ita ꝺquunt iura pallegata. Sz si metu potentis ꝟit vt in casu pseuti,tũc,ptestatio pcedens declarat ꝟtui sequẽti nõ adesse ꝟsensuz,z sic actũ ñ valere.¶Circa fm fundamẽtũ Bar.q̃ p istã protestationẽ nõ probareˀ metus i sistit Alex.hic,z in d.l.pacta nouissima.q1 aut in veritate probatur de iusto metu,z tunc iustus metus sufficit ꝺsqz ptestatione,aut metus nõ est sufficiẽs,vel nõ sufficienter,pbat,ſz solum adest ptestatio z illa nihil operaˀ. cum in actu dependẽte a voluntate duozũ,ptestatio ꝺbeat inotescere parti, alias nihil valet ſz Bar,z alios hic,z dixi ſ,in ter.in primo nota.Et ante
eam fuit fundamentũ Raph.cu.z ſꝑ au.de ca.hic.z ſꝑ Pau.de ca. rũdet vt hic per eũ, q̃is eius rñsionem Ale.cõtur impugnare.Sed vltra cum ad hoc facile põt rñderi. q̃ protestario ꝺs innotescere parti in actu dependente a voluntate duozum, istud ꝓcedit, qñ talis protestatio põt libere fieri.secˀ,qñ quis timet ita facere ptestationẽ sicut,z facere ꝟtũ:vt in casu presenti:tũc valet ptestatio q̃is nõ innotescat parti vt statim infra latius dicet. Are.nihil tãgit de ista qõne.de quo satis mirot.Bal.z Ang.tenẽt cõsiliũ Dy,z bene,qñ ptestatio ꝺs fundamẽtũ iusti timoris:q1 pcedebant indicia timoris.z durabat eadẽ causa timoris tpe ꝟtus,que erat tpe protestatiõis.z intelligit durare vbicũqz durat eadẽ potestas terrendi fm Imo. in c.j.per illũ ter.qs metus cã.z in c.cãm matrimoniũ.de off.de leg,z notabiliter Bar.in l.pe.vbi dixi.ff.de cõdi.ob turpẽ cãm. z in l.ij.qs metus cã.alias vbi non esset iustus metus,vel non duraret,,pcederet opinio Bar.istã opi.Bal.z Ang.cum Dy. etiã sequuntur Imo.Rapha.Lu.¶Pau.de ca.z Chriſto.de castel.hic.Bald.in l.si repetendi.in pe.q.C.de condi.ob causam.z Ale.sibi ꝟius in cõsi,xvj.tertij vo.qs incipit põderatis narratis i themate.†¶Pro ista parte facit,q1 in cõtractibus,z sic
42 in ijs,que pendent ex voluntate duorum valet protestatio facta clam cozam honestis personis vel cozam testibus z notario in absentia partis ẽt dato q ei nõ innotescat:qñ nõ audet protestari parte presente propter iustũ metũ.c.si iustus metˀ. de app.z c.j.quod metus cau.Et ita tz Bal.in d.l.si repetendi. in pe.q.z in l.clari.ad fi.C.de fideic.z in cõsi,clxv. secunde partis,qs incipit casus est talis pcedẽtibˀ pactis pluribus.in fi
43 ne.¶†Secundo ad idem facit q1 qñ quis non audet protestari ¶Potestari seu pretoz:q1 eũ iuste timet:sufficit clam,ptestari cozam vicinis vato qs ad notitiã ipsius pretoris nõ veniat secundum Bar.in l.de pupillo.§.si quis ipsi pretoz.z etiam in
44 xv.q.ff.de] ope.no.muncia.¶†Tertio facit,q quando mulier in absentia mariti clandestine protestatur cozam vicinis, q̃ ñ vult consentire alienatiõi talis fundi dotalis,quã maritˀ vult facere.z si cõsentiat vult haberi p nulla:talis clandestina protestatio quã vroz nõ audet facere marito ꝓpter verbera z iustũ metum mariti releuat mulierẽ dũmodo postea appareat z probetur de iusto metu mariti fm Abb.in c.causam matrimonij.
45 de offi.deleg.¶†Quarto ad idem bene facit qs tenẽt Hin.de But.Abb.z alij in c.tua nos.de sponsa,qs si aliquis non intẽdit cõtrahere matrimonium cum tali mulliere vel econtra. q̃ mulier non intendit contrahere matrimonium cum tali viro, sed nõ audet cõtradicere propter metum principis,aut ꝓpter metũ patris:si protestatur i absentia patris cozã testibˀ, talis protestatio iuuat:nisi postea sequat copula:qs bene no.idẽ notabiliter z melius q̃ alibi tenet Bal.in prealleg. cõsi,clxv.scde partis.vbi omnino videas.idẽ tenet Ant.de Bu. in c.veniẽs, secundo.de sponsa.Abb.in c.per tuas.ad finem.de cond. app.
¶Quinto facit decisio quotidiana quam Chriſtopho.de castel.hic in fine ponit,pater cuiusdã inuencule erat in forcia inimicoruin,z nõ poterat euadere ꝓpter mortẽ nisi cõsentiret ipsa inuencula matrimonio q̃ pater facere volebat de ea cum vno ex inimicis,ista puella in camera clam protestata fuit cozã aliquibus qs nolebat cõtrahere matrimoniũ cũ illo inimico,z qs nolebat valere matrimonium si contingeret eam contrahere:postea cozam mille personis dixit q erat contẽta de matrimonio:deinde reuerso patre filia dicit q̃ nõ vult matrimoniũ procedere,bene dicit scdm,eum:nihil tamẽ in specie allegat nisi tradita per doc.hic:z nõ fecit mẽtionẽ de dicta decisione ca
46 nonistarũ.¶†Sexto z vltimo adde quod imo plus tenet glo, notabilis quam multũ signa.in c.j.in gl.j.z ibi no. Abba.quod metus causa,q si aliquis propter iustũ metũ nõ solum non audet contradicere sed nec audet protestari cozã alijs:eo quia timet ne illa ptestatio clandestina reueletur parti:certe sufficit postea probare de tali metu:z poterit venire qtra talẽ actũ,vt in c.ij.z in c.ad aures quod metus causa.z q̃ habẽt in c.fin.de app.q̃ bene no.q1 per hoc ego nouiter limito illud q tenui ſ, in gl.ij.vbi dixi quod qui nõ fuerũt protestati se p metum facere ꝓsumuntur volentes fecisse,vt non procedat quãdo etiã non audebat clandestine protestari ne parti reuelaret: quod reputo bene signandum. z ista quotidiana sunt in practica,z
47 frequenter interrogaberis.¶†Vltra scribẽtes nõ omitto q Ang.in l.mora.in prin.ff.de vsuris,refert per istũ ter.quem dicit esse valde elegãtẽ,z singularem fuisse determinatã quandã notabilem questionem per quendam egregium doctorem,¶Aliquis erat accusatus de quodam delicto ꝓ quo veniebat imponẽda magna pena pecuniaria, ita q̃ oportebat eũ dare fideiussoˀes:alias fuisset icarceratus.rogauit quẽdã qui erat amicus verbis z nõ factis q̃ ꝓ eo fideiuberet qui promisit se p aratum fideiubere,sed inscõmẽti iuit ad iudicem apud quẽ

debebat fideiubere z dixit ei, dñe iudex talis rogauit me vt pro eo fideiuberē coīa vobis, ego nō fui ausus denegare, ſz p̄misi. Pro tanto ego protestor salua reuerētia, qō si me receperitz in fideiussorē, nolo teneri de illa fideiussiōe, postea fideiussit pro eo apud dictū iudicē, fuit dubitatū an ex tali fideiussiōe posset cōueniri, z dicit fuisse determinatū ipſuz nō teneri, ex quo propter p̄testationē p̄cedētē in actu sequēti non affuit ꝯsensus p istū ter. z q̄ hic no. Bar. z p verba singularia Jac. Butr. in d. l. pacta nouissima. C. de pac. z l. si fideiussor. in prin. ff. qui satisdare cog. q̄ est frequēs. z quotidianū. Non credo istā decisionē esse verā, ſz neminē cōtradicētē legerim, nam ter. iste in quo se fundat Ang. nihil facit, q̄ vt pluries fuit dictū ſ. loquit̄ in aditione hereditatis, z sic in actu dependente a volūtate solius protestantis, vbi protestatio facit deesse volūtatē in actu cōtrario
48 q̄ postea fit, z sic nō valeret. † Sed ista questio est in fideiussiōe in qua requirit̄ stipulatio. l. blādit⁹. C. de fideius. z in l. stipulationū alie. ſ. satisacceptio. ff. de ver. obl. z sic requirit̄ consensus duorū. Nec obstat si tu diceres q̄ ista protestatio fuit facta iudici expresse nō contradicenti: ergo dicitur releuare protestantē, q̄ dico q̄ illud non sufficit q̄ protestatio debeat releuare protestantem, q̄ dico, q̄ requiritur q̄ fiat iudici vel parti expresse ꝯsentiēti. ita i terminis nr̄is ꝯ expresse Bar. quē alij sequunt
49 in d. l. non solum. ſ. morte, in prima specie protestationis. † Ubi tenet, q̄ si fui p̄testatus, q̄ si fideiuberē apud te pro Titio, q̄ non faciam animo me obligandi si tu consentis, z postea ego intercedo, certe tunc non obligor per glos. notabilem z magistram in d. l. pacta nouissima, sed si tu non consentis, z postea ego simpliciter intercedo, facio actum contrariuz protestationi, ideo video a protestatione recedere, z fideiussio valet, z me obligo per dictam l. cum in plures. ſ. locator horrei. z d. c. solicitudinem. ita ibi tenet Bart. z ante Bart. idem tenet Spec. in ti. de fideiusso. ſ. j. in ver. quid si fideiussor prius. Ly. z Ange. in d. l. pacta nouissima. z ibidem latius Alex. tamen authoritas Ang. in practica est magna quando non habet contradicentem, tamen ego non credo esse veram.

LEX VII.

1 ☞ L. si paterfamilias titium. ff. de her. instit. que loquitur in seruo habet locum in filiofami.
2 Jure ffozum quicquid acquirebat filius acquirebat patri.
3 Verba conditionum sunt propzie intelligenda.
4 Propzie nomen heredis cōpetit vli. z non particulari hr̄di.
5 Hodie iure nouo filiussa. institutus, est heres quo ad propzietatem. z pater habet solum vsumfructum.
7 Usufructus est pars dominij.
Heres idem est quod dominus.

Si quis filiūfa. Vulgaris substitutio expirat etiā si p institutū adeuntē alteri heredi q̄ratur. h. d. Vel sic aditio hereditatis facta p filiūfa. institutū iussu patris, substitutū excludit. h. d. ¶ In gl. j. in fi. No. bene istam gl. quā reputāt singularē Ang. Imo. Raph. cu. Lud. ro. z Alex. hic Ang. z Imo. in l. cū filio. ff. de leg. j. que ampliat, z extendit
1 paterfami. Titiū. ff. de her. instit. † loquētem in seruo vt habeat locum in filiofa. q̄ si testator ignorabat Titiū institutū esse filiūfa. tūc substitutus nō excludet̄ ex toto sed admittet̄ ad quartā partē sicut ibi dicit̄ in seruo instituto quē testator credebat esse liberū. vnde ista lex loquit̄ q̄n testator sciebat Titiū institutū esse filiumfa. z q̄ sciret patet ex duobus. Primo q̄ testator in substitutiōe dixit, si Titius iste filiussa, mihi hr̄s nō erit, vt dicitur in litera. Secdo q̄ ter. decidit substitutū indefinite, z sic ex toto excludit, qō non esset si ignorasset p d. l. si paterfa. z ista gl. cōmuniter tenet̄, cū sit eadē ratio in filiofa. que in seruo. eam etiā tenet Bart. in l. cum filiofamilias. ff. de leg. j. z in l. cū pponas. in fi. C. de here. instit. z in d. l. si paterfa. ista gl. plane ꝓcedit
2 cōsiderato isto iure ffozū, † fm qō quicquid acquirebat filiussa mi. acgrebat patri. l. placet. j. e. z l. j. in prin. ff. si qs a paren. fue. manumiss. sed cū hodie per iura noua C. per l. cum oportet. z l. fi. in prin. C. de bonis q̄ lib. istud sit immutatū. Quia filiussa. institutus adeundo hereditatem acquirit sibi propzietatē in totū, certe q̄tum ad propzietatē substitut⁹ excludit, cū ipse sit heres, siue testator sciebat eū esse filiūfa. siue ignorabat ſz quātū ad vsumfructum qui acquirit patri, pōt etiā adhiberi distinctio sciētie, z ignorātie, z sic potest procedere ista glos. q̄ talis vsufructū diuidat iter patrē, z substitutū ſz formā d. l. si pater fami. ita tenent Bal. Imo. Dau. de ca. z alij omnes Mod. hic indifferenter. ita etiam tenet Alexā. in d. l. cum filiofamilias. z ista est cōis opinio. Solus Raph. Fulg. in d. l. cum proponas. C. de here. instit. sentiens istam opinionem tenet contrarium: q̄ substitutio nō fuit facta in vsufructu: ergo in nihilo debet substitutus admitti, nihil tamen allegat. Sed ad hoc potest faciliter rñderi, q̄ substitutio fuit facta simpliciter, z sic in tolo ſz vsufructu⁹ est pars substātie. l. qui vsumfructū. ſi. de ver. obli. z l. recte dicim⁹. cū gl. ff. de ver. sig. ergo dicitur substitutio etiā facta in vsufructu causali q̄ postea erit formalis. ¶ Moseneses in d. l. cum filio. solo subtilius inuestigātes tenent in vsufructu contra istam cōmunem opinionē, moti subtiliter: quia illa verba conditionalia si heres nō erit apposita in substitutione
3 vulgari debent propzie intelligi. † Cū verba cōditionū sint propzie intelligēda. l. q̄ heredi. z l. Meuius. in prin. ff. de condi. z demo. ergo, ſz filiussa. institutus adeundo hereditatem acquirat
4 patri vsumfructū, nō tū dicitur facere patrem heredem, † quia propzie nomen heredis cōpetit heredi vniuersali, z nō particulari. l. quedā. ſ. is autem. ff. de edend. z sic silius. cui cōpetit ius vniuersale dr̄ heres propzie, z sic in patre deficit illa aditio, si heres nō erit in totū, z cōsequenter i vsufructu nō debet habere locū diuisio. d. l. si paterfa. Adde vltra eos bene facere illē, q̄ singulariter ꝛ Bal. in l. si putas. in iij. op. C. de peti. her. vbi in terminis nostris ꝛ, qō cum hodie de iure nouo C. sit inductum,
5 † q̄ filiussa. institutus sit heres quo ad propzietatē z pater habeat solū vsumfructū iuribus p̄allegatis filius est heres, z noīe, z re. pater autem non est heres, sed simplex, z singularis successor vsufructu⁹, z sic nō habet petitionē hr̄editatis, ita ibi formaliter ꝛ Bald. quod reputat bene notandum z singulare Alex. in d. l. cum filio. ¶ Sed ad aliud propositus potest dici tenendo cōem opinionem q̄ dispositio d. l. si paterfa. loquēs in testatore errante circa qualitatem persone institute fuit facta ppter repugnantiā iurū. z rationū magis ex voluntate p̄cipis ita diuidētis illam hereditatem. ſ. Tyberij imperatoris q̄ ex dispositione legū ſz Bar. z alios ibi, vnde cum pr̄ habere debeat totū vsumfructū hereditatis in qua institut⁹ ē filiussa. certe etiā in d. vsufructu debet fieri talis diuisio inter patrē, z substitutū p d. l. si paterfa. quamuis non sit propzie heres vniuersalis, z sic aliqua regula iuris videt̄ deficere, attento qō
6 illa lex nō p̄cedit omnino fm dispositionē legū vt diri. ¶ Itē attento, qō vsufruct⁹ est pars dominij. l. iij. ff. de vsufr. z l. in vē ditione. in prin. ff. de bo. auc. iud. pos. z l. ossa. ſ. penu. ff. de reli. z sumpti. fune. declarat Bar. in l. q̄ vsumfructū. ff. de ver. obl. vbi
7 diri, z multa posui q̄ huc possunt referri. † Item attēto qō heres idem dicitur quod dominus. ſ. pe. z ibi gl. instit. de her. quali. z differen. z l. item mela. ſ. legis. ff. ad legem aqui. Et ad illud quod dicebatur quod conditio si heres non erit, apposita in substitutione vulgari debet propzie impleri, respondetur qō Ang. in terminis notat in d. l. si pater fami. per illum ter. quod licet conditio non impleatur formaliter, tamen per hoc non irritatur dispositio vt ibi est ter.

1 ☞ Filius ita transmittit ius abstinendi, sicut ius immiscēdi,
2 Vide vnam declarationem ad omnia iura dicentia quod hereditas non adita transmittitur.
3 Heres censetur eadem persona cum defuncto.
4 Hereditas que transmittitur ex potentia suitatis, transmittitur vt agnoscenda non tamen vt agnita.
Per dationem vulgaris substituti non tollitur suitas.
6 Suus transmittat hereditatē non aditam ad quoscunqz etiā extraneos heredes.
7 Sicut pater qui est primior si viueret excluderet nepotem ēt de iure pretorio, ita heres patris ad quem ex potētia suitatis transmittitur hereditas anita, que videtur illi commera.
8 De iure pretorio defertur hereditas aui nepoti ex successorio edicto ex quo pater eam non petijt.
9 In dubio nō psumit̄ q̄ qs repudianerit patris hereditatem.
10 Nepos non potest venire ad hereditatem aui de iure ciuili, ſz de iure pretorio.
11 L. qui se patris. C. vnde liberi. an sit correcta per l. defunctis. C. de leg. her.
12 Nota vnam limitationem ad ll. dicentes quod hereditas non adita transmittatur ex potentia suitatis.
13 Pretor semper dicitur equitatem habere pr̄e oculis.
14 Nepos habet vnum speciale priuilegium q̄ impedit hereditatem aui ex potentia suitatis ad alios transmitti.
15 Hereditas aui est etiam debita nepoti.
16 Tacita vel presumpta immixtio que resultat ratione suitatis non debet nepotes excludere de iure pretorio, sicut nec tacita substitutio excludit matrem.

ſ. Si filius. Filiꝰ hr̄editatē patris ſi agnitā transmittit ad suos cū būficio abstinēdi,
1 qō ēt ipse habeat. h. d. ¶ No primo ex isto ter. qō suꝰ ita transmittit iꝰ abstinēdi sicut iꝰ immiscēdi. z sic būficia siue in acquirēdo siue in omittēdo ad heredes transmittunt̄. z ita ampliātur
2 ea q̄ habētur in l. vētre. j. e. ¶ Secdo nota ex isto ter. declaratione ad oēs leges dicētes, q̄ hereditas ñ adita trāsmittit̄, vt

habetur

habeā in d.l.vētre.ſ.eo.Nā intelliguntur.q̄ ille in quē trāſmit-
tit̄ habeat etiā beneficiū abſtinēdi.ſicut habebat ille, qui trāſ-
mittit.ita etiam voluit glo.ſ.in l.j.C.de his qui ante aper.tab.
rationē aſſignat tex.i l.ſi is q̄ immiſcuit.ſ.eo.q̄ facultas.q̄ cō-
petebat defuncto,cōpetit etiā eius heredi.z hoc etiāvult iſte
3 tertus ibi:q̄ z patri eius idē tribueret.†Itē hȳs cēſetur eadē
perſona cū defuncto.in aut.de iureiur.a moriē.ꝓſtito.in prin.z
gl.no.in l.y.ſ.ſi.in gl.magna.circa med.ff.de ꝓto.ſtip.ergo ius
abſtinendi quod competebat defuncto.dz ſimiliter competē-
4 tere eiꝰ heredi.¶†Tertio no.ex hoc ter.q̄ hereditas q̄ trans-
mittit̄ ex potentia ſuitatis,transmittitur vt agnoſcenda z nō
vt agnita.,put etiā dicūt doc.in l.vnica.C.8 his qui ante aper.
tab.alȝ nō eſſet tractandū de beneficio abſtinendi ſi transmit-
tit̄ vt iam agnita.l.ſicut maior.C.de repu.her. ¶Quarto iſtū
tertū iungēdo eum cū prin. iſtiꝰ legis inducit Bal. in l. ſi filiꝰ
heres.ff.de li.z poſth.Ȝ opi.Bar.z cōem ibi† q̄ imo ꝑ dationē
vulgaris ſubſtituti nō tollat̄ eſſentia ſuitatis.patet hic,vbi nō
tollit facultas transmittendi hereditatē non aditam ex poten
tia ſuitatis,z tamē hic erat datus ſubſtitutꝰ vulgaris ſicut z
in principio huius l.cōtinuando iſtum tertum cuȝ prin. iſtius
l.,put etiam continuat iſtū ter.Bar.in l.j.in prin.ff.de vulga.z
pup.in iiij.q.prin.i primo effectu ſubſtitutiōis vulgaris circa
prin.ſed iſta inductio de iſto ter.nō eſt bona,prout etiā dicunt
Ȝmo.Raph.cu.Lud.z Aler.hic,quia ter.in† prin.loquitur q̄n
filiuſſa.erat inſtitutus hȳs ab extraneo, z ſic nō poterat ibi eſ-
ſe ſuus z neceſſarius ꝓout eſt hic: z ſic cū ſint caſus omnino
diuerſi nō cadit continuatio. ¶In glo.prima ibi quid ſi non
ignorauerit.Quidā libri habent affirmatiuā, idē ſi ignorauit
z male.q̄ tunc nō adderet nouum caſum ad tertū qui loquit̄
quādo ignorauerit,z ſic eſſet inculcatio eiuſdē caſus qui eſt in
litera.Itē nō bñ ſequeret̄ ſequens fallentia gl.oum dicit niſi ſe
immiſcuerit.q̄ ignorās nō pōt ſe immiſcere.l.heres inſtitutꝰ.
z l.q̄ putat.cum.l.ſeq.ſ.eo. ¶Gloſſ.in verbo abſtinere. in iſta
6 gloſſ. ibi z habere auitam poſſet.Iſtam concluſionem glo. re-
probāt Bar.z cōiter alij ſcribētes:†q̄ ſuus trāſmittit heredi-
tatē nō aditā ad quoſcunque etiā extraneos heredes ſecundū
cōmunioē ſuā.vt habeē in l.ſi infanti.C.de iure delī.qui ex-
traneī excluderēt nepotē repudiantem hereditatē patris ſui
vt nec etiā veniat ad auitam que ad alios deuoluitur ſimul cū
7 hereditate trāſmittētis.¶†Cōfirmatur,z fortius:quia ſicut
pater ipſe q̄ eſt prioꝛmioꝛ, ſi viueret, excluderet nepotē etiam
de iure prioꝛis:ita heres patris ad quem ex potentia ſuitatis
transmittit̄ hereditas auita que vī illi cōnera.vt eſt tex.i l.he-
reditate.ſ.j.ff.de cadue.pec.z i l.ij.ſ.ſi qs ex liberis.ff.ad tertȳ.
z in .ſ.j.ibidē.ff.de colla.bo.Bar.in l.ſi filius heres.ff.de libe.z
poſtȳ.Et ad tex.in l.qui ſe patris.C.vnde lib.in quo ſe fundat
gl.ridet Bar.z cōiter alij.q̄ debet intelligi,quando filius ab
hereditate patris erat penitus excluſus. puta q̄ repudiauit
hereditatē aui,tūc eā nō potuit transmittere.l.vnica. ꝓ.ſi ta-
mē hereditatem nō recuſant.C.de his qui ante aper.tab.ſolus
Raph.cu.tenet iſtā gl.ꝑ tex.i d.l. qui ſe patris.vbi dicit eſſe
caſum.z q̄ ſolutio Bart.z doc.ad illum ter.eſt diuinatio.mo-
8 uet̄ etiā,†quia de iure prioꝛio defertur hereditas aui nepoti
ex ſucceſſioꝛio edicto,ex quo pater eā nō petijt:z dat̄ nepoti bo
noꝝ poſſeſſio vnde liberi:vnde licet alius vocetur de iure ci-
uili vigore transmiſſionis:prout arguunt Bar.z doc.tū equi
tas prioꝛia dictat,q̄ ipſe nepos prefeꝛatur per d.l.qui ſe pa
tris. ¶Ego vltra en z ſcribētes puto q̄ ſolutio Bar.z magis
communis data ad d.l. q̄ ſe patris,nullaten⁹ poſſit ꝓcedere.eo
q̄ eſt nimia diuinatio z rēſtrictio ad illū ter. ¶Scdo q̄ ibi fi
lius repudiauerit hȳditatē paternā:iſtud eſt facti.l.Ȝfilio.in fi.
ff.de cura.furio.facta autē nō preſumuntur niſi ꝓbent̄.Li bel-
9 lo.ſ.facte.ff.de capti. ¶†Tertio illa lex loquitur in dubio z ī
dubio dȝ preſumi,q̄ repudiauerit hereditatē patris: q̄ iſtud
eſſet iactare q̄ in dubio non preſumitur.l.cum de indebito.in
prin.ff.de ꝓba. ¶Quarto z fortius z hunc nunquam vidi cō-
greū reſponſum.nā ſi ibi pater repudiaſſet hereditatē aui vel
fuiſſet penitus excluſus,vt dī Bar.cum etiaȝ ſit moꝛtuus:cer
te vnū nomē ſui heredis ſe abſtinētis vel excluſi nō noceret ne
potī quo minus ētde iure ciuili admitteret,vt eſt tex.ad literā
in l.ū.ſ.ſed ſi ſint ſui.ibi ne audū nomen ſui heredis noceat.ff.
ad tertȳ.z in l.ſi ex modica.ſ.ſi filius.ff.de bo.lib.z in l. ſiue.ſ.
ſi.ff.de iure patro.Bal.in l.vnica.in j.co.C.de his q̄ ante aper.
10 tab.z tū tex.in d.l.qui ſe patris.†dī.q̄ nepos nō poteſt venire
ad hereditatem aui de iure ciuili ſed ſolū de iure prioꝛio: er-
go impoſſibile eſt q̄ loquat̄ quādo pater repudiauit vel erat
penit⁹ excluſus ab hereditate auita. ¶Quinto z vltimo facit
q̄ ſi illa l.qui ſe patris,loqueretur prout Bar.z cōiter ſcribē
tes eā intelligūt,qñ pater repudiauit hereditatē auitā vel e-
rat omnino excluſus,certe illa lex eſſet correcta. per l. defun-
ctis.C.de leg.her.vbi tex.dicit q̄ ſi ſui heredes repudiauerunt
vel aliter ſunt excluſi q̄ nepotes z alij conſanguinei de iure ci-
uili ſuccedunt:ſed abſurdum eſſet dicere illam leges tam famo
11 ſam z ſolēne eſſe correctā.l.precipim⁹.in fi.C.de appel.†Vnde
tert.in d.l.qui ſe patris.neceſſario loquitur quando pater nō
adiuit hereditatem aui nec etiam eam repudiauit:ſed ita moꝛ
tuus eſt,non adita,nec repudiata hereditate aui: prout neu-
trum dicit ibi text. z per illam l.qui ſe patris. teneo opinio
nez gl.noſtre Ȝ Bar.z cōem opinionē cū ad illā legē(vt puto)
nō poſſit dari bonum,aut congruū reſpōſum.Et ad fundamē
tū Bar.z ſcribentiuȝ q̄ prio certo videtur multum ſtringere,
dum dicunt,q̄ hereditas nō adita tranſmittitur ad quoſcun-
que.ergo nepos repudians hereditatem patris excluderetur
ab herede patris in quē transiniittitur iure ſuitatis hereditas
12 auita.†Rñdet in forma q̄ predicta cōmunioꝛ cōcluſio quod
hȳditas nō adita ex potētia ſuitatis trāſmittit̄ ad quoſcūq;
limitat̄ ſingulariter p d.l. qui ſe patris, niſi ſuperſit nepos qui
impedit talē transmiſſionē vigore iuris ꝓtoꝛij.z ſic nepos ad-
13 mittetur de iure prioꝛio,vt ibi eſt ter.ineuitabilis. †Hā ꝓtoꝛ
qui ſemper habet equitatē ante oculos.l.equiſſimū.in princ.ff.
de bo.poſ.ſm tab.z l.q̄ ſi Epheſi.in fi.ff.de eo q̄ cer.loc.cōſide
rauit.q̄ filiꝰ,quāuis eſſet in ptāte.z ſuus.tū habebat a iure ꝓ
toꝛio būficiū abſtinēdi,vt ſ.ſed hȳs premittit prioꝛ.Inſtit.de
here.quali.z dif. l.neceſſarijs.ſ.eo.Itē ēt pr̄ erat prenioꝛtuus:
nō voluit nepotē de iure prioꝛio admitti nō attēto rigoꝛe iu-
ris ciuilis:nec attēta illa trāſmiſſione ex potētia ſuitatis: que
tranſmiſſio limitat̄ in caſu iſto ſingulari qñ ſupereſt nepos ex
tali filio:q̄ dato.q̄ nolit eſſe heres pr̄is.tū impedit,ne heredi
tas aut trāſmittat̄ ex potētia ſuitatis ad alios hȳdes:imo tūc
ipſe nepos de equitate ꝓtoꝛia ſuccedit,vt eſt ibi tex.ad hoc bñ
ſingularis qui alias in mille annis nō poſſet ꝓcedere:z ita ēt
tenet Albe.de Ro.in verſi.vltimo.ex hac lege colliguntur plu
14 ra argumēta,vbi tȝ formaliter,q̄†ſit ibi ſpāle priuilegiū nepo
tis vt impediat hereditatem aui ex potentia ſuitatis ad alios
15 trāſmitti.ratio priuilegij eſt ſm eū:†q̄ hereditas aui eſt etiam
debita nepoti,allegat ad hoc l. ū.ff.de iterdi.z rele. z l.ſi ex pa
tronis.ſ. ſi.ff.de bo.liber.z l.ſi.C.de codi.ſz in hoc errat cū tem
poꝛe moꝛtis aui adhuc pr̄ ſuperuiueret z ſic precederet nepo
tē:ergo hereditas aui nō erat debita nepoti.ſ.ita tū.Inſti.de
hȳdi.que ab intesta.z l.ſi quis filio erheredato.in prin.ff.de in-
iuſt.rup.z l.ſi gs poſthumos.ſ.j.ff.de lib.z poſth.vnde ſecūdo
16 z meli⁹ mouet̄.†q̄ tacita,vel ꝓſumpta immiſtio que reſultat
rōne ſuitatis nō dȝ nepotē excludere de iure ꝓtoꝛio ſicut in ſi-
mili nec tacita ſubſtitutio matrē excludit.l.precib⁹.C.de impu.
Tamē fȝ iſtud etiā de iure ciuili nō excluderet.z ita etiā iati⁹
tenui i d.l.q ſe pr̄is.vbi etiā retuli aliqua que vident obſtare.z
ita habes defenſatā opi.huiꝰ gl.Ȝ Bar.z cōmuniter ſcribētes.

1 Heres heredis eſt neceſſarius heres primi teſtatoꝛis z vi-
de plures extenſiones z limitationes a nu.14.vſq; ad 19.

2 Si quis i libello dixit ſe heredē Titij z nō fuit immediate eiꝰ
heres ſed mediante perſona alterius ſuſtineꝝ libellus.z nu.3.

4 Verba libelli debēt improprijari vt ſuſtineaꝝ itēto libellātis.

5 Quis poteſt appellari ſucceſſoꝛez alicuius,licet per infinitos
medios ſit ſucceſſoꝛ.

6 Heres heredis eſt ꝓprie z vere heres primi teſtatoꝛis,licet
per mediam perſonam alterius.

7 Ea que iuris ſunt tranſmittuntur vere z ꝓprie.

8 Heres heredis non dicitur ex ꝓprietate verboꝝ z ſic ꝓ
prie heres teſtatoꝛis ſed ex extenſionem.z nu.10.

9 Cōditiones debēt impleri vere z ꝓprie z in forma ſpecifica.

11 Verbum videtur, importat aliquando fictionem, aliquando
veritatem.z nu.12.z 13.15.16.17.18.

19 In penalibus debet liquidiſſime conſtare ad hoc vt quis inci
dat in penam appoſitam a teſtatoꝛe.

20 Hereditas poſtquam eſt adita an vicatur amplius hereditas
vel ꝓpꝛium patrimonium.

§. In omni. Hereditatē agnitā a defuncto nō pōt
eius heres repudiare.h.d. Rō eſt:q̄ p
aditionē facta ma de functo fuit iuncta ſimul z vnita cū eius
hereditate z effectum vnum patrimoniū:ideo non pōt poſtea
per eius heredē ſeparari.l.ſi plures.ſ.filio.ff.de vul.z pup.

1 †Et ex hoc ſequit̄ q̄ heres heredis eſt neceſſariꝰ heres primi
teſtatoꝛis ꝓpter bona ſimul vnita: z ideo ſi defunctus illāhe
reditatē non adiuiſſet:tunc heres poſſet eam repudiare.vt eſt
tex.in ſ.precedenti. ¶Hora primo ex iſto text.regulam ad q̄
2 quotidie allegat̄†q̄ heres heredis primi teſtatoꝛis eſt heres
z iſtam regulam etiā ponit tex.in l.ū.C.de heredi.inſti.cū mul-
tis alijs de iure ciuili allegatis in gl.vnde facit ſecundum Ȳy.
3 Bar.z alios quod†ſi aliquis in libello dixerit ſe heredē Titij:
z nō fuit immediate eius heres,ſed mediāte perſona alterius

sustinet libell⁹, idē tenēt Cy. z Bar. z alij in l. si per illū tex. C.
de her. insti. Bar. in l. paterfa. primis tabulis. per illum text. ff.
de vulg. z pup. z est gl. in l. iij. i gl. magna. circa med. z ibi Bar.
ff. de peti. her. no. Jmo in l. iij. §. ex pluribus. per illum tex. ff. de
acqui. pos. Can. in c. ij. de li. obl. bene facit q2 heres hr̄edis dicit
proprie, z vere heres primi testatoris. vt statim dicā. sz qū etiā
4 nō esset pprie, sz large, z impprie.† tū illa verba libelli debēt
impropriari, vt sustineat intētio libellātis, vt notāt Bar. z alij
in l. sz z si possessori. §. itē si iurauero. p illū tex. ff. de iureiuran.
cū multis cōcordantijs, z additionibus quas ibi ad hoc vlti
mū plene dedi. Sed in contrarium videtur facere tex. in l. amite. C.
cōia de succes. quē allegat Rap. cuma. in d. l. paterfam. z Rap.
ful. in d. l. fi. vbi nepos, q vr̄ esse heres filiorū z hr̄dū amite si di
cat se heredē amite succūbit. Sed ad illū tex. rn̄det Ale. vtro
biqz tā i d. l. fi. q̄ in d. l. paterfa. q in illo tex. nō apparet, q ille
agēs esset heres heredum. vel ibi loquit, qd filij fuerunt here-
des amite. vt ibi dt tex. z iste nepos qui petebat. dicebat se im-
mediate heredē amite, z sic petebat suo pprio noie: vt dicit ibi
litera in verbo tuo nomine: ideo succubuit, nō autem agebat
simpliciter, vel tanq̄ heres heredis. ¶ Limita istā decisionē
Bar. z do. nō pcedere, qū ipediret, z auferret dliberatio. aut.
dfensio reo cōuento. nisi agēs exprimeret vtrū esset heres im
mediate talis, vel mediāte persona alterius, tūc bū cogit istud
exprimere i libello, sicut cogit exprimere, vtrū sit heres ex te-
stō. vel ab intestato quādo p hoc deliberatio aduersarij impe
diret. ita signāter limitat Bart. i l. si defensor. §. illud. p illū tex.
ff. d interrog. ac. q bene no. ad istam materiā. z ad istā regulaz
quotidianā. Ad istā regulam vltra tex. iuris ciuilis allegatos
hic i gl. adde de iure canonieo text. in c. j. de homicid. in vj. per
5 quem notat ibi Gemi. in iij. notabili.† q qs pōt appellare se-
successorē alicui⁹ lz p ifinitos medios sit successor, sicut ibi In
no. Papa appellat se successorem Petri primi pastoris eccle
sie, z tū fuerunt infiniti medij. ad idez tex. in proe. vj. li. §. j. z ibi
Gemi. in primo nota. idē ēt no. Gem. in c. lz canō. in primo no
tabili. per illum tex. z in c. cū expediat. in ij. no. per illum tex. de
elec. in vj. z in c. j. p illū tex de cleri. coniuga. in vj. z in c. psenti.
i pn. p illū tex. z in c. pe. p illū tex. de preben. in vj. z in c. j. per illū
tex. ne cle. vel mona. in vj. In oibus istis locis Gemi. idē no-
6 tat. ¶ † Scdo ad istā regulā pro eius ampliatione adde q he
res heredis est proprie, z vere heres primi testatoris, licet p
mediā psonā alterius. ita est gl. no. in l. heredis appellatiōe. ff.
de v. sig. Iste est nou⁹ articul⁹ nōdū ab aliquo examinat⁹ in
quo arguam ad vtrāque partē. deinde breuiter cōcludā quod
mihi in iure verius videtur. Adde q idē tenet Bal. licet non
recordatus de illa gl. in l. fi. in xxj. q. C. de hered. insti. z ibi assi-
7 gnat rationē† q2 ea que iuris sunt, transmittunt vere. z pprie
facta vero impprie z ficte trāseūt. ad hoc allegat d. l. paterfa.
8 ff. de vulga. z pup.† In cōtrariū. q imo heres heredis non di
cat ex proprietate vborū. z sic pprie heres testatoris, sed per-
extēsionē. est fortis tex. in l. j. §. hoc interdictū. i verbo propter
vtilitatē. ff. quorum leg. z illum tex. ad hoc allegat Are. in l. fin.
§. fi. in vl. no. ff. de vulg. z pupil. z plus nō dicit. Sz ad illuz tex.
potest responderi ex verbis Bal. s. proxime relatis in d. l. fi. in
xxj. q. q ea, que sunt iuris, put est ibi, transeunt vere, z proprie.
ea aūt que sunt facti, improprie, z ficte. Pro prima opinione
9 addo bene facere† q cōditiones debent impleri pprie z vere
z in forma specifica. l. qui heredi. z l. Meuius. in prin. ff. de cō-
di. z dem. z tū dādo hr̄di heredis dz implere conditionē: ergo
pprie tex. est in l. statu libera. §. nō solū. i fi. z in §. si filiusfa. z in
l. si peculiū. §. heredi. z in l. seruus si heredi. in prin. ff. de statu-
lib. z in l. sub diuersis. § fi. ff. de condi. z dem. Jmo fortius etiā
si conditioni adijciatur proprium nomē heredis, puta q2 in
cōditiōe dicat si heredi titio. c. dederit. adhuc dādo heredi he
redis implet cōditionē. tex. est de hoc solēnis in l. cū ita dat. §.
si. ff. de condi. z demō. quem tex. tū notabiliter limita qū nomē
appellatiuū precedit nomen proprium prout exemplificaui, z
put pprie loquit ille tex. sec⁹, qū nomē propriū precederet no-
mē appellatiuū hr̄dis, puta q2 testator i cōditione dixerit sic.
x. dederit Titio heredi: tūc dādo heredi heredis nō impleret
cōditionē p tex. in l. si cōis seru⁹. ff. de stip. ser. vbi fit ista differē
tia an pcedat nomē appellatiuū, an nomē ppriū. p quem tex.
ita limitāt gl. z Bar. in d. l. cū ita datur. §. fi. z latius idē Bar.
10 in l. sub diuersis. §. fi. ff. de cōdi. z demō. vbi videat. ¶ † Ad idē
ponderat tex. in d. l. fi. C. de her. inst. vbi tex. dicit q antiqua est
regula que vult heredē heredis testatoris esse heredē. pōdera
q dicit esse, z sic per veritatē non autē dicit haberi. z sic per fi
ctionē. nā verbum esse, denotat essentiam, z substātiaz z sic ve
ritatē, z pprietatem. gl. est in l. mercis appellatione. p illuz tex.
ff. de ver. sig. Bar. in l. si marit⁹. ij. §. legis iulie. ff. de adul. Bal.
vbi hoc limitat in l. que fortuitis. C. de pig. act. ¶ In contra-
rium pondera fortem text. iurisconsulti hic dum dicit, Titio
quoque heres videtur esse, pondera q iurisconsult⁹ non dicit
simpliciter esse, put facit imperator in d. l. fi. sz addit verbum,
11 videt esse.† z verbū videt iportat fictionē, si sic improprietatē,
l. j. §. deiecisse. z ibi gl. ff. de vi, z vi arma. gl. in l. naturaliter. in
prin. ff. de acq. pos. gl. no. in l. si duo. in gl. fi. j. eo. ti. Bar. in l. si is
qui pro emptore. ff. de vsucap. cum alijs concordātibus quas
ibi dedi. Bal. hic apostillando istum tex. in verbo videtur. di-
cit q verbū videt, nō denotat hic improprietatem sed iuris in
tellectum sicut z alibi visus ponitur pro intellectu. z plus nō
12 dicit. Idē Bal. i l. etiā. C. de iure do. notat p illū tex.† q verbū
videt, nō denotat fictionē, sed verborū debitā z sanā interpre
tationē, z q verbū videt importet veritatem, sunt quam plu-
res textus in l. seruū filij. §. j. z ibi gl. z doc. ff. de leg. j. z tex. in l.
iij. §. ex cōtrario. in fi. ff. de acq. pos. z in l. qui liberis. §. hec ver-
13 ba. ff. de vul. z pup. vnde Bal. in rub. extra de pscr.† circa ver-
bū videtur, dicit, q debemus inspicere materiā subiacētē, q si
gnificet veritatē, z proprietatē qū potest veritatē significare:
alias significat fictionē vbi veritas adaptari nō pōt, z sic pp
dicta fundamēta tutius videtur tenere opinionē gl. prealleg.
z Bar. q heres heredis vere z pprie dicat heres testatoris p
14 mediā psonā. ¶ † Tertio pncipaliter amplia istā regulā, vt p
cedat nō solū in eo q est heres hr̄dis titulo hereditario, sz etiā
in eo q venit alio titulo vniuersali, sz nō hereditario. vt in pa-
tre occupāte peculiū castrēse filij mortui: q2 adhuc dicit heres
primi defunctu quis nō sit heres hr̄dis. tex. est de hoc notabi
lis in l. j. ff. de castren. pe. quē allegat glo. nostra hic in fi. z illum
tex. ad hoc p singulari exclamat Lud. ro. in sing. dcix. qd inci-
pit, heres heredis. Tu pōdera etiā ad hoc istū tex. qui cū my
sterio vsus est vniuersali, z dixit in oi successiōe. z sic non solū
15 hereditaria, sz alia vniuersali. ¶ † Quarto amplia istā regulā
vt pcedat etiā si sit dictū scriptis heredib⁹, tū etiā venit hr̄es
heredis, q̄uis ū videat scriptus. text. est in l. j. in verbo scriptis
heredib⁹. z ibi Bal. ad hoc no. C. quorū legat. facit ter. in l. cū
filio. in vbo scriptos tātūmodo. ff. de vul. z pup. q̄uis gl. ibi de
struēdo tex. exponat scriptos. i. institutos. z tex. in l. si quis cū
testim nullū. post prin. in ver. intelligit eni is quoque heres scri
pt⁹. vbi tex. notabilis. ff. de iure codi. z i §. substituit. in vbo qui
z scripti sunt heredes. Inst. de pup. substi. lz sec⁹ videretur qū
diceret suprascriptos vel infra scriptos hr̄des. tūc nō veni-
ret heres hr̄dis ita limitat solus Jo. de imo. hic dicēs se ita p
dic cōsuluisse apud Fauētiā, motus p illud q tenet Bar. in l.
q liberis. §. hec verba. ff. de vulg. z pup. z in cōsi. vij. q incipit,
Andreas Martini cōdidit testm̄, q est in formis cōsi. cc. iiij.
sz ista limitatio redait multū dubia p iura s. proxime allegata,
16 dixi plenī⁹ i d. §. hec verba. ibi videas. ¶ † Scdo limita qū ci-
set appositū pronomē, meos, puta q2 testator dixisset heredes
meos, z tūc illud pnomē meos, facit vt nō veniat heres hr̄dis
ita notabiliter limitat Old. Lau. in cōsil. xxj. q incipit, thema
17 tale est, testator habebat fratrē. ¶ † Tertio limita qū appo-
neret dictio ipse, vel ipsi: q2 testator diceret ipsos heredes sub-
stituo, vel aliquid sile. tūc nō venit heres hr̄dis: q2 dictio, ipse,
est psonalissima z nō solū est relatiua. sz etiā ad oculū demon-
stratiua f3 Bal. i cōsi. cccuij. quinti voluminis. inci. nobilis vir
18 dominus Gulielm⁹ de sancto Nazario. ¶ † Quarto limita
in penalibus. nā si testator mādauit hr̄di q aliqd faceret sub
pena, puta, q faceret cōstrui capellā i tali ecclesia intra certū
tps sub pena priuationis hr̄ditatis, si prim⁹ heres moriat pē
dēte termino, heres hr̄dis nō teneb't eadē pena priuationis,
q̄uis nō fecerit edificari capellā in tēpore statuto. ita tz Bal.
in l. fi. i xxij. q. C. de her. insti. p tex. in l. mulcta testō nō cōmitit,
in prin. ff. de cōd. z dem. vbi in penis z in mulctis q̄ relinquunt
etiā in testamento nō receditur a persona quātūz ad cōmissio
19 nē pene, q reputat Bal. esse bene notabile.† Adde bene face-
re, q in penalib⁹ dz liqdissime constare ad hoc vt quis incidat
in penam appositā a testatore, z sic tūc nō pcedimus per cōie-
cturas. tex. est i l. i testamēto. prima, ff. de cōdi. z demō. quē tex.
ad hoc reputat singularem Bal. in c. j. qualiter dūs pprietate
priuet. in vsibus feudorū. Intellige tū sane qū illd onus pena-
le faciēdi aliquid fuit iniūctū noiatim heredi, puta sub noie p-
prio pcedēte tūc nō incidit in penā heres hr̄dis. ita pcedit de-
cisio Bal. pallegata. sec⁹ si nominatim: sz sub nomine appella-
tiuo simpliciter, tūc etiā in penalibus venit heres hr̄dis per l.
j. §. fi. cū ibi nota. ff. de leg. iij. in l. celsus. §. q alicuius. z ibidem
notat. ff. de lega. ij. ita notabiliter z egregie limitat z distinguit
Bar. in pallegato. cōs. vij. incipiē. Andreas Martini cōdidit
testamentū q formaliter refert, z sequitur Alex. in d. l. fin. C. de
her. institu. z sequitur etiam late z subtiliter Aret. in d. l. pater
fami. ff. de vul. z pup. q̄uis idem Aret. hic aliter tenere videat
z etiam Lud. Ro. hic, z vide etiam ad hoc tex. in l. ad diem. z q̄
ibi dixi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ibi dixi.ff.de ver.obli.Sc̃o p̃cipaliter pondera ex isto text. in fi.ibi nec p̃t titꝰ omittere hereditatē. hic videri forte text.
20 cōtra cōmunē regulā que hꝫ † q̄ hereditas postquā est adita non dicit amplius hereditas.sꝫ efficit p̃prium patrimoniuꝫ adeuntis vt est gl.in l.j.ſ.veteres.z ibi scribentes vbi plene dixi.ff.de acq.pos.z gl.in l.heredes p seruū.vbi ponūt Bod.j.e. z est text.melior de iure i ſ.j.Insti.de he.quali.z differen.z Inst. qui.manumit.licet vel non.in p̃in.hic vꝫ text.in.contrariū vbi hereditas Titꝰ fuit actualiter adita per p̃mum heredem, z tamen adhuc in isto text.appellat hereditas Titꝰ. Ad idez q̄ dicit hereditas etiā que fuit adita est text. i l. fi.ſ.fin aūt es alienū.z ibi Bal.ad hoc no.C.de bonis que li.z text. in l.ij.ff.de crimi.expi.her.Et ita cōtra cōmunē tꝫ Bal.licet predicta iura nō alleget in c.consultationibus.de offic.dele.Hec dicatur, quod vbi post aditam hereditatem appellatur hereditas qō fit ūp̃ropria locutio,p̃out dicit Bar.in rub.ſ.e.in j.q.vbi dixi.z in l.ij.in p̃in.ff.de bo.pos.z in l.eius qui i p̃uincia, i vltima parte.ff.si cer.pet.quia hoc non videtur dicendū in text.iurisconsulti qui p̃p̃rie loquitur. Sed respondē qō hic loquitur habito respectu ad id qō fuit in p̃teritū: quia olim fuit hereditas Titꝰ,quam heres heredis volebat separare ab hereditate primi heredis.z istud non potest facere vt hic,z l.sꝫ si plures.ſ.filio.ff.de vulg.z pupil.z l.j.ſ.preterea. ff. de separa. bono.Et sic,considerato p̃senti,non dicitur amplius hereditas Titꝰ,sed vnicum patrimonium vltimi defuncti.z sic,cōderato p̃senti.facit p̃o commuñ cōclusione.Jn gl.in verbo videtur.dic vt per Bar.z latius per Bar.z alios in l.Gallus, ſ.etiam si parente.vbi dixi.ff.de lib.z posth.licet Bar.corrupte dicat se posuisse in ſ.nunc de lege.

LEX VIII.

1 ☞ Pupillus sine tuto.auth.non potest obligari.
2 Pupillus non distat multum a furioso.
3 Sicut iure positiuo fuit inducta pupillaris substitutio:ita cōtrario iure potest tolli.
4 Captatoria istitutio ideo est reprobata:quia deceptoria z repugnat bonis moribus.
5 Quando aliquid reprobatur quia contra bonos mores, consuetudo non potest illud inducere.
6 Masculinum an comprehendat femininum.nu.7.
8 Pupillus sine tutoris authoritate obligari non potest nisi in delictis.
9 Prodigus delinquendo obligatur quia equiparatur pupillo p̃ximo pubertati qui delinquendo obligatur.
10 Pupillus bene obligatur sine tutoris authoritate quando re ipsa obligatur.
11 Pupillus obligatur quando obligatur ad finem vt liberetur.
12 Adiens hereditatem obligatur eri alieno z sic creditoribus non tamen legatarijs.z nu.13.
14 Heres non conficiens inuentarium tenetur hodie tā legatarijs q̄ creditoribus vltra vires here. si tamē fecerit, neutris.
15 Que sit ratio quare pupillus sine tuto. aut.adire non potest. z nu.17.
16 Inducta in fauorē alicuius nō debēt in eius odiū retorqueri.
18 Quando inducta assignantur due rationes,z licet vna cesset si alia militat adhuc procedit dispositio.
19 Qui non potest se obligare sine certa solennitate non potest etiam hereditatem adire sine eadem.
20 Pupillus non potest obligari iussu patris z tamen potest adire hereditatem cum iussu patris.
21 Quando vnum est permissum aliud p̃hibitum inspicitur illud quod est principalius.
22 Pupillus potest obligari in cōsequentiā sine tutoris autho.
23 In statutis procedimus a simili.
24 Jn hereditatis aditione p̃incipaliter venit acquisitio:obligatio autem in consequentiam.z nu.21.
25 Statutum q̄ mulier non possit aliquam obligationem inire sine p̃sentia z consensu duorum cōsanguineorum intelligit quando se obligat p̃incipaliter non tamen quando in consequentiam.
26 Verba statutorum semper intelligenda sunt per p̃ius, z non per illud quod postea venit in consequentiam.
27 Statutum vt mulier non obligetur ꝛc.dicitur emanare fauore mulierum z sic non debet in earum odium retorqueri.
28 Obligatio ad antidota non est habenda in consideratione.
29 Suos effectus habeat obligatio ad antidota.
30 Quando statutum loquitur per verbum contrahere, an mulier poterit adire hereditatem sine solemnitate statuti.
31 Adire non est contrahere sed quasi contrahere.
32 Appellatione contractus venit omnis obligatio.
33 Quo ad sortiendū foꝛū contractus capitur nō solū large imo largissime vt veniat etiam quasi contractus,z quasi delictum.
34 Statutū loquēs in ℣ctu non habet locum in quasi contractu.
35 Statutum loquens ne quis turbetur in pos.non habet locum in quasi possessione.
36 Quando in statuto vna sola ratio potest reddi: illa habetur p̃o expressa.
37 Statutum loquens in contractu habet locum in liberatione z renunciatione.
38 Illud censetur statutum quod statuentes verisimiliter statuissent si fuissent interrogati.
39 Contractus dependent ex voluntate duorum quasi contractus,vt aditionis hereditatis,a voluntate vnius.
40 Legatus seu ambasiatoꝛ hꝫ priuilegiū a iure,q̄ si contrahat in loco legationis nō poterit ibi conueniri durante dicto tpe.
41 Jus strictum z priuilegiatus loquens in contractibus habet locum in quasi contractibus.
42 Mulier potest adire hereditatem lucrosam z opulentam sine solennitate statuti p̃hibentis mulieres contrahere.
43 Minoꝛ potest facere contractum societatis sibi vtilem non seruata solennitate statuti p̃hibentis minores contrahere sine certa solennitate.
44 Casus in quibus pupillus potest adire here.sine autho.tuto.
45 Filio existenti in potestate patris non potest dari tutoꝛ, nec curatoꝛ.z nu.46.47.
48 Jn obligatione que contrahitur per legem sine pacto obligati non requiritur authoritas administratoris.
49 An bona minoris inuecta z illata in domum conductam sint tacite obligata p̃o pensione domus quamuis non interueniat authoritas tutoris nec iudicis.
50 Quando pupillus contrahit ad vtilitatem alterius eius mādato non requiritur authoritas tutoris.
51 Stante statuto q̄ mulier non possit contrahere sine certa solemnitate poterit tamen nomine alieno contractus facere.
52 Pupillus adeundo iussu patris non obligatur in aliquo, sed obligatur pater cuius iussu adit.
53 Jn his,que continent meram obligationem sine acquisitione pupillus non potest obligari iussu patris.
54 Jussu patris quando est legitimus administratoꝛ tantum operatur quantum authoritas tutoris.

More. Pupillus sine tutoris authoritate nō pōt hereditatē adire, sicut nec se obligare,nisi acquisitio hereditatis fiat p legē, sine facto suo,vel nisi acquirat ei,in cuius est p̃tāte illiꝰ iussu adeundo.h.d.tota ista lex.Diuiditur sm Bar.Jmo.z Christo. de Cast.Quia primo ponit regulā generalem.Sc̃o infert ad specie ad casum p̃positum. Tu aduerte q̄ Jurisconsultus hic p̃cessit per entimema.z sic per sylogismū ūperfectū,quod est qū omittit maioꝛ p̃positio vel minoꝛ vel cōclusio,vt declarat Ly.in aut. ingressi.circa p̃in.per illum tex.C.de sacr. eccl. post Ja.z subtilē Petrū.de Bellaperti.ibi.z Rapha.Fulg.in l.non vtiq.in p̃in.per illū tex.ff.de eo q̄ cer.loc. Jam hic ponit maioꝛē z minoꝛem p̃positionem:deinde omittit conclusionem tanquam de se notā sicut etiam facit in l.pen.in fi.ff.de cond.insti.Hā iurisc̃ōsultus volēs p̃obare q̄ pupillus sine tutoris authoritate nō pōt adire hereditatē sibi delatā. Primo ponit maioꝛē p̃positionē q̄ pupillus sine tutoris authoritate obligari non pōt. deinde ponit minoꝛē scilicet q̄ adeūdo hereditatē quis obligetur.Ex istis sequit̄ cōclusio quam omittit q̄ pupillus sine tutoris authoriate non pōt adire.Diuide ergo istā legē in quatuoꝛ partes.in prima ponit ꝓpositionē maioꝛē affirmatiuam quā dicit esse de se notā.p̃out dicit Logici,z etiaꝫ plus q̄ manifestā z omittit cōclusionē que ex p̃emissis sequitur q̄ pupillꝰ sine tutoris authoritate nō pōt adire hr̃ditatē. Jn tertia pōt primā limitationē qū aditio hereditatis fit per legē sine facto minoris:ibi nō requiritur authoritas tutoris: q̄ supplet.Jn quarta ponit aliā limitationē quando pupillus adeūdo hereditatē ipse nō obligatur sed ille in cuius est potestate cui acquirit,z cuius iussu adit.secūda ibi,hereditas autē tertia ibi,de ea aūt hereditate loquimur.quarta z vltima est ibi,impubes. ℂ Pōdera in p̃mis p̃mū dictū negatiuū tex.

1 † q̄ pupillus sine tutoris authoritate nō pōt obligari.er quo habes tria colligere.Primo quia tex.dicit more nostre ciuitatis.dicūt Ang.Rapha.Cu.z Uler.hic,q̄ cū istud fuerit inductū cōsuetudine romanoꝝ posset cōtraria consuetudine ciuitatis vel cōtrario statuto induci,q̄ pupillus sine tutoris authoritate possit adire hr̃ditatē.ea em̄,que cōsuetudine vel iure positiuo inducta sunt pñt contraria consuetudine,vel ꝓuo iure tolli.c.j.de consti.in vj.z ſ.sed naturalia. instit. de iure natu.gen.z ciui.super hoc postea late insistit Alexand. inferius

post Lud.Ro.hic,z late subtiliter etiã insistit Are. quos per
te videas. Adde etiã ad istã illationẽ Ang.z Raph. aliã tritã
regulã, qr nihil est tã naturale q̃ vnũquodq3 tolli eo mõ quo
inductũ est: vt l.nihil tã naturale.ff.de reg.iur.z l.put ff. de sol.
Itẽ omnis res p quascunq3 causas nascitur,p easdẽ dissoluit.
c.j.de reg.iu.in antiqs.z xxij.q.ij.in c.ois res. Istud qd dicunt
Ang.z Raph.põt admitti,qñ pupill⁹ esset proximus puber-
tati:secus si esset primus infantie:qr cũ nullũ intellectum ha-
2 beat,†z nõ multum distet a furioso vt dicit tex. in §.pupillus.
Insti.de inutil.stip.z tex.in l.seqñti nõ posset statutũ, vel con
suetudo inducere q̃ talis pupill⁹, q caret totali ĩtellectu pos-
set solus obligari.facit l.fi.C.de testa.mil.quod in simili dicunt
Bart.z ceteri scribẽtes in l.si queram⁹.ff.de testa. q̃ statutum
nõ posset statuere.q̃ talis pupill⁹ posset testari: qr est defect⁹
sensus seu intellect⁹, z sic defect⁹ naturalis: circa quẽ statutũ
vel ius aut cõsuetudo dispẽsare nõ põt,vt in cle.pastoralis. §.
ceterũ.de re iud.sicut etiã nõ posset statutũ disponere q̃ talis
pupill⁹ primus infantie posset ɔhere,sicut maior fm Bart.in
l.nõ ambigitur.ff.de legi.z in l.deniq3.in princ.ff.de minor.z in
l.oẽs populi.in iij.q.prin.ff.de iustit.z iure. Ad primam indu-
ctionẽ hui⁹ tex.adde, q̃ similẽ inductionẽ faciũt Bal. z Alex.
3 in l.morib⁹.in prin.ff.de vulg.z pup.† q̃ sicut iure consuetudi-
nario,z sic iure positiuo fuit inducta pupillaris substitutio vt
ibi,ita ɔtria cõsuetudine vel statuto posset induci non licere pa
tri substituere filio pupillo:cũ vna cõsuetudo alteri deroget.l.
nemo alieno.§.temporaria.cum gl.ff.de reg. iur. imo fortius p
simĩlẽ inductionẽ tenet pulchre Ange. in l.captatorias. ff.de
her.insti per illũ tex.in verbo senat⁹ improbauit,q̃ sicut sena-
tuscõsultũ Libonianũ captatorias institutiones improbauit
vt ibi ita in contrario iure vel statuto posset induci,q̃ disposi
tio captatoria valeat sicut in simili fuit dispositũ q̃ institutio
captatoria ad pias causas valeat,z teneat.c.cum tibi. de test.
Bar.in repe.l.j.in iij.q.v.q.prin.C.de sacro.eccl.z simplr̃ sequit̃
Alex.hic in l.captatorias.C.de test.mi.z in d.l.morib⁹.in j.no-
4 tabili.ff.de vulg.z pup.Sed ego istud semper reprobaui, † qr
captatoria institutio ideo est reprobata: qr est deceptoria,z sic
repugnat bonis moribus.d.l.captatorias.iuncta.l.ille autem.
ff.de her.insti.z declarat in specie Abb.in d.c.cum tibi. Paul.
de cast.in d.l.captatorias.C.de testa.mili.Hinc est quod capta
toria dispositio nõ valet etiã ĩ testõ militis.d.l.captatorias.C.
de testa.mil.ergo sequit̃ q̃ nõ valet cõsuetudo,vel statutum in
contrariũ:qr esset ɔtra bonos mores. c.erit autẽ lex.iiij.distin.
5 †z qñ aliquid reprobatur qr sit cõtra bonos mores non põt
cõsuetudo illud inducere fm Bar.ĩ d.l.oẽs populi.iij.q.princ.
Nec est expeditũ q̃ dispositio captatoria valeat ad pias cau
sas: qr multi tenẽt cõtrariũ,quos ego sum sequutus in d.l. ca-
ptatorias.z tex.in d.c.cum tibi.non probat:quia habet varios
intellectus.vt ibi dixi. ¶ Scdo collige ex eodem primo dicto
6 tex. dũ dicit neq3 pupillus neq3 pupilla, q̃ hic vr̃ probari † qd
masculinũ nõ concipiat femininũ alias superfluum esset illud
neq3 pupilla: qd est cõtra cõem regulam: vt l.j.z ibi Bar.ff.de
ver.sig.z l.si ita scriptũ.cũ vulgarib⁹.ff.de leg.ij.gl.in l. genera-
7 li.de elec.in vj.in gl.ij.† Et ego feci alias regulã multu3 genera
lẽ,q̃ etiã in scriptis,z in statutis , z etiam in materia odiosa z
generaliter in omni materia masculinũ gen⁹ cõcipit femininũ.
ita tenui in l.si qs id qd in prin.ff.de iur.om.iudi.vbi est tex. in
materia penali masculinum concipit femininũ, remitto me ad
q̃ ibi dixi. Itẽ minor dubitatio erat in pupilla, in qua p̃sumit̃
maior imbecillitas intellect⁹ q̃ in pupillo masculo fm Barto.
8 in l.fi.C.de iur.z fac.igno. ¶ † Tertio no.ex eodem pmo dicto
tex.regulam negatiuam q̃ pupillus,sine tutoris authoritate
obligari nõ potest. Limita primo istam regulam nõ pcedere
in delictis in quibus pupillus obligat̃ sine tutoris authorita
te qñ est tale delictũ,qd in eo põt cadere.l.impunitas. C.de pe
nis in §.fi. Insti.de obli.que ex quasi delic.z l.pupillũ.in princ.
ff.de regul.iur.z l.si minor.ff.de adul.z l.impuberem.ff.de fur.z
gl.notabilis in ver.earumdem rerum.in l.si quis in tãtã. C.vñ
9 vi.sicut etiã † pdigus delinquẽdo obligat̃ fm Bar. in l.cui bo
nis.in pe.q.ff.de ver.obl.qr equiparat̃ pupillo proximo puber
tati,qui delinquẽdo obligat̃ fm eũ: imo fortius in delictis non
succurrit̃ minori per beneficiũ restitutionis in integrum.text.
est no.in l.si ex causa.§.nũc videndum.ff.de min.intelligendo z
declarãdo vt per gl.z Bart.ibi tñ propter etatẽ pupillarẽ ve-
nit mitius puniẽdus.l.auxiliũ.§.j.ff.de mino. Et sic pondera,
q̃ nõ vr̃ esse bonũ arg.de contractibus ad delicta vel econtra.
Nã pupillus sine authoritate tutoris contrahendo non obli-
gat̃,z tñ delinquendo bene obligat̃. Itẽ in ɔtctibus habet re-
stitutionẽ in integrũ:vt in tit.de min.z tñ sec⁹ est in delictis d.
l.ex cã.§.nunc videndũ.z tñ in ɔtriũ allegat̃ vulgaris regula qd
bonũ est argumẽtũ de ɔtctibus ad delicta.l.omnem.cũ gl. fi.de

10 iud.† Scdo fallit,qñ obligat̃ re ipsa sine alio facto suo,tũc pu
pillus bñ obligat̃ sine authoritate tutoris.tex.est magistralis
in l.furiosus.ff.de ac.z obl.z in l.iij.§.z si furiosi.ff.de nego.gest.
z in l.j.in prin ff.de ɔtria actio.tut.vbi tex.etiã ponit istã regu-
11 lam.facit bñ iste tex.in prima fal. ¶ † Tertio fallit qñ obligat̃
ad finẽ vt liberet̃.nã pupillus põt se obligare naturalr̃,z ciuili
ter sine tutore,vt liberet̃:puta p acceptilationẽ.gl.est reputa-
ta singularis in l.ij.z ibi Bar.z doc.notãt.ff.de acceptila.z rõ
est in promptu: qr cũ tunc nõ faciat conditionẽ suã deteriorẽ,
s3 meliorẽ nõ est necessaria authoritas tutoris. Inst.de auth.
12 tut.in prin. ¶ † Quarto no.ex scda parte tex.q̃ adiẽs hr̃dita-
tẽ obligat̃ eri alieno,z sic creditoribus z legatarijs,cũ quibus
adeũdo vr̃ ɔhere.l.apud Iulianũ.§.fi.ff.ex quib.cau.in pos.ea.
z l.ex maleficijs.§.heres.ff.de ac.z obl.z §.heres.insti.de obl.q
ex quasi ɔctu.l3 hereditas nõ sit soluẽdo,vel dicit tex.z sic ob-
ligat̃ vltra vires hereditarias vt hic,z l.que dotis.ff.sol.mat.z
istud pcedit nõ solum in extraneo herede,sed etiã in filio,z sic
13 in suo.l.si te.C.de iure delib.† Quod intellige verũ in credito-
ribus,nõ aũt in legatarijs,qui tractant de lucro captãdo in-
14 re isto,vt l.j.§.qui quadringenta.ff.ad Treb.† Hodie autẽ si
nõ fecerit inuentariũ,tenet̃ vtrisq3 in solidũ tã creditorib⁹ q̃
legatarijs,si aũt inuẽtariũ fecerit,neutrius tenet̃ vltra vires
hereditarias.aut.sed cũ testator.z in corpore vñ sumit̃.C.ad l.
fal.gl.z doc.in d.l.que dotis.Et vtrũ hoc sit inductũ de iure ci
uili,an etiã sit de iure gẽtiũ,q̃ heres adeũdo obliget̃ vltra vi-
res hereditatis,z qd in foro cõscientie ponit Bar.in rub.s.e.
15 vbi dixi. ¶ † Quinto no.ex isto tex.rõnẽ quare pupillus sine
tutoris authoritate ñ possit adire hereditatẽ: qr adeũdo obli
garet̃,sed obligari non põt sine tutore:ex qua rõne videretur
inferri,q̃ vbi esset hr̃ditas lucrosa,vel opulẽta nulla esset obli
gatio,vt declarat gl.reputata singularis in l.si qs mihi bona.
§.si seruus fisci.j.e.qr tũc tractat̃ mere de acquirẽdo posset pu
pillus talẽ hereditatẽ adire sine authoritate tutoris: qr tunc
cessaret rõ,que hic ponitur,z in l.obligari.§.pupillus heredi
16 tatem.ff.de auth.tut.† Item qr illud qd est inductũ in fauorẽ
pupilli non d3 in eius odium retorqueri.l.qd fauore.C.de le-
gi.z in reg.quod ob gratiam.de reg.iur.in vj.facit bonus text.
in simili in l.j.§.fi.ff.de off.proc.Cesa.Et ita t3 Dy.in d reg.qd
ob gratiam. Pau.de cast.hic.z in l.potuit.C.de iure del. Bre-
uiter tene ɔtrium p aliam rõnem quam assignat tex.in l.seq.in l.
17 pupillus si fari.vbi dx̃i qd ideo pupillus sine tutoris authori
tate non potest adire hereditatem: qr non bene intelligit cãm
sue aditionis,vtru3 hereditas sit sibi delata in testamento, vel
ab intestato,vel ex quo capite vel vt voluntario heredi,vel tã
quam necessario,ista enim d3 scire heres ad hoc vt possit adi-
re.l.is potest.z l.is q putat.j.e.vñ si dubitat.nõ p̃t adire hr̃di-
tatẽ,nec agnoscere bonorũ possessionẽ.l.s3 z si de sua.z l.qd si du
bitet.z l.heres institut⁹.j.e.l.quãdiu.C.qui admitti. S3 pupil-
lus nõ p̃t ista bñ z pfecte cognoscere.l.j.C.de falsa mo. Ista rõ
militat etiã ĩ hr̃ditate opulẽta.z ita tenet Cy.in d.l. quod fauo
re.in scda opp.Bal.Ange.z Sal. in l.mutũ.§.eo.z Bal.in d.l.
potuit.Raph. Cu.hic,z in d.l.pupill⁹ si fari. in prin.doc.cõi-
18 ter in §.neq3.p illũ tex.Insti.de auth.tut. † Et ista est veritas:
qr qñ assignant̃ due rõnes, licet vna cesset, si alia militat, ad-
huc pcedit dispositio.§.affinitatis.cũ glo. Insti.de nup.z l.si
ventri.§.in bonis.vbi glo.z Bar.ff.de priui.cred.z melior tex.
de iure in l.si l.nõ lex.Entia.in prin.quam Sal.ibi ad hoc no.ff.
de her.insti. Hinc ex ista rõne vltimo assignata infert̃.q̃ si esset
pupill⁹ prim⁹ pubertati,z sic doli capax . z malitia suppleret
etatẽ.l.ij.ĩ prin.C.si mi.se ma.dixe.tũc posset cognoscere causa3
sue aditionis.l.j.§.an in pupillũ.ff.deposi.z in l.j. in fi.ff. de no-
ua.tũc sol⁹ pupill⁹ posset hr̃ditatẽ sine tutore adire fm Bart.
in d.l.pupillus si fari.j.e. Raph.cu.hic dicã.ibi: qr regula hu-
ius tex.videret̃ obstare.Et p hoc nõ obstat d.l.j.§.fi.ff.de offi.
pcu.Cesa.qr ibi nõ est defect⁹ intellect⁹ vt in pupillo: ideo põt
19 opulentã hereditate adire. ¶ † Sexto no.ex isto tex.aliã nota
bilẽ regulã,q̃ qui nõ põt se obligare sine certa solennitate non
potest etiam hereditatem adire sine eadem solennitate,qd est
notabile p statutis.vñ dicit Bar.hic esse casum.q̃ si statutum
prohibeat mulierẽ posse obligari sine consensu duor ɔsangui
neorũ.q̃ etiã non possit hereditatẽ adire sine eorum cõsensu:
qr adeũdo hereditatẽ obligaret̃,vt hic dicit̃.in tex. Idẽ tenent
Sali.z Imo.z lati⁹ Raph.Cu.z cõiter alij. Bar. in l.mutum.
§.j.s.e.z ibi Bal.Ang.z alij indifferẽter, idem t3 z simpliciter
Ang.de Are.in §.heres quoq3. Inst.de obl.que ex quasi con-
tractu.solus Raph.Cu. refert, q̃ Mediolani seruat̃ cõtrariũ
q̃ mulier possit adire hereditatẽ non obstãte dicto statuto,z
qd ita cõsuluit Signo. de homodeis z venerandum collegiu3
20 Mediolanẽse.† Mouebatur subtiliter,qr pupillus nõ potest
obligari iussu patris,vt l.fi.§.pupillus.ff.de ver.obli. z tamen
potest

potest adire cū iussu pr̄is: vt l. si infanti. C. de iu. deli. eo. quia s̄z
gl. ibi aditio est potius acquisitio, ꝙ obligatio: ergo q non pōt
obligari, pōt tñ adire hereditatē, ergo ↄsequētia Bar. ⁊ nō est
21 vera, imo fundamētū doctorum pōt ↄ̄ eos retorqueri. †Scdo
monet, q̄ qñ vnū est pmissum aliud prohibitum inspicit illud
quod est principalius. l. j. in prin. ⁊ ibi per Dy. ff. de auth. tu. ⁊
l. si qs nec causaz. ff. si cer. pe. sed in aditione hereditatis princi
paliter venit acquisitio: obligatio autē in cōsequētiā: ideo at-
22 tēdi dz acquisitio. †Et per hoc respōdet ad regulā ꝙ pupill⁹
sine authoritate tutoris non pōt obligari: illa regula procedit
qñ principaliter obligaret: sec⁹, qñ obligatio venit in ↄsequen
tiā. Ad istū tex. respōdēt ⁊ tenet scdm itellectū gl. vt tex. probet
23 dictum a simili. †Et in statutis nō procedimus a simili. Tene
ↄclusionē Bar. ⁊ cōem quā etiā defendit Raph. Cu. hic. Et la
ti⁹ ⁊ subtili⁹ idē Raph. Cu. in cōs. clxxvj. ꝙ icipit statuto Pa-
piensi cauet. vbi omnino videas. Nō obstat primū fundamētū
dñ dicit, ꝙ authoritas patris nō est sufficiēs ad obligandū fi-
liū. d. l. fi. §. pupill⁹. q̄ rñdet s̄m Bar. hic in §. impubes. j. ea. l. ꝙ
pcedit in his, in quib⁹ tantum obligat, ⁊ sic procedit in mera
obligatione. secus in actu in quo tractatur etiam de acquisi-
tione vt in aditione hereditatis: vt statim plene dicam in vlti-
24 mo notabili. †Nō obstat scdm, ꝙ in aditione hr̄ditatis princi
paliter venit acquisitio, ⁊ in cōsequētiā, obligatio: ergo princi-
palis dz attēdi, q̄ respondet ꝙ istud procederet ī maiore ⁊ ēt
in pupillo qñ esset acquisitio sine vexatiōe: alias sequeretur ꝙ
cū hodie facto inuētario obliget heres de suo, vt hic ī gl. quod
pupill⁹, facto inuētario, posset adire hereditatem sine tutoris
authoritate, qd non est verū. p l. sequētē. ⁊ ea q̄ dixi. s. in pcedē-
ti notabili. Ultra scribētes adde. ꝙ cōtrarium etiam cōsuluit
Ang. in consi. cccxvij. inci. statutum quod mulier vbi. in statuto
ciuitatis Anchone disponente. ꝙ mulier nullaz obligationez
facere possit sine presentia, ⁊ cōsensu duorū cōsanguineorū: cō
suluit, tñ ꝙ possit hereditatē adire nō seruata solennitate dicti
statuti motus vt statim dicebā: q̄ act⁹ aditionis principaliter
ordinat ad acquirēdū ⁊ pncipaliter qs adit eo animo, lz ex eo
resultet etiam obligatio secūdario existentibus creditoribus ⁊
legatarijs. Item q̄ in illa hereditate super qua consuluit nulli
erāt creditores, nec legatarij, ꝙ ostendebat: q̄ hoc non fuit ca
pitulatū nec pbatū per partē aduersam prout debebat, ergo
25 nō sequitur, adiuit hereditatē: ergo se obligauit. †Item q̄ sta
tutū disponēs, ꝙ mulier nō possit aliq̄ obligationē inire intel
ligitur quādo se obligat principaliter: non aūt, qñ principali-
26 ter sibi querit: lz in quādā ↄsequētiā obligetur: †q̄ verba statu
torum semper intelligēda sunt per prius ⁊ non per illud quod
postea venit in consequētiā. l. hoc legatum. ff. de leg. iij. ⁊ l. qui li
beris. §. hec verba. ff. de vulga. ⁊ pupil. alias sequeret absurdū,
ꝙ mulier sine ↄsensu cōsanguineorū nō posset recipere dona
tionē: q̄ recipiendo donationē obligaret ad antidora. l. sed ⁊ si
lege. §. ↄsuluit. ff. de peti. her. ⁊ l. ex hoc iure. cum gl. ff. de iusti. ⁊
27 iure. †sed hoc est falsum: q̄ statutū emanauit fauore mulierum
volēs earū fragilitati puidere: ergo nō dz in earū odiū, ⁊ dam
nū retorqueri. l. qd fauore. C. de legi. ⁊ l. nō eo minus. C. de pc.
Itē nō posset procuratorē constituere ad negotia, vel iudicia,
cū futura sit obligari cōtrario iudicio mandati: qd est falsum:
cū principaliter ad suā vtilitatē ⁊ suum cōmodū procuratorē
cōstituat. ⁊ refert Ang. in l. mutū. §. j. s. eo. se ita in dicta causa
obtinuisse sententiam, in qua consuluit. Sed ad ista patet rñ-
28 sio ex predictis. †⁊ illud de obligatione ad antidora nō est ha
bēdū in cōsideratione: cū sit obligatio inefficax, ⁊ soluz natura
29 lis, †lz aliquos effect⁹ habeat quos enumeraui in d. l. ex hoc
iure. vnde nō recedas ab opinione Bar. ⁊ cōmuni. Bene verū
est, ꝙ vbi i hereditate nō esset obligatio, ⁊ vbi nulli essent credi
tores nec legatarij tūc mulier sola posset adire hereditatem si
ne cōsensu consanguineorū put se fundauit Ang. in ↄsilio pal
legato ⁊ in d. l. mutuum. §. j. vbi etiā in hoc ita ibi tenent Imol.
⁊ ceteri Mod. presertim Alex. quia tunc non obstaret statutū
ex quo mulier nō obligat, facit ꝙ forti⁹ tenebo j. in sequenti ar
30 ticulo in fine. †Predicta pcedūt, qñ statutū loquit per verbuz
obligare. si autem loqueretur p verbū cōtrahere: vt quia sta-
tutum diceret ꝙ mulier nō possit contrahere sine consensu cō
sanguineorum: an posset hereditatem adire sine dicta solenni-
31 tate statuti: videret ꝙ sic: †q̄ adire nō est cōtrahere, sed quasi
cōtrahere. l. apud Julianum. §. fi. ff. ex qui cau. in posses. eatur.
⁊ l. ex maleficijs. §. heres. ff. de actio. ⁊ obli. Confirmatur, q̄ il-
la dictio, quasi cōtrahere, ostendit ꝙ est improprie cōtract⁹ vt
habet in l. si ante nuptias. p gl. ⁊ alios vbi dixi. s. soluto matri-
monio. Et in statutis verba debent stricte, ⁊ proprie capi. l. j. §.
si is qui nauē. vers. in re dubia. ff. de exercito. ⁊ l. quicquid ad-
stringende. in prin. ff. de ver. obli. Sed contrarium videtur de-
32 terminare Bar. †quia pro contractu accipitur omnis obliga-
tio. l. omnez. ff. de iud. sed caue quia tex. in d. l. omnem. loquitur
quo ad sortiēdū foruz. vbi omnis obligatio hr̄ pro contractu.
33 †nā quo ad sortiēdū forū ↄtus capit non solū large, imo lar-
gissime vt veniat etiā quasi ↄtus ⁊ quasi delictū s̄m gl. in c. fi.
in verbo, seu ↄtus. de foro cōpe. Alias in alia materia secus
esset. s̄m Abb. ibi. Iste articulus est disputabilis ad vtranque
partē. Istam opinionē etiā tenēt Pau. de Ca. ⁊ Lud. Ro. in l.
mutū. s. eo. ⁊ dicit Pau. de Ca. ꝙ vidit istam opinionē Bar. de
facto seruari in practica, ita etiā consuluit Lud. Ro. in consi.
cccxciiij. inci. presupposito, quod viua voce dictum. Idē tenet
Ang. de Are. in. §. heres quoqz. inst. de obli. que ex quasi cōtra
ctu. ¶ In contrariū sed hz cōmunis opinio: nā ↄrium tenent
Sali. Imo. Raph. Cu. ⁊ Christ. de cast. hic. Bal. Ange. Imol.
Raph. Cu. Alex. ⁊ Are. in l. mutum. s. eo. Bart. in l. Labeo. §.
contractum. per illum tex. ff. de ver. sig. Mathesi. in no. clxviij.
Abb. in. c. qua fronte. in primo notabili. de app. ⁊ dicit Alexā.
in d. l. mutū. ꝙ ista est magis communis opinio. Idē etiā tenet
Bar. sibimet cōtrarius in d. l. apud Julianum. §. fi. p illum tex.
vbi tz ꝙ stāte statuto ciuitatis Tuderti, ꝙ mulier non possit
ↄhere sine cōsensu primorum cōsanguineorū, tñ poterit adire
hereditatē: quia adire nō est proprie contrahere, sz quasi con
trahere ⁊ statuta debēt accipi in propria significatiōe ⁊ sic po
34 dera Bar. velle †ꝙ statutū loquēs in contractu nō hz locuz in
quasi contractu. ⁊ ita no. Bar. ⁊ sequitur Abb. cōsi. lxxij. quod
incipit, quinqz dubia post gl. notabilem in c. decet. §. ii. in verbo
processus. de immunit. eccle. in vj. Item tenet Abb. in d. c. qua
fronte. in primo notabili. ⁊ in c. cum ecclesia. de immu. eccle.
35 †Confirmo quia statutum disponens si quis turbetur in pos-
sessiōe nō trahit ad quasi possessionē, ⁊ sic qñ turbaret in iuri-
b⁹ incorporalibus, que quasi possidētur. l. iij. in prin. ff. de acq.
pos. ita tz Bal. in c. lz causam. in fi. de proba. Sed aduerte licet
ista sit cōmunis opinio, ⁊ durū esset ab ea in iudicando ⁊ cōsu
lēdo recedere, tamē prima opinio semper visa est mihi in pun
cto iuris verior, pro qua bonū facit fundamētū Lu. ⁊ Ang. de
36 Are. in locis pallegatis: q̄ qñ in statuto vna sola ratio potest
reddi. illa habetur pro expressa, ⁊ ex illa arguimus extensiue,
ac si in statuto esset expressa. l. milites agrum. in princi. ff. de re
mili. gl. in l. quamuis. ⁊ ibi expressius Bal. ⁊ alij. C. de fideic. cuz
multis cōcordātijs, ⁊ additionib⁹ quas ibi dedi. Sed rō istī⁹
statuti requirētis cōsensum cōsanguineorū in cōtractib⁹ mu-
lierū fuit illa sola, ne mulieres imbecillitate intellectus illaquea
rētur. l. j. ⁊ ij. ff. ad velleia. ⁊ l. trāsactione. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de
transa. Istamet ratio militat in quasi contractu aditionis he-
reditatis. ¶ Confirmatur p illud qd tenent Bar. Bald. ⁊ alij
cōmuniter in l. si vnus pactus ne peteret. ff. de pac. Bal. in ru-
bri. ⁊ in l. j. C. de pact. ⁊ Bald. in l. pactum dotali. in xxxj. q. ⁊ ibi
37 Lud. Ro. C. de collatio. vbi tenēt, †ꝙ predictum statutum lo-
quēs in cōtractu hz etiā locum in liberatione, ⁊ renunciatio-
ne, ⁊ tamen hec duo non sunt proprie cōtractus. d. l. Labeo. §.
cōtractū. eo q̄ militat idētitas eiusdē rationis ꝙuis cōtrariū
in hoc vltimo teneat. idem Bar. in l. siue apud acta. C. de tran
38 sac. vbi istud vltimum examinaui. †Accedat, quod illud cense
tur esse statutum, ꝙ statuentes verisimiliter statuissent, si fuis-
sent interrogati: vt est gl. in l. tale pactum. §. fi. cum concordan
tijs, quas ibi dedi. ff. de pac. sed cū dubiū, ꝙ si statuētes fuis-
sent etiam interrogati de aditione hereditatis, ꝙ phibuissent
mulierē etiā posse adire hereditatem sine dicto cōsensu consan
guineorū propter fragilitatē ⁊ imbecillitatē sensus: sicut pro-
hibuerūt cōtrahere: ergo habet pro expresse statuto: tamē ad
ista fundamēnta respondet Alex. in d. l. mutum, ꝙ diuersa est
ratio īter contractus, ⁊ quasi cōtractū aditiōis hereditatis.
39 †q̄ contractus dependet a volūtate duorū ⁊ sic contrahentiū:
ideo in eis pōt mulier facilius fraudari cū licitū sit cōtrahēti
bus inuicē se decipere. l. in causa. ij. §. pe. ff. de minori. ⁊ l. item si
in pretio. §. quemadmodū. ff. loca. secus in quasi contractu adi
tiōis hereditatis que pēdet a volūtate vnius tātū. l. si auia. C.
de iure delib. ⁊ l. pro herede. in prin. j. eo. sic ibi non cadit peri-
culū, ꝙ mulier a contrahente decipiat. Sed ista solutio, ꝙuis
videat colorata, tñ nō est vera, nec generalis: q̄ etiā in aditio-
ne hereditatis pōt mulier fraudari ⁊ decipi, ⁊ induci, vt adeat
per legatarios, fideicōmissarios. ⁊ creditores hr̄ditarios vt l.
si legatarius. in verbo, vel quadā alia fallētia persuasit. ff. de do
lo. ⁊ sic videtur etiam militare ratio fragilitatis intellectus cū
ibi per supradictos possit mulier decipi, sicut p cōtrahentes:
40 †Pro ista parte etiaz facit, q̄ legatus seu ambasiator habet
priuilegiū a iure, ꝙ si ↄtrahat in loco legatiōis illic nō potest
conueniri durāte tēpore sue legationis. l. ij. §. omnes. ff. de iudi.
istud idē priuilegium extēditur ad aditionē hereditatis ibi fa
ctā, ⁊ sic ad quasi contractū: vt est tex. in l. de eo. ⁊ l. seq. in prin.
41 sequētis. ff. de iud. †sicut ius strictū, ⁊ priuilegiatiuum loquēs

in contractibus.hz etiã locum in quasi Zctu.q̃uis Are. in d.l. mutuum.dicat contrarium.q̃ priuilegium legati, qñ contrahit non extenditur ad quasi contractum adicionis per d.l.de eo.

42 in fi.sed(vt dixi)illi ter,mihi pbant oppositũ. † Tenendo istã partẽ eã limita.vt pcedat quando tractaret̃ de hereditate dãnosa:secus,qñ hereditas esset lucrosa,z fortius si esset opulẽta:tũc mulier posset eã adire nõ seruata solẽnitate statuti,z sic non intercuniente cõsensu cõsanguineoꝝ:p illud quod signãter no.Bal.in l.neqz tutores.C.de cõtrahe,z commit. stip,vbi dicit Bal.illũ ter.esse tenendũ menti ad statuta de cõtractib⁹ mulierum.q̃ nõ valeãt sine p̃sentia propinquorum nam intelligũtur de cõtractib⁹ dãnosis,nõ de vtilibus vt ibi.z l.cum hi.ſ.eã trãsactionem.cum glo.notabili.ff.de transa. facit l.non ideo minus.C.de pcu. Itẽ facit qd egregie consuluit Lu.Ro. in consi.cccliũ.ine.visa principali cõstitutione,qua cautuz est,

43 vbi cõsuluit,† q̃ stante statuto Bononiẽsi,q̃ minor nõ posset contrahere sine p̃sentia officialiũ mercantie,& authoritate triuz eius cõsanguineoꝝ. Tamen minor potuit facere Zctũ societatis sibi vtilẽ absqz dicta solennitate,qd bene signa. ¶ Septimo no.ex tertia parte ter.ver.de ea autem.iuncto ver.sequenti

44 † duos casus fallentiales in quibus pupillus põt adire hereditatẽ sine authoritate tutoris.tertiũ casum posui ſ.in v.notabili,qñ esset pupillus proximus pubertati, z sic dolicapax, z malitia suppleret etatẽ.de quo dicetur in l.sequenti. Quarto limita in pupillo filiofa,z sic existente in potestate patris,q̃ infantiam excesserit,nam solus potest adire hereditatem z agnoscere bonorũ possessionem:vel etiam repudiare patre cõtradicẽte vel recusante ei cõsentire prout videt esse text.in l.fi,ſ.sin autem in secunda.C.de bonis que lib.qd est mirabile fm Bal. ibi,z fm Raph.Ful.ibi est singularissimus casus. Idem tenẽt Lu.Ro.Are.z latius Aler.in l.sequẽti.Lu.z Aler.in l.bonorum.C.qui admitti.z ratio est fm gl.in d.ſ.sinautem in secun-

45 da.in verbo facere.† qz filio existente in potestate patris nõ potest dari tutor nec curator.l.fi.in princi.C.de cura furio.nec in pupillo sufficeret authoritas curatoris ad adeundũ hereditatem.l.cũ in vna.ſ.tutor.ff.de app,z l.cũ quidã.C.de admini. tut.z gl.in l.seq. Ego puto q̃ ista limitatio non sit vera quam etiam reprobat Rap.Ful.in d.ſ.sinautẽ in scda.eo qz nõ intelligit causam sue aditiõis.ergo solus adire nõ potest: quia militat ratio prohibitiua.ter.in l.seq.prout declarauit.ſ.in v.nota

46 bili. ¶ Hec obstat fundamentum tenentium contrarium † qõ filiusfami.existens in potestate patris nõ potest habere tutorem vel curatorem.in hoc errant.nam illud est verum,si pater vult administrare,alias ad illũ actum, quẽ pater non vult ad ministrare poterit dari tutor,z sic ad adeundũ hereditatẽ, vt est ter.in l.impuberi.z ibi ad hoc no.Bar.ff.de tut.z cur.da.ab his.Bar.in d.l.cũ in vna.ſ.tutor.facit bene.l.fi. C.de sent.pas. Quinto limita,quando pupill⁹ solus sine tutoris authoritate impleret cõditionẽ sub qua fuit institutus a patre in cuius

47 erat potestate.† nam incontinenti efficitur heres, vt est ter.notabilis in l. conditionibus pupillus.ff.de cõd.z demõ. Ratio qz impleta cõditione,efficitur suus z necessarius, z sic acgrit hereditatẽ ipso iure.iõ nõ est opus authoritate tutoris,vt est ter.hic.Et istã rõnem proprie voluit ter.ibi dũ dicit fieri necessarium heredẽ,procedit iure patrie potestatis z nõ conditiõis

48 explete. ¶ † Octauo no.ex eodem ver.quod in obliga,que cõtrahitur per legem sine facto obligat, non requiritur authoritas administratoris,z sic in obligatione legali non requiritur authoritas tutoris. facit l.conditionibus pupillus.ſ. allegata in vltima limitatione. Item,quando obligatio contrahit re ipsa sine facto suo,tunc minor z ẽt furiosus obligat.l.furiosus.ff.de act.z obli.cum concordantijs allegatis ſ. in iij. nota. vnde hic qñ pupillus est suus z necessarius heres,tũc dispositio legalis facit filiũ suũ heredẽ ipo iure.z ideo nõ est opus ministerio authoritatis tutorũ. Et sic correlarie no. q̃ prohibitio obligatiõis nõ extendit ad obligationes a lege proueniẽ-

49 tes. ¶ † Ex facit ad q.an bona minoris inuecta z illata i domũ conductaz sint tacite obligata pro pensione domus quamuis nõ interueniat authoritas tutoris, nec iudicis:videretur qõ sic:qz illa est tacita obligatio legalis,vt hic. In contrarium facit qz descẽdit ex facto suo seu propter factum eius,qz inuexit, z intulit res in domũ conductã,sed iste text.loquitur qñ nullũ factum minoris interuenit.de qua q.vide Bar.z doc.in l,certi iuris.C.locati.z in l.itẽ qz.ff.de pac. Similiter facit, q̃ si minor ꝛerit matrimoniũ z recepit dotẽ an bona eius immobilia sint tacite obligata pro restitutione dotis sine decreto iudicis,z authoritate tutoris:videret q̃ sic,cum sit tacita obligatio legalis,vt hic. Tñ qñ facit qz interuenit factũ minoris qui recipit dotẽ.de qua q.habes glos.in l.fi.C.de legiti.tuto, examinat Bar.in l,si constante.in princ.in iij.q.iij.q.princip.ff.solu.matri,

vbi plene dixi. Istud notabile z istum text.qz qñ pupillus est suus z necessarius heres,lex facit eũ ipso iure hr̃dẽ absqz aliqua authoritate tutoris.intellige sane, q̃ est ipso iure heres, ſz cum beneficio abstinẽdi.vt tz gl.hic in v̄bo necessarie.qz bñficiũ operat̃,ne interim possit conueniri antequã se actualiter immisceat hereditati.Et tale beneficiũ p̃sumeret̃ durare.nisi p immixtionẽ pbetur fuisse sublatũ. de quo dic vt per gl.z scribẽtes in l,si cum dotẽ.ſ.sed si filius.in verbo extiterit.ff.soluto ma.in l.necessarijs.ſ.eo.z ponit Bal.hic. ¶ Nono.z vltimo no

50 ta in ver.impubes.† q̃ qñ pupillus contrahit,vel quasi ad vtilitatẽ alterius illius iussu, vel mãdato ibi nõ requirit̃ tutoris authoritas:quia tũc non timet dãnũ nec põt tractari de eius incõmodo,ſz illi⁹ mãdantis.facit l.sed z si quis.ſ.fi.ff.de instit.

51 vñ facit iste ter.notabiliter,q̃ stãte statuto,q̃ † mulier nõ possit contrahere nec se obligare sine cõsensu duoꝝ ꝓpinquorum q̃ poterit constitui ꝓcuratoꝛ ad negotia.z facere Zctus noie alieno tanq̃ procuratoꝛ.qz tale statutum intelligit̃.qñ Zhit nomine proprio. sec⁹ qñ noie alieno z ad vtilitatẽ z dãnũ alteri⁹, arg.l.quesitũ.ff.de in ius vocan.z l.lis nulla.cũ gl.ff.de iud.z qz tũc imputãdũ est ei,qui cõstituit eã in ꝓcuratorẽ. l.cum mandato.in prin.ff.de mino.z ita in specie tenẽt Ange.z Aler.in l, q̃uis.in prin.per illum text.cũ gl.ff.de acqui.pos.z ita ibi dicit Ang.se obtinuisse de facto in ciuitate Florẽtie.z sequit̃ etiam Are.hic. Itẽ q̃ tale statutũ disponẽs.q̃ in Zctibus minorum vel mulierum debeat interuenire cõsensus ꝓpinquoꝝ nõ habeat locum qñ Zhũt nõie alieno.tenẽt etiã Lu.z Aler.in l.q̃situ.ff.de in ius.vocan.Pau.de Ca.in l.cuicunqz.ſ.si ab alio.ff. de instito.cum declaratiõe de qua ibi per eũ.sed Rap.Cu.in l. apud Julianum.ſ.fi.in vna lect.ff.ex quib.cau.in poss.ea. dicit se vidisse istã solẽnẽ questionẽ de facto in muliere que ex forma statuti non poterat Zhere sine cõsensu ꝓpinquoꝝ.z ipsa cõtrarit tutoꝛio nomine sine dicto cõsensu ꝓpinquorum an poterit,z dicit sibi videri q̃ nõ per ter.in l.fi.C.de leg.tuto.qz sinõ est p̃se sufficiẽs.nec p̃o alio:vt ibi. Sed eũ p̃ p̃dicta reprobat Aler.in d.l.quesitum.z qz cessat rõ p̃dicti statuti,quantũ ad p̃iudiciũ ipsius mulieris,cum ipsa nõ obligetur. Hec obstd. l.fi.quia ratio huius legis bene facit q̃ non debuit dari tutrix, sed postq̃ fuit data z datio valuit:tũc etiã Zctus per eam cdebat⁹ ꝺz tenere. Cõtra istum ter.op.Bar.de l.fi.ſ.pupillus.de ver.obl.z respondet vt hic per eum.z cũ eo, in specie trãseunt Pau.de ca.z Christo.de cas.hic. Sz ista oppositio vt etiam di-

52 Rap.cu.nõ meruit adhuc ter.signari,qz hic pupill⁹ adeũdo hr̃ditatẽ iussu p̃ris nõ obligat̃ in aliquo,ſz obligat patrẽ cui⁹ iussu adit. Et posito q̃ fili⁹ obligaret̃,tũ ista obligatio nõ remanet penes filiũ momẽto,ſz trãsit in patrẽ sicut ipsa acquisitio.l.plz ſ.e.vñ ista oppositio ꝓcedit inspecto iure nouo Lodicis fm q̃ i hr̃ditate aduẽtitia filio acquirit̃ ꝓprietas,z sic fili⁹ obligat̃.z tũc p̃ põt authoꝛari a filio in aditiõe hr̃ditatis l.fi infanti.C.de iure delib.qz hz vsumfructũ.z sic est legitim⁹ admi-

53 nistratoꝛ.l.j.C.de bo.mater.† Et ad istã oppositionẽ vadit solutio Bar.q̃ i his.q̃ cõtinẽt merã obligationẽ sine acgsitione nõ põt pupillus obligari iussu p̃ris.ita loquit̃ ter.i d.l.fi.ſ.pupillus.z ter.in ſ.pupill⁹.in ff.fi.Inst.de inuti.stipu.z vtrobiqz gl.assignat rõnẽ diuersitatis quare pupill⁹ obligeꝛ cũ authoritate tutoris sed nõ cũ authoritate p̃ris.i cui⁹ est ptãte.sec⁹ in his,q̃ cõtinẽt etiã acgsitionẽ,z sic vbi cũ obligatiõe est ẽt iuncta acgsitio.vt est in aditione hr̃ditatis,z tũc pupill⁹ põt adire cũ iussu p̃ris.d.l.fi infanti.cũ sit legitim⁹ administratoꝛ. vt di-

54 xi sicut posset cum authoritate tutoꝛis vt hic sic.z l.se.† Et sic iussu p̃ris qñ est legitimus administratoꝛ in impubere tñ operat.q̃tũ authoritas tutoris. ¶ Bl.i v̄bo obligari p̃t. Diuidit in qnqz partes. In primo ponit primũ intellectũ ad ter.q̃ hic ponat dictũ.deinde eius declaratio. In scda assignant duplicẽ rõnem ad ter. In tertia extẽdit ter.loquentẽ de pupillo vt pcedat i adulto habẽte curatorẽ. In quarta ponit qd de infante. In qnta z vltima ponit fm intellectum ad ter.q̃ ponat dictum,z illud probet per simile.scda ibi z est rõ.tertia ibi.idẽ de adulto.quarta ibi.si aũt est infans.qnta z vltima est ibi.vel dic scdo. Tu dic vt dixi ſ.in prin.q̃ iurisc̃sultus hic procedit syllogistice:qz preponit maiorem propositionem deinde minorem,conclusionem autem omittit tanquam de se notam.

LEX IX.

1 ☞ Pupillus solus quare sine authoritate tutoris obligari non potest.

2 Pupillus doli capax an possit adire sine tuto.autho.

3 Pupillus proximus infantie potest adire hereditatem cũ tuto.autho.licet non intelligat causam aditionis.

4 Pupillus non potest magis scire quam furiosus.

5 Que iure ordinario cõpetunt sunt potentioꝛa quam que extraordinario.

Tuto:

6 Tutor non potest hereditatē de iure ciuili adire quando pupillus est maior infante. secus tamen bo.pos.de iure pretorio.
7 Quando in aliquo actu de necessitate non requiritur presentia iudicis, tunc si interueniat, nullum fomentum prestat.
8 Aditio hereditatis pendet ab animo ꝛ voluntate adeuntis: ideo non potest fieri per procuratorem.
9 Aditio here. est magis potens ꝛ magis solennis quam agnitio bono.poss.
10 Testamentum est actus potentior quaꝫ codicilli, ꝛ ideo in eo requiritur maior solennitas.
11 Bonorum poss. transfert etiam iura directa, quando nullus alius est futurus heres de iure ciuili.
12 Bonorum poss. est de iure pretorio ꝛ pretor innititur equitati: ideo non requirit tantam rigorositatem in agnitiōe per tutorem fienda, sicut in aditione hereditatis.

PUpillus si fari. Pupillus ꝙuis nō habeat rei scientiā nec iudicium discretiuum: tñ pōt cū aut.tut. hereditatem adire. h.d. tota lex. ¶ † No. pmo ex isto tex. ratione, quare pupillus solus sine tutore nō pōt adire hereditatem sibi delatā: qꝛ nō pōt scire nec discernere cām sue aditiōis cū scire, sit rē per cām cognoscere, vt inquit Philosophus primo ethicorū cū nō possit fieri sine aliqua examinatiōe ꝛ discussione intellectus que hic vocat' discretio, ꝛ nō cadit in pupillo, lꝫ aliqua vniuersalia posset scire, q̄ sine discursu sunt oibus nota. Ex ista rōne infertur, ꝙ etiā si esset hereditas opulenta nō posset adhuc solus pupill' adire cū nō intelligat cām sue aditionis. prout tenui in l. precedenti. in v. no. ¶ † Scdo pōdera
2 tex. dum dicit, lꝫ eius etatis sit, nā satis innuit, ꝙ si esset proximus pubertati, ꝛ sic doli capax, vt l.j.§. an in pupillū. ff. depos. ꝛ c.j. de del. pue. ꝛ sic malitia suppleret etatē. l.ij. in prin. C. si minor se maior. dixe. tunc posset scire, ꝛ cognoscere cām aditiōis. ꝛ sic posset adire sine tutore, put vr̄ esse de mente Bar. ꝛ Rapcu. hic, ꝙ procedit de plano in hereditate opulēta q̄ nullū penitus incōmodum hꝫ, vt declarat gl. in l. si quis mihi bona. §. si seruus fisci. ꝫ.e. ꝛ etiā in hereditate lucrosa p ea, que dixi s̄. in l. precedenti. in vj. no. in fi. Et ita limitabitur notabiliter §. neqꝫ tū in verbo ꝙuis illis lucrosa sit. inst. de auth. tut. sed in hereditate dānosa videtur dubiū per ratione quā assignat tex. in l. precedēti. vbi dixi. Tamen doc. non bene enucleāt istos casus cum nō videātur trāsire sine difficultate nisi limitētur dicta iura in pupillo doli capace, in quo malitia suppleat etatem.
3 ¶ † Tertio no. ꝙ pupillus etiā proximus infantie, pōt adire hereditatem cum aut. tut. ꝙuis nō intelligat cām delationis hrditatis nec cām aditionis put deberēt vt declarat gl. in l. is pōt. ꝫ.e. ꝛ sic cū careat intellectu per ratione, nō videtur admittēdus, tū dt iste tex. in fi. ꝙ istud est fauorabiliter, ꝛ benigne intelligendum, vt intelectus pupilli suppleat' p tutorē. l. ꝙuis. §. infan. ff. de acq. pos. ꝛ illa cognitio, q̄ nō cadit in pupillo, exigit'
4 i eius tutore fm Bar. in l. is potest. ꝫ. eo. ¶ † Quarto no. ꝙ pupillus nō potest magis scire, ꝙ furiosus, itellige de scientia p cām, de qua loqtur iste tex. alias non procedit equiparatio: qꝛ in furioso nullus penitus est intellectus cū eqparet' dormienti, ꝛ quiescenti. l.j. §. furiosus. ff. de iure codi. ꝛ Bar. eum equiparat lapidi in l.j. §. item acquirimus. in ver. ceteruꝫ. ff. de acq. pos. Sed pupillus etiam proximus infantie hꝫ aliqualem intellectū. l.j. §. pe. ff. de act. ꝛ obli. ꝛ l. donatarum. C. de acq. poss. ꝛ ideo obligatur naturaliter. l.j. in fi. ꝛ ibi gl. magistr. ff. de noua. que obligatio non cadit in furioso. ¶ Gl. fi. in ista gl. ibi at curatoris authoritas non sufficit pupillo. habes differentiam inter pupillū, ꝛ adultum respectu curatoris: qꝛ adultus respectu curatoris pōt adire hereditatē secus in pupillo, vt iurib' allegatis in glo. rationem diuersitatis assignat glo. in l. cum in vna. §. tutor. ꝛ ibi sequitur Bar. ff. de ap. Aliā assignat Christ. de castel. hic. Aliam Raph. Ful. in l. potuit. C. de iure delib. sed illis ptermissis, dic, ꝙ melior ratio diuersitatis est quia curator datur adulto iure ordinario: pupillo autem datur tutor, ꝛ si aliqñ pupillo detur curator, datur extraordinarie, ꝛ in subsi
5 dium: † sed potentiora sunt que de iure ordinario cōpetunt ꝙ que extraordinario. l. in cause. ij. in prin. ff. de mino. fm Bal. in d.l. potuit. in iij. q. ꝛ ibi Sali. i iij. oppositiōe. doc. i §. neqꝫ. Inst.
6 de autho. tuto. ¶ † In fi. gl. habes aliā differentiā inter hereditatē de iure ciuili quā tutor solus sine pupillo nō pōt adire, qñ pupillus est maior infante. d.l. potuit. ꝛ agnitionē bonoruꝫ pos. de iure pretorio, q̄ bene pōt fieri per solū tutorē absqꝫ cōsensu pupilli dato, ꝙ sit maior ifante, ꝛ posset ɔ̄sentire. l. bonorum. C. qui admi. ꝛ l. seruus. §. impubes. ꝛ l. tutor. ꝛ l. si pupillo. ff. de bono. poss. idem tenet glo. in d.l. potuit. ꝛ in l. impuberi. ff. de tuto. ꝛ curato. datis ab his. ꝙuis ɔ̄rium ꝛ male teneat: ꝛ gl. in d.l. bonor. ꝛ gl. in l. sed nec ipsū. ff. ad Trebellianū. ¶ Quarto rationes diuersitatis assignantur persuasiue, sed non concludētes. primā assignant Bald. ꝛ Sali. in d.l. bonorum. ꝛ Jo. fab. in §. neqꝫ. Justit. de auth. tu. qꝛ agnitio bonorū possessionis dꝫ fieri in pñtia iudicis, ꝛ sic nō pōt vbiqꝫ fieri. l. fin. C. qui admitti. ideo cū habeat fomentū iudicis. nō requiritur consensus pupilli: secus in aditiōe hereditatis, q̄ pēdet a solo animo ꝛ mera voluntate adeuntis, ꝛ pōt vbiqꝫ fieri. istā rōnez sequit' Christ. de castel. hic. etiā simpliciter sequitur Alex. hic. ꝙ dicit videri ceteris minus periculosam. Sed eam reprobant Rap. Ful. Lu. Ro. ꝛ Alex. sibi contrarius. in d.l. bonorum. quia attenta ista rōne, sequeret', ꝙ si aditio hereditatis fieret p tutorē in prin. in pñtia iudicis, ꝙ tūc nō requireret' consensus pupilli, qd est ɔtra gñalitatē. d.l. potuit. Sed ad hoc potest faciliter
7 responderi. † ꝙ qñ in aliquo actu de necessitate nō requiritur pñtia iudicis, vt est in aditione hereditatis: tunc nullū fomentū pstat. vt l. siue apud acta. in prin. ꝛ ibi Bal. in vltimo notabili ad hoc notat vbi dixi. C. de transac. secus qñ de necessitate requiritur vt in agnitione bonorum possessionis. l. fi. C. q admiti. vnde in l. si infanti. in fin. C. de iure delibe. iudex supplet in aditione hereditatis in casu, qñ eius pñtia est necessaria, vt in pupillo primo infantie, qui caret tutore. vide tū tex. in l. profectitia. §.j. de iure dot. in l. ait pretor. §. permittitur. ff. de minor.
8 Scdam rōnē assignat Ang. in d.l. bonorū. † quia aditio hereditatis pēdet ab aio, ꝛ volūtate adeūtis, vñ nō pt per pcuratorē fieri. l. per procuratorē. ꝫ. eo. ideo dꝫ interuenire consensus pupilli cui acquirit', sed agnitio bonorum possessionis cōsistit in facto, ꝛ pōt p procuratorē fieri. l. iij. §. acqrere. ff. de bo. poss. ideo pōt per aliū, ꝛ sic per tutorē fieri sine pupillo. ista sequuntur Pau. de Ca. ꝛ Alex. in d.l. bonorū. ꝙuis idē Alex. sibi contrarius eā hic reprobet. Tu iunge ambas simul. Tertiam ra
9 tionem assignat Lud. Ro. in d.l. bonorū. † qꝛ aditio hereditatis est magis potēs, ꝛ magis solēnis, qꝛ trāsfert iura directa ꝙ bonorū possessio que transfert solū vtilia. §. quos autem. insti. de bo. pos. nō ergo mirū, si requirit' maior solēnitas. ꝛ sic cōsen
10 sus pupilli simul cum tutore, sicut in simili: † qꝛ testamētum est, act' potētior, ꝙ codicilli: ideo in eo requirit' maior solēnitas. l. fi. C. de cod. istā reprobat Alex. in d. l. bonorū. qꝛ restitutio hereditatis ex cā fideicōmissi trāsfert solū iura vtilia. l. pe. ad fi. C. ad Tre. ꝛ tū nō pōt fieri soli tutori absqꝫ pupillo. l. sed nec ipsi:
11 ff. ad Treb. † Ego reprobo etiam ex alio. qꝛ etiā bonoruꝫ possessio transfert iura directa. qñ nullus est alius futurus heres de iure ciuili, vt declarat Bar. post Dy. in l. ij. ff. de bo. pos. ergo tūc solus tutor sine pupillo nō posset bonorum possessionē agnoscere ɔ̄ iura preallegata, nisi intelligas doctrinam Bar. in d.l. ij. put declarat Alex. in l. ex asse. in prin. ad Treb. Quartā ꝛ vltimam rationem assignat Bal. in l. restituta. §. fin. ff. ad
12 Treb. qui fuit ante eum Franscisci Tigrini in d.l. potuit. † qꝛ bonorum possessio est de iure pretorio qui pretor innititur eqtati. l. quod si Ephesi. ff. de eo qd certo loco. Ideo nō reqrit tantā rigorositatē quod etiam interueniat consensus pupilli sicut in hereditate que est de iure ciuili. Istam reprobat Alex. hic: qꝛ non est generalis, cum etiam sit bonorum possessio, que introducit' de iure ciuili: vt l.j. ff. vt ex leg. ꝛ senatusc. de bo. pos. ergo sequeretur, ꝙ illā solus tutor non posset agnoscere contra generalitatem iurium prelegatorum. Sed ad hoc responde, quod illa bonorum possessio, vt ex legibus est extraordinaria vt dicit tex. in. §. septima. insti. de bo. pos. gl. ꝛ doc. in l. certū. C. vnde cogna. ideo de ea non videtur arguendum.

LEX X.

1 Qui partem indiuidui fecit totum fecisse videtur.
2 Testamentum debet fieri vnico contextu ꝛ vitiatur per interpositionem actus extranei. non necessarij.

SI ex asse. Aditio partis trahit' ad totum h.d. vidim' in l.j. ꝛ ij. s̄.e. ¶ † No.
1 ex isto tex. fm Bal. ꝙ q partē indiuidui fecit totuꝫ fecisse vr̄. Adde ꝙ contrarium de directo no. gloss. in ver. p nihilo. Bar. ꝛ doc. in l. furiosum. p illū text. C. qui test. fa. pos. ꝙ imo q partē indiuidui fecit nihil fecisse vr̄: qꝛ nihil dicitur actū cū quid supereit ad agendū. l. cum Syllanianum. C. de his quibus vt indi. ꝛ sic hic ponitur istud notabile affirmatiue: ibi vero ponit' negatiue. de ista ɔ̄rietate nemo nec hic, nec ibi nec alibi tāgit. Credo vtrūque veruꝫ in terminis suis pp diuersitatem rōnis: qꝛ hic pars hereditatis adita trahit ad se aliā, ꝛ sic totā hereditatē: qꝛ nō pōt scindi cum persona defuncti non possit pro parte representari. l.j. ꝛ ij. vbi dixi s̄. eadem. Et in istis terminis bene procedit notabile Bal. affimatiuum hic ꝙ qui partē indiuidui fecit totū fecisse vr̄: qꝛ qui agnouit partē hereditatis totā dicitur agnouisse vt hoc tex. sed d.l. furiosum, loquitur qñ quis fecit partem testamenti. ista pars testamenti non pōt facere ꝙ totum sit factum, ꝛ sic non pt aliaz

partē trahere: nō in totū vitiat vt ibi. z tūc pcedit aliud notabile negatiū. q; qui partē indiuidui fecit nihil fecisse videtur. nā testim̄ est actus indiuiduus: vt ibi p gl. z doc. ideo non pōt valere pro parte: z sic imperfectū: vt est tex. in l. si is q. z in l. ex ea
2 scriptura. ff. de test. z l. fideicō. missa. §. quoties. ff. de le. iij. ✝ Hinc est quod testamentum debet fieri totum vno contextu. z vitiatur per interpositionem actus extranei, non necessarij. l. heredes palam. §. fi. ff. de testa. z l. cum antiquitas. C. eo.

LEX XI.

1 ☞ Pupillus adeundo here. cum autho. tut. obligatur.
2 Impubes masculus dicitur vsq; ad xiiij. annum z non plus femina vsque ad xij.
3 Pupillus soluens debitum naturaliter factum an possit illud repetere vsque ad restitutionem in integrum. z nu. 9.
4 Licet pupillus sit suus z necessarius heres de iure ciuili z sic videatur ipso iure teneri: tamen propter beneficiuz abstinēdi quod habet a pretore, z etiam quia est pupillus, non videtur. quod ante immixtionem sit etiam naturaliter obligatus.
5 Filius etiam ignorans est suus. z necessarius heres. de iure ciuili quo ad ipsam simplicem suitatem sed nō quo ad onera hereditaria.
6 Si pupillus adiuit. vel se immiscuit vel contraxit sine autho. tuto. an obligetur naturaliter. 7.
8 Facilius conceditur exceptio. quam actio.
9 Pupillus absq; restitutione in integrum potest repetere debitum naturale solutum.

Impuberibus. Ista lex seipsaz summat, ideo non eget summario fm Bar. z Jm. Tamē pōt sic summari, ipubes adiens sine tutore pōt abstinere, sine restōne in integrū. pubes nō. h. d. ¶ Gl. vnica reprobat duas opiniones Placen. quas sumebat ex ista lege, Et sic diuiditur in duas partes prin. Scōa ibi. z fm hoc nō facit. Prima opinio Placen. q; pupillus q adiuit vl se immiscuit cū authoritate tutoris pōt abstinere vel repudiare mero iure absq; restōne in in
1 tegrum. vltra gl. aperte reprobaē † q; pupillus cū authoritate tutoris adeundo hr̄ditatē obligaē: vt l. pupillus si fari. z l. more. ē. eo. si ita est. ergo nō pōt repudiare: q; si posset mero iure repudiare, nō esset effectualr obligat⁹. Itē si non pt repudiare hr̄ditatē extranei. quā adiuit soleniter cum authoritate tutoris: minus poterit abstinere ab hr̄ditate p̄ris cui se soleniter immiscuit. d. l. more. ver. de ea autem. ē. c. ¶ † In ea gl. ibi impuberes. vocat xxv. annis minores. gl. male dicit: q; ipubes masculus dr̄ vsq; ad xiiij. annū z nō pl⁹. z femina vsq; ad xij. Inst. qui. mo. tut. fi. in prin. z l. qui duos. z l. ex duob⁹. ff. de vulg. z pu. z dum gl. subdit q; impuberes vocat maiores xxv. annis z sic etiam quinquagenarius appellaē pubes. adde tex. in l. si furioso puberi. quanquam maiori annis xxv. ff. de cu. fu. sicut Bo. nonieses vocāt oēs seruos ēt seragenarios pueros fm gl. in l. pueri appellatio. in gl. j. ff. de ver. sig. facit tex. ij. q. vij. in c. Paulus. z Isaie. c. ij. vbi dr̄ maledictus puer centū annor̄. ¶ In secunda pte vult gl. q; iste tex. nō faciat pro scōa opinione Placē. q; tenebat p istū tex. q; pupillus solues debitū naturaliter factum possit illud repetere absq; restōne in integrū. nam qō iste tex. nō faciat: ptz fm gl. q; hic pupill⁹ non obligatur naturaliter. z hoc probat gl. a ptibus sufficienter enumeratis. nā ante aditionē nō est obligatus naturaliter, nec creditoribus. nec legatarijs. sicr. nec post aditionē ex q̄ adiuit sine tutore. ¶ † Nota singulariter istā gl. in primo mēbro prout etiā eā no. Aret. qō
3 pupillus sit suus z necessari⁹ heres d̄ iure ciuili. z sic videaē ipso iure teneri. tū ppter beneficium abstinēdi. qō hz a prore. z ēt. q; est pupillus. nō vī q; ante immixtionē fit. etiā naturaliter obligatus: q; ēt dato q; esset maior: tū q; ista obligatio solū induceretur a lege propter suitatē. z preter consensum obligari, qui scit se posse abstinere. nō vī q; ibi oriaē obligatio naturalis propriē. sed ciuilis d̄ untaxat. vt declarat Bar. in l. frater
5 a fratre. in iij. q. de cōdi. inde. z sequitur Are. hic. ¶ † Addo q; filius etiam ignorans. z suus est necessarius heres de iure ciuili vt dixi. istud procedit quo ad ipsam simplicem suitatē. sed non quo ad onera hereditaria. l. nā nec emā ei patruus. ff. de leg. j. fm Bal. in c. j. in h. in prin. de cap. col. quem sequitur Bler. in cons. lxxx. primo vol. in c. circa primū. de quo queri. ē. scōā quo domino. Et ita tene. quāuis Bar. in l. necessarius. j. eo. dicat. q; illa naturalis positio. q; fit. tū cū possit nouari per euentum condi tionis. s. si pupillus voluerit se abstinere per remedium pretoris. ergo illa est penitus inefficax. l. pecuniā. ff. si certum peta. z sic nō est potēs etiā ad retinendum. z si ad impeditionē solutionis. qō vltimum reprobat Aret. hic. z latius in l. si filius qui patri. ff. de vulg. et pup. sed nō est propria materia nostra.
6 ¶ † In secōo mēbro glo. dum vult. q; qui pupillus adiuit vel se immiscuit sine authoritate tutoris nō obligaē naturaliter male dicit: q; in ☞ctu vel quasi ☞ctu mixto sine authoritate tutoris regulariter obligaē naturaliter si pupill⁹ est doli capax. l. Barcelius. ff. de rebeuī. z in l. j. in fi. z ibi gl. magi. z Bar. ff. de noua. z l. si pupillus. in prin. ff. ad l. sal. tū Ja. de Ra. z Ly. z Bng. in d. l. si pupillus. in prin. z plenius Ly. in l. j. C. de inutil. stip. tenent
7 † q; quando pupillus habet tutorem contrahendo sine authoritate tutoris nō obligatur naturaliter: motiuq; tunc vī eq; parari prodigo: l. si curatorē habens. C. de integ. restit. min. z prodigus nō obligaē naturaliter: l. is cui bonis. ff. de ver. obli. z ista teneremus tunc ista gl. procederet. sed Bler. in d. l. si pupillus. in prin. dicit q; magis cōis opinio doctorū in d. l. j. ff. de noua. est quod pupillus obligetur naturaliter absque eo, q; ditus guatur, an habeat tutorē, vel nō. vt l. fi. i prin. iuncto ver. si vero creditor. ff. de iureiu. z ad d. l. si curatorē. rūdet, q; equiparantur quo ad ciuilē obligationē nō autem quo ad naturalē q; datio tutoris, vl curatoris si iterdicit alicui administrationē, q; qs habebat iure naturali: vt p Bar. i d. l. j. i fi. ff. de nou. ¶ Contra gl. q̄ nō euadit istū tex. in secōo membro, dic, quod ex alio iste tex. nō facit pro Placentino. q; hic pupillus petens, q; possit abstinere vel repudiare petit exceptionem sibi ḡedi, ne a creditorib⁹. vel legatarijs quemaē. z nō facilius cōcedenda. z sic sine restōe, ibi vero petens naturaliter debitum iam solutū petit actionē sibi dari ad repetēdum. z ideo nō ita faci
8 le cōceditur: q; non sine restōne eo, † q; facilius conceditur exceptio q; actio, vt l. j. §. qō aurē. ff. de superfi. Tū ly iste tex. non probet istā opinionē Placentini per predicta: tū est vera pter. in d. l. interdum. ff. de condi. inde. vbi est tex. q; qñ soluitur debitum naturaliter tantum. interdum persona facit locum repetitioni. z exemplificat text. de pupillo z prodigo. z nihil dicit de
9 restitutione in integrum. ergo vult: quod pupillus absq; beneficio restitutionis in integrum possit repetere debitum naturale solutum. z ibi cum Placen. tenent Bar. z omnes citramōtani. z ibidem ego etiam bene tenui.

LEX XII.

1 ☞ Filius cui delata est hereditas patris vel alterius ascendētis non potest conueniri a creditoribus her. nisi probetur pr⁹ ipsum se immiscuisse hereditati.
2 Si filius cōueniatur tanquā heres z non opponat aliquā exceptionem. tū cum sit exceptio iuris z sic notoria iudex poterit eum ex officio absoluere si qñ quis ipso iure non tenetur.
3 Qd a lege ciuili vel pretoria cōcedit non indiget impetratione.
4 Ubi quis est turus ipso iure non est necessarium beneficiū restitutionis in integrū quod est subsidiarium z extraordinarium.
5 Ex contractu aut non potest nepos conueniri nisi sit eius heres mediate vel immediate.
6 Si quis protestetur in presentia testium quod nō agnoscit hereditatem per hoc non videtur eam repudiare.

Ei, qui se. Suo se non immiscenti cōpetit ipso iure beneficium abstinendi absq; aditiōe iudicis. z nepos pt se immiscere hereditati paterne. z abstinere ab hereditate auita. h. d. z habet partes scōa ibi. z in semestribus. ¶ † Nō. primo q; filius. cui delata est hereditas patris. vel alterius accedentis nō potest conueniri a creditoribus hereditarijs, nisi probet pr⁹ ipsum se immiscuisse hereditati. z istud onus probandi incumbit ipsis creditoribus agentibus, alias succumberent. ita probat ipse tex. z sic suus heres propter beneficium abstinendi i. habet fundatam intentionem suam. si non probetur immixtio licet alias dicatur, si filius, ergo heres, sed illud non sufficit ad p iudiciū filij. z ita etiam tenet gl. i. si cum pote. §. trāsgrediamur. z ibi doc. ff. sol. mat. z gl. in l. necessarius. z ibi Bart. z alij. j. eo. z gl. in l. ita tamen. §. si pater. ff. ad Trebe. Bene facit l. j. z ibi bar. z alij. C. si vt se ab here. abst. Idem tenent Bal. z Jmol. plene in l. si filius qui patri. ff. de vulg. z pup. z ibi latius Aret. Bald. in c. j. in princip. in q. vltima. de capitulo Conradi. z in l. ij. C. ne filius pro patre. z in l. filio quem pater. ff. de legatis. Abbas in c. quod nobis. qui filij sint legi. Bler. an. in cons. lxij. vol. v. volum. quod incipit, viso processu. z omnibus actis. Ubi tamen gl. in §. j. in verbo parentes. in authent. vt hi qui obligatas. tenet quod filij presumuntur ipso iure sui heredes: z sic obligantur creditoribus hereditarijs: quia si filij: ergo heredes. z istam gl. reputat singularem. z a nemine allegatam. Ludo. Roma. in l. necessarius. z ibi Alexand. j. eodem. sed ante eum eam allegat. z dicit esse singularem Bald. in l. apud hostes. C. de iuris. z legit. eam etiam allegat. z dicit gloss. ordinariam Bald. in cap. j. an agna. vel filius. z ibi etiam tenet, quod si aliud non appareat, in dubio filius presumatur esse heres patris. Sed prima opinio est magis communis secundum Alexandrum hic. z in §. transgrediamur. Pro qua vltra scribentes adde textum

in c. ij.

in c.iij.in verbo si verū est.qđ asserit.de pigno.vnde secundum Ang.cautus dz esse agēs in practica ℣ filiū vt heredem,q̄ prō bet illū se immiscuisse hereditati paterne, alias succūberet, imo 2 fortius fm ℣au.de Ca.z lati⁹ Are.†si filius quenā tanquā heres z ñ opponat aliquā exceptionē: tū cū sit exceptio iuris z sic notoria.l.ornamētorū.ff.de au.z ar.leg.cū quenā ab edi cto pretoris,iudex poterit eū ex officio absoluere sicut q̄s ipso iure nō tenet,vt no.gl.in l.vbi pactū.C.de transf.facit q̄ ℔ Bal.in l.j.in vit.q.C.cōia de leg.z exceptio filij,q̄ nō possit cō uenire nisi se immiscuerit,est exceptio intētionis,z facit,q̄ ℘sup ponit filiū nō teneri ipso iure iurta glo.in l.qui se debere.ff.de cōdi.ob cau.z in l.ij.ff.de excep.Idē sed alia rōne,tenet Bart. in d.l.necessarijs:vt retuli in l.precedēti.¶Sco no,ibi nō est 3 necesse ꝓtorē adire.†Adde prō būficio abstinēdi impetrando q̄ illud qđ a lege ꝓtoria,vel ciuili 2cedit nō indiget impetra tiōe.l.que sub cōditione. ℌ.fi.ff.de cōd.insti.q̄ frustra ꝑcib⁹ implorat a ꝓncipe vel a iudice illud,qđ a iure cōi 2cedet, vt l. 4 vnica.in fi.C.de thesau.li.x.z l.j.in fi.ff.ad muni.¶†Tertio no. ex scōa parte ibi nō esse necesse pupillū i integrū restitui,q̄ vbi q̄s est tut⁹ ipso iure,nō est necessariū beneficiū restōnis in ite grū: q̄ est subsidiariū z extraordinariū. z 2cedit a ꝓtore viuo: 5 vt l.in causse,ij.in prin.ff.de minor.¶†Quarto no,q̄ ex 3ctu aui nō ꝓt nepos 2uenire,nisi sit ei⁹ heres mediate,vel imedia te:q̄ filius hereditatē nō agnitā transfert ad heredē suum cuz 6 beneficio abstinēdi.l.si q̄s filiū,ℌ.si filiā⁹.vbi diri ſ.c.¶†Quin to z vltimo no,diligēter tex.ibi ℣stituerat ñ agnoscere heredi tatē.q̄ si q̄s dicat,vel presteť in ꝑsentia testū,q̄ non agnoscit hereditatē,ꝑ hoc nō videť eam repudiare z sic per ista verba, nō agnosco hereditatē paternā,non videť eam repudiare. Et istud strictius ostēditur per istum tex.q̄ licet diverit illa ver ba tū si aliquid amouit ab hereditate, obligaretur heredita ti, z amitteret beneficiū abstinēdi vt hic: duz text.subdit nec quicq̄ amouerat,z ibi gl.super illo verbo amouerat.sed si per paterna verba repudiasset non ꝓpterea qđ amamisset aliqđ hereditarium obligaretur hereditati.l.si seruum.ℌ.fi.j.eo.ergo isto modo inducendo ꝓbat iste textus ineuitabiliter,qđ per illa verba non videatur repudiare:quam inductionem nota.

LEX XLII.

1 ☞ Substitutio est conditionalis institutio.
2 Qui potest adire,potest repudiare.
3 Natura contrariorum que sit.
4 Institutus sub cōditione,pendente conditione non potest re pudiare
5 Rupudians hereditatem pendente conditione nihil agit.
6 Repudiatio que non valet non debet prestare impedimentū.
7 Actus qui nullus est non impedit reiterationē eiusdem act⁹.
8 Si papa concedat alicui primum beneficium vacaturū in ta li prouincia z antequam vacet,acceptat: non tenet acceptatio z ideo poterit,quando vacabit acceptare.
9 Heres institutus sub conditione potestatiua non potest repu diare licet quo ad quid habeatur ꝓ pure instituto.
10 Et qui est creditor sub conditione ptātiua,que pendet ex sua libera voluntate,ita currit prescriptio ac si debitū esset purū.
11 Propositum hominis est mutabile.
12 Non est licitum penitere in preiudicium iuris alteri quesiti ēt mediante facto suo,
13 Quando principale non valet nec illud quod tacite contine tur tanquam accessorium.
14 Dubitans de morte testatoris non potest hereditatem repu diare nec adire.
15 Quando dubitatur virum testator viuat non potest renun tiari hereditati etiam per pactum.
16 Dubietas superueniens de morte testa.non vitiat aditionem prius factam.
17 Multa facta tenent que fieri prohibentur.
18 Valet repudiatio pēdente conditione, si fiat presente iudice.
19 Repudiatio iuris de futuro facta in iudicio valet z tenet.
20 Prouisus de beneficio sub conditione si renuntiat coram epi scopo valet talis renuntiatio.
21 Repudiatio facta in iudicio pendente cōditione valet ad hoc vt creditores mittantur in possessionem.
22 Quis non potest a se abdicare magistratum quem gerit.
23 In his que non pertinent ad officium iudicis si fiant presen te iudice debet iudex acceptare ꝓ absente,secus in his que spectant ad officium iudicis.
24 Quando aliquid debet fieri expressim, eo q̄ fiat contra dispo sitionem iuris cōmunis, tunc bene requiritur quod expressim fiat alias sufficit fieri per coniecturas, vel presumptiones.
25 Juri de futuro potest preiudicari per pactum.
6 Si repudiatio fiat presente aduersario: q̄ cum de eius cōmo do agatur,censetur consentire.
27 Bonorum poss.secundum tabulas.que tribuitur, conditione pendente,non tribuit ius, sed nudam z simplicem administra tionem factam sicut illa que competit curatori bonorum.
28 Bonorum pos.que tribuit ius non potest pendente conditio ne agnosci,nec repudiari.
29 Bonorum poss. que tribuit ius potest pendente conditione repudiari in presentia iudicis.
30 In aditione,vel repudiatione hr̄ditatis de iure ciuili ad eius validitatem non requiritur de necessitate presentia iudicis.
31 Renunciatio iuris de futuro si fiat cum iuramento valet z te net sicut z pactum de nō succedendo si est cum iuramento tol lit ipso iure facultatem adeundi.
32 Juramentum habet vim clausule,vt actus valeat omni melio ri modo:quo potest.
33 Juramentum semper debet seruari si non vergit in detrimen tum salutis eterne.
34 Si in transactione apponeretur iuramentum z nō valeret vt transactio valebit vt pactum propter iuramentum.
35 Juramentum debet intelligi secundum naturam actus super quo interponitur.
36 Juramētū semper addit alicui actui super quo interponitur.
37 Licet dictio,qualisqualis, sit geminata, z geminatio multum operetur,tamen recipit restrictionem congruam.
38 Conditio potestatiua consistens in mera voluntate heredis extranei non impedit hereditatem adiri, vel repudiari.

IS, qui heres. Hereditas ꝑt repu diari q̄ ꝑt adiri,nō pē dēte 2ditione,vl̄ꝑ dubitatione,an testator viuat, nō ꝑt hr̄ditas repudiari.h.d.vsq̄ ad fi.z sicvsq̄ ad ℌ.neq̄ filiusfamilias.Et primo ponit regulā affirmatiuā,q̄ he reditas ex testō,vl̄ab intestato,q̄ ꝑt adiri,ꝑt repudiari.¶Se cūdo ponūť tres casus i qb⁹ nō ꝑt adiri,z sic nec repudiari,ſz prim⁹ z terti⁹ casus rēdūt ad idē:rū sunt diuersi. qñ hr̄ditas non est adhuc delata,ſz sperat deferri in aduētū cōditionis. z primus casus est in instituto sub cōditiōe.scōs est i substituto 1 vulgari. Hā substitutio est cōditionalis institō.l.in rōne,prima ℌ.si filio.z ℌ.qđ vulgo.ff.ad l.fal.gl.in rub.ff.de vul. z pu.vbi declarau.z isti duo casus solū,pcedunt ex testō,legitima autem hereditas ab intestato deferť,z pure.Scōs casus est.qñ heres dubitat.an testator viueret.z dicit ℣au.de Ca.q̄ iste scōs ca sus pōt habere locū tā ex testō.q̄ ab intestato,ſz erratim istō bū posset in se pcedere,ſz nō ad istū text. q expresse loquiť,qñ heres dubitabat,an testator esset mortu⁹.ñ ergo loquit de te statore:ergo loqui.ť ex testō,z nō ab intestato,q̄uis etiā illud ab intestato posset in se esse verū,ſz nō conuenit verbis istius tex.¶Tio,primo ex isto tex.duas regulas:vnā affirmatiuā,z 2 aliā negatiuā. Regula affirmatiua est,q̄ q̄ pōt adire:pōt re pudiare,z sicut sola volūtate hr̄ditas adiť:ita ēt sola volūtate pdiť.l.si alia.C.de iure delī. iRegula negatiua est,q̄ vbi nō ca dit aditio,ibi ēt nō cadit repudiatio,cōcordat.l.is pōt.j.eo.z sic ℣uorū eadē est disciplina.l.j.cū vulgaribus.ff.de his q̄ sunt sui vel alie.iur.ꝑ Bar.in l.inter stipulantē.ℌ.sacrā.ff.de ℌ.obli. 3 Ité natura ℣uorū est,†q̄ vbi nō cadit vnū,non pōt reliquum cadere.vt l.eius est nolle.ff.de re iu.z l.ꝑ Seuerinā.in prin.cū gl.in verbo decesserit.ff.de cōd.z demōſt.ista regula negatiua semp ꝓcedit:q̄ q non pōt adire non pōt repudiare,ſz affirma tiua non semp ꝓcedit:q̄ pluribus modis ℌt quis posse adire, z tū non omnis potētia facit,vt quis possit repudiare vt pul 4 chre z subtiliter ꝓsequiť Bar.in l.is pōt.j.eo.¶Scōo no,q̄ institutus sub cōditione pendēte conditiōe non pōt repudia re:q̄ hereditas nō dū delata,sicut non pōt adiri,sic nec repu diari. Ité q̄ iuri de futuro non pōt renūciari l.si ita scriptū.ℌ. si sub cōditione.ff.de le.ij.z sic facit iste tex.fm ℣y.Bal.Ang. z alios,q̄ pulsus de ꝓbēda sub cōdōne non pōt,ea pē dēte,il li renūciare:q̄ est ius de futuro:vt dixi.istud notabile limitať aliquibus modis.j.e.in gl.in ℣bo nihil egit.vbi reseruo dicen 5 dum.¶Tertio bū pōderat tex.q bis ℌt,nihil agit,†q̄ repu dians hereditatē,pendēte cōditione,nihil agit, z sic repudia tio est ex toto nulla ꝓ illā vniuersalē negatiuam,nihil.l.si is q ducēta.ℌ.vtrū.ff.de reb.dub.z sic correlarie inferť,q̄ euemēte postea cōditiōe nō impedieť ipsam hr̄ditatē adire. l.nec is.ℌ. fi.z ibi gl.fi.j.eo.℣Bar.hic in fi.z ceteri omnes cū eo.Adde bo num tex.in l.homine.ff.de opt.leg.quā etiam allegat Are.hic in fi.vbi est text.solēnis qđ qui renuntiat iuri nondū delato, z sic iuri de futuro:q̄ renuntiatio non vz,pōt adhuc illū actum 6 exercere ac si non renuntiasset. Item repudiatio que nō va let,non debet prestare impedimentum,vt in regu.non prestat impedimentum.de regu.iur.in vj. Item facit fm Ang.z ℣mo. 7 †q̄ actus qui est nullus,non impedit reiterationem eiusdem

actus, vt l. quid tñ. in prin. ff. de arbi. ⁊ l. si vt pponis, la j. ⁊ l. pre
ses. vbi plene notatur. C. quo ⁊ qñ iudex. ⁊ l. iudex posteaquã.
vbi etiã plene notat. ff. de re iudic. ⁊ c. in literis. de offic. delega.
8 vnde facit iste tex. fm Albe. de Rosa. † q si papa prouidit ali
cui de bñficio, q duxerit acceptandũ in tali puincia, vel diece
si, ⁊ acceptet vnũ añq vacet, q nõ teneat acceptatio: ideo, qñ
vacauit, poterit de nouo acceptare, ⁊ p hoc et allegat c. ne ca
ptãde. de cõces. preben. in vj. ⁊ l. optione. ff. de optio. le. sz meli⁹
facit l. homine legato eod. tit. de optio. leg. quam superius ad
9 duxi. ¶ † Quarto no. ex tex. ibi. ⁊ si in arbitriũ collata est, q
heres institutus sub cõditione potestatiua nõ põt repudiare,
lz quo ad quid habeat p pure instituto. l. j. §. qui. sub cõditione,
in fi. ff. si qs omis. cau. test. p quẽ tex. Bal. ibi refert, q alibi tene
10 bat Bul. de Cu. † q ei, qui est creditor sub cõditione potestati
ua q̃ pẽdet ex sua libera volũtate: ita currit pscriptio, ac si de
bitũ esset purũ. sz certe gl. ibi dicit, q ille tex. hz locũ quo ad il
lud dictũ. sz nõ hz locum alibi. Per illũ text. infert notabiliter
Pau. de Ca. q lz institut⁹ sub cõditiõe ptãtiua dicat se nolle
eã implere, nõ tñ p hoc dr detecta cõditio, quo minus mutan
do volũtatẽ possit adhuc eã implere ⁊ sic adire hereditatem.
Istud pbat subtiliter p illũ tex. vbi qs fuit institutus sub cõ
ditione ptãtiua, ⁊ ea pẽdẽte repudiauit hrditatẽ, q idem im
portat, q nolle implere ipsam cõditionẽ ptãtiuã, ⁊ tñ hic deci
dit, q repudiatio est nulla, ⁊ sic, nõ obstãte repudiatione po
terit postea adire, si cõditio existat: ergo silr nõ obstante q di
xerit se nolle implere cõditionẽ ptãtiuã poterit postea eam im
plere, ⁊ habere hereditatẽ. Idẽ tz Pau. de Cas. sub dubio ta
men forte in l. suus quoqz. §. sz ⁊ filio. ff. de her. insti. vbi nõ fuit
recordatus de illo tex. sed allegat l. deberi. C. de fideicom. liber.
11 † vbi dr q ppositũ hominis est mutabile. ⁊ ita ibi no. Bald. ad
idẽ tex. notabilis in c. lz. de proc. in vj. Et cũ ista decisione pau.
de Ca. simpliciter transit Alex. hic. Sz Are. eam subtiliter re
probat. ⁊ bñ: q hoc ipso q institutus dicit se nolle implere cõ
12 ditionẽ ptãtiuam, vr delata hereditas sequẽti in gradu: † ergo
non licet penitere in preiudiciũ iuris alteri quesiti etiã median
te facto suo. l. si post mortẽ. §. fi. ⁊ ibi Bar. ff. de contratab. facit
qd tz Bar. in l. cui fundus. ff. de condi. ⁊ dem. In simili, quod si
ille in cuius persona dz impleri conditio dixit se nolle accepta
re implementũ, nõ admittit vt possit postea dicere, volo, q im
pleas: q p primã declarationẽ est acquisitũ ius volenti imple
re, qd nõ pot ei ex penitentia auferri Nec obstat iste text. quia
ex quo repudiatio fuit nulla, q̃ erat actus principalis, non va
let etiã tacita protestatio que inde sequit, q nõ velit etiam con
13 ditionẽ postmodũ implere: † q si non vz principale, nõ vz etiã
illud qd tacite continet tanq accessoriũ: vt l. in diẽ. §. seruo li
bertatẽ. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ l. sicut. ⁊ ibi Bal. C. de repu. her.
secus qñ principaliter dixit se nolle implere cõditionem. Ego
etiã teneo q̃ Pau. de Ca. ⁊ Alex. ⁊ cõsidero, q qñ quis est insti
tutus sub cõditione potestatiua si dederit decẽ Titio, q tũc
nõ põt repudiare hereditatẽ, vt hic, q pẽdet cõditio que non
põt eius sola volũtate impleri, sed requirit factũ dationis cũ
alio explicãdum. l. fi. ff. de condi. insti. ⁊ l. suus quoqz. in prin. ff. de
her. insti. ⁊ ita loquit text. hic. sed tũc bene põt renunciare im
plemento conditionis, ⁊ dicere, nolo cõditionez implere: quia
istud pendet a sola eius volũtate: nec est cũ alio explicãdum, ⁊
sic casus istius text. est valde diuersus a casu Paul. de Castr.
14 ¶ † Quinto ⁊ vltimo no. in ver. si qs dubitet. q dubitans de
morte testatoris nõ põt hrditatẽ repudiare. Ratio, q eodem
modo non põt adire, nisi sit certus defunctum esse testatorem,
vt l. qui hereditatẽ. j. eo. ⁊ l. nec nos. C. de postlimi. reuer. ⁊ ratio
ponit in l. in totum omnia. ff. de reg. iur. vbi dicit text. in totum
oĩa q̃ animi destinatione agẽda sunt nõ nisi vera ⁊ certa scien
15 tia perfici pñt. † Amplia istũ text. q vult q qñ dubitat, vtrum
testator viuat, non põt renuntiari hereditati vt pcedat etiam
p pactũ, ⁊ sic p cõsensum duorũ per d. l. nec nos. C. de postli. re
16 ueri. fm Bal. in l. j. C. de pac. ⁊ Are. hic. ¶ † Limita istũ text.
qñ talis dubietas erat antequam adiretur. nam dubietas po
stea superueniens non vitiat aditionẽ prius factam secundũ
Bar. in l. cum falsum. j. eo. facit regula. l. patre furioso. ff. de his
17 qui sunt sui vel alie. iur. † q multa facta tenent, que tñ fieri pro
hibentur. vt ibi, ⁊ l. fi. ff. vnde legi. ⁊ c. ad apostolicam. de regu
lar. ¶ Gl. prima in verbo hoc ita. ista glo. opponit in fi. q ille
versiculus est superfluus, ⁊ sic male dicat. q ex quo tex. prius
dixit q hereditas erat delata: ergo includit quod poterat adi
ri. l. delata. ff. de ver. sig. Bar. notabiliter in l. is qui putat. j. eo.
propter hoc dictum gl. intelligit istũ versiculũ duobus modis.
Primo quod referatur ad primum casum de instituto. ⁊ iste
est verus intellectus propter versiculum, ceterum, qui sequi
tur. Secũdo q referatur ad verbũ delata. ⁊ iste secundus sen
sus nõ bene tollit cõtrariũ, sed potius multiplicat. ¶ Gloss.
in verbo, nihil egit, diuidit i qnqz partes. Nã format quatuor
oppositiones q̃ tex. ⁊ soluit, deĩde allegat quinqz cõcordãtes.
Scda ibi, itẽ q̃. j. e. l. nec is. Tertia ibi, itẽ q̃. C. de pact. Quarta
ibi. Item aliud est in bonorũ pos. Quinta ⁊ vltima est ibi. con
18 cordantes sunt. ¶ † In prima parte habes pulchrã limita
tionẽ ad regulã huius tex. q nõ valet repudiatio hereditatis
facta. pẽdẽte cõditione, est verũ, nisi fiat pñte iudice. ⁊ ita etiã
tz gl. in d. l. j. ⁊ ibi Bar. ff. de cura. bonis dã. ⁊ in gl. in verb. bo
na defuncti. in d. l. in pluriũ. j. eo. Bar. ⁊ doc. in l. j. C. de pactis.
Bart. in l. hoĩe. ff. de opt. leg. Abb. in c. ex multiplici. de deci. ⁊
19 istud cõiter tenetur: † ⁊ sic repudiatio iuris de futuro facta in
iudicio valet ⁊ tenet, ⁊ hoc propter authoritatem iudiciorum,
⁊ q iudex representat partẽ ⁊ supplet defectũ partis. l. eum p
quo. ff. de in ius voc. ⁊ l. j. §. ius publicum. ff. de iustit. ⁊ iure. ⁊ sic
20 facit fm Bal. Ang. ⁊ alios † q prouisus de prebenda, seu bene
ficio sub conditione si renuntiat coram epo, valet talis renũtia
tio per istã gl. Itẽ si quis fuerit electus, ⁊ renuntiauerit coram
electoribus, non tñ in manibus superioris, vz tñ renunciatio
fm Lu. ⁊ Ale. hic per gl. notabilẽ in verb. renunciauit. in c. ij. de
in integrũ resti. quã Lu. Ro. reputat ad hoc singularẽ: intelli
ge, nisi sit sequuta confirmatio superioris: vt est gloss. valde
notabilis in c. si electio. in verbo renũciat. de elec. in vj. Jo. An.
in c j. vt lite pẽ. in vj. ⁊ Aret. hic. Sed aduerte, lz conclusio glo.
nostre hic ⁊ vbiqz cõiter teneatur, vt dixi, q repudiatio hrdi
tatis conditionalis facta in iudicio valet ⁊ tenet, tñ due leges
allegate per glo. parum facere vidẽtur, put etiã dicit Rapha.
21 Cu. hic: q bene volũt, † q valeat repudiatio ad hoc vt credi
tores mittant in possessionẽ, vt dicit tex. in d. l. i plurium. in fi. j.
eo. ibi bona defuncti a creditoribus possidẽda, vel vt detur cu
rator bonis prout dicit tex. in d. l. j. ff. de cura. bo. dan. ⁊ osten
dit rubrica illi⁹ tituli facit l. iij. cum gl. in verbo nõ esset. ⁊ in ver
bo neqz heredẽ. ff. de bo. auth. iud. pos. nõ aũt volunt ille leges,
q valeat talis renũtiatio, ⁊ sic q ille repudians excludat, quo
minus, eueniente postea conditione admitti possit, prout
et dicit gl. in d. l. j. in prin. in ij. sol. ff. de curat. bon. dan. Item in
dictis iurib⁹ psertim in d. l. in plurium. in fi. nihil dicit de pre
sentia iudicis similiter alie due leges quas gloss. allegat in ar
gumentũ parũ vel nihil facere videntur. nam dicitur in l. lega
22 tus. ff. de offi. presi. † q quis nõ potest a se abdicare magistra
tum quẽ gerit, vt ibi. nisi in manibus populi ⁊ sic superioris vt
in d. l. ij. §. ⁊ cũ placuisset. cũ gl. ff. de orig. iur. Sz ibi non est ius
solum de futuro, sed etiam de presenti, ⁊ nõ põt renũtiari, nõ
ex eo, q sit de futuro: sz ex eo, q est ius publicũ, ⁊ sic nihil ad
propositum. Tenendo tamen communem conclusionẽ a qua
non discrepat, eam singulariter limita procedere quando iu
dex tanquam publica persona reciperet expresse tale repudia
tionẽ nomine absentis. alias secus p reg. l. certum. §. si qs ab
sente. ff. de confes. ita singulariter tenet Bar. in l. postquam li
ti. in penult. q. C. de pact. ⁊ ibidem Sal. ⁊ Alexand. idem tenet
Cyn. in auth. sacramenta puberum. in xj. q. C. de lib. causa. In
no. in c. cum pridem. de pac. facit quod signanter tenet Bald.
23 in auth. hẽt. generaliter. C. de epi. ⁊ cler. † vbi tenet q in his que
non pertinent ad officium iudicis, si fiant presente iudice, de
bet iudex acceptare pro absente. secus in his que spectant ad
officium iudicis, ⁊ sic que sunt contradictorij iudicij secũdum
Pe. de bella perti. quod reputat no. dignum, ⁊ a multis igno
rantibus non intellectum. tamen contra istam limitationem
tenet Bal. in l. postquam liti. ⁊ in c. debitores. de iureiur. Ant.
de Bu. in d. c. cum pridem. ad fin. de pac. facit doctrina Ang.
24 in §. si vero expressim. in auth. de hered. ⁊ falci. † vbi notabili
ter tenet, qd quando aliquid debet fieri expressim, eo q fiat cõ
tra dispositionem iuris communis, tũc bene requiritur, q ex
presse illud fiat alias sufficit fieri per coniecturas, vel presum
ptiones. idem no. Ang. in §. illud. in authẽ. de trien. ⁊ semis. se
quitur Lud. Ro. in rẽpe. auth. similiter. C. ad l. Falc. Item fm
istam limitationem fieret alia restrictio ⁊ subauditio ad d. l. in
plurium. in fin. ⁊ d. l. in princ. ff. de cura. bo. dã. in quibus iurib⁹
nihil videtur clare dici de presentia iudicis, nunc etiã adderet
aliud, q in illis iuribus etiam iudex expresse acceptauerit no
mine partis, tñ ibi presertim in d. l. in plurium. creditores erãt
presentes, ⁊ instabant. ¶ In eadẽ glo. ibi sol. vt ibi dicitur per
glo. qd ibi loquitur in pacto hic in simplici repudiatione, ⁊ sic
25 habes secundam limitationem ad istum tex. † q iuri de futuro
põt preiudicari per pactum, ⁊ sic per consensum duorum vt
ibi, sed non per simplicem renuntiationem vel repudiationem
vbi interuenit consensus solius repudiantis vt hic, non tamẽ
intelligas, quod per pactum possit ipso iure tolli facultas a
deundi hrditatem eueniẽte conditione, nec hoc dicitur in d. l.
j. C. de pactis. sed bene per pactum obligatur ad non peten
dum, ⁊ sic parit exceptionem. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff.
de pactis.

25 de pac.z ita etiã tenẽt Rap.Cu.z Pau.de ca.hic. ¶ †Et ista limitatione infert,qõ si repudiatio fieret presente aduersario: q; cum de eius cõmodo agat censẽt consentire.l.qui patitur. ff.mandati.nam haberet vim taciti pacti.l.tale pactũ.in prin. ff.de pac.z ita valeret,ita tenent Bar.z alij in d.l.j.C.de pact. Imo.Rap.Cu.z Pau.de ca.hic.z Abb.in c.ex multiplici.de decimis. ¶ In ea.gl.ibi.itẽ aliud est in bonorũ possessione pe
27 tẽda. †Dic rõnem:q; bonorum possessio fm tab.que tribuit, conditione pendẽte, non tribuit ius,sed nudã,z simplicẽ administrationẽ facti,sicut etiã illa,que cõpetit curatori bonorũ.vt l.si quis instituat heres.z ibi Bar.ff.de here.inst.z ita sicut põt peti,cõditione pendẽte,vt iuribus in gl.allegatis ita repudiari.sed aditio hẽditatis non ordinat ad administrationẽ facti principaliter,sed ad tribuendũ ius qõ tribui non põt conditione pendente:ideo tunc conditione pendẽte non põt
28 adiri neq; repudiari.†z idem esset in bonorum possessiõe, que tribueret ius,que similiter nõ posset pendẽte cõditione agnosci,nec repudiari.z sic est idẽ in hac bonorũ possessione, qõ in hereditate fm Bar.Sa.z alios presertim Imo.Ra.cu.Bau. de ca.Christ.de caste.hic,Sz aduerte,lz omnes ita transeant, cum bonorum possessio debeat de necessitate peti in iudicio in presentia iudicis,l.fi.C.qui admit.z iure isto ffozum in agnitione bonorum possessionis de necessitate requirebat decretum iudicis,z sic q; iudex eam decerneret,l.iij.§.si causa cogni
29 ta.ff.de bo.pos.Ergo per hoc videt.q; bonorũ possessio q̃ tribuit ius etiã pendẽte cõditione possit repudiari propter presentiam iudicis sicut põt ius de futuro repudiari coram iudice tenendo cõmunem opinio.per d.l.in plurium.in fi.j.eo.z l.j.ff. de cur.bo.dã.z tenet gl.ũ.in prima parte.vbi diri.Et quo etiã corelarie põt attentari.q; pendẽte conditione, possit coram iudice agnosci per reg.l.is põt.j.eo.§.fi. Justi.de here.quali.z diffe.notatur in l.in repudianda.j.eo,vbi melius hoc probat.
30 †Secus in aditione,vel repudiatione hereditatis de iure ciuili.in qua ad eius validitatẽ nõ requirit de necessitate presentia iudicis.z ideo si interueniret,nihil videret debere oparil. sine apud acta.in prin.z ibi Bald.in vlt.no.C.de transact. Et istud in bonorum possessione tribuẽte ius esset ℨ Bart.z oẽs idifferẽter,z lz decretalis bonorũ possessio nõ posset isto iure repudiari.l.j.§.decretalis.ff.de suc.edi.per rõnẽ, quã ibi assignat ter.tũ secus est in bonorũ possessiõe edictali.l.j.§.qui se
31 mel.e.ti.ff.de suc.edi.Ultra gl.adde aliã limitationẽ,†qũ renũtiatio iuris de futuro fit cũ iuramẽto vz,z tenet,sicut pactuz de nõ succedẽdo,q̃ fit cũ iuramẽto z tollit ipso iure facultatẽ adeũdi.c.quãuis.de pac.in vi.ita singulariter limitat Ra. cu. hic.z dicit hoc velle Bar.si nõ fallit in l.is põt.j.eo.Sz Bart. ibi hoc nõ dicit. Istam limitationem sequitur , z commendat
32 Aler.hic z reputat bene notãdũ,z dicit quod meminit se specifice vidisse ab alio tactũ. †Et pro confirmatione mouẽt: q; iuramẽtum hz vim clausule vt actus valeat omni melioꝛi modo.l.cũ pater.§.filius matrẽ.ff.de leg.ij.Et sic renuntians videtur velle renuntiationẽ valere in vim pacti cũ iuramentũ operetur q; absenti pro sit ac si esset presens,vt est gl.j.qõ. vij.in c. quoties cordis oculus,quã tenet Bal.in l.pactũ in ix.q.C.de
33 colla.Mod.in l.stipulatio ista §.si stipuler.ff.de ver. ob.† Itẽ monetur q; iuramentũ semper debet seruari,si non vergat in detrimentũ salutis eterne.c.cũ contingat,de iureiu.z c.quãuis.de pac.in vi. Alij nihil tangunt. Adde,q; istam limitationem Rap.etiã sequitur z reputat singularem idem Aler.in l. sed z si quis.§.quesitũ.is fi.ff.si quis cautio. Itẽ adde illud q; tenent Bar.z scribentes in l.si quis maioꝛ. C. de transac.vbi
34 tenent q; si † in transactione apponeretur iuramentum,z si non valeret vti trãsactio:puta q; non esset de re dubia valet, vt pactũ ꝓpter iuramẽtũ qõ operat vt valeat omni modo q̃ põt.d.l.cũ pater.§.filius matrẽ. Item adde illud q; fortius tz Bal.in ru.C.res inter alios acta.in ver.Sed qd sit vsus, vbi tz plus,q; liberatio facta in absentia debitoris cũ verbo in veritate q; est iuramentũ.d.c.quoties cordis oculus. prodest absenti. ¶ †Nec obstat q; iuramentũ dz intelligi fm naturã actꝰ sup quo interponit.l.fi.C.de nõ nu.pec. z l.fi.ff. qui satisd. cog. Ego p multa fundamẽta,vltra decẽ repobaui istã regulã in l.
36 si conuenerit ff.de iurisd.om.iu.†q; imo iuramentũ semper addidit aliqd actui sup quo interponit vltra eiꝰ naturã, z facit valere actũ omnimodo quo põt etiã q; alias nõ valeret si non esset iuramẽtũ.d.l.cũ pater. §. filius matrem. Sed ad d.l.fi.C. de nõ nu.pec.rñdẽ.q; loquitur proprie, qñ in principali dispositione deficit consensus vel est certo mõ limitatus:tunc bñ iuramentũ intelligit fm naturã actus, alias secus : ita declarat Bar.in l.si quis pro eo.in octauo membro.ff.de fideius.vñ dicit Bal in l.j.in ũ.q.C.cõmoda.q; vbi actꝰ nõ valet ex ꝑsumptione defectꝰ cõsensus,ibi iuramẽtũ nihil operatur p d.l.fin.
37 ¶ †Bl.in verbo,qualisqualis.No.ex ista gl.iuncto ter. quod licet dictio qualisqualis sit geminata, z geminatio multũ operet.l.Balista.ff.ad treb.tñ recipit restrictionem congruam.vt non intelligatur de cõditione,que habetur pro impleta, vel q̃ habetur pro nõ adiecta.sed de tali que suspẽdat dispositionẽ. facit quod ponunt Bar.z alij in l.j.§.nũtiatio. vbi plene diri. ff.de ope.no.nũ.Et de ista dictiõe geminata qualisqualis.hẽs ẽt ter.in l.gerit.in verbo,possessio qualisqualis j.e.z ter.in l.rescriptũ.§.j.ff.de his qb' vt indignis. ¶ Bloss. in verbo arbitriũ. Diuiditur fundamẽtaliter in tres partes. In prima ponit duplicẽ intellectũ ad ter.qõ possit intelligi de arbitrio heredis.scz tacito.z eodẽ mõ de arbitrio tertij scz tacito. In secũda limitat scõm intellectũ. In tertia circa primũ intellectũ ponit opinionẽ quorundam quã reprobat,scõa ibi, hec autez cõditio.tertia ibi,itẽ quidã dicũt. Itẽ aduerte,q; ter. indefinite,z indeterminate dixit in arbitriũ,z nõ exprimit cuius:ideo opponit cõtra ter.q; nõ possit ꝓcedere a partib' sufficienter enumeratis,aut intelligis in arbitriũ. i.in volũtatẽ heredis. z ista nihil operat q; nõ suspendit aditionẽ.l.verba. ff. de cõdi. instit.ergo nec repudiationẽ:aut intelligis in arbitriũ. i.in voluntatẽ tertij,z ista ipso iure nõ vz:q; est captatoria.l.illa institutio,z l.si qs Sempꝛoniũ.ff.de her.instit.aut intelligis de arbitrio ꝓpꝛie tertij:puta si arbitrabit.z ista videret esse pura z non suspẽdit.l.j.ff.de leg.ij.z sic nõ impedit repudiationẽ. Tꝫmoꝛe huius cõtrarij gl.intelligit ter.in arbitriũ scilicet hẽdis, vt si dederit decẽ Titio vel ẽt extranei vt si extraneus in capitolio ascenderit vbi exprimitur factũ,z tacite inest volũtas, z ista bene suspẽdit aditionẽ ante,quã impleat,ergo z repudiationẽ vt hic:nõ autem in voluntatem heredis expressam,vt si volet:q; cum ista conditio aditionem nõ suspendat, nec impediat,q; tacite inerat etiã si nõ fuit expꝛessa z sola volũtate impleatur.d.l.verba.ff.de cõdi.instit.z l.iam dubitari. ff. de here.
38 instit.ergo impedit repudiationẽ. †Istud vltimum , quod conditio ptãtiua cõsistens in mera voluntate heredis extranei, nõ impedit hereditatẽ adiri,vel repudiari. Limita singulariter nisi ad talem conditionem mere voluntariam requireret aliquod ꝓambulũ factum:tũc impediret repudiationem vt singulariter probat tert. in l. homine. z ibi in specie declarat Bar.ff. de op.leg.z simpliciter sequitur Bre.hic. vbi homine in genere legato si legatarius stichũ repudiat nihil agit,quin eundẽ possit eligere, vt ibi est ter.licet talis repudiatio videatur ab eius volũtate pẽdere.l.si vnus.§.Sz si generaliter. ff. de pac.z sic hec cõditio est mere potestatiua, scz si legatarius voluerit,sed illud est eo.q; ibi prius requirebat qs omnes serui testatoꝛis exhiberent.l.scyphi electione.ff.de opt.leg.z sic cõsistebat in mera voluntate cũ primo requireretur exhibitio seruoꝛum.vt ibi declarat Bar. ¶ In ea.gl.ibi nõ fit ꝓo pura gl. in hoc cõiter nõ reprobat:q; imo est dispositio conditionalis, ex quo in arbitrium alterius conditionaliter ponatur:tũ non est nulla,ex quo fit per verba importantia arbitriũ boni viri. l.si sic.in prin.ff.de leg.j.z l.j.in prin.z ibi no.ff.de leg.ij. Secꝰ,si fieret mentio arbitrij modificatiue vel declaratiue non conditionaliter: puta lego Titio quantum Seius fuerit arbitratus,vel arbitrio Seij,tunc dispositio bene videtur esse pura. d.l.j.in fi.z ibi plene notatur.ff.de leg.ij.

1 ☞ Filiusfamilias non potest hereditatem sibi delatam solus sine patre repudiare.

2 Prelatus potest prejudicare ecclesie in querendis,sed non in quesitis.

3 Filiusfa.solus nõ dicitur habere legitimã personã in adeundo hereditatem sed requiritur quod procedat iussus patris.

4 Repudiatio solus filiifami.iure ffozum non preiudicat etiam ipsi filio repudiantiꝰ:ideo q; facta a persona minus legitima.

5 Licet ius adeundi z repudiandi resideat in persona ipsius filij,qui est institutus,hoc procedit in habitu sed non in totum in actu,nec quo ad exercitium.

6 In heredi.profectitia z etiam aduentitia repudiatio tacita filij que causatur ex negligentia , z sic ex cursu temporis bene preiudicat patri.

7 Pater sine filio non potest repudiare hereditatẽ datam filio.

8 Etiam si filius sit infans cui delata est hereditas adhuc pater solus non posset eam repudiare.

9 Solus tutoꝛ potest agnoscere bon.pos.delatam pupillo,z tamen solus non potest eam repudiare.

10 Qui potest,ex sua persona z pro se adire illi etiã possunt repudiare,secus tamen in ijs qui possunt pro alio adire.

11 Pater potest accipere bon.pos.pro filio infante , z tamen per cessationem patris infans non excluditur.

12 Licet iussus patris debeat ꝓcedere qñ filiusfa. adit vel repudiat hereditatem,tñ qñ simul in vno eodemq; contextu pater

z filius repudiāt vel adeūt satis dicit iussus patris p̄cedere.
13 Aditio, z repudiatio eisdem regulis procedunt.
14 Si statuto cauetur quod filius non possit se obligare sine licētia patris ꝙ si in eodē instrumēto vterq; se obligat idem operatur simultanea obligatio quod expressa licentia.
15 Licet filiusfa. non possit agere sine consensu patris si pater, z filius simul agant videtur alter alteri consentire.
16 Quando ex forma statuti requiritur cōsensus patris z filius obligetur sufficit patrem fideiubere pro filio in eodem contractu ad hoc vt dicatur patris consensus interuenisse.
17 Si pater satisdat de iudicio sisti pro filio dicitur per hoc prestare consensum filio.
18 Si maritus z vxor in eodem instrumento simul donauerint titio, fundum qui erat in totum mariti dominium in totum dicitur translatum in donatarium.
19 Si ex forma statuti mulier non possit contrahere sine consensu duorum propinquorum, z mulier vendat aliqua bona vni ex propinquis cum consensu alterius propinqui videtur satis factum statuto.
20 Si statuto episcopi cauetur, quod nulla locatio valeat facta de re ecclesie sine consensu episcopi, quod si locatio fiat ipsi episcopo valet z tenet.
21 Filius presumitur institutus contemplatione patris quando fuit facta mentio de patre.
22 Tacita repudiatio que inducitur per lapsum temporis plus nocet quam expressa repudiatio hominis.
23 Renuntiatio excludit personam a iure sine preiudicio tertij: prescriptio vero z negligentia excludit ius ab omnibus personis, z sic in rem.
24 Pater non potest solus repudiare heredi. profectitiam sine filio, licet non fiat preiudicium filio.
25 Sufficit in lege ꝙ vna ratio ꝓhibitiua militet lz alia cesset.
26 Pater an possit cogere filiū vt hr̄ditatē ꝓfectitiā repudiet.
27 Pater nullum ius hz in here. antequam adeatur per filium.
28 Ex ordine nature patres debent premori.
29 Filius in hereditate profectitia nullum ius habet etiā in spe.
30 Repudiatio patris sine filio nihil valet: sed si preiudicaret sibi patri bene valeret.
31 In hereditate aduentitia filiusfa. lz hodie plus iuris habeat quam in profectitia: tamen repudiatio non nocet patri z multominus ecōtra si pater repudiaret noceret filio, sicut z olim.
32 Multa possunt fieri tacite que tamē expresse fieri nō possūt.
33 Si filius solus repudiat hereditatem aduētitiam sibi delatā pater solus potest adire.
34 An iura C. habeant locum in repudiatione tacita filij inducta per lapsum temporis vt pater in hereditate aduētitia in totum admittatur sicut si filius expresse repudiasset.
35 Repudiatio que fit per lapsum temporis est repudiatio ficta.
36 In correctorijs nō est licita extensio etiā ex maioritate rōnis.
37 In limitatorijs licita est extensio ex identitate rationis.
38 Sicut per mortem filij pater excluditur ab hereditate delata filio, ita etiam si filius excludatur per lapsum temporis debet etiam pater excludi.
39 Quando filius malitiose negligit adire vt preiudicet patri an censeatur repudiatio.
40 Solus dominus potest hereditatē seruo delatā repudiare.
41 Ille solus potest repudiare here. qui potest solus eam adire.
42 Heredi. seruo delatam non potest solus dominus adire.
43 Solus tutor potest agnoscere bonorum pos. delatam pupillo, licet non possit repudiare.
44 An noīe alieno facilius admittatur aditio quā repudiatio.
45 Seruus dotalis heres institutus iussu mariti, z sic domini potest adire vel repudiare hereditatem.
46 Que sit ratio quare solus pater non potest here. filio delatā repudiare.
47 Bonorum possessio facilius permittitur quam hereditas.
48 Bonorum possessio que tribuit ius pendente conditione nō potest agnosci nec repudiari sicut nec hereditas.
49 Solus dominus sine seruo non potest agnoscere bo. pos. delatam seruo z sic nec repudiare.
50 Facilius conceditur agnitio bo. pos. quam eius repudiatio.
51 Relatio debet fieri ad proxima immediata z non ad remota.
52 Unusquisq; suam bo. pos. repudiare potest non alienam.
53 Seruus potest esse procurator domini.
54 Procurator non potest repudiare bo. pos. delatam domino.
55 Si pater cogit filium ad repudiandum here. vna cum patre an subueniatur filio.
56 An pater possit cogere filium ad repudiandum hereditatem profectitiam sibi delatam.
57 In profectitijs hodie nihil est immutatum.

§. Neq; filiusfa.

Hereditatē testamētariā, vel legitimā delatā; filio fa. nō pōt fili⁹ repudiare sine patre, nec ecōtra, sz ambo si
1 mul. h. d. cū l. seq. ¶ † No. j. ex isto tex. ꝙ filiusfa. hr̄ditatē sibi delatā nō pōt sol⁹ sine prē repudiare: q2 filius nō pōt preiudicare patri, cui acqrerer̄ hr̄ditas si iussu ei⁹ adiret. Et si diceret̄ ꝙ fili⁹ lz nō possit p̄iudicare patri in iam quesitis: tñ bene pōt p̄iudicare in querēdis. l. fi. C. de acq. pos. z l. cum proponas. C.
2 de her. insti. † sed hic sumus in querēdis sicut etiā p̄latus ecclesie solus pōt preiudicare ecclesie in querēdis sed nō in iā quesitis, vt est gl. xvj. q. vj. c. fi. in gl. fi. z gl. in l. iubemus nullā. z ibi Bar. z alij. C. de sacrosan. eccl. ponūt Cano. in c. j. de dolo, z cōtu. rñdet Bal. ꝙ id hoc etiā in acquirēdis factū filij, z sic repu
3 diatio nō p̄iudicat patri, † eo q2 filiusfa. in adeūdo hereditatē non hz solus legitimam personam, sed requiritur ꝙ precedat iussus patris vel voluntas. vt l. qui in aliena. in prin. §. eod. z l. si quis mihi bona. §. iussum. j. e. z idē est in repudiatione hereditatis, z sic filius nō pōt preiudicare patri in querendis, qñ dependent etiā ex aliena dispositione, z cū ista solutione Bal. transeunt Christo. de cast. z Rap. Cu. hic: lz de Bald. non fa
4 ciant mentionē, z plus nō dicunt. ¶ † Ex ista solutione infert correlarie Bal. duo, primo, ꝙ talis repudiatio isto iure nō p̄iudicat etiā ipsi filio repudiāti: eo q2 est facta persona minus legitima, z ideo ei non sufficit, si postea efficiat̄ habilis. vt iste filius postea emācipatus, vel morte pr̄is sui iuris effectus, vt p sacerdotiū, vel per dignitatem poterit adire suo arbitrio.
5 ¶ † Sc̄da cōclusio ꝙ lz ius adeūdi, z repudiādi resideat in persona ipsius filijfa. qui est institutus, istud procedit habitu, sed nō in totū actu. nec quo ad exercitiū s̄m ista iura s̄m eū. Alio modo rñdent Imo. z Alex. hic ꝙ filius pōt preiudicare patri in acqrēdis. verū est, vbi sufficit sola volūtas filij, sed in acqrēdis vbi vtriusq; volūtas reqritur, z patris, z filij. vt hic in aditione hr̄ditatis, est secus. ista solutio reincidit in effectū cū precedēti solutiōe Bal. Tu autē vltra Bal. z p̄dictos doctores rñde planius, ꝙ filius pōt preiudicare patri in querendis. verū est negligēdo, z omittēdo acquirere: ita loquunt̄ iura gl̄ria, z gl. in l. seruus. C. de pac. secus est faciēdo, z sic expresse repu
6 diando, vt hic. facit ꝙ tz Bar. hic † vbi tz ꝙ in hereditate profectitia, z etiā in aduentitia repudiatio tacita filij, que causatur ex negligētia, z sic ex cursu tp̄is bene preiudicat patri l. fi.
7 ff. qs or. in bo. pos. ser. secus in repudiatione expressa. ¶ † Secundo no. ꝙ pater sine filio nō pōt repudiare hereditatē delatam filio. Ratio est triplex. Prima q2 nō dz filio per patrē aliqua cōditio afferri l. quāto magis. ff. de inofficiur. z sic pater repudiādo nō potest preiudicare filio, z sic auferre sibi spem, ꝙ si effieeret̄ sui iuris anteꝙ iussu patris adeat, qui tūc posset eā ad suū cōmodū adire, z sibi acquirere. ita formaliter dicit tex. in l. renitēte. C. de iu. delib. Sc̄da rō, q2 ius, z actus adeūdi. nec habitu, nec actu residet in patre sz in filio cū hereditas sit delata filio, z nō pr̄i. z acquirit̄ per factū filij sicut p factū serui. l. cum ꝓponas. C. de heredi. inst. ergo non potest per solum patrē repudiari. Tertia rō: q2 expressa repudiatio est similis donationi l. si spōsus §. si maritus ff. de donat. inter vi. z vxo. ergo cēsetur ꝓhibita patri sicut cuilibet administratori. l. q fundū §. si tutor. ff. de vsusca. p empto. z l. j. §. j. ff. de tute. z ratio di
8 stra. amplia istū tex. vt ꝓcedat † etiā si filius esset infans, cui esset delata hereditas adhuc pater sol⁹ nō posset eā repudiare per istū tex. indistincte loquētē. z p d. l. renitēte. C. de iur. deli. q etiā indistincte loquit̄ s̄m Ang. hic, q dicit ꝙ ita vidit de facto practicari Florētie. ꝙ ita Bal. obtinuit: lz prius p oēs aduocatos diceret̄ gl̄riū: q2 sicut pr̄ solus pōt adire p infante. l. si infanti. C. de iure. delib. ita debet posse solus repudiare p regulā l. is pōt. j. eo. sz ad hoc respōde s̄m Imo. Pau. de Ca. hic in
9 fi. Alex. † ꝙ solus tutor pōt agnoscere bonorū possessionē delatā pupillo. z tñ solus tutor nō pōt eā repudiare. l. tutor. ff.
10 de bono. pos. per quā legē apparet, † ꝙ regula d. l. is potest. procedit in ijs qui possunt ex sua psona, z p se adire, illi etiā possūt repudiare: secus in ijs qui possunt p alio adire: q2 tales non possunt repudiare d. l. tutor. facit secundum Are. tert. in l. j. in versi. nam z pater. ff. de bon. pos. fur. infan. compe. vbi est text.
11 † ꝙ pater potest accipere bonorum possessionem p filio infāte, tñ per cessationē patris infans nō excluditur. vnde si negligētia, z sic tacita repudiatio patris nō nocet infanti, vt ibi: ergo multomin⁹ exp̄ssa repudiatio, p ea que dixi. §. in primo notabili. Itē facit in specie, ꝙ cū pater possit adire p infante hereditatem delatam ipsi infanti d. l. si infanti. tamē nō pōt eā repudiare, vt est tex. in l. fi. §. pe. C. de bonis que lib. q2 pmittit̄ patri facere cōditionē infantis meliorē adeūdo, sz nō deteriorē repudiādo vt in iurib⁹ p̄alleg. ¶ † Tertio nota ex tex. ibi
12 vtriq; aūt possunt ꝙ lz iussus pr̄is debeat p̄cedere, qñ filiusfa. adit vel

adit vel repudiat hr̄ditatē.vt l.si quis mihi bona.§.iussum.§.e.tū qn̄ simul in vno,eodēq₃ cōtextu pr̄,⁊ filius adeūt. vel repudiāt,satis ōꝛ iussus pr̄is precedere. ꝙ est bū notabile.tamē Bar.hic circa fin.in pe.q.intelligit istū tex.q dicit ꝙ simul pn̄t repudiare ꝙ in tali repudiatiōe debeat p̄cedere iussus pr̄is si
13 cut in aditione.l.q in aliena.in prin.§.e.†cū aditio,⁊ repudiatio ijsdē regulis,pcedāt,vt in pn̄.huius l.⁊ in l.is pōt.§.e.ad hoc ēt adducit l.Julianus.ff.de le.j.Tū fm Bal.Ang.Jmo.⁊ alios oēs repudiatio pr̄is,⁊ filij simul facta facit,ꝙ censef facta,iubēte pr̄e,⁊ sic actus simultaneus operatur idē,ꝙ iussus,⁊ authoritas:qd est mēti tenendū fm Bald.facit ꝙ qn̄ duo simul fiūt in qbus est ordo,intelligif fm ordinē iuris.l.ij.§.pri⁹.ff.de vul.⁊ pu.⁊ l.talē.in prin.ff.de he.insti.ita hic:cum vterq₃ repudiat,intelligif pater prius iubere,⁊ sic iuris intellectu cēsetur iussus p̄cedere,⁊ de hoc habes tex.in l.filiosa.C.de iure delibe.
14 †Inducif iste tex.p Bald.Ang.Jmo.⁊ alios,ꝙ si statuto caueaf ꝙ filius nō possit se obligare sine licētia pr̄is,ꝙ si in eodē instr̄o vterq₃ se obligat,idē operaf simultanea obligatio,ꝙ expressa licētia.qd est mēti tenēdū fm Bal.⁊ vz etiam ad alia similia statuta fm Jmo.⁊ ista est vtilis decisio in practica:ideo intēdo eam vtiliter amplificare.Adde ꝙ idē tz Bal.in l.fi.C.ad Mace.Ang.de Are.in §.pupillus.insti.de inu.stip.⁊ Instit.q da.tu.pos.in prin.¶ Scd̄o adde tex.in l.cū pater.§.libertis.in
15 ver.alioquin.ff.de leg.ij.p quē decidit ibi Bar.†ꝙ cum lex dicat ꝙ filiusfa.non pōt agere sine cōsensu patris,vt l.fi.§.necessitate.C.de bo.que lib.si pater ⁊ filius simul agāt videnf alter alteri cōsentire per illum tex.⁊ l.Titius.in fi.⁊ l.Lucius.ff.qb.mod.pign.vel hypo.solu.Item tenet Bald.in l.filiusfa.in fi.ff.de ijs qui sunt sui vel alie.iur.⁊ Ang.⁊ Moder.in l.si cum dotem.§.transgrediamur.ff.solut. matrimo. Abb.in c.cum dilectus,in j.not.in fin.de consuet.⁊ in c.cum in veteri.de electio. ¶ Tertio adde illud quod notabiliter tenet Bal.in additionibus Spec.in titu.de reo,quem Alex.hic corrupte allegat ⁊
16 in l.exceptionē.C.de exce.vbi late disputat,⁊ tenet Bald.†qd qn̄ ex forma statuti requiritur cōsensus patris, vt filius obligetur sufficit patrē fideiubere pro filio in eodem cōtractu ad hoc,vt dicatur patris consensus interuenisse per d.l.Titius.
17 †Et similiter,si pater satisdet pro filio de iudicio sisti dicitur per hoc prestare cōsensum filio.vt ibi latius p eum.¶ Quarto adde illud qd determināt Bal.⁊ Alex.in l.si constante.§.si vxor.ff.sol.matri.Bal.in l.si liqueat.per illum tex. vbi est bo
18 nus tex.de hoc C.de inof.dona.†ꝙ si maritus, ⁊ vxor in eodē instrumēto simul donauerint Titio fundū,qui erat in totum mariti.quod dominium in totum dicatur trāslatum in donatarium:q₂ maritus videtur consensisse quod etiam pro parte mulieris trāsferatur dominium,ex quo in eodē actu ⁊ in eodē instrumento fuit simul celebrata donatio. ¶ Quinto adde illud.ꝙ mirabiliter decidit Abb.in c.cū veteri.de elect.per gl.ibi in verbo sociorum.⁊ per tex.in l.pupillus in princ. ff. de
19 autho.tut.†ꝙ si ex forma statuti mulier nō pōt contrahere.vel se obligare sine cōsensu duorū propinquorum, ⁊ mulier vendat aliqua bona vni ex propinquis cū cōsensu alterius propinqui dicitur satisfactum statuto:eo q₂ propinquus ꝯtrahēdo cū muliere videtur consentire illi cōtractui.ad hoc etiā adducit quedā alia:presertim illud ꝙ decidit Jo.And.in regu
20 la q tacet.in mercuria.†vbi tenet,ꝙ si statuto episcopi cauef, ꝙ nulla locatio valeat facta de re.ecclesie sine consensu episcopi.quod si locatio fiat ipsi episcopo valet,⁊ tenet:eo q₂ coducēdo videf cōsentire.Istā decisionem Abb.refert Alex. in l.j.§.fuit quesitum.ff.ad treb.¶ Ultra eum tu caue ꝙ tex.in l.pupillus.in prin.ff.de aut.tut.in quo se fundat Abb. videtur facere ad oppositū loquitur eñ quādo sunt plures tutores, ⁊ vnius eorum authoritas sufficit pupillo: tunc bene vnus tutor authore altero contutore potest pupillū sibi obligare : ita est proprie ibi tex.sed cū hoc statutū requirat consensum duorum propinquorū,⁊ sic consensus vnius propinqui non sufficiat,nō videtur posse procedere illud,ꝙ tenet Abb.Item talis consensus nō pōt prestari ad commodū ipsorū propinquorum,seu consanguineorum secūdum Bar.in l.j. per illum tex. cum gl.ff.de autho.tu.Ang.in §.economus.per illum text. in aut.de aliena.⁊ emphy.¶ Gl.prima magna in verbo, neq₃ filiusfa.ista gl.est satis inculcata.Uñ scd̄m Pau.de ca. dz recitari per quatuor qōnes vsq₃ ibi,alij dicunt,postea per quatuor oppositiones vsq₃ in fi.que oppositiones scd̄m eum tendunt ad probandū.ꝙ solus pater sine filio possit repudiare ordinem,oppositionem,⁊ questionem. collige per teipsum secundū eū qui postea in specie prosequif vnamquāq₃ ex illis oppositionib.particulariter inducendo.¶ Tu autem diuide magistraliter istā gl.in nouem ptes.In prima declarat tex.ꝙ possit loqui in hereditate profectitia,⁊ etiā in aduentitia assignādo ratione quare repudiatio filij nō noceat patri. ⁊ duas rōnes ecōtra quare repudiatio pr̄is nō noceat filio. In scd̄a format vnā qōnē.In tertia declarat legē sequētē.In quarta rn̄det ea cite qōni.An ista lex pcedat hodie in hr̄ditate aduētitia fm iura noua.In quinta ponit alium intellectū aliorū ad istā legē ⁊ seq.ꝙ ambo loquanf in hereditate materna testamentaria,vel legitima fm ista iura que intellectum glo.reprobāt.In sexta opponit ꝯ tex.⁊ soluit.In septima remouet aliā oppositionē,que nō vadit ꝯ istū tex.sz ꝯ solutionē p̄cedētis ꝯrij. In octaua remouet aliā opi.q est ꝯ tex.In nona. ⁊ vltia alle.quatuor cōcordātes ad tex.scd̄a ibi,sz an ipsi pr̄i. tertia ibi,at sequēs lex.quarta ibi sz nouo iure.qnta ibi,alij dicunt. sexta ibi itē opponif insti.per quas personas.septima ibi.tpe enim aditionis.octaua ibi,itē sec⁹ est in dn̄o ⁊ seruo.nona ⁊ vltima ibi, ⁊ facit C.de repu.bo.pos.¶ In prima parte gl.ibi:q₂ post mortem patris adire poterit,habes quod iste tex. potest intelligi
21 †in hereditate profectitia in qua filius fuit institut⁹ contemplatione patris,ꝙ presumif si fuit facta mentio patris, puta, si dicat instituo talē filiū talis.vt l.cū filio.ff.de cōdi.⁊ demō. ⁊ illa nō pōt sol⁹ filius repudiare,nec ecōtra solus pater sine filio,⁊ sic in gl.sunt due cōclusiōes,Primā limita pcedere in repudiatiōe exp̄ssa,in qua fili⁹ solus nō pōt patri p̄iudicare:secus in repudiatione tacita.que fit per cursum tēporis statuti a lege cōi vel municipali vel a iudice.vt l.fi.ff.qs or. in bo.po.
22 ser.gl.in l.ij.C.de repu.bo.pos.fm Bar.⁊ alios hic. ¶ †Cōfirmaf q₂ tacita repudiatio,q̄ iducif p lapsum tpis pl⁹ nocet q̄ exp̄ssa repudiatio hoīs ita no.Bal.in l.iij.in primo no,vbi limitat.C.de iur.⁊ fac.ign.itē pl⁹ operaf cursus tpis q̄ expressa renūtiatio:q₂ tp̄s excludit.exclusione legali l.facta. §.si quis bonorū.ff.ad treb.⁊ quedā perdunf negligētia que nō perdun
23 tur expresso cōsensu.l.cum filius.§.in hac. ff.de ver.ob. itē renuntiatio excludit personā a iure sine preiudicio tertij.sz prescriptio ⁊ negligentia excludit ius ab omnib⁹ psonis, ⁊ sic in rē.ita pulchre dicit Bal.in l.j.in xxvij.oppo.C.qui admit.Ad idē facit l.aduersus cū gl.C.de vsur.iuncta.l.p̄ses. C.de transa.vbi preses vel administrator reipublice pōt ei preiudicare negligēdo ⁊ patiēdo prescribi.sed nō faciēdo puta trāsigēdo. Idē in plato ecclesie c.de quarta de p̄scri.iuncto c.ij.de dona. Subdit Bar. ꝙ hodie nō posset p iudicē statui tp̄s filiofa.ad adeundum nisi cum cōsensu patris per l.fi.§.necessitate. C.de bo.que libe.¶ Adde ꝙ multominus poterat olim cū filiusfa. olim esset minus capax.l.placet.§.eo. iūcta l.cū oportet.⁊ l.fin. in prin.C.de bo.que libe.Et illud reperitur solum per lapsum tpis legalis,ꝙ filius posset preiudicare patri. d.l. fi.ff.qs ord. in bo.pos.ergo non videtur extendēdū ad terminū prefixum a iudice,in quo istud nō reperitur dispositū: ⁊ regulariter factum filij non p̄iudicat patri.vt hic ⁊ l.filius paciscendo.C.de pac.fm Jmo.⁊ Alex.hic.¶ Cōfirmat Areti.q₂ istud ius adeundi residens in persona filius nō pōt deducere ad actum sine volūtate patris,⁊ sic sine eius iussu.l.si qs mihi bona.§.iussum.§.e.id vt extinguaf tale ius p assignationē termini factam
24 a iudice,requirif patris cōsensus.†Scd̄a conclusio glo.est qd hereditatē pfectitiā nō pōt solus pater repudiare sine filio lz nō fiat p̄iudiciū filio:q₂ ad eū nō pertinet,vt hic dicit gl. ⁊ sic filius nō hz in ea ius etiā in spe.pz q₂ etiā si effectus sui iuris eā adiret teneref restituere patri.l.aditio.in fi.§.e. cū alijs allegatis per Bar.ꝙ an sit verū statim dicā,⁊ sic cessat ratio huius tex.Tū q₂ militat alia ratio:q₂ pater nō pōt eā adire sine filio.l.si quis mihi bona.§.iussum.§.eo.ergo nō potest eā repu
25 diare.l.is pōt §.e.†vnde sufficit vnā rōnem prohibitiuam militare licet alia cesset.§.affinitatis.cū gl.inst.de nupt.⁊ l. libertorū.§.notatur.cū gl.ff.de ijs qui no.infa.⁊ cū gl.Bar.⁊ oēs te
26 nent subdit tū Bar.†ꝙ pater pōt cogere filium vt talē hereditatem profectitiam repudiet per tex.in l.idēq₃.§.si cui mandauero.vbi dicit optime probari.ff.mandati.vbi qui actionez hz ad meum commodū,quā mihi cedere tenetur cogi pōt ad eam remittendā alteri,⁊ sic ad eum liberandum cum Barto. trāseunt cōiter alij.⁊ in specie sequitur Pau.de ca. Istud dictum reprobat Salic.hic:q₂ dn̄s non pōt cōpellere seruū, vt l.cū proponas.C.here.instit.ergo multomin⁹ pater filiū. sz caue,ꝙ assumptū Sali.nō est verū:q₂ imo dn̄s pōt cogere seruū coacte adire,⁊ repudiare iure ptātis dn̄ice.vt est tex.clar⁹ in l.j.§.j.⁊ ibi Bar.declarat.ff.si qs omis.cau.testa.⁊ text.in l.seruus dotalis.ff.sol.mat.Ad d.§.si cui mādauero, allegatū per Bar.rn̄det Sali.ꝙ nihil facit pro Bar.q₂ ibi loquitur de cōpulsione per viam actionis mandati:q₂ ibi erat obligatus actione mādati,sz hic nulla erat actio,qua posset pater filiū cōpellere,sed ista est fragilis rephēsio:q₂ pater pōt in hoc implorare officiū iudicis nobile ꝙ succedit loco actionis.l.ꝙ si minor.§.restitutio.ff.de mino.⁊ ita saluo Bar.ab obiectis Sali.

27 Rap.Lu.etiã reprobat in hoc Bar.†qz pater nullũ ius hz in hereditate anteq̃ adeatur p filium.l.pretia rerũ.in prin.i ver. est eñ absurdum.ff.ad l.Fal.in d.§.si cui mãdauero.est ius qsi tum dño ideo põt dominus cõpellere pcuratorẽ liberare debitorem. ¶Ultra scribẽtes ego ex alio impugno Bar. quod pater nõ possit cogere filium repudiare hereditatẽ profectitiam eo,qz filius in hac hereditate hz ius spe,z sperat cõmodum si pater premoriatur,nec est inhonestum hoc expectare
28 cum hoc sit ex voto parentum†z ex ordine nature vt premoriantur.l.scripto.in fi.ff.vnde liberi.z l.nam z si parẽtibus.ff.de inof.test.Et sic nõ obstat d.§.si cui mãdauero.allegat9 p Bar. qz ibi pcurator ex illa actione nullum sperabat cõmodũ:ideo põt cogi a domino vt ab ea liberet debitorẽ:sed hic filius sperabat cõmodum vt dixi,z per hoc reprobo aliud fundamẽtũ
29 gl.Bar.z omnium hic.dum dicunt,†q̃ in hereditate profectitia filius nullum ius hz etiam spe.Et dicit Paul.de ca.q̃ filiꝰ vniuersaliter caret omni spe acgrende hereditatis pfectitie: qz etiam si efficiatur sui iuris,z eã adeat cogit restituere pri p tria iura hic allegata p Bar.Istud vltimum fundamẽtum reprobãt Rap.Lu.Lud.Ro.latius Are.hic,z respõdẽt ad alia tria iura Bar.quos per te videas.Sed ego dico plus, q̃ etiã posito,q̃ illud fundamẽtũ Bart.esset verum,adhuc filius hz spẽ pbabilem naturalez,si cõtingat patrẽ premori:put dictat ordo nature:quo casu nõ est tractãdũ,si filius effectus sui iuris p mortẽ patris adeat illã hereditatẽ pfectitiam quod eam hz restituere pri cum iam sit mortuus.Et illud,qõ habeat restituere in quo fundatur Bar.pcedit,qñ pater viuit,z sic filiꝰ est effectus sui iuris aliter quam per mortem,put ego arguo. Bar.tamẽ hic in fi.forte istud sentiens tenet,qõ si pater coegit filium ad repudiãdum vna secum q̃ subueniatur filio post mortem pris.p tex.putabilẽ in l.apud Celsum,§.fi.in fi.ff.de excep.do.ergo vult,q̃ filius habeat ius spe,q̃ vltimum ãn sit verum ibi dicẽt post Bar. ¶In scda parte gl.ibi forte non.Ista litera negatiua nõ vt bona:qz §.deniqz.allegat9 in gl.facit ad oppositum ppter quẽ tex.Bar.refert gl.tenere affirmatiue q̃ sic,nõ bñ.qz verba gl.sunt negatiua,tñ pars negatiua est vera cõiter tenet p doc.hic,z p Sal.in l.fi.in prin.C.de bo.que libe.
30 p istum tex.qui vult†q̃ repudiatio pris facta sine filio nihil vz:hz si preiudicaret sibi patri bene valeret.facit regula nõ ꝑstat impedimẽtum,de re.iu.in sexto. ¶Hec ob.d.§.deniqz.qz ibi loquit in pacto,hic in simplici renuntiatione inter que est differẽtia vt dixi in prin.huius legis in tertia oppositione gl. Tu rñde plenius,q̃ hic ius adeũdi vel repudiandi hr̃ditatẽ nõ competit patri nec habitu,nec actu:qz filius est institutus vt dixi in tex.hz in d.§.deniqz.cõpetebat,z residebat ius in patre in actione de dote in habitu,z etiam q̃tum ad exercitium vt sibi. ¶In quarta parte gl.ibi idubitãter obtinet q̃ hic dr,
31 sez†q̃ in hereditate aduentitia,filiusfa.hz hodie plus iuris habeat,q̃ in hr̃ditate aduentitia,tñ repudiando nõ nocet pri,z multominus ecõtra,si pater repudiaret nõ noceret filio sicut nec olim. ¶Limita istaz gl.dupliciter.Primo,vt pcedat in repudiatione expressa filij que patri nõ nocet,secus est in repudiatione tacita filij,que inducit p lapsum tpis:qz illa etiã in hereditate aduẽtitia preiudicat,z nocet pri p l.fi.ff.qs or.in bo. pos.ser.vt est de mente Bar.hic.Et expsse firmat Lu.z Alex.
32 hic.idem tz Bar.in l.j.ad fin.C.q admit.†vbi mouet Bar.qz multa possunt fieri tacite,que tñ expsse fieri possunt per gl.i l. longe.ff.de diuer.z tẽp.prescr.z gl.in.sed si inter.ff.de ser.vrb. pred.Idem etiam tz Bar.in l.seruus.§.fi.ff.de bon.pos.Adde bñ facere:qz tacita repudiatio p cursum temporis plus nocet quã expressa,vt dixi ŝ.in prima parte gl. ¶Sedo limita istã conclusionem gl.vt pcedat,quantum ad nocendum alij.nam idem est hodie qõ olim:sz quantum ad hoc vt prosit alij,bene est hodie immutatuz per iura noua C.qz repudiatio vnius fa
33 cit vt alteri plenum sit ius adeũdi,z sic alij pdest.†vñ si filius repudiat hereditatẽ aduentitiam sibi delatam,pater solꝰ adibit z ecõtra,z adiens totã habebit.vt l.cum non solum.§,vbi
34 autem.C.de bon.que lib. ¶†Pulchrum dubium est nunquid dicta iura C.habeãt locum in repudiatione tacita filij inducta p lapsum tpis,vt pater in hereditate aduentitia in totum admittat,sicut si filius expsse repudiasset. Bar.signãter concludit,q̃ nõ p duo fundamẽta:deinde pulchre limitat vt hic p eum,z sic in tacita repudiatione p lapsum tpis nihil est hodie immutatum p illa iura C.cum Bar.transeũt oẽs indiffe-
35 renter. Addit Are.fundamentũ:†qz repudiatio q̃ fit p lapsuz tpis est repudiatio ficta fin Bar.in l.Clodius.j.e.hz dispositio marime correctoria non trahit de casu vero ad casum fictũ.l. iij.§.hec verba.cum vulgarib9.ff.de neg.ge.Sz aduerte,hz oẽs (vt dixi) trãseant cum Bar.puto,q̃ vtrũqz fundamẽtũ Bar. possit bñ tolli:tũ credo,q̃ primũ fundamẽtum sit falsuz.Ham
ot Bar.q̃ d.l.fi.C.de bo.q̃ lib.cũ sit corrigẽs,z loquat9 repu-
36 diatione expssa nõ dz extendi ex idẽtitate rõnis:†qz i correctoriis,z odiosis nõ est licita extẽsio ex idẽtitate rõnis vulgata.l. pcipimus.i fi.C.de ap.Dico q̃ illa l.fi.nõ est correctoria:cũ loquat9 in terminis diuersis a nostris.nã ista iura loquunt quo ad nocẽdũ,z piudicãdũ,q̃ repudiatio filij nõ noceat pri, nec eẽ.Et istud est hodie sicut olim:vt ŝ.statim dixi in scda limitatione gl.Sz illa l.fi.loquit,quo ad hoc,vt psit alij,z sic est po-
37 tius limitatoria.†sz in limitatoriis licita est extẽsio ex idẽtitate rõnis fm Bar.i l.si cõstãte.i prin.ff.so. ma.in noua oppositiõe prime pris vbi dixi.Et isto mõ inducẽdo primũ fundamẽtũ retorquet eẽ Bar.z doc.Et si diceretur,q̃ corrigat i hoc:qz vbi olim repudiatio filij,vel pris non valebat, hodie vz:ergo corrigit.rñdeo,q̃ nõ valebat,vt piudicaret alteri:nec istꝰ hodie matat,hodie añt vz,vt alteri psit. ¶Scdin fundamẽtum
38 Bar.est,†q̃ sicut p mortẽ filij pr̃ excludit ab hr̃ditate delata filio,vt pbat p locũ a spãli.in l.infanti.in ij.rñs.C.de iu.del.qñ filius esset infans.ita ẽt si filius excludat p lapsum tpis,dz ẽt pater excludi,put etiã tz Bar.in d.l.fi.i prin.ij.q.z ibidẽ alij.C. de bo.q̃ li.Sz ad hoc potes rñdere,q̃ termini sunt diuersi.nã, qñ filius est premortuꝰ,nõ subest amplius psona, q̃ pr̃ possit repesentare:vñ,extincto filio,est sublata psona principalis:ergo tũc psona pris,q̃ est accessoria,nihil operat,put i terminis nostris formaliter dr̃ Bal.in l.j.in rvij.op.C.q admi.q̃ rõ cessat,qñ filius adhuc viuit.signa tñ limitatione, quã sub dubio
39 forte tradit Bart.†qñ filius malitiose negligere adiret,vt preiudicaret pri,tũc em cẽseret repudiatio.l.recusari,j.eod.z hr̃et locũ d.l.cũ non solũ.z d.l.fi.sequunt Rap.cu.Lu. Ro.z Aler, q reputãt hoc esse singulariter notãdũ.idẽ tz Alexã.in l.j.C.q admi.vbi dr̃ hoc esse diligenter notandũ.Jmol.in l.fi paterfa. ff.de her.inst. ¶In pe.parte glo.ibi,secus in dño z seruo.ha-
40 bes,†q̃ hereditatẽ seruo delatã solus dñs põt repudiare.idẽ tz gl.in d.l.legatũ seruo,z ibi Bar.z cõiter scribẽtes.ff.de leg.j. gl.in l.ij.C.de repu.bo.pos.z in l.j.§.j.ff.de suc.edi.gl.z Bart.i l. tutor.ff.de bo.pos.gl.in l.fi.in pn.z ibi Jmo.z Are.ff.de vul.z pu.idẽ tenẽt Dy.Bal.Jmo.Lu.z Alex.hic.Ly.in l.remẽte, C.de iu.delib.z in l.Deo nobis.C.de epi.z cle.An.de bu.z Ab. c.in presentia.de pba.Et ista est cõis opinio tam legistarum, quã cano,p qua Rap.Jul.in l.j.C.de rep.bo.pos.alle. bonum tex.in l.q aũt.§.si seruũ.ff.que in frau.cred.in verbo,qz licuit ei etiam repudiare hr̃ditatẽ. Tenẽdo istã cõem opi.rõ diuersitatis inter patrẽ,z dñm est:qz filius hz portionẽ,z efficacionẽ spẽ cõsequẽdi hr̃ditatẽ,in qua est institutus,quam habeat seruꝰ,
41 †qz filius põt effici sui iuris,z sic capax hr̃ditatis,si nõ sit,adita pluribus modis p emãcipationẽ,p adẽptionẽ dignitatis,p mortẽ patris,z alijs modis enumeratis.inst.qui,mo.ius pat. po.sol.hz seruus p solã mortẽ dñi non efficit sui iuris.hz solum est vna via sez p manumissionẽ.Itẽ filius viuo pre dr̃ quodã modo dñs etiã bonorũ pris.l.in suis.in prin.ff.de li.z posth.z l.fi.in prin.ff.de bo.dã.qõ nõ est applicabile seruo.Contrarias opi.tz Bar.sibimet ꝛius hic,z sequunt Sal.Christoph.de castel.Rap.cu.z Paul.de ca.hic,z Sal.in l.ij.C.de repu. bo.pos. Et istã opi.ẽ eoem semp sum sequutus,z adhuc teneo,hz prealligati doc.simplr trãseãt cum Bar.z nihil vltra eũ addant.
42 Pro ista sua facit optime fundamentũ Bar.†Ille põt repudiare hereditatẽ q̃ põt solus eã adire,l.is põt j.eo.sed hereditatem delatam seruo solus dñs non põt adire,vt l.cum ponas.C.de her.inst.z l.seruo inuito.in prin.ff.ad Tre.ergo solꝰ non põt eã repudiare.Istud est reale,z verum fundamentum. Hec est bona,sol.Jmo.Alex.z Are.in d.l.legatũ seruo.z Ale. hic dum dicunt,q̃ ista eqparatio.l.is põt.pcedit in ijs, q̃ sunt noie ppio heredes,z p se volunt adire,vel repudiare:secus,si
43 ex psona alterius.tũc ista eqparatio nõ pcedit,hoc pbat.†Ha solus tutor põt agnoscere bon.possessionem delatam pupillo, l.bonorum.C.q admit.z tñ solus tutor non põt repudiare.l.tutor.cum gl.ff.de bon.pos. ¶Confirmo vltra eos.nam procurator etiam generalis põt agnoscere bonorum possessionem l.ij.§.acgrere.cum gl.ff.de bo.poss.z tñ non põt repudiare.l.j. §.j.ff.de iuc.edi.ista solutio est multum inepta,z concludit to-
44 tum ꝛium eius,qõ volunt.Ham ista solutio concludit q̃ nomine alieno facilius admittitur aditio q̃ repudiatio:sed hic esset totum contra:quia hic dominus secundum eos posset repudiare hereditatem delatam seruo,z tñ non posset adire, vt expresse dicunt textus prealligati.Item secundum istam solutionem solus dñs deberet facilius posse adire hereditatem delatam seruo,quam repudiare:qz secũdum eos facilius admittitur aditio quam repudiatio:z tamen primum est clare falsum in l.cum proponas.z d.l.seruo inuito.in princi.ergo.z secundum. ¶Secudo pro ista parte facit tex.in l.seruus dota-
45 lis.ff.sol.ma.†vbi dicit tex.quod seruus dotalis heres institutus institu-

tus iussu mariti,z sic dñi pōt adire, vel repudiare hereditatē:
46 ergo nō solus marit⁹. ¶ †Tertio facit rō,quā assignāt Bar.
z scribētes hic ad aliud ꝓpositū:quare pater solus nō pōt re
pudiare hereditatē delatam filio:q; ante aditam hereditatem
nullum est ius causatum,sed ius querendum qđ non pōt repu
diari. Ista ratio militat etiā in hereditate delata seruo:q; cuz
ante aditionem nullum ius sit causatum. sed querenduz ergo
dominus solus repudiare non pōt. ¶ Tenēdo istam partem
contra communē non obstāt duo ter.allegati in glos. Primo
ter.in l.legatuz seruo,ff.de leg.j.q; loquitur in legato ꝙ si erat
purum statim eius dies cedit,z queritur dño vel patri vt l.q̄
legata.ff.de reg.iur.ideo dñs,vel pater possunt illud repudia
re,vt ibi. Sedo non obstat ter.in quo gl.z doc.se fundant in l.j.
§.per seruum,ff.de suc.edic.Bar.hic respondet ꝙ aliud sit in
bonorum possessione,aliud in hereditate per duas rationes
diuersitatis hic ꝑ eum assignatas,circa quas scribentes nihil
dicunt. Tu aduerte circa primam rōnem diuersitatis Barto.
que est ad ꝓpositum,dñi dicit,ꝙ ideo bonorū possessio delata
47 seruo pōt per dñm repudiari,z non hereditas:†eo q; bonorū
possessio facilius ꝑmittit,quam hereditas,iō etiam facilius re
nuntiatur,seu repudiat. Assumptū probat Bar.nā,etiam pen
dēte conditione,ꝑmittitur bonorū possessio.l.j.§.si sub cōditio
ne,de bon.pos.fm tab.z tamen secus in hereditate cōditionali
vt hac l.in prin. ¶ Tu aduerte,ꝙ ista rō diuersitatis potius
facit ꝫ Bar.nam bonorū possessio,que nō tribuit ius,ſz solā
administrationē bonorū,z sic que est facti,z nō iuris illa bene
concedit,pendēte cōditione,z de illa ꝓprie loquit⁹ ter.d.§.si
48 sub cōditione.†sed bonorū possessio,q̄ tribuit ius,pēdēte cō
ditiōe,nō pōt agnosci,nec repudiari sicut nec hereditas,z sic
equiparant⁹ in hoc,ita declarat ipsemet Bar.z melius in hac
l.in princi.vbi dixi.z ꝙ nostra est.de bono.pos.tribuente ius.
¶ Sedo ista solutio Bar.confundit ꝓ ꝓprium fundamētum
49 eiusdēmet Bar.qđ retoꝛquetur ꝫ eum.†nā solus dominus si
ne seruo non pōt agnoscere bonorū possessionē delatā seruo,
vt est ter.planus in d.l.seruo inuito.in prin.in secundo rñso:er
go solus dñs non dꝫ posse repudiare bonorum possessionem
delatam seruo per l.is potest.j.eo. ¶ Confirmatur per illud,
50 qđ statim dixi†ꝙ facilius conceditur agnitio bonorum pos
sessionis,quam eius repudiatio ꝑ iura superius allegata. Si
ergo dño denegatur illud,qđ est facilius,scz posse eum agno
scere bonoꝛ possessionē delatā seruo d.l.seruo inuito.in princ.
ergo fortius dꝫ cēseri denegatū illud,ꝙ est difficilius. l. posse
repudiare.l.cui pacto.ff.de ser.expoꝛ. aut. multo magis. C.de
sac.san.ecc. Tamē istud vltimum licet videatur coloꝛatū,pos
set enadi:q; illud,ꝙ dictum est ꝫ,qđ facilius concedit agnitio
bonorū possessionis,quā repudiatio,procedit in ijs,que no
mine alterius, z ad alterius vtilitatē veniunt, vt in tutoꝛe,z
procura.statim dixi,sed secus est in dño, quo ad bonorū pos
sessionem delatā seruo:q; dominus venit suo nomine,z ad suā
vtilitatē,z dānum,z non alterius. Unde ad d.§. per seruū. in
quo cōsistit difficultas ꝑfidera,ꝙ ille ter.potest dupliciter in
telligi. Primo qđ illa dictio,per suū,determinet verbū, repu
diare,z erit sensus, ꝙ dñs bonorū possessionem sibi delatam
pōt repudiare per seruum,z iste est intellectus Sal.z Lu.quē
statim referā. Sedo potest intelligi ꝙ dictio,per seruū, deter
51 minat participiū delatā,immediate sequēs:†z sic relatio fiat
ad proxima,z immediata z nō ad remota:prout fieri debet l.si
idem cum eodē.§.fi.cū gl.ff.de iurisd.om.iud.z tunc erit sensus
quod bonorum possessionem delatā per ipsum seruū domin⁹
potest repudiare.z ita intellexerunt gl.z cōter scribentes,sed
videt ꝙ ter.ille debeat intelligi primo non scilicet ꝙ domin⁹
possit per seruum repudiare bonorum possessionem ipsi do
mino delatā:non solum per seipsum.z ita singulariter intelle
xit Sal.in l.ij.C.de repu.bono.pos.z sibi scribit Ludo. Ro.in
l.j.C.qui admit. Et hoc modo nihil obstat,z licet Alexan. hic
reꝓbet:q; mirabiliter violat illum ter. secūdum eū, z idem
Alex.in d.l.legatum seruo.z in d.l.ij.C.de repu.bonoꝛ.pos. vbi
male recitat:tamē optime ibi comꝓbatur, iunctis precedē
tibus,z sequentibus que attēdi debent l.qui filiabus. in prin.
z l.si seruus plurīū.§.fi.ff.de leg.j. Modo in §. precedenti du
bitatur,an bonorum possessionem delatam domino possit ꝓ
curatoꝛ repudiare, deinde in §.per seruum,deciditur, ꝙ per
seruum potest dominus repudiare bonorum pos.postea in §.
sequēti,dubitatur an bonorum possessio delata pupillo possit
ꝑ tutoꝛē repudiari,z sic ex ꝓcedentib,z sequētib⁹ iste intelle
ctus videt ostēdi esse verus. Ītē facit regula generalis precc
52 dēs posita in versiculo vnusquisq;. vbi dicit,ꝙ vnusquisque
suā bonorum possessionem repudiare pōt,aliena nō pōt:post
quem versiculum generalē successiue dubitatur de ꝓcuratoꝛe
de seruo,z de tutoꝛe,vſi illud de seruo nō videret esse ad ꝓpoſi
tum ſi intelligeret de bonorū possessiōe delata ipsi seruo, put
cōiter intelligitur,z ſi diceretur,ꝙ isto modo intelligēdo. ille
53 ter.videtur de indubitabili cū sit planū in iure.† ꝙ seruꝰ pōt
esse ꝓcuratoꝛ dñi l. Seruum quoq;.in.princ.ff.de ꝓcu. Sed
ad hoc dicit,ꝙ in agnitione,z repudiatione bonorū possessio
nis vertit aliqd iudiciale l.ij.§.causa cognita.ff.de bo.poss.z l.
fi.C.qui admitti.ergo videbatur seruum nō habere integram
personā quo ad doc.l.seruus.C.de iudic.tū q; cōceditur nō in
figura iudicij.ideo seruus admittitur l.seruus.ff.de bo.pos.de
clarat gl.notabilis in l.j.quā Bar. ibi multum cōmendat. C.
qui admitti. Et istū intellectū alias sum sequutus. Sed caue,
ſz iste videat coloꝛat⁹ ꝑ intellectu Sal.z Lud. tū possunt ad
oppositū retoꝛqueri:nā ꝓcedētib.z sic in versiculo vnusq;sq;.
non dubitatur,an quis possit bo.pos.sibi delatā per alium re
pudiare,sed bene dubitatur,an quis possit repudiare bonorū
possessionem delatā alicui alteri.z traditur ibi regula genera
lis,qđ vnusquisq; suā bo.pos.repudiare potest, nō aūt aliena.
54 †Hinc infertur,quod bonorum possessionem delatam domi
no ꝓcuratoꝛ repudiare nō potest,nec delatā pupillo tutoꝛ
pōt repudiare. Ab ista regula ponit exceptio in d.§.p seruū.
ꝙ dominus potest repudiare bonorum possessionē ipsi seruo
delatam. Tamen si vis tenere istā secundā,partē ꝫ communē
habes replicare,ꝙ de necessitate intellectus Sali. z Lu. ad
d.§.per seruum.est tenendus,z nō alius cōmunis per funda
mentū Bar.hic,quod est ineuitabile:q; cū dñs solus nō pos
sit agnoscere bonorū possessionē delatam seruo, ꝙ est expedi
tū d.l.si seruo iunto.i prin.ergo etiā nō pōt repudiare.l.is pōt.
55 ꝫ.eo. ¶ †Ultimo querit Bar,quid si pater coegit filiū ad re
pudiandū hereditatē vna secū,an subueniatur filio.z respon
det,ꝙ sic post mortē patris per l.apud celsum.§.fi. in fin.ff.de
except.do.z cum Bar.tenet Alex. z alij in specie non tangūt
solus Rap.Lu.tenet ꝫ.iū.z intelligit Bar.loqui in heredita
te aduētitia.z tene ꝙ filio statim succurratur etiā ante mortē
patris:q; alias posset filius ꝓmoꝛi. Ītē q; statim interest filij:
q; qū pater coegit filium repudiare videtur etiam ipse pater
voluisse repudiare.z sic videt in solidū ius filio acquisitū. l.fi.
in prin.C.de bo.q̄ lib.ergo incōrinēti sibi est succurrēdū cū in
cōrinēti cōsolidetur hereditas in filiū.z per hoc ꝑ fm eū nō
obstare,d.l.apud Celsum §.fi.in fi.allegatā ꝑ Bart. q; loquit,
quādo filius habens peculium fuit coactus per metū patris
alij promittere,quo casu.q; peculium erat patris, z nō pote
rat filius cōuenuri nisi in eo,quod erat in peculio:ideo nō pa
tiebat dānum,vnde vnente patre sibi nō succurritur: q; non
interest sua,sed demum mortuo patre.vt ibi Alex. putat opi
nionē Bar.esse veriorē,z illud quod ꝓesupponit Rap. Lu.
non est verum:q; non sequitur pater cogit filium per metū re
pudiare:ergo etiam ipse pater videt repudiare: q; stat simul,
ꝙ pater velit filiū repudiare,z ipse velit sibi querere cum re
pudiatio filij tēdat ad cōmodū patris.Ex quo facit. ꝙ pater
solus admittatur d.l.fi.in prin.sed credo,qđ Alex. erret: quia
d.l.fi.in prin.loquitur,qū filius spōte repudiauit hereditatem
sibi delatā,tunc pater in solidū ad eā admittit.nō aūt loquit,
quādo filius per metū patris fuit coactus repudiare. ne pa
ter ex suo metu illato,z sic ex suo male facto cōmodū hereditatis reportaret ꝫ l.relegatoꝛū. in fi.ff.de iter.z releg.z l.si fine.
in fi.C.ad vell.z c.eū,qui.de ꝓeb. in vj. Ītē tūc in tali metu pa
terno,per quē cogit filiū repudiare hereditatē sibi delatam
cessat ratio,quam assignat⁹ iurisco. in d.l.apud celsum §.fi.in fi.
dū dicit ꝙ filius non pōt opponere exceptionē metus sibi illa
ti a patre in cuius est prāte:q; pater pōt afficere dāno filiū in
peculio:q; peculiū est ipsius ꝑis,in hereditate delata filio pa
ter nō pōt afficere dāno filium in potestate.ter.est hic.z in d.l.
fi.in prin. ¶ Sedo Bar.videtur ponere casum bene certum,
qñ pater cogit filiū ad repudiādū hereditatē vna secū.ponde
ra illa verba vna secum.z sic loquitur qñ ambo repudiauerūt
hereditatem z pater z filius,z sic ēt tollit⁹ respōsio Alex. Ter
tio caue inquātum Raph.Lu.restringit Bar.vt loquatur in
hereditate aduētitia quo casu videt imitare eius fundamen
tum,nā imo videt,ꝙ Bar.loquat⁹ in hereditate ꝓfectitia per
56 illud ꝙ tenuit Bar.vbi tenuit,†ꝙ pater potest cogere filium
ad repudiandū hereditatē ꝓfectitiā sibi delatam per l.idēq;.
§.si cui mandauero.ff.mandati. nam ad hoc videtur tendere
ista qō Bar.quādo pater coegit filium ad repudiandum vna
secum talē hereditatē,an subueniatur filio,z tūc cessaret fun
57 damētū Rap.†cū in ꝓfectitijs nihil sit hodie immutatum.
§.j. Iuſti.per quas perſo.nobis acq.gl.in l.fi. in princ.ff. quis
oꝛ.in bo.pos.ser.Bart.hic.z istud cōmuniter tenetur, ꝙuis
idem Bar.in d.l.fi.§.similiꝫ modo.C.de bo.que lib. per illum
ter.teneat,ꝙ in hereditate ꝓfectitia delata filio conteꝫpla
tione patris,sit hodie immutatum,quod si pater eā repudiat

filius admittitur in totū sicut ibi dicitur ecōtra. Et istud face ret pro eo quod tenui supra in prima parte gl. q filius in here ditate profectitia, in qua est institutus contemplatione pa tris dicitur habere ius spe, z ideo non potest cogi per patrem ad repudiandum eam. sed illud quod tenet Bar. in d. §. simili que modo reprobant late Jo. de Imo. Alex. z alij in l. si quis mihi bona §. iussum. vbi dicetur. j. eo.

LEX XV.

1 Facilius conceditur aditio, quam repudiatio.
2 In dependentibus a volūtate nostra opinio prevalet veritati.
3 Quod ad Deum, qui respicit animum hominis, z non factū iurans licitum quod credit illicitum peccat z iurans verum quod credit falsum est periurus.
4 Quod fit ad confirmandū ius quod quis se habere putat si illud nō hz non inducit eiusdē iuris de novo acquisitionem.
5 Actus factus ad aliquid conseruandum inducit acquisitionem de novo.
6 Ratificatio facta per patrem de bo. pos. tanquam petita per filium, cum non esset, inducit novum mandatū ad adeundum.
7 In acquisitione possessionis que nō pendet sola volūtate, sz etiam requiritur corporalis apprehensio, error non impedit.
8 Ut additio here. acquirat ius, requiritur quod adiens sciat causam sue additionis.
9 Verba legis z contrahentium intelliguntur, rebus stantibus in eodem statu.
10 Tempus longissimum cuius memoria initij non est habet vim taciti privilegij.
11 Per prescriptionem tanti temporis cuius initij memoria nō est in contrarium possunt prescribi ea, que alias sui natura sunt imprescribilia.
12 Effectus prescriptionis consumitur in fine quando est perfecta prescriptio.
13 Obedientia non prescribitur a subdito nisi quando se gerit pro non subdito z esset in quasi poss. libertatis.
14 Quando quis putat se voluntarium heredem z erat necessarius talis error annullat additionem, z repudiationem.
15 Si in instrumento dicatur talis scieus patrem defunctū, z heredi. sibi delatam eam acceptauit, talis aditio non valet.
16 Delata hereditas dicit, que pt adiri z est verbū cōe generale.
17 Suus in vita patris dicitur quodāmodo dominus quātū ad fictionem scōm quam nō defertur de novo, sed cōtinuatur sz quantum ad veritatem non est continuatio, sed delatio.
18 Si proximior agnatus qui est ipso iure tutor legitimus petit sibi decerni tutelam pupilli cum deberet petere se declarari legitimum, z iudex decernit eum, tutela suspenditur.
19 Pater, z filius sunt correlatiui.
20 Filius in dubio presumitur legitimus, z naturalis.
21 Ut actus valeat potius quam pereat improprientur verba.
22 Nō est absonū, q vna dictio exponat p alia, quando expedit.

Is, qui putat. Qui putat se necessariū, cū sit volūtarius, nō pōt repudiare, nec adire. h. d. cū l. seq. diuidit in tres ptes: In prima ponit vnū dictū de repudiatiōe. In scda assignat ratio. In tertia aliud dictum cōtrariū de aditione. scda ibi, nā plus est in opinione. tertia in l. z contrario, sequēti. Et illa tertia pars de aditione videbat aliqualiter superflua: qr cognito vno de contrarijs, cognoscit z reliquū, i. j. z ibi Bar. notat. ff. de ijs q sunt sui vel alie. iu. Item ex quo erat decisum, q iste nō poterat repudiare: ergo etiā putabat, q nō
1 poterat adire p regulā l. is pōt j. e. z l. nolle §. eo. † Cū qr facilius cōceditur aditio tanq̄ fauorabilior quā repudiatio: qr aliqū. phibet repudiatio, z tū pmittitur aditio, vt dixi in l. precedenti. in §. neq; filiusfamilias. in pe. parte gl. mag. ideo hz in precedenti fuisset decisum, q putās se necessariū, cum sit voluntarius, nō possit repudiare, tū poterat dubitari, an sa. tem posset adire, q est fauorabilius, z decidit in hac l. z econtrario, q nō. Nota primo ex ter. ibi, nam plus est in opinione, quam in veritate, q in repudiatione: vel additione hereditatis que cōsistit in aio solo, vt l. p herede. in prin. j. e. z §. fi. insti. de here. quali. z diff. magis inspicit opinio, q est in aio, quam veritas: z
2 † sic in dependentib⁹ a mera volūtate nostra opinio pualet ve-
3 ritati. facit l. heres institutus. j. e. Adde q similiter quo ad Deū q respicit animū hominis, z nō factū iurās licitū quod credit illicitū peccat, z iurās verū q credit falsum est purus fm Abb. in c. quāto. in vlti. no. post Jo. cal. de iureiur. qd autē sit in alijs, an pferat veritas, an opinio, habet in l. cum quidā. §. q dicitur. z §. suum heredē j. eo. Et videbimus in gl. Secūdo no. ex l. z cōtrario. q q putat se esse necessarium z sic ipso iure heredē, se immiscēdo hrditati, vt necessarij, nō acqrit hr-
4 ditatē de novo, tāq̄ volūtarius, vel tāquā extrane⁹. † Ex quo
5 correlarie no. diligēter, q illud, q fit ad continuandū, vel ad cōfirmandum ius, q qs se putat habere si illud nō hz, nō iuvat eiusdē iuris de novo acqsitionē, ita est ter. no. hic z sic pōdera hic videri ter. Ō illud q tz Bar. in l. iū. in prin. reprobata gl. ibi. ff. de acq. pos. vbi tz, q qui nō hz possessionē sz putāt se hre si facit actū ad cōtinuādū, vel cōseruādū possessionē ille actus operat acqsitionē possessiōis de novo: † qr actus factus ad aliqd cōseruādū inducit acquisitionē de novo. ad hoc allegat l. etiā. cōia vtriusq; iud. C. vbi approbatio fuit nulle q fit ad cōseruādū eā, lz nō cōseruet, nec faciat eā valere tāq̄ suiaz facit tū vt valeat pactū. nā Ō Bar. z sic p gl. videt casus hic, z sup isto ter. Pau. de ca. hic relingt cogitādū. Adde, quod opinio Bar. i d. l. iij. in prin. est cōiter approbata, vt ibi plen⁹ dixi. z p ea ibi allegaui multos bonos text. pcipue ter. in l. si quis mihi bona. §. sz qd si mādauit. in ver. aut qd si petitā. j. eo. quē ad hoc ibi notāt Imo. Pau. de ca. z Are. z Alex. ibi dicit esse optimū ter. eū et ad hoc reputat mirabilē, z singularē Are. in
6 l. legata inutiliter. in prin. de leg. j. vbi est ter. no. † q ratificatio facta p patrē de bo. pos. tāq̄ petita per filiū. cū nō esset, inducit nouū mādatū ad adeūdū. z sic ad acquirēdū de nouo. z sic animus ratificādi actū iā gestū in preteritū inducit mandatū ad acquirēdū de nouo, z sic ad adeundū. Tenēdo illā opin. Bar. que est cōmunis, punctus est rūdere ad istum ter. quem Lu. Ro. z Are. in d. l. iij. in prin. dicūt fortiter vrgere in oppositū, Are. hic refert. q ad istū ter. rūdet Bar. z elegāter in l. gerit. j. e. vbi dicit, q ista lex loquit q̄n ius acquisitū non habebat originē a volūtate eius, cui acqrit: qr necessari⁹ est heres ipso iure ex dispōne iuris. sz qū ius, qō ego credebā esse quesitū, habuit originē a volūtate mea vel alterius quē ego repsentō, z tūc est sec⁹ vt ibi. Tu planius rūde ad istū ter. dupliciter. Primo ex mēte Bar. hic in prima oppositione, put ēt dixēt Lu. z Alex. q iste ter. loq̄t in acqsitione hereditatis, z sic
7 ī ijs q̄ pēdēt a mera volūtate z animo acqrētis z ibi error impedit cū potius inspiciat opinio, q̄ veritas, vt hic. † secus est in acqsitiōe possessiōis. q nō pēdet a sola volūtate, sz ēt regrit corporalis apphēsio. d. l. iij. in prin. z §. quēadmodū. ff. de acq. pos. vñ in ea potius attēdit veritas. l. fi. ff. de cri. expil. he. z hic in gl. vbi dicēt. Tū huic solutiōi videt obstare ter. i d. §. sz qd
8 si mādauit. inducēdo. vt §. Scdo mō rūde. q iste ter. logtur in aditione hereditatis in qua vt fieri possit z acquiratur ius regrit. q adiēs intelligat cām sue additionis. l. pupillus si fari. in prin. §. e. z l. q si dubitet. z lz si de sua. j. eo. ideo aditio hereditatis facta per aliquem, que nō valet in vim additionis, non valet etiā in vim immixtionis: eo qr ignorat causam sue additionis, sed in aditione possessiōis nō regritur tāta scientia z intelligētia. l. j. §. adipiscimur. z l. q̄nis. ff. de acq. pos. Bl. ij. in verbo nō poterit. diuidit in duas ptes. In prima remouet tacitā oppositionē, quā statim formabo. In scda assignat duplicē rōnē ad ter. Scda ibi, z est ratio. In prima opponit cōtra ter. qui dicit, nō poterit repudiare, istud verbū, non poterit, hz tractū successiuū in futurū abnegatiuū potentie, sed
* stat, q de psenti putet se necessariū, tū postea cognito, qs est voluntarius poterit repudiare. gl. respōdet q ter. intelligitur donec cōsistit in eodē errore: z sic verba lz abnegatiua futuri
9 tpis, tū referunt tm ad idem tps. ita dt gl. † Tu potes planius rūdere q verba legis z cōtrahentiū intelligūtur, rebus stātibus in eodē statu, prout nunc sunt, vt l. q seruus. vbi plene cumulaui hāc regulā. ff. de cōd. ob cām. z l. cū quis. in princ. vbi ter. notabilis. ff. de sol. gl. in c. quēadmodū. in glo. ij. de iure iur. ista glos. fm Pau. de ca. z Alex. fallit ad illud, q consulunt Old. Lau. in cōsi. clxxij. incip. qr omnes fere obiectus. rc. an capitulū, vel alij subditi episcopo, aut prelato possint prescribere totalē exēptionē, seu liberationē a subiectione episcopi, vl prelati p tantū tps, cuius initij memoria nō sit in cōtrarium videbat, q nō. p ter. §i c. cū nō liceat. de prescri. vbi subditus contra superiorē nō pōt prescribere obedientiā. quā ei prestare teneť. † Cōtrariū determinat: qr illud tps longissimum, qō
10 eius initij nō habet memoriā, hz vim taciti privilegij c. super quibusdam. §. preterea. de ver. sig. iij. di. c. cōtra morē z. l. hoc iure. §. duct⁹ aque. ff. de aqua quoti. z esti. z l. ij. §. idē labeo ait si in agro. vbi est ter. no. ff. de aqua plu. ar. lz per privilegiū pōt hoc induci. c. si papa. de priui. † Cōfirmo qr per prescriptionē tāti tpis, cuius initij memoria nō est in contrariū, possunt prescribi ea q̄ alias sui natura nō sunt prescriptibilia, vt est text. in c. i. in fi. de prescri. in vj. vnde iura reseruata imperatori vel pape i signū spāles privilegij vt sunt vectigalia, legitimare spurios, restituere famā, z similia, pūt prescribi tāto tpe. de cui⁹ initio nō est memoria in Q̄ū. ter. est in d. c. sup q̄buldam. §. preterea. z ibi Abb. ad hoc notat illum text. z reputat tenendum menti, nec alibi ita clare legisse. Idem tenet Abb. in c. cum nobis.

prescri.

fi.de presc.post Barto.in l.si publicanus.§.si.ff.de publican. ¶Nec ob.ter.in d.c.cū nō liceat.q3 fm prefatos doc.intelligi tur quousq3 durat subdit⁹.q nō possit pscribere exceptionē a subiectione plati,secus.si desinat esse subditus.q est p pscriptionē per quam tollit illa qualitas subditi.z ad hoc bñ facit ista gl.fm Pau.de ca.cū aliis adductis hic p eū post Oldr.in consi.prealleg ato.Sed aduerte.ista solutio non vī posse sta re.prout etiā in effectu dicit Are.q3 ante cōpletā pscriptionē
12 nō desinit esse subdit⁹:†q3 effectus pscriptionis cōsumit in fi ne.qū est pfecta prescriptio,vt per Bar.in l.ab hostibus.§.fz qs simplr.ff.ex qui.cau.ma.ergo ante pscribere non pōt p d.
13 c.cū nō liceat.vñ aliter rñdet Are.†q obedientia nō prescribit a subdito,nisi qñ se gereret p non subdito.z esset in quasi pos sessione libertatis:sicut dicimus in seruo qui pscribit liberta tē.l.j.z p totū.C.de prescri.longi tpis.que p10 lber.tunc qñ est in quasi possessione libertatis nō pscribit.vt subdit⁹. ¶Ego alio.z tertio mō rñdeo.q qñ pscriptio erit pfecta,z cōpleta, presertim tanto tpe,cuius initij memoria non sit in Ziū,tunc p sumitur vsq3 retro fuisse nō subditus.fz erēptus sicut er pre scriptione etiā rrr.annorū cōpleta psumit qs vsq3 retro semp feciss bonefidei.z sic p lapsum rrr.annorū tollit allegatio,z exceptio malefidei,vt l.cū querebat.i fi.z ibi Bar.in fi.ad hoc multum no.illum ter.C.vñ vi.cū multis cōcord.quas alias de di z isto modo soluo primā solu.Pau.de cast.z Aler.hic post Old.in consi.prealle.quos credo habuisse eandē mentē.fz nō declarent,nec probent. ¶In secūda parte gl.ibi credit se nō posse repudiare.Ista prima ratio gl.militat in necessario,qui hz beneficiū abstinendi.l.necessarius.j.eo.§.sed his pmittit pre tor.Inst.de here.quali.z diffe.nō vī militare hec ratio.z isto modo.si bene aduertis.gl.restringit istum ter.vt procedat in necessario tm.z nō in suo z necessario.de quo videbimus.j.in gl.seq. ¶Bl.in verbo plus est diuidit in tres partes.in prima declarat rationem ter.In scōa no.ex ter.generale dictū.z ad il lud allegat tres cōcordātes.In tertia Zistud generale dictū allegat quatuor iura.quibus non rñdet.Scōa ibi z no.gñale. Tertia z vl.est ibi,sed argumētū Z Bar.hic z cōiter docto.se quētes gl.in l.heres institutus.in gl.ū.j.eo.rñdet distinguēdo, qd hic loquī in aditione hereditatis,que consistit in solo ani mo:ideo potius attendit opinio,quā veritas:sed Zia loquūtur in his,que in solo animo nō cōsistunt,z ita etiā tz Barto. in l.j.§.si sub cōditione.ff.p empto. Adde tert.in c.nuper de bigamis,qui dicit q opinioni veritas est preferenda. ¶In l. z cōtrario.capio glo.i.quā diuide in duas partes. In prima declarat ter.In scōa formal q.cōtrariā ad ter,scōa ibi,sed nū quid econtra. ¶In fi.gl.habes ampliationē ad istas.ll.q p10
14 cedūt.et in casu Zio,†qñ qs putabat se voluntariū,z erat ne cessarius:talis error annullat aditionē,z repudiationē.move tur gl.p ter.hic qui dicit ptrario.z male:q3 ista l.z ecōtrario non ponit istum casum,fz aliū put ista gl.in prin.declarat:tū ampliatio gl.melius pbat a sufficienti prietiū enumeratiōe:q3 si erat necessari⁹ tūi.nō pōt adire volūtarie:q3 velit nolit,cogi tur adire.in fi.de here.qual.z dif.in prin.nec etiā pōt repudia re cū nō habeat beneficiū abstinendi.z sic non inspicit ei⁹ opi, fz legis dispositio q est certa.si aūt est suus,z necessari⁹,q3 erat filius in ptāte.z putabat se esse sui iuris.z licet tūc hz a ptore beneficiū abstinēdi:tū etiā talis error annullat aditionē,z re pudiationē.nā cū habeat voluntatē acquirendi de nouo z nō se immiscēdi,z sic approbandi acquisitionē iā factā a iureiō cū errat i casu,talis error vitiat aditionē.z circa hoc vide.q dixi in ter.allegādo Bar.in l.iū.in prin.ff.de acqui.pos. ¶Simili ter talis error vitiat repudiationē,cū habeat voluntatē repu diandi hereditatē querēdā,z nō obviciendi acquisitionem,fa ctā a iure.z cū ista gl.trāseūt Bar.Ang.Lu.Ro.z Alexan.z Are.hic.quicquid teneat Imo.Rapha.cu.z subtilius Pau. de ca.cuius fundamēto rñdet in specie Arg.hic. ¶Per istaz
15 gl.z pdicta.infert mirabiliter Bar.†q si in instrumento dice retur,talis scies patrē defunctū,z hereditatē patris sibi dela tā,ea acceptauit,talis aditio nō vz:q3 ex hoc,q dixit delatā, apparebat nō credere se esse suū.z necessariū,sed voluntariū: q3 suo nō deseret hereditas,sed in eū cōtinuatur.l.in suis.ff.de lib.z posthu.z ideo cū erret in cā,talis aditio nō vz vt in istis
16 ll. Ité delata dicit,que pōt adiri.l.delata.ff.de verb.sig.glo.in l.is qui heres.in prin.§.eo.fz hereditatē patris filius in ptā te nō pōt adire:q3 ipso iure est suus heres,sed bene pōt se im miscere,vel acquisitionē factā immiscēdo approbare.z sic cō tinuare dūū,nō aūt de nouo acqrere.l.nihil.C.de vlūca.p he rede.limitat tū Bar.nisi sequerēt aliqd verbū.per q appare ret eū sciusse se suū heredē:vt q3 copulatiue diceret,adiuit,z immiscuit,vt hic signāter per Bal.in l.potuit.i vī.q.C.de in re deli.triūphat de ista decisiōe Bar.z dicit,q est quoddā ri diculū:q3 lz de iure ciuili z de subtilitate verborum suo heredi hereditas potius inserē.q deferē.tū nō semp ppriis vocabu lis vtimur.vt l.si tibi.ff.si cer.pe.z l.si cū ante.C.de do.añ nup. vñ nō est dubitandū.q per dicta verba inducta est immixtio, q3 verbū.delata.est cōe.z generale.vt l.si infanti.z l.cū in anti
17 quioribus.§.z si qdē.z l.fi.§.cum igitur.C.de iure delibe.† sed suus in vita patris dicatur quodāmodo dūs.d.l.in suis.illud pcedit,quātū ad fictionē.fm quā nō deseret de nouo.seu cōti nuat.fz quātū ad veritatē nō est cōtinuatio sed delatio:ita ibi resident Bal.z cū Bal.tenēt Pau.de ca.z Are.hic.p quo alle
18 gat Are.in simili ter.in l.legitimos.§.in legitimos.cū gl.ff.de leg.tuto.per quem ter.no.notat ibi Bar.q si primior agnatus qui est ipo iure tutor legitimus,petit sibi decerni tutelā pupilli,cū deberet petere se declarari esse legitimū.z iuder cernit eū,tutela sustinetur:q3 intelligitur decerni tutela,scili cet administratio tutele p gl.ibi q exponit decerni tutelā id est administrationē tutele.Similiter notat Bar.in l.j.p illū text. cū gl.C.de nego.gest.q cū aliqs esset legitimus tutor,z iudex diuisset,q talē agnatū primiorē dedit tutorē.p hoc nō vitiat tutela:q3 intelligit dedit.id est.datā declarauit z sic verbū,de cerno,z verbū do.nō importāt creationē noui iuris.q etiam nō pōt.sed facultatē administrādi.ita in pposito verbū,adi uit,importauit immixtionē p quā acquirit facultas adminis strandi hereditatē.Sed certe istud fundamentū Aret.cadit super verbo.adiuit,z nō sup verb.delatā.in quo Bart.facit difficultatē.Ego etiā teneo opinionē Bal.Z Bar.z moueōr alio fundamēto.q3 in instō dī talis scies patrē esse defunctū:
19 ergo sciebat se esse filiū:†q3 pater.z filius sunt correlativa.l.fi.
20 C.de idic.vid.tol.ergo scibat se esse filiū legitimū.z naturalē† put in dubio psumit.l.filiū cū defimus.ff.de ijs qui sunt sui vel alieno.habet in l.er facto.§.si qs rogatus.ff.ad treb.ergo sciebat se esse in potestate.l.si emancipati.C.de col.ergo scie bat id.q est de iure.ff.se esse suū.z necessariū:cū quilibet presu mat scire iura.l.leges sacratissime.C.de legib.Bar.hic in fi.z sic nō presumit error:ergo valet immixtio:q3 Bar.fatet.q si sciebat se esse suū.z necessariū valet immixtio nō obstante ver bo.delatam.nec curandū est de verbis cū impropriet fm sub iectam materiam.l.sed z si possessori.§.idē si mutuo.in ver. lz z si rerū.ff.de mutuo.z l.si vna in prin.ff.locati.z l.in fūlā.ff.de
21 pscri.verbis.ité vt actus valeat potius q pareat impropriā tur verba l.si olei.C.locati l.j.C.de vsufru.c.constitutus.de re
22 ligio.domi.z c.abbate.de ver.sig. ¶Hec absoūi est,q vna dī ctio exponatur p10 alia vbi expedit.vt no.gl.in verb.eas ve ro.in l.eas causas.de condi.z demon.

LEX XVII.

1 ¶Negatiua absoluta nō coarctata loco,z tpe pōt directo cadere in sensum alicuⁱ⁹ qñ pēdet ab eⁱ⁹ facto,vel non facto.
2 Vera negatiua que dependet ex facto alterius,non pōt per rerum naturam probari.
3 Negatiua non potest directo cadere in sensum testium.
4 Negatiua coarctata loco z tempore est probabilis.
5 An testis probet qui deponit super negatiua facti propriū.
6 Dictum vnius testis deponentis super facto proprio pbat.
7 Statur dicto solius notarij ratiōe publici officij quod gerit.
8 An dictū vnius testis plene pber qñ deponit in facto p̄prio.
9 Qui alias est inhabilis ad testificandum si deponit de facto p prio z sic de eo quod ipse fecit est idoneus testis.
10 An sit credendum nuntio publico referenti se citasse aliquē.
11 Probatio vera vel cōfessio spontanea filij de facto suo p̄prio equiparantur z vtrāq3 preiudicat patri z sic plene probat.
12 Nō creditur iudici quātecūq3 sit authoritatis de eo q ipe facit.
13 Nulla est causa que vnius tantum testimonio quamuis legi timo remoueatur.
14 Soli pape creditur quando deponit de suo facto proprio seu de eo quod ipse etiam dum erat cardinalis.
15 Cardinali legato non creditur de ijs que ipse gessit nisi aliis indicijs comprobetur.
16 Vni seruo an credatur in tormentis contra dominum.

¶Nec is. Dubitās de virtb.testamēti non po test adire nec repudiare, secus si sit certus, licet ab alio testamētū de falso accusetur. Vide.d.z sunt due partes.Secūda ibi sed si certus sit.

Nota ex ter.ibi,sed si certus est falsum nō esse,fm Bal.An gel.Imo.z alios quod negatiua absoluta non coarctata lo co z tpe potest directo cadere i sensum alicuⁱ⁹ qñ pēdet ab eⁱ⁹ facto,vel nō facto vnde testis pōt pbare talem negatiuam nō coarctatam quando stat in facto proprio ipsius testis,secus, si esset affirmatiua,vñ si dicatur Titiū fuisse presentē mutuo, qñ Seiⁱ⁹ mutuauit Caio mille,z nō dī d die nec d loco poterit Titius secure deponere se nūquā fuisse pñtē z pbat negatiuā

qꝛ est negatiua de facto ꝓprio, ⁊ sic iuncta cū cōsensu facti ꝓ
pꝛij.facit l.cū falsum.ꝭ.e.alias testis caueat tanꝙ ab igne, ne
deponat sup mera negatiua:qꝛ deponeret falsum,⁊ incideret
in piuriū fm Ange.in l.pe.§.docere.ff.ne quis eū q̄.Bal.in c.
si quis ꝑ xxx.si de feu.fue.contro.inter do.⁊ agna.⁊ in l.de die.
2 §.pe.ff.q satis.co.nā†mera negatiua q̄ depēdet ex facto alte/
ri⁹,nō pt ꝑ rerū naturā ꝓbari.vt dicit tex. in l.actoꝛ ꝙ asseue/
rat.C.de ꝓba.⁊ in c.bone.ꝭ.de elec.⁊ in c.cū ecclesia sutrina.in
3 ver.nos igiẗ.de cā pos.⁊ ꝓpꝛie.⁊ c.j.de cōfes.in v.† qꝛ negati/
ua nō pōt directo cadere in sensum testiū:qꝛ nō eius nō est ob
iectū sensus fm Bal.in l.ij.in fi.C.de erroꝛe aduo. Et lati⁹ idē
4 Bal.in d.l.actoꝛ ꝙ asseuerat.C.de pꝛob.si autē negatiua† eēt
coarctata loco,⁊ tēpoꝛe:tūc est ꝓbabilis.l.optimā.C.de ꝯhē.⁊
cōmit.stip.⁊ §.idē verboꝛū.Insti.de inuti.stipu.⁊ c. ex tenoꝛe.
de testib.gl.notabilis in l. pātonius.in §.rei perduellionis.ibi
Bar.⁊ alij.ꝭ.e.⁊ gl.notabilis in l.j.§.si qs hoc interdicto. ⁊ ibi
Bar.ff.de iti.actuqꝫ pꝛiua.⁊ gl.in l.ij.C.de erro.aduoca. Ad/
5 uerte diligēter:qꝛ Bal.cū quo alij transeūt sentit†quod testis
deponēs super negatiua facti ꝓpꝛij solus ꝓbat,⁊ fm Are. qn̄
testis deponit sup negatiua facti ꝓpꝛij ipse nō pōt habere cō/
testem ꝓbantē eo mō:qꝛ si testis deponit se nunꝙ fuisse pꝛesen
tem.ali⁹ q sil̄e diceret,ꝙ pꝛimus testis nunꝙ fuit pꝛesens non
deponeret sup negatiua facti ꝓpꝛij sed alteri⁹.Ego dico plus
ꝙ incideret in falsum:qꝛ deponeret sup negatiua facti alieni
non coarctata loco ⁊ tpe vt s̄.ꝓxime dixi.Alex. hic refert P.
de Ca.in l.seruus.C.de testib.tenere,lꝫ dicat se pluries de hoc
6 dubitasse,ꝙ†dictū vni⁹ soli⁹ testis plene ꝓbat,qn̄ deponit de
facto suo ꝓpꝛio:ꝙ si est verū,est valđ singulare.Mot⁹,qꝛ stat
dicto serui in ijs,que explicanẗ ꝑ ipsuꝫ seruum, quāuis perti/
neat ad dn̄m d.l.seruos.⁊ l.interrogari. C. de questio. ⁊ l.pue/
ro.§.fi.ff.de edil.edi.ergo multo magis libero.Itē tenet Bal.
in l.si qs decurio.in iiij.oppositiōe ꝑ illū tex.C.de falsis.vbi di
ciẗ,ꝙ staẗ dicto notarij,qꝛ illud pēdet a facto suo.Alex.vtrū/
que repꝛobat,⁊ toꝛquet tex.quos ipsi allegāt ꝯ eos.Pꝛimo re
toꝛquet cōtra Pau.de Ca.tex.in d.l.q̄ro.§.fi.vbi nō staẗ dicto
solius serui deponētis in facto dependēte ab eo, vbi alia iudi
cia defuerunt,vbi diceẗ.Similiter toꝛquet contra Sal.text.in
d.l.si quis decurio.cū glo.scđm verum ⁊ cōem intellectum vbi
7 †staẗ dicto soli⁹ notarij ratione publici officij,ꝙ gerit.c. ad au
dientiā.de pꝛescri.ergo secus erit in pꝛiuata ꝑsona . ⁊ ita etiā
dicit velle Bar.recte intuēti in cōs.inci.in questione pꝛoposi/
ta solū ad h̄ allegare ⁊ consulere intēdo.Alij nihil tāgūt.Iste
passus est valde vtilis ⁊ frequēter cōtingit i pꝛactica,⁊ est ma
le examinatus:iō intendo eū pleni⁹ examinare quā vnquā fe/
8 cerim.†Nūquid dictū vni⁹ soli⁹ testis plane ꝓbet qn̄ deponit
in facto ꝓpꝛio,ꝙ ipse fecit.nā per hoc daẗ magna limitatio ad
regulā vbi l.nō solū ciuilis ⁊ cano.sed etiā iuris diuini ⁊ iuris/
gentiū ꝙ in omni negotio ad min⁹ reqruntẗ duo testes vt ple/
ne ꝓbēt.l.vbi numer⁹.ff.de testib.⁊ ca.in omni negotio. eo. tit.
nec sufficit vnus quantuncunqꝫ magna pꝛefulgeat dignitate.
dicit tex.in l.iurisiurandi.C.de test.⁊ in c.lꝫ ex quadā.post me.
in verbo ēt si pꝛesidiali pꝛefulgeat dignitate.⁊ in ca.cū nobis.
in verbo quātecunqꝫ fuerit authoꝛitatis.de test.⁊ in c.vnius.
iiij.⁊ iij. Nā ista iura ꝓcedūt qn̄ testes deponūt de facto alie/
no.sꝫ qn̄ testis deponit de facto ꝓpꝛio ipsi⁹ testis:tūc vnus so
lus facit plenā ꝓbationē fm Pau.de Ca.in loco ꝑallđ. Adde
ꝙ pꝛedictā decisionē Pau.de ca.in d.l.seruos.etiā refert ⁊ re
pꝛobat idē Alex.in d.l.ij.§.absens.ff.si ex noxa.cā agaẗ.ponde
rando Inn.velle ꝯtrariū in c.cū dilectus.de accu.⁊ Bar.in cons.
ꝓxime allegato incip.in questiōe ꝓposita solū allegare ⁊c. qui
qn̄ nō clare loquunẗ nec satis aperte ꝯdicūt.sed caue qꝛ Pau.
de Ca.in d.l.seruos. in lec. impꝛessa q̄ cōiter habeẗ nihil tan/
git de hoc.Ego allego Pau.de Ca.in terminis in l.quicunqꝫ.
ad fin.C.de ser.fu.vbi dicit,ꝙ semꝑ ita sibi fuit visum.⁊ ita cre
dit mot⁹ nā si crediẗ vni seruo,qn̄ deponit de facto ꝓpꝛio.d.l.
quero §.fi.ff.de edil.edi.⁊ l.cum.ꝓbatio.ff.de ꝓbatio.ergo foꝛ/
tius dꝫ credi libero homini deponēti de facto ꝓpꝛio.⁊ si dica
tur,ꝙ seruo bene creditur cū toꝛtura d.l.quero. §. fi. cum glo.
sed liber homo nō dꝫ toꝛqueri,rūdet Pau.de ca. ꝙ illud con/
tingit ꝓpter vilitatē sue ꝑsone seruilis cui nō dꝫ credi sine toꝛ
tura,sed tm̄ valet libera depositio hominis liberi ꝙtum extoꝛ
ta ꝑ toꝛturā a seruo.ita ibi rūdet Pau.de Ca. idē tꝫ Pau.de
Ca.in l.si debitoꝛē.circa fi.ff.de noua.⁊ in cons.cccxxxj. ꝙ inci.
visa petitiōe ꝑdicta ⁊ in consi.ccclxviij.inci.visis actis,⁊ acti
tatis.ad fi.⁊ ita etiam ante eū tenuit Sal.in d.l.si qs decurio.
in iiij.oppositiōe,vt s̄.retuli.Pꝛo ista opi.bn̄ facit ꝙ no.idem
Pau.de Ca.in l.ij.§.j.ff.si ex noxa.causa agaẗ.ꝑ gl.ibi, in ver/
9 bo vel iudicio.vbi tꝫ,†ꝙ ille,qui alias est inhabilis ad testifi/
candum:puta qꝛ vt vilis persona vel infamis si deponit de fa
cto pꝛopꝛio,⁊ sic de eo quod ipse fecit est idoneus testis, ⁊ sal

tem facit semiplenā pꝛobationē:quod esset valde singulare si
esset verū.¶ Scđo facit ꝙ tꝫ Bar.in extrauaganti ad repꝛi/
10 mendū in verbo ꝑ nūtiū.ad fi.vbi q̄rit†an nuntio publico re/
ferēti aliquē citasse vel aliud simile,debeat iudex credere cum
sit vnus solus.cōtra d.l.iurisiurādi.⁊ determinat,ꝙ sic ꝑ illum
tex.qui dicit in singulari per nuntium,⁊ per l.omnes.§.si vero
apparitoꝛ.C.de episcop.⁊ cleri.Itē,qꝛ etiā seruus de facto ꝓ/
pꝛio interrogaẗ.l.interrogari.C.de questionibus. ergo multo
magis nuntius ꝙuis sit infamis,⁊ sic pōdera, ꝙ Bar.nō fun
dat se ex eo qꝛ nūti⁹ sit officialis public⁹, sꝫ fundat se,qꝛ depo
nit de facto ꝓpꝛio quod fecit sicut,⁊ seru⁹. ¶ Tertio facit ꝙ
11 tenet Bar.in l.cum filius.in pꝛin.ff.de verb.oblig. † vbi nota/
biliter equiparat pꝛobationē verā, vel confessionem sponta/
neam filij de facto suo pꝛopꝛio ꝙ ipse fecit. vtraqꝫ eīn pꝛeiudi
cat patri,⁊ sic plene pꝛobat per d.l.quero §.fi.⁊ dum legerem
Padue vidi sepe ita consultum per doctoꝛes Padue lꝫ pꝛe/
dicta omnia adducerent.¶ Sed aduerte licet non reperiam
contradicētē Paul.de ca.nisi Alex. hic ⁊ in d. l.ij. §.si absens.
tamen ego etiam contrariū teneo,⁊ moueoꝛ per tex. in c. cū a
12 nobis.⁊ ibi gl.in verbo vni⁹.declarat.de testi. vbi est text. † qđ
nō crediẗ iudici de eo ꝙ ipse fecit quātecūqꝫ sit authoꝛitatis,
vt ibi dicitur in litera.⁊ rōnem assignat ibi tex.qꝛ vtrunqꝫ ius
disponit ꝙ dicto vnius non credaẗ:ergo illa regula pꝛocedit
etiā quādo testis deponit de eo ꝙ ipse fecit,⁊ sic de facto pꝛo/
pꝛio.⁊ sic ex illo tex.⁊ eius ratione apparet ꝙ decisio Pau.de
Ca.nō est vera.Et Paul.de ca.in l.ne in arbitris. C. de arbit.
querit,an steẗ dicto vnius arbitri deponenti de facto pꝛopꝛio
seu de eo ꝙ ipse fecit.⁊ tenet ꝙ non. Ad idē facit vniuersalis
negatiua posita in c.lꝫ vniuersis.in fi.de testi.vbi dicit text.ꝙ
13 licet quedā sint cause,que plures ꝙ duos exigāt testes:† nul/
la tn̄ est que vnius tantū testimonio quāuis legitimo termine
tur.Tamē ad istū vltimū tex.posses dicere qđ loquatur respe
ctu causarū super quibus deponiẗ ꝙ nulla sit causa in mundo
in qua vnus testis tantū sufficiat ad plene ꝓbandū:nō autem
loquitur respectu testiū deponentiū:puta quādo vnus testis
14 sol⁹ deponeret de facto suo ꝓpꝛio. ¶ †Scđo facit qꝛ spāle est
in papa vt ei soli credaẗ quādo de facto pꝛopꝛio deponit seu
de eo qđ ipse fecit,vt est tex.in clemen.j.de pꝛobatio.⁊ in d.c.cū
a nobis.in fi.ergo in alijs omnib.in contrariū est ius cōmu/
ne.¶ Item creditur dicto solius Pape etiā de eo ꝙ ipse ges
sit dū esset in minoꝛibus hoc est dū esset Cardinalis:ita vide/
tur pꝛobare tex.in c.querelam.in pꝛin.de elec.⁊ tex. in cle.j.in
versi.intelleximus autem olim.de reliquijs ⁊ venera.sanctoꝛū.
15 ¶ †Tertio facit qꝛ etiā Cardinali legato nō crediẗ de ijs que
ipse gessit nisi alijs indicijs cōpꝛobetur secundū Spec. in tit.
de teste.§.j.in versi.quid si aduocatus Ant.de Bu.in c. quod
super his.de fide instru.Jo.An.⁊ alij in c.cōstitutus. de app.
Petrus de Ancha.in clementi.literis.de pꝛobatio. Areti.in
d.c.cū a nobis.de testib.lꝫ curia Romana aliter seruet de con
suetudine fm doc.pꝛeallegatos.⁊ ita ꝓcedit tex.in c. cū para/
16 ti.⁊ in c.cōstitutus.de appellatio. ¶ †Tenendo istā partē nō
obstat fundamentū Pau.de Ca.ꝙ credatur vni seruo cū toꝛ
mētis.d.l.seruo.§.fi.qꝛ respondet Alex.hic,quē s̄.retuli, quod
ille tex.pꝛobat oppositum.qꝛ imo non creditur vni seruo nisi
alia indicia,concurrant.est verum ꝙ quecunqꝫ indicia suffi/
ciunt.vt ibi in tex.cum gl.Nō obstat doctrina Bar.in d.l.cum
filius.in pꝛin.qꝛ ad eā notabiliter respōdeo,ꝙ ibi duo concur
rebant.s.ꝙ filius confitebatur de facto suo ꝓpꝛio.Item etiam
confitebatur ꝯ se scilicet deliquisse:quod non pꝛesumiẗ dicere
si non est verum:ideo tunc statur tali confessioni filij cōtra pa
trem ⁊ ita etium foꝛmaliter contingit.in d.l.quero.§.fi.⁊ erit se
cunda notabilis respōsio ad illum tex.⁊ ita expꝛessius decla/
rat ipsemet Bar.in disputatione sua tertia incip.Pisane ciui
tatis statuto cauetur.secus ergo est,quando testes simpliciter
deponit de facto suo.

1 ☞ Non valet repudiatio legitime successionis quandiu te/
stamentarius locus esse potest.
2 Qui renuntiat testamentarie successioni renuntiat institutio
ni accidentali que accidentaliter pꝛouenit.
3 Qui habet plura iura ⁊ vni renuntiat non videtur alteri re/
nuntiare.
4 Ad destructionē antecedētis sequiẗ destructio cōsequentis.
5 Repudians bo. pos. vnde cognati, videtur etiam repudiasse
bono.pos.vnde legiti.que pꝛius defertur.
6 Qui vult vnum interdū intelligitur velle duo.s. illud quod ex
pꝛesse vult,⁊ aliud sine quo suum velle nō pōt habere effectū.
7 Faciens actum in dubio videtur facere eo modo quo valet.
8 Ignoꝛans non videtur renuntiare iuri quod ignoꝛat.
9 Ratificatio non extenditur ad ignoꝛata.
10 Errans ⁊ dubitans equiparantur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

11 Hereditas non deuoluitur ad causam intestati nisi prius ex-
clusa ⁊ perempta causa testati.
12 Qui repudiat iure pretorio non videtur renũciasse iuri ciuili.
13 Qui potest esse heres de iure pretorio ⁊ ciuili, si agnoscat vno
iure videtur etiam ab alio iure agnoscere.
14 Qui repudiat iure pretorio potest venire ciuili.
15 Qui repudiat simpliciter hereditatẽ videtur repudiare om-
ne ius querendi illam.
16 Qui dicit se velle acquirere videtur velle acq̃rere omni iure.
17 Repudians simpliciter videtur in totum repudiare: ⁊ sic re-
nunciare omni iuri.
18 Qui repudiat hereditatem simpliciter intelligitur repudia-
re omne ius acquirendi illam de iure ciuili ⁊ pretorio.
19 Hereditas est de iure ciuili.
20 Renuncians vni iuri non intelligitur alij renunciare.
21 Bono.poss.est diuersa ab hereditate.
22 Qui repudiat substitutionem non intelligitur repudiare ius
accrescendi licet sit tacita substitutio.
23 Qui repudiat hereditatẽ simpliciter, ⁊ sic de iure ciuili vide-
tur repudiare omne ius.s.de iure ciuili querendi illaꝫ ex testa-
mẽto vl' ab intestato ⁊ ex omni capite veniẽdi de iure ciuili.
24 Si quis dicat, volet acquirere here. intelligit̃ de iure p̃torio.
25 Qui agnoscit bono. poss. ⁊ sic de iure preto. quantũ ad effe-
ctum consequitur illud quod cõsequeretur succedens de iure
ciuili: non tamen efficitur heres nec habet iura directa.
26 Qui repudiat simpliciter videtur omni iuri renunciare.
27 Appella. heredis venit bono. possessor. etiam in statutis.
28 Patrono preterito non competit aliud remedium nisi con
tra tabu. de iure preto.
29 Quando quis est heres ⁊ substitutus, ⁊ sic potest venire per
substitutionem ⁊ per ius accrescendi potest vno iure repudia
re, ⁊ alio iure amplecti.
30 Ius accrescendi est tacita substitutio: tamen qui renunciat
substitutioni non videtur renunciare iuri accrescendi.

§. Heres institutus.

Repudians vno iure nõ intelligit̃ alio repudiare nisi aliter nõ possit valere repudiatio expresse. ⁊ repudiãs fuerit sciẽs hoc d. Uel sic repudiatio cause p̃cedẽtis, nõ extẽdit̃ ad sequẽtẽ, secus ecõtra, nisi subsit ignorãtia. h. d. diuidit̃ in quatuor partes. In prima loquit̃ qñ idẽ est institutus, ⁊ legitimus ⁊ repudiat cãm testati ab illa tm̃ excludit̃ ⁊ nõ a cã intestati. In secunda qñ repudiat cãm intestati ⁊ sciebat cãm testati tũc ab vtraqꝫ excluditur. In tertia: qñ est ignorãs, tũc a neutra excludit̃. In quarta assignat rõnẽ istius vltimi casus, q2 ab vna nõ p̃sumit̃ velle postꝙ ignorauerat: ab alia nõ põt, licet velit: cũ nõdũ sit delata. scd̃a ibi, sed si quasi legitimus, tertia ibi, si ignorat, quarta ⁊ vlti. est ibi qm̃ hãc nõ repudiauit. Et collige duplicẽ rõnẽ diuersitatis ad duos casus pñ. ter, quare repudiãdo testamẽtariã non videat̃ etiã legitimã repudiasse, vt in primo casu hui⁹ tex. ⁊ tñ secus in casu ꝯrio, ⁊ sic nõ in secũdo casu tex. Prima rõ est, q2 repudiãdo exp̃sse legitimã successionẽ videt̃ exp̃sse renũciasse testamẽtariã, neces-
1 sariũ antecedẽs: † q2 alias nõ valeret repudiatio legitime, quãdiu testamẽtarie locus esse potest. l. quãdiu prima ĵ. e. ⁊ l. ante quã. C. cõia de succes. ⁊ istã rõnem ponit tex. in l. illud ĵ. e. q̃ rõ cessat in p̃mo casu hui⁹ legis vbi vꝫ repudiatio testamẽtaria
2 de p se absqꝫ eo, ꝙ renũciet̃ legitime. † Scd̃a rõ est, q2 qui renũciat testamẽtarie successioni renũciat institutioni accidẽtali. q̃ accidẽtaliter ꝓuenit, vñ nõ videt̃ renũciare iuri legitimo ab intestato, quod est naturale ꝓueniẽs ex iure sanguinis. l. ius agnatiõis. ff. de pac. cũ ius naturale sit potentius quam accidẽtale: l. qui hꝫ. in p̃ñ. ff. de tute. ⁊c. req̃siti. de testamẽ. sꝫ ecõtra actus legitimus, ⁊ naturalis, cũ sit potẽtior, põt ad se trahe-
re accidẽtalẽ, arg. l. querit̃. ff. de statu hom. tñ prima rõ est fun-
3 damẽtalior. ¶ † No. p̃mo isti⁹ tex. regulã ꝙ qui hꝫ plura iura, ⁊ vni renũciat, nõ videt̃ alteri renunciare. ⁊ sic interest nostra habere plura iura ⁊ plura remedia l. cũ fili⁹. §. varijs. ff. de leg. ij. ⁊ hic in gl. ij. ⁊ sic exclusus ab vno iure vel vno remedio aut bñficio vel priuilegio nõ ĩtelligit̃ ab alio excludi qn possit admitti alio iure a quo nõ est exclusus. Ad idẽ tex. in l. si domin⁹. ff. de serui. vrb. pred. ⁊ in l. si mihi. in prin. ff. de serui. ru. pre. ⁊ ĩ l. si fili⁹ patroni. in prin. ff. de bo. lib. ⁊ in l. j. §. sꝫ videndũ. ff. de suc.
4 edic. ¶ † Scd̃o no. ex scd̃a parte tex. ibi sed quasi legitim⁹ illud ad ꝙ freq̃nter allegat̃ iste tex. quod ad destructionẽ antecedẽtis sequit̃ destructio ꝯsequẽtis, siue quo cõsequẽs ꝓcedere nõ põt. ⁊ ita etiã notant Bal. Ang. Imo. Pau. de ca. ⁊ do. Alex. hic ⁊ sic correlarie no. ꝙ q vult vnũ etiã priuatiue, repudiatiue videt̃ velle illud, sine quo talis priuatio esse nõ põt, vt hic. ⁊ l. illud ĵ. e. ⁊ sic est tex. formalis ꝯ illud ꝙ inaduertenter tenet Bar. in l. j. §. eo. vbi vult, quod regula que habet ꝙ qui vult vnũ vult aliud sine quo illd̕ esse nõ põt, vt hic, ⁊ d. l. illud ⁊ ibi Bar. ꝙ istud ꝓcedit acquirẽdo, secus, si repudiando. nã hic est tex. in oppositũ ꝙ q̃ vult cõsequẽs etiã si sit priuatiuũ ⁊ repudiatiuũ: tñ videt̃ velle antecedẽs sine quo illud esse non põt, ⁊ mirãdũ est de Bar. vt dicit Aret. hic, ꝙ ita aduertẽter dixerit cõtra istũ tex. ⁊ cõtra d. l. illud. vbi etiam volebat consequens priuatiuum ⁊ repudiatiuũ sicut ⁊ hic, ⁊ tñ p hoc videt̃ velle antecedẽs, ⁊ p hoc reprobaui Bar. in d. l. j. ¶ Itẽ ad istũ tex. ⁊ ad istud notabile adde vnũ ꝙ signãter tꝫ Sal. in l. vnica.
5 C. qñ nõ petẽ. par circa primã lec. gl. ibi † ꝙ repudians bonorũ pos. vñ cognati. videt̃ etiã repudiasse bonorũ pos. vnde legitimi q̃ prius defert̃. l. j. in prin. ff. si tab. testa. nul. extab. q2 renũciãdo consequenti videt̃ etiã necessario antecedenti renũciatũ. d. l. illud. cũ vulgarib⁹. sed melius allegasset Sal. tex. hic qd̕ bene
6 no. ⁊ simpliciter ibi sequit̃ Alex. ¶ † Tertio no. ex eodem ver. fin Bal. Ang. ⁊ Imo. ꝙ qui vult vnum, interdũ intelligit̃ velle duo scilicet, illud ꝙ expresse vult, ⁊ aliud sine quo suũ velle nõ põt habere effectũ. ⁊ sic correlarie no. duo. primo qd̕ vnus act⁹ qñqꝫ hꝫ virtutẽ pluriũ. ⁊ sic ex vno actu qñqꝫ sequuntur plures effectus, scd̕o qd̕ vn⁹ act⁹ expressus interdũ ĩ occulto ꝓducit aliũ f̃m ordinẽ intellect⁹: q2 qñcũqꝫ occultat̃ vn⁹ act⁹ alius exprimi videtur: vt dicit tex. in l. iij. §. sciẽdũ. ff. de do. iter
7 virũ ⁊ vxo. in l. singularia. ff. si cer. pet. ¶ † Quarto no. ex text. ibi credẽdũ est, ꝙ faciẽs actũ in dubio videt̃ facere eo mõ quo valet, vt hic ⁊ l. in l. iij. ff. de test. mili. nã hic nõ valeret repudiatio facta ab intestato si nõ videret̃ prius repudiatũ ius ꝓue-
8 niẽs ex testõ ita creditur illud prius facere. ¶ † Quinto no. ex tex. ibi qm̃ hãc nõ repudiauit idẽ repudiasse nõ videtur: q2 ignorabat se institutũ q2 ignorãs nõ videt̃ renunciare iuri ꝙ ignorat, vt hic ⁊ l. mater decedẽs. in p̃n. ff. de inoffi. test. ⁊ l. Clodi⁹. vbi plene notat̃. ĵ. e. ⁊ gl. no. ĩ §. igit̃ ordinãdus in v̕bo inter
9 roget. in aut. qño opo. episco. similiter † ratificatio nõ extendit̃ ad ignorata f̃m Bal. in l. obseruare. §. ꝓficisci. in ij. q. ff. de offic. ꝓcõ. ⁊ leg. ⁊ in l. mater. C. de rei vendi. ⁊ in l. ij. opp. in fi. C. qui
10 admitti. ¶ † Amplia idẽ esse, si dubitet, q2 errans ⁊ dubitans equiparantur. l. fi. §. si autem nescius, ⁊ ibi Bar. multũ notat ⁊ dicit nõ reperiri meli⁹ in iure. C. de fur. facit. l. fi. C. de cõdi. in de. ¶ Limita, qñ quis renũciat iuri ignorato, vel incognito: tũc em̃ sibi p̃iudicat l. sub p̃textu. scd̃a. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de trãsact. ⁊ l. qui iure militari. ⁊ ibi põdera Ang. ff. de testa. mil. ang. in l. tres. in ij. q. ff. de pac. ⁊ in repetitiõe, l. qui Rome. §. duo fratres. in ij. q. ff. de ver. obl. ⁊ simpliciter Alex. hic adde ꝙ no. do. Abb. in c. ad apostolicã. in vlt. no. p illũ tex. de regul. vbi no. qd̕ quis potest renũciare ei ꝙ ignoret ex quo hꝫ animũ se obligã-
11 di in omnẽ euẽtũ. ¶ † Ultimo no. ex fi. tex. ibi qm̃ ei nondũ fuerat delata, duo. Primo, ꝙ hereditas nõ deuoluit̃ ad causam intestati nisi pri⁹ exclusa, ⁊ perempta causa testati. facit l. quãdiu. prima. ĵ. e. ⁊ l. anteꝙ. C. cõia de suc. cũ alijs cõcor. alleg. in l. fi. Secũdo ꝙ hereditati nondũ delate renunciari non põt vt hic ⁊ l. si ita scriptũ. §. si sub cõditiõe. ff. de lega. ij. ⁊ l. is qui heres. ĵ. eo. ⁊ ibi gl. ⁊ scribentes limitant aliquibus modis, scꝫ qñ renũciatio fieret in iudicio, aut per pactum, aut p iuramentũ vt ibi dixi. ¶ Bl. in verb. nõ amittit. diuiditur in tres partes. In prima infert ex tex. notabile, ⁊ illud ꝯprobat. In scd̃a p viã fallentie remouet vnũ cõtrariũ. In tertia rñdet tacite questiõi secũda ibi ⁊ hoc verũ, tertia ibi. Itẽ põt h̃ ratio colligi. In eadẽ gl. ibi sicut ⁊ ille q de iure ciuili ⁊ pretorio succedere põt ex ista gl. no. Bar. ⁊ alij, qd̕ quis põt amplecti successionẽ de iure ciuili ⁊ repudiare de iure pretorio per l. puberẽ. C. e. que nihil facit meli⁹ facit l. seq. que inci. suũ h̃rdẽ. Sꝫ caue, q2 illud simile gl. nõ videt̃ ad ꝓpositũ tex. nostri: q2 hec duo iura nõ cõpetũt simul, ⁊ semel, sed vnũ per prius, ⁊ aliud p posteri⁹: sꝫ in d. l. puberẽ. ⁊ in d. l. suũ. ambo iura pariter cõpetũt. tñ istud si-
12 mile est verũ ⁊ planũ ꝙ † qui repudiat iure pretorio nõ intelligit̃ renũciasse iuri ciuili sꝫ caue. lꝫ Bar. hic ⁊ oẽs ita teneãt: tñ cõtrariũ tꝫ ipsemet Bar. sibi ꝯtrarius: sub dubio tñ forte, ⁊ p verba aliqualiter obscura. in l. vnica. C. qñ nõ pe. par. in prima lec. gl. ad fi. vbi vult Bar. ꝙ ille, qui renunciat vni iuri, puta p̃torio: videt̃ etiã iuri ciuili renũciasse p d. l. puberẽ. ꝙ Bar. cre-
13 do voluit sic ĩducere † Nã q põt esse heres de iure p̃torio, ⁊ de iure ciuili si agnoscat vno iure, videt̃ ẽt alio cognoscere: ergo idẽ in repudiatione arguẽdo ab aditiõe ad repudiationẽ. l. is põt. ĵ. e. allegat etiã ad hoc, Bar. ibi. d. l. suũ. sꝫ ibi est tex. plan⁹ ad oppositũ ⁊ gl. Bar. sibi cõtrarius hic, ⁊ oẽs ꝯtrium tenent,
14 stat ergo cõis ꝯclusio gl. ⁊ doc. † ꝙ q repudiauit vno iure, puta p̃torio põt alio iure venire, ⁊ sic de iure ciuili p d. l. suũ tñ ad illum tex. statim. ĵ. rñdebo. ⁊ sic conclusio. gl. Bar. ⁊ doc. nõ ꝓbabit̃ iure: q2 nõ p d. l. puberẽ nec p d. l. suũ. vt statiꝫ dicã: tñ ista est cõis cõclusio. ⁊ per hoc reprobat̃ gl. in d. l. suũ. que tꝫ ꝙ si institut⁹ habeat substitutũ, ⁊ repudiat vno iur̃ ⁊ vult venire alio

qđ substitutus ei pferatur ꝛ male:q2 q̄diu pōt admitti institu
tus aliquo iure ex testō nunq̄ admittit̄ substitutus p l.q̄diu.
§.e.ita tenēt Bar.ꝛ scribētes hic,ꝛ i d.l.suū.Bar.i l.ij.ff.de vul.
ꝛ pup.Joā.de Jmo.in l.filio preterito.ff.de iniusto rup.istam
cōem cōclusionē limitat Bar.vt procedat,qū repudiatio fit
15 vno iure ꝛ aliud reseruat̄ secus,†qū repudiat simpliciter he-
reditatē:tūc vr̄ repudiare oē ius illā querēdi.ar.l.si duo patro
ni.§.idē Julian9.ꝛ l.duob9.§.si qs iurauerit.ff.de iureiu.vel qū
institutus diceret se nolle hereditatē simplr̄:tunc etiā videret̄
16 in totū repudiare:sicut eē,†qū dt se velle acqrere vr̄ velle acq
rere oī iure.l.puberē.C.de iu.deli.cū Bar.tenēt oēs alij hic in
differēter.ꝛ Bal.in rub.C.q admitti.in vj.q.Adde p ista limi-
tatione gl.solēnē in l.j.§.sed videndū in vbo succedat.de suc.
17 edic.q̄ notabiliter tz,q† repudiās simplr̄ vr̄ in totū repudia-
re,ꝛ sic renūciare oī iuri.quā gl.ad hoc allegāt Sal.Paul.de
ca.ꝛ Alex.hic ꝛ eā reputat notabilem Bal.in l.vnica.C.qū nō
pe.par.ꝛ in l.accusationē.C.qui accu.non pos.illā glo.reputat
sing.Pau.de ca.in l.j.C.qui admit.ꝛ in l.iij.in fi.C.de iur.ꝛ fac.
igno.Facit q vult alia gl.no.in l.at si quis.§.pleriqz.in verbo
opz.ff.de relig.ꝛ sump.fune.que signāter tz,q cōfessio indefi-
nite plata preiudicat in omnibus.Lz oēs indifferēter teneāt
istā limitationē Bar.tū non vr̄ esse vera,put etiam late eā re
probat solus And.Barb.in repetitione.de rubr.C.qui admit
ti.super vj.q.Bar.vbi diffuse prosequunt̄,sed ego alijs medijs
18 strictius impugnabo.nā dū Bar.ꝛ oēs volunt† q si quis re-
pudiat hr̄ditatē simpliciter,vel dicat se nolle acquirere hr̄di-
tatem simpliciter,intelligitur repudiare oē ius acquirendi il-
lam hr̄ditatem de iure ciuili,ꝛ de iure pretorio,sicut si quis di
cat se velle acqrere hr̄ditatē intelligit̄ de iure ciuili ꝛ pretorio.
d.l.puberē.ergo idē si negatiue simplr̄ dicat nolle hr̄ditatē ac
qrere.intelligit̄ nec de iure ciuili nec de iure pretorio,p certo
19 non vr̄ verū.†nā hr̄ditas est de iure ciuili fm Bar.in ru.§.e.in
ij.q.bono.pos.est de iure pretorio.Jtē hr̄ditas trāssert iura di
recta sz bono.pos.regulariter iura vtilia.§.quos aūt.Jnsti.de
bo.pos.ꝛ sic sunt diuersa iura hr̄ditas de iure ciuili,ꝛ bon.pos.
de iure pretorio:ergo non est verum,qū repudiās hereditatē
que est de iure ciuili videatur etiā repudiare bono.pos.que est
20 de iure pretorio:†q2 renuciās vni iuri non intelligit̄ alij renū
ciare.vt hoc tex.cū concordātijs.§.allegatis in primo notabi-
li.ꝛ ad hoc bene facit tex.in d.l.suum.vbi qui repudiat bonorū
possessionē simpliciter nō itelligitur repudiare hereditatē de
iure ciuili.sed de iure pretorio tātū.put Bar.ꝛ alij cōmuniter
summant illū tex.nisi ponderes tex.in verbo omissa.q non lo-
quat̄ de repudiatione expressa,sed de tacita p lapsū anni,put
etiā loquit̄.l.j.C.de suis ꝛ legi.quo casu sine dubio per lapsū an
ni nō extiguitur ius adeūdi de iure ciuili.qđ durat xxx.annis
l.licet.C.de iure delib.tū glossella ibi in vbo omissa exponit.i.
repudiata ꝛ cōmuniter scribentes ibi intelligūt illū text.de ex
pressa repudiatiōe.Scđo facit q2 vba repudiatiōis sunt cōce
pta i hereditate simpliciter:ergo nō procedūt in bonorū pos-
21 sess.† q̄ est diuersa,vt patet ex diuersitate nominū,ꝛ titulorum.
l.qui hereditatē.cum mille similibus.§.eo.ꝛ l.non putauit.§.a
primo.i vbo neqz adiri hereditas,neqz bono.pos.peti pōt.ff.
de cōtra tab.cū verba repudiationis debeāt stricte,ꝛ proprie
intelligi.l.qcquid astringēde.i prin.ff.de verbo.obli.ꝛ l.j.§.si is
q naue.i vers.in re igit̄ dubia.ff.de exercitoria.ꝛ sic debēt itel-
ligi de hereditate stricte sumpta.q̄ est de iure ciuili,ꝛ nō de bo
no.possess.¶Tertio ad hoc pōdere istā gl.hic i vltima parte
22 q̄ est approbata.† q qui repudiat substitutionem nō intelli-
gitur repudiare ius accrescēdi.vt in iuribus,q̄ statim ibi al-
legabo.ꝛ tamē ius accrescēdi est tacita substitutio.l.si titio,ꝛ
meuio Julian9.i vbo quasi substitut9.ff.de leg.ij.si renunciās
substitutioni nō intelligit̄ renūciare substitutiōi tacite,prout
est ius accrescēdi:ergo multomin9 renūcians hereditati,q̄ est
de iure ciuili nō intelligit̄ renūciasse bono.posse.que est de iu-
23 re pretorio.bene verū est,† q qui repudiat hereditatē simpli-
cit̄,ꝛ sic de iure ciuili videt̄ repudiare omne ius scilicet de iure
ciuili querēdi illā hereditatem.ꝛ sic ex testamento vel ab inte
stato.Jtē ex omni capite veniēdi ad hereditatē de iure ciuili
tanq̄ ex liberis.itē vt agnat9,ꝛ vt cognatus,sed nō bonorum
possess.de iure pretorio.nec obstat fundamētū Bar.dū arguit
24 affirmatiue,qđ si quis diceret†volo acqrere hereditatē.itelli
git̄ de iure ciuili ꝛ de iure pretorio.d.l.puberē.ergo idē ecōtra
negatiue:q2 respōdeo qđ.d.l.puberē.non probat nisi tenendo
intellectū Bar.ibi qđ qui agnoscit bono possess.simpliciter in
telligit̄ etiā adire de iure ciuili.isto modo videret̄ aliqualiter
facere p Bar.sed scđm intellectum glos.ibi quē sequunt̄ Ol-
dra.Ludo.Ange.Bar.Sal.ꝛ Alex.ibi ille text.pbat cōtrariū
ꝛ retorqueret̄ cōtra Barto.ꝛ scribentes hic.Nā ille text.vult
25 q† qui agnoscit bonorū possess.ꝛ sic de iure pretorio quārum
ad effectū consequit̄ illud qđ consequeretur succedens de iu-
re ciuili nō tamē efficit̄ heres de iure ciuili:nec habet iura di-
recta,sed tantū vtilia.Jdē tenet glos.in l.sz cū pat rono.§.j.ibi
Bart.videtur cum ea transire.ff.de bono.possess.idem Bald.
Jmo.ꝛ Alex.in l.si quis mihi bona.§.sed quid si mandauit.p
illū tex.§.e.ꝛ plenius Bal.in rubr.C.qui admitti.in vij.q.ꝛ ibi
Lud.Ro.ad fi.ꝛ Bal.l.fi.in x.oppositiōe.C.qui admitti.ꝛ Jo.
fa.in §.quos autem.Jnstit.de bon.pos.Et iste videtur cōmu-
nior intellectus glossarū ꝛ doc.secundū quē ille tex.vt dixi fa-
cit in oppositum:Preterea etiam tenendo intellectum Bar.
ad d.l.puberem.posset disputatiue respōderi,q ille tex.pcedit
acquisitiue qui actus est fauorabilis,vnde qui acquirit vno iu
re puta iure ptorio,psumitur etiā velle iure ciuili adire:q2 est
sibi fauorabile.ad hoc facit tex.bū notabilis in d.l.si qs mihi
bona.§.sed si mādauit.vbi qui dedit mādatū alicui puta filio,
q agnosceret bono.poss.intelligit̄ etiā mādasse q adeat hr̄di-
tatem,ꝛ dicitur seruari forma mādati:q2 isto modo plenius ꝛ
pinguius adimpletur mādatū,sec9 est in terminis nostris pri
uatiue:q2 licet quis renunciet hereditati,que ppie est de iu-
re ciuili non p hoc presumitur renunciare bono.pos.que est de
iure ptorio,cū in dubio non presumat̄ velle iactare ius suū.l.
cū de indebito.in prin.ff.de probatio.ꝛ sic lz voluerit renūcia-
re vni iuri nō per hoc etiā presumit̄ aliud voluisse repudiare.
ꝛ sic aliud est in acquirēdo,aliud in repudiādo.Non obst.etiā
gl.illa solennis.in d.l.j.§.sed videndū.in verbo succedat.quā.vt
dixi pro Bar.allegant Sali.Pau.ꝛ do.Alex.hic q2 dico qđ il
26 la gl.nihil facit in terminis nostris:† q2 loquitur quādo quis
repudiat simpliciter quod videat̄ omni iuri renūciare:nō aūt
loquitur quādo quis repudiat hereditatē per istā dictionez,
hereditatem,prout est questio nostra.vnde illa gl.optime p-
cedit,quando quis repudiat simpliciter successionē.Sed ad-
uerte lz ista limitatio Bar.ꝛ scribentium nō possit defendi ex
allegatis per eos,tamen videtur quod possit defendi alio fun
27 damēto:q2 † appellatione hr̄dis venit bo.possessor etiā in sta
tutis in quib9 verba stricte ꝛ proprie capiuntur.l.j.§.bonorū.
ꝛ ita ibi Bar.ꝛ doc.ad hoc notant.ff.ad Treb.Et etiā in cō-
ditionib.que debēt stricte ꝛ i forma specifica impleri:ꝛ cōditio
si heres nō erit,verificatur si non erit bono.poss.tex.est in l.in
cōditionibus.§.si patronus.ff.de condi.ꝛ demon.ergo eodē
modo appellatiōe hr̄ditatis debet etiā venire bono.pos.de iu
re pretorio,etiā in materia stricta.ꝛ sic isto modo qui repudia
uit hereditatem simpliciter,intelligetur etiam repudiasse bo.
pos.ego in d.§.bonorū.late examinaui istum articulum ꝛ alle
gaui multos tex.apertos qui volūt q appellatiōe heredis nō
veniat bonorum possessor.ꝛ sic successor de iure pretorio nisi
largo modo sumendo prout etiā tenet Bar.ꝛ in l.j.in prin.in
prima op.ff.de vul.ꝛ pup.Et respōdi ad tex.in d.§.bonorum.
quod parum vel nihil facit propter extensionem,quam expsse
facit tex.in l.quamuis.in prin.ff.ad Trebellia.Ad.§.si patro-
nus.qui fortius viget respondi notabiliter,q ibi illa cōditio.
si patronus heres nō erit necessario,intelligit̄ de iure ptorio.
28 ꝛ sic necessario capitur pro bono.poss.† q2 patrono preterito
nō cōpetit aliud remediū nisi ɔtrabulādi de iure ptorio.ꝛ ideo
in patrono necessaria est etiā hodie bon.poss.contra ta.scđm
gl.in l.fi.C.vnde cognati.ꝛ ibi clare Bal.ꝛ ibidem do.Alexan.
per ista concludo contra Bar.ꝛ omnes hic,quod nō est vera
eorum decisio quod repudians hereditatem simpliciter dicēs
se nolle acquirere hereditatē simpliciter intelligatur etiam re
nunciare bonorum possessioni ꝛ sic successioni de iure ptorio.
29 ¶†Jn vltima parte gl.habes quod quādo quis est substitu
tus ꝛ heres ꝛ sic potest venire per substitutionē,ꝛ per ius ac-
crescēdi pōt vno iure repudiare ꝛ alio iure amplecti,ꝛ isto ca
su ius accrescēdi nō est necessariū nec accrescit ipso iure inui-
to.prout alias solet.l.testamēto.C.de impu.ꝛ alijs substitutio.
ꝛ l.vnica.§.his ita nisi.C.de cad.tol.ꝛ l.cum hereditate.§.e.Sz
est volūtarium.q2 datur electio,an velit iure accrescēdi,an iu
re substitutionis expresse.facit.l.si tu ex parte ibi Bar.§.e.ꝛ l.li
ber homo.§.pe.ꝛ fi.ff.de here.institu.ꝛ l.recusare.§.Titius.ff.
ad Treb.ꝛ ibi tex.ponit aliam vtilitatē:q2 substitutio posset
esse grauata legatis.ꝛ libertatib.pstandis,q non esset in iure
accrescēdi.ꝛ pōdera notabiliter ex ista gl.prout etiam §.dixi.
30 q lz ius accrescēdi sit tacita substitutio.d.l.si Titio ꝛ Meuio.
§.Julianus.ff.de leg.tū qui renūciat substitutioni nō intelligit̄
renunciare substitutioni tacite.ꝛ sic iuri accrescēdi q bene no.
Jntellige tū istā gl.procedere qū nondum adiuit,nec repudia
uit.si autē inchoauit a repudiatione partis sue,ꝛ postea cohe
res etiam repudiet:tunc bene potest ex substitutione habere
partē cohr̄dis ꝛ ex iure accrescēdi suā partē d.l.si tu ex parte
cum ɔcordantijs proxime allegatis.Si aūt inchoaret ab adi
tione sue partis,ꝛ postea coheres repudiaret:tūc videtur qđ
necesse

necesse habeat habere partē coheredis eo iure, quod testator voluit z sic ex substitutiōe. l. si quis heres. vbi Bar. sic distinguit j. eo. z. l. quidam elogio. C. de iure delibe.

LEX. XVIII.

1 Ille potest repudiare, qui potest adire.
2 Qui non potest adire, non potest repudiare.
3 Que requiruntur ad hoc vt quis possit adire.
4 Heres debet scire ex quota parte sit sibi delata hereditas.
5 Potestas adeundi potest tripliciter considerari.
6 Fratres minores sunt omnino incapaces hereditatis.
7 Qui est liber homo z capax dicitur habere potentiam adeundi de futuro. si qua ei hereditas obuenerit.
8 Capax hereditatis potest adire quancunq; hereditatem que sibi in futurum deferretur.
9 Juri de futuro potest renunciari in iudicio vel per pactum.
10 Consanguinitas non potest ab se abdicari.
11 Iure est reprobatum in morte alterius sperare.
12 Spes succedendi agnato viuenti non est probabilis nec aliquo modo consideranda.
13 In iure ciuili nō dicitur esse spes ꝓbabilis nisi ius eā foueat.
14 Filij habent spem succedēdi parētib' viuis a iure approbatā.
15 Legitima dicitur esse debita filio etiam viuente patre.
16 Filius viuente patre non habet in here. patris aliquod ius.
17 Etiam in legitima filij non est spes viuo patre.
18 In casibus in quibus pater inuitus cogitur emancipare filium non cogitur filio dare aliquam legitimam.
19 Legitima est debita filio viuente patre.
20 Filius non habet spem probabilem in here. patris viuentis.
21 Filio decedenti in vita patris nepotes ex eo succedunt in illud ius patris sui.
22 Nepos succedit in loco z suitate filij.
23 Etiam in successione ex capite agnatorum filius succedit in loco z gradu patris sui.
24 Propter suitatē inducitur cōtinuatio bonorum patris in filium z censetur quasi dominus viuo patre.
25 Dominium est causa acquisitionis fructuum.
26 In linea transuersali agnatorum vel cognatorū nunquā filij succedunt in locū patris predefuncti nisi solū quādo tractatur de successione patrui.
27 Stante consuetudine vel statuto quod primogenitus succedat in regno si contingat mori relicto filio an ille filius preferatur patruo secundo genito in successione regni.
28 Jus filiationis non transit in nepotes.
29 Primogenitura non transit in nepotes.
30 Filius primogeniti representat ipsum primogenitum.
31 Jus primogenite potest alienari z cedi.
32 Quod est cessibile transmissibile ad heredes.
33 Jus primogenite potest vēdi z cedi in preiudicium ipsius cedentis non in preiudicium alterius.
34 Primogenit' nō pferf patrono in successiōe primogenite.
35 Nepos succedit in locū patris sui sulūmodo qū tractat de successione patrui vel aui secus quando de successione aliorum.
36 In feudis z contractibus filius non succedit in locum patris.
37 Nepos succedit in locum z ius patris priuatiue. 43.
38 Primogenitura in filio regis est prima dignitas post regem.
39 Eadē est ratio de toto quo ad totū q̄ est de parte q̄ ad partē.
40 In primogenitura totum defertur de iure speciali z contra regulas iuris communis.
41 De nepote nunquam iudicatur prout de filio quando filius vocabatur cum aliqua qualitate que non erat in nepote.
42 Qualitas que coheret persone patris non transit ad nepotē.
44 Nepos cēsetur esse primogenitus ex persona patris predefuncti per fictionem.
45 Nepos an preferatur in successione primogenite patruo.
46 Appellat. filij propie non venit nepos.
47 Substituto pupil. non currit tempus statuti ad faciēdum insinuari testamentum viuo pupillo.
48 Quando testamentum ruit in principali, ruit z in pupillari.
49 Instrumentum testamenti debet esse penes heredē institutū.
50 Appella. dotis non comprehenditur spes repetendi dotem.
51 Ignoranti etiam dicitur delatas hereditates.
52 Iste terminus delata hereditas potest sumi duobus modis.
53 Proximior agnatus decedens pēdēte dubio an posthumus nascatur licet sciat testatorē esse defunctum: tamen ius deliberādi ad heredē nō transmittit beneficio l. cū antiquioribus.
54 Hereditas delata infanti plene ei defertur a iure z ideo non agnita tribuit ius: ideo etiam transmittitur.
55 Infantia non est vitium sicut furor.
56 Si seruus decedat ante aditam her. dñs nō potest eam adire.
57 Nū qs est i quasi possessiōe libertatis vel existētie sui iuris iste quasi posse. transfert onus ꝓbandi in eū qui asserit cē trariū.
58 Quando quasi poss. alicuius status vel qualitatis non concordat cum origine rei imo ei contradicit tunc nō relevat nec transfert onus probandi in aduersarium.
59 Quelibet res in sui origine presumitur esse libera.
60 Seruit' nō hz cām naturalē, hz aut imposititiā aut pscriptā.
61 Si hēs negat se sciuisse de functū testatorē pōt ꝓbari ex trib'.
62 Factum in villa vel in rure presumitur ignorari per comunem existentem in ciuitate.
63 Vicinus presumitur scire facta vicini in his que a communiter accidentibus solent esse nota vicinis.
64 Quis presumitur scire illud de quo est publica fama.
65 Ciuis qui est absens a ciuitate presumitur ignorare ea de quibus tunc erat fama publica in ciuitate.
66 Ciuis existens in exilio non presumitur scire ea que publice fiunt in ciuitate etiam si voluntarie esset absens.
67 Ciuis qui est in comitatu vel in villa presumitur ignorare ea que publice fiunt in ciuitate.
68 In dubio quis presumitur esse presens in loco in quo est ciuis nisi probetur absentia.
69 Absentia est facti z facta non presumitur nisi probentur.
70 Argu. a communiter accidentibus est bonum in iure.
71 Ciuis nouus presumitur ignorare ea que fiunt in ciuitate.
72 Quilibet presumitur scire illud quod publice scitur, z publice est notum z est publica fama in loco vbi commorat'.
73 Receptans bannitum quando erat notorium in loco quod erat bannitus non excusatur propter ignorantiam.
Generales rebannitiones z publi. factiones z treugas z paces quilibet debet scire.
74 Quilibet de pucia ꝓsumitur scire illud q̄ publice factū est in parte pūncie qū sumus in factis ꝙcernentib' notā pūnciā.
75 Fama contraria superueniens non derogat actui antea gesto z consummato, sed bene posset faciendo.
76 Si propter famam formata est per iudicem inquisitio contra aliquem de delicto z pendente inquisitione superueniat fama contraria per hoc non tollitur inquisitio iam formata sed bene impeditur poni ad torturam.
77 Ex quo qs fuit semel habit' z reputat' p filio legitimo titū, z ita fuit ꝓnot' ad ordines sacros. fama sequēs ista nō nocet.
78 Fama posterior regulariter preualet z tollit effectum prime.
79 Stāte statuto q̄ cōtra magnates sufficiat sola fama est cauta quod probetur fama in cōtrarium ad hoc vt prima elidat.
80 Due fame contrarie possunt esse eodem tempore de eodem.
81 Fama est quando aliquid a maiori parte dicitur.
82 Presumptiones opposite inuicem se confunduntur z non ponderat altera alteri.
83 Si ago j. aliquē debitorē vel possessorē her. asserēs me esse cō sanguineū vl agnatū talis defuncti, nō tū asserui, nec ꝓbaui q̄ nullus alius esset proximior agnatus, an debeam obtinere.
84 Sufficit dicere talē decessisse sine testamento qui voluerit dicere contrarium quod testamentum fecerit, probet.
85 Negatiua q̄ bona mariti nō sufficiūt ad dotē, qualit' ꝓbabit.
86 Ei qui dixit filios superuixisse, z sic conditionem fideicommissi defecisse, incumbit onus probandi.
87 Presumitur pro eo qui dicit testamentum non esse factum z si aduersarius dicat contrarium tenetur hoc probare.
88 Alleganti quem decessisse intestatum incumbit onus ꝓbādi.
89 Negatiua simplex non coarctata loco z tempore per rerum naturam non potest probari.
90 Testamentum non probatur per famam.
91 Procurator generalis potest agnoscere bono. posses.
92 An si sum heres titū qui fuit institutus a Seio possim adire hereditatem Seij ex iure deliberandi ad me transmisso per titium inquantum titius non adiuerit.

Is potest. Istā legē Bar. alto z subtili stylo ꝓmeruit. z fm Pau. de ca. hic in fin. Bar. subtilissime z vtiliter pcessit. hz ipse Pau. nihil attingat. tita lex ponit vnā regulā affirmatiuā q nō pōt breuius summari. tū cū suppletiōe gl. h. d. q hz ius adeūdi principaliter z per se nō impeditū, ad sui vtilita
1 tē is pōt repudiare, z nō aliter. h. d. cū gl. ¶ Ho. regulā affirmatiuaz q̄ ille pōt repudiare qui pōt adire. z sic arguēdo a destructione cōsequētis ad destructionē antecedētis sequit q̄ q nō pōt repudiare, nō pōt adire. z sic tūc cognoscim', qui pōt repudiare qū cognoscim' q pōt adire: q̄ ꝙnoīa eadē est natura z disciplina. l. j. cū vulgaribus. z ibi Bar. no. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. Itē natura ꝙnoīum est q̄ vbi nō cadit vnū nō cadit reliquum. l. eius est velle. ff. de regu. iur. z l. pater Seueri nā in prin. ff. de cōd. z demō. vnde ita regulāt aditio sicut repudiatio z econtra q̄ qualiter procedat, dicēt inferius i gl. ¶ Ali
2

bi ponitur regula negatiua qð qui non pōt adire,non pōt re
pudiare in l.nolle.⁊ in l.is,q̄ hr̄s in pn.s̄.e.Et ista regula nega
tiua semp procedit:sed affirmatiua nō semp.q2 nō ois poten
tia adeūdi facit vt repudiari possit vt hic pulchre ⁊ subtiliter
ꝓsequit̃ Bar.⁊ j.dicet̃.¶Gl.vnica diuidit̃ magistralr in qua
tuor ptes principales.nā gl.volēs declarare hūc tex.pōit duo
3 ad intellectū hui⁹ tex.scz.qs pōt adire,⁊ q̄n pōt adire.†In p
ma ponit quatuor q̄ reqrunt̃ in pſona volentis adire:quorū si
qd deest nō pōt adire.ex qbus cognoscim⁹ primū. scz qs pōt
adire.In scd̄a ponit qnqz q̄ scire dz hr̄s ad hoc vt possit adi
re quorū si qd deest adire non pōt ex qbus cognoscim⁹ fm scz
q̄n adire pōt.In tertia ponit tres fallētias ad tex.⁊ sic p viam
fallētiarū remouet tres oppositiones q̄ sunt ꝯ tex.In quarta
⁊ vl.gl.alle.cōcordātes ad tex.scd̄a ibi, itē scire dz.tertia ibi sz
regula hui⁹ l.fallit.quarta ⁊ vltima est ibi:⁊ cōcordātes sunt.
Et dt Bal.ad cōmēdationē hui⁹ gl.ꝙ ista gl.est magistra.q̄n
vis doceri de hr̄ditatis aditione,⁊ formare articulos sup ea.
nā nō poteris errare sequēdo istā gl.fm eū.Et sic fm hanc gl.
sunt nouē,que reqrunt̃ ad hoc vt heres possit hr̄ditatē adire:
quatuor circa pſonam hr̄dis.⁊ qnqz circa scientiā.tū lz gl.po
nat quinqz circa scientiā cōprehēdunt̃ in duobus tm̄, prout
etiam dt Raph.cu.nā sub eo qð dt,ꝙ etiā hereditatē sibi delā
tā cōprehēdit ꝙ sciat testatorē esse mortuū,⁊ sciat se primio
rem ab intestato:⁊ ꝙ sciat testatorem potuisse testari:ideo suf
ficiebat dicere duo.s.qð sciat hr̄ditatem sibi delatā,⁊ cām de
latiōis:tū gratia clarioris doctrine qnqz sunt specificata que
j.spāliter prosequemur fm Bar.alia duo circa sciētiam vltra
gl.sunt addēda vcz an sciat,an sit suus,⁊ necessarius,an vero
volūtarius:q2 si sup hoc dubitaret,nō posset adire, vt l.is qui
4 putat.vbi vidimus.s̄.eo.†Aliud qð sciat,ex quota parte sit si
bi delata hr̄ditas,vt l.ex semisse.j.eo.⁊ sic xj.per ordinem erāt
in gl.declarāda.⁊ qð dr.ꝙ heres scire debeat,non intelligitur
per veram scientiam:sed sufficit,ꝙ ipse opinetur,⁊ sic scientia
hic capit pro vehementi opinione,vt l.ij.§.labeo.⁊ ibi gl.ff.de
aqua plu.arc.⁊ dicetur inferius in suo loco.Pro introitu.gl.
opponitur ex mente Bar.nam glo.vult quod ad hoc vt quis
possit adire sequitur,quod sit liber homo paterfa.cōpos men
tis,⁊ maior xxv.an.contra q̄n etiā non cōcurrētibus his dica
tur quis posse adire hr̄ditatem pz.nā ex quo est sui iuris,⁊ ca
par dr posse acquirere hr̄ditatem cuiuslibet,vt l.si ita quis in
prin.ff.de leg.ij.⁊ l.in tēpus.ff.de her.inst.⁊ speciali⁹ statim cuz
est factū testamētū verū est dicere,ꝙ heres institut⁹ pōt adire
hereditatem.l.j.cū gl.ff.de iniust. rup.q̄ testa. capiēdo posse p
5 naturali potētia.rn̄det Bar.†ꝙ potētia adeūdi seu ius adeū
di pōt tripliciter cōsiderari.pmo gn̄aliter ⁊ absolute nō habi
to respectu ad aliquā hereditatē certam.⁊ istā habet qlibet,q
est sui iuris,⁊ capax hr̄ditatis. nā qlibet tal3 hz potētiā adeū
di si sibi in futurū deferatur. ⁊ ista potentia gn̄alis ⁊ absoluta
nō est qd separatū a libertate hoīs.vnde sicut nō pōt qs liber
tatē a se abdicare ita nec istā potētiā adeundi. ⁊ in ista potē
tia adeūdi simplici,⁊ absoluta ꝓcedit regula negatiua,nō aūt
affirmatiua : q2 ille,q hz illā potētiā in gn̄e ratiōe habilitatis
non potest illā potētiam,nec illud ius adeundi repudiare,si
cut nec pōt a se libertatē abdicare nisi pateret̃ se vēdi ad ptiū
participādū ⁊ sic mutaret statū p capitis diminutionē vl in
6 grederet̃ ordinē fratrū minorū†q sunt omnino icapaces hr̄di
tatū vt in cle.exiui de paradiso.de ver.sig.⁊ itē ēt tz Bart.j.in
ij.specie potētie,q̄ est respectu certe hr̄ditatz: nō tū adhuc exi
stētis nec delate,sz future ꝙ etiā tūc ꝓcedit regula negatiua
sz nō affirmatiua.solus Rap.cu.dicit,ꝙ aut nō itelligit Bar.
aut nō bn̄ loquit̃.vn̄ putat istā reg. indistincte ꝓcedere, ⁊ af
firmatiue ⁊ negatiue.nā put sumit̃ vnū. pōt ⁊ aliud.⁊ ideo is
pōt adire.q pōt repudiare de p̄senti.⁊ hoc verū etiā intelligē
do de illa habilitate,⁊ potētia i gn̄e:q2 is q pōt adire,pōt repu
diare ita ꝙ positis terminis paribus⁊ semp q pōt adire , pōt
repudiare,put in simili vidistis in gl.is q putat.C.eo. Alex.dt
ꝙ Raph.cu.p ista sua reprobatiōe nihil alle.⁊ ꝙ opinio Bar.
7 est verior q2 q est liber hō,⁊ capax, dr habere potētiā adeūdi
de futuro,si qua ei hr̄ditas obuenerit , tamen illā capacitatē
⁊ potentiā nō posset repudiare per rōnē Bar . ad quā nō vi
det̃ posse rn̄deri,nec Raph.cu. rn̄det fm eū mihi plus placet
opi. Rap.cōtra Bar.ꝙ data paritate terminorū i his duab⁹
8 potētijs,vtraqz regula ꝓcedat tā negatiue quā affirmatiue.†
nā capax hr̄ditatis absolutē loquēdo potest adire quācunqz
hereditatē,que sibi i futurū deferet̃ ita etiā absolute ⁊ in ab
stracto loquēdo hz potētiā, ⁊ sic possibilitatē repudiādi oēm
hr̄ditatē q̄ sibi in futurū deferet̃,intelligēdo de potētia i habi
tu,⁊ in abstracto,nō aūt in actū ⁊ solū videt̃ habere istā potē
tia absolutā repudiādi,sz etiā videret̃ ꝙ posset actualiter re
pudiare:q2 posset qs repudiare omnē hr̄ditatez,que sibi vnq̄

9 in futurū deferetur:dūmodo repudiatio talis fiat † eo modo
quo pōt iuri de futuro renunciari.puta in iudicio,vel p pactū
aut cū iuramento iuxta ea que vidimus in l.is,qui heres.s̄.e.
hoc tū videt̃ esse magis philosophicū quā legale.Secūda po
tētia seu fm posse est respectu hereditatis future nondū tamē
existentis,vt q2 nō est mortuus ille,de cuius hereditate agit̃,⁊
istud,posse,pōt esse ab i testato dupliciter,vl ex iure cōsangui
nitatis,vel ex iure filiatiōs.Itē pōt esse ex testamēto,⁊ i istis
ꝓsequitur Bar.quale ius dicat̃ habere,vt hic latius p eū.Et
i vnaquaqz ex istis speciebus tenet procedere regulā negati
uam sz nō affirmatiuā ꝙ vltimū probaui s̄.in primo membro
principali.In primo potētia possedi succedere in hereditate
agnati sui adhuc viuētis nō est aliquid distinctū a cōsanguini
10 tate vl ab agnatiōe:ideo talis potētia nō pōt repudiari, sicut
nec ipsa cōsanguinitas pōt a se abdicari l.iura sanguinis.ff.d
reg.iur.⁊ talis spes nō est a iure approbata.⁊ sic nō est ius ali
11 quod,imo est a iure totaliter reprobatū†in morte alteri⁹ spe
rare,vt habetur in l.fi.C.de pac.ptz q2 nō pōt in pactū dedu
ci,vt ibi est tex.ꝙ posset,si esset spes ꝓbabilis , vt l.spem.C.de
dona.Itē nō dz haberi ꝯsideratio nec estimatio illius spei, ꝙ
qs possit alteri viuenti succedere,vt est tex.in l.post emācipa
tionem. ⁊ ibi gl.⁊ Bar.no.ff.de li.lc.⁊ lz appellet̃ spes i d.l.fi.i
prin.C.de pac.in verbo,spes aliene hereditatis fuerat ex co
gnatione forte ad eos deuoluende,tū non est spes iuridica ⁊
ꝓbabilis sz vana.⁊ nō attendēda,licet sic act⁹ volūtatis sperā
tes.l.iij.§.si quis quasi ff.de con.ob cau.ita cōcludit Bar.hic
⁊ ceteri sequuntur.Idē tz Bar.in d.l.fi.C.de pac.in vl. q.vbi
12 per duas ratiōes ꝓbat,†q2 spes succedēdi agnato viuēti nō
est probabilis nec aliquo modo cōsideranda,idē tz Bar.in l.
q̄ Rome.§.duo fratres. ff.de verb.obliga. in duob. locis.in j.
opp.⁊ in vj.q.ibidem Imol.⁊ alij Mod.Ang.in l.q.cum tuto
13 ribus in prin.ff.de transac.† Item in iure nostro nō dicit̃ esse
spes ꝓbabilis,nisi ius eā foueat.l.inter stipulātem. §. sacrā.ff.
de ver.obl.⁊ l.cū tale.in fi.prin.ff.de cōdi.⁊ demo.fm Bal.i tit.
constitutiones feudales domini Lotharij.in c.j.§.si qs miles.
¶Scd̄a potētia succedendi est ex iure filiatiōis,lz succedēdi
liberorū.⁊ istud est i⁹ aliqð separatū ⁊ distinctū a iure filiatio
14 nis,†filij habent spem succedendi parentib⁹ viuis a iure ap
probatam,vt l.nec ei.§.preterea.ff.de adop.propter votū na
turale ipsorum parentum.l.scripto in fi.ff.vnde libe. not.bene
istam conclusionem Bar.quod filij,viuo patre habēt spē suc
cedendi parentibus.ista spes est approbata a iure. ⁊ cū Bar.
alij omnes trāseunt, nec aliquid dicunt.miror,quod sic inad
uertenter transiuerint cū sit passus inuestigatione dignus.
Adde p Bar.facere illud ꝙ gl.tz no.⁊ solennis.in §.si qs aūt
nō implēs.in vbo auferri.in aut.de here. ⁊ fal. qui tz plus, qð
15 fili⁹ viuēte p̄re dicat̃ habere ius i debito bonorū subsidio. ⁊
sic ꝙ legitima dr esse debita filio etiā viuēte patre.⁊ illā glo.ad
hoc reputat sing.Jo.de imo.in l.cū fili⁹ . i prin. ff. de ver.ob.lz
dicat qð cōiter reprehēdat̃ per doc.ibi.⁊ bene dicit.teneo con
tra istā ꝯclusionē Bar.lz sibi ab oīb⁹ hic idifferēter approba
tā.Et in ꝯtrariū facit tex.bn̄ clari⁹ in l.j.§.si impuberi.ff.de col
la.bo.q dicit p̄matura eīn est hec species collatiōis cū adhuc
viuat is de cui⁹ bonis quarta debet̃.Et ille tex.ad hoc vulgari
ter allegat̃:tamē defendendo Bar.posset ille tex.euadi.q2 loq
tur i filio impubere arrogato.⁊ nō filio legitimo, ⁊ nāli put
nos loquimur.⁊ filius arrogat⁹ qui est legitim⁹ nō hz tantuz
iuris,quo ab bona patris arrogatoris,quātum filius nr̄alis,
⁊ legitimus.Itē co[illegible]rariū expresse tenet Bar. sibimet contra
rius in d.l.post emancipationem.§.j.ff.de liber.lega.vbi expsse
16 dicit,qð filius viuente patre non hz in hr̄ditate patris aliqð
ius.ad hoc allegat l.pretia rerum.in ij.responso.ff.ad leg.falci.
contrarium etiam tenet idemmet Bar.in l.sciendū.circa finē.
prin.in pe.q.ff.qui satis.cog.vbi expresse tenet,ꝙ illa spes suc
cessionis,quā hz filius in hereditate patris nō debet attendi
per d.l.post emancipationē.Itē q2 multa possunt accidere,ne
hereditas patris pertineat ad filium. argumento l.naturale.
ff.de acqui.rer.Itē tenet Bal.in c.j.§.si quis miles.in titu.cō
stitutiones feudales Lotharij. vbi tenet quod ista propō
tio est vera.filius potest succedere patri,tamen ista potentia
nihil est:q2 ista potentia tūc est nō ens scz posse succedere ali
17 cui anteqꝫ moriatur†non habet radicem seu causam generātē,
quinimo fortius etiam in legitima filij non est spes viuo patre
nec filius habet ius aliqð in bonis patris viuo patre, ita tz
Bar.in d.l.j.§.si impuberi.per illum tex.ff.de collatio.bon.Et
item Bar.in d.l.fi.per illū tex.ff.de lib.agno.⁊ in aut.si qua mu
lier.circa.fi.C.de sacrosan.eccl.Bar.Bal.Ang.Imo. ⁊ Mo
der.in l.lex cornelia.ff.de vulga.⁊ pup . Bala.in l.illud.in v.q.
18 C.de sacrosan.eccle.⁊ in l.quanqꝫ.C.ad leg.falcid.†imo ad hūc
fortius in casibus,in quibus pater inuit⁹ cogitur emācipare
filium

filiũ gnumeranť p gl.in §.si ist.gb.mod.ius pat.pot.sol.nõ co-
gitť pater filio dare aliquã legitimã ita tz singulariter Bal.in
l.nõ põt.C.de adop.quamuis aliter in hoc vltimo tenet idem
Bal.in l.ũ.C.si qd in frau.patr. Itẽ nõ est verũ q dicit gl.pal-
19 legata in d.§.si quis autẽ nõ implens,† q legitima sit debita fi
lio,viuẽte patre vt tenẽt oẽs i locis ꝓallegatis,ſz bñ quasi de
bita.l.z q.ſſ.quasi debita.ff.p soc.l.cu furiosus.§.sin vero so
cio.ꝑpetuo i ẽbo quasi debita.C.de cur.fur.ita ꝺt gl. ordina
ria z approbata in l.ũ.in verb.miles ratiõib⁹.z ibi Bar. alĳ.
vbi diri.C.de iur.z fac.igno.z gl.in l.si duo.z ibi Jaſo.z Mod.
ſ.e.Bar.i l.fi.de libe.agno.ſPau.de ca.z Mod.i l. iuris igno-
rãtia.vbi etiã diri.C.q admit.z tenẽdo istam partẽ nõ obstat
ter.allegatť p Bar.in l.nec ei.§.pterea.ff.de adoptio.q respõ
deo ꝓut ipsemet Bar.rñdet ad d.l.fi.i pn.C.de pac.q est actꝰ
volũtatis separãtis,nõ autẽ.q sit ſpes iuridica z ꝓbabilis, vt
patet ex ꝓdictz.Et si teneamꝰ istud q assumptũ Bar.nõ sit ve
20 rũ,† q filiꝰ nõ habeat ſpẽ ꝓbabilẽ i hr̃ditate patris viuẽtz.cor
ruet eiꝰ ꝓncipalis cõclusio.nota tũ diligẽter illud, q tz Bar.
q illa põtẽtia succedẽdi,quã hz filiꝰ in hereditate patris, vi
uẽte patre,est qd distinctũ,z separatũ a filiatiõe, q ꝓbat ipse
21 subtiliter:† q filio decedẽte in vita patris nepotes ex eo succe
dũt i illud ius ꝓfis sui,vt l.i.§.si filiꝰ.ff.de suis,z legi.z §. reli-
quum.in aut.de hered.ab inteſt.sed nõ succedũt in filiatiõe, cũ
sit ꝑsonalis,z cũ ꝑsona extinguat.vnde si nõ esset ius separatũ
22 a filiatiõe extingueret mortuo filio.† z tamẽ, eo mortuo.ne-
pos succedit i loco.z suitate filiĳ.l.posthumorũ.ff.de iniu.rup.
z l.gallꝰ.§.nũc de lege.ff.de lib.z posth.istã rationẽ impugnat
subtiliter solꝰ Aret.q si m eã seqrẽr q ius succedẽdi ex capite
agnatiõis nõ esset separatũ ab ipsa agnatiõe q ipsemet Bar.
23 negat i mẽbro ꝓcedenti:† q etiã in successiõe ex capite agna-
toz filiꝰ patris succedit i loco z gradu ꝓfis sui, aut. post fra-
tres.C.de leg.her.z in aut.de her.ab inte.§.reliquũ. vnde sumi
tur d.aut.Et rñdet q istud facit suitas in filiis q̃ est qualitas
24 filiatiõis, viuẽte patre:† per quã iducitur cõtinuatio bonorũ
patris in filiũ z cẽſet quasi dñs viuẽte patre,l.in suis.ff.de lib.
z posth.z pater non posset ꝓuare filios totaliter hereditate
qñ saltẽ reliquat eis legitimã.vñ saltẽ respectu illius legitime
filius hz plus iuris quã agnatus iurta gl.in l.ũ.z ibi Bar. ff.
de iur.z fac.ig. Tu aũt aduerte q ratio Are, nihil facit cõtra
Bar.inherendo fundamẽto Bar.q sicut vſusfructꝰ causalis
25 nõ est aliquod ius separatũ a dño: † q dominium est cã acqui
sitionis fructuũ:ita ius agnatiõis nõ est separatũ a iure succe
dendi.licet ergo moriatur frater,z sic agnatus nepos q̃ succe
dit in locũ patris i successiõe patrui est etiã agnatꝰ,sicut erat
eius pater.sic ius agnationis z sanguinis nõ extinguit i fra
tre,ſz cõseruat in filio fratris premortui, sicut est in filia:q fi
liatio extinguit per mortẽ filiĳ,ſz ius sanguinis non extinguat
relicto nepote.z ſz in filiatione fit quedã ꝓrogatiua que ex
tinguit extincto filio:nõ tñ extinguit ius succedẽdi causatũ a
tali ꝓrogatiua, sed ad illud subrogatur nepos z ita loquit
26 Bar. Itẽ tm in linea tranſuersali agnatorũ.vel cognatorũ nũq̃
filiũ succedũt i locũ patris ꝓdefuncti,nisi solũ q̃ tractatur de
successiõe patrui.d.aut.post ffres.z ibi Bart.z.§.si igit defun-
ctus.ĳ.i ffi.huiusmodi.vero ꝓuilegiũ.z ibi notabiliter Ang.
in aut.de hered.ab inteſt.z sic Aret.non arguit generaliter ſz
a casu specialiſ.istã doctrinã Bar.cõiter approbatam ꝺ cit.z
27 no.Pau.de ca.facere ꝓ to illa ardua questione,† si erat consue
tudo,vel statutũ quod ꝓmogenitus succedat i regno,z con
tingat quod ꝓmogenitꝰ decedat relicto nepote ex eo,demo
de decedit rex relicto filio nepote z etiã filio secũdo genito qs
eorũ succedat in regno. Et videtur quod nepos q succedit i
ius ꝓmogeniture quã pater eius habuerat etiam viuẽte re
ge secundũ istã doctrinã Bar.licet nõ succedat in filiatiõe:q
nõ dicit filius ꝓmogenitus de quo loquit cõsuetudo ſz ne
pos ex eo,z ꝓ ista parte fm eũ cõsuluit Vel soleniter allegauit
Old.Lau.tpe regis Roberti coꝛã eo in ciuitate Aumonẽsi.
z ſz Pau.de ca.nõ referat i specie ponit Old.Lau.in cõs.cen-
tũ.q incip.iste sunt allegatiões facte in causa comitatꝰ san-
cti Seuerini.vbi istã partẽ ꝓbat iure naturali, diuino,z scri-
pto.Jo.And.in addi.Spec.in titu.de feudo.super rubric.vbi
multas rationes adducit que fuerunt Old.in ꝓdicto consi.ſz
cum taceat.tamẽ Jo.an.non clare firmat,ſz inclinet in istã par
tẽ,z dicit Pau.de ca.hic q ita etiã ipse cõsuluit in Hispania
de curia romana ſz doc.nostri legiste videant determinare ẽ
rium de secũdo genito.vt no.Cy.in l.si viua matre.de bo.mat.
Bar.i aut.post fratres.C.de legi.her.z ita residet Pau.de ca.
Aret.hic refert quod etiam ipse per alias rationes cõsuluit ꝓ
nepote contra secundo genitum ꝓ illustriſ.Principe Salerni
tano z plus non dicit,z statim referã illud consiliũ Are. Ad-
de quod Alex.in cõsũ.ũ. quarti vol.incip.põderatis verbis
testamenti prefati nobilis.dicit contra Pau.de cast.hic quod
ista doctrina Bar.hic non facit ad istam. q. per tria de quib⁹
28 ibi per eũ.precipue,† q si ius filiationis non transit in nepo-
tes, vt Bar.z Pau.de ca.fatẽtur.eo q personalis est.eadem
29 ratione oportet fateri † q ꝓmogenitura nõ transit: q est qd
personale sicut filiatio per l.ea.que.C.de temp.in integr. resti.
confirmatur.q ius ꝓmogeniture.z sic ꝓprie etatis, est pso
nale.l.milius.ff.de mino.ergo trãsmitti nõ potuit ad nepotẽ.l.
si quis domũ.§.j.ff.loc.z l.peto.§.prediũ.ff.de lega.ũ.z §. finiť.
Inſt.de vsufr. Adde.q ꝓ to nepote etiã tenet Bal. in l.liberti.
C.de ope.lib.z in l.ex hoc iure.in vj.q.de iusti.z iur.quem j̃sta
tim referã. Idem tenet. Abb.z do.Petr.de Anchar. in c.licet
vniuersis.per illũ ter.de voto.z idem Pet.de Ancha. in cõsi.
lxxiũ.q incipit dicta facti narratio. Pau.de cast. in l.in armis
vitiũ.C.de lib.ꝓte.z in d.aut.post fratres.z late in consi.clxj.in
cip.in presenti causa.idem late tenet Abb.in consil. lxxvj.in-
cip.in presenti qõne.z in consi.c.q incipitur in presenti causa,
z late Mar.Lau.in tract.suo de primogenitura. Idem tenet
And.Bar.vbi dicit quod communis opinio est ꝓ to nepote,
in consilio ꝓ.secunde partis incipitur sapienter scribitur primo re
gum.idem late tenet Areti.in consilio.clxiij.incipient.diligen-
ter,z mature discussis.z diffuse Car.Aler.i c.j.de feu.marchie,
retuli omnes qui tenent ꝓ to hac parte ꝓ to nepote. Adde q
Bertachi.in reper.suo.in verb.nepos ex filio. refert audiuisse
a Francisco patauino auditore Rote qui erat doctor Pataui-
nus se legisse in annalibus q Ottho imperator cũ iste casus
sibi occurrisset de facto supra Rhenũ iura treuerim iudicauit
vna cum baronibus suis istam litem esse in iudicio gladiato-
rie dirimendã.z q nepotes in geminia pugna vicit.z fuit certi
matum ex voluntate Dei euenisse z q ita etiã doc.decidit.z
q ita seruatur. Adde ꝓ ista parte videri ter.in d.c. licet vni
uersis.de voto.vbi nepos ꝓfert patruo in regno.z ibi no. Ab.
in vlt.notab.z Pe.de ancha.ad hoc no.illum ter. Sed ꝓ certo
ille ter.nihil facit.q loquitur q̃ regnũ fuit radicatũ in psonã
primogeniti,qui superuixit post patrem, licet Abb.in prealle
30 gato consi.lxxvj.dicat.q illud ibi potius disponitur: † q fi-
lius primogeniti representat ipsum primogenitũ.z dicit.q est
bona z noua consideratio sua:tamen illo ter.de hoc verbũ nul
lum. Itẽ ꝓ ista parte multũ facere vr inter cetera fundamẽta
31 q ius ꝓmogeniture põt alienari,z cedi,vt est ter.in c.quam
periculosum.vij.q.j.de quo ter.nõ fuit recordatus Bar.hic dũ
dicit esse ter.i decretis,ſz non recordatur vbi.z est ter.xxij.q.ij.
c.fi.in §.itẽ opponitur.z Beme.c.xxv.z xxvij.in quibus iurib⁹
dicitur q Esau vendidit.z cessit fratri suo Jacob ius suũ pmo
geniture,z talis alienatio tenuit nec illud repetere potuit. Si
ergo põt cedi ergo trãsmittit ad heredẽ suũ.z sic ad nepotem
32 ꝓ regulã q̃ hz q † illud, q est cessibile z trãsmissibile ad hr̃des
l.ex pluribus.ff.de admi.tu.z l.q̃dã.ff.de acquirẽ.rerũ do.z l.j.
de fun.do.z est potissimũ fundamẽtũ Old.Lau.Jo.And.z a-
liorum in locis ꝓallegatis.dicit ter.in d.§.item opponit.qõ
Jacob secũdo genitus recte potest dici primogenitus non q
primo natus.sed q ad eũ spectat ius ꝓmogeniture q̃ a fra
tre ꝓmogenito comparauit:ergo idem potest dici in nepote
ex ꝓmogenito. Sed ad istud fundamẽtũ potes tripliciter rñ
dere. Primo, q ſz illud fuerit iure illo ꝓmeuo veteris testamẽ
ti q nõ dũ erat modificatũ de iure ciuili,tamẽ aliud videt di-
cendũ hodie.attẽta censura vtriusq̃ iuris,vt est clare de mẽ
te Bar.hic. Et clare ita respondet Are.in d.cõs.clxiij. vbi etiã
ponit aliã sol.que parum habet rationis:ideo non refero. Ta-
men q hic solu.refragari videntur duo iura decreti allegata,
33 † Ideo respondeo secundo modo in forma, quod ius ꝓmoge
niture põt vẽdi,z cedi,vt in iuribus prealleg atis,verũ est in
preiudiciũ ipsiꝰ cedẽtis nõ autẽ in preiudiciũ alteriꝰ,puta secũ
do geniti ad quẽ post mortẽ alienãtis spectare ꝺberet:imo tũc
ille poterit reuocare.c.j.de feu.cogni.z cap.j.§.titius filio.si de
feu.fue.ꝺtro.inter do.z agna. Tertio respondeo q̃ ius pri
mo geniture q cõpetebat filio adhuc, viuo patre,scilicet quo
ad sedẽdũ a dextris patris z q ad ꝓcedendũ alios fratres in
oblatiõe sacrificiorũ,q dapes duplicatas recipiebat z quo ad
alia enumerata p gl.in d.c.quã periculosum.quo ad ista pmo
genitura posset vẽdi,vt ibi.z §.itẽ opponit.sed nõ quo ad suc-
cedendum.de quo agimus l.quidam in iure,§.donationẽ.ff.de
34 donat.z iste due vl.sol.tẽdũt quasi in effectũ ad idẽ. Cõtra
riã partem ꝓ to patruo,z sic ꝓ to secundogenito cõtra nepotẽ
determinauit ecclesia Romana ꝓ to rege Roberto in cle.pa-
storalis.de re iudic.idẽ tz Bar.i aut.post ffres.C.de leg.he.vbi
determinauit p rege Roberto sup regno Neapolitano ẽ re
gem Ungarie qui erat nepos Caroli primogeniti ꝓdefuncti:
35 motus ista ratiõe: † q nepos succedit in locũ patris sui solũ
modo,qñ tractat de successiõe patrui vel aui:secꝰ, qñ tractat

de successione aliorũ.per illã aut.ſz regnũ Apulie,vel Neapolitanẽ eſt feudũ eccleſie Romane.c.ad apoſtolicã.de re iu.in vj.z ſic non hꝫ iure ſucceſſionis,ſed ex cõceſſione dñica,z ſic iure feudi.c.j.de ſucceſ.feudi.z iõ cũ hic nõ tractet de ſucceſſione aui.vel patrui:ideo nepos non aſſumit locũ pris,vt in d.aut. poſt fratres. Merito illud regnũ fuit debitũ regi Roberto,z ꝺt ꝙ eſt ſua rõ.quã alij doc.nõ faciũt nec tangũt.z in iſtis terminis eccleſia romana iudicauit. Idẽ ſimplr per iſtã rationez Bar.tz etiam Raph.cu.in l.cum ita.ſ.ſi.ad ſi.ff.de leg.ij.z ibi
36 põderat multũ vtiliter Rap.cu. Bar.velle† ꝙ in feudis z i cõtractibus filius nõ ſuccedat in locũ patris. Et ita etiã ponderat z ſequitur Alex.in cõſi.ccij.ij.vo.in c.conſideratis verbis dicte inueſtiture.z in conſi.cxxix.v.vo.ꝙ incip.perſpectis his, que in ſupraſcripto themate narrantur.eo.li.z ponderã.qõ ꝑ dictã rõnẽ Bar.ibi nñdetur ad aliud,ꝙ vult hic Bar.in quo
37 Pau.de ca.z Ale.z Are.faciũt magnũ fundamẽtũ,† ꝙ nepos ſuccedit in locũ.z ius pris predefuncti.nã iſtud peedit.qñ tractaf de iure ſucceſſionis hꝫditarie.ſecus qñ ſumus in cõceſſione feudali.vel in ẽctibus.idẽ tz Bal.in effectu.i l.ex hoc iure. in vj.ꝙ.ff.de iuſt.z iur.vbi ꝺt ꝙ p regẽ Anglie de conſilio ſuoz procerum fuit diſpoſitũ ꝙ regnũ ſuum pertineret ad nepotẽ filij primogeniti premortui excluſo filio ſecũdogenito.z ꝙ ita etiã ſepe fuit iudicatum in ſimilibus p inclytũ regẽ Frãcorũ. tũ eccleſia romana iudicauit ẽrium in rege Roberto,ipſe concludit ꝙ i regno libero nõ feudali ꝙ natura diſpoſuit ſemp eſt
38 p10 nepote iudicandum:† q1 primogenitura in filio regis eſt prima dignitas poſt regẽ.d.c.ꝙ periculoſum.cũ gl.not.vñ.q.j. z iure inſeparabilis ipſius ſanguinis.puenit.iõ eo mortuo ille ꝙ ſuccedit i ſanguine,naturaliter ſuccedit etiã in regno.cũ natura imiteꝛ.z ab ea ſeparari nõ poſſit l.in quibus.z l.ſi qs p10ris.C.de ſecũ.nup.ſz regnum Apulie non diſponit natura ſed pacto z cõuẽtiõe:q1 eſt feudũ romane eccleſie,iõ in eo ſecũdo genitus admittit excluſo nepote.ita reſidet ibi Bal.q in hoc cõcordat cũ Bar.tũ ꝑdictã rõnẽ Bar.i d.aut.poſt fratres.re prehẽdit Abb.in conſ.lxxvj.ꝙ incipi.in preſenti.q.q1 ꝺt, ꝙ videtur eſſe cõtra ter.in c.j.de ſucceſ.feu.z in c.j.de natu.ſuc.feu. z in c.j.z ij.de feudo marchie.in quibus iuribus ꝺt, ꝙ nepos ſuccedit cũ patruo in feudo tenẽdo locũ patris:ergo de directo ẽ rõnẽ Bar.nec obſtat,ſi diceretur.ꝙ ibi non excludit patruꝰ.ſz pariter ſuccedit cũ nepote:q1 nñdet Abb.ꝙ eadem rõ militat de parte ad partẽ que de toto ad totũ l. q̃ de tota.ff.de rei vẽd.z c.paſtoralis.ſ.itẽ cũ totũ.de offi.dele.Sz aduerte,ꝙ illa iura loquunt qñ nepos ſuccedit in locũ patris ad excludẽ patruũ.ſolũ in parte z non a toto p10ut eſt qõ noſtra, nec
39 obſtat illud ꝙ ſubdit Abb,† ꝙ eadẽ ratio debeat eſſe de toto quo ad totũ.que de parte quo ad partẽ, vnde ſicut nepos cõcurreret cũ patruo ita deberet eũ excludere:q1 ad iſtud argumentũ nñdet Jo.an,in regula ſine culpa in mercu.ꝙ iſta regula ꝑcedit,qñ eodẽ iure defertur z totũ,z pars ꝙ nõ eſt in caſu noſtro:q1 in feudis portio deferꝛ de iure cõi z ex natura feu
40 dorũ,† ſed in primogenitura totũ defertur de iure ſpãli,z ẽ regulas iuris cõis,vt l.maximũ vitiũ.C.de lib.pret.Et iſtam ſol. refert ad aliud propoſitum z ſequitur Are.in d.cõſilio.clriij. Ultra ſcribentes diligenter aduerte,ꝙ contra illam determinationẽ z rationẽ Bart.in aut.poſt fratres, multũ facit illud quod ſingulariter no.Bal.in c.j.in fi.per illum ter.de filijs natis ex matrimonio ad morganaticam contracto,vbi no.ꝙ in regno Sicilie ꝙ ex pacto inueſtiture defertur primogenito ꝙ ſecundogenitus nõ ſuccederet etiam primo mortuo etiã ſine herede:q1 de primogenito loquitur pactum,z non de ſecũdogenito,z ſic ad papam libere redit diſpoſitio regni,ꝙ eſſet valde ſingulare in hac materia ſi eſſet verũ z nemo in ꝓpoſito cũ alleg.Eãdẽ partẽ p10 patruo cõtra nepotẽ tz Old. Lau.ſibi cõtrarius in cõſi.xciij.incip.elegãter circa negotiũ.vbi ꝺt hãc opinionem eſſe de iure veriorem z ꝙ de iure preferẽda eſt opinio que facit p10 rege Roberto.z ſic p10 patruo.eandẽ tenẽt Richardus malũ.Ly.Bal.z Salic.in l.ſi viua matre, per illũ ter.C.de bon.ma.Bal.in l.ij.ſ.ſi duo fratres.de leg.tu.idẽ videtur tenere Bal,arguẽdo notabiliter ad partes,in ẽſ.clxxv. ſecunde partis incip.quod p10 regula in feudis traditur idẽ p10 patruo contra nepotẽ tenet vbiq3 And.de Iſer.ſummus feudiſta.in c.j.de natul.ſuc.feud.z in c.j.ſ.preterea de prohibi. feud.alie.per Federic.z in c.j.de ſucc.feu.z in c.j. de eo qui ſibi z hꝫdi.ſuis.Archi.xxij.queſtione.j.in capi.fina.Joan.de imol. z Bemmi.in c.grandi.de ſupplen.neg.p1ela.in vj.eam tz Ale. in conſilio.iij.quarti volum.incipiẽ.ponderatis verbis teſtamenti prefati nobilis.vbi dicit qõ iſtam opinionem fuit ſemper ſequutus tanquã melioribus ratiõibus probatam, z ma
41 gis communem.¶† P10 iſta parte facit q1 de nepote nunq̃ iudicatur,p10ut de filio quãdo filius vocabaf cũ aliqua qualitate que non erat in nepote.l.ſi.C.de natu.lib.z l. non ſolũ.ſ. ſi puelle.ff.de rit.nupt.ita Barto.in l.liberorum.ff. de verbor. ſig.z in l.j.C.de priuil.do.ſed pater nepotis vocabatur cum illa qualitate.ſcilicet primogenite,que non eſt in nepote.igit ꝛc.Sed iſtud fundamentum.non militaret quando nepos eſſet natus ante patruum ſuum.vt ſtatim ſ.dicam.Secundo facit z iſtud multũ ſtringit: q1 licet nepos ſuccedat in locũ patris,vt hic vult Bar.tamẽ ſuccedit ex perſona ipſius nepotꝭ
42 z non ex ꝑſona patris predefuncti.† z ſic qualitas. q̃ cohere bat pſone patris nõ tranſit ad nepotem ita tenet Bar.in l.j.ſ. ſi ſit nepos.per illum ter.ff.de collati.dot.z in l.j.ſ.ſi filius.ff. de coniungen.cũ emãci.lib.z in l.ſi auus.C.de lib.prete.z i d.liberorum.ff.de verbo.ſignifi. Aret.hic.z latius in d.cõſi. clriij. Aleran.in l.in quartam.ff.ad leg.falcidi.z dicit notab.Bal.in
43 d.l.ſi auus,† quod nepos ſuccedit in locum patris priuatiue,
44 z non tranſmiſſiue.vt p eũ.¶† Tertio quod nepos ceſſeatur eſſe primogenitus ex perſona patris predefuncti eſt per fictionem.p10ut dicit Bal.in auth.ceſſante.C.de ſuis,z leg. cum ſit contra naturales terminos veritatis.ſed conſuetudo vel ſtatutũ nõ ꝺz habere locũ in caſu ficto.l.iij.ſ.hec verba ff.de negeſt.z in ſpecie Bal.in l.quoties.C.de rei vẽdi.Iſte eſt paſſus valde dubius in quo Bal.in l.cum in antiquioribus.C.de iure deliber.late arguit ad partes.z fecit decem fundamenta ꝑ nepote.poſtea fecit decem alia fundamenta contraria p10 patruo,deinde nihil determinauit.ſed dicit.ſoluat Apollo.idem Bal.in conſ.ccrlv.ſecũde partis,incipiẽte ꝙ p10 regula in feudis tradit,dicit quod iſta queſtio cõſiſtit poti⁹ in ingenij qualitate quam poſſit ꝙ vel cõtra p10 veritate determinari ita ꝙ aſſerere certitudinaliter eſt ſuperſtitioſum poti⁹ quã diſcretũ.idẽ Bal.in l.liberti.C.de ope.lib. quod papa Bonifaci⁹ q in d.clemen.paſtoralis.pronunciauit p10 rege Roberto. z ſic ꝑ patruo qui erat rex Ungarie.in hoc fuit partialis poti⁹ ꝙ apoſtolicus.z ꝙ ita iudicauit ꝑpter ſummam ſapiẽtiam regꝭ Roberti,z ꝙ ipſe rex Robertus videns ꝙ ſe indebite ꝓnunciatum,ſtuduit tranſferre regnũ Apulie in regnũ Ungarie.quod ipſe rex Robert⁹ dum ſimilis cauſa fuiſſet ſibi commiſſa in ciuitate Auenionenſi indicauit ꝙ nepote contra patruũ.put etiam ita refert Pau.de ca.in l.maximũ vitium.idẽ Bald.in l. iij.in fin.C.de ſuis z leg.dicit quod papa ita obſeruauit in rege Roberto ꝓpter preſatam vtilitatem regni z immenſam ſapientiã d.regis Roberti,qui fuit ſecũdus Salomõ ſecũdũ eũ,
45 † Ultimo in iſto diffuſo articulo Ale.hic remiſſiue ꝓcedens tenet diſtin.traditam per Bal.in d.l.iij.C. de ſuis,z legit. quã putat eſſe verã quod añt nepos, z ſic filius primogeniti nat⁹ eſt poſt patruũ.tũc nepos poſtea genitus debet excludi a ſucceſſione regni q1 nõ poteſt nepos tunc dici primogenitus nec in eũ translatũ ius primogenite,cum natus ſit poſt patruũ Cõfirmo vltra eos, q1 primogenit⁹ intelligit⁹ primo nat⁹ de genere,vel de agnatis.c.ioſeph.de ver.ſig.z l.quod certarũ.C. de poſt.here.inſt.facit c.j.de gra.ſuc.in feu.z c.j.ſ.cũ vero Conradus.ꝙ feu.da.poſ.Aut nepos eſt primogenit⁹ ante patrum: q1 rex ex prima vxore habuit filium.qui poſtea nepotẽ ſuſcepit z poſtea habuit aliã vxorem ex qua genuit alium filiũ: tũc aut verba cõſuetudinis vel ſtatuti dicũt. ꝙ fili⁹ primogenit⁹ ſuccedat in regno,z tunc etiã excluditur nepos a ſucceſſione
46 gni.z admittitur patruus:† q1 appellatione filij ꝑprie nõ venit nepos.l.filij appellatiõe.z l.iuſta.ff.de verbo.ſign.z l.ſi qs filiabus.z l.ꝙ ſi nepotes.ff.de teſta.tut. Aut ſtatutum, vel ẽ tudo dicit ſimpliciter ꝙ primogenit⁹ ſuccedat in regno.z tũc nepos natus ante patruum ſuum admittetur ad ſucceſſionẽ regni excluſo patruo iure primogenite z nõ iure alicui⁹ trãſmiſſionis,vt ibi p Bal.¶ Tertia potẽtia ſuccedendi eſt ex teſtamẽto alicuius viuẽtis.z iſta nõ eſt ius nec ſpes probabilis etiã i ſubſtituto pupillari: q1 tractatur de hereditate pupilli viuentis ꝙ eſt improbatũ a nobis.z ideo plenius p Bar. z per
47 eundẽ in l.qui rome.ſ.duo fratres.in ij.q.ff.de ver.ob.¶† Et per hoc infert Bar. ad ſtatutũ peruſinum diſponẽs.ꝙ quicũque habet inſtrumentum teſtamenti vel codicillorũ alicui⁹ rei valoris decẽ librarũ vel ſupra teneꝛ illud facere inſinuari intra ſex meſes alias nõ valeat ꝙ ſubſtitutus pupillariter viuo pupillo non tenetur facere inſinuari,q1 non hꝫ ius nec ſpẽ que a iure ceſſeatur alicuius eſtimationis,vt hic per eũ.z eũ Bar.in hoc tranſeunt alij omnes indifferẽter.adde quod Pau.de ca. de quo ſcribentes non faciũt mentionem tenet contrariũ. in l. ita tamen.ſ.a patre.ff.ad treb.in lectura Patauina.per illum ter.in verbo hereditate viuentis nullam faciens mẽtionez de Bar.hic.nam dicit Pau.de ca.ꝙ licet quidam tenẽt ꝙ ſubſtituto pupillari,nõ currat tẽpus ſtatuti ad faciẽdũ inſinuari teſtamentũ,viuo pupillo,tamẽ fm eũ iſtud parũ ꝓderit ſubſtituto:q1 ſiue ipſe ſiue alius inſtitut⁹ nõ faciat inſinuari quãtuz

ad paternam

ad paternā hereditatē peribit ī totū testm̄ etiā quo ad pupillarē substitutionē.¶q3 si testm̄ ruit i pncipali: ergo z in pupillari.§.quisqs.ver.adeo autē.ff.de vulg.z pup. ¶Tu aūt defendendo Bar.dic,quod si instituť in paterno nō fecit insinuari testamētū paternū intra tps statuti,istud nō dz nocere substituto pupillari,sicut nec nocet fideicōmissario,vtē ter. valde nō in l.facta.§.si qs bonorū.ff.ad treb.quē Bar.ibi no.z ōt esse casuz quotidianū i ciuitate Perusij,vbi est statutū,q si qs nō īsinuauerit testm̄.j.sex mēses nō valeat.q istō fideicōmissario nō noceat,sz ad eius petitionē tps restituat z cogēť heres adire z restituere.z idē tenet ibi Ang.idē Bal.i l.2sulta diuꝛa.in vlt.q.C.de testam.z in l.ij.circa pnin.C.qb.res iud.nō no. vbi tenet q incassata sit institutio hr̄dis q nō fecit insinuari testamentū intra tēpus statutū,q tunc heres qui nō pōt p se capere vt heres,poterit capere vt restituat alteri, vl vt faciat admitti.cogi.§.hi q solidū.ff. ad treb. q est bñ notādū secūdū Bal.z sequitur Alex.in repe.l.sepe.ff.de iud.idem videtur dicendum in pposito in substitutiōe pupillari,quod heres institutus qui nō fecit insinuare testm̄ intra tps statutū restit.vt possit adire solū ad istū effectū:vt subst.pup. valeat, z habeat effectū mortuo pupillo:quāuis hic nō restituat hereditatē pr̄ nam substituto pupillari,put facit fideicōmissari? vniuersalz. z facit bñ ter.in l.ij.§.plane.z §.interdū.ff.de vul.z pupil. licet videať refricari ter.in l.ij.§.quisqs.de vul. z pup.in ver. adeo. Itē addo q notabiliter dicit Bar.i l.si res.p illū ter.ff. quib? mod.pig.vel hypot.soluit.vbi res sibi donata agnoscit a te p̄ textu insinuationis nō facte intra sex mēses per statutum, q tm̄ nō resoluit pign? in illa i piudiciū creditoris,de quo vltio no.p Bal.in l.ij.in rubꝛ.q.z de resc.vē.Subdit Bar. sec? esse in fideicōmissario vniuersali,q hz ius q pōt esse estimatiōis cētū librarū z vltra. Itē hz spē pbabilē iuris,cuius occasiōe interiz possit petere cautionē,z nō certat de hr̄ditate viuētis sz iā mortui.ideo tenet facere insinuare testm̄ intra tps statutū,alias excludit.cū Bar,tz Alex.z latiꝰ Are.hic.Idē,q insinuatio testamēti spectet ad fideicōmissariū vniuersalē, tenet etiā Bal.i d.l.cōsulta.in vl.q.z Jo.de imo.i l.facta.§.si qs bonorū. j.ad trebel.sol? Lud.ro.hic tz cōtrariū mot?,q3 ꝓba statuti q dicit put refert Bar.q3 qñcunqz ꝛc.¶Item ī instrm̄ testamēti dz esse penes heredē institutū.l.si que sunt cautiōes.ff.fam.er. cū hr̄s dicať dñs z ei cōpetat rei vē.ipsi.tamē.ff.quē admi.test. test.ape.ergo illud,p ducere nō poterit ad insinuandū, fideicōmissari? vniuersalis,sz fragile est fundamentū,vt etiam dicūt Alex.z Are.hic licet tabule testamēti debeāt esse apud heredē,tū vnicuiqz cuius interest faciendā est copia testamēti per notariū l.j.ff.quemad.test.ape.z l.j.per totū.ff.de tab.exhi.z illa copia tradita per notariū dicit instrumētū q3 cām instruit. l.j.ff.de fide inst.fm Bar.in l.j.C.de iura.cal. Adde p ista solutiōe notabiliter Ang.in l.item veniunt.§.petitā.j.ff.de pet.hr̄. vbi dicit Bar.co audiente alleg.gl. vlti. ibi statutū Perusinū disponens q habēs instrumētū testamenti,vel donationis a. xv.libꝛis.ꝛ.debeat illud facere insinuari,als non valet, q ille termin? incipiat currere sciēti tātū,licet penes se nō habeat testamētū.sufficit tñ q possit habere tabellionē, z ita fuit pluries iudicatū de ipsius Bar.cōsilio scīm eū. ¶Secūdo mouebat Lud.ro.q3 fideicōmissari? vniuersalis nō dicit habere aliquā rē valoꝛis decē libꝛarū pendente cōditiōe fideicō.l.facta. z l.restituta.ff.ad treb,lz habeat spē,lz nō reperitur in iure q appellatione rei veniat spes.l.cōstāte.iūcta.l.spē.C. de donat. vbi appellatione dotis nō cōpꝛehēditur spes repetēdi dotē. ad hoc respōdet Alex. quod fideicommissarius vniuersalis ante restitutionē fideicōmissi dz habere spē pbabilem, vt hic per Bar.z ideo licitum est eam donare d.l.spē.z appellatione rei est generalis cōpꝛehēdēs coꝛporalia,z incoꝛporalia.l.j.i ff.si cer.pet.z l.rei appellatiōe.ff.de ver.sig. ¶Tu respōde forte meli?,q imo spes est aliqua res,z habeat spē,dicit habere rē. ter.est de hoc no.in l.nomina.in verbo ea enim res est.ff.de hr̄. vel act.ven.quem ter.ad hoc alleg.Bar.j.in sequēti tertio mēbꝛo pncipali,vbi hoc firmat.nec obstat ter.in d.l.constāte,q3 rūdet vt ibi notab.respondet gl. q vxoꝛ non potest,cōstante matrimonio alū donare ꝛotē penes maritū suū cōstitutā:verū est,vt interim ipsi marito pꝛeiudicet,vt ibi.sed ipsam spem bene potest cedere vel alteri,pmittere.pe.d.l.spē.z l.dotis.C.de col.z illā gl.in d.l.constante,reputat ad hoc singulare. Lyn.l. si pdū C.de iur.dot.z Bal.i d.l.cōstāte. Ultimo circa solutionē quam dedi in mēbꝛo pncipali Bar.l.de substituto pupillari.adde vltra ibi dicta bene facere.q3 i d.l.facta.§.si quis bonorū.ff.ad treb.subuenit fideicōmissario vniuersali,vt ad petitionē tempus adeundi lapsum restituatur z heres cogatur adire.z tamen ipse fideicōmissari? vniuersalis poterat i tēpore statuto facere insinuari testamentū,vt hic tenet Bar.quam to magis dz subueniri substituto pupillari,q nō potuit,viuo pupillo facere insinuari testamentū vt tenet Bar. z cereri sequntur. Tertiū pncipale posse adire hereditatē est respectu hereditatis certe iā existētis i esse:q3 iā mortu? est ille de cui? hereditate tractať.q pꝛosequere per tria membꝛa, vt hic per Bar.no.diligēter illud.q tenet Bar.q hereditas dicit alicui delata licet subsit aliquod impedimētum circa personam heredis instituti vel circa casus hic positos in gl. Itē etiā ignoꝛanti dicitur delata hereditas.¶q est bene notabile ad intellectū termini delata z ad ampliationem.l.delata.ff.de ver.sig.Et sic facit ista doctri.Bar.secundū Jmo. z Alex. ad statutum disponens de hereditate delata,puta si statutum dicat.q omnis hereditas delata transmittatur ad quoscūqz heredes,tale statutum habebit locum etiam in eo qui ignoꝛabat sibi delatā q tamē transmittat,alij nihil tangunt. Tu adde, q cōtra pꝛedicta tenet magistraliter z vere Mathesilanus doctoꝛ Bononiensis.de quo scribētes Mod.non faciunt mentionē qui plenius attigēt veritatem istius termini,delata.in notabi. cxciij. vbi dicit,q iste terminus,hereditas delata:pōt sumi duobus modis,vno modo stricte,z pꝛopꝛie quando heres potest eam adire z repudiare,ita q nullū sit impedimentū ex parte ipsi? hr̄ditatis:nec etiā ex parte psone heredis.z isto modo dz itelegi ter.in d.l.delata.z pꝛo hoc dicit bene facere ter.in l.j.§.furiosi.ff.de succes.edi.vnde licet hereditas, vel bonorum possessio iure offerať heredi furioso nō tamē videť ei delata ꝓpꝛie: q3 est impedimentū in persona heredis,qui nō potest eā agnoscere:pꝛo hoc est gl.in l.is,qui heres.in pnin.ff.eo. ¶Secundo dicit delata large,quādo hr̄ditas pure se offert ex testamento vel ab intesta.tamen est impedimētū in persona heredis,vt q3 ignoꝛat,vel est ifans,vel furiosus.z hoc modo large sumit i l. si infanti.z l.cū in antiquioꝛibus.C.de in.delib.z hoc mō tāgit per Bar.hic licet clare nō determinet.z p hoc sequit fm eum quod si statutū dicat q omnis hereditas delata si hr̄s moꝛiatur,quīcūqz añ etiā aditā trāsmittit ad quoscūqz ei? hr̄des; tale statutū habebit locū solū i hereditate stricte delata,cū illud statutū sit exoꝛbitās z ꝝ ius cōmune.ff.cōtra reg.l. vnice.§. in nouissimo.C.de cad.tol.ergo dz itelligi in stricto,z ꝓpꝛio significatu.z nō in largo.c. Rodulph.de rescr. z refert ita fuisse cōsultū per omnes docto. Italie i causa quasi pꝛopꝛia,z sic vides qūo Mathesilla.teneat in isto terminio delata, nō solum contra Bar.hic.sed etiā cōtra Jmo.Alexan.in statuto. Addo vltra eum pꝛo ista docto.Mathe.facere illud,quod signāter no.Bar.in l.ventre.j.eodem,vbi no. q ī pꝛoximioꝛ agnatus decedens,pendente dubio,an posthum? nascatur,lz sciat testatoꝛ esse defunctū,tamē ius deliberandi ad heredem nō transmittit benefici.l.cū in antiquioꝛibus.C.de iur.deli.quia si interim hereditas non est delata,ita dicit ibi esse ter. rotundū de hoc.Et idē sequit ibi Raph.cum idem simpliciter sequitur Alex.in d.l.cum in antiquioꝛibus,ad fin.Petr.de ancharano.in consi.cccliij.z cōsi.cccl v.inc.visis diligenter puncto z cōtentis in eo cōtra tñ istam doctrinam Mathesi.facit q tz Bal.in l. infantis.in j.opp.C.qui admit.vbi tz q hereditas delata infanti plene ei deferťur iure,z ideo nō agnita tribuit ius.z ideo etiā trāsmittit,vt ibi,secus,qñ defertur furioso: q3 non deferť ei plene d.l.j.§.furiosi.ff.de suc.edic.z sic facit differētia inter infantē,z furiosum:¶q3 ifantia nō est vitiū,sicut est furoꝛ. vt ibi plenius per eū.nisi etiā dicas q illa decisio Bald. nō sit vera per pꝛedicta.¶Item in quantum Bar.tenet,q seruus decedat ante aditā hereditatē,dñs nō potest eā adire.l.inde Heratiꝰ. §.j.ff.ad le.Aquil.Idē sit in monacho decedēte ante aditā hereditatem,q abbas nō pōt adire,z sic monachus nō trāsmittit hereditatē nō aditā ad abbatē,vl monasteriū.Adde,q idē tenet Bar.in l.ij.ff.de cōdi.fur.z in l.j.in pnin. ff. de vul.z pu. in v.q.iiij.q.pnin.vbi dixi de hoc firmat late Bal.p decē fundamēta.in l.j.C.qui admit.z diffuse Angel. de Aretinum. in §. alienus seruus.institu.de her.institu. ¶Istis sic expeditis, que theoꝛicā pertinet,redeo ad gl. que in j. parte ponit quatuoꝛ qualitates,que requirūtur ī psona heredis ad hoc, vt possit adire.Bar.reducendo ad pꝛacticā declarat,qualiter pꝛobenť iste qualitates, z cui incumbat onus pꝛobādi,z cōcludit, q ñ qs est in quasi possessione libertatis,vel in quasi possessiōe existēť sui iuris,tūc ista quasi possessio transfert onus pbādi in eum qui asserit contrarium p gl.que hoc tenet i filio in l.tutia, in gl.j.z pē.in ꝓb.denegādū.ff.sol.mat,sed antiq z Bal. z Alē. ibi,z Alex.hic reꝓbāt,z bñ:q3 qñ originalis stat? repugnat tali hic quasi possessiōi nūquā trāsfert onus pbādi i aduersarium,vt est ter.optimus.in c.ad decimas.de resti.spo.in vj. declarat Bar.i l.si pr̄? i iij.op.vltie partis.ff.de ope. no. nun.in sed qñ filꝰ nascitur ex legitimo matrimonio,de quo cōstatiꝛ incontinenti nasci in patria potestate.l.in potestate.z l.nam ci

uiū.ff.de his q̄ sunt sui.ꝛ Insti.de pa.po.in ꝓn.ꝛ sic originalis
status pupilli repugnet illi, quasi existēte sui iuris: ergo ipedit
transferri onus ꝓbādi in aduersariū: secus, qn̄ originalis stat⁹
non ꝯdicit illi quasi possessioi, tūc illa quasi possessio bn̄ trans-
fert onus ꝓbādi i aduersariū, ita loquit̄ d.l.circa. ff.de probat.
58 ¶ †Cōfirmo istud fundamētū ꝙ qn̄ quasi possessio alicuius
status vel qualitatis nō cōcordat cū origine rei, imo ei ꝯdicit,
tunc nō releuat, nec trāffert on⁹ ꝓbādi i aduersariū vt est qua
si possessio seruitutis realis, q̄ nō ꝯcordat cū originale rei, imo
59 ei ꝯdicit: † qꝛ quelibet res in sui origine presumit̄ esse libera. l.
60 altius. ꝛ l.si in edibus. C.de serui. ꝛ aqua. † qꝛ seruitus non hꝫ
cām naturalē sed aut impositiā aut ꝑscriptā. §.fi.inst.de ser-
ui. ꝼm Bal.in c.cum oēs de consti. ꝛ qꝺ ista quasi possessio, cō-
tradicens origini rei non releuet, nec trāfferat onus ꝓbādi in
aduersariū, tꝫ gl.in d.l.si prius, in verb. egisse. ꝛ ibi late Bar.in
vl.parte. in ij.opp. ꝛ tribus sequētibus. ꝛ glos.in d.l.circa.ff.de
prob. ꝛ in d.l.sicuti.§.si querat̄.ff.si ser.vēd. ¶ In ea.gl.ibi item
61 scire dꝫ testatorē mortuū. † Adde ex dictis Bar. ꝙ hr̄s, q ne-
gat se sciuisse testatorē defunctū, vt euitet onera hr̄ditaria, ex
tribus probatur sciuisse. primo si ꝓbet̄ cōsanguine⁹ illius, qui
ē mortuus. vt l.octaui.ff.vnde cog. ꝛ l.de tutela.C. de in inte.
rest.mi. nisi ex aduerso ꝓbet absentiā suā ad excludēdū talem
presumptionē. c.cum in tua. qui matri.accusa.nō pos. Adde bo
num tex.in l.titius.§.j.ff.de lib.ꝛ posth. ꝑ quē tex.no.ibi Ange.
62 Imo.ꝛ Mod.vnū ꝙ est fortius † ꝙ factū in villa vel i rure pre
sumitur ignorari ꝑ coniunctum existentē in ciuitate. Scd̄o, si
ꝓbaret̄, ꝙ esset vicinus tūc ꝼm Bart. dꝫ probari, ꝙ fama esset
in vicinia de morte illi⁹ presumeret̄ tūc eā scire vt l.si tutor. cuꝫ
gl.no.C.de peric.tut. ꝛ simpliciter sequit̄ Io.de Imo.hic. Sed
ista restrictio Bar. ꝛ Imo.nō est vera, quā etiā reprobat Ale.
53 qꝛ cōis cōclusio scribentiū est, † ꝙ vicin⁹ presumat̄ scire facta
vicini in his, que a cōiter accidētibus solēt esse nota vicinie:
puta in ꝓposito nostro, ꝙ aliqs vicinus sit mortuus, a cōiter
accedētibus presumuntur scire alij vicini absqꝫ eo ꝙ ꝓbet̄ de
hoc esse famā in vicinia. Hinc est, ꝙ bona est rō testis, scio, qꝛ
vicin⁹ sum, vt cōcludit Bar.in l.j.ff.si cer.pe. vbi plene exami-
naui. ideo Bar.in l.si cui.§.ijsdem.ff.de accu. tenet, ꝙ probādo
ꝙ erat vicinus ꝛ proximus in loco ex vicinitate loci presumit̄
scientia. alleg.c.j.ꝛ ij. presumpt. tamen intentio Barto. fuit ad
conuincendum magis scientiam heredis. Tertio. si erat ci-
uis ꝛ in ciuitate erat fama de morte illius tūc presumit̄ scien-
tia, nisi ex aduerso ꝓbet se tūc tēporis fuisse absentē a ciuitate,
vel se fuisse infirmū. per tex.nota.in c.cū in tua. ꝛ ibidē Abb. in
ij.no. qui matrimo.accu.pos. ꝙ Bar. reputat diligēter notan-
64 dū pro limitatione eius dicitur † quod quis presumitur scire
illud de quo est publica fama d.l.cum tutor. cū gl. intelligit̄ de
sano, ꝛ nō de infirmo. ꝛ de ꝑsente ꝛ nō de absente. ꝛ cū Bar. te
nēt Ios.de imo. ꝛ in effectu Alex. ¶ Tu aduerte ad illud, ꝙ
tꝫ Bar.de infirmo lꝫ ceteri trāseāt in hoc cū Bar. puto, ꝙ sit
diligētissime signādū si est verū. Sed caue. qꝛ tex.in d.c.cū tua.
in quo se fundat Bar. loquit̄ expresse, qn̄ ex infirmitate patieba
tur mētis exiliū, put etiā ibi no. Abb.in ij.no. nā dicit ibi tex. si
nimie infirmitatis fauore laborās sane mētis patiebat̄ exiliū:
ergo in infirmo simpliciter nō ꝓcedit dictū Bar. nisi dicas, ꝙ
dictū Bar. debeat itelligi scd̄m tex. quē allegat vt inquit ipse
met Bar. i l.non solū.ij.§.si liberatiōis.ff.de libe.leg. Circa il-
lud de absente Bar. vult duo, vnū expresse, aliud tacite. expsse
65 vult † qꝺ ciuis q est absens a ciuitate ꝑsumat̄ ignorare ea de
qb⁹ tūc erat fama publica in ciuitate. Adde tex.in l. plane. in
66 vers. facilius. ff.de execu.tu. per quē no.ibi Bal. † ꝙ ciuis exi-
stēs in exilio non presumit̄ scire ea, que publice fiunt in ciuita-
te. idem si voluntarie sit absens. l.fi.ff.de decre. ab ordi. fa. ꝛ sic
tūc bāna etiā generalia ciuitatis ꝑsumit̄ ignorare ciuis q est
absens a ciuitate ꝼm eū. Idē tenent Bal. ꝛ Ang.in l.tres fra-
67 tres. ff.de pac. Abb.in c.j.de postu.prela. imo plus † ciuis, q est
in comitatu vel in villa presumit̄ ignorare ea que publice fiūt
in ciuitate: vt no. Bal. Ang. ꝛ Imo. ꝛ alij in d.l.titi⁹.§.j. ꝑ istū
68 tex. ¶ † Scd̄o Bar. tacite vult ꝛ hoc diligēter pōdera, ꝙ i du
bio qs presumit̄ fuisse presens in loco in quo est ciuis nisi ꝓ-
bet̄ absentia d.c.cū i tua. Adde ꝙ cōtrariū tꝫ Spe. lꝫ videat̄
dubitare: qꝛ nō habemus tex.de hoc clare loquētē. ita Spec.
in tit.de actore.§.j.in versi.qd si postquā. ꝛ in versi.sequen. quē
sequitur Alex.in cōsi.xcij. quinti voluminis. qꝺ inc. viso ꝛ op-
portune discusso processu in fi. vbi tenet cū Spe. lꝫ quod i du-
bio qs ꝑsumat̄ fuisse absēs ab loco ciuitatis sue. ex quo nō cō-
stat de presentia. sꝫ Bal.in l.fi.§.necessitate. in fi.vlt.q. C.de bo.
69 q̄ lib. refert illud dictū Spe. ꝛ vr̄ tenere ꝯtrariū eo qꝛ † absen-
tia est facti. ꝛ facta nō presumūtur nisi ꝓbent̄. l.i bello.§.facte.
ff.de cap. Itē ꝯtra Spe. tꝫ. Alex.hic sibi cōtrarius allegat bo
num tex.in l.cum quidam. ita in fi.iuncta.l. sequenti. ff.de leg.
ij. Bartol. i l.iij.§.j.circa fi.i pe.q.ff.de duob.re. Idē tenet Are
70 hic dicēs ꝙ doctrina Bar. est magis iuridica † ex argumēto
a cōmuniter accidētib⁹: qꝺ est validū in iur. l.certi cōdicto.§.
qm̄.ff.si cer.pe. Sed cōiter cōtingit, ꝙ qui est ciuis vni⁹ loci, ꝛ
ibi hꝫ domicilium ꝛ frequētius ibi habitat presumitur ibi esse
ꝑsens potius, quā alibi. ¶ Ultra Bar. illud ꝙ dictū est ꝙ ci-
uis ꝑsumitur scire ea, que sunt facta i ciuitate. limitat Alex. h
71 nō habere locū † in ciue nouo, qui ꝓbabiliter presumit̄ ignora
re ea q̄ sunt facta i ciuitate: qꝛ cēset̄ tyro. l.qui cū vno.§.fina. ꝛ
l.qui cōmeatus.§.fin.ff.de re mil. allega. Bal.in l.data opera.
C.qui accus.nō pos. vbi signanter tꝫ Bal. ꝛ sepe allegatur in
practica qꝺ nouus ciuis excusatur si ꝯtra faciat statuto ciui-
tatis. qꝛ ex quo est nouus ciuis habet iustā ignorantiā statu-
torū. Adde ꝙ idē qꝺ Bal. tenet Lud.ro. cōsi.ccviij.inci. ꝑ ple
na discussione. ꝛ in consi.ccccxcj.incipien. in casu proposite cō
sultationis vr̄ dicendū, ꝙ dicta A. Sed tu caue qꝛ Bart. hic
non loquitur simpliciter de ciue sed loquit̄ copulatiue, qn̄ erat
ciuis ꝛ erat fama publica i ciuitate. ¶ Extra istas fallētias,
72 regulariter † qlibet ꝑsumit̄ scire illud ꝙ publice scit̄, ꝛ publice
est notū, ꝛ est publica fama in loco vbi conseruatur, vt est tex.
in c.cū in tua. circa mediū. ꝛ tex.in c.j. circa mediū. de postul.ꝓ-
la. ꝛ tex.no.in cle.j.§.fi.de conces.preben. ꝛ gl.no.in l.si tutor.C.
de periculo tu. ꝛ gl.in l.quinquaginta.ff.de exc.tu. ꝛ §.qui aūt.
in verbo cognouerūt.inst.eo. ꝛ in c.qꝺ dicitis.xvi.dist. ꝛ i c.ex-
ceptionē.§.fi.de excep. Bar.in l.si cui.§.ijsdē.ff.de acc. ꝛ in l.ab
73 senti.ff.de dona. † vnde non excusatur propter ignorantiā re-
ceptans bannitum qn̄ erat notorium in loco, ꝙ erat bannit⁹,
vt est gl.in l.j.in prin. ꝛ ibi Bar.in §.j.ff.de recepta. Bart.in l.
omnes.ij.C.de agri. ꝛ cēsi.li.xj. Itē publicas factiones, ꝛ treu-
gas ꝛ paces ꝛ generales rebannitiones quilibet dꝫ scire, vt
no. Bal. i l.doli mali.in vꝰs.diuersum. per illū tex.a ꝯtrario sensu.ff.
de noua. qꝺ est valde no. dignū secūdū eum. imo fortius not.
74 Ab.in d.c.j.de postu.prela.ꝑ gl.iij.ibi iuncto tex. † ꝙ quilibet
de prouincia presumit̄ scire illud qꝺ publice factum est in par
te ꝓuincie qn̄ sumus in factis cōcernētib⁹ totā ꝓuinciā, vt ibi
ꝑ eū. ¶ In ea.gl.ibi ꝛ sibi delatā scire dꝫ, ꝛ quod pure sit insti
tut⁹ vel purificata sit cōditio qn̄o aūt istorū sciētia probet̄ in
75 herede dic vt hic ꝑ Bar. ꝛ no. bene illud qꝺ tꝫ Bar. qꝺ † fama
contraria postea superueniens nō derogat actui antea gesto
ꝛ consummato, nec extinguit. l.cum quidam.§.suum.j.eo. sed
bn̄ preiudicat, ꝛ derogat actui postea faciendo. l.ij.§.j.ff. quis
or.in bo.pos.ser. ꝛ l.si mater.in fin.C.de sta.defun. facit trita re
gula: qꝛ multa facta tenēt, q̄ tn̄ fieri ꝓhibēt̄. l.patre furioso.ff.
de his qui sunt sui. ꝛ c.quemadmodū.de iureiu. ¶ Ex isto di-
76 cto Bar. infert ad practicā notab. Bar. † ꝙ si propter famā
formata est per iudicē inquisitio cōtra aliquē de delicto ꝛ pē-
dente inquisitione superueniat fama cōtraria, per hoc nō tol-
litur inquisitio iam formata, sed bn̄ impedit̄ poni ad torturā:
qꝛ ille effectus est de futuro, nisi alia indicia adsint. ꝛ sequitur
simpliciter Io.de imo. reputans tenendū menti. idē Alex. ꝛ in
effectu Are.hic. Tu adde vltra eos illud, ꝙ no. Abb.in c.acce
77 dēs. per illū tex.cū gl.de pur.cano. † ꝙ ex quo qs semel fuit ha-
bitus, ꝛ reputat⁹ ꝑ filio legitimo Sempronij, ꝛ ita fuit ꝓmo-
tus ad ordines sacros, fama sequēs ꝯria nō nocet. Itē ex pre-
78 dicta ꝯclusiōe Bar. collige limitationē ad regulā, q̄ hꝫ, † ꝙ fa
ma posterior preualet ꝛ sequēs fama tollit effectū p̄ne. vt l.ij.
§.j.ff.qs ord.in bo.pos.ser. ꝛ l.si mater.in fi.C.ne de stat.defun.
Bart.in l.de minore.§.plurimū.ff.de q̄sti. ꝛ i l.ij.in fin.C.si ser.
aut liber.ad decu.aspi.li.x. Bar.notabiliter in l. sed ꝛ si lege.§.
de eo autē.ad fi.ff.de pet.her. Bald.in §.j.ij.fi. in vlti.q.qui feu.
79 da.pos. vnde stante statuto, † ꝙ contra magnates sufficiat so-
la fama: certe cautela est, ꝙ probet̄ famam cōtrarium. ꝛ sic pri
ma elidetur ꝼm Bal.in l.accusare.C.de eden.cum concor. hic
traditis per Alex. ista regula limitat̄, nisi prior fama sit sorti-
ta effectū tunc non tollitur per famā sequentem ꝯriā. ¶ In
ea.gl.ibi.item debet esse cert⁹ qꝺ testator poterat testari. q̄rit
Bar. quid si circa hoc probarētur due fame cōtrarie. ꝛ tenet
qꝺ standū est illi fame que ꝓcedit ab hominib⁹. fide digniorib.
ꝑ l.cū quidā.§.qꝺ dicit̄.in vers.quod si ipse.j.e. sed data equali-
te vtriusqꝫ fame, diceretur ꝓbata dubitatio, ꝛ sic heres nō pos
80 set adire: qꝛ esset dubius. ꝛ sic pōdera Bar. velle qꝺ due fame
contrarie possint esse eodem tēpore de eodē, sed hoc reprobāt
Bal. Imo. Lud.ro. qꝛ impossibile est qꝺ eodē tempore cōcur
81 rat duplex fama cōtraria: † qꝛ fama est, qn̄ aliqd a maiori par
te populi dicit̄. l.iij.§.eiusdē.in vers.fama. ff. de testib. declarat
Bar.in l.minor.§.plurimū. sed ista non sunt compatibilia, qꝺ
maior pars eiusdem loci eodem tempore dicat contraria, li-
cet possint esse opiniōes aliquorū cōtrarie in aliquo loco, sed
non fame cōtrarie. Sed salua Bar. ꝼm Alex. quod essent due
fame contrarie diuersorū locorū nō eiusdē ꝓut ipsemet Bar.
declarat

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

declarat.in d.§.plurimum.in ver.vj. quero quid si est probata fama contraria diuersorum locorũ. Bre.autẽ dicit, q̃ due fame contrarie possunt esse in eodẽ loco ⁊ tpe.nõ quidẽ essentialiter,ſz bene apparẽter.ex dictis testiũ super hoc cõtrariis,ſz pcedẽs saluatio est verior. Itẽ inquãtũ Bar.tz.q̃ qñ sunt due fame cõtrarie eodẽ tpe,tũc stãdũ est illi fame,que ꝓcedit ab hominibus fide dignioribꝰ.facit tex.i l.ob carmẽ. ff. de testi.⁊ c.in nostra eo.tit. Idẽ tenet Bart.in d.l.§.plurimum. Abb.⁊ alij in c.cum oporteat.de accusa. Adde. q̃ qñ ꝓbate sunt due fame cõtrarie,ſcõa probatio est clarior offuscat effectus priorispbationis.ita no.Abb.in c.cũ in tua.in ũ.no.per illũ tex.cuz gl.de sponsa. Item dum Bart.tenet q̃ quando sunt due fame contrarie hincinde equales,tunc heres remanet dubiꝰ, qz nõ potest animum magis ad vnã. q̃ ad aliã applicare. Tu dic,q̃ mo isto casu iste fame ẽnie data equalitate ſubi adinuicem derogant,⁊ neutri est stãdũ.d.l.ob carmẽ.§.fi.⁊ l.scripture.C.de fi de instr.⁊ c.licet causam,de ꝓba.fm Bart.in d.§.plurimum. Abb.in d.c.cum oporteat.⁊ ibidem Ant.⁊ alij.de accu.Se.de anch.in cons.clxxxix.qs inci.tribus de causis.adde facere, qs
82 †ꝓsumptiones opposite inuicem se cõfundũt, ⁊ non ꝓpõderat altera alteri,qz nulla victoria sit a parti.l. nõ solum.§.de vno.ff.de ritu nup.fm Bal.in l.non ignorat.in C. qui actu nõ pos. ¶ In ea glo.ubi,item q̃ nullus eum precedat scire debet. iuxta istud requisitum querit Rap.cu.de notabili, ⁊ vtili que
83 stione,ſi Bone ago contra aliquem debitorem , vel possessorẽ hereditarium asserẽs me esse consanguineũ,vel agnatũ talis defuncti,nõ tamen asserui,nec ꝓbaui,q̃ nullus alius esset ꝓximior agnatus an debeã obtinere,videretur dicẽdum,q̃ non qz cũ ista negatiua sit fundamentum intentionis mee quod nemo me precedat ⁊ q̃ ego sum ꝓximior,teneor illaz negatiuã ꝓbare:vt no.Inn.in c.super his. de accusa.Ly.⁊ alij in l.ij.C. de iure emphy.⁊ Bar.⁊ doc.in l.hoc iure.ff.de ver.obli.⁊ ita videtur i specie tenere Spe.in ti.de teste.§.pe.vbi tz,q̃ actor debet articulare.⁊ ꝓbare.q̃ sit ẽsanguineus, ⁊ q̃ sit ꝓximior. Cõtrarij determinat Rap.cu.quod sufficiat ꝓbare primiratem suam per latitate.C.cõmunia de succes.l.si scriptum.C.ꝺ ꝓba. Idẽ per eade iura tenet Raph.cu.in l. sed ⁊ si de sua.i. eo.vbi subdit q̃ nec gl.nec Bar.nec Spe.docuerunt qualiter in hac materia debeat articulari. Idẽ tenet ibi Ludo. Ro.per l.si aute.C.de suc.edic. Idẽ tenet, Alex.hic, motus per doctrinam gl.in l.cũ de lege.ff.de ꝓba. fm quam sufficit dicere in esse cõsanguineũ talis defuncti,qui vult dicere aliũ ꝓximiorẽ fuisse
84 agnatum,illud ꝓbet:sicut per illã gl.tenet etiã Bar.hic.†q̃ sufficiat dicere talẽ decessisse sine testõ, qui vult dicere ẽsse quod testamẽtũ fecerit,illud ꝓbet. Est verũ qs Bar.ibi corrupte allegat gl.in l.cũ ꝓbatio.ff.de ꝓba.ſz voluit allegare gl.in d.l. cum de lege.illã gl.etiã allegat Bar.in l.si cõstante.in ꝓn.ff.sol.ma.in j.q.partis ꝓn.vbi etiam dicit per hũc modũ
85 ꝓbari illã negatiuam†facultates mariti ad dotis exactionẽ nõ sufficere:quia mulier dicet q̃ maritus habet tot bona que nõ ascendunt ad summam dotis qui vult dicere qs plura ꝯ illud ꝓbet.⁊ de veritate illius gl.ibi diri hoc anno posui etia i l. fi.§.licentia.C.de iure deli.vbi etiã est tex,qui allegatur ꝓ illa gl.⁊ ibi Bar.⁊ alij ad hoc notant.⁊ ibi diri. ¶ Pro ista parte Rap.ẽt facit tex.reputatꝰ singularis in l.ex facto.§.pe.ff.ad
86 treb.vbi fei q̃ dicit filios superuixisse ⁊ sic ꝙditionẽ fideicõmissi defecisse incũbit onus ꝓbãdi,⁊ ita per illũ tex. notãt Bar. ⁊ Ang.ibi Bar.in l.qui duos.§.cum in bello.ff.de re.du. Ale. in consi.xxxix.primi volu.quod incipit viso themate.de quo.s. omisso lõgo verborũ apparatu.⁊ in consi.xxix.secũdi volu.qs incipit viso themate.⁊ ea dubitatiõe.quicquid ad illũ tex.dicat Alex.hic,⁊ ibi,⁊ ita tene cũ opinione Raph.Lud.⁊ Ale.Quis Bre.in d.l.sed ⁊ si de sua.teneat contrarium dicens se credere indubitanter opinionem contrariam esse verioꝛ per aliqua que in proposito nostro parum videtur facere. ¶ In eadẽ gl. ibi item scire debet qua ex causa ad eum pertineat ex testamẽ
87 to vel ab intestato. Concludit Bart.fm Alex.q̃†ꝓsumitur ꝓ eo qui dicit testamentum non esse factum,⁊ sic defunctũ decessisse ab intestato,quia a uersarius,qui vult dicere cõtrariũ, tz ꝓbare per doctrinã gl.in ẽcũ de lege.ff.de ꝓbatio. licet Bart. corrupte alleget.l.cum ꝓbatio.Cõtrariũ tenet Lud.Ro. in l.si emancipati.C.de collat.per illum tex.in ver.nec vllum testa
88 mentũ relictum.vbi secundũ eum ꝓbatur,†q̃ alleganti quẽ decessisse intestatum incũbit onꝰ ꝓbãdi,⁊ licet quãdoq̃ dicatur aliquid ꝓbari eo ipso.q̃ nõ probatur contrariũ, vt est gl.in ẽ.offẽdere.in l.super seruis.C.qui mili.nõ pos.lib.rij. ⁊ in l.j.C.q testamẽ.fa.pos.⁊ tũ illud ꝓcedit, qñ ꝓsumptio est ꝓ allegãte:sed hic est secus.qz oportebit actualiter ꝓbari.q̃ nullum.testamentuz sit factũ,alias illa.l.si emancipati.esset impo sita verbis ⁊ non rebus contra l.ij.in fi.C.cõmunia de leg.⁊ c.

cõmissa.de electio.in vj.Sed Alex.hic in d.l.si emãcipati.in tertio notabili tenet simpliciter cũ Bart. cõtra Lud.Ro.⁊ dicit quod d.l.si emancipati.allegata p Lud.non facit ꝓ eo.⁊ plꝰ nõ dicit nec aliud respondet. Tu aduerte q̃ imo ille tex.bñ facit ꝓ Lud. cum inferius dicat ꝓbatum fuerit inmẽdo cũ eo quod.s.diri.nullum testamentum relictũ ꝓbatuz fuerit, ⁊ illud verbũ ꝓbatum fuerit cum sit infra positũ videtur qs ad vtrũq̃ referri debeat alias nõ haberet oꝛationem perfectã illud q̃ s.diri nec illud testiũ relictũ,nisi ex tex.haberetur verbum est.q̃ cõmuniter nõ habeꝫ,⁊ tenẽdo cum opi.Lud.potes bene respõdere ad authoritatẽ Bar.hoc modo q̃ nõ simplr loquit ꝓnt eũ refert Alex.ſz Bar.loquit expresse. quãdo est cõmunis opi.q̃ testamẽtũ nõ fecerit.tũc bene est fundata intẽtio allegãtis eũ itestatũ: tñ.ꝓ prima opinioꝛ facit:mã q̃ aliqs fecerit testñ,illud est factu:ſz facta nõ ꝓsumunt,nisi ꝓbentur. Lin bello.§.facte.ff.de capti. Itẽ q̃ aliquis non fecerit testñ est
89 †negatiua simplex,nõ coarctato loco,⁊ tp:ergo ꝓ rerũ naturã ꝓbari nõ põt.l.actor.C.de ꝓbatio.dicit.in l.nec is.in ꝓn. j.eo,nisi dicas imo ꝓbari posset secm practicã. quã j.ꝓxime ponit Bar.⁊ j.statum referam.subdit Bar.q̃ quãdo cõis opinio est,q̃ quis fecerit testamẽtũ.sed illud nõ reperit. tũc debet fieri diligens inquisitio authoritate iudicis interrogando omnes notarios,⁊ ẽt habẽtes protocolla notariorũ mortuorũ interrogẽtur etiã cõsanguinei,⁊ vicini ⁊ ꝓximi byteri a quo gitur.⁊ similes persone,⁊ si non reperiatur apud istos, tũc dicaꝫ ꝓ vero testñ nõ esse factũ q̃ Bar. per tria similia cõ ꝓbat de quibus ibi per cũ. Adde Bar.in simili in l.illa.i pe.
90 q.ff.de ẽ.obl.cũ cõcor.quas ibi dedi. ¶ Aduerte tñ qs testñ nõ ꝓbaꝫ per famã.qz nullus titulus ꝓbaꝫ per famam.ita signarer tz Bal.post Inn.i c.illud circa fi.de ꝓsumptio. ¶ In ũ.pte gl.dũ vult q̃ regula huius.l.fallit i tutore. q̃ qñq̃ solus põt adire hereditatẽ vel agnoscere bo.pos.⁊ tñ nũq̃ solꝰ põt re
91 pudiare.†Adde q̃ fili pcurator.ẽt gñalis. potest agnoscere bo.pos.l.ũ.§.acquirere.⁊ ibi gl.no.ff.de pos.⁊ tñ nõ põt repudiare.l.j.§.j.ff.de suc.edic.ſz ad ista rñde melius fm gl.in l.eiꝰ est velle.ff.de re.iur,q̃ regula huiꝰ legis ꝓcedit i his,q̃ pñt acqre re suo nõie.⁊ ad suã vtilitatẽ.secꝰ si alieno. Vltimo qrit Bar.
92 de subtili questiõe:an si sum heres titũ q̃ fuit ifitutꝰ a seio posum adire hereditatẽ seu ex iure deliberãdi ad me trãsmisso per Titiũ inquãtũ Titius adierit ⁊ quatũ de Titio in hoc sum dubius.⁊ nõ soluit.sed reliquit sub dubio:qz questio tũc pẽdebat de facto:sed tamẽ inclinat ꝓ parte affirmatiua,⁊ ita late affirmat Bar.in l.gerit.⁊ ibi Raph.cu.j. eo.quamuis contrarium teneat Bal.in l.potuit.in viij.q.C.de iure delibe.licet hic in lecturis impressis Bar.sit facta vna additio falsa que dicit puto additionem nullam.per l. qui ex duobus.in fi. j.eo.

LEX XIX.

1 ☞Volens adire her.vel bon.pos.agnoscere debet esse certus de morte testatoris,
2 Scire dicimur illud.quod vehementer opinamur.
3 Dictio.quasi.est nota impropꝛietatis,
4 Si testis interrogatus quomodo sciat,respondet scio, qz sum certus,non probat.
5 Quando testis cum assignatione rationis dicit scio,quia scio vel quia ita est,nihil valet,quia nihil habemus vltra dictum.
6 Quando testis deponit super re que per sensum immediate non potest comprehendi,vt quia dicat,scio, quod Titius est filius Martini,talis testis bene probat.
7 Testis deponens de credulitate non probat.
8 Quis dicit ꝓ certo scire.qñ est certificatus ab hoie fide digno.
9 Quod quis scit ex confessione alterius etiam in foro penitentiali facta non dicitur scire pro certo.
10 Si heres confiteatur quod fecit aliquid vt heres videtur cõfessus sciuisse testatorem mortuum.
11 Dubitans an testator sit mortuus, vel viuat, non põt adire.

Qui hereditatem.

Nõ summat pp ei⁹ breuitatem.

¶ Nota ex isto tex.vnũ regñtũ ad hoc vt quis possit adire hereditatẽ de iure ciuili vel agnoscere bo
1 no.pos.de iure pretorio.inã debet esse cert⁹ testatorẽ esse mortuum.rationẽ assignat.in l.in totũ omnia.ff.de regu.iur. Istud singulariter examinat,vt ibi videas ꝓ intellectu huiꝰ tex.q̃ vult q̃ heres debeat esse certus testatorẽ esse mortuũ:videndũ est, qñ dicẽ debeat hoc esse certus. Solutio. Salice.intelligit istũ tex.i ver.certus esse saltẽ vehemẽti animi applicatione,arg.l.cũ qui dã.§.q̃ dicit.j.eo.⁊ iustis ꝓsumptionibꝰ inducta:vt no.in l.ſz ⁊ si de sua.⁊ in l.si quis extraneus.§.ñ.j.eo. Sed Bre.tenet qs certus hic capitur ꝓ vehemẽti opinione.allegat Bar.s. l.ꝓ prima:in primo requisito.gl.ibi.s.q̃ sciat testatorẽ mortuũ. vbi tenet Bar.q̃ nõ intelligaꝫ de vera sciẽtia,que percipit per sen

sum corporeū sicut in teste, sed intelligit de scientia, hoc est de vehemēti opinione, dicit lex cuz quidā. §. qs dicitur. z l. si quis extraneus. §. fi. in gl. fi. in gl. sed tu caue, qz Bart. ibi bene capit
2 sciētiā pro vehemēti opinione: †qz scire dicimur illud, qs vehemēter opinamur. l. ij. §. idē Labeo. z ibi est gl. no. ff. de aqua plu. arcē, sz nō loquit Bar. de termino certo. vnde vltra eū, q etiā quis dicatur esse certus ex vehemēti opinione, facit text. in l. si qs ita. §. si quis cū ignorāret. in ver. proinde, z ibi Bar. ad hoc exprese no. ff. de test. tutela. sed caue, qz ille ter. videt facere ad
3 oppositū cum dicat, z si quasi certus fuerit †nam dictio quasi est nota improprietatis: z sic significat q ex vehemēti opinioe quis non dicat proprie certus fm Bre. in l. si posthumus. §. fi. in ij. no. ff. de lib. z posth. z ante eum ita etiā dicit Raph. cu. in d. l. si quis ita. Sed p hoc qs etiā quis dicat certus ex vehemē ti opinione allego gl. in l. in repudiāda. j. eo. z dicit Bal. in l. cū in antiquioribus. in ij. q. C. de iure delibe. qs vehemēs opinio equiparat certitudini, vt dicit notari in l. si is ad quem. z l. cū quidam. §. qs dicitur. j. e. z est vehemēs opinio fm eū, quando ex probabilibus cōiecturis credit id quod verū est, licet certi
4 tudinarie non nouerit: †tamē si testis interrogatus, quomodo sciat respondeat, scio, qz sum certus nō probat, quia nō deponit de his que percipit per sensum corporeum: prout tenet l. testium. C. de testib. z l. qui testamento. §. fin. ff. de testa. z ij. q. ir. in c. testes. quare potest esse certus ex vehemēti opinione que pōt esse falsa. l. cū quidā. §. quod dicitur. j. e. Ita notabiliter determinat Bar. in d. l. si quis ita. ff. de test. tutela. z sequunt Lu. Ro. z Alex. hic Idē tenet in effectu Bre. hic alia subtili ratione quia sicut illa ratio testis sum certus, complectitur vehemētem opinionē, ita illa etiā cōplectit verā sciētiā. l. cum falsum. j. e. z l. nec is. in prin. §. eo. vnde etiā referēdo ad verā scientiam ista verba scio qz sum certus resoluūtur in effectu hoc modo scio, quia scio: quo casu talis ratio nihil valet, qz nihil addit dicto, z sic est eadē cum dicto vt no. Bar. in l. qui interrogatus. per illum ter. ff. de pet. her. z in l. fi. per illū ter. ff. de offi. procurat. esa. Bal. in l. solam. C. de testi. vbi dicit, q †quando testis cum assignatione rationis dicit scio, vel quia scio, vel quia ita est: nihil valet, quia nihil habemus vltra dictū. z hoc est deponere sine ratione. Adde q idem Aret. sibi contrarius in d. l. si posthumus. §. fi. in ij, no. de libe. z posthu. tenet contrarium quod imo possit saluari dictū isti⁹ testis sicut saluātur in simili quando testis interrogatus de ratione dixit scio, qz tetigi manib⁹. nam recte probat, licet non sit res tangibilis manu, vt signanter no. Bar. in l. fi. in fi. per illum ter. C. de pericu. nominato. lib. xj. z plus non dicit. Sed ad hoc respondet ipsemet Areti. hic. z ideo ibi probat, quia facit mentionem de vno ex sensib⁹ corporeis scilicet de actu, vt sub illo sensu videatur implicite deponere de sensu conuenienti: vt ibidem etiam dicit Bar. Istā
6 cōmunē conclusionem limita non procedere, †quādo testis deponit super re que per sensum immediate non potest cōprehēdi vnde si testis dicat scio pro certo q titius est filius Martini talis testis probat: qui intelligitur de ea certitudine que communiter potest haberi in tali re per presumptiones hominum z legū fm Bal. in l. filiū eū diffinim⁹. post Ja. de Are. z Ly. ibi. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. z sequit simpliciter Aret. hic. Adde Anto. de Butr. in c. per inquisitionē. in v. no. de elec. per
7 illum ter. in verb. se sciuisse pro certo. subdit Alex. quod testis deponens de credulitate non probat etiam si dixerit credo p certo, per ter. in c. his. de presum. mitor q nō allegauerit Bal. hoc tenentem in l. siue possidetis. C. de probation. vbi ad hoc allegat ter. in d. c. literis. z in c. tertio loco. de presumptio. in v. testes dicentur, imo plus tenet ibi Bal. q testis, qui dicit se p certo credere, non probat etiam presumptiue, nisi rationē per sensum corporeū assignat. vide tamen ter. in d. c. per inquisitionem. in verb. pro certo credens, dixi in rubri. ff. de iure iurand.
8 ¶Item adde quod †quis dicitur pro certo scire, quando est certificatus ab homine fide digno, ita no. Bemi. in c. de capitulis. per illum ter. r. dist. allegat etiam capit. sicut pro certo. infra de simo. z Archidiaconus in c. in domo. de penitē. dist. ij.
9 †Caue tamen quare nō dicit pro certo scire illud, q quis scit ex cōfessiōe alicuius etiā in foro penitētiali facta, qz potuit ille non verum dicere, ita mirabiliter no. Abba. in c. si sacerdos. in j. no. per illū ter. de offi. ordinarij. cū text. ibi ponat vt diuersa p certo scire ali quē esse reū criminis vel qs confessus fuerit, que tunc pro certo non sciat. ¶Ultimo aduerte q in lecturis impressis Bar. facta est vna additio huius tenoris. Haz dicit q ei fuit apportatus vn⁹ processus in quo dicebat qs talis mulier erat mater talis filie, z qs illa filia gessit se p herede: z qualiter, nō dicebatur quod illa filia sciuerit mortē matris, decidit per istū ter. quod talis additio nihil valet: qs reputat bene notandū. Adde quod ista nō est decisio Bar, quia in eius lectu-

ris Bar. que sunt scripte non legit istā legē. Itē Jo. de Imo. Alex. z Aret. non faciunt aliquam mentionem de ista decisione, z tamen si Bar. diuisset, non omisissent. solus Raph. cu. refert istam decisionem Bar. eam simpliciter sequitur z dicit q debemus esse cauti in articulando. Item dicit facere. quod ipsemet Bar. notat in l. cū i antiquioribus, C. de iure delib. z plus non dicit. Sed contra istam pretensam decisionem Bar. vide tur facere illud, quod tenet ipsemet Bart. in l. preced. in primo
10 requisito glo. vbi tenet. quod †si heres confiteatur. quod fecit aliquid vt heres videatur confessus sciuisse illum esse mortuū: quia viuentis nulla est hereditas. vt l. j. ff. de action. ven. z l. j. ff. pro here. etiam si talis confessio fuit tacite, vt ibi per eum per hoc tollitur fundamentum de isto ter. Item iste ter. h. d. pro
11 pter †dubitantem an testator viuat, vel sit mortuus, qui nō potest adire: vt l. heres institutus. in prin. j. eo. z l. is. qui heres. in ver. si quis dubitet. §. eo. tamen caue quare Bart. in d. l. precedenti, loquitur quantum ad damnum z preiudicium heredis confitētis: hic autem loquimur quo ad fauorem. z commodū z sic quoad validitatem aditiōis esset questio pro amico, si casus in facto contingeret.

LEX XX.

1 ☞ Aliud est gerere se pro herede, z aliud adire hereditatez.
2 Aliud est esse talem z aliud haberi pro tali.
3 Adire he. est exprese z pncipaliter declarare se velle esse hrdē.
4 Qui facit aliquē actū vt hrs vt se gerere pro hrde, z sic oneribus hereditarijs obligari etiā si nihil hereditarium attingat.
5 In depēdētibus a voluntate protestantis protestatio operat ad declarandū eius animū z dicitur protestatio declaratoria.
6 Faciens sepelire defunctum presumitur in dubio facere cā pietatis: z ideo non presumitur se gerere pro herede. z nu. 7.
8 Tutor solus sine pupillo non potest vere adire her. sed requiritur voluntas, z consensus vtriusque.
9 Datio vulga. substituti an tollat suitatem. ii.
10 Persona extrinsecus subaudiri non debet.
11 Per dationem substitu. vulgaris tollitur suitas.
12 Solus animus sufficit ad aditionem here. absqz alio facto dū talis animus declaretur verbis, aut facto.
13 Condito testamento, emancipatus est cognitus de iure ciuili sicut quilibet extraneus institutus.
14 Bodie emancipatus succedit ab intestato de iure ciuili ad similitudinem suorum.
15 In dubio si non apparet quo animo sit gestus actus per heredem est standum suo iuramento. z sic no. quod in dependentibus ab animo alicuius statur suo iuramento.
16 An actus. qui in suo inducit immixtionem, in emācipato vel extraneo inducat aditionem, vel econtra.

Proherede. Qui facit aliqd vt heres
1 rōne faciat, q ex ptestatiōe, vel ĝiecturis declarat. h. d. vsqz ad §. si quid tamē. Continuatur fm Bar. Bal. Imo. z Pau. de ca. nā in legibus precedētibus, pcm in duabus proxime precedētibus. s. in l. is pōt. z in l. seq. dictus est de iure, z potestate adeūdi hrditatē. nūc tractat de ipsa aditione per quos actus inducatur. z sic Bar. z cōmuniter doc. intelligūt, q Iurisconsu. in ista l. tractat de aditiōe hrditatis, q p certo non videtur esse verū. prout etiā tenet solus Raph. cu. quare ista lex non tractat de aditione hereditatis, sed de gestione pro hrde. z isti ponuntur tanq modi differentes, vt est ter. planus in l. si quis mihi bona. §. sz quid si mandauit. in ver. vel quid si pro herede. j. e. vbi lex quērit quid si pater mādauit filio, q gereret se pro hrde, z filius adiuit hrditatē, an valeat
1 aditio, z ibi Rapha. cu. no. ex illo text. simpliciter, quod †aliud sit se gerere pro hrde z aliud adire hrditatem. ibidem etiam gl. in ver. gerere. cum gl. seq. ponit differentiam inter adire hereditatem z gerere pro herede, qz aditio fit per verba, sz gerere pro herede fit per actum facti ex quo presumptiue inducitur aditio: z ita illā gl. notant z sequuntur Jo. de Im. z Aler. hic ibidē etiam Areti. in v. notat ex illo ter. quod proprie gerere pro hrde est hrditatē adire facto, adire autem est apprehendere hereditatē animo expresso per verba, z licet text. dicat aditionem valere: tamē non sequitur per hoc quin sint diuersa, sicut ibidē decidit ille text⁹ q si pater mandauit filio, quod agnosceret bon. posset. z ipse adiuit, decidit ter. quod valeat aditio nec tñ vitiat. z tñ constat, quod sunt diuersa adire hrditatē, z gerere pro hrde. Ad idē est ter. in l. quanditu institutus. j. eod. ibi, neqz adire hrditatē pōt, neqz pro hrde gerere z ter. in l. at si quis. §. pleriqz. ibi, neqz pro hrde gestio, neqz actio presumatur. ff. de reli. z sump. fune. z ter. in §. ite extraneus. institutu. de her. qualita. z dixe. vbi ter. ponit alternatiuam inter aditionē her editatis, z gestionē pro herede. ergo denotat

clic

esse diuersa.istud etiā patet ex vi vocabuli pro herede gerere,
vbi semper tex.loquitur cū dictiōe diminutiua,ꝙ heres,vt pa
tet per totā istā l.⁊ sic vr̄,ꝙ aliud sit esse heredem,seu adire he
2 reditatem,⁊ aliud est gerere pro herede,†sicut in simili dicim⁹,
ꝙ aliud est esse talem,⁊ aliud haberi pro tali.l.mercis appella
tione,vbi gl.no.ff.de ver.sig.Bar.in l.legis iulie.in prin.de a
dul.vnde dic ex mēte Raph.hic.⁊ glossarum preallegatarum.
in d.l.si quis mihi bona.§.sed quid si mandauit.in verbo gere
3 re.⁊ in gl.seq.⁊ ib.dē Im.⁊ Alex.⁊ Are.†quod adire heredita
tem est expresse ⁊ principaliter declarare se velle esse heredem
vt est quando quis dicit adeo,vel agnosco hereditatē,vel ap
prehendo,vel assumo,⁊ similia.gerere autem pro herede est fa
cere aliquē actū facti,q aliquādo facit presumi iam antea he
redem aliquando ex necessario cōsequenti facit presumi de p̄
senti aditionem hereditatis.l.gerit.j.eo.quando est tale factū,
ꝙ pōt fieri citra ius ⁊ nomē heredis:vt §.Papinianus.j.ea.l.
⁊ istud est qd nō videtur cognouisse.glo.⁊ doc.hic scdm Rap.
cuma.nec ob.tex.in d.§.itē extraneus.Insti.de heredū quali.⁊
diffe.vbi tex.dicit quod gestio pro herede sit verbis aut factis
ergo nō per solū factū.rn̄de quod illud primum verbis decla
rat,vt q2 imponerē alicui ꝙ haberet custodiam de istis rebus
tāꝙ de meis,ista verba tēdūt ad actū facti ⁊ inducūt gestionē
pro herede,vt habes tex.planū,in l.Pātonius.§.fi.in fi.j.eod.
Unde melius potest cōtinuari ista lex ad precedētes,visuz est
supra in plerisqz.l.de aditione hereditatis.qū hereditas prin
cipaliter,⁊ expresse adit,nūc incipit tractare de gestione p he
rede declarando,quāda,⁊ per quos actus facti īducat.Secū
do aduerte pro intellectu litere qd tex.in prin.in primo ⁊ secū
do dicto vr̄ idē bis repetere,⁊ sic vr̄ esse superfluus cōtra §.q
bus.in prima const.C.Dic ex mente Pau.de Cast.⁊ Are.ꝙ in
secundo dicto text.non loquitur simpliciter, sed cum dictione
demum que includit dictum negatiuum.¶Diuide istud prin
cipiū vsqz ad §.si quid tamē.in vij.partes.In prima ponit vnū
dictū simpliciter affirmatiuuz quādo quid gessit vt heres.In
secunda videtur repeti idem dictū,sed tex.addit dictionem,de
mum,implicantem aliud dictū negatiuum.In tertia declarat
primum dictum.In quarta limitat. In quinta ponit consiliū
protestationis,scz ꝙ protestetur se illū actū facere non animo
gerēdi pro herede.In sexta ponit multa exēpla quorū quedā
respiciunt causam pietatis,quedā custodiā, vel cōseruationē
rerū hereditariarū.In septima casum,quando quis gessit res
hereditarias contēplatione alterius hereditatis future.secū
da ibi,⁊ generaliter.tertia ibi,p herede autē gerere.quarta ibi
certū si quid pietatis.quinta ibi,⁊ ideo solent.sexta ibi vt pu
ta patrē sepeliuit.septima ⁊ vltima est ibi,proinde ⁊ si fundos.
4 ¶No.primo ex isto tex.quod†qui facit aliquē actū vt heres
vr̄ gerere pro herede,⁊ sic oneribus hereditarijs obligari, ēt
si nihil hereditariū attingat,vt dicit tex.in l.gerit.⁊ in l.si quis
extraneus.§.j.j.eo.intellige verum in eo , qui potest adire he
reditatē de iure ciuili.si aūt nō posset venire nisi de iure preto
rio,vt emācipatus:⁊ in alijs casib⁹ enumeratis per gl.in l.cer
tum.C.vnde legitimi.tunc lz faciat actum qui non potest fieri
citra ius ⁊ nomen heredis,per hoc nō dicetur gerere pro hr̄
de nec ēt efficitur bo.pos.vt est tex.no.in l.j.C.de iu.delib.qua
re in bono.posses.requiritur quod adeatur iudex,⁊ coram eo
agnoscitur.l.fi.C.qui admit.⁊ tunc bene efficitur bono.posses.
5 ¶†Scdo nota,ꝙ in dependentibus a voluntate protestātis
protestatio operatur ad declarāduz eius animū,⁊ dicit prote
statio declaratoria.facit l.qui in aliena.§.fi.cum gl.vbi dixi de
6 hoc.s.eo.¶Tertio no.ꝙ†faciēs sepeliri defunctuz presumit
in dubio facere causa pietatis,ideo non presumit se gerere pro
herede.⁊ istud procedit non solū in filio:vt hic:sed etiam in ex
traneo,nisi aliud appareret,vt est tex.i l.at si quis.§.plerisqz.ff.
de relig.⁊ sum fune.⁊ in l.qui erat heres.§.fi.ff.fami.er.Bar.in
l.gerit.in ver,ad tertium quando ille actus.j.e.Amplia,quod
istud procedit etiam in tutore.⁊ pone casum notabilē occurrē
7 tē in facto.†Tutor cuiusdā pupilli,mortua sorore,fecit eā se
peliri,⁊ scripsit expēsas funeris i libro rationū aliū actū aditio
nis nō fecit,moritur postea pupillus.dicitur, ꝙ nō fuit heres
sororis:⁊ sic non trāsmisit hereditatē nō aditā, vt sic excludat
substitutus pupilli,queritur quid iuris videbat contrariū, q2
ex quo tutor scripsit in libro pupilli,talē expēsam funeris vide
tur etiam fecisse nomine pupilli.l.Hesennius.ff.de nego.gest.⁊
l.sed iulianus.§.proinde.ff.ad Macedonia.nec pōt dici,ꝙ fe
cerit animo donādi propter pupillū,⁊ sic ex causa pietatis q2
non potest tutor donare nomine pupilli.l.cōtra iuris ciuilis.i
prin.ff.de pac.ideo videbatur adijsse hereditatem.⁊ ita quidā
consuluerunt tamen Raph.cum.hic determinat:ꝙ per illum
actum sepeliendi nō inducatur aditio,nec gestio pro hr̄de,da
to,ꝙ tutor in libro scripserit talē impēsam per istum tex.⁊ d.l.
at si qs.§.plerisqz.qui tex.tū loquit i casu isto, qū tutor scripsit
in libro impēsam funerationis.itē,fm eū.talis donatio, que fit
causa pietatis in sepeliēdo sororē nō videtur interdicta tutori
vt est tex.no.in l.i plures.in prin.de admi.tu.ego teneo op. Ra
8 pha.sz in alio diuerso fundamēto,†quare tutor sol⁹ sine pupil
lo nō pōt vere adire hereditatē.sz requirit volūtas, ⁊ ꝯsensus
vtriusqz.l.potuit.C.de iur.delib.⁊ l.pupill⁹ si fari.s.e.ergo ēt
nō pōt fingi adiuisse p funerationē sororis ⁊ scripturā factam
a tutore.quare nō plus dz operari fictio i casu ficto ꝙ veritas i
casu vero.l.filio quē pr̄.ff.de li.⁊ post. Ro.q2 est decisio pulchra
⁊ quotidiana.nec fortassis alibi i specie. ¶Quarto.⁊ vltimo
ex vltima parte in ver.pinde ibi substitut⁹ est. j.ea.leg.iuncto
9 ver.⁊ ideo.e.l.fm Are.subtiliter†ꝙ datio vulgaris substituti n̄
tollit suitatē,neqz necessitatē.si intelligam⁹ totū istū tex.loqui
de filio in potestate.nā in vers.⁊ ideo.dicit qd liberi, q sunt ne
cessarij solēt ptestari,⁊ in ver.pinde.dicit ꝙ habebat substitu
tū vulgarē ergo vult iste tex.ꝙ datio vulgaris substituti n̄ tol
lat necessitatē,⁊ p cōsequēs,nec suitatē,que causat ex necessita
te vera,vel ficta.⁊ lz gl.hic in ver.testari.in fi. videat intellige
re ꝙ i ver.seruos mutet casus de filio in hr̄de extraneo.tū ista
positio nō pōt pcedere fm eū,nisi subaudiēdo ad tex.de hr̄de
extraneo.que subauditio fieri nō dz.cū text.nō possit pcedere
sine subauditiōe intelligēdo totū loq i filio.Cōfirmat vltra eū
10 †q2 persona extranei nō dz extrinsecus subaudiri per regulaz
l.si ita stipulatus.§.chrysogon⁹.ff.de ver.ob.Adde,qd istū tex.
etiam ad hoc allegat idem Aret.in l.si filius heres.ff.de lib.⁊
posth.vbi dicit hoc probari hic nō cauillando literā. Tu dic
ꝙ iste tex.parū vel nihil facit.q2 tex.in ver.⁊ ideo incidenter in
terserit de filijs q sunt necessarij,ergo tot⁹ tex.videt loqui pn
11 cipaliter in extraneo herede.†⁊ sic stabit magis cōis ꝯclusio
ꝙ per dationē vulgaris substituti tollat suitas,vt tz Bar.i d.
l.si fili⁹ heres.⁊ pleni⁹ in l.fi.filius qui patri.vbi dixi,ff.de vulg.
12 ⁊ pup.¶In gl.in ver.ꝙ animi.habes.qd†solus animus suffi
cit ad aditionē hr̄ditatis absqz alio facto.idē tz gl.in vb.⁊ vo
lūtas.in l.potuit.C.de iur.delib.⁊ in l.paulus.j.eo.intellige tū
dū talis anim⁹ declaret vbis,aut facto vt est tex.in §.pe.insti.
de her.quali.⁊ dif.in ver.volūtatē suā declaret re, vel vbis de
adeūda hereditate.vbi gl.⁊ in l.gerit.⁊ ibi latius Bart.j.eo.q2
volūtas sola in mēte retēta nihil operat ⁊ nō obligat.l. si repe
tēdi.C.de cōd.ob cau.¶Capio gl.fi.in ver.quid in ver.seruos.
Diuidit in duas ptes principales.In prima declarat tex.⁊ al
legat duas cōcordātias.In scda format questionē,scda ibi sed
quis h pbabit.Illa scda subdiuiditur in v.pticulas.In prima
(vt dixi)format qstionē.In scda refert distinctionē. quorum
dā.In tertia pro illa distinctione assignat rōnē diuersitatisꝙ
in vno reprobat.In quarta ponit op.Azo.In quinta respō
det fundamēto prime distinctiōis,scda ibi distinguit su⁹ ab ex
traneo.tertia ibi,sz forte in emācipato.quarta ibi melius ergo
vr̄.quinta ⁊ vltima est ibi,aliqs tū actus.¶In ea.gl.ibi.q2 de iu
13 re ciuili est incognit⁹,intellige istā gl. pcedere ab itestato. †nā,
ꝯdito testō,put est casus nr̄,emācipat⁹ ē cognit⁹ de iure ciui
li,sicut qlibet extrane⁹ institut⁹.l.si duob⁹.in pn.ff.de ꝯta. ⁊ §.
ceteri.Inst.de her.quali.⁊ dif.Bal.i l.illud.§.fi.ff.de ꝯta.Scdo
14 itellige istā gl.pcedere isto iure.†hodie aūt emācipat⁹ succedit
ab intestato de iur.ciui.ad silitudinē suorū,vt est tex.i l.memi
nim⁹.C.de leg.her.quare hodie sublata est differētia emācipa
tionis ⁊ patrie ptātis.§.nullā.in aut.de heredi.ab inte.ꝙ tū ad
succedēdū ab int. declarat gl.in l.si emācipati.C.de col.⁊ gl.in
aut.ex cā.C.de li.pte.⁊ vtrobiqz dixi.¶In ea.gl.ibi melius er
go vr̄ ppēdēdū.Ista opi.Azo.cōiter approbat p gl.⁊ do.ꝙ at
tēdi debeat qualitas hr̄dū psonarū eorū actuū,⁊ rerū q oia la
te psequit Bar.i repetit.l.gerit.j.e.declarādo qn̄o p fcā,vl' nō
fcā itē p dicta,vl p scripta p̄sumat,vel n̄ p̄sumat aditio hr̄dita
15 tis,ibi videas.†In dubio aūt,si nō p̄t ꝯstare, qn̄o aīo sit gest⁹
act⁹,vr̄ ꝙ stari debeat iur̄o.⁊ l.i ambiguis.scda.ff.de re.iur.ad
hoc allegat gl.vulgaris i §.alie.de actio.ꝙ ad hoc allegat bar.
in l.gerit.j.eo.in l.celsus.ff.de vsuca.⁊ in l.j.§.hoc interdicto.ff.
de iti.actuqz priuat.⁊ in alijs locis statim allegādis,⁊ illā glo.
dicit ad hoc esse singularē.Bald.in c.bone.ij.de postul.prelat.
tū q2 illa gl.nō bū h.d.habes de iure canonico gl.expressam.in
c.significasti.j.in ver.si est ita.de homi.⁊ gl. notab.in cle.j.ad fi.
in ver.commode.de penis.⁊ in c.vt circa.⁊ ibi Gemi.de elec.in
vj.⁊ in c.accedēs.in gl j.⁊ ibi ad hoc notat Ab.de crimine fal
si.Intellige cū triplici limitatione.Prima,nisi presumptio iu
ris esset ꝯ asserentē tūc nō staret eius iuramento.ita no. limi
tat Bar.in l.inter oēs.§.recte.ff.de fur.istam limita.sequit sim
pliciter Alex.hic:eam ēt pro singu.tenet idē Alex. in l.de tute
la.in fi.C.in inte.re.mi.adde Bar.idem tenentem.in l. quemad
modum.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.⁊ gl.expressam.in c.proposui
sti.lxxxij.di.facit ꝙ no.Ab.in c.vidua.per illum text.de regula.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vbi notat. q̄ q̄ certa p̄sumptio extrinseca ḡiecturat animū alicuius. tūc nō statur assertioni iurate in cōtrariū in p̄iudiciū alterius. z ita dicit limitari iura que dicūt. q̄ in dependētibus ab animo alicui⁹ statur illius iuramēto. ¶ Scdo limita vltra scribētes quādo talis persona est alias fidedigna tūc bene statur eius iuramēto alias secus. ita signāter limitat Bal. in l. falsus. z tertia oppositione. C. de fur. Idē tenet gl. in d. c. significasti. j. que dicit. q̄ debet stare in iuramento asserentis esse verū si est bone fame, alias secus. ¶ Tertio limita, nisi pars aduersa vellet p̄obare contrariū secundū Bar. in l. is potest. in primo requisito gl. ibi. §. eo. z idem Bar. in l. q̄. §. si a pupillo. circa fi. ff. de vsucap. p̄o empto. bene facit. quod tenet Barto. in l. si cui. §. q̄sdem. ff. de accusa. cum suis concord. vbi tenet Bar. quod licet ignorantia p̄obetur per iuramentum tamen pars aduersa poterit p̄obare cōtrarium. ¶ † In vltima parte gl. male dicit quare ille actus qui in suo inducit immixtionem in emancipato vel extraneo inducit aditionem. z ecōtra. l. eum bonis. §. eo. z iura que alleg. gl. loquūtur in emācipato, qui poterat adire de iure ciuili: ideo manumittēdo seruū heredita. non poterat dici adiisse de iure ciui. cuz esset incognitus. non quoque poterat dici agnouisse de iure p̄torio cum agnitio bo. pos. non possit fieri p̄sentia iudicis. l. fi. C. qui admit.

1 ☞ Si filius, mortuo patre, petat operas a liberto z in libello dicat quod petit tanquam heres non per hoc censetur se immiscuisse her. paterne z non tenetur creditorib⁹ hereditarijs.

2 Faciens actum vt heres videtur se gerere p̄o herede.

3 Filius inferens mortuum in sepulchrum hereditarium, licet hoc faciat quasi heres non censetur gerere p̄o herede, nec obligatur creditoribus hereditarijs.

4 Que opere sunt ille que debentur heredibus a liberto.

5 Qui facit aliquid vt heres licet illud quod facit non sit hereditarium tamen oneribus her. obligatur.

6 Ubi ponitur aduersatiua cum copula denotat idez ius esse in casu precedenti.

7 Verba debent intelligi secundum subiectam materiam dato ita quod intelligendo imp̄orientur.

8 Quando est actus qui non potest geri citra ius, z nomen heredis tunc per talem actum inducitur aditio hereditatis.

9 Verbum sine herede in feudis iterpretatur sine filio masculo.

10 Quando quis acquisiuit feudum p̄o se z heredibus masculis intelligitur p̄o descendentibus.

11 Idem ius habent creditores in bonis heredis quod habent in bonis defuncti.

12 Quando bona patris non sunt soluendo, legitima aufertur filie p̄opter credita paterna.

13 Quando filius abstinet ab hereditate patris creditores paterni in subsidium non possunt petere operas libertorum seu ius patronatus.

14 Opere future non possunt peti.

15 In iudicio non potest peti nec venire illud quod est de futuro.

16 Creditores in subsidium possunt mitti in poss. iuris quod habet debitor in liberas personas.

17 Si vasallus vel emphyteuta sit soluendo potest in subsidium commoditas illius iuris assignari creditoribus quamuis ipsum ius sit inseparabile z inalienabile sine consensu domini.

18 Facultas eligendi competens in debito alternatiuo trāsit ad creditores missos in possessionem.

19 Sicut creditores in subsidium pon̄ unt manus ad iura personalia debitoris ita in subsidium si ciuitas deneget forensi facere iustitiam de subdito suo.

20 Paria sunt quod quis non sit soluendo vel quod ab eo de facili exigi non possit.

§. Siquidtamen. Iste §. fm Ang. est pulcher, z tenēd⁹ mēti ppetuo. q̄ declarat totā istā materiā. z fz Pau. de ca. ē singularissim⁹ §. z fz Alc. reputat singularis casus. h. d. q̄ius petēs quasi heres illud q̄ ad extraneos hr̄des nō trāsit, sed ad filios, non intelligit gerere p̄o hr̄de. idē, si in sepulchrum hereditarium mortuum infert. h. d. totus ter. vsq̄ ad §. papinia. diuiditur in tres partes. In prima ponitur vna dectio. In secunda ponitur eius rō. In tertia ponit alia dectio. scda ibi cū petitio earum. Tertia z vltima est ibi, sed z qui in sepulchrum. In illa se cūda iurisc̄ōsul. vult p̄obare principalem dectionē. q̄ iste opere nō transeāt ad filios, sed tāq̄ ad filiū etiā si nō sit heres: z si non possint dici res hereditarie, cum etiam creditores heredi tarij possint petere in subsidiū se mitti in quasi possessionē ista rum operarum z tamen ipsi non efficiu ntur heredes, z sic ius petēdi istas operas magis cōpetit filio iure quodā creditoris quam iure heredis. z sic filj⁹ videtur quodāmodo creditor: ex quo potest petere illas operas etiam si se non immisceat, z ista est similitudo litere assimilās filiū creditori paterno qui mittitur in subsidiū in quasi possessionē istarū operarū citra aliqs ius z nomen heredis. z ideo apparet. q̄ nō est actus pertines additioni. z dū litera subdit maxime futurarus. dictio, maxime, stringit. q̄ idē etiā sit in operis p̄teritis sz manus dubiū sit in futuris: nā ō natura dictiōis. maxime. est ipl̄icare casum magis dubitabilē. gl. i l. illud. ff. ad l. Aquil. z l. q̄ si minor. §. restitutio. ff. de minō. z in l. sequitur. §. j. ff. de vsucap. z in l. qui stat⁹. ff. de re milit. facit ter. in l. q̄ se patris. C. vnde ūb. in x̄bo maxime emancipatus. in quo erat minus dubium z ibi Raph. Ful. z Lu. ro. ad hoc no. in l. si quis p̄o vroze. in p̄incipio. ff. de dona. inter vi. z vxor. z in l. nōnunq̄. ff. de colla. bono. ¶ Nota primo ex isto ter. q̄ † si filj⁹ mortuo p̄re petat operas a liberto, z libello dicat. q̄ petat tāq̄ heres, nō p hoc censet se immiscuisse hereditati paterne, z sic nō tenet creditoribus hereditarijs: q̄ in his, que ex persona defuncti transeunt ad filium, vt filium, etiā si non sit heres nomen heredis intelligitur p̄o filio. eo q̄ in filio est existentia heredis sū p̄opter filiationez. licet nō sit heres re, z effectu: q̄ se non immiscuit, z sic filius agēs, vt hr̄s intelligit se heredem asserere, qualē requirit natura petitionis eo, q̄ verbum in libello absolute positum intelligitur fm naturā cōditionis libelli. l. si vno. in p̄incipio. ff. loc. z l. si stipular⁹. in p̄in. ff. de vsur. nec intelligitur per hoc se immiscere: quia immixtio hic nō est actus pertinēs ad fundandam talem petitionē. Ita est ter. valde notabilis hic. ex quo correlarie nota egregiā limitationē ad regulam que habet. q̄ si quis facit aliquē actū vt heres videt se gerere p̄ herede. vt l. si quis extraneū. §. j. z l. gerit. j. e. z hac l. in p̄inc. illud est verū nih fimus in actu, qui transit ad filiū licet nō sit heres. q̄ tūc videtur facere vt filius. z nō vt heres. z nomē heres, capitur p̄o filio, vt tactum fuit in gl. magna in p̄inc. ¶ Secundo nota ex secunda dectione ter. † quod filius inferens mortuum in sepulchrum hereditarū, l̄z quasi hr̄s hoc facit, nō cēsetur gerere p̄o hr̄de, nec obligatur creditoribus hereditarijs intelligitur enim quasi heres id est filius, vt dictū est. Ité facit ratio q̄ etiam si non esset heres patris l̄z ab eo ex heredatus. tū haberet ius sepeliēdi. vt l. vel que. ff. de relig. z sum. allegata hic i gl. pe. ¶ Expeditis tertialibus. ad euidētiā glossarū p̄emitte distinctionē operarū tractatā per gl. z doc. in l. si nō sortē. §. libertus. ff. de condi. inde bi. z licet varij varie dicant: vt ibi latius dixi. nā quātū ad p̄positū nostrū attinet p̄incipalis diuisio operarū, q̄ quedam sunt que cōcernūt patrimoniū, z sic sunt in rem. vt articulates citra fabricales, que nō exhibēt i p̄sonā patroni. sed versant circa eius res vel patrimoniū. z iste trāsēunt ad quoslibet hr̄des z extraneos, sicut z trāsit patrimoniū z iste transirent ad filios nisi essent heredes sicut nec patrimoniū. z iste p̄nt alij delegari vel cedi: vt dicit ter. in l. opere in rerū. ff. de ope. libe. z i istis possunt creditores hereditarij mitti in possessionē etiā i subsidiū sicut z in alijs rebus hereditarijs. z de istis nō loquit iste ter. quedā sunt opere officiales, que ḡcernit p̄sonā patroni, vt ire sibi in mensa vel eū associare per ciuitatē. z huiusmodi sunt officiales: q̄ officiū p̄opriū p̄prie est q̄ dz homō hominī: vt est gl. in l. officio. C. de ne. ḡe. z iste sunt personales. q̄ p̄sone exhibētur z nō p̄nt alij delegari vel cedi p regulā l. nemi. in fi. de nona. z ita dicit ter. i d. §. libert⁹. Et iste sunt quas glosse hic z vbi que appellāt opas incertas. Ubicūq̄ ergo gl. facit mēționē de opis incertis, intelligit de istis officialib⁹. z iste nō trāsēunt ad hr̄des extraneos sed tm ad filios etiā si nō sunt hr̄des: q̄ opere que cōuenit̄ persone patris fm eius gradū cēsetur etiā cōuenire p̄sone filij: l̄z nō sit extranei hr̄dis. z de istis loquit l. si opera rarū iudicio. cū gl. ff. de ope. libe. de istis etiā loquit iste ter. q̄ sequiales autē nō sunt p̄oprie opere, l̄z obsequia. z dicunt potius honor seu reuerētia. vt p̄itare reuerētiā patrono, ei assurgere cū salutare, z nō vocare in ius sine venia, vt i titulo de obsequijs a lib. z libe. ff. z C. z ista nō transeunt ad heredē extraneū. vt etiā hic dicit glo. scda. z q̄ nō dicant̄ p̄prie opere patet euidēter. nā opere nō p̄nt impoñ filijs etiā p expressam imp̄ulationē. vt est ter. no. in l. pe. ff. si qs a pa. fuc. man. Bal. in aut. ex testō. C. de colla. z tū obsequia sunt cōia ad filios. z libertos: nō simul ponit in rub. de obseq. a lib. libertis q̄z. pare. patronoque p̄estādis. ¶ Capio gl. in ver. nō potuit. ibi q̄ creditoribus nō dat̄ earū petitio. ex qua no. fm Ang. z alios. q̄ creditores nō debet mitti i possessionē iurū p̄sonal. ū q̄ p̄estat̄ p̄pter honorē z reuerētiā quasi nō ḡtineāt pecuniarū cōmodū. z ō nō transeūt ad creditores. q̄ p hoc nō possunt extenuare eos creditū. ¶ Capio gl. magnā in ⁹. maxime futurarū. Ista gl. fm Pau. de ca. valde obscure logit̄. z est valde difficilis. z male declarata p doc. z verū dicit. diuidit in duas partes p̄ncipa. In p̄ma tamore l̄z in ea formati l̄z cōia declarat ter. In scda etiā opponit cōtra ter. z non soluit. scda. ibi. sed n. hic de incertis. ¶ Ubi q̄

glo. in

gl.in prima parte est facta ꝓpter tria cõtraria.vnũ expressum,
⁊ duo tacita,⁊ ita declarat tria,que sunt ĩ tex.Primo ꝟbũ.nõ
gessisse.Scđo ꝟbũ,maxime futurarũ.Tertio ꝟbũ creditoribꝰ.
vt ĩ.in specie deducã,⁊ declarabo.¶ In pma opponiť ꝯ tex.vt
5 fecit Bar.ꝙ †q̃ facit aliq̃d vt heres licz illud,ꝙ facit,nõ sit hẽdi
tariũ,tñ oneribꝰ hẽditarijs obligať.vt ĩ.l.proxima.§.j.⁊ l.gerit.
ĩ.e.sed hic diciť cõtrariũ,ergo male.huiꝰ timore quidã habẽt
in tex.literã affirmatiuã pro herede eũ gessisse,tũc cessat oppo
sitio:⁊ intelligitur tũc tex.de creditoribꝰ paternis,⁊ sic hẽdita
rijs.sed ista litera affirmatiua nullatenꝰ potest stare ꝓpter ꝟs.
6 sed ⁊ qui.†vbi opponitur aduersatiua cũ copula.ergo deno
tet idẽ ius esse in casu p̃cedẽti.licz sit diuersum factũ,vt est gl.in
l.sz ⁊ si lege.in prin.cũ vulg.ff.de pe.he. Bar.in l.hoc amplius,
§.de his autẽ.ff.de dã infe.ergo cũ ibi decidať negatiue,ꝙ filiꝰ
non obligeť oneribus hereditarijs,ergo idez ius debet etiam
esse in primo casu.vñ litera negatiua est vera,⁊ cõis,ſm quam
tex.intelligiť de creditoribꝰ ipsiꝰ filij,⁊ nõ de hẽditarijs.⁊ ita ĩ
tellige tex.Sz tũc obstat oppositio superiꝰ formata.⁊ gl.respõ
det ꝙ tex.ĩtelligiť dũ dicit quasi heres,id est,quasi nõ exhẽda
tus,q: tũc nõ posset operas petere ⁊ sic litera affirmatiua qua
si heres resoluit in negatiuã,nõ tãq̃ exheredatus.Ista exposi
tio ſm Bar.destruit tex.vnde ipse intelligit tex.ꝓprie ꝓut vi
deť iuriscõsul.intellexisse,ꝙ intelligat quasi,heres,id est,quasi
filius cũ ꝓferať in materia, que nõ trãsit ad extraneos hẽdes
sz ad filios,licz nõ sint heredes quo casu appellatio hẽdis sumiť
ꝓ filio,vt est tex.solẽnis.in c.j.in ver.⁊ si cliẽtulus.de aliena.fe.
7 gl.⁊ doc.ĩ l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.Scđo,†quia ꝟba debẽt in
telligi secũdum subiectã materiã,dato, ꝙ ita intelligendo etiã
improprieť.l.si vno.in prin.ff.loca.l.insulã.ff.de prescr.ver.⁊ l.si
stipulatꝰ.ff.de vsu.sz hec dictio,heres,ꝓferť in materia opera
rũ ergo intelligiť ꝓ filio.¶ Tertio moueť ꝑ tex.ĩ §.Papinia
8 nus.q̃ sequiť in fi.huiꝰ legis vbi tradiť regula† ꝙ qñ est actꝰ q̃
nõ põt geri citra ius ⁊ nomẽ hẽdis,tũc ꝑ talẽ actũ induciť adi
tio hereditatis:põdera, ꝙ dz esse ius,⁊ nomẽ hẽdis,ꝙ nõ est
qñ petunť opere libertorũ.Sed istud vltimũ nihil facit,prout
etiã dicũt Rap.cu.⁊ Alex.quare tex.ĩ §.seq.loqť in casu dubio.
hic aũt sumus in expresso,vcz qñ expresse petit quasi heres,cũ
Bar.tenẽt Bal.Ang.Sal.⁊ alij cõiter solꝰ Rap.cu.eũ impu
gnat quare expositio Bart.nimiũ aduersať mẽti l.nře,nã si fi
lius petat quasi heres ꝟba debẽt ĩtelligi ꝓprie ex quo possunt
l.j.§.si is q̃ nauẽ.ff.de exercito.Sz ad hec facilis est rñsio ſz A
lex.ex mẽte Bar.ꝙ illud est verũ,nisi rõ subiecte materie aliud
suadeat.d.l.si vno.in prin.cũ alijs preallegatis.Scđo adducit
tex.q̃ vř fortiter facere in l.si quis nõ quasi.ĩ.e.quẽ tex.gl.scđa
hic ĩ fi.allegat ꝓ cõcordãti,vbi filiꝰ petijt a liberto patrono ali
mẽta nõ quasi hẽs.sz quasi filiꝰ patroni.⁊ tũc nõ dr se immisce
re ergo vult secꝰ esse.si petijsset vt heres.Ad illũ tex.rñdet A
le.ꝙ ibi iuriscõsul.faciẽs mẽtionẽ de vtroqz,dat intelligere.ꝙ
tũc,qñ dixit de hẽde,nõ intelligit de filio quare superfluo iuris
cõsul.fecisset d vtroqz mẽtionẽ.Ista solutio nihil vz,quare ibi
in petitionẽ filij de qua agiturꝰ nõ est facta mẽtio de vtroqz q̃
re ibi nõ petijt quasi hẽs,sed quasi filius, q̃uis iurisconsul.de
vtroqz faciat mẽtionẽ.Ideo meliꝰ respõde,ꝙ inductio, q̃ fa
cit Rap.de illo tex.ꝙ ibi filius nõ petijt quasi heres, sz quasi
filius ideo nõ diciť se immiscere ꝙ secꝰ esset si petijsset quasi he
res.Ista inductio nõ põt ꝓcedere pp istum tex.⁊ ita etiam ibi
formaliter tenet Bar.Miror,ꝙ Raph.cu.nõ rñdeat ad tex.ĩ
d.ver.⁊ si cliẽtulus.de aliena.feu.q̃ tex.est principale fundamẽ
tũ Bar.⁊ dicit ibi Bal.ĩ xiij.notabili.ꝙ ñ est alibi tex.clarior
9 in iure.†ꝙ verbũ.sine hẽde,interpreteť in feudo ĩ filio mascu
lo.notat etiã illũ tex.idẽ Bal.C.de suis,⁊ legi.Sed ad illũ tex.
respõdet Are.ꝙ nõ loquitur quãdo fit mẽtio de herede sim
pliciter vt est materia nostra.sed cũ adiũcto hẽde masculo tũc
pp adiũctũ masculo bene intelligiť de hẽde sanguinis,⁊ sic de
filio ſm Bal.ĩ l.liberti liberteqz.in vit.col.C.de ope.lib.vbi ad
hoc alle.tex.in c.j.de eo qui sibi ⁊ heredibus suis masculis. sed
ista solutio Are.cõfundiť ꝑ tex.no.ĩ c.j.§.fi.si de feu.fue.cõtro
uer.iter do.⁊ ag.vbi fit mẽtio de hẽdibus simplr,⁊ tũc itelligiť
id est filijs,⁊ ibi Bal.multũ notat illũ tex.⁊ licz Bal.in d.l.liber
10 ti.teneat,ꝙ†qñ q̃s acquisiuit feudatũ ꝓ se ⁊ hẽdibus mascu
lis illa adiectio masculis itelligiť ꝓ descẽdẽtibꝰ vt nõ cõprehẽ
dat heredes extraneos.Idẽ etiam tenet Bal.in l.caius.ff.sol.
ma.⁊ in l.Gallus.§.etiã si parẽte.ff.de li.⁊ post.tñ Io.de Imo.
⁊ plures alij ibi tenent oppositũ.vbi dixi.⁊ late Alex.in l.ꝙ dr
ff.de ver.obli.⁊ ita habes defensatũ intellectũ Bar.⁊ cõem ad
istum tex.¶ Expedita oppositione expressa gl.prout expedit
Bar.vltra cũ istã primã partẽ principalem gl.que est multuz
intricata,⁊ Bar.vltra nõ tãgit,vt eã explicẽt, subdiuido in vij.
particulas.in prima tenẽdo literam affirmatiuã declarat tex.
ꝙ post aditionẽ filij opere possunt peti a creditoribus hẽdita
rijs,sz antea poterat esse dubiũ.dt gl.s.si hẽditas nõ adireť,vř
anteq̃ adiretur cũ pẽdeat ex futuro euentu,⁊ ante aditionem
nõ habeãt filiũ obligatũ.scđa colligit ex tex.notabile, ꝙ plus
dať creditoribꝰ hẽditarijs,q̃ extraneis hẽdibus ⁊ assignat rõ
nem diuersitatis.In tertia ſm literã negatiuã opponit ꝯ tex.
⁊ soluit.Dic vt s.prime dixi.in quarta declarat tex.in ꝟbo cre
ditoribus,⁊ rõnem tex.ꝙ intelligať de creditoribus ipsiꝰ filij,
in quinta declarat tex.in ꝟbo maxime futurarũ,in sexta ponit
qñ dies operarũ cedat.ĩ septima ⁊ vltima attẽtat,ꝙ tex.et ſm
literã negatiuã loquať de creditoribus hẽditarijs ⁊ sic p̃mis.
scđa ibi,⁊ no.plus dari creditoribꝰ.tertia ibi.alij habẽt nõ ges
sisse.quarta ibi,itẽ ſm hãc dic.q̃nta ibi,⁊ ꝙ dt maxime futura
rũ.sexta ibi,cedit aũt.septima ⁊ vltima est ibi,vel dic.de credi
11 toribus.¶ †In scđa particula gl.habes tenẽdo lrãm affirma
tiuã ꝙ petitio istarũ operarum dať creditoribꝰ hẽditarijs:q:
idẽ ius habẽt creditores ĩ bonis hẽdis.ꝙ habebãt ĩ bonis de
functi,cũ heres cẽseať eadẽ ꝑsona cũ defuncto,vt in authẽ.de
iureiu.a mor.presti.in prin.sz petitio istarũ operarũ nõ dať ex
traneis hẽdibus,q: cũ filius sit heres extranei nõ possunt ad
mitti ad succe.⁊ sic filiꝰ qui est hẽs aduersať extraneis hẽdibꝰ
eos excludẽdo a successione,sz nõ põt resistere creditoribꝰ he
reditarijs quare cũ sit heres teneť satisfacere etiã de bonis ꝓ
prijs nedũ de hẽditarijs,vñ licz opere ꝑtineãt ad filiũ vt sue,te
neť tñ de eis satisfacere creditoribꝰ,ꝙ limita singulariter, nisi
filius hodie fecisset inuẽtariũ,tũc de operis cũ sint sue posset
resistere creditoribus.l.fi.§.⁊ si p̃fatã.C.de iure deli.ſm Ia.de
arena,Albe.de Rosate Raph.cu,Pau.de ca.hic.Istã rõnem
differentie assignatã per gl.reprobant Raph.cu.Pau.de Ca.
Alex.⁊ Are.quasi,ea attẽta,sequeretur,ꝙ vbi non supesset fi
lius,qui adijsset,nec etiã aliq̃s de liberis,qd tunc opere incer
te,⁊ sic officiales trãsirẽt ad extraneos heredes, ꝙ est falsum,
q: opere officiales nunq̃ transeunt ad extraneos heredes,si
ue supersint filij,siue non.l.operarũ.ff.de oper.liberto.cũ alijs
iuribus allegatis in gl.vnde meliorem diuersitatis rõnem as
signat Pau.de ca.⁊ sequuntur Alex.⁊ Are.q: creditores pa
terni tractant de damno euitando,sed heredes extranei tra
ctant de lucro acquirẽdo.vnde nõ est par,rõ lucri,⁊ dãni...n,
circa fi.C.de codicil.¶ In tertia,⁊ quarta,particula gl.retẽta
litera negatiua que est vera opponitur secũdo contra tex.si fi
lius non efficitur heres ⁊ ipse hz istas operas tanq̃ filiꝰ ⁊ nõ
tanquam heres ergo creditores hereditarij non debent pos
se petere istas operas.huiꝰ timore gl.intelligit ⁊ bene istũ tex.
loqui nõ de creditoribꝰ hẽditarijs seu paternis,sed de credito
ribus ipsius filij,⁊ sic creditores hereditarij nõ possunt agere
contra filiũ se abstinentem ad tales operas licet creditores fi
lij bene possunt,⁊ cum ista gl.trãseunt cõmuniter doc.gl.tamẽ
inferius in vij.⁊ vlti.particula tẽtauit intelligere istũ tex.etiaz
de creditoribus hereditarijs.Sed quod tex.mutet casum ⁊ in
principio loquať de operis officialibꝰ ⁊ sic incertis,postea cũ
loquitur de creditoribus loquitur de operis certis ⁊ sic artifi
cialibꝰ que trãseũt ad heredes extraneos,vel de incertis iam
deductis in cõdemnationem viuo patre.sed istud stare nõ po
test ꝙ tex.mutet casum assignando rationem,quam dicat cuz
petitio earũ,põdera illud relatiuũ,earũ.⁊ sic loquiť de eisdem
met operis que nõ transeunt ad extraneos.vnde teneas prece
dentem intellectum gl.⁊ cõmunem quod tex.loquatur de cre
ditoribus filij,⁊ nõ de creditoribus patris.Contra istã cõmu
nem conclusionez gl.stãte litera negatiua,⁊ sic quod filius nõ
est heres patris.certe quantum ad operas petẽdas nõ debet
esse differentia inter creditores paternos ⁊ creditores filij da
ta paritate terminorũ.vnde arguiť fortiter, nã creditores filij
nõ possunt agere ad istas operas nisi in subsidiũ vt tz ista gl,
in vltima parte ab omnibꝰ approbata.certe in subsidiũ quãdo
bona patris non sufficiũt,debent creditores hereditarij posse
agere ad istas operas vt etiã ipsi mittãtur in poss. perceptio
12 nis harum operarũ,quare†quando bona patris nõ sunt sol
uendo,legitima auferť filio propter credita paterna quãsi legi
tima nõ deberet filio nisi prius satisfacto creditoribꝰ ⁊ sic nisi
prius soluto ere alieno.l.Papinianꝰ.§.quarta.ff.de inoffi.testa.
ergo similiter vř ꝙ istud ius patronatꝰ,ꝙ hz originẽ de facto
patris debeat posse auferri a filio in subsidiũ ꝓ creditores pa
ternos,quare si creditores patris possent auferre filio legiti
mã q̃to magis istas operas.⁊ hoc tenẽt Io.de imo.⁊ Pau.de
Ca.hic,dicit Pau.de Cas.istud sentire istã glo.in vltima pte.⁊
Rap.cu.ibi notat ex illa vltima parte glosse,qd creditores he
reditarij in subsidiũ possunt capere istas operas que alias ad
heredẽ extraneũ non transeunt.sed certe gl.hic in vltima par
te nõ clare loquitur de creditoribus hereditarijs sed ipsiꝰ filij
si bene eã inspicias.Huic difficultati potes respõdere ex mẽte
Lud.⁊ Aret.ad aliud propositũ quod nõ est bona similitudo

de legitima filij ad opas seu ad ius patronat⁹ quare legitima extrahit de substãtia bonorũ defuncti.l.scim⁹.in prin.in verbo repletionẽ.C.de inof.test.ꝛ nõ debet nisi de bonis que hʒ defũctus tpe mortis sue.l.cũ querit.ꝛ l.parẽtib⁹.C.de inof.tes.ſʒ bona non dicũtur bona nisi deducto ere alieno.l.subsignãdum.§.bona.ꝛ l.princeps bona.ff.de verb.sig.ideo non debetur legitima si es alienum bona occupat.¶ Cõfirmo qꝛ legitima dicitur esse quota bonorum,vt etiã quota hereditatis.d.§.quarta autẽ.Bar.in l.ex facto.magna.ff.de her.inst.Imo.in l.ita tamẽ patronus.ꝛ ibi latius Alex.ff.ad Trebe.sed ius patronatus, ꝙ residet in filio seu ius petendi operas a liberto non computatur in bonis patris.l.videndũ est.ff.de leg.j.ideo non põt per creditores paternos in subsidiũ peti:sicut videt, qñ pr in vita trãstulit aliqua bona in filios,mortuo patre,nõ possunt creditores ẽt i subsidiũ illa bona reuocare a filijs, nisi pater ea fraudulẽter alienasset,vt ẽ tex.notabilis i l.ij.ꝛ iij.C.de reuo.his q
13 i frau.cre.ꝛ sic ꝯcludeꝙ † qñ fili⁹ abstinet ab hͤditate patris ꝙ creditores pr̃ni in subsidiũ nõ possunt petere istas operas seu ius patronatus.ꝛ ita tenẽt Lu.Ro.Are.ꝛ Ale.hic ꝛ est necessariũ istud scire ad intellectũ istius tex.ꝛ gl. ¶ In v.particula
14 gl.opponit tertio contra tex.qui dicit maxime futurarũ † nam
15 ope future nõ videt posse peti,vt l.si qñ.ff.de ope.libe. † Item in iudicio nõ põt peti nec venire illudꝙ est de futuro.l.nõ põt. ꝛ l.nõ queadmodũ.ff.de iud.huius timore gl.j.intelligit.ꝛ istũ text.dũ dicit futurarũ nõ tpe petitionis ſʒ tẽpore missionis in possessionẽ bonorũ ipsi⁹ filij.l.qui autẽ.§.sciẽdũ.ff.que in frau. cred.quare post illam missionem cessit dies ipsarum operarũ. ¶ In sexta particula gl.dic clarius in operibus incertis,ꝛ sic officialibus alie obligationes cedũt a tẽpore quo indicte sunt hoc est petite,ẽt declarare,vt l.interdũ.cũ gl.ꝛ ibi Bar.ff.de ꝟ.obl.ſʒ in operrib⁹ certis,ꝛ sic artificialib⁹,vel fabrilibus cedit dies a tẽpore stipulatiõis trãsitu tãti tẽporis quo pstari potuerũt:tũc dicit esse in mora fm gl.in d.l.si nõ sortem.§.libert⁹. ¶ In septimã partẽ principali gl.ibi respondeo hoc fit ꝑpter inopiã vel necessitatẽ.no.diligẽter ex hac gl.ꝙ in subsidiu, ꝛ sic ꝑpter inopiã debitoris fit missio in iurib⁹ psonalibus,ẽt nõ se
16 parabilib⁹ ab ei⁹ psona.† ꝛ sic no.ꝙ creditores in subsidiũ possunt mitti in pos.iuris ꝙ hʒ debitor in liberas personas, ꝛ sic i iure superioritatis vel iurisdi.sicut hic iure patronatus,qd hʒ filius supra libertũ.tñ nõ trãsit ipsum ius in missum ex quo est inseparabile,ſʒ trãsibit cõmoditas illi⁹ iuris duratura penes missum quaten⁹ durabit ius apud debitorẽ,vt l.lex vectigali. ff.de pign.ꝛ c.j.§.rursus.quemadmodũ feu.admittat, ꝛ hoc est
17 vtile fm Bal.Ang.Im.ꝛ alios ꝙ † si vasallus vel emphyteuta nõ est soluẽdo,põt in subsidiũ cõmoditas illius iuris assignari creditorib⁹, ꝙuis ipsum ius sit inseparabile,ꝛ ialienabile sine cõsensu directi dñi de quo p Bar.ꝛ alios in l.si finita.§.si de
18 vectigalibus.post gl.ibi.ff.de dã.infe. † sic etiã facultas eligẽdi cõpetẽs i debito alternatiuo trãsit ad creditores missos i pos. ita p istũ tex.tenet Bar.in l.si stipulat⁹ fuerim illud aut illud. i prin.ff.de ꝟ.obli.sequuntur Ang.Imo.Raph.cu.ꝛ Aret.hic.
19 ¶ † Ultimo p istã gl.decidit Bar.in materia represaliarũ ꝙ sicut hic creditores in subsidiũ ponũt manus ad iura psonalia debitoris,ita i subsidiu si ciuitas denegat forẽsi facere iustitiã de subdito suo,iuxta tex.no.i c.dñs noster.xxiij.q.ij.ꝛ superioris copia haberi nõ pot,quilibet de illo populo pot capi.ꝛ sic ꝯtra quelibet illi⁹ populi poterũt represalie exerceri,tñ vt etiã dicit Raph.cu.istud arg.est multũ longe.Itẽ secundũ Alex. inductio est impertinẽs quare ciuitas cõtra quã inducũtur represalie bene est soluẽdo:hic autẽ fili⁹ nõ erat soluẽdo.Sʒ istd
20 vltimũ nihil obstat † qꝛ paria sunt vel ꝙ quis nõ sit soluẽdo vl qd ab eo de facili exigi nõ possit.l.ij.in prin.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.ff.qui satisda.cog.ꝛ ita habes bene explicatam istam scabrosam ꝛ intricatam gl.a scribentibus non bene declaratam.

1 ☞ Filius qui se abstinuit ab hereditate patris.ꝛ sic tacite fecit protestationem quod non intendebat gerere pro herede.si postea fecit actum abstentioni ꝛ protestationi contrarium videtur ab illa protestatione recedere.
2 Act⁹ ptestatiõi ꝯtius factus cũ alio bene derogat ptestatiõi.
3 Sicut non potest filius naturalis capere ex testamento patrino nisi ad vnam vnciam ita non potest capere ex eo quod sibi relinquitur causa conditionis implende.
4 Suus qui habet coheredem non desinit esse suus.
5 Sicut fili⁹ suus qui se abstinuit ab her.patris põt abstẽsionẽ suã reuocare,ita emãcipat⁹ potest repudiatione suã reuocare.
6 Nõ est bona ꝯñtia,suus hʒ beneficiũ emãcipati ergo econtra.
7 Omnis actus qui non potest geri citra ius,ꝛ non heredis inducit gestionem pro herede.
8 Filius recipiendo debitum patris dicitur her.adire.
9 Filius soluẽdo creditorib⁹ hͤditarijs dicit hereditatẽ adire.
10 Soluendo quis pro alio etiam inuito eum liberat.
11 Qui potest facere actum suo ꝛ alieno nomine vt solueret debiti here.in dubio presumatur facere nomine proprio.
12 Puri ꝛ purificati idem est iudicium.
13 Tres species heredum reperiuntur.
14 Reperiuntur tres species personarum,que habent nomẽ heredis sed non ius,nec effectum.
15 Ius patronat⁹ qñ habetur in liberto nõ trãsit in fideicõmissarium restituta hereditate ſʒ remanet penes directũ heredem.
16 Fili⁹ institut⁹ heres acqrit here.patri,tñ remanet heres noie.
17 Qui potest succedere ex substitutiõe directa ꝛ sic esse heres nomine ꝛ effectu etiam potest succedere ex fideicommisso.
18 Per dationem vulgaris substituti non tollitur suitas, quãdo est facta substitutio fideicommissaria.

§. Papinianus.

Suma istũ tex.fʒ Bar.vl sic. Fili⁹ accipiẽs a statu libero pecuniã cã cõditionis implẽde videt se gerere ꝑ herede,si solus erat institutus,etiã si prius abstinuerat.secus, si habebat coheredẽ adeũtẽ,ꝛ ois act⁹,qui nõ põt fieri citra ius, ꝛ nomẽ hͤdis inducit gestionẽ ꝑ herede.h.d.vsqꝫ ad §.fi.diuidit in v.partes in prima ponit vna decisio,ꝛ ei⁹ rõ,in scda alia decisio, in tertia limitatio.i quarta rõ limitatiõis. i qnta ꝑ cõfirmatione subijcit regula generalis.scda ibi.Iulia aũt tertia ibi,ita demũ autẽ.quarta ibi nã cũ se fili⁹,qnta ꝛ vltima ibi, ita tũc. In prima pte tex.ibi qꝛ ex defuncti voluntate accipit.ista ratio fm Pau.de ca.ꝛ Are.nõ est sufficiẽs ad inducẽdã aditionẽ.nã ẽt si habeat coheredẽ,q adiuit,locũ hʒ ita ratio,ꝛ tñ aditio nõ inducitur,vt j.in ij.parte.vñ ratio est fʒ eos,quam assignat glo. hic i verbo si sol⁹ heres sit.quare accipiẽdo pecuniã vr voluisse ꝙ legatari⁹ habeat libertatẽ sibi relictam.ſʒ illã habere nõ põt nisi cõfirmet per aditionẽ.ergo q vult vnũ, vult aliud sine quo pmũ velle nõ põt habere effectũ vt l.illud.j.e. Sʒ caue,qꝛ istd est reprehẽdere rõnẽ Iuriscõsul.qd est absurdũ.vñ ad obiectũ dicꝙ tex.rñdet in iij.pte si bñ ispiciat,ꝙ qñ hʒ coheredẽ, q adiuit,ꝛ filius accepit pecuniã cã cõditiõis implẽde ex voluntate testõris qñ ei noiatim fuit relicta ꝛ nõ alr vt ibi expsse dꝫ tex.gl.ibi declarat,ꝛ tñ nõ cẽsetur tũc adire ex quo hʒ coheredẽ q adiuit. ¶ In scda pte ibi ꝛ si nõ abstinuit.iste casus multo magis procedit fʒ gl.ꝛ Pau.de ca.ꝙ qñ abstinuit.ꝛ Dy.ꝛ Alb.de ro.subaudiũt ad tex maxime, quare multo forti⁹ si nõ abstinuit ꝛ sic caue.qꝛ iste scdus casus vr reddi idubitabilis,ꝑ supposito.pmo.ꝛ ꝯñter ñ vr fuisse op⁹ authoritate Iulia.Iurisco.ad extẽdẽdũ pmũ dictũ.vñ dic fʒ Are.ꝙ i pmo dicto maior erat dubitatio ꝙ i scdo.nã in pmo casu qñ fili⁹ abstinuit,ꝛ postea accepit pecuniã cã ꝯditiõis iplẽde poti⁹ dꝫ pũmi aditio ꝙ i scdo casu,quare abstinẽdo pri⁹,ꝛ postea capiẽdo ꝯmodũ ex volũtate defuncti videat abstinuisse i fraudẽ creditorꝫ,vl legatarioꝵ,iõ pp fraudẽ psũpta facili⁹ pũmit aditio cõtra eũ.l.j.ꝛ qd ibi no.bar.ff.si qs omis.cã testamẽti.q sinistra pũptio cessat in scdo casu,qñ pcesserat abstẽtio. ¶ No.primo fm
1 Bar.ex isto tex.ꝙ † fili⁹ q se abstinuit ab hereditate pr̃is,ꝛ sic tacite fecit ptestationẽ qd nõ itẽdebat gerere ꝑ hͤde,si postea fecit actũ abstẽtioni, ꝛ sic protestationi ꝯtrariũ vr ab illa protestatione recedere,ꝙ ideo pcedit fm Bar.qꝛ talẽ actum fecit cũ alio ꝯhendo,vel solutionẽ recipiendo,vt hic patet, secus si pura sua volũtate adiret,tũc nõ diceretur a protestatiõe recedere.l.qui i alieno.§.fi.vbi dixi.s.e.nisi diceret se prioris ptestationis penituisse.l.si qs in pri.testamẽti.ff.de leg.iij.cũ Bar.tenent cõiter alij.idẽ tenet Bar.i l.nõ solũ.§.morte.ff.de ope.no.
2 nun.ꝛ sic fm Bar. † act⁹ protestationis cõtrarius factus cum alio bene derogat protestationi,vt hic,secus si esset de p se celebratus.Sentit ergo ꝙ si iste filius,qui primo abstinuit, fecisset postea aliquẽ actum de per se,puta habitando domũ hereditariaꝫ quod non videtur abstentionem suam reuocasse. Sʒ istud nõ est verũ,vt ẽst tex.in d.l.j.C.de repu.her.ergo notabile Bar.non est verum.vnde videtur dicendũ ꝙ protestatio, q respicit futurũ, illa bene derogat actui sequenti. vnde si filius fuisset protestatus,ꝙ lʒ accipiat pecuniã a statu libero,non tamẽ intẽdit esse heres,tũc derogat actui sequẽti.ita loquitur o. l.qui in aliena.§.fi.sed in isto tex.nulla.fuit facta protestatio in futurũ,lʒ filius se abstinuerit,prout etiã dicũt Christo.de cast. ꝛ Raph.cu.hic,ergo iste tex.nihil facit pro nobili Bar. ¶ Secũdo no.ex tex. ibi.qꝛ ex defuncti voluntate accipitur hic esse tex.fm Raph.cu.Lud.ro.ꝛ Alex.pro eo, ꝙ tenet gl. reputata singularis in l.qd cõditionis.ff.de dona.cã mor.vbi tenet ꝙ si
3 cut nõ põt filius naturalis capere ex testamẽto † paterno nisi vnã vnciã.l.ij.C.de bo.q lib.ita nõ poterit capere ex eo qd sibi relinquit cã conditionis implẽde.quare ex volũtate defuncti accipit vt hic i ista ꝛ illã gl.ꝑ singulari allegat Bart.in l.pe.C.ad l.fal.ꝛ i l.eã quã.C.de fideicõmis.ꝛ i c.j.§.naturales.si de fe.fue. contro.

contro.inter do.z agna. ¶ Tertio no.in ver.ceterũ.fm Bar.z
4 cõmuniter alios † ꝙ su⁹,q hꝫ coheredẽ nõ desinit esse su⁹,ꝙ pa
tet:qꝛ adhuc p̃t abstentionẽ suam reuocare,qđ nõ posset.si nõ
esset su⁹,z sic datio coheredis extranei ñ tollit beneficiũ.l.si qs
su⁹.ff.de iur.delibe.z l.fi.C.de rep.her. Item nõ tollit existẽtiã
sui heredis in his,que nõ dependẽt immediate ex testõ,vt l.si
fili⁹ qui patri.ff.de vulga.z pupil.sicut est, ꝙ fili⁹ q semel repu
diauit.possit ex capite suitatis adire,z sic abstẽtionẽ suã reuo
care,sec⁹ est in depẽdẽtib⁹ a testamẽto vt cõfirmatio tabularũ
pupillariũ.l.apud Julianũ.§.idẽ Julian⁹.ff.ad Tre.Paul.de
ca.hic refert ꝙ do.papiẽses allegãt istũ tex. i materia suitatis,
ꝙ datio coheredis extranei ñ facit đ necessario volũtariũ,qua
re tũc abstineret de iure ciuili.sed hic đꝛ,ꝙ abstinet de iure p̃to
rio z sic volũt,ꝙ nullo mõ tollat̃ suitas.sed istud est falsum vt
ẽt dicit Are.quare in depẽdẽtib⁹ a testamẽto desinit esse suus
d.l.apud Julianũ.§.idẽ Julian⁹.z l.si fratris.C.de iure delib.z
d.l.si fili⁹ q patri.Lu.ro.đt,ꝙ iste tex.nõ ꝓbat notabile. Bar.
quare in tertia p̃te,vbi fili⁹ habebat coheredẽ nõ đt tex.ꝙ fili⁹
post abstẽtionẽ suã adierit,aut abstentionẽ suã reuocauerit,z
sic nõ ꝓbat,ꝙ habebat bñficiũ.d.l.fi.ꝙ nõ desinat esse su⁹. Tu
dic,ꝙ imo ꝓbat ibi,ꝙ nõ est cogẽdus actiões creditorũ susci-
pere quare cũ ꝑ aditionẽ coheredis possit esse liber.q pecuniã
dedit lꝫ filius nõ adeat:ergo ꝑ hoc fili⁹ nõ p̃sumit̃ adire,ergo
si spõte velit posset adire,z abstentionẽ suã reuocare,nã p̃sum
ptio Juriscõsulti esset maioꝛ si filius ñ posset suã abstentionẽ
reuocare ꝙ facere nõ posset,si nõ esset suus,vt p̃dixi. ¶ Quar
5 to ꝑ istũ tex.quidã notauit,ꝙ † sicut filius su⁹,qui se abstinuit
ab hereditate patris potest abstẽtionẽ suam reuocare,vt hic.
d.l.si quis suus.z l.fi.C.de repu.here.ita etiam emãcipatus po
test repudiationẽ suã reuocare.z sic d.l.fi.habet locũ etiam in
emancipato de quo vltimo ibi oꝛdinarie dixi.nõ repetam hic:
tũ iste tex.hoc nõ pꝛobat quare nõ sequitur.filius suus se absti
nẽs debet cõsequi iure pꝛetoꝛio,ꝙ emãcipatus consequitur q
hereditatẽ repudiauit,vt dicit tex.ergo emãcipatus habet be-
6 neficiũ sui.† non est bona cõsequẽtia:qꝛ licet suus habeat bñfi
ciũ emãcipati,nõ sequitur ergo etiã ecõtra emãcipat⁹ habet
beneficiũ sui:vt l.iii.§.si emancipatus.ff.de ꝯtra tab.no.Bar.z
alij.i l.i.ff.đ le.j. ¶ Quinto.z vltimo no.i ṽ.itaqꝫ tũc regulã ge-
7 neralẽ ad quam frequenter allegatur iste tex.ꝙ oĩs actus,qui
non p̃õt geri citra ius z nomen heredis inducit gestionẽ pro
herede z dicit Pau.de Ca.ꝙ ista regula melius ponit̃ hic,quã
alibi.z ꝙ non est ꝓcuratoꝛ in palatio qui ea ignoꝛet. Item di-
cunt Bal.z Ang.hic,ꝙ ista est melioꝛ regula, que reperiat̃ in
iure i materia aditiõis. Adde ꝙ ꝑ istã regulã đt signãter bar.
8 in l.frater a fratre.in gl.ij.ff.de condi.inde.ꝙ † filius recipiẽdo
debitum patris dicitur hereditatẽ adire,qꝛ est actus qui non
9 potest fieri citra ius.z nomẽ heredis.† Adde ꝙ similiter ecõ-
tra filius soluendo creditoꝛibus hr̃ditariis dicitur heredita-
tem adire.tex.est in l.ij.z ibi Bar.z alij ad hoc notant.C.de iu
re deli.licet istud vltimum pꝛima frõte videat̃ dubitabile,qꝛ q-
libet potest soluere debitũ alienũ.l.obligatiõe.C.de solutio.z l.
10 qdecem.§.j.ff.e.z l.soluẽdo.ff.de ne.gest.vbi dicit tex.† soluẽdo
quis pro alio etiã inuito eũ liberat. ꝙ ergo est act⁹,qui potest
geri citra ius,z nomẽ heredis.ergo videt̃ ꝙ nõ debeat aditio
11 nem inducere.tamen qꝛ ibi est text.planus dic,ꝙ † qui potest
facere actũ suo.z alieno nomine, z soluere debitũ hereditariũ
in dubio pꝛesumit̃ facere nomine pꝛopꝛio,z sic adire heredita
tẽ.l.duo fratres.vbi notat̃.j.eo.facit regula.l.magis.ff.de solu.
vbi in dubio quis pꝛesumitur soluere suo nomine, z nõ alieno
z ita respondet Bar.in l.potuit.in j.questione.C.de iur.delibe.
z cõmuniter moder.in d.l.ii. ¶ Capio gl.in ṽbo vulgo putare,
quam diuide in tres partes. In pꝛima declarat text.dum gl.
dicit imo bñ.intellige cum distinctiõe que fit in ver. ita deinũ.
z declarat gl.pꝛima pꝛecedens. In scđam opponit contra tex.
z soluit ibi ꝙ surripiẽdo.dic quod in actis cũ nõ ꝓcedat ex vo
lũtate defuncti post abstẽtionẽ interueniens nõ inducit immix
tionẽ,vt ibi.sed receptio eius ꝙ datur causa cõditionis implẽ
de pꝛocedit ex volũtate defuncti,vt dicitur in litera. z tũc ope
ratur immixtionẽ. In tertia parte gl.etiã opponit contra tex.
z nõ soluit,quare vere nõ est cõtra,vt per gl.in §.fi.in gl.vl.ad
fi.j.eo.item ibi erat a pꝛincipio minoꝛ,hic maioꝛ. ¶ Capio gl.
in ver.si solus heres.quã diuide i duas partes.in pꝛima decla
rat rationem tex.in secunda colligit ex tex.notabile. Secunda
est ibi sic ergo no.gl.ergo assignat rationẽ ad tex. quando fili⁹
eẽ sol⁹ heres institutus,nõ valeret libertas si ipse nõ esset he-
res.z se non immisceret. Cõtra istam rationẽ glosse. z sic ꝯtra
tex.foꝛ.opponitur nõ solum nomen nudũ heredis sine effectu
z sic sola existentia sui heredis sine immixtione cõfirmat liber
tates,vt l.sciendũ.ff.de manu.testamẽto,z l.cum quasi.§.sed z
si quis.ff.de fideicom.liber.ergo licet filius sol⁹ sit institut⁹,z se
abstineat.tũ ꝑpter solã suitatẽ remanet libertas valida, ergo
accipiendo pecuniã relictam gratia cõditionis implẽde.non
videtur gerere pꝛo herede.illa oppositio est valde difficilis sꝫ
Pau.de Ca.z Are. Hinc respõdet Bar.ꝙ suus abstinens at-
tẽto iure ciuili est heres nomine. z effectu lꝫ secus de iure pꝛe-
toꝛio. Ideo nõ p̃õt accipere illã pecuniã citra nomẽ.qñ sit fili⁹
z ius hr̃dis qñ sit heres: ideo accipiẽdo illã pecuniã vr̃ se imi-
scere,z lꝫ quo ad libertates operet̃ sola existẽtia sui heredis nõ
tamẽ operat̃ quo ad alia relicta, vt l.lege.in fi.ff. vt in l.pos.le.
vnde accipiendo illud.ꝙ est relictũ in vim cõditionis implẽde
videtur se immiscere.istam solutionem Bart.sequitur Alex. z
dicit ita etiam alios trãsire.sed Are. dicit quod solutio Bart.
non videtur habere sapoꝛem iuris,z bene:quia si attendimus
solum ius ciuile z non ius pꝛetoꝛium,nullus actus erat neces
sarius ad inducendã immixtionem:qꝛ ꝑ legẽ ciuilẽ.filius erat
obligatus ipso iure.vnde iste actus fuisset superfluus. Sed ca
ue,qꝛ istud obstat solum ad pꝛimũ fundamẽtũ Bar.sed nõ ad
scđm,tũ qꝛ ex hoc tex.essent alia relicta vt p̃supponit Bar.nõ
apparet ex hoc tex. Pau.de Ca.simpliciter dicit ꝙ Bar.ñ suf
ficienter respõdet.vnde ipse respõdet,ꝙ si filius nullũ actum
gereret,tunc libertas bene cõfirmaretur pꝛopter nudũ nomẽ
sui heredis,sꝫ gerẽdo hũc actũ receptiõis pecunie vr̃ velle, ꝙ
libertas nõ cõfirmetur pꝛopter nomẽ filij.z istam solutionem
in effectu tenet Are.hic etiam latius cõfirmãdo vt hic per eũ.
¶ Alio z tertio mõ respõdẽt Sal.z Imo.ꝙ ꝯtrariũ loquitur
qñ libertas erat relicta pure. tũc confirmatur ex sola existen-
stẽtia sui heredis licet se abstinẽtis, vt i iuribus pꝛeallegatis,
sed hic erat libertas relicta sub cõditione dandi pecuniã, que
cõditio erat implẽda in persona filij,ideo si filius acceptet tale
implemẽ tũ,vr̃ se immiscere vt hic,z ista mihi placet. Aret.ta-
mẽ dicit,ꝙ ista est singularis limitatio ad illa iura si est vera z
ꝙ potius est differẽtia casuũ ꝙ rationis.quare dispositio cõdi
12 tiõalis,si ẽ purificata,habet̃ ꝑ pura.† quare.puri z purificati
idem est iudicium.l.si in p̃ncipio.vbi Ang.z Alij ad hoc no.ff.
de vul.z pup.vnde qui putat se esse pure institutũ potest adire
hereditatem,licet institutus fuerit sub cõditiõe,que est purifi-
cata.l.heres institut⁹.z l.sꝫ z si de sua.j.eo.sed equiuocat Are.
quare hic nõ potest dici purificata cõditio libertatis nisi de-
tur pecunia filio,quã filius accipiẽdo videtur se immiscere,vt
hic. ¶ Capio gl.in verbo citra nomẽ z ius. Ista est magistra-
13 lis gl.z ad declarationẽ tex.ponit tres species heredũ.† quidã
habẽt effectum tantum quidã nomen tantum.quidã vtrũque
scilicet nomẽ,z effectũ,z ista gl.est singularis fm Bar.hic.qui
ex ea colligit,quod interdum aliquis dicit̃ talis.est talis. inter
dum dicitur z non est cũ effectu.interdum est cũ effectu:sed nõ
dicitur talis habito respectu ad pꝛincipalẽ significationẽ ser-
monis. Diuide istã gl.in qnqꝫ partes:in pꝛima enumerat tres
qui habent effectum heredis tantum,sed nõ nomen. In secũ-
da enumerat alios tres qui habent nomen heredis tãtum: sꝫ
non effectum. In tertia ponit ꝙ datum gratia cõditionis im
plẽde aliquãdo pꝛestatur habenti solum nudum nomen puta
heredis,qui restituit hereditatẽ per senatusconsul. Tre.tũ ibi
semel habuit ius ante restitutionẽ. aliqñ habẽti effectũ tantũ.
In quarta declarat quis dicat habere vtrunqꝫ.s.ius z nomen
heredis. In quinta no.ex tex.secũda ibi,itẽ nomẽ solum.tertia
ibi z tñ cõstat.quarta ibi ius z nomẽ heredis:quita z vltima est
ibi:z no.ꝙ cũ qs facit aliquid zc. ¶ In pꝛima parte gl.i causa
libertatũ cõseruãdarũ. Adde tex.in l.ij.iij.z iiij.per totã l.de fi-
dei.lib.z appellatur heres anomalus.z est gl.reputata singula
ris in §.pꝛimis.in verbo successoꝛ.inst.de eo cui liber.causa bo.
ad quã reputãt ad hoc singularẽ Bal.z Im.hic.z Bal.i l.hac
edictali.C.de secun.nupt.z facit ad aliam speciem heredis que
habetur in l.licet inter pꝛiuatos.C.de pac. ¶ In secunda par
14 te gl.ibi itẽ nomẽ solũ.† habes tres species personarũ q habẽt
nomẽ hr̃dis sꝫ nõ ius nec effectũ,in pꝛima specie,scꝫ in herede
q restituit̃ hr̃ditatẽ.dic ꝙ imo quo ad q̃dã etiã retinet ius pa-
tronat⁹ eccclesie ꝙ nõ trãsit in fideicõmissariũ.idẽ tenet Bal.
in l.cũ virũ.C.de fideic.z in l.fi.C.de edic.diui.Adri.tol. Jo.de
Imo.z d.Alex.in l.patrimonij.in pꝛincipio.ff.ad Trebe,z ibi
imo reputat hoc esse notat.dignissimum quare non meminit a
ctum a canonistis.z ibi.Alex.ad finem pꝛincipij dicit quod est
15 communis opinio.† Idem iure patronatus,ꝙ habet in liber-
to,ꝙ etiã nõ trãsit in fideicõmissar.ñ restituta hr̃ditate,sed re-
manet penes directũ hr̃dẽ.l.sciẽdũ.§.idẽ dicitur.ff.de ver.sign.
gl.in d.l.si patroni in pꝛin. Pau.de Ca.in l.pꝛecib⁹.C.de impu.
16 z alijs subst. ¶ Vltra gl.hic adde aliũ casum:in filio instituto
herede,q acquirit hr̃ditatẽ patri,tamẽ remanet heres noĩe.l.z
cũ filio.ff.de leg.j. Idẽ in eo q pꝛiuat̃ hereditate tanq̃ indign⁹
z fisc⁹ aufert.l.ex facto.§.fi.ff.de vulg.z pupi. ¶ Extra glo.di-
17 cit Bar.ꝙ † q p̃õt succedere ex substõne directa, z sic eẽ heres

nomine z effectu etiã põt succedere ex fideicommissaria,vt est casus in l.recusare.§.Titi⁹.ff.ad Tre.si faceret aliquẽ actũ in reb⁹ hẽditarijs nõ itelliger eẽ succedere vt hẽs si posset facere vt fideicõmissarius.Solus Raph.cu.reprobat,quare p fideicõmissariũ nõ pt quis per se venire,nisi hereditas sit adita, z sic fideicõmissuz ɔfirmatũ.l.ille a q̊.§.si de testõ.ff.ad Tre.quo casu,si alius adit,fideicõmissarius nõ põt se gerere p herede ex quo ali⁹ est hẽs direct⁹ nisi in casu,quẽ ponit Ale.qñ filiusf. esset ĩstitut⁹ hẽs z ei dat⁹ substitut⁹ vulgaris ac ẽt fideicõmissarius,quo casu sola existẽtia suitatis ɔfirmat fideicõmissa abs
18 que alia aditiõe.l.ita tñ.§.a patre.ff.ad Tre.†nec p dationem vulgaris substituti tollit suitas,qñ est facta substitutio fideicõmissaria:vt tz Bal.in l.nõ iustã.C.ad Treb.z in repe.l.in suis. ff. de suis z legi.dixi in l.si filius qui patri.ff.de vul.z pupil.

1 ☞ Si filius mouet aliquã actionem personalẽ ex qua nihil de hereditate consequitur non dicit se immiscere hereditati.
2 Stãte statuto,ꝙ exbãnitus nõ possit reuerti ad domũ nisi habuerit pacẽ ab heredibus occisi,ꝙ filius occisi,qui se abstinet ab he.paterna:z sic nudo noĩe tm̃ remansit heres poterit facere pacem illi exbannito,vt sic possit ad ciuitatem reuerti.
3 Qñ dicatur actio ɔpetere ad vindictam z quando ad penam.

§.Si sepulchri.

Fili⁹ agẽs actione sepulchri violati lz hẽditarij, tñ ñ cẽset hẽditati se imiscere.h.d.diuidit in duas ptes.In prima ponit decisio cũ vna rõne decidẽdi.In scda assignat alia rõ decidendi,scda ibi h̃ em̃ actio.Tertio pt addi rõ fm Pau.de Ca.q̃re filius tanq̃ fili⁹,lz nõ sit heres habeat ius sepeliẽdi,nõ solũ in sepulchro familiari,sz hẽditario,lz sit exheredat⁹ vt l.vel q̃.§.j. ff.de relig.z sum.fune,ideo ꝓsequendo iure sepulchrorũ,nõ efficit hẽs quare ꝓsequit vt fili⁹ z nõ vt hẽes.§.si qd tñ.scdo rñso.
3 z ibi gl.s.ea.l.Ho.ex isto tex.ꝙ†qñ filius mouet aliq̃ actionẽ personalẽ ex qua nihil de hereditate cõsequit nõ dr se imiscere hereditati z sic prestat arg.fm Dy.Bar.z alios,ꝙ si fili⁹ faciat pacẽ de morte pr̃is cũ occisorib⁹ patris z etiã ab eis acpiat pecuniã ꝓ ipsa pace faciẽda ꝙ per hoc nõ videt se immiscere hẽditati paterne quare nihil hẽditariũ attigit.idẽ tz bar. in l.q̃sitũ.q̃ est l.pe.ff.de sepul.viola.facit ꝙ notabiliter tz Bar.
2 in l.si fili⁹ qui patri.in vlti.q.ff.de vulg.z pup.†ꝙ stante statuto Perusino ꝙ exbãnitus non possit reuerti ad ciuitatẽ,nisi habuerit pacẽ ab heredib⁹ occisi,ꝙ fili⁹ occisi, qui se abstinet ab hẽditate paterna, z sic nudo nomine tñ remãsit hẽs.l.cũ quasi.§.sz z si qs.ff.de fide.libert.z l.si ex modica.§.si fili⁹.ff.de bo. liberto.gl.ii magistra.s.in §.pcedẽti.poterit facere pacẽ illi exbãnito,vt sic possit ad ciuitatẽ reuerti, quare, ꝙ possit facere talẽ pacẽ est fauor ipsi⁹ filij,sz in cõcernẽtib⁹ fauorẽ filij remanet existẽtia sui hẽdis,q̃uis se abstineat,vt ibi est tex.notabilis.z facere pacẽ d tali offensa ñ ẽ qd hẽditariũ vt hac l.z d.l. pe.ff.d sepul. viola.ibi lati⁹ dixi de h vltimo,z sic vult Bar.z cõiter do.ibi ꝙ facere talẽ pacẽ possit fieri citra i⁹,z nomẽ hẽdis cũ possit p filiũ q se abstinuit.ergo nõ iducit gestionẽ p herede p regulã Jurisco.traditã in §.pcedẽti.in fi.z sic pondera eos ibi velle ꝙ ẽt si statutũ faceret mẽtionẽ d heredib⁹,quare disponeret qd par debeat haberi ab hẽde occisi sufficeret haberi a filio q se abstinuit:z sic,q est hẽs solo noĩe tñ,z sic ẽt tũc faciẽdo pacẽ nõ dr fili⁹ se gerere p hẽde.z ita ẽt põderat, z tz Ale.hic.z Sal.in l.eũ q bonis.C.de sep.vio.q̃uis ɔ̃riũ i hoc teneat Albe.de ros.hic.Odo.z Cy.i d.l.eũ,q bonis.Alb.z Ang. in d.l.pe.ff.de sepul.viola.q volũt i ista q̃õne existimãdum esse qualiter loquant verba statuti.aut em̃ faciũt mentionẽ heredis aut filij,nã si statutũ loqueret per verbũ heredibus, tunc filius faciẽdo pacẽ diceret effici heres,itẽ aduerte vltra scribẽtes quare in ɔ̃riũ fortiter facit vna rõ assignata per Barto.in l.iiij.§.Cato.ff.de ver.ob.vbi dicit qd si bene cõsideramus verba,z mentẽ dicti statuti,statutũ voluit fieri pacez ab eo qui representat personã defuncti insolidũ,sed filius qui se abstinuit nõ representat,sz ille qui successit in hereditate,z eã possidet,z sic vult totũ ɔ̃riũ ei⁹ ꝙ tenuit i d.l.si fili⁹ q patri.ꝙ facere talez pacẽ nõ possit fieri citra ius,z nomẽ heredis:z cõsequẽter, ꝙ fili⁹ faciẽdo pacẽ,z p ea cãpiẽdo pecuniã dicat se gerere p herede,z credo ꝙ hoc sit veri⁹. ¶ Capio gl.fi. in verbo ɔtinet,q̃ diuide i tres ptes.i pma opponit ɔ̃ tex.z notabiliter soluit.In scda ẽt opponit cõtra tex.z soluit.In tertia reprobat primaz rationẽ tex.scda ibi,itẽ signat cõtra.tertia z vltima est ibi.itez nec est bona ratio. ¶ In prima parte no.diligenter istã gl.fm
3 Ang.z alios que declarat notabiliter,†ꝙ actio dicit cõpetere ad vindictã qñ cõpetit ꝓpter iniuriã illatã, z nil de patrimonio abest vt in actiõe iniuriarũ,z in actione sepulchri violati:sed actio dicit ad penã cõpetere, qñ aliqd ex patrimonio nostro nobis abest,vt in actiõe furti similem,z pleniorẽ gl.habes,in l.cum emãcipati.§.emancipatus.ff.d collatio.bo.quam reputat singularẽ Bal.in l.rei iudicate.§.j.ff.so.mat.vide late Bar.in l.ptor edixit.§.j.ff.de iniurijs.z in l.j.C.qñ ciuilis actio crimi.preiudi.vide etiam de hoc.d.Alexã.ad quem te remitto in l.penales.in prin.ff.ad l.fal. ¶ In secunda parte gl.ibi sz nõ est cõtra,adde gl.in l.vlt.C.si maior.fac,ratum habuit.item ibi erat minor.hic maior,vt etiã dixi in §.pcedẽti.In vltima parte gl.reprobat primã rationẽ tex.ibi.qr nihil ex bonis pr̃is capit: quare etiã capiẽdo rẽ,q̃ nõ sit hereditaria dicit se gerere p herede vt in l.seq.§.j.z l.gerit.j.e.z ita etiã reprobat Paul.de ca. de quo magis admiror.sz istud est absurdũ:qr reprobãt rõnez Jurisconsul.vnde dicit Jo.de Imo.ꝙ prima ratio tex.non vr bona si simpliciter z de per se sumatur,sed est bona cum adiuncto,si dicatur quare nihil capit ex bonis patris.sed agit,tunc nõ dr se gerere pro herede.z sic vult Jo.de Im.ꝙ ambe rationes tex.debeant simul iungi ad hoc vt prima ratio tex. possit pcedere,ꝙ nõ vr bñ dictũ ex quo Jurisconsultus vtrãq rationẽ de p se ponit,tu ergo dic.ꝙ prima ratio Jurisconsul.etiã de p se est bona,aliter q̃ dicat Are.nã dũ tex.dicit:qr qui legib⁹ nihil ex bonis patris capit, vult ꝙ nihil hereditarium attingit non presumatur se immiscuisse. sed in contrarijs accepit rem non hereditariam credens eam esse hereditariam. z sic accepit qua si heres ideo videtur adire,vt in l.seq.§.j. z ibi gl.

LEX XXI.

1 ☞ Crimen furti z crimen expilate hereditatis sunt diuersa.
2 Qui intendit delinquere non intendit cõtrahere vel quasi.
3 Si quis dicat alicui tu mentiris saluo honore tuo verbum precedens declarat quod non vult ei saluare honorem suum.
4 Mentiri est contra mentem ire,z sic contra mentez falsum loqui cum intentione fallendi.
5 Mendacium est falsa significatio vocis cũ intentione fallẽdi.
6 Protestatio contraria actui, qui geritur nihil releuat.
7 Si quis dicat alicui.tedet me quod sis condemnatus de falso tenetur actione iniuriarum.
8 Qui dicit alicui tu dicis falsum non dicitur per hec verba ei inferre iniuriam.
9 Crudelis est qui negligit famam suam.
10 Si actor petat a reo in libello aliquam rem. vel quantitatez z reus respondendo libello dicat per verba cõtumeliosa, tu mẽtiris per gulam,ꝙ per hec verba videtur lis contestata.
11 Extraneus surripiendo rem hereditariam non videtur adire, secus est in suo.
12 Furtum non fit solo animo nec consistit in mera volũtate sed requiritur,ꝙ vere res sit aliena,z ꝙ vere interueniat dolus.

Siquis extraneus.

Expilãs res hẽditarias nõ vr se gerere pro hẽde hoc primo.z si aliqs quasi heres res nõ hẽditarias attingat,oneribus hereditarijs se astringit,hoc scdo.Itẽ aditio vel repudiatio nõ vz,nisi hẽditas sit delata.hoc tertio z vlt.vsq ad §.si qs partẽ,z sic sunt tria dicta.Scdm ibi iterdũ aũt.tertiũ ibi, sed ita demum.
1 ¶ In tex.ibi quasi surripiẽs,vl expilãs,iõ ponit quasi, qr crimẽ furti z crimẽ expilate hẽditatis sunt diuersa.nã rei hẽditarie ñ sit furtũ.sz expilatio,l.si hẽditarie.ff.d fur.z l.j.ff. d cri.expil.hẽdi.Itẽ res furtiua nũq̃ pt vsucapi.l.sequit.§.ꝙ aũt.ff.de vsuc.z §.furtiue.Inst.eo.secus in re hẽditaria expilata.l.si hõ. in pri.z ibi Bar.ff.de vsuc.lz crimẽ expilate hereditatis sit impbi⁹ furto,vt ẽ gl.no.i ꝟ.euitasti.in l.si te.C.de infa.Bal.i l.de
2 his.C.de fur. ¶ Ho.pmo ibi.nã admissum,ꝙ†q intendit delinquere nõ intẽdit ɔ̃here vel quasi.quare act⁹ agẽtiũ nõ operat vltra eoz intẽtionẽ.l.nõ ois.in prin.C.si cer.pe.z l.obligationũ substãtia.§.fi.ff.de act.z obli.facit.l.fuit q̃stionis.j.e. vñ allegat
3 iste tex.p Dy.Bar.z alios,ꝙ si aliqs †dicat alicui,tu mẽtiris saluo honore tuo,vel salua reuerẽtia tua,ꝙ ꝟbũ iniuriosum pcedẽs dclarat ꝙ ñ hz volũtatẽ saluãdi illi honorẽ. l.si ñ ɔuitij. C.d iniu.iõ pt agi ɔ̃ñ actione iniuriarũ.Adde vltra scribẽtes ꝙ ẽt tz Alber.de rosa.in ij.parte statutorum,in q̃õne.xliij.inc. Quid si qs dicat.Alex.in l.fi.ff.ꝙ quisq iur.z in l.iij.in prin.ff. de libe.z posth.Abb.in c.cum te.de re iud.z in c.eam te.de iu
4 reiur. ¶ Secundo†adde quod mentiri est contra mẽtem ire,z sic contra mentem falsum loqui cum intẽtione fallendi.l.de etate.§.si cum esset.ff.de interrog.act.z ibi gl.notabilis.in ver.mẽ
5 dacij.z Bal.dicunt secundum diuum Augustinum quod†mẽdaciũ est falsa significatio vocis cũ intẽtione fallendi. vnde tu mẽtiris est verbum iniuriosum,vt tenet Bar.in l.itẽ apud Labeonẽ.§.sz quod adijcitur.ff.de iureiu.Bal.z Ang in l.turpia. in prin.ff.de lega.j.Ang.in l.iij.in princ.ff.de libe.z posthumis. Tertio facit quia ista reseruatio honoris est contraria actui.
6 ideo vitiatur,vt l.j.ff.si vsufruct⁹ petatur. ¶ †Item protestatio contraria actui qui geritur,nihil releuat.c. Solicitudinez. in fi.de appellationibus.Bar.in l.C.de litis contesta.z in l.qui in aliena.

7 aliena.§.fi.s.eo. ¶Quarto facit simile ꝙ † si dico alicui tedet
me ꝙ fueris cōdemnatus de falso:teneor iniuriarū: qꝛ presumi
tur ꝙ animo iniuriandi ꝛ ei improperādi ita dixerim.licet pre
posuerim illud tedet me,fm Ang.in l.vestem.ff.de iniur.vbi dt
ꝙ vidit plures facere tales improperationes. ¶Limita istā
communem conclusionem vt procedat in terminis suis qñ qs
dicit,tu mentiris saluo honore tuo:nam tenetur iniuriarum:
vt prediri:sec⁹ si dicerem tu non dicis verū saluo honore tuo
quia multi nō verū dicunt:tamen putant verum dicere:hone-
stius tamen est dicere tu non es informatus:ita limitat solus
Raph.cu.alij nihil tangunt. Adde quod fortius tenent Sali.
ꝛ d.Alex.in l.de tutela.C.de in inte.rest.mino.per illū tex.in ver
8 bo falso.iuncta gl.ꝙ † qui dicit alicui tu dicis falsuꝫ:ꝙ per ista
verba non dicitur ei inferre iniuriam.quia non intelligitur ꝙ
ex proposito ꝛ ex certa scientia:ꝛ sic dolose dicit falsum:cū om
ne nō verū sit in se falsum.vt in aut.de fi.instr.cau. ꝛ fi.col.vj.in
prin.licet fꝫ Sali.ibi quidā superbi ꝛ elati incōtinēti illa ver-
ba assumūt tāꝙ i eorū iniuriā dicta.qđ bñ nota.qꝛ valde quoti
dianum.est.Secundo notabiliter limita quando quis pmo di
ceret te cōmisisse aliquod crimen:puta quare aliquis impinge
ret tibi falsitatem vel aliam turpem notam:tunc secure tu po-
9 tes ei dicere tu mētiris.† quia crudelis est qui negligit famam
suā.xij.q.j.c.nolo: ꝛ quare licitū est in aliū retorquere qđ obij-
citur.l.qui cum maior.§.si libert⁹.ff.de bo.liberto.ꝛ l.si quis in
graui.§.vtrum.ff.ad sillania.ita notabiliter limitat Bart. in l.
que omnia,§.j.per illum tex.ff.de procurato.Spe.in tit.de ad-
uo.§.iam nunc videndum.in ver.hoc tamen caueat.d.Alexā.
hic.ꝛ in l.iij.in prin.in ij.col.ff.de libe.ꝛ posthu.do.Abb.in c.cū
te.in vij.col.de re iudi.tamen isto casu non liceret primo post-
ea replicare.imo tu mentiris.ita no.Pau.de ca.ꝛ d. Alex.in l.
10 si.per illū tex.qui bene facit.ff.quod quisqꝫ iuris. ¶† Tertio ꝑ
limitatiōe adde quod quādo actor in libello peteret a reo ali-
quā rē vel quātitatē quam diceret vbi debere:ꝛ reus respondē
do libelli diceret per verba contumeliosa:tu mentiris per gu-
lā ꝑ ista verba videretur lis contestata:qꝛ talia verba ꝯueniūt
actui.s.negationi:vt tenet Bald.post antiquos.in l. turpia.in
prin.ff.de le.j.ꝛ sequitur Ang.Imo.ꝛ d.Alex.ibi.Lud.ꝛ Aret.
hic.d.Ant.de bu.ꝛ d.Abb.in c.vnico.in v.q.ibi limitant de lit.
contest.cautius tamē est premittere protestationē quod hoc
non dicit animo iniuriandi:sed causa iuris sui conseruandi fm
Spe.in ti.de aduoca.in §.nunc videndum.in ver.hic tñ caueat
¶Gl.prima ponit duas rationes diuersitatis inter extraneū
11 ꝛ suū† quia extraneus de quo cum ministerio loquitur iste te.
surripiendo rem hereditariam nō per hoc censetur adire sec⁹
in suo vt in contrario. Prima ratio diuersitatis est:quia suus
facilius admittit priuilegiū abstinendi.ꝛ ista est melior ratio
diuersitatis ꝙ̄ sit seques: quare facili⁹ tollit priuilegiū ꝙ̄ ius
cōmune.l.eius militis.§.militia missus.ff.de testa. militis. ꝛ §.
qꝛ vero verisimiliter.in aut.de non alie.Secūda ratio nō est ve
ra:quare cum surriperet ꝛ sic appareret ꝙ vellet delinquere
ergo nō habebat animū se immiscēdi vt hoc tex. contra istam
differentiam gl.ꝛ sic cōtra istū tex.opponitur fortiter de regu-
la.l.cum bonis.j.e.vbi ille actus qui inducit immixtionē i suo
inducit aditionem in extraneo.si ergo suus amouendo rē he-
reditariā dꝛ se immiscere:ergo extraneus adire:qđ est de dire-
cto contra istū tex.responde fm Raph.cu. alij nō tangunt qđ
suus qui est heres de iure ciuili velit nolit habet a pretore bñfi
cium abstinendi cum hac moderatione: si antequā abstineret
nihil amouisset ex hereditate.ita dicit tex.in d.l.si seruum quis
§.ait pto.j.e.allegata in glo.ꝛ sic efficitur heres hoc casu cō-
tra voluntatem suam.i.perdit beneficiū abstinendi cōtra suaꝫ
volūtatē vt dꝛ in cōtrario ꝙ nō pōt dici in extraneo. ¶Ca-
pio gl.in verbo non hereditaria:quam diuide in duas partes.
In prima declarat tex.ꝛ assignat rationē declarationis. In se-
cūda opponit ꝛ nō soluit.scđa ibi.sed argumētū cōtra.j.de cri
mi.expil.heredi. ¶In fine gl. rñde quod hic loquitur in adi-
tione hereditatis que in solo animo adeūtis ꝯsistit vt hic dicit
12 in tex.ideo in illa inspicitur animus ꝛ opinio adeūtis.† Sꝫ con
trariū loquitur in furto quod non fit solo animo.l.inficiādo.in
prin.ff.de fur.nec cōsistit i mera volūtate:sed requiritur quod
vere res sit aliena.ꝛ qđ vere interueniat dolus.l. inter omnes.
§.recte.ꝛ ibi no.Bar.ff.de fur.ideo ibi nō inspicitur opinio in
contrarium.facit quod dictum fuit in l.is qui putat.s.eo.

1 ☞ Ad hoc vt institutus possit adire nō est necesse quod in-
teruenerit in testō.vel qđ viderit vel audiuerit in testamētum
legi.sed sufficit quod habeat scientiā per vehementē opinionē.
2 Adiens vel acceptās hereditatē videt eā acceptare omni mo
do quo potest dato quod istud nō exprimat qꝛ tacite itelligit.
3 Vehemens opinio in materia aditionis transit in scientiam.
4 Vehemēs opinio iūcta cū veritate opat idē ꝙ certa certitudo.
5 Delata dicitur hereditas quam quis potest adeundo cōsequi
vel quando nullum subest impedimentum.
6 De natura aduersatiue est repetere qualitatem scientie condi
tionis appositam in precedēti oratione.
7 Qui ignorat conditionem sub qua est institutus esse imple-
tam non potest adire.

§.Sciendū. ALIAS, si quis partē.

¶Ignorātia quote ꝛ ꝯditiōis ipletę:ꝛ substōnis dlate nō im
pedit aditionē.h.d.lꝫ Bar.Ang.ꝛ Sal.In.summēt istū tex.ꝙ
error i quota nō ipedit aditionē,sꝫ iste tex.nō loquit i errāte sꝫ
i ignorāte vt dicet.j.i.gl.j.ꝛ hꝫ quatuor ptes sicut quatuor sunt
casus.scđa ibi ꝙ ꝛ Cassi⁹ ꝑbat.tertia ibi si ꝯditionē.quarta ꝛ
vltima est ibi qđ tñ si ignoret. ¶Nota pmo ex isto tex.fꝫ Bal.
1 Ang.ꝛ Are.ꝙ † ad h vt istitut⁹ possit adire nō est necesse qđ in
teruenerit in testō vel qđ viderit aut audiuerit testm̄ legi:qꝛ si
hoc esset,nō posset ignorare ex qua parte esset heres prout di-
cit lex:vnde sufficit quod habeat scientiā per vehementē opi-
nionem vt tenet Bar.in l.is potest.vbi dixi.s.eo. ¶Capio gl.
primam:que timore.l.ex semisse.j.eo.format tres solutiones.se
cūda ibi.dic ergo attēdēdū.tertia ꝛ vltima est ibi.vel pone isti-
tui.pmā reprobat,scđa cōiter tenet ꝙ cōsideret propositū adeū
tis si de eo cōstat ꝙ videbat ex quacunqꝫ parte institutus eēt
adire:ꝛ tūc indistincte valet aditio siue esset institut⁹ ex maio
ri parte siue in minori:in dubio autem si reperiatur institut⁹ in
maiori parte presupponitur ꝙ illā voluerit adire ꝙ̄uis ex mi-
nori adiuerit:sec⁹ est ecōtra:per l.si quis mihi bona.§.sꝫ si mā-
dauit.j.eo.quare ex volūtate defuncti quam heres habuit ad
totā hereditatem vel ad maiorem partem nō infert ad partē
hereditatis vel ad minorem partē.argumento.l.tutor vrgenti
bus.§.curator.ff.de mi.ibi per partē empturus non esset:ꝛ l.si
quis aliā.ff.de sol.vbi nā nō accepisset creditor nisi pro solido
ei⁹ fieret.ꝛ aduerte ibi diligēter sꝫ nemo scribētiū hic tāgat ꝙ
diceret cōstare de voluntate adeuntis quando talem aditio-
nē fecisset omni iure via modo ꝛ forma quib⁹ magis ꝛ meli⁹
potuerit:prout solet quotidie dici i istrumētis:tūc indistincte
valeret aditio ꝛ diceret constare de voluntate adeuntis siue in
maiori pte esset institut⁹ siue in minori:ita singulariter tꝫ Pe
trus de anch.in cōsi.cciiij.inci.ex themate predicto qđ reuera
est consiliuꝫ Ang.vt patet ibi ex subscriptione Ang.ꝛ est inter
consilia Ang.in consi.clxxxiij.inci.ex themate predicto: lꝫ cō-
trariū teneat idē Pet.de anch.in cōs.ccclviij.incip.quare pre-
2 supponit pro veritate. Sed tu caue quia adiēs vel acceptās
hereditatē vr eā acceptare omni modo quo potest dato quod
istud non exprimat,qꝛ tacite intelligitur.ita signāter tꝫ Bald.
in l.vnica in ij.col.in ver.ex predictis apparet.C.qñ nō pe.par-
tes.ergo si vera esset decisio Ang. semper valeret aditio et qñ
esset ex minori parte institutus quā putabat:qđ est ꝯ tex. in d.
l.si quis mihi bona.§.sꝫ si mādauit. ꝛ i d.l. ex semisse.nisi dicas
defendendo Ang.ꝙ in aditione hr̄ditatis q̄ pēdet a sola volū-
tate adeūtis.l.si auie.C.de iure delib.ꝛ §.fi.insti.de her.quali.ꝛ
dif.plus operet dicta clausula quādo fuit expressa ab adeunte:
quo casu dicitur constare de enixa voluntate adeuntis.quā qñ
tacite intelligitur. Ista scđa solutio gl.licet cōmuniter appro-
betur a scribentibus ꝛ sit vera in se tñ diuinat ad vtrūqꝫ text.
nam in isto text. apparet ꝙ iste heres esset huius voluntatis
vt quecunqꝫ pars ibi cōtingeret eā vellet acquirere.text.hoc
nō dt:similiter nec in l.ex semisse apparet quod cōstaret qđ ha
buerit animum non acquirendi maiorem parteꝫ. ¶Tertia so
lutio gl.est ēt vera in se per d.l.illud.§.fin.ꝛ l.antiqui.ff.si pars
her.petatur.ꝛ l.sed si restituatur.§.fi.ff.de iu.tamen diuinat ꝛ
restringeret istum tex. ¶Quarto modo respondet Raph.cu.
qđ iste tex.loquitur in eo qui ignorat ex qua parte sit institut⁹
vel nescire poterat,vt in casu vltimo huius gl.ꝛ iste pōt adire
vt hic:sed contraria loquantur in errante.ꝛ differētia est inter
errantē ꝛ ignorantē.vt declarat gl.in l.de statu.s.de tes. ¶Ad
istū tex.tu respōde planius:ꝛ qđ iste tex. loquit in eo qui simpli
citer adiuit nō expressa aliqua quota cū ignoraret ex qua par-
te esset institutus:ꝛ talis aditio vꝫ ꝛ tenet.quare itelligit adire
ꝑ illa quota que ad eū spectat,ꝛ in qua est institut⁹. ita loqtur
iste tex.ꝛ d.l.illud.§.fin.ff.si pars heredita.peta.sed cōtraria lo
quunt quando adiuit ex certa quota expressa:cum esset in ma
iori vel in minori institutus:ꝛ sic considera ꝙ cōtrariū.l.ex se-
misse nō obstat in aliquo ad tex.nostrū:sꝫ bñ de directo obstat
ad d.l.si quis mihi bona.§.sed si mandauit.ibi dicet. ¶Capio
gl.in verbo:puto posse:quam diuide in duas partes principa-
les.In prima multum fortiter opponit cōtra tex.ꝛ tripliciter
soluit.In secunda ꝛ opponit ꝛ se remittit.secunda est ibi. item
contra.j.l.prox. ¶In prima parte dicit Bar.quod qlibet so-
lutio pōt esse bona:tñ tertia est notabilior:ꝛ verū dicit Bart.

q̄ iste solutiones in se possunt esse bone: tñ diuinat ad istū ter. Item prima solutio confunditur per istū ter. in fi. q. qui loquit de conditiõe facti sez de substituto cohez edi: ñ ille hr̄s nõ erit. ¶ In ca. gl. ibi que habet secũ vehemẽtẽ opinionẽ ista solutio tertia est ceteris notabilior fm Bar. z Ang. z dicit Ang. q̄ est ꝓpetuo tenẽda mẽti. z fm Sali. allegat quotidie in practica p
3 do. z p practicantes: ex qua habes † q̄ vehemẽs opinio in materia nostra dicitur trãsire in sciẽtiã: quare scire dicimur qõ re scimus: vel quod vehemẽter opinamur: si vehemẽs opinio cõcurrat cũ veritate, vt hac gl. no. z gl. in l. in repudiãda. j. eo. z i l. ū. §. idẽ labeo. ff. de aqua plu. arcen. dixi. in l. qui hr̄itatẽ. ff. eo. Istam gl. multũ notat Bal. hic dicens: q̄ Bar. exclamabat super ista gl. q̄ multa sunt de quib⁹ nõ potest haberi vera cer
4 titudo ꝓ tñ vehemẽs opinio iuncta cũ veritate idẽ operat qõ certa certitudo, quod valde no. refert z sequitur Pet. de anch. in consi. cccliij. inci. visis diligenter puncto z contentis in eo, in iij. col. ad fi. vbi dicit q̄ ante Bal. ista fuerunt ad literã ꝛba Ol. Laudeñ. hic. z per hoc fecit stupendũ cõsiliũ de substituto sub conditione si mulier q̄ erat prægnans nullũ filiũ masculum pareret. q̄ ista conditio potest haberi pro impleta etiã añ partũ editũ ex quo cõis opinio matronarum ex varijs signis que videbant in ipsa muliere prægnante erat firmum q̄ feminã pareret: z ipse mulier grauida que duas feminas, z vnum masculũ prius pepererat affirmabat qualiter ẽt ex signis ꝑdictorum partuũ præteritorum percipiebat se gestare feminã in utero. z sic ex vehemẽti opinione substituti opinantis feminã esse in utero: cum in rerum natura esset certũ ex illo partu non posse nasci nisi feminã. vt l. cum quidã. §. qõ si vbi no. j. eo. et l. cum ad præsens cum duabus sequentibus. ff. si cer. pe. z sic conditio attenta natura iam erat impleta z postea apparuit hoc esse verum quare feminam peperit, ergo illa vehemens opinio substituti iũcta veritate postea detecta habet pro certitudine. z facit q̄ talis substitutus moriens ante partũ editũ illã hr̄ditatẽ nõ aditã trãsmittat ad quoscũq; vigore statuti Peruẽ ni disponẽtis: q̄ libet hr̄ditas delata cuius nõ sit adita trãsmittatur ad quoscũq; hr̄des. z sic z3 mirabiliter q̄ talis hereditas dicat delata substituto ante natiuitatẽ filij vel filie. z sic excludat feminam postea natam z alias filias prius natas vt alio venientes ab intestato mouet principaliter per istã gl. val de notabilem. z exclamationẽ quã de ea facit Bal. hic vt ꝫ. retuli. Idẽ ẽt cõsuluit idẽ Pet. de anch. cõsi. cccxciij. inci. visis diligenter puncto z varijs cõsilijs excellentissimorũ doctorũ, sed est quasi repetitiuũ alterius filij. pro certo mirabilis est ista
5 decisio si est vera: pro. ter. in l. delata. ff. de ver. sig. j. vbi delata dicitur hereditas quã quis potest adeundo consequi. dixi. l. iis pot. ꝫ. eo, sed iste substitutus si viueret ante partum editũ non potuisset actualiter adire. ergo nõ vr̄ q̄ sit delata: cuius Pet. de anch. istud assumptũ negat: q̄ imo adire potuisset pp vehemẽtẽ opi. concordantẽ cũ veritate que habetur pro certitudine: qõ nõ puto verũ ad illã. l. delata. z ad ea q̄ dixi in Lis pot. vbi dixi z declarani quod hereditas dicit delata qñ nullus subest impedimẽtũ put hic. Quartã solutionẽ põit Dy. quã Bar. Albe. de rosa. z cõmuniter scribẽtes sequunt: q̄ hic hr̄s putabat se pure instituũ. tũc non est necesse q̄ sciat conditionẽ extitisse dumodo vere extiterit. vt est ter. in l. sed z si de suq. §. fi. j. e. ex quo tũc eius opinio cõcordat veritati. sec⁹ si sciebat se instituũ sub cõditione: tũc dz scire cõditionẽ extitisse: vt in Jacobus. Alex. dt q̄ licet doct. non reprobent tamen ista solutio nõ põt adaptari ad istum ter. nec ei congruere: per versi. precedẽtem qui loquitur qñ heres sciebat conditionem appositã: nisi dicas fz eũ q̄ in ver. qd tñ mutet in totũ casus. ita etiam reprobat Are. per ver. precedentem: qui clare loquit qñ heres sciebat se sub conditione institutus, z iste versi. venit continuatiue ad eundẽ casum. Adde quod ante eos istã solutionẽ Dy. etiaz reprobat Sali. ppter ver. quid tũ qui aduersatur ad superius
6 dictũ in versi. precedenti. ¶ Tu confirma vltra scribentes ꝙd de natura aduersatiue est repetere qualitatem scientie cõditionis appositã in precedẽti oratione: vt notabiliter tenet Bal. i l. omnes populi. in v. col. ff. de iust. z iur. per gl. in j. item lapilli. iusti. de re. diuisio. sequit z cõmendat. d. Alex. in l. filius a patre in prin. in ij. col. in n. ff. de lib. z posth. vbi dicit q̄ istud nõ reperitur alibi tactum. z forte Bar. de his perpendens dixit q̄ ista solutio Dy. est vera in se: z sic q̄ non cõuenat ad istũ ter. Bar. autem iungẽdo simul oẽs solutiones Dy. z gl. distinguit vt hic p eum: z eius distinctionẽ sequunt Sal. z Jmo. hic. ¶ Tu
7 vt clarius habeas fac regulã negatiuã: q̄ ꝙui ignorat ꝙdition̄ sub qua est institutus esse impletam: nõ põt adire. d. l. multũ interest. z l. ij. ff. de cõditio. z demo. ¶ Fallit in quatuor casib⁹. Primo si conditio est iuris: illius ignorantia nõ impedit actionẽ. d. l. multũ interest. z hic in prima solutiõe gl. quod intelligit

Barto. quando errabat in causa acquisitionis iuxta. l. is qui putat. cum l. sequenti. §. e. z ter. j. l. sequenti. sed errabat in persona eius cui debebat acquirere cum crederet se esse filiũfa. cũ esset effectus sui iuris. vt ibi z in l. qui in aliena. §. j. in versi. nam cum. §. e. ¶ Secũdo fallit qñ idẽ erat institutus in parte prime z in parte sub conditione substitutus: que cõditio extiterat: ipse ignoraret. talis ignorãtia nõ impedit aditionẽ. vt hoc ter. in fi. z gl. hic in scõa solutione. z hoc propter cohærentiã z vnionem quam habet cum iure accrescendi. l. cum heres. §. fi. z l. ex duabus. in prin. z ibi Bar. z l. qui patri. j. eod. ¶ Tertio fallit quando vehementer opinabatur conditionem esse impletam vt hic ij̃. solutio. gl. q̄ est valde notabilis. vt ibi dixi. ¶ Quarto si putabat se institutum pure z conditio extiterat quamuis ignoraret secundum solutionem Dy. facit. l. heres institutus, j. eo. vbi dicetur secus esse si dubitasset.

LEX XXII.

1 Error in causa delate hereditatis vitiat aditionem.
2 Error in causa non impedit animum volentis acquirere.
3 Qui credit hereditatem sibi delatam ex vna causa cũ sit delata ex alia: si adit non efficitur heres.
4 Actus factus ex falsa causa non valet quamuis subsit causa vera ex qua posset valere.
5 Si mulier credat quod propter lepram mariti liceat matrimonium dissoluere z professa est religionem: licet ista causa sit falsa: non tamen vitiatur actus. s. ingressus monasterij.
6 In spiritualibus falsa causa non vitiat sicut nec dolus.
7 In sacramentalibus z dependentibus ab ordine magis attenditur veritas quam opinio.
8 Deus non attendit quod fit sed quo animo.
9 Si testes deponant quod titius possedit talem rem pro domino: z vt dñi fructus percipit: per hoc nõ videtur aliquo modo probatum esse dominium nec titulus sufficiens.
10 Sententia lata ex falsa causa valet.
11 Aditio hereditatis consistit in animo z voluntate adeuntis: sed sententia non consistit in animo z voluntate iudicis: cum sit contentiose iurisdictionis.
12 Judex potest cogi per superiorem ad iudicandum.
13 Sententia lata ex falsa causa valet mero iure.
14 Sententia lata cõtra minorẽ ex falsa causa est ipso iure nulla.
15 Decretum interpositum ex falsa causa: semper z indubitancie est ipso iure nullum.
16 Sententia lata cõtra absentẽ z dolo partis est ipso iure nulla.
17 Decretum etiam si ponatur partim ex vera partim ex falsa causa est ipso iure nullum.
18 Quando causa expressa in sententia esset falsa in facto z in iure vel in iure tantum: tunc est ipso iure nulla.
19 Licet falsa causa nõ vitiat sniaz. ipso iure tñ vitiat eã i effectu.
20 Sententia lata contra ius litigatoris tenet.
21 Valet sententia se referens ad acta nihil probantia si non fuerit appellatum.
22 Quando est expressus error in sentẽtia: sententia est nulla: puta quando iudex erranit in calculo in sententia.
23 Quando iudex fundaret sententiam in probationibus a iure reprobatis: tunc sententia esset nulla.
24 Judex potest mouere animum ad iudicandum extra ea que apparent in actis.
25 Materia testium est arbitraria iudici: z in pectore iudicis: si det quanta fide sit adhibenda testibus.
26 Sentẽtia lata contra instrumẽtum productũ in iudicio valet.
27 Sententia lata ex falsa causa non potest ex vera que suberat sustineri aut iustificari quando vna erat expressa z alia non. secus si due cause erant expresse.
28 Quando concurrunt due cause quarum vna nocet alia prodest: prevalet illa que nocet.
29 Quando sententia est lata ex falsa causa iudex appellationis non potest eam confirmare ex causa vera que suberat per quã primus iudex poterat iudicare.
30 Ad iudicem appellationis tantum deuoluuntur ea que fuerunt coram primo iudice adducta: non autem penitus diuersa.

Si is ad quem. Error in cã acquisitionis hr̄ditatis impedit gesti onẽ ꝓ hr̄de: qõ p quatuor probat exemplaꝛ. d. z est magistratus. l. fi. m. L. aratia l. ponit regulam circa medium quod quia debet scire causam ex qua hr̄ditas adeuz pertineat ad hz. e vt possit adire vel gerere pro hr̄de. z circa istam regulam ponit quatuor exempla: duo ante regulam z duo post. In primo exẽplo putabat bona esse sua iure peculij cum non essent. In secundo putabat sibi debita ex iure patronatus cum non essent. In tertio putabat hereditatem sibi delatã ab intestato cũ esset delata ex testamento. In quarto ecuerso

uerso:ꝛ sic diuidit in quinq3 partes. Scda ibi, idem ergo dice
mus. tertia ibi nā vt quis ꝓ herede: quarta ibi veluti agnat⁹.
quinta ꝛ vltima est ibi ꝛ idē iuris. ¶ In vltima parte ibi si nō
iusto testamēto, id est, solēni, ꝛ legitimo, ꝑut etiā dt tex. §. i iiij.
pte in ver. iusto testō. ꝛ ita ēt capit in l. j. in ꝟ. iusta sentētia. ꝛ ibi
1 Bar. sic declarat. ff. de testa. ¶ † Nota pmo, ꝙ error in causa
delate hrditatis vitiat aditionē: ratio est fm Bart. ꝛ Saly. qr
aditio cōsistit in animo, ꝛ volūtate adeūtis. l. si auia. C. de iure
delib. ꝛ §. pe. Insti. de her. quali. ꝛ diffe. sed error in causa acqui
sitionis impedit voluntatē, ergo ipedit aditionē. Adde aliam
rōnē, qr in his, q̄ cōsistūt in aīo, vt est, aditio hereditatis, ma
gis inspicit id, qd est in opiniōe quā id, qd est in veritate. l. is, q
putat. ꝛ ibi gl. ꝛ Bar. §. eo. ꝛ l. heres institutus. j. eo. Bar. l. ij. §.
si sub conditione. ff. pro empto. ergo si errat, vitiatur aditio.
2 † Nec obstat, ꝙ error in causa nō impediat animū volentis ac
grere, vt toto titulo. de condi. indeb. Rūdent Bar. ꝛ Saly. qd
verū est in cā remota. sed hic est error in cā ꝓxima delate here
ditatis, q̄ reqrit a iure ꝓ forma, ꝛ solēnitate aditiōis, vt hic ꝛ
l. pf. j. eo. ꝛ declarat gl. ma. in l. is pōt. §. eo. ergo qñ ignorat cau
sam aditionis, deficit vnum ex substantialibus aditionis. ideo
vitiatur aditio. In trāslatione aūt dominij sciētia cause nō re
quiritur. ita loquit titul⁹. ff. de condi. indeb. facit bñ. l. cū in cor
3 pus. ff. de acq. re. do. ¶ Scdo not. † qd q credit hereditatē sibi
delatā ex vna cā, cū sit delata ex alia, si adit, nō efficitur heres
non quidem ex causa putatiua quare nō pōt: nec ex vera qua
re non voluit: qr ignoraret: vñ per istā legem cōsuluit Alex. in
consi. cxxj. j. vo. inc. viso processu cause vertentis inter Mora
tium ꝙ si egi ad hereditatem tanquā fuerit mihi delata ab in
testato posito, ꝙ in veritate esset mihi pro parte ex testamen
to delata: debeo succūbere, ꝛ nō possu3 in aliquo obtinere. tex.
est clarus hic. Adde i simili tex. in c. ex parte Astēsis. de cōces.
prebende: per quem notat ibi Abb. ꝙ si potestas de aliquo dis
ponēdi puta creādi canonicos in certis prebēdis vacantibus
pertinet ad capitulu3 illius ecclesie: ꝛ archieps credens ad se
pertinere, quosdā canonicos instituit de cōsensu ipsius capi
tuli talis actus nihil valet, non quidem in ratione episcopi: qr
potestatē nō habebat, nec ratione capituli, quare hoc nō intē
4 debat. ideo oportuit, qd ibi papa faceret eis gratiā. ¶ † Ter
tio no. ex isto tex. regulam ad qua3 frequēter allegat ista lex ꝙ
actus factus ex falsa causa nō v3, ꝙuis subsit cā vera, ex qua
posset valere: nā i oibus quatuor exemplis positis in tex. sub
erat vera causa ex qua poterat adire: ꝛ tamē ex illa nō sustine
tur aditio facta ex falsa causa, ꝛ sic falsa in iudiciam non susti
netur ex vera l3 ꝓbata. ad idē text. in l. is qui putat. ꝛ in l. seq.
§. eo. ratio est vt dixi in primo notabili, qr in dependentibus a
voluntate nostra, magis attēditur opinio, ꝛ sic error, quā ve
ritas. In ꝯ̄trariū allego fortē text. quem scribentes hic non alle
gant. in c. ex parte. secundo. de conuer. coniug. in verbo ꝙuis
falsa sit causa. quem tex. Abb. ibi adhuc notat ꝛ reputat mira
5 bilem, vbi † mulier credens qd propter lepram mariti liceret
sibi dissoluere matrimoniū professa est religionem, l3 ista cā sit
falsa, nō tamen vitiatur ille actus, ꝛ sic ingressus monasterij,
ex quo suberat alia cā vera, quare nō erat sequuta copula car
nalis vñ tūc matrimoniū nō impedit quin alter coiugū possit
ire ad religionē etiā altero nō cōsentiēte qr nō est sequuta co
pula. Abb. ibi in solutione laborat ꝛ ex gl. ibi elicit duas taci
6 tas solutiōes. ¶ † Prima qd in spiritualibus falsa cā non vi
tiat, nec dol⁹. Istā reprobat Abb. ꝑ tex. in d. c. ex parte astēsis.
de conces. preb. de quo dixi in precedēti nota. ¶ Scda solo, ꝙ
ibi illa causa nō fuit expressa, sed in mente retētā. ideo non vi
tiat. l. si repetēdi. C. de cōdi. ob cau. ꝛ ista fm Abb. est satis bo
na in se licet nō probetur ex tex. ꝛ sic diuinet. ¶ † Tertio mō
rñdet Abb. ꝙ ibi mulier ingrediendo religionē potuit moue
ri ex duplici cā. prima, ꝛ principalis vt seruiret Deo. alia pro
pter leprā mariti: quare credebat ꝑ hoc matrimoniū esse solu
tum, q̄ erat falsa. ꝛ ista cā erat secūdaria ꝛ potius impulsiua ꝙ
finalis. vñ l3 ibi cesset cā impulsiua seu scdaria: nō tamē cessat
causa finalis ꝛ primaria: ideo ex falsitate illius cause secunda
rie nō vitiat ingressus religionis. ꝛ ita habes limitatā tribus
modis regulā huius tex. q̄uāuis primā impugnet Abb. sed nec
ista solutio Abb. satisfacit. ꝙ ibi cā lepre fuerit cā secunda
ria impulsiua, ꝛ nō finalis: qr imo tex. ꝑsupponit, ꝙ illa fuerit
cā finalis, q̄ mouerit mulierē ad ingressu3 religionis; quare pu
tabat, ꝙ lepra dirimeret mr̄imoniu, alias non fuisset ingressa.
¶ Tu aūt quarto modo rñde, ꝙ ille tex. loquitur in actu spi
rituali. s. in ingressu religionis q principalr̄ dirigitur in Deu3
7 vbi veritas intēditur. c. nuper. de bigamis, † quare in sacramē
talib9 ꝛ in dependētib⁹ ab ordine magis attēdit veritas quā
opinio. ꝛ sic quā falsa cā fm Abb. in c. aplicā. circa fi. de presby
8 tero nō baptizato. nā Deus non attendit qd fecerit, sed quo
animo. ꝛ magis respicit ad volūtatē ꝙ ad act⁹ qui per simpli
citatē fiūt. ita dt tex. notabilis. xv. q. vj. c. j. in fi. ¶ Item Deus
respicit ad cor, ꝛ nō qd factū. xiij. q. v. c. si qd inuenisti. glo. nota
bilis in c. j. de collusio. ꝛ ita proprie vr̄ ꝑcedere tex. i d. c. ex pte.
scdo. ꝛ sic p3 nō obstare text. in d. c. ex pte Astēsis. ¶ Quarto
no. ex tex. ibi quāuis oia ꝓ dño administrauerit his repetitu3
9 in tex. fm Ang. Imo. Lud. ꝛ Alex. † ꝙ si testes deponunt, qd
Titius possedit talē rē ꝓ dño, vt dñs fruct⁹ percepit, per hoc
non videt aliquo modo probatum esse dominium nec aliquis
titulus sufficiēs, sicut qñ testes deponūt, ꝙ Titi⁹ tenuit talē
rē pro dño ꝓ sua, ꝛ tāꝙ suā: ꝛ fruct⁹ ex ea recolligit iuxta l. Ti
tia. in pn. ff. de sol. nā nō dr probat⁹ titulus, vt est glo. valde no
tabilis. in l. j. ꝛ ibi Bar. in fin. notat multum: ꝛ ibidem Angel. ꝛ
Raph. Cu. ff. ꝓ suo. cū cōcor. adductis p Alex. idē tenet Alex.
in consi. lxxxix. v. vo. inci. excellentissimi iuriscō. in fi. ꝛ in consil.
clxxxiij. v. vo. inci. viso processu vertēte inter baltasare3. ¶ Ca
pio glo. fi. in verbo non acquiret, quam diuide in tres partes.
In prima ad declarationem text. respondet tacite questioni.
In secunda allegat duas cōcordātias ad tex. In tertia colli
git ex tex. notabile, per qd infert ad sententiam iudicis, secun
da ibi, ꝛ facit. j. eo. l. pater. tertia ꝛ vltima est ibi, ꝛ nota hāc. l. ꝙ
adeūdo. ¶ In fi. gl. no. singulariter ex ista vltima parte gl. qua
10 tuor. † Primo, ꝙ sñia lata ex falsa cā v3, p3. qr gl. dicit, ꝙ non
valet cū effectu: ꝛ sic si iudex exprimat falsam causam in sentē
tia mero iure v3 sñia, s3 nō in effectu qr pōt retractari. ꝛ ex hoc
apparet qd gl. seipsam cōfundit: qr non fundatur ex bono simi
li, de isto tex. qr falsa cā in aditione vitiat ipso iure aditionem,
vt hic: ꝛ l. is, q putat. ꝛ l. seq. §. e. ꝛ tñ in sñia nō vitiat, nisi in ef
fectu, ꝛ non ipso iure. Itē est rō diuersitatis, qr (vt dixi in text.
11 in prin.) aditio hrditatis ꝯsistit in aio ꝛ volūtate adeūtis: sed
error in cā ipedit volūtatē, iō vitiat aditionē, s3 sñia nō ꝯsistit
in aio, ꝛ volūtate iudicis cū sit cōtētiose iurisdictionis. l. inter
stipulantē. §. j. ff. de ver. ob. quare iudex in iudicādo non debet
sequi volūtatē suā, sed iustitiā. c. iudicet. ꝛ ibi gl. notabilis. iij. q.
vij. ꝛ nemo. cogit adire hereditatem inuitus, nisi sit seru⁹, aut
filiusfa. l. j. §. j. ꝛ ibi Bar. ff. si qs omis. cau. testa. ꝛ l. cu3 ꝓponas.
12 C. de her. insti. † Et tñ iudex pōt cogi per superiorem ad iudi
cādū. l. de qua re. cū simi. ff. de iudi. ꝛ sic gl. nō vr̄ bñ arguere ab
aditione hereditatis que est actus legitimus. l. actus legitimi.
ff. de reg. iur. ad sñiam. Scdo vult gl. ꝙ l3 falsa cā nō vitiet ipso
iure sñiam, tñ nō valet in effectu: qr poterit retractari via ap
pellationis, vel restitutionis in integrū, vel supplicationis vl̄
alia causa. Tertio vult gl. qd nō prodest sñie late ex falsa cau
sa qd potuerit iuste ferri ex cā vera, ꝛ sic non pōt ex cā vera iu
stificari, nec sustineri, quin corruat i effectu. ¶ Quarto tacite
tenuit quod in causa appellationis iudex appellationis non
posset istam sñiam cōfirmare ex cā vera, q̄ suberat ꝛ ex qua pri
mus iudex potuisset eā ferre. cū gl. dicat, ꝙ non valeat senten
tia cū effectu. ergo innuit, ꝙ nō sit confirmabilis ex vera cā cū
debeat retractari. Bar. aūt examinādo istā materiā dt, ꝙ fal
sitas cause pōt implicite interuenire vno mō ꝙ falsa cā non a
iudice, sed a pte sit allegata: scdo mō, ꝙ sit falsa cā exꝑssa i sñia
ꝑ iudicē. Tertio ꝙ sit falsa cā non allegata a iudice, sed in mē
te retēta, quāuis tūc proprie sit dolus ꝛ nō falsa cā, ꝛ istam ꝑse
quitur Bar. vt hic per eo. Tu applicando dicta Bart. ad su
prascriptas conclusiones gl. clarius, ꝛ magistralius habebis
13 veritatē. ¶ Prima conclusio est, † ꝙ sñia lata ex falsa cā valet
mero iure. limita ex dictis Bar. quinq3 modis. ꝛ totū clare ha
bebis, primo qñ talis cā respicit substantialia iudiciorū, vt qr
dixi litē contestatā, cū non esset, vel similia, tūc sñia est ipso iu
re nulla p l. si qs obrepserit. ff. de falsis. sed illa. l. nihil facit, nec
meruit allegari ad istud ꝑpositū fm Imo. Rap. Cu. ꝛ Are. qr
ibi non tam est falsa cā allegata p partē, quā defectus ordinis
substātialis iudicij, ideo corruit sententia ipso iure, etiā nulla
facta allegatione per partē. l. prolatā. C. de sent. quare etiam si
pars mihi alleget tñ si lis nō est cōtestata, processus, ꝛ sñia, est
ipso iure nulla. l. j. C. de lit. contes. ꝛ c. j. eo. ti. ꝛ c. cū ad sedem. de
14 resti spo. ¶ Scdo fallit fm Bar. qñ † sñia est lata ex falsa cau
sa contra minorē tūc est ipso iure nulla per l. j. C. si ex fal. alle. ꝛ
sequitur Alex. ꝛ Are. hic. ꝛ dicit Are. ꝙ ista est cōis opi. Idem
tenet gl. Barto. ꝛ doc. in l. diuus. ff. de re iudic. glos. ꝛ doct. in c.
licet causam. de proba. canoniste in c. ab excōicato. de rescrip. ꝛ
istud extenditur, vt etiam habeat locum in sententia lata con
tra ecclesiā ex falsa causa, ꝙ etiam sit nulla ipso iure secundum
Abb. in d. c. licet causam. sed aduerte, ꝙ text. in d. l. j. C. si ex fal
sis, alle, allegat⁹ p Bar. nihil ꝑbat ꝑpter tria. ¶ † Primo fm
Rapha. cu. qr ibi erat lata sñia contra minorem indefensum,
quo casu etiā si non esset falsa causa non valeret ipso iure sen
tentia: qr erat defectus persone. l. non idcirco. ff. de iudi. ꝛ l. non
ideo minus. C. de procu. Secūdo ꝛ fortius fm Im. ille tex. non

15 loquitur in sententia,† sed in decreto iudicis,z decretū inter-
posītū ex falsa cā semper z idistincte est ipso iure nullum, vt j.
dicit Bar. hic, z dicam. j. in quarta limitatione. ¶ Tertio fm
Ang. in l. seruo inuito, ff. cū pretor. ff. ad L re. z in l. qui Rome.
ff. duo fratres. ff. de ver. obli. z Saly. in d. l. j. C. si ex fal. alle. ter.
in d. l. j. pcedit specialiter in sntia lata, vel in decreto interposi-
to ex falsa cā ad excusationē tutoris, vel reddāt nulla ipso iure
tanquā ista sit preiudiciale pupillo: vnde in alia re non habe-
mus ter. fm oēs q sntia lata z minorem ex falsa cā sit ipso iure
nulla: tū vt etiā dicit Alex. illa tertia solutio non esset genera-
lis: quia posset esse alia causa preiudicialis minori: puta que
15 absorberet totā ei⁹ substātiā. ¶† Tertio fallit fm Bar. qū sntia
est lata z absentē, z dolo partis, istis duob⁹ concurrentibus, sntia
est ipso iure nulla p l. si p tor. ff. Marcell⁹. fm magis communē
intellectum. ff. de iud. de cuius intellectu ponunt Ang. Imo. z
aliqui. in l. qui Rome. ff. duo fratres. ff. de ver. obl. vbi dixi. z ibi
vide late Alex. post doc. per eū relatos. ¶ Quarta conclusio
gloss. procedit in sententia propie. secus in decreto iudicis
interposita ex falsa cā: q; semper z indistincte est ipso iure nul
lum. l. cū vero. ff. subuentū. ff. de fideic. lib. z l. j. ff. hec verba. ff. ne
vis fiat ei. z l. scie egresse. z ibi no. Bart. ff. de tut. z cura. da. ab
his. z l. magis puto. ff. si ex alienū. ff. de reb. eo. Ita tenet Bar.
hic, cum quo alij transeunt, z latius idem Bar. in l. iuste possi-
det. vbi dixi. ff. de acq. pos. Abb. in c. j. de re iudi. ¶ Amplia no
17 tabiliter istam conclusionē, vt procedat. etiam† si decretum in
terponeretur partim ex falsa causa z partim ex vera adhuc
esset in totū ipso iure nullum: puta si iudex daret aliquam do-
mum in solutum alicui, vel aliquem fundū, z in solutum datio
in aliqua parte esset plus debito prout tota die contingit: tūc
talis in solutum datio esset in totum nulla: z sic fructus medio
tpe percepti erunt restituēdi, vel cōputādi in sortē. Ita singu-
lariter tz Bar. in l. si nō sortē. ff. si cēsū. vbi plene dixi de hoc. ff.
de condi. inde. qō valde no. q; est quotidianū z sequuntur sim-
pliciter Lud. Ro. z Alex. hic, Raph. Lu. z Alle. in d. l. iuste pos
sidet, remitto me in hoc ad ea que dixi in d. ff. si centū. ¶ Quin
18 to fallit t† qū cā expssa esset falsa in facto, z ī iure vel in iure tm:
tūc est ipso iure nulla: q; tunc expressum errorē iuris. vt dicā
19 in sequenti 2clusione gl. ¶ Secūda 2clusio est, q; tz falsa cā sū vi
tiet ipso iure sntiaz, tū cā vitiat in effectu: quare pōt retractari
per appellationē, vel restitutionē in integrū. Ista cōclusio pce
dit fm Bar. qū talis cā est falsa in facto, sed non in iure. puta
si iudex dixit q; reperim⁹ talē solutione ideo eū absoluim⁹: tū de
solutione nō apparet in actis. tūc valet sntia, tz per appellatio
nem rescindi ur. l. preses. cū gl. ff. de re iud. z vltra Bar. melius
facit ter. in c. cum Bertoldus. circa fi. eo. ti. de re iudi. sec⁹, si cā
expressa esset falsa in facto, z in iure, vel i iure tm. tūc sntia est ip
so iure nulla: quare continet expressum errorem iuris l. ij. C. qū
puoc. non est necesse. l. si expressum. ff. de ap. z l. cum prolatis. ff.
de re iudi. Nota diligenter istā decisionē Bar. i prima pte: q;
facit ad quotidianā qstionē, qō si iudex in sntia dicat quia per
A. z B. testes fuit plene probatū Titiū actorez mutuasse reo
quēto cētū: ideo ipm reū in dictis centū, cōdēnam⁹ ipsi acto
ri si in actis apparet, q; dicti testes nihil pbant. imo cōtrariū,
q; interrogati de tali mutuo rndent se nihil scire: tū talis sntia
valet, z tenet, sz debet appellari: q; talis causa est falsa ī facto.
20 † Ité q; est lata contra ius litigatoris, ideo vt tenere per l. ij. C.
qū puo. non est necesse. z c. cū inter. de re iud. z ita vt tenere Ino.
in c. qū cōtra falsam. ad fi. de prob. licet in Zium opponat.
dec. cum Bertoldus. de re iudi. z non soluit: tz certe ille ter. nō
obstat, imo videtur facere pro hac parte ibi, circa finē, ī verbo
sntiam ipsam durim⁹ irritandam. pondera illud participiū ir-
ritandā in futuro, ergo mero iure valebat. Iste est pulcher, z
21 vtilis passus qō valet sntia se referens ad acta nihil pbantia:
si nō fuerit appellatū. Idē tz notabiliter Bal. in l. j. C. de indi
cta vidu. vbi tz, q; si iudex in sntia dixerit, quia per A. z B. pro
batum est. ideo cōdēno. tz. A. z B. dixerint se nihil scire z sic vi
sis actis sit error manifest⁹: tū istud non reddit sntiaz nullā: q;
non inducit peccatū forme, sed materie, z quia nulla cā expssa
sententia teneret. Idem z latius tenet Bal. in l. prolatam. C. de
sen. z in l. ij. circa prin. C. de re iudi. z in l. j. circa medium. C. de er
rore calculi. vbi tenet qō si iudex in sententia dicat, q; est pba-
tum: ideo te cōdēnamus: licet nullo modo sit pbatū, vz tamen
sntia: q; non requiritur conformitas sententie ad pbationē ad
esse ipsius sententie. Item apud canonistas tenēt Host. z Jo.
in d. c. quoniam contra falsam, de prob. Abba. in c. inter cete
ra, z in c. sicut. de re iud. Pe. de anch. in regula ea, que in iij. op
positione. de reg. iu. in vj. Contrariam opinionem, z melius qō
imo talis sententia ipso iure nulla, z consequenter non tran
seat in rē iudi. quāuis non sit appellatū: tz Inn. in d. c. cū Ber
toldus, z ibi. Ant. de But, z idē Ant. in rep. c. ab excōicato, de
rescrip. Ant. Imo. z Are. in d. c. qm z falsam. Jo. de Im. in l. ex
diuerso. ff. si. ff. sol. mat. z ī l. qui Rome. ff. duo fratres. ff. de ver.
ob. Alex. hic, vbi etiam dicit istam esse cōem opinionem. Idez
tenet Alex. in consi. cxxiij. in j. vo. inc. discussus hesitationibus,
vbi etiam dicit, q; ista est magis cōis opi. z istud est vtile ver-
bum in practica. cum a communi opinione non sit in iudican
do recedendū fm Bar. z alios in l. fi. C. de pena iudi. qui male
22 iud. Pro ista parte potissime facit: q; † qū est expressus error
in sententia, talis sententia est ipso iure nulla. puta qū iudex er
rauit in calculo in ipsa sententia. vt est ter. in l. j. ff. j. que sentē.
sine appellatione rescin. z in l. j. C. de errore calculi. sed quando
iudex facit expressam relationē ad acta nihil probantia, talis
sententia dicitur continere expressum errorem, q; paria sunt
vel quod error immediate expressus sit in sententia, vel q; ex
presse appareat ex actis ad que sntia facit expressa relationē.
l. ait prot. ff. j. z in l. in summa. in prin. ff. de re iudi. z l. ye. z ibi gl.
C. de sen. que sine cer. quāti. z ita ēt tz Bar. in d. l. j. C. de errore
calculi. vbi tz q; qū sntia est lata p relationē ad acta in quibus
est error. tūc videtur esse error in sententia. vt in iuribus pre-
23 allegg. † Idē z fortius qū iudex fundat sententiam in probatio
nibus a iure reprobatis. vt q; dicat. constat mihi per duellum
Titiū debere Caio mille. ideo cōdēno eū in mille. talis sentē-
tia est ipso iure nulla, vt est ter. in c. ij. de pur. can. secundū Bal.
in l. libertorū. C. de testib. z sequit fumpl⁹. Alc. hic z in l. ex diuer
so. ff. si. ff. sol. ma. pro ista parte facit. qō notabiliter tenet Albe.
de Ro. in ij. parte statutorū. in q. ciij. vbi tz. q; si iudex dicat. cō
demno Titium ad talem penā fm formam statuti, z si in sta-
tuto nulla pena imponitur sntia est ipso iure nulla: si vero sen-
tia non refert se expresse ad acta, z tunc licet ex inspectiōe acto
rū appareat iudicē errasse, tū sntia nō est nulla nec potest retra
ctari post q; trāsiuit in rē iudicatā. vt est gl. in d. l. j. z ibi Bart,
Bal. z Mod. C. de erro calcu. Bar. z Ang. in l. j. in prin. ff. que
sen. sine appel. rescin. Bar. Imo. Lud. z Alex. in d. l. ex diuerso,
ff. si. ff. sol. ma. Ant. Imo. z alij in locis prealleg. z Ant. de But.
in consi. cxvij. inci. visis presentibus quesitis. Alex. in consi. cx
iij. j. vo. inci. discussus hesitationibus. nam ad hoc vt sententia
sit ipso iure nulla requiritur, q; error sit expressus in ea. l. si ex
pressum. ff. de app. z pro hoc Are. allegat ter. quem dicit multū
vigere in c. per tuas. circa medium. in verbo errorem fuisse pa
tenter expressum. de sent. excom. pondera illud verbum paten
ter expressum scilicet in c. solet. in prin. z in c. venerabilibus. ff.
si. eo. tit. de sen. excom. in vj. Item facit, q; iudex potest moueri
ex alio, qō nō apparet in actis. c. cum ad sedē. de resti. spol. cz,
causam. de re iud. z est notab. gl. in l. quoties. in fi. in ver. solum.
24 l. heredē. ff. de prob. † q; vult q; iudex pt mouere animū ad iu
dicādū extra ea q; apparēt in actis, quā pro notabili allegat
Bal. in l. j. C. mā. z aduerte, q; tz iudex. in prefatione sue dicat,
prout cōiter dici z fuerit vius actis, testibus, z instrīs i causa
productis, nō tū per hoc dicit in sntia facere expressam relatio
nem ad illa acta vt si dicatur expressum errorē continere se
cundū Bal. in l. ij. in prin. C. de re iudi. Ant. de But. in d. consi.
cxvij. inci. visis presentibus qstis. Aret. hic z in d. c. quoniam
contra falsam. z in consil. clvij. incip. visis diligenter narratis.
Si vero in sententia nō apparet manifeste de errore. licet se re
ferat ad acta: q; iudex in sentētia absolutoria dicat quare per
A. z B. testes productos non est probatū Titium mutuasse
Seio centū, ideo Seium absoluo ab illis centū prestitis, z tū
illi testes aperte deposuerunt mutuū illud de centū esse factū
z tunc sententia valet, z tenet. z si nō appellatur, efficit irreuo
cabilis. quare potest esse q; iudex non adhibuit fidem talibus
testibus ex aliqua cauz reprobatione, vel mutatione vultus,
25 duz deponerēt vel ex alia simili cā † cū materia testū sit arbi
traria iudici, z in pectore iudicis resideat q; ta fides sit testib⁹
adhibēda, vt in l. ij. in prin. z § j. ff. de test. ita tenēt Imo. Lud.
z Alex. hic, z Ant. de But. in d. c. quoniam. z falsam, z in d. c. ab
excōicato. Ant. z Ub. in d. c. inter cetera. Ant. in c. in presentia,
de renun. z Alex. in l. ex diuerso. ff. si. ff. sol. mat. z ita proced tri
ctum Bar. hic, qui tenet, q; quādo iudex dicit absolumus reū
q; reperimus cum solusse z de solutione in actis non apparet
tunc valet sententia, z licet appellāre. ita etiaz procedit ter. lo
quens in sententia absolutoria. in d. c. cum Bertoldus. circa
fi. de re iud. facit quod notabiliter dicit Jo. de Imol. in d. c.
26 quoniam contra falsam. † q; etiam si sententia feratur contra
instrm pductū in iudicio vz z tenet: q; iudex potuit non cre de
re illi instrumento, z pro hoc est bonus text. in c. suborta. de re
iudi. quem ter. etiam allegat Are. hic. Vid idē facit. l. argenta-
rius. ff. cū autez. ad fi. in verbo si probante iudex non curauit.
ff. de edend. dicit tamen Bar. signāter in l. Lucius. in fin. ff. de
insa. q; qū testes pbāt clare fm pba, tz iudex possit, si sibi vide
tur eis nō adhibere fidē, d. l. ij. § j. ff. de test. tū consuluit hoc
esse

esse faciendum ex causa.nec postea teneat in syndicatu: z sic dz
17 facere illã causam describi in actis s̃m Alex.hic. ¶ †Tertia
cõclusio gl est q̄ sñia lata ex falsa causa nõ potest ex causa ve
ra,q̃ suberat,sustineri,aut iustificari,adde bonũ tex.in l.qui te-
stamento.in prin. ff.de excus.tut.vbi est casus qd̃ insertio false
cause reddit sñiam inutilẽ.lz subesset vera cã.pp quã iudex po
tuisset idem pronũtiare. ¶ Limita,qñ vna causa fuit tantũ ex
pssa in sñia:secus,quãdo due cause essent expresse in sñia, qua
rum vna esset vera,z legitima,z alia esset falsa: tũc sentẽtia nõ
redderetur nulla ex falsa causa,sed sustineret ex causa vera.cũ
in dubio psumatur pro sententia.c.in presentia.de renũcia.z l.
herennius.§.Caia.Seia.ff.de euicito.z fieri debet interpreta-
tio vt act⁹ potius valeat quã pereat.l.quoties in stipulationi
bus.ff.de ver.obli.z c.abbate.de ver.signi.ita notabiliter tenet
Inn.qui sepe allegatur in c.in presentia.ad finẽ de renun.z se-
quũtur Imo.Pau.de cast.z Alex.hic.Idem tenet Imo.in l.si
plagij.z in l.q̄ dicitur.ij.ff.de ver.obli.vbi dicit Im.istud dictũ
Inn.esse incognitũ legistis:z in l.demõstratio falsa.in ãn.ff.de
cond.z demon.idem tenet Bal.licet de Inn. non faciat menti-
tionẽ in l.ij.§.ignominie.ff.de infa.sequitur etiam Lud.Ro.in
l.generaliter.ff.de ver.obli.Ange.de are.in §.sed z quare insti.
de fideicõ.her.z in l.j.z l.biduum.ff.qñ app.sit.Alex.in l.qui ro.
me.§.duo fratres.ff.de ver.ob.in plerisque locis.z in consi.cxl
vj.in v.vol.inci.in causa z lite vertente inter nobilem Rapha-
elẽ.vbi dicit,quod istud dictum Inn.communiter ab ij sequun
tur.idem tenet Anto.de But.in c.j.de re iud.z ibi Abb.z seq.
An.in ca.ex parte.de conces.preben.Ant.de But.z Abb.in c.
per tuas.qui filij sint legi.per illũ tex.circa fi.in verbo non tam
ex decretali.Abb.in c.dilecto.de testib.z in c. quoniam cõtra
falsam.de probatio.facit quod tenet Bar.in l.fi.fals.C.de fal-
sis instrumentis.vbi tenet,quod si sententia sit lata ex attesta-
tionibus veris,z falsis:quia erant duo testes, veri, z duo falsi,
z iudex permixtum est, eis visis valet sententia propter
authoritatem veritatis z sententie.Contra istam communem
conclusionem duo facere videntur. primo videtur facere tex.
notabilis in l.qui testamento.in prin.ff.de excu.tu.vbi sñia fuit
lata ex duplici causa.vna falsa.q̄ haberet patruũ legitimũ tu-
torẽ,z q̄ habenti legitimũ tutorẽ ñ poterat dari testamẽtari⁹,
alia vero q̄ haberet numerũ liberorũ.z tñ ibi sñia irritat ex falsa
cã z nõ sustinet ex vera.rñde q̄ ibi nõ fuit expressa nisi vna cã,il
la fuit expressa sub cõditiõe,que cã erat falsa de facto,z illegiti
ma de iure:ideo nõ valet quia lata cõtra ius.l.ij.C.quando p-
28 uocare nõ est necesse. ¶ Scdo obstare videtur regula:q2 qñ
cõcurrũt due cause,quarũ vna nocet,altera prodest,preualet
illa.q̃ nocet.l.si quis i graui.§.fi.z l.seq.ff. ad syllania.z l.fulci-
ni⁹.§.qd ergo.ff.ex qui.cau.i pos.eã.z l.fi.z ibi gl.ad hoc no.ff.q
ad libertatẽ pueñire nõ possunt.Sz respõde hoc esse verũ,ni-
si causa.q̃ pdest sit potẽtior,z absorbeat illã, q̃ nocet.l.aufert.
§.si quis plagã.ff.de iure fisci.declarat Bar.in d.l.si qs in gra-
ui.§.fi.An.de Iser.in c.j.§.j.de milit.vasal.qui contu.est.Alex.
consi.c.iij.vol.inci.ex inspectione dictorum statutorum: Item
est verũ nisi effectus cause,que prodest sit separabilis ab alia,
que nocet:tũc vincit.l.relegatorum.§.fi.ff.de interdi.z releg. se
cundum Bar.in l.si vir ff.de vsuca.pro donato. facit l.eman-
29 cipatum.§.fi.in fi.ff.de sena. ¶ Quarta z vltima conclusio fa
cta per gl.est q̄ qñ sñia est lata ex falsa cã.iudex appellationis
nõ posset eã cõfirmare ex causa vera, que suberat.per quam
primus iudex potuisset iudicare.cuz gl.dicat.q̄ nõ valeat sen
tẽtia cũ effectu:sz Bar.videtur reprobare gl.q2 iudex appella
tionis potest cõfirmare sententiã ex alia causa p tex. no.in l.fi.
in fi.ff. q̄ cũ eo.z sustinet gl.vt hic p eñ.sz Bal.i l.j.C.de cõdi.in
deb.dicit q̄ illa.l.fi.non probat:quia ibi non erat falsa causa sz
incongrua.tene cum Bart.quando illa causa confirmationis
erat comprehẽsa in primo processu saltem simpliciter, alias se
cus.quia in causa appellationis non pt deduci causa,que non
30 fuit in primo iudicio deducta. †quia ad iudicẽ appellationis
deoluuntur ea,que fuerunt corã primo iudice deducta.nõ au
tem alia penitus diuersa.vt plene no.maxime per Bal.in l.per
hanc.C.de tempor.app.ita tenent Bal.Pau.de ca.z Ale.hic.
z dicit Pau.de Ca.quod vidit in hoc aliquos vehementer er
rare.adde vltra eos no.Ab.in d.ca. significauerunt.ff.de exce
ptio.vbi signãter limitat regulã.d.l.per hanc:vt procedat, qñ
quis vult aliquid de nouo allegare,vel probare circa prius pe
tita,non autem aliquid de nouo deducat,aut petat quod pri⁹
non fuisset deductum aut petitum corã primo iudice cause
principalis.z ibi Feli.facit de hoc magnum festũ:z dicit,quod
hoc non obliuiscaris,quia vidit ita obtineri de facto.

LEX XXIII.

1 ☞Mulier que renunciat velleiano,debet certificari,alias nõ
valet renunciatio nisi iuramentum interueniat.z 2.

In repudianda.

Nõ põt breui⁹ summari.facit sm Bar.
1 Bar.z alios.†q̄ mulier,que renũciat beneficio vel
leiani debent certificari, als ñ valeret renũtiatio,q2
mulier est psona in hoc priuilegiata ,ppter fragilitatẽ sexus.
l.ij.in.prin.ff.ad velleia.z quia iuri.qd̃ quis ignorat,nõ intelli-
gitur renũtiare.l.mater decedens.ff.de inoffic.testa.imo etiam
iuri,q̄ quis dubitat,an sibi cõpetat, nõ intelligitur renun-
tiare:vt no.Bar.z alij in l.si in prin.C.de furt.z quod requirat
certioratio,tenet etiã gl.in l.ij.§.fi.in ver.non vsurã.ff.ad velle.
z in l.fi.C.e.z in.§.igit ordinando.in authẽtico,qño opor.epi-
scopos.Jo.And.z An.de Bu.i c.pe.de emp.z ven. ¶ Primo
limita,qñ renuntiatio fuerit de cõscientia legis:vt i matre sus-
cipiẽte tutelã filij que p legẽ iubetur renuntiare velleiano.z
oi bñficio:vt in auth.matri z auie.z in corpore vñ sumitur. C.
qñ mulier tutele officio fungi potest.ibi nõ requireret certio-
ratio.Ita notabiliter Bal.in l.j.ff.si qs in ius vocat.non ierit.
per d.auth.matri z auie.q̃ mihi facit:z econtra reprobat Ale.
2 hic z in l.sciendũ.ff.de ver.obl. ¶ Secundo †limita,nisi mulier
renuntiaret cum iuramẽto:tunc nõ requireretur alia certiora
tio propter iuramẽtum,q̄ presumit magis deliberatum.c.ex
rescripto.z ibi.Ant.z Abb.de iureiurando.Ant.de But.in c.
si diligenti.de for.compe.Paul.de ca.in d.l.fi.§.fi.ff.ad velleia.
Lu.ro.z Alex.hic in d.l.sciendum.z Ale.in l si duo patroni.§.
idem Julianus.ff.de iureiuran.z est de hoc tex.in specie in d.c.
ex rescripto.z ibi gl.pe.z ibidem Bal.ad hoc notat illum text.
vbi iuramentum excludit mulierem a beneficio velleiani absqz
alia certioratione,vel renuntiatione:z ita teneas, quamuis co
trarium,z male,teneat Jo.And.in add.Spe.in ti.de obli.z so.
§.j.in addi.inci.Tibertus.z in ti.de renũ.z cõclu.§.j.in addit.
inci.quomodo huic dicto,vbi vult mulierẽ esse certiorãdaz de
beneficio velleiani,ad hoc vt renũtiatio teneat,etiam quando
interuenerit iuramentũ.alleg.d.§.igitur ordinãd⁹.authentico
qño oporteat epos.qui nõ loquit,quãdo iuramẽtũ iteruenit.

LEX XXIIII.

1 ☞In claris non est opus coniecturis.
2 Natura oppositorum est vt se inuicem tollant, nõ autem vt se
adinuicem ponant.
3 Qui capit mortis causa pecuniã,nõ videtur gerere p herede.
4 Quicquid capiatur occasione mortis alterius z sine volunta
te morientis dicitur mortis causa capio.
5 Paria sunt promittere z soluere.
6 Promissio arrharũ p matrimonio cõtrahẽdo vel pro spõsalibus fu
turis non valet:z tamen actualis traditio arrharum valet.

Fuitquestionis.

Accipiens pecuniam, vel promissionẽ vt hereditatẽ omittat,nõ vr̃.adire,vel gerere
se pro herede.h.d.diuiditur i quqz partes.In pri-
ma ponit q.In scda rñho.In tertia rñdet tacite obiectiõi.In
quarta ponit vna extẽsio.In quita ponit alia.Scda ibi z obti
nuit.Tertia ibi i edictũ tñ. Quarta ibi . siue igit a substituto.
Quinta z vltima ibi. Idẽqz iuris erit.Añ oia p intellectu tex.
videñdũ ẽ,q̄ dubiũ habuit ista lex,q̃ dicit fuisse questiõis: z sic
fuisse dubitatũ. nã si qs accipit pecuniã vt hẽditatẽ omittat
fatuũ videt querere,an velit adire,vel gerere p hẽde:cũ aditio
pẽdeat ab animo adeũtis.l.si auia.C.de iure deli.z §.pe. instit.
de hẽdu quali.z diffe.z in aditiõe hereditatis opinio preualet
veritati.l.is.qui putat.z d.seq.§.e.ergo expresse repudiãdo nõ
potest probabiliter dubitari.q̄ adeat cũ in claris nõ sit opus
1 coiecturis.l.cõtinu⁹.§.cũ ita.in fi.ff.de ver.obli.†Dic.q̄ pote-
rat eẽ dubiũ:q2 cũ ipse haberet effectũ z sic cõmodũ hẽditarũ
ex mortis causa capiõe: videbat obligari creditorib⁹ heredita
rijs sicut obligãtur legatarijs ex edicto ptoris posito i ti.si qs
omissa cã testamẽti.z hoc dt tex.in tertia parte,z in l.ij.z iij. j.si
qs omis.cau.testa.presertim cũ creditores hereditarij tractẽt
de damno vitãdo,z legatarij d lucro captãdo:vñ cũ ille tenea
tur legatari⁹: multo fortius videratur teneri creditoribus he
reditarijs.cũ magis sit fauẽdũ,z subueniendum tractantibus
de damno,q̄ lucro.l.fi.in fi.C.de codicil.Tamẽ cõtrariũ decidi
tur in hoc tex.z ratio decidẽdi est:quod act⁹ contrari⁹ aditio-
2 ni,nõ dz inducere aditionẽ,quia† natura oppositorũ est, vt se
inuicẽ tollãt:non autẽ vt se adinuicem ponãt. ita per istũ text.
nõtat Bal.in l.licet. ff.si quis omissa causa testa. Itẽ facta ad
vnũ effectũ nõ debẽt operari cõtrarium effectũ.l.si legata inu
tiliter.i pñ.vbi dixi.ff.de leg.j.z l.si mancipia.ff.de fund.instru-
cto.z ad oppositionẽ superius factã dic,quod ratio diuersita
tis est inter legatarios,z creditores hereditarios: ideo eñ le-
gatarijs tenet:q2 eos fraudauit omittẽdo venire ex instituto
ne.d.l.ij,z iij.ff.si quis omi.cau.testa.nõ autem fraudauit credi
tores hereditarios:quia illi poterunt agere cõtra quemlibet

heredem siue institutū siue veniēt ab intestato. quod non est
Legatarius: qz legata relicta ab instituto nō semper itelligūt
repetita a substituto. l. licet imperator. vbi dixi. ff. de le. i. z non
debentur a venientibus ab intestato. l. si nemo. ff. de testa. rut.
5 z l. eā quā. C. de fideic. ¶ Nota primo ex isto ter. † q si qs mor
tis cā capit pecuniā: nō videt se gerere pro herede, eo qz nō ca
pit ex voluntate defuncti: sec' in eo. q capit ex volūtate defun
cti. secz cōditiōe ipl'ēdente: qz an tūc videat gerere p hēde, distin
gue. vt dicit in l. pro herede. ff. papinian'. s. c. ¶ Secdo no. q
4 qcūq capit occasiōe mortis alterius, z sine voluntate morien
tis dr mortis cā capio. de quo in l. qui pretio, z in l. mortis cau
sa capitur. ff. de don. causa mor. vbi etiā dicitur in quo differat
mortis causa capio a legato. ¶ Tertio not. in vers. fi. regulam
5 † q paria sunt. pmittere, z soluere, vt hic, z l. fi. C. ad l. falc. z l. si
patronus. ff. de dona. ¶ Limita notabiliter istā regulam non
pcedere in marito paupere, qui habet beneficiū, ne teneat in
effectu vltra, quā pōt deducto ne egeat. l. maritū. cū. l. sequēt. z
l. ex diuerso. ff. si. s. so. ma. z l. nō tm. ff. de reiud. z l. in condemna
natione. ff. de reg. iur. nā si totū solueret sibi preiudicaret in isto
beneficio. l. q̄ noie. cū. l. sequēti. ff. de cōd. ind. qz istud beneficiū.
habet retinēdo, nō aūt pstando fz Bal. in j. de dotis feudorū.
z tamē secus est, si solum promittat, vel constituat integram
dotē soluere sibi nō preiudicat. l. qs si maritus. ff. de const. pe.
z l. qui id q̄ in prin. ff. de do. glo. in d. l. qs noie. z sic promittere
z soluere pificant' quo ad cōfirmandū. d. l. fi. ad l. fal. sed non
pificantur quo ad impediēdā repetitionē, ita limitat Bar.
Ang. z alij in d. l. quod nomine. quantum ergo ad repetendū
ista pificatio nō pcedit. nec loquitur ter. hic. ¶ Secdo limi
6 ta † q promissio arrharū pro matrimonio contrahendo vel p
spōsalib' futuris non vz, z tūc vz actualis traditio arrharū. l. fi.
ad fi. C. de sponsal. Bar. z alij in l. Titia. in prin. ff. de ver. obli.
¶ Tertio limita in casu. l. si debitorem. ff. de nouat.

LEX XXV.

1 ☞ Seruus bona fide possessus non potest adire iussu bone fi
dei possess. vel fructuarij, etiam si eorum contemplatione esset
instituta: secus est in libero homine bona fide possesso, insti
tuto cōtemplatione possessoris.
2 In legatis acquirēdis vel repudiādis nō regrit factum serui.
3 Bone fidei posse. z fructuarius possunt iubere seruū adire, vbi
esset cōtēplatione eorū institutus ratione circuitus euitandi.
4 Homo liber bona fide possessus, z etiā seruus alienus bona fi
de possessus equiparant' ad acquirendum ex re eius, cui seruit,
vel ex operis suis.
3 Seruus doralis institutus heres contemplatiōe mulieris nō
potest adire iussu mulieris sed mariti, qui est dominus.
9 Si bone fidei posse. habeat titulum potest exēplo veri dñi iu
bere seruo, vt adeat, etiā si nō sit institutus cōtemplatione sui.
7 Possessori cū titulo debetur obediēntia etiā si non sit domin'.

SIquis mihi bona. Seruus nō
potest adi
re iussu bone fidei possessoris. sicut nec fructuari'.
h. d. z hēs duas ptes. secdo ibi ne fructuari'. ¶ In
gl. prima in verbo. pmouebit. licet Bar. simpliciter teneat istā
sol. gl. tñ vr. q simul iungi debet alia solutio posita in l. sequen
ti. z sic habemus dicere. q cōtrarium loquitur in libero homi
ne bona fide possesso, qui fuit institutus contemplatione ip
sius possessoris, z iste potest adire iussu possessoris cum sciat
esse liberū. z vult ei acquirere. z sic hz voluntatē iunctam cum
tali bonefidei possessione. z tunc eius iussu potest adire. vt ibi:
fz ter. loquitur in seruo alieno bonafide possesso, q nō fuit insti
tutus cōtēplatione possessoris vel fructuarij, nec ter. h. d. nec
hz voluntatem ad adeūdū que sufficiat sine iussu domini. l. qui
in alterius. in prin. ff. eo. z ff. iussum. j. ea. Ideo non sufficit quod
velit ei acquirere, z q̄ possessor vel fructuari' ei iubeat: sed re
quiritur iussus dñi. ita ꝓprie loquit ter. hic. An ita solutio ita
declarata sit vera, vel ne, dicā stando in sequēti gl. z sic fm istaz
solutionē ista lex differt a lege Titia j duob'. prin. no ibi loquitur
in homine libero bonafide possesso. sed iste ter. loquit in seruo
alieno bonafide possesso. Item ibi loquit qñ liber homo bona
fide possessus fuit institutus contēplatione ipsius possessoris
quod non est hic. Bio. ff. in verbo, ne fructuarius, dividitur in
quatuor partes. In prima declarat ter. allegando concordan
tes. In secda op. z sol. in tertia remouet aliud ꝓblē. In quarta
aliā. ff. secda ibi. sed contra. ff. de vsufru. tertia ibi. fz legatū. quarta
z vltima est ibi. itē secūm hoc. ¶ In fi. gl. aduerte q conclusio
1 glē est hic, z in l. precedēti. q † seruus bona fide possessus nō po
test adire iussu bonefidei possessoris, vel fructuarij etiā si eorū
cōtēplatione esset institutus. secus in libero homine bona fide
possesso. instituto cōtēplatiōe possessoris. d. adiuto. ff. z q ibus
dam. j. cod. z in gl. precedēti debebit ergo talis seruus alienus
adire iussū veri domini. z tunc verus dominus p additionē sine
causa te debit' hanc hereditatē restituere bonefidei possessori
fructuario, qñ eorū contēplatiōe esset seruus institut', z si nol
let dñs habere seruū adire pōt ad hoc cogi officio iudicis. vt
hic in gl. j. in fi. z gl. in d. l. si seruū. ff. de vsufr. z hec in hēditate. si
autem legaretur seruo contēplatione possessoris, vel vsufru
2. ctuarij. tūc † quereret ipsis ipso iure. qz in legato acquirendo,
vel repudiādo nō requrit factū serui. vt l. legatū seruo. ff. de le.
j. Item in legato acquirēdo nulla serui opera interuenit, sicut
in hereditate, dicit ter. in l. liber homo. j. ff. de leg. j. hic allegata
in gl. Et cum gl. transeunt Bar. Ang. Bal. Jau. de cast. Lud.
Ro. Sed Ja. de Are. quē sequunt Ly. Ray. Fulco. de Neapo.
Bal. Jmo. Raph. Lu. Alex. z Aret. tenet z melius q iste ter.
3 debeat limitari p d. l. aditio. ff. in. j vers. q bonefidei possessor. z
fructuarij possunt iubere seruū adire, vbi esset eorum contem
platione institutus ratione circuitus euitandi. l. d' s testamen
to. ff. de condi. inde. Et si dicas, q ter. in d. l. aditio. ff. in. loquit i
libero hoie bōafide possesso, q hz volūtatē, fz ite ter. loquitur
in seruo qui nō hz voluntatē sine iussu dñi. put vult glo. prece
4 dens, vbi dixi. aduerte † qz equiparat liber homo bonafide pos
sessus, z etiam seruus alienus bonafide possessus ad acquiren
dū ex re eius, cui seruit, vel ex operis suis. vt est ter. in l. qui bo
nafide. in prin. ff. de acq. re domi. fz liber homo potest adire iu
ssu bonefidei possessoris. d. l. aditio. ff. ergo ide debet esse in ser
uo alieno bonafide possesso. qz qñ seruus alienus est institut'
contemplatione possessoris, tūc nō exigitur iussus domini. sed
possessoris. qz non videtur acquirere ex re ipsius possessoris,
vt ibi dicit ter. t. z sic habetur perinde ac si esset seruus illius
possessoris. vt ibi. z l. si seruū. cum l. seq. ff. de vsufr. contra istam
opinionē Ja. de Are. allegat Bar. ter. in l. seruū doralis. ff. sol.
5 mat. † vbi seru' doralis institut' heres cōtēplatione mulieris
nō pōt adire iussu mulieris fz mariti, qui est dñs: fz fm Raph.
Lu. ille ter. nō meruit allegari. z sequunt et Alex. z Are. qz lo
quitur in muliere, q non erat dña, neqz possessor seruī dotis,
pōpo. ff. in dote. z ibi gl. ff. de acq. pos. Bart. in l. j. C. de vsuca. p
do. nisi quo ad eius dō onus sanctiationis. l. sciēdū. ff. si famil.
ff. qui sanū. cog. nō est ergo mirū. si nō pōt iubere seruū dotis
adire. nos loquimur in seruo qui possidet bonafide q hz iu
6 ssu isto ac si esset ipsius possessoris. ¶ Limita pdicta qñ bone
fidei possessor haberet titulū: tunc pt exēplo veri dñi iubere ser
uo vt adeat hereditatē, etiā si non sit institutus contēplatio
ne sui. gl. est singularis. l. pterea. in gl. j. in fi. ff. de rei vend. quam
Ang. ibi sequtus, z reputat mēti renēdā. Bā etiā p singula
ri sequitur simpliciter Are. hic in fi. z per illā gl. no. ibi Bal. ar
7 gumentum. qz possessori cū titulo debetur obediētia etiam
si non sit dominus. facit. l. Barbarius. ff. de offic. pretо.

1 ☞ Si seru' vniuersitatis vel collegij institutus heres anteq̄
adeat alienetur, per hoc non peroit tus adeundi, sed iussu no
ui domini poterit adire.
2 Si monachus est heres institutus, z antequam adeat, efficia
tur cardinalis, potest postea adeundo acquirere sibi.
3 Monachus qui efficitur cardinalis retinet habitum z vestes
sue professionis, nec illum habitum mutat nisi sit assumptus
ad papatum.
4 Monachus effectus episcopus vel cardinalis nō absolvitur
a regula monachali.
5 Seruus pene non dicitur seruus fisci, vel alterius.
6 Institutio facta de seruo pene habetur pro non scripta.
7 Si institutus ingrediatur postea religionem fratrum mino
rum, talis institutio habetur pro non scripta.
8 Que differentia sit inter hereditatē opulentam, z locupletem.
9 Que differentia sit inter seruum pene, z deportatum.
10 Judices non possunt imponere extranea genera penarum de
quibus nulla ex mente.
11 An hodie pene damnati efficiantur serui pene.

§. Seruus municipum. Seru' vni
uersitatis
hēs institut', si manumittat, pt adire, p se, si no alienet, iussu no
ui dñi. hoc primo. Et seruus fisci institutus pōt adire iussu pu
curatoris cesaris. hoc secdo. Et institutio facta de seruo pene hz
pro non scripta. h. d. tertio z vltimo, z sic finit tria dicta. Secdo
ibi, si seruus fisci. Tertiū ibi. si quis plane. In primo dicto ter.
vr nimere a gro sensu, q seru' vniuersitatis, vel collegij non
possit adire, quādiu remanet vniuersitatis, vel collegij. sed bo
ne manumissus, vel alienat', vt i littera, tū. Bar. Bal. z Jm. fun
māt istū ter. hoc modo, qd seruus vniuersitatis iussu rectoris
pōt adire, sed certe istud de iussu rectoris nō dr in ter. sed bene
suppletur per gl. j, z tūc esset ꝓmus sensus quē dixi. qui nō de
ber sumi ex litera qz esset absurdum. l. conuenticula. C. de epis
1 scopis z cler. z l. j. C. de condi. inser. ¶ Pro primo qd si seruus

vniuersitatis

vniuersitatis vel collegij institut⁹ heres anteq̃ adeat.alienet,
p hoc nõ pdit ius adeũdi:sed iussu non dñi poterit adire.vnde
facit iste tex.fm Bal.z Ange.q̃ si institut⁹ sit monachus vni⁹
monasterij,z anq̃ adeat legitime,se trãsferat ad aliud monaste
rium,q̃ trãsmittet hereditatẽ scdo monasterio, z nõ primo.
z secundũ Ang.si monach⁹ efficiat cardinalis,acquirit sibi.c.
statutũ.xviij.q.j.Primũ dictũ procederet fm Jmo.Alex.z A-
re.si teneremus opi.Bar.in l.j.in prin.ff.de vul.z pup.in pmo
effectu quarte.q.principalis:vbi tz,qd qñ monachus instituit
heres,abbas solus possit adire sine monacho.z si moriat mo
nachus añ aditã hereditatẽ,qñ nõ transmittat ad monasteriũ
Si aũt teneremus opi.Jo.And.in c.in psentia.de proba.quã
cõiter ibi sequunt cano.q̃ solus abbas possit adire,qz mona-
chus nõ hz nolle,nec velle.c.religiosus.de elec.in vi. vñ nõ dz
posse monachus transferẽdo se ad aliud monasteriũ preiudica
re primo monasterio,cui ius semel fuit q̃situm.l.fi.ff.de pac.z l.
si post mortẽ.§.fi.ff.de 2ta.que sit verior opinio dixi i d.l.j.Qd
1 ad secundũ,† q̃ si monachus institut⁹ antequã adeat, efficiat
cardinalis, q̃ possit postea adeũdo acquirere sibi.Jmo.dt q̃
hoc vr dubiũ:qz lz efficiat cardinalis,nõ tñ soluitur ex toto a
regula,iuxta ea,que habent in c.qd Dei timorẽ.de statu.mo.z
3 de cõse.dist.v.in c.nunq̃,z xvj.q.j.de monachis. † Hinc est,q̃
retinet habitũ,z vestes sue pfessiõis.fact⁹ cardinalis: nec illũ
habitũ mutat,nisi sit assumptus ad papatũ.cle.ne Romani.
de elec.ideo vr,qd nõ sit capax proprij,nisi 2sentiẽte romano
põtifice: z tũc possit esse capax potius quo ad administratio-
nẽ quã quo ad dñiũ: p nota.i c.cũ ad monasteriũ.de statu mo.
z c.ppofuit.de cõces.preb.ita residet Jmo.sed Are.tenet sicut.
qñ monach⁹ pmouet ad epatũ, vel ad ecclesiã singularez põt
adire z acq̃rere ecclesie cui est pfect⁹:vt est text.in d.c.statutũ.
xviij.q.j.z in d.c.cũ olim.ij.de priui.z tradit.xvj.qd.j.de mona-
chis.z ibi gl.z c.qd vere.z est gl.no.in cle.ij.in ver.ecclesiarum.
de he.Jdem sit dicendum in monacho effecto cardinali: ma-
xime qz qlibet cardinalis pmouet ad titulũ ecclesie in vrbe vl
4 ad episcopatũ.† Adde qd monach⁹ effect⁹ eps,vl cardinalis
nõ absoluit a regula monachali q̃ ad habitũ vt dixi: nec a 2ti-
nẽtia,nec a voto paupertatis.vñ nihil acq̃rere põt sibi ipsi,si-
cut nec poterat existens monach⁹.absoluit tñ a regula mona-
chali quo ad officia monachalia.qz tenet dicere officia roma-
na.itẽ absoluit a ieiunijs,z scdz aliquos vt possit carnes come
dere.vt est gl.no.in c.ij.z ibi vide Arch.xvj.q.j.z gl.in c.pen.in
vbo monachi.de vita z ho.cle.z ibi Abb.vbi etiã dicit, q̃ ab-
soluit quo ad q̃rẽdũ primo monasterio:qz tũc acquiret eccle
sie ad quã est trãslatus.d.c.statutũ.xviij.q.j.z istud vltimũ etiã
notat idẽ Abb.in d.c.cũ olim.ij.in vj.nõ.p illũ tex.de priui.z ibi
dẽ in vij.notab.no.qd canonicus regularis,vel monachus ef-
fectus eps nõ per hoc habilitat ad habendũ propriũ, z ad dis
ponẽdũ ad libitũ de proprietate vt ibi per eũ. ¶ Scdo no.in
5 ver.si quis plane.† qd seruus pene nõ dr esse seruus fisci,vel al
6 terius.sz solũ ipsius pene.† Jdeo institutio de eo factã hr pro
nõ scripta ac si nullus fuisset institutus.vnde facit iste tex.fm
7 Bal.Jm.z Alex.qd † si institutus est aliqs, q postea ingrediat
religionem fratrũ minorũ,qui sunt penit⁹ incapaces heredi-
tatũ.cle.exiui de paradiso.de ver.sig.q̃ illa istitutio hr pro non
scripta z sic talis hrditas vadit ad veniẽtes ab intestato , vel
ad substitutũ.Jdẽ tz Bar.in l.si metallũ.ff.de his que pro non
scrip.habẽ.z in tractatu suo minoricarũ. Bal.in aut. ingressi.
8 C.de sac.san.ecc. ¶ Gl.in verbo adibit hrditatẽ, ipõit diffe-
rẽtiã iter hrditatẽ opulẽtã z locupletẽ:qz opulẽta dr. q̃ habet
vtilitatẽ sine vexatiõe. q̃ ibi nulla sunt debita.l.j.§.fi.ff.de offi.
pc.Cesar.locuples aũt vel lucrosa dicit q̃ hz vtilitatem sed cuz
vexatione.§.neqz tñ.Jnsti.de autho.tu.z ista gl.no.a est alibi in
iure.fm Bal.Ang.z Pau.de Ca.hic.z est singularis.z melius
declarat istã drĩam.quã alia fm Jmol.hic:eam etiam reputat
singularẽ Ang.in 2s.cccxvij.inc.statutũ,q̃ mulier.sed aduerte
secundum Jmo.Raph.Cu.Alex.z Are.q̃ tex.in d.l.j.§.fi.ff.de
offi.pcu.Cesa.allegat⁹ p gl.nõ pbat:qz vr dicere,q̃ hereditas
dicat opulẽta,q̃ est soluẽdo:z sic ex qua fisc⁹ nõ cõsequit dãnũ.
nõ aũt intelligit de ea q̃ nulla habet debita,z nullã obligatio-
nem.Per istam gl.dicunt Pau.de Ca.z Ale.q̃ licet pupillus
solus sine authoritate tutoris non possit adire hrditatem lo-
cupletem,vel lucrosam:vt l.more.z l.pupill⁹.§.eo.z l. obligari.
§.pupillus.ff.de autho.tuto.tñ hereditatẽ opulẽtam bene so-
lus potest adire:qz nullã vexationẽ hz sicut videmus in pro-
curatore fisci q̃ pt hãc adire,z nõ aliã.d.l.j.§.fi.sz p certo istud
nõ est verũ per rationẽ quã assignat tex.in d.l.pupillus,§.eod.
q̃ pupillus solus sine tutore nõ põt adire hrditatẽ,qz nõ itel-
ligit causam sue aditionis.ista ratio militat etiaz in hereditate
opulẽta:vt ibi plene dixi,z sic nõ obstat tex.in d.l.j.§.fi. qz vbi
pcurator Cesaris bñ intelligit causam sue aditionis cũ ibi nõ
sit impedimẽtũ intellectus rõne etatis vt hic. ¶ Gl.i vbo dã-
natus diuidit i quatuor ptes. Jn prima declarat tex. Jn scda
remouet vnum 2rium. Jn tertia aliud. Jn quarta aliud. Scda
ibi,non sic in deportato.tertia ibi,item gladium dic.quarta ibi
itẽ nemo hodie. Jn ea.gl.ibi,nõ sic in deportato. ista gl. relata
ad tex.põt dupli intelligi. ¶ † Primo vt faciat drĩaz inter ser
uum pene z deportatũ quo ad i⁹ seruitutis, z in hoc bñ dicit,
z iste est proprie intellectus gl.qz deportatus non efficitur ser
uus pene,z sic ñ perdit libertatem,sed solũ ciuitatem.Secun-
do potest intelligi quod gl.velit facere differentiã quo ad in-
stitutionẽ:qz lz institutio facta de seruo pene sit p non scripta,
z sic non admittat fiscus, sz veniẽtes ab intestato.l.in metallũ.
ff.de his que p nõ scrip.ha.sec⁹ est i institutiõe facta de depor
tato:qz illa non hr p nõ scripta.z sic mero iure valet,z isto mõ
admitteretur fiscus,prout tenet gl.in l.j.C.de he.insti.z sic isto
modo intellexit gl.inale dicit:quia imo institutio facta de de-
portato est ipso iure nulla.z sic p non scripta, z sic admittun-
tur venientes ab intestato,prout est tex.in d.l.j.C.de he.inst.ibi
hrditas in ea cã est in qua esset si scripti heredes non fuissent:
ergo est p nõ scripta:z si null⁹ script⁹ esset hrs, venirent veniẽ
tes ab intestato.Jtẽ deportatus perdit ciuitatẽ,z sic ea q̃ sunt
iuris ciuilis.l.qdam sunt.ff.de pe.ergo z hrditatẽ,q̃ est de iure
ciuili.l.obuenire.ff.de ver.sig.gl.i l.j.ff.de acq.re.do. Bal.in ru.
§.e.cũ habeat p mortuo.l.j.§.fi.ff.de 2ta.z plene examinaui i d.
l.j.C.de her.insti. ¶ Jn ea.gl.ibi,non alio ferro,intellige incon
sueto,puta si condemnatur,q̃ occidat malleo,sicut bos,vel q̃
sagittet, vel q̃ proiciatur de fenestris, talis impositio pene
esset nulla,z iste sic condemnatus nõ efficeret seru⁹ pene,z pos
set testari,si aliquo modo euaderet,nec testamentũ prius fa-
ctũ rũperetur,cũ nõ sit legitime dãnatus fm Ang.Jmo.Pau.
de Ca.Alex.z Are.per tex.in d.l.aut damnũ.§.j.in ver.sed ani-
maduerti.ff.de penis.allegatum in gl.per quem tex.dicit Bal.
10 in l.j. C.qui ad liber.perue.nõ pos.q̃ iudices nõ possunt im-
ponere extranea genera penarũ, de quib⁹ nulla lex meminit.
idẽ Bal.in l.incredibile.de penis,dicit q̃ iudex nõ põt impo-
nere penas insolitas,puta q̃ aliquis de turri precipitetur,vel
q̃ balistet:qz certe pene sunt imposite a iure z a cõsuetudine,
a quibus iudex non põt diuertere.l.moris. §.j.ff.de penis. Sz
aduerte Raph.cu.z Lud.Ro.intelligũt.d.l.aut dãnũ.§.j.al-
legatã per gl.z doc.preallegatos,q̃ nihil faciat,z bene:qz loq-
tur,quãdo iudex 2dẽnauerat aliquem.vt gladio occideretur,
tunc nõ põt fieri executio alio instrumẽto ferreo, puta securi
vel telo vel alio modo,put dicit ibi tex.alias secus esset.l.eius
qui.§.fi.in verbo ad ferrũ.ff.de testa.z iste intellectus multum
amicat litere.d.l.aut dãnũ.§.j.z mihi placet, quicqd ibi dicãt
11 Alex.z Are. ¶ † Jn eadẽ gl.ibi.item hodie nemo bene natus
fm istam gl.hodie nemo dãnatus ad mortẽ efficeretur seruus
pene,z per cõsequẽs esset testabilis,vnde intellige gl.pcedere
in dãnatis superuenientibus,qui habent naturaliter superui
uere,vt sunt dãnati in metallũ vel in opus metalli,in his est
hodie immutatũ qd nõ efficiãt serui.d.§.qd autẽ.in authenti-
co.de nup.z in aut.sed hodie.C.de do.inter vir.z vxo.sz in dã
natis qui statim debẽt mori,vt in dãnatis ad gladium vel ad
bestias nihil est hodie immutatũ,qz isti moriunt serui pene fm
Bar.z alios hic,z in l.eius qui.§.j.ff.de testa.z in l.qui vltimo.
ff.de penis. Ang.in l.si quis filio exheredato.§.irritũ.repro-
bata gl.ista.ff.de iniusto rup. ¶ Gl.fi.in verbo pro non scrip-
to,diuidit i quatuor partes. Jn prima rñdet tacite questiõi.
Jn scda assignat rationẽ ad tex. Jn tertia extẽdit tex.vno mõ.
Jn quarta extẽdit alio modo tex.loquẽtem de institutione,q̃
habeat locũ in legato,nisi sit alimẽtoz.scda ibi,itẽ bñ dr.tertia
ibi.z hoc intellige.quarta z vltima est ibi,idẽ in legato. Jn ter
tia parte gl.ibi siue ecõtra.istud procedit,qñ primo institutus
postea dãnat⁹ fuit viuo adhuc testatore,tũc institutio est pro
non scripta,vel caduca,ex quo nullum ius fuit acquisitum in
stituto,z sic nullũ ius acq̃rit fisco,z sic hrditas vadit ad substi
tutũ,vel ad venientes ab intestato.si aũt fuit donat⁹ post mor
tem testatoris,z sic postq̃ fuit quesitũ ius adeũdi substituto,z
tunc si sumus in casu quo potuisset trãsmittere hereditatẽ ad
extraneos heredes,puta ius deliberãdi,tunc ẽt transmittit ad
fiscuz qui dicit vniuersalis successor.l.tutores.C.ad l.iul.de vi.
cũ succedat in vniuersum.l.quedã.§.is autẽ. ff.de edend.z de
successore loquitur.l.cũ in antiquioribus. C.de iure delib.ita tz
Ex.Bal.Jmo.z cõiter alij,qcqd hic teneat Raph.cu.cui⁹ fun
damẽtis rñdet Alex.hic,sed in contrariũ fortiter viget tex.in
l.j.§.filio qui mortis.z §.capitis.ff.ad Tertyl.vbi si hereditas
fuit delata filio capaci tempore mortis,z postea efficiatur ser-
uus pene ius legitimũ extinguit ipso iure,ergo non põt trans-
mitti illud,qd nõ est:z tex.in §.capitis equiparat qd filius de-
portetur ante aditã hereditatem vel post,sed primo casu non

transmittitur ius deliberandi ad fiscū, ergo nec secundo. z ita per ista iura tenet Bret. hic post Bellum de sancto Hemina/ho in tractatu suo bannitorum. in xxx. q. Bar. tamen in d. l. §. filius ff. ad tertyl. dicit quod illi ter. loquuntur ab intestato. se/cus ex testamento, per rationem, de qua ibi per eum.

1 ☞ In aditione hereditatis facienda per filium, vel per seruū requiritur iussum patris, vel domini precedere.

2 Maior est potestas patris, z domini, z sic iubentis, quam tu/toris authorizantis.

3 Filiussa. potest sine consensu patris naturaliter obligari.

4 Ius adeundi an resideat in patre, vel in filio.

Paria sunt aliquid fieri voluntate alicuius, vel eius mādato.

6 Iussus potest interponi per nuntium z per epistolam, z sic in ter absentes: authoritas vero tutoris non.

7 Autho. tuto. requiritur ad supplendum personam pupilli.

8 Authoritas tutoris nō potest precedere ex interuallo, sed requiritur in ipso actu.

9 Authoritas est prestanda pure, ēt in contractu conditionali.

10 Iussus potest prestari sub conditione.

11 Authoritas tuto. debet formaliter interponi per hec verba, scilicet, authozo huic contractui, vel authoritatem impono.

12 Verbum condēno vel absoluo est de solennitate sentētie: z tamen potest proferri per equipollens.

13 Vbi requiritur autho. debet iudex formaliter dicere, interpono authoritatem meam.

14 Cōmunis opinio dicitur que plurīū doctorū autho. firmatur.

15 Assensus capitur pro authoritate.

16 Leges non debent esse imposite verbis, sed effectui rerum.

17 In iussu sufficiunt quecunq; verba patris precedentia.

18 In profectitia here. hodie nihil est immutatum.

19 Aliud dicitur fieri incontinenti quod fit perfecto negotio antequam ad extraneos actus diuertatur.

20 Consensus patris qui debet prestari filio litiganti quando est prestandus.

21 Filiussa. potest offerre libellum, z facere citari aduersariū ad interrumpendam prescriptionem absq; consensu patris.

22 Que incontinenti fiunt dicuntur inesse actui.

23 Paria sunt aliquid fieri ante litē cōtestatā, vel icōtinēti post.

24 Licet filius vel seruus heredes instituti de facto possint resistere voluntati patris vel domini: tamen de iure facere nō debent: imo per viam iudicis possunt compelli vt adeant.

25 Diuersa est ratio inter filium fa. institutum, z seruum instit.

26 In here. aduentitia delata filio non habet locum compulsio.

27 Here. profectitia nullo momento remanet penes filium: sed incontinenti acquiritur patri.

28 In her. profectitia remanet patri ius cogendi filium adire.

29 In castrensi filiussa. habetur pro patre familias.

30 Filiussa. potest p patre etiam ignorante aut tacente adire here. aduentitiam.

31 Vbi a lege vel statuto requirit iussus, mādatū, licētia, pmissio, aut preceptū, requirit quod precedāt ex significatione ꝓbozū.

32 Vbi requiritur consensus, vel voluntas non refert siue precedat, siue sequatur, siue incontinenti, siue ex interuallo.

33 Ratificatio habet effectum iussus.

34 Ad hoc vt pater vel dominus obligentur insolidum ex contractu serui vel filij propter iussum domini vel patris, sufficit ratihabitio sequens que habet effectum mandati.

35 An sit differentia inter iussum, z mandatum.

36 Etiam in requirentibus speciale mandatum adhuc ratihabitio sequens equipāratur mandato.

37 Quod ratihabitio equiparetur mādato est propter fictionē, non propter veritatem.

38 Quemadmodū iussus potest precedere ex interuallo per multum tempus ante. ita z licentia.

39 Quando autho. debet interuenire ad validitatem, z substantiam actus debet in ipso actu interuenire: secus, tamen quando ad actus confirmationem.

40 Creatio syndici spectat ad vniuersitatem: cōfirmatio vero ad superiorem.

41 Quando requiritur consensus vel voluntas non refert an p̄cedat, vel sequatur siue incontinenti, siue ex interuallo.

42 Qualitas adiecta verbo debet intelligi secūdum tempus verbi cui adiicitur.

43 Si lex requirit consensum in aliquo actu debet interuenire in actu prout est in fieri.

44 Quando consensus requiretur per modum solennitatis z forme si interueniat ex interuallo non potest actum aliquo modo validare.

45 Statuto cauetur, quod mulier non possit cōtrahere sine consensu quorundam propinquiorum, talis consensus nō validat contractum, si ex interuallo post interueniret.

46 Si lex requirit decretum iudicis an sit interponendum ante actum, vel post.

47 Consensus qui debet prestari per patrem filio litiganti quando est prestandus. z nu. 20.

48 Pater potest nutu filio agenti consentire.

§. Iussum.

Iussus dz precedere: sz authoritas seq. z iussus dz precedere vel per nūciuz vel

1 per epistolam. h. d. sumādo totū ter. ✝ Not. primo. q̄ in aditione hereditatis facienda per filiū, vel p seruū, requirit iussus patris vel domini precedere z sic in aditiōe hereditatis eius, qui est in alterius potestate erigitur iussus p̄cedēs habētis eā in potestate, z sic ratihabitio sequēs nō sufficeret, nec eq̄para tur iussui de adeūdo. ¶ Secundo nota er isto ter. duas differētias iter iussum habētis in potestate. z authoritatē tutoris. Prima differētia est q̄ iūssus debet precedere. sz authoritas

2 tutoris pōt seq. ✝ Ratio diuersitatis est fin Bart. quia maior est potestas patris, z dūi: z sic iubētis, quā tutoris authorizātis: ptz q̄ pater olim habebat potestatē vite, z necis in filiū. l. i suis. ff. de lib. z posth. Ideo q̄ facit filius sine iussu p̄is, vt ca rere fundamēto: q̄ filij nulla est volūtas. nā nō pōt approbari per consensum patris sequētem. sz potestas tutoris i pupilli ē minor: z pōt pupillus obligari naturaliter sine cōsensu tutoris. l. j. in fi. vbi gl. magistra. ff. de noua. ideo p tutorē pt approbari factū a pupillo: q̄ est aliquid, sz factum a filiofa. est nihil.

3 Istā rationē diuersitatis impugnat Raph. cu. z Aler. ✝ quia etiā filiussa. pōt sine ꝫsensu p̄is naturaliter obligari. l. filiussa. ff. de acti. z oblig. z l. tā er cōtractibus. ff. de iudi. sed istud nihil videtur obstare, quia Bart. loquitur in his actibus q̄ pendēt a mera voluntate: sicut est aditio, z sicut est votū. q̄ sic intellexerit. patet. dū allegat. l. si quis rem. §. voto. ff. de pollici. z decla rat etiā Bar. in l. q i aliena. in prin. ff. eo. Sed ego arguo form̄ z rationem Bar. a partibus sufficienter enumeratis. aut enis Bar. loquitur simpliciter: z tūc sicut pupillus obligatur sine tutoꝛe naturaliter. vt predixi. ita etiā filiuss. q̄ hz intellectū fortiꝰ obligaꝝ naturaliter sine iussu patris. z in istis terminis non potest procedere ratio Bar. aut Bar. loquit̄ habito respectu ad obligationē. q̄ causaꝝ a mera voluntate: q̄ mera voluntate nemo obligaꝝ nisi deo. z sic in voto: prout declarat Bar. in l. q in aliena. in prin. ff. eo. z tūc sicut in voto filiussa. sine ꝫsensu patris nō obligaꝝ ita nō obligatur pupillus sine authoritate tutoꝛis. ter. ē i d. l. si q̄s rem. §. voto. z hoc in primis presupponit Bar. antequam veniat ad rationē. ergo vī q̄ talis obligatio naturalis. q̄ causaꝝ a sola volūtate. magis cadat in pupillo. q̄ in filiofa. habēte intellectū sine patre. z sic Bar. vī seipsuz cōfundere. ¶ Aliā rōnē diuersitatis assignat Aler. q̄ cū oia cō moda. z incōmoda veniāt acquirēda patri: ideo magis dz attēdi p̄sona patris q̄ p̄sona tutoris, cui nihil venit acquirendū. Adde q̄ ante eū istā rationē meliꝰ assignat Jo. fa. in §. tutor. Justi. de auth. tu. q̄ aditio hereditatis dz esse certa. l. q hr̄ditatē, z l. in repudianda. ff. eo. z l. q̄ si dubitet. z l. sz z si de sua. ff. eo. iō iussus patris dz p̄cedere. ne aditio filij pēdeat postea a volūtate p̄is. Et si dicis idē per oia in pupillo ante authoritatē p̄stitā adeūte rūde. q̄ nō est idē: q̄ penes filiū nō remanet hereditas etiā p̄ momētū. l. plz. §. eo. iō dz p̄cedere volūtas patris, cui acquirit emolumētū. z dānū. sec̄ in pupillo. z tutore: q̄ tutoꝛi nihil venit acquirēdū. Potest cōfirmare: q̄ ex quo filiꝰ sz hec tpa est incapax acquisitiōis. l. j. i prin. ff. si q̄s a pa. fue. ma. z d. l. plz. ideo cōueniēs est cōsensuz, seu iussuz paternū debere p̄cedere. ex quo emolumētū patri acq̄rit. sec̄ in pupillo. z tutoꝛe. Tertiā rōnē diuersitatis assignat Bret. q̄ ius adeūdi q̄ defertur a lege, residet in p̄sona patris: licet z facultas. que est quodāmodo accessoria ad ipsuz ius resideat i filio, z seruo. vñ accessoriū nō dz precedere pricipale: ar. l. ū. §. primo. z l. si q̄s eū §. j. ff. de vulg. z pup. secus in pupillo. in quo actus principalꝰ substātiaꝝ cū ratihabitiōe tutoris accessoria. Ista ratio Bre.

4 si est bōa, q̄ eiꝰ fundamētū nō est verū, ꝙ ius adeūdi resideat i patre, imo residet i filio. z ii trāsit i p̄sonā p̄is: q̄ ē ius querendū. put tz Bar. z alij cōiter sequūt in l. is q̄ heres. §. neq; filiꝰ. z l. is potest. §. eo. ¶ Oppoꝛitur, q̄ iussus non debeat precedere. vt l. filio. C. de iure delibe. vbi delata hereditate filio si pater ꝫsensu filij adit est satisfactū iuris solēnitati. Bar. mirabiliter rūdet. q̄ vbi filiꝰ ꝫsentit. q̄ pater pro hr̄de gerat. videt mādare. z p̄ vī vī adire rāq̄ procurator. z iō tanquā procurator vī prius iubere, z sic iuris intellectu ibi iussus patris p̄cedit.

5 ¶ Cōfirmatur vltra Bar. q̄ paria sunt aliquid fieri volūtate alicuiꝰ, vl fieri eiꝰ mādato, ter. ē i. post dotē. fm sextā lecturā Dy. cōiter approbatā. §. fo. ma. ergo cū ibi p̄ gesserit p herede de volūtate filij: ergo de eiꝰ mādato: ergo tanq̄ eius procurator. Tu respōde planius, q̄ ibi pater i hereditate delata filio

gessit

gessit se pro herede de expressa volũtate filij. vñ tũc oĩa p̃sumũtur solẽniter acta: q2 vnus actus fact⁹ a patre cũ cõsensu filij idẽ operaꝶ, ꝙ cursus longi tp̄is ad faciendũ presumi oĩa solẽniter acta: ꝛ sic iussum p̃ris pcessisse. ita notabi. Are. Bar. i l. q in aliena. ẽ. sed ꝛ si nõ adierit. s̃. eo. p l. ij. cũ glo. C. de do. pmis. ꝛ ibi Rap. cu. Pau. de ca. ꝛ alij Mod. allegãt ad hoc tex. in d. l. filio. vbi est casus, ꝛ idẽ Rap. hic. ¶ Scd̃a dr̃ia tex. inter ius‑
6 sum, ꝛ authoritatẽ est: † q2 iussus põt iterponi p nũtiũ: ꝛ per epistolã. vt hic. ꝛ sic inter absentes. authoritas aũt tutoris dz interponi, ꝛ sic in p̃sentia: ꝛ sic nõ põt interponi p nũciũ, vel p epistolã: vt est tex. in l. obligari. §. tutor. ff. de auth. tut. ꝛ in §. tutor. Insti. eo. ꝛ gl. fi. hic in ꝟ. fieri posse. Imo i authoritate prestãda reqriꝶ, ꝙ tutor sit p̃sens, ꝛ loquaꝶ. l. j. §. pe. ꝛ fi. inter ꝟ. nõ tm̃ loq. ff. de tut. ꝛ ita tz gl. in l. iij. ꝛ ibi Bar. ff. de auth. tut. quã uis ꝯ̃iũ, ꝛ male, teneat gl. in l. vbi nõ voce. ff. de reg. iur. Rõ di‑
7 uersitatis huius dr̃ie est s̃m Rap. cu. † q2 authoritas tutoris requiriꝶ ad supplendũ p̃sonã pupilli: ideo dz in p̃ñtia interponi, iussus aũt non exigitur illa rõne: q2 põt esse filius discretissimus, ideo põt interuenire p nunciũ, aut p epistolam. Tertia
8 differẽtia vltra tex. est: † q2 authoritas tutoris nõ posset precedere ex interuallo, sed reqriꝶ in ipso actu. d. §. tutor. iussus aũt põt precedere etiam p multos annos. §. fi. in ver. fi. ĩ. ea. l. ꝛ sic iussus est latior in duobus: q2 põt interuenire p nunciũ vel p epistolam: ꝛ põt ex interuallo precedere: sed non authoritas: sed est strictior in vno: q2 authoritas põt statim sequi: sed non
9 iussus, vt hic. ¶ † Quarta differẽtia est: q2 authoritas dz prestari pure etiam in ꝯ̃ctu cõdõnali. text. est in l. ꝛ si conditiona‑
10 lis. ff. de auth. tut. † ꝛ tñ iussus põt etiã prestari sub condõne: vt §. sed vtrum. in ver. plane ibi, vt si scripsit eũ heredẽ adeat. ꝛ in §. sz qd si mãdauit. ibi, si expediat. ꝛ in §. pe. ibi si qua ex testõ lucij titij deferaꝶ hereditas. ĩ. ea. l. Quintã notabilẽ differẽtiã
11 ponit Ang. hic: q2 authoritas tutoris dz formaliter interponi p hec verba, authoritatẽ interpono: vel authoro huic contractui: ꝛ non sufficeret, si vteretur alijs verbis, puta si diceret, consentio tali contractui: vel approbo talẽ ꝯ̃ctum. sed debent interuenire verba authoritatis, ita dicit esse de mente Inn. in c. cum consuetudinis. de cõsuetu. secus est in iussu, in quo sufficiunt quecunqz verba exprimẽtia consensum patris. dũmodo precedant: vt in §. pater filio. ĩ. ea. l. ꝛ refert Io. de Imo. fi. ꝛ dicit esse valde notandũ: sed postea idẽ Imo. ad fi. commenti sui. Pau. de Cast. Alex. ꝛ Are. reprobãt, per text. in. l. iij. iũcta gl. ff. de autho. tut. vbi sufficiũt verba cõsensus: ꝛ sic sufficit quod tutor dicat consentio vel approbo lz nõ dicat authoritatẽ interpono. Confirmat Are. per simile: quia verbũ ꝯ̃dẽ‑
12 no † vel absoluo est de solennitate s̃niẽ. l. preses. ff. de re iudi. ꝛ l. cũ iudex. C. de sentẽ. ꝛ tamẽ potest proferri per equipollẽs l. in summa. ff. de re iudi. ꝛ l. qd tñ. §. si arbiter. ff. de arb. ꝛ l. si p̃tor. in prin. vbi bon⁹ tex. ff. de iudi. iste est pulcher ꝛ elegãs passus,
13 sed male † explanatus a scribentibus. Adde vltra scribentes ad primã partẽ ꝙ vbi reqriꝶ authoritas, nõ sufficit, ꝙ iudex dicat interpono ꝯ̃sensum meũ: sz dz formaliter dicere interpono authoritatẽ meã. tenet Arch. xvij. q. iiij. i §. etiã. quem ita refert ꝛ sequitur Bal. in c. cũ consuetudinis. de consue. idem expresse tenet Bal. in l. fi. §. necessitate. C. de bo. que libe. ꝛ ibi etiã allegat Archi. idẽ tenere, xviij. q. ij. in c. qdã. ꝛ Inn. in d. c. cũ cõsuetudinis. idẽ etiã tenet Bald. in l. quecunqz. circa fi. C. de bo. que lib. vbi tenet quod quando authoritas requiritur, tunc nõ sufficit cõsensus eius, q authoritatẽ prestare debet: sed sicut verba sonant, authoritas debet prestari: vt dicit no. Inn. ꝛ Archi. ꝛ dicit ad hoc facere. l. si pater. in fi. ff. de manu. vindi. idem tenet Ant. de Bu. in d. c. cũ cõsuetudinis. ꝛ sic videreꝶ istã esse magis cõem opinionẽ quam tenet Inn. Arch
14 Ant. de Bu. Bal. ꝛ Ang. † Nam illa dicitur cõmunis opinio, q̃ pluriũ doctorũ authoritate firmaꝶ l. j. i ver. ꝛ sane crebrior. ꝛ ibi Bal. ad hoc no. ff. de offic. q̃stio. cũ ꝯ̃cor. quas alias dedi. in iudicãdo nõ videꝶ a communi sentẽtia recedẽdũ s̃m Bar. ꝛ alios. in l. fi. C. de pena iudi. q male iud. Cano. in c. ne innitaris. de constitu. sed vltra scribentes adde quod istã decisionẽ Inn. ꝛ Bal. etiam late reprobat. Abb. in c. ij. de pac. per illum
15 tex. vbi † assensus capitur p authoritate: ex quo sumit Abb. hanc regulã, quod vbicunqz authoritas exigiꝶ: si interueniat assensus sumiꝶ pro authoritate: q2 authoritas p̃prie est assensus authorizabilis cõpetẽs alicui ratione officij: vt notãt gl. ꝛ Inn. in c. j. de reb. eccl. non alie. in vj. vnde ex illo textu, quem reputat bene notandum colligit argumẽtũ quod qñ superior interponit authoritatẽ alicui actui: nõ est necesse, qd dicat authoritatẽ nostrã impartimur. sed satis est, qd appareat de cõsensu suo. nã intelligitur ꝯ̃sensus p̃stitus prout subiecta materia requirit. l. si vno. in prin. ff. locati. pro hoc ẽt etiam facere tex. in c. in venditionib⁹. xvij. q. iiij. in ver. cõsentiente ẽpo. ꝛ in gl. fi. dicit id est authoratẽ. ꝛ dicit Abb. ꝙ Inn. in c. cũ cõsuetudinis. contrariũ non dicit, si bene ponderetur, ꝛ mihi p⁹ placet ista s̃nia reiecta illa formalitate ꝟborũ, arg. tituli. C. de for‑
16 mulis. † Itẽ q2 leges nõ debẽt esse imposite ꝟbis, sz effectui re
17 rũ. l. ij. in fi. C. cõia de leg. ꝛ c. cõmissa. in p̃n. de elec. in vj. ¶ Circa s̃m mẽbrũ ꝙ in iussu sufficiãt quecũqz verba patris p̃ceden tia. Adde bñ facere, ꝙ si in instrumẽto dicaꝶ, qd fili⁹ adiuit hereditatẽ de volũtate patris, vel de cõsensu patris, nec fit mentio, ꝙ p̃r iussit: illa verba intelliguntꝶ s̃m subiectã materiam, p iussu patris precedente ita notabiliter tz Paul. de cast. in l. is qui heres. §. neqz filiusfamilias. post Angel. ibi. s̃. eo. refert ꝛ sequitur. Ale. in l. post dotem. ff. sol. matr. per notata per Bart.
18 ibi in vj. lec. ¶ † In gl. j. dic. quod in p̃fectitia hereditate nihil est hodie immutatũ. §. j. Insti. per quas perso. nob. acqui. glo. in l. fi. ff. qs ord. in bon. pos. ser. Bar. in l. q heres. §. neqz filiusfa. s̃. eo. quicquid teneat Bar. ꝛ non bñ in l. fi. §. similique modo. de bo. que libe. quẽ in specie reprobant Imol. ꝛ Alex. hic in hereditate aũt aduẽtitia hodie est immutatũ, vt per glo. ĩ. in ver. precedere dz. vbi dicetur. ¶ Gl. i ver. perfecto negotio, diuiditur in qnqz partes. In prima declarat tex. In scd̃a op. ꝛ tripliciter sol. In tertia p viam notabilis r̃ñdet tacite. q. In quarta idẽ facit. In qnta idẽ, scd̃a ibi, sz hic innuit. tertia ibi, ꝛ no. hic ar. quarta ibi, itẽ no. ꝙ Pileus dixit. qnta ꝛ vlt. est ibi. ꝛ not. ꝙ in filio. In ea. gl. ibi, sed dic perfecto incõtinẽti nõ ex interual‑
19 lo. No. ex ista gl. iuncto tex. put etiã not. Rap. cu. † ꝙ illud ẽr fieri icõtinẽti, qd fit p̃fecto negotio anteꝙ̃ ad extraneos act⁹ diuertaꝶ, ꝙ no. ad materiã. l. lecta. ff. si cert. pet. ꝛ l. i bonefidei. C. de pac. vbi poniꝶ qñ pacta dicanꝶ incõtinẽti apposita iux‑
20 ta ꝯ̃ctũ. ¶ † In tertia parte gl. habes qd cõsensus p̃ris q dz p̃stari filio litigãti, iuxta l. fi. §. necessitatẽ. C. de bo. q̃ lib. si p̃stetur post s̃niam, nihil valet, ꝛ nõ trahiꝶ retro, sz iste tex. s̃z doc. parũ facit: q2 loquiꝶ in iussu q dz precedere. ibi nõ requiriꝶ iussus, sz cõsensus. vñ videꝶ, ꝙ cõsensus possit sequi, vt diceꝶ in gl. sequenti. doc. tamẽ tenent conclusionẽ gl. sed alia ratione: q2 ibi iudiciũ peccat in suis substantialibus, cũ filiusf. non sit integra p̃sona in iudicio sine ꝯ̃sensu patris. c. fi. de iudi. in vj. vñ nõ sufficit cõsensus patris posterior. itẽ cõsensus p̃ris reqriꝶ ad solẽnizãdũ iudiciũ, ideo dz interuenire tp̄e cõtestatiõis litis quo inchoatur iudiciũ, ꝛ ista est cõis opinio per. l. si cũ dotem. §. eo aũt tp̄e. ff. sol. ma. alias qcquid postea fieret, nõ valeret. ꝛ ita etiã tenet gl. Bar. ꝛ alij in d. l. fi. §. necessitate. Bal. in d. l. si cũ dotẽ. §. patri. ꝛ in c. causam. de iudi. Aret. in cõsil. cxrix. inci. super primo pũcto. vnde in p̃paratorijs iudiciorũ nõ requiritur consensus patris, sed in litis ꝯ̃testatiõe. ꝛ sic filius‑
21 fa. põt offerre libellũ † ꝛ facere citari aduersariũ ad interrũpendũ prescriptionẽ absqz ꝯ̃sensu patris. s̃m Bal. in l. j. in iij. opp. C. qui admitt. ꝛ si pater ꝯ̃sensit filio impetrãti iudicẽ. nõ est postea necessari⁹ ali⁹ cõsensus patris in illo iudicio s̃m Bal. in l. iubemus. p illũ tex. circa fi. C. de emãcipa. libero. ¶ In quarta parte. ista opinio Pilei reprobaꝶ p oẽs idifferenter: quia s̃m eũ nõ esset differẽtia inter iussum, ꝛ authoritatẽ, ꝙ est contra istũ tex. q2 etiã authoritas potest sequi incõtinenti, ꝛ non ex iteruallo. Sz aduerte, licet oẽs reprobẽt, tamẽ p ista opinione Pilei, ꝙ quãdo iussus patris intercessit icõtinẽti post
22 aditionẽ, debeat valere: multũ facit, † q2 ea, que incõtinẽti fiũt dicunꝶ inesse actui. l. lecta. in vers. dicebã. ff. si cer. peta. ꝛ c. officij. de elect. per quẽ tex. in ver. incõtinẽti no. ibi Bald. ꝙ videꝶ p pri⁹ actũ illud, ꝙ incontinẽti subsequutũ est. Itẽ paria sunt aliqd fieri añ actũ vel incontinẽti. post q⁹. est notabi. in l. põpo
23 nius. §. rati. in gl. in ver. ꝯ̃testationẽ. ff. de pcu. † que tenet qd paria sunt aliquid fieri ante litẽ cõtestatã, vel incõtinẽti post: quam gl. licet Bal. Ang. ibi videanꝶ leuiter reprobare, eã tñ reputat singularẽ Io. de imo. in l. ex cõsensu. §. fi. ff. de appel. ꝛ in l. ij. §. prius. ff. de vulg. ꝛ pup. Adde cõcordantem gl. in l. ij. in princip. in ver. narrationem. C. de iura. calum. Idem tenet Spec. in titu. de satisda. §. viso. in versi. deberet antẽ prestari. Inn. in c. pastoralis. de excep. Anto. de But. in c. cum dilectus. per illum tex. de ord. cogni. ad idem facit quod vult glo. nota. ꝛ approbata in l. j. in gl. magna circa princip. ꝛ ibi Bart. ꝛ alij. C. de ope. libe. ꝛ gl. in l. fin. ff. de libe. causa. ꝛ in l. vt iurisiurandi. in princip. in verbo manumissionem. ff. de oper. lib. vbi gl. volũt quod paria sunt quod libertus iuret ꝛ de operis añ manumissionem, vel incontinenti post. vide tamẽ Bal. in c. cũ dilectus. de fide instru. ¶ In vltima parte gl. dicunt Barto.
24 Saly. Imo. Paul. de Castr. ꝛ cõmuniter alij, † ꝙ licet seruus, ꝛ filius heredes instituti de facto possint resistere volũtati domini, vel patris, ꝛ poti⁹ pati se excoriari, ꝙ̃ adire hereditatẽ: tamen de iure facere non debent, imo per viã iudicis possũt compelli vt adeant faciendo eos poni in carcerib⁹: vel p alia remedia que iudici videbuntur. l. j. §. j. ff. si quis omis. cã testa.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

allegata in gl. p cōtraria. Ista ɔclusio doctorū de plano pce-
dit in seruo, q p viā iudicij pōt cōpelli ad adeūdū: & de eo loqui
tur tex. in d. l. j. §. fi. ff. si qs omi. cā test. & tex. in l. cū aliquis. C. de
iure delibe. sz in filiofa. q nō possit iuit⁹ cōpelli adire. tz Bal.
in l. j. in xviij. op. C. q admit. per tex. in l. renitente. C. de iure de-
25 lib. & sequit latius Are. hic: †q2 diuersa est ratio inter seruuz in-
stitutum, & filiūmfa: q2 seru⁹ nō hz spē probabilē succedēdi, cū
nō possit adire p se nisi fuerit manumissus, & manumitti nō po
test, nisi cū cōsensu dñi. & ideo pōt cogi. Sed filiusfa. institutus
habet spem probabilē: q2 pater posset antea mori put est natu
rale, & cōe votū parentū. itē multis modis pōt fieri sui iuris,
vt vidim⁹ post Bar. in l. is q heres. §. neqz filiusf. s. e. & propter-
ea filiusfa. nō debet posse cogi inuit⁹ adire, & cū sit diuersa ra
tio inter seruū, & filiū, nō pōt de vno ad aliū argui. Subdit ta-
men Are. q istū articulū nūq vidit declaratū, tu dic, q tex. in
d. l. renitente. nihil facit: q2 dicit q pr nō pōt repudiare heredi
tatē delatā filio, renitēte filio, & nihil dicit de cōpulsione. Item
adde licet Are. dicat, q nūq vidit istū articulum declaratū,
minor tn q nō viderit Cy. Bal. & alios bene declarātes in l. fi.
in prin. C. de bo. q lib. nā Cy. ibi in j. q. magistraliter declarat, &
26 melius q aliqs alius, †q in hereditate aduētitia delata filio
nō habet locum cōpulsio, nec pater pōt solus adire, & sic tōtā
hereditatem acqrere vt ibi est tex. sed in hereditate pfectitia,
qn filius est institut⁹ cōtemplatione patris: tūc nō hz locū illd,
qd ibi dr in illa. l. fi. in prin. qd filio ɔtradicente pr possit adire,
imo seruant iura vetera, vt fili⁹ iussu pris adeat put dixi. s. in
gl. j. & tūc hz locū ius cōpulsionis d. l. j. §. j. ff. si qs omis. causa te
sta. rō diuersitatis: q2 in hereditate aduētitia filiusfa. si eā adi-
ret obligaret oneribus hereditarijs. l. more. s. e. ergo si vult adi
re pr nō potest eū cōpellere, sed ipse pater potest solus adire,
27 ne pdat, vt ibi est tex. †sz in hereditate pfectitia nullo momē-
to remanet penes filiū, sz incōtinenti acqrit patri. l. placet. j. eo.
& l. j. in prin. ff. si quis a par. fue. ma. vnde tūc pater potest euz
cōpellere vt adeat; & sic in hereditate aduētitia tollit ius com
pulsionis, & dat ius aditionis patri. d. l. fi. in princ. sed in profe-
ctitia cōpetit ius compulsionis ex quo ius aditionis patri nō
cōpetit, quāuis hrditas profectitia sit magis debita patri & si
sibi plus acquirat. ita ibi residet Cyn. idem in effectu tenet ibi
Bal. in vers. quero filius meus institutus. licet de Cyn. non fa-
28 ciat mentionem: †q2 in hereditate profectitia remanet patri
ius cōgendi filium adire. l. filij & serui. in princ. ff. de furtis. & l. si
filius tuus. C. de patr. potest & l. cū aliquis. C. de iure deli. tamē
subdit Bal. magnum verbū. q in hereditate pfectitia, si filius
esset absens, vel pr de facto nō posset cōpellere filium adire,
puta. qd patri succurret ex equitate illius. l. fi. in pri. & sic quod
pater solus possit eā adire. lz illā l. fin. loquat tantū in heredita
te aduētitia, sed certe in hoc vltimo Bal. nō videtur bene dice
re: q2 vbi filius nō potest cōpelli, non videtur in hereditate p
fectitia recedēdū ab opiniōibus doc. q2 in pfectitijs nihil est
hodie immutatū. d. l. fi. vt dixi. s. & ita ɔtra Bal. tenent Salic. &
Raph. fulg. ibi. ¶ Gl. in ver. pcedere dz, diuidit in tres par-
tes pncipales. In prima remouet vnū ɔtrariū. In scda ponit
plures fallētias ad tex. q nō sunt bone pter tertiā, & vltimā vt
hic p Bar. In tertia p viā notabilis remouet aliud ɔtrariū; scda
ibi sed in casibus. tertia ibi itē no. hec specialia. ¶ In eadē gl.
29 ibi si castrēsis hereditas fit. ratio est duplex: †prima, q2 in ca-
strēsi filiusfami. habet p patrefa. l. ij. ff. ad macedo. & l. fi. ad fi. C.
e. scda ratio q2 in castrēsibus fili⁹ nō acquirit patri, nec patrē
obligat. vt l. iij. in fi. C. de castrē. pec. mihi. lib. xij. & sic cesset rō,
quare requirat iussus patris, q assignat tex. in l. q in aliena. in
pn. s. e. In eadē gl. ibi, itē hodie i aduētitia istud pcedit, quādo
pater cōtradicit aut recusat ɔsentire, tunc fili⁹ solus pōt adire
absqz alio iussu patris. d. l. fi. in pn. C. de bo. que lib. patre autez
30 ignorāte aut tacēte, cōis opinio est, q adhuc †filius sol⁹ pos-
sit adire: q2 sicut pōt patre inuito, ita debet posse eo ignorāte:
p regulā. l. q pōt inuitis. ff. de reg. iur. & ita tenēt gl. cōiter, & doc.
in l. j. C. q admitti. & cōiter doc. hic solus Ang. in d. l. j. tenet cō-
trariū: cuius opinio est verior. & eā tenui cōtra cōem; in d. l. j.
C. q admitti. & latius in l. qui in aliena. in prin. s. eo. ¶ In ead.
gl. in fi. qdā intelligūt istā gl. dicere, qd speciale sit in heredita-
te, q iussus debeat precedere & male fm Bal. & Sali. q2 gl. di-
cit q est speciale iusso, nō aūt dicit qd sit speciale in heredita-
te, de hoc statim dicā i ista materia. Bar. distinguit vt hic p eū
cuius distinctionē in specie refert & sequit Salic. hic. ita etiam
distinguit Bar. i l. si aūt plures. ff. de aqua plu. arcē. & sequitur
Abb. & idē alij in c. cū nōs. de his que fiunt a prela. sine consen
su capit. Tu autem vt clarius habeas ex theorica Bar. colli-
31 ge tres principales ɔclusiones. †Prima, q vbi lege, vel statuto
requiritur iussus vel mandatū vel licētia vel pmissio aut pre-
ceptū, q debent precedere ex significatione verborū, quia non
pōt dici fieri meo iussu, aut mādato nisi precedat. Scda cōclu
sio, q quando requirit authoritas, dz qs fieri author i ipso ne
gotio. & sic authoritas dz interuenire. in ipso negotio ante, vel
32 incōtinēti post: vt per gl. s. in verbo perfecto negotio. †Ter-
tia cōclusio q vbi requirit cōnsensus vel voluntas, tunc non
refert siue pcedat siue sequat, siue incōtinēti siue ex interual-
lo: q2 quādocūqz interueniat cōsensus, & volūtas, recte dicitur
cōsensu meo, & mea volūtate factū. Sz caue, q2 Bar, vr seipsū
cōfundere si attēdam⁹ significationē vocabulorum vt ipse di
cit, q2 cōsensus dr simul sensus. l. j. ff. de pac. ergo dz esse simul-
taneus, & nō ex iteruallo post: vt dicit Bar. facit gl. notabilis
in c. j. in vbo tractat⁹. circa fi. de reb. eccl. nō alie. i vj. q dicit, q
cōsensus est multorū voluntas, ad quos res ptinet simul iun-
cta. pōdera illud, simul iuncta: ergo dz esse simultane⁹. ¶ Cir-
ca primā ɔclusionē de iussu qd precedere debeat. adde in con-
trariū fortit facere tex. in l. j. §. si ratum habuerit. ff. q iussu. vbi
33 †ratificatio hz effectū iussus: ergo significatio verbi iussus nō
importat quod debeat precedere. & pōdera Bar. & Sal. tene-
re quod statim retulit, q gl. hic dicit, q sit spāle in hrditate: sz i
iussu, q iussus dz pcedere, & nō sufficiat ratihabitio, Potes
34 dicere, q ibi loquit in ɔctib⁹. † Ad hoc em, vt dñs, vel pater
obligent insolidū ex ɔtractu serui, vel filij pter iussum dñi vel
patris sufficit ratihabitio sequēs, q hz effectū mandati: vt ibi,
hic aūt loqmur in iussu, q reqrit in aditione hereditatis; que
non potest stare in suspenso, cū sit actus legitim⁹ nō recipiens
35 diem, nec cōditionē. l. actus legitimi. ff. de reg. iur. ¶ †Secun-
do inquantū Bar. eqparat iussum & mādatū quantū ad hoc
vt debeat pcedere, adde, q imo videt esse differētia: q2 in iussu
nō sufficeret ratihabitio sequēs: & tn in mandato ratihabitio
sequēs trahit retro, & equiparat mādato. l. fi. C. ad macedo. & c.
36 penul. de sen. excō. in vj. & hic in ista gl. Imo fortius † etiā in re-
quirētibus speciale mādatum adhuc ratihabitio sequens eq-
parat mandato, & tm operatur, quantum mandatū. text. est in
l. qd si de speciali. ff. de mino. quē tex. ad hoc p notabili allegat
Bal. q nihil ignorauit in. l. si maritus. C. mādati. & in l. multuz
interest. C. si quis alteri vel sibi. habent etiam canoni. bonum
tex. in c. j. de homi. in vj. vbi homicidium factum meo nomine
ego habeo ratū. & tamen non poteram obligari de homicidio
sine speciali mandato. & illum tex. pōderat Ang; a quo didici
in l. licet. circa prin. ff. de iudi. Tamē aduerte q isto casu quan
do quis habet ratum, nōn orit actio mādati, sed negotiorū ge
storū. l. si pupilli. §. itē querit. ff. de neg. gest. gl. in d. l. j. §. si ratum.
37 ff. qd iussu rō, † q2 q ratihabitio equiparetur mandato: istud
est per fictionē, & nō veritatē: q2 constat qd ab initio mandatū
specificū verē nō interuēnit: vt nō. Bar. in l. si is qui p empto-
re. ff. de vsuca. Tertio in quātū Bar. dicit de verbo licētia, qd
debet precedere, adde bonū tex. in, c. licet de regul. quē ad hoc
allegat idē Bar. in. d. l. si autē plures. ff. de aqua plu. arc. Idem
tenet Bal. in. l. quecūqz. C. de bo. que li. & in. l. fin. C. ad maced.
38 ¶ Amplia istā cōclusionē duob⁹ modis. †Primo, q quēad-
modū iussus pōt pcedere ex interuallo p multū tempus an: vt
est. tex. in. ij. fi. in ver. plane. j. ea. l. & dixi i tex. ita et licētia, q re-
quirit, pōt interuenire ante ex interuallo ab ipo actu. ita nota-
biliter tz Ioā. an. in. c. in veteri. de elec. quē sequit, & cōmendat
Bal. in rub. de exercitoria. ¶ Scdo amplia, q etiam in iura-
mento de non alienando sine licentia pape, vel superioris: iur-
ta. c. j. de reb. ecc. nō alie. in. vj. debet licētia precedere: nisi im-
mineret tāta necessitas alienādi, que superiorē consului nō pa
teretur: tunc sufficeret licentiam sequi fm Abb. in. c. si de eccle.
edifi. & ita habes expeditā primā conclusionē Bart. ¶ Circa
scdam conclusionē, q authoritas, q requirit dz interuenire in
ipso actu. adde q triplicē rationem breuiter assignat Bal. in
c. cū consuetudinis. de cōsuetu. Prima: q2 authoritas est fun-
damentum actus. Scda q2 est solennitas. Tertia q2 est act⁹ le
39 gitimus q nō pōt pcedere. l. actus legitimi. ff. de reg. iur. ¶ †Li
mita istā cōclusionē, vt pcedat, qn authoritas requiritur ad
validitatē & substantiā actus: tūc dz in ipso actu interuenire:
secus qn ad eius cōsummationē: vn si statutū disponat, qd vni
uersitas nō possit creare syndicū sine authoritate Potestat;
tn authoritas talis pōterit iteruenire post etiā ex interuallo,
q2 venit prestāda p modū cōfirmationis. l. ij. C. de iure fisci. li.
40 x. & l. si quos. C. de decurio. li. x. † Ad vniuersitatē enīz spectat
creare syndicū, q venit ɔfirmandus p superiorē, §. interim. in
aut. de defensō. ciui. Abb. in. c. edoceri. ad fi. de rescri. nō. Bar.
in. l. actor. ff. rē ra. ha. vnde mens statuti fuit, q debeat inter-
uenire authoritas potestatis, hoc est cōfirmatio: vt. l. j. & ij. C.
de cōfir. tut. & tale statutū satis operabit vltra ius commune:
declarat qs sit ille superior, qui debeat cōfirmare, & dicit: q2 est
potestas, & ita qd authoritas q requirit ad cōfirmationē act⁹
possit interuenire post, tenēt Dyn. Bal. Imol. Alex. & Aret.
idem tenet

idem tz Bal.in l.quecunqz.C.de bo.que lib.z in l.j.C.q admi. Jo.de Imo.in c.cũ nos.de his que fiunt a pzela.Lu.ibi.in cõ fil.licidẽ in pfata cõsultatione.sentiẽs.bñ facit q magistra liter tz Bal.in l.ũ.C.de seruis reipu.manu.vbi dt,q̃ qñ autho ritas regrit ad esse:z isto casu dz iteruenire i ipso actu, vel pre cedere.d.l.obligari.§.tutor.qñqz regrit ad erecutionem esse:z tũc ẽt posset ex iterualloo post interuenire.l.fi.ad fi.C.arb.tut.z
41 ita fit expedita scẽa conclusio Bar.¶†Circa tertiã cõclusio nẽ Bar.qñ regrit cõsensus,vel volũtas nõ refert,an pcedat, vel sequat siue icõtinẽti,siue ex iterualloo:cũ Bar.trãseũt cõ ter alij.solus Rap.cu.tz Zuiñ.q̃ qñ lex exigit aliqd fieri de cõ sensu alicuius nõ vr seruata forma,si sequat:qr vt dixi ſ.cõsen sus dr.i.simul sensus.l.j.ff.de pac.ergo debet esse simultaneus.
42 †Ité qualitas adiecta ꝓbo dz intelligi fm tps ꝓbi,cui adiicit. l.in delictis.§.si extraneꝰ.ff.de noxa.l.Titius.ff.de testa.mil.la
43 te Bar.in l.ex facto,magna.ff.de vul.z pup.†si ergo lex exigit cõsensum in aliquo actu,regrit,q̃ interueniat in actu:pur est in fieri.Item in Zuium adducit ter.in c.auditis.de elec.z dt qõ difficile esset tenere istã cõclusionẽ Bar. tu tene cõclusionem Bar.q̃ est cõis,p ea adde ter.i c.cura.ibi aut diecesani ep'isco pi habuerit postea cõsensum.z ibi Abb.in vlt.no.ad hoc no tat.z in c.suggestũ.z ibi Abb.in vlt.no.de iure patro.Et obie cta Raph.patet rũsio ex limitationibus,quas subijciũ.¶Li mita primo istã cõclusionẽ,vt ꝓcedat,qñ actus,q̃ pcessit fuis set validus:secꝰ,qñ actus pambulus fuisset nullus saltẽ respe ctu subſtãtialiũ regũsitoꝝ.tũc nõ posset cõfirmari p cõsensum, postea ex interualloo interuenientẽ.ita ꝓprie loquit̃ ter.in d.c.au ditis.de elec.allegatꝰ in oppositũ p Raph.fm Imo.in c.cũ con suetudinis.z ibi Ant.z Imo.de consuetu.Imola.z Alexã.hic Bal.in c.ti.de feudo sine cul.non amit. Anto.z Imo.in c.cum nos.de his q̃ fiũt a pla.Facit q dicã i seq.limitatione.nã quas
44 si ad idẽ tẽdit.¶†Secdo limita.qñ consensus regreret p mo dũ solẽnitatis,z formetũc talis cõsensus ex iterualloo superue niẽs nõ posset actũ aliquo mõ validare,vt ꝓbat i.c.auditis,
45 †vñ si statuto cauetur,q̃ mulier nõ possit ẽere sine cõsensu duoꝝ ꝓpinquoꝝ:talis cõsensus nõ validat ẽcium.si ex iter ualloo post interuenisset.ita late tenet Bal.in l.j.C.qui admit. vbi etiã declarat qño cognoscat,qñ cõsensus debeat prestari p modum solẽnitatis,z forme,z qñ aliter:qr quando exigitur consensus illius de cuius preiudicio agit̃, nunq̃ dicit̃ requiri p solẽnitate,vel forma,c.quã fit.de elec.z.c.cura.de iure patr. z sequunt Imo.z Alexã.hic.z idem Alex.in.l.ſi cum dotem.§.
46 eo autem tempore.ff.fo.ma.Jo.de imo.in.c.cũ nos.¶†Ad tra Bar.queritq̃ si lex,vel statutũ reqrat decretum iudicis, an debeat interponi añ actũ.vel post.dic,q̃ dz ꝓcedere.vt.l.ma gis puto.§.ne passim.z ibi Bal.ad hoc no.ff.de reb.eo.z l.ij.in ꝓbo authoritate ꝓsidis ꝓcedẽte.C.si ꝓpter publicas penũta. q ter.est ad hoc melior ō iure fz Bal.j l.ſi.§.finaute es alienũ. C.de bo.que lib.idẽ tenet gl.ord.in.c.j.in ꝓbo tractatꝰ,circa ſi. de reb.eccl.nõ alie.in.vj.Bal.in hcũ ipse.C.de Sꝫẽ.emp. Alex. in cõſ.ipser.v.vo.quod incipit,visis themate inꝑascripto,ac instrumento.z statutis.Limita qñ ꝓcessit debita cause cogni tio,tũc postea põt seq.z actũ puꝰ facta roborare fm Bart.in c.ũ.de feu.sine cul.no amit.¶Aduerte etiã,q̃ decretũ iudicis debet interponi in fine actus,z si apponeret a principio,alia ꝑ posteratio vitiaret actũ:qr ꝑsumeret interpositũ, nõ ꝓcedere cause cognitiõe.vñ decretũ iudicis dz interuenire oibus aliis peractis,z ideo optime apponit̃ ita ꝓba i fine istrumẽto:in quibus vtunt notarij.vez,z singulis sic peractis.d.iudex suã in terposuit authoritatẽ,z decretũ.ita singulariter tz Bal.in l. nec ei.§.j.circa ſi.ff.de adop.vbi p hoc infert,q̃ si iudex primo decerneret administrationẽ tutele matri.z postea ipa renũtia ret velietamo,mihi ꝓperaret:qr debuit ꝓcedere,qõ valide no.si est verũ.z sequit̃ impuciter Aret.in l.ij.§.primus.vbi ot.ff.de vul.z pu.Sed facere,q̃ decretũ iudicis dz esse postrema z co clusiua pars actus.l.ſi.C.arbi.tut.no.gl.in l.j.in verbo decre tum.C.de cur.z cur.illustris.vel clarissimi.plonara.fm Bal.in l.j.q admit.Contrariũ tñ sibi determinat ipsemet Bal.sibi contra rius,z melius q dicit,se nõ curare,in qua parte eiusdẽ instrumẽti interponat decretũ.Facit qõ no.idẽ Bal.in l.ij.ꝑ illũ text. cũ gl.C.de magi.cõue.vbi tenet,qõ si decretũ appareat appo situm in ꝑticipio actꝰ,idẽ operaꝝ ac si esset in fine positi,z aliꝰ ꝑ posteratio nõ vitiat.idẽ tz Bar.in.l.legitimos.in pũm.in ver. vltimo scias,qõ tz gl.ff.de legi.tuto.z in l.tuto.z q repertorum.
47 circa pũm.ff.de admi.tu.¶†Extra gl.q̃rit in ſ.Bar.an cõ sensus.q debet pstari per patrẽ filio litigãti iuxta.l.ſi.ſ.neces sitate.C.de bo.que lib.posset prestari p patrẽ ite iã inchoata: z tz q sic.ar.gl.hui⁹.§.z p tex.in.l.honores.§.fin.ff.de decur.q̃ quẽ tex.refert Ang.ita ẽt determinasse Jac.de bel.z dersisse quẽdã notabile scholarẽ,q ab eo petijt de ista.q.tanq̃ pcẽtẽ de casu legis,tz caue:qr ille ter.ꝑtũ facit secundum ſBau.de ca.z Alex.hic:qr ter.loquitur in dissensu.z contradictione pa tris,que non fit ad solẽnizandũ actum ꝓout etiã loquit̃ glos. in l.ſi cũ dotẽ.§.ſi patri.in verbo oportet.quã ad hoc ibi pon derãt Ja.de bel.z Ang.ff.so.ma.nos autẽ loquimur in cõsen ſu,qui debet interuenire ad solennitatem actus,z iudicij.Cõ clusio tamẽ Bar.est cõiter approbata.idẽ tenet Spe.in tit.de actore,§.j.in ꝓsic.sed numqd pater per epistolam.z ibi Jo.an. in addi.cum alijs cõcordantijs hic traditis per Alex.z vltra eum adde ter.in cle.§.de here.in verbo suum ꝛgnificare ꝑ lite
48 ras consensum. Item adde fortius quod †pater potest nutu consentire filio agenti:qr pater non est auctor iudicij, nec gra tia iudicij desideratur: sed gratia habilitandi personam filij. ita singulariter post multa tenet Bal.in l.j. C.de iure fisci. li. r.z forte alibi non reperies illam decisionem in specie.

1 ☞ Jussus de adeundo debet esse specialis,scilicet,specifi cando que hereditas sit adeunda.

2 Ad petendam restitutionem in integrum requiritur specia lis mentio respectu cause z rei,licet non persone.

3 Differentia inter iussum de adeundo, z additione hereditatis.

§. Sed vtrũ.

Jussus de adeũdo dz esse spãlis re spectu vnius hereditatis: sed non põt fieri de hꝝditate vnẽtis,nisi iubẽs probabiliter credide rit eũ esse mortuũ.h.d.vsq̃ ad §. sed quid si mandauit.z sunt tria dicta.secundũ ibi,sed an nominatim.tertiũ ibi,plane si ru
1 mor fuerit.¶†Ho.primo ex isto ter.q̃ iussus de adeundo dz esse specialis specificando.q̃ hereditas sit adeunda:z sic non
2 sufficeret mandatum generale de adeundo quancũqz heredi tatem:vnde per istum ter.dicunt Bar.z alij,†q̃ si constituo procuratorẽ ad petẽdũ rest.in inte.z nõ dico in qua causa vel re,q̃ nõ dz cõstituisse fm Ly.in l.vnica.C.etiã p procur.in in teg.rest.postu.pos.z sic põdera Bar,velle fz Ly.q̃ ad petẽdũ resti.in inte.reqrat spãlis mẽtio respectu cause, z rei nõ reipe ctu psone cõtra quã dz peti. Adde ter.in l.illud. §.j. in verbo, cui idipsuz notatum mãdatũ sit.ibi Bar.ad hoc no.ff. de min. idẽ tz Bar.i l.iiiusſ.ff.de do. cũ ꝛcor.his traditis p Alex.sub dit tũ hic Bar.q̃ pater posset gñaliter permittere filio, quod possit in quacũqz causa esse in iudicio:cum talis consensus re quirat ad perficiẽdũ psonã filij:z nõ reperiat,q̃ debeat spãli ter pstari:z ita etiã tz gl.in l.lõgius.§.j.z ibi etiã Bar.de iud.z sequunt Ang.Raph.Lu.Lud.Ro.z Alex. hic cum concor. hic per eũ alleg.quianmo sufficit cõsensus generalis patris ꝑ omnibus causis presentib⁹,z futuris fm Ly.in l.ſi.§.necessita te.z ibi Bal.C.de bon.que li.¶Secdo no.ex isto ter.in ver.pla
3 ne.i duas differentias inter iussum de adeundo, z additionem hereditatis,nã aditio cũ sit actus legitimus, non potest fieri sub conditione.l.actus legitimi.ff.de re.iur. Item nec qñ quis ignorat se istitutũ aut dubitat: vt l.q hꝝditatẽ. z l.ſi is aũ quẽ. z gl.in his põt.ſ.eo.z tũ iussus de adeundo pt fieri sub cõditio ne:vt hic.in ꝓbo.si scripsit heredẽ cũ fm. Rapſ. Lu. ſBau.de ca.z Are.Ité incertitudo istitutionis non impedit illum:vt hic:tz impediat aditionẽ vt dixi.caue tñ,qr ille ter.i ꝓbo vr ii scripsit.non probat p.out etiã dicit Alex.q̃ iussus possit fieri sub conditione,cum loquatur in cõditione de preterito, q est certa in rerũ natura: z nõ suspẽdit actũ.i.c.i ad piens.cũ dua bus.ll.seq.ff.si cer.pe.z.l.cũ quidã.§.q̃ dz.j.e.nã si in isto ter.re ferret ad futurũ,tũc esset iussus de hereditate vnentis,qõ fie ri nõ posset:vt hoc ter.i scẽa parteiũ qõ iussus possit fieri sub cõditione allegauit in. §. precedẽti,in notabilibus duos alios ter.in §.pe.z ſi.j.ea.l.z vtrobiqz dicẽt.z est ter.in l.eum.q duo bus.§.j.in verbo si idoneam compensset,j.eo.Tertia differen tia est:qr iussus potest interponi per nuntium, z sic per procu ratorem:vt in.§.precedenti. z l.j.§.ff.qõ iussu.secus in aditio ne hereditatis.l.per procuratorem.j.eo.

1 ☞ Quantum ad iussum non requiritur certa formalitas verborum:sed sufficiunt quecunque verba voluntatem inben tis declarantia.

2 Verba materialiter z grosso modo prolata nõ vitiant actum.

3 Hec verba,hereditatem colligat,important here. additionem.

4 Qui mandat bonorum possessionem peti,videtur etiam man dare vt hereditatem adeat de iure ciuili.

5 Venderem hereditatẽ non perituram tempore,est actus adi tionis hereditatis.

6 Ratihabitio actus,qui re vera non precessit,inducit manda tum ad actum postea gerendum.

7 Aliud est gerere pro herede,z aliud adire hereditatem.

8 Verba que videntur enuntiatiua, z sint emissa principaliter propter ie,inducunt iussum,z mandatum.

9 Si creditor dicat debitori,indigeo illa pecunia,quam mihi de bes,an per hec verba constituatur in mora.

10 Sola ratificatio debiti extraiudicialis interpellat, ⁊ constituit in mora.
11 Interpellatio debet esse incitatoria ad soluendum, vt constituat debitorem in mora.
12 Quecunqꝫ verba etiam enunciatiua sufficiūt ad inducendū iussum.
13 Ad hoc vt quis dicatur mandasse homicidiū fieri non requirūtur verba imperatiua: sed sufficiunt enunciatiua, ex quibus coniecturate appareat quod optet vindictam fieri.
14 Presumptio violenta que in ciuibus habet vim plene probationis, in criminalibus non sufficit ad condemnandum quem corporaliter.
15 Quando mandatarius erat alias aliquid facturus, mandās non tenetur tanquam mandans, sed tanquam persuasor erit puniendus arbitrio iudicis.
16 Mandans indistincte tenetur de homicidio, siue mandatarius esset alias facturus, siue non.
17 Ex genere instrumenti apparet de animo volentis occidere.

§. Sed quid si mandauit.

Iussus itelligitur quocūqꝫ modo, ⁊ ꝑ q̄cunqꝫ ꝟba enūciatiua appareat volūtatē iubētis ꝓcessisse. h.d. vsqꝫ ad. §. si coram. ⁊ sunt septē partes
1 ꝓut septē sunt dicta. ¶ †No. primo, ꝙ q̄ntū ad iussum nō requirat certa formalitas ꝟborū, sed sufficiūt q̄cūqꝫ ꝟba volūtatē iubētiā declarātia: qꝛ de equipollētibus verbis idē est iudiciū. l. si mater. C. de insti. ⁊ substi. ⁊ l. si mulier. in princ. ff. ad velleia. ⁊ sic correlarie nota ꝙ digressio a superficialitate verborū non vitiat actū: dūmodo effect⁹ seruet. facit l. fi. ff. mandati. ⁊ hoc vbi nō fuit cogitatū de forma, ſ; poti⁹ de effectu. vbi aūt videret cogitatū cōsiderata forma, nō liceret ab ea discedere. §. si corā. j. ead. l. vbi gl. ⁊ ibi dicetur. ⁊ l. diligēter, in prin.
2 ff. mād. ¶ †Scdo no. ſm Bal. Ang. Imo. ⁊ alios, ꝙ verba materialiter, ⁊ grosso modo ꝓlata nō vitiant actū. facit. l. quoniā indignū. C. de testa. ⁊ l. si cū ante. cū gl. C. de dona. ante nup. per quē no. ibi Cy. ⁊ Bal. ꝙ si verba grosso modo proferunt inter ꝯtrahētes, ista grossities nō nocet ꝯtrahētibus. ⁊ per hoc dicit ibi Bal. se ꝯsuluisse ꝙ cū quidam grossus tabellio scripsisset, ꝙ pater filie reliquit cētū titulo restitutionis, ꝙ ista verba nō vitiāt testm̄: sed debent sane intelligi iure institutionis: qꝛ simplicitas notarii nō debet nocere actui, neqꝫ ꝯtrahētibus. l. fi. C. de fideius. ⁊ sequit simplr Alexā. hic. Adde ꝙ ita consuluit Bal. in cōs. xxx. v. vo. inci. viso testamēto excelsi cuiusdā citadini. Scdo adde, ꝙ si notarius rusticus dixit in testamēto ꝙ N. reliquit titio filio suo cētū ꝓ sua faldideria. ⁊ nesciuit dicere falcidia: vel dixerit qd mulier renunciauit beneficio Valeriani ⁊ nesciuit dicere velleiani: nā sepe notarii imperiti multas ineptitudines cōmittunt: ille tamen nō nocent nec vitiāt actum ſm Bal. in l. Imperator. ff. de statu homi per illū tex. ⁊ l. si librarius. ff. de reg. iur. ⁊ l. errore. C. de testa. Tertio adde tex. in c. j. quo tēpore miles. in vsibus feu. vbi miles vltra animum ⁊ mētē vadat vt inuestiturā nō petat. vbi verbū, vadat, ponit, id est differat. ⁊ ibi Bal. no. illum grossum modū loquēdi illius tex. Quarto adde, ꝙ si testator in testamēto dicat, cōstituo titiū dilapidatorē bonorū meorū ad exequēdū testamētum meū ꝙ tū erit legitimus executor: sicut si testator dicat titiū legatariū instituo in bonis meis, v; institutio: l; dicat legatariū vbi debebat dicere heredē. ita no. t; Bal. in l. id qd pauperibus. C. de epis. ⁊ cle. Similiter si dicat cōstituo titiū asinū meū ad agēdū ⁊ defendēdū qd dr esse legitim⁹ ꝓcurator. ita t; Hos. in c. petitio. per illum tex. de pcu. licet illud dictū ascribat Inn. ⁊ male, quē refert ⁊ sequit Bal. i l. testiū. C. de testa. Bal. in l. j. in j. opp. C. de neg. ges. ponūt Lud. Alex. ⁊ Are. hic cum aliis cōcor. adductis ꝑ Are. de veritate hui⁹ dicti, quare multi ꝯdicunt, dixi plene in l. si qs in fundi vocabulo. vbi ēt Alex.
3 ⁊ alii in ij. no. ff. de leg. j. ¶ † Tertio no. ex tex. ibi vt hereditatē colligat qd ista verba iportāt aditionē hr̄ditatis, l; videat significare administrationē facti: ⁊ sic collectionē fructuū. vnd facit ille text. ſm Bal. Raph. Cu. ⁊ Areti. ꝙ si aliquis creauit aliquē custodē vel collectorē bonorū suorū: qd iportēt ista ꝟba, de quo per Spe. in tit. de instru. edi. §. nūc vero aliqua. ver.
4 qd si creātur collectores, ⁊ custodes. ¶ † Quarto no. ex text. ibi qd si vt petat bonorū pos. ꝙ q mandat bonorū pos. peti, vr etiā mandare vt hereditatē adeat de iure ciuili, ⁊ not. Bald. ⁊ Alex. ꝙ licet mandatū nō seruet in sua forma superficiali, tn̄ est satis, ꝙ seruet in effectu. l. fi. §. si mand. Tu dic, ꝙ imo dicit seruari mādatū, qn̄ illud pingui⁹ adimplet: vt est tex. no. i l. pē. verb. rñd. ꝓ pte. vbi dicā. j. eo. per quē tex. ita no. Alex. in l. puberē. C. de iure delibe. Sed qn̄ qs mādauit, ꝙ qs agnoscat bonorum pos. ⁊ sic acquirat iura vtilia. §. quos aūt. Insti. de bo. pos. vr ēt mādare, ꝙ adeat, ⁊ sic ꝙ acqrat iura directa: qꝛ hoc est vtilius, ⁊ pingui⁹ ipsi mādati, ⁊ ita limitat regula. d. l. dili-
5 gēter. in prin. ff. mād. ¶ † Quinto no. ex tex. ibi aut vt rē hereditariā distrahat. ꝙ vēdere rē hereditariā non peiturā tpe. est act⁹ aditiōis hr̄ditatis, ⁊ ita ad hoc pōderat istū tex. Bar. in d. l. gerit. j. eo. secus, qn̄ esset res hereditaria tpe peritura, cū eam alienādo nō dicitur adire. l. pro herede. §. serue s. j. eo. ¶ Sexto diligenter no. ex tex. ibi aut quid si petitā bonorum
6 poss. † ꝙ ratihabitio actus. qui re vera nō ꝓcessit inducit mādatū ad actū postea gerendū. ⁊ sic ratihabitio actus preteriti inducit mādatū de nouo respectu act⁹ futuri, ⁊ sic q ratificat agnitionē bonorū pos. tanq̄ iam factā cēsetur voluisse, ꝙ possit adire, ita est tex. solēnis hic, nec alibi habes text. simile. ¶ Et sic correlarie no. ꝙ actus factus ad cōseruandū, vel cōfirmādū aliqd iducit volūtatē acquirēdi de nouo, ⁊ sic est tex. optimus ſm Imo. ⁊ oēs Mod. hic ꝓ eo, ꝙ t; Bar. i l. iij. i pri. ff. de acq. poss. reprobata gl. ibi. vbi Bar. no. ꝙ illud qd fit ad cōseruādū operat ad inducēdū de nouo. ⁊ istū tex. reputat singularē ⁊ mirabilē Are. in l. legata inutiliter. in prin. ff. de leg. i. ꝙ ratificatio facta de bo. pos. petita inducit nouū mandatum ad adeūdū de iure ciuili. S; aduerte, ꝙ in ꝯtrū est fortis tex. in l. is, q putat. cū l. seq. j. e. vbi q putat se esse necessariū, ⁊ sic ipso iure heredē se imiscēdo hereditati, vt necessariū heredem, cū sit voluntarius, nō acqrit hereditatē de nouo tanq̄ voluntarius, ergo ibi est tex. fortis. ꝙ illd, ꝙ fit ad ius cōfirmādū, qd qs putat se hr̄e, si illud non h;, nō iducat acqsitionē de nouo. ibi dixi, nō repeto. ¶ Septimo no. ex tex. ibi, vel qd si ꝓ hr̄de mādauit gerere ⁊ fili⁹ adiit hic esse tex. planū ſm Rapha. Cu.
7 ⁊ Are. † ꝙ aliud est gerere pro herede: ⁊ aliud adire hr̄ditatē. ⁊ glossella hic in ver. gerere. ⁊ in gl. seq. ponūt differētiā, ⁊ Io. de Imo. ⁊ Alex. ad hoc notāt istas gl. dixi in l. ꝑ herede. in pri. j. e. l; Bar. ⁊ cōiter scribētes ibi capiāt ista ꝓ synonymis idē
8 iportātib⁹. ¶ † Octauo no. i ꝟ. pr̄ filio. ꝙ ꝟba, q viderent enūciatiua, ⁊ sūt emissa principaliter propter se. iducūt iussum. ⁊ mādatū. ⁊ sic inducūt dispositionē etiā in ꝯtctibus. Istum tex.
9 inducit Bar. ad duas qōnes. † Prima qd si creditor dicat debitori indigeo. vel indigerē illa pecunia. quam mihi debes. vel similia verba. nunqd ista ꝟba ꝯstituāt debitorē in mora. Bar. dicit qd sic ꝓ istū tex. q loquit in ꝯtctib⁹. ⁊ nō in vltima volūtate. Itē qꝛ ista verba sūt dispositiua, licet honesto modo ꝓlata vt hic ꝑ eū reprobātē opinionē Pet. ⁊ Cyn. tenētiū ꝯtrium in l. in minorū. C. in quib. cau. resti. in inte. nō est necess. ⁊ cū Bart. trāseūt alii oēs excepto Raph. ⁊ dicūt Lud. Ro. ⁊ Alex. ꝙ ista est magis cōis opinio. idē ēt t; Bar. in l. ex eo modo. ꝑ illū tex. ff. de lega. j. ⁊ in l. j. in princ. in ver. tertio qro, dixi partē ptente. ff. de ope. no. nun. Bar. in l. cū qui duobus. §. j. per illum tex. j. eo. ⁊ in rep. l. qd te. ff. si cert. pet. Ang. ⁊ Floria. in l. mora. in prin. ff. de vsu. vbi Ang. etiā allegat tex. in l. Paulus. §. j. ff. de bo. liber. qui tex. vr parū facere. ¶ Adde ꝓ ista pte facere,
10 † qd sola ratificatio debiti extraiudicialis interpellat. ⁊ cōstituit in mora, ita singulariter tenet Bal. nec alibi legi i l. vim. ad fi. ff. si cert. pe. l. j. in prin. ff. de vē. inspi. ꝯtrā opinionē, ⁊ sic vltramōtanorū t; Bal. sibi ꝯtr⁹ in c. j. §. fi. si de feu. vasal. ab aliq interpel. fue. Alb. de Ro. post antiquos ꝑ eū relatos. in. d. l. qd te. vbi subdit magnū ꝟbū in practica, qd vidit in iudiciis seruari, ꝙ indistincte talia verba nō inducāt morā. Istā opinionē ēt t; Bali. de cu in. d. l. qd te. ⁊ Raph. cu. hic cū vna limitatione, ꝙ ista ꝟba nō cōstituāt i mora nisi creditor esset talis q propter reuerētiā debitoris vel alio iusto metu nō auderet ꝓcise petere, tūc talia verba cōstituūt in mora. ar. l. ij. §. q onerāde. ff. qua. re. act. nō datur. ⁊ l. pe. ff. de fur. Itē ſm Rapha. Cu. licet per talia ꝟba creditor indicauerit animū suū nō. vr tamē omnino petere, qꝛ qui timide rogat, docet negare ſm Senecā. Adde vltra scribentes ꝓ opinione vltramōtanorū bene
11 facere, † ꝙ interpellatio debet esse incitatoria ad soluendū vt ꝯstituat debitorē in mora secundum Bert. in l. non solum. §. morte. ff. de ope. no. nun. per text. optimum in d. l. mora. ad fi. prin. in verbo repetēdi debiti instātia. Pōdera illud verbum, instantia. Sed Bar. nō rñdet ibi. ꝙ l; nō icitet expresse, icitat tñ tacite. Tenēdo istā opinionē vltramōtanorum obstat dic. Bar. dicit, ꝙ ista sunt verba dispositiua: qꝛ imo sunt enuntiatiua, ꝓut etiā sunt in isto tex. Et inquātū Bar. ad probādū, qd sunt ꝟba dispositiua, se fundat. in l. iiij. in princ. ff. de lega. ij. dic prout etiā dicit Alex. ⁊ bene: qd ideo ibi illa verba de futuro nō importāt dispositionem. qꝛ fuerūt prolata nō principalr, neqꝫ ꝓpter se, sed ꝓpter aliud vt ibi, s; qn̄ fuissent ꝓlata principaliter, ⁊ ꝓpter se, ⁊ fuissent de futuro, tñ induceret dispositionē. l. etiā hoc modo. ⁊ l. ex eo modo. ff. de leg. j. Sed in q. nostra, qn̄ dt creditor: idigeo, vel indigerem illa pecunia, quam mihi debes, ista ꝟba nō referunt ad aliud s; ꝓpter se, ⁊ pncipalr ꝓlata, ergo. d. l. Titia. n̄ ꝓbat fūdamētū Bar. Nō recedas tñ a

sententia

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

snia Bar.post⁊ est cõiter approbata. ¶ Sedo iō tū iste text.
12 vult⁊ quecūq verba etiā enūciatiua sufficere ad inducendum
iussum iducit Bar.ad decisionē notabilis qōis de milite flo-
rentino q dixit famulo suo q receperat iniuriā ab aliquo, non
reuertatis i domū vnō nisi sniam aliqs nouū de isto negotio,
famulus uit⁊ occidit iniuriātē.an dūs teneat de isto homici
dio,quasi videat mādasse homicidiū.⁊ dt⁊ q⁊ ip istum text.vbi
dt esse casum⁊ refert ita fuisse obseruatū⁊ amputatū caput il
li militi florentino. ¶ Aduerte q⁊ ista q.Bart.pōt dupliciter
intelligi.Primo q⁊ ista iniuria fuerit immediate illata ipsimet
dño:qr ipsemet dūs fuit pcussus,vel vulneratus,⁊ ita intelli
git Pau.de ca.hic,⁊ tūc qō haberet minus dubitatiōis qñ in-
iuria esset illata ipsi dño.Secdo mō itelligit qñ iniuria nō fuit il
lata immediate ipsi dño,ꝫ ipsi famulo,quare famul⁹ fuit pcus
sus vel vulneratꝰ,⁊ isto mō vꝝ q loquat Bar.⁊ ita etiā viden
tur loqui alij scribētes,⁊ cū Bar.tenent Bal.An.Sali. Jmo.
Pau.de ca.⁊ alij indifferēter. Adde q idē simpliciter ꝫ Bal.
in c.veritatis,de do.⁊ contu.Pau.de ca.in consi. cclxij.inci.vꝝ
q per predicta non sit probatum.Ang.de Are.in trac.male-
fi.in ver.Sempronium.in xxj.q.Abb.i c.pe.ne cleri.vel mona.
⁊ in c.ex literis in iij.no.per illum text.⁊ ibidem Pet.de anc.de
excel.priela.Facit q dicit Bar.in l.si vētri.§.si.ff.de pnū.cred.
13 pondera ex ista decisione Bar.⁊ q ad hoc vt quis dicat man
dasse homicidiū fieri nō requirit,q⁊ interueniat ꝓba imperati
ua,vel ꝑceptiua:imo sufficiunt verba enūciatiua ex qbus con
iecturate appareat,q⁊ opꝫ vindictā fieri,ita colligit Bal.in l.
j.in ver.⁊ probat mandatū.C.de ser.fug.⁊ sequit Joā.de Ana.
consi.lix.inci.visa inquisitione formata per Magnificū.d.ca-
pitaneū.vide tū,qs notabiliter dicit Bal.in l.ob hec verba.ff.
de insa.Ang.in consi.xxij.pro decisione qōis.⁊ hoc bñ nota.
Istam decisionē Bar.ampliat.Matheſi.in no.clxxxviij.vt ēt
procedat,qñ dūs proferēs talia verba famulo exp̄esse inhi
buisset,ne occideret adhuc teneret de homicidio.per tex.sin.
in c.fi.de homi.in vj.ista decisio Bar.est ab omnibus indiffe
rēter approbata. ¶ Tū vltra scribētes pondera.q cōtra eā
24 duo obstāt. Primo, qr regulā habem⁹, ꝫ q⁊ psumptio vio
lēta, q in ciuilib⁹ hz vim plene ꝓbatiōis,in criminalibus non
sufficit ad cōdēnādū quē corporaliter:ita tenēt Jnno.⁊ Host.
in c.qr ꝑsimile,de psum.idē no.Ant.⁊ Abb.in c.afferte.co.tit.
Bald.in l.j.C.de probatio.Roma.in l.j.§.si quis in villa.ff.ad
sylla.Eler.in consi.xij.in j.vo.inci. viso processu inquisitionis
formate per potestatem p me.⁊ in consi.cxv.iij.vo.inci.in cau
sa inquisitionis formate cōtra dominam Helenam. circa idē
nō em ex ꝑsumpta probatione infligitur mozꝫ:sed minorat
pena fm Bal.in d.l.si.C.de pba.Abb.in c.auditis.de ꝑsecri.
⁊ est gl.valde notabilis.in c.iter solitudinis.in gl.si.de purg.ca
no. ¶ Secdo cōtra decisionem Bart.facit:qr cum ipse famu
lus sit principaliter passus iniuriam, vt qr ipse fuit percus
sus, vel vulneratus, verisimiliter erat facturus vindictam:
etiam sine illis ꝓbis dominiꝫ vnde cū ipse famul⁹ esset inimic⁹
capitalis occisi,⁊ si alias erat factur⁹ homicidiū:ergo nō vi
det mādās teneri de homicidio,prout videtur tenere Bal.in
l.j.C.de ser.fugiti. Ange.in cōsi.xxij.inci.pro decisione quēstio
15 nis,vbi tenet.⁊ q qñ mandatarius erat alias facturus homi
cidium,tūc mādans nō tenetur tanquam mādans,sed tāquā
psuasor,vel instigator erit punitꝰ arbitrio iudicis alic.Lepo.
in caute.lxv.inci.videmus,q⁊ plures casus.ad fi.vbi tz, quod
si aliqs accusat,q⁊ mādauerit homicidiū committi,si ꝛmittēs
erat inimic⁹ capitalis occisi,ita q⁊ verisimiliter eum occidisset
ꝓpter suam inimicitiam.cautela est q⁊ ipse occidens examine
tur,⁊ quod deponat verū esse qō ipsum interfecit nō ꝓpter
mandatū,sed ꝓpter inimicitiam propriā:⁊ tunc mandans li
16 berabitur.quod est notabile fm eū. ¶ Sz tu caue,qr cōmu
nis opinio est q mādās indistincte teneat de homicidio siue
mandatarius esset alias facturus.siue nō.ita tenet Bar.in.d.
l.nō solū.§.si mādato.ff.de iniur.⁊ Bal.in l.ob hec verba.ff.de
insa.⁊ in l. dota.C. qui accu. non pos. Lano.in c.j. de offi.dele.
An.de are.in trac.malefi.in verb.Sempronium. Nisi dicas,q⁊
predicta procedant,quando quis exp̄esse mandauit fieri ho
micidium,quod tunc indistincte teneatur de homicidio,q nō
est in casu presenti.in quo dominus exp̄esse non mādauit fie
ri homicidium famulo.⁊ ille erat omnino facturus sine illis
verbis.cum ipse iniuriā recepisset.tenēdo decisionē Bart.ab
omnibus indifferēter approbatā.cā limita. vt ꝑcedat ex qua
litate iniurie,vel offense illate ex natura,si erat ita grauis,q⁊
ad vindictā regreret gladiꝰ:⁊ tūc dūs mādādo vindictā vide
tur mādasse occisionē:sec⁹ si offensa fuisset leuis, puta alapa,
vel pcussio cum pugno,tūc dūs videtur mādasse fieri simile
vindictā,⁊ tunc nō teneret de homicidio fm Raph. cu. Ro.⁊
Ale.hic,⁊ ista limitatio fm Are.est multū equa, ⁊ rationabi-
lis:ꝫ de rigore iuris videat esse dubia fm eum.cā etiam tenet
Eler.in l.j.ff.de his qui.vt indi.⁊ in consi.cxxv.iij.vo.inci. qñ
abunde.sicut si domin⁹ diceret famulo iuriato. accipias vnū
17 bastonū⁊ facias q⁊ sepentiam nouam.ſnā ex genere instru
menti,q nō est verisimiliter aptū ad mortē iferēdā dūs nō te
neť,ꝫ eū occideret cū illo bastono.ita singulariter tz Bald.in
l.si mādāte.circa fi.C.manda.ita singulariter limitat d. c. fi.de
hom.in vj.facit qō tenet Bal.in l.nō minus.C.de accu.⁊ qō tz
idē Bal.in §.si coram.j.ea.l.⁊ vide que ibi dicā. quasdā alias
limitatiōes ad decisionē Bar.posui in.l.j.C.de ser. fugi.quas
per te videas,presertim illam,quam ponit Jo.de Ana.in cōsi.
lix.inci.visa inquisitione formata per magnificum dūm capi
taneum:vbi multum restringit decisionem Bar.

1 ☞ Mandatum factum ex vna causa potest impleri ex alia
dummodo eque bona,vel meliori.
2 Forma mandati est diligenter obseruanda.
3 Qui iubet filio vt adeat ex testamento,multo magis videtur
iubere quod adeat ab intestato.
4 Si mandauit alicui quod occideret Titium,⁊ ipse tantum vul
nerat, teneor etiam de vulnere.
5 Si statutum permittat bannitum occidi,poterit etiam vulne
rari,⁊ spoliari.
6 Qui potest offendi in persona,multo magis in bonis.
7 Si mandauit Titium vulnerari exp̄esse prohibendo ne occi
datur,teneor de morte si occidatur.
8 Institutio⁊ substitutio non differunt effectualiter,sed solum
quo ad gradum.
9 Verbum.substitutio.potest trahi ad istitutionē ēt iter filios.
10 Actus factus post reuocationem mandati non valet,etiam
si reuocatio non venit in notitiam mandatarij.

§. Si coram. Jussus potest limitari quo ad mo
2 dū adeūdi.hoc pmo.⁊ erro⁊ iubē
tis i quota vitiat additionē.qñ ex hoc fit deterior⁊ additio iubē
tis,sec⁹ si melior.hoc sedo. Jtē qñ iubēs erat i cā testati vl inte
stati in cā substitutiōis.hoc tertio. Jtē iussus respectu pater
ne hereditatis nō potrigit ad pupillarē substitutionē. sec⁹, si
simplr fiat respectu testameti,hoc quarto. Jtē iussus pōt re
uocari exp̄sse ex sola pñia iubētis,⁊ ēt tacite ex mutatione stat⁹
ipsi⁹ iubētis.h.d.quto⁊ vltimo vsq ad fi.l.⁊ sic sunt quq par
tes. Secda ibi ſz si mādauit. Tertia ibi alr atq si. Quarta ibi
ſz si mādauit. Quinta⁊ vltima est ibi.ſz si poitea quam iussit.
1 ¶ Ro.ex isto tex.in ſcda⁊ tertia parte,q mādatū factum ex
vna cā pōt impleri ex alia,dūmodo sit eq bona,vel maior cō
ditio mādātis:secus,si deterior efficiat,⁊ ex hoc differt iussus
ab ipsa ꝺditiōe,vt l.ex semisse.j.eo.alias differētias posui.§.in
§.pcedēti. ¶ Secdo no.in ꝑ.qō si ex parte.bonā imitatio nem
2 ad regulā q hz,ꝫ forma mandati est diligēter obseruanda:
alias actus est nullus.l.diligēter.in pn.ff.mādati. ⁊ c. p tuas.
de arbit.⁊ in c.cū dilecta.de rescri.Jn tātū q illud q sit preter
formā cōmissionis est ipso iure nullum.l.illud.§.ſz si ita.⁊ ibi
Bar.ad hoc notat.ff.quod cuiusq vniuersitatis.c.pisanis.de
rest.ipo.nā limitat qñ pinguis⁹,⁊ vilis⁹ adimplet:tunc ōt serua
ri mādatū.ita est tex.notabilis hic.ad hoc ēt notat istum tex.
Eler.in l.puberē.C.de iure delib.Tu adde p ista limitatione
tex.notabile in l.ij.§.si plusq iussus erat.ff.de statu lib.vbi ius
sus dare de⁊ Titio p implēda cōditiōe dat. xx.ipiet condi
tionē.⁊ tū cōditio ōz impleri precise i forma specifica.l. qui he
redi.in prin.⁊ l.Menius.ff.de cōdi. ⁊ demō. Jtē q⁊ in maiori
summa mest minor.l.j.§.si stipulāti.ff.de ver.ob. ¶ Tertio no.
3 ex isto tex.⁊ q iubet filio,q adeat ex testamēto,q est magis
piculosum ꝓpter legata,⁊ fideicōmissa,q possunt in eo reinq,
multo magis videť iubere,q adeat ab intestato, q est min⁹ pe
4 riculosum.vnde p istum tex.infert Bal.⁊ qō si mandauit alicui
qō occideret Titiū,⁊ ipse nō occidit, ſz vulnerauit,qō ego te
neor ad penā vulneris ac si illud spāliter mādassem:qr si man
do illud q ē plus,⁊ maioris ꝑnicī: videor mādare illud q
est min⁹ vt hic ⁊ l.cui pacto.ff.de ser.expo.⁊ l.relegatoū.circa
mediū.ff.de iterdi.⁊ rele.⁊ l.i suis.vbi dixi.ff. de liberis⁊ post.
5 ¶ Hinc est,q si statutum pmittat q bānit⁹ possit impune occidi,
poterit vulnerari,⁊ spoliari.l.nec i ea.vers. ſz q occidere.⁊ ibi
Bar.ad hoc no.ff.de adul.Ang.Jmo.⁊ Bo.pertim Eler.in
d.l.i suis.vbi dixi.Bal.i d.l.si qs nō dicam rapere.in ij.no.C.de
epis.⁊ cle. ¶ Jtē q pōt offendi i psona,multo fortⁱ pōt i bo
6 nis spoliari vt ē gl.valde no.i c.i literis.de resti. ipo. q⁊ Bald.
7 ibi ad hoc reputat esse singulare. ¶ Si aūt mādauit alicui,q
Titiū vulneraret,vel ꝑberaret ēt si exp̄sse dixi qō eū nullate
nus occideret,tū teneor de occiso: qr hoc posse euenire debui
cogitare.ita formaliter ē de hoc tex.sin.in c.fi.de homi.i vj.il
lum tex.limitat signāter Bal.hic nō ꝓcedere,qñ quis manda
uit alicui,q Titiū manu vacua pcuteret:⁊ sic sine arm⁹:puta

alapa vel pugno z ipse sit vsus armis, mādans nō tenet de occiso. z sequunt Dan. de Ca. Lud. Ro. z Are. hic. z Alle. in §. ſz quid si mādauit. s. ea. l. Addē, q̄ p ista limitatione facit alia notabilis limitatio, quā ad dictū. c. fi. trādit idem Bal. in l. nō ideo minus. C. de accu. vt procedat, quando non erat in potestate mādatarij seruare fidēs mandati: vt si mando tibi, quod Titium gladio vulneres, z non occidas. hoc non potes facere: q̄ modicū vuln⁹ est mortale: vñ mortale. z immortale vulnus non est in potestate feriētis: z ideo mandator tenetur de homicidio ac si mandasset homicidiū fieri. ita est casus in d. c. fi. sed quādo seruantur fines mandati. z erat in potestate mandatarij: vt si mando tibi quod percutias aliquē extra plateā, z tu percutis in platea: ego non teneor, tūc non habet locus d. c. fi. z ista secunda limitationem sequitur, z reputat bene notan. Joan. de Ana. in c. sicut dignum. §. fin. de homi. Ange. de Are. in trac. suo male. fi. in ver. Sempronium mandatorem. in xviij. q. Modo in proposito, qñ mandaui alicui q̄ percuteret Titium manu vacua, z sic sine armis: poterit mādatorius seruare fines mādati, z non ferre arma: ideo tūc mandans nō tenet de homicidio. Tertio facit alia limitatio ad dictū. c. fi. vt nō procedat, qñ mandaui pcuti, cū tali instrumēto, q̄ verisimiliter non erat aptum ad inferēdū mortē: puta si mādaui percuti cū fuste: tūc mandans non tenet de homicidio secuto: vt l. j. §. sed si clausa. ff. ad l. cor. de sic. z c. significasti. sc̄do, ad fi. vbi est bon⁹ ter. de hoc de homicidio: ita singulariter limitat Bal. in l. si mādati. ad fi. C. mādati. refert z sequit Alex. in cōsi. cxl. volu. ij. inc. videtur in casu pposito. ibidē Alex. ¶ Quarto modo, z mirabiliter limitatur, vt ille ter. procedat solum quo ad penā irregularitatis que imponitur de iure canonico. sed nō pcedit quo ad penas sanguinis que imponunt a iure ciuili in ter quas est longa differētia. vt patet per gl. z doc. in d. c. significasti. sc̄do. in ver. q̄d si discernant. z in c. presbyterū. z in c. suscipimus. de homi. bñ facit q̄s no. gl. xxxiij. q. ij. in c. inter hec. ſz tu caue, q̄ doc. nostri in oibus locis preallegatis intelligūt di ctū. c. fi. pcedere etiā quo ad penas sanguinis de iure ciuili. ita etiā vult Bar. in l. diuus. ad fi. ff. de sic. vbi vltra d. c. fi. allegat etiā. l. fi. ff. de crimi. expilla. hereditа. ¶ Quarto no. ex ter. ibi z 2 immediat substitutus, vel ẓ fm Bal. † q̄ institutio, z substitutio nō differūt effectualiter: sed quo ad gradum solūmodo, z nō verbū, institutionis, adaptat substitutis z ecōtra: dūmodo nō fiat additio deteriori ipsius mādantis. z istā dicit Bal. esse veram exclusionē ter. z gl. cū Are. hic i iij. notabili, nullā de Bal. faciens mentionē pōderat: hic videri casuz singularē: z mēri te nēdū: q̄ verbū, istituo, nō importat substitutionē: nec ecōtra p̄bū substituo importat institutionē: z ōt qō iurisc̄onsult⁹ habuit respectū ad cōem z vsitatā formā istituēdi. z substituēdi. quare vocat scriptos in primo gradu per verbum instituo z in sequētibus per verbū substituo. Tu dic melius vt pri. dixi fm Bal. q̄ Jurisc. habuit respectū, q̄ si ex substitutiōe fieret deterior cōditio iubētis. q̄ ex institutiōe: puta q̄ plura legata essent relicta in vno gradu, quā in alio: z tūc iussus de adeūdo ex institutiōe nō trahit ad substitutionē: quare substitutio est ppria istitutio. vt est ter. notabilis i. l. mulier. §. fi. z ibi Bar. ff. de lib. z posth. z in l. gallus. §. quidā recte. in verbo istituat. ff. e. ¶ † Similiter verbū substituo, pōt trahi ad institutionem, etiā inter filios q̄s certū est debere habere titulo institutiōis. l. si pater impuberes. cū gl. ff. de vul. z pupil. z ibi Jmol. z Alle. 10 multū notant illā ter. cū gl. z hoc sequuntur. ¶ † Quinto no. in ver. sed si postea. q̄ actus factus post reuocationē mandati nō valet, neq; tz: etiā si reuocatio nō venerit in notitiā mandatarij: eo q̄ filius nō potest hic pati aliquod damnū ex tali reuocatione: secus quādo verteretur damnū mandatarij vt l. in diem. ff. de aqua plu. arcen. de qua gl. opponit z nō soluit de qua materia tractat Bald. hic: glo. z doc. in l. j. C. de satisd. Ly. in l. mandatū. C. manda. z est gl. magna in cle. j. de renū. ponūt cano. in c. is q. de pcu. in vj. z in c. ex parte decani. de resc.

LEX XXVI.

Jego. Volēs esse hēs ex psona serui, vt filij. ex sua psona etiā hēs efficit. Itē in bonis viuentis nō pōt fieri gestio p̄ herede. hoc dicit cū. Lequēti. Ratio primi est, q̄ consensus mandantis trahitur ad immediatum secundum Bal. Ange. z Raphal Cuma. hic. Item qui vult portionem hereditatis sibi delatam per aliū non videtur acgrere aliam partem delatam filio vel seruo: q̄ sola voluntate nō potest eam acquirere sicut suā: misi eius iussu filius aut seruus adeant, vt hic in gl. z l. si solus. j. eodem. Ratio secundi est dupler: prima q̄ viuentis non est hereditas. l. q̄ superstitis. j. e. z l. j. ff. de heredita. vel actio. vendi. Secunda ratio q̄ de hereditate viuentis quis non debet esse solicitus. l. ij. §. interdum. ff. de vulgari z pupillari.

LEX XXVIII.

1 Heredi deliberāti an adeat, vel ne debent edi rationes z instrumēta defuncti.

2 Ille ad quem sola spe pertinet illud, quod edi petit, potest postea conditionem, sibi cum effectu fieri.

3 Editio rationū z instrumētorū dz fieri per officium iudicis.

Aristo. Ratiões z instrumenta defuncti possunt peti per heredem deliberantem a depositario. z coherede, nec per hoc videt hereditatē adire. hoc dicit cum. l. seq. z primo loquitur quando istę rationes vel instrumēta petebant a tertio depositario, postea 1 in l. sequē. quādo petebantur a coherede. ¶ † Nota primo ex isto ter. q̄s heredi deliberāti, an adeat, vel ne, debent edi rōnes z instrumenta defuncti. nec per hoc videtur adire: Ratio, q̄ est actus qui verisimiliter pōt fieri citra iue, z nomē heredis: 2 ideo nō inducit. ¶ † Secūdo diligēter nota, q̄ ille ad quē sola spe pertinet illud edi petit: potest postea cōditionem sibi cuius effectu fieri: vt hic z l. Aristo. §. de iure delibe. z gl. nostra dicit hoc esse mirum, q̄s quis petat sibi edi instrumentum q̄ ad eū de presenti non pertinet: z fm gl. istud fuit in ductum propter fauorem vltime voluntatis, vt facilius heres inducatur ad adeundū. Sed ista ratio glo. non videtur bona nec generalis prout etiam tenet Alex. cum iste ter. loquatur de herede simpliciter: z sic potest loqui de herede ab intestato quāuis ſz se quens loquatur de herede ex testamento vbi dic, q̄ iste heres habet de presenti spem probabilē a iure. Item pretēdit interesse probabile vt possit deliberare. ideo ratiōe huius interes 3 se debet sibi edi: vt hic. ¶ † Tertio nota ex text. ibi pretozem aditū: q̄ ista editio rationū, z instrumentorū ista debet fieri per officium iudicis z non p̄ actionē. l. q̄s si minor. in fi. ff. de mino. gl. ozdi. in l. si fozor. C. de colla. cū concor. quas ibi dedi. Bart. in l. vnica. ff. de condi. ex lege. nec vera quedā opinio, que etiaz reprobatur in gl. q̄ ista editio fiat per editū de tab. exhiben. vel per edic, quēad mo. test. aperi. quare vltra glo. illa remedia loquūt in testamētis, vel in codicillis, aut similib⁹, quādo q̄s petit sibi edi tabulas testamenti, vel codicillorum tunc ppne cōpetūt illa edicta, ſz hic petit edi ratiões z instrumēta defuncti nō añ testamētū z ideo tunc cōpetit officiū iudicis, vt dixi.

LEX XXX.

1 Quis restituitur in integrū nō solum pro lucro certo verisimili, sed etiam quando est querendum sine iniuria tertij.

2 Filius instituitus an z quando possit cogi adire.

3 Propter absentiam patris non potest solus filius adire sine iussu patris: licet secus esset si pater esset furiosus.

4 Quando dicatur quis propue absens causa reipublice.

5 Fragilitas etatis filij non dicitur fragilitas patris.

6 Restitutio cōpetens maioribus est magis fauorabilis, quaz illa, que cōpetit minoribus.

7 Si statutum excludat minorem a restitutione in integrū contra prescrip. completam non videtur excludere a restitutione contra prescrip. ex causa absentie.

8 Fauorabilior est persona minoris quam causa absentie.

9 Minoribus subuenitur ipso iure, absentibus solum per restitutionem in integrum.

Quidā. Impedit⁹ iubere, ppter absentiā sui, vel filij restituit ad cōmodū hereditatis, ac si eius iussu fuisset adita. h. d. Dubiū faciebat i hac lege. q. ſz p̄ esset absens i puincia legatiōis causa, tū filij potuit eū p literas certiozare q̄ erat institut⁹ in tali hēditate. z p̄ p literas potuit ei iubere q̄ adiret. li q̄s mihi bona. §. iussum. s. e. ergo si nō est factū, arguit eoz negligentia: ergo nō debet habere locū restitutio in integrū, que non cōpetit, misi, vbi subest equitas. l. deniq;, z l. nec vtilem. ff. 1 ex qui. cau. maiores. ¶ † Nota primo diligēter ex isto text. q̄s q̄s restituitur in integrū, nō solū pro lucro certo z verisimili, ſz etiā qñ illud est querendū sine iniuria tertij, secūdū Angel. Jmol. Pau. de cast. Romanum z Areti. hic. z Alexā. reputat istum ter. esse ad hoc perpetuo tenendū menti. quāuis videretur lucri, quod non est certum, non esse habedā rationē: quare multa accidere possunt, vt eā nōn habeas, vt in simili ingt iurisc̄onsultus in l. naturalem. §. j. ff. de acqui. rerū dominio. naz hic licet pater fuisset psens, z iussisset filio adire: potuisset famen filius nolle adire, vt l. cū proponas. C. de heredi. instituē. gl. z docto, in l. si quis mihi bona. §. iussum. s. eo. vbi plene declarauī. tan z quando filius institutus possit cogi inuit⁹ adire, z quādo non, z sic sine additione filij nō fuisset acquisita hereditas patrium qua filius est institutus. tamē q̄ nō est verisimile, quod filius cōtradixisset voluntati paterne, sed illi potius obtemperasset. arg. l. j. §. que onerande. ff. qua rerū act. non dat. ideo habet ratio talis lucri, licet incerti, vt hic: z l. j. C. de resti. mili

resti.militum.qd no.ad ea que tradunt in l.vnica.C.de sen.que sine cer.quanti.vbi Bar.& alij ponunt:an & qn haberi debeat ro lucri presertim incerti:de qua materia alias plene dixi in l. ij.§.fi.ff.q certo loco. ¶ Limita nisi illud lucrū veniret querē dū cū iniuria alterius:vt est in lucro pscriptionis.nā si pp̄ter absentiā cā reipublice fuerit interrupta prescriptio:& sic non potuit illud lucrū cōsequi:non restituit in inte.q2 pscriptio nō habetur pro interrupta.quare esset cū iniuria veri dñi ꝯ quē pscribitur:vt est tex.in l.sciēdū.ibi Bar.ad hoc no.ff.ex quib. cau.ma. Idem tenet Ang.Pau.de ca.Lud.ro.& ceteri Mod. & est gl.no.in l.iij.§.labeo.& ibi plene dixi ff.de acqui.pos.& gl.in l.ait pretor.§.item ei.ff.ex qui.cau.maio. Item facit ratio quare interesse prescriptionis non est in consideratione: q2 est cū iniuria alterius.s.veri dñi.l.si is cui.§.fi.& l.si quis vxori.§.pe.& ibi Barto.ff.de fur.qd vltimum de prescriptione limita quādo pauci dies deerant ad tale lucrū consequēdū.& sic ad talem prescriptionē pficiēdam:q2 tunc conceditur restitutio in itegrū. et cū alteri⁹ iactura.l.rerū mixtura.§.labeo.ff.de vsuca.Bart. in l.q fundū.§.qui bona.ff.de vsucap.pro empto.doct.in d.l.iij. §.labeo:vbi dixi & do.Alex.h.c. ¶ †Scdo no.q pp̄ter absen-

3 tiam patris non pōt filius solus adire sine iussu patris:lz sec⁹ esset si pater esset furiosus.l.cū heres.j.eod.& est casus singularis fm Bar.ibi & tn furiosus habet loco absentis.l.ij.§.furiosus.ff.de iure codicil.& lz in hereditate aduētitia sit hodie statutum p iura noua.C.q filius solus sine patre possit adire qn pater contradicit aut recusat consentire.vt l.fin.in prin.C.de bo.que lib.tamen secus est quando pater est absens cā reipublice adhuc hodie procederet iste text.in hereditate aduētitia fm Bal.Ang.& Pau.& latius Alex.& Are.cōis Raph.Cu. hic dubitet:ad iste tex.sit hodie correctus p d.l.fi.in prin.& inclinat q sic:& male p predicta.& tanto magis tenēdo illud qd tenui in l.j.C.qui admit.& latius in l.q in aliena.in prin.s.e.qd d.l.fi.in prin.non habet locum in patre presente & ignorāte q filius solus non potest tunc adire. ¶ Tertio not.q qn pater erat absens causa reipublice & filius institutus potuerit certiorare patrē de hereditate sibi delata:& in hoc fuit negligēs & interim fuit mortuus lz alias negligētia filij instituti noceat patri.l.fi.ff.quis or.in bono.poss.ser.& in l.j.C.qui admit.tamē quando pater fuit absens causa reipub.negligentiā filij nō nocet patri quin sibi succurrat p restitutionē in integrum vt hic q2 si pater fuisset psens potuisset instare q fili⁹ adiret. ¶ Capio gl.in verbo subueniri.quam diuide in duas partes. In pma gl.colligit q per restitutionē ita subuenitur in lucro sicut in dāno.dixi:& limitaui in tex. In secunda ad intellectū tex.gl. declarat ad qd restituet pater q fuit absens causa reipublice. secunda ibi petet ergo restitutionē pater. ¶ In secūda parte gl.ibi & eo restituto adibit.istā gl.reprobant Bal.Ang.Imo. Pau.de ca.& Alex.q2 restitutio illud concedit qd abstulit lesio.l.quod si minor.§.restitutio.ff.de mino.sed pater nō habuit potentiam adeūdi hereditatem delatam filio.q2 illud erat ius personale coherens persone filij: ergo ad illam non restituet. vnde restituetur ad cōmoda hereditaria & erit heres vtiliter ac si hereditas fuisset adita per filiū iussu patris. In modo libellādi:qn petit restitutionem in integrū: vt non cōcludat qd ↄcedat sibi potentia:quare succumberet:sed quod restituatur ad emolumentū:& fm Pau.de ca.est vtilitas.q2 statim restitutione concessa habebit pater ista iura sine noua aditiōe,& trāsmittet ad suos heredes etiam ad extraneos:sed si esset necessaria aditio:vt dt gl.nō haberet pater ista iura:& sic non trāsmitteret ad suos hr̄des:& ita tenet quicquid teneat Are. Raph. etiā dicit qd nō videt differētiam an pater restituatur ad adeundū an vero ad ipsam hereditatē:& propterea iustius petet q restituat & non bene per predicta: quibus patet longā esse differentiam & vtilitatē.itē fm Raph.& Ludo.ro.si vera esset suprascripta ratio Bal.& aliorū:sequeret q etiā pater nō deberet restitui ad cōmodū hereditatis:q2 pater nūq habuit cōmodum hereditatis.& sic restitutio non dz posse cōcedere illud q lesio nō abstulit:sed trussa est:vt etiā dicit Alex. quia imo restitutio affert lucrum separatum a lesione qd lesio non abstulit:vt dixi in tex.vnde pater sperauit commodum hereditatis mediante aditione filij:& ad illud restituitur.sed nūq sperauit facultatem adeūdi:ideo ad illā nō restituitur. ¶ Capio gl.§.in verbo aberat:quā diuide in tres partes. In prima opponit contra tex.& tripliciter soluit:tene tertiā solutionē que est vera. In secūda querit quid ecōtra ad istū tex.si filius fuisset absens causa reipublice & nō pater.& gl.tenet q esset idem. In tertia contra illud opponit & dupliciter soluit:vtraqz solutio est bona:sed secūda est notabilior.secūda ibi sed ecōtra.pone.filiū.tertia & vltima est ibi & fm hoc pater iuuatur per filiū. ¶ In ea.ibi vel republice causa abfuit ad principē. no. bene

4 ex ista gl.†qn quis dicat proprie absens causa reipublice.nam est qn quis mittitur a principe vel republi.romanorū vel ecōtra mittit ad eos.sz qn mittitur de vna ciuitate ad aliam:tūc non dicitur proprie abesse causa reipublice.sed ex clausula generali si qua mihi iusta causa videbitur de qua in l.j.in fin.ff. ex quib.cau.maio. ¶ In tertia parte glo.ibi ergo presens per absentē. Ista prima solutio est bona: quare si filius sit absens causa reipub.ita pater impeditur adire hereditatē delatam filio sicut si pater fuisset absens: nimirū si propter vtrāqz absētiā pr restituit: vt hic: nō sic est in minoritate etatis filij:qua

5 re†fragilitas etatis filij nō dicit fragilitas patris: ideo propter eam pater nō restituitur.vt ibi. ¶ In ea.gl.ibi.item pa

6 ter plus maiori succurri.nota diligēter ex ista scda solutiōe† gl.qd restitutio in integ.cōpetens maioribus ex edicto pretoris:ex qb⁹ causis maiores,& sic ex regula generali si qua mihi iusta causa visa fuerit est fauorabilior quā illa que cōpetit minoribus.ex edicto de minoribus per duo bona iura.nam in delictis currit tempus ad accusandū minorib⁹:vt l.auxiliū.ff.de minori.& tamen nō currit maioribus vel absentibus causa reipublice l.si qua militi.in pn.ff.ex quib.cau.maiores.& sic latior est restitutio causa absentie q ratiōe minoris etatis: & sic vbi nō cōpetit prima que datur absentib⁹ nō etiā cōpetit scda: sz ecōtra sic. ¶ Ratio diuersitatis est q2 restitutio que cōcedit ex titulo de minorib⁹ fundat super iure singulari ratione minoris etatis:sz illa q conceditur ex titulo ex quibus causis maiores fundat in iure cōmuni:& non in ratione naturali pp̄ter iustū impedimētū sz ius cōmune est magis fauorabile & magis extēdendū quā ius singulare qd est restringēdum l.ius singulare.& l.qd vero ꝯ.ff.de legi.& in regu.ea q cōtra ius.de reg. iur.in vj.facit l.eius militis.§.militia missus.ff.de testa. mili.& §.quare vero verisimile.in aut.de nō alie.iste est difficilis passus & male explicatus a scrib.& iura hincinde cōtrariant. Adde q cū ista gl.tenēt bal.Pau.de ca.& alex.hic. Idē tz Sali.i l.

7 j.C.de resti.militū.& sic statutū excludit minorē a restitutiōe in ite.ꝯ prescriptionē cōpletā nō tn videt excludere petēte restitutionē ꝯ pscriptionē ex causa absentie:vel impedimenti q2 restitutio est fauorabilior vt in hac gl.sz gl.in l.necnō.§.q eis. in verbo phibeant.ff.ex qb. cau. maio. q voluit q si beneficiū restitu.in integ.nō ↄcedit minori i aliquo casu q etiā nō cōcedat maiorib⁹:& illā gl.sequit Raph.cu.hic idē tz gl.i l.papi.§. fi.cū.l.seq.ff.de inoff.test.idē tz Are. hic q dt se ita de facto ter

8 rarie cōsuluisse.†q2 fauorabilior est psona minoris q sit causa absentis causa reipublice.ad hoc allegat bonū text.in l.fi.& ibi bal.ad hoc no.ff.de in intest. resti. vbi si sit lata sententia ꝯ minorē defensum tn minor restituit ad totā cām: & tn absens cā reipublice & defēsus solū restituit ad appellādū. ergo ibi est tex.q fauorabilior est minor etas q sit absentia.& ad duo iura allegata hic per gl.conatur Are.hic respōdere.sz videt diuersificare casuz. Adde q illā gl.in l.necnō.§.q eis reputat singularē Alex.in l.si finita.§.iulianus.i.ij.col.in princ.ff.de dam. infec.vbi dicit q de illa gl.nō fuit recordat⁹ Sali. in d.l.j.C.de restitu.milit. Adde etiā Bal.i l.in cōtractib⁹.in pn.in iij. notabili.C.de nō nume.pecu.vbi p illū tex.no.q magis est puilegia

9 ta minor etas q absentia:†q2 ibi minorib⁹ subuenitur ipso iure,sed absentibus solū per resti.in integ. istam partē etiam tz Are.in l.pantonius.in vlt.col.j.e.& late idē Are.in consi.ciij. icipien.breuitas in consulendo bene necessaria est in iij.col.& seq.vbi dicit Salic.in d.l.j.multū errasse.& nō facit mentionē de alijs q.s.allegaui. Idem tz Are.in cōsi.clxj.incip.in presenti ↄsultatione videndū est nunqd soror.in iij.col. Idem tz do. Fran.cur.in ↄsi.lviij.incip.super pmissa dubitatione.in.iij.col. & seq.vbi dicit q ista scda opinio est verior & magis cōmunis: sz nec ipe facit mentionē de alijs quos.s.allegaui. ¶ Adde q primā opinionē tz Bar.in l.si qua mulier.in prin.ff.ex quibus cau. maio.vbi per illū tex.quē hic allegat gl.iuncta.l. auxiliū. de mino.notat Bar.q magis subuenit absentibus causa reipublic.q minori.& p illa iura notat etiam gl.in l.iij.§.sed vtrū. in verbo & nō puto.ff.de minori.q plus facit absentia q etas: & tenendo opinionē gl.nostre quam puto veriorem non obst. tex.in d.l.fina.& ibi Bal.ff.de in integ.restitu.in quo se fundat Are.vbi absens causa reipublice defensus solum restituit ad appellandum.& tamen minor defensus restituitur ad totā causam. Respondeo q quādo maior absens fuit defensus:ex quo fuit defensus videbatur cessare iusta causa:ideo solū restituitur ad appellandū. sed quādo est minor licet fuerit defensus, tn suadet minor etas q est pricipalius & lesio ideo in plus restituit & sic ad totā causaz:tn tex.videt obstare.alibi fm Alex. in l.cum filius.§.in hac.ad fin.ff.de verbo.obliga.primo dt q ista gl.que est hic est verior quam gl.cōtraria que est in d.l.nec non.§.q eis.& dicit Alex.hic q illa gl.contraria non probat

iure nec aliquid allegat:ideo verior est gl. nostra hic que allegat duo bona iura:postea idem Alex.in.d.§.in hac.concordat istas gl.contrarias:quod si aliquid est gestum cum minore ita quod restitutio principaliter fundatur in persona minoris: ꝛ tunc procedit gl.in §.quod eis.Si autem negotium non est gestum cum minore sed cum alio cui postea minor successit:ꝛ sic restitutio non fundatur in minore:ꝛ tunc procedit ista gl. tamen ista concordia Alex.licet possit esse vera in se: non videtur bene congruere ad istas gl.vnde mihi plus placet: vt dixi, sententia gl.nostre.ꝛ videtur esse magis communis si quis predicta consideret: licet passus sit valde ambiguus.

¶De vulgari ꝛ pupillari. Rubrica.

2 ☞ Quinque sunt genera substitutionum licet in hac rubrica ꝛ alibi de duabus tantum fiat mentio.
3 Breuiloqua non est species substitutionis de per se:sed continet aut vulgarem aut pupillarem aut fideicommissariam: ꝛ item compendiosa quando fit a pagano continet aut pupillarem aut fideicommissariam.
4 Vulgares ꝛ pupillares substitutiones sunt ꝛ dicuntur esse cardinales qꝛ super his fundantur omnes substitutiones directe:ꝛ inde vitam hauriunt.
5 Duo tempora principaliter in substitutionibus attendenda sunt:ꝛ que.
6 Substitutio dicitur esse secunda institutio.
7 Non est dare secundam institutionem que non sit substitutio.
8 Substitutio vulgaris fit sub cōditione:si prim⁹ heres nō erit.
9 Legata relicta ab instituto intelligūtur repetita a substituto.
10 Substitutio compendiosa fieri solet a milite tantum.
11 Doctores ꝛ aduocati ꝛ item paganus quando testatur ad pias causas qꝛ in eis attendimus merum ius gentium: possunt directo maiori substituere post aditam hereditatem.
12 Substitutio fideicommissaria est duplex.

1 ¶†Materia ista est subtilis ꝛ valde lucrosa: adeo vt refert Rapha.cu.hic se viua voce audiuisse.ꝛ Bal. lucratū fuisse de ista materia cōsulēdo plusq̄ quindecim millia ducatorū. Et dicit Albe.de ros.magnus practicus in repetitione isti⁹ rub.in j.co. ꝙ ista materia substitutionū est valde vtilꝫ ad bursas aduocatorū: ꝛ dicit se fuisse sepe expertū i magnis hꝛ̄ditatib⁹. Subdit ꝙ ista materia hꝫ se in corpore iuris sicut mare anglicū. Ista enī est materia subtilis. ꝛ in ea sunt subtilitates sine numero.
2 ¶†Anteq̄ veniā ad gl.rub.q̄ro cū sint quinq3 genera substitutionū:vt dicit gl.in rub.ꝛ gl.i prin.insti.de pupil.substi.ꝛ glo.in c. rayn.de testa.ꝛ gl.in c.si pater.de test.in.vj.si ergo sūt quinq3 genera substitutionū:quare est ꝙ in ista rub.nō fit mētio nisi de duabus.scꝫ de vulg.ꝛ pup. Ita etiā facit imperator insti.ꝛ tñ imperator in.C.dicit de ipub.ꝛ aliis substi.loquit̃ ergo nō solū de vul.ꝛ pup.sed etiā de aliis.rñde ex mēte Bal.ꝛ Moder.ꝙ iste sunt due pricipales:ꝛ alie tres reducūtur ad istas duas:aut similitudine:aut resolutiōe.nā exēplaris substitutio fuit inuēta ad exēplū pupillaris.§.qua ratiōe.insti.de pup.substi.nā non poterat isto iure fieri nisi ipetraret̃ a principe.l. ex facto.§.j. co. et ideo de ea nō fit mētio i ista rub.q̄uis hodie pmittat̃ absq3 eo ꝙ impetret̃ a pncipe.l.humanitatꝭ.C.de nup.ꝛc. ideo de ea
3 nō fuit necesse ponere in rub.†Breuiloqua aūt nō est species de p se.sed ꝯtinet aut vul.aut pupil. aut fideicōmissariā. vt tꝫ Bar.in l.lucius.in j.ꝛ ij.col.j.e.Silr cōpēdiosa substitutio qñ fit a pagano nō est species substitutiōis de p se.nā ꝯtinet aut pupil.aut fideic.sꝫ bene qñ fit a milite:qꝛ miles pōt maiori substituere directo post aditā hereditatē.sꝫ illud est ex pˀuilegio:ꝛ iuriscō.hic nō intēdit tractare pˀncipalr̃ de pˀuilegio militis:sꝫ incidēter i l.cēturio.§.aliq̄d tractet̃:sicut i isto titulo nō tractatur pˀncipaliter de fideicomissaria:qꝛ tractat̃ i titulo ad treb. q̄uis fiat solū mētio i l.cēturio.ita rñdent Bal.ꝛ oēs Moder.

4 Adde Tu illud qd magistraliter dicit alibi Bal.i l.quā eulogie.in pe.col.C.de iur.delib. † vbi dicit: ꝙ vulgaris ꝛ pupillaris sunt substitutiones cardinales.nā sup istis cardinalib⁹ fundant̃ oēs substitutiōes directe:ꝛ ide vitā hauriūt.Adde ꝙ etiā quelibet bona diuisio dꝫ esse bimēbris: aut posse reduci ad bimembrē:vt dicūt philosophi:ꝛ tex.i l.in

Summa. 1.

pri.ff.d rerū diui. Ideo diuisio substitutionū reducit̃ ad duas,
5 ad vulgarē ꝛ pupillarē.† Itē ꝯsidera ꝙ in substitutiōib⁹ duo tpa principaliter attēdunt̃:vnū añ aditā hꝛ̄ditatē: ꝛ tūc pprie hꝫ locū vulgaris substitutio. Aliud post aditā hꝛ̄ditatē:ꝛ tūc hꝫ locū pupillaris.l.post aditā.C.de impube. ꝛ aliis substit.l. sꝫ ꝛ si plures.§.ex asse.ꝛ §.filio.j.e.ita alie substitutiones effectualiter ad h̄ duo tēpora reducunt̃:si bñ ꝯsideres. ¶Capio gl.rub.q̄ diuidit̃ i duas partes principales. In pma ponit q̄d sit substitutio, ꝛ remouet vnū ꝯtrariū. In scða enumerat genera

6 substitutionū.Scða ibi:ꝛ dicas ꝙ quinq3 sunt genera. ¶†In ea.gl.ibi substitutio est secunda institutio.habes ex gl. diffinitionem substitutionis:quid sit substitutio:dicit gl.ꝙ substitutio est scða institutio.Intellige gl.sane qñ substitutio fit in hereditate:nā substitutio pōt fieri in legatꝭ i fideicōmissis i don. causa mortis.tex.est ad literā in l.vnica.§. sinaūt aliquis sub cōditione.§.de cad.tol.in l.vt heredibus. in si. j.de leg.ij.ꝛ tñ ibi nō est scða institutio. ¶Contra istam diffinitionem ꝙ substitutio est scða institutio.do.Frā.de are.pculdubio etatis nostre iuriscōsultorū princeps allegat tex. in terminis vbi est institutio scða:ꝛ tñ nō est substitutio:nec hꝫ effectū substitutionis,ꝛ est de peculiariorib⁹ suis:ꝛ dicit esse singularē:ergo diffinitio gl.est falsa.tex.est in.l.q̄rebat̃.§.fi.ꝛ ibi gl. fi.ff.de test.mili. declarat Bar.in l.licet imperator.in prima oppositione. ff.de lega.j.declaro ꝛ induco istū tex.nā dicit tex.in l.querebat̃. miles instituit vnū ad certū tps puta ad x.annos: elapsis. x.annis instituit aliū heredē:nonne vides ꝙ hic est alia institutio: q̄rebat̃ ibi an illa sit substitutio:gl.dicit ꝙ nō:ergo ibi est tex. ꝙ est dare scðm institutionē.ꝛ tñ nō est substitutio:nec hꝫ effectum substitutionis.respōdet do.Fran.de are.ꝙ lꝫ sit aliqua secūda institutio que nō sit substitutio:vt ibi per hoc nō sequitur ꝙ substitutio nō sit scða institutio.Dicit esse aduertendū ꝙ iste terminus scða institutio est genus:ꝛ cōprehēdit substitutionē cōprehendit etiā scðam institutionē que nō est substitutio.Ista responsio nō satisfacit:qꝛ ad hoc vt diffinitio sit bona:dꝫ cōuerti cū suo diffinito. tex.est in l.j.§.dolū.ꝛ ibi. Bart. no.ff.de dolo.gl.i l.nihil aliud est hꝛ̄ditas.in l.fi.ff.de verb.sign. gl.in rub.extra.de sum.tri.sꝫ isto modo diffinitio gl.nō cōuerteretur cum omni suo diffinito si esset dare secundā institutio
7 nē que nō esset substitutio. ¶†Ego aūt dico ꝙ nō est dare secundā institutionem que non sit substitutio:ꝛ sic diffinitio gl. est semp vera.Substitutio est scða institutio.nō ob.tex. in d.l. q̄rebat̃.§.fi.qꝛ tex.ibi nō dicit ꝙ institutus scðo post tēpus non dicit̃ substitutus,ꝛ ꝙ illa institutio nō sit substitutio:sꝫ dicit ꝙ secūdus nō tenet̃ ad legata relicta a pmo:sꝫ ꝙ in milite illa scða institutio post tps dicat̃ substitutio.facit tex.i l.miles ita.i pri. in vbo nemine substituto.ff.de test.mili.Nō ob illud ꝙ gl.in illa l.q̄rebat̃.§.fi.dicit ppter ꝙ illa scða istitutio nō est substitutio: eo qꝛ si esset substitutio legata relicta ab instituto intelligerentur repetita a substituto.l.imperator.ff.de leg.j.ꝛ tñ tex. ibi dicit ꝙ ille secūdo institutus non tenetur ad legata:ergo nō est substitutus:ꝛ istud fatetur Bar.in l.licet imperator.qꝛ respōdeo. ꝛ istud est verū sicut euāgelium:ꝙ regula.l.licet imperator:hꝫ locū in substituto vulgari:vt legata relicta ab instituto intelligant̃ repetita a substituto vulgari:ꝛ ita loquit̃.l.licet imperator. Ratio est duplex:qꝛ si institutū quē magis dilexit voluit pstare legatū:quāto fortius substitutū secūdo quē minus dile-
8 xit.l.publius.in fin.ff.de condi.ꝛ demon. †Secunda ratio est: qꝛ substitutio vulga.fit sub conditione: si primus hꝛ̄s nō erit. tex.est hic:si ergo primus nō fit heres:certe ipso iure pmus excludit̃,ꝛ secundus succedit mero iure ꝛ in totum:merito tenet̃ ad legata d.l.licet imperator.sed tex.in d.l.querebat̃. §.fi. non loquit̃ de vulg.substi.sed loquit̃ de directa militari: patet:qꝛ vulgaris fit sub conditione si heres non erit: ꝛ ibi fuit heres pmus.Tertio ibi nō cadit vulgaris ꝛ postq̄ quis fuit heres nō pōt directo substitui nisi a milite:ꝛ appelat̃ directa militaris vt ibi.ꝛ l.miles ita heredē.ꝛ l.in fraude.ff.de testa.mili.§.miles.videbimus i l.cēturio.§.e.apparet ergo ꝙ ille tex.nō loquitur de vulgari ibi:ergo substitut⁹ nō succedit in locū pmi put in substitutione vulgari:qꝛ si primus nō est heres: scðs venit. imo translatio fit de primo ad scðm heredē. In forma ego res
9 pōdeo ad contrariū: legata relicta ab instituto intelligunt̃ repetita a substituto:istud est verū in substitutiōe vulgari:ita loquit̃ l.lꝫ imperator.ratio qꝛ in substitutione vulgari si primus nō est heres:vocat̃ scðs in ei⁹ defectum:ꝛ venit eius loco.ideo ad oia legata tenet̃.sed in l.querebat̃.§.fi.miles instituit hꝛ̄dē ad tps:ꝛ postea istituit aliū: dico ꝙ ibi vulgaris substitutio nō fuit:qꝛ scðs ibi nō succedit in defectū pmi.qꝛ pm⁹ est hꝛ̄s. ꝛ est directa militaris.qꝛ transfert̃ de pmo ad scðꝫ.ꝛ ideo scðs nō tenet̃ ad legata.p hac differētia est bonus tex.in l. paulus. in pri.ff.quib.mō.pig.vl hypo.sol.nā dicit̃ ibi: ꝙ creditor qui antiquior tpe sꝫ qui erat scðs:si alienat bona nūq̄d preiudicēt pmo.dicit ꝙ nō.Et si diceret̃ nōne qñ fit trāslatio: legata relicta a pmo intelligunt̃ repetita a scðo.tex.est in l.caio. in pri. ꝛ ibi Bar.no.ff.de adimē.lega.respōdet̃ ꝙ illa pcedūt qñ trāslatio fit simpliciter ꝛ pure.sꝫ nō loquimur qñ trāslatio fit post tps. Cōcludo ḡ ꝙ i d.l.q̄rebat̃.§.fi.illa scða istitutio est substitutio: ꝛ sic bona est diffinitio gl.ꝛ si diceres vt dixi.s.rñde vt ibi. In ea.gl.ibi itē ꝯpēdiosa q̄ fit a milite tñ ꝛ hꝫ naturā pupillaris ꝛ
10 fideicō.habes ex gl.duas ꝯclusiones. ¶†Prima substitutio compendiosa

compẽdiosa sit a milite tñ. intelligе maiori post aditã hr̃ditatẽ z sic pcedit gl. z est directa militaris. s3 nõ a pagano. q1 aut est vulgaris, aut pupillaris. añ tz gl. tacratiue dicat q̃ cõpendiosa directo nõ possit fieri nisi a milite. addeetiã. q̃ põt fieri a cardinalibus. q1 sicut milites possunt post aditã hr̃ditatẽ ex directo substituere maiori priuilegio militũ: ita cardinales in testãdo gaudẽt priuilegio militũ vt possint maiori substituere post aditã hr̃ditatẽ: q1 militant in sacro cõsistorio pape. ita singulariter tz Bal. in cõs. suo q̃ incipit. in primis videndũ est. an onus fideicõmissi. nec alibi istud legi. tã dubium est: q1 militibus illud conceditur propter simplicitatem eorum. l. quanquam. in verbo propter simplicitatem. vbi Lud. z Mod. not. C. de testa. mil. l. fi. C. de iure delib. in prin. que simplicitas cessat in cardinalibus. dicam in l. centurio. ff. eo.

Adde Aliũ casum q1 etiã pagan⁹ põt maiori post aditã hereditatẽ substituere directo. qñ testatur ad pias causas: q1 in testõ ad pias causas attendimus iurisgẽtiũ merũ. sicut in milite. ita cõsuluit Bbb. in cõs. rrriij. in fi. vo. in ci. dubia pscripta. in fcdo dubio. S3 pcat mihi reuerẽtia Ab. nõ debuit videre Bar. q aliter tz z melius in repe. l. i. C. de sac. 11 san. ec. in v. q. prin. dicã l. centurio. ff. Eo mõ doc. z aduocati põt substituere directo maiori post aditã hr̃ditatem. Ita p multa approbat Ale. in d. l. centurio. vbi dicẽ. Et qñ gl. ot q̃ miles tñ. non vr̃ bñ dicere. Nisi dicas. q̃ taratiue nõ excludit casus similes. vel habẽtes idem priuilegium. vt diri in l. si mota. ff. so. ma. 12 ¶ In ea. gl. ad fi. habes q̃ substõ fideicõmissaria est dupler. z aliter gl. nõ declarat. S3 Bar. Imo. z Alex. declarãdo gl. dicũt. q̃ substõ fideicõmissaria est dupler: q1 quedã fit in tota hereditate. quedã fit in pte. z ita dicit ter. in ſ. fi. inſt. de pup. allegatus in gl. vt dicit Are. z bene. istud non est bñ dictum z non põt teneri. q1 siue erogẽ de toto siue de parte. semp est fideicõmissum vniuersale: z que dicunt in toto habẽt locũ in parte. l. cogi. ff. gñaliter. z ſ. sed z si gs. ff. ad Tre. ergo sunt eiusdẽ speciei. Cõfirmat q1 que differũt p plus. z min⁹ nõ differũt in specie. l. fi. ff. de fun. instr. declarat. Bar. in l. imperiũ. ff. de iurisd. om. in. Dic ergo melius q̃ fideicõmissaria substitutio est dupler: quedam em fit in re singulari. z de ista loquit ti. Inſtit. de sing. reb. p fideicõ. relic. Quedaz vero fit vniuersaliter siue de tota hereditate siue de parte. de ista loquit ti. inst. de fideic. her.

LEX I.

1 ☞ Instituti in primo gradu dicuntur heredes.
2 Statutum faciens mentionem de herede, an habeat locũ in bonorum possessore. z nu. 3. vide nu. 4.
5 Quando duo casus equiparãtur in omnibus statutũ habẽs locum in vno habet locum in alio.
6 Instituti in secundo gradu dicuntur esse substituti.
7 Substitutio alia simplex alia dupler. z que dicantur. nu. 8.
9 Dictio simpliciter quid importet z quid significet.
10 Dictio, mihi, non impedit pupillarem substitutionem.
11 In vulgari etiã substitutione puta si testator dicat titũ extraneũ instituo z si heres nõ erit casus sit ei hr̃s. vz talis substõ.
12 Quãdo filius fuit institutus a patre z postea pater dicit si heres sit z moriatur in pupillari etate substituo mihi casum valet substitutio non obstante dictione, mihi.
13 Vulgaris substitutio est secunda institutio.
14 Vulgaris substitutio ideo vulgaris appellat q1 vulgo z passim fieri potest a quolibet cuilibet.
15 Vulgaris substitutio quotuplex sit.
16 Quando aliquid fieri debet expresse verbis specialibus non sufficit quod fiat verbis generalibus. z nu. 17.
18 Lex noua iuris antiqui correctoria quando aliquid requirit fieri expresse non sufficit in genere nec per verba generalia.
19 Licet illud quod generaliter dicitur dicatur expressum tamẽ illud quod venit in necessariam consequentiam ad actum expressum dicitur tamen tacitum.
20 Substitutiones contente sub breuiloqua dicuntur expresse verbis generalibus z non specialibus.
21 Quando breuiloqua fit substitutio duobus si alter eorum heres non erit alterũ substituo adinuicem tunc q1 ista breuiloqua fit per verba vulgaris substitutionis que contrariat⁹ pupillari sub illa breuiloqua non continet pupillaris sub verbis specialibus nec generalibus z substitutus matrẽ nõ excludit.
22 Vulgaris substitutio que cõtinetur sub expressa pupillari dicitur omnino tacita z non excludit matrem.
23 Substitutio vulgaris facta in vnum casum expressum. puta si heres non erit comprehendit omnes alios similes.
24 Substitutio vulgaris facta in vnus casum, puta, si heres esse voluerit, extenditur ad omnes alios casus similes.
25 Exemplaria substitutio in vnum casum furoris extenditur ad alium casum furoris alterius.
26 Alios pulchros casus de vulgari z pupillari substitutione, vide nu. 27. 28. 29.
30 Substitutus substituti cẽsẽt etiã substitutus primi instituti.
31 Substitutio facta in vnũ casum nõ cõprehendit aliũ qñ agit de excludenda psona verisimiliter magis dilecta a testatore.
32 Substitutio vulgaris qualiter z quibus verbis fiat.
33 Substitutio an z quando possit fieri sine institutione.
34 Effectus vulgaris substitutionis dicuntur esse quinq;.
35 Quelibet species transmissionis excludit substitutum.
36 Hereditas quedã est transmissibilis ex potentia suitatis quedam ex beneficio iuris deliberandi alia est transmissibilis quẽ fit ex beneficio legis vnice. C. de his qui ante aper. tab.
38 Transmissio ex potentia suitatis quomodo potest excludere substitutionẽ vulgarẽ cũ substitutio vulgaris tollat suitatez.
39 Questio potest esse nunquid transmissio ex potentia suitatis habeat excludere substitutum.
40 Tacita vulgaris substitutio non tollit suitatẽ hoc in casibus alibi positis.
41 Quando non sunt persone ad quas ex trãsmissione deueniat hereditas deuoluitur ad substitutum. z si non sunt substituti defertur ad fiscum.
42 Seruus non cogitur adire z facit venire substitutum.
43 Monachus magis equiparatur filiofami. quam seruo.
44 In dubijs opinionibus tenendum consulendum z iudicandum est p3o ecclesia.
45 Filiusfami. repudiando hereditatẽ vbi adest substitutus vulgaris etiam pater admittitur.
46 Filiusfami. quando repudiat hereditatem. z habet coheredẽ: coheres per ius accrescendi excludit patrem.
47 Si substituta esset persona quã verisimiliter testator pretulisset patri. puta mater instituit filium impuberem z ei substituit fratrem suum si filius non sit heres admittetur frater ipsius testatricis. non pater impuberis.
48 Pater est institutus heres z sibi datus substitutus si pr̃ repudiet hereditatẽ nunquid admittat⁹ filius excluso substituto.
49 Monachus institutus si nolit adire itẽ seruus vel filiussa. an monasterium dominus z pater possint adire z quid si decesserint ante aditam hereditatem an sit locus substitutioni.
50 Quando est heres institutus habens substitutum vulgarẽ z substitutum per fideicommissum qui repudiauit hereditatem quis admittatur an substitutus. an fideicommissarius.
51 Heres potest cogi adire hereditatem nisi testator dederit ei substitutum vulgarem.
52 Quando in testamento reperitur clausula substituit vulgariter z pupillariter z per fideicommissum non videtur data licẽtia abstinendi.
53 Qñ adest institutus z substitutus an z qñ simul admittant.
54 Si institutus moriatur viuo testatore quo casu institutio est in casu quasi caduci locus est substituto.
55 Quando due species tendunt circa diuersa cõcurrunt z admittuntur in eadem dispositione.
56 Mutatio status instituti de suo vel necessario in voluntariũ, facit locũ substituto qui de necessitate est substitut⁹ ppter cõtingentiã future suitatis: mutatio status instituti, vt supra nõ mutat institutionem: nec facit locum substituto quãdo extraneus est substitutus qui non potest intrare locum suitatis.
57 Emãcipatio filij facit esse locum substituto sicut si interueniret mors naturalis quando facit locum suitati.
58 Testamentum an possit incipere a tacita vulgari ita q8 non requiratur esse confirmatum aditione.
59 Pupillo si sit facta pupillaris substitutio sub qua cõtinetur tacita vulgaris qui moriatur viuo testatore an admittat⁹ substitutus ex tacita vulgari.
60 Substitutio pupillaris si sit facta ventri z posthumi non nascantur, an admittatur substitutus ex tacita vulgari comprehensa sub expressa pupillari.
61 In substitutione expressa vulgari continet⁹ tacita pupillaris.
62 Tacita pupillaris contenta sub expressa vulgari nunqd admittatur mater.
63 Ius accrescendi transmittitur ad heredes qui impediũt vulgarem substitutionem z qui non impediunt. z nu. 64.
65 Heres qui põt venire de iure ciuili si veniret per bo. pos. secũdum tabulas excludit substitutum.
66 Heres qñ post aditã hr̃ditatẽ fuit negligens adimplere volũtatem defuncti p annũ priuat⁹ hr̃ditate z admittit⁹ substitut⁹.
67 Bonorum possessio si cõpetit primo heredi viuo testatore excludit substitutum.
68 Testator si instituat duos vel tres heredes z eis vulgariter substituat Titium, an per aditionem vnius ex coheredibus excludatur substitutus.

69 Quando sunt substituti pauperes Christi vno repudiante semper admittitur substitutus nisi forte constaret expresse de voluntate testatoris in contrarium.

70 Si pater emancipauit filium cui fecit substitutionem pupillarem a i tacita vulgaris in ea contenta extinguatur.

Heredes aut. Diuidit in tres ptes, vt hic p Bar. z aduerte quia materia huius legis difficilis, z vtilis est.
1 ¶ †No. primo ex isto tex. q instituti in pmo gradu dicunt heredes. Cōtra istud opponit Bar. vt
2 h c p eum. Pōdera istā so. Bar. † z ex ea collige, q statutū faciēs mētionē de hrde, non haberet locū in bonorū possessore, nā cū Bar. dicat q bonorum possessor largo vocabulo venit appellatione hrdis pprie: ergo appellatione hrdis [a] non cōtinet bonorū possessor. cū ergo in statutis verba debeāt capi pprie. sequit q appellatione hrdis non continet bonorū possessor. z iste passus est male examinatus hic. z in l. j. ff. ad treb. ego instabo. Cū Bar. tz Bal. expsse in c. si pr. de testa. in vj. ver. nū quid appellatione hrdis. Pro ista pte vltra oēs pōdero. quā piures tex. primo tex. in l. j. in ver. velut hrdes. ff. de bo. pos. he. pe. vbi dt q bonorum possessores sunt veluti hrdes. Ad idem tex. in l. ij. in ver. vice heredum. ff. de bono. possess. text. in l. cum emācipatus. in princ. in ℣. hrdis loco. ff. de contratab. similis tex. in §. quos aūt. insti. de bo. pos. in ver. hrdū loco. ista oia iura aperte volūt q bo. possessor nō fit pprie heres: ergo habet vice hrdis. z sic cū in statutis verba sint pprie intelligēda, nō habebit locū in bonorū possessore. Confirmo, z subtilius qr ℣bū heres signat pprie hrdē directo de iure ciuili, non aūt bonorū possessorē neqz fideicōmissariū. tex. est in l. stipulatio ista habere licere. in prin. in ver. ceterū successorū. cū gl. in ℣b. ceterorū. z ibi Are. in iiij. no. ad hoc. no. ff. de ver. ob. ¶ †Cōtrariū
3 tenuit ipsemet Bar. quē alij sequunt in d. l. j. §. bonorum. ff. ad Tre. vbi tenuit. q statutū loquēs de hrde habeat locū i bonorū possessore. mouet dupl'r. vt ibi p eū, sz ad illū tex. pōt clare rūdere, q illud ibi nō est ex vi verborū. sz ex interpretatione extēsiua. tex. est formalis in l. q̄uis. in ver. hoc iure vtimur. ff. ad Tre. quē allega. Rap. Cu. in illo. §. bonorum. pro ista opi. Alex. in d. §. bonorum, addit rōnē: qr de stricta significatione vocabuli ad largā licita est extēsio ex idētitate vel maioritate rōnis. gl. in ℣b. ad curationē, in aut. vt hi q obl. in pn. z ibi An. no. gl. in cle. j. in ℣. eligat. de elec. sz appellatiōe hrdis largo vocabulo venit bonorū possessor. ¶ Pro ista eadē op. Are. hic alle. in l. itē veniūt. §. fi. ff. de pe. he. sz est corruptus. voluit allegare in §. vt aūt. sz rūde. put rūdi ad d. §. bonorū. Addit etiam rōnē qr bonorū possessor subrogat loco hrdis. tex. est in l. ij. ff. de bo. pos. ergo virtute subrogationis est in materia exorbitāti q dr in psona extēdit ad aliā. l. libertū. §. senatuscōsulti. ff. de ri. rup. no. Imo. in l. si vero de viro. ff. sol. ma. ¶ Tu aūt p ista parte pōdera tex. in l. is. q in ptāte. §. fi. ff. de ꝯtab. vbi cōditio bandi q dz impleri in forma specifica posita sub noie hrdis si dederit hrdi verificat in bo. pos. ꝯ tab. z de illo tex. facit mētionē Are. hic, ad aliud ppositū. ¶ Scdo pōt retorqueri ꝯ Bar. tex. quē ipse allegat in l. hrditatis app. ff. de ℣. sig. vbi hrditatis appellatione bo. pos. cōtinet. pōdera ℣bū continet, q denotat esse de ppria significatione vocabuli. ita Bar. i l. cui eorum. ff. de postul. §. affinitatis. z Bar. in l. hec verba. ff. de adul. ¶ Tertio pro hac parte pōdera tex. in l. j. in ℣. hrdes extitisse. C. vn̄ lib. z tex. in l. fi. in ver. hrditatis. z ibi Cum. ad hoc no. C. q admit. ¶ Quarto adde illud. q voluit gl. Bar. z oēs in l. fi. C. de edic. dl. Adr. tol. in gl. sup ℣bo legitimo. z ibi Bar. in ℣. qro qd de testamēto. q vz de iure ptorio. ¶ Quinto fortiter stringit tex. in l. ij. in ℣. in oibus. ff. de bo. pos. tripliciter inducēdo dt ibi tex. bo. possessor in oibus est loco hrdis. pōdera dictionē. in oibus. iuxta. l. ij. §. furiosus. ff. de iure codi. vbi Ang.
4 z Mod. in l. j. ff. de le. j. ¶ †Sexto z forti⁹ dato, q statutū non habeat locū in casu ficto, tū qn casus verus z casus fict⁹ eqparant in oibus statutū hz locū in casu ficto sicut i pprio. ita no. in l. Gallus. in §. z qd si tm. ff. de li. z posth. vbi dicet habēt Ca no. bonos tex. in c. cū dilectus. z i c. ad audiētiā. de cle. nō resi. z vtrobiqz no. Imo. z Abb. cū ergo casus bo. possessoris z here
5 dis eqparent: ergo zc. ¶ †Tertio, qn duo casus eqparant in oibus statutū habēs locū in vno hz locū in alio: qr eit extēsio passiua. allegat gl. ij. in l. si qs seruo alieno suaserit. C. de fur. gl. in l. q vero ꝯ. ff. de legi. Bar. in materia correctoria firmat in l. marcellus. in prin. ff. ad Tre. z idē Bar. in aut. sz cu testōr. C. ad l. fal. Et p ista vltima fundamēta possunt tolli allegata i ꝯrium. z sic videas q articulus est valde disputabilis p vtraqz parte. Solū restat rūdere ad text. Bar. vbi pēdent leges, z pphete. difficultas est rūdere ad tex. in l. in cō ditionib⁹. §. si patronus. ff. de cond. z demō. Ad illū text. rūdet subtiliter Aret.

a ¶ Heredis. Ad de Ange. consil. cxxxiiij. inc. in q. vertente.

b ¶ An dictio mihi impediat pupillarē substitutio. considera rationes Ias. qr secundū eas si pupillus abstineat viciabit pupillaris: cū verba nō conueniāt: z ideo melior est rō. qd illa verba habētur pro nō posita. d. §. qui filio. Purpur.

dic in alio pposito. nā dt, q iductio Bar. de illo tex. nō est bona. nā inquātū dt, q cōdōnes debēt impleri in forma specifica. dt ipse q est regl'r verū, sz nō sumus in materia in qua debeat cōditio stricte impleri, qr in substōnibus in qbus ciuilissima interpretatio sufficit adimplere p eqpollens. ita firmant Bar. z oēs in l. Gall⁹. §. z qd si tm. ff. de li. z post. nō est mirū, ergo si in illo. §. si pronus. cōditio implet p eqpollēs. si sit bon. pos. Ista solu. lz subtilis. nō vz ad illū tex. qr tex. Bart. in illa l. in conditionibus. §. patronus. non loquit in aliqua substōne, imo loquit in legatis factis sub ꝯdōne negatiua si pronus heres nō erit: fortius pronus. q venit p bo. pos. ꝯ tab. non hz nisi quartā. Ego aūt vltra oēs rūdeo ad illū tex. no. nā i d. §. si patronus. libertus instituit extraneū, a quo reliquit legata z patronū preterijt. deinde relinqt legata ab hrde extraneo si heres nō erit: decidit ibi q si veniat p bo. pos. ꝯ tab. ad portionē suā deficit cōditio. si hrs nō erit. Aduerte qr dico, q pronus pteritus nō hz a liberto aliud remediū. nisi de iure ptorio p ꝯ tab. ergo est necessaria bo. pos. etiā hodie qr nō pōt venire alio remedio de iure ciuili. ita Barto. in l. fi. C. vn̄ legi. z ibi expresse Alex. cū ergo nō possit venire nisi de iure ptorio: ista ꝯditio. si heres nō erit, in prono pterito intelligit de bo. pos. l. qui meo. in prin. ff. loca. z sic dū dr cōditiones debēt impleri i forma specifica, intelligi dz si possint. sed illa cōditio in patrono nō pōt adimpleri: ergo hz bo. pos. Potes tenere, quā parte vis: tū in materia odiosa nō tenerē, q appellatiōe hrdis veniat bonor
6 possessor, alias sic. ¶ Scdo not. ex hoc text. q instituti in scdo gradu dicunt esse substituti. Et ꝯ hoc opponit Bar. d. l. seq. §.
7 sz si qs. ita etiā sol. vt hic per eū. ¶ †Tertio no. q tradit substitutio simplex, z substitutio duplex. exempla sunt in text. Et ꝯ istud oppo. Bar. de. l. iam hoc iure. j. eod. z sol. vt hic per eum.
8 ¶ †Quarto no. ex isto tex. q illa dr dispositio simplex, q vno orationis cōtextu vnā dispositionē cōtinet. Illa vero dr duplex, que continet duo capitula diuersa. cōtinētia, vel dispositiones duas. ¶ Hinc dixit Bar. se alias dixisse ad qōnē de facto vt hic per eū. Istud idē q Bar. reassumit idē Bart. in l. j. §. si qs simpl'r. p illū tex. ff. de ver. ob. cū alijs cōcor. hic z ibi traditis p Alex. p decisiōe Bar. habēt Canoniste duos tex. quos alleg. Rap. cu. hic: bonū tex. in c. is q ꝯ formā. de elec. in vj. aliū
9 tex. in c. j. z ibi no. Ant. de scrutini. † Adde tu gl. in c. preterea. in gl. ij. in ℣. simpl'r. de offi. dele. z ibi Bal. eā ad hoc no. precise p decisione Bar. hic. de isto verbo simpl'r habes etiā tex. in c. j. in ℣b. simpl'r. z ibi gl. z Bal. ad hoc no. de sum. tri. ¶ Ista decisio Bar. cōfirmat triplici rōne. nā simpl'r dr rūderi qū nihil addit, vel detrahit positioni. sed solū negat vel affirmat. tex. est in l. fi. in ver. simpl'r. z ibi Bal. ad hoc no. C. de do. pmis. ¶ Secūdo facit qr dr simpl'r rūderi qū rūdet ad literā put iacet positio. tex. est in aut. de fideius. prin. quē tex. ita no. Bal. in l. in testamēto. in prin. C. de suis z legi. ¶ Tertio facit qr dr simpl'r rūderi, qū rūdet sine distictione. ita not. Bal. in l. manifestissimi. §. j. p illum tex. C. de fur. no. Bar. in l. coiri. per illū text. ff. p
10 so. z ita teneo cōclusionē Bar. ¶ †Gl. in ver. Cai⁹ Seius heres mihi [b] z no. ex ista gl. vera z approbata q dictio, mihi, non impedit pupillarē substitutionē: rō qr lz substitut⁹ pupillaris nō succedat mediāte testōre, succedit tn̄ mediāte psona pupilli: qr heres heredis cēset esse heres testatoris. Adde ad istā regulā q est no. ad materiā pupillaris substōnis aliū tex. in l. pe. in ver. illū sibi. z ibi hoc no. Sal. z Pau. C. de impu. z alijs substi. z ibi dixi. in j. no. z retulit no. decis. Lud. Ro. Adde tex. in l. coheredi. §. fi. in verb. filii. z Pau. de ca. z Are. in iij. no. j. e. Ad de aliū tex. in l. patrifa. in verb. mihi si Cbi. z ibi gl. j. e. Amplia istā regulā. vt pcedat, si testator dicat, si filius meus in pupillari etate decesserit, sit meuius meus hrs. quid intelligit. q sit heres meus mediāte psona pupilli. tex. in l. si quis filio. in prin. in ver. heres meus. ff. de leg. j. vbi Ant. eo. fin. ad hoc no. Confirmat, qr qua ratione abijcitur dictio mihi vt glos. hic ita di
11 ctio, meus. ¶ †Adde pro ampliatione istius regule, q ista regula non solū procedit in pupillari substōne, sz etiā in vulgari: z ideo si testator dicat Titiū extraneum hrdē instituo, z si heres nō erit, Caius sit sibi heres. nūqd valeat ista substō vulgaris. vr̄ q nō: qr peccat in forma: qz p vulgarē succedit testatori z i bonis testatoris. l. si ita scriptū. §. q filio de fin ta. Imo, si esset hrs, nō posset substituere: reperio, q Alb. de Rosa. tenuit ꝯtrium, z determinat: q erit vulgaris substitutio valida non obstāte dictione, sibi. ita determinat Alb. singl'r. in repetitione istius rub. monet p istā gl. z tex. in illa. l. si ita scriptum. §. qui filio. nō recordor alibi legisse, sed credo, q non sit vera decisio: z consulerē ꝯtrium: qr regula gl. hz locum in pupillari. nō aūt vulgari. z q istud sit verum apparet ex limitatione quam nunc pono ad istam regulam. ¶ Tamen pro decisione Alb. facit, qr qua ratione dictio, mihi, vel similis abijcit de pupillari: eadem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

lari:eadem rõne abijcitur in vulgari vt predixi.Confirmo.qr
si abijcitur in pupillari,vbi posito,ꝙ non esset pupillaris,sal⸗
tem valeret,vt vulgaris:quãto forti⁹ in casu in quo esset in⸗
stitutus,maior debet abijci,cum non possit esse,nisi vulgaris:
nec in totũ substõ sit nulla. Tu aũt potes dicere,ꝙ nõ est bo⸗
na extensio,de pupillari ad vulgarẽ: qr pupillaris est magis
fauorabilis fauore pupilli. Tñ pro decisione Alb.habes ca⸗
sum in l.fi.C.de her.inst.qui nunꝙ fuit põderatus ad hoc,vbi
testator instituit Plotiũ hrẽdẽ,z ei substituit hoc modo,Sem
12 pronius Plotio hrs esto.z tñ vz vt vulgaris.¶†Limita er⸗
go regulã istius gl.pcedere qñ filius fuit institutus a patre,z
pr̃ dt si heres sit,z moriat̃ in pupillari etate, substituo Caium
mihi.isto casu vz substitutio nõ obstãte dictione,mihi,ex quo
filius fuit hrs patris substituti pupilli,quãuis immediate nõ
succedat patri,succedit tñ p obliquum mediãte psona filij.z
ideo dictio mihi,nihil obstat.ita expsse declarat ista gl.Si ve⸗
ro filius esset exhrdatus,z pater diceret,si filius moriat̃ in pu
pillari etate,substituo Caium mihi,tunc nõ importat̃ pupilla
ris:qr nec directe nec indirecte est hrs testatoris.Ita ad lite⸗
rã limitat Pau.in l.precibus.C.de impub.z aliis substi.ita ẽt
limitat Pau.hic.Cõsidera ergo fm Pau.hic,z ibi ꝙ rõ.d.§.q
filio.ex ꝙ dictio,mihi,nõ impedit pupillarẽ substõnẽ qr saltẽ
p obliquum est hrs testatoris:ideo dr vere substitutus mihi.
sed qñ filius est exhrdatus,si apponeret dictionẽ,mihi,nõ va
leret substõ,sz in decisione Alb.substituo mihi instituẽdo ex⸗
traneum:z si hrs nõ erit,substituo sibi caium:dictio, sibi, non
põt verificari,nec directo,nec p obliquum.Considera ꝙ text.
in d.l.si ita scriptũ.nõ vr̃ cõsiderare istã rõnẽ.sz ideo, qr est qd
dictio,mihi,hr̃ pro nõ adiecta:si istud est verum decisio Alb.
est vera.qua rõne dictio mihi obijcit̃ de substõne pupillari ea
rõne in vulgari dictio sibi,z multo fortius: qr in substõnibus
a dz fieri largissima interpretatio vt valeat.¶Extra gl.[a] Bart.
examinat vulgaris substõnis materiã p quinqz qões, vt hic
p eum.Quid si substõ lz a doctoribus nõ diffiniat̃, ꝙ erat fa⸗
ciẽdum fm Tulliũ.in lib.j.de off.cum hic Bar.tãto ordine p
13 cedat: credo,ꝙ sic diffiniat̃:vulgaris substõ est scda institu⸗
tio directa q a quolibet z cuilibet fieri põt pbo,ꝙ diffinitio sit
bona.nã vt tradũt logici:ois bona diffinitio dz cõstare ex ge⸗
nere.z differẽtiis.Bar.in l.j.ff de testa.idẽ Bar.in l.j.in princ.
de acq.pos.tũc sic,substõ vulgaris est scda institutio:ideo do⸗
sui,ꝙ est scda institutio:qr est generalis scda institutio.Dixi
directa ad dñiam fideicõmissarie.dixi postea ꝙ a quolibet,z
cuilibet fieri põt.ista dixi:qr pupillaris nõ põt fieri nisi a solo
patre filio pupillo i ptãte.exẽplaris nõ põt fieri nisi furioso,
z mẽte capto a pr̃e,vel mr̃e:ista a quolibet z cuilibet.¶Que
rit pmo Bar.quare dicat̃ vulgaris substõ.rñdet ꝙ iõ dr vul⸗
14 garis qr cuilibet z,a quolibet fieri pt,vt hic p eũ.¶†Scdo q̃
b rit Bar.quotuplex[b] sit substõ vulgaris,z omissis verbis con⸗
cludit ꝙ sit triplex,vt hic p eum.Quedã est expressa spãliter,
quedã singulariter.qñ casus singularis exprimit̃:z penis.tria
exẽpla,z exẽplũ.est si hrs institutus capere nõ poterit,istituo
Caium,certe istud vr̃ male dictum:qr iste casus põt verifica⸗
ri infinitis modis.Põt eñ verificari:si nõ poterit capere per
mortẽ,vel qr incapax,vt in casibus enumeratis p gl.in §.lega
ri.inst.de lega.Itẽ si casu impediat̃ z consequenter de iure,vel
de facto,tunc sic Bar.s.dixit,ꝙ substõ,si hrs non erit,est ex⸗
pressa spãliter,non singulariter:qr illud.si hrs nõ erit.põt ve
rificari multis modis,ergo eadẽ rõne ista substitutio,si cape⸗
re nõ poterit,est expssa spãliter,non singulariter:cũ possit ve⸗
rificari in pluribus casibus.Defendẽdo Bartolũ dic, qd est
magna differẽtia inter vnum casum,z aliuz.Nã substitutio.si
hrs non erit,hz duas principales expositiones,id est,si heres
non erit,vel nõ potuerit,vel si alium hrdem nõ fecerit.l.cum
pponas.cum si.C.de her.inst.In hoc alio casu non est sic si he
res institutus capere nõ poterit:est solum vnus casus impo⸗
tẽtie,q non recepit istas expositiones,dato.ꝙ illa impotẽtia
possit multis modis verificari, tñ semp est casus impotentie.
Ideo dt Bar.ꝙ est expssa vulgaris singulariter.Primo aũt
casu est expssa spãliter,z ista est ppria mens gl.vt hic per euz.
15 ¶†Adde circa istã doctri.Bar.inꝙtum concludit, ꝙ istud
est expssum ꝙ dr verbis generalibus.Itẽ dt Bal.in l.pretor.
in prin.p illum tex.ff.de ope.no.nun.vbi dãt regulam ꝙ illud
est expressum,qd venit ex mẽte legis,vel sub generalitate ver⸗
borum.Confirma subtilius,qr in ꝯctibus, in qbus fit stricta
interpretatio,illud est expressum qd est sub generalitate ver⸗
borum.d.l.fi.cum gl.C.qd cum eo.quãto forti⁹ in vltimis vo⸗
lũtatibus in qbus fit lata interpretatio.c.cũ dilecti.in fi.de do
natio.z quanto fortius in substõnibus,in qbus fit largissima
16 interpretatio: vt statim dicam.j.¶†Limita istam regulam
c quatuor modis.Primo[c] per gloss.singu.in c.inquisitores.in
d ver.expresse.de here.in vj.vbi gl.singu.dt,ꝙ qñ respectu[d] certe
psone dz fieri mentio expressa,nõ sufficit,ꝙ fiat mẽtio verbis
generalibus:puta dicẽdo ꝯ quascunqz psonas cuiuscũqz qua
litatis existãt,sz reqrit̃ spãlis expressio p demonstrationẽ pso⸗
ne.Idẽ no.Ant.z Imo.in cle.cõstitutionẽ.p illum tex.de elec.
17 z Ant.de bu.in cõsi.xxj.inc.qr hic agitur.¶†Scdo limita,qñ
lex reqrit aliqd expressum verbis,tunc non sufficit loq gñali⸗
ter,tex.in l.fi.§.defensionem.C.de admi.tut.reqrit ꝙ tutor ex⸗
presse promittat suscipere defensionẽ pro pupillo: pone ꝙ p⸗
mittat facere vtilia sub istis gñalibus comprehẽdit̃ defensio:
tñ dicas ꝙ non sufficit.tñ Bar.in d.l.pretor.in prin.z in l.legi
timos.in princ.ff.de leg.tuto.qd an sit verum,non dico nunc.
18 ¶†Limita,qñ lex noua correctoria iuris antiqui reqrit ali⸗
qd fieri expresse:tunc nõ sufficit in genere.nec p verba gñalia,
sz dz nominatim fieri z spãliter.ita Ange.in §.si vero expres⸗
sim.p illum text.in auth.de her.z falc.idem no.Ang.in d.§.il⸗
lud.p illum tex.in aut.de triẽ.z semis.sequit̃ Ludo.in repe.aut.
sir.C.ad l.Falc.sz illa iura nõ probant dictum Ang.put vult
Alex.z Are.hic:qr lz dicant debere fieri expresse,nõ dicunt,ꝙ
19 debeat fieri nominatim.¶†Quarto vltra scribẽtes adde p
limitatione,ꝙ lz illud,ꝙ generaliter dr,dicat̃ expssuz,tñ illud,
qd venit in necessarium consequẽs ad actum expressum,dr tñ
tacitum:vnde si miles,q scit se habere filium instituat extra⸗
neum hrdem,in necessarium consequẽs priuat filium hrdita⸗
te,z tamen dr tacite.tex.est i l.sicut certi.i ver.tacite.C.de test.
mil.quẽ tex.nouiter ad hoc ibi ponderat Are.z reputat tenen
20 dum mẽti.¶†Adde ad doc.Bar.inꝙtum concludit, ꝙ sub⸗
stõnes contẽte sub breuiloqua dicunt̃ expresse verbis gñalibus
lz non spãlibus,z sic matrẽ excludunt.¶Limitat singulari⸗
ter solus Are.hic,qñ breuiloqua non cõtineret,nisi vnam,vt
est qñ fit maioribus,vel qñ fit imparibus psonis,quo casu vul
garẽ tñ continet.l.iam hoc iure.in ver.in vulgarẽ tñmodo.j.
eo.Certe illa vulgaris cõtineret.tunc non solum gñaliter,imo
spãliter,probat̃:qr dispositio facta p verba gñalia, q non põt
verificari nisi in vna specie,cẽsetur esse spãlis.tex.est in l.ij.vbi
dr.ff.de lib.z posthu.ita breuiloqua, q non põt verificari nisi
in vna substõne dicet̃ illã particulariter, z spãliter continere.
Confirmo vltra eum:qr dispositio generalis que solũ põt veri
ficari in vna specie dr spãlis,tex.est in l.si domus.in princ.z ibi
Bar.no.ff.de leg.j.z in l.si heres.de optio.lega.tex.in c.ex par
te.j.z ibi gl.fi.ad hoc no.z Abb.de off.deleg.in ꝯrium tñ facit
quod no.Hem.in c.ne captãde.de cõcess.preb.vbi no.ꝙ illud
dr expressum,qd sit generaliter etiã si genus non possit verifi
cari,nisi in vna specie:z hoc dt no.ad priuilegium requiritur
21 spãlem mentionẽ.¶†Vltra eum limita scdo mõ singu.istam
Bar.vt pcedat,qñ breuiloqua fit verbis generalib⁹, vos in⸗
uicẽ substituo,z nõ plus.tũc substões in ea cõtẽte dicuntur
generales.sz si fieret breuiloqua institutis duobus,si alter eo⸗
rũ hrs non erit,eos substituo adinuicẽ:tũc qr ista breuiloqua
fit p verba vulgaris substitu. q contrariat̃ pupillari isto casu
sub breuiloqua nõ continet̃ pupillaris nec verbis spãlib⁹,nec
gñalibus,z sic substitutus matrẽ excluderet.Ita ad literã de⸗
cidit singlr̃ Bar.quẽ oino videas in l.Lucius.j.eo.vbi refer⸗
22 uo dicẽdum.¶†Itẽ inꝙtum,Bar.cõcludit,ꝙ vulgaris,que
continet̃ sub expressa pupillari dr oino tacita,ideo mater non
excludit̃.l.pcibus.fm verũ intellectũ.C.de impu.z aliis subst.
Adde bñ facere illud ꝙ decidit Bar.in l.sz z si qs.in §.quesi⸗
tum.ff.si qs cau.vbi dr.ꝙ illud,ꝙ colligit̃ solum p rõnẽ intelle
ctus,dr oino tacitum.¶Successiue qrit Bar.nunqd sit da⸗
re substõnẽ vulgarẽ partim expressam partim tacitã.Substi⸗
tutio vulgaris facta in vnũ casum expressum,si ille casus non
e eueniat,nunqd admittat̃ substitut⁹[e] vt si dicat si hrs nõ erit,
pone,ꝙ noluerit,vel nõ potuerit:nunqd admittat̃ substitut⁹.
primo vr̃ dicẽdum z ꝙ sic p tex.in l.pater Seuerinã.ff.de con⸗
di.z demõ.vbi dt tex.ꝙ si substitutio facta i legatis, si nolue⸗
23 rit,non hz locum si nõ poterit.¶†Ex dictis Bar.habes re⸗
gulam z duas fallẽtias,ꝙ substõ vulgaris facta i vnũ casum
expssum,puta si hrs esse noluerit.cõprehẽdit oẽs alios sibi si⸗
miles,Limitat Bart.in casu,l.Iulianus.ff.si qs omis.cã test.
Scdo limitat in tpe.difficultas est rñdere ad tex.in l.pr̃ Seue
rinam.vbi substitutio facta in vnum casum,si hrs esse nolue⸗
rit,nõ comprehẽdit casum si nõ poterit.rñdẽbat Ray.de for⸗
li.ꝙ regula,Bar.z doc.pcedit qñ substõ fit in hrditate, secus
qñ fit in legatis,vel fideicommissis particularibus,tunc sub⸗
stitutio vulgaris facta in legatis in vnum casum,si noluerit,
non comprehẽdit alium casum,si nõ potuerit.ita loqtur text.
in d.l.pr̃ Seuerinaz.Facit,qr legata non sunt ita fauorabilia,
sicut sunt institutiones,vt probaui isto anno:z hz qr in institu
tione testator non psumit̃ incõtinẽti se corrigere.l.non ad ea.
f ff.de cond.z demõst.secus in legatis glo.no.[f] in l.si te solum.in

a ☞ ¶Extra gl. Que sit diffini⸗ tio vulgarz sub stitutiõis, caue, qr ꝯ secũdã põt opponi de breui loqua z compẽ⸗ diosa. Purpur.

b ☞ ¶Quotu plex. Adde Io. and.z do.in c.si pr̃.de testa.li.vj. doc.i c.Raynu⸗ tius.de test.z ibi p Barb.i repet.

c ☞ ¶Primo. Adde his qua⸗ tuor limitationi bus Ias.i l.ptor. in prin.j.de no⸗ ui ope. Purpu.

d ¶Respectu.ad de Ale.de Imo. cõs.cxxij.inci.vi⸗ so pũcto,z accu rate pensato.iij. volu.

e ☞ ¶Substi⸗ tutus.Est malũ exẽplum, cuz sit gñale, dicat er⸗ go si noluerit,. an contineat si non poterit. Purpur.

f ☞ ¶Glo.no. ac totũ ecõtra:z patet: qr lex ad ea, loqr̃ in le⸗ gatis. Purpur.

l.si quis instituat.ff.de her.inst.Ista dña dānat cōiter,q2 ista substitutio vulgaris ita fiet in legatis, sicut in hr̄ditate.l.vnica.in fi.C.de cad.to.l.vt hr̄dibus.ff.de lega.iij.Uera sol.est,qd tex.in l.pater Seuerinā.nō loquit in substitutione, sz est trāslatio legati facta de vna psona in aliam in penam eius, q non vult parere cōditioni,nam filia ibi noluit nubere:ideo in eius penā legatum sibi aufert.7 transfert in alium:ideo nō cōprehēdit aliū casum,q expressum.7 rō est duplex.Prima,q2 cū trāslatio fiat in penā,certe in penalibus dz liquidissime constare, tex.est in l.in testamēto.ij.ff.de cōd.7 demō.quē pro sing.alle, Bal.in c.j.qualiter dñs de pprie.feu.priuet.Secūda ratio est, q2 ibi translatio debebat fieri ob penaz.at vbi non est delictū ibi non est pena.l.aliud est fraus.ff.de ver.sig.7 ita ad illū tex. dicunt Bar.7 oēs Mod.ibi,7 no.Bal.i l.cū proponas.C.de her.inst.Imo.in l.ex facto.mag.ff.eo.7 ex hoc habes tertiam limitationem ad regulam Bar.Ista cōmunis solutio nūc mihi non plz,q2 non est verum,q ibi trāslatio legati fiat in penam,probo,q2 ibi filia nihil poterat perdere,probat,legatum predij fuit iustū filie,si nuberet tali,7 sic legatū erat cōditionale:ergo,pēdēte cōditione,filia nullum ius habebat:ergo nihil pōt amittere:ergo non pōt dici trāslatio in eius penā,7 sic iō dt ibi Raph.Cu.q semp dubitauit sup illo tex.Ad.l.cōmodissime.de lib.7 post.s.Bar.se remittit de solutione.Ultra Bar. respond.ad illā legē,primo,q lex regrit pro forma,q posthumus omni casu inueniat se institutū, vel exhr̄datum.vū formalis actus non pōt impleri in equipollēti,vt Alex.in l.j.s.de lib.7 posth.secus est in vulgari.Scdo rūde,q hic in questiōe Bartoli exprimit casus,q tacite inest in substitutione vulgari.l.cum proponas.C.de her.inst.ergo expressio eius,qd tacite inest,nihil operatur.l.iij.ff.de lega.j.Sed in l.cōmodissime,exprimit casus,qui tacite non inerat.Itē nō obstat,l.si cū dotē. ff.so.ma.q2 loquit in Zctibus,in qbus fit stricta interpretatio,
24 nō in substitutionibus,in qbus fit largissima.¶†Reassumo istā regulā:q2 materia substitutionū est vtilis,7 pcipua.Substitutio vulgaris facta in vnū casum,puta si hr̄s esse noluerit, extēdit ad oēs alios casus similes,q ibi pūt cōuenire. Istam regulā(vt dixi)tradūt Bar.7 doc.hic,7 in d.l.Gallus.s.7 qd si tm̄.cū suis concor.Adde,q istius regule duplex est rō.Prima q2 in substitutionibus dz fieri largissima interpretatio, vt p doc.post gl.ibi in d.s.quid si tm̄.Scda ratio,q2 prouisio testatoris facta in vnū casum porrigit ad alium in quē testator verisimiliter prouidisset.idem si de tali casu cogitasset,text.est no.in l.Titius.s.lucius.7 ibi Bar.7 alij.s.de lib.7 posth.7 ibi dicet.facit l.tale pactum.s.si.iuncta gl.no.ff.de pact. Pro ista regula adde duos optimos tex.in l.si.C.de inst.7 substitu.vbi substitutio vulgaris facta in vnū casum particularē, si posthumus non nasceretur non trahet ad aliū, si nascat.7 moriat 7 ad hoc illū tex.no.Bar.Ang.7 alij ibi.Bald.in l.cū proponas.C.de he.inst.Ang.7 Alex.hic.Ang.in l.si paterfa.ff.de here.insti.Ad idē est tex.bonus in l.si.vbi Bar.7 alij notāt.C.de
25 posth.her.inst.¶†Scdo pro ista regula adde illud, qd dicit Bal.in l.humanitatis.in iiij.questio.C.de impub.7 alijs substit.vbi tenet,q exemplaris substitutio facta in vnum casum furoris extenditur ad alium casum furoris alterius. Tertio adde Bar.in no.terminis in l.ex facto.ver.quero ergo vtrū.j. eo.vbi substitutus,filius moreret in furore succedit,si fili? efficiat sane mētis:sed remaneat surdus vel mutus,7 no.q2 quilibet dixisset contrarium.Quarto adde,q substitutio facta filio sub conditione,si filius efficiat presbyter,verificatur,si nō fuerit presbyter,sed decessit sine liberis ppter effectū resultantem ex presbyteratu.l.cautio liberorū.Unde cōsiderato effectu,sufficit eam impleri p equipollēs.ita dicit Alex.cōsi.xcv in.iiij.vol.incip.visa parte testamēti.No.hāc decisionem q2(si vera)profecto est multum no.Quinto adde,q substitutio facta in singulari vni psone ex duabus institutis extenditur ad pluralem ex presumpta volūtate defuncti.tex.est in l.ex duabus.in prin.j.eo.7 in l.q duos.in prin.j.de reb.dub.7 l.qui ex liberis.in prin.j.de bo.pos.fm tab.Sexto adde q pro ista regula bū facit.Nam si testator relinquat fundum toto tēpore vite sue fruendū vxori sue ea manēte in viduitate post mortē relinquit illum fundum Titio mortuo testatore,hec mulier statim nubit.ille Titius statim debet habere fundū,7 non expectare mortem vxoris.Jo.and.post Richar.ma.sub.in addit. Spec. tit.de secū.nup.sup rub.Sequitur Bart.in repe.aut.hoc locū. C.si mul.secun.nup.vbi late Alb.de Ros.7 Bal.mo.in l.si mater.C.de inst.7 subst.cū concord.quas alias ibi dicit Pau.ca. in l.si quis heres ita.ff.de acq.her.vbi moder.ibi tamē Ludo. allegat in contrarium tex.in l.vxori vsumfructum.ij.j.de vsuf. leg.Tamen ibi verba testat.erant magis clara.vt apparet ex serie litere ibi ad istam regulaz adde illud, qd singulariter dicit se consuluisse Raph.Ful.in l.si.C.de inst.7 subst.vbi, refert
26 q habui consulere in pulchra questione.†Testator miles filios habēs instituit fratrē heredē vniuersalem,7 si contingat fratrē premori viuo testatore,substituit vulgariter 7per fideicommissum hospitale magnum q voluit in casu isto esse heredē vniuersalē:euenit,q mortuus est prius testator superstite adhuc fratre:postea frater existens in longinquis partibus 7 ignorans testm̄ fratris,mortuus est hereditate non adita:est questio inter hospitale magnū 7 filios fratris: filij dicunt qd hospitale non dz admitti ex substitutione:dt Rapha.Fulg.se consuluisse de facto q imo hospitale admittat ex substitutione:q2 lz substō vulgaris fuerit expresse concepta in casu,si moriat frater viuo testōre.tū cōtinet etiā aliū casum, qū supuixit post ipsum testatorem:sed mortuus est hr̄ditate non adita:q2 vterq3 casus spectat ad vulgarē substōnē. 7 dt, q ista decisio est bene no.q2 quotidiana:7 facit regula quā dedit s.q substō dz largissime interpretari 7c.¶Octauo ad istā regulaz adde alium no.casum similē precedenti.pone testator istituit filios heredes,7 eis substituit Titiū fratrē testatoris:7 si contingat Titium premori,viuo testatore substituit filijs suis Caiū.pone q Titius frater superuiuat,post mortē testatoris,sz postea morit non adita hr̄ditate,vel repudiata,certe casus scdo loco substitutus admittet ad hr̄ditatē:q2 lz sua substō sit concepta in casu,in quo contingat fratrē mori aū testōrem:tū comprehēdit etiā alium casum:cum non adita hr̄ditate morit,ita no.determinat Jo.de Imo.in cōmento.c.Rayn.de testa.in materia vulgaris substōnis.vbi reprehēdit Ang.qui tenebat cōtrarium in l.pater filiū.s.j.j.eo.7 in hac.l.s.j.idē simplr tz Ale.
27 hic.¶†Nono adde illud q no.consuluit Lu.Ro.in cōsi.lvj. inc.in casu pposito.vbi cōsuluit,q substō facta sub cōditione, si filius nō esset in rerū natura,trahit ad alium casum, qū fili? esset in rerū natura,7 in pupillari etate decesserit motus p regulā supradicta fundata.in s.7 quid si tm̄.allegat etiā ad hoc in terminis gl.no.l.qui habebat,in gl.in verbo pubes,j.e. quā gl.ibi a cōtrio sensu ad hoc ponderat Jo.de Imo.7 ibi dicetur.
28 ¶†Decimo adde illud,qd no.decidit Bal.in l.si.C.de insti.7 subst.vbi querit,testator instituit ventrē vxoris sue i, hr̄dē vniuersalem.7 si posthum? moriat in pupillari etate,vel qñcūq3, substituit Titiū:pone,q posthumus non nascat.7 sic eueniat casus non dispositus a testatore,determinat Bal.q substitutus ex substōne admittat.alleg.tex.in l.ab exhr̄dato. s.si.iūcta gl.vbi etiā Imo.idē tz.ff.de leg.j.tenet etiam Bar.hic.in iiij.q. prin.in scdo effectu de vulgari substitutione.circa finē:vbi di
29 cet.¶†Undecimo 7 vltimo facit q no.decidit Bar.in l.quādiu institutus.per illū tex.ff.de acq.her.vbi ponit casum valde quotidianū.Testator instituit filiū pupillū,7 si filius moriat in pupillari etate substituit Titiū,7 qñcunq3 decesserit Titi? sine liberis,substituit Sēpronīū:pone,q moriat Titius ante pupillū:deinde decedit pupillus:aū ei succedet Sempronius vigore pupillaris substōnis,videret.q non:q2 Sempronius erat substitutus Titio,non aūt pupillo,7 p sideicō. ¶Contrarium determinat Bar.p illum tex.in ver.is aūt.vbi dt tex. is aūt,qui tertio gradu scriptus est,si primo deliberāte. scds decedat ipse pōt succedere.idē tz Ang.7 Mod.ibi,7 Bar.in consi.qd incip.quidā noie meus habēs filiam noie vanam 7c. Pau.de ca.late in consi.xxxix.incip.presens dubium formari: Alex.in consi.j.inci.perspectis verbis testamēti.in j.vol.7 ita sepe 7 sepius consului de facto.adhuc cōsulerē idē. quis cōtra teneat Old.in consi.clxxvij.incipi.testator.in vltimo suo testo. sic dixit.7 Jo.And.in addi.Spe.in ti.de testa.s.j.in addi.mag.
30 ver.occurrit etiā nouissimus casus.†Pro ista parte facit fortis rō,q2 substitutus substituti censet etiā substitutus primi instituti.tex.no.in l.si Titius.7 ibi Bar.7 alij no.j.eo.vbi dicetur.7 est tex.in l.cohr̄di.in prin.7 ibi Bar.7 alij no.j.eo.¶Itē pro opiniōe Bar.vltra fundamēta sua que possent facile euadi.facit potissimū regula.l.si Titius cohr̄di.j.eo.nā substitutus substituti censent etiā substitutus primi instituti,vt ibi dicā,7 ponā istā qōnem.Scdo facit q2 in substitutiōe sit largissima interpretatio.7 sic fit extēsio de vno casu ad aliū.l.Gall?. s.7 qd si tm̄.ff.de lib.7 posth.7 hic p Bar.7 illā decisionē Old. 7 Jo.and.reprehendit etiā Are.in l.si matre.s.j.j.cod.7 in d.l. quādiu institutus:7 ita teneas iudicādo.7 consulendo.Contra tamen istā decisionem fortiter stringit tex.valde not.in l.q habebat.j.eod.vbi in substitutione pupillari non censet substitutus pupillariter.Uide que ibi dixi.¶Contra tamen decisiones supradictas presertim contra decisionem Rapha. Fulg.7 sequacium duo fortiter vrgent.Primum in cōtrium est gl.ord.in verb.excludi.in l.si mater.s.j.7 ibi Baldus.j.eodem. eam expresse tenet vbi concludit glo.7 Bald.quod substitutio vulgaris limitata sub conditione,si filius,viuo patre, moriatur

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

riatur,oĩno cessat,si filius moriat̃ post mortẽ patris,q̃uis he
reditate nondũ adita.⁊ subdit generalius ibi Bald.ꝙ substõ
vulgaris facta sub vna cõditione nõ cõcipit aliã cõditionẽ.s3
ista rõ est falsa:q2 est ꝯ̃ iura,que superi⁹ allegaui ꝓ ista regula.
¶ Confirmat̃ ista pars ⁊ illa gl.q2 l3 substõ facta vno casu cõ
prehẽdat alios,vt dixi.tñ substõ facta sub vno tpe nõ extendi
tur ad aliud.tex.est in l.si ita quis.j.e.Bar.⁊ oẽs hic.tñ ad hoc
posset subtiliter rñderi,ꝙ ista regula procedat,qñ substitutio
sit sub tpe certo,tũc nõ cõprehẽdit aliud.ita ꝓprie loquit̃.d.l.
si qs.⁊ ratio est vt dt ibi Bar.q2 testator restringẽdo se ad cer
tũ tẽpus vr̃ omne aliud tẽpus excludere.l.imperator.ff.de po
stulã.s3 in casu nr̃o tps est incertũ.¶ †Scdo ꝯ̃ predicta forti
31 ter facit,q2 substitutio facta in vnũ casum nõ cõprehẽdit aliũ,
qñ agit̃ de excludẽda psona verisimiliter magis dilecta testa
tori.tex.est in l.si.C.de instit.⁊ substitu.vbi substitutio vulga
ris facta in vnũ casum si posthumus nascatur,non extẽdit̃ ad
aliũ,qñ posthumus natus decessit impubes, qñ est mater,q2
est psona magis dilecta,alias secus:sed qñ non superest mater,
tũc cõprehẽdit aliũ casum.ita tex.ibi.⁊ p illũ tex.datur quarta
limitatio ad regulã.s.traditã.ita t3 Bart.in l.si mater.§.j.vbi
ita intelligit gl.ibi.j.eo.Pe.de anch.in consi.cclvj.inci.ex serie
testamẽti,⁊ facit vna viua ratio:q2 vna fortior p̃sumptio tol
lit aliã vulgatã.l.diuus.ff.de in inte.rest.Item verisimilitudo
maior tollit minorẽ.Bal.in l.siue possidetis.in fi.C.de ꝓba.iõ
in supradictis habes considerare qño formẽt̃ termini:q2 si es
set psona magis dilecta,non admitteret̃ substitutus ex alio ca
su.⁊ sic habes regulã cũ quatuor fallentijs,sed quasdã alias li
mitationes tradunt Alex.⁊ Are.hic.sed predicte sunt magis
substantiales.¶ †Tertia principalis q.Bar.est,qualiter fiat
32 substitutio vulgaris,⁊ qbus verbis.⁊ ita erit expedita secũda
principalis qõ Bar.teneo ꝙ nõ sit dare substitutionẽ vulga
rẽ ꝓprie,nisi precedat institutio expressa aut saltem tacita, vt
declarat Bal.hic,⁊ Bal.in l.anteq̃.C.cõia.de succes.Probat̃
rõne q2 cũ substitutio sit secunda institutio,prout diffinit glo.
in rub.s.eo.approbata.Ad hoc ergo vt sit bona diffinitio d3
conuerti cum suo diffinito,vt dixi.s.eo.in rub. ¶ †Sed pon
33 dera ꝙ Bar.distinguit hanc questionẽ in duas.Primo que
rit,an possit esse substitutio sine institutione, circa qd tex.in l.
Gallus.in prin.põt retorqueri ineuitabiliter ꝯ̃ Bar.⁊ sic alie
leges similiter que ponunt eũ casum iungendo. §.in omnib⁹.
in ea.l.Gallus.nã tex.in §.in oĩbus.dt ꝙ in omnibus specieb⁹
supra traditis,⁊ sic in dispositione galli est necesse vt instituat̃
tunc filius in aliqua parte:⁊ subdit q2 alias videret̃ eum exhe
redare post mortẽ.⁊ nihil v3.ibi est tex.formalis ꝙ in l.Gall⁹.
non sufficit filium instituere sub conditione ⁊c.si ergo suffice
rent illa verba conditionalia,vt dt Bar.tex.superfluo require
ret filium institui debere in aliqua parte.Barto.ibi ⁊ in illa l.
Gallus.in prin.vbiq3 dt,ꝙ ille.§.in oĩbus.itelligitur de facta
institutione que resultat ex illis verbis conditionalibus si fi
lius nõ erit heres:q2 ista solutio est de directo contra illũ tex.
⁊ probo dum dt ꝙ necesse est filium institui in aliqua pte.Põ
dera tex.dum dt in aliqua parte.nã si loqueret̃ de tacita insti
tutione,illa semp est de totali hr̃ditate.cũ ergo dicat ꝙ debet
institui in aliqua parte,necessario loquit̃ de institutione testa
toris:ergo tacita non sufficit.Pau.de ca.in illo.§.in oĩbus.dt
ꝙ dñs Cato saccus qñ fuit Bononie ad disputandũ allega
uit ei illum tex.⁊ rñdet ad illum tex.ꝙ loquit̃ qñ filius erat ex
hr̃datus.s3 parcat mihi.q2 tex.ponit duos casus qñ institut⁹
⁊ exheredatus.dicã plenius in d.l.Gallus.in prin.vbi disputa
tur ille articulus.Non omitto etiã ꝙ Alex.⁊ Mod.alleg.aliũ
tex.in quo est substõ sine institutione in l.ex facto etiam.⁊ ibi
Bal.⁊ Imo.s.de her.inst.Nã dicunt Mod.ꝙ Sempronius
non venit proprie.ex substõne,sed ex institutione.¶ †Quar
34 to principaliter querit Bar.quot sint effectus vulgaris sub
stõnis.⁊ refert ꝙ sunt qnq3.Primus effectus est,q2 facit sub
stitutum admitti.si institutus non sit heres.Et circa istũ pri
mum effectum Bar.format.vij.qõnes.¶ Circa primã qõnez
Bar.dum Bart.⁊ oẽs concludunt, ꝙ si institutus repudiet,
quãuis posset p beneficium restitutionis restitui,istud benefi
ciũ non impedit substitutum.cũ Bar.tenẽt oẽs hic.idem te
nuit Bar.⁊ alij.in l.quandiu.institutus de acq.her.sed ego al
lego tibi tex.qui obstat in l.qd si minor.§. Sceuola.ff.de min.
secundũ què tex.limita decisionẽ Bar.hic,inquãtum Bar.di
cit,ꝙ ea que sunt de iure speciali,non considerant̃.In contra
rium allego fortẽ tex.in l.non quocũq3 modo.§.j.ff.de legat.j.
Rñdeo ꝙ ea que sunt de iure speciali non sunt in considera
tione,nisi postq̃ fuerãt impetrata.dt Bar.in l.fi.C.de sen.pas.
Istud est qd dt tex.in l.non quocũq3.§.j.℣.deinde postea euin
catur.ergo non est in effectuali consideratione,nisi sequat̃.ita
etiã procedit alius tex.in l.interdicit.ff.de cond.⁊ demõ.Hac
decisionẽ Bar.ampli⁹ pcedere etiã si esset restitutio que ipso
iure cõpeteret absq3 ꝙ cõcedat̃ a pretore viuo,vt in suo,q re
pudiauit hr̃ditatẽ patris.Nã põt intra tres annos reuocari
repudiationẽ.l.fi.C.de repud.here.tñ substitutus admittit̃.gl.
in l.fi.C.de repud.here.vbi dixi.glo.⁊ Bar.in l.si qs suus.ff.de
iur.delib.Bar.in d.c.quãdiu.facit,q2 datio vulgaris substitu
ti tollit existẽtiam suitatis.Confirmo,q2 bñficium restitutiõis
in integrũ competẽs minori est fortius, quã illud, ꝙ cõpetit
35 ipso iure.l.fi.de acq.her.Anteq̃ procedã vltra †pondera tu,
prouecte.in ij.q.Bar.velle,⁊ tenere,ꝙ q̃libet species trãsmis
sionis excludit substitutum.Considero ergo,qd in iure nostro
nõ sunt nisi tres species trãsmissiõis,⁊ nõ plures pncipales,
nã l3 regula sit ꝙ hr̃ditas nõ adita nõ trãsmittit̃.l.vnica.§.in
nouissimo.C.de cad.tol.tñ sunt tres spẽs transmissionis ⁊ nõ
36 plures,in qbus hereditas non adita transmittit̃.†Quedam
est transmissibilis ex potẽtia suitatis.Quedã beneficio iuris
deliberãdi,de qua in l.cũ in antiquioribus.C.de iure deli.Ter
tia ex beneficio.l.vnice.C.de his q ante ape.tab.l3 Bar.se in
uoluẽdo videat̃ facere plures in l.ventre.ff.de acq.he.Ponde
a ra ꝙ ista trãsmissio,[a] que fit ex potentia suitatis,h3 tñ locũ in
hr̃ditate pr̃is habẽtis filiũ in ptãte.l apud hostes.C. de suis,
⁊ leg.her.Quedã est ex bñficio iuris deliberãdi,⁊ ista h3 locũ
37 in oĩ hereditate.†Quedam est,⁊ est tertia,que fit ex bñficio.l.
vnice.C.de his qui ante aper.tab.⁊ ista habet tñ locum in he
reditate ascendentium,vt transmittatur ad descendẽtes tan
tum.⁊ ista perpetuo no.⁊ est ratione sanguinis:non ad quos
cunq3 extraneos.Cogita,ꝙ Bar.in ista.j.q.vult ꝙ in quacũ
que specie trãsmissionis substitutus excludat̃,l3 eũ formet pn
cipalem.q.in trãsmissione,an ille in quẽ transmittit̃ hereditas
beneficio iuris deliberãdi excludat substitutũ:tñ in decisione
alle.l.vnicam.C.de his q ante aper.ta.que loquit̃ in transmis
sione,que fit rõne sanguinis.Allegat postea Bar.ad hoc.l.si
quis filium.in ij.rñ.ff.de acq.here.⁊ ita loquit̃ in trãsmissione,
que fit rõne suitatis:ergo loquit̃ in omni specie trãsmissionis,
⁊ in oĩbus vult,ꝙ substitut⁹ excludat̃.Pondera tñ qño Bar.
potuerit loq in l.si quis filium,ꝙ iõ in transmissione ex poten
tia suitatis excludat substitutum.⁊ ꝙ ita intelligat̃ ille tex.cõ
tinuãdo eũ cum prin.In principio loquit̃ qñ erat substitut⁹.
dt que Bar.ar.qd in ij.rñ.d3 etiã intelligi, qñ erat substitut⁹.
Istud videt̃ non posse stare:q2 p dationẽ vulgaris substituti
tolleret̃ suitas:⁊ vbi est vulgaris substitutio, impedit̃ trãsmis
sio ex potẽtia suitatis,⁊ ius trãsmittendi hr̃ditatẽ.ita firmat
38 Bar.in l.si filius heres.in prin.s.de li.⁊ posth.†qño ergo põt
cadere ista dubitatio,ꝙ transmissio ex potẽtia suitatis exclu
dat substitutũ vulgarẽ,cũ substitutio vulgaris tollat suitatẽ,
⁊ tãto fortius,q2 tex.in illa.l.si qs filiũfa.in ij.rñ.loquit̃ de trãs
missione hr̃ditatis,q̃ fit ex potẽtia suitatis:non dt qd haberet
substitutum,nec istud põt colligi ex cõtinuatione,vt dt Bal.
rõ:q2 tex.in d.l.si quis filium.ponit casum penitus separatũ a
ij.rñ.nã in princ.loquit̃ qñ vnus extraneus instituit filiũfa.in
ij.rñ.loquit̃ qñ pater filiusfa.morit̃ ab itestato:⁊ sic sunt casus
adeo separati,ꝙ non comprehẽdunt̃.Ita etiã reprehendunt
39 Imo.⁊ Alex.in d.l.si qs filiũ.†Teneo ergo,ꝙ ille tex.inepte al
legetur p Bart.Itẽ teneo, ꝙ assumptũ vr̃ falsum,ꝙ qõ possit
esse,nũqd trãsmissio ex potẽtia suitatis habeat excludere sub
stitutum:ex quo substitutio tollat suitatẽ,⁊ sic impedire effe
40 ctum suitatis s̃m cõia.†Nisi salues Bar.in casibus, ⁊ fallen
tijs de qbus in d.l.si filius heres.qñ datio substituti non tollit
suitatẽ.nã qñ esset vulgaris substõ tacita illa nõ tollit suitatẽ,
vt dicemus in d.l.si filius heres.¶ Adde ꝙ idẽ, ꝙ Bart.hic
t3 etiã Bar.Bal.Pau.⁊ Alex.in l.cum proponas.C.de here.
insti.⁊ Bar.⁊ no.in l.si paterfa.s.de her.inst.sua.Bar.in l.sed ⁊
si pro dote.§.fi.ff.de leg.prestã.vbi dr,ꝙ ista est noua inuestiga
tio.sequitur Bal.in l.cum antiquioribus.in ij.quest. C.de iur.
b delib.⁊ in l.q̃diu.vbi ponderat glos.ad hoc.C.qui admit.[b] in l.
apud hostes.C.de suis ⁊ legi.⁊ ista est cõis snĩa.¶ Contrariũ
tenuit vbiq3 Ang.hic:⁊ in d.l.si paterfa.⁊ l.cum proponas.⁊
in consi.lxxxviij.inci.qdam.Nicolaus.⁊ Sal.p aliqua bona.in
d.l.cum in antiqoribus.mouet̃ q2 text.in d.l.si paterfa.in quo
se fundat Bar.requirit,ꝙ alium faciat heredẽ,mutata condi
tione,sed hic non mutatur conditio,ex quo heres morit̃:q2 il
la non est mutatio,sed extinctio.Sed ad hoc Bar.rñdet in d.
l.si paterfa.ꝙ dum loquitur de mutatione conditionis, facit
vt exprimat casum magis dubitabilem.Item pro Ang.facit:
q2 prouisio hominis expressa, ⁊ sic substitutio d3 facere cessa
re prouisionẽ legis:que est trãsmissio.p regulam.l.fi.C.de pac.
cõ.⁊ l.⁊ h3.§.cum qs.ff.de preca.probo in specie.nam substõ,
q̃ est expressa prouisio hominis facit cessare ius accrescendi.l.
ij.§.si duo.ff.de sec.tab.Alibi dicit tex.ꝙ substitutus a testato
ri prefecta vocatis a lege.ita text.in l.fin.C.de nece.seruis he.

a ☞ ¶ Pondera ꝙ ista trãs.hanc ampliationẽ declarat ex dicto Alex.in l.apud Julianũ.§.idem Julianus.versi.vl.j.ad Trebel. Purpur.

b ¶ Qui admitt. Uide.l.illud.ff.de acq.her.⁊ hic Alexand.refert. Purpur.

rem:⁊c.Solue dū primo dr q̄ prouisio hominis ⁊c.est verū,q̄
facit cessare prouisionē legis extraordinariā:non aūt ordina-
riā,⁊ gnalē.gl.Bar.⁊ doc.vbi dixi ī l.ij.C.de iu.emphy.Bar.in
d.l.fi.C.de pac.cō.dū dicebat,q̄ substitutio facit cessare ius ac
crescēdi.Rūdeo dupl'r.primo dico,q̄ iō substitutio facit cessa
re ius accrescēdi q2 ē quedā tacita substitutio.l.si Titio.§.Iu
lianus.ff.de le.ij.ideo exp̄ssa facit cessare tacitā.l.cū ex filio.ī.e.
Scd̄o rūdeo.⁊ dico fundamētali⁹,q̄ testōr nō puidit de sub-
stituto:nisi eo casu,quo institutus nō esset heres,nec aliū face
ret heredē.d.l.pr̄fa.Titiū.de her.inst.Sz in q.nr̄a institut⁹ fa-
cit aliū hr̄dē bn̄ficio trāsmissionis ergo cessat substitutio.Con
firmo q2 testōr dādo substitutū p̄sumit cogitasse put vult lex.
Bar.l.vt iurisiurandi.§.si liberi.ff.de ope.libe.Sed lex vult,q̄
substitutus ita demū admittat,si primus institutus non fuit
heres,nec alium fecit hr̄dem:ergo testōr presumit istud voluis
se.Contra Bar.vr̄ fortius obstare:q2 leges in qbus se fundat
Bar.nō probāt:nā tex.i d.l.si qs filiuz.in ij.rū.nihil probat,vt
ʒ.ostēdi.[a] silr tex.in l.vnica.C.de ijs q ante aper.tab.q2 ibi non
apparet,q̄ ibi esset substitut⁹.nec est bona expositio Bar.ex-
ponere tex.ibi alios.s.substitutos:q2 verba sequētia repugnāt
ineuitabil'r dū dr,aliosq3 aduersus auitū,vel pauitū legati de
siderīū ⁊c.nā si fuisset substitut⁹,nō esset ꝯ desideriuz,imo fm
desiderīū aui,q2 ei substituisset.Itē repugnat dū tex.ibi dt in-
sperato legati cōmodo,ergo non loquit in substitutis:q2 si fuis
sent substituti,sperarēt cōmodū.Vn̄ Alex.hic ⁊ an̄ eū Bal.lz
ipse nō dicat in d.l.cū antiquioribus.in ij.q.ponderauit aliter
illū tex.ibi,lz nō sint inuicē substituti,vbi tex.innuit q̄ etiam si
essent substituti:adhuc venirēt ex iure trāsmissionis,⁊ sic sub-
stō non impediret trāsmissionē,sz ista inductio nihil vz dupli-
ci rōne:q2 illi essent substituti, ad quos spectabat trāsmissio:
vn̄ tunc trāsmissio nihil nocet,sz qō nr̄a loquit qn̄ est vn⁹ sub-
stitutus, ⁊ alius vult venire ex trāsmissiōe.Preterea vt vbi dt
gl.si essent adinuicē substituti,tūc venirēt ex substōne ⁊ nō ex
trāsmissione,⁊ sic facit potius i ꝯtrariū.put inducit Sal.i d.l.cū
in antiqoribus.⁊ sic in illo tex.non pōt fieri fundamētum,imo
41 pōt iduci pro,⁊ ꝯ.¶ †Breuiter tene opi.Bar.⁊ cōem:q2 pro
ea est tex.apertus decidēs p̄sentē qōnē i l.vnica.§.cū aūt in su
periore.C.de ca.tol.iūcto.§.i nouissimo.ea.l.vbi ponit duplex
fallentia ad regulā,q̄ hr̄ditas nō adita non trāsmittat.post-
ea i §.cū aūt in supiore,decidit,q̄ si nō sint psone, ad quas ex
trāsmissione deueniat hr̄ditas,q̄ deuoluit ad substitutū.⁊ si
nō sint substituti,defert ad fiscū,vt est ibi casus.⁊ lz oēs Mo.
sibi ascribāt illū tex.fuit originaliter Būdi.Plumbi.in repe.l.
42 si fratris.C.de iu.deli.¶ †Tertio principal'r qrit Bart.clarū
est,q̄ seruus non cogit adire,⁊ facit venire substitutū,nunqd
idē sit i monacho.[b] Adde q̄ cū opi.Bar.tenēt Cy.⁊ Bar.i d.
l.Deo nobis.Bal.i l.j.in x.q.⁊ ibi Ro.C.q admit.Sal.⁊ Pau.
in l.cū proponas.C.de her.inst.Pau.in l.legatū.ff.de le.j.Ang.
in l.Papinianus.in prin.ff.de inof.tes.Imo.⁊ Alex.hic.⁊ cōi-
ter Cano.in d.c.in p̄sentia.Ultra Bar.qd̄ monachus magis[c]
eqparet filiof.q̄ seruo,pbat dupl'r ⁊ melius.nā monach⁹ succe
dit tanq̄ agnatus,⁊ vt suus,hz eīn iura suitatis.tex.est in d.l.
Deo nobis.sicut filiusfa.q̄ non est in seruo.Itē monach⁹ pōt
esse testis:[d] ⁊ magis dz sibi credi,q̄ alteri tex.est in §.cogitan-
dū.vbi gl.no.in aut.de mona.Bal.i aut.igressi.C.de sacrosf.ec.
secus i seruo.l.serui.ff.de testi.Cōtrariā opi.tenuit vbiq3 Ang.
hic,⁊ in d.l.si pr̄fa.⁊ in consi.xcj.inci.sancta carmelitarum reli
gio.Ang.⁊ Fulg.i d.l.cum proponas.Bal.in l.ex repudiatio-
ne.C.de fideic.Imo.i d.c.Ray.⁊ i d.l.si paterfa.Mouet Ang.
q2 cū d.l.fi.C.de bo.que lib.sit correctoria iuris antiq,⁊ loquat
in filiofa.non dz extēdi ad monachum,⁊ dt Ang.q̄ huic rōni
non vidit rūsum.Alia inania ⁊ debilia pretermitto.Istā opi.
ꝯ Bar.tenuit subtil'r Frā.de are.i d.c.i p̄ntia.⁊ mouet vt ipse
dt) noua rōne.Aut eīn eqparamus monachū seruo,⁊ res est
indubitata ꝯ Bar.⁊ verum dt.Aut eqparamus monachum
vt dt Bar.filiofa.⁊ tunc volumus eqparare tanquam in here
ditate aduētitia:aut tanq̄ in hr̄ditate profectitia filiofa.pri-
mo modo eqparare non possumus:q2 in hr̄ditate aduentitia
filius est capax proprietatis ⁊ est dn̄s:vt i l.j.⁊ toto ti.C.de bo
nis ma.istud non pot cadere in monacho,q nihil propriū pōt
habere.c.cum ad monasteriū.de statu mona.debem⁹ ergo ne-
cessario eqparare monachum filiofa.prout in hr̄ditate profe
ctitia.que in totum queritur pr̄i quo ad proprietatē,⁊ vsum-
fructum,idē est in monacho.d.c.cū ad monasteriū,⁊ p̄sertim,
q2 illud q̄ relinquit monacho,in dubio presumit contēplatiōe
monasterij.c.regsisti.de tes.eqparando ergo monachum filio-
fa.in hoc casu Bar.⁊ doc.bn̄ loquunt:q2 in hereditate profe-
ctitia nec olim,nec hodie,filiofa.recusante,pr̄ solus pōt adire,
eo q2 in profectitijs nihil est hodie immutatū.firmāt gl.Bar.
⁊ doc.in l.j.C.q admit.⁊ in l.is q heres.§.fi.ff.de acq.here.⁊ in l.
fi.ff.qs ordo in bo.pos.serue.⁊ sic.d.l.fi.§.sin aūt.ʒ.alle.p Bar.
non loquit in hereditate profectitia fm eū,⁊ cum sit correcto
43 ria,nō dz extēdi.†Teneas opi.Bar.q̄ est verissima p̄sertim iu
dicādo,⁊ cōsulēdo,q2 ēt in dubijs opinionibus iudicādū est
pro ecclesia.l.sunt psone.ff.de relig.⁊ sump.fu.c.fin.de re iudi.⁊
ista opi.ēt in pūcto iuris est verior.Nō obstāt fundamēta are.
dum dt,q̄ est necesse eqpare monachū filiofa.put in hr̄ditate
profectitia,fateor dū dicebat q̄ in pfectitijs nihil est immuta
tū p iura.C.⁊ ꝯnr.d.l.fi.§.sin aūt.in scd̄a etate,q̄ vult qd̄,filio re
pudiāte hr̄ditatē,pr̄ admittat,illa nō hz locū in hereditate p
fectitia.Parcat mihi Are.q2 errat grauissime, q2 in hr̄ditate
aduētitia,i qua pr̄ hz min⁹ iuris cū solū debeat sibi vsusfruct⁹,
si filiusfa.repudiat,pr̄ admittit,⁊ pōt eā acceptare, quāto ma
gis in hr̄ditate pfectitia,in qua pr̄ dz habere pprietatē,⁊ v-
sumfructū.dz pr̄ admitti si filiusfa.repudiat,ita in terminis dt
Pau.de ca.in d.l.fi.in p̄n.dicēs qd̄ ꝯtrium dicere esset maxima
truffa.idē tz exp̄sse Bal.i d.l.fi.§.similiq3 mō.cū suis cōcor.⁊
nō obstat illud q̄ decepit Are.q̄ in pfectitijs nihil est hodie
immutatū,rūdet q̄ illud intelligit sic:q2 lz hodie i aduētitijs
sit immutatū,q̄ filiusfa.acqrat pprietatē.Itē q̄ solus fili⁹ pos
sit efficaciter adire i profectitijs.d.l.fin.§.j.⁊ ij.in istis nihil est
hodie immutatū.ita pprie loquit gl.⁊ Bar.in d.l.j.⁊ d.l.is qui
44 heres.§.fi.⁊ ista est ꝟitas.¶ †Quarto qrit Bar.vt hic p eū
punctus est,vide nunqd.d.l.fi.§.j.q̄ disponit q̄ filiofa.recusan
te hr̄ditatē,pater admittat,pcedat etiā vbi esset substitutus
vulgaris filiofa.Bar.hic concludit qd̄ sic,q̄ pr̄ excludat sub-
stitutū,idē tz Imo.⁊ Are.hic.Iac.bu.Ray.Cy.Bar.⁊ Bald.
in d.l.fi.in prin.C.de boñ.Bar.⁊ Imo.in d.l.si pr̄fa.Bar.Bal.
⁊ Rapha.Ful.in l.cū proponas.C.de her.inst.⁊ ita consuluit
Ang.in consi.xcj.inc.sancta Carmelitarū relig.in scd̄o dubio,
⁊ Io.de Imo.i d.c.Ray.in materia vulgaris substōnis.Pro
ista parte,omissis leuibus stringit ineuitabiliter tex.alleg.per
Bar.in d.l.fi.§.similiq3 mō ibi.quasi ipse pr̄ fuerit ab initio he
res institutus.Nā stringēdo illū tex.pōdera qd̄ filio repudiā-
te,nō mutat primus grad⁹ instōnis,lz mutet psona,cū pr̄ ad-
mittat ac si eēt institut⁹ in primo gradu,ergo succedit regula,
q̄diu hz locū prim⁹ grad⁹ instōnis,semp excludit substitut⁹.l.
q̄diu.ff.de acq.he.⁊ p hoc ostēdo non obstare si diceret,prout
dicūt tenētes ꝯtrīū.q̄ ibi tex.nō dt q̄ esset dat⁹ substitutus,fa-
teor.Sed tu pondera,cū tex.dicat patrē pinde admitti ac si es
set a principio institut⁹:certe si pr̄ esset īstitut⁹,vt dt lr̄a,exclu-
deret substitutū.d.l.q̄diu.ergo ille tex.pbat q̄ siue sit substitu
tus,siue nō pr̄ admittat,isto modo inducēdo vr̄ q̄ ille tex.in-
euitabiliter obstat.Contrariā opi.tenuerūt subtiles vltramō
ta.Guil.de Cu.⁊ vt refert Bar.postea Guid.de Suza.idē ⁊
Ja.de Bel.in d.l.fi.in iiij.q.ibidē Alb.de Ros.⁊ Ang.⁊ Pau
de ca.Idē tenēt Ang.⁊ Pau.in d.l.cū proponas.C.de her.in
sti.Ang.i d.l.si paterfa.Ang.hic.Istā opi.in pūcto iuris tene
Alex.hic,pro ista parte multa faciūt.Primo fm Ang.in lib
ro hoie instituto requirit,q̄ ipse sit heres, vel mutata ꝯdōn
aliū faciat hr̄dē.d.l.si paterfa.Scd̄o ⁊ forti⁹ pro ista parte ar
guūt vltramō.substitut⁹ venit ex exp̄ssa prouisione testōris,s
pr̄ venit ex dispōne legis:ergo exp̄ssa puisio testōris facit ces
sare puisionē legis,vt iurib⁹ hic p Bar.all.Istud cōfirmat
fortius.nā substitut⁹ excludit ius accrescēdi.l.ij.§.si duo.ff.de
bo.pos.fz tab.eo q2 substitut⁹ venit ex exp̄ssa dispōne testōris
ius accrescēdi ex prouisione legis.confirmatur ⁊ meli⁹ p l.fin.
C.de pac.conuē.vbi puisio hoīs facit cessare puisionē legis q
est de iure spāli,put etiā est ista.¶ Tertio pro ista pte faci
q2 pr̄ in veritate est hr̄s legalis:q2 lex facit eū heredē, sed nos
habem⁹ multas leges q̄ prius admittūtur substituti quā ill
q sunt hr̄des legales.ita ad literā tex.in l.fi.C.de neces.ser.her
inst.in §.si vero.inst.in aut.de here.⁊ falci.vn̄ sumitur aut.hoc
45 amplius.C.de fideicom.¶ † Quarto ⁊ fortius p ista pte fa
cit:q2 qn̄ filiusfa.repudiat hr̄ditatē,⁊ hz coheredē, certe coh
res p ius accrescēdi excludet patrē.tex.est in l.ij.⁊ ibi Bal.ad
hoc no.C.ad orfi.vbi subdit Bal.p illū tex.q̄.l.fi.i p̄n.C.de bo
que li.pcedit,qn̄ filiusfa.esset in solidū heres institutus.nam si
haberet coheredē,coheres,p ius accrescēdi excludit patrem
tunc sic,si ius accrescēdi excludit patrem,ergo multo fortius
substitut⁹ dz excludere patrē:q2 substitut⁹ excludit ius accre
scēdi.d.l.j.⁊ l.qdā testamēto pculo.⁊ l.fi.ī.eo.si ergo vinco vin
centē te,multo forti⁹ vincā te.l.de accessionib⁹.ff.de diuer.⁊ te
po.prescri.¶ Quinto pro ista pte facit:q2 filiofa.repudiante
pr̄ admittit ex priuilegio ꝯ regulā iuris cōis.d.l.fi.§.j.substitu
tus admittitur iure cōi,ergo q venit de iure cōi excludit eū,q
venit ex priuilegio.l.antique.circa prin.C.ad veleia.cū glo.q
fragilius est ius singulare quā ius cōe.l.eius militis.§.milita
missus.ff.de testa.mili.§.q2 vero verisimile,in aut.de non alie.
¶ Sexto p ista pte facit:q2 dispositio.d.l.fi.§.j.est correctoria
iuris

a ¶ Ostēdi. Iste cōclusiones tollitur.nā text.dū logtur de desiderio,intelligit,stāte posteritate,q̄ acceptet.ea eīn repudiante esset desiderīū. qd̄ substitutus adiret.l.si qs filio.in fi.C.de inof.test. nec vtiq3 substitutus hz spē.viuēte hr̄de.l.j.§.si impuberi. ff. de col.bo.l.ij.§.iterdum.ī.e. Purp.

b ¶ Monacho. Adde Bar.in l. si ita quis.in §.si cui.ff.de leg.ij.

c ¶ Magis. Adde Spe.ti.d sta. mo.vers.xviij. Ar. in c.statutū.xix. q.j.An.de bu.in c.cū ad monasteriū.de statu mo.

d ¶ Testis. Adde.c.monachi.xvj.q.j. Spe.ti.de teste. §.j.vers.ad de mōacho.Potest quoq3 eē testis i testamēto. Bal.in auth.igressi.C.de sacr. san.ec.Ang.cōs. cccxxiij.quedam dña Margareta.

iuris antiq.z est ꝯ regulã.l.is q heres.§.fi.z l.si qs mihi bona.
§.iussum.ff.de acq.her.ergo cũ sit ius correctoriũ dꝫ restringi
quãtũ esset possibile.l.pcipimus.in fi. C.de app.ergo debet re-
stringi,qñ filius nõ hꝫ substitutũ:qꝛ illo casu satis operaꝛ,non
dꝫ extẽdi,qñ esset substitut⁹,z cõsequẽter in pͥiudiciũ substitu-
ti.z qd d.l.fi.sit correctoria,firmat Bart.z alij post eũ in d.l.is,
a q heres.z Ang.in d.cõsi.xcj.Unde infert,cũ sit correctoria,ª non
extẽdiꝛ ex idẽtitate rõnis. ¶Septimo z vlt.pro ista pte facit
tex.in l.quidã ita in testõ scripserat.ff.ad treb.vbi substitut⁹ ex
cludit illã trãsmissionẽ,de qua in tex. z illũ tex.ad hoc ponde-
rat Raph.Cu.in l.si prfa.s.de he.insti. Per ista vr,ꝙ illa opi.
sit de iure verior.Quid tenendũ: licet passus sit disputabilis,
teneo opi,Bar.quã(vt dixi)tenuit Ang.sibi ꝯtrius cõsi.xcj.qd
inci.sancta Carmelitarũ religio.p tex.in d.§.similiqꝫ modo.in
ducẽdo vt s.induxi.z ille tex.multũ me mouet. Scdo moueor
fortissima ratiõe,quã etiã sentit Are.hic,sꝫ iducit alia via.Cla
rũ est,ꝙ dispositio.d.l.fi.§.j.q vult,ꝙ filiofa.repudiãte here-
ditatẽ sibi delatã admittaꝛ pater,est inducta in fauorem pris
volẽtis adire:qꝛ de iure ffor ũ nõ poterat.l.is qui heres.§. fi.z
l.si qs mihi bona.§.iussum.ff.de acq.her.Sꝫ si diceremus,ꝙ exi
stente substituto,sol⁹ fili⁹ possit repudiare, z admittaꝛ substi-
tutus excluso patre,sequereꝛ absurdũ ꝙ illa lex que est indu-
cta in fauorẽ patris retorquereꝛ in eius odiũ z damnũ. ꝯ l.qd
fauore.C.de legib.nã ante illã legẽ filius repudiãdo nõ pͥiudi-
cabat patri.d.l.is q heres.§.fi.z sic p solã repudiationẽ filij nõ
fiebat loc⁹ substituto:ergo nec p d.l.fi.§.j.tanto dꝫ hͤ esse.z ista
inductio mihi plus plꝫ,quã inductio Are.quam facit per l.nã
z si sub cõditione.ver.rũpendo.iuncta.l.iiij.§.fi.ff.de iniust. ru.
¶Tenẽdo istã partẽ,nõ obstãt oia argumẽta.s. facta p alia
opi.qꝛ ad ista rñdeo,dũ dicebaꝛ,ꝙ expssa pͥuisio testatoris tol-
lit prouisionem legis.z ꝙ pater venit ex priuilegio singulari,z
multa similia,qꝛ ad ista respondit Bar.ꝙ ex quo testator sub
stituit,si heres erit,est perinde,ac si dixisset, si aliũ heredẽ non
fecerit,quo casu si sic dixisset, pater admittereꝛ,excluso substi-
tuto. ¶Cõfirmaꝛ qꝛ testõr cẽseꝛ voluisse illud qd lex.ordinat
vt inquit Bald.in l.pcibus.C.de impu.z alijs substitu.arg. l.si
duo.ff.de acq.her.idẽ Bar.z doc.in l.heredes mei. §, cũ ita.ff.
ad treb.cũ cõcor.z tãto forti⁹, cũ lex dicat qd debeat pater ad
b mitti ac si esset heres institutus a principio ᵇ. ¶Non obstat
aliud qd videꝛ fortius stringere,ꝙ ius accrescẽdi excludit pa
trẽ,rñdetur ꝙ l.ij.C.ad orfi.nõ loquiꝛ, qñ filius repudiauit: qꝛ
si repudiasset,admittereꝛ pater per d.l.fi.z excluso coherede.sꝫ
loquiꝛ in filio excluso tpe,ant morte,q exclusio pͥiudicat patri
vt dicã in seq.q.z ita rñdet Im.in d.l.si paterfa. ¶Nõ obstat
aliud qd l.fi.§.j.sit ius correctoriũ.z sic non debeat extendi.naꝫ
rñdetur dupliciter.Primo,ꝙ hic non sit extensio,sed est lex ip
sa,que loquiꝛ patrẽ admitti,ac si esset a principio institutus.
Preterea.d.l.fi.§.j.nõ est ppͥe correctoria, sed potius limita
toria.ex quo nõ corrigit in totũ.Non obstat vltimo. l.quidam
ita i testõ,ff.ad treb.quare responde,ꝙ nõ loquiꝛ in substitutio
ne,sed in trãslatione,ita expresse dicit tex. ibi trãslatum esse.z ĩ
ver.ad matrẽ transferri.z differentia est inter substõnẽ,z trãs-
lationẽ,vt est tex.in l.pater Seuerinã.in prin.z ibi Bart.ff.de
cõdi.z demõ.z dixi.s.stat ergo conclusio vera,z cõis ꝙ filius-
fa.sit institutus heres,z ei datus z substitutus vulgaris:z si re
46 pudiat,admittitur pater, excluso substituto. ¶†Limita istã
cõclusionẽ,nisi substitutus esset psona,quã verisimiliter testõr
c pretulisset patri.exẽplũ ᶜ,mater instituit filium impuberẽ, z ei
substituit fratrẽ ipsius matris.certe si fili⁹ nõ sit heres,admit-
tetur fratrer,z nõ pater:qꝛ verisimiliter magis dilexit eũ, quã
maritũ.Ita limitat Bal.z Pau.de C a.in d. l.fi.in prin.z Bal.
in d.l.cũ pponas.z Im.in d.l.si paterfa.z Alex. hic,facit.l.fi.C.
de insti.z substi.cũ his,q dixi.s.in ij, q. lꝫ omnes teneant istam
limitationẽ:z sit multũ equa,mihi nõ plꝫ. Nã cũ habemus tex.
ꝙ pater admittaꝛ ac si esset a principio institutus,z in hoc fun
dãt se doc.d.§.similiqꝫ modo. certe si esset institutus vere non
attẽta affectione personarũ, admitteret. tñ limitatio est com-
d munis ᵈ. ¶Circa cõem cõclusionẽ moueo nouã qõnẽ nõ ta-
47 ctam adhuc a doc.nec a scribẽtibus.Nunqd ista cõis cõclusio
pcederet econtra.Pone,pater est institutus heres z sibi dat⁹
substitutus vulgaris, pone ꝙ pater repudiet, nunqd admit-
tatur filius excluso substituto p illã.l.fi.Prima fronte videre-
tur dicendũ,ꝙ sic rõne correlationis.vt illud qd hꝫ locũ in pa
tre habeat locum in filio,qꝛ in correlatiõis statutũ in vno hꝫ
locũ i alio.l.fi.C.de idi. vidui.toll.sed dicetis vos: ista est fatua
q.nã in patre illud est statutum.d.l.fi.§.j.j.eo.qꝛ pater in bonis
aduentitijs filij hꝫ vsumfructũ.Itẽ est legitimus administra-
tor.ista cessant econtra:qꝛ si pater instituaꝛ heres, filius nõ hꝫ
vsumfructũ, z non est legitim⁹ administrator,ergo est fatua.q
dubitare an illa.l.fi pcedat econtra.Itẽ z fortius illa.l.fin.§.j.
ideo illud disposuit in patre,eo qꝛ illa lex grauauerat patrem.
qꝛ ante illã legẽ bona aduentitia in totũ acquirebanꝛ patri.z p
illã legẽ in bonis aduentitijs pprietas est filij. z solũ vsufru-
ctus acqriꝛ patri:qꝛ grauat in hoc lex.patrẽ.voluit eũ alleuia
re in alio ꝙ si fili⁹ repudiat pr admittaꝛ. ista rõ cessat quoad
filiũ.Sꝫ ꝙ oia sint falsa pondero tibi subtiliter tex.in illa.l.fin.
§.similiqꝫ modo,vbi tex.loquiꝛ cũ duplici qualitate.qñ filiusfa.
erat miles,z erat institutus in castrensibus.dato sub substitu a
to.ibi decidit ꝙ si filiusfa.repudiat admittatur pr, ac si esset a
principio institut⁹.põdera,ꝙ ibi loquiꝛ.qñ pater nõ hꝫ vsum-
fructũ,nec est legitim⁹ administrator,nec patri fit iniuria,z tñ
filio recusante pr admittitur,ergo pdicte rões sunt false.Põ
dera ergo in illo.§.similiqꝫ mõ.z est tex.formalis ꝙ lꝫ non tra
ctetur de vsufructu,z nõ sit legitim⁹ administrator,z nõ fiat p
iudiciũ patri,p illã tñ pr admittiꝛ.z subdit tex.admittiꝛ perin- b
de ac si esset substitut⁹.Põdera,ꝙ istud non põt esse alia rõ-
ne nisi rõne vnitatis:qꝛ pater z filius sunt vna z eadem psona.
l.fi.C.de impu.z alijs substi.§.ei,q insti.de inuti.stip.sed ista ra-
tio vnitatis militat ecõtra.ergo ille tex.sic inductus probabit
qd decisio doc.pcedit ecõtra,z si est vera daꝛ aurea ampliatio
z magna ad illũ tex.ad decisionẽ Bar.z doc.hic.z ita alias di-
cebam Pisis in vna publica disputatione,z illis doct.placuit.
¶Cõtra istã cõsiderationẽ videreꝛ restringere tex.in l. vnica. c
in ver.si tñ hereditatem non recusant.C.de his,qui ante aper.
tab.Sed ad illũ tex.dupl'r rñdeo.Primo dũ tex.ibi dicit,tñ si
hereditatẽ nõ recusant intelligunꝛ illi,ad quos fit trãsmissio.z
istud pꝫ ex continuatione litere.vt ille ver.admittaꝛ ad proxi-
ma.z si iste intellectus nõ plꝫ.z velles qd intelliganꝛ.i. ipsi pa
rentes quorũ eorũ filij nepotes excluduntur.adhuc rñdeo ꝙñ
obstat:qꝛ aut ibi filij aut nepotes volunt venire ex persona pa
tris,z nõ possunt qñ pater eorũ repudiauit.z ita loquiꝛ ille te.
Sed si volunt venire iure pprio:qꝛ patre recusante,lex admit d
tat filiũ,tunc possunt.Si velles tenere ꝯtrã op.ꝙ d.l.fi.§.j.z ꝙ
conclusio Bar.z doc.hic non pcedat ecõtra.posses responde
re ad l.fi.§.similiqꝫ mo.qd imo etiã in castrẽsibus lex damnifi-
cauit patrẽ:qꝛ p regulã.l.plꝫ.ff.de acq.her.quicqd acqrebat fi
lius acquirebat patri,iõ in recõpensationẽ statuit, ꝙ etiã si fi
liusfa.repudiat hereditatẽ castrẽsem pr admittatur.hoc tꝫ ex
presse Alex.in alio proposito in l.j.C.qui admit.vbi formaliter
dr,ꝙ in §.similiqꝫ modo.lex dãnificauerat patrẽ in castrensib⁹
d.regula.l.plꝫ.ergo iõ fauet sibi in illa dispositiõe,z ꝙ sit verũ,
pondera dum dicit similiqꝫ modo,z sic ad similitudinẽ aduen
titiorũ qd.s.proxime dixerat.Et ponderabis diligenter verba
Bar.ibi,sed istud ecõtra nõ põt dici in filio. ¶Scdo z adhuc
subtilius rñdetur,ꝙ ratio illius tex.ꝙ perinde sit ac si pater a
principio sit institut⁹ illud fit ratione vnitatis:qꝛ pater z fili⁹
censenꝛ eadẽ persona:considerato, ꝙ ibi agiꝛ de acquirendo,
vñ filius bñ acqrit patri pter vnitatẽ z pp patriã ptãtẽ. sed
ꝯ istud nõ procedit.ꝙ pater acqrat filio rõne vnitatis:qꝛ non
est patria potestas.Cogita tamen in predictis, z est nou⁹ ca-
48 sus a nemine ante hec tpa tactus. ¶†Circa quitã qõnẽ bar.
adde ꝙ cũ opi.Bar.tꝫ Imo.z Mod.cũ ꝯcor.hic traditis per
c Ale,ᶜ In monacho tñ eit pl⁹ dubij.z lꝫ Bar.vbiqꝫ tenuerit,ꝙ
non z in locis hic positis p Ale.tñ,Cano,aliud tenẽt,in c.in p-
sentia,de prob.vide late z diffuse p Ang.de Aret,in §.alienus e
quoque seruus.insti.de her.insti.vbi alias multas authorita-
tes alle,p opi.Bar.facit bñ tex.in l.ij.C.ad orfi.vbi admittunꝛ
filij,non pater.Curtius. Tu aũt aduerte, ꝙ lꝫ decisio Bar.de
filio indubitanter teneaꝛ p oẽs,tñ mihi vltra oẽs vr. ꝙ indu-
ctio Bar.quã facit de l.si infanti.non sit bona.Nã arguit hoc
modo:speciale est ibi in hereditate delata infanti,vt si infans
moriaꝛ,hereditate non adita,pater admittaꝛ. si ergo ibi spãle
est,ergo in ꝯriũ est ius cõe:nã inductio Bar.nõ est bona,nã ibi
speciale est in infante,qd transmittat illã hꝛditatẽ tanquã que
sitã vt ibi expresse dꝫ tex.z Bar.illũ multũ no. sꝫ nos loquimur
qñ agiꝛ de hereditate nõ tanꝙ quesita. sꝫ tanꝙ querẽda, put
loquiꝛ tex.in d.l.j.§.fi.z declarat tex.in d.l.si qs filium.§. j.ff.de
49 acq.her. ¶†Circa sextã qõnẽ Bart.nunqd heres institutus
q repudiauit hereditatẽ habẽs substitutũ vulgarẽ z substitu-
tũ p fideicõmissum qs admittaꝛ an substitutus,an fideicõmis-
sarius vt hic per eũ. Cõclude non insistẽdo in verbis ꝙ fidei-
cõmissari⁹ indistincte pferaꝛ substituto vulgari,put tenet Bar.
in d.l.facta.§.iulianus;p illũ tex.qui indistincte loquitur.Imo.
z Alex.hic tenet ẽt Bal.in d.l.nõ iustã.Pro ista cõclusione fa-
cit viua ratio scdm Imo.Nã testator pͥsumiꝛ scire iura legũ.l.
leges sacratissime.C.de legib.z ꝯñr pͥsumiꝛ scire,ꝙ fideicõmissa
rius põt cogere heredẽ vt adeat.l.nã qd.§.qui compulsus. ff.
ad treb.z l.cogi poterit,z p totũ illũ titulũ.Sꝫ tu diceres atq
est dare,substitutus vulgaris cẽseꝛ datus in casu qñ heres de-
cederet hereditate nõ adita, nec trãsmissa, z tunc est verã nisi

a ¶Correctoria. Adde Anto. de Butri.in c. cum olim.de ver.sign, Alex.in l. si constante.in prin. ff. sol.mat.

b ¶A principio. Meli⁹ loquitur l.fin.quo tex.frater excludebat fratrem in successione fratris. C. commu. de succes.Purpur.

c Exemplum. Limitatio Ale. Contra exemplũ facit: qꝛ vxor magis pͥsumitur diligere maritum, quaꝫ fratrem. l.j. ff.de do.inter virum.Purpur.

d Communis. Contra facit, qꝛ non est vnica ratio, imo plures sunt vltra vnitatem: qꝛ fragilitas etatis quam pater supplet.l.fi.§. filius autem.C.de bo.que liber.Itẽ erubescit lex filios corrigere factum patris.l. is q.ff.de tu.z cura. sꝫ hic filius tacite tanto corrigeret patrez quaꝫ male rñdet prio, vide doct. in l.ex facto.§.e.in artil. an filius substit. patri furioso. Purpur.

e Per Alexan. An monacho vl filio mortuo, possit monasterium, vel pater adire. Bar. Idẽ quod hic tꝫ Bart.in l. is, qui heres. §. fi.ff.de acq. here. Et dũ ille opponit,dicas ꝙ licet tex.si infanti. dicat, quasi qsita pater occupat: tamen aditio requiritur, vt ibi gl.doc.z Barto. Purpur.

testator dederit sibi substitutū vulgarē: q2 dādo ei substitutū
dat ei potestatē abstinēdi: q2 qui abstinet a voluntate testātoris
non dz posse cogi adire. l. qui aūt. in princi. ff. si qs omis. cā test.
Et hoc posuit gl. in d. l. non iustā. rūdet ibi singlr Bal. ꝙ illud
ꝓcedit, qū testātor substituit vulgariter tm̄. z neminē ꝑ fideicō-
missum. z ex hoc dt singlr limitari oēs leges. que dicunt qd ꝑ
dationē vulgaris substituti tollit suitas. est verū, vbi testātor so
lum substituit vulgariter, secus si etiā substituat ꝑ fideicōmis-
51 sum. ¶ † Ex quo infert ꝙ si in testō adesset clausula quā nota
rij semꝑ ponūt, substituit vulgariter. z pupillariter z ꝑ fideicō
missum: q2 tūc non vr dare licētiā abstinēdi. suitas operat oēs
suos effectus, qd dt esse perpetuo memorie cōmendandum. se
quunt ibi Mod. z Bal. in repe. l. in suis. in vj. q. in fi. ff. de lib. z
posth. Pau. in l. si filius heres. z ibi Alex. ff. de lib. z posth. ꝙ-
uis Bal. relinquat. s. hoc cogitandū. in l. Papinian9. §. quar-
ta. ff. de inof. tes. lz aliter teneat ibi Ang. z male. z ita als cōsu-
luit in ciuitate Mātue z fuit obtētū. ¶ Circa septimā qōnez
Bar. ꝯcludit Bar. ꝙ admittat fisc9, excluso substituto: vt hic
ꝑ eū. ¶ Cōtra hāc ꝯclusionē arguit sic, qū hrditas īdigni trā
sit ad fiscū, clarū est, ꝙ fiscus tenetur non solū ad legata. vt dt
Bar., estqz melior tex. quē ipse allegat in l. cū fisco. ff. ad Sillā.
imo tenet ad fideicōmissum tex. est in l. Marcellus. §. si is qui.
ff. ad Tre. Si ergo fiscus tenetur instituere fideicommissario
hereditatem: ergo multofortius vulgari substituto: q2 fideicō
missaria substitutio est onus. l. coheredi. §. cū filie. j. e. Substi-
tutio vulgaris, z est fauorabilis, z ideo ampliāda. l. Gallus. §.
z quid si tm̄. vbi gl. z oēs. ff. de lib. z posthu. Respon. dupliciter
primo, ꝙ in fideicōmissaria substitutione fiscus habet cōmo-
dum: q2 detrahit quartā. d. l. Marcellus. §. fi. qd commodum.
cessat in vulgari. Secundo responde. ꝙ ex quo fiscus est hrs,
expirat vulgaris substitutio, q2 fit sub conditione, si institut9
nollet esse heres, vel aliū non fecerit, vt Bar. hic. Sed fideicō-
52 missaria substitutio ꝓprie hz locum adita hrditate. ¶ † Octa
uo querit Bar. nunqd aliquo casu admittāt simul institut9, z
substitutus. Pondera Bar. no. velle duas not. conclusiones.
Prima conclusio est, qd ad hoc vt filius possit facere separa-
tionē legitime sue a reliqua hrditate duo copulatiue requirū
tur. Primo qd habeat substitutū. Scdo qd hereditas sit gra-
uata oneribus istis duobus concurrētibus pōt ex institutiōe
capere legitimā sine onere, z reliquā partē hrditatis relique-
re substituto. si ergo pmittit patrono, cui nō tm̄ debet vt filio,
vt est glo. in l. si qs legatū. ff. de fal. in prin. ergo magis pmittit
filio. ¶ Scda ꝯclusio est, qd si fili9 institut9 nō haberet substi
tutū vulgarē, vel si hz, nō est grauatus oneribus, nō pōt acce
ptare legitimam, z reliquū repudiare, z istud vltimū dt expsse
tex. in d. l. si libertus patrono. in fi. in ver. cessante vero. Idē fir
mat Bar. in l. gerit. ff. de acq. her. Bald. in l. vnica. in j. q. C. qū
non petē. par. z late prosequunt Lud. z Are. hic, cū alijs con-
cor. quas tradit Alex. in l. heres institut9. C. de impu. z not. q2
valde quotidianū est. Ultra istos adde Alex. consi. lxxv. incip.
visis z diligenter consideratis. in j. vol. Frā. de Are. consi. clx.
incip. longa est disputatio. z Panor. extēdit vt istud procedat
etiam ab intestato, c. Raynutius, ad fi. extra. de testa. sequitur
Alex. in consi. s. alleg. Curtius Junior. ¶ Aduerte tu. q2 text.
in d. l. si libertus patrono, in d. versi. cessante vero. non aper. t,
an patronus habeat illā legitimam ex testamēto, vel ab inte-
stato ex dispositione legis: ideo videt dicendū. ꝙ imo ibi a pa-
tronis habeat legitimā ab intestato, z similiter filius. non aūt
ex testamēto: nā cū ibi patronus improbet voluntatē defun-
cti, ergo nihil ex testamēto dz consequi ꝑ regulam. l. Papinia
nus. §. meminisse. ff. de inoff. testa. facit regula. c. ex eo qd quis.
de reg. iuris. in vj. z isto modo non concurrūt institut9, z sub-
stitutus, vt dicunt Bar. z omnes: imo testm̄ incipit a vulgari
substitutione, excluso instituto, vt in l. iij. §. fi. de li. z post. Sol-
uendo cōem conclusionē responde, illud, qd dicitur, ꝙ q im-
pugnat zc. ꝓcedit quādo est solus institutus, ita ꝓprie loquit
d. §. meminisse. secus, si habeat substitutū. vel coheredē: q2 tūc
per hoc, ꝙ nolit adimpleri voluntarē defuncti: imo si expresse
repudiaret, non per hoc diceret impugnare testm̄, qū hz sub-
stitutum z coheredē. ita declarat Bar. in l. filio pater. ꝑ illum
tex. ff. de lega. j. z ex testamento pōt tunc consequi: sic contra
substitutus vulgaris impugnās primū gradum substitutiōis
non excluditur a substitutione. tex. est in l. si filius. ff. de her. in-
sti. z ibi Bal. z Ang. no. z dicunt non esse alibi in iure. ¶ Ad-
de alium casum vltra Bar. in quo admittitur simul institut9,
z substitutus, quādo testator instituit aliquem heredem pure
in aliqua parte, z in alia parte sub conditione admittit vulga
riter substitutus deficiente conditione, z institutus. tex. est in
l. si te solum. ff. de her. insti. z in l. cum heres. §. fi. ff. de acq. here.
53 qd amplia, vt per Alex. hic latius. ¶ † Circa primā questionē

a ☞ Vulgo. Nil. sed facit. l. nō pu tauit. §. si quis sua. ff. de contra tabu. Purp.

Bar. scdi effectus vulgaris, pondera in ista qōne Bar. in ꝯtrā
concludit, ꝙ si institutus moriat viuo testatore, quo casu insti
tutio est in cā quasi caduci locus, est substituto: vt est tex. for-
malis in d. l. vnica. §. pro scdo. vbi do. no. C. de cad. tol. z iō si tē
pore testamēti testātor institueret heredē aliquē. q esset mortu9
tpe testamēti, institutio censet pro nō scripta, z substitut9 ad-
mittit vt in d. l. vnica. §. j. z ij. no. Bar. in l. si pater filiū. j. e. Pō-
dera, q2 ex hoc vr inferri, ꝙ qū substitutio fit illi, qui nullo mō
est institutus, tm̄ vz substitutio, z succedit ex substitutiōe, sicut
vz illa, q̄ est facta illi, q est mortuus. z ꝙ valeat substitutio est
tex. i l. ex facto ēt, z ibi gl. Bal. z Imo. ff. de hrdi. inst. z non cu-
ro, vtrū valeat tanq̄ institutio, vel tanq̄ substitutio. ¶ Cōtra
istā conclusionē fortiter vrget tex. in l. fi. C. de he. inst. vbi sub-
stitutio Sempronij non vz qū nō precessit institutio Plotij,
z sic ibi est tex. qd nō vz substitutio. q̄ reperit facta alicui, nisi
ille sit institut9. Ad istum tex. rūdet subtiliter Are. hic. q solus
mouet difficultatē. ꝙ ideo in d. l. fi. non admittit substitut9 qū
non precessit institutio, eo q2 resultarent due specialitates cō
tra regulam gl. in l. j. C. de do. pmis. z gl. in l. cū post. §. gener. ff.
de iur. do. Prima specialitas est q2 illa vba Sempronij Plo-
tij heres esto, de sui natura importāt pupillarē substitutio-
nē, z tm̄ ibi impropriant, vt importēt vulgarē. Scda speciali-
tas: q2 preter naturā substitutiōis vbi testātor non fecit primū
gradū haberet locū secūdus ꝯ regulā hui9 tex. ne ergo tollerē
tur duo specialia, decidit nō valere illā substitutionē, qū non
precessit institutio Plotij. q̄ absurditas cessat in l. ex facto ēt.
54 s. de here. insti. z i iurib9, vt hic ꝑ Bar. ¶ † Ista solu. Are. est
piculosa: q2 qū due spālitates tēdūt circa diuersa admittūtur
iuxta doc. Bar. in l. si is q pro emptore. ff. de vsuca. Tu potes
dicere altero de duob9 modis. Primo ꝙ in d. l. ex facto ēt. nō
est proprie substō, nec ibi venit, ex substōne, sz ex instōne, put
firmat Alexā. hic in alio ꝓposito. z sic ibi ille nō est substitut9,
sz conditionaliter institutus, put ibi firmat Bal. z Imo. z est
bonus tex. in l. quotiēs. §. si qs primū. s. de her. insti. quem alle.
Are. j. Et pz rōne. q2 substitutio est scda institutio, vt gl. in ru.
s. e. ergo ibi nō pōt venire ex substōne, q2 nō ē scda institutio.
Istud est verissimū in se, sz nō tollit difficultatē: q2 in illa. l. fin.
C. de he. insti. Sempronius Plotij heres esto. si Plotius non
reputat hrs, q2 non admittit Sēpronius, rūdet, z mihi multū
plz, ꝙ in d. l. ex facto etiā constabat, ꝙ testātor illū in bonis suis,
z filij heredē instituerat. sz in casu. d. l. fi. testator nō instituerat
sibi heredē sz tertie persone: q2 dixerat Sēpronius Plotij he
res esto. nisi ergo Plotius fuerit institutus a testatore, Sem
pronius non poterit admitti, vt ibi dicit. sz si fuerit institutus
sic: q2 heres heredis censet esse heres testatoris. z sic pōdera,
ꝙ in d. l. fi. erit duplex defectus. primus instituti, secūdus sub-
stituti: q2 nō substituit sibi, sz tertie psone. istud cessat in d. l. ex
facto etiā. ¶ Circa scdam qōnē Bar. in isto scdo effectu cum
decisione Bar. trāseūt cōiter doct. hic. z nihil addunt. ¶ Tu
55 aūt collige ex decisione Bar. tres nota. conclusiones. † Pri-
ma est, ꝙ mutatio status instituti de suo, vel necessario i volū
tariū facit locū substituto q de necessitate est substitut9 pro-
pter contingentiam future suitatis. ¶ Secunda cōclusio est,
qd mutatio status instituti de suo, vel necessario in volunta-
rium non mutat institutionē, nec facit locum substituto, quā-
do extraneus est substitutus qui non pōt subintrare in locū
suitatis: prout notant docto. in d. l. Gallus. §. fi. per illum tex.
56 ¶ † Tertio no. conclusionem Bar. est qd emancipatio filij fa
cit esse locum substituto, sicut si interueniret mors naturalis,
qū facit locum suitati. ¶ Circa primā z tertiā cōclusionē ob-
stat difficultas. nō durū vr, ꝙ emancipatio faciat locū substi-
tuto, sicut si esset mortu9, z consequēter nepos ex successione
succedat in totū. nā isto modo talis filius emācipatus erit in
effectu preteritus. ergo hz ꝯtabulas etiā isto iure toto tit. ff. z
C. de contratab. Sz habeo qd ille cui cōpetit contratabulas
excludit substitutū. ita declarat Bart. Et vltra eū facit tex. i l.
in seruitutem. §. ei. q. ff. de bo. liberto. z sic vr, ꝙ ista dicta du-
plici ex capite confundant. Omissis his, que circa hoc dicunt
Raph. Cu. q primus mouit difficultatē Pau. z Alex. in d. §. z
quid si tm̄. vbi se inuoluunt, z rūde paucis, prout alibi aliqua-
liter sentit Ang. ꝙ cū ista preteritio pcesserit facto volūtario
filij instituti. nā filius erat institut9, z passus est emācipari vo
luntarie: q2 inuitus nō cogit. l. iubemus. C. de emā. li. in §. fi. cū
gl. in verb. pene. insti. qui. mo. ius pa. pot. sol. ergo succedat re-
gula qū filius facto suo volūtario reperit pteritus. nō dat si-
a bi ꝯtab. sz sibi imputet. tex. est in l. si posthumus. §. qd vulgo.
s. de lib. z posth. z istud sentit inferius in alio proposito Ioā.
57 de Imo. post. Ang. lz ipse ita nō aperiat. ¶ † Tertio principa
liter querit Bart. nunquid testm̄ possit incipere a tacita vul-
gari, ita ꝙ nō requirat testm̄ esse confirmatum aditione. cōclu
dit Bar

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dit Bar.ad validitatē tacite vulgaris cōtente sub expressa pupillari nō reqrit̄ ꝙ hr̄ditas sit adita ex pupillari: qꝛ q̄uis extinguat̄ pupillaris exp̄ssa p nō aditionē, tñ testm̄ īciperet a tacita vulgari, qꝛ lꝫ sit tacita nō venit tñ accessorie cum possit stare sine pupillari expressa. ¶ Adde ꝙ ista omnia q̄ hic reassumit idē Bar.ī l.lex Cornelia.vbi idē firmat.j.e.idē tenēt Bar. ⁊ ceteri doc.in d.§.idē Julianus.cū alijs cōcor.hic alle.p Bar. ⁊ cum Bar.cōiter trāseunt omnes ceteri. Pōdera tñ.qd Bar. fundat decisionem suā per tex.in l.neqꝫ enim.§.fi.ff.de testa.mili.⁊ p illū solū mouet̄ in illo:ergo solū est fundamētū hui⁹ qōnis videam⁹ an ille tex.pbet. Videt̄ ꝙ ille tex.nō pbet. nā Bar.facit vnū assumptū, ꝙ sub expressa fideicōmissaria cōtineat̄ tacita vulgaris: istud assumptū nō probat̄ lege, cū cōtrariū videatur idemet tenere Bar.in l.Cēturio.j.e. ¶ Scdo tex.l.neque enim.§.fi.nō vr̄ facere in proposito prout etiā sentit Jmo.hic qꝛ ibi nō loquit̄ de tacita vulgari, que a principio esset causata ⁊ contineret̄ sub expressa put est q̄stio nostra.sed loquit̄ de quadā vulgari causata ex equitate pp̄ter extinctionē fideicōmissarie, ⁊ sic ille tex.vr̄ facere a remotis:qꝛ tñ veritas pendet a se-

58 quēti questione, ideo capio sequētē questione. ¶ Quarto q̄-
a rit.Bar.pōe ꝙ pupillo fuit facta pupillaris substitutio ⁊ sub illa pupillari cotinet̄ tacita vulgaris pone ꝙ pupillus, viuo testatore, nūquid substitutus admittat̄ ex tacita vulgari. In isto pūcto sunt quatuor principales opi. Prima fuit gl. Secunda fuit Dy.vt hic p Bar.licet Alex.hic referat quosdā paucos tenētes hāc opi.tñ gl.allegabo plures tenentes hanc opi. ita ꝙ videbitur cōis opi.etiā iudicādo sequēdā. ¶ Istā opi.Dy. tenuit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de testa.super rub.p d.l.quod si filius.eādē opi.late tꝫ Ang.in consi.xl.inci.reperiat̄ inter liberos.⁊ dicit, ꝙ ad hoc mouet̄ viua ratione, cui nullum rn̄sum cōgruit secundū eū, nā pupillaris substitutio est testamentū pupilli, lꝫ ordinetur a patre.tex.est in l.patris ⁊ filij.j.e.l.Papinianus.§.lꝫ nec ipuberis.ff.de inoffi.testa.si ergo succedat̄ ex pupillari exp̄ssa siue ex vulgari tacita succedit̄ ex testō:pupilli sēper, lꝫ in prima succedit̄ pupillo.ī scda testatori. Insti. de pup. substi.in princi.lꝫ qñ pupillus morit̄ viuo patre, testm̄ pupilli corruit duplici defectu. Primo pp̄ter defectū etatis. Scdo qꝛ morit̄ i ptāte alterius, ⁊ lꝫ lex dispēset circa p̄mum defectū etatis ꝙ pater pōt pupillo substituere, tñ nō dispēsat in secūdo defectu, nec pōt dispēsare, ergo nullaten⁹ pōt succedi ex testō pupilli, ⁊ subdit Ang.ꝙ licet alias in discursu lectionis placuerit sibi opi.Bar.tñ nūc nō placet sibi ratione predicte impossibilitatis.sed huic rōni facile est rn̄dere, ꝙ illa tacita vulgaris censebit̄ pars testamēti paterni, cū per eā succedat̄ testatori, ⁊ nō pupillo, prout etiā voluit Are.hic.eandē opi.late tꝫ Ang.i l.vnica.§.p scdo.C.de cadu.tol.⁊ idē Ang.in l.Cēturio ⁊ in l.si pater captus.j.e. Idē tenet Old.in cōsi.xx.inci. quidā heres.Fede.de Senis in cōsi.cclxvj.inci.rescribatis mihi.si regula. Idē tenet Jo.Fab.in §.qua ratione. Insti.de pupil.subs. Pau.de Ca.in l.iā hoc iure.in prin.j.e.⁊ in d.l.precibus.C.eo.⁊ istā opi.tꝫ etiā Aret.hic quadam ratione noua, vt ipse dicit. Tertia fuit opi.Ray.vt refert Bar.hic.Quarta fuit opi.bar. que cōcordat oēs opiniones, ⁊ dicit oēs esse veras in se, sed diuersis casibus. Istam opin.tenet etiam Brat.⁊ Pau.in lex Cornelia.j.e.⁊ Bar.in d.l.tractabat̄.⁊ Car.in c.Raynutius in materia copendiose substitutionis.de testa.quid dicendum in isto ambiguo passu. Jmo.⁊ Alex.hic tenēt primam opin.indistincte, ꝙ substitutus indistincte admittatur ex tacita vulgari dato ꝙ pupilla expressa euanuerit, ⁊ referunt idē tenere Bal. i l.vnica.§.p scdo.C.de cad.tol.p illū tex.in verbo substitutus. iūcta gl.intelligēdo gn̄aliter. Tenet etiā Bal.in l. humanitatis.in vij.q.⁊ ibi Pau.q totiens variauit.C.de impu. Tenet ēt Jmo.in d.l.lex.Cornelia.⁊ in d.c. Raynuti⁹, ⁊ ad ita tenendū mouentur viua rōne p quā ostēdit̄ distinctionem Bar. nō esse verā:qꝛ viciato exp̄sse n̄ vitiat̄ tacitū qñ nō venit accessorie:lꝫ eqꝫ p̄ncipal'r.l.fideiussor.i pri.⁊ ibi Bar.⁊ alij.ff.de le.j.Bar.s. in precedēti.q.pōderat, qd illa rō militat indifferenter, siue pr̄ potuerit puidere siue nō. Punct⁹ istius articuli versat̄ circa intellectū.l.qd si filius.⁊ l.tractabat̄.vn̄ Bar.sumit distictionem suā. Circa istos duos tex.est diligēter intūtū quantum ad l.qd si fili⁹.Bar.hic rn̄det, qd iō ibi tacita vulgaris nō hꝫ locum qꝛ pr̄ supuixit lōgo tpe post filiū, ⁊ ideo potuit puidere, ⁊ nō prouidit:qꝛ cessat eqtas exp̄sse.ita rn̄det ad illū text. sed pro certo Bar.grauissime errat, ⁊ dicit cō illū tex. put ēt pōderāt Jmol. ⁊ Mod.iā tex.in d.l.qd si fili⁹.ponit casum, qñ pr̄ decesserit i captiuitate, si ergo decesserit in captiuitate, ergo nō potuit puidere, nec mutare testm̄:nā tex.ille pōit duos casus, qñ pr̄ est reuersus. Itē qñ mortu⁹ in captiuitate, ⁊ tñ in vtroqꝫ idē decidit.lꝫ qñ mortu⁹ est in captiuitate vt dixi, nō potuit prouide-
b re, ergo ille tex.cōfundit Bar.[b] Et si tu diceres, ꝙ forte Bar. intellexit illū tex.aliter.s.ꝙ fili⁹ erat mortu⁹ in ciuitate anteq̄ pr̄ caperet̄ ab hostibus, sed postea pater fuit capt⁹, ⁊ mortu⁹ in captiuitate, ⁊ si in isto medio tpe sciuit filium mortuum, potuit mutare testm̄, ⁊ nō fecit, sibi imputet̄ dato ꝙ captus postea sit, ⁊ mortuus in captiuitate, ita presumendū est.g Bar. ita intellexisse illū tex. Iste sensus nullo modo pōt stare ad illū text. qꝛ tex.ille clare loquit̄ qñ fili⁹ mortu⁹ est patre existēte i captiuitate, nō aūt anteq̄ caperet̄. Ita ibi ostēdit tex.in duobus locis precipue dū dicit nō videi fuisse sui iuris, ex quo pater mortuus est, ⁊ sic fili⁹ adhuc viuebat tpe captiuitatis.nā cū tex.ibi dubitet an p fictionē fingatur pr̄ mortuus vna hora ante captiuitatē, ⁊ sic nūqd fili⁹ esset sui iuris:⁊ dic ꝙ nō.reiecta solutione Bar.pōt ad illū tex.aliter rn̄deri.nā dū dicit nihil de secundis tabulis agi pt, illa dictio nihil, q̄uis sit vniuersalis negatiua:tñ aliqñ illa dictio, nihil, non excludit oīa, l.de etate.§. nihil.ff.de interroga.actio. Ita dicit Alex.hic, sed quia violat dictionē, nihil, istā nō admitto.vera rn̄sio ad illū tex.est, nam dicit tex.nihil de secundis tabulis agi pōt, scde tabule sunt substitutio pupillaris.vt s.declaraui in alia lectiōe. Perinde est ergo ac si dicat nihil de substit.pupillari agi pōt, ⁊ si dicas, quid vult dicere illa vniuersalis, nihil, rn̄det̄, nihil agi pōt de pupillari substōne, nec de legatis, nec alijs relictis, ⁊ substōne pupillari, qꝛ oīa ista euanescūt.iō dixit nihil. Sꝫ an extinguat̄ vulgaris tacita q̄ de per se pōt stare i illo tex.verbū nullū. Ista so.est a
vera, sed Are.qui sentit istā sol.defendēdo opi.Dyn.subtilius inducit illū tex.iungēdo cū l.pcedenti cū qua continuatiue venit.nā in l.precedenti dubitat̄ an hereditas istius pupilli vadat ad substitutū, vel veniētes ab intestato, ⁊ Jurisconsult⁹ ibi distinguit alios casus postea in l.ꝙ si fili⁹ cōtinuatiue, dt. ꝙ de secundis tabulis nō est tractandū, ⁊ sic substō non admittēnda:ergo vt rn̄sio sit conformis interrogationi, decidā istā hereditatē pertinere ad veniētes ab intestato, ergo nulla substō ēt tacita locū hꝫ. l.antequā.C.cōia de succes. Ista fuit subtilis b
iductio defendēdo solutionē.s.traditā dic.ꝙ Jurisco.solū decidit i scdis tabulis.⁊ sic de pupillari substōne.g nr̄ de hereditate pupilli.⁊ dato ꝙ illa vadat ad veniētes ab intestato.put cōcludit ar.Ar.tñ de tacita vulgari per quā cōsiderat̄ testatori, ibi nihil decidit. Ita egregie defendit vt ille tex.non prober, ¶ Considera ꝙ si filius morit̄ viuo pr̄e quo legitima hr̄ditas possit ad alique spectare cum ipse occupet:lꝫ in hoc nō me extēdo, qꝛ non est locus suus. ¶ Circa.l.tractabat̄ aduertendū est ꝙ illa nō vr̄ pbare p Bar.qꝛ vt dicit Ang.in d.l.vnica.i §. p scdo.⁊ in alijs locis ille tex.pōt retorqueri cō Bar.argumento a specialitatē ibi in pagano cōseruant̄ fideicommissa fauore libertatis vbo casu qñ moriat̄ fideicōmissarius viuo testatore, qñ nō potuit mutare testamentū, ergo vbi nō tractarem⁹ de libertate, secus esset, ⁊ ita respōdet etiam Are.hic.lꝫ ista rn̄sio tolleret̄ p l.iij.C.de inoffi.testa. vbi nō tractat̄ de fauore libertatis.vn̄ pōt subtili⁹ dici.ꝙ in d.l.tractabat̄, testator ibi peuldubio sciebat substōnē fideicōmissariā extinctā esse, ex quo scit fideicōmissariū mortuū nō adita hereditate:cū ergo esset i casu certo si nō puidit sibi cū esset i casu certo est sibi iputandū: sed in casu nostro est totū ecotra, ꝙ extincta pupillari expressa nō extingueret̄ vulgaris.ergo si nō curauit mutare, nō est sibi imputādū. reiectis oibus, illa vr̄ verior opi.ꝙ ex tacita vulgari succedat̄.⁊ ista vr̄ tenenda, qꝛ substitutionibus multum faue-

59 mus:vt dixi in ij.q.principali. ¶ Ultimo queri Bart.vt hic per eū, quid si substitutio pupillaris est facta ventri, ⁊ venter nō nascat̄ seu posthumi, an admittat̄ substitut⁹ ex tacita vulgari, teneas indistincte ꝙ substitut⁹ admittat̄ ex tacita vulgari, lꝫ nō euenerit casus testatoris, probat tex.in l.qui vētri. vbi expressius gl.ff.de ventre inspi.similis tex.in l.ab exheredati.§.fi. cū gl.ff.de leg.j.⁊ est ad fi.ti.⁊ tex.in l.si nemo.§.fi. in vbo substituto.ff.de testa.tute, bonus tex ponēs casum a contrario in l.fi.C.de insti.⁊ substi.ita p istas leges decidit notabiliter Alb. in repe.istius rub, vbi dicit ꝙ habuit istā questionē de facto ꝙ vidit obseruari istā opi.de facto. Ita etiam per has leges tenuit Bal.in l.fi.C.de insti.⁊ substi.Ang.in l.lex Cornelia.j.eo. Jmo in d.l.ab exheredati.§.fi.⁊ simpliciter Alex. ¶ Tu confirma dupliciter. Primo qꝛ prouisio in vnum casum extendit̄ ad alium casum omissum qñ testator verisimiliter disposuisset, put plene dixi.s.in ij.q.prin. ¶ Secundo qd in substitutiōe fit largissima interpretatio.vt dixi ibi. Ita teneas reiecta distinctione Bar, q̄uis eā teneat simplr̄ Sali.in l. si testō.in vj.q.C. e.⁊ Pau.in l. coheredi.§.cū filie.j.e.⁊ ex istis est expeditus scds effectus principalis. ¶ Circa tertium effectū ex oibus dictis Bar.facias regulā cū duabus ampliationib⁹, ⁊ cū trib⁹ fallen-

60 tijs habebis bono ordine. ¶ Regula est ꝙ i substōne exp̄ssa vulgari cōtinet̄ tacita pupillaris, d.l.iā hoc iure.j.eo. Ita regula ampliat̄ p Bar, ⁊ si mater sit in medio, adhuc sub exp̄ssa

a ☞ Substitutio. An mortuo pupillo viuo testatore extinguat̄ tacita vulgaris. Bar. Et limitat Bart. Jaso. in l. ij.§.penul.j.eod. Purp.

b ☞ Confundit Bart. ⁊ ita dicit gl.ibi in ver. moriatur. Purp.

vulgari cōtinet tacita pupillaris,lz nō habeat effectū,gl.in l.ꝑ
cibus.C.e.ꝛ est vera ꝛ approbata ꝙuis ꝯriū tenuerit gl.in l.cē
turio.ꝗ.e.¶Scdo amplia ēt si vulgaris fieret i vnū casum spā
lē adhuc cōtinet tacitā pupillarē.tex.est i.l.fi.C.de inst.ꝛ subst.
ꝼm intellectū gl.de quo statim.ꝗ.dicet.¶Limita ꝼm Bar.nisi
testator expsse vellet ꝯriū.tex.est i l.iā hoc iure.in ꝟbo si volun
tas parētis nō refraget.ꝗ.e.ꝛ in l.ꝙuis.in verbo si mō,nō ꝯriā
defuncti voluntatem.C.e.ꝛ est rō qꝛ in claris nō est opus cōie
cturis.l.cōtinu⁹.§.cū ita.ꝗ.de ver.sig.¶Scdo limita ꝼm Bar,
a qñ tacite apparet de volūtate defuncti,ꝛ ponit exēplū Bar,[a]
de breuiloqua.sz nō erat opus,qꝛ i terminis nr̄is vulgaris fa
cta psonis ipārib⁹ ñ ꝯtinet tacitā pupillarē.tex.est i d.l.ꝙuis.
¶Tertio limitat Bar.qñ testōr substituisset i vtrūqꝫ casum.
s.vulgariter ꝛ pupillariter:tūc ñ ꝯtineret tacita pu.qꝛ sub expſ
so non continet tacitū.l.cū ex filio.§.ꝗ.ꝗ.e.possent dari alie limi
tatiōes,sz nō curo:ponā in l.iā hoc iure.ꝗ.e.¶Circa quartum
61 effectū in v.q.†Circa dicta Bart. in ista.q.in primis aduerte,
dn̄ Bar.reprehēdit intellectū gl.ꝛ cōem, ꝙ i illa.l.fi.dubitatur
de tacita pupillari ꝯtēta sub expressa vulgari:nūquid admitta
tur mater?decidit,qd nō.istud est verissimū i se.¶Cōfirmo ar
gu.Bar.qꝛ si tacita pupillaris nō admittit ꝯ matrē,qñ mater
nō est coheres:ꝛ istud est indubitati iuris.d.l.ꝑcib⁹.ergo lōge
minus est dubitādū,qñ mater est coheres,ꝙ ex tacita pupil
lari excludat.ꝛ ideo inepte dubitassent,de hoc ibi.ꝛ si diceres.
argumētū Bar.vr fragile,dt Bar.ꝙ cū esset casus i d.l.preci
b⁹, vane illi iuriscōsulti dubitassent de isto casu qd sciuerūt iu
riscōsulti de illa.l.ꝑcib⁹.ꝛ qūo poterūt diuinare:qūo ergo bar.
inepte argumētat:defendēdo Bart.rñdet dupliciter. Primo
dato,ꝙ illi iuriscōsulti ignorarent illā.l.tū Justinian⁹ qui fecit
illā l.ꝑcib⁹.ꝛ fuit post illā.l.inepte ibi dubitasset iperator. Se
cūdo pōdera ꝙ Bar.allegat illā.l.ꝑcib⁹.nō tanꝙ posteriorez,
b sed qꝛ tex.[b]ibi affirmat,ꝙ est certi,ꝛ indubitati iuris: ergo es
set ante illā.l.ꝼm intellectū Bar.oportet necessario psuppone
re,ꝙ in illa.l.fi.posthum⁹ nat⁹ sit mortuus,hereditate nō adi
ta,qꝛ si adijsset,expiraret substitutio.denique in oī casu expsso
ꝛ tacito qs reuelauit Bar.ꝙ ibi pupill⁹ nō adiuerit heredita
tem:dicerē,qd ita dicūt doc.qd adiuerat ibi verbum nullū de
fendēdo Bar.ꝙ ibi impubes decesserit hereditate non adita.
ꝓbo qꝛ cum adire hereditatem sit facti, non presumuntur nisi
probētur.in l.in bello.§.facte.ff.de capti.ꝛ text.in d.l.fi.non di
cat ꝙ pupillus adiuerit prout dicit in l. ꝑcib⁹. ergo in dubio
non dz psumi aditio hereditatis,ꝛ ꝙ hereditas in dubio non
presumatur adita firmat Bar.in l.is potest.ff.de acq.her. imo
etiam in suo nō presumitur immixtio, ēt qñ nō haberet cohe
redē extraneū.Ista Bar.in l.necessarijs, post glo.ibi.ꝗ.de acq.
her.Et si diceretur cōtra intellectū Bar.ꝓut multi dicunt si i
illa.l.fi.solū tractat de hereditate mariti ꝛ non impuberis,ꝛ sic
solum de vulgari substitutione:qꝛ imperator in scdo loco ap
pellat illā scdam partē hereditatis luctuosam ꝛ nō primā,cuz
tota sit hr̄ditas mariti:rñdetur,qꝛ ilā scdam partē heredita
tis mariti hz mediāte morte filij sui.hoc respectu appellat istā
scdam partē luctuosaz,sz primā hz ēt,filio viuo.i isto itellectu
Bar.est solus:nec vnꝙ alius post eū tenuit.Jmo.istū intelle
ctū reprehēdūt indifferēter oēs doc.hic,ꝛ ibi.¶Cōtra istum
intellectū possent referri multa argumēta,ego refero solū duo
fundamēta:alia poteris viderep te.hic ꝛ i d.l.fi.per modernos.
Dixit Alex.ꝙ ꝯ Bar.stringit vnū fundamētum:ꝛ licet nō di
cat est Ang.in d.l.fi.de insti,ꝛ subst.Nā si esset verū,qd tex.in d.
l.fi.solū loqueret de vulgari,certe siue mater esset viua, siue es
set mortua,deberet excludi substitutus, ꝛ tū contrarium dicit
62 ibi in fi.nā mater ibi venit p ius accrescendi.†sed ego habeo re
gulā ꝙ ius accrescēdi trāsmitit ad heredes.l.si ex pluribus. ff.
de suis ꝛ legi.sicut ergo ipsa mater si viueret ex iure accrescen
di excluderet substitutū:ergo idem si mortua esset, ex quo ius
accrescendi transmittit ad heredes,ergo ꝛc.Sed ad istud fun
damentum clare rñdet ꝙ ius accrescēdi transmittitur ad here
des:istud est singulariter verum.s.qñ ius accrescendi competit
de iure:cū illud transmitteretur ad heredes.ita proprie.d. l.si
ex plurib⁹,sed in d.l.fi.illud ius accrescēdi cōpetit matri cōtra
oēs regulas iuris,qꝛ substitutus excludit ius accrescēdi. l. ij.
§.si duo.ff.de bono.pos.scdm tabu.sed ex priuilegio singulari,
eo qꝛ mater,ꝛ qꝛ coheres admittit ex iure accrescēdi, sed illud
quod ex priuilegio concedit nūquā transmittitur ad heredes.
tex.est in l.si ex plurib⁹.ff.de admi.tu.tex.in l.cum patronus. in
fi.ff.de leg.ij.iuncto tex.sing.in l.mulieri,ꝛ Titio.ff.de condi. ꝛ
demon.Cōtra intellectū Bart,insurgit subtilius iudicio meo
Are.hic,ꝛ dicit in fi.si quis sciat,respōdeat huic argumēto:vo
lo eñ appellare magistrū meū,dicit Are.si tex.i illa.l.fi.loquere
tur solū de hr̄ditate mariti.ꝛ sic loqueret solū de vulgari:cer
te nō esset arguere a maiori,vt arguit ibi i verbo multo magis

a ☞ ¶Bart.De fende.Bar.quia disparitas indu cit psumptionez volūtatis.Etiaz tertia limitatio est eadem cum se cunda.Purp.

b ☞ ¶Quia tex. Caue qꝛ textus probat mortuuz impuberē iūcto pemio cū verbo vero.Purp.

sed esset arguere a pari:qꝛ totū est de substantia testatoris,imo
fortius esset arguere a minori,qꝛ primā partē substantie mu
lier hz ex expressa dispositione testatoris.istā aliā habet ex ta
cita p ius accrescēdi,ꝛ sic debili⁹,ꝛ sic a minori, ꝛ nō a maiori,
vt ergo argumentatio iperatoris sit bona, est necesse intellige
re ꝙ hr̄ditas luctuosa sit,ꝛ intelligat hereditas pupilli: tunc
eñ ꝓcedit argumētū a maiori hoc mō.Si testōr vocauit vxo
rē ad partē bonorū suorꝫ simul cum filio,forti⁹ videret voluisse
vocare ad hr̄ditatē luctuosaz filij impuberis,q̄ est magis debi
ta matri ꝙ hereditas mariti.Sūt qui rñdeāt ad istud argumē
tū,ꝛ profecto valde colorate dicūt ipsi ꝙ imo intelligendo to
tū tex.vt facit Bar.in hr̄ditate mariti:tūc arg.a maiori proce
dit isto mō.Nā si pater superexistente filio,voluit vxorē succe
dere in dimidia hr̄ditate,ꝛ propriū filiū priuare,cui iure natu
re debeat.l.cū rō.in prin.ff.de bo.dāna.ais est sub ti.de portio
que lib.dā.cōcedunt.l.scripto.ff.vñ lib.a fortiori voluit eam suc
cedere in alia dimidia nō existente filio:quo casu non succedit
priuatio filij pp vxorē,ꝛ supererat maior rō pietatis pp mor
tē luctuosam filij.Ista sol.lz egregia,subtilis,ꝛ colorata,nō tñ
satisfacit:qꝛ cōdito testamēto,dūmodo filius habeat legitimā
suā pōt pater de residuo disponere ꝓut vult, ꝛ reliquere extra
neis.l.parētibus.ꝛ in l.cū quereret.C.de inoffi.testa.ex quo er
go in d.l.si pater.cōdito testamēto,relinquit dimidiā heredita
tem filio,certe instituēdo vxorē in alia dimidia non vr̄ priuare
filiū aliquo debito,ꝛ tāto fortius cū hr̄ditas nō sit debita imo
nec legitima.glo.approbata in l.iij.C.de iur.ꝛ fac.igno. ¶Tu
aūt respondens aliter dicas,ꝙ argumentū a fortiori in illa l.
fi.non sit respectu magis debiti, ꝛ sic qꝛ hereditas impuberis
magis debeat matri,ꝙ hr̄ditas mariti:ad hoc nō hz respectū
ille tex.sed argumentū ibi fit a maiori cōiectura psumpte volū
tatis.istud apte dicit tex.ibi,cū opinabat Papinianus ꝛc.ꝛ di
cit,ꝙ erat q̄stio volūtatis,ꝛ ista maior cōiectura psumpte vo
lūtatis resultat ex hoc ꝙ testōr magis dilexerit vxorē ꝙ substi
tutū.istud probat litera qꝛ vxori sue relinquit partē substātie
sue,faciēdo eā equalē heredē cū filio,ꝛ sic eā pretulit substitu
to:ergo multo fortius presumit voluisse ꝙ in altera parte he
reditatis q̄ venit mediāte morte filij:ꝛ sic est luctuosa mr̄i,ꝛ ra
tione pietatis deberet ad matrē spectare,ita vr̄ mihi, ꝙ sonēt
ꝛ cātent verba illi⁹ tex.seu lr̄e.Ultra eos ego ꝯ Bar. vtor alio
fundamēto qd mihi multū stringit,ꝙ nō possit stare vltra oēs,
ꝓbo viua rōne.nā si in illa.l.ff.solū tractaret de vulgari substi
tutione.mater nō hz priuilegiū:qꝛ in vulgari substitutione nō
tractat de hereditate filij sz mariti:iō tacita vulgaris excludit
matrē,gl.est ord.approbata p oēs in d.l.fi.in fi.ꝛ per Bart. hic
ꝛ ibi.Et si diceres,istud argumētū est vnū somniū:qꝛ Bar.vi
dit hoc, qꝛ excludit nisi qñ est coheres:qꝛ tacita vulgaris nō
excludit matrē coheredē,qꝛ dico ꝙ non solū est verū,sed neces
sariū qd gl.approbat in illa.l.fi,ꝙ mater nō excludatur ex vul
gari tacita,ꝓprie loquit qñ mater est coheres:qꝛ si mater nō es
set coheres quid haberet facere cū substituto: qꝛ mulier in suc
cessione mariti nūꝙ admittitur nisi qñ deficiunt agnati ꝛ co
gnati,ista est vtilissima.si ergo illa gl.intelligeret quando non
est coheres,nihil iuris haberet.Teneas ergo intellectum gl.ꝛ
cōem,qd in l.si dubitetur de tacita pupillari contenta sub vul
gari,an matrē excludat.Non ob.fundamentum Bar,dum di
cit ꝙ istud erat iuris certi,ꝛ indubitati.per l.precib⁹.ergo ꝛc.
Rñdent Jmo.ꝛ oēs Mod.ꝛ Alex.hic:ꝛ quod ibi in d.l.preci
bus,erat decisum qd tacita pupillaris non excludit matrē qñ
non est heres: sed quando est coheres videtur,vt hic per eos.
Respondeo aliter ego in forma,ꝛ ista est vera sol. ꝙ tex.in d.l.
precibus.quod est certi iuris,ꝙ si filius adiuit hereditatē, qd
adita hereditate,expirat vulgaris,sed de tacita pupillari in il
lo tex.verbū nullū,ꝛ ꝙ ille tex.nec dicat nec ꝓbet,arguo. Nam
in illo tex.ille filius militis tempore quo pater fecit testamētū
erit impubes,sed mortuus est pater,ꝛ postea adiuit heredita
tem,quis reuelauit.Bar.qd tēpore mortis sit mortuus impu
bes?Ideo vt possit tractare de tacita pupillari in illo tex. ver
bū nullum,ꝛ licet arguendo posset inducere tex. dum dicit vul
garis expirat omnino.istud nō est qd tex.clare dicat.Teneas
63 ergo intellectum gl.ꝛ cōmunez.†Pondero ante omnia, quod
Bar.in formatione questio.querit,que impediāt vulgarē sub
stitutionē ꝛ que non impediāt.Regula est ꝙ vulgaris substi
tutio expirat adita hereditate per heredem.l.post aditā.C.eo.
ratio est:qꝛ substitutio vulgaris fit sub conditione, si primus
heres nō erit:ergo si primus heres erit,deficit conditio.p ꝯns
corruit substō: ex hoc sequit,ꝙ donec pēdet cōditio an prim⁹
heres adeat,illa pēdētia impedit ne substō admittat:nā ꝙdiu
per prim⁹ esse heres:nunꝙ est locus substitutio.l.quādiu.ff.d
acq.her.illa pēdētia impedit. ¶Amplia istā regulam traditā
per Bar.etiā si essent tres vel quatuor gradus substōnum: qꝛ
si primus

si primus adeat extinguũt oẽs grad⁹ substõnis.ita dt Bar.p
l si testõ.S.ti.j.Et rõ q2 oẽs substõnes sant sub cõditione:si pri
64 mus hr̃s non erit:ergo si adit &c.¶†Amplia scdo ẽt si hr̃s
q põt venire ẽt de iure ciuili veniat p bon.pos.sm tab.excludit
substõ.l.puberẽ.C.de iu.deli.firmat Bar.similiter sm Bar.ibi
si heres renũtiet bo.pos.sm ta.& velit venire de iure ciuili.ex-
cludit substitutio.Ita concludũt doc.in l.sun.C.de iure delib.
Reprobata gl.ibi firmat Bar.hic.& latius in l.nec is.§.j.ff.de
acq.her.& rõ est:q2 q hz duplex remediũ,si vni renuntiat,retẽ-
to alio,nõ intelligit renuntiare.l.si domus.ff.de ser.vrb.predi.
65 & l.si filius.in verbo paulus.ff.de bo.libe.¶†Limita istã regulã
qñ heres post aditam hereditatẽ fuit negligẽs adimplere vo-
luntatẽ defuncti p annũ.priuat eĩm hr̃ditate & admittit substi
tutus.aut.hoc amplius.C.de fidei.& in corpore vñ sumit:& ha
bẽt cano.text.in c.lz.de voto.& ibi Abb.no. Rõ istius fallẽtie
est,q2 ppter delictũ heredis lex priuat primũ heredẽ,acsi nũ-
quã fuisset heres.gl.in l.in substõne.j.eo.Scdo limitat predi-
ctã regulã gl.in l.post aditã.& Bar.hic,ꝙ est verũ, nisi postꝙ
adiuit hr̃ditatẽ,si restituat in itegrũ aduersus illã aditionem
admittit substitut⁹.l.ij.§.iterdũ.in fi.j.eo.vt hic p Bar.& iuxta
istã fallẽ.qrit Bar.vt hic p eũ.Successiue querit Bar.nunqd
existẽtia sui heredis tollat,vel impediat vulgarem.& distiguit
Bar.vt hic p eum.¶Querit successiue Bar.pater instituit
filiũ heredẽ:nunqd filius qui non põt adire de iure ciuili,sz so
lũ de iure ptorio impediat substitutũ.de hoc ponit Bar.duo
66 exẽpla vt hic p eum.¶†Circa istã.q.doc.nihil addũt,inꝙtũ
concludit Bar. in primo casu,ꝙ si bonorum possessio compe
tit primo heredi,viuo testõre,ꝙ illa bonorũ possessio excludit
substitutũ,Bar.ad hoc põderat text.in l.in conditionib⁹.§.si
patronus.ff.de cond.& demõ.põdera, ꝙ ille tex.loquit qñ illa
conditio si heres nõ erit,poterit alr verificari,ꝙ bono.pos.nã
patrono pterito non cõpetit remediũ de iure ciuili:vt decla-
rat Bar.& dixi i l.fi.C.vñ legi.& ibi Alex.Cum ergo non possit
aliter,ꝙ de iure ptorio:illa verba si heres non erit necessario
intelligunt,& verificant in bon.pos.ille tex.optime facit ad p-
positũ Bar.q2 tex.Bar.loquit qñ istitutus nõ põt venire nisi
de iure ptorio nõ de iure ciuili:ergo illa conditio, si heres non
erit,verificabit in eo,sicut in illo.§.si patron⁹.Põdera ergo ꝙ
Bar.in seq.q.nõ vr bñ dicere dñ dt:pone,ꝙ fili⁹ institut⁹ põt
a venire de iure ciuili & de iure ptorio:repudiat[a] de iure ciuili &
veniat de iure ptorio:determinat,ꝙ excludit substitutũ.p l.pu
berẽ.C.de iure deli.ergo videas ꝙ illa cõditio si hr̃s nõ erit ve
rificat ẽt i bonorũ possessore,& tñ ibi cõpetebat remediũ ciui-
le,sz salua Bar.ꝙ qñ ille,q non põt venire de iure ciuili,venit
de iure pretorio.s.p bo.pos.efficit directo heres,acsi eẽt hr̃s
de iure ciuili,ex quo alius nõ põt succedere de iure ciuili:nisi
ipse,ergo &c.Ita declarat Bar.ibi post gl.i l.ij.ff.de bo.poss.&
in l.ex asse.ff.ad Treb.Adde p cõclusiõe Bar.sm Are.facere
aliũ tex.i l.is,q in ptãte.§.fi.ff.de le.pstã.& dt,ꝙ meli⁹ facit quã
tex.Bar.sed ad illũ tex.potes rñdere,ꝙ ibi iõ est q2 testõr cõ-
siderauit effectũ,hoc est,ꝙ daret illi,q haberet hr̃ditatẽ,sz sub
sti.non hz hr̃ditatẽ,q2 repellit.Sz si diceres,ꝯ de.l.q heredi.§.
cum hr̃dicas.ff.de cõd.& demõ.rñdet ꝙ restituta hr̃ditate pri-
mus remanet hr̃s.sz si filius ꝯtabularet, prim⁹ nõ remaneret
b hr̃s.[b] & iõ sibi põt solui gr̃a implẽde conditionis. ¶Pro ista
opi.facit alia bona rõ sm Are.& ista plz multũ.nã cõdõ.si hr̃s
non erit in substõne vulgari ad hoc,vt admittatur substitut⁹
sufficit,ꝙ adimpleat p eqpollẽs.l.Ball⁹.§.& qd si tm̃.ff.de lib.
& posth.ponit Bar.s.in ij.q.prin.ad fi.si ergo in substitutione
vulgari &c.ergo econtrario,vt sit eadẽ disciplina ꝯtrariorũ.l.j.ff.
de his q sunt sui vel alie.iur.ergo sufficit adimpleri p equipol-
lens.Adde tu pro opi.Bar.aliũ tex.qui mihi bene facit.i l.in
seruitutẽ.§.ei q.ff.de bo.li.¶Et nõ ob.si diceres,ꝙ condõnes
debent adimpleri in forma specifica.l.q heredi.in prin.& l.Me
uius.ff.de cond.& demon.q2 dico,ꝙ illa regula fallit i subst.q2
cũ fiat largissima iterpretatio, sufficit adimpleri p eqpollẽs.l.
Gallus.§.& quid si tm̃.vbi Bar.& alij.s.de li.& posth.¶Circa
sm casum Bar.qñ bo.pos.&c.cum Bar.tenẽt oẽs idifferẽter.
& rõ est,q2 postꝙ est acqsitũ mihi ius ẽt ex facto tuo,nõ potes
mihi auferre.l.si post mortẽ.in fi.j.de ꝯtab.Ego aũt,vt dẽ ma
teriã cogitãdi,vr ꝙ Bar.in isto casu non bñ loquut⁹ sit,filius
fuit preteritus a primo gradu,& scdo i quo est substitutus est
exheredatus:approbat testm̃ pr̃is,tz Bar.ꝙ ipse non admit-
tat,sz substitut⁹.pone,ꝙ fili⁹ pterit⁹ dicat testm̃ nullũ,clarum
est ꝙ substitut⁹ excludit.istud firmat Bar.s.qñ dt si testm̃,si
ergo filius preterit⁹ dicẽdo testm̃ nullũ , excludit substi tutuz
quãta inigtas esset,ꝙ si filius preteritus,q voluit approbare
deberet excludi:ista videret mihi inigtas:q2 dicẽdo nullũ non
c facit locũ:ergo multo minus approbãdo als esset euidẽs ini-
67 qtas.[c] ¶†Redeo nunc ad.q.quam superius pretermiseram:
& pone ꝙ testõr istituat duos vel tres heredes, & eis vulgari-
d ter substituit Titiũ,nunqd[d] p aditionẽ vnius ex coheredib⁹
excludant substituti in isto quotidiano passu.Bar.ponit di-
stinctionẽ valde equã.& doc.eã approbãt. Bar.hic,& in l.qdã
testõ.j.eo.& in l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.& in l.pe.vbi
Bal.& plenius Mod.C.de inst.& substi.& sequunt cõiter doct.
in locis preallegatis cũ concor.assignatis per Alex.Et vltra
eũ ita cõsuluit Ang.in cõsi.lxx.inci.Ioã.sun condidit testm̃,&
ista opinio est approbata.Ego aũt existimo ꝙ ista opi.Bart.
nõ sit vera lz sit approbata.Nã cõsidero in primis ꝙ tex.in q-
bus se fundat Bar.nihil probant.Primo non obstat tex.in l.
quidã testõ Proculũ.j.eo.q2 si ille tex.subtiliter considerer ni-
hil pbat.Cõsidera que sit rõ similiter in l.ꝙuis.in fi.C.e.cũ re
uerẽtia nihil probat tex.non decidit,ꝙ si vnus repudiet, ad-
mittitur.Io.de Imo.in l.heredes mei.§.cũ ita.& in d.l.qdã te-
stõ.defendit Bar.alio medio,dico ꝙ rõ Imo.est falsa:q2 si es-
set vera nunꝙ substitutus preferret heredi instituto.per text.
in l.ij.de bo.pos.sm ta.Et ppterea Bar.in l.hoc articulo.ff.de
her.inst.ppẽdit de errore suo,& dt ꝙ nihil pbat.Similiter ista
rõ Bar.est falsa:q2 in ꝯtrariũ est tex.formalis in l.si is qui ducen
ta.§.cum ita.ff.de reb.dub.Io.de Imo.in locis prealle.dt qd
opi.Bar.non bñ pbat ex fundamẽtis suis , sed ipse pbat alia
rõne.nã qñ volũtas testõris est dubia,debemus attendere,id
qd verisimiliter psumit voluisse testõrem.l.in ambiguis.cum
multis simi.ff.de re.iur.l.volũtatis.C.de fideicõ.sed verisimili⁹
est testatorẽ voluisse pferre institutos,quos predilexit.l.Pu-
blius.in fi.ff.de cond.& demonst.Sed si ista ratio esset vera,se-
queret,ꝙ semp institutus p ius accrescendi excluderet substi-
tutũ,qd tñ est falsum.l.ij.§.si duo.ff.de bo.pos.sm ta.cũ si.Sed
errauit Imo.q2 sola qualitas instõnis,& substõnis nõ facit,ꝙ
vnus videat plus dilect⁹,nisi cũ illa qualitate cõcurreret san-
guinis coniũctio.Ita declarãt oẽs doc.in d.l.hr̃des mei.§.cũ
ita.ff.ad Tre.Et ad argumentũ rñdet,ꝙ testõr non magis di
lexit institutũ in parte,in qua instituit.sz in parte in qua alius
instituit & ei substituit vr predilexisse substitutũ:q2 si voluisset
preferre institutũ coheredẽ debebas eos inuicem substituere.
¶Teneo in pũcto iuris ꝯ opi.Bar.ꝯ quã vr facere text.in l.
fi.in prin.ibi Imo.no.j.e.vbi si seru⁹ duorũ dñorũ institut⁹ he-
res,& ei dat vulgaris istitut⁹,si iussu vni⁹ dñi adeat in ptẽ &c.
Bar.hic ppẽdit,& rñdit qñ substitutio fit seruo duorũ dñorũ,
& p ꝯñs est perinde ac si cuilibet esset facta substõ.¶Scdo ꝯ
Bar.facit q2 illa verba,si Titi⁹ & Sei⁹ hr̃des nõ erũt,exponũ
tur.i.quaten⁹ nõ erũt hr̃des,vt no.Bal.& Ang.i l.fi.in prin.p
illũ tex.j.eo.Bal.& doc.in l.Stichus qui meus erit.ff.de leg.j.
68 †Tenẽdo opi.Bar.limita no.qñ eẽnt substituti paupes Chri
sti,vno repudiãte semp admittit substitutus:nisi forte consta-
ret de voluntate testatoris in ꝯtrium expresse:ita ad literam tz
Bal.in repe.c.si pater.in ver.quero de vno.Pro declaratiõe
69 tex.de testa.i vj.& forte nõ habes alibi.¶†Circa qõnẽ Bart.
qñ testator instituit pup.postea emãcipat &c.adde ꝙ cũ opin.
Bar.tenet Cy.in l.precibus.in v.q.C.eo.& Alb.de Ros.in re-
pe.istius rub.& Pau.in l.coheredi.§.cũ filie.j.eo.& ita teneas,
ꝙuis ꝯtrium tenuerit Bal.in l.fi.C.de inst.& subst.Imo.hic i c.
Raynutius.in materia vulgaris substõnis.& Ale.hic moti:q2
vitiato expresso,non vitiat tacitũ,ꝙ de per se stat.l.fideiussor.
in prin.ff.de le.j.ergo vitiata pupillari expressa,non dz vitiari
tacita vulgaris.rñdetur sm Bar.nisi appareret de ꝯtria volũ
tate defuncti,vt est hic.Sed pondera tu quare p emancipatio
nẽ filij extinguat indistincte tacita vulgaris.& tñ p mortẽ filij
impuberis nõ extinguit indistincte tacita vulgaris,vt firmat
Bar.s.in iij.q.secũdi effect⁹.& tñ alibi emancipatio filij & mors
equiparant.l.Gallus.§.& qd si tm̃.s.de lib.& posth.rñde ex mẽ
te Bar.ꝙ emãcipatio est actus voluntarius,q2 nemo inuitus
cogit emãcipare,nisi in casibus spãlibus positis in fi.inst.qui.
mod.ius pa.po.sol.sicut per alienationẽ voluntariã presumit
inmutatio volũtatis,sed non p alienationẽ necessariã.l.fidei-
cõmissa.§.si rẽ.ff.de leg.iij.ita per emancipationẽ cũ sit actus
voluntarius presumitur mutatio voluntatis testatoris,secus
quando filius morit:q2 mors est actus necessarius.

1 ☞ Substõ pupillaris põt fieri liberis institutis vel exhereda
tis,& quilibet põt institui,dũmodo pater sibi fecerit testm̃.
2 Procedit etiã hodie p iura noua authẽticorũ ꝙ exheredato
mala mente & malo aĩo pater possit substituere pupillariter si
pupillus sit doli capax,& possit committere causam ingratitu
dinis per quam possit exheredari.
3 In pupillari substõne pater põt substituere filio pupillo quẽ
vult,& in hoc differt ab exẽplari q̃ fit furioso vel mente capto.
4 Sine heredis institutione nihil in testamento scriptũ valet.
5 Filio exheredato pater nõ põt substituere p fideicõmissum.
6 Sustentabilius est testm̃ in quo nulla est institutio,licet vi-

a ¶Repudiat. Bar.non dt,qd repudiat,sed tñ venit.

b ☞ ¶Heres.ꝯ §.ꝙ aut.Ins.de bo.pos.Purp.

c ☞ ¶Iniquitas.Nõ est inigtas.cũ approbãdo non tẽdat ad filij cõmodũ,sed instituti.Purp.

d ☞ ¶Nunqd. An aditiõe vni⁹ ex institutis excludat substitutus.Bar.& vide eundẽ q vr sibi ꝯtrius dñ se fundat in dictione vniuersali & i cõiũctione in l.qui dã testa.j.e.Secũdo vide Ale.hic reprobãtem in aliqbus,lz dicat iste quod approbet.Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tiosa: quā testamentum in quo nulla est institutio ex quo institutio licet vitiosa operatur aliquem effectū quā circa duos.
7 Facilius dispēsatur circa vnum defectum quam circa duos.

§. Substituere.

Iste. §. ſꝫ Bar. diuidit̄ i tres ptes, vt hic p eū. h.d. in effe-
1 ctu. † Substitutio pupillaris pōt fieri liberis īstitutis, vel exhr̄datis, ⁊ qlibet pōt substitui, dūmō pr̄ sibi fecerit testm̄. h.d. ¶ No. primo ex isto tex. ꝙ etiā filijs exhr̄datis pōt pr̄ substituere. concor. sunt in gl. Amplia etiam si filius sit exhr̄datus mala mēte, ⁊ malo aīo adhuc pr̄ pōt sibi pupillariter substituere. Ita ampliat no. Bar. in l. ij. in prin. ff. eo. Et mouet̄ qꝛ tātam
2 fidē capit lex de patre ⁊c. ⁊ ibi dicemꝰ. † Scdo amplia, ꝙ istud pōt pcedere ēt hodie p iura noua authēticorū, qū esset pupil
a lus doli capax,[a] q pōt cōmittere cām ingratitudinis, p quam posset exheredari. §. aliud quoqꝫ capitulū. in aut. vt cū de ap. cog. qꝛ nō pōt exhr̄dari, si nō est doli capax. ita declarat Bar.
3 in l. ij. ff. eo. ¶ † Scdo no. ex hoc tex. ꝙ in pupillari substitutiōe pater pōt substituere filio pupillo quē vult, ⁊ in hoc differt ab exēplari substitutione, que fit furioso, vel mēte capto, vbi non pōt substituere quē vult, ſꝫ tenet̄ substituere fratrē, vel sororē.
4 l. humanitatis. C. eo. ¶ † No. vl. ꝙ sine hr̄dis institutione nihil in testō scriptū vꝫ: cū īstitutio sit caput testamenti, vt l. prime. §. de his q in testa. delē. vt hic in gl. in ꝟ. institutione. ¶ Gl. in verbo exhr̄datis. diuidit̄ i tres ptes. In pma declarat tex. ⁊ allegat concor. In scda remouet vnum ꝯtrū. In tertia querit, ⁊ rn̄det. Scda ibi, non p fideicommissum. Tertia ibi, ſꝫ an prete
5 rito possit. ¶ † In gl. ibi, nō p fideicōmissum. habes ꝙ filio exhr̄dato pater non pōt substituere p fideicōmissum, ⁊ rōnē assignat Bar. hic. In fi. gl. habes, ꝙ lꝫ pr̄ filijs īstitutis, ⁊ exhr̄datis substituere possit: tamē non pōt substituere filio p̄terito, ⁊ Bar. limitat qū filiꝰ cū authoritate tutoris approbaret testm̄ pr̄num. ¶ Gl. in ꝟbo, instōne, diuidit̄ i quatuor ptes. In prima declarat tex. In scda extēdit. In tertia op. ⁊ sol. In quarta silr̄ op. ⁊ duplr̄ solu. Scda ibi, itē ex postfacto. Tertia ibi, ſꝫ ꝯ. §. ti. j. Quarta itē ꝯ. ī aut. vt cū ī ea. ¶ In. e. gl. ibi qꝛ substituit sine instōne. istā pmā sol. gl. multū no. Bar. ⁊ doc. q valde limitat aut. ex cā. C. de lib. pte. vt pcedat qū solū erat defectꝰ p̄teritionis filij: tū aliꝰ erat īstitutꝰ, ſꝫ vbi esset defectus instōnis: qꝛ
6 nemo esset institutꝰ: tūc nō hꝫ locū illa aut. † Pōdera ꝙ sustentabilius est testm̄, ī quo est facta substitutio lꝫ vitiosa, ꝙ testm̄ in quo nulla est īstitutio, ⁊ sic pōdera scdo ꝙ institutio vitiosa operat̄ aliquē effectū quē nō operaret̄ si esset omissa, ⁊ sic plꝰ operat̄ īstitutio iualida ꝙ institutio oīno omissa. Bald. simplr̄ dt, qd istud vr̄ sibi irrationabile, ⁊ nō dt plus. Tu aūt ꝯ istam gl. potēs fortiter sic arguere: paria sunt nullo mō cōparere in iudicio, aut minus legitime. tex. est in c. laico. ⁊ ibi ad hoc not. Bal. de app. Itē paria sunt nō adire hr̄ditatē, vel nulliter seu via incōpetēti. tex. est in l. ij. C. de succes. edi. ⁊ ibi Sa. Ful. ⁊ alij Mod. ad hoc no. text. ī l. filius emācipatꝰ. C. de colla. bo. ⁊ tex. in l. fi. ff. de lib. ⁊ posth. imo gn̄alius nihil, ⁊ inualidū eqparant̄. l. si aūt. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de legi. her. ergo ꝯ istā gl. Preterea ꝯ gl. facit qꝛ plus delinqt qs faciēdo, ꝙ omittēdo. glo. in ꝟbo non facto. in l. mora. vbi dixi. §. so. ma. ergo plus delinqt, q instituit nulliter, ꝙ q nullo mō īstituit: ergo minꝰ ei est subueniēdū. Huic difficultati iuenio duplr̄ posse rn̄deri. Primo rn̄dēt Imo. ⁊ Alex. nō esse absurdū ꝙ aut. ex cā. C. de lib. pte. pcedat, qū aliqs est institutꝰ: ſꝫ nulliter, non aūt pcedit, qū nemo est īstitutꝰ: eo qꝛ ꝟba aut. ex cā. adaptant̄, qū aliqs est nulliter īstitutꝰ, ſꝫ qū nullꝰ institutus est ꝟba illius auth. nō declarāt. cū ergo nō adaptant̄ ꝟba illiꝰ aut. ad fm̄ casum nō habebit locū eius dispō. l. ꝙ cōstitutū. ff. de testa. mili. ista sol. nō tollit obiectū. nā instō nulla hr̄ pro non facta, ⁊ sic idē iuris dꝫ esse in vtroqꝫ. Aliter ⁊ subtiliꝰ rn̄det Are. hic, ꝙ qū p̄cedit instō, nulla rōne preteritionis testm̄ non caret oīno prima facie forma testi, secus qū nulla p̄cessit instō, vt dt pbari ī l. si qs legatū. in prin. ff. de fal. Ista so. nō tollit etiā mihi difficultatē: qꝛ imo qū filius est preteritus, testm̄ deficit in forma, qꝛ de forma ⁊ substātia testi est, ꝙ filiꝰ ī ptāte instituat̄, vel exheredet̄. Inst. de exhered. in pn. Nec ob. tex. in d. l. si qs legatum. qꝛ tex. ibi bn̄ facit dr̄iam an testm̄ a principio sit nullum, qꝛ deficiat forma, an ex postfacto irritet̄, ſꝫ dico ꝙ i casu nr̄o deficit forma a principio: ergo est pinde, vel ꝙ nullꝰ sit īstitutus, vel nulliter. Rn̄deo alr̄ ⁊ tertio, ꝙ qū pr̄ p̄terijt filiū ⁊ neminē īstituit hic est duplex vitiū. Primū p̄teritionis filij, scdm qꝛ nemo est īstitutꝰ: ⁊ vbi nō est institutio, deficit caput testi, qū ꝓo filiꝰ est p̄teritus, ⁊ alius
8 est institutus, nō est nisi vnū vitiū p̄teritionis. † Sꝫ ego habeo ꝙ aut. ex cā. q dispēsat sustinēdo testm̄ nullū: qꝛ filiꝰ est p̄teritꝰ, ⁊ alius īstitutus nō itelligit̄ dispēsare qū concurrit duplex vitiū. pbat̄, qꝛ faciliꝰ dispēsat̄ circa vnū defectum ꝙ qū sunt duo vel plures defectus. Et pptere a no. Bar. in l. cū propter. ff. de leg. prestan. ꝙ dispēsatio ꝯ regulas cōes, que fit circa vnū defectū nō intelligit̄ fieri circa aliū nec circa plures sicut in simili dicit no. Bal. ꝙ clausula, nō obstātibus quibuscunqꝫ contrarijs, vel in ꝯtrium, que apponitur in rescriptis principū, ⁊ pontificum non operatur qū sunt plura obstātia nisi de omnibus fieret mētio. ita Bal. in l. j. C. de fur. ⁊ credo ꝙ ista proprie fuerit intentio glo. ⁊ Bar.

a ¶ Doli capax. Adde Rayn. in l. humanitatis. de impu. ⁊ alijs substitu.

Adde Pro ista rn̄sione bn̄ facere tex. in l. si nō lex Entia. ff. de her. inst. Cōprobat̄ predicta rōne: qꝛ qū filius est p̄teritꝰ, ⁊ alius hr̄s īstitutus, pōt talis filiꝰ approbare testm̄. l. si filio p̄terito. ff. de iniu. rup. ⁊ tū si filius esset p̄teritus ⁊ nemo institutꝰ filiꝰ nō posset approbare. ¶ In ea. gl. ad
9 finē. no. ex gl. fm̄ vtrāqꝫ sol. † ꝙ substō pupillaris confirmat̄ p aut. ex cā. C. de lib. pte. cū ibi dicat, cetera nāqꝫ firma pmanēt. In ꝯtriū facit: nā. d. auth. ex cā. est correctoria iuris cōis. ita tenēt ibi oēs. Sed in correctorijs nō fit extēsio etiā ex maioritate rōnis gl. in aut. quas actiones. C. de sacros. eccl. Sꝫ ego habeo ꝙ p auth. ex cā. sustinet̄ hodie substō pupillaris: certe mater excluderet̄ a luctuosa hr̄ditate filij impuberis, nec haberet legitimam filij: ergo nō est excludēda ad pupillarē substitutionē in preiudiciū matris. Confirmo, qꝛ tacita pupillaris nō excludit matrē, quā illa tacita inducit̄ ex dispōne legis. Et rōnē assignat Bar. in l. ij. in v. q. prin. ff. e. qꝛ lex voluit p suā interpretationē excludere matrē a legitima filij. Ergo silr̄ dicamus ꝙ d. aut. ex cā. nō habeat cōfirmare substitutionē pupillarem, vt mater excludat̄. Et si dicas istud cōfundit̄ p auth. ex cā. p quā cōfirmant̄ legata, fideicōmissa, dationes tutorū, ⁊ tū istud est in preiudiciū veniētiū ab intestato, rn̄d. ꝙ ibi veniētes ab intestato habēt hr̄ditatē a lege, ⁊ sic cōmodū: ideo lex voluit qd etiā habeāt incōmodū. Ista rō nō militat in matre: qꝛ erat in totū exclusa. Nō obstat argumētū Bar. de tutore: qꝛ nihil vꝫ, nā dato, ꝙ nō confirmaret̄ datio tutoris, tū pretor tenet̄ confirmare per l. iure nostro. §. fi. de testa. tute. Itē multū vertitur preiudiciū, ꝙ confirment̄ dationes tutelarū. Non obstat dum Bar. ponderat verbū, cetera. qꝛ illud verbū fuit positū p Irnerium. In corpore aūt authenticorū nō est. Non ob. ꝙ p edictum, si qs omissa causa ⁊c. qꝛ est argumētū a separatis: illud enī est ppter fraudē, quā cōmittit iste, que fraus nihil facit ad propositū nostrū. Et ita iudicādo ⁊ consulendo teneo istā opinionē, qū mater excluderet̄. Et dico ꝙ doc. hoc non negāt. Sꝫ ad primū fundamentū, ꝙ. d. aut̄. fit correctoria, ⁊ sic non extēdenda, pōt rn̄deri, ꝙ illa regula fallit, qū fit extēsio in fauorem eius, in cuius fauorē est correcta lex, ita dicūt gl. ⁊ doct. in l. ij. ff. vt in ius voc. non eāt. dum voluit ꝙ statutū excludēs feminas extēdat̄ ex parte masculorū: sed sustinere pupillarē est fauor pupilli, ergo ⁊c. etiā vbi tractat̄ de fauore publico, sicut in d. statuto. l. vel negare. ff. si quis omis. cau. testa. Non ob. qd in corpore vnde sumitur aut. ex causa. nō est dictio, cetera, qꝛ est dictio, alijs, que est repetitiua similiū. Circa istum vtilē passum insistā. gl. hic tenet ꝙ remanet firma substō pupillaris. Dy. tenebat ꝯtrium, vt hic p Bar. concludit Bar. tribus medijs, qd hodie p aut. ex cā. sustinet̄ pupillaris substitutio: alie nō. Idē tenent Bal. ⁊ Imo. ⁊ ceteri moder. ⁊ Bar. ⁊ alij in pluribꝰ locis hic alle. per Alex. ꝙuis alibi variauerit idem Bal. ⁊ tenuerit ꝯtriū in d. auth. ex cā. ⁊ in rub. C. si qs omis. cā. testa. p aliqua satis leuia fundamēta, quibus rn̄det Alex. particulariter pro cōi sn̄ia. Alex. hic vltra scribētes facit nouum fundamētum. Are. hic facit aliud fundamentū. Primo Alex. hic ponderat nouiter tex. in §. si aūt hec obseruata nō fuerint. in auth. vt cū de app. cog. alter inducēdo ꝙ Bar. ⁊ doc. dū dicit tex. in alijs quoqꝫ capitulis. in verbo in alijs capitulis. ſꝫ appellatiōe capitulorum venit patris substitutio pupillaris. l. patris ⁊ filij. ff. eo. sed in illa lege de capitulis, verbum nullum propterea p ea. Are. hic subtilius ponderat textum in §. si igit̄ omnes memoratas. in fine. in authentica vt cū de appel. cog. vbi expresse dt ꝙ cetera confirmantur tanꝙ si non esset rescissum testamentum, ⁊ sic pondera ꝙ ibi fingitur testm̄ validum, sed qū testm̄ saluatur per fictionem saluantur etiaꝫ tabule pupillares. l. lex Corne. ff. eo. l. pater instituto. §. fi. de cap. ⁊ subdit ꝙ istud fundamētū ineuitabiliter strigit. Sꝫ ad istud argumētū clare rn̄det̄. nā verum est, ꝙ qū testm̄ fingitur validū, sustinent̄ tabule pupillares. istud est verum qū fingitur validum simpliciter vel in totum, vt est quādo sustinetur fictione legis Cornelie: tunc verū est, ꝙ sustinentur tabule pupillares, sed in d. §. si igitur omnes. licet testamentum fingatur valere quo ad aliquid, hoc est, quo ad legata, tutelas, ⁊ similia. tamen non fingit̄ valere quo ad ipsum testamentum principaliter ⁊ de per se: ⁊ sic istud arg. mihi nihil concludit. Disputando posset teneri contraria pars contra cōem, qꝛ argumenta pro communi faciūt parum. Cōtra cōem arguit̄: forte clarū est, ꝙ aut. ex causa. ⁊ in corpore

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

corpore vñ sumit.ita loquit in preteritione materna sicut paterna:imo fortius est arduum dubiū.nunqd habeat locum in preteritione paterna filij tā nati:tunc arguo sic.Ista loquunt ita in preteritione materna.sicut paterna: dū subijcit i littera cetera firma pmanēt,est necesse inteligere de illis ceteris,que possunt vtriq; cōuenire,⁊ tenēdo q loquat in pte sicut i matre,er quo vna determinatio respicies duo dz taliter iteligi q possit vtriq; cōuenire p regulā.l.tā hoc iure,in prin.ff.eo.l.legatarius.§.fi.ff.de le.i.§ substitutio pupillaris nō cadit in testō matris.l.ij.in prin.⁊ l.si mater.§.eo.ergo impossibile est,qd ille ter.loquēs in testamēto ⁊ patris ⁊ matris in illis verbis cetera.possit intelligi,de pupillari substōne,⁊ illa cadat in testamēto matris. Nec ob.huic argumento vna solutio Aret.q ter. ibi loquit de tutelis. Tutele cōfirmant p illā aut.⁊ tū materia tutele nō cōuenit matri.§ solū patri,q; mater non pōt dare tutorē.l.mf.C.de testa.tute.l.peto.§.mf.ff.de le.ij.qua rōne ergo confirmat ibi tutela:§ conueniāt solū patri ⁊ nō matri ea rōne cōfirmabit pupillaris substitutio,cuius nō cōueniat in testō matris,§ solū patris.⁊ sic ar.in forma pōt rūderi, qñ vna determinatio respicies duo dz taliter intelligi q possit vtriq; conuenire.est verū, nisi in Jrio appareat de mēte legis vel testatoris.ter.est ibi;q; dico q ista rūsio nō tollit obiectū:q; magna dria est inter tutelā,⁊ substōnē pupillarē.nā mater oīno phibet pupillariter substituere,⁊ ille substones nihil valent, nec debēt cōfirmari a iudice,§ si mater in testō det tutorē dz a iudice cōfirmari.ter.in l.si mater.C.de testa.tute. bon⁹ text. in l.si patron⁹.ff.eo.ergo nō ita phibet mater a datione tutele sicut a substituēdo pup;q; si dat tutores debēt confirmari. Sed ad istud etiā rūdet Are.q ter.in d.§.sigit,oēs cōfirmat tutelas ipso iure,ergo nō loquit de tutela data a matre,§ ista responsio cū reuerētia pō est vera:q; ter.est formalis in Jrio in §.si aut. hec obseruata nō fuerint.in verbo capitulis in sua firmitate manentib⁹, vbi imperator qñ confirmat legata, ⁊ tutelas.non cōfirmat ipso iure,§ dimittit in sua antiqua firmitate.⁊ solū vult q vitiū preteritionis.⁊ aliter ipso iure non confirmat:ergo tutele matris stāt in suo robore vt confirmate habeant suum effectū.⁊ sic arguer⁊ de tutelis ad substitutionem pupillarē non est bona argumētatio.pro ea parte pōt secundo argui ⁊ subaliter contra communē pōderādo text.ibi.in §. ⁊ hec quidē de parentum.vbi illud q est statutum in testamēto patris.vt nō obstāte preteritione alia capitula valent ertē dunt in omnibus,econtra in testāmēto filij,⁊ tū in testamēto filij non cadit pupillaris substitutio:ergo cum equiparatio in omnibus sit vniuersis.illa dictio,cetera, non pōt intelligi in testō filij:nec ad hoc mihi satisfacit rūsio Bire.qd illa equparatio fiat in casibus in q̄bus pōt.allegat.l.j. §.falcidia.vbi Bar ⁊ alij.ff.ad l.fal.Bal.⁊ alij in l.j.ff.de leg.j.istud eīm nō tollit realiter obiectum:meinus respondet,qd imo in testamēto filij etiā cadat pupillaris substitutio,si post emancipationē filij nasceretur nepos,non esset in potestate aut,sed ipsius filij,⁊ posset pupillariter substituere.l.ij.in pn.j.e.vbi dicet p ista appet argumū esse subtile,⁊ disputabile:q; tū consulendo:⁊ in practica non est recedēdum a cōmuni sina.⁊ sic a sententia gl.⁊ Barto.

Adde Quod istam cōem opi.tenuit no. Ang.in consil. ccxix.incl.Petrus de vbe veteri. vbi confirmat hanc rōnem cōem opi.alia ratione,nam ius nouissimū auth̄enticorum ex preteritione filij nō irritat testū,nisi quo ad vnum effectum vt hereditas deferat ad successionē intestati,qui;qd ergo non contradicit huic effectui:remanet firmata.§ pupillaris substitutio nō contradicit huic effectui:q; non impedit filium preteritum ab intestato cōuenire.sed substitutio pupillaris non cōtradicit,sed vulgaris contradicit.ideo nō confirmatur per illam aut.§ Ange.non dicat,fuerunt originalia verba Bar.in d.aut.ex cā.in ver.qd de substitutione directa. Extra gl.querit Bar.nunqd filio in legitima possit substitui, alibi habetis decisum tota contra q vs fideicōmissum imunitum filio exheredato:⁊ tū non vs ab eius substituto.l.cū quidam.C.de lega.⁊ durū est assignare rōnē diuersitatis,vt ibi dt Bar.nunquid aut in dubio censeat suos.pup.facta impuberi vel fideicō,Alex.hic ponit,sed dicam,j.vbi erit locus suus.

LEX II.

1 ☞ Substituendi ius pupillis est ex consuetudine introductum.
2 Dictio adiuncta tempori significat perfectionem temporis.
3 Substitutio pupillaris non potest fieri emancipatis.
4 Testator potest pupillariter substituere filijs posthumis.
5 Auus non pōt pupillariter substituere nepotibus recasuris in potestatem patris post mortem suam.
6 Appellatione nepotum propie non continentur nepotes.
7 Ad validitatem pupillaris substitutionis qrq; mi d iratur.
8 Nepos quomodo adop⁹ ari possit.
9 Pupillaris substitutio quomodo conseruetur.
10 Substitutio pupillaris quo iure fuit inuenta.
11 Statutum quam iurisdictionem auferat.
12 Legislator qñ aliquid decidit in aliquo casu rōne frequētioris contingentie illud non importat mysterium iuris.
13 Colonus qui promisit plantare vineam ⁊ dare quartā partē domino si plantauerit alias arbores fructiferas similiter de illis tenetur dare quartam partem.
15 Substitutio facta extraneo a principio valet vt vulgaris.
16 Mutatio quando toleranda.
17 Substitutio pupillaris facta extraneo continet vulgarem,⁊ valet.
18 Substituere pupillariter quando non possit pater.
19 Francigene non p̄sūt facere pupillarem substitutionem filijs.
20 Legitimatus viuo patre dr vere legitimus ⁊ nō p fictionem.
21 Pater an possit substituere militi pupillariter.
22 Filius si exiuit patriā ptātē nō extinguit pupillaris substō.
23 Substitutio pup.facta in testamento non solenni an valeat.
24 Sicut pater non pōt sibi instituere heredem extraneum in testamento imperfecto,ita etiam nec pupillo substituere.
25 Pater potest substituere filio exheredato.
26 Pater turpis persona an possit pupillariter substituere.
27 Pupillaris substitutio quibus verbis fiat.
28 Substitutus pupil.quando,an non admittatur.
29 Quis sit effectus pupillaris substitutionis.
30 Substitutio pupillaris an excludat matrem.
31 Pater an possit substituere pupillo aliquem transuersalem.
32 Tacita pupillaris an excludat matrē.⁊ nu.33.⁊ 34.⁊ vide nu. 35.40.41.42.
36 Quot testes requirantur ad hoc vt probetur contra pupillarem tacitam.
37 Ex quibus presumatur tacita voluntas testatoris.
38 Pupillaris tacita quando excludat vrozem.⁊ nu.39.
43 Ex frater pupilli ex tacita pupillari excludat matrē, secus tū qñ est substitutus frater testatoris patruus pupilli.
44 Mater testōris ex tacita pupillari excludit matrē pupilli.
45 Testū conditū ad plas causas valet cum duobus testibus.
46 An interest q substitutio fiat sub duplici conditione, an vero sub vna.licet Barto.dicat sufficere si dicatur si filius moriat in pupillari etate taliter substituit.
47 Vulgaris tacita non excludit matrem testatoris.

Moribus. Ista lex ex mente Barto. vsque ☞ §.interdum.diuidit in tres ptes. In prima pn.icue ponit quo iure sit inuenta pupillaris substitutio,⁊ vsq; ad q tps, ⁊ qs possit eā facere:⁊ durat vsq; ad ver.q̄squis.ibi ponit qualiter possit fieri pupillaris subsito.postea i ver.pe.⁊ ñ.ponit qñ habeat effectū.⁊ istud principiū vsq; ad §.interdū.ex non iuuinet per Bar.solū tū credo q possit sic iuuinari. Impuberib⁹ in ptāte cōstituris nō recasuris post mortē testōris in ptāte alteri⁹ pōt pupillariter substitui. Ita ⁊ adoptatis i locū nepotū.dūmō substituētes primo loco faciat testū,nisi sit miles ⁊ adeat hereditas ex paterno,vel habeat pro adita.hoc dr plecte totus ter.¶ Tertio.primo ex ter.in verbo moribus,q substituendi ius pupillariter pupillo est ex cōsuetudine introductū.Ex hoc infero duo.Primo q cōsuetudine,vel statuto pōt induci q qs alteri possit facere testū:Secundo nota ⁊ corrolarie ter.q cōsuetudine,⁊ sic statuto pōt induci,q valeat dispositio captatoria,vt est qñ substātia totius testamēti conferit in voluntate alterius.⁊ ita firmat Ang.l.captatorias.§.de here.inisti.⁊ Alex. hic.⁊ in l.captatorias.C.de test.inisti.sed Jrium tz Bire.hic tz de Ang.non faciat mētionē,monet substituti rōne,nā de substantia testamēti est,q quilibet de sua voluntate disponat de rebus propijs.l.j.ff.de testa.ex diffinitione.Pondera voluntatis nre.mō habemus q diffinitio ostēdit essentiā,seu qdditatē rei.l.j.§.do a lū.ff.de dolo.mō habemus,q cōsuetudo Jsubstātiā actus est irrationabilis,⁊ inualida.c.ij.de consuet.in vj.Ego teneo idē a alia rōne.Nā captatoria dispositio ideo est reprobata,qz est deceptoria,⁊ Jur repugnat moribus bonis.l.captatorias.cū.l.ille aut.ff.de her.inisti.declarat in specie Abb.in c.cū tibi.de test. ⁊ Pau.de ca.de testa.inisti.l.captatorias. Hinc est,q captatoria dispositio nō vs etiā in testō militis. d.l.captatorias. ergo sequitur q non valet etiaz consuetudo,qz esset contra bonos b mores,qb qñ aliquid reprobatur quod sit contra bonos mores non pōt inducere consuetudinē.Bart.in l.oes populi.in ij.q.prin. ff.de iusti.⁊ iur. ¶ Ad istum ter.rūdet,qd hic dispensatur ppter duo,que concurrunt. Primo propter detectum etatis.Secundo ppter amorem paternum.ergo arguendo a 2 speciali iste ter.probaret potius contrarium,j Pondera ter.

☞ ¶ Ista rōne. Adde q opi. Alex. tenet Ja. post Are.in l.ex facto.ij.not.j.e. Idē Alexā.in l. bonorū.§.limitatione.j.no.C.qui admitti. Burp. ☞ ¶ Dic. Limitat sing. Riminal.in l.pactū q dota.⁊ ibi Socin.C.de pactis. Purpur.

ibi ad xiiij. annos puenit fm Are. q dictio, ad, iũcta tpi signi-
ficat pfectionẽ tpis: nam hic significat. xiiij. annos completos
vt dt gl. Tu aũt dic. q istud nõ est in hoc tex. pter dictionẽ
ad. sz pter dictionẽ pueniat, cuz dictio p. denotet pfectionẽ.
3 l. vrbana. §. pnoctare. ff. de vb. sign. ¶ † Tertio no. ibi ceteruz
emancipatis nõ possumus, q substõ pupillaris non põt fieri
emãcipatis. Hinc est, q mater nõ põt filijs pupillariter substi
tuere. l. si mater. j. eo. Sed opere pretium est videre, quare pa-
ter non põt substituere filio emancipato attẽto q pupillaris
substõ est merus fauor, z mera puisio pupilli. z nos habemus
q pater põt substituere filio exhẽdato quãuis mala mẽte ex-
hẽdato, vt videbimus quare ergo emancipato substituere nõ
põt. Jo. Fab. inst. de pup. substitu. in princ. dt q rõ est q2 substi
tutiones sunt de iure ciuili: sed de iure ciui. emãcipatus repu
tatur extraneus, sed extraneo non põt subuerti. Aliam rõnẽ
assignat Alb. de Ro. in repe. istius rub. q2 testm̃ pcedit ab ore
patris, z per cõsequens ab ore filij: q2 vox patris est, vox filij,
qñ est in potestate. §. ei qui. Inst. de inuti. stip. Fallit in milite. l.
miles ita. §. pen. j. de testa. mil. z iste sunt persuasiue rationes.
4 ¶ † Quarto iuxta seriẽ litere no. ex tex. ibi plane posthum9,
q testator põt pupillariter substituere filijs posthumis, dato
q non sint in ptãte patris. l. fi. ff. de colla. bo. z l. fin. de assi. lib.
rõ, q2 substõ pupillaris est merus fauor, z merũ cõmodum fi-
lij: sed qñ tractat de fauore, posthumus habet pro iam nato. l.
5 qui in vtero. ff. de statu homi. ¶ † Quinto not. in ver. nepoti-
bus. q auus non põt pupillariter substituere nepotibus re-
casuris in ptãtẽ patris post mortẽ suã: rõ est, q2 tunc est aliud
impedimẽtum quẽ etatis. s. q2 recasuri sunt in ptãtem alteri9.
l. q in ptãte. ff. de testa. Vñ p istud dt no. Bal. in l. precibus. C.
eo. q stante statuto, put est in multis locis, q mortuo patre,
filij reincidant in ptãtem matris, tunc pater non põt ei pupil
lariter substituere, nec tunc sub expressa vulgari cõtinet taci-
6 tã pupillaris, casus est hic. ¶ † Sexto põdera tex. ibi nepoti-
a bus, z deinceps, q appellatione nepotum[a] pprie non continẽ
tur pnepotes. z deinceps: de quo p Bar. z alios in l. Gallus.
7 §. instituẽs. s. de lib. z posth. de quo dicet ibi. ¶ † Septimo no.
in ver. sed z si extraneum, fm Bar. z magis cõiter alios, q ad
validitatẽ pupillaris substitutionis, satis est, q impubes tpe
mortis testatoris reperiat in eius ptãte dato q tempore testa
menti nõ sit in potestate, de quo dicet plenius in gl. vbi aliter
tenebo ad istum textum. Aduerte tñ ad istum ver. qui est mi-
rabilis ad lex: de duobus dicet in gl. pcedẽti. vbi Bar. Tertio
est mirabilis, vt in gl. dñ allegat. §. lz. Inst. de adop. q isti abla
tiui absoluti sunt supflui. z est mirabilis dicit si modo zc. Inst.
vr falsum: q2 idẽ est si adoptaret loco filij: ita illi posset pupil-
lariter substituere. l. si arrogator. de adop. ff. tñ tex. hic condi-
tionaliter dt, si mõ cum in locum nepotis, scz arrogati nõ cõ
tentus vna dictione, si, que importat conditionem: sz addit si
modo. Põdera etiam q iste tex. cõfundit regulã q̃ hz, q con-
ditio plata a lege importat cãz finalẽ. Bar. in l. ij. §. ii. ff. de do.
tñ hic ista cõditio imposita a lege importat etiam cãm finalẽ:
cum etiam possit arrogare in filium, z ei substituere. l. si arro-
gator. ff. de adop. Scdo confundit regulam, q̃ hz, q conditio,
q̃ apponit a lege, non dz continere leuẽ solẽnitatẽ, sed forma-
lem, ita singu. Bal. in aut. mri z auia. C. qñ mu. tut. of. fun. põt. p
tex. in l. ptor. in prin. ff. de colla. bo. sequunt Alex. z Are. hic in
§. prius. Are. in c. in causis de testi. z tñ vides hic esse text. qd
conditio, si mõ, zc. nõ importat formalẽ solẽnitatẽ: q2 imo etiã
põt adoptari qs in locum filij, z ei substitui pupillariter. d. l. si
arrogator. §. fi. ff. de adop. Cogitabam ad istum tex. posse dari
duos intellectus, q̃ erũt due solutiones ad pdicta. Primo rñ-
deo bñ intuendo istum tex. q illud qd dt, si mõ eum in locum
nepotis adoptauerit, hucusqz istud est de solẽnitate formali:
q2 ad hoc vt qs possit substituere extraneo pupillariter, neces
se est q eum adoptet. Vñ hec verba importãt formam substã
tialẽ. Bñ verum est q dum subijcit in locum nepotis non est
substantialẽ, nec ibi est cõditio p d. l. si arrogator. in fin. Scdo
cogita, si posset dari nouus sensus ad istũ ver. cũ gl. z oẽs doc.
fatent, q illi ablatiui absoluti, filio pcedẽte, nihil iportãt, z si-
militer illa vba, in locũ nepotis, nõ pñt aliqd iportare, vt s. di
xi. Et sic tex. haberet multas supfluitates. Cogita, si posset di-
ci q iste tex. velit q filio pcedẽte, dz pr tũc adoptare extraneũ
in locũ filij, vt minor iniuria fiat filio. z ad hoc vide tex. i l. nec
ei. §. pe. ff. de adop. z hoc mõ, illi ablatiui absoluti aliqd impor-
tabunt, z cõditio, si mõ, operabit. Vltimo vt nihil omittat, põ
dera hic esse tex. Iuriscõ. c̃ illud q tz Aul. Gellius li. v. Noel.
Attic. ca. xix. declarãdo quid sit adoptio, z qd sit arrogatio, z
quib9 verbis fiat. Primo dt q impubes nõ põt arrogari: q2
impossibile est arrogari impuberem: cum authoritas tutoris
non se extendat ad hoc, z dt cõtra hanc legẽ. z l. adoptare. z l.
si arrogator. ff. de adop. z §. cum aũt. Inst. illo tit. z dt, q mu-
lier non põt arrogari. Istud est c̃ tex. in l. hec autem. z l. seq. de
8 adop. ¶ † Octauo põdera tex. ibi precedẽte filio: nam vr velle
tex. qd non possit aliquẽ adoptare in nepotẽ, nisi precedat fi-
lius, vt ars imitet naturã. l. adoptio. ff. de adop. tñ istud est cla
re falsum. l. adoptare. ff. de adop. z §. lz. Inst. eo. alle. in glo. z sic
pondera tu, q illi ablatiui, filio precedẽte, nihil importãt, z sic
pondera, q illi ablatiui absoluti nõ important cõditionẽ re-
spicientẽ, vel importantẽ causam finalẽ: quare autem istud sit,
9 dicam no. in l. licet scribentes nõ aduertant. ¶ † Vltimo no. in
ver. plane. si omissa causa. q pupillaris substõ cõseruatur per
edictum. ff. si quis omis. causa test. ex hoc tex. arguit Bar. in l.
j. §. fi. s. eo. qd qua rõne conseruat pupillaris substõ p edictũ, si
qs omis. cau. test. vt hic. eadẽ rõne dz conseruari per aut. ex cã.
de lib. preteri. Tu autem subtilius, z correlarie inferas, q ad
hoc vt sustineant tabule pupillares, sufficit testm̃ paternũ su-
stineri de iure pretorio, quãuis tñ poterat de iure ciuili adiri
10 hereditas. ¶ † Gl. in verbo moribus. In ea. gl. ad fi. habes q
substõ pupillaris fuit inuẽta moribus, z sic iure lacedemonio
rum, z sic iure cõsuetudinario subdit Bart. vt hic p eum. z cũ
opinione Bar. q consuetudo redacta in scriptura z appro-
bata de iure ciuili nõ desinat esse ius cõsuetudinarium. sequũ
tur Bal. Ang. Imo. z Alex. hic. z etiam Fran. ita etiã Bar. z
alij in l. de quibus. ff. de legib. vbi ad hoc allegat text. in l. imo.
eo. tit. Ego autem teneo c̃trium in puncto iuris. vtilitas istius
articuli est duplex. Primo, q2 aliqñ ius consuetudinarium est
fortius q̃ ius cõe scriptum. Ita sing. Bar. in l. viros. per illũ
11 tex. C. de diuer. off. lib. xij. † vbi sing. not. q si p statuta derogat
iurisdictio in aliquorum iudicũ simpliciter, non vr auferri iu
risdictio acquisita consuetudine. sed solum iure cõi, quod no.
¶ Scda vtilitas: q2 est ius cõe scriptum, nõ est necesse articu
lari, neqz pbari. l. ornamentorum. ff. de auro z argen. leg. z ibi
Bar. secus in consuetudine, q̃ est facti no. Bar. in l. de qbus.
ff. de legi. alle. in l. ij. §. qd obseruari. C. de iura. calũ. In puncto
iuris plz opin. Dy. contra Bar. z reperio q eam tenẽt Alex.
z melius Sal. z Rap. cu. hic. z Sal. i l. si testamẽta. C. e. z Ang.
de Are. Inst. de pup. subst. in prin. nam cõsiderandũ est, q dũ
iure ciuili redigeretur in scriptis substitutio pupillaris nõ so-
lum eam approbauit, imo z ei addidit formam, z eam cõple-
uit: ergo debet dici de iure ciuili, vel ius ciuile. per l. ius ciuile.
ff. de iusti. z iur. z p hoc tollit prima rõ Bar. dum dt q scriptu
ra nihil inducit sed solum pbat: vtrũ si sit nuda, z simplex scri-
ptura. sed hic addit forma. ¶ Non ob. scda rõ de cõsuetudini-
b bus feudorum:[b] q2 respondet, q consuetudines feudorũ fue-
runt redacte in scripturam p priuatos non habẽtes ptãtẽ le-
gis condẽde, scz Ober. de orto. facit etiã fm Rap. q2 cõsuetu-
do lacedemoniorũ apud Romanos nõ est cõsuetudo, qñ fuit
redacta in scriptis, sicut si fieret lex de eo q alibi esset cõsuetu
do: illa diceret lex. ¶ In gl. in vb. in ptãte. in fi. gl. enumerat qui-
que que requirunt vt substõ pupillaris fieri possit. Addit Bar.
tria q̃ colligunt ex hoc tex. z sic erũt octo, vt hic p eum. ¶ Gl.
c in vbo filio pcedẽte. diuidit in quatuor. put i effectu remouet
quatuor op. scda ibi: sz z tũc idẽ. tertia ibi. sz op. no. quarta ibi,
12 Itẽ q de adoptione. ¶ † In ea. gl. ibi. sz hoc frequẽtius cõtin
git. ista glos. fuit hactenus incognita, sz eam valde no. ad duo.
Primo vult ista gl. q qñ legislator aliqd decidit in aliquo ca-
c su frequẽtioris[c] contingẽtie: illud non importat mysterium iu
ris nec p hoc excludit alium casum. z ita limitat regula. c. non
ne bñ dicimus. de presump. z l. cũ pretor. ff. de iudic. vbi vnius
exclusio zc. Adde aliã gl. ad hoc quam Cano. multũ no. in cle.
j. in verb. presidentes. de rescrip. z ibi Ang. z Imo. ad hoc no.
z est gl. melior de corpore iuris in l. j. in gl. j. C. de his qui ad ec
cle. confu. z glo. in aut. cassa z irrita. in verbo per Italiam. C.
de sacrosan. eccl. z gloss. in l. vnica. §. sponsus. in verbo spõsam.
C. de rapt. virgi. vide etiam omnia ista. s. solu. mat. in l. j. vbi de
13 verbo ad zc. † Ad istam regulam adde quod sing. determinat
Jo. And. in titu. de loca. §. j. ver. quid si colonus. vbi ponit de
rustico, qui promisit plantare vineam z dare quartam partem
fructuũ domino, quod si plantauerit alias arbores, similiter
de illis tenetur dare quartam partem, ratio fm Joã. And. q2
de vineis est dictum, q2 frequentius consueuerunt plantari. z
no. q2 est regula in contractibus. Adde gl. pro hoc in authen.
imo. in verbo parentibus. C. de actio. z obl. z in l. si is qui. in §.
quod dicitur. ff. de iure do. z in l. aduersus. in gloss. fin. ff. de ac-
qui. vel omit. poss. z idem vult Bart. si bene ponderetur. in l. j.
§. j. in j. oppo. ff. ad Trebel. ¶ Secundo collige nouiter ex ista
d gloss. iuncto tex. q quando ablatiui absoluti[d] ponuntur gra-
tia frequentioris contingẽtie, tunc non important mysterium
iuris: consequenter non resoluuntur in conditionem importã
tem cãm finalem: z ita limita regulam doct. Bart. z omnium

de qua

a ¶ Nepotũ. Ad de Bar. in l. libe rorũ. ff. de verb. signifi.

b ¶ Feudor. Ad de doc. in c. fi. de feu. doc. i c. ij. de rescrip.

c ¶ Frequentio ris. Eadem po nit in l. j. s. solut. matri.

d ¶ Absoluti. Idẽ Jas. in l. ab emptione. ff. de pac. sed est in ru. s. solu. matr. vbi Purp. dat aliaz responsionem. Purpur.

de qua regula dixi opportune.in rub.§.sol.matr.¶ In ea.gl.
ibi.§.ti.j.l.iij.§.fin.Pro clara intelligentia istius contrarij qđ
est valde difficile,aduertendum est,qđ iste tex.videtur velle ⁊
Bar.no.ꝙ testator pōt substituere pupillariter extraneo ⁊c.
⁊ sic ad hoc vt valeat pupillaris substitutio,sufficit,ꝙ pupil-
lus sit in ptāte testatoris tpe mortis,ꝯ istum tex.est multum
fortiter facit,q2 heres dꝫ esse habilis tribus tēporibus:tēpo-
re quo instituitur ⁊c.l.si alienū.§.in extraneis.ff.de here.instit.
sed iste substitutus nō erat habilis tempore testamenti:ergo
non vr idoneus.Ex ista glo.iuncta theorica Bart.habes eli-
14 cere quatuor cōclusiones.†Prima est valde necessaria qđ ad
hoc vt valeat pupillaris substitutio non requirit ꝙ impubes
sit in ptāte testatoris tpe facti testamēti,sꝫ sufficit,ꝙ sit tēpo-
re mortis testatoris,⁊ istud idē tenēt Bal.Ang.Imo.⁊ Alle.
hic.⁊ plenius ⁊ subtilius Are.hic,⁊ Bar.vbi no.limitat in l.
Lucius.in ver.qd ecōtra.j.eo.cū alijs cōcordātijs hic tradi-
15 tis p Alex.†Scđo no.ex doctrina Bar.post gl.ꝙ substō facta
extraneo a principio valeat vt vulgaris pp mutationē cōtin-
gentē tpe mortis,lꝫ mutet qualitas,⁊ assumat naturā, vt va-
16 leat vt pupillaris:istud nihil nocet substōni.†Tertia cōclusio
Bar.est,ꝙ mulier de eo,ꝙ est nullū a principio,vt postea effi-
ciat validū,nunꝗ tolleratur,vt in regula ꝙ ab initio.de reg.iur.
in vj.⁊ l.j.§.sꝫ si filius.ff.de le.iij.sꝫ qñ aliqd est validū mutatio
de vna qualitate in aliā tolleratur.l.iij.§.fi.§.tit.j.alleg.in glos.
17 †Quarta conclusio est ꝙ substō pupillaris facta extraneo, a
principio cōtinet vulgarē,⁊ vꝫ.ita dicit esse tex.hic,⁊ ideo mu
tatur de vulgari in pupillarē supueniēte patria ptāte.ita limi
tat multū.§.extraneo.inst.eodē.de quo vltimo dt Bar.se lati⁹
dixisse in l.j.in vlt.q.§.eo.Ista opi.Bar.lꝫ sit communis.nō vi
detur posse stare:nam istud assumptum non vr bonū:q2 imo
agit de diuersa specie substitutionis,q2 vulgaris ⁊ pup.diffe-
runt adinuicem forma,⁊ effectu.Alia enim est forma vulga-
ris subs.alia pup.Itē diuersus est effectus,q2 per pupillarem
succedit pupillo,per vulgarem testatori.Inst.eo.in prin.ergo
⁊c.Et ppterea placet mihi magis alius intellectus ad istum
tex.quē plene tradūt Sal.Frāc.de Rāpo.Raph.Cu.⁊ Pau.
hic.⁊ istum intellectum sequit etiā Ang.de Are.Insti.de pu.
substi.ꝙ in isto versi.sed ⁊ si extraneum.testator fecit testm̄.in
quo sibi instituit extraneū heredem:demum adoptauit illum
in nepotē post testm̄,⁊ post adoptionē substituit ei pupillari-
ter,valet ista pupillaris substitutio eo,q2 tempore facte substi
tutionis pupillaris erat in ptāte testatoris, ⁊ clarum est,qđ
substō pup.pōt fieri ex interuallo.tex.in l.si quis cū.§.fi.j.eo.⁊
pondera tex.qui vr velle,ꝙ tēpore facte pupillaris subst.erat
arrogatus,vel adoptatus,lꝫ Jo.de Imo.hic reprehendat,q2
tex.esset de indubitabili.Tu dic ꝙ imo erat dubitatio in hoc
tex.⁊ dubium erat:q2 substō pupillaris pendebat a testō pa-
tris.casus est hic:ergo videbatur,ꝙ debebat attendi tps con
diti testamēti paterni.tñ in hoc tex.determinat,ꝙ sufficiat im
puberē esse i ptāte testatoris tpe,quo fecit substitutionē pup.
lꝫ non esset tpe cōditi testamēti.Similē dubitationē facit tex.
in l.iij.§.j.ff.de iure codi.nā codicilli pēdent a testō.nā pone,ꝙ
quis sit inhabilis tempore testamēti,tpe quo facit codicillos
est habilis,nunqd valeat:videbat ꝙ non,⁊ tñ iurisc.determi
nat contrariū.⁊ fm istum intellectū cessant oēs difficultates,
⁊ hunc intellectum teneo.¶ Gl.in verbo euanescat.Diuidit
in tres partes.in prima ⁊c.extra gl.querit Bar.de sex questio-
nibus hic p eum,de prima non dico hic,q2 dixi §.Capio secū-
dam.q.quot requirant ad hoc vt valeat vulgaris substitutio,
18 vt hic per eū.†Concludit Bart.ꝙ si p statutū minor.xxv.an-
nis non possit testari ꝙ pater non possit ei pupillariter sub-
stituere sed bene exēplariter,cōtra Bar.tenet Sal.Rap.Lu.
hic.Bal.in l.de quibus.ff.de legi.Alex.hic,ꝗuis teneat deci-
sionē Bar.tñ reprehēdit vnā decisionē i qua se fundat Bar.
dt Bar.ꝙ iste non pōt testari,q2 non pōt suscipere liberos,tñ
iste qui habet xxv.an.pōt suscipere.Istud est falsum,q2 pupil-
lus doli capax posset suscipere.c.de illis.c.a nobis.de despon.
a impu.imo dicit glo.xx.q.j.in summa.ꝙ quidā in etate nouenij[a]
b ingrauidauit nouercā[b] suam.⁊ refert Abb.in c impuberē.de
despon.impu.Are.hic alleg.pro Bart. vnam rōnem,⁊ postea
contra Bar.facit duo fundamēta.Primo dicit ꝙ faceret pro
opi.Bar.q2 in substone fit extensio ab vno casu ad alium , tñ
non fit de vno tpe ad aliud.l.si ita qs.j.eo.firmat Bar.in l.j.in
prin.in ij.q.in fin.§.eo.hic neret extensio ab vno tpe ad aliud
tēpus,sed ista ratio non mouet me:q2 ex quo statutū disponit
ꝙ minor.xx.an.non possit testari:non esset hic facere extēsio-
nē de vno tpe ad aliud:imo statutum recepit hanc declaratio
nem a iure cōi:q2 ex quo no pōt testari:pr sibi possit.¶ Post-
modum ꝯ opi.arguit fortiter, q2 lex vel statutum loquens de
pupillo habet locum in adulto etiam in materia exorbitanti

qñ est eadē rō:tex.est in l.qui neqꝫ.§.j.ff.de re.eo.sꝫ hic vr idēti
tas rōnis:quare pater pōt substituere pupillariter filio,est,q2
pupillus non pōt testari.tex.est.Inst.de pup.subst.in pn.Ista
rō militat hic,⁊ ad obiectū Bar.de furioso,q non poterat te-
stari,rñde,ꝙ in furioso est impedimentū ppetuum, in adulto
aūt est tpale:de grauiori iudicio tractat tam in primo ꝗ in se-
cundo.ita gl.in l.ij.C.de cur.fur.⁊ gl.in l.nisi finita.ff.de tu.⁊ ra.
distra.Tenēdo tñ opi.Bar.limita nisi statutum diceret ꝙ pu
pillaris etas durat vsqꝫ ad x.annos.limita ita sing.Bal.insti.
de vul.subst.⁊ simplr loquitur Alex.hic.¶ Tertium requisi-
tum est,ꝙ tales impuberes sint in ptāte.tu aūt ex isto reqsito
qđ semper sine exceptione pcedit not.ꝙ ad hoc vt valeat pu-
19 pillaris substō reqrit ꝙ sit in ptāte.†ex isto requisito infertur
nouiter ꝙ francigene non pñt facere pupillarē substitutionē.
ratio q2 frācigene nō habēt filios in ptāte.gl.est ord.⁊ appro-
bata in §.j.de pa.po.Insti.⁊ illā gl.ad hoc reputat sing.Bal.
⁊ sequit in c.j.an maritus succedat vxori in bñficium.⁊ idem
Bal.vbi reputat illā gl.sing.in c.si duo fratres.in fin.de fra.de
no.bñfi.inuesti.vbi Bal.ampliat,⁊ dt ꝙ quemadmodū Galli
seu frācigene nō habēt filios in ptāte:ita etiā Britones.Illā
gl.reputat sing.Lu.Ro.in l.pe.C.qui testa.fa.pos.Est verum
ꝙ Bal.in illo.c.si duo fratres.in fin.dt ꝙ oportet videre nun
quid presuppositum gl.sit verū,⁊ sic nūqd habeant hodie in
ptāte.Secundum infertur ex hoc reqsito ꝙ pater hereticus
non pōt pupillariter substituere,q2 pdit patriam potestatem
eius delicto.tex.est in c.iij.in fi.de hereticis.in vj.Eodē modo
patres schismatici non habēt filios in potestate.ita extendit
Bal.in l.nā ciuium.ff.de his qui sunt sui vel alieni iuris.⁊ for-
te non habes alibi.Similiter filij iudeorum baptizati quāuis
baptizati succedāt patri.c.iudei.de iudeis.tamē sacrum bapti
sma liberat eos a patria ptāte.gloss.in c.iudeorū.xxvij.q.j.nec
alibi habes illā gl.Iuxta istud reqsitum querit Bart.vt hic p
eum.Cum decisione Bar.transeunt Imo.Rap.⁊ lati⁹ Alex.
hic.⁊ Ang.⁊ Imo.in l.Lucius.j.eo.⁊ in l.si alienum.§.extra-
20 neis.§.ti.j.Tu aūt aduerte ad duo in ista decisiōe Bar.†Pri
mo aduerte ꝙ Bar.cū misterio qrit de legitimato post mortē
pris:q2 si esset legitimatus,viuo pre,non videret dubiū.rō,q2 a
legitimati dicunt vere legitimi ⁊ non p fictionē.Ista cōcluait
Bart.qđ sepe allegatur in practica in l.si is qui pro emptore.
c ff.de vsucap.[c] Hinc videmus,ꝙ legitimati habēt iura suitatis
sicut vere legitimi ⁊ omnes effectus.ita sing.no.Bal.⁊ non te
tigi alibi in l.eam quam.C.de fideicom.in fi.Hinc etiam est, ꝙ
pater pōt instituere legitimatum cum duobus testibus, sicut
vere legitimum,⁊ sic.§.ex imperfecto.in l.hac consultissima.C.
de testa.hꝫ locum,si pater testaretur inter filios legitimatos.
Ita sing.Bal.nec alibi legi in c.de causis.de offi.dele.Secun-
do attēde,ꝙ in legitimato post mortē patris dꝫ decisio Bar.
restringi quando est facta post mortē patris voluntate pater
na.ita vult Bar.dum alle.auth.si qs.de nat.libe.que proprie
loquitur in istis terminis.ita intelligunt Barto.Imo.⁊ Are.
hic,⁊ vnum verbum Alex.in fi.alias si legitimatio fieret post b
mortē sine voluntate patris,non traheret retro in preiudiciū
eorum,qui veniūt ab intestato.Ita expresse dt ipsemet Bar.
in d.l.Gallus.§.⁊ quid si tm̄.post gl.ibi pro qua declaratione c
est tex.melior de iure.in c.quāuis.⁊ ibi gl.magna.de rescr.in vj.
⁊ est tex.no.in l.si pater filium.⁊ ibi gl.⁊ Bar.ff.de adop.facit
bene ꝙ vult Bar.in l.j.in prin.§.eo.vbi tenet ꝙ filius preteri-
tus non potest post mortem patris approbare testamentum
in preiudicium iuris quesiti substituto.Quartum requisitum
est quod impubes fiat sui iuris post mortem patris,ratio se-
cundum Bar.vt hic per eum.

Adde Quod ista decisio optime cōfirmat,nā qđ pater
possit substituere pupillariter filio.est qdā dispē
satio ꝯ regulas iuris cōis.cū ergo lex dispēset ppter defectū
etatis,dispensatio,que est odiosa facta ppter vnū defectū nō
hꝫ locū si adsit alius.ita no.Bar.in l.cū ppter.ff.de leg.prestā.
21 facit l.si nō lex Entia.ff.de her.insti.in fi.¶ Iuxta hoc querit
Bar.nunqd pater possit pupillariter substituere militi reca-
suro in ptātem alterius:cum decisione Bar.transeunt Ang,
Imo.⁊ Mod.⁊ Sa.in l.si testō.C.eo.Intelligunt tñ decisionē
Bar.procedere,ꝙ si esset miles,possit,verum est in bonis tm̄
obuentis a testatore milite.Tu aūt aduerte ꝙ Bart.videtur
seipsum confundere prout etiā sentit Are.hic.Dicit Bar.qđ
si testator non sit miles, non pōt substituere pupillariter filio
militi recasuro in potestatē patris:q2 faceret iniuriā patri.⁊ si
aūt sit miles,pōt.illud est ꝯ ll.quas alleg.Bart.q2 proprie lo-
quunt qñ testator est miles.ita dicunt tex.illa ergo rō de iniu-
ria,que fit patri quā Bar.solū attēdit,qñ est paganus ⁊ non
in milite,⁊ rō iniurie pprie attenditur in testatore milite.d.l.
cum filius.⁊ propterea Are.hic tenet,qđ non solum testator

a ¶ Nouenij. Add de doc.in c.fi.de eo qui cogno.cō san.vx.sue.Abb. in c.j.sup gl.ij.de deli.pue.Hosti. in summa.tit.de pe.in c.cui cōsi-tendum.ver.cui puer.vbi recitāt de Salomone q i nono anno sue etatis habuit filium.

b ☞ ¶ Nouercā. alias nutricem. Purp.

c ☞ ¶ Usuc.ad de Jaso,in l.hac ꝯsultissima. §.ex impfecto,in amplia.C.de testa.

miles,sȝ etiā paganus possit substituere pupillariter nepoti
in bonis,q̄ sibi reliquit,in alijs non,ne faciat iniuriā eius pr̄i,
ꝑut loquif.l.cū fili⁹.Tū ista opi.vr̄ periculosa ex quo tex.in d.
l.cū filius.istud ꝑmittit in testatore milite vt i bonis ab eo ob-
uētis possit pupillariter substituere nepoti,ergo vr̄ sec⁹ in pa
22 gano,vt dt Bar.¶†Quintū requisitū est,ꝙ non desierint es
se añ mortē testatoris impuberes in ptāte.Hic assumpta oc-
casione querit Bar.quid,si fili⁹ exiuit ptātē ꝑpter dignitatē[a]
cōcludit Bar.ꝛ ceteri trāseūt cū eo ꝙ nō extinguit pupilla-
ris substitutio.Ego teneo istā cōclu.alia rōne,q2 habeo regu
lā ꝙ qñ filius[b] ꝑpter dignitatē efficif sui iuris itelligif esse sui
iuris,qñ est sibi cōmodū.Si aūt esset sibi incōmodū:q2 nō es-
set in ptāte,dr i ptāte.gl.est ordi.ꝛ approbata i l.si ex cā.§.Pō
ponius.ff.de mino.declarat no.Bart.in l.itē i ptāte.in fi.ff.de
his q sunt sui vel ali.sȝ habeo ꝙ pupillaris substitutio est me-
rus fauor ꝛ merū cōmodū pupilli.gl.fi.in l.ex trib⁹.C.de inof.
tes.tex.in l.Julianus.ꝛ ibi Bar.j.de acq.her.ergo quo ad istū
23 effectū cēsef in ptāte,ergo vȝ substitutio.¶†Circa sextū req
sitū q̄rit Bart.de no.q.pone testator facit testm̄ min⁹ solēne,
nūqd substitutio pupillaris valeat:Concludit Bar,ꝙ in test.
imꝑfecto cōditio inter liberos si fiat substitutio pu.de extra-
neo,ꝙ nō vȝ,cū decisiōe Bar.trāseūt Rap.ꝛ Alex.hic,ꝛ Jo.
de Imo.in c.Raynuti⁹.i materia pupillaris substi.de te.Are.
hic tȝ ꝯ Bar.ꝛ subtiliter cōsiderat ꝙ difficultas hui⁹ articu-
li ꝯsistit an priuilegiū cōcessum pr̄i,vt possit testari inter libe
ros cū duob⁹ testib⁹ habeat locū i dispōne q̄ fit in ꝑsonā extra
nei ad fauorē tñ filiorū,ipse dt ꝙ imo vȝ ꝙuis Bar.dicat,qd
nō.Ipse ꝓbat ꝙ valeat ꝑ tex.i l.iij.§.pe.ff.de leg.ꝑstā.l j.ꝛ ij.rū
so.nā edictū de lega.ꝑstā.confirmat legata liberis ꝛ parenti-
bus,ꝛ hȝ locū,si sit factū legatū penitus extraneo ꝛ extrane⁹
habebat restituere liberis:q2 attendif fauor liberorū.Et si di-
ceres ille tex.loquif,qñ extraneus hȝ restituere legatū liberis,
ita ꝙ emolumentū erit totū liberorū,sed dic qñ extraneus est
substitutus cōmodū substitutionis remanet penes extraneū.
Replicat ipse ꝛ subtiliter ꝙ tex.in illa l.iij.§.ij.dt ꝙ non debe-
mus attēdere cui acqraf commodū legati:sȝ quē testator vo-
luerit honorare,sȝ in ꝑposito substitutio pupillaris fit ꝑncī-
paliter fauore pupilli:ꝛ istud est attēdendū ꝑ regulā.l.q exce-
ptionē.ff.de cond.inde.Cōfirmat ēt q2 dispositio priuilegiata
facta de vna ꝑsona extendif ad aliā,q̄ ibi prebet misteriū.l.nō
alias.§.j.ff.de iud.sicut ēt priuilegiū concessum scholarib⁹ ex-
tēdif ad eorū famulos q sunt i ministerio.allega.Bar.in trac.
represaliarū.ꝛ Bal.in aut.habita.C.ne fi.ꝑ pa.ꝛ sic tȝ ꝯ opin.
Bar.Ista sunt oia q̄ reperio tradita in ꝑsenti arti.¶In pri-
mis aduerte an rōnes Bar.in qbus fundat se Bart.sint vere
vel non,mouef triplici fundamēto.Primo mouef de tutore
extraneo,q non pōt dari pupillo i testō imꝑfecto.Credo ego
ꝙ Bar.voluerit sic arguere,datio tutoris est mer⁹ fauor pu-
pilli sicut datio pupillaris substitutiōis.ita arguit in l.j.§.fin.
s.e.sicut ergo nō vȝ datio tutoris extranei facta pupillo i te-
stō eadē rōne nō dȝ valere substō pupillaris facta pupillo de
extraneo.Sȝ ista argumētatio non vr̄ bona in ꝑposito,q2 pri
uilegiū nō dȝ interpretari cū iniuria tutoris.tex.est formalis
in l.impuberi.ff.de admi.tu.q clare istud dt,ꝑut ēt refert Are.
sȝ ista rō cessat in pupillari substitutione:q2 ꝑ eā nemini fit in-
iuria,sȝ oibus cōmodū nō em̄ pupillo,q2 est eius ꝑuisio,ꝛ cō-
modū,sȝ non sic in tutore.l.Julianus.ff.de acq.her.glo.in l.ex
tribus.C.de inof.tes.Scōm fundamētū Bar.est,sicut ipse pu-
pillus nō posset īstituere extraneū,ita etiā nec pr̄.Istud fun-
damentū Bar.iudicio meo ineuitabiliter confundif ꝑ casum
vulgatū.i l.Papinianus.§.sȝ nec impuberis.ff.de inof.tes.vbi
dr ꝙ pater substituēs pupillo filio pōt exheredare matrē pu-
pilli,ꝛ tñ ipse pupill⁹ non posset,si esset maior ꝛ faceret testm̄,
ergo est mala argumētatio Bar.Itē pōt pater substituere fi-
lio illos quos ipse pupill⁹ nō posset instituere.l.sȝ si plures.§.
quos possum.j.eo.¶Similiter tertiū fundamentū.Bart.vr̄
mihi ꝙ non sit bonum,dum ponderat.§.ex imperfecto.qui dt
ꝙ si extraneo relinquif nihil vȝ.dt etiam tex.in l.fi.in fi.C.fa.
erc.ille tex.loquif qñ reliquif extraneo,ꝛ ex tali relicto filij nul
lum cōmodum habēt,ꝑ nullo,sȝ substitutio pupillaris est prī-
cipalis fauor pupilli,ꝛ sic videf mihi ꝙ fundamētum Bar.pa
24 rū aut nihil faceret.¶Quid tenendū:teneo opin.Bar.ꝛ cōem
nō ex fundamēto Bar.ꝛ do.sȝ ꝑ alia fundamēta.Primo con-
sidero,ꝙ sȝ pr̄,substituto pupillo,possit aliqñ facere illud qd
pupillus non possit:prout probant argumenta que facit:tñ
econtra illud nunꝙ procedit,q2 sicut pater nō posset sibi insti
tuere heredem extraneum in testamēto imꝑfecto,ita etiā nec
pupillo,tñ est etiaȝ fauor testatoris hr̄e heredē.Itē ꝑ Bar.
facit,q2 similiter miles pōt facere substitutionē pupillarē cum
testibus duobus.l.in fraudem.§.pe.ff.de tes.mili.Ratio q2 in

a ¶ Dignitatē. Adde Bal.in l.fi.§.necessitatē.C.de bo.que li.doc.in aut.ep̄a-lis.C.de episc.ꝛ cle.Inn.i c.In-decorꝫ,de in in-te.res.do,in c.ꝑ venerabilē.q fi-lij sint legi.doc.in c,si,de iud.li.vj.

b ¶Fili⁹. Adde Nico.de Neap,insti.de vul,sub sti.in prin.

testamēto militis attendif ius gentiū.de quo in ore duorꝫ ꝛc.
Eadē rōne inter liberos vȝ testm̄ cum duobus testibus qd in
ius gentium attendif:ergo si extraneus substituif tūc non vȝ
substitutio,q2 nō attendif ius gentiū.Item pro Bal.facit,q2
lex dispēsat patrē,ꝙ possit substituere pupillo ꝯ oēs regulas.
Ergo dȝ restringi,ꝙ possit cū solēnitate iuris communis ꝑ re
gulam.l.si qñ.in prin.C.de inof.tes.ꝛ fortius cū dispensationes
sint odiose.facit §.sed ꝛ si testari.Insti.de mili.tes.Bar.tñ in l.
j.ꝛ ij.q.iiij.q.prin.C.de sacrosa.eccle.dicit vnum qd videf con-
trariari dicto Bar.hic,ꝛ pondera fortius,q2 ꝙ testm̄ ad pias
causas valeat cum duobus testibus,est de iure cōi per d.l.j.C.
de sacros.eccle.ꝑ text.in c.cum esset.ꝛ in c.relatum.de testa.tñ
vult ibi Bar.ꝙ in tali testamēto non vȝ pupillaris substitu-
tio,ergo multominus valebit in casu nostro vbi de casu spe-
ciali vȝ testm̄ cum duobus testibus inter liberos.Ultimo de
hac q.vide melius,ꝙ alibi Pau.cōsi.cccliij.¶Scdo moueor,
ꝙ rō.§.ex imperfecto.ꝙ valeat testm̄ imperfectū inter liberos
est,q2 causa intestati fouet cām testati.d.§.ex imperfecto,sed
ista ratio cessat in extraneo pupillariter substituto,q2 cā inte-
stati non pōt fouere causam testato.Et propterea considera
vlterius tu ꝙ etiam quando est substitutus alius filius nun-
quid causa intestati foueat causam testati.Et tenendo istam
partem respondeo ad tex.Are.in d.l.iiij.§.pe.ff.de leg.ꝑstā.
respondef ꝙ ille tex.nō facit:q2 loquitur qñ extraneus habet
restituere totū liberis,ꝛ sic emolumentū est in totū liberorū:
quo casu paria sunt relinquere immediate liberis,vel extra-
neo,q habeat restituere liberis:imo si relinquaf tertio,q ha-
beat restituere vni,ꝛ ille nō possit venire de iure cōi,sȝ ex pri-
uilegio est ꝑinde acsi immediate illi relinqueref.tex.est no.in l.
auia.§.Titio.ff.de cond.ꝛ demō.ꝑ illū tex.no.ibi Bal,ꝙ idem
fauor debef medie ꝑsone q debef illi ad quē simile cōmodū de-
uenit.vñ si fiat legatū mihi ꝛ fui grauatus amore Dei relin-
quere nō solū illud fideicōmissum ad pias causas,sȝ etiam le-
gatū:aliter tñ dicit Bar.nō recordat⁹ de illo tex.in fi.ꝑ illum
tex.de his q̄ pro nō scrip.Nec obstat alius tex.i illa.l.iij.§.ij.de
leg.ꝑstā.vbi dt ꝙ nō est curādū cui cōmodum acquiraf:sed
quem testator voluit honorare:q2 rñdetur clare ibi.ꝛ Bar.ri
det bis cōcordādo istos tex.ꝛ dt sic non debemus attendere,
cui acquiraf cōmodū legati ex dispositione legis.vt in seruo,
sed bñ attendimus cui acquiraf commodū ex dispositione te-
statoris,vt in illo.§.pe.vt ibi per eum.ꝛ sic teneas opinionem
Bar.pro vera.¶Septimū requisitum est ꝙ pupillus sit ex-
heredatus vel institutus ad hoc vt valeat pupillaris substitu
25 tio,alias testm̄ patris non valeret.¶†Querit vltimo loco
Bar.in isto requisito pater pōt substituere filio exheredato
bona mēte,pone ꝙ faciat mala mēte,nunqd possit peculiari-
ter substituere:In isto articulo Bar.vult duas cōclusiones.
Prima est,ꝙ impuberi exheredato etiam mala mente pater
pōt pupillariter substituere,ꝛ cū hac cōclusione trāseunt Se
26 li.ꝛ oēs indifferēter.¶†Scdo cōclusio ꝛ qdē disputabilis est
qñ pater est turpis ꝑsona,ita ꝙ ei nō cōmitteref administra-
tio bonorū in vita:nūquid possit pupillariter substituere filio
pupillo:Bar.hic tȝ ꝙ nō,ꝛ fuit ex inuētione Bar.ita etiā tȝ
Bar.in l.ex facto.in ver.vltimo q̄ro pone ꝙ filio furioso.j.eo.
ꝛ idē Bar.in l.cū opȝ.§.nō aūt.C.de bo.q li.Ista opi.Bar.est
cōiter reprobata ab alijs oibus.eam reprehendit Ang.in va-
rijs locis.Imo.ꝛ Pau.ꝑut hic seriatim recitat Alex.¶Con
tra Bar.mouentur Ang.ꝛ doc.ꝙ iura indistincte dicunt,qd
pater posset substituere pupillariter filio:ergo gñaliter proce
dit siue sit turpis ꝑsona,siue non:maxime cum intersit pupil
lo esse sibi substitutum,Sed ista est fragilis argumentatio.iu-
ra generaliter loquētia intelligunf de personis habilibus.l.vt
gradatim.§.ꝛ si lege.ff.de muneribus.Bar.in l.j.§.nuntiatio.
ff.de ope.no.nū.ꝛ gl.ꝛ omnes in l.j.C.de sacrosan.ecc.¶Scdo
dicunt Ang.ꝛ doc.ꝙ iura allegata per Bar.retorquenf,vt ꝓ-
bent contra eum.nam in illis iuribus ideo interdicitur admi-
nistratio patri in vita:q2 si ꝑuenirent ad manus patris illa cō
sumeret.sed istud cessat in pupillari substitutione:cū habeat
effectum mortuo patre ꝛ pupillo,vt sic non est hic periculum,
ꝙ pater dissipet,ꝛ cōsumet.Are.hic dicit ꝛ subtiliter,ꝙ Ang.
ꝛ scribētes non intellexerunt mentē Bar.punctus est videre
an maius periculum sit in administratione bonorum in vita,
quam in substitutione pupillari.ꝛ Bar.dicit ꝙ sic.Ang.dicit
ꝯtrarium,q2 est maius periculum administrare.dicit Are.ꝙ imo
maius est periculum in pupillari substitutione,q2 si valet sub
stitutio pupillaris nullum remedium est ad remouendū sub-
stitutum,quin succedat.ꝛ istud potest esse dedecus ꝛ graua-
men filij ꝛ totius familie si cogitur habere heredem turpem
personam.l.fratres.C.de inoffi.testa.ꝛ istud damnum non est
irrecuperabile,istud non est in administratione bonorum q2
si fine

si sint immobilia, si alienat pñt recuperari. ꝛ nõ põt dissipare,
nisi vsumfructum Bar. considerabit maius esse periculum in
ratione dãni inemendabilis. ¶ Mihi videtur q̃d Are. loqua
tur valde equiuoce. q2 ipse considerat turpitudinem persone
substitute, sed Bar. ꝛ doc. nõ loquunt̃ de turpitudine substitu
ti, sed loquunt̃ qñ pater substituens est ꝑsona turpis. pone ꝙ
ipse substitueret vnũ dignissimũ, nunquid valeret. ¶ Contra
opi. Bar. cõiter reprobatã facit tex. in l. papinian⁹. §. sed nec
impuberis. iuncta gl. ff. de inof. test. ꝛ ibi Ang. no. cõtra Bar.
illũ tex. ꝛ Alex. hic ibi enim est tex. ꝙ pr̃ põt substituere pupil
lariter filio impuberi, ꝛ excludere matrẽ. ꝛ gl. ibi intelligit q̃d
vʒ etiã qñ pater substituit personã turpẽ. Tũc ex substitutio
ne turpis persone datur intelligi, q̃d pater debeat esse turpis
persona, siue pares cũ paribus ꝛc. l. in arenã. C. de inoff. testa.
sʒ ista inductio nõ est necessaria, q2 non sequit̃. pater instituit
turpẽ personã, ergo iste est turpis persona. Aretinus aliter
inducit, ꝛ istã teneo strictius. Nã si pater, qñ est turpis perso-
na, prohibet̃ substituere pupillo, istud non põt esse ex alio, nisi
ꝙ lex suspicat̃, ꝙ male cõsuleret pupillo de herede, sed qñ iam
instituit turpẽ personã, sumus in casu claro q̃d male cõsuluit
pupillo, ꝛ tñ vʒ vt ibi: multo magis qñ sum⁹ in dubio, fortior
est probatio manifesta: quã presumpta. l. fi. cũ gl. fi. q̃d me. cau.
q̃d tenendum: opi. Bar. est reprobata ab oibus, solus Are. tʒ
opi. Bar. ꝛ dicit ꝙ de subtilitate iuris est verior, lʒ alia sit cõ
munior. ꝛ pro opi. Bar. ponderat tex. quem Bart. ibi not. ad
hoc in l. sed si vnius. §. filiofa. verbo interdum. ff. de iniur. vbi
est tex. ꝙ pater põt remittere iniuriã factam filio, tñ si pater
est vilis persona nõ põt. dicit ibi Bar. no. hic tex. pro opi. quã
tenuit in l. ij. ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ illũ tex. strictius inducit Are. ibi
eñ non agit̃ de amissione patrimonij, cũ actio iniuriarum de-
tur ad merã vindictam. l. cũ emancipati. in princ. vbi gl. ff. de
colla. bo. nõ est ibi: alia rõ, nisi ꝙ male tractaret filiũ, q̃ rõ mili-
tat in substi. pu. Teneo opi. cõem ꝯ Bar. ꝛ Are. ẽt si pr̃ sit vi-
lis persona: tñ possit substituere pupillariter filio. ꝛ ad hoc cõ
firmãdũ accedat ꝙ fin. decidit Bal. ꝙ in l. j. C. de iu. fi. li. ꝛ. ꝛ nõ
scio alibi illã decisionẽ vbi cõcludit, ꝙ substitutio pupillaris
facta ꝑ patrẽ penitus egentẽ ꝛ mendicũ filio valde diuiti vʒ ꝛ
tʒ. q̃d ꝑpetuo teneas cordi. ꝛ ad tex. quẽ all. Are. in d. §. filiofa
milias. in verbo, interdũ. dico ꝙ tex. ibi ponit rñsionẽ, q̃ dicit
illud esse in actiõe iniuriarũ. q2 cũ pater sit vilis nõ estimaret
iniuriã. tñ si intelligas opi. Bar. ita simpliciter ꝓ certo Bar.
male d̃t, ꝛ eius opi. est dãnata, sed si intelligeres ꝓut est visus
sentire ipsemet in l. cũ opʒ. §. nõ aũt. C. de bo. q̃ li. ꝛ clare Jo. d̃
Jmo. hic. ꝛ in d. c. Ray. qñ patri esset ĩterdicta administratio
bonorũ a iudice tũc optime diceret, sʒ alia rõne: q2 tũc pr̃ cui
bonis est interdictũ nõ posset testari ꝑ se. l. is cui. ff. de ver. ob.
ergo nec pupillo pupillariter substituere. ꝯsiderabis tñ text.
in d. §. filiofamilias. vbi litera si nõ violet̃ vr̃ sentire ꝙ si nõ sit
interdictũ bonis, tñ possit interdici ꝙ habeat ꝑ interdicto. ꝛ
27 ille tex. multũ facit ad materiã. d. c. is. cui. ¶ †Circa quartaʒ.
q. pñ. Bar. adde circa istã q̃õnẽ dũ tãgit qb⁹ verbis fiat pupil
laris substitutio, alibi d̃t sing. Bar. in l. precib⁹. C. eo. ꝙ verbũ
pupillus, incertũ demõstratiue nõ facit substitutionẽ pup. sed
bñ qñ inserit̃ cõditionaliter. vnde si testator d̃t substituo filio
meo pupillo. vides ꝙ hic est verbũ pupillo, positũ demonstra
tiue. nõ facit, ꝙ sit substitutio pupillaris, si ponat̃ ꝯditionali
ter, facit ꝙ sit pupillaris substitutio. pone d̃t testor si filius in
pupillari etate decesserit substituo Caiũ, tunc bñ est pupilla-
ris substitutio: istud dictũ approbat Alex. hic. ꝛ in d. l. ꝑcibus.
vbi d̃t, ꝙ intrepide est tenendũ ꝯ Bal. ꝑ tex. in l. iã hoc iure. in
verbo ius. j. testator instituit ꝛc. d̃t ibi ꝙ illa breuiloqua cõti-
net vulgarẽ pupillarẽ ꝯ Bar. vr̃ magis facere tex. i l. qui libe
ris. j. e. in. §. hec verba. ꝛ in. §. substituit̃. Jnsti. de pup. sub. Tñ
defendendo Bal. potes rũdere ad ista iura, ꝙ Bal. loquat̃ qñ
testator d̃t filio meo impuberi substituo: ꝛ testator vtit̃ verbo,
substituo, q̃d v̄bũ est aptũ ad vulgarẽ ꝛ pupillarẽ, sʒ in iurib⁹
preallegatis testator dicit quisquis mihi heres erit filio meo
impuberi heres, nõ est vsus verbo substituo, sed verbo heres
28 esto. ¶ †Circa. q. Bar. testator d̃t si fili⁹ meus hr̃s erit ꝛ intra
pupillarẽ decesserit substituo caiũ: pone, ꝙ nõ sit sui iuris sed
decedat in pupillari etate: nũquid admittit̃ substitut⁹: cũ de-
cisiõe Bar. trãseũt indifferẽter oẽs hic, ꝛ Sal. in l. si testamen
to. C. e. ¶ Sʒ tu aduerte q̃d leges allegate ꝑ Bar. nõ cõcludẽ
ter dicũt: nã in l. Julian⁹. ꝛ in l. pr̃. bene verũ est, q̃d filius fuit
institut⁹ a pr̃e ꝛ sol⁹. Jtẽ est verũ, ꝙ erat ibi substitutio pup.
ꝛ ꝙ loc⁹ erat substi. pup. sʒ ꝙ in illis legibus. pr̃ fecerat subst.
pup. copulatiue hoc mõ. Si mihi hr̃s erit ꝛ in pupillari etate
decesserit, ille. ll. nõ ꝓbãt. Scd̃o vbi ꝓbat Bart. ꝙ substitutio
facta fuerit sub illa copulatiua mihi nõ ꝓbãt illi tex. necessa
rio. ¶ Ego tñ teneo opi. Bar. ꝛ cõem nõ ꝑ ll. Bar. sed q2 sub-
stitutio facta in vnũ casum extẽdit̃ ad aliũ: q2 in substitutione
sit largissima interpretatio. l. fi. C. de insti. ꝛ subst. l. Gallus. §. ꝛ
q̃d si tñ. ff. de lib. ꝛ posth. firmat Bar. vbi late dixi. s. in l. j. in ij.
q. pn. s. e. ergo pupillaris subst. facta in casum, si pupill⁹ heres
erit, ꝛ in etate pupillari decesserit extendit̃ ad aliũ casum quo
nõ erit heres. sed si morit̃ in pupillari etate: in vtroqʒ casu sit
eque fauor pupilli. De ista tñ. q. q2 est frequens in practica vi
deas q̃ feci in repet. l. j. in iiij. q. scd̃i effectus. s. e. vbi nihil facio
nisi ponere de ista. q. vltra ea, que alias legendo dixi. ita nunc
aduerte ꝙ Bal. in l. precibus. ver. vnũ etiã aduerte, tenuit, ꝙ
imo ista sit substitutio cõpendiosa: dicit cum Bal. ꝙ si pupil-
laris sit concepta sub duplici cõditione si hr̃s erit, ꝛ in pupil-
lari etate decesserit, hoc modo est propria, ꝛ expressa pupilla-
ris substitutio, ꝛ tunc ꝯtinet vulgarẽ omni ea tacitam. sed si,
detracta prima ꝯditione, solũ dicatur si in pupillari etate de-
cesserit, est cõpendiosa limitata ad pupillarem etatẽ. vtilitas
istius inuestigationis est euidẽs maxima. ꝛ multiplex: q2 vul
garis domino tacita nõ excludit matrẽ testatoris. Bal. in l. j.
iiij. effectu. s. e. sed expressa bene excluderet. Secunda vtilitas
est: q2 si pupillus moriat̃ viuo testatore, nõ põt tũc succedi ex
vulgari tacita, vt firmat Bal. in l. j. vltima. q. ij. effectu. s. e. Se-
cus, si sit vulgaris expressa. Alex. hic ponderat, ꝙ extra Bal.
tʒ Ang. cõsi. xl. inci. reperitur inter libros. ꝛ ponderat contra
Bal. l. precibus. postea Alex. ponit duas theoricas. ꝛ cogita
ꝙ vtrãqʒ Alex. tenet opinionẽ Bal. vt hic per eum. ita etiam
tenet Alex. in d. l. precibus: ꝛ consi. cixxxix. inci. Abunde. con-
tra Bal. tenet Aret. qui multũ variauit in d. l. precibus. mo-
tus vt ibi per eñ pro hac opinione Bal. videtur tex. in l. q̃ ha-
bebat. que est lex pen. j. e. tamen Jmo. ꝛ alij scrib. aliter intelli-
gunt illũ tex. Ego alias tenebam opinionẽ Bal. ꝙ ista dica-
tur compendiosa. ita etiã tenet Bal. in d. l. pen. C. de impub. ꝛ
Cardi. Floren. in c. Raynutius. in xxxix. q. de testa. ꝛ ibi dicit
hanc opinionem communiter teneri ꝛ ibi idem tenet Joã. de
Jmol. in materia pupillaris substitutionis. Pau. Cast. in d.
l. precibus. vbi reputat illud dictum Bal. esse perpetuo nota-
tu dignum. ꝛ dicit ꝙ propter authoritatem Bald. ita consu-
luit. ita etiam tenet Are. in l. j. in prin. s. eo. vbi dicit, nõ obstare
doctrinam Bar. ꝙ illa verba, si heres erit, nõ fuit de substan-
tia: q2 fatetur verã esse quo ad substantiam, nõ quo ad quali-
tatem: ꝛ sic quo ad cõpendiosam. Jstam opi. Bal. etiam tenẽt
Moderni Senens. in repe. l. j. s. e. in iiij. q. ij. effectus vti multa
inculcant, sed finr̃ tenẽt idẽ q̃d Alex. hic. Unde ꝓ hac opinio
ne ego alias cõsului. Mouebar, q2 quando apponit̃ duplex
ꝯditio. tũc illa verba repugnãt vulgari: sec⁹, qñ nõ apponunt̃.
Alia est opinio cũ Bar. ꝙ imo hec substitutio, si filius meus
ĩ pupillari etate decesserit, sit expressa pupillaris, ꝛ ꝯtineat ta
citã vulgarẽ. Jdẽ Albe. de Rosat. in repe. hui⁹ rub. vbi cõclu
dit, ꝙ si fiat mẽtio de pupillari etate, tũc est pupillaris exp̄ssa
ꝑ l. pr̃. j. de priui. credi. ꝛ refert, ꝙ quidã doctor Bonoñ. dispu
tauit hũc articulũ. ꝛ tenuit, ꝙ sit cõpẽdiosa. Guliel. ꝛ Rainer.
tenuerũt ꝙ sit mere pupillaris. Hãc opinionem Baptista de
S. Seuer. in d. l. precibus. ꝛ ponderat text. in d. l. penult. C. de
impub. vbi substitutio facta duobus impuberibus, si vterqʒ
impubes decesserit, dicitur pupillaris substitutio. Ad idem
tu adde tex. in l. si ita scriptũ. §. qui filio. j. de contra tabul. vbi
est fortior tex. Ad hoc responde, quõd non negatur, q2 hoc sit
pupillaris: sed dicitur ꝙ etiam est compendiosa: ꝛ sic ꝛ pupil
laris: causa illa qualitate. Jstam opinionem etiam tenet Are.
qui toties variauit in l. centurio. j. e. per tex. in verb. sed si quis.
ita j. ea. l. Mouetur etiam Aret⁹. bona ratione, que multum
mouet me ꝛ plenius adducam, quã faciat Aret. Nam quando
testator substituit sub conditione, si decesserit in pupillari eta
te, quõd ista qualitas pupillaris etatis naturaliter ꝛ effectua
liter respicit pupillarẽ substitutionẽ, que non potest fieri nisi
soli pupillo: vulgaris autẽ neqʒ naturaliter, neqʒ effectuali-
ter respicit: q2 in vulgari sufficit, ꝙ non sit heres. de alio non
curatur, sed posset respicere accidẽtaliter, qñ testatori place-
ret limitare vulgarem ad pupillarẽ etatẽ. Ergo ista proculdu
bio dicitur esse pupillaris expressa: cui illa qualitas si in pupil
lari. ꝛc. naturaliter ꝛ effectualiter conuenit per regulam, q̃d
cui cõuenit natura actus, ei conuenit cui species. l. cum do-
tẽ. vbi nõ. Bal. C. de iur. do. ꝛ q̃d no. Bart. ĩ l. cotem, ferro. §. q
maximos. de publica. ꝛ ĩ. q. q̃ icipit, publicanus, vult: dñ decla
rat an sit emptio, ꝛ venditio, ꝛ dicit, quod ex naturalibus co-
gnoscitur, ꝛ per hoc tollo illud fundamentũ, dũ dicitur quod
ĩ breuiloqua, ꝛ ꝯpẽdiosa substitutiones que cõtinẽt tã vulga
res, q̃ pupillares dicũtur expresse. Jtẽ in casu nostro rñdeo
clare, ꝙ ĩ cõpẽdiosa ꝛ breuiloquia, nihil est, ꝙ repugnet: sed
hec verba naturaliter, ꝛ essentialiter cõueniũt pupillari, ꝛ nõ
vulgari. Cõfirmo ꝑ illud ꝙ decidit Bar. in l. Lucius. j. eo. vbi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dt, q etiã in breuiloqua si ita concipiat. institutis duobus fi-
lijs, si qs eorum heres non erit, eos inuicē substituo, tunc sub
vulgari expssa nō cōtinet pupillaris expressa: et pro hac opin.
adde in terminis ita tenere eūdē Bar. de directa contra Bald. in l.
cēturio in ij. q. iij. q j. prin. j. eo. ver. scdo oppo. ad predicta. vbi
tz q si testator, filio meo impuberi talem substituo: concludit
Bar. q ista est mere pupillaris p tex. i l. Gallus. §. j. de li. et post.
non tūc est cōpēdiosa: ex quo nihil est adiectū, q requirat fructū
tpis: tñ ad hoc vltimū est facile rñdere. et ita cōclude cū Bar.
Ista vt plurimū ponunt. j. Postremo aduerte, q Bar. seipsuz
cōfundit. primo vult, q illa verba, si hēs erit, non sint necessa-
ria ad pupillarē substitutionē: ergo vult q si testator exprimat
in pupillari substitutione cōditionē, si hēs erit, dicatur volun
tario eam exprimere: et tñ, j. vult q si vtraqz cōditio exprimat
et filius non sit hēs, vt quā se abstineat, si decesserit in pupilla-
ri etate q substitutus admittat ex pupillari: et ita tz Bal. in l.
j. in princ. j. q. iij. effectus. s. eod. Sed istud stare non pōt. et de
directo contrariatur precedēti: qr regula est, q qñ cōditio ap
ponit volūtarie dz impleri in forma specifica. l. q hēdi. ff. de cō-
di. et demō. ita Bar. tz et ibi doct. in d. l. Gallus. §. et qr si tm. de
lib. et posth. vbi assignat rōnem, vnde cum hic admittat substi
tutus pupillariter, lz pupillus nō sit hēs. Ergo necessario fit
extēsio ad alium casum. ergo opus est dicere, q illa cōditio est
necessaria, non volūtaria. l. Tu adde pro opi. Bar. et contra Bald.
tex. in d. l. q liberis. in prin. j. eo. ibi si filius meus intra puberta
tē decesserit. vbi non est expressum, si hēs erit, et tñ est pupilla-
29 ris. ¶ †Quinto pnciplr qrit Bar. qs sit effectus substōnis
pupillaris. Adde ad conclusionē Bar. dum cōcludit, q substi
tutio pupillaris facta a patre pagano succedit pupillo i om-
nibus bonis pupilli vñcunqz prouētis, etiam si ex linea ma-
terna. no. Bald. et Jmo. in d. l. sed si plures. p illum tex. etiam si
substitutus pupillariter esset substitutus in re certa detracta
mentione illius rei substitutus admittit in totū. tex. est reputa
30 tus singula. p oēs in l. coheredi. §. fi. j. e. vbi dicetur. † Tertius
effectus est qr excludit matrē. et alios ascēdentes p expressam
pupillarē. concludit. q pater. substituto pupillo, pōt priuare
matrē etiā in legitima et oēs ascēdētes etiā si substituit tur-
pē psonam, et ista est vera conclusio. ¶ Querit Bar. nūqd pr
substituēs pupillo possit substituere et pupillo aliquē trāsuer-
31 salē. et preterit matrē? Añ oia p indagāda vitate videdū est
nūqd d. l. humanitatis, pbet assumptū, hoc ē, q i exēplaria sub
stitutiōe, q facit pr filio mēte capto possit excludere matrem
a legitima. ille tex. nō vr aliqd pbare, lz loqt. si hz descēdētes,
vl trāsuersales. Si aūt haberet matrē tex. nihil dt. et sic vr, q ni-
hil facit, pūctus est videre an pbet ille tex. vel nō. Et certe sub
tiles vltramōtani pōderāt illū tex. i fi. dū vult q si essent frēs
mēte capti pater nō pōt substituere extraneū. ergo idē dicen-
dū, si esset mater, qr mater in successione ab intestato est equa
lis fratrib: imo pterit sm illa iura. ¶ Sz Are. dicit, q iductio
ista de illo tex. no est bona: fratres mēte capti debēt substitui,
ergo etiā mr mēte capti: dt q nō est bona argumētatio: qr p
filios bona cōseruant i agnatiōe, et sic i familia. l. j. §. fi. ff. de ve.
insp. illud ergo q est statutū in l. humanitatis puilegio agna-
tiōis. q fratres debēt substitui, cessat i matre q nō est de agna
tis. Ista rō mihi nō placet. nā tex. ibi dicit si extant frēs mēte
capti debēt substitui, sed appellatiōe fratrū venit soror. l. tres
fratres. ff. de pac. si extaret soror dz substitui ad literā. ibi fir-
māt Pau. et Alex. ergo nō est fauor agnationis: ergo illa rō. q
est in sorore, dz esse in matre. Sed ad ar. vltramōtanorū dū ar
guūt mr et frater in successiōe ab intest. eqparant. ergo etiā de
bet eqparari in. d. l. humanitatis. facto testō, q nō valeat ista
argumētatio, pbo. nā filius emācipatus equiparat filio in po-
testate ab intestato. §. nulla vero. in aut. de her. ab intest. et tñ
nō eqparant condito testō. lz illud ibi statuit in linea trāsuer-
sali i fratre, et sorore, et fortius illud pcedet i matre, nā i materia
exorbitāti argumētū a maiori optime pcedit. Bar. hic rñde-
bat q d. l. humanitatis. loquit in exēplaria substōne q in hoc
differt a pupillari, et hic pōdera q Bar. fatet, q in substit. exē-
plaria mater nō pōt pteriri, lz dz habere legitimā, secus in pu
pillari. Et rō diuersitatis: qr exēplaria est inducta humanita-
te pupilli sm regulas, et rigorē iuris. Sz Bar. in hoc male dt,
et cōis est contra Bar. qr in exēplaria subst. mr pōt preteriri et pri-
uari legitima, sicut i pupillari, ita firmat Bar. sibi cōtrarius, et est
cōis in l. ex facto. j. ad quē locū se remitti firmāt argumentum
Pau. et Alex. in d. l. humanitatis. et in d. l. ex facto. cū cōcordā-
tijs vtrobiqz allega. p Alex. et rō est: qr qcqd est statutū in pu-
pillo hz locū in exēplaria, nisi sit statutū in cōtrariū expsse. Pōde
ra tñ subtiliter q ex dictis doc. magis fauet frī, quā mrī i suc-
cessiōe filij. Jtā p exēplariā substitutionē excludit mr, nō autē
frater pupilli, et si est hec cōclusio vera, confundit oia que dt

Bar. hic. nā Bar. in seq. q. et oēs seq. tz, q tacita pupill. nō ex-
cludit matrē. postea inferius tz, q tacita pupillaris excludit
fratrē, et oēs sequunt istas cōclusiones. Cōfirmat. s. scripta cō
clusiō, q lex dicat magis fauere fratri, q mrī in istis substitu-
tionib. qr fr pupilli, vl mēte capti est de descēdētib testōris: et
lex psumit, q velit illā preferre sue vxori. l. cū auus. ff. de cōdi.
et demō. cū si. quo argumēto vtit Bar. Pau. j. et ppterea pro-
pter predictas difficultates. qcqd alias tenuerim, teneo nūc
opini. sol Bar. contra cōez q sicut si sint fratres capti, pr necessa-
rio tenet substituere fratrē mēte capti: als substitutio est inua
lida. d. l. humanitatis. qd multo fortius si mēte captus hz matrē,
cogit pr eā substituere: qr in successiōe filij pculdubio pr pfert
fratri qui est collateralis. l. ij. §. pferunt aūt. ante. e. trāsuer-
salis, et ei nō debetur regulariter legitima: mr aūt est de ascēdē-
tibus, et ei debet legitima. ergo in substitutionib: illud qd sta-
tuit in fratre pupilli, vl mēte capti, fortius dz statim in mre,
q est fauorabilior, qr linea ascēdēs est fauorabilior linea trā-
uersali. Confirmo, qr substitutio pupillaris, et exēplaria. quā-
tum succedendū dicunt testm filij: lz quātū ad ordinationem
dicant pris ipse ordinat vt habet in l. pris et filij. j. e. et scrib. et
ita declarāt, et tū sumus in effectu succedēdi et ita iudicarem et
cōsulerē qcqd als legēdo hic dixerim. Sz subtilius cōsiderādo
posset tex. in d. l. humanitatis, retorqueri contra vltramontanos.
Primo inducēda vt ibi facit Pau. et Are. hic pōdera ibi, q si
pater faciat exēplariā substitutionē nulla qrela locum hz: il-
la vba nulla qrela nō possunt itelligi nisi qñ mr ē exheredata,
vl pterita, ergo ibi est tex. q qñ i substitutiōe exēplaria mr est
pterita nō ē locus qrele. Ista iductio mihi nō plz: qr imo illa v-
ba pñt intelligi qñ aliqs filiorū vel fratrū sit pteritus: nūqd def
qrela qñ alius fr q est turpis psona eēt substitutus, tñ est verū, q
ex q ille tex. j. facit mētionē de filijs et trāsuersalib: illa verba
nulla qrela ñ pñt intelligi, nisi i mre. Sz rñdeo vltio loco, et pō
dero q tex. ibi dt occasiōe in substitutiōe exēplaria nullā que
relā cōpetere ad exemplū pupillaris: qr ad exēplū pupillaris
mater pterita nō hz qrelā nūc in exēplaria: illo mō retorque
ret illa lex contra vltramōtanos. ¶ Aduerte etiā i quātū Bar. rñ
det supra ad arg. vltramō. vr mihi q Bar. equocet: nam dicit
Bar. prelatio in successiōe nō est cā, ppter quā posset fieri pu
pillaris substitutio, lz est patria potestas: mihi vr Bar. equo
care: qr ipse hz respectū ad illū. q possit pupillariter substitue
re: sz vltramōtani nō loqunt de eo sz de psona. q dz substitui,
et dicūt pr, qr q olim pferebat matri poterit etiā hodie vt hic,
p Bar. ¶ Teneo tñ cū decisiōe Bar. qr tex. est q nō pōt cauil
lari in d. c. si pater. j. fi. et pōdera q papa ibi nouissime nō solū
approbat. §. sz nec impuberis. in l. Papinianus. de inoffi. testa.
Jmo et approbat rōnē, et sic pondera q hodie de iure nouissi
mo ex quo cōfirmat nō solū decisio, lz etiā rō, ergo nullo mō
pōt dici. q sint correcta cū sint cōfirmata. ¶ Sz si diceres illa
rō iurisconsulti et et pape vr friuola: qr rō ibi ē substō pupilla
ris est testm pris, et nō filij: lz ergo ipse filius si aceret testm. nō
posset puare mrē, tñ pr ei substituendo potest priuare matrē.
et rō est no. qr filius priuādo matrē faceret contra offm pietatis filia-
lis: merito mrī daret querela, lz si pr illud facit nō est contra offm.
qr ita mulier respectu pris est extranea. Añ debes pōderare
q qñ pr facit substitutionē pupillarē, nō credas q faciat noīe
filij: lz faciat suo pprio noīe rōne patrie potestatis q hz erga
filiū merito priuādo matrē nō facit contra offm pietatis: sic filius cō
sequit illud qd p se nō cōsequeret: qr qs cōsequit p aliū ei az
extraneū quod p se nō pōt. l. Aruto. ff. q res pigno. obli. poss.
32 ¶ Cōcludit ergo Bar. q tacita pupillaris que cōtinet sub
expssa vulgari matrē nō excludit, et istam opini. tenuerunt gl.
et do. cōiter Rap. Ful. tenuit cōtrariū in. d. l. precib. et in l. fi. q imo
tacita pupillaris excludat matrē, sicut expssa, nisi qñ mr esset
data coheres filio pupillo. l. fi. C. de inst. et substi. et rōnē ibi assi
gnat tex. Sz qñ mater nō esset instituta coheres cum pupillo
tacita pupillaris eā excludit, et licet Rap. dicat q ista sit sua
opinio. tñ Ang. in d. l. precib. refert istā opinionē et dt qd glo.
in vb. nō ad matrē. in l. lucius. j. e. voluit istā opi. lz q falsa est.
¶ Necessariū est videre, nunqd ista opi. sit vera non habemus
tex. pbātē nisi solū. l. pcib. q tacita pupillaris nō excludat ma
trem. pūctus est videre nūqd. l. precibus. probet cōem opi. vel
ne. nā dr ibi i vb. nā nō est icerti iuris. qd si pr miles substituat
filio vulgariter et filius extitit heres patri, quo casu vulgaris
expssa extinguit p aditionē dicit ibi q oīo puenit ad matrē,
ergo ibi est q tacita pupillaris nō excludit matrē. si eñ exclu
deret matrē male diceret. Rap. Ful. rñdet q d. l. precib. non
pbat cōcludēter opi. cōem, q quis ille filius esset pupillus tpe
quo pater miles fecit testm. tñ nō apparet q tpe eius mortis
esset minor, et sic q sit mortuus pupillus pz qr in versi. se obtin
guit, dū loquit de alijs substitutionib, aut filius est mortuus
in pupillari

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝑpillari etate, ergo ñ ↄcluderet ꝓbat cōez opi. Alex. hic ⁊
l. ꝑ cib⁹. dt ꝙ imo ꝓbat dñ dt qd ad te oīnō ei⁹ ptineat succes
sio. q2 dictio oīno. a importat idē ꝙ omni casu. gl. in l. si cū exce
ptiōe. ij. quaten⁹. ff. qd me. cā. si ergo oīno ergo siue mortu⁹ pu
pill⁹ siue maior alias si mortu⁹ esset maior oīno nō spectaret
ad matrē. cū dicat, oīno, appet ꝙ erat minor. Ista iductio nō
etiā mihi satisfacit: q2 est dicere si nō fuisset maior successio nō
spectaret ad mr̄ez: q2 illa ꝟba oīno succ. ⁊c. itelligūt reb⁹ sic se
hñtib⁹. l. ꝙ seru⁹. ff. d ↄdi. ob cāz. Ego iduco aīr illū tex. vt ne
cessario ꝓbet, ꝙ tacita pupillaris nō excludat matrē, ⁊ pōde
ro, ꝙ tex. in decisiōe dicit, si in pr̄is, ⁊c. illa cōditio, denotat cāz
similē, vt declarat Bar. in l. ij. §. fi. ff. de donat. sz. ego habeo, ꝙ
in nulla substitutione requiritur patria ptās, nisi in pupillari,
inepte ergo tex. ibi hoc requireret ↄditionalr̄ nisi loqueret de
pupil. expresse. nō ergo de tacita loquit, ⁊ tāto forti⁹ cū miles
si vult, pōt substituere pupillariter etiam emancipato. l. miles
ita. §. exheredato. ff. de test. mi. ¶ Recolo disputādo istū arti
culū aīs dari illā sol. ad illā. l. precib⁹. q sola obstat qd illa. l. lo
quit in milite, ⁊ in milite verū est, ꝙ tacita pupillaris nō exclu
dit matrē. Mouebat. q2 volūtas militis seruat ad vngue, nec
in ea habent locū cōiecture. l. j. §. de testa. mili. sz tacita pupil
laris venit ex cōiectura. l. iā hoc iure. §. e. ergo nō hz locū in te
stō militis. dicebā ꝙ hoc est falsuz. Primo q2 presupponit, ꝙ
sub expressa vulgari nō cōtineat tacita pupillaris. Item ꝙ in
testō militis nō habeāt locū ↄiecture. istud est ↄ. l. in testō. in fi.
C. de test. mil. Teneo cōem sniām, ⁊ dico, ꝙ bñ probat in l. pre
cibus. vltra inductionē quā feci. nā ibi cū Imperator intēdat
rñdere ad thema mulieris obscure positū, ⁊ intēdit plene di
stinguere, certe fuisset diminutus omittēdo istū casum magis
necessariū ceteris, ⁊ vltra illaz. l. precibus. ꝙ tacita pupillaris
nō excludat matrē faciunt due rōnes qs assignat Bar. i ij. q. ⁊
sequēti. Tu dic melius: nā ꝙ mater admittat ↄ tacitā pupilla
rē, istud nō est ↄ ius, ⁊ lz dicam⁹ ex tacita pupillari psūmpta
a lege matrē excludi a legitima: nā bōa filij sunt debita mr̄i, ⁊
hoc modo poti⁹ redit ad ius cōmune: ⁊ ad rōnē, ꝙ par est vir
tus taciti, ⁊ expssi. vltra rñsiōes, que in l. cū qd. ff. si cer. pet. p
Alex. ⁊ Mod. Tu dic clarius, ꝙ illa regula pcedit, quādo ta
citū ⁊ expssum pueniūt ex eadē dispōne. Sz hec expssa pupil
laris, pcessit ex expssa dispōne testatoris: tacita pupillaris ex
dispōne legis tacite psūmpte. Preterea aut est de mēte Bar. i
dispōne, q est odiosa. lex noluit excludi p suā interpretationē
matrē vel patrē ab hr̄ditate pupilli, vt declarat Bar. hic. Nō
obstat. l. quādiu: fateor. sz dico, ꝙ in terminis nr̄is substitutus
nō potuit admitti ex tacita pupillari ex quo superest mater.
Successiue qrit Bar. nūqd tacita pupillaris q excludit ma
trē pupilli an excludat patrē: ↄcludit Bart. ꝙ tacita pupil
laris cōtēta sub expssa vulgari, sicut ñ excludit matrē pupilli,
multo fortius non excludit patrem cū decisiōe Bar. trāseūt
indifferēter Mod. psertim Alex. ita ēt tz Alb. de Ro. in rep.
isti⁹ rub. Sal. ⁊ Pau. in d. l. fi. C. de insti. ⁊ subst. istā opi. Bart.
cōem cōprobat Aret. in hoc duplici fundamēto, q2 in mate
ria exorbitāti, qñ est fauorabilis, pnt est ista, fit extensio de pso
na ad psonā, qñ ↄcurrit eadē tacita volūtas ēt in stipulatiōe,
q est stricti iuris. l. tale pactū. §. fi. ff. de pact. Pro ea pte pōde
ra magis in specie tex. in l. gñaliter. in pn. C. de sec. nup. vbi dis
pō legis loquēs in mr̄e hz locū in pr̄e. ¶ Ego vltra scribētes
confirmo opi. Bar. ⁊ cōez alia duplici rōne. Primo moueor,
q2 in istis correlatiuis pr̄, ⁊ mr̄ ēt i correctorijs, qd statuit i vno
hz locū in alio. l. fi. vbi doct. no. C. de indi. vi. tol. vbi aliqd dixi
no. Bar. in l. fi. ff. de accep. imo forti⁹ ēt in materia penali illd,
qd statuit in vno ex correlatiuis, hz locū in alio. gl. ē ordina. ⁊
signa eā. i l. per interuallum. ff. de iudi. vbi pena, q iponit acto
ri, extēdit etiā ad reū rōne correlationis, firmat Ab in c. q2 cle
rici. de iure pa. ⁊ in proem. decretaliū. ⁊ in c. fi. de rescrip. in ij.
gl. ⁊ Gemi. in c. j. in ij. fal. de tēpori. ordi. in vj. multo ergo for
ti⁹ i pposito nostro, vbi est materia exorbitans, ⁊ fauorabilis
⁊ in patre videat maior rō, q in matre facit bene illud qd di
cit Bar. in l. j. ff. quod met. cau. ⁊ in l. liberorū. §. notātur. ff. de
infa. vbi dicit vir, ⁊ vxor. ⁊ sic pater, ⁊ mater descendunt ex ↄ
ctu mr̄imonij. qd ergo statuit in muliere de necessitate intelli
gitur statutū in viro. ¶ Cōfirmat scdo ista pars. nā ↄsidera,
quare leges dicunt, ꝙ tacita pupillaris nō excludit mr̄em. l. fi.
⁊ l. pcib⁹. ⁊ nō loquūt ita expresse de patre. nā leges qñ loquūt
de vna rōne frequētioris ↄtigētie, tñ idē ⁊ multo magis volūt
i pte. Tenēdo istā partē q est ꝟa, pūct⁹ ē rñdere ad. l. si ꝟo. §.
de viro. ff. sol. matri. Bar. rñdit, ꝙ illd est, q2 ibi disponebat ↄ
ius: ergo nō fit extēsio, sz in casu nostro, ꝙ nō excludat matrē
tacita pupillaris, nā est ↄ ius: imo nō habem⁹ ius cōe statuēs
ↄtrariū. Ista sol. Bar. est falsa: imo ↄ ius: ꝓbat, nā donec pōt suc
cedere ex testō cessat cā intestati. l. q diu. ff. de acqui. her. subiti
tutus ex tacita pupillari venit ex testō, mr̄ vero ab intestato.
ꝙ ergo substitut⁹ ñ excludit matrē veniētē ab itestato, nēd ē ↄ
ius: nisi dicas, qd est ↄ ius priuilegiatū ⁊ singulare: nō autē ↄ
33 ius cōe. aliter rñdet Imo. sz nō curo referre. ¶ Successiue q
rit Bar. nūquid tacita pupillaris, que nō excludit mr̄ez exclu
dat auiā: ↄcludit Bar. ⁊ oēs idifferēter cuz eo tenēt, ꝙ sicut
tacita pupillaris nō excludit matrē pupilli: ita etiam non ex
cludit auiā testatoris. ↄfirmat euidēti rōne, q2 i materia fauo
rabili lex vel statutū loquēs de pr̄e vel mr̄e cōprehendit auū,
⁊ auiā. ⁊ sic etiā statutū. tex. ē in l. iusta. in fi. ff. de ꝟ. si. no. Bal.
in l. Mesennius. p illū tex. ff. de neg. gest. vbi dicit esse meliorez
tex. de corpore iuris. firmat Bart. in l. si quis suus. ff. de iur.
delib. ⁊ idē Bar. in l. liberorū. in vl. q. ff. de ver. sig. ⁊ Bar. i l. sci
mus. in fin. prin. C. de inof. test. ⁊ i l. qd vero ↄ. ff. de legib⁹. ⁊ Jo.
an. no. in addi. Spe. i ti. de succes. ab ite. sup rub. Si aūt essem⁹
in materia odiosa, tūc statutū in patre, non habet locū in auo
vel auia. l. patri. ⁊ l. sic eueniet. ff. de adul. ⁊ tex. not. i l. lex iulia.
§. hoc capite. ff. de rit. nup. declarat Bar. in d. l. liberoz. i vl. q. ⁊
i aut. ex testō. C. de secū. nup. Lz ita oēs teneant, ⁊ ego idez te
neo: tñ in ↄtrariū pondero fortem tex. in l. ij. C. de bo. ma. scdm qd
etiā no. ⁊ egregie inducit Bal. ⁊ ad istud argu. respōdeo, ⁊ ad
allegata in cōtrariū, ⁊ est verū, nisi de priuatiōe iuris queren
di. Nūc induco fortius illū tex. corroborādo altero de duob⁹
modis. nā si cōsidera ꝙ in illa. l. ij. C. de bo. ma. nō agitur de ex
cludēdo in totū. ibi eñ pater, vel auus solū excludit a proprie
tate, ⁊ habet integrū fructum: cū ergo ibi nō agitur de priua
tione iuris in totū sed pro parte appellatiōe matris nō venit
auia. ergo multominus in casu nostro vbi agit de puādo sub
stitutū in totū. ¶ Scdo ⁊ no. stringo illū tex. ibi eñ agit de lu
cro legali, ꝙ acqrit ex dispōne legis, sz i q. nostra loquitur de
eo, qd acquirit ex dispositione testatoris cōiecturata tñ a lege
sed fortius est illud ꝙ agitur ex dispositione hominis, quā qd
agit ex dispōne legis. tex. in l. ij. §. j. ⁊ ibi Bar. iūcto. §. pe. ff. de
lez. prestan. quod autē excludere substitutū sit priuare iure. fir
mat Bar. in l. j. in prin. s. eo. Defendēdo cōem sniam, rñde ad
illū tex. ꝙ in illa. l. ij. si appellatiōe pr̄is, vel mr̄is cōtineret au⁹,
vel auia. ageret de excludēdo ipsum auū vel auiam. hoc ergo
nō nisi lex expresse dicat, sed in casu nostro ꝙ appellatione ma
tris veniat auia nō est priuare auiā, sz tertiū substitutū. imo ē
facere, ꝙ auia admittat. ⁊ sic hoc est fauorabile auie, ibi esset
34 dānosum auie. Successiue qrit Bar. nūqd tacita pupillaris
que nō excludit matrē, ⁊ auiā pupilli, an excludat fratrem pu
pilli. cū opi. Bar. tz Sal. in l. fi. in fi. C. de insti. ⁊ subst. ¶ Istam
opi. repħēdit Jo. de Imo. hic, ⁊ in c. Raynuti⁹. de testa. sequē
do opi. Jac. bu. in l. precibus. C. eo. ⁊ tz indistincte, ꝙ extrane⁹
substitut⁹ ex tacita pupillari excludat fratrē pupilli ꝙuis nō
excluderet matrem. q2 de fratre non reperit iure cautū. Item
q2 nō est eadē rō in fratre put in mr̄e, q2 mr̄i debet legitima i
bonis filij: fratri aūt nō, ergo cū nō sit eadē rō, statutū in mr̄e
nō hz locū in fr̄e. l. fi. C. de interd. mat. ¶ Cōfirmo istā opi. bōa
rōne vltra Imo. ⁊ Mod. nā ideo substitutus ex tacita pupil
lari nō excludit matrē, eo q2 hereditas filij dicit luctuosa ma
tri, in ista rōne fundat se tex. in l. fi. C. de insti. ⁊ subst. ⁊ declarat
expsse Bar. s. i ij. q. prece. sz hereditas fratris nō est luctuosa
fr̄i. l. cū ops. i pn. i ꝟbo ad fres suos, ꝙ ēt grauī⁹. C. de bo. que
lib. ⁊ ibi gl. allegāt cōcor. sicut ēt hr̄ditas mariti nō est luctuo
sa ipsi mulieri. l. pr̄ Seuerinā. §. socr⁹. vbi gl. ff. de ↄd. ⁊ demon.
Hinc est ꝙ tacita vulgaris dūtaxat excludit matrē, ⁊ est gl. in l. fi. in
fi. C. de insti. ⁊ substi. approbata tñ rñdet Bar. ad rōnē Imo. sz
nō ad rōnē quā ego feci. Alex. hic dt, ꝙ Bar. est sibi ↄtrarius.

35 **Adde.** Supra dictis, ꝙ Alex. hic reprehendit in alio
Bar. nā dt sibi videri ↄtrius in ij. q. indistincte te
nuit in duab⁹ qonib⁹ pce. dū qrit, nūqd p tacitā pupillarē ex
cludat auia, ⁊ pater pupilli, cōcludit in vtraqz ꝙ nō postea in
ista loquit cū distinctione. ⁊ ppterea dt Ale. Bar. eē sibi ↄtrariū.
Tu aūt salua Bar. optima rone. nā in qonibus prece. non ca
dit fundamētū Bar. hic. nā arguit Bar. qua rōne testor exclu
dit filiū a ppria hr̄ditate, multo forti⁹ cēset exclusisse ab hr̄di
tate fratris cū magis sit ei debita paterna hereditas, ꝙ fra
tris. istud fundamētū nō cadit in duab⁹ qstiōib⁹ pcedētib⁹, s.
i auia, ⁊ patre. cadit fundamētū Bar. e. q2 auie hereditas re
spectu testatoris nō ita debet, sicut hr̄ditas pupilli: ⁊ sic ille re
spectus vt hereditas debeat magis nō cadit hic. glo. in l. fi. in
fi. C. de inst. ⁊ subst. Teneas decisionē Bar. quā intellige pce
dere i fr̄e pupilli, sz in fr̄e testatoris res est indubitata: q2 hr̄
ditas ita nō debet. l. iij. §. j. ff. de le. prestā. Bart. j. circa fi. ibi re
36 seruo dicēdum. ¶ † Querit successiue Bar. quot testes requi
rant ad hoc vt probet cōtra pupillarē tacitā vel tacitā volū
tatē defuncti. cū decisi. Bar. transeūt oēs hic ⁊ in ↄcordanti
bus vt per Alex. Adde vltra scribētes tria ad cōfirmationē,

a ¶ Dictio oīno. Adde glo. in l. si pecuniam, ⁊ ibi bal. ff. de ↄd. idc. Archid. i c. hoc ius. sup ꝟbo omnino, x. qō. ij. Jas. i repet. l. fi. C. de iu. emph. Et sic iunctū ꝟbo futuri tēporis denotat latā esse sententiā, vt est hl. in ꝟbo carere. i c. lz canon. de ele. li. vj. ⁊ tex. i c. si religiosus. i ꝟ. vocaret oīno. e. ti. ⁊ li. Anto. de But. i c. si diligēti. d fo. cōpe. ⁊ Ang. i §. fi. i auth. d litigi.

¶ Primo adde istud, q tz idē Bar.in l.Lucius.§.e.in ver.sz contra predicta opp.vbi firmat fortius.q2 sub gñalitate breuiloque cōtineat pupillaris vel nō cōtigeat effectiue:est quedā declaratio volūtatis,q̄ declaratio pōt fieri sine noua solēnitate.p d.l.hędes palā. ¶ Scdo adde tex.no.z meliorē in c.intere de dila.z ibi ca.valde no.vbi est tex.formalis q declaratio libelli nō est mutatio,nec nouus libellus,ideo nec noua solēnitas,nec noua forma reqrit. ¶ Tertio adde illud,q not.Bal. in l.cū testō.circa fi.C.de test.man.vbi not.q q declarat nō dis
17 ponit aliqd. sed qd in pteritū actū sit,ostēdit. ¶ †Querit successiue Bar.ex qbus presumat ista volūtas testōris: Adde q istas cōiecturas simplr sequit Alex.in cōsi.c.in iiij.vol.inci.visa parte testamēti.oēs trāseūt cum Bar.z Bal.in l.pcibus.C. eo vbi ampliat,etiā si istud dixisset ex interuallo post testm. Adde q illud cōsiliū Alex.alias est cōs.xcviij.iiij.vol.Are.sequit etiā Bar.hic cōsi.clv.inci.piculosum est. Prima coiectura est,si testator extra testm dt,nollē z c.adde,q idē tz Alexā. consi.cxlvj.vo.iij.in cā,z lite vertēte inter nobilem Raph.in secūda coniectura ex verbis positis in testō, lz oēs ita teneant, q qñ tale legatū sub verbis supra scriptis est relictu a substituto,q tūc tacita pupillaris excludit matrē. Ultra duo argumēta arguo.tertio ẓ Bar.Nā pōdera illa vba,de bonis suis, nam clarū est,q p vulgarē substitutionē succedit i bonis testōris,p pupillarē in bonis pupilli.§.j. Instituēde pupil.substitu.sic testōr dixit,q vxor nō posset plꝰ petere de bonis suis. certe mater succedēdo pupillariter pupillo,non petit aliquid plus de bonis testōris:lz ergo testōr excludat a bonis ipsius testōris,tñ p hec verba tacita pupillaris,non excludit matrē a bonis pupilli.Confirmat p illud,qd decidit Bar.in l.vt iurisiurandi.§.liberi.ad fi.ff.de ope.lib.z si dicas,nisi intelligeremus,vt intelligit Bar.illa verba,q plus non petat de bonis suis,nihil operarent, si intelligeres de bonis testatoris,q2 iā de bonis testōris ab intestato,nihil ds habere. vt ergo aliqd operentur intelligēda sunt de bonis suis,hoc est pupilli in cuius bonis mater hz legitimam:q2 rñdeo,quod in primo casu Bart.qñ legatum relictum est a pupillo,illa verba sunt oino supflua.Pz,q2 mortuo pupillo,mater admittit ad successionē pupilli.Si ergo in primo casu nō operant,ergo nec in secūdo.Et si dicas,aduerte,q2 imo bona pupilli dicūtur bona testōris.ex quo ergo testōr dixit in bonis suis illa verba intelligunt i bonis pupilli: q2 bona pupilli dicūtur bona testōris. Probatur p illud qd dicit Bar.p illū tex.in l. si ita scriptum. §.q filio.ff.de cōtrata.rñdeo,q illud est,q2 (vt ibi dicit Bar.) illa verba in bonis testōris reijciūtur:sed in terminis nostris si illa verba adijcerentur, ista questio esset pstrata. Si volumus defendere Bart.est necesse dicere,q ex quo dicta verba alias nihil importarēt, dbeāt improprīari.vt aliqd operētur. l.pater Seuerinā.§.cōditionū verba.ff.de cōdi.z demō. Item p decisiōe Bar.adde q in simili decidit Bar.in l.pater filiuz. ff.de inof.testa.vbi decidit,q si pater instituit filiū in sua legitima.z q aliud petere nō possit in bonis suis p ista verba videtur phibere ius accrescēdi,qd pōt phibere tex.z ibi glos.in l.dñs.§.fi.in verb.recurrit.ff.de vsufr.ergo idē dicemus in excludēda matre:cū pater pōt eam excludere.d.§.sed nec impuberis.Scdo dt Bar.volūtas testōris pcipitur ex verbis positis in testō.cū ista decisione Bar.tenuit Alb.in rep.istiꝰ rub, Bal.Ang.Sal.in d.l pcibus.z oēs indifferēter hic,z vbiqz lz oēs ita teneāt,z iudicādo,z consulēdo non esset recedēdum a cōi. ¶ Ego multū dubito,z arguo in ẓriuz fortiter.Primo si testōr relinquat decē,z iubeat esse tacitū z contētū ita q plus petere nō possit,nec habere de bonis testōris p talia verba q tūcūqz generalia nō excludit legitima petitio,etiā si acceptet legatū cū illa qualitate.tex.est in §.ceterū.in auth.vt cū de ap. cog.z tex.in l.si qñ.§.gñaliter.vbi Bal.z oēs no.C.de inof.te. cū multis concor.quas alias ibi dedi.ergo p ista verba apposita in legato nō ds itelligi,q mater sit exclusa a legitima filij. Scdo moueor z fortius.nā q testōr possit substituere pupillariter pupillo,z exheredare matrē est quedā dispēsatio ẓ regulas iuris cōis.vñ pōdera illud,qd dixit Bar.§.in q.an tacita pupillaris excludat patrē.qd lex p suā iterpretationē noluit excludere matrē.a sua legitima si testōr eā nō excludit ex
a presse,q̄ vba ego sic magis fortifico.nā cū dispēsationes[a] sunt multū odiose,z restringēde.c.j.in fi.de fil.presby.in vj.glo. in c. ordinarij.in verbo,dispōsatiōes.de offi.ordi.in vj.ergo nō vr q coniecture debeāt sufficere ad excludēdū matrē a legitima sua,z in istis dispēsationibus etiā si sit maior rō, non extēdit vt statim dicā. ¶ Tñ ad primū defendēdo cōem opi.rñdet in forma.nō obst.dū dicebatur,q p illa verba,nō plus peti zc.d.
b §.ceterū rñdeo q illa iura loquunt in legitima filij[b] a qua pater nō pōt eū priuare sine cā,imo illa vba nō priuāt: imo rei ciūtur,sed nos loqmur in legitima matris, in qua pater pōt eā priuare substituendo extraneū.dt tex.in l.Papinianꝰ.§.sz nec impuberis.ff.de inof.test.c.si pater. de testa.in vj. cū ergo
38 pater posset priuare apponēdo talia verba:ergo zc. ¶ j.Querit successiue Bar,pone testōr reliqt vxori aliqd annuū,vt hic p eū.Ex ista doctri.Bar.habes.elicere tres cōclusiones.Prima cōclusio est,q si testōr reliqt aliqd annuū vxori donec vitā vidualē seruauerit.qd sicut vxor nubēdo excludit a legato, ita etiā excludit p tacitā pupillarē ab hereditate filij pupilli. ¶ Scdam cōclusionē innuit clare Bar.q si testōr nihil dixerit tūc p trāsitū ad scdas nuptias nō excludit vxor p tacitā
39 pupil. ¶ †Tertia cōclusione vult Bar. q si relinquat vxori donec vitā vidualē seruauerit aliquid annuum p tpe currēte post mortē filij tale legatū intelligitur repetitū a subst. filij. ¶ Circa primā cōclusionē oēs indifferēter tenēt cū Bar.ego aūt dubito vehemēter:q2 fundamētū Bar.z doct.nō vr mihi tutū:q2 nō sequit,testōr voluit priuare matrē legato ipsiꝰ testōris,ergo etiā voluit priuare luctuosa hęditate pupilli.ista nō est bona cōsequētia,q2 hereditas pupilli est magis debita q̄ illud qd relinqt testōr.tex.est in l.fi.in verbo multo magis, C.de insti.z substi.fm cōem intellectū:z sic esset arguere a minori ad maius.Sz tu pondera fortius,q in istis dispēsationibus,que sunt ẓ ius,vt dixi nō solū nō est licitū arguere a maiori,imo nō est licita extēsio ad casum habentē maiorē rōnē, Ita firmāt Cano.in c.postulasti.de rescri. Ab.in c.ad aures, eo.ti.Pe.de anc.in cōsi.xvj.inci.dñs noster.nisi saluādo Bar. z doc.dixeris,qd cū istud tm pēdeat a presumpta volūtate testatoris cōsiderato solū testōre possit argumentari, vt arguit
c Bar.[c] ¶ Circa scdam conclusionē adde q Ang.in §.fi.j.ea.l. z in d.l.precibus,in lectura perusina tenuit ẓriū.q imo etiā si testōr nihil dixerit:tñ mater pupilli trāseundo ad scda vota excludit p tacitā pupillarē.eo q2 p talē transitū fit iniuria filio.tex.est in §.gregoria eū.in verb.pspeximus.i auth.de nō
d elig.scdo nub. Ita etiā contristat anima[d] mariti defuncti.dicit tex.in §.soluto,z in §.maneāt tutelā.in aut.de nup.Sz Ioā. de imol.z Alexā.z Are.hic.z idē Are. cōsi.clv,inci.periculosum est vbi reassumpsit oia que posuit.hic tz opi.Bar.ẓAng. q2 nulla lege cauet.q mater trāseūdo ad scda vota debeat priuari p tacitā pupillarē.z de ista materia priuationis ad scda vota est bona ẓtia nō reperit.lege ergo nō ds induci ista priuatio tex.est in.§.ẓcipit.in aut.de nō elig.scdo nub,quem tex, no.Bal.in aut.ex testō.C.de secū.nup.pz,q2 lz mater transeat ad scda vota:tñ succedit filio ab intestato.l.ij.ad tertyl.l.femine.§.fi.C.de sec.nup.nec ista est cēsenda grauis iniuria. d.l.femine,z c.j.z ij.de secū.nup.z sic quelibet iniuria nisi sit grauis non inducit priuationē.l.iij.ff.de adimē.leg. ¶ Circa tertiaz conclusionē veritas eius pendet ex ijs, que ponit Bar.in l.q duos.in fi.j.e.vbi late dicet. ¶ Circa tertiā coniecturā cū illa prima cōclusione trāseūt indifferēter oēs hic, z Bal.Sal.et
40 alij in d. l.precibꝰ. ¶ †Scda cā est si mater non petijt tutorē filio p conclusione Bar. Alb.de ro.q idē tenuit in repe.istius rub.ad hoc allegat optimū tex.in l.fi.in fi.C.de inst.z subst.vbi
41 Rap.ful.z Pau.no. ¶ †Tertia cā est si mater post mortē testōris aliqd turpe,vel inhonestū fecit,certe priuat tacita pupillari.Istā conclusionē Bar.reprehēdit Imo.z Alex.hic.q2 Bar.loquit qñ istud est cōmissum post mortem defuncti:post eius mortē nō pōt induci tacita volūtas:q2 p mortē finit volūtas.l.iiij.ff.lo.l.cētesimis.§.fi.ff.de ver.obl.z hic nō est verū , qd inducat ipso iure reuocatio,nec qd mater excludat p substitutū.Sz verū est.qd hęditas pupilli auferat a matre tāq ab indigno,z applicabit fisco.Ita ppie loquit gl.z Bart.in d.l.fideicōmissum.z Bar.in l.j.ff.de his q.vt indig. z dicit Alex.qd credit istā fuisse itētionē Bar.sz tu teneas cū opi.Bar.qd imo substitutꝰ veniat ex tacita pupillari,nō aūt fiscꝰ. z ita defendit opi.Bar.put et defendit Are.hic, z in cōsi.clv. inci. periculosum est.z omissis leuibus ,put etiā ipse dt cōsidera.qd iura allegata p Imo.z Alex.loquūtur in vocato,q vocat ex expressa volūtate testōris iā cōfirmata p matrē eiꝰ,z aditiōe hereditatis:ibi eñ indignitas sequēs nō repellit ipso iure: z sic nō facit locū substituto.sz bñ fiscus aufert tāq ab indigno,sz nos loqmur in dispositiōe tacita psumpta z viuēte adhuc pupillo,ergo facilius ipso iure tollitur illud qd venit ex tacita z coiectura a volūtate,q̄ illud,qd venit ex expressa.istā ẓtiaz pbat ex eo qd voluit do.reprobata gl.ibi in auth.ex testō.C.de sec.nup.Bal.in l.mris.C.ad tertyl.vbi ab eo,q filius expresse reliqt matri in testō,non priuatur mater p trāsitū ad secūdas nuptias.sz bñ priuatur ab hęditate filij ab intestato si hz fratres:z sic tacite pbat alia rōne,sed nō curo. Sz nō eūdo p mendicata suffragia pbatur p casum legis, q2 dispositio testōris tacita facilius reuocat q̄ expressa.tex.est reputatꝰ singin.l.fi. in prin.

a ¶ Dispensationes. Adde Ale. de Imo.cō.xxxix.inci.viso statuto.in iiij.vol.idē Alex. cons.cxxij ici.viso pūcto, z accurate pōderato.in eo.vo.

b ¶ Filij. Adde Abb.cō.xiiij.ici. vt primo dictū de legatū i j.vol.

c ¶ Bart. Adde Ias.i d. l. pcibꝰ. Purp.

d ¶ Anima. Adde Bal.i aut.cui relictū.i x. q alia.C.de edi. di. Adri.tol.Ias.in l.ambiguitates. C.de indi. vidui tol.

tu prin.& ibi clari⁹ Bar.ff.de lega.ii. Bal.i.l.humani. C.de legi.& ad arg. Jmo.& Aler.inquātū dicūt,q facultas volēdi extinguit mortē,nūdek q imo ista voluntas p̄sumit fuisse in vita testōris tpe quo testō⁹ fecerat testū:q; si testō⁹ cogitasset i specie de isto stupro cōmittēdo ab vxore q; itētio sua erat matrē excludi. Et vltra p̄dicta cōfirmat optime opi. Bar. alia rōne,si mr,mortuo testōre,cōmittit stuprū puat ppria dote & bonis paraphernalib⁹. Pau.in l.so.rē.C.de ḡs qui.vt indi. dicti.3.in l.ū.ff.so.ma. ¶ Collige ex dictis Bar.tres cōclusiones
41 in isto quarto req̄sito vt p̄sumat ista voluntas defuncti.¶ Prima est,q si frater istius pupilli fit substitut⁹ vulgariter q̄ ex tacita pupillari cōtēta in illa vulgari matrē excludit put tenet gl.ord. quā etiā alleg. Bar.& alij cōtēt ita tenēt cā cōcord. traditis per Aler.hic & ibi vltra concordātias. Adde q̄ idē tz Bost.in sum.in ti.de testa.§.q; sit effect⁹.in fi.§.tenēt Aler. & Are.hic Jtē tz Bal.in d.l.precibus,mot⁹ p̄cipue,q; maior rō est in matre cui debet legitima,q̄ in fratre cui nō debet nisi instituta turpi psona. Idē tz in effectu p eā rōnē Jo.de imo. hic.& in d.c.Raynuti⁹. Tu teneas opi. Bar.& magis cōem:eo q; tacita pupillaris excludat,vel nō excludat matrē,fundatur solū in volitate p̄sumpta defuncti.ter.in l.fi.C.de instit.& substit.tz voluntas defuncti magis p̄sumit erga filiū.q̄ erga vxorē,q; in oi materia semp p̄sumit q̄s velle p̄ferri suos filios ptz iurib⁹ allegatis p Bar.& l.gñaliter. C.de instit.& sub.ptz in ḡtibus i.l.tale pactū.§.fi.ff.de pac.in l.fi vnq̄. C. de revo. do. accedat frequēs decisio,q̄ si facta est vulgaris substitutio ad pias causas,puta q; substituit hospitale vl ecclesiā, certe pia cā ex tacita pupillari excludit matrē,q; animꝰ testōris dz preferri cuiq; p̄sone.l.sancim⁹.C.de sac.san.ec.ita tz in specie Ange.in d.l.p̄cib⁹.& Pau.ibi sequit & reputat no. dignissimū.& tz Aler.hic & ibi videatur aliqualiter dubitare;tū cōsulēdo tz intrepide ista decisionē in cōs.xxviii.ici.viso themate.de quo supra omisso lōgo verborū apparatu.j.vo.& in cōs.cū.i iij. vo. inci.attētis verbis testamēti.& in cōs.ccij.in iij. vo.inci. sup eo de quo queritꝰ i supiori themate.quāuis de hoc dubitet Are. & restringat q̄ substitutio ad pias causas fieret &c. & in consi.
42 clv.q; ici.periculosum est.ad fi. ¶ Secūda cōclusio Bar.est,q tz frater pupilli ex tacita pupillari excludat matrem:tū secus est in fratre testōris,& Jtē in patruo pupilli, in hoc Bart.&t
43 optime. ¶ Tertia cōclusio,q mr testōris ex tacita pupillari excludit matrē pupilli duplici rōne. In hac cōclusione teneo audacter Jā Bar.Nam Bar.fundat se in duobus:& tū vtrūq; est falsū. Primo fundat,q; ista auia admitteret simul cū fratre pupilli,ad succedendum pupillo. Qua rōne ergo frater substitutus ex tacita pupillari excludet matrē,ergo etiā auiā. Certe Bar.errat p̄supponēdo extare auiā,& matrē pupilli. Dum ergo dicit Bar.q; hec auia succederet vna cum fratre pupilli: istud est verū,si nō esset mater,auth. defuncto. C. ad Tertyl. Sū postea dt Bar.q; hec auia est dascēdēt⁹,fateor.& dico q; mater etiā est de ascēdētibus:& est primior pupillo:ergo p ferret,Hō obs.fundamētū Aler.& Are.dicūt,q; sicut ff pupilli ex tacita pupillari excludit matrē,vt tz Bar.&c. Modo ex quo mater testōris est substituta,similiter dz excludere matrē pupilli.q;rideo,q; arguere a fratre ad auiā est equocare.nam bñ verū est,q; mater pupilli ab intestato succederet cū ffre pupilli:nō sic est in auia:q; in terminis nostris.ex quo supest,est mater,& auia,nō admitteret ab intestato:q; adesset mater que excludit auiā:& ita teneo Jā Bar.Et tāto pl⁹,q; hic tractat nō de successiōe testōris,in qua bñ eēt vxor extranea,& tractat de successione pupilli,cui mater est primior,quam auia: tū (vt dt Aler.hic) iuste passus est multū involutus. Adde q; Jtē tenet Alb.in rep.istī⁹ rub.& Jo.de Imo,hic,& in d.c.Raynutius.eo q; fundamentū Bar. ieringit & cū cū ab intestato mater tanq̄ primior p̄ferat,& excludat auiā,q; est primior. vt tz aut.de funct.C.ad Se.Tertyl.& qū est mater & auia. Bar.male dicerer.teneas opi.Bar.q; vis passus sit dubi⁹ put etiā fatentur Are.& Aler.hic:q; (vt pluries dictū est) totū pēdet ex p̄sumpta volūtate testōris.& testōr magis p̄sumit diligere matrem ppriā q̄ vxorē,nec vidēt attēdi p̄latio i successiōe,ptz q; & ab intestato pariter succedant mater pupilli & frater eius,tamē frater impuberis veniēs per tacitā pupillarē matrē excludit,& ex istis remanet expedita ista repetitio de pupillari. Sz vt nihil necessariū omittat:q; in superioribus tetigi fm Bar. an substitutio pupillaris facta in testamēto cū duobus testibus,& sic imperfecto valeat,adde ibi dictis q; ultū arti. bñ attingit Pau.de ea.de quo nemo facit mētionē in cōs.ccclij.ici. visis oibus pūctis.in q.dubio.vbi arguit,vt ibi p eum. Adde istud.q; opportune examinat Bar.in repe.l.j.C.de sacrosanc.
44 in q.quarte qōnis. Clarū est,q; testū conditū ad pias causas cū duob⁹ testib⁹ vz.§.cū esses.& c.relatū.de testam. Querit Bar.nunqd in testō condito ad pias cās possit fieri substitutio pupillaris.& valeat. Primo attingit videri,q; sic: q; miles q̄ pōt facere testū cū duob⁹ testib⁹ pōt etiā facere substitutionem pupillarē. ter.est no.in l.in fraudem.ff.de test. mili. §. pe. Ego cōfirmo strictius sicut in testamēto militis attendimus merum iusgentiuz in l.j.ff.de test.mi.ita in testamento cōdito ad pias causas,& ita in testamēto condito a pre inter liberos. Bar.ibi determinat Jtū.esto q; Bal.ibi tz Jā Bar.& etiaz ibi
46 ego teneō cum Bal. ¶ Ultimo,p pfecto cōplemēto istī⁹ substi.pup.nō omitto qōnē valde necessariā. Tz Bar.& in iij. q. q; in pupillari substōne nō est necesse dicere si heres erit & in pupillari etate decesserit talē substituo,sed sufficit solū dicere si moriar in pupil.eta.talē substituo. Non est omittendum qd Bal.in d.l.precibus.in ver.vnū etiā aduerte. dicit est lōga differētia an substitutio pupil. fiat sub duplici cōditione,an fiat sub vna:si em̄ fit sub duplici cōditiōe hoc modo,si filius heres erit,& in pupillari etate decesserit,talē substituo.tūc illa substitutio pupillaris est expressa & ppria & in forma,ppie pupillaris,put est ter.inst. de pup. substi.i prin.& in §.substō.& in l.j.§. fi.&.c.& tūc ista pupillaris ppria cōtinet sub se vulgarē que est oino tacita. Lia hoc iure.in prin.j.c.& si detracta prima cōditione:& sic illa si heres erit,solū ponak scōa.s. si in pupillari etate decesserit substituo talē.tunc est substitutio cōpendiosa limitata ad pupillarem etatem:& tūc continet vulgarē expressam.nō fm Bal.q;.er quo testator indistincte loquutus est nō distinguendo sit heres,vel non ex propria significatione inde finiti cōprehēditur & vulgaris & pupillaris. Ro. ppetuo ista decisionē ex qua resultat multiplex vtilitas i practica. Adde Bar.in l.cēturio.j.eo.vbi dicit,q; talis substitutio si filiꝰ meꝰ in pupil.etate decesserit,talem substituo,non est cōpendiosa,
47 sed pup.vbi dicetur in q;quare dicatur cōpendiosa. ¶ Prima vtilitas est,q; vulgaris tacita nō excludat matrē testōris vt firmat Bar.in l.j.in iiij.effectu.§.e. Ista excluderet,q; non est tacita,sed est expressa. Secūda vtilitas est,q; si pupillus moriatur viuo testatore,non pōt succedi ex tacita vulgari:prout firmat Bar.& ibi late dicit in l.j.in ij.effectus.§.e. si ergo ista est vulgaris expressa q̄ uis moriat pupillus, viuo testōre. succederet substitutus in omnibus bonis. Allexā.hic ponderat q; contrarium tz Ang.in consi.xlj.inci.reperitur inter liberos.& in l.verbis ciuilibus.j.e. Ponderat etiā q; in cōtrariū faciat ter.in d.l.precibus.deinde dicit posse distingui dupliciter, vt hic p eum. Ita etiam tz Aler.in d.l.precibus.& contra Bald. consuluit idem Aler.in consi.xlvij.in ij.vol.inci.abūde. Contra Bald. tenet etiam Are.in d.l.precibus.eo.q; illa est formalis substitutio pupillari,nec est aliud.q; substitutio pupil. per d.l. precibus.& d.§.substituitur.& postea disputat nunqd possit dici cōpēdiosa. Reperio:q; ante oēs istos scribentes q; istum articulū bene examinat Alb.de Ro.in repe.hui⁹ rub.vbi formal.q.fi pater filio substituat,nunquid erit vulgaris substitutio,an pupillaris,an compendiosa:& post multa concludit ad propositum nostrum qd si testator fecit mentionē de pupillari etate:dicēdo si filius decesserit i pupillari etate Titii subiliituo,ista est pupillaris expressa,& non est compendiosa p.l.pater.ff.de priui.credi.& refert idem tenere Buli.de cu.& Ray.licet secundum eum quidam doctor Bononiēsis disputauerit in d.l.precibus.& tenuit talē substitutionē fore cōpendiosa:& male fm eum. Pro ista parte videt stringere ter. in l.q; habebat.j.e.vbi facta fuit substitutio filie pupille hoc mō si decesserit antequā puenerit ad nubilē etatem:& sic ante puberratem, ita tū comprehenditur vulgaris tacita.patet q; extincta pupillari per aduentū pubertatis,expirat tacita vulgaris,vt ibi per doc.tamē istud ystrimū non probat concludenter ille ter. Jmo.& pleriq; Mod.alibi dicūt ad illū ter.& bñ ibi reseruo dicendum.quid tenendum. Teneo opi.Bald. fm quam pluries consulit de facto.quā opi.tenet etiam idē Bal.in l pen. C.de impu.& alijs substi. Idem tenet Car.in c.Raynutius. in xxix.q.de testam.vbi dicit istam opin. Bal. communiter teneri.idem tenet ibi Jo.de Imo.in materia pupillaris substitutionis. Idem tenet Pau.de ca.in d. l. precibus. vbi dicit sic ita cōsuluisse Florētie cū quibusdā do. perusinis magne authoritatis propter dictū Bal.q; est subtile. Ita etiam firmat intrepide Are.in l.j.in prin.§.e.sibi Jtus. Pro decisione Bar. posset plura adduci.sed breuiter vnum est,q; semper mouet me ad consulēdū secūdum eū. Hā qū in pupillari substitutione apponit dupler cōditio:& sic si filiꝰ hēs erit & in pupillari etate decesserit,talē substituo:tūc q; ḡba pme ḡdōis si hēs erit,repugnāt & directo vulgari,q̄ ē si hēs nō erit:tūc vulgaris n̄ pt dici expressa ḡbis ex q̄ repugnāt:tūc dz oino tacita put declarat Bar.& oēs tenēt in l.j.in iij.q.pnc.§.e. Sz qū solum apponit scōa conditio:q; si filiꝰ meꝰ moriat i pup.eta. talē

a ¶ Cōpēdiosa. Adde Bar.in l. precibus. C. de imp. ⁊ aliis substitu.

substituo. Illud ꝙ precedat in pupil.eta.pōt contingere dupliciter adita hrditate.itē ⁊ nō adita hrditate. Illa ergo verba nō repugnāt vulgari,imo vulgaris sub illis verbis in gñalitate illorū verborū cōprehēdit:qua rōne ergo dicim⁹ ꝙ vulgaris comprehensa sub breuiloqua vel cōpēdiosa dr expressa saltē verbis gñalibus:ideo matrē excludit,certe idē dicimus in pposito,nec istud negat Ale.imo fatet etiā idē:siue ergo dicamus ꝙ ista sit substō pupillaris,siue dicamus ꝙ sit cōpēdiosa restricta ad pupillarē etatē,satis est mihi ꝙ vba non repugnant vulgari:qr vulgaris sub gñalitate verborū cōprehēdatur.ꝙ aūt dicat cōpēdiosa a habes aduertere qr compēdiosa in pagano nō est species substitutionis.Sed est quedā quātitas aut adiectio vt de peculio.vt declarat Bart.i l.cēturio.in .i.⁊ ii.q.i.e.ꝙ ergo pupillari adiiciat qualitas,illa qualitas nō immutat pupillarē,nec desineret esse pupillaris.⁊ dr cōpēdiosa non solum qñ sub cōpēdio, ⁊ breuitate verborū cōplectitur plura tpa,sed etiā qñ sub compendio verborū aptitudine pōt cōprehendere plures substitutiones doc.no.in d.l.centurio.⁊ ita est hic.qr vltra pupillarem pōt continere vulgarē que est expressa verbis generalibus.Confirmo ex eo ꝙ decidit singu. Bar.in l.Lucius.i.eod.in antepe.q.vers.pone quod instituo duos impuberes cum concor.quas ibi ponit.

1 Cogitur adire institutus propter fideicommissum iniunctum substituto pupillari.
2 Coacta aditio confirmat tabulas pupillares.
3 Quis non debet esse solicitus de hereditate viuentis.
4 Crimen heresis quando quis committat.
5 Restitutio in integ.super principali extenditur ad accessoria.
6 Suitas firmat tabulas pupillares.
7 Substituo quo possit adire modo.

1 **§. Interdum.** Hoc dr† cogit adire institut⁹ ppter fideicōmissum iniūctū substituto pupillari,⁊ hoc mortuo pupillo ⁊ nō eo viuēte, ⁊ aditio fcā ex vi restōnis in inte.cōfirmat tabulas pupillares.h.d. vsq ad §.pri⁹.⁊ diuidit i duas put pōit duas decisiōes. scda
2 ibi,ergo ⁊c.†No.pmo ex isto tex.ꝙ coacta aditio cōfirmat tabulas pupillares sicut si spōte esset adita,cōcordat tex.in l.nā ꝙ.§.si qs cōpulsus.i.ad treb.Et circa hunc tex.qrit Pau.hic qñ heres adiuit hrdi.ad instātiā substituti,⁊ fideic.penes quē erit hrditas patris apud fideicōmissariū non possumus dicere. Tādē refert Bar.i l.ita tñ.§.a patre.ff.ad treb.tenere ꝙ ēt hereditas patris erit penes fideicommissariū,sz dt Pau.ꝙ dictū Bar.nō pbat aliqua lege.sz est no.decisio,⁊ tenēda menti. ¶ Tu dic ꝙ imo decisio Bar.pbat multis legib⁹.qr fideicōmissari⁹ q cogit hrditatē adire,ēt si iure fideicōmissi deberet solū aliquā ptē habere. tñ ex volūtate testōris cōseqtur totā hereditatem.tex.est in l.cogi.§.sed ⁊ si qs.ff.ad treb. in l.i. §. sz ⁊ quesitū.ff.ad Treb.⁊ ibi gl.⁊ ita per istas ll.expresse firmat
3 Sal.hic.¶† Scdo no.ex hoc tex.ꝙ qs nō debet esse solicitus de hereditate viuentis.⁊ improbe facit,cōcordātes sunt in gl. ⁊ presertim tex.in l.fi.C.de pac.facit.l.qui superstitis.ff. de acqui.here.¶ Adde ad istud no.bene facere illud qd dicit Bal.
4 in l.qm.C.de testi.†ꝙ est crimen heresis viuēte papa facere cōuēticulā de papatu.Adde etiā tex.no.in c.bone.ii.de elec.Adde,quod istud est dictū Jo.An.in c.veniēs.de testi. in Nouel. vbi dt,ꝙ est idē i crimine lese maiestat⁹:imo forti⁹ tenēt Jmol. ⁊ Bal.in d.c.bone.ꝙ etiā si plat⁹ sit mortu⁹ anteꝙ sit tradit⁹ sepulture,nō pōt capitulū alium eligere in ei⁹ locū, ⁊ dt Jnn. ꝙ in curia Romana vidit obseruari cōtrariū.Jmo. plus dt: ibidē Bal.ꝙ, mortuo Rege, filius Regis nō pōt coronari p tres dies:quia oportet,ꝙ prius sepeliatur. ¶ Tertio not.in vers.ergo.ꝙ restitutio in inte. ad adeundū ex testamento pa
5 terno confirmat etiaz tabulas pupillares.† Et ex hoc habes correlarie notare ꝙ restitutio in inte.super principali extenditur ad accessoria. tex.hic est no.sed in contrarium est tex. no.l. fi.§.fi.ff.de cōdi.inde.vbi restitutio indebiti cōcessa minori super sorte principali non extenditur ad vsuras.⁊ sic ad accessoria,quez reputat sin. Bal.in l.i.in i.q.C.quando prouo.nō est ne.Ad illud tex.respondet solum Rapha. Cuma,hic. alii nō tangunt,ꝙ ibi sñia lata super sorte principali nō extēdit vt videat lata sup accessorio,⁊ sic sup vsuras:ita loqtur ille tex,sed hic restō i inte.ad testm̄ patris extēdit ad substōnē pupillarē: qr reperit cui adhereat ipz accessoriū.i.testm̄ patris. Ista sol, videre meo,nihil tollit de dificultate. Ego respondeo altero de duob⁹ modis.Primo ꝙ d.l.fi.§.fi.loquit i accessorio ꝙ est odiosuz.s.in vsuris, sed nos loqmur i accessorio fauorabili. s. substitutiōis pupillaris,vt superi⁹ sepe dictū est. Uel aliter ⁊ scdo.⁊ no,rñdeo ꝙ restō i integrū cōcessa super principali, nō extenditur ad accessoriū.illud est verū quādo tale accessoriū est quid diuersum,⁊ separatū a re principali vt ibi:sed in casu nro substō pupil.est pars testamēti paterni.ita dicit text⁹ in c. si pater.in fi.de testa.in vi. Substitutio ergo pupillaris nō est qd diuersum a principali:imo est eius pars,merito restit.in integr.super testamento patris extēdit ad substōnē pupillarē q est eius pars.tex.est hic , fm quem limita tex.i l.fi.§.fi.ff.de codi. inde. ¶ Gloss. prima diuiditur in tres partes,prout po
6 nit tres intellectus timore contrarii.†Nam pupillus seu potentia suitatis firmat tabulas pupillares,dato ꝙ moriat non adita her.tex.est in l.si filius qui patri.i.eo. ⁊ in.l.ita tamen.§. si pater.i.ad treb.Timore istius contrarii facta est gl.que ponit tres intellectus.primus intellectus est falsus:alii duo possunt stare.¶ Gl.in verbo,solicitus est,diuiditur in duas.In prima allegat quatuor cōcordātes. In secūdo opponit.scda ibi,sed alio modo.gl.nō soluit.sed Barto.dicit posse dari sol. Uera sol.est,ꝙ in illis iuribus non agitur de hereditate viui, imo de hereditate mortui.¶ Gloss.in verb.si minor,diuiditur in duas.In prima ponit duos itellectus ad istuz tex. In secunda ponit op.cōtra tex . scda ibi,sed si hic substitut⁹ esset seruus.In ea.gl.ibi,alii ponūt in vulgari.iste secund⁹ intellectus est verus in se.qr tex.est in d.l.⁊ si sine.§.sz qd Papinianus.ff.de mino.Sz quātū ad tex.nostrū iste intellect⁹ nō ē bonus quatuor fundamentis.Primo nō ɔuenit ad tex.q dt pficere secūdis tabulis:ergo loquit de substi.pup.⁊ nō de vulgari:qr subst.pup.sunt pprie secūde tabule. substitutio vulgaris nō sunt secunde tabule,lz sit secūdus gradus institutiōis. Secundo,qr tex.dicit hereditatis adeunde causa, fm istū intellectuz deberet dicere cōtrariū ꝙ fuit institutus causa repudiāde hereditatis.propterea tex.non diceret adeunde hrdi.sz diceret adite.Tertio fm istū intellectū illatio nō bene congrueret precedentibus,si iste ver.loqueret de vulgari substi.cū superius loquatur de pub.teneas ergo primū intellectū q ver⁹ est.tu aduerte qr sepe audies allegare istū tex . secundū istum
7 intellectū,⁊ male.¶†Extra gl.pro complemēto Bar. iducit istuz tex.ad.q.no.plene minor adiuit hereditatez,⁊ postea mediante restitutione in inte.eā repudiat.an substitut⁹ vulgariter possit adire.de iure ciuili,an solū de iure ptorio. est subtilis passus.⁊ vtilitas euidens:qr si posset venire de iure ciuili, admitteret vsq ad xxx.annos.l.licet.C.de iur.delib. si nō pōt venire,nisi de iure pretorio,habet solū annale tps aut centū dierum.l.emancipata.C.qui admit.cum si prima fronte videretur dicēdum qd substitutus nō possit venire de iure pretorio,probatur ratione.deinde lege.Sed contrarium tz Bart. cum opi.Bart.in locis prealle.tenēt oēs . tenet etiā Sal. ⁊ Alex.hic mihi autē in pūcto iuris pl⁹ placet opi. Ultra nōtanoruz,⁊ dico disputatiue aliter ꝙ refert Alex.⁊ Pau.de Cas. tz istā opi.⁊ rñdet ad d.§.si qs adita.ꝙ ibi si primus heres q adiuit,restituat secūdus.ibi admittitur de iure ciuili,illud cōtingit authoritate senatuscōsulti Tertyl. volētis ꝙ ēt tūc habeat locū ius antiquū:⁊ sic lex.xii. Tab.sed in casu nostro substitutio post restitutionē pmi hrdis nō fulcit authoritate senatuscōsulti,sed dūtaxat authoritate edicti pretoris:nō est necessaria bonorū pos.ita etiā rñdet Raph. Cu.hic.licet postea teneat cū Bar.cōtra Bar. Are.hic pōdera tex.in d.l.⁊ fine §. sed quod Papinian⁹.in fi. vbi si minor restituatur aduersus aditionem suā,dicit text.ꝙ secūdus cui cōpetūt vtiles actiones nō est heres:ergo non succedit de iure ciuili,qr si sic succederet,esset heres de iure ciuili.tamen ad illuz tex.rñdet,ꝙ ille qui de iure ciuili vtiliter est heres,non est proprie simpliciter heres,sicut nec dominus vtiliter dicit proprie dñs. l.i. §. qui perpetuū.ff.si ager.vect.vel emphy.peta.¶ Adde ꝙ ɔ Bart. tenuit,⁊ latius Pau.de ca.in l.si filius heres.ff.de lib.⁊ posth. vbi fundatur subtiliori fundamēto,⁊ melius respondet ad §. si qs adita.dicit ꝙ impossibile est ꝙ duo sint heredes eadem parte iuris ciuilis.l.qd contra.§.vni duo.ff.de reg.iur.⁊ l.hereditatem.§.pater.ff.de ca.pecu,Et per hoc patet non obstare illud qd dicit Bart.de herede ⁊ fideicommissario.qr illi bene sunt heredes de iure ciuili,sed non ex eadē parte iuris ciuilis, sz ex diuersis,Primus enim remanet heres nomine,ex l.ii.ta. sz secundus.s.fideicōmissarius efficitur heres per senatusconsultum Trebellianum,⁊ sic per diuersam partē iuris ciuilis. similiter in l.i.§.si quis adita.ff.ad Tertyl.qui est peculiaris Bart.Primus.s.mater fuit heres p senatusc.orfi.scds autem per l.xii.tab.dū dicit ius antiquum, ⁊ sic nō ex diuersa parte, sed ex eadem parte iuris ciuilis,aut etiam iuris pretorii tolerat cōcursus.tex.est fortis in l.fi.iūcta gl.ff.de suc.edi.vbi patet,ꝙ etiā ex successiōe de iure preto.si semel fuit delata vnico effectu,lz postea per restitutionē abstineat , nō defertur sequēti in gradu de iure pretorio,sed bene de iure ciuili,illum text. no.etiam multum Bart.in rub.C.de suc.edi.Ego (vt dixi)in puncto iuris sequor istā partē,moueor alio fundamēto. Naz

obstaculum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

obstaculū qđ īpediebat substitutū ē, q2 pm⁹ hrs adiuerat. istđ obstaculū est remotū solū de iure pretorio, q2 restitutio in integ. est solū de iure pretorio. l. j. z per totū. ff. de mino. Sz ego habeo, q̄ qs dz venire illo iure tm̄, quo remouet obstaculum. tex. no. in l. facta. §. si in dāda. ff. ad treb. no. gl. in l. cū in secundo. ff. de iniu. rup. ergo substitutus nō pōt venire nisi de iure pretorio. Itē ꝯ Bar. faciunt multi tex. si non calūniētur. tex. in l. pe. z in l. fi. ff. de acq. her. vbi si heres q adiuit restituat in inte. alius hz vtiles actiōes: ergo de iure pretorio nisi rn̄deas fm Bar. q̄ cū sit de iure ciuili heres vtiliter hz vtiles actiones. ꝯ Bar. videt facere etiā l. j. §. qui sunt in potestate. ff. si qs omis. cā te. rn̄de prout ibi rn̄det Bar. q̄ verū est q̄ venit de iure pretorio, tn̄ pōt etiam venire de iure ciuili: est facere violētiam illi litere, vt dicit etiā Are. hic in puncto iuris. Ista opi. est sustentabilis, teneo tn̄ sniam Bar. pro qua est fortis tex. in d. §. si qs adita. Potes ad istū tex. aliter rn̄dere, q̄ Bar. q̄ iste tex. bn̄ pōt facere tenēdo scđm intellectū gl. sz q2 ille intellect⁹ nō pōt ꝓcedere ad istū tex. ex quatuor fundamentis supra factis, z tenendus est primus intellectus, z secundum primū intellectum nihil faceret ad istum tex.

1 ☞ Ordo scripture debet attendi.
2 Peruersio ordinis quando vitiat actum.
3 Pater quando possit facere illos suos z necessarios.
4 Testator pōt substituere suum posthumum filio iam nato.
5 Forma pupillaris substitutionis.
6 Preposteratio non vitiat pupillarem substitutionem. z nu. 8.
7 Expressa vulgaris quando trahitur ad pupillarem.
9 Ordo an sit necessitatis an voluntatis. z nu. 10.
11 Omissio forme quando non vitiat actum.
12 In dubio omnis forma tradita a lege censetur esse substantialis.
13 Omissio signi crucis in inuētario dicit esse leuis solēnitatis.
14 Decreti forma.
15 In honoribus antiquior non prefertur. z 16.
17 Doctoratus ab imperatore precedit doctoratum a collegio.
18 In dubijs attendimus ordinem scripture limita. 22.
19 Primo nominatus in contractu presumitur principalis.
20 Ordo denominationis designat ordinem dilectionis z charitatis.
21 Ordo scripture quando attendēdus, an no. z nu. 23. 24. 25.

§. Prius autem. Summa vt hic gl. p Bar. fm eorū intellectū. z tn̄ intellectus cōiter reprehendit p oēs inter cetera, q2 diuinat. nā de exheredatione ꝟbū nullū. Exheredare est facti: facta nō p sumūt. ergo zc. Dicebā al's nō esse istud diuinare: eo q2 Iurisconsult⁹ semp loquit i exhr̄datiōe: z ibi ponit aduersatiua, sed que denotat diuersitatē iuris. Uel aliter fm intellectū vltramōtanorū quē tenēt oēs, z est ver⁹. Diuide istū. §. i duas. In prima vsqz ad aduersatiuā, sz si qs. determinat q̄ puersio ordinis vitiat substitutionē. In scđa q̄ est aduersatiua sz si qs, determinat q̄ puersio est ordinis q̄ substō pri⁹ fiat q̄ instō: non vitiat substōnē. ¶ Rursus prima pars subdiuidit i quatuor. in prima ponit decisio. in scđa cōprobat authoritate imperatoris. in tertia cōprobat bona rōne. i quarta ꝯfirmat illa rō p duos effect⁹ q resultāt z q cessarēt si n̄ esset vnū testm̄. scđa ibi que snia impatoris. tertia ibi, cōstat em̄ vnū esse testm̄. quarta ibi, vsqz adeo. ¶ Rursus scđa pars subdiuidit in quatuor. in prima loquit tex. de pupillari expssa. in scđa de vulgari expssa qn̄ extitit casus vulgaris substōnis. In tertia qn̄ euenit casus tacite pupillaris cōprehēsa sub vulgari expssa. In quarta, infert ex pdictis. scđa ibi, sz z si ita. tertia ibi, sz z si filius extiterit.
1 quarta ibi, q̄ igit dictū est. ¶ † No. primo ordinē scriptu-
a re[a] debere attēdi. h. d. lra prima. Cōtrariū dt in ver. sz si qs. de ꝯcordatiōe reseruo dicēdū in gl. ¶ Scđo z subtilius pōdera tex. ibi testm̄, faciat nō valere. fm qđ subtiliter pōderat Are. hic, q̄ qn̄ aliqđ ex ordine dz pcedere, illud cēset inductū p forma, i tm̄, q̄ ꝑposteratio reddit actū ipso iure nullū; cū dicat testm̄ nō valere: ergo est ipso iure nullū. Tu aūt dicas q̄ ꝓbat oppositū: nā habem⁹ q̄ qn̄ lex dicat q̄ act⁹ nō valeāt q̄ illa ꝟba, nō valeāt, nō intelligunt ipso iure, sz in effectu. glo. ordi. i l. vniuersa. z ibi Bar. no. z sequit. C. de pci. imp. offe. do tibi alia ꝯcor. gl. in l. nostrā. C. de testa. sequit Bal. in c. cū ordinē. de rescrip. sequit Abb. in c. nōnulli. §. sunt z alij. e. tit. de rescript. q̄uis ꝯtrā z male teneat idē Abb. i c. q2 ꝓpter. de elec. p illum tex. Alibi tn̄ idē Bar. meli⁹ q̄ alibi in l. ij. C. de canone frumētario vrb. ro. li. xj. melius attigit istū passum q̄ alibi legerim.
2 ¶ † Tertio no. in ver. ceterū. q̄ puersio ordinis[b] tūc vitiat a-
b ctū, qn̄ sit de eadē re ad eādē. sec⁹ si fieret ex diuersis: vt declarat Bar. in l. j. p illū tex. C. de app. cano. in c. exhibita. de iud. z ita ꝓprie arguit iurisconsul. hic, q̄ testm̄ paternū z pupillare
3 est vnū: iđ puersio ordinis in dispositione vitiat. ¶ † Quarto no. in ver. vsqz adeo. qđ pr̄ pōt facere illos esse suos z necessarios substituēdo filio sicut sibi. z hoc resultat ex eo, q2 vnum est testm̄, vt no. Bar. in ista l. ij. in prin. ꝯ. e. tex. in l. sz si plures.
4 §. quos possum. vt Bar. no. ī. e. ¶ † Quinto no. in ver. z posthumū. qđ testōr pōt substituere suū posthumū filio iā nato: z ipse fili⁹ si faceret testm̄, nō posset: q2 diceretur alienus. §. alie-
5 no posthumo. Insti. de leg. ¶ † Sexto nota. in ver. sz si qs. qđ de forma pupillaris substitutiōis nō sunt illa ꝟba, si filius heres erit. sz sufficit dicere si moriat intra. xiiij. annū. z ita no. istū
6 tex. Barto. in prin. huius l. in iiij. q. prin. ¶ † Septimo not. in ver. sz z si ita. q̄ sicut ꝑposteratio nō vitiat pupillarē substitutionem qn̄ instō sequit eā: ita etiā nō vitiat vulgarē substitu-
7 tionē. facit tex. in l. q liberꝭ. §. hec verba. ī. e. ti. ¶ † Octauo pōdera tex. in verbo ei, fm Dy. q̄ expssa vulgaris continēs in se tacitā pupillarē p quandā cōnexitatem, trahit ad pupillarē,
8 vt hic p Bar. ¶ † Nono no. in ver. sed z si filius extiterit. hic esse tex. no. fm Are. q̄ sicut ꝑposteratio verborū nō vitiat expressam pupillarē: ita etiā nō vitiat tacitā pupillarē que cōtinet sub expressa vulgari. Et si nō esset iste tex. posset videri ꝯrariū: q2 facilius impedit substitutio tacita que inducit preter naturā verborū, q̄ expressa. tex. in l. fi. in prin. z ibi clari⁹ Bar. ff. de leg. ij. no. Bal. in l. humanū. C. de legi. ¶ Gl. in verbo nō cōuertere. diuidit i duas. In prima allegat duas cōcor. In scđa opp. de quatuor legibus, scđa ibi, sz arg. In ea. gl. in fi. ista sol. gl. vt dicit Bart. nihil est nisi dicere aliud hic,
9 aliud ibi. ¶ † Circa primuz membrū prin. dicit Bar. inquan-
c tum considerat aut est ordo[c] necessitatis, aut voluntatis, aut sumus in dubio. Adde qđ de hoc habeo vnā glo. ij. q. j. in summa. z gl. in c. pe. in verbo iuris ordine. z ibi cano. de pur. cano.
10 ¶ † Scđo adde inq̄tū Bart. no. declarat, qn̄ in dubio ordo cēseat necessitatis z qn̄ volūtatis, aut dt q̄ qn̄ est magni preiudicij cēset necessitatis, aut leuis preiudicij, z est voluntatis. Et dū Bar. vult, q̄ in hoc. §. sit ordo necessitatis, z in l. ꝑpostero. C. de testa. z in §. ante heredis. inst. de lega. sit volūtatis, vellē, q̄ Bar. assignaret rōnē diuersitatꝭ. Tn̄ sustinēdo Bar. dic, q̄ in prima parte tex. nostri ordo est necessitatis. ꝓbo, q2 lex ꝓcedit annullādo, si nō seruet iste ordo. Appet ergo, q̄ est ordo necessitatis. Nec obstat, dū pōderabā Bar. ī. q̄ qn̄ omissio ordinis paruū ꝑiudiciū adfert, est ordo volūtatis, hoc est, modici ꝑiudicij: ergo zc. Rn̄de, q̄ Bar. expsse loquit in casu dubio: sz in casu nostro nos sum⁹ in casu claro: q2 est ordo necessitatis, ex quo lex vltra processit annullando. tn̄ difficile est adsignare rōnē diuersitatis inter hāc. §. z d. l. preposteri. Sed nō pōt aliđ dici. Addđ q̄ idē tenēt Bal. z Ang. in l. fi. §. si vero postq̄. C. de iur. deli. idē Bar. in l. cū hi. §. pretor. p illū text. ff. de trāsa. Bal. in l. i testamētis. C. de testa. p illū tex. alibi idem Bar. in l. j. §. si plures. in iiij. q. de exercito. dicit z clarius, qđ illa dicitur leuis solēnitas cuius omissio facti substantiā non hz immutare. Alibi dicit no. Bal. in l. hac consultissima. C. q test. fa. pos. q̄ illa dr leuis solennitas, quādo non est rōne munita, z multum exclamat Alex. in consi. xcvj. in. iij. vo. inci. viso z cōsiderato suprascripto.

11 **Adde** Etiā † ad istud. qđ dt Bar. q̄ etiā qn̄ forma, vel solēnitas nō est magne importātie ꝯsiderato effectu: tūc ei⁹ omissio nō vitiat actū. Ita habes ex ꝟbis Bar. si bene inspexeris in l. vniuersis. z ibi clarius Pau. de ca. C. de preci. impe. of. Bar. in l. obseruare. C. de decurio. lib. x. Paul. in l. j. ff. de cōsti. pri. stat ergo, q̄ qn̄ ordo est modici ꝑiudicij cēset leuis solēnitas, z eius omissio nō vitiat. Limita istā regula[a], z doctrinā Bar. nisi lex cōditionaliter regrat: q2 cōditio, que continet per legē nunq̄ dicit continere leuem solēnitatē. ita similiter dicit Bal. in aut. matri z auie. C. qn̄ mulier tute. of. fun. vbi alleg. bo. tex. in l. pretor. in prin. ff. de col. bo. Istam decisionē sequunt Alex. z plenius Are. hic. z idē Are. vbi valde exclamat in c. in causis. de testi. cōfirmat Are. pulchra rōne: q2 conditio importat cām finalē. declarat no. Bal. in l. ij. §. fi. de dona. facit tex. in l. demonstratio. §. q̄ aūt. ff. de cōdi. z demō. non reperi legisse aliquē q ꝯdicat illi regule Bal. nec ego auderē consulēda recedere. ¶ Contra illā regulā Bal. pōdero tres tex. pōdero in primis tex. in l. a diuo. pio. §. in venditio[b] ne. ff. de re iudi. vbi tex. tradit formā in venditione rei, que fit in executione snie z loquit cōditionaliter: z tn̄ Bal. ibi q approbat p alios dt, q̄ ideo ille ordo nō ponit vt sit necessitatis[c], sz q2 vt minus grauet debitor. ¶ Secūdo arguo sic, iuramentū in teste requirit conditionaliter a lege. tex. in c. hortamur. iij. q. ix. in illis ablatiuis absolutis, tn̄ iuramētū in teste nō est de forma substātiali: q2 pōt remitti de cōsensu partiū. c. tuis. de testi. declarat in specie Bar. i l. si quis legatū. circa fi. princ. ff. de fal. nisi diceres, q̄ illi ablatiui absoluti importāt condi-

a ¶ Scripture. ad de are. i c. statuim⁹. de of. dle. li. vj. doc. i c. quorūdā, de elec. e. li. do. i c. j. de pur. ca. Ab. i c. sedes apostolica. de rescri. do. de san. gemi. in c. q2 pōtificali. i fi. de offi. deleg. li. vj.

b ¶ Ordinis. addđ Ang. in l. si qramus. ff. de testa.

c ☞ Ordo. addđ q̄ vbi aliqd ē de stylo puersio actū vitiat. Pan. in pe. Decre. l. j. not. in ver. Gregorius. Purp.

tionē ꝛ reg. Bal. loquit̃ qñ lex expssa loquit̃ cōdōnalr. ¶ Ter
tio in ɔ̃triũ vr̃ facere tex. in l. fi. §. j. in fi. ꝛ si prefatā. C. de iure de
li. hoc modo inducēdo ɔ̃t lex ꝙ heres facit inuentarium, dꝫ in
b principio apponere crucē:ᵇ tñ si omittit signũ crucis eiꝰ omis
sio non vitiat: qꝛ est leuis solēnitas. istud ꝑpēdit Alex. hic ꝛ rñ
det regule Bal. ꝙ procedit vt hic p Alex. Ista so. nihil facit.
nā tex. ibi dicit signo crucis primo ab herede posito, ꝛ subdit,
si prefata non obseruabant, institutio sit nulla.

b ¶ Crucē. Adde Bal. in j. cōst. C. Ang. i §. si vero non amplius. in aut. de her. ꝛ fal. Hosti. in c. Ray. de test. Jo. an. in addi. Spe. tit. de instr. edi. in §. fi. in addi. in c. licet dubitetur.

12 Adde Ad doc. Bar. pro eius cōfirmatiōe, ꝛ cōplemē-
to, † ꝙ i dubio oīs forma tradita a lege cēsetur
esse substātialis ꝛ de essentia substātialꝫ actꝰ. Ita ad lrãꝫ Bal.
in l. cōparationes. C. de fid. instr. In tertia op. ¶ Ultimo cōsi
dera doc. s. traditas q̃ dicant̃ de leui solēnitate. nā optime cō-
13 firmat decisionē Bal. † ꝙ omissio signi crucis in inuētario di-
cat̃ de leui solēnitate, ꝛ ista est cōis opi. ꝛ tenet̃ cōiter hic. ꝛ i l.
fi. §. j. C. de iure deli. cum cōcor. hic traditis per Alex. ꝛ ibi. Ad
de inq̃tũ cōcludit Bart. ꝙ ꝑposteratio grauiꝰ vitiat actum.
14 Adde fortiꝰ, † ꝙ iudex qñ iterponit decretũ i actu minoris vl
in actu mulieris ex forma statuti est necesse ꝙ interponat̃ i fi.
actus vñ si reperiat̃ in instr̃o, ꝙ primo interpositũ sit decretũ,
talis preposteratio vitiat decretum, ꝛ p ɔ̃ñs ipsum actũ eo, qꝛ
presumit̃ nō precedēte cause cognitione: ꝛ ideo si iudex primo
decernat administrationē tutele matri, ꝛ postea mr̃ renunciat
velleiano nihil operat̃ illud decretũ: eo qꝛ dꝫ ꝑcedere, ꝛ ita ɔ̃t
sing. Bal. in l. nec ei. circa fi. §. j. ff. de adop. ꝛ reperio, ꝙ simplr̃
sequit̃ Are. hic lꝫ corrupte alle. Bal. in l. non aliter. de adopt.
puto ꝙ ista decisio Bal. ꝛ Are. sit falsa. Primo p tex. in l. fi. C.
de magi. cōue. quē tex. Bal. ibi in primo no. valde no. ꝙ lꝫ priꝰ
decernat̃ administratio, ꝛ postea subsequat̃ inuētariũ ꝛ datio
fideiussoris, ita ꝑposteratio nihil vitiat. qꝛ nō est vis ƒm Bal.
an administratio decernat̃ in ꝑncipio instrumēti vel in fine a
iudice lꝫ melior ordo ꝛ tutior esset ꝙ administratio decernat̃.
in fin. allegat̃ tex. vt ibi p eum. Facit, qꝛ si iudex primo cũ cōdē
net in expēsis postea sniē in principali talis preposteratio nō
vitiat sniam. c. cũ olim. ij. de priuil. vbi Abb. in ij. no. illum tert.
Ex opinione Bal. in d. l. fi. p illum tex. sequitur Imo. cons. xlix.
incip. in qōne, que vertitur. ij. ꝛ iij. dubio. Contrarium tñ tenet
Bar. in l. legitimos. in prin. s. de legiti. tuto. Uel vltimo secus,
ꝙ lꝫ gl. facit, qꝛ decretum debet esse conclusiua pars ƒm Bal.
in l. j. C. q admitti. Ita etiam tenet Bald. in l. nec ei. §. j. circa fi.
ff. de adop. vbi vult, ꝙ si dicatur ꝛc. ¶ Scd̃o moueor qꝛ in ea
scriptura nec in eo instrumēto nō attēdetur, quid sit priꝰ scri
ptum, cum attendatur ordo intellectus, tex. est hic, ꝛ in secũda
parte ƒm intellectũ vltramon. verũ ꝛ approbatũ. ¶ Cōfirma-
tur, ꝛ tertio p illud quod decidit Bar. p istũ tex. in l. qdā con-
sulebāt. ff. de re iud. An ante oīa dꝫ primo opponi exceptio de
clinatoria, alr̃ vr̃ pars consentire in iudicē. tex. i. l. fi. C. de exce,
in c. inter monasteriũ. de re iudic. dic tñ si in ea scriptura ꝑmo
qs opponat ɔ̃ actorē. scd̃o cōtra iudicem: tñ ex ordine intelle
ctus videtur primo opposita exceptio ɔ̃ iudicē. alleg. tex. hic
ꝛ sequit̃ multũ no. Bal. i d. c. inter monasteriũ. in l. exceptionē.
C. de exce. ꝛ in l. fi. de iudi. ꝛ in §. quibus. in ꝑma ɔ̃sti. C. sequit̃
Ang. in §. j. in aut. de exhi. re. Jo. de Ime. in l. si ita scriptũ. ff.
de leg. j. facit bñ tex. in l. quidam. ff. de pecu. leg. ¶ Circa ƒm
casũ Bar. de ordine tp̃is ex dictis Bar. facias tres cōclusio-
15 nes, † Prima est. ꝙ in honoribus de nouo acgrēdis antiquior
tp̃e nō prefert̃, sed dignior meritis. Adde tex. in l. vnicuiqꝫ. ꝛ
ibi. Bar. no. ad hoc. C. de proximi. sac. o. scri. lib. xij. Nota tamē
circa premissa illā regulā, qꝺ vbi fit mētio de antigoribus, pu
ta, alicuius. collegij, nō intelligitur respectu etatis, sed respe-
ctu receptionis. gl. in c. fi. in verb. antigores. vbi Gemin. not.
de cōsuet. i vj. pro qua est tex. in c. j. vbi Abb. ad hoc no. de pa
roch. ¶ Limita cōclusionē Bar. nisi ambo essent eque idonei
tũc data paritate antiquior tēpore bñ est ꝑferendus, vt dicit
tex. in aut. de mona. in §. ordinationũ. Adde tert. no. in c. epi.
xxiij. di. gl. or. in l. cũ qd. i gl. in ꝟb. nouũ. i fi. ff. si cer. pet. Alibi
tñ no. Bal. in c. cũ oēs. per illũ tex. de cōsti. qꝺ non dꝫ fieri dif-
ferētia inter iuuenē ꝛ senez paria iura habētes, ꝛ ꝙ tm̃ vꝫ vox
iuuenis quātũ vox senis etiā in cardinalibꝰ. ¶ Secũdo cōclu
sio est ꝙ gradati quis debet ad honores ascendere. adde tex.
in. c. fi. xlviij. dist. ꝛ illũ tex. no. gl. in ꝟb. obtingentes. l. q̃ vtiliter.
in prin. ff. de neg. gest. alibi tex. in c. officij. §. nos aũt. de elec. ɔ̃t
a qꝺ qs nō dꝫ esse arrogās vt velit esse magisterᵃ anteꝙ sit bo-
16 nus discipulus. ¶ † Tertia cōclusio ē qꝺ iā inordinatis ꝑfer
tur antiqor, ꝛ ordo tp̃is attendi dꝫ. Adde tex. no. ꝛ ibi Barto.
no. in l. fin. C. de tyronibus. lib. xij. ꝛ tex. in c. j. de maio. ꝛ obe. ꝛ
gl. no. in c. fin. xvij. di. no. Bar. in l. j. p illum tex. ff. de obsequijs.
b Limita nisi iunior habuisset dignitatem ab imperatore ᵇ vel
a papa, vel a principe: senior ab inferiore, qꝛ iunior debet pre-

a ¶ Magister. ad de. c. ordinatos. lix. di. c. miseruꝫ. lxj. dist. c. si clericatus. xvj. q. j. c. cũ in magistruꝫ. de electio.

b ¶ Imperatore. Adde Barba. i c. qꝺ si clericis. de foro compe. Ab. i c. postulastis. de cōc. pre.

¶ Canonicum. Adde doct. in c. cũ M. de consti.

d ¶ Doctoratꝰ. Adde eūdē Jas. in l. si qs maior. C. de transactio. Purp.

ferri. tex. est no. i l. ij. ff. de albo. scribēdo. gl. ordi. i l. restituendo.
C. de aduo. diuer. iud. ꝛ gl. no. xvij. dist. c. si. ꝛ gl. in c. dñs noster.
in ver. eligit. xciij. dist. facit tex. in c. si a sede. ꝛ in c. hi q. de pre-
bē. in vj. Hinc dicit in specie Inno. in c. statuimus. de maio. ꝛ
c obed. qꝺ receptꝰ in canonicũᶜ authoritate pape precedit alios
canonicos receptos authoritate inferioris, puta epi. ꝛ ita no.
Bar. in l. j. ff. de albo scri. albi. no. Abb. in c. per tuas. p illum
tex. de maio. ꝛ ob. ꝙ creatus miles a maiori precedit militem
creatum a minore: dato quod ille prius sit creatꝰ. ꝛ idē Abb.
in c. postulastis. de cōces. preb. alibi per predicta tenet Lu. ro.
17 in l. si vero. §. de viro. xxix. fallen. ff. sol. ma. † ꝙ doctoratus ᵈ ab
d impatore ꝑcedit doctoratũ a collegio vel ab alio inferiore, da
to ꝙ ille prius sit doctoratꝰ p tex. in d. l. ij. ff. de albo scrib. ꝛ in
d. c. per tuas. Idem seqtur Mar. lau. in tractatu suo. de ꝑci.
in rub. de digni. c. xv. Limita sing. dũmodo doctoratꝰ ab im-
peratore vel principe sit doctoratus cũ rigore examinis. secꝰ si
doctoretur per simplex verbũ, esto doc. qꝛ Imperator pōt fa-
cere doctorē solo verbo. no. Ange. in l. cũ suitatis. C. de sniam
passis. qꝛ talis sic doctoratus non precedit alios, qꝛ q promo
uetur ad dignitatē p saltus, nō gaudet priuilegijs. tex. est in
l. si nemo. C. de aduo. diuer. iud. ꝛ ita in specie in doctorato ab
Imperatore. limitat And. Sicu. in proe. Clemētinarũ. ꝛ Ma
ri. Senens. in c. qualiter ꝛ qñ. in iij. no. de accu. ꝛ ita habes ex-
18 peditũ ƒm casum Bar. ¶ † Circa tertiũ casũ no. Bar. ꝙ in
dubijs attēdimus ordinē scripture ꝛ sermonis. Adde tex. in
c. pe. ꝛ ibi gl. ordi. de elec. i. vj ꝛ tex. i. c. mādato. de pre. in vj. glo.
i c. alienꝰ. in gl. fi. xxiij. q. j. no. Abb. i. c. Nicolao. de app. ꝛ Bal.
vbi multa bona ponit in l. si duas. ff. de excu. tut. ꝛ not. Bal. in
l. pe. in iiij. op. C. de ver. sig. Adde, quod persona primo descri-
pta, seu primo nominata in scriptura cēsetur dignior, ꝛ prefe-
rēda. glos. est in c. quorũdā. de elect. in vj. ꝛ licet Cano. reputēt
illā gl. singularē. est similis gl. in c. si. in gl. j. de pac, lib. vj. glos.
in ꝟb. nec medico. in c. non sane. xiiij. q. v. not. Abb. in c. Abb.
in c. nimis. ij. de exces. prela. in j. not. per illum text. Istam re-
gulam limitat Abbas in c. auaritie. p illũ tex. de ꝑbē. vt pce-
dat, qñ aliqui prius nominarentur in aliquo actu virtuoso,
vel in aliquo laudabili exercitio: secus qñ fieret nominatio in
aliquo vitio vt ibi, vbi papa inuehit contra canonicos ꝛ mo-
nachos i actu vitioso nō ɔ̃r prius nominari dignior: vt ibi in
subscriptiōe priꝰ nominant̃ cononici, ꝙ monachi. nā ibi loquit̃
text. de actu vitioso auaritie: alias ɔ̃t Abbas, qꝺ si eēt in actu
laudabili, prius nominasset monachos: ꝛ sic cōcludit Abbas
ꝙ monachi ꝑferēdi sunt canonicis regularibus. Hāc limita-
tionē ponit idē Abbas in c. sedes. de rescrip. Cōtra hāc limi-
tationē pōderat plures text. qꝛ nemo pōderat tex. in c. quāto.
de offic. ordina. vbi in materia turpi ꝛ ꝓhibitiua papa prius
nominat monachos, quam canonicos. Ad idem allego tres
tex. in c. ij. ꝛ c. cũ illorꝫ. ꝛ c. canoni. de sen. excō. vbi in materia
ꝓhibitiua quādō monachi, ꝛ canonici regulares se mutuo in
claustris percutiunt, prius tñ semper nomināt monachos, ꝙ
canonicos. Sed pro sua regula adde illud qꝺ dicit Bartol. l.
qui duos. ff. de leg. j. ꝙ qñ testator habēs duos equos, vni vnũ
legat, alterũ alteri, est electio primi nominati. ¶ Secũdo adꝺ
illud qꝺ no. Bart. in §. pe. p illũ tex. in prima consti. C. quod si
reperiantur duo contractus in vno libro vel in vna charta,
instrumentum primo scriptum presumitur primo factum, ar-
guēdo ex ordine. Idē no. Bald. in l. de rebus. C. de dona. ante
19 nup. ꝛ in §. quibus in prima cōsti. C. ¶ † Tertio adꝺ illꝺ ꝙ no.
vult Bal. in aut. hoc amplius. C. de fideicom. ꝙ primo nomi-
natus in cōtractu presumit̃ principalis. s. scd̃o nominatꝰ pre-
sumitur fideiussor limitando vt ibi per eum. Facit quia prior
in instrumento nominatus censetur prior in actu, ꝛ principa-
lior. l. communis seruus. ita ibi Baldus de stipulatio. seruo.
20 ¶ † Quarto adde illud quod no. Ang. ꝛ Imo. in l. qui soluen-
do. per illum text. s. de hered. instit. quod ordo denominatio-
nis designat ordinem dilectionis ꝛ charitatis. Idem dicit
Bart. in l. pen. in j. oppo. C. de verb. signi. ꝛ in l. j. C. de edi. di.
21 Adri. tol. ¶ † Quinto adde illud quod not. Angel. in §. ete-
nim. in authetic. de heredita. ꝛ fal. vbi notat quod si in eodem
instrumēto obligasti aliquid. puta domum Titio, ꝛ Seio. hy-
potheca seij erit posterior propter ordinē scripture. ¶ Sex
to adde illud quod tenet Alberic. de Rosa. in prima parte
statutorum. in question. clxxij. incip. quid si statuto ꝛc. vbi te-
net, quod si statuto caueatur quod bona captiuorũ alienata
nō solenniter reuocentur per priores, vel ancianos, preferen-
tur priores tanquam primo nominati ex ordine scripture.
22 ¶ † Limita conclu. Bar. ꝛ omnia predicta sing. nisi ex con-
uētione partium sit actum, ꝙ cōtractꝰ debeat in scriptis cele
brari: si in tali instrumēto essent descripta multa pacta ō pō-

tinugi

ergui ex prioritate pactorū,vt plus ī eis acquiraṫ vni quā alte ri:q2 omnia pficiunṫ vltimo ṽbo qn̄ partes habēt contractuȝ pro pfecto,ꝛ absoluto.ꝛ ita declarat sing.Bar. in l.contract⁹. per illum tex.C.de fide instru.sequuntur Bald.ꝛ Sa.ꝛ alij ibi. ¶ Gl.in ver.comprobata est,diuiditur in tres.prout tres po nit solutiones timorē cōtrarij. ¶ In eadem gl.ad fi.pro clara intelligētia istius gl.reassumo in dubium intellect⁹ istius text. q2 videnṫ contrariari.gl.ponit tres solutiones.due prime non valēt,q2 nō est p̄sumendum ꝙ statim se corrigat.l.nō ad ea.ff.

23 de cōdi.ꝛ demō.† Terti⁹ est intellectus istius gl.ꝙ iste textus in prin.loquiṫ,quando filius fuit exheredatus:tunc peruersio ordinis vitiat sub.in ver.ſȝ si quis.ꝛ seq.loquitur,qn̄ filius fuit institut⁹ heres.Reperio.ꝙ istum intellectū tenēt Bar. Ang. Albe.ꝛ Sali.hic idem tenet gl.j.§.liberis.Insti.de pup.substi. verum.q2 iste intellectus solet reprehendi:quia primo diuinat ab isto obiecto,credo,ꝙ possit defendi.Primo gratia contra rietatis cōcordādē licitū est diuinare.Scd̄o ꝙ nō sit diuina tio probaṫ optime ex tex.pōdera ꝙ in isto casu est aduersatiua ꝛ regulariter debet denotare diuersitatē in iure,ꝛ in facto. gl. est in l.sed ꝛ si lege.ff.de pet.her.Bart.late in l.hoc amplius.§. de his aūt.ff.de dā.infe.cum ergo in isto ver.ſȝ ꝛ si qs.ita text. semper loquaṫ,qn̄ filius institut⁹, est necesse dicere,ꝙ fuit ex hr̄datus ad hoc vt ponaṫ diuersum ius,ꝛ faciūt:q2 si nō eēt ex heredat⁹ nō esset diuersum ius. ¶ Tertio istud non videtur probari ex tex.dum dicit prius autem qs sibi heredem scribe re dȝ,deinde filio:ꝛ sic innuit ꝙ alius sit heres quā sit ipse fili⁹. istud declarat inferius in ver.vsqȝ adeo. dū dicit vsqȝ adeo vt quos sibi necessarios, facit eosdem filios.ergo apparet,ꝙ ali⁹

24 erat institut⁹,ꝛ nō fili⁹. ¶ † No.tū diligenter decisionem bar. in practica ꝙ ponit ex hoc intellectu,qd̄ si quis ī libello petat aduersariū cogi, ꝛ compelli ədēnari:'ista puersio, nihil nocet. Istud idem repetit Bar. in l.j. C.de execu.rei iudi.ꝛ in l.si cum nulla.ff.de re.iudi.ꝛ in l.quidā.p illum tex. ff.de peculio leg.cū alijs cōcor.per Alex.hic.ꝛ in d.l.si cum nulla.tu vltra scriben tes.adde duos notabiles tex.Primo adde tex.l.si inter virum C.de iure do.i verbo ptio.ꝙ taxata fuerat reposceref.quē tex. no.ibi Ang.ꝛ dicit ꝙ sepius allegādo allegauit illū tex.quod si qs diceret ī libello quare peto mihi reddi frumētū in estima tione de bonitate quāti plurimi fuerit ante morā vel eā taxa tionē,ꝙ talis libell⁹ valet per illum tex.quamuis non petierit prius taxationem fieri,illa preposteratio non vitiat.Secundo adde tex.no,ad hoc in c.literas.de resti.spo.p quem tex. no.ibi Abb.in tertio no.non vitiari libellū:licet cōclusio precedat fa cti narrationē.Facit ꝛ tertio:q2 libelli debent sustineri omni modo possibili etiam per omnem improprietatē,vt dixi anno preterito in l.sed ꝛ si possessori.§.item si iurauero.post Bart.ꝛ

25 alios.ff.de iureiu.† Iste intellectus gl.ꝛ Bar.nō est tenendus eo q2 nō potest reddi bona ratio diuersitatis,qn̄ fili⁹ est exhe redatus,ꝙ peruersio ordinis vitiet substitutioneȝ, sed quādo filius est institut⁹ nō vitiet.Et dū dicit Bar.rōnem esse: quia qn̄ filius est institut⁹ fm̄ ordinem intellectus presumiṫ institu tio precessisse.substitutio nō.Sed qn̄ filius est exheredatus nō poteit dici.qd̄ presumaṫ institutionē precessisse ex quo est ex hr̄datus:q2 dicitur ꝙ verū est,qd̄ non potest dici precessisse in stitutionē filij cum sit exheredatus. Sȝ institutio de extraneo facta bene illa pōt dici precessisse iuris intellectu:nam qua ra tione p̄sumiṫ institutio filij precessisse,ea ratione ꝛ institutio ex tranei.Preterea,ꝛ forti⁹ instō,que sequiṫ post exheredationē censetur precessisse,nec talis peruersio ordinis vitiat exhere da.tex.est in l.ij.§.ante heredis.ff.de libe.ꝛ posth.ꝛ ī l.j.in prin. ē.tit.j.Teneas intellectum quem ponunt vltramontani, ꝛ se quuntur omnes alij presertim Mod.in gl.in l.si quis eum. in §.j.j.eo.ꝙ principiū loquaṫ, qn̄ pater prius fecit substitutionē pupillarē: ꝛ postea ex interuallo factū est testm̄ patris,vt pro bat tex.in ver.deinde. certe substō pupillaris nihil valet.ꝛ rō est,q2 substit.pu.est accessoria.l.ex pupillari.ꝛ l.patris,ꝛ filij. j.

a eo.Sȝ accessoriūᵃ nō pōt de per se stare sine principali.l. qd̄ p manus.j.de iure codi.ꝛ lȝ postea pater faciat testm̄: tū substō pupillaris q̄ a principio non valuit, nō potuit postea conualī dari.Preterea substō quo ad sui validitatē nō potest stare in pēdenti.l.vsusfructus.ꝛ ibi gl.ff.de stipu.seruo.l.fi.C.de senten. pas.l.fi.C.cōia pre.ꝛ Bar.fateṫ qd̄ in ista pima parte iste intel lectus est verus,si aūt ī eadē scriptura vel incōtinēti fieret pri ma substitutio deinde testm̄ patris:ꝛ tūc valet substitutio nō obstāte peruersione ordinis.ꝛ ita pprie loquiṫ iste text.in ver. ſȝ ꝛ si ita.ꝛ in se.rō est:q2 in ijs q̄ fiunt in vno cōtextu nō attēdi tur ordo scripture vel verborū.sed intellect⁹.Et istā rationem pprie ponit tex.hic.Istū intellectuȝ reprehendit Bar.in vno inquātū p̄supponit qd̄ si fieret substō ꝛ testm̄ eodē tēpore qd̄ p̄ posteratio ordinis nō vitiaret:ꝛ qn̄r ꝙ isto casu nō habeat lo cū principiū isti⁹.§.Istud reprehēdit Bar.trib⁹ fundamētis, vt hic p eū.Rn̄deo fm̄ Mod.ꝙ lȝ ista testamēta essent ,facta ex interuallo:tn̄ dicunṫ vnum testm̄ ꝛ vna scriptura respectu vnius psone testātis.d.l.pr̄is ꝛ filij.Preterea fȝ Pau.ꝛ Mo. nō est absurdū ꝙ singulare ponaṫ p plurali.l.i vsu.§.j.ff.de ṽb. sig.ꝛ tex.in l.cū inter veteres.ꝛ ibi no.Bal.C.de fideicō.libe.in tm̄ qd̄ no.cōcludit Jo.an.i ti.de pcu.§.rō aūt forme.ver.qd si sit constitutus.vbi cōcludit p multa iura ꝙ pcurator cōititu tus ad litem in singulari intelligatur constitutus ad lites.qd̄ est valde no.Attēde ꝙ forma mandati est diligēter attende da.l.diligēter.ff.mandati.Sed q2 iste §.vṫ əıari principiū cū fine,ꝛ in decisione,ꝛ in rōne decidendi.ꝛ isti duo intellect⁹ do cto.diuinant.Ego do nouū intellectū sine diuinatione, ꝛ sine aliqua violētia tex.Nā ego non facio vim, an substitutio pu pillaris fuerit facta diuersis tpibus,an eodē tpe cū testamēto patris,vt dicunt Ultramōtani,ꝛ cōiter alij.Sed dico, ꝙ si si mul,ꝛ cōtinuatiue ponaṫ substitutio pupillaris, vel vulgaris an̄ institutionē,tūc puersio ordinis nō vitiat.ita pprie loquiṫ scd̄a pars.tex.bn̄ facit tex.in l.cū in testamēto.§.j.ē.ti.j.ꝛ tunc nō ordo scripture,sed successionis spectaṫ.Pro isto intellectu do tibi tex.assignantē rōnem in l.quidā.ff.de pecu.lega. quem gl.nostra corrupte allegat,vbi dicit gl.ꝙ in coniunctis nullus est ordo.Nec quicquā interest,vter eorū prius scribaṫ.Si aūt non cōtinuatiue,ſȝ separatiue,vt puta q2 faciunt legata inter institutionē,ꝛ substitutionē.lȝ in eadem scriptura, ꝛ eodē tpe, tunc ista preposteratio bn̄ vitiat.ita proprie loquitur iste tex.

LEX III.

Cum filio. Diuidiṫ in duas.In pma de cisio.in scd̄a illatio.scd̄a ibi,ita que.ꝛ concor.l.qui liberis.§.hec verba.j.eod.Circa istū tex.Bar.format vnā.q. pone ꝙ seruus mortuo testatore iussu domini adiuit hereditatem, ꝛ postea emiciatur liber.postea euenjat conditio pupillaris,quis admittet.opin. Bar.tenet Jo.Fab.in §.substituitur.Inst.eod.ꝛ est optimus tex.in l.coheredi.j.eo.quem tex.alleg.Raph. Cu.hic.

LEX IIII.

1 ¶ Substitutio vulgaris expressa continet tacitam pupilla rem.ꝛ vide nu.2.3.4.

5 Pupillaris substitutio expressa continet sub se tacitam vul garem.

6 Uerbum substituo,dicitur verbum commune.

7 Breuiloqua substitutto non comprehendit nisi directam.

8 Substitutio breuiloqua facta personis imparibus non com prehendit in persona impuberis pupillarem.ꝛ nu.9.

10 Quando vna determinatio respicit duo aut plura determina bilia debet equaliter determinare.fallit nu.11.ꝛ vide.nu.12.13.

Jam hoc iure. Ista lex.fm̄ Barto.est multuȝ pulchra ꝛ not,

1 h.d.in summa.† Substō vulgaris expressa cōtinet tacitā pupillarē,ꝛ idē ecōtra. Itē substō reciproca facta duob⁹ impuberibus cōtinet vtranqȝ substitutione. ſȝ fa cta disparib⁹ cōtinet vulgarē tm̄:ꝛ ideo separatim est cuilibet substituendū,ꝛ ne relinquatur questio voluntati,tutius est in psonā pupilli vtranqȝ substitutionē exp̄sse facere, Diuiditur ī quatuor,In j.ponit cōstitutionem diui marci,ꝛ Seuerini. In scd̄a eā extēdit ex cōstitutiōe diui Pij.In tertia limitat,ꝛ rō nē assignat.In quarta ponit duplex remediū, scd̄a ibi, ꝙ ius,

2 tertia ibi,ſȝ si alter.quarta ibi, hoc itaqȝ casu. ¶ † Not.primo ex isto tex.regulā fundamētalē ꝙ substō vulgaris facta expres se filio impuberi cōprehēdit etiā tacitā pup.sīr econtra,si fiat substitutio pupillaris exp̄ssa cōprehēdit tacitā vulgarē:ꝛ pō dera ꝙ tex.dicit intelligiṫ:in vtroqȝ casu verbū.itelligiṫ,deno tat fictionē.ita Bar.in l.si is q pro emp.ff. de viuca.Bart.in l. furti.ꝛ in l.q.ff.de infa.ꝛ est tex.in l.si tibi homo.§.cū sertius.ff. de leg.j.tex.in c.ex studijs.ꝛ ibi gl.j.de presum.hinc habes infer re,ꝙ ista regula non venit ex verbis testatoris,imo verba re pugnāt,imo etiam non vera mente testatoris,sed ex ficta,ꝛ sic prouenit ex ficta dispositione legis,ꝛ ex cōiectura mēte testa toris.lex enim presumit,ꝙ testator qui substituit in vnū casum substituisset ī vtrūqȝ,si cogitasset de illo casu,ꝛ ita diuus Mar cus ꝛ Seuerin⁹ interp̄tati sunt voluntatē testatoris.Istud er

3 go procedit ex interpretatiōe ꝛ nō ex vna mēte:ꝛ sic alibi di uus Marc⁹.in l.si mulier.ff.ad Treb.in l.si mater.C.de insti.ꝛ substi.interpretāt voluntatē matris, ꝙ si mater instituat filiū sub cōditione si emancipeṫ a patre,ꝙuis cōditiōes debeāt in terp̄tari in forma specifica, si fili⁹ efficiaṫ sui iuris morte pr̄is hȝ locū conditio,ꝛ hoc ex presumpta volūtate defuncti,ea ra

a ¶ Accessorium, Addereg.acces sorium. de reguli, iur.lib,vj,

tiõe dt Bart.j.e.l.ex facto.ꝙ sub exp̄ssa vulgari cõtinet exem-
plaris.imo plus hic per Bar.ꝙ substitutio facta in vnũ casuz
extẽdit ad alios.istud decidit in l.j.s̄.e.❡Cõtra istũ tex.ꝛ pre-
dicta fortiter opp.Bar.ꝙ puisio ꝛc.fortificat ista op.Bar.tri
pliciter vltra eũ.Substõ est conditiõalis institutio.l.ĩ rõne le
gis falcidie retẽtiões.§.qd.vulgo.ff.ad ad l.fal.ꝫ habeo ꝙ ↄdi
tio dꝫ ĩpleri ĩ forma specifica.l.q hr̃di.ꝛ l.meui⁹.ff.de cõd.ꝛ de
mõ.fortificat.qꝛ iste casus q dꝫ cõphẽdi est directe ↄ̃ri⁹ exp̄sso
ꝛ ɸba substõnis exp̄sse de directo ↄ̃riant.quõ ergo est possibi-
le,ꝙ casus exp̄ssus ↄtineat casum de directo ↄ̃riũ:❡Tertio,
ꝛ adhuc forti⁹ substõ vulgaris ꝛ substõ pup.sunt oĩo dissimi
les nõ solũ ĩ verbis,ꝫ ẽt ĩ effectu ĩ verbis pꝫ.Sꝫ ego habeo ꝙ
qñ casus sunt oĩo dissimiles,tũc puisio fcã in vnũ casuz nũꝙ̃
extẽdit ad aliũ.ꝛ est doctrina ipsiusmet Bar.ĩ l.gall⁹.§.ꝛ qd si
tm̃.ff.de lib.ꝛ posth.quõ ergo possibile est ꝛc.Ad istam difficul
tatem.Cy.respondebãt vltramõ.ĩ l.pcib⁹.C.e.ꝙ cõtraria pce-
dũt ꝫ regulas iurꝫ:ꝫ fauore pupilli est ĩducta dispositio isti⁹.
l.Bar.rephẽdit:tñ defendẽdo Cy.dici pt,ꝙ pupillaris exp̄ssa
ↄtinet tacitã vulgarẽ fauore testõris,ꝫ nõ est tutũ:qꝛ ĩ l.cõmo
dissime.s̄.d li.ꝛ pos.ɸsat fauor testatoris,vt testm̃ valeat.ꝛ tñ ñ
fit extẽsio de vno casu ad aliũ.Scd̃o rñdet Bar.ꝛ istd est meli⁹
ꝙ dici possit,vt ĩ d.§.ꝛ qd si tm̃ dt.nã substõ est ↄditio istõnis,
vt dixi.necessario ergo qlibet substõ hꝫ cõditionẽ.Si ergo te-
stator faciẽdo substõnẽ exprimat illã cõditionẽ,qꝛ exp̄mat ex
necessitate,certe exp̄mẽdo illd ꝙ d necessitate ĩerat,tũc nõ itel
ligit alios excludere ꝛc.vt p eum,ꝫ si bñ cõsideres Bar.vult
ꝙ qñ cõditio exprimit p cõditionẽ act⁹,tũc sufficiat adimple-
re p eq̄pollẽs.corroborõ,qꝛ qñ testõr aliqd facit,vel dt ex neces
sitate,illa necessitas nõ inducit volũtatẽ puatiuã alteri⁹.l.fidei
cõmissa.§.si rẽ.ff.de le.iij.Istã rõnẽ Bar.ipugnat Sal.ꝛ Imo.
hic.qꝛ aduertẽdũ ẽ,ꝙ qñ testator facit substõnẽ vl' vulgarẽ,vl'
pupillarẽ,nõ ẽ necesse exp̄mere vnã cõditionẽ.puta si hr̃s nõ
erit vl' si moriat fili⁹:qꝛ pt simpl'r dicere eidẽ filio substituo ca-
suũ,ergo qñ exprimit casuz,si hr̃s nõ erit exp̄mit ex volũtate.ꝛ ꝙ
sit verũ põdera qñ istd est ĩ l.cõmodissime.s̄.de li.ꝛ post.Scd̃o
ↄ̃ Bar.arguit Are.hic,qꝛ si ɸa eẽt cõclusio Bar.seq̃ret,ꝙ re-
gula isti⁹ l.pcederet p ɸas reg.ꝛ tñ dꝛ ꝙ istud fuit ex interp̄ta
tiõe diui Marci ꝛ Seueri.ꝫ nõ me multũ mouet.Ego aũt for
ti⁹ ꝛ subtili⁹ arguo ↄ̃ rõnẽ Bar.pone,ꝙ testator exp̄mat ĩ idi-
uiduo vnũ casum substõnis vulgaris,puta si posthum⁹ ñ nas-
cat:clarũ est ꝙ nõ exp̄mit cõditionẽ necessariã tanꝙ necessa-
rio insit,imo exprimit volũtariã:ergo attẽta rõne Bar.seque-
ret ꝙ ex q̊ est exp̄ssa talis cõditio ꝙ sub illa vulgari non conti
neret tacita pupillaris,ꝛ tñ istd est falsum ꝛ ↄ̃ casuz.l.fi.C.de in
sti.ꝛ substi.Scd̃a rõ Bar.nõ est vera.istd vltimũ facit me mul
tũ dubitare.de cuius veritate dicet in §.ꝛ qd si tm̃.Istam regu
lã limitat iste tex.in fi.ꝛ tex.in l.q̃uis.C.eo.qd vulgaris cõpre-
hẽdit pupillarẽ,ꝛ eꝫ est verũ si volũtas testatoris nõ refraget,
intellige exp̄sse,aut tacite,qꝛ qñ expressa cõiectura est ↄtraria
derogat tũc generali p̄sumptioni,qꝛ spãlis cõiectura dꝫ dero
gare gñali.l.doli clausula.ff.de ɸ.ob.tradit plene ĩ c.j.de res.ꝛ in
l.vxorem.§.felicissimo.ff.de le.iij.Itẽ vna p̄sumptio dꝫ tollere
aliã.l.diu⁹.ff.de in inte.rest.ꝛ in specie declarat Bar.in l.ij.s̄.e.
ꝛ ibi pfecte bar.declarat ex qb⁹ p̄sumat vl' ↄiecturet volũtas
defuncti.ꝛ ponit quatuor principales cõiecturales:ꝛ tñ ex p-
dictis nõ est bñ enucleat⁹ iste tex.facias duas princ.regulas.
4 ❡†Prima est substitutio vulgaris exp̄ssa,fcã impuberi filio.
cõtinet sub se tacitam pupillarẽ.Ista re.ampliat vt pcedat nõ
solũ qñ substitutio vulgaris est facta simpl'r.put dt tex.hic,sed
qñ est concepta ĩ vnũ casuz indiuiduũ vulgaris substitutionis
puta si posthum⁹ non nascat adhuc sub tali vulgari fcã,ĩ vnũ
casuz indiuiduũ continet tacita pupillaris.ꝛ lꝫ vulgaris fit li
mitata in vno casu indiuiduo,tñ pupillaris generaliter pro-
cedit.tex.ẽ quẽ Bar.ibi dt se nescire alibi in l.fi.C.de isti.ꝛ subs.
a ❡Limita qñ statutũ esset in ciuitate[a] ꝙ testamẽta seruent ad
literã.put iacẽt sine vlla interpretatione,tũc si testator fecisset
illã vulgarẽ substitutionẽ,tũc sub exp̄ssa vulgari non contine-
ret tacita pupillaris,qꝛ ẽ extrane⁹ intellect⁹ a ɸbis.l.in his.ff.
de cond.ꝛ demon.Ita sin.tꝫ Bal.in l.pcib⁹.C.e.istã limitatio-
nẽ reprehendit Imo.in c.Raynutius.in materia pupil.substi.
de testa.eo qꝛ statuta recipiũt interp̄tationẽ a iure cõi.glo.ꝛ
doc.in l.fi.§.in cõputatiõe.C.d iur.delib.l.si serui vestri.vbi doc.
C.de noxa.ꝛ p illa verba statuit ꝙ testamẽta intelligãt ad lite
raz,intelligit solũ reiecta interp̄tatione friuola,non aũt legi
timus intellectus.l.ita Bar.in l.omnes populi.ff.de insti.ꝛ iu-
re.ꝛ pondera quod non est extraneus intellect⁹ Im.vt casus
est hic.teneas limitationẽ Bal.ꝙ etiã tenet Ale.hic,ꝛ in l.j.in
iij.effectu.s̄.e.qꝛ cũ statutũ dicat ꝙ testamẽta seruentur ad li
terã,litera dicitur que oculo corporeo põt legi non q̃ pcipit
intellectu.l.j.in prin.ff.de his q̃ in testa.delẽ.Bald.precipue in

a ❡Sexto nõ.ad
de Jaso.vbi am
pliat in ↄ̃ctibus.
ꝛ limitat qñ com
mode nõ posset
determinare ĩ l.
j.§.sed ꝛ si mihi.
ij.no.j.de verbo.
obl.ꝛ pulchre in
l.iiij.§.cato.e.tit.
Ang.in §.pena-
les.de actio.ꝛ ibi
Jas.in fi.Purp.

l.ij.C.de patri.q fil.distra.ꝛ doc.Bar.ibi dt qd qñ statutũ dice
ret,non reciperẽt extraneũ intellectũ,ꝫ non dicim⁹ ad literã:
ꝛ sic teneo opi.Bal.ꝛ limitationẽ.❡Scd̃o limita qñ testator
fecit vtrãqꝫ substitutionẽ,ꝛ vulgarẽ ꝛ pupillarẽ.tũc eñ sub ex
p̄ssa vulgari non cõtinet tacita pupillaris.l.cũ ex filio.§.j.ꝛ ibi
gl.ꝛ Bar.j.e.ꝛ gl.ꝛ Bar.hic rõ hui⁹ limitatiõis ẽ duplex.Pri
ma qꝛ exp̄ssum facit cessare tacitũ vt ibi.Secũda,qꝛ exp̄ssa p-
uisio testatoris facit cessare puisionẽ legis p̄sertim ↄiecturatã.
l.maritus.C.de pcu.l.fi.C.de pac.cõuentis.❡Tertio limita,
qñ substõ vulgaris ẽet facta simul p̄sonis disparib⁹,puta ĩpu
beri ꝛ maiori,vel ĩpuberi ꝛ extraneo:ꝛ postea dt,si hr̃s non erit
substituo talẽ,tũc sub vulgari nõ cõtinet tacita pupillaris.tex.
est ĩ l.q̃uis.C.e.firmat Bar.hic ĩ ɸ.ꝫ si aliter.ĩ fi.rõ est vt vna
determinatio pariter dterminat ĩ vtroqꝫ,vt stati dicet.sicut ẽt
hic ẽ tex.ĩ breuiloqua.❡Quarto limita,qñ testator substituit
vulgariter adiecta taxatiua tm̃,vt ẽ tex.hic ĩ ɸ.in vulgarẽ tan
tũmõ casuz,quẽ ad hoc ĩ specie no.Pau.de Ca.hic.Ful.ꝛ Ale.
ĩ d.l.q̃uꝫ.ꝛ Sal.ĩ l.pcib⁹.p illũ tex.C.e.meli⁹ facit rõ:qꝛ de na-
tura taxatiue ẽ excludere casus dissimiles.tex.ẽ melior de iure
in cle.exiui.in §.cũ aũt natura.de ɸ.sig.nõ.Bar.in l.null⁹.C.ad
l.iul.maiest.ꝫ pupillaris substõ est dissimilis vulgari,vt supe-
5 ri⁹ ostẽdi.igit ꝛc.❡†Scd̃a regula est in specie,qd pupillaris ex
p̄ssa ↄtinet vulgarẽ tacitã.Amplia istã regulã,vt pcedat ẽt si
exp̄ssa pupillaris sit a principio ipo iure nulla:puta qꝛ sit facta
maiori,vl' extraneo:adhuc sub illa cõtinet vulgaris.Bar.in l.j.
in fi.pnc.s̄.e.in pe.q.vbi Bar.vult aliud singulariter,ꝙ isto ca
su illa tacita vulgaris expirabit intra illd tps,limita pupil.Et
vltra eos confirma hãc extẽsionem:qꝛ sicut vulgaris restricta
ad vnũ casum tñ cõprehẽdit sub se tacitã pupillarem.l.fi.C.de
insti.ꝛ suasti.ita eꝫ.Itẽ amplia,ꝙ pupillaris ẽt continet exem
plariã.Bar.cũ limitatiõe,de qua ibi p eũ in l.ex facto.in pn.§.
q.pn.j.e.Et cõfirmo vxa rõne:qꝛ si cõtinet vulgarẽ,q̃ ibi op-
posita,ꝛ ↄ̃ria in ɸbis ꝛ effectu,multo magis dꝫ continere exẽ
plariã.q̃ est similis pupillaris.p.qua rõne.Instit.ꝛ in haben-
tib⁹ symbolũ facilior est trãsit⁹.l.in rẽ.§.itẽ quecunqꝫ.ff.de rei
vend.l.si acceptolatũ.ff.de acceptil.Limita vt superius dixi.ꝛ
est tex.hic in fi.nisi volũtas testatoris refraget exp̄sse vel taci-
te,vt hoc tex.ꝛ ita in specie Bar.in l.fi.in prin.in v.q.prin.s̄.e.
Scd̃o limita,qñ adesset statutũ,ꝙ testamẽta intelligant ad li-
terã,vt dixi s̄.Tertio limita qñ substitutus posset succedere
pupillo,sed eẽt incapax bonorũ testõris,puta fili⁹ spuri⁹ testõ
ris,isto casu sub pupillari exp̄ssa ñ cõtinet tacita vulgaris.tex.
habes ꝛ exẽplũ in l.is,q ꝛ ibi Mod.ad hoc no.j.e.Bar.in l.j.
C.d natu.libe.ꝛ in l.j.C.de sacr.eccle.Quarto no.limita,qñ sub
stitutio pupillaris esset facta ex magno interuallo post testa-
mẽtũ patris.l.si qs eũ.§.j.j.e.tunc sub pupillari nõ continet ta
cita vulgaris.rõ qꝛ cũ p vulgarẽ succedat testatori,sequeretur
ꝙ effecta succederet testõri.ita limitat Bal.ꝛ Raph.cu.in d.l.
si qs eũ.§.j.vbi dicetur.j.eo.❡Scd̃o principaliter no.in ver.
ꝙ ius.ꝙ substõ reciproca dr esse species substõnis de per se.ꝙ̃
uis Bar.in l.lucius.in j.q.j.e.teneat.ꝙ ñ sit species substitutio
nis,sed quedã qualitas,vel adiectio.tamẽ quãtum ad formam
videt esse species separata ab alijs,prout est tex.hic in ɸbo.ad
tertium quoqꝫ genus substitutionis.ꝛ istam substitutionẽ ap
pellat iurisconsultus hic reciprocã,sed glo.ꝛ doc.appellant eã
breuiloquam.forte est tex.in l.cum in testamento.§.hec verba.
6 in verb.breuiter.s̄.ti.j.❡†Tertio no.ex tex.ibi hoc communi
verbo,quod verbum,substituo,est verbum cõe.ꝛ ad directam
substitutionem,ꝛ ad fideicommissariam pertinet.istud non ha
bet alibi melius in iure fm Bal.Auge.ꝛ Imo.hic.sed vt dicit
Bar.ꝛ melius iste tex.non bñ pbat.nam in isto tex.verbũ sub-
stituo,commune est:eo qꝛ refert ad duos.vel dꝛ cã.vt hic per
eum tamen est in se verũ,vt etiam fatetur Bar.ꝙ verbũ substi
tuo commune,ꝛ comprehendat etiam fideicommissariã.tex.
est in l.generaliter.§.cum autem.in ver.substituo.C.de instit.ꝛ
substi.firmat gl.in ver.per fideicommissum.§.extraneo.Insti.
eo patet etiam, quia fideicommissaria appellatur substitutio
toto ti.ad Treb.

Adde Qd verbũ substituo,capit p instituo.tex.no.in l.si
quis mihi bona.§.fina.in ver.idemqꝫ.ꝛ ibi Bal.ꝛ
Moder.ad hoc no.j.de acq.her.gl.in l.si pater impuberes.in
ver.substituerat.j.eo.vbi Alex.decidit casum mirabilem.Item
quia in mandatis consideramus effectum.l.fi.in fi.ff.manda.
Supra scriptum notabile.quod verbum substituo est commu
ne:intellige,quando profertur verbum,substituo,simpliciter.
sed si diceretur substituo heredẽ,tũc non potest importare ni
si directã substitutionem,secundũ tamen ꝙ declarat Bar.in l.
centurio.in ver.quarto principaliter queritur.j.eod.vbi di-
7 cetur.❡†Quarto nota ex text.ibi, in vulgarem tantum-
modo ꝛc.quod breuiloqua non comprehendit nisi directas
nunquam

nunquã cõprehendit fideicõmissarias, dato ꝙ vtriqꝫ possint
ꝯuenire, ꝙ exclamat Bar. ĩ l. ij. C. e. firmat Bar. ĩ l. Luci⁹. ⁊ ibi
reseruo dicẽdũ. ĩ. e. ¶ †Quinto pncipaliter no. ĩ ver. ſꝫ si alter
8 regulã, ꝙ substõ breuiloqua facta psonis imparib⁹, tũc nõ cõ
prehendit in psona impuberis pupillarẽ substitutionẽ, sed tm̃
vulgarẽ, q̃ vtriqꝫ cõuenit. ꝯcor. l. Luci⁹. ĩ. eo. rõ qꝛ pupillaris
nõ pt vtriqꝫ cõuenire. ergo illa ꝟba, eosqꝫ inuicẽ substituo, de-
bẽt ꝯtinere substõnem q̃ vtriqꝫ conueniat. iste tex. ⁊ illa regula
pcedit qñ substõ breuiloqua ẽ facta ꝟbis simplicib⁹. ¶ †Pro
9 clara intelligẽtia tex. formo vtilez. q. pone, testõr hꝫ duos vel
tres filios, quorũ vnus vel duo sunt ĩpuberes, ali⁹ est maior,
testõr instituit istos tres filios equaliter heredes: postea facit
substõnem hoc mõ, si aliqs filiorũ meorũ decesserit in pupilla-
ri etate vel in alia quacũqꝫ etate, supuiuẽtes inuicẽ substituo,
vides qꝺ hoc est ĩ breuiloqua, nunqd ĩ psona minorũ ꝯtineat
substitutio pupillaris, si dixisset vos inuicẽ substituo solũ: cla-
rũ est, ꝙ nõ ista substõ, nũqd in psona minorũ ꝯtineat. reperio,
ꝙ Rapha. cu. in cõsi. cxxvj. inci. Jo. quondã vitalis. expresse de-
terminat, ꝙ tũc cõtineat pupillaris. nã dicit, ꝙ iste tex. pcedit
qñ substõ sit simpliciter nõ expssa etate pupillari, ſꝫ qñ expssit
pup. l. hꝫ locũ ĩ psona minorũ, nõ maiorũ. mouet, qꝛ ex quo pu
pillaris fuit expressa, certe in claris nõ est opus cõiecturis. l. ꝯ
tinu⁹. §. cũ ita. ff. de ꝟ. ob. Scꝺo subtiliori rõne mouet, qꝛ lꝫ ista
possit appellari reciproca substõ, qꝛ reciproce facta ẽ adinui-
cẽ, tamẽ qꝛ facta est sub dinumeratiõe tẽporũ, qꝛ est dictũ si de
cesserit in pupillari etate, vel in quacũqꝫ alia, certe ista potius
cõpendiosa ꝺ. clarũ est, ꝙ cõpẽdiosa ꝯtinet pupillarẽ, ⁊ fidei-
cõmissariã, vt no. in l. cẽturio. ĩ. e. ⁊ in l. precib⁹. C. e. non reperi
vnꝙ istum passum examinatũ in specie p scribẽtes. Sed repe
rio, ꝙ ꝯtrũ in istis terminis ꝯsuluit Rich. de Sal. in consi. suo
qꝺ incipit, quidã testõr habẽs tres filios, ⁊ ei⁹ decisionẽ p val
de no. sequit simpliciter Alex. in l. testamento. C. de testa. milit.
ad fi. vbi cõsuluit, ꝙ si testõr habẽs tres filios, duos pupilla-
res, ⁊ vnũ maiorẽ, eos hrꝺes instituat. ⁊ postea dicat siqs eorũ
decedat. supstites ĩstituo, ꝙ in nulli⁹ psona contineat pupilla
ris substõ. eo. ꝙ nõ põt oĩbus cõuenire, q̃uis fecerit mẽtionẽ
de dinumeratiõe tẽporis. Mouetur rõne qualitatis seruan-
de. qd tenẽdũ: vt veritas bene excutiat intẽdo arguere p vtra
que parte. ⁊ tenẽdo opi. Sal. ⁊ Ale. vr in primis ꝙ Raph. cu.
male fundauerit consi. suũ, nã Raph. potissime fundat, qꝛ ista
est poti⁹ cõpẽdiosa substõ quã breuiloqua. ⁊ cõpdẽiosa pcul-
dubio cõtinet pupillarẽ, qꝛ dico, ꝙ hic est mixta, ⁊ breuiloqua,
⁊ cõpẽdiosa substõ. ita declarat ad literã Bal. vbi vr mihi ꝙ
decidat cõtra Raph. in l. in testõ. in iij qõ. C. de test. mi. vbi di-
cit ad ppositũ nostrũ. ꝙ testator miscuit simul plures substõ-
nes, vt ꝙ min⁹ ꝯprehẽdat ĩ vna suppleat p alia dũmodo equa
litas seruet. ita dicit formaliter Bar. Pondera illud vt equali-
tas formet, si comprehẽderet pupillarẽ, nõ seruaretur equali
tas. Secundo, ⁊ formalius rñdeo, ꝙ substõ cõpẽdiosa facta ꝺ
per se, vnũ bone, cõprehẽdit pupillarẽ. ita declarat magistrali-
ter Bar. in l. cẽturio. ĩ. eo. in ver. scꝺo opponitur ad pdicta, ſꝫ
qñ cõpẽdiosa sit simul. cũ breuiloqua. vt in casu nostro, ⁊ fit p-
sonis imparib⁹, tũc rõ equalitatis, q̃ requirit in breuiloqua,
nõ ꝯprehẽdit tũc pup. Nõ ob. aliud fundamẽtũ Raph. ꝙ ĩ ca
su isto est expresse pupillaris, ⁊ ꝙ in claris nõ est opus ꝯiectu-
ris. rñdet in forma, ⁊ illa ꝟba, si ĩ pupillari etate decesserit, bñ
sonãt in pupilla. substi. qñ talis substitutio fit de p se, ⁊ vni. sed
qñ sum⁹ in breuiloqua, ⁊ psone sunt impares. tunc talia verba
in nullius psonã impoztãt pupillarẽ subst. vt expsse firmãt Sa
li. ⁊ Alex. ⁊ sic videt ex istis ꝙ sit tutior ista opi. contra Raph.
¶ Pro parte ꝯtraria, ⁊ sic p opi. Raph. ꝙ hic sit substi. pup.
in psona impuberis, põdera facere istum text. in ver. sed si al-
ter. vbi dicit qꝺ si alter pubes, alter ĩpubes, hoc cõi ꝟbo eosqꝫ
inuicẽ substituo. Põdera qꝺ iuriscõsult⁹ loquit hic cum myste
rio, qñ substõ breuiloqua est facta psonis imparib⁹ per verbũ
cõe. hoc est, p verbũ qꝺ põt cõiter ad vtrunqꝫ referri: tũc bene
intelligit, ꝙ velit pariformiter substituere: ergo apparet secus
esse, qñ breuiloqua nõ esset facta cõi verbo, ꝙ vtriqꝫ ꝯueniret,
vt est in casu nostro, si qs mortu⁹ fuerit ĩpubes, vel qñcunque
alius nõ, ⁊ sic nõ est verbũ cõe: ergo nõ sum⁹ ĩ regula isti⁹ tex.
Scꝺo põdera aliũ tex. in l. in testõ. C. de test. mi. vbi tex. in prin.
ponit eãdẽ reg. ꝙ hic, vbi dicit, ꝙ si substõ breuiloqua ĩsdẽ ꝟ-
bis facta est, ⁊ psone sint dispares, tũc nõ continet pupillaris.
Põdero ꝙ tex. ibi dicit ĩsdẽ ꝟbis. ĩ talibus verbis q̃ sint cõia
vtrisqꝫ: tũc nõ ꝯtinet pupillaris. Tũc vult, ꝙ si fieret eisdẽ ver
bis, ⁊ nõ aliis. ⁊ in casu nostro, q̃ non sunt cõia, tũc nõ essem⁹ ĩ
regula, ⁊ tũc ꝯtineret pupillaris: ⁊ sic tex. cũ mysterio requirit,
ꝙ substõ fiat equalibus verbis. ¶ Tertio ꝯfirmatur opi. Ra
pha. qꝛ ex quo testõr dixit si aliqs filiorũ decesserit in pup. eta.
vel in quacunqꝫ alia: certe prima pars, si decesserit ĩ pup. eta.
esset supflua, ⁊ nihil ĩportaret, supflue fieret mẽtio de pup. eta.
Ad predicta p clariori ĩtelligẽtia, ⁊ etiã p intellectu isti⁹ tex.
videas aliã. q. quã Pau. dicit se habuisse de facto Bononie, ⁊
cõcurrẽs seu cõtrarius suus erat Jo. de Jmol. pone ꝙ substõ
breuiloqua sit psonis imparib⁹ simul cũ compendiosa, ⁊ nihil
est dictũ de pupillari etate, queritur nunquid ĩ persona impu-
beris, habeat locum substitutio pupillaris, si simul iungant:
Pau. de ca. ĩ l. in testõ. C. de test. mil. dicit, ꝙ habeat tũc locũ pu
pillaris pp̄ter compẽdiosaꝫ, ⁊ dicit ꝙ ita tenuit, vt ibi per eũ.
sed ista est fortis qõ, quã tenet Raph. cu. ⁊ dicit Pau. de ca. ꝙ
Jmo. dicebat ꝯtrũ pp̄ter imparitatẽ psonarũ. Alexã. ibi tenet
10 opi. Jmo. pp̄ter authoritatẽ Sal. ¶ †Sexto no. [a] ex isto tex. in
ver. icongruẽs em̃ videt, quod quãdo vna determinatio respi-
cit duo determinalia, dꝫ equaliter determinare vt substõ que
habet locũ in persona vnius hꝫ locũ in persona alterius. con-
cor. tex. in l. quãuis. ⁊ in l. hereditatis. C. eo. tex. in l. in testõ. C. ꝺ
testa. mi. tex. in l. si legatarius. §. fi. ⁊ ibi Bar. no. ff. de leg. iij.

Adde Qꝺ ista reg. hꝫ ẽt locũ in statutis fm Ang. ĩ cõsi. cxliiij. inci. tria videnf impugnare. ad finẽ cõsilij.
Jtem adde ꝙ similis dispositio respiciens personas intelligi-
tur eas equaliter determinare. l. legata inutiliter. §. fi. ff. de leg. j.
l. si nõ fuerint. ff. pro socio. Adde quod dicit text. in c. maiores.
de baptis. ad fi. pn. ⁊ ibi Panor. ad hoc multum not. Adde qꝺ
vult Bar. in l. cum filio. ff. de leg. j. in fi. vbi de illo, qui relinquit
vineam ⁊ fundum fructibus plenum, an intelligatur etiam re-
linquere vindemiam. ¶ Adde ad istam regulam aliud simile,
quod quando duo vocabula veniunt ad determinationẽ eius
dem verbi. debent sic intelligi vt vniformiter operentur. text.
est quem Bart. ibi ad hoc no. ⁊ dicit se nescire alibi in l. fi. C. de
11 senten. ⁊ interlocuto. omnium iudicum. ¶ †Limita istam re-
gulam. nisi maior fauor esset in vno ex determinalibus, quã in
alio, nõ determinat equaliter. tũc puta si ĩ vnõ esset fauor liber
tatis, in alio non, puta testator in testamento dicit quod cum
filius meus heres institutus peruenerit ad xiiij. annum, relin-
quo talem fundum, ⁊ libertatem seruo, vides ne quod est du-
plex legatum sub vna determinatione. pone quod moriatur an
te xiiij. annum: extinguitur legatum fundi, ⁊ nõ libertatis. tex.
habes formalẽ in l. si ita scriptũ. ff. de manu. testa. que tex. Be-
ne. de plum. ⁊ ibi gl. alle. similem tex. in l. si seru⁹ liber. ff. de sta. li-
be. istam limitationem sequitur Alex. in l. in testamento. C. de
test. mili. ⁊ in consi. l. lib. iiij. inci. viso ĩstrumento transactionis.
Et istam limitationem teneo, ⁊ bene facit quod statim dicam
in tertia limitatione. Aduerte tamẽ, ꝙ licet vulgo dicatur, qꝺ
vna determinatio respiciens plura determinabilia debeat e-
qualiter determinare: tamen vnum determinabilium nũquam
determinat alterum fm Bar. no. in l. pretor. la. ij. §. si quis ad-
uentu. per illum text. ff. vi bono. rap. ita ponderat Deci. in l.
hereditatem. C. de impube. ¶ Secũdo istam reg. limitat Joã.
de imo. non hic sed in l. caius. ff. so. mat. quando est diuersa ra-
tio in vno determinabilium, quam in alio per l. ij. cum glos. de
offi. procõ. ⁊ leg. alle. Bal. in l. si cũ dotẽ. in prin. ff. so. ma. Jstam
limitationem añ eum ponit in specie Añg. in §. hinc nobis. in
vltimis verbis. in auth. de here. ⁊ falc. per quam dicit limitari
istum tex. Jstam limitationem reprehendit Alexã. vbiqꝫ hic. ⁊
in l. Gallus. §. quidam recte. ff. de lib. ⁊ post. ⁊ alibi sepe. qꝛ fm
eum est aperte ꝯ istum tex. ibi in pubere, est diuersa ratio: quia
pupillo est fauor ipsius. in maiore non tamen equaliter deter-
minat. ⁊ ideo concludit Ale. ꝙ in dispositione hominis etiam
vbi est diuersitas ꝺterminatiõis, tñ dꝫ equaliter ꝺterminare ſꝫ
in dispositione legis procedit limitatio Jmo. Jstam tamen li-
mitationem tenet Alex. sibi contrarius consi. clxxix. vo. v. inci.
viso processũ cause vertentis inter magnificam dominam, ⁊
ibi multa allegat, ⁊ inter alia allegat Roma. in l. Caius. ff. sol.
ma. ⁊ quedam iura allegat, que loquũtur in casu magis fauora
12 bili, puta libertatis. q̃ iura nõ faciunt ad propositum. ¶ †Ego
autem pro clara intelligentia intendo examinare istam limi-
tationem, ⁊ reassumo eam in dubiũ, ⁊ arguam pro vtraqꝫ par
te nunquid vna determinatio debeat determinare quando est
diuersa ratio. Et vltra istam limitationem Jmol. facit etiam
tex. in l. quamuis C. eo. ¶ Scꝺo ⁊ fortius contra limitationez
Jmo. pondera te. xt. ⁊ quod ibi dicit Bart. in l. si legatarius. §.
cũ ita. ff. de le. iij. vbi determinat Bar. ponẽ ꝙ testõr relinquat
vxori decẽ corbes frumẽti ex tali fundo ⁊ x. libras. Clarum est
ꝙ frumẽtũ nõ debet, nisi tpe recollectionis ⁊ rõ est diuersa, ibi
tñ etiã pecunia non debet nisi tpe messium, ex quo legatum est
factũ ex illis putaui semp, ꝙ rõ Jmo. ⁊ An. sit falsa. Tñ p li-
mitatiõe Jmo. ponderã bene facere tex. in l. coheredi. §. q dis-
cretas. ĩ. eo. vbi sub vna determinatione, ⁊ sub vno ꝟbo est fa-
cta vna substõ, nã dicit quos coheredes meos iuicẽ substituo,
⁊ tñ dicit tex. ꝙ coniũcti admittunt, ⁊ sic vna determinatio ⁊c.

a ☞Sexto no. Ad de Jaso. vbi ampliat in ꝯtctibus. ⁊ limitat qñ commode non posset determinare in l. j. §. sed ⁊ si mihi. ij. no. ĩ. de ver. obl. ⁊ pulchre ĩ l. iiij. §. cato. tit. Ange. in §. penales. de actio. ⁊ ibi Jas. in fi. Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

illud est, q̄ maior rō est in cōiunctis, q̄ in subst. Ibi vt esse ter, q̄ qñ est diuersa ratio, vna determinatio ꝛc, ꝛ Are. ibi. in ū. no. illū ter. q̄uis nō faciat mētionē de Tmol. sed ad illū ter. potes no. rūdere ex eo, q̄ dicit Pau. hic. in ij. ℞. nam ōt. q̄ regula ter. nostri procedit, qñ pōt in aliquo casu equaliter determinare: sed in casu illi⁹ ter. illa determinatio nō pōt equaliter determinare: q̄ cessaret regula. q̄ cōiuncti⁹ pferk substituto extraneo. ꝛ ita etiā ōt Are. in illo. ij. no. Ista tñ sol. nō tollit obiectum, quia ibi poterāt oēs hīdes admitti, nec ob. q̄ fundak regula cōis:

2 ☞ Tertio limita ꝛ adde pro q̄ta quādo nō potest q̄modo determinare. Christo. i ℔. ff. instit. de mo. test. Purp.

q̄ et cōfundit hic: q̄ vulgaris ꝺ tacitā pupillarē. ¶ Tertio limitra istā regulā. vt ꝓcedat i dispōne voluntaria. sec⁹ in necessaria. vñ si testator instituat in testō filiū. ꝛ nepotē, ex eo nō intelligik pariformiter instituere vt primo filius sit heres, sed si quingeret, q̄ filius moreret. nepos eēt hēs. rō. q̄ nepos ē istitut⁹ ex cā necessitatis. ne testū rūpak. Cū itelligik vocare nepotē i casu i q̄ necessitabak eū instituere, ita. pbak in l. gall⁹. ℔. j. ꝛ ibi gl. ff. ō li. ꝛ post. ꝛ ita p illū ter. cū gl. limitat ibi Ble. istū ter. Potes cōfirmare ex eo, q̄ dicit supra i pria limitatiōe quasi maiorē fauorē debeak patri q̄ nepoti. ¶ Sed. vide, q̄ ius, In ea. glo. ad fi. habes q̄ substitutiones q̄ cōmenk sub breuiloqua dicunk tacite. Idē tz gl. in l. in testamento. in gl. magna. C. de testa. milit. Cōtrariū tz in l. luci⁹. ℔. j. e. vbi late Bar. defendit istā opi. in j. q.

LEX V.

1 ☞ Substitutio facta de heredibus intelligitur de partibus hereditarijs.
2 Partes asscripte in institutiōe quando intelligūtur repetite.
3 In portiōe hēditaria cōputak illo q̄ qd hz ex iure accrescēdi,
4 Succedere quis dicatur immediate defuncto.
5 Accrescendi jure obueniens obuenit ex lege.
6 Substitutio facta nominibus propriis quia propria nomina possunt exprimi sine copula que attribuit effectum ꝛ vim verbi cuilibet in viriles quomodo intelligitur.

1 **Si in testamento.** Sūma vt hic p bar. vt sic¶ substitutio facta de heredib⁹ intelligik de ptib⁹ hēditarijs. ꝛ ēt pro eo q̄ ex iure accrescēdi deuenerit. Dividik in tres ptes pn. In pria ponit thema. In seda decisio. In tertia alia decisio. seda ibi. p qua parte. Tertia ibi. neq; iterū esse. ¶ Ho. ex pma pte ter. regulā tritā. q̄ partes asscripte in istōne intelliguntur repetite in substōne simplr facta. de qua materia tradik ozdinarie i l. j. vbi ter. in pn. istius materie. C.

2 e. ¶ Secdo no. ex tertia parte litere. q̄ i portiōe hereditaria cōputak illud q̄ quis hz iure accrescendi. q̄ est valde no. fm Bar. ꝛ Bal. hic. Et fm Pau. iste ter. est ad hoc fin. Ex isto no. Bar. ego elicio duo corolaria. Primo. q̄ portio hereditaria ꝺ nō solū illa. que obuenit expresse institutiōe testatōris, sz ēt illa q̄ mortuo testatore obuenit per ius accrescēdi. alibi ōt ter. no. q̄ illud q̄ ego ꝙsequor per ius accrescendi dicor cōsequi ex meo legato. in pn. ff. de leg. j. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij ad hoc nor. illum ter. Per istos ter. inferunt Ly. Bal. Bng. hic, ꝛ ibi ad decisionē q̄nis. q̄ fuit de facto Florentie. nunq̄d prohibitus in testō alienare portionē suā extra familiā testātis censeak prohibit⁹ alienare illā partē coheredis. q̄ morte testātis deuenerit per ius accrescendi. ꝺ cum quod sic per istos ter. ꝛ dicūt quod ita fuit determinatū Florētie per istū ter. nostrū. ꝛ ex ista decisiōe habes colligere no. limitationē ad ter. in l. si pr. ℔. qndecim. ff. ō leg. iij. vbi est ter. si testō instituat tres aut quatuor ꝛ prohibeat ꝛc. vt ibi. nā ille ter. ꝺz intelligi qñ quis acquisiuit partem cohēdis titulo emptiōis. q̄ emes nō phibet illā alienare: sec⁹

4 si acq̄siuit per ius accrescendi. ¶ Secdo ꝛ notabilius infero aliud correlariū ex isto ter. ꝛ ex hoc no. Bar. q̄ succedit in portem coheredis p ius accrescendi dicik in illa parte, q̄ accrevit, succedere immediate ipsi defuncto. nā si diceret succedere mediate plona illius p quē hz ius accrescēdi nō haberet rō illius partis in substitutione. l. qui liberis. j. e. ℔. hec ꝛba. de q̄ pūcto stati dicet. ¶ Tertio principaliter no. ꝛ tene menti ibi ꝛbo,

5 p legē ꝛc. q̄ illud qd obuenit per ius accrescendi tz dicat immediate obuenire p legē. tū q̄ pueniat ex lege mediate plona testatoris habek ac si im̄diate proueniret ex mēte ꝛ dispōne testatoris. ter. est hic. ꝛ in d. ℔. verba. nā si proueniret immediate ex dispōne legis. nō cōputaret in hēditaria. ℔. hec ꝛba cōfirmant. q̄ q̄ venit p ius accrescēdi ꝺ venire quasi substitutus. lex est vulgaris. i. in titio. ꝛ menio. ℔. Julian⁹. j. ff. de le. ij. ergo apparet. q̄ venit ex dispōne testātis. ꝛ ita intellige. l. apd iulianum. ℔. ide iulianus. in gl. ij. in verbo hereditatem. ff. ad trebel. vbi dicit q̄ q̄ venit p ius accrescēdi nō venit ex dispōne testatoris. verū est expressa vel simplici. ¶ Contra istū ter. formar Bar. vnā opi. deinde decidit vnā cōnē. vt hic per eum. Ponderatu q̄ iure ter. iuncto ter. in l. q liberis. ℔. hec verba. faciunt differētiā, verum portio perueniat mihi per ius accrescēdi, aut ex persona serui. de illa. q̄ peruenit ex persona serui mei nō admittor ad substōnē. ¶ Contra ista iura alle. ter. j. l. in. ℔. in verba ceterum, ꝛ in ver. sed si cōiunctim. ff. de leg. prestan. vbi dicit totū oppositū. ꝛ dicit q̄ nō est differētia an legatū acquirat ex persona serui vel domini. Pro respōsione credo, q̄ rūderi ꝺz ad illū ver. ceterū. ꝛ aliū ver. qs ibi ter. log⁹ qñ ius accrescēdi hz locū. ꝛ q̄ sit verū nā cū filius habeat legatū suū ex iure singularī ex illo ti. contra regulas iuris ꝛ regulā habemus. q̄ qñ admittuk ad legatū ex iure singulari: no hz locū ius accrescendi. ter. est. no. in l. mulieri ꝛ Titio. ff. de cōdi. ꝛ demon. Sed in illa. l. iij. alli veniūt ad legatū iure singulari. ꝛ q̄ sit verum nā pōse in discursu declarat Bar. illū ter. q̄ ergo ibi ius accrescēdi non haberet locū, merito iudicamus idē. q̄ in alio. Sz in casu nō hz locū ius accrescēdi. Et pōdera. si per illū ter. in vltima pte possit dari noua limitatio ad istas leges, lz nō audeā affirmare: ponēk l. q liberis. ℔. hec ꝛba. j. e. ¶ Ultimo Bar. no. ex ista. l. ar. ad q. testator habebat quatuor filios: duos ex vna matre, ꝛ duos ex altera matre. vt hic per eum. Bar. optime ōt. q̄ p eo q̄ est ter. in l. si plures. in pn. in verbo. nec gc̄. j. e. vbi dicetur fm Bal. Ang. ꝛ Raph. hic. ¶ Sed. in verbo legē. dimidik in tres. in pma declarat ter. In seda opin. In tertia allegat quinq; cōcor. secunda ibi. ité sec⁹. tertia ibi. ité facit. ¶ In ea. gl. ibi. ité secus si propria noia essent expressa, habes ex gl. sol. Pūñ. l. nonnunq̄. ex qua solutione colligik limitatio ad regulam primā istī⁹ ter. Regula est. q̄ pro qua parte qs est institut⁹ ꝛc, ista regula ꝓcedit qñ est facta simpliciter, sec⁹ si esset facta expressis nominibus ꝓpriis heredum. clarū est qs propria nomina nō possunt exprimi sine copula ꝛ est necessaria, ꝛ regula qs copula attribuit effectū ꝛ vim verbi cuilibet in viriles. l. reos. ℔. cū tabulis. ff. de duo. reis. l. vnica. C. si plures vna sentē. hinc infertur. q̄ si testator in substitutione diceret Titiū substituo: tūc nō vocarent in viriles: eo q̄ ibi nō est facta enumeratio copulā, imo admitterent q̄ hereditarijs portiōibus. ꝛ ter. est in l. si heredes nominatim. i ver. enumeratio. ff. de leg. j. per quē ter. ita in spē firmat Raph. cu. in l. turpia. ℔. fi. ff. de le. j. ꝛ sequitur simpliciter Moder. in l. j. C. eo. ¶ Ultimo contra concilia gl. ꝛ predicta opp. Bart. de text. in l. fin. C. de instit. ꝛ substitut. vt hic per eum.

LEX VI.

1 ☞ Prohibitus succedere patri nō prohibetur succedere fratri, etiam ex dispositione patris, ꝛ.
2 Naturalis filius an possit succedere patri ab intestato in vncia, vel in duabus cum aliis fratribus.
4 Qui non potest succedere ei. quez occidit. non potest succedere heredi eius in bonis, que heres habuit ab illo occiso: secus si aliunde habuisset.
5 Stante statuto q̄ maritus non possit relinquere vxori aliquid quo ad proprietatez. sed solum quo ad vsumfructum: an maritus possit filio suo heredi instituto vxorem suam, ꝛ matrem eius substituere. Simile quid habes. nu. ℔. ℣. 7.
8 Prohibitus relinquere aliquid alicui de bonis suis videtur etiam prohibitus ne relinquat per mediam personam: ꝛ hoc ad excludendam fraudem.
9 Sub expressa pupillari non continetur tacita vulgaris, quando substitutus est incapax bonorum testatoris.
10 Licet pater non possit in aliquo instituere spurium. nec ei relinquere. potest tamen eius heres illum instituere etiam in bonis habitis ab ipso testatore.
11 Spurius an possit emere a patre cū facilius presumak fraus in vltima voluntate quam in contractibus.

1 **Si is qui,** Prohibit⁹ succedere patri nō prohibetur succedere fratri etiā ex ꝺ spositiōe pris: puta ex pupillari substitutione, nō tamē habebit bona patris, que ad pupillū pueruerūt, sed alia bona impuberis. Diuiditur in tres. In prima decisio. In secunda limitatio. In tertia declaratio prime limitationis. seda ibi, sz hoc iterpretari. Tertia ibi. q̄ si pupillo. Ista lex est sin. ꝛ nō reperit alibi in iure fin Bart. Bal. ꝛ Ang. hic, quod sit sing. adde Bal. in c. solicitudinem. de ap. Ange. in ij. in lec. perusina. C. de her. inst. ¶ Ad euidentiam premitte secundum Bar. q̄ filius naturalis[a] non potest succedere, nisi in duabus vncijs cum aliis fratribus. sz errat Bar. q̄ ter. nō ōt, nisi de vna vncia. sed forte errauit Bar. per id q̄ habet in authen. lz de natura. lib. sz ille loquit ab intestato. ꝛ ex illis ibus legitimis. ꝛ nō admittat. nisi ad vnā vncā. tz ipsemet Bar. in. l. lucius. j. cum gl. ibi. Sz pōdera subtili⁹ Bar. ꝛ doct. velle, q̄ ēt de iure isto ꝓcū. filius naturalis no possit succedere pri in totum. sed tantum in vna vncia per l. ij. C. de nat. lib. Idē tz gl. in l. q testamentum. in pn. ff. de pba. Sed pōdera q̄ ter. in d. ll. loquit de iure. C. sed de iure. C. bene hoc est limitatū, q̄ filij nō

succedant

succedat nisi i vna vncia existētibus legitimis, ꝛ naturalibus:
ſʒ iure ffoꝝ videretur, ꝙ possit i totū succedere p tex. in l. luci⁹.
sueo. ꝛ ibi gl. in ver. primū casum. ſʒ qꝛ Bart. ꝛ alij. in d. l. lucius.
ſ. e hoc ordinarie ponūt, seruo ibi examinandū. ¶ † No. primo
dm Bar. ex hac lege mirabili, ꝙ ſʒ filius naturalis[a] vel superi⁹
3 ꝓhibeat̃ succedere p̄ri: tñ nō ꝓhibet̃ succedere fratri ēt ex iudi
cio ꝛ dispositiōe p̄ris: de filio naturali casus est hic. de filio spu
rio est gl. valde no. ꝛ reputata sing. in §. pen. in ꝟ. participium,
in aut. q mo. na. effi. sui. in vl. q. ꝙ alle. ꝛ sequit̃ Bar. hic, ꝛ idem
Bar. in l. ꝙ cōditiōis. ff. de do. cā. mor. in l. j. in prin. ff. de iu. fi. ꝛ
illā gl. ad hoc sequit̃ ꝛ reputat sin. Bar. in l. eā quā. C. de fideic.
ꝛ in c. j. §. naturales. si de feu. fue. contro. inter do. ꝛ agna.

Adde vltra scribētes, ꝙ p istā legē dicūt gl. ꝛ Bar. in l.
Lucius Titius. in fi. ff. de in. fi. † ꝙ q nō pōt suc-
4 cedere ei, quē occidit, nō pt succedere heredi ei⁹ in bonis, q̄
heres habuit ab illo occiso. secus, si aliunde habuisset p hāc. l. ꝛ
habui alias ex ciuitate Brixie consulere in isto casu. ¶ † Ad-
5 de ēt vltra scribentes, ꝙ p istā. l. decidit no. Alber. de ro. in se-
cūda parte stat. q. cxij. inci. statuto cauet̃, ꝙ null⁹ possit relinq̃
re vxori. nā cōiter p statuta Italie dispositū est, ꝙ marit⁹ in vl
tima volūtate relinquere nō possit aliquid vxori quo ad pro-
prietatē, ſʒ solū quo ad vsumfructū, nunqd ex isto statuto mu
lier ꝓhibeat̃ relinquere marito. pone, ꝙ iste maritus instituat
filiū heredē, nunquid possit ei substituere vxorē, arguit ad par
tes. ꝛ finaliter determinat p istā legē, ꝙ sic p limitationem isti⁹
tex. qꝛ poterit vxor succedere i bonis filij non in bonis mariti,
quasi nō poterit succedere i bonis mariti. ꝛ videtur confirma
ri ista decisio, qꝛ statuta quātūcūqꝫ generalia indistincte lo-
quentia, tñ recipiūt iterpretationē a iure cōi. l. si serui vestri. C.
de noxa. gl. ꝛ doc. i l. fi. §. in cōputatiōe. C. de iu. delib. late Bar,
in l. omnes ppli. ff. de iust. ꝛ iur. ergo ꝛc. Sed ipsemet Albe. in
ista lege arguēs i pdicta. q. ad partes, nihil clare decidit, tñ vr̃
tenere ꝯtrarium, eo qꝛ fieret fraus legi. ꝯ. l. scire opꝫ. ff. de ex. tu. l. si
fraus. ꝛ l. ꝯ legē. ff. de leg. Addūt ēt. l. q testiū. ff. de proba. ꝛ l. cū
qs. §. Titia. ff. de leg. iij. cū multis simili. Et pōdera vltra eum
qđ istud videt̃ pcedere, qñ ille non esset fili⁹ istius vxoris: ꝛ sic
eo ab intestato nō succederet. pater substituendo vxorem huic
filio videret̃ facere in fraudem. l. vel statuti. Considera etiā que
potuerit esse rō finalis isti⁹ statuti, si dicat̃, ꝙ sit rō que ponit̃
in l. j. ff. de don. inter vir. ꝛ vxo. ne mutuo amore inducat̃ ad in-
stituendā vxorem ꝛ pretereūdo alios agnatos. Ista rō vr̃ mi-
litare qñ filio q non est ex ista vxore substituit vxorem ꝛ alios
agnatos p̄terit: tñ ad fundamēta Alb. pt r̄nderi, ꝙ nō vr̃ fie-
ri fraus statuto, ex quo oino mulier sic substituta non poterit
succedere in aliquib⁹ bonis q̄ fuerāt mariti, p istā. l. quid tenen
dū. Reperio, ꝙ Raph. cu. hic, ꝙuis nullā de Alb. faciat men-
tionē, ſʒ mirabilē opi. ꝙ stāte pdicto statuto. † ꝙ marit⁹ nihil
6 possit relinquere vxori in testo, ꝙ si marit⁹ in testamēto substi
tuat heredē filiū qui etiā est fili⁹ vxoris, ꝛ tali filio subst. pupil.
vxorē deinde mortuo marito filius pupill⁹ adeat hereditatem
patris: deinde moriat̃ in pupillari etate, ꝙ vxor ꝛ pup. substi.
nō solū succedat in bonis pupilli, sed etiā in bonis que fuerūt
ipsius mariti non obstante statuto, ꝛ dicit se ita limitare sin-
gulariter istā. l. qꝛ ista lex scđꝫ eū procedit, qñ talis substitutus
nō succederet ab itestato pupillo: tūc substitut⁹ a patre succe-
dit solū in bonis pupilli. ſʒ in questiōe nostra attēto, ꝙ mater
successisset filio ab itestato. §. ij. In. ad orfi. certe ista mater sub
stituta nō solū succederet i bonis pupilli, ſʒ etiā in bonis testa
toris nō obstāte statuto non mouent̃ tamen forti rōne, sed so
lum, qꝛ magis fauēdū est cause testatoris, ꝙ intestati. l. si filius q
patri. j. eo. Et de decisione Raph. facit mētionē Alex. in vlti-
mis verbis. sed non refert qño loquat̃, ꝛ aliter non reprehēdit
decisionē Raph. ¶ † No. istam decisionē Raph. qꝛ in practi-
7 ca esset magne importātie, ꝛ esset mirabilis limitatio ad statu
tum predictum: qꝛ statutum illud debet intelligi quando relin
queretur immediate vxori. Sed si substituit pupillariter filio
pupillo, ꝛ pupillus adiuisset hereditatem patris: certe vxor ex
substitutione haberet vniuersa bona etiam mariti.

Adde Qđ ista op. Rap. qꝛ est peregrina, posset sic for-
tificari: qꝛ reg. habem⁹, ꝙ qñ qs cōsequit̃ p aliuꝫ
qđ p ipsum imediāte cōsequi nō pōt, ita dī Jurisco. i l. aristo.
in fi. ff. q res pig. ob. pos. facit. l. ij. ꝛ ibi no. p gl. ff. de admi. rerū
ad ciui. per. Itē facit, qꝛ aliqua conceduntur per obliquum, que
directo nō ꝯcederent̃. l. quoties. cū vul. C. de iudi. ꝛ istud dꝫ p
cedere in casu nostro: qꝛ isto mō mulier restituet̃ ad causam iu
ris cōis ꝙ de facili fit. l. si vnus. §. pact⁹ ne peteret. ver. ꝙ i spe
cie. ff. de pac. l. j. in fi C. qñ. ꝛ q. quar. pars. lib. x. itē ꝙ istud statu-
tū sit ꝯtra regulā iuris cōis dꝫ restringi, quātū est possibile vt
pcedat, qñ marit⁹ immediate succedit vxori sec⁹. qñ mediāte p
sona pupilli ꝛ substituti impuberis, ita vr̃ posse ꝯfirmari deci
sio Raph. tñ ista decisio Rapha. nō est apud me sine magno
dubio p regulā, quā tradā in ij. no. ex hoc. itē qꝛ negari nō pōt
qn videat̃ fieri fraus statuto đ p̄sona ad p̄sonā. itē rō final; sta
tuti, respectu bonoꝝ mariti vr̃ semp militare: alibi tñ đcidit mi
rabiliter. Bar. in l. iij. p illū tex. in prin. ff. de leg. pres. quod si sta-
tutum prohibeat, ne qs contrahat cū bānito sub certa pena, si
aliqs ꝯheret cū filio, vel seruo bāniti, ꝙuis acquirat bannito
nō incidit in penam per illū tex. est mirabilis decisio. Itē p istū
tex. dicit Pau. de ca. hic ꝙ executor vltime volūtatis grauat⁹ [a]

[a] ¶ Naturalis. Adde Spe. ti. de suc. ab itest. Frā-ci. procelli. in tracta. de duob. fra. i iiij. parte. q. vlt.

distribuere bona i pauperes poterit distribuere i filium suum
pauperē, quāuis ipse de bonis suis nihil possit relinquere. all.
etiā no. p gl. i §. pe. vel fi. in aut. qb. mo. na. effi. sui. addit Alexā.
in l. vnū ex familia. ff. de leg. ij. i prin. Et ita habes p̄mū no. hu-
8 ius tex. bonū ꝛ vtile. ¶ † Scđo no. ex isto tex. regulā, ꝙ prohi
bitus relinquere aliqd alicui de bonis suis, vr̃ ēt ꝓhibitus, ne
relinquat p mediā p̄sonā: ꝛ hoc ad excludēdā fraudē. facit be-
ne text. in l. j. i ver. sive itaqꝫ. C. de na. li. al's posset fieri fraus. s.
de p̄sona i p̄sonā ꝯ iura q̄ superius alle. ꝯ l. nō dubiū. C. de legi.
ꝛ ibi Bal. ample. ꝛ pōdera tu, ꝙ hic est fortior tex. qđ qñ qs p
hibet̃ relinqre alicui ex suis bonis, qđ pōt, qñ bona erunt effe
cta ppria illi⁹, cui substituit: adhuc nō pt venire ad illa bona.
tex. est hic notand⁹: imo dꝫ fieri separatio bonoꝝ, vt hic. ꝛ in
9 ver. ſʒ hoc ita. ¶ † Tertio no. ex tex. casum i quo sub expressa
pupillari nō ꝯtinet̃ tacita vulgaris, qñ substitut⁹ est incapax
bonoꝝ testatoris: cū p vulgarē substitutionē succedat testato
ri. Insti. de pup. subst. i prin. ita p istam legē dicūt Bal. Ang. ꝛ
Mod. Bal. in l. ij. C. de natu. lib. ꝛ in l. j. de sac. eccl. ita limitaui
in l. iam hoc iure. s. eo. ¶ Gl. in ver. cepiat diuiditur in duas.
In prima allegat quatuor concor. In secunda opponit, ꝛ sol-
uit. Secunda ibi, sed argumentū contra. de do. In ea. gl. in fin.
quia sol. gl. est trufta, vt dicit Bar. ideo responde melius scđm
Bar. licet Bar. nō dicat ponit ad literā gl. in l. qđ cōditionis.
ff. de do. cau. mor. ¶ Circa primam, q. Bar. aduerte ꝙ gl. quas
alleg. Bar. sunt de directo cōtrario. nā gl. in d. l. j. vult, ꝙ quan-
do relinquat̃ alicui vltra modū taxatū iure in eo, pluri succe-
dūt venietes ab intestato, ꝛ ibi habes casum, ꝙ quis decedit
pro parte testat⁹, ꝛ pro parte intestat⁹, ſʒ alia gl. que est in l. ius
nostrum. circa prin. ff. de reg. iu. vult, ꝙ residuū auferat fisc⁹ tā
ꝙ ab indigno p reg. l. ex facto. §. Julian⁹. j. e. ſʒ cōiter tenetur i
terminis. l. nostre. ꝙ in illo pluri admittant̃ venietes ab itesta-
to ꝛ nō fiscus. ꝛ ꝯsequēter tꝫ gl. in d. l. j. eo. qđ quando aliquis
est icapax, sine suo delicto pprio, tūc nō applicant̃ fisco, ſʒ va-
dūt ad veniētes ab itestato, ita tenēt gl. ꝛ doc. i l. si pr̃. p illū tex.
C. de her. insti. glo. ꝛ doc. in l. hereditas. C. de his qb. vt indig. ꝛ
ita cōcludūt cōiter doc. hic, ꝛ in d. l. j. de na. li. C. ꝛ ita teneas. cir
10 ca secundā. q. Bar. no. istā deci. Bart. qꝛ bona, ꝛ vtilis est, † qꝛ
ſʒ pr̃ in nullo possit instituere, ꝛ relinquere spurio, ꝛ tñ heres
pōt instituere illum spuriū etiā in bonis habitis a testatore.
Prio cū Bar. tenēt Bal. ꝛ indifferēter alij. Addit Pau. bonā
tex. in l. q Titij testamento. in prin. ff. de his qui. vt indig. Ad-
de illud qđ notabiliter decidit Bar. i l. Luci⁹. §. in testamēto.
ff. de leg. j. vbi decidit, qđ si testator instituat vxorē, ꝛ eā roga-
uit restituere post mortē suam illis, quibus sibi videbit̃, illa v-
xor pōt instituere filios suos spurios testatoris. nec p hoc re-
sultabit aliqua fraus. Sꝫ in hoc vltimo aliter ꝛ melius tenuit
Bar. in l. fi. de ijs, quib. vt indig. ff. ꝛ pōdera, ꝙ dictū Bart. ibi
videt̃ refragari. ns, q̄ tenet hic. nā dicit ibi ꝙ qdā ponit cau-
telā, ꝙ testator instituat tertiū. Tertius instituat incapacem.
Et dicit Bar. ꝙ istud nō caret suspiciōe. Adde etiam ꝙ fra-
ter legitim⁹, ꝛ naturalis in suo testamēto pt Spuriū fratrē in-
stituere in omnib⁹ bonis vndecūqꝫ quesitis etiā paternis. ita
dicit Bal. in l. eā, quā. C. de fideicom. per glo. quā reputat sing.
in d. §. fi. in auth. quib. mod. nat. effi. sui. Sed parcat Bald. illa
gl. nō dicit, ꝙ frater possit instituere in bonis paternis ꝯtra
decisionē Bar. hec est regula gl. ꝛ Bar. in d. l. Luci⁹. §. fi. Sed
responde, ꝙ Bar. ibi reprobat̃. Limita decisionem Bart. nisi
apparet institutū grauatum fuisse de restituendo filio spurio
vel tacitam fidem in fraudem accommodasse. l. non intelligi-
tur. §. j. ff. de iure fisci. §. Lucius in testamento. ff. de lega. j. Ad
de tu idem cum Bartol. tenent Spe. ꝛ Jo. an. in ti. de succes. ab
intest. in §. j. in ver. quid si pater instituit. Bal. in l. eam quam.
C. de fideicom. ꝛ Alex. in consi. lj. in ij. vol. in c. viso themate su-
prascripto. Tu autē aduerte, quod licet omnes ita teneāt, vi-
detur mihi, quod ita decisio confundatur per regulaꝫ gl. ꝛ ibi
Bar. in l. Lucius Titius. in fi. ff. de iure fisci. vbi per istā. l. po-
nunt reg. ꝙ qui non potest succedere ei, quem occidit, nec hr̄-
di eius in bonis, q̄ habuit ab occiso. Ita in proposito spurius
qui non pōt succedere patri non poterit succedere heredi: nisi
diceris, ꝙ regula Bar. procedat, qñ ex delicto suo quis prohi
bet succedere. Sꝫ ꝯsidera: qꝛ Bar. ponit illā regulā p hūc tex.

1 ⁊ tex. iste nō loquiť de delicto nisi ēt velles constituere differē
1 tiam, ꝙ ibi Bar loquiť ab intestato hic ex testō. ¶ † Circa tertiā q. Bar. dū querit nūquid spuri⁹ possit emere ab eo ⁊c. Adde, ꝙ gl. in d. l. qui testm̄. ff. de probat. q̄ fortioribus terminis loquiť, qn̄ spurius emebat immediate a patre: ⁊ nō constabat de numeratione pretij, ⁊ reprobat Spec. in ti. de succes. ab intestato. ver. quid, si pater ei vēdidit. Bar. in d. l. q testm̄. Bart. ⁊ alij in l. j. C. de nat. liber. Alex. cōsil. xviij. vo. iij. inci. considera tis his, que in themate narranť. vbi dicit, ꝙ cōiter illa glo. reprobatur: ⁊ ibi adde Alex. singu. limitanť istā doctrinā Bar. ꝯ illā gl. qn̄ pater in testamēto cōfiteret se esse debitorē filij spurij cū iuro de certa q̄titate, puta de mille ducatis: ⁊ cōcurrerent verisimiles cōiecture, ꝙ de bonis spurij tm̄ potuerit peruenire ad man⁹ testatoris, puta si spurius erat mercator, ⁊ pbatur illū fuisse lucratū grāde es ex sua mercantia, tūc stať cōfessioni patris cōfitentis in testō se habuisse tot pecunias. vltra alia allegat singulariter decisionē Salic. in l. si mater. C. de rei vend. not. ēt regulā Bar. hic ꝙ facilius presumitur fraus in contractib⁹, q̄ in vltimis volūtatibus ꝯ gl. in d. l. qui testm̄, dato, ꝙ sit sanus corpore eo, ꝙ facit testm̄, dicitur cogitatiōe mortis turbari. Bar. in l. Aurelius. §. Caio. ff. de libe. leg. ideo nō p̄sumitur i illo actu in quo cogitat de morte, qd velit fraudare, sicut in ꝯtractibus. Confirmo, qr si confessio fiat in vltima volūtate non hꝫ locū exceptio nō numerate pecunie. gl. in l. j. vt Bar. ⁊ alij. C. de fal. caus. adiec. leg. Adde ꝙ lꝫ Bald. teneat opi. Bar. p gl. in l. q testm̄. in prin. ff. de probati. vbi gl. dt totū ꝯtrariū eius ꝙ dicit Bar. ꝙ facilis p̄sumiť fraus in vlt. voluntate quā in ꝯtractibus. l. patronus. ff. de proba. tn̄ Im. reprehēdit illā gl. per tex. quem alle. Bar. Breuiter tene op. Bar. cū declaratione, quā tradūt Pau. de ca. ⁊ Alex. hic, ꝙ si filius spurius emerit rē, q̄ fuerit patris, presumať fraus dūmodo cōcurrant alie cōiecture: puta emerit oīa bōa patris. iuxta. l. omnes. §. lucius. ff. q in frau. cred. Secundo, qn̄ emit p suppositā personā presumiť facere in fraudē. l. pupillus. §. pen. ⁊ ibi no. Bal. ff. de auth. tu. Tertio qn̄ emit incontinenti, qr q̄ incōtinēti fiunt p̄sumiť p̄sumptio fraudis inter psonas suspectas. l. si vētri. §. fi. ff. in his q̄ i frau. cre. Istas tres p̄sumptiones pōit Bar. i l. iij. C. de repu. here. Quarto qn̄ nō interuenisset numeratio pretij sꝫ sola cōfessio, presumiť fraus. In istis terminis loquiť glo. in l. qui test. in prin. ff. de prob. ita cōcludiť cōiter cum opi. Bart. ¶ Vltra scribentes adde ꝙ opi. Bart. in quantū cōcludit, ꝙ facili⁹ p̄sumiť fraus in ꝯtrib⁹ q̄ in vltima voluntate. istā cōclusi, ego probo p alios optimos tex. nā habeo regulā, ꝙ phibitū est ꝯhere cū officiali hn̄te magistratū vel officiū publicū propter suspicionem fraudis, l. nō lꝫ. ff. contrah. emp. l. fi. ff. de resc. ven. l. aufertur. §. ꝙ a preside. ⁊ ibi no. Bar. ff. de iur. fis. ⁊ tamen non est prohibitum per viam testamenti vel vltime voluntatis relinquere officiali vel instituere quemcūque officialem, tex. est in l. non dubium. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. C. de testa.

a ¶ Compendiosa. Adde Bar. ⁊ Bald. in l. precibus. C. de impu. ⁊ aliis substi.

b ¶ Frustra. Adde Dyn. ⁊ Joan. An. i regula nullus. de regu. iur. lib. vj. Rap. fulg. consi. cl. inc. egregius miles.

LEX VII.

1 ☞ Substitutio que compendiosa dicatur, ⁊ nu. ij.
2 Substitutio facta per verba directa post pupillarem etatem nihil valet.
3 Dictio frustra significat actum nullum ipso iure.
4 Directa verba quando non improprianda.
5 Ille qui vocať vt substitutus nunquā admittitur vt coheres.
6 Voluntas testatoris semper debet obseruari.
7 Verba sic debent interptari vt act⁹ potius valeat q̄ annulleť.
8 Institutis duobus qn̄ aditio hereditat. maneat in suspenso.
9 Que dicantur verba ciuilia directa.
10 Compendiosa quibus verbis fiat.
12 Obliqua substitutio non trahitur ad directam.
13 Substitutio facta in codicillis per verba directa valet vt fideicommissaria.
14 Juramentum appositum in testamento habet vim clausule codicillaris.
15 Testamentum conditum a patre inter liberos semper diciť intra se habere clausulam codicillarem.
19 Ardor liciti amoris idē operatur quod clausula codicillaris.
17 Verba directa in codicillis trahuntur ad fideicommissum. 18.
19 Institutio que non potuit valere a principio vt directa nunquid valeat vt fideicommissaria. ⁊ nu. 28. ⁊ nu. 21. ⁊ 22.
23 Substitutio puberi facta an valeat per. xxv. ann.
24 Substitutio quando resoluatur in vulgari.

Verbis ciuilibus. Diuidiť i tres ptes. In pma poniť vna decisio. In secūda poniť alia decisio. In tertia poniť ratio scōe decisionis. secūda, ibi, sed qui
1 non admitti vt substitutus. tertia ibi ne fiat ꝯ. † Premitto, ꝙ
a substitutio cōpendiosa^a dicitur que fit post mortē alicu⁹ substituti: qr qn̄ testator substituit post mortē heredis, iste heres pōt mori diuersis tpibus, ⁊ quocunqꝫ tpe testator substituit. Secundo habes premittere, ꝙ reperiuntur verba ciuilia directa, de quibus loquiť tex. ⁊ illa dicūť verba ciuilia directa q̄ sunt inuenta a lege. xij. tab. vel ab alia lege ciuili. ⁊ iō appellata sunt ciuilia ⁊ dicunť directa qn̄ importāt ꝙ substitut⁹ directo ⁊ immediate succedat testatori, adeo ꝙ non habeat necesse capere de manu alterius, pone exēplū, vt in gl. ita voluit declarare Bar. in l. cēturio. in iij. q. j. ī. e. ¶ Adde fortē tex. ꝙ ij verbum institutū, ponať in ꝯditiōe. cōdō dꝫ impleri in forma specifica, tn̄ verificať in substitutiōe. tex. habes ad literā. in l. mulier. §. fi. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. ff. de condi. insti. dicit qr dubium faciebat
2 ob. quam facit Bar. de l. hereditas. ¶ † No. ex prima parte regulā, ꝙ substitutio facta p verba directa post pupil. eta. nihil vꝫ. ⁊ ꝯñr nō obliquať, ⁊ per ꝯñs nō trahitur ad fideicōmissum. Ita pbat iste tex. dū dicit fieri frustra, non enim fieret frustra si valeret fideicō. imo cū maximo effectu. ⁊ sic no. fꝫ Bar. ī. in q̄ōne ꝙ substō. q̄ semel valuit, aut valere potuit iure directo nunquā postea obliquatur, vt valeat iure fideicōmissi, nisi fauore matris, vt est tex. fm̄ cōem intellectū in l. precibus. C. eo. est verū, ꝙ Jo. an. in c. si pr̄. de testamē. in vj. in nouella. ⁊ mouet per l. precibus. C. e. quē sequuti sunt plures legiste, ⁊ canoniste tenuit cōtrariū, ꝙ imo substitutio facta p v̄ba directa ⁊ post pupillarē etatē ñ expirat, sꝫ vꝫ iure fideicōmissi. Et ad tex. respōdebat, qꝺ verbū frustra, intelligať respectu directe, nec p hoc excludit, qn valeat iure fideicōmissi. sed ista responsio, vt dixi, nō euacuat inductionē istius tex. ⁊ istam op. Jo. An. refert, ⁊ late disputat Bar. in l. cēturio: vbi reseruo dicendum. Item iste tex. facit. ꝯ Bar. in l. j. in pe. q. ꝯ. eo. vbi si fuerit facta substitutio si filius meus decesserit intra. xxv. annos. talis heres esto, si filius efficiatūr pubes, licet pupillaris expiret, tn̄ vꝫ, vt si decedat pubes hereditatenō adita, ⁊ sic nō sit frustra substitutio de directa post pupillarem etatem. Itē cōfunditur alia decisio Bar. in vl. ꝙ substitutio facta maiori, valeat in vim vulgaris, ergo nō sit frustra ꝯ istum tex. Quidā bonus doctor, ridebat ꝙ ille due qōnes Bar. pcedunt non adita hereditate, sed iste tex. procedit adita hereditate, quo casu nullo modo valet etiā in vim vulgaris. Ista solutio est a directo ꝯ istum text. ibi frustra fieri. loquitur ergo tex. dū est in fieri: nō aūt quando est in executione adita hereditate. ideo sustinendo Bar. tu respōde, qꝺ iste tex. loquitur quo ad substitutionē per quā succediť pupillo, ⁊ in bonis pupilli: ⁊ sic quo ad pupillarē. secus quoad
3 vulgarē tacitā, per quā succedit testatori. ¶ † Secundo no. ex
b hoc tex. tenendo communem sententiā, ꝙ dictio frustra^b designat actū nullū ipso iure. ⁊ ꝙ dictio frustra actū ipso iure nullum designat. ēst tex. vbi Bar. in fi. ⁊ ibi Imo. in l. pen. §. ad crimē. ff. de pub. iud. Ad idē tex. in c. qr frustra. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. de vsur. no. Sal. i l. quāuis. C. de adul. Hemi. in c. j. de accusa. in vj. Sed in ꝯtrium qꝺ dictio, frustra, non importat nullitatē ipso iure, sed ope exceptionis, habes duos bonos tex. in l. si fili⁹. in prin. ff. de fideiuss. Ad idē est tex. in l. j. C. de non nume. pec. ⁊ ibi gl. ⁊ Bal. i j. oppositiōe. ⁊ p ista iura ꝯtrium tenuit Hemi. sibi ꝯrius, in c. j. de iudi. i vj. Pro veritate teneas, qꝺ dictio frustra de propria natura importat nullitatē ipso iure, vt in iuribus primo allegatis, licet aliquando secundum subiectam materiā aliud importet vt in iurib⁹ vltimo loco allegatis. ita ꝯcludunt Abb. ⁊ ceteri Mod. in c. veniens. de accu. Jo. de ana. in c. quia
4 frustra. de vsur. ⁊ ista est vera, ⁊ eam teneas. ¶ † Tertio tu, prouecte, nota ⁊ considera super hoc tex. qꝺ qn̄ substitutio fit per verba directa qꝺ verba no improprianť vt valeant iure fideicōmissi, ⁊ si diceret qꝺ verba debēt semper sic iterpretari vt actus poti⁹ valeat q̄ pereat. l. quoties. ff. de re. du. l. quoties. ff. de ver. obl. reperio, ꝙ Are. in l. Titio. ff. de ver. obli. limitat illā reg. vt procedat qn̄ verba ex proprio aut saltem ex improprio significatu possunť importare. tex. est in l. fideicommissa. §. si filio. ⁊ ibi Bartol. ff. de lega. iij. ad hoc no. Sed quando verba nec ex proprio, nec ex largo significatu possunt ita intelligi, tunc dispositio redditur inutilis. alleg. ad hoc text. in l. tutores. §. curatores testamento, ⁊ que ibi Bartol. ff. de administr. tut. ¶ Videretur mihi quod illa limitatio confirmaretur per istum text. quia ille tex. nihil probat. neque Bar. quicquam dicit. Iste text. melius facit, vbi substitutio facta est per verba ciuilia, ⁊ directa ad denotandum, quod nec ex proprio, nec ex largo significatu possunt obliquari. Tamē considera quod quando substitutio fit per verbum, heres esto, ⁊ iste tex. loquitur de lata significatione, comprehenditur fideicommissum. imo appellatione heredis etiam in statutis comprehenditur fideicommissarius, Bartol. in l. j. bonorum. ff. ad Trebellian. Credo, quod ad istum text. melius respōdeatur considerando quedam verba Bartol. in discursu legis, respondeo, quod regula

gula procedit, qñ actus nullo modo potest valere, sed in hoc
ter. vt dicit Bar. satis est, ꝙ a principio substõ potuerit vale-
re iure directo ītra pup. etatē. tūc ex quo act⁹ nō ex toto nul-
lus, tūc nō hꝫ locū regula supradicta. ⁊ hoc not. ꝑ limitatione
5 illius regule: cū nō reperio a nemine in specie tactū. ¶ †Quar
to. no. ex scda parte hui⁹. l. ꝙ ille q vocatur substitut⁹ nūꝙ̄ ad
mittit vt coheres. ¶ Ex q̊ no. qnto correlarie fꝫ Bal. Raph.
⁊ Pau. de Ca. ꝙ inter institutū, ⁊ substitutū nulla cadit ꝯiun-
ctio, ⁊ sic nō faciūt sibi partes ꝑ cōcursum. facit bene tex. quez
alle. Pau. in l. lucius. prima. §. ti. j. ¶ Cōtra istā reg. ꝙ imo sub
stitut⁹ admittat vt coheres: habes text. in l. si paterfamilias. ⁊
l. seq. §. ti. j. in §. si Insti. eo. ti. sed ibi est specialis casus propter
errorē testõris vñ resultat repugnātia regularū. tñ Raph. cu.
tentauit subtilius rñdere ad illū tex. ꝙ substitut⁹ post aditam
hr̃ditatē ab instituto nunꝙ̄ pōt venire vt coheres. tex. est hic.
nec ista regula nunquā fallit, ſꝫ anteꝙ̄ adeat hr̃ditas bene sub
stitut⁹ pōt venire vt coheres. ita loquit. d. l. paterfami. in termi
6 nis tñ suis. ¶ †Sexto principaliter no. ex tex. in vlt. parte. ibi
8 ne fiat contra volūtatē, hic esse tex. no. qd voluntas testatoris[a]
semper debeat obseruari ēt si ea seruata eius dispositio redda
tur inutilis, q: potius dꝫ remanere dispositio testõris inuti-
lis, ꝙ̄ ꝙ recedat ab ei⁹ volūtate. facit bñ tex. in l. si quis a filio. i
7 pn. ff. de le. j. ⁊ tex. in l. pe. ff. de iniu. rup. ¶ †Ex hoc tex. no. cor
relarie septimo fm Pau. de ca. hic, aliā limitationem ad regu-
lā, ꝙ̄ superius dixi, qd verba dñt sic interpretari vt actus va-
leat ⁊ nō annulletur: illa regula fallit, nisi fieret cōtra voluntatē
8 testatoris. tex. est hic. ibi ne fiat ꝯ volūtatē. ¶ †Octauo no. ex
6 tex. i fi. si fili⁹ nō habeat totū, hic esse tex. fm Rap. cu. ⁊ dicit, ꝙ
ante eū nemo ponderauit ad hoc. Et no. etiaꝫ Pau. de ca. hic
videri casum, qd si vnus instituat pure, alius dat coheres sub
cōdōne, qd prim⁹ pendente cōdōe non dꝫ habere totam here
ditatē, sed debet stare in suspenso, ⁊ sic solum admittitur ad
dimidiā. Patet in hoc tex. q: substitut⁹ dr cōdōnalr institut⁹.
nam nō dat⁹ erat coheres: ergo si fuisset dat⁹ coheres nō fuis-
set admissus institut⁹ ad totū, de quo habes gl. ordi. in l. ij. ff. si
pars here. pe. tradit ꝑ Bar. ⁊ doc. in l. plane. §. si cōiūctim. ff. de
leg. j. ⁊ fm ibi dicta per Bar. intellige istud no. ¶ Glo. primā
diuidit in tres. In prima timore ꝯrij ponit tres declarationes
ad tex. In scda opponit. In tertia ꝑ viam no. ponit vnum di-
9 ctū. Scda ibi si min⁹. Tertia ibi, ⁊ nota, ꝙ hic. ¶ †In ea. gl. no
ex gl. tres cōclusiones. ¶ Prima q̊ dicant verba ciuilia dire-
cta declaraui. §. declarat Bar. in l. cēturio. in iij. q. j. eo. ¶ Se-
cūdo no. ex ista gl. ꝙ cōpendiosa nō solū fit per verba qñcunqꝫ
decesserit, ſꝫ etiam sine dictione qñcunqꝫ ꝑ ista verba si deces-
serit intra. xxv. annū. ⁊ sic qñ testõr vno certo tpe plures etates
cōplectit. Probat ista cōclusio in l. cēturio. ⁊ ibi Bar. i j. q. fir
mat. j. eo. ¶ Tertio habes ex gl. ꝙ cōpendiosa substitutio fit
etiā a pagano. ꝯtrū dicit gl. in rub. §. eo. concorda vtranqꝫ glo.
ꝙ cōpendiosa put est proprie spēs substõnis de per se non fit
nisi a milite. ita loquit gl. rub. sed sub cōpēdio pōt fieri a quo-
cunqꝫ. ⁊ tunc non est proprie species substitutionis de per se,
sed est adiectio vt qualitas, vt declarat Bart. in l. centurio. in
ij. q. vbi dicetur. j. eo.

10 **Adde** †Fortius ⁊ quarto ꝓbari ex ista gl. fm Rap. cu.
hic ꝙ ēt substõ q̊ cōplectit tps pupillaris etatis
11 dicit ꝯpēdiosa. ¶ †Adde lꝫ ipse nō dicat qd istud expresse fir
mat Bar. in l. precibus. C. eo. Bal. vbi vult qd si in pupil. sub-
stitutione nō apponat duplex ꝯdō, ſꝫ vna, qd ista est cōpendio
sa limitata ad pupillarē etatē, hoc est si moriat intra. xiiij. an-
num. dixi. in l. ij. §. eo. post alios dicet in l. cēturio. j. eo. tñ aduer-
te ꝙ iste tex. necessario nō probat. no. Raph. q: nō apparet in
isto tex. de ista substõne cōpendiosa qd fuerit limitata ad tps
pupillaris etatis, imo fuit facta vltra illud tempus. Et tenen
do primum extra gl. Bar. apponit contra intellectum glo. Ex
solu. Bar. ꝙ̄ dat ad l. hereditas. §. de here. insti. pma fronte vi-
detur sequi vnū mirabile, ꝙ si testator i nr̄a lege dixisset, īstituo
filiū, ⁊ hūc ad xx. annos substituo caiū. q̊ casu tps ponitur sim
plr, ⁊ sub simplici die: ⁊ sic dtracto tpe stati admittent ab sub-
stitutionē, ita pma fronte cātāt verba Bar. Istud stare nō pt:
q: semp substitutio ēꝯditionalis īstitutio, siue exprimat ꝯditio
siue nō. l. i rōne legis falcidie intentiões. §. ꝙ vulgo. ff. ad lega.
fal. Nā ex pte ei⁹ cui fit substitutio, semp requirit extremū re-
motiuū, vt vult Bar. i l. j. i pn. i iij. q. §. e. Tñ ad ꝯtrū. l. hr̃ditas.
pt plani⁹ rñderi ex medulla. tñ Bar. hic, ꝙ hr̃ditas, loqtur, qñ
ē dies certa, ⁊ pura, vt ibi ēt declarat Bar. d cui⁹ natura ē, vt
ñ suspēdat effectū iuris. l. cedere diē. ff. de ṽ. sig. Et ista dies pu
ra ⁊ certa reijcitur, ⁊ heres remanet pure heres: sicut arguen-
do de re ad tempus: quod est bonum argumētū. l. miles. ita de
testa. milit. Si aliquis instituatur in certa re detracta mentio
ne rei, remanet heres insolidū. l. ex facto. la grande. ff. de hered.
institu. secus quando instituitur sub die incerta, vel sub cōdi-
tione. nam in hoc tex. tempus. xxv. ann. videtur certum. tamē
habet conditionē, si pupillus intra. xxv. annos moriatur ante
substitutum: ⁊ sic est incertum, an prius moriatur substitut⁹,
⁊ sic est incertitudo: ideo non detrahit. ¶ Gl. in verbo volū-
tatē. diuidit i quatuor. In pma declarat tex. in scda ponit no.
12 In tertia op. ⁊ sol. in quarta rñ. tacite. q. ¶ †In ead. ibi, sic er-
go, no, ꝙ obliqua non trahit ad directā. Ista gl. melius notas-
set ex tex. ꝙ substitutio nō trahit ad istõnē, quā notate, ꝙ obli
qua nō trahat ad directū ꝙ ostēdo: q: si tex. loqueret de obli-
qua substõne, certe obliqua fideicōmissa valeret post xiiij. an-
num: q: ⁊ minori ⁊ maiori licitum est substituere ꝑ fideicōmis-
sum. ⁊ tñ tex. dt, ꝙ non vꝫ post. xiiij. annum. glo. loquit de dire-
cta. nisi saluādo gl. dixeris, ꝙ glo. i ver. obliget. in l. Sceuola. j.
ad gl. Treb. alleg. hic in gl. non intellexerit. de fideicommissa-
ria substitutione, sed intellexit de obliqua pro scda institutio-
ne. dt tñ Bar. ꝙ istud no. pōt dupliciter accipi ex isto text. vt
hic ꝑ eum. Sed iste inductiones Bar. sunt valde a remotis.
Subdit Bart. ꝙ est dare casum, ꝙ substitutio aliqua trahat
ad directam, vt hic per eum concurrente duplici fauore. s. fa-
uore militis, ⁊ libertatis, vt declarat etiam Bar. in l. j. in ij. ef-
fectu. §. eo. Bar. arguendo a speciali probat conclu. gl. Itē cō
clu. gl. probat ꝑ opi. tex. in l. coheredi. §. cum filie. ver. ꝙ si here
dem. j. eo. quem tex. alle. originaliter Cuma. hic aliū casum spā
lem ponit Bar. in l. querebat. ꝑ istum tex. C. de test. mil. qñ con
staret expresse de voluntate testatoris. ⁊ sequunt Pau. de cas.
Ang. ⁊ Bal. ¶ In ea. gl. ibi. vt q: in codicillis. Istā gl. appro-
bant ⁊ cōmēdant doc. hic. ⁊ dicunt esse valde no. ⁊ signādam.
Ex qua gl. in illis verbis: vt q: i codicillis, habes elicere duas
13 conclusiones. prima in specie. secunda est generalior. † Prima
conclusio est, ꝙ substõ facta in codicillis ꝑ verba directa vꝫ,
vt fideicommissaria. Idē tꝫ gl. i l. j. ff. de iur. cod. ⁊ no. valde istā
conclusionē, cum in testõ, quasi semp ponat clausula codicilla-
ris, illa clausula opabit, vt semp illa substitutio valeat iure di-
recto ꝑ fidei. ita i specie limitant istum tex. Bal. Pau. ⁊ Ang.
hic, vt hic ꝑ Alex. in j. no. ⁊ plenius in l. centurio. j. eo. Pro am
pliatione istius reg. no. tres no. casus, qui important vim clau
14 sule codicillaris, etiam qñ testator eam nō apponeret. †Pri-
mo qñ in testamēto adesset iuramētū. nā iurm hꝫ vim clausule
codicillaris. ar. l. cum pr. §. filius matrē. ff. de leg. ij. ⁊ ꝑ illū tex.
in specie quod iuramentuꝫ in testamento habeat ⁊c. firmat ex
presse Bar. in l. si quis, pro eo. si. ff. de fideius. Idem Bart. in l.
eam quam. in vj. casu. C. de fideicommis. ⁊ Abb. in c. cum con-
15 tingat. de iureiu. ¶ †Secundus not. casus est in testamento
condito a patre inter liberos, semper tale testamentum inter
se dicitur habere clausulam codicillarem. gl. est reputata sing.
in l. coheredi. §. cum filie. in ver. non valuit in fin. ⁊ ibi ad hoc
no. Imo. ⁊ Mod. j. eo. Imo. in c. Raynutius. de testa. ⁊ Alex.
in l. hac consultima. §. ex imperfecto. in fi. C. de testamen. ⁊ in l.
16 fin. C. de codicil. ¶ Tertius casus est† quando in testamento
institueretur persona valde dilecta testatori. nam ardor liciti
amoris idem operatur qd clausula codicillaris, ita dicit sing.
Bal. in l. si iure. C. de testa. manu. ꝑ tex. in l. in testamēto. ff. de fi
deicom. lib. tamen dicit, quod istud non ponit pro constanti,
ſꝫ habes Lud. ro. qui hoc expresse dicit in consi. clxxix. qd inci
17 pit amplissime doctor. ¶ †Secunda conclusio glo. ⁊ genera-
lior est, quod verba directa in codicillis trahuntur ad fideicō
missum. Pro ista conclusione Bar. alleg. duos tex. vt hic per
eum. Jac. de Are. tenebat contrarium. cuius opi reprehendit
Bar. post Old. tribus optimis fundamentis. tamen secunduꝫ
dictam. l. quoniam indignum. non est bonum: quia ille tex. non
probat.

Adde Qd lꝫ cū opi. gl. ⁊ Bar. transeant scribētes indif-
ferēter hic: tamē reperio, ꝙ opi. Jac. de are. sequi-
tur Jo. An. in c. si pater. in gl. magna. de testamen. in vj. nouel.
vbi confirmando opi. Jac. de Are. subdit quod in d. l. Sceuo-
la, substitutio in codicillis erat facta per verbum commune,
patet quia text. ibi dicit ei que in codicillis substituit. verbum
substituit est commune ad directam ⁊ fideicommissariā: vt vi-
dimus no. per Bar. ⁊ doct. in l. iam hoc iure. supra eod. merito
ibi valet iure fideicommissi. Adde quod istud idem dicit gloss.
licet Jo. an. non dicat gl. insti. de vul. sub. in prin. in gl. j. ⁊ glo. in
§. qua ratione. in glo. magna, ad finem. insti. de pupil. subst. ex-
presse Bar. in l. non codicillum. C. de testa. tenet audacter con-
trarium per fundamentum Bart. ⁊ Old. cui non cadit respon
sum, quia si ibi fuisset facta substitutio in codicillis per ver-
bum commune de rigore iuris valuisset, ⁊ tex. dicit cōtrarium.
¶ Hec ob. ꝙ tex. ibi, in prin. dicat ei que substituit, ibi est ver-
bum prolatum a lege, non autem dicitur quibus verbis vsus
sit testator, ⁊ sic teneat opinionem gloss. ⁊ Bartol. pro clara,

a ¶ Testatoris. Adde tex. in c. vltima voluntas. xiij. q. ij. ⁊ in l. j. de testamen.

18 ſaluis tamen his que ſtatim dicētur. ¶ † In ead. gloſſ. ibi vel propter ſuam perſonam. No. ex iſta parte gl. ꝙ quando ſubſtitutio defecit ex defectu perſone teſtantis, vel perſone ſubſtituti: tunc trahitur ad fideicōmiſſariam, ⁊ ratio q2 quando ſubſtitutio non potuit vnꝙ valere iure directo ſuſtinetꝰ vt valeat iure fideicōmiſſ. gl. eſt hic, ⁊ in hoc iſta gl. eſt ſing. ⁊ melior de iure ſm Bal. ⁊ Imol. ⁊ Mod. hic. Pondera ergo, quod ſi directa ſubſtitutio aliqñ potuit valere vt directa, illa nūꝙ trahitur ad fideicōmiſſuz, ſ3 qñ a principio nunꝙ potuit valere vt directa illa v3 vt fideicōmiſſaria, q̄ ſit rō diuerſitatis, ſtatim declarabo. ¶ Iuxta iſtam gl. ⁊ eius concluſionez Bar. pro eius intellectu format duas q̄ones, ⁊ vnā op. cū opi. Bar. ⁊ gl. trāſ
19 eunt cōiter oēs hic cū cōcor. traditis hic per Alexā. ¶ † Pro excutienda veritate gl. ⁊ eorū q̄ tradūt doc. ⁊ Bar. hic reaſſumo in dubiū illud, qđ gl. ⁊ Bar. ponunt pro cōſtante, nunquid inſtitutio vel ſubſtitutio, q̄ non potuit valere a principio nec valuit nec valere potuit vt directa, nunq̄d valeat vt fideicommiſſaria. gl. Bar. ⁊ cōiter doc. tenent, ꝙ ſic. ¶ Cōtrariā ōpi. tenuit ſubtiliſſimꝰ Raph. cu. hic multis fundamētis q̄ formal'r refert Alex. hic. ⁊ in l. j. §. ſi qs ita. de ver. obli. ⁊ ſequitur iſtam opi. ⁊ nihil addit de ſuo. ⁊ tenuit ēt do. Mathesil. nō. ſuo. cxlviij. ⁊ l3 Rap. multa fundamēta alleget: iſta difficultas reſtringitur ad duos tex. In primis dicit Raph. ꝙ cōtra cōem ſententiam ſtringit tex. ī iſta. l. vbi dicit text. quod ſubſtitutio poſt xiiij. annū nō v3, ergo nec iure fideicōmiſſi, ⁊ ſi diceres iſte tex. loquitur, qñ ſubſtitutio directa fuit facta in pupillo, quo caſu a principio valuit iure directo: merito poſtea annullatur ⁊ nō v3 iure fideicōmiſſi: q2 dicit ipſe ꝙ iſtud eſt ſomniare ad tex. q2 ī iſto tex. nō apparet ꝙ eſſet pupillaris. Et ſi diceres, quare faciat mētionē. de xiiij. an. rñdeo, ꝙ teſtator potuit vt in l. centurio. ĵ. e. ¶ Scđo ſi iſte tex. loquereꝰ de pupil. ſubſtitutione ēet de idubitabili ī vltia parte. cui eñ dubiū, ꝙ ſubſtitutꝰ ñ admitterēꝰ vt coheres, ad hoc ergo vt ſit dubitabilis, d3 intelligi, qñ fuit fcā maiori. ⁊ vſq3 ad certū tēpus. Cōfirmat Ale. q2 ſi ſubſtitutio, q̄ ſemꝑ fuit nulla, ſuſtinereꝰ, vt fideicōmiſſaria, ⁊ obliquareꝰ, q̄to ⁊ fortiꝰ obliquabiꝰ illa, q̄ a pncipio valuit ꝑ regulā. l. p̄re furioſo. ff. de his q̄ ſunt ſui vel alie. c. quēadmodum. ff. de iurei. ¶ Scđo moueꝰ Raph. ꝑ tex. fortē de quo ſemꝑ dubitaui ī l. ſi ſeruꝰ legatꝰ. §. ſi ſeruꝰ alienꝰ. ff. de le. j. vbi đr tex. ꝙ ſi teſtator relinquit libertatē directā ſeruo alieno: iſta a pncipio nō valuit nec v3 ēt iure fideicōmiſſi. Pōdera ergo, ꝙ ibi ē tex. fortiꝰ ꝯ cōcluſionē gl. Bar. ꝙ diſpoſitio a principio nulla, etiā fauore libertatis nō trahiꝰ ad fideicōmiſſariā, vt valeat: ergo minus trahetur fauore ſubſtitutionis. Inſtringe fortius illuz tex. nam ego habeo, ꝙ fauore libertatis. vt legatum libertatis valeat verba obliqua efficiūtur directa. l. Antoniꝰ ꝑ ius. ff. de fideic. liber. Bar. in l. querebatur ⁊ l. neq3 enim. ff. de teſta. mili. ergo fortius libertatis fauore, v̄ba directa deberent obliquari, ⁊ valere iure fideicōmiſſi. illud eſt facilius: ⁊ rationem aſſignat Bal. ⁊ Pau. Ca. quia obliqua ſe habent in minus, directa in plus. Unde facilꝰ directū deſcēdit in obliquum, quam econtra. quod obliqua valeat ⁊ aſcēdat, vt directa, ꝙ eſt plus: ergo multo magis ſi relinquatur libertas directa, deberet valere iure fideicōmiſſi: ⁊ tamen cōtrariū dicit text. in d. l. ſi ſeruꝰ legatus. §. ſi ſeruus alienus. Si ergo materia libertatis directa, que nō pōt valere vt directa. non tñ valet vt obliqua. ergo multo minus in alia pro materia. S3 omiſſis nullis aliis ſolutionibus, quas. ĵ. referā. reſponde tꝰ nūc reddiꝰ, ⁊ clare, ꝙ in ill o. §. ſi ſeruus alienꝰ, ideo nō valet legatū libertatis directū in viz fideicōmiſſi: eo, q2 teſtator alibi relinquerat libertatē ſeruo alieno. ⁊ illū ſeruū alienū alij legauerat ꝑpter illud legatuz tollitur preſumptio, ꝙ teſtator noluerit legatū libertatis iure fideicōmiſſi. Pro hac ſolutione de text. formalē. in l. generaliter. §. ſi quis ſeruo pignorato. ff. de fideic. liber. vbi dicit tex. quod ſi ſeruo alieno pignerato relinquatur libertas directa, fauore libertatis illa libertas obliquatur. Ratio, quia nemini erat legatus: ſed ſi fuiſſet legatus, non valeret etiam iure fideicommiſſi. Pondera etiā, ꝙ ibi eſt tex. ꝙ etiā fauore libertatis verba directa nōn impropriantur, vt actus valeat. Ergo multominus debent impropriari vbi ceſſat fauor libertatis. ⁊ de illo tex. facit magnum feſtum in l. centurio. Item contra cōmunem ego allego ibi text. in l. Stichus, ſeruus. ff. de manumiſ. teſta. vbi text. ad literam diſtinguit totum, ⁊ ecōtra eius, quod voluit gl. ⁊ Bar. hic. nam ſi legatum libertatis a principio valuit, dicit tex. quod poſtea facilius ſuſtinetur iure fideicommiſſi: ſecus quando nullum caſum vtilem habet. Et tenendo iſtā partem non obſtant tex. allegati per gl. ⁊ Bart. in l. ex facto. in princi. ff. ad treb. ⁊ in l. filiuſfa. de leg. j. quia reſpondet Raph. ꝙ nihil faciūt: q2 ibi verba directa erant prolata ī diſpoſitiōez fideicommiſſariam. na3 teſtator ibi fideicommiſerat heredi vel rogauerat, vt Titium heredem faciat, quo caſu apparet, quod voluit valere iure fideicōmiſſi. l. querebatur. ff. de teſt. milit. ad d. l. ſceuola. Rap. nihil reſpondet, Alex. reſpondet. ſed neſcio q̄ rñſio ſit. ¶ Ego teneo opi. cōem etiam in puncto iuris, ⁊ ſic fa
20 cio duas formales concluſiones. ¶ † Prima eſt, ꝙ ſubſtitutio directa, q̄ a principio valuit aut valere potuit, vt directa, poſtea infirmatur, ⁊ nō v3 iure fideicōmiſſi. tex. eſt in hac. l. ineuitabilis. ¶ Nec obſt. illud, ꝙ ſubtiliter dicit Raph. ꝙ non apparet in iſto tex. ꝙ iſte filius eſſet pupillus, q2 dico, qđ eſt diuinare, imo qđ tex. ꝑprie loquiꝰ in compendioſa facta a pupillo. Probo q2 alias ſupuacua fieret mētio in tex. qđ eſſet filius, vel ꝙ eſſet p̄r. Probatur q2 in nulla ſubſt̄ōne curaꝰ, ꝙ ſit pater, vel filius niſi in pupillari, ⁊ in exemplaria. ad hoc, vt text. non ſuperflue loquatur de patre vel de filio qui ſubſtituitur habemus neceſſario dicere, quod iſta cōpendioſa fuerit facta pupillo, nec pōt dicere, ꝙ hic ponatur contingentia facti q2 eſſet refugium miſerorum, quia iuriſconſultus ponit regulam, non
21 aūt dicit caſum. ¶ † Secunda cōcluſio eſt, quod ſubſtitutio directa q̄ a principio nunquam valuit nec valere potuit directo ſemper valet iure fideicōmiſſi per tex. optimū. in l. Sceuola. ff. ad treb. iuducendo, vt per Bar. hic. per l. cu3 qs. §. Seio. ff. de leg. ij. ⁊ ſi diceretur, que eſt ratio diuerſitatis inter iſtas cōcluſiones, quod ſubſtitutio, que ſemel valuit, nō ſuſtineꝰ poſtea iure fideicommiſſi, ſed illa, que non valuit, ſuſtinetur, non reperio declaratum in ſpecie. ſed credo quod ratio ſit q2 debet fieri interpretatio vt voluntas teſtatoris que alias nullo modo poteſt valere, valeat prout poteſt iuribus, vt ſ. ſecus ſi diſpoſitio non ſit in toto inualida: quia ſi a princidio valuit, ſatis eſt. ¶ Confirmatur communis ſententia per regulam vulgarem, quia in dubijs opi. in iudicādo tenenda eſt opi. que fauet vltime voluntati. l. ſi pars. in princi. ff. de inoffi. teſt. Punctꝰ eſt rñdere ad l. ſeruꝰ legatꝰ. §. ſi ſeruꝰ alienꝰ. qui confundit omnia p̄dicta, ſemper dubitaui de illo tex. reperio ꝙ Alex. in l. centurio. ĵ. eo. reſpondet dupliciter ad illum text. Primo reſp. quod ibi teſtator fuit in culpa in non emendo ſeruum alieni. vnde ratione culpe teſtatoris vitiatur ex toto datio libertatis vt etiam non valeat iure fideicōmiſſi. ſ3 quia iſta ſol. non placet ſibi, reſpondet ſecundo ⁊ peius. Nam dicit quod ibi teſtator fuit in culpa diſponēdo per verba directa debebat vti verbis communibus. Sed iſta eſt peior prima: q2 etiam in caſu noſtro teſtator fuit in culpa, quid reſpondēdu3. Ego valde dubito, tamen reſpondeo altero de tribus modis, ⁊ conſidero contra illum tex. eſt alius tex. qui decidit in contrarium in l. generaliter. §. ſi quis ſeruo pignorato. ff. de fideicom. lib. Reſpōdeo quod iſti tex. non ſunt contrarij. ſed loquuntur in terminis diuerſis. Primus loquitur quando relinquitur ſeruo alieno, ſed in l. generaliter. §. ſi quis ſeruo. loquitur quando ſeruus erat teſtatoris, hoc eſt erat pignoratus ſibi. ¶ Dices tu. quod iſtđ non eſt tollere obiectum ſed concordare illos text. Reſpond. text. in illo. §. ſi ſeruus alienus, loquitur quando teſtator legauit directo ſeruo alieno libertatem: ⁊ illum ſeruum legauit alteri. iſta non poſſunt ſimul ſtare. ⁊ propterea dicit tex. quod ex quo relictum libertatis directum non valet, non valet illud legatum ſerui. ibi ergo diſpoſitio directa non valuit. ideo non trahitur ad fideicommiſſum propter aliam diſpoſitionem teſtatoris ſuper eod. que illi repugnat. vel aliter reſpond. quod text. ibi loquitur, quando diſpoſitio potuit a principio valere in potentia, ſed in caſu noſtro quando mater ſubſtituit pupillariter filio, vel quando ſubſtituit pupillariter extraneo, ita ſubſtitutio nec actu nec potentia vnquam poteſt valere. ſed in caſu. d. §. ſi ſeruus alienus. illa diſpoſitio potuit valere. Pone quod teſtator, vel potius heres emat ſeruum, vel aliter acquirat, illa diſpoſitio potuit conualidari, ⁊ iſtud ſufficit ſiue directa actualiter valuerit, ſiue potētia valuerit, illa nunquam obliquatur. ¶ Conſidera tamen propter regulam catonianam: ⁊ ſic tene opinio. Bartol. ⁊ communem. ⁊ credo qđ
22 in puncto iuris ſit verior. ¶ † Secundo querit Bartol. pone quod ſubſtitutio pupillaris fiat a patre filio maiori, nunquid obliquabitur vt valeat iure fideicommiſſi: Clarum eſt, quod pupillus non poteſt ſubſtitui. Concludit Bartol. quod ſubſtitutio pupillaris facta maiori a patre non valeat etiam iure fideicommiſſi. queſtionem Bartol. tenet Ray. Salic. ⁊ Paul. de Caſt. hic ſed Io. de Imo. tenet contrarium ſubtilius conſiderans. nam pupillaris ſubſtitutio ſit ſub conditione ſi filiꝰ deceſſerit in pupillari etate, ſed cum iſte filius eſſet maior iſta conditio eſt impoſſibilis de preſenti, ſed regulam habemus, ꝙ diſpoſitio, que ſit ſub conditione de preſenti impoſſibili reijcitur, ⁊ non vitiat actū. tex. eſt no. in l. ſi mea mater. iuncta gl. l. ſi. ff. de her. inſti. ad idem tex. in l. cum tale. §. pen. ff. de conditio. ⁊ demon. gl. ordinaria ⁊ ibi Bar. in l. j. in fi. de condi. inſti. ⁊ eſt regula in l. obtinuit. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ per hoc dicit non obſtare

stare.l.Titio cum moriet̃ur.ff.de vsufr.q; dicit Imo.z bene q̃ ideo dispositio non cõfertur in tempus impossibile,imo potest euenire:q; poterat,eueniẽte tẽpore mortis,ſz i casu nostro confertur in tps q̃ impossibile est euenire quo casu remanet dispositio pura z valida. Ista opi. Imo.cõtra Bar.mihi magis plz:z tenẽdo eam rũdeo aliter ad l.Titio cũ moriet̃,qs ve rũ est,q̃ ille idẽ act⁹ nõ põt incipere vnde dz finiri illo tpe quo incipit,q; vsufructꝰ finit morte,ſz nos loquimur in diuerso q̃ctu,z i diuersa substitutiõe pupillari q̃ extinguit̃ per aduentũ pupillaris etatis.illa substitutio ſ pt icipere a maiori,ſz ō ista
23 nõ tractamus:sed de fideicommissaria. ¶ †Aduertendum est autẽ,q̃ ſi filius esset maior xiiij.annis,minor xv.ſi iste filꝰ fuerat maior,z testator ita substituit,ſi decesserit i pupillari etate substituo caiumisto casu teneo fortius contra Bar.q; pupillaris etas itelligit̃ isto casu p etate,xxv.anno.ad hoc vt saluet̃ dispositio testatoris,ter.est in l.cum filio.i ver.pe.ff.de le.iij.vbi legatum factum impuberi minori xiij.xv.annis cum ad puberẽtatẽ peruenerit:intelligitur de etate,xxv.anno.facit ter.in l.pr̃ Seuerinã,ſ.conditionum verba,ff.de condi.z demon.q; vba debent itelligi ſm qualitatem persone ad quam referuntur,l. plenum.ſ.equitij.ff.de vsu.z habi.z istud vltimum etiam tenet
24 Bar.hic.z credo q̃ decisio Bart.possit procedere. ¶ †Ite z tertio aduerte qs decisio Bar.posset p̃cedere quãdo clare apparet q̃ est facta pupillaris substitutio:tunc ſz eã nõ obligat. secus ſi verba essent dubia,que videntur sonare in pupillarem substitutionem:quia ſi fiat maior vel extraneo resoluitur i vulgarem substitutionem,ter.est in l.ſi.C.de her.inſt.z firmat glo. hic.in ſi.q̃ omnes sequunt. ¶ Vltimo contra predicta omnia Bar.format difficilem oppositionem.

LEX VIII.

1 ☞Substitutio pupillaris quomodo possit fieri.
2 Conditio que non faciat actum conditionalem.
3 Clausule dissimiles forma,que,
4 Quisquis verbum quando facit conditionem.

1 Si liberis. ¶ †Substitutio pupillaris pt fieri pure,z sub cõditiõe extrinseca,z ſi fiat pure nõ requirit,q̃ substitutꝰ sit hr̃s pr̃is,sec⁹, ſi fiat sub ista additiõe, ſi heres erit ex paterno.h.d.vſq; ad ſ. hec verba. Diuidit in tres,primo dicta ponit.secũda ibi sub additione,tertia ibi cui simulis. ¶ Ho.primo ex isto ter.ibi pure sic,q̃ conditio que inest facit actũ ſ ex primatur nõ facit actũ conditionalẽ. Imo.nota⁹,z illa conditio extrinseca sit talis,que impediat trãsmissionẽ, l.ſi ex pluribus.ff.de suis,z legit.z in hoc vitimo dixit Raph. cum.ſing.ſed ad hoc vltimũ clara est respõsio,q; istud est ex cõi naturã hereditatis,que reputat nõ aditur, vt non trãsmittat.l.j.ſ.i nouissimo.C.de cad.toll.z per istũ ter.ꝛc. Ex qua infert Ang.Imo.z Mod. qõd ille dicit simpliciter respondere positioni qui rñ.sub additione,que tacite inest de natura ipsius actꝰ de quo traditur in l.j.ſ.e,in pr̃m.in l.Gallus.ſ.j.ſ.de ii.z poſſ. ¶ Secũdo nota ex isto ter.in ver.sub cõditione,nihil subaud, ad ter.hic videri,ter.quẽ ego non ter ad hoc põdero, q; i tertiis metis,z verbis adfirmatiuis cõditionaliter platis inducitur dispositio,z institutio,vt per ista verba ſi heres erit, inducitur institutio vt hic:ſz secus ſit in verbis negatiuis cõditionaliter platis:q; illa nõ inducunt dispositionẽ, nec institutionẽ.l.ex facto etiã.ff.de her.inſti. Contra tamen istud notat,facit tricare gula:quia ea,que sunt in cõditione nõ sunt in dispositione, cũ cõditio nihil ponat in esse,l. ſi quis sub additione dãdo.ff.de cõd. ff.ſi quis omi.caus.tenta per quã regulã vide qõd dicit Bal. in rub.C.de inoffi.z substi.in pe.q. Cogita ſi posset dici, q; istud sit quaſi in necessariũ antecedẽs subſtitutionis: q; ex quo testator dicit,ſi Titius mihi heres erit,substituo eũ pupillo,tãquã necessariũ antecedẽs per ista vba:ſz cõditionalẽ videtur eũ instituere. ¶ Tertio diligẽter no.ex isto ter.in ver. † cui simulis,
3 iuctis gl.q; iste due clausule,ſi Titius mihi heres erit,vel quisquis mihi heres erit,sunt idẽ quo ad effectu.ſz dissimiles quo ad formã verborũ.ex quo no.Bar.z doc.q; per omnia est idẽ nõ dici simile.q; nullum simile est idẽ.l.q; Seruia ff.de posſ.z dicũt philosophi melius,q̃ similitudo magis dicit ſignificare p̃ pinquitatẽ q̃ idẽtitatẽ,ſz qñ dico sunt idẽ quo ad effectũ,vtẽ ter.sed diuersa quo ad verba: illo respectu dicunt simila: isto respectu sunt diuersa.z dicit Bal.z Ang. hic melius declarare q̃ alibi quid dicat̃ simile,nã duplex est similitudo: vno modo penes formam:alio modo penes effectum,sed vbi in oibus est cõformitas ibi est identitas. ¶ Quarto no. ex isto ter.ſm Bar.z doct.q; distributiuum quisquis iunctum verbo futuri temporis facit conditionem:z est ratio: quia conditio dicitur que de futuro habetur ad esse z nõ esse.ista oratio est huiusmodi.facit.l.Stichũ q meus erit.ff.de leg.j.l.nuper.ff.de leg.iij.declarat late Bar.in l.j.ff.de condi.z demon.sed vt melius consideres do tibi ter.in contrarium,vbi ista verba quisquis mihi heres erit,non faciunt conditionem.l. Trebatius. in pr̃m.ff.de her.inst. vbi gl.opp. de isto ter.z resp. vbi videbis. Ex cujus responsione datur limitat io ad istam regulam.

1 ☞Substitutio pupillaris her.testatoris quo intelligatur.
2 Verba,quisquis mihi heres erit,quomodo intelliguntur.
3 Verbum simpliciter prolatum quomodo intelligatur.
4 Statutum de vindicando quomodo interpretandum.
5 Qui succedit medio alterius potest dici simpliciter heres.
6 Heres qñ profertur a testatore,intelligitur de primo hr̃de tiñ.
7 Substitutus pupillariter admitteretur per illa verba quisqs mihi heres erit.
8 Qualiter heres heredis admittatur ex substitutione pupilli.
9 Verbum videtur importat veritatem,z fictionem.
10 Compromissum factum sub nomine dignitatis an z quando transeat ad successorem in dignitate.
11 In compromissis non receditur a persona.
12 Executio testamentaria sub nomine dignitatis transit ad successorem in dignitate.
13 Institutio pauperum eligendorum qui intelligenda.

1 ¶. Hec verba. †Substitutio pupillaris facta de hr̃dib⁹ testatoris intelligit de his qui immediate sunt hr̃des ex iudicio defuncti,z nõ p mediã psonã alteri⁹,z vocant̃ p hereditarijs portionib⁹.h.d. vſq; ad ſi.z hz tres partes.Scda ibi.z ideo.Tertia ibi partes quoq;. ¶ Ho.
2 primo ex isto ter. q̃ illa verba generalia,quisquis mihi heres erit,intelliguntur de his,qui immediate ex testo sunt heredes. nõ autem medio alterius.ideo pr̃ z dñs, quibus q̃rit hr̃ditas per filiũ.z serui,nõ dicunt heredes ex testo immediate,z ex iudicio defuncti,ſz medio alterius.sic ex dispositione legis sumit heres heredis.Ratio diuersitatis vltra ter.est de mẽte Bar. j, q; illa verba deferuntur ad primum immediatũ heredẽ quem testator preiudicatur habuisse ex affectione, non autẽ ad eum qui non venit ex iudicio testatoris,sed ex dispositione legis.

Adde Qõ p istũ ter.Bal.in plurib⁹ locis tradit regulã †q̃ vbũ simpliciter platũ i materia iudiciali intelligitur per pr̃⁹ z nõ p posteri⁹.ita p istũ ter.tradit regulã
3 Bald.l.j.C.de suc,edi.z p hoc infert i specie q̃ statutũ loques de patruo simpl̃r intelligit̃ de patruo magno:q; verba sunt intelligẽda p primus,z nõ per posterius. ¶ Secõ adde q̃ p istã
4 legẽ,z illã reg.dicit Bal.in l.vt vim,ff.de iuit.z in.vbi determinat Bal.qõd statute statuto,q̃ liceat offenso facere cõpetentem vindictã itelligit̃ de immediate offenso,nõ p mediã psonã eius vt ſi offenditur filius,nõ itelligat̃ pater.q; verba debẽt itelligi p pr̃⁹,z nõ p posteri⁹.z no.q; tale statutũ est Bonone. ¶ Tertio adde alio q̃ no.Bal.in l.cũ ita.ſ.in fideicõmisso.in fi.rep10 bara gl.ibi.ff.de le.ij.pone,q̃ testator grauauit heredẽ p fideicõmissũ,q̃ restituat hereditatẽ fratribus suis,vel substituat fratres,pone,q̃ erãt tres fratres testatoris: mouit vn⁹,superstite filio,nũquid filius fratris veniet ad fideicõmissũ cũ aliis fratrib⁹,gl.tz ibi in ver.nominatus.q̃ sic.Bal. ibi determinat ꝓmũ.eo q; maior cẽset adfectio ad fratrẽ,q̃ ad filiũ fratris:vnde vba subſti.debẽt intelligi p primus,z sic ſm priorit̃ grad⁹, Idẽ cũ Bal.tz ibi Raph.cu,i cõſi.vij. inci.mulier istituit mari tu.Fran.de Are.in cõſi.clxij in c.diligenter z mature discussis. Idẽ tz Alex.cõſi.ccxij.in ij.vol.in c.considerationis.in cõsil. iiij.in iij.vo.inci,ponderatis verbis testamenti. Sed aduerte, q; gl.or.ibi tenet contrarium.z ibidem Jo.de Imo.z Pau. de ca.z plures alij per eos relati.Consuluit Ale.ibi 3trarius. in cõsi.xxvj.in iij,volu.incip.videtur fortasse. ¶ Quarto adde ter.z ibi no,Bar.in l.hoc legatũ.ff.de le.iij.vbi no.Bar.q̃ qñ verbũ põt intelligi p primus, z posterius, semp dz intelligi per primus. Ad idẽ ter.i l.legatis.ff.de le.ij. ¶ Quinto ad ista regulã facit regula philosophi q̃ vbi aliqd dr̃ de duobus, de vno p primus,de alio p posteri⁹:itelligit̃ de eo qõ sit p primus,refert z sequitur Signo.de homodeis in cõſi.xxix.inci.in Bladalisie. ¶ Sexto adde text.in l.q heredi.ſ.cum hr̃ditas.ff.de cond.z demon.vbi cõditio dandi que impleri in persona heredis intelligit̃ in eo q̃ per primus est heres,non aut qui in secõ est effectualr̃ hr̃s iudicio testatoris. ¶ †Secõ no.ex ter.ibi,non ojs q̃
5 pr̃i hr̃s extiterit q̃ q succedit p mediã psonã alteri⁹ põt dici simpl̃r hr̃s:ideo p̃cederet libellus in quo qs asserit se hr̃de alicuius,dato q̃ immediate non fuerit hr̃s,ſz p psonam filij, vel serui hic appellatur heres.firmãt Bar.z doc.p illum ter.in l. ſi.C.de her.inſt.cum infinitis concor.vt ibi per Bal.z Ang.in l.ij.ff.de peti.her. Bar.in l.ſi qs filium.ſ.j.ff.de ac.her.z in l.pa
6 terfa.ſ.j.vbi dicetur.j.eo. ¶ †Tertio no.ex hoc ter.ſm Bal. Ange.z Pau.q̃ qñ terminus hr̃s,pfertur a testatore,intelligit̃ de primo hr̃de tiñ,z non de herede heredis:secus, ſi proferat̃

a lege,vel a statuto:q2 appellatione hr̃dis intelligitur nedũ de p2io ſʒ de oibus in infinitũ.l.sciẽdũ.§.hr̃dis app.ff.de ver.sig. istã doc.rep2ehendũt Jm.ꝛ Mod.per text.in l.in annalib⁹.C. de leg.in l.ſi.C.de her.inst.vbi verbũ heres,pfert a testato2e,ꝛ tamen intelligit de hr̃dibus in infinitũ,ꝛ propterea aliter rñ/debat Jm.ꝙ hec dictio, heres,pfertur a testato2e sub ꝯdõne:ꝛ q2 cõditiões debẽt ipleri in fo2ma specifica,merito intelligi tur de p2io hr̃de.Uera so.est ista,reiecta ea,quã ponit Raph. cu.hic.ꝙ in l.i annalibus.loquit̃,qñ testato2 facit mentionẽ d heredib⁹ alteri⁹,ꝛ nõ de suis:quo casu verũ est,ꝙ nõ solũ intel ligitur de p2imis,ſʒ in infinitũ:q2 nõ est ibi rõ,quare testato2 i tellexerit magis de heredibus p2imis,quã de alijs:q2 fo2tasse nõ magis cognoscebat p̃mos quã alios.Sed nos loqmur,qñ testato2 facit mẽtionẽ de hr̃dib⁹ pp2ijs,tũc em̃ itelligit̃ de p2i/mis ad quos p̃sumit̃ habuisse affectionẽ.ita loqt̃ tex.hic.ꝛ ita ẽt dicebat Bal.i l.ſi.i iij.op.C.de he.inst.ꝛ d hac materia ẽt ap pellatione heredis añ intelligat̃ de p2imis an successiue,ponit late Bar.i l.Gallus.§.etiã si parẽte.s.de lib.ꝛ posth.ꝛ ibi dice
7 tur.¶†Quarto põdera text.in ver.quia non ex iudicio.dicit Bar.esse similẽ tex.in l.j.§.nõ solũ.el j.ff.vt leg.no,caue.ꝛ p hoc ĩfert Bar.ꝙ substitut⁹ pupillariter,qui est heres hr̃dis ex iu dicio testato2is,cũ iste habeat affectionẽ testato2is,bñ admit teret̃ p illa ꝟba,quisquis mihi heres erit.Et,ne equoces,dcla ro pone testato2 hʒ duos filios impuberes,vbi substituit pu/pillariter Caiũ,alij filio fecit substitutionẽ hoc mõ qsqs mihi hr̃s erit,sit hr̃s filio meo,nũquid ille p2im⁹ veniet ad substitu/tionẽ.Bart.dt,ꝙ sic.ad hoc alle.optimũ tex.in l.paterfa.p̃mis tabulis.j.eo.Jstam opi.Bar.tenet Sal.Raph.cuma.Pau.ꝛ Alex.hic.Pro opi.Bar.alleg.Raph.cu.bonũ text.in l.ſi plu/res.ff.de leg.iij.¶In contrariũ contra Bar.allegat fo2tẽ tex. in l.ſi quis cum testamẽtũ nullum,iuncta gl.in ver.peruenitu/ra,de iur.codi.vbi legatũ relictũ per ista verba,quisquis mihi hr̃s erit nõ cõp2ehẽdit substitutionẽ.Bar.ꝛ doc.ibi respõdet quod illud est:q2 testato2 dixit,quisquis mihi heres erit ex isti tutiõe,vel quisquis mihi heres erit institut⁹,sed ista est nimia diuinatio,ꝛ violatio ad illum tex.Sed Rapha.dicit,quod est necesse ita dicere postꝙ̃ Bar.ꝛ doc.ita dicunt esse verum,qd Are.tentauit aliam solutio.sed recidit in idem.Pro eadẽ opi. Bar.Pau.de Ca.alle.tex.in l.ex duobus.§.j.j.e.ꝛ illum tex.as cribit sibi Alex.vbi per illa verba,quisquis mihi heres erit sit heres filio meo,impuberi,admittit̃ ille,qui est heres heredis. Sed p2o certo lʒ Pau.ꝛ Ale.fundent se in ille tex.ꝛ Bart.ibi idem videatur velle.tamen ille tex.nihil facit.ibi enim testato2 instituerat filiũ impuberẽ,ꝛ vnũ aliũ coheredem tm̃,deinde fe cerat substitutionem vulgarẽ,postea dixit testato2,qsqs mihi ex sup2ascriptis hr̃s erit,sit hr̃s filio meo.pondera ꝙ ibi testa to2 dixit in plurali quisquis.cum ergo in p2imo nõ instituis/set nisi vnũ,illa pluralitas ex sup2ascriptis de necessitate com p2ehendit substitutionẽ vulgarem,ibi em̃ nõ dixerat simplici ter sicut hic.ꝛ ita etiã lʒ Are.hic.ꝛ pondera.ꝙ istud voluit at tẽtare Bar.i d.l.ex duab⁹.§.j.ſʒ nõ vadit per istã viã:ſʒ debue rat põderare Bar.illã pluralitatẽ qsqs ex sup2ascriptis.Pō/dera ergo tu hic,ꝙ lʒ Pau.ꝛ Ale.põderẽt.ꝙ p decisiõe Bar. tex.in illa l.ex duob⁹.§.j.vbi substitutus vulgaris quamuis sit heres heredis,q2 venit ex iudicio testato2is,admittit̃ ab sub/stitutionẽ,potes reto2quere illũ tex.ꝯ eos:ꝛ ꝯ Bar.ibi admit tit̃ substitutio vulgaris:q2 testato2 ibi nõ simpliciter dixerit qs qs mihi hr̃s erit,sed dt qsqs mihi ex sup2ascriptis.ꝛ ista plura litas nõ aliter intelligi potest nisi cõp2ehendat substi.vul.Jstã decisionẽ Bar.rep2ehẽdit Jo.de Jm.hic:q2 attẽta rõne bar. lʒ sit hr̃s hr̃dis:tñ venit ex iudicio testato2is.vult ergo Bart, ꝙ heres hr̃dis,dũmõ veniat ex iudicio testato2is,admittat̃ ad hanc substi.pup.Sequeret̃ etiã,ꝙ fideicommissarius debe ret venire ad substi.pupil.ꝙ̃uis sit hr̃s heredis mediãte testa/mento,cum sit heres ex iudicio testato2is,ꝛ tamẽ istud videt̃ falsum:quia loquens de herede intelligitur de herede p2imo. non de fideicommissario.l.qui hr̃di.§.j.ff.de cõdi.ꝛ demõ.q2 nõ est ex alia rõne,nisi q2 conditio debet impleri in fo2ma specifi/ca.ꝛ ad tex.quem alle.Bar.in l paterfa.vbi fideicõmissum re/lictum sub conditione si frater erit heres testato2is,respondet Jm.ꝙ ille tex.loquit̃ quo ad aliũ effectum:hoc est dicere.qñ grauamẽ adijcitur sub cõdõne,si erit hr̃s testato2i.isto casu vt onus fideicommissi impleatur qui est heres heredis ex pupil. subst.tenet̃ ad onus fideicommissi.sed nos loquimur,qñ com modum,ꝛ emolumentũ relinquit̃ sub conditione si erit heres testato2is,isto casu heres heredis,nõ tenet̃,ꝛ nõ venit ad illud commodum.Sed ista rñ.mihi nõ satisfacit:q2 si in materia,qñ tractatur de onere,illa cõditio,si mihi heres erit,d2 purifica/ta qñ venit ex pup.sub.adhuc teneatur ad on⁹ fideicõmissi ꝙ est grauamẽ,ꝙ̃to magis qñ tractat̃ de cõmodo,ꝛ emolumẽto, vt est in subst.pu.q'est cõmodũ pupilli.ꝛ substituti,illa ꝯdõ de intelligi purificata.vñ venit ex pupil.subst.ꝛ sic strictio2 inter/p̃tatio dʒ fieri;qñ tractat̃ de onere ꝛ grauamine,ꝙ̃ qñ tractat̃ de emolumẽtis:ꝛ sic vr̃ ꝙ sensus Bar.remaneat incõfusus,nõ obstat fundamentũ Jmo.ꝙ ꝯdõ apposita a testõre si dederis hr̃dis heredi dʒ adimpleri i p̃sona p2imi hr̃dis directo,ꝛ nõ in p̃sona fideic.heredis:q2 illud est,qñ põt adimpleri in p̃sona directi heredis,ꝛ in persona fideicommissarij,tunc dʒ impleri in persona heredis,sed nos loquimur qñ nullus alius est he/res testõris,nisi iste qui venit per vulga.ꝛ pup.nunqd iste de/beat admitti:dico,ꝙ sic,ꝛ ita vr̃ defensata opi.Bar.istam opi. Bar.impugnat Are.hic alia fo2tio2i (vt ipse dt) rõne:dt ipse, si verũ esset fundamentũ Bar.ꝙ subst.pup.q est hr̃s hr̃dis iõ admittat̃,q2 venit ex iudicio testõris:sequeret̃,ꝙ ẽt pr̃,ꝛ dñs deberent admitti ad sub.pup.eo q2 in multis casibus veniunt iudicio testõris aut tacito,aut exp2esso.consequẽtia pʒ:p2oba tur mino2,ꝙ pater,ꝛ dñs veniunt ex iudicio testõris.Nam re/gulam habemus,ꝙ illud ꝙ in dubio relinquit̃ filio,vel seruo, censet̃ relictum contemplatione pr̃is,vel dñi.tex.est in l.filiofa mil.ꝛ ibi Bar.ad hoc no.j.de cond.ꝛ demõ.ꝛ lati⁹ Bart.in l.si filiofam.ff.de do,cã mo2.tradit̃ i l.ſi.C.de vsufr.ꝛ plene p scrib. maxime Mod.in l.cũ aliqs.C.de iure deli.quo casu censet̃ reli ctum patri vel dño.l.fideicõmissa.§.interdũ.ff.de le.iij.Et fo2/tificando argumen.Are.pondera,ꝙ rõ que assignat̃ ad hunc tex.per Bar.ꝛ doc.est eo,q2 testato2 p̃sumit̃ habuisse affectio/nem ad heredes,quos scripsit,ꝛ non ad eos q ex alio2um p̃so/na veniunt.istud vr̃ falsum in filio,ꝛ seruo:q2 illud ꝙ relinqui tur filio,ꝛ seruo in dubio censet̃ relictum patri ꝛ dño,ꝛ tñ tex. iste vult,ꝙ non veniãt pater,ꝛ dñs:ergo fundamẽtum Bart. non est verum.Jtẽ pone qd testato2 instituat filiũ aut seruũ, ꝛ exp2esse dicat,quod istũ instituit p2opter eius patrem aut dñm.sequitur ꝙ pater ꝛ dñs admittant̃ ad sub.pup.ꝛ tñ istud est ꝯ gñalitatẽ tex.nostri.ergo apparet,ꝙ fundamentũ Bart. non est bonum,nec verum.Defendendo sniam Bar.põt dici, p2out etiam ipsemet dt:qd dato,ꝙ filius,aut seruus institue/rentur contẽplatione patris,vel dñi etiam hoc exp2esso:tñ ex quo p2incipaliter seruus,ꝛ filius sunt scripti heredes.dato ꝙ ad patrem ꝛ dñm perueniat emolumentum institutionis,tñ dʒ attendi qs hono2etur titulo instõnis.non añt q hʒ emolu/mentũ per tex.in l.iij.ꝛ j.ff.de le.p2estã.quem allegaui hoc an/no multoties:ꝛ per hoc apparet,ꝙ est magna differẽtia inter eum,qui venit ex substitutione vul.aut pupil.ꝛ inter patrẽ,ꝛ dñm,qui veniunt ex dispositione legis:q2 p2imi hono2antur ti tulo,ꝛ exp2essa dispositione testato2is:secus est in alijs.Põde ra ergo qd illa.l.iij.§.j.nõ curat,ꝙ illud sit relictũ cõtẽplatiõe dñi,ꝛ sic remanet defensa opi.Bar.tñ ꝯ Bar.est fo2tio2 tex.in
8 d.ver.qd si duo.¶†Ultimo vt mihi omittatur considera qñ defendi possit sñia Bar.ꝙ ille,q venit in substi.pup.admittat̃, ꝙ̃uis sit heres heredis.naʒ si itelligeres decisionẽ Bar.qñ nõ essent,nisi vnus pupillus p2out vidi multos errare:ita decisio Bar.nõ posset defendi.p2obat̃ viua ratiõe,q2 lʒ sub.pup.veniat ex iudicio testato2is.vt dicit Bar.tñ ñ est heres testato2is,ſʒ pupi.q2 per substõnem pup.succedit pupillo ꝛ nõ testato2i:in iti.de pup.substi.in p2in.Et ad hoc illa verba,qsquis mihi hr̃s erit,sit filio meo heres cẽseatur purificata,est necessariũ,ꝙ p2i mo fuit heres testato2i:vt dicit iste tex.in p2in.vbicunqꝫ ergo nõ esset nisi vnus pupillus,decisio Bar.esset falsa.dʒ ergo in telligi qñ erant duo pupilli testato2is filij,ꝛ vni eo2ũ substituit pupillariter Titiũ.alij pupillo substituit p illa verba qsquis mihi hr̃s erit,opo2tet intelligere,ꝙ p2im⁹ fuerit hr̃s patri,ꝛ mo2tuus est i pupillari etate,quo casu Titius veniẽs ex pup. subs.mediãte p̃sona pupilli est ẽt hr̃s ipsi testato2i,tũc admitti tur ad substitutionẽ pup.p hec verba qsquis mihi heres erit.
9 ¶†Ultimo no.ex tex.ibi substitutus,videt̃,ꝙ verbũ videat̃ a, ĩpo2tat veritatẽ,ꝛ nõ fictionẽ.facit ꝙ no.Bal.i l.ẽt p illũ text. C.de iur.do.vbi no.exp2esse ꝙ verbũ,vr̃.nõ denotat fictionẽ,ſʒ verbo2ũ debitã,ꝛ sanã interp2etationẽ.idẽ Bal.in l.si quis fi/liũ.§.ſi.ff.de acq.he.no.ex illo tex.ꝙ verbũ vr̃,nõ denotat ip2o/p2ietatẽ,ſʒ iuris intellectũ.Jdẽ no.Are.in l.sciẽdũ.in ij.no.per illũ tex.ff.de ver.ob.Jdẽ Bal.in rub.extra.de p2esc.dicit ꝙ ver bũ vr̃ impo2tat veritatẽ,qñ põt fm subiectaʒ materiam:tñ q2 cõmuniter d2 ꝙ verbũ,ĩpo2tat fictionẽ.l.j.§.deiecisse.ff.de vi ꝛ vi arm.l.iij.§.ex ꝯtrario.in fi.ꝛ ibi doc.no.ff.de acq.pos.l.seruum fi/lij.§.j.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.ff.de le.j.Bart.in l.si is qui p2o emptoꝛe.ff. de vsu.ideo dic,qd etiam hic impo2tat fictionẽ,si bñ cõsideraf litera ꝛ tex.dicit em̃ tex.nõ ois qui patri heres extiterit,sed is qui ex testamẽto heres extiterit,substitut⁹ videat,illud verbũ videatur p2op2ie refert̃ hoc mõ ad illud qd d2 non omnis qui patri heres extitit,substitutus videat̃:q2 pater ꝛ dñs nõ sunt p2op2ie substituti lʒ veniãt ex testamẽto.¶Bl.i verbo,ex te stamento

a ¶Videat̃.adde Bar.in l.si quis p2o empto2e.ff. de vsuc.

stamēto diuiditur in tres.In prima exponit tex. timore taciti
contrarij.In secūda allegat tres concor. In tertia opponit,z
non soluit cōtrariū tacitū:fuit qz tex.dicit ꝙ dn̄s vel pater nō
veniūt ex testō.nā ab intestato etiā eos nō venire certū est:er-
go nullo modo veniunt, qz ois hereditas defert aut ex testa-
mēto aut ab intestato,alio modo nō,vt insti.de her.que ab in-
test.in prin.gl.rn̄.ꝙ venit ex testō dominus vel pater.sz p obli
quum z non directo.¶Gl.in verbo,neqz hr̄dis heres.diuidi
tur.i tres.In prima op.contra tex.In secunda alle.multas cō
cor.In tertia facit duas op.simul.¶In ea gl.substitueret filio
nominatim.habes ex gl.sol.ad l.q patri.Ista prima gl.p oēs re
prehēdit:qz solū aduersificat casus,z nō ponit actionē diuersi
tatis.Scdo.qz idē operat species in sua specie ꝙ operat gen⁹
in suo genere.l.si duo.ff.de admi.tu.Tertio z fortius qn̄ substi
tutio fit nominatim, difficilius extendit ad heredes , ꝙ si fiat
per nomen appellatiuum.vera sol.est quam sentit gl.hic dn̄ re-
mittit se ad l.qui patri.vbi est tex.sing.z mirabilis fz Bar. in l.
vnica.§.sinaūt aliquid sub cōditiōe.C.de cad. tol.z Bar.z alij
in illa.l.qui patri. ¶In ea. gl.ibi.l.si qs cū testamentum nullū
respōde dupliciter fm Bar. ¶In fi.gl.respōde ad l.si donate.
vt per Bar.¶Extra gl.pro cōplemēto istius.§.Bar.format
10 quinque questiones.¶†Circa tertiā questionē Bart.ista est
multum no.q.z multum insistemus. Pro faciliori intelligētia
diuide istam questionem in duos articulos.Primus erit,nun
quid compromissum factum sub dignitate transeat ad succes-
sorem in dignitate.Secundus erit de executore testamenti da
to sub nomine dignitatis,nunquid transeat ad successorē ī di-
gnitate.¶Circa primum concludit Bar.ꝙ cōpromissum fa-
ctum in arbitrium,vel in arbitratorem sub nomine dignitatis
nō trāsit ad successorem in dignitate , si subtiliter inspexerit.ad
ita tenendum mouetur Bart.tribus fundamentis. cum opi.
Bar.tz Bal.Ang.Sali.Im.Pau.de ca.hic.z Bal. i quatuor
locis additis hic per Are.z Alex.hic. z in l.fi.in xxvj.qō.C.de
her.insti.z latius in §.sed z si quis.C.cōia deleg.z in c.j. de in-
uesti.in mari.fac.z in auth.si tamen.C.de temp.appe. Tenēdo
opin.Bar.iunctus est inuestigasse rationē diuersitatis,quare
commissio actus iurisdictionalis transeat ad successorem in di
gnitate.ita loquit tex.in c.qm̄ abbas.de offi. delega.sec⁹ qn̄ cō
mittitur exercitium vel aliquis act⁹.Bar.nō declarat,sed Jo.
de imo. subtiliter assignat rationē diuersitatis: quia cōmissio
actus iurisdictiōalis videt fieri ratione presumpte peritie ꝙ
presumitur habere habens dignitatem.arg.c.statutum. de re-
scri.in sexto.in prin.que ratio pariformiter militabat i successo
re eiusdem dignitatis: sed nudū ministeriū facti non cōmittit
propter peritiā,sz rōne affectiōis z cōfidētie,que habet de cer
ta persona,presertim in compromisso,ideo non concludit.Cō
firmo istā rōnē vltra Imo.qz si aliqs est delegat⁹ a principe d
aliquo actu iurisdictiōali.pōt alteri delegare.l. a iudice. C.de
iud.sz delegatus a principe ad aliqd officiū vel ministeriū non
pōt subdelegare.c.si.§.fi.de offi. deleg.z ibi text.ponit rōnē:qz
non iurisdictio sz certū ministeriū sibi 3mittit,istā rōnē teneo.
Aliā assignat Pau.hic.Aliā Bal.in d.l.fi.nō curo referre.Cō
tra decisionē Bar.tenēt Raph.cu.Abb.z subtilis Aret. hic
idē simpliciter tz Ang.de are.in §.substituit.Inst.de pup.sub.
Mouetur Raph.per l.ꝙ principi.ff.de leg.ij.vbi legatū factū
prin.transit ad successorē in dignitate.z tamē legata fiunt pro
pter affectionē.gl.z doc.in l.qui filiabus.in prin.ff.de le.j. l.nec
adiecit.ff.pro socio.ad istū tex.respōdet Alex.z fuit opinio I-
mo.ꝙ hec dispositio hr̄dis ponit in cōditione,que cōditio dz
impleri i forma specifica iuribus vulga.Uel rn̄de,vt respōdet
Bar.rn̄.tertio fz Rap.z Are.hic ēt tz 3tra Bar.principaliter
ꝑpter generalitatē regule,que habet,ꝙ cōmissio facta per no
men appellatiuum trāsit ad successorē in dignitate.d.c. qm̄ ab
bas.z c.si gratiose.de rescr.i vj.z rō est.qz in vtraqz ꝑsona cen
setur esse eadē dignitas,z nō variata.l.meminisse.z ibi no.bar.
ff.de offi.procō.z leg.Mouet etiā.qz dn̄ Bar.presupponit,qd
cōmissio exercitij, vel nudi actus non transit ad successorē in
dignitate:ita dicit tenere Inn.i c.fi.de offi.deleg.z idē tz ipse-
met Bar.in l.z qz.circa fi.ff.de iur.om.iudi. sed certe prout dt
Abb.in illo.c.quoniā abbas.Bart.errat, z infideliter recitat
Inn.q nō ita simpliciter tz. sed distinguit.z illā distinctionē re
prehēdit z sequunt ibi Ant.z Imo.z Are.hic z ista sunt q re-
perio tradita a maioribus in isto nota.passu.Ultra oēs scribē
tes aduerte tu,inquātū Bar.vtitur tali fundamento,qd com
promissum nō trāsit ad hr̄des.l.diē proferre.§.j.cū gl.in ꝟ.mor
te.ff.de arb.ergo etiam non debet transire in successorē i digni
tate.miror.ꝙ doc.non perpēderint de errore Bar.nisi ego er
rē,ista rō Bar.non vr̄ vera qz cōpromissum nō trāsit ad here
a dem.concedo ergo zc.nam delegatio nunq̄ transit [a] ad hr̄dez.
tex.est in c.vno delegatorum.de offi.deleg.z non transit ad suc
cessorem in dignitate.c.quoniā abbas.eo.tit.Secundo,z istud
disputatiue dictum.nam cōpromissum transit ad heredes,qn̄
fit tanq̄ in bonum virum,z egreditur personā.gl.in l.in com-
promissis.ff.de arbi.gl.in d.l.sed z si restituatur.de iudi. sed ha
beo,ꝙ cōpromissum in dubio semper censet fieri in bonū virū.
tex.est formalis in d.l.iij.§.tā z si.ff.de arbi.quid tenēdū: teneo
nō solū soluēdo z legēdo:sed etiam in pūcto iuris opi.Bar.qd
compromissum factum sub nomine dignitatis nō transeat ad
successorem in illa dignitate:nec reperio ,ꝙ aliquid allegēt isti
Mod. contra Bar.ꝙ vigeat istā opi.Bar.Ultra doct. quos
s.retuli,reperio,ꝙ idē in terminis tz Bel. i l.si.C.de rela.z ne
mo hic eum allegat.istud idē cōsuluisse super quadam ardua
cā z nō dicit plus.z ita de facto consului cum duo nobiles cō-
promisissent de quodā comitatu,z cōpromiserūt sub rege Frā
corū sub nomine appellatiuo z dignitatis ex plurib⁹.Primo
qz regi poterit succedere infans vel pupillus z huiusmodi eta
tis aut aliquis dure ceruicis,vt refert Pau.de Ca.hic.z dicit
ꝙ tpe quo studebat ꝙ Bal.habuit de facto cōsulere istud.idē
z plenius tenet Bal.in c.vno delegatorum.de offi.deleg. ex ali
quibus alijs fundamentis.Idem tenet no: Bal. in c.j.in prin.
qui feu.da.pos.vbi concludit, ꝙ cōpromissum non transit ad
successorem in prelatura,vel dignitate.allegat Bart.hic cum
gl.in cle.fi.de procur.z per hoc dicit se ita consuluisse in causa
ducis Subaudie super sententia lata per regem Francorū cū
in patrē eius esset cōmisa decisio super,xliij.castra feuda im-
perij,eo qz compromissuz fuit cōsumptū morte regis.alle.Jo.
An.in c.vno delegatorum.in nouella Idem qd Bal.tz Petr.
de anc.in c.si gratiose.de rescr.in vj.vbi querit pone factum est
compromissum in Martinum papam quintuz sub nomine di
gnitatis,an successor i papatu poterit cognoscere.determinat
ꝙ nō allegat precipue Bart.hic facit bene qd decidit idē bal.
in clē.de offi.dele.vbi tz,ꝙ si in regē Francorū prorogata eēt
iurisdictio de comitatu Sabaudie,ꝙ nō transit talis iurisdi-
ctio in successorem:ne liberalitas prorogantium in regē esset
captiosa.arg.l.cum Aquiliana.ff.de transac.z sic vides ꝙ sen-
tentia Bar.esset in practica tenenda.Pro ista opinione,vide
tur mihi bene stringere iste tex.nec obstant tres sol.Alex.post
Raph.Cu.qz pondera ꝙ iste tex.in ratione finalis decidendi.
nam iste tex.nō mouetur eo,qz terminus,heres.proferat in cō
ditiōe.Itē nec 3siderat qualitatē,sed ratio finalis est:qz nō ve
niūt ex iudicio testatoris,z sic qz nō habēt affectionē z volū-
tatē testatoris,istud est qd proprie voluit dicere Bart.de isto
tex.dispositio facta sub nomine appellatiuo.qn̄ nō cōcurrit af
fectio disponentis nō comprehēdit eum,qui venit sub illo no
mine appellatiuo.ergo compromissum factum sub noie digni
tatis,sz cōprehendat successor in dignitate:tū nō hz volunta-
tē,z affectionē partium.iste nō venit,z nō obstat.l.ꝙ principi,
allegata per Raph.z Alex.qz Bal.resp.ꝙ loquitur in legato,
ꝙ de facili acquirit.patet,qz acqrit ēt ignorāti.l.a Titio i fine.
ff.de fur.illud ergo legatū cēsebat acqsitū illi pncipi.merito trāsf a
mittit ad successorē in dignitate.ptz.qz sz hereditas nō adita
nō transmittat secus tū i legato.Uel z secūdo potes rn̄dere,ꝙ
loquit in legato,ꝙ nō cōcernit industriā ꝑsone ꝑut cōpromis-
suz.Ad fundamēta Are.de regula gn̄ali rn̄.vt p Bar.hic. Et
11 tenēdo istā op.Bar.q est verissima.†no.pulchrā ampliationē b
ad l.in cōpromissis.ff.de arb.vbi dicit,ꝙ tex.ꝙ in cōpromissis
nō recedit a persona.amplia etiā si fieret cōpromissum sub no-
mine dignitatis,adhuc non transit ad successorē.ita habes ex
12 decisione Bar.cōiter approbata.¶†Circa secundum articu
b lū de executore dato [b] sub noie dignitatis,clarum est.ꝙ trāsit,
conclude cum opi.Bar.cōiter approbata,z de hoc est gl.ord.
in c.si.in gl.pe.de testamēt.in vj.nisi ille executor esset cōsangui
neus testatoris:qz tunc propter affectionem presumptam nō
transit ad successorē,sed punct⁹ est videre stante ista 3clusio-
ne vera,prout est quare cōmissio executoris trāsit ad successo
rē in dignitate z cōpromissum non:cū tū vtrobiqz est act⁹ non
iurisdictionalis.Bar.hic voluit ponere duas rōnes diuersita
tis.Prima est,qz executor testamentarius datur in locuz legi
timi executoris,sed lex dat legitimum executorem,nō habito
respectu ad personam,sz ad dignitatē.Istā rōnē rephēdit Jo.
de Imo:z bene:qz assumptuz Bar.nō est verū qn̄ testator dat
executorē,dat eum in loco legitimi executoris,imo totū econ-
tra.nā lex tunc dat legitimum executorē in defectum testamen
tarij.ita dicunt tex.alle.per Bar.z aut.sz lz,C.de epi.z clerica.
nos quidem.de testā.Preterea z forti⁹ iura alegata per Bar.
que loquuntur de legitimo executore,loquuntur in legatis re
lictis ad pias causas.in istis lex dat epm legitimū executorē:i
alijs nō.ita dicit Bal.in l.fi.in xxvj.q.C.de he.insti.reprehēden
do,Bar.hic,z Alex.hic.Cogita si posses saluare Bar.z dicere
ꝙ exequi volūtatem testōris ēt ad cāmnō piā semper est op⁹

a ¶Transit. Adde ca.pastoralis. in §.j.de offi. ordi.c.si delegatus lib.vj.

b ¶Dato. Adde do.in ca.requisi-sti.de testamen.

meritoriū,⁊ causa pia.tex.est in §.si vero.expressim,in auth.de hered.⁊ fal.per quem tex.ita dicit Bar. in l.nemo potest.ff.de leg.j.⁊ in aut.sed cum testator.C.ad leg.fal.Cōfirmo per id, qđ in proposito dicit Bal.in l.fi.C.de rela.vbi tenet, ꝙ qñ testator reliquit executorem testamenti priorē fratrū predicatorū, ideo transit ad successorē in dignitate:qꝛ ei cōmittit tanquā psone religiose,⁊ sic instinctu religionis,que presumitur ēt i successore,non sic in compromisso,non autem affectionem psone. ⁊ ita etiam voluit Jmo.sed de Bal.nō facit mentionem,tamē mihi ista saluatio non placet:qꝛ nō defendimus Bar.de legitimo executore:qꝛ legitimus executor nunquā hꝫ locū nisi in relictis ad pias causas.Scđa ratio est.vt hic p Bar.vera ratio diuersitatis est,quā voluit Bal.hic,sed ego plenꝰ declaro.nā in executore vltime voluntatis ideo est,quia in vltimis volūtatibus earū fauore,ne pereant,recedimus a persona.l.j.cum gl. ff.de leg.ij.l.fi.§.sed ⁊ si quis.C.commu.de le.sed compromissuꝫ cēsetur esse quedā transactio,⁊ cōsequēter quidā cōtractꝰ.gl. in §.j.in auth.vt diffe.iud.Bar.⁊ doc.in aut.si vero contigerit. C.de iudi.sed in contractibus non receditur a persona.l.si qs arbitratu.ff.de ver.obl.⁊ in l.fi.C.de cōtrahen.emp.⁊ ista est vera:⁊ istam tene.Ultimo ad istum tex.ponderatū per Bar.vt s. ponderaui in ratione fi.stringe istum tex.qꝛ si in isto tex.dispositio facta sub nomine appellatiuo non comprehēdit eos, qui continētur sub nomine appellatiuo , quādo nō hꝫ affectionē. ⁊ loquit ibi tex.in pup.substi.que est merus fauor,⁊ merū comodum pupilli,⁊ fauor pupilli,esset,qđ continētur ad hoc vt substi.pup.valeret.Si ergo cōtinētur in ista materia fauorabili:qꝛ cessat voluntas testatoris:quantominus compromissi in quibus potest tractari de magno preiudicio vnius partis si
13 nō ꝯcurrat affectio ipsius testatoris.†Circa q̄stio.Bar.de illo qui instituit pauperes eligēdos,adde ꝙ istā decisionēꝫ sequit Aler.hic,⁊ idē Ale.i l.Galꝰ.§.etiā si parētes.de lib.⁊ posthu. vbi dicit vbiqꝫ,qđ est : non sequit,⁊ cōmendat.Jo.de Jmo.i l. si qs filiū.ff.de acq.he.istā deci. Bar.rephēdit subtiliter Are. tribꝰ fundamētis.Primo p illud qđ volunt Bar.⁊ doc.in l.fi. C.de edi.diui Adr.tol.nā bñficiū.d.l.fi.cōpetit scripto heredi: ⁊ tñ doc.volūt ꝙ etiā eps,q est legitimꝰ executor pauperū hꝫ bñficiū illꝰ.l.qꝛ iꝫ nō sit scriptus,habet tñ p scripto.sed defendēdo Bar.ad hoc clare rñdeo:prout rñdet Bal.in l.si quis ad declinādā.in fi.C.de epi.⁊ cle.nā qñ pauperes sunt i specie nominati ⁊ scripti hr̄des eps venit tāquā pcurator eorū noīe.sicut ergo alius pcurator noīe hr̄dis scripti implorat bñficiū illꝰ.l.ita ille eps petit noīe,⁊ vice pauperū.q sunt scripti.Scđo ⁊ fortiꝰ pōdera ꝯ Bar.duos tex.simul iūctos , q multū faciūt i l.cū filio.§.eo.iūcta.l.si i testō.§.e.ti.nā in l.cū filio.dicit. ꝙ per ista verba,qsqs mihi heres erit , veniūt scripti hr̄des tātūmō. ⁊ tñ i l.si in testō.dr qđ etiā admittit ille,q venit p ius accrescēdi,tñ ipse nō est realr scriptꝰ i illa pte,q accreuit. ⁊ ita idē Aret in d.l.si in testō.§.e.pōderat etiā illū tex.ꝯ Bar.hic.Sꝫ ego rñdeo ad istos tex.defendēdo Bar.Et i primis inquātū Are. psupponit,qđ per illa verba,qsqs mihi heres erit,solū vocent scripti heredes.⁊ cōsequēter ut idē ac si diceret ifrascriptꝰ heres.pōdera tu qñ Bar.hic expresse dicit cōtrariū: nā dicit ꝙ si fiat substitutio hoc mō,ifrascriptos heredes nō veniūt pauperes nominādi vel eligendi:⁊ tñ si dixerit,qsqs mihi hr̄s erit, tūc veniūt.Scđo psupposito fundamēto suo p vbo,qꝙ p illa vba,qsqs mihi hr̄s erit,⁊ qđ nō vocent, nisi q scripti sunt non ob.cū dicit ꝙ vocat i.le qui venit per ius accrescēdi,⁊ tñ i illa pte nō est scriptus.tex.in l.si in testō.§.eo.qꝛ allego tibi Bal.in terminis q in alia materia ad hoc rñdet.in l.fi.in j.q.C.de edic. diui adria.tollē.nā beneficiū illius legis cōpetit hr̄di ⁊c.vt ibi p eū q̄rit,nūqd cōpetat ei qui venit p ius accrescēdi.rñ,ꝙ sic: eo qꝛ venit ex tacita substitutiōe.l.si Titio ⁊ Meuio. §.Julianus.ff.de leg.ij.⁊ sic est scriptus,vel quasi scriptus:⁊ lꝫ Bal.nō declaret aliter declaro,⁊ defendo.iste eñ coheres erat scriptꝰ in testō in pte sua.i alia pte cohr̄dis erat scriptꝰ in genere:⁊ iō dicit qđ erat quasi scriptꝰ merito admittitur. vbi reqrit quod sit scriptus.ita etiam idem Bal.in l.j.ff.de his que in testa.delen.Tertio allegat tex.in l.si quis i testamēto.§.j.in fi.iūcta rōne tex.⁊ iuncta gl.ff.si qs omis.cau.testa.vbi per illa verba qsqs mihi ex suprascriptis heres erit, venit ille qui habet p adeunte.Tene decisionē Bar.⁊ adde Bar.in cōsi cxxiij.suo qđ inc. Andreas Martini codidit testū.vide tñ tex.in l.si quis cū testamētū nullū,in verbo.intelligit enim.j.de iure codicil.Cōsidera tñ tu qđ Bar.vult esse differētiā an substituant hr̄des infrascripti,vt per illā dictionē infrascripti.⁊ tūc non sufficit venire ex testo:sed requiritur qđ sint scripti. an vero dicat qsqs mihi heres erit,⁊ tūc etiā qui nō sunt scripti admittut,qui veniūt in dicto testatoris,lꝫ scribētes nō aduertāt.videt Bar.in hoc vltimo male dicere.⁊ in ꝯtū est tex.in §.substituit.Insti,de pup. substi.in verbo ⁊ scripti sunt.⁊ istud idē dicit tex.in l.cū filio.in verbō scriptꝰ tantūmodo. §.e.⁊ propterea ibi gl.exponit scriptos,i.institutos.est tñ violentia.Secundo dū Bar.facit vim in dictione,infrascriptos,pōdera ꝯ Bar.facere tex.in l.j.in p. scriptis heredibus.vbi Bar.ad hoc no.C.quo.leg.vbi dicitur ꝙ illud interdictū cōpetit heredi scripto.postea decidit,ꝙ venit heres heredis,quamuis heres heredis nō sit scriptus.⁊ p hoc infert Bal.ibi.ꝙ exceptio,tu nō es scriptus,vel noiatus in istrumēto nō hꝫ nocere tertio:qꝛ nominato Titio,vr̄ nominatus heres.idē etiā tꝫ Bal.in l.Julianus scribit.in priu.ff.de ver.obl.per illū tex.imo tenet Pau.de ca.in l.postulante.in pri. ff.ad Sc.Treb.ꝙ stāte statuto,ꝙ instrm mittatur executioni ꝯ debitorē in eo descriptū:habebit tñ locū statutū ꝯ heredem debitoris:lꝫ de herede nō fiat mētio.quā decisionē sequit Ale. ꝯsi.xviij.inci.attētis narratis in themate.vol.v.Ergo fortius idē debemus dicere i pauperibus, qꝛ satis sunt scripti.ex quo sunt eligendi a Titio:⁊ sic i pūcto iuris,hec decisio vr̄ mihi dubia:tñ pro opinione Bar.considerē,⁊ iudicarē.Ultimo,vt nihil omittat Bar.in finalibus verbis ponit vnum no.Bar.notare nō potuit istud ex hoc tex.sed credo qđ Bar. no.ex l.seq.i vbo instituit.tñ Bar.i l.cēturio.dt ꝯtū.Sꝫ ego istis diebꝰ allegaui tex.meliorē de iure.ad istud no.in l.mulier.§.fi.ff.de cōd. isti.⁊ ibi Bal.no.vbi verbū instituo positū in cōditione verificat in substitutiōe.Dicetur in l.centurio.vbi Bar.ponit.j.eo.

LEX IX.

1 Plurium coniunctim,⁊ vnius quādo sint partes equales.
2 Rector tot voces habet quot vniuersitas,⁊ vide nu.3.
4 Capituli ⁊ prelati quando idem ius,⁊ 5.
6 Abbas tantam penam soluit,quantam conuentus.
7 Mercatorum plurium partes quante.
8 Uerbum instituo.trahitur ad directam substitutionem.
9 Dictio,quos,ita stat distributiue,sicut dictio quisquis.

1 SI pater. Sūma vt hic vt p Bar.⁊ est cōmune summarium.¶†Not.j.ex isto tex.qđ si pl'es substituāt simul sub vno noīe collectiuo,⁊ aliꝰ noīatus de per se tantā partē hꝫ dep se noiatꝰ,quāta illi oēs collectiue vocati.facit tex.i l.si qs Titio.⁊ videas oino illū tex.ff.de vsufr.accres.Anq̄ pcedā vltra vidēdū est,que sit ratio istius decisionis,qꝛ scire est rē per cām cognoscere.Duplex pt esse rō.qꝛ illi plures ex quo sunt simul vocati iudicant pro vno,⁊ tanqꝫ vnū corpꝰ.ita iurisconsultꝰ in l.planc.in prin.ff.de le.j.Scđa pōt esse rō fm Raph.pp copulā,⁊ que equaliter diuidit inter extrema.l.reos.§.cū tabulis.ff.de duo.reis.l.j.C.si plures vna sen.facit tex.i l.si hr̄des nominatim.ff.de lega.j.vnde facit iste tex.fm Pau.hic quod si cōdemnatus est syndicus,⁊ cōe in cētū,qđ syndicus censet cōdemnatus in quinquaginta.⁊ cōitas tota in alia quinquaginta,alle.gl.⁊ Cyn.in auth.causa que fit cū monacho.C.de epis.⁊
2 cle.Secundo facit iste tex.fm Alex.†ꝙ si statutū dicat,ꝙ rector,⁊ vniuersitas scolariuꝫ possint eligere bidellum vel notariū vniuersitatis,qđ dimidiū vocū habet rector,sicut vniuersitas ista est bona materia in qua insistā.Facit qꝛ vbi actus cōmittit vni noīe collectiuo,⁊ alteri persone illud collectiuum totum est pro vna dimidia:⁊ alia psona pro alia dimidia.ita not. Ang.⁊ Jmo.in l.liber homo.§.titius.primo per illum tex.ff. de her.inst.Et per hoc inferunt ad hoc qđ proxime dictum est qđ tātam vocem habet rector solus quantam tota vniuersitas,nisi fm Jmo.ibi appareat de mente statuentiuꝫ aliđ fuisse
3 arg.l.cū virum.C.de fideic.¶†Secundo adde ad istam regulam bene facere illud qđ volunt Ang.⁊ Jmo.in l.interdum.in prin.§.de her.insti.vbi determinant qđ si in aliquo actu darentur voces a capitaneo , ⁊ ancianis: qđ tot voces habet solus capitaneus quot omnes anciani.idem no.Bal.in d.aut.causa que fit cum monacho.Lu.Ro.in consi.xcix.inci, viso proposi
4 te.questio.themate.circa id q̄ritur quot voces. †Tertio adde illud quod no.Bal.in l.si plures.in secunda lect. ⁊ in scđo no. per illum tex.ff.de pac.quod si aliquid spectat ad capitulum ⁊ prelatum,tantū potest solus prelatus,quantuꝫ capitulū:quia oēs cōsiderantur vt vnus ⁊ sub nomine collectiuo.Idem volūt Hosti.Jo.an.⁊ alij in c.postulastis.de conce.preben.⁊ Fed. de senis in cōsi.j.inci.ad epm ⁊ capitulū cōiter pertinet. vbi tꝫ qđ qñ negotiū spectat ad epm ⁊ capitulū,tot voces hꝫ eps solꝰ quot hꝫ capitulū:declarādo vt p Ab.ibi ⁊ i ꝯs.cxxvij.i ij.vo.
5 inc.casus talis ē.†Quarto p ista regula facit illđ qđ no.Bal.i l.si qs titio.p illū tex.ff.de vsufr.accre.vbi qđ qñ iponit pena capitaneo,⁊ ancianis vel dat arbitriū capitaneo ⁊ priorbꝰ quili
6 bet est p dimidia.†Quinto adde bonū tex.i l.qñ iudices.⁊ ibi gl.C.de ap.per quem no.Jaco.Bu.Bal.⁊ Ang.ibi qđ si papa condemnauit Abb.⁊ conuentum in centum,dimidiā soluet solus Abbas,⁊ aliam dimidiam conuentꝰ.Et dicit ibi Sal.ꝙ si

potestas

potestas cũ suis officialibus condemnatur in centum, ꝙ pote
stas solus condemnatur in dimidia. Sexto adde id, qđ voluit
Bald. in c. j. qui feu. da. pos. qđ si ꝓlatus cum capitulo incidat
in penã, l. si qs in tantã. C. vnde vi. capl'm tenetur pro dimidia
& prelatus pro alia dimidia. Et sic põdera ex ꝑdictis qđ regu
la, quã dedi, ꝓcedit etiã in materia pena. Septimo adde be-
ne facere illud quod decidit Albericus de Rosa. in trac. statu.
q. clxxxviij. in c. Padue est statutũ, ꝙ aliqs non possit torque-
ri: nisi sit deliberatũ per potestatẽ & priores, qui decidit, ꝙ vox
Potestatis, & vnius prioris tantũ obtinet: quia ibi est maior
pars ꝓpter dimidiũ, quã habet potestas. Et ista etiã fuit opi-
nio Hostiẽs. in c. postulastis, de cõces. preb. Sed hec decisio est
falsa: qr priores habent ꝓ vno corpore, & habẽt vnã vocẽ vni⁹.
gl. est solẽnis. i c. vnico, in verb. assensu. ne sed. vac. lib. vj. vbi gl.
vul. ꝙ si episcopus & capitulũ habẽt eligere, vel cõferre benefi
cia cum episcopo, debet cõcurrere maior pars capituli: qr ve-
niũt vt duo capitula separata: & ita ꝑ illã gl. tenẽt Ab. & alij i d.
c. postulastis. de cõces. preb. & c. quãto. de hjs que fiunt a prela.
sine cõs. cap. ita etiã tenet Gemin. in c. fi. circa med. de reg. iur.
in vj. & in c. a collatione. de appel. lib. vj. Predictã regulã limi-
to ex eo, ꝙ singulr tz Bar. in l. seruus cõis ita. ff. de stipu. seruo
7 in ver. si ista faciunt ad q. &c. † Querit ibi Bart. fm consuetu-
dinẽ & formã Italie in literis, & libro mercatorũ vnus nomina
tur proprio noie & alij oẽs simul noie appellatiuo, exemplũ vt
Laurẽtius & socij, an vigore istorũ verborum ille Laurẽtius
qui de per se est nominat⁹ sit ꝓ dimidia, & alij ꝓ alia dimidia, &
an silr in obligatiõibus, videret ꝙ sic ꝑ regulã predictã. Bar.
ibi dt qđ istud est verũ de rigore, sz nõ equitate, & ex cõi vsu, qr
oibus acquiret pro partibus societatis, & oẽs similiter obliga
bunt: qr ille vnus sic de ꝑ se nominat, nõ ideo vt sibi magis ac-
quirat, ꝙ alteri vel alij, sed vt ostendat qđ caput societatis ob
tinet, & sequitur ibi Jo. de Jmo. Scđo limita istũ tex. & predi-
cta oia per tex. mirabilẽ de quo semper dubitaui in l. quidã re
legatus. §. si tibi. cum l. seq. & prin. sequentis. ff. de reb. du. ibi er-
go est tex. ꝙ sub nomine appellatiuo posthumi veniũt omnes
simul. respondet ibi Dy. vt refert Bar. quod regula predicta
procedit in iam natis, sed in posthumis nascituris sec⁹ est: qr
verisimile est, qđ si testator estimasset plures posthumos nas-
cituros, quod omnes instituisset. per tex. i l. qui filiabus. §. j. ff. d
le. j. & dicit Bart. ibi quod istud sibi placet, eo quia nõ est quid
imputet testatori, qñ nõ potuerunt vocari nominatim: sed sub
nomine collectiuo. ista ratio Bar. nũquã mihi satisfecit. Par-
cat mihi Bar. Jsta ratio est friuola, qr lz testator nõ potuit ve
risimiliter scire ꝙ essent nascituri, tñ poterit vnicuiqz separa-
tim substituere: nec facit. l. qui filiabus. allegata per Bar. qr ibi
dr simpliciter si nascet filia, sed cũ adiũcto, si qua filia, qđ adiũ
ctũ nõ est in illo. §. si tibi. Semper dubitaui de illo tex. Ad istã
materiã reperio qđ Raph. cu. aliter respõdet, qđ ibi. s. in l. vel-
ex pte, q sequit. d. §. si tibi testator vsus est numero singulari,
quia dixit, te posthumum heredem facio: loquẽdo i singulari.
Apparet ergo, qđ non cogitauit nisi de vno nascituro, vnde
plurib⁹ natis, equaliter veniũt cũ illo Titio, eo qr dictio post-
humus, indefinite prolata cõprehẽdit omnes nascituros non
collectiue, sz distributiue, & est perinde acsi dixisset, si mihi fili⁹
nascet, & alle. d. l. qui filiab⁹. §. j. vñ, fz eũ, secus esset si dixisset in
plurali posthumos: ex hoc appareret, ꝙ sensit d plurib⁹. Jstđ
ẽt nõ tollit difficultatẽ, qr assumptũ nõ est verũ, ꝙ dictio, post
humus, indefinite cõprehendat omnes &c. est falsum & ꝯtrarium
8 ex pluribus. tenet. Alex. in l. q filiabus. j de leg. j. ¶ † Secũdo
no. ex tex. in verbo instituit, qđ verbũ instituo trahitur ad dire
ctam substitutionẽ. ita no. istũ tex. Bar. in l. precedẽti. in §. hec
verba. in fin. vbi dixi, licet glo. exponat hic instituit. i. substituit.
¶ Gl. i verbo semis. diuidit i quinqz. Jn prima declarat tex.
Jn secunda alle. concor. Jn tertia opp. & se remittit. Jn quar-
ta op. & sol. quinque modis. Jn quinta & vlt. format aliam op.
scđa ibi. & facit. ꝯ. ti. j. tertia ibi: sed arg. ꝯtra. j. de lega. ij. quarta
ibi, itẽ contra. C. eo. quinta ibi, item cõtra. C. eo. l. j. ¶ Jn ea. gl.
ibi. sol. vt ibi pro clara intelligẽtia istius difficillimi ꝯrij reassu
mo illud, qñ plures vocant simul, & vn⁹ simul tñ: habet ille vo
cãtus de per se, quantum habent alij omnes. contrariũ dicit
tex. in l. Lucius. §. Lucius. j. de leg. ij. Huic ꝯrio varie dantur
sol. gl. in l. liber homo. §. Titius. ꝯ. de her. insti. dicit, ꝙ ibi substi
tutio fuit facta omnibus in vna oratione, non ergo mirũ si in
viriles admittuntur: secus, quãdo fieret sub orationibus gemi
natis, vt in d. l. liber hõ. §. Titi⁹. Põt corroborari ista solutio,
qr est verissima in se: quia quando plures vocantur in vna ora
tione, debent tunc pariformiter vocari. l. Seie. §. Caio. & quod
ibi Bar. ff. de fun. instr. l. si legatarius. §. fi. & quod ibi Bartol.
ff. de leg. iij. quia tunc succedit regula, quod vna determinatio
respiciẽs plura determinabilia equaliter determinat, l. iã hoc
iure. in prin. ꝯ. e. Sed quãdo sunt due diuerse. & separate oratio
nes, secus est: istam solutionẽ reprehẽdit Bar. per istũ tex. vbi
erat vna oratio, & tamen omnes nõ admittuntur in viriles: tñ
salua reuerẽtia Bar. iste tex. parum stringit, quia in hoc tex. nõ
ponit formam substi. sed effectum: tamẽ ista solutio euidẽtius
concluditur per l. interdum. in prin. alle. in gl. & in l. si quis titio.
ff. de vsufr. Aliam solutionem ponit Jaco. de Are. & sequeba-
tur Cy. in l. fi. C. eo. istam solutionẽ reprehẽdit Bart. per istum
tex. vt hic per eum. Tertiam solutionem ponit Bart. sequẽdo
gl. ibi in illo. §. Lucius Titius, & dicit Bar. post gl. qđ ideo ibi
quilibet libertus admittitur i viriles equaliter cũ Seia: eo qr
testator prohibuerat alienare extra familiã suam: cũ ergo illa
Seia nõ esset de familia testatoris, certe lz habeamus regulã
&c. Et istã solutionem sequuntur Sal. Jmo. Pau. & Alex. hic,
sed fm Raph. cu. ista solutio euidẽter diuinat qđ illa Seia nõ
esset de familia, est diuinare forti⁹, si Seia nõ fuisset de familia
pro eius parte prediũ exiret de familia, cuius ꝯtrariũ dicit tex.
nõ video quid mouerit gl. & Bar. ad dicendum, quod illa non
esset de familia. quia dicẽdo, ꝙ sit de familia, solutio est clarior
& planius procedit: cum ergo ibi legatũ predij fuerit cã princi
palis propter illã qualitatem: qr erãt de familia testatoris. cuz
ergo illa qualitas esset equaliter tã i Seia specialiter nomina
ta, ꝙ in alijs, hac rõne videntur oẽs inuitati ad legatũ. ita etiã
tenet Are. hic. & ita declarãdo credo qđ ista solutio sit bona. &
habebis tertiam limitationẽ ad regulam quam posui in text.
¶ Aliũ intellectũ posuit Raph. cu. hic. & in d. l. Lucius Titi⁹
de hoc multũ gloriatur: sed ego nõ isistã, quia nõ est tenẽdus,
qr illa seia erat liberta, qđ ꝓbo, qr erat alũna: & alũna sepe po-
nit pro liberta. alle. l. si quis alumnã. C. de nup. non curo. Cum
ergo esset etiã ipsa liberta sub illa generalitate, libertis liber-
tabusque admitti. tñ istđ est falsum: qr specialiter fuit nomina
ta, nec est bona cõsequentia, est alumna, ergo liberta. Reperio
quod alium intellectum ad illum tex. ponit Lud. Ro. in consi.
xcix. inc. viso proposito themate circa id, quod querit quod vo
ces, vbi dicit quod ille tex. concor. cũ isto. nam linquantum tex.
dicit in fi. quod omnes in viriles succedũt. illa dictio, in viriles,
intelligitur de familia tota vt habeat vnam virilem, & seia altã
virilem: & hoc modo concordat cum hoc tex. non autẽ quilibet
libertus de per se cõsideratus habet virilez, qr tunc cõtra istũ
tex. faceret, & dicit quod iste est nouus itellectus, & ita ꝯsuluit
& licet ipse nõ dicat, ponit ante eũ gl. in d. §. Luci⁹ Titi⁹. Sed
istã solutionẽ nõ teneo, quia est contra illum tex. quia Seia ha
bet medietatẽ, & tex. dicit cõtrarium, nunquid seia habeat dimi
diã predij: videretur, ꝙ sic. Jurisconsultus dicit, ꝙ nõ, qr quili
bet in virilem, teneo solutionem quam proxime retuli. ¶ Jn e.
gl. ibi, item contra. C. eo. l. fi. Pro clara solutione istius alteri⁹
contrarij quod Bar. dicit esse valde difficile querenda est alia
solutio. gl. ponit quinque solutiones: sed mihil valent. vera so.
est quã dedit Martinus de fano postꝙ effectus est frater or-
dinis pdicatorũ. nã interrogat⁹ de hoc cõtrario ꝙ dictio quis
quis ibi posita tollit contrariũ. quam tenet Bart. hic. & ibi te-
ne sol. Martini de fano approbatam per Bar. & omnes ibi. &
hic. qđ ibi est distributiuũ quisquis, hic relatiuũ quos. ¶ Cõ-
9 tra istã cõem sol. arguitur fortiter sic. nã quotienscunqz ꝓcedit
gen⁹ vel precedat nomen appellatiuum ad plures personas, &
subijcit relatiuum, quos: istud relatiuum quos ita stat distri-
butiue sicut dictio, quisquis. istã doc. tradit no. Bar. in l. demõ
stratio falsa. ff. de condi. & demõ. & est approbata. & omnino vi-
de eundem Bar. in l. j. in q. prin. eo. ti. & vtrobiqz Bart. allegat
tex. de hoc in l. si fuerit. in prin. ff. de reb. du. in l. libertis quos. ff.
de ali. lega. sz in isto tex. ꝓcedit nomẽ appellatiuũ cõe, heredes,
qđ est aptũ cõprehẽdere plures sub se, & postea subijcitur rela
tiuũ, quos, & stat distributiue, & idẽ importat, ꝙ distributiuum
qsqs. ergo idẽ erit distributiuum hic sicut in l. ꝯria. Sustinẽdo
cõem sol. rñ. no. ꝙ regula, ꝙ dedi, ꝓcedit qñ relatiuũ ponit ad
limitationẽ gñis vel nois appellatiue cõis precedẽtis: tunc bñ
ponit distributiue, ptz, qr restringit gen⁹ precedẽs & distribuit
effectũ dispositionis in quosdã de genere. iste est proprie casus
in his terminis in d. l. si fuerit. ff. de reb. dub. Sed qñ relatio fit
ad genus precedẽs vel ad nomẽ appellatiuũ cõmune ad vocã
dum ipsum genus in alia dispositione & nõ ad limitandũ, tunc
stat relatiue & nõ distributiue. Jn istis terminis loquit tex. in fr
& doc. & sol. Bar. & doc. patet, quia verba de sui natura verificã
tur in quolibet contento in suo genere vel in illo termino com
muni, & ista est vera solutio, quam etiam tenet Aret hic.

LEX X.

1 Spes substitutionis pupillaris nõ trãsmittit ad heredes.
2 Substitutio pupillaris quando transmittitur ad heredes.
3 Suitatis vis. Suitati sufficit potentia. 4.
5 Filius quando suus & necessarius.

1 **Sed si plures** †No. j. ex isto tex. regulā ad quā quotidie allegat. q̄ spes substōnis pupillaris, nō transmittit ad heredes, gl. alle. ɔcor. Adde tex. in l. toties. in fi. ff. de acq. her. Adde qd istud pcedit etiā in substōne reciproca. tex. est in l. Luci⁹. §. fi. vbi dicet. j. e. Bar. ꝛ oēs hic idē in spe vulgaris substi. l. si ex plurib⁹. alle. in gl. ff. de suis, ꝛ legitimis. Adde secus esse in iure accrescendi. q2 ius accrescendi bene transit ad heredes. tex. est magistralis de vtraque in l. si ex pluribus. j. de suis ꝛ legi. ꝛ ratio diuersitatis est, q2 i iure accrescēdi vna pars accrescit portiōi, dicit tex. in l. si totā. ff. de acq. her. sed in substi. psona est, q̄ admittit hrs. videas tex. no. il. a Titio. §. j. ff. de vsu-

2 sufr. ¶ †Limita ergo regulā huius text⁹, ꝛ predicta, nisi substi. pupil. sit iuncta cū iure accrescēdi: q2 tūc propter ius accrescendi trāsmittitur. text. est in l. qui ex duabus. ff. de acq. hered.

3 ¶ †Secundo no. ex. §. quos possum fm Bar. ꝛ alios, q̄ sicut existentia sui heredes transmittit hereditatē patris nō aditā ad quoscūque. l. ex militari. §. fi. ff. de testa. milit. l. si infanti. C. de iure delib. videbim⁹ in l. si filius qui patri. j. eo. ita trāsmittit hereditatē fratris non aditam, quando est pupil. substi. ex potētia suitatis efficit suus, ꝛ heres necessari⁹ fratri sicut erat patri. ꝛ si dicas quare in principio istius legis nō trāsmittit: Ratio est, quia ibi nō dicit, q̄ nō esset frater. Sed dic quod dato, q̄ esset frater, erit coheres, sicut etiā probat in l. ij. §. prius. š. e. ꝛ facit tex. in l. iulianus, in ver. ceterū. j. de acq. her. idem repetit Bar. in l. ij. ad fi. prin. š. eo. ¶ Limita istum tex. ꝛ predicta, nisi frater pupil. substi. post mortem patris dederit se in arrogationem alteri: q2 si postea tpe quo euenerit casus pupil. substi. reperiat se in potestate patris arrogatois, nō erit tūc fratri suo necessarius, nec suus heres. l. sub cōditiōe. š. de lib. ꝛ posth. ita dicit gl. no. in l. iij. §. apture. š. de her. insti. vbi Imo. post Ange.

4 limitat. ¶ †Tertio pōdera istū tex. in verbo possum. fm doc. q̄ ad hoc vt fili⁹ sit su⁹, ꝛ necessarius fratri ex subst. pup. nō est necesse, q̄ actualiter sit suus, ꝛ necessarius patri, sed sufficit po-

5 tētia. ꝛ ideo dicit tex. cū mysterio quos possuz. †Hinc sequitur fz Bar. q̄ si pater, filio suo instituto, dederit substitutū vulgarē, quo casu in hereditate paterna desinit esse suus. l. suus heres. š. de libe. ꝛ posthu. vel si eum instituerit sub cōditione potestatiua, si voluerit. l. iam dubitari. š. titu. j. tū si substi. pupillo erit fratri suus, ꝛ necessarius, ꝛ nō patri: quia sufficit potētia. ita tex. ibi quos possum heredes mihi facere necessarios.

1 ☞ Substitutus pupillaris non potest separare hereditatem pupilli ab hereditate patris.
2 Hereditates vnite non possunt pro parte acceptari.
3 Cōiunctum ꝛ vniformis debet esse dispositio, ꝛ vide nu. 4. 5. 6.
7 Consules mercatorum intelligūtur habere iurisdictionem in connexis ꝛ dependentibus.
8 Per exheredationem filij tollitur existentia suitatis.
9 Substitutus an possit petere restitutionem in integrum.
10 Ad rupturam testamenti precedentis sufficit sola potentia.

1 **§ Filio** ¶ Diuidit i tres ptes. scda ibi, idemq3. tertia ibi, si ex asse. ¶ †No. j. ex hoc tex. q̄ substitut⁹ pupillaris nō pt separare hrditatē pupilli ab hrditate patris. rō est vt hic p Bar. ¶ Limita, qū substitutus pupillaris esset incapax bonorū patris tūc pōt separare hrdi. pup. ab hrdita-

2 te patris, tex. est in l. iiij is qui. vbi fuit dictū. š. e. ¶ †Scdo not. ex tex. ibi iūcta em hrditas, qd qū due hereditates sunt simul vnite, ꝛ cōnexe, nō pōt vnū ex connexis acceptari, ꝛ aliud repudiari, dt litera. Rō, q2 nō dicunt amplius due hereditates neque duo patrimonia: sed vnū, vt hic, ꝛ est tex. melior de iure, inst. de he. quali. ꝛ diffe. i prin. ꝛ in §. j. Inst. qui ex cau. ma. l3 vel nō gl. in l. heres. qūque. de acq. he. gl. in l. eius qui in puincia. ff.

3 si cer. pet. vbi dixi. †Et sic ex hoc tex. no. tertio, ꝛ correlarie fm Ang. Imo. ꝛ Mod. q̄ cōiūctorū, ꝛ cōnexorū vniformis debet esse dispositio, nec est licita separatio. Ex quo ifert Ang. ꝛ Moder. q̄ impetrās vnū bñficiū vel vnā ecclesiā cui altera erat cōiūcta nō pōt vnū sine alio obtinere vel vnā ꝛc. facit fm Im. c. sup eo, de prebē. in vj. ꝛ qd no. in c. j. ne sede vacante. ꝛ per bar. in l. j. §. si coheredē. ff. ad l. fal. ista sunt q̄ traduntur a scribenti-

4 bus i ista regula. ¶ †Ultra scribentes ad istā regulam adde q̄

a connexorū[a] idem debet esse iudiciū, ꝛ vniformis determinatio tex. quem Bal. semper habebat in ore. in l. quid ergo. §. pen. in verbo connexū. ff. de cōtra. iudi. tute. no. idē Bal. in l. cū necessitate. C. de fideic. ¶ Scdo adde qd similiter vnitorū eadē est natura. tex. est in l. etiā si fundū. §. huic vicinus. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ang.

5 notāt. ff. de vsufr. ¶ †Tertio adde qd idē iuris est in vtroq3 connexorū. gl. est magistra ꝛ no. in c. preterea. in gl. fi. de off. deleg. que gl. dupliciter limitat istā regulā. ꝛ limitat regulam primo vt procedat vbi est eadē ratio. Scdo limitat, vbi alterū sine altero esse nō cōtingit. als sec⁹ ꝛ hoc voluit Bar. ꝛ doc. hic.

6 respōdendo ad legem, liberū. ff. de adoptio. ¶ †Quarto adde qd ista regula pcedit etiā in cōtractib⁹ stricti iuris. tex. est no. ꝛ peregrinus in l. Lucius. §. Paulus respōdit. in verbo nulla necessitate, a ɔrio sensu, ꝛ ibi Bal. no. valde. ff. de admit. tu. vbi pmissio facta per fideiussorem que est per stipulationem: ꝛ sic stricti iuris de gestis in tutela per tutorē extendit ad gesta extra tutelā q̄ sunt cōnexa rōne tutele, facit bene alius tex. no. in l. nō cogēdū. §. fi. ff. de procu. vbi tex. solēniter probat, q̄ habēs mandatū ad actū extraiudicialē intelligitur habere mādatuz etiā occasione illius actus ad agēdū in iudicio. illud ex cōnexitate cōtingit. ꝛ ita illū tex. no. subtiliter Are. ꝛ fuit ex eius inuentione in l. gallus. §. ꝛ quid si tantū. š. de libe. ꝛ posth. vbi ad hoc etiā allegat alium tex. qui parum facit in l. qui proprio. §. item queritur. ff. de procurat. ¶ Quinto adde aliū no. tex. in l. si ita scriptum. §. regula. ff. de lib. ꝛ posth. per quem no. ibi egregie Bal. quod si alicui est collatus canonicatus, ꝛ prebenda, postea auferē sibi solus canonicatus. certe in virtute remanēte prebēda propter cōnexitatez etiā canonicatus videt remanere, q2 non tenuit ademptio vnius sine altero. ¶ Confirmo per id qd tenet Jo. de imo. in c. cum M. ferra. de consti. vbi t3 q̄ p collationē pbende cōsuete cōferri cōfertur et canonicatus nō, q2 sit accessoriū prebende, est em dignitatis sed ratio-

7 ne cōnexitatis. arg. c. si quis obiecerit. j. q. iij. ¶ †Sexto adde no. illud qd no. Bal. ꝛ Ang. ꝛ mod. in l. si qs ex argētarijs. §. ratio. per illū tex. ff. de eden. q̄ cōsules mercatorum intelligūtur habere iurisdictionez non solū in iudicio, sed etiā in cōnexis, ꝛ dependentibus. Cōfirmo per gl. no. in c. accusatus. de heret. in vj. in verbo iudicari. vbi gl. no. vult q̄ trāsactio facta sup vna re extēdit ad aliā rōne cōnexitatis. ꝛ illā gl. valde no. Paul. de ca. ꝛ Mod. in l. si de certa. C. de transac. Ang. Imo. ꝛ Mod. in l. q Rome. §. duo fres. ff. de ver. ob. rōne em cōnexitatis veniti iudiciū illud qd alias nō veniret. tex. est in l. cū actum. ꝛ ibi no. Bar. i ij. no. ff. de neg. gest. ¶ Ultimo ad pdicta omnia adde ꝛ

b forti⁹ q̄ dispēsatio[b] quāuis sit odiosa, ꝛ ideo restringēda. c. j. in fi. de fil. pres by. in vj. gl. in c. ordinarij. de offi. or. in vj. tū extēditur ad cōnexa. gl. est no. quā etiā Abba. ibi no. multū in c. q2 in

8 tantū. de prebē. ¶ †Quarto no. in ver. si ex asse. hic esse tex. qd per exheredationē filij tollit existentia suitatis: pt3 ex hoc tex. q2 si hic filius exheredat⁹ nō desineret esse suus, nō esset necesse adiri hereditatē ex paterno: qm filij suitas cōfirmaret tabulas pupillares, vt l. si filius, qui patri. j. e. ergo pt3 qd fili⁹ exhrdatus nō est suus. adde tex. i l. qui i aliena. §. interdum. ꝛ ibi. gl. ꝛ Bar. j. de acq. her. ad idē est tex. in l. j. §. sciendum. ꝛ ibi Bart. no. ff. de suis, ꝛ legi. ¶ Limita nisi exhrdatio rescindat p querelam. tex. est in l. papinianus. §. si ex causa. vbi Ange. ꝛ alij notant. ff. de inoffi. test. vel nisi exheredatio irritetur ex eo, q2 nō sit adita hereditas ex paterno. l. filiū. §. sed cū exheredatio. ff. de ɔtabu. ¶ Gl. i verbo habere possum. diuidit in tres. In prima opp. cōtra tex. ꝛ tripliciter soluit. In scda allegat cōcor. In tertia opp. ꝛ nihil soluit. secūda ibi, ꝛ facit. tertia ibi, sed arg. con-

9 tra. ¶ †Circa istā gl. ꝛ istū tex. format Bart. q. q̄ est etiā bona, ꝛ bñ subtilis, vtrū qd i casu istius legis possit substitut⁹ petere restitutionē i integrū, vt hic per Bar. adde qd cū opi. Bar. tenent simpliciter Imo. ꝛ Pau. hic. idē tenēt Raph. cu. ꝛ Alex. cū vna limitatione, que est de mente Bar. ꝛ dicunt quod decisio Bar. est vera qū substitutio pup. remanet valida absque illo, q̄ als adeat hereditas paterna, puta quādo fili⁹ erat sui iuris. l. filius qui patri. j. e. tūc per restitutionē in integrū pōt separare hereditatē patris, ꝛ filij, sed qū substitutio pupillaris nō posset valere, nisi adeatur paterna, q2 sit sublata suitas p dationem coheredis nō potest per restitutionē in integrū fieri separatio, q2 cōcurreret ratio de qua i l. ij. §. quisquis. š. e. ꝛ isto, sc3 modo intelligunt gl. que videt tenere contrariū in l. pater: ff. de priui. credi. vbi Bar. ꝛ Ang. tenēt in gl. magna. Are. subtiliter reprehēdit Bar. ꝛ dicit, qd l3 opi. Bar. sit cōiter approbata. ꝛ ppter hoc nō auderet firmare cōtrarium: tū apud eu3 mouet, ꝛ forte false mouet subtili cōsideratiōe in qua vltimo psistit, nam ex quo hereditas patris fuit vnita per aditionē filij ꝛ cōsequenter ex duab⁹ cōstituta est vna hrditas, vt dicit tex. hic, certe si substitutus posset obtinere restitutionē in integrū sequeretur maximū absurdū, q̄ aduersus vnā hereditatē, que defertur ex eo. ti. ꝛ vno ti. possit impetrare restitutionē vt pro parte succederet ꝛ pro pte nō, esset ɔ regulā. l. j. ꝛ ij. ff. de acq. here. ꝛ l. neminē. j. de leg. ij. nam etiā ipse minor, si viueret, nō posset impetrare restitutionē pro parte ꝛ pro pte non, iurib⁹ allegatis. ergo multo minus substitut⁹ ex eius persona. l. qd si minor. §. Sceuola. in fi. ff. de mino. ¶ Teneas opi. Bar. declaratā, vt š. que est cōis, ꝛ quam etiam tenet idem Bar. in l. fi. ff. de acq. her. ꝛ Jo. de imo. in l. si filius qui patri. j. e. Et ad arg. Are. respō. retorquendo in oppositum: clarum est quod postquam

pupillus

pupillus adiuit hr̃di.patris.certe.viuo ipso pupillo,est vnicũ patri nomĩ:ꝛ nihilomin⁹ pupillus põt petere restitutionem aduersus patrẽ iũius patrimonij iam vniti.ꝛ separare patrez 3
iũ⁹ us patrimonij a suo.tex.est in l.necessarijs.ff.de acq.he.vbi pupillus posit⁹ adiuit her.patris ꝛc.vt ibi:ergo similiter substitutus pupillariter q̃ est heres eius p regulam.l.non solũ.al le.per Bar.confirmo p tex.in ratione decidẽdi in l.fi qs filiũ familias.§.j.ff.de acq.her.qz z patri eius idem tribueret:ergo vnitas non impedit restitutionẽ in patre,sicut nõ impedit in pupillo.Considera q⁹ hereditas est vna, z defertur vno tit.ꝛ fit vnitas respectu patrimonij:ẽ non est vnitas respectu tit. rũ.qz si qd est,qõ possit impedire,est vnitas p̃rimonij. ¶Bl. in verbo ad secundarũ tabularũ vim, diuidit in tres. ¶†In ea.gl.ibi.l.qõ vulgo.Bart.z oẽs rñdent.q⁹ quo ad rupturam testamenti precedentis,vt h̃ ic per eos sufficit sola potẽtia.ca sus est hic:z in l.etiam si ius.ff.de bon.lib.l.si nemo.3.de testa. tute.l.eam quam.C.de fideicom.Sed considera qz in ista solutione debemus dicere totum contrariũ:nam fauorabilior est confirmatio,quam annullatio vel rescissio actus:potẽtia sufficit ad rescindẽdum z annullandum actũ vt iuribus allegatis in gl.ergo fortius debet sufficere ad confirmationẽ actus, z tãto fortius in proposito nostro vbi tractat⁹ de fauore subst. que est merus fauor z merum commodum pupilli,debet sufficere potẽtia,z tñ tex.requirit actum.z ideo reperio q⁹ Jac.de Belui.dicit qs respondere p̃our respondent doc.est diuersificare casus,non assignare rationẽ diuersitatis. Sed fortius ego dico qs tenendum esset contrarium.Sed sustinẽdo cõem solutionem põt dicere altero de duobus modis.ex mẽte Jac. de Belui.z Alex.h̃ic:z ita non dicantmã ad hoc vt valeat secundum testamentum sufficit voluntas testatoris solẽnis,puta septem testes z institutio heredis:si ergo illa solẽnitas interueniat tollitur p̃imũ qs etiã fuit factũ sola voluntate, sed ad hoc vt disposita in testamento z dependentia sortiant⁹ effectum non sufficit volũtas testatoris,sed opus est facto,z si q⁹ per aliũ adeat⁹ hereditas,vel habeat⁹ pro adita:ergo nõ sufficit potentia. ¶el secundo respondeꝛ in specie ad iũum tex.qs loquat⁹ in subst.pup.que de iure speciali permittit⁹ patri ꝛ regulas iuris:sed ius habemus, qõ iura specialia ficut facilius tolluntur.ita facilius confirmantur.q⁹ iura cõia. ¶Primum q⁹ iura communia difficilius tollunt⁹,est tex.in l.ei⁹ militis.§.militia missus.ff.de testa.mil.in §.qz vero verisimile.in authẽ.de non alie.Secundum quod iura communia difficilius confirmantur.est tex.in l.antique.in p̃inc.C.ad velle.sed aduerte qz habes alibi tex.iurisconsulti in quo facilius tollit⁹.vbi quando agitur de annullando facilius inducitur qua quando agitur de confirmando.text.est de quo semper admiratus sum in l.si fuerit.ff.de reb.dub.vbi est tex.qs incertitudo vel personarũ vel rerum vitiat legatum,z tamen nõ vitiat adẽptionem legati. ¶Ultimo p̃o complemento istius tex.querit Bart.pone testator instituit extraneum,z exheredauit filium,iste institutus repudiauit,vt h̃ic per eum.

1 ☞Substitutus pupillaris succedit in bonis vndecũq̃ obuẽtis ipsi pupillo.

2 Sicut miles ita eius filius põt decedere p̃o parte testatus z p̃o parte intestatus.

3 Pater arrogator põt substituere filio in ltiegima arrogati.z vide nu.4.6.

5 Potentia cause efficiens limitata limitatũ producit effectũ.

7 Profectitium quid,z nu.9.

8 Quando aliquis ducit⁹ vxorẽ z ei fiũt multa xenia z dona dubitat⁹ cui acquirantur,marito an vxori.

1 **§. Ad substitutos.** Summa vt hic p Bart. vsq̃ ad §.nemo. ¶†Nio. ex hoc tex.q⁹ substitut⁹ pup.succedit i bonis vñcũq̃ obuẽtis ipsi pupillo,adeo qõ etiam excludit matrẽ in bonis obuen.is ex linea materna.ita p generalitatẽ hui⁹ litere cõcludit Bar. z Ala.z Jmo.z cõiter Mod.Amplia p̃imo, vt succedat ẽt in bonis alienatis p ipsum pupillũ:cũ authoritate, z decreto iudicis siue iusta cã:qz substitutus põt reuocare illa bona alienata.tex.est in l.j.§.ĩ nõnullos.in ver.aut substitutũ.ff.de tut. z rat.distrah.p quẽ tex.ita tz Bal.in l.nec ei.in p̃in.ff.de ado. Lud.Ro.in l.Marcellus.§.qdam.vbi Alex.in §.res que.ad Tre. ¶Secũdo amplia vt procedat etiã in tacita pupillari.ita concludit Bar.z doc.hic duplici rõne.p̃imo p generalitatẽ. secũdo p rationem huius tex.tertio qz par virtus est taciti,z expressi.l.cũ qd.§.si cer.pe. ¶Tertio amplia etiã si sit talis pupillaris que non cõprehẽdat tacitã vulgarẽ.ita probat⁹ in l.p̃fam. p̃imis tabulis fm intellectũ Dyn.j.eo.z ibi Bar.z alij. ¶Bau.

2 z Mod.hic. ¶Secũdo not.ex tex.qõ qua rõne põt miles ipse decedere p̃o parte testatus z p̃o parte intestatus,ea ratione põt facere qõ pupillus suus decedat ex parte testat⁹ z ex parte intestatus substituẽdo q1 vnum testamẽtum est, vt l.ij.3.eo.l.

3 ¶†Tertio no.in ẽ.in arrogato.q⁹ pater arrogator põt substituere filio in legitima arrogati:cuius ad eã teneat⁹ necessitate:sez ex constitutione diui Pij.tex.est hic,z i l.si arrogator. ff.de adop.z rõ est,qz talis subst.pup.est commodum pup.secus,si esset onus,aut grauamen.Hinc est,qõ pater arrogator nõ põt substituere filio p fideicõmissum in illa quarta filio arrogato.tex.est in d.l.si arrogator.in ver.ceterũ eo.qz fideicommissum est onus z grauamẽ coheredi.§.cũ filie.vbi dicek.j.eo.

4 ¶†Quarto no.ex hoc tex.q⁹ pater arrogator z sic pater legitimus põt tñ substituere in bonis ab eo p̃ouẽtis vel eius cõtẽplatione.tex.est z in §.non solũ.Just.de pup.subst.pater aũt legitimus.z naturalis põt indistincte substituꝛ in bonis vtrũq̃ que p̃ouẽtis filio,vt in ver.p̃cedẽ.Ratio diuersitatis est duplex.Prima generalis:qz pater legitimus z naturalis hz pl⁹ iuris,qz in eo sunt duo vincula z legis z nature, ideo lex magis confidit de eo.Secunda ratio est qz pater arrogator per istã arrogationẽ vel p eius dispositionẽ non põt p̃iudicare venientibus ab intestato nisi i legitima,que ab eo obuenit.tex. est in l.nec ei.§.j.iuncta.l.his verbis.z l.non aliter.ff.de adopt.z istud voluit Bar.in d.l.si arrogator.in p̃ima oppo.z clarius Alb.z Bar. ¶†Ex hoc no.inferunt correlarie duo fm Bal.z Jmo.z Raph.z reliquos Mod.Primũ est,q⁹ potentia cause efficientis limitata,limitatũ producit effectũ,facit vulgata.l. in agris.z ibi Bar.ff.de acq.re.do.l.age.z ibi no.Bal.z Sal.z alij.C.de transl.vbi aliqñ plene scripsi.Secundo correlarie infertur vt difficilius limiterur potẽtia cause efficiẽtis naturalis sicut potẽtia cause efficiẽtis accidẽtalis.facit regula.l.qui

6 habẽt.in p̃in.ff.de tute. ¶†Quito no.ex hoc tex.q⁹ pater arrogator põt solum substituere in bonis ab eo p̃ouẽtis,i aliis vero bonis pupilli decederet pupillus intestatus q̃ regulam, ius nostrũ.de reg.iur.ff.rõ fm Bar.z doc.qz dato vno inconuenienti,sequit⁹ aliud inconueniẽs.tex.est in l.ratas.z ibi Bar, C.de rescin.ven.cũ ergo detur istud inconueniẽs,q⁹ iste pupillus habeat duos patres:datur aliud conueniẽs q⁹ possit decedere p̃o parte testatus,z p̃o parte intestatus.istud itẽ repetit Bar.in d.l.si arrogator.vbi gl. magna valde dubitat,z vacillat. ¶Ito ista sol.habes tex.bonum in l.si certarũ. §.j.ff.de testa.mil. ¶Considera tu Bar.z doc.velle,q⁹ qñ pupillus est arrogatus,põt decedere cũ duobus testamẽtis cũ subst.pup. facta a pãtre arrogatore z cũ alia subst.data a patre naturali. ¶Contra istã cõclusionẽ Bar.z doc.q⁹ non sit vera,arguit⁹ sic,qz subiitutus a patre naturali est hr̃s vniuersalis:qz pr̃ põt vniuersaliter instituere:ꝛ substitutus a patre arrogatore est institutus in re certa, ergo dz haberi loco legatarij.p regulã que hz in l.j.§.si ex fundo.z l.ex facto.magna.ff.de her. instit.l.quoties.C.eo.z istud obiectũ format Bar.in d.l.si arrogator.z nihil relpõ. Tu aũt rñ.dupliciter. ¶Primo,dicta regula.que hz,q⁹ qñ aliquis est instituꝛus in vniuerso,alius in certa re,habetur loco legatarij:procedit quãdo sunt instituti in vna z eadẽ vltima voluntate,secus si in diuersis.tex.est in l.si qs p̃ore.ff.ad treb.p quẽ tex.ita no.Ang.z Jul.in d.l.quoties.z reperio q⁹ ita dr in discursu Bar.ꝛ nihil alleget in repe.d.l.si arrogator.z ibidem Alb. ¶Secũdo vltra eos ego rñdeo.qõ p̃edicta regula procedit,qn aliquis est instituꝛus in re certa: sed hic est institutus in quota,id est.in quarta.sed instituꝛ in

7 quota habetur loco legatarij. ¶†Ultimo diligenter no.ibi arrogatoris amicus vel cognatus,qz qcquid filij⁹ hz beneficio, vel occasione patris,censetur p̃ofectitium.facit tex.in l.p̃ofectitia.§.de iur.do.in p̃in.z ita per istum tex.tenet gl.ord.in l. cum oportet.in p̃in.C.de bon.que lib.vt hic p Bar. ¶Hot. diligenter istam doc.quam Alexã.multum extollit z dicit.qõ non est memor q⁹ Bar.ita bene declaret,vt hic:quãuis Bar. etiam ponat in l.Salius.§.si quid.3.de lib.z posthu. Tu ad de p̃o doc.Bar.tex.no.z ibi in terminis Bar.text.in l.vxori. sc̃a.ff.de aur.z arg.leg.vbi habes tex.z ibi no.Bar.q⁹ cã intelligit de p̃oxima mediata z etiam de immediata.tamẽ dicit Bar.hic intelligere de causa immediata non multum remota. nam si est cã est potius occasio, quam causa:z circa hoc insistit Are.z habẽt cano.text.in c.solite.de ma.z obe. Adde etiã q⁹ per istam doc.Bar.in d.l.cum oportet.in p̃in.reprehendit Spe.in ri.de iudi.in iij.parte.Spe.in ver.quid si isti.vbi tenet Spe.qõ si nitus iuit contra scientiã patris in Frãciã,z rex aliquid donauit ei,q⁹ illud dicitur p̃ofectitium,z acquirit⁹ patri. ¶Tertio aduerte ex doc.Bar.dũ facit tria mẽbra dũ ponit exemplũ sedi mẽbri in cã remota,z quasi immediata, z ponit exẽplũ Bar.qñ donas,eo qz ẽ puer:nõ tñ donares nisi ꝓpter me patrẽ.nã p certo dicat Bar.qcqd velit,hic videm⁹ due cãe separate.vna est cã etatis,qz puer,alia benuolentia p̃na:z si

cet vna sit potētior altera, ꝙ vna magis iclusērit dātē, ꝙ alte
ra, tñ nō pōt negare quin sint due cause: quo casu essem⁹ i ma
teria, an attēdi debeat prima cā an scda. quā materiā declarat
optime Bal. in c. j. §. insuper. de pace. iur. fir. in vsi. feu. ꝛ iō sol⁹
Are. in hoc reprehēdit Bar. alij nō tāgūt, sed certe si bñ consi-
deras. Bar. rndet, qñ dat exēplū. das, q2 puer, tñ nō dares ni-
si ꝓpter me. loquit Bar. qñ eras puerus nō fuit ꝓpter ꝙ de-
disti, patet, q2 si inuenisses aliū pueru eiusdē etatis nō dedisses
8 nisi ego fuissez. ¶ † Predicta oia idūcit Bart. ad no. q. vt hic
a ꝑ eū aliqs ducit vxorē illo tpe fiūnt multa xenia vxori, dubitat
cuius debeāt esse illa xenia ꝛ illa dona an mariti an hrēdū vxo-
ris: Bar. dt ꝑ istum tex. ꝙ est aduertēdū ꝙ aut illa dona fue-
rūt facta ꝑ consanguineos ipsius vxoris, ꝛ tūc acqrunt ei vt
ꝑ eū: secus si fuerūt donata ꝑ cōsanguineos mariti. Adde qd
cū opi. Bar. tz Ang. hic cū vna limitatione cōsiderata quali-
tate rei donate si solū cōueniret vxori, sed data paritate tz cū
opi. Bar. cū Bar. etiā tz Pau. ꝛ latius Alex. Cōtra Bar. te-
nēt Mod. Raph. cu. ꝛ Alex. hic pmo mouet Raph. ꝑ tex. quē
oēs allegāt ꝯ Bar. in l. si seruus cōis. ff. de do. inter vir. ꝛ vxo.
scdo mouetur per illud qd volunt Bar. ꝛ doc. de q. de amba-
siatore. Potes rūdere, ꝙ loquit in casu qñ filius acqrit patri,
sed vxor non acqrit marito: ꝛ lz non dicant istā solutionē ante
cū ponit Bal. in l. si cū ante. C. de do. ante nup. vbi dt Bal. ꝙ
in qōne nostra quo ad effectū non est equalis subiectio vxo-
ris erga maritū sicut est in filia erga patrē. Contra Bar. ꝛ se-
quaces tz subtili⁹ Alex. hic dicēs fortius qd illud ꝙ tz Bart.
est magnus error, q2 est ꝯ multas. ll. que dicunt ꝙ donatio fa-
cta ꝑ consanguineos mariti vxori vz ꝛ incontinēti acqrit vxo
ri, ꝛ similiter eꝯ donatio facta ꝑ consanguineos vxoris mari-
to incōtinēti acqrit marito. tex. est in l. si constāte. ꝛ in l. si te in
vacuā. C. de dona. inter vir. ꝛ vxo. Et si restringas illa iura, qñ
consanguineus mariti donauit vxori, lz clare apparet, ꝙ do-
natio est respectu vxoris ꝛ nō mariti. ista eēt manifestissima di
uinatio fm eū. sic qd nō potes euadere iura illa, sequit, ꝙ deci-
sio illa Bar. ꝛ sequaciū est falsa. ꝛ ad istū tex. rñ. vt s. ꝑ Raph.
ꝙ nō est bona eqparatio filij ad vxorē. ꝯ Bar. tz Ang. ꝛ Ro.
in l. vt liberis. C. de colla. ꝑ vnā gl. ibi in verbo in ipsos spōsos.
ꝛ ꝑ tex. in d. l. si seruus cōis. de quo dicūt Bar. non fuisse recor
datū. ꝛ reperio ꝙ ꝑ illū tex. ita intrepide cōsuluit ꝯ Bar. Lu.
Ro. in cōs. clxxij. inci. in proposito themate stricte, ꝛ breuiter
procedēs. motus per tex. in l. si seruus cōis. nouū ꝛ sing. ab eo
nouiter ponderatū ꝯ Bart. etiā tenet Sal. in l. nec inter. C. de
do. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ in l. si spōsus. §. si donationis. ff. eo. vbi etiā
Sal. mouet per d. l. si seruus cōis. per tex. i illa. l. nec inter, a ꝯ-
rio sensu. addit Alex. alium similem tex. in l. cū hic stat⁹. §. ora-
tio. ꝛ §. seq. ff. eo. Quid tenendū: Ale. hic tz opi. Bar. ꝛ pro ea
dt esse casum ineuitabilē in hoc tex. cui fm eum, non pōt rñde
ri ꝛ inducit istū tex. subtiliter vt hic ꝑ eum postea ad tex. in l. si
seruus cōis. rñdet: sed ego clarius rñ. loquit qñ ipse marit⁹ do
nat. lz questio nostra qñ vnus alius ad alia iura que allegant
per Sal. rñ. qd in illis iuribus vz donatio: sed an cēseat facta
causa vxoris, vel mariti, illi tex. non dicunt. Ad illam questio-
nem de ambasiatore etiam rñdet hic Alex. quid tenendū: iste
articulus videre meo deducit ad duos tex. ad tex. in l. si seru⁹
cōis. Contra Bar. mihi vr qd iste tex. non cōcludēter probet
opi. Bar. ꝛ ꝙ non obstet inductio Alex. q2 non potes negare
qd in hoc tex. propter duo censeatur donatum patri arroga-
tori. primū q2 fuit donatū ex eius cōtēplatione, secūdo q2 fuit
donatū tali persone que iuris dispositione immediate habet
acquirere patri arrogatori: nā donatum est filio arrogato, dū
est in potestate patris, propter ista duo que concurrunt: dico
verū esse qd in hoc tex. acquirit patri arrogatori: sed ista duo
cessant: q2 consanguineus mariti donat vxori: ꝙuis em cōcur
rat primum: scz contēplatio maritalis, cuius cā fuit facta do-
natio, tñ non concurrit scdm, scz, dispositio iuris ꝙ ꝑsona sit
talis, ꝙ vxor acquirat marito. ꝛ sic iste tex. nil ad ꝓpositū. ꝛ
non est verum presuppositum Alex. inquātum vult ostēdere
ꝙ in hoc tex. patria potestas non est illa que causet istum effe-
ctum: sed si contemplatione persone donātis, que donauit cō
templatione patris arrogatoris: q2 dico qd imo in hoc tex. pa
tria potestas est que causat istū effectū simul contēplatione
patris: probatur, q2 si patria potestas non esset in considera-
tione: sed istud solū qd cōsanguineus patris donauerit contē
platione ipsius patris, sequeretur, qd si mortuo pre arrogato
re quo casu patria potestas est extincta si consanguineus su⁹
donaret illi filio impuberi contēplatione illius ꝙ substitutus
pupillaris haberet illa bona postea acqsita a cōsanguineo: tñ
istud est falsum: q2 est necesse ꝙ illa bona obuenerunt viuo pa
tre arrogatore, vt patet ex isto versiculo iūcto ver. s. ad substi
tutos. ¶ Ad aliū text. in l. si seruus cōis. q facit contra Bar.

a ¶ Predicta. No. d vxore, ꝛ limita vt ꝑ Deci. in c. ecclesia. ꝟ. secūda conclusio. de const. Parp.

mihi vr ꝙ rñsio Alex. nō tollat illū tex. dum dt qd ille tex. loq-
tur qñ maritus donat sue vxori. ista rñsio non facit in propo-
sito: sed est aduertendū ꝙ in illo text. res q̄ donabat erat cōis
mariti ꝛ duorū fratrū maritus: ergo donauit istā rē vxori sue
presentibus illis duobus fratribus sciētibus ꝛ sic consentien-
tibus, quo casu est perinde acsi illi duo fratres donassent ptes
suas: lz ergo maritus in illa parte q̄ erat sua nō posset dic. qd
donet cōtēplatione suijpsius. ꝛ ꝓcedit rñsio Alex. sed in alijs
duabus partibus q̄ erāt fratrū: ꝛ illi cēsent donare: ꝛ tñ tex. in
d. l. si seruus cōis. dubitat de partibus ipsorū fratrū, ꝛ dt ꝙ il-
le acquirunt ipsi mulieri que possunt reuocari a muliere, ꝛ tñ
ibi illi fratres voluerūt donare contēplatione vxoris: ꝛ tñ fm
Bar. hic ille res donate nō eēnt mulieris: q2 facte cōtēplatione
mariti ex quo essent fratres eius: fateor tamē, ꝙ solu. ad leges
Areti. est vera, ꝛ probat, q̄ est rō qd maritus non pōt donare
vxori: q2 mutuo amore se spoliarēt. Sz ista rō cessat, qñ ali⁹ do
nat, ꝛ vz donatio, fateor q2 cessat rō ꝓhibitiua: sz post mortem
mariti contēplatione videant facte ille. ll. nō dicūt. Et ideo di-
cas tu, ꝙ ista solutio Alex. ad leges Are. militat in l. si seruus
cōis, ꝙ ibi decidit, ꝙ donatio vz: q2 cessat rō prohibitiua do-
nationis, sed ibi non dr post mortē mulieris ad quā spectent
illa bona. Nec obstat tex. in fi. in ꝟbo reddere, q2 habuit rei e-
ctum qd maritus iam tradiderat rem donatam, ꝛ ideo ꝑ par
te pertinēte ad maritū reddit, ꝑ alijs aūt duabus partib⁹ fra
9 trū non reddit. ¶ † Quid tenēdū si volum⁹ tenere opi. Bart.
a qua durum esset in practica discedere, potes pōderare istu
tex. ꝛ intelligit iste tex. qñ amici vel consanguinei arrogatoris
donauerunt in vita arrogatoris: ꝛ qd sit secus si donaret post
mortē, certe tex. iste redderet de indubitabili. Cui enim dubiū,
qd ez quo illud acquisitū est patri arrogatori in vita: q2 qcqd
acquirit filius arrogat⁹ acqrebat patri arrogatori. de iure iu
re ffoꝝ ꝑ regulā. l. plz. j. de acq. he. si ergo amic⁹ arrogatoris
donasset filio arrogatoris in vita patris nō esset dubiū ꝙ pa-
ter arrogator posset pup. substituere filio in illis bonis. Sed er
go habeat dubitationē, debemus intelligere ꝙ amicus vel cō
sanguine⁹ donauit post mortē patris arrogatoris filio. ꝛ ita
tz Raph. cu. ꝛ isto modo intelligēdo cessaret respectus patrie
potestatis, ꝛ si militaret solū contēplatio. ꝛ sic stringit ineuita
biliter pro Bar. ꝛ sol. Bald. ꝛ aliorū non tollerent istū tex. Et
ita puto tutius tenendū opi. Bar. cui a... do, qd pro ista opin.
consuluit An. de bu. in cons. suo xxxviij. ici. q2 maior pars que-
sitorū in scdo dubio. ¶ Bl. in verbo beneficio. diuidit in tres.
In prima allegat cōcor. ad tex. In scda adducit istū tex. i arg.
contra consules mediolanenses. In tertia opp. ꝛ non sol. scda
ibi, que faciunt. tertia ibi, sed arg. contra.

1 ☞ Institutus non pōt sibiipsi substitui nisi matata cā, id est nisi commodum afferat, vel nisi sibi, ꝛ coheredi substituatur.
2 Gradus capitur pro persona: alias tamen capitur pro primo gradu institutionis respectu substitutionis.

1 **§. Nemo institutus.** ¶ † Institut⁹ non pōt sibiipsi substi-
tui, nisi mutata cā, id est, nisi cōmodū afferat, vel nisi sibi ꝛ co-
hrēdi substituat. Materia ponit ꝑ Bar. ꝛ doc. in l. fi. §. Titius.
j. eo. vbi dicet, ꝛ dum tex. dt cause mutatione, id est nisi afferat
2 cōmodū. † Et dū tex. dt sed hoc in vno gradu. pondera ꝙ hic
gradus capitur pro persona, alias tamen pro primo gradu
capitur gradus institutionis respectu substitutionis. l. ij. §. fi-
lius inter medias. ff. de lib. ꝛ posthu.

LEX XI.

1 ☞ Quantū ad capacitatē vel incapacitatē substituti pupillaris absolute substitutio pupillaris consideratur vt testm filij ꝛ non vt testamentum patris.
2 Cōditionali instōne an requiratur habilitas tribus tpibus.
3 Institutus potest habere pupillarem sine paterna, ꝛ econtra.
4 Aliquē esse icapacē hrēditatis, ꝛ ꝓhiberi, a tali lucro est pena.

Si is qui heres. ¶ Sūma vt h ex Bar. ꝛ dum tex. di
cit si tūc capere possit tpe mortis impuberis, sup-
ple, vt hic ꝑ Bar. lz non possit capere tpe mortis
testoris. ¶ Et dum tex. dt in fi. penas i testō pupilli: vult dice
re penā legis si nō pōt capere tpe mortis pupilli, ꝛ pōt argui
contra tex. nonne si ille non adiuit ex testo patris pupillaris,
substitutio euanescit. l. ij. §. quisqs. s. eo. nisi dicas, ꝛ istud est ꝑ
pter suitatē, ꝛ ꝙ habeat coheredē: tñ de coherede verbū nul-
lum: nisi respondeas, ꝙ hic non dubitat de hereditate patris
vtrum confirmatur vel non: sed de pupil. subst. vtrū si testō pa
tris heres institutus sit incapax admittit ad substitutionē pu
pillarē, sed per hoc non tollit argu. qd si hereditas non adeat
1 ex primo testamēto sit nullū. l. ij. §. adeo. s. eod. ¶ † No. ex hoc
tex. ꝙ quantū ad capacitatē, vel incapacitatem substit. pupil-
laris

laris, absolute substitutio pupill. consideraꝛ, vt testamētū filij z non vt testamentū patris: quia licet sit capax tpe mortis patris nō sufficit, nisi sit capax tpe mortꝫ pupilli. lꝫ als testm̄ pupilli nō dicaꝛ testm̄ patris modo testm̄ filij: prout est sibi fauorabilius. z l. Papinianus. §. sed nec ipuberis. ff. de inoffi. testa. c. si pater. in fi. de testa. in vi. Et rō est quia respectu acquisitionis hereditatis semper est testamētū pupilli, z nō patris. z hereditas vniformis. Insti. de pupil. substi. §. j. z l. ij. §. pri⁹. ṡ. e. vbi consideratur prout est testamentū patris. Subdit Bar. z cuꝫ eo sequiꝛ Pau. de ca. declarando istum text. quod non sufficeret substitutum esse habilē tempore testamenti, sed requiritur ꝙ duobus temporib⁹ sit habilius, vt hic per eos. z ita teneas, lꝫ Alex. dicat qꝺ per istum tex. limitantur illa iura. Sed credo quod fuit incidenter dictum: pōdera Are. qui sequitur Bart. aliud, qꝺ est subtili⁹ Bar. hic videlꝫ qꝺ etiā in substitutiōe cōditionali attendaꝛ tp̄s conditi testamenti, hoc est, ꝙ institut⁹ vel substitutus sit habilis tēpore conditi testamēti. z sic etiā in institutione cōditionali requiritur habilitas in tribus tēporibus sicut prima patet, nam Bar. hic loquitur in substitutiōe, q̄ est cōditionalis institutio: ergo loqꝛ in institutiōe ꝯditionali. l. in rōne legis falcidie retētiōes. §. ꝙ vulgo. j. ad l. fal. z istud simpliciter tꝫ Jo. de imo. in l. ij. in prin. vbi late Are. ṡ. e. z tamē Bar. vbiqꝫ tꝫ ꝯtrm̄ vt statim dicā. ¶ Adde. lꝫ ipse nō dicat, qꝺ Raph. cu. ante eū hoc perpēdit. z dicit Bart. grauiter errasse in hoc: qꝛ in nō exigitur habilitas tpe cōditi testamēti, qn̄ ē institutio cōditionalis, vel qn̄ est substitutio, que est cōditiōalis istitutio. Et ptereа ꝺt, ꝙ n̄ ē necesse supplere ad tex. vt ꝺt bar. Sed tex. simpliciter ꝑcedit, ꝙ cōsideratur tp̄s mortis testatoris z adite hr̄ditatis, z fm̄ ista pōt sustineri opi. Alex. ṡ. relata.

2 ¶ † Iste est pulcher passus. nūquid in cōditionali institutione requiraꝛ habilitas trib⁹ tēporib⁹, z sic tpe testamēti. Bar. z Are. hic tenēt. qꝺ sic. Cōtrariū tꝫ Raph. z Ale. lꝫ ꝯtrm̄ qꝺ hic tenet Bar. in l. si alienum §. in extraneis, in fi. ṡ. ti. j. z per l. in id tempus. ṡ. ti. j. Addo qꝺ etiā tenet notabiliter Bar. q̄ non solet allegari in l. cetera. §. tractari. circa fi. ff. de leg. j. formaliter dicit ꝙ qn̄ testator apponit conditionē hr̄di., apparet, qꝺ non vult inspici tēpus testamēti: sed tp̄s futurū. idem tenet Bar. in l. ex facto. in prin. ṡ. e. Bar. i l. iij. i fi. C. de act. emp. z ista est cōis sn̄ia Bar. qꝺ i substitōne cōditionali nō cōsiderētur tria tpa: sed tp̄s cōditi testamēti: Ad decisionē. Bar. hic, vlt ꝯtrm̄: lꝫ nō repꝫiā tactū, rn̄deo qꝺ decisio Bar. nihil obstat quod Are. z Mod. minus bn̄ pōderāt: qꝛ Bar. hic loquiꝛ de ꝯditōe extrinseca. q̄ inest tacite in substōe etiā si nō exprimaꝛ a testōre: sꝫ ista ꝯditio. cū sit intrinseca, nō facit ꝑprie ꝯditionē. tex. est in l. q̄ i puberis. in prin. ṡ. e. Imo dicuntur plura fm̄ tex. ibi, lꝫ Bar. i aīs locis loquiꝛ de cōditione vera, z extrinseca, q̄ qn̄ apponiꝛ a testōre nō inspiciꝛ tp̄s testamēti. z si potes ꝯcordare tex. vt nō ꝯdicat locis. ṡ. allega. Et in cōditiōe extrinseca, qn̄ heres est institut⁹ teneo Bar. Are. hic Imo. z Are. in d. l. ij. ꝯ Raph. z Alex. hic z Bar. dictis locis: qꝛ tex. est in d. l. si alienū. §. in extraneis. ṡ. ti. j. vbi vult cōsiderari tria tpa. siue institutio sit pura, siue ꝯditiōalis, lꝫ Bar. ibi tenuerit ꝯtrm̄. z si dicas ille tex. bn̄ ꝺt ꝙ i institutiōe cōditiōali attēdiꝛ tp̄s adite hr̄ditatis: lꝫ ꝙ attēdanꝛ duo tpa ꝑcedētia: istꝺ nō ꝺt qꝛ ꝺt, ꝙ istꝺ vult dn̄ ꝺt hoc ampli⁹ tp̄s adite hr̄ditatis siue institutio sit pura siue ꝯditionalis. nā dictio ampli⁹ repetit totā orationē legis, si cui pure. z l. re petēdis. ff. de leg. iij. vult ergo, ꝙ vltra illa duo tpa requiratur tp̄s adite hr̄ditatis. istud etiā ꝓbat tex. i fi. dn̄ ꝺt in institutiōe pura vel cōditionali media tpa nō nocēt: qꝛ (vt dixi) tria

3 tpa cōsideranꝛ. ¶ † Nota scꝺo hic esse tex. clarū, ꝙ istitut⁹ pt hr̄e pupillarē hereditatem sine pr̄na: z cōtra paternā sine pupillari. istud vꝛ cōtra. l. sed si plures. §. filio. z §. si ex asse. ṡ. e. z l. quidam elogio. C. de iur. delib. responde, ꝙ illa iura volunt, qn̄ vellet ex voluntate separare, z non posset: Sed si facit propter iuris impedimentum. tunc admittiꝛ separatio. text. est hic z in

4 l. si is q̄ ex bōis. ṡ. eo. ¶ † Nota tertio tex. in verbo penas, [a] qꝺ

a esse incapacem hereditatis z cōsequēter prohiberi a tali lucro est pena. ideo fm̄ Pau. statutū quē inhabilē diciꝛ penale, z sic odiosum. ¶ Gl. in verbo penas. diuidiꝛ i duas: prout duos ponit intellectus, secunda ibi, sed alij dicunt.

LEX XII.

1 ☞ Suitas operaꝛ confirmationem tabularum pupillarium ad commodum sui filij abstinentis. z quomodo. nu. 2.

3 Per dationē cohr̄dis qui est suus, nō tolliꝛ existētia sui hr̄dis etiam in ijs que depēdēt ex testō. secus si esset cohr̄s extrane⁹.

4 Existentia suitatis confirmat testamentum patris, z tabulas pupillares absqꝫ alia aditione, vel immixtione. z nu. 6. 11. 14.

5 Ad confirmandum tabulas pupillares tantum facit suitas filij abstinentis, quantum si extraneus institutus adiret.

7 Per solā existētiam suitatis non tolliꝛ obligatio nr̄is qua fili⁹

tenebaꝛ pr̄i, vꝛ eꝫ ex aliquo ꝯctu se alio reqriꝛ actu immixtio.

8 In his in quibus est fauor z commodū filij qꝺ sit suus z necessarius beneficium abstinendi nihil operatur nec reddit ipsum instar extraneorum.

9 Juri immiscendi qꝺ cōpetit filijs prescribitur triginta annis sicut iuri adeundi quod competit extraneis.

10 A substituto filij exheredati non potest legari.

12 Ad hoc vt exheredatio valeat cū effectu, requiriꝛ effectualis aditio ex paterno.

13 Frater institutus z substitutus lꝫ primo adiuerit hereditatē patris, tn̄ per restitutionem in integrum se postea abstinuit.

15 Pater si dedit filium emancipatum coheredē vtrū per hoc videatur recedere a legis dispositione.

16 Filius emancipatus an hodie transmittat hereditatē nō aditam sicut suus, attento ꝙ hodie succedat sicut suus.

17 Datio vulgaris substituti indistincte tollit suitatē, fallit n. 18.

19 Sicut sola suitas absqꝫ actuali immixtione cōfirmat tabulas pupillares, ita etiam confirmat tutelas testamentarias.

20 Quando pater ex duobus filijs vno instituto alteri exhr̄dato extraneum substituit, abstinente instituto an poterit substitutus ex secundis tabulis succedere.

21 Stante statuto ꝙ bāniti nō possint reuerti ad ciuitatē ītra. x. annos, nisi habuerint pacem ab heredibus occisi, si filius occisi abstineat ab hereditate paterna an poterit facere pacem illi bannito.

Si filius qui patri zc.

¶ Ista lex fm̄ Bar. est solēnissima. dicūt Bal. Rap. z Pau. ꝙ non reperiꝛ melior tex. in iure in materia

1 existētie sui hr̄dꝭ, z hꝫ materiā subtilē, z difficilē z bn̄. h. d. † Suitas operaꝛ cōfirmationē tabularū pupillariū ad commodū sui filij absentis. h. d. fm̄ Bar. tn̄ istud summariū nō cōplectiꝛ totum tex. iō diminutum. iō summa plenius. Suitas cōfirmat ta

2 bulas pupillares, † ita qꝺ potest succedi pupillo ex substōe pupillari repudiata hereditate paterna z separata, z tn̄ substitutus non tenebiꝛ nisi ad legata relicta i tabulis pupillaribus, habita rōne falcidie, in qua nō imputanꝛ bona pr̄na, sed soli⁹ impuberis. h. d. tota lex. ¶ Diuidiꝛ fm̄ Bart. in tres, vt hic ꝑ eum. Ang. z Imo. diuidunt in quqꝫ. melius est diuidere i qua-

a tuor. In prima ponitur dictum. In secunda remouetur obiectum. In tertia in ver. presertim confirmatur. In quarta infertur. Tu premitte quod pupillaris substi. habet duo extrema, scilicet personam que substituitur pupillariter z personā cui fit illa substitutio pupillaris. ¶ In primo extremo z sic in persona substituta legitur iste tex. tribus modis. Primo qꝺ frater substitutus adiuit i hr̄ditatē paternā, sꝫ beneficio restitutio. se abstinuit. Scꝺo legit ꝙ se abstinuit a principio, sed habebat coheredem cuius aditione confirmatum est testm̄ patris. isti duo intellect⁹ diuināt ad tex. qꝛ hic nō fit mētio de resti. i inte. nec de cohr̄de. Ideo tūc tripliciter legiꝛ ꝙ in ista lege fili⁹ substitut⁹ fratri se abstinuit, z sic nec ipse nec alius adiuit her. patris: tn̄ qꝛ iste fili⁹ erat su⁹ hr̄s ex potētia suitatis filij, q̄uis se abstineret ꝯfirmaꝛ testm̄ paternū z sic tabule pupillares: z iste intellect⁹ cōiter teneꝛ: z nō diuinat. circa quē ifra insistā. ¶ In alio scꝺo extremo z sic in pupillo cui facta est pupillaris substitutio legiꝛ trib⁹ modis. Primo qꝺ loquaꝛ i bōis vnitis mediāte immixtione impuberis. zquamuis Bart. z a ij reprehendant. tamen si non causa illius tex. iste tex. videtur proprie hoc velle, vt dicit Pau. de Cast. Secundo modo legitur in bonis separatis: quia impubes bene immiscuerat se, sed per restitutionem in integrum fuit restitutus vt abstineret. Tertio modo legitur quando impubes fuit exheredatus in testamēto patris: nam de fratre impubere cui facta est substitutio pupillaris vtrum fuerit exheredatus, vel preteritus vel institutus, verbū nullum non potest intelligi, quando est alterius: quia testamētum esset nullum: quis istorum intellectum sit melior videbim⁹ infra per ordinem gl. z Bar. ¶ Sed tu aduerte dum Barto. in figuratione casus transportat literam in verbo presertim, vt iungatur cum ver. iustus, z postea sequatur ver. etenim. ista transportatio mihi non placet. z Bal. Sal. Imo. z Pau. dicūt ꝙ tex. debet intelligi vt itet sine transportatione. z ita pono casum, z maxime iste tex. est vnius iurisconsulti: z uti iurisconsul-

3 ti fuerunt magistri eloquentie. ¶ † No. j. ex isto tex. secundum vnum intellectum, qui habet: quod filius impubes fuit institutus quod per dationem coheredis, qui est suus, non tollitur existentia sui heredis etiam in his q̄ dependent ex testamento, secus si esset coheres extraneus. l. apud iulianū. §. idē iulian⁹. ff. ad treb. l. sed si plures. §. j. ṡ. e. vbi dixi. z ratione diuersitatis

4 assignat Bartol. j. vbi reseruo dicendum. ¶ † Nota. ij. ex isto text. secundum intellectum communem gl. z doc. quod existen

a ¶ Penas. Adde Deci. in c. ij. de consti. Purp.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tia suitatis cõfirmat testm̃ patris, ꝛ tabulas pupillares absq̃
alia aditiõe vel immixtiõe, ꝛ ad hoc allegat, pꝫ, qꝛ in hoc tex
tu non dr ab aliquo fuisse aditam hereditatẽ, ꝛ tñ si non adire
tur ex paterno saltẽ virtute suitatis corrueret substitutio pu
5 pillaris. l. ij. §. quisq̃s. ꝛ l. sꝫ si plures. §. si ex asse. ĩ. eo. ¶ †Et sic
habes, ꝙ ad confirmandũ tabulas pupillares tm̃ facit suitas
filij etiam abstinẽtis, quantũ si extraneus institutus adiret. fa
cit optime qꝛ inter mortẽ pr̃is, ꝛ existẽtiã suitatis nõ est dare
mediũ, ꝛ sic nõ est dare hr̃ditatẽ vacãtẽ: nisi repudiaret expsse.
gl. est reputata sing. in l. cũ hr̃ditas. ꝛ ibi Bal. no. C. deposi. vi
de plenius Bar. alle. autẽ plures gl. in l. fi. ĩ. de cond. insti.

6 Adde pro ampliatiõe hui⁹ regule scd̃o †ꝙ ẽt existẽtia
sui hr̃dis confirmat exhr̃dationẽ absq̃ alia adi
tiõe. ita est tex. peregrinus hic intelligẽdo, qd̃ filius impubes
esset exhr̃dat⁹, ꝙuis exheredatio nõ valeat nisi adeat heredi
tas ex paterno. l. filiũ. §. sꝫ cũ exhr̃datio. ff. de 3tab. l. Papinia
nus. §. si cõditioni. ff. de inof. tes. Ad idẽ, qd̃ suitas cõfirmet ex
hr̃dationẽ est tex. in l. q in aliena. §. interdũ. ꝛ ibi Pau. de ca. ꝛ
Mod. no. ĩ. de acq. her. ꝛ de veritate tñ huius no. dr plenius.
7 ĩ. sup gl. ij. ¶ †Tertio adde pro limitatione, ꝙ p solam existen
tiam suitatis non tollit obligatio naturalis qua filius teneba
tur patri vel ecõtra ex aliquo contractu, sꝫ requirit actualis
immixtio: puta si pater mutuet pecuniã filio, filius obligatur
patri naturaliter ꝛc. gl. est in l. frater a fratre. i verbo post mor
tem. ff. de cõd. ind. dũ subaudit, ꝛ post aditã. ꝛ ad hoc no. Pau.
de ca. ibi in vna lectura ꝛ aliq Mod. plenius de veritate illi⁹
8 gl. ibi dixi. ¶ †No. tertio[a] in ver. etenim ius dicẽtis proposi
tum est ꝙ in his in qbus est fauor, ꝛ commodũ filij ꝙ sit suus
ꝛ necessarius bñficium abstinẽdi nihil operat nec reddit ipm
instar extraneorũ: iuxta. l. nam nec emãcipatus. ff. de lega. ĩ. sed
qñ esset nocumentũ filio, puta qd̃ inuitus adstringatur one
ribus hereditarijs: tunc hꝫ locum bñficiũ abstinẽdi inductuꝫ
a pretore. ꝛ istud non reperitur alibi melius in iure fm Bald.
ꝛ oẽs hic, qd̃ no. beneficiuꝫ ergo abstinẽdi est introductũ i fa
uorẽ filiorũ ꝛ nõ in eorũ damnũ. Ex quo sequunt multi effect⁹
9 quos ponit Bar. ĩ. ¶ †Ultra scribẽtes sequitur no. effectus
contra opi. gl. ꝛ doc. in loco. ĩ. allegando. tenent gl. ꝛ doc. ꝙ iu
ri immiscedi ꝙ cõpetit filijs, prescribatur. xxx. annis, sicut iuri
adeũdi qd̃ cõpetit extraneis. gl. ꝛ doc. i l. sꝫ. C. de iure delibe. tꝫ
ordinarie qd̃ nc. Pau. de ca. in l. filio pterito. ĩ. de iniu. ru. ꝛ in l.
si qs suus. ĩ. de iur. deli. Et facit qꝛ omni iuri prescribitur xxx.
annis. l. sicut. ꝛ l. oẽs. C. de prescr. xxx. ann. Aduerte tñ qꝛ dñs
Alex. in l. q patri. ff. de acq. her. distinguit. Aut querit, an exi
stentia suitatis possit prescribi, ꝛ dt ꝙ non: rõne de qua hic, dt
cui an facultate immiscendi. ꝛ tenet ꝙ sic. ꝛ ita loqtur gl. in d. l.
sꝫ. Ego semper tenui ꝛ teneo pro vero, ꝙ ista cõis opi. est fal
sa, ꝛ qd̃ ineuitabiliter confundatur per istũ tex. nam posse pre
scribi contra filium est damnosum ipsi filio: sꝫ hic est tex. ꝙ qñ
est damnosum filio habere beneficium abstinẽdi, dicitur suus
ꝛ necessarius sicut erat olim. si ergo dr suus ꝛ necessarius bñ
ficium abstinendi: ꝛ tunc nihil operatur, qꝛ suitas operat im
mixtionem: ergo impossibilis est prescriptio: qꝛ (vt dixi) in suo
non est dare hereditatem in vacuam. ꝛ reperio qd̃ ita tꝫ Ang. in
l. vnica. C. quãdo non pe. Bar. ꝛ ibi Alex. ꝛ Pau. sibi contra
rius in l. fi. C. de repud. heredi. Pro eadem parte soleo contra
communem retorquere tex. in d. l. sꝫ. dicit ibi tex. quod iuri im
miscendi non prescribitur longo tẽpore gl. ꝛ doc. ibi dicunt: sꝫ
bene longissimo. ꝛ sic xxx. annis. ego dico ꝙ imo ille tex. vult ꝙ
etiam longissimo tpe non prescribat sic inducẽdo: nã qñ lex fa
cit mentionẽ prescriptionis longi tp. s ꝛ sumus in prescriptio
ne iuriũ. certe in iuribus non põt cadere prescriptio lõgi tpis.
x. vel xx. anno. intelligitur ergo de prescriptiõe. xxx. ann. ista re
gula satis pꝫ ex doc. Bald. in c. j. §. j. de capi. corradi. in ver. qd
ergo si talia verba proferant a statu. ꝛ facit qꝛ verba debẽt in
telligi secundũ subiectã materiã etiã impropriando. l. si vno. in
prin. ff. loca. ꝛ l. insulã. ff. de prescr. verb. ergo illa. l. sꝫ, que dt iuri
immiscendi non prescribi longo tpe cum loquatur in prescri
ptione iurium intellitur de prescriptione longissimi tpis. xxx.
vel xl. ann. qꝛ in iuribus non cadit prescriptio lõgi tpis. Bart.
in l. fi. in prin. ff. de eo p quẽ fac. erit. ꝛ in l. j. cũ gl. ibi. C. de edic.
di. adr. ꝛ per ista duo tenui contra cõem. ¶ †Nec obstat si dice
retur, qd̃ prescriptio. xxx. an. non erat cognita de iure ciuili. sꝫ
fuit inuẽta p d. l. oẽs. ꝛ l. sicut. iõ tẽpore. d. l. sꝫ non erat adhuc
cognita illa prescriptio. ꝛ ideo non potuit intelligi de illa pre
scriptione, qꝛ respondet qd̃ prescriptio. xxx. anno. fuit inuenta
de iure. C. preterea etiã de iure ff. orum non pcedebat prescri
ptio longi tpis in iuribus. ꝛ illa lex licet fuisset fatua nõ intel
10 lexisset de longissimo tẽpore. ¶ †No. quarto ex tex. i ṽ. itaqꝫ.
intelligẽdo tex. in impubere exhereda. fm ꝙ intelligunt Bar.
ꝛ doc. quod ab substituto filij exheredati non põt legari. l. pen.

a ¶ No. tertio. ad de Decisi. l. j. qñ non peten. par. Burp.

C. de lega. ꝛ ĩ. Bar. tangit tñ si ille sit substitutus scd̃s institut⁹
a patre ab eo põt legari. l. in rõne. §. fi. ad l. fal. declarat Bar. ĩ.
hic est tex. no. ꝙ etiã si abstineat se ab istitutione tñ põt ab eo
legari. ꝛ in hoc vltimo iste tex. est multũ sing. fm Imo. ꝛ Mo.
hic. Imo. in d. l. in rõne. §. fi. ¶ Nec ad hoc obstat l. plane. scd̃a.
in prin. in ver. patri hr̃s fuerit. ĩ. de leg. j. qꝛ intelligit nisi patri
sit scriptus heres. non aũt reqrit ꝙ actualiter adeat fꝫ Alex.
hic. ꝛ lꝫ ipse nõ dicat, põdera ꝙ est tex. hic in ṽbo hr̃s extitit,
sꝫ scriptus ex sola iuris authoritate nõ ꝙ actualiter adiuerit.
11 ¶ †No. qnto in ver. itaqꝫ. ibi, dũtaxat ex scd̃is tabulis ꝙ p exi
stẽtiã suitatis, lꝫ cõfirment legata relicta testõ patris vt ipse
teneat soluere vt hic ꝛ in l. j. §. fi. ff. vt in pos. leg. ꝛ facit viua rõ,
qꝛ existẽtia sui hr̃dis cõfirmat testm̃ pr̃is quo ad ea q̃ tendũt
ad vtilitatẽ filij, nõ q̃ tẽdunt ad dãnũ filij, vt sunt legata q̃ di
minuũt hr̃ditatẽ. Fallit in legatis libertatis q̃ sunt pia. l. cum
quasi. §. sed si qs. ff. de fidei. lib. l. sciendũ. ff. de manu. tes. Mod.
ponũt hic qd in legatis ad pias causas. similiter fallit si sit fi
deicõ. vniuersale. tex. i l. ita tñ. §. si pr̃. ff. ad Tre. vbi Bar. ꝛ alij.
ꝛ rõ est qꝛ filius q abstinuerat, oĩo poterit cogi ad adeũdum, ꝛ
restituẽdũ: ergo nõ est incõmodũ suũ qd̃ suitas idẽ operet. Ita
declarat Bart. i l. si pr̃na. C. de reuoc. his q̃ i frau. cred. tenent
Ang. Imo. ꝛ reliq hic. ¶ Gl. i ṽbo pr̃i. diuidit in duas. put ti
more 3rij. l. iã dubitari. in fi. ĩ. ti. j. ponit duos itellect⁹ ad tex. ꝛ
tene primũ, q̃ est cõis. alius diuinat. ¶ Gl. i verbo fr̃i. diuidit
in duas. In prima timore 3rij glos. ponit tres solutiones, tres
intellectus, ad tex. sed põdera ꝙ duo primi itellectus gl. tẽdũt
ad vnũ, ꝛ idẽ tertius tẽdit ad aliud. In scd̃a opp. ad text. ꝛ bñ
soluit. scd̃a ibi, sed 3. ĩ. de acq. her. ¶ In ea. gl. ibi, vt possit im
petrare separationẽ, habes duos intellect⁹ ad tex. timore pri
me pr̃is arguit p argumẽtum Bart. format pro scd̃a opposi.
¶ Primus intellectus est, ꝙ frater impubes repudiauit pr̃
nã. ꝛ sic cessat separatio. ꝛ sic prima pars arg. ꝛ fm istũ intelle
ctũ vterq̃ filiorũ repudiauit hr̃ditatẽ pr̃is. Istũ primũ intelle
ctũ lꝫ sit verus in se, tñ reprobãt doc. qꝛ diuinat. Scd̃o ꝛ forti⁹
fm Pau. facit qꝛ si pupill⁹ repudiasset hr̃ditatẽ pr̃is, esset fa
cta separatio ab eodẽ. sꝫ tex. dt, ꝙ fr̃ substitutus erat ille q pe
tebat separationẽ: ergo psupponit vnionẽ. Imo. Alex. hic sal
uant istũ intellectũ ab isto ar. Pau. ꝛ dicũt, ꝙ in isto tex. fr̃ sub
stitutus volebat separe partẽ suã in qua ipse fuit institut⁹, nõ
aũt hr̃ditatẽ pupilli. Sꝫ obstat tex. in ṽbo fraternã aũt. iũcto
ver. iustius. vbi apparet, ꝙ frater substitut⁹ separat fraternã
ꝛ nõ suã a paterna, ꝛ sic prim⁹ intellectus nõ est bon⁹. ¶ Se
cundus intellectus gl. est ꝙ hic impubes frater adiuit hr̃dita
tẽ patris, ꝛ dum dr. ergo est effectũ vnũ pr̃imoniũ. ergo nõ fit
separatio. gl. dicit ꝙ speciale est in fratre, ꝙ possit impetrare se
parationẽ, ꝛ extraneus non possit. d. l. sꝫ si plures. §. filio. ĩ. e. Ista
solutio damnat, qꝛ impubes, qñ immiscuit se etiam si viueret
mero iure non posset separare, multominus frater substitut⁹.
l. heredẽ. ff. de reg. iur. l. qd̃ si minor. §. Sceuola. in fi. ff. de mino.
Idẽ 3 istã solutionẽ facit iste tex. in ver. presertim. qui innuit,
ꝙ idẽ esset in nõ fratre. ex istis apparet ꝙ neutra solutio glos.
ad primã partem arg. de separatione est bona. ¶ Ad istũ er
go primũ de separatione Jac. de are. ꝛ Bar. dãt tertiã solutio
nẽ, ꝛ sic vnũ tertiũ intellectũ ꝙ in ista lege filius impubes erat
exheredatus: ꝛ sic hereditas istius impuberis nũq̃ fuit con
iuncta cũ hereditate patris, merito hic decidit ꝙ frater substi
tutus põt paternam repudiare, ꝛ fraternã amplecti: sed ad l.
sed si plures. ille adiuerat. ¶ Istũ tercium intellectum tenent
Ang. ꝛ communiter doc. Istum intellectum reprehẽdit Bal.
ꝙ impubes hic fuerit exheredatus, ꝛ mouetur rõne qꝛ si non
est expsse adita hereditas ex paterno, exheredatio facta de fi
lio est nulla. l. filium. §. sed cũ exheredatio. ff. de cõtratab. l. Pa
pinianus. §. si cõditioni. ff. de inof. test. si ergo exheredatio red
ditur nulla, per consequens filius reperitur preteritus in te
stamento patris. l. non putauit. §. non queuis. ff. de contratab.
ergo annullat testamentum patris. l. ij. §. j. ꝛ l. sꝫ si plures. §. ex
asse. ĩ. eo. nec dicatur secundum eum, quod suitas filij abstinẽ
tibus confirmet exheredationem. nã hoc est absurdũ, cum ex
heredatio sit res odiosa. l. cum quidam. §. de lib. ꝛ posth. ergo
requiritur quod expresse adeat hereditas ex paterno. ꝛ istud
vltimum tenuit idẽ Bal. in l. quidã elogio. C. de iure deli. Ul
tra Bal. contra istum intellectum approbatum p Bar. ꝛ cõ
muniter alios facit, qꝛ diuinare est ad istũ tex. ꝙ frater impu
bes fuisset hic exheredatus. ¶ Scd̃o fortiter facit 3 istum in
tellectum: qꝛ si frater impubes fuisset exheredatus re ipsa sua
hereditas esset separata ab hereditate paterna, ꝛ tñ tex. dt qd̃
frater substitutus impetrat a pretore separationem, ergo im
pubes non fuit exheredatus propter ista fundamenta qbus
est difficile respondere. iste intellectus cõis redditur dubius.
12 †Sustinẽdo cõem intellectũ prout eum defendũt Ang. Pau.
ꝛ Moder.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ꝛ Mod.hic.ad alleg.in oppositũ rñdet in forma. Et dũ dicit Bal.ꝙ ad hoc vt exheredatio valeat,requiritur aditio ꝛc.rñdetur,ꝙ iura Bal.loquuntur ad hoc,vt exhr̃datio valeat cũ effectu:qrit aditio effectualis ex paterno:sed quẽadmodũ suitas ↄfirmat testatoris,nõ tñ taliter q̃ p hoc habeat effectũ. hoc patet qꝛ legata nõ debent ex testõ pr̃is,ita ꝓposito suitas sufficit ad confirmãdũ exhr̃dationẽ non q̃dẽ totaliter ꝛ cũ effectu.ita dicit Pau.se rñdere post Ang.ꝛ cõfirmat p l. fili⁹ q se paterna.ff.de acq.he.vbi vr̃ tex.ꝙ cõfirmat exhr̃datio filij,ꝛ tñ effectualiter nõ erat adita hr̃ditas.ꝛ ille tex.stringit nisi cauillet pũct⁹:ergo stat i hoc,nũqd sola suitas sufficit ad cõfirmãdũ exhr̃dationẽ sicut sufficit ad cõfirmãdũ testm̃ pr̃is. In quo pũcto est aduertẽdũ,ꝙ qñ fili⁹ nõ repudiasset lꝫ expsse nõ adeat,cõfirmat testm̃.l.q in aliena.§.iterdũ.ff.de acq.he. ¶ Ad de q̃d ad arg. Bal aliter rñdet Raph.Cu.hic,ꝙ i isto tex.post morte impuberis exhr̃dati iste fratrer recusauit hr̃ditatẽ fratris,merito exhr̃datio valuit,ꝛ ẽ satis colorata rñsio, lꝫ aliqd diuinatiõis cõtineat. Uel aliter ꝛ tertio rñdet fꝫ Are.dũ Bal dicit,ꝙ suitas nõ dꝫ cõfirmare exhr̃dationẽ,qꝛ est odiosa:respõdet hoc esse verũ qñ talis ↄfirmatio respiceret odiũ,hic respicit ei⁹ comodũ,vt subst.pu.valeat p̃sertim qñ cõcurrit fauor alteri⁹ filij substituti:illa dispositio aliquo respectu cẽset odiosa,ꝛ aliquo respectu fauorabilis.ar.eorũ q̃ no.p doc. i l.venia. C.de in ius voc.ꝛ in l.sed ꝛ si hac.§.fi.ff.e.illud expeditũ est, ꝙ qñ suus expsse se nõ abstinuit dato, ꝙ ẽt nõ adiuerit,ↄfirmat substi.tex.est in l.q in aliena.§.interdũ.ꝛ ibi Pau.ꝛ Mod.no. ad hoc.j.de acq.he. ¶ Isto modo potest defendi ista tertia le. approbata cõmuniter.Et sic ex p̃dictis omnibus habes tres lec.in persona impuberis cui facta est pupillis substi.due ponuntur in hac gl.que reprobantur cõmuniter.tertia ponit per Iac.de Aret.ꝛ doc.quod loquatur impubere exheredato, licet iste intellectus sit verus in se mihi non placet eo qꝛ diuinat ad tex. ¶ Scd̃o ꝛ fortius nec video ad hoc bonũ respõsum si iste ipubes fuisset exheredatus,certe separatio bonorum ipuberis a bõis paternis eẽt facta re ipsa,ꝛ tamẽ tex.dicit q̃d frater est qui petit separationẽ bonorũ.quid ergo tenẽdũ? ¶ Teneo ꝛ est tutior intellect⁹, q̃d ipubes in ista lege fuerit institut⁹ ꝛ ad oppositionẽ.s.factaꝫ dum arg.aut iste impubes adiuit ꝛ esset impossibilis separatio,aut non adiuit,ꝛ etiam cũ filijs fr̃ recusasset corruere substitutio pupillaris,rñdeo ꝙ istud argumẽtũ est diminutũ,qꝛ est dare mediũ ꝙ impubes institutus neqꝫ adiuit neqꝫ repudiauit ꝛ ita mortuus est ꝛ sic intelligendo tex.sine vlla diuinatiõe cessat oĩs difficultas. ¶ Primo dũ dicebat ꝙ hr̃ditas erat vnica,ꝛ sic nõ cadit separatio:quia hic nulla vnitas erat ex quo iste impubes nec adiuit nec repudiauit. ¶ Istũ intellectũ teneo qꝛ clar⁹,ꝛ ita in effectu tꝫ Pau. ꝛ sequitur Are.lꝫ clare nõ aperiãt,ꝛ si argueret̃ ↄ̃ q̃d tex.loquẽs de separatiõe p̃supponit ꝙ hr̃ditas pupilli erat vnita cũ hereditate pr̃is.respondet q̃d tex.loquit̃ i vnitate causata mero iure ex potẽtia ꝓpter potentiam suitatis filij.§.sui. Insti.de her. quali.ꝛ diffe.ꝛ iste est verus intellect⁹ ad hũc tex.ꝛ cessant difficultates oẽs.ꝛ nõ est diuinare. ¶ In ea.gl. ibi, habuisse aliũ cohr̃dẽ q adiuerat fm̃ Azo.habes ex gl.intellectũ,lꝫ iste itellect⁹ tẽdit ad aliud,ꝙ tẽdãt due p̃cedẽtes solutiões ex quo em̃ i hoc tex.nõ fuit adita hr̃ditas ex pr̃no,qꝛ frater institutus recusauit,dicit tex.ergo corruit testm̃ pr̃is.ergo substit.pupil.l. lꝫ si plures.§.ex asse.s.e.l.ij.§.adeo.s.eo. Timore isti⁹ difficultatis danẗ tres intellect⁹ ad tex.vn⁹ ponit̃ p istã gl.ꝙ hic fr̃ institut⁹ habuit cohr̃dẽ.vnde lꝫ ipse frater institut⁹ repudiauerit hr̃ditatẽ pr̃is,tñ ali⁹ cohr̃s adiuit,ex cui⁹ aditiõe ↄfirmate sunt tabule pupil.iste intellect⁹ gl.est in se ver⁹ p tex, in l.apud Iulianũ.§.idẽ Iulian⁹.j.ad treb.p tex.in l.q̃sitũ.j.de acq.here. sed iste intellectus ad istũ tex. reprehẽditur per do.qꝛ diuinat.
13 presertim qꝛ versiculi sequentes essent superflui. † Uñ scd̃a sol.ꝛ consequẽter secundus intellectus ponitur in gl.j.in fi.q̃d iste frater institutus primo adiuit hereditatẽ pr̃is,lꝫ postea p restitutionem in integ. mediãte restitutione se abstinuit ab hr̃ditate,quã adiuerat,iste intellect⁹ lꝫ diuinet,tñ ver⁹ est in se,ꝛ cũ sequunt̃ Bar.ꝛ doc.facit fm̃ Imo.ꝛ Mod.qꝛ lꝫ testm̃ irritet̃ de iure pretorio,ꝛ sic ↄ̃tabulet̃,tñ firme remanẽt tabule pupillares.tex.est in l.ex duobus.§.fi.ꝛ in l.ꝛ si cõtra.in prin.j. e. l.filiũ.§.j.ꝛ ibi bona gl.ff.de leg.prestan.lꝫ testõ in integ. est de iure p̃torio,ergo ñ dꝫ tollere tabulas pupillares,ptꝫ qꝛ nõ obstãte restõne in integ.remanet heres de iure ciuili.l.ꝛ si fine. §.sꝫ q̃d papinian⁹.ff.de minor. ¶ Istã opi.Bar.ꝛ cõem impugnat Bal.duplici fundamẽto,vt hic p eũ.tñ ad pmũ.arg. Bal.ẽ cõtra respõso:qꝛ hic nõ est eadem ratio contrariorũ,ergo nõ est licitum arguere vbi non est eadem ratio.tex.est in l.si qs negotia.ff.de neg.gest.gl.in cle.fi.de app.sed in primo casu quando restituitur aduersus repudiationem est suus. Item est hr̃s cũ effectu.que ratio cessat in casu cõtrario. ¶ Scd̃o cõtra cõclusionẽ Bar.ꝛ gl.facit qꝛ restitutio reponit omnia in pristinum statũ prout a prin.erit.l.ꝙ si minor.§.sceuola.ff.de mino. ergo si restitutio reponit omnia in pristinũ statum,est pinde ac si ñ adiuisset.ergo corruit substõ pupillaris.ꝛ isto argumento etiã arguit Ang.hic.Sed rñdet ꝙ restõ reponit omnia ꝛc.est verũ quo ad omnia:p̃terꝙ ad nudũ nomẽ heredis,tex.est in l. ꝛ si sine.§.sꝫ q̃d papinianus.ff.de mino.qꝛ pretor nõ põt facere desinere quẽ esse hr̃dẽ,qꝛ remanet nudũ nomen.ꝛ istud nudũ nomẽ sufficit ad cõfirmãdũ tabulas pupillares qꝛ p hoc nihil diminuit̃ de hereditate patris,l.filius qui se paterna. j.de acq. her, firmãt Bar.ꝛ alij.i l.fi.e,ti.qꝛ per hoc nihil diminuit̃. Tolle optimũ simile,si heres coactẽ adiuit hereditatẽ, est heres nudo nomine,ꝛ sine effectu.l.nam q̃d.§.qui compulsus.ff.ad treb.ꝛ tñ cõditio dãdi dꝫ impleri in ei⁹ psona pp nudũ nomen hr̃dis, tex.est i l.q heredi.§.j.ff.de cõd.ꝛ demon,ratio:qꝛ illud nõ respicit diminutionẽ hr̃ditatis,imo forti⁹,si aliqs instituit̃ sub conditione,si titius erit heres,talis illa cõditio implet̃. si Titius coacte adiuit hr̃ditatem,ꝛ restituit,ꝛ conditio iplet̃, ꝙ̃uis sit hr̃s nudo noĩe.tex.est ad literã no,ꝛ signãdus i l.si ita scriptũ. j.de cõdi.insti. ¶ Teneo ↄclusionẽ Bar.ꝛ ei⁹ nõ.ꝛ ꝙ̃uis bar, ꝛ doc.nõ multũ ꝓbãt legibus tñ ista doctrina Bar.ostẽditur viua ratione quã etiã sentit Are.sꝫ nõ iducit illo mõ,q̃d heres adiuit hereditatẽ,deinde restituat̃ aduersus istã aditionẽ quãuis sit heres nudo noĩe,tamẽ sufficit ad confirmãdũ tabulas pupillaris cõfirmat̃ vt dixi viua rõne. A pari procedũt abstinere per beneficiũ pretoris mortui,ꝛ restitui in integrũ a p̃tore viuo.tex.est q facit istã eq̃parationẽ in l.ꝛ si ex modica.§. filius.ff.de bo.lib.ꝛ tex.in l.cũ quasi.§.ꝛ si quis.iuncto.§.seq.ff.de fideic.liber.modo clarũ est ꝙ beneficiũ abstinendi nõ impedit confirmari tabulas pupillares,vt hic est,ergo etiã nõ impediret a p̃tore viuo. Quod ꝛ fortius corroboratur: qꝛ ad infringẽdũ actũ durius agit̃ cũ lege quã cũ homine.tex.est j l. si libertus.ff.de iu.patr.No.Bar.in l.si insulã.ff.de ver,obli.ꝛ sic tꝫ in se istud no.Bar.q̃d elicitur ex intellectu gl.tñ qꝛ ista scd̃a lec.diuinat ad tex.qꝛ in tex.de restitutione in integ.verbum nullum,
14 †propterea terti⁹ est intellect⁹ ver⁹,ꝛ cõis ꝙ in ista lege null⁹ adiuit hr̃ditatẽ pr̃is:tñ existẽtia sui hr̃dis attẽto ꝙ fili⁹ institut⁹ ipso iure est su⁹ ꝛ necessarius.l.j.§.q sunt sui.ff.si qs omis, cau.test.certe existẽtia suitatis ↄfirmat tab.pu.vt hic p Bar, istũ intellectũ posuit gl.j.ꝛ sic ex p̃dictis omnibus habes tres gl's lec.ꝛ tertia tenetur cõmuniter ꝙ non habuit coheredẽ ꝛc. Istũ tertiũ intellectũ tenent indifferẽter oẽs scribẽtes. ¶ Cõtra istũ intellectũ omniũ doc.quod suitas filij abstinentis confirmat tab.pu.argue fortiter sic.Suitas nõ operat̃,nisi vbi est fauor filij.nõ aũt vbi ẽ dãnũ vl̃ p̃iudiciũ,tex.est formalis in ista l.sed cõfirmare tab.pup.nõ ẽ fauor substituti, imo dãnũ.ergo suitas non operatur cõfirmationẽ,ꝓbo minorem,ꝙ cõfirmare tab.pup.non sit fauor filij substituti,imo sit maius ei⁹ dãnũ ꝛ p̃iudiciũ,qꝛ si tab.pupi.cõfirmẽtur,tenet̃ soluere omnia legata relicta in isto ꝟ.itaqꝫ.sꝫ annullata subst.pup.succedit ab itestat. in totũ ꝛ habebit totã hereditatẽ absqꝫ q̃d prestet legata.ergo apparet ꝙ est ei⁹ dãnum. Istã difficultatẽ mouet bar. versi.item quero,tu dicis.rñdet,ꝙ imo est commodum fratri succedere ex pupillari,ꝙ̃ ab intestato,qꝛ ab intestato haberet mr̃eꝫ pupilli coheredẽ vel alios coheredes sꝫ succedẽdo ex tabu.pupillaribus habebit totã hereditatẽ.l.papinianus,§.sed nec ipuberes.s.de inof.test.c.si pr̃.de testa.lib.vj.fauor est pu. qꝛ sic voluit lꝫ ceteri ita transeant.tñ mirandum est.q̃d Bart. grauiter errauerit,dũ dixit:ꝙ mai⁹ cõmodũ ex filio succedere ex pupi.ꝙ̃ ab intestato:errauit grauiter Bar.qꝛ de iure fr̃orũ frater excludit matrem,qñ est ex eodẽ patre, ꝓut hic, ꝛ nõ cõcurrunt simul.secus in sorore.tex.est in §.frater.cum seq. Inst. ad tertyl.quo ergo sic potuit dicere Bar. ¶ Preterea summauit Bar.quod in ista lege subesset mater.ꝛ sic vides quod ista difficultas non est soluta. Alex.hic tenet sol.Bart.postea ipse dat aliã sol.que ei magis placet.ꝛ dicit,ꝙ valeret substit.pup, est fauor pupilli principaliter:qꝛ propter ↄfirmationẽ pupill⁹ dicit̃ testatus decedere non intestatus:ꝛ iste est magnus fauor ad quẽ habuit respectũ ista lex, sꝫ errat grauiter:qꝛ illd̃ ꝙ ipse dicit ꝓcedit respectu ipuberis illi⁹,cui facta ẽ subst.pu.sꝫ nos loquimur de fr̃e pupilli maiore substituto,q recusat hr̃ditatem pr̃is,ꝛ dicim⁹ q̃d ex potẽtia suitatis cõfirmat tab.pupillares, qꝛ iste fauor ei⁹ respectu cessat. q̃d dt Ale. ẽ verũ,ꝙ si i ista lege essent alij fr̃es esset vtile succedere ex pupillari,qꝛ alias ab itestato alij fr̃es simul venirẽt.sꝫ in ista leg.nõ apparet ꝙ essent alij fr̃es.ꝛ sup ista difficultate opꝫ bñ ↄsiderare. Sꝫ vltra ea q̃ alias dixi hic nũc tu no.rñde ex ijs,q̃ dixit Io.de Imol.hic ad alĩs ꝓpositũ,ꝛ. Alex.in tex.iuij.no.ꝙ imo suitas non operet̃ q̃d ad legata pbat̃.nã suitas bñ ↄfirmat tabulas pupillares qb⁹ ꝛ

frater est substitutus q2 est in modū substituti: sed ipsa suitas nō cōfirmat immediate legata: sed ad validitatem legatorum requirit aditio: ꝛ sic aditio immediate confirmat legatum ex sua aditione. ¶ Cōtra istū cōem intellectū ꝫ Bar. format vnā aliam opp. ꝛ vnam. q. quam relinquit indecisam. ꝛ vnam aliam oppositionē: ꝛ istis expeditis, erūt expediti intellect⁹ tex. resta
25 bunt solum ea que Bar. dicit extra glo. ¶ †Circa questionem Bar. nunquid si pater dedit filium emancipatum coheredeȝ, vtrum per hoc hic videatur testator recedere a legis disposi‑ tiōe. Circa istam questionē in qua Bar. relinquit cogitādū q̄d Ang. Jmo Raph. ꝛ Alex. hic cōcludunt non tolli suitateȝ, qñ filius emancipatus datur coheres, eo q2 cessat ratio cōis, q2 dādo coheredē extraneum tollatur suitas, eo q2, pater tenere tur instituere filium emancipatum. l. maximum vitium. C. de lib. prete. l. meminimus. C. de legi. her. ergo eum instituendo nō videtur recedere a prouisione legis, vnde cōmunis cōclusio q̄ habet quod datio coheredis extranei tollit suitatem, procedit in penitus extraneo q̄d nō est in emancipato. ꝛ ita etiam tenet Sali. hic, quicquid tenuerit Sal. in l. quidā elogio. C. de iu. de‑
16 li. Jsta sunt que dicūt scribētes. ¶ †Tu adde pro veritate il‑ lud etiā ꝙ alibi tangit Bar. in l. vētre. in pe. gl. ff. de acq. he. vbi querit an hodie filius emācipatus transmittat hereditatē nō aditaȝ, sicut suus: attēto, ꝙ hodie succedit, sicut suus. l. memi‑ nimus. C. de legi. here. ꝛ hodie nulla est differētia emancipatio nis, ꝛ patrie potestatis. §. nullā vero. l. auť. de here. ab. intestat. Bar. dicit cogitabitis. cōiter ibi doc. tenēt, ꝙ nō: q2 suitas fun datur in patria ptāte. §. sui. Jnsti. de her. quali. ꝛ diffe. ꝛ ita etiā tȝ Ang. ꝛ Pau. ꝛ Alex. in l. si emancipati. C. de colla. ꝛ commu niter Moder. in l. gallus. §. ꝛ qd si tm̄. š. de libe. ꝛ posth. vbi di‑ cetur. ¶ Tu aūt aduerte ꝛ scđo in q. Bar. licet oēs indifferen ter teneāt ꝙ qñ filius emācipat⁹ est datus coheres. non tolli‑ tur suitas, q2 nō iudicať vt extrane⁹. Ego adduco in ꝯriū illud q̄d ad literā dicit idē Bar. i l. illud. §. si. ff. de bo. pos. ꝯtrata. vbi dicit Bart. q̄d filius emācipatus ex testō non est cognitus de iure ciuili, sed est cognitus, sicut quilibet extraneus, ꝛ sic ve‑ nit vt extrane⁹. ꝛ licet Bar. nihil alleget de hoc allego tex. for malē in §. certi. Jnsti. de her. quali. ꝛ differentia. Nec ob. ꝙ ho‑ die emācipat⁹ succedat ad similitudinem suorum. d. l. memini‑ mus. illa lex procedit ab intestato. ꝛ similiter. d. §. nullā vero ꝓ cedit ab intestato: prout dicunt gl. ordinarie ꝛ approbata. i d. l. si emācipati. C. de colla. d. l. gallus. §. ꝛ qd si tm̄. gl. in auť. ex cā. C. de li. pteri. ꝫ nos loquimur, cōdito testamēto, quo casu emā cipat⁹ de iure ciuili venit vt extrane⁹. Sustinendo cōem sniaȝ oporteret dicere ꝙ ex testamēto emācipat⁹ institutus venit de iure ciuili vt extraneus, sed nō penit⁹ vt extrane⁹. patet p l. ma ximū vitium. C. de li. pte. ¶ Extra gl. Bar. examinat duas ma terias p duas qōnes. Et primo circa primā qōnem lȝ scriben‑ tes in ista prima qōne Bar. ad eius dicta nihil addat. pōde‑ ra ex dictis Bar. subtilite rintuēdo duas differētias iter da‑ tionē cohꝛ̄dis extranei, ꝛ dationē vulgaris substituti, nā Bar.
17 si subtiliter ispexeris, vult †ꝙ datio vulgaris substituti indisti ncte tollat suitatē, siue i depēdētib⁹ ex testō, siue i his q̄ veniūt ex tra testm̄, ꝙ illud sit intētio Bar. probať. q2 infra dt p dationeȝ coheredis extranei tolli suitatē: verū est in his que veniūt ex testamēto: sec⁹ i his que veniūt extra. ergo de intentione Bar. est p dationē vulgaris substituti tolli suitatē. quo ad oia chari pēderē istud inuenire i specie tātū. ¶ Scdaȝ differētiā habes colligere ex verbis Bar. cū Bar. vult quod datio coheredis ita demum tollat suitatem, quando est penitus extrane⁹. l. apd iulianum. §. idē iulianus, preallegata. Sed qñ coheres est simi liter suus, tex. est hic, ꝛ tñ in subst. vulgari dȝ, ꝙ indistincte tol liť suitas: ergo videť velle aut sentire, ꝙ datio vulgaris sub. tol lat suitatē indistincte, siue sit substitut⁹ extrane⁹, siue etiā su⁹. ꝛ ꝙ ista sit intētio Bar. pōdera, q2 vtrobiqȝ militat ratio bar. q2 dādo substitutū vř instituere sub cōditione si voluerit. d. l. j. §. si proponať. ꝙuis tex. in d. l. j. §. si pponať. ff. si q̄s omis. cau‑ sa test. nō expresse loquatur i hoc casu. ¶ Et pōdera ꝙ si ista sunt vera, sequiť correlarie. tertia no. cōclusio, ꝙ datio vulga‑ ris substi. forti⁹ operatur ad tollēdā suitatē, q̄ datio cohere‑ dis extranei, vt patet ex predictis. ¶ Ultra Bar. adde quar‑ tū modū vbi p exhꝛ̄dationē tolliť suitas. tex. ē i l. q i aliena. §. i terdū. ꝛ Bar. ꝛ ibi gl. ꝛ Bar. ff. de acq. hꝛ̄. ꝛ tex. in l. j. §. sciēdū. ꝛ ibi Bar. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ tex. in l. ꝫ plures. §. si ex asse. vbi Jm. ꝛ Mod. ad hoc no. š. eo. ꝛ ibi dixi ꝛ limitaui.

Adde aliū quintū modū qñ vnus filius est institutus in re certa alio vniuersaliter instituto: nā cū habeať in oibus loco legatarij: nisi quo ad repudiādū testm̄. l. quoties. vbj. l. ꝛ doc. C. de her. insti. ꝛ l. j. §. si ex feudo. ꝛ l. ex facto mag. š. ti. j. ergo apparet q̄d est suus interim donec vniuersaliter insti tutus repudiaret. ita dicūt Ange. Jmo. ꝛ Mod. ꝛ Bal. in d. l. quoties. ꝛ in l. apud hostes. §. de suis. ꝛ legi. q̄cq̄d teneat Lud. ꝛ male i d. l. apud iulianū. § idē iulianū. ¶ Ultimo ꝓ cōplemē‑
18 to pme. q. Bar. †inquātū tenet. ꝙ p dationē vulgaris substitu ti idistincte tollať suitas. eo q2 censeť institut⁹ sub cōditiōe vo lūtaria. sic de suo. ꝛ necessario efficiť volūtari⁹. Limita sec⁹ es‑ se qñ substitut⁹ vulg. dať hꝛ̄di necessario tm̄: puta seruo institu to. cū libertate: q2 p dationē vul. substi. nō tolliť necessitas, nec efficiť volūtari⁹. gl. est ordinaria sing. ꝛ pulchra. Jnsti. de vulg. substi. in prin. in verbo nouissimo. ꝛ pbat ibi bñ tex. a contrario sensu. Cōfirmať. q2 lȝ p dationē cohꝛ̄dis extranei tollať suitas ꝛ necessitas in filio vt dictū est, sec⁹ tñ in hꝛ̄de solū necessario: q2 p dationē cohꝛ̄dis extranei nō tolliť necessitas. tex. est no. in l. ex parte, ꝛ ibi Bar. ꝛ alij. no. j. de acq. he. pbať in l. eius q in p uincia. cū gl vbi aliqñ tetigi. ff. si cer. pe. ꝛ ratio est. q2 facili⁹ tol liť in filio necessitas, q̄ in seruo cui lege nō ita faueť: patet: q2 p tor bñ dedit bñficiū abstinēdi filij, sed nō necessarijs vt sunt ser
19 ui. §. j. iūcto. §. sed his pmittit ptor. Jnsti. de her. qual. ¶ †Cir‑ ca secūdā. q. Bar. adde iquātū cōcludit, ꝙ sicut sola suitas abs que actuali immixtione ꝯfirmat tutelas pupillares. tex. est hic ꝛ in d. l. filius q se paterna. ita etiā cōfirmat tutelas testamen‑ tarias. ꝛ probat p istū tex. ꝛ istud respicit ꝯmodū pupi. ¶ Ad de ꝙ ista est cōis snia doctorū hic. ꝛ i d. l. nemo. pma, ff. de test. tut. ꝛ in l. j. C. e. tenēt Bal. ꝛ Ang. l. Papinian⁹. §. quarta. ff. de inoffi. test. ꝛ Sal. i l. qdā elogio. C. de iure deli. ista ē vera, ꝛ cōis sentētia. ¶ Cōtra istam cōem sniam obstat vnū fundamētū an tiquorū q̄d referūt Bal. Jmo. ꝛ Alex. hic. ꝛ dicūt ꝙ priuilegiū suitatis nō dȝ operari in piudiciū tertij. l. tutoris. q2 ista est re‑ gula in materia nr̄a puilegiū nō intelligiť cū piudicio tertij. l. cū fili⁹. ff. de test. mili. ꝛ l. nec auus. C. de emā. lib. l. impuberi. ff. d admi. tu. Ad istud fundamētū rñ. Alex. hic post Bal. ꝛ Jmol. ꝙ istud fundamentū tolliť p istū tex. vbi attēdiť pncipalis fa‑ uor filij, lȝ cōsequēter teneat piudiciū tertij, vt hic p eū: ita trās eūt cū Ale. oēs hic, credo, ꝙ in iudicādo ꝛ cōsulēdo temerariū eēt recedere ab ista sentētia. Sed i pūcto iuris credo cōtra. ꝙ suitas nō cōfirmat testamētariā tutelā. data. ꝙ confirmet tab. pupillares, ꝛ a summo fundamēto illorū antiquorū puilegiū sui tatis nū dȝ operari in piudicium tertij. l. tutoris. nec ob. rñsio Alex. post alios. ꝙ attendiť pricipalis fauor filij hic i cōsequē tiā respiciat piudiciū tertij vt hic: q2 dico. ꝙ ista rñsio nihil vȝ, q2 i ista l. mř q̄ puāť pp pu. sub. puāť a lucro, seu qua a lucro. vt ē gl. ord. i l iij. C. de iur. ꝛ fac. ign. cū sui ꝯcor. tex. ē i l. ꝛ q2. ff. p so cio. tex. i l. si. C. de cura. tut. ꝫ tutor grauať onere ꝛ incōmodo p sonali, vel icōmodis, ꝛ sic nō videť per rō amittere lucra. ꝛ sen tire icōmoda. ita dicit tex. in l. si. in ꝟ. pe. C. de cod. ꝛ si illud fun damētū remanet incōcessum. ¶ Scđo p ista parte cōtra cōeȝ vř mihi ꝙ nō stringat tex. in l. si nemo prima. ff. de test. tut. vbi dicit tex. ꝙ nō valēt datiōes tutelarū nisi aliqs adeat heredi‑ tatē. ꝛ tñ habeo, ꝙ tutela nō pōt dari nisi suis hꝛ̄dibus: ibi er‑ go erāt sui hꝛ̄des: ꝛ tñ tex. reqrit expssaȝ imixtionē: ergo ibi est tex. ꝙ sola suitas nō sufficit ad ꝯfirmationē tutelarū. Et si dice reť. ꝙ ibi fili⁹ erat exhꝛ̄datus, esset somniare, ꝛ male. vt statim dicā. Et si diceres ꝙ tex. i d. l. si nemo loquiť qñ erāt plures co heredes. ꝛ sic per dationē cohꝛ̄dis extranei tolliť suitas in de‑ pendētibus ex testō: quia replicatur quod est diuinare q̄d in il lo tex. illi coheredes erant extranei, quo casu qñ nō sunt extra nei coheredes nō tolliť suitas. casus est hic: ergo est ibi tex. nō violādo, q̄d sola suitas nō cōfirmat tutelā. ꝛ si diceres. pōdera q̄d Jurisconsul. facit mentionē de aditione: ergo erant extranei q2 adire est extraneorū: immiscere est suorū. §. j. insti. de he. qua li. ꝛ differ. rñdeť q2 in pluribus ponitur adire qñ sunt sui. patet q2 tex. est ibi: q2 erat suus filius cui dabatur tutor, ꝛ si se immi‑ sceret cōfirmaret: ꝛ tñ diciť adire, ꝛ sic i disputādo posset defen
20 di istā opi. cōtra cōem. ¶ †Successiue adde iquātū Bar. isert ad q. p quā declarať ista lex. qñ př instituisset extraneū filio ex hꝛ̄dato. Adde ꝙ idē sequunť oēs alij excepto Pau. hic. in fi. q tȝ cōtrariū duob⁹ medijs. pmo p tex. in l. ita tamen. §. si př. j. ad Treb. moueť q2 suitas cōfirmat dationē tutoris factā filio ex hꝛ̄dato, ꝫ rñde ad vtrunqȝ q̄d i d. §. si př. suitas cōfirmat fidei cō. vniuersalē: q2 fili⁹ oino cogeť adire ꝛ restituere, ideo est ei⁹ cōmodū, ꝙ suitas idē opereť, vt dixi i textualibus. Ad secūdū ꝙ suitas cōfirmat dationē tutelarū nihil allegat. dic q̄d cōtra‑ riū tȝ Bal. in l. j. C. de testa. tute. Alex. hic quāuis ꝯtrariū i dis‑
21 cursu tenuerit Bal. i rep. l. in suis. iij. q. ff. de li. ꝛ post. ¶ †Ulti‑
21 mo querit Bar. stante statuto quod bannitus non possit re‑ uerti ad ciuitatē ꝛc. vt hic p eū cū ista decisiōe; Bart. transeūt Bal. Jmo. Rap. ꝛ Alex. hic. Solus Are. hic tenet contrariū: ꝛ credit quod opi. cōtra Bar. sit verior: in puncto iuris moueť in effectu. ex eo q̄d vult Bar. in l. vt iurisiurandi. §. si liberi. cir‑ ca pñ. de ope. lib. ꝛ i l. ex facto. ff. ad Treb. vbi voluit, ꝙ emphy teusis ecclesiastica, q̄ ñ trāsit nisi ad filios, tñ si accipiatur pro

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

se,⁊ heredibus:filius non pōt venire si abstinet ab hereditate, vnde cū hic statutū requirat,ꝙ hic sit heres,nō sufficiat ꝙ sit heres sanguinis,sz sit effectualiter:rō,qꝛ illud ibi est ꝓpter confessionem copulatam que vtrūq̄ requirit. ¶ Teneo decisionem Bar.⁊ communem que firmatur duplici fundamēto.primo qꝛ in his que non transeunt ad extraneos nomen heredis capiatur pro herede sanguinis.⁊ sic pro filio q̄uis nō sit heres effectualiter.ita no.Bar.in l.pro herede.§.quid tn̄.ff.de acquir.her.⁊ ibi tex.bene probat.⁊ lz Are.hic ⁊ in l.Gallus.§.j. etiam conetur ad hoc respondere:tamen qꝛ parum facit,non curo referre.Secundo mouetur.nā in feudo vel materia feudi vbicunq̄ fit mentio de herede.intelligitur de herede masculo.tex.est ad literam in c.j.in versi.⁊ si clientulus.de alie.feu.⁊ ibi Bal.in viij.no,⁊ dicit ꝙ non est alibi in iure.Illud autē ibi est propter naturam feudi:qꝛ fundum non trāsit ad alios nisi ad filios,⁊ non spectet ad heredes extraneos secundū Imol. hic.Imo non transit ad filium vt est gloss.reputata sing.in c.j. §.non autem.qui feu.da.pos.quam reputāt singularē Ang.⁊ Imo.hic.⁊ in l.pro herede.§.fi.vbi Pau.de acqui.he.⁊ in l.iiij. §.cato.ff.de verbo.obl.quamuis in hoc vltimo aliqui tenuerint contrarium,vt habetur in istis locis.

LEX XIIII.

1 ☞ Substitutio pupillaris finitur per aduentum pubertatis.
2 Tempus a lege limitatum non potest prorogari.
3 Utile per inutile in quibus non vitiatur.
4 Illud quod fit vltra licitum,tamen infra licitum valet.
5 Substitui an possit pupillariter vltra pubertatem.
6 Uariatio quando admittatur.
7 Tutela est plus quam cura.
8 Sex modis finitur substitutio pupillaris.⁊ qn̄ pupillaris.9.
10 Ex dedicatione parentum vsq̄ ad pubertatem dum pōt penitere an quis iudicatur monachus vel censeatur laicus.
11 Pupillus an possit sibi generare filium.
12 Pupilli filij an excludant substitutum.
13 Uerba si sine liberis qui accipienda sint.

a In pupillari.[a] ¶ Pubertas ē finis pupillaris substitutionis ēt
1 si in lōgius tēpus sit collata. ¶ †No.ex isto text.qd' substitutio pupillaris finit per aduētū pubertatis q̄uis longius tps sit adiectū.adeo ꝙ etiā post pubertatē nō valet iure fideicōmissi.l.verbis ciuilib⁹,vbi dixi.s.e.gl.⁊ doc.hic.
2 ¶ †Scd'o notabili⁹ collige ex hoc.tex.ꝙ testator nō pōt prorogare tēpus limitatū a lege in substitutiōe pupillari.⁊ vltra scribentes adduco ꝓ hoc pulchrā rationē.nā tēp⁹ taxatū,⁊ limitatū a lege cēset adeo pcisū,ꝙ iudicat esse de forma vel saltē formale.tex.est in aut.q̄ supplicatio.in verbo sub hac forma.⁊ ibi Bal.⁊ Sal.no.C.de prec.imp.offer.Idē Bal.ī l.obseruare. §.fi.in iij.q.ff.de offi.procō.⁊ leg.ideo testator nō potest aliter disponere.per regulā.l.nemo pōt.ff.de lega.j.dicā aliā rationē
3 statim in gl. ¶ †Tertio no.ex hoc text.quod sicut in summis in diuisibilib⁹ vtile[b] ꝑ inutile nō vitiat.text.est in l.sancim⁹.C. de don.declarat Bart.ī l.grece.§.illud.ff.de fideiusso.⁊ doc.in l.j.§.si quis ita.ff.de verb.obl.ita eniṁ in tēporib⁹ diuidibilibus
4 nō vitiat vtilis dispositio ꝑ inutilē. ¶ †Quarto ⁊ notabilius collige ex hoc tex.ꝙ illud qd' fit vltra licitū,tn̄ intra licitū valet cōtra Bal.q ponit regulā in cōtrariū in l.q̄cunq̄.circa pn. C.de bon.que lib.habent caño.ꝓ hoc tex.not.in c.dilect⁹.j.de p̄bē.vbi dicit papa pūctualiter nos facto eiusdē legati illicito reprobato qd' est licitū approbātes.facit tex.ī l.siue generalis. in princ.ff.de iur.dot. ¶ Gloss.in verbo cōprehēsum fuerit,diuidit in quinq̄.primo timore cōtrarij ponit duos intellectus ad tex.In secūda colligit no.In tertia q̄rit.In quarta allegat duas cōtor.⁊ etiā oppo.In quīta ⁊ vltima ponit q̄bus modis finiat substitutio.Scd'a ibi,⁊ not.vitiari.tertia ibi,itē nec trāsit.quarta ibi,⁊ facit.quinta ibi,itē no.hic.vj.modis.Pro itro
5 ductiōe gl.oppōit cōtra tex.† Itē videt q̄ imo,si testator substituat pup.filio vltra pubertatē qd' debeat valere:nā illud qd' dicit quod pupi.substitutio expirat pubertate,est verū quādo testator simpliciter pupil.substituit vel in dubio:sed qn̄ testator expsse disponit contrariū,illud debet seruari:quia voluntas testatoris vt lex seruatur.§.disponat.in authen.de nupti. l.cū questio.in fi.C.de lega.facit in simili:nā datio coheredis vel substituti vul.tollit suitatē vt vidimus.s.in l.si filius q patri.in fi.tamen testator potest facere quod per illa no tollat.ita dicit Bal.⁊ reperies in multis,in c.cumana ecclesia.de elec.ꝑ l.in conditionibus.primum locum.ff.de condi.⁊ demon.in pn. Item dn̄ium rei legate a morte testatoris trāsit in legatariū ipso iure.l.actiōe.j.de fur.⁊ dat hypothecaria.l.ij.C.cōmunia de le.tamē testator pōt facere ne dominiū trāseat.nec hypothecaria datur.ita Bal.in l.ij.per gl.ibi.C.vt in poss.lega.institutio conditionalis non transmittit ad heredes:⁊ tamē testator potest facere vt transmittatur non purificata cōditione. Itē pōt qd' non est transmissibile ad heredes trāsmitti.econtra quod trāsmissibile non transmittat.Bar.in l.si pater.in iiij.q.C.de insti.⁊ substi.in l.j.in ij.no.C.vt actio.ab hered.⁊ cōtra here.in l.j.C.de his qui ante aper.tabul.timore huius gl.dicit,ꝙ hic testator erat ignorās.⁊ ꝙ nesciuit,sz diuinat.Ideo potes soluere istud cōtrariū.primo ꝙ voluntas testatoris seruat ꝓ lege quando est legitime sz legem facta:sed quādo cōtra legē,vt est hic:qꝛ lex nō vult testatorē posse pupillariter substituere vltra pubertatē:tūc ratio seruatur ꝓ lege.ar.l.nemo potest.ff.de leg. j.vel dic ꝙ nō licet substituere vltra pubertatē,nisi furioso.qꝛ propter furorem sibi testari nō pōt,sed ille,qui est sane mentis
a lex non permittit patri testari,quādo est maior,ꝙ potest sibi ꝓuidere de testamēto:quia alias institutio facta a patre esset captatoria,ideo non valet.l.captatorias.s.titu.j. Vel tertio tempus.xiiij.an.in substi.pupil.est de forma vel quasi,vt s.dixi.in secūdo not.sed quādo testator disponit cōtra formā a lege tra
b ditā,nō seruatur eius dispositio.l.nemo pōt.l.j.de leg.j. ¶ In ca.gl.ibi.§.cōditionū verba.istud est valde difficile cōtrariū,secundū Imo.⁊ Mod.Bar.refert.Dyn.dicere hic per eum,est corrupt⁹ Bar.qꝛ sol.Dy.est quod solutio ibi est ex noua cōfirmatione,que hic cadere nō potest,postea dicit Bar.ego nō intelligo qꝛ est noua cōsideratio,vult dicere etiā hoc potest esse noua cōfirmatio Bar.dicit ꝙ itelligit,sed dico ꝙ est bōa,⁊ eā tenet Abb.⁊ Sal.hic.aliā tamen sol.ponit Bar hic,q̄ est ipsa
6 veritas.⁊ qꝛ ista placet non curo referre al's sol. ¶ † Nota istā doctrinā ⁊ so.Bar.ex qua habes no.limitationē ad.§.conditionū verba:vbi admittitur variatio de tēpore ꝓprio ad impropriū significatū.istud ideo est:qꝛ vtroq̄ casu tendit ad eūdem effectū:sed qn̄ resultat contrarius effectus non admittit
7 variatio.casus est hic. ¶ †Secūdo limita no.illū tex.in.§.conditionū verba.vt ꝓcedat qn̄ testatorē vsus termino tutele.nā termin⁹ tutor,bn̄ exponit.ibi curator.nam tutela est quid pl⁹ quā sit cura:qꝛ datur persone ⁊ rebus.illud qd' est plus trahit ad illud qd' est min⁹.casus ibi mō.sec⁹ ecōtra si testator appellasset curā,tūc nō ꝓcederet ille tex.⁊ tūc curator nō exponeretur.j.tutor.ratio qꝛ illud qd' est min⁹ cōprehēderet illud qd' est plus.tex.no.in l.tutores.§.ij.vbi Bar.in specie ponit istā doc. j.de admi.tut.⁊ sequit Pau.in.d.§.cōdictionū verba.sed ego pondero tibi in contrariū tex.in.§.j.in auth.vt hi qui obli.vbi termin⁹ curator ponitur pro tutore.⁊ ibi gloss.in verbo ad curationē.expsse notat illū tex.no.gl.⁊ doct.in aut.minoris debi
8 tor.C.q da.tuto.pos. ¶ †In ea gl.ad fi.no.hic gl.ord.que sepe allegatur.que enumerat sex modos q̄bus finit pupillaris substituto.Dy.addit duos.Ray.pl⁹ dicit Bar.magister legista rū ita bn̄ dicit ꝙ nihil aut parū ē addēdū.Querit Bar.si pupill⁹ ingrediat religionē,an finiatur pub.subst.it.vt hic ꝑ eū. Adde ꝙ cū opi.Bar.tenet Im.Raph.hic.⁊ duz allegat.c.ij.⁊ c.cum virū.extra.de regul.debuit allegare tex.in c.cū sim⁹.⁊
9 in c.significatū.e.ti.de regular. ¶ † Scd'o inquātū Bar.⁊ cēs voluīt ꝙ qn̄ pupill⁹ ex dispēsatiōe pape efficit religiosus,ꝙ extinguit vulgaris subiiō irreuocabiliter.istā opi.limitāt Ale.⁊ Imo.hic.qn̄.est igressus religionē q̄ posset habere bona i cōmuni:tūc oia bona applicarent monasterio,secus si in mēdicātibus q nō possūt habere bona nec in cōi nec i particulari.in glo.exiui de paradiso.de ver.sig.tūc nō cōfirmat substi.pupillaris.imo extinguatur perinde ac si esset mortu⁹ naturaliter:⁊
c mors naturalis[c] ⁊ ciuilis equiparant.vt.declarat Barto.i.l.j. de testā.⁊ in l.cū pater.§.hereditatem.ff.de leg.ij.sed aduerte qꝛ ista limitatio nō videt vera.ꝑmo qꝛ ratio assignata ꝑ Bu. de cu.⁊ Bar.militat vtroq̄ casu:qꝛ per ingressuz religiōis reddit intestabilis.⁊ sic impedit testari alia rōe ꝙ etate,ergo nō valeat pupillaris substitutio.ista ratio militat qn̄ igredit ordi
d nem mēdicātiū.Preterea per talē ingressum[d] liberatur a patria potestate.gl.in l.si ex cā.§.papinian⁹.ff.de mino.Bald.in pri.ff.de adul.sed qn̄ filius viuo pr̄e,exiuit patriā ptātē extinguit pupillaris substō.l.ij.i pn.s.e.l.coheredi.§.cū filio.j.e.nec dicat solū patriā potestatē quo ad fauorē ipsi⁹,sed quo ad dānum,vt dicit Bar.in l.etiā.in fi.ff.de his qui sunt sui vel alieni iur.qꝛ illud qd' dicit Bar.ꝓcedit in dignitate:vt qn̄ quis efficitur eps:sed nos loquimur quando ingredimur religionē,trāsit i potestatē alterius,responde ad vtrunq̄ cōtrariū,sicut qn̄ pupill⁹ morit naturaliter:clarū est ꝙ soluit patria potestas, ⁊ tn̄ nō irritat pup.substi.sed confirmatur.ita qn̄ intra talem religionem mendicātiū illa mors ciuilis equiparatur omnibus naturali.ihabilitas superueniēs ex morte nō annullat ex q̄ prior erat habilis.vnde dicit gl.in aut.si qua mulier.C.de sacrosan.eccle.testīn cōfirmari per talē mortē ciuilē sicut ꝑ naturalē:⁊ ita etiā in effectu vult dicere Are.hic lz aliter loq videa
10 tur.†Tertio adde inquātū Bar.cōcludit ꝙ ex dedicatiōe parentū interim tenet igressus,sz possit penitere vsque ad puber

a ☞ Amplia vt si possit post directo substituere ēt inter liberos, Jaso.in l.prime sequen. Purp.

b ¶ Utile. Adde regulā, vtile.de re.iur.lib.vj.

c ¶ Mors naturalis. Adde gl.i c.placuit.xvj.q.j. gl.in c.susceptū.de rescrip.li.vj. Bar.in l.ex causa.ij.§.in insula.ff.de ꝟ obl.Bal.in aut.si qua mulier.C.de sac.ecc. Bar.⁊ Bal.in l.Gallus.i.§.⁊ qd si tantum.ff.de liber.⁊ posthu.doc.in c.cum fis.de conuer.coiu.

d ¶ Talem ingressum liberatur. Adde doct.in c.nuil⁹.in fi.de tēpo.ord.li.vj. Jo.de imol.in c.e.s.religiosus.ver.an religios⁹.de procur.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tatem,dic q̄ imo interim non tz ingressus,nec interim iudicatur vt monachus,sed censetur vt laicus.vt est gl. approbata in c.cū virū.de reg.facit text.in c.beneficiū.de reg.in vi.z ita tz Alex.z Are.hic.z Jo.de Imo.i c.Raynutꝰ.i materia substitutionis.de testa. ¶ Circa tertiā z vl.q̄nē Bar.adde ad istam decisionē Bar.dū dicet possibile ē q̄ pupillꝰ generet sibi filiū, dic q̄ est gl.ord.xx.q.j.i summa.que dt Greg.in dialogo dicere q̄ vidit puerū.ix.annorū[a] q̄ ingrauidauit alumnā suā.ita etiā referunt Jo.an.z Abb.in c.puberes.de despō.impub. Host.z Jo.an.in c.fi.de eo q̄ cognouit.vxo.sue. Itē adde q̄ cum decisione Bar.tenent Ange.Imo.Raph.z Alex.hic Bald. Imo.z Paul.in l.ex facto.per illum tex.j.eo.cum concord.hic traditis per Alex.z vltra eum adde q̄ ita tenet Abb.in repeti.istius rubric.z Jo.de Imo.in d.c.Raynutꝰ.in materia pu-
12 sub.† Limita quādo procrearet filios legitimos z naturales, z sic ex matrimonio:secus si susciperet filios naturales tm̄.ita limitat Bald.i l.nec ei.ſ.eorū.ff.de adop.z in l.humanitatis.in quarta differētia.C.eo.Veritas pēdet a concordia.l.ex facto. ſ.si qs rogatus.ff.ad Tre.vbi dt qd̄ filij naturales non exigunt fideicommiss. contrarium d: in l.generaliter.ſ.cum aūt.
13 C.de inst.z substit.vtrobiq̄ gl.z doc.solūt. Adde,q̄ per istam decisionē Bar.reperio q̄ i contingētia facti decidit no.casum Raph.cu.in cons.cxxxj.inci.proponit q̄ Bartholomeus testator in testamēto instituit filiuin suū impuberē heredē vniuersalē,z pōt dici si decesserit ī pupillari etate sine liberis:volo q̄ distribuantur bona mea certo modo,quomodo intelligū tur illa ẏba sine liberis:non dr mori sine liberis q̄ liberos hr̄e non pōt,sicut pupillus non dr mori intestatus:q: non pōt facere testm̄.l.j.ff.de suis z legiti.z gl.ord.i l.pcibus. C.e.dicā statim in l.centurio.Alīq doc.dicebant,q̄ illa dictio,sine liberis, intelligat sine heredibus:q: illa conditio proprie non cadit in pupillo,dt Raph.si isto modo intelligeretur,nunq̄ decederet intestatus: q: semp reperitur heres:q: q̄ non capit christus, capit fiscus.pro opi.Raph.vr̄ tex.in d.l.centurio.vbi cōpēdiosa facta.si sine liberis decesserit, z tū intra pubertatē moriat, succedit,z intelligit pupillaris substitutio.z tū a cōiter accidē tibus qs non procreat filios.j.pubertatē z,tāto plus q: ibi intelligit pupillaris,dato q̄ non sit exp̄ssa nisi generaliter, vt dt Bar.quanto magis,qū expresse,z specialiter testōr substituit, z ita illum tex.no.in ij.no.j.eo.l.proxi.lz gl.tenuerit ẏmō z male in l.precibus.C.eo.in l.i verb.fideicōmissi,vbi tenet q̄ talis cō pendiosa non contineat pupillarē.Alīj dicebant q̄ illa verba intelligerent de pupillari etate non stricte tz de maiori.rū,sed large z improprie q̄ est vsq̄ ad xxv.annum.ter.est in propōsito in l.cum filio.ff.de leg.iij. Tantum consuluit Rap. non esse recedendum a verbis testamenti: quod verba stant proprie: q: ī pupillari etate pōt habere liberos iustos ex matrimonio quando malitia supplet etatem:vt dicit Bar.hic.

a ¶ Puerū.ix. an norū. Add Abb. i c.j.i gl.ij.de del. puero. Host. in sum.ti.de pe.i ſ. fuit cōstitūtū.vſ. cui pueri.vbi refert de Salamone q̄ in ix.anno sue etatꝭ habuit filium.

LEX XV.

1 ¶ Paganus z sic quilibet qui non est miles,non pōt directo substituere alicui etiā filio maiori quatuordecim annis,nec alicui post aditam hereditatem,sed bene pōt post aditam hr̄ditatem quēcunq̄ grauare per fideicommissum.
2 Grauatus per fideicommissum detrahit quartam de omnibꝰ bonis:que appellatur quarta trebellianica.
3 Datur substitutio directa z obliqua seu fideicommissaria.
4 Directa substitutio q̄ dicat, z q̄ obliqua seu fideicōmissaria.
5 Verba directa que dicantur.
6 Doctor z aduocatus q̄ sunt milites inermis militie an possunt filijs suis directo substituere.
7 Sicut miles pt maiori substituere directo, ita ēt cardinales.
8 Priuilegium hnius legis z similiū habet locū in principe,vel domino alicuius terre,esto q̄ nō sit de ordine militari.
9 Sicut directo pōt per militem substitui post aditā hereditatem,ita etiam a pagano testante ad pias causas.
10 Substitutio cōpendiosa qū sit sub ista conditione si sine liberis decesserit,nunquam comprehendit pupillarem.
11 Quando quis pōt facere actū validum,in dubio p̄sumitur valere de iure communi.
12 Potentius est ius commune quam priuilegium militis.
13 Potest fieri digressio de vna substitutione ad aliam.
14 Cū fructibus mortis in hr̄ditate an intelligendū sit in heredi tate ipsius testatoris,an vero in hr̄ditate ipsi⁹ filij instituti.
15 Cōpēdiosa facta a milite post pubertatē filij an valeat vt directa militaris an vero obliquetur,z valeat iure fideicommissi.
16 Fructus p̄cepti tēpore mortis testatoris cēsentur vt reliquū patrimonium z sunt pars hereditatis.
17 Pater miles pōt per directam militarem grauare filiū in legitima,sed in substōne fideicommissaria nō venit legitima filij.
18 Hodie de iure authenticorum miles non pōt exheredare filiū sine causa nec exp̄essa nec tacita.
19 Cōpēdiosa facta a milite post pubertatē filij trahit ad fideicō missariā.q̄ supest mater ipsius pupilli fauore ipsius matris.
20 Matri nunq̄ fauet ẏ p̄oprium significationem verborū.mo quando verba sint ambigua,aut generalia,non fauet matri.
21 In primato vulgaris exp̄essa nō cōtinet ī se tacitā pupillarē.
22 Sub exp̄essa vulgari non continetur tacita pupillaris, quando mater est in medio.
23 Compendiosa substitutio an dicatur,q̄ sub cōpēdio verborū plures substitutiones seu plura tempora complectatur.
24 Compendiosa substitutio an sit species substitutionis.an vero quedam adiectio,quid quando fit a pagano.Et quid quādo a milite.25.z 26.
27 Statuto statuto,q̄ filie femine teneanr̄ seruare oīa dispositā a patre in testamēto vigore talis statuti,paganꝰ poterit directo substituere filie post pubertatem extantibus masculis,
28 Quis sit effectus substitutionis compendiose.
29 Cōpēdiosa facta a pagano per verba directa post pubertatē expirat in totum,adeo q̄ non valet etiam iure fideicōmissi,
30 Que sint verba directa,z que communia omnibus.
31 Verbum heres esto:an sit verbum directum ciuile:vt si compendiosa fiet per tale verbum post pubertatem non obliquet, nec valeat iure fideicommissi.
32 Talis compendiosa an expiret post pubertatem.
33 Qñ testōr sic substituit qñcunq̄z talis decesserit sine liberis.
34 Si statutum dicat si decesserit sine descendentibus. an idē sit acsi diriſſet sine liberis,z an sub tali statuto comprehendatur pupillus,vel infans.
35 Quando testator substituit aliquem sub compendio directo in certa portione,an valeat directo.
36 Institutus in re certa, vbi est alius coheres vniuersalis,qñ sit loco legatarij.
37 Si testator substituat p verba quādocunq̄z decesserit sine liberis tibi bona mea lego,que substitutio intelligat:z quomodo ita substitutus admittatur.
38 Qñ testōr substituit per hmōi verba,qñcunq̄z filius decesserit relinquo bona mea distribuēda pauperibus per fideicōmissarium,qualiter accipiēda sit huiusmodi substitutio.z n.40.z 41.
39 Compendiosa facta per verbū directum quamuis non ciuile: z facta per verba communia,an differant.
41 Quando testator ita mandauit.volo,q̄ bona mea vendant,z pecunia detur per meos fideicōmissarios:qualiter intelligenda sit huiusmodi institutio.
43 Participiū,eligendos,resolmitur in verbum,z relatiuum,hoc est qui eligentur.
44 Compēdiosa facta a pagano per verbū cōe.an sit substitutio omni tempore fideicommissaria,an solum post pubertatem.
45 Compendiosa post pubertatē a pagano facta valet iure fideicommissi,sed dubitat an ante pubertatē valeat vt directa pupillaris sine mater sit in medio,sive non.
46 Si testator grauauit heredes.ne molestēt vxorē in possessione domus quā ei legauit,an videat concessisse vxori vt ingrediat possessionem ipsius domus p̄opria authoritate.
47 Si testator dicat in testamēto libere accipiat:an sit substitutio compendiosa facta per verbum cōmune:an valeat a principio vt directa pupillaris.
Verbuꝫ,libere importat vt sine aliqua diminutiōe,z sine aliqua contradictione res omnino habeat effectum.
48 Si testator dicat volo totā hereditatē,vel omnia bona mea puenire ad talē sine diminutiōe,importat directā substōnem.
49 Qñ mater est in medio,fauore compendiose facte per verbū commune,semper intelligitur fideicommissaria.
50 Si testator p verbū cōe,ita substituat:filio meo impuberi substituo titium,quando decesserit sine liberis:an p illud verbuꝫ impuberi,videat restrinxisse ad pupillarem etatem tantū.
51 Verba in dubio potius p̄sumuntur adiecta demonstrationis,quam dispositionis causa,
52 Substitutio compendiosa continet fideicommissariam,z tamen breuiloqua non.
53 Compēdiosa facta per adiectionem temporis importat per distributiuum qñcunq̄z,vel per terminū habentē tractu futurum continet z vulgarem z pupillarem z fideicōmissariam.
54 Si testator simpliciter dicat,filio meo talem substituo, nullo alio adiecto requirat tractū temporis,talis simplex substō,lz vulgaris,non tamen continet fideicommissariam.
55 Substitutio simplex facta a filio impuberi comprehendit etiā pupillarem.
56 Fideicommissum siue grauamen iniunctum filijs filiorū:an z quando valeat.
57 Substitutio fideicōmissaria facta filijs filiorū:licet non aliter

institatis est, valida.
58 Duo imperfecta si simul iunganf non faciunt dispositionē qñ ita sunt imperfecta q̄ vnūquodq̄ eorum per se solū nihil operatur, secus si aliquid operaretur.
59 Filij appellatiōe nō adiecto masculo, cōprehēdunf ēt femine.
60 Quid operetur clausula que solet quotidie pōi i testamētis, substituit vulgariter pupillariter ⁊ per fideicommissum.
61 Verbum relinquo adiectum certe portioni hereditatis non trahitur ad institutionem quando est alius heres vniuersalis, vt dicatur verbum relinquo commune.
62 Verbū instituo ⁊ verbū heres esto ⁊ an sint directa: ⁊ verbum substituo ⁊ verbum relinquo sint verba communia.
63 Verbum perueniet an ⁊ quando sit directum cōe vel obliquum, ⁊ nu. 64, 65, 66, 67. Et quid de verbo deueniat.
68 Verbū pertinere, latissime patet: ⁊ intelligitur quis p illud deduxisse quid iuris vndecunq̄ habeat.
69 Verbum, habeat, est commune.
70 Verbum, remaneat, ⁊ verbū redeat intelligunf esse cōmunia.
71 Verbum, succedat, intelligitur etiam esse verbum commune.
72 Verbum, reuertatur, cōe etiā censef, sicut ⁊ verbum ptineat.
73 Verbū, moriatur, an intelligaf esse cōmune, an vero directū.
74 Verbum, hereditare, an sit directum an vero obliquum.

a **Centurio.** [a] Ista lex fm Bart. est famosa, ⁊ vtilis, ⁊ pulchra pp materiā cōpēdiose substōnis. Diuidif fm Bar. in duas. In pma loquitur qñ mortu⁹ est impubes intra pubertatē. In secūda in qñ mortu⁹ est maior. xiiij. annis. Vel meli⁹ diuidif in tres. In pria ponif thema. In scda decisio. In tertia qñ morif post, quo casu vz q̄tū puilegiū militis, scda ibi itra. xiiij. iij. ibi post eam.
1 Sūma vt hic p Bar. †Premitte ad euidētiā q̄ pagan⁹, ⁊ sic q libet, q nō sit miles, nō pōt directo substituere alicui etiā filio maiori. xiiij. an. nec alicui post aditā hſditatē. de pmo ē tex. l. in pupillari. i l. vbis ciuilib⁹. ff. eo. q̄ post aditā ē tex. i l. post aditā. C. eo. in §. masculos. ist. de pu. sub. sed bñ añ aditā, ⁊ qñcūq̄ pōt grauare p fideicōmissa. l. cohſdi. §. cū filio. ff. e. cū tit. C. ⁊ ff.
2 ad Treb. quo casu talis grauatus p fideic. detrahit quartas de oibus bōis, q appellaf quarta trebellianica: ⁊ si fili⁹ fuerit grauatus p fideicō. post mortē detrahat legitimā ⁊ Tre. ⁊ sic duas quartas. ⁊ sic medietatē. c. Raynuti⁹. ⁊ c. Raynald⁹. de test. gl. i l. q̄ q̄. C. ad l. fal. gl. i vbo. absq̄ deductione. gl. i c. si pr. de testa. in vj. gl. i vb. falcidie. i l. papinianus. §. meminisse. ff. de inof. test. Sz miles hz a iure speciali puilegiū, vt possit etiā maiori. xiiij. an. ⁊ post aditā hſditatē substituere directo, tex. ē hic ⁊ in l. i testō. mag. C. de test. mili. ⁊ in l. pcib⁹. C. isto tit. ⁊ isto respectu appellaf a doctorib⁹ directa militaris. ⁊ dicif militaris directa: qr sicut pōt miles substituere ad certū tēpus vnū. ⁊ ad aliud tēpus aliū directo. ita pōt decedere p parte testatus ⁊ p parte intestatus. l. miles. ⁊ l. si certū. §. j. ff. de test. mili. qr in milite seruaf merū ius gētiū. ⁊ sic mera voluntas, ⁊ nō ius ciuile.
3 †Scdo habes pmittere, qd dare substōē directā. Item substitutionē obliquam. seu fideicommissariā directā, dicitur †vbi
4 substitutus capit bona hereditaria ppria authoritate absq̄ vlla diminutione. Obliqua, seu fideicōmissaria dicitur quando qs habet capere d manu alteri⁹ detracta quarta, ⁊ sic Tr. ita declarat gl. in verb. hſditate in l. inter oēs. ff. qui satis. cogā. Directe substitutiōes sūt quas de qbus dicit hic titul⁹, ⁊ dixi i Rubrica obliqua est vna fideicōmissaria d qua tractat ti. C ⁊ ff. ad Tre. Tertio pmitte, qd i iure nostro reperiunf verba de triplici specie. qdā sunt directa, quedā obliqua: quedā cōia. sup
5 qb⁹ declarādis multū insistit Bar. in. v. q. prin† Verba directa dicūf illa, qñ sonāt, q̄ qs ipso iure, ⁊ directo ⁊ ppria authoritate ⁊ nō p manū alteri⁹, vt est verbū, talis hſs sit. ita dicit gl. ij. hic: ⁊ est tex. in l. qm indignū. C. de test. declarat gl. i l. eā quā. C. de fideic. ⁊ Bar. ⁊ alij in l. fi. C. de sac. san. eccl. ⁊ qr cōtrariorū eadē ē disciplina. Verbū obliquū est: q̄ nō capiat ppria authoritate vt est vbū, sibi restituet. Sūt postea qdā vba cōia apta ⁊ ad directū, ⁊ obliquū significatuz, vt est verbū, substituo, vt est tex. in l. iam hoc iure. in verbo cōmuni. ff. e. vnde tex. hic nō fuit content⁹ dicere substituit, sed directo substituit. ¶ Quid
a autem sit cōpēdiosa substitutio ⁊ quare dicatur[a], qui sint eius effectus dicam. j. ⁊c. ¶ Pondera in primis text. in verbo cen
6 turio. ¶ †Circa istū tex. Alex. mouet questionē, quā dicit esse nouā in ista materia ⁊ nō tacitā hactenus nūquid ista lex. q loquitur in milite, pprie cōprehendat militē inermē, puta doctores, ⁊ aduocatos, ⁊ sic erit passus nūquid vn⁹ doctor, vel vn⁹ aduocat⁹ possit filio directo substituere. i qua q̄stione ipse arguit ad partes, diffuse tādem concludit p parte affirmatiua, q̄ sic. q̄ etiam doctor, vel aduocatus habeat priuilegiū istius legis, ⁊ etiam miles celestis militie. mouetur decem fundamētis, sed in effectu sunt duo que stringunt. l. cōmuniter appbatā, in l. miles. in prin. de re iudi. vbi tenet gl. oēs sequūtur q̄ priuilegiū qd hz ibi miles ne exigaf nisi i quātū facere pōt cōprehēdit etiā militē inermē. ¶ Secūdo stringit gl. appbata p Bar. ibi in l. j. §. est ⁊ alius. ff. si quis a pa. fue. ma. vbi tenet glo. i vbo. militare cepit. Bar. ⁊ sequaces q̄ puilegiū q̄ hz miles, ne testamētū rūpaf, hz doctor. refert tñ, q̄ Lud. Ro. tenet cōtrariū i l. q̄ q̄. i verbo ppter simplicitatē. C. de test. mili. vbi tenet q̄ q̄uis militib⁹ rōe. simplicitatis i testādo sintremisse dispositiōes iuris ciuilis, tamē secus est in doctore ⁊ aduocato: qr lz ipsi dicanf militare, tñ in eis nō toleraf ignorātia iuris. l. ij. fi. Serui⁹ Sulpicius. ff. de orig. iur. sed istud argumentū Alex. vult respōdere, ⁊ respōdet, q̄ istud argumētū cēt verū idistincte, seqretur. q̄ nō cōpeteret etiā militibus celestis militiē, in quib⁹ nō toleraf ignorātia. l. repetita. C. de epi. ⁊ cle. Quid tenēdū. Credo qd op. Lu. cōtra Alex. sit de iure verior. moueor tali cōsiderōne. nā exercitiū militis causat talē simplicitatē, ⁊ ignorātiā. l. milites em̄ arma scire ⁊ non leges sacratissimas legislator voluit. l. fi. i pn. C. de iu. deli. exercitiū doctoris ⁊ aduocati causat sciētiā ⁊ doctrinā: hoc respectu iura volūt in testamētis nō attēdi dispositiōes iuris ciuilis, sed iurisgētiū. l. j. ff. de sta. mili. ⁊ vbicūq̄ cessat exercitiū militis qd causat simplicitatē, ⁊ ignorātiā iuris, cessāt ista puilegia, ⁊ cessat ipsa lex. Hinc est q̄ dimissi a militia vel post annū missiōis nō habēt āpli⁹ istud puilegiū. tex. est. i §. sed hactenus. insti. de mil. test. sed doctor ⁊ aduocatus semper exercentur in tali q̄ causat sciētiā, ⁊ doctrinā iuris, nō autē eius ignorātiā vt facit miles, ⁊ sunt aliqua priuilegia cōcessa militibus non propter simplicitatez, sed ratiōe dignitatis large: quia militia, nō est dignitas. l. pe. C. de pac. extendatur a militibus ad doctores vt queādmodū milites nō possunt torqueri, ita nec doc. Cy. ⁊ do. i l. milites. C. de questio. sed ea, que cōcedunf ratiōe militaris exercitij inducētis ignorantiam iuris: nō extēduntur ad doct. nec aduocatos: ⁊ ita in terminis dicūt Ci. ⁊ Sal. i l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. per hoc respōdeo ad glo. Alex. in l. miles. in prin. ff. de re iud. fateor, q̄ veruz dicit. Sed aduerte q̄ illud puilegiū nō est ppter simplicitatez vel ignorātiam iuris, sed propter conditionem ⁊ dignitatem doc. nō obstat alia gl. que plus stringit in l. j. ff. si quis a patre fue. vbi priuilegium quod habet miles, ne eius testamētum cōtratabuletur, extenditur ad doc. ⁊ aduocatum. respōdeo ⁊ gl. ⁊ Bar. ibi fundant se in falso fundamēto. naz gloss. ⁊ Bar. ibi mouentur, qr illud est beneficiū quod late est interptandum ⁊ ampliādum cum reuerentia glo. ⁊ Bar. istud nō est beneficiū, imo priuilegiuz: prout declarat ipse Bar. in l. j. C. de iur. ⁊ facti a
ign. ⁊ in d. l. fi. Sed in puilegijs sit stricta interptatio, ⁊ dico pl⁹ posito, q̄ esset beneficium, tamē est error: illud dico, ⁊ respō. qd adhuc fundamentū est falsum: illud, q̄ dicitur, q̄ beneficiū est latissime interpretandū, ⁊ ampliādū. l. pē. ff. de cōsti. prin. intel b
ligitur in preiudicium principis, sed quātuz respicit beneficiū tertij dz stricte intelligi, tex. est in c. ex tuarū. de anth. ⁊ vsu. pa. Bar. in l. si qñ. j. versi. oppona. ff. de agris. C. de bonis vac. Inn. ⁊ oēs Cano. in c. cū dilecti. de dol. in c. olim tibi. vbi est etiā tex. de verb. sign. ⁊ i terminis nrīs. l. cū fili⁹. in fi. ff. de test. mil. l. impuberi. ff. de admi. tu. tñ p illa gl. meli⁹ faceret tex. in l. fi. C. de inof. test. vbi doctores ⁊ aduocati respectu castrēsis peculij habēt in testamēto priuilegiū, quod miles ⁊ eius testamētū nō subiaceat querele: tamē non ratiōe dignitatis. mihi plus placet ratio Ludo. maxime qr non est lex nec ratio que extēdat† Vltra
7 tradita p Alex. adde aliud pro extēsione istius tex. que si esset vera faceret p Alex. q̄ sicut miles potest maiori substituere directo, ita etiā possūt cardi. quia cardinales in testādo gaudēt puilegijs militū cū militēt i sacro cōsistorio pape. ita tenet no. Bal. in consilio suo incip. in primis videndū est an ius fideicōmis. ⁊ licet Bal. nō aliter firmet nisi per rationem supradictā,
8 †Ista sua decisio potest confirmari p illud, quod egregie tenēt Bal. in aliquibus lecturis. in l. precibus. C. eod. ⁊ sequif Ale. vbj tenet quod priuilegiū huius legis ⁊ similium habet locuz in principe vel domino alicuius terre. dato q̄ nō sit de ordine
b militari. tunc sic cardinales equiparātur regibus. ita no. Bal. in l. j. ad similitudinem. C. de episcop. ⁊ cle. patet qr equiparantur prefecto quorum loco sunt hodie reges. gloss. in l. j. in prin. ff. de offici. preto. glo. in l. episcopali. C. de episc. audi. ⁊ hoc modo haberes tres magnas extensiōes ad priuilegium istius legis, tamen istud vltimum de cardinali no puto procedere sine dubio: ex his, que dixi in precedenti articulo. cū istud priuilegium concedatur ad exercitiū causat simplicitatem, ⁊ ignorātiam iuris. l. quamq̄. in verbo simplicitatem. iuncta. l. fi. in prin. C. de iure delib. istud non cadit in cardinalibus. cogita tamē in predictis. qr posset ⁊c.
9 **Adde.** Quarto p extēsione huius legis, q̄ sicut p militem potest directo substitui post aditā hſdita-

a ☞ Quare dicaf. Ang. d doc. Jas. i rubr. ff. eo. pur.
b ☞ Limita istā legem in fi. quādo iuratū esset a pagano. qr obliquaretur. Jaso. i §. Itē si quis. de actio. Purp.

a tē vt hic:ita etiā a pagano testante ad pias cās[a] q2 queadmo-
dum miles potest:eo quia in ea attēditur ius gentiū, 7 nō ius
ciuile.ita pari ratione in testamento ad pias causas attēdim⁹
ius gētiū.c.cū esses.7 c.relatū.de testam.merito testator dz pos
se post aditā hr̄ditatē directo substituere,ita tenet Abb.in cō
si.xxxij.in ij.vol.incip circa duo dubia pscripta.in scdo dubio.
sed in hoc Bar.melius cōsiderauit i rep.l.prima.C.de sac.san.
eccle.vj.q.principalis.vbi tenet quod si institutio prima,7 etiā
substitutio essent ad pias causas,posset substitui directo post
aditam hereditatem.per tex.in c.si pater.de testā.in vj. 7 quia
tunc in persona primi heredis seruarētur regule iuris ciuilis,
que habēt,q post q quis est directo heres, nō potest alius di
recto substitui:q2 qui semel est heres nō potest desinere esse he
res.l.7.si sine.§.sz q papinianus.ff.de mino.7 l.q soluēdo.in fi.
ē.tit.j.Tu autem aduerte, q vtranqz decisionē 7 Bar.7 Ab.
tenuit Bal.in d.l.j.in viij.q.dicens q opin.Barto.non est cō-
memoratione digna sed fantastica,dicere,q in testamento cō
dito ad pias causas possit directo substitui post aditā hr̄dita
tem.istud est contra tex.claruz in d.c.si pater.de testa.in vj.alle
gat etiā quedā alia.sed istud magis stringit.ita etiā idē Bal.
in l.extraneum.de heredi.insti.vbi dicit,q non est bona simili-
tudo Barto.de milite ad pias causas,vel piā causaz:q2 in te-
stamento condito ad pias causas,substitutio obligatur. text.
in d.c.si pater.sed in testamento militis valet iure directo.tex.
est hic.sz tu cōsidera q tex.in d.c.si pr̄.nihil facit cōtra Bart.
sed facit pro eo,7 ipse allegat.nam dicit Bar.quod si primo in
stitutio nō est ad pias causas,substitutio,tūc post aditā nō va
let iure directo,7 iste est pprie casus in d.c.si pater.sed quādo
tā institutio q substitutio essēt ad pias causas,secus est,7 tūc
nō obstat.d.c.si pater ,7 ideo melior videretur opi.Bar.7 Ab.
cū limitatione.s.relata.¶ Tamen cōsiderata,q fundamētū
Bar.7 Abb.nō videtur tutū,dū dicūt in testamētis ad pias
causas:qū totū est ad pias causas.7 institutio.7 substitutio at
tēditur ius gētiū,7 nō ius ciuile.ergo qua ratiōe miles potest
substituere directo post aditam hereditatē,eo q2 in testamēto
militis attēdim⁹ ius gētiū,7 nō ciuile,idē ergo erit in testō ad
pias causas.istud fundamentū nō videt gnāliter tutū:q2 etiaz
in testamēto condito a patre inter liberos attēdimus ius gē-
tiuz 7 nō ius ciuile.l. hac cōsultissima.§.ex imperfecto.7 ibi ex
presse Bar.circa fi.7 alij.C.de testa.tamē nō posset substituere
filio directo post aditam hr̄ditatē p gnālitatē.l.in pupillari.7
l.vbis ciuilib⁹.§.e.nisi diceres,q illa iura debēt restrigi vt nō
10 habeant locū qū pater substitueret quē de liberis.¶† Scdo
pōdera tex.ibi sine liberis.pōdera hic esse tex.ctra illud quod
vult gl.in verbo fideicō.in l.pcibus. ad fi.C.eo,q qū substitu-
tio cōpēdiosa fit sub ista cditiōe si sine liberis decesserit, nūqz
comprehēdit pupillarem.q2 p illa verba,sine liberis, videt co
gitasse de tēpore , quo filius possit habere liberos,q2 nō dicit
decedere sine liberis qui liberos habere non pōt.arg.l.j.ff.de
suis 7 legi.hic habes tex.i oppositū vbi erat illa cōditio,si de
cesserit sine liberis intra pupillarē etatē valet vt pupi. ad idē
tex.in c.si pater.de testa.in vj.7 ita cōiter tenēt doc.hic.7 in d.l.
precibus.7 q2 istum articulū examinat Bart.hic in versicul.
qro si testator substituit.quādocūque ibi reseruo disputādum
11 istum passum ¶† Terio not.[b] in verbo iure communi secūdū
b Pau.7 Moder.qd quādo qs pōt facere actū validū i dubio
presumitur valere de iure cōi:vt hic,7 expressius i l.quāquaz.
7 ibi Pau.7 Moder.ad hoc not.C.de testa.mili.7 in l.in testa
mēto.C.e.Hinc est q princeps in dubio presumit vti iure cōi
7 nō suprema potestate.l.ex facto.7 ibi Moder.no.j.e.cū mul
tis cōcor.traditis per Alex . 7 plenius in d.l.quāq.7 vltra eū
12 no.Ab.in c.ad hec.7 ibi alij cano.de rescript.¶† Quarto no.
istum tex.fm Bal.7 oēs Moder.hic q potentius est ius cō-
mune quā priuilegiū militis,7 sic q l⁹ speciale.patet clare ex
hoc tex.vbi substitutus veniēs ex substitutiōe valida succedit
in omnibus bōis 7 patris.7 pupilli,sz veniēs ex priulegio mili
tari nō succedit nisi in bonis dūtaxat ipsi⁹ militis.ergo aptē
pbat iste tex.q potēti⁹ est i⁹ cōmune q priuilegiū vel ius sin-
gulare.tu aduerte q licet Bal.Imo.7 oēs Mod.ita no.tamē
iste tex.aliter inducēdo pōt retorqueri vt pbet ctrm:q2 licet de
iure comuni post pupillarē etatē nō possit directo substitui:ta
mē de iure speciali 7 sic ex priuilegio istud pōt fieri.tex.est hic,
ergo potētius est priuilegiū q ius cōmune:tamē regula pdi-
cta est vera per tex.in l.ei⁹ militis.§.militia missus.j.de test.mi-
li.ad idem tex.in §.q2 vero verisimilē.in fin.in aut.de non alie.
7 tūc responde ad istum tex.iductū put induxi,qd regula. d.
§.militia missus.procedit qū i eodē casu habem⁹ dispositiōez
iuris cōis 7 iuris speciali,sed in eo qd disponit per ius specia-
le,in illo potētius est ius singulare quam ius cōmune.contra
tamē predictā regulā que optime pbatur i d.§.militia missus.

solet allegare forte tex.in aut.hoc inter liberos.C.de testā.ibi
solus Areti.perpendit de hoc:ibi enim est tex.qd si testamētū
est conditum a patre inter liberos de iure singulari:nō tā fa-
cile reuocatur,quam si esset conditū de iure communi.naz ad
hoc vt secūdum testamētum reuocetur,oportet,q omnino sit
pfectū 7 habeat septē testes:tamē i d.§.militia missus.dicit cō
13 trariū.¶† Quinto no.ex isto tex.quod potest fieri digressio de
vna substitutione ad aliam:cōtra hoc Bar.format vnā oppo
14 sitionē,vt hic per eū.¶† Sexto pondera tex.in fi.ibi.cuz fru-
c ctibus[c] inuētis in hereditate:considera q ista verba sunt gene
ralia,7 ambigua:possunt enim intelligi cum fructibus in hr̄di
tate.s.ipsi⁹ testatoris.Itē potest intelligi in hr̄ditate filij insti
tuti.Ang.Pau.7 Alex.hic tenent primum intellectū.quod in
telligatur de fructib⁹ repertis in hr̄ditate.s.ipsius testatoris:
quia tales fructus sunt pars hereditatis:nō autē potest intelli
gi de fructibus repertis in hereditate filij instituti:q2 cū illos
perceperit fili⁹ ex iudicio 7 ex testamēto patris,nō debēt spe-
ctare ad substitutū, sicut non spectāt ad fideicommissariū fru
ctus percepti ab hr̄de.l.in fideicōmissariū.in prin.ff.ad Treb.
7 l.iubemus.C.eo.Sed aduerte tu 7 subtiliter cogita. q2 si iste
tex.intelligat.vt intelligūt Ang.Pau.de ca.7 Ale.de fructib⁹
inuentis i hereditate testatoris.quia illi sunt pars hr̄ditatis.
sequeretur subtiliter intuēdo q iste tex.non procederet,si fili⁹
post mortem patris superuixisset triennio . vltra trienniū cū
fructus iuris presumptione non durent vltra triennium.glos.
reputata singu.7 approbata in l.vnica.C.si aduer.vsucap.cū-
cōcor.quas dedi hoc anno.vnde oporteret restingere istū tex.
quando filius mortuus est ante triēniū.quo casu possit tracta
ri de fructib⁹ repertis in hr̄ditate,si aūt superuixisset triēnio,
nō possit tractari de fructib⁹.verū q2 istud eēt restrigere isti
tex.7 violare,imo esset c tex.dū dicit postea in longam etatem,
7 propterea aliter 7 generalius intelligitur iste tex.f.Bar.hic
in vlt.opposi.quare tex.intelligatur de fructib⁹ repertis in hr̄
ditate filij instituti qui veniūt in substitutiōe militari,d⁹uis p
cepti iudicio testatoris dūmodo existāt 7 reperiant.sec⁹ aūt in
substitutione fideicōmissaria,iurib⁹ pallegatis,7 hoc etiā vo-
luit Bar i l.i testō.circa fi.C.de re mil.Bal.7 Imo.hic.7 Bal.
7 Sal.in l.precibus.C.e.veritas dependet ab ijs,que dicentur in
prima parte glo.¶ Glo.in verbo duntaxat.diuidit cū magno
artificio i tres partes principales.In prima parte timore cō-
trariū.l.precibus.ponit opi.Pelei ad hunc tex.quē reprobat.7
respondet ad l.precibus,q ibi mater erat in medio cui⁹ fauo
re obligat.7 licet Bar.bis oppo.de illa.l.est supfluitas.In se-
cūda parte gl.ponit qū cōpēdiosa fit per verba directa vt est
verbū.heres sit,quomodo valeat,7 erit prim⁹ articulus dispu
tabilis quē Bar.per duas colūnas examinat. In tertia 7 vlti
ma ponit,qū cōpēdiosa fit p verbū cōe,vt est verbū substituo.
quomodo valeat illa substitutio.7 iste erit alius articul⁹ dispu
tabilis,7 opponit gl.de duabus.ll.cōtra istū tex. 7 nihil respō
det.Secūda ibi si autē esset pagan⁹.Tertia ibi:si autē dixisset
paganus.substituo.¶† In ea.gl.ibi.licet pileus.dixit cōtra.p
c15 clara intelligētia istius gl.reassumo in dubio istū articulū.nun
quid compendiosa facta a milite post pubertatē filij valeat vt
directa militaris.7 sic ex priuilegio.an vero obliquet 7 sic va
leat iure fideicōmissi.Pileus itelligebat qd hic valeret iure fi
deicōmissi per.l.precibus.glos.nostra tenet contrariū,7 bene.
istud arg.vt etiā dicit Bar.est optimum.istam opi.gl. contra
pileum extra gl.confirmat alia ratione.nā dicit Bar.in fidei-
cōmissaria substitutione nō veniūt fructus pcepti morte testa
16 toris:debet dicere iudicio.vt hic per eum.† Aduertendum est
primum q lectura Bar.hic est corrupta,prout etiā dicūt An
gel.Imo.7 Moder.dum dicit de fructibus preceptis tēpore
mortis testatoris:q2 tales fruct⁹,sicut reliquū patrimoniū,es
sent pars hr̄ditatis. Tales fructus existētes tēpore mortis in
stituētis:ita dicit Bar.7 melius in vlt.op.vult esse differentiā
inter fideicōmissariā substitutionē,7 directā militarē:q2 i fidei
commissis nō veniūt fruct⁹ percepti p heredē:dato, q essent
in l.fideicōmissariā.cū simi.ff.ad Treb.l.iubemus C.eo.sz in
directa militari veniūt fructus percepti per heredē si essent tē
pore eius mortis,vt hac.l.ita etiā tenuit Bar.Ange.in l.i te-
stamento.circa fin.C.de testamen.mili.Bartol.in l.precibus.7
ibi Bart.7 Sal. C.e.Bal.7 Sal.cū Jo.d Imo.hic istā differē
tiā reprehēdūt Ang.Pau.7 Alex.hic.Raph.ful.Pau. Lud.
7 Alex.in.d.l.testō.viua ratione:q2 qua ratione heres istitut⁹
nō tenetur restituere fideicōmissario:eo q2 illos fruct⁹ pcepit
ex iudicio testatoris anteq veniret casus restōis faciēde,ea ra
tiōe filius institut⁹ nō dz teneri de fructibus pceptis iudicio
testatoris,dato q essēt.psertim q2 circa fruct⁹ nō dz i hac lege
q sit miles.Ego aūt arguo fortiori argumēto. q2 tales fruct⁹
nō restituūt fideicōmissario qui succedit p regulas iuris cōis.
d.l.

a ¶ Testāte ad pias cās. Adde Bald.in l.j.C.de sac.eccle.doct.in l.cū tibi. d testa.

b ¶ Tertio no. Adde notabilit Fel.in c.j.versic, hinc est,de cōst. Purp.

c ¶ Fructib⁹. De qb.fructib⁹, tex.intelligatur, dcidit.j. vltima opp.Bar.Pur.

b.l.i fideicõmissaria,multominus debẽt restitui succedẽtib⁹ de iure singulari ex priuilegio milit⁹:⁊ sic ex directa militari:q⁊ succedẽti de iure cõi plenius deferunt bona quã succedẽti de iure spãli.casus est hic,⁊ sic teneo,q⁹ fũdamẽtũ Bar.nõ sit tutum ℨ ℙileum:tñ teneo cum gl.q⁹ opi.℔ilei sit falsa p fundamentũ gl.Itẽ p claram rõnez:q⁊ tẽr.in ista lege dt qõ subst̃itutus capiet ex priuilegio militũ:ergo necessario capiet iure directo:ex directa militari q⁊ si caperet iure fideicõmissi dt ℙileus nõ esset miles,q⁊ quilibet priuatus põt facere directã substitutionẽ.⁊ ita dt ℙau.hic:tñ ista rõ ℙau.mihi nõ plz:q⁊ in pagano post pubertatẽm expiraret substitutio facta vbis directis.l.verbis ciuilibus.ℨ.co.⁊ ℨ.dicẽk.teneo cũ gl.Secũdo aduerte in q⁹tum Bar.ponit tres vtilitates:an substitutio valeat iure directo ꝛc.℟o.secundã vtilitatẽ Bar.de legitima q⁹ pater miles p directam militarẽ põt grauare filium in legitima,sed in substitutionẽ fideicommissaria non venit legitima filij.l.cohẽredi.ℨ.cum filie.ℨ.eo.istam vtilitatẽ ponit gl.fi.ordi. in l.prẽcibus.vbi prosequit alias vtilitates.⁊ ibi Bar.solus. Bar.in d.l.prẽcib⁹.sibi ℨnius fuit i mirabili opinione,q⁹ imo, miles per fideicommiss.subst.etiam p õt grauare filium in legitima,quamuis paganus nõ possit:eo q⁊ secundum ista iura filius ℨ testñ militis etiam exheredatus non hz querelam.l fi. C.de inoff.test.⁊ ideo iura que dicunt quod omne grauamẽ reiecit de legitima filij.l.quoniam in prioribus.C.de inoff.te.procedunt in his filijs qui habent querelam. Circa illud dictum Bar.nõ insisto:q⁊ alias ibi diri hz Mod.insistãt. Tertio aduerte in q⁹tum Bar.⁊ omnes doc.hic volunt q⁹ per directam militarẽ põt grauare filiũ etiam in legitima vt legitima.q̃ debẽt filiõ ex bonis pris,vadãt ad substitutũ,sicut põt eũ exhe-
18 redare.¶Mã Raph.cu.hic,⁊ bene,dt,q⁹ istud nõ pcederet hodie de iure authenticorũ,cum miles non põt exheredare filiũ sine cã nec exprẽsse nec tacite.ℨ.⁊ hec qdẽ de parentũ.in aut. vt cum de app.cog.ita non poterit hodie p directã militarem grauari i legitima,⁊ sic fm eũ limitabik singr iste tẽr.dũ dt qõ substitutus capit bona militis iure directo.ẽ verũ excepta legitima.istã cõsiderationẽ sibi ascribit Aler.hic,⁊ dt qõ nõ reperit ab aliquo scriptũ,hz putat equã⁊ verũ de iure,hz añ eum
19 ⁊ meli⁹ hz Raph.cu.hic.¶In ea gl.ibi,post pubertatẽ trahik ad fideicõmissariũ.habes ex gl.q⁹ cõpẽdiosa facta a milite post pubertatẽ filij trahik ad fideicõmissariã qñ supest mr̃ pupilli fauore ipsius mris.⁊ ita intelligit.d.l.prẽcib⁹.hz si mr̃ pupilli non eẽt in medio,tũc post eã⁹ pubertatẽ, vz iure directo militari.ita loquik tẽr.hic.vult ergo gl.q⁹ sii ista lege mr̃ fuisset in medio q⁹ ista substitutio post pubertatẽ nõ valeret iure directo militaris,vt dt istẽ tẽr.hz fauore mris valeret iure fideicõmissi,⁊ ita ẽt tenuit gl.in d.l.prẽcib⁹.⁊ in c.si pater.de testa.m vi.difficultas est cõcordare in ista lectione istam legẽ in fi.cũ.d.l.prẽcibus.in fi.istã opi.glo.reprehendũt Bar.⁊ cõiter omnes scribentes hic.⁊ Bar.in l.in testamẽto.circa fi.C.de tẽsta.mili,q⁊ dicũt quod etiam si in ista.l.mater fuisset in medio, attento q⁹ substitutio p verba directa ibi directo nõ obliquã ref fauore mris ex quo miles põt directo substituere post adtam hereditatẽ in d.l.prẽcibus.fuit facta p verba cõia.ſ.substituo.iõ merito obliquat.⁊ ista est cõis opinio quam refert ⁊ sequit Bar.in d.c.Raynutius.istam opi.hz Alexã.⁊ vtor verbis
20 suis tanq⁹ paucioribus spinis referã,hz tutius eẽt silere.¶Ultra ea que ipse refert post alios ista communis opinio firmat publice fundamẽto,ℙrimo q⁊ matri nunquã fauet cõtra propriam significationem verborum,imo fortius quando verba sunt ambigua aut generalia non fauet matri,⁊ ideo hz pupillaris tacita que continet sub exprẽssa vulgari,q⁊ illa continetur ℨ verba repugnat verbis vulgaris,illa non admittit contra matrem vt dt hic glo.tamen pupil.que comprehendit sub breuiloqua vel compendiosa,illa bene excludit matrẽ nec ibi matri fauet:q⁊ saltẽ sub generalitate verborum comprehendit:si ergo nõ fauet matri quando verba sunt generalia quando minus in specie contra propriam significationem vocabuli,ergo cum ista lege facta sit substitutio per verba directa que repugnant fideicom.non debet faueri matri contra propriã significationem verborum⁊ istud arg.mihi concludit realiter. Secundo prõ communi facit q⁊ fauet matri quando tractat de luctuosa hereditate filij:⁊ sic vbi tractat de tacita pupillari,sed quando tractat de hereditate testatoris,⁊ sic marito nũquam fauet magis matri q⁹ extraneo.gl.ord.communiter approbata in l.fi.in gl.fi.C.de insti.⁊ sub.sed per directam militarem succedit miles,⁊ in bonis militis,non aũt ipsi pupillo,ergo non dz haberi respectus matris,⁊ per ista duo fundamenta ostendo q⁹ simile glo.infra adductum nihil valet:tameu ad istud vltimum potes respondere,q⁹ in d.l.mater habet fauorem non ex persona mariti,sed ex persona filij vt saltẽ legitimã filij habeat quã habebit si substitut⁹ venerit p fideicõ.si veniret ex directa militari priuaret legitima.Ista cõis opi.⁊ cõmunis solutio non plz nec placuit ad d.l.ꝓcibus.q⁊ dicere qõ ibi substitutio fuit facta per verba cõia est sommiare,⁊ hz Bar. ponderet ibi tẽr.in verbo substituit,hz nõ ẽ verbũ substituit.hz verbũ cõstituit.Imo fortius vt etiam ibi dt Sal.⁊ bene dico q⁹ ibi substi.fuit facta a milite p verba directa sicut hic.Et cõsidero q⁹ in principio illius.l.prẽcibus.quando narrat forma substi.dr qõ fuit facta hoc modo:q⁊ scẽm heredez scripsit:sed verbum,heredem,est verbum directum ⁊ ciuile vt dt Bar.in fi.apparatus etiaz ex tẽr.ibi eos habeat heredes ista sunt oia directa.Teneo ergo qõ in d.l.prẽcibus.substitutio compẽdiosa fuerit facta per verba directa sicut hic.Alia solutio posset accõmodari ad d.l.prẽcibus.nã tẽr.ibi in fi.dt.q⁹ si cõpendiosa non vsqz ad certã etatẽ facta proponeret.hz in hac lege cõpẽdiosa fuit facta a milite ad xxv.an.quasi Imperator ibi habuerit respectum ad istã legẽ vbi cõpendiosa fuit.ꝛc.quasi sit seinsis,q⁹ qñ miles compẽdiose substituit,⁊ exprimit certã etatẽ.clare apparet.q⁹ vsqz ad illã etatẽ voluit directo substituere,etiã si mater esset in medio.tẽr.est hic:sec⁹ est,qñ miles simplr non exprẽssa etate,tunc vr miles se magis confirmare iure cõi.tẽr.est ibi,est verũ q⁹ glo.ibi certã.in d.l.prẽcibus.destruit tẽr.⁊ dt,subaudi,maxime.sed est manifesta violentia.Sed hoc mõ vr fine subauditiõe posse istã legẽ cũ illa cõcordare.Omissis aliis oibus sol.q⁊ truffe sunt,vera solutio ⁊ ver⁹ intellect⁹ est quẽ habuit subtilitatũ princeps Christo.de ea.quẽ intellectũ sibi ascribit vt reliqua.Raph.Jul.suus discipul⁹ in l.prẽcib⁹.⁊ refert Raph.cu.hic,⁊ fc itellectũ in illa.l.prẽcib⁹.substitutio cõpẽdiosa fuit facta a milite p verba directa sicut hic, qõ pz ex suprascriptis,⁊ dato qõ esset substi.essent vba legis ⁊ non testoris ⁊ fm istum intellectũ ista concordat cuz illa.nã sicut in ista l.post pubertatẽ,vz iure directo militari,ita etiam in l.prẽcibus.in fi.istud idem decidit:nam pondera qõ tẽr. ibi in fi.dt velut ex cã fideicommissi.℔ondera dictionẽ,velut, que denotat similitudinẽ,⁊ nullum simile est idẽ.l.qõ Neruа. ff.depositi.vnde sensus illius tẽr.est q⁹ ibi admittik substitutus ex directa militari,que hz similitudinẽ cũ fideicõmissaria,⁊ similitudo est qõ sicut per fideicommissariam succedit testoris ⁊ non veniunt nisi bona testoris.l.cohẽredi.ℨ.cũ filie.ℨ.eo.ita per istã militarem.tẽr.est hic,⁊ dt ibi Raph.q⁹ iste est nou⁹ ⁊ proprius intellectus illi⁹ legis a doctoribꝰ nunq⁹ cogitatus ⁊ in secreto conscietie quãto plus cogitat tãto plus plz.Istũ intellectũ ẽt sequit Raph.cu.hic,⁊ dt dũ esset scholaris Bal.cogitauit istũ intellectũ in scholis antq⁹ audiret Christophoꝝ.⁊ Raph.istũ intellectũ pulchrũ ⁊ peregrinũ reprehẽdit Allerã, hic pnum fundamẽtũ,qõ prima frõte multũ stringit,⁊ hz non dicat ante eũ ℙau.i l.prẽcib⁹.in fine,vbi dt.q⁹ bona a te peti possunt:nã si ibi substitut⁹ veniret iure directo,certe caperet ꝑpria authoritate ⁊ nõ de manu matris,vñ cũ ibi capiat de manu mris,ergo appet,q⁹ capit,⁊ venit ex substitutiõe fideicõmiss.p quã nõ capit ꝑpria authoritate.l.facta.⁊ l.restituta.ℨ. ad Treb.Ego teneo istũ intellectũ hz quẽ istri tẽr.optie cõcordãt,⁊ ibi ẽ substitutio facta p vba directa sicut hic,nec obstat istud fundamẽtũ ℙau.⁊ Alex.rñdeo qõ i d.l.ꝓcibus.filij⁹ adiuit hereditatẽ patris,istud exprẽsse dt ibi tẽr.⁊ pri hrs existit,⁊ sic bona pris ⁊ bona filij sunt vnita,⁊ effectu vnũ primoniũ.l. hz si plures.ℨ.filio.ℨ.eo.dem de,mortuo filio,mater ab intestato apprehẽdit vniuersa bona:ꝓterea dt ibi tẽr.q⁹ substitut⁹ dato,q⁹ veniret ex iure directo habuit necesse petere a matre. istud exprẽsse dt ibi tẽr.ad finẽ,dum dt eius successionẽ te obtinẽte velut ex cã fideicom.bona,que ꝛc,rõ,q⁊ substitutus petit a matre,nõ est q⁊ sit fideicõ.hz q⁊ erat vnicus primonium,⁊ mater ab intestato ceperat oia bona.isto modo credo q⁹ itel-
21 lectus iste sit bonus ⁊ verus ⁊ sic cõcordant.¶In eadẽ gl. ibi,nã ⁊ alias in primato vulgaris exprẽssa nõ cõmet in se tacitã pupillarẽ.ex viris verbis glosse Bar.elicit duas exclusiones: vnã tacite.quã dt sentire gl.aliam exprẽsse vult gl.¶Prima cõclusio quam innuit gl.est,q⁹ pupillaris,que continet sub compendiosa est tacita,sicut ⁊ illa,que continetur sub exprẽssa vulgari:tamen contrarium hz Bar.non referat,tenuit gl.fi.in d.l. prẽcibus.Scda conclusio fm Bar.q⁹ sub exprẽssa vulgari nõ continet tacita pupillaris qñ mater est in medio.⁊ istud vult gl.exprẽsse.Areti.hic insistit multũ.vnde Bar.voluerit trahere ex gl.concin.primam.⁊ postea dt q⁹ Bar.voluit intelligere in illa implicatiua,nã ⁊ alias,nam hz fm Bar.istũ sensum, q⁹ sicut illa,que continet sub cõpendiosa.Ego credo q⁹ Bar. voluerit intelligere hic,nam cum glo.voluit arguere per illud, dr de pupillari,q⁹ continet sub vulgari,ad hoc vt sit bona argumentatio dz esse paritas terminoꝝ,ncut ergo illa,que continetur sub vulgari ẽit tacita:ita illa que continetur sub com-

pendiosa.Ego sum cū Are.ꝙ ista glo.nec vult nec iuuat,nam sensus gl.ēt ī illa amplificatiua,ꝙ quēadmodū fauore matris est inductū vnū spāle vt sub expressa vulgari nō cōtineaꝛ tacita pupillaris ꝯ cōes regulas:ita īducaꝛ,ꝛ illud spāle ꝙ cōpēdiosa facta a milite q pōt directo substituere post pubertatē vꝫ iure directo.casus est hic:tū fauore mrīs obliquaꝛ,ꝛ sic intētio istius gl.est arguere qd sicut fauore matris dispensaꝛ in vno,ita ꝛ in isto:non aūt intentio gl.fuit arguere ex paritate forme substōnum,qd sicut vna est tacita,ita illa que continet in cōpendiosa dicaꝛ tacita.Sꝫ Bar.equocauit in glo,qꝛ ipse format oppositionē s.in prima parte tex.ꝛ gl.est posita super vltima parte tex.ꝛ nō est verisimile,qd glo.voluerit opponere ad primā partē tex.sꝫ dato ꝙ voluerit arguere nō eliciꝛ ꝯclu-
22. sio Bar. ¶ †Circa scdam cōclusionē Bar.Adde qd cū eo tenent doc.hic ꝛ in d.l.precibus.in d.l.Raynutius.cōiter Can. Potes tñ dicere,qd ista gl.non ꝯstrietur aliis:qꝛ dū dt ꝙ non contineaꝛ,intellexit.s.cū effectu,ꝛ sic intellexit nō cōtineri effectualiter.vba em̄ sunt intelligēda cū effectu.l.j.§.fin.ff.qd qsqꝫ iur.in c.in his.de ver.sig.lꝫ oēs ita teneāt cū Bar.ꝛ ego idem sequor.Considera ’tu qd fundamētum Bar.in quo oēs resident non videꝛ tutum.dt Bar.si a prin.nō continet certe matre premoriente ex post facto nō cōtineret.In ꝯtrarium vr text. in l.ij.in ver.sꝫ ꝛ si extraneum.s.eo.vbi a principio tpe facti testamēti non contineꝛ pupillaris,imo non poterat,ꝛ tñ contineꝛ postea si arrogauerit illuꝫ extraneum.Bar.ibidē dicit ꝙ ibi expsse facta fuit pupillaris.ꝛ qñ pupillaris fit extraneo cōtinet’ vulgarē,ꝛ sic a principio nō erat in totū inualida:iō nō mirū si secuta arrogatione postmodū contineꝛ pupil.ista solu. Bar.ibidē tollit obiectū.Tu ergo rūdēdo tene intellectū,quē ibi tenui,ꝛ multi tenēt quos ibi retuli,ꝙ ibi substitutio pupil. fuit facta ex interuallo post testm̄ patris:tñ adoptio vel arrogatio precessit pupil.subst.ꝛ hoc mō ille tex.nihil obstat.Tertio adde inꝙtū ponit no.effectū,ꝙ si mater repudiaret successionem filij,qd etiam isto casu substitutus admitteretur ex tacita pupil.exclusis aliis venientibus ab intestato:qꝛ nō refert an mater peemoriatur,an vero abstineat.

Adde ꝙ idem tꝫ Bal.in d.l.precibus.in pe.opp.ꝛ ibi Pau.Bald.Ang.Rapha.ꝛ Alex.hic,sed idem Ang.in d.l.precib⁹.reprobat:qꝛ ex quo simul aperta fuit via matri,impossibile est,ꝙ sit loc⁹ ampli⁹ successiōi ex testō.l.deniqꝫ.in fi.ff.de iniuſ.ru.ꝛ p regulā.l.q res.§.areā.ff.de solu.nec fm eū obstat tex.in l.fi.in fi.C.de inst.ꝛ sub.allegata p Bar.qꝛ rūdet no.Ang.ꝙ mr ibi nō succedit ab itestato,ꝛ ibi nūꝙ fuit aperta pure via ꝛ simplr,sꝫ in mre est aperta via si veniet cum effectu.ergo si pmoriaꝛ,aut si repudiet,sec⁹ est.Habes ꝓ ista sol.duos tex.in l.si qs ita heres.insti.§.legi.s.ti.j.ad idē text.l. filio pterito.ff.de iniuſ.rup.vbi ex pteritione filij in ptāte erat aperta via veniēdi ab intestato,ꝛ tñ si ibi fili⁹ nolit rūpere testm̄ prīs succediꝛ ex iure ptorio,nisi tu diceres,ꝙ ibi erat apta via veniēdi ab intestato:ꝛ sic ꝯ volūtatē defuncti:hic autē pter,ꝛ sic est sublatū fundamētū Ang.tñ ꝓ opi.Ang.ꝯ Bar. vr stringere tex.ī l.filiusfami.§.cū qs.j.de le.j.vbi erat dat⁹ substitut⁹ alicui si decesserit sine liberis.certe si habuit liberos, dato,ꝙ liberi nolit eē hrdes,tñ excludit substitut⁹ ex sola existētia liberorū,ꝛ tāto forti⁹:qꝛ hic substi.venit ex tacita substitutione ibi expssa:tñ ad illum tex.rūdet Raph.cu.hic:ꝛ in l.si mater.§.j.ī.eo.ꝙ tex.in d.§.cū quis.loquiꝛ qñ cōditio liberoꝝ fuit apposita a testatore,tūc sufficit habuisse liberos dato,ꝙ nō sint heredes,iuxta tñ ea que plene tradūꝛ.ꝛ aliqñ dixi ī l.si qs heredē.C.de insti.ꝛ subst.videtur tex.in l.ex facto.§.antep. ff.ad Tre.sed nos loquimur,qñ iure excludiꝛ substi.non qꝛ testator hoc disposuerit,sed ex dispositione cōiecturata a lege, ideo facilius ab ea recediꝛ,ꝛ ideo si mater repudiat,cessat illa dispositio legis.Quarto adde inꝙtum Bar.rū.ad argumentum Pet.ꝙ par est virt⁹ taciti ꝛ expressi,lꝫ istam solutionē in specie teneāt Sal.ꝛ Imo.hic tñ idem Sal.in d.l.precib⁹.truffatur de Bar.ꝛ dicit,ꝙ Bar.rūdet prout faciunt miseri canoniste qui semper respondent per dationē instantie,qd respondere dt sibi nunꝙ placuisse:qꝛ est refugium miserorū ꝙ nō debemus discedere a regula propter casum superuenientē.Aliter ibi rūdent,ꝛ Bal.hic ego soleo dicere,ꝙ substitutio pupil. est dispēsatio,ꝛ sic odiosa.cuꝫ ergo dispensationes sint valde odiose.glo.in c.j.de fi.presby.Bar.in l.cū propter.de adi.lega. ideo in illis odiosis requiriꝛ expressa dispositio ꝛ non tacita,ꝛ credo quod ista solutio fuerit de mente Bar.in l.ij.s.eod.dum assignat differentiam rationis:quare tacita pupillaris nō excludat matrem in illa summa.ꝛ per ista remaneat expedita tota prima pars glo.Antequam veniam ad secundam partem glo.Bar.ingrediendo materiam substi.quam dicit esse subtilem,querit de tribus principalibus questionibus vt hic per eū.Tu aūt aduerte ꝙ diffinitio Bar.post Azo.non vr bona cum non constet ex genere,ꝛ differētijs,vt dicunt logici.Cōfirmat Bar.in l.j.ff.de testa.ꝛ in l.lege.ff.de acq.po.sꝫ ista diffinitio non cōstat ex genere ꝛ differētijs.Saluādo Bar.dicat ꝙ diffinitio dꝫ sic stare ꝙ compēdiosa est substitutio.dum dico est substitutio illud est genus.ꝛ dū dico sub cōditiōe ꝛc.istud cōprehēdit ex genere ꝛ differētijs.¶ Scdo ꝛ subtili⁹ ꝯsidera, ꝛ dū Bar.dt sub cōditiōe mortis vel alia cōditione fm Imo. ꝛ latius Are.si Bar.intellexit,ꝙ vltra cōditionē mortis possit addi alia cōdō optime dt qꝛ tex.est in l.q liberis.in pn.s.eo. Sꝫ si Bar.intellexit,put vere intellexit,qd absqꝫ eo,ꝙ interueniret cōditio mortis,possit cōpēdiosa fieri sub alia extrinseca de per se sine cōditiōe mortis.Exemplū.istituo Titiū hrdē, ꝛ qñ titi⁹ erit fact⁹ cōsul,substituo Caiū.dt Alex.ꝙ male dt, ꝙ non cōtineret pluralitatē tporū,qd est de essentia compendiose vt hic diffuse p eum.Sꝫ istud nihil mihi obstat:qꝛ si filio pupillo substituaꝛ qñcūqꝫ Titi⁹ consul factus fuerit,vel qñ nauis ex Asia venerit aptitudine pōt continere plura tpa ꝛ plures substitutiones.Et bene verū ꝛ super hoc cogita ꝙ nō
23 cōtinebit pupil.nisi pupill⁹ moriaꝛ ī pupillari etate. ¶ †Tertio ꝛ subtilius aduerte ꝙ Bar.in diffinitione vult vnū.Postea qñ ponit quare dicaꝛ compēdiosa loquēdo alternatiue vr velle ꝯtrū:nā in diffinitione vult.ꝙ de essentia substōnis compēdiose requiraꝛ,qd contineat plura tpa nō postea in scda sequēti,ꝙ loquiꝛ alternatiue:qꝛ dr cōpēdiosa substitutio:qꝛ sub cōpēdio verborū plures substōnes,seu plura tpa cōplectiꝛ.ꝛ sic vr velle Bar.ꝙ dicaꝛ cōpēdiosa,qñ sub cōpendio verborū continet plures substōnes:tñ non requiriꝛ,ꝙ cōtineat plura tpa,ꝛ ex hoc sequiꝛ in specie,ꝙ si fiat substitutio maiori,qñcūque decesserit vel qñcūqꝫ nauis venerit ꝙ ista ē cōpēdiosa.eo qꝛ continet plures substōnes ex diuersitate casuum.nā continet vulgarē si non adeatur hereditas:si adeaꝛ continet fideicommissariā,ꝛ tñ nō continet plura tempora aliqd in effectu diuersificātia.ꝛ circa hoc multū dubitat Are.per tex.in l.precibus.in ver.si vero substō.iuncta gl.magna.C.eo.Adde,ꝙ ēt pōt esse cōpendiosa,que continet plura tpa ex aptitudine verborum,ꝛ tñ iuris dispositione non continet,nisi vnū tps vel vnam substōneꝫ,qñ fit a pagano per verba directa iuxta.l.verbis ciuilibus.cum simi.s.eo.imo fortius tenet sing.Bald.in l. precibus.C.eo.qd si testator dicat hoc modo,si filius meus in pupillari etate decesserit,substituo talem.qd est cōpēdiosa.Limita ad pupillarem etatē.ꝛ ideo continet vulgarē expressam. de veritate istius vltimi dixi in l.ij.in ver.vl.q.s.eo.Credo ꝙ dictū Bald.quantum est de cōpendiosa sit falsum ꝑ distinctionem Bar.qꝛ nec aptitudine,nec actu continet plura tpa nec plures substōnes:ꝛ nunc vltra ibi dicta allego Bar.in terminis quem non allegaui tunc in ista l.in ver.ij.opp.ad predicta.vbi dicit Bar.si testator substituat hoc modo.si filius me⁹ in pupillari etate decesserit talem substituo,quod ista non est compendiosa,sed est pupil.eo qꝛ non est adiunctus aliquis terminus importans tractum in futurum.

Adde optimū tex.in l.ij.§.sꝫ si quis ita.cum.§.sequenti. s.eo.q realiter probat,ꝙ est pupillaris ꝛ non cō-
24 pendiosa.†Successiue dubitat Bar.nunqd cōpēdiosa sit species substi.de p se an vero sit quedā adiectio.Tu aduerte inꝙtum Bar.presupponit,qd substitutio compendiosa facta a pagano aut continet pupillarē aut exēpla.aut fideicōmissa, mihi vr inꝙtum Bar.loquitur de fideicommissaria,lꝫ nemo in specie tangat,qd sit valde dubitabile.Nam habeo qd breuiloqua continet multas substitutiones sub se ꝛ nunꝙ continet fideicommissariam:probat tex.in l.iam hoc iure in verbo in vulgari dūtaxat.ibi docto.no.s.eod.ꝛ tex.in l.ij.in verbo in vnū casum dūtaxat.ꝛ ibi Bar.mirabiliter no.C.eo.firmat Bar.in l.Lucius.j.eo.vbi dicetur sicut ergo breuiloqua,que cōtinet alias substitutiones non continent fideicommissariā,ergo cōpendiosa eodē modo non dꝫ cōtinere fideicōmissariā:nam qñ breuiloqua,que continet tot alias substōnes sub se,quare nō continet sub se fideicom.Ratio est,qꝛ cū ipsa sit directa dꝫ solum continere directas sub se:sꝫ cōpēdiosa est directa:ergo dꝫ solum directas sub se continere.Reperio quod istam dificultatem mouet solus Bar.in ista l.in ver.secūdo opponitur ad predi.Item aduerte inquantum Barto.facit duas conclusi.
25 reales.†Prima conclusio est quod compendiosa facta a pagano non est species substōnis de per se,sed est quedam adiectio:quando autem fit a milite,tunc est ꝓprie species de p se, ꝛ hoc est qd voluit gl.in rub.s.eo.¶ Circa primā conclusionem reperio,ꝙ solus Sal.hic reprehendit Bar.ꝛ dicit se de eo vehemēter admirari:qꝛ imo in pagano cōpēdiosa est spēs substitutionis de p se sub noua forma disiūctiua:nō referēdo eam ad aliquē actum substitutionis postea accidentalem sꝫ

quē accidentaliter aliqñ reperit̃ qd̕ est pupillaris, aliqñ fidei-
cōmissaria, aliqñ exemplaris. Sꝫ considerando eā de p se put
non adheret alicui actui accidētali, cōfirmō, qꝛ compēdiosa
fit de p se sub noua foꝛma verboꝛū, distinctā ab alijs substit. ꝛ
qñ est facta, etiā viuēte testōꝛe, est nominatā ꝛ dꝛ cōpendiosa
non expectato, ꝙ casus aliqs in ea cōpꝛehensus eueniat, ꝛ sic
cōpēdiosa abstracte cōsiderata pōt dici species subst. de p se.
Bar. aūt cōsiderat penes exercitiū, qñ in effectu euenit aliqs
casus. sed tenendo qd̕ in pagano nō sit species substitutionis
de p se. sed quedā adiectio, operepꝛetiū est videre ꝙ voluit di
cere Bar. ꝙ est quedā adiectio. Tu intelligas. ꝙ est quedam
adiectio hoc est quedā qualitas que adijcitur ad alias substi-
tutiones sicut actio de peculio exercitoꝛia, tributoꝛia, ꝛ siles
nō sunt actiōes de p se, sꝫ sunt quedā adiectiōes seu q̄dā qua
litates q̄ adijciant̃ actiōi cōpetēti ex ꝯtu, exēplū pone, seruꝰ
habēs peculiū emat aliquā rē, dn̄s tenet̃: quo actiōe tenet̃: cō
uenit̃ actionē ex empto. Si ista fuit intētio Bart. vr̃ errasse,
qꝛ illā adiectio de peculio, ꝛ similes lꝫ non diuersificet actio-
nes: tñ diuersificat effectū ꝛ modificat actiōes. l. in delictis. §.
si detracta. ff. de noxalibus. ꝛ l. qd̕ in herede. §. eligere. ff. de tri
bu. Bar. ꝛ doc. in l. edita. C. de eden. sed in cōpendio ista quali
tas, siue ista adiectio nō diuersificat substōnes etiā in effectu,
imo vulgaris, que continet̃ sub compendiosa diceret̃ expꝛessa,
sicut si fieret de per se, ꝛ ita excludit matrē testōꝛis sicut vul-
garē expꝛessam. debes ergo intelligere Bar. ꝙ voluerit dice-
re, ꝙ cōpendiosa facta a pagano est quedā adiectio, id est q-
dam modus inducēdi aliās substōnes sub noua foꝛma ꝟbo-
26 rū, ꝛ repio, ꝙ ita declarat Are. nō hic, sed in rubꝛi. §. e. ¶ † In
secunda vero conclusione inquantum Bar. vbiqꝫ tꝫ, ꝛ cōclu
dit, ꝙ compēdiosa facta a milite est species substōnis de p se,
eo qꝛ continet nouam substōnem. s. directā militarē. Ego etiā
dum essem scholaris perpēdi semp, qd̕ Bar. errat ī hoc: qꝛ di-
rectā militaris de p se est bñ vna species substōnis spālis pōt
miles de p se facere, dato ꝙ non substituat compēdiose, qꝛ mi
les pōt maioꝛi post aditaꝫ hr̄ditatē substituere directo sicuti
pōt pater pupillo, ꝛ appellata est directa militaris: qꝛ ita mi-
les pōt facere. vt §. in euidētiali. Arguat̃ tunc sic, vbi habuit
Bar. hic. ꝙ cōpendiosa facta a milite cōpꝛehēdat nō solū pu
pillarē ꝛ vulgarē, sꝫ etiā illā aliā spālem. ergo p hoc est species
substōnis. Bar. eñ verū diceret si directa militaris nō posset
fieri nisi cōpendiose, sꝫ directa militaris pōt fieri particulari-
ter de p se. ꝛ est vera particularis spēs substōnis: dato ergo ꝙ
cōpꝛehēdat̃ sub gñalitate cōpēdiose, sicut ꝛ alie. istud non fa-
cit, nec pōt facere. ꝙ cōpendiosa sit spēs substi. de per se. alias
etiam in pagano esset species de per se: qꝛ compꝛehēdit alias
speciales. nec istud, ꝙ directa militaris sit pꝛiuilegiata, nō dꝫ
posse facere ꝙ sit species de per se, reperio ꝙ ita etiā firmat cō
tra Bar. solus Are. in rub. §. eod. licet non ita declaret.

27 **Adde** circa doctrinā Bar. † qd̕ stāte statuto, ꝙ filie fe
mine teneant̃ seruare oīa disposita a patre in te-
stō. ꝙ vigoꝛe huius statuti poterat paganꝰ directo substitue-
re filie post pubertatē extꝛibꝰ masculis, qd̕ est notandū. Add
ꝙ idem tenet Ant. in c. Raynūtius. de testamētis. Bal. in re-
pe. c. si pater. de testa. in vj. ꝛ Alex. sed Joā. de Jmo. hic. in d. c.
Raytꝫ ꝯ Bar. ꝛ melius: qꝛ statutū nōn vr̃ istud dicere: ꝛ pōt
aliter intelligi, ꝛ verificari. s. ꝙ filia femina seruet in totū volū-
tatem patris. hoc est qd̕ totā hereditatē restituat p fideicom-
missum absqꝫ detractione trebellianice. sicut quādo heres co-
actus adijt hereditatē tenet̃ restituere totā hr̄ditatē sine de-
tractione treb. l. nā qd̕. §. fi. cū. l. j. §. si is qui, quadringēta. ꝛ l. nā
qd̕. ff. ad treb. vnde fm Jmo. tutius est exēplificare qñ statutū
diceret, ꝙ filia femina teneat̃ obseruare oīa disposita in testō
patris, ꝛ ꝙ pater possit directo post aditā hr̄ditatē substitue
re, ꝛ certe si statutū ita in specie diceret res esset clara, ꝛ statu-
tum posset istud permittere sicut ista. l. militis. qꝛ ꝙ lex vel sta
tutū posset, facit gl. oꝛdinaria. in l. ī substōne. j. eo. no. Bald. in
l. extraneum. C. de her. inst. nec aliquod facit fundamētū Ale.
dum dicit qd̕ si pater substituat verbis directis, qd̕ saluatio
Jmo. nihil faceret, mihi plꝫ opi. Jmo. Cōtra Bar. nā cum re-
gula sit, qd̕ paganus non pōt maioꝛi directo substituere, ꝛ sta
tutum nō disponit expꝛesse ꝯtrium debemus in dubio intellige
re, vt minus ledat ius cōmune quā sit possibile. gl. in l. fi. §. in
cōputatione. ꝛ ibi scribētes. C. de iure deli. gl. in l. ij. ff de nox-
28 li. ¶ † Tertio querit Bart. qs sit effectus subst. cōpendiose:
circa. q. Bar. pꝛimā lꝫ scribentes nihil addant, tu aduerte dili
genter circa fm membꝛum Bart. dum dt, ꝙ in d. l. pꝛecibus.
cōpendiosa erat facta a milite per verbū commune. nam supe
rius in extrema lectione istud repꝛobaui, ꝙ ibi fit p verba di-
recta. Item inq̄ntum concludit, ꝙ cōpendiosa facta a milite
per verba communia, si mater non est in medio, obligat̃ post
pubertatē, vꝫ iure directo. Pondera, ꝙ Bar. istud nōn pbat
bona lege, pꝛimo non pbat̃ per l. pꝛecibꝰ. pꝛimo, qꝛ ibi nō erāt
verba communia. sed directa. scd̕o ibi non vꝫ iure fideicō. sed
iure directo. sed fortiꝰ ꝯ Bar. facit. qꝛ qñ verba nō repugnāt,
miles in dubio pꝛesumit̃ vti iure cōi. ꝛ non spāli iure. l. quāꝗ. ꝛ
l. in testamēto, C. de test. mili. ꝛ dictum fuit in tex. Ex quo ergo
miles vsus fuit verbo cōi. ꝛ verba non repugnāt. ꝛ sic censet̃,
quod velit vti iure cōi, ꝛ sic vr̃ qd̕ Bar. nō possit saluari. Suc
cessiue in iij. mēbꝛo. dum concludit, ꝙ qñ cōpendiosa fit a mili
te per verba obliqua, ꝛ in hoc concludit, qd̕ semp in milite vꝫ
iure fideicō. allegat tex. in l. coheredi. §. cū filie. j. eo. pondera ꝙ
Bar. istud non pbat bona lege, qꝛ tex. in l. coheredi. non loq-
tur in milite. sed in pagano, fateoꝛ in pagano. secus in milite,
nisi dixeris saluādo subtiliter Bar. qd̕ qñ verba quibus vsus
est miles, non repugnāt, iura loquentia in paganis, intelligū-
tur etiam in milite. Successiue querit Bar. de effectu subst. cō
pendiose, qñ fit a pagano, ꝛ sic erunt tres pꝛincipales. q. Pꝛi-
ma erit qñ compendiosa fit a pagano per verba directa. secun
da qñ fit p verba communia. ꝛ istud tangitur in gl. ꝛ etiā in pꝛi
ma questio. Tertia. quādo fit p verbum obliquum, ꝛ istud nō
29 tangitur in gl. ¶ † In ea gl. ibi vt modo no. habes ex ista se-
cunda parte gl. hāc conclusionē qd̕ compēdiosa facta a paga
no p verba directa post pubertatē expirat in totum. adeo qd̕
non vꝫ de iure fideicom. iste est diffusus ꝛ disputabilis articu
lus. Jstam opi. quam tenuit gl. hic. tenuit vbiqꝫ gl. ꝛ gl. iur. ci.
ꝛ iur. canoni. ꝛ ista est vera, idē qd̕ hic tenuit gl. in l. verbis ci-
uilibus. ꝛ in l. in pupillari. §. eo. ꝛ in l. Sceuola. ff. ad Tre. ꝛ glo.
in §. qua rōne. Inst. de pup. ꝛ gl. in c. Raynutius. de testa. ꝛ ibi
Jnn. Jo. Ang. ꝛ cano. cōiter gl. in c. si pater. de testa. in vj. ꝛ istā
est communis sentētia, ꝛ istā semper tenui, ꝛ semper tenebo, ꝛ
istā tenent Bal. Alex. ꝛ Are. hic. istā tenuit Oldr. in cōs. cxxv.
inci. in pꝛoposito. Jstam etiā tenet Lud. Ro. lꝫ Alex. non re-
ferat in l. cogi. §. fi. ff. ad Treb. tꝫ vltra alios Raph. Ful. in d. l.
pꝛecibus. ꝛ ita consuluit Alex. in consi. lxxxij. in ij. vo. in c. pꝛe-
spectis his q̄ supꝛascripto the. narrant̃. ꝛ ista est (vt dixi) ma-
gis cōis, ꝛ vera snīa. Pro ista snīa cōi allegant̃ plures tex. pꝛe
cipue tex. in l. verbis ciuilibus. §. eo. ponderādo dictionē fru-
stra, que denotat nullitatē actus, vt ibi dixi, ꝛ pondera, ꝙ illa
dictio, frustra, ostēdit, qd̕ testōꝛ habebat voluntatē, sꝫ non po
tuit. Et etiā tex. in l. in pupillari. §. eo. cū. §. extraneo. Inst. eo. p
ista cōi snīa fortiter stringit tex. quē allegat Jmo. hic in l. si ser-
uus legatus. §. si seruus alienus. ff. de leg. j. vbi est tex. foꝛtis ꝙ
etiā fauoꝛe libertatis, si testōꝛ directo relinquat libertatē ser-
uo alieno, est nulla, ꝛ non vꝫ etiā iure fideicōmissi. ꝛ ita etiam
nō. gl. in l. seruo alieno. C. de test. manu. ille est fortissimus text.
Alex. hic ponit ad istū tex. tres sol. Are. pōit duas alias. ꝛ pō
dera tu, ꝙ ille tex. in §. si seruus alienus, pbat qd̕ etiā in mate
ria fauoꝛabili libertatis, vt actus sustineat̃, nō impꝛopꝛiātur
30 verba vt dixi. in l. verbis ciuilibus. ¶ † Secūdo pondera qd̕
iste tex. vr̃ confundere istam doc. Bar. nā Bart. dum vult de-
fendere Jo. and. ꝛ gl. dt, quedaꝫ sunt verba directa cōia omni
bus. ꝛ in istis tenuit opi. Jo. and. ꝙ in §. si seruus alienꝰ. liber-
tas erat relicta per verbum, lego, qd̕ verbū est directū. sed nō
ciuile, vt ipsemet Bar. dt. j. ꝛ tñ ibi non sustinet̃ iure fideic. vt
dicit Bar. de illo tex. reseruo dicendum in fi. art. ¶ Secunda
pꝛincipalis opinio fuit Jo. and. in c. si pr̄. in nouella. de test. in
vj. sed istā tenuerunt plures antiqui, quos refert Cy. in d. l. pꝛe
cibus. Jstam opi. tꝫ Card. in d. c. Ray. ꝛ ibi Ant. de Bu. dt qd̕
ista opin. obseruatur de facto Floꝛentie, ꝛ ita dicit tenere oēs
cano. Jstam opi. tenuit Bart. qui plurīes in isto articulo va-
riauit. in l. ex tribus. C. de inoffi. testa. ꝛ in l. si sine. C. ad Treb.
Bald. ꝛ Ang. in l. j. in princ. §. eod. titu. Sal. hic, ꝛ in l. pꝛecibꝰ.
ꝛ Bemi. in d. c. si pater. ꝛ istam opi. tenuit sub dubio foꝛte gl.
in §. fi. insti. de pupi. substi. ꝛ ista opin. sapit magnam equitatē.
Pro ista opinione possent multa adduci. referam tria funda-
menta pꝛout facit Bar. hic ponderando text. in c. si pater. de
testamentis. in vj. iuncto. c. Ray. eod. titu. in antiquis. Allegat̃
etiam pꝛo opi. Joan. And. tex. in d. l. pꝛecibus. Tu stringe foꝛ
tius istum tex. pꝛo Jo. And. qd̕ ibi tex. non loquatur in milite.
nam litera ibi requirit conditionaliter, qd̕ filius esset in pote-
state: nam dicit text. quod siquidem in patris militis positus
potestate. ꝛ pondera, quid per hoc stringit tex. quod non lo-
quatur in pꝛiuilegio militis. pꝛobo, qꝛ in milite, non est neces-
se. qd̕ filius sit in eius potestate. tex. in l. miles ita. §. exhereda-
to. ff. de testamen. milit. ergo patet, quod ibi text. non loquitur
in pꝛiuilegio militis: tamen ad illum tex. potes respondere ex
omissa solut. gloss. quod ibi esset mater in medio, ꝛ omissa so-
lutione Bart. quod ibi compendiosa erat facta per verbum
commune, substitui. Tu responde quod ibi substitutio non
valet iure fideicōmissi: imo valet iure directo: id est indirecte

militaris.probatur ibi in fine.in verb.veluti,⁊ nullũ simile est idẽ.l.qđ Nerua.scđm intellectum Christoph.s.relatũ. Itẽ aduerte.q̃r tex.etiã in c.Raynutius.de testa.non bñ allegaf per Jo.and.q̃r ibi cõpendiosa substitutio fuit facta p verbũ, succedat.qđ est verbũ cõe.vt dt gl.in fi.pz.in verb.sine detractione.de testa.in vj.ita etiã firmat Bar.hic:ergo ille text.non bñ allegaf:q̃r questio nostra est,qñ compẽdiosa fuit facta p verbũ mere directũ.ita etiã rñdet Alexã.hic.Sed tu aduerte, qđ Joã.and.fundat bñ se in illo.c.Raynutius.Nec obstat.qđ ibi fuerit facta p verbum,succedat.Admitto,sed dico, q̃ verbũ, succedat,simpl'r prolatũ bñ est verbum cõe:ita loquit Bart. j.Sed in c.Raynutius,non fuit simpl'r prolatum:sed ibi dicit ei impuberi succedat,sz impuberi non põt succedi:nisi per directam pupillarẽ.Inst.de pup.subst.in prin.Ergo ibi ratione adiuncti,directa:⁊ tñ ibi post pupillarẽ etatem valet iure fideicommissi:ergo est ibi tex.pro Jo.and.Sed defendẽdo communẽ opi.rñ.ad illum tex.qđ illa verba eidẽ impuberi, important,q̃ in eius locũ succedat.l.qui quadringẽta.ff.ad Treb.l.fi.C.de her.inst.Est ergo sensus,q̃ si illa filia moriat, q̃ altera eidẽ simpl'r succedet.id est,in locũ eius succedat in bonis patris.Pro.Jo.an.etiã facit.d.l.in conditionibus.alleg.p Bar. cui adde.l.cũ virũ.C.de fideicõmis.Bar.in l.si alij.de vsufr.leg. neq̃ enĩ debet attendi subtilitas verborũ ad infringendã voluntatẽ testatoris,sed debemus defendere voluntatẽ testatorum omni modo possibili.l.qñ indignũ.C.de test.⁊ l.ij.in prin. C.com.de leg.Pro hac rõne facit:q̃r in dubijs opinionib⁹ est tenenda opinio,que fauet testamẽto.l.si pars.ff.de inoff.testa. c.fi.de re iudic.Publice enim interest,q̃ testamento sustineãtur.l.vel negare.ff.quemad.testa.aper.item tractatur de publica vtilitate vbicunq̃ tractatur de testamento sustinẽdo.glos. in l.Gallus.§.quid si is.versic.vtilitatem.ff.de lib.⁊ posth.vbi Bal.⁊ Mod.no.Defendendo cõmunem sententiam(nec enĩ aliud potest dici)responde.q̃ regula,que habet qđ qñ cõstat de voluntate testatoris, seruanda est,eo,quo potest,modo. procedit quando verba sunt diuersa,vel inepta, tũc fit interpretatio etiam impropria,vt mens substituatur:sed quando verba sunt contraria,puta,qñ sunt mere directa,velle trahere ad fideicommissum,hec interpretatio non toleratur.tex.est in l.verbis ciuilibus.vbi Pau.de ca.no.s.eo.⁊ in §.extraneo.insti.de pupillari substi.vt potius extinguatur voluntas testatoris,quam quod verba trahentur ad sensum contrarium.

¶ Tertia fuit opinio Bar.qui dicit:nescio quid dicã in isto articulo postea sedere distinctionis quod possunt concordari,vt hic per eum.

Adde qđ istã opi.Bar.sequit Ang.hic,⁊ Ant.de Bu. ⁊ Pe.de anch.in d.c.Ray.⁊ reperio qđ fm istã opi.Bar.in publica disputatione determinat.Christo.de cas. nisi in vno,q̃ dr tunc inci.Sceuola pater duos habẽs filios. Reperio q̃ istã differentiã inter verba ciuilia,⁊ directa:⁊ verba directa,⁊ nõ ciuilia sequit Are.in cõsi.clv.inc.periculosum est,vt ait Hiero.Istam opi.reprehendit Sal.hic,⁊ in d.l.precibus.⁊ dicit,q̃ Bar.laborauit in tradẽdo istã doctrinã q̃r nesciebat aliter rñdere ad l.verbis ciuilibus.s.eod.ad quã facile est respõsum fm eũ p glo.ibi que exponit ciuilibus,id est directis.subdit q̃ ista doctrina est perniciosa subtilitas,⁊ captiosa verbis.z.l.qñ indignum.C.de testa.¶ Ego vltra scribẽtes arguo p theoricã Bar.⁊ arguo p opi.Jo.An.z cõem Bart. concludit q̃ verbũ heres esto,sit verbũ directũ ciuile:⁊ si cõpẽdiosa fieret p tale verbum,post pubertatẽ obliquaf,nec valeret iure fideicõmissi.Põdera tu qđ verbũ,heres,de iure ciuili idẽ importat qđ dñs.tex.in l.in his verbis.in prin.ff.de here.inst.⁊ tex.in §.pe.inst.de here.quali.⁊ differẽtia.Sz ego habeo qđ terminus dñs,intelligit etiã de iure ciuili p vtili dño.l. si mater.§.eandẽ cãm.⁊ ibi no.Bar.ff.de excep.rei iud.no.idẽ Bar.ibi decidit.q.de emphy.qui dt se dominum in l.j.de vsufru.in l.sz ⁊ si possessori.§.itẽ si iurauero.ff.de iureiu.vbi aliqñ dixi,qua ergo rõne appellatione dñij intelligit etiã de vtili,ita etiam appellatione heredis dz intelligi etiã de fideicommissario,qui est vtiliter heres,presertim ad sustinẽdam dispositionem testatoris.Confirmatur:q̃r lex vel statutũ in herede itelligit,etiã in fideicõmissario q effectus est heres.text.est in l.si filius.§.j.ff.qđ cũ eo.l.itẽ veniunt.§.lz aũt.s.de pe.her.⁊ ita in specie no.Bar.⁊ scribẽtes in l.j.§.de illo.ad Treb.p illũ tex. Et sic ex isto ar.infero duo.Primo qñ verbũ heres, nõ est ita directũ,⁊ ciuile vt p̃supponit Bar.Scđo ⁊ magis ad ppositum cũ agaf de sustinẽdo cã testamẽti:q̃r si non vz substitutio iure fideicom.ibi hereditas veniẽtis ab intestato: ergo debẽmus sustinere illud.heres etiam p fideicommissum:q̃r fideicõmissarius dr heres saltem large,⁊ corroborat:q̃r si dispositio.l.vel statuti,loqueretur in herede habet etiam locũ in fideicõmissario,⁊ si in Zetibus vt verũ sustineaf verbũ,dñs,intelligit etiã pro vtili:quanto magis dicemus hic in sustinẽdis testamẽtis:q̃r fauorabilior est cã testamẽtorum, q̃ Zetuum.c.cũ dilecti.de dona.l.in testamẽtis.ff.de reg.iur.⁊ interest reip.vt testamẽtum suũ sortiaf effectũ,vt l.vel negare.ff.quẽad.test.ap.⁊ est gl.ord.quã Imo.⁊ Mod.no.in l.Gallus.§.qđ si is.in verbo,vtilitatẽ.s.de lib.⁊ posth.cõtra etiã doc.Bar.faceret tex. in l.si seruus legatus.§.si seruus alien⁹.ff.de leg.j.vbi erat verbum,lego,directũ,⁊ nõ ciuile,⁊ tñ non vz iure ciuili.Itẽ i alio Bar.male dt,dũ dicit,q̃ lex sciebat, q̃ pupillus debebat mori in pupillari etate:q̃r lex bñ est certa de oi eo,qđ de p̃senti est in rerũ natura.ita loquit.l.cũ qdã,sz de eo,qđ pẽdet in futurũ, lex non est certa.l.vẽtre.ff.de acq.he.⁊ l.cũ quidã legationis. §.suũ heredẽ.eo.ti.de acq.her.⁊ ita in hoc reprehẽdit Barto. Christop.in dicta sua dispu.in alijs transit cũ Bart.ita ẽt re-
32 prehendit Alex.hic.† Quid tenendum:teneo primã opi.q̃ expirat post pubertatẽ:verum q̃r iste passus pẽdet ex l.si seruus alienus.ff.de leg.j.vbi etiã fauore libertatis dispositio directa non vz iure fideicõmissi prout posset.reperio ad illũ tex.multipliciter responderi.primo Are.hic q̃ verba directa nõ obliquanf fauore libertatis,libertas sustineatur,sicut obliquaf fauore fideic.allegat gl.in l.cogi.§.si seruo.ff.ad Treb.Rñdet ⁊ alio modo,sz non curo referre.Alex.hic tripliciter rñdet.primo q̃ ibi actus semp fuit nullus:sed hec substitutio valuit saltẽ a principio:vnde facilius sustinef illud,q̃ a princ.valuit q̃ illud qđ semp fuit nullum p regulã.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui vel alie.c.quẽadmodũ.de iureiur.ista solutio nõ vr tuta p l.Sceuola.j.ad Tre.vbi substõ erat a prin.nulla,⁊ tñ vz iure fideicõmissi.Scđo ⁊ forti⁹ q̃ ista sol.sit falsa,ostẽdo,q̃r vr errare:nam in materia nostra qñ subst.valuit iure directo difficilius sustinef:q̃r illa nunq̃ obligaf vt valeat iure fideicõ. est do.gl.approbata cõiter in l.verbis ciuilib⁹.s.eod.vñ rñdet ipse aliter,q̃ in illo.§.si seruus alienus.esset imputandũ testõri,quare prius nõ redemerit illũ seruũ alienũ,⁊ postea relinqueret libertatẽ directã:cũ ergo actus sit ĩ totũ null⁹,si sic nõ valeat iure fideicõmissi,sz p ista sol.nihil allegat,sz poterat allegare bonũ tex.in l.neq̃ enĩ.§.cũ miles.⁊ in l.tractabaf.j.de test. mi.vbi si libertas relinquatur p fideicõmissum, ⁊ hrs substitutus omiserit adire,si potuit imputari ipsi testõri,non vz iure directo:sz si nihil potuit imputari libertas,relicta iure fideic. vz iure directo:tñ ad illũ tex.posset rñderi,q̃ ibi agif,q̃ libertas p obliquũ relicta valeat iure directo,⁊ istud est facilius,q̃ ecõtra,q̃ relicta directo valeat iure fidei.ista est no.theorica. Bar.ĩ l.tutores.§.j.ff.de admi.tu.p illũ tex.Aliã ⁊ tertiã so.ponit Alex.q̃r iputãdũ est testõri quare libertatẽ reliquerit verbis directis,sz truffa est.Ego rñdeo ad illũ tex.altero de duobus modis.Primo,q̃ iõ ibi directa libertas seruo alieno relicta nõ vz etiã iure fidei.eo,q̃r ibi testõr nullũ ius habebat disponẽdi de illo seruo.Hinc est,q̃ si solũ habuisset ius pignoris:q̃r seru⁹ alien⁹ fuisset sibi pignorat⁹ posset relinquere libertatẽ directo:ita q̃ saltẽ valeret iure fideic.tex.est ad literã in l. gñaliter.§.si quis seruo.ff.de fideicom.lib.sz in casu nostro testõr habebat ius:q̃r poterat saltẽ directo añ libertatẽ substituere.Scđo rñdeo prout dixi ĩ l.verbis ciuilibus,qđ ideo ibi libertas directo relicta seruo alieno nõ vz iure fideicõmissi:q̃r seruus ille erat alteri legatus.⁊ p hanc vltimã dispositionem apparet nõ fuisse de voluntate testõris,qđ valeat iure fideicõmissi.⁊ ita habes expeditũ art.⁊ istã fm partẽ gl.Sz aduerte tu.qđ ad scđm so.meã.s.datã põt retorqueri argumentũ,q̃
33 ipse feci supra z scđam solutionẽ Alexã.¶ †Circa primam q. Bar.qñ testõr sic substituit quandocũq̃ decesserit sine liberis talis sit hrs.adde q̃ cũ opi.Bar,z.d.gl,tenẽt Bald.Ang. Imo.Alex.⁊ Are.hic.Cy.Bal.Sal.⁊ Mod.in d.l.precib⁹.⁊ Ca.in c.Raynutius.⁊ Raph.cu. quẽ allegaui istis diebus in consi.clxxxj.inci.presupponif,q̃ Bar.⁊ ista est vera ⁊ cõis.ita etiã cõsuluit Bar.in cõsi.suo.xxij.inci.homo Accursuli.ita ẽt tz Bal.ĩ repe.d.c.si pater.in materia compẽdiose.Tu aduerte,q̃ lz opi.Bar.sit vera,⁊ cõis p istum tex.⁊ c.si pater.tamẽ sol.Bar.ad fundamẽtum Ja.de bel.nõ sunt bone.¶ Prima sol.Bar.diuersificat factũ,⁊ non assignat rõnem diuersitatis: q̃r terminus,intestatus,requirit potẽtiam:sed terminus sine liberis,non requirit potentiã.lz Are.conef reddere rõnem diuersitatis.Secunda sol.Bar.de cõi vsu loquẽdi,nõ vr bona: q̃r lz communis vsus loquẽdi sit in dictione intestatus,vt dr tex.in d.l.j.ver,sz hos quoq̃,non sequitur ergo idẽ est in conditione,si decesserit sine liberis,⁊ maxime stante solu. Barto. qđ aliud sit in vno,quam in alio ⁊ comprobatur per regulam Bar.in l.j.§.si quis hoc interdictũ.p illũ tex.cum gl.ff.de itine.actuq̃ priua.Confirmat,q̃r cum ista cõsuetudo aliquid inducat contra ius:non debet extendi ad alium casum.c.fi.in fi. ⁊ ibi cano.

& ibi cano.no.de offi. Arch. no. Bald.in c.j.de feu.cog.& i.l.de quibus.ff.de legi.misi subtiliter defendas Bart.potes dicere, q Bar.noluit tenere arg. Jac.de Bel.q arguebat de tẽpore. intestatus,ad additionẽ decesserit sine liberis.ôt Bar.ista sunt diuersa.& hoc dicit prima sol.& si vis dicere, q arguamus de vno ad aliud.& sic ꝓsupponis idẽtitatẽ i effectu.dicit Bar.ergo cũ vl' variauerit cũ vno intelligẽt de alio illi parificato p regulã gl.q hz quãdo duo casus equiparãtur:illud qđ statuitur i vno,vel a lege,vel statuto,vel a cõsuetudine intelligit statutũ in alio.gl.in l.si quis seruo persuaserit. C de fur.& exprẽsius.gl.in l.q vero cõtra.ff.de legibus.& istud procedit etiã in cõtrectatiõs fm Bar.in l.marcellus.in ꝓin.ff.ad Treb.& in l. ũ.ff.de leg.j.cũ simi.tũ vltra Bart. potest planius responderi q imo pupillus in pupillari etate potest habere filios legẽtimos.qñ malitia supplet etatẽ lz raro ꝯtingat,vt dicit Bar.in l.in pupillari.in fi.ff.eodẽ.vbi dixi de hoc.Et lz ista cõmunis sentẽtia,nec ab ea cõsulẽdo & iudicãdo sit rẽcedẽdũ.tñ ex quo cõtrariũ tenuit gl.in.d.l.precibus.& Jac.de Belui.idẽ tenuit Odofra.Et auden.in ꝑfi.rcir.incip..factum tala,q ḡdã tastator habẽs vroꝛẽ,monẽt per ter.in l.credẽdũ.in ver.si vero maritus, & ibi gloss.exprẽsse in verbo ex alieno.ff.qui petãt tutor.& dicit Pau.in l.ꝓbus.q vidit in vna disputatione Bald. allegare illũ ter.ẏnũ repetentẽ.& fecit sibi magnã verecũdiã. Adde q istã opi.tenet exprẽsse Bar.in l.ex tribus. C.de inoffi. test. vbi formaliter dicit Bar.quod testator,qui apponit istam condi tionem,si filius decesserit sine liberis.sensit de etate adulta:in qua põt heres habere filios.allegat gl in.d.l.credendũ.ff.j.reperio q fm istã partẽ consuluit Pau.de cast.in cõsi.cxiij.inci. substitutio predicta facta Aut.ita etiam tenet Sali.hic Ꝓ ista opi.facit illud vulgatum, q priuatio presupponit habitum.l.manumissiones.ff.de inst.& iure.l.decẽ.ff.de verbo. obli. ¶ Secũdo ꝓ opin.gl.contra communẽ videtur benefacere text.in l.pater seuerinã.in ꝓin.ff.de condi.& demõ.vbi cõditio si non nupserit vel si non voluerit:non comprehendit puellã que nõ fit viri potens. Sz posses retorquere illũ ter. in contrariũ.ibi enim exprẽsse dicit ter.quia in testamẽtis potius mens testatoris.q verba cõsiderantur:ergo dat intelligere quod de ꝓpꝛietate verborum continetur etiã illa.que non potest nubere que nõ ẽ viri potẽs q̃uis ĩ eã nõ cadat,& isto modo iudicendo faceret ꝓ communi. Tene communẽ. sententiam per istũ ter.& c.si pater.de testa.in vj.& qr in eo pupillo potest verificari conditio. ¶ Tertio,qr ter.est inexitabilis in d.l.credendũ.in ver.si vero marit⁹. nã quicquid ibi dicit gl.ille text.stringit ꝓ cõi opinione.vt etiã dicit Bret.licet vtatur alia inductione.ibi enim erat additio si filius decesserit fine liberis.itẽ erat pupill⁹.patet qr ibi tractat de ei⁹ tutela.& tñ mater ibi admittit.& sic verificat illa cõditio,si decesserit sine liberis etiã in pupillo.Sz tu aduerte q ille ter.põt fortiter retorqueri ꝯ cõm opinionẽ.& ita debuit inducere Bal. qr ibi dicit text.q mater admittit iure fideicõmissi.& istud ôt gl.lz negat de pupillari.lz ad hoc posset responderi per vnum fundamentum Pau.in d. l.precibus.si vera esset ratio gl.sicut nec habet locum pupillaris non haberet etiam locum fideicommissaria.

Adde etiã ad predicta illud,qđ in pulchꝛo casu ꝙsuluit d.Signo.de Homodeis in cõsi.ccx.incip.infans decessit.& melius in fi.consilij,vbi disputat de intellectu statutũ Mediol.quo cauet,q in successione collateralium, qui decedũt sine descendentibus aguati masculi vsque ad septimum gradum admittantur exclusis cognatis aliis. & femmis, licet
34 proximioribus in gradu. ¶ Pondera quod statutũ dicit, si decederet sine descendentibus.idem est dicendum ac si sine liberis.nunquid sub isto statuto comprehẽdatur pupillus,vel infans:dicit videri qđ sic.per text.in ista.l.centurio.& dicit q ita no.doc.in d.l.precibus. ¶ Finaliter stat in ista distinctione, & cogita si isto mõ possunt concordari opiniones predicte.nam si agatur de fauore amplectendo,tunc cõprehenditur etiã pupillus per istum text.qui ꝓprie ita loquitur,nã substitutio est fauor pupilli.si autẽ tractaremus de odio,& tũc sit secꝰ per gl. in d.l.credendũ.ff.j.cogita si ita possumus dicere in casu nro.
35 ¶ Circa.q.Bar.qñ testator substituit aliquem sub compendio directo in certa portione, q valeat directo. Adde quod cum ista decisione Bar.tenẽt cõmuniter doc.hic & in omnib⁹ aliis locis alleg.per Alex.& plenius per eundẽ Alex. vbi magis diffuse examinat quã hic in cõsi.xlv.inci. addita super his de quibus dubitari cõtingat.in j.vol.ita etiã consuluit Ro.in consi.lviij.inci.visis narratis in puncto.& in alio loco qđ allegabo,nũc no.diligenter istam doc.Bar.& frequenter practicatur per bonos aduocatos.ex qua decisione habes bonã limitationẽ ad l.credendi.ff.fi.ff.j.eo.vbi est ter.fing.in materia substi.vbi substitutus in certa re,detracta mẽtiõe illius rei,hz totũ.nã istud ꝓcedit,quãdo substitutio in certa re fit per ꝟba directa ciuilia.secus si cẽt facta per ꝟba directa nõ ciuilia.& ista limitatio multũ bene probat in illo ter.in ꝟbo institutꝰ.& istam limitationẽ ad illũ textum.& sequitur Lud.Ro.in preall.consil. lviij.& in cõsi.cc.inci.qr Valerianus testatoꝛ.no.Ale.& sequit⁹ in
36 l.ij.ĩ ꝓn.in v.q.ꝓin.ff.e. ¶ Sc̃do no.ex ista doc.Bar.vnã aliã limitationẽ.regula est,q institutus i re certa,vbi est alius coheres vniuersalis,semper habeꝝ loco legatarij.l.quoties.C.de her.instit.l.ex facto,magna.ff.eo.hic erat fil.⁹ heres vniuersalis, & tñ institut⁹ in re certa nõ est loco legatarij,nã illa regula ꝓcedit,qñ coheres vniuersalis est in eodẽ gradu sicut institut⁹ in certa re:tũc est semper loco legatarij,lz qñ heres vniuersalis est in ꝓmo gradu,& substitutus i re certa in scõo gradu, & sic non sunt in eodem gradu,tũc per hoc, quod sit coheres vniuersalis:tñ nõ est loco legatarij.& ita expꝛesse notat Bal. in d. l.coheredi.ff.fi.ꝓ illũ tertium vbi reputat istud esse valde subtile:tenẽt Ang.& Mod.in d.l.quoties. Tu autem dic melius & substitutus quamuis ꝑdicta posſint procedere. q coheres vniuersalis erat i hꝛditate patris.& iste erat substitutus pupillo, hic tractam⁹ de substitutione pupillari per quam succedit⁹ pupillo & nõ testatoꝛi:cũ ergo sint separate substitutiões,& istitutiones ad diuersos effect⁹ tẽdẽtes:datio coheredis vniuersalis i hereditate patris nihil faciet i hereditate pupilli,ista do, Bar.lz sit vera.pulchꝛa.& no.tamẽ cõtra decisionẽ Bar.stringit ter.in c.si pꝛ.de testa.in vj.vbi filia erat instituta in certa re, & facta erat substitutio si filia decedat vl' si moꝛiat filia:ecce qđ erat substitutio facta in certa re cõpendiosa.& non erat verbũ directũ ciuile,sed erat verbũ,moꝛiat.qđ est cõmune oibus gẽtibus,& sic directum & nõ ciuile:tamen ibi habet locum directa pupillaris & trahitur ad oia bona impuberis,& est fortissimus ter.ꝯ Bar.& per illũ ter. Jo.de imo.in c.Ray. in materia cõpẽdiose.de testa.valde dubitauit de illo ter.contra Bar.& primo dixit Bar.male dicere:qr dicit contra ter.exprẽssum.Et secũdo dicit.q ille ter.ꝓcedit de iure cano.& aliud sit de iure ciuili istud nõ vz:qr nõ debet induci differentia inter ius ciuile & canonicum.vbi nõ est q.cum expediat.de ele.in vj. Resp.& tertio,& ista est vera,& subtilis respõsio,nã Bar. loquitur qñ compẽdiosa substitutio fit exprẽssa in re certa per verba directa, sed non ciuilia.sed de illo ter,aduertendũ est,quod licet institutio prima de filia fuerit in re certa:tamen substitutio cõpendiosa,de qua querim⁹,fuit simpliciter facta:ergo nihil ad propositũ nostrũ:
37 & ista est vera solutio & melioꝛ quam possit dari. ¶ Circa illaz q.si testatoꝛ substituat per verba quandocũqz decesserit sine liberis tibi bona mea lego. Adde q cuz ista decisione Bar. trãseunt indifferenter doc.hic.& An.Imol.& alij in d.l. mulier. ff.ad Treb.cum alijs concoꝛ.hic traditis per Alex.tamen aduerte quod ter.in d.l.mulier.ff.fi.in quo se fundat Bar,nõ multum videtur stringere:quia ibi licet verbum,lego,esset adiectũ quote bonoꝝ:tamen ibi erat alius heres vniuersalis institutus,a quo fiebat tale legatum:nõn mirum si verbum, lego, non poterit importare subst.sed.q.Bar,est in illo secundo gradu subsint,qui habet effectum quando nullus alius est heres vniuersalis.Secundo aduerte,ne tu erres.Bar.firmat cõnem qñcũqz decesserit filius,lego bona mea Titio,& qrit nunqd erit pupill.istra tpa pubertatis.nã certe istud videtur impossibile, nã cũ dicat distincte lego bona mea:nõ cadit ibi pup. subst.ex quo dicit lego bona mea:qr per pupillarez succeditur pupillo seu i bonis pupilli.mst.do pu.subst.in ꝓin.lz per fideicõmissariã succeditur in bonis testatoris.l.coheredi.ff.cũ filie.j. eo.ex quo ergo in q.Bart.testatoꝛ ôt lego bona mea:istud sonat qđ sit fideicõ.& nõ pup.& ita videtur firmare Sal.in d.l.ꝑcibus.C. eo. Tu aduerte q Bar.in ista,q.& in vlq.quas ponit,j.in seq. q.ꝓin.semp substituit p ista ꝟba bona mea.& tñ ponit ꝓ qtan ti,q sit pupi.subst.quemadmodũ,si dicat,substituo mihi:nam illa dictio mihi non impedit quin sit pupillaris.ita si dicat,sit in bonis meis.l.si ita scriptũ,ff.j.& ibi in terminis Bar.j.de bo. pos.fm tab,dictũ fuit in l.j.post gl.ff.eo. Licet ista sit cõis sntia, tñ cõtra Bar.stringit ter.in c.Saynaldus.in verbo legauit.de test.vbi pluribus locis illius ter.declarat q verbo lego adiectũ vniuersitati bonoꝝ vel quote ipoꝛtat institutionẽ heredis, & per illum ter.Bar.in l.si.C.fam.er.reprehendit istam decisionem Bar.& idem per illũ ter.contra Bar.tenent Card.& Alb. in d.c.Raynutius.de testamẽt.ꝓ text.in c.Raynaldus.& istam opi.ꝯ Bart.tenet de quo valde admiroꝛ Alex.sibi ꝯius in l.j. j.de le.j.per ter.in c.Raynaldus.ad quẽ bene rñdetur sine vlo lẽtig fm eũ. Ad illũ ter.rñdet Are.hic.q in illo.c.Raynaldus. istud ꝟbũ legauit stat impꝛoprie,put ad illũ ter.ôt gl.in c.si pꝛ in verbo,instituit.in fi.de test.i vj.quasi papa posuerit potius substãtiã testamẽti q̃ formalia ꝟba testatoris. Aliter respõdet Jo.de imo,in d.c. Raynaldus.primo q ꝟbũ,legauit,in illo ter,non

fuit positum a testatore,sz a papa,z stat improprie.Sz fz istā
sol.esset corrigere illū tex.scdo z melius rñdet qd ex aliis vbis
adiectis in illo tex.ver.legauit,importat directā institutionē
hrdis:qr illū patruū cui bona legauerat appellat postea he-
redē:vn p sequētia declarant precedentia.l.si seru9 pluriū.§.fi.
cum simi.j.de leg.j.¶Circa scdam principalē.q.Bar.nō pos
set melius loqui,z est cōis z indubitanter tenenda cum eo.
38 ¶ †Circa tertiā.q.prin.format Bar.quatuor qōnes z circa
primam.q.qñ testor substituit p verba,qñcunqz filius me9 de-
cesserit,relinquo bona mea distribuenda pauperibus per fi-
deicommissarios,credo,q ista sit vna de frequētioribus qō,
que eueniunt.z ita dicūt oēs doc.z nō sunt testamēta in qbus
nō sint apposita. ¶Sed circa.q.sequentē post istā īsistemus.
z est no.q.adde q cū ista decisione Bar.trāseūt Ang.Alex.z
Are.hic.idē etiā tz Bar.in d.l.fundi Trebatiani.vbi dicit se
quatuor vicibus ita cōsuluisse.z reperio tria cōsi.Bar.quar-
tum nō habeo.ita consuluit in consi.incipiente.Bar.resoluit.
z in cōsi.qd incipit.B.fecit testm̄ z instituit filium.z in alio cō
si.qd incipit Titius condidit testm̄ in quo filiū zc.idē late cō
suluit Ang.referens late formaliter omnia dicta Bar.in cō-
si.xcvij.incip.Viuianus de mōte pol.suū cōdidit testm̄ in quo
instituit vxorem.idē tz Pe.de anch.in d.c.cū tibi,z in c.Ray-
nal.de testa.idē consului cum Bar.Abb.in cōsi.lx.incip.viso
testamēto.in j.vol.Pau.in d.l.precibus.z in cōsi.c.inci.in casu
presenti.idē plenius q in lectura tenuit diffuse Ale.in consil.
cclxxvij.inc.attētis verbis testamēti:est in iij.vol.cōsiliorū cō-
silium.xij.contrariā opi.tenuit late Jo.de Imo.hic z in locis
j.alleg.z insistit in vno fundamēto qd presupponit Bar.dum
allegat.l.Seniq3.§.interdū.ff.de pecu.leg.presupponit,q gra-
uādo fideicōmissarios,vt distribuāt in necessariū antecedens
intelligit eos directo instituere:qr ista regula dicetur plene in
q.quaz format Bar.nunqd fideicommissum iniunctum filijs
filiorum de iure valeat.Bar.dicit,q sic ibi dicetur. Adde,qd
contra Bar.etiam tenuit Alex.sibi contrarius consi.clxj.vo.
ij.incip.circa primum dubium,in quo queritur an quod dimi
diam.vbi dicit magnum verbuz,q magis communis opinio
est contra Bart.z qd in iudicando est sequēda opinio cōtra
Bar.vltra scrib.pondera,in quantum Bar.hic se principali-
ter fundat:qr verbum,accipiat,subintellectum a lege:cum sit
adiectum vniuersalitati bonorum,trahitur ad dictam pupil-
larem.Istud est potissimum fundamentum Bart.ad quod ce
tera accedunt.Istud argumentum non videtur verum:quia
hec substitutio non est facta in vniuersitate bonorum:imo in
certa re,vel in certis bonis.ita in specie tenet Alex.nō faciēs
mentionem de Bart.hic in l.j.in prin.s.eo.vbi expresse tenet,
q quādo testator,qui potuit substituere in omnibus suis bo-
nis,z pupilli,si substituit in suis bonis,non in bonis pupilli,
dicitur fecisse substitutionem in certis bonis,non in vniuer-
salitate,motus per illud quod vult Bart.infra in tertia que-
stione principali.vbi tenet Bar.qd si testator dicat,quando-
cunqz titius meus decesserit sine liberis,substituo talē in om-
nibus bonis mobilibus,z immobilibus,z non dicit iuribus,
z actionibus,non dicitur substitutio facta in vniuersalitate,
sed in certis bonis:quia appellatione mobilium,z immobiliū
bonorum non veniunt actiones nec iura.l.a diuo Pio.§.in
venditione.ff.de re iudic.defendendo Bar.dic,quod illa deci-
sio Bar.non obstat:quia ibi testator non substituit in bonis
omnibus suis:sed limitate in bonis mobilibus z immobilib9:
hic autem substituit indiffinite:que indiffinita equipollet vni
uersali.facit.c.super quodam.de stat.regul.l.si pluribus.ff.de
lega.ij.¶Secundo pondera Barto.velle contrarium q hic
in q.per eum disputata que incipit filium adultum.sed certe
ibi Bar.loquitur in substitutione facta filio eidē iam adulto,
quo casu non pōt cadere pupillaris.¶Contra Barto.etiam
tenet Bald.in d.l.precibus.vbi refert se ita de facto ꝯ Barto.
consuluisse in ciuitate Verone,mouetur in effectu, quantum
ad propositum duobus fundamētis.nā Bar.hic facit differē
tiam an sint executores testamētarij,z tunc habeat locum di-
recta pupillaris an vero sint executores legitime dati a lege,
z tunc si secus:dicit Bar.q ista differētia est falsa:qr imo pa-
ris potētie sunt executor legitimus,z executor testamētari9:
sicut tutor legitimus z tutor testamētari9.nō eñ differūt offi
cij qualitate,sz in noīe.Sed ista rō Bal.est fragilis,z parū cō
cludit ꝯ Bar.qr lz sint paris ptātis in exequēdo:tñ differen-
tia est videre an censeant heredes instituti,vel non,vt dt ma-
gistraliter Bar.exequutor legitimus dr,quasi heres qrtū ad
intendēdum actiōes,sz nō pprie qr nō venit ex ordinatiōe te-
statoris,imo ꝯ expressam voluntatē.¶Mouet scdo Bal.qr
ista subitō fuit facta p vba obliqua,scz dent,z restituant, que
sunt obliqua.l.fundi Trebatiani.ff.de vsu,z vsufr.ergo simi-

possibile ē,vt valeat vt directa pupillar.Sz ad istd rñ.egre
gie Bar.hoc retuli.s.Contra istam tenet Bal.in repe.c.si pa-
ter.in materia cōpēdiose.de testa.in vj.Sal.in d.l.precib9.Et
contra Bar.consuluit collegium Padnanum,prout refert.z
sequitur Car.floren.qui erat ex eodem collegio in d.c.cū tibi,
idem contra Bar.tenet Jo.de Imo.in c.Raynutius vbi re-
fert se ita de facto consuluisse contra Bar.in q.que fuit in ci-
uitate Forliniensi.ita etiam tenet Jo.de Imo.in d.c.cuz tibi,
¶Reperio q contra decisionem Bar.cōsuluit etiam Rap.
cu.in consi.ccv.inci.magister Jo.Mastellarius.vbi dicit;qd
vult ostendere q fundamentum Bart.fefellit eum,z ista fuit
ratio,quare consuluit,z dicit pondera etiam q posito pro cō
stanti,q in ista subst.compendiosa subintelligatur a iure ver-
bum,accipiat,super quo se fundat Bart.in hoc dum postea
dicit,q illud verbū,nō obliquat pter matrē,sed pondera qd
dicit ipse Bar.j.in iij.q.prin.que est in gl.qñ cōpendiosa est fa
cta per verbum cōe.cōcludit ibi Bar.q fauore matris obli-
quat,z censet oī tpe fideicōmissaria.z sequunt Bar.z Ang.in
in d.l.precibus.Sed hoc est,quod verbum,accipiat, cū nō sit
verbum directum ciuile,est magis commune z congruit om-
nibus agentibus etiam animalibus vt tenet ipsemet Bar.s.
in j.q.prin.z ibi concludit Bar.met.q compēdiosa facta per
vbum accipiat quod non est ciuile bene obliquat,z sic pōdera
q Bar.est sibimet contrarius z seipsum confundit.z propter
hoc fauet matri,ne priuet legitima,z luctuosa hereditate filij,
z qr ista sua ponderatio est subtilis.Considera tu Bar.in alio
loco:vbi adhuc magis est sibi ꝯrius.j.in vers.quero vlterius:
quid si substitutio compendiosa fiat in re certa.vbi Bar.dat
istam regulam,q verbum directum non ciuile,idem impor-
tat,quod commune,habeo quod compendiosa facta per ver-
bum cōmune est omni tpe fideicōmissaria fm q ipse conclu-
dit.j.in iij.q.prin.Pondera etiam dum dicit q adiectū quote
non trahitur ad institutionem:cōtrarium expresse est funda-
mentum Bar.maxime per l.his verbis:in prin.cum glo.s.ti.j.
39 †Tu aūt considera q Bar.non est sibi contrarius in aliquo
si bene intelligat:imo vera intentio Bar.est constituere diffe-
rentiam an substitutio compēdiosa fiat per verbum directuz,
qui nō ciuile,z illa dato,q mater nō sit in medio, non vz a
prin.iure fideicōmissi nec eius fauore obliquat:imo vz iure di
recte pup.z p Bar.p certo est tex.ineuitabilis in d.c.si pater.
vbi cōpēdiosa est facta p verbū moriat,q est verbū directuz,
nō ciuile,vt declarat Bar.s.z erat mater ī medio,z tñ vz iure
directe pup.z nō obliquat,nec trahit ad fideicom.fauore ma-
tris,ibi est tex.ineuitabilis pro opi.Bar.si aūt substō compen
diosa fiat per verbū cōe seu p verba cōia:tunc bene obliquat
fauore mris.z ita proprie loquit Bar.j.in iij.q.prin.z ita etiā
declarat Ang.qui ppendit de ista op.in pallegato cōsi.xcvij.
z reperio qd Are.in consi.clv.inci.periculosum est.formaliter
dicit,q non intellexerunt Bar.qui dicunt Bar.esse sibi ꝯrij,
z ppter hoc tz cum Bar.hic idē etiā tz idē Are.hic.¶Tu
pondera q ꝯ Bar.videtur fortiter facere illud qd tenet idez
Bar.in l.hereditas ad Statū.p illū tex.qui bñ stringit.s.ti.j.
vbi tenet formaliter Bar.qd si testator iussit bona sua distri-
bui inter pauperes Christi p Titium,q ex illis vbis non vr
Titius institutus p illū tex.lz bñ habet loco heredis respectu
actionis actiue,z passiue.Et sic pōdera,q loquit in executo-
re:z tñ vult,q sit idē prout in legitimo executore,z in isto non
cadit substitutio pu.Tñ illud,qd dt Bar.hic videt esse meli9
dictū p vnū fundamētū Bar.nā eo ipso,q testor cōmittit ali
cui distributionē bonorū suorū in pauperes,intelligit eū dire
cto instituere.tex.in d.c.cū tibi.fm intellectum Inn.z magis
cōem:tñ ad istum z ad illum tex.conatur rñdere in omnibus
lec.prealle.qd ille tex.procedit,qñ nunq aliqs fuit heres vni-
uersalis institutus:tunc fideicōmissarij bñ censent heredes di
recti,sz in casu nostro filius fuit heres institut9:ergo expssum
a testatore facit cessare illud tacitū.l.cū ex filio.§.j.j.eo.Et sic
testator vult,q isti fideicōmissarij sint nudi executores in di-
stribuendo.z lz Imo.non dicat confirmando eius solutionē.
adde aliud quod tenet ipsemet Bart.j.in ver.quero vlterius
quid si hec substitutio per communem verbum,fuit vbi.tenet
Barto.qd illud quod dicitur,q compendiosa facta per ver-
bum commune,sub nomine quote trahitur ad institutionem,
quando nullus alius est heres:dicit Bar.qd istud est verum
quando nullus alius est omnino heres:sed qñ aliquis fuit in-
stitutus in primo gradu,tunc non potest zc.Ergo vult ex-
presse in proposito nostro,q ex quo filius fuit heres in primo
gradu,q fideicommissarii non possunt esse directo substituti.
Saluando Bar.tu respōde ad fundamentū Imo.z ad Bart.
j.z in primis dum dicit Imol.qd tex.in d.c.cum tibi.procedit,
quando nullus alius fuit omnino institutus:quia respondeo
q primus

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

q primus gradus per mortē filij.hic est sublatus in scdo gra-
du.& sic in substitutione nullus alius reperitur substitutus ni
si isti fideicōmissarij:ergo qua ratiōe &c. & habes p hoc tex.in
l.coheredi.§.fi.j.eo.vbi Ang.& alij reputant istum tex.singula
rem,& per hoc teneo,q Bar.j.non bene dicat:quia ex quo in
illo secundo gradu substitutionis non erat alius substitutus,
ille vniuersaliter habetur pro substituto:nec eum impedit fi-
lius institutus per illum.in d.l.coheredi.§.fi.j.e.Aduerte etiā
quia in ista.q.testator dixit,bona mea.& ergo non potest intelli
gi de pupillari.ita tenet Sal.in d.l.precibus.& Alex.hic super
hoc videtur dubitare.Sed salua Bart.quia illa verba, bona
mea,non impediunt pupillarē substitutionem.l.si ita scriptū.
§.qui filio.de bo.poss.sec.ta.ff.vbi Bar.& pōdera,quod Bar.
etiā in q.preced.& in seq.non curat de illis verbis, bona mea.
imo si diceret,hereditatem meam,non impediret pupillarem
substitutionem.Bal.in l.fi.C.famil.ercis. & sic dato,q articul9
esset dubius, tamen,cum hic tractetur de substitutione facta
pauperibus in iudicando,& consulendo, tenenda est illa opi-
nio,que fauet pie cause.l.si pars.ff.de inof.testa.c.fi. de re iudi.
l.sunt persone.ff.de relig.facit.c.cum esses.& c.relatum. de te-
stam.vbi in testamento ad pias causas attenditur ius gentiū.
Sed errat Imo.& non bene considerauit verba Bar. quia in
casu nostro in primo gradu & sic in institutione,quando filius
erat vniuersaliter institutus,sed in secundo,& sic in substitutio
ne non erat aliquis heres vniuersalis: ergo fideicommissarij
debent haberi loco heredis vniuersalis per l.coheredi.§.fin.j.
eo.Et tamen ad hoc posset replicari & subtiliter & bene quod
regula.l.coheredi.§.fi.procedit quando substitutio est facta p
verbū directū ciuile:put declarauit superius Bar.sed in casu
nostro est facta per verbū directum sed nō ciuile:tu responde q
illud procedit vbi substitō est facta in re certa:tunc ben e fit illa
differētia: sed hec substitutio est facta in oibus bonis, teneas
sniam Bar.fm quā sepe ɔsului:eo q dato,q articul9 esset du-
bius:in dubijs i iudicādo tenēda est opi.que fauet pie cause.l.
sunt persone.ff.de relig.& sump.fu.l.si pars.ff.de inoff.testa.& c.
fi.de re iud.cū etiā faueat cause testati,& res non vadit ab inte
40 stato,& est scds fauor. ¶ †Itē q isti fideic.ex quo sunt graua
ti distribuere inter pauperes, certe pauperes dicunt vocati &
instituti.& illi fideicōmissarij habent nudū ministeriū exequēdi.
tex.in l.fideicōmissa.§.interdū.j.de leg.iij.imo si fiat mihi lega
tū,& cogor restituere pauperib9, nō solū fideic.pauperū,sz et,
meū legatū dr ad pias causas pp affectū:prout no.Bal.in l.a
uia.§.Titio.ff.de cōd.& demō.p illū tex.Varia enim sunt relin
quere pauperibus, vel relinquere eorum administratorib9,&
sic executoribus contemplatione pauperum.text.in l. annua.
§.Titia.ff.de annu.le.facit.l.peto.§.mater.ff.de le.ij.sed si pau
peres essent immediate substituti, res esset clara pro Bartol.
41 & ita remaneat discussus iste no.articulus. ¶ †Circa illam.q.
volo q bona mea vēdantur,& pecunia detur pauperibus per
meos fideicomissarios,nunquid &c.& est iij.q.Adde q cum de
cisiōe Bar.transeunt indifferenter oēs hic.no.tu diligēter re
gulam Bar.q verba vltimo posita debent determinare am-
bo capitula precedētia,& q qualitas posita i fi.dz determina
re oia precedentia.ita dicit Bar.p l.mulieri & titio.vbi est tex.
no.ff.de cōd.& demō. ¶ Ad istā regulā Bar.adde tria.primo
adde tex.in l.doli mali.in pn.ff.de ser.corr.iūcta l.doli vbū.i pn.
e.ti.vbi verbū.dolo malo,positū post duo vba refert ad vtrūq,
& vtrūq qualificat,& per illū text.no.Bar.in illa.l.doli vbū.q
si statutū dicat,quē puniri certa pena si furtū fecerit, & ille qui
vulnerauerat de nocte,illa qualitas d nocte posita itelligit re
petita in furto & in vulnerāte.Scdo adde & multū ad ppositū
illud qd no.Hemi.in c.vbi periculū.§.nulli.de ele.i vj. vbi sta-
tutū iponēs,penā enumerat plura phibita,& vltio phibito e-
numerat aliquā qualitatē restrictiuā,certe illa qualitas posi-
ta in fi.q restringit,refert ad oia superi9 enumerata:mouet ex
doc.Jo.An.ibi dicētis,q ille tex.loquēs d mittente nūtiū vel
epistolā vel loquēte secrete:certe illa oia debēt intelligi cū illa
qualitate secrete:quia illa qualitas secrete posita ibi quaficat
oia pcedētia.Adde tertio tex.no.in l.heres.§.vxori.ff. de le.iij.
vbi est tex.bene no.q relatiuū qualificās refertur ad oia pce-
dētia etiā que hoc nō patiuntur.per regulā grāmatici. vbi est
relatiuum qd non pōt referri ad pluralitatē sz grammaticos.
tamē Iuriscōsultus determinat cōtrarium & per illū tex.de-
cidit no.Bar.in l.cū filio.in fi.in vlt.q.ff.de le.j.q si testator le-
gat alicui vineas & fundum fructibus plenū, qd illa clausula,
42 plenum fructibus,refertur etiā ad vineā. ¶ †Quarto querit
Bar.de no.qō.testator dixit i testamēto,volo,q bona mea vē
dantur.& pretium distribuatur inter pauperes, quorū electio
fiat per meos fideicōmissarios.an fideicōmissarij censebuntur
directo substituti, ita qd in pup.etate cēseatur substitutio dire
cta:nā aduertendū est q hic per relatiuū quorū.fideicōmissa
rij vident solū ad eligēdū nō ad aliud.determinat no.Bar.per
illud relatiuū quorū.q isti fideicōmissarij solū habēt authori-
tatē eligendi & non vendendi bona. ¶ Circa istam.q.adde q
pro ista decisione Bar.videtur facere alia ratio vltra Bar.q
ex quo testator de duobus disponit.s.de venditione bonorum,
& de electione pauperū,certe prouidendo,quod istud vltimū
fiat per fideicōmissarios, certe videtur prohibere quod aliud
non fiat ab eis,per regulam c.nonne.de presum. & l.maritus.
cum si.C.de procur.quia vnius inclusio est alterius exclusio:
& istā rationem addit Alex.in consi.qd j.allegabo, sed caue,q
si ista ratio esset vera sequeretur quod etiam in precedenti.q.
Bar.fideicōmissarij nō possent se impedire nisi de electiōe: q
ibi testator disposuit duo:tū istud est falsum, per regulā.d.l.
mulieri & titio.qd tenēdū; Istā decisionē Bar.reprehēdit Jo.
de imo.hic,& i c.Raynutius.de test. q ex quo testator creauit
eos simplr executores in testō,videtur eos generaliter propo
suisse ad oēm exequutionē ɔtentorum.in test.arg. l.de pretio.
ff.de pub.in rē ac.sz ista rō nō facit ad ppositū Bar.pcederet
enī,qū testator in alia parte testamēti cōstituisset istos fideic.
simplr exequutores.sed Bar.loquitur quando isti fideic.non
fuerunt aliter ordinati a testatore nisi cū illo relatiuo quorū
elec.fiat per meos fideic.sed Are.hic subtili9 tenet ɔ Bart.eo
q inter.q.precedentē & istā nō est vera & realis differētia,q in
vtroq casu plura capitula precedētia subnciātur illa verba
per meos fideic.ergo ad omnia debent referri.per d.l.mulieri
& Titio.nec ob.relatiuū,quorū electio,in quo se fundat Bar.
q rndet Are.verū esse.q relatiuū,& verbū qd ab eo determina
tur,nō qualificat nisi ipsum antecedens,sz dicit q illa verba p
suos fideic.que sequuntur bene possunt recipere oia precedē
tia,q relatiuū.quorū,nō pt ad illa referri, & ppterea dt q dif-
ferentia inter istū casum & pcedētē nō videt bene pbari. ideo
tenet cōtra Bar.sed tu defende Bar.q nec istud ignorauit:q
nisi verba.meos fideicō.referrētur ad verbū,fiat,cū relatiuo:
certe esset sermo imperfect9.Adde etiā q cōtra decisionē bar.
tenet Alex.in consi.xij.vo.inci.attentis verbis testamenti.Tu
autē pōdera an cōtra Bar.possit iduci tex.in l.heres.§.vxori.
ff.de le.iij.vbi nō potest dicere quod illud, vestimēta,sit ante-
cedēs ad relatiuum quod:q grammatica repugnaret.& tamē
limitat illū tantū tenere decisionē Bar.cū limitatione q dedi
43 rndēdo fundamēto Im. ¶ †Vltio iuxtū Bar.dt qd partici-
pium resoluit i vbū & relatiuū,& si eligēdos resolueret.j.qui eli
a gent.adde qd de hoc est gl.no.i cle.j.i verb.dignitatib9 a de pbē. a ¶ In verbo dignitatibus. Ad de c.cum in illis. & ibi doc.de prebend.
quā allegāt Imo.& Mod.& ibi eā no. Cardin.& Jo.de Im. in
l.j.ad fi.de condi.& demōn.in vltimis verbis.& Alex. in consi.cix.
inci.viso processu.super causa vertente inter spectabilem eq-
44 tem.in j.vol. ¶ †In gl.in fi.habes q compendiosa facta a pa-
gano per verbum commune vt est sublituo,qd omni tempo-
re est fideicom.non solum post pubertatem.sed ante. Ad pri-
mum argumen.in quo consistit difficultas q substitutio respi
ciens plures personas &c.Bar.in fi.huius arti.resp.& multū
obscure,quod in substi. compendiosa tractatur tantum de v-
no effectu,cum semel tantum possit mori,sed in breuiloqua re
lata ad plures personas illa pōt diuersis modis committi.nā
si vnus repudiat habet locum vulgaris,si moritur in pupilla-
ri habet locum pupillaris, & respicit plures & diuersos effect9,
merito debet equaliter determinare. ista responsio nō est bona,
& reprehēditur per Im.& omnes hic. quia substitutio compē-
diosa relata ad personam pupillarē potest respicere plures
& diuersos effectus.nam continet pupillarem vulg.& fideicō.
vt Bar.fatetur,& dicetur in sequenti.q.si moriatur in pupilla
ri,habet locum pupillaris &c.vnde Jo. de Imol.hic,& in d.c.
Raynutius.multum dubitat de isto argumento.& si non esset
d.c.si pater.teneret istam opinionē.ipse aliter respondet. Sed
omnes reprehendunt istam solutionem,aliter respondet Are.
hic.sed reprehēdit quasi ipse.aliter respondet duobus modis
Alexā.hic.& Sal.sed nihil vz.Ego rndeo vno verbo,quod ar-
gumētum de paritate procedit in breuiloqua que fit inter plu
res psonas:ibi enim presumitur equaliter facta taliter quod
vnicuiq persone conueniat,& idē in vulgari facta in duabus
personis.ita loquitur.d.l.quamuis.& l. hereditatem. sed nos
loquimur in compendiosa que fit vni & eidem psone,& ista po
test variari ex tempore.in d.c. si pater.iuncta ratione decidē-
di.patet in hac.l.& in l.precibus.C.eo.& ad istum effectum tē-
dunt omnes solutiones scribētium:licet p diuersa verba:ideo
non curaui referre. ¶ Ad alia argumēta facilis ē rnsio.ipse-
met Bar.rndet.sz Bar.male dt.nā lex non ē certa d futuris,sz
de eo quod est d psenti bū est certa.sec9 de his,q pendēt ex fu-
turo euētu.&a solutio est quod ea res hi dz diuerso iure cēseri.
est verum in eodem tempore, sed bene in diuersis tēporibus.

Adde quod ista opi. tenuit Bar. in cõsi. qs in c. pater si
filio impuberi. vbi tale examinat in consi. inci. homo
accursii habebat quinque filios. z in alio consi. inci. Ang.
z in repe. l. si arrogator. ff. de adop. si tñ ex repetitio Bar. idez
tenet Old. Laud. in consi. cxix. inci. factum tale est quidam te
stator, istam opi. tenet Bal. hic, z in l. ex tribus. C. de inoffi. tes
sta. z in l. iam hoc iure. §. eo. z in l. sicut in annos. in princ. ff. qui
mo. vsufr. adquit. z in l. pomp. in neg. ff. de neg. gest. z in repe. c. si
pater. in materia compendiosa. de testa. in vj. Istam opin. ap
probat Ang. late disputans ipsum passim, z referens Bald.
fratrem suũ idẽ consuluisse. ita tenet An. in cõsi. cxxv. inci. ho c
45 est testamẽtum petri. ¶ Secunda principalis est opi. gl. in §.
qua ratione. in gl. ſi. Inſt. de pup. z subst. z ista est vera z magis
communis, z hanc pro culdubio tenet: quod post pubertatẽ va
let iure fideicommissi. sed ante pubertatẽ valeat vt directa pu
pillaris siue mater sit in medio siue non. Istã opi. tz Jo. An.
in d. c. ſi pater. in nouella. Cy. post multos antiquos in d. l. hĩ
bus, z ibi Sal. Raph. Fulg. Pau. z Alex. tenet Oldr. Laudẽ.
consi. cxxv. inci. in proposito. Car. z Im. in d. c. Ray. Ang. Sa.
Imo. Rap. Pau. Ale. z late Are. hic. dicit Raph. Fulg. in d.
l. precibus. q in iudicando, z cõsulendo teneret intrepide ista
opi. eam tenet Alex. in consulendo in consi. iij. vol. inci. atten
tis verbis testamenti. z in consi. xvij. in iij. vol. inci. ponderatis
his que in themate narrãtur. tenet late Are. in consi. clv. inci.
periculosus est vbi formaliter reassumit omnia que scribit hic
in lec. ita etiam tenet Sali. in d. l. ex tribus. Bald. in d. l. si quis
ita per illum tex. ff. de vsufr. z dicit Pau. hic, in fi. in vltimis ver
bis se alias consuluisse. ita z plures Mod. se sub scripserunt,
z audiuit ita tenere Sal. z dum esset scholaris fuit semper isti⁹
opi. z ita consuluit Pau. in consi. cx. incip. sub anno millesimo.
Istam partem tenuit in publica disputatione Christop. de ca
stellio. in disputatione que incipit, scenola pater duos habẽs
filios, z dt ibi in fin. q ita alias de facto obtinuit Medio. quã
uis primo semper fuisset de stylo collegii transire cum gl. q es
set oi. type fideicõmissaria. Retuli authoritates tenẽtiũ ista opi
nio. seu partẽ que est magis cõmunis: videam⁹ nũc rõnes bar.
mouet primo, vt hic p eũ. ¶ Circa ista fundamẽta Bar. z doc.
omissis primis tanquã vulgaribꝰ nõ insisto circa l. precib⁹ q
nõ teneo, q ibi sit facta per verbum cõmune, sed per verbũ di
rectũ, vt §. dixi: sed venio ad radicẽ, z punctus istius. q. cõsistit
circa tex. in c. ſi pater. vbi valet substitutio cõpendiosa pro tẽ
pore pup. vt pup. postea, vt fideicõmissaria Bar. respõdet, q
nihil facit: qr ibi fuit facta p verbũ moriat, z sic per verbũ dire
ctũ, vt ibi declarat gl. in verbo filie. ergo nihil ad propositum
nostre. q. que est quãdo est facta p verbum cõmune. ¶ Tu ad
uerte, licet Bar. z communiter doc. dicant quod in d. c. si pa
ter. substitutio fuit facta per verbuz, moriat, reperio qs Rap.
Cu. hic dedit nouum intellectum ad illum tex. dicens doc. gra
uiter errasse ad illum tex. z iz ipse sibi ascribat: tñ ante eum me
lius z istum intellectum posuit Christoph. de castel. in dispu
tatione supra relata. nam dicunt aduertendum, q substõ pri
mo qñ frater substituitur sorori, z econtra illa bene fit p verbũ
moriatur: sed ibi de illa non querit postmodũ vltima substitu
tio facta ambob⁹ filijs si ambo decesserũt, z postea fuerũt sub
stitui pueres Christi, z ita substitutio, que fuit vltima non
fuit facta p vbũ moriat, sz per verbũ mere directũ ciuile: qr dt
testator, pueres Christi heredes istituo. Põdera illa verba
heredes instituo, vnumquodqz de per se, z est verbũ directũ ci
uile, z multo magis cũ ibi sit geminatũ, z de ista tertia querit
in illo tex. quomodo pueres admittãt. z decidit, q habebũt
oia bona ẽt pupilli: z nõ detrahet trebellianica. grauiter errãt
maiores nostri, q ibi substõ sit facta p verbũ, moriat, verũ est
de prima, sed de prima nõ dubitat, sed de scda, z posito q due
prime substitutiones fuerint facte p verbũ, moriat, qs est am
biguũ: tñ ex quo testator fecit illã tertiam per verba mere dire
cta ciuilia, z sic per verba clarissima, certe precedentes substi
tui declarant p illã sequẽtẽ, qr sequẽtia declarant &c. l. si seru⁹
pluriũ. §. ſi. ff. de leg. j. Itẽ ex quo testator voluit pueres esse
directo heredes filiorũ, per cõsequẽs in necessariũ antecedẽs
voluit q filij sorori eẽt directo heres. z econtra iste est. (vt dixi)
intellectus nouus Christoph. Iste intellectus iz disputando
esset coloratus, tamen ad illum tex. mihi non satisfacit: imo in
illo tex. queritur non solum de certa substitutione pauperuz,
imo expresse querit de prima z scda. s. in versũ predictis, nã que
substitutio est, vbi ponitur decisio &c. cõfunditur etiam iste in
tellectus ex his que nunc subyciam. Secundo est aduertendũ
q si in illo tex. substitutio fuisset facta per verba mere directa
ciuilia, certe nõ fuisset dubia nec fuisset opus interpretatione
de qua ibi in tex. qr mouente filio in pun. etate, clarũ esset, q so
ror ex directa pupilli, veniret z postmodum pueres Christi,
Tertio z fortius stringit ille tex. in ratione decidẽdi. z hic sta
punctus quibuscunque verbis fuerit facta ibi assignatur rõ
valde generalis: qr substitutio semper debet interpretari dire
cta, qñ potest cõuenire, z psonis, z verbis: z ratio ratiõis est,
quia verba in dubio debẽt intelligi i potẽtiori significatu. z ef
ficaciori. l. j. §. qui in perpetuũ. ff. si ager. vectig. sed in casu no
stro, qñ est facta per verbum cõmune, dicitur: qr est aptum dire
cte, sicut oblique verbum cõmune est aptũ pupillari substi. etiã
congruit persone pupilli: qñ mortuꝰ est in pupillari etate: er
go cum verba, z persona conueniãt, debet iudicari, vt pupilla
ris. Ad istã inductionem difficile est respondere. licet Bar. qui
originaliter perpendit de ista inductione varijs modis. z i va
rijs gl. rũdeat, in l. precibus. respõdet, q ibi erat acta recipro
ce, q nihil est aliter in l. ex tribus. qõ nihil est. quidã doct. Pe
rusini quos refert Are. hic, z in consilio superius alle. aliter re
spõdet ad illũ tex. z subtiliter z fuit rũsio Petri. Philippi. pe
rusini: nã rũdet q tex. in d. c. ſi pr. nõ assignat illã rõnẽ simpliꝛ
tz addit, qñ cõuenit vbis sicut i casu proposito. Est ergo sensus
litere, q substitutio tunc erit iudicanda directa, qñ est facta p
verba directa nõ ciuilia, vt est in prima z tertia subst. vbi est fa
cta per verbũ moriat, sed qñ est facta per verba mere directa
ciuilia, vt in tertia substitutiõe, ibi pueres heredes instituẽ
do: vbi vero esset facta p verbum cõe, vt in proposito nostro, nõ
loquiẽ ille ver. nec rõ decidẽdi: dictio, sicut, ibi posita aut signi
ficat similitudinẽ, aut limitationẽ, z quodcũqz istorũ significet
restringit dispositionẽ vel ad sibi simile vel ad dispositionẽ, de
qua fit relatio vt declarat Bar. in extrauag. ad repri. i fi. pur
Bald. z Mod. in l. edita, C. de eden. z est bonus tex. iuncta gl.
in c. quis, de offi. ord. in vj. z disputando ista esset multum co
lorata responsio: tamen licet ista responsio sit colorata, vt p di
xi: ista tñ non est numerus aut interdio illius tex. nã tex. ibi vult
ponere rationẽ generalẽ, q substi. qñ istud cõuenit psonis z vꝰ
bis iudicet semper directa: z talis est substitutio presens: istud
voluit dicere litera, dũ dicit sicut est in casu proposito. ita cõtin
git in casu proposito, z sic dictio sicut, nõ stat ibi nec similitudi
narie nec limitatiue, sed declaratiue, aut causatiue, ad rõnẽ ibi
traditã prout etiã firmat Are. hic, z i d. cõsi. clv. ¶ Tertia pu
cipalis fuit op. Ja. & Are. istã referã simpliciter vt hic p Bar.
Ultima fuit opi. Bart. hic, z in d. l. precibus, quid tenendum:
Adde Ang. sing. in l. z si res: per illũ tex. ff. de rei ven. iuncta d.
46 l. titia cũ testõ. §. ſ. † q si testator grauauit hẽdes, ne molestent
vxorẽ in possessione domus quã sibi legauit, per ista verba vi
dare licẽtiã vxori vt ingrediatur possessionẽ propria authori
tate, qs est no. z dicit, q vidit millies de facto: vide etiam q scri
pſi in l. nemo põt, z de leg. j. in iij. q. prime partis, vbi ẽt retuli
istam decisionem Ang. ¶ Adde quod istud idem q hic tenet
idẽ Bart. in d. l. precibus, vbi etiã Bal. idem sequitur. Ita ẽt
tz Bar. in tribus consiliꝭ in consi. inci. in q. prepositã. z in cõ
silio inci. Raynu. z in alio consi. inci. B. fecit testiõ. idem tenet
Ang. in consi. xvij. incip. Jacobus habens vnicam filiã. idem te
net Ant. de But. in d. c. Raynu. z in consi. liij. inci. dubitatio,
q huius. ita etiã tenet Jo. de Ana. in consi. lxvij. inci. casus sic
se habet: vbi dicit q ista est communis opi. z qs doct. ita semp
cõsuluerũt. ¶ Videam⁹ nũc particulariter, vtrũ Bar. bñ dixe
47 rit, vel non. † Primo adde inquãtũ excludit, q si testor diceret
libere accipiat substitutio cõpendiosa facta per verbũ cõe va
leret a prin. vt directa pupil. propter verbum libere accipiat. li
cet doc. nihil addant, z tex. allegati per Bar. non stringãt. Ad
de pro ista decisiõe duos bonos tex. Primo tex. in cap. de mul
ta in verbo libere cõferat. de prebẽdis. quẽ tex. valde no. Abb.
quod qui potest actum libere facere potest sua authoritate,
z sine requisitione alicuius. quod dicit esse semper notandus.
Idem etiam no. Bal. in c. que in ecclesiarum, super tex. in ver
bo liberum. de consti. vbi dicit quod verbum libere, non requi
rit authoritatẽ aut consensum alicuius. z ita etiam no. Ant. in
iij. no. ¶ Secundo vltra Bar. pondero dictionem libere, quaz
8 verbum libere, a importat vt sine aliqua diminutione, z sine ali
qua cõtradictione res omnino habeat effectũ. ita probat tex.
i c. j. i prin. i vbo libere. z ibi notat Jo. An. de reg. in. in vj. z ibi
clarius Bemmianus vbi pulchram ponit decisionẽ, z per ista
sequit Bar. Raph. Cu. in consi. cxiij. inci. Ant. Benedicto fi
lio. tenet, quod si testator dixerit quod bona libere reuertan
tur, q verbum libere reuertantur. pactũ a testatore importat
q dederit authoritatẽ quod possit capere ppria authoritate,
48 ¶ † Secundo adde dum Bar. vult vel dicit totã hereditatẽ,
si testator diceret, volo totã hereditatẽ vel omnia bona sine di
minutiõe importat directã substi. põderãt ex istis verbis Ang.
z Mod. q p talia vba testatoꝛ intelligit, p hibere detrahi tre
belliamcã, z circa hoc multũ insistũt Ale. z Are. hic, z lati⁹ q
in lec. Alex. in consi. cxxvij. inci. Circa primum dubiũ. in j. vol.

Tu aduer-

8 ¶ Verbuz libe
re. Adde glos. in
ver. libere. in cle.
ſi. de eta. z quali.
gl. in vers. libere.
in cle. dudum. de
sepul. doct. in c.
de multa. de pre
bend.

Tu autem vltra doc.ad doct.Bart.adde illud,qd not.Ang.
Imo.& Mod.in l.dāni.§.cū pariete.p illum tex.ff.de dā.infec.
stāte statuto q mortua vxore in matrimonio sine liberis, ma
ritus lucret dimidiā partē dotis aut tertiā partē:si tpe, quo
maritus recepit dotē,vel fecit testm̄,quo promittit restituere
totam dotē:qd est verum nisi deducto eo qd dt statutum.Ita
etiam tenet Imo.in l.si patronus.ff.de donat.ita etiam tenet
Alex.post Raynerium ibi,& nihil allegat in l.post dotē.in vl-
timis verbis.ff.sol.mat.q non lucrantur quicquam.Item qd
p dicta verba,totā hrditatem,vel integram,vel omnia bona,
testator videat prohibere Trebellianicam,adde bene facere.
l.fi.in verb.integra.C.ad leg.Fal.vbi est tex.qd heres,qui pro
mittit soluere integra legata videtur remittere detractionem
falcidie:& ita ibi Cy.Bald.Ang.& Sal.ad hoc no.Sed,omis-
sa discutione istius articuli,insistam circa intellectum verbo-
rū Bar.quid Bar.voluerit,q reperio,q Bar.hic frequēter
allegatur.Prima fronte Bart.videtur velle qd per hec ver-
ba,totam hereditatem,omnia bona,vel integra,& similia te-
stator videtur prohibere Trebellianicam,& reperio Pau.de
Cast.declarantem hec verba Barto.& tenentē,q Barto.hic
istud non velit.Postea reperio Areti.in quodam cōsilio qui
ostēdit subtilitatem Bart.velle contrarium.Pau.de Ca.cō-
si.cl.incip.in causa,que vertitur inter Petrum,in iij.declaran
do verba Barto.hic dicit Barto.velle, quod per hec verba
bene inducatur,quod substitutio sit directa:non autē q testa
tor voluerit prohibere Trebellianicam:ex quo hodie requiri
tur,qd testator expresse prohibeat.§.si vero expressim.in auth.
de her.& Falc.Reperio,q Aretinus valde subtiliter conside
rat hec verba consil.xij.incip.in cā Nicolai, vbi tenet,q imo
Bar.recte consideranti vult totum oppositum. Nam Bart,
vult,q vbi verbum commune ponitur in substitutione cōpē-
diosa cum verbo totam,vel integram hrditatē,q iō tūc substi
tutio cēseatur directa:q si esset fideicōmissario detraheretur
Trebellianica,q testōr non voluit,que verba ſm Aret.clare
importat &c.vt ibi p eum.& istud idē voluit Pau.de ca.in con
si.cl.x.sz non ita clare,sed clarius voluit Pau.castrēsis i aut.
sed cum testator.C.ad l.Falc.dum Bar.vult,qd p hec verba,
omnia bona mea, videtur phiberi detractio Trebellianice:
q qui omne dt,nihil excludit.l.Julianus.ff.de leg.iij.istud in
specie reprehendit Ang.consi.cxxxv.incip.hoc est testamen-
tum Petri.Mouetur subtiliter,q etiam sine adiectione ho-
rum verborum,institutus omnia capit.l.nam tertium.& l.itē
quod Sabinus.ff.de her.inst.vnde testator exprimit,quod ta
cite inerat:ergo nihil operatur.l.iij.ff.de leg.j.Tu aduerte,qd
Pau.de Ca.in hac materia tāgit merā veritatē:quē soleo se-
qui cōsulēdo.Si queratur,an vniuersitas verborum,que ad-
ijcitur a testatore importet prohibitionē Trebellianice, ad-
uerte,aut talia verba possunt aliud importare,q prohibitio
nem Trebellianice,& nūquam important prohibitionē Tre-
bellianice.Sed quando alias verba nō possunt aliud impor-
tare,tūc important prohibitionem Trebellianice.Ita Pau.
de Ca.in d.auth.sz cū testator.vbi dicit se ita consuluisse,& ita
late consuluit in d.consi.cl.& refert L.Rom.in rep.auth.simi
liter.C.ad l.Falc.vbi late disputat principalē articulum.Are.
autem contra communem est hic,in mirabili opinione,q per
distinctionem,omnia,non prohibeatur Trebellianica,sz be-
ne p dictionem,totam.Mouetur,q dictio,omnis,non signi-
ficat totalitatem,sed vniuersitatem : q est nomen vniuersale
collectiuum,vt declarat Bar.in l.hoc articulo.ff.de her.insti.
Adde,q(licet ipse non dicat)q Joannes Fab.in §.restituta
autem.Inst.de fideicommis.here.dicunt,qd dictio,omnis, est
distributiua vniuersalium:& totus est,distributiuum singula-
rium,& plus non dicit.Unde glo.in proemi.digestorū in pri-
mis verbis.in verb.omnē que exponit,idest totalē.quicqd ibi
dicit Barto.in princ.& glo.Inst.de societ.in princip.in verb.
totorum que exponit,idest,omnium,& magis in specie ponde
rat tex.& glos.Inst.de iure perso.in princip.vbi Ang.de Aret.
no.ad doctrinam Bar.in l.hoc articulo.Tu dic quod si ego
dicam.Iste est totus liber Infortiati,bene dico. Sed si dico,
est omnis liber,male dico:quia totus refertur ad singularita
tem.Omnis autem ad vniuersalitatem.Ideo gloss.in d.proe-
mio digestorum male loquitur.Si ergo ego debeo habere to
tam hereditatem,debeo habere singula bona:& si aliquis de-
trahatur,non dicor habere totalitatem.Si autē debeo habe
re omnia,lz &c.Ultimo adde Barto.in l.qui quadringēta.ff.
ad legē Falcid.qui singulariter dicit,qd si testator in testamē-
to dicat,hec legata volo prestari integra,vel sine diminatiōe
&c.quod dictū est valde menti tenendum secundum Paul.de
Ca.& Alex.ibi.Adde idē esse, si testator diceret pleno iure,
hec verba important,qd compēdiosa sit directa,ita no.Bar, a
in auth.hec vsus prestatio.C.de sacros.ecc.p illum tex.in §h.
pleno iure:vbi etiā allegat Bar.hic Alex.idē tz Ang.in l.Ju
lianus.§.fi.p illum tex.de rei vēd.ff.idē tz Are. hic, lz de pre-
dictis non faciat mētionem.& plenius in d.consi.cxv.inc.hoc
est testm̄ Petri,& cōsi.cvj.inci.diligēter visis testamēto,& co
49 dicillis.¶ †Adde tertio inceptum Bar.in prin.articuli cōclu
dit qd qū mater est in medio fauore matris cōpēdiosa facta p
verbū cōe semp intelligit,vt fideicōmissaria.Adde q i hoc re
prehēdit cōiter Bar.cōm tenēt Ang.Sal.Imo.& idifferēter
oēs Mod.& oēs q tenēt scdam opi.quos ibi retuli:eo q pu.
substitutio est fauor pupilli:lex magis fauet pupillo,quā ma-
tri.pz,q pupillus excludit matrē d.c.si pr in fi.l.Papinian⁹.
§.sz nec impuberis.ff.de inof.test.nō em̄ fauet matri in dānum
pupilli.l.si pupillus prna.ff.de acq.hrd.Scdo dicūt scribētes
q opi.Bar.reprehēdit p d.c.si pr.vbi mr erat i medio,& tū vz
pupillaris,& lz Bar.rn̄deat,q ibi erat facta p verbū directū,
nos loqmur,qū est facta p verbū cōe.Dicūt q obstat in rōne
decidēdi,sz poterat rn̄dere Bar.& miror,q ita nō dixerit q in
d.c.si pater.erat substitutus alius filius,vel filia testōris. Tn̄
nō mirū,si excludit mater,& in vltima erāt instituti pauperes
Christi,& sic in illa tractabat de anima testōris:vbi testōr ma-
gis presumit fauere pauperib⁹,q mulieri.nō ob.glo.in d.l.qui
duos.in qua se Bar.fundat:q rn̄dēt Imo.& Mo.q ibi est ca
sus diuersus.nā ibi,matre existēte in medio, cessat psumptio
illius legis,q substitut⁹ nō reperit bona in hrditate illius vl-
timi morientis primi filijs mortui,ex quo mr est i medio,sz dixi,
q forsitasse voluit alle.Bar.tex.i illa.l.q duos.§.j.& tūc sol.non
obstaret.nā tūc Bar.& alij bn̄ dicūt qd tacita pupillaris,non
admittit ɔ matrē:sz pupillaris,q continet sub cōpēdiosa,om-
nino.¶ Ultimo inceptum Bar.dt,q lex est certa an in futurū
debeat habere locū,vel sola pupillaris,vel sola fideicō.in hoc
reprehēdit p oēs:q(vt dixi)in hesterna lectiōe lex bn̄ est cer-
ta de eo qd est in psenti in rerū natura,sed de his q in futuruz
cōtingēt,lex nō est certa:q istud pz soli Deo. ¶ Extra gl.p
oi cōplemēto istius legis sequunt:& restāt multe.q.quas expe
diā q primū erit possibile.Primo querit Bart.vt hic per eū.
50 ¶ †Querit,pone si testōr faciat subst.p verbū cōe hoc mō:
substituo filio meo impuberi,qū decesserit sine liberis:nunqd
ppter illud verbū,impuberi,restrixerit subst.ad pup. etatē:in
ista.q.Bar.distinguit,& nō posset meli⁹ loq.nota,& signa val-
de istā decisionē Bar.nemo ɔdicit huic decisioni:verbū ergo,
impuberi,adiectū substōi stat demōstratiue,& nō restrictiue,
nec limitatiue.Adde bn̄ facere illud qd tz Bal.in d.l.pcibus,
vbi cōcludit,q verbum pupillus,insertū substōni stat demon
stratiue,& nō importat pupillarē substōnē,puta,si dicat sub-
stituo filio meo pupillo:p hoc q dicat pupillo nō est pupilla-
ris substō.secus si apponat conditionaliter,si filius moriat in
pupillari etate talē substituo:tūc esset pup.& lz Alex.in illa.l.
pcibus.& in l.ij.in prin.s.eo.mihi vr,q in illa decisione Bald,
51 sit aperta decisio Bar.hic.¶ †Scdo adde ad istā decisionem
Bar.& Jo.and.facere regulā:q verba in dubio presumuntur
potius adiecta demonstratiue,q dispositiue.tex.est in l.fi.§.ti
tia.in fi.ff.de lib.leg.Tu aūt,q tex.in d.§.Titia.non vr oino
probare,q ibi in tex.dr,ab eo.&c.adde tex.in l.qdam testō.in
prin.vbi melior de iure.ff.de leg.j.q verba potius stant demō
stratiue,q dispositiue,& restrictiue.Hanc regulam etiam po-
nit Bar.in l.nō qd liquide.in §.fin.in vltimis verb.ff.de pena
lega.Hinc decidit no.Bar.in l.cum pater.§.mēse.j.de lega.ij.
qd si testator dicat in testamēto lego apothecam meā panno
rum vel drapariā,nunquid intelligatur legare pannos contē
tos in apotheca,an vero solū apothecam.& dicit Bart.quod
non intelligitur legare pannos:q dictio pannorum intelligit
adiecta demonstratiue,vt testator demōstret de qua apothe-
ca intellexit,lz nihil alleget.Adde qd illam decisionem tenet
Bald.in l.in legatis.C.de lega.& in l.predia.C.de fideicom.&
multum facit regula Bar.s.tradita.Contra istam decisionez
Bar.approbatam indifferēter ab omnibus arguitur sic.nam
vult q dictio impuberi,stet demonstratiue,& non dispositiue,
ista decisio Bar.videret posse procedere qū testator haberet
filios plures:q tunc dictio,impuberi,videret adiecta gratia
demonstrationis.Sed ponamus q non habeat nisi vnicū fi-
lium,& diceret filio meo impuberi substituo Caiū:vr q iste sen
sus doctorum non sit bonus,si em̄ dicimus, q illā dictio im-
puberi sit adiecta gratia demonstrationis ad demōstrādū de
quo intellexit,certe ista demōstratio erit inepta ex quo nō hz a
nisi vnum:imo fortius,qū testōr non hz nisi vnicum filium, &
dicit filium exheredo,etiam in materia exheredationis odio-
sa intelligitur nominatim exheredare:ex quo ergo testōr hic,
nō habebat nisi vnū filiū,& dicit &c.certe essent supflua,& nihil
dz esse superfluū etiā vna syllaba.ita Bald.in rub.in ix.q.C.

a ¶ Superfluuz. Adde.l.fin.C.de preci.impe.offe,l.ampliorē.C.de appel.& in pem,decre.§.sane.

de contrah. emp. Ego diri semper q̃ est gl. in c. solite. de maio. z obe. q̃ dictum Bal. habẽt quotidie aduocati in ore. cõsidera tu ex legib⁹, quas allegaui. q̃ verba in dubio intelliguntur vt stẽt demõstratiue, z distributiue: ẽt si demõstratio videret supflua. ita vr̃ pbare ter. in l. fi. §. titia. in fi. ff. de li. leg. z tñ illo, cum titio censẽt adiectũ demõstratiue, cõsidero ẽt decisionem Bar. in l. cũ pater. §. mẽse. qñ mercator legauit apothecã pannorum, q̃ dicto. pannorũ. stat. d demõstratiue. z tñ nõ dr ibi qõ testor haberet plures apothecas: illud. pannorum, vr̃ esse supfluum. Adde ẽt ad istã decisionẽ Bar. Pau. de ca. in l. cohe redi. §. cũ filie. j. e. quã Alex. refert. z mihi est addẽdũ. Successiue q̃rit Bar. an sub cõpẽdiosa cõtineat vulgaris substi. Bar.
52 hic rñdet. vt hic p eũ. ¶ No. z signa istã decisionẽ Bar. Adde qõ ad istã doctr. Bar. scribẽtes hic nihil addũt, saluo, q̃ Ale. addit. Bar. in consi. q̃ incipit Viardus Phallopi. z in l. quãdiu institutus. j. de acq. he. z refert ita tenere doc. hic. z in d. c. Ray. z in d. l. pcibus. Verũ qr ista doc. Bar. semp mihi visa est necessaria, pro clariori intelligẽtia elicio quatuor cõclusiões. Prima q̃ substõ cõpendiosa cõtineat fideic. z tñ breuiloqua non. Adde plus, q̃ nulla substitutio contineat fideicõmissa, nisi cõpendiosa, qr nec breuiloqua, nec vulgaris nec pupillaris: dicã magis i specie. s. quare ergo est q̃ cõpẽdiosa cõtineat fideicõmissariã nulla alia. no. Bar. voluit rñdere: eo qr compẽdiosa multa cõplectit̃ tpa z hz tractũ in futurũ ad multa tẽpora. tõ cõplectit̃ fideicõ. breuiloqua fit simplr z similr vulga. z pup. Bar. expressius quam hic dt, q̃ ista est rõ diuersitatis quare breuiloqua non continet fideic. z compẽdiosa sic, z ita
53 Bar. in l. Lucius. j. eo. ¶ Secũda conclusio Bar. est qõ cõpẽdiosa facta p adiectionẽ tpis ipotãti p distributiuũ, quomodocũq̃, vel p terminũ q̃ haberet tractũ in futurũ cõtinet z vulgarẽ z pupillarẽ z fidei. allegat. c. Ray. z c. si pr̃. z l. pcibus. Adde qõ idẽ precise tz Bar. in d. l. quandiu institutus. in fi. ff. de acq. her. z in cõsi. xlviij. inci. nardus Phallopi. z pro illa cõclusione Bar. qõ si testator dicat, si filius decesserit sine liberis: eo qr hz tractũ successiuũ in futurũ, q̃ cõprehẽdat z vulgaris z fideicõmissaria. habes de hoc optimũ text. i l. gñaliter. in prin. in ver. substitutioni eorũ, vel restõni. C. de inst. z substi. imo no. pbat ille text. z signa ad intellectũ cõpẽdiose, q̃ nõ solũ illa cõdo, si decesserit sine liberis dato, q̃ nõ adũciat, qñcunq̃ decesserit. q̃ est cõpẽdiosa. est ibi text. no. q̃ ẽt additio, si filiꝰ interiat⁹ decesserit, substituo ei Caiũ: ẽ cõpẽdiosa: q̃uis ita simplr loquat. est cõpẽdiosa. q̃ cõprehẽdit vulgarẽ z fideicõ. z ita illũ text. p elegãti z egregio põderat ibi Are. in ij. no. alij non tã
54 gũt. ¶ Tertia cõclusio Bar. ẽ qõ si testator simplr dicat: filio meo talẽ substituo, nullo adiecto q̃ regrat tractũ tpis: ista simpler substitutio est vulgaris. põderã Bar. velle, q̃ tunc nõ cõtineat fideic. Cõtrariũ i terminis tenuit Bal. in l. humanitatis. C. eo. in ver. secundo queritur, z mouetur: qr ista indefinita locutio talẽ substituo, est apta cõprehendere z vulg. z fideicõ. per d. l. generaliter, presertiz cũ in substõnbus debeat fieri largissima interpretatio, prout diri in l. j. in prin. ff. eod. Tene opi. Bar. q̃ illa ꝟba simpliciter prolata, talẽ substituo, faciũt, q̃ sit vulgaris tñ: prout etiã tenet Jo. de imo. in c. Raymũ⁹, in materia pupillaris substi. de testa. Pau. in l. fin. C. de heredi. instit. Alex. in l. gallus. §. j. ff. de libe. z posthu. z pro conclusione Bar. est ter. ineuitabilis in liã hoc iure. in prin. in ꝟbo de vna vulgari tantũmodo. ff. e. z est gl. ord. quã oes sequũtur, z illam Bar. allegat hic in l. gallus. §. j. ff. de lib. z post. z sic põdera q̃ qũ admodũ breuiloqua nũq̃ gñrat fideicõmissariã, ita etiã vulgaris nõ cõtinet fideic. z ad ter. quẽ allegat Bar. in d. l. generaliter. in pu. Resp. q̃ ibi substitutio nõ est facta simplr. sed cũ termino habẽte tractũ in futurũ. si filiꝰ decesserit sine libe
55 ris. ¶ Quarta cõclusio Barto. est q̃ substitutio simpliciter facta filio impuberi cõprehendit etiã pupillarẽ. z idẽ sequitur Pau. semper allegans Barto. hic. in l. fi. C. de hered. instit. z d. l. precibus. z in d. l. iam hoc iure, in prin. vbi bonus text. z plenius Alexander in l. Gallus. §. j. ff. de liber. z posthu. Ultra predicta que aliàs diximus circa istã doctrinã Bart. ex ea colligo cõclusionẽ. Primo colligo vnam ampliationẽ ad d. l. iam hoc iure. ff. eo. q̃ pupillaris etiã cõtenta sub cõpẽdiosa cõtinet sub se tacitã vulgarẽ. Tu aduerte, q̃ si cõpẽdiosa fieret hoc modo si filius meus decesserit in pupillari etate, vel postea qñcũq̃, tũc dubitãter sub illa pupillari gtineret vulgaris tacita. Sin autẽ cõpẽdiosa fieret. i. c. qñcunq̃ filiꝰ meꝰ decesserit, vel si filiꝰ meꝰ decesserit sine liberis, substituo Caiũ, vtroq̃ casu ẽ substitutio cõpendiosa simplr facta sine dimuneratiõe rẽporũ, z tũc vult Bar. q̃ sub hac pupillari cõtinet vulgaris. Aduerte q̃ isto casu vulgaris cõtinetur duobꝰ modis, vno imõ sub pupillari, vt dicit Bartol. z hoc modo esset omnino tacita. Alia z secundo modo continetur ipsa vulgaris sub compendiosa
siue pupillaris, ex quo est facta verbis cõmunibus, vt subdit Bar. z ista dicitur expressa verbis generalibus, vt s. declarat Bar. z ista excluderet matrẽ testõris. Secundo collige Bar. velle. q̃ cõpẽdiosa possit fieri p verba mere obliqua. hoc modo. quandocũq̃ filius meus decesserit, restituat hereditatem meã Titio. z omni tpe est fideicõmissaria secundũ oes, ita ẽt Bar. s. in ij. q. prin. Contra hãc conclusionẽ fortiter viget, qr cõpẽdiosa est que continet aut plures substitutiones, aut plura tpa, pz ex definitione, seu descriptione tradita p Bart. s. in prin. Sed ista non continet plures substitutiones, nec plura tpa diuersificantia effectum: cũ sit omni tpe fideicommissaria. Est verũ, q̃ est dare vnum casum spãlem, in quo vna cõpẽdiosa facta per verba mere obliqua continet etiam vulgarẽ in casu. l. neq̃ enim. §. fi. cũ. l. seq. ff. de mili. testa. firmat Bar. in l. iam prin. s. eo. in ij. effectu. ver. vlterius quero. an testũ possit sumere vires a tacita vulgari. Tertio vult Bar. in hac doctrina, q̃ cõpẽdiosa facta p verba mere obliqua nõ cõtineat vulgarem. hac ratione. qr obliqua requirit additionem hereditatis. l. ille a quo. §. fi. de testamẽto. ad Treb. ff. Sed vulgaris expirat adita hr̃editate. l. post aditã. C. de impub. z alijs. Tu aduerte, q̃ hec ratio Bartoli non est bona: nec concludit, qr ab initio possit contineri. ita expresse dicit Bar. in d. l. j. in ij. effectu. in ver. vlterius quero,

consideratio dicas, q imo ista sunt verba Bart.hic inquantū
respondet ad gl.in d.l.Lucius.Pro ista op.Bar. vltra allega
ta facit bene illa regula, q testator qui vult cōsequēs, videtur
velle omne antecedens.ad illud,vulg.l.ad rem mobilē.ff.de p
cura.l.ij.ff.de iurisdic.omnium iud.l.illud.ff.de acq.her. ex quo
ergo testator iniungit onus fideicōmissi nepotibus, z non in
stituit eos heredes, videtur velle omne antecedēs ad illud, q
sint heredes, z ideo qñ testator instituit seruum heredem, in
necessarium antecedens intelligit relinquere libertatē. Insti.d
he.insti.in prin.z l.pe,C.de neces.seruis he.insti.imo fortius ēt
a i materia omnino odiosa qui vult cōsequēs [a] vult antecedēs,
ad illud, q̄to magis in testamētis, quod tamē in materia odio
sa.probo: nā dispēsatio est materia mere odiosa, z tamen ego
habeo q̄ñ papa dispēsat cū illo legitimo, vt possit habere epis
copatum.intelligatur etiam in necessariū antecedens, q pos
sit psbyterari: qz sine sacerdotio nō possit esse episcop9.c.ex li
teris,de excess.prel.ita no.tz Pet.de Anch.in cle.vnica.de cō
cess.preb.in v.op.idem tenet Abb.in c.ex part.el.iij.de deci.
56 ¶ †Secundo pro opi.Bart.facit fortis tex.in l.Titia Seio,
§.Seia libertis.ff.de le.ij.quam tex.ibi allegat Bal.pro opin.
Bar.vbi est tex.q si testator legat pdiū libertis suis, z grauat
vnū q vltim9 morietur restituere predium alteri: ibi est tex.qd p
hoc grauamē intelligitur eum tacite substituere in partib9 p
cedētiū. ¶ Tertio istā opi.Bar.multū adiuuaret i practica il
b la trita regula: q qñ in iudicando sunt dubie opiniones [b] te
nenda est illa opi.que defendit testamentum, z voluntatem te
statoris.l.si pars.ff.de ioff.te.ista sunt omnia que credo posse
adduci pro opi.Bar.Et pondera diligenter illud, quod dicit
Bar.in fi.hui9.q.q in dubio fideicommissum censetur relictū
ab ipso filio primo institu. qui potest grauari, vt res potius
valeat, quam pereat.quod dictum bene signa. Adde quod idē
tenet Bar.in l.codicillis.in prin.ff.de vsufr.leg.Are.in l.ij.in fi.
§.eo.Alex.non hic,sed in consi.ccviij.inci.viso testamento.Sz
contra Bar.in ista questione consuluit venerandum collegiū
Papiense, cuius consilium est insertum in consilijs Fran
cisci Curtij sub numero.xliiij.alias.xlv.inci.Sepe reuoluta nar
ratione facti.Refert.z sequitur idem Francisc Curt.consi.lxiij.
incipi.antiquissima, z nobilissima familia.vbi refert quod ita
consuluit collegium Pap.z quod ita secundum illud consiliū
fuit iudicatum in curia Romana: z quod ista est communis.z
verior opinio.Idem tz Franc.Curt.consi.xlij.inci.quia inquit
Bal.Idem reperio tenuisse, z nunquam allegaui Joan.And.
qui non allegatur in addit.Spec.tit.de testa.§.j.in vlt.additio
ne.ad fi.z fuit ante Jo.And.decis.Oldr.Laud.consi.xl.incip.
57 thema tale est. ¶ †Tene contrariam opi.contra Bar.que est
vera.z magis communis.z secundum quam sepe consului cō
tra Bar.z adde quod ita tenet ipsemet Bar.sibi cōtrarius in
cōsi.ccxiij.inc.Andreas Martini condidit testm̄.vbi loquit
in istis terminis.z tenet.q quando substitutio fideicōmissaria
est facta filijs filiorum.nō aliter institutis, qd nō est valida.eā
dē opi.tenet late Alb.de Ros.vbi plenius ponit quā ali9 quē
legerim in repe.istius rub.in materia cōpēdiose substi.in ver.
sed qz testatores sepe vtuntur alijs verbis cōformibus, vbi re
fert ad longū.q ista questio alias fuit de facto in ciuitate Ce
sene.z qd Ja.de Bel.cōsuluit tale fideicommissuz valere Seil.
Richar.mal.z Ray.cōsuluerūt cōtrarium.z ipse refert ratio
nes eorum.ipse tenet opi.Ray.z Richar.z sic contra Barto.
idē tz Bal.in l.ab eo.C.de fideic.z in l.sed z si sic.per illū tex.ff.
de leg.iij.tenet Pe.de Anc.in cōsi.cxxxvij.inc. principaliter pō
derandū est,ad fi.vbi cōcludit, q propter nouum dictū Bart.
in hac l.non est recedendum a communi opi. ex quo idē Bar.
dubitauit z reliquit indecisum in d.l.sed z si sic.eādē opinionē
tenet Jo.de Imo.hic plenius in c.Raynutius,in materia cō
pendiose.z in c.cum tibi.de testam.Rapha.Cu.in L.lucius.§.
tit.j.idem tenet Ale.hic: referens se bis cōsuluisse cōtra Bart.
Ego autem inuenio, quod plusquam quinquies: imo fortius
septies.ita consuluit in con sil.cv.incip.ponderatis verbis te
stamenti.in j.vo.z in cōsi.lxvj.i ij.vo.inc.viso testamento. in l.z
plenius in consi.clxxxv.in ij.vol.inc.viso titulo questionis.z in
consi.ccxix.in ij.vol.inci. viso testamento.vbi attestatur quod
ista opi.Bar.est communiter damnata in scholis.z palatijs.
Et idem Alex.in consi.xxj.in iij.volu. incipi.attentis his, que
in themate narrantur.z latius in consilio lv.in iiij.volu.incip.
prespectis hic que in themate narrantur.Pro ista opi.contra
Bar.facit vrgens ratio que est ratio Imol.in locis prealleg.
quia si verum esset fundamentuz Bar.quod p istud solū q te
stator grauauit nepotes fideicommissi itelligeret eis reliquis
se hereditatem: eo quia grauādo censetur relinquere: z sic qui
vult consequens videtur velle omne antecedens necessarium
ad illud: nūq̄ haberet locū regula, quē nō honoro grauare nō
possum.l.ab eo.C.de fideicōmis.l.plane.ij.§.si.cū l.se.z l.ciuita
tib9.z l.nō ampli9.j.de leg.j.z d.l.sz z si sic.z ad istud fundamē
tū nō reperio q aliquis rñdeat: saluo, q Are.hic, qui tenet op.
Bar.z respōdet, q aliquando qs grauatur de reali q̄titate, q̄
nō cōsistit, seu que nō est in patrimonio vel in hereditate testa
toris, puta grauat me, q debeā dare vnā rē meā Titio, z tūc
pcedit regula, q quē non honoro grauare non possum: aliqñ
grauat aliquē de dādo aliqd q est in hereditate vel pātrimonio
testatoris.z tūc pcedit pprie opi.Bar, qz qñ grauat de re sua
i necessariū antecedēs, vz relinquere: i istis terminis procedit
l.deniqz de peculio leg.in qua se fundat Bart.z sic opi.Bar.p
cedit i istis terminis, z tūc nō hz locū regula.d.l.ab eo.z sic ista
solutio est magna limitatio ad regulā: q quē nō honoro graua
re nō possum. ¶ Scdo pro ista parte q̄ Bar.allegat tex.i l.cū a
quasi.§.si plures.ff.de fideic.libe.vbi si vnus hrs grauat in re
hrditaria tota, nō p hoc videt alia res sibi prelegata.sz dz a co
heredibus emere illorū partē: ergo nō est verum qd grauādo
intelligat relinquere: z pondera tu, quod ibi dē directo est tex.
contra so.Are. ¶ Tertio, q testator adijciēdo onus, non per
hoc videatur tacite relinquere. allegat trita ratio: quia indu b
cta ad grauamen z ad diminutionem non debent operari con
trarium effectū.l.legata inutiliter.ff.de adimen.le.l.legata inu
tiliter.j.de leg.j.tamen vt reddam articulum bene disputatum
ad istud potes facile respōdere, q inducta ad diminutionem
non debēt opari contrariū: est verū qñ possunt operari aliud,
sed quādo nō possunt operari aliud nisi augmētum precedat,
certe intelligit in necessariū antecedens illud necessario adie
ctum.per tex.in l.deniqz §.interdum, alleg.per Bar.z per tex.
in l.Proculus.ff.de vsufr. ¶ Quarto pro ista parte allegatur
tex.qui multū stringit in l.hereditas ad Statiū primū, §.tit.j.
quem tex.no.Bal.z Rap.cu.cōtra istam decisionem Bar.illū
etiā allegat Alex.z Are.hic.vbi est tex. q testator adijciendo
onus nō per hoc videt tacite relinquere.vbi testator legando
aliqd nō per hoc videtur eū heredē instituere.Ergo inferi9 res
pōdebo ad illum text.z tenendo istā partē, que est magis cōis
contra Bar.nō obstāt tria allegata per Bar.qz resp.Mod.z
Imo.in locis.s.allegatis.Non ob.tex.in l.deniqz.de pecu.leg.
vbi testator grauāndo zc.Imo.z Mod.rñ.q ille tex.loquitur
quando aliquis grauauit de eo q alias i aliquo casu cōsueuit
sequi ipsum legatū: naz si datur libertas seruo inter viuos in
telligit ei tacitū peculium donatū: secus in vltima voluntate.l.
j.cū gl.in ver.superstitib9.C.de peculio eius qui liber. mer.cuz
ergo aliquo casu intelligatur relictū, nō ergo mirū, si ibi adij
ciendo onus in peculio, intelligit tacite relinquere peculium:
ista rñsio mihi non placet: qz iuriscōsultus in §.interdū.solū se
fundat in ista rōne decidēdi: qz grauat testator vt soluat centū
de peculio: cū istud aliter fieri nō pōt, nisi intelligat peculiū re
lictū: certū videt peculiū relinquere: z qz ille tex.multū stringit
p Bar.adde qd Are.tenet cū Bar.per illum tex.tu rñde no.re
torquēdo illū tex.cōtra Bar.nā ibi ideo grauando vt aliquid
det de peculio sintelligit peculiū reliqsse: qz ibi testator graua
uerat illū seruū cui reliquerat libertatē vt daret aliqd de pecu
lio heredib9 testatoris, z sic videt voluisse qd si heredes nō ha
beant aliud de peculio: merito seruus habebit reliquū peculij
secus si fuisset grauatus dare aliqd de peculio tertio, nō here
di: qz p hoc nō videret sibi legatū peculiū.l.iij.§.si.iūcta glo.in
vbo dare.ff.de cōd.ob.cau.isto modo retorqueo illū tex.z forti
ter q̄ Bar.q̄uis Are.(vt diri) per illū tex.mot9 est tenere cū
Bar.z dicat q difficile sit rñdere ad illū tex. nō obstat illud q
vult gl.in l.alteri.in gl.j.in fi.de adimen.leg.qz respōdet Imol.
z bene, q ibi loquitur quando grauatus est executor testamē
tarius: ideo tale grauamē valet: qz cēsetur relictū ab herede: z
sic ab honorato. Executor est nudus minister: sicut quando
grauatur tutor, vcz de aliquo dādo, qz censetur relictū a filio.
l.peto.§.mater.j.de leg.ij.facit regula.l.si seruus.§.qui marga
rita.j.de leg.j.z ita, est clare de mēte Bar.in d.l.alteri, circa pri.
post gl.ibi, z eiusdem Bar.in l.titio.de leg.ij.z in l.firmio.§.j.qñ
dies vsufr.leg.ced.Nō ob.te.in l.si ita stipulatio. ff.de ope.libe.
quia ille tex.fm Imo.z Mod.pōt retorqueri contra Bar.ar
guendo a speciali.ibi enim ponitur specialis casus, in quo cō
tra regulas cōmunes, illud qd est positū in vim cōditionis, in
ducit dispositionem puram, eo qz illud quod erat in dispositio
ne, nō poterat peti iure singulari, tanq̄ esset appositum gra
tia onerāde libertatis, arguēdo ergo a speciali extra illū casuz
stat regula generalis, quod que sunt in cōditione, non sunt in
dispositiōe.l.si quis sub cōditione dādorū.x.ff.si quis omis.cau
sa.z ita qd illa l.si ita.sic stipulatio sit casus specialis.dicit etiā
Bal.in l.acceptā.in vj.q.C.de vsur.Sal.z Rap.Ful.l.si pacto
quo penam.C.de pac.Non ob.vltra Bar.argumētū, quo vte
bantur doc.Perusini; quia licet vnum solū quod nepotes sunt

a ¶ Qui vult cō sequens. Adde. l.ij.ff.d iuris.om. iud. Bar.in l.il lud.ff.de acqui. hered.

b ¶ Sunt dubie opi. Add.l.sunt persone.ff.de re lig.z sump. fun. z in c.fina.de re iud.

in conditione,nõ sufficiat,nec illud solũ,quod sint grauati: ta
men ista duo simul iuncta operantur validitatem fideicõmis
si qꝛ duo vincula ⁊c.⁊ fuit dictum,vt retuli ratione Bar.dum
rñ.ad gl.in l.Lucius.š.de heredib.insti.qꝛ dico, ꝙ istud funda
58 mentũ nõ hꝫ obstare,⁊ moueoꝛ optima rõe.†nã duo imperfe
cta si simul iungant,nõ inducũt dispositionẽ,qñ sunt ita iper
fecta ꝙ vnumquodqꝫ de ꝑ se nihil operat.secus si aliqd opa
retur de per se.l.j.cum gloss.C.qui numero tutela. istam do
ctrinam tradit in specie Bal.i l.si quis ex argentarijs.§.j.ff.de
edẽ.sꝫ i casu nostro vnũquodqꝫ istoꝝ de ꝑ se nihil operat.Nã
solũ grauamẽ nihil operat de per se,ꝑ regulã.l.ab e.C.de fidei
cõ.Itẽ ꝙ nepotes sint in cõditione nihil operat,nisi qd testa
toꝛ cogitauit eos ab intestato successores.dicit tex.in d.l.luci⁹
in fi.in verbo prudẽs cõsiliũ testãtis.sed istud est nullius effe
ct⁹,qꝛ oĩno ab intestato successissent:cũ ergo ista de ꝑ se nihil o
perent:ergo nec iuncta. Nõ ob. aliud fundamentum,qd vr be
ne stringere,ꝙ qui vult consequens ⁊c.etiam in odiosis:qꝛ re
spõdetur ad istud:reperio Bal.in l.fi.in fi.in xvj.op. C.de her.
insti.vbi formaliter dicit,ꝙ dicta regula.l.illud.de acq.here.ꝙ
q vult consequẽs ⁊c.nõ hꝫ locũ in d.l.ab eo.quia ibi sub onere
nõ includitur honoꝛ.⁊ sic valeret fideicõmissum,qd tñ est fal
sum per illũ tex.omitto qd ad illam regulã dantur alie limita
tiões,quas ponit in illa.l.fi.Bal.Nõ ob.vltimo tex.in l.Titia
Seio.§.Seia.libertis.ff.de leg.ij.qꝛ ad illũ tex.respõdet dupl'r
Bar.in d.l.ab eo.Alio ⁊ tertio modo resp.Imo.⁊ Alex.hic.sꝫ
qꝛ nihil boni dicunt ad illũ tex.res.ꝙ in §. Seia.libertis. ꝙ ibi
contingit propter duo copulatiue,⁊ sic nõ ex simplici graua
mine,est enim,quia testatoꝛ iniunxit onus vltimo morienti,⁊
iniunxit qd totũ prediũ relinqueret vt videbimus per Bar. ⁊
doc.in l.vel singulis.j.e.dixi aliquando,in l.pe. C.de inst.⁊ sub
sti.qñ alterum ex illis duobus deficeret,nõ procederet ille tex.
⁊ per ista remaneat defensata sententia communis cõtra bar,
contra quem recolo pluries consuluisse:si tamen velles defen
sare opi.Bar.saltem disputando:quia inter cetera,que alle.cõ
tra Bar.allegat tex.fortis in l.hereditas ad Statiũ.š.ti.j. vbi
Bal.⁊ Rap.ponderant ꝯ Bar.⁊ Imo.⁊ omnes Mod,qꝛ rñ
deo no.quod propter particulare legatum verum est,quod te
statoꝛ non intelligeret relinquere hereditatem,iste est proprie
casus.d.l.hereditas ad Statium:sꝫ nos loquimur,quãdo ali
quis grauatur onere fideicommissi vniuersalis. ratio diuersi
tatis est in promptu:qꝛ qui vult cõsequẽs intelligitur velle an
tecedens:est verũ nisi illud antecedẽs esset longe maius. istam
limitationem tradit Lud.Ro.in illa.l.illud.j.de acq.here.sec⁹
si antecedẽs non esset longe maius.ad hoc põderat tex.not.in
l.pe.§.illo.C.de necessarijs her.insti.iuncto prin.illius legis. ⁊
ille tex.optime facit.pro isto facit,optime qd vult Bar.ad istã
sol.in l.ij.š.de iur.om.jud.vbi precise in ista regula limitat nisi
illud antecedens esset longe maius.sed si diceres nonne ista so
confunditur per tex.in l.denique.§.interdum.ff.de pecu.lega.
considera:quia dico quod non. ¶Circa quartam.q.Bartol.
Bar.examinat quatuoꝛ qõ insistã circa primam:in alijs contẽ
59 tus ero recitatione:qꝛ nõ sunt aliqua addenda.†Pro ista de
cisione Bar.facit no.decisio Abbatis in consi.xxxvij. inci. vi
detur primo quod sic.in j.vol.vbi decidit Abba.quod si testa
toꝛ fecerit in prin.testamenti mentionẽ de filio simpliciter: in
telligũtur tã masculi quã femine:si postea inferius in aliqua p
te testamẽti fecerit mentionẽ de filio masculo,⁊ adiecerit filio,
apparet ꝙ in illo testõ semper itellexerit de filio masculo.⁊ mo
uetur precise Abb.per regulam.l.si seruus plurium.ff.de leg.j.
Secundo facit pro Bar.l.quam ipse allegat, sed ⁊ si adijciat,
ff.pro soc.⁊ istã decisionẽ Abb.credo quod nõ reperies i mul
tis locis. ¶Circa primã qõ. Bar.adde quod istud quod hic
tenet idem Bar.in d.l.recusare.§.Titius.per illuꝫ tex.ita etiã
tenet Abb.in consi.qd non reperitur,inci.circa duo dubia pre
scripta.verũ qꝛ Bar.non respondet ad leges in contrariũ ad
ductas,tu responde secũdum Imol.⁊ Mod.hic primo ad re
gulam.l.si seruus plurium.§.fi.ꝙ ꝓcedit,qñ illa vocabula po
nuntur circa diuersa secus,si ponatur in eadẽ ⁊ rõne ad l.sed
si adijciatur.rñdent vt ibi resp.Bar. ꝙ ideo ibi verbũ speciale
i tex.restringit generalitatẽ verbi lucri:eo:qꝛ cõiter societas fit d
lucris questuarijs.l.coiri.ff.pro socio.⁊ ideo contrahentes sic
tacite intellexerant. sed nos loquimur in vltimis voluntati
bus,in quibus verba debent intelligi,vt augeant. ¶Limita
decisionẽ Bar.quando verbũ directum venit ad determina
tionem precise,⁊ immediate verbis cõmmunibus:vt qꝛ testoꝛ
dicat,si fili⁹ moriat i pupillari etate,substituo heredẽ Titiũ: ꝟ
bũ heredẽ,qd est mere directũ,restringit verbum, substituo vt
intelligat de directa substitutione.ita dicit Bal.in l.precibus,
C.e.⁊ probat ibi bene tex.in verbo heredẽ scripsisse ⁊c.idest tꝫ
Ang.in consi.cxj.inci.cõsiderandum est.Io.de Imo.in c.Ray

a ¶Verbum relinquo. Adde Bar.in l.centurio.j.eo.Barba. in c.verũ.de foꝛ.cõpe.Ang.in cõsi.xxix.inci. Titius existens de nobili genere.

nutius,in materia compendiose.⁊ Alexã.hic.Sed tu aduerte
qd Bar.in seq.q.ad quã non aduertit Alex.quod illud verbũ
heredem stet demonstratiue.Sed non loquitur ibi Bar.quã
do verbũ,heredẽ,ponit simpliciter secundum quod dicã nũc
60 in q.Bar. ¶†No.etiam illam decisionẽ Bar.circa clausulas
que quotidie apponitur in testamentis, substituit vulgariter
pupillariter,⁊ per fideic.quid operetur,⁊ adde idem quod hic
tenet Bar.in l.si Titio vsufr.ff.de vsufr.le.Bar.Ang.⁊ Pau.
in d.l.recusare,§.si Titius.⁊ sequuntur Alex.⁊ Are.hic latius
reprehendentes Imo.⁊ Raph.tenentes cõtrarium. Et adde
qd vult Bar.in l.querebatur.per illum tex. ff.de test.mi. ¶Cir
ca secundã.q.quod verba in dubio presumuntur potius adie
cta demonstratiue quam dispositiue, adde quod dixi.š.in j.q.
Adde consiliũ Alex.xx.inci.viso processu. circa mediũ.
in j.vol.q cõsuluit i j.q.extra gl.vbi sunt aliqua bo
61 na. ¶†Circa tertiam qõnem:ista questio est terribilis vt dicit
Bar.põdera Bar.⁊ gl.quã allegat:qꝛ illa gl. loquitur de ver
bo relinquo,verbum relinquo,adiectuꝫ certe portioni hẽditã
tis nõ trahitur ad institutionẽ quãdo alius est heres vniuer
salis:vult ergo Bar.ꝙ verbũ relinquo sit cõe.istud ꝓsupponit
etiã.š.in iij.q.prin.in fi.⁊ istud solet cõiter teneri per scribentes
hic,in d.l.his verbis.tñ Ang.in cõs.cxlviij.tenet expresse cõtra
rium,ꝙ imo verbum relinquo sit obliquum,lꝫ aliqñ importet
institutionẽ:ita põderat velle Dy.⁊ Bar.i l.cogi.§.generali
ter.in summario illius tex.ff.ad treb.aduertas fit,ꝙ nõ solum
substitutio,qñ fit per verbum cõe:sed etiam qñ fit per verbũ
obliquũ,⁊ directũ,⁊ ita dt Bar.in fi.col.i pn.j.ad l. ꝙ verbũ cõe
adiectũ certe portiõi nõ trahitur ad institutionẽ,sꝫ dicã.j.vbi
Bar. ¶No.diligẽter ista verba Bar.qꝛ ex his habes duo ad
itellectũ.l.cohẽdi:§.fi.j.eo.vbi ẽ tex.fin.ꝙ substitut⁹ i certa re ꝯ
tracta mẽtiõe illi⁹ rei est substitut⁹ i tota hẽditate:hꝫ locũ.⁊ ꝓ
cedit,qñ substitut⁹ ꝑ verbũ directũ,⁊ ciuile.sec⁹,si esset ꝑ verba
directa,ꝯ ciuilia. ¶Scdo.no.vult magnã extẽsionẽ ad illũ.§.
fi.vbi est tex.⁊c.qꝛ ille tex.ampliat etiã si esset ali⁹ substitut⁹ in
alia portiõe,sꝫ ꝑ verba cõia.⁊ ratio est:qꝛ ille habet loco fidei
cõmissarij vt hic ꝑ Bar.Itẽ in quãtum Bar. hic in vltima.q.
istius quest.principalis,dicit,ꝙ si testatoꝛ factis pluribus le
gatis,postea dicit,residuũ ⁊c.adde ꝙ cõtrariũ dicit Bar.in l.
cogi.ad fi.fi.ad Se,Treb.vbi dicit,se de facto consuluisse.Tu
ꝯcorda notab.Bar.Aut testatoꝛ dicit,deductis iudicijs lega
tis,⁊ ere alieno,residuũ bonoꝝ meoꝝ perueniat ad Titium:
hoc casu erit fideicõmissum particulare: quia per talia verba
nõ põt importari vniuersitas,⁊ ita loquitur Bart.in d.l.cogi.
Aut testatoꝛ post facta certa talia legata particularia dixit,
residuũ bonoꝝ meoꝝ perueniat ad talẽ,tũc per hec verba in
terpretatur vniuersitas:⁊ sic verbũ commune est adiectũ vni
62 uersitati.ita ꝓcedit decisio Bar,hic. ¶Circa qntã questio
nẽ,⁊ vltimã principalẽ cõcludit Bar.ꝙ verbũ instituo.⁊ ver
a bũ hẽs,est verbũ directũ.sꝫ substituo verbũ,⁊ verbũ relinquo a ẽ
verbũ cõe:imo plus sunt verba directa ciuilia vt Bar.decla
rat.š.i iij.q.prin.vbi dixi reperio ꝙ Ant.de Bu.in consi.lxxvij.
inci.viso pũcto ⁊ quesitis,ad fi.tꝫ ꝙ verbũ,istituo,de propria
significatione nõ cõprehendit substitutionẽ:⁊ ita cõsuluit,sed
nõ credo ꝙ verum dicat.⁊ in cõtrariũ allego tex.in l.mulier.§.
fi.⁊ ibi no.Bal.ff.de cõditio.inst.⁊ hoc anno pluries allegaui.
nam in cõditione verba debẽt proprie accip i.l. qui heredi.⁊ l.
Meuius.fi.de cõ.⁊ demõ.verbũ,instituo,positum in cõditiõe
verificatur in substitutione:⁊ qd verbũ instituo adaptet substi
tutiõi.no.Bar.in l.q liberis.§.hec verba.in fi.š.eo. vbi corru
pte notat ex illo text.sed debuit notare ex l.seq.in verbo,insti
tuit,vbi gl.exponit,id est substituit.Et ibi Imo.hoc no.probat
tex.i l.j.i prin.⁊ ibi Bal.Ang.⁊ Mod.ad hoc no.š.e.ꝓbat tex.
in l.si qs mihi bona.§.fi.i ꝟ.ideque.vbi Bal.no. ff.de acq. her.
habes gl.ord.in l.Gall⁹.i prin.in verbo posse.§.de li.⁊ posth.⁊
ꝙ verbum,instituo,sit mere directuꝫ no. Bal.Ang.⁊ omnes
Mod.in l.j.in prin.š.e.Bal.in l.fi.ad fi.C.de sac.san.eccl.⁊ in l.
de insti.⁊ substi.ad fi. Facit,quia instituo,significat, quod he
res capiat a seipso,vt dicit Bar.ergo est mere directum iux
ta.l.eam,quam.C.de fideicõ.⁊ quod verbum,instituo,adaptet
substitutioni directe.no.Bar.in l.qui liberis.§.hec verba.š.e.
per l.si pater filio.in ver.instituit. vbi Imo.⁊ Mod.no.š.eod.
Ad idem tex.in l.coheredi.§.fi.š.eo. tex.in l.potest.versi.insti
tuit.vbi Are.No.š.cod.glo.in l.Gallus.in prin.in verb.posse,
vbi Bal.in §.j.in vj.no,vbi etiam alij no.ff.de lib.⁊ posth.Sed
tu aduerte,inquantum Bar.ponit,quare verbum instituo est
mere directũ:sed nõ verb.substituo, respõdet, qꝛ verbũ substi
tuo,est magis generale:cũ substitutio fiat etiã in legatis parti
cularibus.Confirma,quia verbum,substituo,est generale non
solum ad directas substitutiones,sed etiam ad fideicommissa
rias:licet improprie sit substitutio,ita dicit gl.in §.fi. Insti. de
pupil.

pupil.subst.in gl.j.licet oēs ita teneāt cōtra Bar.facit,quia Bar.vt velle,ꝙ substituo.sit verbū directū:q2 est magis generale,cōtra,nā verbū instituo,⁊ heres esto,nō solū trahit ad institutiōes,sed etiā ad legatū.pbo.testator instituit i certa re, dato coherede vniuersali.verbū instituo.importat legatum.l. quoties.C.de her.insti.ergo verbū instituo,ita importat legatum.sicut verbū,substituo:quare ergo est magis directū,quam substituo?s3 respōde,ꝙ qn̄ verbū.instituo,trahit ad legatū,tn̄ adhuc remanet directū,⁊ ita pōt propria authoritate accipere illā rem,in qua est institutus,sicut hr̄s vniuersalis.ita bar. in l.si ex facto,magna.§.de her.instituendis.Scđo,ꝙ imo verbū hr̄s esto,⁊ verbū instituo,sint v̄ba cōmunia, sicut substituo,arguo per illud,quod tenet gl.ord.approbata in l.v̄bis ciuilibus.§.eo.vbi datur notab.doctrina,ꝙ qn̄ defect⁹ in psona testatoris aut instituti.aut substituti,tūc v̄bū instituo,⁊ heres esto,trahūtur ad fideicōmissum.ergo.⁊c.ergo sunt verba cōmunia,sicut,substituo.Sed salua Bart.ꝙ ibi illud pcedit per impropriationē:⁊ ibi v̄ba trahunt ad impropriū sensum.Uerba aūt cōmunia,vt est verbū.substituo,de propria significatione cōtinet ⁊ directā,⁊ fideicōmissariā.l.generaliter.in princip. cū gl.C.de insti.⁊ substi.Tertio,⁊ fortius contra Bar.ꝙ imo verbū.instituo,sit ita verbū cōmune,sicut verbū substituo,pbo sic.Nā in cōditione verba debēt pprie accipi.l.qui heredi. ⁊ l.Meuius.ff.de cōd.⁊ demon.Sed ego habeo,ꝙ verbū instituo.ꝙ positū in cōditiōe continet substitutionē,⁊ sic proprie tex.in l.mulier.§.fi.§.de cōdi.insti.vbi Bart.no.vnde sicut verbū substituo,est cōmune,ita debet esse ver.instituo.Confirmo. q2 qn̄ cōditio apponit voluntarie a testatore d3 precise,⁊ i forma ipleri:secus,si necessario ad actus validitatem,ita Bar.in l.Gallus,§.⁊ quid se tm̄.§.de lib.⁊ posth.s3 in d.l.mulier.§.fin. testator in testamēto apposuit illā conditionē voluntarie,si institueris.talem.ergo erat implenda in forma precisa.⁊ tamen ibi qui substituit,impleuit:quia erat coactus instituere:ergo.
63 ⁊c.¶ † Postmodum querit Bart.in specie ⁊ primo de verbo pueniat,nunquid sit directū vel obliquum.cōcludit.Bar.ꝙ v̄bū,perueniat.⁊ verbū,deueniat,sint verba cōmunia:⁊ cū bar, reprobata opi.Inn.tenent cōmuniter hic legiste, ⁊ ibi canoniste cōmuniter.⁊ l3 Bar.nihil sufficiēs alleget.allego ego tex.i l.hereditatis.C.de her.insti.⁊ ibi Barto.ad hoc no. illum tex. istud idē qđ hic tenet Bal.vbi multa pulchra dt ad ppositū in l.fi.C.de sac.eccl.⁊ Ang.in l.precibus.C.eod.ibi multa scribit.⁊ de verbo,deueniat,ꝙ sit commune habes text.in l.pe.ff. de solu.quem allegat Bald.in l.fi.C.de sacrosan.ecclesi. habes etiam tex.in l.ii.⁊ ibi ad hoc no.Ang.C.de bo.que lib.Idem tenet Ange.in consi.xiii.incip.Jacobus habens vnicam filiam. Et ꝙ verbum perueniat,sit cōmune.tenet etiā Bar.in l.Luci⁹.i ii.q.₽n.i.eo.Bal.in l.iā hoc iure.ver.ii.§.eo.⁊ in c.si pater, de testa.in vj.Istam opi.firmat Ale.in multis cōsilijs. primo firmat in consi.lvii.in ii.volu.inci.prescriptis.⁊ consi.clxii.in ij. volu.inci.circa primum dubium.in consi.clxxxiii.in ii.volu. inci. viso processu cause vertentis inter dn̄am Antoniam.⁊ in cōs. xxxvi.in iii.vol.inci.Uiso themate super quo dubitari contin
64 git.⁊ ista est vera ⁊ communis sententia.¶ † Limita istā cōmunem conclusionem notabilem tribus modis quod verbu3 perueniat,vel deueniat sit cōe.nisi adijciatur verbum eo ipso, puta si dicat si filius meus decesserit sine liberis eo ipso hr̄ditas vadat ad Titiū,vel deueniat ppter v̄bum eo ipso,importat directā substitutionē,⁊ excluderet me.ratio,quia ex quo diceret eo ipso,significat qđ in continenti sine alterius ministerio.ita limitat no.Bar.in l.fi.de sacr.eccl. allegat Arch.in c.cū qui.de preben.in vj.⁊ in c.j.de sepul.in vj.

Adde Gl.no.de hoc in c.quā sit in verbo,euacuetur.de
65 elec.in vj.gl.expresse dicit † ꝙ ista verba eo ipso[a]
a importāt ipso iure.⁊ sic important canonem late sentētie: etiā si adijciātur verbo futuri tēporis,ad idē est glo.in clemen. j.in verbo eo ipso.de vita ⁊ honesta.cler.⁊ dicit quod ad propositum Jo.And.in c.quia sepe.de elec.in vj.in nouella.quod ista
66 verba,eo ipso,significant sine hominis adminiculo.¶ † Scđo nota ⁊ limita qn̄ adijceret clausula,pleno iure perueniant:tūc inducitur directa substō.ita no.Bald.in aut.hec vsus prestatio.per illum tex.in verbo,pleno iure.C.de sacro.eccle.ad hoc allegat etiam tex.bonū in l.Julianus.ff.de rei ven.⁊ dicit Bal. istud vult Bar.in materia compēdiose,sed credo quod voluit ponderare Bart.§.in iii.que.prin.vbi dicit totā vel integram. Istud vult notabili.Ang.in consi.cxxv.inci.Hoc est testamentum Petri.vbi multa iura alle.Idem tenet Ang.in d.l.Julianus.§.fi.per illum tex.ff.de rei ven.pro ista conclu. addit Are.duos tex.in l.si post missionem.in v̄bo.plena legata.ff.ad legem fal.⁊ l.diuortio.in prin.iuncta gl.in verbo plena.ff.de neg. gest.adde tex.no.in §.non autem dabimus.in verbo,⁊ ad plenum in aut.de her.⁊ fal.facit quod vult Bar.§.in iii.q.prin.
67 ¶ † Tertio limita nisi adijciatur verbum libere perueniat:ꝙ facit vt sit directum.ita expresse dicit Bar.§.i iii.q.princ.⁊ ibi aliqua addidit ad illud verbum libere.⁊ sic habes tu tres bonas limitationes ad verbum preueniat.iste tres limitationes nō solū seruiunt ad istud primum verbum.sed ad omnia seque
68 tia verba Bar.† Cōcludit Bar.in ista secūda.q.qđ verbū pertinet,est cōmune:eo q2 habet latissimam significationem.⁊ cū Bar.transeunt oēs.Idē enim Bar.tenet Bal.⁊ Jo.de Sign. in c.si pater.de testa.in vj.¶ Adde pro confirmatione illđ,ꝙ a in optimo simili dicimus.ꝙ verbum pertinere est verbum cōmune ⁊ ad petitoriū ⁊ possessoriū.gl.est valde no.in l.si quis intētiōe ambigua.⁊ ibi Bar.⁊ alij sequūtur.ff.de iud. ¶ Secūdo adde illud qđ vult alia gl.in l.cū mater.⁊ gl.ii.iuncto tex.ff. de inoffi.te.vbi est gl.iūcto tex.⁊ signa eā ꝙ verbū pertinere significat nō solū ius ꝙ immediate cōpetit,s3 etiā mediate.q2 ē verbū cōe.Tertio adde etiā gl.in c.inter dilectos.in verbo pti
b nere.[b] de fide instr.vbi dicit formaliter gl.ꝙ cum verbū pertinere latissime pateat:per illud intelligitur deduxisse quicquid iuris vndecunque habeat,⁊ de illa gl.facit festū.Ang.⁊ reputat sing.in consil.cxcvi.inci. visis attestationibus.⁊ sic ex illa gl.sequit illud ꝙ vult gl.in d.l.si quis intentione ambigua. de iud.¶ Quarto adde illud ꝙ vult gl.no.in c.si.in ver.pertinet, de elec.in vj.vbi dicit gl.ꝙ verbū pertinere, late patet ⁊ latam b habet significationē siue pertineat de iure communi,siue de iure speciali ex priuilegio vel cōsuetudine.siue etiā ex iure delega
69 to semper dicetur pertinere.¶ † Dū Bar.cōcludit ꝙ verbū habeat est cōmune.adde ꝙ idē tenet Bar.in l.fi.C.de sac.san. eccle.Ang.in §.extraneo.Inst.de pup.subst.tamē habes tex. ꝙ sit obliquum verbū habeat.l.qui cōcubinā.§.j.⁊ ibi ad hoc no.Bar.ff.de leg.iii.⁊ Alex.ꝯs.clxviii.ici. pōderatis narratis cū themat.dicit.ꝙ verbū habeat relatū ad vniuersitatē impor
70 tat directā institutionē.¶ † Dum Bar.cōcludit,ꝙ verbū re c
c maneat[c] est verbū cōe.subdit Bar.ꝙ idē in verbo,redeat.Adde ad primum ꝙ verbum remaneat sit cōmune ex quo extat i sensu directo,⁊ obliquo.tex.in l.tale pactū.§.fi.cū gl.ff.de pact, ⁊ ibi Bar.expresse no.ad hoc ꝙ dixit hic.idē tenet Bal.in l.j. C.de pac.inter empto.⁊ vendi.⁊ in d.l.fin.C.de sacrosan.eccle,
71 Alex.in d.consi.clxviii.¶ † Dum Bar.concludit ꝙ verbum, succedat est cōmune,⁊ cum Bar. tenēt indifferenter alij:tamē reperio.quod Signo.de Homode.in consi.lxi.inci.do.Guido fecit testamentum.cōsuluit,ꝙ imo verbū,succedat.sit v̄bū mere directum:allegat tex.in l.j.ff.quemadmo.testa.aper.sed non reperio:credo ꝙ lec.sua nō sit cōpleta. ⁊ ꝙ istud sit verū probat ipse subtiliter hoc modo: clarū est quod verbū hr̄s est verbū mere directū ⁊ ciuile.gl.ord.in l.precibus.C.e.Bar.hic ⁊ §. in iii.q.principali,s3 hoc est ꝙ heres nihil aliud est,qua3 iuris successor.ita iuriscōsultus in l.quoties.§.heredes.ff.de her.instit.vbi formaliter dicit tex.heredes iuris successores sunt.pōdera.Item hereditas nihil aliud est quam successio iuris ⁊c. l.nihil aliud est hereditas.ff.de verb.sig.ergo necessario infertur,ꝙ hoc verbum,succedat,de per se est directum sicut verbū heres.Adde etiā ꝙ Bal.in l.⁊ fine.in prin.C.ad treb.tenet.ꝙ verbum succedat,de propria significatione est verbū directū, ⁊ dicit qđ hoc sentit ibi gl.sunt etiam aliqui qui alleg. Bal.i l. precibus,non reperi in lectu,mea,Tene sententia3 Bar.que est communis vt probant aperte tex.alleg.per eū,⁊ ita tenuit etiam Bar.in cōsi.lxiii.in ꝗ.proposita,viso puncto.ii. vol. tenet gl.ord.in c.si pater.in ver.absq3 deductione.de testa.in vj.⁊ ibi Bal.met.in repe.⁊ idem Bal.in l.j.C.de sacrosan.eccle. ita etiam tenet Pau.in consi.cxxxiii.inci.viso puncto,⁊ dubijs suprascriptis.Pro ista communi sententia addit Are.optimu3 tex.in l.non solum.ff.de in integ.restit.vbi probatur quod successoris nomine venit tam succedens per obliquū,⁊ sic per fideicom.quam succedentes directo.ergo ibi est tex.formalis p opin.Bar.⁊ cōmunis:tamen considerabis subtilius illū tex. an probet,vel non: quia videtur mihi quod aut nihil probet, vel contrarium,dicit tex.quod ad beneficium rest.in integ. ad
72 mittit non solum her.⁊c.ū vellet. ¶ † Dum Bart. concludit, quod verbum reuertatur,sit commune,sicut verbum pertinere.Adde pro decisione Bart.tex.quem ibi Barto.no.ad hoc in l.quisquis.C.de omni agri.deser.li.xj. Confirmatur ratione. nam verbum reuertatur,reperitur in sensu directo,⁊ in sensu obliquo:ergo est commune.text.est in l.si vnquam.in verbo reuertatur.⁊ ibi gl.approba.C.de reuocatio.dona.quod intelligatur ipso iure.ad idem tex.in authentica de rest.⁊ ea que parit in princip.⁊ ibi Angelus de hoc not. Aliquando verbum reuertatur,stat obliqua:quia oportet ꝙ per manum alterius res tradatur.text.est in l.iii.⁊ ibi Barto.not C. de pactis inter empto.⁊ vendito.⁊ Bar.alleg.hic:ergo apperet quod est

a ¶ Verba eo ipso. Adde gl.i c.penis.de re. iur.lib.vj.text.cū gl.in c.quicunq3.de her.lib.vj.glo.in versi.ipso facto.in cle.ne i agro.de sta.mona. Abbas i c.si compēti.de fo.comper.Bal.i auth.habita.C.ne fi.pro patre.

b ¶ Pertinere. Adde l.verbu3 pertinere. ff.de ver.sig.l. si quis ex argētarijs.ff.de eden. Inn. in c.cum l ecclesia.de causa posses.⁊ propri.

c ¶ Remaneat. Adde gl. in l. si cum autem.C.de bona.ante nup.Rapha.Fulgo.consi.xl.quidam nitio studenti.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

73 cõtinue. ¶ †In alijs omnibus dic vt hic per Bart. sed volo
q addas vnũ ad illud, qđ dicit de verbo, moriat. qđ sit directũ:
dicit Bal. q de isto ꝓbo, moriat, ad ꝓpositũ nostrum nõn re-
peritur alius tex. alibi, q̃ in c. si pater, de testa. in vj. sed Ang. z
bene addit aliũ tex. in ſ. fi. in auc. de inc. nu. vbi tex. dicit q pa-
ter mꝰiatur filijs legitimis id est ad vtilitatem filiorum, quia
filij admittuntur, est verum. q Ang. hic tenuit, q verbum mo
riatur, sit commune. z fortasse nõ male. ponit etiã idem Ang.
in d. l. precibus. z Old. Laudens. in cõsi. cxxvj. alias. cxxxvj. diũ
cip. in propositio. Quare aũt ꝓbium, moriatur, sit directum, vl
tra Bar. hic, q nõ ꝓbat iure rõnem suã. Bal. cõsi. cxxxviij.
ſ. pte mc. primo pũcto dicendũ est, dicit q ideo est directum,
quia cũ mors sit causa immediata. z finalis huius substitutio
nis, quia non requiritur alius nisi mors filij pupilli. Ego assi
gno aliam rationẽ, quãdo testator dixit, si filius meus decesse
rit sine liberis, mꝰiatur tali, quasi illud ver. moriatur tali est
directum: quia natura illius dariui, tali, est significare p mo
dum acquisitionis. ita dicit Bar. in l. impuberem. ſ. fi. ff. de fal.
z ista faciũt ad quẽstionem, quam vidi de facto, dum legerem
Padue. Quidã testator ruralis in testamẽto formaliter dixit
relinquo filiũ meũ viuum, z mortuum Titio. quid important
ista verba. quidam solennes doc. dicunt, quod quatenus reli-
quit filiũ viuũ Titio, censetur reliquisse tutorẽ filio: cũ tutela
sit ius in capite libero. l. j. in prin. de tute. vnde censetur reliquis
se filiũ sub tutela Titij. facit. l. qui aliena. ſ. quãquã. cum gl. ff.
de neg. gest. Quatenus vero testator reliquit filiũ mortuum Ti
tio: cẽsetur testator intellexisse, q filius moriatur ad vtilitatem
Titij. z sic cẽsetur filio ipubẽri Titiũ pupillariter substituisse
per tex. d. c. si pater, z reperio, q ita etiam tenuerunt Moder.
Senẽ. in l. qui duos. in princ. ij. nota. ff. de reb. dub. hec optimo
videtur sapere magnã equitatẽ: cum in vltima volũtate debe-
mus sequi voluntatem, z mentem defuncti, quocũq; genere lo
quẽdi vratur. l. quotiẽs in dignũ. C. de test. Credo, q ista decisio
ni vtroq; mẽbro sit falsa. primo dũ ilsti dicunt, quatenus dixit
testator, Relinquo filiũ meũ viuũ Titio, q per ista verba, Ti
tius censetur tutor testamentarius filij. istud est falsum: z con
trarium in specie, z in fortioribus terminis nõ. Bald. in l. qui
aliena. ſ. q̃ p. j. not. de neg. gest. vbi no. q si dicat, relinquo filiũ
meũ matri suę qđ est plꝰ, per hoc nõ censetur mater tutrix te
stamentaria. z per illũ. ſ. quamq̃, alibi in ꝓpoſito decidit bal.
in l. omnem. C. ad Tertyl. q. quis dicitur tutor testamentarius,
quando est relictus in testamẽto per ꝓba cõgrua. z clara: sec
li verba sint demõstrativa alterius solicitudinis ſvel custodie.
Similiter secundũ membrũ dum dicitur, relinquo filium meũ
mortuum Titio, quod per tale ꝓbũ censeatur Titius pupilla
riter substitutus. In cõtrariũ videtur facere, quia ratiõi que
est q in d. c. si pater. verb. moriatur, imporet substitutionem
directam: Ha ratio est, quã. ſ. dixi ppter datiuum, qui impor-
tat p modũ acquisitionis secundũ Bar. in d. l. impuberẽ. ſ. fi. de
fals. ex quo ergo in illo testator dixit, si filius decesserit sine fi
lijs, moriatur, filie. illud ꝓb. moriatur, cũ illo ver. filie importat
per modũ acquisitionis, z sic importat, q filie acquiratur di-
recto: illud ergo est pp ver. moriatur iunctũ datiuo: ſz Barto.
videatur velle q sit pp verbũ moriatur. Sed quando relinqui
tur filius viuus, z mortuus Titio, illud, z mortuus, ponitur
simpliciter: ergo nõ videtur importari institutio, vel substitu
tio: nã dicas, q in casu isto est etiã datiuus. ſ. Titio: licet ꝓba
videatur magis efficatia per ꝓbã, moriatur Titio, q̃ p illud
ſ. viuũ z mortuũ Tit. o, z nũc habes sensum enucleatũ quare
ꝓbũ, moriat, importat directum. De multis alijs verbis vltra
Bar. habes per Ang. z Jaſo. hic per Bal. in d. l. fi. C. de sacro.
74 eccle. z latius in d. c. si pater. z Ange. in d. l. precibus. †Et vltra
ea que tangũtur per scribentes quid sit de verbo hereditare,
quid si testator dicat si filius decedat sine liberis volo q tit⁹
hereditet bona mea: an sit obliquum vel directũ: ponit Rap.
Tu. in consi. lxxviij. inci. q ser. Blanchus. alias est secundũ ali
quos, libro consi. ij. inci. proponitur. in vltimo dubio, vbi ponit
de verbo, hereditare. z ibi concludit, q sit verbum directus. z
credo, q dicat veritatem duplici ratione: quia, verbum here
ditare, est idem qđ heredem esse. sed heres est verbum directũ.
glan. d. l. precibus. ¶ Probatur preterea vna ratio, quod sit di
rectum: nam sonat quod directo, z propria authoritate, z non
per manum alterius capiat, ergo apparet quod est verbum di
rectum: ex doctrina Bar. communiter approbata per omnes.

LEX XVI.

1 ¶ †Legatum primum relictum quando debeatur.
2 In vltimis voluntatibus vltima derogant prioribus.
3 Quando duo testamenta vere sunt diuersorum, tamen habẽ
tur pro vno propter veritatem eiusdem disponentis.
4 Quando codicilli toliant legata facta in testamento.

Si quis cum quem.

Si seruꝰ le-
gatus sub-
stituatur pupillo eumque esset legatum factum de pe-
so seruo. h. d. fm Bar. Aug. Imo. z Alex. ille intelle-
ctus nullatenus mihi placet ad istum tex. q. verba tex. nõ pa-
tiuntur istum intellectũ: q. tex. nõ loquitur, qñ ille seruus es
substitutus pupillo: sed bene loquitur, quãdo alter fuit subsi-
tut⁹ pupillo: z ab illo altero fuit relicta libertas ipsi seruo: z nõ
1 summa melius secũdũ Sali. z Bret. †Si seruus in testamento
patris alicui relinquat. z in tabulis pupillaribus a substitutus
pupilli eidem libertas relinquatur, primũ legatũ videtur ad
emptum h. d. secundũ verũ sensum litere. Dubium faciebat in
ista lege, quia nouissima volũtas fuit facta in testamento pu
pillari sicut pupillus, si esset maior, nõ posset adimere. itaq
deberet posse adimere testatoris ratio, decidẽdi cõtrarium hoc
q nouissima volũtas testatoris est attẽdenda. z si dicas, est ve
rũ qñ in eadẽ dispositionẽ fuit vltima voluntas: alias secus ve
in casu nostro, respondet iurisconsul. quod hic non censetur
uersa voluntas: quia vna cẽsetur accessoria ad aliam. sicut vi
2 detur in codicillis testamẽto cõfirmatis. ¶ †Ro. ex isto tex.
quod in vltimis volũtatibus vltima derogãt prioribus. facit
l. si mihi. z tibi. ſ. in legatis. infra de legatis primo. z tex. in ca
pit. cum marthe. de celebratione missarum. gl. no. in c. j. de cõ
sti. in vj. z ponit duas limitationes. de quibus ibi in gl. Hinc est
q superflua est clausula notariorũ, quam apponunt semper
testamento, cassans, z irritãs dẽ testm aliud: q. ipso iure testm
scdo testõ. z ipso iure reuocat primũ. l. sancim⁹. i. ꝓbo ipso iure.
C. de testa. ita ẽt Bal. in l. fi. in v. g. C. de edic. diui. Adri. tol.
superflua est clausula notariorũ. De ista materia plene dixi in
l. pacta nouissima. C. de pac. vbi seriatim posui. ¶ †Secõ pon
3 derã illud q vult dicere iurisconsultus in fine, q qñ duo testa-
mẽta vere sunt diuersorũ, tũ habẽtur pro vno ppter veritatẽ
eiusdẽ disponẽtis: q. illud qñ statuitur de contentis in vno ho
locũ in his duob⁹ testamẽtis, qñ tñ z qualiter procedat q. te
stamẽtũ ꝓxis⁹ z filij cẽseant vnũ z diuersa, dicet i. l. patris z fili
4 j. e. ¶ †Capio gl. in verbo cõfirmatis. z diuiditur in tres. In
gl. ibi maxime subaudi. istũ intellectũ gl. ſq quintur Bar. z doc.
istud mihi nõ placet. iõ dic melius, q qñ codicilli sunt confir-
mati in testõ. vt dicit tex. tunc ipso iure tollunt legata facta in
testõ. sed quãdo non sunt confirmati non tollunt ipso iure. sed
ope exceptiones. ita concludunt scribentes presertim Mod.
l. heredes palam. in prin. ſ. de testa. z ratio est vt dicit gl. q. qñ
codicilli sunt cõfirmati in testamento censentur pars testmẽ
ti merito tollunt ipso iure: cum ergo iurisconsultus intendat
decidere q legatũ serui remouetur ipso iure. substitutione pu
pilli confirmauit ex codicillis confirmatis in testamento: qua
tales tollunt ipso iure: tamen tu cogita circa istud vltimum. 5

1 ¶ †Rupto testamento patris nõ. rũpitur pupillare: econtra re
manente patre nõ, remanet pupillare.
2 Pupillaris substitutio potest fieri ex interuallo. z alia hora se
parata post testamentum patris.
3 Testamentum pupillare factum postea non rumpit testamẽ
tum patris precedens.
4 Sublato principali tollitur accessorium.
5 Filius videtur esse preteritus qñ is et fiat substitutio. z qñs
alius instituatur sub cõditione si filius viuo testatore moriat.
6 Testamentum in quo filius est preteritus est omni iure nullo
iam iure ciuili qu am pretorio.
7 Testamentum in quo testator extraneum instituit sub hac cõ
ditione si viuo se filius moriatur est nullum.
8 Posthumus preteritus, quando viuo testatore moritur, fit cõ
ualidatur testamentum solum de iure pretorio.
9 Ad hoc vt fm testamentum tollat primum quid requiratur.

1 **ſ. Si suo testamento** †Rupto testõ pa-
tre. rumpit. z pu
pillare. ecõtra remanẽte pr̃no, remanet pu. h. d. fz Bar. z Sal.
vel sic complectẽdo totum ter. Tabule pupillares valẽt. licet
fiant ex interuallo post testamentum patris: nõ tamen tollunt
testamentum patris quod est principale, sed si pater postea fa
ciat secundum testamentum. tollitur primum. z tollunter ta
bule pupillares nisi illud secundum testamentum sit nullũ ex
teritiõe filij iam nati. h. d. mihil omittendo. Dividit in tres par
tes, put tria hꝫ dicta. Secũda ibi, nam si z sibi. Tertia ibi, ſ. fi
fm legitur tribus modis. sed tene secũdã lecturam. Dubitatio
nem faciebat quia testm patris z filij cẽsetur loco vnius: ergo
2 debet eodẽ cõrectu fieri. l. heredes palam. ſ. de testa. ¶ Hoc
q pupillaris substitutio põt fieri ex interuallo. z alia hora sepa
rata post testm patris. Adde q etiã põt fieri alia forma: nam si
testm patris sit factum in scrip. põt pupillare fieri nuncupati-
ue. tex. est ad literam. in l. si ita scriptum. ſ. fin. ff. de bon. poss. c
tab. Vnde fi

tab.vnde ex istis duabus.ll.simul iūctis pōdera tu qō vbi eadit diuersitas temporis ibi etiā cadit diuersitas forme:vñ mō alias necessarie interueniat:ideo dicebā istis diebus,q tēpus dicitur de forma:prout no.Bal.ꝛ Sal.in aut.que supplicatio. per illum tex.C.de preci.imp.offe. ¶ Secundo no.ex tex.ibi. Alia rursus hora, q ex diuersitate hore arguit diuersitas ac et ꝛ forme.iō tex.requirit in pupil.facta diuersa hora adhibe ri legitimos testes. Sed si fieret simul cū testamēto pris vna ꝛ eadē solēnitas sufficeret.adde q ratiōi vni⁹ hore vnū istrumētum & factū pri⁹ alio,ꝛ illi prefertur. glo.est reputata sin. inl.si ex pluribus.§.si.in gl.in ver.die obligauit.ff.de sol.quā gl. ad hoc no.Bal.in variis locis.s.in l.fi.C.de edic.diui.Adr.ꝛ in l.cū proponas.in fi.C.de interd.mat.ꝛ in c.pastoralis,in prin. ꝛ c.capitulū.de reser.ꝛ c.cōsulunt.de offi deleg.ꝛ c.ego R.de in reiu.ꝛ c.13.ꝛ c.qñ q de proba.c.ij.& cōsei.§.sed ego tibi do glo. expressiorem.c.si eo tempore.in gl.in ver.iam.de elec.in vj. quā nūq alleg.Bal.cōfirmo per aliam gl. in spē:qr ratiōe vni⁹ horescripti haberet data vnius diei.gl.ord.in c.duobus.in ver.ii nō appareat.de reser.in vj.Cayo.ꝛ oēs vbi Abb.in c.pastoralis, in princip.eo.ti.in antiq. Tertio no.ex textu.ibi.ꝛ tamen patris testamentum ratum manebit:quod testamentum pupillare factū postea non rumpit testamentum patris precedēs, licet regula sit q testū secundum tollit ipso iure primum.§. posteriore.instī.quibus mo.test.infirmetur.ꝛ l.sancimus.C.de testa. Ratio istius tex.est triplex. Prima quam proprie vult tex.quia testamentum pup.est accessorium ꝛ sequela paterni. l.u.§. prius.in fi.ff.ē.ꝛ l.ex pupillari. ¶.e.sed accessorium non potest tollere principale.l.quod per manus.ff.de iure codi. sicut dicimus quod a principali non vestitur accessorium. l. nuda. C.de contrab.ꝛ comm.instī.gloss.ꝛ doc.in l.petens. C.de pac. Secunda ratio est secundum Bal.Ang.ꝛ Mod.hic.quia pupillare iuris interpretatiōe censetur alterius testatoris:secundum tamen quod dicetur in l.patris ꝛ filij.¶.eo.ideo non tollit testamentum paternum precedens. Tertia est ratio,quia per pupillare testamentum succeditur alteri persone:ꝛ in diuersis bonis quam per testamentum patris.vnde ex separatis non infertur vt vnum deroget alteri.l.inter stipulantem.§.sacram. in verbo sed hec dissimilia sunt.ff.de ver.obli.ꝛ l. Papinianus eruli.ff.de min.o.ꝛ si ūgas simul istas tres rationes adhuc melius concludunt. ¶ Quarto no.ex tex.ibi ꝛ filio,quod sublato principali, [a] tollitur accessorium. nam sublato testamento patris, tolluntur tabule pupillares que sunt accessorie.facit. l.u.§.ꝛ.ꝛ.sed si plures.§.ulto.ꝛ §.si ex asse.ē.eo. Aliquando tamen ex post facto licet tollatur principale,remanet tamen accessorium.l.fideiussor obligari.in fi.vbi glo.ꝛ doct. ff.de fideius. not.in l.vsucapio.C.de pig. ¶ Quinto no.in ver.sed si secundum.hic probari fortiter prima fronte, quod si filius dicitur preteritus quamuis ei fiat substitutio.ꝛ quamuis alius instituatur sub conditione si filius viuo testatore moriatur,intelligendo, quod hic sunt verba testatoris. nam per ista duo non est qui dicatur preteritus.Bar.tamen inferius concludit contrarium per multa iura,quod filius sic conditionaliter nominatus intelligatur institutus prout latius firmat in l.gallus. in prin.vbi subaudiendo ad tex.ē.de lib.ꝛ posthu. ¶ Sexto no.ex.n.litere ibi quia secūdum non valet,hic videri tex. quod testamentum in quo filius in potestāte est preteritus sit omni iure nullum tam iure ciuili,quā iure pretorio,ꝛ potest ad hoc iste ter.dupliciter induci:primo,dum dicit quia secundum non valet,in quo minus est preteritus:ergo non valet nec iure pretorio nec ciuili. Potest ꝛ secundo induci, quia text. vult quod istud secundum non tollat primum:ergo obtenat quod est omni iure nullum,ꝛ presertim iure ciuili,qr si esset aliquod, tolleret saltem primum,de quo articulo non tangam hic ordinarie:quia est articulus,qui disputatur ordinarie in l.posthumo. C.de contra tab.per Bar.ꝛ alios in dicto preterito.ff.de inin. ru. ¶ Blo.in verbo si viuo se, dividitur in duas quamuis videatur ponere tres intellectus,sed non sunt nisi duo.in q. resp. per viā notabilū. ¶ In ea.gl.ibi sub hac conditione si viuo se,habes ex gl.primū intellectū ad text.q ista verba si viuo.ꝛc. fuerunt verba testatoris,ꝛ sic testator in secundo testō istituit extraneum sub conditione si viuo se filius moriatur,tale testamentum est nullum. Istum intellectum reprehendit Bar.hic vt hic per eum. Istam opi.quam hic plenius prosequitur .dez Bar.in d.l.gallus.in prin.sed ista opi.Bar.communiter damnatur in d.l.gallus,quia quando hic sunt posite in conditione non est verus,q dicantur instituti,ꝛ multa ibi allegantur per Bar.que ibi reseruo. Sz aduerte,q iste quinq; leges allegate per Bar.videntur obstare.Et primo tex.in l.si quis ita heres instituatur si legitimus.§.ult.qr dupliciter respōdetur ad istū text. Primo quod ille legitimus positus in conditione succedit ab intestato,ꝛ causa intestati excludit cām testati pp expssam dispositionem testatoris.ita firmāt ex presse gl.ꝛ Bart. in d.l.si quis. Secundo dicitur q ille text.non pōt vrgere:qr licet loquatur de legitimo,non sequit ergo de herede legitimo,vel de filio.ad l.coheredū.§.si.in fi.q tex.ibi nō dubitat de institutione,sed de substōne.ꝛ est veritas, virū viceatur facta cōditio, deciditur ibi,q sic. Ad l.gallus.in prin.ꝛ ad l.in testō,que idez dicunt,respondetur q iste tex.meritabiliter vrget cōtra bar. iungēdo.§.i oibus.in ea.l.prout dixi hoc anno. Et dicere put dicit Bar.q ibi tacita cōditio ꝛc.nō pōt pcedere,vt dixi hoc anno.ad l.si ita stipulat⁹.ff.de ope.lib.qz dixit Bart. q illa lex pstat optimū argumētū.mihi videt q ex tex.nō possit sumi argumētū ad propositum:quia si ex illo tex.posset argui vt facit Bar.certe etiā extraneus positus in cōditione,censeretur tacite instituꝛ.Hā si vis arguere vt facit Bar.q cōditio disponat, certe non solum filius positus,imo etiā quilibet extraneꝰ per illum tex.cū est notorie falsum.l.si quis sub conditione dādo.ff.si quis omis.causa testamēti.ꝛ gl.i l.Lucius.ff.de heredi.instī.cōmuniter approbata,nisi diceris defendendo Bar. q ibi tex.se fundaret in fauore patrom. Si ergo fauore patrom cōditio disponit de psenti, certe fauore prīs ꝛ nūq fortiꝰ disponet.ꝛ istud est quod fortius considerauit Bart.in illo text. dum dicit q prestet bonū argumētū, tñ ex alio non videtur ille tex.probare fm quod dixi etiā in l. cēturio.§.eo. in illa.q.an valeat fideicōmissus iniunctū neporibus:nam in illa.l.si ita stipulat⁹.ibi nō ē illō solū fauore patroni, sz ibi illud speciale cōcurrebat.Hā ibi stipulatio de dando. ff.non tolleret ibi,eo qr videtur inducta causa libertatis onerāde, hoc respectu ꝛ etiā respectu patroni cōditio operat etiā de presenti contra regulam.l.ex facto etiam.§.de her.instī.ille ergo tex. ponens casum specialem nō est trahendus in argumentum vt facit Bar.per l. qō vero contra.ff.de legib.tñ de ista opin.dicetur plenius in d.l.Ball⁹.Bart.tñ tz fm intellectū,z qō exponat si.i.q.uis. Iste secūdus intellect⁹ nō est tenēdus,eo qr facit vio lētiā litere expōendo si.i.q uis,preterea esset de indubitabili: quia tex.est in l.si filius,qui in potestate.§.de libe.ꝛ posth. ¶ Primum intellectum gl.teneas qui est amicus litere, ꝛ cōiter approbatur,ꝛ tenet. ¶ Contra istū tex.ꝛ istū primū intellectū opp.subtiliter Bald.q imo istud fm testū valeat:nam hic precesserat aliud testū,in quo filius erat institutus,deinde in secōa dispositione fuit dictū,si filius,me viuo,moriat:ista dispositio est vulgaris subst.l.cum proponas.C.de he.instī.sed qñ filius est institutus in primo testō,ꝛ sic in primo gradu quāmis pretereatur a secōo ꝛ sic a substituto,illa preteritio,ꝛ substitutio nihil nocet.l.si post humus.§.q vulgo.§.de libe.ꝛ post.ꝛ per istud fundamentum Bal.reprehendit istū intellectū primū,ꝛ tz fm.§ imo in isto text. tz q testator nō agebat solum facere substi.vulg.imo.etiam testamētū. nō mirū in illis fm nō vz,dato,q filiꝰ fuerit preteritus i primo institutus. Vel aliter ꝛ secōo rñ.ꝛ inig.fm Paulū hic qñ vulgaris substō sit in eodē testō, q precedit in §. q vulgo.sed si substitutio vulgaris fiat diuerso tpe.ꝛ istud est potius fm testamentū,q simplex substō vulgaris merito vitiatur ex preteritiōe filij,nā qñ testator aliqd addit post testū,vel detrahit ei,ut tex.ibi ex integro facienda sunt.tex.est i l.cohēdes pala.§.si qd post.§.de testa.facit.l.tribunus.§.n.ff.de te.mil. q addit Aret. hic,ꝛ ista est melior rñsio.Et ita limita regulā,q hz,q sub expressa pupillari cōtinet tacita vulgaris.l.quamuis.C.de imp. ꝛ alijs sub.l.iā hoc iuris.§.eo.vt pcedat quādo substitutio pupillaris fieret simul,vel cōtinuatiue cū testō prīs:lecꝰ,si ex interuallo,posit:qō bene no. Alex.tertio loco rñdet,sz est cū violētia. ¶ In vltima parte cōiter reprobat quatenus loquitur de posthumo preterito i secōo testō q tale testū nō rūpit primū, istud est z tex.formalē.in l.iij.§.sz ꝛ si.ff.de inju.rup.facit ratio qr possibile est ex tali testō adiri hereditatē de iure ciuili, puta, si posthumus nō nasceret vel abortiuus.l.ij.C.de posth.here. instit.sed qñ possibile est aliquo casu adiri hereditatem, rumpit primū.§.posteriore.Instī.quib.mo.te.infir. ¶ Not.qñ ex gl.tz Bar.duas cōclusiones. Prima est q qñ posthumꝰ preteritꝰ,viuo testatore,moritꝰ,recōualidat testm solū de iure pretorio:imo posset inducere cōtra, ꝛ quod istud sit verū, probatur dupliciter in illa.l.posthum⁹. Bōdera ergo subtiliter,q text. ibi dicit hereditatē obtinebit:ergo erit heres ēt de iure ciuili.alias tex.esset supernuus,ita vult tex.in verbo hereditatem. qr alias esset superfluus. ¶ Probat etiā tex.du dicit ꝛ ita imperator Marius⁹ ꝛ imperator noster rescripserūt, ponera er

[a] ¶ Sublato principali. Adde regulā accessoriū. ꝛ ibi Dy.de reg. iur.lib.vj.

gō qō illud nō est dispō ptoris, sz est impatoris. ergo est merus iuris ciuilē, nō ergo erit heres solū de iure pretorio: imo etiā de iurē ciuili: z ita reperio q̄ tenet Ly. z Ang. in l. fi. C. vide legi. nō recedas a communi sententia q̄ in casu. d. l. posthumus. testamentū nō reconualescit nisi de iure pretorio, prout tenēt gl. z do. in d. l. fi. C. vnde leg. Et pondera q̄ ille ter. pōt dupliciter induci pro communi. ¶Primo ponderatur dum dicit cōditionaliter, si testamentum signatum fuerit. pondera illud si signatum est. istud etiā cōsideratur mere in successionibus pretoris: q̄ pterō est qui adinuenit illam formā: vt Insti. de testa. post prin. si ergo posset heres succedere de iure ciuili, non attende rē q̄ testamentum esset signatum, vt dicit ibi ter. nā ad istaz inductionē posses respondere. nam ter. ibi. duo dicit q̄ scriptꝰ heres poterit bo. pos. petere. z hoc respectu loquit signatū est, deinde dicit hereditatem, obtinebit, z tunc non requiritur scriptura. Secūdo pōt ille ter. induci in ver. idem z circa, vbi ter. ponēs eam decisionē dicit si bo. pos. data: ergo ter. videtur in vtraq̄z ponere pro constanti quod bonoruz pos. necessaria sit. Et si dicatur quid respondetur ad ter. qui dicit hereditatēq̄z obtinebit. ergo de iure ciuili respondetur, q̄ verbum obtinebit respicit effectū: q̄ veniens per bon. poss. effectualiter efficitur heres de iure ciuili. loquor prout regulariter loquitur Bar. in l. ij. ff. de bo. pos. qui omnino videatur ad hoc per illū ter. cū gl. idem Bart. in l. ex asse. ff. ad treb. credō, q̄ istud voluerit text.

9 ¶†Secundo ex ista gl. no. Bar. qs ad hoc vt secundum testū tollat primū, est necesse, qs ex eo possit adiri de iure ciuili hereditas, z nō sufficeret adiri de iure pretorio. de quo est gl. i. v. potuerit cū in scō testamēto. vbi Bar. z alij ponunt. ff. de inuisto rup. ad quē omnes se remittunt: z ideo me remitto etiam.

LEX XVII.

1 ¶Posthumꝰ ēt nascitꝰ pōt post mortē instituti substitui.
2 Persona incerta potest substitui dummodo veniat certificāda ex futuro euentu.

1 **Substitui.** †Etiā posthumꝰ nasciturus post
2 mortem instituti substitui pōt. † z sic nota ex hoc ter. quōd persona incerta potest substitui. dummodo veniat certificanda ex futuro euentu, alias secus. casus est hic. ita loquuntur leges allegate in gl. in oppositione. z nota. soluit gl.

LEX XVIII.

1 ¶Seruus cōmunis cū libertate substitutꝰ impuberi efficit ei necessarius si fuerit redēptus a testatore: secus, si a pupillo.
2 Si autem a neutro fuerit redemptus poterit ipse seruus partem pretij offerre. z nu. 2.
3 Qui potest fieri necessarius testatori pōt etiā filiō testatoris.
4 Ex q̄ disponit q̄ seruus institutus sit necessarius heres testatoris non extenditur ad eum, a quo fingitur institutus.
5 Fauore libertatis z pupillaris substitutionis cogitur dns in iuris vēdere partē suā: hodie sufficit solus fauor libertatis.
6 Per substitutionem serui prius alteri legati reuocatur illud legatū, eueniente casu, vel conditione pupillaris substitutionis.
7 Licet debet expectari conditio pupillaris substitutionis: nō deb et tamen expectari.

Si seruus. Iste ter. fz Bar. ponit tres casus, ideo nō summatur: tu aūt summa sic. †seruus cōis cuz libertate substitutus impuberi efficitur ei necessariꝰ si fuerit redēptus a testatore: secus si a pu
2 pillo. †si autem a neutro fuerit redemptus, poterit ipse seruꝰ partē ptij offerre. z sic libertatē z hereditatē cōsequi, z si seruꝰ alteri legatus substituatur pupillo cū libertate euanescit legato eueniēte cōditione, ēt si post mortē patris, z sic legatarij. h.
3 d. tōta. l. vsqz. ad l. pēnis z filij. ¶†Nota ex prima parte, q̄ qui pōt fieri necessarius testatori pōt ēt fieri necessarius filio testatoris. cōcordat. l. fz si plures. §. quos possum. s. eo. ¶Secōdo
4 no. diligenter ex secunda pte. ibi, si vero ab impubere. † q̄ lex q̄ disponit q̄ seruus institutꝰ est necessarius heres testatoris, non extenditur ad eū a quo fingit institutꝰ. ita est casus egregius hicinā tabule pupillares fingūtur testū pupilli, vbi tractatur de fauore filij. l. Papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inof. test. z tamen seruus substitutus in tab. pu. si a pupillo redimatur, nō efficitur heres necessarius, hoc non est ex alio, nisi q̄z ler non extēdit ad casum fictū. allegat ad hoc vulg. l. ij. §. hec verba. ff. de neg. gest. traditur late p Bal. Jmol. z Mod. l. gallus. vbi dicet. ff. de lib. z posth. in §. z qd si tm. est dictū Bar.
5 in l. j. ff. de fonte. ¶Tertio no. †q̄ fauore libertatis, z pupillaris substōnis cogit dominus inuitus vendere partē suā: hodie sufficit solus fauor libertatis per ter. in l. j. C. de cōi ser. ma allegata in gl. hic in ver. offerēs. olim erat secus. §. j. insti. de dona. per ter. in l. j. C. de commun seruo. no. ibi Bal. q̄ si testator mandat construi ecclesiam cum alio, in loco communi cogitur socius inuitus vēndere partem suam fatiore religionis. ¶Ad de fortius quod pro constructione ecclesie, vel necessaria ampliatione ecclesie vel monasterij coguntur vicini vendere per ter. in l. si quis sepulchrum. in prin. ff. de reli. z sum. fu. de quo vi timo dixi. s. in l. j. ff. sol. ma. in quo notabili, z ibi multa alia ad
6 presens propositum dixi. ¶†Ultimo no. q̄ per substitutionē serui prius alteri legati reuocatur illud legatum eueniente casu, vel conditione pup. subst. z in hoc differt iste text. l. si quis eum. in prin. §. eo. quia ibi seruus legatus non erat substitutus prout hic, quicquid dixerit Bar. ibi. Item hic est ter. contra gl. d. l. si quis eum. in prin. in verbo adempto. que dicit q̄ legatum cēsetur pure ademptum. hic est ter. in contrarium demus existente conditione. Sl. in verbo offerens. diuiditur in tres. in prima timore contrarij ponit duas solutiones. ad ter. in secunda per viam no. opp. in tertia allegat concordan. secunda ibi z no. tertia ibi, cōcordat huic. ¶In ea. gl. ibi, vt C. de cōmuni seruo manu. tene secundam opinionem glo. quōd non sufficiat sola obligatio, sed requiritur depositio, z cōsignatio, prout dicit ter. in. d. l. j. §. j. z dicit Bart. qui tenet istam opinionē. quod illud q̄ deficit in ista lege suppletur per illam: tamen leges veteres declarātur per leges nouas, istud nō est nouū. l. nō est nouum. z. l. fz z posteriores. ff. de legib. tñ qs ista debeat suppleri per. l. nouam esset quodāmodo redarguere iurisconsultū: ideo absqz suppletione illius ter. probat istam opinionem bona ratione. Nā regula est, quod quando oblatio tendit ad acquirendum ius offerenti, z obligat aliquem ad aliquid, tūc non sufficit sola oblatio. sed requiritur consignatio z depositio. istā regulā tradit Bart. quem omnino videas in l. si ita heres. ff. de condi. insti. vbi ad istam regulā allegat. d. l. j. §. j. C. de communi seruo manu. allegat etiam gl. z doct. sed quando ista cessarent. secus ita procedunt iura quē allegat Bar. hic ad oppō. pōnit etiā Bar. in l. cui fundus. ff. de cōdi. z demo. ¶Sl. j. in l. sequi
7 ti que incipi. verbo idē est, diuiditur in tres. in prima declarat ter. in secūda ponit questionē. in tertia allegat cōcordā, secūda ibi, sed hoc casu statim euanescit. tertia ibi, z facit. j. In ea. glo. ibi vt sic liber z heres. †habes ex gl. q̄ licēt in terminis huius legis debeat expectari conditio pupilla. substitutionis vt expresse dicit ter. tamen nō debet expectari mors legatarij vt et ter. in illa. l. si post mortē. §. fi. j. de le. j. contra istā conclusionem gl. approbatam cōmuniter omnes z econtra rationem reddi tam per iurisconsultum in. d. l. si post mortem. ter. ibi dicit z gl. hic, nō expectat mors legatarij, cuius testator dixerit, eo quia certū est legatarij moriturū. istud videtur male dictum, quia cuius sit certū eū moriturum, tñ seruus posset mori ante ipsū legatarium. cuius ergo istud sit incertū, an debeat mori ante, vel post, facit conditionē cuius implementū dz expectari. ter. est i. l. heres meus. in principio. z in l. quibus. §. quidam titio. ff. de cond. z dem. ad ista iura rñ. Aret. z dicit q̄ est noua limitatio sua ad illos ter. q̄ d. l. heres meus. z d. §. quidā Titio, pcedunt qñ legatarius posset expectare aliqd emolumētū p extinctionem legati q̄ fieret per mortē, sed qñ legatarꝰ per mortē serui nullū cōmodū expectaret. z sic emolumētū vt est in terminis nostris, isto casu nō attēdit, si prius moritur, vel nō. z fz Bre. dicat q̄ sit sua limitatio, est ppria rñsio Pau. in d. l. si post mortem. §. fi. Raph. cum. ibi etiam mouet istam difficultatem. z respondet alio modo. sed quia non satisfacit ideo non refero.

LEX XX.

1 ¶Testamentum patris z filij habetur pro vno per fictionem, z vna solennitas iuris pretorij vtriqz sufficit. z.
3 Ubicūqz aliqd est tale, sed nō simplr sed fm quid, z quo ad aliquem respectum semper illud est impropprie fictre, z non verū.
4 Solennitas adhibita in testamento patris z sic in principali sufficit in accessorio, z sic in testamento filij.
5 Testamentum patris licet fiat in scriptis potest tamen testamentum filij fieri nuncupatiue, z viua voce.
6 Quando aduersatiua, sed, ponitur cum cōpulatiua, z tunc licet denotetur diuersum factum, tamen est idem ius.
7 Plura testamenta plurium personarum validantur propter testes in primo adhibitos.

Patris, z filij. Summa vt hic p Bar.
1 totū ter. †testū prīs, z filij impuberis habet p vno, vt vna solēnitas ēt iuris pretorij vtriqz sufficiat: tñ vnum pōt fieri in scriptis, aliud nuncupatiue. h. d. totus text. Habes pmittere id qd dicit gl. q̄ pretor inuenit sigilla, z ius
2 ciuile subscriptionē. ¶†No. j. z pondera ibi ter. ī illo verbo, habēt, qd testū patris, z filij nō sunt ppria vnū sed p fictionē habētur p vno: q̄ aliud est quē esse tale, z aliud est haberi p tali. ter. est in l. mercis. ff. de ver. sig. Bar. no. in l. si maritꝰ. §. ler Jus
3 lia. ff. de adul. †ita ad hoc no. istū ter. Bal. Ang. Jmol. z Mo.

imo

Imo subtilius no.ex isto tex.Are.hic,ꝙ vbicūq3 aliqd est tale
sed nō simplr sꝫ fm qd,⁊ quo ad aliquē respectū semp illud est
improprie,⁊ ficte.nō autē veruꝫ:allegat ad hoc.l.cū ex rōne:⁊
ibi Bar.ff.de execu.tu.bene faceret illud,ꝙ no. Bar.lꝫ ipse nō
alleget i l.Luci⁹.§.quesitū.j.de leg.iij.vbi dat regulā ꝙ qñ ali-
qd nō appellaꝭ simpliciter,sed cū adiuncto,videꝭ ꝙ nō sit ta-
le.Stat ergo fm oēs,ꝙ testm̄ pr̄is,⁊ filij nō sunt vere vnū,sed
improprie,⁊ ficte:ex quo tex.dt ꝑ vno habeꝭ.Ego in ꝯtrariū alle-
go tex.in l.ij.§.j.š.e.vbi tex.dicit ꝙ est vnū cōsequēter ꝑ verita
tem,nā dicit:cōstat enī vnū esse testm̄,sꝫ qñ lex vtiꝭ illo ꝟbo es-
se,tūc importat veritatē.q2(vt declarat Bar.)aliud est esse ta
lē,aliud est haberi ꝓ tali.ista est doctr.Bar.approbata in d.l.si
maritus.§.lex Julia.ff.de adul.sꝫ tex.in d.l.ij.§.prius.dicit cō
stat enī verū esse testm̄ loquiꝭ ꝑ verbū esse.ergo per veritatem.
Imo forti⁹,si lex vel statutū diceret haberi ⁊ esse, puta statu-
tū dicit scolares habeanꝭ ⁊ sint ꝓ ciuilib⁹.primū verbū habe-
ri ꝓpter sequēs verbū esse importat veritatē qd alias impor-
taret fictionē.q2 iungim⁹ iuris intellectū ꝑ veritatē.ita dicit
singulariter Bal.in proemio ffoꝝ.circa finē principij.vbi ad
hoc pōdera tex.in l.j.§.fi.ff.qd quisq3 iuris.Imo fortius tex.in
illa.l.ij.§.prius.fm verū intellectū loquiꝭ qñ substō pup.facta
est diuerso tēpore a testamento pr̄is fm cōiorem ⁊ meliorem
intellectū.quē ibi tenui,⁊ tñ illo casu dicit vnū esse testm̄,⁊ ibi
loquiꝭ ꝑ verbū esse,⁊ sic ꝑ veritatē.Erit ergo ibi tex.peregrin⁹
qd substō pup.fiat diuerso tēpore a testō patris,tamē vere est
vnū testm̄,potes ꝓ so.dicere nec aliud meli⁹ occurrit,ꝙ tex.in
d.l.ij.§.prius.loquaꝭ respectu disponētis eius respectu sit vnū
⁊ sic respectu testatoris: q2 vere est, ⁊ idem testator: quo vero
ad alios effectus nō sit idē ꝑ veritatē,sꝫ ꝑ fictionē.text.est hic
ꝙ probatur q2 cum ille tex.loquatur q2 fm veriorē intellectū
qñ substō pupillaris fieret ex interuallo ⁊ separatim certe ibi
requiriꝭ noua solēnitas:vt dicit tex.in l.si qs eū.§.j.š.e.ergo re
spectu solēnitatis vere nō est vnū sꝫ vnū respectu disponētis,
4 ⁊ non alio respectu.¶†Scdo no.ex tex.ibi septem signa pa-
tris sufficiūt,qd solēnitas adhibita i testō patris,⁊ sic in prin-
cipali sufficit etiā ꝓ testō filij.Adde,ꝙ per istū tex.alibi Bar.
decidit questionē quā dicit vidisse de facto Bar.in l.infician-
do.§.infans.in fi.ff.de fur.statutū ꝓhibet inuitari ad conuiuiū
⁊ ad nuptias vltra.xij.dñas.pone,ꝙ pater ⁊ filius simul eadē
die vterq3 ducat vxorē nūqd poterūt inuitari.xxiiij.dominas.
dicit Bar.ꝙ lꝫ sint duo matrimonia,⁊ hoc respectu possint di
ci due nuptie,tñ q2 festiuitas fit vna simul i vna domo quo ad
solēnitatē,vnice nuptie dicunꝭ ⁊ sic nō poterunt inuitari vltra
xij.dominas,⁊ dicit ꝙ est tex.hic ⁊ nō allegat aliud quia hic si-
cut sufficiūt septē testes in testamēto patris ⁊ filij.ita in pro-
5 posito ⁊c.¶†Tertio nota in ver.sꝫ ⁊ si pr̄.ꝙ q̄uis testm̄ pr̄is
fiat i scriptis, tñ testm̄ pupilli pt fieri nūcupatiue,⁊ sic vna vo
ce,⁊ ecōtra ꝯcordat.l.si ita scriptū.§.fin.de fm tab.allegata in
gl.Et ex hoc tex.infert Ang.Imo.⁊ Mod.ꝙ licet sñia diffini
tiua sit lata in scriptis ⁊ a iudice ꝓut requiriꝭ,tñ iudex eodem
die poterit interlocutoriā ꝓferre sine scriptis.de quo etiam ꝑ
Ang.⁊ Imo.in l.Paulus.ff.de re iud.per Ang.in l.quod iu-
sit.e.ti.⁊ insistūt pleni⁹ Alex.⁊ Are.hic.¶Glo.in verbo resi-
gnate dupl'r exponit tex.¶In ea gl.in fi.habes ex gl.duos in-
tellect⁹,vel duas expositiones ad tex.Bar. intelligit primam
expositionem verā,qñ tabule pupillares sunt signate: quia si-
gna impressa in paterno videtur impressa in pupillari, vt hic
ꝑ Bar.fm expositionē gl.itelligit Bar.qñ ab initio tab.pu.fue
rūt signate: q2 licet signa remoueanꝭ a tabulis pupillaribus,
remanent tñ valide,⁊ est ratio,q2 sunt supflua illa signa. vnde
quemadmodum solēnitas adhibita vitiose,q̄ alias nō erat ne
cessaria no vitiat.l.j.C.de rei vxo.act.in prin.gl.in l.vnum.š.si
cer.pe.ita etiā solēnitas adhibita ⁊ postea remota non vitiat,
quando alias erat superflua.¶Gl.in verbo per scripturā.di-
uidiꝭ in duas partes principales.In prima timore contrarij
rū.⁊ declarat tex.in secunda dat doctrinam.secunda ibi,est er
6 go vnum.¶In ea.gl.ibi per copulam,†no.istam gl. que quo
a tidie allegatur ꝙ qñ aduersatiua sed,[a] poniꝭ cum copula,⁊ ibi
est bene diuersum factū,tñ est idē ius ꝑ copulā:⁊ simile gl.ha-
bes in l.ij.ff.ne quis eū,qui.qñ vero ponit aduersatiua sine ali
qua copula tūc denotat diuersum factū ⁊ diuersum ius.l. hoc
amplius.§.de his autē.ff.de dam.infec.⁊ gl.l.qui vsumfruc.de
ver.obl.ita tenet Bar.⁊ indifferenter omnes.tu autem aduer
te,ꝙ licet ista gl.quotidie allegetur,mihi videꝭ, ꝙ ista gl.non
sic dicat prout allegatur:q2 nō vult ꝙ aduersatiua.sed ꝓpter
copulā denotet idem ius simpliciter:imo dicit,ꝙ denotat idez
ius quo ad quid ⁊ quo ad quid diuersum pondera fortius ꝙ
ista aduersatiua cum copula,denotet ⁊ diuersum factum ⁊ di
uersum ius in eo ꝙ principaliter deciditur.ita probat iste tex.
primo deciditur ꝙ est vnum testamētū. Pōdera scdo,ꝙ licet
ista regula teneatur cōmuniter a maioribus in contrarium al
lego tibi tex.in l.iij.§.sed si sic accepit.ff.de in rem verso. quem
tex.nemo vnꝙ pōderauit ad hoc vbi est tex.⁊ ibi est aduersati
ua cū copula,⁊ tamē denotat diuersum factū,⁊ diuersum ius.
secundo contra istā regulā do tibi alium tex.in l.si quis ex ar-
gētarijs.§.rōnem.in ver.sed ⁊ qd solui.ff.de eden.vbi est etiam
aduersatiua cū copula,⁊.tñ denotat diuersuꝫ ius.⁊ Raphael
Fulg.solus no.illū tex.cōtra istā regulā. Alij nihil tangunt.tñ
ad istū tex.fm ꝙ ille tex.est referēdus ad principiū. §.⁊ non ad
proxima,vt expresse dicūt Ray.⁊ Alb.ibi,ꝙ isto modo impor
tabit idem ius.⁊ isto mō potes rūdere.Nō recedo tñ a cōi re-
gula,cū verecundia esset declinare, disputādo teneas regulā
cōmuniter approbatā.quā etiā tꝫ gl.in d.l.ij.ff.ne quis eū q gl.
⁊ Bar.in l.sed ⁊ si lege.in prin.ff.de pet.here.⁊ gl.in l.j.§.is vi-
deꝭ in gl.magna circa mediū.ff.si quis ius di.nō ob.⁊ ibi Bal.
⁊ Fulg.ad hoc notāt illā gl.tenēdo illam coem regulam ꝙ ad
uersatiua cum copula denotet idē ius.limita ⁊ intellige quod
denotet ideꝫ ius nō omnino ⁊ simpliciter sed quo ad quid. de
hoc soleo pōderare tex.⁊ ibi legēdo no.ad hoc,in l.nā postea ⁊
§.sed ⁊ si quis.iūcto.§.precedēti.ff.de iureiuran.ibi dicitur sed
⁊ si quis.⁊ sic est aduersatiua cū copula.ibi bene est idem ius
in hoc vt detur replicatio aduersus exceptionē iuramēti,ꝑ(?)t
in casu iuramēti,sed nō est idē ius simpliciter.patet,q2 ibi nō
requiriꝭ restitutio in integrū,prout requiritur in §.p̄cedenti:
ergo ibi est tex.ꝙ aduersatiua cū copula denotat idē ius quo
ad quid,⁊ istud est ꝙ etiā precise vult ista gl.quod forti⁹⁊ vult
ꝙ denotat idem ius quo ad aliquid.non autem ad illud quod
principaliter decidiꝭ.ita glo.hic.Reliqua de ista aduersatiua.
ponit Bar.in l.hoc amplius.§.de his aūt.ff.de dā.infe.Circa
7 doctrinā Bar.nō bene loquiꝭ.¶†Circa primā questionē ex-
tra gl.cōcludit Bar.ꝙ plura testamenta plurium personaruꝫ
validantur propter testes in primo adhibitos,eo q2 vno con
textu potuerūt testes rogari ꝓ oibus testamētis in vna char-
ta descriptis.cū Bar.trāseunt oēs. Alb.Bal.⁊ Ang.⁊ ceteri,
⁊ dicit Pau.se habuisse de facto istū casum,⁊ dicit,ꝙ istud fie-
ri potuerit per istam doctrinā,ꝙ maritus ⁊ vxor fecerūt testa
mentū in eadē charta.pro ista decisiōe facit rō Iuriscōsulti in
d.§.si initium.nam dies ⁊ cōsul qui precedit censetur esse cōis
ad oēs rōnes inferi⁹ descriptas que nō habent diem,⁊ cōsulē
forti⁹tenuit Bal.hic,ꝙ ista decisio habeat locū in testō in scri
ptis vt subscriptiones ⁊ sigilla apposita in vno testamēto ha
beāt locū ēt ad sequētia testamēta,que sunt in eadē charta de
scripta,⁊ sic cōtingua ꝑ d.§.si initiū.secus si sit in diuersis quin
terni⁹. ꝙ reputat no.dignū ꝑ extēsione.d.§,si initiū.Sed istud
reprehendiꝭ per Raph.cu.⁊ Ang.⁊ bene per tex.in l.pen.C.de
testa.vbi dr̄ ꝙ i testō scriptis i subscriptiōe dꝫ subscribere no-
mē suū,⁊ nomē testōris:⁊ ꝙ faciat mētionē de quolibet testa-
tore.Preterea fm Rap.cu.dareꝭ materia ad falsificādū,q2 lꝫ
testes scriberent se in primo testō,posset postea notari⁹ scribere
plura testamēta de qb⁹,testes nō habuissent notitiā. Sꝫ ꝯside
ra tu,ꝙ ista rō suspiciōis falsitatis ꝓcedit ēt i decisiōe Bar.⁊
doc.i testō nūcupatiuo,⁊ illō idē qd Raph.ꝯ Bar.tꝫ ēt Ang.
Are.cū aliqua distinctiōe §.igiꝭ.Inst.de pupil.subst.¶Adde
ēt decisionē Bar.⁊ doc.tex.qui nō allegaꝭ i l.lꝫ inter priuatos.
C.d pactis.ꝑ quē tex.no.ibi Bal.Sali.⁊ Pau.ꝙ duo pn̄t se ini
cē hr̄des istituēdo i eadē charta testari,⁊ ille tex.meli⁹ faceret
pro decisione Pau.de ca.hic.facit etiā ad predicta tex.in l.eo
ꝙ a multis.C.si cer.pe.vbi est tex.ꝙ in vno istrumēto pn̄t de-
scribi plures ꝯctus ⁊ plures obligationes diuersarū persona
rū.Per illū tex.no.ibi Bal.⁊ Sali.ꝙ vna subscriptio, ⁊ vnum
sigillū tabellionis pōt authēticare mille ꝯctus,⁊ sic illud ꝙ in
d.§.si initiū.in tēpore habet locū in subscriptione ⁊ sigillo ta-
bellionis:qd est no.fm eos.Idē tenēt Bal.⁊ Ang.in d.§.si ini
tiū.Bal.in rub.C.de fide instru.Ang.in l.Lucius.de testa.mil. a

a ¶Sed. Adde gl.in l.vnica.ff.si quis ius dic.nō obtēp.doct.in l.ij.§.sed ⁊ si agāt.ff.de iud.Io.an.in c.per tuas.in fin.de arbit.Ra.cuma.in cōsi.cx iij.inci.statutuꝫ,ꝙ nec inter aniātes.

LEX XXI.

1 Substitutio pupillaris facta certo tēpore vltra pupillarem etatem non extenditur vltra illud tempus.

2 Licet testator non possit prorogare tēpus pupillaris substitutionis,potest tamen illud restringere ⁊ cohortare.

3 Permissum ad tempus aliquod videtur post illud tempus esse prohibitum.⁊ nu.4.5.6.⁊ 7.

8 In pupulari substitutione cum ad breuius tempus fiat non comprehenditur tacita vulgaris.

1 Si ita quis. † Substitutio pupillaris facta certo tēpore intra pupillarem etatem vltra illud tempus non extēditur. Diuiditur in tres.In prima ponitur thema.In se
2 cunda decisio.In tertia ratio.¶†Ho.primo ex isto tex.ꝙ li-
cet testator non possit prorogare tempus pup.substi. l.in pu-
pillari.š.eo.pōt tñ coarctare,⁊ restringere ad breuius tēpus

3 vt hic,ꝛ in concor.allegatis in gl. ¶ †Scdo no.ex isto tex.re-
gulā ꝙ permissum est ad tps, post tps videt prohibitū.cōco.
l.statuliberū.§.stichū.ff.de leg.ij.l.imperator.ff.de postulā.in
l.si vn⁹.§.si cū reo,ꝛ i l.epistola.§.fi.ꝛ ibi Pau.no.ff.de pactis.
ꝛ in l.pater filiū.§.fundū.j.de leg.iij.gl.in regula decet.de reg.
iu.in vj.ꝛ ista regula procedit ecōtra:q₂ prohibitū ad tempus
censetur permissum post tempus.d.l.imperator qui proprie:ita
loquitur.ꝛ d.l.si vnus.Itē ad istā regulā.ꝙ permissum ad tē-
pus,ꝛc.vide late Bal.in l.obseruare.§.proficisci.in iij.q.p to-
4 tū.ff.de offi.procō.ꝛ lega.†vbi inter alia dicit no.quod licet in
a statutis non habeat locum argumentum[a] a cōtrario sensu.re
gulariter argumentum a contrario sensu venit per cōiecturā,
ꝛ improprie.tex.in l.pecuniam.vbi doctores no.in dictione tā
b quam[b] ff.si cert.pe.gl.in l.apud antiquos.ff.de furtis.Et quod
non habeat locum in statutis firmat.Bar.in l.omnes populi.
in vj.q.prin.ff.de iustitia ꝛ iure.tamen dicit subtiliter Bald.in
d.§.proficisci.in ij.q.ꝙ vbicunq₃ in statuto limitatur tempus
post tempus limitatum sumitur argumentum a contrario sen
su etiam ad tollendum ius commune virtute limitationis tē
poris,que alias nihil operaretur,ꝛ est pulchra limitatio ad p̄
dicta,stat ergo regula,quod permissum ad tempus post tem-
5 pus videtur prohibituz.†Limita in dispositione voluntaria,
secus in necessaria saltem necessitatis causatiua vt testamen-
tum valeat:ideo si testator dixerit, si filius, vel nepos nasca-
tur intra nouem mēses eum instituo.certe si nasceretur intra
decem vel xj.censeretur adhuc institutus:ne permissum ad tē-
pus censeatur tunc prohibitum.ita colligitur ex gl.in l.Gal-
lus in prin.ꝛ ibi Bal.ꝛ Imol.sic declarāt.s.de liberis ꝛ posth.
6 †Secundo limita istam regulam,quod licet permissum ad tē
pus ꝛc.tamen ex equitate re integra post illud tempus licituz
est moram purgare.tex.est qui loquitur in his terminis.in l.e-
mancipiorum.ff.de opt.leg.ꝛ ita declarat Alexā.hic quicquid
dicāt ad illū tex.Imo.ꝛ Bal.Dic melius ꝛ no.fm Are.hic,qui
melius vidit medullā illi⁹ text.ꝙ ibi illa essignatio termini fit
ꝓpter heredē,vñ si cesset interesse heredis,q₂ res adhuc omni
no sint integre,cessat prohibitio post tempus.Istā rōnem as-
7 signat ibi Iuriscōsult⁹.ꝛ Bar.ibi formaliter dclarat.¶ †Ter
tio principaliter no.ex isto tex.ꝙ substitutio facta vno tpe nō
extenditur ad aliud tēpus,idem no.gl.Bar.ꝛ doc.in l.si mater.
§.fi.j.eo.Contra istud fortiter op.Bart.ꝛ doc.substitutio fa-
cta ad vnū casuz extēdit ad alios casus.l.Gallus.in prin.ff.de
lib.ꝛ posth.l.fi.C.de insti.ꝛ substi.dictū fuit plene per Bart.in
l.j.in pn.s.e.ergo silr facta vno tpe dz extēdi ad aliud tempus,
c q₂ bonū est argumetū de re ad tps[c] ꝛ econtra.l.miles.ita i pn.
j.de test.mili.Confirmatur ista opp.nam ideo substi.facta vno
casu extēdit ad alios.l.iā hoc iure.s.eo.q₂ in substōne fit latissi
ma interpretatio vt dicunt gl.ꝛ doc.in l.Gallus.in prin.ꝛ dixi
in l.j.s.eo.Attēta ista rōne,certe substitutio facta vno tēpore
deberet extēdi ad aliud tps sicut extēdit ad alios casus.Huic
difficultati rñdet Bar.ꝛ cōcorditer oēs scribētes,ꝙ substitutio
facta in vno casu ꝛc.est verū,nisi volūtas testatoris repugnet
expresse vel tacite.l.iā hoc iure.s.e.sꝫ in casu nostro repugnat
volūtas testatoris.ita etiā respondet Bar.in l.si mater.§.fi.j.
e.ista sol.Bar.ꝛ doc.mihi nunꝙ satisfecit, nec tollit difficulta
tē.fateor,ꝙ qñ volūtas testatoris repugnat, est bene dictū, sꝫ
ego cōsidero,ꝙ Bar.ꝛ doc.hic dicūt ꝙ hec voluntas testato
ris refragat:eo q₂ permissum ad tps.post tps cēset ꝓhibitum.
certe ego dico,ꝙ qñ testator substituit in vnū casum,habeo re
gulā,qui vnū casum ponit,ꝛ permittit,alios ꝓhibet.l.cū ptor,
ff.de iudi.c.nōne benedicimus.de presump.cōsidero ergo,ꝙ
fm regulā iuris,data paritate terminorū,idē est in casu,ꝙ in
tpe sicut econtra sit permissum in tēpus,post tempus cēset ꝓ
hibitum,ita permissum vno casu,censetur in alio prohibitum
nōne ita refragat tacita volūtas testatoris ponēdo vnū casuz
sicut in tpe,ꝛ tñ substituēdo in vnū casuz.intelligit in alios sub
stituere:ergo idē in tpe.Et si diceres permissum ad tps respe-
ctu tpis est magis p̄cisuz:vellē,ꝙ dares casum,vel legē de hoc
vel rationē.Ego habeo regulā ꝓ qua bonū est argumentū de
re ad tps ꝛ ecōtra corroborat difficultas:q₂ substitutio facta
in vno casu extēdit ad aliū casum:quāto magis hic i substōne
pupil.que est merus fauor,ꝛ merum commodum,ꝛ mera pro
uiso pupilli.Cōsiderabā posse rñderi vt de materia acutius
cogitandi,ꝙ qñ substitutio fit ad certum tēpus,si pupill⁹ de-
cesserit intra.x.ann.si extenderet vltra.x.annos extremo dicit
contra volūtatem testatoris,sed quādo fit extensio de vno ca
su ad alium,nō est contra,sed videtur preter.nō pono tñ pro
8 cōstāti.¶ †Quarto ꝛ vltimo dicit Bal.ꝛ Cy.in l.precibus.C.e.
p istū tex.ꝙ sub ista pupil.subst.de qua in isto tex.non compre-
hēdit tacita vulgaris,eo q₂ pupilla.substi.limitata ad breuius
tps nō cōprehendit tacitā vulgarē.ꝛ si hoc est verū.n,est sing.

a ¶ Argumētuz. Adde Bald. in auth.ad hec.C. de vsur.

b ¶ Dictione tāquā. Adde gl.in l.si pater.in §.q duos.ff.de ado. Raph.cu.consi. cxlvj.ici.Simō Helias,Alex.de Imo.in consi.xv. inci.viso processu inquisitionis.

c ¶ De re ad tempus. Adde Rapha.Fulg.in l.j.C.de test.mili.

limitatio ad regulā.l.iā hoc iure.s.e.Sed Raph.cu.hic tenet
contrariū nihil tñ allegat.Nico.de Neap.ꝛ Alex.hic idem te-
nent.moti ista ratione quia quādo pupill.substitutio continet
totum suum tempus,certe continet sub se tacitam vulgarem.
d.l.iam hoc iure.ergo similiter,quando continet minus tem-
pus.Ponderat etiam Alex.Bar.velle idem in l.j.s.eo.

Adde Quod istā eādē opi.ꝙ etiā si sit coarctata ad tē
pus ꝛc.firmat Sali.hic,ꝛ q₂ isti docto.non viden
tur moueri fortiori ratiōe,nec aliqua lege cōfirmo (vt credo)
fortiori rōne,nā habeo ꝙ vulgaris substō quāuis nō sit facta
simpliciter,sꝫ sit facta in vnū casum indiuiduū,tñ ista cōtinet
sub se tacitā pupil.sicut si esset facta in omnē casum.tex.est re
putatus singularis lꝫ vulgatus in l.fi.C.de inst.ꝛ substi.quem
Bar.ibi dicit se nescire alibi.ergo eo modo in proposito,q̄uis
substitutio non sit facta ad suum tempus,sed restricta, tamen
debet continere tacitam vulgarem.¶ Gl.in verbo post deci-
mum diuiditur in tres.in prima declarat.in secunda per viam
nota.ponit concor.ad tex.in tertia opp.de tribus legibus.

LEX XXII.

1 ☞ Qui impugnat testamentum patris tanquam indignus repellitur a substitutione pupillari.

2 Filius preteritus si intentat bonorum possessionem contra tabulas,succubuit, nunquid priuetur tanquam indignus a substitutione pupillari.

3 Qui impugnat volūtatē defuncti ꝛ succūbit,perdit legatum.

IS,qui contra. Quero, que potuit esse rō dubitādi:dic
ꝙ rō est,q₂ nemini iniuriā facit qui iure suo vtitur,
nec dꝫ sentire penā.l.Graccus.C.de adul.¶ †No.
1 ꝙ qui impugnat testm̄ patris tanꝙ indignus repellit a subst.
pupil.q₂ impugnādo principale iudiciū,vt etiā accessoriū iu-
diciū ipugnare.l.post legatū.§.q principale.ff.de his quib.vt
indi.vbi dt tex.ꝙ sec⁹ est cōtra,ꝙ qui impugnat testm̄ pupilli
nō repellit a testamēto p̄ris.¶ In gl.j.ad fi.pro clara intelli-
gētia hui⁹ gl.ꝛ hui⁹ tex.reassumo in dubiū illud,ꝙ pro cōstāti
2 gl.p̄supponit,†pone,fili⁹ p̄teritus intētat bo.pos.cōtratabu.
succumbit, nūquid priuetur tanquā indignus a substi.pupil.
ꝛ cōsequēter nūquid iste tex.generaliter loquens habeat locū
in qōne precedēti.gl.ꝛ cōiter doc.hic tenēt,ꝙ etiā isto casu p-
cedat p̄ns lex.tñ tex.qbus gl.ꝛ doc.mouent,nō multū vrgēt:ꝛ
sic potes arguere ex generalitate istarū legū.Rap.cu.tꝫ ɔtra
istū cōem.Primo per tex.qui fortiter restringit.in l.filium.§.fi
qs.ff.de leg.prestā.vbi est casus ꝙ si aliqs ex liberis intētauit
bo.pos.cōtratabu.ꝛ succūbit, nō perdit legatū sibi factū.Se-
cūdo allegat tex.in l.post legatum.in prin.in ij.rñ.ff.de his qui
vt indi.vbi dicit Iuriscō.ꝙ qui dicit testamētū nō iure factuz
q̄uis nō obtineat,nō p̄dit legatū.sed filius contratabulando
dicit testm̄ nō iure factū.l.si pater,C.de insti.ꝛ subst.ergo q̄uis
succūbat,nō per hoc perdit legatum.Tertio mouentur p gl.
in l.si seruus.ff.de bo.pos.fm tab.q̄ gl.istud tenet.Eandē opin.
cōtra gl.ꝛ doc.hic tenet Are.q̄uis de Rap.nō facit mētionē.
mouētur per d.l.post legatū.in ij.rñso. quā subtiliter inducit:
dꝫ ibi ꝙ qui nō impugnat volūtatē defuncti,q̄uis dicat testm̄
nō iure valere,si succubat.per hoc nō perdit legatū, aut sub-
stitutionē:sed qui intētat bo.pos.ɔ tab.nō impugnat volūtatē
testatoris,eo,q₂ in bo.pos.cōtra tabulas agit de iure patris,ꝛ
filij,nō de iure testamēti.verba sunt Iuriscō.in l.filio.§.contra
tabulas,ꝛ ibi Bar.declarat.ff.de inoff.testa.ꝛ idē Bar.notat
in l.illud.ff.de cōtra tabu.ꝛ ad istud argumentum non videtur
rñsio.Itē contra cōmunē opi.gl.facit,q₂ verba debēt intelligi
cū effectu.c.relatum.de cleri.nō resid.quid enim debet offen-
re conat⁹,qui effectū nō habuit.l.j.§.fi.ff.ꝙ quisq₃ iur.ꝛ ibi di-
xi.in v.no.Sed resp.ꝙ procedit cōtrariū quo ad euadēdū pe-
nā:q₂ requirit ꝙ res habeat effectū:nos aūt loquimur ꝙ quis
3 fiat indignus,ꝛ priuetur lucro.†Quid tenendū,teneo opi.gl.
ꝛ cōem,ꝛ fundo me in illa.l.post legatum.quam retorqueo cō
tra Raph.ꝛ Are.nam tex.in illa.l.post legatū,in ij.rñso dicit,
ꝙ qui impugnat voluntatē defuncti ꝛ succūbit,perdit legatū.
qui autem non impugnat volūtatē sed dicit testamentum ipso
iure nullū,ꝛ nō iure factum,iste non perdit legatū,sed dico,qꝫ
qui intētat bono.pos.cōtra tab. impugnat voluntatē testato-
ris.tex.est ad literā.in l.sed cū patrono.§.j.in verbo cōtra vo-
luntatem.ff.de bo.pos.tit.generali.est.Ad idē text.si male non
memini.in l.maximum vitium.C.de libe.prete.ꝛ istud clare di
cit Bar.in l.re coniuncti.in iij.q.princi.ff.de lega.iij.dum que-
rit,quando habet locum ius accrescendi,ꝛ dicit,quod qui in-
tentat bon.pos.cōtra tab.venit contra voluntatē.ergo qui in-
tentat querelam,q₂ venit cōtra voluntatem perdit legatum,ꝛ
substitutionē.l.papinianus.§.meminisse.ff.de inof.testa.nec.ll.
allegate per Are.dicunt,ꝙ qui intētat ɔ tab.nō veniat cōtra
voluntatem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

volũtatẽ.q2 ibi declarat Bar.q venit cõtra bo.pos.⁊ sic ꝑ tex. in illa.l.post legatũ. Tertio ꝙ̃ Raph.⁊ Are.restat solũ respondere ad l.filiũ.§.si qs.ff.de leg.prest.rñdeo ꝑmo. qñ ꝑ errorem petijt,sicut ille tex.loquit̃,dũ dicit ⁊ ꝓbat ibi in ṽbo,postea apparuerit.⁊ ibi Dy.⁊ Rap.ita exꝑsse declarãt illũ tex.hic. nos loquimur qñ sciẽter. Uel scdo ibi nõ ẽ ꝓsecut⁹ petitionẽ vsq3 ad finẽ:⁊ ideo id releuat̃ ꝑ regulã.l.q̃uis.⁊ l.libertus.j.ff.de in ius vocã. ¶ Gl.si.diuidit̃ in duas,scda ibi,⁊ facit.j. ¶ In gl. ibi sed vt indignus repellit̃. Responde melius secũdum Bar. ⁊ doc.ꝙ ibi substit.pu.nõ erat ille q ꝙ̃ tabulauit:hic erat filius.

LEX XXIII.

1 ☞ Ius substitutionis non transmittitur ad heredes.
2 Ius substõnis breuiloque an debeat transmitti ad heredes.
3 Sub breuiloqua videtur contineri fideicommissaria.
4 Qui vocatur ad substitutionem sub nomine heredis potest succedere,nisi institutus adeat hereditatem.
5 Arbitrium datum alicui vt heredi cessat si desinat esse heres.
6 Dictio plerunque,facit regulam.
7 Euidẽs lz etiã dicatur illud ꝙ apparet ex coniecturis:nõ tamẽ dicit̃ illud euidenter expressum qd elicitur ex coniecturis.

Qui plures heredes. ¶ Summa vt hic
1 per Bar. ¶ †No.j.ibi ad superstites.ꝙ ius substõnis siue breuiloque siue vul.siue pu.vel q̃cunq3 nõ trãsmittit ad heredes vt hic:⁊ l.si ex pluribus.ff.de suis ⁊ leg. Et si diceres,que põt esse rõ istius regule,quare ius substi.nõ transmittat̃ ad heredes,ius accrescẽdi sic:dicit,ꝙ rõ est:q2 substitutio nihil aliud est quã cõditio instõnis.l.in rõne legis falcidie retẽtiões.§.ꝙ vulgo.⁊ §.seq.⁊.ad l.fal.q liberis.in princ. j.e.lz ius cõditionale ex vltima volũtate nõ trãsmittit̃ ad heredes.l.vnica.§.sin autẽ aliqd sub conditione.C.de cadu.tol.libe. homo.§.si Titi⁹.⁊ §.seq.s.de her.instit.§.ex conditionali.cum
2 gl.Insti.de ver.obl. ¶ †Contra istum tex.oppo.fortiter, quod imo in terminis huius legis ius substõnis breuiloque debeat trãsmitti ad hrdes. nã pondera ꝙ in ista.l.ius sub erat iunctum cũ iure accrescẽdi:q2 hic erat coh̃rs ⁊ ille adiuerat iã hr̃ditatẽ ante,quam moreret̃ pro parte sua,vt dicit tex.lz habeo,ꝙ qñ substõ est iũcta cũ iure accrescẽdi bene trãsmittit̃ ad heredes. tex.est reputatus singularis ab omnibus in l.qui patri.j.de acqui.her.quem tex.Bar.⁊ alij ibi dicunt esse singularem.cum reputat ad hoc mirabilẽ ⁊ singularissimũ Bar. i l.vnica.§.si autem aliquid.C.de cad.tol. Alibi habes tex.sin.ꝙ institutio cõditionalis iuncta cum iure accrescendi trãsmittitur.text.est in l.qui ex duabus.in prin.ff.de acq.her.vera sol.est omissis ṽbis obscuris traditis a doctorib⁹ in ista materia,ꝙ ad hoc,vt substitutio iũcta cũ iure accrescẽdi transmittat̃,requirit̃,ꝙ ibi nõ sit alius coheres,vel ali⁹ substitut⁹ de cuius ꝑiudicio agatur, isto casu bñ substitutio ꝓpter ius accrescendi transmittitur:in istis terminis loquit̃ in indiuiduo tex.in d.l.qui patri. ⁊ patet ad literã.sed in ista lege erãt alij ⁊ coheredes substituti,io cessat d.l.q patri.eodẽ modo in d.l.qui ex duabus.§. si illa pars institutionis cõditionalis trãsmittit̃ propter ius accrescẽdi, q2 ibi non erat alius coheres,nec substitut⁹ prout ibi declarat Bar.post gl.ex istis omnib⁹ collige plures limitationes. Primo ad regulã.d.l.vnice.§.sin aũt aliqd sub cõditione.ꝙ institõ cõditionalis nõ transmitit̃.est verum nisi ex iure accrescẽdi.d.l.qui patri. Secũdo collige aliã limitationẽ,ꝙ substitutio nõ trãsmittitur.est verũ nisi habeat ius accrescẽdi annexum, ⁊ non tractetur de preiudicio alterius tertij.d.l. qui patri.
3 ¶ †Scdo no.ex tex.ibi in omnem causam hic videri text.non violãdo literã,ꝙ sub breuiloqua cõtineatur fideicommissaria q2 dicit tex.ꝙ substituendo breuiloque videt̃ substi.in omnem casum.cõmuniter tenet̃ cõtrarium per text in l.iam hoc iure. in ṽbo in vulgo dũtaxat.⁊ per tex.in l.ij.in ṽbo in vnum casu3 dũtaxat,vbi Bal.multũ notat ⁊ exclamat.C.eo.⁊ Bar.i l.Luci⁹.vbi ordinarie disputauit.j.e.Et ad istũ tex.respõde exponẽ
4 do vt facit glo. ¶ †Tertio no.ex ver.vbi enim,ꝙ qui vocatur ad substitutionẽ sub noie heredis nõ põt succedere nisi institutus adeat hereditatẽ,⁊ in dubio ſm Bar.⁊ doc.ꝓsumit̃ substitutus sub noie appellatiuo heredis ex quo text. dt q heredes extiterint. ¶ Adde ad primũ qd ex hoc tex.ifert Pau.de cas. ꝙ si aliqs creat̃ in testõ executor tanq̃ heres,si repudiat hereditatẽ,nõ põt etiã esse executor:ad hoc ẽt allegat tex.i l. Luci⁹ Titius.pria ⁊ ibi Bar.ff.de fideic.li. Adde tu in terminis nostris de executore.tex.⁊ ibi Bar.i l.codicillis.§.j.ff.de an. lega. quem tex.no.ibi Bar.in idiuiduo ꝙ qñ heres ⁊c.vt ibi per eũ.
5 †Adde etiã Bar.in l.cẽtesimis.§.si.ff.de verbo.obli.vbi per iura preallegata no.ꝙ arbitriũ datũ alicui heredi cessat, si desinat esse heres. Ad secundum adde,quod nõ solum vocati per nomen hereditariũ, sed etiam vocati per nomen appellatiuũ, ꝙ nõ est hereditarium intelliguntur vocati pro portionibus hereditarijs,tex.est quem Bart.ibi ad hoc reputat singu.in l. Luci⁹.§.meuia.ff.ad Treb. ¶ Limita ergo tex. qñ substõ fieret sub nomine proprio:q2 licet heres repudiet hereditatẽ:tñ
6 admittitur.l.si tu ex parte.ff.de acq.here. ¶ †Quarto no.ex l. seq.in ver.plerunq3.ſm Alb.Nico.de Neapo. Sali. Raph.⁊ Alex.hic,ꝙ dictio,plerunq3,facit regulã.addit Sal.alium tex. in l.iij.in verbo plerunq3.ff.de offic.prefe.vigi. Ad idẽ tex.in l. nõ dubitamus.cũ gl.⁊ ibi Imo.no.ff.de condi.⁊ demõ. ⁊ text. in l.iubemus.⁊ ibi Sali.ad hoc no.C.de sacrosan.eccle. tamen
a regulariter dictio,plerunq3.[a] denotat regulã esse in oppositũ. gl.in l.plerunq3.in prin.ff.de iure dotiũ.alibi dicit Joan.And. in c.j.de testib.in vj.in nouel.ꝙ si testes deponant aliquẽ clerũ plerunq3 interfuisse electioni,non probãt quasi possessionẽ eligendi q2 non probant continuatã.quod est notandum ad ma
7 teriã.c.cũ ecclesia Sutrina.de causa pos.⁊ ꝓpriet. ¶ †Quinto diligenter nota ex si.tex.ibi nisi euidẽter fuerit expressum, iũ
b cta gl.ꝙ licet alias euidens dicatur[b] illud quod apparet ex cõiecturis,l.licet imperator.vbi Bar.⁊ alij no.j.de legat.j.l. si qs locuples.ff.de manu.testa.gl.in l.si tutor.C.de peri.tut.gl.in l.j. ⁊ ibi Lu.⁊ Mod.no.C.de testa.mili.⁊ tex.in c.cum dilecti.⁊ ibi Abb.in primo.no.de don.illud est veru3,si ponatur dictio euidens de per se.illud eni3 quod apparet ex coniecturis dicitur euidens.tamen non dicitur euidenter expressum, illud, quod elicitur per cõiecturas etiam ex verbis testatoris. a quib⁹ cõiecture causantur.hic est tex.cum gl.⁊ ad hoc no.istum tex. cũ gl.solus Aretinus hic.⁊ dicit esse perpetuo tenendu3 menti, nihil aliud allegat. Adde tu tex.in c.ij.in verbo patienter expressum.de sentẽ.excom.per quem tex.no.ibi cano.⁊ presertim Gemin.quod illud non dicitur euidenter expressum quod ex mente vel cõiecturis apparet.⁊ ita no.ad d.l.licet Imperator cum concor.s.traditis.

a ¶ Plerunque. Adde.l.j.ff.de tuto.Raph.cu.cõsil.lxxiij.inci.dominus Thomas canonicus Lucanus.

b ¶ Dicat̃. Adde Bart.in d.l.ꝑtor.ff.de oper.noui.nun. Abb. i c.licet causam, i xj.no.de proba.

LEX XXV.

1 ☞ Substitutus vltimo filiorum morientium vocatur post mortem omnium.
3 Substitutio trahitur quoad institutionem inter filios quos constat debere habere etiam titulo institutionis.
3 Filio legitimato substituto compendiose,an tale testamentu3 valeat.
4 Substitutio facta duob⁹ vno moriẽte nõ admittit̃ substitut⁹.

1 Si pater. ¶ Sũma vt hic ꝑ Bar.vel sic. Substitutus vltimo filiorũ morientium vocat̃ post mortẽ omniũ.h.d.realiter iste tex.tñ isto scdo mõ paruã, vel nullã dubitationẽ haberet.⁊ propter hoc credo ꝙ Bar.posuerit summariũ ꝑcedẽs,⁊ erit no. Et tractat ista lex d duplici subs.ꝑma fuit recip
2 ca:scda fuit simplex. ¶ †Ex prima parte gl.no.ꝙ verbũ substituo trahit̃ quo ad institutionẽ etiã inter filios, quos constat debere habere titulo institutionis.§.aliud quoq3 capitulũ. in auth.vt cũ de appellatiõe.⁊ dicit Jo.de Imo.qd illud de facili
3 nõ reperitur alibi,ꝙ in ista gl.†Et per istã gl.dicit Alex.se cõsuluisse alias in ardua qõne.filius legitimat⁹ fuerat substitutus compẽdiose quibusdã agnatis,dicebat̃ testm̃ nõ valere,q2 debebat habere titulo institutionis.d.§.aliud quoq3 capitulũ. consuluit per istã gl.⁊ per.l.seq.ꝙ imo testm̃ valeat, attento.ꝙ sub cõpẽdiosa cõprehẽdit̃ vulgaris vt dixi in l.cẽturio.s.eo. post Bar.sed vulgaris est cõditionalis institutio.l.in rõne.§. qd vulgo.j.ad l.fal.l.coheredi.§.coheres.j.e.conditio autẽ reijcitur vsq3 ad concurrentẽ legitimam ſm cõem sniam vt ꝑ gl.⁊ Bar.in l.si pater.C.de insti.⁊ substi. cum suis concor. Videamus an ista gl.bñ dixerit,⁊ an decisio Alex.sit bona. Aret.hic reprehendit istam gl.⁊ istud no. Imo.⁊ dicit esse contra tex.expressum in l.si quis eũ.§.si.s.eo.vbi per hoc qd substituat̃ filio, si viuo p̃re decesserit,per hoc nõ dr filius institutus. Imo dicit ibi tex.ꝙ censet̃ ꝑteritus,⁊ ꝙ tanq̃ preteritus rũpit testm̃.⁊ sic ibi est tex.formalis,ꝙ substõ non inducit institutionẽ,lz cũ reuerẽtia credo,ꝙ equiuocet:q2 ille tex.loquitur, qñ fit substitutio ipsi filio,sed nos loquimur qñ ipse filius istituit: nũquid ⁊ ipse substitutus cõprehendat istitutũ,⁊ ad istum tex.rñdet,⁊ credo ꝙ bñ rñdeat.ꝙ circa istũ tex.nõ dubitat̃ de institutione filiorum. vtrũ ista institutio valeat,vel nõ,sed dubitat̃ de substõne illius tertij facta filijo,qñ habeat locũ.vel nõ. cum ergo tex.solum dubitet.de isto vltimo ponit ꝑ cõstãti, ꝙ institutio tali mõ facta valeat.⁊ istud patet in multis legib⁹ istius tituli,⁊ credo ꝙ sit vera ista solutio Pau.⁊ Raph.cũ.l.ic. Adde ꝙ tex.in l.cum in testõ.§.hec verba.s.ti.j.allegata in l.non probet opi.gl.q2 ille tex.loquit̃,qñ filij erant instituti,sed ꝑpostero ordine pri⁹ posita fuit substitutio, qua3 institutio.q̃ prepostera ratio non vitiat.nos autẽ loquimur qñ nulla alia substitutio ꝑcessit. Ads ẽt ꝙ verb.substituo,/ de ꝓpria significatiõe signi

ficat scdm gradū,⁊ non primū.ita probat tex.in l.ij.§.prius.in ver.fi.⁊ ibi Are.in vij.no.ad hoc no.s.eo.tamē pro prima opi. Imo.⁊ Alex.cū gl.ꝙ verbū substituo,trahat ad institutionē, ⁊ ecōtra habes tex.in l.si quis mihi bōa.§.fi.⁊ ibi Bal.ad hoc
4 no.in ver.idemqz.j.de acq.her. ¶ In ea. gl.ad fi.no. diligēter istā gl.quā Pau.dicit esse sing.⁊ Alex.dicit aureā pro amplia
a tione l.pe.C.eo.nā illa lex loquit.qn̄ substitutio est facta duobus per nomē collectiuū.si ambo decesserint,vno moriēte,nō admittitur substitutus:hic habes gl.q̄ ampliat illū tex.etiam si substō nō sit facta per nomē collectiuū.sed simplr. qr p̄sumitur facta vitio morieti lz non dicat.si vterque decesserit, qr supest psona media,q̄ ex p̄sumpta volūtate defūcti excludat substitutū.No.diligēter.ꝙ qn̄ substitutio fit filijs,n̄ refert, an fiat p nomē collectiuuz,vel simplr:qr semp intelligit facta vltimo morieti propter presumptā voluntatē testatoris. vt hac gl.ꝙ
b no.valde.Et si aliqs diceret ꝙ pluralitas[b] dz resolui in singularitatem.l.falsa.§.fi.ff.de condi.⁊ demō. rn̄detur,ꝙ illa regula fallit in p̄sumpta volūtate testatoris.No obstat,⁊ si in ɔ̄riū allegaret tex.no.in l.Luci⁹.§.caio.j.ad treb.qr ad illū tex.rn̄detur dupliciter.primo,ꝙ ibi loquit substitutione facta duobus extraneis simplr,ita ꝙ in eis cessat rō presumpte voluntatis fm Bal,⁊ Imo.hic,vel respō.fm Pau.ꝙ ibi loquit in substit. fideicommissaria facta duob⁹ sine expressione nois collectiui, de quo vltimo,qr est valde dubitabile, videbim⁹ post Bar. q ī specie tāgit in l.quidā in testō.j.e.ponit Bar.⁊ alij in l. heredes.§.cū ita.ff.ad Treb.vbi est loc⁹ ordinari⁹.stat ergo ex predictis,ꝙ substō p̄dicta facta duobus filijs testatoris,ꝙuis sit facta simplex absqz noie collectiuo, tn̄ vno moriēte, nō admittit substitut⁹:qr censet facta vltimo morienti.⁊ hoc ppter presumptā volūtatē testatoris,No.istā rōnē.qr etiā in substitutionib⁹ directis attēdimus presumptā affectionē testatoris per quā recedimus a generalitate,⁊ a proprietate verboruz.facit qd vult gl.approbata i l.pcib⁹.C.e.vbi fili⁹ ex tacita pupillari excludit matrē:alias nō:⁊ hoc est propter affectionē presumptā testatoris,sed nōn eundē per mēdicata suffragia. sunt plures tex.in l.cum auus.j.de condi.⁊ demon.l.generaliter.§.cum autem.C.de insti.⁊ substi.l.cum acutissimi.C.de fideicom fortius istud procedit in fideicom.l.in cōditionibus primū locū. ff.de cōdi.⁊ demō.l.cū virū.cum si.C. de fideic.facit qd egregie vult Bal.in l.cū ita.§.in fideicōmisso,reprobata gl.ibi.j.de lega. ij. si fideicō.debet restitui fratribus nūquid filius fratris admittatur:dicit ꝙ nō propter presumptā affectionē testatoris: qr presumitur plus dilexisse fratrem,quam filios fratris.

a ¶ Ampliatiōe, vide Are.cōsi.j. in primo dubio.

b ¶ Pluralitas. Adde. l. non est sine lib.ff.de ver. signi. l. quāuis, C.de ipu. ⁊ aliis substit.⁊ in l.j.C. de condi. insert.

LEX XXVI.

1 Si posthumus nascatur eo casu quo reperitur preterit⁹, rumpitur testamentum.⁊ nu.4.

2 Substitutio facta in vno casu non cōprehendit alium casum, quando tractatur de annullando testamento.

3 Testm̄ potest incipere a scdo gradu, ⁊ sic a vulgari substōne.

Si pater. ¶ Sūma vt hic p Bar.⁊ est difficilis,⁊ subtilis fm eundē. Vel me
1 lius,⁊ clari⁹,qr tex.est obscurus. † Si posthumus nascat eo tpe,quo reperitur p̄terit⁹, testm̄ rūpitur: secus si reperit se substitutū:qr ab illo gradu icipiat testamentū dūmodo tēpore eius natiuitatis substitutio sit purificata. h.d.⁊ diuidit i duas ptes put duo hz dicta.scda ibi post mortē aūt.Ad euidētiā p̄mitte,ꝙ ista lex legit altero de trib⁹ modis. Primo legit fz gl.⁊ cōiter doc.ꝙ i ista lege tractat de vulgari substōne p q̄ succedit patri,⁊ non ipsi ipuberi.Scdo mō legit fm Ja.de Are.⁊ sequaces,ꝙ iste tex.tractat de subs.pup.q cōtinet sub se tacitā vulgarē. Alio, ⁊ tertio mō, ⁊ meli⁹ legit fm Raph.cu.⁊ Are.hic,q sibi asscribit,ꝙ ista lex itelligat de vtraque substōne.⁊ istō teneo.nā cū tex.dicat,ꝙ testtor filio ipuberi fecit subst.hoc mō,si qs posthum⁹ sibi post mortē filij nascat, certe pp verbū,substituo,qd est cōe.l.iā hoc iure.i prin.s.e.ista verba p̄nt itelligi vt cōprehēdāt pupi.subst.siue ille fili⁹ impubes moriat in pupillari possit ēt cōprehēdere vulgarē in casuz quo filius impubes nolit aut non possit esse heres. Istis sic p̄missis,casus i ista lege est talis ⁊c.⁊ pōdera,ꝙ in isto tex.substitutio nō extēdit etiā qn̄ tractat de validitate testamēti cōtra regulā datā hoc anno millies:ꝙ in substitutionib⁹ fit largissi
2 ma iterp̄tatio. ¶ No.ex isto tex.ꝙ substō facta ī vno casu nō cōprehēdat aliū casum etiā qn̄ tractat de annullādo testamento vt hic,⁊ l.cōmodissime.s.de li,⁊ posth. Et sic ex isto tex.duo correlarie inferunt.Primo,ꝙ in substōne nō fit largissima interpretatio.Scdo quod nō fit extensio de casu ad casuz. istud videtur esse ɔ̄tra regulā quā dedi.in l.j.in ij.q.prin.⁊ ibi Bart. ⁊ alij,ad fi.s.eo.vbi posui regulā.ꝙ substitutio facta in vno casu extēditur ad alios,qr fit largissima interpretatio.respondetur cōiter,ꝙ nō fit extensio de casu ad casum,quando induceret diuersitas noue psone substitute, vt declarat Bar.⁊ doct. sequunt in l.gall⁹.in pn.⁊ ī §.⁊ qd si tn̄.vbi dicet.s. de li.⁊ posth. Cōtra istā rōnez fortiter ob.tex.i l.fi.C.de posth.he.istit.de quo gl.opp.⁊ nihil soluit.vbi ponit quasi idē casus.rn̄det cōiter ibi Bar.⁊ doc.i l.cōmodissime.⁊ tn̄ nō sine diuinatiōe,ꝙ tex.i d.l. fi.loquit,qn̄ testator cogitabat se moriturū de p̄nti,qr erat i discrimine vite cōstitut⁹,⁊ pp hoc istituit posthumū post mortē suā nasciturū:tn̄ ista solutio nō est sine diuinatiōe.dicā i l.gallus.vbi ponit s.de lib.⁊ posth.Pau.in l.titi⁹.§.lucius.ff.de li. ⁊ posth.posuit aliū intellectum ⁊ forte meliorē ad illum tex.
3 ¶ † Scdo no.ꝙ testm̄ pōt incipere a scdo gradu,⁊ sic a vulgari subst.de quo statim dicet i gl. ¶ Glo.ī vbo existet,diuidit in tres. In pria declarat tex. In scda op.⁊ i rn̄sione ponit itellectū ad istū tex. In tertia ⁊ vltima format aliā op. Secunda ibi, dicet quis. Tertia ibi,itē nōne. ¶ In ea.glo.ibi.⁊ iō substitutus patri est heres.habes ex gl.intellectum ad tex. ꝙ ista l. loquitur de vul.subst.nō autem de pu.⁊ fm hoc tex.in fi. exponitur patri.s.viuēti.⁊ sic exponit gl.j.⁊ istum intellectum sequuntur Bar.⁊ magis cōiter doc.Ex isto itellectu gl.habes no.ꝙ si vitiat primus grad⁹ institutionis,qr nemo ex primo adiuerit testamētū pt incipere a vulgari substōne.⁊ istud est clarū:qr tex. est in l.iij.§.fi.s.de lib.⁊ posth.⁊ in l.vnica.§.p scdo. C.de cadu. tol.in l.thais ancilla.§.spēdoforus.ff.de fideic. lib.⁊ iste intellect⁹ in se cōis est:tn̄.qr dicit ɔtinere violētiā,exponere pris.s. viuētis. Itē fm istū itellectū frustra diceret impuberi,⁊ pp ea subtilis. Ja.dedit aliū intellectū ad tex.ꝙ ista lex loquatur de subst.pup.qr dicit filiū impuberē.⁊ si dicat loquit d pup. continēti sub se vulgarē,ex qua succedit testatori:tamē sub illa expressa cōtinet tacita pu.⁊ de ista tacita loquit tex.⁊ si dicat ad hoc vt valeat vul.subst.vt hic per Bar.⁊ per Bar.in l.j.in iiij. q.pn.s.e.vbi tz.ꝙ tacita vulgaris ɔtenta sub pupillari habeat locū quāuis nō adiret hereditas ex paterno. Istū intellectum Jac.sequunt Ray.Alb.⁊ Nic.de neap.fm istū intellectū quem Bar.sequit clari⁹ respōdendo ad obiectū,q̄ Ja.habes ex isto tex.notare duo primo,ꝙ expressa pupillaris cōtinet sub se vulgarē tacitā,q̄ durat,ēt si pupillus,viuo testatore,decedat.tex.
4 est hic.videbim⁹ in l.q duos.vbi scribētes ponūt.j.eo. † Scdo ⁊ notabili⁹ habes ex isto itellectū,ꝙ sufficit:filiū natū vel posthumū esse tacite institutū. ꝙuis illa tacita pueniat ex lege,⁊ nō rūpit testm̄.⁊ sic pōdera diligēter ꝙ ex tacita institutione pcedente ex lege satis sit forme requirenti filium in ptāte debere institui.l.inter cetera.ff.de lib.⁊ posth.⁊ ad hoc valde no.istuz tex. Jo.de Imo,dicēs,ꝙ est sing.⁊ forte non reperit alibi in iure. Istud ēt no. Raph.Cu.hic. Mirādū est Jo.de imo, ꝙ dixerit esse sin.habes de hoc innumeros tex.⁊ meliores isto,ꝙ institutio tacita,que inducit a l.ex coniecturata voluntate testatoris.sufficit.tex.est i l.iij.⁊ ibi Bar.⁊ doc.C. de inof.test. Ad idē l.Titius.§.Lucius.⁊ ibi scribentes notant.s.de lib.⁊ posth.l. fi.C.de posth.her.insti.

LEX XXVII.

1 Substitutus vni coheredum censetur substitutus alteri cui ille erat substitutus.

2 Substitutus substitui intelligitur vtriqz substitutus.

1 Si Titius. † Substitut⁹ vni coheredū censet substitut⁹ alteri cui ille erat substitut⁹. Quero pro intellectu litere,qūo iste tertius substitut⁹ ⁊ quo iure ad vtranqz ptē admittat:rn̄det Bar.vt hic p eū.⁊ idē qd Bar.tz Sal.⁊ Ant.de Nea.sz cū reuerētia errauit Barto. qr imo vtrāqz ptē hz ex substōne:put clare dt tex.ibi ī vtrāqz ptē substitutū.⁊ ita Bar.ei ipsuz correxit i l.cohēdi.in pn.vbi ceteri mod.⁊ in l.q habebat.in prin.j.e.⁊ istud tz Bal.
2 ⁊ reliqui oēs hic.⁊ fm istū itellectū verū,⁊ cōez † habes hic tex. no.⁊ nō obliuiscaris,ꝙ substitut⁹ substituti itelligit vtriqz substitut⁹.cōcordat tex.in l.coheredi.in prin. j.e.⁊ sic pōdera hic esse tex.dē eo qd no.decidit Bal.in l.ꝙdiu istitut⁹ p illū tex.ff. de acq.her. Querit ibi Bar.pone testator instituit filiū heredē huic filio substi.pup. Caiū ibi.⁊ qn̄docūqz decesserit Cai⁹ substituit Semproniū.Pone,ꝙ decedat Caius, postea pupillus substitutus admittitur,de qua questione fuit dictum in l.j. in q.ij.principali,ad finem.s.eo.

LEX XXVIII.

1 Per fictionē legis cornelie recoualescit nō solū testm̄ paternū,sz ēt pupillaris substō, siue solus pater mortuus fuerit apud hostes, viuente filio,siue sol⁹ filius post verā mortē patris:secus si patre viuente,⁊ in ciuitate manēte filius ab hostibus captus ibi decesserit vel impubes, vel ēt pubes.nu.2.⁊ 8.

3 Lex licet fingat sepe contra ea,que sunt facti;nunquam tamē fingit contra ea que sunt iuris.

4 Qui non habēt bona,non potest testari,nec habere herēdē,

5 Filiusfa.viuente patre nulla dicitur habere bona.

Pater

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

5 Pater quamuis dilapidet bona non possunt tñ petere filij, ꝙ iudex cogat eum assignare legitimam, vel aliquem fundum.
7 Lex lz prouidēs circa aliqd impedimētū illud videat̃ tollere, tamen si concurrat aliud impedimentum cessat illa prouisio.
8 Quādo solus filius moritur apud hostes tabule pupillares non reconualidantur lege Cornelia.
9 Aliud est filiū mori post verā mortē patris in ciuitate aliud est filium fingi mortuum post mortem fictam patris.
10 Lz pupillaris expressa p quā succedit̃ pupillo extinguatur post mortē ciuilē pupilli per captiuitatē tñ habet effectum tacita vulgaris in ea contenta per quam succeditur testatori.
11 An habendū sit in consideratione an pater testator post mortem pupilli habuerit tempus mutandi testamentum.
12 Licet testator ita mortuus sit ꝙ non potuit mutare testamētum tamen ex equitate sustinetur.

Lex cornelia.

Summa vt hic p Bar. vel sic, & plenius cōplectendo totū tex. † Per fictionē legis cornelie recōualescit nō solū testm̄ pr̄nū, sz ēt pupillaris subitō,
1 siue sol⁹ pr̄ mortu⁹ fuerit apud hostes, viuēte filio, siue sol⁹ filius post verā mortē pr̄is. † Sec⁹ si pr̄e viuēte, & i ciuitate manēte fili⁹ ab hostib⁹ capt⁹, ibi decesserit vel impubes vel etiā pubes: qz tūc h̄reditas ad primū agnatū testōris ptinet. idē si
2 pr̄, & fili⁹ ambo sint ab hostib⁹ capti. nā ꝙuis pr̄ prius i captiuitate moriat̃ tñ nō recōualescit pupillaris subito, lz testm̄ paternū recōualescat: sec⁹ si fili⁹ ab hostibus reuertat̃ pr̄e ibi defuncto: qz p fictionē postliminij hū recōualescit pupi. subst. h. d. cū. l. se. Diuidit̃ hz Bar. in duas ptes pncipales: vt hic p eū. diuide tu meli⁹ in tres ptes. In prima ponit dictū. In scd̃a infert in specie. In tertia ponit quasdā qōnes. Scd̃a ibi, qua pꝛopter. Tertia ibi, sz si pr̄ illa tertia pncipalis clarius ꝙ Bart. subdiuidit̃ i tres pticulas. Prima loquit̃ qñ fili⁹ fuit captus post mortē pr̄is. Scd̃a qñ in vita pr̄is. Tertia i l. seq. qñ pr̄ & filius fuerūt simul capti. Rō dubitādi in ista l. faciebat. Primo faciebat rō dubitādi, qz fictiones cū iducant̃ ꝯ regulas iuris, sunt multū restringēde, lz fingat lex cornelia, ꝙ sup testō pr̄is poterat dubitari de testō filij, & sic de substōe pupillari. lz alia poterat esse rō, qz ad hoc vt valeat substō pupillaris, reqrit̃, ꝙ pupillus sit in ptāte tpe mortis. l. ij. in princ. vbi tex. ponit. s. eo. sz iste filius p captiuitatē statim est effect⁹ sui iuris: pz, qz cū pater sit seruus hostiū, nō pōt habere filiū in ptāte: ergo videbat̃, ꝙ ista substō pupillaris nō deberet conualidari. Istis nō obstātib⁹, decidit̃ ꝯrium, qz recōualidatur substitutio pu. Et si dicat̃. qd rñdet̃ ad argumētū. s. factū. rñdeo ꝙ fili⁹ p captiuitatē pr̄is desinit esse i ptāte pr̄is, sz nō incōmutabiliter: qz poterit reuerti in patriā, & eo redeūte recuperabit patriā ptātē, & ideo illud non sufficit ad annullādū pupilla. & hoc ficte. si vero consideres veritatē, ꝙ vna hora aū mortē p fictionē legis cornelie p̄sumat̃ in ptāte: tūc nō obstabit, & viu⁹, & sic vera rō dubitādi in scd̃o casu est. qz qñ pater viuit, fictio. l. cornelie nō hz locū, & sic nō extēdit̃ ēt ad pupillarē: qz fictio. l. cornelie disponit circa illū. q testm̄ fecit, & pupillus nō fecit testm̄.
3 ℂ † No. j. fm Bal. & cōiter Mod. hic, ꝙ lz lex fingat sepe contra ea q̄ sunt facti, tñ nunꝙ fingit cōtra ea, q̄ sunt iuris, lz lex fingat quē mortuū hora aū captiuitatē: tñ non fingit ꝙ q est filiusfa. & nō hz bona possit testari, sz tu vide Bar. in l. si maritus. §. legis Julie. de adul. vbi ostēdit etiā, lex fingit super ijs, q̄ sunt iuris: fingit em̄ eum qui vere in ptāte esset sui iuris, vt in filiofa. habēte castrēse, & subdit no. Bart. ꝙ lz in his q̄ sunt facti aliud sit quē esse talē, & aliud haberi pro tali: sz in his. q̄
4 sunt iuris idē est quē esse talē, & haberi pro tali. ℂ † Scd̃o no. ex tex. ibi vt is q nulla bona. fm Bal. & Mod. ꝙ q non hz bona non pōt testari, nec habere heredē. facit aut. ingressi. C. de sacros. ecc. & tex. in l. conficiunt̃. §. si post. i ver. & de alienis quodāmodo rebus testatur. ff. de iure cod. gl. in l. j. C. qui testa. fa. pos. q ōt non dn̄s nō testat̃. facit forte. l. obsides. cū gl. fi. de tes.
a Et hoc tex. inferūt Bal. & Mod. ꝙ condēnatus in ere,[a] & in psona non pōt facere testm̄, nec habere heredē. facit. l. eius q. §. j. s. de testa. de qua pena est gl. i aut. de armis. circa prin. quam Bal. & Mod. reputant sing. hic. eā ēt reputat sing. & nō repti alibi. Bal. in c. ij. de maio. & obe. Contra istud no. & consequenter contra tex. oppo. ꝙ qui non hz bona pōt facere testamentum: patet, qz heredis institutio etiam sine vllo corpore, sine vlla re habet effectum, & iuris intellectum, & sic dicit hereditas etiam si testator nihil penitus haberet. l. hereditas. ff. de pe. hered. in princip. facit text. in l. qui soluendo non erat. s. de her. insti. Itē pōt quis de alienis reb⁹ testari. l. cū alienā. C. de leg. huic difficultati rñdet̃ p scribētes nō hic, sz in alijs locis. Bar. in aut. ingressi. C. de sacros. rñdet, ꝙ qui non hz bona, qz sit in ptāte alterius, iste nō pōt testari, ita loquit̃ tex. ibi, & hic alias qui hz bona pōt testari. Bal. & Sal. ibi in iij. no. meli⁹ rñdent, q nō hz bona nec actu nec potētia ille non pōt testari. ad hoc allegat istū tex. nā, attēto p̄senti statu iste filius nec actu, nec habitu nō hz bona. secus si nō sit per abnegationem potētie, sed p contingentiā facti ille pōt testari. ita etiā rñdet Bal. in aut. incestas. C. de icest. nup. late Ang. i cōsi. clxxix. incip. visis p̄dictis instrumētis. aliter rñdet Raph. cu. & Alexā. hic, ꝙ qui non hz bona, & pdit ea, que sunt iuris ciuilis, ille testari non pōt: alias secus. d. l. eius q. iuncta. l. quidā sunt serui.
5 ff. de penis. ista vltia nō plz, qz istd vltimū sufficeret. ℂ † Tertio no. ex eo. tex. ꝙ filiusfamilias, viuēte patre, nulla dr̄ habere bona, iō dat̃ intelligi. ꝙ filius. viuēte patre in legitima nullū ius hz. & ad hoc no. istū tex. Bald. Imo. & reliq Mod. veritas est qd filius viuēte pr̄e, nullū ius hz in legitima. l. i. §. si impuberi. vbi Bar. no. ff. de col. bo. idē Bar. in l. fi. ff. de lib. agno. & in l. post emācipationē. in prin. ff. de li. leg. imo fortius viuēte pr̄e filius nō hz ius in legitima. etiā Spe. ōt tex. ꝙ melior de iure. in d. l. j. §. si impuberi. in verbo p̄matura &c. not. Bart. in aut. si qua mulier. circa fi. C. de sacros. ecc. Bal. in l. illud. in vij. q. & in l. quanꝙ. C. ad l. fal. qz filij habēt solā spem succedēdi post mortē patris: que spes nō hz ius de p̄senti. ita ōt Bar. in l. is pōt. ff. de acq. her. Imo fortius in casibus, in qbus pater inuit⁹ ex culpa cogit̃ emācipare filiū. q casus enumerat̃ per gl. mag. in §. fin. inst. quib. mo. ius pa. po. sol. non tñ cogit̃ dare legitimum
6 filio. † Imo fortius. si pater vadit dilapidando bona, non possunt petere filij qd iudex cogat assignare legitimā vel aliquem fundū. ita ōt fin. Bal. in l. nō pōt. ff. de adop. Spe. in ti. de exec. sen. §. sequit̃. ver. quid si filius. est verū qd ꝯrū tenuit ibi Bal. in l. ij. C. si quid in frau. pa. Ex predictis sequit̃ ꝙ si filius committat delictū. pater pro condēnatione filij nō tenet̃ assignare legitimā fm Bar. in d. l. j. §. si impuberi. p illū text. & in l. sticho. ff. de pec. leg. Bal. in l. oimodo. §. imputari. C. de inof. te. Item ex predictis sequit̃ fm Bal. & Mod. hic, ꝙ statutū disponēs, ꝙ pater teneat̃ soluere cōdēnationē pro filio, ꝙuis vz, tñ est iniquū. imo fortius ōt alibi Bal. in d. l. si filius. p illū text. C. de bo. dā. ꝙ tale statutū est iniquissimū. & bene pbat ille tex. & idē Bal. in l. si qua pena. in ij. lect. ff. de his q sunt sui vel ali. ōt, qd tale statutū est ꝯ bonū, & equū: ideo restringēdū, quātū sit pos-
7 sibile. ℂ † Quarto no. ex eod. tex. ꝙ lz sit lex puidēs, circa aliqd impedimētū, si cōcurrat aliud impedimentū cessat. ita est tex. hic. nā. l. cornelia puidet circa impedimentū captiuitatis. tñ si cōcurrat aliud impedimētū, qd nō habeat bona, cessat. l. cornelia. facit tex. in l. si nō ex ea lege lex Elias. Sn̄a. s. de hc. inst. ℂ Gl. i ꝟbo. l. diuidit̃ i duas ptes put duas mouet op. dn̄ gl. ōt posthumus filius voluit dicere substitut⁹ filij est corru-
8 pta. ℂ In ea gl. ibi. l. pater. §. si mortuo. † habes ex gl. ꝙ qñ solus filius morit̃ apud hostes tab. pup. nō recōualidant̃. l. Cornelie, & sic de iure ciuili, sed conualidant̃ de iure pretorio. & sic substitutus non succedit de iure ciuili. sed tñ de iure p̄torio: & sic erit vnus casus in quo bonorū possessio erit hodie necessaria, cū gl. trāseūt Bar. & cōiter oēs gl. & Bar. i d. l. pater. §. fi. ff. de cap. Et bñ facit ibi text. in ꝟbo vtiles actiones cū p̄tor faciat vtiliter heredē. §. quos aūt. Inst. de bo. pos. & ista est cōis sn̄a. An. hic tz ꝯrū, ꝙ etiā de iure ciuili admittat̃ iste substitutus: cū illud ꝙ dr̄ in d. l. pr̄. §. pe. sit ex interpretatione iuriconsultorū. ita ēt tz Raph. cu. tñ nihil alle. & sic An. & Rap. sine lege, & rōne sunt ꝯ cōem. Tu aūt potes tenere ꝯ oēs fori argumēto. nā illud dr̄ esse ex l. ciuili cū habuit originē de iure ciuili, lz extēdat̃ p ius p̄torū ad aliū casum. gl. no. & approbata in l. ij. ff. de bo. pos. he. pe. Bar. in l. j. ad fi. prin. ff. si quis omissa cā testamēti. sed ita est in casu nostro. facit bene iste tex. in ꝟbo ex ea. l. nō violādo literā, & capiēdo dictionē ex, vt stet pprie: pter ea illud ꝙ cōtinuat̃, non dr̄ mutare suū esse. l. sed si manente. ff.
9 de preca. ℂ † In ea. gl. ad fi. no. ex gl. aliud esse filiū mori post verā mortē patris vere in ciuitate, aliud est filiū fingi mortuū post mortē fictā patris: & cōsequēter si filius moriat̃ in captiuitate, patre ēt ibidē moriēte nō recōualidat̃ substitutio pupillaris, querenda est rō. rñdet Bart. ꝙ rō est, qz donec pr̄ est in captiuitate, & sic &c. vt hic p eū. Itē testm̄ patris nō potuit confirmari &c. Adde, ꝙ istā rōnem Bar. impugnāt do. Jo. de Imo. & Are. q eū sequit̃ primo p gn̄alitatē legis sequētis que ōt indistincte substitutionē euanescere. Scd̃o mouent̃ subtiliori rōne, p quā apparet, ꝙ ēt si filius habuisset coheredē, tñ substō pupillaris nō recōualesceret: vbi em̄ est aliud impedimentū, ꝙ etatis substitutio pupillaris nihil vz. & lex non tolerat. l. ij. §. j. & ibi Bar. s. eo. sed donec pr̄ est in captiuitate, fili⁹, ēt si esset maior, nō posset testari: ergo est aliud impedimentū ꝙ etatis: assumptū pbat̃ p gl. ord. in l. si pr̄. ff. de iniust. ru. & gl. in l. fi. C. de sen. pa. tñ ad hoc pōt rñdere, prout etiā rñdet Ale. ꝙ argumentum procedit, qñ est pater adhuc in captiuitate,

a ℂ Cōd̄natus in ere. Add Abba. in rubrica de testamen.

z viuit.sz nos loquimur,qñ est mortuus.vt l.ij.§.si qs decesse rit.ff.vñ legi.z bene pbat z ipse allegat.Tu aũt cõsidera,an il lud,qd dt Bar.de suitate sit bene dictu qñ pr,z filius am bo moriunt in captiuitate.pmo pr.scdo filius.dt Bar.q fili⁹ ex suitate nõ confirmat testm̃,pcedit id qd dt Bar.sm verita tẽ,q cũ filius sit seruus,nõ cadit suitas,sz cõsiderata fictiõe legis lex fingit q pr sit mortuus vna hora anteq̃ caperet sic fingit filiũ mortuũ vna hora anteq̃ caperet:pone q ambo es sent ita mortui nõne filius esset suus hrs pri q est q nõ ita suc cedit nõ dr q lex nõ fingit circa ea q̃ sunt iuris.l.si marit⁹.§.le gis iulie.ff.ad l.Jul.de adul.est verũ q si suitas haberet effe ctũ confirmaret testm̃,z pris.z subst.pu.qd est c l.seq.z c.l.pa
10 ter.z l.sz filius.de cap.¶ †Gl.in vbo non existimo.¶ In ea. gl.ad fi.habes ex gl.q lz pu.exp̃ssa p quã succedit pupillo,ex tinguat p mortẽ ciuilẽ pupilli.s.p captiuitatẽ.tñ hz effectũ ta cita vul.i ea contẽta p q succedit testõri,z sic lz nõ fuerit adi ta hrditas ex instõne testõris, tñ testm̃ incipiet a tacita vul. istud idẽ repetit gl.j.in vbo ad agnatũ.z gl.in l.seq.in gl.vlt.z gl.in l.pe.ff.de vẽ.insp.¶ Circa ista dicta, q de vbo ad verbũ nõ mutata litera posuit oĩa idẽ Bar.in l.j.i prin.iiij.q.prin.s.e.
11 in scdo effectu.†Circa tñ vlt.dec.Bar.dũ semp considerat,an pater testõr post mortẽ pupilli habuerit tps mutandi testm̃, vel non p.l.tractabat.s.de test.mi.Contra istud vltimũ Aret. hic allegat fortissimũ tex.in aut.vt facte noue constões.in vb. z non accusande.psertim in rõne litere ibi,non em̃ oĩa sunt in nobis zc.cum plerũqz incidunt hoibus mortes zc.z dt Are. si diceres,q ille tex.loquat.qñ mortuus repente est,q nõ po tuit mutari.pondera rõnẽ decidẽdi,q ibi illi sunt casus casua
12 les,tñ q sustinet testm̃ pris.†Tu aũt aduerte,q Ang.ibi ex presse intelligit illũ tex.qñ post factã nouã legẽ testõr mortu⁹ est q non potuit mutare testm̃:tñ ex eqtate illius legis sustine tur,z ppterea dt ibi Ang.q ille tex.decidit casum. Quedam mulier fecit testm̃ sm formã iuris cõis.post factũ testm̃ factũ est statutũ,q mulier non possit facere testm̃ sine authoritate propinquorũ,z determinat q si mulier ex illa infirmitate de cessit taliter.q non potuit mutare formã testi, q sustinet.als secus.ita põderat tex.ibi in verbo repẽte.qñ repẽte mortuus est.Illud idẽ reperio tenere Ang.in aut.vt cũ de ap.cog.i pn. etiam ponit istã.q.quam dt habuisse de facto.Si tenerem⁹ in tellectũ Ang.ille tex.faceret p opi.Bar.z non c Bar.cfirmo p illud,qd vult Bar.in l.oẽs populi.ij.q.v.q.prin.s.de insti.z iur.vbi ponit istã doctrinã,q qñ actus habuit debitã formã, lz nondũ sit sequut⁹ effectus:tñ p legẽ nouã non dz annulla ri.allegat tex.vt ibi p eũ.Tu aũt considera,q lz ille tex.i vbo repẽte videat pbare illud,qd dt An.tñ,q ania legis cõsistit i eius rõne.Considera rõnẽ,i qua se fundat Aret.q̃ ineuitabilr stringit,dũ dt q nõ semp est in ptãte hoĩs,z plerũqz zc.vult, q ẽt si ista non acciderãt,tñ testm̃ sustineret,z qñ lex ponit ca sum spãlẽ:z rõ est gñalis,arguem⁹ gñaliter ex rõne legis,z nõ restringem⁹ ad casum spãlẽ.Bal.in l.regula.§.z lz.p illũ tex.ff. de iu.z fac.ign.Cõsidera ẽt ex pdictis aliũ tex.l.iubemus.circa fi.ver.pe.C.de testa.vbi Impator adinuenit nouã formã, qrit ibi tex.nũqd illa forma ad testm̃ iã factũ reijciat,z dt,q nõ,z assignat rõnẽ,qd em̃ antiqtas peccauit q̃ pñtis legis iscia.zc. si nõ seruauit istã formã:põdera dũ dt pñtis legis inscia:ergo vult,q si sciret,z fuisset sciẽs,ñ valeret testm̃ nisi adhibita no ua forma.z põdera q ille tex.vult valere testm̃,z excusat testõ rẽ pri⁹ testatũ qñ habuit cãm,z nõ mutauerit:puta ignorãte. Posses dicere,q tex.pallegati,z Are.z tex.i l.iubem⁹.loquũt in casu dubio.Bar.aũt loquit i casu claro,qñ cõstat testõrem tm̃ supuixisse,q potuit mutare testm̃,qñ esset dubiũ pcederet ille tex.in aut.zc.Cõsidera z scdo,q Bar.hic loquit in his,q̃ pendẽt ex volũtate testõris:vtrũ voluerit tacitã vulgarẽ que continebat sub pup.durare.dt Bar.qñ supuixit tanto tpe lex presumit qd noluit durare:sec⁹ si repẽtine mortu⁹ fit,z sic loq tur primo qñ venit solum coniecturando volũtate testõris,sz tex.in d.aut.vt fac.noue consti.non loquit in istis terminis,qñ agitur de coniecturanda zc.z tamen huic refragatur tex.in l. ij.C.de inoff.testa.allegata per Bar.

LEX XXX.

1 Substitutio facta in defectum primi z secũdi grad⁹ nõ vẽ dicat sibi locũ aliquo adeũte,q sit in primo,vel in scdo gradu.

2 Licet substitutus,qui venit ex expressa dispositione testõris preferatur coniuncto,tñ ex presumpta mente defuncti coniũ ctus prefertur substituto.

3 Illud dicitur euidẽter apparere quod apparet ex coniectu ris:licet secus sit ex coniecturata mente testatoris,

4 Fideicõmissaria substõ facta duobus simpliciter vno decedẽ te,facit admitti substitutũ, nec reqrit q vtriusqz pars vacet.

5 Quando testator substituit simpliciter duobus in tota here ditate,vel in omnibus bonis,an vno eorum decedẽte,admit tatur substitutus in eius partem.

Quidam. Summa vt hic p Bar.vel sic sz
1 Dy.Bal.z Mo.†substitutio fa cta in defectũ primi,z scdi gradus nõ vẽdicat sibi locũ aliquo adeunte,q sit in primo,vel i scdo gra
2 du.Diuidit in quinqz.¶†No.primo ex isto tex.q lz regulari ter substitutus,q venit ex expressa dispositione testõris pferat coniũcto.l.ij.§.si duo.ff.de bo.pos.sm tab.tñ ex psumpta mẽte defuncti coniũctus pfert substituto.casus est hic not.Sicut lz causa testati preferat cause intestati.l.anteq̃.C.cõia.de suc.tñ ex voluntate defuncti causa intestati prefert.l.si qs ita hrs in stituat si est legitimus.ff.de he.inst.¶ Scdo no.ex tex.q sub sti.vul.q̃ non est sortita effectũ,non ĩpedit ius accrescẽdi.idẽ pbat illa.l.ij.§.si duo.Fallit sm Pau.qñ substõ reddit inutilis ppter pteritionẽ posthumi.tex.habes z exẽplum in l.pe.ff.de
3 iniu.test.¶†Tertio no.ex tex.ibi idqz apparere euidẽter hic esse bonũ tex.qd hic dr apparere euidẽter,qd apparet ex cõie cturis.secus ex coniecturata mẽte testõris.z ita not.istũ tex. Bal.Raph.z Are.quẽ add ad.l.lz imperator.vbi Bar.no.j. de leg.j.non tñ dr euidẽter expressum,qd veniret ex coniectu ris.l.si plures.cum gl.s.eo.z ibi dixi.¶ Gl.in verbo distribuis set.z ista gl.est facta timore duplicis cĩij.Primũ est,q tex.vr sibimet cĩiari.nã in fi.dt q in plures quã.xij.vncias.z tñẽ fal sum,q nunq̃ vt rñdeat gl.facta est in plus.Scdm cĩiũ est qd format Bar.nã regula est,qd substitut⁹ pfert cõiũcto.¶ In ea.gl.ad fi.habes ex glo.duas rõnes ad tex.quare tertio loco substituti non admittant ad partẽ peculij.vna rõ ponit i text. alia reddit p gl.ponderando dictionẽ,neqz, que est copulati ua,vt p Bar.in l.si quis stipulatus sit.ff.de ver.obl.l.si is,qui
4 ducenta.§.vtrũ.vbi Bar.sz cc.j.de reb.dub.†Ex isto tex.z gl. infert Bar.ad no.decisionẽ,que multũ freqũter contingit in practica,fideicõ.substõ facta duobus simpliciter,vno decedẽ te,facit admitti substitutũ.nec requirit q vtriusqz ps vacet, vñ si testator duobus hrdibus institutis substituat post mor tẽ vtriusqz,si vnus moriat,alter viuat, est locus fideicõmissi. l.si.§.filiũ.ff.de le.ij.ponũt late Bar.z scribẽtes in l.hrdes mei.
5 §.cũ ita.ff.ad Tre.dt notãter Bar.†ista iura limitant,z signa, q est no.decisio,vt hic p eum:est ergo passus,z vtilis,z quoti dianus,qñ testõr substituit simplr duobus in tota hrditate, vel in oĩbus bonis:an,vno eorũ decedẽte,admittat substitu tus in eius partẽ regl'r admitteret.sz p vniuersalẽ ad oĩa bo na tz q nõ casus est hic.Idẽ cũ Bar.tz simpliciter Bal.hic, z reputat.no.dignũ idẽ Are.hic,idẽ tz Bal.i l.pe.C.de impu, z alijs substi.Idẽ simplr tz Ang.in consi.lxxxv.inci.Jo.suum condidit testm̃.Raph.cu.in consil.clx.inci.pater vxori quedã legauit.Contrariam opi.tenẽt Ang.Jmo.Pau.Raph.cu.z Alex.hic,z dicit Alex.q communis opi.est c Bar.idẽ tenent Ang.Jmo.z Mo.cõiter.i l.heredes mei.§.cũ ista.ff.ad Tre. z ibi Alex.qui dt se sepius consuluisse.ita c Bart.idẽ tz Ra. Ful.in l.pe.C.eo.Pau.in l.Lucius.s.de her.inst.z in d.l.Lu cius.§.Caius.j.ad Treb.Idez no.tz Mathesi.in nota.clxx. ¶ Contra Bar.allegant duo tex.in d.l.si.§.filiũ.alleg.tex.per Bar.in verbo quicqd.j.de leg.ij.vbi est signũ vniuersale.z tñ vno libero mortuo admittunt ex substõne filij in partem.Ad idẽ contra Bar.stringit fortis tex.in quo pẽdet punctus pre sentis articuli in l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad Tre.vbi erat fa cta substõ fideicom.in tota hereditate.z tñ si portio vnus va cat,locus est substitutioni.¶ Ad istum tex.rñdetur q ista tex loquitur in substitutione vulgari,que habet effectũ ante adi tam hrditatem.z ideo cum tunc etiã habeat locũ ius accre scẽdi,testator videtur voluisse reseruare ius.non sic est in fidei commissa subst.de quo loquit Bar.que limitat post aditã he reditatem.l.ille a quo.s.si de testõ.j.ad Tre.quo tpe clarũ est sic cessare ius accrescendi.l.j.§.fi.ff.de vsufr.accre.sz Are.de fendẽdo opinionẽ Bar.rñdet ad illa duo iura.primo ad text. in d.l.si.§.filiũ.q ibi ideo substi.resoluit in singularitatẽ,q p verba testõris grauant oẽs liberti restitutione fideicõ.nõ per hoc testator videt voluisse qd q̃libet psona grauata consitue ret de per se:secus,si simpliciter peteret totam hrditatẽ restitu tui non dicendo p quẽ, z reperio qd ita in alia materia in l.si pater filium impuberẽ.s.eo.z in l.pater filium.in si.ff.ad l.falc. Alex.tñ huic solu.videt obstare,q difficultas consistit in d.l. heredes mei.§.cum ita.hic puto insistendum.Ad illuz tex.re spondet.Are.hic,q quãuis in illo tex.sit terminus non solum vniuersalis,totam hereditatem,sed etiam sit terminus colle ctiuus si vterqz decesserit plus quam dicat Bar.z consequẽ ter ex proprietate verborum possibile est substitutionem ad mitti:tñ ibi euenit ex presumpta affectiõe testatoris,vbi sub stituerat neptẽ suã,z non extraneũ,q ibi substituta erat ne

ptis z sic

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ptis z sic persona coniuncta testatori: ideo admittit substitutionem: z ista sol. Are. mihi i nullatenus satisfacit. quia licet ibi neptis esset substituta, tñ in pimo gradu erãt filij instituti pronepti testatoris, sz testator psumit habere maiorẽ affectionẽ ad filios pprios q̃ ad neptẽ. ita Bar. in l. cũ ita. §. in fideicõmisso. j. de le. ij. reprobata gl. ibi, z qd testor habuerit maiorẽ affectionẽ vltra ordinẽ affectionis, z charitatis: patet. qz filios istituit ex pimo gradu. ¶ Tertio z forti⁹ quod ista nõ sit bona sol. pz qz iuriscõsult⁹ in. §. cũ ita. in rõne decidẽdi nõ fundat se quod Claudia substituta admittat ad partẽ vacãtẽ ppter affectionẽ psumptã testatoris, sz fundat se in ista rõne, qz erat substituta in tota hereditate, ita si ambo decessissent admitteret ad totã hrditatẽ. ergo, vno defuncto, dz admitti ad ptẽ. ¶ Quarto põdera q̃ ille tex. ineuitabiliter destruit sol. Are. z decisionẽ Bar. Nã Bar. hic vult, qd vbi aliquis est substitut⁹ i tota hereditate: istud substituere in tota hereditate, facit vt nũq̃ admittat nisi tota hereditas vacet, z sic signũ vniuersale facit ad exclusionẽ substituti. z tñ tex. i. §. cũ ita. dicit totũ ɔtrariũ q̃ signũ vniuersale facit admitti substitutũ i ptẽ vacãtẽ. Bart. hic dicit totũ ɔ̃riũ. ¶ Adde z isto modo ille tex. oĩno de directo z ineuitabiliter stringit ɔ̃ Bar. Adde etiam contra Bar. tenet Alex. in consi. xcj. inci. põderatis his que in themate narrant. in. j. vol. vbi dicit, q̃ cõis opi. est ɔ̃ Bar. q̃ z legendo z consulẽdo semper consuluit z est secutus. Idem tz Alexã. in cõsi. xcij. in. iij. volu. inc. Supra eo, de quo q̃ritur in superiori themate. vbi dicit q̃ ita sepenumero consuluit, z q̃ ita dicit obseruari, z iudicari ɔ̃ Bar. z dicit q̃ ad tex. in. d. §. cum ita. nõ est possibile respõdere nec per aliquẽ respondet. ¶ Adde etiã, q̃ contra Bar. tenet Anto. de bu. in cõsi. xxx. inci. visis cõsilijs ɔ̃rijs, vbi refert istã decisionẽ Bar. z dicit qd est de directo ɔ̃tra tex. in. d. §. cũ ita. in verbo totã hereditatẽ. z in verbo omnẽ here. z dicit q̃ nunquam vidit bonum respõsum ad illuz tex. nisi sm eum restringatur Bar. quem ipse sic intelligit, qñ ɔdõ extitit in personã primi moriẽtis, z nõ est cõiũcta psona que ex voluntate defuncti zc. Et sic ex istis concludo z teneo ɔ̃tra, sm quã consulerẽ, z iudicarẽ. ¶ Considera si opi. Bar. possit defendi alio forti fundamento, nam quando substitutio fit post mortem plurium in tota hereditate, certe illi plures censent ad inuicem substituti. tex. est in. l. Titia Seio. §. Seia libertatis. j. de lega. ij. Bar. z alij. in l. vel singulis. vbi plane Deo dãte dicet. j. e. Sed rñde q̃ sm verã opi. ad hoc vt pcedat tex. in. d. §. Seia libertis. duo copulatiue requirunt. s. qd substõ sit facta vltimo moriente, z qd sit facta in tota hereditate. Istis sic cõcurrentibus teneo, z est vera sentẽtia qd videant inuicez substitui. nõ ergo sufficeret substõ simpliciter in tota hereditate.

LEX XXXI.

1 ☞ Cõditio ista, quisquis mihi heres erit, adiecta in pupillari substitutione quando verificetur. z nu. 2.
3 Cõditio indeterminata nõ refert nec limitat ad tẽpus dispositionis. z sufficit semel impletã fuisse quãuis nõ duret ipleta.
4 Quãdo testm̃ expugnat p parte tabule pupillares remanẽt firme, sicut qñ expugnatur de iure pretorio p contratabulas.
5 Verbum forte appositum a consultore in consilio suo non inducit dubitationem iuris.
9 Ista conditione negatiua si heres nõ erit, quẽ sensuz habeat.
11 Legato facto mulieri si itrauerit religionẽ vel monasteriũ, si igressa añ annũ pfessiõis exiuerit, an debeat hẽre tale legatũ.

In substitutiõe. ¶ Sũma vt hic p Bar. vel dic melius sm Bal. z Are.
1 † Conditio ista, quisquis mihi heres erit, adiecta i pupillari substõne verificat ẽt si tpe mortis pupilli nõ sit heres: dũmodo pri⁹ fuerit heres: qz hec iterptatio ɔseruat sub. pupillarẽ. z sic est fauor pupilli, sec⁹ si excludat vel pimat substi. pup. h. d. diuidit intellectualiter in duas. In pma loquit de ɔditiõe ex cui⁹ existẽtia substitutus admittit, z ista sufficit qñcũq̃z fuerit semel purificata. In scda loquit de ɔditiõe ex cui⁹ existẽtia substitut⁹ excludit, z ista reqrit tpe excussiõis. scda ibi, nõ simili mõ. Vel diuide sz Pau. in duas. In prima fuit apposita ɔditio affirmatiua ex illis ɔ̃bis qsquis mihi heres erit. In scda ɔditio negatiua, si
2 talis nõ erit heres. Scda ibi, nõ simili mõ. ¶ † No. pmo ex isto tex. q̃ ista ɔditio, qsqs mihi heres erit, vel si heres erit. ɔ̃ificat etiã si ille q fuit heres desinat eẽ heres anteq̃ dispositio sup q̃
3 ɔditio apponit, hẽat effectũ. Ex h̃ ifert tria correlarie. † Primo q̃ ɔditio ideterminata nõ refert, nec limitat ad tps dispositionis. Scdo habes correlarie iferre, q̃ sufficit ɔditionẽ semel ipletã, q̃uis nõ duret ipleta. ɔcordat. l. si. qs hrdem. C. de isti. z substit. sub ɔd. vbi multa aliqñ dixi. l. cũ vxori. C. qñ dies leg. ce. Ad idẽ tex. no. i. l. fi. §. j. z ibi Bal. no. C. d. idi. vidui. tol. z ibi Pau. d. ca. dicit q̃ in ciuitate Venetiarũ habuit semel illũ casum de facto. z q̃ dñi Veneti nisi vidissent illũ text. iudicassent contrariũ. ¶ Cõtra istud no. z istũ tex. oppo. Pau. qualitas adiecta verbo debet intelligi sm tẽpus verbi. cui addit. l. in delictis. §. si extrane⁹. ff. de noxa. l. titi⁹. z ibi Bar. ff. de testamẽ. mil. z ista substõ fuit facta, quisqs mihi heres erit, sit h̃rs filio, ergo illa qualitas dz adesse tẽpore quo vult succedere filio: rñdet Pau. vt hic per eũ. Dic melius vt p Bart. in l. ex facto. in prin. j. eo. vbi Bar. faciens mentionem de ista lege declarat
4 qualiter qualitas adiũcta verbo zc. dicet ibi. ¶ Tertio † nota q̃ qñ testamẽtũ expugnatur pro parte, tũc tabule pupillares remanẽt firme sicut qñ expugnatur de iure pretorio per ɔtrab. l. z si contra. vbi dicet. j. e. z in l. filium. §. j. ff. de lega. prestand. ¶ Gl. in ɔ̃bo forte, diuidit in duas, put remouet duas opposi
5 tiões. ¶ † In ea. gl. ibi nõ iuris dubitationẽ inducit. ista gl. fa
a cit sm Bal. Ang. z Mod. hic, q̃ verbũ, forte,[a] positũ a cõsulto re in cõsilio suo nõ inducit dubitationẽ iuris, sed certe iste tex. z ista gl. potius pbant cõtrariũ prout etiã notat Raph. Cũ. qz tex. loquit qñ dictio, forte referret ad factũ: tũc clarũ est, q̃ nõ inducit dubitationẽ iuris, sec⁹ videret si refert ad ius, melius facit text. in. c. sup literis. cũ gl. in verbo nisi forsitan. de rescriptis. gl. in. l. j. §. j. de ferijs. Alibi dixit gl. in verb. forte. in. c. ij. de test. qd dictio, forte, vel, fortassis, nõ est nota dubitationis, sz assertionis. stat ergo, q̃ si cõsultor vtat dictione, forte, in cõsilio, p hoc nõ inducit dubitatio iuris. ¶ Addit Alex. qd idẽ esset in sentẽtia lata per verbũ forte: qz tñ valeret ɔtra Raph. hic: qz verba snie improprianf. g. in. l. z puto. ff. fa. cer. itẽ qz vz snia lata p verbũ, credo, z tenet, z. j. ita pbat tex. in. l. si quis filio exheredato. §. irritũ. z ibi Bal. z Imo. ad hoc no. ff. de iniusto rupto irritoq̃z testamẽto. gl. in. l. diem proferre. §. si plures. ff. de arb. ¶ Adde qd ita tenet etiã idẽ Alex. in. l. cũ quo. ff. ad l. fal. Quid autẽ esset in teste, qui deponeret per verbũ credo, forte videret qd nihil: qz dictum ambiguum testis nihil releuat. videas no. Ant. de Bu. in consi. xxxv. inci. quamuis rigor.
6 ponit Raph. Fulgo. in. l. j. §. j. ff. de iusti. z iur. ¶ † Ultimo circa dictionẽ forte, z similes nota bonam regulã, qd vbicũq̃z legislator in assignatione cause apponit istud verbũ, forte, illa causa non est finalis, sed impulsiua. gl. est not. in cl. j. in verbo, forte. de appel. quam valde notat ibi Imo. post Anto. de but. not. Abb. in cap. quoniam frequẽter. in princ. vt lit. nõ cõtestata. z subtiliter Alex. in. l. in ratione legis falcidie restitutionẽ. §. quod vulgo. j. ad l. falci. vbi peristã regulam subtiliter impugnat decisionem Bal. in. l. filium quem habentẽ. C. fami. er
7 ci. ¶ † In ead. gl. in fine nota, quod licet per dispositionem hominis aut per dispositionẽ iuris pretorij non potest fieri, q̃ qui semel est heres desinat ipso iure esse heres iuribus allegatis in gl. tamẽ istud potest fieri per dispositionẽ iuris ciuilis, vt patet hic in querela inuenta a iure ciuili. facit text. in. l. miles ita heredẽ. in prin. z. §. j. ff. de testa. mil. z. tex. in aut. hoc amplius. C. de fideicom. z. l. ex facto. §. fi. j. e. Bal. in l. extraneũ. C. de here. instit. dicit Bartol. in. l. fi. §. j. ad Tertyl. quod stante statuto quod filia femina excludatur quandiu masculus superest: mortuo masculo, desinit ipse, z sui heredes ipso iure esse heredes z filia incipit esse heres: qz statutum illud potest. Idẽ tz Ang. in. §. si quis autem. per gl. ibi in auth. de hered. z fal. z in. l. antiqui. in fi. iũcta. l. seq. vbi bonus tex. ff. si pars heredi. Ang. z Imo. in. d. l. ei qui intelligit, qñ lex ciuilis agit directo priuare quem hereditate. secus qñ per obliquũ. §. restituta. insti. de fideicõ. here. z in l. j. in prin. zc. per totũ. ff. ad trebel. ¶ Gl. in verbo esto, diuidit in duas. In prima dupliciter declarat tex. sed teneas primũ intellectũ: qz secũdus destruit literã. in scda per viã no. remouet ɔ̃riũ. secũda ibi, z not. q̃ hic articul⁹ tũc. ¶ In ea. gl. in fi. habes ex gl. cõcordiã de pncipio huius tex. ad fi. q̃ in prio casu cõditio si heres erit, nõ fuit determinata ad tps mortis pupilli: sed in scda sic ppter dictionẽ tunc, q̃ notat exterminationẽ temporis: cũ isto intellectu trã
8 sit Bar. Et ita tenebant antiqui. † Et qd dictio tunc [b] denotet
b extremitatẽ tẽporis. gl. allegat. tex. in. l. iij. j. de ɔdit. z demon. Bar. addit aliũ tex. bonũ vt hic p eũ. Habes alium casũ in no. in. l. vxori vsufr. ville. ff. de vsu. leg. vbi pulcher casus. Iste intellectus nõ placet Bal. z Mod. qz dictio, tũc, nõ refert ad pcedẽtia vt presupponunt gl. Bal. sz ad sequẽtia vcz tunc Seius heres esto: z propterea rñdet melius qd in primo casu huius legis agitur de admittẽdo substitutũ qd est fauorabile pupillo, merito sufficit conditionẽ fuisse semel impletã. sz in scdo casu agitur de excludendo z repellendo substitutũ, merito cõdi
9 tio refert ad tempus substõnis. ¶ † Not. ex isto tex. scdm istũ intellectũ Bal. z coes, q̃ quãuis cõditio negatiua, si heres nõ erit, habeat sensum, si nunq̃ erit heres, z sic videat verificari si aliquo tpe fuerit heres. l. quicqd astringẽde. in fi. z. l. ita stipulatus. mag. ff. de ver. ob. tn vbi agit de excludẽdo substitutum

a ¶ Verbum forte. Adde in. l. cõmodato. in. §. cũ autem. ff. de elec. c. iuuenis. d spõ. gl. in. c. nisi de renũ. gl. z Inno. in c. tua. de spon.

b ¶ Dictio tunc. Adde. l. vxori. ff. de vsufruc. legato. c. si eo. tpe. de rescri. lib. vj. Rapha. fulg cõsil. l. inci. quidã Raymundus.

pupillarē restringitur ad tēpus mortis, nec sufficeret prius fuisse hr̄dē.ter.habes hic no.fm intellectū Bal.z cōem fm quē limita leges pallegatas.Extra gl.p10 cōplementoistius legis: q1 hic habes regulā q̄ sufficit cōdōnē affirmatiuā semel fuisse ipletā lz nō duret.ponūt Ange.Jmo.z Mod.duas q̄nes quarū vna tāgit p Bar.i l.si qs hr̄dē.C.de isti.z sub.aliā ibi po nūt doc.Prima si fiat legatū irrāti religionē nūq̄d habeat legatū si exeat.Alia ē si fiat legatū mulieri si efficiat vidua,lz nō duret i viduitate.†Ego omissis illis q̄nib⁹ q̄ro de q̄ne i p1a ctica de qua sepenumero suz de facto iterrogat⁹,z ñ repiūtur decisiones multum clare.pone testō1 instituit filium vel aliuz heredem,z si moriatur fine filijs substituit titium.p̄ne q̄ iste habuerit filios,lz sunt mortui,an substitut⁹ ppetuo excludat. Reperio,q̄ Old.Lau.in idiuiduo consuluit,q̄ sic.q̄ ppetuo excludat substitut⁹.in cōs.xxj.inci.thema tale est testō1.z in cō si.crlj. inci.thema tale est dubiū mouet per regulā hui⁹ text.z l.si qs heredem.C.de inst.z subst.in q̄bus dat regula,q̄ sufficit conditionē semel impletā,q̄uis nō duret.Idē q̄ Old.tz Jo. An.referens formalia verba.Old.de verbo ad verbum,z recitat eū in additionib⁹.Spe.in ti.de testamentis.in §.primis. ad fin.reperio q̄ idem etiā tz Pau.in cons.lxxxix.incip.casus iste frequenter contingit,z notabilius in cons.clxxij.incipit.ne impropriūs vtamur vocabulis,z ipse etiam mouet p istam regulā.Idem tz Alex.nullā de predictis authoritatibus mentionē faciens de quo valde admiror.in cōsi.xxx.in ij.vol.incl. ponderatis his que in themate narrant.Tu aūt aduerte qs Old.z sequaces qui fundāt se in ista regula huius tex.non videntur bñ aduertisse:q1 imo iste tex.ineuitabiliter retorquere tur ad oppositum,nam vbi agitur de excludēdo substitutum (vt est casus noster)non sufficit conditionē semel impletam: vt est in scōa parte tex.secus,q̄ ageret de substituto admittē do vt est in prima parte,sed p10 ista parte est tex.satis forma lis,in l.heredibus.in p1in.ff.ad Tre.vbi si sit iniunctū fideicō. si decesserit sine liberis,&t,si habuit liberos,vr̄ fideicōmissam extinctū,z extinguit.ad idē tex.in l.cū vro1.C.,q̄ dies leg.ce. ad idem bñ facit qs egregie dicit Bar.in l.titia.qui testamento.§.imperato1.ff.de le.ij.Tu scis,q̄ per natiuitates filio1uz reuocat ipso iure donatio facta,l,si vnq̄.C.de reuoc.don.que rit ibi Bar.pone q̄ filij nati incontinēti moriunt⁹,nunq̄d erit reuocata donatio arguit ad partes finaliter cōcludit q̄ sic,z sequitur Jo.de Jmo.in c.fi.de dōna.Ad idē z quarto facit q̄ gñaliter dicit Bal.per multa iura.in l.precibus, tertia oppo. C.de impu.z alijs subst.vbi &t,q̄ in cōditionibus attēdimus principium prime existentie,z non curamus postea successuz eius.Ista sunt que videtur stringere p10 parte affirmatiua. In q̄rum p10 pte negatiua qs substitutio non excludatur est tex.maxime clarus,z formalis in l.ex facto.§.si qs aūt suscepe rit.ff.ad Tre.vbi ad literā dicit si qs aūt susceperit liberos,z postea mortui sunt verū est dicere eum fine liberis decessisse. Ad idē.l.filiussa.§.cū qs.ff.de le.j.vbi idē dicit.Ad idē z tertio est gl.si bñ inspiciatur in d.l.ex facto.si quis rogatus.in verbo.§.volūtate.ff.ad Tre.vbi gl.dum modo viuāt post mortez testō1is.ad idem stringit ista lex in scōa parte,vbi ad excludē dum substitutū non sufficit conditionē semel impletā.Tu pos ses respondere q̄ loquitur qñ tractatur de substitutione pupillari q̄ est mere fauorabilis,z istud est ppie fundamentum istius tex.secus in fideicō.que est onus.l.coheredi.§.cū filie.§. eo.ad idē facit,q1 qualitas adiūcta verbo intelligit fm tēpus verbi cui adiūcitur scdm q̄.§.dixi.Ultimo p10 ista parte vnū mihi ineuitabiliter stringit cui nūq̄ vidi reale rūsum:q1 qñ te stato1 substituit filio vel hr̄di,si decesserit sine liberis,lz añ filios habuerit,z ante mortui sunt,verū est dicere eū decedere sine liberis:z consequēter conditionē substōnis impletā vt &t aperte tex.in d.l.ex facto.§.si qs aūt susceperit.ergo pculdubio debet esse locus substitutio.Ista sunt q̄ vident stringere p parte negatiua:non reperio tñ in spē tenētem istā partē negatiuā:z tñ mihi plus plz,z in p̄cto iuris vr̄ melio1 p10 ista pte consulēdo,z iudicādo faceret:q1 in dubijs opinionibus tenēda est illa opi.q̄ fauet cause testi,z q̄nr substōm.l.si pars.i pn. ff.de inof.test.q1 interest reipublice q̄ testamenta confirmen.l. vel negare.ff.quēadmo.te.ape.glos.ord.quā Ang.z Mod.ibi multū no.in l.Gallus.in §.qd si.i vbo vtilitatē.s.de li.z post. Quid tenēdū in isto dubio,z disputabili passu:credo p cōcordia,q̄ sit distinguendū,z ita semper tenui z legēdo,z consulēdo:nā aduertendū est multum q̄bus verbis vtatur testō1 aut cū testō1 dixit hoc modo si filius liberos nō habuerit,vel nō adoptauerit extraneos substituo casum teneo tunc primam opi.q̄ si sibi sint nati filij,q̄uis in vita sua sint mortui excludit substitutus ppetuo:q1 verū est dicere q̄ habuit liberos,z in istis terminis ppie z in specie loquit tex.in l.cum vro1.C.,q̄ dies le.ce.in istis etiā terminis intelligat tex.q fortissime stringit in l.hr̄dib⁹.in p1in.ff.ad Tre.z si diceret.q̄ imo tex.in illa hr̄dibus.loquit,q̄ñ erat conditio si decesserit sine liberis:ad uerte q̄ lz in p1in.tex.videat loq de condōne sine liberis:z ti q̄ñ ponit verba testamēti,sup q̄bus disputat non loquitur de ista.dicit q̄ 2dō substitu.erat ista,si liberos nō educauerit:q̄ rit ibi iurisconsultus,pone,q̄ sint nati,z educati tñ mortui vi uo ipso herede:nunq̄d erit locus substōni q̄ñ est verū eū educasse liberos lz,viuo hr̄de,mortui sint,pōdera ergo in illo ter. rōnem decidendi:q1 nec in decisione nec in puncto insistit q̄i est 2dō si decesserit sine liberis,lz circa illū si liberos nō educauerit,z decidit in lib.z in hoc se fundat.aut 2dō substitut fuit cōcepta p vba si sine liberis decesserit,z iste casus noster est valde dubius,in quo p̄cto lz Old.Jo.an.z alij supra relati teneāt indistincte substitutū excludi.Ego aūt dico q̄ est me lius aduertēdū aut tpe mortis hr̄dis superāt liberi:z tunc lz postea mortui sint:credo idubitāter substitutū excludi:q1 vr̄ñ est dicere q̄ decesserit cū liberis,lz postea liberi sint mortui z cōsequēter verū est dicere decessisse cū liberis.z substitutum debere excludi.de hoc est tex.formalis in l.filiuss.§.cū qs.ff.de le.j.z in istis terminis ppie loquit tex.in d.l.ex facto.si qs aūt susceperit,z sic in istis terminis loquit Old.Lau.z sequaces. Credo indubitāter,qs bñ loquāt.confirmo p illud q̄ egregie no.Ly.z Bal.in aut.sed si qs.in vlt.q.C.de sec.nup.Bald.in l. fi.in xx.q.C.de her.inst.vbi querūt,pone q̄ rex cōcessit castrū cuidā militi z heredi eodē corpore nato:z si contingat militē mori sine heredibus ex suo corpore natis, q̄ castrū reuertat ad regē:euenit casus.q̄ iste mortu⁹ est relicto filio ex se nato, postea euenit casus q̄ mortu⁹ eius filij sine liberis.nunq̄d castrū reuertat ad regē:cōcludūt Ly.z Bal.q̄ nō:ex quo rex est exclusus p cōditionē,tñ q̄uis filius militis nō habuerit liberos.q̄ nō dz reuerti:est verū q̄ in hoc vltimo tenuit Bal.in d. aut.lz z si qs.z Alex.vbi cōsuluit ℣ Ly.z Bal.in cōsi.cccevij. inci.?fideratis his q̄ in pscripto themate narrant.lz,i hoc nō insisto:q1 nō est de ppositio nostro.Adde scdo,sed idē bñ facere illud qs tz no.Bal.in c.j.in §.cū etiam.in ti.epis.vel ?bb. in vsib.feu.vbi tz,si testō1 fecerit substit.filio si sine liberis obierit,z mortu⁹ sit,relicto vno filio.qui non vixerit tñ vno mēto:tñ substō ppetuo extinguit.ibidē etiam no.Bal.in ij.no. p illum tex.q̄ filia semel exclusa per existētiā masculi semp durat exclusa:dato qs filij mortiant:q1 mors masculoz nihil sibi patrocinat,q̄ est no.dignū fm eū:vñ infert ex illo tex.ad statu tū disponens,q̄ existētibus masculis,filie femine nō admittētur,lz masculus moriat,tñ filie femine nunq̄ admittunt.ita tz Bal.in aut.sed z si quis.z in l.in q̄bus.C.de sec.nup.de quo vltimo vide Bar.in l.ij.§.sed si sint sui.p illum text.ff.ad terry.z distingue,vt ibi p eū.Aut vero liberi suscepti,sunt premortui ante filiū heredē.iste casus est dubitabilis,z lz doctores pmo loco relati aliter tenere videant,ego credo substitutū debere admitti.moueo1 duplici fundamento:q1 ex quo liberi sumpti sunt premortui:verū est dicere filiū sine liberis decessisse,z cōsequēter cōditionē substōnis purificatā esse:ter.est in d.l.ex facto.§.si qs aūt susceperit.Scdo z subtilius moueo1,q1 ista cōdō,si decesserit sine liberis,respicit terminū instātaneū mortis,q̄ terminus non hz actū,vel durationē ante.vt &t Bar.in l.ij.§.creditum.ff.si cer.pe.ergo in ista 2dōne instātane mortis,hoc est,si decesserit sine liberis,soli dz inspici tps instātaneū mortis:an tūc decesserit cū liberis,vel non facit ēt,q1 qualitas adiecta verbo ?c,vt s̄. Ista dictionē puto verā,z rationabilem,z ista distinctio fuit de mēte Ang.in l.generaliter.§. cum aūt.in lec.florētina.C.de inst.z substit.est etiam de mente Pau.de ca.lz succincte loquat in d.l.ex facto.ff.si qs aūt susceperit,z in simili distinguunt Ly.Alb.z Bal.in l.si qs hr̄dē. in ij.q.C.de inst.z subst.ista est veritas. Restat sola difficultas de tex.in l.heredibus.in p1in.ff.ad Treb.Rñ.vt s.tñ volo adhuc insistere.ibi eñ Jurisconsultus querit qñ erat apposita conditio,si decesserit sine liberis,z lz postea ponēdo verba testamenti loquat in cōditione,si non educauerit liberos,z ita casum decidat,tamen posset fortiter argui,quando legislato1 proponit duos casus,vel duas questiones,z vna respondet: intelligit idem in vtranq̄ respondisse per regulā.l.j.C.de diuer.rescri.no.optime.Ang.in §.hinc nobis.in fi.in aut.de here.z fal.vbi no.quod si propositis duabus questionibus consulto1 respondeat vnam:intelligitur idem in alia respondere,oñ modo responsio sit applicabilis.Ex quo ergo Jurisconsultus ?c,nisi sustinendo predicta dixeris,q̄ illa regula procedit nisi ita intelligēdo resultaret absonus intellectus,p10ut est in d. heredibus.iuncta.l.ex facto.§.si qs aūt susceperit. No.predicta diligenter,q1 sepissime contingunt:q1 non reperies(vt credo)alibi tactum. ¶ Ultimo p10 perfecto complemento hu

11

sus.l.quia Ang.Imo.⁊ Mod.examinant questionē de legato
a facto mulieri[a] sub conditione si intrauerit religionē vel mona
sterium,pone quod sit ingressa sed exiuerit ante annū profes
sionis an debeat habere legatū,quā questionem Bar.⁊ An.
alibi tangunt ⁊ relinquunt indecisam in d.l.si quis heredem.
ibi plene examinaui ⁊ plene ponunt Mod.hic.

11 b **Adde** †Qd q vouit ingredi religionē[b] non vr voluisse facere ibi pfessionē:⁊ iō si intrat religionē,⁊ exit dr impleuisse votū,⁊ conditioni satisfactū.ita no.Arch.in ca. sancimus.xij.q.ij.⁊ videtur casus satis clarus i c.ex trāsmissa. de renun.vbi dicit Pet.de Rubeis dn̄ esset in infirmitate ⁊c. tāgitur per gl.xvij.q.j.in summa.idē tenet ⁊ cōcludit sanctus tho.in scda secūde, in qō.clxxxix.arg.quarto mouet,q verba nō solū in cōtractib⁹,⁊ vltimis volūtatibus,sed etiam in ma teria nostra in voto debēt intelligi fm propriā significationē. ⁊ qn̄ agimus de propria significatione,nō recedim⁹ a proprie tate verborū.l.non aliter.⁊ l.ille,aut ille.§.cum in verbis. ff.de le.iij.modo si aliquis fecit votū intrādi religionē,illa dictio,in trādi,de ppria significatione non importat facere pfessionem nisi fm eum(⁊ hic est pūctus) vouisset eo animo,vt perpetuo in religione permaneret. Confirmatur predicta conclusio,q itrare religionē,⁊ ibidē pfiteri distinguūtur tāq duo diuersa. Istud pbatur in c.beneficium. ⁊ in c.pe.de regula.in vj.in ver bo religionē ingrediat,⁊ pfiteat in ipsa presertim cum de na tura copule sit,vt cadat inter diuersa,tex.cū gl.in rub.ff. de iu. ⁊ facti igno.⁊ gl.magis expssa in c.querelā.de simo. istud idem q intrare religionē,⁊ in ea facere pfessionē,sint tanq diuersa, pbat expresse in c.religioso.in ij.respōso.de sent.exc.in vj. vn de apparet,q dr qs intrare religionē etiā antequā profiteat. Alibi tn̄ Gemi.i c.pe.de regula.i vj. refert,quosdā dicere.⁊ cū eis trāsit,qd q vouit igredi religionē,hoc ipso q igrediat, sta tim cēset pfiteri ēt si nō susciperet habitū nouitiorū,⁊ sic pon dera duo ex istis.nā si verū est,q qui pri⁹ vouit religionē igre di statim q igredit,statim fecit pfessionē:ergo nō pt exire am pli⁹.Scdo volunt qd vouēs ingredi religionē in dubio videat vouere,quod permanebit in religione.tamen istud vltimū nō videt tutum ex predictis.⁊ per tex.quem omnino vide in d. c. ex transmissa.Ista dicta sint vt satisfaciam schedule hic posi te ad petitionem amicorum.Tamē quicquid sit suz in ista cō clusione,qd quicquid agūt homines,intentio iudicat omnes.

LEX XXXII.

Quicomplures. Summa vt hic per Bar.⁊ dn̄ dt respe ctu vni defūcti,vult dicere respectu vni⁹ defuncti:⁊ est singularis secundum Bart.hic.⁊ secundū Imo. in l.si pater filio.§.e.Diuiditur i quatuor partes principales. in prima ponit thema.in scda.q.i iij.rn̄.i quarta extēsio.Scda ibi, qsitū est.Tertia ibi.resp.titiū,quarta ibi,q si non.Ponde ra tu quod in illa quarta parte est aduersatiua,qd si,sine copu la,tn̄ nō denotat diuersum ius,imo idē ius.istud est ɔtra con munē regulā.l.sed ⁊ si lege.in prin.ff.de pet. her. vidimus post gl.⁊ Bar.in l.patris,⁊ filij.§.eo.Gl.in verbo hereditarias. diuiditur in quinqz, nā format quatuor contraria,⁊ postea al legat vnā cōcordātem adistū tex.Scda ibi,at opp.Tertia ibi magis obst.Quarta ibi itē ɔ l.fi.C.e.hic vt ibi,⁊ facit.j.de sta. lib.l.qui pecuniā.In ea.gl.ibi vel hic substituēdo nomina tim dixit p portionibus hereditarijs.istā solutionē gl. tenent Bar.⁊ magis communiter alij, ita declarādo vt hic per eos. Ista est melior solutio,que possit dari.dantur alie,sed nō refe ro:q nihil valent.in vltimo contrario dic vt ibi per Bar. ⁊ in l.si pater.§.eo.⁊ in illa.l.fi.C.de impube.

LEX XXXIII.

1 ☞ Institutio filij a matre facta,cum erit quatuordecim an norum,non dicitur conditionalis,imo pura ⁊ simplex.
2 Tempus certe etatis fauore filij facit diem,⁊ nō conditionē.

Si mater. Ista lex est difficilis secūdū Bar.hic.⁊ iō verificatur dictū Bar.ista.l.est Affricani.ergo difficilis. Ita Bar.i l.cū qs.ff.d so. In gl.pria ibi.l.hrditas. fm Azo.
1 habes ex gl.reportare hāc cōclusionē,† q institutio filij a ma tre cū erit xiiij.annorum nō dicit cōditionalis,imo pura ⁊ sim plex.Sz aduerte q leges quib⁹ mouet glo.nihil probant.mo uet p tex.in l.ex his verbis,⁊ p tex.i l.firmio.§.j.sz certe i illis.ll. pcesserat dispositio pura ⁊ simplex:postea in alia oratione cir ca eius executionē fuit appositū tps certe etatis. vn̄ dispositio pura precedēs non per hoc reddit cōditionalis.ita pprie loquūtur.ll.ille sed in ista.l.tempus fuit appositum ad substan tiam institutionis:q institutio fuit facta,cū fili⁹ erit.xiiij. an.⁊ sic tempus est appositum institutioni,⁊ substātie. ⁊ similiter l. hereditas.§.ti.j.q loquit,qn̄ est dies certa,⁊ ideo bn̄ allegat per gl.sz in casu nr̄o dies est incerta:q fili⁹ posset mori anq̄ā sit.xiiij.annorū.⁊ sic vides,q ll.allegate p gl.nō bn̄ allegāt.Ja. de Are.⁊ Albe.hic reprehēdūt gl.alio fundamēto:q istitutio collata i tps certe etatis,facit dispōnē cōditionalē.tex. est i l.si cui legatū.§.hoc aūt legatū.ff.d le.j.⁊ text.i l.si titio.ff.qn̄ dies leg.ce.⁊ ppterea dicūt,q istitutio pt fieri ad diē, vl in tps.l.in tps.de he.inst.⁊ toto ti.C.de ist.⁊ subs.istd pcederet i extraneo. Bar.ɔsiderādo meli⁹ conat saluare gl. videamus, an ista sal uatio gl.sit bona,⁊ an.ll.per eam allegate probent,vel non.

Adde Quod cū Bar.tenent Ange.Imo.⁊ Alex.hic.⁊ Ang.in d.l.si cui.§.hoc aūt legatum.Bart.in d. l.Seius Saturninus.per illū tex.j.sed Pau.⁊ Raph.cu.⁊ A re.hic impugnāt Bar.⁊ dicūt qd illa.l.Seius Saturninus,ni hil penit⁹ probat:⁊ vtūt varijs medijs.Primo dt Pau.q d.l. Seius.loquitur qn̄ tps certe etatis adijcitur legato,vel fidei cōmisso.nā tūc,q faciat diē ⁊ nō ɔdōnē,est vtile ipsi filio:quia legatū,vel fideicōmissum i diē bene trāsmittit. sz ista lex loqui tur in istitutiōe,in qua,posito,q tps certe etatis faceret diē ⁊ nō conditionē,nulla esset vtilitas filij q an̄ diē non pōt adire hereditatē,q̄ sit icerta:q posset pri⁹ mori:atqui hereditas nō adita nō trāsmittit.l.vnica.§.in nouissimo.C.de cadu.tol.ergo nō est vtilitas filij,qd sit in cōditiōe,vel in diē. Alex.defenden do inductionē.Bar.de d.l.Sei⁹.dicit,q ista lex bn̄ pbat sniaz Bar.i rōne decidēdi.nā rō decidēdi illi⁹ tex.est,q ibi agitur d magno piudicio:q agit de hereditate,⁊ nō d legato,q̄ rō etiā militat i casu nostro.vn̄ in materia fauorabili vbi est eadē rō, licita est extēsio.vt hic p eū.sz certe tex.in d.l.Seius.nec i rōne decidēdi,nec i aliqua pte se fundat, vt dixi. q̄ sit rō decidendi ē:q ibi hr̄s erat fideicōmissari⁹. ⁊ q tps magis est adiectū vt faciat dilationē,q cōditionē.vn̄ scdo modo inducit illum tex. Alex.p Bar.q sicut ibi fideicōmissaria adita transmittit,ita hereditas materna de qua hic,trāsmittit ad descendētes non adita vt hic p eū,sz truffa est:q l.vl.est remediū nouū.nihil ad propositum.l.nostre.Tertio rūdet Alex.q hic dies fuit ad iecta executioni,non aūt substantie dispositionis, iō non im pedit trāsmissio etiā ad heredē extraneū per l.his verbis.alle gatā in gl.sz ēt i isto errat q i hac l.tps fuit adiectū institutio ni ⁊ ɔnr substātie instōnis,vt pz hic,si hr̄s nō fuerit.Quar to mō rn̄.Alex.⁊ ēt Are hic,q mēs Bar.est ista.q dies incer tus cū erit.xiiij.annorū fauore filij habet p certo: ⁊ sic poterit pure hereditatē adire remoto vitio temporis.⁊ sic erit vtile fi lio,adq nō aduertit Pau.tamē ipsi nō aliter pbant,q ista sit
2 mēs Bar.nec hoc pbāt lege nec rōne. †Ego aūt probo ineui tabiliter,q ista sit propria mēs Bar.dt Bar.q tps certe eta tis fauore filij facit diem,⁊ non conditionē.allegāt d.l. Seius Saturnin⁹.Cōsidera ergo dn̄ Bar.dicit,q facit diē,⁊ nō cōdi tionem,nō lz nō declaret,qd faciat diē certā,tamē istud neces sario vult.q si faceret diē incertā,dies incerta dr cōdō.l. dies incertus.ff.de condi.⁊ demon.non esset ergo differentia, an fa ceret diē incertā,vel cōditionē.ergo Bar. necessario intellexit de die certa:q si loqueret de die incerta superfluente nō esset differentia.Sed si loquitur de die certa, dies certa reijcitur.l. hereditas ex die.§.ti.j.alle.in gl.Et si diceres aduerte,ne erres
3 in fundamēto,†tu dicis,qd dies incert⁹ cēsetur cōditio. l.dies incertus.ff.de condi.⁊ demon.istud est verum,qn̄ dies est in certus omni incertitudine,an veniet,vel nō veniet.Sed in ter minis nostris istud tps cū filius erit.xiiij.an.istud tps nō est i certū omni incertitudine.ergo nō facit conditionem prout de clarat magistraliter idē Bar.in l.nam si cū moriar. post gl.ibi. ff.de cōd.ind.vbi melius q alibi.Potes dicere,q quātū ad p positū istitutionis,q est oīno incertū an filius moriat an̄ spa tiū.xiiij.annorū,vel nō:isto respectu pōt dici facere conditionē, sed fauore filij facit diē,vt dicit Bart.Raph.cu.subtilius pō derat qd d.l.Sei⁹ Saturnin⁹.n̄ probat cōclusionē Bar.q vt apparet ex prin.⁊ si filius.l.testator.vbi instituerat illum hrdē fideicōmissariū de quo multū confidebat pr ad vtilitatez filij, iō ex mēte testōris vr potius apposuisse dilationē, q cōditio nē:ista rō cessat in casu.l.nostre.vbi isti respectus,⁊ iste rōnes cessant.Potes ⁊ adhuc subtilius ex mēte Are.hic tenere, qd illa.l.seius.nihil faciat ad ppositū nostrū,q non est eadem rō in ista.l.q̄ in d.l.Seius Saturnin⁹.nā ibi dies incerta ɔuertit i certā quo ad effectum transmissionis, qui insurgit ex presum pta voluntate defuncti,vt ibi cātat litera.sz i casu nostro,si ve rum esset illud qd dicunt gl.⁊ Bar.dies incerta reduceret ad certā quo ad effectū vt filius posset incontinenti habere here ditatem,qui quidē effectus est de directo cōtra verba,⁊ ɔ vo luntatē testatoris cū testator voluerit ne filius haberet hrdi tatem propter lubricā etatem pupilli. vnde si posset inconti nenti habere,fieret cōtra mētē testōris ⁊ ɔ vba.vnde facilius improprīant vba ex intētione testōris q ɔ mētē testōris.pro

a Mulieri.Add de Bal.in simili in l.si.in ij.no.C. de indi.vj.Ang. consi.xxxiij.inc. Constantius ex culani.

b Religionem. Adde quod fe cit ad hoc glo.in c.ad nostram.de c.ad nostram.de regularib.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

bak primū in.l.in cōdōnib' primū locū.ff.de cōdi. ⁊ demō.⁊ in l.pater Seuerinā.§.cōditionū verba.eo.ti.⁊ in.l.cū filio.ff.de le.iij.fm pbak p tex.in.l.verbis ciuilib'. vbi Pau. ad hoc not, in fi.§.eo.Adde etiā ꝙ alius tex. quē allegat Bar. in.l.in fidei cōmissi.§.cū polidi'.j.de vsur.nihil facit p Bar. fm Alex. alij nil tangūt.⁊ quāuis aliter nō declaret,pro certo nihil facit ibi bū erat hrditas relicta p fideicōmissum filie,cū certā etatē haberet. sed nō dr ibi, ꝙ fauore filij illud tēpus certe etatis importet diē, ⁊ cōditionē: qr verbū nullū est verū qd est ibi text. sing.ꝙ qū aliqs īstituik heres, sol' heres fideicōmissarij tenetur oēs fruct' pceptos restituere:imo forti' nō detrahit tūc trebel.gl.est quā oēs moderni reputāt no.i.l.i fideicōmissariā. §.fi.ad treb.Sz qr credendū est,qd Bar. qū fundat se i aliquo tex.qd ille tex.pbat,cōsidera si Bar. voluit inducere illū text. hoc mō ꝙ queādmodū ibi tps incertū habek i effectu p puro respectu fructuū,vt heres teneak restituere oēs fruct' sicut si pure fuisset grauatus ⁊ hoc est fauore filij: ergo pbat ille tex. ꝙ tps icertū fauore filij effectualr hr p puro. ita credo voluisse inducere Bar.illū tex.verū,qr ex pdictis patet, ꝙ conclusio Bar.quā facit ad sustinēdā gl.nō est iurib' bū pbata.Barto. alio mō rū.ꝙ tale tps faciat cōdōnē tenēdo opi. istā Ja.tamē ista instō cōditionalis nō reddit testm nullū.nā dicit Bart, ꝙ in ista.l.mater apposuit istam cōdōnē fauore filij: qr habebat
4 patrē ⁊c.vt hic p eū.¶† Cōsidera tu lz Bar.nō declaret qd Bar.vult dicere effectualiter istā institutionē cōditionalē nō vitiare testm,qr est testm mris ⁊ ꝯ testm mris nūꝗ cōpetit ius dicēdi nullū:qr pteritio mris nūꝗ reddit testm nullū cū semp habek p exheredatiōe.§.fi.insti.de exhere.lib.solū cessat, qū fit bona mēte,⁊ ad puisionē filij ⁊ ei' fauore.d.l.multi nō note.ff. de lib.⁊ posth.⁊ lz Bar.videak dubitare an istud hodie pcederet p iura aut.attēto qd pteritio mris reddit testm nullū,sicut testm pris.§. aliud quoqz capitulū fm distinctionē gl. magistre.i.§.exheredatos.in aut.de eher. ⁊ fal.Aduerte,qr.§. aliud quoqz capitulū. pbat clare ꝙ illud pcederet ēt de iure authēticorū. dt tex. solū est eī nostre serenitatis intētio pteritionis ⁊c.pondera illā dictionē iniuriā.ergo si exheredatio fiat bona mēte ⁊ ad puisionē filij nō est iniuria : ergo ius authenticorū nihil loquik:⁊ cū ista solutiōe trāseūt Bal. ⁊ Mod. presertim Pau.⁊ Are.ipugnāt istā scdam solutionē Bar. qr dt, qd ista est expresse diuinatio ad istū tex.Prio vr dicere,ꝙ i ista.l.fili' habebat patrē. Scdo ⁊ forti' ꝙ iste pr esset kpis psona ⁊ malorū morū.ē turpis diuinatio,⁊ cōsequēter,ꝙ ista sol.cōtineat duplicē diuinationē,est fatua,⁊ nihil valet. ego tū dico ꝙ imo erat pr.Ante tū quā defendā cōmunē itellectū vr, ꝙ iste intellect' possit forti' impugnari,qr si i ista.l. fili' habuisset patrez nō possum' dicere,ꝙ istud tps.xiiij.annorū esset adiectū fauore filij vt hereditas cōseruarek filio:qr ēt post pubertatez ista hereditas erit in totū pris de isto iure digestorum, postꝗ erit impletū tps,ista hereditas acquirek in totū patri: lz hodie sit immutatū.l.j.⁊ per totū.C.de bo.mater. cui ergo prouidet mater:qr ista hereditas acquirerek patri.Sed si diceres Bart. intelligit, ꝙ pater interim possit mori, sed stultū est. Sz si diceres,ꝙ esset emācipat' nō differat nec differt. ꝯsidera si posset
5 saluari Bar.nā ista.l.loquitur in casu dubio.† Sed ego habeo ꝙ in dubio presumik fili' exheredatus bona mēte.ita dt Bar. in l.vt iurisiurandi.§.si liberi. ff.de ope.lib.per. l. si patronus. §.si quis non mala mēte.ff.de bonis liber.si ita est, ergo in ista l.mater presumitur exheredasse filium bona mente. ⁊ istud patet:qr nō exheredat mala mēte: qr nō differt ad certū tps.nūquid tū illud dictū Bar.sit verū, videas Alexā.in.l.ij. §. e.vbi allegat Bar.And.tenere cōtrariū.Videas ergo quō reddank valde dubia oīa dicta Bar.in ista.l. Aduerte ēt vt nihil omittatur circa doc.Bar.quātū Bar.formādo primā oppo.pro introitu intellectu gl.vult ꝙ qū fili' est pterit' a matre, qd saltē fm iura nouissima auk.testm ipso iure nullū per.d.§.fit aliud quoqz cap.gl.⁊ doc.in aut.nouissima.C.de inoffi. te. i hoc etiā errat Bar.fm Pau.hic: qr illud ꝙ dt, pcedit in oīmoda preteritiōe.lz iste tex. nō loquik in isto casu. loquitur qū mater instituit filiū sub cōditione casuali, quo casu etiam testamētum patris non esset nullum:fortius in matre, eo qr illa cōditio reijcitur de legitima,⁊ testamentum valet.prout ipsemet firmat in l.si pater.C.de insti. ⁊ substi. ⁊ ita etiam tenent communiter Mod.post Bal.¶ In eadem gl.in fi.habes rationem dubitādi ad istum tex.que fuerit ratio Bart.⁊ doc.reprehendunt gl. ⁊ dicunt,ꝙ ista ratio dubitandi nō est bona:quia imo substitutio vulg. potest conferri in tempus , in quo institutio sit nulla.l.iij.§.fin.⁊.l.gallus.§.de liber.⁊ posthu. l. pater filium.§.eo. vnde fm Bart.⁊ doct.fuit melior ratio dubitādi , vt hic p eū, licet omnes ita transeant.mihi vr quod Bar.male dicat: quia si bene consideras,videtur ꝙ Bart. reincidat in eundem defectum,in quo ipse reprehendit gloss.dicit ipse, dubitatio istius l.erat vt hic per eum,quia habebat querelaz:hodie habet ius dicendi nullum. certe ista ratio bene facit quantum ad gradū institutionis : sed dubitatio est istius text. substit. vulgaris vtrum valeret.vnde sicut Bart. dicit quamuis institutio prima sit nulla , tamen substitutio vulgaris per hoc nō redditur nulla quando annullaretur substitutio pupillaris: qr pendet a testamēto patris.l.ij.§.adeo.⁊.l.sed si plures.§.e. sed quantū ad substitutionē vulgarē de qua querim'.Istud nihil facit.nisi dixeris saluādo gl.⁊ Bart.ꝙ dubitatio isti'.l.esset, qr fili' erat pteritus.s.si primo gradu, ⁊ a secundo gradu substitutionis ⁊ primo non erat omnino preterit', ex quo erat institutus ad diē incertū,⁊ sic sub conditione secundo erat omnino preteritus.

1 ☞ Substitutus substituti non concurrit cum primo instituto.2,
3 Existentia sui heredis an impediat substitutionē vulgarem.
5 Substitutio vulgaris facta in vnum casum an comprehendat alios casus.
6 Quamuis nepos superuiuens si repudiat hereditatem, non tamen admittetur substitutus: tamen si nepos esset mortuus antequam filius repudiaret, tunc admitteretur substitutus

1 **§.Si filius.** ¶Sūma vt hic p Bar.⁊ ē valde difficilis fz eūdē.vl sic.†Substitut' substituti non cōcurrit cum primo instituto.h.d.¶ Pro intelligentia tex.oppo.ꝯ tex.hoc ordine.nam isto tex. sunt duo instituti,filius ⁊ nepos. deinde Titius fuit institutus nepoti si heres nō erit.ista ꝯditio euenit,qr nepos nō fuit heres: ergo substitut' dz admitti, qr fuit purificata ꝯdō substōnis vel vt substitut' vel vt coheres. ꝯtrium decidit iuriscōsult' hic, ꝙ nec vt substitutus nec vt coheres admittak , ⁊ pptere dt tex. oīnō excludik ⁊ ad obiectū respondet Iuriscōsultus in.l.in testō.§. eo.ti.ꝙ lz nepos ⁊ fili' instituti fm consiliū Galli, tū sunt duo gradus,nec nepos admittek si filius sit heres,multominus titi'.facit.l.quidā testō.§.e.fm Pau.de ca.importet, ꝙ nec possit venire nec vt substitutus nec vt coheres Titi'.Considera, nūqd ista dictio omnino,i plus se habeat quā dictio omnimodo:videk ꝙ nō importet tantā vim dictio oīno, quātaz oīmō: tū cōsidera p illud quod singulariter dicit Bal.⁊ nō legi alibi in terminis in.c.ꝗto.de iudi.vbi dicit Bal.quod si cōcedatur
a omnimoda iurisdictio,per dictionem omnimoda [a] comprehēditur omnis spēs iurisdictionis ⁊ sic mixtū ⁊ merū imperium vt est gl.reputata sing.in cle.j.in verbo oīmoda.de fo.compet. dicit ibi sing.Bal. ꝙ sec' esset si princeps cōcederet oēm iurisdictionē nō cōprehēditur oīs species iurisdictionis. ⁊ sic vult Bal.ꝙ in plus se habeat dictio omnimodo,ꝗ dictio omnino, ⁊ lz nihil alleget potes cōfirmare. nā dictio,omnimodo, est cōposita seu geminata:ergo dz plus importare quā simplex.per regulā. l. balista. ff. ad treb.ex hoc potes dicere in pposito qd dictio omnimodo plus importet , ꝗ oīno.hoc sit dictū gratia cogitandi. alibi tū not. Bald.in.l.fin.C. de ꝯhend.empt.ꝙ lz dictio omnimodo sit precise significationis ⁊ recipiat interpretationē cōgruā.tex.in.l.stipulatus sum damā.⁊ qd ibi not.
2 Bar.ff.de ver.ob.¶†Scdo not.ex tex.ꝙ si testōr fecit plures gradus substōnis, puta tres vel quatuor , per aditionē primi oēs extinguuntur. ⁊ ad hoc no.Bar.in.l.j.in prin.in.v. qo.§.e. circa princ.¶ Tertio pondera tex.in verbo instituank. scdm Imo.Alex.⁊ Aret.hic, ꝙ fm cōsiliū Galli etiā filius dz institui. cū tex. hic dicat in plurali,heredes instituantur. ⁊ sic erit hic tex.ꝯ opinionē Bart.positā in.l.si qs eū.§.j.vbi dixi. §.e.⁊. in.l.gallus.in prin.ff.de libe.⁊ posth.vbi tenet, ꝙ nō est necesse filiū institui. satis est eū noīare. tū sustinēdo Bar. potes dicere ad hūc tex.ꝙ tex.nō dicit,ꝙ filius , ⁊ nepos debeāt institui. sz dicit ꝙ instituāk,ꝙ Gallo placuit.rūdet Bar.ꝙ Gallo placuit ꝙ sufficiat eū noīare.¶ Gl.fi.in verbo excludi, diuidik in quatuor ptes.In prima allegat vnā cōcor. ad text. vbi est idē casus sicut hic.In scda assignat rōnē ad tex. In tertia qrit de difficili.q.in qua arguit ad partes.In quarta allegat aliā concor. ad tex. scda ibi, in locū eīu.tertia ibi, sz pone qd fili'.quarta ibi,⁊ facit.j.de acq.he.¶ In ea.gl.ibi ad finē,p clara intelligētia gl. refero oīa dicta Bar. Ex dictis Bar. vt clare ⁊ ordinate pcedam' vbi p alios cōfuse pcedik hēs colligere qua-
3 tuor principales cōclusiones.¶†Prima cōclusio Bar.est ꝙ existētia sui heredis non ipedit substōnē vulgarē, nisi qū substitutio facta est in suitate.Rō hui' cōclusionis est,qr vanum nomē sui heredis,qū filius se abstinuerit nō dz alteri nocere,⁊ sic ita Iuriscōsultus in.l.ij.§.sz si sint sui.ff.ad ter.i.l.j.§.si quis adita. eod.ti.istud idē qd hic reassumpsit Bar. in.l.j. i princ.in
4 v.q.prin.§.e.vbi fuit dictū.¶†Scda cōclusio est, p quā Bar. defendit gl. ꝙ in terminis questionis gl.terminus conditio

si heres

a ¶ Omnimoda. Adde Abb.i.c. côquestus,de for. compet.

si heres nō erit,intelligit cum esse possit ne sequatur absurdū, quod extraneus substitutus excludat ex omni capite nepotē & substitutū,& ab intestato cōtra presumptam voluntatē testatoris,& q2 in ista conclusione residet tota questio,& difficultas istius materie,reseruo in fi.¶†Tertia no.cōclusio est,& istam
5 valde signa.qd substitutio vulga.facta in vnū casum non comprehēdit alios qñ agitur de excludenda persona,q̄ ex p̄sumpta voluntate defuncti sit magis dilecta. Signa valde eam,q2 p eā multū limitatur regula.l.gall⁹.in prin.& §.& quid si tantū. per Bar.ff.de li.& post.& per Bar.in l.j.in ij.q.prin.ff.eo. vbi regula tradit,quod substitutio facta in vnū casum extēditur ad alium.Limitat vt hic.Istam conclusionem tenet Pe.de Anc. in consi.cccxl.inci.ex serie testamēti sequitur simpliciter Alex. in l.j.ff.eo.& in l.cum proponas.C.de her.insti.pro ista conclusione facit optimus tex.in l.fi.in fi.C.de insti.& substi.Ad idem facit q vult gl.approbata,& ordinaria.in l.precibus. C.de impub.Ad idē q2 vna p̄sumptio fortior tollit aliam.l.diuus.ff.de in inte.rest.ti.generali,sicut maior similitudo tollit minorē, vt
6 no.Bal.in l.siue possidetis.circa finem,C.de prob. ¶†Quarta cōclusio ex verbis Bar.si bene studuisti.q in terminis questionis gl.quamuis nepos superuiuens repudiaret,nō admitteretur substitutus:tamen si nepos esset mortuus ante,quam filius repudiaret,tunc bene admitteretur substitut⁹,& sic pōdera Bar.velle,quod in istis terminis non procedunt a pari repudiatio nepotis,& eius mors.

Adde Quod alibi Bar.aliter tenet in l.centurio.ff.eo. vbi dicit,q non est curandū,vtrum mater excludat morte,vel repudiatiōe,ad hoc vt substitutus ex tacita pupillari admittat.alle.lex in l.ij.§.sed si sint sui.g §.seq ff.ad ter. Et pōdera subtiliter tu,q2 in terminis Bar. ibi substitut⁹ venit ex tacita pupillari: q̄ tacita est omnino omissa verbis:& venit ex cōiecturata mēte.l.iam hoc iure.ff.e.& tñ ille talis substitutus venit siue mater repudiet, siue p̄moriat:& inter istos casus nulla est differentia vt ibi dicit Bar.ergo fortius i casu nostro.in quo iste titius venit ex exp̄ssa substitutiōe, dz admitti. siue p̄moriatur,siue repudiet:q2 nō est differentia:& tñ Bar. hic facit differētiā.Sed dicetis,q Bar.exp̄sse rñdet,q qñ nepos premortuus est ante filiū,cessat absurdū qd militat qñ nepos repudiauit:q vnus extraneus substitutus debeat sibi referri contra presumptā voluntatem testatoris, q2 respōdetur q istud inconueniēs Bar.nō est considerabile.nā quod ille extraneus substitutus excludat nepotem, quando repudiauit, istud prouenit ex facto ipsius nepotis, qui repudiauit. Istud ergo non est incōueniēs:nec ꝯ volūtatē testatoris:q2 damnū qd hz sibi iputari:vt in regula dānū.de reg.iur.in.vj.& sic pondera,q hec differētia q̄ facit Bar.& eius rō inter repudiationē & morte nō est bona.Per istas quatuor cōclusi.habes enu
7 cleata oia dicta Bar.bono ordine.†Redeo nūc ad scdaz principalem cōclu.in qua cōsistit punctus dictorum Bar.Barto. saluat cōclusionē gl.nō per ratiōes gl. q2 eas impugnat,sz noua cōsideratione:q2 Titius substitut⁹ excluderet nepotem cōtra presumptā volūtatē defuncti qd est absurdū.per l.cū acutissimi.C.de fideicom.& l.cum auus.ff.de condi.& demon.Et pbat Bar.vt hic per eum.nam pro certo Bar.nō videt bene loqui,etiam si loqueretur in terminis,quando nepos non repupudiasset.nam Bar.facit vnum presuppositum,quod in veritate est falsum.presupponit Bar.q iste nepos venire nō posset ex substitutione,& cōsequēter ex testamento:non etiā ab intestato:quia habet substitutum, & probat sic,nam cum iste nepos esset impotens.& filius superuixit,ita q nepos nūq̄ itrauit suitatē.ipedit suitatē nepotis:istud est verū qñ nepos vellet venire tanq̄ suus:q2 suitas nō capit nisi vnū gradum.§.sui. Insti.de her.quali.sed cū iste filius primus repudiauerit hereditatē & nepos sit expresse institutus ab auo vt dicit textus, quāuis nō possit venire vt su⁹,tñ potest venire quilibet vt institutus:& sic nō est verū qd ex substitutiōe venire non possit: tāto fortius fundamētū Bar.cessaret loquēdo in terminis gl. qñ ipse nepos etiā repudiasset:tunc cessaret absurdum.d.l.cuz auus.l.cū acutissimi.ex quo facto suo.id est sua repudiatione seipsum excludit.ergo apparet qd fundamentum Bar.nō est veruz:presertim isto secūdo modo,cui responderi non potest. & sic puto q Bar.male loquatur.¶Considera.si posset defendi cōclusio gl.alio fundamēto,quo vtuntur Ang.& Ale.hic.nā in casu hui⁹.l.& gl.iste titius fuit substitutus posthumo nepoti nascituro post morte aui:q2 sic loquitur consilium galli.cuz ergo iste nepos sit natus viuo testatore: ergo ex tali persona p quā ille nepos fuit factus substitutus:& ideo, si titius vellet venire ex substitutione,nō poterit.nam iste est alius tex.in l.cōmodissime.& ibi Bar.& alij no.ff.de lib.& posth.Bar.& doc.in l. gallus.in prin.& in §.& quid si tantum.eo.tit.sed aduerte,q2 gl.

aperit in qō.quā format vtrū iste nepos natus fuerit in vita aui vel post ei⁹ mortē.solū dicit de filio q superuixit post mortē,& qd ipse & nepos repudiauerūt.ergo nō aperit gl.vtrū nepos fuerit natus viuo testatore vel post ei⁹ mortē. & sic videt qd decisio gl.quā approbat Bar.non fundet bona rōne.Aduerte etiam q fundamentum Bar.ex alio confundit.dt Bar. q nepos substitutus nō pōt venire nec ex substit.nec ab intestato.primū pbat:q2 substō facta i suitate ergo impedit pter suitatē filij:istud reprobaui supra.Subdit Bar.qd ēt nepos nō possit venire ab intestato p regulā.l.quādiu hic adest substitutus igit &c.¶Istud assumptū vr falsuz q2 cū iste Titi⁹ sit substitut⁹ sub cōditione si fili⁹ viuo testatore moriatur fatētur gl. & omnes & ista conditio deficiat,q2 filius superuixit:ergo dato q repudiauerit,certe substitut⁹ erit omnino exclusus.text. est in l.filiusfa.§.cū quis.ff.de leg.j.ergo apparet.quod in totuz est extincta cā testati.ergo nepos nō impedit ab intestato venire,& si hoc fundamētū est verū,decisio.gl.& Bar.est falsa.Reperio qd etiā cōtra gl.& Bar.hic ponderat Are.tex.in l.cū in testō.in prin.ff.ti.j.in rōne decidendi.quē tex.allegat gl.vbi iuriscōsult⁹ determinat.iō titiū substitutū non admitti:eo, q2 filio adeūte voluit eum succedere ex scdo gradu,& nō ex primo. vult ergo ibi tex.in rōne decidēdi & si prim⁹ ibi nō adiuisset,q loc⁹ fuisset substitutiōi.& sic est ibi tex.in rōne decidēdi ꝯ opi. gl.& Bar.tñ ista iductio veniret effectualiter a contrario sensu.Ego puto qd ille tex.nihil faciat qñocūq̄z inducat eo q2 illi ter.sicut nec isti loquūtur i terminis in quib⁹ gl.& doc. formāt qō.nisi istud capiam⁹ p quādā cōiecturā a contrario nisi diceres qd imo in illo tex.opponunt termini.q.gl.ibi eñ fili⁹ subuixit post mortē p̄ris,patet q2 adiuit solū:ergo excludit substitutus illa rōne.q2 nō erat substitut⁹ primo sz scdo imediate quis sit necesse vtrūq̄z excludi.ergo in casu qñ filius supuixit nisi adiuisset & sic nisi prim⁹ loc⁹ fuisset impletus certe ibi pculdabio admitteret substitutus:tñ(vt dixi) iste iductiōes q̄ ve
8 niūt a cōtrario sensu nō videt multū reales.¶†Ultio p cōplemēto isti⁹ materie vt nihil omittat,cōsidera circa fundamētū gl.q illa cōditio si heres nō erit,intellig.t cū possit.Ultra dieta per Bar.& alios nūquid est fundamentū gl.sit cōtra istum tex.dicit enim text.q titius erat substitut⁹ nepoti, si heres nō erit iste nepos nō est nat⁹ & sic impossibile fuit quod esset heres.& tñ tex.vult q ideo substitutus excludatur quia filius a a diuit:ergo si filius non adiuisset substitutus admitteret: ergo si illa conditio,si heres erit,nō requirit.quod possit,quia hoc nō poterat,q2 hic non est nat⁹.& si diceret ego fateor siue fili⁹ adiuisset vel nō quod tñ substitutus nō veniret,q2 conditio, si a heres nō erit.presupponit potentiā vt dicit gl. credo,q esset pessimum dictum:q2 si filio nō adeūte,tamē substitutus nepotis nō posset venire:inepte esset ponere & dubitare qñ fili⁹ adiuit tñ vt nihil omittat circa p̄dicta,q2 posset defendi rō & fundamētū Bar.ab obiectis.Nā in primis verū est,q nepos ex testō venire nō pōt q2 est institut⁹ sub cōdōne si fili⁹ viuo testatore moriat & sic ex necessitate.cū ergo filius superuixerit deficit cōditio institutionis nepotis:ergo nepos excludit, nec potes dicere per l.fi.C.de posth.here.insti.q posthum⁹ institut⁹ in vno casu intelligat in alio,q2 loquit in posth.q hz de necessitate institui.sz hic qñ superuiuit fili⁹ primi gradus nepos nō pōt institui:i hoc ergo fateor q ex testō venire nō pōt.pūctus est in alio de quo facio capitale qd ex q̄ nepos repudiauit & sic fectō suo excludet cessat absurdū.l.cū auus.& l.cuz acutissimi.& sup isto fundamēto me fundaui.Dicebat heri p aliquos scholares q etiā istud de repudiatione nō hz preiudicare fundamēto Bar.nā dicūt ipsi qd ex quo nepos nō pōt ex testō succedere q2 superuiuebat filius & sic deficit ꝯdō instōnis, p ꝯñs eius repudiatio fuit de facto q2 d iure nihil iuris poterat repudiare:illa ergo repudiatio q̄ fuit facti nō dz esse in cōsideratiōe.ita dicebāt mihi heri scholares aliq. put fatent Raph.& Ale.dicebā & dico q gl.& Bar.q loquuntur cum mysterio filij & nepotis non intellexerūt de repudiatione facti.Dico esse aduertēdū qd Bar.vult tenere dū querit an nepos ab intestato an vero substitutus ex substōne debeat admitti.& cōcludit q fauore nepotis substitut⁹ nō veniat.ego adhuc dico,q nepos repudiādo sibi p̄iudicauit,& dico q ista repudiatio fuit de iure & nō de facto:q2 iste nepos repudiauit successiōi ab intestato.ita expresse dicūt Pau.& Alex.hic.nā dicit Pau.q iste nepos repudiauit ita q nō vult venire ex testō nec ab intestato q aūt repudiauerit ab inte.q lz ipsi nō pbent,pbo: q2 ex quo nepos simpliciter repudiauit successiōi ex testamento renūtiare nō poterat q2 in illa nō habebat ius:intelligit renūtiare ab intestato vt renūciatio intelligat eo mō quo pōt habere effectū.qñ qs nō hz nisi vnū ius & simplr renūciat intelligit illi renūtiare.l.si dom⁹.ff.de ser,v2.p̄d.sec⁹ si plura iura haberet.ex

a ¶Omnimoda. Adde. Ab. in c. ꝯquestus.de fo. comp.

a ¶Contrariorū. Adde Cyn. in l. vnica.C. de cad. tol. Bart.in l.inter stipulātē, in §.sacrā.ff.de verbo.obli.

go si renūtiauit ab intestato ⁊c. cessat ergo absurdum Bar. q̄d
repudiauit facto suo.

LEX XXXIIII.

2 Substitutio facta vltimo morienti intelligitur facta ambobꝰ
si simul moriantur.
3 An substitutio facta vno casu extendatur ad alios.
4 Procurator cōstitutus ad litem in singulari intelligit̄ ⁊ con
stitutus ad lites in plurali.
5 Licitum est argumentum a contrarijs.
1 **Ex duobus.** ¶ †Supremus dicitur quē
nemo seq̄t̄, l₃ nemo p̄cedat.
Et primus dicitur nō solū quē nemo precedit sed
etiam quem nemo sequit̄. vel sic. Substitutus vlti
mo morienti succedit omnibus simul mortuis. Diuidit̄ i tres
In prima thema, ⁊ decisio. In scđa ratio decidendi. In tertia
cōp̄bobatio per casū cōtrariū. scđa ibi q̄ suprēꝰ. tertia ibi, si
2 cut ⁊ ecōtrario. ¶ †Not. ex isto tex. q̄ substitutio facta vlti
mo morienti intelligit̄ facta ambobus si simul moriant̄. habes
de hoc meliorē tex. ⁊ pleniorē in l. qui duos. in prin. ff. de re du.
allegata in gl. Extende istū tex. etiā si isti impuberes diuersis
temporibꝰ decessissent, tn̄ nō ꝯstaret q̄s primo, q̄s scđo adhuc
substitutꝰ ad vtriusq₃ successionē admittit̄. tex. est not. in l. qui
ex liberis. in prin. ff. de bo. poss. s̄m tab. p̄ quē tex. supplet̄ ista.
¶ Cōtra istud no. ⁊ istū tex. op. Bar. vt hic p̄ eū. cum ista de
cisiōe Bar. trāseūt idifferēter oēs, ita ēt rn̄det Bar. in d. l. qui
duos. ⁊ plenꝰ i l. hoc articulo. ff. de he. inst. s₃ aduerte q̄ ista so.
Bar. vr̄ ꝯ istū tex. in rōne decidēdi. nā q̄ in ista lege substi. ad
mitta t̄ ad heredi. vtriusq₃, istud nō p̄uenit ex p̄sumpta volū
tate testōris vt dt Bar. nec in hoc se fundat iste tex. s₃ Juriscō
sultus hic ⁊ in d. l. q̄ duos. fundat se in p̄pria significatiōe vo
cabulorū. ⁊ sic super p̄prietate verborū: q̄ ille dr̄ suprēꝰ post
quē nemo est mortuus, quāuis nemo p̄cesserit: nisi diceres sal
uando Bar. eo modo quo potest, q̄ Jurisconsultus fundat se
in proprietate verborū respectu termini, suprēꝰ. sed Bar. lo
quit̄ respectu relatiui, q. sed istud nō satisfacit: q̄ illud relati
uum q̄ respicit aliud. ¶ Scđo pōdera hic esse tex. no. ⁊ egre
giū, q̄ sicut substitutio facta vno casu extendit̄ ad alios: q̄ in
substitutiōe fit largissima iterp̄retatio. l. gallꝰ. §. ⁊ q̄d si tm̄. s. de
lib. ⁊ post. ⁊ Bar. i l. j. i v. q. s. eo. hic est tex. egregius, q̄ substitu
tio facta i singulari ⁊ relata ad vnū extēdit̄ ad plures, ⁊ hoc ex
presumpta volūtate defuncti inherēdo v̄bis Bar. Istud cō
firmat gl. q̄ dispositio facta in singulari extēdit̄ ad plurale. al
legat. l. q̄ filiabꝰ. §. j. j. de leg. j. ⁊ sic gl. sentit istud no. tn̄ tex. in d.
l. qui filiabꝰ, nō facit: q̄ ibi non est simpliciter numerus singu
laris, sed cū adiuncto, si qua. Similiter nec in isto tex. videtur
esse simpliciter numerus singula. sed cū adiūcto supremus. tn̄
3 nota istū tex. ad istā regulā. †Adde ⁊ aliū tex. in l. cū inter vete
res. C. de fideicō. libe. per quē tex. no. alibi expresse Bar. quod
numerus sing. accipitur p̄ plurali nō ex vi numeri, sed ex men
te loquētis. Adde illud, q̄ vult sing. Jo. And. in add. Spe. i ti.
4 de proc. §. †aūt forme i ver. q̄d si sit institutꝰ. ⁊ cōcludit, q̄ p̄cu
rator cōstitutꝰ ad litē i singulari intelligit̄ cōstitutus ad lites.
¶ Preterea q̄ forma mādati est diligēter custodiēda. l. diligē
ter. ff. mādati. ⁊ si illud p̄cedit i mādato, multo fortiꝰ i vltimis
volūtatibꝰ. ¶ Tertio adde no. do. Bar. i l. j. §. s₃ ⁊ si icertū. ad
sing. ff. de vē. i pos. vbi t₃, q̄ qn̄ lex loquit̄ i sing. i p̄sona vnꝰ sin.
vr̄ tn̄ loqui vniuersaliter, ⁊ illa persona vr̄ adiecta gr̄a exempli
tn̄ Bar. ibi ex p̄cedētibus (si bene inspexeris) vr̄ limitare, nisi
simus in materia odiosa. q̄ tūc numerus sing. nō accipitur p̄
5 plurali. ¶ †Tertio no. ibi sicut ⁊ ecōtrario, s̄m Bal. ⁊ Mod.
a q̄ licitū est arguere a contrarijs cōtrariorū.[a] eadē est discipli
na. l. j. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. intellige si est eadē rō, secꝰ
si diuersa. gl. in cle. si. j. de app. Bald. in l. preses. C. quomodo ⁊
qn̄ iudex. habes bonum tex. in l. si quis negotia. ff. de nego. gest.
¶ Gl. in verbo heredē diuiditur in quatuor. in prima allegat
concor. in secunda respondet tacite opp. in tertia pōnit vnū
dictum. in quarta oppo. ⁊ sol. dupliciter secunda ibi, licet sing.
numerꝰ. tertia ibi, ⁊ ideo de vtriusq₃. quarta ibi, sed contra.

a ¶ Dictionē q̄s quis. adde. c. qm̄ de cōiu. leprosorum.

1 ☞ Substitutio pupillaris facta per verba, quisquis mihi he
res erit, sit heres filio meo, non porrigitur ad primum here
dem qui repudiauit, sed ad eius substitutum vulgarem qui ēt
venit ex iudicio testatoris.
2 Dictionis quisquis, effectus. 3. cum multis seq.
1 **§. Filium.** ¶ Sūma vt p̄ Bar. †Not. q̄ substitutio
pu. facta p̄ v̄ba, q̄sq̄s mihi hr̄s erit, sit he
res filio meo, nō porrigit̄ ad p̄mū heredē, q̄ repudiauit, s₃ ad
eiꝰ substitutū vulgarē q̄ ēt venit ex iudicio testōris. ⁊ istō addi
tur ad l. q̄ liberis. §. hec verba. s. e. ¶ Gl. in v̄bo p̄ris quoq₃ di
uidit̄ i duas ex medulla Bart. In prima timore taciti ꝯrij po
2 nit rōnē ad tex. i scđa rn̄det tacite. q. ij. ibi secꝰ tn̄ si. ¶ †Ex ista
prima p̄te gl. habes colligere duas ꝯclusiōes. Prīa q̄ rō huiꝰ
a tex. sit p̄pter dictionē, q̄sq̄uis.[a] q̄ cū sit distributiua nō pōt de
p̄prietate sermonis referri ad vnū, ⁊ sic nō pōt verificari i pau
ciorībꝰ q̄ duobꝰ. Tu aduerte inquātū Bar. ⁊ doc. dicūt q̄ est
melior rō Dy. q̄ rō gl. doctrina Bar. q̄ sequit̄, ostēdit opposi
tū: q̄ si dictio q̄squis, nō pōt verificari i paucioribꝰ, q̄ duobꝰ
de p̄prietate sermonis. ergo vera est rō gl. q̄ q̄dē punctualiter
3 dicit. †Scđo vltra gl. habes aduertere, q̄ in isto text. nō solū
ē dictio distributiua, q̄sq̄s, s₃ ēt addit pluralē loqutionē ex su
prascriptis, q̄sq̄s mihi ex suprascriptis. posito ergo, q̄ dictio
q̄sq̄s, possit verificari in vno: tn̄ dictio, ex suprascriptis, nō pōt
verificari i vno. l. si. ff. ad treb. facit regula. l. vbi numerus. ff. de
testib. illa ergo dictio ex suprascriptis, necessario comp̄rehēdit
substitutū. Tertio aduerte inquātū Bar. rū. ad l. si in testō. §. j.
j. si q̄s omis. cā testa. allegatā p̄ Dy. dt Bar. q̄ existētiā cōditio
nis pt̄ bene verificari postea in vno. ita loquitur ille tex. s₃ prin
cipalis sermo a p̄ncipio d₃ esse d̄ pluribꝰ saltē de duobꝰ. ista rū
sio p̄ut ēt p̄pendit Are. hoc vr̄ de directo ꝯ illū tex. q̄ imo ibi
tex. loquit̄ i principali locutiōe ⁊ nō i executiōe. ⁊ principalis
loquutio ibi d̄ necessitate refert̄ ad vnū: q̄ ad plures referri n̄
4 pt̄. ¶ †Scđa principalis cōclu. colligit̄ ex hac gl. bn̄ intuenti:
q̄d si plures heredes fuissent īstituti i vno gradu vno repudiā
te substitutus vulgaris cui venit ex vulgari non admitteret̄
simul cū eis ad subst. vulga. p̄ illa verba. q̄ s̄q̄s mihi hr̄s erit: q̄
talia v̄ba dn̄t itelligi de insti. in primo gradu. si p̄nt. Si autem
nō esset nisi vnꝰ heres, tūc dictio, q̄sq̄s, d₃ verificari duobus.
Ista gl. i ista scđa cōclu. rep̄rehēdūt Dy. ⁊ antiq. ⁊ Bar. ⁊ oēs
doc. hic. imo ēt isto casu substi. vul. admitteret̄. rō, q̄ venit ex iu
dicio exp̄sso testōris. l. q̄ liberis. §. hec verba. s. e. ⁊ istud idē bar.
firmat in duobꝰ locis circa prin. illiꝰ. §. sed aduerte l₃ ista glos.
cōiter rep̄rehēdat̄: tn̄ p̄ ea habes fortē tex. i l. quidā referūt i. §.
q̄ si duo. ff. de iure cod. vbi est fortis, ⁊ mirabilis tex. q̄ illa ver
ba, q̄sq̄s mihi heres erit, referunt̄ ad institutos i p̄rio gradu
⁊ n̄ ad subst. ⁊ ibi Bar. exp̄sse illud no. ex illo tex. ⁊ stringit for
tiꝰ illū tex. q̄ loquit̄ qn̄ grauamē est iniūctū p̄ dictionē q̄squis
mihi heres erit det titio cētū: ⁊ vult, q̄ nō solū cōp̄rehēdātur
instituti in p̄rio gradu, sed ēt substituti ⁊ tn̄ i grauamine, si cō
p̄rehēdāt̄ instituti i primo gradu, q̄ sunt magis dilecti, fortius
deberēt cōp̄rehēdi substituti p̄ regulā. l. Publiꝰ. §. Titia. j. de
cōd. ⁊ demon. ⁊ tn̄ nō veniūt substituti: ergo multominꝰ i sub
stitutiōe q̄ ꝯtinet cōmodū ⁊ fauorē dn̄t venire substituti. Ra
pha. cu. rn̄det hic tenēdo sol. Bar. in d. l. quidā referūt q̄ d₃ in
telligi. qn̄ dictū est, q̄squis ex institutis nō venit substitutꝰ. ita
loquat̄ ille tex. secꝰ si loquat̄, q̄sq̄s mihi heres erit. ⁊ sic simplici
ter. Are hic aliter rn̄det, q̄ ille tex. loquit̄. qn̄ agit̄ de grauami
ne, tūc veniūt instituti, ⁊ nō substituti: secꝰ si ageret̄ de substi. ⁊
sic fauore: q̄ nomen hr̄dis capit̄ largiꝰ, ⁊ repugnat regule. d. l.
Publiꝰ. §. Titia. Reperio q̄d idē Are. in l. q̄ liberis. §. hec ver
ba. dat aliū intellectū, quē dt esse suū nouū intellectum ⁊ valde
pulchrū. ⁊ dt sic p̄ ista v̄ba. q̄sq̄s mihi hr̄s erit, nō solū veniūt
instituti in p̄rio gradu, s₃ etiā substituti, attēto q̄ substituti ve
niūt exp̄sso iudicio testōris. d. §. hec verba. Fallit qn̄ essemꝰ in
casu in quo pōt resultare cōiectura, q̄ testator itellexit de inst.
⁊ nō subst. ⁊ dt istū esse casum peregrinū. d. l. quidā referūt. vbi
enī testator credebat illos, quo istituerat heredes viuere. cum
in veritate essent mortui, ⁊ ꝯn̄r credebat, q̄ illi essent futuri he
redes, ⁊ daturi illa cētū, si ergo eueniat ꝯ intētionem testoris
q̄ illi heredes sint mortui tp̄e facti testamēti p̄pter istā ꝯiectu
rā grauamē nō extēdit̄ ad substitutos. istum dicit esse p̄prie
casum. d. §. q̄d si duo ⁊ nouū. Mihi nō placet iste intellectus. ⁊
de directo cōfundit̄ per illum tex. in ver. multoq₃ magis. nam
in illo ver. multoq₃ magis. bn̄ loquitur, qn̄ credebat viuere s₃
erat mortuꝰ, ergo in p̄cedētibꝰ loquitur qn̄ heredes viuebāt.
Preterea iste intellectꝰ p̄cederet respectu vnius heredis quē
testator credebat viuere, cū esset mortuꝰ. est ergo necessariū di
cere vt ibi dicit Bart. q̄ ibi intelligat̄ q̄squis mihi heres erit.
5 ¶ †In ea. gl. in si. habes ex gl. no. cōclu. q̄ l₃ ista verba, quisq̄s
mihi heres erit qn̄ referūtur ad commodū, concludunt etiam
substitutos, s₃ nō ꝯp̄rehēdūt nisi scriptos heredes: tn̄ qn̄ talia
verba referunt̄ ad grauamē, vt q̄ dicit, quisquis mihi hr̄s erit
det Titio cētū, tūc ista verba plenꝰ, ⁊ largius significant: q̄
importēt non solū scriptos in testamēto, sed etiā veniētes ab
intestato. Ex hoc habes correlarie inferre duas pulchras con
clusiones. Prima est q̄ ista verba quisquis mihi heres erit
plꝰ iportāt. qn̄ tractatur de onere, q̄ qn̄ tractatur de ꝯmodo.
¶ †Scđo ⁊ notabilius habes ex gl. q̄ ista verba, quisquis mi
hi hr̄s erit, habēt vim clausule codicillaris: ⁊ sic importent, q̄
legata intelligant̄ repetita a veniētibus ab intestato, ⁊ ad hoc
Bart. circa si. multū no. istā gl. ⁊ eam reputāt sing. Bal. Imol.
hic ⁊ Ang. in l. j. ff. de iure codi. q̄d nunquam obliuiscaris. Con

clusiue primo Bar,tenet cõclusionẽ gl.q; in grauaminib⁹ in iunctis per ista verba,quisquis mihi heres erit.si vocant scripti heredes,qui sunt magis dilecti testatori.fortius veniũt ye niẽtes ab intestã,q sunt minus dilecti.Adẽ sequunt Bal.Ange.z Sal.hic.z Bau.in l.eã quã.C.de fideicõ.Cõtrariam opi. tz Alb.hic.de Reap.Imol.z indifferenter omnes Mod.hic, z dicit Are.q ista opi.gl.z Bar.est euidenter falsa:q; caret oi fundamẽto.Cõtrariũ ẽt tenet Bar.z Ang.in l.fi q; cum nullum.ff.de iure codi. Allegã.hic.z in l.qui liberis.§.hec verba.ff. eo.moti per gl.in l.si in testamento.in prin.in glo.j.ff.si qs omis. causa est,vbi gl.expresse tenet istã opi,z glo.in l.que conditio. in prin.ff.de cond.&inst.z gl.ũ.i l.eam quam. C.de fideicom.Cõtra Bar.mouetur in primis pro ista parte ponderat text.in l. si plures.j.de leg.iij.Nec ob.sol.Bar.q; illa equiparatio pcedat,quo ad scriptos in testamẽto.quia talis responsio z restrictio facit violentiã ad illũ text.nec est verũ fundamentuz Bar. quod si testato: grauauit onere heredes quos magis dilexit ergo fortius veniẽtes ab intest.quos minus dilexit.q; si istud esset verum,sequeretur,q; non haberet locũ regula.l.eam quã. C.de fideicom.l.si nemo.ff.de test.tute.vbi non adita hereditate,non debentur legata.Non obsl.si q; ẽ nullũ.in qua se fundat gl.vera.sol.est,vt dicebant illi.quos refert Bar,q; ibi nul
7 lum erat conditũ testamentũ.+ Teneas istã sẽtam opi,q; per ista verba,quisquis mihi heres erit.det centũ Titio.nõ intelligunt grauati venientes ab intestato:pro ista conclu.Bar.in l.si quis cũ nullũ. allegat bonũ ter.in l.quidã referũt.in ver. si q; duo.ff.de iure cod.z l.Bar.nõ inducat.credo,quod voluerit inducere,q; per verba ista.q;squis mihi heres ꝛc.cẽsent substituti:nec intelliguntur grauati,si ergo nõ vident grauati substituti,qui venũt ex expresso indicio testatoris, minus ergo intelliguntur grauati venientes ab intest,tamen si diceres(vt ibi dicit Bar.)non faceret scilicet quod subaudiatur quisquis mihi erit heres scilicet ex institutis.

1 ☞Expugnato testamẽto patris per contra tabulas.subsistutis pupillaris valet,z legata a substituto in tabulis pupillaribus omnibus debentur:secus si per querelam,z quare,z.

§. Etiam.

1 +Expugnato testamẽto patris p q̃ta. sub sti.pup.vz z legata a substituto in tabulis pupil.oib⁹ debent. Bl.diuidit in quinque partes. In prima figurat casum.z cũ mysterio ponit filiũ emãcipatũ pteritũ: q; si filius in ptãte eẽt pterit⁹ testũ esset ipso iure nullũ.l.ii pr.ff. e. In secũda p viã q̃nis opponit ẽ tex. In tertia addit duas differẽtias iter q̃relã z q̃ta. In quarta remouet vnã op. In quinta aliã,secũda ibi,z q̃ro hic.tertia ibi,inde est, quarta ibi:z fz hoc
2 nõ obst.quinta ibi,Irẽ nõ ob. + In ea.gl.ibi,inst.de bo.pos. §.quos autẽ.habes ex gl.rõẽ differẽtie, z verã. quare expugnato testamẽto patris.p querelã,rumpitur etiã pupil.l.Papinianus.allega.in gl.z tũ expugnato testamẽto patris p q̃ta, non rumpit sub.pup.vt hic,z l.se,z rõ est quia vltimo casu testamẽtũ vz de iure ciuili,ideo sustinet substi.pupil.contra istaz rõnem gl.opp.antiqui z Bar.vt hic p eos: nam licet bo. pos. q̃ta.tab.non rumpat testũ ipso iure,rumpit tũ in effectu. quo ad effectu ꝛc,cũ ista ratiõe trãsit simpliciter Sa.hic z cõmuniter Mod.licet Bal,conetur dare aliam, quã impugnant Mod. Ego puto.q; huic difficultati debeat aliter. z clarius responderi:ideo nõ curaui referre dicta per alios. Inquantũ arguit Bar.q; licet bo.pos.q̃tab.nõ rũpat testũ q; effectu,ergo similiter bo.pos.cõtra tab.fz ipso iure nõ rũpat testũ patris.tũ q; effectu:q; aufert successionẽ.ergo similiter substi.pupilla. Primo aduerte.q; bo.pos.q̃ tab.nõ tollit etiaz in effectu.patris testamẽtũ.q̃ in illo est script⁹ aliqs de liberis. istud dicit rec. i l.is q; i ptãte.§.sed si script⁹.ff.de leg.prestã.vbi dicit iurisco̅sultus nã pto: hac ratione cũ tuet.q; de liberis est.sed q̃ est institut⁹ extraneus.tũc bo.pos.q̃ tab.bñ expugnat in effectu.q; pteri to effectu q̃.aufert.ab eo successionẽ.tex.est in Lcũ e mãcipat⁹. in prin.z ibi gl.declarat.ff.de cõtrab.z tex. in l.filius.in prin.j verbo mihi latuit ex hereditate.ff.e.fz in lege nostra presuppo nim⁹.filiũ institutũ.ergo q̃ ta.non expugnat ẽt in effectu.istud est q; ppzie vult dicere Bar.q̃ dicit.q; substõ pupillaris cõseruat⁹ illũ tex.dico mel⁹.q; institutio.z substõ z ista sol.indubitãter,pcederet,q̃ fili⁹ institut⁹ non q̃tab.fz gl.i figuratione casus presupponit,q; fili⁹ iusti.beneficio pteritionis q̃tab. obstaret,opp.Bar.quã facit de l.filiuz.§.oibus.rñde ergo alio sẽdo modo ad difficultatẽ Bar,q; sub,pupil.ad hoc vt valeat sufficit testũ valere de iure ciui.quãuis careat effectu,z nõ duret,nec valeat de iure pto,istud assumptũ,pbat text. in l.si fili⁹ qui patri.vbi sola fuit as elisa p abstẽtionẽ q̃firmat tab.pup.z ffi est sine effectu vt ibi. z l. fili⁹ q; se paterna.cũ l.seq.ff. de acq. he.iucta.l.ũ.§.sed z si sint sui.i ver.ne nudũ nomẽ.ff.ad Tertyl ecce qualiter ista iura aperte pzobãt q̃ q̃ testũ patris valẽt mero iure licet nõ i effectu.tũ vz sub.pup.ergo apparet euidẽ
3 ter,q; ar,Bar.mihil vz,z istud ego teneo. +Circa pdicta restat vna dubitatio,quam Bar. omisit in hac l.oblitus,fz resumpsit in l.se,in fi.nã habemus q; bo.pos.q̃ta. aliqñ rescindit testũ de iure ciuili,z reducit rẽ ad casum intestati.z est quãdo intẽtak p filiũ pteritũ.aliqñ sit adita hereditas per scriptũ herẽ dẽ,z expugnat testũ de iure ciuili.istud tenet gl.in ver. petita. in l.vt liberis.C.de col.iur.quidisto casu bo.pos.q̃ta. expugnaret sub.pu.Bar.in l.seq.in fi.dicit,q; sic.vt ibi p eũ.z cum illa respõsione Bar.trãsit simplr Sal.hic. Tu aduerte q; Bal.z Raph.dicunt.q; dicit q̃ terminos iuris:q; bo.pos. q̃ta. nunq; expugnat testũ de iure ciui.etiã si intẽtek anteq; script⁹ heres adeat,allegãt no.in l.C.de bo.pos.q̃ta.sed est ter.formalis,quẽ allegat Raph.cu.hic in l.filiũ.ff.de q̃ta.vltra cum stringe illuz
4 ter.in j rñ.vbi dicit q; si emancipatus pteritus p̃ius intentauit q̃tab.q; postea script⁹ heres potest repudiare her. ergo apparet,q; post intentatam bo.pos.q̃ tab.adhuc potest adire alias p regulã.j.nõ põt.ff.de acq.her. Tu aũt dic.q; fz prima verba Bar.illud sonare videant,dñ dicit.q; aliqñ bo.pos.q̃ ta. expugnat testũ de iure ci.tũ ipsemet Bar.seipsuz declarat nõ esse ppter cõtra ta.fz eo,q; scriptus heres nõ adiuit,z iõ p nõ additionẽ hereditatis testamẽtũ expugnat de iure ciuili. z ita seipsum declarat Bar.in l.illud.in prin.de contra tab.Bal.alter respondet,z bene,q; hereditas nõ adeatur per scriptũ herẽdẽ metu bo.pos.cõtra ta.tũ sola suitas cõfirmat ta.pu.p reg. l.filius qui patri.§.e.z si diceret pone,q; hz donationẽ coheredis extranei z datio coheredis extranei tollit suitatem.l.si fratribus.vbi no.C.de iure delib.respõdet bene Bal.q; datio coheredis tollit suitatẽ,quãdo durat in effectu: secus, qñ expugnatur.z istud est no.z singularissimum dictum secundũ Bal. no.q; est pulchrum.z egregium dictum q̃ sequitur Birge.de Are.vbi late in §.liberis.Insti.de pup.Cõfirmat ex tribus.pmo ex eo quod vult idẽ Bal.in l.si mater.§.fi.per gl.§.c.vbi tenet quod datio vulgaris substituti non tollit suitatem quãdo efficit caduca,vel qñ non hz effectũ.Secũo facit.q; vult gl.sin. in l.Papinianus.§.quarta.fi.de in.offi.test.vt i glo.fz q; datio vul.substi.nõ tollit suitatẽ,qñ substi.repudiat. Tertio facit.q; datio coheredis extranei nõ tollit suitatẽ:quãdo ille coheres repudiat:q; est sine effectu de veritate istarũ vltimoz̃ l.oc loco nõ examino p nũc,sed vide p Aler.in l.si filius heres.§. de lib.z posth.vbi dicit,q; istud vltimũ est cõtra ter,in l.fz si plures.§.filiũ.§.e,sed principaliter dictũ Bal.reprobat.Imo. bona ratione,z mihi placet, q; imo p dationẽ coheredis extranei aut substituti tollitur suitas a pmo.licet postea rumpat datione coheredis extranei,q; militaret ratio doc.q; per dationez coheredis extranei testoz nõ est cõsulus puisiẽ legis.ista est rõ Bar.z doc.in l.filiꝰ q; patri.§.e,z in l.apud Iulianũ.j. ad treb.

LEX XXXV.

1 ☞Licet pupillus impugnet testamentum patris per contra tabulas,durat tamen pupillaris substitutio.

2 Contrariorum eadem disciplina.z idem operatur proposituz in proposito.q; operatur oppositum in opposito.z.

4 Substitutus pupillari,tenetur prestare legata omnibus etiã extraneis quãuis ipse pupillus non teneatur.misi cõiunctus.

5 Pater filio pupillo instituto.z ei pupillariter Titio substituto.si relinquat vxorẽ dominã massariã,z vsufructuariam,quo casu si habet filios debent ei solũ alimenta,alias integer vsufructus,an substitutus teneatur ad integrum legatum.

8 Vide in aliquo istituta fz in minus legitima,an cẽpere atq̃ relq.

Et si cõtra tabulas.

Ista lex fm. Bar.reputat difficilis,z hz tres ptes fm Bar.z sic diuidit in
1 tres vt hicp eũ. +Ho.primo q; hz pupill⁹ impugnet testũ pris p q̃ta.tũ durat pu.sub.vñ.pbat iste tex.iucta.l.is q; §.e.q; fz ille.q; impugnat testũ pris p q̃ ta.reddat idign⁹ quo ad succedẽdũ pupillo ex subst.pu.vt ibi.z l.post legatũ.§.q pncipale.ff.d̃ his.q.vt idi.tũ ipse pupill⁹ q̃ tab.nõ efficit idign⁹.q; ei succedat ex pu.subst.rõ diuersitatis ẽ q; idignitas de qua loquit.l.is q; q̃.§.e.facit locũ fisco excludẽti subst.hoc nõ pt face
2 re:q; noceret hr̃di. +Scdo no.j r̃.fi.tria p ordinẽ.)Primo fz gl.z doc.q; ẽziozũ eadẽ est iuris dispositio.l.fi.§.fi.de le.iij.ff.de his q; sunt sui.alibi dz q; ẽziozũ vnũ z idẽ est statutũ.cũ venissent,z ibi Bal.no.de iudi.vbi per hoc no.z infert qd qñ exceptio ex forma statuti nõ pt pbari p testes, qd simplr actio z replicatio ñ poterit pbari.Alibi dz q; ẽziozũ nõ solũ eadẽ est disciplina,fz etiã eadẽ est potentia.ibi no.Bal,in Lab emptore.per illũ ter.ff.de pac.Alibi dicitur q; ẽziozũ idẽ est modus significandi.ita no.Bal.z Aler.in l.ex duobus. per illum text. §.eo.vbi viri.Alibi no.Bal.in c.solicite.extra.de restit.spo. q; sicut renũciatio bñficij pt pbari p testes vt ibi ẽ tex,ita z colla

tio beneficiũ vt ꝯtriorum eadẽ sit disciplina. Limita p̄dicta no.
vbi est eadẽ rõ. alias secus: ita dt gl. in cle. fi. de app. Bart. in l.
inter stipulantem. §. sacram. de verbo. obli. ꝛ in l. fundo. ff. de rei
ven. Sal. in l. si p̄ses desertã. C. quõ ꝛ qñ iudex. ꝛ in l. vnica. §. p
scdo. C. de cad. tol. in vij. opposi. bene facit qd pulchre decidit
Bal. in l. pen. circa fi. C. de leg. her. vbi p illũ tex. determinat ꝙ
ꝗuis statutũ disponat qd soror nõ succedat fratri, nõ tñ intel
ligit statuere ecõtra, ꝙ frater nõ succedat sorori. tñ sunt cor-
3 relatiua. ¶ † Scdo no. aliã regulã fm Bar. ꝛ alios, ꝙ idẽ ope
rat ꝓpositũ in ꝓposito qd operat oppositũ i opposito. l. fin. ff.
de le. iij. gl. in l. secundũ naturã. ff. de reg. iur. in quo dicas vt p
Bar. in d. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ¶ Tertio collige aliã re
gulã qd diminuto cõmodo diminuit ꝓportionabilr ꝛ onus,
ꝛ ecõtra aucto cõmodo, augmẽtat ꝛ onus. facit. l. plautius. j.
de cõd. ꝛ demon. ꝛ d. l. plautius. j. ad l. fal. ¶ Gl. fm Barto. ꝛ
doc. diuidit i quatuor. ¶ In ea. gl. ibi pupill⁹ cõiũctis tm̃ pso
4 nis. ¶ † No. ex prima parte gl. ꝙ subst. pup. tenet p̄stare lega-
ta oibus ẽt extraneis ꝗuis etiã ipse pupillus in terminis hu
ius. l. nõ tenet, nisi cõiunctis psonis: rõ diuersitatis est: qr pu
pillus ꝯta. venit cõtra iudiciũ defuncti: ergo nõ tenet p̄stare
legatũ fm ordinationẽ testamenti, qd impugnat, sz solũ tenet
p̄stare per edictũ preto. de leg. p̄stã. ideo nõ tenet, nisi coniun-
ctis psonis: sed subst. pup. succedit ex iudicio, ꝛ dispositiõe te-
stõris: ideo tenet p̄stare legata oibus: ista est ꝓprie fundamẽ-
talis rõ. istã conclusionẽ gl. ꝛ cõsequẽter istũ intellectũ rep̄hẽ-
dit Ja. de are. ꝛ Old. vt refert Bar. sz defendẽdo intellectũ gl.
rñ. ad ista iura allega. p Bar. ꝛ Jac. qd loquunt de leg. reli. ab
ipso pupillo. tũc verũ est ꝙ substitut⁹ non tenet in plus. sz iste
tex. loquit de relictis factis ab ipso subst. put gl. hic ponit ca-
sum, ꝛ expresse declarat gl. q ita defendit. ꝛ est tex. ad literã i l.
filium. in prin. j. de leg. p̄stã. ꝛ ita effectualiter rñ. Jmo. Rap.
cu. ꝛ Are. hic, ꝛ ita realiter defendit intellectus gl. aliũ tñ itel
lectũ ponũt Ja. de Are. Old. ꝛ sequitur Bal. hic contra istuz
intellectũ fortiter facit tex. in l. filiũ. §. si legata. ff. de leg. p̄st. vbi
est tex. formalis cõtra istũ intellectũ. dt ibi tex. ꝙ lucrũ qd fa-
cit filius nõ p̄stãdo legata extraneis, facit lucrũ suum, ꝛ facit
sibi, ꝛ nõ legatarijs: vñ perinde detrahit falcidiam ac si lega-
ta prestarent extraneis, ꝛ p illum tex. Jmo. Raph. cu. ꝛ cõiter
Mod. reprehẽdunt istuz intellectũ, ꝛ postea Jmo. ponit aliũ:
teneas intellectum Ja. ꝛ Bar. pro quo est tex. i l. filiũ. §. fi. vbi
dr ꝙ illud qd extraneis nõ prestat ꝓdest coniunctis psonis, ꝛ
eorũ cõditio auget: vt dt litera. ꝛ circa illũ tex. valde insistũt
Jmo. ꝛ Mod. sz verbis iuris suis relectis cõcordãt ista iura,
vt p Bar. in d. l. filiũ. §. fi. in vlt. so. quã cõcordãtiã ipse ponit,
aut em̃ loqmur in filio p̄terito ꝯtab. aut in alio eius bñficio: ꝛ
tũc ꝓcedit tex. in d. §. si legata. qr qñ ipse filius ꝯta. nõ teneret
p̄stare legata extraneis ꝓdest sibi, ꝛ nõ cõiunctis psonis: ideo
detrahit fal. a psonis coniũctis sicut si legata p̄staret oib⁹. ita
formaliter loquit tex. in d. §. si legata. aut nõ loqmur i filio pre
terito ꝯta. sed loquimur in filio instituto cui conseruat sua in-
stõ per ti. de leg. prest. qñ ipse nõ vult ꝯta. bñficio p̄teriti: ꝛ isto
casu ꝓcedit tex. in illa. l. filiũ. §. fi. qr illud, qd extraneis prestat
ꝓdest coniũctis psonis, qñ loqmur in filio cuius instõ prestat
p illũ titulũ. de leg. p̄stã. ita loquit ille. §. fi. rõ diuersitatis est, qr
in primo casu filius hz necesse ꝯtabulare, ꝛ sic facto suo obti-
nere: ꝛ ideo illud, qd obtinet sibi ꝛ nõ cõiũctis ꝓdest. secus in
§. fi. ꝛ ibi declarat Bar. Tenẽdo tñ intellectũ gl. iducit Bar.
5 ad determinationẽ no. q. † pater instituit filiũ pup. ꝛ ei pupil-
larit er subst. titiũ: deinde reliquit vxorẽ dñaz massariã, ꝛ vsuf.
quo casu debes scire, qd si hz filios dz solũ alimẽta habere: se
cus si non habeat: qr dicũt gl. in aut. hoc locũ. C. si scdo nupse-
rit mulier ꝛc. Ista gl. fm Bar. faceret ꝙ substitutus teneat ad
integrũ legatũ. Bar. ꝛ doc. se remittũt vt p cũ. Adde qd cum
distinctione Bar. in d. l. titia cũ testamẽto. §. fin. fm quã refert
se consuluisse. Adde ꝙ ita cõsuluit Bar. in duobus cõsi. in cõ
si. clxxxj. inci. Nicolaus ser Anlati. vol. j. ꝛ cõsi. lvj. inci. Bar. fe-
cit testm̃. eod. vo. Jdẽ est de mẽte Bar. in l. ij. ff. quib. mo. vsuf.
ami. ꝛ ita dz intelligi qd vult idẽ Bart. in l. si ita scriptũ. p illũ
tex. ff. de manu. te. Ale. hic sequit distinctionẽ Bñdicti de plũ
bino. in l. ij. ff. de manu. te. vbi in vltimo mẽbro Bar. plenius, ꝛ
pulchrius locutus est: ita ꝛ omnia dicta Alex. Adde ꝙ Bal.
in l. volũtas. ad fi. C. de fideic. reprehẽdit opi. Bar. in l. Titia.
§. fi. inquantum vult, ꝙ si vxor relinquat dña ꝛ vsuf. donec ca
ste vixerit, ꝙ subst. pup. tenet p̄stare totum vsumfructũ: qr ta-
le legatum est conditionale: ergo ꝓ sequẽtibus annis incip. in
psona subst. ergo non attẽdit amplius psona filij. ꝛ dt Bal. se
contrarium cõsuluisse, ꝛ ꝯtrium tz: motus qr subst. pup. non te
netur ad legata nisi tanquã heres pup. ꝛ sic ex psona pupilli.
ergo non debet teneri in plus quã teneatur ipse pupillus. p l.
si fundum. §. si pater. ff. de leg. j. ꝛ l. lz imperator. eo. ti. sed istud
fundamẽtum Bal. non est tutũ: qr confundit p istũ tex. vbi le-
gatum auget in psona subst. pu. Jtẽ ꝯ tex. in l. cũ patronus. ff.
de leg. ij. Adde, ꝙ etiam contra Bar. in d. l. titia. §. fi. in vtroqz
membro tz multum audacter Sal. in aut. hoc loco. C. si secun
do nu. mu. vbi dt. ꝙ ita de facto consuluit cõtra Bar. ꝛ ꝙ ita
obtinuit sniam. Mouet precipue duplici fundamẽto. Primo
per rõnem Bal. quam proxime retuli. Scdo ꝛ fortius ꝙ istud
legatũ relictũ a filio censet repetitũ a subst. pup. l. si fundũ p fi-
deic. §. si pater. de leg. j. sed repetitio de instituto ad substitutũ
censet facta cũ eisdẽ qualitatibus. l. lz imperator. j. de leg. j. er-
go queadmodum a filio debent solum alimenta vxori, ꝛ non
vsusfructus: ꝛ ita cum eadẽ qualitate debebuntur solũ a sub-
sti. pup. Confirmat Are. ꝛ subtilius, qr si diceremus ꝙ substi-
tutus deberet vsumfructũ, ꝛ filij solũ alimẽta: tũc non esset re
petita qualitas, sed nec etiã substãtia legati: qr aliud est lega-
tum alimentorum, aliud legatũ vsusfructus, ꝛ sic in psona sub
stituti esset nouũ, ꝛ penitus diuersum legatũ. tñ dz fieri repeti
tio. ad istud arg. Sal. de repetitiõe, qr censet fieri cũ eisdẽ qua-
litatibus, conat Are. hic rñdere, ꝛ vtit varijs verbis, ꝛ in effe
ctu. h. d. qd regula q̃ hz qd repetitio dz fieri cũ eisdẽ qualitati
bus, ꝓcedit, nisi diuersitas personarũ instituti, ꝛ substituti fa-
ciat aliud presumi vt est hic, in filio ꝛ extraneo: nã non est tã-
tus fauor in extraneo prout in filio. lz ergo fiat repetitio lega
ti in gñe nõ tñ fiet repetitio eiusdẽ qualitatis in spẽ: qr nõ est
idẽ fauor. ad hoc alle. gl. in c. vt commissi. in verbo onerib⁹. de
here. in vj. vbi gl. no. vult qd qñ due orationes regunt ab eo-
dẽ verbo qualitas adiecta in cap. p̄ce. nõ vr repetita in sequẽ
te. qñ non est eadẽ rõ. p hoc etiã alle. tex. in l. q filio. §. ij. ã. ti. j.
vbi Bal. ꝛ Mod. vbi probat, ꝙ lz cõditio adiecta hr̃di videa
tur repetita in subst. istud non est verũ. qñ cã inductionis ces-
sat in eo. Jstud est, qd in effectũ intendit Are. rñdere. poterat
allegare p ista sol. bonũ tex. vbi propter diuersitatẽ fauoris il
lud statuitur in instituto, aliud in substituto. l. cum patronus.
ff. de leg. ij. Ego aliter ꝛ clarius respondeo huic fundamento 6
Sal. Et in quantum dicit, ꝙ repetitio fit cũ suis qualitatib⁹,
respondeo hoc esse verũ qñ est qualitas, que prouenit de iure
cõi ex dispositione testõris: fateor, ꝙ illa intelligit repetita in
substituto fm tñ ea que tradunt in l. lz imper. j. de leg. j. secus
qñ est qualitas que insurgit ex priuilegio psone, qr tũc non fit
repetitio talis qualitatis extrinsece: nõ procedẽtis ex dispõ-
ne hois ne ex dispõne iuris cõis, vel singularis priuilegio, qd
priuilegiũ censet coherere persone. ideo non extendit p regu-
lã. l. qr tale. ꝛ ibi tradit p Bar. ꝛ alios. ff. so. mat. qr regulariter
priuilegiũ personale non extẽdit ad extraneũ heredẽ. ꝛ iste est
proprie casus noster: nam qñ maritus relinquit vxorẽ dñam
Massariam, ꝛ vsufr. omniuz bonorũ, certe talis vxor deberet
habere integrũ legatũ vsusfructus, ex quo testator reliquit: ꝛ
nihil repugnat. tñ si supersunt filij, ꝛ consuetudo interpreta-
ta est, ꝙ vxor habeat solũ alimẽta ꝯ significationẽ v̄borũ, istõ
est ꝯ spãle priuilegiũ filiorũ: ꝛ ista qualitas indulgetur specia
li priuilegio ipsius filij: ergo non extendit ad extraneũ hr̃dez.
Confirmat, qr talis ꝯsuetudo dz stricte intelligi, ꝛ restringi in
psonis filiorũ: qr interpretata est ꝯ vim verborũ: nec est exten-
dẽda ad aliquẽ casum per regulam glo. ꝛ Bar. in l. j. §. si quis
hoc interdicto. ff. de itine. actuqz priua. cũ suis concordan. ꝛ
ista responsio est magis expedita, ꝛ mihi plus plz. Quid tenẽ 7
dum: Jmo. ꝛ Are. hic sequuntur opi. Bar. in d. l. titia cũ testa-
mẽto. §. fi. ꝛ ad illã Jmo. nihil addit. Sed Are. pro confirma-
tione opi. Bar. addit bonã rõnẽ: nã aduertendũ est ꝙ Bart.
simplr format. q. qñ maritus reliquit vxorẽ dñam Massariã,
ꝛ vsufructuariam, ꝛ non aperit an tale legatũ reliquerit a filio
pupillo, an a substitutio eius. Sed regula qd legatũ simplr re
lictũ intelligit relictũ a substituto, ꝛ nõ ab eius pupillo: vt no
Bar. in l. q duos. ꝛ ibi videmus. j. e. traditur per oẽs in l. si fun
dum per fideicõ. §. fi. vbi tex. iuncta. l. seq. j. de leg. j. si ergo istud
legatũ censet relictũ a substituto, ꝛ non ipso pupi. ergo consi-
derabit persona substituti. ꝛ non pup. sed substitutus est extra
neus: ergo tenebit ad integrũ legatũ vsusfructus, qd cõfirmat
per tex. in l. si fuerit. §. j. ff. de leg. iij. vbi onus fideicõ. vz in here
dibus heredũ, qd non valuisset in primo. ista est subtilis rõ. p
quam tenet opi. Bar. Sed caue, circa istud fundamentũ Are.
Primo, qr non est sine dubio, vtrum legatum in dubio cẽseat
relictũ a filijs, vel a substituto. ꝛ contrariũ tenuit idẽ Bar. in
l. coheredi. §. cum filie. j. eo. vbi dicet de hoc. Scdo aduerte, ꝙ
si verũ esset fundamentũ Are. sequeret, qd etiã in primo casu
Bar. substitut⁹ teneret ad plenũ vsumfr. ꝛ Bar. vult, ꝙ tenea
tur solũ ad alimenta, tñ ad hoc vltimum statim rñdet. Adde
etiã, ꝙ Bal. hic indistincte tz, ꝙ lz filius nõ teneat matri, nisi
ad alimẽta: tñ substitutus indistincte tenebit ad plenũ vsum-
fructum: eo qr substitutus tenet ex sua psona ex tacita repe-
titione

titionē legatorū.ꝛ nō.ꝫ eū.si hospitale succedat huic filio,mu lier habebit plenū vsum fructū ab hospitali,ꝛ nō imda alimēta.Itē vī no.Bald.i l.iu.§.qd ergo.p illū text.ff.de vsu,ꝛ habi. vbi no.argumēto illi⁹ text.q vroꝛ q̄ marit⁹ reliqt dominaz,ꝛ vsufr.ꝫ solū habeat alimēta viuētib⁹ filijs:tū, mortuis filijs, habebit plenū vsumfr.qz ex post facto augeꝛ necessitas, qd te nēdū:¶ Teneo distinctionē Bar.in d.l. Titia cū testō.§.fi.q̄ etiā ꝫ Bal.Imo.ꝛ Raph.cu.ibi Bal.i l.fi.C.de ind.vid.tol.ꝛ in aut.hoc locū.C.si mulier sēdo nup,ꝛ plen⁹ in cōsi.cvij.inci. in dicto testamēto cōtinet. Idem ꝫ Jo.de Imo.in c.fi.de pig. ita etiā ꝫ Abbas.in cōsi.clxxxv.incip.puctus.q.in his termi nis preponit in secūdo dubio,in secundo vol. Idem ꝫ Pe.de anch.in consi.clxxxv. Idē Lud.Ro.in consi.ccccxcvj.inci.i ca su propōsite cōsultationis,in quo primo querek a dña Fräci sca. Idē simplr ꝫ Aler.in consi.xl.inci.viso themate ꝛ dubita tione de qua querik.in ij.vo.ꝛ in cōsi.xlij. inci.viso processu in cā ꝛ lte.ꝛ sic apparet q̄ cōis opi.est cū Bar.in d.l.titia cū te stō.§.fi.ꝛ vltra authoritates doc.ā.relatas.q̄ Bar.in subſtit. pup.facit duo mēbra.Ego pro vnoquoq; mēbro confirmādo addam duas rōnes. Primus casus Bar.est,q̄n vroꝛ est sim plicit er relicta dña.ꝛ massaria,tūc ꝫ Bar⁹ ex quo legatum habuit effectū in psona filij. vt solū alimēta deberent.idē erit in psona substituti.cōfirmat duplici rōne. Prima rō est:qz tale legatū est vnicū.ꝛ purū,ꝛ i psona filij habuit effectū vt solū ali mēta ex tali legato deberent.ergo successiōe hūdis nō ꝺꝫ varia ri qualitas obli.p regulam.l.ij.§.ex his.ff.de ver.ob.ꝛ l.cui fun dus.ff.de condi.ꝛ demō. Secūda.ꝛ fortioꝛ ratio est:qz q̄n subſtitu turus succedit ex expressa pupillari.certe relicta a filio,nō vi denſ repetita a subſtit.pup.fm Bar.ꝛ doct.in l.ꝫ imperatoꝛ.ſ. de leg.j.ergo apparet.q̄n subſtitutus tenek ad legatū tanq̄ he res impuberis.l.j.§.interdū.ꝛ l.in rōne legis falcidie retētioe. §.qd vulgo.ff.ad l.Fal.ergo non ꝺꝫ in plus teneri.q̄ ipse filius pupillus q̄n est vnicū legatum.l.qui fundū.§.qui filios.in fi.ad 6 l.Fal.†Secūs casus Bar.est q̄n testōr reliquit vroꝛē dñam,ꝛ vsumfructuariā,donec,vel quousq; ciste viverit.quo casu cē sek legatū annuū.ꝛ cōsequēter cēsent plura legata,p primo an no purū.p sequētibus conditionale:ergo in psona subſtituti, incipit deberi:qz cēsek diuersum legatum:ꝛ ipse est extraneus merito tenetur ad integrū vsumfructū.pro ista decisione fa cit alia duplex ratio. Prima rō est:qz ius aliquod inauctum primilegio filiorū nō ꝺꝫ extēdi ad extraneū subſtitutū:ꝛ sic con suetudo interpretās talia verba.primilegio filiorū.nō ꝺꝫ extē di ad extraneū subſtitutū.in quo cessat fauoꝛ filiorū.text.est in l.iu.§.ite si qs.ff.de le.prest.considera tū q̄ ille text.loquit⁹ i sub stituto p fideicōmissum,ꝛ p subſt.fideicō.nō succedit ipſi filio, sed restatori.l.coheredi.§.cū filie.i e.merito talis subſtitutus non ꝫ tale primilegiū.nos añ loquimur in subſtituto pup.q subſtitutus succedit pupillo.ꝛ in bonis pup.inſti.de pu.subſt. in princ. Sēdo facit alia rō.qz qualitas primilegiatiua mutatione psone differēte mutak.ꝛ perdit primilegiū.text.eit no.in l. licitario.§.pe.ꝛ ff.ff.de publi.vectig.ꝛ cō.ad idē text.in l.§.Paulus.§.i.ff de acq.he.ꝛ i c.j.de iure pa.in vi.ꝛ p ista hes optime expeditū vt arbitroꝛ istū articulū:ꝛ ita remaneat expedita pri ma pars gl.nūc venio ad secūdam partē.ꝛ quero, q̄o figurek casus in secūda parte prin.gl.vt ꝺꝛ Bar.bñ figurat casum.q̄ ista positione op.Bar.vt hic p cū. In tertia pte glo.ēi bñ figurat 7 casum,vt ꝺꝛ Bar.ꝛ ꝫ ista positione formal vnam op.¶ †In ea.gl.ibi exheredato filio.ꝛ sic in quarta pte gl.coclusi,ꝛ bñ qz ista.l.non possit habere locū in filio exheredato p duas bo nas rōnes vt in ea.ꝛ ꝫ quidā.vt gl.refert.dicerēt q̄ exhereda to de p se nō cōpetit ꝫta.tū exhr̄dato bñ cōpetit ed ictu. Istud est ꝫ ter.expressum in l.si post mortē.§. exheredati j.de ꝫtab fm Bar.stat ergo q̄ filio heredato nullo mō cōpetit ꝫta.nec ex psona sua,nec ex persona alterius pteriti:qz exhr̄dato non cōpetit edictum.d.l.si post mortē.§.exheredati. Contra istam cōclusionē gl.ꝛ doc.op.fortiter ficnā isto ture, q̄ filius miri tuchabat in minori portione,q̄ legitima ꝺꝛ exheredat⁹,ꝛ sibi cō petebat querela.ter.est in l.papinianus.§.vīi si qs.ff.de inof. test.ꝛ i l.cū querit.C.eo.ꝛ tū ego habeo.q̄ si filj⁹ sit institut⁹ in minus legitima.puta,in vna vncia,quo casu ꝺꝛ exhr̄datus,ꝛ ꝫ querelā:tū dak sibi edictū p filium pteritum ꝛ pōt ꝫ tabu lare.ter.est ad literā in l.fin.§.fi.de leg.iij.ad idē text.in l.filiū.in princ.in ver.sed si impubes ex vncia.j.de leg.pre.Expresse hic firmat glo.in secūda parte.Et ex hoc sequit alia difficultas:qz si i.stituto in minus legitima cōpetit remedium contratabulā ciarum ergo non ꝺꝫ competere querela:qz querela est remedium sub sidiarium,ꝛ extraordinarium:ꝛ nunq̄ competit q̄n aliud re medium pōt competere.§.fi.inst.de inof.testa.ꝛ in l.maximum vitium.C.de libe.prete.¶ Potest vtrūq; difficultatem solui et ondere ꝛ primo,inquantū dixi,qd exheredato non ꝺak ꝫtab.nec pte ritus aperit sibi edictū ꝫtab.ter.in d.l.post mortē.§.exl, exe dati,ille ter.loquit q̄n filius est in totū,ꝛ expresse exheredat⁹: 8 tunc sibi non cōpetit ꝫtab.nec ꝛc.†secus q̄n est in aliquo institutus ꝫ in minus legitima.quo casu censek tacite exheredat⁹ ꝛ cōpetit querela isto casu bñ aperit sibi edictū contra tabu landi.ita loquitur ter.in l.fi.§.fi.j.de leg.iij.cū concor.ā.allega tis.ꝛ est pulchra limita.ad d.l.post mortē.§.exheredati.ad il lud qd volunt gl.ꝛ Bar.hic,ꝛ istud vltimum etiam sequitur Are.hic,ꝛ que sit ratio diuersitatis,apparebit ex his,que sta tim subiūgā ad secūam rōnē si ꝫ contratab.ergo non ꝺꝫ habe re querelam que est remedium subsidiarium:potes rūdere q̄ istud procederet q̄n eis simpliciter cōperet ꝫtab.si sibi non com petit,sed solum beneficio alterius filij preteriti cōmittētis si bi edictū. Ultimo circa hec caderet difficultas quā sum solit⁹ mouere sepius : quare est.q̄ filio in ptāte preteꝛ puidit in oī casu nisi q̄n est exhr̄datus q̄uis filius in ptāte habeat reme dia iuris ciuilis,ꝛ tū viderek quod potius deberet prouidere q̄n est exheredatus,q̄ in alijs casibus probak,qz in alijs casi bus habet remedia iuris ciuilis.sed q̄n est exheredat⁹ ꝫ que relam:qz non est remediū fortius in filio emancipato, preteꝛ puidet oī remedio preter contratab. alias dixi,ꝛ credo qd nō possit aliter rūderi:tū quēadmodū preteꝛ fundak solū in equi tate presertim in ista materia.d.equissimū.ff.de bo.pos.fm ta.l. q̄ ex his.ff.de eo qd cer.loc.q̄n est preteritus : tunc equū est ei succurrere:sed q̄n est exheredatus rite,ꝛ recte, preteꝛ fundak in equitate:ideo nō voluit prudere de aliquo remedio:qz vide bak inquā.ꝛ ppterea dicebā supra.qd q̄n filius est exheredatus datur ꝫta.q̄n est institutus.¶ In ea.gl.in fi.habes ex glo. q̄ ista ler.non posset log in filio preteritorō qz a sub.preteriti legari non pōt.allegat in argumentum.l.cū quidam.C.de leg. sed illa loquit in exheredato.nō in preterito,voluit allegare ter. i l.quidā filiū.C.de fideicō.que est pe.Itam conclu.gl. confir mat Bar.Tu cōfirma melius istā cōclu.a partib⁹ sufficiēter enumeratis..aut eū iste filius preteritus erat emācipat⁹: aut erat in ptāte.ꝛ neutro casu pōt procedere ista lex: nam si erat emancipat⁹ nō pōt ei pupil.subſt.l.ij.in prin.§.eo. Imo.pupi. subſtit.facta filio in ptāte expirat statim secuta emancipatio ne.l.coheredi.in prin.j.e.aut iste filj⁹ preteritus erat suus ꝛ in ptāte ꝛ similiter nō poꝺeret ista lex,qz preteritio filij i pote state reddit testamentum patris omni ure nullū.ꝛ sic infrin git tabulas pup.l.ū.in prin.§.e.§.liberis.inſti.de pu.subſti.ꝛ l.j. §.subſtitutus.cū gl.§.eo.nisi preterit⁹ approbaret tutoꝛe au thoꝛe.vt declarat Barto.in l.j.ꝛ ū.§.eod. apparet ergo quod ista lex nullo modo potest procedere in filio preterito. ¶ Bl. fi.diuiditur in tres. In prima colligit no. In secūa opp.contra no.ꝛ nihil respondet. In tertia allegat duas cōcor.ad text.Se cunda ibi fm argumentum contra. Tertia ibi sed facit.

LEX XXXVI.

1 Substitui vn⁹ pt plurib⁹,ꝛ singuli singulis.
5 Substitutio pupillaris preiudicat iuri legitimarū hereditā tum ab intestato:ꝛ excludit eos,qui veniunt ab intestato.
7 Conditio que debet impleri in forma specifica si in ea appo natur conditio intestati,comprehendit etiam pupillum.
Differentia directe ꝛ fideicommissarie substitutionis.
10 Substitutio q̄e sit vltimo morienti dicitur fideicommissaria.

1 POtest. Substō vulg.pt fieri q̄ plures gra dus ꝛ nouissime seruꝰ necessarius hēs subſtitui.†Itē vn⁹ pt substitui plurib⁹ ꝛ econtra plures vni,ꝛ singuli singulis.Itē subſtitutio pup. pt fieri singulis liberis,aut nouissime, quo casu cēsek ius legi timarū successionū ab intestato iter eos cōseruare.h.d.cū.l.seq.
2 ¶†Ulo.primo ex ter.ꝛ ibi nouissimo loco vt seruꝰ necessarius hē res pt substitui vltimo loco ex q̄ dat intelligere qd seruo necessa rio nō pt aliter subſtituere.ꝛ istud tenuit gl.Justi.de vul. subſt. in pn.q̄ sequunt Bal.ꝛ cōiter alij,mouek illa gl.qz ex quo ser uus est necessarius hēs velit nolit ergo superuacua est subſtō,ꝫ ista rō gl.mihi nō plz:qz seruꝰ posset pmori,vñ ꝫ subſtō ñ pos sit habere locū ex capite.qz noluit:cū sit necessarius hēs pt tū hēre locū ex capite,qz nō possit.iurta.l.cū pponas.C.de hēr.inſti. Itē ꝫ ista gl.vī facere ter.i §.j.inſti.& he.quali.ꝛ diffe.vbi ꝺꝛ ter. q facultates suspectas hūt pūr seruū necessariū aut secūo aut tertio gradu instituere,ergo nō reqrik qd de necessitate vltio lo co subſtituatur,nisi rūdeas ad illum ter.quod loquitur, quan do seruus nullum haberet subſtitutū:tū est restrictio,ꝛ vio 3 lētia ad illū ter.†Itez per illā gl.ꝛ istū ter.no.Bal.q̄ licet per dationem vulgaris subſtituti tollak necessitas ꝛ fultas in filio secūm cōcurriam de qua in l.si filj⁹ heres.ā.de li.ꝛ posth.tū p dationē vulgaris subſtituti an tollak necessitas i seruo.illa gl. inst.de vul.sub.vult,q̄ nō,in prin.qz si tolleret necessitas in ser uo dādo sibi subſtitutū vulgarē:certe nō requireret q̄ seruus

vltimo loco institueret, sicut in simili p dationē cohr̄dis extranei nō tollit necessitas in seruo, vt est tex. reputatus fin. in l. ex parte. ff. de acq. her. quē ad hoc reputat sin. Ang. de Are. in §. j. inst. de he. quali. & dif̄a. Sz hēs meliorē tex. in l. eius q in puincia. & ibi gl. & ibidē Bal. & Mod. ad hoc no. ff. si cer. pe. fz Alex. & Are. hic, posset retorqueri iste tex. ad oppositū. consuluit em̄ ei, q nō vult decedere intestatus, vt vltimo loco substituat seruū necessariū: ex quo datur intelligi, q nō eēt vltimo loco substi. qd aliud esset: q2 videret sublata necessitas: tū istd
4 esset arguere a ɔ̄rio sensu. ¶ † Scdo no. ex tex. ibi vel seruū necessariū heredē instituat, q verbū, instituo, trahit ad sub. vul. cōcordat tex. in l. Gall⁹. in prin. & ibi gl. expssa. s. de li. & posth. & bonus tex. in l. mulier. §. fi. ff. de cōd. inst. cū cōcor. quas dedi
5 in l. cēturio. in vl. q. Bar. s. e. ¶ † Tertio no. q substitutio pu. piudicat iuri legitimarū hereditatū ab intestato: hic excludit illos, q venirēt ab intestato. Hinc est, q subst. pup. etiā excludit matrē a legitima. l. papinianus. §. Sz neqz impuberis. s. de inof. test. c. si pr̄. de testa. i vj. sec⁹ est i fideic. subst. l. cohr̄di. §. cū filio. j. eo. rō. q2 substitutio est onus, & grauamē, idō i legiti-
6 ma filij nō pōt piudicare. ¶ † Quarto no. i l. vel singulis seq. in verbo intestatū. fm Alex. & Are. hic qd pupill⁹, & sic q non pōt facere testm̄, tū dr mori intestat⁹. facit Alex. ad q. q si fili⁹ moriat ab intestato succedāt agnati. nunqd cōprehēdat pupillū nō examino: tū pupill⁹ dr improprie mori ītestat⁹. l. j. in pn. ff. de suis, & legi. de quo ibi lati⁹ p Bar. & p oēs scribētes in l. gn̄aliter. in pn. C. de inst. & sub. cū infinitis cōcor. Ego autem credo, q Alex. & Are. nō bn̄ pōderēt istū tex. nā queadmoduz pupill⁹ dr mori testat⁹ qn̄ pr̄ ei substituit pupillariter. l. papinian⁹. §. fz nec ipuberis pal. & l. patris, & filij, s. e. Itē qn̄ pr̄ nō substituit ei pup. hoc respectu dicitur proprie loqui iste tex. & reperio q ad aliud propositum. ita no. declarat Ang. in consi. c. iiij. inci. statuto communis Burgi cauetur.
7 Adde etiā † q ɔdō q dz ipleri i forma specifica iuxta. l. q heredi. & l. meui⁹. ff. de cōd. & dem. si in ea ponit cōditio itestati cōprehēdit ēt pupillū testatū. no. in l. credēdū. §. si ꝓ marit⁹. ff. q pe. tu. quē tex. vald no. q2 nō allegat ad istd
8 ppositū [a] & de illo tex. magnū festū facit Are. i l. j. s. eo. ¶ Gl. in ver. legitimarū. l. se. diuidit i duas. † In pma alle. duas concor. ad tex. in scda opp. & se remittit. Scda ibi, fz ɔ̄. Adde q ista differētia inter directā & fideicō. subst. tz Pau. de ca. hic. & Alex. sibi ɔ̄rius. in l. pe. C. de impu. & alijs subst. rōnē diuersitatis inter directā, & fideicō. assignat no. Pau. hic, & plenius in d. l. pe. q2 ad inducēdā fideicōmissariā subst. sole cōiecture sufficiunt, & sic p solas cōiecturas pōt induci fideicōmissaria substō. all. l. cū pponeret. cū gl. fi. ff. de le. ij. sec⁹ est in directa substi. que nō pōt induci ex cōiecturis. fz dz exponi a testōre. l. iubemus. op. gl. in d. §. seia libertis. & nihil rn̄det. fz doc. antiqui ita ibi rn̄debāt. Adde qd istā rōnē diuersitatis inter directā, & fideicōmissariā subst. lz Pau. non dicat posuit ante eum no. Bar. i l. vnica. §. pro scdo. C. de cad. tol. istā sol. & differētiā rephēdit Alex. hic sibi ɔ̄rius, q2 etiā in substōne directa sufficit coniecturata mens. l. quidam testō proculum. s. eo. sed ille tex. nihil penitus facit: q2 ibi cōiectura testōris bn̄ facit, q cohr̄s ex iure accrescēdi excludat substitutū, fz nō operat ad inducēdā substi. melius ergo allegaret tex. in l. in hoc iure. s. eo. vbi tacita pup. q est directa, inducitur ex coniecturata mēte testōris, tū nec ille tex. aliqd facit, q2 inducit ex expressa dispositione legis. Finaliter reprehēdit Are. hic: q2 si verū esset illud qd dr Paul. qd directe substitutiones nō inducant p cōiecturas, sequeret qd nō esset reperire tacitā pup. sed esset necesse, qd testōr exprimeret p l. iubemus. C. de testa. alleg. p Pau. & tū illud est notorie falsum. d. l. iam hoc iure. Itē est contra ea, que no. Bar. in l. secunda. in prin. in iij. questione principali. s. eo. vbi dr qd nō so-
9 lum est reperire pup. & tacitā &c. vbi per eum. † Adde q vltra eos istā differētiam inter directā, & fideicommis. substitutionē reprehēdūt etiā Bald. & Imo. in d. l. Titia. §. Seia libertis. & contrarium expresse vult Bar. hic si bn̄ inspicias: vbi nō vult esse differētiam si subst. in totam hereditatē per fideicommis. an vero directa. Sed strictius precedēdo dico, q fundamentum Pau. & Alex. in illa. l. pen. est falsum: q2 imo ad inducendum fideicommis. sola coniecturata voluntas testatoris non sufficit. tex. habes nota. in l. Lucius. §. tres hr̄des. ff. ad Tre. dubitat de illa vncia relicta seruo cum libertate &c. Istud tz Bal. in l. cum virum. C. de fideicom. nisi esset coniectura necessaria aut valde probabilis. ita declarat, expresse alibi ipsemet Pau. in consi. cl. incip. in causa que vertitur inter petrum, vbi allegat ad hoc duos bonos tex. in l. fideicommissa. §. hec verba. j. de lega. iij. & l. vnum ex familia. §. fi. j. de leg. ij. & ita intelligit glo. in l. cum proponeretur. j. de leg. ij. Bene verum est, qd quando substi. fideicō. est facta q̄uo intelligat, attendit bn̄ coniectura voluntatis. l. in conditionibus primum locū. j. de condit. & demō. hinc dicimus q in fideicō. magis inspicimus mētem, q verba. l. cum virū. C. de fideicō. & si diceres, nōne istud est contra. l. titia Seio. §. Seia libertis. vbi prima subst. fideic. tacita inducit ex coniecturis, respon. q ille coniecture sunt necessarie: ex quo substituit vltimo morięti, vt dr Bar. statim di-
10 cet. † Adde q substitutio que fit vltimo morięti dr fideicommissaria fm Pau. de ca. in consi. ccvj. incip. videndū est vtrum fides. in tertio dubio. Quid ergo respondebimus ad §. Seia libertis? Bar. qui semper habuit veritatem legum pre oculis optime respondet ad illum tex. & est communis, & approbata vt hic p eum. Adde qd istam sol. Bar. approbant Sali. Imo. Raph. & Alex. hic. Imo. in d. §. Seia libertis. Pau. ibi contrarius in l. si pater impuberes. s. eod. & ista est vera, & communis sol. secundum quam infinitis vicibus consuluit facere q vult Bar. in l. quidam testō. s. eo. an tamen illud vltimū sit verū ibi dixi. ¶ No. diligenter istā solutionem Bar. & cōem. d. §. Seia libertis, q2 facit ad questionē quotidianam, & multum vtilē &
11 male tactaz a doctoribus. † Pone, qd testator instituit filios heredes, & si omnes decesserint sine liberis post mortem eorū voluit, qd bona sua deueniant ad talē ecclesiā, vel tale hospitale, nunqd p ista verba intelligat filios tacite adinuicē substituisse, ita q si vnus filiorū premoriat, intelligat alius sibi tacite substitutus, & postea, si ille vltimus moriat, vadāt bona ad hospitale, an vero inter filios solū intelligat reseruasse ius legitimarū hereditatū: vtilitas est i practica. pone, q moriatur vnus fili⁹ relicta filia femina nupta. nunqd alius fili⁹ q est patruus huius filij tacita substōne admittat exclusa filia, naz ab intestato clarū est q filia excluderet patruū. Pau. de ca. i l. pe. C. de impu. & alijs subst. format in terminis qōnē. & dr se alias consuluisse in ardua. q. ad eū trāsmissa ex bononia, q si ambo decesserint sine liberis, resultat tacita subst. fidei. iter liberos: & sic videnť facti duo grad⁹ substōnis. vn⁹ tacitus, alius expssus. & de hoc dr eē tex. sing. in l. Titia Seio. §. Seia libertis. j. de lega. ij. vbi dr Iuriscōsult⁹, q ex quo facta est substō vltimo morięti cēsent facti duo grad⁹ substōnis: vnus tacitus alius expssus. tū dr q plures doctores multa verba effundebant, & hoc dr p istū tex. q vult q nō intelligat facta tacita subst. inter liberos, fz reseruato iure succedēdi. & p tex. in l. pe. C. eo. sed ista iura loquunt in subst. fideic. q inducit ex solis cōiecturis, & dr, q illi doct. istud nō intellexerūt. Adde q ita cōsuluit Pau. in consi. ccciij. inci. duo vidēda sunt, primo vtrum ex tenore testamēti. Istā decisionē Pau. refert, & sequit Ale. cū aliqua distinctione in l. si pr̄ impuberes. s. e. motus. q2 qn̄ fideicōmissum est relictū post mortē oim cēset factū vltimo morięti. text. est in l. codicillis. in prin. quē ita summat Bar. ff. de vsuf. le. fz qn̄ fideicōmissum est relictū ab vltimo moriēte, tunc cēsent adinuicem substituti p d. §. Seia libertis. Ego in cōtingētia facti sepe cōsului ɔ̄ illā determinationē Pau. & Alex. & adhuc ɔ̄riū cōsulerē indubitāter. Fundabo istā opi. bonis rōnibus. tollā deinde fundamēta Pau. & Alexā. deinde referā q plures q tenent ɔ̄
12 Pau. † Moueor in primis p doc. Bar. hic, & magis cōem. qd cōcludit Bart. q ad hoc vt hēat locū. d. §. Seia libertis. & sic ad hoc vt inducat substō. duo copulatiue requirunt: primo, qd fiat vltimo decidēti, vel post mortē oim, & q fiat p signum vniuersale in tota hr̄ditate vel in toto fundo, alias si simplr̄ fieret vltimo moriēti, & nō adijceret signū vniuersale, nō intelligerētur tacite substituti. fz ius legitimū ab intestato intelligit iter eos reseruatū. ita dr tex. hic, & in l. qui duos. j. e. & in §. vel singulis. Inst. de pup. sub. & tex. in l. pe. in ꝟbo cogitasse. C. e. facit bn̄ tex. in l. pr̄ filiā. §. fi. in ꝟbo legitim⁹. & ibi gl. in verbo substitutū. ff. ad l. fal. Sz i ista. q. lz fiat substō post mortē, tū nō fit p̄ signū vniuersale: & credo, q ad istā doc. nō possit dari bona rn̄sio. cōfirmat: q2 i dubio nō dz p̄sumi pluralitas dispōnū. l. Sempronius pculo. & ibi gl. & scribētes. j. de leg. ij. nisi necessaria resultet cōiectura vel nisi sit necesse ad validitatē dispōnis expsse facte, vt pbat in l. deniqz. §. interdū. ff. de pec. le. hic p Bar. allegata, de qua lege plenius dixi in l. cēturio. s. eo. ergo nō habemus intelligere duos gradus substōnū qn̄ nō est lex, q illā em inducat put est in l. iā hoc iure. s. eo. Confirmat, q2 inducta ad fidei cōmissum, & sic ad grauamē nō debēt operari dispōnē, & sic vtilitatē. l. legata inutiliter. ff. de le. j. & l. legata inutiliter. de adi. lega. Ex istis fundamētis apparet qd Pau. & Alex. errauerunt in eorum fundamētis, primo dū fundāt se in illa. l. Titia Seio. §. Seia libertis. illa. l. facit ɔ̄ eos, cū requirant duo copulatiue, vt pcedat ille tex. q non sunt in casu isto, & nō est bona cōsideratio Pau. dū facit dr̄iam inter directā, & fideicom. substōnē, de qua loqt ista lex, & fideicōmissariā. de qua in d. §. Seia libertis. q2 ille. §. pcedit in vtraqz qn̄ ambo concurrunt, & illa differentia est communiter reprobata vt superius retuli. Non

a ☞ ¶ Propositū. Imo adducitur p Alex. qui istud late examinat in l. generaliter. ver. qnto. p hoc videt tex. C. de inst. & substit. Purpu.

tuli. Nõ obstat fundamentũ Alex. in illa l. si pater impuberes. in quo se multũ fundat. s. per d. l. codicillis. in prin. ff. de vsufru. leg. rñ. dupliciter ad illũ tex. Primo ille text. nihil facit: q2 dato ꝙ substituẽs post mortẽ omniũ intelligat̃ substituere vltimo morienti, fateor. ⁊ istud probat ille tex. tamen istud solũ nõ sufficit nisi ẽt substituatur per signũ vniuersale per doctri. Bar. in tota hereditate, alias nõ haberet locum. d. §. Seia libertis. Scdo ⁊ subtilius rñdeo, ꝙ ille tex. in l. codicillis. i prin. loquit̃, qñ substõ fit post mortẽ in vsufructu vel habitatione, tunc est perinde ac si fieret vltimo moriẽti. sec⁹ si fieret in proprietate vt est casus noster, tũc nõ intelligit̃ fieri vltimo moriẽti. ita intelligit, ⁊ declarat Bar. in d. l. codicillis. in prin. ⁊ idẽ Bar. i l. heredes mei. §. cũ ita. ff. ad Trebel. ⁊ vtrobiq; assignat rõnem diuersitatis: q2 qñ substõ fit in vsufructu, vel habitatione ẽt post emolumentũ q̃sitũ h3 locũ ius accresc ẽdi. l. j. in fi. ff. de vsufru. accres. ⁊ sic in isto fundamẽto errauit Ale. i d. l. si pr̃ impuberes. fundãs se in d. l. codicillis. in prin. que retorquet ad opp. ineuitabiliter. Concludo ergo ex predictis ꝯ decisionẽ Paul. ⁊ Ale. ꝙ tacita substitutio in terminis. q. s. formate nõ h3 esse ctũ. si filia ab intestato succedit pr̃i. ⁊ istã partẽ in eisdem terminis ꝯ Pau. ⁊ Alex. tenẽt Ang. Imo. ⁊ Are. in l. si pr̃ impuberes. s. eo. ⁊ ibidẽ Pau. de Ca. sibi contrarius cum limitatione nisi testator substituisset vltimo moriẽti in omnibus bonis: q2 tũc essem⁹ ꝓprie i casu. d. §. Seia libertis. ⁊ ibi dixit veritatẽ. Idẽ tenẽt Pe. de Anch. in consi. cxx. inci. ꝓ clariori decisione dubij. de quo. s. vbi mouet̃ duobus, vel tribus fundamẽtis: ⁊ precipue põderat bñ gl. in l. Luci⁹. s. ti. j. magis cõiter approbatã. vbi dt litera ex cõiecturis prudẽs cõsiliũ testatoris, animaduertitur, tñ nõ inducitur tacita substi. sed veniẽtes ab intestato. idẽ late cõsuluit Alex. in consi. xcj. incip. ponderantis his, de quibus in themate fit mẽtio in j. vol. Et sic ex predictis apparet qño sequutus sum cõem theoricã Bar. ⁊ doct. Nota bene predicta, q2 credo, ꝙ non reperies ita examinatum l3 ita tenẽdũ. ⁊ ego. ⁊ cõsulẽdo ⁊ iudicãdo semper ita tenerẽ: tñ vt nihil omittat, vnũ est qd fortiter viget ad opposiũ, ⁊ me valde turbat. s. tex. i d. §. seia libertis. in quo text. solũ pẽdet ista q̃stio. nã in illo tex. substi. nõ fuit facta ꝑ signũ vniuersale, vt dicunt Bar. ⁊ doc. q2 ibi non fuit facta substitutio in toto fundo, sed bñ substõ fuit facta indefinite i fundo. S3 in terminis. q. Pau. ⁊ doc. quos supra retuli etiam substitutio erat facta indefinite, ⁊ post mortẽ liberorũ ei⁹ hr̃ditas, vel eius bona vadant ad hospitale. Si ergo volum⁹ dicere, ꝙ idefinita equpollet vniuersali in illo. d. §. Seia libertis. ꝓut videt̃ voluisse. Bar. dñ dt. ꝙ in illo tex. q2 indefinita equpollet vniuersali. l. si plures de leg. iij. l. si pluribus. de leg. ij. Idẽ erit in questiõe ista. ⁊ si volumus dicere quod indefinita non equipolleat, idem in questione ista.

LEX XXXVIII.

1 Argumentum de personis ad tempus, ⁊ econtra valet.
2 Tabule pupillares quo ad fauorẽ accipiũt̃ vt pars testi pr̃ni.

1 a b Vi plures. † Not. ex illa dictione illatiua ergo, [a] qd bonũ argumentum de personis [b] ad temp⁹ ⁊ eꝯ. ⁊ ad hoc frequenter allegatur iste tex. Et hinc sumit̃ forte argumentũ in l. centurio. in gl. magna. ad fi. s. eo. ꝙ queãdmodũ substitutio respiciens plures personas vniformiter determinat. iam hoc iure. s. eo. Ite3 cõpẽdiosa respiciens plura tpa d3 equaliter determinare ibi fuit dictũ ⁊ de isto argumẽto, de psonis ad tẽp⁹ allegant Bal. ⁊ Alb. hic tex. in l. videamus. §. pe. ff. de in li. iu. qui tex. nihil facit ad istud argumẽtũ, s3 bñ facit ad aliud ꝙ decidit iste text. ꝙ sicut testator pt omittere in totũ substi. ergo ⁊ in pte filiorũ
2 ad hoc venit iste tex. subdit. ⁊ Bar. vt hic ꝑ eũ. ¶ † Scdo no. sm ꝓpriũ intellectũ litere, ꝙ sicut extrane⁹ hr̃s grauat⁹ fideicõmissi pt inuit⁹ cogi adire. eodẽ mõ fili⁹ institut⁹, ⁊ grauat⁹ fideicõmisso pt cogi adire. facit tex. in l. recusare. §. meminisse. j. ad Treb. vbi pl⁹ decidit etiã si filius institut⁹ fit suus: l3 alias suitas cõfirmet etiã fideicom. vniuersale absque alia aditione. lita tñ. §. si pr̃. vbi Bar. ⁊ Mod. ff. ad Treb. quare autẽ in ista l. suitas nõ sufficiat, pẽdet a varietate lecturarũ de qb⁹ dicet̃ i
3 gl. ¶ † Tertio põdera parificationẽ quã facit i fi. tex, de legatis ad subst. pupil. q2 queãdmodũ coacta aditio cõfirmat legata: ita tab. pupil. ⁊ ex hoc no. Bal. hic eẽ tex. meliorẽ de iure. ꝙ quemadmodum hodie per auth. ex causa. C. de libe. preteri. sicut sustinerentur legata, rupto testamento, ex causa preteritionis, vel exheredationis: ita substi. pupil. de quo tangit Bar. in l. j. §. fi. s. eo. ¶ Quarto pondera ibi destituto iam iure ciuili testamento, quod coacta aditio facta ad instantiam fideicõmissarij non cõualidat testamentum de iure ciuili. facit tex. in l. ij. §. j. s. eo. ⁊ ratio est: q2 istud beneficiũ cogẽdi heredem vt adeat est inuentum a pretore. §. j. Instit. de fideic. her. l. quia poterat.
4 j. ad Treb. ¶ † Quinto no. ex isto tex. i fi. ꝙ l3 aliquo respectu tab. pup. nõ cẽsent̃ testm̃ paternũ. l. patris, ⁊ filij. s. e. tamẽ quo ad fauorẽ accipiunt̃ semp vt pars testamenti paterni, vt hic, ⁊ l. papinian⁹. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. ¶ Gl. in ꝟ. cõfirment̃. in ista gl. iacet intellect⁹, l3 Bar. ⁊ cõiter doc. antiq. ⁊ noui intelligũt ꝙ ista. l. filius impubes erat institut⁹. s3 erat sibi datus coheres extrane⁹ q coheres prius repudiauerat, ⁊ ꝑ donationẽ coheredis extranei fuit sublata suitas. Ideo nõ potuit testm̃ pr̃is cõfirmari: ideo sicut ali⁹ põt cogi adire. S3 põdera, ꝙ l3 Bar. ⁊ doc. teneãt istũ intellectũ ⁊ sit i se bonus: tñ ꝓ certo cõtinet diuinatiões. Primo dicere, ꝙ hic extrane⁹ fuit datus cohr̃s. est diuinare. Scdo ⁊ forti⁹ diuinãdo primo dicere, ꝙ iste cohr̃s repudiauerit: ista est alia diuinatio. Ista duo sunt facti: facta non ꝓsumunt̃ nisi ꝓbet̃. nisi diceres, ꝙ ita fuit necessariũ itelligere defendẽdo tex. tenẽdo tñ istum cõem intellectũ dt Are. ꝙ alias i publica disputatiõe fortiter adducebat istũ tex. ꝙ ꝑ dationẽ cohr̃dis extranei tollat̃ suitas. ⁊ si diceret̃ ꝓut vr̃ dicere Bar. ꝙ hic erat substitutio vulga. ⁊ dt, ꝙ i illa disputatiõe Alex. rñdebat sibi, ꝙ non est verũ ꝙ datio
5 coheredis extranei tollat suitatẽ, vt hic ꝑ eũ. † Circa hoc nõ insisto: q2 magis cõis snĩa illa. ꝙ datio cohr̃dis extranei tollat suitatẽ, vt tradit̃ i l. apud Iulianũ. §. Iulian⁹. j. ad Tre. in l. si fratris. C. de iu. del. ponit̃ i l. si fili⁹. hr̃s. s. de li. ⁊ posth. Ale. in l. si fili⁹ q pr̃i. s. e. Tu põdera tex. istũ ad aliud ꝙ est not. dignũ sm cõe3 itellectũ, ꝙ q̃uis cohr̃s extrane⁹: dato, ꝙ ille extrane⁹ repudiet, tñ tollit suitatẽ. ⁊ sic põdera ꝙ hic est text. ꝯ Bal. i l. si fr̃is. C. de iu. deli. vbi ꝑ illũ tex. quẽ ita itelligit, t3 bal. ꝙ qñ cohr̃s extrane⁹ repudiauit inefficax, datio cohr̃dis extranei nõ ipedit existẽtiã sui hr̃dis. ⁊ dt ꝙ ita necessario d3 poni casus i illa. l. s3 eũ. ⁊ no. ꝓ illo dicto Bal. potes allegare gl. no. in l. papinian⁹. §. quas. i gl. in ꝟ. ad substitutũ. ff. de inof. tes. vbi gl. no. t3 ꝙ datio vulgaris substituti nõ tollit suitatẽ quasi substitut⁹ repudiauit: ergo similiter datio cohr̃dis extranei non d3 tollere suitatẽ, qñ cohr̃s repudiauit: tñ dictũ Bal. nõ credo eẽ verũ. i ꝯtrariũ ẽ tex. hic ẽ ẽt tex. clarior. i l. s3 si plures. §. j. i fi. s. e. ꝓ quẽ tex. Alex. i l. si fili⁹ hr̃s. s. de li. ⁊ posth. aut i l. suis filius pr̃i. s. e. reprẽhẽdit Bal. ⁊ vltra istos tex. ꝙ Bald. male dicat, ꝓbat̃ apta rõne. nã ꝑ donationẽ cohr̃dis extranei iõ tollitur suitas: q2 testõr dãdo cohr̃dẽ extraneũ nõ ẽ cõfisus de ꝓuisiõe. l. ista ẽ rõ ꝟa ⁊ doc. cõis i l. apd Iulianũ. §. iulian⁹. j. ad Tre. i l. si fili⁹, q pr̃i. s. e. Ista rõ militat ẽt si postea cohr̃s repudiet. Cõcludo ergo ꝑ illũ tex. ⁊ ꝑdicta, ꝙ ꝑ dationẽ coheredis extranei tollit̃ suitas ẽt si cohr̃s repudiet. ꝯ Bal. in d. l. si fr̃is. ⁊ ita amplia cõem cõclusionẽ. s. alle. ¶ Vltio q̃rit Bart. vt hic ꝑ eũ. dic meli⁹, ꝙ l3 istd, ꝙ dt Bar. i se sit verũ: tñ nõ cõgruit huic. l. q2 iste tex. loquit̃ qñ fideic. erat iniũctũ a pupillo. a

LEX XXXIX.

1 Filio impuberi emãcipato non põt pupillariter substitui, sed potest eius institutio omitti, ⁊ in tẽpus pubertatis per fideicommissum relinqui.
3 Verbum, lego, adiectum vniuersitati seu quote bonorum nõ importat institutionem nec est directum sed obliquum.
4 An ista lex hodie corrigatur per l. quoniam in prioribus.
5 Exheredatio vel preteritio que fit bona mẽte, ad prouisionẽ filij non debet fieri cum intentione cause.

1 Cum ex filio. Ista est subtilis, ⁊ difficilis lex. † Filio impuberi emãcipato nõ põt pupil. substitui: s3 põt eius institutio omitti, ⁊ in tp̃s pubertatis per fideicõmissum relinqui, vt hic ꝑ Bar. Bal. ⁊ cõiter scribẽtes. vl' sic, ⁊ ꝓ prius ad tex. Legatum dimidie partis hr̃ditatis a nepote in ptãte retẽto alteri nepoti emãcipato i tp̃s pubertatis habet vim institutionis, ⁊ subst. pup. h. d. i effectu vsq; ad §. filio. ⁊ est casus valde sing. ⁊ scdm alios oẽs est difficilis, ⁊ subtilis ⁊c. b
2 ¶ † Nota ex tex. ibi ex cõsilio. ꝙ iudicat̃ prudẽs testõr, qui testat̃ de consilio prudẽtũ, ⁊ nõ confidit de imperitia notario
c rum, qui semp apponũt verba stulta vel clausulam si non v3 [c] iure testamẽti valeat iure codicillorũ, ⁊ significatio importat ꝯ mente testõris. facit gl. in l. illa substitutio. s. de hr̃d. instit. ⁊ ibi Bar. late vbi est gl. ord. ⁊ no. ꝙ si testõr facit testm̃, ⁊ committit notario ꝙ faciat consilio sapiẽtis. ⁊ põdera ꝙ iste tex. loquit̃ de consilio pluriũ, vñ facit iste tex. ꝓ eo ꝙ not. Bald. ⁊ Mod. in l. iuris ignorãtiã. C. q admi. vbi volunt, ꝙ ad hoc vt qs excuset̃ ꝑꝑ consilium ꝙ habuit a iurisperito non sufficeret habuisse ab vno, s3 a pluribus de quo vltimo no pono hic: q2
3 ibi posui. ¶ † Scdo no. ex tex. in ꝟbo legauit, s3 Bal. ⁊ Imo. qd verbũ, lego, adiectum vniuersitati seu quote bonorum nõ importat institutionẽ, nec est verbũ directum, s3 obliquum, tñ pro certo iste tex. nihil facit sm Raph. ⁊ Mod. hic, nã in isto tex. ꝑcesserat institutio vniuersalis: merito verbu, lego, adiectum quote bonorũ nõ põt importare vniuersitatẽ. facit tex.

a ¶ Dictione illatiua ergo. Add gl. i c. super questionũ. i §. ei⁹ ergo. de off. deleg. doc. in c. j. de off. ordi. i j. op. Car. zab. in c. damnemus. in j. op. de summa Trinitate.

b ¶ De psonis. Adde Bar. in l. precibus. C. de impub. ⁊ alijs.

c ¶ Non v3. Adde Vita. de camba. in trac. clausularum.

in l.mulier.§.fi,ſ.ad Tre.de hoc ver.lego.exponit Bar.ā l.cēturio.in fi.q.principalis.ſ.cod.vbi late dixi ad ibi dicta me remitto. ¶ Tertio no.ex isto ter.cōsiliū de quo in lra ℨ q̄ con
4 filiū Bar.formaꝛ vnā op.z q̄ non tāgit gl.vt nihil omittaꝛ, refero.¶ No.ex dictis Bar.q̄ ꝛ de iure ffoꝛū filio,vel etiā nepoti,emācipato debeat relinqui legitima titulo institōnis,z pure adeo q̄ non sufficeret relinquere iure fideic.l.ita.ſ.ad Treb.z firmat hoc Bar.hic ī duobus locis in princ.z in fi.reprobata gl.in l.scimus.§.cū aūt.C.de inof.tes.disputat late Alexā.in l. inter cetera.ā.de libe.z posthum. Limitaꝛ p hāc legē, nisi relin quaꝛ p fideicōmissum etiā ꝛdōnale aio pxim.pꝛouidēdi,z qualiter tunc non pōt dicere se pteritum,z ℨtabulare testū.facit bñ ter.in l.filius matrē.C.de inoff.tes.z qđ vult Bar.z ibi dixi in l.si mater.in pxim.ā.eo. adde bonū ter.in l.si emācipatus,ā. de ℨta.quē allegāt Imo.z Mod.hic. ¶ Blo.ſ.diuidit magistraliter in tres partes principales. In pꝛima figuraꝛ casum in hac lege. In ſcđa,si bñ aduertis,remouet quinq̄ principales oppoſi. In tertia z vltima formaꝛ.q.ſcđa ibi,idē si nihil dicꝛum,tertia ibi,itē quero,¶ Rursus illa ſcđa pars principalis subdiuidit in q̄nq̄ particulas put re vera remouet q̄nq̄ op. Scđa ibi,hic emācipatꝰ. Tertia ibi,nec querelā inoff.intētare pōt. Quarta ibi,ſꝛ hodie puto ℨ. Quinta z vltima ibi,z in aut.de trien.z semiſ. Op.ℨ ter.q̄ isti Iurisconsulti non dederunt bonum consiliū. ¶ Pro introductiōe gl.pbat nā iste auus poterat simplr instituere istos nepotes.nec erat opus,q̄ eos adnuicē substitueret:qꝛ vno moꝛiēte in pupil.etate alius veniebat ab intestato.l.vel singulis.ā.eo.nec aliqđ faceret,q̄ eēt mater:qꝛ isto iure frater in successione fratris pferebat matri,z pferuntꝰ instituti in testamēto etiaꝫ omnibus agnatis: ergo vī ꝛc.timoꝛe istius ℨtiū. Accur.figuraꝛ casum in l.ista cū
5 mysterio. ¶ In eadem gl.ibi,sed hodie puto ℨ,vt C.de inof. testa.l.q̄n in pꝛioꝛibus.concludit Bar,ℨ istam gl.z cōcoꝛdat qđ ista lex hodie non coꝛrigatur p d.l.q̄n in pꝛioꝛibus.etiam vsq̄ ad concurrentē q̄titatē legitime.cū Bar.transit simplr Ang.idē tenuit Bar.in l.si pater puelle.z in l.si filius matrē. C.de inof.testa.vbi tꝛ,q̄ ille leges etiā non coꝛriguntꝰ p d.l.q̄n. sed de illis alias ibi dixi. Tu aduerte,q̄ illud q̄ pꝛesupponit Bar.hic z pluries repetit,non vī esse verū,sed falsum pꝛesupponit.qđ istꝰ legatū conditionale de dimidia hꝛditatis factū nepoti.ideo non contingat in commodum eo,qꝛ succedit in locū pupilla.substi.que pu.subst.est pꝛouisio filij,z eius vtilitatē continet. Istud assumptum Bar.nō est verū.nā ls voluntas testōꝛis fuerit ita disponere eo qꝛ non poterat substituere pupil.tū non pōt dici,q̄ respectu nepotis emācipati succedat loco pupil.substi.ps euidēter qꝛ p pupil.substi.succedit pupillo, z non testōꝛi,z interest pupilli habere heredē ex testō.ℨ i isto ter.si emancipatus decedat intra pupillarē etatē, deficit cōditio legati partis hereditatis,z sic alius nepos instituꝰ retinet totum tanq̄ heres testōꝛis,z non tanq̄ heres illiꝰ nepotis emancipati:ergo isto modo non puideꝫ nepoti de hered. ergo nec est puisio,nec fauoꝛ:ergo non est verū, q̄ in effectu succedat loco pup.sub.quo ad effectum. Preterea z clarius p pup.subst.succedit ex testamēto pupillo:z in oibus bonis pupilli. Inst.de pu.subst.in pxin.z istud est cōmodū,z fauoꝛ pupilli:sed si iste emācipatus haberet alia bona non succederet ei in alijs bonis ex dispositione testōꝛis:ergo non pōt dici qđ succedat loco pupil.subst.tū considera,qꝛ Bart.non dꝛ,qđ sit pup.qꝛ esset euidēter falsum,sed q̄ succedit loco pup.Alex.rephēdit Bar.alia rōne.nam dꝛ,qđ si verum est fundamentū Bar.q̄ ī ista.l.valeat dispō habēs dilationē:eo qꝛ succederet loco pup.substi.sequeꝛet qđ etiā si in ista l.esset institutus extraneus:qꝛ haberet locū ista l.si ab extraneo legaꝛet ꝛc.eo qꝛ succederet loco pup.subst.tū istud est ℨ.l.ita tū.§.q rogatꝰ.ff. ad Tre.z l.inter cetera.ā.de lib.z posth.sed ista rō Alex.nihil vꝛ in ppoſito,qꝛ si esset institutus extraneus cessaret cōmodum pup.sub.in quo se fundat ista.l. Tū ex pximis fundamētis q̄ ego adduꝛi non vī,q̄ consideratio Bar.sit bona.z pꝛopterea Alb.Ang.z Imo.Rap.z Alex.defendūt istā legē alia rōne,qđ ista pteritio,z ista dilatio toleratur ꝓpter recipꝛocam spē hincinde succedendi,z sic ratio cōmodi,qđ speratur in futurū toleratur ista dilatio,nec reuocaꝛ p ter.in l.si pī puelle.C.de inof.te.facit ter.in l.de fideicommisso.C.de trāsa.z per hoc apparet qđ ratio Alex.non est bona vt superius reꝓbatur:ſꝛ z ista consideratio mihi non plꝛ ad istum ter.nam in d.l. si pater puelle,z in concoꝛdantibus tolerat incōmodū hincinde inuinctū rōne cōmodi futuri:eo , qꝛ ibi oīa erant hincinde paria:vñ data hincinde paritate tolerat illud onus hincinde vicissitudinariū:sed in casu nostro non erāt iam hincinde paria,sed resultat magna imparitas:nā institutus hꝛ pure,z de presenti partē suam:z de ea pōt disponere etiam alienādo cū solēnitatibus reqsitis qꝛ sub.pup.nō impedit qn pupillꝰ potest alienare.sicut qñ testōꝛ fecit testū.ꝓ hoc ipe nō phibet alienare,vt cōcludūt Ang. Imo.z Aler.in l.marcellus.§.res.ſ. ſ.ad Tre.z Pau.in aut.res que.vbi aliqñ dixi.C.cōia de legꝛ sed nepos emācipatus,pēdente cōditione,nihil pōt dispone
7 re etiā cū authoꝛitate tutoꝛis.z decreto iudicis p regulā l.ea dere diē.ff.de verbo.sig.ergo apparet euidēs imparitas inter vnū nepotem,z aliū. Itē est alia imparitas:qꝛ nepos in potestate venit titulo honoꝛabili scz institutionis.alius emācipatus venit titulo fideicōmissi.inter que est magna dīa.item de iure isto.l.filiū.§.sed etiā si portio.ff.de leg.pꝛestā. Est etiā magna differētia in effectu habere titulo institutionis.vel alio titulo,vt declaraꝛ Bal.z alij in aut.nouissima.C.de inof.te.ℨ quid fortius ℨ istā consideratiōnē arguo:qꝛ spes successionis etiā totalis hereditatis nō facit,qn dilatio.z conditio reuocaꝛ de legitima,nā si filio sit relicta tota hꝛditas a pꝛe iure fideicōmissi sub cōditione,vel in diem,adhuc cōditio vel dies reuocaꝛ vsq̄ ad legitimā.ter.est solēnis z nescio eū alibi ī l.scimus. §.cū aūt.C.de inof.te.quē ter.ibi multū no. Hul.z Pau.ꝓ ampliatione.l.q̄n in pꝛioꝛib⁹.C.de inof.te.z sic apparet q̄ adhuc difficultas in hac lege remanet insoluta,quid tenendū:consideꝛa.qđ post.l.q̄n in pꝛioꝛibus.habes ex oꝛdine.l.si qs in suo, in fi.e.ri.que pmittit filiū instituꝛ a matre sub ꝛdōne.si emācipatuꝛ a patre,z talis dilatio censeꝛ grauamē:qꝛ tendit ad pfessionē:nec tollitur de medio.ergo apparet q̄ post.l.q̄n ī pꝛioꝛibus.est dispositū.q̄ dilatio.que continet cōmodū nō reuocatur,ergo apparet q̄.l.pater puelle.z l.si filiū matrē.non coꝛrigunt.per d.l.q̄n.q̄uis sint anteꝛiores , eo qꝛ post successit.l.si qs in suo. ¶ Scđo cōsidera q̄ ista lex pōt melius defendi.nec coꝛrigaꝛ p d.l.q̄n.ꝓ vnū fundamentū.q̄ ibi facit gl.z sibi adscribit Raph.cu.hic.q̄ forte non viderat illā gl.adscribit etiā Raph.Hul.in d.l.si pater puelle.nā hodie oīs dilatio.z omne grauamē reuocaꝛ de legitima.cuius occasione olim cōpetebat querela.z hoc fuit hodie dispositū odio querele.ne testamēta subuertaꝛnt.ita ꝓprie loquiꝫ ter.in illa.l.q̄n in pꝛioꝛibus.ſꝛ grauamē.de quo in ista lege.z similibus nō inducebat querelam, ergo cessat.d.l.q̄n.z si bñ pōderes istud ꝓprie vult Bar.infra, q̄n dat consiliū suū, Ista duo fundamēta puto esse vera.ſꝛ difficultas est.q̄uo in ista lege dicaꝫ pꝛouisio,z cōmodū respectu nepotis emācipati.ita vt dilatio,z cōditio vsq̄ ad legitimam nō reuocianꝫ.er his.que dixi ℨ Bar.deinde ex his.que dixi cōtra Albe.z sequaces apparet istud non esse sine difficultate.
6 ¶ In ea.gl.ibi.ſ. phibemus.cōcludit Bart.reprobata ista gl.duo. Primū,q̄ ista lex nō coꝛrigaꝫ etiā p iura aut. Secūdo no.vult,q̄ exheredatio vel pteritio,que fit bona mēte,z ad pꝛouisionē filij nō dꝛ fieri cū insertione cause.ita limitatur ſ. aliud quoq̄ capitulū. Ita tenēt Ang.z magis cōiter scribentes Bal.in aut.ex cā.in iiij.op.C.de lib.pꝛete.Ang.z Mod.in d.l.multi non note.ā.de lib.z posth. Ang.in l.mulier.in pxin.ſ. ad Tre.Alex.in aut.non ls.C.de lib.pꝛete.confirmaꝫ ista opi. triplici rōne. ¶ Primo qꝛ ter.in d.§.aliud qaoq̄ capitulū loquiꝫ in pteritione,vel exheredatiōe.que fit in odiū filij.z ad eius iniuriā.istud clare dꝛ ter.in §.ceterū.in aut.eo.vbi dꝛ solū est nostra,pondera illud ab iniuria.ſꝛ in terminis nostris non fit ad aliquā iniuriā,imo ad cōmodū.z pusionē. ¶ Scđo: qꝛ ille.xiij.cause enumerate in c.causas.in auth.vt cū de ap.cog. sunt cause demeritoꝛū:ergo nō conueniūt exheredationi,aut pteritioni fauoꝛabili.nā ridicula esset expꝛessio cause ad pꝓpositū nostrū,vt in simili dꝛ ter.i l.iā dubitari.ā.ti.ſ. ¶ Tertio facit:qꝛ ls isto iure fioꝛum nō sufficeret filiū habere legitimaꝫ titulo fideicōmissi vniuersalis.l.ita tū.§.q rogatꝰ.ſ.ad Treb. imo tūc tanq̄ pteritꝰ habebat ℨtab.tū nūc tanq̄ fideicōmissum etiā cōditionaliter relinquit adſ. puisionē filij.nō dꝛ pteritus,nec exheredatus ter.est hic.z bonꝰ text.in l.si emācipatꝰ, ſ.de ℨtab.ergo ita etiā debēt intelligi,z declaraꝛi leges nouæ,authēticoꝛū.l.ſꝛ z posteꝛioꝛes.z l.nō est nouū.ff.de leg.subdit Bar.q̄ ad euadēdas istas amaritudines ipse dat cōsiliū ꝛc.Raph.cu.hic dꝛ q̄ cōsiliū Bar.sibi nō plꝛ,z illud fortius impugnat,z ꝓpterea dicit.qđ auus substituat emācipato nepoti p fideicōmissum.qđ pōt.z istud est suū cōsiliū:z istud non sufficiebat tpe istius legis:qꝛ fuisset detracta trebellia.ſꝛ hodie pōt testōꝛ phibere detractionē quare treb.p aut.sed cū testōꝛ.C.ad le.Fal.que lex loquitur in falcidia,z hꝛ locū in Trebel.vt p Bar,z doc.in l.Marcellus.in pxin.ſ. ad Tre.z istud etiam ante eū voluerūt antiq Ray. Alb.hic.sed istud consiliū non est bonū:qꝛ nō esset equalitas.put aut.volebat:qꝛ ter fideicommisso vniuersali detraheret saltē quarta legitime.q̄ etiam hodie ꝓhiberi nō pōt.z tū ex substitutiōe ꝓ pupilari facta nepoti in potestate obtineret ēt in legitima.z go istud cōsilium nō est bonū,z ita tꝛ explīe Pau.hic. ¶ Ego credo q̄ nō solū

hodie,

hodie, ſz etiã de iure ffoũ erat cõſiliũ. q̃ deſ in hac lege q̃ au⁹ adoptaret illũ nepotẽ emãcipatũ, tanq̃ natũ ex altero filio, p̃ ut dr Iuriſconſult⁹, in l.q duos. §.j.ff.de adop. z facta adoptio ne, põt vtriq; ſubſtituere pupillariter. l.ij. ſz z ſi extraneũ. ſ.c.z iſtud conſiliũ vr inſhi, q̃ clare p̃cedat ſine vlla difficultate z erit tunc omnis equalitas hinc inde ſine vlla ſcrupuloſitate.

7 ¶ In ea.gl.in fi. cõclude. q̃ ille, cui relinquit̃ pars hr̃ditatis titulo legati, vel fideicõmiſſi tenet̃ ad onera hr̃ditaria p̃ text. clarũ in l.ſi qs ſeruũ. §.ſi.cũ.l.ſeq. vbi plene de hoc. §. de le.ij.eo. q; nomẽ, hr̃ditas, iſtud importat de ſui natura: ex quo cũ legat̃ hereditas, legatũ cũ honoraib⁹, z oneribus ſicut qñ legat̃ peculiũ, l.cũ pater. §. meſe. z l.cũ filij. §. Lucio. §. de le.ij. Si aũt alicui legaret̃ pars bonorũ nõ teneret̃ ad aliqua onera: q; bona intelliguñt, deducto ere alieno. l. ſubſignatum. §. bona. ff. de ver. ſig. z in iſtis terminis loquit̃ text. in l. non amplius. in p̃in. iuncta gloſ. §. de leg.j. ad quem gl. ſe remittit z non bene.

5 ☞ Ius conuẽtionis qđ erat in perſona inſtituti trãſit in p̃ſonam ſubſtituti, z eius ſubſtituti.

§. Filio impuberi.

1 §. ſeq. ¶ Nota illud ad qđ allegat̃ tota iſta lex, q̃ exp̃ſſum facit ceſſare tacitũ. addе Bal. in l. teſtamẽto. in ij. op. C. eo. z in l. cum pponas. C. de her. inſt. Vnde ex iſta regula inferr̃, q̃ ſubſtitutus p̃ferr̃ conũcto qui venit per ius accreſcẽdi. eo q; ſubſtitutio venit ex exp̃ſſa diſpoſitione teſtõris, ſz ius accreſcẽdi ex tacita. l. ſi Titio. §. Iulianus. j. de le.ij. Et q̃ ſubſtitut⁹ p̃ferat̃, eſt tex. in l.ij. §. ij. duo. j. de bo. poſ. fin tab. tex. in l. vnica. §. p̃ ſcõo. C. de cad. tol. Itẽ ex iſta regula ſequit̃, qđ ius accreſcẽdi exp̃ſſum facit ceſſare tacitũ. Ita dr Bal. in l. qdã elogio. C. de iu. deli. Et fin iſta limitat̃ regula. l.cũ qd. ff. ſi cer. pe. vbi dixi vbi eſt regula, q̃ par eſt vir⁹ tus taciti, z exp̃reſſi. limitat̃ niſi cõcurrãt, vt ibi vbi alias mul
2 ta bona dixi. ¶ Sc̃o no. fin glo. z doc. caſum. in qua exp̃ſſa vulgaris non continet tacitã pupillarem, nec ẽ. qñ teſtor in vtroq; caſu exp̃reſſe, puider: rõ eſt: q; puſio hois exp̃ſſa facit ceſſare puſionẽ legis. l. ſi. C. de pac. conuẽ. l.q rome. §. flauius hermes. ff. de ver. ob. Bar. in l.j. §. inde queri. ff. de ope. no. nũ. ¶ Tertio no. ibi, viuo patrefam. ex. §. ſi. q̃ ſubſtitutio vulgaris hz locũ etiã ſi heres inſtitut⁹, viuo teſtõre, decedat. Imo fortius etiã ſi tpe conditi teſtamẽti inſtitutus nõ extabat i rerum natura vz ſubſtitutio text. eſt in l. vnica. §. p̃to ſcõo. C. de cad. tol. Bar. i l. ſi pater filiũ. ſ.e. no. in l.ij. §. fi. ff. de li. z poſth.
3 ¶ Quarto no. z tene menti, q̃ ius conuinctionis q̃ erat in p̃ſona inſtituti, trãſit in p̃ſonã ſubſtituti, z eius ſubſtituti, z in hoc iſte tex. eſt ſing. in iure fin Rap. cu. hic: z rõ huius non eſt in promptu: q; eo ipſo q̃ qs ſubſtituit̃ alicui, vt ſubſtitutus in oibus, z p oia tex. eſt in l. coheredi. in p̃in. vbi dicet. j. eod. in l. Iulianus. ſ. ti. j. rõ rõnis eſt: q; ſubſtitutus cenſet̃ tanq̃ quidã ſubrogatus loco primi inſtituti, ergo in oibus dz ſapere eius natura vulg. l. ſi eũ. §. q iniuriarũ. ff. ſi qs cau. declarãdo vt declarat gl. no. in l. certi condictio. in p̃in. z ibi Bar. no. ff. ſi cert.
4 pe. ¶ Bl. fi. in fi. dr Bar. vt hic p eum. ¶ Nota ex gl. z tex. fz Bald. Ang. z alios ſcribẽtes no. regulã, q̃ ius conuinctionis trãſit ad ſubſtitutũ vulgarẽ qđ Bal. reputat no. dignũ. Et qñ ad iſtã regulam non eſt dubitandũ, limitãt iſtã concluſionem ſingulariter Mod. hic, qđ ius cõiunctionis trãſit ad ſubſtitutum, verũ eſt ius conuinctionis realis, ſz nõ verbalis. allegat̃ tex. ſolẽnẽ in l. ſicut in annos. §. hec aũt. ff. quib. mod. vſufruct. amit. quẽ Bal. ibi ad hoc no. z reputat ſing. in l. ſicut i annos. §. hec aũt. ff. qb. mod. vſufru. amit. ſz Bal. z oẽs Mod. ita teneant q̃ ad ſubſtitutũ trãſeat ius conũctionis realis, nõ aut verbalis: nec in hoc reperiam ẽdicentẽ aliquẽ credo, q̃ in pũcto iuris poſſet teneri ẽ. ñ, qđ ſicut trãſit ius conuinctionis realis, ita tranſeat ius conuinctionis verbalis: rõ eſt qr ſubſtitutus ſubrogatus in oibus, z p oia loco primi heredis: ſicut ergo primus heres erat cõiunct⁹: ita ſubſtitut⁹ cenſet̃ iſta rõ mutat in verbali, ſicut in conuinctione reali, z ſic diceret̃, qđ ideo non trãſeat cõiunctio verbalis ꝓpter diuerſitatẽ rõnis, ñdet̃, q̃ ex quo ſubſtitutus in oibus, z p oia ponit̃ loco primi heredis, non conſideramus ſuum locũ, ſz locũ hr̃dis qua rõne hz ius conũctionis realis trãſit ad ſubſtitutũ: q; ſubroga tur in oibus loco heredis, ita conũctio verbalis. Et tenendo iſtã partẽ z oẽs nõ obſt. tex. in l. ſicut in annos. §.j. nam retor quo illũ tex. z Bal. z oẽs ſcribẽtes i nã ibi conuictio verbalis nõ trãſmutit̃ ꝓpter naturã vſufruct⁹ cuius natura eſt cũ ſit p̃ſonalis nec regulariter trãſmittat̃. §. finitur. Inſt. de vſufruc. z l. corruptionẽ. C. eo. vñ diſpoſitio facta ſup aliqua re intelligit̃ ſm naturam illius rei. l. ſi ſtipulatus. ff. de vſur. Cũ arguẽdo ex illo tex. a ſpãi, ꝓpter naturã vſufruct⁹ ſuccederet regula in ẽ. ñ gñalis, q̃ ius conuinctionis ſiue realis, ſiue verbalis trãſmittat̃ ad ſubſtitutũ, non pono p firmo, z conſtanti

qr poſſes dicere. qr ſi ibi eſt ꝓpter naturã vſufruc. certe nullũ ius conuinctionis trãſmitteret̃: z tñ dr. qđ cõũctio realis trãſmittit̃ verbis non. ¶ Quero. que differẽtia ſit inter ſubſtitutionẽ, z repetitionẽ. tex. in l. ſicut in annos. z ibi Rap. in ſpecie no. qñ qs ſibi põt ſubſtituit̃. tũc eſt repetitio: qñ alteri. eſt ſubſtitutio: z ſz Iuriſcõſultus in l. ſed ſi plures. §. eo. dicat. q̃ ſibimet põt ſubſtitui, nõ eſt ꝓprie ſubſtitutio, ſed repetitio. text. eſt no. in d. l. ſicut in annos. z ibi Raph. no. declarãs ita iſtum titulum.

LEX XL.

Cauſa cognita. Subſtitutus impuberi ꝛc. vt hic p Bart. z de materia iſtius legis tractatur in l. ſi arrogator. ff. de adop, non pono hic: qr ibi poſui ample z repetũ illam legẽ ad ibi dicta me remitto.

LEX XLI.

1 **Coheredi.** †Subſtitut⁹ ei. q̃ eſt ſubſtitutus coh̃di, vtroq; defuncto
2 vocatur ad vtriuſq; portionem. z ſubſtitutio recipioca intelligit̃ ꝓ portionibus hereditarijs. h. d. cum ſeq. §. vſq; ad §. cũ filie. ¶ Primum dictum ponit ter. in l. ſi titius. §. vbi videmus, vbi eſt idẽ caſus. Secundũ videmus. in l. cum filio. z in l. pater. §. eo.

1 ☞ Subſtitutio fideicommiſſaria põt fieri intra tempus pupillaris etatis. z etiam poſtea. z detrahitur Trebel.

3 Filio exheredato non põt per fideicommiſſum ſubſtitui, niſi in eo, qđ eſt relictũ a teſtatore de quo non detrahitur falcidia.

6 Subſtitutio facta per verba mere obliqua, trahitur ad directam.

7 Fideicommiſſum in dubio videtur relictũ filio impubere. ꝛc.

8 Filius non põt grauari per fideicommiſſum in legitima.

9.

10 Filio grauato per fideicõmiſſum reſtituere hereditatem poſt mortem ſuam, tantum detrahitur vna quarta.

11 Legitima videtur magis debita quam ſit trebellianica.

12 Fideicommiſſum cenſentur onus z grauamen.

13 ¶ Per fideicommiſſariam ſubſtitutionem non ſuccedit̃ in bonis ꝓprijs pupilli, ſed tantum in bonis teſtatoris.

14 Legatarius non detrahit falcidiam de fideicõmiſſo a ſe relicto etiam ſi ſit relictum ſub nomine quote hereditatis.

17 Pater ſi inſtituit filiã in mille ducatis. z qñcunq; deceſſerit ſine liberis volunt qđ illi mille ducati diſtribuantur inter paupereſ. an tale fideicommiſſum valuerit.

§. Cum filio.

Iſte. §. eſt valde no. z multũ ſolenis. z fz Bar. hz ſex dicta. z ſz Bar. nõ ſummet. põt ſic ſummari vſq; ad §. q diſcretas. ſubſtitutio pupillaris expirat ſi pupill⁹, viuo teſtõre, efficiat̃ ſui iurĩ. hoc
1 p̃to. † ſubſtõ fideicõmiſſaria põt fieri intra tẽs pupillaris eta
2 tis. z ẽt poſtea. z tũc detrahit̃ trebellianica. hoc ſcõo. † Et ſi nõ vz teſtm̃ p̃ris reſpectu iſtõnis, nõ vz ẽt iure fideicõmiſſi, nec vi clauſule codicillaris, niſi ſit exp̃ſſa. hoc tertio. z in fideicõmiſſaria ſubſtitutione nõ veniũt bona ꝓpria filij, ſz tm̃ bona relicta teſtoris: quarto hoc. † Item filio exheredato non põt p fideicõ.
3 ſubſtitui, niſi in eo, q̃ eſt relictũ a teſtõre. de quo non detrahit falcidia hoc qnto z vltimo viq; ad §. q diſcretas. z ita diuide
4 iſtũ. §. in qnq; partes. put ptz ex ſummario. ¶ Ho. primo ex tex. ibi aut poſt teſtm̃ cepit teneri fm Imo. z Mod. hic q̃ non eſt neceſſe q̃ oia regiſta ad pupillarẽ ſubſtitutionẽ cõcurrãt tpe quo fit teſtm̃ imo ſatis eſt añ mortẽ teſtõris. Ex quo infertur correlarie talis cõcluſio, qđ habilitas pupilli cũ in pupillaris ſubſtitutio: ſz nõ adſit tpe teſtamẽti ſumcit q̃ ſupueniat tpe mortis teſtõris. z hoc bñ no. ad intellectũ. l.ij. §. ſz ñ extra
5 neũ. ſ.c. vbi dixi. ¶ Sc̃o no. ex iſto tex. qđ q̃ocũq; cõtingat filiũ pubere exire patriã ptãt añ mortẽ teſtõris expirat pupillaris ſubſtitutio, rõ eſt in p̃ptu: q; qñ act⁹ nondũ eſt perfectus totali p̃fectione, ſi deueniat ad eũ caſum, a quo incipere non põt virtũt. l. plurib⁹. §. z ſi placeat. vbi p Bar. z alios. ff. de ver. ob. ¶ Limita niſi exiret patriã poteſtatẽ ꝓpter dignitatẽ: tũc nihil immutat̃ de his, que fauorabilia ſunt ne inducta ad fauorẽ vertanẽ in odiũ. §. aliud. in aut. cõſth. q̃ de digni. ponit
6 Bar. in l.ij. in p̃in. vbi dixi. ſ.e. ¶ Tertio no. in ver. q̃ ſi heredẽ. fm Bar. qđ ſubſtitutio facta p verba mere obliqua, vt eſt verbũ reſtituat, de quo in tex. ẽt ſi ſit limitata intra tpa pupillaris etatis nũq̃ trahit̃ ad directã. z iſtud eſt qđ dr gl. in l. verbis ciuilibus. ſ.e. ſec⁹, ſi fieret p verbũ coe p l. precibus. cũ materia. C. eo. gl. in l. centurio. in gl. magna ad fi. z doct. ibi. ſ. eod.
7 ¶ Quarto diligẽter põdera tex. ibi, vt ab impubere. hic eſſe tex. no. z ꝑpetuo tenenaũ mẽti fin Bar. q̃ in dubio fideicommiſſum videtur relictũ ab ipſo filio impubere: ſz relinquatur poſt mortem ſuam, z non ab eius ſubſtituto, z non ab eius legitimis hr̃dib⁹: qđ valde exclamat Bar. hic, Cãtilitas eſt eui

8 dens fm Bar.qr qñ fideicõmissum vt hic per Bar.¶†Not.
bñ istã doc.Bar.ex qua habes q lz filius nõ possit grauari
per fideicõmissum in legitima:qr omne grauamẽ reiicit ipso
iure de legitima.l.qm̃ in prioribus.C.de inof.te.tñ eius substi.
pup.vel legitimi heredes ab intestato.bene possunt grauari
in legitima idẽ tenẽt Cy.Bar.z Bal.in l.cũ virũ.C.de fideicõ
mis.Cy.z Bal.in l.ex trib9.C.de inof.te.z Mathe.in no.clxiiij.
Pro ista cõclusione adde optimũ tex.in l.cũ patron9.ff.de le.
ij.z ibi Pau.no.in vtraqz lec.z idẽ Pau.in l.qm̃ in prioribus.
z ita singulariter limitatur regu.d.l.qm̃ in prioribus.p hoc pu
to posse limitari tex.i l.si arrogator.ff.de adop.lz a nemine re-
periam tactũ in specie,vbi dt tex.qd pr arrogator põt i quar-
ta quã dz filio arrogato substituere pupil.sz nõ per fideicom-
missum:qr limito illũ tex.q lz ipsi arrogato nõ possit p fidei-
cõmissum substitui:tñ eius substituti aut eius legitimis hrd.
põt per fideicõmissum substitui,z erit noua limitatio ad illuz
tex.Rõ ad pdicta oia sumit ex regula quẽ nõ honoro graua-
re nõ possum.l.ab eo.C.de fideic.l.plane.in pn.ff.de le.j.vñ cuz
fideicõmissum sit grauamẽ,non põt testõr grauare filiũ arro
gatũ in illa quarta:qr dt tex.in l.si arrogator.qr illã hz ex pui
dẽtia legis,sz qr substituti habẽt ex puisione testõris:qr pote
rat substituere quẽ vellet:iõ põt grauare filiũ i legitima:qr le-
gitima deuenit ad substitutũ ex puisione testõris:iõ põt gra-
uare similiter qñ venit ad legitimos hrdes similiter venit ex
volũtate testõris:qr potuisset substituere heredes silr venit ex
volũtate testõris:qr potuisset substituere extraneũ z exclude
re legitimũ,merito ipsi possunt grauari.istã rõnẽ volũt Bar.
z scribentes in d.l.si fundũ p fideicommissum.§.fi.j.de legat.j.
¶Istã cõem z verã rõnẽ rephẽdit subtiliter Are.nõ hic,sz in
l.j.§.fi.ß.e.per tex.ineuitabilẽ in l.vnũ ex familia.§.fin.de falci-
dia.j.de leg.ij.vbi est tex.q si testator legauit fundũ vni quem
elegeret Sempronius pone.q sempronius eligat Titiũ aut,qr
non elegit.remanet penes hrdẽ,nũqd dicat ille habere fundũ
a Titio,vel a testõre.dt tex.qd nõ z tñ poterat eligere quem
vellet.ita in pposito,lz testõr possit substituere quem velit:tñ
non dr habere ab eo.Sed ego sustinẽdo rõnẽ gl.z doc.que est
vera rñdeo clare ad illum tex.z vror.Bar.doctrina z doc.in l.
captatorias.C.de testa.mil.z in l.j.ß.de le.ij.dicit Bar.q aliud
est,qd substãtia testamẽti conferat in voluntatẽ alicui9:aliud
est q solũ committat electio psone si confertur substãtia testa
menti,non vz regulariter,sz si solũ committat electio persone
vz vt in proposito,qñ testator facit substitutionẽ pupillarem
substantia instõnis z testamẽti pcedit in ipso testatore,q er-
go instituitur vel substituit ab eo,dr habuisse substantiam di-
spositionis:ideo põt grauari ab eo ita loquit.l.si fundũ.sz tex.
in l.vnũ ex familia.§.si de falcidia.loquit qñ qs nõ recipit sub-
stantiã dispositiõis ab aliquo,sed solũ nominationẽ:qr dispo-
sitionẽ fecit testõr:z ideo qr solũ nominat ille non est talis qui
dicat legatũ dare ita q possit grauare.iste ppie casus.d.§.si
9 de fal.†stat ergo conclusio,q filius siue legitim9 z naturalis,
siue legitimus tñ arrogatus non pñt grauari fideicõmisso in
legitima:tñ eius substituti bene possunt vel eius legitimi he-
redes,rõ est vt dixi.Cauet tñ,qr alibi decidit totũ cõ q a filio
exheredato põt legari,z non a substituto eius.tex.est in l.cum
gdam.C.de leg.z istud procedit etiã in milite:qr miles põt le
gare a filio exhrdato.tex.est in l.miles.ita here.§.si miles.j.de
test.mil.que aũt sit ratio,difficile est rñdere multi multa dicũt
in d.l.cum quidã.Bar.z alij in l.q fundã.§.q filio.j.ad l.Falci.
Aduerte quemadmodum fideicommissum iniunctum nomi-
natim substi.pupillari in legitima non durat vltra tps pupil-
laris etatis ipsi9 impuberis.Similiter si a legitimis hrdibus
pupil.nominatim non durat vltra tps pubertatis pupilli,lz
alias fideicõmissum sit pfectum.tex.est sing.in l.qd fideicõmis
sum.j.de leg.j.quẽ sequit d.l.si fundũ.§.fi.z ibi Bart.z oẽs di-
cunt qd ille casus est in hoc sing.eum etiã reputat sing.Bald.
10 in l.eã quã.C.de fideic.¶†Quinto no.ex tex.ibi salua falcidia
hic esse tex.valde clarũ cõ oẽm conclusionẽ gl.z doc.q qñ fili9
est grauatus per fideicõmissum restituere hrditatẽ pris post
mortẽ suã:z sic nõ pure q tñ nõ detrahit nisi vna quarta.istd
clare pz in hoc tex.cũ tex.dicat in singulari salua falcidia,z tñ
cõis conclu.est q si filius grauat pure nõ detrahit nisi vnã,si
aũt grauat restituere post mortẽ suã mortuo patre statim de-
trahit legitimam:qr illa debet sine dilatione qñ postea euene-
rit casus fideic.detrahit alia quarta scz Tre.ita gl.z doct.in l.
11 Papinianus.in §.meminisse.ff.de inof.tes.vbi†Bart.in l.qq.
ad l.Fal.gl.in §.fi.ff.si cui plusq p leg.Falci.vbi per Barto.lz
Bar.z doc.non rñdeant ad istum tex.credo q possit sic rñde-
re:nã Jurisc on.solum fecit mentionẽ de falcidia vel Treb.qr
decidendo q possit detrahi de legitima est longe plus debita,
q si Treb.qr legitima debetur omni iuri trebellianica solum

a ¶Seruari,Ad de doc.i c.cleri-ci.de iud.doc.i c.j.de no.oper.nũ.Car.Aler.in c.si in adiutoriũ.di-stinc.x.

ex senatusc.Bar.vbiqz fatet qd de iure ciuili verũ sit qd non
possit detrahi nisi vna quarta.z ad hoc Aler.ponderat plu-
res tex.sed hz duos tex.q valde stringũt q tñ vna quarta pos
sit detrahi.tex.in l.iubem9.C.ad Tre.vbi est tex.q filius gra-
uatus fideicõ.restituere patris hrditatẽ restituit integrũ do-
drantem:z sic nouem vncias:ergo non retinet nisi vnã quar-
tã.¶Ad idẽ stringit tex.in aut.res que.z in corpore vñ sumi
tur.C.de lega.z Bal.ibi q etiam attestat q de iure ciuili est ve
rissima ista opi.ita dt Bal.in d.l.iubemus.p illum.tex.z in l.fi-
lium quẽ habẽtẽ.C.fam.erc.z in l.Papinian9.§.meminisse.ß.
de inof.tes.z qd istud sit verũ probatur rõne vrgẽti.qñ filius
est grauatus post mortẽ fideicommissi nõ est verũ qd mortuo
patre statim possit fili9 detraherel legitimam:qr ex qd fili9 est
heres pris non põt separare legitimã ab hrditate reliqua vt
pbat z declarat no.Bar.in l.qr poterat.j.ad Tre.in l.gerit.j.
de acq.here.ponunt Mod.post Bal.Aler.in l.heres institu
ta.C.eo.z istã rõnem originaliter adducit Mar.filimani pce-
ptor Jo.And.put refert Ang.in d.l.Papinianus.§.si qs im-
pubes.ff.de inof.tes.z sic concludit.z per legẽ z per rõnem.qd
filius nunq põt detrahere nisi vnicam quartã:ita tñ ex eqta-
te canonica,z consuetudine generali totius mundi filius qñ
est grauatus post mortẽ põt detrahere duas quartas.vnam
statim.s.legitimam.aliam tẽpore fideicõmissi.z dicit Ang.hic
qd ista est cõis opi.z seruat vbiqz z in scholis.z in iudicando.
Bar.in d.§.meminisse.z late Aler.i l.in rõne legis falcidie re-
tentiones.§.qd vulgo.j.ad l.Fal.z in consi.cclxxxiiij.ß. li.inci.
circa primam dubitationẽ.dixi alias in illa aut.res que.sunt
de iure canonico.in c.Raynutius.z in c.Raynald9.de testa.
vbi papa assignat rõnem,sz salua reuerẽtia summi pontificis:
ista rõ.in d.c.Raynuti9.nõ est vera.z ita dt Jmo.qr illa rõne
etiã qñ pure grauata deberet posse detrahere duas quartas:
vnã tanq filius.aliã tanq extrane9:ita dt Jmo.sz Ale.nescit rñ
dere.Sz ego defendẽdo dico q magna differẽtia est qñ filius
grauat pure.Ego dico q queadmodũ due cause lucratiue nõ
tolerant eodẽ tpe:tñ diuersis tpibus tolerant fm Bar.i l.me-
uius.§.duob9.j.de leg.ij.Jta detrahere duas quartas magis
sit tolerabile diuersis tpib9 quã eodẽ nec dicat q illd pcedit
circa eãdẽ rẽ,hic circa diuersas:qr imo iste quarte descẽdũt
ab vna hrditate pris.quicqd sit,teneas opi.vsu cõprobatam
q due quarte detrahant ex quo reperit decisũ clare i c.Ray-
a nutius.z in c.Raynaldus.q iura debẽt seruari9 de iure ciuili
ex quo clare decidũt.z de iure ciuili est dubiũ fm glo.in c.lz ex
12 suscepto.de fo.cõp.z in c.venerabilẽ.q filij sint legit.¶†Ser-
to no.ex tex.illud ad q quotidie allegat q fideicõmissũ cẽset
onus,z grauamẽ.hinc est,qd in fideicõmissis nõ sit trãsit9 de
psona ad psonã.z sic fideicõmissũ iniũctũ vni psone reglr nõ
extẽdit ad aliã.ita no.in l.heredes mei.§.cum ita.j.ad tre.in l.
13 commodissime.ß.de libe.z posth.¶†Septimo no.in vers.nec
fideic.q p fideicõmissariã subst.non succedit in bonis ppijs
pupilli,sz tñ in bonis testatoris secus est p pupillarẽ substitu
14 tionẽ.inst.de pu.subst.in pn.l.sz si plures.§.filio.ß.e.¶†Octa
uo no.ex ver.fi.hic esse tex.valde no.qd legatari9 nõ detrahit
falcidiã de fideicõmisso a se relicto ẽt si sit relictũ sub noie quo
te hereditatis.Jta est tex.egregius hic:nã hic factũ fuit lega
tũ filio exheredato,z fuit rogatus restituere hereditatẽ,z sic
esse fideicõmissum hrditatis:z tñ nõ detrahit falci.z facit iste
tex.fm Bar.q si pater istituit in certa quantitate zc.vt hic p
15 eum.†Non omitto vnũ q no.Bar.ex isto tex.qd reseruari da
ta opera examinandũ in fi.no.Bar.ex isto text.q fideicõmis-
sum in dubio vr relictũ ab ipso filio impuberi,lz sit relictum
post eius mortem,z nõ ab ei9 herede,z cõr in dubio si testõr
iniungat onus fideicõmissi simplr censet iniunxisse filio:z sic
non vz quo ad legitimã filij,z si censet relictũ ab hrde, valeret
in totũ.istud colligit Bar.ex tex.dum dt vt ab impubere,zc.sz
iste tex.nihil facit,z ut dicũt Jmo.z Mod.oẽs hic:qr iste text.
loquit in casu claro,qñ expresse verba fideicõmissi fuerũt in-
iuncta filio:ita expresse dicit tex.in prin.sed qñ essemus in du-
bio:qr verba essent simpliciter plata,nõ essent relata filio nec
heredi.Jstud idẽ q hic tenuit idẽ Bar.in l.codicillis.in prin.
p illum tex.ff.de vsufr.leg.vbi fideicommissum fundi in dubio
censet relictum a legatario,z non ab eius hrde.sz ille tex.nihil
ob.qr loquitur qñ fideicõmissum poterat eque relinq ab vno
sicut ab alio,sz in terminis nostris si relinquat a filio nihil vz
vsqz ad legitimum,si relinquatur ab herede valet in totum.
Adde Etiã qd idẽ cõsuluit Pau.in consi.cxcviij.incip.
in casu pcedẽti vbi mouet per tex.q valde strin-
gunt,in c.si pr.de testa.in vj.vbi pr habebat duos filios impu
beres vnũ masculũ,z feminã:z post eius mortẽ relinqt qd oia
bona eius deuenirẽt ad ecclesiã vides q sumus in casu dubio
determinat ibi papa qd ex quo valet substitutio directa,non
detrahit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

detrahit legitima nec treb. vult ergo qd si valeret ꝙ in dubio censet relictū a filijs, & nō ab heredibus filiorū: & reperio ꝙ illū tex. sibi ascribit Are. nō hic: q2 nihil tangit, sꝫ in l.j.§.fi.š.eo. & latiꝰ in cons. cliiij. inci. periculosum est vsqꝫ ad fi. vbi facit magnū festum de illo tex. sic inducto, sed ad illum tex. rūdet Ale. hic, & in d.l.j.§.fi.š.eo. ꝙ nō est licitū arguere a ꝯtrario sensu ex illo tex. q2 sequeret absurdꝰ intellectꝰ ꝙ si substō fuisset fideicōmissaria qd etiā detraheret treb. & tū est falsum: q2 fideicōmissis relictis ad pias causas non detrahit treb. aut. similiter. C. ad l. fal. Poterat istā rūsionē subtilius confirmare: q2 qua rōne non pōt sumi argumētū a ꝯtrario sensu i d.c. si pr. respectu trebellianice, non dꝫ etiā sumi respectu legitime: tū ad istā rūsionem replicat Are. in locis pallega. ꝙ ideo non est licitū arguere a ꝯtrario sensu in illo tex. respectu trebellianice: q2 esset dicere ꝯtra tex. in aut. similiter. C. ad l. Fal. tū pōt argui a ꝯtrario rōne legitime. Sed istud mihi non satisfacit per regulā. l. is hoc iure. in prin.š.e. qd tenendū.

1 † Vera, & cōis snia est, ꝙ qn̄ testator post mortē filij simplr disponit bona restitui tali, & non dt nominatim a quo tale fideicommissum vniuersale in dubio censet relictum ab heredibꝰ filij, & consequēter venit ēt legitima ita tenent Sal. Imo. & Mod. hic tenent gl. & Bart. sibi ꝯtrarius in l. q duos, que est. l. sequēs. š.eo. & ibi Imo. & Pau. idē tenēt Salic. Ful. & Pau. in l. ex tribus. C. de inof. te. Ful. & Pau. i l. eā quā. C. de fideic. Imo. i c. Raynutius. de testa. circa fi. tractatꝰ vulgaris substi. Rap. cu. & Alex. in d.l.j.§.š.eo. & Alex. in cons. xij. in iij. vol. inci. attētis verbis testamēti. ꝑ ista cōi snia vltra authoritates facit stricta rō: q2 fideicōmissum in dubio dꝫ cēseri relictum ab eo a quo vꝫ vt actus potius valeat quā pereat. l. quoties. ff. de re. iur. & l. quoties. de ver. obl. si censeret relictū a filio non valeret si ab herede, vꝫ. & istā rōnem assignat Bar. & eā affirmat in l. cēturio. ad fi. iij. q. prin. š.eo. Tū tu posses rūdere, qd argumentū ꝓcederet qn̄ fideicōmissum redderet ex toto nullū, sed hic valeret siue sit relictū ab eius filio siue ab eiꝰ herede, si a filio detrahit legitimā, sed ab hr̄de, nō detrahit, & sic oino vꝫ tū ad hoc posses replicare, qd iuris est de validitate totius idē de validitate partis dꝫ esse vulgata. l. que de tota.

17 cum si. ff. de rei ven. ¶ † No. diligēter istā cōem conclusionē ꝙ fideicōmissum simplr relictū &c. vt š. Ex ista cōi conclusiōe refert Raph. Ful. i l. ex tribus. C. de inof. te. se alias cōsuluisse in ciuitate Mediolani i tali casu, pr̄ instituit filiā in mille ducatis, & qn̄cūqꝫ decederet sine liberis voluit ꝙ illi mille ducati distribuerent inter pauperes: fuit dubitatū, q2 illi mille ducati non erant vltra legitimā filie an tale fideicommissum valuerit: Bal. & Christ. de cast. qui ambo concurrentes legebant in ista ciuitate consulerūt pro parte negatiua ꝙ tale fideicōmissum non valuerit eo, q2 filia in legitima non pōt grauari: imo omne grauamē censet ipso iure reiectū de legitima. l. qm̄ i prioribus. C. de inof. te. Raph. Ful. dt se ꝯtrariū cōsuluisse, & obtinuisse, & bn̄, eo q2 istud fideicōmissum non erat iniūctū nominatim filie, sꝫ erat iniunctū simplr post mortē filie: quo casu cēset, in dubio & intelligit iniunctū heredibus filie, & sic quo ad legitimam vꝫ fm cōem opi. doc. hic. Istā decisionē Raph. refert & sequit Pau. in d.l. ex tribus. & dt qd ipse etiā habuit istū casuꝫ de facto in ciuitate Bononie, & qd fuit portarū vnū consiliuꝫ Bal. q consulebat non valere fideicōmissum in legitima, & qd oēs doc. Bononiēses idē consulerūt ex illo consilio decepti, sꝫ qd ipse & Jo. de Imo. perpēderūt istū errorē & fecerūt retractari dicta consilia. Subdit ēt ꝙ alias in ciuitate Padue etiā euenit idē casus ꝙ quidā maximꝰ doctor consulebat ꝙ nō valebat fideicōmissum i legitima, sꝫ ostēdit ꝯtrariū: & qd habuit magnā verecūdiā. Ita ēt refert Rap. Ful. se consuluisse ꝯ Bal. & Christo. de cast. in l. eā quam. C. de fideicom. vbi dicit se reportasse suprēmū honorē in ciuitate Mediolani, q2 iudices Mediolanenses principales pro eo tulerant sniam, & sic ꝯ Bal. & Christo. tū cogita iste leges videnf imposite verbis, & non rebus. ¶ Gl. in verbo nō valuit diuidit in duas. In prima declarat tex. in scda per viā fallentie remouet ꝯtrarium: & si ignorabas tu iuuenis istā gl. signa eā, q2 sepissime doc. allegāt ꝑ sin.

18 ¶ † In ea gl. in fi. no. diligēter istū fi. gl. nā ista gl. relata ad tex. vult, ꝙ qn̄ pater testat inter liberos, si dispositio non pōt valere vt testm̄ valeat semp iure codicillorū. Et sic correlarie infert qd in testamēto condito a patre inter liberos semp intelligit clausula codicillaris q̄uis non exprimatur nec a testōre nec a notario. Imo generalius no. istā glo. Jo. de Imo. q facit de ea magnū festū, ꝙ dispositio q̄ fit a pr̄e iter liberos hꝫ semꝑ clausulā tacitam in se ꝙ valeat oi meliori modo quo potest. Idē ꝙ Imo. simplr tenēt Alexā. & Aret. hic: qui nihil addūt. ¶ Adde tu ꝙ ista gl. est sing. & ista est bona regula. Adde qd idē tenent Jo. de Imo. in c. Raynu. de testa. Alex. in l. hāc cōsultissima. §. ex imperfecto. in fi. C. de testa. Idem Alex. in l. fin. C. de codic. & nemo ꝯtriatur in hoc. Vltra authoritatē istā confirmat per tex. in l. fi. C. fami. erc. allegata in gl. vbi dicit ꝙ quocunqꝫ alio, &c. Sed ego confirmo noua, & pulchra rōne, nā testm̄ militis. & testm̄ patris inter liberos eqparant, & a pari procedūt: q2 vtrobiqꝫ attēdit merū iurisgētiū circūscriptus iure ciuili fm Bar. in d.§. ex imperfecto. in fi. & ita eqparat Bar. in l. militis codicillis. ff. de testa. mil. in prin. sed in testamēto militis intelligit tacite dicta clausula. l. iij. ff. de test. mil. Bar. in l.j. i xvj. q. ff. de iur. codic. & ista est vera, & cōis snia. sed in ꝯtrarium pondero forte text. in l. si fr. C. de fideicō. vbi erat testm̄ patris inter duos fratres. & sic inter liberos. & tū dt ille text. ꝙ post pubertatē alteriꝰ filij si adderet clausula codicillaris habebit fideicōmissum de quo in litera: ergo non est verū qd in testamēto patris cōditio iter liberos intelligat clausula codicillaris. alias ille text. male diceret. nisi rūdeas, qd ibi testm̄ non erat conditum inter solos liberos: tū videbis illum tex. an sit diuinare ad illū tex. qui si nō cauilletur fortiter stringit. ¶ Glo. in ver. debebitur. diuiditur in duas. In prima remouet contrarium. In secunda nota.

1 ☞ Substitutio breuiloqua vocat prius coniūctos postea disiunctos.

3 Jus substitutionis coniunctū cū iure coniunctionis, & cū iure accrescēdi est potētiꝰ quā solū, & simplex ius substitutiōis.

6 Breuiloqua substitutio que est generalis non porrigitur ad eos quibus specialiter est prouisum.

8 Clausula generalis in fine posita non refertur ad precedētia que habent de per se clausulam specialem.

1 **§. Qui discretas.** ¶ † Substitutio breuiloqua vocat prius coniunctos, postea disiūctos, & breuiloqua substitutio non refert ad eos, qbꝰ spāliter facta est substitutio. h.d. vsqꝫ ad §. coheres.

2 ¶ † No. in §. qui discretas qui est valde no. fm Bar. ꝙ precedens scriptura declarat sequētē. & ita no. Bal. Imo. & omnes Mod. hic, & facit tex. i l. legatorū. §. fi. & ibi Bal. not. ad hoc ꝯ. de leg. ij. & tex. in l. qui nō militabat. §. j. ff. de her. inst. & in l. quoties. C. fami. erc. nota. in l. qui filiabus. in prin. ff. de leg. j.

Adde Ad istā regulā tu illud, qd singulariter tꝫ Joā. and. in addi. Spe. in ti. de posi. super rub. ꝙ promissio nuda q̄ repit i libro mercatoris supplet ad ea, q̄ colligitur ex scripturis ꝓcedētibꝰ i eodē lib. Et istā decisionē simplr refert, & sequit Are. i l. triticū. ff. de v. obl. vbi facit festū de isto dicto: tū decisio vr̄ dura, sꝫ authoritas ē maxima. ¶ Secūdo

3 † no. ex eodē tex. fm Bar. Imo. & Mod. oēs. ꝙ ius substitutionis coniunctū cū iure coniūctionis: & sic cū iure accrescēdi est potētius q̄ solū & simplex ius substōnis facit. l. q pri. & l. qui ex duabus. in prin. ff. de acq. her. q2 qn̄ substitutio est iūcta cū iure accrescēdi trāsmittit, vt in illis iuribꝰ, alias secus, facit etiā q2 duo vincula magis &c. in aut. de cōsan. & vteri. frater. in prin. c.j. & ibi gl. & doc. de treu. & pace. l. cū in adoptiuis. in prin. & ibi

4 Bal. i ij. no. C. de ado. † Silr due rōnes vincūt vnā. aut. itaqꝫ. ibi Bar. no. C. cōmu. de succes. gl. in vbo muniunt. §. itē vetustas. Insti. de her. que ab intest. de fi. Silr duo gl. vincunt authoritatē vnius. dt Bal. in l. precibus. C. eo. Silr duo iura vincunt vnū tex. est in l. sed & milites. in prin. & ibi ad hoc Bal. ff. de excu. tut. Et p illū tex. infert ibi Bal. ꝙ si aliqs sit marchio, & comes[a] debet precedere illū, q solū est marchio. Hinc vr̄ qd doctor in vtroqꝫ iure[b] debeat precedere illum q est solū de iure canonico, vel in legibus tm̄. & ꝙ duo iura vincāt vnū est ēt tex. hic vnde qui habet ius substitutionis, & ius accrescēdi dꝫ precedere illū q non hꝫ nisi ius substōnis: sꝫ vt intelligas veritatē, opponit ꝯ tex. nā vr̄ qd iste text. nō possit procedere: dt tex. qd si aliquis hꝫ ius substōnis, & ius accrescēdi hꝫ duo iura preferf illi, q solū est subst. ꝯ expressum facit cessare tacitū. l. cū ex filio. §. filio. š.eo. vbi diximus accrescēdi est tacita substitutio. l. si titia. §. Julianus. ꝯ. de leg. ij. ergo exp̄ssa substitutio dꝫ facere cessare istā tacitā: q2 ista expressa dispositio testōris facit cessare tacitā. Et sic exp̄ssa dispō facit cessare tacitā i materia, in qua qd venit ꝯ viꝫ verborū: certe in terminis nostris dꝫ facere cessare tacitam, que est ius accrescēdi, si facit cessare, ergo non sunt duo iura ex parte vnius. sed vnū tm̄. Si diceres, si argumentū esset verū, certe. l. q patri. & l. si duabus. ꝯ. de acq. her. ille leges essent inepte: q2 dico implicare inconuenientiam per istū modum nō est soluere. Tu posses aliter rūdere, ꝙ hic iste coniunctus preferf disiūcto non est propter ius accrescēdi. nec tex. in hoc se fundat, sed est propter ius coniunctionis, que coniunctio bn̄ est expressa a testatore. lꝫ postea ex ista cōiunctione causet ius accrescēdi. pro ista sol. facit text. in l. j. §. in his itaqꝫ. ver. si vero. iuncto ver. hoc ita. C. de cad. tollē. vbi dicit ꝙ coniunctus preferf ratione coniunctionis, & vnitatis sermonis: non dt propter ius accrescendi. Cogita de me

a ¶ Sit Marchio & comes. Adde ꝙ rō est, q2 duo vincula potiora sūt aut. itaqꝫ. C. cōia. de suc. [illegible] C. de adopt. c. j. de treu. & pace. Abb. in c. cleric. de iudic.

b ¶ In vtroqꝫ iure. Adde Fel. in rub. de ma. & obedi. Et qd de legista q hꝫ gradum in vtroqꝫ iure, & ignorat canōes an talis dꝫ ꝑcedere bonū canonistā: dic ꝙ ñ fm Pe. de anc. in c. j. de parochi. & ꝑ And. Barba. & Fran. de Are. in c. clerici. de iud.

meliori.qꝛ si esset hic ius accrescēdi substitutio faceret ipsum cessare.l.ij.§.duo.ff.de secun.tabu.sed esto qđ hic sit ꝑpter ius accrescēdi quero,qn̄o possunt ista duo iura, ius accrescēdi.⁊ substitutio cōcurrere in vna ꝑsona:qꝛ ħ est ius accrescēdi ipo iure accrescit etiā inuito.d.§.in his itaq3.si est substitutio req
5 ritur noua aditio,⁊ pōt repudiare qn̄q3 derogat̄. ❡†Tertio no.ex isto text.§.q discretas.ſm Are.hic ꝙ ex vna oratione ⁊ vnico cōtextu verborū pōt causari duplex grad⁹ substitutionis.nā hic ex illis verbis,quos hr̄des substituo. causant̄ duo gradus substitutionis.Primo veniūt cōiūcti.postea disiūcti. Ex quo infert̄ correlarie ꝙ oratio determinans plura determinabilia non determinat equaliter,qn̄ non est eadē ratio cui pariter determinet,ꝙ vr̄ esse ꝯ.l.iā hoc iure.š.eo.vbi feci men
6 tionē de isto tex.⁊ rn̄di post Paulū ibi.❡†Quarto no.ex.§.
a q patrē.ꝙ breuiloqua[a] substitutio q̄ est gn̄alis non porrigitur ad eos qbus spāliter est prouisum:⁊ rō est,qꝛ gn̄alis prouisio non porrigit̄ ad specificata.l.doli clausula.ff.de verb.ob.l.sancio legum.ff.de penis.hinc elicit̄ illud vulgare qđ generi per spēm derogat̄.l.vxorē.§.felicissimo.ff.de leg.iij.⁊ c.dudū.circa mediū.de prebē.in vj.vbi dicit tex.ꝙ l3 species deroget generitū non reperit̄.econtra ꝙ genus deroget speciei.vide etiam que dt Bal.in l.pactū.in xiiij.q.C.de colla.Adde etiā tex.not. in l.si adulteriū.§.liberto.ff.de adul.vbi dispositio gn̄alis galli pmittēs occidi adulterū non cōcedit liberto inueniēti patro-
7 nū,qꝛ spāliter prohibet̄ occidere patronū.†Adde tn̄ ꝑ not. limitatione,ꝙ si est constitutio generalis p hoc nō derogatur gn̄ali,tex.est no.quē nescio alibi in l.qm̄ augerio.C.de conue. fisci debi.lib.x.p quē tex.etiā limitat̄ regula. c.studuisti.de offi. dele.vbi per spāle mandatū derogēt generali. Limitat̄ i mādato fiscali.⁊ ita ad hoc no.illū tex.Bal.in l.ij.C.qn̄ fisc.vel pri
8 ua.ꝯ istud no.⁊ tex.Bar.format duas op.vt p cū. ❡†Quinto no.ex eodē tex.ſm Imo.⁊ Alex.hic:aliij non tangūt ꝙ clau-
b sula gn̄alis[b] in fine posita non refert̄ ad p̄cedētia quē habent de per se clausulā spālem.⁊ ita ad hoc no.istū text.Bal.in l.talis scriptura.ff.de leg j.addunt ad hoc tex.in l.sed ⁊ si p p̄retorē.§.deinde.ff.ex quib.cau.maio. ❡Adde tu vltra eos duos bonos tex.no.in l.cū vulgari.ff.de dote preleg.Ad idē tex.no. in c.dilecti.de dona.vbi clausula in fine posita non refertur ad donationē superiorē,que h3 clausulā specialē.⁊ separatā.⁊ ibi Cardi.⁊ Jo.de Imo.in pluribus locis valde no.ad hoc.Adde etiam Bal.tradentē istam regulam in l.j.C.de legiti.here.⁊ in c.inquisitioni.de app.Adde etiam ꝙ vult Bal.in l.in multis.ff.de stat.ho.vbi tenet qđ nunꝙ masculinū concipit femininū vbicunq3,lex loquitur discretiue,id est de p se:de masculo.⁊ de per se femina:qꝛ expressum facit cessare presumptū.l.si ita.ff.de lib.⁊ posth.Clemens patronus.ff.de here.inst.❡Adde etiam qđ similiter econtra clausula specialis.⁊ discretiua non refertur ad omnia secundum Bal.in c.secūdo requiris. de appel.

1 **§. Coheres** †Legata relicta i scđis tabulis cō tribuunt̄ cū relictis a substituto:in
2 primis tabulis nō cū relictis ab alio.hoc primo.† Et substō pupillaris facta nouissimo i pupillari etate moriēti expirat si vltim⁹ moriat̄ pubes.hoc dt cū.§.seq.vsq3 ad §.fi.Mihi vr̄ ꝙ iste text.male dicat,⁊ moueor:testator habebat duas,filias ⁊ substituit hoc mō,nouissima.q̄ moriet̄ ⁊c.dt,ꝙ n̄ ē loc⁹ substōni tūc ꝯ.Ego habeo ꝙ ille dꝛ mori nouissim⁹,⁊ suprem⁹,qn̄ nemo morit̄ post eū.l.ex duob⁹.š.e,tū si suprem⁹,⁊ nouissim⁹ dꝛ ille,post quē nemo morit̄ tūc ego habeo.ꝙ post mortē pme,q̄ ē mortua ipubes.n̄ pt mori post eā ipubes nisi pubes:qꝛ ē pubes ergo pma ꝯdō dꝛ ipleta.⁊ istud erit saltē ꝑ rōne dubitan-
3 di.❡†No.pmo.ꝙ substō pup.habet̄ perinde,ac si eēt institutus in testamēto paterno sub ꝯdōne.rō est ſm Mod.qꝛ substō nihil aliud ē,ꝙ ꝯdōnalis institutio.l.in rōne.legis falcidie retētiones.§.ꝙ vulgo.j.ad l.Fal.S3 tu caue:qꝛ bn̄ substō pupillaris est ꝯdōnalis institutio,s3 p hoc nō sequit̄ ergo habet̄ ꝑ facta in testamēto pr̄is.s3 istud est,qꝛ substō pup.cēset̄ idem testm̄ cum testamēto patris.l.ij.§.prius.⁊ l.patris,⁊ filij.š.eo. Ideo hoc respectu pinde est ac si i codē testamēto fuisset sub
4 codi.institut⁹,vt dt tex.❡†Scđo no.ex tex.qđ qn̄ portio grauata accedit non grauare ex substi.pup.portio illa auget̄ per non grauatam.⁊ sic fit contributio.❡Limita dupliciter:primo qn̄ legata fuissent nominatim relicta a pupillo,ita dt glos. ij.hic.⁊ tex.in l.qui fundum.§.q filiā.⁊ in ratione.§.quesitum. ff.ad le.Falc.Secundo fallit,quando portio grauata accedit non grauate ex iure accrescendi:qꝛ tunc non augetur,nec impedit̄ detractio falcidie.tex.est in l.ꝙ si alterutro.ff.ad le.Fal. in.j.eo.ti.§.si coheres.plene declarat Bar.in l.q fundū.§.coheres.ff.e.ad l.fal.l3 Bal.hic inaduertēter ꝯuz dixerit, ⁊ male ſm Imo.⁊ Mod.❡†Tertio no.ex tex.in verbo plane.iuncta gl.q̄ exponit id est,simpl'r hic esse tex.cū gl.ſm Mod.ꝙ di
c ctio de plano[c] tantum importat quantū dictio,simpl'r:⁊ sic tm̄ est,ꝙ princeps cōmittat causam cognoscendam de plano:q̄tum est committere ꝙ simplicieter procedat̄:que verba q̄d importēt,declarat̄ in cle.sepe.de verb.sig.p Bar.in extrauag.ad repri.in verbo.de plano,⁊ in verbo simpliciter. Tu aūt aduerte ad duo,primo ꝙ si tm̄ importat vnū quantū aliud arguere superfluitas,qn̄ committit̄ causa.ꝙ procedatur simpliciter.⁊ de plano contra tex.in d.cle.sepe.⁊ tradita p Bar.in extraua. ad reprimendū.Scđo iste sensus gl.exponere tex.plane,id est, simpl'r repugnat de directo litere.que dt plane sub cōdictio-
6 ne.❡†Quarto sing.no.ex isto.in fi.ꝙ qn̄ eadē res legat̄ duobus,vni in testō patris.⁊ aliij in tabulis pupillaribus:ꝑ scđm non censet̄ ademptū primū,vt hic.⁊ l.plane.§.si coniunctiz.in fi.ff.de leg.j.imo isti duo faciūt sibi partes p cōcursum,sicut si ea res legaret̄ duobus in eodē testō.l.si pluribus.j.de le.j.§.si eadē.Inst.de leg.ꝙ Bald.hic reputat sing.tenendum menti.
7 ❡†Quinto no.ꝙ portio,que defertur ex subst.ad extraneū, non auget̄ p portionē coheredis rō,qꝛ falcidia considerat̄ rōne singularum ꝑsonarū,q̄ sunt grauate.l.in singulis.ff.ad legē Fal.hinc decidit Bar.in l.q fundum.§.coheres.ff.ad le.fal.qđ si ex forma statuti allibratus in quingentis aureis teneatur mutuare cōmuni certam quantitatē si cumulando simul estimum heredum ascendat ad illam summam,s3 quilibet particulariter non tenetur ex forma statuti:qꝛ quilibet considerat̄ de per se,non de communi.

§. Non videri. Iste.§.ſ3 Bar.est no.⁊ legit̄ gl. duob⁹ modis,vterq3 ē pulcher intellectus.S3 tu tene primū.q cōuenit litere,⁊ ſ3 dimittere.
1 †Scđm primū.h.d.substō pup.facta in partē, vel in certā rē si non reperit̄ alius,trahit̄ ad vniuersum pr̄imonium:sicut dicimus institutio facta in testamēto patris in re certa.h.d.ſ3 primum intellectū.q̄ est verus in se.Et dū dt tex.non magis,quā si post demonstratam cōditionē vult dicere litere non magis quā si esset adiecta alia cōditio extrinseca:nā substitutio pup. pōt fieri sub conditione extrinseca, vc3 si moriat̄ in pupillari
2 etate,s3 etiam si in intrinseca.l.q liberis.§.si.š.eo.❡† Not.ex isto tex.optimā extensionē.ꝙ sicut instituitur in testamēto patris in certa re,vel parte nullo dato cohr̄de admittit̄ ad vniuersum.l.j.§.si ex fundo.ff.de her.inst.Ita substi.pup.in certa re,vt parte qn̄ ali⁹ nō est in eo gradu admittit̄ ad vniuersum, ⁊ in hoc iste tex.est sing.⁊ non h3 concordantē ſm Dy.Imo. Bal.⁊ Mod.hic cum etiam reputat sing.Pau.in l.precib⁹. C.de impub.⁊ Alex in consi.cccij.inci.circa primū dubiū.lib. ij.Amplia istum tex.etia3 si haberet coheredē,s3 ille esset substitutus p verbum cōe:qꝛ primus q est substitut⁹ p verbū directum admittit̄ ad vniuersu3.ita t3 sing.Bar.⁊ ita feci te notare in l.centurio.in ver.quero viterius qd si in ꝑsonis diuer-
3 sorum.❡†Limita singulariter istū tex.vt procedat,qn̄ substitutio in certa re,vel quota est facta p verbū directū.⁊ ciuile, vt est hic.in ver.instituat̄.tunc trahit ad vniuersum.sec⁹,si ēēt, facta p verba directa non ciuilia,vel p verba obliqua, vel per verba cōia:tunc non h3 locū iste.§.ita limitat Bar.in d.l.centurio.in ver.quero qd si testor substituit aliquē sub cōpēdio cu3 concor.quas ibi dedi.⁊ idem Bar.in ver.quero viterius quid
4 si substitutio compēdiosa fuit.i repe.❡†Scđo no.ex isto text.
a ſm Alex.⁊ Imo.ꝙ appellatione partis[a] continetur totū.Addunt tex.in l.ij.C.de her.insti.q non facit.Tu aūt adde tex.in l.virilis.ff.de ver.sig.⁊ gl.⁊ Bar.in no.q.in l.vxor.in prin.ff.de legat.iij.Adde etiam ꝙ iste text.vr̄ male ponderari p Imo.⁊ Alex.hic,nam in isto tex.⁊ similibus,qn̄ qs est substitutus in parte non admittit̄ in totū,sed ea rōne:qꝛ detracta mentione partis vel rei ne contingat qđ testōr decedat pro parte intestatus,vbi essemus in alia materia,istud nō male colligeret̄ ex isto tex.nisi essemus in materia in qua fieret largissima inter-
5 pretatio,vt in d.l.vxor.❡†Tertio no.ex isto text.ſm lecturā gl.ꝙ valet substi.facta filio l3 institutio de eo non precesserit: eo qꝛ cēset̄ precessisse.❡Adde ꝙ iste scđs intellect⁹ excepto Bar.reprehēdit̄ p alios oēs scribētes p Dy.Alb.Ang.Bal. imo,⁊ oēs Mod.qꝛ non conuenit lr̄e ibi in locū partē, vel rē. Secundo ⁊ fortius, qꝛ rō assignata hic, ⁊ sil'r in simile p Iurisconsultū non faceret ad propositum ibi.nam ⁊ q certe rei heres instituit̄,vn̄ teneas primū intellectū gl.ſm quē verba litere bn̄ adaptant̄,⁊ rō assignata in fi.similiter bn̄.⁊ optime cōgruit,⁊ isto mō apparet qđ l3 Bar.vbiq3,presertim in l.gall⁹. in prin.pōderat istū tex.pro illa sua opi.qđ si filius ꝯdōnaliter nominet̄ scđm consiliū Galli.censet̄ p hoc tacite institut⁹,fundat se p istū tex.tū ista opi.est communiter reprobata,⁊ reprobauit in l.si quis cum.in princ.š.eod.qꝛ est ꝯ tex.in l.Gallus.in princi.iuncto.§.in omnibus,qui multum stringit dicetur aliquid

a ❡Breuiloqua. Adde Are.consil.j.pmo dubio.Purp.

b ❡Clausula gn̄alis.Adde Vita.de Cabā.i tract.clausularum.

c ❡Dictio đ plano.Adde tex.in gl.in cle.dispendiosam.de iudi.⁊ i cle.sepe.de v̄bo.sig.Spec.tit.de off.iud.i §.fi.ver.iij.Bar.in l.lenia.ff.de accus.

b ❡Partis. Adde.l.Luci⁹ titi⁹.iuncta gl.i verbo hr̄ditate.ff.de le.j.l.titia.ff.ad leg.fal.l.cū qdam.C.de impu.⁊ aliis substit.c.nec aliqua.⁊ ibi Jo.de fant.xxvij.q.j.

quid de institutione filij, sed solum de substitutione.

LEX XLII.

1 Qui duos. †Substitutis duob⁹ impuberibus, si simul i etate pupillari decesserint, vtriq3 ex pup. subs. succedit. alias vltio tm̄ morieti & in rōne fal. nō computabitur hereditas primi, quā reperit i hr̄ditate scdi, & legata relicta a substō primi impuberis euanescūt. h.d. Diuidit i quatuor put quatuor pōit dicta. Scda ibi, sz si diuersis tpib⁹. Tertia ibi, sz in rōne fal. Quarta ibi, legata quoq3. ¶ No. j. ex isto tex. vt hic.
2 Bar. †Scdo no. ex tex. q i rōne falcidie solū cōputat bōa. q̄ puenīūt ex iudicio defuncti, q itellige ex iudicio testōris expsso, vel ēt tacito: & istud pbat de tacito. nā illd q acquirit ex iure accrescēdi dr acqri ex tacita subst. & sic ex tacito iudicio testatoris. l. si Titi⁹. §. Julian⁹. ff. de le. iij. & tn̄ istd, q acqrit ex iure accrescēdi cōputat i fal. l. q si alterutro. j. ad le. fal. l. j. §. si co hr̄dē. cū gl. j. ad leg. falc. sec⁹ ē, qn̄ acqrit ex sola dispositiōe ēt si nulla adsit volūtas testōris, vt ē hoc, q frater succedat fr̄i ab itestato. ita declarat Bar. i l. q fundū. §. cohr̄s. i iij. & vj. q. j. ad leg. fal. qcqd i hoc vltimo dixerit Pau. de Ca. hic. ¶ †Tertio
3 no. q i hr̄ditate scdi reperit hr̄ditas primi fratris, idē dr i l. q duos. j. de reb. du. i l. pr̄ filiā. §. fi. j. ad leg. fal. ¶ Quartā sol. ad 3riū formatū hic p Bar. ponit Ang. hic. & tenēt Ale. Jm. & ceteri. hic. Ang. Jmo. & ceteri j l. neutri. & istā ēt tenēt Alex. & are.
4 in l. sz si plures. §. e. q regula. d. l. q sororē. †q hr̄ditas nō adita transmittat, fallit ex presumpta mēte defuncti que presumpta mens cadit in ista. l. Jstam sol. repēhēdit Raph. cu. eo, qr n̄ habet rōnē, nec fundamētū, fm eū similiter Pau. j l. si infanti. C. de iur. deli. dicit, q nō est curādū de ista solutio. Ang. quia procedit ex capite suo sine lege & rōne, nihil allegat 3tra istam cō-
5 munem solutionē. †Ego arguo fortius contra: qr si ista transmissio fieret: eo qr vltimus frater haberet ex presumpta, & sic ex tacita volūtate defuncti trāsmitteret certe substitut⁹ vltimi impuberis haberet cōtribuere in ratione. l. falci. qd est cōtra istū tex. siue habeat tacite, siue habeat expresse venit in cōtributionē. l. fal. Probat efficacius, ex quo enim per istā cōseruacionē legitime successiōis deuenit ad substitutū, posset grauare substitutū. l. si Titiū pecuniā. §. fi. vbi gl. & Bar. j. d le. j. qr etiā substitut⁹ qui surrogatur loco heredis censetur in omnibus, & per omnia loco heredis. l. coheredi. §. eo. certe computatur illud in ratione. l. fal. & sic apparet, qd n̄ est vsquequaque bene respōsum ad cōtrariū. Bar. Ego autē credo, qd Bar. respondeat in omnibus tribus solutionibus nec mereat rephēdi. nā cōsidera, q iste tex. nō cōsiderat, nec venit ad decidēdū, an hr̄ditas primi fratris ipuberis, si nō esset adita, trāsmittetur ad hr̄ditatē. secūdi sz venit ad decidēdū, nunquid substitut⁹ scdi impuberis, q in ei⁹ hereditate reperit hr̄ditatē pmi nūquid illā cōputabit simul in ratione. l. falci. & nunqd tenebit ad legata appoint p cōstanti, qd hereditas primi fit i hereditate secundi: Jstud pōt cōtingere multis modis, vt dr Bart. posset eñ 3tingere vel si adiuisset fm iura noua beneficio iuris deliberādi vel bn̄ficio restitutionis in integrū. & sic cōsidera verba Bar. qr Bart. n̄ ponit simul, q sint tres solutiōes, lz doc. ita psupponāt 3 sic intelligēdo credo, q Bar. bene loquatur. ¶ Gl. in verb. non veniet, & pro expeditione opp. 3 tex. vt facit Bar. in ea. gl. ad fi. dr Bar. q solutio gl. est bona. sed subdit posse rn̄deri alio scdo modo, vt per eum. Jstā responsionē Bar. impugnat Jmo. & melius Ale. hic: qr imo rōni. l. falc. habetur cōsideratio etiā post mortē testatoris ex lōgo interuallo. l. q si alterutro. j. ad leg. fal. alle. etiā. l. qui fundū. §. qui filiū. j. ad leg. fal. sz ab istis ipugnatiōib⁹ facile est defendere Bar. qr i istis legib⁹ q hz qs ex iudicio testatoris expsso, vel tacite merito computatur in rōne. l. falci. Ego 3 solu. Bar. arguo forti⁹ qd imo illud q nō habet tpe mortis testatoris, sz post venit in rōne. l. fal. cum tex. in l. & si cōtra. §. eo. vbi est tex. q si portio pupilli sit augmētata p bo. pos. cōtratab. & cōsequēter post mortē testatoris certe substitut⁹ pup. tenet ad legata ispecto augmēto. q̄uis illd augmētū obueniat post mortē testatoris: & cōtra volūtatē testatoris: si ergo augmētū obuenit pupillo post mortē & 3 volūtatē: facit teneri substituto inspecto augmento quāto forti⁹ illud qd obuenit postea preter volūtatē testatoris: & ideo dz venire in rōne. l. fal. teneas ergo solutio. gl. q̄ est clara. ¶ Gl. fi. diuidit in tres partes pncipales. Jn prima rn̄det tacite q̄stiōi. Jn scda idē facit. Jn tertia opponit, & se remittit. Scda ibi, sz & optie Tertia ibi. itē 3 hic. l. ¶ Jn ea. gl. in scda parte no. Bar. diligēter istam gl. vt hic per eum. Contrariū. l. pe. de iniusf. rup. venit hoc modo: nā ibi vitiato gradu substitutiōis vitiat alius: & tn̄ hic vitiata vna substōne, remanēte alia sol. quicquid dicūt doc. in l. pe. ibi, illi duo grad⁹ non faciebāt, nisi vnū testamētū, sed hic sunt plures institutiones.

LEX XLIII.

1 Substitutio exemplaria expirat impedimento cessante, vel liberis susceptis.
2 Non potest pater exemplariter substituere mortuo filio, nisi a principe impetrauerit. & nu. 10.
3 Mutus potest contrahere matrimonium.
6 Licitum est arguere de pupillari substitutione ad exēplariā.
9 Statutum vel consuetudo auferens homini sanementis liberam testandi facultatem, est iniquum & non valet.
15 Legitimatio & eius effectus an reuocetur per natiuitatem legitimorum liberorum, & naturalium.
17 Libertus & filius legitimatus equiparantur in iure.
19 Filij legitimati per subsequens matrimonium aut per rescriptū principis, an succedāt equaliter cū postea legitime natis.
20 Filijs naturalibus tantū pōt exemplariter pater substituere.
23 Dictio & est, iplicatiua & implicat sequētes casus pcedētib⁹.
24 Pupillaris substitutio quare non possit fieri filio emancipato sicut exemplaria.
25 Nunquid mulier transiens ad secunda vota possit substituere exemplariter. & nu. 26.
27 Jn substitutione pupillari requiritur qd pupillus non sit recasurus in potestatē alicuius: nunquid idez sit in exemplaria.
30 Committens aliquod delictum propter qd deberet decapitari si postea efficiatur furiosus, an poterit decapitari. & nu. 31.
33 Exēplaris substitutio est iducta humanitatis causa, & ituitu.
34 Supplementum legitime fit ipso iure.
35 Jn exēplari substōne an reqrat aditio sicut reqrit i pupillari.
36 Furiosus si sit suus heres, an ex potentia suitatis confirmet tabulas exemplares.
37 Curator furiosi an sit sufficiens adire hereditatem quando furiosus est immediate institutus.
38 Sub vulgari expressa facta furioso an 3tineatur exemplaria.
39 Muto, surdo, & similiter pdigo nec phrenetico, fatuo an possit exemplariter substitui. nu. 40. 41.
43 Mater an possit preteriri in tabulis exemplaribus.
45 An testator possit vnum ex filijs mente captis substituere, & alios filios preterire sine causa, & nu. 46.
47 Quis preferatur an substitutus a patre, an substitutus a matre filio furioso. & num. 48.
49 Quomodo finiatur ista substitutio exemplaris.
50 Furiosus non potest habere filios naturales, & legitimos.

Ex facto. Jsta erit no. l. qr Bar. ponit quartam repetitionē. & sic materiā exē-
1 plarie subst. ¶ †Substitutio exēplaria expirat, impedimēto cessante, vel liberis postea susceptis, h.d. vsq3 ad §. Jtē qro. diuidit fm Bart. & doc. in quatuor partes. vt hic p eū. Cogita tu an mutus nō phibet facere testamentū fm formā. l. discretis. C. q test. fac. pos. nā si erat talis, q nō posset facere testamētū, ad qd cōcessit princeps rescriptū. Si aūt possit facere, quare 3cessit? Scdo nos habemus. q substitut⁹ b
post q habuit filios: substō irritet p supuenētiā filiorū naturaliū, & legitimorū. l. cū au⁹. j. de cōd. & demō. & sunt multe leges,
2 & iste mut⁹ accepit vxorē & habuit filios. ¶ †Not. j. ex textu.[a]
a ibi, ipetrauit a pncipe q fm ista tpa nō poterat pr̄ substituere exēplariter filio muto: nisi ipetrasset a pncipe: als frustra iplorat q 3cedit a pncipe. l. vnica. C. de thesau. li. x. l. j. i fi. ad muni.
3 ¶ †Scdo no. q mut⁹ pt[b] 3here mr̄imoniū: & rōnē assignat tex.
b in c. cū apd. de spōsa. & dr q predictū de mr̄imonijs certarū pso-
c narū est phibitiuū[c] &c. habes etiā text. in l. mut⁹. in pn. ff. de iure dot. lz ergo verba regrant in matrimonio. c. tue. de spōsal. pcedat in valētibus loq: ita dicit gl. que reputat singu. in l. cum notissimi. C. de psc. xxx. anno, declarat Bart. in l. nuptias. ff. de reg. iur. Et ex isto tex. inferūt Bal. & Ang. & Mod. q ēt mut⁹ a natura posset 3here mr̄imoniū spirituale puta ingredi religionē, & pn̄teri: ita etiā cōcludit Bal. in l. mutū. j. de acqui. here. & in l. pe. C. q test. fac. pos. tenēt Cano. in c. cū apd. de spōsali.
4 ¶ †Tertio no. ex tex. ibi bn̄ficia quidē principalia ipsi principes &c. hic esse tex. meliorē quā legiste habeāt: q rescriptū seu puilegiū pncipis ab ipso pncipe est iterpretādū. Ex quo correlarie no. q in iterpretatiōe priuilegij, vel rescripti principis aut pape dz principaliter attēdi mēs cōcedētis. cū primo con cor. de tex. in c. iter alia. de sen. exc. i c. j. vbi gl. & doct. de post. prela. in §. ex his. ij. q. j. traditur in c. j. de cōfir. vti. vel inu. ei⁹ enim
d est interptari[d] cui⁹ est cōdere. dicit tex. i l. fi. C. de legi. Scdo q principaliter dz attēdi mens principis, habes tex. concor. in c.
5 cum. te. de rescri. ¶ †Quarto no. & habes hic tex. solēnē, q in dubio volūtas pncipis aut pape presumit esse talis qualis de iure esse dz. ita vult iste text. in seq. & ad hoc no. istum tex. multum Bal. & Mod. hic, & frequēter ad hoc allegatur. Adde q stud idē dr Bal. in l. omnes populi. ff. de iust. & iu. & idem bal.

a ¶ Jstū tex. in ver. nō est verisimile. notat & declarat Ale. li. iij. consi. xxx. Purpu.

b ¶ Mutus pōt Adde gl. ij. in c. tue fraternitat de spon. Host. in Sum. tit. de mr̄imonio. i §. qs potest. Bal. in l. pe. C. qui tes. fa. pos. Et quid i muto, & surdo siir dixitu se p Car. Ale. in c. cū apud.

c ¶ Prohibitiuū certarū psonarum. Adde gl. in verbo p Moysem. xxv. ques. j. in pn. gl. in verbo pfertiz in c. literas. d rest. spol. doc. in c. gaudem⁹. d diuort.

d ¶ Ei⁹ eñ est interptari. Adde nouatione. C. de sac. san. eccles. l. si qs intētionē. ff. de iud. c. inter alia. de sent. excō. c. cum venissent. & ibi gl. de iudi.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a ¶Verba posita a in rescripto. Ad de Feli.in c.quā sit.de iudic.

b ☞Reg.iu.vbi gloss.nil de hoc. Purp.

c ☞Infer. Illatio Pauli,ɔ̄ quē vide Felin.in c.j. de const. Purp.

d ¶Dñs. teneat. Adde Bar.in l. hoc iure. Labeo ff.de don. Bart. in l.ij.C. de euic.

in c.lz.de offi.ord.facit bñ tex.in c.qm̄.de nat.lib.Adde tu gl.solennē quā sepe cōsulendo soleo allegare. in c. paratus. in gl.iij. xxiij.q.j.vbi gl.dicit qd verba posita i rescripto [a]pape vel principis debent conformari equitati,z iuri,lz verba istud nō patiantur:z istud no.sequit Old. Laudē.a quo primo didici illā gl.in cōsi.cclxviij.inci.questio est vtrū priuilegiuz pape.ad fi.l.oi. Alibi dt gl.no.in c.allegāt.in verb.tenax.xxvj.q.vij.q verba generalia q̄ papa vel princeps ponit in suis priuilegijs:tu nō debes ad corticem tenaciter,z stricte interpretari. Alibi dicit Bal.in c.ad aures.de resc.q etiā papa vel princeps rescribat cū clausula motu pprio z de plenitudine potestatis: tamē ei⁹ intētio per hoc nō presumit:q alius p hoc grauet: nec q ali⁹ iniuriā patiat.Adde ēt qd alibi Bald.in l.ij.in iiij.no.C.de legib.no.hic esse tex.in ista.l.qd priuilegiū,vel rescriptum principis nō est obscure nec absurde interpretandū,sz sane z pprie, ita dt esse tex.hic put vere est alibi Bal.in c.cū venissent. circa prin.de iud.dt q ista.l.est valde no.ad hoc,q priuilegium principis pōt qlibet inferior interpretari p rōnē.ita habes tex.hic
6 meliorē de corpore iuris. ¶†Quinto no.ex tex. ibi queadmodū iure ciuili, q licitū est arguere de pupillari substitutiōe ad exēplariā.ita arguit Iuriscōsult⁹ hic. lz in multis differat exēplaris,z pupillaris,vt psequit Bar.late.j.ea.l.z in l.humanitatis.C.eo.Et ex hoc habes correlarie notare,z subtili⁹ qd qñ duo casus equiparant,lz det diuersitas, z instātia in quibusdam casibus:tñ licitū est arguere de vno casu ad alteruz concurrente idētitate rōnis, q̄uis alias solet dici, q ad tollendā consequentiā sufficit dare instantiā.gl.in c.sicut vrgeri.iij.q.j.z
7 in l.creditori.ff.de ope.no.nū. ¶†Sexto no.ex tex.ibi.qr iam posset sibi testm̄ facere.qr cessante cā priuilegij, dz cessare priuilegium.cōcor.l.titia.Seio.§.vsuras. z ibi Bart.no.ff.de leg.ij.Hinc est, q priuilegiū cōcessum filijs clericorū ppter parentes nō durat mortuis parētib⁹.gl.in l.ij.i fi.z ibi Bart.ad hoc no.C.de epis.z cle.Silr priuilegiū cōcessum ppter paupertatē cessat supuenietibus diuitijs.l.cura.§.deficientiū. ff.de mun.z hon.Nunqd aūt cessante cā priuilegij, extinguat priuilegium
b an solū in effectu:habes no.gl.in c.decet de reg.iur.[b]in vj.po-
8 nūt cano.in c.suggestū.z in c.nup.de deci. ¶†Septimo.no.ex tex.ibi,etem̄ iniquū,zc.iūctis sequētibus verbis,z hoi sane mētis.est magna iniqtas auferre hoi sane mētis liberā testādi facultatē.Ex quo infert qd statutū,vel cōsuetudo auferens hoī sane mētis liberā facultatē testādi est iniquū. Et ex hoc tex.in
c fert.[c]Pau.ad vnū qd dico illo anno cōsuluisse.q si statutū disponat,q mulier nō possit testari sine cōsensu viri.vel sine consensu duorū ppinquorū.est iniquū z nihil vz ita dt se cōsuluisse p istū tex.Alex.dt q iste tex.nō pbat opi.Pau.qr non dt.q princeps nō posset hoc facere, sz dt q princeps cōcedēdo zc. vr in dubio cōcedere,durāte morbo.tu aūt dic,q optime probat dū dt q iniquū reddit rescriptū principis,ēt qñ ex post facto aufert hoi sane mētis liberā testādi facultatē.Subdit Alex.qd Bal.z Sal.i l.j.C.vñ vir. z vxor.vident presupponere, q tale statutū valeat.Cōclusiue Alex.sequit opi.Pau.alia forti rōne assumendo doc.Bar.i l.oēs populi.in iij.q.iij.q.prin.ff. de iust.z iur.vbi concludit,qd non pōt etiā fieri p statutum,sz istud zc.Eandē opinionem Pau.sequit in effectu Are.hic.q tale statutū nō valeat:lz dicat,q in ɔ̄triū videt facere, qd illud no.Ang.Imo.z Mod.in l.ij.in prin.p illū tex.ɔ̄.eo.vbi no.q p statutū pōt induci,q valeat dispositio captatoria.z q valeat testm̄ pēdēs a volūtate alterius:tñ melius est dicere.qd statutū posset disponere,q qs(si vult) posset disponere sm voluntatē alterius.aliud est q statutū disponat, q qs inuit⁹ cogat testari.ista sunt,q̄ tradunt a scribētibus.Eandē opi.cū Paul. qd tale statutū nō valeat,tz Alex.q idē cōsuluit in cōsi.ccvj.inci. visis: z accurate ɔ̄sideratis.li.ij.z sic ista vr esse vera,z cōis snia.Ego teneo ɔ̄triū,qd imo tale statutū vz, q imo sit equū, z nō iniquū:z si casus eōtingeret,ego ita consulerē, z iudicarē. Et q valeat habes authoritatē Ang.in §.j. in aut.vt fac. no. cōsti. Ibi qrit Ang.factū est nup statutū, qd mulier nō possit testari sine consensu ppinquorū,seu cōsanguineorū: nunqd extendat ad mulierē q̄ prius fecerat ibi presupponit, q valeat, idē presupponit in aut.vt cū de ap.cog.cōfirmat p simile:nam vz,q mulier nō possit legare marito,z eɔ̄:ita p̄supponit Bar. in l.cunctos populos.ad fi.j.q.prin.C.de sum.tri.z ibi in specie firmat Bal.Sz,circōscriptis authoritatib⁹,ad idē tenendum moueor duplici fundamēto p que cessabūt fundamenta Pau. nā qñ statutū aufert liberā testamēti factionē hoi sane mētis: fateor,q est iniquū,in casu aūt nostro statutū non aufert hoi sane mētis ex quo disponit i muliere,que ppter lubricū,z propter fragilitatem sexus facile decipit. Hinc dixit opportune Bal.in l.circa.si.ff.de adopt.no.p scribētes in l.trāsactione.C. de trāsac.z si diceret,q Bal.loquit,qñ statutū disponit de cōtractibus mulierū:certe dico,qd eadē rō statuēdi fuit etiā in vltima volūtate.Tertio moneo,qd istud statutū nō simpliciter aufert mulieri liberā facultatē testādi : si em̄ statuto caueret q mulier nō posset testari:eēt bñ iniquū p istū tex. sz istud statutū nō aufert.lz reqrat solēnitatē maiorē. q̄ requirat de iure cōi:z istud facit ppter lubricū sexus.z iō si statutū disponeret q regreret,q in testō interuenirēt decē testes,nō esset iniquū. Ita Bar.in l.cūctos populos.C.de sum. tri.z fi.catho.in iij.q. principa. z si diceres istud pcedere, si statutū regreret decem testes alias cōsensum:qr rñdet,q haberet maiorē solēnitatē, vbi imminet plus periculi:non reputo iniquū.imo equū.z i eo tollo fundamentū istius tex.z Alex. q non pōt p pactū, nō pt p statutū zc.¶Confirmat ista pars qr oē statutū qd hz motiuū rōnis,dr esse equū,z rōnabile statutū Bal.in l.fi.de lib.preter.z alibi sepe in d.l.oēs populi istud statutū hz optimū mo-
10 tiuū rōnis.ergo zc.¶†Octauo no.ex tota ista lege q ex eo,q permisit princeps patrē posse substituere filio muto, intelligitur donec durat mutitas ɔ̄ istud no.z istū tex.opp.Bar. adde ad istā materiā Bar.p eius ampliatione illud q decidit idem Bar.in l.precipim⁹.§.sane.p illū tex.C.de app. vbi querit:po-
11 ne statutū in ciuitate disponit si est doc.z ¶†Secundo adde quod decidit idē Bar.in l.Titi⁹.p illū tex.ff.de testa.mil.stāte
d statuto.q dñs teneat⁹ p delicto cōmisso a famulo.an teneat p delicto cōmisso anq̄ esset famulus sequit Lud.ro.in consi.xv. inc.plura sunt,que querūtur.z distinguit vt ibi p eū. Idē Lu. in l.j.§.familie.ff.de publi.habes bonum tex.in l.puidendū.C. de decur.li.x.¶Tertio adde qd no.Bal.i l.pcipim⁹.§.fi.p illū tex.C.de app.vbi no.qd si ex forma statuti.qd nō valeret snia. Collateralis nisi sit legū doctor,sufficit q sic doctor tempore ferende snie.licet tēpore facti corā eo processus nō sit doctor. ¶Quarto adde illud qd no.Ange.in l.siue manifeste.§.tādiu ff.de cōdi.fur.stante statuto,q bānitus possit impune offendi
12 intelligitur si tpe offensionis erat bānitus.¶†Ultimo sm doctrinā Bar.habes limitare vnā gl.no.in cle.z si principalis.d rescr.z ibi Abb.ad hoc no.z facit festū.q nō est necesse qualitatē reqsitā durare: sz sufficit interfuisse in principio dato qd
13 nō duret.¶†Successiue inq̄tū iste tex.vult qd priuilegiū ita debeat interpretari,ne ɔ̄tineat iniquitatē,z sic dz restringi,ne iniquū ɔ̄tineat:ɔ̄ op.Bar Istū intellectum hic semper tenuit Bal.in l.non dubiū.C.de legi.in l.adigere.§.quāuis.de iur.pa. ff.z in d.l.psperit.z pleni⁹ quā alibi Bar.in l.oēs populi.in iij. q.principa.ff.de iusti.z iur.z añ Bar.ponebat Dy.z Ray.hic istū intellectū ponebāt doc.in l.vbi pure.§.fi.ff.ad tre.licet scribentes nihil addant,tamen vt de materiā cogitādi,videtur,q Bar.nō bñ rñdeat ad istū tex.Dicit Bar.qd in ista.l.istud priuilegiū iō restringit:qr alias qs dānificaret.Considera tu quo in ista.l.dicat qs pati dānū.aut em̄ loquit Bar. respectu muti: certe istud nō est dānificari:qr sm qd diffinit Iuriscō. dānum est diminutio patrimonij.ita tex.in l.damnū.cū.seq.ff.de dā.infe.z qñ lucrū est radicatū i esse,pditio illi⁹ lucri est dānū. fateor z admitto gl.in nō ampli⁹.j.de leg.j.§.fi.vbi Mod.no.cum cōcor.sz in ista lege,qd substitutio extinguatur,vel non respectu muti, vbi est ista dānificatio. Si consideramus respectu filiorū,q iā nati sunt,isti excludent:si intellexi, qd istud sit dānificari.istud nō est bñ dictū,sz est quasi lucrū,z eɔ̄ gl. ordina.in l.iij. de iur.z fac.ign.vbi si fili⁹ priuat legitima. nō dr pati dānū, sz priuari lucro,vel quasi qño ergo Bar.i ista.l.dt q patiat damnū:qd Bal.in varijs locis attingit.z dt,qd est singulare, sz caret spiritu.z rōne.z si velim⁹ defendere,intelligere debem⁹ de genere in suo genere,z ita dt Bal.in d.l.non dubiū.z in l.j.C.q sit lōg.cōsue.sz istud nō tollit difficultatē.Alio mō respondet Bal.in l.j.ff.sol.ma.ego credo, qd alius sit sensus illius lre.d.l. psperit.disponit,qd mulier facto diuortio intra.lx.dies, intra quos pōt accusari de adulterio,nō pōt manumittere seruū q semp fuit absens:nec ēt seruū quē emit postea.z tñ istud videt durū.nā serui prohibent:qr habeant releuare adulterium, isti ignorāt.istud videtur durū:tñ mihi videtur equū propter tria que cōcurrūt.Primo,qr lz fuerint absentes.tamē possibile est qd audierint,z possibile est,qd audiant:quo casu etiam deponendo de fama vel deponendo de auditu facerēt aliqd iudiciū inquirende veritatis istud possibile est ppter hoc lex nō vult quod manumittant.Scdo facit vtilitas personarum.Tertio breuitas tpis.z propter [illegible] ista tria lex iulia.z credo quod istud statuatur i l.prosperit.licet durū videat z reperio qd illud primum inuestigauit alibi Bal.in l.omnes populi.ff.de inst.z iur. respondēdo ergo in forma, dicitur q licet istud videatur prima facie durum,tamen est equum.ideo lex iulia , sic generali-
14 ter procedit.¶†Nono no.in fi.secunduz Imo.hic esse tex.de illo dicto euangelij.q vni dico omnib⁹ dico.Facit lex ad questionē no,vt hic p Bar.ante tñ q̄ vadā ad istā questionē,qr in
precedenti

precedēti lectiōe tenui vnā opi.q̄ etiā nūc teneo,qs vz statu cū dispōnēs q̄ mulier nō possit testari ꝛc.ad hoc quedā alle gaui p fundamēto.ꝛ tenēdo istā partē q̄ adhuc teneo q̄ tale statutū valeat:q2 factū est ꝓpter fragilitatē sex⁹:ꝛ vbi maius est piculū,ibi maior dz adhiberi cautela.ñ obstat si diceret,q2 ista mulier nō habebit liberā testamēti.factionē:q2 sic requrere tur solū psentia cōsanguinei.lz in ista.q.requirit qs cōsangui nei cōsentiāt,ꝛ si nollēt ꝑsentire,mulier ꝓhiberet testari:ergo nō haberet liberā facultatē testādi:q2 ad istud rūdet no.Bar. in terminis istius statuti formaliter. q̄ oēs ibi sequunt in l.si cū dotē.ſ.eo aūt tpe.ff.so.ma.qs si cōsanguinei nolint cōsenti re,solus iuder pōt dare licētiā:ꝛ qlibet iuder, qñ nō haberēt iustam cām ꝫdicēdi:ꝛ ibi oēs indifferēter tenēt:ꝛ pōdera.qs
15 Bar.ꝛ oēs doc.ibi ꝑsumunt tale statutū valere.† Redeundo ergo ad qōnē antiquoz.ꝛ Bar.nunqd legitimatio ꝛ eius ef fectus reuocētur per natiuitatē filiorum legitimoz,ꝛ natu ralium in isto no.passu,sequar ordinem Bar. ¶ Capio ꝓmaz opi.Dy.q̄ refert Bar.q̄ tenet reuocari legitimationē ꝛ sic ef fectum succedēdi p tex.in hac lege:adde bñ facere tex.in l.tale pactū.ſ.fi.ꝛ ibi gl.ff.de pac.vbi illa acq̄sitio collata in fratrem reuocat p supeueniētiā filiorū:q2 verisimiliter illud non feciſ set,si sperasset se habiturū filios:ita ī ꝓposita.verisimiliter nō fecisset legitimari,si sperasset se habiturum filios ad idē facit tex.in l.si vnquam.C.de reuo.dona.ꝛ illa lex.confundit testū Raym.si bene aduertis.ibi enim donatio inter viuos erat p fecta:ꝛ tū p superueniētiam filiorum ipso iure reuocat.Istam opi.Dy.reperio tenere quā plures tenēt Buil.de cu.ꝛ Albe. in d.l.pactū.p illum tex.tz Buil.in l.j.C.de na.libe.quā refert.ꝛ sequitur supreme authoritatis Jo.And.in addi.Spe.in ti.de succes.ab intest.ſ.j.ver.sed ex facto.Eandē opi.tz Old.Lu.in consi.ccxlvij.inci.factum tale est.qdam Rex.mouetur p istuz tex.ꝛ p d.l.si vnquam.mouētur ꝛ vna ratione,q2 nouā cā sup ueniens hz tollere priuilegium.tex.est in c.suggestū.ꝛ in c.dile cti filij.de decimis.hz hic supuenit noua cā ꝓcreationis legiti me sobolis.Eandē opinionē tz Alb.de Rosa in rubrica.C.de natura.libe.vbi refert totum illud consilium Old.ꝛ de eo.nō facit mentionem.Idem tz Ang.in l.Ballus.ſ.ꝛ quid si tñ.ff. de lib.ꝛ posth.Istā opinionē finaliter tz Are.hic.motus tali fundamēto:q2 qua ratione pater legitimando non videretur p̄iudicasse filijs legitimis,quos ignorat se habere argumēto. l.qui iure militari.ff.de testa.mili.ergo nec illis q̄ postea nati sunt. ¶ Pro ista opinione pōt addi dupler ratio.nā ꝓsumpta causa legitūnationis est carētia filiorū:ergo supueniētia dz illā annullare,p regulā.l.gñaliter.C.de epi.ꝛ cle.l.cura.ſ.de ficientiū.ff.de mun.ꝛ hono.l.Titio Seio.ſ.vsuras.ff.de leg.ū. ergo dispositio testatoris hz tacitam conditionē:nisi filij pro creent legitimi.l.cū auus.de cōd.ꝛ demō.l.cū acutissimi.C.de fideicō.cū simi.ergo dispositio legis,aut principis in legitimā do dz censeri habere illam tacitā conditionē cū dispositio te statoris,ꝛ lex equiparent ꝛ disponāt.in auf.de nu.ꝛ ita habes
16 bñ cōfirmatam ꝛ adiuuatam opin.Dy. ¶† Scōa principalis est opi.Ray.q̄ legitimatio nō infirmatur.quomodocūq3 fiat legitimatio:ꝛ consequēter,q̄ legitimati equaliter succedūt cū filijs postea natis legitimis:ꝛ ista opinio est vera.ꝛ cōis.Istā opinionē tenēt Bal.Imo.ꝛ Aler.hic.Ray.Cy.ꝛ Sal.in d.l.si vnq̄.ꝛ Bal.lz non videat clare se firmare in l.cū qs.C.de na tu.lib.ꝛ in l.eam quam.C.de fideicom.Istā opi.tenēt Spec.in ti.de succes.ab intesta.ſ.j.in ver.sed ex facto querit.Ange.qui multum variauit in d.l.humanitatis.Anto.de Bu.in d.c.per venerabilē.qui fil.sint legi.ꝛ idē sequit Abb.Jdē tz And.de iser.in cj.ſ.naturales.si de feu.fue.cōtrouer.inter do.ꝛ agna. Idem tenet Alber.Baleoti in marg.sua.in titu.de nat.ex dā. coi.Idem tz Anto.Roseus in suo solenni trac.legitima.in q. lxxx.Idem tz Aler.in consi.cxxxviij.inci.opportune conside ratis his que in themate continent.in j.vo.Sed quid plura: istam opinionem amplectitur communis stylus,ꝓout refert Jo.an.in d.ver.sed facto queritur.ꝛ lz ista opinio teneak com muniter,q2 etiam tenet eam Barto.nisi in vltimo,tamen ꝓo ista opi.nihil allegant quod vigeat.ꝛ Mod.ꝛ Aler.solum re spondent contrarijs:tamē ꝓo ista opi.vt articulus sit bñ dis cussus,vltra fundamēta Bar.ꝛ doc.pōt primo pōderari ter. in l.j.in verbo non iniquum.C.de pac.vbi remissio fideicōmi si facta p parentes filijs non ꝓterea reuocak,q̄ filios susce perit:ꝛ tamē non dicitur factum iniquum.Secundo ꝓo opi nione Raymundi,ꝛ communi:q2 si legitimatio rumperetur p susceptionē ꝓolis legitime,sequeretur absurdum,qd ꝑ parte tēporis haberēt ꝓo legitimo donec nascerent:ꝛ ꝑ parte non. istud aūt videt absurdum:q2 dicit Jurisconsultus.in l.si tibi. ff.de adop.nec enim moribꝫ nostris conuenit filium tēporalē habere:facit.l.ideoqz si ita.ff.de manumiſ.test.ꝓpterea esset monstrū,q̄ qs esset partim legitim⁹,ꝛ partim illegitim⁹.dicit gl.no.ī c.cū inhibitio.in verb.parētis.de clāde.despō.ꝛ signa eā:tū ad istud fundamētū posses rūdere,ꝛ dicere hoc nō esse absurdū:q2 ꝛ alias legitimat⁹ ꝑ oblationē curie quo ad que dā habeā,ꝑ legitimo:quo ad q̄dā non hꝫ ꝑ legitimo respectu patris tm,non respectu ascēdētiū.ꝛ descēdētiū.nā tex.est in l. qui.C.de nat.lib.ꝛ tex.in ſ.filiū.in auf.q.mo.na.efficiū.legi.ꝛ in c.
17 innotuit.de elec. ¶† Tertio ꝓ opi.Ray.addo nouam rōnem ꝛ arguo sic:libertus ꝛ filius legitimatus equiparant in iure, ꝛ sic bonum est argumētū de liberto ad filiū legitimatū tex.est qui facit istam eqparationē in ſ.j.in auf.vt libe.decet.ꝛ tex.in ſ.si quis ergo non habēs.in aut.qui.mo.na.efficiū.legi.hunc dicit alibi sing.Bal.q̄ quēadmo.libertus ꝓpter ingratitudinē po test reduci in pristinā seruitutē.l.iij.C.de li.ꝛ eozū lib.ita filius legitimatus a patre ꝓpter ingratitudinē pōt reduci in pristi nū statum,ꝛ in pristinā naturalitatē.ita dicit sing.Bal.in c.si filiū nati.in fi.si de feu.fue.controuer.inter do.ꝛ agna.q̄ vltimū aliter non discutio nūc.Equiparando ergo libertū filio legiti mato quēadmodū semel libertas collata liberto non pōt am plius auferri nisi ex cā.l.Papi.ſ.fi.cū ſ.ff.de inof.test.ſ.cau sas.inſt.qb.manu.lz vel nō.ergo sīr legitimatio semel facta de filio est ieternū irreuocabilis,vñ cōsidera.q̄ aliud est q̄rere nū qd ipsa legitimatio semel rite collata infringak.ꝛ dico q̄ non. Aliud esset querere nunqd effect⁹ posiit impediri,ꝛ sic ex istis habes optime fundatā opi.Ray.cōiter approbatā:tū vt(ve ritas acutius eruak,)cōsidera q̄ fundamentū Ray.ꝛ doc.nō vt tutū,dum dt.q̄ qñ actus est pfectus,ꝛ consummat⁹ lz de ueniat ad casum a quo incipere non pōt:tū reuocatur.l.si sub vna.ſ.si qs viā.ff.de ver.ob.ꝛ ꝑ Bar.nā verū est, qd nō reuo cak rōne inhabilitatis supueniētis.tū lz sit pfecta,semp reuo cak ex presumpta volūtate.pz in d.l.cū auus.ꝛ in d.l.cū acutis simi,vbi ꝑ natiuitatē filiorū reuocak fideicōmissum.pz in d.l. si vnquam.ꝛ in l.tale pactū.ſ.fi.ff.de pac.nec dicak ꝓdut aliqui Mod.dicūt qd in illis legibus est respectu extraneoz,vt ex cludank extranei:q2 dico,q̄ imo etiam respectu filij ꝓpij te statoris.tex.est formalis in d.l.cū au⁹.lz in materia nostra ista legitima infringik ex presumpta volūtate patris,q si credidis set se habiturū legitimā sobolē non legitimasset ilios natura les. ¶ Scōo aduerte inq̄tuz Bar.ꝛ doc.circa istā opi.Ray. dicunt qd lz legitimatio esset pfecta, tū actus succedendi, de quo requiritur,est adhuc in pendenti:sicut ꝛ substitutio ī ista lege.Istud impugnat valde subtiliter Are.hic,ꝛ in l.humani tatis.C.eo.nā dicit ꝛ subtiliter,q̄ Bar.ꝛ doc.errāt ad istū tex. nam dicere,q̄ in ista.l.substitutio erat in pēdenti,istud est fal sum:q2 cū esset mort⁹ fecit substōnē.clarū est,q̄ post mortem ipsius testatoris mut⁹ nō potuisset reuocare talē substitutio nē.ꝛ sic ex morte testatoris erat ex subst.quesitū ius irreuoca bile:ꝛ sic nō est verū,q̄ substitutio staret ampli⁹ in pēdēti.pō dera ergo subtiliter fm eū,q̄ hoc mō cōsiderādo iste tex.stri git,ꝑ opi.Dy.nā hic q̄ is hec substitutio esset pfecta,ꝛ irre uocabilis post mortē testatoris.tū reuocaī ꝑ supueniētiā fi liorū.casus est hic:ergo similiter legitimatio q̄ uis sit pfecta dz reuocari per superueniētiā filiorū.tū ad illud fundamen tum rūdeo, q̄ imo substitutio in pendenti erat adhuc in ista. Lq2 q̄ uis ipse mutus non potuisset ipsam reuocare:tū substi tutus potuisset mori añ mutū, quo casu substitutio annulla ret,ꝛ nō trāsmitteret ad heredes.l.si ex plurib⁹.ff.de suis,ꝛ le gi.ergo donec viuit mutus,subst.est in pendēti:q2 posset mori substitutus ante,nō sic est in legitimatiōe pfecta, nisi diceres, q̄ idē respectus etiā sit in legitimatione q̄tum ad effectū suc
18 cedēdi.q2 etiā ipse posset mori ante patrez. ¶† Deuenio nūc ad tertiā opi.Bar.qui tz opi.Ray.nisi qñ legitimatio fieret p oblationē curie,adde qd istā opi.Bar.sequit Ang.hic, qui to ties variauit.Eandē opi.tz.Lu.Ro.vbi bene examinat hūc passum in consi.cxcvij.incip.in ꝓposita consultatione. ¶ Pri mo videndū occurrit in vltimo dubio,vbi tz cū omnibꝫ Bar. imo fortius etiā si in priuilegio legitimādi concesso comiti pa latino essent illa verba,sine legitima prole:q2 non obstarent il la verba,q2 debēt intelligi de ꝑle legitima existēte tēpore legi timationis,secus in postea natis.ꝛ no.qd posses lucrari vnaz vestē,nihil tñ alle.videamus vtrū Bar.bñ dixerit,vel ne.Sal. hic reprehendit Bar.ꝛ credo qd bene reprehēdit, dū arguit equiparādo q̄ quēadmodū facta est legitimatio p subsequēs matrimonium succedūt sicut legitimi:idē est,qñ sunt legitima ti p rescriptum principis,ista equiparatio non est bona:quia tex.quē alleg.Bar.in l.cum quis.C.de nat.lib.dicit,qd imo si ſ̄ primo nati ante mat.succedūt cum postea legitime natis, eo q̄ primi fuerint causa,q̄ sequētes nascerent:q2 propter af fectionē ꝓtorū pr̄ contraxit matrimoniū,ꝛ nati sunt legitimi ista rōne dicit ibi tex.q̄ legitimati equaliter succedunt cū le

gitimis.ſed iſta rō ceſſat in legitimatis a principe.ergo eg̃paratio Bartoli nō bona.Eandē rōnē p̃cise aſſignat ter.in ſ. ſancim⁹.in aut.qb.mod.na.effi.q1 ꝑpie,recitat ter.i d.l.cū qs.

19 ¶ †Scdo aduerte in p̃tū Bart.vult qs filū legitimati⁹ post ſubſequēs matri.aut p reſcriptū principis ſuccedūt cum legime natis.ita procedit optime Rayn.ſecus ſi eſſent legitimati p oblationē curie,mihi alleg.Bart.In hoc credo q̃ male dicat:q1 ſi p̃cedit in legitimatis primis modis p reſcriptū principis.fortius p oblationē curie.nā legitimatio p oblationem curie eſt fortior quā illa.que fit p reſcriptū principis.nā p reſcriptū principis non p̃t legitimari naturalis qñ pater hz legi.z naturales.iſtud dt ter.in ſ.illud in aut.q.mod.na. effi.ſui. allegato p Bar.ſed legitimatio p oblationē curie p̃t indiſtincte fieri.etiam ſi pater hz filios legitimos z naturales.ter.eſt in ſ.qñ varie.in d.aut.qb.mo.na.effi.ſui.ergo eſt fortior.ergo fortior effectum dz operari.z in hoc reprehēdit Bar.Imo. Pau.z Are.hic z bñ:z ſic reliquūt q̃ oī caſu p̃cedit opi.Ray. que eſt vera.Et alio etiā Pau.reprehēdebat Bar.q1 ſi legitimatio p reſcriptū principis non p̃t fieri qñ extant filij legitimi.z naturales.d.ſ.illud ergo.ſimiliter ſi poſtea ſuperueniāt filij legitimi.z naturales dz extingui legitimatio ſicut in ter. noſtro.ſz ad iſtud argumētum facilis eſt rñſio:q1 multa facta tenēt que nō facta impediunt p regulam.l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.z c.quēadmodum.de iureiurā.ptz differētia er.l.pluribus.ſ.z ſi placeat.de ver.ob.in regulā factū legitime.de reg.iur.in vj.teneas ergo opinionē Ray.indiſtincte.que vera eſt in puncto iuris z in p̃actica. ¶ Ultimo Bar.extra gl.eraminat materiam erēplaris ſubſtitutionis p

20 quīq3 principales qōes.† Circa ſcdam qōnem Bar.dū concludit.qs filijs naturalibus tūm ſi ſint furioſi poſſit erēplariter ſubſtitui.quāuis nō ſint in poteſtate.adde qs idem ſimplr tz Sal.hic.Bal.z Sal.in d.l.humanitatis.vbi Bal.reddit rōnem:q1 qua rōne p̃t dare pater tutorē in teſtō filio naturali tūm.vt eſt text.in l.fi.C.de confir.tut.eadē rōne dz poſſe ſubſtituere pupillariter:cum vtrūq3 remedium tēdit ad prouiſionē filij. ¶ Breuiter tz contra Bar.z ſequaces.q̃ imo erēplaria ſubſtitutio non p̃t fieri filio naturali tūm:nam ei non debet legitima a patre.l.vxorē.ſ.naturalis.ff.de leg.iij.z l.fi.C.de nat. lib.z eſt glo.ſingularis.in l.j.in p̃in.ff.de contrab.ſed ter.in d.l.humanitatis.C.eod.faciens mētionem de legitima oſtendit.q̃ loquī de filijs iſtis quibus debetur legitima.z ita tenēt Ang.Imo.Rap.cu.Aler.z Are.hic.z idē Are.in d.l.humanitatis confirmat Are.in d.l.humanitatis.in ver.nulla quere la vbi ter.dat intelligere.q̃ erēplaria ſit tali mēte capto qui alias nō relinquēdo legitimā aſcēdēribus faceret.vt ei⁹ teſtū querelef ergo clare apparet.q̃ loquī de filijs iuſtis:z ita inducio mihi nō ſatisfacit:q1 ter.in d.l.humanitatis.dt.q̃ quemadmodū cōtra pupil.ſubſti.non dat q̃rela .l.Papinianus.ſ.ſed neq3 impuberis.ff.de inof.teſta.z c.ſi pater.in fi.de teſta.in vi. Ita ☞ erēplaria ſubſt.non datur querela:q1 non cenſetur teſtamētū filij.ſed patris.iſtud eſt qs ꝑpie voluit dicere ibi ter.

21 ¶ †Succeſſiue q̃rit Bar.an patri furioſo poſſit erēplariter p filiū emancipatū ſubſtitui.Circa iſtā queſtionē cū opi.Bar. trāſeūt indifferēter oēs hic,idē tz Albe.poſt Ray.z Bui.i repe.hui⁹ rubri,Bal,z alij in d.l.humanitatis. Pro iſta cōi ſuia a qua nemo diſcrepat.addunt Imo.z Aler.rōnem:q1 ſi filius poſſet erēplariter ſubſtituere patri;ſequeret qs filij⁹ poſſet ſemet ipſum ſubſtituere,qñ alij filij nō extarēt:q1 tū ler habet p abſurdo.vt ſ.dt Bar.que rō parū hz ſapotis:ſz oēs antiqui z Mod.ten.ant iſtam opi.Bar.z nemo diſcrepet.Credo ☞ium poſſe teneri.z fort e eſſe de iure:verius, z in primis oſtendā q̃ fundamentū Bar.z doc.non hz obſtare:deinde probabo ☞iū non obſtat primū fundamentū Bar.de l.ſi vero.ſ.de viro.ſ.ſolu.ma.vbi loquī de parētib⁹.ergo non hz locū in liberis.Primo rūdeo, put alibi rūdet Bar.in l.ij.in p̃in.ſ.e. vbi formaliter rūdet.q̃ qñ ler.eſt de directo ☞ius cōe:tūc nō ſit extēſio ad alios caſus.ita loquī tur.d.l.ſi vero.ſ.de viro.alias fiat extenſio q̃ēadmodū dt ibi Bar.ita dicam⁹ in propoſito.Scdo reſpondetur.qd.ſ.de viro.qui vult qs quando ler loquitur de vna perſona qs non extendit ad aliā procedit niſi eſſemus in correlatiuis.vt eſt pater z filius nam illud.qs ſtatuīt in patre data paritate termīnorū intelligitur ſtatutū in filio.l.fi.cum ſimi.C.de indi.vidu.tol.vbi pbant qs iſta regula correlationis hz locum etiā in penalibus,z odioſis.quēadmodū ergo pater p̃t exemplariter ſubſtituere filio furioſo:eodem mō eg̃:ſi pater eſt furioſus poteſt.Et tertio dt qd l.loquat de parentibus gratia frequētioris vſus per hoc non intelligitur excludere eg̃ q̃ filij non poſſint per gl.in cle.j.in verbo p̃ſidēte.de reſcri.cū aliis concor.quas dedi in l.ij.ſ.eo.in p̃in.Nō obſt. ſecunda rō Bar.z antiquorū qs nō eſt inuētū,qs in pupil.ſubſt.iſtud poſ-

¶ Filij legitimi q̃ ii. Adde doct.in c. tanta. qui filij ſint legitimi.

ſit filius facere:ergo nec in erēplaria.rūdet q̃ in pupillari eſt impoſſibile q̃ ſit pater.z qs ſit filius z pupillus:z ſic nō reperitur in pupillari:q1 eſſet impoſſibile.z ſi diceres.imo impoſſibile eſt qs pupill⁹ ſit pater z q̃ in pupillari etate ſuſcipiat filios:z tūc extinguīt pupil.vt dicit Bar.in l.in pupillari.in p̃in. ſ.eo,rūdetur qño poſſet ille filius ſubſt.pup.patri:q1 caret intellectu. Non ob.tertia rō Bar.qs pater hz plus iuris in adminiſtratione bonorū filij qñ eſt cura filij q̃ ecōtra oñ filij⁹ eſt cura patris.vt dicit gl.in d.l.is q.q1 dico qs iſta rō Bar.cum reuerētia non eſt in propoſito bona.nā pater hz plus iuris in adminiſtratione bonorum filij,q̃ mater.nā pater eſt legitim⁹ adminiſtrator rōne vſufructus z mater non.l.j.z per totum. C.ſi bo.mater.z tū mater ita p̃t ſubſtituere erēplariter ſicut pater.d.l.humanitatis.imo ſimul z eodē tpe.vt dicetur.ſ.poſt Bar.ergo in materia noſtra non faciunt qs pater habeat plus iuris. Non obſt.rūſio Bar.ad l.is qui.nā dicit q̃ ille ter.z ſimiles loquunt inter vinos,ſecus in vltima voluntate:q1 aduerte.qs z iſtud fundamentū p̃t retorqueri ☞ Bar.z cōem.nam facilius admittit quē ad actū teſtandi.q̃ ad ☞endū.ita probant iſta iura alleg.p Bar.que induco.nō adultus habēs curatorē equiparat pupillo quo ad ☞tū.z ſic eqparatur pupillo:z tñ adultus p̃t facere teſtū.ter.ſunt ibi.z ter.in l.cū pater.ſ.curatores.ff.de leg.ij.ergo apparet qs facilius qs admittit ad teſtandū q̃ ad ☞endū.z pondera q̃ Bar.j.in q.nunqd mater que tranſiuit ad ſcda vota poſſit ſubſtituere erēplariter vult iſtud.z ſic ex his vī mihi q̃ rōnes Bar.z doc.de facili tollunt.z ſicut p̃ p̃t ſubſtituere filie furioſo erēplariter ita

22 z e☞ filius poſſit ſubſt.patri furioſo ¶ † Circa illā qōnem.an filio impuberi.qui ſit furioſus.z mēte captus poſſit pater erēplariter ſubſtituere.an vero pupillariter. Adde qs cum opi. Bart.poſt Bui.tz Bal.hic.qui Sal sliter rūdet ad l.qui habēt.ff.de ture.qs ibi loquitur in tutela.qua finita.p̃t iudex p uidere de curatore.Sed in caſu noſtro,mortuo teſtatore.z finita etate pupillari.nō poſſet iudex puidere de erēplari ſubſt.z ita etiam rūdet And.hic.Eandē opi,tz Alb.in repe.iſti⁹ rub. Pro opi.Bar.facit ſm Imo.z Mod.q1 iſtud priuilegiū erēplaris ſubſtitutionis concedit patri diſpē ſatine ex quadā humanitate.t.l.humanitatis.z conſequēter iure ſpāli:ergo vbi p̃t habere locum remediū ordinarium pup.ſubſti.debet ceſſare remedium exemplaris.qs eſt extraordinarium tñ poſſes dicere:q1 etiam pup.ſubſt.ſit remedium ordinariū. Adde etiā q̃ pro opi.Bar.videtur facere iſte ter.in p̃in.niſi diceres.q̃ iſta ſunt verba narratiua facti.in quibus iuriſc.nō fundat deciſionem:ergo ex his non eſt licitū arguere.vt eſt gl.que reputatur ſingu.in l.vnica.in iij.intellectu.C.qñ non pe.par.quam gl.Aud.z ſcribētes in multis locis reputāt ſing.ſoleo allegare tres gl.que iſtud clarius dicunt gl.ad literam.in ſ.ij.verb. teneris.de dol.z contu.in vj.z gl.in c.auditis.de elect,gl,in c,i. de rer.permu.in vj.ſtat ergo communis ſnia Bar.z oīm,q̃ filio impuberi.qui etiam eſt furioſus.ſi eſt in poteſtate.nō p̃t erēplariter ſubſtitui.ſed dz ſubſtituipup.ſz ſubſtit.erēplaris valeret ſicut pup. ¶ † Adde qs contra opi.Bar.z cōem ſtringit fortiter fortiter ter.in ſ.qua ratione.in verſi.z ſi puberes ſint. inſti.de pup.ſubſt,pondera implicatiuam.z que implicat.qs etiam ſi eſſent impuberes p̃t ſubſtitui erēplariter impuberibus,idē vult gl.magna.in illo.ſ.qua ratione.circa medi.dum dicit de erēplaria ſubſt.dum dicit q̃ iſta etiam maioribus ſit: ergo vult in implicatiua.q̃ etiam impuberibus fiat:z reperio qs ita per illum ter.z illam gl.tenuit ſubtilis Jo.Fab.millo.ſ. qua rōne.Addit Jo.Fab.aliam rōnem.q1 pupi.ſubſti.nō p̃t fieri niſi ab illo.qui hz poteſtatē:erēplaria autem ab oib⁹.ergo lex voluit.q̃ poſſit fieri.z puberibus.z impuberib⁹ in hoc differt a pup.z ſic Jo.Fab.de directo tz contra opi.Barto.z cōem.Difficultas eſt tenendo opi.Bar,z cōem reſpōdere,ad illum ter.in illa implicatiua.z ſi puberes ſint.Diceret aliqs: p̃t rūderi ex doctri.Bar,qs verū eſt qs impuberi.qñ non eſt in poteſtate p̃t ſubſtitui erēplariter:q1 non p̃t tunc pupil. in iſtis terminis p̃t intelligi.z erēplificari implicatiua.ſz iſta reſponſio non eſſet bona.q1 diuinaret.Scdo q1 ille ter.loquī in dubio.z in dubio quilibet filius cenſet in p̃tate:q1 emācipatio eſt facti.ter.eſt in l.ſi emācipati.C.de col.in verb.teq3 emācipatū probatum fuerit. Mod.no.rūdent,z vere,q̃ illa implicatiua non p̃t implicare illud q̃ dt Jo.fab.qs etiā ſi ſint impuberes poſſit erēplariter ſubſtituere:q1 implicaret caſus magis dubitabilē.qñ eſt ☞natura iſtius implicatiue.ita gl.in l.ſi lud.ff.ad leg.Aquil.in l.qs ſi minor.ſ.reſtitutio.ff.de min.ergo implicaret caſum magis dubitabilem ſenſus illius litere. eſt.q̃ parentes poſſunt exempla.ſubſti.etiam ſi puberes ſint: illa implicatiua etiam implicat, q̃ non ſolum impuberibus, p̃t directo ſubſtituere; pu.vt dictū eſt,ſz etiā ſi ſint maiores.

ad

ad exēplū pupil. pōt exēplariter substitui: ⁊ si sic dictio, ēt ipli-
cat casum minꝰ dubitabilē de pupillari: nam ꝙ puberi ⁊ mēte
capto possit, ⁊ multo exēplariter substit. erat dubiū: q̄ de iure
storū nō ꝑmittebaẏ nisi īpetrareẏ a principe. casus est hic. iste
24 est ꝓprie casus illiꝰ tex. ¶ † Circa q̄stionē illā, que sit rō diuer
sitatis quare pupillaris nō possit fieri emācipato sicut exēpla
ris ego teneo oēs tres rōnes, ⁊ reperio ꝙ oēs tres approbat
Alb. de ros. in rep. rub. ē. e. ⁊ in prima rōne. nō obstat illud ꝙ di
cit Bar. ꝙ in pupillari attendiẏ discretio, ⁊ nō ius ⁊ rigor iu-
ris ciuilis: q̄ rñdet Imo. saluādo primā rōnē, ꝙ imo in pupil-
lari attēdit rigor iuris ciuilis: nā si aliqs sit ꝓximꝰ pubertati
solum ꝑ tres dies, tñ nō pōt testari, q̄ oportet qđ sit ingressus
vltimā diē. l. qua etate. ē. de test. ergo apparet, qđ in pupillari
attēdiẏ rigor. ista defensio. Imo. nō faceret: q̄ nō est generalis
nā pone qđ sit pupillꝰ infans. in oībꝰ eqparaẏ furioso. l. j. §. fu-
rioso. ff. de act. ⁊ obli. l. pupillus. §. adeo. ff. ex quib. cau. maio. ibi
ergo nō attendereẏ rigor iuris ciuilis, q̄ in furioso. Scđa rō ⁊
ista est melior, ⁊ istā teneo ꝑcipue, ⁊ eā tene. nō obstat respōsio
Bar. q̄ dico ꝙ ista est calumnia: q̄ in exēplaria impedimētū
aptitudine est futurā ꝑpetuū, in pupillo, nō egrediẏ pupilla-
rē etatē: ergo ꝑmo magis est ꝓuidendū, q̄ scđo. gl. in l. nisi simi
ta. ff. de tut. ⁊ rat. distr. ⁊ ista secunda rō: magis est expedita: in
tertia pōt ꝓcedere. q̄ in pupil. qlibet pōt substitui. in exēplari
25 nō. ¶ Circa illā q̄stionē nūqd mulier trāsiēs ad scđa vota pos
sit substituere exēplariter. adđ, ꝙ i ꝑma decisiōe trāseūt Ang.
Raph. Alex. ⁊ Are. hic. ⁊ idem Are. in d. l. humanitatis. Scđo
adde, ꝙ tertiū argumētū Bar. ꝙ mater trāseūdo ad scđa vo-
ta priuetur tutela ergo debet priuari actu vltime voluntatis.
istud argumentum potest confirmari: q̄ bona est equiparatio
de tutela ad vltimā voluntatem. ⁊ econtra. tex. est in l. quidam
in ver. j. C. de neces. ser. her. insti. vbi proprie imperator ita ar-
guit a tutelā ad vltimā volūtatē. Cōtra Bar. tenet. Io. de im.
hic. ⁊ in c. Raynutiꝰ. in materia exēplaris. de testa. Mouetur
q̄ si mater antequā transiuit ad scđas nuptias. petijt tutorē
filio: tūc īdubitāter putat, ꝙ possit tūc exēplariter substituere.
Moueẏ rōne, ⁊ lege ꝓbat ꝑmo rōne: q̄ si tūc nō priuaẏ succes
sione filij, q̄ ꝯcernit fauorē matris. l. si aūt. C. de leg. her. ⁊ l. ij. §.
filius. ff. ad Tertyl. certe multominus debēt priuari potestate
substituēdi, qđ est fauorabile filij. Scđo moueẏ ꝑ tex. in d. l. hu-
manitatis. q̄ loquiẏ indistincte: si vero mater, nō petito tutore
trāsijt ad scđa vota nunqd tūc possit exēplarie substituere. Di
cit Imo. ꝙ istud hꝫ plus dubiū: tū tꝫ adhuc ꝯ Bar. q̄ licet ma
ter nō petēdo tutorē priueẏ successione filij, nō sequitur, ergo
priuaẏ facultate substituēdi: cū istud sit fauorabile filijs: ⁊ ma-
ter trāseūdo ad scđa vota nō priuaẏ his, q̄ respiciūt fauorē fi-
liorū. ⁊ istā rōnē ꝯ Bar. adducit etiā Sal. in d. l. humanitatis.
Cōfirmatur, q̄ qñ tutor est suspectus, puta q̄ non satisdedit,
vel nō fecit inuētariū. tamē post facere ea, que sunt vtilia pu-
pillo. tex. est in l. j. ⁊ ij. C. de tuto. ⁊ cura. qui non satisde. declarat
Bar. i l. legitimos. ff. de legit. tu. ⁊ Bar. in l. qui duos. ff. de reb.
dub. Tu aūt aduerte, ꝙ īquātū Imo. dicit. ꝙ qñ mater petijt
tutorē filio, ꝙ pōt exēplariter substituere, ⁊ hꝫ ꝓ indubitato
ꝙ si pōt succedere, multo fortiꝰ substituere: pro certo grauiter:
equocauit Imo. Exēplaria regulariter nō pōt fieri nisi pube
ri. ⁊ sic maiori fm qđ tꝫ. ē. Bar. ⁊ dixi in precedēti lectura, ⁊ sic
illa distinctio an petierit tutorē, vel nō, nō facit ad exēplariā
substōnē: q̄ filius est maior pupillo mater ampliꝰ non priua-
tur hereditate. l. matres. C. ad tertyl. Scđo aduerte, ꝙ alia rō
Imo. ⁊ Sal. dum dicūt. qñ mater trāsijt ad scđa vota, ⁊ non pe
tijt tutorē: nunq̄ priuaẏ his q̄ respiciūt fauorē filij. istā rōnem
impugnat Alex. ꝙ imo priuaẏ tutela filij. aut. sacramentum. C.
qñ mu. tut. offi. fun. pōt. ⁊ īn tutela est fauor filij, sed ista repro-
batio Alex. parū me mouet: q̄ tutela simpliciter ꝓlato, est be
ne fauor filij, sꝫ qđ mater, q̄ trāsiuit ad secūda vota, remaneat
tutrix filij primi, nō esset fauorabile: imo dānosum filio. Pre-
terea ⁊ scđo, ꝙ mater remoueaẏ a tutela, parum ꝑiudicat filio
q̄ iudex hꝫ prouidere de tutore. sed iudex non posset ꝓuidere
de exēpla. substi. Contra Bar. etiā facit Bal. i l. humanitatis.
⁊ ibi Bal. eo q̄ nō reperiẏ lege cautū. qđ qñ mater trāsit ad se-
cūda vota, priueẏ facultate substituēdi exēplariter filio, sed in
istis iuribus priuatiuis nunq̄ debemꝰ dicere, ꝙ qs priueẏ nisi
expsse dicat. §. cū igiẏ. in aut. de nō elig. secū. nu. quē tex. alle. ad
hoc Bal. in aut. ex testamēto. C. de secū. nup. cum concor. quas
alias dedi. secūdo, q̄ si mater priuareẏ potestate substituendi
exēplariter trāseūdo ad scđa vota certe ergo pr̄ trāseūdo ad
scđa vota debere priuari. gl. ⁊ Bar. in l. femine. C. de secū. nup.
⁊ tū pr̄ trāseūdo ad scđa vota nō priuaẏ administratiōe filij. l.
fi. C. de bon. mater. ⁊ l. generaliter. C. de secū. nup. sic etiā nō pri
uatur ꝑtāte substituendi exemplariter fm Ang. Raph. ⁊ oēs
Mod. hic. Pro opi. Bar. pōderat Are. nouū tex. hic. ⁊ i l. hu-
manitatis. lꝫ teneat cū Bar. tex. i §. finaūt. inst. de pup. subs. cir
ca fin. §. ibi pater quando substituit pupillarer filio dꝫ taliter
facere: ne ex tali substitutione īminet periculum pupillo ⁊ per
hoc reputat quod mater que trāsiuit ad secūda vota nō pos-
sit substituere exēplariter filio mente capto, vel furioso: q̄ ve-
risimiliter substitueret vitricū secundū maritū, q̄ insidiareẏ vi-
te furiosi ꝯsimiliter. Sꝫ istud fundamētū nō facit in ꝓposito:
q̄ mater nō pōt substituere exemplariter, nisi descēdētes, vel
collaterales. tex. est in d. l. humanitatis. ergo ñ possit substitue
re vitricū: nisi loqueretur i casu quādo nō haberet descēdētes
26 vel aliquos collaterales. ¶ † Circa secundum casum Bar. qñ
mater primo substituit exēplarie postea trāsiuit ad secūda vo
ta adhuc tꝫ Bar. qđ illa substitutio irritetur. Contrarium te-
nent Bal. ⁊ Sali. in d. l. humanitatis. vbi dicit Bal. quod oī-
no est tenendum contrarium: eo quia facta ante transitum se-
cundarum nuptiarum non infringuntur per transitum ad se-
cunda vota. §. finautem tutela. in fi. in aut. de nupt. Secundo
q̄ transire ad secūda vota nō est proprie delictum neq̄ dimi-
nutio status: ergo testamentum non rumpitur. l. j. §. exigit. ff.
de bon. pos. secundum ta. Credo opi. Bar. esse veriorē tenēdo
illud quod tenet Bar. in precedēti passu, moueor duplici fun
damēto. Primo quādo actus non est perfectꝰ, ⁊ cōsummatus
si deueniat ad casū, a quo incipere nō pōt, vitiaẏ. l. si sub vna.
§. si quis viā. ff. de ver. obli. sed ista substitutio nō perfecta, vi-
uēte filio, ⁊ viuēte matre: ergo mater deueniendo ad casum a
quo nō pōt incipere ad scđa vota non potest. scđo moueor fun
damēto, quo voluit Bar. q. qua ratione inhabilitas superue-
niēs in persona pupilli vel substituti annullat substi. d. l. cohe-
redi. §. cū filie. eadē ratione si superueniat inhabilitas in perso
27 na substituētis dꝫ fortiꝰ vitiare. ¶ † Circa illā questionem in
pupil. requiriẏ. quod pupillus nō sit recasurꝰ in potestate al-
terius nunqd idē sit in exēplaria: cōcludit, ꝙ sic Bar. bene lo-
quiẏ. ¶ Circa septimū requisitum dum querit cum substitutio
pupillaris pōt filio instituto, vel exheredato nunquid idem sit
in filio furioso, vel mēte capto, ⁊ ꝯcludit qđ potest fieri substi-
28 tutio exēplaria filio instituto, sed exheredato non. ¶ † Adde
inquātū Bar. in septimo requisito ꝯcludit, ꝙ si filiꝰ[a] commit-
tat causam ingratitudinis erga patrem per quā possit exhere
dari: si postea efficiaẏ furiosus pater potest eū exheredare ex
causa ingratitudinis cōmissi ante furorē, ⁊ sic habes correla-
rie qđ furor non purgat cām ingratitudinis prius commisse.
⁊ licet Bar. nihil alle. ad hoc habes duos tex. qđ furiosus pos
sit exheredari. in l. fi. §. sed cum antiqtas. in verb. exheredatis.
29 C. de cur. furio. ⁊ tex. i l. de creationibꝰ. C. de epi. aud. ¶ † Scđo
⁊ fortius ista conclusio probatur per illud quod decidit Bar.
per illum tex. qui optime probat in l. nunquam. §. si vi. de vsuc.
vbi dicit Bar. quod per illum tex. determinatur questio theo
logorum: pone quod aliquis committat peccatum mortalem
postea efficiaẏ furiosus ⁊ moritur: nūquid erga Deum erit dā
natus ꝓ peccato mortali. dicit qđ sic, sed nos habemus regu-
lā qđ mitiꝰ agiẏ cū Deo q̄ cum hominibus. gl. in l. si quis rem
§. voto. ff. de pollicita. ⁊ licet Bar. nō fuerit recordatus debue
rat allegare tex. canonistarum. in c. maiores. de baptismo. stat
ergo communis cōclusio ꝙ furiosus[b] potest exheredari a pa-
tre ex causa ingratitudinis cōmisse antequam esset furiosus.
30 † sed pulchrū dubium, si aliquis committeret delictū propter
quod debeat decapitari: si postea efficiẏ furiosus, nunquid de
beat decapitari: ⁊ an poterit puniri in personā. cōis opi. ꝙ nō
possit in ꝑsonam puniri: q̄ nō dꝫ addi afflictio, afflicto. l. diuuꝰ
ff. de offic. presi. idem q̄ furiosus[c] habetur loco absentis. l. ij. §.
furiosus. ff. de iure. codi. sed pena capitalis non potest ferri in
absentē. l. absentem. ff. de pe. item furiosus ⁊ mēte captꝰ habē
tur ꝓ mortuis dicit Bal. in d. l. humanitatis. in quarta fallē-
tia: sed mortuꝰ nō pōt puniri in personā, vel decapitari vel sus
pēdi fm Cy. in l. ij. C. qui testa. fac. pos. ⁊ ita in terminis nostris
tenet Bald. ⁊ cōiter Mod. in l. furiosus. ē. qui testa. fa. pos. vbi
Alex. firmat expresse istā partē. licet hic non clare firmet. Itē
tenet Bal. in d. l. humanitatis. in ver. tertio querit si furiosus
⁊ in c. j. de eo. qui interfecit fratrē suum. ⁊ ibi Aluarotus sequi
tur eandem opi. ita etiam tenet Imo. in c. Raynutius. in mate
ria exempla. substi. lꝫ hic clare nō firmet: ⁊ ista est vera ⁊ com-
munis sentētia quamuis Ludo. ro. in d. l. furiosum. ⁊ in l. pe. ff.
si ex noxa. causa aga. contrarium tenuerit. ꝓ l. j. ff. de pe. vbi nō
attēditur variatio statur persone, sed tempus commissi deli-
31 cti. † Et repetitio quod Franc. de albergo. de Are. qui fuit di-
scipulus Bar. dicit quod alias Bonome fuit iudicatum con-
trariū dicit in d. l. furiosum. quod imo furiosus debeat decapi
tari licet opi. Bal. sit vera ⁊ cōmunis, ⁊ ab ea nō sit discedēdū
nec legēdo, nec consulēdo, nec iudicādo: q̄ etiam vbi sunt di
uerse opi. in delictis: tenenda est mitior pars ad absoluendū.

a ¶ Si filiꝰ. Adde. i c. Quinta vallis de iureiu.

b ¶ Furiosꝰ. Adde. l. fi. in §. sꝫ cū antiquitas. C. de cu. fur. l. de creationibꝰ. C. de ep. audi. Bald. in l. humanitatis. C. de ipu. ⁊ al. subs.

c ¶ Furiosus. Adde. l. in negotijs. ff. de reg. iur. ⁊ in l. ij. §. si furiosi. ē. de negot. gest. ⁊ Cy. l. in minimis. C. de procura.

l.interpretatione.ꝛ l.sanctio.ff.de penis.tñ in pũcto iuris contrariũ vr̃ veri⁹:q꞉ dicāt doct.qcq̃d velint ꝛ quãtũ velint:q꞉ est casus.l.qd furiosus debeat decapitari ꝑ delicto cõmisso añꝙ esset furiosus tex.est valde clarius.in l.diuus.in ver. si vero.ff. de offic.presi.dũ dicit nec morbo eius danda veniã: ꝛ sic ꝙuis sit furiosus ꝑpter morbum furioris non dʒ dari venia. deinde subijcit sit supplicio afficiẽd⁹.ꝛ si diceres nõne refragatur rõ posita ĩ pn. illi⁹ tex.dũ dt satis furore ipso punit: ꝛ nõ dʒ addi afflictio afflicto,rñdeo,ꝛ iste est ver⁹ sensus illius legis ꝙ tex. in principio loquit,qñ qs cõmisit delictũ in furore quãdo erat furiosus:tũc ꝑcedit prima rõ.ſʒ si cõmiserit añꝙ efficiat furiosus,tunc dʒ puniri.ita loquitur ver. si vero.ista est propria litera illius,ꝛ Bar.ibi expſſe summat illũ tex.quẽ legit cum l.ꝑcedẽti.que incipit cõgruit qd ita loquat in secũda parte pʒ dum dt non dʒ dari:q꞉ qualitas adiectã verbo ꝛc.l.in delictis. ff.de noxa.ꝛ sic dicãt doc.qcq̃d velint:hic est tex.formaliter contra Bal.ꝛ sequaces.nõ obstat illud qd allegat in ꝯtrariũ,ꝙ furiosus hr̃ ꝑ absente ꝛ ꝑ mortuo.rñdeo ꝙ predicta procedũt quando qs est vere ꝛ naturaliter mortuus,ita loquit Cy.in d.l.ij.C.qui testa.fa.pos.vel qñ qs est vere absens,ſʒ furiosus non est vere ꝛ naturaliter absens,ſʒ ciuiliter:ꝛ habeo ꝙ mors ciuilis [a] nunquã equiparat naturali nisi in casib⁹ expressis in glo.reputata singula.in.c.placuit.xvj.q.iij.ẽ alia gl.ĩ d.c.susceptũ.de resc.ĩ vj. tex. ꝛ ibi Bar.ꝛ doc.in l.ex ea.§.j.ff.de ver.obli.ꝛ ꝙ sit verum pʒ:nã etiam seruus est mortuus ciuiliter.l.seruus.ff.de reg.iu. tñ q꞉ naturaliter viuit dʒ puniri pro delictis. Sed in puncto iuris videt tex.satis clarius,qd furiosus debeat puniri: Tenẽdo opi.Bar.ꝛ cõem,a qua nullatenus discedas potes respondere ad tex.in d.l.diuus.ver.si vero.ꝙ tex.ibi loquitur qñ delictum fuit cõmissum ante furorem:tñ pondera ꝙ text.ibi dicit ꝙ isto casu cõsulẽdus est princeps.ꝛ subdit litera,ꝙ ꝑpter immunitatem criminis:q꞉ ibi matrem suã occidit, princeps euʒ supplicio afficiet:nec morbo ei⁹ dãda est venia:ergo dat clare intelligi in illo tex.ꝙ vbi non esset tanta immunitas criminis, ꝙ non esset supplicio afficiẽdus,fateor bñ, qd nõ esset puniendus pecunialiter,vt oẽs fatentur:ita potes euadere illum tex.

[a] ¶Mors ciuil'. a Adde Barto.ꝛ Bar.ĩ l.gall⁹. ff. de li.ꝛ pos.Bal. in aut.si qua mulier.C.de episc.ꝛ cle.doc.in c.cum sis.de conuer.cõiuga.

23 ¶†Ultimo inquãtũ subdit Bar.qd si furiosus ꝛ similes sint instituti in minus legitima,ꝙ ex quo hodie habẽt ius petẽdi supplemẽtum legitime.ꝛ sic hodie habent pro institutis in legitima:per cõsequẽs vʒ substitutio exẽplaris eis facta: idem tʒ Ang.Sal.Pau.ꝛ cõiter Mod.in d.l.humanitatis.ꝛ Alex. hic,qui põderat.d.l.humanitatis.debebat filius habere legitimam,ꝯtrium tenet Ang.ꝛ Imo.hic,ꝛ Jo.Fabr.in §.qua rõne. moti:q꞉ cũ sit data certa forma per d.l. humanitatis. certe actus factus.forma legis non seruata,est nullus.l.cũ hi.§.pretor.ff.de trãsac.etiã si esset actus fauorabilis,ꝛ prius.l.q Rome.§.flauius.ꝛ ibi Mod.ad hoc no.ff.de ver.ob.ꝑ ista sententia ponderat Imo.gloss.ordinariam.d.l.humanitatis.in verbo legitima.que dicit,ad minus.¶Ad l.omnimodo,respõdet Jo.Fa.qui loquitur in casu suo qñ quis testat sibi.ꝛ alijs scdm ius commune:ergo pro ista snĩa cõtra Bar.addo nouã rõnẽ nam l.humanitatis.spãliter statuit, ꝙ parentes non possint substituere exẽplariter,nisi de bonis suis relinquãt legitimam filijs mente captis ꝛ furiosis:ergo.l.oĩmõ.dato qd sit posterior disponit gñaliter,ꝙ si fili⁹ habeat minus legitima, ꝛ agat ad supplementũ,quãuis generaliter loquat,non intelligit in casu supplemẽtũ.l.humanitatis.q꞉ leges noue ꝙtũcũꝗ loquantur generaliter,etiã si dicant non obstantibus quibuscũꝗ legibus antiquis,non intelligũtur loqui de illis legibus. que ponunt casum spãlem.gl.ordina.ꝛ ibi Bar.in l.sciendũ.in prin.ff.qui satisd.cogan.ꝛ gl.in auth.de her.ab intesta.in verbo,vacantib⁹. ꝛ late Bar.in extrauagã.ad reprimẽ.in verbo non obstantib⁹ ꝛ habes pro ista regula tex.in l.in testamentis.ꝛ ibi Rap.Ful. ad hoc no.C.de test.iuncta.l.hac consultissima.in prin. vbi gl. ꝛ doc.C.qui testa.face.pos.ꝛ pondera,ꝙ si etiam esset fauora-
33 bile testamento,ista regula procederet vt hic.¶†Pro eadeꝫ opi.contra Bar.qd non valeat exemplaris substi.cõtra Bar. quando minus legitima:relictum est mouebatur Ang.hic,q꞉ ista substitutio est inducta humanitatis intuitu.d.l.humanitatis.sed si pater relinquat minus legitima non vtitur humanitate.l.si quis in suo.in prin.C.de inof.test.nec dicatur ꝙ habeatur pro instituto vt dicit Bar.ex quo capit supplementum ex tacita voluntate testatoris q꞉ dicit Ang.qd imo capit contra voluntatẽ testõris. ꝛ testõr relinquẽdo minus legitima videt in residuo exheredare.l.cũ queritur.ꝛ l.parẽtibus.C.de inoffi. testa.tñ ad hoc facilis est responsio:q꞉ in dubio volũtas testatoris censetur cõformis voluntati legis.dicit Bart.in l.heredes mei.§.cum ita cum mille simi.ff.ad Treb.Ultra Ang.pro ista parte cõtra Bar.fortiter facit,ꝛ stringit q꞉ ius agẽdi ad supplementum legitime subrogatur loco querele. ꝛ sic loco exheredatiõis.ita dt Bar.in l.cũ ex filio.in prin.ſ.e.ꝛ in l.si quis filiũ.in fi.C.de inof.test.sicut ergo exheredato non põt exẽplariter substitui.ita nec agẽti ad supplemẽtum legitime.Confirmatur per id qd voluit Bar.in l.siue.§.ex duobus.per illũ tex. ff.de iur.pat.vbi no.Bar.ex illo tex.ꝙ qui petit supplemẽtum legitime habetur ac si cõtrabularet.sentit Bar.in repe.l.pater filium.in ij.q.ff.de inof.test.quid tenendum.si quis haberet repetere istã legẽ posset de facili sustinere vtranꝗ partem.tamẽ defendendo opi.Bar.q̃ est vera.ꝛ cõis facio duo fundamenta per que remouent allegata in oppositũ.In primo presuppono ꝙ ius petendi supplementũ legitime nõ subrogat loco q̃rele,vt dicit Bar.ꝛ male:ptʒ q꞉ q̃rela est odiosa, ꝛ expugnat testm̃:sed ius petẽdi supplementum est fauorabile,q꞉ defendit testm̃,tex.est ĩ d.l.omnimodo.ergo cũ habeat ꝯtrariã naturã querele ineptũ est dicere ꝙ subrogat in ei⁹ loco.ita tʒ meli⁹ Bal. in d.l.si quis filiũ.ꝛ ibi cõiter alij sequunt.C.de inoff.testa.hinc alibi no.Bal.ꝙ petere supplementũ legitime nõ est impugnatio testamẽti.ita no.Bal.in l.cũ in lege.in iij.no.ꝑ illum tex.C. de episc.ꝛ cle.ꝛ reputat tenẽdum mẽti. Alibi idẽ Bal.in l.illud C.de col.circa princ.dicit ꝙ petitio supplementi legitime fuit
34 principaliter inuẽta fauore testamentorũ. ¶†Scdo pro opi. Bar.ꝛ cõi facit illud fundamentũ:nã supplementum legitime fit ipso iure tex.est in l.scim⁹.in prin.in ver.ipso iure.C.de inof. test.ꝛ confirmat rõne vltra illũ tex.nam falcidia resecat quartã ipso iure.l.lineam margaritarum.ꝛ l.plautius.ff. ad legem fal. quanto fortius quarta que est debita iure nature,que est potẽtior debet ipso iure operari.ꝛ si diceres quod imo dʒ agi ad supplementũ legitime vel condictione ex l.fin vnam opinionẽ vel actione ex testamẽto fm aliã,ꝛ proprie gl.in d.l. scimus.in gl.magna.scdo dicit,ꝙ supplemẽtũ legitime fit ipso iure, verũ est,si petat, q꞉ dico,ꝙ lʒ supplementũ legitime nõ acquirat incõmutabiliter,nisi sequuta petitiõe,vt ibi est gl.tñ ipsum supplemẽtũ acquirit ipso iure ꝛ pure:ideo trãsmittit etiam aliter nõ agnitũ ita tʒ Sal.in d.l.scimus.ꝛ sequit Alex.in cons.lv.in ij.vo.inci.viso titulo questionis.facit bene text.in d.l.omnimodo.in prin.in verbo sine vllo grauamine,vel mora.tunc arguatur sic:si paria sunt,vel qd testator reliquerit integram legitimam prout requirit tex.in d.l.humanitatis.vel qd lex ipso iure suppleat.text.est in l.non aliter.ꝛ in l.his verbis.ff.de adop. põdera qd ista iura loquunt etiã qñ requiritur pro forma.ꝛ si diceretur.qd d.l.scim⁹.ꝛ d.l. omnimodo. nõ loquuntur in casu speciali.d.l. humanitatis, fm qd superius probaui: rñdeo qd imo.l.omnimodo.ꝙuis gñaliter loquens extẽditur etiã ad casus spãles:hinc est ꝙ instituta turpi persona parenti dat contra tab.ad expugnandũ testm̃ in totũ.tex.est in l.Patronus.ff. si quis a pa.fue.ma.ꝛ tñ.l.omnimodo.extẽdit etiã ad istum casum spãlem qñ instituta turpi persona,si parenti relinquatur minus legitima agit ad supplementũ.ꝛ hʒ locũ.l. omnimodo. ita firmat Bal.in l.fratres.in iij q.C.de inoff.testa.ꝛ sic apparet ꝙ l.omnimodo.extendit etiam ad casus speciales. ꝛ si diceretur per hoc nõ respõdes ad regulã:q꞉ l.generaliter loquens nõ extenditur ad casum spãlem,vt est glo.in d.l.sciendum.vbi Bar.ꝛ alij:q꞉ rñdetur no.qd quando est de intẽtione.legis noue derogare casibus specialibus extẽditur etiã ad casum specialem.ita limitat istã regulã Jo.de Imol.in l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.vbi ad hoc põderat no.per gl.in c. cõtra christianos.in gl.fi.de hereti.in vj.sequitur Alexã.in d.l. sciendum.sed hoc etiã est de mẽte.d.l.omnimodo. Ita habes defensatã opi-
35 nionẽ Bar.tñ passus est disputabilis, ꝛ peregrinus.¶†Circa octauũ requisitũ nunqd in exemplari requirat aditio sicut requiritur in pupillari.cũ ista decisione Bar.trãseũt Sali. ꝛ alij in-
36 differẽter hic,ꝛ Imo.in c. Rayn.in materia exẽplaris. ¶†Aduerte inquantũ Bar.ꝯcludit ꝙ si furiosus esset suus heres ex potẽtia suitatis efficeret suus heres ꝛ cõfirmaret tabulas exẽplares.ita dt esse tex.in l.fi.C.de cur.furio. ¶Adde ꝙ de hoc est tex.ad literam in l.Antistius.§.fi.ff.de acq.he.in verb.patri necessarius heres ipso iure sit.ꝛ in illa.l.Antistius.§.fi.i fi.ponitur sing.limitatio ad ea,que dicta sunt ꝛ ponit Bar. hic qd qñ furiosus instituitur heres,ꝙ nec ipse,nec curator eius possunt effictualr adire,vt efficiat heres iuris.Limita ibi fin.tex. nisi esset institut⁹ heres. seru⁹ furiosi:q꞉ seru⁹ iussu curatoris adiuit hereditatẽ ꝛ faciet furiosum heredẽ iuris:vnde pondera.tu ꝑuecte,in illo tex.duo mirabilia.Primũ est. ꝙ licet alias capacitas,vel icapacitas serui pẽdeat a capacitate dñi,tñ ibi nõ pẽdet:lʒ regula sit ĩ l.si mihi ꝛ tibi.§.in legatis.ff.de lega.j.ꝛ
37 hoc iõ q꞉ dñs nõ ẽ ex toto icapax.†Scdʒ mirabile est ĩ illo tex. ꝙ curator furiosi nõ est sufficiens adire hrditatẽ: qñ furiosus est immediate institut⁹:ꝛ tñ si instituat seru⁹ est idone⁹ vt effi-
38 ciat heres imediate.ꝛ per ista est expedita.j.q. Bar.¶†Circa scdam qõnẽ principalẽ circa.q.an sub vulgari expſſa facta furioso

rioso cōtineat̃ exēplaria, adde. q̄ licet Bar. distinctionem sibi
ascribat: tñ fuit distinctio. Old. Lau. put refert et sequit̃ Alb.
de ro. fidelis recitator antiquorū in rep. isti9 rub. cū opi. Bar.
trāseūt doc. hic, et Bal. in d.l. humanitatis. Adde secundo q̄
ad funda. de aduersa fortuna. id est hominis q̄ casus et aduer
sa fortuna cōsiderari nō debent, pōderat Bar. melius rñdere
q̄ imo casus et fortuna debēt esse in cōsideratiōe qñ tēdūt ad
promissionē, tex. est quē soleo sepe allegare in l. gñaliter. §. si li-
bero homini. ff. de fideic. lib. et sic ec. ¶ Tertio no. limita Bar.
ad regulā q̄ duo spālia nō tolerant̃ circa idē illa regula limi-
tat̃, vt p Bar. hic q̄ illa regula pcedit qñ ex eodē fonte', secus
si ex diuerso, adde q̄ istā limi. etiā pōit Bar. in l. gerit. ff. de acq.
he. i l. sub cōditiōe. ff. de sol. et in l. si is q̄ p emptore. ff. de vsuca.
Car. in cle. qd circa. in xx. q. de elec. et in cle. ij. in vij. q. vt lit. pen.
39 ¶ Itē inquātū Bar. cōcludit, qd muto, et surdo et similiter p
digo. pōt exemplariter substitui. lz c̃rium tenuerit Io. an. i c.
Raynuti9. de tes. et Ang. hic. et i d.l. hūanitat. tñ opi. Bart. est
cōiter approbat a scribētib9 hic, et eū tenuit Bald. in d.l. hu-
manitatis. Io. de imo. i c. Raynuti9. Alb. i rep huius rub. Io.
fab. i §. qua rōne. Inst. e. et de ista cōi snia facit pmo tex. i l. j. C. d
cur. fur. allegat p Bart. vbi prodigus et furiosus eqparantur
furioso substi. exemplariter, vt hic ergo et prodigo. ¶ Scdo q̄
a prodigus equiparet̃ furioso habes bonū tex. in l. si pdia. ff. de
reb. eorū. quē Bar. s. allegauit. ¶ Tertio q2 prodigus surdus
et mutuus, itē fatus epuiparantur, tex. est in l. dabimus. §. fi. cū
l. seq. ff. de puilegijs creditorū. ¶ Quarto facit gl. no. i l. sz et mi
lites. §. j. ff. de excu. tu. q̄ ibi Bal. valde no. que vult q̄ sicut est
dare, legitimā pure respectu furiosi, ita ēt dare legitimū cura-
torē pdigo. ¶ Quinto facit tex. de iure melior in §. sz hoc dici
mus. in auth. vt hi q obli. se phi. vbi tex. eqparat pdigū furio-
sum et mēte captū. quē tex. ad hoc reputat sing. Bal. in d.l. sed et
milites, §. j. ff. de excu. tut. ¶ Sexto accedat alia rō q2 substō
exēpla fauorabilis et respiciēs cōmodū. et sic sumus in fauora-
bilib9, ergo licita est extēsio ex idētitate rōnis. vt est gl. appro-
bata in l. illud. C. de sac. san. ec. firmat Bart. late in l. si ostante.
40 in prin. ff. so. ma et in. ix. q. j. partis pn. ¶ † Ex istis sex cōcluditur
cū opi. Bar. et cōi s̃ Bul. q̄ etiā pdigo pōt exēplariter substi-
tui. et similiter muto, et surdo. ¶ Qui aūt in frenetico. qui iter-
dū hz istas fantasias frenesis. nunqd parentes possint exem-
plariter substituere. Bal. in d.l. humanitatis. l. fi. determinat. q̄
non ex eo: q2 est modicus defectus sicut modicū impedimen-
tum nature non consideraf: alias non curatur. in l. cum antiq-
tas. C. de testa. refert et simpliciter sequitur Alex. hic.

Adde Tu q̄ Bal. in l. ij. in x. q. C. de rescin. vendi. tx. qd
donec hoīes sunt in frenesi nihil possunt dispone
re aut testari: q̄ est no. verbū ad extēsionē. l. furiosum. C. qui te
sta. face. pos. cōfirmo istā decisionē. q̄ frenetico nō possit exem
plariter substitui, eo q2 nō laborat perpetuo morbo, put regri
tur i exēplaria. tex. est i d.l. humanitatis. in ver. ppetuo. hinc est
q̄ etiā furioso habēte lucida interualla nō potest exēplariter
substitui, cū ipse possit testari. l. furiosum. C. q test. fa. poss. ergo
multo min9 poterit substituere exēplarie frenetico, cū ipe pos
sit testari. ita reperio tenere Imo. in c. Ray. in materia exēpla-
41 ris substōnis. de testa. † Quid aūt in fatuo, nunqd possit exem-
plarie substitui, nō reperio in specie tactū. tñ videt. q̄ fatuo nō
possit exēplariter substitui. eo q2 pōt testari. et facere testm̄. ita
tenet Io. fab. in §. pterea. Inst. quibus nō est pmis. face. testa. et
sequit ibi Ang. de are. lz de eo nō faciat mētionem, nec recolo
alibi legisse: nihil tñ sufficienter allegat. et si diceret̃. q̄ fatuo dā
dus est curator sicut furioso. et mēte capto, ter. est in l. in fi. et in
l. ij. ff. de postulādo. resp. q̄ datio curatoris nō ipedit testamē-
ti factionē. qñ aliud nō obstat. l. aurelio. §. cai9. vbi gl. ff. de libe.
lega. l. cū pr̃. §. curatoris. i. de leg. ij. Signa istā decisionē: q2 re-
puto no. q̄ fatuus pōt cōdere testm̄. ergo sequit̃. q̄ nō pt sibi
exēplariter substitui: tñ Io. fab. nec Ang. nō probāt istud lege,
nec bona rōne: sz ego p hoc allego bonū tex. in l. si frater. i scdo
dicto. in vb. licet vigoris nōdū emersissent vestigia. C. qui tes.
fa. pos. et ibi Pau. et Alex. no. ex illo text. q̄ maior. xiiij. annis, lz
habeat imbecillitatē intellectus: tñ pt testari, q2 i maiore. xiiij.
ann. lex nō videt̃ cōsiderare imbecillitatē intellectus. tñ apud
me dura est ista decisio cū in fatuo nō sit sanitas intellectus q̄
debeat posset testari. cōtra rationem tex. in l. fi. C. de testi. mili.
¶ Scdo q2 gl. i l. ij. ff. de postulādo. exponit fatuū. i. mente ca-
ptū. ¶ Tertio q2 tex. in l. dabimus. §. fi. cū l. seq. ff. de priui. cre-
di. equiparat fatuū prodigo. et surdo, et muto. quibus pōt exē-
42 plariter substitui, vt s. dictū est. ¶ † Circa qōnem, nunquid sit
reperire substitutionē exemplariaz tacitam, adde quod Bal.
in l. humanitatis. i iiij. q. et seq. tenet quod exemplaria facta in
vnum casum furoris extendatur ad alium casum etiam furo-
ris, feci mentionem. in l. j. in prin. s. eo. ¶ Circa q. que persone
possint substitui pupillariter nihil addo. nisi q̄ recito Bart. et
43 doc. inuicem. ¶ † Circa q. an mater posiit preteriri in tabulis
exēplaribus, cōcludit Bar. qd in exemplaria substi. possit pte
riri: et cōsequēter quod mater mente capti non est necesse insti
tui fundat se Bart. in simplici authoritate gl. in d. §. qua rōne.
sed p certo istud fundamētū Bar. est leue. Primo q2 dicam q̄
nō credo authoritati. gl. q̄ legem nō allegat. dicit Bar. in l. res
publicas. C. ex quib. caus. ma. Secūdo licet gl. enumeret solum
duas personas nō excluderet alias psonas in quibus esset si-
milis aut maior ratio, etiā si loqueret̃ taxatiue. gl. in l. ob es. C.
de predijs minorum. tamen istam opi. Bar. tenet Io. fab. in d.
§. qua ratione. Bal. in c. si pater. in materia exempla. substit. de
testa. in vj. Io. de imo. in d.c. Raynu. Pau. in d.l. humanitatis.
Imo. et Alex. hic, et sic ista est cōmunis, q̄ mater potest prete-
riri. Pro ista opi. allegatur tex. in d.l. hūanitatis. i verbo, quos
voluerint ijs substituere: ergo possunt preterire matrem. pou
derāt etiam tex. in verbo nulla querela, tamen posses ad hoc
respondere put respondet Bart. in seq. q. quid tenendum: ista
est communis sententia, vt dixi. Sed ego contrarium teneo. q̄
imo in exemplaria substitutione non possit mater preteriri, ita
tenet solus Bal. sibi contrarius. in d.l. humanitatis. in versicu
lo. serta differentia. mouet̃ per l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. Ale.
dicit q̄ ille. §. veteres. nihil facit, nihil aliud dt. Ego puto, q̄ il-
le tex. optime faciat. et si Ale. aduertisset, cognouisset illum tex. a
optime facere. ibi est tex. quilibet indignatur per sibi parē vin
ci, aut superari. voluit ergo dicere Bal. qd cum mater sit equa
lis in successione vna cum fratribus ipsius mente capti. certe
frater mēte capti non potest preteriri, ergo ēt nō dz posse pte-
riri ipsa mater, qd aūt mater sit paris cōditiōis est expeditū p
iura authēticorū, q2 mater cōcurrit cū fratre vtrinqz cōiūcto.
auth. defuncto. C. ad tertyl. imo ēt de iure codicis, et institutio-
nū. put est in d.l. humanitatis. mater vocabit̃ simul cū fratrib9
defuncti. tex. est i §. sz cū antea. Insti. ad tertyl. lz secus de iure
Digestorū: sed nihil ad ppositū. ¶ Scdo et fortius p ista pte
s̃ cōes facit: q2 si frater mēte capti de necessitate substituit̃, qñ
nō sunt filij mēte capti. vt est tex. in d.l. humanitatis. certe mul
to fortius mater dz substitui, et non dz posse pteriri, eo q2 mr̃i
debet̃ legitima in successiōe mēte capti. alias hz querelā. l. nā et
si parētibus. ff. de inof. test. secus est i fratre cui regulariter nō
dat̃ querela nisi instituta turpi psona. l. fratres. C. de inof. test.
l. j. ff. e. tñ ad istud fundamētū rñdet Io. fab. in d. §. qua rōne. qd
in ista substōne exēplari nō āttēditur ordo succedendi ab inte
stato, patet q2 si mente captus habeat plures filios sufficit q̄
vnus substituat̃. et alij possint preteriri. d.l. humani tatis. i ver.
duo ex liberis. tñ ista nō esset tuta respōsio per id quod tenet
Bar. s̃. ea. l. Ad idē pro ista opinione moueor, nam cum matri
regulariter debeat̃ legitima in successione filij. d.l. nā et si paren
tibus. et auth. nouissima. cū gl. C. de inof. test. Ego habeo quod
p verba legis quantūcūqz generalia nunq̄ intelligit̃ deroga-
tū legitime, nisi de ea fiat specialis mētio. §. ceterum. in aut. vt
cū de app. cogno. l. si qñ. §. generaliter. in ver. specialiter fieri. nō
sufficit quod fiat verbis generalibus. gl. in cle. j. in ver. speciali
44 ter. de iudi. ¶ † Quarto facit q2 dispositio legis, et testatoris
equiparant̃. §. disponat. in aut. de nup. sed testator non presu-
mit̃ velle excludere matrē a legitima, et sic a luctuosa heredita
te filij. l. fi. C. de insti. et substi. ergo nec legislator. in d.l. humani-
tatis. ex quo in specie nō facit mētionem de legitima matris, et
ista opinio. quod mater non possit priuari legitima est. huma-
nior vnde cum ista exemplaria substitutio fundetur in huma
nitate. tenēda est ista pars, q̄ est humanior: et reperio quod ita
tenet Pet. de anch. lz nihil alleget in c. si pater. in notabi. de te
45 sta. in sexto. ¶ † Circa qōnem, an testator possit vnum ex filijs
mēte capti substituere, et alios filios pterire sine alia causa. cō
cludit Bar. sequendo gl. in l. humanitatis. quod pater substi-
tuit exēplarie filio furioso, vel mēte capto. potest vnum ex libe
ris mēte capti vniuersaliter substituere: alios aūt potest prete
rire, sed debet instituere in aliqua re, vel iuste exheredare. ean-
dē opinionem tenet Sal. hic triplici fundamēto. Primo quia
agnatiōe posthumi preteriti rumpit̃ exemplaris substitutio.
casus est hic, ergo fortius, si preterear̃ aliqs ex filijs iam natis
debet substitutio irritari. et licet Imo. et Alex. conentur respon
dere, tamen est violare literam. Secundo quia fieret iniquum
testamentum huius mēte capti, si filij preterirent̃, quod est cō
tra istū textum. Tertio mouetur, quia substitutio exemplaris
est testamentū mente capti, sed ipse nō posset preterire aliquē
ex liberis. idem tenet Bal. in d.l. humanitatis. et ibidem. Ang.
Sali. et ibidem Alexand. licet dicat Archi. esse dubium, prout
dicit hic: tamen nihil firmat. idem tenet Ioann. Fabri. in di-
cto. §. qua ratione motus, quia alias sequeretur absurdum
quod alij propter patris morbum ipsi priuarentur legitima,

a ¶ Prodig9 eq-paretur. Adde Bal. in l. fi. C. in qb. cau. Bal. in l. iubemus. nul. i l. j. C. de sacrosā. eccl. Bal. in l. in-fantis. in iij. q. C. qui admit. Pet. de anch. consi. v. incip. pro parte nobilis.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

qđ esset valde iniquum.idem simpliciter tenet Angelus de
Aret.in d.§.qua ratione.pro ea parte bene facit qr inter cau-
sas que enumerantur in d.§.:aliud quoque capitulum non re
peritur ista causa,quod si habeat filius patrem furiosũ quod
possit exheredare.Sed posses respondere quod ille cause sunt
ex demeritis filiorũ.Cõtrariã opinionẽ scz,ꝙ imo pr̃ possit p̃-
terire alios filios mẽte capti,tz Jo.de Imo.hic,ꝛ mouet̃ rõne
tali.qr si pr̃ p exẽplariã põt excludere matrẽ mẽte capti cui de
bet̃ legitima.put tz Bart.s.in q̃stiõe p̃cedẽti:ergo eadẽ rõne
põt auus p̃terire nepotes vno substituto.Sz ad istud funda-
mẽtũ rñdet Jo.fab.in d.§.qua rõne.ꝙ mr̃i nõ debet̃ adeo legi
tima sicut filijs.l.nã ꝛ si parẽtibus.ff.de inof.testa. Sed mihi
vr̃ ꝙ ille tex.dicat ꝯ͂triũ.mouet̃ etiã Jo.de Imo.per text.in d.l.
humanitatis.in ꝟbo quẽ voluerit.q tex.ita decidit reuera.Et
potes rñdere.vt rñdet̃ gl.ꝛ Bar.dummodo alios instituat in
realia.vel exheredet ex iusta causa est vna longa diuinatio.ita
facit idẽ text'in ver.nulla q̃rela.ꝛ rñdet put respõdet Bar.qñ
filij alij sunt ex iusta causa exhr̃dati.est euidẽs diuinatio.Et si
diceretur.isto mõ alij nõ habebũt,vñ sustententur,rñdetur,qr
filius substitut' tenebit̃ eos alere.l.si qs a liberis.§.itẽ rescriptũ.
ff.de libe.agno.ꝙ onus alimẽtãdi transit in heredem.❡Adde
ꝙ ista opi.q̃ est in puncto iuris verior,lz alia sit humanior: te
nuit idẽ Bar.in d.l.humanitatis.in fine sibi ꝯ͂tr'.Idẽ tz Rich.
mal.Cy.Richar.Ful.Pau.ꝛ Are.in d.l.humanitatis. ❡Iux
ta istam legem querit̃ de alia no.q.nõ tractata per Bar.nec p
46 scribẽtes,nec i l.humanitatis. †Pone.ꝙ mẽte capt' habeat
filios.pr̃ põt vnũ ex liberis mẽte capti substituere. hoc est idu
bitatũ.d.l.hũanitatis.pone, ꝙ filio suo mẽte capto substituat
vnũ monasteriũ.ꝛ nõ filios,vr̃ ꝯcludẽdũ, ꝙ sic,qr monasteriũ
here loco filij.§.sed ꝛ hoc in presenti.in auth.de sanc.epis.vn-
de sumitur auth.nisi rogati.C.ad treb.est tex.in c.in presentia.
de prob.ponit late Bar.in aut.si qua mulier.C.de sac.san.ecc.
❡Scđo facit qr summa est rõ,q̃ p religiõe facit.l.sunt perso-
ne.ff.de religio.ꝛ sump.funerũ.❡Contrariũ determinat Alb.
de rosa.in repeti.istius rub.post Buli.ꝛ dt veritatẽ solo verbo
dt verũ est monasteriũ haberi loco filij,qñ filius id ingredit̃.ita
loquunt̃ iura p̃allegata sz nõ fuit.hic allega.no.in l.si ita qs.§.
fi.ĩ.de leg.ij.ꝛ tex.in l.fideicõmissuz.ff.de cond.ꝛ demon.❡Ad
de pro confirmatiõe tradit istã doc.sepe Sal.in l.ea.C.de cõd.
ob causam.ꝛ latius in d.aut.si qua mulier.vbi dicit, quod re-
gula que habet.ꝙ monasteriũ habet̃ loco filij,vera est p ingres
suz.ꝛ non aliter põt ꝛ aliter cõfirmari.qr respectu legitime ma
gis fauet̃ filijs. ꝙ faueat̃ ecclesie aut monasterio ita probat̃ i
auth.si qua,in ver.legitima nulli diminuta.ꝛ ibi Sali. Bald.ꝛ
alij ad hoc no.C.de sac.san.nã q vult ecclesiam instituere ꝛ fi-
lium exheredare alium querat quam Ang.c.vlt.xvij.q.iiij.glo.
in l.si quis ad declinandam.C.de epis.ꝛ cle in l.ij.C.de inof.te
47 sta.❡†Circa illã.q.no.qs preferat̃ an substitutus a patre,vel
substitutus a matre filio furioso.adde,ꝙ cũ opi.Bar. transit
simpliciter Sal.hic ponit Jo.fab.in §.qua rõne. Insti.de pu-
pillari tu autez pro clariori intelligentia ex dictis Bar.in ista
qõ facias tres cõclusiões. ❡Prima est,ꝙ qñ pr̃ est vilis pso
na dissipator bonorum,ꝙ nõ põt exẽplariter substituere,quia
cui est interdictũ bonis inter viuos,est etiã interdictũ in vltia
volũtate.❡Scđa ꝯclusio est.ꝙ substitut' a patre prefert̃ sub
stituto matris qñ mẽte captus vel furiosus est in patris pote
state ꝛ hoc propter duplex ius.❡Tertia cõclusio, ꝙ si mẽte
capt'.vel furiosus ñ est i potestate p̃ris,tũc sunt paris ꝯditio
nis substitut' a patre ꝛ substitutus a matre istis tribus cõclu
sionib' discussis erit pfecte(prout spero) discussus iste articu
48 l'.❡Circa primã cõclusionẽ,qñ pr̃ est vilis persona, dissipa-
tor bonorũ ꝛc.Istã conclusionem reprehendunt Ang.Jo.de
Imo.hic:qr lz pr̃ sit vilis.ꝛ abiecte cõditiõis.põt tñ filiũ substi
tuere ꝛ exẽplariter ꝛ pupillariter,qr nisi sibi ĩterdicat bonis a
iudice durat administratio,ꝛ p cõsequẽs testamẽti factio.l.is
cui bonis.cũ simi.ff.de ver.ob.ꝛ intelligerẽ Bar.qñ eẽt fcã in-
terdictio bonorum a iudice esset nimirũ improprie fm mẽtẽ ꝛ
verba Bar.Sz aduerte qr rõ Ang.ꝛ Imo.contra Bar. mihi
nõ vrget.qr p̃supposito.ꝙ in tali vili psona nisi interdicat̃ sibi
bonis durat administratio.istud est verũ.ꝙ durat i bonis pro
priis.sec' in bonis filij probat̃ primo,qr pater difficilius repel
litur ab administratiõe bonorũ filij.quam ab administratione
bonorũ ppriorũ.casus est ad hoc sing.in l.si.circa me.C.de sen.
pas.❡Scđo cõprobat̃ qr minor.xxv.annis nõ phibet̃ admi-
nistrare patrimoniũ ppriũ si curatorẽ hz.l.si curatorẽ ñ habẽs
C.de integ.resti.mino.ꝛ tñ phibet̃ eẽ administrator alterius.l.
fi.C.de legi.tu.l.ij.ꝛ ibi no.Bar.ff.q pet.tut.l.minor.ꝛ ibi no.ff.
de procu.Et sic fundamẽtũ Ang.Imo.ꝯ͂ Bar.ñ multũ vrget
nec necessario ꝯcludit.de hoc tñ nũq̃d possit vili ꝛ abiecte pso
ne ꝛ minori pup.substitui.dixi plene in l.ij.ibi Bar.ponit.s.eo.

a ❡Appellatiõe fratris. Adde.l.luci'.fi.fam.erc.ꝛ in l.luci'. in §.q̃tuũ.fr.de leg.iij. Et qđ i odiosis.sic.ꝙ non,scđm Alleran.de imo.consi.lxxxv.inci.animaduersis o ptime his.

ad dicta me remitto.❡Adde etiã,ꝙ cõtra Bar.tenuit Bar.
in d.l.humanitatis.in ver.septima differentia. C.e.vbi mirabi-
liter tz,ꝙ lz pr̃ male viuẽs nõ possit pupil.substituere. tamẽ se
cus in exẽplaria quã exẽplariã possunt facere filij suis parẽti-
bus infames.luxuriosi ꝛ viles persone,nihil tñ allegat.ꝛ iõ ista
differẽtia est falsa qr regulariter exẽplaris ꝛ pupillaris equipa
rant̃:ꝛ arguit̃ ex vna ad aliã.vt hic in tex. nisi in casib' in qui-
bus expsse differre reperiũt̃, ꝛ iõ istã differẽtiã Bal.reprẽhẽdit
Ang.ꝛ Imo.in l.luci'.ĩ.eo.Imo.in d.c. Raynuti'.ꝛ Alex.in l.
ij.in prin.s.e.ꝛ hic lz cõfusi'.Deuenio ad scđam cõclu.Bar.ꝙ
rõne patrie potestatis ꝛ substitut' patris p̃fertur substituto
mr̃is ppter duplex ius,istã cõclu.Bar.reprẽhẽdit Jo.de Imo.
hic,ꝛ i d.c.Raynuti' duplici fundamẽto q̃ fundamẽta simplr̃
refert Ale.hic,ꝛ cũ eis vr̃ trãsire mouet̃ in primis Im.quia in
exẽpla.substõne nõ curatur de patria potestate:ptz qr etiã mr̃
põt exẽplariter substituere,ergo ppter patriã potestatem nõ
dr pr̃ habere plus iuris,q̃ mr̃.quãuis habeat ius patrie po-
testatis:sz aduerte,lz ista rõ Imol.prima frõte sit colorata.tñ
hz fallentiã in se.qr ista ꝯ͂tia non tenet,ego possum exẽplari-
ter substituere (dicit mater) sicut potest pater: ergo substitu-
tio patris.nõ est potẽtior ppter ius patrie potestatis.nã ego
habeo,ꝙ simplex ꝛ minor magistratus põt citare aliquẽ i sua
iurisdictiõe sicut põt maximus magistrat' habẽs merũ.ꝛ mix
tũ imperiũ ꝛ oẽm iurisdictionẽ,ꝛ sic habere totam iurisdictio
nẽ nõ est de necessitate citatiõis,ꝛ tñ habeo ꝙ si ambo cõcur-
rãt citatio maioris magistrat' p̃ualet.tex.est in l.ꝯ͂ pupilli.§.
is q ad mai' tribunal.ff.de re iudi. ❡Scđo cõfirmat̃ illud ꝙ
dixi alio simili.nã ciuitas originis ꝛ ciuitas domicilij possunt
ĩponere munera,ꝛ onera,ꝛ tñ si simul concurrat,p̃fert̃ ciuitas
originis tanq̃ potẽtior.tex.ẽ no.i l.libert'.§.p̃scriptio.ꝛ ibi gl.
ff.ad munici.ꝛ sic prĩa rõ Imo.ꝯ͂ Bart.nõ multũ vrget.Scđa
rõne mouet̃.qr si attẽderem' istud duplex vinculũ in pr̃e, put
attẽdit Bar.certe ea rõne substitut' a pr̃e deberet p̃ferri etiã
in bonis maternis.p tex.ꝛ ibi no.in aut.itaqz.ꝛ i aut.post fr̃es.
C.de suis ꝛ legi.vbi frater vtrinqz cõiũct' p̃fert̃ natis ex mr̃e
tñ.ppter duplex vinculũ:sz ad hoc facile rñde.ꝙ i istis iurib'
ñ agit̃ de bõis mr̃is.nã istõ solũ ꝙ bõa pcesserũt a mr̃e ẽ fort'
vinculũ de p se.istõ pbo p duos tex.sing.primo p tex.i l.de emã
cipatis.§.exceptis.quẽ Bar.dt ibi esse sing.C.de legi.he. vbi i
bõis q̃sitz a mr̃e p̃ferũt̃ vterini tm̃:ad idẽ tex.i l.ꝙ scitis.§.j.C.
de bo.que libe.fm intellectũ gl.ꝛ Bar.ibi.est verus.vbi est tex.
ꝙ in bonis q̃sitis a matre vel a linea materna prefert̃ auus ma
tern' patruo ꝛ dt ibi Bart.ꝙ est ad hoc sing.eaz etiã reputat
sing.Bar.in aut.itaqz.C.cõia de succe.cogitabis tñ an illi tex.
loquant̃ in terminis nr̃is,ꝛ sic teneas opi.Bar.etiã i ista ꝯclu-
49 siõe.❡†Circa etiã cõclusionẽ Bar.adde ꝙ Alb.de ro.in re-
peti.isti' rub.referens istã opi.dicit ꝙ est rusticana contra gl.
in l.Mesenmius.de neg.gest.ꝛ nihil aliud allegat. Tu autem p
ista cõclu.Bar.adde bonã rationẽ,qr equalis est pietas ma-
tris.ꝛ patris.ꝛ dicit iuriscõsultus in l.furiose matris.ff.de cu-
ra.furi.ergo cũ ista exemplaria substitutio pcedat ex equitate
ꝛ humanitate.d.l.humanitatis.ergo cessante patria potesta-
te dz eẽ equalitas iter subst.pr̃is cũ mr̃e.ꝛ sic teneas cũ Bar.i
oĩb' trib' ꝯclusionib'. Alibi tñ Bal.in l.j.s. de sena.no.ex illo
tex.ꝙ in substõne exẽpla substitut' a patre dz preferri substitu
to a mr̃e:qr dignior ẽ homo q̃ femina data paritate.dignita-
tis vbi dt tex.quẽ Bal.ad multa sifia no. Accedat ꝙ vult idez
Bal.in l.j.C.qui admi.vbi querit:pone statutum in ciuitate ꝙ
in cõtractib' minorũ requirat̃ cõsensus cõiunctorũ:an sub il-
lo masculino cõiũctorũ veniãt femine cõiũcte.dt ꝙ nõ:qr da-
re cõsiliũ,ꝛ authoritates interponere est virorũ ꝛ nõ mulierũ.
l.quidã dcedẽs.§.Papinian'.ff.de adm.tu. Accedat ẽt illd.ꝙ
vult Balã c.ad audiẽtiã.i fi.de reser.ꝙ si testator dicat,relinq
fratres meos executores mei testamẽti.nõ itelligit̃ de sororib'
ꝛ credo ꝙ ñ habeas alibi illã dcisionẽ.lz regat̃ appellatiõe fra
a tris[a] veniat soror.l.tres fratres.cũ mille similibus.in prin.ff.de
pac.Rõ fm Bal.qr femina hz inualidũ cõsilium:vñ in officijs
masculinũ nõ cõcipit femininũ fm eũ in pposito nr̃o.l.humani
50 tatis habilitauit mr̃ez.❡†Circa.v.q.pri.Bar.qũo finiat̃ ista
substitutio exẽplaris.adde ꝙ pma opi.Bul.ꝛ Ray.ꝛ sic eoruz
distinctionẽ tz Jo.fab.in d.§.qr rõne.ꝛ Alb.de ro.in repe.hu-
ius rub.tñ opi.Bar.est verior ꝛ magis cõiter teneatur.ꝛ eã in
specie tenẽt Sali.Imo.ꝛ Ale.hic,ꝛ rñdet Imo.ad istũ tex. ali
ter,quam faciat Bar.inquãtũ iste tex.dicit desinere subst.nam
intelligit desinere.s.interim,nõ aũt ꝙ in totũ extinguatur istã
opi.ẽt tenẽt Bal.An.in d.l.humanitatis.Ant.i d.c.Raynuti'
nihil tñ est ꝙ valde vrgeat p vtraqz pte.Vltimo dt Bar.qr ex
isto tex.habes ꝙ p natiuitatẽ filiorũ extiguat̃ exẽplar's substitu
tio.vr̃ qđ male dicat:inquãtũ cõcludit Bar. qđ filij naturales
pereant a furioso extinguũt exẽplariã substitutionẽ ꝛc. Adde

ꝙ Jo.de imo.hic,ꝛ in c.Ray. reprehendit Bar,qꝛ imo mente capt⁹ ꝛ furiosus pñt habere filios legitimos ꝛ naturales mr̃imonio ꝯcto añ furorē:ꝙ mr̃imoniũ nõ extinguit̃ p superuenientiam furoris.l.patre furioso.ff.de his q̃ sunt sui vel alie.iur.l.oratione.§.fi.ff.de ri.nup.ideo lꝫ fuerint filij ꝓcreati postea in furore,tñ erũt legitimi ꝛ naturales,ꝛ p hoc rñdet Imo. ad d.l.heredib⁹.§.fi.ꝙ ibi loquat̃ i filia furiosa q̃ nõdũ ꝯxerat matrimoniũ:ideo necessario intelligit̃ de filijs naturalibus tm̃.ꝛ in istis terminis credo ꝙ Imo.bñ loquit̃,nec Bar. istd negasset qꝛ si furiosus ꝯxisset pri⁹ mr̃imoniũ nõ itelligeret̃ de naturalibus tm̃,sꝫ in legitimis ꝛ naturalib⁹,imo si ꝯsideras vba Bal. Bar.istud vult.ꝯfirmo istã opi.Imo.p id ꝙ vult Bal.in l.nec ei.ff.de ado.ꝛ i l.hũanitatis.i quarta dña.C.e.vbi tꝫ ꝙ substõ pupillaris,vel exẽplaris extinguit̃ p supueniẽtiã liberorũ. verũ est,qñ sunt legitimi ꝛ naturales simul secus si naturales tm̃ qꝛ lꝫ naturales faciãt cessare substõnẽ,qñ de filijs fit mentio a testõre.d.l.ex facto.§.si qs rogat⁹.tñ sec⁹ qñ ex dispositione.d.l.gñaliter.§.cũ aũt.nec ob.ꝙ furiosus,ꝛ mẽte capt⁹ nõ possent tũc ꝯhere mr̃imoniũ,qꝛ rñdet Bal.quod ante furorẽ posset eẽ cõtractũ,ꝛ sic essent filij legitimi,ꝛ naturales,imo forti⁹ tꝫ Jo.de imo.de directo ꝯ Bart.qd etiã si furiosus vel mẽte captus prius nõ ꝯxisset mr̃imoniũ quo casu nõ põt habere filios nisi naturales tm̃,tꝫ Imol. ꝙ isti filij naturales tm̃ non rumpant substit.exẽplariã,mouet̃ tali fundamẽto.nã si ipse furiosus esset sane mẽtis ꝛ faceret testm̃,nõ teneret̃ instituere tales naturales filios:qꝛ eis nõ dat̃ aliqd remediũ ad rũpẽdum:vt est gl.sing.in l.j.§.j.ff.de ꝯtab.facit tex.in l.fi.ꝛ ibi no.Bal.C.de natura.libe.multo fortius auus non tenebitur illos naturales substituere,qꝛ auus hꝫ maiorẽ ptãtem in excludẽdo psonas in hr̃ditate q̃ ipse fili⁹,patet,qꝛ posset excludere matrẽ mẽte capti q̃ ipse nõ pt:vt s.retuli.huic funda.rñ.Alex.sꝫ istd fundamentũ facile tollitur ex doc.Bar. q̃ statim retuli in d.l.nec ei. ꝛ d.l.humanitatis.Tu ergo defendẽdo Bar.tolle funda.Imo. forma.ꝛ sic retorquẽdo ꝯ eũ.nã dicit,qd si ipse mẽte captus esset sane mẽtis,ꝛ faceret testm̃.nõ teneret̃ istituere istos filios naturales,multo min⁹ tenebit̃ auus. Istud assumptũ est falsum.nã habeo qd si mẽte capt⁹ esset sane mẽtis,ꝛ faceret testm̃ ñ teneret̃ instituere fratres nisi qñ istitueret turpẽ psonã.l. fratres ꝛ l.fratris.C.de inof.testa.ꝛ l.j.ff.eo.ꝛ tñ fratres mente capti si sunt instituti exẽplariter vn⁹ ex eis annullat substitutionẽ exẽplariã.tex.est in d.l. humanitatis.in fi.ergo non est vera ꝯñtia Imo.ꝛ do.instãtiã de fratrib⁹ mẽte captis ꝛ si diceret̃ subtiliter.ꝙ fratres mẽte capti saltẽ a testatore debebant institui:qꝛ sint eius filij.sꝫ isti naturales nec respectu mẽte capti nec aui possunt institui,qꝛ rñdet̃,ꝙ istd nõ est cõsiderãdũ in hereditate.ꝛ subst.mẽte capti,cu⁹ respectu sunt transuersales respectu testamẽti auiti sunt descẽdẽtes ꝛ presertim quo ad bona mẽte capti obueniẽtia aliũde,q̃ a testõre.ꝛ sic teneas opinionẽ bar.in istis scdis terminis i qb⁹ loquit̃ nõ omitto ꝙ Bal.i d.l.humanitatis.i alio rephẽdit Bart.dũ loquit̃ de filijs naturalib⁹ furiosi.ita loquit̃ hic,ꝛ in d.l.heredib⁹.§.fi.istd est inepte dictũ,qꝛ furiosus nõ pt hr̃e filios naturales nec legitimos,qꝛ fil⁹ na
a turalis ppꝛie loquẽdo est q̃ nascit̃ ex ꝯcubina. cõcubina ẽ.[a] q̃ affectu cõcubinãdi retinet̃ i domo.l.i cõcubinatu.ff.de cõcu.q̃ affectio ñ cadit i furioso. ergo furiosus nõ pt hr̃e filios naturales ppꝛie loquẽdo,sꝫ spurios.nisi dicas. ꝙ debuerit habuisse cõcubinã pri⁹,qꝛ psumit̃ durare i affectiõe.l.is qui.ff.de acq.pos.ꝛ l.nunq̃.ꝛ ibi Bar.ff.de vsuca.Adde ꝙ dicit Bar. in l.fi.de cõcu.ꝙ in cõcubinatu reqrit̃ idubitat⁹ effect⁹ sicut i vxore q̃ effectus presumit̃ ex cohabitatione.qd reputat multum no.

1 **§. Item quero.** †Species tpis derogat generi tpis,ꝛ si fil⁹ sit a pmo gradu pterit⁹ a scdo substitut⁹,icipit testm̃ a scdo gradu. ¶ No.ꝙ p
b speciem derogat̃[b] generi:nõ solũ circa res.l.vxorẽ.§.felicissimo ff.de leg.iij.late Bar.in l.quesitũ.§.fi.ff.de fundo instr.sꝫ etiam circa tempus.tex.est hic.ꝛ gl.no.ꝛ idem circa personas.l.cohe
2 redi.§.qui patrem.s.eo.vbi dixi. ¶ †Secũdo no.ex hoc tex.fꝫ Sali.ꝙ illud qd dicim⁹ ꝙ in maiori summa inest minor.l.j.§.si stipulãti.ff.de ver.ob.l.diẽ proferre.§.si plures.ff.de arbi.ꝛ in c.j.de arbi.in vj. est verũ nisi de minori summa facta sit specialis summa:vt est hic tex.per quem limitatur.§.si stipulãti.Adde qd ratio est.qꝛ expressum facit cessare tacitũ.l.cũ ex filio.§.filio
3 s.eo. ¶ †Tertio no.ex §.Luci⁹.qd filius impugnans primuꝫ graduꝫ,a quo est preteritus potest succedere ex substõne vulgari,ꝛ rõ est,qꝛ substitutio vulgaris nullã haberet dependentiã a primo gradu.l.iij.§.fi.s.de libe.ꝛ posth. secus est in tabulis pupillarib⁹ q̃ habẽt dependentiaꝫ a testamento paterno.l.ij.§.adeo.ꝛ l.sed si plures.§.filio.ꝛ §.si ex asse.s.eo.Inde est.qd q̃ impugnat testamentum patris,non potest succedere ex tabulis pupillarib⁹ l.is q̃ cõtra.s.e.l.post legatũ.§.is q̃ principale.ff.de his.qui.vt indi.ꝛ ad istum tex.vide Lu.ro.in consi.lvj.inci.in casu proposite cõsultationis i quo primo queritur, ꝛc.
4 in scdo dubio. ¶ †Quarto no.ex tex. ibi nulli⁹ esse momẽti.ꝙ preterito filij in potestate reddit testm̃ ipso iure nullum, etiam antequam filius dicat nulluꝫ.facit.l.j.ff.de iniusto rup.de quo puncto traditur in l.posthumo.C.de contratabu.per Bart.ꝛ alios in l.filio preterito.ff.de iniust.rup.

2 ☞ Hereditas licet auferatur alicui tanquam ab indigno,nõ tamen desinit esse heres ipso iure.ꝛ nu.3.
5 Substõ pupillaris facta p verba qsqs mihi hr̃s erit facit eum ad substitutionẽ admitti.q̃ priuat⁹ est hereditate vt indign⁹.
6 Exclusus a testamẽto paterno,non excluditur a tab.pup.
7 Ius substitutionis pupillaris nõ venit in cõfiscatiõe bonoꝝ.

1 **§. Julianus.** †Qui semel ẽ hr̃s lꝫ ei vt ab idigno auferat̃ hr̃ditas, vel ipso iure desinat esse heres,tñ admittit̃ ex substitutiõe pupillari facta p il
2 la verba,quisquis .vt hic per Bar. ¶ †Not.primo ex tex. ibi,nec desinit esse heres illd ad qd simplr̃ allegatur ille tex.ꝙ licet hereditas auferat alicui tanq̃ ab indigno. per hoc tamen nõ desinit esse heres ipso iure:imo ei defertur hereditas,ꝛ potest adire licet postea fiscus auferat.Hinc est qd si fisc⁹ nollet taleꝫ hereditatẽ:ꝫ iste remaneret heres,ꝛ ipso iure ꝛ in effectu:qꝛ est regula quod nullus alius põt opponere indignitatẽ indigno nisi solus fiscus. l.his cõsequẽter.§.j.ff.fa.er.ergo si fiscus nollet hereditatẽ:iste remaneret hr̃s ꝛ ipso iure ꝛ in effectu. De hoc habes in simili gl.solẽnem ꝛ sing.l.ea sola.ff.de re.iu.quam reputat sin.Bal.in l.eã quã.C.de fideic.Lu.ro.in ru.ff. de acq.her.ꝛ est bonus tex.in l.si seruus plurium.§.si quis autem.ꝛ ibi Mod.ad hoc.ff.de le.j.similiter ecõtra.si heres scriptus nollet adire.sed repudiaret vt excluderet fiscum, ꝛ hereditas iret ad substitutũ vel veniẽtẽ ab intestato nihilominus aufert fiscus cui heres nõ põt preiudicare.ita no.Bar.in l. si sequens.§.j.ff.ad Silla.ꝛ in l.si antiquã.eo.ti.Itẽ fisco prefertur substitutus nõ solũ veniẽtibus ab intestato: qꝛ lꝫ ipse non sit heres in effectu facit tamen aliũ heredẽ,scꝫ fiscũ.ita tꝫ Bar.in l.j.s.e.
3 vbi dixi. ¶ †Scdo no.ex hoc tex.quod cũ ille cui aufertur hereditas vt ab indigno,remaneat tñ hr̃s nomine.sequitur scdꝫ Bal.ꝛ Imo.qd fisc⁹ nõ est proprie heres,lꝫ teneat locũ hr̃dis quo ad debita ꝛ credita ꝛ quo ad onus legatorũ.l.ij.C. ad l.in liã de vi.l.cũ fisco.ff.ad silla.l.recusare.§.fisco.j.ad Tre. late p scribẽtes in l.si constante.§.fi.ff.sol.ma.Hinc est qd iussus implere cõditionẽ in personã heredis.puta si dederit. x. heredi.nõ dꝫ impleri in personã fisci obtinẽtis psonã hr̃dis. ita tꝫ no.Bar.in l.qui heredi.in §.cũ.hereditas.per illũ text.ff.de cõdi.
4 ꝛ demõ. ¶ †Tertio no.ibi satis enim punitus est:qd q̃ accommodauit fidẽ de restituẽdo incapaci in fraudẽ fisci circa patrẽ sue partis hereditatis,nõ priuat̃ nisi solum parte partis.ꝛ nõ tota ratio est qꝛ regulariter non debet qs puniri nisi in ea pte in qua delinquit.qꝛ pena non debet egredi metas delicti. l.rescriptũ.in prin.ff.de his qui.vt indi.l.Paulus.ꝛ l. beneficio.j.ad l.falci.hinc est.qd non priuatur substitutione pupillari, qꝛ circa eam nihil deliquit.facit bene tex.in l.cum quidam iure.§.fi.ꝛ ibi Bar.ff.de dona. vbi decidit pulchre Raph.cu.nec reperi alibi tactũ in specie. emphyteuta qui alienat ptẽ rei emphyteutice solum priuat̃ illa parte.ꝛ nõ tota emphyteusi,ꝛ dt ibi Raph.qd super ista.q. reuoluit multas chartas ꝛ nunquã reperi istam.q.in terminis.Pondera ergo hic esse text.expressum contra illud quod inaduertenter dicit Bart.in l.etiam.in pe.q.C.ad l.fal.vbi dicit,quod si quis accommodauit fidẽ solum de restituendo vnũ denariũ incapaci.quod priuatur tota hereditate,est de directo cõtra istũ tex,ꝛ cõtra ea q̃ dixi,ꝛ contra.l.heres qui tacitam.ff.de his qui.vt indi.ꝛ ita etiam hic te
5 net Alex.ꝛ bene. ¶ †Quarto.qd substi.pupil.facta per verba,quisquis mihi heres erit admitti ad substitutionẽ eum qui priuat⁹ est hereditate vt indignus,ex quo correlarie infertur qd licet deficiat qualitas sub qua quis est vocatus ad substi. non tamen deficit ipsa vocatio,ratio est,quia sufficit quod semel extiterit licet nõ duret text.est hic,ꝛ in l.in substitutione. vbi dixi
6 s.e.ꝛ tradit̃ per Bar.plene in prin.hui⁹.l.ex facto. ¶ †Quinto not.quod exclusus a testamento paterno, non excluditur a tabulis pupillaribus ꝯ l.is qui cõtra.s.eo.de hoc plene. s.di
7 xi. ¶ †Sexto no.ex tex.q.ius substitutionis pupillaris nõ venit in cõfiscatiõe.bonorũ.rõ est duplex fm Imo.Prima, quia iura futura nõ veniũt in cõfiscatione bonorum.l.eius qui. §.j.ff.de test.l.si tibi mandauero.§.si tibi.ff.man.glo.l.non ad ea.ff.de cond.ꝛ demõ.Secunda ꝛ melior ratio est,qꝛ confiscatio nõ respicit solum bona pupilli,sꝫ etiam bona patris in quib⁹ fuit
8 accõmodata fides. ¶ †Septimo no.in ver.queadmodum,ꝙ si ille q̃ est effectus heres,postea deueniat in seruitutẽ,quo casu desinit ipo iure eẽ hr̃s,si postea deueniat ad libertatẽ iterũ ad

a ¶ Cõcubina est Adde Bal. in l. eã quã de fideic.
b ¶ Per speciem derogat̃. Adde gl.ꝛ ibi Car. zoba.in c.ex patre. el j.in iij.opp. de offi.deleg.

mittit ad substitutionē pu.factā per illa verba,qsquis mihi,ꝛ est rõ,q2 p supueniētiā seruitutis designat esse h'ꝛs q̃tū ad i⁹. l.qđ attinet.ff.de re.iur.tñ retinet sibi nomē hřdis q̃tū fruct⁹ vt plene scribit in l.cū filiofamilias.j.de leg.j.ꝛ istud sufficit,vt admittat ad substōnē.tex.ex hic no.Et ꝫ istđ no.ꝛ istū tex.op. Barto.de l.intercidit.j.de cōdi.ꝛ demō. Uera sol.est quā po-
9 nit Bar.in d.l.si cognatis.ꝛ in l.j.j.de ꝫtab.†Et ex isto tex.qui vult q̃ q exiuit de seruitute,possit succedere ex substōne pupil lari arguūt Bal.ꝛ Ang.hic,q̃ si in terminis huius.§.aliquis esset ingressus religionē mēdicantiū,si postea ex dispēsatione pape sit pmotus ad epatū vel ad aliud bñficiū capax bonorū poterit admitti ad substi.pupil.si erat institutus ꝛ substitutus Jo.de Imo.repħēdit istā decisionē ex doc.Bart.i l.si cogna tis.ff.de reb⁹ dub.ꝛ lati⁹ in l.j.§.fi.ff.de cōtratab.in quib⁹ locis cōcludit Bar.qđ si aliquis efficiat seruus, pene, puta q2 dānet i metallū,quo casu est oīno icapax,q̃uis restituat ad li bertatē tñ nō admittit ad substōnē.d.l.itercidit,ꝫ fm Imo. fr̃es mēdicātes sunt i totū icapaces,q2 eqparant seruis pene q postea restituti ad libertatē ñ admittūt.d.l.itercidit. ¶Ad
10 de†p cōfirmatione Imo.q̃ fratres mēdicātes videnť magis
a incapaces q̃ serui pene nā fratri mēdicāti [a] non pōt reliq̃ ēt ad alimēta.cle,exiui.de ver.sig.sec⁹ est i seruo pene cui vz relictū factū p alimētis.l.si i metallū.ff.đ his q p nō scri.Alex.stat cū opi.Bal.ꝛ Ang.ꝫ Imo.q2 fz Imo.nō pbat q̃ fr̃es mēdicātes eqparent seruo pene,cuz nō sint effecti icapaces ex delicto prout serui pene.Are.subtilius reprehēdit Imo.q2 cum fr̃es mēdicāres remaneāt liberi hoīes prout tz Bal.in auth. ingressi,circa prin.C.de sac.san.ec.ꝛ sequit Pe.de anc.in d.cle. exiui,ergo debēt poti⁹ eqparari deportato,q̃ seruo pene sed deportat⁹ restitut⁹ admittit ad legata ꝛ ad substi.d.l.intercedit ergo idē in fratre mēdicāte pmoto ad epatū,ꝛ qđ fratres mēdicātes equiparentur deportatis firmat expsse Bart.in l. cum pr̃.§.heredi.ff.de lega.ij.ꝛ ista est melior ꝛ subtilior rō ista sunt tradita in pñti articulo a maioribus nostris.¶Tu aūt adde vltra oēs mirādū esse,q̃ isti doc.nō fuerint recordati de gl.no.ꝛ solēni q decidit ꝫ eos in c.quorūdā,in verbo mendicātiū.de elec.in vj.vbi tz ad literā gl.q̃ si frater minor.vel de ordine mendicantium postuletur vt eligat in epm vel archiepm tñ non pōt acqrere aliter q̃ prius posset.rō: q2 lz efficiat eps, tamen adhuc est de ordine mēdicātiū.ita đt gl. Confirmo p illud qđ no.Bal.in l.curiales.p illū tex.C.de decur.lib.x.vbi tenet Bal.q̃ lz frater minor,seu de ordine mendicantiū efficiat eps tñ adhuc est de gñali fratrū mēdicātiū,q2 adhuc remanet frater de ordine mendicantiū,tñ aduerte q̃ idē Bal.in c.cōstitutus.de appel.reprehēdit gl.in d.c.quorū.q2 fm eū frater minor vł ali⁹ đ ordine mēdicātiū effect⁹ eps,q̃uis retineat habitū professiōis,tñ pōt sibi acquirere ppria,eo q2 epalis dignitas liberat eū.ita đt formaliter Bal.adde etiā q̃ Bar.in tra-
b ctatu minoricarū.in pen.q.querit formaliter an frater minor[b] seu de ordine mēdicātiū creatus eps succedat parētibus ab itestato,ꝛ agnatis,arguit ad partes.finaliter determinat,q̃ si sit liberat⁹ ab ordine authoritate summi pōtificis q̃ ius succedēdi recuperat.eo q2 censetur cōstitut⁹ in statu in quo erat ante ingressum.alleg.in xix.q.j.in c.statutū.ꝛ tex.no.ponētem istā doctrinā i simili.in l.j.§.filio q mortis.ff.ad Tertyl.tex.secus si propter demerita ab ordine licentiaret: vt ibi late p eū. ꝛ refert q̃ ad ei⁹ postulationē,als reuerēd⁹ pater frater Frāciscus de assisio abbas mōtis regalis ita publice determinauit p isto vltimo qñ pp demerita licētiaret ab ordine, vel ipse exiret.Adde bñ facere ad terminos nostros illud q̃ decidit Bal.i c.in presentia.de pba.vbi tz Bal.qō si igressus monasteriū fecerit ibi pfessionē,ꝛ facta pfessiōe apostauerit id est exiuerit,q̃ substi,nō reassumit effectū.all.tex.i c.j.§.j.de aposta.secus si nō fuisset pfessus.alle.c.j.de eo q arma bellica.in vsi.feu. Adde ēt ad istđ vltimū illud qđ tz Lu.Ro.in cōsi.ccxlviij.ici. in casu pposito.vbi tz q̃ si aliqs sit ingressus ordinē fratrū minorū vel mendicantium.ꝛ ibi fecerit pfessionē postea abiecto habitu redierit ad seculū nō potest postea habere partē heredi de bonis pr̃is,nec etiā ipsum monasteriū.p d.cle.exiui.nota bñ predicta q2 sepe solēt accidere ꝛ euenire,ꝛ nō solent tradi in locis cōmunibus.¶Glo.in verbo est.diuiditur in tres.

a ¶Fr̃i mendicātiū. Adde gl.i l.seruo alieno.i §.j.de leg.j.Bal.in c.j.§.rursus.qb.mo.feud.amit.i vsib.feu.

b ¶Frater minor. Addđ Ri.de vbal.q fuit auditor sacri palatij i tracta.de suc.ab ite.Ma.tractat de suce.ab itest.j iiij.no.Car.zab.in consi.cij.Fede.de se.consil.xxvj.inci.casus talis est.

c ¶Accessoriuz. Adde regulā accessorium.ꝛ ibi Dy.ꝛ doc.de re.iur.li.vj.gl.ꝛ do.in ṽbo astrigi.in ci.q2 in plerisqꝫ.de of.ord.eo.lib.

d ¶Cōclusionē. hoc no.Dec.ꝯs.c.ꝛ in contractu dotꝫ ꝯs.cxcv.studēdo breuitati.

LEX XLIIII.

Ex pupillari. Sūma vt hic per Bar.ꝛ declarat tex.dñ đt neqꝫ ex par
1 te neqꝫ i totum,vt facit Bar.hic. ¶†No.ex isto tex.
c regulam ad quā quotidie allegatur,quod accessorium[c] nō cōfirmat suū principalē,facit.l.qđ per manus.ff.de iure codicill. hinc est qđ stipulatio penalis,q2 est accessoria ñ vestit pactū nudum principale.l.nuda. C.de ꝫhen.ꝛ ꝛ commit.stip.trahit p doc.in l.petēs.C.de pac.in l.lecta.ff.si cer.pe.i l.si pacto quo penā.C.de pac.Et facit iste tex.fm Bal.Ang.ꝛ alios q̃ priui executionis cōcessuz mēbris ecclesie non porrigit ad ipsaz ecclesiā ꝛ p hoc est tex.in c.p exceptionē.de priui.in vj.ꝛ in c.cuz capella.de priui.in antiqs.sicut nec priuilegiū executiōis concessum comitatui nō extēdit ad ciuitatē fz eos.ista sunt dicta
2 scribētiū circa regulā hui⁹ tex.†Tu adde ad istā regulā vtilē
d cōclusionē[d] in practica,qđ clausule accessorie seu posite i executiuis nunq̃ ampliāt gratiā principalē nec rescriptū,nec ꝯctū.text.est valde solēnis ꝛ sing.in cle.j.de prebē.ad fi.quē tex. Abb.ꝛ alij ibi reputāt ad hoc sing.ꝛ eū valde no.Ro.in cōsi. ccccxlviij.inci.in casu quo querit nūqd reuerēdissim⁹.ꝛ Bal. in l.eā quā.C.de fideicō.vbi limitat.d.cle.j.in fi.q̃ q̃uis verba apposita in executiuis nunq̃ amplient gratiā,vt ibi est tex.tñ bñ possunt declarari verba ambigua ipsius gratie.ꝛ per illū tex.in d.cle.j.đt Ant.de bu.in cōsi.xxix.inci.visis pūcto ꝛ quesitis q̃ verba ad executionē plata non alternāt vim primarie dispositionis sed solū suo primo intellectu cōfirmant nihil addēdo.Scđo per illū tex.d.cle.j.ad fi.no.Jo.de imo.in l.qui rome.§.duo fratres.ff.de ver.obli.qđ clausula adiecta ad executionē principalis dispositionis nō ampliat eā idē tz Cald.ti. de prebē.in consi.xvj.Pau.de ca.in cōsi.cxxxij.inci.notandū
3 est.in prin.¶†Tertio p illā cle.j.đt egregie Abb.in c.cū nostris.de cōcel.pben.ꝛ exclamat vsqꝫ ad celū q̃ clausula moto quocūqꝫ detētore,que semp apponit in oībus rescrip.pape.si sit apposita in executione gratie,put semp opponit,vel in literis executorijs non purgat rescriptū quin sit subreptitium.ꝛ inualidū eo,q2 nō est facta mētio de colorata possessiōe aduersarij.ꝛ refert ita tenuisse Lap.ꝛ Cal.p tex.in d.cle.j.ꝛ dicit ppetuo tenendū cordi.ꝛ ita tz Cal.lz ipse nō referat.in ti.de pre
4 ben.in cōsi.xxv.¶†Quarto ꝛ vlti.no.ꝛ adde.nā debes scire q̃ si papa vel princeps scribat ordinario ꝛ dicat authoritate nostra facias,ppter illa verba authoritate nostra, censet eū facere delegatū in illa cā.q2 adijciendo.illa verba authoritate nostra, censet facere delegatū,per regulā.c.cū aliqbus.de rescrip.in vj.ꝛ c.lz in corrigēdis.de offi.ordi.in antiquis.ꝛ q̃ p ista verba authoritate nostra,ordinarius censeat delegatus, firmat expsse Bar.in l.more.quē oīno videas.ꝛ ibidē alij.ff.de iuris.om.iu.ꝛ lz Bar.ad hoc nihil alleget in specie allegatum tex.in c.cū venissent,ꝛ ibi ad hoc no.Ang.ꝛ alij de testib.intellige istā cōclusionē esse verā,qñ illa verba,authoritate nostra apponunt in principali dispositiōe:vt q2 dicat authoritate nostra coguoscas,tūc bene facit delegatū eū,secus,si apponerentur in cōfirmatione dispositionis, puta q2 dicatur authoritate nostra cōfirmamus quicqd feceris,q2 tūc nō facit eū delegatū.q2 apponit in executiuis.ita tenēt Car.ꝛ Jo.de imo.in c. qm abbas.de off.deleg.ad hoc mouētur per text.in d.cle.j.ad fi.de preb.in vj.ꝛ istud vltimum sequitur ꝛ cōmendat Alex.in d.l.more.ꝛ teneas bene cordi istam regulam sic ampliatam.q2 est bona in practica.ꝛ sepe occurrit.

LEX XLV.

1 ☞ Filius naturalis tñ existente legitimo ꝛ naturali potest tamen institui heres a patre,ꝛ alteri heredi substitui.

4 Pater non pōt substituere pupillariter filio naturali tantū.

5 Filij licet sint ambo impuberes,tamen si sint disparis etatis sub breuiloqua non continetur pupillaris.

7 Breuiloqua substitutio an sit species substitutionis,an vero quedam qualitas:ꝛ quare appellata reciproca.8.

9 Breuiloqua quibus verbis fiat,ꝛ eius effectus.10.ꝛ.11.12.

13 Substitutiones cōtente sub breuiloqua sunt expresse verbis generalibus licet non specialibus,tamen matrem excludunt.

14 Breuiloqua an cōtineat pupillares substitutiōes in persona impuberum quando est admixtus pubes.

15 Si testator hz vnum filium anniculū alterum.xij.anno.quibus testator breuiloque substituit an illo.xij.an.effecto pubere extinguatur pupillaris substitutio in persona alterius qui adhuc est impubes sicut in persona ipsius puberis.

21 Testator habēs duos impuberes quorū vnū instituit,alterū exheredauit,ꝛ eos postea adinuicē substituit.an ista breuiloqua continebit etiam substitutionem vulgarem.

22 Testator habēs duos filios vnum impuberem aliū puberē, sed furiosum,ꝛ eos adinuicē substituit,an ex parte pupilli cōtineat ēt pupillaris,ꝛ ex parte furiosi cōtineat ēt exēplaria.

23 Femine institute in certis rebus ꝛ substitute ꝛ demū filijs masculis vniuersaliter institutis,si postea testōr dicat,cēs filios meos adinuicem substituo,an filie predicte videantur cū masculis adinuicem substitute.

24 Heres grauatus a testōre dare titio centū,ꝛ si titi⁹ nō superuixerit tpe mortis testoris eius heredibus,si titius instituerit masculos heredes vniuersales ꝛ filiā feminā i re certa,vtrū quid cōprehendit femina in illa institutiōe cū alijs masculis.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

25 Filius institutus in re certa, & grauatus fideicommisso non detrahit duas quartas.

28 Breuiloqua substitutio quã non fit simpliciter de per se sed cõcipitur in casum specialem vulgaris, hoc modo, si quis heres non erit, tunc pupillaris tanq̃ contenta sub expressa vulgari est omnino tacita, & non excludit matrem.

29 Breuiloqua simpliciter & de per se facta non continet sub se fideicommissariam substitutionem.

Lucius. In ista. l. Bar. ponit quintã repet. breuiloque substitutiõis que materia est valde subtilis & valde disputabilis. Summa vt hic p Bar. diuidit in quinq; ptes. In prima ponit thema. In scda elicit qõ. In tertia ponit rñsio. In quarta ponit cõtra rñsionis. In quinta & vlti. ponit limitatio. scda ibi: quero an hereditas eius. tertia ibi, rñdi ad primũ casuz. quarta ibi, cũ i naturalis filij. quinta ibi: alter si eiusdem. Casus est pulcher.

1 ¶ †No. j. ex isto tex. q̃ filius naturalis tm̃ existẽte legitimo & naturali potest tñ institui heres a patre & etiã substitui alteri heredi. Quõ istud possit succedere, erit pulchra subtilitas, de quo dicet in gl. ij. ¶ †Scdo põdera hic esse text. fm Ang. ex
2 pressum ꝯ cõem sniam, q̃ per dationẽ vulgaris substi. nõ tollit existẽtia sui hrẽdis quo ad impediẽdã trãsmissionẽ hereditatis nõ adite: & sic in his q̃ veniũt extra testm̃. text. est hic. nam iste fili⁹ su⁹ hz substitutũ naturalẽ fratrẽ, mortuus est anniculus, & ꝯsequẽter hereditate nõ adita, q2 adire nõ potuisset, & tñ admittit mr̃ excluso substituto. illud nõ põt esse ex alio, nisi q2 filius hrẽditatẽ pr̃is nõ adita trãsmisit ad matrẽ ex potentia suitatis: ergo appet hic esse tex. qõ p dationẽ vulgaris substi. nõ tollit suitas ad impediẽdũ trãsmissionẽ, q2 venit extra testm̃, quãuis ꝯtrã tz Bar. & cõiter oẽs in l. si filius heres. p illũ tex. ꝭ. de lib. & posth. Tu põdera forti⁹, q̃ si vera est inductio Ang. de isto tex. certe hic nec datio vulgaris substi. nec datio coheredis extranei hz tollere istũ effectũ suitatis, vt trãsmittatur hereditas non adita ex potentia suitatis. nã si in isto tex. erat vulgaris subst. erat etiã & idẽ coheres extraneus, & tñ neutrũ impedit: q2 in isto tex. ꝟbũ nullũ. Ad hoc rñdet Imo. & bñ, qõ iste tex. nõ pbat no. Ang. q2 in ista lege potuit habere tutorez p quẽ potuit adiri hrẽditas. l. potuit. & l. si infanti. C. de iu. delib. & posito q̃ nõ habuerit tutorẽ, q2 litera nõ dt iudex potuit supplere defectũ tutoris in adeũdo hereditatẽ qñ nullus est tutor. tex. est in l. si infanti. in fi. & l. bonorũ. C. q admit. Nec est verũ illud, qõ p̃supponit Ang. q̃ iste fili⁹ legitim⁹ mortuus sit anniculus, q2 lz relictus fuerit a pr̃e anniculus, tñ impubes decessit, vt subiũxit tex. & sic potuit esse maior infante. Preterea qõ in tex. fuerit adita hereditas, clare apparet in tex. ibi dum dt, nõ ad sequẽtẽ. & ibi gl. in verbis postea apparent et ex alio fm Alex. q2 iste tex. tractat de hrẽditate pup. & nõ de paterna. Tu aũt subtilius impugna no. Ang. q2 lz vulgaris facta verbis specificis tollat suitatẽ: tñ vulgaris cõtẽta in breuiloqua, put loquit ista lex nõ tollat suitatẽ et quo ad aliquẽ effectũ: q2 lz dicat exp̃ssa verbis gñalibus: tñ nõ est exp̃ssa verbis specificis. ita tz Ang. in l. Papinianus. §. qm̃ aũt quarta. ff. de inof. test. circa fi. Rap. cu. & Pau. sequunt in l. si fili⁹ hrẽs. ꝭ. de lib. & posth. Et lz istud vltimũ rep̃hendat Alex. j. & i d. l. si fili⁹ heres tamen nõ multũ forti rõne mouet, sz solũ, q2 est saltẽ exp̃ssa verbis gñalib⁹. tñ de isto vltimo nõ extẽdo me hic: q2 est incidẽter
3 tactuz. ¶ †Tertio no. ex hoc tex. q̃ vna determinatio respiciẽs duas p̃sonas dz intelligi in casu in quo põt cuilibet cõuenire pariter. facit. l. iã hoc iure. ꝭ. eo. q2 ibi fuit dictũ, iõ ampli⁹
4 nõ repeto. ¶ †Quarto no. q̃ pater nõ põt substituere pupillariter filio naturali tm̃: rõ, q2 non est in ptãte pr̃is. Instit. de
5 pa. po. in prin. iũcta regula. l. ij. in prin. ꝭ. e. vbi tex. ¶ †Quinto pondera tex. ibi, aliter si eiusdem etatis liberi. in illis verbis, eiusdẽ etatis hoc pbari. q̃ si filij sint ambo ipuberes, si tñ sint disparis etatis tũc sub breuiloqua non cõtinet pupillaris. ita vr̃ velle litera dũ dicit eiusdẽ etatis: tñ ꝯtrariũ est verius. & gl. hic in verbo etatis. declarat. tex. tñ destruit. Bart. j. examinat in materia & fatet q̃ iste tex. realiter pbat pdict. no. dicet etiã hic in loco suo. ¶ Sexto põdera eundẽ tex. in verbo liberi. q̃ verbum liberi piatũ a lege simplr, intelligat de filijs legitimis, & nõ de naturalib⁹ liberis tñ, de quo pũcto q2 posses dicere qõ ita intelligas hic p pcedẽtia, tradit in l. ex facto. §. j. ff. ad tre. in p̃sentia. de pba. Uento ad apparatũ gl. Capio glo. in verbo, primũ casum. diuidit. In pma declarat tex. In scda opp. &
6 soluit. ¶ †In ea. gl. in fi. habes ex gl. q̃ fili⁹ naturalis de iure ffoꝝ poterat institui lz hodie sit aliter limitatũ. In ꝯtrariũ vr̃ tex. in l. si is q. & in l. ex facto. §. Julianus. ꝭ. eod. & rñdet Bart. dupl'r dic vt p eũ, & pria sol. Bal. est ꝯ tex. in aut. q. mo. na. effi. sui. in prin. vbi dicit tex. & illũ tex. p fin. põderauit Ro. in l. cos. §. hi q solidũ. ff. ad treb. ꝯ gl. & Bar. hic. Scda solu. vr̃ ꝯfundi p tex. in l. si is q. non cauillando literam, tamen q2 ista difficultas est sine vtilitate teneo primã solu. defendẽdo vt defen
7 dũt Mod. ¶ †Capio gl. fi. extra gl. tractat Bar. materiã breuiloque substõnis p quatuor prin. q. Querit primo Bar. nũquid breuiloqua sit species substõnis de p se: & dicit, q̃ nõ, q2 est qdã adiectio. Adde q̃ cũ opi. Bar. trãsit simpl'r Sal. hic, & Alber. de rosa. qui dicit qõ doc. Guil. & antiquoꝝ in repe. isti⁹ rub. & Bal. in repe. c. si pater. in materia reciproce substi. de testa. in vj. sed Joã. de Imo. dicit, q̃ lz pprie, & stricte loquendo non sit species substitu. de per se, q2 semp cadit in aliquam de dictis speciebus, tñ late loquendo põt dici species de per se, eo q2 ista substõ semper haberet fieri pluribus, & reciproce qõ nõ est necesse in aliqua aliarũ substitu. & pro hoc tex. in l. iam hoc iure. ꝭ. eo. appellat tertiũ genus distinctũ a pupil. & vulg. & per hoc gl. & doc. faciũt specialẽ mentionẽ de eodẽ idẽ formaliter tenet Roma. in l. in testamẽto. C. de testa. mili. istud idez qõ breuiloqua sit species substi. de per se, tenẽt Bal. & Sali. in d. l. iã hoc iure. & Ang. hic. Raph. cu. in d. l. iã hoc iure. & in rub. ꝭ. eo. cõcordat istas opi. & ei⁹ sniaz tz Alex. q2 quãtũ ad formam dr species de per se. lz quãtũ ad effectũ nõ est species de p se, q2 aut est vulgaris aut pupillaris semp. Are. in rub. ꝭ. eo. subtilius rep̃hẽdit Bar. dũ vult qõ breuiloqua sit qdã adiectio. id est quedã qualitas prout est actio de peculio. dicit Are. qõ illa qualitas de peculio de in rẽ verso & similis, lz nõ alteret essentiã actionis, tñ moderat & diminuit effectũ cõdẽnationis & exactionis q2 dñs cõuẽtus ex ꝯtractu de peculio nõ cõdẽnat in totum, sed quaten⁹ est in peculio. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nox. sed istud nõ facit breuiloqua quo ad effectũ aliarũ substi. vnde fm eũ põt dici & meli⁹, q̃ breuiloqua est adiectio quedã. i. quidã modus inducẽdi quandã substõnẽ sub noua forma verboꝝ: tñ q2 est eadẽ essentia & effectus nõ facit nouam speciẽ: & dicit tex. no. in l. ij. in fi. C. cõia de leg. & sic põdera, q̃ Areti. in effectu tz opi. Raph. cu. quã etiã tz & clarius idẽ Are. in l. ex testõ. C. de test. mil. Tu aũt cõsidera verba Bar. qbus bñ cõsideratis, cessat impugnatio Are. Bar. eñ dicit, q̃ breuiloqua nõ est pprie substõ. nec species substõnis: sed quedã adiectio sicut in simili dicimus in actione de peculio. Põdera, qõ Bar. dũ dicit sicut in simili dicimus in actione de peculio, non voluit dicere q̃ breuiloqua sit adiectio eo mõ, quo actio de peculio cẽset adiectio & qualitas: q2 Bar. nõ vult eqparare istas
8 adiectiones: sz p similitudinẽ declarare. ¶ †Circa. ij. q. princi. quare appellat reciproca, adde q̃ istud nomen breuiloqua lz fuerit magistraliter appositũ a gl. & doc. tñ sumptũ fuit a text. in l. cũ in testõ. §. hec ꝟba. ibi vt breuiter: videat testator tres istituisse heredes, & inuicem eos substituisse. ꝭ. ti. j. Sed gratia iuuenũ queram⁹ qõ nomẽ sit magis ppriũ an breuiloqua, an reciproca, teneo qõ verbũ reciproca sit magis ppriũ quo vtit iurisconsultus in l. iã hoc iure. eo q2 istud verbũ. reciproca, nec actu nec habitu cõuenit nisi isti substõni: nec aliĳ adaptari pt. Sed terminus breuiloqua, q̃ dr: q2 sub breuitate verboꝝ multas substi. cõtinet. iste terminus etiã cõuenit cõpẽdiose. cõpẽdiosa dr que sub breuitate. tñ est dicere sub cõpẽdio, sicut sub breuitate, & illa cõpendiose cõtinet etiã plures substi. nisi diceres q̃ in breuiloqua nõ sunt tot ꝟba sicut in cõpẽdiosa. Uel nisi dixeris put dixit Albe. in repe. isti⁹ rub. qõ breuiloqua est q̃ sub breuitate verboꝝ cõtinet multas substõnes & plures p̃sonas qõ nõ cadit in cõpendiosa: & iõ teneo q̃ pprius sit termi
9 nus reciproca. ¶ †Circa tertiã. q. prin. Bar. qbus verbis fiat ista breuiloqua substõ, & põit, quatuor modis. Adde circa secũdũ modũ Bar. inquãtũ vult q̃ breuiloqua fiat p illa verba, vter ve eoꝝ viuet: per l. si Titi⁹. cũ l. seq. ꝭ. ti. j. ff. de here. insti. illa lex nõ dicit, q̃ p ista verba fiat breuiloqua subitõ, imo potius vr̃ pbare ꝯtrariũ dũ dicit, q̃ resultat tacita substõ. meli⁹ pbat tex. in l. si fundum sub cõditione. §. his verbis. j. de lega. j. & ita reperio tenere Albe. q̃ ista nõ sit breuiloqua, & qõ illa iura nihil probãt in repe. istius rub. Tu aũt defendẽdo Bar. dicas qñ illa iura pbãt iũcta rõne quã ponit Barto. q2 regula est, q̃ qñ sub vna oratione substituit duobus reciproce hincinde, illa appellat breuiloqua. Adde etiã inquãtũ Bar. cõcludit q̃ per verbũ, perueniat, seu deueniat fiat breuiloqua substõ. nã Alb. de rosa. in loco palleg. tz opi. Ray. ꝯ Gui. & Bar. q2 vna substõ fideicõ. p tex. in l. Lucius. §. filia in l. heredibus. §. fin. in l. heredes mei. §. cũ ita. ff. ad Treb. q̃ iura aperte dicũt, q̃ ppter verbũ deueniat aut perueniat, inducit fideicõ. Tu autẽ aduerte q̃ ista iura istud dicunt: & ea allegat Bar. in l. centurio. ꝭ. eo. & sic ista iura probant, q̃ verba deuenio, aut peruenio, p̃sit esse obliqua: sz alibi habem⁹, q̃ sunt directa verba. c. Raynuti⁹. in verb. perueniãt. cũ gl. de testa. in l. hereditatis. & ibi Barto. C. de here. insti. & do. ius text. in l. ita fuerit. ff. de lega. in. ergo ex oibus simul iũctis apparet, qõ verbũ pueniat, aut deueniat

m r

est cõe,qꝛ adaptaꝛ vtriqȝ ergo Bar.hȝ intẽtũ ꝙ si subſtõ bre
10 uiloqua in vna oratiõe fiat duob⁹ ⁊c. ¶ †Circa.iiij.q.Bar.pñ.
quis sit effect⁹ istius substitutionis breuiloque: ⁊ lȝ scribẽtes
nihil addant,nec faciãt mẽtionẽ de ista.q.Bart.adde inquãtũ
cõcludit Bar.qđ breuiloqua aliqñ cõtinet duas vulgares tñ
aliqñ duas pup.tñ.aliqñ duas fideicõ. tñ: qꝛ posset dubitari
nunquid breuiloqua cõtineat duas exẽplarias:tñ dicendum
est ꝙ nõ,qꝛ nũꝙ põt cõtinere duas exẽplarias,quin simul cõ
tineat duas vulgares.rõ qꝛ exẽplaria nõ põt fieri exheredatis
d.l.humanitatis.in verb.legitima.C.eo.declarat Bart.in l.ex
facto.in prin.ß.e.lȝ ergo breuiloqua posset cõtinere duas pu
pil.tantũ qñ fieret heredatoꝛ:tñ exẽplaria semp continet vul
gares. ¶ Scđo adde inquantũ Bar.vult qñ breuiloqua cõti
net sex substit.qñ simul misceret cũ cõpendiosa.tu dic melius,
ꝙ imo breuiloqua de per se põt cõtinere sex substi.directas,⁊
oẽs erunt directe ⁊ de per se absqȝ cõpendiosa:qñ duobus im
puberibus in ptãte existẽtibus ⁊ mẽte captis substitueret bre
uiloque cõtinerent due vulg.due pupil.p pte etatis pupilla
ris ⁊ due exẽplarie p tpe etatis minoris.⁊ sic erũt oẽs sex dire
11 cte absqȝ cõpendiosa.⁊ istud etiã voluit postea Bar.†Tertio
adde inquãtũ Bar.ꝙ si breuiloqua fiat duobus impuberib⁹
a in codicillis [a] ꝙ cõtinebit duas fideic.tantũ, per l.Sceuola.ĩ.
ad treb.videret dicẽdũ oppositũ. ꝙ si pater duob⁹ filijs impu
beribus in potestate existẽtibus substituat breuiloque in co
dicilis,ꝙ ꝯtineant directe non aũt fideicõmissarie substõnes.
nam ideo in l.Sceuola.directa substitutio facta in codicillis
nõ valet,qꝛ ibi testatoꝛ non poterat directo in codicillis sub
stituere,ideo ex eqtate vȝ iure fideicõ. sed in terminis nostris
pater põt inter liberos in codicillis directo substituere.istud
pbat tex.⁊ ibi in terminis Bar.in l.militis codicillis.ĩ.de te
sta.mili.in princi.vbi est text.ꝙ miles põt in codicillis directo
substituere,lȝ pagan⁹ non,ergo sicut miles põt,ita põt pater
inter liberos:per illũ tex.dicit ibi Bar.se obtinuisse ꝯ omnes
aduocatos:vt ibi p eũ ⁊ illã decisionẽ Bar.sequunt indifferen
ter oẽs Mod.in l.hac cõsultissima.ß.si qs autẽ.C.de test.vbi
aliqñ đ hoc plene dixi illã decisionẽ Bar.ꝯuis multi teneant
ꝯtra,⁊ eã etiã sequit Are.in l.cõheredi.ß.cũ filie.p gl.ibi.ß.eo.
⁊ idẽ Aret.in aut.hoc inter liberos.C.de testa.Cõfirmatur vi
ua rõne,qꝛ sicut in milite pmittit, ꝙ possit in codicillis dire
cto substituere.tex.clarus in d.l.codicillis.in princi.istud est qꝛ
in milite seruet ius gentiũ,cũ etiã in patre testante inter libe
ros seruatur ius gentiũ.ideo fiat eqparatio a patre cum milite.
ita equiparãt Bar.⁊ doc.in d.l.hac cõsultissima.ß.ex imperfe
cto.⁊ alibi sepe.ergo videt Bar.hic male dicere. Quod si di
ceres istud pcedere qñ appareret,ꝙ pr̃ in codicillis voluisset
inter liberos directo substituere: nam tũc bene posset, sicut ⁊
miles sed in dubio p̃sumendũ est ꝙ nõ voluerit substituere iu
re cõi,⁊ sic p fideicõ.missum.in.d.l.Sceuola.sicut etiã in milite p
sumit,ꝙ substituat iure cõi ⁊ nõ militari in dubio. d.l.in testõ.
C.de testa.mili.qꝛ dico qđ in casu nostro apparet, ꝙ testatoꝛ
voluit directe substituere.⁊ pbat dupliciter. Pͥo ex quo fecit
12 breuiloquã substõnẽ ꝯclarũ est ꝙ breuiloqua solum continet
directas ⁊ nũꝙ cõtinet fideicõmissarias,nisi adijceret cõpen
diosa,vt pbat late Bart.ĩ.vbi dicet per.l.ij.C.eo.ex quo ergo
pr̃ inter liberos fecit breuiloquã substi.⁊ breuiloqua cõtinȝat
directas apparet,ꝙ voluerit facere directas.scđo pbat,qꝛ qñ
testatoꝛ põt facere directas substi.in dubio censet fecisse dire
ctas,si ꝟba patiant,regula text.est in c.si pater. de testa.in vj.
Tñ posses dicere,ꝙ ille tex.loquit qñ põt facere directas de
iure cõi.secus si de iure speciali: ⁊ sic pcedẽs rõ videt melioꝛ.
Cõsidera tñ.qꝛ Bar.vult ꝙ sepe eqparet testm̃ militis ⁊ testm̃
patris inter liberos.qꝛ vtrobiqȝ attendit merũ ius gentium.
Sepe dubitaui,ꝙ ista eqparatio nõ sit bona.nã habeo,ꝙ mi
les põt decedere cũ duobus testamẽtis.Itẽ põt decedere pro
parte testatus ⁊ p parte intestatus.l.si miles vnũ.ff.de test.mi
li.⁊ tñ si idẽ dicerẽ in testõ patris inter liberos:videret ridicu
lũ ⁊ cõtra aut.hoc sine.⁊ aut.inter liberos. C.de testa.ista sunt
dicta cã cogitãdi.nemo eñ discrepat a Bar. nec tu recedas
13 ab ei⁹ opi. ¶ †Circa scđam.q.in ista.iiij.q.prin.cõcludit bar.in
ista.ij.q.ꝙ iusiones contere sub breuiloqua sunt expsse ꝟbis
generalib⁹,lȝ non specialib⁹,ideo matrẽ excluaũt.idẽ tȝ Bar.
in d.l.precibus,⁊ latius.in l.j.in prin.in ij.q.prin.ß. eo. Bald.⁊
Ang.in d.l.iam hoc iure.Ang.⁊ Sali.in d.l.in testõ ⁊ Ang.in
conn.cl.inci.quidã agricola⁹.⁊ ista est vera ⁊ cõis.Limita sin
gulariter nisi breuiloqua esset collata in casum specialẽ vulga
ris,puta,institutis liberis si testatoꝛ diceret, si qs eorũ heres
nõ erit eos adinuicẽ substituo,tũc pupillaris contẽta est om
nino tacita ⁊ nõ excluderet matrẽ ita limitat singula. Bar.ĩ.
in ver.pone instituo duos impuberes.⁊ ibi reseruo dicendũ.
14 ¶ †Circa tertiã qõnẽ in ista.iiij. prin. pone instituo duos i

a ¶ Codicillis.Et quid si in testamẽto contineat clausula codicillaris an tunc. reciproca ꝯtinebit fideicom. Deci. consi.ccxcix,

lios impuberes ⁊ aliũ puberẽ ⁊c.ꝯcludit Bar. in ista.iij.q.qđ
breuiloqua nõ cõtinet pupillares substitutiones in psona im
puberũ qñ est admixt⁹ pubes. Adde,ꝙ cũ opi.Bar.transit sim
pliciter Sali.hic,⁊ idẽ Sali.⁊ Lud.in l.in testõ. C.de test.mil.
Ang.de are.in ß.⁊ plures.Insti.de vul.sub.Are.in l.in hoc iu
re.ß.eo.⁊ ista est cõis ⁊ vera,ꝯuis primã opi. Guil.⁊ Ray.te
neat Alb.de rosa.in repe.istius rub.in materia breuiloque.in
vij.q.⁊ Ioã.fab.in ß.qua rõne.Instit.de pupil.substi. alibi ta
men Bal.cõcordat istas opi.in d.l.in testõ.in iiij.q.ꝙ opi.bar.
procedat qñ ille tertius pubes erat frater,put loquitur Bar.
⁊ inter eos cadat ius succedẽdi ab intestato presumit illud cõ
seruasse:vt dicit Bart.secus,si ille tertius esset extraneus,qꝛ
tũc in psona impuberũ contineret pupil.ex presumpta volũ
tate testatoris,argu. paulo cali. ß.j. in rõne sui. ĩ. de leg.iij.⁊ l.
Aurelius.ß.Titius testamẽto.ff.de lib.leg.⁊ lȝ Alex.dicat ꝙ
ista iura parũ faciãt qꝛ sunt diuersissima a casu nostro, credo
ꝙ optime faciũt in ratione. nã in illis iurib⁹ habet ꝙ contra
pprietatẽ verborũ frater admittit ad hereditatẽ fratris:ergo
similiter in pposito,fauore fratris lȝ vnitas orationis repu
gnet tamen cõtinebitur pupillaris respectu extranei. Istam
theoricã Bar.tenet etiã Ang.licet de Bal.nõ faciat mentio
nẽ in cõsi.ccclxvj.inci.testatoꝛ de Verona. vbi dicit qđ legẽdo
semper solit⁹ est cõcordare has opinio. ⁊ qđ cuilibet sani ca
pitis hec opi.dȝ esse cõformis ⁊ iuridica.reperio ꝙ eaȝ sequit
Are.in l.in testamẽto.in iiij.q.C.de testa.mili.tamẽ istã distin
ctionẽ reprehendunt Sali.⁊ Lud.in d.l.in testõ.⁊ bene. Imo.
in d.c.Raynuti.⁊ Ale.hic ratio quare substõ breuiloqua solũ
cõtineat vulga.⁊ nõ pupil.est rõne equalitatis: vt dicit Bar.
15 ista ratio militat etiã qñ ille tertius esset extraneus. ¶ Circa
iiij.q.testatoꝛ hȝ vnũ filiũ anniculũ,alterũ q.xij.an.hȝ ⁊c.breui
loque substituit. postea ille q habebat. xij. an. effectus est pu
bes ⁊ extincta est pup.substi.in psona sua.an ita extinguat in
psona alteri⁹.q adhuc est impubes ⁊c.Cõcludit Bar. ꝙ bre
uiloqua facta impuberibus lȝ vn⁹ citius pubescat, ⁊ sic finiat
pup.substit.tñ durat in psona alteri⁹ vsqȝ ad pubertatẽ.Ad
de.ꝙ idẽ tȝ Bal.hic post Huber.de cremona,qꝛ lȝ cessat vna
rõ.s.equalitas,nõ tñ cessat volũtas testatoris q cã tanꝙ potẽ
tioꝛ attẽdi dȝ,in ꝯtrariũ tñ allegat tex.in l.si tutoꝛ reipublice.ff.
de tute.⁊ ra.distr. Imo.credit ꝙ allegent illũ tex.in prin.⁊ tunc
nihil facit.rñdet Imo.vt per eũ istã rõn.refert ⁊ sequit Ang.
de Are.in ß.⁊ plures.insti.de vulga.substi.sed errant: qꝛ Bal.
non allegat illũ tex.in prin.q nihil facit,sed allegat Bal.in ß.
j.qui multũ facit.⁊ põt induci vt magis stringat ille tex.nã si
cut pupil.substi.⁊ pupillo finita etiã tutela.sicut ergo ibi tute
la ppter pubertatẽ vnius extinguit.ita etiã in persona alte
rius quãuis impuberis. Idẽ similiter dȝ esse in breuiloqua, ⁊
tãto forti⁹ qꝛ breuiloqua desiderat equalitatẽ tutele. Imo.⁊ ad
hoc rñdet Imo.⁊ Ang.de Are. Sȝ defendẽdo Bar.dic,ꝙ rñ
sio aperte colligit in illo tex.qꝛ qñ vnus frater est effect⁹ ma
ioꝛ incipit esse locus legitime tutele.⁊ ideo extinguit datiuã.l.
datũ a iudice,⁊ ppter hoc subiungit tex. ꝙ si ille tutoꝛ fuisset
testamẽtarius,quo casu legitima tute.nõ facit cessare testamẽ
tariã,nõ tolleret tutela in psona impuberis. In forma rñdẽ
do dic,ꝙ in illa.l.extinctio tutele in psona vnius fratris de ne
cessitate influit extinctionẽ alterius: qꝛ ex quo frater est effe
ctus maioꝛ incipit esse locus legitime tutele ⁊ defertur ad eũ:qꝛ
ipsa legitima extinguit datiuã a iudice. text. est in l.si quis sub
conditione.ff.de testa.tu. sed istud cessat in pposi.o nostro,qꝛ
extinctio pupillaris in psona vnius de necessitate non inducit
extinctionẽ in personã alterius.ex quo a princ.ambo fuerunt
impuberes,qđ sufficiat.⁊ istam responsionẽ ponit Ro. in d.l.
in testamento.C.de test.mili.⁊ ibidẽ latius Are.hic nihil dt.
16 Adde †ꝙ istã opi.Bar.etiam tȝ Bald in d.l.in testõ.in
viij.q.⁊ ibi Sali. ⁊ Ro. C.de testa. mili. Paulus
simplr Alex.hic ꝙ plus nõ dt. Idẽ cũ Bar.tenẽt Salic. Imo.
Raph.cu.⁊ Are.hic.⁊ Ang.de Are.in ß.⁊ plures.Institu.de
vulg.substi.⁊ ista est cõis opin.⁊ vera,quã etiã tȝ gl. hic ꝯuis
dist. Ray.hic p Bar.relatã tenuerit Albe.de ros in repe.istius
rub.in materia reciproce. In qua.q. teneas ergo cõem sñiam
ꝯuis Jo. fab.in d.ß.qua ratione. teneat extingui in persona
vtriqȝ.p tex.in l.alteri.ff.de adi.leg.quẽ allegat Bar. in sequẽ
ti.q.vbi dicã de illo tex. Pro ista cõi sñia addo tria fundamẽ
ta.primo qꝛ ex quo testatoꝛ sciebat etatem disparẽ verisimi
li.l.octaui.ff.vñ cog.certe simplr substituẽdo nec aliter innuẽ
do,vr̃ voluisse ex generalitate in equalitate postea contingẽ
re:ex quo aliter in specie nõ prouidit.l.vnica. ß.sinautẽ ad de
ficientes.C.de cad.tol. Scđo qꝛ nõ presumit inacata volũtas
testatoris.l.cũ tacitũ.⁊ l.cũ qui.ff.de procur. ideo semel inclu
sum ex volũtate testatoris p̃sumit semp durare. Tertio mo
ueoꝛ,qꝛ substõ directa postquam semel est cõprehẽsa sub bre
uiloqua

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ulloqua nō pōt reuocari etiā ex expressa mutatione voluntatis testatoris sine noua solēnitate.l.militis codicillis. §. veteranus.ff.de test.mili.nec dicak ꝙ ista nō sit mutatio sed sit declaratio volūtatis: vt dicit Bar.in sequēti articulo,ꝛ ostendā in hoc male dicere. Querit etiā Bart.testator hꝫ duos filios impuberes ꝛ eos instituit ꝛ inuicē substituit.deinū vnū ex his emancipat.ita ꝙ pup.substi.finitur in pſona filius emancipati an etiam finiatur in personam alterius retenti in potestate.

37 ¶ Circa.v.q.Bar. istū articulū intendo plene disputare pro vtraq; parte ꝛ respondere fundamentis vtriusq; partis.antequā ergo vlterius pceda,q; Ray.Bull.ꝛ Bar. tenēt qꝫ extinguntur pupillaris in pſona vtriusque, videamus an leges allegate p eos bñ pbent,vel non.Primo Bull.allegat tert.in l.j.C.de diuer.rescrip.ille ter.nihil facit.ibi enim illud deciditur ppter duo.Primo ,ppter vnitatē cause cōis . Secō propter supplicationē porrectā cōi noīe,ppter ista duo rescriptū prīncipis cōcessum sup vna pſona intelligit vtriq; accessum. istud clare dicit ibi litera in verbo de cōi cōsensu ꝛ fratrū. libellum supplicatorū porrexisti.ista cessant in casu nostro. Secōs ter. in §.ad hoc autem.in ver.si aūt pater.in aut. vt lic. ma. ꝛ auie. vbi nominatio facta de vno filio simplr in scriptura publica vel priuata coꝛā tribus testibus nō solū facit legitimum illuꝫ quē nominauit,sed etiā alios naturales,ergo illud, ꝙ disponitur in vno de filijs,intelligit ꝛ dispositū in alio. Ad istum ter. qui prima fronte videt stringere,rndeo altero de tribus modis. Primo rndeo, ꝙ isti casus sunt omnino diuersi.ibi enim cogitur de cōferēdo cōmodū.hic de auferēdo . ibi eñ dispositio beneficialis,id est dispositio legitimationis collata in vnū filiū.trahitur ad alios filios naturales,in quibus eōmodo est eadē ratio.ſz hic ecōtra querimus an dispō fauorabilis qualis est substi.pupillaris collata a prīn. in plures liberos si deficiat postea in vno p emācipationē an p hoc renoceāt in alijs filijs non emācipatis.Cōfirmāt ꝛ scōs qꝛ ibi agit de legitimatione,legitimatio aūt est fauorabilis,ꝛ ertēdēda.ita tꝫ Bemi. in c.j.§.j.de fil.plby.in vj. Pet.de anc.in cōsi. ccccviij. inci.circa primā quesitū fuit satis expediēs nimirū si ibi fit ertēnio legitimationis de vno filio ad aliū filiū.ſz hic agit ecōtra de auferēda substi.q; sīt est fauorabilis, sed nō eundo p mendicata suffragia rndeo tertio ꝛ no. ꝙ pater nominādo[a] quē filiū simpliciter,ideo dr eū legitimare,eo qꝛ ex ista legitimatione ꝓbat matrimonij matris,nec requirit alia ꝓbatio.ita dicit ad literam.ter.in illo,§.ad hoc.ergo sequit de necessitate, ꝙ oēs sint legitimi,sed istud cessat in ꝓposito nostro,ergo ille ter.nihil facit. Tertio principaliter mouebat Bull. p ter.in l.alteri.ff.de adi.leg.ꝛ dicit Bar.ꝙ ille ter.optime facit.adde ad illum ter. alium ter.in l.pāphilo.§.fi.ff.de leg.iij. Ad istum ter.in l.alteri. rū.Bal.in d.l.in testō.in ꝛ.q.ꝛ Ang. hic, ꝙ d.l.alteri.loquitur de onere ꝛ nō de mero fauore. Ista soln.irridet Alex.hic.ꝛ dicit ꝙ nō solū est mala solu.imo est pessima:qꝛ imo legatum, de quo ibi tractak.est dispō mere fauorabilis sicut hic pup.substi. Hinc est,q;legatū nunq; pōt afferre nisi vtilitatē hereditatis secus.l.si hereditatis.§.j.ff.mā.ꝛ ita ēt ante Alex.ista sol.reprehendit Imo.hic eā etiā impugnāt Lud.ꝛ Are.in d.l.in testō. ego aūt puto qꝫ sol.Bal.ꝛ Ang.bene intellecta sit bona ꝛ nō mereak reprehēdi.nā legatū respectu legatarij bñ est merꝫ fauoꝛ,ſz respectu heredis grauati est onus,ꝛ de isto ipsi intellexerūt,ſz substō pup.oi respectu cōsiderato hinc inde semp est fauoꝛ. Allio ꝛ scōo mō rndet Bal.ꝛ Ange. ꝙ in d. l.alteri.vna dispō hꝫ se ad aliā loco finalis cause, ibi eñ iō legauit estimationē, Secōo qꝛ primo legauerat pdiū nō igit mirū,si adēpto vno legato,reuocāt aliud.nec alia rō pōt reddi ad. d.l.alteri.ſz hic ille substōnes pupillares cōtēte sub breuiloqua licet fraterniꝫent adinuicē,tū neutra est finalis cā alteri. Tu notabilꝫ rnde ad.l.alteri.ꝙ loquit in legatis q̄ reuocāt nuda voluntate ēt tacita.l.iij.§.fi.cū.l.seq.ff.de adi.leg.secꝫ est in directa pupillari q nō pōt reuocari misi cū alia volūtate solēni.l.militis codicillis.§.veteranꝫ.ff.de test.mi.ꝛ §.ex eo aūt solo.insti. q.mo.test.infr. Ista dr̄ia ponit in specie ter.in l.si ex pte .ff. de adi.leg.vbi pp inimicitias supueniētes reuocāt legatū tacite. ꝛ tū nō reuocak instō eiusdē.ꝛ ibi gl.assignat rōnē ꝓdictā, quā etiam assignāt Bal.ꝛ Ang.in l.hereditas. C.de hīs q. vt indi. ꝛ si diceret,vt dr.j.Bar.ꝙ ista est declaratio q̄ pōt fieri sine solēnitate.ego infra ostēdā Bar. male dicere multis medijs procadē pte. Ray.alleg.ter.in l.cū eiusdē.ꝛ l.seq. q̄ incipit plerumque.ff.de edi.edic.ſz ista iura parū aut nihil faciunt ꝛ dupliciter rndeo, ꝙ in illis legibus cā ꝛ vtiū erat a prīn. vñ ēt hic si imparitas fuisset a prīn.impediuisset pupi. in pſona vtriusq;, vt l.iaim hoc iure.§.e.ſz.q. nostra loquit qñ inequalitas non erat a prīn.ſz supueniat ex post facto,vñ non dz tolli id qꝫ est legitime factū.Secō respō.ꝙ ille leges loquunt in his q̄ commode separari nō possunt,Circa distinctionē Bar.in emancipatio fit facta ex volūtate ꝛc.adde ꝙ istā distinctionē sequuntur Sal.Imo.ꝛ Pau.ꝛ Alex.hic Sali.in d.l.in testō.in vñ.q.ꝛ ibidē Lud.ro.idē tꝫ Ang.de are.in §.ꝛ plures. Insti.de vulg. sub.late Imo.in d.c.Ray.in materia reciprocē.in vj.q.ꝛ ibidē Pe.de vbal.de Perusio. vbi dr ꝙ istā opi. cōiter tenent doc. Sed istā distinctionē reprehendit Ang.qꝛ qñ pater ex necessitate emācipauit filiū nō extinguitur tūc pupillaris,certe ex quo emācipatio pcessit culpa vel facto filij.certe multo fortius deberet reuocari substō in pſona alterius fratris,alias iste filius qui eo egit patrē vt eū emāciparet, sentiret cōmodum pupil. substi,Z.l.is.q Z.§.eo.Sed istud reprehēdit Imo .ꝛ Mode.ꝛ Lud.in d.l.in testō.qꝛ pupillaris substō est fauoꝛ.ꝛ puisio pupilli,cui fit.Unde pp factū fratris emācipati nō dz ipse grauari.l.si qs in suo.§.legis.C.de inoffi.testa.Preterea ꝙ substitutio pupillaris cōtineatur in breuiloqua istud pēdet a presumpta volūtate testōris,nō aūt facto fratris.l. iam hoc iure. §.eo.vñ qñ pater volūtate emancipati videt reuocare substōnē,sicut videt reuocare legatū,secus si ex necessitate,vt iurib⁹ alleg.per Bar. Preterea in casibus in qbus pater cogit emācipare filiū nō cā filij, sed culpa ꝛ delicto patris. pz ex causis enumeratis i gl.in §.fi.Insti.q.mo.ius pat.pote.fol.ꝛ sic distinctio Bar.defendit ab impugnatione Ang. Ego aūt reprehendo dict.bar.alia rōne.nā illud qꝫ dicit ꝙ per alienationem necessariā non reuocatur legatū.procedit qñ alienak ex necessitate rei familiaris.secus aūt vñ alienak ex necessitate per legez impositā.put est hic emācipatio tūc reuocak legatū . ita ꝓbat ter.no.in l.filia legatorū.C.de legato.iūcta.l.fi.C.de do.promis. ꝛ ita limitant Ric.de mutina,ꝛ Albe.in d.l.filia legatorū . per illū ter.ſz in ꝓposito nostro est talis necessitas p legē imposita.p quā pater cogit emācipare filiū.non aūt est necessitas rei familiaris.ꝛ ita retorqueo Z Bar. Aduerte inquātū Bar. rū dēdo oppositioni p eū facte dicit ꝙ ista nō est noua dispositio ſz est declaratio an sub gñalitate breuiloque cōtineat pup.ꝛ talis declaratio pōt fieri sine noua solēnitate . d.l. heredes palam.vt p Bar.qꝛ declarat nihil de nouo dat. d.l.heredes palam.§.sed ꝛ si notā.alleg.p Bar.cōfirmo p illud qꝫ tꝫ Bart . ꝛ ibi dixit in l.ū.in prīn.§.e.in ver.qro ergo ꝛ reuoco in dubium vbi tꝫ Bar.an tacita pupillaris cōtēta sub vulgari excludat matrē pōt ꝓbari solū p duos testes: qꝛ ista est solū declaratio a volūtatis ꝛ nō regrunk septē testes.d.§.sed ꝛ si notā.quē allegat Imo.fortiꝫ tꝫ bar.i d.l.pcibꝫ . ꝙ testatoꝛ pōt ex interuallo post testm imperfectū declarare ꝙ eiꝰ intentio fuit p tacitam pupillarē matrē excludi:eo qꝛ actꝰ quātūcūq; pfecti recipiūt seoꝛsum formā declaratoriā nō aūt dispositoriā.d.§.sed ꝛ si nota. Istā sol.Bar.mihi nullo mō plz.ꝛ sic istud argumētū ineuitabiliter obstabit Z istā opi.ꝛ repio ꝙ istā sol. Bar. reprehendit Bal.in d.l.in testō.ꝛ ibidē Pau.de ca.eo,qꝛ sm eos ista nō est mere declaratio:ſz est dispō.aliter tū nō ꝓbant. ꝛ sic ista nō est mere levis impugnatio. Tu ergo vltra eos ꝓba,nā illud ꝙ dr ꝙ declaratio volūtatis pōt fieri sine noua solēnitate d.§.sed ꝛ si notā,ꝓcedit.qñ declaratio fit circa circūstātias actus,ita ꝓ prie loquit ille ter.secꝰ est vbi declarak substātia directa ipsiꝰ actus:qꝛ nō pōt fieri sine noua solēnitate,qꝛ ista declaratio vt dispō.ita limitat ꝛ declarat illā ter.Jo.de ana.in cōsil.lxxxiij. inci.videndū est de virtute reuocationis. sed tertio ꝛ fortiꝰ ꝙ Bar.male dicat ostēdo euidēter.aut eñ volumꝰ dicere ꝙ pater emācipādo vnū ex liberis declarat vt ex nūc, aut declarat vt ex retro a prīn.Si volumus dicere qñ declarat vt nunc scz, ꝙ nūc nolit durare illā pup.substi.in pſonaz alterius fratris. ꝛ tūc qꝛ a prīn.fuit pup.substi.certe ista esset de presenti noua dispositio.ergo testatoꝛ nō potuit vt ex nūc tollere pupillarē substi.in pſona filij emancipando aliū filiū,sed fuit opus noua solēni volūtate,istud dicit ter.in d.l.heredes palā. in prīn.tuncto.d.§.sed si notā.Aut volumus dicere,ꝙ pater emancipando vnū de filijs videak declarare vsqꝫ retro, ꝙ etiā a prīn. noluit alteri pupillariter substi.ꝛ alij hoc magis sonāt ꝓba Bar. ſz pfecto istud est petius dictū: qꝛ emancipatio nō est actus q̄ necessario aut psumptiue istud inferat in preteritū, ergo non inducit ista declaratione retro in preteritū. Ista doc.tradit p Bar.ꝛ scribētes in l.ex persona.post glo.ibi.C.de ꝓba.doctri. Bar.ꝛ aliorū in.l.si prius.in v.opp.ff.de ope.no.nū. Ad autez emācipatio facta de psenti nō inferat in preteritū,pz qꝛ tēpore quo pater condidit testm , nihil veriſimiliter cogitabat de emācipatione vnius filij futura: ergo nō inferk necessario retro a pterito nisi(vt dicit Are.)ex breuitate tēporis ista presumptio cadat:puta qꝛ post testm incōtinēti emācipasset vnū filiū.ex his enim que incontinēti vel paulo post fiunt presumeretur bñ in preteritū.l.si vētri.§.fi.ꝛ ibi Bart. ff. de prīui.cred. ſz qñ emācipatio fuisset facta ex magno interuallo post testm

[a] ¶ Nominando quē filiū . Adde doc.i c.p tuas. ō proba. Inn.in c. Michael. de fil. plby. Ant.ō bu. i c. trāsmisse. qui fil.sint legi, bar.i l.j.§.j.ff. de liber. agnoscen.

ex presenti nō p̄sumimus retro in preteritū: z tanto fortius si
pater emācipasset filiū ex aliqua cā de nouo superuenienti postea
z sic vides qn̄o leges allegate per Guil. z Ray. z fundamenta
Bar. z eius rn̄siones oīa corruūt. Adde q istā eandē partem
affirmatiuā q extinguat substō. tz etiā Alb. in repe. huius ru
bri. in materia reciproce in x.q. Jo. fab. in §. qua rōne. Insti. de
pup. z ista vr̄ esse cōis snīa. Pro ista parte vltra quinqz fun-
damenta superius relata, pōt sexto argui fm Ang. de are. in
d. §. z plures. qr testm̄ pendet a voluntate testatoris. l. in cōdi-
tionibus. primū locū. ff. de cōd. z demō. sed testator vr̄ ex facto
suo reuocare pup. substi. cū fecerit ex post facto inequalitatez,
z cui data est potestas mutādi fortius censet data potestas d
clarādi volūtatē suā verbo aut facto. Confirmat qr voluntas
nō minus declarat factis q verbis. l. de qbus. ff. de lega. j. pau
lus rn̄det nō tm̄ verbis. ff. rē ra. hab. imo facta sunt fortiora
ad declarādū q verba. l. si tn̄. §. ei qui. ff. de edil. edic. sed rn̄. qd
istud nō pēdet a volūtate nuda testatoris ex post facto simplr
18 vt superi⁹ declaraui. ¶ †Septimo p ista pte facit qr in breui
loqua substōnes sunt correlarie. d. l. iā hoc iure. §. j. sed destru-
ctio vnius correlatiuorū est destructio alterius. l. fi. cū si. ff. de
accep. l. fi. C. de indi. vidui. to. ergo destructa vna sustōne pu-
pillari in breuiloqua destruit z alia. Sed rn̄de q argumentuz
pcedit in correlatiuis quorū vnū nō pt stare sine alio vel vnū
ex cā alterius. l. si quis donationis. ff. de cōtrahē. empt. tūc de-
structio vnius est destructio alterius, sed substōnes pupilla-
res cōtente in breuiloqua non sunt tali respectu correlatiue:
qr a prin. vna potuit esse sine alia si testator istud voluisset. d.
l. iā hoc iure. §. j. Octauo facit, qr substōnes in reciproca sunt
adinuicē respectiue vna ad aliā, idō extinguunt equalitatem. d.
l. iā hoc iure. sz in his que respectiua sunt, si vnū postea cessat
cessat z aliud. tex. est in l. filio. §. matri. z in l. alūne. §. seia. ff. de
adi. leg. sz rn̄de q ista iura loquunt, qn̄ talis respectus est cau
sa finalis legati. ibi em̄ emolumentū legati fuit relictū propter
on⁹ fideicōmissi, vnde sublato onere, tollit legatū. ita declarāt
p̄dicta iura Bar. in. l. si qs seruū. ff. de condi. z demon. Bal. in
l. j. C. de pac. z in l. si plures. C. de condi. in ser. sz in casu nostro
vna substitutio non est cā finalis alterius cū sine ea possit esse
a prin. testatore volente. d. l. iā hoc iure. Nono z vltimo facit,
qr qn̄ act⁹ nōdū cōsummat⁹ est, z res deuenit ad casuz a quo
incipere non pōt: certe vitiat. l. Granius. ver. sed si cū duo. ff.
de fideiuss. l. si sub vna. §. j. z l. pluribus. §. z si placeat. ff. de ver-
bo. ob. sed hic actus nō est ꝯsummatus cū testator adhuc vi-
uat. z si a prin. fuisset hec imparitas impediuisset pup. substi-
tu. ad istud argumentū rn̄de negando q res deuenit ad ca-
sum a quo incipere nō pōt: qr q, data imparitate, nō cōtineat
pupillaris nō est ex defectu potestatis testatoris, sed ex defe-
ctu presumpte volūtatis testatoris. nā si testator vellet posset
facere, q etiā extante imparitate cōtineat pupillaris. d. l. iam
hoc iure. §. j. z ita declarat Bar. s. in pcedēti. q. Ista sunt que
adduci pn̄t pro parte affirmatiua que est cōis, quibus oibus
rn̄. Contrariā opi. z sic negatiuā, q lz emācipet vn⁹ impubes,
tn̄ nō extinguit substi. pupil. in persona alterius in potestate
retēti. tenet Bal. in d. l. in testō. in x. q. motus p tex. in l. fi. ff. de
duo. re. vbi licet vnus ex pluribus correis debendi eximatur
ab obligatione: tn̄ p hoc nō eximitur alius. ita in ppōsito licet
vnus impubes eximatur a substi. pupi. p emācipationē: tn̄ nō
dz eximi alius. Tu confirma qr etiā in duobus reis desiderat
equalitas hincinde, sicut ꝯsiderat in breuiloqua. l. reos. §. cum
tabulis. ff. de duo. re. §. j. z ij. Insti. de duo. re. Sed ad hoc rn̄de
dupliciter. Primo ex mente Bar. in q. precedenti, dum rn̄det
ad d. l. eādē. q illa. l. fi. loquit in cōtractibus, vbi actus est per-
fectus z consummatus, merito lz vnus postea eximat nō exi-
mitur alius, sz in q. nostra, viuente testatore substō non est cō
summata. Scdo rn̄de q in d. l. fi. exēptio vni⁹ correorū non p
cessit facto creditoris sed p deportationē vel capitis diminu-
tionē, sz in casu nostro exēptio vnius impuberis pcessit ex fa
cto testatoris emācipātis a cui⁹ volūtate pēdet an sub breui-
loqua cōtineat pupillaris. d. l. iā hoc iure. ¶ Scdo p ista par
te Bar. allegat tex. in l. tribunus. §. fi. ff. de test. mil. vbi si miles
in aliquibus partibus cessat testm̄ prius factū. z in alijs non
cassat, vz z cōfirmatur dispositio. ita hic testōr annullando ex
post facto vnā substitutionē pup. aliā non infirmat sed confir
mat. Sed rn̄de q hic in breuiloqua est dicta rō ppter equali-
tate quā desiderat: q ratio cessat ibi. Tertio mouetur Bal. qr
substo pupillaris est pusio z fauor ipsi⁹ pupilli in ptāte retē
ti. ergo nō dz sibi auferri per emācipationē alterius filij. eādē
opi. per ista fundamēta tz etiā Ang. hic. idē Ang. in d. l. in te-
stamēto in lec. perusina. vbi addit quartū fundamentū. nam a
prin. sub ista breuiloqua cōtinebat pupillaris in personā am-
borū, qr erat paritas z cōcurrebat cōiectura mens testato-
ris ergo ex post facto pagan⁹ nō pōt eā tollere nuda volūtate
vel per talē actuz emancipationis. l. sancimus. C. de testa. §. ex
eo aūt solo. insti. qui. mo. test. infir. nisi esset miles. l. eius militis.
§. j. ff. de test. mi. nec dicat (vt dicit Bar.) qd ista est declaratio
voluntatis, qr istud superius multipliciter reprehēdi. eandez
opi. tz Ang. in l. hereditatē. in lec. florētina. C. de impu. z alijs
subst. vbi mouet qnta rōne, qr circa volūtatē testōr nihil egit
vnde nō presumit testator eā mutasse. l. fideicōmissa. §. si rez. ff.
de leg. iij. secus si testator declarasset noluisse ab initio includi.
ita pcedat. l. heredes palā. §. sed z si notā. allega. p Bart. Sed
rn̄de ad hoc q lz testator nō declarauerit verbis tn̄ declara-
uit facto scz emācipādo, z volūtus testatoris nō minus decla
ratur factis quā verbis vt superius dixi, eandez opi. tz Rap.
cu. hic motus sexto fundamēto qr a prin. cōtineret breuiloqua
in psona vtriusqz, lz postea vnus emancipet, tn̄ in psona alte-
rius dz durare, z nihil alius allegat. Adde p ista parte dispu-
tationis gratia multa facere, z primo qr licet imparitas pso-
narū impediat a prin. ne pupil. cōtineatur, vt est tex. hic cū si-
mi. tn̄ facilius durat aliquid qn̄ est in esse deductū quā de no-
uo inducatur, per regulaz. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui.
c. ad apostolicā. de regular. z si dicet put rn̄debat Barto. ad l.
eandē, de duo. re. qn̄ actus habuisset perfectū, z cōsummatuz
esse, qd non in casu presenti donec viuit testator, cū ambulato
ria sit voluntas testatoris vsqz ad mortē. l. cuz hic status. §. ait
oratio. ff. de dona. inter vir. z vxo. quia in contrariuz pondero
fortem text. in l. si fundum. ff. de fund. dota. Octauo pro ista
parte arguo: qr qn̄ duo extrema sunt necessaria ad causandū
vnū actū si illa duo extrema cōcurrūt, z actus causetur, licet
postea vnū deficiat, tn̄ non corruit actus. l. si vētri. §. in bonis.
ff. de priui. cre. §. amittitatis, cū gl. Insti. de nup. l. si nō lex Elia
Sentia. ff. de here. insti. sz ita est q ad causandū pu. sub breui-
loqua requirunt. Primo paritas psonarū. Scdo q voluntas
testōris nō refragetur. d. l. iā hoc iure. §. j. sz hic ista duo a prin-
cip. cōcurrūt: vnū lz postea deficiat vnū p hoc nō deficiet pupil
laris in psona impuberis in ptāte retēti. Ad istud fundamen-
tum rn̄de tripliciter. Primo q argumētū pcederet qn̄ actus
esset pfecte causatus in esse qd nō est hic vt predixi. Scdo rn̄-
de q imo hic deficiunt ambo extrema, deficit em̄ paritas pso-
narū. Itē deficit volūtas testatoris, vt pz ex fundamēto ptis
aduerse. Tertio z notabilius rn̄de q vbicūqz testator aut le-
gislator mouet ex duab⁹ causis simul cōsideratis, deficiēte al-
tera illarū, deficit dispositio. ita not. Abb. in c. qm̄ frequēter. §.
porro. in fi. p illū tex. vt lit. non cōtes. z in consi. clxxvij. inci. il-
19 lud de iure querit. Nono p ista parte fortiter facit: nā si per
emācipationē vnius de filijs tolleret pup. subst. in persona al-
terius in potestate retenti sequeret q hereditas posset adimi
in alio actu quā in testō. sed istud est falsum: qr sicut heredi-
tas nō pōt dari, ita nō pōt adimi q in testō. alle. l. quidā in suo.
§. fi. ff. de cōdi. inst. pterq in certis casib⁹ in qb⁹ ope exceptio-
nis tacita voluntate excludit. l. nostrā. C. de test. l. ex parte. ff. d
adi. leg. ergo impossibile vr̄, qd actus emancipationis reuo-
cet substōnē directā in psonā impuberis in potestate retenti.
nec dicat, q ista nō sit reuocatio sz declaratio, vt dicit Bar. qr
istud. s. declaraui nō repeto qr reprobaui. Decimo p ista par
te facit qr reformatio facta p testatorē i vno capitulo, in alio
dispositionē nō immutat. tex. est in l. alūne. §. q filias. z ibi sum
mat Bar. ff. de adi. leg. ergo reformatio substitutionis facte in
vno ex filio non mutat in altero. sed rn̄de q. §. q filias. non lo-
quit in materia desiderāte equalitatē vt est hic in breuiloqua
ppter vnitatē orationis. Undecimo p ista parte facit qr se-
mel inclusum ex volūtate testatoris semp p̄sumit durare cum
nō presumat volūtas testatoris mutata nisi pbet. l. cū tacitū.
z l. eū. q. ff. de pba. facit bene tex. in l. q liberis. §. testō. ff. de bo.
pos. scdm tab. sz rn̄de, q imo volūtas p̄sumit mutata ex actu
emācipatiōis z in hac materia equalitatē desiderante. Duo-
decimo facit. nā ista emancipatio fit ad fauorē z cōmodū filij:
ergo nō dz operari cōtrariū effectū, vt faciat q fratri nō suc-
cedat ex pupillari in ptāte retēto qr eēt ꝯ regulā. l. q fauore.
C. de legib. z tanto forti⁹, cū etiā istud respiciat z fauorē z cō-
modū alteri⁹ filij in potestate retēti cuius est pusio z fauor,
iuxta gl. in l. ex tribus. C. de inoff. test. Ex p̄dictis habes vtran
que partē p̄sentis articuli bene discussam. prima opi. p̄sentis
articuli est penes doc. durū esset cōsulendo aut indicando ab
ea discedere, tn̄ si fundamēta vtriusqz partis cōsiderent vidē-
tur meliora fundamēta scde partis z illā de iure amplector q
20 est equior. †Querit Bar. qd eē ꝯ si ab initio fuit tacita inequa
litas postea superueniet equalitas qr pater instituit duos im-
puberes, vnū in ptāte, aliū emācipatū z eos inuicē substituit,
postea emancipatū adoptauit, an pupillaris substō cōtineat
sub illa breuiloqua. c. ¶ Circa sextā. q. Bar. adde q cū opin.

Bart.

Bar.tenēt Ang.z Imo.hic.z Bal.i.d.l.in testamēto.in.ix.q. z
ibi Sali.z Lud.ro.eandē opi.z lati⁹ tz Alb.in repe.hui⁹ rub.
in.xj.q.reciproce substi.Imo.in.d.c.Rayn.Ange.de Are.in.§.
j.inst.de vulg.substi.z ista est cōis snia,z tenēdo istā opi. Bar.
solū rn̄det ad.l.ij.sed si extraneū.§.e.z nō ad alia iura.Tu rn̄de
ad.l.q soluēdo nō erat duos Apolonios.§.ti.j.rn̄det ꝙ ille tex.
loquit̃ qn̄ est defect⁹ in accidētalibus z extrinsecus.iō si ces-
sat ille defectus,valet instō.secus qn̄ est defectus in substātia
vel testatoris vel instituti,lz ista sit cōis opi.tn̄ Alex.z pleni⁹
Are.reprehendūt Bar.z doct.in vno,z dicunt ꝙ Bar.est sibi
ꝯrius,nā dicit Bar.ꝙ hic tractat̃ de noua volūtate,iō est op⁹
noua solēnitate per.l.heredes palā.§.sed z si notā.§.de testa.
Sed in.q.precedēti.in fi.Bar.dicit totū ꝯriū per.d.§.sed z no-
tā.an sub breuiloqua cōtineat̃ pup.agitur solū de declaratiōe,
iō pōt fieri sine noua solennitate.d.§.sed z notā.ecce ꝙ Bart.
est sibi de directo ꝯrius.Confirmat Aret.q2 sicut in qō prece-
denti emancipatio postea facta declarat ꝙ testator noluerit
substituere pupillariter ita ecōtra in ista qōne: q2 adoptio po
stea facta dz declarare ꝙ intentio testatoris fuit vtriqz pupil
lariter substituere.Tu cōfirma forti⁹ q2 istud dz poti⁹ p̄sumi
in ista.q.ꝙ̄ in precedēti.nā presumere ꝙ voluerit pupillarē cō
tineri est actus fauorabilis z inducēs cōmodū z prouisionē fi
lijs:ergo potius dz presumi tūc qd talis sit voluntas testato
ris ꝙ̄ in precedēti qd.vbi agit̃ de tollēdo pupil.substōne.Ego
defendo Bar.z dico qd in nihilo est sibi ꝯrius, nec est presu-
mendū ꝙ ita incontinenti sit sibi ꝯrius:nā cōsidera, ꝙ in qō-
ne precedēti breuiloqua erat facta duob⁹ impuberib⁹ in ptā
te z sic si testōr si volebat poterat cōtineri ibi pupillaris in p-
sona vtriusqz ergo an voluerit an nō dependet ab ei⁹ declara
tione, ideo pōt declarare sine noua solennitate . ita loquitur
Bar.in precedenti.q.sed in.q.pn̄ti erant duo impuberes, vn⁹
in ptāte alius emācipat⁹ qbus breuiloque substituit, quo ca-
su si testator expresse voluisset, nō potuisset emancipato pup.
substituere:ideo dicit Bar.z dicit veritatē, clarū est ꝙ a prin
cipio nō cōtinebat̃ pup. imo nec poterat cōtineri in persona
emancipati.z ideo si pater postea adoptaret filiū emancipa-
tū,z vellemus dicere ꝙ per adoptionē inducatur pupil.subst.
ista esset noua dispositio.ideo esset opus noua solennitate:hic
ergo non pōt declarari retro:q2 erat impossibile qd in emanci
pato caderet pup. est ergo noua dispō.ergo requiritur noua
solennitas,z sic Bar. nō est sibi ꝯrius imo nō potuisset meli⁹
21 loqui.¶ †Septimo querit Bar . testator hz duos impube-
res,vnū instituit,z aliū exheredauit,postea eos adinuicē sub-
stituit,nūquid ista breuiloqua continebit etiā substi.vulgarē?
Circa.vij.qō.Bar.in ista.qōne cōcludit Bar.ꝙ si breuiloqua
fiat instituto exheredato ꝙ cōtinet solū pup . z nō vulgarem.
Cū Bar.tenēt Alex.z Are.hic z Ang.in l.hereditatem. in le-
ctura fiorē.C.de impu.z alijs sub.z Jo.de Imo.in d.c. Rayn.
z ita teneas ꝙ̄uis Alb.in repe.hui⁹ rubr.in xij.qō.istius reci-
22 proce teneat opi.Guil.Ray.z male.¶ †Octauo qrit̃ Bart.
testator hz duos filios,vnū impuberē,z aliū puberē, lz furio-
sum z eos adinuicē substituit nūquid ex parte pupil.cōtinea-
tur etiā pup.z ex parte furiosi cōtinebitur etiā exēplaria zc.
¶ Circa.viij.q.Bar.adde in ista.q.ꝙ idē simpl'r tz Joā. fa.in
§.qua rōne.Insti.e.z Albe.de ro.in repe. istius rub . in xiij. q.
reciproce substi.z Jo.de Imo.tenet ꝯ Bar . si furiosus nō hz
filios ꝙ imo tūc sub breuiloqua cōtineatur exēplaria z pupil
laris.mouetur q2 exēplaria z pupillaris sunt similes z habent
eosdem effect⁹ maxime ꝙ̄tum ad ppositū nostrū, sicut p pu-
pillarē succedit̃ pupillo in bonis vndecūqz quesitis. ita in exē
plaria succedit̃ furioso in bonis vndecunqz puentis furioso,
vn̄ breuiloqua cōtinebit equales substōnes.lz ergo in qbusdā
pupillaris,z exēplaria differant,satis tn̄ est vt dicit Bar.ꝙ re
gulariter equiparēter saltē in casu, z effectu de quo agit̃.alle-
gat no.per Jo.an.in c.trāslato.de cōstit.z in c.nō pōt.in glo.in
verbo cur.de preb.in vj.z cā opi.Imo. simpl'r relata tz Ang.
de are.in §.j.Instit.de vulg.substi.Aret.reprehēdēdo Imo.tz
cū Bar.q2 vbi dat̃ substātia nō est licitū arguere a similibus
vel ab eqparatis:q2 ad tollēdā cōsequētiā sufficit dare instan
tiā.gl.vulgata in c.sicut vrgeri.j.q.j.glo.in l.creditori . vbi ali-
qn̄ dicā.ff.de ope.no.nū.Alex.etiā tz ꝯ Imo.z dicit,ꝙ doctri-
na Jo.an.in locis p̄alleg.nō pcedit qn̄ tractat̃ de p̄sumēda vo
lūtate testatoris.Vel scdo qn̄ requirit̃ idētitas stat⁹ : vt hic,se
cus qn̄ requiritur similitudo.z nihil aliud allegat nec aliud di
cit.Tu aūt pro opi.Imo.cōtra Are.dic ꝙ imo pcedit argu-
a mentū a simili[a] licet nō sit oīno simile z dentur instātie: dūmo-
do non detur instātia in effectu illo,de quo querit̃.tex. est in c.
cōstitutus.de app.z idē Abb.in terminis in iij.no.notat illuz
tex.z dicit ꝙ est notabilissimū.ad idē est tex.in c. queadmodū.
z ibi ad hoc no.Ab.de iureiu. Ego sol[um] p ponderare tert. me-
liorē de iure.in.l.fi.C.de colla.vbi imperator arguit a simili de
castrensibus ad aduētitia,z tn̄ inter ista sunt mille dissimilitu
dines,lz nō eūdo per mēdicata suffragia ꝙ licitū sit arguere
de pupillari ad exēplariā.est tex.z ibi iuriscōsultus in l. ex fa-
cto.in prin.vbi no.§.e.Pro eadē parte moueor p illud quod
dicit Abb.in d.c.trāslato. in locis preallegatis qd nō sufficit
allegare dissimilitudinē in genere sed dz esse in eo ad qd sit cō
paratio.vn̄ nō reqrit̃ ꝙ tota res sit alteri rei omnimodo simi-
lis lz sufficit ꝙ sit similitudo in eo ad qd sit cōparatio. allegat
tex.in c.cū dilecta.vbi etiā Abb.idē repetit de cōfir.vti.vel in-
uti.Tertio moueor p opi.Imo.ꝯ cōem alia ratione.nā de po
testate patris non est dubitandū quin potuisset facere ꝙ sub
breuiloqua cōtineret̃ exēplaria pupillaris. Itē de volūtate p̄
sumendū est testatorē velle illud ꝙ est vtile vtriqz filio. l. fi.in
prin.C.de cura.fu.sed vtriqz filio est vtile ꝙ impuberi sit facta
pupil.ꝙ furioso exēplaria cū ambe sint puisiōes eorū z ꝙ̄tum
ad effectū succedēdi tm̄ obtinet̃ ex vna substōne ꝙ̄tum ex alia,
z sic erit paritas . z ista opi. Imo. ꝯ cōem mihi plus plz,z vr̄
egor.durū est tn̄ i practica ꝯ stimulū calcitrare z tenere cōtra
cōem.¶ Circa nouā z decimā.q. Bar. dic vt hic p eū q2 bene
23 loquit̃.¶ †Circa.xj.q.Bar.ista est no.qō fm Bar.Hic cōclu-
dit Bar.ꝙ femine sint institute in certis reb⁹,z demū filij ma
sculi sunt vniuersaliter instituti. postea dicit testōr oēs filios
meos inuicē substituo:vtrū filie pdicte videantur cū masculis
inuicē substitute,vt hic p eū.¶ Adde circa istā.q.que est pul-
chra z vtilis ꝙ eandē opi.quā hic tenuit idē Bar.in l.fi.circa
prin.ff.ad treb.vbi vtitur alia rōne diuersa.ab istis, ꝙ ideo fi-
lie femine nō vocantur vna cū masculis ad substi. eo q2 quos
prefert pater in institutiōe eodē videt̃ pretulisse in substōne.l.
j.C.de impub.l.lucius.§.pater puberū.ff.ad treb. sed ista rō cū
reuerentia Bar.mihi nō satisfacit:imo pōt retorqueri ad op-
positū:q2 fateor qd pater q2 magis dilexit masculos facit qd
masculi admittentur in plus in substi.sed per hoc nō excludē-
tur minus dilecti.ita dicit.j.C.e.eandē conclusionē tz latius,
ꝙ̄ alibi disputādo istū articulū in cōsi.liiij.inci.Ang. mat. ha-
bens vnū filiū.z ibi Bar.addit quartā rōem . dicit em̄ qd ista
clausula substōnis in fi. posita lz de sui natura referat̃ ad oīa
pcedentia:tn̄ hoc nō refert̃ ad oīa q2 subest rō pticularis qua
re magis referat̃ ad solos masculos z non ad feminas . vn̄ qn̄
subest diuersa ratio nō refert̃ ad oīa allegat.l.j. in fi.C. de libe.
prete.z no.in l.talis scriptura.in prin.ff.de leg.j.q2 ergo testa-
tor presumit̃ magis dilexisse filios masculos,ꝙ̄ feminas:ideo
ad eos solos sit relatio.lz cōsidera ꝙ istud in effectu est idem
argumētū cū argumēto.§.prime relato.eādē opi.tz Bald. in
l.in testō.in vj.z vij.q.C.de test.mil.z ibidē Ang. Bal.z cōiter
moder.idē tenēt cōiter scribētes hic z Pe.de anch.in cōsilio
lxxxiiij.inci. subtiliter z ad plenū. Ang. de Are.in. §.j. Instit.
de vulg.subst. Alex.in cōsi.cclxxx.incipi. viso testō.in.j.eo.ista
opi.Bar. est cōis z vera. z ista opinio adhuc clarius pcede-
ret,si ex forma statuti filia instituta in re certa phiberet̃ succe-
dere patri extantibus masculis:tūc fortius colligeret̃ mēs te
statoris qd voluerit pferre masculos,eo q2 volūtas testato-
ris in testamēto regulat̃ fm statuta etiā loquētia ab intesta-
to. ita volūt Bart.z lati⁹ mod.in.l.heredes mei.§.cū ita.ff.ad
treb. cū suis cōcordā.facit qd no. idē Bar.in.l.vt iurisiurādi.
§.si liberi.ff.de ope.lib.lz ista sit cōis opi . tn̄ in ꝯrium fortiter
vrget illud qd tz Spe.in tit.de testa.in princi. in ver. pone A.
24 †vbi tz,qd heres grauatus a testatore dare centū Titio , z si
titius nō superuixerit tpē mortis testatoris ꝙ det heredibus
ei⁹,pone qd iste titi⁹ fecerit testm̄ z instituerit masculos here
des vniuersales filiā feminā in re certa:nunqd cōprehenditur
femina in illa instōne vna cū filijs masculis,ex quo est solū in-
stituta in re certa z masculi vniuersales heredes:determinat,
ꝙ cōprehēdetur filia femina,z veniet ad legatū vna cū mascu
lis,mouet̃ q2 in vltimis volūtatibus dz fieri larga interpreta-
tio.l.in testamētis.ff.de re.iur.istā decisionē Spe . refert z ap-
probat Bal.in.l.liberti.C.de bo.libe.Jo.de imo.in l.ex facto.in
prin.§.ti.j.ecce qualiter ad legatū admittit̃ filia instituta in re
certa cū masculis vniuersaliter institutis.pro eadē opi. cōtra
Bar.z cōem ponderat Are.tex. quē reputat ad hoc sing . de
quo facit magnū festū in c.si pater.de testam.in vj. iuncta. l.ij. a
post prin.z §.j.§.e.dr em̄ in illa l.ij.qd pater nō pt substituere
filijs nisi sint heredes instituti aut exheredati,z tn̄ dt tex.in c.
si pater.pōt substituere z pupillariter cōpendiose filie institu
te in re certa:ergo ibi est tex. qd in ista materia appellatione
hrdis instituti cōtinetur etiā filia instituta in re certa: tamen
ad illū tex.in c.si pater.rn̄det ipsemet Aret.ꝙ ille tex.loquitur
in casu certo qn̄ masculi heredes vniuersales substituebantur
filie institute in re certa,z ecōtra:tunc clare cōstat de intētio
ne testatoris,ꝙ volebat substituere illi qui improprie est he-

¶ A simili. Ad-
de doc.in l.j. ff.d
offi. eius. Bal.i
l.ij.C. de patri.q
sil.distrax. Dic.
ꝙ hoc non pce-
dit dato vno dis
simili, vt est gl.i
c.sicut vrgeri.j.
q.j.

res.Un qn̄ clare cōstat de volūtate testatoris non curam⁹ de ꝓprietate verborū,⁊ verba improprianꝶ.l.qm̄ indignū.C.de testa.l.ij.C.cōia de leg.sed in casu nostro ꝟba testatoris sunt generalia vos adinuicē substituo:vn̄ cū possint intelligi proprie cōprehēdēdo heredes vniuersales qui ꝓprie sunt heredes certe nō sunt impropriāda fm̄ ꝙ inferius deducā.ista solutio est bona,sed ego aliter rn̄deo.nā tex.in l.ij.§.e.q vult ꝙ ad hoc ꝙ possit substi.pup.debēt filij esse instituti aut exheredati.⁊ hoc iō dr̄:q² alias essent p̄teriti ⁊ testm̄ patris esset nullū cōsequēter substitutio pupillaris.Pōdera ergo,ꝙ ille tex.non reqrit ꝙ ille fili⁹ sit istitut⁹ vniuersaliter aut in quota ad hoc vt possit sub.pupillariter:q² imo filius institutus in re certa non hz ius dicēdi nullū,nec hr̄ ꝓ p̄terito quo ad ꝯtabulandū.tex.formalis in §.aliud quoqz capl'm.ī aut.vt cū de ap.gl.⁊ ibi Bart.⁊ oēs in d.l.quoties.C.de her.insti.⁊ in d.l.ex facto.§.ti.j.dummodo sit institut⁹ in certa re nō dr̄ p̄terit⁹.verū est ꝙ ī exēplaria reqrit ꝙ sit institutus in legitima:lz nō posset fieri exhr̄datio.l.humanitatis.C.eo.fuit dictū in l.ex facto.C.eo.sed nō sumus ī pupillari.qd tenēdū in isto no.⁊ vtili passu.¶Ego adducā duo fundamēta vnū ꝓ opi.Bar.⁊ cōi.aliud ꝯ cōem.pro opi.Bar.⁊ cōi reassumēdo primū fundamētū Bar.arguitur sic:verba testatoris debēt accipi in ꝓprio significatu si pn̄t,nō aūt improprie.tex.est in l.nō aliter.⁊ in l.ille aut ille.§.cū in verbis.j.de le.iij.tradiꝶ p Bal.⁊ alios in l.nō dubiū.C.de legib.sz qn̄ testōr breuiloque substituit filios intelligēdo solū de filijs masculis heredibus vniuersalibus verba ꝓprie intelligentur ergo nō dz intelligi de filiabus institutis in re certa:eo q² institutus in re certa dato coherede vniuersali,non est ꝓprie heres vt dr̄ Bar.⁊ istud probaꝶ q² ille dr̄ heres q representat ꝓprie defunctū.⁊ sic hz iura hereditaria actiue ⁊ passiue.l.cū a mr̄e.C.de rei vē.vbi gl.no.sz instituto in re certa non cōperūt iura hereditaria.tex.est in l.quoties.C.de hered.insti.in verbo actionibus hereditarijs.vt ergo appareat ꝙ est ꝓprie heres: ergo verba testatoris que pn̄t intelligi in proprio herede non intelliguntur in isto improprio.⁊ ꝙ institutus in re certa non sit ꝓprie heres cōfirmaꝶ p id qd singulariter decidit Bal.in l.filiū quē habētē.C.fa.erc.vnde dicit singulariter Bal.ꝙ lz als filius grauatus fideicōmisso nō pure detrahat duas quartas

25 prout isto anno tetigi:† tn̄ filius institutus in re certa ⁊ grauatus fideicommisso non detrahit duas quartas:q² non est ꝓprie heres.ita dicit Bal.referens se pluries cōsuluisse.⁊ sequunꝶ Mod.in l.in rōne.§.quod vulgo.ff.ad l.fal.⁊ maxime Alb.⁊ ita teneas ꝯ opi.qd imo filie institute in re certa admittantur in substōne breuiloqua cū masculis.Ego arguo sic.nā assumo doc.Bar.cōiter approbatū in ista materia in d.l.ex tacto.§.e.⁊ in l.quoties.C.de her.insti.dicit Bar.⁊ alij sequunꝶ, ꝙ institutus in re certa nō est nec hr̄s nec legatarius sz mixt⁹ casus.hoc est heres singularis.⁊ dicit ꝙ in his que respiciunt ipsam rē hz naturā legatarij ⁊ oīa habēt locū q̄ habēt locū in legatarijs.in his q̄ veniūt extra rē extrinsecus habeꝶ loco heredis ⁊ hz effectū heredis qn̄ ꝓsequiꝶ late Bar.declarādo ⁊ est vera doctrina,⁊ cōis.Modo habeo qd ius accrescendi bn̄ respicit rē,q² res accrescit rei:sed substō nō respicit rē sz personā.l.si ex pluribus.j.de suis ⁊ legi.⁊ est tex.in l.si tota.in fin. ff.de acq.here.cū ergo substō nō respicit rē sed veniat extrinsecus extra rē:ergo institutus in re certa dz habere effectū veri hr̄dis:ergo dz admitti ex substōne sicut admittunꝶ alij heredes ⁊ illa doctrina est ibi apꝓbata p oēs tenēdo opi.Bart. ⁊ cōem qd femine institute.ex certa re institute non admittantur ex tali substitutione,limita duobus notabilibus modis.

26 ¶†Prīo vt ꝓcedat qn̄ essent plures masculi.si aūt esset vn⁹ mascul⁹ institut⁹ heres vniuersaliter ⁊ vna femina in certa re ⁊ testator dixerit in plurali si vnus eorū decesserit substituo supstites vel superuiuentes: isto casu illa pluralitas non pōt verificari in vno ⁊ sic in masculo veniet tūc femina etiam instituta in re certa.limitat Bar.in l.fi.per illū tex.qui bene ꝓbat. ff.ad Treb.⁊ in dicto cō si.liiij.incip.Ang.Matthe.Pau.de ca.⁊ Mod.in l.coheredi.§.q discretas.§.e.Ang.Imo.⁊ Moder.confirmaꝶ per illud qd p d.l.fi.tz no.Bal.in l.si qs cū nullū.in prin.ff.de iure codicil.vbi dicit Bal.qd lz in substōne facta p illa ꝟba qsqs mihi heres erit nō veniūt veniētes ab intestato vt ibi est tex.tn̄ si testōr institueret vnū solū heredē,deinde diceret qsqs mihi heres erit certa rōne istius distributiui qd hz inter plures substituere cōprehēdenꝶ venientes ab intestato ex vi sermonis ⁊ nō pn̄t referri ad illū substitutū.⁊ re-

27 fert tenere Cyn.⁊ Iac.de Are.ibi.¶†Scdo limita ꝯclusionē Bar.⁊ cōem qn̄ oēs masculi repudiassent vl' mortui essent añ aditā hr̄ditatē.nā cū filie istitute ī re certa habeāt totā hr̄ditatē p ius accrescēdi d.l.qties.vbi gl.⁊ doc.⁊ d.l.ex facto.p consequēs erūt hr̄des vniuersales:ergo cū tunc sint ꝓprie hr̄des admittenꝶ ex substōne.ita limitat Bar.⁊ assignat istā rōnē in d.l.in testō.in.vj.⁊.vij.q.vbi ēt Ang.⁊ alij sequunꝶ Ang.Imo. ⁊ alij hic Ang.de Are.in d.§.j.insti.de vul.substi.⁊ ita habes bene expeditā vt puto istā xj.q.Bar.Alia ꝯrietas vr̄ esse quia Bar.§.vult expsse ꝙ pupil.tacita oīno excludat matrē qn̄ est substitutus ali⁹ frater ipsius pupilli ⁊ hoc tz gl.in l.precibus.ī verb.oīmodo.C.e.sed Bar.hic in ista q.vers.pone subst.duos impuberes vr̄ tenere ꝯriū.nā loquiꝶ hic qn̄ erat substitut⁹ frater pupilli,⁊ tn̄ vult qd pup.tacita oīno nō excluderet matrē: ergo ⁊ in hoc Bar.vr̄ sibi ꝯrius.Ego aūt teneo ꝙ Bar.nō sit sibi ꝯrius.Primo em̄ cōsidera ꝙ Bar.in ista.q.nō loquiꝶ clare de fratre pupilli.nā dicit pone substituo duos impuberes nō dicit Bar.filios testōris.⁊ sic diceres ex quo loquiꝶ de breuiloqua ꝯtinēte pupillares,ergo necessario loquiꝶ de filijs impuberibus testatoris.rn̄deꝶ ꝙ istud nō est verū:q² si testōr institueret filiū ⁊ nepotē pōt subst.filio ⁊ nepti ⁊ ꝓnepoti ⁊ deinceps:dūmodo sint in eius ptāte ⁊ nō sint recasuri in potestatē alterius.l.ij.in prin.§.eo.quo casu qn̄ nō est frater pupilli sz est ali⁹ nō hz locū gl.in d.l.precib⁹.istud aperte firmat Alex.⁊ dicit doc.ita tenere in d.l.precibus.§.illa gl.vbi dicit ista gl.q vult ꝙ frater pupilli excludat matrē ex pupillari, procedit, si esset frater pupilli.secus si esset alius dū dicit alius nō loquitur de extraneo:q² nō pōt.Ego secundo respōd.⁊ istud teneo, ⁊ dico qd in ista materia Bar.⁊ omnes volūt ꝙ mater possit excludi ab hr̄ditate filij p substitutū altero de duob⁹ imo.Primo pōt excludi qn̄ verba in generalitate cōprehēdunt pupillares.Scdo pōt excludi nō ex generalitate verborū sed ex p̄sumptione ꝓpter cōiūctionē sanguinis.istā drīā volūt oēs dū querunt nunqd pupil.cōtente in breuiloqua sint expresse.⁊ dicunt,ꝙ sic:q² sunt expresse verbis generalibus ⁊ ex hoc sequitur ꝙ excludūt matrē,⁊ tn̄ in breuiloqua ꝯtinens pupillares semp sit filijs aut nepotib⁹ in potestate qui semp ex p̄sumpta volūtate excludūt matrē.si ergo p̄sumptio sufficeret superfluū esset q̄rere an sint expsse vel tacite:q² semp p̄sone in exp̄ssa volūtate excludit matrē.⁊ tn̄ gl.⁊ Bar.ī mille locis querūt nunqd pupillares cōtente in breuiloqua sint expresse frustratorīū esset querere:ergo apparet ꝙ illud est disputare vtrum mater excludat ex presumpta volūtate testatoris:q² frater sit substitutus:Aliud est q̄rere nunqd excludaꝶ:q² verba sint generalia.Cōcordādo ergo dico ꝙ Bar.expsse dicit,⁊ loquiꝶ ꝙ omnino tacita excludit ex p̄sumptione matrē.loquiꝶ de exclusione,que fit ex p̄sumptione.lz in ista q.loquiꝶ de exclusione q fit ex generalitate verborū.pono exēplū si aliqs in iudicio diceret matrē esse exclusam:q² esset exclusa ex verbis generalibus:⁊ postea appareret ꝙ esset exclusa ex tacita pupillari cōtēta in vulgari deberet succūbere ēt si esset fili⁹.istā credo fuisse intētionē Bar.in vtroqz loco.reperio ꝙ Albe.in repe.isti⁹

28 rub.in x.q.ita declarat istas opi.¶†Circa.xij.q.Bar.no.diligēter istā theoricā Bar.ꝙ qn̄ breuiloqua substō non sit simpliciter ⁊ de p se imo cōcipit in casum spālē vulgaris hoc mō, si qs heres nō erit,tūc pupillaris tanq̄ cōtēta sub expssa vulgari est oīno tacita ⁊ sic matrē nō excludit:sec⁹ qn̄ breuiloqua fit simplr̄:q² tūc pupillaris in ea cōtēta est expssa saltē verbis generalib⁹:nō matrē excludit.tex.est hic gl.⁊ Bar.ita sing.limitatur ista lex ⁊ gl.§.ꝙ pupillaris ꝯtēta sub breuiloqua excludit matrē,est verū.qn̄ fit breuiloqua sola,sec⁹ si breuiloqua cōcipiaꝶ in casum spālē vulgaris.⁊ dicit Ale.ꝙ ista decisio ab alijs cōiter approbaꝶ.Ego nō inuenio ꝙ aliqs scribētiū hic faciat mētionē de isto dicto Bar.in specie,sz adde tu Albe.qui idē ⁊ pleni⁹ ⁊ clarius dr̄ in repe.istius rub.in xv.q.breuiloque substōnis.vbi dicit ꝙ ista decisio.Bu.de cu.idē tz Imol.in c. Raynutius.in materia breuiloque.vbi reputat istā decisionē Bar.esse valde dignā.idē tz Alex.in d.l.in testō.⁊ in d.l.preci-

29 bus.⁊ alibi sepe ⁊ vbiqz semp exclamat istud dictū.¶†Circa. xiij.q.Bar.cōcludit Bar.in ista qō.ꝙ breuiloqua simplr̄ ⁊ de per se facta nō cōtinet sub se fideicōmissariā substōnē p tex.in l.iā hoc iure.in verb.in vulgare.Adde similē tex.in l.ij.C.eo.in verb.in vnū casum dn̄tarat.⁊ ibi Bart.not.dicit se ita pridie cōsuluisse in q.de facto.Ista est cōis ⁊ vera sn̄ia.nec tu,scholaris,debēs aliter tenere.istud idē tenēt Cy.⁊ antiqui in l.precibus.in materia reciproce.C.eo.Bal.in l.in testō.in iij.q.⁊ ibidē Sali.⁊ Pau.⁊cōiter mod.Bal.post Ray.in l.iam hoc iure. §.eo.Sal.Pau.⁊ alij mod.in d.l.ij.Imo.⁊ cano.in c.Raynutius.de test.Ang.de Are.in §.pe.Insti.de vulg.subst.Are.nō hic,sed in l.si plures.§.e.⁊ ista est vera ⁊ cōis sn̄ia a qua nemo discrepat.qcqd alibi tenuerit Bal.idem in d.l.humanitatis. C.eo.Licet cōis nec ab eo sit discedēdū,tn̄ disputādo pōt teneri ꝯriū ⁊ credo ꝙ in puncto iuris sit verior.⁊ ad ita tenendū prio fortit stringit tex.i d.l.q plures.in ꝟbo in oēm causam. ⁊ respōsio Bar.⁊ doc.ad illū tex.ostruit illā literā q² i illa vni-

uersali

uersali, vult dicere siue moriant͂ ipuberes siue ante, siue post.
30 ¶ Scdo moueor rõne: nã qd sub breuiloqua ɔtineant͂ fideicomissarie substitutiones hincinde mouet me, q: istud conuenit ꝛ psonis ꝛ verbis. cõuenit enĩ psonis q: fideicõmissaria ita cõueniet maiorib᷒, sicut minorib᷒, ita filio emãcipato sicut filio in potestate. est ergo paritas psonarũ. itẽ verba cõueniũt. itẽ cũ breuiloqua sit facta p verbũ cõe, vos adinuicez substituo, certe verbũ cõe substituo de ꝓpria significatiõe ita cõuenit fideicõmissarie sicut directe. cũ ergo cõueniat paritas psonarũ ꝛ verba cõueniũt, relinquit͂ cõcludẽdũ, ꝙ sub breuiloqua cõtineat͂ fideicõmissaria. nec obstat tex. in quo semp se fundat Bart. in d. l. iã hoc iure. in verb. in vulgarẽ tãtũmodo. ꝛ tex. in d. l. ij. in verb. in vnum casum dũtaxat: q: rñdet͂ multipliciter. Primo qd illi tex. actiue excludũt alias substitutiões similes ꝛ sic alias directas, nõ aũt excludũt fideicõmissarias, iuxta gl. in l. ob es. cũ sim. C. de pdi. mino. tangit͂ late p Bar. ꝛ alios in l. vnica. in prin. ff. si qs ius di. non. obtẽ. ꝛ dixi late hoc anno in l. si mora. s. so. ma. cõfirmat͂ ꝙ ille taxatiue solũ excludãt alias directas ex natura isti᷒ tituli tractãtis principaliter de directis substõnib᷒ vt dixi. s. i rub. q: fideicõmissaria est solũ vna l. cohẽdi. §. cũ filie. s. e. leges aũt debẽt intelligi fm naturã tituli. l. impatores. ff. de in diẽ addic. ¶ Tertio notabili᷒ ꝛ verius rñde ꝙ tex. in d. l. iam hoc iure. in ver. in vulgarẽ tãtũmodo. ꝓprie habuit sensum excludere alias directas. istud ꝓbo ex rõne decidendi que sequit͂ in illo tex. in ver. seq. que incip. incongruũ enĩ videt͂, vbi ponitur rõ decidendi quare si breuiloqua fiat maiori ꝛ minori ꝛ sic personis imparibus ꝙ in vulgarẽ dũtaxat fit: eo q: esset incongruũ. ꝙ fieret disparitas inter filiũ maiorẽ ꝛ impuberẽ, si in psona impuberis ɔtinerent͂ due directe, in psona maioris cõtineret͂ solũ vulgaris, iõ ad tollendaz imparitatẽ in vulgarẽ dũtaxat dt, sꝫ cũ illa rõne finali decidendi imparitas cessat in fideicõmissaria substitutiõe que pariter cõuenit ita impuberi sicut puberi. ergo illa taxatiua iuncta rõne eius decidendi non põt excludere nisi directas ꝛ non fideicõmissarias substitutiões ꝛ istis modis optime euadit ille tex. videt͂ ergo ꝙ disputatiue ꝛ in pũcto iuris sub breuiloqua simpliciter facta cõtineãt͂ fideicõmissarie, ꝛ tenẽdo istã partẽ infero duo. Primo ꝙ tex. in l. q plures. s. e. in ver. in cõem cãm stabit ꝓprie sine violẽtia ꝛ restitutione. ¶ Scdo infero ꝙ in l. Sceuola. in fi. vbi breuiloqua facta in codicillis cõtinet fideicõmissarias nõ fit ꝓpter spẽalitatẽ codicillorũ, sꝫ q: in codicillo nulla alia põt cõtineri in testõ sic, nõ recedas tñ a cõi snĩa ꝛ ɔclusiõe. Pro qua põdera aliũ tex. vltra scribẽtes in l. in testamẽto. C. de test. mili. quẽ tex. dupliciter induco. Primo dũ dt in prin. ꝙ si breuiloqua fiat a pagano psonis imparib᷒, dz fieri in eũ solũ casum q vtriqꝫ cõuenit, gl. ꝛ oẽs doc. intelligũt. s. in vulgarẽ, ergo nõ in fideicõmissariũ. Sꝫ posset retorqueri ɔ̃ cõem: q: si fit in casum q vtriqꝫ cõuenit fideicõmissaria vtrique cõuenit. Sꝫ aduerte q: isto modo tex. male diceret i singulari in solũ casum q vtriqꝫ cõuenit: sꝫ in plurali cuꝫ conueniat nõ solũ vulgaris sꝫ fideicõmissaria. loquẽdo ergo in singulari est de mẽte illi᷒ tẽe ꝙ fideic. nõ ɔtineat͂ nisi vadas ad so. quas dedi ad d. l. iã hoc iure. Scdo induco aliter illũ tex. nã si verum esset ꝙ breuiloqua facta psonis imparib᷒ ɔtineret post aditã hereditatẽ fideicõmissariã sequeret͂ ꝙ semp ꝛ in testõ pagani ꝛ i testõ militis frater testõris excluderet matrẽ veniẽdo p fideicõmissariã substõnẽ, cui᷒ ɔ̃riũ decidit ille tex. vbi ꝓbatur de voluntate militis, ꝛ tãto forti᷒ q: veniẽdo p fideicommissarias nõ hꝫ locũ dtractio Trebellianice. l. in testõ. ij. C. de testa. mil. ꝛ i l. i testõ. C. ad le. fal. gl. i l. ij. in filij quoqꝫ. ĩ. ad treb. ꝛ si diceres ꝙ ista inductio nihil vꝫ: q: in d. l. in testõ. tractat͂ de successione filie paruule vtrũ spectet ad matrẽ ab intestato an ad substitutũ, ergo ibi nõ põt tractari de fideicõmissaria: q: p fideicõmissaria nõ succederet͂ filie paruule, sꝫ testõri. l. cohẽdi. §. tñ si. s. eo. rñdet͂. ꝙ cũ tex. ibi cum mysterio loquat͂. qñ filia est mortua paruula supstite matre, ergo verisimiliter nõ erãt alia bõa, nisi bona defuncti. Cogita tñ diligẽti᷒ circa illũ tex. tenẽdo ergo cõem sniam ꝙ i breuiloqua simpliciter facta nõ ɔtineat͂ fideicõmissaria opere ptiũ est inuestigare q̃ sit rõ: q: verba nõ repugnãt nec psone. Pau. i d. l. ij. C. de ipu. i discursu sermonis sensit aliqualiter rõem. Tu dic ꝙ si qua rõ põt reddi illa est ista. nã breuiloqua est substitutio directa, vt declarat gl. in ru. s. e. ꝛ ibi dixi, ergo nõ ɔplectit͂ nisi solas directas: q: sole directe sunt ꝓprie substitutiões, fideicõmissaria nõ est ꝓprie substitutio vt dclaraui ꝛ dixi i rub. s. e. ꝛ cũ ista rõne debes addere vnũ verbũ ex mẽte ꝛ medulla, Bar. hic, ꝙ breuiloqua est substitutio directa ꝛ nõ ɔplectit͂ multa tpa vt facit ɔpendiosa merito ɔtinet solũ directas, hinc est ꝙ ɔpendiosa q̃uis ꝛ ipsa sit directa tñ q: ɔprehendit plura tpa ꝛ hꝫ tractũ in futurũ, ɔprehẽdit etiã fideicõmissariã i maiore post aditam hereditatẽ. l. cẽturio. ꝛ ibi Bar. s. e. ꝛ l. precib᷒. C. e. hinc infert͂, ꝙ qñ breuiloqua esset iũcta simul cũ cõpendiosa, puta diceretur quocũqꝫ decesserit aliqs siue liberis, eos inuicẽ substituo, tũc cõtineret͂ fideicõmissaria nõ virtute breuiloque, sꝫ virtute cõpẽdiose annexe cõplectẽtis multa tpa, tꝫ Bar. hic. ꝛ doc. hic,
31 in oĩbus locis. s. allegatis in prin. huius qõnis. ¶ Circa decimũ quartũ argu. qõ. ꝛ pe. Quidã habẽs duos filios de prima vxore, duos de scda: eos instituit ꝛ inuicẽ substituit, vn᷒ repudiat. vtrũ admittat͂ ille solus q est vtrinqꝫ cõiunctus ꝛc. Adde, qd cũ opi. Bar. post Ray. tenẽt Jmo. ꝛ cõiter alij hic. Idez tenẽt Bal. in l. in testõ. in v. q. ꝛ ibi Ang. Sal. ꝛ Lu. C. de testa. mili. Bal. in l. iã hoc iure. s. e. ꝛ in d. l. cohẽredi. §. q discretas. ꝛ ibi Jmo. Pau. s. eo. Bald. ꝛ Pau. in l. j. C. de impu. ꝛ ibi dicit Pau. se p ista parte cõsuluisse, idẽ tꝫ Ang. in l. hereditatis. in lec. florẽtina. C. de impu. Jo. de imo. in c. Raynuti᷒. in materia reciproce. vbi dt istã esse cõem opi. tꝫ Ang. de are. in §. penult. in vlt. q. Insti. de vul. substi. ꝛ late Albe. de rosa. in repe. huius rub. in xvj. q. reciproce substitutionis. idem tꝫ Alex. in consil. inci. viso testamẽto Albertini. ꝛ sic ista est cõis oim opi. ɔ̃ Dy. Pro ista cõi opi. bñ facit tex. in d. l. ĩ. ad Treb. allegata per Ray. vbi ꝓbat͂ fm intellectũ verũ ꝛ cõem qd in substi. fideicõ. ita dr vocatus filius ex alia matre sicut fili᷒ eiusdẽ mrimonij nisi qñ de p se essent substituti filij eiusdẽ matrimonij vt ibi dt tex. in duobus locis. Pro ista parte Ang. in d. l. i testõ, addit aliã bonã rõnẽ: q: in ista substitutiõe breuiloqua ꝛ alijs ĩspicit͂ affectio, ꝛ intẽtio testõris. nõ aũt illorũ q substituunt͂ vel quibus fit substitutio. l. q liberis. §. hec verba. s. e. vñ cũ ipse testõr tãtã affectionẽ habeat ad filios primi matrimonij sicut ad secũdos: ergo equaliter admittent͂. pro ea parte facit fm Jmo. ꝛ Alex. hic, ꝛ añ eos Bal. in l. iã hoc iure. s. e. nã ista substitutio breuiloqua est subrogata loco iuris accrescendi. d. l. cohẽredi. §. q discretas. sꝫ cũ in iure accrescẽdi portio accrescat portiõi ꝛ nõ psone. l. si totã. in fi. ff. de acq. here. l. si ex plurib᷒. ĩ. de suis ꝛ legi. certe oẽs pariter admittent͂. l. titio vsufructus. §. j. ff. de vsufr. sꝫ aduerte subtilius, ista cõis cõclusio Bar. ꝛ doctorum clare ꝛ indubitãter ꝓcedit qñ agit͂ de substitutiõe vulgari cõtẽta in breuiloqua, puta q: vnus ex istis fratrib᷒ esset mortu᷒ hereditate nõ adita quo casu esset loc᷒ vulgari: q: cũ p vulgarẽ succedat͂ solũ testõri ꝛ in bonis testõris l. j. s. e. inst. de vulg. in prin. ꝛ certe respectu ipsi᷒ testõris oẽs sunt equales sanguine sꝫ habeãt diuersas matres, vñ psumunt͂ equaliter dilecti a patre ꝛ pater respectu hereditatis sue psumit͂ equaliter ꝓuidere filijs. l. cũ pater. §. euictis. ĩ. de le. ij. ꝛ l. fi. C. cõia vtriusque iudi. ꝛ §. pe. in aut. de nup. ꝛ in istis terminis etiã ꝓcedit text. in l. fi. ĩ. ad treb. induct᷒. vt s. q: ẽt ibi tractat͂ de fideicõmissaria successiõe p quã succedit͂ soli testatori. l. cohẽredi. §. cũ filie.
32 s. e. ¶ Sed si tractaret͂ de pupillari contenta in breuiloqua, puta q: vnus ex istis fratrib᷒ esset mortuus impubes hereditate patris iã adita. quo casu extinguit͂ vulgaris, si alij fratres vellẽt venire ex pupillari iste casus esset valde dubi᷒. nam cũ tractet͂ de hereditate solius pupilli, certe frater q est sibi vtrinque cõiunctus ab intestato excluderet alios. aut. defuncto. ꝛ in corpore vñ sumitur. C. ad tertyl. vñ pater generaliter substituẽdo vr verisimiliter pretulisse cõiunctos ex vtroqꝫ latere cũ volũtas testõris in dubio psumat͂ se cõfirmare iuri cõi, imo ẽt iuri statutario loquẽti ab intestato, fm Bar. ꝛ mod. in l. heredes mei. §. cũ ita. ĩ. ad tre. cũ suis cõcor. ꝛ i. l. vt iurisiurãdi. §. si liberi. ff. de ope. libe. solus Are. hic determinauit ɔ̃rium ꝙ imo ẽt in pupillari substitutiõe oẽs alij fratres equaliter admitterẽtur, nec coniũcti ex vtroqꝫ latere excluderẽt cõiũctos ex vno. ad hoc põderat vnus tex. in l. q liberi. §. hec verba. in ver. si. s. e. vbi vult ꝙ ẽt in substi. pupillari substituti intelligantur vocati ꝓ eisdẽ partib᷒ ꝓ quib᷒ erãt vocati ad hereditatẽ paternã: ꝛ sic eo modo videnť dilecti in substitutiõe pupillari quo erãt in succedẽdo patri. Uñ cũ i ꝓposito nostro in successiõe paterna oẽs isti fratres eẽt adequati, ergo similiter erũt in substi. pupillari. Cõfirmat͂ ꝛ rõne: q: cũ p vnã breuiloquam inuitent͂ ad vtranqꝫ substitutionẽ vul. ꝛ pup. ꝛ p vulgarẽ oẽs equaliter admitterent͂, vt s. dictũ est, ergo eodẽ modo p pup. vt vna determinatio equaliter determinet. d. l. iã hoc iure. Tu aũt aduerte ꝙ tex. in d. §. hec verba. in ver. si. ꝛ loquit͂ qñ testator expresse substituit pupillo illos heredes quos sibi instituerat: tũc intelligit͂ substituere pupillo ꝓ illis partibus, quibus erãt substituti a testõre. ita dt ille tex. sed nos loqmur in substi. breuiloqua, que fit verbis magis generalibus: p que verba nõ presumitur testõr recedere a iure cõi, nec presumit͂ velle auferre fratri vtrinqꝫ coniuncto. Istud confirmo per illud qd tꝫ Bar. in l. ij. in prin. s. e. vbi tꝫ ꝙ lꝫ pater substituendo in specie pupillariter possit excludere matrẽ a legitima filij ꝛ fr̃es impuberes, tñ lex per suã interpretationem istud nunqꝫ facit, q:

testõꝛ exp̃sse nõ excludit.Scdo considera q̃ in d.§.hec v̄ba.in ver.si pcedit vbi nõ est diuersa rõ quare aliter vocent̃ i substitutiõe pupillari q̃ p̃rna.sz hic est lõge diuersa rõ:qꝛ respectu p̃ris sunt oẽs equaliter fratres,sz respectu pup.substi.est magna d̃ria,cũ aliqui sint vtrinq̃z cõiũcti aliq̃ non.Tertio cõfirmo p illud q̃ tz Bar.ꝛ ceteri sequunt̃ in l.ij.in prin.§.e.vbi cõcludit q̃ tacita pupillaris nõ excludit fratrẽ vtrinq̃z cõiũctũ ex presumpta volũtate defuncti.tñ ad istas duas decisiones Bar.potes r̃ndere q̃ Bar.vtrobiq̃z loquit̃ de tacita pupillari contẽta in vulgari.nam clarũ est q̃ illa pupillaris cõtẽta in vulgari,nõ est tãte potentie ad excludendũ matrẽ aut fratres impuberes q̃tũ est tacita pupillaris cõtẽta in breuiloqua de qua loquimur nos,cũ illa nõ sit oĩno tacita imo expressa verbis gñalibus,vt p gl.ꝛ Bar.in hac l.ergo nõ est licita argumẽtatio de vna ad aliã nisi considerabis rõne Bar.fateoꝛ tñ qd de mẽte Bar.ꝛ doc.hic est,sz nõ exprimat q̃ etiã equaliter admittant̃ ex pupillari.nã ab illa cõi nõ discedo.Adde Bar.i l.re cõiũcti.j.de le.iij.vbi exp̃sse tz q̃ si tractaret̃ de pupillari q̃ coniũcti ex vtroq̃z latere admitterent̃ ꝛ excluderẽt alios,ꝛ mouet̃,qꝛ sunt magis cõiuncti.ꝛ d̃t q̃ in h̃ditate pupilli saluaret̃ opi.Dy.aliud non allegat.tñ illud fundamentũ non multum mouet me:qꝛ lz illi coniuncti p̃ferant̃ ab intestato tñ nõ pbat lege,nec rõne:qꝛ ex testamẽto in breuiloqua succederẽt, tamẽ magna est authoritas sua ad intellectum.q.formate.

1 §. Paulus. †Summa vt p Bar.Uel sic ꝛ breui⁹, ex substitutione reciproca debẽt ad-
2 mitti supstites nõ aũt heredes premoꝛtuoꝛũ.h.d. ¶†Not.qd ius substitutionis breuiloque nõ trãsmittit̃ ad h̃des.concoꝛdat.l.q liberis.§.hec verba.ꝛ l.si plures.in prin.vbi dixi §.e.secus in iure accrescẽdi.l.si ex pluribus.j.de suis ꝛ legi.Itẽ sec⁹ qñ substitutio esset mixta cũ iure accrescendi.l.q patri.ꝛ l.q ex
3 duobus.j.de acq.her.†Itẽ ꝛ tertio secus est in substituti:ille em̃ admittitur ad oẽ illud.ad qd primus substitutus admitteretur qui in omnibus succedit loco primi.l.coheredi.in prin.ꝛ l.si titius.§.eo.dicitur in l.qui habebat.j.eo.

LEX XLVI.

Paterfamilias. Ista lex fm Bar.est pulchra ꝛ no.ꝛ summa fm summariũ Bar.Diuidit̃ in quatuoꝛ partes. In prima ponit̃ thema.In scda elicitur.q.In tertia ponit r̃nno.In quarta r̃ndet obiectioni.scda ibi q̃ro cũ filius. tertia ibi,r̃ndi defuncti fratrẽ.Quarta ibi, nec aduersari hec
1 verba.¶†Nio.ex tex.ibi.sibi,vel filio qd ista verba fm Barto. ꝛ doc.de sui proprietate importãt substitutionẽ vulgarẽ,ꝛ pupillarẽ.ex eo em̃ qd dicit,sibi,importat vulgarẽ.ex eo q̃ d̃t, filio,importat pupillarẽ,Insti.de pupil.in prin. lz aliqñ illa dictio,sibi,ex mente testõris rejciatur , ꝛ nihil importet,l. si ita scriptũ.§.qui filio.j.de fm tab.dixi plene in.l.j.in prin.vbi glos. §.e.tñ in isto tex.ista alternatiua in effectu nihil importat attento qd p aditionẽ filij bona patris sunt vnita bonis filij.l.sz si plures.§.filio.§.e.Cõsidera tñ in hoc tex.qño vulgaris fieri potuerit in tabulis pupillaribus put loquit̃ litera.nã de fidei
2 cõmisso minus esset dubij.¶†Scdo no.ex isto, text. in ñ.q̃ in
a dispositione testõris appellatione heredis[a] venit heres h̃dis qñ est talis heres q venit ex dispositiõe testõris. Hic infertur fm Bar.q̃ iste heres heredis admittet̃ ex substitutiõe facta p verba,q̃sq̃s mihi heres erit ex quo venit in iudicio defuncti, ꝛ ita limitat̃.l.q liberis.§.hec verba.§.e.ꝛ ibi Bar. etiã ad hoc
3 allegat istũ tex.¶†Ultimo inducit̃ iste tex.p Bar.q̃ si aliquis est heres heredis Titij,ꝛ petit hereditatẽ , nec d̃t in libello, vt heredis heres sz vt heres Titij, sz postea probat qd est heres per mediã p̄sonã.Adde q̃ istud idem tenẽt Cy.Bar.ꝛ aiij oẽs.in d.l.si,per illum tex.C.de here.insti. tñ Bal. ibi d̃t q̃ ista lex salua pace Bar.non facit ad propositũ: qꝛ loq̃tur de herede heredis succedẽtis ex iudicio testõris,qd non est in.q.de libellante,tñ sequit̃ cõclusionẽ Bar.per d.l.si.Item Bar.ꝛ mo, tenent in l.si quis filiũ,§.si,per illũ tex.ff.de acqui,her, ꝛ in l.iij. per illum tex,ꝛ ibi est gl.magistra circa mediũ.ff.de peti . here, Bar.i l.si defensoꝛ.§.allud.vbi limitat,si.de interrog.act. Imo. in l.iij.§.ex pluribus,in no.ff.de acqui.pos.tenẽt Cano. in c.ij. de lib.obl.Adde tu tex.in c.j,in prin, de homici.in vj.,quẽ no. ibi Gem.in iij.no.q̃ qs põt se appellare successoꝛem alicuius licet per infinitos medios sit successoꝛ sicut ibi Inn . papa appellat se successoꝛem petri,ꝛ tamẽ fuerũt infiniti medij.Adde etiam qd non solum qui est heres heredis titulo hereditario dicitur heres testatoꝛis:sed ,etiam qui venit alio ita titulo vniuersali lz non hereditario.dicitur tamen heres primi defuncti,q̃uis nõ sit heres heredis.tex.est ꝛ exemplũ in l.j.ff. de castren.pec. quem tex.ad hoc no. Lu.ro.pro sing.in singu-
4 lari.dcxcij.†Adde etiã pro confirmando fundamento Bart.

a ¶Appellatiõe heredis. Adde bar. i l. Gallus. i. §. ẽt si parẽte. ff.de li. ꝛ posth. Bal.i l.luci⁹.ff.d le.iij.Bal.i l.annalib⁹.C.d lega. Old.c̃s.xxj.inci. thema tale ẽ testõꝛ hz fratrem. Ang.cõ.clxxxv. incip.charissime frater.Pe.de ancha.cõs.cxxij.ici. in christi noie p ꝛ contra ꝛc.

q̃ ẽt in cõditionib⁹ q̃ debẽt impleri ad literã in forma specifica dãdo heredi h̃dis d̃r implere cõditionẽ.ad hoc ponderat Bar.istũ tex.Tu adde tex.formales: tex. in l.si statu liber.§. non solũ.in fi.ꝛ i §.si filiusfa.ꝛ in l.si peculiũ.§.heredi.ff. de statu liber.ꝛ l.seru⁹ si heredi.in prin.e.ti.imo fortius adde qd ẽt si cõditio adijciat̃ p nomẽ pprĩũ h̃dis , puta qꝛ dicat̃ si heredi meo Titio decem dederit adhuc dãdo heredi heredis impleret cõditionẽ.tex.est no.in l.cum ita datur.§.si.ff.de condi.ꝛ demõ.ꝛ credo q̃ ponat Bar.in l.sub diuersis.e. ti.ꝛ l.fi. Intellige tñ istud vltimũ sane,quando nomẽ heredis precedit nomẽ propriũ.secus si nomẽ proprium precederet puta qꝛ diceret̃ si decem dederit titio heredi meo : tunc dando heredi heredis non impleret conditionẽ secundum gl.ꝛ Bar.in l. cum ita da-
5 tur.§.si. per tex.in l.si communis seruus.j.de stip.ser. ¶†Limitata etiã decisionẽ Bar.cũ fieret mentio de heredibus cũ adiectione suprascriptos vel infrascriptos: tũc non veniret heres heredis ex quo non est scriptus fm Bar.in l.qui liberis.§. hec verba.§.e.ꝛ in consi.vij.inci. Andreas Martini. ꝛ reputat no. Imo.in l.si.qui filium.§.si.ff.de acquir.hered. ¶Contra tñ decisionẽ Bar.ꝛ cõem Raph.cu.hic allegat tex.in l.amite,C.cõia,de succes.quem tex.etiã cõtra Bar.alle. Rapha. Ful.in l.si,C.de here.insti.sed ille tex.mihi nihil facit: quia loquitur,qñ filij fuerunt heredes amite.ꝛ iste qui petebat.petebat suo nomine pprio,vt ibi d̃t litera, suo nomine pprio, nõ autem simpliciter vt tãq̃ heres heredis.Preterea fm Alex. hic,ꝛ ibi non apparet ibi qd in illo tex.sit heres heredis.

LEX XLVII.

1 Qui habebat. Sũma vt hic p Bar.ꝛ diuidit̃ i tres. ¶†Not.j.ex ista.l.q̃ destructo medio p qd deuenit̃ ad finem,destruit̃ etiã ipse finis.nam hec substitutio pupillaris facta filie exheredate erat extincta p pubertatẽ, p cui⁹ mediũ vltimo loco substituti poterãt succedere pupillo, vñ extincto medio tollitur ꝛ finis:ꝛ fm hoc declarat doc.Bar.in l.celsus, de vsuca.vbi tenet Bar . q̃ sufficiat pbare principiũ ꝛ finem, qꝛ probatis istis duabus extremitatibus,dicũtur pbare media put etiã est gl.no.in c.volumus.in vers.incõcussa.xvj. q.iij, nã est verũ nisi apparerent destructa media p que deuenit̃ ad
2 finẽ vt hoc tex. ¶ † Scdo põdera hic videri tex.q̃ extincta substitutione pupillari p aduentũ pubertatis, etiã extinguit̃ tacita vulgaris in ea cõtenta Bar.tñ in l.j.in prin.§.e. dicit q̃ iste tex,non pbat hoc,ꝛ aliter declarat,sed mentio Bar. est q̃ ideo iste tex.non probet:eo qꝛ pupill⁹ adiuerat hereditatẽ.ergo non poterat tractari de tacita vulgari : qꝛ fuerat extincta per aditionẽ dato q̃ nõ fuisset extincta p aduẽtũ pubertatis filie.¶Capio gl.primam in verbo nuberet.ego aũt nõ expediam p viã.q.vt facit Bar.sz expediã p viã opp.nã istam glo, exposuit nuberet.s.nubilis esset.timore contrarij vt nunc inducam,tenet gl.q̃ conditio,si nuberet,in isto tex.nõ importat actum nubendi , sed q̃ importat tempus, quo possit nubere, hoc est,nubilis etatis qd est.xij.ann.in femina,contra istam gl. facit tex.in l.sancimus.C.de nup. vt per Bart . hic concludit Bar.q̃ in ista l.hic filie exheredate nõ potuissent substitui p fideicõmissum:ꝛ sic post maioꝛem etatem,ideo illa conditio,si moꝛiatur anteq̃ nuberet restringit̃ ad tẽpus pupillaris etatis,ꝛ cum solu . Bart. transeunt simpliciter Paul.ꝛ Are.hic,
3 ¶†Contra conclusionem Bar. q̃ imo huic filie exheredate potuerit fieri substitutio fideicõmissaria etiam post pubertatem,ꝛ cõsequẽter, q̃ verbum,nuberet,positũ in tex . stet pprie ꝛ non restringatur.vt dicit Bar.nam considera, q̃ si ista fuisset omnino exheredata,clarum est, q̃ nõ posset per fideic.substitui.tex.est in l.coheredi.§.cum filie.ver.ꝛ ideo si pater.§.e.sz cum ista filia exheredata esset substituta fratri suo,potuit onerari fideic.eo casu quo ei succederet ex substitutione.tex.est in l.qui fundum.§.qui filios.j.ad leg.fal.ꝛ istud fatetur Bart.in duobus locis qui videtur sibi cõtrariari.Dicit inferi⁹, quod ista filia,q̃uis esset exheredata a primo gradu,tamen nõ erat exheredata a secundo.ꝛ hoc respectu potest ei substitui.l.posteſt.§.ti.j.Idem Bar.q̃ pater,qui substituit huic filie exheredate voluit in eius exheredatione inuenire hereditatem primi scilicet fratris premoꝛtui,ergo apparet q̃ potuit ei substitui per fideicommissum,ergo apparet quod Barto. male loquutus est,dum dicit, q̃ huic filie exheredate non potuit substitui nisi pup.ꝛ directo vt excluderet fideicõ.substi. ꝛ propter hoc restrinxit v̄bũ.nuberet.ꝛ q̃ in ista lege potuisset filie substitui nõ solũ pup.sz ẽt p fidei tenẽt Ang. Rap.cu.ꝛ Alex,hic, ꝛ istd sz credo veri⁹ q̃ Bar.ꝛ sequa. Posses tñ saluare subtiliter ꝛ gl.Bar.put ẽt sentit Jo.de imo.hic,qꝛ i isto tex.hec cõdõ si filia decesserit anq̃ nuberet,respicit vniformiter duos casus vl qñ filia decederet añ filiũ masculũ,vl qñ decederet post.sz i

primo

primo casu qñ decederet añ filiū nō posset habere locū fideicō
missū:ergo ēt ī scđo casu qñ decessit post filiū vt vniformis de
terminatio vniformiter determinet respectu fideicōmissi: ma
gis tū plz precedēs opi.ꝯ Bar.ꝛ sequaces. ¶ Capio gl.in ver.
4 impubes. ¶ †In ea gl.ad fi.habes ex gl.ꝙ substitutus vulgari
ter primi substituti cēsef etiā substitutꝰ scđo.secꝰ in substitutio
ne pupillari,vt hic per Bar.cum opi.gl.ꝛ Bar.transeūt indif
ferēter oēs doc.hic. ¶ Cōcludūt Bar.ꝛ doc.si bene cōsideres,
ꝙ spes vulgaris substōnis ꝛ ēt pupillaris trāsmittif ad scđm
substitutū:sed hoc ideo non contingit:qꝛ pupillaris expirauit
in filia p aduentū pubertatis nec in filio p aditionē heredita
tis,ꝛ sic neutra pōt trāsmitti fm Bart.ꝛ cū eius opi. trāseunt
Jmo.ꝛ Mod.ꝛ in l.q liberis.§.hec ṽba.š.eo. ¶ Cōtra istā cō
clusionē Bar.ꝛ cōem tz Are.in l.sz si plures.in pn.š. e. per illū
tex.in ṽb.neqz quicꝙ,quā pōderat ꝯ gl.ꝛ Bar. hic eū etiā no.
Are.hic dicit ꝙ opi.Bar.ꝛ doc.pōt male defendi ab illo text.
ibi eñ dicit iuriscōsultus neqz quicꝙ valebit ex psona defun
ctorū:ibi ergo est tex.ꝙ substituto premoriente. nullū ius orif
ex eius persona.Sed facile est respondere ad illū tex.qꝛ loquif
quo ad heredē substituti, ꝛ clarū est ꝙ ius substōnis ex psona
substituti nō trāsit ad heredē:vt ibi,ꝛ l.Luciꝰ.§.fi.š.eo.ꝛ l.si ex
pluribus.j.de suis ꝛ legi.nō añt loquif ille tex. quo ad substitu
tum substituti.ꝛ si diceref,put dicebat Aret.ꝙ est diuinatio ꝛ
restrictio ad illum tex.rñdef ꝙ nō est diuinatio per regulam l.
quādiu.vltima.§.j.j.de acq.her.in d.l.coheredi.ꝛ l.si Titius.š.
eo. ¶ Gl.i verbo pertineat.ibi,qꝛ habebāt filie bona iure sub
stitutionis,gl.de directo vr loqui ꝯ tex.nā cum in isto tex. filia
decesserit impubes:per ꝯñs euanuit substitutio facta filie.qño
ergo pōt dicere gl.quod isti secundo substituti habuerint bo
na filie iure substōnis,si substō euanuit per defectū cōditionis
sed saluādo gl.put pōt,(qꝛ nō est credendū,ꝙ diceret ꝯtra ca
sus legis)intētio gl.fuit ꝙ habebant.i.habere poterāt:qꝛ erat
substitutus si impubes decessisset. ¶ Capio gl.fi.quā diuide i
tres.Jn prima assignat rōnem ad tex.in scđa opp.ꝛ soluit. Jn
tertia allegat vnā concor.ad tex.Scđa ibi,sed eadē iura dicūt.
tertia ibi,ꝛ facit. ¶ Jn ea.gl.ibi,sed responde. hic deficit cōdi
tio habes ex ista gl.tacite colligere,prout etiā pōderat Bart.
quod si in ista lege filia exheredata decessisset impubes,ita ꝙ
mater ꝛ soror ex substitutione decessissent:tūc spes substitutio
nis pupillaris ad eas fuisset transmissa. Jstam conclusionē tz
Bar.ex presumpta voluntate defuncti:qꝛ voluit testator in he
reditate filie inuenire hereditatē masculi.l.ex duobꝰ. in prin.š.
eo.ꝛ l.q duos.ff.de re.dub.ergo ista ꝑsumpta voluntas defun
cti facit ꝙ spes substōnis pupillaris trāsmittaf. Et ex hoc no.
Bar.vt hic per eū.ista est pulchra ꝛ subtilis inuestigatio ad in
tellectū huiꝰ tex.ꝛ iz scribētes cōiter nihil aliud dicāt, sed trāf
eāt cū Bar.pōdera tu p ea opi.bene facere istū tex.a cōtrario
sensu.iō scđo loco substituti non vocanf ad hereditatē pup.eo
qꝛ defecerat cōditio substōnis ī persona filie exheredate: ergo
a ꝯrio vult litera,ꝙ si nō defecisset substitutio ꝙ spes substitu
tionis pupillaris fuisset ad eas trāsmissa. Tu aūt subtilius ad
uerte,qꝛ fundamentū Bar.vr fragile,ꝛ nō cōcludēs,dūz dicit
Bar.ꝙ testator voluit substitutos tertio loco succedere filie i
cuiꝰ hereditate voluit reperire hereditatē primi,istud est fra
gile fundamentū.nā illud voluit casu quo filiꝰ pmoreref ante:
sz hic pmortua est filia:sz quid fortius etiā si filia successit im
puberi tū vxor ꝛ soror testatoris nō admitterenf ad bona pu
pilli vt substitute,sed haberēt vt augmentū bonorū obueniēs
filie.l.q duos.ꝛ ibi gl.ordi.š.e.sz istud augmētū habere nō pos
sent cū filia ei nō successerit,ꝛ ppterea solꝰ Rap.Cu. ꝙuis de
pdictis nō faciat mētionē,sequif istā gl.alia rōne quā Ber. nā
(dicit ipse)si filia decesserit ipubes.certe substō pupillaris fa
cta filie cōtineret tacitā vulgarē, q̄ tacita vulgaris nō extin
guef pubertate,si decessisset ipubes ꝛ p illā tacitā vulg.succe
derēt filio.Sz credo Raph.inaduertēter loqui.nā posito,ꝙ fi
lia decessisset impubes,p aditionē filij extinguif vulg. ꝛ sic fuit
extincta vulg.tacita per aditionem. ¶ Circa op.Bar.factam
extra gl. teneas secundam sol.Bar.que est vera.

LEX XLVIII.

1 SERUŪ ¶ Sūma vt hic per Bart. Uel sic ꝛ
plenius, †si seruo cōi duorū dñorum
instituto datus est substitutꝰ vulgaris iussu vnius
adeat,iussu alterius repudiat:tūc substitutus ad
mittif. ¶ Diuidif in tres. Jn prima ponitur thema. Jn secū
da elicitur qđ. Jn tertia est rñño.scđa ibi, querif an sub.tertia
2 ibi,ꝛ verius. ¶ †No.primo.ꝙ si ista conditio,si heres nō erit,
que appnoitur in istitutionibus,expōnif quatenus heres nō
erit,ꝛ ita exponit gl.in l.si duorū.ꝛ l.seq.j.de acq.he.facit tex.in
l.nuper.j.de legat.iij.ꝛ in l. stichum qui meus erit, de legat.j.
3 ¶ †Scđo no.ꝙ ius substitutionis excludit cōiūctū,ꝛ per con

sequēs ius accrescēdi.facit.l.j. §.si duo.ff.de bo.pos.fm ta.l.vni
ca.§.in primo.ꝛ §.p scđo.C.de cad.tol.l.pe.vbi late traditur.ff.
de iniu.rup.facit clara rō:qꝛ substitutꝰ venit ex expressa dispo
sitione testatoris:ergo debet excludere venientē p ius accre
4 scēdi,q venit ex tacita.l.si Titio.§.Julianꝰ.ff.de le.iij. ¶ †Ter
tio no.ꝙ seruus cōis institutꝰ heres pōt p parte adire ꝛ pro
pte repudiare.ꝛ ita limitaf regula.l.j.ꝛ ij.ꝛ l.si solus. ff. de acq.
her.l.quidā elogio.C.de iure deli.ꝛ ratio est.qꝛ representat per
5 sonā duorū.l.si seruꝰ cōis.alle.in gl. ¶ †Quarto not.casum in
quo substitutꝰ cōcurrit cū instituto,rōnē videbitis in gl.quez
casum adde aliīs traditis p Bar.in l.j.in primo effectu i fi.š.c.
6 ¶ †Gl.in ver.alterius nō ibi l.j.§.p seruū. habes ex glos.ꝙ so
lus dñs pōt repudiare hereditatē delatā seruo,sz solꝰ pr nō pos
set repudiare hereditatē delatā filio.l.is,qui heres. §. neqz fi
lius.j.de acq.her.idē qđ hic tenuit gl.in illo.§. neque filius.gl.
Bar.ꝛ cōiter doc.in l.legatū.ff.de leg.j.gl.ꝛ doct.precipue Al
lex.in l.ij.C.de repu.bo.pos.Bar.in l.tutor.ad fi.ff.de bon.pos.
Bal.Ang.ꝛ Jm.in d.§.neqz filiꝰ.An.ꝛ Ab.i c.in pñtia.đ pro
ba.ꝛ ista est cōis sñia quicquid tenuerit idem Bar.sibi contra
rius in d.§.neque filius.ꝛ Jmol. hic. Tu autem aduerte licet
gl.ꝛ doct.se fundent per tex.in d.l.j.§.per seruum.ff.de succes.
edi.alle tex.nihil penitꝰ facit nec iste est sensus illiꝰ litere,vt cla
re ptz ex predictis ꝛ sequētibus.dictū est enim in §.precedēti.
ꝙ vnusqꝫ pōt p se repudiare suā bo.pos.sed nō pōt p alium:
deinde dictū est an possit repudiare p pcuratorē:deinde deci
dif in illo.§.p seruū.ꝙ dñs bñ pōt bo.pos.sibi delatā p seruum
repudiare.ꝛ iste est verus intellectꝰ illiꝰ litere quē originaliter
tradit Salic.in d.l.ij.C.de repu.bo.pos.ꝛ sibi ascribit Lu.Ro.
in l.j.C.qui admit.ꝛ sibi ascribūt pleriqꝫ mod.in d.l. legatū. de
leg.j.ꝛ quis Alex.ibi in d.l.ij. impugnet:tñ male recitat eum.
¶ Gl.fi.diuidif in tres. Jn prima allegat cōcor.ad tex. Jn se
cunda ponit rationes dubitandi ꝛ decidēdi. Jn tertia opponit
ꝛ soluit.scđa ibi,erat enim alter dñs coheres,tertia ibi,itē op.
¶ Extra gl.format Bar.vnam op.vt hic per eum.

1 ¶ Substitutio vulgaris sibijpsi facta quando valeat.ꝛ.
4 Stante statuto ꝙ instrm purū ꝛ liquidū mādetur executioni
abiqꝫ alia executione,ꝛ ꝙ persona possit capi. vendicabit si
bi locū tale statutū in instrumēto continēte debitū cōditionale
si cōditio euenerit ꝛ purificata sit:quādo hoc verū sit.nu.5.
10 Jmpossibilitas que causatur ratione perplexitatis licet vitiet
dispositionem:tamen si vna sit fauorabilior altera preualet al
teri:ꝛ que est fauorabilior illa debet valere.

§. Titius heres.

Jste §.sz Bar. est multū dif
ficilis:ꝛ pmo aspectu vr val
de horribilis. summa vt hic p Bar. ꝛ Sal. Uel sic ꝛ pleniꝰ ꝛ
1 propius ad tex.†Substitutio vulgaris sibijpsi facta nō valet
nisi causam hoc est sibi vtilitatē afferat ꝙ p tres casus hic po
sitos declaratur, vt si post primū institutū seruus alteri lega
tꝰ instituaf p dimidia,ꝛ sibimet cū libertate substituatur, va
let vltima substitutio serui sibijpsi facta: pcedēs vero est nulla
siue Titius adeat siue nō.h.d. in summa totꝰ iste.§.diuidif vt
hic p Bar.in quatuor. Jsta diuisio Bar.in vltimo mēbro mihi
nō plz,ꝙ in quarta decidaf noua questio:qꝛ dico ꝙ imo est ea
dem.sed Jurisconsultus rñdet principali questio.hic Titius
primꝰ heres adiuerit quo casu p aditionē hereditatis potuis
set legatum serui cōfirmari. Secundo ponit casum qñ Titiꝰ
primus heres non adiuit,sic re vera est decisio eiusdem casus
prout est etiā de mēte Bal.ꝛ litera in decisione videtur aliqua
liter obscura,figura casum vt per Bald.ꝛ latius per Paul. ꝛ
2 Raph.cu.hic. ¶ †No.primo ex tex.regulā,ꝙ quis non potest
substitui sibijpsi nisi mutata cā hoc est nisi substō adferat e
molumentū,prout etiā concor.tex.in l.sed si plures,š.e. ꝛ ratio
est:qꝛ reperiref in effectu ꝙ qs esset bis institutꝰ,ergo scđa in
stitutio idē cōtinens nihil valet,sicut qñ bis idē legaf fm lega
tū non valet.l.cū questio.C.de leg.nisi adferat aliā vtilitatem,
qꝛ testator dr sepius loqui sed nō sepius legare.l.meuius. §.eū
qui.ff.de leg.ij.idē est in stipulatione geminata que idem conti
net,nā nihil valet secunda.l.qui bis idem.ff.de ver.obli. Acce
dat illō qđ gñalr dicimꝰ ꝙ ars ꝛ natura nihil operāf frustra.l.
hec stipulo.§.diuꝰ.ff.vt le.no.ca.cū vulg. Alibi dr gl.in cle.j.in ṽ.
vnigenitū.de su.tri.ꝙ duoꝝ ad idē suffragātiū ꝗꝛū vnum iusti
cit alterū supfluū dr ꝛ nihil vz. ¶ Scđo principalr no.ex tex.
ibi due pure sunt,ꝛ i sequētibꝰ ṽbis hic eē tex.clariorē de iure,
ꝙ qñ ꝯditio est purificata dispositio dr esse pura. ¶ Et ex hoc
correlarie no.tria. Primo fm Bal. ꝙ dispō cōditionalis puri
ficata idē operaf ꝙ pura a pncipio.facit.l.si pupillꝰ.§.j.de con
di.insti.alle.in gl. ¶ Scđo correlarie no. ꝙ puri ꝛ purificati idē
est iudiciū.ꝛ ad hoc frequenter allegaf iste tex.allegatur ēt tex.
4 in l.q de inofficioso.ff.de inoffi.testa. ¶ †Tertio pulchriꝰ no
ex isto tex.sing.fm Ang.ꝙ stāte statuto,prout est Florētie qđ

istrm purũ ꝛ liquidũ mandet executiõi absq3 aliqua exceptiõe ꝛ possit psona capi, ꝙ tale statutũ vẽdicat sibi locũ i instrumẽto continẽti debitũ cõditionale, si ꝯditio iam euenerit ꝛ purificata cõditiõe poterit mandari executioni ex forma statuti sicut si a principio debitũ fuisset purũ, qđ valde no. q: est elegãs ꝛ vtilis decisio. sed Jo. de imo. hic (sub dubio forte) tenet ꝯtrarium: q: in statutis q̃ sunt stricti iuris debet fieri stricta interpretatio. l. ꝯcquid adstringende. in prin. ff. de ver. ob. sed ex ppria stricta significatione aliud est dispositionem semper fuisse purã, aliud purificatã. ¶ Preterea ꝛ forti⁹ statutũ loquẽs in casu vero nõ extendit ad casum fictũ. vt no. Bart. in l. iij. §. hec verba. p illũ tex. cũ gl. ff. de neg. gest. ꝛ in l. j. §. hoc interdictũ. ff. de itine. actuq3 priua. cũ simi. s3 ista ẽ ꝙ obligatio ꝯditionalis post euentum conditionis fingitur pura. l. potior. ꝛ l. qui balneũ. ff. q po. in pig. ergo cũ ista sit quedã fictio, non habebit lo-
5 cum in statutis. † Alex. cõcordat istas opi. ꝛ dicit, ꝙ diligenter ꝯsideranda sunt verba statuti. Aut enim statutũ loquit de debito puro, ꝛ vera sit opi. Ang. aut loquitur de instrumẽto puro, ꝛ ꝯra sit opi. Jo. q: instrm d: illud qđ p̃t oculis corporeis legi. l. j. ff. de his q̃ in test. delẽ. s3 lectura instrumenti est debito cõditionali: igit ꝛc. Mouetur etiã, purificatio cõditionis non est de contractu s3 extra contractũ, ita dicit colligi ex no. per Bar. in l. fi. C. de fal. cã adiec. leg. ꝛ in l. j. §. interdictũ. ff. quod vi aut clã. Quid tenẽdũ: passus iste est pulcher ꝛ subtilis: ideo diligẽter executiã eũ. Adde pro opi. Jmo. bñ facere fortẽ tex. in l. si pupillus. ff. de cond. insti. alle. in gl. vbi dicit ad literam conditione purificata p eo esse quasi pure ei hereditas delata sit. Jsta verba, p eo esse, quasi incidẽter important fictionẽ: ergo non habent locũ in statuto ex fundamento Ang. ad idem habes decisionẽ Bal. in l. edita. in repe. paduana. C. de edend. vbi Bal. dicit ꝙ agens ex debito puro si pbauerit debitum cõditionale esse purificatũ nõ debet vincere s3 succumbere: q: ista duo sunt diuersa purũ ꝛ purificatũ. Aliud nõ dicit. ¶ Tamen predictis nõ ob. teneo opp. Ang. ꝙ statutũ loquẽs de debito puro ꝛ liquido habeat locũ i debito cõditiõali, si debitũ sit pu-
6 rificatũ. ¶ † Pro opi. Ang. nõ eũdo p mẽdicata suffragia, põdera esse casum in hoc tex. dũ dicit pure sunt, duo sunt põderãda. dũ dicit sunt, q̃ dictio importat veritatẽ ꝛ nõ fictionẽ, vt declarat Bar. i l. si maritus. §. j. ff. de adul. si ergo p veritatẽ: ergo habet locũ in statuto. Scđo põdera tex. in l. sed ꝛ si de sua. §. fi. ff. de acq. here. vbi est tex. in pposito solẽnis, qđ q credit se esse pure institutũ, l3 sit institut⁹ sub conditione que sit purificata p̃t adire: q: ista duo nõ sunt diuersa. ita dicit Bar. i l. heres institut⁹. e. ti. ff. de acq. her. ¶ Tertio ad idẽ pondera optimũ tex. in l. fi. §. fi. in ver. cõtra vero. ff. de ver. obl. quem tex. ibi subtiliter no. Are. pro ista opi. Ang. quã tenet ibi probatur quod obligatio pura ꝛ conditionalis purificata sunt idem realiter etiam in stipulatione, ꝛ sic in contractu stricti iuris. nam si esset diuersa stipulatio super alio non valeret super persona adiecti: ꝛ tamen cõtrarium decidit ibi tex. ¶ Quarto ad idem facit fm Are. hic: q: qualitas adiecta verbo intelligit fm tp̃s verbi cui adijcit. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nora. l. Titi⁹. ꝛ ibi Bar. ff. de testa. mili. ꝛ lati⁹ Bar. in l. ex facto. §. eo. cũ ergo statutũ loquatur de instrumẽto puro, sufficit, ꝙ instrumentũ vere sit purũ tp̃e, quo petit eius executio: q: sufficit quod illa qualitas. purũ, sit tp̃e quo petit executio, ꝛ illo tp̃e vere est purũ. ꝛ põdera ꝙ istud fundamẽtũ facit de directo ꝯ distinctionẽ Alex. vbi Alex. dicit ꝙ si statutũ loquerer de directo puro, nõ pcederet in instrm purificato: ergo ꝛc. ¶ Quinto adde decisionẽ Bal. in terminis i l. cũ testõ. in fi. C. de test. manumis. vbi no. illũ tex. cũ gl. ad instrumẽta guarẽtigiata ꝙ si habent conditionẽ reuera purificatã dicunt instrm pura ꝛ nõ cõditionalia, s3 tñ ad executionẽ facti nõ põt pcedi ex tali instrumento nisi corã illo iudice pbatũ sit cõditionẽ esse purificatam, p tex. quẽ ad hoc reputat no. i l. hoc iure. de ver. obli. ¶ Sexto adde p opi. Ang. doc. Bal. i l. ꝙꝙ. C. ad l. fal. vbi fm Bal. purũ d: esse illud qđ i sui essentia nõ suspẽdit. sed ꝯsiderato p̃senti tẽpore cõditionis iã sit purificatũ istud debitũ in sui essentia non suspẽdit: ergo d: esse purũ. ¶ Ultimo accedat rõ finalis dicti statuti q̃ in vtroq3 casu pariformiter militat si bene ꝯsideret. ꝛ tenẽdo istã ptẽ Ang. tanq̃ p certo piorẽ nõ obstãt funda. Jmo. dũ dicit ꝙ obligatio cõditionalis post euẽtũ ꝯditionis fingitur pura. in l. potior. ꝛ l. q balneũ. §. q pol. in prin. ergo cum ista sit q̃dã fictio ergo nõ h3 locũ i statutis: q: dico, ꝙ istud argumẽtum h3 maximã fallẽtiã in se. nã ꝙ oblig. ꝛ cõditio purificata trahantur retro vsq3 ad tp̃s ꝯctus istud bñ est p fictionẽ: ꝛ istud forte nõ haberet locũ i statutis. sed nos nõ agim⁹ ꝙ trahat retro cũ sit purũ ab isto tp̃e i antea ꝛ sic debitũ purificatũ habeat executionẽ sicut debitũ qđ semper fuit purũ: sicut tp̃s. ꝛ sic ex istis vr ꝙ sit bñ discussus iste passus: ꝛ sic mihi magis placet opinio ang. ꝛ eã teneas, ꝛ p ista pte ꝯsulerẽ, ꝛ iudicarẽ.

7 ¶ † Tertio no. ibi nulli⁹ momẽti. qñ quis instituitur ꝛ substituit sibiipsi. secunda substitutio est ipso iure nulla. facit tex. in l. si te solũ. §. j. ꝟ. ti. j. quẽ Bar. allegat vnde ex hoc tex. colligitur determinatio questionis que ponitur in l. qui bis idem. ff. de ver. obl. vbi queritur an scđa stipulatio cõtinẽs idẽ ꝙ prima sit nulla ipo iure. iste tex. pbat qđ sic: q: si vltima volũtas ꝛ scđa substõ idẽ cõtinẽs est ipso iure nulla: q̃ fortius idẽ erit in cõtractu in stipulatione: cũ vltima voluntas sit fauorabilior q̃ cõtractus. l. in testamẽtis. ff. de regu. iur. ¶ Quarto no. in ver. quippe. ꝙ nõ d3 plus operari dispositio cõditionalis q̃ pura: ꝛ sic nõ d3 plus opari pẽdẽtia q̃ effect⁹ ꝛ ꝯñr nõ d3 pl⁹ opera-
8 ri dubiũ, q̃ certũ. ¶ † Quinto no. i ver. fm hec fm Bal. ꝛ Jm. hic bonũ modũ respondendi questiõi proposite: q: primo d3 repetere thema, ꝛ postea respondere. ita facit Sceuola hic.

Adde facere illud qđ no. Ja. de Are. ꝛ Alb. in c. cetera. §. itẽ queri põt. p illũ tex. ꝟ. de le. j. vbi no. ex illo ꝙ argumentũ factũ debet prius repeti. vt melius respondeatur.

9 ¶ † Sexto no. in ver. nos dicim⁹. ꝙ vbi idẽ seruus legat alteri ꝛ eidẽ seruo relinquat libertas preualet legatũ libertatis tã quã fauorabilius. cõcor. tex. in l. si idẽ seruus. ꝟ. de le. ij. ꝛ i l. si ser-
10 uo. ff. de fideicõ. liber. ¶ † Septimo p istũ tex. in ꝟ. qd ergo. no. alibi Bal. in l. j. ff. de condi. insti. ꝙ licet impossibilitas q̃ causatur ratione perplexitatis vitiat dispositionem vt ibi fallit, nisi vna sit fauorabilior altera: q: illa p̃ualet. ita dicit esse tex. hic. Tu aũt aduerte q: hic nõ est pprie perplexitas: sed bene sunt due dispositiones pure impossibiles vbi fateor ꝙ scđa: q: fauorabilior est, ꝛ p̃ualet. ¶ Gl. in ver. nulli⁹ momẽti. ad fi. ista scđa tenet p Bar. ꝛ cõiter p alios: q: secũda substitutio est simpliciter nulla, put dicit iste tex. in ver. nullius momẽti. ꝛ in l. si te solũ. §. j. ꝟ. ti. j. sed ad tex. in d. l. si pponatur. rñdet Bar. hic. ꝛ ibi ꝙ ille tex. intelligit fm istũ: qđ ideo valet substitutio: eo q: adferit cãm. i. vtilitatẽ. nõ declarat tñ Bar. nec ibi. nec hic, quam vtilitatẽ adferat illa substõ facta sibiipsi magis q̃ hic vera respõsio ad illũ tex. fm Ang. Jmo. ꝛ Raph. cu. hic, ꝛ est pprie declaratio intẽtionis Bar. nã in d. l. j. §. si pponat. substõ adferebat vtilitatẽ eo q: legata erant relicta ab instituto, ꝛ sic a pmo gradu quia non erant relicta a substituto. ꝛ sic a secũdo gradu sic ostẽdit natura illi⁹ tituli. Uidebat ergo ꝙ institutus in primo gradu nõ posset omittere ꝛ venire ex scđo gradu: q: faceret in fraudẽ legatorũ: tñ ibi Jurisc̃sultus determinat cõtrarium, q: si testator substituit, ipsemet vr dedisse facultatem eligendi, ꝛ sic nõ incidit in illũ titul. si quis omi. cau. ꝛ si diceretur, cõtra legata facta ab instituto cẽsentur repetita a substituto vulgari. l. l3 imperator. ff. de leg. j. quare ergo ibi legata relicta primo gradu non intelliguntur repetita a scđo. i. a substituto. respõdetur ꝙ regula. d. l. licet imperator. procedit qñ alius est substitut⁹ vulgaris, ꝛ ali⁹ institut⁹: tũc verũ est ꝙ legata relicta ab instituto intelligunt repetita a substituto vulgari. sec⁹ est qñ idẽ est institutus ꝛ sibimet substitutus: q: cũ ex hoc testator dicatur sibi dare electionẽ, ex quo gradu velit venire, ergo intelligit re petere legata. ita est tex. i d. l. j. §. si pponat. ꝛ est no. ꝛ peregrin⁹. ꝛ ita p illũ tex. t3 Raph. cu. hic, qui ita limitat regulã d. l. l3 imperator. ꝛ istam limitationẽ refert ꝛ sequit Alex. in l. sed si plures. §. fi. §. e. ꝛ ista est veritas in p̃nti materia. Gl. in ver. pure autẽ substitut⁹, diuidit i tres partes p̃n., put format tria principalia ꝯtraria, ꝛ eisdẽ rñdet. scđa ibi, itẽ tacite intelligitur. tertia ibi, sed cũ in oẽs euentũ sit. ¶ Jn ea. gl. ibi. l. cõditiones que
11 extrinsecus. ex ista gl. habes notare duo, † Primum est quod si aliquis instituatur sub cõditione, puta. si nauis ex Asia venerit, ꝛ ipsemet pure sibi instituat, q̃uis substitutio quo ad formã videat pura, tñ intelligit substitut⁹ sub ꝯtria conditione. s. si nauis nõ venerit. Scđo habes ꝙ illa ꝯtria cõditio cũ sit tacite intellecta, nõ reddit actũ cõditionalẽ per l. cõditiones q̃ extrinsecus. ꝛ ita loquit tex. hic dũ dicit pure autem substitutus. Jstam scđam cõclusionẽ reprehẽdit Bar. q: cũ ista ꝯtria cõditio pcedat ex dispositione testatoris reddit actũ ꝯditionalẽ. s. aliqñ. vnde Bart. aliter rñdet ad ꝯtriũ gl. vt per eũ. cũ ista solu. Bar. trãseũt simpliciter Sal. ꝛ Jo. de Jmo. hic. ¶ Sed tu aduerte circa primã cõclusionẽ gl. ꝛ Bar. in q̃tũ Bar. ꝛ gl. ꝛ scribẽtes ponũt pro cõstanti ꝙ si aliquis instituat sub cõditiõe ꝛ sibimet substituat q̃uis substõ videat pura, tñ reuera est cõditionalis ꝛ censet facta sub ꝯtria cõditiõe. Hoc est etiã si nõ venerit intelligit substitutus pro certo, vt dicit Raph. cu. ꝛ sibi ascribit Alex. istud stare non põt: quia est de directo ꝯ tex. istũ ibi formalr dicit tex. ꝙ qs erat istitutus sub ꝯditiõe, ꝛ sibiipsimet substitut⁹ pure, d: in hoc tex. ꝙ purificata cõditiõe istitutionis intelliguntur due substões pure, s3 si verũ esset qđ illa substõ haberet in se tacitã cõditionẽ ꝯtriã institutiõi, ergo existẽte cõditiõe instõnis, substõ defecisset, ꝛ sic nõ essent due pu-

re cum s

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

re cuius cõtrarium vult tex. Itē vt habeat locū substitutio opz ꝙ
tacita cōditio cõtraria euenisset cuius cõtrariū vult tex. Sz ego forti⁹
arguo cõtra gl. & Bar. qꝛ si verū esset illud ꝙ volūt gl. & Bar. & cōi
ter alij esset impossibile illud qđ dr tex. ꝙ purificata conditio-
ne institutionis, qđ ambo remanerent pure esset penitus im-
possibile. si eĩ censenť facte sub cõtrarijs conditionibus, ergo euē
tus vnius esset exclusio alteri⁹, vnde rñdet Alex. tenēdo pro
firmo ꝙ Bar. male dicat, & contra istum tex. ꝙ iura allegata p
gl. loquūtur qñ sequēs dispositio tollebat precedentē. hic autē
qñ precedit institutio conditionalis & sequiť substõ. pura illa
non derogat precedēti, ideo non intelligiť fieri sub contraria
conditione. ego aũt puto ꝙ Bart. si sane intelligať, prout dz,
ꝙ nõ male dixerit, nec cōtra istum tex. qꝛ dñ Bar. vult ꝙ sub-
stõ pura intelligať sub cõtraria conditione institutionis. intellige
Bar. sane quãtum ad hoc vt substõ nõ sit inutilis, & elusoria:
qꝛ si eueniat conditio institutionis eueniēte conditione insti-
tutiõis quid est opus substõne? certe substõ erit frustratoria,
ergo de necessitate dispositionis vt substõ sit effectualis de nē
cessitate intelligiť, ꝙ sit facta substõ qñ cõditio institutionis
defecerit, & sic pones effectū cõsiderato effectu substõnis quē
vere est pura, nõ tñ hz effectū aliquē nisi sit casus cõtrarie condi-
tionis instõnis, & ideo dr Bar. ꝙ ista cõtraria conditio pcedit ex
necessitate dispõnis, ideo non suspenditur, vt hic per eū. istam
credo fuisse intentionē Bart. Ego tñ clare aliter rñdeo ad le-
ges alleg. in gl. ad l. pecuniā. & ad l. post mortem. §. fi. & teneo ꝙ
substitutio in hoc tex. sit pura, & nõ facta sub cõtraria cõditione: qꝛ
impossibile est respõdere ad tex. sed ad alias leges respõde ꝙ
loquũtur qñ interuenit noua & diuersa psona, sed ĩ lege nostra
nõ interuenit noua psona sed idē institut⁹ erat ipsimet substi-
tut⁹ pure. Et si dicatur rõne hic erat legat⁹ stich⁹ meuio, & de
inde relictus heres, & si heres nõ erit stich⁹ heres, & liber esto
ergo hic vr̃ iteruenisse noua mutatio persone, rñdeť ꝙ Juris
consultus nõ loquitur in isto casu hic, sed loquiť solū qñ idem
est institutus & substitutus. in illo alio casu nõ est opus dispu
tare: qꝛ ibi est apposita expressa cõditio, ergo nihil ad proposi
12 tū nostrū. ¶ In ea gl. in fi. dic† ꝙ rõ d. l. huiusmodi. q̃ dr si qs
istituať siue nauis ex Asia venerit siue ñ, tñ ñ poterit esse hr̃s
nisi purificata vna cõditione. dic ꝙ ratio est: quia posset prius
mori, ergo nõ est certum ꝙ sit futurus heres l. heres meus. in
prin. ĩ. de cõdi. & demõ. secus ergo esset in cõtractibus, in qui-
bus spes conditionalis bene transmittiť ad heredes. §. ex cõ-
ditionali. Instit. de ver. obli. & ita tradunt gl. Bart. & doc. in l.
Julianus verū debitorē. ff. de cond. inde. Antequam veniā ad
sequētes gl. sequēdo ordinē Bar. Bart. successiue cõtra tex. for
mat alias oppositiones, & primo opponit de l. verbis. in fin. ĩ.
ad legē fal. & respõdet vt hic per eum, sed Bar. in responsione
istius cõtrarij grauiter errat, qñ tñ ad l. verbis. put dicit Ra-
pha. cũ. & bene: qꝛ in l. illa, verbis legatum non erat cõditionale
imo fuit purū, bene verū est, ꝙ debitum ibi erat conditionale,
& conditio in contractibus trahitur retro. l. potior. & l. qui bal-
neū. ff. qui po. in pig. ha. Jo. de Jmo. perpendens puto de erro
re Bar. dicit ꝙ in illa. l. verbis, conditio q̃ erat in cõtractu iõ
ibi nõ trahitur retro, put regalariter debet, ne illud legatum
annulleť. Sed certe ista solutio non euacuat cõtrarium: qꝛ si-
mile dicerem⁹ in hoc tex. ꝙ cõditio in heredi. nõ debeat trahi
retro. ne substõ, que fuit vtilis, reddať inutilis, & tñ tex. dr cõ-
tra. Vide Rapha cu. hic aliter respõdet ad d. l. verbis. & eius
sol. sequuntur Alex. & Are. hic. & idē Alex. in d. l. verbis. ꝙ iste
tex. loquitur in duabus dispositionibus vniformibus. ambe
enim sunt ex vltima volũtate, sed in. d. l. verbis. vna dispositio
erat ex contractu: altera vltima voluntate, & sic difformes. vn-
de qñ obligationes continētes idē procedũt ex difformi causa
tollerãtur ambe. secus qñ ex vniformi causa. ista sol. probať in
l. qui bis idem. ff. de ver. obli. iuncta gl. & ibi tradita per docto.
nã si secũda stipulatio cõtinet idē qđ prima est nulla: qñ est vni
formis: & tñ si illud qđ debeť ex alio cõtractu deducať in stipu
latiõe valet & tenet, ppter difformitatē cause. facit bonus tex.
in l. quoties. & ibi gl. ff. de act. & obl. qꝛ in l. verbis. erat debitum
difforme ex cõtractu & ex vltima voluntate merito valet: licet
ista sol. mod. fit valde colorata & deciperet vnũquēqz, tñ credo
ꝙ sit falsa: qꝛ attenta ista sol. in d. l. verbis. etiã si debitū a prin-
cipio fuisset purū, deberet valere legatū eiusdē debiti: quia est
difformis ppter difformitatē causarū, sicut dicitur in stipula-
tione. in d. l. qui bis idē. & tñ istud est de directo cõtra tex. in il-
la. l. verbis. in prin. & si rñderes, prout respondet Aret. hic qui
perpendit de ista obiectione ꝙ in l. verbis. duo simul iũcta fa
ciunt valere legatū illud, scz. validitas legati a principio & dif-
formitas cause. Tu aduerte qꝛ fundamētū eorū istud cõfun-
dit. ipsi enim fundãt rñsionē in d. l. qui bis idē. vbi nõ erat nisi
vna difformitas cause, & tñ difformitas cause in debito a pnci
pio parū facit vtrũqz valere. ergo idē deberet esse i l. qui bis. qđ
est cõtra principium illius tex. ergo eorū assumptū non est bonū.
¶ Gl. in verbo pualere. diuidiť in tres. In pma declarat tex.
& assignat rõnem. In scđa rñdet tacite qõni. In tertia ponit
vnū dictū. & reprehendiť per Bar. & oēs. scđa ibi. sed si ponas
defunctū. tertia ibi. sz si erit. ¶ In fi. gl. vult gl. in vlti. parte qđ
seruus in hoc tex. sit heres & liber etiã ex prima institutione,
sed pro certo illud ꝙ dr gl. est de directo cõtra istum tex. dñ dr ve-
rū est enim heredē nõ esse ex prima. tñ istã gl. defendũt Bar. &
doc. vt verū dicat habito respectu ad iura noua. C. sz q̃ eoipso
ꝙ testator relinqt hereditatē seruo, intelligiť i necessariū an-
tecedēs relinquere libertatē. l. pe. C. de neces. ser. her. inst. & In
sti. de her. insti. in prin. ¶ Pōdera tu ꝙ sz istã solutionē Bar.
& doc. iste tex. erit hodie correctus in hoc dñ dr eum heredem
nõ esse: qꝛ hodie erit liber & heres. Tu aũt dic melius ꝙ tex. in
d. l. pe. C. de neces. ser. here. insti. loquiť qñ testator instituit ser-
uũ suũ simplr̃ heredē ad hereditatē ipsius serui, tũc in necessa
riū antecedēs intelligiť relinquere libertatē. ita loquiť d. l. pe.
sed vbi seruus est alteri legatus vt est hic, p hoc ꝙ instituatur
heres non intelligiť relicta libertas, imo intelligiť institutus
hr̃s ad vtilitatē legatarij. tex. est hic. Scđo & fortius cõtra Bar. il-
la. l. pe. q̃ dicit, ꝙ testator instituēdo seruū simplr̃ heredem, in-
telligiť relinquere libertatē pcedit qñ de libertate serui non
est facta mētio nec in primo nec in scđo gradu, sz qñ testator in
scđo gradu. vt hic relinquit libertatē, & facit heredē etiã per iu
ra noua. C. apparet, ꝙ i primo gradu nõ relinqt libertatē nec
haberet tũc locū. d. l. pe. ita dr gl. approbata in l. seruus alien⁹.
§. j. & in l. quoties. §. ti. j. no. in l. qui tutelã. §. j. de test. tu. & ita te-
neas cõtra Bar. put etiã est de mēte Rap. cu. hic. ¶ Gl. in ver. nõ
deberi. remouet duo contraria. respondent Bart. & doc. bene.

1 §. **Si pupillus.** †Pupillus alienãdo seruū sibi substitutū pupillarit nõ p hoc
euertit iudiciū testatoris, & sic substitutionē pupillarē interim
tñ donec eueniat casus pupillaris substitutionis vz alienatio
serui, sicut ĩ simili rē subiectã fideicõmisso vel legato sub cõdi
tiõe pt interim hr̃s alienare, & vz alienatio, sed adueniēte cõdi
tiõe resoluiť. l. fi. §. pe. C. cõia de leg. l. Marcell⁹. §. res que ĩ. ad
2 Treb. ¶ †Tertio, & no. collige ex isto tex. ꝙ pupillus põt alie
nare seruū sibi pupillariter substitutū, ex quo inferť ꝙ multo
fortius põt alienare alia bona, & sic erit hic text. ꝙ pupillaris
substõ non impedit alienationē bonorum. & ita ad hoc no. istū
tex. Bald. hic, & Alex. multū no. in l. marcellus. §. res que. ff. ad
Treb. Sed aduerte qꝛ tex. iste parū, imo nihil probat. nam iõ
pup. põt alienare seruū pupillariter substitutum: qꝛ hoc nihil
nocet seruo respectu pup. sub. quia si eueniat casus pupillaris
substitutionis reuocatur alienatio, & substitutio hz locum istõ
idem ꝙ pupillaris substitutio non impediat alienationem bo
norū, firmãt cõiter scribētes in l. sed & si cõditioni. §. si seruum
cõem. §. ti. j. Ang. Jmo. & Alexan. in d. l. Marcellus. §. res que.
Bal. in l. nec ei. §. j. de ado. Pau. i aut. res q̃ circa pn. vbi aliqñ
dixi. C. com. de leg. Raph. Fulgo. in l. si arrogator. ff. de adop.
& ibidem Bar in repetitione sua in iiij. opp. & ibi etiam aliqua
pono in ver. iij. vbi limito &c. & ista est cõis. pro ista parte alle-
gatur tex. in l. j. §. sed nonnullos. in ver. aut substitutum. ff. de
tute. & ra. distr. sed iste tex. loquitur, qñ alienatio fiebat ex iusta
causa, & ita põderat Bar. in d. l. nec ei. §. j. ista opi. firmatur rõ
ne. nã quemadmodū testator per hoc qđ fecerit testm̃ non pro
hibeť alienare bona sua, nec sibi interdicitur alienatio. de hoc
est tex. in l. fideicõmissa. §. si rē. ff. de lega. iij. ita pari ratiõe pu-
pillaris substitutio que est testm̃ pupilli non debet impedire,
3 quin pupill⁹ possit alienare. ¶ †Quid aũt si eueniat conditio
papillaris substitutionis: nũquid substitutus alienata per pu
pillum posset reuocare, vt in d. l. si arrogator. teneo, quod non.
4 ¶ †Quid in fideicõ. subs. nũquid fideicõmissaria ĩpediat alie
nationē bonorū in d. l. si arrogator. ff. de adop. dico ꝙ sic ēt in-
teruenićte tutore cũ pupillo, & decreto iudicis, qn adueniēte
die fideicõ missi, alienata reuocenť p tex. i l. fi. & in aut. res q̃. C.
5 cõ. de leg. ¶ †Tertio no. in ver. necessari⁹ patri. ꝙ seruus sub-
stitut⁹ pup. dr effici heres necessari⁹ ēt primi testatoris, & rõ
est: qꝛ heres hr̃dis testatoris dr heres. l. paterfamil. §. e. vbi di-
6 xi. & tãgit gl. hic. ¶ †Pōdera istū text. ꝙ ibi legislator formac
questionem affirmatiue & aliter nõ determinat prout facit hic
intelligitur affirmare. ad idē tex. in l. cū fundus. §. seruuū tuuz
imprudēs. & ibi Raph. & mod. no. ad hoc. ff. si cer. pet. & ibidem
Alex. ad istã regulam addit duos alios tex. Adde vltra illos
tex. in l. n. & ibi Fulg. ad hoc no. ff. de eo qđ certo lo. & text. & in l.
fi. ff. de ser. rusti. predio. & tex. in l. indebitū. in prin. ff. rem ra. ha.
& tex. in l. §. ff. de pret. stip. ¶ Gl. in ver. existit. diuiditur i duas.
In prima format questionē, & soluit. In secunda allegat con-
cor. tex. scđa ibi, & facit. Insti. de her. insti. ¶ Circa primã par-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tem adde qđ istam gl. reprobant Ang. ⁊ Aret. hic, inquantum gl. tenet ꝙ si iste seru⁹ effect⁹ heres ⁊ liber ex pup. substi. abstineat ad hereditate emptoris, ꝙ non obstāte abstēsione nihilomin⁹ erit heres. Istud est falsum, ex quo enim ius ciuile dat potestatem abstinendi, ergo ipso iure desinit esse heres, iuxta gl. in l. in substitutione. ff. eo. idē tenet Bal. in l. iij. §. qui fideicōmissariam. ff. de her. insti. tenet Are. plenius quam in l. in substitutione. ff. eo. Breuiter teneo opi. gl. hic, per tex. qui clare decidit in l. iij. §. qui fideicommissariam. ⁊ ibi gl. clarius tenet. Firmatur ⁊ ratione, quia quando lex ciuilis transfert hereditatē quesitam in alium, primus tamen non desinit ipso iure esse heres, licet ius ciuile hoc posset, patet in l. ij. ⁊ per totū. ff. ad treb. ⁊ ita firmant Imo. ⁊ Alex. hic, ⁊ Ange. ⁊ Im. in l. pater filio. ff. de her. insti. ⁊ p ista remanet expeditus presens titulus de anno. M. cccc xcj. die. iiij. Augusti.

¶ De liberis ⁊ posthumis ⁊c. Rubrica.

1 Appellatione liberorum qui veniant.
2 Quot sint species posthumorum.
3 An legitimatus post testamentum patris rumpat testamentum. nu. 12.
4 Don. omnium, vel maioris partis bonorum reuocatur si nascantur denuo filij donati ⁊ tamen per legitimationem filij spurij non reuocantur.
6 Arrogatus qui solus est legitimus rumpit testamentū in quo reperitur preteritus.
7 Validum est arg. de arrogatione ad legitimationem.
8 Posthumus fictus preteritus rumpit testamentum.
9 Legitimati in nullo differunt a vere legitimis.
10 Legitimati sunt sui, ⁊ habent existentiam suitatis.
11 Legitimato debet legitima ī bonis patris, sicut vere legitimo.
13 Legitimatus simpliciciter rumpit testamētum: secus, si sit cū modificatione.
17 Adoptatus potest succedere ex testamento vel ab intestato secundum voluntatem patris sed non contra eius voluntatem.
18 Voluntas patris de qua in dicta clausula de qua. ff. dicitur permissiua ⁊ non formalis, nec dispositiua.
19 Septima species posthumorum est, quando testator ingreditur monasterium.
20 Indefinita appellatio posthumi non comprehendit nisi illum qui nascitur ex legitimo matrimonio.
21 Solennitati introducta fauore publico non potest renūtiari.

Omissis prefatiōibus quibus ad mun⁹ legendi accedi solet ⁊c. Cōdito testamento liberi, ⁊ posthumi necessario aut instituuntur, aut exheredantur, aut pretereuntur: ideo presens rubrica hꝫ tres partes. ¶ Pro intellectu huius subtilissimi ti. premitte duo scdm
1 Alex. ¶ † Primo quod appellatione liberorū proprie veniūt liberi vsqꝫ ad trinepotes: abinde. ī. appellantur posteriores. ita dicit iuriscon. in l. iurisconsultus. §. parentes. de gradi. large autem appellatione liberorum veniunt omnes descendentes in infinitum. l. sed si hac. §. liberos. secundo. de in ius voc. ⁊ l. liberorum. ff. de ver. sig. ⁊ ibi Bar. ¶ Secundo premitte quinque species posthumorum quas enumerat gl. magistra in ru. C. de posthu. her. inst. per tex. meliorem qui sit in corpore iuris. in l. filius a patre. §. j. ff. eo. proprie tamen[a] vere posthumus dici
2 tur primo modo ille, qui nascitur post mortem patris. † Alij large ⁊ improprie posthumi appellantur. glos. est ord. in l. gallus in prin. in verb. posthumo. ff. eod. ⁊ ibi Barto. no. illam glo. ad statuta facientia mentionē de posthumis: ibi reseruo dicendum de hoc. Similiter ille dicitur improprie posthumus qui ex sexto ventre matris extractus est[b] ita est glos. expressa in l. posthumus. in fi. prin. de inoffi. test. ⁊ Ang. ibi no. illam gl. simpliciter eā sequitur. In contrarium tamen videtur facere tex. in l. posthu. ōr. ff. eo. ibi reseruo dicendum de hoc. ¶ Vltra predicta gl. est etiam sexta species posthumi, quando post testm̄ conditum a patre filius spurius vel naturalis tm̄ fuerit legitimatus iste censet posthum⁹ ad similitudinē filij arrogati post testm̄. d. l. fili⁹ a patre. §. j. ⁊ ibi ad hac no. Bal. illū tex. Vn̄ suc
3 cedit pulchrū ⁊ solēne dubiū, † an legitimatus post testm̄ pr̄is cū in eo sit preteritus rūpat tale testamentū, ⁊ sic punct⁹ est videre. an talis legitimat⁹ habeat ius dicēdi nullū de iure ciuili vel ius ꝯtabulādi de iure ꝑtorio qn̄ est preterit⁹. Et qꝛ est vtilis ⁊ quotidianus passus intendo eū bene examinare ꝓ bono initio mearum lectionum. Prima fronte videretur dicendum, ꝙ nō: qꝛ pater qui fecit testamentū ⁊ postea legitimauit filiū spuriū vel incestuosum vel naturalē tantū legitimādo cū non est verisimile ꝙ voluerit eligere viam ad impugnandum
4 suū testm̄. l. iij. ff. de testa. mili. ¶ † Secundo ⁊ fortius nam donatio omniū bonorū vel maioris partis reuocatur si nascantur de nouo filij ipsi donanti. l. si vnquam. C. de reuocan. do. Bar. in l. Titia. §. imperator. ff. de lega. ij. Cano. in c. fi. de dona. ⁊ ta
c mē per legitimationē filij spurij nō reuocat donatio facta:[c] qꝛ legitimus tanquam posthumus nō potest reuocatione aliena per patrem: eo quia. d. l. si vnquā. loquitur in posthumo facto nature, ⁊ non in isto posthumo facto hominis, ⁊ sic legitimato. argu. l. filio quem pater. ff. eod. ita in terminis tenet no. Bal. in l. ij. ad fi. C. si quid in frau. pa. idē Bal. in l. j. C. de inoffi. dona. Salic. in l. si totas. eod. titu. Martin. Lauden. in q. per eum disputata que īcipit Augerius, nisi esset legitimatus per subsequens matrimonium, c. tanta. qui filij sint legi. ita in specie tenet Bal. in c. īnotuit. de electio. ⁊ credo, quod nō habeas
5 alibi istam decisionem. ¶ † Breuiter tene, quod filij legitimati preteriti a patre in testamento habent ius dicendi nullum de iure ciuili, ⁊ ius contratabulandi de iure pretorio. Itē habent querelam inofficiosi testamenti, si fuerint sine causa exheredati s̄m Bal. in l. cum in adoptiuis. C. de adoptio. idē Bal. in addi. Specu. ī ti. de succes. ab intesta. in ver. sed an legitimato debeatur legitima. ⁊ in consil. ccccxlj. iiij. partis. incipient. proponitur quod quidam Antoniolus. Bal. ⁊ Ang. in l. certū. in prin. per illum tex. de iniust. rup. Lud. Ro. in consi. cccxxj. in
d cip. naturalis filius. ⁊ not. Pau. de Castr. in consil. ccxxxj.[d] incipi. super puncto isto plura subtiliter. vbi istud singulariter ampliat procedere non solum in legitimato sed etiam in dispēsato, licet dicat istud ponere nō determinando, sed pungēdo, de quo. ī. dicam, ⁊ tenebo contrariū. idē qđ ff. tenet Ja. de Bel. in §. ⁊ qm̄ ad fi. in auth. quib. mod. natu. effi. sui. in disputatione sua quam ibi ponit que incipit pater habens filium spurium. Sali. in auth. si quis liberos. C. de natu. lib. Anto. de Butr. in c. per venerabilem. qui filij sint legi. Ang. in consi. lxxv. inci. per reformationem. ⁊ melius in consi. seq. idē tenet Pet. de Anch. in consi. ccxcij. incipien. in successione ab intestato. idem tenet Abb. in consi. lxxxvij. j. vol. inci. in questione, que vertitur inter
e Julianum. Paul. de Cas. in consil. ccxxix. incip. super puncto[e] isto plures subtilitates. ⁊ in consil. ccxxiij. incip. super eo quod primo queritur quis succedat dicto Anto. Mar. Lau. in d. q. sua que incipit. Angerius. idem tenet Alex. hic remissiue procedens, vbi dicit ꝙ ista est magis cōis cōclusio. ita etiaꝫ tenet Alex. remissiue procedens in consil. cxxxix. j. partis. incipi. eleganter fuit consultum. vbi etiam dicit ꝙ ista est communis cōclusio. ⁊ idem Alex. in consi. vlti. v. volu. incip. perlectis verbis
6 legitimationis circa fin. ¶ † Pro ista communi opinione bene facit: qꝛ arrogatus qui solum est filius legitimus rumpit testamentum in quo reperitur preteritus, vt l. filio quem pater. in fi. ⁊ l. filius a patre. §. j. ff. eod. ⁊ in l. non putauit. §. si qs emancipatus. ff. de contratab. quāto fortius legitimatus qui habet cōcursum vinculi naturalis debet rumpere. l. cum in adopti
7 uis. C. de adop. ⁊ d. l. filio quem pater. ¶ † Cōfirmo vltra scribentes, quia validum est argumētum de arrogatione ad legitimationem, vt est gloss. in l. j. ad fi. in ver. parentibus. ff. ad mu. Item legitimatio est similis arrogationi. l. iubemus. C. de natu. libe. secundum Bald. in l. j. C. de iure aure. annul. Imo plus
f est[f] esse legitimatum quam arrogatū: qꝛ legitimatus habet naturalia primordia que non habet arrogatus scdm Bal. in l. si
8 te pares. C. de suis ⁊ legi. ⁊ fauorabilior est † legitimatio quam arrogatio s̄m Bal. in l. neqꝫ absens. circa finem. ff. de adoptio. Secundo ad idem facit: quia posthumus fictus si est preteritus rumpit testamentum, vt est si testator condito testamento ingrediatur monasterium: monasterium habetur loco filij, ⁊ rumpit testamentum si sit preteritus. authentic. si qua mulier. vbi Cy. Bald. ⁊ Sa. C. de sacrosanc. eccle. c. in presentia. de proba. xix. q. fi. ⁊ in c. si qua mulier, ergo fortius legitimatus prete
9 ritus debet rumpere testamentum. ¶ † Ego pro ista cōi vltra scribentes moueor, ⁊ optimo fundamento. nam legitimati in nullo differunt a vere legitimis. text. est in §. sit igitur. in versi. nihil a legitimis filijs differentes. ⁊ in §. reliqui. in authentica quibus modis natu. effi. legi. ⁊ in §. si quis igitur filios legitimos non haben. in authentic. quibus modis natu. effici. sui. colla. vij. per que iura consuluit not. Ange. in consil. lxx. incipi. arbiter ⁊ arbitrator, ꝙ laudum arbitratoris disponens quod Titius toto tempore vite sue det centū Caio ⁊ filijs suis legitimis ⁊ naturalibus, contingit Titium habere solū filios legitimatos per comitē palatinum, ⁊ consuluit quod Titi⁹ teneatur illis legitimatis dare centum florenos: quia in nullo differūt a filijs legitimis, vt in iuribus preallē. ergo cū in nullo differant, ⁊ exequatio sit facta per omnia, ergo illud qđ disponitur

a ¶ Tamē. Adde Ale. in cōsi. cxliij. ij. vol. incip. circa primā dubitationē. repetitū in iij. vol. consi. ciij.

b ¶ Extract⁹ est. ⁊ ꝙ extract⁹ ex ventre matris dicat posthum⁹ adde Bar. Soci. i cōs. cxcvij. per totū. ⁊ adde ꝙ Bald. in cōsi. cxxxij. incip. mihi Bal. de perusio. i iiij. pte dt ꝙ venter ⁊ posthumus idem est.

c ¶ Donatio facta. Adde ꝙ do. me⁹ Bar. Soci. in cōsi. ccxxvj. cōsuluit ꝙ in o dispositio. d. l. si vnquā habeat locū ī filio legitimato ⁊ sic ꝙ donatio reuocet de q̊ ibi ꝑ ipsum q rn̄det ad rōnes Bald. d. l. ij.

d ¶ In ꝯs. ccxxxj. Adde qđ habet istud cōsiliū in j. pte cōs. antiquiorū. nu. 30. s̄m vltimaꝫ impressionē Papien.

e ¶ Pūcto. Adde qđ est nu. 30. ff. alle. per authoreꝫ. nu. 231. ⁊ cōsi. alle. sub nu. 243. adde qđ hr̄ i d. j. parte ꝯsiliorū antiquorū s̄m dictā stampā Pap. n. 181. ⁊ adde ꝙ hāc opi. quod legitimat⁹ post testm̄ rūpit testm̄ dtesse cōeꝫ preceptor meus Bar. Soc. in ꝯs. suo ccxxvj. vsi. ex qua ꝯclusione. ⁊ illā etiā seqt Ludo. de sardis, intra legitima, in hoc loco videndum est. in xj. qō. vij. vij. q. princi. ⁊ Fulgo. de sancto Saui. ī repe. aut. nouissimo. C. de inoff. testamen. ⁊ Alexā. in consil. cxxxix. incip. eleganter fuit consultū per suprascriptos eximios. in j. vol. ⁊ ibi alle. Paul. de ca. in d. consi. ccxix. qđ mō est nu. 30. Cur. in cōsil. xiij. vi. adde ꝙ pr̄ loquēdo. ⁊ ꝯs. xxxij. ⁊ i ꝯs. lxxxiij. vi. fi.

¶ Pl⁹ est. Ad-

tur in filijs vere legitimis habet locum in legitimatis virtute
omnimode exequationis.l.j.⁊ ibi Bart.de leg.j.⁊ l.j.C.cõia de
10 leg.†ego fortius stringo:q2 legitimati sunt sui,⁊ habent existẽ-
tiã suitatis,vt est tex.in §.quibus.verb.suorũ iura nanciscunt.
Insti.de here.que ab intest.⁊ ptz ex rub.in aut.quib.mod.nat.
effi.sui.⁊ Bal.in l.eam quã.C.de fideicõ.licet Bal.ibi nihil alle
get,sed suus preteritus proculdubio rumpit testamentum.l.
Gallus.§.in omnibus.⁊ l.inter cetera.j.eo.⁊ Instit.de exhere.
11 lib.in princi.ergo etiã legitimatus.¶†Confirmatur q2 legiti-
a mato debetur legitima[a] in bonis patris sicut filio vere legiti-
mo secundum Bal.in c.de causis.de offic.delega.⁊ in additio.
Specu.in titu.de succes.ab intesta.circa fin. Benedic. de plũ.
in disputatione sua que incip.statuto Pisano.in secũdo ⁊ ter-
cio dubio.¶Cõfirmantur predicta ex eo quod no.dicit Bal-
dus in l.manumissiones.in ij. oppo.per text.⁊ glos.ibi.s.de iu-
stitia ⁊ iure,vbi dicit ꝙ nullus est adeo spurius quin in eo in-
sit legitimitas naturalis, ⁊ quando legitimatur est legitimus
non factus,id est non de nouo factus sed detectus,⁊ sic Impe
rator legitimando remouet solum nubeculam que dicebatur
spurietas:stat ergo ex predictis vera ⁊ communis conclusio,
b quod legitimati qui in nullo differũt a vere legitimis,[b] ⁊ sunt
sui:⁊ eis debetur legitima in bonis patris,vt predixi,⁊ paren-
tibus suis ab intestato simul cum filijs vere legitimis ⁊ natu-
ralibus succedunt.l.si te parens,⁊ ibi Bal.ad hoc notat.C.de
suis ⁊ legitimis. Et si sunt preteriti in testamento patris, ha-
bent ius dicendi nullum de iure ciuili.⁊ ius contratabulandi
de iure pretorio.Item habent querelam si sint iniuste exhere-
12 dati,sicut vere filij.¶†Limita predictam communem cõclu-
sionem duobus modis primo vt procedat quando est legi
timatus viuo patre:si vero legitimetur eo mortuo,tunc prete
ritus non rumpit testamentum:q2 nõ potest agnasci, nec fie-
ri suus patre iam mortuo.l.si Titius.j.de suis ⁊ legitimis.⁊ l.
si quis filio exheredato.in princip.infra de iniust. rup. ideo cũ
non habeat existentiam sui heredis,preteritus nõ rumpit tũc
testamentum,ita signanter tenet Bald.in c.innotuit. de elect.
refert simpliciter ⁊ dicit quod est pulchrum verbuz Martin.
Lauden.in tractatu de princip.in rubrica de priuileg.in con-
clusione.liiij. idem Marti.Laudẽ. in sua disputatione incipi.
Augerius.nullam de Bald.faciens mentionem,idez videtur
tenere:sed alia ratione:quia legitimatio facta post mortez pa-
tris non trahitur retro nec retro flectit oculos,vt not. Bart.
⁊ alij in l.Gallus.§.quidam recte.j.eodem requirit tamen su-
per hoc cogitandum.Sed tu teneas hanc limitationẽ per fun
damentum precedens quod est melius.¶Secundo not.limi-
ta communem conclusionem procedere in legitimatione sim-
pliciter facta,⁊ sic propria,secus si esset facta cũ aliqua modi
13 ficatione.†Nam dicit Alexand.hic, ꝙ vidit plerasque legiti-
mationes in quibus filij spurij legitimantur ad succedendum
solum ex voluntate patris,vel quod non succedant nisi in cer-
ta portione.allegat ad hoc solum not.per Anto.de But.in d.
c.per venerabilem,⁊ plus nõ dicit.Adde quod talis legitima-
tio facta sub tali forma quod legitimatus non succedat nisi in
ea portione quam pater sibi assignauerit valet ⁊ tenet.text.est
in c.j.de filijs natis ex mat.ad morga.contracto. ⁊ tex.in c. filij
nati.si de feud.fuerit contro.inter dom.⁊ agna.dixi plene post
Pau.de cast.⁊ Alex.in l.pactum.C.de col.⁊ ista non est vera ⁊
ppria legitimatio,⁊ sic reintegratio status , sed est quedã di-
14 spẽsatio.†Cuz non sit legitimatus simpliciter quo ad oia.l.cũ
ex oratione,de excu.tut.⁊ c.cũ inhibitio.de clãdes.despõ.impu
be.⁊ talis dispẽsatio dr odiosa.c.j.⁊ fi.de fil.presby.in vj.vñ ta-
c lis sic dispẽsatus[c] non succedit cõtra voluntatẽ patris. Unde
si sit preteritus vel exheredatus in testõ patris nõ rumpit te-
stamentũ,nec habet querelã,quicquid Pau. de cast. tẽtauerit
sub dubio tñ forte,⁊ nõ bene in prealle.consi.ccxxj.inci.sup pũ
cto isto plura subtiliter considerata tñ forma dispensationis
qualis esset.Predictis addo qd no.decidit Joã.And.in addi.
Spec.in tit.de succes.ab intest.§.j.ver.sed ex facto, vbi dicit,ꝙ
vidit in plerisqz literis legitimationũ emanãtibus a sede apo-
stolica apponi talẽ clausulam,ita tñ ꝙ si cõtingat patrẽ tuum
ex vxore habere prolẽ legitimã nõ coequeris eidẽ,sed cõgruaz
de bonis ipsius ab illo possis recipere portionẽ,⁊ isto casu di-
cit esse diligẽter aduertendũ ꝙ per talẽ formã non prouidet fi
lio legitimato in casu intestati existentibus filijs legitimis, vñ
fm eũ diligens esse debet talis legitimatus,ꝙ pater viuẽs or-
dinet,vel in sanitate testetur taliter ꝙ nõ decedat intestatus:
15 alias ab intestato excluderet.¶†Ego alias cõsului vltra mõ-
tes in nouo ⁊ ancipiti casu in legitimatione christianissimi re-
gis Francorũ de filia spuria.d.Claudij de monte acuto baro-
nis ⁊ militis,que erat maritata splendido dño Hugoni rabu-
tino in qua legitimatione aderat clausula ꝙ predicta filia le-
gitimata posset venire ad successionẽ patris ex testamẽto vel
ab intestato:dũmodo de eius processerit volũtate,mortu⁹ est
pater nullo condito testamento nec alia vltima volũtate, nec
aliter expresse declarauit voluntatẽ suã ꝙ vellet dictã filiam
legitimatã esse sibi heredẽ vniuersalẽ ab intestato,vnde proxi
miores agnati pretendebant se debere admitti:cũ pater nihil
declarauerit de voluntate sua nec posset talis filia aliter ab in
testato succedere.l.cẽtesimis.§.fi.j.de ver.obli.⁊ l.si ita legatũ.
16 §.illi,si volet.j.de le.j.†⁊ volũtas patris per eius mortem fuit
extincta.l.iiij.ff.loca.c.si gratiose.de rescr.in vj. Et pro ista p-
te videbatur multum stringere decisio Jo.And.superius sta-
tim allegata.Ego late cõsului contrarium per supradicta: q2
illa clausula dũmodo de eius ꝓcesserit volũtate importat, qd
talis filia legitimata nullo modo nec vlla via possit succedere
patri ex testõ vel ab intestato ꝯ ipsius volũtatẽ,sz bene ex pa
tris volũtate ẽt tacita:iuxta.l.si qs cũ testm̃.nullũ i prin. ⁊ l.cõ
ficiũtur.in prin.j.de iure.codic.vñ talis filia legitimata,si fuis-
set ꝑterita in testõ patris aut exheredata , aut in testõ fuisset
ei relictũ minus legitima sua tunc non habuisset ius dicendi
nullũ de iure ciuili,nec ius ꝯtabulandi de iure ꝑtorio,nec ius
agendi ad supplementũ.nec habuisset querelã inofficiosi testa- a
mẽti,nec etiã habuisset ab intestato querelam inofficiose do-
nat.ad reuocandũ donata vel alienata per ipsum patrẽ,iuxta
titulũ.C.de inoff.dona. q2 oĩa ista remedia tam ex testõ ꝙ ab
17 intestato dant ꝯ volũtatẽ patris:†ergo ꝑ dictã clausũlã ap-
positam in legitimatiõe intelligit exclusa sicut in simili adopta
tus ab extraneo potest ei succedere ex testõ vel ab intestato fz
voluntatem patris adoptãtis, sed nõ ꝯ eius voluntatẽ.l.cũ in
adoptiuis.§.sz ne articulũ.C.de adop.⁊ §.sed hodie.Insti.eo.
Unde ista filia legitimata que (vt superius dixi) nãciscitur
iura filiorũ dz ab intestato succedere patri,vt sua,ergo in hoc
dr habere volũtatẽ patris tacitã.d.l.j.§.cũ qs testm̃ nullum ⁊
d.l.cõficiunt in prin.gl.fi.in l.nõ iustã.⁊ ibi Bal.in iiij.oppo.C.
ad Treb.gl.⁊ Bar.in l.j.§.vel maxime.j.de col.bo.gl. Bart.in
18 l.ex duobus.§.j.de vul.⁊ pup.†talis volũtas patris tacita dr
esse permissiua,sed non formalis,nec dispositiua fm Bal.in l.
emãcipati.in viij.opp.C.de col.Et aduerte diligẽter,ꝙ cũ ta- b
lis voluntas patris nõ addat substãtie actus,⁊ sic legitima-
tioni,sz executioni ipsius legitimationis certe moriẽdo dr vel
le.l.vxorẽ.§.Sceuola.⁊ ibi Bar.de leg.iij.⁊ i terminis. Bar.in
d.l.centesimis.§.fi.⁊ ibi Ang.⁊ Mod.cũ concor.quas ibi dedi
tñ posset dicere ꝙ ista non est proprie legitima sed solũ dispen
sata:ergo in ea vr cessare suitas vt statim dixi.Passus est val-
de difficilis.No.ista q2 quotidiana sunt i practica nec ab ali-
quo habes sic discussa,nec ita ordinata.Et ex preditis reddi-
tur dubium illud qd tz Bar.in l.si vnqꝫ.C.de re.dona.in locis
preallegs.s.licet non reperiam ab aliquo in specie reprobatũ.
19 ¶Septima species posthumi est†qñ testator post conditum
testm̃ ingredit monasteriũ.nã tale monasteriũ hr̃ loco posthu-
mi,⁊ si reperiat ꝑteritũ,rũpit testm̃,vt s.dixi ꝑ aut. si qua mu-
lier.vbi Cy.⁊ Bal.vbi dixi.C.de sacro.sanc.eccle. ⁊ istũ appel-
lat posthumũ.Bal.in l.fili⁹ a pře.§.j.⁊ ibi Imo.j.e.Idẽ Imo.
20 in l.j.de testa.Cano.in c.in pñtia.de ꝓba.¶†Et aduerte i ꝑdi-
ctis ꝙ indefinita appellatio posthumi nõ cõprehẽdit nisi illũ
q nascit ex legitimo mrĩmonio,nõ aũt naturale,siue testõr eẽt
vxorat⁹ siue nõ,ita no.in l.plz.j.eo.per illũ tex.ad fi.in ver. ex
quacũqz vxore.⁊ ibi Ale.refert reputat no.dignũ, ⁊ dr ꝙ non
reperit ab alio actũ itelligẽdo,vt ibi ꝑ eũ,⁊ ibidẽ dicet. ¶Ca
pio gl.rub.quã diuide in tres ptes.In prima ꝯtinuat rub. In
scda remonet tacitũ ꝯriũ.In tertia ꝑ viã no. rñdet tacito que-
sito,scda est ibi,sz.j.de her.insti. tertia ⁊ vltima est ibi ⁊ not. ꝙ
dt ꝑteritis.¶In pma pte gl.potes meli⁹ cõtinuare ex mente
tex.Insti.de exhere.lib.in pñ.⁊ ibi gl. Sz tu pleni⁹ ⁊ fundamẽ
lib⁹ sit ꝯtinua.s.visum est de testamẽtis,⁊ sic de solẽnitatib⁹ q̃
in eis reqrunt q̃ sunt itroducte fauore publico, vt falsitas eui
tet.l.fi.C.de fideicõ.ꝑut est solẽnitas numeri septẽ testiũ,⁊ sub-
scriptionib⁹ ⁊ sigillis,⁊ ꝙ fiat vno ꝯtextu de qb⁹ no.ꝑ gl.i l. si
21 ꝙram⁹.s.de testa.†⁊ cũ sint itroducte fauore publico ei⁹ renũ-
tiari nõ posset.l.nõ dubiũ.C.de legi.⁊ l.nemo põt.s.d le. j.l.ius
publicũ.de pac.verũ est,q2 de forma ⁊ solẽnitate testi reqrit ꝙ
liberi tã nati ꝙ posthumi debeãt instituti,vel noiatim exhr̃da-
ri,als.si sint ꝑteriti testm̃ est nulluz,vel eorũ natiuitate rũpit si
sunt posthumi.l.Gall⁹.§.i oib⁹.⁊ l.iter cetera. j.e. ⁊ ista solẽni-
tas ẽ introducta fauore priuato ipsorũ filiorũ vel descẽdẽtiũ: c
iõ ꝑt ei renũtiari nõ solũ ex postfacto.l.filio ꝑterito. j.ti. j.⁊ l.si
ipubes.§.fi.j.de car.edic.Si ẽt a ꝑncipio si fili⁹ ꝯsentiat pr̃i te
stãti ꝙ eũ ñ istituat,neqz exhr̃det,sz ꝑtereat fm glo.no.i l.si qñ
§.⁊ gñalr.C.de inoffi.testa.In quo tñ vide qd ibi tz Bar. ⁊ ꝙ
ibi plenius dixi,⁊ mouetur illa gl.per tex.in l.non putauit.§.si
quis sua manu. j. de contratabul. ideo congruenti ordine

de quod ideo ꝓcedit arg.de legitimato ad adoptiuũ.⁊ ita Bal.i d.l. si te quẽ refert ⁊ seqt Ale. i ꝯs.ij.inc.viso codici.legitimat⁹⁊ alij.℣.nec obstat scdm argumẽtũ in j.vo. repetitũ. in ij.vo.ꝯs. xcvij. ⁊ꝙ nõ valeat argumentũ de ltĩato ad adoptiuũ tz Soci.in cons. ccxcvj.⁊ ibi vr tenere So.ꝙ imo. fili⁹ adoptiu⁹ ñ rumpat testm̃.

¶Legitima.Et ꝙ legitimato debeat ltĩa, add ꝙ hoc ꝓbat tex. in §.illd.i aut.quib. mo.na.effi.sui. ⁊ põit Jac.d bel.i §.si qs aũt.e.ti.⁊ ang.i §. fi. refert ⁊ seqt Fa.de mõte sanc. Saui.in repe.aut.nouissima.C.de iof. tes. ℣.iij.qrit.ꝑ Frã. cur.i ꝯs.xiij.℣.legitimato debet.

¶Uere legitimis. Adde ꝙ lz ñ differat a vere legitimis, tñ nõ dr vere legitim⁹ gl.est i c.inotuit. d elec.quẽ refert ⁊ sequit Alex.de Imo.i ꝯs.ij. inci. viso codicil. legitimatiõe ⁊ alijs ℣.x.⁊ ꝓbat i j.volu.repetito.i ꝯsi. xcvij.i ij.vol.s.in alia apostil.alle. ⁊ an legitimat⁹ dicat vere legitimus vide late ꝑ Anto.Rosel. in trac.legitimationũ.i ij.lib.§. cãm vltimã libelli hui⁹ ⁊ aliqd ꝑ So. in ꝯs.ccxlvj.in ℣. iij.ꝯfirmat.⁊ i cõsi.cxxxvj.℣. sz ad hãc obiectionẽ. ⁊ vid latissime ꝑ Ale.de im. i sua disp.inci. Sigismũd⁹ Romanorũ. in iiij. dubi.⁊ fran.cur.i consi. xvj.in addi.inci. in isto passu.⁊ in ꝯs.xxxv.ver. ꝯfirmãtur predicta.

¶Dispensatus Adde ⁊ vid Socin.in suo consil. ccxlvj. in princi.

a ¶ Aduerte. Ad de quod ista īdagatio non videt necessaria: q2 licet hic iurisconsult⁹ fuerit vsus ver. futuri tēporis passiui, insti tuēdis ꝛ imperator in C. fuerit vsus verbis presētis tēporis passiui exheredatis, tamen idē est, q2 participiū verbi passiui futuri tēporis aliqñ resoluitur in participium verbi preteriti tēporis vt probatur in l. si cōdicatur supra de furt. in verb. perdente, ꝙ exponit ꝑ perdite ꝛ ita ecōtra, vt ī l. si venditor. §. si qd. ṡ. e. de seruo. exportan. vbi irrogatā exponit. l. irrogandā ꝛ sic exponēdo vtrāque rub. erit vno modo posita.

b ¶ Nominatim. Adde qñ quis dicatur nominatim exheredari, fran. cur. in cōsi. xlviij. ꝛ ibi qñ qd dicat nominatiꝫ fieri ꝛ an, ꝛ quādo fit verbis generalib⁹ ꝛ ī cōsi. xlviij. ꝛ Gemini. post Io. an. in c. q ad agendū. §. j. de procu. li. vj. ꝛ adde ꝙ illud dicitur expressuꝫ ī lege vel statuto ex ꝓprietate sermonis qd continet sub verbis generalibus gl. est ꝛ ibi Bal. ī l. Gall⁹ §. nunc d lege. j. eo. ti. ꝛ ibi. Moder.

c ¶ Proprium. Add Ang. Are. in trac. de testa. in ver. itē. v. filiū suū maledictū, ꝛ Fel. late vbi plura cumulat ī ꝓemio. Greg. vers. fina.

d ¶ Pro ista. Adde vltra. allegata in precedenti apost. ꝛ vide que ponit Fel. in ca. cūꝫ dilecta. ver. amplia decimo. de rescri.

post titulū precedētē subijcitur presens rubrica. ꝛ ista est fundamētalis continuatio. ¶ Predictam differentiam qd solēnitati testōrū introducte fauore publico nō possit renūtiari, ꝫ bene solēnitati hui⁹ tituli introducte fauore filiorū, tenet clare Bar. quē videas. in l. j. §. ꝫ si filius. de leg. iij. Paul. de Ca. ꝫ Bar. nō alleget in l. j. ꝛ ī l. inter cetera. j. e. Are. hic. ¶ Sꝫ idem Are. subtiliter alibi reprobat istā differentiā in l. nemo pōt. j. de le. j. presertim retorquēdo contra Bar. in d. l. filio preteri-
22 to. in qua Bar. ꝛ oēs se fundāt † vbi si filius preteritus approbat testm̄ patris. dicit ibi text. qñ tñ nō recōualescit testamētū de iure ciuili, sed solū de equitate pretoria: ergo si filius preteritus posset renuntiare solēnitati huius tituli, eo q2 sit introducta fauore ꝓuato ipsius filij, certe testm̄ deberet recōualescere ēt de iure ciuili: qd tñ negat ille tex. ꝫ potes dicere qd fili⁹ pōt approbare testm̄ in quo est preteritus, ꝛ non recōualescit vigore iuris ciuilis: eo q2 fuit ab initio nullū tñ reconualescit de iure ꝑtorio ex illa eqtate: q2 filius pōt renuntiare solennitati introducte eius priuato fauore ꝛ dicā plenius de hoc, in d.
23 l. inter cetera. j. eo. ¶ † In ea. gl. ad fi. ex ista gl. no. Bal. Ang. ꝛ Christo. de castel. ꝛ Are. hic, ꝙ gerūdiū importat necessitateꝫ, iuxta gl. in rub. ff. de edē. ꝫ errant. q2 nec gl. nec rub. ista loquūtur de gerūdio, sed d participio futuri tꝑis verbi passiui quod non semp necessitatē importat, vt ptꝫ in rub. de here. insti. sed in gl. hic in ij. parte. ꝛ rub. C. de neces. ser. her. insti. de gerundio autē ponūt doc. in rub. C. de eden. vbi dixi. vnde ex ista gl. posset congruētius notari qd participiū futuri tꝑis instruit in fu-
24 turū quid agēdum. secus in participio preteriti tꝑis. ¶ † Sꝫ
a aduerte[a] qd in §. est ru. C. de libe. pre. vel exhere. ꝛ sic Imperator loquut⁹ fuit de exheredatiōe liberorū ꝑ participiū ꝑteriti tēporis, sicut ꝛ de preteritione, ergo differētia quā facit glo. ex ista rub. interꝑtationē ꝛ exheredationē, cōfundit ꝑ d. ru. C. Ad hoc respondet subtilis Pe. de bella perti. qd ideo ibi Imperator fuit vsus participio preteriti tꝑis, exheredatis, ꝛ non
25 dixit exheredādis: † eo q2 ī illo titulo Imperator tractat de exheredatione inualida ꝛ inepta: q̄ hr̄ ꝑ ꝑteritiōe. l. nō putauit. §. nō quenis. j. de contratab. ideo sicut preteritio liberorū nō est faciēda: ita nec exhr̄datio inepta ꝛ inualida nō mirū si ibi in vtroqꝫ vsus est participio ꝑteriti tꝑis. Ista so. nō est bona. q2 imo legis illi⁹ ti. vt plurimum tractāt de exheredatiōe apta, ꝛ valida. Ūñ tu rñde qd Imperator in d. titulo tractat in oib⁹ leg. excepta. l. fi. q̄ inci. maximū vitiū. de exhr̄datiōe iā facta ab ipso testatore, iō vtit bene participio ꝑteriti tꝑis exheredatis. ꝫ iuriscō. in isto titulo intēdit tractare de exheredatione faciēda, ꝛ sic ꝓut est necessaria fieri ꝑ forma ꝛ validitate ipsius testamēti, ideo vsus fuit participio futuri tēporis exheredandis qd de sui natura instruit quid in futurū faciendum
26 sit, ꝛ tñ ista sunt positiui iuris in qbus concludēs rō assignari non pōt: iuxta gl. in l. j. §. pueritiā. ṡ. de postu. ptꝫ q2 aīr posita in rub. institutionibus ꝑ nomē, verbale de exheredatione libe rorum. ꝛ sic habes bene expeditā (vt puto) rub. ꝛ gl. rubrice.

LEX I.

3 ☞ Obscura citatio persone ratione equiuocationis in nomine non arctat citatum ad comparendum.
4 Exheredatio potest esse certa, ꝛ tñ non nominatim facta si testator cū vniuersali oēs, dicat omnes liberos meos exhr̄do.
11 Statutum si simpliciter dicat ꝙ accusans vel denunciās det fideiussores ꝙuis vltra procedat annullando si fuerit contra factum, tamen valebit accusatio non prestita fideiussione.
16 Statutū requirens pro forma citationē alicuius, verificatur, in equipollenti si ille fuerit presens in iudicio, ꝛ non citatus, idem testatore. ꝛc. 17. ꝛ quid in reliquis. 18. cum seq.
24 Ubi lex vel statutum requirit tres citationes pro forma nō potest fieri vna pro omnibus.
25 Qñ duo testes requirūtur ꝑ forma statuti in aliquo actu, ibi non potest deferri iuramentū in supplementum probationis.
28 Quid sit cognomen.
29 Qñ plura requirunt in vno actu, tūc vno omisso vitiat act⁹.

1 **Quid sit nominatim.** Premitte, ꝙ † ad hoc vt exhr̄datio valeat quinqꝫ requiruntur q̄ enumerat gl. no. quā Bart. ibi dicit esse signādā ī l. iij. §. ante hr̄dis, j. e. inter cetera requirit ꝙ fiat nominatiꝫ ꝙ qñ fit declarat in hac. l. ꝛ in l. seq. ꝛ in l. Titi⁹. in prin. j. eo. si autē fieret inter ceteros non valeret, ꝛ qñ dicat fieri inter ceteros habes per gl. ꝛ doc. in d. l. Titius in prin. vbi dicet ꝛ meliorē glo. habes. insti. de exhereda. libe. in prin. in verbo inter ceteros, ꝛ in gl. in ver. nominatim. ꝛ statim aliqd. j. subijciā. Amplia istū tex. ꝛ similes qui volunt quod exheredatio debeat nominatiꝫ fieri: vt ꝓcedat etiā in exheredatiōe larga ꝛ impropria. Unde statutum nunqꝫ intelligit priuare a successione nisi quē nominatim priuet: q2 excludere aliquē ab hr̄ditate legitima est exheredare, no. in l. qui volebat. j. de here. insti. exheredatio autē nō vr̄ nisi noīatim fiat, vt hoc tex. ita determinat Bal. in l. si defunctus. C. de suis ꝛ legi. idē Bal. in l. illā. C. de colla. ¶ No. pri-
b mo ex ista. l. ꝛ l. seq. vsque ad. §. pure qñ liberi dicant noiatim⁹
a exheredati. Adde tex. in §. j. Insti. de exhere. lib. † Et qd dicit tex. in l. noiatim. j. de condi. ꝛ demonst. ꝛ in l. noiatim. j. ꝛ ij. j. de manu. testa. ista iura ꝓcedunt in filijs iam natis. Qualiter aūt posthumi possint noiatim exheredari qui antequā nascant nō habēt ꝓpriū nomē nec prenomē nec cognomē, habes in l. placet, vbi gl. ꝛ doc. j. eo. ꝛ no. Bal. in l. Titius. in prin. j. eo. qñ aūt dicat excōicatio noiatim facta, est gl. in c. cōstitutionē. in versi. noiatim. de sentē. excō. in vj. ꝛ gl. in c. cum ꝛ plantare. in ver. nominatim. de priuile. ꝛ qd vult gl. in c. qui contra certā. in verb. nominatim. de elec. in vj. ꝛ qñ citatio dicatur noiatim facta, de
3 clarat Bal. ī l. si qñ. in pe. q. C. de testa. † Nā obscura citatio persone ratione equiuocationis in noie, nō arctat citatū ad cōparendū, vt est gl. no. in l. eū quē temere. in prin. ṡ. de iudi. de qua gl. vide late Are. in l. ij. post Ang. ꝛ Imo. ibi. j. eo. ꝛ illam gl. sequit simpliciter Bal. hic. ¶ Secūdo no. ex isto text. tria vocabula inuēta ad demonstrādas personas. s. nomē propriū prenomē ꝛ cognomē, ꝛ quartū. s. agnomē, vt l. si in noie. C. de testa. ꝛ ibi gl. melius declarat quā hic in quo differāt. gl. in §. si quis in noie Insti. de lega. tñ licet plura sint adinuenta ad demonstrandū personā si per vnū eorū pōt congrue demonstrari, illud sufficit, vt hic, rō q2 rei satis demonstrate frustra est aliud adijcere. dicit tex. vulgatus in l. j. in fi. ṡ. de dot. preleg. ꝛ in l. cū seruo. §. j. ṡ. de cōtrahē. empt. ꝛ in l. j. in fi. ṡ. de act. emp. Sꝫ ad-
4 uerte † qd exheredatio potest esse certa, ꝛ tamen nō erit nominatim facta, si testator dicat oēs liberos meos exheredo, cū signo vniuersali oēs, certū est ꝙ neminem excludit. l. Iulianus. de leg. iij. ꝛ c. si romanorū. xix. distin. ꝛ tamen non dicitur nominatim facta, sed inter ceteros, vt est glo. approbata in l. Titi⁹. in prin. vbi Bar. ꝛ doc. j. eo. q2 exheredatio nominatim facta solū includit existētes in primo gradu, sed quando dicit exheredo omnes liberos includit omnes alios gradus descendentiū, ꝛ sic etiam nepotes ꝛ vlteriores, ideo tūc dt inter ceteros facta nihil valet, vt ibi dicetur, ponit etiam Bart. in l. si quis. in princ. testamēti. j. de leg. iij. ¶ Tertio not. ex isto tex. secūdū Bar. sufficere in instrumento apponi solum nomen propriuꝫ, ꝛ non est necesse apponi prenomen vel cognomē, ꝛ sic familiā quod intelligit Bar. post gl. si. hoc esse verum, qñ esset tale no-
c men propriumᶜ de quo dubitari non posset: vt in gallo presso, quod fuit bidellus Azonis fm gl. in l. hac consul. in gl. iij. C. de testa. face. pos. alias secus esset l. duq sunt Titij. ṡ. de testa. tut. fm Bar. hic in l. libellorum. vbi etiam dicit gl. de gallo presso. j. de accusa. ꝛ in l. demonstratio falsa. in prin. in vij. q. j. de cond.
5 ꝛ demon. ¶ † Quid autem si statutum disponit ꝙ notarij in instrumētis debeant apponere nomen contrahentis, ꝛ patris ꝛ aui, vel quod teneantur apponere nomē propriū, prenomē ꝛ cognomen cōtrahentis, ꝛ notarius solum apponeret nomē propriū qd esset singulare ꝛ de se notum vt gallo presso omissio nomine, patris, ꝛ aui: an per hoc vitietur instrumentū, distinguit no. Bal. ꝙ si statutum ita simpliciter disponit, ꝛ non procedit vlterius expresse annullando instrumentū aliter factum, ꝛ tunc tale instrumentū valeat: q2 tunc statutū videtur causa demōstrationis istud requirere, ꝛ non ꝑ forma ergo nomē elegans ꝛ singulare dꝫ de ꝑ se sufficere sine prenomine ꝛ co-
6 gnomine: † q2 ex quo habemus certitudinem persone nō curamus de mō vt hoc tex. cū concor. pal. ꝛ ad hoc bñ facit gl. ī d. l. hac consul. Itē rei satis demōstrate superfluū est aliā demonstrationē adijcere, vt ṡ. dixi cū talia noīa inferant ad recognoscendū personā. l. ad cognoscendos, C. de ingenu. manu. Item expressio talis nominis singularis facit rē trāsire in notoriuꝫ, sed notoriū alia demōstratione nō indiget. l. emptorē. in prin. ṡ. de act. empt. ꝛ l. si adulteriū cū incestu. §. ijsdē cū polioni. j. de
7 adul. ¶ † Itē nec lex nec rō legis curāt de frustratorijs superfluis demonstrationibus. l. verba. C. de don. ꝛ l. fi. C. qui admit. Si aūt statutū requireret talē expressionē pro forma: q2 expsse annullaret instrumētū aliter factū, ꝛ tūc q2 esset de forma, ꝛ nō de mera demōstratione ei⁹ omissio bene irritaret instrm̄: q2 nō possumus recedere a forma statuti. l. cum hi. §. si ꝑtor. ṡ. de transac. hic allegata in gl. ꝛ l. cōstitutionibus. j. ad munici. iteꝫ forma est q̄ dat esse in instrumēto. l. iulian⁹. §. ꝫ ꝛ si qs. ṡ. ad ex
8 hi. † itē nihil de forma aut de substātialib⁹ est omittendū. l. di-
d uus. ṡ. de ī integ. rest. ꝛ ꝑ ista[d] sua doctrina Bar. allegat bonā gl. in l. ad testiū. §. cōditionē. in gl. ma. ad fi. ṡ. de testa. vbi gl. cōstituit differētiā an aliqd requirat ꝑ solēnitate an vero vt veritas inquirat, vt sic vult not. Bal. ꝙ statutū nō dicat regrere pro forma expressionē nois pronominis ꝛ cognominis, nisi qñ vlterius

vlterius procedit annullando actū si aliter fiat, cū ista doctri.
Bal.tenet Imo.Raph.cu.Pau.de ca.Alex.& Are.hic,& dicit
Are.ꝙ ista distinctio Bal.est de iure verior & communior,eaʒ
etiam tenet Alex.in d.l.hac consul.¶ Contrariuʒ videtur te-
nere Ang.hic.& in l.quoties.§.si quis nomē.vbi etiam Imo.ī.
de her.inst.ꝙ semper in statutis talis expressiōis prenominis,
9 & cognominis dicaꝛ esse de forma,†siue statutū simpl'r requi-
rat siue vltra ꝑcedat annulliando,& sic eius omissio semper dʒ
vitiare instr̄m lʒ nomen propriū esset singulare,& dicit Are.ꝙ
ista opi.vr̄ esse ꝓbabilior:qꝛ alias tale statutū nihil operaretur
vltra ius cōe,ꝙ esse nō dʒ,vt p Bar.in l.iiij.§.p̄tor ait.ī.de dā.
infe.facit.l.si qn̄.in prin.ī.de le.j.idē cū ang.tʒ Lu.ro.in d.l. hac
cōsul.in pn.ꝑ gl.in cle.appellāti.de appe.vbi nomen singulare
releuet ab onere ꝓbādi sicut & ibi notoriū.nō tn̄ releuat ab one
re opponēdi demōstratiōes reqsitas a statuto.idē tʒ Pet.de
anc.in cōmēto.c.canonū statuta.de ɔsti.in ver.q̄ro etiā si statu
to caueꝛ qđ notarij.idē Alex.sibi ɔ̄trus vbi simpl'r tʒ cū Ange.
in cōsi.xcvj.iiij.vol.inci.viso & considerato themate suprascri-
pto.¶ Pro ista opi.Ang.contra distin.Bal. multū facere vr̄
10 regula.l.nō dubiū.circa me.C.de legib.vbi est tex.†qđ non re-
fert an lex vel statutū vltra ꝑcedat annullādo vel nō.sed rn̄de
ꝙ ille tex.loquiꝛ qn̄ lex ꝑcedit ꝓhibitiue vt ibi,& l. cū lex.ī.de fi
deius.nā qn̄ lex ꝓhibet aliqd fieri.lʒ vltra nō ꝑcedat annullā-
do tn̄ illud adeo cēseꝛ de forma vt actus in ɔ̄triū fact⁹ nihil va
leat,& ita ibi expresse no.Bal.in iij.no.secus qn̄ lex vel statutū
loquiꝛ dispositiue mandādo aliqd fieri certo modo,tūc illo nō
seruato actus non reddiꝛ nullus nisi lex expresse vltra ꝑcedat
annullādo,vt ꝓbaꝛ in l.fi.C.de sen.ex breui.reci.que nihil indu
cit de nouo vltra.l.ꝑcedētē,nisi qđ vltra ꝑcedit annullādo er-
go illa.l.fi.esset supua si lex semp censereꝛ annullare, & ita ibi
Sali.valde singl'r no.illū text.ad hoc vt dicit. Alex.hic ꝙ ista
limitatio est pl⁹ ꝙ diligēter notāda ad.d.l.nō dubiū,& ad sta-
tuta que qnꝙʒ nō hn̄t clausulā annullatiuā,& lʒ ipse Alex.hic
repugnet istā limitationē per aliqua satis leuia:tn̄ eam sequi-
tur cōsulendo Alex.sibi ɔ̄trus in cōsi.xxiiij.iiij.vol.incip.inspe-
cto processu.Alibi tn̄ decidit no.Bal.post Ja.But.in l.si tu-
11 tor.in fi.C.in qui.cau.in integrū rest.nō est neces.†ꝙ si statutuʒ
simpl'r dictet ꝙ accusans vel denūcians det fideiussores ꝙ̄uis
vltra ꝑcedat annullādo si fuerit ɔ̄ factū tn̄ vʒ accusatio nō p̄-
stita fideiussione p illā legē que decisio nō vr̄ bona ex p̄dictis,
& sic distinctio Bal.magis cōiter approbaꝛ.Ego aūt veritatis
indagāde gratia cōtra cōem oim opi.adduco duo q̄ videnꝛ sa
tis stringere.Primo pondero tex.in d.l.hac cōsultissi. cū glos.
C.q testa.face.pos.quē Bald.& doc.allegāt p se.ego retorqueo
ad oppositū.nā ibi tex.requirit p forma in testō ceci ꝙ expri-
manꝛ specialiter noia ꝑpria heredū & dignitates & alia indicia
& ista requirunꝛ pro forma,vt ibi vult tex.circa fi.in versi.ante
late forme declarāt,& tn̄ glos.ibi in ver.indicia.approbata per
Bart.& oēs hic,& ibi tʒ ꝙ sufficiat expressio nois singularis.ſ.
gallo pressi.ergo vbi lex requirit ꝑ forma extēsionis nois pre-
nominis,ac cognominis debet sufficere nomē singulare & ele-
gās nisi dicas sustinēdo cōem opi.ꝙ nō oia ibi requisita in illo
tex.dicantur esse de forma.nā qđ ibi persona heredis demon-
stretur per nomē propriū dignitatis & indicio,istud fit solū ad
demonstrandū personam heredis,nec in hoc tex.ibi procedit
vltra annullādo:ergo ibi sufficit nomē singulare ad remouen-
12 dā dubitationē,vt ibi tenet gl.†Itē illud qđ requiritur ad de-
monstrationē persone nunꝙ dr̄ requiri pro forma nec pro solē
nitate cū possit impleri per equipollēs, vt hoc tex.cū gl. secus
esset qn̄ lex requireret pro forma.l.cū hi.§.si pretor.ſ. de trāsa.
de qua.l.gl.opponit & nō soluit,sed Bar.& docto.ita soluūt tn̄
huic solutioni vere obst.tex.in l.hac cōsul.in ver.ante late for-
me.& tex.in §.cecus.ibi verb.fm obseruationē insti.quib.nō est
13 permis.fa.test.¶ † Scđo ɔ̄ cōem opi.facit nā in criminalibus
ꝑ forma & solēnitate libelli accusatorij requiriꝛ ꝙ in accusatio
ne inseraꝛ locus certus,saltē per duo cōīā vbi est cōmissum
delictū,& lex vltra ꝑcedit expresse annullādo. tex.est in l.libel-
lorū.in prin.iuncto ver.qđ si libelli.ī.de accusa.& tn̄ Bar.& alij
ibi.in l.ij.infra eo.volu.qđ si sit locus insignis,& notorius, pu-
ta palatiū p̄tātis ꝙ sufficiat,sed nō recedas a cōi opin.Ex su-
prascripta decisione Bal.& alijs.ſ.relatis infert Alex.hic vti-
lem regulā que frequenter allegatur in palatijs,qꝛ illud qđ est
pro forma requisitū est,qn̄ lex vel statutū loquiꝛ ꝓhibitiue, vel
a qn̄ hʒ clausulā annullatiuā nō pōt impleri per equipollēs[a] ni-
14 si ex causa necessitatis,vt hic per Alex.†remissiue procedentē
cū cōcordātijs per eū allegatis,& idē Alex.in consi.xcvj.iiij.vo
lu.incip.viso & cōsiderato themate.alij nihil tangunt. ¶ Ego
vltra oēs intendo istā regulā bene & vtiliter examinare. Con-
trariū ꝙ imo sufficiat formā statuti seruari & impleri per equi
pollens,tenet ipsemet Alex.sibi contrarius in l.fi.C.de ꝑcur.

motus per illud qđ ibi decidūt Jac.But.& Bal.Itē pro hoc
adducit qđ decidūt Jac.Bu.Bal.in aut.si oēs.C.vt se ab he
15 re.abiti.vbi voluntꝛ†ꝙ statutū requirens pro forma citationē
alicuius verificatur in equipollēti, si ille fuerit presens ī iudi
cio lʒ nō citatus:qꝛ presentia equipollet citatione vt est tex.in
l.etiā si patre.§.fi.ſ.de mino.dixi post.Barto.in l.j.ſ.de in ius
voc.Ego pro ista parte cōtraria addo tex.no.in l.fi.ff.manda.
vbi licet forma mādati sit diligēter ad vnguē obseruāda.l.di-
ligēter in prin.ff.mandati.c.cū dilecta.de rescr.tn̄ pōt adimple
ri per equipollēs,ideo mandatum de fideiubēdo impletur
16 mādato,lʒ sit differētia†inter fideiussorē & mandatorē, vt de
clarat gl.magistra.in verbo.fideiussorē.in prin.in aut.de fide-
ius.& ille casus in d. l.fi.§.fi.est vnicus in iure fm Bal.qui nihil
ignorauit in c.j.in fi.vt lit.non contestata.& est multū no.text.
fm eundē Bal.in c.cum venissent.de iud.& illum tex. etiā not.
Bal.& Mod.in l.si quis mihi bona.§.sed quid si mādauit.vbi
etiam est bonus tex.ad hoc.ī.de acqui.her.Secundo & fortius
17 facit.†Nā lex requirit pro forma ꝙ testator proprio ore corā
testibus exprimat nomina heredū.l.heredes palā.in princi.ſ.
de test.& l.iubemus.C.de test,& tn̄ sufficit equipollēs. ſ.ꝙ nota
rius vel alius tertius corā testibus nuncupet nomē heredis.
prout tenet gl.ordi.& approbata in d.l. iubem⁹ quā oēs indif-
ferēter sequuntur,& ꝙ sufficiat equipollēs est etiam tex.no.in
l.nemo.in prin.ī.de her.insti.vbi sufficit ꝙ testator presentē he
redē ostēdat,lʒ non exprimat nomē:ergo sufficit equipollens.
And.sicul.in c.Raynutius.de testa.tenet ꝙ in d.l.iubemus.il-
lud nō fit de forma ex quo lex ibi nō annullat testm̄ factum in
quo testator nomē heredis proprio ore nō nominauerit,sʒ bn̄
ibi tex.in fi.notarijs testamēta huiusmodi scribentibus penā
imponit,sʒ errat qꝛ tex.ibi ante mediū expresse procedit vltra
annullādo testm̄ aliter factū ibi,ꝙ si nō fuerit obseruatum &
nomen heredis,vel heredū nō fuerit manu testatoris scriptū,
vel voce corā testibus nūcupatū hoc testm̄ stare minime pati-
mur.Tene regulā affirmatiuā quā tradit Alex.ꝙ vbicunque
lex vel statutū aliquid requirit p forma debet precise & ad vn-
guem impleri: nec sufficiat adimpleri per equipollens & ꝑ ea
soleo pōderare tex.in l.qui per salutē.ſ.de iureiu. vbi est dela-
tum iuramentum alicui qđ iuret per deū,& ille iurauerit p sa-
lutē suā,lʒ p deū iurare videaꝛ,vt ibi dicit tex. cum respectu di
uini numinis ita iuret,tn̄ male iur̄m nō vʒ cū nō sit ei iurisiurā
dū ita delatū ergo vult ille tex.ꝙ nō sufficiat p eqpollēs adim
pitri,illud qđ est ꝑ forma requisitū. Scđo ad idē facit ꝙ vult
gl.no.cōiter approbata.in c.vt circa.de elec.in vj.q̄ tʒ ꝙ vbicū
que constitutio exigit iuramentū p tactū scripture non dr̄ esse
satisfactū cōstitutioni si prestaꝛ iur̄m verbo sine tactu scriptu
19 re facit qđ vult gl.in cle.j.in ver.tacta.de heret.† Tertio facit
ꝙ vbi in testō ꝑ forma requireret,subscriptio illa nō posset ad
impleri per equipollens,vt est tex.no.in l.cū antiquitas.§.cuʒ
antē.C.de testa.quē tex.ad hoc reputat sing.Are.in l.si ita sti-
pulatus.§.Chrisogonus.ī.de verb.obli. ¶ Quarto not. facit
ꝙ vbi in aliquo actu requiritur authoritas, tūc dʒ formaliter
authoritas prestari sicut verbū sonat,& sic dʒ formaliter dice-
20 re interpono authoritatē,†& nō sufficeret dicere equipollens:
puta ɔsentio huic actui vel approbo istū actū,ita signāter no.
Inn.in c.cū cōsuetudinis.de cōsue.& ibi refert & sequiꝛ Bald.&
ibi Ant.de But.& alij.Archi.xviij.q.ij. in c. quidam.Bal.in l.
quecūqʒ.circa fi.& in l.fi.§.necessitate.C.de bo.que libe. Bal.&
Ang.in l.si quis mihi bona.§.iussum. ī.de acqui. her. facit.l.si
pater.in fi.de manu.vind.quē ad hoc allegat Bald.in d.l.que-
cūqʒ.¶ Quinto no.facit ꝙ si tutor nō ꝑmittat formalib⁹ ver-
bis defensionē pupilli suscipere,iuxta.l.fi.§.defensionem. C.de
admini.tut.vitiaꝛ tutela, ꝙ̄uis ꝑmiserit per equipollētia ver-
21 ba:†puta qꝛ tutor promisit pro pupillo vtilia facere & inutilia
omittere fm Bar.& Ang.in d.l.fi.§.oēm.C.de admini.tu.Bar.
in l.legitimos.circa fi.prin.ſ.de legi.tut.vbi dicit Bart. ꝙ per
hoc iā vidit multas tutelas cassari:eo qꝛ in instrumēto tutele
nō erāt formaliter apposita illa verba ꝙ tutor ꝑmisit suscipe-
re defensionē pro pupillo.idē tʒ Bar.in l.pretor.in princi. vbi
Raph.cu.& Lud.& ibi aliqū dixi.ī.de oper.no.nun.idem tenet
Bal.in addi.Spe.de tuto.in ver.tutor tenetur Ang. in §.fi.in a
auth.vt hi qui obli.Raph.cu.in d.l.legitimos. in prin. Ange.
de Are.in §.actionū.Insti.de act.Alex.in consi.cxxix.j.vol.in-
cipiēte ponderatis his,que in prescripto themate narrantur.
¶ Sexto facit qđ no.tʒ Bal.ī l.j.de legi.statutū ciuitatis Pe-
rusij dictat ꝙ oēs ꝑposite in cōsilio debeāt fieri p priorē & ali-
ter nō valeāt:pone cōgregata adunātia generalis toti⁹ popu
22 li.†populus vult aliqd statuere, sʒ prior nō vult illud ꝑpone-
re:forte qꝛ est penale,vel qꝛ iurauit nō ꝑponere vnde ali⁹ pro-
ponit,& populus sic cōcorditer statuit,& determinat singulari
ter Bal.tale statutuʒ nō valere:qꝛ forma nō seruata,actus est

¶ Equipollēs. adde Bar. Soci. in consil. xlv. vers.& si diceret. & de hoc latissime p Felin. in c. cū dilecta. versi. amplia vndecimo vbi fere oia predicta habeo de rescriptis.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

nullus, l. cũ hi. §. si pretor. ff. de trãs. z l. nõ dubiũ. C. de legi. cum limitatione, de qua ibi p eũ, z sic vult Bal. q forma statuti debeat ad vnguẽ obseruari, nec possit adimpleri p equipollens. ibi dixi ꝺ hoc. ¶ Septimo facit qꝺ not. tz Albe. de ro. in j. parte ista. q. cl. inci. adhuc. idẽ Dy. ꝯsuluit sup tali questiõe zc. vbi determinat statuto ciuitatis Verone cauetꝰ qꝺ in istrumẽtis debeat opponi ꝓpriũ nomẽ diei puta die lune vel die dominico talis mẽsis. Reperitꝰ quoddã instrm Verone ꝯfectũ in quo dr die octaua Decẽbris, z non hz ꝓprium nomẽ diei puta lu-
23 ne. †refert Dy. ꝯsuluisse tale instrm nihil valere, cum sit factũ ꝯ formam statuti Veronẽsis, z sic cum deficiat in forma specifica. §. fin. in aut. de tabel. z tñ ibi erat equipollẽs. s. octaua die. ¶ Octauo facit illud qꝺ determinat Bal. de cu. in l. fin. ff. de postulã. quem refert z sequitꝰ Alb. de ro. in iiij. parte sta. q. xcix. inci. Bal. de cu. vbi singulariter determinat qꝺ si statuto caue tur, qꝺ si aliqs debeat bãniri pcedere debeat publica ꝓclamatio pconis, q quicunqz velit talẽ defẽdere vel adesse cause eius cõparere debeat intra. xv. dies, z pco in ꝓclamatiõe dixit solũ qꝺ q volebat eũ defendere z omisit si vellet adesse cause p hoc
24 vitiatꝰ bannũ †z tñ nõ põt defendere qn adsit cãꝯ: qr forma statuti nõ est seruata de quo etiã p Bal. z alios in l. fi. C. de ꝓcu. z ibi Alex. quẽ. s. etiã retuli q in hoc aliter tz. ¶ Nono facit qꝺ vbicunqz lex, vel statutũ reqrit tres citationes p modũ forme
a nõ põt fieri vna p oibusᵃ. l. nõnunqꝫ. ff. de iud. z ita tz glo. approbata in cle. j. in ver. iij. de vita z hone. cle. facit tex. in l. impuberibus. ad fi. in ver. nouissime. ff. de suspe. tu. Bal. in l. ij. C. quõ z qñ iu. z in c. j. de mili. vasal. q contu. est. z in l. nõ sunt liberi. ff. de sta. ho. z in c. ex literis. in fi. de cõsti. z in c. ex insinuatione. de
25 resc. ¶ †Decimo z vltimo facit qñ duo testes requirũtꝰ pro forma statuti in aliquo actu ibi nunqꝫ põt deferri iuramẽtum in supplemẽtum ꝓbationis sm Bald. in l. ij. ad fi. C. de bo. pos. sm tab. z in l. ij. C. de cõsti. pe. No. diligẽter pdicta, quia anno preterito consului Bononie in statuto requirẽte certã formã vltra ius cõmune in testamẽtis condẽdis, q illa forma debeat pcise z ad vnguẽ obseruari, nec sufficeret equipollens Quis vi deretꝰ plenius: qr forme statuti nihil addi vel detrahi põt sm Bal. in l. quoties. C. de suis z leg. Itẽ qñ forma est data a statuto nihil minimum mutari põt etiã vniꝰ hore momẽtum sm Bal. in c. j. de mili. vasa. q cõtu. est. Itẽ omissio forme, etiam in qualibet minima parte vitiat actũ. ita no. Ant. de Bu. in c. pisanis. in vij. no. p illum tex. de resc. spo. Itẽ ad materiã adde qꝺ
26 si scholaris esset notorie peritus, †tñ p habẽda licẽtia doctoratus dz examinari in collegio doctoꝝ cũ sit p forma sm Bal. in c. constitutus. de app. gloss. tñ in c. de petro. in versi. ignota. xliij. distinc. dicit qꝺ qui est notus non examinatꝰ. z notus sine ꝓbatione recipitꝰ. z Abb. in d. c. cõstitutus. scꝺo no. ex illo tex. quod scholaris notorie peritꝰ potest doctorari sine examinatione vel saltẽ modica pro forma, hz enim populi testimonium quod pro examine sufficit. tex. in c. nullus ordinetur. xxiiij. dist. Itẽ adde quod alibi no. Bal. in l. si donationẽ. per illum tex. C. de nup. quod licet doctor tẽpore sui doctoratus non facit con
27 uiuium †quod debet facere ex forma statuti, per hoc nihil detrahitur sue dignitati doctoratus. refert Io. de ana. z vꝰ sequi in rub. de magist. lz dicat ponderandum esse qꝺ Bald. presuponit qꝺ teneatur ex forma statuti z plus non dicit sed videtꝰ tacite reprehẽdere Bal. cũ requiratur pro forma statuti, eius omissio dz vitiare, z circa hoc vide doctri. Bar. z aliorum in l. vniuersa. C. de pci. impe. offe. ¶ Capio gl. fin. in verb. sufficere. quã diuide in duas partes. In pria declarat tex. in secunda oppo. z nõ soluit. secunda est ibi, sed argumẽtum cõtra. ¶ In ea. gl. ibi, si modo p eũ possumus esse certi. Habes declarationem gl. ad tex. quod vnum ex illis tribꝰ sufficiat in exheredatione qñ per illud possumus esse certi. Bar. z alij doc. plus restringunt istum tex. q vnum sufficiat, si esset tale nomẽ de quo nulla possit dubitatio oriri. vt in gallo presso, sed ista est nimia restrictio z violẽtia ad istum tex. vnde ego intelligo tex. plane sine violẽtia quod in filijs exheredãdis sufficit vnũ ex illis tribus z cõsequenter sufficit proprium nomẽ vel ꝓnomẽ si testator dicat filium meum Petruz exheredo. Istud sufficit ex quo in filijs suis primi gradꝰ nullus alius sit illiꝰ nominis ꝓprij vel prenominis a communiter accidẽtibus, lz in agnatiõe z latiꝰ in ciuitate plus eiusdem nominis ꝓprijs reperiantꝰ. ista est ꝓprie mens huius tex. sed moueo nouam difficultatẽ cõtra istũ
28 tex. nam tex. dicit z cõstat vel vnũ ex his sufficere. †Cõtra per solũ cognomẽ nunquã possumus esse certi. nam cognomen est commune totius agnationis nomẽ vt de asinellis, vt declarat gl. in l. si in nomine. C. de testa. z in §. si quis in nomine. insti. de leg. z gl. hic, z sic cognomẽ est totius familie, ergo est nomẽ generis quod nõ potest vni soli cõuenire, sed exheredatio facta p nomẽ generis nihil valet, cũ debeat in specie fieri z nominatim vt hic. z l. seq. z §. insti. de exhe. lib. ¶ Idẽ exheredatio facta per solũ cognomẽ, z sic per nomẽ familie nihil penitus debet valere: qr est inter ceteros facta cũ cõprehendat etiã existẽtes in alijs gradibus inferioribꝰ, z sic nepotes ꝓnepotes z vlteriores, cũ oẽs sint de eadẽ cognatione, ergo cũ sit facta inter ceteros, nihil vz, sicut qñ testator dicit liberos exheredo, sm gl. z doc. in l. titius. in prin. j. eo. Item in filio exheredãdo frustratoriũ est apponere cognomẽ cũ semp filij sint de cognatione z familia patris. l. j. ad munici. Et si diceres pone q testator nõ habeat nisi vnicũ filiũ tũc solũ cognomẽ sufficeret, vt si dicat filiũ meuz de asinellis exheredo. Dic qꝺ ista sol. nihil vz: qr tũc illud de asinellis esset superfluũ, qr sufficit de p se solũ appellatiuũ aliũ filiũ qñ vnicũ hz. l. ij. j. e. z si dicit qꝺ dũ tex. dicit z cõstat vel vnũ ex eis sufficere refertꝰ ad nomẽ z pronomẽ vnũ ex istis sufficit, z nõ refertur ad cognomẽ per pdicta certe ista esset manifesta violẽtia ad tex. Breuiter intellige istuz tex. qꝺ solũ cognomẽ posset sufficere qñ aliquis ꝓpter excellẽtiaz suã ex solo cognomine esset cognitꝰ, vt apud romanos Cicero qꝺ erat cognomẽ, z apud nos iuristas Butrius Anchara. Arc. comes, z similes ex solo cognomine sunt noti z cãtatissimi, tũc sufficeret solo tali cognomine fieri demonstrationẽ in exheredatione, sic intelligo istũ tex. nõ autẽ qꝺ cognomẽ simplr put est generis debeat sufficere p pdicta. Et ad hoc tẽdit illud qꝺ dicit gl. si modo per vnũ possumus esse certi. ¶ In eadẽ gl. ad
29 finẽ. dic †qꝺ oppositio quã format gl. de. l. cũ hi. §. si pretor de trãsact. venit hoc modo, nã qñ plura requirũtꝰ in aliquo actu z tũc vno omisso oĩa vitiantꝰ, vt hic, z l. ad testiũ. §. si qs ex testibus. ff. de testamẽ. ergo qñ vnũ ex istis tribꝰ ponitꝰ z alia omittuntur debet exheredationi totũ vitiari, sed respõde qr gl. non respondet q predicta iura ꝓcedunt qñ plura requirũtꝰ pro forma z solẽnitate actus ne aliqua falsitas cõmittatꝰ tũc si aliqua omittantꝰ actus vitiatꝰ secus quãdo plura sunt adminicula ad demonstrandũ personã z ad eum certificandã, tunc vnius expressio sufficit, qñ per eã, persona redditur certa, z nõ requiritur alia expressio, vt dixi in tex. Et per ista cum laude dei remanet vtiliter z solenniter vt puto expedita ista prima lex.

LEX II.

1 Nomen appellatiuum qꝺ non potest nisi vni conuenire habet vim nominis proprij.
7 Quãdo lex vel statutũ requirit aliquid copulatiue esse certũ, z expressum, tunc quod sit in genere, non dicitur certum etiaz si genus non posset specificari nisi in vna specie.
15 Nomen appellatiuum filium, in materia odiosa non comprehendit nisi vnum, secus in fauorabili.
16 Causa ingratitudinis hodie est de necessitate inserenda in exheredatione alias nihil valet.
18 In odiosis indefinita que potest ad plures referri non equipollet vniuersali secus in materia fauorabili.
20 In dictis testium indefinita non equipollet vniuersali cuz dictum testis debeat concludere de necessitate.

Nominatim. Indefinita que non põt referri ad vnũ equiparatur exheredationi nominatim facte, secus si ad plures potest referri. h. d. z est bonus z no. casus scꝺm Bar. z hz duo dicta. secunda est ibi. nam si plures. ¶ Nc. primo ex prima parte huius. l. quod nomen appellatiuuz filium,
1 †q nõ potest nisi vni conuenire vel nisi ad vnuz referri habet vim nominis proprij z singularis vt hic. §. nominatim. Insti. de exhere. lib. z sic quando vnicus est filius. Ista est exheredatio, filium meũ exheredo, dicitur esse certa z nominatim facta, ex quo non potest fieri relatio in fi. ad vnuz. Facit tex. in l. fundus, qui locatus. in fi. j. de fun. inst. z sic generalis indefinita locutio, que non potest referri nisi ad vnum equipollet orationi speciali, z singulari. Adde q per istũ tex. dicit gl. no. in c. cõstõnẽ, in ver. nominatim. de senten. exc. in vj. q nominatio dicitꝰ nominatim facta ad hoc vt possit excõicari qui participat cũ excõicatis si dicatur moneo filium Petri cũ ille Petrus vnicum filiũ haberet. ¶ †Scꝺo per istũ tex. decedit no. Bar. in l.
2 qui rome, §. duo fratres. in vj. q. ad fin. j. de ver. ob. q si fratres tẽpore diuisionis remittũt vnus alteri omne ius quod habet vel habere sperat in dictis rebus, quod si nõ tunc suberat alia causa sperãdi aliqꝺ ius in dictis bonis, nisi solũ ius fideicommissi, q per talia verba intelligitur esse remissum ius fideicõmissi, cum videatur ius fideicõmissi expressum ex quo nõ subest aliud ius per istũ tex. q bene no. ¶ Tertio p istũ tex. determinat Bar. in l. j. §. inter filiũ. j. de fal. quod generalis subscriptio facta in testamento habet vim specialis subscriptiõis ad faciendum subscribentẽ incidere in penã falsi, qñ testm hz solũ vnũ capitulũ. ¶ Quarto per istum tex. determinat Alex. post alios per eum relatos in l. sentiam. C. qui testa. pos. cuz concor.

ibi per

sibi per eũ allegatis. ꝙ si filiusfa. qui nõ põt facere testm̃ etiam
2 cũ cõsensu patris, †sed bene põt donare cã mortis patre cõsẽ
tiẽte. l. filiusfa. ĩ. de dona. ⁊ l. tam is. §. j. ĩ. de dona. cã mort. facit
testm̃ de cõsensu p̃ris adiecta clausula q̃d si nõ vʒ iure testamẽ
ti valeat iure codicillorum, aut iure cuiuslibet alterius vltime
volũtatis ꝙ trahatur ad donationẽ causa mortis: q2 cũ vltra
testm̃ ⁊ codicillos nõ sit alia species vltime volũtatis: nisi do
natio cã mortis. ergo per illa verba gñalia aut iure cuiuslibet
alterius vltime voluntatis intelligit̃ facta specialis mẽtio. de
dona. cã mor. prout requirit̃ per. d. l. filiusfa. ex quo illa genera
lis loquutio non põt verificari nisi in donatione cã mor. p re
gulã huius tex. ¶ Quinto adde illud q̃d no. decidit Pau. de
ca. in l. errore. ad fi. C. de testa. vbi dicit se alias cõsuluisse in ci
uitate Florẽtie, vbi statutũ disponit ꝙ qui agit alieno noĩe in
primo actu dʒ producere mãdatũ, ⁊ facere mentionẽ de nota
rio qui de illo fuit rogatus, ⁊ q̃d aliter non valeat processus.
3 †modo qdã ꝓduxit instr̃m mandati, ⁊ dixit de quo fuit roga
tus notarius de Alexãdrinis, ⁊ omisit nomen propriũ, ⁊ solũ
posuit cognomẽ q̃d est generale toti familie, dicebat̃ nõ valere
ꝓcessum. q2 de substãtia requirebat̃ q̃d exprimeret ⁊ scribi fa
ceret nomẽ notarij. Contrariũ determinat Pau. de ca. ex quo
in domo de Alexãdrinis nõ erat Florẽtie nisi vnus notarius
ergo cõprehendit̃ in specie qs erat ille, ⁊ ad hoc allegat solum
notata p gl. in l. hac cõsultissima. C. q̃ testa. face. pos. dũ glos. ibi
dicit de gallo presso. Sʒ parcat mihi Pau. de ca. debuit alle
gare regulã tex. nostri q̃ melius faciebat casum suũ. lʒ ipse non
fuerit recordatus: q2 illud cognomẽ de Alexãdrinis q̃uis sit
generale, ex quo tñ Florẽtie nõ erat nisi vn⁹ notari⁹ de Alexã
drinis illud genus equarat̃ speciali nominationi, vt hoc text.
¶ Sexto ad regulã huius tex. adde optime facere ꝙ disposi
tio generalis que solũ põt verificari in vna specie cẽset̃ esse spe
cialis. l. si optio. ĩ. de optio. lega. quẽ tex. ad hãc. l. nostrã repu
tat semper tenendũ mẽti Are. in. l. ij. §. ⁊ harũ. ĩ. de verb. ob. ad
idẽ tex. in l. si tibi. §. j. ⁊ ibi no. Bart. ff. eo. de op. le. ⁊ in l. si dño. ⁊
ibi Bar. ⁊ alij. ĩ. de le. j. ⁊ in. c. ex parte. primo. ⁊ ibi glo. fin. Abb.
4 ad hoc no. de of. deleg. ¶ †Septimo facit ꝙ qñ vnica sola rõ
põt assignari in lege vel in statuto vel in alia dispositione illa
habetur pro expressa. gl. in l. q̃uis. ⁊ ibi clarius Bal. ⁊ Paul.
de ca. C. de fideicõ. cum multis concor. quas ad hoc ibi dedi. ⁊
Bal. in l. maximũ vitiũ. C. de libe. prete. inter alias leges alle
gat specialiter istã. l. nostrã ad hoc, ⁊ ista non est interpretatio
extẽsiua, sed intellectiua: q2 intellectus ⁊ rõ idẽ sunt f̃m Bald.
5 in d. l. q̃uis. per illũ tex. ¶ †Istum tex. sic corroboratũ ⁊ eius
regulã ampliat, vt ꝓcedat non solũ qñ testator q nõ hʒ nisi vni
cũ filium vsus est termino singulari: q2 dixit filiũ meũ exhere
do, ꝓut loquit̃ iste tex. sʒ etiã ꝓcedit si fuit vsus termino plu
ralis numeri. q2 dixit exheredo filios meos, adhuc sufficit. q2
ille numerus pluralis, qui nõ est verificabilis nisi in vno restri
git̃ ad vnũ, vt est casus in l. titius. in prin. vbi dicet̃. ĩ. e. ⁊ dicit.
6 Pau. de ca. hic in fi. ¶ †Limita[a] singulariter istũ tex. nõ pro
a cedere qñ lex vel statutã requireret copulatiue aliqd esse cer
tum ⁊ expressum: q2 nunc illud nõ dr̃ esse certũ ⁊ expressum q̃d
sit in genere etiã si genus nõ possit verificari nisi in vna specie
ita ignorãter no. Domi. in. c. nec captãde. de cõces. prebẽ. li. vj.
per illum tex. in verbo, certũ ⁊ expressum, q̃d dicit esse notãdũ
pro priuilegijs requirẽtibus certã ⁊ expressam mẽtionem q̃d
valde no. p limitatione huius. l. ⁊ nemo iuristarũ facit mẽtio
nem nec hic alibi. Cõfirmo q2 verba illa geminata certũ, ⁊ ex
pressum debẽt aliqd plus operari. l. Baptista. cũ similib⁹. ĩ. ad
7 Tre. ¶ †Itẽ verba geminata debẽt semp ampliare effectũ vt
aliquid operent̃ f̃m Bal. in. l. fructus. C. de ac. empt. ⁊ in. c. eam
b te. de rescrip. alibi tñ dicit gl. valde[b] not. in. l. cũ pater dotẽ. per
illũ tex. ĩ. de pac. do. q̃d verborũ geminatio sensum non auget.
8 ¶ †Itẽ p istũ tex. decidit Bar. hic ⁊ in. l. si quis. in prin. testa
mẽ. circa mediũ. ĩ. de leg. iij. q̃d si vnicum tñ testm̃ precessit in
quo testator apposuit clausulam derogatoriam ad sequentia
testamẽta, q̃d nõ valeat aliud testm̃ postea factũ, nisi certa ver
ba in eo apponant̃. puta nisi in eo describat̃ oratio dñica vel
nisi in eo apponat̃ nomen talis sancti, postea fecit f̃m testm̃ in
quo generaliter reuocat omne testm̃ ꝑcedẽs decidit Bart. ꝙ
per istud f̃m testm̃ intelligat̃ primũ reuocatũ, ⁊ censeat̃ facta
specialis mẽtio precedẽtis testamẽti, ⁊ clausule derogatorie i
eo cõtẽte. ⁊ dr̃ specialiter nominatim penituisse ex quo vnicũ
tm̃ testm̃ precessit: ergo derogatio gñaliter facta nõ potuit nisi
ad illud referri: ergo censetur nominatim ⁊ specialiter facta vt
hoc tex. in prima parte secus f̃m eum qñ plura testamẽta pre
cessissent: tunc necesse fuisset fieri specialẽ mentionẽ de tali te
stamẽto ⁊ de clausula derogatoria in eo contenta f̃m q̃d dr̃ in
d. l. si quis in principio testamẽti. in verbo specialiter penituis
set. Declarãt gl. ⁊ doc. in l. si mihi ⁊ tibi. §. in legatis. ĩ. de lega. j.

Et cũ Bar. nemo hoc tʒ solus est. ¶ Contrariũ tenent. Ang.
Imo. Rap. Cum. Pau. de ca. Alex. ⁊ Are. hic, cũ dicit Paul.
de ca, q̃d iãdiu est q̃d non viso Angelo contrarium cõsuluit in
ciuitate Senarũ, ⁊ q̃rium etiã tʒ Bal. in. l. humanũ. C. de leg. ⁊
in aut. hoc inter liberos. C. de testa. Raph. Cu. in. d. l. si quis. in
principio testamẽti. mouet̃ An. per tria fundamẽta ⁊ spãliter
⁊ istud est q̃d p̃ ceteris magis stringit, ⁊ in quo oẽs faciũt ca
pitale: q2 si verũ esset fundamẽtũ Bar. ꝙ qñ precedit nisi vnũ
solũ testm̃ q̃d sufficiãt verba generalia sequeret̃. ꝙ nũq̃ requi
reretur spãlis mẽtio de clausula derogatoria, sʒ semp suffice
ret illa clausula gñalis cassans oẽ testm̃ precedẽs, ex quo nun
quã põt ꝓcedere nisi vnũ testm̃: q2 p vltimũ semp tollunt̃ pre
cedẽtia. vñ etiã si testator fecisset mille testamẽta, oĩa sunt reuo
cata p vltimũ. l. si qs eũ. in prin. ĩ. de vulg. ⁊ pup. ⁊. l. si quis po
re. ĩ. ad treb. ⁊ §. posteriore. Insti. qui. mod. testa. infir. quia nõ
põt testator decedere cũ pluribus testamentis, nisi sit miles. l. q̃
rebat̃. ĩ. de testa. mi. sed istud est q̃ tex. in. d. l. si qs in princ. testa.
vbi dicit tex. ꝙ dʒ fieri specialis mẽtio de priori vltima volun
tate: ergo ista opi. Bar. nullatenus põt procedere, ⁊ ista rõne
vtit̃ etiã Bal. in. d. auth. hoc inter liberos. ⁊ in. d. l. humanum.
9 ¶ †Secũdo mouet̃ Ang. q2 est necesse ad hoc vt valeat sequẽs
testm̃ ꝙ non solũ fiat mẽtio de alio testamẽto q̃d precedit, sed
etiã dʒ fieri mẽtio de eius qualitate, ⁊ sic de clausula deroga
toria in eo cõtenta, ⁊ sic necesse, ꝙ dicatur nõ obstãte quocũ
que alio testõ. Item non obstante quãuis clausula derogato
ria in eo contenta, vt est gl. no. ⁊ approbata in. l. si mihi ⁊ tibi.
§. in legatis. in ver. non valebit. ad fi. ĩ. de leg. j. ⁊ firmat Bart.
in. d. l. si quis in princi. testa. circa mediũ: ergo non dʒ sufficere
generalis derogatio, quã ponit Bar. nõ obstãte quocũq; alio
testõ. nisi etiam fuit derogatũ clausule derogatorie, ⁊ per hoc
apparet non obstare istũ tex. in quo Bar. facit capitale. Nam
in isto tex. vnũ sufficit. s. ꝙ sit certũ de persona filij exheredati:
q̃d est qñ indefinita nominis appellatiui non põt referri nisi
ad vnum, sed in ista. q. duo requirunt̃. s. derogatio prioris testa
menti. Item derogatio clausule derogatorie in eo contente, ⁊
isto modo apparet istum tex. nõ facere p Bar. ¶ Tertio mo
uetur Ang. ⁊ sibi ascribit. Alex. ponderando tex. in. d. l. si quis
in prin. testa. vbi vnicũ tm̃ testm̃ precesserat, seu vnica disposi
10 tio, in qua aderat clausula †derogatoria sequẽtis dispositio
nis, ⁊ sequẽs dispositio q̃ria erat in eo testamento, vt clare ibi
dicit tex. in ver. eodem. ⁊ tñ requiritur specialis derogatio, vt
ibi dicit tex. ergo fundamẽtũ Bar. nõ est verũ. ⁊ pro certo bñ
fuisset supinus Bar. si non vidisset illũ tex. dũ eũ legeret, ⁊ ibi
posuit istam decisionẽ. rñde ergo. ꝙ iste text. non loquit̃ de re
uocatione alterius testamẽti, prout est q̃õ nostra. sʒ loquit̃ de
reuocatione legati faciẽda in qualibet vltima voluntate. vn
de licet non pñt precedere plures codicilli, in quibus testator
apponit protestationẽ, ⁊ clausulam derogatoriam, ⁊ cõsequẽ
ter ibi relatio põt fieri tã ad plura q̃ ad vnũ: q̃d nõ est in q̃one
Bar. Quid tenendũ: adde vltra scriben. ꝙ istud idem contra
Bar. etiã tʒ cõsulendo Alex. in consi. xxv. iij. vol. incip. viso te
stamento condito per Ang. vbi dicit ꝙ contra Bar. est com
munis sñia doc. quam semper sequutus fuit legendo, ⁊ cõsu
lendo motus formaliter per eadẽ fundamenta que hic ⁊ supe
rius retuli, ⁊ per eadem fundamenta idẽ tʒ Alex. in consi. vij.
iiij. vol. inci. videret̃ prima fronte dicendũ precedens testm̃ q̃d
consilium est errore duplicatum in consil. xliiij. eiusdẽ. ¶ Ego
valde admiror q̃d Alex. ⁊ legẽdo ⁊ consulendo non allegauit
vnquam Pau. de ca. vbi etiã no. consuluit contra Bar. in con
c si. cclxiij.[c] incip. in facto presenti ponam primo conclusionem
⁊ ibi dicit ꝙ dictũ Bar. nõ plʒ nec vnq̃ placuit ⁊ ꝙ imagina
tio Bar. non fuit bona. Motus p primũ fundamẽtũ Angel.
§. relatum. ⁊ rñdet ad istũ tex. vt ibi per eũ, ⁊ istud est illud cõ
si. de quo Pau. de ca. hic i lec. facit mẽtionẽ se Senis cõsuluis
se. ¶ Itẽ aduerte licet Alex. vbi supra dicat cõem opi. esse cõ
tra Bar. tamen adde q̃d idem etiã cõsulendo tenet idẽ Bart.
quem nemo allegat in consi. xxj. inci. vt dixi, ⁊ asseruit ⁊ voluit
dictũ testm̃ preualere ⁊c. ad fi. illius consilij. idẽ tʒ Ludo. Ro.
in consi. cclxxxv. incip. in casu premisso quo querit̃ an secun
dum testm̃. idem simpliciter sequitur Alex. sibi contrarius in
consi. cxxxiiij. j. vo. inci. preuiso themate. Benedi. capra doctor
perusinus in cõsi. xxxj. inci. punctus, quedã dña Magdalena.
And. Barb. in. c. cũ esses. de testa. ⁊ simi. Alex. vidisset istas au
thoritates non ita passim dixisset cõem sñiam doc. esse contra
Bar. ¶ Pro defensione Bar. cuius authoritas est suprema
11 in actu practico, †considera ꝙ mens Bartol. fuit q̃d quando
plura testamenta precesserũt, ideo non sufficit tunc generalis
clausula: q2 posset referri ad alia testamẽta in quibus non es
sent, verba derogatoria. ideo tunc requiritur ꝙ fiat specialis
mẽtio vt referat̃ ad illud testm̃, q̃d cõtinet verba derogatoria.

a ¶ Limita. Addo tu de materia huius limitationis ⁊ vide q̃ ponit Fe. in. c. trãslato. circa med. de cõst. ⁊ aliqd p ipsum. in c. ad aures. de rescri. ⁊ adde qñ dicet̃ qd fieri expsse ⁊ vide p Alex. in cõs. cxxj. in. iiij. vo. ⁊ per Frã. de are. in consil. xv. Soc. i cõs. xxiiij. ⁊ in consil. cxij. ⁊ ibi quot modis dicat̃ expssum. ⁊ p eundẽ soc. in. l. si mihi ⁊ tibi. §. i legatis. ĩ. de leg.

b ¶ Dicit. gl. valde. Adde ꝙ illaʒ gl. expresse sequitur ibi Sali.

c ¶ In cõsi. cclxiij. Adde q̃d f̃m impressionẽ papiensem habetur in antiqs. nume. 131. maxime.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a sed quando vnicū^a tātum testm̄ precessit, tunc non pōt refer-
ri nisi ad illud, ꝛ tūc generalis clausula habetur pro speciali:
ꝛ facta nominatim, vt hoc tex. ꝛ lꝫ testōr nō possit decedere cū
pluribus testamentis validis per iura superius allegata con-
tra Bar. verum est qđ non pōt decedere. Pōdera verbū, dece
dere, sed donec viuit, illa plura testamēta stant in pendēti: qꝛ
ignoratur qđ eorum valebit quādo testator morietur, ex quo
pōt qđ velit eorū delere ꝛ cancellare vt tot. titul. ff. de ijs que
in test. delen. ꝛ l. si vnus. C. de testa. ¶Itē posset supremas ta-
bulas testamenti incidere vt priores valerēt. dicit text. in l. qui
13 ex liberis. §. testamēto. ff. de bono. pos. sm tabu. †Cum ambula-
toria sit voluntas testatoris vsqꝫ ad extremū vite exitū. l. cum
hic status. §. ait oratio. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ. c. cū Marthe.
de celebrat. missa. †Itē testamenta licet inualida dicuntur te-
stamēta saltem large ꝛ abusiue, ꝛ competit interdictum quem
admodū testa. aperi. l. ij. §. j. ff. quemadmo. testa. aperi. ꝛ interdi-
ctum. de tab. exhi. ꝛ. l. j. §. hoc interdictū. ff. de tab. exhi. ꝛ. l. lege
cornelia. de falsis. l. si quis legatum. ꝛ ibi Bar. ff. de fal. ꝛ sic vi-
dentur etiā sufficere quo ad coniecturandam voluntatē testa
toris. l. quo loco. ff. de here. insti. Cum tota ista materia depen
deat a volūtate testatoris, vt per Bar. in. d. l. si quis in princi-
pio testamēti. per alios in. d. l. si mihi ꝛ tibi. §. in legatis. ꝛ hoc
modo pōt defendi opi. Bar. ꝛ responderi ijs que supra in ꝯtriū
14 cōtra Bar. adducta sunt. ¶†Scđo per istū tex. decidit Bar.
ꝙ si aliquis accusat aliū de maleficio commisso in palatio po
testatis Bononie, ꝛ non apposuit confinia ipsius palatij. iux
ta. l. forma. in prin. ff. de censi. qđ tū procedit talis accusatio, ex
quo vnicum est palatium potestatis ꝛ notū, ꝛ hoc etiā firma-
uit Bar. in. l. demonstratio falsa, in. vij. q. de condit. ꝛ demon. ꝛ
in. l. libellorū. in prin. ff. de accusa. ꝛ in. l. cū seruo. per illum text.
de contrahen. emp. cum alijs concord. hic traditis per Alex.
alij nihil tangunt. ¶Adde qđ Ang. in. l. hac consultissima. C.
qui testa. face. pos. refert ꝯtrium fuisse determinatū Bon. in ꝑ-
sona Bandini tpe sui syndicatus, prout idē Bādinus refert
in tracta. suo maleficiorū. ꝛ sm Ang. tutius est apponere con-
finia. ita obseruat cōsuetudo sm eum. ¶Tu aduerte qđ istud
qđ dicit Bar. procedit quo ad duo cōfinia, que alias addi de-
bent per. d. l. forma. nā cum palatiū potestatis sit vnicum, non
est aliter confinādum, sed ex alio non videretur talem accusa-
tionē procedere, qꝛ lꝫ palatium nō sit aliter cōfinandum tū in
accusatione debuit addi in quo loco palatij fuerit tale malefi
cium cōmissum puta in qua camera palatij: qꝛ lꝫ locus princi
palis palatij sit vnicus ꝛ certus, tū locus loci nō est certus, ꝛ
in criminalibus dꝫ poni locus loci in accusatione, qñ delictū
nō esset vniformiter punibile in quocūqꝫ loco palatij, puta qꝛ
grauius punitur cōmissum in aula superiori palatij ꝙ in infe
riori, vt declarat Bar. in. l. libellorū. in princ. ꝛ in. l. de pupillo.
§. qui nūciat. vbi dixi de ope. no. nun. nec credo qđ Barto. hic
istud negasset. ꝛ ita habes perfecte expeditam primam partē
15 tex. ¶Ex secunda parte huius legis †no. ꝙ nomen appellati-
uum, filium, prolatū in singulari numero in materia exhereda
tionis, ꝛ sic in materia odiosa nō comprehendit nisi vnū. vnde
si testator habēs plures filios, dicat filius meus exheres esto,
nullus erit exheredatus secus in materia fauorabili vt hic, ꝛ
in gl. per. l. si quis ita. §. si quis filio. ff. de test. tute. ꝛ ideo si testa
tor habens duos filios dicat instituo filium meū censetur oēs
instituere per istā legem facit. l. placet. ff. e. ¶Secūdo no. limi-
16 ta istum tex. non procedere in tali casu. †Nam cū hodie causa
ingratitudinis sit de necessitate inserēda in exhr̄datiōe alias
nihil valeret. §. aliud quoqꝫ capitulū. in aut. vt cum de appel.
cog. ꝛ auth. nō lꝫ. C. de lib. prete. si sit inserta causa incertitudi
nis quo ad vnū tm̄ filiorum possit conuenire, ille tm̄ censet ex-
heredatus, ꝛ sic nō procederet tunc iste tex. Ita limitat solus
Raph. Cu. hic, ad fi. de quo alij non faciunt mentionē, ꝛ pla-
cet mihi ista limitatio: qꝛ tūc militat rō prime ptis huius text.
tū tunc alij filij si nō censentur exheredati ex quo etiā nō sunt
instituti per cōsequēs essent preteriti, ꝛ sic testm̄ ex isto capite
non valeret si non essent aliter instituti. ¶Tertio ego not. li-
mito qñ cum noie appellatiuo cōcurreret presentia vnius ex
filijs quē testator ad oculū demonstraret ꝛ valeret exhereda-
tio, ꝗuis plures filios haberet: qꝛ paria sunt vel nominatim
exprimere vel digito presentē demonstrare. l. nemo. in princ. de
here. insti. ꝛ. l. certum. in verbo digito ostēdantur. ff. si cert. pet.
ꝛ qđ vult glos. reputata sing. in. l. que extrinsecus. vbi dixi ff. de
ver. obli. qđ voluit Ange. ꝛ mo. in. l. iiij. de leg. j. ꝛ ita in specie tꝫ
17 Sal. in. l. Titius. in prin. ff. eo. ¶†Item ad istum tex. adde qđ
si plures cōmiserunt furtum, ꝛ episcopus dicit, excommunico
vnum ex illis, qui tale furtum fecit, nullus est excōicatus: qꝛ
non constat de corpore. Ita tenet gl. no. in. c. si sacerdos. in gl.
pe. de off. ord. Hos. tū ibi tꝫ ꝙ oēs erūt excōicati, sꝫ nō dꝫ verū
sm Bal. ibi: qꝛ si testōr dicat, exheredo vnū ex filijs meis cum
plures habeat null⁹ est exheredat⁹ vt hoc tex. ¶Tertio not.
ex eodē tex. sm Bar. ꝙ in odiosis indefinita, que pōt ad plu-
res referri non equipollet vniuersali. Adde tex. in. c. ꝗuis. el. j.
18 §. j. ꝛ ibi †Gemi. ad hoc no. de prebē. in. vj. In materia autē fa-
uorabili indefinita equipollet vniuersali. l. si plures. cū si. de le.
iij. de quo vide gl. magistrā in. c. vt circa. in ver. aliorū. de cle. in
vj. ꝛ gloss. in. c. j. de coniu. lepro. tex. in. c. qꝛ circa. ꝛ ibi Abb. ad
hoc no. de priui. plene per Bar. in. l. si plurib⁹. in prin. de leg. ij.
ꝛ late Ang. in. l. pe. C. de imp. ꝛ alijs subst. ꝛ late Pe. de Anch.
in rub. de reg. iuris. in. vj. Sed aduerte Are. hic dicit qđ nota-
bile Bar. non bñ probat in isto tex. qꝛ hic exheredatio erat fa
19 cta per numerū sing. †qui de sui natura ꝛ proprietate nō cō-
prehendit nisi vnum. vnde non pōt equipollere vniuersali de
ꝓprietate sermonis. l. si. ꝛ ibi Bar. ff. ad treb. sed tu dic ꝙ nō re-
fert an indefinita proferatur in plurali numero an in singula-
ri, vt ꝑ Bart. in. d. l. si pluribus. ꝛ in locis. ff. allegatis. ꝛ statim
ff. dicetur ꝛ iste tex. probat ꝯ Are. nam vult, ꝙ indefinita nō eq
polleat vniuersali ex benignitate: qꝛ sum⁹ in odiosis: ergo als
ex ꝓprietate eqpollet vniuersali. ¶In ista materia indefini-
te no. diligēter ꝙ etiā in dictis testiū indefinita non equipol-
let vniuersali: qꝛ dictū testis dꝫ de necessitate concludere lege
20 nō †hoc. cū si. C. vñ leg. ꝛ. c. in p̄ntia. de proba. vñ si testes depo
nunt, ꝙ canonici talis ecclesie elegerūt talem in syndicū, certe
illa indefinita canonici in numero plurali ꝓlata a testibus nō
ꝓbat ꝙ oēs vel maior pars consenserint. ꝛ sic nihil releuat: qꝛ
pt esse ꝙ duo vel tres ex canonicis tm̄ cōsenserūt, ꝛ sic nō oēs
cū essent decē, ꝛ vltra. silr si testes deponūt aliquē exercuisse iu
ra ep̄alia nō ꝓbāt ꝙ exercuerit oīa cū illa indefinita possit ve
rificari in aliquib⁹ iurib⁹. l. inter illā. ff. de ver. sig. ita signanter
b tꝫ Imo. in. c. auditis.^b in gl. sua in ver. exceptione. de prescrip. ꝛ
ibi Abb. in. v. no. illud dictum. idē tenēt Pe. de Anch. ꝛ Imo.
in. c. quāto. de ijs que fi. a p̄la. Alex. in plerisqꝫ cōsilijs q̄ retuli
in. d. l. nō hoc. Cōfirmo equiparādo testes ꝛ istrumēta. c. per-
uenit. primo. de test. cog. l. notionē. §. instrumētorū. ff. de verbo.
sig. ꝛ i exercēdis. C. de fide inst. vñ si i istro dicat ꝙ canonici ta-
lis ecclesie cōstituerūt talē syndicū nō ꝑ hoc ꝓbat ꝙ totū capi
tulū seu maior pars canonicorū cōsenserit in cōstitutione di-
cti syndici: qꝛ dicta verba canonici cōstituerūt potuerūt veri-
ficari in duob⁹. l. inter illā. ff. de verb. sign. ita originaliter deter
minauit. Old. Laud. in cōsi. c. inci. in executione. Spe. in tit. de
syndi. §. j. in ver. in instrumēto. Abb. ꝛ Car. Flo. in. c. ij. de con-
iug. lepro. Pe. de anc. ꝛ Imo. in. d. c. ꝗto. de ijs que fi. a prelat.
Bart. in. l. fi. C. de p̄di. curia. lib. x. Alex. in. l. rescriptū. in princi.
ff. de pac. ꝛ in cōsi. cviij. ij. vo. incip. in cā ꝛ lite vertēte inter do-
minos possessores. ꝛ in consi. cxcvij. ij. vol. incip. super hac du-
bitatione. ꝛ in cōsi. cxij. iiij. vo. inci. in cā ꝛ lite vertente inter fi-
lios, ꝗuis aliter teneat Gemi. in. c. si canonici. in princ. per illū
tex. de offi. ordi. in. vj. ꝛ latius in. c. ad decimas. in. j. not. per illū
21 tex. de rest. spo. in. vj. ¶†Quarto ꝛ vltimo no. ex hoc tex. in ꝑ,
benigna interpretatione. sm Imo. Alex. ꝛ Are. ꝙ interpreta-
tio dꝫ esse benigna, ꝛ fauorabilis que excludit odiū etiā cū an-
nullatione actus. Hic enim per talē interpretationē exhere-
datio redditur nulla, ꝛ tamen ista dicitur benigna interpreta-
tio rōne maioris fauoris, qui debetur filio sm Pau. de Castr.
hic. ꝛ ita cum laude dei remanet vtiliter commentata. l. ij.

LEX III.

2 ¶Si testator dicat, exheredo natū ex seia erit certa exhereda
tio, ꝛ nominatim facta, si seia erat vxor testatoris ꝛ fili⁹ vnus.
5 Hec verba latro, gladiator, ꝛ fur lꝫ proferant in gñe, nec spe-
ciē certi maleficij contineant, tamē dicuntur verba iniuriosa.
7 Hec verba, tu es spurius, vel fili⁹ monachi vel natus ex adul
terio sunt iniuriosa.
8 In testamento potest fieri contumelia.
10 Quando testator scit filium suum esse lꝫ appellet eū causa cō
tumelie natum ex adulterio, valet tamen exheredatio.

Et si pepercerit. Exheredatio dici
tur nominatim fie
ri per adiectionē nois materni. Itē vꝫ exheredatio
facta verbis iniuriosis. h. d. vsqꝫ ad. §. pure. ꝛ habet
1 duas partes, scđa ibi, ꝛ si cū cōuicio. ¶†No. j. ex hoc text. ꝙ ꝑ-
sona filij pōt certificari ꝑ expressionē nominis matris, sicut ꝑ
expressionē nominis paterni: imo mater est certior ꝙ p̄r. l. vul
go. ff. de sta. ho. Item aliquando demonstratio certa alicuius
sit per expressionem nominis filij sui, quādo filius est nobilior
ꝛ notior patre. tex. est no. in. l. j. §. casum. ff. de postu. ꝛ dꝫ Paul.
de ca. hic ꝙ Bal. eo audiente pōderabat illum tex. ad hoc duꝫ
eū legerēt. ꝛ simpliciter refert ꝛ sequit Are. hic. Tu aduerte lꝫ
notabile sit in se verum. tū ille tex. nō probat hoc: qꝛ ibi expres
sit non solum nomen proprium ipsius filij, sed etiā nomē pro-
prium

c ¶Unicū. Adde quod quādo vnicum tātum testamētum precedit ꝙ gñalis clausula sufficiat, tenet etiā Pau. de ca. in consi. ccccv. secundum impres. dubitatur an ꝑ dicta ṽba sed cōtrariū tenet me⁹ Soc. in consi. cl. xiij. in ver. secundo ꝑmitto, quē vide qui vult qđ requiratur etiā specialis mentio clausule derogatorie vt tollatur primū, ꝛ ꝑ plena declaratione dictorum Bar. in d. l. si qs. in prin. testa. vide eundē Socin. in. d. §. in legatis.

b ¶Auditis. Vide tu omino Feli. ibi in vergusta. vbi habes etiam ista dicta. ꝛ ibi ēt ponit legitimationē per ea que ponit Bart. in. l. labeo. ff. de supel. legat. ꝛ refert ꝛ sequitur Are. in l. serui electione. §. j. ff. de leg. j.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

prīū ipsius patris,nā ibi dicit text.publiū cecum Asprenatis
2 Nenū.stat ergo ex isto tex.†q̄d exheredatio dz esse certa & no
minatim facta si testator dicat exheredo natū ex Seia:q̄ tū erat
vxor testatoris,& ille natus erat vnus tm̄ vt declarat gl. Et si di
ceres q̄ lz ista Seia nūc sit vxor testatoris tñ filius poterat es
se natus ex alio marito:ergo vr̄,q̄d exheredatio non dicatur no
minatim facta nec valida,ppter dictā incertitudinē. Sed rñ
de,q̄ materia exheredationis est pportionabilis soli filio te
statoris,& in alio est res inepta.l.quidā cū filiū.ff.de verb.obli.
Bar.in.l.j.§.idem per cōtrarium.ff.de lib.agno.ideo necessa
rio intelligitur de nato ex Seia,& ipso testatore:q2 in alio nō ca
deret exheredatio. ¶ Scdo no.ex secunda parte tex.†q̄ exhe
3 redatio pōt fieri cū cōuicio,& sic cū verbis iniuriosis. Aduer
te tñ,q̄ pater in testō maledicendo filium,nō per hoc videtur
eū exheredare,qd patet.q2 cum maledictione pōt filius heres
institui,vt est tex.no.in.l.his verbis.§.j.ff.de here.instit.allega
tus in gl.vñ si testator dicat filiū meū maledico,non p hoc (vt
dixi) videtur filium exheredare, imo patri suus heres extitit:lz
in veteri testō contrarium seruaretur:quia maledictio patris
eradicabat domū filiorū. Imo plus,pater maledicendo filiuz
cū causa sufficiēti ad exheredationē,puta q2 dicat maledico fi
lium meū:q2 me verberauit adhuc nō videtur filium exhere
4 dare:q2 nec benedicendo videtur eum instituere heredem:†q2
verba dignationis vel indignationis non disponūt nisi illud
a q̄ sonāt ita ad literā[a] determinat singulariter Bal.in pe.de
cre.nec alibi,nec ab alio tactū reperi. Adde vltra Bal.q̄ simi
liter in testamēto veteri pater benedicēdo filium intelligebatur
eū heredē facere.vnde Isaac dando benedictionē Iac. intel
ligitur sibi dedisse successionē,vt dictū Genesis.xxvij.c.& habe
tur.xxij.q.ij.c.fi.in.§.itē opponitur.& facit mētionem gl.in.l.quo
ties.in principio.& ibi doc.ff.de here.insti.tamē hodie pater be
nedicēdo filium non dz per hoc eū instituisse heredē:imo si te
stator relinqueret filio vel filie aliquā rē vel quātitatē iure be
nedictionis vel p sua benedictione,put rustici plerūq3 dicūt,
& imperiti notarij sepe ita scribūt, nō per hoc intelligitur relin
quere titulo institutionis,nec hoc traditur ad institutionez.ita
no.tz Alex.in.l.nā qd.§.non omnis.ad Treb.& in consi.lxx.se
cūdi vol.inci.viso consilio alias per me reddito. ¶ Sz nō cre
do q̄ fm dictū Bal.sit verum qñ testator in maledictione filij
expressit cām sufficiētem ad exheredationē. Moueor q2 text.
in.d.l.his verbis.§.j.in quo se fundat Bal.loquitur qñ testōr ste
tit in genere maledictionis dicēdo ille fili9 meus impijssimus
de me male meritus,sed hic descēdit ad speciē specificādo cāz
maledictiōis que est sufficiēs ad exheredationem. Et magna
differētia est an testōr stet in genere maledictiōis an descēdat
ad speciē fm gl.& doc.hic,& gl.in.l.quoties.§.si quis nomen.ff.
de here.instit. Itē addet tex.in.c.lz vniuersis.de voto.in verb.
5 sub interminatione maledictionis paterne. ¶ †Tertio no.fz
Bar.& alios q̄ ista verba latro,gladiator,& fur,lz proferātur
in genere,nec speciē maleficij certā cōtineant,tñ dicuntur ver
ba iniuriosa, & caderēt in statutis loquētibus de verbis iniu
riosis & punientibus dicētē verba iniuriosa.adde pleni9 Bar.
in.l.itē apud labeonē.§.sed qd dz.ff.de iniu.& Bar.in cōsi.cviij.
inci.in qone vertente inter dñam Nicolutiam.& in.l.turpia.in
6 prin.ff.de lega.j.†Aduerte tñ q̄ per illa verba tu,dicis falsum
non infertur iniuria:q2 non intelligitur qd ex certa scientia et
sic dolose dicas.ita notabiliter determinat Salic.in.l.de tute
la.C.de in integ.resti.mi.p illū textuz in verbo falso,lz dicat q̄
superbi & elati incontinēti illa assumerēt in suam iniuriam di
cta qd no.q2 forte alibi in specie non habes,& bñ facit.l.si non
conuicij.C.de iniur. ¶ Quarto no.ex isto tex.ibi,& si ex adulte
7 rio natū fm Bar.q̄ ista verba tu†es natus ex adulterio vel
es natus ex monacho,vel spurius,& similia verba sunt verba
iniuriosa.& ita etiā no.Bar.in.l.turpia.in prin.de leg.j. ¶ Li
mita & intellige hoc esse verū nisi improperās pbaret verū es
b se:tunc nō teneretur iniuriarū,q2 reipublice[b] interest manifesta
ri eū esse illegitimū,ne passim admittatur ad dignitates, & offi
cia publica,quorū nō est capax tex.est de hoc no.presertim in
rōne decidēdi.in.l.eū q nocentē.in prin.& ibi Bar.ff.de iniur.&
tex.in.l.si quidē.C.eo.de iniu. Ang.& Alex.hic.cū cōcor.per eū
alle.late Vid.Lau.in cōsi.iiij.inci.cōsueuit dubitari,an dicens
alicui verbū iniuriosum.late Io.an.in addi.Spec.in tit.de in
iu.post prin.vbi vr̄ aliter tenere,& late Abb.in.c.cū te.de re iu
di.& idē Abb.in.c.fi.de iniur.& not.And.de Iser.in.c.j.§.si qs
vero temerario ausu.de pa.iur.fir. ¶ Quinto & vlti.no.ex isto
tex.fm Ang.Imo.Rap.cu.& Alex.q̄ cōtumelia seu iniuria,
8 & sic delictū pōt fieri in testō.†nec per hoc vitiatur testm̄,qñ ta
lis iniuria seu maledictum incidēter contingeret ipsum testm̄
lz alias actus extraneus,& nullo modo ptinēs ad testm̄ vitiet
ipsum testm̄.l.heredes palā.§.fin.ff.de testa.& l.cū antiqtas.C.
eo. Confirmo vltra eos arguēdo de actibus ad delicta.l.oēm
ff.de iudi.nā eodē mō actus pñt fieri in testō fm gl.& Bar.in
d.l.hrdes palā.§.fi.& dixi post alios in.d.l.cū antiqtas.C.de te
sta. Silr etiā quasi actus,& sic aditio hereditatis pōt fieri in
ipso testō.l.si auia.C.de iure delibe.& sicut iniuria pōt cōmitti
in testō,vt hic.silr iniuria pōt in testō remitti.fm Bar.in.l.nō
solū.§.j.ff.de iniu. Sic etiā pax pōt fieri in testō fm Bal.in.l.si
9 tibi.§.j.ff.de pac.†Silr cōstitutio duorū reorū pōt fieri in te
c stō.[c] l.eādē.in prin.ff.de duo.re.& l.iij.§.eū igitur.iuncta glos.de
vi & vi ar. Ang.in.l.hac cōsultissima.in prin.in lectura impssa.
C.de testa.vbi dicit se ita de facto Senis cōsuluisse. Similiter
etiā pignus pōt cōstitui in testō.l.nō est mirū.ff.de pig.actio.
¶ Expeditis textualibus venio ad apparatū gloss. ¶ Capio
glo.fi.in verb.ex adulterio.quā diuide in quatuor partes. In
prima supplet ad tex. In scda opp.& sol. In tertia idē facit. In
quarta & vltima allegat vnā cōcordantē ad text.scda est ibi:lz
sit ff.j.de carbo.edi.tertia ibi:itē ff.j.de lega.j. quarta & vltima
est ibi:itē facit hic ad fi. ¶ In eadē gl.ibi quantū ad carbon.lz
Bar.simpliciter trāseat cū ista sol.glo.tñ ista sol.nō est vera, &
cōiter reprobatur p doc.q2 si ibi exheredatio valeret:vt vult gl.
cessaret bo.pos.carboniana,que nō datur vere exheredato.l.
qui.de inofficioso.ff.de inoffi.test.eo q2 carboniana nō [datur] cō
dito testō nisi preterito,q2 datur illi cui datur cōtratab.l.j.§.Pō
po.ff.de carb.edic. ¶ Vñ sequēdo distinctionē gl.nostre que se
quitur ex mēte Ang.& Mod.hic.Bar.in ɔ̄rio,rñde tu plenius &
10 fundamētali9 q̄ ipsi dicāt. Dic ergo†q̄ in isto tex.aliū testōr
sciebat eū esse filiū suū,lz cōtumelie cā eum appellaret natum
ex adulterio:& tunc vz exheredatio.ita loquitur iste tex. Et tunc
nō haberet carbo.que non datur vere exheredato p regulaz.d.l.
qui de inofficioso.ff.de inoffi.aut testōr credebat ipsum nō esse
filiū suū,sz esse ex adulterio natū,vel erat de hoc dubius.& tūc
exheredatio non vz,cū sit facta tāq̄ de extraneo,ergo est ine
pta.l.quidā cū filiū.de ver.ob.si probetur esse fili9 testatoris,& sic
testatorē errasse.tex.est in.l.si posthum9.§.fi.ff.eo.& sic cū talis
exheredatio sit nulla,habetur p preteritione.l.nō putauit.§.nō
queuis.ff.de cōtrata.ideo habet ɔ̄tab.& per cōsequēs si est im
pubes hz carbonianā.d.§.Pōpon.& ita proprie loquitur ɔ̄rium
gl.de.d.l.j.§.idē ait cū quidā.& ibi tex.in fin.pprie assignat istaz
rōnem dū dicit,q2 nō est filius exheredatus. Et ad obtinendū
11 in bo.pos.carbo.sufficit semiplena pbatio filiatiōis,†cū p eam
nō efficiatur heres irreuocabiliter & carboniana nō tribuit ius
sed est simplicis facti.l.j.cum gl.& ibi Bal.C.de carb.edic.& in
l.iij.§.cause.ff.e.Bar.in.l.j.§.idem ait cum quidā.& ista est veri
tas. ¶ In ea.gl.ibi,sed hic stetit in genere. Trufa est ista sol.
fm Bar.& doc.q2 si in hoc tex.testōr descendisset ad speciē,tā
to magis ostenderetur filius dignior odio q̄ in eū voluit exer
cere eū exheredādo. Itē ista sol.glos.vr̄ confundi per text.no
strū in exēplo in quo posita est dum dicit,q2 nat9 ex adulterio
est descēdere ad spēm iniurie magis q̄ si dicatur latro vel gladia
tor. Itē ɔ̄ sol.gl.facit tex.quē statim vltra scribētes adducam
vñ Bar.& cōiter doc.hic.& ibi sequuntur sol.gl.positā in.l.ɔ̄ria.&
q̄ ibi verba infamatoria fuerunt prolata in actu fauorabili &
largitorio.s.in legatis que fiunt ppter bñ merita & ppter bene
uolentiā testatoris.l.nec adiecit.ff.p soc.quibus cōuicia repu
gnāt:vñ cum repugnēt materie in qua prolata sunt,iō vitiāt.
Sed in isto tex.ista verba fuerūt prolata in actu odioso,scz in
exheredatione que fit ppter demerita.ideo illi cōuicia conue
12 niūt. Ideo non vitiant. ista est cōis sol. ¶ †Confirmo istā cō
munem sol.per bonū tex.qui nō allegatur ab alijs:nec hic nec
ibi in.l.diui Verus & Antonius.ff.de adimē.leg.vbi testōr p
verba generalia non descēdendo ad spēm appellādo legata
rium pessimum,intelligitur reuocare legatū in priori scriptu
ra sibi factū.ita dicit ibi tex, Ergo multo fortius ab initio per
verba generalia debet impediri & vitiari legatū,q2 facili9 im
peditur ab initio fieri q̄ factū tollatur.l.patre furioso.cū simili
bus.ff.de his qui sunt sui.& c.queadmodū.de iureiu.& iste text.
etiam confundit so.gl.nostre quā.ff.reprobaui. ¶ Sed aduer
te q2 istam cōem so,quā tenui reprobat subtili9 Rap.cu.hic, &
in.d.l.turpia,q2 tex.ibi formaliter dicit,turpia legata, Sz tur
pia legata dicūtur esse illa que turpitudinē continēt.l.genera
13 liter.& l.si plagij.ff.de verb.ob.†Sz fm suprascriptā cōem sol.
legata ibi essent turpiter demōstrata,non aūt essent turpia,vt
ibi dt tex.ergo ista cōis sol.nihil vz.ad itū tex. ¶ Sz tu defen
dēdo cōem so.rñde q̄ tex.ibi non simpliciter dt turpia legata
sed subdit que notandi.i.infamandi legatarij cā adscribuntur
& sic relatiuū que,positū sine copula stat restrictiue.l.ea tñ ad
iectio.ff.de lega.iij.& sic restringitur solū ad illa turpia legata que
tendunt ad improperandū legatariuz.puta si honeste mulieri
testōr legaret vnguenta meretrica vel ñ alicui graui doctori
scholaris legare laruas,q2 animo infamādi facta esse cēsetur.

a ¶ Ad lrām.adde q̄ hoc dictuz Bal.dt ēt singulare idē Ias.i authē. non licet.C. de lib.preteri.

b ¶ Qz reipublice. Add q̄ merito,q2 isti nō sunt deo amabiles nec mūdo honorabiles,nec i bello seculari fortes,minusq3 in fide stabiles: put dicit text.sing.in l.si gēs anglorū. lvj.dis.quē refert Bald.in.l.j.C.de his q pene no.& refert cur.in cōs. xxxvj.& ɔsi.xxxv. & in cōsil.lxxxiij. ver. corroboratur. & ad materiam limitationis vide aliquid p Lud. ro.in cōs.xcvj. in ci.sup eo qd q̄ritur an actione iniuriarum.

c ¶ In testō. Add Bart.in.l.si titio aut Seio. in pn. ff.de leg.ij.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

⁊ tunc odio testatoris pro nõ scriptis habet͛,vt ibi dicit text.⁊ sic tene communẽ sol. ¶ Item aduerte circa duos tex.allegatos in gl.scilicet.l.quoties.§.si quis nomẽ.in verb.non tamen id quod contumelie causa solet addi.j.de here.instit.vbi institutio facta cũ turpi demonstratione vitiatur.gl.hic, ⁊ ibi rñdit,ꝙ ibi descendit ad speciẽ demõstrationis,qꝛ talẽ hominẽ nõ occidit,sed in.l.his verbis.§.j.eo.tit.stetit in genere,qꝛ solũ in gñe dixit. Ille filius impijssimus de me male meritus heres
14 esto.†nã plus operat͛ expressũ in specie ꝙ in genere.c.si sacerdos.de offi.ordi.cle.j.in fi.de exces.prela. ¶ Sed aduerte quia Rapha.Cu.aliter ⁊ subtili⁹ rñdet cõcordãdo istos duos text. ⁊ dicit Aret.ꝙ est multũ elegans doctrina,licet conetur eam ĩpugnare ꝙ aut ex turpi demõstratiõe apparet psona certa,sꝫ remota illa turpitudine remanet incerta,tũc non vꝫ:puta testator dixit q heri occidisti Titiũ,mihi hr̃s esto. Remota ista turpitudine occisiõis incertũ est qs iste sit.⁊ tunc talis institutio nihil vꝫ.ita sequit͛ tex.in.d.§.si quis nomẽ.aut remota turpi demõstratiõe,adhuc remanet psona hr̃dis certa, ⁊ tũc vꝫ, institutio.ita loquit͛.d.l.his verbis.§.j.qꝛ ibi remota illa turpitudine filius impijssimus de patre male meritus remanebat adhuc psona filij instituti certa ⁊ turpia adiecta in testõ rejciũtur.l.obtinuit.j.de cõdi.⁊ demõ.ista sol.lꝫ subtilis mihi nõ plꝫ:qꝛ tex.in.d.§.si qs nomẽ.dt ꝙ persona heredis erat demõstrata indubitato signo ꝙ pene nihil a noie distat:⁊ tũc vꝫ institutio,sed excipit text.non tñ ꝙ cõtumelie cã solet addi.⁊ sic vult ꝙ demonstratio certa suffcit,sed nõ contumeliosa vel infamatoria:⁊ sic ideo ibi nõ vitiatur:qꝛ remota turpitudine remaneat incertitudo instituti,vt dt Raph.cu.qꝛ isto modo exceptio nõ esset de regula,⁊ sic nõ esset bona.l.j.cũ glo.j.de reg.iur.gl.in rub.de regul.iur.in.vj.Bar.in.l.in his.s.de legib.⁊ in l.si eum.§.qui iniuriarũ.s.si quis cautio. ¶ Alio modo cõcor-
15 dãt ista iura Are.ꝙ tex.in.d.l.his verbis.§.j.†loquitur qñ turpis demonstratio seu maledictio profert͛ a patre:⁊ tũc institutio vꝫ:qꝛ illa maledictio in patre censet͛ poti⁹ monitoria ⁊ correctoria,⁊ lꝫ pater ibi dicat filiũ esse impijssimũ,tñ voluit eum instituere ex charitate naturali amoris paterni p quã voluit vincere nequitiã filij:secus qñ talia verba proferũtur ab alio testatore ꝙ a patre.ita loquitur.d.§.si quis nomẽ.⁊ ista est satis bona,plus tñ placet prima sol.gl.⁊ communis,quam tene.

1 ☞ Exheredatio est fiẽda pure ⁊ nõ sub cõd.vel in diẽ.9.10.
5 Si filius instituatur sub conditione ⁊ in defectum exheredetur an valeat testamentum.
6 In institutione conditionali conditio quandocunque veniẽs trahitur retro.
11 Filij institutio sub conditione potestatiua valet.
12 Pro conditionibus negatiuis prestatur cautio mutiana.
13 Quando filius est institutus sub cõditione casuali vel mixta, ⁊ in eius defectum exheredatus,talis exheredatio facta sub contraria conditione valet.

1 **§. Pure.** ¶ No.ꝙ exheredatio filij dꝫ fieri pure.† Ex quo sequit͛ ꝙ nõ põt fieri sub cõditiõe vel in diẽ vt hic.⁊.l.sub cõditiõe.j.de bo.pos.ꝯtabu.ꝙuis videat͛ minus iniurie habere exheredatio conditionalis ꝙ pura.cũ ea, que sunt in cõditione.nõ sint in dispositione,vt.l.si qs sub conditione dãdorũ.ff.j.si qs omis.cau.testa. Ergo cũ exheredatio cõditionalis sit minus iniuriosa ꝙ ille que fit pure,videbat͛ ꝙ nõ ita vitiaret.istud faciebat dubitationẽ in hoc tex.Contrariũ tñ in ea deciditur.⁊ que sit rõ decidẽdi statim intelligetis. ¶ Ego in ista regula sic procedã. Primo inquirã rõnem fundamẽtalẽ huius regule qꝛ scire est rẽ per cãm cognoscere fm phylosophum,⁊ refert Bar.in.l.admonẽdi.s.de iureiur.⁊ in.l.pupillus si fari.in prin.j.de acq.her.itẽ tunc arbitramur rem scire quãdo primas causas ⁊ prima principia intelligimus fm phylosophum quẽ refert Angel.in.l.q Rome.§.duo fratres.in.j.q.j.de verb.ob.Scdo ponam duas ampliationes ad istaꝫ regulã.Tertio ponã duas fallẽtias. ¶ Primo ergo inquirẽdum est,que sit rõ regule tex.nostri,dicit Raph.cu.rõnem esse
2 †qꝛ liberi certo iudicio sunt a parẽtum successione remouendi.ita inquit iuriscõ.in.d.l.sub conditione.j.de contratabu.sed ista rõ vr̃ quasi eadẽ cũ dicto:ergo nihil vꝫ fm glo.in.l.Labeo. ⁊ Neratius.j.de vsucap.⁊ glo.in.l.pen.s.de offi.pcu.cesa.istud enĩ est qd querimus quare liberi certo iudicio, ⁊ sic pure sint exheredãdi.vñ glos.in.§.seq.in verbo submoueri.⁊ gl.in.l.si ita scriptũ.§.fi.j.eo.assignãt aliã rõnem que est bona,⁊ quam tene quare filius nõ possit sub cõditione exheredari,qꝛ interim pẽdẽte cõditione exhr̃dationis reperiret͛ pteritus.⁊ sic testm̃ nõ valeret ⁊ ista est bona. ¶ Istã rõnẽ subtiliter impugnat Ra-
3 pha.cu.hic.⁊ latius in.§.seq.triplici fundamento.† Primo qꝛ nõ est verũ ꝙ exheredatus sub cõditione sit interim preteritus uno interim est exheredatus:sicut in simili cõditionaliter institutus tñ interim dr institutus ⁊ nõ preteritus.l.mulier.in fi.j.de cõdi.insti.vbi substitutus q est cõditionaliter institut⁹ tñ interim dr institut⁹ ⁊ nõ preterit⁹. Tu stringe fortius illum tex.ꝙ substitutus ibi est ppꝛie institutus ꝙuis sit cõditionaliter.vt ibi etiam vult Bart.⁊ patet vltra Bart.qꝛ ibi verbum instituo,est positũ in cõditione.sed conditio dꝫ stricte ⁊ ppꝛie impleri.l.q heredi.⁊.l.meuius.j.de cõdi.⁊ demõ. ¶ Sꝫ ad hoc dupliciter rñde.primo ꝙ tex.in.d.l.mulier.pcedit in extraneo in filio aũt,si sit institutus,vel substitut⁹ sub cõditiõe,vel substitutus nõ est verũ,ꝙ interim dicat͛ institutus,imo est preteritus ⁊ interim rũpit testm̃.l.si pater.C.de insti.⁊ subst.⁊.l.pen.j.ti.j. ¶ Scdo rñde etiam fatendo assumptũ Rapha.ꝙ sit verum,ꝙ filius sub conditione exheredatus interim pẽdẽte cõditione dicat͛ exheredatus ⁊ nõ preteritus etiã fatẽdo hic dic ꝙ deficiẽte postea conditione exheredatiõis fili⁹ esset preterit⁹:vnde talis potẽtialis preteritio que põt esse reddit testm̃ nullũ.l.si filius qui in ptãte.j.eo.Instit.de exhere.li.in princip.
4 ¶ †Scdo mouet͛ Rap.qꝛ ille dr esse preterit⁹ de quo nulla est facta mẽtio in testõ.l.fi.circa medium.C.de lib.prete.⁊ insti.de exhere.lib.in princ.sed qñ filius est sub cõditione exheredatus de eo facta est mẽtio in testõ ergo nõ põt dici ꝙ sit preterit⁹. ¶ Sed tu dic ꝙ istã obiectionẽ tollit tex.in.§.eadẽ hec.Insti.de here.q ab intest.vbi tex.dicit preteritis.l.neqꝫ heredib⁹ institutis neqꝫ vt opꝫ exheredatis.ergo filius q nõ est exheredatus vt opꝫ,⁊ sic pure dicitur esse preteritus.l.nõ putauit.§.nõ
5 queuis.j.de ꝯtab. ¶ †Tertio ⁊ vltimo mouet͛ Rap.cu.qꝛ attẽta rõne gl.sequeret͛,ꝙ si filius instituat͛ sub cõditiõe ⁊ in defectũ exheredet͛,ꝙ nõ valeret testm̃:qꝛ interim est preterit⁹ do nec pẽdet cõditio tã institutionis ꝙ exheredatiõis ⁊ tñ istud est falsum,vt.l.si pater.C.de insti.⁊ substi.⁊ hic in gl. Sꝫ ad hoc plane rñde,ꝙ qñ filius est institutus sub cõditiõe, ⁊ i defectũ exheredat⁹,ideo tũc vꝫ testm̃:qꝛ nullo casu põt dici pterit⁹:qꝛ in oẽm euentũ reperit se vel institutũ vel exheredatũ:siue eueniat cõditio institutionis siue exheredationis.nec interĩ pẽdẽte vtraqꝫ cõditione,põt dici pteritus,cũ fictione iuris trahat͛ retro.l.qd dr.de testa.mili.⁊.l.Iulianus.s.de cõdi.inde.qꝛ lꝫ in legatis ⁊ fideicõmissis cõditio nõ trahat͛ retro.l.j.§.j.ff.ad sylla.tñ in institutionib⁹ cõditio qñcunqꝫ eueniẽs trahit͛ retro.l.heres qñqꝫ.j.de acq.here.ne alias cõtingat absurdũ ꝙ testator decedat p parte tpis testatus ⁊ p parte intestat⁹ ꝯ regulã l.ius nostrũ.j.de reg.iur.⁊.l.hr̃ditas ex die.de here.instit.⁊ ita tꝫ Bar.in.l.suus quoqꝫ.in princ.de here.instit.⁊ in.d.l.j.§.j.ad sylla.⁊ in.l.si is q p emptore.in.v.prin.de vsucap.⁊ in terminis nostris Bal.in.d.l.si pater.in.viij.q.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ Alerã.
6 vbi lati⁹ dixi. ¶ †Et si tu subtiliter diceres bñ verũ est,ꝙ i instõne cõditionali cõditio qñcũqꝫ eueniẽs trahit͛ retro p rõnẽ s.traditã.sꝫ istud non vr̃ pcedere in exheredatione cõditiõali q est odiosa vt trahat͛ retro:vt hic.rñde ꝙ lꝫ exheredatio conditionalis sola,qꝛ est odiosa,nõ trahat͛ retro:tñ bñ trahit͛ retro qñ est vnita simul cũ institutione cõditionali:a qua consequit͛ ꝙ alias per se nõ haberet.ar.l.si cõem.cũ si.s.quẽad.serui.ami.⁊.l.imperator.scda.s.de sta.ho.⁊ ita rñdet subtilis doctor Bñ.de plũbi.in repe.d.l.si pater. ¶ Ego vltra Rapha.⁊ oẽs stringo forti⁹ tex.in.d.l.si pater.ꝯ istã cõem rõnem gl. hoc
7 modo.†nã qñ fili⁹ instituit͛ sub cõditione,⁊ in defectũ cõditionis exheredat͛,⁊ cõditio instõnis vel exhr̃datiõis purificat͛ in vita ipsius filij tũc bñ trahit͛ retro.ita pcedunt predicta.sed si filius interim moreret͛ pendẽte cõdõne instõnis vel exheredatiõis,tũc,mortuo filio,ñ posset ampli⁹ cõdõ trahi retro qꝛ deficeret extremũ ad qd.l.huic scripture.s.ad.l.Aqui.⁊ in terminis Bar.in.d.l.si is qui pro emptore.in ver.expediti de postliminio.⁊ in.v.q.prin.ergo tũc esset preteritus,ergo testm̃ nullũ cũ possit euenire casus in quo fili⁹ reperiat͛ pterit⁹.⁊ potẽtialis preteritio annullat testm̃ vt.s.ppꝛie dixi.⁊ tñ ꝯtrium decidit tex.in.d.l.si pater,ergo rõ gl.est falsa.⁊ pdicta falsa. ¶ Ista est alia difficultas quã examinaui in.d.l.si pater.vbi nouiter attẽtaui ꝙ adhuc mortuo filio cõditio existens trahat͛ retro alias nõ posset pcedere ille tex.nec p mortẽ filij dicat͛ deficere extremũ ad qd,ex quo superest heres filij eũ representat.vt in aut.de iu.iur.amo.pst.in prin.tñ sup hoc bñ cogita,qꝛ est scrupulosus passus.⁊ sic habes defensatã rõnẽ glo.quã tene. ¶ Aliam rõnẽ assignat Rap.cu.vno verbo.in.§.seq.⁊ ibi etiã Sali. sen-
8 tit,sꝫ ego pleni⁹ ponã. nã ideo p forma est traditũ ꝙ filij debeãt pure exhedari ⁊ nõ sub cõditione ppter continuationeꝫ dñij q̃ fit mortuo pr̃e in ipsum filiũ q ẽt viuo pr̃e dicebat͛ quodãmodo dñs bonorũ paternorũ.l.in suis.j.e.⁊.§.sui.Instit.de her.qua.⁊ dif. Ideo dꝫ pure exheredari pter aliũ a pr̃e institutũ ne cõtingat duos esse heredes ⁊ dños eodẽ tpe insolidũ ꝯ.l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculũ.cũ si.s.cõmo.⁊ lꝫ ipsi nõ dicãt. Istã rõnẽ assignat Bart.in.d.l.in suis.quare pteritio filij reddat

reddat testiū nullū.ꝛ lꝫ Bar.i hoc in rōne ꝓteritiōis cōiter ibi repꝛehēdāt.vt ibi videbimus:tū in ꝓpōsito ista ratio satis vꝫ tollerabilis in erheredatione quare debeat esse pura ꝛ nō cōditionalis. ¶ Istā tū rōnē repꝛehēdunt Mod.papiē.hic. scꝫ Jac.pute.ꝛ Biero.tot.qꝛ data ista rōne ꝓ vera,sequeret, ꝙ si filius esset institut⁹ ꝓ parte.ꝛ datus sibi coheres in alia parte ꝙ coheres nō possit adire partē suā nisi ab illa fili⁹ esset erheredat⁹ nec duo sint dñi ꝛ heredes insolidū in illa parte,ꝛ tamē istud est falsum,qꝛ nō est necesse ꝙ filius erheredaret a pꝛe cohꝛdis.l.si posthum⁹.§.qđ vulgo.j.eo.ꝫ ad hoc facile est rñdere put ibi rñdet Bart.magister legistarū in d.§.qđ vulgo.qđ testō:dādo coheredē filio facit de suo volūtariū,qꝛ ꝓ dationē coheredis tollitꝛ suitas fm cōem opi.l.apud Julianum.§.idem Julian⁹.vbi dixi.j.ad treb. ¶ †Stat ergo regula ter.ꝛ eius rō qđ erhꝛdatio dꝫ esse pura ꝛ si sit cōditionalis nihil vꝫ. ¶ Amplia istā regulā duobus modis. Primo vt pꝛocedat, etiam si filius erheredat sub tali cōditione,que tacite inerat:puta erheredo filiū meū,si institut⁹ adhibit hereditatē vt.j. primo.§. in ver.quēadmodū.qꝛ non exꝛimit per eū modū,ꝓ quē tacite ineſt vt ibi dicā.ergo etiaꝫ tūc habeꝛ ꝓ preterito.ꝛ sic testm est nullū vt ibi. ¶ †Scdo ampliat istam regulā vt pꝛocedat non solū,qñ erheredatio fit sub cōditione casuali vel mixta:ſꝫ etiā si fieret sub cōditione potestatiua adhuc nihil vꝫ,qꝛ lꝫ valeat institutio filij facta sub cōditione potestatiua.l.suus quoqꝫ.in prin.j.de here.instit.ꝛ l.fi.de condi.insti,eo.qꝛ institutio filij facta sub conditione potestatiua q̄ pēdet a volūtate ꝛ arbitrio filij hꝫ pꝛo pura.ita dicit ter.in l.j.§.q sub conditione.j.si quis omissa cau.testa.tū filius nō pōt erheredari sub cōditione potestatiua,qꝛ erheredare filiū sub conditione si hereditatē velꝫ let supernacuū ꝛ ineptū est.ita formaliter dꝫ tert.l.iā dubitari. in prin.j.de her.instit. Pro ista ampliatiōe Alex.ꝛ Are.hic addunt rōnem que videtur multum colorata ꝛ fundamentalis. Nam qñ filius institutus sub cōditionē potestatiua.ideo vꝫ, qꝛ ibi imputet si non implet conditionē ꝛ hereditatē cōsequatur vt iurib⁹ prꝛallegatis.ꝛ facit ter.not.in l.fi.C.de necess.ser. here.inst.non sic est in erheredationē sub conditione potestatiua facta,vbi nō pōt imputari si non impleuit cōditionē per quam excluditur ab hereditate paterna,qꝛ ipse nō debuit dare cām sue erheredationi. ¶ Et si dicas ꝙ filij⁹ nō debuit talē conditionē implere:certe tūc deberet expectari donec ampli⁹ impleri nō posset,ꝛ tūc diceꝛet cōferri post mortē ipsius filij, ꝛ sic erheredatio redderet nulla qꝛ fili⁹ in vita reperiret se pꝛeteritū.ꝛ sic testm esset nullum.l.si ita scriptū.§.fi.j.eo. †Sed ad istud fundamētum pōt dicere ꝙ filius in vita pōt pꝛomittere nō implere cōdōnē exhꝛdatiōis sub cautiōe mutiana:q̄ pstatur ꝓ cōditionib⁹ negatiuis q̄ alias nō pūt in vita impleri, vt l.mutiane,j.de cōd.ꝛ demō.hꝫ in l.sue apud acta.C.de transa. ¶ Tenēdo istā Ampliationē, ꝙ fili⁹ nō possit erheredari ēt sub cōditione potestatiua,nō obstat si diceres ꝙ si filius pōt instituī sub cōditione potestatiua vt iuribus prꝛallegatis,ergo ita deberet posse erheredari sub cōditione potestatiua, qꝛ dico ꝙ non est bonum argumētum ab institutione que est fauorabilis,ad erheredationē que est odiosa.vt l.cū quidam.j. eo.Item ter.in l.sub conditione.j.de contratab.manifeste facit istā differentiam inter institutionem filij factam sub conditione ꝛ erheredationē.Itē nepos potest ab auo sub quacūqꝫ conditione institui.d.l.suus quoqꝫ in prin.ꝛ tū non potest sub quacunqꝫ conditione erheredari:vt hic:ꝛ d.l.sub conditione. ꝛ istam ampliationē tenent Rapha.cu.Are.ꝛ latius Alexan. hic Ang.Jno.ꝛ Rap.cu.in l.fi.de condi.insti.repꝛobata glo.ꝛ valde no.ibi in gl.fi.que notabiliter tꝫ contrarium.ꝛ eam simpliciter sequit Pau.de ca.hic ꝛ nō bñ. ¶ Jam regulam tert. sic ampliatam limita fm glo.nostram duobus modis. † Primo qñ filius esset institutus sub cōditiōe casuali vel mixta.in eius defectū erheredatus talis erheredatio facta sub cōtraria cōditione bñ tꝫ,vꝫ,vt est ter.in l.si pater.C.de inst.ꝛ substi. eo qꝛ tūc in omnē euentū erit aut institutus aut exheredat⁹, siue eueniat cōditio institutionis siue exhꝛdatiōis, ꝛ sic nullo vnq̄ casu erit preteritus,ex quo tūc cōditio qñcunqꝫ eueniēs trahetur retro. ¶ Per istā rōnē ego repꝛobo vnā mirabilem ꝛ nouā limitationē quam tradit Raph.cu.hic ad d.l.si pr̄.nec alibi legi,vt non ꝓcedat contra qñ exhꝛdatio primo loco esset facta sub cōditione,ꝛ in defectū illius cōditionis fili⁹ est institutus tꝫ mirabiliter,ꝙ tūc nō valeret,qꝛ ibi data est a lege forma ꝙ testatoꝛ incipiat ab institutione cōditionali ꝛ in defectū fili⁹ exheredet.Sed in casu isto hec forma non est seruata:igit actus est null⁹.ꝛ nemo hic nec in d.l.si pater.facit mētionē de hac mirabili limitatiōe,ego puto ꝙ ista limitatio nō est vera: toꝛqꝛ rō fundamētalis quaꝫ ā.pꝛorime assignaui ad d.l.si pater:militat ēt isto casu:qꝛ si neutro casu fili⁹ reperit ꝓteritꝰ,ergo deberet valere quocūqꝫ modo incipiat,ꝛ sic de tali ordine non est curandū.l.nec em̄.de sol.Bar.in l.ij.§.prius.j.de v ..ꝛ
14 pup.ꝛ ineptū est dicere† ꝙ talis ordo sit de forma cū nihil r..
a leuet.ꝛ solēnitas ꝺ leuis[a] cuius omissio nihil aut parum releuat fm Bar.in l.j.§.fi.per illū ter.de vē.inspi.in l.cum hi.§.si pretor.de trāsa. Itē qñ solēnitas non est magne importa.. io cōsiderato effectu.vt in ꝓpōsito eius omissio nō vitiat actum. ita no.tꝫ Pau.de ca.in l.vniuersas.C.de preci.imper.offe.post Bar.ibi.ꝛ in l.obseruare.C.de cu.lib.r. ¶ Scdo limita regulā huius ter.procedere in filio iam nato.Posthumus aūt potest sub conditione erheredari.l.j.§.sed ꝛ si incertum.in ver.sed ꝛ si a sub conditione.ā.de vētre in pos.mit.allegata in glo.dūmodo talis conditio exheredationis purificet antequam nascatur posthumus.l.cū posthumus sub cōditione.ꝛ l.posthuma.j.e. tūc cū natus nō reperit se preteritum sed pure erheredatum, ꝛ posthumus anteq̄ nascatur,non rumpit testm̄.l.j.ꝛ ij.C.de posthu.here.instit.ꝛ l.posthumo.C.de cōtratab.ꝛ ita declarat Bal.in d.l.si pater.in iij.ꝛ in ix.opp.C.de instit.ꝛ substitu.ꝛ ita habes perfecte declaratam regulam huius ter.

1 ☞ Erheredatio facta intra secundum graduꝫ trahitur etiā ad alios gradus.

2 Clausula app.remo.posita in vno capite rescripti trahitur ad omnia precedentia ꝛ sequentia ꝛ est fauorabilis.4.

5 Casus de exheredatione facta in fine post omnes gradus an trahatur ad omnes gradus precedentes.

8 Exheredatio facta in fine post omnes gradus trahitur retro ad omnes gradus precedentes.

10 Clausula posita intra vnum gradum ad illum tantum refertur,sed posita intra gradus vel ante omnes post omnes refertur ad omnes.

14 Exheredatio facta intra gradum seu inter plures personas eiusdem gradus solum refertur ad illum gradum in quo est clausula ꝛ non ad alios. b

19 Quid sit exheredatio.

20 Clausula posita in principio per se stans refertur ad omnia capitula que sequuntur.

21 Exheredatio facta intra duos gradus refertur ad vtrunque gradum.

26 Exheredatio facta de filio post aditam hereditatem non vꝫ.

27 Conditio respicit originem actus.

§. Filius inter. Pro intellectu huiꝰ subtilis ꝛ difficilis,§.premitte,ꝙ iste §.in prima pte qñ exhꝛdatio fit itra gradū.Hl.Bar.ꝛ oēs itelligūt ꝙ intelligaꝫ exhꝛdat⁹ a toto illo gradu tm̄ ꝛ nō ab alijs.ita ēt tenēt Bsoff.Bar.ꝛ alij oēs in l.j.C.de lib.ꝓte.Insignis doctor Pe.de beru.tenuit nouā opi.ꝫ oēs:ꝛ dedit nouū intellectū ad istū ter.ꝛ sic tenuit ꝙ si exhꝛdatio fiat itra vnū gradū ꝙ tū trahaꝫ ad oēs gradꝰ sequētes ꝛ pcedētes.motꝰ ꝓ tria. Primo ꝓ istū ter.in ꝛ.añ hꝛdis.qꝛ lꝫ hic exhꝛdatio fit intra gradū:tū ꝓcedit sequētes gradꝰ:ergo dꝫ ad oēs trahi,cū dicta in ꝓpatiōnib⁹ intelliganꝫ in sequētib⁹ repetita.l.Titia.§.idē rūdit.j.de
1 ver.obl. ¶ †Scdo ꝛ fortiꝰ ad hoc pōderat istū ter.in ver.in eo
3 vbi exhꝛdatio erat facta itra fm gradū substitutoꝝ:ꝛ tū trahiꝫ ad primū gradū institutoꝝ.ergo ibi est ter.qđ exhꝛdatio facta intra graduꝫ trahiꝫ ēt ad alios gradꝰ. ¶ Tertio moueꝫ nā substō vulgaris fit per hec verba Titiꝰ heres esto.ista est instō.ꝛ si Titius hꝫs nō erit seius hꝫs esto.hec est substitutio vulgaris.ꝛ hec est copula media,ſꝫ copula repetit qualitates pꝛecedētes.vt est ter.no.in l.Seie.§.caio.j.de fun.instru. ergo copula,ꝛ repetit qualitatē exhꝛdationis clausulā itra gradū i stitutoꝝ vt trahaꝫ ad aliū gradū substitutoꝝ.ista sunt subtilia fundamenta subtilis Pet.de beru.tenētis ꝙ oēs:ꝛ ꝙ intellectū cōem oim.Et ad istū ter.in verb.a toto gradu.Rūdet qđ dꝫ exponi a toto id est ab oi gradu,vel dꝫ ꝙ ista in prima pte ter.nō erat nisi vnꝰ gradꝰ. ¶ Ego vltra eū ꝓ ista pegrina ꝛ singulari opinio.adde ter.quē ipse nō allegat in c.fedo regris. de
2 appel. †vbi cla appellatiōe remota posita i vno capitulo rescripti trahiꝫ ad oia pcedētia ꝛ sequētia ergo ibi vꝫ ter.ꝓ ista noua opi.qđ tenēdū.Teneo cōem intellectū ꝓ istū ter.q̄ dꝫ,ꝛ erit a toto gradu submotus.nā dictio totꝰ significat vnitatē, ꝛ sic vnū gradū solū.qꝛ dictio totus denotat totalitatē circa vnā ꝛ eandē rē fm Bart.in l.si vnus.§.pactus ne peteret.ā.de pactis.Itē dictio,totus,est distributiua singulariū,ſꝫ dictio, oēs.est distributiua vniuersaliū ꝛ sic pluriū fꝫ Jo.fab.ꝛ Ang. de Are.in §.restituta,post gl.ibi institut.de fideicōmiss.heredi.
b Multū ergo differūt totus homo ꝛ oēs homo.nā totꝰ homo intelligiꝫ de vno solo hoīe integraliter. Sed omnis intelligiꝫ vniuersaliter de oibus hominibus:vñ Pet.de Beru.qui exposuit istū ter.in verbo a toto gradu id est.ad oi gradu: vt sic denotaret vniuersalitatē,ꝛ sic pluralitatē graduū impꝛopꝛia-

¶ Et solennitas ꝺ leuis. Adde Ale.in §.crij.vſ. postremo nō obstat.in ij.vo.ꝛ repetiꝫ i cōſ.xcvij. in iij.vo.ꝛ ibi illa ꝺ leuis solēnitas q̄ nō ē munita aliquali rōne, alle.Bal.inl.hac cōsultissima.C.q te.fac.pos.ꝛ etiā adde in ꝓpōsito ꝙ ordo verboꝝ est leuis solennitas ꝛ eius omissio nō vitiat.ita signo.in §.cxvj. alle.mal.silima.i l. pꝛeposteri.C.ꝺ testa.

¶ Differunt totus. Adde etiaꝫ quomodo differūt totus ꝛ oēs. Barto.in l.moschis.j.de iure fisci.

nit verbū tex.vnde intelligo tex.ꝓprie prout intelligi dꝫ.ꝛ erit toto gradu.i.ab vno gradu in totū exheredatus:qꝛ (vt dixi) dictio,toto,significat singularitatē vni⁹ grad⁹.ꝛ sic erit fili⁹ a toto vno gradu exhr̄dat⁹.Et si diceres ꝓut scd̄o loco,dicebat Pet.de bexu.ꝙ hic in prima parte tex.erat tm̄ vn⁹ gradus institutorū,iō censet̄ solū a toto illo gradu exhr̄datus:certe ista est manifesta violētia ꝛ restrictio.tex.ꝛ si nō fuisset nisi vn⁹ gradus inepta fuisset dubitatio tex.an traheret̄ ad alios gradus. ¶Nec obstāt subtilia fundamenta Pet.q̄ vident̄ multū colorata.ꝛ p̄mo nō ob.ver.an̄ hr̄dis.qꝛ loquit̄ qñ exhr̄datio fit an̄ oēs grad⁹ ꝛ tūc bñ trahit̄ ad oēs,qꝛ tūc dicta in p̄fationib⁹ intelligunt̄ in sequētibus repetita vt dixi,sec⁹ qñ exhr̄datio est clausa intra vnū gradum,tūc nō egredit̄ illū gradū.eo qꝛ tunc mediū claudit̄ a suis extremitatib⁹,vt hoc tex.in prima parte. ¶Scd̄o non obstat iste tex.in ver.in eo qui magis vr̄ stringere.vbi exhr̄datio facta intra gradū scd̄m substitutorū:tñ trahitur ad primū gradum institutorū qꝛ rñde qd̄ iō ibi trahit̄.qꝛ erāt mixti primus ꝛ scd̄s grad⁹.nā ibi erāt mixtim duo instituti ꝛ duo substituti,ꝛ prim⁹ substitut⁹ fuit fact⁹ an̄ scd̄m institutū ꝛ exheredatio fuit posita post s̄m institutū an̄ s̄m substitutū,vñ cōtrahat̄ ad p̄mū substitutū icōueniēs fuit ꝙ nō trahat̄ ad s̄m institutum qui est exheredationi ꝓximior: ꝛ iste est ꝓprie casus huius ver.in eo.¶Scd̄o dico ꝙ iste tex.in vers.in eo.retorquetur contra Petruz.qꝛ text.dicit formaliter quod exheredatus intelligitur remotus ab vtroqꝫ gradu. pondera illud ab vtroqꝫ gradu:ergo non a ceteris gradibus,si aliꝫ gradus facti sint,ꝛ istud facit inclusio eius in gradu scd̄o substi-

3 tutorum,ergo contra Pet.¶†Nō obst.tertium de copula.ꝛ, cadente inter institutionem,ꝛ substitutionem,que est repetitiua qualitatū precedentium,ꝛ sic est repetitiua exheredationis posite intra primum gradū.Rñde,quod imo substitutio vulgaris pōt fieri nō adiecta copula.tex.est hic in ver.in eo.ergo argumētum suum non procedit generaliter,tamen ibi est pūctus loco copule cui pūctus idem importat,quod copula gl. est in l.cū duobus.§.in coeunda.ꝛ ibi Bar.s̄.pro socio.ꝛ gl.in l.pretia rerū.in prin.cum simi.j.ad l.fal.¶Unde scd̄o responde ꝙ ista ratio Pe.ex alio non est generalis:quia per copulā nō induceretur repetitio si exheredatio sit intra gradū substitutorā ꝛ sic sequat̄ ipsam copulā.¶Tertio dico ꝙ copula.ꝛ. bene repetit qualitatē p̄cedentiū sed exheredatio nō est qualitas,sed est clausula de per se stans s̄m Bart.ꝛ alios hic.in l.j. C.de lib.p̄ter.¶Quarto dic ꝙ copula,ꝛ,repetit qualitates q̄ sunt in eadē oratiōe,ita ꝓprie loquit̄ d.l.seie.§.cato.ſꝫ hic sunt in diuersa oratione.¶Non ob.etiā tex.quē ego allegaui in d. c.scd̄m requiris.potest dicere qd̄ ibi illa clausula appellatione

4 remota est clausula fauorabilis:†qꝛ nō tollit nisi friuolas appellationes.c.pastoralis.in prin.ꝛ c.vt debitus.ꝛ ibi gl.magistra.eo.ti.de app.sed exheredatio est odiosa.l.cū quidam.j.eo. ideo cautū est quod non trahatur extra illum gradum.de quo dicā plenius j.in primo no.vbi etiā aliꝫs modis respōdebo ad illū tex.Stat ergo defensatus verus ꝛ cōmunis intellect⁹ ad primū responsum huius §.ꝙ exhr̄datio facta intra vnū gradum trahitur ad totū illū gradum sed non trahitur ad alios

5 sequētes gradus.ꝛ ista est veritas.¶†Scd̄o principaliter ꝓ intellectu isti⁹ tex.aduerte ꝙ casus de exheredatiōe facta in fine post oēs gradus,an trahatur ad oēs gradus precedentes est omissus in isto tex.iste casus ꝓut etiā ingenue dicit Paul. de ca.hic.Et Raph.Fulg.in l.j.C.de lib.prete.lꝫ Barto.in suo summario cōtrariū velit ꝛ nō bñ.Et idē Bar.in l.fi.j.de rebus du.ꝛ ꝓ certo mirandū est ꝙ iurisc̄o.qui magistraliter ꝓcedit tradēdo plenam doctrinā omiserit istū casuz.ꝛ licet iste tex.in ver.an̄ heredis.decidat ꝙ exheredatio facta ante oēs gradus trahatur ad omnes sequentes,non tamen idē contra , quādo exhr̄datio est facta post oēs gradus.Ratio diuersitatis est,qꝛ faciliorē descēsus q̄ ascēsus,vñ poeta,Facilis descēsus auerni.Sꝫ reuocare gradū superasqꝫ euadere ad auras.Hic opus hic labor est.Itē qꝛ precedentia magis determinant sequētia

6 q̄ ecōtra†nā clausula precedēs est maioris efficacie ad terminationē sequentium q̄ ecōtra.l.quisquis.cū gl.ꝛ ibi Bart.j.de leg.iij.Bart.in l.si quis ex argentariꝫs.§.si initium tabularuz. per illū tex.s̄.de edend.Barto.in l.auia.in princ.ff.de condi.ꝛ demon.Pau.de ca.ꝛ Rapha.Ful.in l.j.vbi dixi.C.de libe.pre-

7 te.†Hinc est ꝙ cōditio apposita in institutiōe intelligit̄ repetita in legato postea facto.l.duos.ꝛ l.auia.ꝛ ibi Bar.j.de cōd. ꝛ demon.ꝛ tñ secus est econtra si legatū precedat.l.filiū. in pn. ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.j.qñ dies leg.cedit.facit bene qd̄ egregie tꝫ Ja. de Are.in l.iiij.§.si ab ignoto.de manumis.ti. genera.ꝙ ꝑ contractū precedentē melius probat̄ simulatio sequētis cōtract⁹ quam ecōtra.ꝛ eū refert ꝛ sequitur Bald.q nihil ignorauit in rub.extra de pact.Et si dicis,licet istud non decidatur in hoc tex.tñ decidit̄ in l.j.C.de libe.prete.ꝛ ibi gl.ꝛ omnes cōiter ita

8 tenēt,ꝙ †etiā exheredatio facta in fine post oēs grad⁹ trahit̄ retro ad oēs grad⁹ p̄cedētes.aduerte,ꝙ ille tex.fortiter stringit in oppositū.nā ibi clausula exheredatiōis in fine posita refert̄ ad oia precedētia,qñ apparet ꝙ testator hoc cōsilio fecerit qñ illi idem qui erant instituti erant etiam substituti ꝛ sic nō suberat rō quare magis ab vno gradu voluerit exheredare q̄ ab alio,ita expresse ibi dt tex.ergo qñ ista cessarēt.tex.ille vr̄ velle ꝙ clausula in fine posita non trahat̄ ad precedentia.ꝛ ita subtiliter pōderauit illū tex.Rapha.Ful.ibi ꝛ Rapha.cu. hic.¶Ego nouiter saluo istū tex.ne sit defectuosus nec diminut⁹ ꝑ illud ꝙ alibi dicit tex.quē reputo valde no.in c.inquisitioni.qd̄ est c.antede.de appel.vbi dicit text.ꝙ clausula in fine posita fortius refertur ad oia precedētia q̄ illa que est in medio posita.ſꝫ iste tex.expresse decidit ꝙ clausula in medio posita refertur ad oia precedētia,ꝛ sequētia.in ꝟ.ante heredis.ꝛ i ver.in eo.ergo presupponit pro constanti ꝙ fortius ad omnia referat̄ quando est in fine posita.¶Tertio premitte ex mēte

9 Bar.in duob⁹ locis†ꝙ interduꝫ dispositioni adꝫcitur aliqua qualitas.puta cōditio vel modus que nō potest per se stare ꝛ dubitat̄ an illa qualitas adiecta i vno capitulo trahat̄ ad alia ꝛ ista nō est materia nostra ſꝫ in vltimis volūtatibus est mate-

10 ria l.lꝫ imperator.j.de leg.j.†vbi ponit an cōditio apposita in institutiōe trahat̄ ad substitutionē.In cōtractib⁹ inter viuos est materia.l.si qs ita stipulatus.§.chrysogonus.j.de ꝟ.oblig. In dispositione legali vel statutaria est materia.l.pretor ait.§. hoc edicto.vbi late Bar.ff.vi.bo.rap.Itē habem⁹ clausulā q̄ de ꝑ.se stat ꝛ a seipsa regit̄.puta testator dicit Titiū hr̄dē instituo:ꝛ si hr̄s non erit substituo Caiū fili⁹ me⁹ exheres esto.ista clausula fili⁹ meus exheres esto,stat de per se ꝛ a seipsa regitur dubitat̄ an referatur ad alios gradus vel ad quos,ꝛ ad quos

11 nō,ꝛ ista est materia §.nostri.¶†His necessario ꝓ intellectu tex.premissis iste §.h.d.Clausula posita intra vnū gradum ad illum tantū refertur,sed posita intra gradus vel ante oēs vel post oēs refert̄ ad oēs.Item exheredatio facta a certa persona vel sub conditiōne nō vꝫ.h.d.vsqꝫ ad §.fi.s̄m Bar.ꝛ Imol. nō seruato ordine tex.¶Et diuiditur s̄m eos post Dy.in sex partes vt hic per eū,verū qꝛ iste §.in tex.videt̄ esse difficilis ꝛ intricat⁹:ideo clari⁹ ꝛ ordinati⁹ summa sic.Exheredat⁹ inter plures ꝑsonas eiusdē gradus dr a toto illo gradu exhr̄datus: nisi exhr̄datio sit facta a ꝑsona certa illi⁹ grad⁹: qꝛ tūc non vꝫ sicut.nō vꝫ facta ꝑ illa ꝟba,qsqs mihi heres erit.cū cēseat̄ facta post aditā hr̄ditatē.qd̄ est impossibile.h.d.p̄ma pars vsqꝫ ad ver.ante hr̄dis.Itē exheredatio facta an̄ oēs grad⁹ vel intra duos grad⁹ cēset̄ facta ab oib⁹.h.d.scd̄a pars.Itē exheredatio facta intra gradus mixtos institutorū ꝛ substitutorum ad oēs refert̄.h.d.tertia ꝛ vltima pars.Et sic diuide istuꝫ §.in tres partes.ꝓut tres sunt ver.Scd̄a ibi,ante heredis.Tertia ibi,in eo q miscuit.Et sic collige ex isto §.s̄m Bart.qñ debeat esse.§.ꝛ qñ ver.nā donec durat vnū capitulū eiusdem materie ibi non dꝫ interponi.§.sed bene.versicul.vt hic.Sed cum incipit aliud capitulū,tunc dꝫ esse §.vt in §.si ita.sequenti.addūt Imo.ꝛ Alexan.glo.in l.vnū ex familia.§.si de falcidia.j.de leg. ij.q vult ꝙ non debeat esse §.quando prosequitur eandē materiam sed demum cū transit ad materiam separatam,tamen s̄m eos alibi glo.in c.j.§.sub ea.de postul.prelat.in vj.sentit qd̄ etiā possit esse §.in eadē materia,si aliquid specifice diuersum a precedētibus statuat̄,ſꝫ s̄m Imo.illud erit late ꝛ improprie. tu pro Bar.adde aliam gl.in l.nō cogenduu.§.sabinus.s̄.de ꝑcu.ꝛ dicit Arch.in c.humanū genus.ꝙ est c.primū.j.dist.qd̄ §.dr a phares,qd̄ est diuisio ꝛ graphos , grece ꝙ est scriptura quasi diuisio scripturarū.ꝛ iō dꝫ dici pharagraphus ꝛ nō paragraph⁹ s̄m eū ꝛ bñ.Idē tꝫ Alb.de ros.i l.ij.in pn.s̄.d vet.iur. enu.ꝛ in dictionario suo in ꝟbo paragraph⁹, ſꝫ lꝫ debeat dici ꝑagraph⁹,tñ ꝑ syncopā gr̄a expeditionis sermonis dicimus paragraphus.¶In tex.ibi,queadmodū arguit de ꝑsonis ad

12 tp̄s ꝙ argumentū est validū.l.miles ita.§.j.j.de test. milit.†ꝙ sicut exhr̄datio facta a ꝑsona vel a parte personarū institutarū nō tꝫ:ita etiā nō tꝫ si respicit tm̄ tp̄s post aditā hr̄ditatēꝫ.ꝛ sic omnit tp̄s facit l.hereditas:ex die.j.de here.instit.¶Sed aduerte ꝙ Bar.in summario suo vult ꝙ in isto ꝟ.queadmodū,ideo exheredatio nō valet,qꝛ est facta sub conditione quā

13 important illa verba quisquis mihi heres erit†ꝛ exheredatio nō pōt fieri sub cōditiōe:vt in §.precedēti.ꝛ ita etiā dicūt due gl.hic.vna,in verbo vitiosa:alia in ꝟbo submoueri.postea idē Bar.in diuisione istius tex.quam facit s̄m Dy.vult ꝙ in isto versi.quemadmodū.exheredatio non vꝫ,quia fuit facta post aditaꝫ hereditatē.ꝛ sic Bar.aliter dicit in summario:aliter in diuisione.postea idem Bart.j.in oppositionibus dicit ꝙ sunt due rōnes ad istū ver.s̄.relate ꝛ ꝙ secundā innuit text.¶Sed

tu caue

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tu caue ꝙ iste tex.nō videt vitiare istā exheredationē,eo quia
sit cōditionalis.⁊ de hoc in tex.verbū nullū.Sed tex.exp̄sse se
fundat sup impossibilitate exclusionis.Ibi qm̄ post aditā he-
reditatē voluit eū submoueri ꝙ est impossibile.inuestigem⁹ er
go pro intellectu tex.in quo consistat ita impossibilitas. Bar.
nō declarat sed me⁹ Bar.⁊ doct.fuit ꝙ ex quo testator voluit
filiū submoueri post aditam hereditatem:ergo interim medio
tēpore anteꝙ̄ adeat hereditas filius reperit esse preterit⁹:er-
go est testm̄ nullum prout etiam dicit gl.nostra.sed ex testamē
to nullo nō potest adiri hereditas ⁊ consequenter non potest
cōdō exheredationis euenire.istud est illud īpossibile ꝙ vult
tex.¶ Alio ⁊ secundo modo ⁊ subtilius declara istā impossi-
bilitatē exclusionis quā dicit tex.ex mēte Sali.⁊ Rapha.cu.q
vno verbo se expediūt.sed ego plani⁹ ponā,ꝙ impossibilitas
exclusionis,quam dicit tex.quoniam post aditam hereditatē
voluit eum submoueri consistit in hoc,qr filius etiā viuo pa-
13 tre censet†quodāmodo dn̄s bonorū paternorū:⁊ mortuo pa-
tre,dr dn̄ium bonorum in ipsum filium cōtinuari.l.in suis.ff.e.
vnde alius institutus non pōt effici heres ⁊ dn̄s aditiōe here
ditatis,nisi filio prius excluso ab illa continuatione dn̄i: quia
alias esset dare duos heredes,⁊ dn̄os insolidū eiusdē hr̄dita-
tis qd̄ est impossibile.l.quod ꝯ.§.vni duo.ff.de regu.iur.⁊ l.si vt
certo.§.si duobus vehiculū.cū similibus.s.cōmo.Sz testator
hic voluit ꝙ postꝙ̄ institut⁹ adiuisset hereditatē, ⁊ sic postꝙ̄
esset factus dn̄s hereditatis,ꝙ tūc filius excluderet,⁊ esset ex-
heres,sed ille dn̄s effici nō pōt filio nō excluso ⁊ nō posito ex-
tra dn̄iū rerū,iō testator voluit impossibile.Et ꝑpter istā im-
possibilitatē vitiat exheredatio.istud est qd̄ proprie voluit iste
14 tex.subtiliter ruminet.¶†No.primo ex isto tex.ꝙ exhereda-
tio facta intra gradū seu inter plures ꝑsonas eiusdē gradus
solū refertur ad illū gradū in quo est clausa,⁊ nō extēditur ad
alios.rō est,qr mediū cōcernit pariter sua extrema:vnd a toto
illo gradu ⁊ ei⁹ extremis dr̄ esse remot⁹.¶ Ex isto text. infert
generaliter Bar.⁊ oēs sequūtur,ꝙ clausula posita intra vnū
15 capl̄m ad illd tm̄ refert ⁊ nō ad alia vt hic,⁊ l.pe.ff.tit.j.¶†In
ꝯtrariū allego fortē tex.in c.scd̄o requiris.de app.vbi si ī vno tm̄
capitulo cōtingat appellationē exp̄sse vetari,intelligit in oī-
bus articulis cōmissiōis esse interdicta,⁊ sic clausula,appella
tiōe remota,posita in vno tm̄ capitulo vel articulo ex plurib⁹
cōmissis in rescripto pape extendit tm̄ ad oēs alios articulos.
ergo de directo ꝯ istū tex.⁊ ꝯ no.Bar.⁊ omniū.Sol⁹ Rapha.
hic respondet ꝙ ibi illa clausula appellatione remota,non est
clausula per se stās:⁊ capitula nō sunt oīno diuersa.Et pl⁹ nō
16 dicit.¶†Adde ⁊ iō differt a materia nr̄a vbi clausula exhere
dationis est per se stās:⁊ inter ista est differētia vt hic p Bar.ī
duob⁹ locis,⁊ declaraui s.in euidentialibus.Sed tu caue, qr
si ibi illa clausula appellatiōe remota,p se nō stabat,ergo ad-
iacebat alicui capitulo:ergo illud tm̄ qualificabat, ergo non
nisi ad illud vnū fieret relatio,vt no.Bar.in l.fi.p illū text.ff.de
reb⁹ dub.ꝙ vr̄ esse ꝯ illū tex.ergo ista rn̄sio Raph.cu.non tol
lit difficultatē.¶ Potes tu rn̄dere ,put etiā dixi supra in pri-
mo euidētiali ꝙ ibi illa clausula appellatione remota est clau
sula fauorabilis:qr nō tollit nisi friuolas appellationes.c.pa-
storalis.in prin.⁊ c.vt debitus.vbi gl.magistra.eo.tit.de appel.
Gl.⁊ Bar.in l.j.§.fi.ff.a quib⁹ appel.nō l3.Sz exheredatio est
odiosa.l.cū qdā.ff.eo.ergo cautū est,ꝙ exheredatio facta intra
gradū nō trahatur extra illum gradū.Sed aduerte l3 ista so-
lutio posset conuenire ad tex.nostrū loquentē in materia exhe
redatiōis.⁊ sic in materia odiosa tamē Bar.⁊ omnes genera-
17 liter notāt ex isto tex.s.dixi†ꝙ clausula posita intra vnū capi
tulū ad illud tm̄ referatur,⁊ non ad alia ⁊ non restringūt se ad
materiam odiosam,sed generaliter loquuntur.Item Abb.in
d.c.secūdo requiris.dicit,ꝙ imo ista clausula appellatione re-
mota,est odiosa per c.inquisitioni.eo.tit.qd̄ tm̄ parū facit.Un
de aliter rn̄de ꝙ iste tex.⁊ predicta procedunt qn̄ clausula po
nitur,⁊ clauditur vnū intra gradū vel intra vnū capitulū tūc
nō refertur nec trahitur ad alia,sed tex.in d.c.secundo requi-
a ris,[a] prout ibi declarat Card.Florē.loquitur qn̄ clausula ap-
pellatiōe remota,ponit in vno capitulo idest immediate post
vnū capitulū.l.lecta.in ver.dicebā.s.si cer.pe.⁊ tunc refert ad
omnia alia ⁊ pōdera ꝙ papa ibi se fundat in duplici ratione.
¶ Prima qr intētio pape fuit,ꝙ oib⁹ articulis in cōmissione
positis appellatio ītelligeret esse reiecta,quo casu,qn̄ ꝯstat de
mēte pape rescribētis non est dubium relationē ad omnia fie-
ri.text.in l.j.in j.responso.⁊ ibi gloss.ij.C.de libe.prete.¶ Scd̄a
ratio ibi assignat in tex.qr non interest an appellatio inhibeat
p̄mo an scd̄o aut ī medio an in fine,qr vtrūqz ius docet ea q̄ in
principio ponūtur ad mediū ⁊ ad finē,⁊ illa que in medio ad
principiū ⁊ ad finē sepe referri.Ergo,attēta ratione tex.nō lo
quit qn̄ illa clausula erat posita:⁊ sic clausa intra vnum capi-
18 tulū.¶†Et ex hoc infert no.limitatio ad illū tex.ꝙ nō proce-
deret qn̄ illa clausula appellatiōe remota,fuisset ītra vnū ca-
pitulū clausa,tūc nō referret nisi ad illud,⁊ nō ad alia, puta si
papa dixisset de spoliatiōe cognoscas appellatiōe remota ⁊ re
stitui facias.⁊ ita exp̄sse t3 ibi Abb.q ita expresse limitat illum
tex.p tex.nostrū tm̄ nō est sine violētia ad illū tex.sed meli⁹ dici
nō pōt.¶ Unus vestrū occidētalis.alio modo ⁊ subtiliter cō
cordat ista duo iura ꝙ in d.c.secūdo requiris.erat vna com-
missio ⁊ vnū negotiū plures articulos cōtinēs, ideo clausula
posita in vno ex illis articulis ad oēs refert,vt ibi:sed hic erat
vnum capitulū habens vnā materiā vnius negotij,iō clausu-
la posita in il o vno capitulo nō extēditur ad alia vt hic.⁊ ista
vr̄ satis colorata rn̄sio ad ista duo iura quibus male pōt sine
violentia rn̄deri.¶ Sed caue,ꝙ ibi esset vnū negotiū cōtinēs
plures articulos est diuinatio ⁊ restrictio.Nā text.ibi bn̄ dicit
ꝙ erāt vna cōmissio,sed nō dicit ꝙ esset vnū negotiū,⁊ nō se-
quitur erat vna cōmissio,ergo vnū negotiū,qr sub vna cōmis-
sione possunt plura ⁊ diuersa negotia,⁊ se nō continētia com
mitti ita est tex.in d.c.inquisitioni.e.ti.Itē hic est vnū negotiū a
validitatis,vel inualiditatis testamenti ꝙ cōtinet plures gra
dus ⁊ sic plures articulos.Itē est vna exheredatio ⁊ tm̄ clau-
sula posita in vno gradu,⁊ sic in vno articulo nō extēditur ad
alios,cuius ꝯtrariū ibi dr,ideo ꝑ minus periculosa teneas so.ca-
19 no.superi⁹ relatā.¶†Scd̄o no.ex hoc tex.ꝙ exhr̄datio facta b
a certa ꝑsona institutorū nihil v3.Ratio est fm̄ Bar.qr exhe-
redatio est ab hr̄ditate priuatio.l.qdā cū filiū.ff.de verb.oblig.
ergo non debet fieri a certa ꝑsona.sed ab ipsa hereditate.Itē
qua exheredatus a persona reperit preteritus a gradu, ideo
tanꝙ̄ preteritus rumpit testm̄,⁊ in idem reincidit cum prima
ratione fm̄ Bar.adde ꝙ similiter non v3 exheredatio facta a
certa re.l.cū quidā.ff.eod.Nam a certa parte tēporis vt hic in
ver.queadmodū.Ratio omniū est,qr ab alijs personis,reb⁹,
vel tpibus reperitur esse preteritus,⁊ sic testamētū esset nullū,
qr testator non pōt decedere p parte testatus ⁊ p parte inte-
stat⁹:vt in regula l.ius nostrū nō patit.ff.de regu.iur.Itē testm̄
pagani nō pōt ab initio valere p parte ⁊ pro parte non.§.nō
autē.Insti.de her.insti.l3 ex postfacto bene possit.l.circa.s.de
inof.test.¶ Limita istū tex.fm̄ Raph.cu.⁊ Pau.de ca.vt pro
cedat qn̄ plures ꝑsone essent institute in vno gradu , ⁊ ab vno
ipsorū filius fuit exheredatus,⁊ tunc nihil valet,qr dr exhere-
dat⁹ a persona ⁊ nō a gradu vt hic.⁊ l.nō putauit.§.si ab vno.
ff.de ꝯtab.secus qn̄ vnus tm̄ esset institutus:tūc bene valeret:
qr tunc censeret exheredatus a gradu cōsistente in vno,⁊ non
a persona.l.si a primo.in prin.⁊ ibi Ang.⁊ Pau.de ca.idē not.
ff.eo.qr nō est credendū testatorem elegisse viam ad impugnā-
dum suum testm̄.l.iij.s.de testa.mili.⁊ glo.hic in verbo a perso
na.facit regula l.scd̄e.s.eo.ita etiā tenēt Imo.⁊ Pau.de ca.in
§.fi.quem ita intelligunt ff.ea.l.⁊ ibi Alex.⁊ Are.ꝙ intelligunt
verū Bal.⁊ Sali.in l.j.in ij.q.C.de libe.prete.qn̄ esset facta mē
tio nominis appellatiui,puta a tali filium exheredo,cu3 solus
esset institutus,ita loquit d.l.si a primo.i prin.sec⁹,si solū fieret
mētio nominis ꝓprij.puta,a Titio filiū exheredo:de quo hic
20 vide plenius per Alex.⁊ Are.ad quos te remitto.¶†Ter-
tio no.ex ver.ante heredis.ꝙ clausula posita in principio p se
stans refert ad oia capitula que sequuntur.Ratio est duplex.
Prima qr initiū pariter respicit omnia sequentia.ergo ad oia
pariter d3 referri.l.si quis ex argētarijs.§.si initiū tabularu3.
s.de eden.Scd̄a ratio:qr qn̄ clausula ponitur in principio nō
subest rō quare magis ad vnū ex sequentibus referat qua3 ad
aliud,ideo pariter ad oia refert.vnde secus esset qn̄ subesset
diuersa ratio.l.j.in fin.vbi dixi.C.de libe.prete.vbi etiā alijs mo
dis limitaui.posui etiā in l.talis scripturā.in prin.ff.de legat.j.
dubium tm̄ poterat esse qn̄ clausula ponitur in prin.ꝙ deberet
ad magis ꝑprima referri,⁊ tm̄ hic est regula ꝙ ad omnia refe-
21 rat.¶†Quarto no.in ver.s3 ⁊ inter duos.ꝙ exhr̄datio facta
intra duos gradus,puta institutorū ⁊ substitutorum refertur
ad vtrūqz gradū.Rō est triplex.Prima qr mediū h3 se cōiter
ad extrema,sed extrema istius exheredatiōis in medio posite
sunt duo grad⁹,sc3 p̄cedēs,⁊ sequēs,iō ad vtrūqz refert.Scd̄a
rō colligit ex p̄sumpta mēte testatoris q p̄sumit velle exhr̄da-
re ab illis duob⁹ gradib⁹ intra quos exhr̄dationem posuit,vt
testm̄ valeat.l.j.cū gl.C.de lib.p̄t.Tertia rō pōt esse.nā ꝙ clau
sula in medio posita referat ad p̄cedētia illd est,qr clausula se-
quēs solet ad p̄cedētia referri.d.l.j.in fi.C.de lib.p̄te.⁊ not.i d.l.
b talis scriptura.i p̄nc.Ita ad sequētia silr refertur:[b] qr sic solet
clausula precedēs referri.vt s.in ver.aū ⁊ heredis.⁊ sic habes
ꝙ clausula in medio posita inter plura capitula refert ad oia.
22 vt hic,⁊ in c.scd̄o reqris.de app.¶†Cōtra illud not.⁊ ꝯ istum
tex.fortiter facit tex.in d.c.inqsitioni.quod est c.antepenul.de
app.v bi dt,ꝙ clausula appellatione remota,posita ī medio li-

a ¶ In d.c.scd̄o requiris. Quod dictū tex.ita etiā intelligit Carbo.in consi.cxxiiij.

b ¶ Itē ad sequētia similiter refertur. Adde quod imo est maioris efficacie vt clausula precedens referat ad sequētia ꝙ̄ qd̄ sequēs determinet precedentia.ita gl.⁊ ibi Bar.in l.quis qs.ff.de lega.ij.et ī l.filiū.ff.qn̄ dies leg. ce. ⁊ ī l.aula. ff.de ꝯd.⁊ demō. ⁊ Ro.in cōs.viij. inci.diligēter inspecto testamēto Uiuiani.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

terarū pape p̄missa tm̄ cōplectit. ꝛ sic ibi est tex.ꝙ clausula in medio posita refert ad p̄cedētia tm̄ ꝛ nō ad sequētia,qđ est cōtra istū tex.ꝛ cōtra tex.in d.c.scđo regris.rn̄det solus Rapha. hic.ꝙ in d.c.scđo regris.sunt capitula nō oīno diuersa ſʒ se cōtingētia.ſʒ in c.inqſitiōi.sunt diuersa negotia ꝛ diuersa capitula:vt ibi dicit tex.in ver.si sunt plura negotia se minime cōtingētia.ita ēt effectualiter rn̄det Abb.in d.c.scđo regris.vbi đt,
23 ꝙ qn̄ sunt diuersa negotia ī eadē dispositiōe:†tūc clausula media refert tm̄ ad p̄cedētia cū qb⁹ se cōpatit.Ita loquit text.in d.c.inqſitioni.Sec⁹ qn̄ est vnicū negotiū habēs plures articulos:ꝛ tūc loquit d.c.scđo regris.ꝛ istud est qđ etiā voluit dicere ille scholaris,que retuli s.in j.not.¶Similiter Alexā.alibi in cōsi.xcv.quinti vol.inci.diligēter cōsideratis his que in themate continent.concordat ista iura ꝙ clausula in medio posita refertur ad precedentia ꝛ sequentia,quando talis clausula ponit inter plures articulos cōnexos,ꝛ ab vno p̄ncipali depēdētes ita loquit d.c.scđo requiris.secus si inter articulos di-
a uersos:ꝛ tūc est casus d.c.inqſitioni.ꝛ sic habes[a] vnā limitationē ad istū tex.per tex.in d.c.inquisitioni.ibidem etiam in d.cō-
24 sil.Alexan.†Alio modo limitat regulam huius text.quando clausula media nō est absolute posita ſʒ relatiue ad p̄cedētia:
25 tunc solū ad precedētia refert,vt ibi per eū.¶†Quinto ꝛ vltimo no.ex versi.si.in eo ꝙ,qn̄ mixtim intra gradus ꝛ post aliquos gradus sit exheredatio ꝙ ad omnes refert.Ratio quia quo ad grad⁹ p̄cedētes est facta post eos,quo ad alios est facta intra grad⁹.merito ad oēs refert vt ex p̄dictis ptʒ.¶Capio gl.in ver.exheredauerit.quā diuide in duas ptes.In prima declarat text.In scđa rn̄det tacite q̄ōni.scđa ibi,ꝙ in dubio.¶In fi.gl.habes ꝙ in dubio exh̄rdatio cēset facta a gradu ꝛ sic nō vʒ a psona.Tn̄ contra istam presumptionē potest probari ꝯtrium fm Bar.ꝛ alios reprobata glo.in l.j.C.de libe. prete.quā ibi conat defendere Raph.Fulgo.referendo eā ad terminos illius tex.sed Alex.hic eum reprobat.Ad quē te remitto.¶Capio gl.in ꝟb.submoueri,quā diuide in duas partes.In prima declarat rōnē tex.sed de hoc dic vt plenius di-
26 xi in tex.In secūda per viā no.remouet opp.que est ista.†Nā iste tex.vult ꝙ exh̄rdatio facta de filio post aditam hereditatē non valet ꝯ.expressio corū q̄ tacite insunt nihil operatur.l.iij. j.de leg.j.ꝛ l.nō recte.C.de fideiuss.sed ista cōditio tacite inerat exheredatiōi,ꝙ hereditas debeat adiri p institutū vt valeat exheredatio.l.filiū.§.sed cū exh̄rdatio.j.de contratab.l.papin. §.si conditioni.s.de inoffi.testa.ergo expressio nō debet vitiare.Glo.respondet per mēdicatū suffragiū ꝙ multa exp̄ssa nocent q̄ non expressa non nocent.ista solu.nō tollit contrariū,vt de se patet.Item nulla regula iuris est q̄ minus rationis ha-
27 beat q̄ ista:†ꝙ quedā expressa nocēt que nō exp̄ssa nō nocent fm Cy.in l.in vēdētis,vel emētis.C.de ꝯhē.emp.vn̄ dicūt doc. hic Bar.ꝛ alij in d.l.iij.de leg.j.ꝛ gl.in l.si qs Sēproniū.in gl.fi. de here.insti.ꝙ aliter debet rn̄deri.Sed ego clarius ꝛ plenius rn̄debo,ꝙ hic exprimit alio modo q̄ tacite inerat,vn̄ tūc operatur:vt l.si ita legatū.§.illi si volet.j.de leg.j.Nā qn̄ tacite inest, ꝙ h̄rditas adeat,tūc inest simpliciter,sed qn̄ exprimitur facit cōditionē.Itē in exheredatione nō intelligit conditio si hereditas adeat quantū ad valorē ꝛ substantiā exheredationis,ſʒ bene quātum ad irreuocabilē cōfirmationē,ideo exprimendo exprimit alio mō q̄ inest.Nā qn̄ in exheredatione nihil exprimit de aditiōe h̄rditatis,tūc aditio inest effectui,ꝛ executiōi exheredationis,vt ita demū habeat effectuʒ si h̄rditas adeat, sed qn̄ exprimitur tūc inest initio exheredatiōis vt tūc icipiat esse exheredatus qn̄ hereditas erit adita,qꝛ conditio respicit originē actus.l.cedere diē.j.de ver.sig.Et si ante tp̄s aditiōis filius reperit esse preteritus,cū ergo filius ante sit preteritus anteq̄ sit positus extra continuationem dominij,ergo testm̄ est nullū,ꝛ testa͛ hic voluit impossibile.vt dicit tex.s.ꝙ iste fili⁹ esset exheredatus post aditā hereditatē ꝛ non ante.ꝛ ꝙ possit adiri h̄rditas,sed ista non pn̄t simul stare,qꝛ si nō est exheredatus ante,non vʒ institutio cum filius interim sit p̄teritus, ergo nō pōt adiri hereditas,ꝛ sic est perplexitas īdissolubilis q̄ vitiat.l.si Titi⁹.j.de verb.obli.de quo etiā plene per Bart.ꝛ alios in l.iij.de le.j.¶Capio gl.in ver.ante heredis.quā diuide in duas partes.In prima sub cōpēdio declarat oēs casus tex.In scđa magistraliter no.qnqʒ requisita ad exheredationē.scđa ibi.Itē not.qnqʒ necessaria,ꝛ illa qnqʒ sunt necessaria a principio p validitate exheredationis.Adde Sextū ꝙ regrit ex post facto p executione ꝛ cōfirmatione exheredationis, scilicet.ꝙ hereditas adeatur,vt vidimus in gloss.precedenti.

a ¶Et sic habes. Adde tu aliam quā ponit Car.ī cōs.lxviij.ꝟ.iiij.ꝛ efficaciter ꝙ nō refert ad precedentia,qn̄ ex tali relatiōe dispositio in totū redderetur inutilis. alle.l.cum vulgari.j.de do.prele.

b ¶Et cassari de facto. Et qđ ad id qđ est nullū referat etiā verbū casset,adde text. in §.qꝛ cognouimus.in auth.de non alienā.tex.ꝛ ibi Fel.in c.ex pte.in vlti.not.de testib.ꝛ Ange.in cōsi.ꝛ Bal.in ꝯs. cxliij.v.vo.ꝛ tibi quotuplex sit cassatio.

1 ☞Testamentum potest incipere a substitutione vulgari quando institutio est nulla.

4 Contractus nullus potest denuo annullari,ꝛ talis annullatio refertur ad factum quatenus de facto processit.

5 Ablatiui absolute positi in textu nostro scilicet perempto primo gradu qualiter resoluantur.

8 Penalis stipulatio accedens principali vitiatur etiā si a principio principalis fuerit nulla.ꝛ nu.9.

10 Licet rupto testamento rumpantur codicilli, tamen si testa. fuit a principio nullum non sunt nulli codicilli.

11 Pendere dicitur proprie illud.qđ venit accessorie ad aliud.

13 Preteritio filij in potestate reddit testamētū ipso iure nullū.

§.Si ita testatus.

Si non valet institutio, testm̄ incipit a substitu-
1 tiōe.h.d.¶†No.primo ex isto tex.ꝙ testm̄ pōt incipere a substitutiōe vulgari qn̄ institutio est nulla.vide late Bar.p qnqʒ qōnes.l.j.in prin.j.de vulg.ꝛ pup.in scđo effectu quarte qōnis prin.Itē adde casum bene no.in l.si filiusfa.j.de here.insti.quē allegat gl.fi.hic:qui tex.nō est alibi in iure fm Bal.ꝛ Ang.ibi: sed tu adde similē in l.ex facto.§.Lucius.j.de vulg.ꝛ pupilla. ¶Amplia istū tex.ꝙ testm̄ pōt incipere nō solū ab exp̄ssa vulgari vt hic:sed etiā a tacita vulgari cōtenta sub exp̄ssa pupillari per quā vocat ali⁹ filius testatoris q̄ aliter nō reperit institutus,ꝛ erat substitut⁹ pupillariter ipsi impuberi p pupillarē nō succedit testatori,sed sub illa expressa pupillari cōtinet tacita vulgaris a qua incipiet testm̄,ꝛ p quā succedit testatori.tex.est in l.si pater filiū.j.de vulg.ꝛ pup.ꝛ ibi Jo.de Imo.ad hoc no.illum tex.ꝛ reputat singularē ampliationē ad text.nostrū.Et dicit,ꝙ forte de facili nō reperiret alibi.ꝛ ibidē latius Alex.vbi dixi.ꝛ idē Alex.in l.inter cetera.ad fi.j.eo.¶Scđo
2 no.ex hoc tex.ꝙ†ad essentiā seu valorem substitutionis vulgaris nō est necesse primū gradū valere,imo si primus grad⁹ est null⁹ ex cā p̄teritiōis filij ī ptāte loc⁹ est substituto:vt hic.idem si deficiat prim⁹ grad⁹,qꝛ institut⁹ sit oīno incapax.vt spuri⁹. l.ij.C.de here.insti.idē si annullaret institutio ex postfacto.vel qꝛ posthum⁹ institut⁹ nō sit nat⁹.l.fi.C.de insti.ꝛ subst.ꝛ sic institutio h̄r p nō scripta.l.vnica.§.in p̄mo.ꝛ §.p scđo.C.de cad. tol.vel qꝛ institut⁹ decedat viuo testa͛e.l.ab oibus.§.cū qdā. j.de le.j.ꝛ l.q̄ vētri.in gl.s.de vē.inspi.¶Ratio p̄dictorū colligitur ex l.cū pponas.C.de here.instit.qꝛ nollit vel qꝛ nō possit qn̄ocunqʒ in potētia causet fm Bar.ꝛ alios hic lati⁹ Bar.in l.j.in ij.q.prin.j.de vulg.ꝛ pup.cū ꝯcor.ibi traditis.ꝛ in d.l.cū
3 pponas.¶†Tertio pōdera text.ibi perempto primo gradu, qđ perimi đr illud qđ est nullū.Nā prim⁹ grad⁹ in quo fili⁹ in ptāte est preteritus est nullus,vt l.j.in verbo nulli⁹ momēti.ꝛ in l.iij.§.ex his.j.tit.j.ꝛ l.inter cetera.j.eo.ꝛ tn̄ iste text.dicit pempto primo gradu.Et sic facit fm Ang.Imo.ꝛ Alex.pro sustentatione libelli in quo petit snīa q̄ re vera erat nulla cassari vel rescindi.Nā intelligit rescindi vel cassari.i.declarari nullā
b ꝛ cassari de facto[b] sicut de facto processit.facit quod vult glo. in l.j.§.j.in verb.infirmabitur.ff.de ser.qui exponit infirmabitur.i.infirma esse ostēdet ad idē.l.ex empto.§.is qui vina ꝛ ibi glo.s.de ac.emp.Alex.addit ad hec tria capitula que nihil faciunt.¶Adde tu licet ipsi non allegent Bar.in l.qui sub conditione.§.fi.ad fin.j.de condi.insti.Item adde tex.in c.cū olim. in verbo cassauit.de re iudi.per quem tex.no.ibi Bald.cassari illud qđ est nullū.Alibi est text.no.ꝙ contractus nullus euacuat in c.si quis presbyterorum.de reb.eccl.non alie.per quem tex.no.Abb.in vj.no.ꝙ cōtractus nullus pōt denuo annullari,ꝛ talis cassatio seu annullatio refertur ad factum quatenus
4 de facto processit.†Et per hoc dicit saluari libellum a contrarietate si prelatus in libello dixit contractum nullum ꝛ in conclusione petijt illum cassari.facit c.accedens.primo cū glo.vt
5 lit.non contest.¶Sed aduerte tu.prouecte,in isto textu,†qđ illi ablatiui absoluti perempto primo gradu, resoluuntur in conditionem si perimatur primus gradus.l.a testatore.cū similibus.j.de condi.ꝛ demonst.ꝛ dixi in rub.s.solu.matr.Ergo presupponit iste tex.si non cauilletur,aut si non calūnietur,ꝙ primus gradus non sit peremptus,sed si perimatur quod tūc testamentum incipiat a secundo gradu, istud non declarant scribentes.¶Cōsidera,si posset nouiter dici quod tex.potuit habere respectū,quod filius preteritus posset approbare illū primum gradum a quo est preteritus.l.filio preterito.j.titulo primo,vel quod a principio filius cōsensisset se preteriri a patre,tunc primus gradus non esset nullus sicut quando cōsensit se exheredari.Iuxta gloss.not.in l.si quando.§.ꝛ generaliter.quod ibi Bar.ꝛ doc.C.de inoff.test.ꝛ dixi aliquid s.in glo. huius rubric.Vel quando filius in potestate preteritus decederet viuo testatore,ꝛ in primo gradu essent instituti venientes ab intestato tūc primus gradus valeret de iure p̄torio:vt est tex.singu.in l.posthumus.in princip.in versic.idem ꝛ circa. j.tit.j.vnde iste text.ppter istos casus ꝛ similes dixit perēpto primo gradu,vt sic poneret pro constanti primum gradū esse peremptū ꝙ nō esset in p̄dictis casibus ad hoc vt testamentū possit

6 possit incipere a scđo gradu. ¶ †Sz tu aduerte (ne erres put
errat. Alex. j. in reprobatione vni⁹ rōnis assignata per Jmo.
⁊ Pau. de ca. sup gl. prima) ꝙ quādo fili⁹ est preteritus a pri-
mo gradu ⁊ scđo exheredatus nō pōt approbare primū gra-
dum in preiudiciū substituti, cui est ius acquisitū. Et isto casu
nō hz locum. d. l. filio preterito. j. tit. j. Jta tenet Bar. in l. ij. in
prin. j. de vulga. ⁊ pupi. in vj. q. quinte q̄stionis princ. vbi dixi.
¶ Jtē aduerte ꝙ licet fili⁹ possit a principio ꝯsentire ꝙ exhe-
redet̄ a patre: vt dixi in rub. s. e. non tamen potest a principio
cōsentire ꝙ p̄tereat̄. Et q̄uis a p̄ncipio cōsentiret p̄teritioni,
tamē posset annullare, secus si ꝯsentiret ex post facto d. l. filio
p̄terito. Jta late p multa fundamēta tenui ⁊ firmaui. i l. post-
humo. C. de bon. pos. contratab. ¶ Jn gl. j. in verbo filiū. Ha-
bes ratiōe differētie inter p̄teritionem posthumi, ⁊ filij iā na-
ti: cū in ista ratione diuersitatis gl. tenent antiqui doc. ⁊ Bar.
hic ⁊ dicit Bar. ꝙ est tenenda menti. ⁊ ꝙ est ratio tex. in l. con
traria. Eaz etiam sequitur Sali. dicens ꝙ est multū notanda
7 ⁊ bene signanda. †Subdit Bar. facere qđ habes in solutiōe
duarum. ll. s. l. si homo mortuus. ⁊ l. in illa stipulatione. j. de ṽ.
obli. Et qualiter inducatur. d. l. si homo mortuus. declarat in
specie Bar. in l. si ita stipulatus. in xij. opp. prime partis. j. de
ṽ. ob. ¶ Sol⁹ Raph. cu. hic dicit Bar. loqui cōtra illā l. si ho
mo mortu⁹. vbi penalis stipulatio accedēs p̄ncipali vitiat̄ ēt
si a principio principalis fuerit nulla. ¶ Tu aduerte, qđ imo
illi duo tex. sunt in oppositū in ambob⁹ casib⁹ gl. q2 si a prin-
cipio stipulatio principalis nō valet, nō valet etiaz penalis q̄
solet ab ea pendere d. l. si homo mortu⁹. ⁊ tamen contrariū est
8 in isto tex. ⁊ in gl. †Jtē quādo a principio valet ⁊ ex post facto
vitiatur non tamē vitiatur penalis d. l. in illa stipulatione. ⁊
tamē cōtrarium dicitur hic in gl. q2 si institutio principalis a
principio nō valet, vt est quādo posthumus est p̄terit⁹, vitiat̄
etiā substitutio ab illa depēdens d. l. nam ⁊ si sub conditione.
§. fi. j. tit. j. Et sic in illis legib⁹ est de directo in ꝯtrariū ad vtrūqz
dictū gl. Unde aduerte, ꝙ Bar. j. in sequēti oppo. videt̄ istud
tollere licet nemo aduertat. Nā dicit ꝙ hic loquit̄ in substitu-
tione, que pōt p se stare assumere vires a seipsa. iō valet substi
tutio licet nō valeat institutio, sz legata q̄ sunt magis accesso
ria ad institutionē nō valēt vitiata institutione, aut si sit p nō
scripta l. vnica. §. in primo. ⁊ §. p secundo. C. de cadu. tol. Et p
rationē huius solu. dicit Bar. solui contrarium de d. l. in illa.
9 ⁊ d. l. si homo mortuus. †Et licet aliter in specie nō respōdeat
vult dicere ꝙ in illis. ll. penalis stipulatio omnino pēdet a p̄n
cipali. Jdeo si p̄ncipalis fuit ab initio īpossibil' pena adiecta
dispositioni impossibili etiā nihil valet. Cum eadē ratio phi-
bitionis sit in principali ⁊ in penali, ideo neutrū valet. Jta lo
quit̄ d. l. si homo mortuus. Et ita in specie declarat Bal. in l.
non dubiū in xiiij. op. C. de legi. Secus quādo principalis sti
pulatio fuit ab initio possibilis. ita loquit̄ d. l. i illa. Jta decla-
ro mētē Bar. qui alias esset obscurus ⁊ a nemine declaratur.
Jtē Bar. in alio videt̄ aliqualiter contrariari. Dum sequēdo
gl. vult ꝙ substitutio pēdeat ab institutiōe, ⁊ postea in secun-
da opp. vult ꝙ substitutio p se subsistat, ⁊ assumat vires a se-
ipsa. sed dic ꝙ Bar. in secūda opp. loquit̄ quando institutio a
principio est nulla, tūc substitutio nō pēdet sed a seipsa vires
sumit, ⁊ idez assignat Bar. rationē quare legata pendeant ab
institutione q̄ est p nō scripta ⁊ a principio nulla, ⁊ tū sustitu
tio nō pendet ab institutione que a principio est nulla. ⁊ dicit
rationē esse, quia non pōt grauari legatis ille qui non pcipit
commodū a testatore l. ab eo. C. de fideicō. l. plane. secūda. §. fi.
j. de leg. j. sed quādo institutio est p nō scripta nullū cōmoduz
ex ea pcipit̄: ideo legata corruūt magis propter defectum cō
10 modi q̄ accessiōis. ¶ †Jtē adde p ista glo. facere illud ꝙ not.
tenet Bar. post Dy. in l. legata inutiliter. j. de leg. j. ꝙ lz rupto
testamēto rūpant̄ codicilli, qū testm̄ a principio valuit, q2 ince
perūt habere depēdentiā ab eo. l. j. C. de codi. Tū si testm̄ fuit
a p̄ncipio nullū nō sunt nulli codicilli, q2 tū nō inceperūt ab
eo depēdentiā habere, sicut qū nullū factū est testm̄. l. si qs cuz
testa. nullū. j. de iure codi. ⁊ ita etiā tz gl. in d. l. j. ⁊ ibi Paul. de
ca. ⁊ Mod. C. de codi. vbi dixi. ⁊ Pau. de ca. hic. ¶ Jstā rōnez
diuersitatis gl. reprobāt alij omnes Bal. Ange. Jmo. Raph.
cu. Pau. de ca. Alex. ⁊ Are. hic: q2 secundus gradus substitu-
tionis nō pōt dici pendere a primo ⁊ esse illi accessori⁹. nec rō
ne causalitatis, q2 secund⁹ gradus causet̄ a primo, nec rōne es
sentie, aut validitatis: q2 secundus grad⁹ sumat robur ab ex
istentia primi, imo pter nullitatē primi grad⁹ vndecunqz p-
ueniat nullitas sit loc⁹ substitutiōi vulgari: vt hoc tex. ⁊ dixi.
11 s. in scđo no. †Pēdere ergo pprie dr̄ illud qđ venit accessorie
ad aliud, ⁊ ab eo velut principali sumit effectū ⁊ essentiā ⁊ cas
sato ipso principali cassat̄ ⁊ accessorium. l. nō dubiū. C. de le-
gi. ⁊ c. inter delictos. §. ceterū. de fide instru. ¶ Jtez cōtra ra-
tionem gl. allegant tex. in l. j. §. si ventre. ff. de vē. in pos. mit. vbi
si a primo gradu fuit p̄teritus posthum⁹ a secundo exhereda
tus, ⁊ ante natiuitatē posthumi decedāt instituti in p̄mo gra-
du hereditate nō adita p eos secūdus grad⁹ a quo exhereda
tus fuit posthum⁹ valet ⁊ tenet, ⁊ tamē ibi primus gradus a
principio valuit, cui⁹ cōtrarium esse deberet f̄m rationem gl.
nostre. ⁊ in hoc etiā se fundat Alex. Sed ad illū tex. facilis est
responsio: q2 ibi posthumus per eius natiuitatem nunquam
rūpit primū gradū ex quo instituti fuerūt premortui antequā
adirent, ⁊ sic anteq̄ posthumus nasceret̄. ⁊ sic primus grad⁹
iam erat rupt⁹ anteq̄ posthum⁹ nasceret̄: sec⁹ est in casu glos.
nostre. ¶ Licet ergo omnes reprehēdant rationē gl. ⁊ Bar.
12 ego eā defendendo dico †quod substitutio vulgaris potest di
ci pēdere ab institutione rōne effectus: q2 donec pēdet institu
tio etiā pēdet substitutio que interim locuz habere nō potest.
l. q̄diu. j. de acqui. here. Jtem substitutio dicit̄ pēdere quando
primus gradus valet, ⁊ nō aliter vt dixi. Et legata magis de-
pendēt ab institutione, q̄ substitutio ab institutiōe f̄m Bart.
in scđa oppo. q̄ supra prime retuli. Jtē posthumus rūpendo
primū gradū mediante facto. i. eius natiuitate ad eius vtili-
tatem rūpit, vt dixit tex. in d. l. nam ⁊ si sub conditione. §. fi. in
fi. j. ti. j. secus est in filio iam nato preterito. vbi primus grad⁹
ipso iure absqz eius facto rūpit̄. l. iij. §. ex his. in verb. semper. j.
ti. j. ⁊ ad hoc tēdit alia ratio diuersitatis assignata per Bald.
⁊ Ang. quam sequitur Alex. hic. ¶ Limita istam gl. duobus
modis. Primo limita vt pcedat quādo primus grad⁹ a prin
cipio tenuit de iure cōmuni. si autē prim⁹ gradus ab initio va
let solū de iure speciali quod est debilius: tunc vitiata tali in-
stitutione, nō vitiatur substitutio ab ea depēdēs, que valet de
iure cōmuni. tex. est no. in l. nā si miles. ⁊ ibi Bar. ita declarat.
j. ti. j. ⁊ institutio que valuit de iure speciali, licet tollat̄ non est
tāte potētie vt ad se trahat accessoriū f̄m Bar. in aut. ex cau-
sa. C. de libe. p̄te. in prima opp. ad verbū exh̄datiōis. ¶ Scđo
limita istā gl. pcedere in filio in potestate cuius preteritio red-
dit testamētū omni iure nullū f̄m cōmunem opinionē. l. j. in ṽ-
13 bo nullius momēti. cū similibus. j. ti. j. †Secus est in filio eman
cipato preterito a primo gradu ⁊ exheredato a scđo. Nā eius
p̄teritio nō rumpit ipso iure primum gradū. Nā cōtra illū da-
tur filio contratabulas si instituti in p̄mo gradu viuunt. text.
est no. in l. nō putauit. §. a primo. j. de ꝯtratab. Ergo apparet
qđ valet. q2 si esset nullus, nō daretur cōtratab. vt l. qđ vulgo.
eo. ti. Ratio est, q2 p̄teritio filij emancipati non rūpit a princi-
pio testamētum. §. emācipari. Justi. de heredi. q̄ ab intesta. ⁊ l.
non est. j. de bo. pos. titu. genera. ⁊ sic est eadē ratio que in post
humo p̄terito ita procedit tex. in d. l. nō putauit. §. a primo. in
ṽ. sz si post mortē, f̄m Bar. hic. ⁊ ibi lz aliter respōdeat Raph.
cu. vt hic late habes p Alex. ¶ Et si dicas, vbi sommiauit bar.
ꝙ in illo tex. filius preterit⁹ esset emācipatus istud est diuina-
14 re. †⁊ tāto forti⁹ q2 fili⁹ in dubio presumit̄ esse in potestate si
nō pbetur emācipatus. tex. est in l. si emancipati. in verbo, teqz
emancipatū pbatū fuerit, vbi aliquādo dixi. C. de coll. respōde
illud pbari dupliciter. Primo ex natura illi⁹ tituli f̄m quā le-
ges in eo posite debēt intelligi l. imperatores. s. de in diē ad-
dic. Sz ille tex. principaliter fuit inuētus pter filios emāci-
patos qui erāt incogniti a iure ciuili d. §. emācipati. ⁊ istā rō-
nem adducit Alex. hic. ¶ Scđo ⁊ subtili⁹ vltra eū. dic ꝙ ille
tex. de necessitate loqtur in filio emācipato: q2 ibi h̄ditas non
vadit ad scđm gradū: nisi heredes primo loco instituti sint p
mortui in vita testatoris: vt ibi dixi tex. sed si fili⁹ in p̄tāte fuis
set p̄teritus immediate hereditas transiuisset ad scđm gradū
a quo testamentū sumeret exordiū: vt hoc tex. q2 nunq̄ valuit
primus gradus cuius cōtrariū decidit̄ in d. §. a primo. Ergo
ille tex. necessario loquit̄ de filio emancipato preterito a pri-
mo gradu ⁊ exheredato a secūdo. ¶ Capio gl. in verbo solo. q̄
opponit de §. p̄cedenti. ⁊ soluit tribus modis, ⁊ primā so. re-
probat. Sed pōt saluari quādo vnus tātū esset institutus in
primo gradu, ⁊ testator diceret a Titio herede filiū exheredo:
tūc valet exheredatio, q2 censeretur exheredatus a gradu, ex
quo ille solus facit totum illum gradum. l. si a primo. j. eod. f̄m
Jmo. Pau. de cast. Alex. ⁊ Are. hic. dixi in §. precedenti.

LEX IIII.

1 ☞ Etiam non habens vxorem pōt posthumum instituere,
2 Jndefinita appellatio posthumi non comprehendit nisi nasci
turuz ex legitimo matrimonio: secus in institutione. nu. 5. ⁊ 6.
3 Femina potest posthumos instituere. 4.
7 Si testator dicat, instituo omnem ventrem, tunc an veniant
filij de prima ⁊ secunda vxore. ⁊ nu. 8.
9 Uenter appellatur quando mulier est pregnans. nu. 11.
13 Fauore testamenti institutio trahitur etiam ad quemcunque
nascituram etiam ex diuerso tempore, ⁊ ex diuersa vxore.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

15 Si vxor est pregnans ⁊ maritus presens verisimiliter a cōmu
niter accidentibus debet scire.
17 Si testator cōcubinam ⁊ nō vxorem habeat ⁊ instituat post
humos hodie etiam intelligeretur de naturalibus tantum.
18 Mens tex.nostri est dicere an omnis masculus testator carēs
vxore possit instituere posthumum qui nō est in rerū natura.
20 Exheredatio facta de posthumo simpliciter comprehendit
omnes posthumos ⁊ qui postea nascentur.
21 Quando appellatio posthumi est simpliciter facta cōprehen
dit omnem posthumum ex quacunqȝ vxore nasciturum.
23 Posthumus est solum in futurum.

PLacet. Institutio de posthumo simpliciter fa
cta trahit ad omnē posthumum ex qua
cunqȝ vxore presenti vel futura nasciturum. h.d. cum
l.seq. ¶ Dubium principale erat, an testõr q non habet vxo
rem possit posthumum instituere: ⁊ si instituat, de quo post
humo intelligat. Et dubiū erat ꝙ institutio talis nō valeret:
qꝛ non potest fundari super non ente. arg. l.j.in fi.š.de eo q ꝑ
tuto.⁊ l.tutor si petitus.⁊ l.scie.š.de tuto.⁊ cur.da.ab his, sed
posthum⁹ nō erat in rerū natura etiā specieb⁹ sic se habētib⁹
nec cōcept⁹ erat tpe cōditi testamēti:⁊ sic nō poterat illo tpe
esse habilis ꝓut requiritur.l. si alienū. §. in extraneis.ĩ.de here.
1 insti.†Itē poterat generari turpis suspicio posthumi ex alie
na vxore cū ipse vxorē nō hr̄et ⁊ sic videbat nō valere iuxta.l.
si quis posthumos in fi.princ.ĩ.eod. Contrariū determinat in
hoc tex.ꝙ etiam nō habens vxorē possit posthumū instituere
⁊ intelligat instituisse quēcunqȝ nasciturū ex quacunqȝ vxore
quā postea ducet:⁊ sufficit,ꝙ hr̄e possit:alias sequeret, ꝙ ēt si
haberet vxorem,nō valeret institutio posthumi:cū possit vxo
rē dimittere ⁊ repudiare,⁊ sic carere vxore. Itē qꝛ vr̄ instituis
se nō solū posthumū nasciturū ex ea vxore qua nūc habet,sed
etiā ex quacūqȝ alia quā postea ducet,vt dicit tex.ergo etiā si
nullā vxorē hr̄et idē debet esse,vt videat instituisse nasciturū
ex illa,q̄ postea recipiet i vxorē.⁊ lȝ tpe testamēti nō sit post
humus in rerū natura reipsa:tn̄ subest saltē spe. ⁊ istud suffi
2 cit:⁊ i hoc ꝯcurrit ēt fauor testamēti ꝯseruādi vt in glo. † nec
hic pōt capi sinistra suspicio cū indefinita appl'o posthumi nō
cōprehēdat nisi nasciturū ex legitimo mr̄imonio,vt ptȝ i hoc
tex.i ꝟbo,ex quacūqȝ vxore,vt hic no. Bal. ⁊ lati⁹ Alex.dicā
ĩ.in ij.no. ¶ Pōdera in primis tex.ibi omnē masculū, qui non
cauillādo literā vr̄ velle ꝙ femina nō possit posthumū īstitue
re.nā includēdo masculū cēset feminā excludere l.cū ꝑtor.cuȝ
similibus.š.de iudi.⁊ c.nonne bene dicimus.de ꝑsum. Itē nō
est verisimile ꝙ legislator dixerit oēm masculū sine effectu ali
3 qd operādi.†Glo.scda hic sentit ꝙ tex.dicēdo oēm masculum
nō ꝑ hoc excludit feminā:qn etiā femina possit posthumū in
stituere. Sed hoc dicit tex.ꝑpter casum tacitū:qꝛ si testõr ma
sculus nō instituat posthumū,sed eū ꝑtereat, natiuitate post
humi ꝑteriti rūpit testm̄.l.iij.in prin.⁊ §.ex his.ĩ.tit.j.secus est
in femina,cuius ꝑteritio habet ꝓ exheredatione.§.mr̄. Insti.
de exhere.lib.ita voluit gl.euitare difficultatē tex.ne illa verba
omnē masculū essent superflua. Sȝ illud nō tollit difficultatē
tex.de institutione de qua sola loquitur litera. Unde subtilis
Raph.ca.intelligit simpl'r tex.ꝓut iacet sine violētia, tȝ ꝙ fe
mina nō possit posthumū instituere,⁊ hoc mō litera plane ꝓ
cedit. Assumptū ꝓbat,qꝛ posthumus alien⁹ iure ciuili fm̄ hec
iura institui nō poterat añ gallū.l.gall⁹.in prin.⁊ §,pe.ĩ.eo.⁊ l.
pe.vbi ad literā tex.ĩ.de leg.j.⁊ insti.de bo.pos.in prin. posthu
mus aūt alien⁹ dꝛ q natus nō est suus:nec in ptāte testõris.§.
posthumo quoqȝ.Insti.de leg.iūcta.l.vnica. §.extraneū. C.de
rei vxo.act.sȝ posthum⁹ nūq̄ femine pōt esse su⁹ nec in ptāte
vt l.nulla femina.de suis ⁊ leg.ergo cū femine posthum⁹ semp
sit alienus:ergo institui posthum⁹ a femina non poterat,lȝ de
iure ꝑtorio aliud sit. Insti.de bo.pos.in prin.⁊ l.verū.ĩ.de bon.
4 pos.fm̄ tab. ¶ †Iste intellect⁹ Rap.nec in se nec ad istum tex.
est ver⁹:qꝛ imo femina poterat ēt isto iure posthumū institue
re,vt est tex.in l.posthum⁹.in fi.prin.in ꝟ. simili mō. ⁊ ibi gl.š.
de inof.tes.ad idē tex.in l.sȝ est q̄situ.in fi.ĩ.e.i ꝟ.maxime, ⁊ ibi
expsse gl.⁊ Are.ad hoc no.illū tex.vbi ē text.ꝙ ēt si muliebria
ꝑualerēt in hermaphrodito adhuc posset posthumū heredeȝ
instituere. Et sic nō solū mascul⁹ sȝ ēt femina. ¶ Et ad funda
mentū Raph.rn̄de ꝙ femine semp posthum⁹ dꝛ esse alienus,
istud est verū suitate ⁊ ptāte:qꝛ ibi non cadit suitas nec ptās.
§.femine. Insti.de adop. Sȝ nō dꝛ alien⁹ ḡnatiōe.⁊ sic femina
nō ꝑt posthumū oīno alienū īstituere ꝑ iura superi⁹ allegata
sȝ bn̄ posthumū q sit ꝓpri⁹ ḡnatiōe. ¶ Quid dicemus ad hūc
tex.ego dico,ꝙ iō tex.dꝛ omnē masculū, qꝛ femina nō pōt hr̄e
posthumū ex se ꝓprie q nascat post eius mortē nisi exsecto vē
tre,vt l.qd dꝛ.ĩ.e.q nō dꝛ ꝓprie posthum⁹ fm̄ gl.in d.l.posthu
mus.in fi.prin.quā Ang.ibi no.⁊ sequit ⁊ retuli ēt in rub.š.eo.

5 ¶†Scdo no.ex isto tex.ꝙ indefinita institutio posthumi re
fert ad oēs posthumos qūcūqȝ ⁊ ex q̄cūqȝ vxore ꝑsenti vel fu
tura nascituros.⁊ hoc fauore testamēti cōseruādi, vt hic i gl.
¶ Adde ꝙ ꝑ istū tex.no.decidit. Jo. And.in addi. Spe.in tit.
de testa.sup rub.in ꝟ.occurrit alia qd ꝙ si testõr instituit ven
6 trē vxoris†ꝓut tota die fit quasi in oib⁹ testamētis, ⁊ postea
ex eadē vxore plures habuit filios diuersis tpib⁹ oēs censent
instituti. Ad hoc ēt allegat q̄dā alia iura presertim. l. si qs ita
dixerit.§.j.š.de test.tute.⁊ l.q filiab⁹.§.j.⁊ ibi gl.de leg.j.⁊ text.
vbi dicit videri casuȝ in l. cū inter veteris. in ꝟbo maxime. C.
de fideicō . lib. ⁊ añ eū formaliter fuit originalis decisio Old.
Laudē.in cōsi.ccxij.inci. Quidā in suo testamēto sic dixit.⁊ sic
vides ꝙ testator instituēdo vētrē vxoris sue q̄ erat ꝑgnās tpe
testamēti nō solū vr̄ instituisse illū q erat tūc in vtero, sȝ quem
cūqȝ aliū q postea ex illa vxore qūcūqȝ nasceret. ⁊ sic nemo eo
rū pt̄ dicere se ꝑteritū nec rūpere testm̄ ꝙ valde no. Idē tenet
Ang.lȝ de Jo.and.nō faciat mētionē in ꝯs.lj.incipiē. Simon
notari⁹.istā decisionē Jo.an.etiā sequit Ale.hic late discutiēs
articulū. Allegat aliqua iura q̄ ipsemet Jo. And.allegat.ideȝ
cōsulēdo tenuit Ale.in cōs.clxx.scdi volumi.incip. Uiso ꝓces
su cause vertētis inter Anto.vbi istā decisionē fortificat alio
fundamēto ꝑ illud qd cōcludit Bar.⁊ alij post eū i l.si pluri
bus.in ꝑn.de leg.ij.per illū tex.⁊ l.si qs ita §.j.de testa.tute.vbi
tȝ,ꝙ indefinita apposita circa ꝑsonas : eqpollet vniuersali si
sum⁹ in fauorabilibus.mō sic,si testator dixisset instituo vētrē
7 vxoris adijciēdo terminū vniuersalē,omnē†ꝓculdubio intel
ligeret nedū de prima vxore,sed etiā de secunda: ergo idem in
casu ꝑsenti quādo indefinite dixit ventrem vxoris,cum simus
in materia fauorabili testamēti conseruandi ne aliquis censea
tur ꝑteritus,vt hic in gl. ¶ Aduerte quādo testator instituit
ventrē vxoris sue vel posthumū qui ex vxore pregnāte nasce
tur,tunc si duo vel plures nascuntur simul eodem partu,pla
num est quod omnes simul nati censentur instituti,ꝑ d.l.qui fi
liabus.§.j.cum gl.⁊ l.ex duobus.in prin.cum glos. ĩ.de vulg.⁊
pupil. Et ita tenuit in specie Fed.de Senis in consi. xlj.incip.
testator instituit filium posthumum,quem allegat Alex.⁊ an
te eum Pau . de Cast.hic pro quo est casus in l.cū inter vete
res.in verbo maxime.C.de fideic.lib.vbi si testator reliquit li
bertatē vni posthumo existēti in vētre ancille sue ⁊ plures na
scātur:oēs ex humanitate libertatē consequētur. ad idē text.
in l.verum.in prin.ĩ.de reb.dub.⁊ iste casus non habet difficul
tatē. Si aūt nō ex eodē partu sed bene ex eadē vxore diuersis
tamē tpibus plures posthumi nascerentur oēs censerent in
stituti,⁊ omnes alij post primū posthumū nati.⁊ sic ista est ꝓ
8 prie decisio Oldr.⁊ Jo. And.† Si autem nascerentur ex alia
diuersa vxore,tunc nō loquitur Jo. And.licet Pau.de Cast.
eū referat etiā loqui isto casu. Sed certe Jo. And.expsse loq
tur,quando ex eadē vxore nati sunt plures quod oēs veniāt.
Sed qū essent nati ex alia vxore Joā. And. ibi non loquitur,
nec ponit istum casum. Tamē aduerte,ꝙ imo oēs veniant ēt
nati ex alia vxore. Facit ista lex cū.l.sequēti.⁊ tex.in l.si filius a
patre.§.si quis ex certa.ĩ. eo. vbi quando testator limitauit se
ad liberos ex certa vxore nascituros,tunc ex alia vxore nasci
turi non includunt, ergo secus esset,qū testator simpliciter ⁊
in genere instituit ventrem vxoris sue. Item limitat etiam isto
casu fauor testamenti conseruandi,quem cōsiderant gl. Bar.
⁊ doc.hic.⁊ Bar.in l.si ita ĩ.de auro ⁊ argen.leg. ¶ Contra de
cisionem Oldra. ⁊ Joan. And. tenent Rapha. Cu. Pau.de
Ca.⁊ Are.hic.⁊ primo Raph.Cu.in l.seq.que incipit ideoque
non facta mētione Old.nec Jo.And.querit. Pone testõr dt,
instituo ventrem vxoris mee,an comprehendat solum eū,vel
eos,qui de presenti sunt in vtero vxoris,an etiam alios nasci
turos ex illa vxore successiuis temporibus ⁊ putat solum cō
prehendi eum,vel eos qui de presenti sunt in vtero per titulū
de ven.in pos.mit.⁊ per titulum.ff.si mul.ven.no.⁊ l.ventre.cū
simi.ĩ.de acqu.here.qꝛ appellatur vēter qū mulier est ꝑgnans,
9 †Et si dicatur,ꝙ mens testatoris videtur esse vt omnes post
humi intelligātur esse instituti: dicit Raph . Cu . quod verba
repugnant. ¶ Sed tu aduerte,qꝛ Old. Lau.⁊ Jo. And.in lo
10 cis preal.sentiunt oppositū.†Dum dicunt,quod testator in
stituendo ventrē vxoris intelligit instituisse posthumū,vt l.iij.
§.nominatim.ĩ.ti.j. sed institutio posthumi iuris interpreta
tione cōprehendit oēs posthumos quocunqȝ tempore nasci
turos,vt hoc tex.ergo similiter institutio vētris,q̄ illi equipa
ratur. Pau.de Ca.hic etiā reprehēdit decisio. Jo. An. motus
ꝑ illud qd determinat gl.in l.seq.que incipit. Ideoqȝ, q̄ intelli
git istā legē ꝓcedere qū testator instituit posthumū simpl'r nō
referēdo se ad certū,⁊ determinatū sȝ in casu isto qū testõr di
xit,instituo vētrē vxoris mee vr̄ se restringere ad illū qui erat
tūc in vtero:sed an illa gl.verū dicat,ibi statim dicet. Itē loqui
tur

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tur illa gl.qñ testator limitauit se ad posthumū ex certa vxo-
re puta seia nasciturū.put loquit tex. quē allego.i l.fili⁹ a pa-
tre.§.si qs ex certa.j.eo.Sz qstio nostra est,qñ testator simplr
instituit vētrē vxoris.¶ Are.hic.in fi. etiā tz ꝯ Jo. an. z cre-
11 dit ꝯriū indubitāter esse verū† Motus qz nomine vētris non
venit nisi vēter pregnās.l.j.§.de īspiciēdo,z l.q vētri.§. de ven.
inspi.vnde est pinde,ac si testator dixisset, institue posthumū
meū vel posthumū, quē habeo in vtero vxoris mee: quo casu
institutio dicit limitata ad certū posthumū z tūc nō hz locum
ista lex.put tz gl.in l.seq.Sz(vt dixi)an illa gl. verū dicat sta-
tz ibi dicet.Ita vt supra ꝑxime dixi instituere vētrē est insti-
tuere posthūmū:qz eqparant.d.l.iij.§.nominatim.j. ti.j. Sed
qui īstituit posthumū,videt instituere omnē posthumū qñcū-
que nasciturū,vt hoc tex,ergo idē qñ instituit vētrē. Quid te
nendū:Teneas decisionē Old.z Jo.an.approbatā p Ange.z
p Alex.hic.in lectu.in cōsi.§.adducto. z credo,ꝙ ista opi. ser-
uaret in practica.Et vltra scribētes adde ꝙ idē tz Bal.in ꝯs.
cxxij.prime partis inci.ꝟba testamēti sic dicūt. z idē Bald. in
cōsi.cxxviij.prime partis inci.ad intelligētiā aliquorū dubio-
rū qd cōsiliū est errore duplicatū in ꝯs.cxiij.quinte partis inc.
ꝑponit ꝙ quidā ser.Simō. ¶ Limita istā cōez dcisionē ex eo
12 qd cōsuluit Ange.in cōs.lj.inci. Simō notari⁹.†vbi tz,ꝙ si te-
stator instituit vētrē vxoris sue, si pregnās esset , vel instituit
posthumū,q esset in vētre vxoris sue tūc ad ꝑsentez se retulit.
sic non videt posse ꝯprehēdi nisi ille q tunc in vtero erat, z iō
alius posthum⁹ postea genit⁹ diceret preterit⁹ ideo rūperet
testm̄.Nam aduertēdū est fm eū,qd testator nō habebat neces-
se dicere si pregnās esset,si de omni vētre sensisset cū solū ex vē
tre pleno posthum⁹ nasci possit z nō ex vacuo.l.vētre.j.d acq.
here.z l.antiq.§.si pars here.peta.vnde dicta ꝟba cōditiona-
liter ꝑlata,si pregnās esset,nihil operarentur,nisi ad presentē
vētrē fieret relatio,z verba in vanū intelligi nō debent.l.si qñ.
in prin.j.de leg.j.z c.si papa.de priui.in vj. Itē dicta verba , si
pregnās esset,conditionaliter prolata debent impleri in for-
ma specifica.l.q heredi.z l.Meui⁹.in prin.j.de cōdi.z demō.er
go quantū ad primū partum referri debent per cuius ortum
est purificata cōditio.l.boues.§.hoc sermone . j. de verbo.sig.
¶ Alex.hic dicit qd ista limitatio Ang.est no.digna,si est ꝟa,
sed eam reprobat:motus qz illud verbum esset preteriti imp-
fecti,qd cōprehēdit non solū preteritum sed etiam futurū, vt
est tex.in l.si debitor.§.verisimile.§.de contrahen.emp.z l.cum
certū.de vin.triti.oleoqz leg.Bar. in l.q Rome. §. Augeri⁹.z
in l.cum stipulamur.de ver.ob. Bar. in l.j.in vij.q.de iur.codi.
Sed tu dic,ꝙ ad hoc ipsemet Ange.respōdet in palle.cons.l.j.
vbi circa hoc bene insistit. ¶ Item fm Alex.fauore testamen
ti institutio trahitur ad quemcunqz nasciturum etiam diuer-
13 so tēpore,†z etiā ex diuerso ventre,vt hoc text.z sic nō habet
locū d.§.hoc sermone,vt hic in glo.approbata p omnes z illa
verba si pregnans esset vel si in vtero esset nihil debēt operari
secūdum Alex.qz exprimunt eo modo,quo tacite in sunt l.iij.
j.de leg.j.Sed trussa est,qz exprimunt alio modo quam tacite
insunt.ergo debēt operari.vt l.si ita legatū. §.illi si volet. j. de
lega.j.Alias supfluerēt z essent in vanuz posita, z sine effectu
operandi qd nō est dicēdum.Et quod exprimātur alio modo
quam insint apparet clare qz dicendo si pregnans esset vide-
tur testator se referre ad vētrem plenum z sic ad posthumū q
nūc erat in ventre vxoris,secus quādo istud nō exprimit: tūc
videt includi indifferēter oīs posthum⁹,vt hoc tex.z sic videt
qd possit defendi limitatio Ang.ab inpugnationib⁹. Alexā.
14 ¶†Ego vltra.Alex.allego Bal. qui tenet in terminis cōtra
rium in preal.cōs.cxxiij.prime partis qd dixi errore publicatū
vbi tz ꝙ si testator īstituit vētrē,z nō dicat si pregnās est,sz di
xit,si pregnās esset,qd ītelligit qñcūqz ex dicto testatore esset
pregnās.arg.l.fi.C.de posthu.her.inst.z p istam legem.Nam z
dubio debemus interpretari,qd testm̄ valeat,z ꝙ testator sen
serit de casib⁹ necessarijs,vt no.i l.Gall⁹.§.vidēdū.j.eo.ita ibi
a tenet Bal.¶ Alibi Pau.de ca.[a] in cōs.lxxj.inci. casus iste fre
quēter cōtingit.circa fi.in ij.dub.tenet qd quando illa verba si
vxor sua esset pregnās,fuissent prolata a testatore grauiter in
firmo qui credebat se ex illa infirmitate mori tunc censeatur
apposita ad denotādū qd si tūc vxor nō erat pregnās institu
tio posthumi nō poterat effectū sortiri cū existimaret testator
grauiter infirmus nō amplius vxorem ex se pregnātē futurā,
secus qñ testator nō esset sic infirm⁹,nec crederet tūc mori sed
supuenire:tūc illa ꝟba referunt ad omnē posthumū nascitu-
rum siue tūc siue postea p istū tex.iuncta.l.Titius.in prin.j.e.
z l.fi.C.de posthu.here.insti. ¶ Scdo principaliter istū text.z
ꝑdicta limitat mirabiliter Pau.de ca.hic,vt ista lex debeat i-
15 telligi,qñ testator ignorabat vxorem esse pregnantē:† qz tunc
non habuit respectum magis ad vnū quā ad aliū,z sic omnes
posthumi ex quacunqz vxore nascant cēsent instituti.ita ꝑce-
dit ista lex.sec⁹ si testator sciebat vxorē esse pregnātē:qz tūc cē
set solū de illo sensisse q nascet ex illo partu. Nihil tñ allegat z
si vera est ista limitatio,est valde signāda. Alex.eā reprobat z
leuiter solū qz Pau.de ca.nihil allegat z ei⁹ limitatio nō vide
tur iure ꝑbari. Tu īpugna hāc limitationē p istū tert. ibi,vel
is,q tūc in vtero est.Nā restringere istā literā ad maritū igno
rantē vxorē esse grauidā esset nimia diuinatio z ꝯ cōiter ꝯtin
gētia:nā si vxor est ꝑgnans marit⁹ ꝑsens verisimiliter z a cōi-
ter ꝯtingētibus dz scire.arg.l.octaui.in fi.ff.vnde cogna.Not.
bene ꝑdicta.qz sunt casus quotidiani z vtiles in practica z nō
16 ita ab alijs declarant.¶†Tertio no.principaliter ex isto tex.
in ꝟbo,quacunqz vxore,fm Bal.hic.qd indefinita appellatio
posthumi nō ꝯprehēdit nisi nasciturū ex legitimo mr̄imonio:
z ideo nō cōprehēdit posthumū naturalē tātū siue testator es-
set vxorat⁹ siue nō. Ita etiā no.Christ.de Cast.hic , z reputat
Alex.no.dignū dicēs,qd nō repit ab alio tactū z reputat isto
iure ꝑcedere z etiā iure Codicis, qñ posthum⁹ esset insolidū
institutus aut in maiori summa ꝙ possit naturali relinq:tunc
verū esset ꝙ appellatiōe posthumi nō posset in naturali veri
ficari.l.humanitatis.C.de na.lib.secus ;de iure nouissimo au-
thēticorūz in casu quo naturalis posset vniuersaliter institui
qñ tpe testamēti pr̄ non haberet filios legitimos z naturales
iuxta aut.lz.C.de nat.lib. nisi dignitas testatoris nō refraga-
ret extēdi ad naturales seu pateret, vt habet in l.ex facto.§.si
qs rogat⁹.j.ad Tre.z in l.generaliter.§.cū aūt.C.de ist. z sust.
17 ¶†Addo ꝙ ante eū Raph.cu.etiā reprobat Bar.z putat qd
si testator habēs ꝯcubinā z nō vxorē īstitueret posthumos,ꝙ
hodie etiā intelligeret de naturalib⁹ tātū fm distinctionem d.
l.ex facto.§.ex facto.z §.si qs rogat⁹. eo qz appellatiōe libero
rū naturales tātū ꝯtinent,vt l.generaliter.§.cū aūt.C. de inst.
z subst.ergo etiā debēt cōprehendi appellatiōe posthumorūz
lz iure isto sec⁹ esset:vt ꝑdixi. ¶ Expeditis textualib⁹ , capio
gl.in ꝟbo posse,ꝙ diuido in tres partes ꝑut tria remouet ꝯ-
ria.Scda ibi,sec⁹ aūt in femina. Tertia z vltima est ibi,nisi vt
C.de inof.test.l.iij.In prima parte opponit ꝯ tex.Dicit hic te
statorē posse posthumū instituere.Cōtra imo hz necesse insti-
tuere aut exheredare, alias eius natiuitate rūpit testm̄ , vt l.
iij.in ꝑn.z §.ex his j.ti.j.Gl.fatet ꝯriū z ꝑpterea exponit text.
posse id debere.z cū ista expositiōe gl.trāseunt oēs. z in specie
Bal.z Christo.de Caste.hic q p ista gl.alle.l.q bona. §. de illo.
j.de dā.infe.¶ Adde tu aliā gl.in §.lz est quesitū . in gl.fi.j.eo.
sic etiā exponit gl.in l.si tibi mādauero.§.pe. j.mā.in ꝟb. pōt.
vbi gl.exponit id est dz,z gl.in aut.lz z piculū.C.sine cē. vel re-
lig.z gl.z doc.in l.j.de iuris. om.iu. ¶ Sz aduerte lz oēs trās-
eant cū ista expositione gl. Tamē qz est violare tex . expone-
re verbū potestatiuū z mere volūtatis. l. sepe audiui Cesarez.
18 vbi gl.z doc.de offi.pref.i verb.necessitate.† debere est tacite
redarguere Iuriscōsultū,vnde ego intelligo realiter tex . ꝑut
iacet:qz mens huius tex.non est dicere quid cogatur facere te
stator,sed qd possit,z sic,an omnis masculus testator etiaz ca
rens vxore possit instituere posthumū qui nō est in rerum na
tura,vt dixi.§.in declaratiōe tex. ¶ Capio gl.in ꝟ.q ex quacū
que vxore.ꝙ diuide in quatuor partes.In prima assignat rō-
nē decidēdi ad tex.ex qua rōne. In Scda parte remouet vnuz
cōtrariū.In tertia respondet tacite questioni. In quarta alle
gat quinqz cōcor.ad tex.scda est ibi,z fm hoc nō sunt ꝯ tertia
ibi facta tñ exheredatio,quarta z vltima est ibi,z facit.j.de cō
di.z demō. ¶ In ea.gl.ibi ꝑpter fauorē institutionis.glos.sei-
psam ꝯfundit cū infra in tertia pte teneat ꝙ idē sit in exhere-
datiōe.ergo nō est fauore īstitutiōis.Dic ergo meli⁹,ꝙ est so-
lū fauore testamēti ꝯseruādi z in odiū ꝑteritiōis ꝑut etiaz gl.
dicit z ita Bar.z oēs tenēt.¶ Ex ista rōne gl.z doc.videt no.
inferri,ꝙ si testator legaret posthumo simplr,ꝙ nō videret le
gare nisi solū primo,q tūc esset in vtero matris:ex quo tūc ces
19 sat fauor testamēti cōseruādi:† cūz non simus in institutione
sed ī legato z sic remanem⁹ in regula.l.boues. §. hoc sermone.
j.de ver.sig.allegata in gl.qd videt esse cōtra tex.in l. vtrum.in
prin.j.de reb.dub.Dic fm Rap.Cu.qd appellatio posthumi
simplr facta cōprehendit plures ex eodē ventre simul postea
natos,vt ibi,sec⁹,qñ nascerentur diuersis cōceptionibus z sic
diuersis temporibus nisi fauore testamēti,vt hic. nam appel-
latio īdefinita posthumi cōprehēdit omnes posthumos eodē
vtero simul natos.l.si qs ita §.j.§.de test.tu.z est de mēte Bar.
in l.si cognatis.de reb.dub.z ita ēt tenet Alex.hic.¶ In ead.
gl.ibi facta tñ exheredatio dicto modo oēs posthu.cōprehen
20 dit.†Habes ꝙ exheredatio facta de posthumo simplr com-
ꝑhēdit oēs posthumos q postea nascent sicut z īstitutio. z cū
ista gl.tenēt Rap.Bar.z Imo. lz in hoc varie sunt opi.quas
referūt Rap.Cu.Alex.z Are.hic.ego nō īsisto qz nō est vtili-

a ¶ Pau. de Ca. in cōsil.lxxj. Ad de quod istud ꝯsilium habetur in secundo vol. cons. nouorum secundum stampam papiensem nu.406.

tatis,attēto q̄ hodie posthum⁹ nec etiā infans possunt exhʒ dari:q; nō possunt cōmittere causaʒ ingratitudinis,niſi qs in suo.ſ.legis.C.de inof.test.z sic erheredat⁹ habeſ p p̄terito fm gl.in l.ſi posthumus.in prin.ſ.eo.z in l.marimū vitium.C. de lib.p̄te. ¶Capio gl.legis sequētis. Jn gl.sequentis habes bonā limita.ad lege nostrā,vt pcedat q̄n appellatio posthumi
21 fuit simplr facta:† tūc cōpręhēdit quēcūq; posthumū ex qua cūq; vxore nasciturū sec⁹ si fuisset limitata ad certā personam exoris vel ad certū tēp⁹,puta instituo post humū nasciturꝫ ex seia vxore mea tūc nō cōpręhēdit nasciturū ex alia posteriori vxore. Jta est ter.q̄ ppie sic loquik in l.fili⁹.ſ.ſi qs ex certa.ſ. eo.allegata in gl.vel ſi dicak,instituo vētrē vxoris mee q̄ nunc p̄gnās est,nō ertēdik ad nasciturū ex alia p̄gnatiōe.tert.est in l.cōmodissime.ſ.e.z in istis duob⁹ casib⁹ Bar.tz cū gl.z bene. ¶Addit gl.aliū tertiū casuꝫ,qñ testator diceret instituo post
22 humū meū.tūc ppter illud,pnomē,meū,restringeret ad solum posthumū qui de p̄senti esset in vtero vxoris,p tert.in l.ſi ita. de auro z argē.l.†vbi ter.ōt hāc demonstrationē,meū,p̄sens, z nō futurū tēp⁹ cōpręhēdi.z sup isto tertio casu gl.Bar.nihil ōt.Et tz Are.teneat cū ista gl.i isto tertio casu dic q̄ gl.in hoc nō bñ ōt q; nō ē differētia qñ relatio fit ad p̄sonas an apponi tur nomē vl nō l.fi.ſ.q̄ idiuſaʒ.ſ.de leg.ij. Bar.i l.serui electio ne.ſ.ſi.reprobata gl.ibi,de leg.j.vñ qñ testator ōt instituo post humū meū,itelligit meū.i.mihi nasciturū ad differētiā posthu mi alieni z fauore testamēti ꝑseruādi referk ad oōe posthumū q̄ cūq; nasciturū,vt hic. ¶Jtē pōdera q̄ ēt Bart.ſ.in qōne quā format vſ ꝺicere huic gl.Hā format q̄stionē qñ testator mādauit fieri hospitale in domib⁹ suis p illud,pnomē suis,q̄ illis alienatis veniūt postea empte fauore testamēti.vt statim
23 dicā.† Nec ob ꝺ.l.ſi ita allegata.in gl.q; posthum⁹ est solū i fu turū,z ī cū ista istitutio posthumi necessario referak ad fu turū:ī cessat illa l.ſi ita z hoc mō voluit ibi respōdere Bart. dū opponit de ista l.plz.z ita istam gl.ēt reprobāt Rap.Cu.z Ale.hic. ¶Extra gl.ōt Bar.se prędie ꝺsuluisse in q̄stiōe de fa cto testator iussit in domib⁹ suis fieri hospitale z illud istituit hʒ de postea supuenięs domos illas alienauit z alias emit qs illa v̄ba in domib⁹ suis.q̄ aliter referrentur ad tēpus conditi testamēti.ꝺ.l ſi ita.ſ.de auro z argen.leg. Tamē in casu isto fa uore institutiōis,z testamēti cōseruandi referūtur ad domos postea emptas p istā l.z ita latius consulunt ipse Bal.in cōſi. xxvij.incip.testator disposuit i testamēto vt in domib⁹ suis z cū ista decisione Bar.trāseūt Bal.Ang.z ceteri communiter hic qui nis sol⁹ Are.teneat cōtrariū per glo.in ista l.sequent.
a ¶Et solennē q̄stionē. Adꝺ Lu. de furdis.i trac. legitima,in rub. de legiti.per ve rū matrimoniū. q.i.vbi cōcludit in ista q̄stione,q̄ cōstitut⁹ in mor tꝫ articulo pote rit ducere cōcu binam in vxorē z sic filū legiti mabūtur.z si cer tuꝫ sit q̄ nō pos sit filios genera re dūmodo ha beat intellectū z adde q̄ Henric. Boic.in c.anta. ver.tertium ve ro.extra qui filij sint legit.tz indi stincte tale ma trimonium tene re z filios legiti mari.
dum dicit posthumū meū,ſz illū glos.ā.reprobaui. ¶Pro ista decisione Bal.Rap.Cu.z Alex.hic addūt tex.in l.filie.ſ. Ti
24 tia.ſ.de condi.z demon.quē ter.ante eos allegat p cōcordan ti gl.hic ſz ibi cōcurrebat idētitas nominis in ancilla postea empta.z ista decisio Bar.plenius p̄cederet.†qſt testator do mos in q̄bus iussit fieri hospitale alienasset,z postea eaḋemet domos redemisset p tex.no.in l.verū.de manu.testa. quē tert. allegat Bal.hic vbi testator reliquit libertatē seruo deinde eī alienauit,postea eūḋē redemit cōualidatur legatū libertatis ☞ regulas iuris fauore libertatis,ergo ita hic fauore pie cau se arguēdo de libertate ad piā causam l.prime.ſ.j.z ibi Bar. no.vbi dicā.ſ.de his que in test.ꝺelen.z ita p ꝺ.l.verū.determi nant in specie Bald.z alij i l.ij.ſ.ſi seruū.z in l. quoties.ſ.ser uus.vbi etiā Jmo.ſ.de here.instit. ¶Tamē aḋuerte quod ſz Bar.ponat casum,q̄ sibi euenit in facto in pia causa.i. hospi tali.tamen pondera quod Bar.fundat decisionem suā in ista l.vbi nihil tractat de fauore pie cause,ſz est decisio generalis fauore institutionis z testamenti conseruandi.

LEX VI.

☞ Qui nō p̄t facile generare p̄t tñ posthumū instituere.
Castratus non potest vxorem ducere,spado vero sic.
An constitutus in articulo mortis possit concubinam in vxorem ducere.z ſ.
Valet matrimonium contractum cum concubina per existen tem in articulo mortis.
Legitimatio facta per matrimoniū cōtractū in articulo mor tis adeo valet q̄ p tales legitimatos excluḋūtur substituti q̄ erāt admittēḋi in casu q̄ hʒs decederet sine liberis legitimis.
Hermaphroditus potest indistincte instituere posthumum.
Qui nullomodo potest generare instituendo posthumum in telligitur de posthumo adoptiuo.

1 Qui nō p̄t facile gñare vt senex vel ēt decrepit⁹ p̄t tñ post humū instituere vxorē ducere z adoptare. Hec etas nec sterili tas impediūt.vt j.ſubdit tex.addit gl.tex.in l.fin.C.de nup.ſed est corrupta,debuit allegare l.pe.z licet mirabile sit q̄ mulier quinquagenaria pariat: tñ si pariat filij⁹ est legitim⁹ z succe dit.tex.est no.in l.ſi maior. C.de leg.he.z sic senex z decrepitus p̄t matrimoniū Jhere q; impotētia coeūḋi accidēt aliter cau sata nō impedit validitatē mr̄imonij. Similiter,pposītū non coeūḋi z non cōsummāḋi matrimoniū nō impedit vires ma trimonij.tex.est no.in c.cōmissuꝫ.de sponsa.p quē ter.innititur fm Abb.ibi q̄ inter Beatā virginē z Joseph fuit mr̄imoniū ſz oīno beata virgo in copulā nō cōsenserit, in quo tamē sunt
2 multe opi.de quibus vide p tex.z doc.rvij.q.ij.ſ.cum ergo z c. beata. ¶+Scḋo no.ex hoc ter.differētiā inter castratū z spa donē q; castrat⁹ nō p̄t vxorē ducere z sic nec adoptare z sic nō p̄t habere posthumū neq; naturalē neq; ciuilē. Jdeo nō p̄t posthumū instituere:sec⁹ est in spadone, vt hic vñ Bal.l. pe.C.de nup.no.ter.hoc tex.vnū q̄ reputat mirabile q̄ spado p̄t mr̄imoniū Jhere. Adꝺ ter.exp̄ssiōē quē gl.hic alleg.in lcū serua.ſ.ſi spadoni.ſ.de iure do.rō diuersitatis inter castra cū z spādonē est dupler.vnā quā assignat gl. hic q; castrat⁹ non p̄t agere nec generare,propter sui frigiditatē spādo autem p̄t agere,ſz nō generare.z ista gl.est in hoc singularis z bene notanda fm Bal.hic.Secūḋa rō scribentiū est q; naturale vi tium qꝺ est in castrato magis impedit quā accidentale.l.ſi qs posthumos.i prin.ſ.e.z l.legē.C.de natu.lib. ¶Ego vitra glo. z scribē.assigno aliā rōnē diuersitatis fundamentaliorē: q; in genere oīm castratorū nō esset possibile p rerū naturā repe rire vnū q̄ posset habere filium q; nec agere nec generare p̄t. Jō nō possunt adoptare z sic nec posthumū ciuilē habere nec
3 posthumū instituere.† ſz in genere spadonū posset reperiri q̄ p naturā haberet filios qñ ē esset totaliter spado z sic p̄t gñā re.vt est ter.no.in l.Pōpom⁹.ſ.fi.ſ.de edil.edic.z sufficit i ge nere aliquē posse reperiri ad hoc vt possit fictio habere locū z sic possit causari filij⁹ fictus p adoptionē. Jta declarat magi straliter Bar.in l.ſi is q̄ p emptoxe.in iij.q.p̄n.ſ.de vſucap.Jtē (vt ōt gl.)potuit posthumum genuisse ante,quā esset spado z postea erat in vtero. Jtez adde duos v̄sus magistrales quos ponit Alb.de rosa.hic.Castratos natura facit: violētia spado nes.Efficit improbitas eunuchos sola volūtas.z de eunuchis habes titulū.C.ꝺ eunuch.z l.eunuchis.C.q̄ test.fac.pos. ¶Jste
a ter.z p̄dicta iducunt p Bal.z alios ad nota.z solēne q̄stionē
4 tan constitut⁹ in articulo mortis possit cōcubinā in vxorē ad hoc vt filij antea nati legitimentur p subsequēs mr̄imoniū ma ta.c.tāta.q̄ fil.sint legi.z q̄ habenk in ſ.fi.Jnſt.de nup. z si qḋ tāta est imirmitas z tāta p̄pinquitas ad mortē q̄ nō p̄t age re,nec generare:z tūc videtur quod non possit concubinam in vxorē ducere nec valet legitimatio p rōnē hic in gl.assignatā, z ita fuit disputando determinatum per Richar.ma.ū.z istaꝫ opi.tenet Bal.hic in vna lectu. Jdez tenet Bal. in l.eā quam. C.de fideic⁹. Notus quia ad legitimationem p̄olis que fit per subsequens matrimoniū requiritur de iure ciuili cōstitu tio dotis,z quod dotalia instrumēta interuenīāt. tex.est in ſ. fi.Jnſt.de here.que ab intesta.in p̄in. z in l.cū quis. z ml.nu per.C.de natura.lib.z in q.fin.i auth.qui.mo.natu.effi. sui. ſz in articulo mortis nō p̄t dos interuenire cum vtilitatis ef ectu,vt est tex.in l.Julianus.ſ.de in.do. ¶Et sic fm eum tenē bit matrimoniū quo ab substātiam sui q; vsqꝫ ad vltimum vi te spiritum potest contrahi.l.n.C.de indi.vidui.tol.sed non tꝫ quo ad substantiam dotis requisite ad legitimationem p̄olis antea susceptę. ¶Adde alios dicere quod alia est melior ratio ad istū tex.quam illa quā assignat gl.vt p̄dixi;q; virtuꝫ naturale magis impedit, quā accidētale, z hac rōne attenta bene tenet matrimoniū z legitimatio ratione p̄dicta. ¶Istaꝫ questionē ēt dubitabilē facit tex.in l.nuper.in verbo.+ spē tol lēḋe sobolis habeāt.C.de na.lib.+sed cōstitut⁹ in articulo mor tis nō ꝳs spē tollēḋe sobolis.i.sobolis suscipiēḋe: ergo videt q̄ p tale matrimoniū non debeant filij legitimari, imḋ diceres q̄ a p̄in.fuit habilitas q̄ sufficit l.ſi qs posthumos.in p̄in.ſ. c.Jtē sufficit qꝺ a p̄in.fuerit spes z habilitas sobolis perea ꝺe ſz nunc ppter impedimentum accidentale non possit in fu
6 turu soboles suscipi. ¶Jtē satꝫ subest spes sobolis tollēḋe, q; suscepto matrimonio ꝑles efficiūt legitima,z hoc modo erit spes sobolis tollēḋe.i.legitimande.z istam partez tz Bal.hic in alia lect. Jdem tenet Dom.Chisto.de Castel.Rap.Lu.z Are.hic,z subdit Rap.vnum bonum verbum in practica,qꝺ
7 ita cōmuniter tenetur.† Adde qꝺ idē per plures rationes fir mat Cy.i ꝺ.c.inp.z ibi late Alb.de Ros.licet Bal.ibi istū pos sum relinquat indiscussum. Jdem tz Jo. And. in reg. fine cul

pa.in

ga.in mergu.z in d.c.tãta.vbi etiã Ant.de Bu.idẽ Bal.in l.j. naturales,si de feu.fue.cõtro.inter vo.z agna.z in rub.C.de ꝑxim.do.Idẽ tz Butge.in d.l.nuper.z in aut. quibus mod.na. effi.sui.in pri.idẽ Jo.de imo. z latius Ale.in d. l. si qs posthumos.in prin.j.e.Jmo.in l.Ball⁹.in prin.p gl.ibi.j.e.z in l. cum tale.§. Venie.j.de cõdi.z demõ.idẽ no.tz Abb.in c.cõmissuz. in primo.no.per illum tex.de spon.z idẽ Abb.in c.ij. tertio no. de coniug.lepro.z isto est cõis opi. ¶ Et tenẽdo istã opin.ad fundamentũ Bal.in d.l.eã quã.dũ dicit qs ad hoc vt p matri monĩ cũ cõcubina cõtractum legitimentur filij antea nati re qrit ẽstitutio votis z qs votalia instra iterueniẽtia q̃ ñ possũt effectualiter fieri i articulo mortis. Rñdeq istud est verũ de iure ciuili, vt in iurib⁹ supra allegatis sec⁹ est de iure canonico. co.d.c.tãta.z ibi can.ita firmãte z ibi Abb.in prio no.refert se ita pluries de facto rñdisse z qs legisse ita sequunt i practica. ad idẽ ter.in c.i.z ibi Abb.ad hoc no.q filij sint legi. z idẽ Ab. in c.innotuit.de elec.Cõstat aũt qs i matrimoñs qi sunt res spirituales standũ est iuri canonico fm gl.no. Justi.de nup.in prin. ¶ Sz aduerte diligẽter, q Bal.in l.si qua illustris.C. ad senatus.orphi.itelligit no.dictũ.c.tãta.cũ simi.q absq dotalibus instrumẽtis filij legitimẽtur verũ est quo ad ecclesiasticos ordines vt ibi,sed nõ quo ad succedẽdũ presertiz in terris imperij.idem no.tz Ang.in cõs.cxix.inci. themate tria eliciunt dubia.i.secũdo z tertio dubio.Cõtrariũ in terminis tenuit idẽ Bal.in aut.maximis.C.de nup.Et p eo addo facere bonũ ter.in §.relig.in aut.q.mo.na.esti. sui.vbi dt text.semel eos efficientes legitimo damus etiam habere successiões illas quas habẽt hi qui ab initio legitimi sunt. ¶ Stat ergo ex predictis tcõis cõclusio q valet matrimoniũ ẽctum cũ cõcubina p ẽstitutũ i articulo mortis, z p tale matrimoniũ filij antea suscepti legitimantur. ¶ Amplia istã cõem ẽclusionẽ, q legitimatio facta p matrimoniũ ẽctum in articulo mortis adeo valet q p tales legitimatos excludunt substituti qui deberẽt admitti i casum quo heres decederet sine liberis legitimis.ita determinat Bal.in §i.cccxix.quarte partis inci.Matrimoniũ in articulo mortis ẽctũ.Cõtrariũ tz Ang.hic z i d.l.nup.C. de natlib.q talis legitimatio cẽsẽt facta in fraudẽ fideicõmissi euertendo ergo nihil valet. sic intelligit ꝓcedere ter. in d. l. nup. in ẽbo spẽ tollẽde.z male dicit:q isto mõ sequeret qs legitimat⁹ post testamẽtũ nullo modo excluderet substitutũ quasi i fraudem substituti fuerit legitimat⁹ qs est contra cõmunẽ conclusionẽ que habẽ in l.generaliter.§.cũ autẽ.vbi dixi.C. de inst.z substi. z ita eũ reprobat Aler. in l.si quis posthumos. in prin. j.eo.q̃uis de Bal.in prael.cõsi.nõ faciat mentionez. ¶ Add q Fel.in c.in presentia.de proba.refert illud dictũ Ang. z reputat,mirabile z refert q ita vidit prudie cõsultũ fm Ang. tz dubitat q nõ obtinebit p fundamentũ.§.factũ: qr sequeretur, q legitimat⁹ nõ excluderet substitutũ quasi factũ sit in fraudẽ q est ẓ communẽ opi.z plus nõ dicit neq facit mentionẽ de Bal.in cõsi.preall.nec de Aler.in loco supradicto qui tenẽt contra Ang. ¶ Tertio no.in ver. fin.qs hermaphroditus in distincte põt posthumũ instituere heredẽ etiã si in eo mulierbria prevaleãt,vt patet i dictione,maxime, implicatiua casus magis dubitabilis,vt est gl.i l.q si minor.§.restitutio. de mi.z gl.in l.illud.ad leg.Aqui.z quãdo muliebria pualẽt, tũc iudicatur,vt femina.l.querit,de sta. ho.z sic habes hic casum qs etiã femina isto iure poterat posthumũ heredẽ istituere: z ita etiã tenent gl.z Are.hic, q̃uis contrariũ z male teneat Rap. Lu.in l.placet.§.e.vbi eũ reprobaui.z de hermaphrodito plura scribit Bal.in l.fi.C.de suis z legi. pẽrtim quomodo sit factus z an in baptismo debeat sibi imponi nomẽ masculi vel femine.de quo vide gl.iiij.q.iij.i.c.hermaphrodit⁹. alibi tz Bal. in aut.habita.C.ne fil.pro patre. ¶ quod hermaphroditus nõ põt esse rector scholarium:qr nõ potest esse clericus cũ sit corpore vitiatus z rector habet iurisdictionẽ in scholares clericos.z an hermaphroditus succedat in feudo in quo femine regulariter nõ succedũt habes per gl.z doc.in l.de quib⁹. vbi dixi de legi.z in l.j.C.que sit lon.consue. ¶ In glo.in ẽbo, posse. Opponit cõtra tex.qui vult qs spado possit posthumum heredẽ instituere.Contra,spado non põt generare, vt est text.in l.fi.§.illud.ẽ.de adop.Ergo impossibile ẽ q possit habere posthumũ.quomodo ergo põt posthumũ instituere heredẽ: qr sic institutus fundaret nõ solũ super nõ ente,sed etiam super impossibili esse.Vnde timore gl.ponit tres itellect⁹ ad tex. Prolecũdo qñ non esset in tota spado adde bonũ tex. in l.pompo nius.§.fi.de edi.edic.z in l.qui cũ vno.in pn.de re mil. Sz duo primi intellectus gl.diuinãt z restringunt tex. ¶ Sed tenendo tertium intellectũ gl.habes,q q nullo modo põt generare vt est spado instituẽdo posthumũ itelligit de posthumo adoptiuo,z sic ciuili ex quo in legitimo z naturali ꝓficari nõ põt vt dicit gl.hic z gl.in l.si qs posthumos.in pn.z ibi.Bal.z alũ.j.e. Adde bene facere ter.i l.heredib⁹.§.fi.z ibi no.Bar.j.ad trebellia.vbi verbũ,filius, platũ a testatore intelligit de filijs illicitis,z sic naturalib⁹.vel spurijs,qũ ille ad quẽ verba referuntur nõ põt alios habere. ¶ In gl.fi.in ẽbo prevalebũt opponitur ꝓ ter.qui in implicatiua maxime vult quod etiam si muliebria in hermaphrodito prevaleãt.quo casu iudicat femina. l.querit.§.de sta.ho.qs põt posthumũ instituere. ¶ Cõtra femina nõ cogit instituere nec exheredare posthumũ, imo nec etiã iam natũ.qr preteritio matris valet z habeꝝ pro exheredatione.§.mater. Justi.de exhe.libe. Huius timore gl.ponit tres solu. Teneas primã qs etiam mater si vult põt posthumum heredẽ instituere sed nõ cogit vt dixi in ter.in vlti. no. Alie due so.que exponũt ter.posse id est debere violãt ter.z ter.bũ stat, posse.vt dixi in l.placet.§.eo.vbi reprobaui gl.ibidem q̃ similiter exponitur posse,id est debere,z male vt ibi dixi.

LEX VII.

1 Testamentum in quo filius in potestate est preteritus non valet.z nu.6.8.z quare.nu.15.z 16.

2 Quoties lex loquitur sub duplici conditione copulatiua, req ritur vtrumque impleri.

5 Quãdo copulatiua ponit inter contraria, vel tẽdentia ad diuersum effectum an requirat concursus vtriusq copulari.

9 Preteritio si nõ est damnosa nec iniuriosa filio,non vitiat.

11 Testatore volente ingredi monasterium vel cogitante de ingressu tempore quo testatur,si pretereantur filij nõ annullat testamentum sed petent legitimam conditionem ex lege.

12 Quando filius est bannitus propter delictum ab eo commissum põt preteriri in testa.z valebit preteritio.

18 Secundum testamentum nullum ratione preteritionis non rumpit testamentum precedens validum.nu.20.

21 Legata secundo testamento nulla ratione preteritionis possunt peti z debentur.

24 Quando in secundo testamento inutili sunt instituti venientes ab intestato tollitur primum solenne.nu.25.

27 Testamentum imperfectum ratiõe solẽnitatis numeri testiũ valet inter liberos,sed nõ imperfectũ ratiõe preteritiõis filij.

29 Verbum imperfectum denotat defectum solẽnitatis extrinsece numeri testium.

33 Numerus testium non nocet secundo testamento quando in eo sunt instituti venientes ab intestato obtinentes primum locum in causa intestati.

34 Emancipatus tz non vocet de iure ciuili ad successionẽ itestati vocat tũ de iure ꝓtorio ex tacita volũtate defuncti. z nu.35.

36 Testũ in quo filij in ptate est preterit⁹ vsq a principio semper est ipso iure nullũ etiã si filij nõ dicat nullũ.z nu.37.38.39.40.

41 Sola potentia reconualescentie sufficit ad tollendum primũ testamentum.z nu.42.

44 Preteritio posthumi nõ rũpit testamẽtũ a principio tz qũ nascitur.tz filij iam natus si est preteritus a principio,est nullum.

Si filius, qui in potestate.

Ista lex est singularis, z subtilis fm Ang. hic in qua Pau.de cb.in repet.sic exordiẽ q est lex breuis corpore sed viribus ampla,habens materiam põderosam a iuris apicibus dependentem. Item dicit Pau. de ca. hic in lectu. qs ista lex est vna de principalioribus huius tituli q̃ ẓsueuit repeti. Ego in eius lectura necessaria z substantialia attingã.z h.d.in summa. Scõm testamẽtum ex quo impossibile est hereditatẽ adiri de iure ciuili primũ testamentum nõ rumpit. h.d.fm Bar.z Sal.verũ qr in ter. nihil dicit de impossibilitate additionis de iure ciuili,z nõ trãsit sine dubio ideo aliter summa. ¶ Scõm testamentũ nullũ ratione preteritionis filij in ptate non rũpit primũ etiã si preteritus,viuo testatore,predecedat.hoc dicit. Et habet duo dicta:fm est ibi nec superius. Vel potes etiã legem diuidere in ẽquatuor partes. In prima ponit vnũ dictuz. In secũda illud ampliat ibi,z viuo testatore. In tertia ponitur aliud dictũ qs sequit ex primo ibi.nec superi⁹. In quarta confirmat precedẽtia ex vsu z sic obseruantia facta ibi,z hoc iure vtimur. ¶ No.primo qs testm̃,in quo filius in potestate est p
1 teritus non valet:vt dicit ter.z est ipso iure nullũ. Adde ter. in l.prima in verbo nullius mominenti.z in l.tertia.§. ex his, in verbo semper.j.tit.primo.z ideo est locus successioni ab intestato.l.fi.in verb.ab intestato.j.eo.z l.j.in fi.si tabu.test. nul.exta.z pondera qs tale testũ est ipso iure nullũ etiã absq eo qs filius dicat nullũ. Istud clare patet in hoc tex.in quo ẽt si filius ꝓmoriatur viuo testatore quo casu viuo pre nõ potuit dicere nullũ. Tamen fm testamentũ est nullum. z sic falsa est opinio glo.in l.is qui in potestate.in verbo petierit de leg.pri. Dum dicit esse nullũ,si filius hoc vult.z gl.no.in l.fi duo.in prin.eo.ti

tu.⁊ gl.in l.filio preterito.in verbo tuebit̃.j.titu.j.⁊ glo.in l.sci/
mus.in principio.C.de inoffi.testa.⁊ ꝯ illas gl. est etiā bonus
tex.Instit.de exhere.lib.i princi.in verbo ab initio non cõsti/
terit testamētū ⁊ tex.in d.l.iij.§.ex his.i verbo semp.Itē strin/
git,q2 si iure ciuili a prin.nõ fuisset nullū,⁊ sic aliquo casu po
tuisset valere certe tolleret primū.l.cū in scdo.j.ti.j.⁊ l.pr̃ filio.
j.de here.insti.cuius ꝯriū deciditur in hoc tex.ergo apparet,
ꝙ tale testm̃ est ipso iure nullū.etiā si a filio p̄terito non dicat̃
nullū.¶Cõfirmat̃ subtili rõne,q2 si valeret testm̃ de iure ci/
uili in quo fili⁹ i ptāte est p̄terit⁹ antequā diceret nullū seque/
ret̃,ꝙ si fili⁹ esset p̄terit⁹ a primo gradu īstitutiõis,⁊ exhr̃da/
tus a scdo gradu substitutiõis ꝙ rūpēdo primū gradū rūpe
ret ⁊ s̃m ꝙ diceret̃ habere depēdētiā a pmo sicut dicim⁹ i post
humo.l.nā ⁊ si sub ꝯditione.§.fi.j.tit.j.⁊ tñ istud est falsum,vt
est tex.i l.iij.§.fi.s̃.e.ergo necesse est dicere,ꝙ prim⁹ gradus a
quo fili⁹ in potestate est p̄terit⁹ est ipso iure null⁹ etiā anteꝙ̃
filius dicat nullū.¶Sed aduerte,q2 iste tex.põt subtiliter re/
torqueri in oppositū.vt pbat totū ꝯriū s̃m subtilissimū Rap.
Cu.hic.Nā iste tex.loquit̃ sub duplici ꝯditiõe copulatiua vcz
si fili⁹ ē p̄terit⁹ ⁊ si pr̃e viuo decedat ergo sola p̄teritio filij nõ
annullat ipso iure testm̃ vt volūt oẽs:sꝫ si simul cū p̄teritione
2 etiā cõtigat mors filij viuo pr̃e†q2 quotiescūqꝫ lex loquit̃ sub
duplici ꝯditiõe copulatiua reqrit̃ vtrūqꝫ ipleri.l.si hr̃di plu/
res.j.de cõdi.inst.⁊ l.ad testiū.§.si qs ex testibus.s̃.de testam.
¶Propter istā difficultatē Rap.Cu.q nesciuit aliter euade
re ponit illā copulā ⁊ pro quāuis.⁊ ita dicit idē Raph.Cu.in
repe.hui⁹.l.ꝙ dictio,⁊ in isto tex.necessario resoluit̃ p quāuis,
3 p p̄dicta.¶†Adde ꝙ nõ est incõueniēs ꝙ vna dictio ponat̃
p alia.l.eas causas.vbi gl.j.de cõdi.⁊ demõ.Scdo p ista expo
sitiõe Rap.põdera tu tex.Inst.de exhereda.libe.in prin.vbi d̃t
tex.ꝙ testamētū in quo fili⁹ in potestate est p̄terit⁹ est inuti/
le,⁊ si viuo pr̃e,fili⁹ mortu⁹ sit ⁊ sic quāuis,viuo pr̃e,decedat
vt sic includat casum magis dubitabilē.⁊ isto modo vr̃ etiam
intelligēd⁹ iste tex.vt illa dictio,⁊,habeat sensum implicatiuū
potius quā copulatiuā prout etiam capitur in l.j.supra solu.
mat.presertim cū istud sit de necessitate dicēdū in hoc tex.q2 si
ante mortē filij tale testamentum valuisset certe primū fuisset
sublatū.d.l.cum in secundo.j.tit.primo.⁊.§.posteriore.Insti.
4 qbus mod.testa.infir.quod est cõtra istū tex.¶†Sed ista ex/
positio Rap.exponere,⁊,p quāuis,facit violentam litere.itē
dictio,⁊,si,bñ stat pro quāuis:sꝫ nõ copula,⁊,sic reputo talē
expositionem esse truffā.alij nihil tāgūt.¶Ego aliter ⁊ reali
modo respondeo ⁊ dico ꝙ ad nullitatē testamēti in quo fili⁹
in potestate est preterit⁹ mors filij viuo patre nihil penit⁹ po
test facere:⁊ sic nõ potest dici quod hic copulatiue requiratur
mors filij viuo patre,imo poti⁹ mors filij videret̃ operari ad
validitatē ipsius testamēti per.l.posthum⁹.in principio,⁊ in
ver.idē ⁊ circa.j.titulo primo,⁊ sic illa verba,⁊ viuo pr̃e,mor
tuus sit filius.faciebāt dubium qd̃ debet valere tale testamen
tū quasi sit remotum impedimentū inducēs nullitatē.⁊ text.
dicit vt poneret casum magis dubitabilem.⁊ sic nullatenus
potest dici,qd̃ copulatiue requiratur ad inducēdā nullitatem
5 q2 hoc esset ineptū dicere.†vnde quando copula ponitur in
ter contraria,vel inter tēdentia ad diuersuꝫ effectū,vt hic nõ,
requirit̃ concursus vtriusqꝫ copulati secundū Bald.no.in c.
cū venissent.in iij.no.de eo qui mit.in pos.causa rei seruā.per
Bar.⁊ alios in l.j.in prin.s̃.de iusti.⁊ iur.⁊ in l.si is q ducenta.
§.vtrū.de reb.dub.⁊ sic in isto tex.sola p̄teritio filij in potesta/
te est que annullat ipso iure testamentū non autē mors filij vi
uo patre quia illa potius tēdit ad cõtrarium effectum scꝫ ad
validandum testamētum.⁊ ista est veritas ⁊ ver⁹ intellectus
6 ad hunc tex.¶†Stat ergo vera cõclusio ex isto tex.cum con
cord.s̃.allegatis ꝙ testamentum in quo filius in potestate est
preteritus est ipso iure nullū etiam ante,quam filius p̄terit⁹
dicat nullū.ratione istius regule assignat Bar.in l.in suis.per
illū tex.j.eo.ibi reseruo dicendū.¶Intellige istam regulam
procedere quādo filius est preteritus in toto testamēto si aūt
esset preteritus solū ab vno gradu ille solus esset null⁹ ⁊ non
aij.l.ij.§.fi.s̃.eo.⁊ l.pe.j.ti.j.⁊ l.si filiusfa.j.de here.insti.⁊ l.ex fa/
cto.§.lucius.de vulg.⁊ pup.¶Secūdo limita verū in testa/
mento pagani sed in testamētū militis p̄teritio filij nõ annul
7 lat testamentū:sꝫ habet̃ pro exheredatione.l.sicut certi.⁊ l.si
cū vel in vtero.C.de test.mil.Nūquid aūt illa iura sint hodie
correcta p ius aut.est passus disputabilis quē examinat Ale.
in l.pe.C.q test.fa.pos.⁊ ibi late posui.¶Tertio limita,qñ fi/
li⁹ est ab initio p̄terit⁹ tūc bene rūpit testamētū:sec⁹ si super/
ueniat ex post facto puta q2 īstitutio deficiat deficiēte cõditio
8 ne tunc†nõ semp viciat puta qñ fuit conditio potestatiua,q2
imputandū est filio quare eā non impleuit.iõ si reperiatur pre
teritus est culpa sua ⁊ non rumpit testm̃.Sec⁹ si fuit cõditio.

casualis vel mixta aut ptātiua ñ facilis.vt l.si fili⁹ hr̃s.⁊ l.fili⁹
a pr̃e.in prin.j.e.⁊ l.fin.j.de condi.insti.¶Quarto limita qñ
talis p̄teritio non esset iniuriosa nec dānosa filio.Tūc non an
9 nullat testamētū,†puta,si testator faciat testamentū sꝫ consi
liū Balli:⁊ dicat si filius,me viuo,moriatur nepotē vel aliūꝫ
instituo:tunc lꝫ filiū aliter nõ instituat:tñ testamentum valet
nec talis preteritio vitiat.ita tꝫ Bar.in l.Gall⁹.in prin.j.e.ibi
late examinabo ⁊ tenebo cõtra Bar.qui cõmuniter in hoc re
prehēdit̃ prout inter alios habes tex.in l.si qs eū.§.fi.de vul.
10 ⁊ pup.hic allegatū.i gl.¶†Quīto no.limita,qñ eēt exclusus
a successiõe paterna ex pacto cū iuramēto firmato putā filius
aliquo habito,vel recepto a pr̃e pmisit cū iuramēto nõ venire
ꝯ hr̃ditatē vel filia tpe quo maritat̃,⁊ dotat̃ renūtiat successiõ
ni paterne cū iuramēto put sepe numero euenit in facto iur/
ta.c.quāuis.de pac.in vj.Tūc p̄teritio talis filij vel filie in po
testate nõ rūpit testm̃ q2 nõ dꝫ institui.l.si qñ.§.j.C.de inoffic.
testa.Ita no.tꝫ Bar.in l.j.§.quidā filiū.i iiij.q.p illum tex.j.de
ꝯtab.Bal.in l.filio p̄terito.⁊ ibi Jo.de Imo.circa.j.ti.j.Facit
qd̃ late examinat.Alex.post alios ibi ⁊ in locis p eū relatis i l.
Gall⁹.§.⁊ qd si tm̃.j.e.vbi q̄rit stāte statuto,ꝙ existētib⁹ agna
tis masculis filia femina dotata ab intestato nõ succedat p̄ti
an si factū est testa.in quo filia dotata est p̄terita possit rūpere
11 testm̃ extātib⁹ dictis agnat̃ ibi reseruo late dicēdū.¶†Sex
to singulariter limita in testatore volēte ingredi monasteriū
vel religionē vel cogitante de ingressu tempore quo testat̃.nā
potest preterire filios in potestate ⁊ testamētū valebit:tamen
filij poterunt petere legitimam conditione ex lege.Ita singu
lariter tenet Barto.si bene inspexeris.in aut.si qua mulier.C.
de sacrosanc.eccles.Motus per illum text.⁊ per tex.in §.j.in
verbo quomodo.in aut.de mona.Item mouetur q2 si istud li/
cet militi tēporalis militie,vt dixi.s̃.in ij.limita,quanto ma/
gis militi futuro de proximo celestis militie.⁊ sequunt̃ Bald.
Rap.Ful.⁊ Pau.de Ca.ibidem qui subdunt testatorē dici co
gitasse de ingressu religiõis,qñ intra paucos dies post testa/
mētū est ingressus.⁊ cū illa decisione Bart.tenet Abb.in c.in
presentia.⁊ ibidem An.de Bu.in proba.Idem tenet Abb.
in c.q2 nos.de testam.per illum tex.in verbo libere est verum
ꝙ cõtrariū tenet ibi Sal.⁊ alibi Cu.Ro.ibi plenius dixi ad
12 ibi dicta me remitto.¶†Septimo limita quando filius pro/
pter delictum ab eo commissum est bannitus in ere,⁊ in perso
na,tunc valet testamentum patris in quo talis filius est prete
ritus nec fiscus potest eius nomine rumpere.ratio q2 taliter
bannitus habet̃ p mortuo.l.actione.§.publicatione.s̃.p soc.
ergo nihil trāsmittit ad fiscū.ita signāter tꝫ Bal.in l.si quape
13 na.s̃.de his qui sunt sui vel alie.iu.¶†Octauo limita,qñ in
testamēto in quo fili⁹ in potestate est preteritus esset adiecta
clausula codicillaris,q̃ communiter apponi solet p notarios
in testamētis.Illa clausula codicillaris operat̃,qd̃ fili⁹ prete/
ritus intelligatur grauatus p fideicõmissum vniuersale resti
tuere hr̃ditatē scriptis heredib⁹ detracta sibi quarta.l.gene/
raliter.§.testamento.de fideicom.lib.⁊ l.posthumus.§.fi.j.ti.j.
Ita tenent Bar.⁊ doc.in aut.ex causa.reprobata gl.ibi.C.de
lib.prete.cum concor.quas ibi dedi.⁊ latius idem Bar.in l.j.
in v.questio.de iur.codi.¶Et aduerte quod cum tale fideicõ/
missum debeat statim restitui:nõ põt fili⁹ detrahere nisi vnaꝫ
quartā.ita expsse tꝫ Bar.i l.Papinian⁹.§.meminisse.ad fi.s̃.
de inoffi.te.Et no.Bal.vbi limitat.l.filiū quē habentem.fam.
er.Ang.in l.j.de iure codi.¶Secundo no.ex tex.ibi,in pote/
state a contrario sensu quod testamentū patris,in quo filius
emancipatus est p̄teritus,nõ est ipso iure nullū.⁊ istud est pla
nū attento iure ciuili quo iure emācipat⁹ non erat cognitus.
§.emancipat⁹.Inst.de exhere.lib.⁊ lꝫ hodie p iura nouissima
authenticorū sit sublata differētia emācipatiõis ⁊ patrie po/
testatis.§.nullā vero.in aut.de her.ab intesta.illud est verum
ab itestato put pprie loquit̃ illa aut.sꝫ ꝯdito testō put est ma/
teria nostra durat differētia emācipatiõis ⁊ pr̃ie ptātis,vt est
gl.in aut.ex causa.in gl.j.magna.C.de lib.p̄t.⁊ gl.in l.si emanci/
pati.C.de colla.⁊ gl.in l.Gall⁹.§.⁊ qd si tm̃.vbi Bar.⁊ alij cuꝫ
14 suis cõcor.j.eo.vbi dicam.†Est verū,ꝙ hodie si fili⁹ emācipa
tus pretereat̃ a patre sine causa dicit testamētuꝫ nullum sicut
qñ fili⁹ p̄terit̃ a mr̃e sine causa.§.aliud quoqꝫ capitulū.i auth.
vt cū de app.cogno.ita declarat gl.reputata sing.in §.exhere
datos.in aut.de her.⁊ fal.¶Tertio no.ex hoc tex.qd̃ lꝫ filius
preteritus viuo patre p̄cedat non p hoc recõualidat testm̃,vt
hic.⁊ Inst.de exhere.lib.i pn.⁊ l.si qs eū.in fi.j.d̃ vul.⁊ pupil.i
l.gallus.§.etiā si parente.in ver.⁊ bene.j.eod.rõ:q2 tale testm̃
15 vsqꝫ ab initio est nullū,vt dixi.s̃.in.j.no.†Ideo cessante ipedi/
mēto nõ recõualidat̃,vt in regula ꝙ ab initio fallit in casu,qui
reputat̃ singularis in l.posthum⁹.in prin.⁊ in ver.idē ⁊ circa.
j.ti.j.⁊ p̄ferti.in illo ver.idē ⁊ circa.¶Quarto subtiliter pon/
dera.

dera q per istū tex. videt cōfundi rō quā assignat Bart. in l.
in suis. j. eo. quare pteritio filij i ptāte reddat testm̄ pris ipso
16 iure nullū, dicit ibi Bar. † q rō est, ppter cōtinuationem dñij
q̄ fit a parte mortuo in filiū, ppter q̄ nō pōt pr aliū hr̄dē face
re, nisi prius priuet filiū illa cōtinuatiōe dñij, ne duo reperiā
tur insolidū dñi, z hr̄des ꝯ regulā. l. si vt certo. §. si duobus ve
hiculū. ff. cōmod. z l. qd ꝯ. §. vni duo. ff. de reg. iur. Ista rō con
fundit p istū tex. Nā in isto tex. nō potuit esse talis cōtinuatio
dñij ex quo viuēte adhuc patre, fili⁹ fuit pmortuus: z tñ lz ces
set cōtinuatio dñij testm̄ est nullū in quo filius in ptāte est pte
17 ritus: ergo rō Bar. est falsa: z cōfundit p istū tex. † Alex. in d. l.
in suis. rūdet in effectu ad istū tex. qd ppter continuationem
dñij fuit inducta forma qd filius debeat institui, vel exhr̄dari
non autē pteriri. Obseruatio autē forme sine solēnitate testa
mēti attēdit tpe cōditi testi nō aūt cōsiderat tps mortis testō
ris. l. ad testiū. §. cōditionē. ff. de testa. Cū ergo ab initio redda
tur nullū rōne forme nō seruate: nō pōt postea recōualescere,
vt in regula, qd ab initio. Sz ista solu. nō bñ eneruat difficulta
tē nec bene euacuat istū tex. Vñ tu potes dicere q possibilis
cōtinuatio dñij in potētia est illa q̄ annullat testm̄ sicut qñ est
deducta ad actū vñ lex d3 cōsiderare potētiā cōtinuatiōis, vt
dicā in l. si prio. j. e. Sicut etiā alibi lex cōsiderat potētiā adi
tionis hr̄ditatis lz nō sequat actualis aditio, vel nō possit seq
puta q2 heres institut⁹ in scdo testō pmoriat testōre. Tñ rum
pit pmū testm̄, ꝯsiderata potētia adeūdi. l. cū in scdo. j. ti. j. z. §.
posteriori insti. qb. mo. test. infir. z in simili cōsiderat Bar. hic
in vltia opp. d. l. filio pterito. j. ti. j. dū reprehēdit so. Dyn. q in
18 hoc tex. fili⁹ erat pmortuus. † Nā dicit Bar. istud nihil est di
cere, q2 nō ꝯsidero qd fili⁹ fecerit, sz qd facere potuerit: z sic in
pposito ꝯsiderat sola potētia, z nō attēdit executio act⁹. z ꝯsi
derata potētia cōtinuatiōis dñij potuissent esse duo hr̄des in
solidū. qd est absurdū. ita defendo Bar. ¶ Quinto no. ex hoc
tex. qd fm testm̄ nullū rōne pteritiōis filij in ptāte nō rūpit te
stamētū pcedēs validū, z solēne, vt hic. z l. si qs eū. §. fi. j. d vul.
z pup. Nō est q2 cū istud fz testm̄ sit nullū z habet p nō facto
19 ergo nō d3 posse tollere primū validum, z solenne. † Nam sola
mutatio volūtatis testatoris nō sufficit ad tollēdū testamētū.
solēne. sz reqrit aliud testm̄ solenne. vt est tex. melior de iure. in
§. ex eo autē solo. Insti. qb. mo. test. infir. z l. militis codicillis.
§. veteran⁹. de test. mili. z l. sancim⁹. C. de testa. Nō rōnis est q2
vnūquodqz d3 tolli eo modo quo inductū est. l. nihil tā natu
20 rale. de reg. iur. z l. put. de sol. ¶ † Limita not. istū tex. qd per
fm testm̄ nullū rōne pteritionis nō rūpit primū: verū est quā
tū ad institutionē hr̄dis factā in primo testō: q2 illa forma re
manet: sz q̄ ad legata in prio testō relicta bñ tollit p fm in quo
fili⁹ in ptāte est pteritus z solū legata relicta in isto scdo testō
debent pront est quasi casus bene no. in l. fi. ad fi. j. de her. inst.
¶ Et sic erit dare casuz i quo qs decedit quodāmodo cū duo
b⁹ testis q2 primū vz quo ad institōnē hr̄dis, vt hic. z insti. de ex
here. libe. in prin. z in hoc ista iura hodie nō corrigunt. Lega
21 ta aūt hodie petunt ex scdo testō † q2 hodie ex cā pteritiōis vl
exhr̄datiōis filij in ptāte rūpit testm̄ quo ad istōnes tantū. le
gata aūt firma pmanēt. aut. ex causa. C. de libe. z in corpo. vn
de sumit vbi dicit tex. tanq̄ nō. rescissum legē remaneat testm̄.
z ita in specie ad. l. nostrā tz Bar. in l. si iure. in j. q. j. de reg. iij.
Idē tz late Rap. cu. hic in rep. huius vbi dicit, qd benigna est
opi. ista Bar. Idē tz Signo. de homo. in cōsi. xxxj. fm numerū
meū incipi. Titi⁹ decessit ꝯdō testō. Sal. in l. sancim⁹. in ij. q. C.
de testa. refert pdictaz decisionē Bar. sed non clare eā firmat.
¶ Breuiter tene ꝯriū q2 nos nō sum⁹ in terminis illi⁹ aut. ex
causa, que loquit vbi nō reperit valida institutio heredis: sed
hic reperit valida i instō p primū testm̄, z sic illa aut. nō loquit
in terminis nostris, qñ pcedebat aliud testm̄ solenne z validū.
vnde loquitur, qñ est vnū testm̄ in quo filius est preterit⁹. Itē
per illā aut. ex causa. nō grauant nisi veniētes ab intestato, ex
quo solū annullat instō, vt pz in §. siue igit oēs. z in §. sin autez
hec nō fuerit obseruata. ibi qui ab intest. in aut. vt cuz de app.
cogn. Ergo nō loquitur in terminis nr̄is in quibus est heres
ex primo testō valido. Nec obst. tex. in d. l. fi. ad fi. de her. instit.
vbi Bar. dicit esse quasi casum: q2 dic q ibi ponitur casus spe
cialis z singularis qui nō est trahendus ad. d. aut. ex cā. l. ius
singulare. z l. qd vero contra. ff. de legi. z ita tenet Bal. hic cir
ca fi. in pn. q. idem tenet Christo. de castel. hic. ad fi. ita tz Bal.
in d. aut. ex causa. in j. qō. z Ioā. de imol. c. cum esses. in v. q. de
testamē. z ista opi. videt esse verior z tenēda vt euitetur iuriū
correctio. l. correctio huius legis. z Insti. de exhere. lib. in prin.
z isto mō in totū procedet iste tex. etiā hodie q2 p istud secun
dum testm̄ nullū, in quo preteritus est filius in potestate non
rumpet precedēs testm̄ validuz: nec quo ad institutionem nec
quo ad legata relicta i illo prio testamēto. ¶ Sexto z vltimo
no. ex fi. tex. ibi, z hoc iure vtimur fm Inno. Ale. z Are. hic, q
lex cōprobat p eius vsum, z obseruantiā, vt hic. z l. fi. q̄ sit lōga
22 cōsue. † sicut ecōtra p nō vsum deficit legis virtus: ideo statu
a tum qd nō fuit receptū in obseruātia z morib⁹ vtentiū nul
las vires hz prout tota die dicūt aduocati i palatijs, vt est gl.
no. in c. j. vbi Cano. de treug. z pac. Anto. de But. z Abb. in c.
vt circa. de [illegible]angui. z affini. Bal. no. in aut. oēs peregrini. C.
23 cōmu. de succes. z in l. rē nō nouā. p gl. ibi. C. de iud. † Itē iura
cōia que de cōsuetudine nō seruant p nullis habent fm Bal.
in c. fi. de cōsue. z satis est qd trāsiuerint decē anni a tēpore cō
diti statuti quibus nō fuerit obseruata vt tale statutū nulli⁹
sit effectus. iiij. dis. c. leges. z c. fi. de cōsuetu. in vj. ¶ Capio glo.
fi. in verbo rūpet. quā diuide in quinqz partes. In prima de
clarat tex. In scda opponit ꝯtra finē tex. z soluit. In tertia si
militer opponit cōtra finē text. z soluit. In quarta opponit ꝯ
secundā partem tex. dū dicit z viuo patre. In quinta z vlt. al
leg. duas ꝯtrar. ad tex. scda est ibi: z hoc dicūt quidā. tertia ibi,
sed videt huic. l. cōtra. quarta ibi, itē cōtra. j. ti. j. quinta z vlti
ma est ibi, itē facit. j. ti. j. ¶ Prima opp. gl. est qd licet fm testa
mentum sit inualidū, tamen tollit primum perfectum saltem
24 quādo in illo secūdo inutili sunt instituti veniētes ab intesta
to, vt est tex. in l. hac cōsultissima. §. si qs autē. alle. in glo. cuius
cōtrariū innuit iste tex. Gl. dupliciter soluit: Primo quod hic
aliqui ex venientibus ab intestato fuerunt instituti in primo
testamēto. Ideo tunc secūdū inualidū non tollit primum, sz si
hic in primo testamēto essent instituti extranei z in secūdo ve
nientes ab intestato: tūc secūdū quod est fauorabili⁹ ppter ve
nientes ab intestato. licet inualidū tollet primū. Ita loquitur
contrariū. Gl. non tenet istam sol. nec Bar. nec alij: quia diui
nat. Sed tu potes istā gl. defendere a diuinatione. Nam in pri
mo testamēto filius fuit de necessitate aut institutus, aut ex
hr̄datus, vt dicit gl. iij. alias fuisset pterit⁹ sicut in scdo: ergo
in dubio debemus capere benigniorē interpretationē qd fue
rit istitutus ergo tūc gl. bene dicit quod in primo testamento
erāt instituti aliqui ex veniētibus ab intestato. ¶ Istā glo. in
hac prima sol. reputat sing. Raph. Cu. hic. p no. limitatione. d.
l. hac cōsultissima. §. si qs autē. vt non procedat quādo in pri
mo testamēto perfecto facto corā. vij. testib⁹ essent instituti a
25 liqui ex veniētib⁹ ab intestato † postea in secūdo imperfecto fa
cto corā quinqz testib⁹ essent instituti alij: veniētes ab intesta
to: tūc nō haberet locū ille. §. qui pcedit, quādo extranei sunt
instituti in primo testamēto pfecto z nō aliqui ex venientibus
ab intestato, z p certo est singularis limitatio ad illū tex. z Ra
pha. Cu. hic. z in elec. z in repe, reputat istā gl. esse ad hoc sin
gularē. Eam reputat etiam ad hoc sing. Alexā. in. d. §. si quis
aūt. Sed ego allego concordantem z magis expressam ad li
teram. in. §. ex eo. in verbo perfecto. Insti. quib. mo. testa. infir.
z istud satis vult tex. in d. §. si quis aūt. in ver. nisi forte in po
ri testamēto fuerint scripti qui nō veniūt ab intestato put ēt
ibi ponderāt Raph. Fulg. z Moder. z ibi dixi, z circa hoc vi
de latius Alex. hic. ¶ Scda sol. gl. est qd ibi est alius casus, z
sic non meruit signari pro contrario. Nam ibi scdm testamen
tum fuit imperfectū ratiōe solēnitatis omisse: q2 in eo nō fue
rūt adhibiti nisi quinqz testes tūc primū lz pfectū in quo fue
runt instituti extranei tollit p fm in quo sunt instituti venien
tes ab intestato quorū fauore habetur p solenni: q2 causa in
testati fouet causam testati: sed in ista l. testamētū erat nullum
rōne pteritiōis filij in ptāte, quo casu ēt si isto scdo essent insti
tuti alij veniētes ab itestato tñ nō valet nec tollit primū, z hoc
26 ppter iniuriā filij in ptāte in eo pteriti. Itē † vitiū pteritiōis
est quasi delictū testatoris: sed vitiū solēnitatis numeri testiū
nō est in psona testatoris nec intra rē, id est, intra actū testādi
sz extra rē circa solēnitatē pbatoriā fm Bald. in d. l. hac con
sultissima. §. ex imperfecto. in ij. op. Ista est vera sol. z oēs eam
tenēt z dicit Bar. qd est optima limitatio ad illā. ¶ Pro ista
27 cōi so. adde bene facere qd lz testamentū † imperfectū ratione
solēnitatis numeri testiū valeat inter liberos. d. l. hac ꝯsultis
sima. §. ex imperfecto. nō tñ vz testm̄ imperfectū ratione prete
28 ritionis filij in ptāte, † vt est gl. i aut. ex causa. in glo. magna ad
fi. C. de libe. prete. z pbatur in l. filio pterito. j. ti. j. sicut nō va
let etiā testm̄ inter liberos, qñ est inualidū rōne imperfecte vo
lūtatis testatoris, vt est gl. no. in l. si qs cū testamentū. z ita no
tabi. Bar. ff. de testamē. z Bar. hic. ¶ Cōtra istū tex. z ꝯ istam
cōem sol. gl. z doc. terribiliter vrget tex. in l. si duob⁹. §. si prius.
de bo. pos. ꝯtab. vbi fm testm̄ erat imperfectū rōne preteritio
nis filij tñ q2 in eo erant instituti veniētes ab intestato tollit
testamētū pcedēs perfectū. z sic ibi fauor veniētiū ab intesta
to facit vt fm testamētū inualidū rumpat primum perfectum
quādo erat nulluz rōne preteritionis filij, sicut qñ ratione so
lennitatis omisse: ergo ibi est de directo tex. ꝯ cōem sol. ¶ Iu

a ¶ Ideo statutū. Adde q idē dicit Albe. de imo. in ꝯsi. vj. inci. viso themate z dubijs. versi. p predicta. ij. vol. z in cōsi. xviij. versic. cōprobant pdicta. inci. visis capitulis mitis. in ij. vo. z ꝯsi. xxxix. inci. visis z consideratis his. in prin. z late p eūdem Ale. in cōs. cxxxiij. inci. visa facti narratiōe. j. vo. z ibi an peccet q venit ꝯtra tale statutū vsu nō approbatū, z vide Are. in ꝯsi. xj. inci. procedēdū est breuiter. vbi qñ lex, vl statutum nō seruatur p subditos sciente z patiēte superiore tūc ad eam tollendā nō reqritur tēpus decennij. z late p eundē i ꝯs. cliij. inci. consultatio proposita, si vera sunt.

so.istius difficilimi ꝯtrꝫ tot⁹ mādus, vt inqt Pau.de Ca. laborauit. Et quot fuerunt capita tot snīe. Et Bart.sibi ꝯtrius ibi variauit ab eo ꝙ hic tenuit cōiter tenetᷣ sol.Bar.hic.ꝙ ille tex.loquatᷣ i filio emācipato p̄terito i scđo testamēto quo casu p̄terito filij emācipati n̄ reddit testamētū nullū de iure ciuili, nec ēt de iure p̄torio,sꝫ expugnādū p ꝯtab.vt est gl.ordi.ꝛ approbata.i l.filiū.in p̄n.i ꝟbo ꝯ emācipatū.de ꝯtab. vn̄ ex eo p̄t adiri hꝛditas de iure ciuili l.si ex duob⁹.in prin.de ꝯtab.ꝛ l.is q in ptāte.in prin.ſ.de le.p̄st.qꝛ emācipat⁹ erat incognit⁹ de iure ciuili.§.emācipato.Insti.de exhere.lib.vnde cū ibi illud sꝫ testm̄ i quo fili⁹ emācipat⁹ erat p̄terit⁹ valeret:iō nō est mirū si tollit p̄cedēs.Sꝫ in ista.l.fili⁹.in ptāte fuit in scđo testō p̄teritus q̄ p̄teritio reddit testm̄ oī iure nullū,vt dixi.s.in tex.in ſ.no.Ideo p sm testamētū omni iure nullū nō tollitᷣ p̄cedens.l.si in re.ſ.de le.iij.¶Et si dicis si in illo.§.si prius fili⁹ emācipat⁹ erat p̄terit⁹ frustra ibi tex.ꝯditionaliter reqreret ꝙ i eo es-
28 sent īstituti veniētes ab itestato:†qꝛ qn̄ fili⁹ emācipat⁹ est p̄terit⁹ semp scđm ꝙ vꝫ de iure ciuili tollit p̄mū siue in eo sint instituti veniētes ab intestato siue nō.ꝛ tn̄ tex.ibi facit istā differētiā an in scđo iperfecto sint instituti veniētes ab intestato an nō p̄pter istā rōnē Bar.sibi ꝯ directo ꝯtri⁹.in d.§.si p̄us.reprobat istū intellectū: ꝛ tꝫ ꝙ ille.§.loquitᷣ de filio in potestate p̄terito.¶Sꝫ tu rn̄de sm qđ colligitᷣ ex ꝟbis Bart. hic ꝙ ibi vltra defectū p̄teritiōis filij emācipati erat etiā aliu defect⁹ testiū,vt pꝫ ex tex.ibi imperfectū.in verb.imperfectum ꝙ denotat defectū extrinsecū numeri testiū,vt l.hac ꝯsultissima.§.ex imperfecto p̄alle.ꝛ in aut.de testa.iperfe.in prin.ꝛ p̄pter istud secundū defectum numeri testiū tex.ibi requirit ꝙ in eo sunt instituti veniētes ab intestato q possunt ex testamēto nō solenni venire.l.ij.ti.j.alias ibi sm nō tolleret primū.ꝛ ꝙ istud verbū,imperfectū,p̄prie significet defectū solēnitatis extrinsece
29 numeri testiū vltra iura preallegata patet:qꝛ † testamētum in quo filius est preteritus dicitᷣ esse perfectum,sꝫ non iure factū vel iniustū.l. si quis legatū.in prin. ſ.de fal.ꝛ l.ij.§.j.quēad.test.aperi.¶Licet Rap.cu.hic.ꝛ in lectura ꝛ in repet.conetᷣ probare qđ verbū impetfectū.in d.§.si prius.intelligatᷣ p̄pter preteritionē filij cū ita sit de solēnitate testamēti instituere vel exheredare filiū sicut est numer⁹ testiū,vt est tex.Insti.de exher.lib.in prin.Sꝫ tu dic magnā esse differentiā. Nam ꝙ filius nō
30 pretereatᷣ istud est inductū fauore priuato ipsi⁹ filij:† sꝫ numerus septē testiū inductus ad euitādas falsitates q̄ aliam possent in testamētis cōmitti.l.fi.C.de fideicō.est inductus fauore publico.Ideo primo p̄ōt renūtiari:scđo nō,vt declarat Bar.in.l.j.§.sꝫ ꝛ si filius,ſ.de leg.iij.ꝛ dixi.s.in ru. ¶Et si iterū dicas,ꝙ iste intellectus Bar.cōtinet diuinationē ꝛ restrictionē intelligendo qđ in.d.§.si prius.filius esset emācipat⁹.Cum de emācipato nulla fiat mētio in illo tex.ꝛ si iuriscō.in illo tā solēni.§.habuisset animū loquēdi ꝯ filio emācipato verisilr istđ expressisset.l.vni.§.finaūt ad deficiētis.C.de cad.toll.ꝛ.c.inter
31 corporalia.de trans.epis. Item ille tex. loquitur in dubio.† ꝛ in dubio fili⁹ p̄sumitᷣ in potestate si non p̄betur emancipatus, vt est tex.in l.si emācipati.in verbo teqꝫ emācipatū probatuꝫ fuerit.C.de collat. vbi aliqn̄ plenius dixi. Responde non esse incōueniēs ꝙ ita intelligatᷣ ille.§. cū ista.l.nostra. Item istud clare apparet propter naturā illius tituli.ꝛ.ll. in dubio debēt itelligi sꝫ naturā tituli sub q̄ situate sunt.ll.iperatoris.s.de in
32 diē adie.†Cū ille titulus principaliter sit inuēt⁹ p̄pter emācipatos q erāt incogniti de iure ciuili,l.nō est ambigēdū. de bo.pos.Dato qđ etiā extēdatᷣ ad filiōs in potestate.l. maximū vitiū.C.de lib.p̄te. Iste est cōis itellect⁹ ꝛ min⁹ periculosus quē etiā tenent Sali.Christo.de castel.Pau.de ca. Alex. ꝛ latius Are.hic.ꝛ dicit Are.ꝙ itellect⁹ Bar.est verissim⁹.ꝛ Paul.de Ca.hic dicit ꝙ Bar.in hoc contrario ponit merā veritatem. Tenet etiā Bal.in.d.l.hac cōsultissima.§.ex imperfecto. ꝛ ibi etiā Rap.Ful.ꝛ ibidē Pau.de Ca.in d.§.si quis autē. Bal.in repe.l.in suis.ſ.eo.ꝛ istum intellectum ego etiā tenui in l.posthumo.C.de contratab.¶Contra istum intellectū Bar. ꝛ magis cōmunem,omissis leuibus, obstant due magne difficultates. Inquātū Bar.ꝛ communiter scriben.volunt quod.d.§.si prius.loquatur in filio emancipato preterito.ꝛ ꝙ ibi secundū testamētuꝫ erat imperfectū p̄pter defectū solēnitatis numeri testiū.ꝯ istud scđm fortiter facit sm Raph.cu. hic in repe.Nā defectus numeri testiū non nocet scđo testamēto,qn̄ in eo sunt instituti venientes ab intestato obtinētes primū locū in causa
33 intestati.cū enim illi ab intestato obtineret primū locū,†ꝛ sic omnino habituri essent hereditatē:tūc fauorabiliter sustinetᷣ sꝫ testamētū,lꝫ imperfectū,vt est tex.in d.l.hac cōsultissima.§.si qs aūt.ꝛ in l.ij.ſ.ti.j.sed istud nō potest dici,in d.§.si pri⁹.qđ ibi fuerint instituti q primū locū obtinebāt in causa intestati cum ibi fili⁹ emācipatus in causa intestati primum locū tene-
34 ret,ꝛ omnib⁹ agnatis p̄ferretur.†ꝛ licet filius emācipat⁹,nō vocetᷣ de iure ciuili ad successionē intestati qꝛ incognit⁹,vocatur tamē de iure pretorio ex tacita volūtate defuncti.l.si quis cum nullū.ꝛ.l.conficiuntur.§.j.ſ.de iur.codi.ꝛ p̄pter istā difficultatē Rap.Cu.ꝛ aliq̄ Mod.recesserūt ab intellectu Bart. ꝛ vt dicit Pau.de Ca.hic in rep.ista oppo.pro certo est difficilis si quis recte inspexerit.¶Sed ipse Paul.de Cast.rn̄det qđ dict⁹.§.si prius.declarat.d.§.si quis autem.vt debeat intelligi.quando sunt instituti venientes ab intestato q obtinent primum locū de iure ciuili,lꝫ non de iure pretorio.licet enim in d.§.si prius.filius emācipatus obtineret primū locū de iure p̄torio nō tn̄ de iure ciuili.Nec est verum adsumptū Rap.Cu. quod filius emācipat⁹ teneat primū locū ex tacita voluntate defuncti.imo istud est contra gl. expressam ꝛ reputatā vale de singularē.in l.j.§.vel maxime.in gl.magna.ad fi.ſ.de colla.bono.Et istā sol.etiam sequitur Aret. hic. ¶Sed tu aduerte ꝙ Bar.in d.§.vel maxime.dicit ꝙ illa gl.est mirabilis: sꝫ eam reprobat ꝛ bene.Et vltra eā facit tex.in §.preterea intestat⁹. in verbo honorario.Insti.de fideic.here.ꝛ tex.ꝛ gl.in l.sꝫ quis patrono,§.j.ſ.de bon.pos. ꝛ alias pleni⁹ examinaui. ¶Scđo modo potes respōdere secūdū Are.hic. quod in d.§. si prius. erāt instituti alij pares i gradu ipsi filio p̄terito ꝛ sic alij filij testatoris,vel nepotes ex filijs premortuis qui succedūt in eorū gradum.¶Et si dicis ꝙ tex.in d.§. si quis autem. non hꝫ locum nisi qn̄ oēs q vocarentᷣ ex primo gradu ab intestato sunt instituti,cū tex.ibi idefinite loquatᷣ.ꝛ ita tꝫ Raph.Cu.in repe. huius.l.in pen.char.refert ꝛ sequitur. Ale.in d.§. si qs autem, ꝛ idem Ale.hic.vbi pro hoc ponderat text.in d. §. si quis autem qui dicit secundum testamentum valere:quasi in causam intestati sꝫ ab intestato oēs tenētes primū locū pariter succedūt.Respōdet Are.hoc nō esse verū ꝛ videri ꝯ tex. in l.ij. in fi.ſ.ti.j.vbi iuriscō.ponens eundē casum vtitᷣ numero singulari dicēs ꝙ sꝫ testamentū tollit primū cuꝫ in eo scriptus est q ab intestato venire p̄t ꝛ sic nō requirit omnes esse scriptos nisi restringeres illū tex.ad casum quādo vn⁹ sol⁹ superesset q posset ab itestato succedere q̄ esset nimia diuinatio ad illū tex. Ad idē tex.in l.posthum⁹.in ver.idē ꝛ circa.ſ.ti.j.ibi si bo.pos.data fuerit ei qui rē ab intestato auferre possit non dicit oibus. item ibi nō erat institut⁹ fili⁹ sed erat preteritus.¶Et ad fundamentum Alex.tu potes de facili respondere, qđ tex. in d.§. si quis autē.nō simpliciter dicit,qđ p sm testamentū ab intestato succedatᷣ:imo tex.ille ponit duas ipropr̄ietates.nō quasi testamentū sꝫ quasi volūtatē intestati p quas improprietates apparet,ꝙ non succedūt omnes ab intestato imo solū instituti succedūt pro portiōib⁹ eis assignatis in testō.prout etiā ibi firmāt Rap.Ful.ꝛ Alex.ergo non est verum quod omnes ab intestato succedant sꝫ tātū instituti in illa scđa inualida volūtate.¶Scđo cōtra intellectū Bar. ꝛ cōmunē fortiter facit. nam lꝫ sint instituti veniētes ab intestato illa volūtas nō solēnis non valet iure testamenti sed ab intestato succeditᷣ,vt ꝯ tex.in l.hac cōsul.§.si qs autē.C.de testa.ergo cōtra talem vltimā voluntatē intestati nō datᷣ bo.pos.cōtratab.l.ꝙ vulgo.ſ.de cōtratab.ꝛ tamē tex.in d.§.si prius.dicit ꝙ fili⁹ preteritus habet cōtra illud testamētū nō iure factū cōtratabulas,ergo nō loquitᷣ in testamēto imperfecto rōne solēnitatis numeri testiū,gl.ibi respōdet,ꝙ est impropr̄ie ꝯtabulas.Ang.hic rn̄det qđ dispēsatiue datᷣ ꝯtab.Nam qua ratiōe lex dispēsat ꝙ talis volūtas min⁹ solēnis valeat saltē vt volūtas intestati eadē ratione etiā dispēsat vt filius preteritus possit eam ꝯtabulare: ne alias sibi plus noceat volūtas minus solēnis, q̄ solēnis.ꝛ sequuntᷣ Jo.de Imo.ꝛ Alex.hic,q etiā alio modo respondent. ¶Alio ꝛ tertio mō huic difficultati rn̄det Paul.de Ca. hic. in repe.ꝙ verū est,quod contra imperfectā voluntatē ex quo non p̄ōt hereditas obtineri,non datur cōtratab. cū nō expediat cū non habeat esse,nec formā.d.l.qđ vulgo. sed qn̄ ex illa imperfecta volūtate potest succedi tūc potest ꝯtrata. dari, vt est casus ad hoc sing.in d.§.si prius.qꝛ talis vltima volūtas licet non habeat formam habet tamen esse cuius respectu p̄ōt ꝯtabulari sicut ecōtra testamentū in quo fili⁹ in potestate est p̄teritus lꝫ habeat formam quo ad solēnitatē numeri testiū.l.si quis aliquid.§.testamētum.de penis.ꝛ l.j.§. sciēdum autem. de tab.exhib.tamē non hꝫ esse:quia est nullum ex quo filius in potestate est p̄teritus:ꝛ tamē p̄ōt ꝯtratabulari.l.is, qui in potestate,ſ.de leg.p̄st.siue ergo testamētū habeat formam numeri testiū siue habeat esse datᷣ cōtratabulas. d.§.si prius. secus
35 si vtrūqꝫ deficeret,d.l.qđ vulg.¶†Per ista habes defensatū intellectum Bar.magis cōiter approbatū sꝫ ipsemet Bar.sibi ꝯtrius in d.§.si prius.tenuit,qđ ille tex.loquatᷣ in filio in potestate.ꝛ qđ ibi sꝫ testamētū in quo filius in potestate est p̄terit⁹ n̄ est simpl'r nullū,qn̄ i eo sunt īstituti veniētes ab itestato.

Sed ita demum est nullum. q̄ si filius preteritus dicat nulluz
& nō ante. per illū tex. quē Bar. ibi ad hoc dicit esse sing. & sc ne
scire alibi vnde nō mirū si illud s3 testamētū tollit primū. Itez
etiā tenet Bar. in l. si duo, ad fi. per gl. ibi. in ver. ac ceteri. de cō
tratab. Sequit Bal. in l. posthumo. in ij. & iij. q. C. de cōtratab.
vbi no. extendit, vt procedat etiam quando in secūdo testamē
to esset institutt pia cā. ¶ Iste secundus intellect⁹ Bar. ū est
verus. & eū reprehendit Alex. hic. q2 testamentū, in quo filius
in potestate est preterit⁹ vsq3 a principio semper est ipso iure
36 nullum etiam si filius nō dicat nullum†. vt dixi in tex. in j. not.
Dato q̄d in eo essent instituti veniētes ab intestato: q2 tūc etiā
si filius in potestate p̄teritus nō dicat nullū tū testamentū nō
reconualescit, nisi equitate pretoria. l. posthumus. in ver. idē &
circa. j. ti. j. & l. filio preterito. eo. ti. ¶ Scd̄o cōtra istum intel-
lectum Bar. fortius facit fm Raph. Cu. hic qui etiam repro-
bat istū intellectū per tex. in l. gall⁹. §. idē credendū. in p̄. uā & si
filius. in §. in oibus. in ver. & bū. j. e. vbi filius in potestate erat
p̄teritus & institutus nepos primior ab intestato post filiū. &
tamē tale testamentū nō tz etiā (q̄d est fortius) si filius p̄teri-
tus moriat viuo testatore: & sic obstaculū filij preteriti sit subla
tū in vita testatoris adhuc testamentū est nullū. ergo de dire-
cto cōtra Bar. q vult q̄d testamentū valeat de iure ciuili qū fi
lius in potestate est p̄teritus & sunt veniētes ab intestato post
filiū. Quicqd ad alios tex. dicat Are. hic qui intelligit illa iura
p̄cedere ita demū si filius preterit⁹ velit testamentū esse nul-
lū & nō aliter, q̄ nullatenus pōt stare cū ibi filius p̄teritus iaz
esset mortuus viuo testatore. ¶ † Ultra eos cōtra istū intelle
37 ctū Bar. in specie facit tex. in preallegata. l. posthum⁹. in ver.
idē & circa. vbi erat p̄teritus filius iam natus existens in pote
state, & erāt instituti venientes ab intestato moriat fili⁹ p̄terit⁹
viuo patre. ibi deciditur q̄d testamentū recōualescit de equi-
tate p̄toria ergo testamentum a principio ante erat nullum. &
de iure ciuili & p̄torio alias mors filij precedens nihil operat.
Nec idē esset circa testamentū iniustum quod est dictū in post
humo, vt ibi dicit tex. ¶ Secundo cōtra Bar. stringit tex. i l.
filio preterito. j. ti. j. vbi filius in potestate erat preteritus, & alij
filij eius fratris instituti. & sic erāt instituti venientes ab inte-
stato: ibi deciditur, q̄d de equitate pretoria confirmat testamē
tū. si filius preteritus se abstineat: quāuis iuris subtilitas re-
fragei: ergo ibi testamētū est nullū de iure ciuili: l3 in eo essent
instituti veniētes ab itestato. als approbatio filij ibi nihil ope
raretur, q̄d est de directo contra illū tex. ¶ Aduerte q2 de illo
tex. p̄pendit ipsemet Bar. in d. §. si prius. & ibi de eo opponit, &
p sol. relinqt cogitandū. & sic iste scd̄s intellect⁹ Bar. nō est ve
rus, & cōmuniter reprobat. ¶ Alius tertius fuit intellectus
excellentissimi doctor. Honofrij de perusio in repe. l. hac cōsul
38 tissima. §. si qs aūt. C. de testib⁹. q fuit p̄ceptor Paul. de Ca. vt
ipse hic refert q̄d. d. §. si prius. loquat in filio in potestate p̄teri
to. sicut & ista lex. Sed quod in ista filius in prio testamēto fuit
institut⁹ h̄rs, in scd̄o fuit p̄teritus, & sic nō expediebat filio q̄d
secundū testamentū valeret & tolleret primū. Ideo secundū re
manet ipso iure nullū & nō tollit primū q̄d est fauorabile & vti-
le filio instituto in primo. Sed in d. §. si prius. in primo testamē
to filius erat exheredatus, & in secundo p̄teritus. vnde si tūc
dicerem⁹. q̄ est testamētū esset dupliciter nullū: certe illud q̄d
est introductū in fauorē filij redūdaret i ei⁹ lesionē & odiū. Cō
tra regulā. l. quod fauore. C. de leg. & c. q̄d ob gratiā. de reg. iu. i
sexto, q̄d autē sit introductū fauore filij in potestate q̄d testa-
mētum, in quo est p̄terit⁹ sit nullū, patet q2 pōt illud approba
re. l. filio p̄terito. j. ti. j. Bar. in l. j. §. sed & si fili⁹. j. de le. iij. modo
si in casu dicti. §. si prius. fm testamētum esset ipso iure nullum
istud cederet ad lesionem filij preteriti, q2 sic remanet validum
primum testm̄, in quo fuit exheredatus, & sic oporteret agere
querela inofficiosi testamēti ꝯ primum testamentū, & fm ista tē
pora haberet necesse probare se fuisse gratum & meritū cōtra
patrē. l. liberi. C. de inof. test. ante. l. oimodo. C. de inof. testa. q̄d
fuisset admodū difficile p̄bare, & dubius est euentus litis. l. q̄d
debetur. de pecun. & sic ibi fauorabilius est filio, quod secun-
39 dum testamentum valeat, & tollat primum† quia illud fm abs
que alio iudicio, vel alio litigio ꝯtabulauit & in effectū obtine-
bit successionē paternam. ¶ Iste intellectus est satis colora-
tus. & non obst. si tu diceres p̄out dicunt Paul. de Ca. Alex.
qui reprehēdūt qaod gl. tertia hic intelligit istum tex. qū filius
in primo testamēto erat vel institut⁹ vel exheredatus. Si itel
ligeremus quod esset exheredat⁹, iste itellect⁹ corrueret. rūde
sustinēdo hūc intellectū. q̄ iste tex. nō aperit, an in primo testō
filius fuerit institut⁹ vel exheredatus. vnde in dubio debem⁹
40 intelligere q̄ fuerit institut⁹: † q2 istud magis cōgruit pietati
paterne. l. scripto. in fi. ff. vnde lib. & l. cum ratio. de bo. lib. Item
ita debemus intelligere vt iura iuribus cōcordent. l. vnica. in
fi. C. de inoff. doti. & c. cū expediat. de elec. in vj. sic & vt ꝯcordet
dict⁹. §. si prius. cū lege nostra q2 als male possunt cōcordari.
¶ Istum tamen intellectū etiam reprehendunt Io. de Imo. &
Pan. de Ca. alio fundamento q2 secundū istum intellectū non
esset curādū q̄d in secundo testamēto essent instituti veniētes
ab itestato, vel extranei q2 semper expediret filio. q̄d valeret s3
& tolleret primū. in quo erat exheredat⁹: & tamē tex. ibi. ita di-
stinguit ergo iste intellectus videtur cōfundi p illū tex. s3 ad
hoc pōt de facili responderi ex mente eiusdem Imo. quo illud
ibi de veniētibus ab intestato requiritur p̄pter defectū solen-
nitatis numeri testiū. p̄rout dixi supra i primo itellectu Bart.
tamen Honofrius non considerat in illo tex. nisi defectum pre
teritiōis filij i potestate. nō autē defectū solēnitatis numeri te
stiū. ¶ Scd̄o cōtra istū intellectū forti⁹ facit ex mēte Imo. q2
eo atiento sequeretur q̄d si filius in p̄tāte esset preterit⁹ a p̄-
mo gradu & exheredat⁹ a scd̄o q̄d prim⁹ grad⁹ non esset null⁹
sic testm̄ sumeret vires a p̄mo gradu, & nō a scd̄o. q2 hoc esset
fauorabilius ipsi filio q2 sic non haberet necesse agere querela
cōtra fm, in quo erat exheredatus. & sic probare se meritū. & tū
istud falsum vt est tex. ad literā. in l. iij. §. fi. ꝯ. e. & in l. si posthu-
mus a p̄mo. in p̄n. j. eo. ergo iste intellect⁹ nō est ver⁹. ¶ Quar
tus fuit intellectus prima frōte satis p̄babilis & colorat⁹ quo
rundā Mod. vt infert Imo. hic. & fuit etiam de mēte Bal. in l.
posthumo. i ij. op. C. de contratab. & in l. si pater. in xij. op. C. de
inst. & subst. in d. l. hac consul. §. ex imperfecto. Sali. in l. vxoris
abortu. C. de posth. he. inst. & sequitur etiā Are. hic. q̄ in d. §. si
prius in illo secundo testō, in quo filius i p̄tāte erat preterit⁹,
erāt etiā instituti veniētes ab itestato, ideo fuit possibile cōua
lidari illud fm testm̄ filio p̄moriēte in vita testatoris, vt est tex.
in l. posthum⁹. i ver. idē & circa. j. ti. j. & in l. etiā. §. libert⁹. de bo.
41 lib. nō mirū. si ibi tollit primum: q2 sola potētia recōualescētie
sufficit ad tollendū primū testm̄. l. p̄r filio. j. de heredi. insti. & l.
cū in scd̄o. j. ti. j. & §. posteriore. Insti. q mod. testa. infir. s3 in ista
lege nō fuerunt in scd̄o testō instituti venientes ab intestato. &
iō l3 tūc testm̄ posset recōualescere post mortē testatoris si fi-
lius p̄teritus approbaret. l. filio preterito. j. ti. Tamē hoc non
curamus q2 recōualescētia q̄ superuenit post mortē testatoris
nō sufficit vt tollat precedēs testamētū. vt declarat Bar. i d. l.
cū in scd̄o. circa fi. Nā ex quo p mortē testatoris est acqsitū ius
institut⁹ illud non pōt amplius eis tolli p approbationē filij.
l. si post mortē. §. fi. j. de contratab. ¶ Istū intellectū reprobāt
& bū Io. de Imo. & Alex. q2 non est veruz assumptū, q̄ debeat
tolli p̄mū testm̄ ex hoc solo q̄ possit euenire casus q̄d fm testa
mentū possit reconualescere si fili⁹ p̄moriat in vita testatoris.
Nisi ista reconualescētia actualiter sequat sicut non sufficit q̄
posthumus existēs in vētre p̄teritus possit nasci. Nā antequā
actualiter nascat non rūpit testm̄. l. vxoris abortu. C. de posth.
her. inst. & j. l. proxima. & ideo cū in d. §. prius. fm testamentum
fuerit a principio nulluz, & filius preterit⁹ non fuit mortuus
in vita patris: sed superuixit post patrē. nō pōt dici. q̄ sola po
tētia recōualidatiōis ex morte filij in vita patris. q̄ i ō ē actua
liter sequuta. debeat sufficere ad rūpendū primū testm̄. s3 iura
in ꝯtrariū adducta loquunt, quādo fm testm̄ ab initio valuit.
Ideo ibi attendit potentia, q̄ possibile sit adiri. Preterea ista
recōualescētia p mortē filij viuo patre, nō videt cōsiderabilis
cū sit cōtra ordinē nature. l. nam & parentibus. ꝯ. de inof. testa.
item talis tristis euētus nō debet esse in ꝯsideratiōe. l. inter sti
42 pulātē. §. sacrā. j. de verb. ob. ¶ † Alios sex intellect⁹ ad dictū
§. si prius refert Io. de Imo. hic, & qlq3 reprobat: sed omnes
sex referunt & reprobant Alex. & Are. hic nō refero quia nihil
valent. & esset replere caput vēto. ¶ Teneas intellectuz Bar.
hic magis communiter approbatuz, quē vltra doc. quos. ꝯ. re
tuli. tenet etiam Bal. in c. sciscitatus. de rescr. Tamen ex toto
non quiescit animus dicere quod ille. §. si prius. restringatur
ad filium emancipatuz. & quod ibi vltra vitium preteritionis
filij esset etiaz alius defectus solēnitatis numeri testium. Ista
duo non trāseunt sine scrupulo ad illum tex. Sed oportet ita
43 transire quando melius non currit. ¶ † Considerabā ad eui-
tandas tot amaritudines posse accōmodari vndecim planio-
rem intellectum quod in d. §. si prius, secundum testm̄ in quo
filius in potestate est preterit⁹ & in eo sunt veniētes ab intesta
to rumpat primum testamētum perfectum fauore veniētium
ab itestato nō obstāte vitio preteritionis, vt est. ibi. & in l. ij. j. ti.
j. sicut etiam fauore veniētium ab intestato testm̄ fm est inuali
dum ratiōe numeri testium: tamen tollit primum p̄cedēs vali-
dum. d. l. hac consul. §. si quis autē. Et sic. s3 intellectum meum
a pari procedunt q̄d ad hoc non dico simpliciter, vel qū s3 te
stamentuz fit inualiduz ex cā preteritiōis filij in potestate vel
ex causa defectus numeri testiuz: q2 vtroq3 casu si in illo scd̄o
inualido sint instituti veniētes ab intestato fauore veniētiū ab

intestato rumpitur precedēs validum.d.§.si prius.et d.§.si qs autē.et isto modo illi duo tex.in aliquo nō cōtradicūt et sic itelligo illū.§.prius.procedere plane sine vlla restrictione etiam in filio in potestate.Itē intelligo q ibi fm testm̄ esset inperfectū pp preteritionē filij.et sic ibi eēt solū vitiū p̄teritionis non autem defectus solēnitatis numeri testiū.Nec obst.ista lex,qr hic in secūdo testamēto nō erāt instituti veniētes ab intestato prout etiam tenet Bar.in d.§.si prius.et Alex.et hic istud patet clare quia istud est facti:facta non presumuntur nisi probent.l.i libello.§.facte.de cap.vel nisi istud exprimat i lege.put exprimitur in d.§.si quis autē.et in d.§.si prius.et put etiā exprimitur in l.posthumus,in ver.idē et circa.et in l.filio p̄terito.j.ti.j.sed in ista.l.nihil.exprimit nisi dicat de veniētibus ab itestato nec qd in d.§.si prius.fm imperfectū fauore veniētium ab itestato deroget primo.Istud effectualiter nō grauat filiū preteritū nec ei odiū generat cū sibi sit bene prouisū de remedio bo.pos.cōtratab.ꝯ illud fm testamētum: quando remoto quoqꝫ filio scripti i scdo testamēto sunt potiores scriptis i primo vt ibi dt tex.et intelige remoto filio,vt ibi gl.declarat qr filius p̄teritus nolit ꝯtratabulare vel qr repudiat expsse vel tacite p lapsum anni limitati iure ad cōtratabulādū.l.si ipubes.§.si.ad carbo.et illa dictio.quoqꝫ.implicat,q ēt non amoto filio testm̄ fm in quo sunt scripti veniētes ab intestato tollat primū,lz Raph.Cu.hic i rep.dicat qd illa dictio.quoqꝫ.i illo tex.abundet,et sit supflua quod nō est dicendū in text.iuriscōsul.et qd in d.§.si pri⁹.illud ibi sit fauore veniētiū ab intestato: patet qr ille tex.in fi.dicit qd si scripti in scdo testamento imperfecto nō essent potiores ad obtinēdū hr̄ditatē scriptis in pmo: tunc filius quoqꝫ excluderet.Et quāuis fm testamentū qd deficit ratione omisse solēnitatis numeri testiū,nō dicat proprie testamētū sed vltima voluntas et quasi causa itestati.d.§.si qs autē tamē quādo adsunt debite solēnitates,lz filius sit p̄teritus tūc est ppie testm̄.et dat cōtratab.ita loquit.d.§.si pri⁹.et ibi ita tz Bar.in vlt.opi.Et posito fm Bar.q adhuc non sit pprie testamentū tamen est vltima voluntas ꝯ quam dat cōtratabulas.Isto modo iste tex.in d.§.si prius.videntur planius procedere et cū paucioribꝰ spinis.et p ista remanet expedita prima pars huiꝰ gl.¶In ea gl.ibi.Sed aliud i posthumo qua i iam nato.de rōne diuersitatis inter posthumū et iam natū,gl.se remittit ad ea que dixit in l.iij.§.fi.s.e.Bar.aūt q communiter habet corruptꝰ dicit qd i posthumo p̄terito possibile
44 est adiri†qr eo nō nato,valet testamentū.ideo primū rumpit, ¶Tu planius rūde q in d.l.posthumus.in pn.qū posthumꝰ fuit p̄teritus testm̄ ab initio valuit.et sic p̄teritio posthumi nō annullat a principio sed qū nascit:sed in filio iam nato p̄terito testm̄ semper vsqꝫ a pricipio est nullū.l.iij.§.ex his.j.ti.j.et Iust.de exhere.li.in prin.sed sic est q facilius confirmat illud quod
45 semel ab initio valuit remoto obstaculo p̄teritiōis†et cū ab initio tenuerit pristinum robur assumit,q illud qd semel fuit nullū.l.si testm̄.de testa.et l.qui liberis.§.testamēto.de bon.pos.fm tab.et l.vnꝰ.§.pactꝰ ne peteret.ff.q in speciē.s.de pac.et ad hoc vide in specie gl.no.in l.fi.§.lucius.de dona.quam alleg.Bal.et filius iam natꝰ est p̄teritus possibile est adiri ipso p̄terito approbāte testm̄.l.filio p̄terito.j.ti.j.ergo debet rumpi precedēs, attenta sola possibilitate lz effectus nō sequat.l.cum in scdo.j.ti.j.et §.posteriore.Inst.quib.mo.infir.et dicit tex.in l.pater filio.de her.insti.quod ad hoc vt superius testm̄ rūpatur sufficit ita posterius factū esse vt aliquo casu potuerit ex eo heres existere licet actualiter non fuerit.rn̄det Bar.quod filio p̄terito approbante nō fuit possibile adiri hereditatem de iuri
46 ciuili,†vt ē gl.magistra.in l.fi.C.de vnde legi.et in l.j.de petitio.her.quod requiritur ad hoc,vt secundum tollat testamentū p̄cedens,vt est gl.in d.l.cum in secundo.in glo.ij.et gl.in l.si quis eum.§.j.in gl.pe.j.de vulga.et pup.vnde quando secundum testamentum valet solum de iure pretorio,vt est, quando filius preteritus approbat testamentum.tunc nō tollitur precedēs secundū gl.preallegat.ratio quia sicut pretor non potest facere quem directo heredem:ita etiam non potest facere desinere esse heredem institutum in primo.§.quos autē.Insti.de bon.possessio.cū ergo institutus in primo testamēto remaneat hr̄s de iure ciuili: ergo impossibile est rūpi per secundū q solū reconualescit de iure pretorio.Cum ista solu.Bar.transeunt cō
47 muniter alij.†Ista sol.Bar.nō est bona:qr assumptū Bar,nō est verū:quia imo quando secundū testamentum nō valet nisi de iure pretorio,et sic est minus potēs:tamē tollit p̄cedēs validum ēt de iure ciuili nō directo,et immediate,sed idirecte ex vt incompassibilitatis.et sic ex regula iuris ciuilis,ne paganꝰ decedat cum duobus testamētis vno valido de iure ciuili,alio valido de iure p̄torio ꝯ l.posthumus.§.si paganus.j.ti.j.Et sic secundum tollit primum,nō quidē p̄toria potestate,sz p dictā regulā iuris ciuilis prohibentē,quē decedere cū duobꝰ testamētis et istud ē fundamētū Bal.hic.¶Scdo cōtra assumptū Bar.facit fundamētū,quo vtit ipsemet Bal.in d.l.cū in scdo in fi.qr si per bo.pos.cōtratab.que est de iure pretorio.et cōtra volūtatē defuncti,p̄tor aufert in effectu hr̄ditatē scripto hr̄di,multomagis per bo.pos.fm tab.que licet sit de iure pretorio est tū fm voluntatē testatoris,debet primū testamentū tolli.et dicit Pau.de ca.hic in repe.lz de Bar.nō faciat mētionē, q nō videt,cur in hoc cōtrariū dici possit.Nec est absurdū,q fz testm̄ validū de iure p̄torio tm̄ tollat p̄cedēs omni iure vali
46 dum.†nā idē videmꝰ in testamento cōdito iure militari,et sic iure spāli qd est debilius,tū tollit p̄cedēs validū de iure cōi,q est fortiꝰ.l.eiꝰ militis.§.militia missus.j.de mili.test.¶Et istā opi.contra Bar.et ꝯ gl.palle.tenet Bal.hic,et Pau.de ca.in repet.Alex.ad aliud propositum,vbi dicit,q doctor,cōiter tenent contra Bar.in locis pcalle.et quod illud est verius.et ita etiam tenet Are.hic.¶Unde ad opp.supra formatam aliter rūde.Et inquantum dicit,q per fm testamentum,ex quo possibile est hr̄ditatē adiri vel bonorū possessionē obtineri, rūpit p̄cedēs testm̄.d.l.cū i scdo.cū alijs.s.adductis.Illud est verite,vt ē tex.no.in d.l.pater filio.j.de her.insti.et ibi Ang.ad hoc no.et dicit,quod ille tex.apertus hoc pbat,q alius qui fit i in re.Item d.l.cum in secundo loquitur quando illud testamentum a pricipio,qū fit valet tenet.Tūc si ex eo possibile est adiri hereditatē vel bonorū possessionē obtineri:rūpit precedēs testamētum prout etiā gl.hic in tertia parte,sed in lege nostra testm̄ a principio fuit nullū:ideo nō rumpit primū.Et approbatio filij preteriti est adminiculū extrinsecus obueniēs:ideo nihil operatur,vt dixi.Item talis filius nō pōt approbare fm testamentum,in quo est preteritus nisi post mortē patris,sed morte patris cōfirmatum est precedens testamentum,et sic est ius acquisitū institutis in eo,ideo filius preteritus non potest in eorū p̄iudiciū approbare.l.si post mortē.§.fi.de cōtratab. Et declarat Bar.in d.l.cum in secundo circa fi.Et idem Bar.in l.j.in prin.de vulga.et pupil.in vlt.q.principali.in versi.vlterius quero,quid si filius nō potest adire de iure ciuili.et Pau.de Ca.hic in repetitio.et ita est vera solutio.

LEX VIII.

1 Filius preteritus a secundo gradu substituti vulgaris moriens pendente deliberatione instituti in primo gradu, licet postea institutus repudiet hereditatem, nō per hoc firmatur testamentum nec secundus gradus conualidatur.
2 Existentia sui heredis cessat in filio propter exheredationem factam in primo gradu.
3 Filius preteritꝰ trāsmittit ius dicēdi nullū,licet decesserit anteq potuerit agere deliberātibus institutis in primo gradu.
4 Gradus omnis a quo filius est preteritus vsque a principio est ipso iure nullus.
6 Ius dicendi nullum nondum agnitū trāsmittitur ex potentia suitatis,propter existentiam sui heredis ab intestato.
7 Ius dicendi nullum transmittitur ad liberos et descendentes beneficio.l.vnice.C.de his qui ante aper.tab.
15 Subst.et institutio nō differunt essentialiter,sz quo ad gradū.
20 Posthumus exheredatus a primo gradu et preteritus a secūdo natus rumpit secundum gradum, et non primum.
23 Exheredatio facta a persona non valet,nec tenet.

Si a primo ¶Filius iā natus secundū gradū,a quo fuit preteritꝰ,statim rumpit,lz,deliberāte instituto,moriat.h.d.prima pars.Posthumꝰ vero rumpit statim cū nascit nec reconualescit,licet natꝰ,viuo testatore,post eiꝰ mortē decesserit.h.d.scda pars ibi,sz et si in posthumo.¶In tex.ibi nō erit secūdus heres,supple lz primꝰ repudiet hr̄ditatē,et sic eueniat casus substōnis vulgaris.¶In text.ibi,viuo patre,ista verba t̄ps nascēdi,et nō moriēdi designāt,qr imo decessit post mortē p̄ris,sic referunt ad participiū,natus,mediāte p̄cedēs,
1 nō aūt ad v̄bū,moriat,q postea sequit.vt etiā dicit gl.¶Primō primo ex isto tex.q filiꝰ p̄teritꝰ a scdo gradu substituti vulgaris moriens pēdente deliberatiōe instituti in primo gradu.lz postea institutꝰ repudiet hereditatē,nō tū hoc p firmat testamentū,nec secundꝰ gradus cōualidat.facit tex.insti.de exhere.lib.in prin.et tex.s.l.prima.nec isto casu filius p̄teritꝰ transmisit ius dicendi nullum secundum Bal.hic q monet duplici ratione.¶Prima,qr nō erat adhuc tale ius formatum,et in esse deductū,sed erat in pēdenti propter deliberationē instituti,ergo interim,dum institutus obtinēs primū locū,deliberat,an adeat,vel repudiet nō est adhuc ius dicēdi nullū deuolutū ad filiū preteritū ideo illud trāsmittere nō pōt:qr nemo potest dare,qd nō hz.l.traditio.cū si.j.de acq.re.do.et nemo pt plꝰ iuris in alium

in aliū trāſferre quā ipſe habeat,vt l. null⁹ pl⁹.ff.de reg.iu.⁊ ī
regula nemo pōt plus iuris.de reg.iu.in vj.❡†Scda rō Bal.
2 eſt,q ceſſat exiſtētia ſui heredis in filio ,ppter exhr̄dationē fa
etiam in primo gradu,ergo trāſmittere nō pōt. Adde, ꝙ idem
Bal.ſibimet cōtrarius in l.ij.C.de libe.prete.†dicit hic eſſe ca
3 ſum legis, qđ filius p̄teritus tranſmittit ius dicendi nullum,
lʒ deceſſerit,anteꝗ̄ potuerit de nullitate agere,ſcilicet delibe
rātibus iſtitutis ī primo gradu.⁊ ita ēt no.ibi Sali. tʒ ex hoc
tex.❡Alex.ibi reprobat in hoc Bal.dicens ꝙ iſte tex.hoc nō
probat,q non dicit,ꝙ filius preteritus decedens antequā in
ſtitutus in primo gradu repudiaret.qđ tranſmiſit ad heredes
ſuos ius dicēdi nullū gradum ſubſtitutionis,aquo ipſe filius
erat preteritus imo,ſm eum,iſto caſu nō ſuccedent hr̄des filij
preteriti,ſed ſuccedent iure ,pprio illi qui erāt proximiores te
ſtatoris tempore,quo teſtamētum deſtruitur.hoc eſt tpe quo
inſtitutus in pmo gradu repudiauit per tex. in l.ſi poſthum⁹
primo.in ver.itaqʒ.ȷ̄.eo.ibi ad legitimos eam ptinere. gl.ibi in
verbo legitimos.dicit ſcʒ teſtatoris.⁊ ibi illū tex.ad hoc repu
tat no.Bal.Ad idem.l.ſi quis poſthumos.§.ſi filiū.in fi. in ver
bo erit legitimus heres.ȷ̄.eo.ita etiam tenet Alex.in d.l.ſi po
ſthumus.ad fi.prin.ȷ̄.e.Tamē illa iura poſſunt intelligi ad le
gitimos,ſcilicet filij preteriti,⁊ tūc nō obſtabūt. ❡Item ad
de,quod Are.in d.l.ſi quis poſthumos.§.j.ſimiliter reprobat
inductionem quam Bal.in d.l.ij.facit de tex.ibi licet filius p̄te
ritus moriatur ante,ꝗ̄ ſcripti in primo gradu repudiēt heredi
tatem nihilominus ſcriptis poſtea repudiātibus ſecundus
gradus a quo filius erat p̄teritus erat nullus. Nā illa ꝯſequē
tia ſcōm Are.non eſt bona,vcʒ ſecundus gradus erit null⁹ er
go filius preteritus tranſmittit ius dicēdi nullum ad heredes
Iſta nō eſt bona cōſequētia.patet,q ſi filius p̄teritus moriatur
viuo teſtatore,teſtū remanet nullū.vt eſt tex.in l.p̄cedenti.⁊ ta
men filius ibi nihil trāſmittit.Sed aduerte, iſta iductio Are.
nil valet,q quādo filiusfa.moritur,viuo adhuc patre,put loqui
tur tex.in l.precedenti.iſto iure non poteſt habere heredē, ſed
pr̄ oia occupat iure peculij.l.j.⁊ ij.ȷ̄.de caſtrē.pecu.late Bar.⁊
4 omnes in l.poſt dotē.ff.ſol.ma.†ideo ibi nō poteſt tractari de
trāſmiſſione,qđ ſecus eſt in caſu legis noſtre,vbi pater iā erat
5 mortuus.Quid tenendum.Tu conſidera,†ꝙ omnis grad⁹.a
quo filius in poteſtate eſt p̄terit⁹, vſqʒ a pricipio eſt ipſo iure
nullus,vt eſt tex.clarus hic ibi quas ab initio.⁊ Inſti. de exh.
libe.in prin.⁊ in l.iij.§.ex his,in verbo ſemper.ȷ̄.ti.j.etiā ſi filius
preteritus,nō dicat nullum,prout tenui,⁊ cōiter tenet in l.p̄
cedenti in j.no.⁊ licet in iſto tex.donec pendet deliberatio iſti
tuti i primo gradu,a quo filius fuit exhr̄dat⁹, an adeat, vel re
pudiet interim ius dicendi nullū non videatur eſſe formatum
nec deducibile ad iudiciū:q interim teſtamentū valet ⁊ tenet,
quouſqʒ defecerit primus gradus.prout etiam pōderat Bal.
hic quē ſupra retuli,tū ſi inſtitut⁹ in primo gradu poſtea repu
diat poſt mortē filij preteriti teſtamētū fingitur retro vſqʒ a prin
cipio nullū,vſqʒ a tpe mortis teſtatoris. Ne alias teſtator di
catur decedere ,p parte tpis teſtat⁹.⁊ ,p parte inteſtatus ȷ̄.l.ius
noſtrū nō patitur.ȷ̄.de reg.iur.⁊ l.hereditas ex die.ȷ̄.de her.inſti.
ideo tūc fingitur vſqʒ retro īteſtat⁹.l.hr̄s.qn̄cunꝗ̄, de acq.he.
Nec in tali fictione priuatiua,vel remotiua requiritur extremuʒ
ad qđ eſſe habile.⁊ cōſequēter ꝙ filius preterit⁹ viuat, vt ē ca
ſus notabi.⁊ ibi habes exemplum in l.quedam.⁊ ibi Bar.mul
tum no.⁊ facit feſtū.de illo tex.ȷ̄.de reb.dub.late Bar.in l. ſi is
qui pro emptore.de vſuſcap.⁊ hoc reſpectu potuit ad heredes
tranſmitti ſaltē illa ſpes annullationis teſtamēti ex repudia
tione pmi inſtituti: ita poſſet teneri ī via diſputatiōis. ❡Ali
bi Bal.ſingulariter de quo nemo ſcribentium mētionem facit
in c.ſciſcitatus.de reſcrip.tenet,quod ius dicendi nullum non
dum agnitū tranſmittitur ex potētia ſuitatis propter exiſten
tiam ſui heredis ab inteſtato,per tex.in l.vxoris abortu. C.de
6 poſth.her.inſti.in verbo†quamuis natus illico deceſſerit,⁊ ſic
non potuit dicere nullum: tamen tex.ibi dicit ꝙ teſtamentum
ruptum,non reſtituitur:ergo apparet, ꝙ tranſmittitur, quā
7 uis Bal.non inducat aliter illum tex. † Adde pro confirma
tione,ꝙ ſimiliter ius dicendi nullum tranſmittitur ad liberos
⁊ deſcendentes beneficio.l.vnice.C.de his q ante apert.ta.ſe
cundum Bar.in l.filio preterito.ȷ̄.ti.j.quem ibi refert,⁊ ſequi
tur Jo.de Imol.⁊ Alex.in l.emancipata.C.qui admi. ❡Sed
tu caue: q i contrarium videtur facere:q ratio,qua mouen
tur Bar.⁊ doc.in l.ſi infanti.C.de iure deliberan.⁊ in l.ventre.
de acq.her.ad tenendū, ꝙ hereditas patris non adita tranſ
mittatur eſt:q de iure ciuili lex facit ſuum ſuum ⁊ neceſſariū he
8 redē.l.j.§.j.ſi quis omiſ.cau.teſta.†Sed iſta ratio ceſſat quan
do filius eſt preteritus in teſtamento patris:q filius preteri
tus nō ſuccedit ab inteſtato niſi prius dicat teſtm̄ nullū: ergo
ceſſante dicta rōne,nō pōt trāſmittere ex potētia ſuitatis.⁊ ad
tex.in d.l.vxoris abortu.pōt de facili rn̄deri per p̄dicta,cū ni
hil dicat de tranſmiſſione:tamen nō eſſet tutuʒ recedere a de
ciſione Bal.ex quo nemo cōtradicit.❡Scdo ſubtiliter pōde
ra ſʒ Raph.cu.iſtum tex.cōtra poſitionē Bar.in l.in ſuis.ȷ̄.e.
q dixit,ꝙ ratio quare p̄teritio filij in poteſtate annullet teſtm̄
eſt propter continuationē dominij a patre in filiū, vt ibi ē tex.
ppter quā cōtinuationē fili⁹ dʒ pri⁹ excludi,ne duo reperiantur
9 dñi,⁊ heredes in ſolidū. †Nā hoc nō poteſt dici in iſto tex.qđ
dñiuʒ cōtinuetur a patre in filium:q exheredatus eſt a primo gra
du ⁊ verſatur hereditas in primo gradu: ⁊ tamen annullatur vſqʒ
ab initio ſecūd⁹ grad⁹ ,ppter p̄teritionē filij.⁊ ſic in iſto tex. p̄
teritio filij vſqʒ a p̄ncipio reddit actū nullū.etiā anteꝗ̄ i filiuʒ
iure ſuitatis cōtinuet dominiū.cū fuerit exheredat⁹,⁊ duran
te legitima exheredatiōe deceſſerit. Ad idē eſt ſimilis tex.i l.ſi
poſthumus.§.in prin.ȷ̄.eo.Sed reſpondet Alex. in d.l.in ſuis.
Et ego plenius ponam,ꝙ lʒ in ſcđo gradu non verſetur hr̄ditas
tamen q ſeparatur poſſe verſari:q poteſt cōtingere qđ i ſecū
do gradu verſabit hereditas,⁊ ſic annullabitur exheredatio fa
cta a primo gradu:q nō habuerit effectū ex quo iſtitut⁹ repu
diauit.l.filiū.§.ſed cū exhr̄datio.ȷ̄.de cōtratab.ideo ſcđs grad⁹
reddit nullus ſm d.l.in ſuis.ex quo in eo nō reperitur ſeruata
10 forma.l.inter cetera.ȷ̄.e.❡†Cōfirmo. q licet illud qđ nō ē, rū
pi nō poſſit:tū ſpes bene poteſt rūpi,vt hic per Bar.⁊ dicam
ſtatim in ſeq.no. Itē q in ſcđo gradu ſperatur eſſe hereditas
ſi primus rumpitur vt hic,vn̄ ſpes cōtinuatiōis dn̄ij in ſcđo gra
du operatur qđ ſcđs.grad⁹ ſtatim ſit null⁹.❡Tertio no.ex tex.
ibi.Non erit ſecūdus hr̄s,quaſi ab initio inutiliter inſtitutus
11 ꝙ licet ſubſtitutio†ſit cōditionalis inſtitutio.l.in rōne.§.icer
te.ȷ̄.ad l.fal.⁊ ſic donec pēdet cōditio interiʒ nō hʒ effectū: q
q̄ ſunt in cōditione nō ſunt in eſſe.l.ſi qs ſub conditione dādo
rū decē.ȷ̄.ſi quis omiſ.cau.teſta.⁊ l.cedere diem.de ver.ſig.Ta
mē interim pendente cōditiōe annullatur.Et ſi dicatur ꝯtra illud
ꝙ nō eſt rumpi non poteſt.l.nā ⁊ ſi ſub cōditione.iver. poſt de
fectum.ȷ̄.ti.j.⁊ c.ad diſſoluendū.de deſpon.impub.rn̄dēt Bar.
⁊ doc.ꝙ illud qđ nō eſt nec re,nec ſpe,illud non pōt rumpi,vt
iuribus prealle.ſʒ illud qđſubeſt ſpe:bene pōt rumpi,vt l.iij.§.
j.C.vſufr.quemadmo.ca.⁊ l.Sēpronius Attalus.de vſufr.leg.
vbi mors,vel capitis diminutio ſicut perimit vſumfr.iā forma
tū ⁊ in eſſe deductum,eodē modo tollit ſpem vſufructus acq
rēdi. Adde ad idem tex.ſimilem noſtro in l.ſi poſthumus a pri
mo.in prin.vbi etiā Bar.ad hoc no.⁊ eodem modo rn̄det.ȷ̄.e,
Sed tu caue.q idē Bar.ſibi de directo cōtrarius in l.poſthu
12 mo.C.de contratab.†reprobando vltramō.dicit, qđ eſt quedā
truffa dicere,ꝙ ſpes poſſit rumpi.Nā ſpes non pōt rumpi nec
tolli nec habet effectū donec illa ſpes deducatur ad actū,vel eſſe
ctum.vt l.ſub cōditione.ȷ̄.de ſo.⁊ l.quoties.de noua.❡Unde
Alex.in d.l.poſthumo.reprobat Bar.ibi per iſtum tex.⁊ d.l.ſi
poſthumus a primo.in prin.In quibus iuribus aperte dici
tur,ꝙ rūpitur ſpes ſubſtitutiōis,ꝗ̄uis ſubſtitutio nondū de
uenerit ad actū.Tamē Alex.ꝙ erat officij ſui nō rn̄det ad le
ges Bar.q̄ probāt,ꝙ illud,qđ erat ī ſpe.nō poſſit rūpi.nec tol
li.Similiter Raph.Ful.ī d.l.poſthumo.reprobat Bar.ibi.Mo
13 tus:q†a ſententia lata ſub cōditiōe p̄t appellari cōditiōe pē
dente propter ſpem cōditiōis future.l.j.§.biduum.ȷ̄. qn̄ app.
ſit.Similiter Ang.in d.l.poſthumo.reprobat Bar.ibi p l. in il
la ſtipulatione,ſi calendis.de ver.obli. vbi patet, qđ ſpes tolli
pōt.Remitto me ad ea q̄ dici ſolēt in d.l. poſthumo.❡Quar
to pondera iſtum tex.in verbo inſtitutus ſecundum Alex.an.⁊
14 Are.hic ꝙ ſubſtitutus dicitur inſtitutus.⁊ ſic†appellatione iſti
a tuti[a] venit ſubſtitutus.Facit ſm Alex.l.coheredes.§.coheres
de vulg.⁊ pup.⁊ l.in rōne.§.qđ vulg.ad l.fal. Miror valde de
vtroqʒ,qđ non allegauerint tex.ſolēnē ⁊ meliorē de corpore iu
ris ad hoc ī l.mulier.§.fi.⁊ ibi Bar.Bal.ad hoc no.ȷ̄.de cond.
inſti.vbi ē fortior tex.ꝙ verbū inſtitutus poſitū in conditione
intelligitur etiā de ſubſtituto:ꝗ̄uis ꝯditio, q̄ eſt ſtricti iuris, de
beat impleri in forma ſpecifica.l.q heredi.⁊ l.meuius. in prin.ȷ̄.
de cōd.⁊ de.Ad idē tex.in l.ſi qs mihi bona.§.pe.in ꝟ.idēque.
de acq.hr̄.p quē tex.no.ibi Bar.ꝙ inſtitutio,⁊ ſubſtitutio non
15 differunt†eſſentialiter,ſed quo ad gradū ſolummodo.Nā ver
bum inſtitutus adaptatur ſubſtitutioni ⁊ ecōtra.❡Aduerte
16 tamē ꝙ †verbū.iſtituto.eſt mere directū ⁊ ciuile ⁊ nūꝗ̄ trahi
tur ad fideicōmiſſum.ſecus eſt in ꝟbo.ſubſtituo,ꝙ eſt cōe.l.iij.
hoc iure.ȷ̄.de vul.⁊ pup.Illud bene importat fideicommiſſum
vt declarat no.Bar.in l.centurio.ȷ̄.de vulg.⁊ pup.❡Quinto
no.ex ſecunda parte tex.in ver.ſed ⁊ ſi in poſthumo.quod po
ſthumus antequam naſcatur non rūpit gradum a quo eſt p̄teri
tus.Ratio,q lʒ exiſtēs in vtero habeatur ,p iaʒ nato,vbi tracta
17 tur de eius cōmodo.l.qui ī vtero.ȷ̄.de ſta.hu.†Tamē nō habe
tur pro iam nato quo ad rūpendum teſtm̄.l.iij.§.ex his.ȷ̄.ti.j.⁊
gl.ſi.hic que ita dicit.Ratio rōnis eſt ſm Bar.Albe.de poſ.⁊

a ❡Et ſic appellatione inſtituti. Adde tu ⁊ vide Ant.de But. in conſ.lxxvj.circa fi.qui dicit ꝙ ex ,ppria vocabuli ſignificatiōe verbū inſtituo non importat ſubſtitutionem.

doc,q2 posthum⁹ anteq̄ nascat̄,non est in potestate p̄ris.l.fin.
de colla.bo.⁊ l fi.de assig.libe.Ergo anteq̄ nascat̄ nō pōt rūpe-
re.Tu aduerte,q̄ posthumus anteq̄ nascatur planum est, q̄
nō est in ptāte p̄ris,vt iuribus p̄alle.q2 esse in potestate posset
esse damnosum,§.generaliter.in auth.quib.mod.natu.effi.sui.
18 Jmo.†etiā posthumus anteq̄ nascat̄,non est suus h̄r̄s[b] patri
b q̄uis suitas nō possit afferre nisi merū cōmodū,vt ē text.no.in
l.j.§.toties.ff.de ven.in pos.mit.ibi ⁊ q̄ in vtero ē inter suos he
redes futurū erit.Pōdera illū verbum erit.s.nascere͡t,ergo in
teri3 nō est suus ad idē tex. in ea.l.j.in §.sed ⁊ si in certū.ibi qui
editur,suus futurus sit.⁊ ita tz Bar.in l.j.si pater.ix.opp.C.de
insti.⁊ substi.Ad idē soleo pōderare tex.optimū nec scio melio
rem tex.illo in l.posthumo.C.de colla.vbi formaliter dicit tex.
19 †posthumi qui sui futuri essent si viuo patre nati fuissent: er-
go ante eorū natiuitatē nō sunt sui facit.l.antiq.in p̄n. si pars
her.pe.Jtē si posthumus esset suus ante,q̄ nasceret, certe p̄te
ritus in testamento patris statim rūpetet testamentū p̄rnū q̄
est cōtra istū tex.⁊ l.posthumo.C.de 9trata.⁊ ita teneas,q̄uis
in 9riū videatur esse tex.si nō cauilletur in §.posthumi.inst.de
her.q̄ ab intesta.in verbo sui heredes,sunt ⁊ sic de presenti: tū
per iura proxime allegata oportet aliquam violētiā facere ad
20 illū tex.¶†Sexto no.ex hoc tex.q̄d posthumus exheredatus
a primo gradu ⁊ preteritus a scdo natus rūpit f̄m gradū,⁊ nō
primū:⁊ sic tunc eqparatur iā nato:secus est ecōtra:q2 si post
humus est preteritus a p̄mo gradu,⁊ exheredatus a scdo na-
scendo rūpit vtrūq3 gradū ⁊ primū ⁊ f̄m.l.nam ⁊ si sub condi-
tione.§.fi.ff.ti.j.Rationē diuersitatis assignat gl.in l.iij.§.fi.vbi
dixi.s.eo.¶Septimo pōdera bū tex.ibi loco eius est, qui su-
perstes est,q̄ licet alias dicamus q̄d aliud est esse talē:aliud lo
co talis,q2 primū denotat veritatē f̄m fictionē.l.mercis appel
lationē.⁊ ibi gl.de verb.sig.late declarat Bar.vbi videas,i l.si
21 maritus.§.legis.ff.de adul.†tamē in isto tex.posthum⁹,qū na-
tus est,vere superstes est:nō autē est loco superstitis,vt dt tex.
Et si dicas q̄ iuriscōsultus hic habuit respectū ad p̄ncipiū an
tequam posthumus nascere͡t:⁊ sic habito respectu ad p̄ncipiū
qū natus est,habet loco eius qui est superstes.aduerte q̄d imo
tex.iste nō loquitur de tēpore ante,sed postq̄ est natus,⁊ post
quā iam est natus,dicit,q̄ est loco superstitis:imo tūc vere est
superstes,vide circa hoc doc.no.Bart.i d.l.si maritus.§.legis
vbi examinat an illa verba,loco talis,importēt veritatē an fi-
ctionem.¶Capio glo.primā in verbo si a primo:quam diuide
magistraliter in duas partes principales.Jn prima remouet
vnum 9riū ad q̄d Bar.non aduertit.Nā videtur,q̄d exhereda
tio facta a primo gradu referatur etiā ad f̄m.in l.iij.§.filius.in
versi.ante heredis.s.e.⁊ sic filius nō dicatur preteritus a secū-
do gradu:cuius cōtrariū dicitur in tex.responde ex mente gl.
22 †q̄ contrariū procederet qū exh̄r̄datio esset facta ante omnes
gradus:puta filiū exheredo,primū instituo⁊ si heres nō erit se
cundum substituo, q2 tunc nō est ratio quare exheredatio ma
gis ad vnum gradum q̄ ad aliū referatur ideo tunc ad omnes
referri debet,vt dicit tex.in l.j.in fi.C.de lib.pret.s3 in ista lege
f̄m gl.exheredatio fuit facta intra gradū institutorū:cum duo
essent instituti i p̄mo gradu:exh̄r̄datio fuit facta intra vnu3 ⁊
aliū institutū,sic nō trahi͡t nisi ad illū primū gradum solum.d.
l.iij.§.filius vbi gl.⁊ doc.⁊ ibi dixi,⁊ ista pōt esse bona sol. Uel
secūdo potes aliter dicere extra gl.s3 Pau.de Ca.hic quod in
isto tex.testator dixit exh̄r̄do filiā a primo gradu vt litera can
tat.s3 in §.ante heredis,simpliciter exh̄r̄dauit,⁊ vtraq3 sol.est
bona.¶Jn secunda parte que est ibi.Et q̄ dicit si a prio Gl.
timore alterius contrarij ponit tres sol.Nā tex.dicit, q̄ filius
23 fuit exheredatus a primo herede ⁊ sic a certa p̄sona†sed exhe
redatio facta a certa p̄sona non valet neq3 tenet.l.iij.§.filius.⁊
in §.fi.s.e.Bar.tenet secundā sol.gl.q̄ intelliga͡t tex.a prio he-
rede.i.a primo gradu institutorum.Sed certe ita exponere est
quedā destructio tex.vnde solue melius f̄m Sal.Christo.de ca
stel.⁊ Pau.de Cas.hic,q̄ vnus fuit institutus heres in primo
gradu:⁊ ab illo primo herede rep̄sentāte totū primum gradū
fuit facta exheredatio:tunc bene valet:quia cense͡t facta a gra
du,⁊ nō a persona,vt dixi in d.l.iij.§.filius.¶Capio gl.pen.in
verbo,id acciderit.ibi,vt ff.ti.j.l.posthumus.Jsta gl.pro singu-
lari no.Ang.Jmo.⁊ latius Alex.Nam ista gl.extēdit d.l.post-
humus.que loqui͡t de recōualidatione quo ad scriptos in pri-
mo gradu,vt etiam extendatur ad scriptos in secūdo, ⁊ sic ad
substitutos.⁊ licet illa lex sit exorbitans a regula.l.quod ab ini
tio.de reg.iur.tamen extenditur propter omnimodam ratio-
nem ⁊ propter fauorem confirmationis testamenti cum publi
ce intersit quod testamenta sortiātur effectum. l.vel negare.ff.
quēad.test.aper.l.j.C.de sac.san.ecc.Jde o talis materia tan-
quam fauorabilis extendi debet s3 Bar.⁊ alios in rep.l.si con
stante.in prin.sol.ma.in ix.q.prime questionis prin.¶Tu dic

a ¶Q̄d si 9suetudo. Adde tu de hac q̄stiōe ⁊ vid late per Maria. So. i suo tract. oblationū libello.ꝟ. pone statuto. vbi distiguit.

b ¶Suus h̄r̄s.de hoc an posthum⁹ anq̄ nascat̄ dicat̄ su⁹.vide aliqua p Ang. de periglis i repet. l.suis.ff.eo.

melius secundum Are.quod nulla est extensio cum tex.in d.l.
posthumus in prin.dicat heres scriptus. ⁊ sic gneraliter in-
definite loquitur de herede scripto.sed substitutus est etiā he
res scriptus, ⁊ sic non est ibi aliqua extensio.

LEX IX.

6 ☞Ad hoc vt secundum testamentum tollat primum,sufficit
quod ex secundo testamento aliquis possit heres existere.
7 Jmproba spes circa posthumum institutum vitiat institutio
nem,⁊ sic testamentum.
8 Si existēs in sacris īstituat sibi posthumū heredē intelligitur
de posthumo quem licite habere potest,⁊ sic per adoptionē,
10 Mulier sterilis habet priuilegia dotis.

SJquis posthumos ¶Jnsti-
tutio post
humi facta ab eo qui ex accidenti generare non po
test valet,⁊ primū testm̄ rūpit.secus,si sit posthum⁹
nascitur⁹ ex vxore alteri⁹ q̄ turpe ē i vxorē separe.h.d.vsq3 ad
§.si filiū.¶†Jn tex.ibi tpale vitiū.Nō ītelligas de vitio q̄ du
rat ad tp̄s ⁊ postea recedit:q2 isto mō ītelligēdo tex.nō habe-
ret dubiū.vū ītellige tpale vitiū.i.vitiū veniēs pp tempus ⁊ de
crepitā etatē,l3 sit ppetuū,put ēt ītelligit Raph.cu.hic.¶Jn
ver.s3 ⁊ si ex ea.ibi.q2 turp⁹ sit īstitutio.dic rōnem:q2 nō pōt il-
lā habere vxorē,nisi marit⁹ ei⁹ p̄moria͡t,vl'ab eo diuertat.Pri
mū expectare est triste.l.inter stipulantē.§.sacrā.ff.de ver.obli.
Scdm s3 diuertere a marito est turpe.l.rep̄hendēda.C.de in-
sti.⁊ subs.Jtē inducit votū captāde mortis q̄ similiter est tur-
pe desiderare.l.fi.C.de pac.c.detestāda.⁊ c.ne captāde.de cōc.
2 p̄ben.in vj.¶†Not.primo ex isto tex.q̄ potius inspicitur na-
tura q̄ accidēs.cōcordat.l.qui habēt.i prin.⁊ ibi vide p Bar.
s.de tutel.gl.⁊ Ang.in l.si eadē.de offi.asses.Bar.in l.j.C.de cu.
furi.Gem.in c.presenti.§.j.per illū tex.de preben.in vj.¶†Ad
de ad istam regulam q̄ difficilius limita͡t potentia cause effi-
cientis naturalis quā potētia cause efficiētis.accidētalis.Jta
no.Bal.Jmo.Raph.cu.⁊ Alex.in l.sed si plures.§.in arroga-
to.ff.de vulg.⁊ pup.per illum tex.iuncto.§.precedenti.Nā sub-
stitutus pupillariter a patre naturali habet indistincte ⁊ sine
vlla limitatione omnia bona pupilli vndecunq3 prouenientia,
secus in substituto pupillariter a patre arrogatore,⁊ sic a pa
4 tre accidentali. ¶†Jtem ad istam regulam adde illud quod
decidit Bar.in l.fi.p illum tex.de offi.proconsul.quod si cōsue-
a tudo[a] est in aliqua ecclesia quod oblatiōes que fiūt in diebus
dominicis spectēt archidiacono.ille vero q̄ fiunt in festo bea-
te Uirginis spectēt rectori ecclesie vel decano,⁊ 9tingat festū
beate Uirginis venire i die dominico quod oblatiōes fint ar-
chidiaconi:q2 (vt dixi) poti⁹ īspici͡t q̄ ē naturale.q̄ q̄d ē acci-
dētale.S3 q̄ festū beate Uirginis occurrat die dñico,illud est
ex accidēti ergo nō est curandum.Jdem vide͡t tenere Cy.in l.
5 fi.in fi.C.de fer.Ant.in c.fi.eo.ti.†Nisi ex qualitate,⁊ quantita-
te eleemosyne posset dignosci eleemosynam factam intuitu fe
stiuitatis virginis Marie:q2 tūc spectaret ad rectorē ecclesi.
f̄m Cy.⁊ Jmo.in l.qui solidū.§.j.de leg.ij.⁊ ita eos refert ⁊ seq
tur.Alex.hic.Sed tu dic q̄ Cy.⁊ Jmo.ibi nō sic dicūt.Sed sol
uūt istā questionē aliter p illū.§.hoc modo.q̄d rata eius,quod
consueuit offerri die dominico spectabit ad archidiaconū re-
siduū autē spectabit ad rectorē ecclesie ⁊ sic dicūt de facto pu
blice fuisse disputatū ⁊ determinatū i ciuitate Senarū.¶Alli
bi Cy.Bal.in d.l.qui habet.in p̄n.de tute.tenēt q̄ inter eos di
uidatur talis eleemosyna.ita etiā tenēt Guil.de cu.Alb.de ro
sa.Bal.⁊ Raph.fulg.in d.l.fi.de offi.proconsu.licet Alex.nul-
6 lā de eis faciūt mentionē. ¶†Scdo no.ex tex.ibi superi⁹ testa
mētū rumpi͡t q̄d ad hoc vt f̄m testamentum tollat primū,suffi
cit,q̄ ex illo scdo testamēto aliq̄s possit h̄r̄s existere, l3 postea
ille casus euenerit vt hic in gl.⁊ l.pater filio.ff.de her.insti.⁊ di-
xi in l.si filius qui in potestate.in vlt.op.Bar.s.eo.¶†Tertio
7 no.in ver.sed ⁊ si ex ea.q̄ īproba spes circa posthumum insti-
tutum vitiat institutionem,⁊ sic testm̄:intellige istum tex.quā
do testator expresse se retulit ad certā mulierem q̄ alteri nupta
erat tunc nō valet vt hic secus si simpliciter restitueret post-
humum intelligeretur etiam de nato ex ea muliere,que erat v-
xor alterius:si postea illa duceret in vxorē ⁊ ex ea nasceretur si
bi posthumus vt l.placet.⁊ l.seq.s.e.¶Capio gl.primā quā di
uide in quinq3 partes.Jn p̄ma timore cōtrarij ponit tres itel
lectus ad tex.¶Jn scda opponi 9tra duos ītellectus.Jn ter
tia opponit cōtra tertiū intellectum.Jn quarta format vnam
questionē.Jn quinta aliam secundā ibi,⁊ f̄m hos duos ītelle-
ctus.tertia ibi sed argumentū contra ad tertiū. quarta ibi, itē
quid si nullus hic nascitur quinta ⁊ vltima est ibi, itē qd si f̄m
primū casum.¶Jn ea.glo.ibi vel intelligo instituisse nepotes
adde qui loco posthumorū habent.quando post testamentu3
incipiūt tenere primū locū in suitate subducto filio de medio

in vita testatoris.l posthumorũ.in pn.j.ti.j.ꝛ j.pri.§.ꝛ si testa-
tor instituẽdo posthumos cẽsetur etiã instituisse tales qui nõ
sunt proprie posthumi.sed loco posthumorũ habentur.ne rũ-
pant testamentũ.¶ Aduerte licet Bar.dicat ꝙ q̃libet so.glo.
possit esse bona.tñ ista secũda mihi nõ placet: qꝛ ratio assigna
ta in tex.fm istũ intellectũ esset omnino impertinens.ꝛ nulla-
ten⁹ cõgrueret:qꝛ nepotes nõ generãtur a testatore.¶ In ea.
gl.ibi quos adoptauit,ista est ṽior sol.ꝛ notabilior ceteris fm
Bar.ꝛ doc.ꝛ ei bñ cõuenit ratio assignata in tex.qꝛ põt adop
tare,ꝛ sic habere posthumos ciuiles,cũ in ea nõ sit impedimẽ
tũ naturale sed accidentale,vt dicit tex.facit.l.sꝫ ẽ q̃situ.vbi ẽt
8 gl.idẽ tenẽt.§.e.¶ Per istã gl.dicũt Bal.Imol.ꝛ ceteri.†ꝙ si
existens in sacris instituat sibi posthumũ heredẽ intelligit̃ de
posthumo quẽ licite habere potest,ꝛ sic p adoptionẽ faciũt.l.
heredibus.§.fi.ꝛ qd ibi no.Bar.ꝛ aliĩ.j.ad treb.Nõ autẽ itelli
gitur de illis quos illicite habere põt.vt j.in ver. sed ꝛ si ex ea.
ꝛ no.i d.l.heredibus.§.fi.¶ In ea.glo.ibi sꝫ hoc,ne rumpatur
testamentum.cum gl.transeunt Bar.ꝛ cõmuniter aliĩ.Addit
Bar.aliã qõnẽ:qꝛ testator hic de alio posthumo cogitare nõ
potuit quã de ciuili,cũ naturalem habere non posset propter
impedimentũ accidẽtis.ꝛ ita limitãtur illa duo iura allegata
in gl.Tu autem responde planius fm Reph.Cum.ꝛ Pau.de
Cast.hic ꝙ illi tex.sequunt̃ in terminis valde diuersis a nostro
qꝛ in illis legibus verbum sine filijs,vel sine liberis refert̃ ad
grauatum:qꝛ testator grauauit heredẽ vel aliũ si decesserit si-
ne liberis tunc bene intelligitur de naturalibus tantũ. nõ au-
tem de adoptiuis,ꝛ ratio est aperta.ne sit in potestate graua
ti sꝫ excludere grauamẽ adoptãdo sibi aliquẽ.Sꝫ i isto tex.ver
bũ posthumi,refert̃ ad ipsum testatorẽ. qui censetur cogitasse
de illis quos habere pt,ne sua dispositio reddat̃ elusoria.ꝛ ita
etiam ante eos vult ipsemet propria tradens hanc sol.l.si co-
gnatis.circa mediũ.j.de re.dub.In quarta parte gl.ibi itẽ qd
si nullus hic nascit̃.Tene cum gl. qd primũ testamentum tol-
latur p istã legẽ:qꝛ sufficit potẽtia scꝫ ꝙ potuerit habere hr̃-
9 dẽ naturaliter,vel ciuiliter lꝫ cũ difficultate.†Et sic tale testa-
mẽtũ ex quo possibile fuit adiri hereditatẽ sufficit ad tollẽduꝫ
precedẽs testamẽtũ.l.cũ in testamento.j.ti.j.ꝛ l.pater filio. j. de
hr̃.insti.sec⁹ si nullo modo habere potuit nec naturaliter nec
ciuiliter,vt in eo qui naturaliter est ĩpotẽs ad generãdũ vt est
castratus.vt l.sed est quesitũ.§.sed si castratus.§.eo.quia talis
adoptare nõ põt.§.sed illud.Insti.adop.Et istud ẽ,ꝙ vult gl.
in sequenti parte que est vltima,ꝛ bene.¶ Capio gl.fi.i verbo
posthumũ.quam diuide in quinqꝫ partes.In prima declarat
tex.¶ In scda opponit ꝛ soluit.In tertia idẽ facit.In quar-
ta idẽ.In quinta ponit aliũ intellectũ ad tex.scda est ibi. vel q̃
in vltimo responso.tertia ibi,item cõtra.j.e.l.filius,quarta ibi
item contra.j.eo.l.posthumum.quinta ꝛ vltima est ibi vel po-
ne in posthumo.Et dum gl.in fi.dicit:sed tunc hodie corrige-
retur:male dicit.qꝛ isto tẽpore posthumus alienus,poterat in
stitui,vt est tex.clarus in l.pe.j.de legat.j.ponam in l.gallus.in
10 prin.j.e.¶ †Extra gl.Bar.inducit istum tex.in argumentum
quod mulier sterilis habeat priuilegia dotis.licet videantur
concedi propter procreationem filiorum.l.j.ff.sol.mat.ꝛ distin
guit vt hic per eum,ꝛ plenius ponit Bar.in d.l.j.in pe.q.ff.so.
ma.Et quia ibi dixi hic,non repeto.

1 ¶ Dictio alius,regulariter est repetitiua similium.
2 Ille rũpit testamentũ ratione preteritionis qui tenuit primũ locũ in suitate tempore mortis testatoris vere vel p fictionez.
3 Statuto cauet̃ ꝙ filia nõ succedat patri quãdiu masculi supuixerint,si moritur testator superstite filio herede instituto.
8 Lex vel statutum bene potest facere heredem ad tempus.
9 Mortuo filio masculo,filia preterita dicit testamentum nullũ vt ex nunc ꝛ non vt ex retro.
10 Statutum potest facere quod ille qui fuit vere heres ꝛ actualiter postea fingatur vsqꝫ retro non fuisse heres.
11 Quando statutum in totum non priuat filiam, sed vult quod dotata non succedat,tunc alia non desinit esse sua.
13 In querela inoffi.testa.habet locum successorum edictum.
14 Licet filius sit exheredatus tamen non facit locum nepoti.
15 Exheredatus quando habetur pro mortuo.17.19.20.22.
16 Exheredatio facit desinere filium her.esse suum.
21 Exheredatio non sumit effectum nisi post mortem testatoris, ꝛ aditam hereditatem ab instituto.
23 Nepos super existente filio exheredato, non est suus heres auo quo ad succedendum ab intestato vel contra test.
26 Filius captus ab hostibus ꝛ ibi mortuus fingitur retro mortuus in vita testatoris.
30 Si filius exheredat⁹ repudiet q̃relã, adhuc nepos ex eo tãꝙ preteritus non rumpit testamentũ, nec potest dicere nullum.
35 Qualitas,intestatus,adiecta verbo,moritur,nõ intelligit̃ fm tẽpus verbi cui adijcitur, sed separatiꝫ ꝛ postea ex interuallo.
36 Institutio facta de posthumo npharie nascituro est nulla.
40 Si Imperator cõcedat Comiti palatino ꝙ possit legitimare filios spurios in vita prĩs ꝛ ĩ morte,illud in. morte qd ĩportat.
43 Exponere vnum tempus pro alio est impropriatio que nõ toleratur in priuilegijs.
44 Si statutũ disponit ꝙ ĩ extremis laborãtes nõ possent ꝯhere sine presentia duorũ ppinquorũ qs dicet̃ ĩ extremis laborare.
45 Comes Palatinus habẽs potestatẽ legitimãdi a papa vel imperatore non potest legitimare in alterius preiudiciũ in Imperatore secus.46.
47 An potestas legitimandi concessa in casibus simplicibus trahatur ad casus mixtos.
48 Nepos preteritus non potest intentare querelam a patre repudiatam:secus si non fuisset repudiata.
52 Ille dicit̃ intestatus mori q condidit testm̃ ex quo potuit adiri hereditas,sed nullus voluit adire nec ex eo heres existere.

§. Si filium.

¶ Iste.§.fm Bar.est subtilissim⁹ ꝛ est valde magistralis.Filio exhr̃da-
to,ꝛ a q̃rela excluso morte,vel repudiatiõe.nepos ex eo q tpe
mortis testatoris nõ tenebat primũ locũ preteritus testm̃ non
rumpit alias secus. sed institutis repudiantibus, potest vt
legitimus ab intestato succedere.h.d.secũdum Bar.Sali.Io.
de Imo.ꝛ Christo.de ca.¶ Vel sic planius.nepos preteritus
ex filio exheredato.qui tempore mortis testatoris nõ tenebat
primũ locum,licet postea tenere incipiat,non potest ratione p
teritiõis rũpere testm̃ vt suus,nisi fictione legis cornelie finga
tur tenuisse primũ locum in vita testatoris. Sed bene potest,
vt suus ab intestato cedere si reperiat se tenere primũ locũ tẽ-
pore quo aperitur via cause intestati,licet post mortẽ testato-
ris.Itẽ istitutio posthumi npharie nascitura nõ rumpit te-
stamentũ precedens.secus si licite possit haberi.h.d.in effectu
vsqꝫ ad finem legis.¶ Et ponit sex dicta p ordinẽ seu sex deci-
siões.Scda ẽ ibi,diuersũ.Tertia ibi,ꝙ si moriẽte.quarta ibi,
sed ꝛ si heres.Quinta ibi,sed si ex ea.Sexta ꝛ vltima est ibi sꝫ
si per adoptionem.Concordat text.in l.si qs filio exheredato.
in prin.vsqꝫ ad §.siue autẽ. j. eo. que tendit ad declarationem
huius tex.¶ In tex.ibi,non tamen nepotem rupturum testa-
mẽtum intellige ip so iure ratione preteritionis. ¶ In tex.ibi
in eodem statu.scilicet apud hostes.¶ In tex.ibi,his casibus
scilicet isto,ꝛ similibus.¶ In tex.ibi.vt superiore casu,hic nõ
in casu.§.proximo,sed in primo casu hui⁹.¶ In tex.ibi, omise
rit hereditatem. Intellige iam mortuo filio exheredato,ꝛ sic
res est deducta ad causam intestati, non vt preteritionis sꝫ p
pter repudiationem scripti heredis,ꝛ sic nepos habet viã a-
pertã:quia a nullo preceditur,ꝛ omne obstaculum est amotũ.
¶ In tex.ibi erit legitimus heres.Dic scꝫ nepos. adde quod
etiam erit suus hr̃s,vt est tex.in d.l.si quis filio exheredato in
prin.j.ti.j.¶ Pondera primo tex.ibi,ꝛ alium heredẽ institue-
1 ro,†qd licet dictio alius regulariter sit repetitiua similiũ.l.si fu
gitiui,vbi gl.ꝛ scribẽtes.C.de ser.fugi.gl.ꝛ doc.in c.sedes. cum
sumi.de rescr.tamen in isto tex.dictio, aliũ non est repetitiua si
milium:qꝛ iste alius institutus nõ erat filius neqꝫ nepos testa
toris,ꝛ sic nõ erat similis precedentibus, imo erat extraneus
prout expressius dicit tex.in d.l.si quis filio exheredato. in pri.
ꝛ sic habes quod dictio alius,nõ est semper repetitiua similiũ
vt habetur i iuribus preallegatis,ꝛ dicitur in Euangelio sus-
pensi sunt alij duo latrones nequam,ꝛ Christus,ita dicit gl.in
auth.vt defuncti seu funera.in prin.ꝛ gl.in d.c.sedes.in gl.j.cir
2 ca fi.¶ †Secundo no.ex isto tex.regulam quod ille demũ pre-
teritus rumpit testamentum ratione preteritionis qui tenet
primum locum in suitate tempore mortis testatoris vere,vel
per fictionem,vt hic ꝛ d.l.si quis filio exheredato.in princ. Et
ibi tex.assignat rationem:quia nepos non debuit exheredari
ab auo ex quo pater p̃cedit eũ in gradu:ꝛ suitas nõ capit ni-
si primũ gradũ.§.sui.Insti.de her.quali.ꝛ diffe.ꝛ l.j. §.sciendũ.
j.de suis.ꝛ legi.¶ Et sic habes qd in iure dicendi nullum.ꝛ sic
rumpendi testm̃ ratione preteritionis inspicit̃ tẽpus mortis
testatoris,ꝛ sic ille qui tunc non potuit rũpere nũꝙ postea ad
mittitur ad rũpendum:quia contra eum firmatũ fuit testamẽ-
tuꝫ ex morte testatoris.¶ Iste tex.facit ad duo pricipalia.In
primis facit questionem quotidianam. In qua nondũ est ela-
a psus mensis qd de facto cõsului.Statuto cauetur [a] quasi p vni
3 uersum orbem ꝙ filia non succedat patri,quãdiu vel quousqꝫ
masculi superuixerint: morit̃ testator superstite filio masculo
hr̃de vniuersali instituto.ꝛ filia preterita filius masculus poit
mortẽ patris immiscuit se hereditati paterne.postea mortuus
est nullis relictis masculis.nũqd talis filia possit dicere testm̃
paternũ nullũ:cũ ĩ eo sit p̃terita,ꝛ sic an possit auferre heredi-
tatem hr̃dibus extraneis institutis a filio cũ nũc ipsa filia,sub

a ¶ Statuto cauetur.Adde.de ista questio.ꝛ vide latissime per Alb.bru. astẽsꝫ in suo tract. sup statutis excludẽtib⁹ feminas artic.x.prin.q.iiij.ꝛ in q.precedenti ponit an talis filia exclusa amittat iura suitatis.

ducto masculo de medio,incipiat tenere primum locum. Iste
text. facit pro parte negatiua quã non: ex quo enim tempore
mortis testatoris filius masculus eam excludebat, licet post-
ea cesset persona filij:tamen filia nõ debet postea admitti ad
rumpendum:quia ille demum rumpit testamentum qui tem-
pore mortis testatoris obtinet primum locũ in suitate: & quẽ
testator tenebatur instituere,vel exheredare, quod non erat ĩ
filia. ¶ Item ista filia vigore statuti redigitur ad instar nepo-
tis qui non succedit existente filio, & preteritio talis nepo-
tis non reddit testamentum nullum,quamuis precedat filius
qui erat institutus vel exheredatus vt hoc tex. & ita consulue
runt Ray.de forl.& collegium Senense. Idẽ tenet Raph. cu.
hic. Motus precipue vno forti fundamento:quia si verum es
set,ꝙ filia preterita premoriente masculo post mortem patris
posset dicere testamentum nullum sequeretur absurdum ꝙ ex
testamento ꝙ possibile est.posset rumpi per filiã si cõtingat fi
lium masculum precedere non posset masculus vllo modo he
reditatem adire nec heres effici,sed deberet stare in pendenti,
vt est tex.in l.pe.ĩ.ti.& in l.suus quoque.post prin.in ver.ideo si
coheredem.ĩ.de her.insti.& in l.ventre.& in l.cum quidam.§.ꝙ
dicitur.de acq.her.& in l.ij.§.expectandi.de bo.pos.secundum
tab. ¶ Istam rationem ante eum assignat Bar.in consi.quod
inci.pater habens filium & filiam.& in consil.xj.quod inci.pro-
ponitur ꝙ pater filiaз dotatã preterierit.& in istis locis Bar.
videtur firmare istud fundamentum esse verum.illud etiam ad
ducit Pau.de Ca.hic. ¶ Sed licet istud fundamentum videa
tur prima fronte coloratum,tamen potest respondere ex mẽ-
4 te Are.hic,† ꝙ filia,que in futurum potest rumpere remoue-
tur de presentia rumpendo fauore filij masculi heredis insti-
tuti:& tunc institutus non prohibetur interim adire,cum eius
contemplatione,& cum modo filia interim remoueatur. l.cum
emancipati.§.si duo.ĩ.de col.bo.ponit late Bar.in l.ij.§.vidẽ-
dum.ad tertyl.Secus quando ius rũpendi denegatur de pre-
senti,& differtur in aliquem futurum euentum,non fauore in-
stituti,sed propter qualitatem persone rumpentis vel alia ra-
tione:tunc procedunt iura supra in contrarium adducta, a-
lias statutum non seruiret masculo nisi de vento ꝙ est contra
mentem,& intentionem ipsius statuti. ¶ Adde pro ista opp.
facere illud quod singulariter no.Bar.in l.j.§. sciendum.per il
5 lum tex.de suis & legi.vbi no.ꝙ stante dicto statuto,† ꝙ filia fe
mina non succedat ab intestato existentibus masculis,talis fi
lia non est sua cum per statutum sit priuata successiõe patris,
sicut ibi filius est exheredatus non est suus quod est vtile ad
multa secundum Bar.ibi sequitur Bal.in l.maximum vitium.
circa fi.C.de libe.prete. Io.de Imo.in l.ventre.ĩ.de acqui.her.
Lud.ro.in l.apud Julianum.§.idem Julianus.ĩ. ad treb.si er
go non est sua non potest filia tanquam preterita rumpere te
stamentum. ¶ Contrariam opi.ꝙ imo talis filia preterita de-
ficiente masculo habeat ius dicendi nullum.& sic rumpendi te
stamentum non vt ex nunc, sed vt ex retro consulendo tenue-
runt Bar.& Franc.tigri.de Pisis,& ita etiam consuluit colle-
gium florentinum.& ita late tenuit Bar.in d.l.fi.§.j.in q.ad ter
tyl.& in consilijs.s.proxime relatis.idem tenent Bald. Alex.&
Are.hic.licet Pau.de Cast.hic aliter.teneat.& dicunt. Alex.&
Are.ꝙ ista est vera,& senior opi.& sic tenenda latius examinat
Alex.in l.ij.C.de lib.prete.post Bal.& Saly. ibi. Et vltra con-
cordantias adductas per Alex.hic & ibi.& in consi.xliij.iij.vo.
inci.considerata his que in themate prescripto narrantur ad
de Pet.de Anch.tenentem cum Bar.in consi.ccxxj. inci.Hec
questio iam vulgaris dici potest.Aret.in consi.cxliij.inci.visa
6 consultatione. ¶ † Potissimum fundamentuз tenentium istã
partem est,quia statutum predictum prohibens filiam succe-
dere vsque quo extant masculi videtur permisisse quod post il
a lud tempus succedat: quia prohibitum ad tempus censetur
post tempus illud esse permissum.l.imperator.de postu. l. si v-
nus.§.si cum reo,& l.epistola.§.fi.& vtrobiqз no.Paul.de Ca.
s.de pac.& sic temporalis exclusio non debet operari exclusio
nem perpetuam.vt iuribus prealle.cum ius filie non sit extin-
ctum sed suspensum ad tempus,& sic debet postea posse vt p-
terita rumpere testamentum.l.illud. §.j.ĩ.de contratab. ¶ Et
si dicis isto modo sequeretur,absurdum,ꝙ testamentum vale
ret in vita filij masculi.& postea desinet lex valere. Et sic testa-
tor decederet pro parte tẽporis testatus, & pro parte intesta-
7 tus. ꝯ regulam.l.ius nostrum non patitur.ĩ.de reg.iu.† Item
sequeretur aliud absurdum , ꝙ filius masculus qui semel fuit
heres & se immiscuit hereditati paterne, postea dum moritur
desineret esse heres contra regulam.l.& si sine. §. sed quod pa
pinianus.s.de min.& l.ei qui soluendo.de her.insti. Responde
ꝙ licet homo vel testator non possit istud per suam dispositio
8 nem inducere vt in iuribus preallegat.tamen lex † vel statutuз

a ¶ Videtur per
misisse qd post il
lud. Adde quod
Barth.Soci.in
cõs.lxiiij.vers. se-
cunda via dicit
hanc partez esse
magis cõez, & in
cõs.xcij. circa fi.
dicit hanc partẽ
esse cõem,& idez
in consili.ccxiiij.
& ibi allegat ĩ di-
ctis locis cõcor
dãtes. & eandez
opi.tenet Geor.
natam in repe.c.
ꝗuis:de pat.lib.
vj.ꝭ.xxvj.quero.

b ¶ Sicut dcimꝰ
in querela. Add
& vid late d hoc
per Ang. d peri
glis in repe. l. in
suis.ĩ.e. vbi latis
sime examinat.

bene potest facere filium masculum esse heredem ad tempus
quo viueret: & postea facere desinere ipso iure esse heredem
auth.hoc amplius.C.de fideicõ.& gl.no.in l.in substitutione.ĩ.
de vulg.& pup. Sicut ex permissione legis miles potest dece-
dere pro parte testatus. & pro parte intestatus. l. miles ita.in
princip.de testam.mili.& dicit in terminis nostris Bal.in l.ex-
traneum.C.de her.insti.quod statutum potest facere masculũ
heredem donec viuit, & sororem post eius mortem & interim
masculus omnia administrabit bona fide arg.l.quoties. ĩ. de
acq.here. ¶ Tenendo istam partem, que est communis, non
obstat iste tex.qui videtur multum stringere appositum vt su-
pra deduxi:quia responde secundum Bar. in locis preallega.
quod ista filia preterita non dicet testamentum nullum vt ex
nunc:quia hoc dicere non posset,vt hoc text.in prima decisione.
Sed fingitur retro fuisse nullum propter verba statuti que di
cunt quandiu vel quousque,& sic vt ex retro potest dicere te-
stamentum nullũ,vt hoc tex.in ver.diuersum ¶ Sed aduerte,
quia Bal.& Sal.in l.ij.C.de libe.prete.& in l.si quis filium.C.de
inof. test.& in c.j.§.j.in titulo epis.vel abbatẽ.& in consi.lxix.pri
9 me partis inci. antiquum statutum ciuitatis Perusij.† quod
consilium est errore duplicatum in consi.ccccxxvj. tertie par-
tis.In istis locis tenẽt quod mortuo filio masculo filia prete
rita dicat testamentũ nullũ vt ex nũc & nõ vt ex retro, vt vult
Bar.quia alias filius interim non esset heres nec interiз pos
set intentare actiones hereditarias,iuxta no.in l.fi.C.de peti.
her.sed istud esset valde absurdum,quia fin hoc beneficium p qd
filius masculus prefertur in vita sua reperiret esse inane con-
tra mentem statuti. ¶ Sed ad hoc potes respondere ex his q
10 s.proxime dixi quod statutum † potest facere ꝙ ille qui vere
fuit heres,& actualiter postea fingat vsque retro non fuisse he
res & sic interim potest se immiscere hereditati paterne,& inte
tare actiões hereditarias. ¶ Non ob.etiam illud quod supe-
rius adduxi,& quod singulariter no.Bar.in d.l.j.§. sciendum.
de suis,& legi.quod filia priuata a statuto successione paterna
propter masculos non est sua,nam illud dictum Bar. proce-
11 dit † quando statutum totum excluderet filiam feminam existẽ
tibus masculis,tunc non esset sua.secus si statutum vult filiã
debere dotari:quia tunc cum dos succedat loco legitime.l.ti-
tio centum.§.titio genero.& ibi doc.presertim Imo.ĩ.de cond.
& demon.& l.quoniam nouella.& ibi Sal.ad hoc no.C.de inoffi.
test.& sic filia non sit in totũ priuata a statuto,& sic non habea
tur pro exheredata.l.papi.§.si quis mortis,& ibi Ang.ad hoc
no.s.de inof.testa.per consequens isto casu erit sua. ita no.de-
clarat illam decisionem Bar. Alex.in consi.cxxxj.primi vo.in-
cip.transmissum est ad me nuper consilium,istud multomagis
procedit in casu presenti vbi non solum filia debet per statutũ
dotari,licet etiam non est exclusa ab hereditate paterna ĩ per-
petuum.sed solum temporaliter donec superuixerint masculi,
& ita habes defensatam opi.Bar.magis cõem & veram in hoc
quotidiano passu. ¶ Secundo principaliter iste text.qui vult
12 † ꝙ ille habeat ius dicendi nullum qui tenet primum locum in
suitate tempore mortis testatoris.Et sic nepos preteritus nõ
potest tunc dicere testamentum nullum:vnde probat iste tex.
secundum Bal.& Ang.ꝙ in iure dicendi testamentũ nullũ nõ
habet locum successorium edictum, ex quo non competit ni-
si obtinentibus primum gradum in suitate tẽpore mortis te
statoris,& ita summat istum tex.Bal.hic & ita etiã tenet Chri-
sto.de castel.hic idem tenet Bal.in l.si quis, filio exheredato.ĩ
prin.per istum tex.ĩ.ti.j.& in l.qui se patris. C.vnde lib.& in rep.
l.in suis.in xj.opp.ĩ.e.Bal.& Sal.in l.si quis filium.C.de inoffi.
test.Ang.in l.j.in lec.floren.que non est impressa.C.de sacr.edic.
Pau.de ca.sibi contrarius.in rub.C.de suc.edi.vbi allegat no.
in isto.§.relinquit tamen super hoc cogitandum. ¶ Sed certe
nec iste tex.nec tex.in d.l.si quis filio exheredato.aliquid peni-
tus probant & inepti allegantur secundum Paul.de Cas.hic,
quia in isto tex.filius obtinens primum locũ,in suitate fuit ex-
heredatus,vnde nunquam sibi competit ius dicendi nullum:
vnde cum hoc ius dicendi nullum non esse tortum,nec in ca fi
lio productum qui precedebat in gradu: cum ipse filius esset
exheredatus , ergo non potest tractari de successorio edicto
quod vendicat sibi locum in iure delato precedenti in gradu
qui ab eo est exclusus repudiatione vel tempore vel alio mo-
do,tunc sequens in gradu bene admittitur per successoriuз e-
dictum,vnde si poneremus,& in isto tex.& alijs similibus ꝙ fi-
lius fuisset preteritus,sic sibi competijsset ius dicendi nullũ,&
ab illo iure fuisset exclusus vel repudiatione, vel tempore, vel
alio modo,tunc sequens in gradu bene admitteretur ex sua p
13 sona per successorium edictum. sicut dicimus in querela[b] inof
b ficiosi testamenti in qua habet locum successorium edictuз.l.si
ijs qui in prin.ff.de inof.test.& tangitur hic in gl.& idẽ dicimus
bo.in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in bo.pos.contra tab. et ita tenent et melius Pau.de Ca.Raph. cu. Alex. et Are.hic. Adde quod alibi Bal.de quo nemo scribentium facit mentionem in loco satis peregrino in l.infamia. de decur.lib.x.C.tenet, quod in his, quod ius civile defett sub nomine suitatis, ut est ius dicendi nullum non habet locum successorium edictum, unde si filius preteritus a patre moriatur: non dicit nepos nullum ex persona sua et l.gallus.ff.eo. non providit, nisi circa casum ubi filius premoritur vivo patre.l.facit.l.posthumorum.infra.titul.j. Sed cum hodie non deferat lex ius dicendi nullum sub nomine suitatis, sed sub nomine naturali filio, et nepoti et omnibus descendentibus et ascendenti preterito, an tunc erit locus successorio edicto iure dicendi nullum: si prior in gradu post testatorem decedat ante, quam dicat nullum. dicit Bal. esse considerandum. Nam si est nullum: ex persona premortui, non potest magis esse nullum ex persona viventis, et si preteritus approbavit, tale testamentum vel illud testamentum quo ad omnes.l.filio preterito.ff.ti. Sed si aliter esset exclusus forte secus esset secundum eum. et tunc dicit Bal. esse dicendum, prout no.in §.aliud quoque capitulum.in aut.ut cum de app.cognos. et pro ista distinctione dicit facere.l.tutelas.de cap.dimin.

14 ¶ †Tertio principaliter no.ex eadem prima parte tex.quod licet filius sit exheredatus, tamen non facit locum nepoti. et sic per hoc nepos non dicitur esse suus heres avo. Alias preteritione talis nepotis testamentum redderetur nullum.l.posthumorum in prin.ff.ti.j.et l.gallus. §.nunc de lege. Velle.ff.e. cuius contrarium decidit iste tex. ¶ Amplia etiam si filius exheredatus repudiaverit querelam adhuc nepos non efficitur suus. nec preteritus rumpit testamentum.text.est hic

15 in ver.quod si moriente. ¶ †In contrarium fortiter facit, quia exheredatus habetur pro mortuo.tex.ad literam.in l.j.§.si pr primo. ad fi.ff.de coniung.cum emanci.libe.facit.l.j.§.de contratab. et sic filius exheredatus perinde habetur, ac si non esset in rerum natura: ergo non debet nocere nepoti in suitate.cuius contrarium vult iste tex. ¶ Alex.hic dicit hoc esse satis mirandum, et aliter non respon-

16 det nec plus dicit. †Adde magis mirandum esse: nam exheredatio facit desinere filium exheredatum esse suum heredem.tex.est in l.j.§.sciendum.et ibi pulchre Bar.de suis.et legi.quia suitas est respectu hereditatis paterne.cuius dominium continuatur ipso iure a patre in filium: ideo dicuntur sui heredes: quia vivo patre quodammodo sunt domini.l.in suis.ff.e. et §.sui. insti.de here.quali.et differ. Dicta ergo suitas tollitur per exheredationem, quando ergo filius est exheredatus desinit esse suitas in primo gradu: ergo deberet transire ad secundum gradum: et sic ad nepotem. ¶ Huic difficultati varie datur sol.in primis Bart.in l.quod in aliena.§.interdum.in ij. opp.ff.de acq.he. Respondet.sed ad aliud propositum quod exhe-

17 redatus habetur pro mortuo: † est verum quo ad quid, et quo ad quid non. Et postea declarat in tertia opp.seque. Alio modo respondet Raph.cu.hic.sed ego planius loquar. et dicit quod licet filius sit exheredatus a patre, per hoc tamen non desinit esse in potestate patris. Pro isto assumpto alleg.tex.in §.sui in vers.sed ut nepos. Instit. de her.quali.et diffe.qui tert.nihil facit: ego pro hoc allego tibi bonum tex.in §.non solum. Insti.de pup.subst.ubi est tex.quod pater potest pupillariter substituere filio exheredato, et tamen

18 ad hoc pupillariter substitutio fieri possit requiritur patria potestas. et sic quod filius sit in potestate patris.tex.est Insti.de pup. substit.in prin.et ibi glo.et tex.in l.ij.in princip.ff.de vulg.et pup. et ibi declarat Bar.ij.q.prin.circa prin. Ergo ibi est tex.quod filius exheredatus tamen est in potestate patris. Ad idem est tex.in l. quemadmodum.ff.de inof.test. Stat ergo assumptum Raph.verum quod filius exheredatus adhuc est in potestate patris. Item filius exheredatus adhuc non est exclusus, quia querelam habet. Et forsitam hereditas non adibitur per institutum heredem et sic

19 exheredatio erit inefficax. Ideo nepos non admittitur. ¶ †Credo quod Raph.volnit per ista inferre, quod exheredatus non habeatur simpliciter et absolute pro mortuo: ex quo durat in potestate patris, et adhuc non est exclusus. Et ad text.in d.l.j.§.si pater.dicentem, quod exheredatus habetur pro mortuo. Respondet Raph.cu.quod ibi est casus specialis, et diversus, et quod ibi apparet de diversitate rationis ut ibi dicit notari. ¶ Tu adverte ad fundamentum Rapha, dum dicit quod filius exheredatus adhuc non exclusus ex quo querelam habet et forsitan institutus non adibit hereditatem. istud confunditur per istum tex.in ver.quod si moriente.ubi loquitur tex.etiam quando fi-

20 lius exheredatus renunciavit querele: † et tamen adhuc nepos tanquam suus non rumpit testamentum: tamen ibi erat exclusus cum renunciasset querele. ¶ Unde alio et tertio modo quidam Mo de.Papiensis hic respondit quod illud quod dicitur, quod filius exheredatus habetur pro mortuo, procedit quantum ad hereditatem patris.ita loquuntur iura prealle. Sed quantum ad ipsum gradum non habetur pro mortuo: quia ita remanet in primo gradu sicut erat ante exheredationem, ideo cum nepos preteritus ex tali filio exheredato non subintret in primum gradum suitatis: ideo non rumpit testamentum ista est fuga, et non est solutio. Ego quarto modo et melius respondeo, sed aliqualiter ex mente Bar.in d.l.qui in aliena.§.inter

21 dum.in.ij.oppo.dico † quod exheredatio non sumit effectum, nisi post mortem testatoris, et aditam hereditatem ab instituto. l.filium. §. sed cum exheredatio.ff.de contratab.et l.papinianus.§.si conditioni.de inoffi.testa.ergo cum in vita patris filius, quamvis exheredatus non excludatur a continuatione dominii, et sic a suitate: ergo nepos non potest succedere in suitate: cum in vita patris non obtineat primum gradum. et isto modo credo quod etiam voluit respondere Chri-

22 sto.de castel.hic † dum respondet, quod exheredatus pro mortuo reputandus est, quando exheredatio sumit effectum irrevocabilem ab adita hereditate.d.§.sed cum exheredatio.et plus non dicit. ¶ Limita istum tex.et similes, quod nepos superexistente filio exheredato, non est suus heres avo.nam procedit quantum ad succedendum ab intestato.vel contra testamentum si esset preteritus vel exheredatus, sed ex testamento

23 et secundum voluntatem testatoris bene potest esse suus heres avo: † quando avus in testamento exheredasset filium, et nepotem instituisset, tunc talis nepos institutus est suus heres avo etiam vivente filio exheredato. tex. est solennis in l.qui in aliena.§.interdum.ff.de acq.her.et ibi Bar. in.ij.opposit.assignat rationem, et alii ibi sequuntur et est mirabilis casus secundum Bal.ibi. Et dicit Jo.fab.in §.sui. Insti.de her.quali. et differen.quod per illum.§.interdum.limitatur omnia iura, quae dicunt, quod nepotes qui non obtinent primum locum non possunt dici sui heredes, quia intelliguntur ab intestato vel ex testamento contra

24 voluntatem avi, sed secundum voluntatem quando sunt instituti † et filius exheredatus bene tunc dicuntur esse sui heredes. et illum tex.ad hoc reputat singularem Jo.de Imo.in c.raynutius.de testa.et in l.qui sub conditione.ff.e.sed habes similem tex.et meliorem in l.filius patroni.de bo.libe.quem tex.pro concordanti allegat Bar. in l.si.

25 ff.de condi.instit. † Utilitas est evidens: quia propter suitatem est ipso iure heres absque alia immixtione.l.suis.ff.eo. et d.§.sui. Item hereditas non adita ex potentia suitatis transmittitur ad quoscunque etiam extraneos heredes.l.apud hostes.cum simi.C.de suis et legi.late Bat.in l.ventre.de aeq.her.et in l.si in a fanti.ubi dixi.C.de iure libe. ¶ Sed (ut nihil intactum relinquatur,) licet omnes hic, et ubique ita teneant, tamen illi duo tex. scilicet in d.l.quod in aliena.§.interdum.d.l.filius patroni.non expresse dicunt.quod isto casu quando filius fuisset exheredatus nepos institutus quod talis nepos sit suus, sed bene, quod est necessarius heres: tamen avus instituendo nepotem in potestate filio exheredato dicitur nepotem suum facere, licet non sit in primo gradu. ¶ Amplia predicta duo iura ut procedunt non solum quando filius est exheredatus et nepos institutus.in quibus terminis loquuntur.sed etiam quando filius esset institutus et nepos ei substitutus si moriatur filius ante aditam hereditatem nepos erit suus heres avo.l.si filius heres.in prio respon.so ubi dicam.ff.eo.tex.ibi expresse dicit de suitate quod nepos tunc est suus: quamvis alia duo iura preallegata non dicunt, quod nepos

26 sit suus.sed bene quod sit necessarius, ut predixi. ¶ †Quarto principaliter no.ex isto tex.in ver.diversum.quod cum filius captus ab hostibus et ibi mortuus fingatur retto mortuus in vita testatoris, quod tunc nepos preteritus rumpit testamentum: quia tunc est suus ex fictione legis.

27 ¶ †Et si dicantur, quod fictio nunquam habet locum, nisi suadente equitate.ut l.denique.et l.nec utilem.ex quib.caus.maio.et l.postliminium.de capti.sed hic resultat iniquitas ex tali fictione.s.quod testamentum rumpatur.responde, quod fictio legis cornelie principaliter fingit in beneficium capti ab hostibus et ibidem mortui ut fingatur mortuus preambula hora qua caperetur, et sic fingatur mortuus liber homo, ut l.lex cornelia.de testa.gl.in §.fi.in fi. Insti.qb.non est premis. facere.test. Unde non est curandum de eo quod postea ex accidenti in consequentiam venit.l.qui exceptione.in prin.et quod ibi no. Bar.ff. de condi.inde. Facit regula.l.si quis nec causam.in prin.et ibi dixi.ff.

28 si cer.pet. ¶ †Quinto no.ex eodem ver.diversum.quod tamen una fictio venit in consequentiam alterius: tunc due, et plures fictiones, ex eodem fonte et circa idem concurrunt. Hic enim quia filius qui moritur apud hostes fingitur mortuus preambula hora captivitatis et sic vivo testatore, consequenter inducitur alia fictio in persona nepotis ut tunc nepos fingatur retro suus, et sic sequitur quod talis nepos preteritus rumpit testamentum. Et istam regulam late tradit Bar.in l.si is qui pro emptore.ff.de usucap.in vij.q. prin.et in l. gerit.de acq.her.et secundum l.ex facto.ff.de vul.et pupi.et in l.sub conditione.ad fi.C.ex quib.cau.ma. Bal.in l.conventicula.C.de episc.

29 et cle.et in l.j.C.de do.promis.et in l.j.C.quando lice.ab.emp.disc. et in l.j.C.de fur.et in l.ij.ad fi.C.de fru.et lit.expen. ¶ †Et quando una fictio dicatur venire in consequentiam ad alia ponit subtiliter Are.et dicit quod nunquam vidit ab alio declaratum in l.si constante in prin.ff.sol.ma.et in l.si rem aliquam.ff. de acqui.

30 poss. ¶ †Sexto no.in ver.quod si moriente.quod si filius exheredatus repudiet querelam adhuc nepos ex eo tanquam preteritus non rumpit testamentum, nec potest dicere testamentum nullum: quia licet filius sit exheredatus et repudiet querelam,

¶ Suum heredem et quod suitas tollitur exheredatione, ad. de Ang.de Perigl. in repe. l.in suis.ff.eo.ibi duplicitur limitat hoc.

non tamen per ista exiīt de medio. vt nepos dicatur subintra-
31 re primum locum in suitate: de quo. s. dixi in tertio. no. ¶ †Se
ptimo no. in ver. sed et si heres quod quando p repudiationem
scripti heredis res reducit ad cāz intestati: tūc ad sciendū qs
sit suꝰ heres non inspicit tēpus mortis testatoris sꝫ tēpꝰ quo
causa testamēti in totū deficit: q2 tūc ille est suus hēs. qui obti-
net pmū locū inter liberos. et erat in ptāte. ¶ Et ad hoc duo
32 correlarie īferūt. ¶ †Primo ꝙ aliter cedit dies existētie sui he
redis in eo qui vult venire rūpēdo ipso iure testm̄ tanq̄ p̄teri
tus vt in primo respōso huius ter. Aliter cedit in eo q̄ vult ve
nire p apertā viā īrestati. vt hic. et l. si qs filio exheredato. i pn.
33 j. ti. j. et ponit gl. hic in v̄bo destituit. ¶ †Scd̄o ex isto ver. colli
git correlarie Bal. i suo summario. ꝙ in tali iure succedēdi ab
itestato. qñ testm̄ destituit p repudiationē istituti: de quo loq-
tur iste ter. in suitate hꝫ locū successoriū edictū. et in hoc male
dicit. Et eū reprobāt Raph. Cuma. Pau. de Cas. et Alex. quia
iste ter. loquit in filio exhr̄dato, qui nō est suus, et sic hereditas
nō fuit sibi dlata iure suitatis, et sic nō p̄t hic cadere successo-
riū edictū qd cōpetit qñ p̄cedēs in gradu fuit exclusus a iure
sibi delato. Nā tūc venit sequēs in gradu per successorium edi
34 ctum. l. j. §. quibus. de succes. edict. et l. j. C. e. †Itē si hereditas iu
re suitatis fuisset delata existēti in primo gradu: adeo sibi infi-
xa ꝙ etiā si repudiet nō tamē desinit esse heres: saltē noīe. l. j. §.
qui sunt in potestate. j. si qs omis. cau. testa. ergo non potest se-
quēs in gradu venire vt suꝰ. postquā suitas remāsit penes pri
mum. et ista cōis opi. qd inter suos nō est locus successorio edi
cto in suitate sm̄ Bar. et cōiter alios in l. qui se pris. vbi dixi. C.
35 vnde lib. ¶ †Octauo no. ex ter. ibi, quoniā hec v̄ba si intestatꝰ
morit ꝙ qualitas, intestatus, adiecta verbo, morit, nō intelli-
git sm̄ tp̄s verbi: cui adijcit, sed separatim postea et ex interual
lo. Nā ista verba referunt ad tēpus quo postea testm̄ destituit
non autē quo morit vt hic dixi tert. ꝙ est contra regulam. l. in
delictis. §. si extraneus. de noxa. et l. titiꝰ. de testa. mili. Istā op
36 po. format Bar. hic i fi. et soluit ibi reseruo. ¶ †Nono no. i ver.
sed si ex ea qd institutio facta de posthumo nepharie nascitu
ro est nulla, et reddit testm̄ nullū. et gl. exemplificat in nascituro
ex monacha. Idem gl. in l. ij. C. quēad. test. aper. et cōtra mona-
chas aut monachos contrahētes matrimoniū emanauit cle.
37 vni. de consan. et affi. ¶ †Decimo et vltimo no. ex fine ter. quod
institutio posthumi nascituri ex sorore adoptiua vz, et tz. Rō
q2 expectare dissolutionē adoptionis fiende per emancipatio
nē nō est turpe. sed ē expectare statū meliorē psone emācipāde
l. eū q ita. §. qui sibi vbi Bar. et alij. j. de ver. obl. et ita remanent
pfecte expedita omnia notabilia. ¶ Expeditis tertualibꝰ ca-
pio gl. j. in verbo testamentū quam diuide in quatuor partes.
In prima assignat rōnē ad ter. a partiū enumeratiōe. In scd̄a
remouet vnū cōtrariū. In tertia aliud. In quarta ampliat ter.
scd̄a est ibi, secꝰ si filius esset mortuꝰ, tertia ibi, itē hoc verū est.
quarta et vltima ē ibi. itē nec cōtratabulas hꝫ. ¶ In ea. gl. ibi
nec ex l. velleia. Ista gl. videt inepte loq sm̄ Pau. de ca. quia lex
velleia non admittit aliquē ad rumpēdū testamentū, sed bene
dat remediū, ne testamentū rumpat cōsulēdo, ꝙ quando testa
tor istituit filiū: etiā istituat nepotē sub cōditiōe, ꝙ si filiꝰ viuo
testatore, dcesserit. l. gallꝰ. §. nūc d lege velleia. et §. ille casus. j. e.
ibi posteriore capite. vbi expresse istud dicit quod lex velleia ve
tat rumpi. Sed istud qd dicit Pau. de Ca. nihil est, et facile tol
38 litur: †q2 talis pūisio legis velleie p̄supponit ruptura testamē
ti si illa prouisio nō obseruetur. Unde ratio gl. ē ꝙ lex. xij. tab.
iussit institui vel exheredari eū qui ēēt proximior testatore tē-
pore mortis testatoris. d. l. gallꝰ. §. nūc de lege velleia. sed hic
iste nepos nō comprehēdit, nec iure. l. xij. tab. nec iure legis vel
leie. cū superesset filius obtinens primū gradum q superuixit
post mortē testatoris. Ideo nepos non debuit tunc institui vl
exheredari: ergo eius preteritio nō rūpit testm̄. Istud ē qd vo
luit dicere gl. ¶ In ea. gl. ibi, sed per querelā ex persona patris
agere potest hodie, dicit istud esse verū. si pater nō erat exclu-
sus a q̄rela repudiatiōe, vel tpe, aut alio modo, puta sententia
Sed querela nōdū erat per patrē preparata, tamē hodie trās
mittit per iura in gl. allegata. et tūc nepos hꝫ querelā ex psona
patris, et nō ex persona ppria, et sic inspiciunt merita vel deme
rita patris quod ad admittēdū vel repellēdū a q̄rela, non au-
39 tē inspicient merita vel demerita ipsiꝰ nepotis. ¶ †Nunquid
aūt nepos ex persona sua ppria habeat querelā p successoriū
edictū tāgit. j. in gl. super verbo fuit vbi dicet vnum verbum.
¶ Capio gl. in verbo ꝙ si moriente, quā diuide in tres partes.
In prima declarat tert. In scd̄a remouet vnū cōtrariū. in ter-
tia remouet aliō scd̄a ē ibi, et dic moriēte. i. mortuo. tertia et vlti
ma est ibi, itē dic ꝙ repudiauit. ¶ In ea. gl. ibi moriente. i. mor
tuo. gl. adeo sic exponit ter. q2 quis morit viuēs. l. q duos. §. j.
et ibi gl. de mi. test. Cū ergo moriēs adhuc viuat ergo repudia-
tio querele fuit facta viuo adhuc testatore: ergo nihil valet. l. si
qñ. §. illud. C. de inoffi. testa. Propter hoc vt dixit gl. exponit
moriēte. i. mortuo. Cū ista expositione gl. Bar. et oēs indifferē-
ter trāseunt. ¶ Istā gl. cū ter. ponderat. Pau. de Ca. ad vnum
quod cōtingit quotidie de facto. et dicit se illo anno fuisse iter
40 rogatū Imperator cōcessit comiti Palatino †qd possit legiti
mare spurios in vita pris, et etiā i morte. Querit qd importet
illud i morte. an possit legitimare post mortē patris. videt qd
non: q2 mortuo patre ius succedendi iam est delatū primiori-
bus i gradu. vñ nō pōt postea fieri legitimatio sine iiuria illo-
rū: q2 illius auferet ius sibi iam q̄situ. Sꝫ viuēte pr̄e nulli erat
ius q̄sitū. ideo facilius pōt tūc fieri legitimatio. videt ergo in
telligēdo verba talis p̄uilegij in vita patris. id est, anteꝙ pa-
ter sit in articulo mortis et in morte, id est cū erit in mortis ar
ticulo. Nā etiā viuēs morit. d. l. q duos. §. j. Cōtrariū no. dtermi
41 nat Pau. de ca. hic Motus q2 illud v̄bū et in morte, †nihil pe
nitus operaret itelligēdo de morte imperfecta et sic quādo pa
ter adhuc viuit: q2 tūc ex pmo capite haberet potestatē legiti-
mandi. Sed verba ita sunt interpretanda vt priuilegiū aliqd
operet. l. si quādo. in prin. j. de leg. j. et c. si papa. de priu. in vj. Et
ideo vt talia verba priuilegij aliqd operent debēt intelligi in
morte, id est post mortē patris nec ista ē extranea expositio vt
patet ex isto ter. et gl. et ex legibus quas gl. allegat. Ita residet
Pau. de Ca. et simpliciter sequitur nihilo addito Are. hic in fi.
Alij nil tāgūt, nec recollo alibi in terminis legisse. ¶ Et q2 ar
ticulus est vtilis et quotidianꝰ intēdo eū bene et vtiliter exami
nare. Adde vltra Pau. de Cast. facere istum ter. in alio loco in
ver. sꝫ et si heres, vbi illa v̄ba. l. xij. tab. q̄ dicūt si itestatus morit
licet sonent in tp̄s p̄sens tñ important mortē iam perfectam,
et intelligunt si morit. i. si iaz mortuꝰ fuerit etiā ex īteruallo aū
destitutū testm̄. ¶ Dubito tñ, an ista decisio Pau. de ca. sit ve
42 ra, et teneo cōtrariū. †Nā priuilegia comitum super legitiman
dis spurijs (q2 neminē ledūt) defendūt. ita no. Bal. i l. j. i prin.
p gl. ibi. s. de tut. et cur. da. ab his. vbi dicit gl. qd priuilegia su-
per dādis tutoribꝰ, et curatoribus (q2 neminē ledūt) defendun
tur. Sed qñ legitimatio fit post mortē patris, et tūc ledit ius il
lorū qbus erat acquisitū. vt habes per Bar. et alios in l. gallꝰ.
§. et quod si tantū. vbi dicā. j. e. ergo debēt restringi, ne plꝰ ope
ret priuilegiū ꝙ verba patiunt. Unde in pposito nostro illud
et in morte significat. quādo pater erit in mortis articulo. et sic
inter vitā, et mortē qd differt qñ pater simpliciter est i vita. Nā
p certo exponere, vt facit Pau. de ca. in morte. id est post mor
tē, est violēta. et inepta expositio contra naturā illius dictiōis
43 in, de qua p Bar. et alios in l. gallus. §. ille casus. j. eo. †Itē ex-
ponere vnū tempus pro alio est impropriatio, que nō tolerat
in priuilegijs cū sint stricte intelligenda, vt no. in c. olim sibi, de
ver. sig. et in l. fi. s. de consti. prin. vnde congruentius est intellige
re in morte, id est in mortis articulo, vel cum laborat in extre-
mis. l. fi. de condi. insti. et c. raynutius in verbo in extremis po-
sito. de testa. et in c. fi. in verbo agēs in extremis. de succes. ab in
44 test. †et quando qs dicatur in articulo mortis constitutus vel
laborare in extremis, declarat Bar. in repe. l. j. in iij. q. pri. C. de
sacr. sanc. eccle. Bal. in c. pastoralis. de offi. ordina. per illū ter.
in verbo mortis articulo. Alibi Bal. in c. j. de pac. querit statu
tum, disponit, quod in extremis laborantes non possunt con-
trahere sine presentia duorum propinquorum quis dicetur
in extremis laborare. Et respōde. quod omnis ille, q ex tali in-
firmitate defecerit sine vllis sanis interuallis. De hoc dicit eē
ter. vnicū in iure in l. alumne. §. fi. j. de adi. leg. ¶ Ad idem mo
ueor per illud quod not. tenet Bald. in c. j. in titulo. hic finitur
lex. deinde cōsue. inci. vbi tene, quod lꝫ Imperator possit legi-
45 timare filiū spurium †in preiudicium agnatorum post mortē
patris et sic post ius eis q̄situm, tamen istud nō possunt face-
re comites Palatini, q2 nō possunt auferre ius alteri q̄situz. l.
nec auus, cū sim. C. de emanci. lib. quia posse legitimare est pri
uilegiū summi principis, et sic imperatoris. aut. itē si quis. C.
de natu. li. et c. ex tuarum. de autho. et vsupal. et isto modo fieret
valde iniquum priuilegiū principis. arg. l. ex facto. j. de vulg. et
pup. ita tenet ibi no. Bal. et frequēter allegatur in pratica. idē
Bal. in l. cum filius in prin. per illum text. de testa. mili. et in l. ij.
C. de serui. et aqua. cū alijs concor. quas de hoc dedi. in d. l. gal
lus. §. et quid si tantum. j. eo. alibi Ant. de Butr. in c. per vene-
rabilem qui fil. sint legi. circa medium in ver. vnum tamen pu-
46 to. dicit se putare, ꝙ comes †Palatinꝰ habēs potestatē legiti-
mandi a papa, vel imperatore nō pōt legitimare in p̄iudicium
alterius etiā respectu spei, eum tales concessiones legitimādi
intelligātur sine preiudicio alterius. Tenendo istam partem,
non obstant fundamēta Pau. de ca. et primo iste ter. iūcta ex
positiōe gl. que exponit moriēte, id est mortuo: q2 parū facit. et
est a remotis. ¶ Non obstat illud qd vr̄ magis coloratus quod
illa verba

sta verba ꝛ in morte, nihil operant̃, si nō ĩtelligerent̃ post mortē patris. Dic ꝙ operant̃ remotionē dubij: qꝛ potuisset dubitari, si ĩ priuilegio solū fuisset dictū in vita patris. An qñ pater esset in mortis articulo, ꝛ sic laboraret in extremis, posset tūc comes Palatin⁹ legitimare quasi iste casus esset aliqualiter mixtus inter vitā, ꝛ mortē. h. d. l. q duos. §. j. de manu. te. iūctis his que tradunt Bar. ꝛ alij in l. ij. in prin. j. de ver. ob. vbi ponunt an potestas legitimādi cōcessa in casibus simplicib⁹
47 trahat̃ ad casus mixtos. ¶ † Itē potuisset esse dubitatio an legitimatio possit fieri in articulo mortis p ea que dixi in l. sꝫ est quesitū. post Ang. ꝛ alios ibi. s. e. ꝛ sufficit qd det̃ aliqs effectus operatiuus verbo, lꝫ ille effectus p oīa non sequat̃ ꝑut importat sonus verborum. glo. in cap. si duo. in prin. in verbo insolidum. ibi Gemini. expresse ad hoc not. de proc. in vj. Ista dicta sint veritatis inuestigande gratia. ¶ Capio gl. in verbo fuit. quam diuide in duas partes. In prima remouet vnū cōtrarium. In scda remouet aliuꝫ. ꝙ hic format Bar. secūda est
48 ibi, itē nec hꝫ hic querelā. ¶ † In fine gl. habes qd nepos preteritus non pōt intentare querelam a patre repudiatā. secus si nō fuisset a patre repudiata, vt s. in gl. j. in penul. pte. ꝛ j. ĩ gl. in verbo omiserit. Et sic gl. ista vult, ꝙ in querela inofficiosi testamēti qñ fuit repudiata p patrē nō hꝫ locū successoriū edictum qd est verum ex psona patris ꝛ tanꝙ eius heres ex quo pater repudiauit, sꝫ si nepos preteritus venit ex persona sua propria: tunc habet querelā p successorium edictū: ꝛ tunc inspicientur demerita nepotis, ꝛ non filij: ex quo venit ex psona propria. l. iiij. §. si emācipatus. j. de cōtrata. ꝛ l. si is, q. in princi. de inoff. testa. ꝛ si dicis, quō nepos pteritus habet querelam que datur exheredatis: gl. in l. pater filium. de inoff. test. exponit ibi tex. querelā. i. contratab. ꝛ male: qꝛ tex. stat proprie. Naꝫ nepos preteritus precedebat in qrela: qꝛ erat vlterior in gradu ꝛ supererat filius exhrdatus, ꝛ sic ĩ nepotē nō cōtinuabat̃ dñium, vnde preteritio talis nepotis habet̃ pro exheredatio-
49 ne. Ideo dat̃ ei querela. cū habeat̃ pro exheredato. † Sicut ēt preteritio matris habet̃ pro exhrdatione. §. mr̃. Inst. de exher. lib. De quo plenius ponit Bar. in l. in suis. j. eo. ibi reseruo late examinandū: qꝛ sequor semp vestigia Bar. ¶ Extra gl. opponit Bar. ad ver. sed ꝛ si heres. ibi qm̄ hec verba, si intestat⁹ morit̃. Hoc modo qualitas adiecta verbo intelligit̃ ſm tēpus verbi cui adijcitur. l. in delictis. §. si extraneus. de nora. ꝛ l. Titius. de testa. mili. sꝫ lex. xij. Tab. ꝑfert verbum morit̃ cum ista qualitate intestatus: ꝛ tñ illa qualitas, intestatus, nō intelligitur ſm tps presens verbi, morit̃, cui adijcit̃: cū hic nō inspiciat̃ tēpus mortis, sed tps diuersum, scꝫ destituti testamēti, ꝙ pōt longo tpe post mortē contingere: qꝛ inter mortē testōris, ꝛ repudiationē hereditatis factā ab herede scripto pōt longum interuallū interuenire, vt dicit tex. in §. proximus. Inst. de legi. agna. succes. Bar. hic in fi. rñdet, ꝙ ista verba, intestat⁹ moritur, faciunt vnū compositū qd non verificat̃ tūc cū morit̃, sꝫ post mortē qñ testm̄ destituit̃: adeo ad illud tps refert̃. Et sufficit, ꝙ illo tpe sit proximior, ꝛ hoc vult dicere iste tex. secundū
50 eum. ¶ † Aduerte, ista solu. Bar. non videtur primo aspectu bñ cadere in sensum. Et propterea Alex. hic refert Rap. cu. dicere, ꝛ ingenue fateri, ꝙ non intelligit ista verba Bart. lꝫ in duabus lecturis meis Raph. cu. nō sic dicat. quāuis nemo declaret Bar. tō eius intentio videt̃ fuisse, ꝙ ista duo verba, intestatus, ꝛ morit̃, separata ꝛ disticta vident̃ alio modo importare quam qñ sunt simul cōposita: ꝛ sic dicere si morit̃ simpliciter importat vnū, sꝫ dicere si morit̃ ĩtestat⁹ importat aliud: qꝛ verbum intestatus de p se late pꝫ, vt l. j. in prin. cum sim. de suis ꝛ legi. ꝛ l. intestatus. j. de verb. sig. verbum aūt, morit̃, per se importat presens, ꝛ aliquādo preteritū. l. iij. §. hec verba. cū glo. s. de neg. gest. Sed quādo simul cōponunt̃, illud compositum facit, vt non intelligat̃, tunc cū morit̃, sꝫ cum post mortem
51 testm̄ destituit̃. ista est intētio Bar. ¶ † Sꝫ duo videtur mihi obstare. Primo, qꝛ ſm Bar. qualitas cōposita verbo alterat
a proprietatē verbi rōne cōpositionis, ꝛ facit ꝙ verbū, morit̃,[a] presens impropriet̃ ꝛ trahat̃ ad futurū etiam longo tpe post contingens. Et tamē qualitas non debetet alterare proprietatem verbi, imo regulari a proprietate verbi vt iuribus prealle. ¶ Secundo ꝛ fortius Bar. vult ꝙ ista compositio facit vt non intelligat̃ tunc cum morit̃ ꝛ sic qd illa verba legis. xij. Tab. que dicunt, si intestatus morit̃ nō intelligant̃ tunc: ꝛ sic de presenti, sed ex post facto qñ testamētum destituit̃, sꝫ quare non intelligant̃ etiam tūc cum moritur Bar. istud nō aperit, ꝛ si dicis qd ideo fit: qꝛ iste tex. loquitur cōdito testamēto. ergo necessario intelligit̃ qd morit̃ intestatus quando destituitur testamētum, ꝛ non ante. Aduerte, qꝛ istud esset nimis restringere verba legis. xij. tabu. que etiā loquunt̃ nullo condito testō. §. ita demū. Inst. de here. que ab intesta. ꝛ §. proxim⁹. Inst. de legi. agna. succes. ¶ Ista inuestigatio est admodū vti-
52 lis ad practicā. ne videamur disputare de lana caprina. † Vñ pondera diligēter ex isto tex. ꝛ ex ista sol. Bar. qd ille dicit̃, intestatus mori qui condidit testm̄: ex quo potuit adiri hereditas, sꝫ nullus voluit adire. nec ex eo heres existere. Ad idem tex. ĩ l. j. in prin. de suis. ꝛ legi. ꝛ tex. ĩ §. prim⁹. Insti. de legi. agn. succes. Idem expresse tenuit ipsemet Bar. in d. l. j. in prin. in ij. q.
b de suis ꝛ legi. vbi qrit, cōsuetudo est in Anglia,[b] ꝙ si forensis
53 morit̃ intestat⁹ ꝙ succedat ecclesia maior. † Modo forēsis sibi cōdidit testm̄, ꝙ postea ruptū est repudiatione hr̃dis, vtrū succedat ecclesia maior: determinat singulariter Bar. ꝙ non: qꝛ consuetudo regrit ꝙ forēsis decedat intestatus, hoc est, eo tpe quo decedit sit intestatus p regulā. d. l. in delictis. §. si extraneus. de nora. Sed iste forēsis. q fecit testm̄, ꝙ post ea rūpitur, non decedit intestatus, tunc proprie, cū morit̃, sed tū proprie cū destituit̃ testm̄. vt est casus in d. §. proximus. Instit. de legi. agna. succes. ꝛ sic ſm propriā significationē, ecclesia maior isto casu non succedet, ꝙuis late, ꝛ improprie, ꝛ ſm cōeꝫ vsuꝫ, loquendi dicta verba, moritur intestatus, aliter intelligātur vt ibi, ita residet singulariter Bar. ¶ Ex illa decisione Bar. Raph. cu. hic colligit aliam sol. ꝛ cōtrarium superius formatum. Nam si ista verba, si intestatus moritur, non capiuntur proprie nec hic, nec ibi. ꝛ sic verbum, morit̃, in hoc tex. nō accipit̃ proprie, sed intelligit̃ moritur. i. mortuus est, qñcūqꝫ illud contingat. Sicut etiā verbū, moriēte, impropriat̃. i. mortuo sꝫ gl. ꝛ oēs hic. Et istud est ex mēte. ꝛ ex interpretatione, ꝛ nō ex proprio significatu verborū. Et idē cū Raph. cu. tꝫ effectualiter Alex. hic. ꝛ sic exponendo morit̃. i. mortuus est, verbū mortuus est, est magis extensiuū, ꝙ sit verbū moritur. ¶ Sꝫ certe nec ista sol. Raph. tollit pruritum auriū aut difficultatem: qꝛ etiam exponēdo moritur. i. mortu⁹ est, illud mortuus est bene est magis extēsiuū ad preteritum tēpus quā verbū morit̃ ad presens. Sed nos nō querimus de tpe presenti aut preterito, sed de tpe futuro, qñ post mortē destituit̃ testm̄: ꝛ ideo quomodo ꝓcedat illa regula. ꝙ qualitas adiecta verbo intelligat̃ ſm tempus verbi, vide latius per Bar. quam alibi in l. ex facto. in prin. vbi dixi. j. de vulg. ꝛ pupil.

LEX X.

3 ☞ Statutum disponens qd filia dotata non succedat, non habet locum in dotata destinatione.

5 Prouisio facta in vnum casum quando extendatur ad alium. 6. 7. 8.

9 Ille dicitur proprius posthumus qui nascitur intra decē mēses post mortem testatoris.

10 Conditio adiecta institutioni liberorum hodie vsqꝫ ad legitimam reijcitur: ꝛ remanet pura institutio.

Commodissime. Qui prouidet sibi in vno casu: in b alio vr̃ omittere: ꝛ ꝓuisio simplex ad oēs casus refertur. h. d. ꝛ est cōe summarium. ¶ Diuidit̃ ĩ quatuor partes. nā ponit tria dicta, ꝛ rōnē vltimi. Scda ibi: aut ēt pure. Tertia ibi si alteruter casus. Quarta ꝛ vltima est ibi: qꝛ ne sub cōditione. ¶ No. ex ista lege consiliū ꝙ institutio posthumi expssim cōprehēdat oēs casus si fiat simpliciter alias si fiat in vnū casum, ꝛ alius eueniat, habet̃ p preterito, ꝛ sic rū-
1 pit testm̄. ¶ † Et ex hoc correlarie nota ꝙ casus omissus habet̃ p omisso, ꝛ relinquit̃ dispositioni iuris cōis, ꝛ ad hoc quotidie allegat̃ ista lex. Ad idē l. si extrane⁹. s. de cōd. cau. dat. ꝙuis gl. fi. alleget pro ꝯria, ꝛ male, vt ibi dicā. Ad idē. c. susceptū. de rescrip. in vj. ꝛ sic qui prouidet in vnū casum nō censetur in alio prouidisse. ¶ Ratio istius regule sumitur ex summario Bal. hic: qua specialis prouisio sic arctat̃ ad casum expressuꝫ,
2 ꝙ non pertinet ad omissum. Ad istam regulā adde primo † ꝙ illud qd omittit̃ a testatore in scriptura ꝛ in prolatione ṽborum dispositiua habet̃ pro omisso ſm Bal. in l. cum ꝓponebatur. in secūda opposi. de leg. ij. ¶ Secundo ad ampliationem istius regule adde, ꝙ in casu omisso non presumit̃ adesse etiā tacita volūtas, ſm Bal. in cōsi. clxvij. quinti vol. incip. quidam Franciscus tunc carens filijs per l. militis codicillis. §. veteranus. j. de testa. mili. ¶ Tertio adde illud qd per istā regulā decidit singulariter Bal. in l. si plures. C. de cond. inser. in ver.
3 iuxta predicta formatur talis questio ꝛc. † Stante statuto, qd filia dotata a patre existētibus masculis, nō succedat patri ꝛ moriat̃ pater relicta filia posthuma: adhuc existēte in vtero vxoris, aut relicta filia infante vel furiosa quam dotare non potuit, ꝙ filij masculi volētes dotare eam non excludēt: quia iste est casus omissus a statuto: ergo relinquit̃ dispositioni iuris cōmunis secundū qd masculi non excludūt feminas. l. ma-
c ximum vitium. C. de libe. prete. Istam decisionem[c] Bal. refert ꝛ sequitur Pet. de anchar. in commento. c. canonum statuta.

a ¶ Verbū moritur. Adde ꝙ ṽbū, moriēs, exponit̃. i. moritur⁹. l. si. C. de testib⁹. ꝛ cle. j. §. j. de sen. ex com.

b ¶ Consuetudo est ĩ Anglia. Adde de hac. q. ꝛ vide p Alb. de ros. in ope statutor. in j. parte. q. xlv. Et adde ꝙ ille, q cōdidit testm̄ nō dicat̃ ꝓprie intestatus decedere tene etiā Cal. in ti. de cōst. cōs. vj, ꝛ p Ant. de but in cōsi. xxv. inci ad primum vr̃.

c ¶ Istā decisionē. Adde ꝙ illā etiā sequit̃ Alb. Bru. in ope statutorū feminas excludentiū. ĩ vj. ar. prin. ĩ iiij. mēbro. in q. iij.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

de constitu.in ver.pone statuto cauetur qd filia dotata sequitur Alex.in consi.cxxxij.vol.inci. Attentis verbis testamenti. ⁊ illi decisioni nemo contradicit. ¶ Sed tu aduerte: qꝛ in cōtrarium fortiter facit: qꝛ imo filia posthuma vel infans, ⁊ similis potest dotari destinatione, ⁊ assignatione dotis ſm Bal. in l.fi.C.de sponsa.quod dicit Bal.esse vtile propter statutum disponens ꝙ mulier dotata non succedat. Nam habebit locū etiam in dotata destinatione scd̄m eum. Item filia dicitur dotata quando pater exercuit actuꝫ dotandi quantū in eo fuit, puta assignando dotem, qñ filia non est nubilis etatis.l.mulier.§.j.ff.de condi.insti.⁊ l.Stichus si heredi.de statuliber.ſm Barto.in l.Titio centum.§.Titio genero.ff.de cond.⁊ demō. ⁊ in consi.xxxj.incip.quidam decessit intestatus.Bal.in c.fin.
4 de consue. ¶ †Quarto per istam regulam decidit not. Oldr. Lau.in consi.cxlij.incip.factum tale est testator habēs vxorē, ⁊c.quod si testator instituit vario modo posthumos tā masculos, quā feminas sibi nascituros. Deinde posthumis, si decederēt in pupillari etate, substituit eorū amitā, ⁊ vnus posthumus solus nascat̄. ⁊ moriat̄ in pupillari etate nō hꝫ locum substitutio: qꝛ iste casus, quantū ad substitutionē omissus est a testatore: ergo relinquit̄ dispositioni iuris cōmunis, per regulam huius text.presertim cū ibi ageretur de odio puta de exclusione matris a luctuosa hr̄ditate filiorū.l.j.§.sed incertum.ff.de ven.in pos.mit.⁊ l.fi.C.de inst.⁊ subst.idē tꝫ Jo.An. sibi ascribens in addit.Spec.in tit.de testa.super rub.in iiij.q. ⁊ no.bene istam decisionem licet mens testatoris fuerit pronidere per pupillarē substitutionem ita vni posthumo sicut ⁊ pluribus.l.si quis ita.§.j.de test.tute.⁊ l.qui filiabus.§.j.ff.de leg.j.tamen ista mens testatoris non attenditur propter odiū matris, cui aufertur hereditas filij.vide tamen de ista.q.Are. qui videtur eam reprobare in l.placet.ff.eo.Itē vide que dicā
5 statim.ff.in ij.limitatione. ¶ †Limita istā regulā ſm Paul.de cast.hic, vt procedat, qñ requirebatur expressa ꝓuisio, vt hic. Alias prouisio facta in vnuꝫ casum extēdit̄ ad aliū, in quo sit eadē ratio.§.illud.Insti.pro soc.de quo gl.fi.opponit ⁊ nō soluit. Hinc est, ꝙ substitutio vulgaris facta in vnum casum extēditur ad alium.l.Gallus.§.⁊ quid si tm̄.ff.eo.dixi late in l.j.ff.de vulg.⁊ pup. ¶ Sꝫ tu aduerte lꝫ nemo scribētiuꝫ ꝯdicat huic limitationi, tm̄ confundit̄ per tex.in d.l.si extraneus.de condi. cau.dat.vbi in extraneo non requirebatur, ꝙ dotaret mulierē, ⁊ tm̄ ibi casus omissus relinquitur dispositioni iuris cōis
6 ſm gl.Bar.⁊ alios ibi. ¶ †Scd̄o limita istam regulā qñ casus omissus esset talis in quem testōr similiter prouidisset si de eo cogitasset, tūc non habet̄ pro omisso.tex.est no.in l.titius.§.lucius.⁊ ibi Bar.ita summat ⁊ alij ponūt.ff.eod. Ibi reseruo, qꝛ multa addā ad hoc: qꝛ iste tex.⁊ plures alij viderentur prima fronte ꝯtrari.⁊ dici not.Ang.in d.l.Gallus.§.⁊ quid si tātum.
7 †ꝙ dispositio facta in vno casu extēdit̄ ad aliū si ex coniecturis colligi pōt ꝙ idē disposuisset in alio casu si fuisset interrogatus.facit bn̄ gl.in l.tale pactū.§.fi.de pac. ¶ Tertio potes
8 istā regulam aliter limitare p d.§.Lucius.† ꝙ prouisio facta in vnum casum extēdit̄ ad aliū, verū est in eadē psona, vt ibi, sꝫ nō in diuersa psona, vt hic ſm Raph.cu.hic.dicet̄ ibi plenius. ¶ Capio gl.fi.in verbo rūpit testm̄, quā diuide in qnqꝫ ptes. In prima declarat tex. In scd̄a fortiter opponit ⁊ dupliciter soluit. In tertia etiā opponit, ⁊ soluit. In quarta allegat tres cōcordātes ad tex. In quīta ⁊ vltima format simul duas opp. ⁊ nihil eis rn̄det.scd̄a est ibi, sꝫ ꝯ.C.eo.tertia ibi, itē argumētū ꝯ.ff.de cōd.cau.dat.quarta ibi, ⁊ facit.ff.de ven.in pos.mit.quīta ⁊ vltima est ibi, sꝫ arg.ꝯ.ff.e.l.filio. ¶ In scd̄a parte, istud ꝯriū.de d.l.fi.ad istā.l.est terribile, cū ibi videat̄ de directo.decidi ꝯrium eius ꝙ hic. Varie dant̄ sol.quas seriatim retuli in d. l.fi.cōiter tenet̄ sol.quā voluit gl.hic, dum dt credebat ibi nasciturūꝫ post mortē.⁊ gl.ibidē, ꝙ in d.l.fi.testōr, tpe cōditi testamēti graui infirmitate laborat, ⁊ propterea credebat ex ea se moriturū, ⁊ ꝓpterea instituit posthumuꝫ nasciturū post eius mortē quē non credebat posse nasci nisi post mortē suā, ⁊ tūc si nascat̄ in vita testōris bene cēset̄ institutus, ⁊ non preterit⁹: qꝛ habebat voluntatē instituēdi, si credidisset, se viuo, posthumum posse nasci, sꝫ in ista lege testōr non erat tali infirmitate grauatus.istā sol.tenēt Bar.Bal.Ang.Alex.hic Bar.⁊ cōiter alij in d.l.fi.Bal.in l.si cū dotē in prin.ff.sol.ma. ¶ Ista cōmunis sol.est vera in se, sꝫ nullatenus est tenēda: qꝛ diuinat ad vtrūqꝫ tex.qs eū reuelauit gl.⁊ doc.ꝙ in d.l.fi.testator crederet se ex illa infirmitate morituruꝫ.qꝛ erat in articulo mortis, istud nō dt ibi tex.nec ibi verbum vllū de hoc. Itē nimium restringit.d.l.fi. Nam sequeret̄ ſm istā cōem solut.ꝙ si in d.l.fi.testator non laborasset graui infirmitate, ⁊ vsus fuisset formalibus verbis, de qbus ibi, nō haberet locum ille tex.ꝙ nō est dicendū: qꝛ tex.ibi in ratione decidendi non fundat se in hoc: qꝛ testōr laboraret graui infirmitate, sed ne penā preteritionis patiat̄ q filios nō preterijt. Omissis alijs varijs solut.vera est solu.quam tradidit subtilitatū princeps Christo.de ca.hic.ꝙ sibi adscribit Raph.Ful.eius discipulus in d.l.fi.⁊ est mera veritas.ꝙ in d.l.fi.testator fuit vsus pluribus verbis quam hic. Nā in ista lege testator tm̄ dixit, si posthum⁹ nascet̄ post mortē meā, eū instituo. Ista verba non possunt cēseri apposita nisi vt faciāt cōditionē institutioni, cū sint aliter expssa, ꝙ tacite inessent, vt patet.in l.plꝫ.ff.e. Ergo nisi conditio purificet̄, qꝛ posthumus nascat̄ post mortē, certe nō erit heres, sꝫ in d.l.fi. testator.fuit vsus plurib⁹ verbis ⁊ dixit, si filius intra.x.mensium spaciū post mortē meā edit⁹ fuerit, heres esto.que verba nō fuerūt apposita, vt facerent cōditionē institutiōi: cū aliud possint operari, sed fuerūt apposita ad declarandū, ꝙ voluntas testōris non erat qd quilibet posthumus esset sibi heres,
9 sed ille tm̄ qui nasceret̄ post mortē suam intra.x.menses. † Et consequenter ꝙ esset proprius posthumus ipsius testōris, ⁊ non alienus: qꝛ ille dicitur posthumus proprius, q nascit̄ itra spaciū decē mēsiuꝫ post mortē testatoris.in l.intestato.§.post decem.de suis ⁊ legi.⁊ hoc, ne vxor, postea supponeret falsum partū. Et sic talia verba vident̄ esse expssa eo modo quo tacite inerāt, ergo nihil vident̄ operari.l.iij.ff.de leg.j.⁊ l.non recte. C.de fideius. Si ergo nascat̄.viuo testōre, erit ꝓprius posthumus: qꝛ quo ad institutionē nō curam⁹ an nascat̄ post mortē intra decē mēses, an viuo testatore. Et ad istā so.tendūt verba gl.hic dum dt, ꝙ ibi sunt alij casus ab istis, ⁊ sic sunt casus diuersi vt declaraui. Istā sol.tene quā etiā tenui in d.l.fin. ¶ In ea gl.ibi. Itē argumētum contra.ff.de cond.cau.dat.l.si extraneus. Illa non meruit signari pro contraria, qꝛ potius cōcordat ſm intellectum quē ibi ponit gl.⁊ doc.sequuntur: qꝛ ibi casus omissus remanet in dispositiōe iuris cōis, sicut ⁊ hic.nec ad illū tenditur prouisio. ¶ In ea.gl.ibi, sed ⁊ argumentū contra.ff.eod.l.filio.in fi.illa etiam non discordat.cum ibi simpliciter fuerit facta istitutio Titij, ⁊ p adiectionē noue qualitatis non immutat̄ substātia psone certe sub nomine proprio insti
10 tute. ¶ In ea gl.ibi.⁊ Insti.pro socio.§.illud. Dic, † ꝙ ibi casus omissus continebat̄ sub expresso ex natura casus expressi. Nam in societate conuenit vt lucrū sit cōmune videt̄ etiam cōuentū ꝙ similiter damnū sit cōe.eꝯ lꝫ de damno nihil sit dictum p regulam.l.ſm naturā.ff.de reg.iur.⁊ qꝛ societas vicem fraternitatis obtinet.l.verū.in prin.ff.pro socio. ¶ Extra glo.
11 opponit Bar.† ꝙ cōditio adiecta institutioni liberorum hodie vsqꝫ ad legitimā reijcit̄ ⁊ institutio remanet pura: vt l.quoniam in prioribus.C.de inof.testa.late per Bart.⁊ alios in l.si pr̄.C.de isti.⁊ subst.⁊ sic in ista lege posthum⁹ dꝫ cēseri pure institutus, non aūt preteritus.⁊ rn̄det singulariter.ꝙ ꝯrium pcedit qñ cōditio fuit adiecta institutioni psone certe, sed hec cōditio apponit̄ institutioni facte de psona incerta.que nō solum hꝫ vim cōditionis, sed etiā demonstrationis.⁊ tūc ea deficiēte, talis persona non vr̄ vllo modo instituta, vt hac l.in fi. Et ista nō reijcit̄, nec in ea hꝫ locū.d.l.qm̄ in prioribus.ꝙ singulariter no.ad limitationē illius.l.vel ſm Sal.hic ibi loquit̄ de conditione extrinseca, que bene reijcitur, secus in cōditiōe intrinseca concernente ipsam filiationem, que magis apponit̄ ad demonstrationē quā ad conditionē vt vult iste text.ibi ne sub conditione. Itē ſm Raph.cu.d.l.quoniā in prioribus.loquitur in conditione, que pēdet post natiuitatē posthumi, ⁊ illa bene reijcitur.hic aūt non pendet cōditio post natiuitatem
12 posthumi, ideo non reijcitur: † qꝛ posthumus potest institui sub qualibet cōditione: dūmodo nō pendeat post eius natiuitatē.l.cum posthumus.⁊ l.posthuma.ff.eo. ¶ Per istam dicit Bar.se de facto obtinuisse in tali questione. Testator istituit
13 filiam que sibi nascet̄, ⁊ matrimoniū ꝯtraheret in mille. Illā † vero que sibi nascetur ⁊ monasteriū ingrediat̄ in quingētis, ꝙ si neuter casus eueniat, qꝛ filia nata nec nubit nec monasterium ingreditur, sed in domo continentiā seruans est professa religionē tertij ordinis sororū sancti Francisci, quod talis filia tāquā preterita ⁊ nullo modo sub conditione instituta, rumpit testm̄, vt hac l. Et ita cōsuluit Bar.licet nemo scribētium alleget in consi.xxviij.inci.in questione predicta prius videt̄ dicēdum.idem Bar.in l.si pater.⁊ ibi Bal.Ang.⁊ Alex.C.de inst. ⁊ substi.Ang.Imo.Alex.⁊ Are.hic quicquid hic.⁊ ibi teneat Pau.de ca.⁊ male.vt per Alex.⁊ Are.hic.⁊ Alex.ibi quāuis etiam contrarium teneat Christo.de Castel.⁊ Rapha.cu.hic. Ray.de forli.⁊ Rap.Fulg.ibi. Sed qꝛ nihil adducunt ꝙ stringat transeo cum decisione Bar.que est vera, ⁊ magis cōis.

LEX XI.

1 ☞ Paterfamilias appellatur dominus substantie, ⁊ bonorum.

5 Suitas operatur continuationem dominij de patre in filiuꝫ.

In suis

6 In suis here.non habet locum vsucapio vel prescriptio pro herede.ꝛ 7.
12 Continuatio dominij de patre in filium est impropria.
13 Suus viuente patre dicitur feudatarius.
14 Filius in vita patris dicitur quodammodo dominus bonorum paternorum.31.
17 Dictio quodammodo,denotat improprietatem.
18 Legitima non debetur filio in vita patris.
23 Si quis habet ab imperatore priuilegiū legitimādi quoscunque spurios exceptis filijs comitum ꝛ baronum,illa exceptio de filijs comitum intelligitur qui sunt comites proprie.
24 Filij comitis palatini non habent potestatem legitimandi viuo patre,sed demum post eius mortem.
26 Si statutum permittat aliquem posse impune offendi,poterit etiam impune occidi.
28 Pater pōt vendere filium ex necessitate famis, ꝛ tamen non potest eum pignorare,vel obligare ex dicta necessitate.
30 In omnibus casibus in quibus transfertur dominiū sine traditione ipso iure:in illis nunꝙ transfertur posses.sine actuali apprehensione.
35 Pater eo ipso ꝙ alteri assignat bona,vel aliū istituit heredē, censetur in consequentiam auferre a filio,ꝛ eum priuare.
38 Per dationem coheredis extranei tollitur effectus suitatis.
39 Duo an possint esse insimul heredes,aut domini.40.
42 Bona patris sunt quasi debita filio iure nature,ꝛ sanguinis.
44 Emancipato preterito datur contratab.tanquam preterito.
45 An in querela inoffi.test.habeat locū successorium edictum.
46 Querela non preparata per filium exheredatum transmittit ad nepotem preteritum.ꝛ nu.47.
49 Filius exheredatus moriens obstat nepoti in causa testati,licet in causa intestati non obstaret.ꝛ nu.50.
52 In querela habet locum successorium edictum.ꝛ nu.53.ꝛ 54.
55 Si filius exheredatus approbaret testa.excluderetur a querela,ꝛ tunc sequens in gradu non posset querelare.
58 Preterito datur aut ius dicendi nullū de iure ciuili,aut ius contratab.de iure pretorio.
65 Preteritio matris ꝛ linee materne habetur pro exheredatione.
66 Exheredatio vel preteritio sine cause expressione an valeat.

IN suis. In suos heredes dr continuari dominiū non noua hereditas obueniret:lꝫ possint exhr̄dari.h.d.ista lex famosa ꝛ vtilis. ¶Diuidit i sex partes,vt per Bar.ꝛ coīter alios. ¶In tertia parte ibi,vñ etiam filiusfami. Familia capit pro substātia in bonis.l.nā qd.§.fi.j.ad Treb.ꝛ l.pronunciatio.de
1 ver.sig.†Sicut ergo pater appellatur paterfa.id est dñs sub
a stātie vel bonorum:ita appellatur a filiusfa.q: similiter est dñs substātie ꝛ facultatis paterne.Sed est differētia in nomine: vt vnus pr̄,alter filius appellet vt discernat genitor a genito,ꝛ sic cā a causatio.¶In vltima parte ibi, nec obstat tex.rñdet cuidā obiectioni:q: si filius esset dominus bonorū paternorū viuo patre:ergo haberet dñium a lege:ergo pater no posset illud ei auferre.l.si arrogator.in ver.ꝫ an impuberi.de adopt.ꝛ tñ hoc non est verū:q: pr̄ pōt auferre filio eū exheredādo, vt in toto isto titulo.tex.in fi.rñdet nō esse mirandū si patri lꝫ exheredare filiū,ꝛ sic priuare eū bonis pr̄nis, ex quo licebat eū
2 impune occidere,ꝛ sic priuare vita,ꝛ bonis.†Unde cui lꝫ qd est plus,dꝫ licere ꝙ est minus,vt dicam infra,in vltimo no.tñ fm Pau.de ca.tex.non directo rñdet ad oppositionē supra fa
3 ctam.†Et vltra eū multiplicare incōueniēs non est somere.l. ratas.vbi Bar.ꝛ alij.C.de resc.vēd.Unde respondebat Pau. de ca.ꝙ filius habet dñium bonorū paternorū a lege,non tñ habet plenū ꝛ propriū:sed fictū,ꝛ lex permittit patri ꝙ possit impedire ne consequat plenū,ꝛ verū dñium per regulam.patre furioso.s.de his qui sunt sui.ꝛ c.quemadmodū.de iureiur. ¶Tu aduerte,ꝙ fortius videtur obstare.Nam cū isto iure Digestorū non liceat patri occidere filium,vt iuribus in gl.fi.
4 allegatis.†Ergo isto iure pcedit oppositio.ꝛ pptera text.dt nec obstat,ꝙ lꝫ eos exheredare.ꝛ sic de presenti quos ꝛ occidere licebat.Pondera verbū,licebat.ꝙ est de preterito.cū ergo de presenti non liceat isto iure occidere:ergo adhuc durat oppositio facta.Nisi diceres ꝙ illa antiqua ptās occidēdi filium prebuit causam ꝙ etiā nūc possit exhr̄dare:ꝛ sicut hodie mitigata est ptās pr̄is ī psona filij:ita etiā est mitigata in rebus,vt nō liceat hodie exhr̄dare filiū sine cā legitima ꝛ expressa numerata in §.aliud quoqꝫ capitulū.in aut.vt cū de appel.
5 cog.¶†No.j.ex isto tex.suitatē operari continuationem dñij bonorum paternorū post ei' mortē in suos hr̄des sine aliquo medio.ꝛ sic nō dr noua hereditas obuenire filijs,sed cōtinuatio.Et ex hoc multi effectus sequunt q sunt vtiles in practica.

¶Ex hoc em̄ in primis sequit fm Bar.ꝙ in suis hr̄dib' non hꝫ locū vsucapio vel prescriptio p herede.l.nihil.C.p her.ꝛ l.
6 ij.§.filiū.ff.eo.ti.pro here.†Ideo fm Bar.suis heredibus existētib',semp ad pbationē pscriptiōis alius titul' qrend' est, vñ si pr̄ tenebat,ꝛ possidebat fundū aliorū sine titulo,ꝛ sic nō poterat prescribere longo tpe,cū in tali prescriptione requiratur possessio ꝛ titul':eo mortuo si succedat sibi hr̄s extrane' poterit pscribere titulo p herede:q: lꝫ deficeret titulus in psona defuncti:non tñ deficit in persona hr̄dis extranei:q: hꝫ titulum pro herede habilem ad prescribendū vt toto titulo.ff.ꝛ
7 C.pro herede.†Sed filius,qui est suus heres non pōt prescribere longo tempore titulo pro hered.d.l.nihil.cum sibi nō obueniat noua hereditas,vt dicit tex.ꝛ sic in ea non causat nouus titulus pro herede.ꝛ sic in hoc filius est deterioris condi
8 tionis quā sit extraneus heres.¶Limita singulariter†nisi filius allegaret se possedisse hereditatē paternam nō tanꝙ filius:ꝫ tanꝙ agnatus vel cognat':q: filius hꝫ triplex caput ad succedēdū pr̄i.scꝫ vñ liberi,vñ agnati,ꝛ vñ cognati ꝛ exclusus ab vno,non dr exclusus ab alio.l.j.§.ꝫ videdū.j.de succes. edic.gl.ꝛ doc.in l.j.C.q admit.Uñ fili' veniēs vt agnatus,vel vt cognatus pōt prescribere titulo pro herede.Ita singulariter tenet Bal.in rub.extra de prescrip.per tex.in d.l.j.§.sed videndū in ratione sui.ꝙ dictū reputat mirabilē, ꝛ legistis incognitum Alex.hic,ꝛ idē Alex.in l.qui se patris.C.vnde li.ꝛ in l. si filius qui patri.j.de vul.ꝛ pupi.vbi dicit,ꝙ est singularissimum verbū legistis incognitū.ꝛ cū eo transit.nec vnꝙ reperi aut legi aliquē contradicētē.¶Ego teneo ꝯrium p tex.fortez
b quē reputo ad hoc valde.singularē,ꝛ a nemine adhuc b ponderatum.in l.de bonis.§.j.in verbo.sui sunt.j.de carbo.edic.vbi est tex.expressus,q cauillari nō pōt.ꝙ etiā si fili' veniat ex secūdo capite vt agnat',tñ etiā tūc est suus, ergo militat tex.in d.l.nihil.C.pro her.ꝛ ad illū tex.totus mūdus nō respōderet.
9 ¶†Hinc ꝛ scdo sequit.ꝙ iter mortē patris,ꝛ filij immixtionē non est dare mediū pter cōtinuationem dñij.ꝛ per tex.in l.si post mortē.in prin.ꝛ in l.qsitū.§.psente.j.de leg.j.ꝛ in l.j.§.qui sunt in ptāte.j.si qs omis.cā test.ꝛ ita tꝫ gl.in l.si alienū.§.i extraneis.de her.inst.ꝛ gl.ī l.si creditor.ad l.Fal.ꝙuis ꝯrium teneat' gl.in l.Julian' ait.de cōdi.ꝛ demō.pro qua vr̄ esse text.in l.j.§.si pr̄.primo,ad sylla.vbi dt tex.anteꝙ pr̄i suus heres existat.Sed cōcorda istos tex.ꝛ has gl.vt magistraliter p Bart.
10 in l.pen.j.de cond.inst.¶†Itē in suis nō est dare hereditatē iacentē,vt est gl.valde no.in l.cū hereditas.C.depo.quā Bal. ibi multū no.ꝛ ex ea infert ad practicam,ꝙ si tūc qs ageret ꝯ hr̄ditatē iacentē succūberet.Nec tūc qs pōt dari curator hr̄ditati iacēti:q: existētia sui hr̄dis iducit cōtinuationē sine aliquo medio,vt hoc tex.ꝛ sequit ēt Are.hic ꝙ valde no.Cōtrarium tñ ꝙ existētib' suis possit dari curator hr̄ditati iacenti tenēt Sal.ꝛ Pau.de ca.in d.l.cū hr̄ditas.Et esset rō p amico. De quo etiā vide Imo.ꝛ Pau.de ca.in d.l.si post mortem.in
11 prin.de le.j.¶†Tertio sequit ꝙ statutū arctās scriptū hr̄dē ad soluendū gabellā de hereditate quā perceperit nō cōprehēdit filiū suum institutū a patre vel qū pater ab intestato decedit:q: non dr hereditatē percipere,sed dominiū in eū continuari,vt hic dt tex.fm Ang.Imo.ꝛ Rap.cu.hic facit.ꝙ vult gl.no.in c.pastoralis.de deci.qui tꝫ ꝙ lꝫ de omni lucro debeat solui decima tñ filius de hereditate paterna sibi obueniēte decimas soluere non teneť ꝙuis extraneus hr̄s teneret soluere
12 fm glo.ibi.¶†Istā decisio Ang.late reprobat Alexā.hic:q: cōtinuatio dñij est impropria,vt hoc tex.in ver.quodāmodo. cū alijs p eum allegatis, ergo non cadit in statutis, in qbus verba debent ppie capi.l.j.§.si is.q naue.cū vulgaribus.s.de exerc.Sed tu aduerte,qd ea que allegat Alex.non tēdunt ad hereditatē,sed ad dñium ꝙ bñ est improprium.ꝛ tex.hic dt nulla vr̄ hereditas fuisse:lꝫ posse dici,qd etiā verbū,videť,importet fictionē,vel improprietatē.l. j.§.deiecisse.cū vulgaribus.j. de vi,ꝛ vi ar.¶Unde de hr̄ditate tu allega.tex.in l.nec adicit.ꝛ in l.seq.s.pro soc.vbi tex.dicit a parēte quasi debita nobis hr̄ditas obuenit.facit.l.cū rō.in prin.in verbo velut ad debitam successionē.de bo.dam.ꝛ dicit Bal.in l.potuit.in vij.q. C.de iur.deli.ꝙ lꝫ suo heredi potius hereditas inferť,quā defertur,vt hoc tex.tamen hoc est quantū ad fictionem,sed non quantum ad veritatē secundum quā non est cōtinuatio,ꝫ delatio hereditatis.¶Quarto sequitur illud,qd per istū tex.dicit glo.no.in c.fi.gl.fi.in fi.de feu.cog.ꝙ filij post mortem pr̄is nō acquirunt feudū patri succedendo,sed in vita iam acquisitum capiunt cum liberiori administratione.ꝛ illā glos.no.ibi Bal.ꝛ dicit tenendum menti illum pulchrum,ꝛ sapidum mo
13 dum loquendi glo.†Adde Bal.in l.cum antiquioribus.C.de iur.deliberā.Ubi dicit Bald.in cap.j.in titu.an mu.sur.vel alias imper.quod suus heres viuente patre dicitur feuda

a ¶Ita appellat. Adde ꝙ ista ēt ponit Ange.de Periglis hic,in repe.in prin.
b ¶Adhuc.Adde tu,ꝙ imo istū tex.añ Ias.Ponderauit pceptor meus Barthol. Soc.in l.si filius qui patri.j. vul. ꝛ ibi etiā rñdet ꝛ dicit, qd opinio Bal,ꝛ Ale. forte.ī practica obtineret propter eorū authoritatē. Uide ibi.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tarius,argu.l.si is qui duos.de libe.leg.z ideo post mortē patris nō dicitur succedere in feudo,sed illud retinere p illū text. Hinc est q3 filij magis propter delictū matris priuant feudo quā alij agnati. fm Bal.in c.j.si vasal.feu.prime.cui appli.de
14 be. ¶† Scdo principaliter no.ex text.ibi qui etiā viuo patre quodāmodo domini existimant,q3 filius in vita patris dicit quodāmodo dñs bonorū paternorū. Adde ter.not.in l.lz gesta.ſ.pknos.j.de ver.sig.vbi dicit ter.pknos libertos nostros libertos dicere possum⁹ libertorū aūt libertos nō possumus nostros dicere,nec mirū,q3 eadē psona censet.l.si.C.de impu. z alijs subst.z vox vnius censet esse vox alterius.ſ.ei vero. Insti.de inutili.stipu.itē pster z filius vna caro,pbant dicit text.
15 xxxv.q.ij.in c.cōtradicimus.in ſ.hac authoritate.† Itē estimum patris dr esse estimū filij.gl.est no.in l.ij.in verbo in potestate.C.qui eta.lib.x.quā gl.reputat sing.z non esse alibi Bal. in l.diximus.ſ.si pater.de excusa.tuto.z in c.que in ecclesiarū. circa fi.de cōsti.de qua glo.q3 plene diri multa cumulādo.in l.
16 sciendū,in prin.q3 satisfa.cog.ad ibi dicta me remitto.† Item pr̄ z filius pro vno capite cōputat3 Bal.in l.etiā.C.de exec. rei iud.tamē q3 impossibile est.q3 duo sint domini insolidū.l.si
17 vt certo.ſ.si duobus vehiculū.ff.cōmo.ideo filij.† improprie dr dominus bonorū paternorū,viuēte patre,z pterea text. hic dicit quodāmodo,que dictio denotat improprietatē.l.pro.ſ.j.z ibi no.Bar.ſ.de eden.z l.j.z ibi,Bar.ſ.rerū.amo.z l. q3 si vir.cū seq.z ibi Bar.ſ.sol.ma.gl.Bar.z doc.in l.si me i vacuam.j.de acq.pos.gl.i l.j.in prin.de rerū diuisi.z l.iij.ſ.Cato. j.de ver.ob.z ibi Bre.in ij.no.dr.q3 de hoc nō est melior ter.in iure illo.itē etiā ter.dicit,quasi,que etiā est nota improprietatis,vt p Bar.z alios in l.si ante nuptias.post gl.ibi.ſ.so.mat. ¶ Adde vltra istū ter.aliū bonū ter.in l.j.ſ.largius.ff.de suc. edic.vbi ter.dicit,q3 filius in vita patris nō dr habere ius cōsiderabile.etiā spe in legitima:nec habere ius causatū in hereditate,vel bonis patris,vt est ter.no.in l.j.ſ.si impuberi.in ſ. bo prematura em̄ est spes.j.de colla.bono.z in l.prætia rerū.in prin.j.ad leg.Fal.z ita tz Bart.in l.post emācipationem.ſ.j. de lib.leg.z in l.sciendū.ad fi.prin.in pen.q.q satisf.cog.z notabiliter Bar,quem videas in l.si.de liber.agnos.intelligēdo tū
18 vt declarat Bar.in l.is pōt.j.de acqui.her. ¶† Unde etiā legitima nō debet filio in vita patris,nec filius pōt legitimā a patre viuo petere fm Bar.in d.ſ.si impuberi.p illū text.in aut.si qua mulier.in fi.C.de sacrosan.eccl.Bal.Ang.Imo.Mod.in l.lex cornelia.j.de vul.z pup.Bal.in l.illud.in v.q.C.de sacrof. ecc.z in l.quanquā.C.ad leg.Fal.licet in euāge.luce cap.xv.dicatur q3 filius dicit patri,da mihi portionem substantie que me contingit,z pater ei dedit,sed ibi a volente.vnde de bonis patris viuētis mihi debetur filio preter alimēta.l.cum oportet.ſ.cum autem.C.de bon.que lib.z in auth.ſi qua mulier.C.
19 de sacrosan.eccl. ¶† Tertio principaliter per istū ter.tz glo. sing.xxiij.q.j.in c.fi.q3 filij comitum,viuēte patre,debēt vocari comites iam enim domini sunt,z sola administratio eis deest.vt hoc ter.z similiter filius regis rex vocari dz.lz regnum nō habeat fm gl.illam no.q3 intelligit ibi Arch.esse verū spe, sed nō re.z illā gl.simpliciter sequitur Bal.hic.in lec.notans illum text.ad illam gl.Adde per dictā gl.q3 ex consuetudine a lege inducta filij comitum appellant comites,etiā in vita parentū.Ita tenet simpliciter Abb.in c.tanta.qui fil.sint le.Alibi tenet And.de iser.summus feudista.in c.j.in prin.de feu.ma. q3 filius comitis inuestitus viuente etiā patre dr comes.Itē
20 filij imperatorū dicunt etiā Augusti,z Cesares eis viuis.gl.est in c.adrianus.gl.ij.per istū ter.lxiij.di.z tñ filius † militis nō est miles,nec pōt vocari miles,cū in eo plura requirunt ad creādum militem que no.per glo.in l.fi.ſ.ex quib.cau.ma.fm An. de iser.in c.j.ſ.fi.de cap.qui cur.vend. Adde etiā,q3 idē Bald. in repe.huius.l.prope fi.in pe.q.refert istā legem alleg.per gl. in d.c.fi.xxiij.q.j.q3 filius regis dicatur rex viuo patre,z habere dignitatem regiā sed sine administratione. Sed ipse Bal.allegat Aristo.in v.politicorum dicentē q3 non principant alicui pater z filius simul nec maior z minor q3 est verū fm eus.
21 ¶† Item Rapi.cu.hic allegās dicta gl.d.c.fi.tenet q3 imo filius regis,viuo patre.nō est proprie rex.Alibi tenet Archid. in ij.q.j.in c.obūcit.q3 pater pōt filium suum regem constituere quo ad nomē,sed non quo ad regimē,z administrationem. quē refert z simpliciter sequit Bal.in prelud.feu.Quid tenendum:Puto q3 filij comitum,viuis parentibus,non dicantur proprie comites,sed large,z improprie sicut hic filij viuo patre large z improprie dicuntur dñi,vt patet in hoc ter.in verbo quasi.z in verbo quodammodo.vt dixi in precedēti not.z super isto ter.se fundat gl.in d.c.fi.ergo debet intelligi fm istā l.quam allegat prout alibi Bar.in l.non solum.ſ.si liberationis verba.de lib.leg.z in l.cum quidam.de his quib.vt indig.
cū alijs cōcor.alias traditis. ¶ Scdo mouet3 per illud q3 tz Bal.in c.j.q3 dicat dux co.vel mar.vbi no.q3 ille dicitur proprie comes qui est inuestitus de comitatu alicuius castri,vel
22 loci.ergo ſ sine comitatu non dr proprie comes.sed abusiue.sicut sunt comites sacri palatij q3 creāt tabelliones dāt tutores z similia facit que in eorū priuilegijs cōtinent iuxta no.q3gl. in l.j.in prin.de tut.z cura.da.ab his.idē etiā tenet Abb.in c. veniēs.in ij.no.de prescr.z in c.legebatur.de maio.z obe.Laflo.in cle.ne romani.ſ.sane.in vj.q.de elect. ¶ Utilitas predic
23 torū in practica esse pōt.† Nā si aliquis habet ab imperatore priuilegiū de legitimādo quoscūq3 spurios exceptis filijs comitū,z baronū illa exceptio de filijs comitū intelligit qui sunt comites proprie vñ si esset filius spurius alicui⁹ filij comitis viuentis,certe posset eum legitimare cum filius comitis viuente comite nō sit proprie comes.Et ita i simili determinat Martinus Laudē.in questione per eum disputatā incipiēte Au-
24 gerius. ¶† Predictis adde,q3 filij alicuius comitis Palatini non habent potestatē legitimandi viuo patre,sed demum post eius mortem fm Fran.de curte in consi.lxxiij.inci.sup me morata facti narratione,z quatuor sequentibus.adde q3 simpliciter viuēte patre qui est patronus filij eius nō possunt presentare fm Lar.Flo.in cle.fi.in prin.de iur.patr. ¶ Quarto z vltimo no.ex fi.ter.q3 illos,quos licet occidere,multo magis lz exheredare,ex quo correlarie no.q3 cui lz q3 est plus debet li-
25 cere q3 est minus.† Adde.l.nō debet.z l.in eo q3 plus sit.de re. iur.z in regula cui lz.q3 est plus de reg.iur.in vj.z est text.valde no.in l.cui pacto.de ser.exp0r Ad idē text.i l.in actionib⁹. in ver.licuit enim,z ibi Lud.ro.z Aler.ad hoc no.de in lit.iur. Ad idē facit gl.no.in c.in literis.de rest.spo.quā Bal.ibi reputat singulare q3 vult q3 qui pōt offendi in persona q3 est plus multo fortius pōt offendi i bonis.l.in seruorū.j.de pe.q3 vult gl.in c.j.in gl.fi.in verbo depredare.z ibi Bald.de mili.vaſ.qui cōtu.est ad idem ter.no.in l.nec in ea.in ver.lz q3 occidere.j.de adult.p quē ter.no.ibi Bar.q3 bānitus q3 ex forma statuti pōt impune occidi.multo fortius pōt vulnerari z cōtumelijs affici q3 reputat Bar.tenendū mēti.Idē tenēt Ang.Imo.z alij
26 Mod.hic cū cōcor.traditis per Aler. ¶† Imo fortius si statutū permittat aliquē posse impune offendi,poterit etiā impune occidi.p ter.solēnē.in c.fi.maxime in rōne sui de homo.i vi. z ita tz Bar.in l.iij.ſ.fi.i fi.de adi.leg.z latius idē Bar.in cōl. clxxxviij.inci.statuto castri plebis.z late ponit,Aler.hic cum cōcor.per eū allegatis,z miror,q3 nō allegauerit Albe.de ros. in quarta parte statutorū in qōne.z vij.inci.supposito.q3 tale statutū valeat ꝛc.vbi Alb.arguit ad partes,z inclinat in sententiā Bar.dicens q3 istā qōnem habuit de facto in ciuitate Pergami,vbi viget dictū statutū tpe Fede.de Sen.qui habebat magnos iurisperitos in curia sua,z q3 ita obtinuit,z q3 ita etiā al's fuit iudicatū p collegiū Bononie,lz referat aliter tenere Hādi.in trac.suo malefi.in fine opis in vlt.q.z aliter tz Ray.de foſli.in l.q3 si iterū.j.de adi.leg. ¶ Adde etiam vltra Aler.z istā qōnē late disputat arguēdo ad vtrāq3 partē,z tā dē tenet opi.Bar.Bel.de sancto Bemi.in trac.suo bānitorū. in ij.parte secūdi tpis in q.vij. ¶ Adde etiā Pau.de cast.in. raptores.C.de epis.aud.Pro ista cōi cōclusiōe addit Are.hic
27 bonā rōnem.† Nam taliter bannitus qui ex forma statuti pōt impune offendi dr hostis ciuitatis.vt declarat Bar.in l.amissione.ſ.qui deficiūt.de capi.di.sed hostes possunt impune occidi.l.iij.ſ.trāſugas.j.ad l.cor.de sicar. ¶ Supradictā regulā text.nostri limita nō pcedere i decreto indicis interposito circa alienationē rerū minorum.q3 si per tale decretū permittatur q3 est plus nō intelligit permitti q3 est minus. ter.habes:z erēplū in l.q3 pupillorū.ſ.si pretor.de reb.eo.vbi cit ter. q3 si pretor decernat talē rē minoris posse vendi.nō tñ poterit obligari nec pignorari.z sic q3 est min⁹.z ita per illū ter.limitant regulam nostram Lud.Ro.z Aler.in d.l.in actionibus,
28 † Sed credo q3 limitatio nō sit bona per ter.in l.ij.cū glos.vbi doc.C.de pat.qui fil.dist.vbi ler permittit q3 pater possit vendere filiū ex necessitate famis.z tñ gl.z doc.tenent q3 non pōt eū obligare nec pignorare ex necessitate famis:q3 facilt⁹ induceretur ad pignorandū.q3 ad vendendū.Ergo nō est verū q3 facilius reputet. ¶ Expeditis tertia,capio gl.in verbo quod dāmodo,quā divide i tres partes.In prima ampliat text.In secūda respondet tacito quesito.In tertia probat p simile.secunda ibi,z consistit hoc tertia z vlti.est ibi,sicut z vro.t. ¶ In prima parte glo.habes ampliationē ad hunc ter.In qua glo.
29 videt prima fronte velle,q3 quēadmodū filius,† viuente pre, dicitur quodāmodo dñs,ita etiā dicit habere possessionē bonorū paternorum absq3 alia actuali apprehensione.Idem tz gl.in ſ.sin.Insti.de her.quali.z diffe.Nec obst.l.cū heredes.in prin.de acquir.pos.q3 illa lex non loquitur in suis heredibus.

Bar.

Bar. reprobat p gl. in l. cum miles. in prin. ff. ex qui. cau. maio. vbi glo. vult ꝙ etiam in suis heredibus nō continuatur possessio bonorum paternorū nisi actualiter apprehensa. Idē tenet gl. in d. l. cum heredes. in prin. ꝛ ibi Bar. ꝛ alij sequuntur, ꝛ hoc late examinat. ꝛ idem sequitur Aleran. cum concor. per eum allegatis. ¶ † Confirmatur vltra eū: q̄ in omnibus casibus in quibus transfertur ipso iure dominium sine traditione quos enumerat glo. magistra. in l. si ager. de rei ven. In illis nunquam transfertur possessio sine actuali apprehensione. gl. est in l. cum duobus. ff. idem respondet socius. ff. pro soc. ꝛ glo. in l. fin. vbi dixi. C. de sac. san. eccl. Bar. in l. commissa. in prin. ff. de pub. vectig. ꝛ commis. Sed aduerte: q̄ Bar. non bñ reprehendit istam gl. que non dicit, † qꝫ possessio bonorum pater norum continuetur in filium. sed bene dicit qꝫ sicut filius, viuo patre. est quodammodo dominus. ita etiam quodammodo possidet, ꝛ ita tenet ꝛ melius Bart. in d. l. ū. §. filium. ff. pro emp. Bal. hic in repe. Ang. Raph. cu. ꝛ Aler. hic. ꝛ idē Aler. in d. l. cum heredes. circa fi. in prin. ꝛ ꝙ ista sit intentio gl. patet: q̄ gl. dicit qꝫ talis possessio consistit in nudo ꝛ puro intellectu. ꝛ sic non in actuali possidēti. ꝛ sic est magis imaginaria quam vera. Et licet Bar. hic referat illa verba glo. ad dominium tantum qꝫ magis in imaginatione quam in veritate cōsistit, tamen, re vera gl. istud dicit tā respectu possessionis quā dominij: ꝛ qꝫ de vtroq; loquatur glo. patet per simile qꝫ adducit de vtroq; ad vtrūqꝫ. scz ad dominium, ꝛ ad possessionē. Sed caue: q̄ ter. in d. l. ū. §. filium allegatus. per gl. ff. pro here. non videtur bene probare respectu vniuersorum bonorū patris. sed ille ter. loquitur in quibusdam rebus donatis a patre filio, quarum dicit ille ter. filium habere naturalem possessionem viuo patre, non autem dicit de omnibus bonis patris. prout ista glo. ꝛ omnes doct. loquuntur. ¶ In ea glo. ibi sicut ꝛ vtroq; istam similitudinem reprobat Bar. quia in vtroq; rem dicitur dominium transferri, sed in filium dicitur contiuari. ¶ Adde quod in contrarium fortius facit. † Nā vtroq; constante matrimonio habet plenius ꝛ pinguius dominium in rebus dotalibus quam habeat filius in bonis patris viuētis: q̄ mulier dicitur naturaliter domina, seu de iure gentium, vt dicit ter. in l. in rebus. in princi. C. de iur. dot. alleg. in gloss. Filius autem habet quoddam dominium fictuz, ꝛ improprium vt hoc ter. in verbo quasi. ꝛ in verbo quodammodo, ꝛ dixi. ff. in ter. in ij. no. ¶ Hinc est. qꝫ possessio fundi dotalis † ita prodest vtroi ad eum tandam satisdationem sicut prodest marito. l. sciendum. ff. si fundus. ff. qui satisd. cog. Non sic in fundo possesso per patrem qui non prodest filio quo ad releuandum eū a satisdatione secundum Bar. in d. l. sciendum. ad fi. princi. in pen. q. vbi dixi. ¶ Extra glo. querit Bar. de quatuor. Primo que sit ratio fundamentalis quare filius suus preteritus ipso iure reddat testamentum nullum, ꝛ bene fecit Bar. inuestigare rationem: q̄ scire, est rem per causam cognoscere, vt inquit philosophus, quem refert Bar. in l. admouendi. de iureiur. ꝛ idem Bar. in l. pupillus si fari. de acqui. her. Archi. de pe. dist. iiij. c. in domo. Alibi dicit philosophus † ꝙ tunc arbitramur rem scire quando intelligimus prima principia ipsius ꝛ primas causas, ꝛ ita refert Ange. in l. qui rome. §. duo fratres. in j. q. j. de verb. oblig. Unde respondet Bar. hic, ꝙ propter hoc facta fuit ista ler: q̄ cum filius sit dominus, ꝛ in ipsum continuetur dominium nisi fuerit ab illa cōtinuatione dominū p exheredationem priuatus non potest pater alium facere heredem, ꝛ in eum transferre dominium, cum duo nō possint esse heredes insolidum. l. qꝫ contra. §. vni duo. ff. de re. iur. ꝛ duo non possunt esse domini insolidū. l. si vt certo. §. fi. vt duobus vehiculum. ff. commod. ꝛ l. hereditate. §. pater. de castrē. pecu. ¶ Istam rationem sequuntur Bald. hic in lectura, ꝛ latius Joan. de Imo. hic, eandem rationem tenet not. Bart. in l. pater filium. in lectura, ꝛ etiam in repet. de inoff. testamē. ꝛ idem Bar. in l. ij. C. eo. de inoff. testa. ꝛ ibi dicit ꝙ doc. non tangunt. ¶ Istam rationem Bart. omnes alij hic indifferenter reprobant presertim Ang. qui per quinqꝫ fundamenta quorū alicuibus respondet Joan. de Imo. hic, ꝛ Aleran. refert. Istam etiam rationem vbiqꝫ alibi reprobat Bal. presertim hic, in repet. in j. q. ꝛ idem Bal. in l. si quis posthumos. §. j. ff. eo. ꝛ in l. si quis filium. C. de inoff. testa. eam etiam reprobant Raph. Cu. ꝛ Pau. de Cast. vterqꝫ in repe. l. si filius qui in potestate. ff. eo. Raph. Fulg. ꝛ Lu. ro. in l. posthumo. C. de contrahenda. ꝛ dicit Pau. de cast. in d. repe. l. si filius qui in potestate, ꝙ lz dicta ratio Bart. sit pulchra: tamē si quis recte inspexerit, inueniret eam non fuisse de mente huius. l. ¶ Mihi aūt videtur, ꝙ ista ratio Bar. sit multū de mēte hui⁹ legis, ideo eā defendā, lz cōmuniter reprobet respōdendo his que in oppositū adducuntur. Contra ergo rationem Bar. quatuor sunt que stringunt omissis leuib⁹. † Primo q̄ eo ipso, ꝙ pater alteri assignat bona vel alīū instituit heredē, censet in cōsequentiā auferre a filio, ꝛ eū priuare. l. qꝫ in rerum. §. si quis post. in fi. de lega. j. vbi dicit ter. vt ꝙ alij destinatū est. adēptū esse videat. ꝛ l. sicut. de adimē. leg. ꝛ l. pompo. §. sed is. ff. de procu. ꝛ istud fateri videt ipsemet Bar. in l. filio preterito. ff. ti. j. ꝛ in authē. ex causa. in j. opposi. C. de libe. prete. ergo cessare videtur cōtinuatio absqꝫ exheredatione expressa. ꝛ in ista ratione vltra Ange. multū se fundant Raph. cu. ꝛ Pau. de ca. hic. ¶ † Ista ratio pōt magis confirmari: q̄ hic potius agitur de impediēdo realē acqsitionē fiendam in filium quā de priuatione. ꝛ facilius qd impeditur fieri ꝙ factū tollatur, p regulam. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ c. quemadmodū. de iureiur. Sed ista ratio facile tollitur: q̄ fauore filiorū est inductū qꝫ tacita priuatio nō sufficiat. imo nec generalis. ter. est i. l. nominatim. ff. eod. ꝛ multominus hodie cū in exheredatione sit necessaria expressio cause legitime. aut. nō lz. ꝛ in corpore vnde sumitur. C. de libe. prete, ꝛ sic in alia materia fundamētū posset procedere. ¶ Secūdo contra rationez Bar. fortius facit. q̄ ea attēta. sequeret ꝙ si pater institueret filiū in legitima. ꝛ aliū extraneū instituere hrdē in residuū bonorū ꝙ talis institutio nō valeret, nisi prius exhrdaret filium ab illis alijs bonis, ex quo dñium oīm bonorū cōtinuatur in ipsum filiū. ꝛ sic adhuc vigeret rō Bar. ꝛ tū istud est falsum, † q̄ dūmodo filius instituat in legitima pōt in residuū pater extraneū instituere, nec hz ne cesse filium a residuo exheredare. vt l. papi. §. qui aūt quarta. ꝛ §. non aūt. ff. de inoff. test. ꝛ l. suus quoqꝫ. §. fi. de hered. insti. ꝛ ista fuit originaliter impugnatio Ang. in qua multum se fundant Raph. cu. ꝛ Pau. de ca. hic. Huic impugnationi rndet Jo. de Imo. ꝛ bñ. sed ego plenius ponā: ꝙ isto casu tacita priuatio facta in reliquo bonorū approbat a lege: q̄ tunc cessat ratio quare alias adēptio vel exhrdatio tacita non sufficiat, scz iniuria que fit filio p exhrdationē. Et ideo isto casu ler vltra. p cessit disponēdo ꝙ talis adēptio tacita sufficiat ac si exheredatio fuisset exprsse facta, vt i iuribus allegatis. ¶ Ista rnsio Imo. vt dixi est bona: qcqd inter dctes hic dicat Aler. qui dicit ꝙ Imo. nō reddit bonā rōnē diuersitatis: imo reddit declarādo vt prorime dixi. ¶ Ultra Imo. ego puto posse alio modo rnderi: vñ dico ꝙ ratio hic assignata per Bar. procedit qñ filius fuit i totū pteritus in testamento patris. ꝛ alius fuit hrs vniuersaliter institut⁹. scz qñ filiꝰ fuit in aliquo institutus. puta in legitima, ꝛ i residuo fuit institut⁹ extraneꝰ, † tūc dādo hrdē extraneū pater facit de suo volūtariū. ꝛ sic tollunt effectū suitatis in his que depēdēt ex testō. l. apud iul. §. idē iulianus. ff. ad treb. ita in specie rndet Bar. in l. si posthumus. §. ꝙ vulg. ff. eo. vbi similiter rndet ad illū ter. loquētē in filio instituto sub cōditione potestatiua dato sibi substituto vulgari, ꝛ filius nō fuit in defectū cōditionis exheredatus. ꝛ tū admittitur substitutus, ꝛ valet testū, vt ibi, ꝛ l. filius a patre in pnc. ff. eo. q̄ dicit Bar. ꝙ per dationem vulgaris substituti filiꝰ fit de suo volūtarius, ꝛ sic tollit suitas. De hoc tū an per dationē coheredis extranei. ꝛ an p dationē vulgaris substituti tollat suitas, dicet in l. si filius heres. ff. e. Habet. i o. l. apud Julianum. §. idē Julianus. ff. ad Treb. ꝛ qꝫ Bar. nō loquat in istis terminis patet: q̄ loquit qñ filiꝰ suus est preteritus. ꝛ dicitur preteritꝰ, qñ nō est facta mētio in institutione nec in exheredatione, scz qñ fuit institutus in legitima. nō ex tūc preteritꝰ. ¶ Tertio cōtra rōnē Bar. videt stringere ter. in l. si filius. ff. in potestate. §. e. vbi filius preteritus viuo patre decessit. ꝛ tūc cessat ibi cōtinuatio dñij, ꝛ tū testū est ipso iure nullū. Ibidez rndi ad illuz ter. nō repeto. ¶ Quarto ꝫ rōnē Bar. facit ter. in l. si a primo. §. e. ꝛ in l. si posthumus. in prin. ff. e. vbi filiꝰ fuit exheredatus a primo gradu, ꝛ sic fuit sublata cōtinuatio dominij, ꝛ tū si pretereat a secūdo gradu, substituti, ille secundus gradus vsqꝫ a principio est nullus. Rndi in d. l. si a primo. ꝛ sic habes defensatam rōnem Bar. ab impugnationibus doctorum. ¶ Ultra scrib. caue in vno circa rationem Bar. dum vult † ꝙ pater non pōt alium facere heredē, nisi priuet filium ꝛtinuatione dominij: q̄ duo nō possunt esse heredes insolidū nec duo domini insolidū. vt iurib⁹. ff. allegatis. Istud qꝫ dicit Bar. procederet qñ in filio esset verū. ꝛ pprium dominiū: sed cū sit fictum, ꝛ improprium. vt hoc text. in verbo quasi. ꝛ in ꝟbo quodāmodo non videtur ꝙ ista ratio Bar. habeat locū. put tz Bar. hic in j. opp. Itē dominium qꝫ acquirit ex continuatione in filiū acquirit ex dispositione legis. ꝛ illud nō impedit quin duo possint esse domini eiusdē rei insolidū. ꝛ sic tale dominiū qꝫ acquirit ex dispositiōe legis. l. si plurib⁹. in fi. de leg. j. Are. in l. ij. ff. so. ma. Rndet defendēdo rationē Bar. † ꝙ illud dominium, qꝫ habet filius viuēte patre illud bene est dūm improprium, ꝛ de isto loquitur iste ter. in verbo quasi. ꝛ in ꝟbo

quodāmodo ꝛ de isto loquiť ēt Bar.in opp.vbi tꝫ ꝙ duo pn̄t esse dn̄i insolidum vnus ꝓprie,alius improprie. Sꝫ illud dn̄iū ꝙ post mortē patris continuatur in filium,illud est ꝓprium, ꝛ illud nō pōt cum alio insolidum cōcurrere.de isto loquitur Bart.in ista prima qōne.ꝛ qꝺ istud sit verum dominium, qꝺ post mortem patris continuatur in filium est tex.hic in versi. hac ex causa.vbi dicit tex.qꝺ lꝫ filij instituti nō sint,tamē domini sunt.Et sic vult tex.ꝙ siue filij instituantur siue veniant ab intestato:ꝛ sic post mortē patris ꝙ tunc vere dn̄i sunt, qꝛ verbum sint.positum in tex.denotat veram ꝛ ꝓpriā essentiā, vt declarat Bar.in l.si maritus.§.legis.ī.de adult.Et pꝫ in l. mercis appellatione.vbi gl.de ver.sig.ꝛ hoc mō habes bn̄ enucleatum sensum istius tex.an filius habeat verum animū: an improprium:quia donec viuit pater est improprium, vt vult
42 tex.in verbo quasi.ꝛ in verbo quodammodo.†sꝫ post mortem patris dominium qꝺ continuatur est verum,vt vult tex.ī verbo domini sunt in illo verbo sunt.Et sic stat defensata ratio Bar.que(vt dixi)mihi multum placet:quia est fundamētalis.ꝛ est de mēte ꝛ visceribus hui⁹ legis:lꝫ omnes impugnēt. ¶ Nono omitto tamen qꝺ cōmuniter alij scribentes hic:ꝛ in locis superius allegatis aliam assignant rationē aliqualiter persuasiuam.ꝛ ego plenius ponam:quia lex introduxit ꝓ forma ꝛ solennitate testamēti filium suum debere instituti aut exhr̄dari. Alias forma non seruata testm̄ sit ipso iure nullum.l. Gallus.§.in omnibus.ꝛ l.inter cetera.ī.e.ꝛ Insti.de exhe.li-
42 ber.in prin.Ratio †rōnis est:qꝛ lex vidēs naturale votum parētum erga liberos.l.scripto.in fi.ī.vn̄ li.ꝛ l.cum ratio.in prin. de bon.dam.ꝛ qꝺ bona patris sunt quasi debita filio iure sanguinis ꝛ naturale.ꝛ quia.s̄.p socio.Gl.ꝛ doc.in l.iij.C.de iur.ꝛ fac.igno.cum cōcor.quas ibi dedi.ꝛ qꝺ illud qꝺ parētes acqrunt liberis suis ex voto parant,vt dicit tex.in l.nihil interest. in prin.de bo.lib.Et qꝺ filij sunt quodammodo domini viuo patre ꝛ suorum heredum nomē habent,ꝛ in eos post mortem patris cōtinuatur dominium,vt hoc tex.Ideo istis cōsideratis,vix credere pōt qꝺ pr̄ velit priuare filium sua successione. Ideo itroducit qꝺ certo ꝛ determinato iudicio excludanť.l. sub cōditione de cōtratab.ꝛ l.j.ꝛ ij.s̄.e.ista vt dixi est rō psuasi-
43 ua,sꝫ teneas qōnem Bar.que est fundamentalis. ¶†Scꝺo querit Bar.que est rō,ꝙ p̄teritio matris vel linee materne habetur pro exhr̄datione.ꝛ sic non reddat testm̄ nullꝫ,sꝫ datur querela inofficiosi testa.§.mater.insti.de exhe.lib.rn̄det Bar. rōnem esse:qꝛ ibi non est suitas que causet cōtinuationē dn̄ij, ideo non est necesse exhr̄dare filium,ꝛ sic extra dominium ponere. Tamē quia cum pretereundo facit contra officium pietatis:ideo datur querela,candē rōnē assignat Bar.ī d.l.pr̄ filium.in lectura.ꝛ in lectura.ꝛ in rep.s̄.de inof.testa. ¶ Adde pro ista rōne bn̄ facere tex.in §.emancipatos.insti.de exhe.lib. vbi dixit tex.emancipatos liberos.nō est necesse de iure ciuili instituere neqꝫ exhr̄dare:qꝛ sui non sunt. ¶ Istam rōnem reprobat Ba'.in repe.huius.l.in j.qōne,ꝛ in alijs locis in p̄cedēti articulo allegatis:qꝛ ea attēta,sequereť.ꝙ p̄teritio filij emācipati qui non est suus,ꝛ in quē non continuať dn̄iuꝫ habereť pro exhr̄datione,ꝛ sic qꝺ sibi deberet dari querela,nō aūt bonorū pos.ꝫta.l.nō putauit.in prin.ꝛ in l.si post mortē.§.exhere-
44 dati.de ꝫtab.ꝛ tn̄ certū est†ꝙ ei datur ꝫtab.tanquam preterito vt in toto ti.ff.ꝛ C.de ꝫtab.Huic rōni rn̄det Ioā.de Imo. hic,ꝛ fuit ante eum de mēte Bar.ī d.l.pater filium.circa med. Et pro certo clara rn̄sio colligiť ex tex.in §.emancipati.Inst. de here.que ab intesta.vbi tex.dicit ꝙ filij emancipati vocanť a p̄tore pinde ac si remansissent in potestate ꝛ pretor eos vocat ad ꝫtabulandū eo mō quo ius ciuile vocat filium in ptāte ad dicēdum testm̄ nullum.l.j.de contratab.Ratio,qꝛ p̄tor naturali equitate motus considerauit naturam fm̄ quaꝫ ita est filius naturaliter ille,qui est emancipatus sicut existēs in potestate,vnde cum pretor,puiderit emancipato p̄terito de remedio ordinario ꝫtabulandi qꝺ datur illis quibus de iure ciuili cōpetit ius dicēdi nullum qn̄ sunt in potestate preteriti.d. l.j.§.j.de ꝫtab.ergo cessat querela que est remedium extraordinarium.ꝛ cessat vbi aliud remedium cōperit.§.emancipatos. insti.de exhe.lib.ꝛ sic argumētum Bal.procederet attēto iure ciuile.l.xij.tab.quo iure emācipati erant penitus incogniti, ꝛ omni remedio destituti,vt dt tex.in d.§.emancipatos.p̄terea in filio emācipato ꝓpter reliquias patrie ptātis p̄teritio non habeť pro exhr̄datione.prout in simili no.gl.j.§.fi.insti.de tut. que ratio cessat in matre.que nunquam habuit filium in pote-
45 state. ¶†Tertia querit Bar.an in querela inof.testamēti habeat locum successorium edictū.ꝛ sic an excluso filio exhr̄dato a querela p repudiationē,vel p lapsum quinquēnij, vel per mortē nepos succedat in querela p successorium edictum qꝺ habet locum quando remedium competens primo illo excluso repudiatione vel morte deferť sequēti in gradu.l.j.C.de succes.edic.Iste articulus est subtilis ꝛ disputabilis ad vtranqꝫ partem,ꝛ dicit Bal.in l.si quis filium.in ij.q.in fine.C.de inof. testa.qꝺ est passus de apicibus iuris.ꝛ ibi dicit Rap.Ful.qꝺ iste punctus est difficillimus,ꝛ nunquā fuit de eo clar⁹. ¶ In isto articulo gl.variarunt,ꝛ sic sunt due opiniones.Partē negatiuam qꝺ in querela non sit locus successorio edicto,tenet gl.in l.si quis posthumos.§.j.in verbo,fuerit.s̄.e.ꝛ gl.in l.posthumorum.ī.ti.j.Hanc tenent subtiles vltramontan.Petr.de Bella p.Iac.de Are.Gui.de cu.Ia.de Bu.ꝛ Sal.in d.l.si qs filium.Are.qui est sibi contrarius.in l.j.C.de succes.edic.Moti precipue p tex.in d.l.si quis filium in verbo omne adiutoriū
46 nepotē derelsquit,vbi imperator statuit de nouo†qꝺ querela non preparata p filium exhr̄datum transmittatur ad nepotē p̄teritū,qꝛ alias nullum remediū cōpetebat tali nepoti preterito ergo non est verum qꝺ nepos preteritus possit venire ad querelam p successorium edictū.Itē dicit ibi textus ꝙ iuriscōsulti inhumane hunc articulum indecisum reliquerunt, sꝫ nulla esset inhumanitas si nepos posset venire ad querelaꝫ p successorium edictum.Et ideo videtur ꝙ gl.ꝛ Bartolus ibi male allegent illum textum pro parte contraria.Ad illū textum dupliciter responde.Primo qꝺ ille tex.loquitur quando nepos volebat venire ex persona patris sui exheredati,fm gl. ꝛ doc.ibi.ꝛ gl.in l.si is,q.in prin.de inof.testa.ꝙ apparet in illo tex.dupliciter.Primo,qꝛ ibi queritur de meritis filij,ꝛ nō nepotis:ergo veniebat ex psona filij exhr̄dati.Secūdo,qꝛ tex.ibi dicit ꝙ si pater,qui erat exheredatus repudiasset querelā:vel esset elapsum quinquēniū.tūc nepos nō admittereť:ergo apte loquiť quando nepos veniebat ex psona patris exhr̄dati.
47 Nam si veniret ex psona propria p successorium edictū,illud proprie competit quando primus est exclusus repudiatione vel tpe.l.si is qui.in prin.ꝛ l.qui repudiantis.s̄.de inof.test.ꝛ l. ij.in prin.de bon.q̄ lib.Isto ergo casu qn̄ nepos veniebat ad querelam ex psona patris exhr̄dati, tunc bn̄ erat destitutus omni remedio:nisi fuisset dicta l.si quis filium.que statuit ꝙ qrela non preparata transmittať ad liberos contra regulam.l. posthum⁹.§.fi.ꝛ l.se.ꝛ seq.s̄.de inof.te.Sꝫ qn̄ nepos vult venire ex psona sua propria ad querelam,tunc bn̄ veniret p successorium edictum:vt in iuribus statim allegandis pro parte cōtraria. ¶ Contra istam cōmunē solutionē ponderat Ang.de periglijs hic,ꝛ in repe.ꝛ Are.hic sibi adscribit:qꝺ imo ille tex. etiam loquatur de auxilio ex propria psona nepotis cum ille tex.loquatur etiam de l.Velleia.que nepotē admittit ex psona propria ipsius nepotis,vt declarat Bar.in l.ij.ad fi.C.de lib.prete.cum concor.quas ibi dedi. ¶ Sed tu dic qꝺ ille tex. potest facile euadi.ꝛ quod text.ibi hoc aperit.dum dixit ꝛ supuixit auo pater eius:vt neqꝫ ex l.Velleia,possit in locū pr̄is succedere ꝛ rumpere testm̄.Ista sunt verba formalia illi⁹ tex. Et sic ponit pro constanti ꝙ nepos ex propria psona venire non poterat ad impugnandū testm̄.Ergo solum dubiū relinquiť in illo.tex.an venire possit ex psona filij exheredari.ꝛ hoc modo ille tex.potius facit pro cōmuni. Scꝺo pro responsiōe. d.l.si quis filium,cōsidera qꝺ ille tex.cum mysterio presupponit qꝺ filius exhr̄datus decessit deliberante scripto hr̄de,ꝛ sic non adita p eum hereditate,ꝛ ꝙ postea adita fuit hr̄ditas ab extraneo instituto.ꝛ cōsequēter ꝙ querela inofficiosi testamēti non erat adhuc deducta in esse:nec adhuc delata filio exhr̄-
48 dato.†eo tpe,quia cum querela non nascatur nisi adita hereditate ꝛ non prius.l.Papinianus.§.si conditioni.ff.de inoffi. testa.ꝛ l.filium.§.sꝫ cum exhr̄datio.ī.de contratab.Et l.fin.§. illud.C.de inoff.testa.Ideo non potuit esse locus successorio edicto,vt l.ij.in princ.de bo.lib.quia successorium edictū competit in iure delato.l.j.in prin.in verbo,delatam.ī.de suc.edic. ꝛ gl.ordi.in l.j.in gl.fi.C.eo.Et pondero qꝺ tex.ibi dicit in hac specie.Sꝫ qn̄ hr̄ditas fuisset adita,ꝛ sic querela inofficiosi testamēti esset in esse iam producta,tunc posset transire p successorium edictum.Et istā solutionē lꝫ,non ita explicet,tꝫ etiā Rap.Cu.in l.cū quis posthumos.§.j.s̄.e.vbi dicit ꝙ istā solu. didicit a preceptore suo Rapha. Fulgo.in l.pater filium.vbi Raph.Fulg.eam ponit circa finem.Eā ēt tenet Ang.de periglijs de peru.in repe.huius.l.ꝛ latius Are.hic.vbi respondet impugnationi Pau.de Cast.in l.si quis posthumos.§.j.in d. l.si quis filium.ꝛ istam solutio.etiam tenui in d.l.si quis filium ad fin.ꝛ pro eo allego tibi bonum tex.qui sic in specie declarat in l.sancimus.§.fin.C.de inoffic.testamē. ¶ Secundo pro ista parte vltramon.Are.in d.l.j.C.de successio.edict.adducit fortem tex.qui valde stringit vbi dicit esse expressum.in l.scripto.ad fin.princ.j.vnde lib.ꝛ ibi gloss.ad hoc ponderat illum
49 tex.vbi dicit text.† quod filius exheredatus moriens obstat nepoti in causa testati licet in causa intestati non obstaret.

si ergo

si ergo filius exhr̃datus moriens obstat nepoti preterito: er-
go querela nõ transit ad nepotẽ p successoriũ edictũ. ⁊ dicit
Alex. in l. si quis posthumos. §. j. ī. eo. ꝙ nõ inuenit illum tex.
in proposito ab alio allegatum, tñ (vt dixi) eum etiam allegat
Are. in d. l. j. ⁊ respondet Alex. ꝙ ibi bene deciditur nepotem
nõ posse venire ad querelã vigore trãsmissionis p d. l. posthu-
mus. §. fi. cũ. l. seq. ⁊ seq. ī. de inof. test. sz non negat ille tex. quin
nepos ex psona sua ꝑpria posset ad querelã venire p successo-
rium edictum. ¶ Sz pro certo ista fuit debilis responsio. Añ
tu dic ꝙ imo ille tex. fortiter viget, ⁊ negat nepotẽ etiã ex suc-
cessorio edicto ad querelã venire posse. cũ dicat filiũ exhr̃da-
tũ morientẽ obstare nepoti in cã testati. Itẽ cũ tex. dicat absol-
uere scriptũ hr̃dẽ posse adire hr̃ditatẽ mortuo filio exhr̃dato.
50 ergo intelligit tex. de aditione effectuali. l. j. §. fi. in fi. ī. ꝙ quis-
que iur. ⁊ sic de ea que nõ possit p querelã infringi: alias nihil
refert, ꝙ filius exhr̃datus esset mortuꝰ. vt dt tex. qꝛ etiã eo vi
uo põt hr̃ditas adiri p scriptũ hr̃dẽ: imo requirit ꝙ hr̃ditas ab
eo adeatur vt q̃rela locũ habeat. d. l. papi. §. si cõditioni. ⁊ d. l.
filium. §. sz cum exhr̃datio. Et sic ille tex. p certo fortiter strin-
git pro opi. subtilium vltramon. Nisi dicas ꝙ iõ tex. ibi dixit
scriptum hr̃dẽ posse adire: vt ostẽdat testm̃ non esse nullum: vt
l. si quis filio exhr̃dato. in prin. ī. ti. j. Itẽ ad d. l. scripto. potes
etiam rñdere, prout rñdi. ī. ad l. si qs filiũ. in ij. rñsione. ꝙ in d. l.
scripto ad fi. filius exhr̃datus mortuus est ante. q̃ heres scri-
ptus adiret hr̃ditatẽ vt pz ibi in verbo. mortuo filio. ⁊ sic cuz
nondum esset delata q̃rela filio exhr̃dato, non potuit habere
locũ successoriũ edictũ. ⁊ ꝑpterea tex. ibi in fi. dt ꝙ filius ex-
heredatus mortuus ante aditã hereditatẽ obstat nepoti ĩ cã
testati: lz non obstet in causa itestati. ⁊ credo ꝙ sit bona so. ad
51 illum tex. ¶ †Tertio pro ista parte facit fm Alex. in d. l. quis
posthumos. §. j. Nam querela inofficiosi testamẽti daf ei cui in
iuria est illata. l. papi. in princ. in ibi ipsius enĩ iniuria est. ī. de
inof. test. Ergo nepoti sequẽti in gradu nõ dz deferri q̃rela. cũ
nullam iniuriaz passus sit ex quo lege pmittẽte fuit preteritꝰ:
qꝛ nec tpe cõditi testamẽti nec tpe mortis testõris obtinebat
primum locũ. l. Gallus. §. in omnibus. ī. eo. ⁊ l. si quis filio ex-
hr̃dato in princi. ī. ti. j. ⁊ d. l. si quis posthumos. §. j. ¶ Sed ad
hoc facilis est rñsio. ꝙ filius fuit exhr̃datus, ⁊ sic affectꝰ iniu-
ria. ⁊ sibi delata querela: ergo p successorium edictum illa trãs
mittit ad sequẽtẽ in gradu. prout est de hoc text. clarus. in l. ij.
52 in prin. de bo. lib. ¶ †Scd̃a est principalis opinio magis cõi
ter approbata: ꝙ in querela habeat locum successoriũ edictũ.
Istam tz. Azo. in summa. C. de inof. test. Dy. in regula, non dz
aliquis. Dy. Bar. Bal. ⁊ late Are. sibi cõtrarius. ⁊ latiꝰ Ang.
de periglijs in repe. huius legis gl. Bar. Bal. ⁊ Ang. in d. l. pa
ter filium. Bar. Ang. Imo. ⁊ cõiter Mod. in l. si quis posthu
mos. §. j. ī. e. ⁊ ibi dicit Alex. qd̃ lz iste articulus sit multũ tuo
lutus. tñ in practica non esset recedẽdum ab ista cõi sñia idẽ
tenent gl. Cy. Bar. ⁊ Bal. in d. l. si quis filium. Bart. in rub. C.
de succes. edi. ⁊ in l. j. §. si pater in ptãte. ī. de comun. cũ emã. l b.
Bal. in l. qui se patris. C. vnde libe. ⁊ in l. posthumorũ. ī. ti. j. ⁊
53 istã tene. ¶ †Pro ista cõi opi. omissis leuibꝰ duo tex. strigũt
hic allegati p Bar. Primo tex. clarus in l. is qui in prin. que
est. l. pe. de inof. test. ⁊ dicere (prout rñdẽt subtiles vltramon.)
ꝙ ibi etiam sequẽs in gradu erat exhr̃datus. vñ tunc inter ex
heredatos bñ in q̃rela est locus successorio edicto nos aũt lo
quimur in nepote p̃terito, ista est diminutio ⁊ restrictio ad illũ
tex. q simpl'r vult sequẽtẽ admittif ad q̃relã vt fiat successio-
nis loco. Itẽ cum ibi tpe mortis testõris alius esset in primo
gradu, p consequẽs existẽs in sequẽti gradu nõ debeat istitui
vel exhr̃dari. l. si qs filio exhr̃dato. in prin. ī. ti. j. ergo nõ est ve
54 risimile fuisse exhr̃datũ illum q exhr̃dari nõ debebat. ¶ †Se
cũdo p ista parte stringit tex. in l. iij. §. si emancipatus. in fi. ī.
de ꝯtab. vbi filius emancipatus fuerat exheredatus: qꝛ igno-
miniosam vxorẽ duxerat eo excluso, nepos preteritus quere-
lam intẽtat. ⁊ tunc iudex qui de inofficioso cognitus est meri
ta nepotis ⁊ non demerita filij ꝑpendet vt ibi dt tex. ergo ibi
est tex. ꝙ nepos p̃teritus ex psona sua venit ad querelam ꝑ
successorium edictũ, ⁊ non ex psona filij exheredati: qꝛ tũc de-
merita filij essent attendẽda. d. l. si qs filium. C. de inoff. testa. ⁊
cum filius esset exhr̃datus ex causa, que erat iusta de iure fo-
rum: scz qꝛ ignominiosam vxorẽ duxerat, ⁊ sic effectualiter es-
set exclusus a q̃rela. per cõsequẽs etiã fuisset exclusus nepos
ex psona filij veniẽs. ¶ Alex. in d. l. si quis posthumos. §. j. ī. e.
rñdet tripliciter ad illum tex. Primo ꝙ in d. §. si emãcipatus.
nepos preteritus absq3 successorio edicto ha. bo. pos. cõtrata.
l. j. §. si pater, emãcipatus. ī. de coniung. cum eman. lib. ⁊ de illa
bo. pos. contratab. loquit tex. in d. §. si emancipatus. ibi, ⁊ ex ea
natũ ad bo. pos. aũt admitti. ⁊ sic ille text. loquitur de bo. poss.
cõtratab. competente nepoti preterito non autem de querela.
⁊ hoc modo tex. ille nihil faceret. ¶ Adde lz Alex. non dicat,
ita intelligit illũ tex. Bar. in rub. C. de suc. edic. sed caue, qꝛ in
bon. pos. contratab. non tractatur de meritis nepotis, sed bñ
in querela. prout ibi dicit litera circa fi. ¶ Secundo respon-
det Alex. ꝙ ibi filius emãcipatus, ⁊ exheredatꝰ viuo adhuc
testatore decessit. Tu dic illud esse verum in primo casu illius
tex. vt ibi dicit litera. patre iam mortuo, sz nõ in scd̃o quẽ põ-
55 derat Bar. ¶ †Tertio rñdet Alex. ꝙ ibi vterq3 ⁊ filius ⁊ ne
pos erat exheredatus non igitur mirũ, si nepoti exheredato
datur querela. ⁊ lz Alex. nõ probet istud põt vltra eũ suaderi
ex illo tex. ibi cũ possit auus iure suo vti eũq3 exheredare in-
telligendo eum, scz nepotẽ. ⁊ ꝙ ille tex. debeat necessario intel
ligi eũ. scz nepotẽ, pr̃ p rõnẽ quã ibi assignat tex. qꝛ si auus hz
odio nepotẽ tanquã natum ex vxore filij ignominiosa. ⁊ non
vult eum succedere in sua hereditate, potuit prouidere exhe-
redando eũ, ⁊ intelligẽdo eũ, scz nepotẽ, optime ꝑcedit rõ illiꝰ
tex. Sed si exponaf eum. i. filiũ, put cõiter exponunt doc. illa es
set impertinens rõ quo ad nepotẽ. Unde cum ibi nepos fue-
rit exheredatus, put necessario videf intelligẽdus ille tex. er-
go daf sibi querela ex persona sua, qꝛ fuit exheredatus, ⁊ non
ex successorio edicto: tñ si bene inspexeris illũ tex. realis sensus
illius litere videaf potius esse eũ, scz filiũ: vt ostẽdũt verba ꝑ-
xime procedẽtia. ¶ Tenẽdo cõem intam eam limita, nisi filiꝰ
exheredatus approbaret testm̃, ⁊ isto modo excluderef a que-
rela p approbationẽ, tũc sequẽs i gradu no posset querelare.
Ita singulariter limitat Bal. i repe. huiꝰ. l. in xj. opp. argu. l. fi-
lio preterito. ī. ti. j. ⁊ l. Papinianus. in prin. ī. de inof. testa. i rõ
ne sui. ipsiꝰ enĩ iniuria est: ergo si ipse iniuriatus approbauerit
testm̃. aliꝰ post eũ querelare nõ poterit. ¶ Istã limitationẽ ꝑ
valde singulari refert Alex. in d. l. si qs posthumos. §. j. ⁊ dt qd̃
nõ reperit ab alio tactam. Sed eã reprobat per d. l. si is q. in
prin. in verbo nolit. ⁊ l. qui repudiantis. in prin. ī. de inof. testa.
¶ Ad legẽ filio p̃terito, rñdet, ꝙ cũ ille casus sit exorbitans,
⁊ ibi nõ fit alij preiudiciũ, cum ibi essent instituti venientes ab
intestato, nõ dz trahi ad aliũ casuz quo nepoti preiudiciũ in-
ferf. ¶ Adde ꝙ istaz limitationẽ Bal. etiã reprobat Ang. de
periglis in repe. huius. l. ⁊ Are. hic. Ego vltra eos fortius re-
probo duplici rõne. Nam quando filius exhr̃datus expresse
renuntiat querele, dicitur approbare testm̃, ⁊ tñ tunc in quere
la hz locum successorium edictum. d. l. si is qui in prin. d. l. q re-
56 pudiantis. in prin. ¶ †Scd̃o eo ipso ꝙ filio exheredato dela
ta est q̃rela, aperta est via ceteris descẽdẽtibus ad q̃relãdũ eo
excluso, vt in iuribus. ī. prime alleg. ergo non põt filiꝰ exhr̃-
datꝰ eis preiudicare approbãdo testm̃. l. si post mortẽ. §. ij. de
cõtratab. late Alex. in l. posthumo. C. de cõtratab. ¶ Ad d. l.
filio preterito. respondeo aliter, ꝙ ibi filius preteritus bñ põt
approbare ad suum preiudicium, sed non ad preiudiciũ alio-
rum fratrum, quin ipsi possint dicere testamẽtũ nullũ. Ita ex-
presse tenẽt Imo. Raph. cu. ⁊ Pau. de cas. ibi, idẽ Pau. de ca.
in l. posthumos. in prin. e. ti. ¶ Quarto, ⁊ vltimo querit Bar.
57 reserta cõi opi. precedẽtis articuli, quomodo filio exheredato
excluso a querela nepos p̃teritus põt venire ad querelã p suc
cessorium edictũ ex sua ꝑpria psona, cum querela detur exhr̃
dato. l. j. ⁊ ij. p totum. ī. de inof. testa. Non autẽ p̃terito. l. si post
mortem. §. exhr̃dati. ⁊ l. non putauit. in prin. ⁊ §. j. ī. de cõtrata.
†Nam preterito datur aut ius dicẽdi nullum de iure ciuili,
aut ius contratabulandi de iure pretorio. l. maximuz vitium.
C. de lib. prete. ¶ Respondet Bar. ꝙ ex quo filius exhr̃datus
precedebat nepotẽ tẽpore mortis aui, ⁊ sic nepos nõ tenebat
primum locum, ⁊ sic non erat suus. ⁊ consequẽter in eum non
continuabatur dñium, idcirco eius preteritio non rumpit te
stamẽtum, sed habetur pro exheredatione, sicut ⁊ p̃teritio ma
tris in cuius filio non cadit suitas nec continuatio dñij. §. ma
ter. instit. de exher. lib. vñ, excluso filio exhr̃dato, venit nepos
preteritus ad q̃relam cũ habeatur pro exhr̃dato. Idem dicit
Bar. in d. l. pater filium. in lec. vbi dicit ꝙ ista non tangũtur
per doc. Et idem Bar. in repe. idem Bar. in l. si quis filium. C.
de inoff. testa. Ex ista sol. Bar. sequitur qd̃ omnes illi in quos
non continuatur dominium, si pretereantur, habẽtur pro ex-
heredatis. Non enim necesse est eos exhr̃dare ꝙ est extra he-
reditatem ponere quam isti tales non habent. Contra istam
solu. Bar. duo videntur obstare. Primo, secundum Bald. in
d. l. si quis filium. in ij. q. in repe. d. l. pater filium. Ang. ⁊ Alexã.
in d. l. si quis posthumos. §. j. ī. eod. quod cum in emancipatos
non continuetur dominium, eorum p̃teritio deberet haberi
pro exhr̃datione. ⁊ sic eis nũquam daref contratab. qd̃ est no
59 torie falsum. l. j. ⁊ p totum de contratab. ¶ †Tu autẽ defen-
dendo Bar. ad hoc responde vt dixi. ī. in ij. q. Barto. ꝙ argu-
mẽtum procedit attento iure ciuili, quo emancipati erãt pe-
nitus incogniti, ⁊ sic tãq̃ extranei. §. emãcipatos. Inst. de he-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

red.qua.z diffe.sec⁹ est attēto iure ptorio.ff. emācipati. Insti. de here.que ab intest.vbi est ter.qđ pretor naturali eqtate motus vocat emancipatos puide,ac si remāsissent in ptāte.z vocat eos ad ℣tabulāđ eodē modo quo ius ciuile vocat filios in potestate preteritos dicēđ testū nullū.l.j.§.j.ff.de cōtrata.

60 ¶ †Sc̄so cōtra istam solutionē Bar.facit qz ea attēta,sequeret.q preteritio,quā facit filiꝰ emācipatus de patre in quē nō continuakđnū haberet pro erhr̄datione q est falsum:qz pr̄i preterito datur contratabulas.l.j.in princ.j.si qs a paren.fuerit manu.facit ratio.l.nam z si parētibus.de inof.test.z l.scripto. §.fi.j.vnde libe. ¶ Defendēdo Bar.ex mēte eiusdē Bart.in d.l.pater filium.ad fi.responde.q argumētum p̄cederet.qū solum subesset pater preteritus.tūc patri preterito bñ dat ℣tabulas iuribus prealleg.Sed qū subesset filius filij emancipati testōris,z sic descendēs.z tunc qz descēdentū potior est cā insti.de here.que ab intest.in prin.z §.j.z l.si matre.C.de suis z legi.z sic cum tūc pater non teneret primū locū tpe mortis filij testatoris.tunc preteritio patris bñ habeł pro erheredatio-

61 ne,z sic tunc excluso descēdente erheredato bñ admittit̄ pater preteritus ad querelā p successorium edictū.ter.est q propr̄ie loquit̄ in istis terminis in d.l.pater filiū.z sic habes defensatā solutionem.z rationez Bar. ¶ Sed vltra scriben.tu aduerte inquantū Bar.in fi.alle.l.si quis filiū,q filio erheredato excluso venit nepos preteritus, similiter per querelam certe Bar.male allegat illā.l.si quis filium.que non loquit in ꝓposito nō de successorio edicto,pz expresse qz ter.ibi dt q si filius erhr̄datus repudiauit querelā.aut tacitus p quinquēnū.qđ tunc non hz locū remedium illius.l.si quis filium.z tū tūc p̄r̄ie cōpeteret successorū edictū.vt l.si is q in p̄in.z l.qui repudiantis.in prin.§.de inof.test.z sic illa lex non loquit̄ in successorio edicto,sz in iure trāsmissionis,q̄rele non preparate.q fit a filio erhr̄dato solū ad liberos suos,z descēdētes.non aūt ad extraneos heredes,prout ibi est textus in l.scim⁹.§.fi.C.de inoff.test.z ista est veritas. ¶ Aliam rōnem assignat Bald.in

62 d.l.si quis posthumos.§.j.z in d.l.si quis filium.z in l.pater filium.z hic in repe.z sequitur Pau.de ca.† qđ ideo huic nepoti preterito datur querela:quāuis non sit erheredatus,nec habitus pro erheredato,qz aliud remedium non poterat sibi cōpetere:qz nec ius dicendi nullum,nec ius contratabulāđi sibi competere poterat.ex quo filius tpe mortis testōris precedebat eū in gradu.d.l.si qs posthumos.§.j.l.si quis filio erheredato.in prin.j.ti.j.Ideo deuenit̄ ad querelā qđ est remedū subsidiarū.§.tametsi.insti.de inof.testa.z cōpetit vbi aliud deficit.l.maximum vitium.circa medium.C.de lib.prete. ¶ Confirmo per illud,quod dicit Bal.in repe.d.l.pater filium.vbi di-

63 cit† q de substantia querele non est erheredatio sz inofficiositas ideo datur preterito a matre,vnde olim cōpetebat etiam querela instituto in minori portione,quā esset legitima.l.Papinianus.§.quarta.§.de inoff.testa.z l.omnimodo.C.eo.Non est igitur mirū.si etiam competit nepoti preterito cui alio remedio non est succursum.Tu vide tū text.l.illud.§.fi.z se.j.de contratab.vbi instit̄utus erat destitutus omni remedio prop̄ter dubium natiuitatis posthumi preteriti,z tū non dat̄ sibi querela.sed ibi videtur subesse alia ratio,vt ibi p gl.z Barto. ¶ Aliam rōnem assignat imo.in l.si quis posthumos.§.j.quā sequitur Alexā.ibi z hic.z sequitur etiam Are.hic.qđ ex quo propter erheredationem posthumi semel fuit aperta via ad querelandū testamētum pro successorium edictū. admittitur nepos similiter ad querelandum.qz natura successione edicti est transferre in sequētem ius delatum primo.l.j.z ij.C.de suc-

64 cess.edic. ¶ †Confirmo:qz ad hoc vt querela competat sequēti in gradu p successorium edictum,sufficit,qđ obtinēs primū locum fuerit erheredatus:z sic ex eius p̄sona ius querelandi habuerit initium:qz postea illud ius deuoluitur ad sequētes p successorium edictum.l.j.in prin.z per totum de success.edic. ¶ Vltra Bar.(vt nihil opportunū amittat.)quito quero an supr̄ascripta cōmunis conclusio,que admittit nepotē preteritum ex filio erhr̄dato excluso ad querelandū p successorū edictum procedat hodie de iure nouo authēticorum:Cū hodie ita demum querela competat z testamētum valeat, qñ in erheredatione adiecta est expresse causa legitima, vt in §.aliud quoqz capitulum.in authentico vt cum de app.cogno.quod procedit non solum in erheredatione expressa,sed etiam in ta-

65 cita,† vt in preteritione matris z linee materne,que habet p erheredatione,vt in §.inf̄. Insti.de exhereda.li. Hā hodie si filius pretereat a matre sine causa legitima expressa, testū matris est nullū,nec est opus querela.d.§.aliud quoqz capitulū. iūcto.§.finaliter hec obseruata non fuerint.z ita declarat glos. singu.z approbata in verb.nolunt.in §.exhr̄datos.in auth.de here.z fal.Bar.in aut.ex cā.in ij.q.C.de lib.pret.z in l.filio pre-

terito.j.ti.j. ¶ Solus Raph.cu.in d.l.si quis posthumos.§.j. in vtraqz lectura dicit se ex cōi opinione doc.singulariter inferre.q hodie est vnus casus sing.z peregrinus in quo cōpetit querela ex persona ꝓpria ei.q non est exhr̄datus.sz preteritus sine vlla insertione cause.z sic sz eā vbicūqz quis venit ad querelā p successorium edictū non requiritur.etiā hodie ista ratio cause legitime.z dt Rap.cu.q non memmit vidisse,nec vnquam audiuisse ab aliquo.z qđ etiā non tangit̄ per scribētes in d.aut.ex causa.sed quod istud est addendum ad illam aut.

66 †Adde q ante Raph.cu.Bal.qui nihil iquozuit in repe.d. l.pater filium.in vlti.opp[illegible].tenet.quod etiam hodie vz exheredatio.vel preteritio sine cause expressione.quando erheredatur vel preteritur ille qui non tz primam locum tenet post mortis testatoris.z sic non erat de necessitate instituēdus.vel exhr̄dandus.z consequēter non reddit testamētum non solenne.z dicit q istud non viderunt antiqui doc.Idē etiam voluit Bal.in repe,huius.l.z in l.posthumorum.ad fin.j.ti.i.sequitur simpliciter Alexā.in aut.non tz.vbi ego etiā aliquid tetigi.C. de lib.prete.Ita etiam tz Benedic.de Plumbi.in re.d autē. er causa.z in effectu tenet Bn.de periglis in repeti.huius.lz videatur primo reprobare Bal.sed postea in effectu tz idē.o proxime fenni.Et sic isto casu poterit per heredes probari cā legitima ad exheredandū.vel preteritandū. Quis illa non fuerit per testatorem in testamēto inserta.prout alias inquiritur per iura noua authenticorum.§.proxime allega.

LEX XII.

1 ¶ Extractus de corpore matris mortue,qui erat preteritus rumpit testamentum.

4 Licet extractus de ventre matris dicatur natus,tamē mater non dicitur eum peperisse cum iam esset mortua.

6 Mulier dicitur peperisse que in puerperio decessit.z nu.7.

8 Non natus habetur pro nato fauore testamenti conseruādi.

13 Natus in sexto mense licet viuus,tamen non pōt viuere,z ruмpat testamentum.14.

15 An dicat natus ille cuius medietas corporis venit extra ventrem matris z viuit.

Quod dicitur. Etiā exsecto vētre matris extract⁹ si sit preteritus.z in potestate p̄is rūpit testū dūmodo sit natus cū spiritu.lz non integro corpore.h.d ¶ Iter.ibi qđ 82. Adde ter.in l.si filius qui in potestate.§.eo.z in l. Gallus.§.in oībus.z in l.inter cetera.j.e.z in l.j.cū similib.ff. j.Et qđ dicit tert.filiū natū rumpere testū.intellige sane.si sit preteritus.vt in iuribus prealle.si aūt non nascat, non rūpit testū.l.vrotis abortu.C.de posth.here.inst.ideo dubitatur in ter.quid.si fuit extractus de vtero matris iā mortue.cū nō vi-

1 deat proprie natus,an si sit preteritus rumpat testū p̄ris.et decidit in hoc ter.q;sic.z in l.posthumus.ad fi.prin.§.de inof. test.z in l.j.§.si qua pregnans.j.vnde cog.z in l.j.§.sed z si matris exsecto.j.ad orfi.z vide text.in l.vetat lex regia.§.de mor. inferē.que secundum Albe.ibi non reperit alibi.z Julius primus romanorū imperator Cesar dictus est:eo q̄ ceso mortue matris vtero extractus fuerit.a quo imperatores sequentes vsqz ī hodiernū diē dicti sunt cesares. ¶ Et sic not.er hoc

2 ter.† q dz natus qui de vētre matris mortue violēter extract⁹ ad lucē cū anima peruenit.adde qđ talis extractus de vtero nihil differt a nato fm Bal.in consi.cxxviij.prime partis inc. ad intelligētiam quorū dubiorū.circa fi.qđ consilium est errore duplicatū,in consi.cxiij. v.vol.inci.ꝓponitur qđ quidaz ser Simon. Alibi tenet Bal.in l. fina.C.de suis z legi.q qui exsecto ventre matris proueniunt ad lucem, quantum ad matrē non sunt nati:qz non sunt vna matre nati.pater aūt suū opus complent in conceptione,vñ quantū ad patrē ꝓprie sunt nati lz iurisconsultus talē differētiaz non comprehēdat in l.etiā ea mulier.j.de ver.sig.Et ideo si quis acquireret emphyteusim vel feudū pro fe.z filius suus ex se nascituris,veniret etiā liberi de ventre matri secti fm Bal.ibi.Idē tz Pau.de castr.hic in vna lectu.referēs se ita de facto consuluisse.z sequit̄ etiā Ale.

3 hic. ¶ Alibi dicit Ang.in consi.ij.inci.Simon notarius.q̄ omnis dispositio loquens in posthumo nato habet locum in posthumo execto de ventre matris p istum ter.z sic per istus ter.videtur consuluisse gl.in l.posthumus.ad fi. prin.de inoff. testa.que singulariter tenet quod extractus de ventre matris secto,non dicatur proprie posthumus.z sequitur ibi simpliciter Ang.z retuli etiaz in rubrica.§.eo.credo quod male dicat

4 per istum text. ¶ Limita istum text.† quod licet extractus de ventre matris dicatur natus vt hic:tamen mulier nō dicitur hoc casu eum peperisse,cum tam esset mortua,z sic nihil egerit,vnde relictum faceum multeri si filium peperit aut subitus turio hoc modo facta,non haberet tunc locuz,quādo exsecto

ventre

ventre matris fuit extractus.tex.est in l.anniculus. in §.fin.ĵ. de verbo.signi.vbi dicit tex.falsum est eã peperisse cui mortue filius extractus est.z ita tenet Ange.hic.z in prealleg. consi.ij. Alibi no. Bal.in l.Arethusa.ad fi.ff.de sta.ho. facit differen-
5 tiã†an dispositio loquatur per verbũ peperit,z non verificaẽ in secto ex vẽtre matris mortue d.l.anniculus.§.fin.secus si lo quereẽ de muliere habẽte filiũ.tex.est i l.etiã ea mulier.ĵ.de vb. sig.vbi dt tex.ꝙ mulier diciẽ filiũ habere dum moreret que ex ciso vẽtre edere possit. ¶ Seducẽdo nũc p̄dicta ad actũ pra-cticuz:adde qd alibi egregie cõsuluit Bal.in cõtingentia facti in pulcherrimo casu.in cõsi.cxxiij.prime partis.inci.vba testa mẽti sic dicũt zc.testator instituit vẽtrẽ vxoris si grauida eẽt, z filiũ masculũ peperit vnũ vl plures eos equalib9 portionib9 sibi hẽdes instituẽdo, si aũt vxor grauida nõ eẽt,z nõ pepere rit vel si pepererit z i pupillari etate decesserit vl añ legitimã etatem testandi,vt casus habeatur clarior,tunc bona sua reli
6 quit fabrice ecclesie sancti Michaelis:accidit casus † ꝙ vxor testatoris,que erat grauida decessit i puerperio, z ea mortua masculus fuit extractus de vtero qui nõ vixit nisi vno die,vel minus,queritur an sit loc9 dicte substitutiõi facte de pia cã: an vero admitti debeãt venientes ab intestato:Et videtur ca sus ad literam ꝙ non sit locus substitutioni.in d.l. anniculus.
7 §.fi.In contrarium videtur expressum†qd peperisse dicitur mulier que in puerperio decessit.l.arethusa.cum l.seq.ff.de sta. ho.refert Bal.super hoc passu dubitasse aduocatos Lucane ciuitatis vbi iste casus euenit in facto, sed ipse consuluit pro ipsa fabrica.Et dicit ꝙ cõsiliũ suum est ipsa veritas.Et in fine cõsilij subdit,ꝙ q cõtrariũ cõsuleret recederet a veritate,z de ficeret in vero intellectu legũ,z nõ bñ põderaret vba testamẽ ti q in se magnũ põdus habẽt ad cognoscẽdũ qd est. ¶ Mo-ueẽ Bal.precipue q testator instituit vẽtrẽ vxoris.si grauida esset.Ista oratio est pfecta. vñ qcquid postea adiungiẽ, est q-dã dmõstratio,q nõ vitiat,lz per aliũ modũ rei demõstrate ve rã notitiã habeam9,vt est casus in l.Titi9. §.luci9. ĵ. e. Adde tex.i d.l.annicul9.§.fi.q fortiter vrget ad oppositũ.Rñdet bal. dupliciter. Primo ꝙ ille.§.dz intelligi i extraneo nõ aũt in fi-lio testatoris z sic qñ testor relinqueret mulieri extranee si pa reret vel amico suo sub eadẽ cõditione,sz qñ pater instituit fi lium tũc nõ habet locũ ille.§.fi.cũ talis filius habeaẽ pro nato aũꝙ sit extract9 de vẽtre matris mortue,prout ibi dicit tene-re Old.in sua lec.Itẽ propter naturalẽ affectionẽ.que habeẽ erga filiũ siue nascaẽ naturaliter siue violẽter extrahaẽ d vẽtre matris mortue.idẽ dz esse. ¶ Secũdo rñdet Bal. ꝙ ibi i d.§. fi.testator nõ disposuit erga ventrẽ vxoris.sicut in casu p̄senti. Et subdit ꝙ ista secũda respõsio est clarissima. postea circa fi-nẽ cõsilij dicit plus ꝙ dictus.§.fi.nullo modo tãgit casum pre
8 sentẽ.†De isto cõsilio facit mentionẽ ipsemet Bal.in l.fi.C.de suis z legi.vbi dt,ꝙ qcquid sit quo ad vocis significationẽ, tñ quo ad realitatis effectũ,z fauorẽ testamẽti cõseruandi cõpre hẽdit etiã extract9 ex vtero matris mortue:eo q tũc nõ natus habetur pro nato.vt l.fi.C.de posthu.z her.inst.z l. Titius.§. Lucius.z ita dicit se ꝯsuluisse in ciuitate Lucana.licet quidã dẽte canino studuerit cõsilium lacerare fm eum.z est in consi. ff.priori.alleg. ¶ Addit ꝙ illud cõsiliũ Bar. formaliter refert Sali.in l.fi.C.de posth.z her.inst.licet nõ allegat quotã, nec di cat in quo loco sit illud cõsi.Bal.z vltra Bal.mouetur Sali. q testator istituit vẽtrẽ vxoris vt p̄teritionẽ euitaret l.placet. ff.eo.z qd adiecit si masculũ pareret nõ fecit vt cõditionẽ face re vellet in pariendo seu in modo pariẽdi:q tũc non eueniret in casu sectionis:sz voluit vt quomodo vẽter vxoris esset ple-nus:dũmodo nascaẽ masculus ille sit heres,vnde habito effe ctu nõ curam9 de modo l.mater.C.de instit.z substi. z q mẽtẽ magis spectamus ꝙ verba l.cũ virũ.C.de fideicõ.Ad d.l.anni culus.§.fi.rñdet Sali.alio modo,vltra Bald. ꝙ procedit vbi mẽs testatoris nõ repugnat,als sec9,vt in casu p̄senti. ¶ Istã decisionẽ Sali.simpliciter sequitur Alex.hic, sed eã aliter re-fert.z in alijs terminis format quã Bal.aut Sali.loquãtur,z sic nõ bñ recitat ab ista decisiõe Bal.Sali.durum esset in pra-ctica recedere,cum non habeat contradicentem. Et per eã fa uetur validati testamẽti:ergo videẽ tenenda,cum etiam in du bijs opi.illa sit tenẽda per quã sustineẽ testamẽtũ l.si pars.de
9 inof.testa.z ar.c.fi.de re iud.†Itẽ si testator fuisset interroga-tus de isto casu,aut de eo cogitasset verisimiliter idẽ disposuis set ergo habeẽ p disposito.l. Titius.§. Lucius . vbi late diceẽ ĵ.e.gl.in l.tale pactũ.§.fi.cũ si.vbi dixi.ff.de pac. ¶ Ego tñ du-bito de ista decisiõe.primo p tex.apertũ,z ineuitabilẽ in d.l.an nicul9.§.fi.z in d.l.etiã ea mulier.ĵ.de ver.sig.z solutiões.Bal. z Sali.faciunt manifestã violẽtiã,z restitutionem ad illũ text. Secũdo q ista institutio est facta sub pluribus cõditionibus
10 vez si vxor grauida erit,z si masculũ pepererit, † vñ requiriẽ cõcursus vtriusqz copulati.per regulã.l.si heredi plures.ĵ. de cõdi.insti.vñ.lz prima cõditio euenerit,q vxor fuerit pregnãs tamen deficit alia:q vxor non peperit filium masculuz.ex quo mortua est in puerperio,lz ex secto vẽtre vxoris extract9 sit.d. l.annicul9.§.fi.vñ iste casus fuit omissus a testatore,z sic i isto casu omisso posthumus repereriẽ esse preteritus:ergo testamẽ tũ est nullũ.z per cõsequẽs etiã substitutio corruit,vt.l.cõmo-dissime.ff.eo.z vt ibi dicit Bar.cũ institutio fuerit facta de per sona incerta,scz quo nasceẽ cõditio cẽsetur habere vim nõ solũ conditionis sed demonstrationis,vnde deficiente tali condi-tione talis persona nullo modo cẽsetur instituta sed preterita ergo testm̃ nullũ.ita ibi formaliter tz Bar.per illum tex. cum quo alij cõiter tenẽt.z sic illud in quo se fundat Bal.in prealle gato consilio,ꝙ illa alia verba faciũt demonstrationem,retor queo ꝯ Bal.p tex.z doc.Bar.i l.cõmodissime. ¶ Tertio ad-uerte ꝙ Sal.i d.l.fi.C.de posth.he.insti.lz prio videaẽ sequi cõ
11 siliũ Bal.tñ postea i fi.tz,ꝙ†ex quo illa verba, si grauida non esset,z filiũ nõ pepererit,nihil disponũt i vtilitatẽ vẽtris,sz ex tranei instituti.Et tũc,q talis cõditio nullo casu inerat,cẽseẽ voluntaria,z immutabilis a sua forma.z isto casu fm eũ hz lo cũ d.l.anniculus.§.fi.ita vr ibi vltio loco Sal.residere. Sz ad hoc vltimũ posset facile rñderi : ꝙ imo substitutio pupillaris est mer9 fauor,z p̄uisio vẽtris seu pupilli.vt inst. de pu.sub.in prin.z §.igitur. ¶ Scdo principaliter põdera tex.ibi si nõ in-tegrũ animal.itellige quo ad mẽbra:q nõ hz oia mẽbra corpo ris itegre formata:puta q caret vna manu vel vno pede,z sic nõ curam9 an fili9 extractus de vtero matris mortue sit inte-ger corpore quoad membra vel nõ dũmodo sit editus cũ spiri
12 tu,z sic cũ anima vitali.†Itẽ exigiẽ ꝙ perfecte exiuerit mrñuz vterũ.vñ si esset seminatus:puta q medietas corporis exiuis-set de vẽtre z viueret aliquo momẽto,nõ diceret nat9 nec rũpẽ ret testm̃ vt est tex.in l.pe.circa fi.in verbo si viu9 ad orbẽ tot9 pcessit.C.de post.he.inst.z dicit Bar.hic in fi.qd istã qõnẽ fe-cit vni scholari in priuato examine,z qd ne sciuit rñdere. Itẽ i tellige tex.pcedere qñ hz formã humanã. sec9 si declinaret ad mõstrũ vel prodigiũ.vt hic in gl. fi.puta q nasceret cũ capi-te vituli.vel equi. ¶ Tertio itellige tex.pcedere,qñ nõ est inte grũ animal corpore.z sic quo ad mẽbra.sec9 si tempore , puta
13 q nat9 est sexto mẽse,z nihil tetigit d septimo.†quo casu licet nascaẽ viuẽs,tñ cõstat eũ viuere nõ posse:q nimis propere na tus est l.intestato.§.fi.ĵ.de suis z legi. z sic nõ debet dici nat9 sz abortiuus.l.vxoris abortu.C.de post.her.inst. Et consequẽ ter p̄terit9 nõ rumpit testm̃,vt est tex.i l.septimo mẽse.ff.de sta. ho.Sz i ista l.lz nõ sit natũ itegrũ aĩal:puta q dficiat vn9 pes vel vna manus:tñ põt naturaliter viuere:nõ tũc p̄terit9 rũpit testm̃.z ita ẽt tz Rap.cu.z Alex.hic.Pau.de ca.z Alex.in l.pe. C.de posth.he.inst.vbi dicit Pau.de ca.habuisse de facto.z ita tenet quicquid hic teneat Ang. ¶ Et vltra p̄dictos doc.add ꝙ idẽ ẽt tenet Christ.de castel.hic,q dicit ꝙ de hoc vidi dubi-
14 tari in collegio Papie,†an part9 nat9 in sexto mense añ septi mũ q nimis ppere nat9 decessit, an rũpit testm̃.z tenet qd nõ q nõ cẽseẽ natus,per d.l.pe.C.eo.vbi tex. requirit copulatiue ꝙ sit perfecte natus totus,z viuus.vnde nõ nasciẽ pfecte qui nõ nascitur in termino in quo potest viuere d.l. septimo mẽse. ¶ Extra gl.Bar.format tres qõnes q.oẽs decidunẽ per text. in l.pe.C.e.z si queras quid differat prima ꝙ a tertia,dic ꝙ in
15 prima querit Bar.de natiuitate,†an dicaẽ nat9 ille cuius me-dietas corporis venit extra ventrez matris,z viuit. In tertia querit de ruptura testamẽti an talis seminat9 viuẽs z postea moriens rumpat testm̃.z sic prima qõ loquitur de natiuitate z tertia de ruptura testamẽti, Realiter tamen nõ videtur Bar. defendi a superfluitate,q vnuz sequitur z influitur ex altero. Nã si perfecte nascitur viuẽs,sequitur necessario: ergo rũpit.

LEX XIII.

1 ☞ Si vendidi equam pregnãtẽ cum pacto ꝙ si pareret pul lum masculum pertinet ad me venditorem.si vero feminaz ad te emptorem.si contingat ꝙ peperit vtrunqz. s.masculum z fe minam de equitate debet inter eos diuidi partus.

2 Potestas legitimandi concessa comiti palatino est beneficiũ superioris,z sic est latissime interpretandum.

Si ita scriptum. ¶ Prouisio facta in casibus separatis ex integrate porrigiẽ ad cosdẽ simul cõcurrẽtes.h.d.vsqz ad
1 §.regula. ¶ †No.prio ex isto tex.q sub simplicibus contine-tur casus mixtus de equitate , z non de rigore sic vbi agitur de fauore : tunc humanitatis intuitu comprehenditur casus mixtus,z si istud pcedit in fauorabilibus , z vbi equitas sug-gerit:alias secus l.vim passam.§.p̄scriptione.ĵ.de adul. ¶ Cõ tra istud no.z istũ tex.fortiter videtur obstare tex.in l.si ita fa-cta.ĵ.ti.j.vbi in exheredatiõe,z sic in materia odiosa:vt l.cũ q-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dam.ĩ.eo.tũ sub simplicibus continetur casus mixtus.z illum
ter.tenet ingenue Raph.cu.hic,q nõ solũ de equitate,sed etiã
de vigore prouisio facta in casibus simplicib⁹ cõprehendit ca
sum mixtum.Sed certe obstat iste ter.in verbo lz subtili iuris
2 regule,z in verbo humanitate suggerente. ¶ †Et ex ter.in d.
l.si ita facta,rñdet Bar.z Jmo.ibi,q testator ibi dixit si filius
nat⁹ natuę sit exheres esto,illud ve, accipiẽ pro z.z sic vtriq;
natis testm̃ nõ rũpitur.¶Vel dico,q lz exheredatio sit odio
sa tñ illud ibi principaliter disponitur vt testm̃ sustineat,z istud
est fauorabile,prout tz Bar.in l.cũ auus.in vlt.q.ĩ.de condi.z
demõ.z hoc respectu ibi cõtinetur casus mixtus, dicit plen⁹
de hoc in l.ij.in prin.post gl.z doc.ibi.ĩ.de ver.obl. ¶Et qõ in
fauorabilibus sub simplicibus cõtineatur casus mixtus.facit
3 q decidit Bal.in l.fi.C.cõia de leg.†q si pater in testamẽto re
linquat filio libros medicine si in ea profecerit z efficiatur me
dicus,z libros legales si profecerit in legibus si contingat q
efficiatur medicus z legista,z sic in vtraq; sciẽtia profecerit:q
vtroq; habebit,z sequit simpliciter Alex.hic z in l.titie terto
res.circa fi.prin.ĩ.de leg.j. ¶Item per istum ter.decidit Bar.
4 questionẽ in l.si extraneus.de condi.cau.da.†qõ si venditi tibi
equam prægnantem cum pacto q si pareret pullum masculũ
qõ pertineret ad me venditorem:si pareret feminã pertineret
ad emptorem:z si peperit vtrumq; z pullus masculũ z feminã
q iste partus debet ex equitate inter eos diuidi.per istam l.z
sequuntur Albe.de rosa.z Bal.ibi de hoc plen⁹ dixi. Remit
to me ad ibi dicta. ¶Limita singulariter istum ter.vt pcedat
fauore institutiõis z testamẽti cõseruandi.Alĩ nõ procederet
in fideicõmisso qõ est onus z grauamẽ.ita singulariter limitat
Bar.in d.l.cum auus.in vlt.q.ĩ.de condi.z demon.qõ valde si
gna.¶Scõo no.in ver.si vero filia.fm Bar.z Bal.q iste con
iunctiones aduersatiue,si vero.an añt,sed si,q si,z similes nõ
solum importãt diuersitatẽ in facto.z sic denotãt diuersũ ca
sum,vt per Bar.in l.hoc amplius.ĩ.de his añt.ĩ.de dã.infect.
sed etiã importãt q vno casu existente nõ habeat locũ dispos
tio facta in alio casu.Et ideo tũc nunq̃ inducitur repetitio le
gatorum precedentiũ fm Bal.in l.in repetendis.in vlti.q.ĩ.de
leg.iij.¶Expeditis textualibus capio gl.fi.in verbo humani
tate,quã diuide in quatuor partes.In prima declarat ter.in
secunda oppo.z nõ soluit.In tertia allegat quinq; concordã
tes ad ter.In quarta z vltima rñdet tacite questioni.secunda
ibi.sed argumentũ cõtra. ũ.eo.cõmodissime, tertia ibi,z facit
quarta z vltima est ibi,lz si nullus nascat.¶In ea.gl.ibi lz ar
gumentum cõtra l.cmodissime. respõdet q ibi testator prouī
dit in vno casu simpliciũ tãtum:hic autẽ prouidit in duobus
casibus separatim.Ideo si euenat simul coniuncti dispositio
trahitur ex presumpta voluntate defuncti ad vtrunq; casum,
z sic ad casum mixtũ.vt hoc ter. ¶Inducit Bar.ad qõnẽ q
5 Bono,disputauit Jo.cald.†si papa vel Imperator cõcessit le
gato potestatez legitimãdi natos ex adulterio znatos ex ince
stu z q̃ringat q aliquis sit natus ex adulterio incestuoso,z sic
simul concurrat vtrunq; vitium,an poterit eum legitimare.
Ista lex secunduz predictã sol,videtur facere q sic. Bar.dicit
q imo facit in contrariuz,si recte inspiciatur,Ex quo vult iste
ter.q fm iuris rigorẽ ꝓuisio facta in casibus separatis regu
lariter nõ trahitur ad casus simul coniũctos,z remittit se de
ista,q.ad l.ij.in prin.ĩ.de verb,obl.vbi Bart. examinat. ego ibi
plene posui,ad ibi dicta me remitto. ¶Aduerte q ex alio nõ
videtur iste ter.facere ad qõnem predictam,cuz iste ter.loqua
tur fauore institutionis z testamẽti conseruandi.z sic nõ pce
dit in fideicõmissis in quibus cessat talis fauor.ita formaliter
tenet Bar.in l.cũ auus.in vlt.q.ĩ.de cond.z demon.quã etiã su
pra retuli,ergo nihil ad propositũ primilegij legitimandi,vbi
non agitur de annullatione primilegij nec de eius conseruatio
ne.Ex aduerso.qõ imo iste ter.faciat,ptz: qr ista videt esse ma
teria fauorabilis,cum beneficia principũ sint fauorabilia z la
tissime interpretanda.l.pe.de constit.prin.z c.olim ibi. de ẏb.
6 sig.ita z tz ipsemet Bar.in d.l.ij.in prin.ĩ.de ver.ob. ¶†Pon
dera diligẽter,z valde no.q potestas legitimandi concessa co
miti palatino est beneficium superioris.z sic est latissime inter
pretandum.Adde no.Ang.in consi.cvij.inci.comes Brandi
sius.Alex.in consi.pe.v.vol.inci.perspectis verbis dicti primi
legij.z sic potestas legitimãdi actiue est fauorabilis, tñ ipsa di
spensatio cum illegitimo est odiosa.c.j.z ij. de filijs preb.in vj.
7 secundum Jmo.z Alex.in d.l.ij.in prin.z Alex.hic. ¶†Simili
ter potestas concessa conferendi beneficia censetur esse fauo
rabilis.z ideo extendẽda.c.duduum.in prin.cum gl.in verbo be
neficia.de preb.in vj.quamuis ex parte illius cui debet confer
ri sit odiosa z stricte interpretanda.c.quamuis.primo.eo.tit.z
lib. ¶Similiter dispensatio est stricti iuris odiosa quo ad il
los cum quibus dispensatur.dicto.c.j.z fi.de filijs presby.i vj.
z c.quod dilecto.de consang.z affi.secus quo ad illum cui con
ceditur,potestas dispensandi:qr est large interpretanda c.fi.z
ibi Abb.ad hoc no.de simo.acceda,q primilegium legitiman
di:qr neminem ledit,est defendendum,vt no.Bal.in l.i.in pn.
per gl.ibi de tu.z cu,da.ab his.reliqua quo ad istum articulũ
dixi late in d.l.ij.in prin.ĩ.de verb.obl.
4 ☞Relicta in testa,nihil valent si hereditas non adeatur.
5 Heredis appellatione simpliciter intelligitur de vniuersali.
6 Alienatione serui instituti adimitur libertas lz nõ hereditas.
8 Legatum relictum seruo cum libertate potest adimi sine eo
qõ libertas adimatur.
14 Donec testamentum est in fieri antequam perficiatur nihil
potest dici datum prius.
15 Si testator faciat duo testamenta valida primum tollitur per
secundum etiam nulla facta mentione de primo.
16 Quod adimitur in eodem testamento non videtur datum z
quando videatur adimere.nu.17.18.z 19.

§.Regula. Quãdo libertas z hereditas simul ser
uo relinquit nõ põt vna sine altera adi
mi.h.d.Cogita quid iste §.facit ad materiã pũtis tituli. cete
1 nihil z sic videt inepte posit⁹ in hoc ti.†cũ tũ leges debeãt sub
congruentibus titulis situari.l.ij.ĩ.de statu ho.z l.imperato
res.de in diem adiec.z iste.§.congruẽtius fuisset positus in ti.
ff.de he.instĩ.cum nihil habeat commune cum materia nostra.
¶Ho.primo ex isto ter.q quando dominus instituit seruum
suum insolidum cũ libertate non potest postea alteram ipsarũ
sine altera adimere:nec per hoc quod vnam ademerit cẽsetur
voluisse aliã adimere:remanet ergo illa que adepta est virtute
alterius nõ adempte. ¶Ratio fundamẽtalis huius ter.est in
vtroq; membro z dationis ademptionis: quare vna sine alia
a principio dari nõ põt. Itẽ quare ex post facto vna sine alia
2 similiter adimi non põt. ¶†Ratio primi est,qr isto iure here
ditas sine libertate seruo proprio dari non poterat.inst.de he.
instĩ.in prin.z l.sed z si in cõditione.§.seruus alienus. cum gl.
3 ĩ.de here.inst.†Ratio rationis est:qr seruus quo ad ea q̃ sunt
iuris ciuilis pront est hereditas pro nihilo reputat.l.quod at
tinet.ĩ.de reg.iu. Itẽ libertas sola sine hereditate in testõ dari
non potuisset,si eiñ dedisset solum libertatẽ in testõ post quam
aliũ heredem non instituit non fuisset heres per cuius aditio
4 nem cõfirmaretur datio libertatis facta in testõ,†Ergo nihil
valet in testamento relictum,si non adeatur hereditas.l.si ne
mo.ũ.de test.tu,z l.si nemo.de reg.iu,z l.eam quã.C. de fideicõ.
stat ergo quod i hoc ter.cũ mysterio vtraq; hereditas z liber
tas fuit relicta seruo proprio in testõ.z sicut vna sine alia nõ
potuit a principio relinquirita etiam vna sine alia non potuit
postea adimi. ¶Ratio secundi,z sic ademptionis est,nã si te
stator ademisset solum libertatem non potest seruus qui ha
bet ꝑ mortuo sine libertate esse heres. l.j.C.de necessa.seruis
her.inst.z dixi supra.Itez si ademisset solũ hereditatẽ:certe cũ
nullus alius esset heres nõ potuisset relictũ libertatis sine adi
tione hereditatis cõfirmari z valere d.l.si nemo. z a seipso adi
mi nõ potest:prout etiã dicit Bar.in l seruo,in fi.ĩ.de adimen.
leg.z sic cum vnuz sine altero in testamẽto stare nõ possit adẽ
ptis facta de vno solo vitiatur. Ista est in radice ratio funda
mẽtalis huius ter. Itẽ cũ seruus z liber z heres esse iussus ca
piat libertatẽ a semetipso.certe libertas a seipso adimi nõ põt
ita est formalis ter.in l.sed z si conditione.§.ĩ.ĩ.de hered.inst.
z ibi gl.z Bar.declarant rationẽ quare tunc seruus dicat li
bertatem a seipso capere:qr nõ est res hereditaria. ¶Hinc et
ista ratione bñ infertur,q iste.§.non procederet, qñ huic ser
uo dat⁹ esset alius coheres. Hã tunc potuisset adimi viũ sine
altero,z sic potuisset sibi auferri illa pars hereditatis sibi da
ta remanẽte libertate:qr tunc per additionem coheredis cõfir
maretur illa datio libertatis qõ nõ potest esse quando est so
lus institutus,vt est gl.in d.l.sed z si in conditione.§.fi.in gl.fi.
circa mediũ.z ibi Bar.z ita originaliter limitat istũ ter.Bul.
de cu,i l.si vn⁹.§.pact⁹ ne peteret,z ibi Bar.ũ.ꝺ pac. idẽ Bar.
5 hic qui bis hic repetit cũ aliis 2cor.traditis ꝑ Alex. ¶Pro
ista limitatiõe bñ facit iste ter.q dicit liber z heres esse iussus,
sed appellatiõe heredis simpliciter itelligitur de vniuersali.l.
si defensor.§.qui interrogatus. de interrog. actio. z sic text.ex
hoc ptz qõ in hoc ter.nõ habebat coheredẽ. ¶Secõ limita
istũ ter.vt pcedat i adẽptione expressa:sec⁹ in ademptione ta
cita,vt qr seruum instrutum cum libertate alienauerit:nã alie
nando adimitur libertas z non hereditas.l.qui filio.§.fi gs ser
uo.z l.quoties.§.seruus ĩ.de he.inst.z vtrobiq; doct. maxime
Jmo. ¶Rõ,qr tunc seruus est capax hereditatis non ex per
6 sona ꝓpria,sed ex persona dñi in quẽ fuit alienatus:qr capaci
tas vl incapacitas serui pẽdẽt a capacitate vl incapacitate
dñi l.si mihi z tibi.§.regula.ĩ.de leg.j. z sic tunc cessat rõ supra
assigna⁹

assignata ad istum ter. ¶ Tertio limita istum ter. procedere
in hereditate ⁊ libertate: quorū vnū nō pōt cōsistere sine alio
vt hoc ter. ⁊ per rōnem. quam supꝛa assignaui. secus est in lega
to ⁊ libertate. l. seruum filij §. si idem seruus. ⁊ l. si seruus. ⁊ l. si
8 seruo. de adimen. leg. Bar. hic. ¶ † Rō. qꝛ tunc legatū pōt al-
terius aditione cōfirmari, vt declarat Bar. in d. l. si seruus. ī fi.
de adimē. leg. rō rōnis: qꝛ ibi seruus erat legatarius, ⁊ nō hr̄s
9 ⁊ ita habes exuisceratum istuz ter. ¶ † Scd̄o no. ex hoc ter. ꝙ
qñ duo ita se habēt quod vnum sine altero esse nō pōt ⁊ sic nō
possunt nisi connexe produci: sic etiam nō possunt nisi cōnexe
tolli. ⁊ si vnum sine altero tollatur, nihil valet ademptio. ita est
10 ter. no. hic. Adde qđ que nō possunt nisi simul cōferri nō pos-
sunt etiaz nisi simul reuocari: qꝛ ideȝ operatur reuocatio quo
ad reuocandam qđ dispositio quo ad disponēdum ita per istū
ter. decidit Bal. in l. fi. in pe. q. C. de instit. ⁊ substit. ¶ Alibi p
istum ter. dicit Bar. in j. q. per eum disputata que incipit Lu
cane ciuitatis statuto cauetur in decimo argumento secunde
11 partis. † ꝙ quādo duo simul dantur, vel competunt. ⁊ vnū per
aliud est, vnum sine alio tolli non potest: imo sublatū remanet
virtute permanentis. ad hoc etiam allegat. l. j. §. j. j. de adimen.
leg. ⁊ l. per seruum. §. j. in fi. de vsu ⁊ habi. que duo iura pꝛo con
coꝛdanti ad istum ter. ante Bar. alle. glos. fi. hic. ¶ Item adde
illud qñ no. gl. signanda in l. tria pꝛedia. per illum text. de ser-
12 ui. rust. pꝛedio. que notat, † ꝙ si aliqua sunt necessaria in acqui
sitione: quelibet eoꝛum sunt etiaz necessaria in amissione. Idē
tenet Bar. in l. actoꝛ. j. rem rat. ha. cū alijs iuribus ibi allega-
13 tis per Bar. Et sic facit iste ter. in argumentum ſm Bal. ꝙ si
alicui fuit collatus canonicatus ⁊ pꝛebēda, ꝙ nō tenet postea
ademptio facta de solo canonicatu: imo virtute remanentis
pꝛebenda etiam canonicatus intelligitur remanere. sequūtur
Jo. de Imo. Chꝛisto. de cast. ⁊ Are. hic. ⁊ etiam Ange. hic in fi.
licet aliter ponat istum casum. facit qꝛ pꝛebenda est accessoria
⁊ cōnexa ad ipsum ius canonicatus, vt habetur in c. cum. M.
ferrar. de consti. Alibi tñ gl. in c. pꝛeterea. in gl. fi. de offi. deleg.
dicit quod in hoc ter. est specialis fauoꝛ libertatis. Tu dic me
lius rationē esse vt dixi in pꝛecedēti no. ¶ Expeditis textua.
capio gl. in verbo eodem testamento. quam diuide in tres par
tes. In pꝛima dupliciter declarat ter. In secūda ampliat. In
tertia limitat. secunda ibi, nec in alia voluntate. tertia ibi, sed
vtrunqȝ simul. ¶ In pꝛima parte habes duos intellectus ad
ter. pꝛimus quoꝛundam qui intellexerunt in codē testamēto,
scȝ in quo ademit, diuerso tñ ⁊ separato a pꝛimo ī quo vtrūqȝ
relinquit. ⁊ ſm istum intellectum fuerunt duo testamēta. vnū
in quo dominus vtrunqȝ reliquit. s. hereditatem ⁊ libertatem
seruo pꝛopꝛio. aliud postea fuit testamentum in quo alterū tā
tum ademit. ¶ Pꝛo isto intellectu facit, qꝛ si solum vnū fuis-
set testamentum non videtur tunc ademisse. sed dedisse ſm gl.
in l. heredes palā. §. si quid post. s. de testa. qꝛ donec testamētū
14 est † in fieri antequā perficiatur, nihil pꝛius potest dici datum.
¶ Scd̄o ⁊ foꝛtius ademptio, que fit in codē testamēto facit,
vt nō videaẛ datum l. j. §. pe. j. de his que in testa. delen. ergo cū
adimit testatoꝛ hereditatē, est pinde, ac si ab initio nō dedisset
⁊ ab initio valuisset: ergo debet stare sola libertas. ¶ Iste pꝛi
15 mus intellectus nullatenus stare pōt. qꝛ si testōꝛ † fecisset duo
testamēta valida: per secundū esse in totum sublatum pꝛimuȝ
etiā nulla facta mentione de pꝛimo. ⁊ sic sine alia ademptione.
§. posterioꝛe, cū simi. Inst. quibus mo. te. infirmen. ⁊ qñ vtrūqȝ
simul tollitur: tunc non habet locum iste. §. pꝛout tenet ista gl.
in fi. ⁊ bene: vnde tene secūdum intellectuȝ quod iste ter. loqua
tur de vno ⁊ eodem testamēto: pꝛout cantat litera in verbo eo
dem testamento, ⁊ sic dominus pꝛimo loco testamēti instituit
seruum suū heredem vniuersalem cum libertate: postea in eo-
dem testamēto tanq̄ diuerteret ad alios actus ademit alterū
16 ipsoꝛum nō valet ademptio vt in litera. ¶ † Et ad argumēeuȝ
supꝛa factum ꝙ illud qđ adimitur in eodem testamento, nō vi
detur datum. istud est verū quando plene admittitur. ⁊ sic qñ
adimitur eo modo quo datum est, sed si alio modo adimatur,
puta vnum ex connexis tantum. illud fieri nō pōt. l. j. ff. de adi
men. leg. ⁊ ita loquitur iste. §. ¶ Capio gl. fi. in verbo habebit.
quam diuide in tres partes. In pꝛima per viam fallētie remo
uet vnum contrarium. In secūda remouet aliud. In tertia al-
legat quatuoꝛ concoꝛdantes ad ter. secunda est ibi. item secū-
dum Pile. tertia ⁊ vltima est ibi. ⁊ facit ꝙ ⁊ neutrum sine alte
ro. In pꝛima parte gl. ibi. l. si certarum. §. si eodem. aduerte ista
gl. melius fuisset posita super pꝛimo respōso huius. §. qꝛ in mi-
lite bene est speciale quod posset adimere solam hereditatem
absqȝ libertate: qꝛ adhuc competit libertas seruo ex testamē-
to militis. eo qꝛ ad validitatem relictoꝛum in testamento mi-
litis non requiritur, ꝙ ex eo adeatur hereditas pꝛo eoꝛū con-
firmatione l. miles ita. §. fi. de testa. mil. l. ij. §. quisquis. j. de vul.
⁊ pup. qꝛ testm̄ militis nō adstringitur regulis iuris, vt ibi, sȝ
attenditur sola militis voluntas. l. j. de te. mili. Si autem intel-
ligeres istam gl. secundū terminos secundi responsi huius. §.
in quo posita est gl. tunc male diceret. qꝛ miles adimēdo liber
tatē nō posset facere quod seruus sine libertate remaneret he
res. l. neqȝ enim. §. j. de test. mili. Et ita etiā tenet Raph. cu. hic.
17 ¶ † In ea. gl. ibi. nisi euidēs testātis volūtas appareat in cō-
trarium. adde ter. in l. si idem. j. de leg. ij. Et intellige, scȝ ꝙ adi-
mendo vnum velit vtrumqȝ adimere. nā tunc tenebit adēptio
ar. l. illud ⁊ l. nec his. §. heres. de acqui. here. Non autem intel-
ligas quod ex euidenti volūtate posset vnuȝ adimere sine alio
hoc enim facere non posset per rationē fundamentalem quā
18 assignaui. s. in ter. in pꝛimo no. ¶ Et subtiliter diceretẛ ꝙ sem-
per videtur euidēs volūtas testatoꝛis qđ adimēdo vnū videa
tur vtrūqȝ velle adimere: cū vnū sine altero adimi non possit,
⁊ pꝛesumptio est quod qui vult vnū velit aliud, sine quo illud
esse nō possit. ar. d. l. illđ. de acqui. he. rñdet Jo. de imo. ⁊ sequū
tur Alex. ⁊ Are. ꝙ fauoꝛe libertatis dicta p̄sumptio nō surgit
vt hoc ter. qꝛ fauoꝛe libertatis multa statuuntur contra regu
las iuris. §. fi. institu. de dona. ¶ Adde ꝙ isto modo potest ꝓ
cedere gl. canonistarū. in c. pꝛeterea. in gl. fi. de offi. delega. que
dicit, ꝙ in hoc ter. est speciale fauoꝛe libertatis. Iteȝ intellige
istā gl. secundū Bar. qñ talis voluntas esset solennis, ⁊ valida
19 alias secus per ea q̄ tradit Bar. in l. si iure. j. de leg. iij. ¶ † Hic
dubitat Bar. in l. fi. quid si testōꝛ in testō solēni faciat seruū he
redem vniuersalē ⁊ liberum: postea in alia voluntate coꝛā solē
ni numero septē testium neminē instituendo adimit libertatē
⁊ hereditatem simul: an talis ademptio valeat cum ibi non sit
testamētuȝ: ex quo non adest heredis institutio: que est caput
testamēti ⁊ sine qua testamentum valere nō potest. §. ante he
redis. Insti. de leg. ⁊ l. pꝛoxime. in pꝛin. de his que in testa. delē.
nec in codicillis potest directo adimi. l. hereditas. C. de codic.
Bar. non decidit sed eliquit super hoc cogitā dum. Breuiter
tene, quod talis secunda voluntas est nulla: qꝛ hereditas sine
qua libertas adimi. non potest vt hoc ter. non potest etiam si
mul adimi nisi in alio testamēto valido, ⁊ solenni. Et ad hoc vi
de que tradit Bar. in d. l. si iure. Imo. Alex. ⁊ Are. hic cū con-
coꝛ. traditis per Alex. hic. ⁊ in l. sancimus. C. de test. ⁊ in consi.
ciiij. secundi vol. inci. paucis vtar.

1 ☞ Exheredatio q̄ non est cōfirmabilis in vita filij nil valet.
3 Dictio, ⁊, est implicatiua. ⁊ nu. 7.
4 Ius patronatus libertoꝛum non transit ad heredes extra-
neos qui non sunt heredes sanguinis.
8 Testa. in quo filius in potestate est pꝛeteritus valet, ⁊ tenet
de iure pꝛetoꝛio.

§. Testamentum.

Exheredatio, que nō pōt
per aditionem hr̄dis nisi
post moꝛtem exheredati. cōfirmari. est ipso iure nulla. ideo nō
excludit filium a successione libertoꝛū patris. h. d. ¶ Diuidiẛ
in tres partes. In pꝛima poniẛ decisio. In scd̄a ratio decisio-
nis. In tertia illatio. secūda ibi, qꝛ filius. tertia ⁊ vltima est ibi,
quare ⁊ contra tabulas. Et pꝛo intellectu illius tertie partis.
vide ter. in l. si ex patronis. §. Julian⁹. de bo. lib. ⁊ in §. si vero
1 teitm. Inst. de succes. lib. ¶ † No. pꝛimo. ꝙ exheredatio, q̄ non
est ꝯfirmabilis ī vita filij exheredati, nihil valet. rōnē assignat
gl. ibi videbimus. Intellige verū qñ exhr̄datio nunq̄ fuit ꝯfir
2 mabilis in vita exheredati, tūc pꝛocedit iste ter. † secus si ab
initio fuit confirmabilis, licet ꝯfirmatio nō sit actualiter secu
ta tūc valet exheredatio ſm quis filio exheredato. in pꝛin. j. ti.
j. puta qꝛ filius exheredatus sit moꝛtuus anteq̄ adiretur hr̄-
ditas per scriptū heredē. Nā vȝ exheredatio iȝ non fuit actua
liter cōfirmata per aditionē heredis. l. scripto. in pꝛin. j. vñ li.
l. filiū. §. sed cū exheredatio. j. de cōtratab. ⁊ l. si quis filiū. C. de
inoffi. te. ¶ Secūdo pondera ter. ibi quare ⁊ cōtratab. in illa
3 dictione ⁊. † que implicat, ꝙ contratab. datur isti filio ⁊ ꝯtra te
stamentum patris, ⁊ contra testamenta paternoꝛū libertoꝛū.
ratio fundamentalis est: qꝛ ista exheredatio minus rite facta
habetur pꝛo pꝛeteritione. l. nō putaui. §. nō queuis. j. de cōtra
tab. Ideo datur cōtra tab. vt ibi, ⁊ sic non est tractandū de q̄-
rela. secus esset ī vtroqȝ si alius fuisset rite exheredat⁹: vt hoc
ter. a cōtrario. Nā filius patroni rite exheredatus a patre nō
habet cōtra tab. ꝯtra testm̄ liberti patroni. l. queritur. j. de bo.
liber. secus quādo est pꝛeteritus, vel habitus pꝛo pꝛeterito, qꝛ
exhr̄datio sit nulla ex hoc ter. ⁊ in iuribus. s. allegatis. ¶ Et
sic no. ſm Bal. ꝙ filius rite exheredatus a patre nō solum pꝛi
uatur bonis paternis, sed etiam iure patronatus vt hoc text.
⁊ sequitur Chꝛisto. de castel. hic dicens, quod ius patronatus
residet in patre, ⁊ sequitur filiū vt filiū, vt nō heredē extraneū.
Ex quo notat qđ licet ius patronat⁹ nō sequaẛ heredē vt he-
redem extraneum: tamē nō sequūtur filium pure, ⁊ relicte exhe

4 redatum.tex.est hic.¶†Adde,q ius patronatus libertorũ
transit ad heredes extraneos,qui nõ sunt heredes sanguinis.
l.si operarum iudicio,ꝛ ibi gl.j.de ope.lib.Bar.in l.j.de lega.j.
¶Limita nisi sit ius patronatus consistens in nõ faciẽdo pu
ta in nõ vocãdo patronũ in ius sine venia:qꝛ illud benẽ trãsit
5 ad heredes etiam extraneos.l.ij.C.de in ius voc.¶Secundo
intellige hoc esse verum in iure patronatus libertorũ,ꝛ sic lai
corum.ius etiam patronatus ecclesie bene transit etiaz ad he
a redes extraneos.[a] nisi aliud sit factum in fundatione vel dota
tione ecclesie.gl.est in gl.fi.de iure patr.gl.no.in l.si operarum
iudicio.de ope.libe.Bal.in d.l.ij.vbi dixi.C.de in ius vocand.
Abb.in c.j.ꝛ in c.cum seculum.per illum tex.de iure patro.ꝛ i
c.significauit.per illum tex.de testi.ꝛ forte quod in ecclesia ita
fuit statutum vt laici facilius inducantur ad constituendũ vel
fundandum vel dotandum ecclesias:quibus casibus acquirit
ius patronatus.vt declarant cano.pſertim Abb.in rub.de iu
re patro.¶Capio gl.fi.in verbo exheredatus.quam diuide in
quatuor partes prout quatuor remouet oppositiões.secũda
ibi vel petit cõtra tabu.tertia ibi.sed cõtra huic l.quarta.ꝛ vl
tima est ibi.itẽ est cõtra.j.de he.insti.¶In prima parte oppo
nit cõtra tex.q imo testamẽtũ valeat ex quo filius fuit nomi
natim exheredatus ſm formã l.j.ꝛ ij.ʃ.e.gl.ponit rationẽ,qua
re ista exheredatio nõ teneat ibi.ꝛ ita interim est preterit⁹.ista
rõ gl.cõiter reprehẽdit p Bar.ꝛ alios:qꝛ ea attẽta sequeretur,
qd vbi heres institueret sub cõditione,ꝛ filius exheredaret q
testamẽtũ esset nullũ quasi,filius interim sit preteritus donec
eueniat conditio instituti,qd est cõtra.l.nam ꝛ si sub cõditiõe.
ꝛ l.si qꝛ filio exheredato.in prin.j.tit.j.imo fortius sequeretur
attẽta rõne gl.ſm Pau.de ca.q nulla exheredatio vnq̃ tene
ret:qꝛ semper inter testm̃ ꝛ aditionẽ hereditatis extraneo hr̃
de est dare mediũ ꝛ illo medio pte fili⁹ esset pterit⁹,ꝛ sic testm̃
esset nullũ.¶Sz tu aduerte,q gl.in l.iij.§.fili⁹.i verbo submo
uebitur.ʃ.eo.tenet eãdem rationẽ ꝛ Bar.ꝛ alij cõmuniter ibi
sequũtur,ꝛ dicit ibi Bar.q istam rationem innuit ibi text.ꝛ sic
Bar.ibi ꝛ doc.approbãt istã rationẽ.Sz Bar.ꝛ doc.reprobãt
nemo aduertit ad istam contrarietatez.ꝛ si diceretur q ibi fit
diuersus casus a nostro:qꝛ ibi illa verba,qsqs mihi heres erit.
faciunt conditionem:certe etiam dies incertus facit cõditio
nẽ vt dicã.j.in vltima parte hui⁹ gl.¶Scdo ꝛ fortius ibi hr̃s
institutus poterat qñcunqz volebat adire hereditatẽ,ꝛ sic ẽt
statim sine vlla dilatiõe hic aũt nõ poterat statim adimere sed
demũ post mortẽ filij exheredari.ꝛ sic hic cadebat necessariuz
interuallũ ꝛ tempus medium,ibi nõ.Item hic poterat cadere
maius interuallũ anteq̃ filius moreretur,ꝛ sic antequã heres
posset adire.ibi nõ:cũ statim p sua voluntate posset adire.Itẽ
illa cõditio:ꝛ sic dilatio quodãmodo tacite inerat:dixi quodã
6 modo,ꝛ nõ simpliciter per ea que ibi tradunt.†hic aũt istitue
re heredẽ post mortẽ filij nullaten⁹ tacite inerat:sz pl⁹ plz re
probatio istius rõnis gl.per pdicta.¶Dic ergo rationẽ ſm
doc.qꝛ exheredatio facta post mortẽ filij exhr̃dati est frustra
toria:qꝛ impossibile est eaz cõfirmari p aditionẽ viuo filio,sz
qñ institutio est facta sub cõditiõe bene potest viuo filio existe
re cõditio,ꝛ sic exheredatio ꝯfirmari.d.l.nã ꝛ si sub cõditiõe.ꝛ
7 l.si qs filio exheredato.in prin.j.ti.j.¶†In scda parte glo.ibi
vel petit cõtra tab.oppenere cõtra tex.in ver.quare ꝛ ꝯtrata.
nã illa implicatiua,ꝛ,implicat,q huic filio etiã cõtra testm̃ pa
tris daf cõtra tab.Sz istud nõ videt posse pcedere:cũ iste tex.
dicat qd tale testm̃ nulli⁹ est momẽti:ergo ipossibile est q pos
sit cõtratabulari:qꝛ cõtra tab.daf ad rescindendũ l.vt liberis.
in verbo rescisso.C.de colla.sz illd,qd nullũ est rescindi nõ põt
l.nã ꝛ si sub cõditione.in ver.post defectũ.j.ti.j.c.ad dissoluen
dum.de despõ.impu.Gl.respõdet qd tale testm̃ de iure ptorio
8 valet ꝛ tenet.¶†No.istã gl.q̃ expresse tenet,q testm̃ in quo fi
lius in potestate est preteritus vz ꝛ tenet de iure ptorio ꝛ iõ
põt ꝯtabulari:qꝛ si nõ teneret illud qd est nullum nõ posset cõ
tratabulari,vt statim dixi.Sed ista gl.dicit contra istũ tex.ibi
nullius est momẽti.nã si valeret de iure pretorio,vt vult glos.
alicuius momẽti:qd hic negat in tex.¶Posses dicere saluã
9 do gl.q nullius est momẽti verũ est attẽto iure ciuili.¶Se
cundo cõtra gl.facit:qꝛ si testm̃ in quo filius in ptãte est prete
ritus a principio esset validum de iure pretorio:nõ reconuale
sceret ex post facto de equitate pretoria in casibus specialib⁹
vt in l.posthumus.in prin.ꝛ in ver.idẽ ꝛ circa.ꝛ in l.filio pteri
to.j.ti.j.gl.ꝛ doc.in l.fi.C.vnde legi.Et ista per istud fundamẽ
tum reprobãt istã gl.Ang.Jo.de imo.Pau.de ca.ꝛ Aret.hic.
¶Sz ad istud põt facile rñderi sustinẽdo glo.q in illis casib⁹
testm̃ recõualescit ex post facto de equitate ptoria inexpugna
biliter:qꝛ amplius cõtratabulari nõ põt,sed in ꝯclusione glo.
lz testm̃ valeat de iure pretorio:tñ põt cõtratabulari,ꝛ sic nõ
valet inexpugnabiliter.¶Istum articulum an testamentũ in

a ¶Ad heredes extraneos.Et q i⁹ patronat⁹ ecclesie trãseat ad extraneos heredes vltra pdicta adde Abb.in sua dispu.icip.Augerio.ꝛ i ꝯs.iiij.i ci.casus ꝯtingẽtie.j.vo.ꝛ car.in ru.de iure pat.q.vij.ꝛ viij.ꝛ in ꝯs.cxxij.vbi dicitur hãc esse cõem opinionẽ quã ẽt tz Fed.de sen.in consi.suo.cxj.

quo filius in ptãte est preteritus an valeat de iure ptorio:qui
est latus ꝛ disputabilis ad vtranqz partem examinaui ordina
rie ꝛ plene in l.posthumo.C.de contratab.ad ibi dicta me re
mitto.¶In ea.gl.ibi.sed ibi ꝛ alius erat institutus licet Bar.
ꝛ communiter doc.hic transeãt cũ ista so.gl.ꝛ ita etiã soluit gl.
in l.ꝯria.Aduerte ista sol.est vera in se,tñ cõtinet diuinationẽ,
q ibi esset alius coheres pure institutus,ꝛ ita Bar.ibi repre
hendit.Ideo rñde melius ſm Bart.ibi ꝛ sequuntur Christo.
de castel.ꝛ Raph.cu.hic,q in isto tex.titius fuit institutus he
res post mortem filij exheredati,ꝛ sic in vita filij exheredatio
nullo modo est confirmabilis per aditionẽ:ideo nõ valet.ibi
autẽ nepos fuit institutus cum filius exheredatus moreretur
ꝛ sic ibi exheredatio fuit confirmabilis in vita filij exheredati
10 †cum viuens dicatur mori ꝛ moriẽs adhuc viuere.l.qui duos.
in prin.ff.de ma.te.Bar.in l.si quis posthumos.§.j.ʃ.e.ꝛ sic in
vita filij exheredati nepos institutus potuit adire hereditatẽ.
imo fortius nepos in ptãte ex filio exheredato,qñ est institu
tus sine aditione efficit suus heres vt est tex.solennis in l.qui
in aliena.§.interdum.j.de acq.her.ꝛ in l.filius patroni.de bo.
lib.de quo vltimo dixi plenius in l.in suis.ʃ.eo.ꝛ sic ibi nepos
fuit institutus cum filius moreret non aũt post mortẽ filij si
cut fuit hic.¶In vl.parte glos.ibi,hic dicit de die incerta que
remoueri non debet.rõ diuersitatis est ſm Bar.in d.l.heredi
11 tas†qꝛ dies incertus habet p cõditione l.dies incertus.j.de
condi.ꝛ demõ.ꝛ cõditio nõ remoueret de institutione,ꝛ qñcũ
que existat trahit retro.l.qd dicit.j.de testa.mil.ꝛ l.heres qñqz.
de acq.he.ꝛ sic testõr semp dr decessisse intestat⁹ sec⁹,est in die
certa q̃ bñ remoueret de istõne.d.l.hr̃ditas.qꝛ illa nõ trahitur
retro,ꝛ nisi remouet testator decederet p parte tẽporis testa
tus ꝛ pro parte intestatus contra l.ius nostrum.j.de re.iu.

LEX XIIII.

3 ☞Testator substituendo intelligitur tollere ius accrescẽdi.
4 Substitutio etiam inualida impedit ius substitutionis.
5 An in hereditate possit testator prohibere ius accrescendi.
8 Quando test.rumpitur natiuitate posthumi preteriti.ideo
rumpitur vt sibi locum faciat,sed quando rumpitur per que
relam rumpitur facto iudicis.

SI posthumus.

Posthumus nascendo rumpit scdm gradum a
quo est preteritus ꝛ alios ab eo dependentes licet du
rante primo gradu nascat:nec per eius mortem secũdus gra
dus ꝛ ab eo dependentes,cõualidantur.ꝛ si rũpit pars testa
menti,pter pteritionẽ in cõsequentiã totũ rumpit,ꝛ hoc di
cit totus iste tex.vsqz ad.§.qd vulgo.¶Vel sic ꝛ pinguis,ſm
Pau.de ca.Posthum⁹ nascẽdo rũpit scdm graduz,a quo fuit
preteritus,licet nascat eo tpe quo adhuc hereditas non versa
batur in secũdo gradu sed in primo.Nec recõualescit,lz post
hum⁹ decesserit testatore mortuo.h.d.pria pars.¶Itẽ post
humus pter pteritionẽ a scdo gradu rũpit ẽt tertiũ graduz
1 lz ab eo fuerit exheredat⁹ in ꝯñam scdi.h.d.scda pars.¶†Et
si testm̃ rumpitur pro parte rõne preteritionis in cõsequentiã
rũpitur totũ:ne quis decedat pro parte testatus ꝛ pro parte
intestatus,ꝛ sic tũc eã intestati trahit ad se cãm testati.h.d.ter
tia ꝛ vltima pars.Et sic iste tex.hz tres ptes q̃ patet ex sũma
rio.Scda ibi,itaqz.Tertia ibi,nã ꝛ cũ duob⁹.¶In prio ergo
casu fuerũt tm̃ duo grad⁹:a primo fuit exheredat⁹ posthum⁹
a scdo pteritus rũpit ſm gradũ.lz nascatur eo tpe quo heredi
tas versabatur in primo.ꝛ sic nõ posset rũpi illud,q est in spe.
ꝛ sic scdus gradus in quo nõ versabat hereditas vere,sed solũ
quo ad spẽ rũpit vt hic.ꝛ l.si a primo.ʃ.e.ꝛ vtrobiqz no.Bar.
secus,si nec re,nec spe subsit:tunc rũpi nõ potest.l.naz ꝛ si sub
ꝯditione in ver.post defectum.j.ti.j.c.ad dissoluendũ.de desp.
2 impu.¶†In secundo casu fuerũt tres gradus:a primo ꝛ ter
tio fuit posthumus exheredat⁹,ꝛ secũdo ꝛ sic a medio fuit pre
teritus nascẽdo rũpit illũ scdm gradũ pp preteritionẽ,ꝛ in cõ
sequẽtiã rũpit etiã tertiũ q a scdo dependet:cũ scds a pricipio
valuerit ante q̃ nasceretur posthumus.Et sic terti⁹ cepit ab
ipso dependẽtiã a scdo:ergo rupto scdo gradu rumpit etiam
tertius ab eo depẽdens.l.nã ꝛ si sub cõditiõe.§.fi.j.ti.j.¶Et
declarat gl.in l.iij.§.fi.ʃ.e.ꝛ gl.hic in verbo,pertinere.Sz nõ rũ
pitur primus gradus a quo fuit exheredatus:qꝛ nõ depẽdet
a sequẽti sicut ecõtra.In isto ergo scdo gradu oẽs tres grad⁹
sunt perempti.primus,qꝛ instituti repudiauerũt.scds pp pte
ritionẽ.tertius in cõsequẽtiã secundi a quo depẽdet.¶In ter
tio casu fuerũt duo gradus prius duorũ institutorũ a quibus
posthumus fuit exheredatus.secundus duorũ substitutorũ a
quibus posthumus fuit preteritus.Et tũc vno institutorũ re
pudiãte,nõ admittit substitutus:qꝛ substitutio fuit nulla:nec
etiã alius coheres institutus,vt hic in gl.¶Et si dicis,quare
portio instituti repudiata nõ spectat ad cohr̃dẽ p ius accre
scen...

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

scendi postq̃ a primo gradu institutorũ posthumus fuit exhe
redatus, z sic fuit validus. Secũdus vero gradus substituto
rũ erat ruptus p̃teritione. z sic habet[ur] p nõ facto, sz si factꝰ nõ
fuisset, vno ex institutis z repudiãte, eiꝰ portio accresceret alte
ricoheredi. ¶ Respõde sm Bar. in l.pe. vbi ponit[ur] idẽ casus q
hic.j.ti.j. z sm Pau.de ca.hic. Sz ego plenꝰ ponã q testator
censetur prohibuisse ius accrescẽdi postq̃ illi repudiati dede
rat specialem substitutũ: qꝛ testator substituendo intelligit[ur] tol
3 lere ius accrescẽdi eo qꝛ substitutio que est expressa puisio te
statoris impedit iꝰ accrescẽdi q est tacita. l.ij.§.si duo. j.de bo.
pos.sm tab. z l.fi.in prin. z gl.de vul. z pup. z aut. hoc amplius.
C.de fideicõ. †imo fortiꝰ etiã substitutio innalida impedit ius
4 accrescendi sm Are.in l.fi.C.de insti. z substi. allegantem Bal.
ibi ita tenere quem non reperio. Sed tu Uide Bar.i.l.rẽ ideo
iuncti.j.de leg.iij.in ij.parte.prin.in iiij.q. scde qõnis principa
5 lis, tñ qꝛ ista rõ nõ pcedit sine scrupulo: † dubiũ est an in here
ditate possit testator prohibere ius accrescendi. l.si seruus cõ
munis ab extero, cum gl.j.de acqui.he. z plene tradit[ur]. in l.quo
ties.§.fi.duo.de here.institu. ideo pleniorem rationez assignat
Bal. z Ang.in d.l.pe. vbi Moder, sequuntur.j.ti.j. Ang. z A
ret.hic quod ideo impedit[ur] ius accrescẽdi, qꝛ posthumus pre
teritus rumpit gradum substitutionis sibi, id est, ad suam vti
litatẽ, vt est tex.in d.l.naz z si sub cõditione. §.fi. ideo coheres
non admittitur. ¶ Item inquãtum iste tex. in ista tertia parte
dicit posthumũ excludere, intellige sm Dy. z oẽs ideo, qꝛ iam
erat mortuꝰ alias si viueret vt legitimus ab intestato veniret.
6 †Nec isto casu posthumus moriẽs potuit ex potẽtia suitatis
trãsmittere hereditatẽ patris nõ aditã, iuxta.l. apud hostes.
C.de suis z legit. z l.si fratris. C.de iure delibe.eo. qꝛ tẽpore na
tiuitatis posthumi z eiꝰ mortis hereditas versabat[ur] in primo
gradu a quo fuerat exheredatus, z sic tunc cessabat transmis
sio sm Bal. z clarius Alex.hic, quicquid teneat idẽ Bal. z ma
le.in l.ij.C.de lib.prete. quẽ reprobaui in l.si a primo.s.eodem.
7 ¶ †Et ex ista tertia parte nota qd quando testm̃ rumpitur p
pter preteritionem posthumi nati, tũc nõ potest pro parte va
lere, imo necessario rumpitur in totum: per regulam. l.ius no
strum.j.de re.iu. secus quando rumpitur per regulaz inofficio
si testamenti, tunc rumpitur in parte. l.circa.de inoffi. test. ra
tio diuersitatis est duplex. prima sm Imo. Alex. z Are. hic qꝛ
in preteritione est defectus forme nõ seruate. l.inter cetera.j.
eo. qui defectus vsq3 a principio reddit testamentum in totũ
nullum in querela vero nõ est defectus forme, sed pietatis, quã
pater non seruat in filium. aliam rationẽ diuersitatis assignat
8 Bar.in l.pe.circa fi.j.ti.j. † q quãdo testamentum rumpitur
natiuitate posthumi preteriti, ideo rumpit vt sibi locuz faciat
dicta.l.nam z si sub conditione. §.fi. z sic in totum rumpit. Sz
quando rumpitur per querelam: rumpitur facto iudicis: ideo
non rumpitur vltra quam iudex voluerit. vt tangitur per glo.
pen.in l.antiqui.s.si pars here.petatur.

§.Quod vulgo.

Filius institutꝰ in prĩo gra
du in totũ vel in parte, lz sit
preteritus in secundo, testm̃ nõ rũpit[ur]. h.d. Et primo ponit[ur] de
1 cisio. Secũdo illatio. scda ibi. ideoq3. ¶ †Ratio huius tex. est
sm Bar. z alios, qꝛ qñ filius institutus nõ solũ in solidũ, sz etiã
in parte nõ fit ei iniuria: nec põt cõqueri qñ saltez est institutꝰ
in sua legitima. l.parẽtibus. z l.cũ querit[ur]. C.de inoff.test. z scds
2 gradus nõ admittit nisi ipso volẽte. † Item per dationem co
heredis factus est de suo voluntarius in dependentibꝰ ex te
stamẽto l.apud Julianũ. §.idẽ Julianꝰ. j.ad treb. z similiter p
dationẽ vulgaris substituti. l.pap. §.quarta.de inoff. te. z dicã
3 late de vtroq3 in l.si filius heres.j.eo. ¶ †Limita no. istuz tex.
quando filius esset institutus in legitima, sed esset grauatꝰ le
gatis libertatũ, z sic in effectu fraudatus: tũc põt expugnare
secundum gradum substituti sicut in primo nõ esset facta mẽ
tio de eo tex. est no. in l.Papinianus. §.quarta aũt. sm vnã so
lu.gl.ibi.in gl.scda magna ad fi.s.de inof.te. z ibi Bal. z Pau.
de ca.ad fi. z ibidem Ang. qui reputat tenendũ menti. z Pau.
4 de ca.hic z plenius Are. ¶ †Secũdo pcedit iste.§. quãdo filiꝰ
fuit in primo gradu institutus, z a scdo p̃teritus secus ecõtra
qñ in primo gradu esset preteritus, z in secundo substitutus:
tunc primus gradus est nullus: qꝛ si valeret precedens prete
ritio esset sibi nociua: cũ non sit in potestate sua adire ex sequẽ
ti gradu quousq3 potest adire ex primo. l.ex facto. §. Lucius.
5 j.de vul. z pup. z hic i gl.j. Pau.de ca. z Alex.hic. ¶ †Tertio
limita istum tex. vt procedat, quando vulgaris substitutio fit
in eodem testamento in quo filius in primo gradu fuit institu
tus tũc bene valet, vt hic. secꝰ, si vulgaris substitutio fieret in
alia dispositione: tunc nihil valeret: qꝛ esset potius secundũ te
stamentum, quã simpliciter substitutio vulgaris: ideo vitiaret[ur]
ex preteritione filij. Nã qñ testator post testamentum cõditur
vult aliquid addere, vel detrahere oĩa ex integro faciẽda sunt
vt dicit tex.in l.heredes palã.§.si quid post.s.de test. z in l.tri
bunus.§.fi.de te.mili. ita tenent Imo. z clarius Pau.de ca. z
Are.in l.si quis eum.§.j.j.de vul. z pu. per illũ tex.in fi. qui ad
hoc no. quicquid teneat Alex.hic. z ibi. ¶ Secũdo no. ex isto
tex. sm Pau.de ca. Alex. z Are.hic q substitutio vulgaris nõ
dr cõtinere grauamẽ nec esse onus filio: ideo fieri põt in legiti
7 ma vt hic z.j.l.proxima. z l.fi.de cõdi.insti.tratio. qꝛ filius põt
eam excludere adeundo: qꝛ adita hereditate expirat vulgaris
substitutio. l.post aditam.C.de impub. z sic. si filius vult eẽe he
res cessat substitutio vulgaris. l.cum proponas.C.de here.in
sti. secus in fideicõmissaria substitutione, que est onus z gra
uamen qd iniungitur in vita: ideo non potest fieri in legitima
filij. l.coheredi.§.cum filie.in ver. nec fideicommisso. j.de vulg.
8 z pup. ¶ †Tertio no. istum tex. ad ampliationẽ regule, que hz
quod substitutio excludit ius accrescendi. l.ij.§.si duo. de bon.
pos. sm tab. z l.ij.in prin.de vul. z pu. z aut. hoc amplius. C.de
fideicõ. Nam ista regula procedit etiam si volens venire per
ius accrescendi esset filius testatoris nam etiã ipse excluditur
per substitutum. casus est hic tenendus menti.

4 ☞ Exhrẽdatio erronee facta de filio tanq̃ d extraneo nihil vz.
8 Sola nominatio filij patris nõ cõstituit illum quẽ nominauit
in quasi pos. filiationis quãdo verba sunt incidenter prolata.
10 Solus tractatus de aliquo tanquam de filio constituit in qua
si pos. filiationis etiam si non fuerit nominatus.
11 Magis presumitur filius qui alimentatur, quam qui nomina
tur solo verbo filius.
13 Falsa demonstratio vitiat si respicit filiationem in exhereda
tione qua censetur illa causa filiationis.
15 Error testatoris in mẽte retentus nõ vitiat actus legitimos.

§.Si quis ita.

Exheredatio facta de filio tanq̃
de extraneo, pbato errore red
dit nulla. h.d. cũ l.seq. z est tex.sin. sm Rap.cu.hic. ¶ In tex. ibi
quẽ scio ex me natũ nõ esse. Intellige per vehemẽtẽ opinionẽ.
1 Nã illud dicitur quis †scire de quo vehemẽter opinat[ur], vt no.
Bar.in l.ij.§.qd obseruari. per illũ tex.C.de iura. cal. z est gl.q
quotidie allegatur ad hoc. in l.ij.§.idẽ labeo. in verbo sciat.j.
2 de aqua plu.ar. ¶ †Et subdit no. Bal.hic. qd in hoc differt
scientia testis a scientia partis. Nã scientia testis debet causa
ri a sensu corporeo. l.qui testõ.§.fi.s.de test. z l.testiũ.C.de testi.
scientia autẽ partis potest causari etiã ab intellectu z ab opi
nione vt hic. Nã scimus Cesarẽ z Alexandrum regnasse z tñ
nemo nostrum vidit. vt dicit Inno.in c.cum causam.de testib.
quod dictum allegatur per magnos doctores secundũ Bal.
hic. ¶ Adde quod singulariter no. Bar.in l.si qs ita.s.de te.
tu.per illum tex.in §.si quis cum ignoraret. in ver. proinde. qd
si testis interrogatus in redditione cause quomodo scit, respõ
dit, qꝛ sum certus: nõ pbat. qꝛ nõ assignat causam scientie per
sensum corporeuz: qꝛ põt esse certus ex vehemẽti opi. que põt
esse falsa, vt ibi. z l.cum quidã.§.q dicitur.j.de acq. he. z vltra
3 Bar.†quod quis posset esse certus quoad opinionẽ est glo.i
a l.Pantonius.in §.rei perduellionis. in verbo potest querere.
de acq.he. quã gl. pro solẽni no. Bal.in c.si.ad hnẽ.de iur.cal. z
ibi singulariter decidit Bal. q cũ, scio. sit verbũ equiuocuz qd
si testis deponat se scire q Titius occidit Seiũ, nisi declaret
a nõ interrogatus[a] se scire, per rõnẽ visus: iste testis nihil pbat
qꝛ loquitur equiuoce, z sic obscure: secus, si dicat q verũ est, q
Titius occidit Seiũ. z dicit Bal. q est suum dictum. z nouũ,
tñ istud vltimũ dictum Bal. reprobat Alex.in l.j.s.si cer.peta.
4 ¶ Secũdo no. quod exheredatio erronee facta de filio tanq̃
de extraneo nihil valet: qꝛ causa concernens filiationem cẽset[ur]
esse generalis. ideo ea deficiẽte, cessat dispositio. l.demõstratio
falsa.§.qd autem iuris. z ibi no. Bar.j.de condit. z demõ. Sic
econtra nõ valet institutio facta de extraneo tanq̃ de filio vel
tanq̃ cõiuncto probato errore qd nõ sit filius vel qd non sit
cõiunctus. l.si pater. z l.ne apud.C.de her.insti. z l.eam quã.C.
de fideic. Interim tñ anteq̃ declaretur de nullitate presumit[ur]
pro testamento nec presumitur erratuz, vt hoc tex. z hic in gl.
¶ Tertio z vltimo põdera sm Bar.hic videri tex. prius p eũ
nõ cogitatũ nec põderatum, vt ipse dicit pro opi. Mar. rela
5 ta per gl.in l.j.s.de testa.† q quando in exheredatione est inser
ta causa legitima non tamen vera, qd testamentum est ipso iu
re nullum, ergo nõ datur querela etiã hodie. ¶ Et ex hoc cor
relarie infertur qd hodie non habet locum querela inofficiosi
testamenti. Nã cũ hodie heres debeat probare cãm exhereda
tionis esse verã, certe si non probat exheredatio est nulla, vt
hoc tex. ergo nõ habet locũ querela, sed respõde secũdũ Bar.
Salic. z alios quod iste tex. loquitur, quando falsa causa respi
cit filiationem, vel coniunctionem: z cum illa presumatur fina
lis vitiat ipso iure, quando non est vera, z tunc nõ habet locũ

a ¶ Nõ interroga
tꝰ. Adõ tu. z ad
uerte. qꝛ hic non
vr esse ex casibꝰ
i qbꝰ et q3 nõ i
terrogatꝰ tenet[ur]
reddere rationẽ
dicti sui z maxi
me qꝛ tũc nõ vr
dponere sup his
q̃ magis itellectu
pcipiũtur, q̃ vi
suuã tũc bñ etiã
nõ iterrogatꝰ te
net[ur] reddere rõ
nẽ dicti sui de q
p Inn.i c.cũ cãz.
de te. Et ibi doc.
Bart. z Bald. z
doc.i l.solã. C.e.
ti.de test. z ẽt per
Alex.i cõs. clx.j.
vo. z i cõsi.lxxv.i
ij.vol. z i cõs.xxv.i
iiij.vol. vñ videt[ur]
q sufficiat qd di
cat se scire argu
mẽ.eiꝰ q dr Au
to.d bu. c.vnico
d scruti. vbi qd i
his, q̃ nõ põt sci
ri nisi p credulita
tatẽ si testis dr,
scio q tũ possuz
talis dpositio tz
z refert Fede.in
c.iquisitionũ.§.
q̃siuisti.de accu.
imo videt[ur] dictũ
Bal. verũ p di
ctũ Inn.i c.cũ o
porteat de acc. z
p Ang.i l.qd er
go.§.q̃ tñ.ff.d i
fam. z ibi Bald.
in lect. antiqua,
vbi qd q̃ñ aliqs
deponit sup in
famia alicuius
tũc et nõ iterro
gatꝰ tenet[ur] red
dere rõnẽ sui di
cti. z refert Ale.
de imo.i cõs.xxij.
i j.vol. z i cõs.xxv.
iiij.vo.s. allega
to sup qua vide
tur deponere dũ
de delicto cõmis
so deponit ar.co
rũ que habentur
ff. z C. ex quibus
cau.infa. irroga
tur.

querela. Secus aũt est in alijs causis extrinsecis pueniẽtib⁹ propter malos mores. tũc procedit opinio Jo. et cõmunis relata p gl. in l.j. de testam. z ibi late examinat Bar. in j.q. vbi tamen non fuit recordatus de isto text. prout etiam hic fatetur. Expeditis tertualibus capio gl. in verbo probetur. quam diui de in quatuor partes. In prima fin Bar. respondet questioni vel melius oppositioni quã statim formabo. ¶ In scda opponit, q nõ debeat admitti hic pbatio, que nihil releuat. In tertia renouet aliud Jtium. In quarta respondet tacite questioni. secũda ibi, sed si ecõtra heres probat. tertia ibi, hec tñ exheredatio non nocet. quarta z vltima est ibi, sed nec institutio facta. ¶ In prima parte opponit cõtra tex. Nã in dubio presumitur esse filius. l. filiũ eum diffinim⁹. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. z l. si vicinis. C. de nuptijs. Ergo nõ tenetur probare se esse filium. Sl. videtur respondere qd verbum patris erat contra eum Dy. z Bar. reprehendunt gl. † quia cõtraria assenerat patris non priuat filium quasi possessione filiationis, quando mulier attempsit senatusconsultum plautianum: puta q nõ est passa se inspici per obstetricẽ an esset pregnãs, vel nõ denũciauit se esse pregnantem. d. l.j. ff. idẽ Julia. de lib. agno. z l.j. ff. si quis. de carb. edicto. ¶ Tu dic quod ista gl. male reprobatur q qñ filius esset in quasi possessiõe filiatiõis: puta q natus in domo vicinis scientibus, z tractat⁹ vt filius, z tũc cõtraria asseueratio pris nõ noceret filio vt trãsferat in eũ onus pbandi se esse filiũ, vt c. per tuas. de pba. z l. moueor. C. de ser. expor. z Limperatores. §. mulier de pba. † Sed hic erãt duo pprer q̃ secundum gl. incũbebat onus pbandi. s. q nõ erat quasi in possess. filiationis, z verbũ, patris erat cõtra eum, vt dicit gl. quam sic intelligunt Jmo. Pau. de Ca. Ale. z Are. hic. ¶ † Aduerte tamen ad practicã, q sola nominatio filij per hoc solus qs pater nominet aliquem filium nõ cõstituit illum in quasi possess. filiationis: qñ talia verba sunt incidẽter, z perfunctorie emissa propter aliud puta p hoc q quis dixerit, fili mi veni huc, vel similia verba que blãdiendo dicunt sepe etiã extranei sm Ly. in l. nõ nudis. C. de proba. Ly. z Bal. in l. nõ epistolis. C. eod. t. Nisi talia verba proferãtur in actu qui nõ cognouit nisi filius, vt est exheredatio⁹ vel emancipatio vel qñ vltra procedit puta bene veniat filius meus quem volo. vt res meas tractet. ita not. Is Bar. in l.j. §. idẽ p contrariũ de lib. agno. quẽ. §. Bar. legit subl. l.ij. sequitur ¶ Pau. de Ca. in d. l. nõ nudis. ¶ Pe. de Anch. in cle. si summus pontifex. de sen. exc. Be. in c. si papa. in prin. de prinle. in vj. Isto modo per nominationẽ factã vt s. bene quis diceretur esse in quasi possess. filiatiõis: vel qñ fuisset nutritus in domo vt filius: q si solus tractatus de aliquo tanq̃ filio 2sti tuit in quasi possessionis, etiam si non fuerit nominatus filius vt est gl. no. in c. transmisse. in gl. penu. z ibi Anto. z Abb. qui filij sint leg. Abb. z alij in c. per tuas. de pba. Bar. in d. l.j. §. idem per contrarium. ad fi. z in l.j. §. ad questionem. de qõ. Imo magis presumitur filius ille qui tractat, vel alimentatur vt filius quã ille qui solo ꝓbo vocatur filius: q alimẽtatio est magis coniuncta naturali charitati, q̃ nominatio. cũ plerũq̃ blanditie aut ficticie nominemus filios qui nõ sunt. ita not. Bal. in l. non ignorat. C. qui accu. non pos. istis ergo casibus qñ quis esset in quasi possess. filiationis: tunc per solam nudaz 3trariã assertionẽ patris vel Jtium verbũ pris, nõ priuat filiã illa quasi poss. filiationis: † vt Jtoniũ. cadẽ sit disciplina. l. z si 3. cum si. j. de vul. z pu. In scda parte gl. opponit. quod non debeat admitti probatio q̃ nõ releuat: cum vtroq̃ casu exheredatio nihil vz: q si probatur filiꝰ, exhẽdatio est nulla, vt hoc tex. si nõ probat, exheredatio est ineptata: q facta de extraneo. l. quidã cũ filium. j. de ver. obl. Sl. nõ directo respõdet huic oppositiõi dic ergo sm Dy. z Bar. q imo probatio filiationis relenat: q tũc succedit filius ab intestato: alias succederẽt alij venientes ab intestato. ¶ In tertia parte dum glo. op. de leg. j. §. idem ait cũ quidã. de carb. edi. rũde melius quã gl. z Bar. hic vt dixi in l.ij. in prin. s. eo. ¶ Capio gl. fin. in ver. q quam diuidue in quatuor partes. In prima declarat tex. z ex eo colligit no. pro quo allegat pro cõcordanti. l. demonstratio falsa. in prin. j. de cõdi. z demon. z illa lex potius facit in Jtium ibi dem em dicitur q falsa demonstratio non vitiat. z tñ hic erronea dispositio bene vitiatur, z super hoc late insistit Areti. hic ¶ Sed facilis est rõsio, q falsa demõstratio nõ vitiat, nisi respiciat filiationẽ: q illa cẽsetur esse cã finalis, pur declarat Bar. in d. l. demõstratio falsa. §. qs autem ait. ¶ Postea gl. formatres oppo. scda est ibi. s; ar. Jnst. qui ma. non pos. Tertia ibi, j. de vlufr. leg. l. si. alij. Quarta z vltima est ibi, item argumẽtũ contra. s. de inof. te. ¶ In ea gl. ibi. §. semel. respondet secundũ Bar. z doc. q ibi causa est vera, 1s iniusta. vt ibi in gl. Vel secũ dum Alb. de rosa. hic, ille. §. pcedit fauore libertatis. §. fi. instit. de dona. vel fm Pet. de Bex su. hic, ibi interuenit sima, q̃ habet pro veritate. l. ingenuũ. de sta. ho. z l. si fideiussor. §. in oib⁹. ff. manda. vñ infert, q si in terminis. §. nostri iudex pronuntiasset exheredatũ nõ esse filium, starek sniẽ: licet cã exheredationis inserta a testatore esset falsa, dic qs ante eñ fuit sol. Dy. Andr. de Pisis z Bal. hic: qui dicunt qs ibi non fuit error cause: qcã erat vera, 1s nõ esset sufficiẽs, z iusta: tũ habetur p sufficiẽti ex quo iudex approbauit eam. ¶ In ea, gl. ibi. z j. de usufru. leg. l. si alij. communiter tenetur sol. regule ibi relata per glo. q ibi nã cõstabat de errore: ideo inspicitur qd est scriptũ z nõ qd est actum de quo nõ constat, z ille tex. est singularis in iure fm Bal. in c. secundo requiris de appel. vel dic fm Bal. hic: quod ibi fuit error in mente testatoris retentus: qui nõ vitiat actus legitimos. l. si repetendi. C. de condi. ob causam.

a ¶ Ut est exhere a datio. Ads bar. Sozin. in consil. lxxxiij. vers. secundo principaliter z ibi quomodo probet filiatio. de quo late p Alex. de Imo. in consi. j. inci. viso z discusso. pcessu cause. ver. ꝓsuppono z ibi dat cautelã. z ponit formã capitul. in j. vol. de quo ẽt late per cũdẽ i 2si. lxxiij. icipiẽ. viso themate suprascripto ex his que copiose, z l. 2si. xxv. incip. in causa ꝓtente inter Antonium olim Leonardi. in vij. vol.

LEX XVI.

1 ¶ Dictio interim, quot modis potest sumi.
2 Dictio sicut, potest stare exemplificative, z similitudinarie.
3 Quando filio instituto est datus substi. vulgaris existẽtia sui heredis non operatur transmissionem hereditatis.
4 Filio instituto si nepos ex eo sit vulgariter substitutus est sũ heres tam auo quam patri. s. auo ex substitutione: patri ab intestato. vel ex testa. si testamentum feciflet.
5 Suus esse non potest nisi ille, qui tempore mortis testatoris primum obtinet locum.
6 Ad hoc vt ex testamento quis efficiatur suus heres: sufficit q fuerit in potestate tempore mortis testa. z quod tẽpore delate here. teneat primum locum.
7 Pendentia natiuitatis posthumi preteriti quando impediat effectum suitatis ex testamento. z nu. 20. z 26.
8 Institutio filij sub conditione potestatiua que non potest vltimo vite spiritu impleri, que consistit in facto eodem momento reddit testatorem intestatum z ei ab inte. succeditur quando talis filius erat in articulo mortis.
9 Prioritas in gradu est, de substantia suitatis.
10 Jn suo non est dare hereditatem vacantem.
11 Filius transmittit ex potentia suitatis here. patris non aditam ad quoscunq̃ heredes.
12 Heres heredis censetur primi testatoris heres.
13 Si filius sit institutus sub conditione potestatiua, cessat essentia suitatis quousq̃ conditio sit adimpleta.
14 Per dationem subst. vulg. tollitur suitas. z nu. 28, 31, 32. z 44.
15 Datio vul. subst, tollit suitatem siue substitutus sit extraneus siue nepos existens in potestate testamentoris qui est seques in gradu.
16 Datio coheredis tollit suitatẽ quando est penitus extrane⁹.
17 Filius solus institur⁹ sub conditione, ea pendẽte, nõ est suus.
18 An sit verum quod per dationem vulgaris substituti tollatur existentia suitatis.
19 Ex testa. q̃ speratur posse rumpi nullus potest esse heres.
21 Jurisconsultus non considerat que raro contingunt sed que communiter. euenire solent.
22 A communiter accidentibus non contingit abortiones fieri.
23 Quando filius institutus impeditur adire propter pendentiã natiuitatis posthumi preteriti si interim moriatur transmittit secundum tab. vel contra tab.
24 Quando quis potest venire via ordinaria non expedit venire extraordinaria.
25 Aduersatiua quod si, quid importet.
27 Quando posthumus non nascitur vel nascitur mortuus fingitur vsq̃ retro non natus.
29 Quando filio instituto eius nepos sibi vulgariter substituitur per talem substi. non censetur data facultas filio se abstinendi.
30 Regulariter legata non censetur repetita a substituto.
33 Testator dando substi. vulgarem videtur conditionaliter instituisse, scilicet si filius heres esse noluerit.
34 Per dationem vulg. subst. nõ videtur a testatore data alia licentia se abstinendi quã illa quam habebat a pectore. z nu. 35.
36 Per dationem coheredis extranei tollitur suitas: tamen seruo non tollitur necessitas.
37 Si testor substituat eundem sibiipsi non potest intelligi in casum impotentie: q si non posset esse heres ex institõne nec etiaz ex substitutione.
38 Hereditas non adita non trãsmittitur nisi sit suus qui ex potentia suitatis transmittit hereditatem non aditam.
39 Trãsmissio que fit beneficio. l. vnice. C. de his qui ante ap. tab. z illa que fit ex iure deliberandi, nõ impediuntur per. sub vul
40 Si filius minor institur⁹ heres se abstineat sit locus sub. vul.
41 Verbum repudiare, est proprie extraneorum.
42 In vltio vite spũ deficit voluntas: ideo hẽditas nõ põt aditi.
43 Hereditas non adita non transmittitur.

Non est

45 Non est verisimile quod filius adimpleat conditionem, vt sit suus, nec quod testator dederit licentiam filio se abstinēdi casu quo adimpleat conditionem.
46 Si filius insanus institutus heres decedat, hereditate patris non adita, trasmittit illam ad matrem excluso vulg. substi. contento in breuiloqua substitutione.
47 Licet vulgaris expressa tollat existentiam suitatis, tamē vulgaris contenta sub breuiloqua non tollit.
48 Ius accrescendi nō videt prohiberi nisi expresse phibeatur.
49 Substitutio vulgaris non est onus.
50 Verbum omisit ita conuenit suo sicut extraneo, abstinere est suorum, repudiare extraneorum.
51 Per datio. vul. subst. bene tollit necessitas ꝫ nō tollit suitas.
52 Substi. vulg. facta fm ꝯsi. galli vel. l. velleiā non tollit suitatē.
53 Per dationem vulg. substituti tollitur suitas.
54 Vul. tacita contēta sub expressa pup. non tollit suitatem.
55 Vulg. substitutus in casum impotentie non tollit suitatem in casum voluntatis: q̄ talis casus tacite, continetur.
56 Compendiosa comprehendit non solum vulgarem, sed etiam fideicom. secundum communem opinionem.
57 Substitutio vulgaris non tollit suitatem quando est facta secundum consilium galli vel. l. velleie.
58 Quando per repudiationē filij instituti irritarent̄ legata per dationē vul. substituti, non dicitur sublata existentia suitatis.
59 Tunc demum per dationem coheredis extranei tollitur suitas quando talis datio cohere. extranei habuit effectum.
60 Substitutio vulgaris tollit suitatem.
61 Per dationem vul. substi. non tollitur existentia suitatis vsq̄ ad legitimam filij.
62 Auferre facultatem transmittendi censetur onus.
63 Per dationem vulg. substi. filius censetur institutus sub illa conditione si heres esse voluerit.
64 Subst. vulg. non dicitur onus filio.
65 Fideicommissaria substitutio non tollit suitatem.
66 Per hanc clausulam positam in testamento. s. substituti vul. pup. & per fideicōmissum non videtur data licentia abstinēdi.
67 Sola substi. fideicō. non facit cessare existentiam suitatis.
68 Quando facta est subst. vulg. & fideicō. videtur testator dedisse substitutum vulg. casu quo fideicom. non haberetur effectū.
69 Testator potest facere ne datio vulg. substi. tollat suitatem.

Si filius heres. Ista ler fm Barto. est valde difficilis, & in fine commenti sui ibi dicit. q̄ in toto infortiato non vt ibi obscurior ler. & qs non videt qualiter possit transire, & qs libenter audiret scientē, & pro certo cum ista lex sit Aphricani a cōmuniter accidētibus: sequit̄ qō sit valde difficilis & subtilis. istam cōsequentiā facit Bar. in l. cū quis. in prin. de solu. ¶ Difficultas huius legis consistit circa intellectū tex. presertim ad ostendendum. qō in isto text. filius institutus heres ab auo nō sit suus: prout necessariuꝫ est firmare q̄, eo existēte suo. nō posset procedere tex. nec in prima nec in scōa parte vt j. ostendam, & consequenter quomodo differat principium huius legis a secundo riso. Jn gl. ponuntur tres lecture. Bart. addit quartā. ¶ Scōs istas lecturas dū tex. dicit omisso posthumo. istud de preteritione posthumi denotat contingentiaꝫ facti & nō iuris mysterium, qō videtur absurdum. arg. l. si q̄n. in prin. j. de leg. j. & c. si papa. de priui. in vj. Ideo plenior in tellectum ad hūc tex. possunt subtilitatū princeps Chynt. de ca. hic quem secuti sunt Raph. cu. Pau. de cast. Aret. hic, & scōm Paul. de ca. est ipsa veritas fm quē in preteritione posthumi magna vis huius legis cōsistit. ¶ Jtē dū tex. dicit. si interim
1 moriatur filius. † Istud verbū, interim. intelligitur per gl. aliter o de tribus modis vt in ea dicetur. Jtē dum tex. dicit ipse filius in testamēto patri heres existet: quō intelligatur ipse filius an de filio primo an de nepote. intellige de nepote, & sic de filio filij. Et in hoc Aphrican⁹ obscure locut⁹ est quasi obscuritatē afrectans: tamē scōm predictum intellectum Cynth. de ca. tex. in verbo ipse filius stat proprie pro ipso filio testatoris. & non pro nepote. ¶ Omissa diuisione Bart. diuidit istam. l. in tres partes. Jn prima loquitur qñ filius fuit institutus heres pure, & nepos ex eo substitutus & alius filius existēs in vtero. & sic posthumus preteritus. Jn secūda qñ solus filius fuit instituꝰ pure, & nō habebat substitutū nec coheredē. ¶ Jn tertia adducit simile. secunda ibi. q̄ si nemo, tertia ibi, sicut euenire solet. Sꝫ nō placet nec Bar. nec Bal. quod in secunda parte filius fuerit pure institut⁹, quia falsuꝫ diceret tex. monēte tullo neminem ex testamento patri heredem fore: q̄ tūc filius esset suus heres testamentarius. & talem hereditatem testamentaria transmitteret ex potentia suitatis. Et propterea intelligūt q̄ secunda pars, & sic versi. quod si nemo, debeat necessitate intelligi quando filius fuit institutus: nō quidem pure, sed sub cōditiōe potestatiua, que nō potuit impleri vltimo vite spiritu, pendēte tali cōditione, filius interim non est suꝰ. Et istud exēplificatur in ver. sicut euenire. ita q̄s nō ponitur ibi nouum dictum, sed exēplum dicti precedentis. † sic dictio sicut, stat exēplificatiue, & nō similitudinarie. & dicit Bal. & ista lec. est plani
2 or & magis adherens litere. ¶ Mihi autē nullatenus placet, q̄ in secunda parte filius fuerit institutus sub aliqua ꝯditiōe: q̄ de cōditione ibi in tex. verbum nullum, prout expresse dicitur in ver. fi. & si bene inspiciatur in ver. quod si nemo. tex. non mutat thema, sed prosequitur eundē casum quē in primo: vbi filius pure instituꝰ. Et solum est differentia: q̄ in primo nepos erat substitutꝰ sed nō in secōo. itē minus placet qō in verb. sicut. ponatur exemplum & non nouū dictū, & sic q̄ stet exemplicatiue & nō similitudinarie contra propriam naturam & sic esset impropriatio litere q̄ nullatenus teneo. †
3 Hoc dicit secūdum Bar. qñ filio instituto est datus substitutus vulgaris exi stentia sui heredis nō operat trāsmissionē hereditatis: alias secus. h. d. scōm Bar. Jstud summarium impugnant Angel. & Jmo. de meptitudine: q̄ fm opi. eiusdēmet Bar. datio vulgaris substituti tollit vel impedit existētiā sui hērdis: ergo nō bñ stat in summario quod existēcia sui heredis operetur. Nā hoc modo Bar. presupponit esse suitatē, & tū datio coheredis eaꝫ tollit ꝫ ipsummet Bar. ¶ Ego aliter sic summo istū tex. Si filius pure institutus ante immixtionē decedat posthumo preterito nō nato: nepos vulgariter substitutꝰ, & auo & patri erit suus heres. Si aūt filius solus institutus neq̄ substitutū neq̄ coheredem habeat: tunc destituto testō in mortis articulo. defertur ipsi filio ab intestato hereditas: sicut si fuisset institutꝰ sub ꝯditione ptātiua & ea nō impleta, decessisset. h. d. tota ista lex admodū obscura & subtilissima. ¶ Jn tex. ibi, omisso posthumo. Dy. intelligit tex. de posthumo putativo, qui putabat esse in vtero matris & vere nō erat, & sic per hoc non impediebatur filius esse suus heres ex testō. l. vērre. in ver. sed si vacuo. j. de acqui. here. vel melius intellige tex. de posthumo vero, ꝫ non nato: postea vt subdit litera: q̄ eius mater postea fecerit aborti
4 tui. j. de ver. sig. ¶ † Ho. primo ex isto tex. differentiam, an filio instituto nepos ex eo sit vulgariter substitutus, an nō: q̄ prio casu est suus heres tam auo, q̄ patri. sauo ex substitutione patri ab intestato vel ex testamēto: si testū fecisset, vt in gl. Sꝫ in scōo casu qñ nepos nō est substitutus venit solū ab intestato. si dicis cuius vtilitatis est an nepos veniat ex testamento, & sic subsōne an ab intestato, dic q̄ vtilitas pōt esse quando essent plures nepotes ex eodē filio & vnus solus ab auo substitutus, nam iste solus ex substitutiōe admitteret̄ alias oēs pariter ab intestato venirēt. ¶ Scōo no. q̄ ꝫ nepos non obtinuerit primū locū tēpore mortis aui. si fuit substitutꝰ vulgariter filio primū locū tenenti & filiꝰ mortuꝰ est post auū here ditate nō adita nepos ex substitutione erit suus heres auo & patri cessante impedimēto postumi pteriti. ita est tex. no. hic & in l. fin. j. de
5 condi. instit. ¶ † Et sic no. q̄ ꝫ, ꝫdito testō, nō possit esse suꝰ, ni si ille tm̄ qui obtinet primū locū tēpore mortis testatoris. l. si quis posthumos. §. j. s. e. & l. h. qs filio exheredato. in prin. j. ti. j. & l. suus quoq̄. §. pe. j. de hered. instit. illud est verū q̄tum ad succedendū ex tra voluntate testatoris, & sic q̄tum ad expugnādum, & rumpendum testm. ita loquuntur iura preal. sed q̄tum ad succedendū ex substitutione, & sic ex voluntate testatoris admittitur nepos vt suus quamuis nō obtineret primum locuꝫ tempore mortis testatoris quādo filius instituꝰ qui tenebat primum locū decessisset hereditate nō adita. tex. est hic nota.
6 Jtē ad hoc vt ex testamēto quis efficiatur suꝰ heres, sufficit, q̄ fuerit in ptāte tēpore mortis testatoris, & q̄ tpe delate here ditatis obtineat primū locuꝫ vt hic, & prout in simili est tex. in d. l. si. de cōdi. instit. & in d. l. suus quoq̄, vbi filius est institutus sub cōditione, & nepos substitutus, si moritur filiꝰ ante ꝫditio nem impletā, defertur hereditas nepoti, & efficitur suus ex testamēto tā q̄ obtinēs primū locū suitatis tpe delate hereditatis: similiter nepos institutus ex filio exheredato: q̄ venit ex volūtate testatoris, est suus, ꝫ nō teneret primū locū tpe mortis testatoris, vt est tex. solēnis in l. q in aliena. §. interduꝫ. j. de acq. her. in l. filiꝰ patronꝰ. de bo. libe. de quo vltimo dixi in l. in
7 suis. s. e. ¶ † Tertio diligēter no. in ver. quod si nemo. q̄ licet pēdētia natiui tatis positiui pteriti impediat effectum sui tatis ex testō q̄tum ad filium institutū, qñ nemo ex testō est ei substitutꝰ, tñ nō impedit suitatē ab intestato, si testū corruit,
8 nullꝰ est ei substitutꝰ. de quo reseruo. j. lati⁹ dicēdū. ¶ † Quarto no. in ver. si. q̄ institutio filij facta sub cōditiōe potestatiua, que nō pōt vltimo vite spiritu impleri, q̄ ꝫstit i facto puta si Alexandriā ierit eodē momēto reddit testatorē intestatū, &

eidē ab intestato succeditur, qñ talis fili⁹ erit in articulo mortis, prout ēt est tex. in d.l.fi.de condi.inst. Expeditis not. quoad corticē litere pro intelligētia tex. & glossaruz oppono cōtra tex. tā in prima q̄ i scda parte, q neutra possit procedere. dicitur in prima parte tex. nepotem tā patri, q̄ auo suum heredē futurū. istud videtur esse impossibile q nepos possit esse suus heres auo, cū nō obtineret primū locū tpe mortis aui: qr fili⁹ eū pcedebat in gradu. §. sui. inst. de he. qua. & dif. & l. si qs post-
9 humos. §. j. ß. e. † & prioritas in gradu est de substātia suitatis. l. posthumorū. j. ti. j. qr suitas est adeo nobilis, q nō recipit nisi vnū gradū dicto. §. sui. itē filius mortuo auo ppter suitatē statim fuit heres ipsi auo. l. j. §. q sunt in ptāte. j. si quis omis. cau. test. & l. necessarijs. de acqui. heredi. qr inter mortē testatoris & immixtionē in suo nō est dare medium. l. in suis. vbi dixi. ß. eod.
10 † Itē in suo nō est dare hereditatem vacantē. vt est glo. no. in l. cū hereditas. quā Bal. ibi multū no. C. depos. & lz filius moriatur anteq̄ se immisceat hereditati paterne. tñ est suus, & sic ipso iure est heres. d.l. in suis. ergo est impossibile, q nepos ex substōne possit esse suus heres auo. tū qr duo nō pñt esse eodē iure heredes insolidū. l. si vt certo. §. si duobus vehiculū. ß. cōmoda. l. hereditatē. §. pater. j. de castrē. pec. & l. qd cōtra. §. vni duo. j. de reg. iur. tum etiā. qr in suitate, nō hz locū successoriū ed c ū l. j. §. sciendū. j. de suis & leg. Bart. & in l. qui se patris. C. vnde lib. ¶ In scda parte huius tex. in versic. q si nemo. dicet q eo tpe quo filius morit certuz esse incipit neminē ex eo testō patri heredē fore cōtra, imo ipse filius tanq̄ su⁹ & necessarius cēsetur fuisse heres ex testō. d.l. j. §. qui sunt in ptāte. & d.l. necessarijs. q̄uis filius sit mortuus anteq̄ adierit, vel se im miscuerit hereditati patris: tñ ex potētia suitatis trāsmisit hereditatem patris nō a ditā a d quoscunqz heredes. l. apud hostes. C. de suis & leg. l. si fratris. C. de iure deli. & l. hereditatē. §. filius. j. de cast. pe. late Bar. in l. ventre. de acqui. here. & in l. si infanti. vbi dixi. C. de iure deli. & sic videt, qd iste tex. nec i prima nec in scda parte. s. in ver. qd si nemo possit procedere. iste due difficultates ineuitabiliter videntur vrgere tenendo qd in isto tex. in prima & scda parte filius fuerit pure institutus. & cōsequenter fuerit suus: qr hoc stāte pcedere nō posset. ¶ Timore hoz ꝯriorū intellectus huius legis multipliciter variat, sed tu reducas ad duos principales intellectus. Primus intellect⁹ est vt fateamur filiū fuisse suū hrdē prī ideqz auo, & dū dr ergo nepos nō pōt esse suus p iura & rōnes supra adductas: rñ. veruz esse directo & principaliter per seipsum: seu ex psona sua, sz bñ erit suus ex psona pris sui eiusdēqz filij, nā filius fuit su⁹ hrs
12 auo & nepos est heres filij, ergo & aui: † qr heres hrdis cēset primi testatoris esse heres. l. si. j. de he. insti. Item eo, mō quo fili⁹ fuit suus heres auo, s. qr suus eodē mō dr, & nepos mediāte psona filij: qr talis hres habeor, qualis est is, p quē hrs efficior. l. q in aliena. §. interdū. j. de acq. he. ¶ Istū intellectū tāgit gl. v. in vbo quā auo. in fi. & eum nō tenet & bene: qr tex. dicit nepotem tā patri q̄ auo suum heredem futurum. & secundum istuz intellectū non esse suus heres nisi patri tñ. & ita etiā reprobāt Bar. & doc. hic. Sz ad hoc posses rñdere defendendo istū primū intellectū, q nepos patris sit heres. s. immediate sz auo, mediāte persona filij. Sz ꝯ istū intellectū obstat alia secunda oppositio supra facta. ¶ Scds fuit intellectus, qd filius nō fuit suus heres. ideo nō impeditur nepos effici suus heres auo. & sic cessant oppositiones supra facte & ad ostendendum, q fili⁹ nunq̄ fuerit suus heres auo intelligit iste tex. tā in prima quā in secunda parte. q filius nō fuit institutus pure, sz sub ꝯdōne
13 ptātiua. † quo casu cessat essentia suitatis quousqz ꝯdō sit impleta. l. fi. de cōd. inst. sz postq̄ fuerit impleta, bñ incipit esse su⁹. l. ꝯdōnib⁹ pupillus. j. de cōdi. & demō. Nā pater instituēdo filiū sub cōditione potestatiua videtur eū facere de necessario volūtariū. l. iā dubitari. & l. Corneli⁹. j. de here. instit. & l. verba. j. de cōdi. insti. vnde oppositiones supra facte procedunt. quando filius fuit pure institutus. Et si dicis. in quo ergo differt pricipiū istius legis a scdo rñso, & a ver. si vbi tex. expresse loquitur quando filius fuit institutus sub cōditione potestatiua. Glo. prima respōdet qd principium, & ver. qd si nemo loquunt: qñ filius fuit institut⁹ sub cōditione potestatiua, quā pōt implere vltimo vite spiritu. finis autē loquitur. quādo non poterat impleri vltimo vite spiritu, vel ecōtra. ¶ Iste lecture vltra reprobationes Bar. nō sunt tenēde: qr nec in prin. nec in ver. q si nemo. aliquid dicitur de cōditione, qd filius fuerit institut⁹ sub aliqua ꝯdōne, prout dicitur in ver. si. ¶ Alia fuit lectura Jac. de Are. Dy. & Bar. hic, quā ēt sequunt Joan. de Imo. & Alex. hic. quod principium huius legis loquitur in filio pure instituto, q ideo nō fuit su⁹ heres auo, eo qr nepos ex eo erat
14 sibi vulgariter substitutus, vt dicit tex. (Et per dationez vulgaris substituti tollit suitas, & de suo, & necessario efficit volūtarius. & ita tenet gl. in l. Papinian⁹. §. quarta. in vbo ad substitutū. circa mediū. ß. de inof. te. qr testator dando substitutuz vulgarē vr dedisse filio licētiā se abstinēdi. l. j. §. si proponatur. j. si qs omis. cau. test. patet qr substitutio vulgaris sit hoc mō si filius nolit vel nō possit esse heres. l. cū proponas. C. de here. insti. Sed qñ pater dat filio licentiam se abstinendi facit eum de necessario volūtarium. d.l. Cornelius. & l. iā dubitari. & dicit Bar. qd pro illa gl. dicit. §. quarta. q testator dando vulgarem substitutum filio. facit de necessario volūtariuz, & sic tollat suitatē, est casus in ista. l. & dicit Alexan. qd forte alibi in iure melius, aut clarius nō probatur per dationē vulgaris substituti tollit existentiā suitatis, q̄ in isto tex. Tu pondera notabilius
15 & singularius ex isto tex. secundum intellectū Bar. qd † datio vulgaris substituti tollit suitatē, nō solū qñ est substitutus extraneus, sz & si est substitutus nepos existēs in ptāte testōris, qui est sequēs in gradu. ita est tex. peregrinus hic, & facit, qr adhuc militat rō assignata p Bar. q testōr dādo substitutū vulgarē facit de necessario voluntarium ista rō militat quicunqz
16 fuerit datus vulgariter substitut⁹. † Adde secus esse in datione coheredis: qr ita demū datio coheredis tollit suitatē, qñ est penit⁹ extrane⁹, & nō aliter. l. apud Iulianū. §. idē iul. j. ad tre. vnde quādo coheres esset frater instituti per eius dationē nō tolleretur suitas. ita egregie & signanter no. Bart. in l. si filius qui patri. per illum tex. j. de vul. & pup. vbi etiam Bar. ad hoc allegat alios cōcordantes tex. ibi idem Bart. assignat rationē quia testator dando coheredē extraneuz videtur recedere a legis dispositione, que facit suum heredē: sed quādo dat coheredem alium fratrem suum: tunc nō videtur a legis dispositione recedere, & sic habes intellectum ad principium huius legis. ¶ Sed in ver. qd si nemo. nullus fuit datus substitutus nec co
17 heres ipsi filio. † Sed filius solus fuit institutus non quidē pure, sed sub conditione potestatiua, q̄ nō poterat impleri vltimo vite spiritu & ideo pendēte tali conditione filius nō est suus: nō nō impedit nepotem postea esse suum heredē tam patri, quā auo. & de hoc ponit exemplū in verbo, sicut quod venit exēplificatiue ad ver. q si nemo. nō aūt similitudinarie. ¶ Aduerte fm istū intellectū. Bar. qd in prin. huius. l. filius desijt esse su⁹ heres auo ppter dationē vulgaris substituti. sed in versi. qd si nemo. fili⁹ desijt esse suus heres ppter conditionē ptātiuā sub qua fuit institutus. ¶ Sed caue, qr in tex. q si nemo. mutat casus. sz tert. psequit idē thema nisi solū. q a principio nepos fuit substitut⁹, sz in ver. q si nemo. null⁹ fuit substitut⁹. Bar. (vt puto) de hoc ppēdēs dr qd ista lex tota pōt intelligi filio istituto sub ꝯdōne potestatiua que nō pōt impleri vltimo vite spiritu. sed in prin. habuit substitutū. in secūdo respon. nō. Isto modo filius in prin. desijt esse suus ppter duo. s. propter dationē vulgaris substituti. & ēt quia fuit institutus sub cōdōne potestati
18 ua. † An assumptū Bar. sit verū q per dationē vulgaris substituti tollatur existentia suitatis est latissimus articulus quē oēs hic examināt, ego infra post gl. intendo plene ad vtraque partē discutere vltra quā p alios tāgat, & ibi videbim⁹. an iste tex. hoc probet & an rō per Bar. assignata pcedat. ¶ Iste intellect⁹ nullatenus placet propter diuinatiōes quas facit ad istum tex. de cōditione, q in primo & secundo rñ. fili⁹ fuerit institutus sub ꝯdōne ptātiua q̄ nō possit impleri vltimo vite spiritu. iste sunt diuinationes, put ēt Bar. hic circa fi. fatetur, nā in primo & scdo rñ. hui⁹ tex. de ꝯdōne verbū nullū, & si suitas filij fuisset sublata pp talē cōdōnē cū istud esset fundamentū huius. l. certe tex. de ꝯdōne fecisset mentionē. qd cū nō fecerit, apparet, q iste intellect⁹ nō est verus. ¶ Scdo & fortius fm istū intellectū tex. esset superflu⁹ presertim in ver. sicut. nā si intelligimus quod in prin. & in ver. q si nemo. loquat tex. qñ fili⁹ fuit institut⁹ sub ꝯdōne ptātiua q̄ nō pōt impleri vltimo vite spū, istud idē superflue reperiet in ver. sicut & dicere q dictio sicut, stet exēplificatiue & nō ponat nouū dictū, sz exēplū precedētiū est impropriatio & manifesta violētia tex. ¶ Tertio fm istum intellectū frustra in hoc tex. fieret mētio de preteritiōe posthumi, & nullū iuris mysteriū importaret, sz solū ꝯtigētiā facti qd nō est dicēdum per regulā. l. si qñ. in prin. j. de leg. j. & c. si papa. de priui. in vj. Aliū pleniorē intellectū ad istū tex. tradidit subtilitatū princeps. Christo. de castel. hic, qui habuit verū lumē intellectus huius tex. quē sequunt Rap. cu. Pau. de ca. & arē. hic & dicit Pau. de ca. in repe. huius. l. q iste intellectus est verus & quod istum intellectum sibi appropriarunt doct. Modern. Papienses, sed quod audiuit a quodam valentissimo & famoso doctore de Sabaudia qui vocabatur Petr. de muris quod erat originaliter suus intellectus, & quod ostendit sibi sua scripta, & mirabatur de illis qui sibi appropriabat. istud etiā refert Paul. de cast. in lec. in prin. Dicit etiā Alexā. quod iste intellectus est amicus litere & sine vlla diuinatiōe: qd ideo

in

in ista.l.fili⁹ nõ fuit suus heres:eo qꝛ posthumus fuit preteri-
tus,⁊ erat in vtero matris nec desijt esse quousqꝫ fili⁹ institu-
tus vixit.Sed post eius mortẽ desijt esse: qꝛ natus est aborti-
uus,⁊ sic testamentum nõ rumpit.l.qui mortui.ff.de verb.sign.
⁊ l.vxoris abortu.C.de posthu.here.insti.vnde qꝛ testamẽtum
potuit rũpi quousqꝫ fili⁹ vixit:attẽto ꝙ nasci poterat posthu-
mus viuus:ideo nõ fuit delata hereditas filio instituto etiam
iure suitatis.vt l.ventre.in prin.⁊ ver.ergo ff.pleno.de acq.he.
⁊ l.illud.§.fi.de cõtratab.⁊ l.suus quoqꝫ.post prin.de her.insti.
19 † qꝛ ex testamento quod speratur posse rumpi nullus põt esse
heres,vt iuribus supra allegatis:nec etiaꝫ põt dici filium esse
suũ heredẽ ab intestato:qꝛ donec subest spes de successione ex
testamento nunquam defertur hereditas ab intestato.l.quan-
diu.ff.de acq.he.Et ideo cum per mortem filij destituatur pri-
mus gradus,⁊ sit locus scḋo erit nepos substitutus suus: qꝛ
nõ pcessit alius suus,sed in ver. qḋ si nemo. vbi nepos nõ fuit
datus substitutus:tunc cũ filius est in puncto mortis,ẽt anteꝙ
sit perfecte mortuus,destituitur testm̃:qꝛ incipit esse certũ ne-
minem ex eo adire posse ⁊ esse heredeꝫ qꝛ etiã ipse filius solus
heres institut⁹ absqꝫ vllo substituto ⁊ coherede nõ põt adire
propter pẽdentiã posthumi ideo deuoluit̃ hereditas ad cau-
sam intestati.⁊ ipse filius in vltimo vite spiritu efficit̃ hr̃s auo
⁊ isto mõ verbũ.filius.stat proprie. ⁊ nõ intelligitur pro nepo
te prout gl.⁊ aliqui intelligunt ⁊ ad probandũ istud vltimum
quod filius institutus in pũcto mortis efficiatur heres ab in-
testato adducit̃ casuꝫ similẽ,qñ filius est institutus sub ꝯditio
ne potestatiua que vltimo vite spiritu impleri non põt,in illo
momẽto efficitur heres ab inte.prout etiã est tex.in l.fi.de cõ-
di.insti.Et isto modo dictio sicut,ponit similitudineꝫ.⁊ sic stat
proprie.¶ Scḋm istũ intellectũ oĩa in tex.quadrãt ⁊ plene p-
cedũt sine aliqua subauditione,⁊ sine vlla improꝛiatione text.
20 †⁊ hoc modo habes,ꝙ pendẽtia posthumi preteriti impedit
suitatẽ filij instituti prout ẽt est tex.in d.l.ventre.in vers. ergo.
¶ Scḋo qḋ si filius institutus moritur pẽdẽte dubio posthu-
mi pteriti,nepos efficit̃ suus ex substõne ⁊ sic est testõ. ¶ Istũ
intellectum ante Christ.etiam posuit Bart. hic circa fin. dum
dicit,cogitabã posse saluari tex.sine diuinatione:ꝙ in hoc tex.
erat dubiũ an posthumus preteritus nasceret̃ ⁊ sic rũperetur
testm̃.⁊ iõ existẽtia suitatis nihil operat̃. Subdit tñ Bar. hoc
nõ posse dicere per.l.cũ quidã.§.qḋ dicit̃.in fin.ff.de acq.he.vbi
qñ re vera vacuus est venter lꝫ dubitaret̃ vxorẽ esse pregnãtẽ
tamẽ incõtinẽti filius institutus est suus,⁊ necessarius heres.
Ergo idẽ deberet esse hic maxime in §.ꝙ si nemo.Sed in hoc
vltimo Bar.est corrupt⁹.Et dicit Alex. ꝙ nõ putat fuisse di-
ctũ Bart.sed fuisse ab aliquo additũ:qꝛ est ꝯ tex.apertũ in d.l.
vẽtre.in ver.ergo.⁊ dictus.§.qḋ dr̃.nihil facit:qꝛ ibi vẽter vere
erat vacuus.hic autẽ vere erat plenus:vñ interim impedit fi-
liũ esse heredẽ.d.l.vẽtre.lꝫ glo.in d.§.qḋ dr̃.in hoc etiã errauc-
rit,⁊ male dixit per iura pdicta.⁊ oẽs eã ibi reprobãt.Et sic te
ne istũ verum intellectũ cõgruentẽ litere,⁊ plane procedentẽ.
Cõtra istũ intellectũ Christo.duo vrgere videntur. Primo qꝛ
s.m istum intellectum non posset procedere ver.quod si nemo.
vbi dicitur certũ esse in vltimo vite spũ filij instituti neminem
ex eo testõ heredẽ fore propter pẽdẽtiã natiuitatis posthumi
preteriti,⁊ qꝛ neminẽ substitutũ habebat ꝯtra istud fortissime
stringit:qꝛ in vltimo vite spiritu filij ẽt posthumus potuit na-
sci abortiu⁹, ⁊ sic sublato obstaculo posthumi filius posset ex
testamẽto fieri heres in vltimo vite spiritu.in quo ẽt posthu-
mus potuit mori:eo magis qꝛ facili⁹ morit̃ q̃ cũ adhuc in vẽ-
tre matris,ꝙ qui natus est.⁊ ille qui iã est natus potest in mo-
mẽto mori.l.qui duos.§.fi.ff.de vulg.⁊ pu.⁊ l.si mulier.ff.de reb.
dub.¶ Dicit Raph.cu.qḋ huic argumento nõ videt bonum
responsum,⁊ quod illud fecit dño suo Christo. dum esset scho-
21 laris.sed dicit,†quod iuriscon.nõ cõsiderauit hoc quod raro
cõtingeret,sed illud qḋ cõiter solet euenire,ꝙ aliud non põt
dici,⁊ relinquit super hoc cogitandum.¶ Pau.de ca.in repe.
huius.l.⁊ in l.filius a patre.§.j.ff.eod. Alio modo respondet,
quod fauore filij instituti lex dispensatiue presumit,qḋ mulier
nõ possit facere abortiuuꝫ in vltimo momẽto vite filij,vt sic fi-
lius ab intestato sit heres patri,⁊ sic hereditatẽ possit trãsmit
tere.¶ Istas sol.tã Raph.ꝙ Pau.de ca. reprobat Alexã.qꝛ
sicut tales ꝯditiões possunt impleri in vltimo vite spiritu filij
d.l.fi.de cõdi.insti.⁊ d.l.suus quoqꝫ.§.fi.ita ⁊ ista. ⁊ quare fauo
re filij nõ ita presumit lex in alijs conditionibus qḋ nõ possint
impleri in vltimo vite spiritu,sicut presumit in ista.Sꝫ tu po-
tes ad hoc rñdere,ꝙ in alijs cõditionib⁹ potestatiuis,est quid
imputetur filio quare eas non curauerit adimplere,vel cur in
tantum se arctauerit.d.l.fi.sed in casu nostro istud non potest
dici quod sit quid imputet̃ filio si mulier abortiuũ nõ fecerit
22 put ẽt dr̃ Pau.de ca.hic in repe. ¶ †Alio, ⁊ tertio modo rñ-
det Aret.hic.ꝙ a cõiter accidẽtibus non contingit abortiões
fieri in vltimo vite spiritu.cũ requiratur tractũ tp̃is anteꝙ mu
lier faciat abortũ ⁊ sic ñ expeditur momẽto.sicut expedit̃ mo-
mẽto vltimus vite spiritus, ⁊ vltima anime exalatio. sed certe
si demus añ vltimũ vite spiritũ filij pcessisse oẽs gradus abor-
tionis pter vltimũ:possibile est illũ vltimũ gradum abortionis
cõcurrere cũ vltimo vite spiritu filij.⁊ lex cõsiderat solũ possibi
23 litatẽ.d.l.fi.de cõdi.insti.⁊ d.l.suus quoqꝫ.¶ †Scḋo cõtra istũ
intellectuꝫ Christ.fortiter facit.nã qñ filius institutus impedit̃
adire pp pendẽtiã natiuitatis posthumi pteriti si interim mo
riatur transmittit bonorũ possessionẽ s̃m tab.vel contra tabu.
tex.est in l.illud.§.fi.⁊ l.seq.ff.de contra tab.ergo non est verũ ꝙ
in vltimo vite spũ fili⁹ institutus efficiat̃ hr̃s ab intestato: put
dicit tex.hic in ver.ꝙ si nemo.qꝛ si destitueret̃ testm̃.impossibi
le esset bo.pos.s̃m tab.trãsmitti.vt ibi dicit tert.Itẽ qño posset
tũc filius ab intestato succedere.vt hic dicit tex.si interim trãs-
mittit bo.pos.s̃m ta. ⁊ qꝛ q̃diu põt habere locũ s̃m tab.⁊ sic ex
testõ succedit̃, nũq̃ ab intestato succeditur.l. ij.§.expectãdi.de
bo.pos.s̃m tab.⁊ l.quãdiu.de acq.her.¶ Pau.de Cas.hic dicit
ꝙ ille tex.fortiter obstat intelllectui Christ. ⁊ ꝙ eum reddit val
de dubium.Et mirabiliter rñdet.ꝙ ille tex.procedit quando fi
lius institutus habebat substitutũ vel coheredẽ ꝙ non est hic
in ver.qḋ si nemo.sꝫ.principiũ hui⁹ tex.procedit qñ ex filio insti
24 tuto nõ extabat nisi solus nepos substitut⁹ †q cũ possit venire
via ordinaria ex substõne non expedit ꝙ veniat via extraordi
naria per illã trãsmissionẽ bo.pos.s̃ꝫ tab.vel ꝯtra tabu.secus.si
extarẽt alij nepotes:tũc pcedere ille tex.in ꝯtrariũ adductus s̃m
eum.⁊ ita etiã rñdet Pau.de ca.in rep.huius.l. in duobus lo-
cis.Alij nihil tangunt.¶ Posset forte dici,ꝙ iste tex. eum my
sterio dicit posthumo non nato, ⁊ sic quando postumus fuit
mortuus in ventre matris:ibi antẽ loquitur tex. quãdo post-
humus fuit natus ⁊ venit ad lucem.Nam tex. hic dicit nõ na-
to posthumo,ibi aũt dicit nondum nato.quãuis Bart.ibi vi-
deatur aliter velle.¶ Ultra scrib. ergo ꝯ istũ intellectũ Chri-
sto.arguo dupliciter.Primo:qꝛ qua rõne pẽdẽtia natiuitatis
posthumi tollit suitatẽ filij in prin.huius.l.ita ẽt deberet tolle
re i §.ꝙ si nemo.⁊ sic sicut pẽdẽtia natiuitatis posthumi pteri
ti impedit suitatẽ i filio substituto ⁊ sic in p̃io gradu:ita ẽt dꝫ
impedire in nepote substituto:cũ posthum⁹ ita fuerit pterit⁹
a scḋo gradu substõnis sicut a primo:cuꝫ tex.simpliciter dicat
omisso posthumo,⁊ sic põt rumpi gradus substõnis:per nati-
uitateꝫ posthumi preteriti:sicut ⁊ primus gradus.l.si posthu-
mus.in prin.⁊ l.si a primo.ff.eo.⁊ sicut.pẽdẽte natiuitate.post-
humi pteriti,nõ fuit delata hereditas filio ex institutione:ita
nec nepoti ex substõne.¶ Et si diceretur prout alias mihi re-
spõdebat̃ padue in publica disputatione.ꝙ in ver.qḋ si nemo,
non loquitur tex.qñ pendebat natiuitate posthumi preteriti,
prout dr̃ in prin.legis:dico ⁊ tunc dicebã ꝙ ista rũsio nihil vꝫ:
25 †qꝛ aduersatiua,ꝙ si intelligitur repetere oẽs qualitates pre-
cedentis casus prout in pulchra decisione tenet no. Bal.in l.
omnes populi.ff.de iu.⁊ iu.⁊ sequitur Alexã.in l.filius a patre.
in princ.ff.eod.Item tex.in ver.quod si nemo,repetit eundem
casum,⁊ idem thema saluo,quod in princ.erat nepos substitu
tus,sed nõ in ver.ꝙ si nemo.¶ Tu ergo responde ꝙ in nepo-
te tex.procedit postꝙ cõstiterit nõ nasci posthumũ:tũc nepos
erit suus heres vtriqꝫ tã patri.q̃ auo.Et sic diuerso tp̃e a filio
hoc eueniat:qꝛ in vita filij posthumus nõ desijt posse nasci.sed
demum mortuo filio.Et hoc modo põt etiã rñderi prime diffi
cultati supra mote:qꝛ tex.ponit pro cõstãti posthumũ nõ esse
natũ in vita filij.⁊ sic nec in vltimo eius vite spiritu. ibi dñ tex.
dicit:nõ nato posthumo.s.viuẽte filio. Quid aũt eẽt.si posthu
mus moreret̃ in vtero matris in vltimo momẽto tp̃is quo fi-
lius moritur.Istud nõ videtur decidi i hoc tex.¶ Secũdo cõ
26 tra intellecum Christo.arguo,†ꝙ pendẽtia natiuitatis post-
humi pteriti nihil debeat nocere filio instituto ex quo postea
27 posthum⁹ natus est mortuus seu abortiu⁹. † qꝛ qñ posthum⁹
non nascitur vel nascit̃ mortuus fingitur vsqꝫ retro nõ natus,
vt est tex.i l.Herati⁹.ff.de manu test.⁊ sic posthumo nõ nato fin
gitur vsqꝫ retro nõ fuisse in vtero matris.¶ Ultra intellectũ,
quẽ ad illũ tex.tradit Bart.in l.cũ fine.ff.quãdo dies lega.ced.
dic,qḋ ideo ibi nõ nato posthumo,seruus ibi fingit̃ vsqꝫ retro
fuisse liber:qꝛ seruus viuebat ⁊ sic nõ deficiebat subiectuꝫ:⁊ sic
extremũ,circa qḋ posset operari fictio trãslatiua,sꝫ in casu no
stro:nõ nato posthumo iã erat mortuus fili⁹ institut⁹: ⁊ ideo
non fingitur eum vsqꝫ retro fuisse suũ:qꝛ deficit subiectũ circa
quod fictio translatiua possit operari.vt est optimũ argumẽ-
tum in l.cũ,qui ita.§.fi.⁊ ibi Bart.⁊ alij vbi dixi.ff.de ver.obli.⁊
in l.quoties.de noua.late Bar.i l.si is.q p emptore.de vsusca.
⁊ ita habes defensatum intellectum Christo.de castel.ad istuꝫ
tex.verum,⁊ planum.¶ Capio glos.in verb.si interim.glo.in

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

expōit tex.tripliciter.Pria expositio cōiter tenet. Seda stare nō pōt.vt hic per Bar.Tertia est diuinatiua,qr nō appareti isto tex.filio fuisse sub cōditiōe institutū.Potes vltra gl. quarto mō intelligere tex.ꝛ planius,interim.s.pendente natiuitate posthumi pteriti,fm intellectum Christo.de castel. planiorem ad istū.quē supra retuli.Et ista expositio est magis conformis litere.¶ Capio gl.in vbo ipse filius.quā diuide in tres partes. In prima ponit primū intellectū ad istū tex.in vbo ipse filius qd intelligat de nepote.In scda ꝯ illū intellectū opponit ꝛ soluit.Dic vt dixi i tex.in scdo.no.In tertia ponit fm intellectuꝫ qd intelligat de filio ,pprie.ꝛ iste est verior intellect⁹.scda ibi sꝫ
28 nonne pater tertia ꝛ vltima est ibi.alij dicūt ꝛc. ¶ †Extra gl. reassumo in dubiū illud qd Bar.ꝛ sequaces supra i intellectu huius legis psupponūt.s.an p dationē vulgaris substituti tollatur existētia suitatis,Iste est ardu⁹,ꝛ valde dubitabilis articul⁹ inter oēs q in iure reperiunt.quē intēdo ad vtrāqꝫ partē late disputare attingendo substantialia ꝛ ea solum que stringunt.¶ In isto articulo repio qnqꝫ principales opi.prima est affirmatiua quod sic.Et istā tenēt Ja.de are.Dy.Bar.Jm.ꝛ Alex.hic.Bar.Bal.ꝛ Jmol.in plerisqꝫ alijs locis hic relatis
a per Alex.ꝛ ista opi.est magis cōis² fꝫ Raph.ꝛ Ale.hic ꝛ subdit Raph.ꝙ in practica piculosuꝫ esset ab ista cōi fnia recedere.Pro ista opi.Dy.ꝛ Bar.dicūt esse casum in ista. l.in prima parte,vbi substitutio vulgaris impediuit filiū esse sui heredē auo:patet,qr tex.dt nepotē substitutū tā patri ꝙ auo futuruꝫ heredem.Sed hoc esse nō posset:nisi filius primus per substō nē vulgarē impeditus fuisset esse suus heres:qr duo nō possūt esse sui heredes insolidū.l.hereditatē.§.pater.ff.de castrē.pec.ꝛ l.si vt certe.§.si duobus vehiculum.ff.commo.ꝛ dicit Ale. hic prout etiam supra retuli,ꝙ forte alibi melius,aut clarius nō probatur,ꝙ p dationē vulgaris substituti tollat existētia suitatis,ꝙ i isto tex.¶ Tu dic ꝙ iste tex.nihil facit. qr i isto tex. nō fuit datio vulgaris substituti que impediuerit filiū esse suū heredē,sed hū fuit pendētia natiuitatis posthumi preteriti:qr donec pēdet an posthumus pteritus nascat,ꝛ sic nascēdo rumpat testm̄:interim impeditur institutus ex testamento.ꝛ suitate esse heres.l.ventre.in prin.in ver.ergo.de acq.her.ꝛ l.illud.§.fi.ꝛ l.seq.de contra tab.fm verum intellectum Christ.de castel. ad istū tex.quē supra retuli ꝛ approbaui. ¶ Secundo qd ista lex nihil pbet,ostēdit.Nam in casu legis nostre nepos ex filio fuit substitut⁹ ipso filio instituto,ꝛ sic ex cōsilio legis velleie.l. posthumorū.ff.ti.j.ꝛ l.gallus.§.nunc de lege velleia.ff.eo.ꝛ sic propter necessitatem:ideo tunc talis substitutio non tollit existentiam sui heredis:qr censetur tunc facta in suitate. Ista firmat Bar.in l.gallus.§.ꝛ quid si tantum.ff.eo.ꝛ in l.j.in v.q.princip. de vulg.ꝛ pup.expresse Alex.hic in tertia fallentia,vbi tamen non aduertit in hoc ad istū tex.Ergo aliud esset in alio substituto ꝙ nepote,ꝛ in alio herede extraneo ꝙ in filio.¶ Posses tū dicere ꝙ istud procederet qn̄ substitutio de nepote esset facta in suitate hoc modo.Si fili⁹ me viuo decesserit,tūc substituo nepotē ex eo.nā si nō decesserit eo viuo,tūc bene erit hꝛs suus post mortē patris nō obstāte substitutione.l.si mater.§.j. ꝛ ibi no.in gl.ff.de vulg.ꝛ pup.Pau.de ca.hic.Sed hoc nō fuit in ista.l.quia nepos non fuit substitutus in suitate si filius viuo testatore decesserit,sed fuit simpliciter substitut⁹ vt patet in tex.ibi filioqꝫ substitutus nepos ex eo sit ꝛ hoc est pulchruꝫ ꝛ subtile ad hunc tex.in hoc art.¶ Tertio ex auo,ꝙ ista lex nihil probet,ostenditur aperte.Nam in ista.l.filius fuit heres institutus ꝛ nepos ex eo fuit sibi vulgariter substitutus.Sed sic
29 est ꝙ †qn̄ filio instituto eius nepos sibi vulgariter substituitur tunc per tali substitutionē tali filio nō cēset data facultas se abstinēdi, vt est tex.in l.iulianus.ff.si quis omis.caus.test.ꝛ sic non videtur tunc fieri de necessario voluntarius. ꝛ per ꝯsequens non pōt dici ꝙ isto casu per dationem substituti vulgaris tollat suitatas:cū tunc cesset ratio in qua Bar.ꝛ sequaces se fundāt.¶ Potest dupliciter respondere.primo qd d.l.Julianus.
30 procedit quando vertitur in preiudiciū legatorū. †que regulariter nō cēsetur repetita a substituto .l.ꝫ imperator.ff.de le. j.Vñ tunc filius institutus psumeretur repudiare ex istitutione in fraudē legatorum cū sciebat hereditatē sibi acquirēdā p mediā personā filij sui substituti:tūc nō censetur per dationem talis vulgariter substituti cessare existentia sui heredis: cū nō censeatur data licētia sibi abstinēdi,ꝛ ita vult tex.ibi nō vt arbitrium eligēdi sibi relinquat.Et ita singulariter intelligit istū tex.Bal.dicens esse suū nouū dictū in l.j.in j.op.C.si quis omis. cau.te.¶ Secundo potes rūdere prout respōdet Bar.met.i d.l.iulianus.in antepe.op.qd ibi loquitur ꝙ fuit extraneus institutus ꝛ sibi substitutus filius ipsius heredis extranei, sed ista lex loquit ꝙ fuit institutus filius proprius ipsius testatoris quo casu testator ei substituēdo nō censet cogitasse de casu quo nō posset esse heres.ꝛ sic decederet ante ipsuꝫ testatorē qr istud esset ꝯ naturale votū parētū.l.nā ꝛ si parētibus.de inof. te.ꝛ sic cēset solū cogitasse de casu quo nollet esse heres.ꝛ sic in eius volūtate vr̄ cōferre ꝛ sic facere volūtariū ꝛ per cōsequēs cessat existentia suitatis. ¶ Scdo principaliter pro ista parte adducit Bar.glo.in l.papi.§.quarta.in gl.magna. in verbo ad substitutū.circa med.de inof.te.Pōt dici quod authoritas gl. pōt disputādo declinari,vt inquit gl.in l.sed licet. de offic.psi. Scdo respondetur,ꝙ illa gl.bene dicit ꝙ substituēdo facit de necessario voluntarium ꝛ sic qd tollit necessitateꝫ sed nō dicit ꝙ tollat suitateꝫ.Nam Bal.ꝛ Ang.hic (vt referam.ff.in tertia
31 opp.) istud fatētur †qd datio vulgaris substituti bene tollit necessitatem sed non tollit suitatē ꝛ nos disputamus de suitate. Tertio ꝛ fortius dicitur qd illa gl.de directo dicit cōtra illuꝫ tex.ibi si filius nō fuerit in familia vbi tex.signanter loquit in filio emancipato,ꝛ dicit qd testōr substituēdo vulgariter filio emācipato bene vr̄ sibi dedisse licētiā se abstinendi:ergo ꝯtrāꝫ innuit in filio in potestate.si igit ibi filius fuisset in ptāte sola suitas confirmaret dationē libertatū.l.cū quasi.§.sed ꝛ si quis. ff.de fideicō.lib.Ideo cum ipsa confirmet suitas nō pōt ibi dici qd per dationē vulgaris substituti tollat existentia suitatis.
32 Alex.dupliciter respondet.†Primo ꝙ ibi debet subaudiri ad tex.dictio maxime:truffa est.Vel scdo qd ibi substituit vulgariter testator non vt ibi haberet facultatem abstinendi: nam cum esset ibi emācipatus ꝛ sic incognitus de iure ciuili non expediebat sibi licentiā abstinendi.§.emācipati.Insti.de her.ab intest.Sꝫ ideo ibi suostituit vt haberet filius emācipat⁹, quē
33 cōuenire posset pro sua legitima cōsequēda. ¶ †Tertio principaliter pro ista parte facit fm Bar.hic,ꝛ clarius in l.si filius qui patri,ff.de vulg.ꝛ pup.qr testator dādo substitutū vulgarē videtur conditionaliter instituisse si filius heres esse noluerit. l.cū proponas.C.de he.insti.ꝛ l.si paterfa.ff.illo tit.de her.insti. sꝫ qn̄ filius instituit sub ꝯditiōe si voluerit esse heres, redigit ad instar extraneorū.ꝛ sic tollit suitas.l.iam dubitari.ꝛ l.Cornelias,ff.de her.insti.ꝛ l.verba.de condi.inst.ergo intelligit sibi data licētia abstinēdi,vt est tex.in l.j.§.si proponatur.ff.si quis omis.cau.testa.facit bene tex.in l.debitor.in fi.prin.ad treb.vbi dicit text.legādo heredi si nō adijsset in hrdis volūtate posuit aditionē,ꝛ sic per illa verba si heres nō erit,videtur data licen
34 tia se abstinendi.†responde ꝙ per dationem vulgaris substituti non propterea videtur a testatore data alia licentia se abstinendi ꝙ illa quā habebat a pretore.§.sꝫ his permittit pretor. Insti.de her.qual.ꝛ dif.ꝛ l.necessarijs.ff.de acq.here.per quam non desinit esse suus,vt est text.in l.filius qui patri.de vulga.ꝛ pup.vnde quādo pater substituit filio.si nō erit heres,videtur substituere in casum quo beneficio pretoris velit abstinere iurib⁹ preallegatis.l.j.§.qui sunt in pote.ff.si quis omis.caus.tes. Hinc est,quod si heres institutus nō haberet a pretore beneficium abstinendi. tūc ei substituēdo bene testator cēseretur ei dare licētiā se abstinēdi:quā prius nō habebat:alias substitu
35 tio esset inanis.†vñ in seruo instituto herede a domino qui est necessarius,ꝛ non habet licentiā se abstinendi a pretore:si det sibi substitutus vulgaris,bene censetur sibi data licentia se abstinendi.Alias frustratoria esset substitutio secundum Paul. de cast.hic in lec.ꝛ latius in repe.ꝛ pro hoc dicto Alex.allegat gl.in l.sed si plures.in §.fi.in verbo heredem fore.ꝛ ibi Jmo.ff. de vulga.ꝛ pupil.sed illa gl.nihil facit:qr loquitur quando seruus est sibimet substitutus , vt statim infra dicā. ¶ Contrariū,ꝙ substō vulgaris nō tollat necessitateꝫ in seruo instituto tꝫ gl.ord.Insti.de vul.subst.in prin.in verbo nouissimo.p illuꝫ tex.qui bene facit,ꝛ illam gl.reputat singularē,ꝛ simpliciter sequitur ipsemet Alex.in l.recusare.§.meminisse.ff. ad trebel.sed habes simileꝫ gl.in l.inde Neratius.§.j.in vbo fuerit.ad le.aq. vnde testator substituēdo vulgariter seruo suo instituto vr̄ solū substituisse in casuꝫ,in quo nō possit esse heres: nō aūt videtur ei dedisse licētiā se abstinēdi fꝫ Jmo.in l. apud Julianū.§.
36 idē Julianus.ad treb.ꝛ in l.iā dubitari.ff.de here.insti. ¶ †Cōfirmo:qr lꝫ alias per dationē coheredis extranei tollat in filio suitas d.l.apud Jul.§.idē Julianus.tū p dationē cohrdis extranei factā seruo instituto nō tollit necessitas,vt est tex. no.i l.ex parte.ꝛ ibi Bar.de acquir.her.ꝛ tex.in l.eius,q in puincia cū gl.ꝛ ibi Bal.ꝛ alij ad hoc no.ff.si cer.pe. tamē Jo.fab.i d.ti. Insti.de vulg.substi.in prin.reprobat illā glos.ibi.ꝛ Rap.cu.in d.l.pōt quis.tamen Bal.ibi eaꝫ sequit.ꝛ credo.qd verior sit illa gl.ꝛ quod tex.in d.l.potest quis.non obstet,vt ibi dixi.Nō quoque obstat tex.in d.l.j.§.si pponat.ff.si qs omis.cau.test.qr nihil facit,ꝛ potius probat oppositūꝫ:qr loquitur qn̄ qs est institutus ꝛ substitutus sibimet:tūc pōt venire qua via velit.l.recusare.§.titius.ff.ad treb.sed nos loquimur in eo, q est substitutus
37 alteri instituto.†Preterea vbi testator substituit eūdē sibi ipsi

si non

a ¶ Communis, Adde ꝙ ista op. dicit etiā magis communem Abbas in consil. xc. incipi. Quidam Anton. habens Fran. ver.tertio principaliter facit. in ij.vol.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

si nō pōt intelligi in casum impotētie: q2 si nō posset esse heres
ex instōne, etiā nō posset esse ex substōne. ⁊ sic tūc videt̃ in eius
voluntatē conferre. ita illū tex. declarat Bar. in l. iubemus. in
pe. oppo. si qs omis. cau. te. ¶ Ad d. l. debitor. in fi. princi. ff. ad
treb. responde qd ibi est dictio quodāmodo: q̄ est nota impro
prietatis. l. in suis. vbi dixi. s. eo. Itē illud ibi dicit̃ arguendo ⁊
non determinādo. ¶ Quarto vltra Bar. pro ista parte facit
fm Alex. l. vnica. §. in nouissimo. iuncto. §. cum aūt. C. de cadu.
38 tol. Nā in §. in nouissimo. dicit̃. † ꝙ hereditas nō adita nō trās-
mittit̃, nisi sit suus qui ex potētia suitatis trāsmittit heredita
tē nō aditā, ⁊ tñ i §. cū aūt. dicit̃. ꝙ vbi dat⁹ est substitut⁹ vulga
ris: semper defert̃ hereditas ad substitutū: nō autē trāsmittit̃
per institutū. hoc aūt stare nō posset nisi p̄supponamus sub-
latā esse istitutionē: q alias (vt dixi) ex potētia suitatis trāsmit
teret. l. si fratris. cū si. C. de iu. deli. ⁊ l. apud hostes. C. de suis ⁊
leg. Sz tu dic. ꝙ ille text. nihil facit: q2 nō loquit̃ de trāsmissiōe,
que fit iure suitatis sz de illa, que fit ex iure deliberādi, būficio.
l. cū in antiquiorib⁹. C. de iure. deli. vt̃ de illa q̄ fit būficio. l. vni-
39 ce. C. de his q an̄ aper. tab. † q2 tales trāsmissiōes nō ipediunt̃
p substōnē vulgarē fm Bar. i l. cū proponas. C. de here. insti. ⁊
in l. j. in prin. de vulg. ⁊ pup. in j. q. quarte qōnis prin. vbi latius
de hoc dixi. ¶ Quinto ⁊ vlti. p ista parte fortiter stringit text.
in l. ⁊ ne auus in l. si sine. §. sz qd Pap. ff. de mino. quē ēt allegat
Raph. cu. hic ⁊ dr Are. hic ꝙ alias p illū tex. secutus est opin.
40 Bar, † vbi si filius minor institut⁹ heres se abstineat. sit locus
substituto vulgari ⁊ si postea fili⁹. q2 minor, restituat̃ i integrū
aduersus abstensionē. quā facit, solum acquirit vtiles actiōes
q2 directe remanent affixe ossibus substituti, qui semel est effe-
ctus heres. vnde amplius non pōt desinere esse heres, ⁊ tamē
si ibi filius remāsisset suus, ⁊ sic saltē nudo nomine heres. vt l.
cum quasi. §. sed ⁊ si suus. de fideicō. lib. ⁊ l. ij. §. sz si sint sui. ff. ad
tertyllia. non fuisset necessarie vtiles actiones per tex. in l. si he
res institutus. in prin. ad treb. Ergo ibi apparet per dationem
vulgaris substituti sublatam suitatem. Ad illum text. respon-
det Are. hic. ꝙ licet ibi in respōsione secunde questionis iuris-
consultis videatur inducere filium suum, tamen in responsio-
ne prime questionis fit tm̄ mentio de extraneo herede, in quo
nō cadit suitas habito respectu ad principiū. §. in verbo repu
41 diare. † qd est proprie extraneorum per qd verbū declaratur sz
cum suis. §. in verbo abstētus esse. vt ponat̃ pro repudiatione
que est extraneorū, ⁊ nō pro abstēsiōe. que est suorum. ¶ Ista
responsio manifeste violat illum text. tu ergo rūde planius qd
licet filius ibi remaneat suus, nō obstante substituto vulgari,
tamen q2 ibi filius vltra substitutionē vulgarē se abstinuit ab
hereditate patris iura directa fuerunt per talem abstensionē
eneruata vt dicūt doct. in l. si filius q patri. ff. de vul. ⁊ pu. Ideo
fuit opus iuribus vtilib⁹ vt ibi dicit tex. Nec obst. d. l. si heres
institutus. in prin. q2 loquitur qñ directa reassumunt vires de
iure cōi. sz i d. §. sz qd papinianus iura directa reassumunt vi-
res de iure speciali per beneficium restitutiōis in integrum: ꝙ
est debilius. l. eius militis. §. militia missus. ff. de testa. mil. Que
dam alia iura pro ista parte adduxit Alex. hic que parum fa-
ciunt. Non curo referre. Quedam etiam alia iura adducit A-
ret. hic quibus ipsemet rūdet Ang. etiam in l. heres furiosi. in
prin. ff. de pe. he. dicit ibi esse de directo casum ꝙ per dationem
vulgaris substituti cessat existentia suitatis. tamē subdit ꝙ nō
credit hoc esse verū per ea que tenuit i l. papinianus. §. quarta.
de inoffi. test. ⁊ aliter nō rūdet ad illū. tex. tu rūde fm Aret. hic
ꝙ ille tex. loquitur in herede extraneo put declarat̃ in l. fi. §. ta
li. C. de cura. furio. Contrariaz opi. ⁊ sic negatiuā quod per da
tionem vulgaris substituti non tollatur existētia sui heredis te
nent Christo. de castel. Raph. cu. Pau. de ca. ⁊ Are. hic ⁊ dicit
Raph. cu. ꝙ ita semper vidit teneri per oēs doc. mo. legentes,
Idē tenēt Raph. ful. ⁊ Pau. de ca. in l. si fratris. C. de iur. deli. ⁊
ibi dicit Raph. ful. ꝙ vsq3 a iuuētute sua ita disputādo, tenuit
idem Ang. ⁊ Lud. ro. in l. apud iul. §. idem iuli. ad treb. Bald. ⁊
Ang. in l. qui in aliena. §. interdū de acq. her. Ang. in l. su⁹ quo
que. §. fi. ⁊ in l. iā dubitari. ff. de her. insti. Bene. de Plum. in re-
pe. d. l. si fratris. ¶ Pro ista parte Alex. adducit. x. fundamen-
ta quibus etiam respondet vt hic per eū. Sed omissis leuibus
pro ista parte vr̃ stringere tex. in l. fi. circa fi. in ver. altera vero
species. ff. de cōd. isti. ⁊ dicit Pau. de ca. hic in lec. de hoc esse ibi
casum qui per nullū doctorē ad hoc fuit pōderatus. Et idem
Pau. de Ca. hic in repe. dicit quod de illo tex. nullus vnq̄ per-
penditꝙ ei respōsuz nō videt. Eū etiā ad hoc pōderat Pau.
de Ca. in d. l. si fratris. ⁊ ibi dicit. rūdeant modo intelligentes si
sciāt. Ibi dicit̃ ꝙ si filius fuit institutus sub cōditione, que vlti
mo vite spiritu possit impleri puta si. x. dederit ⁊ ei nepos fuerit
vulgariter substitut⁹, si filius decedat cōditiōe, nō impleta, sub
stitutus nūquā admittit̃ donec filius pfecte mortuus sit. ergo
cū ibi expectet̃ quod filius sit pfecte mortuus apparet suitatē
non fuisse sublatā per dationē vulgaris substituti: cuz ad huc
subesset spes, ꝙ si impleret̃ cōditio in vita statim fili⁹ ipso iure
efficeret̃ suus q2 si suitas fuisset sublata. tūc nepos substitutus
fuisset admissus etiā in vita filij statim cū inciperet mori: q2 tūc
42 lz cōditio impleret̃ p aliū eo adhuc viuēte. † Tū in vltimo vite
spiritu cū tūc deficiat volūtas nō pōt hr̃ditas adiri. l. fin. ⁊ ibi
43 gl. no. quādo dies le. ced. † Et hereditas non adita nō trāsmit-
tit̃, ergo sequit̃ necessario qd ibi suitas nō fuit sublata: p quaz
potuit ipso iure effici heres i mortis articulo: iō nepos substi-
tut⁹ hz expectare vsq3 post mortē filij, ⁊ dicit Are. geminate in
duob⁹ locis qd ista inductio Pau. de cast. in illo tex. est optia
⁊ est de mēte iuris. ¶ Omissa so. Imo. in d. l. fi. ⁊ in l. iā dubita-
ri. de here. insti. quam so. referunt ⁊ probant Alexan. ⁊ Areti.
hic. Moder. senē. in repe. l. prime. de vul. ⁊ pup. In quinto effe-
ctu quarto questionis prin. multum late insistūt circa illū tex.
⁊ varias respōsiones Are. ⁊ aliorū ponūt. ¶ Omissis reliquis
mihi placet sol. quā nouissime tradit Philip. Corneus perusi-
44 nus in d. l. si fratris. Sed ego plenius ⁊ clarius ponā. † Unde
dico quod cōis opin. procedit in filio pure instituto: in quo da
tio vulgaris substituti bene tollit existentiā suitatis. sed text.
in d. l. fi. loquitur in filio instituto sub conditione potestatiua
quo casu pendēte cōditione dicit̃ suspēsa suitas: ⁊ non in totū
sublata. l. iā dubitari. ⁊ l. corneli⁹. de here. insti. ⁊ l. cōditiōib⁹. ff.
de condi. ⁊ demon. Bar. in l. si filius q patri. de vulg. ⁊ pupil. ⁊
ideo nō possumus dicere ꝙ pro illo tpe quo suitas erat suspē
sa propter conditionē ptātiuā. ꝙ interiz tollatur per dationē
vulgaris substituti. Nō quoq3 possum⁹ dicere. qd si filius ad-
impleat conditionē qd tunc dicatur sublata suitas imo magis
45 cōfirmata † q2 nō est verisimile qd filius adimpleat conditionē
vt non sit suus. Nec etiā est verisimile qd testator dederit licē-
tiā filio se abstinendi casu quo adimpleat conditionē. Et si qd
lex isto casu interpretat̃ ꝙ testor substituēdo filio voluerit. tol
lere suitatē, vñ tūc testator voluit puidere de substituto in ca-
su quo conditio deficeret. Ista est vera ⁊ not. sol. ad dictā. l. fi.
Scdo principaliter p hac parte adducitur text. in l. lucius. de
vul. ⁊ pu. quē tex. sibi attribuit Ang. in locis. s. allegatis. ⁊ di-
46 cit ibi esse casum nō cauillādo literā. vbi † filius infans institu-
tus heres decessit hereditate patris nō adita. illā transmittit
ad matrē, excluso vulgari substituto. idē cōtēto in breuiloqua
substōne. Ergo ptz ex illo text. ꝙ per dationē vulgaris substi-
tuti nō est sublata suitas. Jo. de imo. ⁊ Alex. hic, ⁊ ibi rūdet ꝙ
illa lex nō obstat q2 ibi fuit adita hereditas. prout etiā ibi vo-
luit gl. in vbo postea. qñ potuit fieri tutore aut iudice interue
niente, iuxta. l. si infanti. C. de iu. deli. Tū illa. l. si infanti. est no-
ua decisio. Itez est diuinare ꝙ ibi hr̃ditas fuerit adita. ¶ Tū
scdo nō rūdet Ang. in l. Papinianus. §. quarta. de inof. testa.
qd dicta. l. lucius. loquitur in vulgari cōtenta sub breuiloqua.
47 † vnde lz vulgaris expressa ⁊ specialiter facta tollat existētiam
suitatis tamen secus est in vulgari cōtenta sub breuiloqua: q2
licet sit expressa verbis generalibus tamē nō est expressa vbis
specialibus. sequūtur Raph. cu. ⁊ Pau. de ca. hic ⁊ Raph. cu.
dicit se ita alias cōsuluisse. Licet contrariū teneat Jo. de imo.
⁊ Alex. hic. ⁊ idem Imo. in d. l. Lucius. ⁊ ibi Alex. solum moti
q2 vulgaris cōtēta sub breuiloqua non est omnino tacita. ⁊ q2
in d. l. Lucius hereditas fuit adita per tutorem, vel iudicem,
quod est diuinare. ¶ Tertio pro ista parte Raph. Cuma. ad-
ducit tex. in l. si solus in prin. de acqui. here. vbi heredi vniuer-
saliter instituto fuit datus substitutus vulgaris in re certa. ⁊
in aliquo null⁹ est datus substitutus: certe in illa re in qua hz
substitutū vulgarē nō tñ hz licētiā abstinēdi ⁊ sic datio vulga
ris substituti in parte nō facit in illa parte heredē volūtariū.
¶ Sed rūde ꝙ ibi substitutus erat extraneus fm Bar. in l. iu
lianus. in vlti. op. si qs omis. cau. te. vbi etiā alio modo respon-
48 det Bar. † ꝙ ibi heres institutus agnoscēdo vnā partē trahit
ad se aliā per ius accrescēdi qd ius nō vr̃ prohiberi nisi mani
festissime appareat de prohibitione. l. quoties. §. si duo. de her.
insti. sed substituendo nō vr̃ manifestissime phibere. Preterea
si institutus ibi posset partē acceptare ⁊ aliā repudiare in qua
habet substitutū, posset cōtingere ꝙ testator decederet p par-
te testatus ⁊ parte intestatus: si postea substitutus nollit illaz
partē acceptare, in qua est substitutus qd est 3. l. ius nostrū nō
patitur. de reg. iu. ¶ Quarto p ista parte Lu. ro. in l. apud iu
lianū. §. idē Julianus. ad treb. adducit text. qui fm eū fortiter
vrget. §. sed ⁊ hoc pūti. in aut. de sanc. epis. vbi filius institutus
habēs substitutū vulgarē dr pure institutus vt ibi cantat tex.
ergo nō est verū ꝙ dicatur institutus sub conditione, si volue
rit. ⁊ ꝙ isto modo efficiatur de necessario voluntarius. ¶ Tu
dic ꝙ ille tex. parum, vel nihil facit: quia licet dicat tex. ab ini-
tio eū pure instituit ⁊ substitutione, vel restitutione onerauit.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Pōdera dū dicit, z onerauit, q nō loquit de substōne vulgari
49 †que nō est onus. l. posthumus. §. qs vulgo. vbi Paul. de ca. et
Alc. ad hoc no. z ibi diri s. eo. vñ loquit de fideicōmissaria sub
stitutione que bene est onus z grauamē. l. coheredi. §. cū filie.
de vul. z pu. z posito, q adhuc loquat de vulgari substitutiōe
dic q filij fuit pure instituti a principio vt ibi dicit ter. Quis
habeat vulgarē substitutū, q ipsi institōi nulla fuit adiecta cō
ditio, sed fuit facta pure, z simplr, sz bū per dationez vulgaris
substituti vr sibi data licētia abstinēdi: q ipsa substō intelligit
si instructus noluerit, aut non potuerit esse heres. l. cuz propo
nas. C. de her. insti. z propter hoc vr sublata suitas, vt in supe
rioribus dixi. ¶ Quinto z vltimo pro ista parte vr facere ter.
in l. qs si minor. §. scevola. s. de minō. vbi filio instituto fuit da
tus substitutus vulgaris. z tū ter. dicit q si filius institut⁹ omi
sit vel repudiauit omittere est suoz̄ fm Bal. in l. fi. C. de repu.
50 her. ergo vult, q substō vulgaris nō tollat suitatē: als sufficie
bat dicere repudiauit. ¶ Respōde q verbum omisit intelligit
cursu tpis z nc p negligētiā in nō adeūdo qs congruit etiā ex
traneo vt est ter. in l. j. §. j. j. vt in poss. le. Abstinere aūt bene est
propie suoz̄ z repudiare extraneoz̄. insti. de he. qual. z dif. in
51 prin. ¶ Tertia principalis fuit opi. Bal. z Ang. hic q tenēt
q per dationē vulgaris substituti bene tollitur necessitas, sed
nō tollit suitas, nec effectus suitatis, sicut etiā per beneficiū ab
stinendi cōcessum a ptore bene tollit necessitas. §. sed his pmit
tit ptor. insti. de he. qual. z dif. z l. necessarijs. j. de ac. he. sed non
tollitur suitas nec effectus suitatis. l. si filius q patri. s. de vul.
z pu. z hoc mō fm Bal. erunt quatuor spēs heredū sz ter. inst.
de here. qual. z dīe. enumeret tm tres spēs. Sz ista opi. repro
batur per Jmo. z alios hic, qui rndent aliquibus rationibus
satis debilib⁹ Bal. z Ang. ¶ Quarta fuit opi. relata p gl. i d.
l. papinianus. §. quarta. in prin. glos. magne vt distinguamus.
Aut substitutus adit ex substitutione, z tūc sublata est suitas.
Aut nō adit, z tūc si sec⁹ q opi. nihil vz, q suitas ab initio nō
esset sublata, z sic filius fuisset effect⁹ heres ipso iure mediāte
suitate, tūc p aditionē substituti nō posset tolli sicut postea re
pudiaret. l. q. §. sz si sint sui. j. ad ter. z l. cū quasi. §. sed z si suis. j.
de fideic. liber. Jtē datio vulgaris substituti videtur qs tollat
existentiā suitatis dato qs substitutio nō habeat effectū vt la
52 te dicā. j. in v. limitatione. ¶ Quinta z vltima fuit opi. †Jmo.
hic diligenētis hoc mō, q substō vulgaris facta fm cōsilium
Balli vel legis velicie non tollit suitatē fm Bar. in l. gallus. §.
z qd si tm. in vj. opi. j. e. Jtē si facta est p hec verba, si heres. esse
nō potuerit: q tnc casus si noluerit includitur ex inris inter
pretatione nō ex vi verboz̄: ergo nō tollitur suitas sicut pte
cita vulgarē cōtēta in expressa pupillari. vt dicā. j. in pria limi
tatiōe. Si vero fuerit facta p hec verba si heres esse noluerit,
tūc vr tolli suitas: q filius vr institutus sub cōtraria conditio
ne, sez si voluerit. l. aliquādo. j. de cond. z demō. z l. ij. §. j. de adi.
leg. z sic videtur data potestas immiscendi seu abstinendi. Jtē
si facta per hec verba si heres non erit: q tūc ex vi verboz̄ in
cluditur casus si nō potuerit. z si noluerit. Nā isti casus sunt i
genere expressi. arg. gl. ff. in l. precibus. C. de imp. z alijs subscrip.
Jdē per eadem rōnē si facta est per hec verba, substituo ei vul
gariter tale. Jsta distinctionē formauit Jmo. ex dictis Bald.
in l. cū proponas. C. de here. inst. z in l. apud hostes. C. de suis z
leg. ¶ Jn practica durum esset recedere a prima opin. que vr
esse magis cōis. z quā etiā tenuit Ang. sibi cōtrarius i cōs. ch.
53 inci. quidā Fico. †Unde facias cōclusionē magis cōiter app
batā qs per aditionē vulgaris substituti tollatur existētia sui
tatis. Jtā conclusionē limita primo pcedere in vulgari expsa
54 sa, seu expressa facta, secus in tacita vulgari cōtēta sub expres
sa pupillari. illa em nō tollit suitatē. patet q tunc per exitēn
tiam sui heredis cōfirmātur tabule pupillares ab qs eo q ali
ter adeat hereditas ex paterno. l. Julianus. z l. filij, qui se pa
terna. j. de acq. he. z l. si filius qui patri. de vulg. z pup. z ibi hoc
tenet Bar. idē Bar. in d. l. gallus. §. z quid si tantum. j. e. Bal. i
l. cū proponas. C. de her. inst. Nam ista est mere legalis substitu
tio. vnde nō pōt dici, q per eam testator dederit licentiā se ab
stinendi. ¶ Hinc elicit vna limitatione infertur q cū venens per
ius accrescēdi cēseatur tacite instructus. l. si Titio z Mevio.
§. Julianus. j. de leg. ij. p illā tacitā vulgarē nō tollit suitas. l. si
fratris. C. de iure deli. plene traditur in l. apud ul. §. idem iulia
55 nus ad trcb. ¶ Jtē infertur q vulgariter substitutus in casu
imponēte non tollit suitatē in casum voluntatis: q talis casus
tacite cōtinetur fm Bal. in d. l. cū proponas. Ang. in d. l. papi.
§. quarta. Jmo. z Alex. hic. Jmo. in d. i. iam dubitari. z in l. si pa
ter. j. de here. inst. z sunt de mēte Bar. i d. l. gall⁹. §. z quid si tm.
¶ Intellige istā limitationē in vulgari omnino tacita a vbis
illa nō tollit suitatē: secus si esset expressa salte, verbis genera
libus, vt est illa que cōtinetur sub breuiloqua secundū Jmo. z
Alex. hic. z in d. l. Lucius. de vul. z pu. z dixi in secundo funda
mento secūde opinionis. ¶ Jdē videretur dicendū in vulgari
substōne que cōtinet sub se cōpendiosam: q illa videt expressa
saltem verbis generalib⁹. z ita tenet Ang. in d. l. Papi. §. quar
ta. z sequuntur Raph. cu. z Pau. de Cast. hic. Contrarium ca
men in hoc vltimo est verius prout etiaz tenet Alex. hic. dicens
56 se ita alias consuluisse apud bargū sancti sepulchri. ideo q cō
pendiosa comprehendit non solum vulgarem, sed etiam fidei
cōmissariam prout tenēt oēs in l. precibus. C. de impu. z alijs
subst. z in c. raynutius. de testa. Sed quando substitutus vul
garis est etiam substitutus per fideicommissam: tunc non tol
litur existentia suitatis: q tunc nō videtur data licentia absti
nēdi, imo per fideicōmissarium pōt cogi inuitus ad adeundū
vt dicam late infra in vlt. limita. Et vide circa hoc Ang. in cō
57 fil. ch. inc. quidam Nicolaus. ¶ †Sedo principaliter limita qn
substitutio vulgaris fit in ciuitate fz consilium Balli vt legis
Velleie: puta q testator dixit si filij⁹ viuo me moriet⁹ tūc nepos
tem ex eo substituo. Nā si nō decessit eo viuo, erit filius sub⁹ he
res post mortem patris non obstante substitutione: q intēto
patris nō fuit tollere suitatē si filius superuiueret post mortē
patris sed solum quando premoreretur, viuo patre. l. si mater.
§. fi. vbi gl. Bar. z alij. j. de vul. z pu. firmat Bar. i d. l. Ballus.
§. z quid si tantum. z in l. j. in prin. in quinta questione princ. de
vul. z pu. Item cum talis substitutio cōcipiatur in casu, quo
filius moriat in vita patris, certe illo tēpore non posset adire
ergo non pōt dici data licentia se abstinendi. arg. l. eius est reg
le. j. de reg. iur. z l. pater Severinā. in fi. prin. j. de cond. z demō.
58 ergo non potest censeri sublata suitas. ¶ †Tertio limita, qn
per repudiationem filij instituti irritatur legata, que regula
riter non intelliguntur reperita a substituto. iuxta plene no. in
l. licet imperator. j. de leg. j. Tunc per dationem, vulgaris sub
stituti non dicitur sublata existentia suitatis: quia non potest
dici data licentia abstinendi in perniciem legatorum. l. Julia
nus. j. si quis omis. cau. te. per quem text. ita singulariter tenet
Bal. in l. j. in prima opp. C. si quis omis. cau. te. z dicit esse suum
nouum dictum Alex. hic in duobus locis Alre. hic. ¶ Quar
to limita, quando filius institutus esset sibimet vulgariter sub
stitutus iurta. l. si. §. j. j. de vulg. z pupil. z l. j. §. si proponatur. si
quis omis. cau. testamēti. Tunc repudiato primo gradu, z per
hoc purificata conditione substitutionis est suus z necessar⁹
heres ex substitutione. argumento. l. conditionibus pupillus.
j. de condi. z demon. secundum Bal. in d. l. j. in j. opp. circa fi. C.
si quis omis. cau. te. Alex. Moder. hic. ¶ Quinto limita qn
do vulgaris substitutio efficeretur caduca: puta quia testato
re viuēte deficeret substō p mortē substituti: tunc per eā non
tolletur existentia suitatis: ex quo substitutio vulgaris omni
no defecit z non habuit effectum: ita singulariter tenet Bar.
in l. si mater. §. j. j. de vul. z pup. per ea que ibi no. gl. magna. Sz
Jo. de Imo. ibi tenet contrarium, quia satis est quod ab initio
per talem substitutum videatur a testatore data licentia se ab
stinendi per quem extincta est suitas. z sic videtur. q nō possit
59 reuiniscere. ¶ †Adde pro limitatione Bal. facit qd tenet idē
Bal. in l. si fratris. C. de iure delib. vbi tenet, q tunc demus per
dationē coheredis extranei tollitur suitas quando talis da
tio coheredis extranei habuit effectū alias secus. z sequitur ibi
dē. Pau. de Ca. z in l. cum hereditate. j. de acq. her. Bal. in l. ex
duobus. in fi. de vulg. z pu. Ang. in l. z si contra. eo. tit. Sed cer
te quo ad coheredem extraneum videtur. q tollatur suitas. et
si datio coheredis nō habuit effectū per text. in l. sed si plures.
§. si filio. de vulg. z pu. vbi est casus fm communem intellectum
q per quis coheres nō adierit: tamē non cōfirmātur tabule pu
pillares per existentiam sui heredis. z ita etiam tenet Ang. id.
l. papi. §. quarta. Jmo. in d. l. ex duobus. in fi. de vulg. z pup. z ip
semet Bald. in l. quidam elogio. C. de iur. delib. Et si hoc est in
datiōe cohēdis extranei ergo idē i datiōe vulgaris substitut.
60 ¶ †Confirmatur: quia ideo dando vulgarem substitutum tol
litur existentia sui heredis: quia filius videtur esse conditiona
liter institutus si heres esse voluerit. l. cum pponas. C. de her.
insti. que cōditio tollit suitatē. l. verba. j. de cōdi. insti. ite q per
talē substitutionē videt sibi data licētia se abstinēdi. l. j. §. si pro
ponat. si quis omis. cau. te. z dixi supra. Iste rationes vident imi
tare licet substitutio non habeat effectum. Et sic videt quod
61 opi. Jmo. cōtra Bal. sit verior. z eam tene. ¶ †Sexto inultum
nota quo ad legitimā filij: q per dationem vulgaris substituti
non tollitur existentia suitatis vsq ad legitimā filij: q si dice
retur sublata suitas, nō posset filius eius petēdi legitimā sua
trāsmittere ad heredes nisi prius declarasset se velle. l. si ita le
62 gatū. §. illi si volet. j. de leg. j. Sed auferre facultatem trāsmit
tendi censet esse onus. l. pātonius. de acq. her. Legitima autez
debetur sine vllo onere. l. quoniaz in prioribus. C. de inof. testa.

ergo

ergo sequitur ꝙ vsqꝫ ad legitimā non tollitur suitas.ita singu
lariter Jac.bu.i l.si arrogator.ṡ.de adop.ꝓut ibi refert Bart.
in vj.oppo.Et est mirabile verbū ⁊ magi effectus ꝺm Alexan.
63 hic,qui istud tenet.⁊ pro eo adducit fundamentū†q2 per da-
tionē vulgaris substituti filius cēsetur institutus sub illa cōdi
tiōe si heres esse voluerit,vt ṡ.dictum est,sed illa conditio reij
citur vsqꝫ ad legitimā ꝺm Bal.⁊ Sali.in d.l.quoniā in priori-
bus.vbi dixi Jmo.in d.l.iam dubitari.⁊ in l.fi.de condi.institu.
⁊ sic ꝺm istā limitationē filius erit ꝓ parte suus ⁊ ꝓ parte nō.
Erit eñ suus vsqꝫ ad legitimā suā,in reliquo desinet esse suus
ꝓpter dationē vulgaris substituti.¶ Istā limitationē impu-
gnat Bal.in l.si arrogator.in vj.op.⁊ in rep.l.i l.in suis.in ij.q.
ṡ.eo.q2 hoc nō est grauamen ſ3 actus a iure permissus, vt no.
in l.papi.§.quarta.Nec omne grauamē reijcit de legitima vt
inqt Jac.de are.in l.si cū dotē.§.si pater.ṡ.solu.mat. Preterea
existētia sui heredis est principalius introducta fauore pr̄is
potiusquā filij.Ergo si pater vult eū locū non habere non d2
grauare filiu3:q2 vti iure suo potestatiuo vel permisso non est
grauare aliquē.l.si iudex.ṡ.de mino.¶ Pro opi.Bal.Are.hic
addit bonū fundamentū.Nam tex.in d.l.qm̄ in prioribus.cir-
ca med.vr̄ in legitima tollere omne onus ꝓpter ꝙ olim dabat̄
querela sed ꝓpter substitutū vulgarē datū filio olim nō dabat̄
querela filio.d.l.papin.§.quarta.ergo illa non loquitur in casu
nostro.Et pondera qđ per hoc tollitur fundamentum Alexā.
64 ¶ †Ego idē teneo.⁊ cōfirmo,q2 substitutio vulgaris non d2
esse onus filio:ideo potest fieri in legitima filij.l.si posthum⁹.§.
ꝙ vulgo.ṡ.eo.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ Alex.ad hoc no.illū tex.⁊ ibi
dixi:q2 filius(si vult)pōt esse heres:⁊ hoc modo facit cessare
substitutionē vulgarē.l.cū ꝓponas.C.de her.inst.l.post aditā.
C.de impu.⁊ alijs subst.⁊ sic decedit hr̄ditate nō adita sibi im
putet,sicut qñ est institutus filius sub conditione potestatiua
si eam non implet sibi imputet.l.suus quoqꝫ.fere per totā.l.de
her.inst.⁊ d.l.fi.j.de cōd.indeb.¶ Sed ad hoc vltimum posset
subtiliter rn̄dere,ꝙ l3 verū sit ꝙ per aditionē filij desinat vul-
garis substitutio tñ per vulgarē substitutionē tollitur suitas,
ꝗtūcūqꝫ ipsa substitutio vulgaris nō habeat effectū prout te
nui in precedenti limitatione.Et sic reputo illum passum vtilē
65 esse dubium,⁊ argumētabilem. ¶ †Septimo limita predictā
conclusionē procedere in substōne vulgari.secus est in fideicō
missaria per quā nō tollitur suitas vt est tex.in l.ita tamē.§.si
pater.ad treb.vel qñ substitutus vulgariter est etiam substitu
tus per fideicommissum, tūc non tollitur existētia suitatis:q2
non vr̄ data licentia abstinendi.imo cogi pōt per fideicōmis-
sarium inuitus adire.l.nā qđ.§.j.⁊ l.facta.§.iulianus.j.ad tre.
Jta no.tenet Bal.in l.nō iustā.in j.opp.C.ad treb.per glos.ibi
per quā notat Bal.limitationē ad omnes leges,que dicūt ꝙ
per dationē vulgaris substituti cessat existentia suitatis,nam
nō procedit qñ testator in testamento facit substitutionē fidei
66 cōmissariam.¶ †Et per hoc signāter infert ꝙ si in testamēto
esset illa quotidiana clausula quā tabelliones quotidie appo-
nunt scilicet substituit vulgariter pupillariter ⁊ per fideicom
missum:q2 tunc nō videtur data licentia abstinēdi:suitas ope
ratur oēs suos effectus,qđ reputat Bal.esse memorie cōmen
dandū.⁊ sequitur ibi Raph.Ful.⁊ idē tenet Bal.in repet.l.in
suis.in vj.q.ṡ.e.Ang.⁊ Jmo.in l.j.in prin.de vul.⁊ pu.⁊ Paul.
b de ca.⁊ Alex.hic.Jdē tenet Alex.[b] in cōsi.iiij.ij.vol.inci.videre
tur inspectis his q̄ in suprascripto themate presupponuntur.
ver.⁊ licet dicta substitutio,vt dixi.Sed idem Bal.in d.l.pap.
§.quarta.reliquit super hoc cogitandum. Similiter Paul.de
ca.in d.l.nō iustā.istud nō firmat,neqꝫ reprobat.Sed Ang.in
67 l.pap.§.quarta.multum magistraliter dicit.† ꝙ licet sola sub-
stitutio fideicōmissaria nō faciat cessare existētia suitatis per
tex.in d.l.ita tamen.§.si pater.tamen si esset vulgaris fideicom
missaria,tūc substitutus pōt eligere qua via velit venire,an ex
vulgari an ex fideicōmissaria,vt est text.in l.recusare.§.titius.
j.ad treb.⁊ in l.si quis seruo.de te.manu.vnde tūc inspiciēdus
est futurus euentus.ar.l.fi.C.de codic.⁊ sic futurus euētus in
dicabit an tollatur suitas an nō,q2 si substitutus vult heredi-
tate3 ex fideicōmisso,tunc non tollitur suitas.d.l.ita tamē.§.si
pater.si vero eā vult ex vulgari substitutione.tūc suitas nihil
operat̄ vt ibi plenius ꝑ eū.¶ Jtē adde illud qđ t3 Jmol.in l.j.
68 in prin.de vul.⁊ pup.† ꝙ qñ facta est substō vulgaris,⁊ fidei-
commissaria tunc vr̄ testator dedisse substitutū vulgarem. ca-
su quo fideicommissum nō haberet effectū:loquitur tñ qñ iste
69 substitutiones erāt in ꝑsonis diuersorū.¶ †Octauo ⁊ vltimo
ꝓ limitatiōe aduerte ꝙ testōr pōt facere ne datio vulgaris sub
stituti aut coheredis extranei tollat suitatē ꝺm Bald.in c.cu-
mana.de elec.q2 ista sunt arbitria testatori per tex.quē ad hoc
reputat singularem in l.in conditionibus primum locum . in
prin.j.de condi.⁊ demon.⁊ per ista remanet expedita ista sub-
tilissima materia,⁊ hec difficillima lex.

LEX XVII.

Filij etiam. Exheredatio pōt fieri per verba preteriti imperfecti vel futuri tēporis.h.d.Posset etia3 fieri per verba preteriti perfecti,ꝑlata pricipaliter propter se. vel etiā propter alium modum cause si.puta si testator dicat filia3 ideo exheredaui:q2 cōtēta dote esse volui,vt est tex.no.in l.qui volebat.j.de he.insti.¶ Quid autem in pact.⁊ in stipulatione ⁊ in alijs ꝯtibus an possint fiere ꝑ ꝟba,ꝗ futuri tp̄is.¶ Habes gl.in l.tale pactū.in princ.de pact.⁊ in l.v.§.stipulatio.j.de verb.oblig.⁊ in l.in vendentis,vel ementis.C.de cōtrah.emp.

LEX XVIII.

Multi non note. Exhr̄datio qñqꝫ fit ad bonum ⁊ cōmodū filij.h.d.In fine tex.ibi dāt.i.dari mādant.s.post pubertatem.¶ No.ex isto textu ꝙ exheredatio filij impuberis cui post pubertatem hereditas per fideicōmissum relinquitur,vr̄ esse ad consiliū ⁊ non ad iniuriam facta ne bona interim per ipsos impuberes,aut tutores eorū dissipentur:vnde taliter institutus d2 esse heres fiduciarius:vt est tex. in l.Seius Saturnin⁹.j.ad treb.Et talis heres adueniēte pubertate tenetur hereditatē restituere cum omnibus fructib⁹ ꝑceptis,vt est tex.solēnis in l.in fideicōmissi.§.cu3 Pollidius. de vsuris quē tex.reputat singularē Bal.i rubr.C.de reuo.his q̄ in frau.cre.in fi.⁊ in c.bone.el primo.circa fi.de postu.prelat. Et talis heres sic institut⁹ qui est fiduciarius nō detrahit aliquam quartam ⁊ sic trebellianicam vt est gl.solennis in l.in fideicōmissariā.§.fi.j.ad treb.quam Jmo.⁊ Ludo.roma.ibi ad hoc reputāt sing.⁊ Jo.de Jmo.in l.cū filio.de leg.j.⁊ illam gl. no.sequitur Bal.in d.rubr.C.de reuo.his que in frau.cred.ad fi.⁊ in l.post mortē.C.de fideicom.⁊ in l.iubemus.in prin.C.ad treb.vbi dicit de hoc esse casum vnicū in d.§.cum Pollidius. ¶ Et sic habes ex hoc text. ꝙ licet exheredatio sui natura sit a odiosa.l.cum quidam.j.eo.quādoqꝫ tamen est fauorabilis, vt hic,⁊ sic ea que sui natura odiū important quādoqꝫ tēdūt ad fauorē ⁊ cōmodū.¶ Amplia istū tex.vt ꝓcedat ēt si filius non esset exhr̄datus ſ3 ꝑterit⁹ bona mēte:q2 nō rūperet testm̄ ꝓpter talē ꝑteritionē:nec haberet ꝗtab.postꝙ totū sit ad fauorem,⁊ prouisionē filij,vt est tex.no.in l.si emācipatus filius.j. de cōtratab.¶ Secundo amplia,ꝙ in dubio filius presumitur exheredatus bona mente.Jta singulariter tenet Bartol. b in l.vt iurisiurandi.§.si liberi.de ope.liber.per l.si patronus.§. si quis non mala mente.⁊ seq.de bo.lib.¶ Contrarium, ⁊ melius tenet Bal.in l.liberti liberteqꝫ.in prin.C.de ope.lib. per l. testō centurio.j.de manu.test.sequitur Alexā.in l.ij.in princ.de vulg.⁊ pup.motus,q2 iura allegata per Bar.nullo modo probant eius intentionē Ang.ēt in l.si tibi.§.si pactus.de pac.cōcludit,ꝙ vbi nō apparet ex cōiecturis exheredationem factā esse bona mēte semper presumit̄ mala mēte.cū sit actus priuatiuus,⁊ sic odiosus.l.cū quidā.j.eo.¶ Tertio diligēter aduerte ⁊ bñ signa ꝙ filio exheredato etiā mala mēte pōt pr̄ pupillariter substituere,vt est tex.solēnis ⁊ tenēdus cordi.i l.cū quidā.C.de leg.in verbo post exheredationis iniuriam.etia3 substitutum ei adiuit ⁊ ita tenent Bar.⁊ alij in l.j.in prin.de vul. ⁊ pup.in septimo requisito secūde qōnis prin.propter magnā confidentiā quā lex capit de patre de quo lex tantū cōfidit qđ nō credit ꝙ filio vnqꝫ aliquid faciat nisi ꝓ bono,⁊ ideo lex cōmisit pr̄i,ꝙ possit facere incarcerari filiū,⁊ ptās debeat in penā imponere arbitrio pr̄is,vt est tex.in l.si filius tuus.C.de patria pot.dixi in d.l.scđo.¶ Quarto adde ꝙ ista exhr̄datio facta bona mēte ⁊ ad ꝓuisionē filij nō faciat cōpetere q̄relā.Na3 querela datur ei qui iniuriā passus est.l. papinianus.in princ. ṡ.de inof.test.Sed ista exhr̄datio nō fit ad iniuriā ſ3 ad fauorē.l.filijs matrē.C.de inof.test.ergo nō cōpetit q̄rela.facit bene tex.in l.si pater puelle.C.de inof.test.ibi calūniosam inofficiosi actionē aduersus iustū iudiciū testatoris īstituere nō debetis. ¶ Quinto aduerte ꝙ ista dilatio hereditatis facta vsqꝫ ad tēpus pubertatis filij nō reijcitur hodie de legitima ipsius filij per l.qm̄ in prioribus.C.de inoffi.test.qui illa lex procedit, qñ dilatio est apposita ad grauamen sed hic est apposita ad ꝓuisionē.Jte3 dicta l.quoniam in prioribus.loquitur in casibus, in quibus dabatur querela que non dabat̄ in casu istius l.vt ṡ. proxime dixi.⁊ ita tenent Bar.Bal.⁊ alij in d.l.filijs matrem. C.de inoffi.testamen.Bar.⁊ alij vbi plenius ponit in l.cum ex filio.in princip.de vulga.⁊ pupilla.Alexand.hic,licet Bald.in l.si pater.in iij.oppo.C.de institu.⁊ substitutio.⁊ plenius in authen.ex causa.C.de lib.prete.in versi.quarto opponitur, ⁊ videtur quod exheredato non detur querela.teneas quod licet talis dilatio sit fauorabilis filio : tamen si filius vult pure et

a ¶ Et per hoc signanter infert. Adde tu ad hāc illationē ⁊ ꝓ ei⁹ declaratione vide que eleganter ponit Mar.sozi. in consi.suo xx.

b ¶ Jdē t3 Alex. adde eūdē Ale. in dicto vol. consil.lxxj.incip.ponderatis ꝟbis dicti testamenti.

libere legitimam suam, statim potest eam consequi cū in legitima filius censeatur esse creditor: vnde nō tenet acceptare dilationem etiam fauorabilem. arg. l. si ita relictum. §. Pegasus. ff. de leg. ij. & l. stipulatio ista. §. inter certam. ff. de verborum obli. Sed pcedēs opi. est verior per prædicta, & est tenēda. ¶ Pro Bal. videtur tex. in d. l. scimus. §. cum autē. C. de inof. test. q lo qui videtur in preterito, sed non refert, vt s. in prima amplia. Ille tex. tamen forte loquitur in exheredatione, vel preteritione

7 facta mala mēte. ¶ †Sexto aduerte, q licet hodie p iura noua authenticorū filius debeat habere legitimā suā titulo honorabili institutionis. §. aliud quoq; capitulum. in aut. vt cum de ap. cog. §. prohibemus. in aut. de trien. & semis. & aut. nouissima. vbi plene dixi. C. de inof. testa. tū qñ filius exheredatur ad cōmodum & prouisionē suā & hereditas debet sibi restitui per fideicōmissum cū erit pubes sufficit etiam hodie habere titulo fideicōmissi vniuersalis. & sic in hoc nō corrigit ista l. nec d. l. si emancipatus filius. ff. de cōtra tabu. Istud patet q iure ffori filius vocatus per fideicōmissum habebat tanquā preteritus bon. pos. cōtra tab. l. ita tū. §. qui rogatus. ff. ad Treb. & tū sec⁹ erat, vbi filius erat vocatus p fideicōmissum ad eius cōmodū, vt est tex. hic in d. l. si emancipatus filius. & ita sentit gl. in l. scimus. §. repletionē. s. de inof. test. licet gl. in l. cū ex filio. in princi. de vulg. & pup. videatur tenere contrariū. scz q ista lex sit hodie in hoc correcta, & sequit Bar. hic remittēs tū se ad ibi plenius dicēda. ¶ Sed pcedēs opi. est verior, & magis cōis, q nō fiat correctio. & ita tenent Bar. Ang. Imo. & magis cōiter alij in d. l. cū ex filio. in prin. Ang. Imo. & Ale. hic. ¶ Septimo & vltimo aduerte q licet hodie per iura noua aut. requirat q in exheredatione vel preteritione filij inferat vna de xvij. causis enumeratis. in §. causis. in aut. vt cū de app. cog. alias exheredatio non tenet, vt ibi. & aut. nō licet. C. de lib. prete. Tamen ille sunt cause ingratitudinis. & sic propter demerita filij. & sic qñ exheredatio est iniuriosa & nociua. & sic facta mala mēte ad priuandū filiū hereditate, hic aūt exheredatio est fauorabilis, & sit bona mēte. & sic ad cōmodū & fauorē filij. Aliter esset repugnātia & oppositū in obiecto, & ita tenēt Ang. & oēs Moder. hic, Bar. & alij in d. l. cū filio. in pn. ff. de vulg. & pup. Bal. i aut. ex cā. C. de lib. ptē. Bul. de cu. & Aler. in d. aut. nō licet. vbi reprobat Sal. ibi tenentē cōtrariū & ibi etiā idē tenui. bene facit tex. in §. hec aūt dispositimus. in d. aut. vt cū de app. cog. vbi dicit tex. hec aūt dispositiū⁹, vt & parētes & filios a testamētorū iniuria liberos reddamus. & tex. in §. seq. qui inci. ceterum. vbi dicit tex. sola est nostre serenitatis intentio a parentibus & liberis iniuriam preteritionis & exheredationis auferre. sed in ista l. exheredatio nō est iniuriosa: ergo nō cōprehendit sub dispositiōe illius noui iuris. Et ita habes bñ expeditā istā legē.

LEX XIX.

1 ☞ Exheredatio facta a certa re vel a certa parte hereditatis nihil valet secus est in institutione.
2 Causa intestati est incompatibilis ad causam testati.
3 In exheredatione non est locus iuri accrescendi.
4 Quare exheredatio a certa persona non valet.
5 Quare in institutione habet locum ius accrescendi.
6 Odiosa non sustinētur propter fauorabilia.
7 Exheredatio non ita regulatur sicut institutio.
8 Jus accrescēdi pariformiter vī cōpetere instituto in re certa.
9 In odiosis non est licita extensio.
10 L. vel constitutio que alias extenditur ex identitate rationis nunquam extenditur respectu pene.
11 Licet decretum pape afficiat ignorātes, nō tū respectu pene.
12 L. quero. de spon. non habet locum respectu pene in contrahentibus sponsalia.
13 In penalibus & odiosis non est licita extensio.
14 Lex correctoria & penalis nō extenditur, etiam si ratio sit expressa in lege.
15 Pena priuationis non habet locum nisi vbi lex hoc dicit.
16 Vasallus non perdit feudum nisi in casibus expressis a iure.
17 Non omnis lex priuans dicitur penalis, sed tātum illa que fit propter delictum.
18 Que dicatur proprie pena.
19 In penalibus licita est extensio.
20 In penis maleficiorum fit extensio & proceditur de similibus ad similia.
21 Lex penalis extenditur etiam ad casum impropriū.
22 In penis maleficiorum fit extensio.
23 Communis regula est q in penalibus non fiat extensio.
24 L. penalis debet extendi & largo modo interpretari quando emanauit vt euitentur pericula animarum.
25 Constitutio penalis quatenus concernit fauorem ecclesiarū est extendenda ad alium casum, quam expressum.
26 Ubi tractatur de pup. delictis punicdis tunc licet materia sit penalis: tamen est fauorabilis & extendenda.
27 Ubi tractatur de fauore publico. l. generaliter loquens nō restringitur ad habiles & idoneos.
28 Pene delictorum potius sunt molliende quam exasperande.
29 Quando in l. penali esset ratio expressa tunc l. extenditur ad alium casum.
30 Ubi est ratio expressa non dicitur fieri extensio.
31 Ubi dispositio posset remanere frustratoria de facili: tunc licita est extensio in penalibus.
32 Contra propriam naturam verborum fit extensio vbi dispositio de facili possit eludi.
33 Usurarius manifestus nō pōt facere test. nec etiā codicillari.

Am quidā. Non valet exheredatio facta a re certa, vel quota: q cum sit odiosa nō trahitur ad residuum. Secus in institutione q̄ est fauorabilis. h. d. ¶ Diuiditur in tres. In prima ponitur thema, questio. & decisio qñ filius fuit exhēdatus & a quota hereditatis. & sic a tertia parte. & sic a legitima iurta l. parentibus. & l. cū querit. C. de inof. testa. & l. Papinianus. §. quarta. s. eo. scilicet de inof. test. In secūda ponit cōprobatio per argumētū a simili. In tertia remouetur dubiū cū assignatione rōnis diuersitatis. Secūda ibi. & in disputando adiiciebat. tertia ibi aliāq; causam esse institutionis. ¶ Sed aduerte in secūda parte illud simile non videt esse ad propositū: q̄ s. in prin. loquitur tex. in exheredato a quota. scilicet, & tertia parte hereditatis: hic autem in secunda parte loquitur in exheredato a fundo. & sic a certa re. Item s. in princip. habet coheredem vniuersalem, hic nō. Unde pōdera. q ius accrescēdi pariformiter cōpetit instituto in fundo. & sic certa resicut instituto in quota. & sic in certa pte hereditatis nō dato coherede vniuersali. ¶ †Nota primo ex hoc tex. q exheredatio facta a certa re vel a certa parte hereditatis nihil valet, sec⁹ est in institutione. Ratio diuersitatis assignat in tex. q̄ institutio est fauorabilis: ideo facta ex certa re vel ex certa quota tra hitur ad totū. l. j. §. si ex fundo. ff. de hered. instit. & l. quoties. C. eo, secus est in exheredatiōe q̄ est odiosa. & sic ratio in hoc tex. est odij & fauoris: q̄ odia restringi & fauores ꝺcet ampliari. vt hic, & in regula odia. de reg. iur. in vj. Bar. aliam rationem assignat quare exheredatio filij facta a certa parte hereditatis non vz. & dicit rationē esse propter cōtinuationē dominij que fit in alia parte in qua filius nō est exheredatus per l. in suis. §. eo. & sic testator decederet pro parte intestatus & pro parte testatus. quod fieri non pōt. Lius noster. ff. de regu. iur. q̄ causam testati est incōpatibilis ad causam testati. ¶ Et per hanc rationē infert Bar. no. limitationē ad hanc l. q̄ ista l. non procederet quādo testator haberet duos filios prout erat in ista l. & vnum exheredaret a dimidia hereditatis. quā solā ab intestato esset habiturus. tunc valeret exheredatio: q̄ in alia non continuatur dominiū & sic cessaret ratio dicte l. in suis. & sic in practica valeret exheredatio sororis facta a dimidia pte hereditatis existente fratre masculo: q̄ solius dimidie dīium cōtinuabatur in sororem, cum Bar. tenēt Ang. & Aler. hic. & sic ista l. procedit qñ filius exheredatur a minori portione. quaz ipsum tāgeret ab intestato. q̄ exhēdatus soluz a tertia parte. ¶ Sed aduerte: q̄ ex postfacto dīium posset cōtinuari in totū in filiū exheredatū a sola dimidia hereditatis. si postea contingeret alium filium institutum procedere vivo testatore. aut post eius mortem repudiare fm Rap. cuma. Paul. de ca. & latius Aret. hic. ¶ Alia subtilē rationem diuersitatis assignat Bald. hic: q̄ exheredatio est priuatio, ideo non est habilis ad

3 incrementū recipiendum. & sic in exheredatione non pōt esse locus iuri accrescendi: q̄ priuatio non potest accedere priuationi. secus est in institutiōe que est habitus & acquisitio. bene facit q̄s not. gl. in l. ij. & ibi Bar. de acquiren. here. que tenet q licet aditio partis hereditatis trahatur ad totū. tamen secus est in repudiatiōe partis. & est ratio q̄ priuatio nihil ponit in esse. l. si totam. de acqui. here. Adde Bal. in l. j. in iij. q. C. de lib. prēt. vbi per istam l. dicit q in exheredatione cessat ius accrescendi: q̄ priuatio nō est extēdenda: quia id quod nihil est nō pōt extendi. ¶ Per istam rationem infert Bal. hic magnam ampliationem ad istā l. q̄ procederet etiā in exheredatiōe fauorabili qñ exheredatio a quota hereditatis esset facta bona mente. & sic in fauorē exheredati vt in casu l. prorime precedentis. tūc adhuc non valeret exheredatio: q̄ nullam partem ad se trahit. & sic non habet locū ius accrescendi per rationē predictam. & sequuntur Ange. & Alexand. hic. & sic pondera Bal. velle q nō solum ratio odij hic sit. sed etiam si esset exheredatio fauorabilius adhuc procederet ista l. q̄ nō extēderetur ad totum. & sic in effectu illud quod tenent Bal. Ang. & Alexan.

hoc esset

hoc esset impugnatio rationis hic assignate per iuriscõsultuz.
4 ⁊ sic esset reprehendere tex. ¶ Itē aduerte ꝙ rõ quā assignat
Bart. hic ⁊ s. retuli, quare exheredatio facta a certa parte he
reditatis nõ valeat. cõcludit etiā ꝙ si exheredatio esset fauo-
rabilis ⁊ facta ad cõmodū. Itē tertio aduerte, ꝙ in isto casu qñ
exheredatio esset facta bona mēte, ⁊ sic esset fauorabilis: puta
q: heres institutus esset grauatus restituere filio etiā illā ptez
in qua est exheredatus: cū in suā tutelā peruenerit: iste filius ha
bebit pro preterito. Tñ q: ista pteritio est facta ad fauorē suū
non vitiabit testm̄, nec sibi dabitur cõtratab. vt l. si emancipa-
tus filius. de contratab. ⁊ s. l. precedenti. vt ibi dixi s'm Imol,
5 Rap. cu. ⁊ Pau. de ca. hic. ¶ † Quarto aduerte, ꝙ rõ assigna-
ta per Bal. quare in institutiõe habeat locū ius accrescēdi eo
q: institutio est habitus, ⁊ sic aliquid ponit, non est vera. Nā si
aliquis instituat in re certe puta in fundo, non ideo sustinet in
stitutio: q: habebat locū ius accrescēdi: ⁊ sic q: tota hereditas
accrescat illi rei certe, sed q: pinde est ac si mētio illi' rei facta
nõ fuisset, ⁊ sic detracta mētio rei vel fundi remanet heres i to
tū. Ita dicit tex. in l. j. §. si ex fundo. j. de her. insti. Unde tene, ꝙ
in hoc tex. ratio est odij ⁊ fauoris vt cātat litera: non autē est
ratio iuris accrescēdi, vt vult Bal. nec ꝯtinuatio dnij, vt vult
Bar. ¶ Itē lex voluit exheredationē debere fieri simpliciter,
⁊ a toto vt hic, ⁊ l. ij. §. pure. s. e. ergo si nõ seruat forma legis,
exhrdatio reddit nulla. l. cū hi. §. si pretor. s. de transac. ¶ Se-
6 cūdo no. ex hoc tex. † ꝙ nõ sustinemus odiosa propter fauora
bilia. Licet em magnus sit fauor testamētorū cõseruandorūz:
l. si pars. in prin. de inof. test. ⁊ c. si. de re iud. q: publice interest,
ꝙ testamenta cõseruētur ⁊ sortientur effectum. l. vel negare. j.
quemadmo. te. ape. tamen non adiuuamus exheredationē vt
faueamus testamento iz cõseruatio exheredationis tēdat ad
conseruationem testamēti: tamē nõ faueamus testamēto imo
res reducitur ad causam intestati propter nullitatē exhereda
tionis. Ita est tex. no. hic. In contrariū tñ fortiter obstat text.
in l. si ita facta. j. ti. j. Dic ad illum text. vt dixi in l. commodissi-
7 me. s. e. ¶ † Tertio no. ꝙ exheredatio ⁊ sic priuatio ⁊ adēptio
nõ ita regulatur sicut institutio ⁊ sic datio: q: nõ est eadem ra
tio contrariorū alias secus esset, vt l. si ita scriptuz. §. regula. s.
e. ¶ Quarto pōdera tex. ibi, x. legasset iūcto ver. sequēti, ꝙ qñ
filio erat relictū aliud in testamēto iure legati si nõ erat legiti-
me exheredatus dicebatur preteritus, ⁊ sibi cõpetebat ius di
cendi nullū tanꝙ preterito, nõ obstante legato sibi facto. Nā
preteritus dr qui nõ est heres institutus: neqz vt oportet ex-
hrdatus. tex. est no. in §. eadē institutio. de here. que ab intest.
8 ¶ † Quinto no. ex tex. ibi, qñ nec fundi ꝙ ius accrescendi pa
riformiter vr̄ competere instituto in re certa, puta in fundo,
sicut istitutio in quota, ⁊ sic in certa parte hrditatis non dato
cohrde, vel ipso repudiāte qd facit ad no. in l. ex facto magna.
j. de her. insti. ⁊ in l. quoties. C. e. tit. ¶ Sexto pōdera text. ibi ⁊
in disputādo adijciebat quod etiā illud qd disputādo dicitur
est causa inuestigāde veritat: ⁊ ppterea alibi dicit tex. in l. si.
§. mixta. de mu. ⁊ ho. Herennius modestinus notando ⁊ dispu
9 tando vera ⁊ optima rõne decreuit. ¶ † Sed subtilius vltramō.
Pe. de bellaper. intelligit istū tex. disputando ꝙ subaudiendū
sit nõ decidedo volēs Pe. de bellaper. ꝙ quemadmodum va
let institutio certe rei ⁊ nõ detrahit de re certa, qñ dat' est co-
heres vniuersalis, vt l. quoties. C. de her. insti. idem sit, si pater
exheredet filium a re certa, ⁊ alium instituat heredem vniuer
salem, certe institutio vniuersalis cõfirmabit illā exheredatio-
nē factā a certa re per l. si patronus. la ij. §. si filius. versi. ex te-
stamēto. de bo. lib. quē tex. bene videas. Et mihi inspicienti tex.
primo aspectu iste sensus occurrit. ¶ Sed iste intellectus nõ
est tenēd' q: destruit tex. ibi, ideo nõ valeret. ⁊ ibi aliā esse cau
sam institutionis. Nec text. in d. §. si filius. pbāt ꝙ exheredatio
facta a certa re confirmet vt valeat dato coherede vniuersali.
10 Istud nõ bene probat ille tex. ¶ Septimo ⁊ vltimo no. ex si.
tex. illud ad qd tota die allegatur, ꝙ in odiosis nõ est licita ex-
tensio: q: odiosa debēt restringi vt in regula odia. vñ in pena-
libus q: odiosa sunt nõ est licita extēsio vt in regula in penis.
⁊ sic iura penalia, nõ extenduntur ex idētitate rõnis s'm Bar,
Bal. Rap. Ful. ⁊ Lu. Ro. in l. si. p gl. ibi de in ius voc. ¶ Pro
ista soleo allegare bonū tex. in l. ⁊ si quis. §. diuus aūt marcus.
de relig. ⁊ sump. fu. ibi penā tñ in eū statutum non esse quē tex.
sic pro not. alle. Bal. qui nihil ignorauit in l. ij. C. de sacrosanc.
eccl. Idem no. Hemi. in c. ꝙ ꝙ. in ij. no. per illu tex. de elec. in vj.
11 ⁊ in c. j. de tempo. ordi. in vj. ⁊ in ca. j. de bigamis. in vj. ¶ † Ad
istā regulā adde primo qd lex vel constitutio, que alias extēdi
tur ex identitate rationis nunꝙ extenditur respectu pene. do
ctrina est egregia Jo. an. quam perpetuo teneas cordi. in c. di-
spendia. de rescrip. in vj. quam refert ⁊ ibi multum no. Hemi-
nia. Imo. post Ant. de butri. in c. fina. de rescriptis. Abbas in
proe. decre. ⁊ in c. j. de loc. Anto. de bu. in c. si. de consuet. Istam
doctrinam etiam tradit Jo. an. in c. si forte. de elec. in vj. Et ibi
sequitur Hemi. ꝙuis contrarium, ⁊ male, teneat Abb. in c. si.
de consue. Pro ista doctrina adde bene facere singulare dictū
Jo. an. in c. tibi qui. de rescri. in vj. ⁊ ibi Hemi. ad fi. no. ⁊ sequi-
12 tur † ꝙ licet decretū pape afficiat ignorantes. c. j. de cõces. pb.
in vj. nunꝙ tamen efficit respectu pene. ¶ Secundo ad idem
bene facit qd no. Abb. post Jo. an. in c. significasti. de fo. cõpet.
ꝙ constitutio positiua fundata in iure diuino ligat papā, sed
nõ respectu pene. ¶ Tertio bene facit ꝙ licet lex declarato-
ria trahat ad pterita. §. j. in aut. de fil. ante dota. instru. na. glos.
in data sexti. in si. in prin. tex. in auth. de rap. mu. Bald. in l. non
dubium. C. de legi. cano. c. si. de consti. Tamen si talis lex decla
ratoria imponit penam de nouo, respectu pene non trahit ad
preterita. text. in d. c. j. cum gl. in verbo decreto. de vsur. quā gl.
ad hoc ibi no. Abb. ⁊ ibi Cardi. flor. reputat singularem. idem
not. Abb. ⁊ alij in d. c. si. de consti. ⁊ in c. cum tu. de vsur. idē no.
Abb. in c. causam. in vlt. not. per illum text. de simo. ⁊ in c. j. per
illum tex. ne prelat. vi. suas glo. in c. j. §. qui vero. in verbo rece-
perit. ⁊ ibi Hemi. no. de cle. non resi. in vj. ⁊ in c. ij. de his qui vi
met. ve cau. in vj. quicquid notet idē Hemi. in c. si cõpromissa-
rius. in prin. per gl. ibi in verbo episcopo. de ele. in vj. ¶ Quar
13 to ad idem bene facit quod dispositio l. quero. de sponsal. † que
vult quod prohibito inter aliquos matrimonio videntur etiā
prohibita sponsalia. non habet locum respectu pene. gl. est sin
gularis in clemen. j. de consanguinita. ⁊ affinita. gloss. in verbo
matrimonialiter. post medium. vbi glo. tenet quod pena appo
sita contrahenti matrimonium non habet locum in cõtrahen
te sponsalia quam glos. putat sing. Abb. in c. j. de postul. prela.
Pro illa glos. ego pondero tibi text. in c. j. solet. de infa. vbi est
tex. quod pena infamie que imponitur vidue nubēti intra an-
num luctus, non habet locum in contrahente spōsalia. ¶ Ali
bi decidit Bald. in l. penul. §. docere. in vlt. q. s. ne quis eu qui.
quod statutum Florentie disponens qd nullus guelfus possit
contrahere matrimonium cum aliqua de comitibus albertis.
si aliquis contrahit sponsalia non tenetur pena dicti statuti.
Tamen Bal. ibi non fuit recordatus de gl. in d. cle. j. de con-
14 sangui. ⁊ affini. ¶ † Secundo principaliter ad istam regulam
tex. nostri ꝙ in penalibus, ⁊ odiosis non est licita extēsio, adde
bene facere, ꝙ licet in correctorijs licita sit extēsio, quādo ra-
tio est expressa in l. corrigēte: q: tunc nõ est proprie extēsio s'm
Bal. in auth. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. Pau. de cast.
in l. quāuis. C. de fideicom. Raph. cu. in l. cum mulier. per illuz
tex. s. solu. matri. etiam not. Alex. in l. peregre. §. j. j. de acquire.
15 pos. Tamen quando esset correctoria ⁊ etiam penalis, ꝙuis
ratio esset expressa non fieret extensio. glo. est singu. in cle. vt hi
qui. in verbo eiusdē. de eta. ⁊ quali. dum tex. ibi ponit rationez
expressam, ⁊ tamen vult illa gl. quod non extendatur, sequitur
Anto. de But. in si. in prima ⁊ in xij. fallen. de consue. Hemi. in
c. si. in j. fallen. de tempo. ordi. in vj. Et illam gloss. ad hoc repu-
tat esse singu. Ludo. ro. in consi. cxxix. incip. licet magna apud
me fuerit dubitatio semper sequitur etiā Ludo. ro. in l. si quis
id qd. in prin. s. de iurisdi. om. iudic. Alexan. in l. si constante. in
prin. s. solu. matri. vide tamē qd dicam j. in quinta limitatiõe.
16 ¶ † Tertio adde ꝙ pena priuationis nõ habet locum nisi vbi
lex hec dicit. tex. est no. in §. cum igitur. in auth. de nõ eligē. se-
cundo nub. ibi nec quelibet est lex tale quid dicens. quem text.
ita no. Bal. in aut. sed ⁊ si quis. C. de secun. nup. Alex. in l. etiā.
§. j. s. solu. matr. Facit glo. no. in c. si. de iu. patro. quā not. doct.
ibi precipue Abb. qui reputat eam esse singu. quod ad hoc vt
pena priuationis alicuius iuris puta presentandi, vel eligen-
di locum habeat requiritur, ꝙ expresse cautum sit alibi est gl.
valde not. xv. q. viij. in summa. ꝙ nisi lex, vel canon specialiter
exprimat debere imponi penam depositionis non debet quis
17 deponi. ¶ † Hinc est ꝙ pro omni cõtrafactione vasalli dato,
ꝙ veniat contra iuramentū fidelitatis, tamen non perdit feu
dum nisi in casibus in quibus iura hec exprimūt, vt probatur
in c. j. §. illud, que fuit prima cau. benefi. amit. ⁊ ita expresse te-
net And. de iser. summus feudista in c. j. qualiter vasal. iura. de
beat fide. Alexan. in consi. ciij. j. volu. incip. videtur prima con
sideratione dicendum. in contrarium tamen facit tex. quē sta-
tim infra allegabo in c. j. §. porro. que fuit prima causa benefi.
18 amit. ¶ † Aduerte tamen diligenter, ⁊ bene signa quod non
omnis lex priuans dicitur esse penalis, sed tantum illa, que sit
propter delictum. ita tenet Bal. reputans no. in l. si. C. de bo. li
be. qd si est verū, est valde vtile ad multa. ¶ Adde bene facere
illud qd no. tenet Hemi. in c. si. de elect. in vj. vbi dicit alibi esse
19 optimum tex. declarantem quid dicatur proprie pena. † Nam
proprie pena dicit lesio que punit ⁊ vindicat qd quisqz cõmi-
sit. ita dicit tex. de peni. dist. iij. in c. penitentia. ⁊ sic lex ledēs per-

sonam propter vindictã commissi dicatur proprie penalis, vt ibi latius per eũ. Alibi tñ idẽ Ge.in c.dispẽdia.§.reus quoq3. de rescrip.in vj.notat ibi esse optimum tex.q lex,que annullat processum vel literas contentiosas vel infert condemnationẽ impensarum dicitur esse penalis.qd est bene no.fm eum. Idẽ Gemi.in c.cupientes.§.insuper.de elec.in vj. Not.ex illo tex.q ius vel statutũ repellẽs quem a potestate probandi est pena-
20 le. ¶ †Cõtra principalẽ regulam q imo in penis sit licita extensiõ est fortis tex.in c.j.§.porro.in versi.sed quia natura.que fuit prima cau.bene.amit.ibi si qua fuerit antiquioribus causis similis aut maior.ꝛ ibi Bal.no.illum tex.ꝛ dicit esse meliorẽ de iure,q in penalibus statutis ꝛ cõsuetudinibus pceditur de similib9 ad similia,ꝛ sic fit extẽsio.ꝛ simpliciter allegat Ale. hic. Illum tex.etiã ad hoc not. Sali.in l.ij.C.de noxa. Alexã.in auth.non l3.C.de lib.prete.alibi idem Alexan.in l.cum mulier. §.solu.matri. dicit q ideo in d.§.porro.in penalibus fit extensio ex identitate rationis:quia tractatur de pena priuationis vtilis dominij sc3 feudi. Sed istud nihil est dicere.ꝛ in cõtrarium allego illud quod singulariter not. Bart.in l.ij.in fin.per illum text.C.de fun.patrimo.lib.xj.vbi tenet.q sicut directum dominium non põt auferri per rescriptum principis sine causa:ita nec vtile.ꝛ sequitur Alex.in consi.tertio.quinti volu.incip.ex his que in themate narrantur. ¶ Secundo principali-
21 ter cõtra istã regulam † q in penis maleficiorum fiat extẽsio,ꝛ procedatur de similibus ad similia,soleo allegare optimũ tex. in l.famosi.§.pe.in verbo vel ad exẽplũ legis.j.ad l.iul.maiest.
22 ¶ †Tertio ꝛ fortius lex penalis extẽditur etiã ad casum impropriũ.tex.est valde no.in l.si vxor.§.j.j.de adul.vbi ad faciẽdum puniri vxorem tanq adulteram appellatione vxoris cõprehẽditur vxor de facto,que nõ põt esse vxor ꝛ q̃ sine dubio proprie nõ est vxor.l.cum hic status.§.pe.de dona.inter viru3 ꝛ vxo.quem text.ad aliud propositum ponderauit Aret.in c. per tuas.de proba. Adde ad idem est gloss.iuncto text.in l.cetera.§.sed ꝛ si quis.j.de lega.j.per quam gloss.not.ibi Ioan.de Imo.Ale.ꝛ Are.q ẽt in penalib9,ꝛ odiosis fit extensio. adde casum largum ꝛ impropium propter identitatem rationis. ¶ Quarto q fiat extẽsio ex idẽtitate rationis etiã quo ad penã est tex.in l.ij.§.q si curatores.ꝛ §.quid si decesserint.ad tertyl.per que iura ita tenet Abb.in c.fin.de rescript.ꝛ c.transla-
23 to.de constit. ¶ †Quinto q constitutio penalis extendatur est glo.in c.j.in gloss.fi.in verbo priuare.de postu.prela. quam glo. Abb.ibi ad hoc no.ꝛ reputat singularem.que vult. quod cõstitutio penalis edita contra eligentes indignũ,vt sint ipso iure priuati pro prima vice potestate eligendi extenditur ad postulantes scienter indignum,ꝛ licet Abb.reputet illã gloss. esse singula.adde tu similem gloss.in causis.ꝛ ibi Abb. notat extra de elect. Ad idem q in penalibus fiat extensio est glo.in
24 l.j.in glo.j.C.que res exporta.non deb. ¶ †Sexto pro hoc adde authoritatẽ Bal.in l.si quis id quod.de iur.omn.iudic. no. ex gloss.j.ibi q in penis maleficiorum proceditur de similibus ad similia.ꝛ sic fit extensio. Idẽ tenet Inno.in c.qualiter ꝛ q̃ñ. el secundo.de accus.ꝛ Bal.in l.si quis non dicã rapere.in secũdo no.C.de epi.ꝛ cle.dicit,q in maleficijs ꝛ in penis maleficiorum licitu3 est procedere de similibus ad similia.ꝛ sic licita est extensio.ꝛ dicuntur similia in quibus per omnia eadẽ ratio reperitur ꝛ idẽ Bal.no.in l.j.C.de interdi.ꝛ in l.si te.C.de infam. ꝛ in l.transigere.C.de transact.ꝛ in l.ij.in prin. C.que sit longa consue.ꝛ in l.data opera.C.qui accus.non pos. ¶ Tenẽdo cõmunem regulam,q in odiosis ꝛ in penalibus non fiat extẽsio, adde q xvj.fallentias ad istam regulam ponit Gemi.in c.j.de temp.ordi.in vj.quas per teipsum vide. ¶ Vltra eas ego multis notabilibus modis limito. Primo ergo limita quãdo tractatur de fauore animarum.tunc debet fieri extensio etiam iu-
a ris penalis[a] per illud qd no.gloss.in c.sciant cuncti. ꝛ in c.fina. de elec.in vj.ꝛ ita tenet Abb.in consi.xxij.incipien.in questione mouenda inter Antonium.circa fin. Idem t3 Jo. An.in c. ex tenore.qui fil.sint legi.ꝛ ibi Abb.reputat singulare ꝛ nõ tra-
25 dendum obliuioni,† q constõ penalis d3 extẽdi ꝛ largo modo interpretari quando emanauit vt euitentur pericula animarum. Idem t3 Gemi.in c.j.§.fi.de hom.in vj. ¶ Secundo limita vbi tractatur de fauore ecclesiarum:quia constitutio penalis quatenus cõcernit fauorẽ ecclesiarũ est extẽdenda ad aliũ casum q̃ expressum gl.est no.in d.c.sciãt cuncti.ꝛ ibi Gem.circa fi.no.ꝛ sequitur. Adde Abb.qui idẽ tenet in c.nihil.de elec. vbi per dictam glo.d.c.sciant cuncti.dicit,q similiter ius correctorum fauore ecclesiarũ extẽditur,qd valde no. ¶ Tertio limita qñ dispositio tẽdit in fauorẽ fidei.tũc etiã in materia penali verba largo modo ꝛ improprie intelliguntur ꝛ sic fit extẽsio.ita no. Abb.post Hos.in c.ij.in fi.de diuor. ¶ Quarto no. limito,vbicũq3 tractatꝛ de delictis publicis puniẽd9 ꝛ sic illi-
26 citis coercendis: † tunc l3 materia sit penalis:tamẽ non censetur odiosa imo fauorabilis ꝛ extẽdenda:qr ad fauorẽ publicũ tendit q delicta puniantꝛ.l.ita vulneratus ad l.Aquil.ideo talẽ legem punientẽ maleficia debemus extendere sicut legẽ fauorabilẽ.ita signãter t3 Bar.in l.quemadmodũ.circa med.per glo. ibi.C.de agri.ꝛ cẽsi.lib.xj.q Alex.hic in fi.reputat notandum pro limitatione oim iuriũ dicentiũ q in penalibus nõ fiat extensio. Adde Bal.in l.nõ sine.circa fi.C.de bo.que li. Paul.de cas.in l.bona fides.§.depo.vbi not.loquitur nõ recordatus de Bart.in d.l.quemadmodũ.idem t3 Lud.ro.consi.cv.inci.viso themate proposito ꝛ allegationibus. Jo.de ana.in c.j.de male-
27 di. † sicut alias vbi tractatur de fauore publico lex gñaliter loquẽs nõ restringitur ad habiles,vel idoneos,vt est tex.not.in l.si qs in graui.§.vtrũ.j ff.hic quoq3.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.ad S.C. Syll.dixi in l.j.§.nũtiatio.j.de op.no.nũ. Scdm istã limitationẽ tollitꝛ 2rium de l.ij.§.exercitium.de infa.de quo glo.hic opponit,ꝛ nõ soluit.qd ibi illa extensio fit fauore publice vtilitatis in misso ab exercitu vt comprehẽdat etiam eũ qui nõ preerat exercitui sed minori numero militu3,ne alias delictũ missionis remaneat impunitũ.ꝛ ita etiã ibi respondet Bart.post Dy. ¶ Scdm istã limitationẽ ẽt puto q pcedãt duo iura que supra allegaui,scilicet l.famosi.§.pe.ad l.iul.maiesta.ꝛ l.si vxor. de adul. Ita ẽt pcedũt authoritates Bal.quas supra sexto lo-
28 co allegaui. ¶ Et si 2 istã limita.opponeretꝛ,† qd pene delictorũ poti9 sunt molliẽde q̃ exasperãde vt est text.in l.si preses.ꝛ i l.interpretatione.j.de penis.responde,q fauor publicus desiderat,quod maleficium nõ remaneat impunitũ ex quo cõstat esse cõmissu3. Ita pcedit ista limitatio,s3 in re dubia cũ incerta est criminis equalitas,tũc pene potius mitiganꝛ,q̃ exasperanꝛ.ita pcedũt d.l.si preses.ꝛ l.interpretatione fm Dy.in regula odia.circa fi.de re.iur.in vj. ¶ Hinc est q in criminalib9 iudex in dubio debet eligere mitiorẽ penam.gl.est in c.de causis.de offi.dele.ꝛ in c.sicut dignũ.de homic.ꝛ in.c.sicut.de iude. ꝛ in regula in penis.de reg.iur.in vj.ꝛ in c.hoc ipsu3.xxxiij.q.ij.
29 ¶ †Quinto not.limita qñ in l.penali esset ratio expressa tunc extenditur ad alium casum eandem rationem habentẽ.ita no. Alex.in l.cũ mulier.in v.no.per illũ tex.§.sol.matr.qd dicit esse notandum pro limitatione iuriũ,que dicũt,q in penalibus nõ fit extẽsio ex idẽtitate ratiõis. Adde quod idẽ no. Gemi.in c. si ciuitas.§.j.in primo no.per illum tex.de sentẽtia excõ.in vj.
30 quod reputat bene notãdum. ¶ †Tu cõfirma istã limitatione3:quia vbi ratio est expressa nõ dicitur fieri extẽsio,sed ipsa lex loquitꝛ,vt dixi in l.a Titio.j.de ver.ob.ꝛ est glo.not.in c.j.in verbo Italie.de tẽp.ord.in vj. Et q cõstitutio etiã penalis nõ dicatꝛ extẽdi qñ venit ex rõne ꝛ sic ex mẽte ipsi9 constitutionis penalis est gl.no.in c.si postq̃.§.j.in verbo ex mente.ꝛ Jo.an.ꝛ Gemi.de ele.in vj. Bal.in rep.l.de quibus.de legib. facit l.his solis.in fin.in verbo,satis tacite cautum putamus.C.de reuo. dona. Intellige nisi lex esset penalis,ꝛ correctoria simul tunc non extenderetur etiam ex ratione expressa, vt superius dixi.
31 ¶ †Sexto limita vbicũq3 de facili dispõ legis,vel statuti posset alias reddi frustratoria vel elusoria tũc etiã in penalib9 li-
b cita est extẽsio[b] vt probat tex.in l.j.§.pecuniã.ꝛ l.se.de cal. quẽ tex.pro nota.ad hoc allegat Anto.de but.in q.sua que incipit Bononiensis. Tu alleg.pro ista limitata.tex.meliorem de iu-
32 re in c.si ciuitas.de senten.excõ.in vj. † vbi fit extẽsio cõtra propriã naturã verborũ,qñ alias dispõ possit de facili eludi.vnde si papa supposuit ciuitatẽ publico interdicto, appellatiõe ciuitatis i materia odiosa nõ solu3 venit illud qd muris claudit sed etiã veniũt suburbia:qr si diuina officia possent in suburbijs vel cõtineũb9 edificijs celebrari:snia interdicti vilipẽderetur vt hic dicit tex. Et ita ibi illum tex.ad hoc no. Gemi. Eñ etiam ad hoc not. Abb.ꝛ reputat sing.in c.fi.ad fi.de preben.ꝛ in c.pastoralis.in prin.in scdo no.de appel. Ad idem gl.not.in
33 c.q̃q̃.in gl.fi.de vsur.in vj.que vult † q vsurarius manifestus qui non põt cõdere testamentũ nisi prius prestita satisdatione de qua ibi non põt etiam codicillari:nec donare causa mortis.alias dispositio illius c.q̃q̃.redderetur illusoria. Et ita cũ laude Dei habes expeditam istam quotidianam materiam.

a ¶ Juris penalis. Adde qd nedũ in penalibus sed etiã in correctorijs fit extensio fauore animarum,ita Alex.in consil.xlij. incip. sup pmisso themate.col.fi.circa fi.ꝛ i 2s.dcccc.xv. inci. Visis ꝛ consideratis suprascriptis.ver.non obstat.l. si libertus.in j.vol.ꝛ duplicatꝛ in iij.volu. consi.liij.

b ¶ Extensio. Adde q hic ide3 tenet Barth. Socin.consi.ccxliij. versi. quinimo.ꝛ ibi allegat disputationẽ Ant. de But.hic allegatum.

LEX XX.

1 ☞ Monachus est suus ꝛ habet omnia iura suitatis ac si remansisset in potestate patris.
2 Quis põt retinere iura suitatis ꝛ tñ non esse in ptãte patris.
3 Filius institutus sub cõditione ad hoc,vt dicatur suus heres patri requiritur,q non sit in potestate alterius tẽpore mortis patris ꝛ tempore existentis conditionis.
4 Ad hoc vt quis sit suus ꝛ necessarius heres nõ sufficit q tpe mortis testatoris sit in eius potestate:si tũc nõ fuit sibi delata hereditas sed requiritur q tẽpore quo deferꝛ sibi hereditas.
5 Non entis,nulle sunt qualitates.

Sub

Sub conditione.

Filius sub conditione instit⁹tus, si tpe existētis conditionis fuerit arrogatus nō efficitur suus heres pri. h. d. ¶ Nota. j. q. filius, qui tpe euenietis conditionis, sub qua est institutus, nō repe ritur in familia pris, nō pōt esse suus, & necessarius. Ista lex pstat optimum ar. ad practicā q si filius sub gdōne institut⁹ ingrediat monasteriū, cū desinat esse in ptāte pris, & transeat in ptāte monasterij seu abbatis, vt est gl. no. in ℞b. cū statutus mutat. l. fi. er cā. §. ¶Papinian⁹. ā. de mino. & est ter. in c. indecorum. de eta. & quali. q euenietē cōdōne, nō efficiet suus, & necessarius pri. & sic nō acq̄ret hereditatē pris monasterio sine aditione, & hereditatē pris nō aditam. si interim moriat, nō trāsmittet ad monasteriū cū desinat eē su⁹, & ita tenēt Ang. Imo. & Christo. de cast. hic. † Contrariū est verius, q monachus est suus, & hꝫ oīa iura suorū. ac si remāsisset i ptāte pris, & sic hꝫdi tatē pris nō aditā trāsmittet ad monasteriū ex potētia suita tis. p ter. l. Deo nobis. §. hoc etiā. i ver. nullo eis impedimento. C. de epi. & cle. p quē ter. ibi ita tꝫ Bal. post Ja. bu. & cōiter idē tenēt, vt statim dicā. tū re vera ter. ibi nihil in spē ōt de suitate. put ēt tūdet Ang. hic. tū idē ēt tenēt Bal. ¶Pau. de cas. & latissime Alex. hic Bal. i l. cū adoptiuis. p illū ter. C. de adop. Bar. i auth. si qua mulier. & ibi Bal. C. de sacros. ec. Bar. i d. l. si ex causa. §. ¶Papinianus, Bald. i l. apud hostes. circa fi. C. de suis & legi. Bal & Ang. in l. nepotes. de ūs q̄ sunt sui vel alie. iur. † Facit. q̄ ista nō est ℨdictio: retinet iura suitatis. & tū nō est in ptāte patris, vt pꝫ in l. memininus. C. de legi. here. vbi ōt ter. q̄ emācipati retinēt iura suorū. & tū non sunt in ptāte fm Bar. in d. auē. si qua mulier. & in d. l. si ex cā. §. ¶Papinian⁹. Item ad hoc vt quis suus, nō regrif q̄ sit i ptāte. pꝫ in posthumo nato post mortē pris. qui est suus. §. posthumi quoq; inst. de her. que ab intest. & l. ītestato. C. de suis & leg. & tū nūq̄ fuit i ptāte pris. l. fi. C. de col. & l. fi. de assignā. liber. † Et sic habes no. limitationē ad istū ter. vt non pceda. in filio instituto sub cōdōne qui ad hoc vt dicat suus heres pri. requirit q̄s nō sit i ptāte alterius tpe mortis. & tpe existētis ℨdōnis: secus est i seruo, q̄ efficitur necessarius ex quo erat in ptāte testōris tpe mortis, hꝫ tpe existētis ℨdōnis sit i aliena ptāte. vt est ter. i l. pr̄ filio. j. de he. ist. Nō diuersitatis est fꝫ Bar. q̄ seruus. q̄n alienat trāsit cū sua cā. vt euenīēte gdōne subtōnis pupillaris, alienatio serui substituti interim facta resoluat⁹ q̄ dns pōt seruo, q̄n eū alienat. oēm gdōnē apponere. l. seruus. hac l. i. de manu. secus in filio. Nā pr̄ nō pōt impedire, nec tollere effectū arrogationis future de filio, q̄n filius post mortē suā possit arrogari. & q̄n transeat i ptātē pris arrogatoris, aliter aūt necessitas serui causatur a ptāte dnica. sicut filij a patre. l. lege cornelia. ff. de test. ¶ Secdo no. ex hoc ter. q̄s ad hoc. vt q̄s sit suus. & necessarius hꝫs non sufficit, q̄ tpe mortis testōris esse in eius ptāte. si tūc non fuit sibi delata hꝫditas. sed requirit q̄s tpe. quo defert sibi hereditas: & sic tpe euenietis gdōnis nō sit in aliena ptāte nec in aliena familia. Vide tū ter. i l. q̄ in aliena. §. interdū. ff. de acq. her. & in l. filius patroni. de bo. lib. de gbus dixi in l. i suis. ā. co. ¶ Capio glo. in ver. dederit. quā diuide in tres ptes. In prima timore ℨtū. de §. sui. Inst. de here. quali. & dif. Bl. ponit tres intellectus ad ter. duos reprobat & tertium tꝫ. & dum pro tertio alle. §. seruus aūt. & §. alienus. Inst. de here. inst. Vic q̄s nihil faciunt, q̄ in illis non regrit an sit suus vel necessarius vt hic, hꝫ loquunt cui acquiri debeat hereditas. In scda q̄ est ibi, est etiā & alia rō. gl. assignat aliam rōnem ad istum ter. q̄ filius arrogatus etiam aliquo mōmēto nō est heres, ex quo statim acquirit pri arrogatori. si ergo nō est heres, non pōt dici suus vel necessarius. q̄ non entis nulle sunt qualitates. l. ei⁹ qui in puincia. ā. si cer. pe. Sed ista rō non ē bona: q̄ hꝫ isto iure filius arrogatus acquireret patri arrogatori emolumentum hereditatis, non tū hereditarium: & sic nudum nomē heredis remanebat penes eū. cuius erat capar. hꝫ esset in ptāte, vt plene no. in l. cum filio. j. de leg. j. Item fm glo. ista rō hodie non duraret, nec pcederet. In tertia parte & sic in §. fi. gl. allegat pro concordanti. l. seruus. que est lex tertia in §. fi. j. de he. inst. que potius contradi. gl. ibi multum laborat. Vera solutio est q̄ ibi non durauit arrogatio eo tempore, quo euenit cōditio substitutionis pupillaris.

LEX XXI.

1 Qualiter extraneus primo institutus possit in codē, vel in alio testamento exheredari.
2 Quādo prima institutio est plenior quā secunda facta de eodem attenditur prima & non posteriora.

Si filium.

Volūtas testōris posterior derogat priori. h. d. Et sic posterior institutio. q̄ est fauorabilis q̄alet priori exheredationi. que est odiosa. Et si dubitarent⁹ q̄ pcesserit presumere⁊ institutio posterior. ar. l. si idē seruus. j. de le. ā. & tꝫ etiā Raph. cu. hic. Quid aūt esset ēꝫ. si testōr primo instituit filium. & postea in eodē testamento eum exheredat, que ipsarum prualebit, & an exhēdatio teneat. habes ter. no. in l. si certarum. §. si eodē testō. de test. mil. vbi ter. ōt q̄ si testōr pagan⁹ in eodē testō eundē heredē, deinde exheredē scripserit heredi tas sola exheredatione adimi nō pōt. Sed ille ter. p̄cedit, q̄n non hꝫ aliū cohēredē. cuius agnitione possit exheredatio cōfirmari, put requirit. l. filiū. §. sed cū exheredatio. de ℨtab. l. si ita scriptum. §. fi. vbi dixi ā. co. ¶Pau. de ca. de hoc puncto se remittit ad Bar. in l. paterfa. testō. de her. instī. Sed illā decisionem Bar. reprobat Alex. hic & latius in l. hēditas. C. de his qb. vt ind. post doc. q̄ eum hic. & ibi allegatos. Sed tu aduerte. quod Bar. ibi nō loquit⁹ i terminis nostris. scz i exhēdatione filij primo loco istituti: † sed loquit⁹ in extraneo qualiter extrane⁹ primo loco istituti possit postea in eodē vel in alio testamēto exhēdari. Vre. hic tꝫ. q̄ exhēdatio prevaleat p gl. quā ad hoc reputat singularē & semp tenendā mēti. in l. cū i testō. §. fi. de her. ist. ibi tū gl. allegat ad hoc l. si quis eum. in prin. de vul. & pu. q̄ patrum facit fm eū. Sz tu aduer e. q̄ illa gl. de qua gloriat Vre. nihil facit ad ppositū: q̄ loquit⁹ q̄n filius primo istitut⁹. & post ea exhēdatus l. adebat cohēdē. scilicet filiū institutū cui⁹ aditione poterat exhēdatio cōfirmari. qđ nō est i casu nro. † Adde ēt. q̄ q̄n prima institutio est plenior q̄ secda facta de eodē: puta, q̄ prima fuit pura. secda gdōnalis: aut ēdit̄ prima. & nō posterior ter. est no. i l. si te solū. i ℣. j. de her. inst. p quem ter. limitat regula q̄ posteriora derogant prioribus. vt hoc ter. cum concor. alle. in gl. & l. pacta nouissima. vbi latius dixi. C. de pac.

LEX XXII.

1 Conditio non vitiat institutionē posthumi, si ante eius natiuitatem reperiatur purificata.
2 Sub conditione potestatiua pōt quicūq; filius institui, & nō rumpit testamentum tanquam preteritus.

Cum posthumus.

Sufficit, q̄s posthum⁹ tpe natiuitatis se pure institutum reperiat. hꝫ ante natiuitatē fuerit sub conditione instit⁹tus. h. d. † Et sic conditio non vitiat institutionē posthumi. si aūt eius natiuitatē reperiat⁹ purificata. Nō fundamētalis est. q̄ si totalis preteritio posthumi nō rūpit testū ante eius natiuitatem, hꝫ tūc decim⁹. q̄n nascit. vt est ter. in l. in. §. ex his. j. ti. j. ergo multo minus cōdōnalis institutio. q̄ nō est totalis preteritio. ¶ Bl. j. intelligit istū text. pceder in quacūq; gdōne ptātiua, causali vel mixta. Illud q̄ ōt de gdōne potestatiua vel mixta non vī posse cōuenire ire. q̄ nō potuit aūt natiuitatē posthumi ipleri. Sed in casuali plene pcedit ter. q̄ pōt existere aūt. q̄ posthumus nascat. Alii itelligas ter. de ptātiua & mixta dependente a ptāte alterius, & sic q̄ posset p aliū tertiū impleri. iuxta. l. fi. de cōd. inst. fm Bar. & alios hic. ¶ Tu aduerte, hꝫ gl. Bar. & oēs indifferēter teneāt q̄ ista lex possit intelligi i cōdōne ptātiua. mihi nullatenus plz. ¶ Moueor. q̄ sub cōdōne ptātiua pōt quicunq; filius institui, & nō rūpit testū tāq̄ preteritus. text. sunt plani ad ifam in l. filius quoq;. in pn. & p totā legē. j. de he. inst. & l. ii. de cond. inst. Dicet in l. filius a pr̄e. in prin. j. cod. Et ter. ibi gdōnaliter ōt si pmus q̄ nascat, cōditio exiuit, &c. & sic, si ante natiuitatē posthumi gdō non extaret, testū rumpere tur. sed hoc nō pōt dici in gdōne ptātiua. ei go in illa non potest intelligi ita ter. & cōtra gl. & oēs. Unde ista gl. in sui prīncipio debuit dicere sub cōditione. s. nō ptātiua. sed bene casuali vel mixta. Et ita tenuit gl. hic, & melius in l. posthuma. in gl. j. j. co.

LEX XXIII.

1 Semp debemus querere rationes dubitādi & decidēdi.
2 Exheredatio facta ratione vnius qualitatis nō extendit ad aliam qualitatem cum sit odiosa.
3 Actus arrogationis est actus charitatis & benevolentie.
4 Si pater exheredauit filium ex iusta cā, & postea recōciliauit se cum eo, illa exheredatio videtur esse adempta.
5 Testator nunq̄ presumitur voluisse facere aliquid, ppter qđ testamentum suum rumpatur.
6 Filius emancipatus ppter demerita, si postea arrogēt a patre nō propter hoc dicitur patri se reconciliasse.
7 Ad revocandum exheredationē expresse factam in testa. requritur alia eque solemnis dispositio revocatoria ipsius exheredationis.

Exheredatio est actus solennis qui non pōt fieri nisi in testa. Sola penitentia testōris & mutatio voluntatis nō sufficit ad

reuocandum disposita solēniter in testamento, sed requiritur actus contrarius eque solennis.
10 Omnis res p quascunqꝫ causas nascit̄ per easdem dissoluit̄.
11 Dictio iterum, est repetitiua eiusdem actus: ꝛ sic presupponit reiterationem eiusdem actus.
12 Dictio iterum, quid importat.
13 Adoptio dicitur actus imaginarius, ꝛ consequenter fictus non autem verus.
14 Legitimatus non dicitur legitimus sed tanquam legitimus.
15 Legitimatus an dicatur vere legitimus.
16 Lex loquens per verba fictionis fingendo vel in actū pendēte a potestate. l. vere facit ꝛ non ficte.
17 Legitimatus nihil differt a legitimo.
18 Dictio perinde. quid importet.
19 Dictio vcꝫ. pōt stare declaratiue, ꝛ restrictiue, seu limitatiue.
20 Res de facili reuertitur ad suam naturam.
21 Ratihabitio non trahitur retro in preiudicium iuris medio tempore tertio quesiti.
22 In feudo antiquo habet locum ius accrescendi, non in nouo.
23 Uasall⁹ nō dicit̄ a feudo recessisse, nisi dn̄s velit, ꝛ sic declaret.
24 Adoptat⁹ a vero patre nō dicitur adoptiuus, sed ver⁹ filius.
25 Testator nunꝙ̄ videtur aliquid facere per qd̄ testm̄ rumpat̄.
26 Adoptio debet imitari naturam.
27 Si pater exheredat filium spuriū, licet sit ab initio inepta, si tamen postea legitimetur, valebit exheredatio.
28 Regula catoniana nō obstat in ijs q̄ veniūt p modū fictiōis.
29 Exheredatio a principio inualida q̄ fit extraneo, recōualidat̄, licet postea efficiatur filius adoptiuus.

Filio quem pater. Quando veritas, ꝛ fictio tendunt ad eundem finem, veritas preualet fictioni. h. d. sꝫ Bar. Ang. Sal. Imo. Christo. de Castel. ꝛ Aret. hic. ¶ Uel sic fm̄ Pau. de ca. exheredatio facta de filio emancipato durat, licet postea per arrogationem reingrediatur in potestate patris. h. d. ¶ Uel sic ꝛ tertio. Exheredatio que ab initio tenuit non tollitur licet exheredati conditio postea mutetur. h. d. vsqꝫ ad §. si titius, ꝛ est pulchra, ꝛ no. lex. Diuiditur in quatuor partes. In prima ponitur decisio. In scd̄a ratio dcisiōis. In tertia ratio rationis. In quarta ponitur ampliatio ipsius decisionis. secunda ibi, nam in omni fere iure. tertia ibi, ne imagine quarta. ꝛ vltima est ibi, nec multum puto referre.

1 † Ante omnia inuestigāda est rō dubitādi, ꝛ ratio decidēdi ad hūc tex. ista sunt q̄ textū declarāt. Dic, ꝙ potuit esse duplex ratio dubitandi. Prima qꝛ exheredatio fuit facta de filio vero, ꝛ sic legitimo ꝛ naturali, sed nunc p arrogationē efficitur filius adoptiuus, ꝛ sic videt̄ alius nouus homo.

2 † Ergo ad eum videtur exheredatio porrigi: qꝛ exheredatio facta rōne vnius qualitatis nō vr̄ extendi ad aliā qualitatē: cū sit odiosa, vt l. cum quidā. s. e. Sꝫ ad hoc no. rn̄det iste tex. ꝙ cū ipse sit verus fili⁹ nō pōt dici adoptiu⁹: qꝛ adoptio est quedā imago: ꝛ sic q̄dā fictio q̄ nō hꝫ locū, qn̄ adest veritas: cū magis attēdat̄ veritas. ꝙ̄ fictio: vn̄ nō cēset̄ de nouo trāslatus in ptātem, sed restitut⁹ ad pristinā ptātē: ꝛ sic nō cēset̄ nou⁹ hō sꝫ idē, ergo exhr̄datio durat in eo. Hec est ppria intētio huius litere. ¶ Scd̄a fuit no. ratio dubitādi fm̄ Bal. qꝛ videbat̄. ꝙ deberet censeri patrē penituisse precedētis exheredatiōis, postꝙ̄ ipsum filiū readoptauerat: qꝛ talis

3 † actus arrogationis est actus charitatis ꝛ beneuolētie: ꝛ sic ꝑpter istā recōciliationē factā īter patrē ꝛ filiū, videbat̄ remissa offensa, ꝑpter quā fr̄iū exheredauerat, vt est optim⁹ tex. in arg. in l. in ipsius. C. fa. ercis. ꝯriū est verū vt hoc tex. qd̄ est mirū fm̄ Bal. q tn̄ aliter nō tollit istā rōnē dubitādi. ¶ Cōfirmat̄ optime vltra Bal. ista rō dubitandi ꝑpter illud, qd̄ singulariter no. Bar. in l. iij. §. fi. de adimē. leg. p illū tex. cuꝫ l. seq. vbi singulariter notat

4 † ꝙ si pater exheredauit filiū ex iusta cā, ꝛ postea recōciliauit se cū eo, ꝙ illa exheredatio videt̄ esse adēpta: ꝛ sic vult ibi Bar. qꝛ p recōciliationē tollat̄ exheredatio pri⁹ facta p illū tex. vbi est tex. qd̄ si interuenerit inimicitia inter testatorē, ꝛ legatariū tollit̄ legatū ope exceptionis, ꝛ sic postea reconciliant̄ adinuicē. dicit tex. in l. seq. ꝙ cōfirmat̄ legatū. facit tex. in §. inimicitia. in ver. nec recōciliatio interuenerit Instit. de excu. tut. Sed ad primū responde fm̄ Pau. de ca. hic, ꝙ patre in isto tex. non exheredauerat filiū propter hoc, ꝙ nō esset in sua ptāte: nam tunc reassumēdo ipsum in suā potestatem. qꝛ cessaret causa exheredationis, cessaret etiā exheredatio, sed exheredauit ꝑpter ingratitudinē: ꝛ sic ꝑpter demerita filij, que testator nō censet̄ remisisse, lꝫ ipsum readoptet, vt est hic tex. no.

5 † Ratio rationis est, qꝛ testator nūꝙ̄ cēset̄ voluisse facere aliqd ꝑpter ꝙ testm̄ si ū rūpat̄. l. iij. de test. mil. sꝫ si videret̄ recessisse ab exheredatiōe propter arrogationē, certe testamentū redderetur nullum: qꝛ isto modo filius arrogatus reperiret se preteritū. l. filius a patre. §. j. j. e. ꝛ istā rōnē sequunt̄ Alex. ꝛ Aret. ꝛ dicit Aret. ꝙ ista est optima ratio. quā etiā in effectu tenet Imo. hic. Adde, ꝙ alio mō rn̄det Rapha. Cu. ꝙ si fiat recōciliatio eius, qd̄ fuit causa iniurie, tūc videt̄ causa exheredationis cessare. d. l. in ipsius. sed in isto tex. pater nō emācipauit filiū ꝑpter demerita filij, nec ꝑpter indignationē. sꝫ vt filius solutus a nexu paterno seipsuꝫ liberius exerceret. Sed qn̄ postea p arrogationē eū reassumpsit ī potestatē, facit vt denuo experiret̄ eius mores, ꝛ videret an vellet mutare regimē

6 vite, iuxta tex. cū gl. in l. vtrū turpē. de ver. ob. nō aūt, † ꝙ p hoc voluerit oīno cū eo recōciliari, ꝛ sic arrogādo nō dr̄ se patri recōciliare. tn̄ p certo fortis est iste tex. ꝛ valde signādus. ¶ Ad aliud qd̄ singulr̄ tꝫ Bar. in d. l. iij. §. fi. p illū tex. cū l. seq. de adimē. leg. tu aduerte ī primis ꝙ ille tex. nō vr̄ ꝑbare no. Bar. qꝛ loquit̄ in legato, qn̄ legatū tollebat̄ solū ope exceptiōis ꝑpter presumptā mutationē volūtatis. s. ꝑpter inimicitias supuenientes post legatū factū. Unde cessante illa ꝑsumpta reuocatiōe ꝑpter recōciliationē secutā, tunc tollit̄ illa exceptio, ita ꝑprie loquunt̄ illa iura, sed Bar. hic loquit̄, qn̄ filius excludit̄ nō quidē tacite, sed p expressam exheredationē ꝛ ipso iure: tūc nō vr̄, ꝙ p solā recōciliationē possit tolli ipsa exhr̄datio expressa: qꝛ volūtas testatoris tacita facili⁹ reuocat̄, quā expressa, vt est

7 tex. sing. in l. fi. in prin. j. de leg. ij. † vnde ad reuocandū exheredationē expresse factā in testamēto videt̄ requiri alia eque solennis dispositio reuocatoria ipsius exheredatiōis. l. hr̄des palā. §. si qd post. s. de testa. ꝛ ibidē p illū tex. tꝫ no. Bar. post Dy. ꝙ lꝫ legatū possit tacite reuocari ꝑpter inimicitias superuenientes, vel aliqd aliud simile. d. l. iij. §. fi. de adimē. leg. tn̄ ad ꝑbādū tales inimicitias ꝑpter quas inducit̄ tacita adēptio requirit̄ solēnis numer⁹ septē testiū. ꝙ reputat Bar. multū notabile. ¶ Et istud vltimū ꝙ ad reuocādā exheredationē factā in solēni testō nō sufficiat recōciliatio secuta īter patrē ꝛ filiū. sꝫ requirat̄ alia eque solēnis dispositio, tenet ēt Rap. Cu. hic, q ēt dt ad hoc facere tex. ī l. q ex liberis. §. testō. ꝛ §. fi. de bo. pos. sꝫ tabu. vbi si testator post testamētū cōditū dederit se in arrogationē tollit̄ testamentū per eum factū. si postea efficiatur sui iuris nō recōualidat̄ testamentū nisi expresse appareat de ei⁹ vo

8 luntate. † Ad hoc etiā tēdit illud qd̄ vult Imo. hic circa istū tex. vbi dt ꝙ exheredatio est actus solēnis. qui nō pōt fieri nisi in testamēto vt Insti. de exhe. lib. in prin. ꝛ l. quidā in suo. de cōdi. insti. vnde cum exheredatio sit facta in actu solēni testamēti, nō videt̄ posse tolli per actū minus solēne, vt est arrogatio alio nō interueniēte per d. l. heredes palam. §. si quid post. vn̄ fm̄ eum opus est, ꝙ pater solenniter reuocet ipsam exheredationē. ¶ Adde ad idē facere tex. in §. ex eo aūt solo. insti. qui.

9 mo. test. infir. vbi est tex. no. † ꝙ sola penitētia testatoris ꝛ mutatio volūtatis nō sufficit ad reuocandū disposita solenniter in testamēto, sꝫ requirit̄ act⁹ ꝯrius eque solēnis. De quo lati⁹ p Bar. in l. si iure. de le. iij. Facit regula l. nihil tā naturale. j. de

10 regu. iur. ꝛ l. ꝑut. de sol. Itē † oīs res per quascūqꝫ causas nascit̄ p easdē dissoluit̄ c. j. de reg. iu. ꝛ xxvij. q. ij. c. oīs res. ꝛ sic ex p dictis ꝯcludo, ꝙ decisio Bar. ī d. l. iij. §. fi. nō est vera, lꝫ suprema sit eius authoritas in actu practico. Bene fateor, ꝙ si fili⁹ cōmisisset cām ingratitudinis ꝑpter quā posset exheredari a patre, si recōciliaret̄ patri anteꝙ̄ pater ꝯderet testamētū, non posset amplius propter illā cām exhr̄dari p illud ꝙ tꝫ Spe. in ti. qui fil. sint legi. in ver. qd si filia tua. Ant. de But. in c. Quintauallis. de iureiur. Bal. in l. si filiā. C. de inoff. testa. ꝛ no. Alex. in l. j. s. sol. mat. Dixi in aut. non licet. C. de lib. prete. ꝛ no. bene predicta: qꝛ valde vtilia sunt ad practicā. Itē per istū tex. determinat Bal. ꝙ si aliqua terra exiuit de obediētia dn̄i sui. ꝛ ideo fuit bannita per principē. ꝙ licet postea reuertat̄ ad obedientiā, ꝙ nō tollunt̄ bāna, nisi expresse remittant̄ a principe. Sicut in hoc tex. nō tollit̄ exheredatio, lꝫ filius in patriā ptātem reuertat̄, ꝛ cū Bal. tꝫ Ang. hic in lecturis meis, licet Imo. ꝛ d. Alex. referant eum aliter tenere, ꝛ aduerte quod Bal. ꝛ Ang. simpliciter loquuntur, qn̄ terra reuersa est ad obedientiā dn̄i, ꝛ nō dicūt factā fuisse recōciliationē. Si aūt fuisset reconciliata cū dn̄o ꝛ reuersa ad gratiam, tūc bene banna ꝛ cōdēnationes intelligerent̄ remisse, per d. l. in ipsi⁹. C. fami. erc. ꝛ d. l. iij. §. fi. cū l. seq. de adi. leg. sꝫ Imo. Pau. de ca. Rap. Cuma. ꝛ d. Alex.

11 hic. ¶ In tex. ibi, iterum arrogauit. † Aduerte ꝙ dictio, iterū, est repetitiua eiusdem act⁹, ꝛ sic presupponit reiterationē eiusdem actus. l. veluti. §. hec vox. ꝛ l. oratione. in princ. s. de ferijs. ꝛ l. j. vbi gloss. C. ne lice. tertio prouo. ꝛ l. quod si iterum. de adimen. leg. vnde alibi dicitur qui lotus est semel, non indiget vt pedes lauet. Joannis xiij. c. ꝛ de penitē. distinctio. ij. in c. si enim inquit. Sed hic nō fuit nisi vna arrogatio, Imo arrogatio nō potest reiterari nec potest amplius quaꝫ semel fieri. l. adoptare. §. j. de adoptioni. ergo dictio, iterum, in hoc textu nō est repetitiua

petitiua:ergo male stat. Bal.ingenue fatetur contrarium.sed
12 ꝯ̃ph.cu.dicit qꝫ dictio iterum,denotat actũ in genere.nõ au
tem denotat aliam arrogationẽ. Alio modo Dy.⁊ Alber.de
Ros.hic exponũt tex.iterũ arrogauit.i.d est per arrogationẽ
iterũ in ptãtem redegit. ¶ Primo pondera tex.ibi ne imagi-
13 ne.†ꝙ adoptio dr imago:⁊ sic actus imaginarius,⁊ consequẽ
ter fictus,nõ aũt verus.⁊ sic adoptio dr q̃dã imaginaria pa-
ternitas.facit in simili tex.in l.ij.C.de iur.au.anu.In p̃.imagi-
né,non statum ingenuitatis prestat.Et sic facit,qꝫ filius spu-
rius vel naturalis legitimatus p Comitẽ palatinũ non dicaẽ
vere legitimus,sed ficte.qꝛ ꝓprie loquẽdo aliud est quẽ esse le
gitimũ,⁊ aliud quem esse legitimatũ,prout expresse not.Sal.
in l.etiã. p illũ tex.C.de app.vbi pꝫ qꝫ imago representata nõ
est essentialiter ipsa res.Unde gl.in c.innotuit.in verb.coniu-
14 gata.de elec.dr†ꝙ legitimatus non dr legitimus.sed tanq̃ le-
gitimus.Alibi pulchre dr Bal.in c.j.de const. ꝙ legitimatio
est similis alchimie que facit apparere illud qꝫ non est.trans-
mutare tñ vnam speciem in alterã non põt.Sicut legitimat⁹
figurã legitimi gerit,sed non hꝫ eandem substãtiam. Alibi dr
Bal.in c.ij.de trãsla.episco.ꝙ legitimatus assimilaẽ hoĩ medi-
cato a morbo remanente tñ aliqua cicatrice.Alibi idẽ Bald.
in add.Spe.in ti.de succes.ab intes.ad fi.dr.ꝙ legitimatio in-
nititur fictioni,⁊ nõ est detectio,sed datio.Hinc est ꝙ si aliqs
acq̃sunt emphyteusim pro se ⁊ suis filijs legitimis non ĩtelligi
tur acq̃siuisse pro filijs legitimatis:qꝛ non sunt naturaliter le
gitimi,sed ex priuilegio,⁊ sic ex fictione.Ita singulariter not.
Bal.in l.fi.per illũ tex.C.de his q̃ ve.eta.impe. ¶ Sed aduer
te.ꝙ ꝯ̃rium alibi tenet singulariter Bar.princeps legistarũ,
15 †ꝙ legitimatus dicaẽ vere legitimus,⁊ nõ per fictionem p ti-
tulum in aut.qb.mod.natu.eff.sui.Ita singulariter tꝫ Bar.in
l.si qs pro emptore.de vsu.in iij.q.prin.i ver.itẽ queriẽ.iuxta p-
dicta.idẽ tene Bal.i l.nuper.C.de nat.lib.Benedi.de Plũb.
in sua dispu.que incipit,statuto Pisano.i primo dubio.Pau.
de ca.in consi.cexxiij.inc.super eo qꝫ primo loco queritur late
a Alex.in consi.ij.vol.j.ᵃinc.visis codicillis. ¶ Et vltra predi-
16 ctas authoritates pro ista parte bene facit,†qꝛ lex fingendo
vel per verba fictionis loquens in actu pendente a potestate
legis,vere facit ⁊ non ficte,vt notat Bar.in l.si maritus.§.le-
gis.ĩ.de adul.Ant.de bu.in consi.ij.ici.equitas valde sugge-
17 rit. ¶†Ad idem facit:qꝛ legitimatus ĩ nihilo differt a vere le
gitimo.prout dixi in rub.s̃.eod.allegando de hoc plures tex.
Ad idem facit qꝫ magistraliter tꝫ Bald.in l.manumissiones.
in fi.in ij.op.de iusti.⁊ iure.vbi dr ꝙ nullus est adeo spuri⁹ qu
ei insit legitimitas naturalis,⁊ cum legitimaẽ est legitim⁹ nõ
factus sed natus.i.non de nouo factus:sed detectus,⁊ sic im-
perator vel comes palatinus legitimãdo remouet nubeculã
que dicebatur spurietas,⁊ hoc modo possent tolli aliqua ex
predictis,⁊ retorqueri iste tex.vt faceret pro ista parte.Ta-
men contrarium huius tenet idem Bal.in addi.Spe.ĩ d.titu
lo de succes.ab intes.ad fi.quem supra retuli,vbi tenuit ꝙ legi-
timatio innitiẽ fictioni.⁊ ꝙ nõ est detectio,ſꝫ datio de nouo.
Quid tenendum in hoc vtili ⁊ quotidiano passu.Conclusiue
teneo contra Bar.⁊ sequaces ꝙ legitimatus non sit vere le-
gitimus.sed ficte ⁊ improprie.per istum tex.⁊ d.l.ij.C.de iur.
aur.anul.⁊ per illa que primo loco adduxi,⁊ vltra illa contra
b Bar.põdero ibi duos tex.ᵇPrimo tex.in §.filium vero.ĩ aut.
quib.mod.na.effi.sui.vbi dr tex.legitimatum velut ex quadaꝫ
machinatione cognatum:ergo non vere,sed per fictionem ⁊
per quãdam machinationẽ vt ibi dr tex.vnde Bar.in d.l.si is
q̃ pro emptore,qui mouet per totum titulũ i aut.qbus mod.
na.effi.sui.fecit nimis gñalem allegationẽ, ⁊ si vidisset i specie
illum.§.filium vero in illo auth.forte non sic allegasset. ¶ Se
cundo ꝯ̃ Bar.adduco tex.in l.q̃ in prouincia.§.diuus.in fi.de
ri.nup.in ver.perinde ac si legitime concepti fuissent.ergo nõ
18 vere.†Nã dictio perinde denotat ꝙ non per oĩa est legitim⁹,
vt est tex.⁊ ibi Bar.in l.sacrilegijs.§.fi.ad l.Jul.Spe.no.i l.si
qs vi.i prin.⁊ ibi Lu.ro.⁊ d.Alex.no.de acq.pos.Bal.ĩ l.sed ⁊
si lege.§.perinde.de pe.here.Credo qꝫ non habes alibi hunc
quotidianum articulũ sic examinatum,lꝫ Alex.p alia instet in
19 d.consi.ij.ij.vol. ¶†Scdo pondera tex.i verb.vcꝫ.ꝙ dictio vi
delicet,stat declaratiue,non aũt restrictiue,nec limitatiue.vt
hic,⁊ l.vcꝫ.ex qb.cau.maio.⁊ in c.transmisse.de eo q̃ cog.con-
san.vxo.sue.qꝫ est contra Bar.i l.j.ad l.Aqui.vbi Bar.no.ꝙ
dictio,vcꝫ,non solum est declaratiua, sed etiam restrictiua.⁊
Bald.in l.j.ff.quando actio de pecu.est anna.⁊ in l.stin equa-
libus.de her.inst.Puto qꝫ ista dictio,videlicet,stet ẽm ꝙ sub-
iecte materie melius congruit.de quo etiam per Bald.in re-
pe.l.cum mulier.ff.solu.ma.Are.in c.cum causam que vertiẽ
inter.de testi.inter glo.in c.ij.in glo.in verb.videlicet,⁊ ibi He
mi.de priuile.in vj.idem Hemi.in c.Romana.§.caueãt.i pri-
mo no.de sen.excom.in vj. ¶ Tertio no.ex tex.ibi ꝙ nõ trãsla
tus,sed reditus videretur qꝫ qñ filius emancipatus adoptaẽ a
a patre,ꝙ non videẽ de nouo ingressus in potestatẽ pr̃is.sed
20 restitutus ad pristinam potestatem.†Nã res de facili reuerti
tur ad pristinã naturã suã.xxxv.dist.c.ab exordio.l.si vnus.§.
pactus ne peteret.ver.ꝙ in specie.vbi dixi.de pac.Limita fm
Pau.de ca.non ꝓcedere in p̃iudiciũ alterius.cuius interim
est quesitũ per primã renũtiationẽ.l.si pater filium.de adop.fa
cit tex.in c.q̃uis.de resc.i vj.⁊ tex.no.in l.ij.in prin.de decu.per
quẽ tex.dr ibi Bar.fuisse practicatum ꝙ doctores de collegio
Bononie expulsi tpe Romei de pepulis postea restituti p le-
gatum pape nõ recuperãt locũ suum in collegio cũ interim
sit alijs assignatus.idem tꝫ Bar.in l.j.C.de his q̃ in exi.da.li.
21 x. ¶†Itẽ facit ꝙ ratihabitio nõ trahiẽ retro in preiudiciũ iu
ris medio tpe quesiti tertio,vt est gl.ĩ ver.committi.in l.si in-
debitũ.§.j.⁊ ibi no.Bar.ĩ.rẽ ra.habe.Bar.in l.si vxor.§.pe.de
adul.Facit iste tex.ꝙ si aliqs hꝫ fundum antiquum.vel auitũ
in quo etiã trãsuersales agnati succedunt ꝙ non est in feudo
22 nouo seu nouiter acq̃sito.c.j.de suc.feu.†Item in feudo anti-
quo hꝫ locum ius accrescẽdi nõ in feudo de nouo.c.j.de duo.
fra.a cap.inuest.Bar.in l.si mihi ⁊ Titio.de ver.ob.Pone ꝙ
committat feloniã propter quã amittit feudum.Dñs remit-
tit sibi feloniem,an videatur feudum de nouo datũ,vt non sit
amplius auitũ,an vero dicaẽ feudũ antiquũ durare sicut pri⁹ b
erat.Iste tex.facit ꝙ dicaẽ feudum antiquũ redditũ ⁊ non de
nouo translatũ,⁊ sic reuertaẽ ad naturã suã.⁊ cõsequẽter du-
ret auitũ ⁊ antiquũ,⁊ ita tꝫ gl.in c.imperialẽ.§.insup.de proh.
feu.alie.per Fed.⁊ ibi vide p Bal.ad fi.⁊ gl.in l.qꝫ dr.in princ.
de impensis.⁊ ibi Bar.circa fi.⁊ Alb.de Ros.gl.ĩ l.peculiũ.j.
§.si ex.⁊ ibi Pau.de ca.de pecu.Jaco.de bel.⁊ alij in c.j.p illũ
tex.de vasal.decrep.eta.Bald.in c.j.an agna.vel filius.in l.j.in
xv.q.de re.diui.d.Alex.in d.l.si mihi ⁊ Titio. ¶ Et quãdo nõ
haberemus authoritates glossarũ ⁊ doc.pro ista opi.est aper
23 ta ratio:†quia vasallus non censeretur a feudo cecidisse nisi
dominus velit,⁊ sic declaret.Sicut dicitur in emphyteusi fm
gloss.Barto.⁊ alios in l.ij.vbi dixi.C.de iure emphyteu.Un-
de si dominus remisit vasallo feloniam nunquam dicitur va-
sallus cecidisse a iure suo primo,vnde nimirum si durat anti-
quum prout prius erat:prout etiam tenet Aret.in d.l.si mihi
⁊ Titio.vnde ista conclusio non procederet.quando secuta es
set sententie priuationis fundi secundum Pau.de Ca.in cõsi.
clvj.inci.quod istud feudum pertineat ad filias.Et quid esset
in tali casu.si in remissione diceretur de nouo cõcedimus.An
per hoc feudum desineret esse auitum vel antiquum.vide late
per Andre.de Iser.summum feudistã in d.c.j.de vasal.decrep.
eta. ¶ Quarto.no.in ver.nec multum ampliationem princi-
palis decisiõis tex.ꝙ exheredatio facta de filio emancipato ei
noceat siue postea sit adoptatus,vt filius siue sit adoptat⁹ lo
co nepotis.Contra istum tex.occurrũt mihi due noue difficul
tates,quas nemo scrib.attingit.Prima est,que vr̃ ardua,qꝛ in
secundo casu quando est adoptatus loco nepotis,tunc nõ est
vere nepos sicut supra est vere filius quando adoptaẽ vt fili⁹.
24 Et sic tũc cessat ratio supra assignata in tex.scilicet†qꝫ adop-
tat⁹ a vero patre nõ dicitur adoptiuus.sed verus fili⁹. Istud
non põt dici quando filius loco nepotis est adoptatus:qꝛ nõ
põt dici verus nepos.Et ideo tex.dicit loco nepotis.Nã aliud
est esse talẽ,aliud loco talis.l.mercis appellatiõe.i pn.vbi gl.dr
ver.sig.Bar.in l.maritus.§.legis.de adul.Et tũc bene imagine
⁊ sic fictione veritas nature obũbraẽ.qꝛ vere erat filius, ⁊ nũc
adeptatur vt nepos,⁊ qñ vere est filius,non põt idem vere es
se nepos Et sic exheredatus vt filius nõ debet cẽseri exhereda
tus vt nepos.ergo videtur qꝫ iste tex.nullo modo possit pro-
cedere.Sed respõde quod iurisconsultus cũ misterio dicit non
multum referre quãtum ad presens propositũ attinet:quia in
veritate est filius ex quocũqꝫ capite adopteẽ siue vt fili⁹ siue lo
co nepotis.Ueritas est,ꝙ fili⁹ dꝫ preferri fictiõi adoptiõis vt
25 exheredatio duret p rõnem quã s̃.assignaui.†qꝛ testator nunq̃
vr̃ aliquid facere p qꝫ testm̃ suũ rũpaẽ.l.iij.de testa.mi.Et quo
ad exhr̃dationẽ non refert, an sit filius.an nepos,quem alius
nõ p̃cedat in gradu.nã vtroqꝫ casu est su⁹ ⁊ vtroqꝫ casu dꝫ ex
heredari nõ instituaẽ.§.ita deinũ.inst.de her.q̃ ab intest.Ergo
exhr̃datio prius facta de filio dꝫ durare, lꝫ adoptetur vt ne-
pos,⁊ vide tex.in l.j.§.si qs filiũ.ĩ.si tab.test.nulle exta. ¶ Sed
26 tũc dicet aliqs,⁊ est scd̃a difficultas.†adoptio dꝫ imitari natu
rã.l.adoptio.s̃.de adop.⁊ §.minorẽ.insti.e.sed fm naturã ĩpos-
sibile est ꝙ ille qui est filius sit nepos,⁊ sic in scd̃o gradu:ergo
et hoc nõ dꝫ posse fieri p adoptionẽ.Rñde,ꝙ quẽadmodũ ille
q̃ nũq̃ habuit filiũ,põt tñ adoptare aliquẽ loco nepotis, aut
ꝓnepotis.ff.lꝫ aũt instit.de adop.l.⁊ qui vxores.s̃.eo.scilicet de
adop.qꝛ lꝫ in specie istud sit cõtra naturã vt sine filio causetur

¶ In cõs.ij.vol.
j.adde ꝙ dupli-
caẽ in d.vo.i cõ-
si.lxxxvij.Et vis
ĩ.in seq.apo.Et
vltra ibi ponen-
da.qñ in statuto
veniat legitima
tus appellatiõe
legitimorũ.vide
p Alb.Brunũ
i trac.sup stato-
to femĩas exclu-
dẽti in xij.art.pri
cipali.q.iiij.qui
oẽs tenẽtes tꝫ
affirmatiuã , q̃
negatiuã refert:
non tñ Alex.i d.
dispu.nec Lud.
Sar.in d.tract.
ĩ.alleg.
¶ Pondero ti-
bi duos tex.ad-
de tu.qꝫ aũ Jas.
hos tex.ponde-
rauit d.Ludou.
Sar.in trac.legi
tima.i ru.q̃ sint
effect⁹ ltiatiõis
p rescriptum.q.
iij.⁊ Alex.i dis.
sua incip.Sigis-
mundus Roma
norum Rex in
quarto dubio
principali.i ver.
itẽ confirmatur
ius vere legiti-
mationis. ⁊ ibi
ponderat text.
aut.qua in prin
cia.quẽ aũ ipsũ
ponderauit, vt
ipe ibi refert An
ton.de Bu.in c.
per venerabilẽ.
⁊ in c.tãta.q̃ fil.
sint legiti. ⁊ ipse
Alb.post princi
pium ponderat
tex.in d.§.filiũ,
ſꝫ ad hos duos
text.Potes rñ-
dere ex ijs que
Jaso.s̃.ponit. ⁊
idem Alex.in d.
dispu.ij.dubio in
primo arg.ptis
negatiue.⁊ põit
Bart.in d.l.si is
qui pro emptio-
re.in iij.q.quod
vbicunqꝫ lex aĩa
ta loquiẽ p ver-
ba fictionem de
notãtia circa ea
q̃ sunt iuris, tũc
veritatem ⁊ non
fictionem mou-
cunt. Ex pbaẽ i
isto tex.velaliter
⁊ secũdo potes
rñdere qꝫ vbicũ
que aliqua dictio
denotans ipro-
prietatem, appo
nitur circa ea q̃
possint esse vera

ſz veritatē z im
propietatē di
cunt? poti? veri
tatis expreſſiua,
q̄ ipropietatez
denotātia.vt hꝰ
de dictōe quaſi.
i.l.ſtatu nuptias.
§.ſolma.z i.l.j.§.
de trāſactiā ſolu
tionē ad §.filiuz
dat idē Aler.in
b.diſz dubio.q̄
ibi appellat ma
chinationē non
quo ad patrē.ſz
quo ad alios aſ
cēdētes vel trāſ
uerſales pñs le
gitimātis, z ibi
ē rō:q; legitima
ti fiunt cognati
paruis pſonis
abīq; conſenſu
ipſorū.z ſic qua
ſi p quādā machi
nationem addu
cit.l.communiuz
C.de na.libe. In
dem v. diſp. ha
bes latius hunc
articulum exami
natum quam re
ferat author hic.

nepotiſſimū.qz inſpecto genere pōt enuiri vt qs habeat nepo
tē,nō ſubſiſtente filio. Ita permittit vt poſſit adoptare nepo
tē tanq̄ ex filio quē nunq̄ habuit,ſed habuiſſe fingitur.vt la
te ponit Bar.in l.is q̄ pro emptore.de vſuſca.z idē Bar.in l.
candē.i prin.de duo.reis. Ita etiam a ſimili dicamus i ppoſi
to q̄ ſz in ſpecie iſtud ſit impoſſibile per naturā,ſufficit in ge
nere qō poſſibile ſit eum habere nepotem, vt poſſit etiā filiū
vt nepotē adoptare ſicut ☞ nepos q̄ eſt in ſecūdo gradu pōt
adoptari loco filij:vt teneat primū gradū.l.iij.§.j.de ſtab.Et
ita cū gratia Dei habes bene expedita tertualia z notabili.
¶Capio gl.primam in verbo filio.Ratio diuerſitatis eſt du
pler.vt hic per Bar.z alios.Potiſſima rō eſt:qz in extraneo
exhēdatio ab initio fuit inepta,z ſic nulla.l.qdam cum filiuz.
j.de ver.obl.ideo per arrogationem ſuperueniētem non cōfir
mat,ſz poſtea efficiat filius adoptiuus.l.ſi a primo.§.e.z in re
gula qō ab initio,de re jud.ſed in filio emācipato exheredatio
a principio vz.iuo eſt neceſſaria ne preteritus rumpat teſtū
per ☞tab.ideo non vitiat,ſed durat ſz p arrogationem reuer
27 tatur in patriam ptātem.¶†Sed aduerte diligēter pro limi
tatione,q̄ ſi pater exheredaret filium ſpurium, vel naturalē,
ſz ab initio ſit res inepta.d.l.quidam cū filium.tñ ſi poſtea le
gitimet vz exheredatio:qz reſtituit tūc naturalibus,z legitima
tio trahit retro,vt p Bar,z alios in l.Ball?.§.z qd ſi tñ.j.eo.
28 †Recōualidat ergo hec exheredatio,quēadmodū dicim? ex
heredare ille,q̄ eſt apud hoſtes.d.§.z qd ſi tñ.Nec regula ca
toniana obſtat in iis,q̄ veniunt per modū fictionis.l.ſeruum
filij.in prin.cū ſi.de lega.j.ita in terminis ſingulariter tz ſolus
Rapha.Cu.hic. Alij nil tangūt nec alibi in ſpecie legi.Fort.s
eſt iſta deciſio,z iō ſignāda.¶Addo vltra Rapha.bñ facere
illud,qō egregie determinat Bar.in l.ij.de vul.z pu.vbi ſingu
lariter determinat,qō ſi pñ habēs filium ſpuriū, vel naturalē
tm qui ſit pupillus ei ſubſtituat pupillariter,z poſt mortē pa
tris legitimet p imperatorē aut comitē palatinū,iurta aut.itē
ſi qs.C.de natu.libe.talis ſubſtitutio pupillaris vz? tz z recō
ualidat:qz legitimat? vī reſtitutus primis natalib?,§.illud.in
29 aut.qb.mod.na.effi.ſui.†Item qz talis legitimatio,ſeu reſtitu
tio natalibus trahit retro ac ſi ſemp fuiſſet legitim?.l.ſi.§ nat.
reſt.notat in d.§.z qd ſi tñ. Sicut ergo,filio poſt mortē pñs:
reuertēte ab hoſtibus,vz ſubſtitutio pupillaris ſibi facta:qz
fingit retro fuiſſe in ptāte patris z in ciuilitate.l.illa inſtitutio.
§.j.j.de her.inſt.z l.lex Cornelia.cū ſi.de vulg.z pu.ergo ita i ppo
ſito noſtro,z nihil melius poſſet adduci p deciſione Rap.
¶Et ſi tu ſubtilis diceres,qō Bar.ibi loquit in ſubſtitutiōe
pupillari,q̄ eſt fauorabilis:z ſic adiuuāda.l.ex trib?.vbi glo.z
doc.C.de inof.teſt.ſz Rapha,cu.loquit in exheredatione.q̄ eſt
odioſa:z ſic q̄ non eſt ad.iuuanda.l.cū qdam.§.e.Ergo termi
ni non ſunt pares:qz rñdet qō rōnes z fundamēta Bar.mili
tant pariter in vtroq; caſu.Et ſic ex iſta deciſione habes pul
30 chraz limitationē ad cōcluſionē gl.Bar.z omniū.q̄ exhere
datio a principio inualida,que fit extraneo nō recōualidat, ſz
poſtea efficiat filius adoptiuus. Limitat vbi interueniret fi
ctio q̄ fingeret vſqz retro habilē.vt i legitimato, Et not.bene
iſtam pulchram deciſionem.¶Capio gl.in verbo.imagine.di
uidit in duas partes. In prima declarat tex.z ponit diffinitio
nem adoptionis quā diffinitionē etiam plenius ponit gl.z di
cit q̄ eſt ipſa veritas.inſt.de adop.in prin.vbi alias dixi,licet
Bul.de cu.in l.j.de adop.z Albe.de Roſ.hic eam reprobent.
In ſecunda que eſt ibi,item no.Bl.colligit ex tex.no.q̄ qō tacite
opponit,z non ſoluit.Bar.z communiter doc.dicunt,z tu
dic clarius,qō qñ veritas z fictio tenduñt ad idē z fictio co
adiuuat ipſam veritatem:q̄ tunc veritas prevalet,vt hic:ſe
cus qñ fictio deſtruit veritatē:z ſic tendit ad diuerſa vel con
traria:tunc attenditur fictio,z illa prevalet veritati d.l.ſi quis
poſthumos.§.j.in ver.diuerſum.ſ.eo.z toto titulo.j.de cap.de
quo vide omnino latius Bar.in l.j.hoc autem ſenatuſconſul
tum,ad ſylla.

1 ☞Si quis inſtituerit monaſteriū in certa parte,z extraneum
in alia non vitiabitur inſtitutio ſi poſtea teſtator ingreditur
illud monaſterium.

2 Variatio qualitatis circa perſonam inſtituti p quam nō im
mutatur ſubſtantia actus non vitiat inſtitutionem.

§.Sitius.

¶Inſtitutio facta de extraneo nō
vitiat̄ p arrogationē ſupueniētē. h.
1 d.¶†Et facit ſm Bal.Ang.z Rap.cu.hic,qō ſi aliqs inſtitue
ret monaſteriū i certa parte bonorū ſuorū,z in alia aliū extra
neū nō vitiat̄ inſtitutio,ſi poſtea teſtō intrauerit illud mona
ſteriū,ſz tunc monaſteriū habeat̄ loco filij.aut.miſi rogati,z in
corpore vnde ſumitur.C.ad Treb.z c.in pñtia.de prob.z mo
naſterium fuerit inſtitutū tanquaz quilibet extraneus q̄ no.
2 ad aut.ſi qua mulier.z aut.igreſſi.C.de ſacroſc.ec.¶†Item not.

ex iſto tex.q̄ variatio qualitatis circa perſonā inſtituti p quā
non immutat̄ ſubſtātia actus.nō vitiat inſtitutionē,vt hic.Si
cut etiā non vitiat exheredationē validā.vt i prin.hui? legis.

LEX XXIIII.

1 ☞Natiuitas poſthumi rumpit inſtitutionem conditio
nalem.

Posthuma.

Poſthuma nata pēdēte cō
ditione,viuo teſtōre rūpit
1 teſtū.h.d.¶†Et ſic natiuitas poſthumi rūpit in
ſtitutionē conditionalē. Ratio q̄ cum naſcit inue
nit ſe preteritum cuz cōditio pendeat,que nō erat ptētiua, vt
in gl.Secus ſi cōditio iā eſſet purificata,vt l.cū poſthumus,
§.eo.¶In tex.ibi,viuo pñe,vel etiā eo mortuo ſm Dy.Bal.
z Alb.de Roſ.hic. Tu dic q̄ ideo ter.dixit, viuo patre,vt po
neret caſum magis dubium,ſcz.q̄ viuo adhuc patre,rumpat
teſtū quo tempore nondum pōt habere effectū,z ſi talis poſt
humus natus,viuo patre,etiā viuo patre mozeretur,teſtū re
conualeſceret de equitate pretoria,vt eſt tex.reputatus ſing.
in l.poſthumus.in prin.j.titu.j.

LEX XXV.

2 ☞Dictio ceteri,eſt dictio vniuerſalis.
3 Dictio recte.quid importet.
4 Exheredatio ꝺz nominatim fieri quādo exprimitur nomē ſpe
ciei.ſcz filios.ſz nō exprimatur individuum illius ſpeciei,
5 Generalis diſpoſitio non refertur ad ignorata.
6 Error eſt allegandus z coram iudice probandus.
7 Si teſtōr exhēdat filios intelligit exheredare poſthumū ſi in
aliqua parte teſtamenti fecit mentionem de poſthumo.alias
ſecus.
8 Datio tutoris facta filijs eſt magis fauorabilis quā legatū,
9 Legata que relinquuntur extraneis bene ſiunt ꝓpter bñ me
rita,ſed quo relinquuntur filijs propter filiationem.
10 Appel.filiorum de propria ſignificatione veniūt poſthumi.
11 Exheredatio,ſi teſtator dicat,exheredo ceteros filios meos
dicitur nominatim facta.
12 Si teſtator dicat ceteros liberos primi gradus exheredo di
citur nominatim exheredare.
13 Quid veniat appellatione liberorū,filiorum,z nominis pro
prij in materia exheredationis.
14 Quis nō tenēt de caſibus fortuitis niſi ſpāliter renūtiauerit.
15 Nō ſufficit dicere conſtituo te procuratorem in omnibus caſi
bus in quibus requiritur ſpeciale mandatum niſi deſcēdatur
ad aliquam ſpeciem.
16 In matrimonio non ſufficit generale mandatum ſed requiri
tur ſpeciale ad contrahendum cum tali.
17 Preteritio militis habetur pro exheredatione.
18 Exheredatio generalis facta de omnibus filijs non cōprehen
dit illum quem teſtator credebat deceſſiſſe ita etiā inſtitutio.
19 Si teſtator dat tutorē filijs ſuis in genere non videtur dediſſe
illi filio quem ignorabat ſe habere.
20 In dubijs in iudicando z cōſulendo ſequenda eſt opinio que
fauet teſtamento.

§.Itius.

Qui exheredat filios in plurali vī no
minatim exheredare,nec vī tūc exhere
dare filiū quem ignorat ſe habere.h.d.ſm Bar.Bal.z
Imo.Sed iſtud ſummariū eſt diminutū.qz nō cōplectitur to
tū ter.Unde ſumma hoc modo.Exheredato vniuerſalis filio
rū dicitur nominatim z legitime facta.Sed nō cōprehenditur
illū filiū quē teſtator putabat defunctū,pbato errore teſtatoris
cora iudice.h.d.totus ter.multo mittēdo vſqz ad §.luci?.¶Di
uidit in duas partes.prī due ſunt deciſiones.ſcda eſt ibi.poſt
ea cōſultus.¶In tex.ibi z filiū habēs.iſte ter.ſm ſalic.Imo.z
Aler.loquit̄,quando teſtator vnicū tñ filiū habebat.Ideo cū
tūc exhēdatio nō poſſit niſi ad vnū referri, ꝺz nominatiz facta
l.ij.§.eo. Itē ter.j.ſubijcit.Paulus rñdit filiū recte exheredati,
z ſic in ſingulis,ſi qñ vnicū tñ filiuz habebat. Sed hoc mo
do intelligēdo,z reſtringēdo iſtū ter.haberet paruam dubita
tionē p l.ij.§.eo.Unde tu aduerte q̄ ter.j.dicit. Reſpondit fi
lios z filias nominatim exhēdatos proponi.Et ſic declarat.q̄
iſta exhēdatio eēt ſufficiēs.ēt ſi teſtator haberet plures filios
put etiā ppendit Are.hic.Et ſic generaliter intelligo pcedere
iſtum ter.ſiue vnicum filiū teſtator,ſiue plures haberet.¶In
ter.ibi ceteri oēs ex hoc verbo oriebat dubitatio ſm Bald.q̄
videbat exhēdatio facta iter ceteros,z ſic nō valere.l.j.z l. no
minatim,§.e.z §.noiatim. Inſti.de exhere.Cōtrariū eſt verum:
q̄ exheredatio eſt facta per nomen ſpeciē filios q̄ nō com
prehendit niſi primū gradum z cū ſigno vniuerſali oēs.¶Tu
aduerte vltra ſcriben.quod hic exheredatio fuit facta ſub du
plici vniuerſalitate,qz teſtator dixit, ceteri oēs filij filieq̄ mee
ex heredes ſunto. †Illa dictio, ceteri,eſt vniuerſalis.l.ceteroꝝ

appellatione

appellatione.ſ.de ver.ſig.z l.ij.C.de her.inſt. Vñ iſta gemina-
ta vniuerſalitas dz plꝰ operari, quã ſi eſſet vnũ ſignũ vniuer-
ſale.l.baliſta.ſ.ad Tre.Et qs no.ſingulariter Bar.m l.cũ ſcie-
mus in fi.C.de agri.z cẽſi.lib.xj. Niſi ſubtiliter dicas ꝙ dictio
ceteri,de ꝑ ſe ꝓlata põt eſſe ſignũ vniuerſale.vt in iuribus
prealle.ſecus qñ adiũcit dictio omnes, vt hic cũ dictio ceteri,
nõ eſt vniuerſalis,alias fruſtra adũceret eos, niſi diceres ad-
di ad maiorẽ expreſſionẽ mentis. ¶ In tex.ibi, recte erhere-
datũ,illa dictio,recte,importat.i.ſolẽniter,z nominatim,vt ſe
quit in tex.z ſic dictio,recte,iſto tex.ſtat impropꝛie,ꝓ rite.
1 †cum importet ſolennitatẽ iuris. Nam ꝓpꝛie recte impoꝛ-
tat factum. Rite,importat ius ſeu ſolẽnitatẽ iuris.vt eſt gl.in
l.nõ putauit.ſ.nõ queuis.z ibi Bar.ſ.de ſtab.z gl.in l.ij.cum
alijs ſimilib⁹.de inof.teſta.Et no.Bar.inducẽs ad deciſionẽs
qõnes in l.lecta.vbi aliqſi plenus diꝛi.ſ.ſi cer.pe.z vide tex.q
nõ allegatur in communi in l.generaliter, in ſ.ſinaurem non
rite.C.de reb.cred.vbi ſt tex.nõ rite illatum,rite aũt recuſatũ.
¶ Et lz alias ſecutus ſim iſtam differentiam gl.z doc.i locis
prealleg.tũ reperio infinitos tex.iuriſcõſulti in ẽẽ.Primo
tex.hic.z lex.in l.ij.in ẽn.z ibi gl.parua in verbo rite.ſ.e.z tex.
in l.ſi ab hoſtibus.ſ.ſi vir.ſ.ſol.ma.z il.de pupillo. ſ.ſi plurũ
res.ſ.de ope.no.nẽn.z in l.hec verba in ſtipulatione.ſ.de ver.
ſig.z in l.ſed z ſi lege.ſ.ſcire.in ver.certe.z ibi gl.de pe.here.z
ꝑpter tot tex.iuriſcõſultorum qui latiſſime locuti ſunt,poſſet
teneri cõtra illam differentiam gloſſarum z doc.z cõtra deci-
ſionem Bar.in d.l.lecta.fundatam in iſta differentia. ¶ No.ſ.
ex tex.ibi nominatim exhẽredatos ꝓponi ſm Bart. Bald.z
4 alios ꝙs exhẽredatio ꝺz nominatim fieri,qñ expꝛimit nomen
ſpeciei,ſcz filios lz non expꝛimatur indiuiduus illius ſpeciei,
puta Titius.Sed caue,qꝛ iſte tex.hoc non pꝛobat:qꝛ in hoc
tex.nõ ſolum fuit appoſitum nomen ſpeciei filios.ſed etiã du-
plex vniuerſitatis,ſcz ceteri omnes filij, z filie,ſecundum ta-
5 men qs.ſ.diꝛi. ¶ †Sedo no.qs generalis diſpoſitio nõ referꝛ
adignoꝛata facit.l.tres fratres,de pac.z l.q cum tutoꝛibus.ſ.
fi.z l.cum Agliana.de tranſ.per Bar.in l.ſub prætextu ſpecie-
6 rum.z in l.ſi de certa.C.de tranſ. ¶ †Tertio no.in ver.de erro
re autem.qs errꝛ debet allegari z coram iudice ꝑbari. Adde
tex.in l.ſi adulterium cũ inceſtu.ſ.ẽdem pollitioni.ibi vtiqz ſi
errꝛ allegak.ſ.de adui.z ibi Bar.multum no.z reputat ꝑpe
tuo tenendum menti per Bar.in l.cum quid.vbi diꝛi.ſ.ſi cer.
pe.z vide omnino Abb.in c.afferte.in vl.no.per illum text.de
7 preſum. ¶ Expeditis textua,capio gl.ſ.†In gl.habes,ꝙ ſi te
ſtatoꝛ exhẽredat filios intelligitur etiam poſthumum exhere
dare,qs eſt verum ſm Bar.z communiter alios qñ in aliqua
parte teſtamenti fecit mentionem de poſthumo,alias ſecus ꝓ
tex.in l.q filiabus.in ꝓin.de le.ſ. Tu ſtringe fortius illũ tex.qꝛ
ſi in legato qs eſt mere fauoꝛabile.appellatione filioꝝ nõ ve-
niunt poſthumi,niſi de eis teſtatoꝛ in aliqua parte teſtamenti
mentionem fecerit quantominus iſtud erit in exheredatione
que cenſek odioſa ad l.ſi quis filiabus.de teſt.tu.allegatã ꝑ gl.
reſpõdet Bar.qs loquitur in materia fauoꝛabili tutele,hic lo
quimur in exheredatione q̃ eſt odioſa. ¶ Iſtam ſolutionẽ re-
pꝛehendunt Imo.z Alex.z dicunt eſſe cõtra tex.in d.l.q filia-
bus.in ꝓin.de leg.ſ.a legata per Bar.vbi agitur de legato ꝙ
eſt mere fauoꝛabile z plus quam inſtitutio.l.ſi hereditatẽ.in
ꝓin.ſ.manda.z tũ in legato facto filiabus.quãuis ſit mere fa
uoꝛabile,non cõpꝛehenditur poſthuma: niſi in aliqua parte
teſtamenti de ea ſit facta mentio.ergo ſo.Bar.eſt de directo ꝛ
8 illum tex. ¶ Tu potes dicere ſaluando Bar.ſecundũ qs eſt
de mente Pau.de caſt.ꝙ datio tutoꝛis facta filijs eſt magis
fauoꝛabilis quã legatũ:cũ ibi vertat publica vtilitas:ideo in
datione tutoꝛis indiſtincte appellatiõe filioꝝ cõtinent poſt-
humi.d.l.ſi quis filiabus. ¶ Tu confirma,qꝛ magis expedit
pupillo habere tutoꝛem teſtamentariũ z per eum gubernari
z regi principaliter ꝑſonã z ſecundario eius bona.l.in copu-
landis.C.de nup.quã habere legatũ. ¶ Alia modo reſpõdẽt
Imo.z Alex.hic Dy.Bal.Imo.z Pau.de ca.z Alex.in d.l.q
filiabus.in ꝓin.qs aliud eſt in tutela que daꝛ ratione filiatio-
nis z ſic vniformiter reſpicit omnes filios. Ideo cõpꝛehendit
etiam poſthumum.ita loquitur.d.lex ſi qs filiabus.aliud eſt
in legatis q̃ relinquunt ꝓpter affectionẽ z ſic ꝓpter bene
meꝛita que nõ cadunt in poſthumo:ideo nõ compꝛehendunt
poſthumũ niſi de eo ſit facta aliqua mentio in teſtamẽto. Ita
4 loquit d.l.qui filiabus.in ꝓin. ¶ Iſta ſolutio nihil vz:qꝛ le-
gata,que relinquunt extraneis,bene fiunt ꝓpter bene meꝛi-
ta,l.nec adiecit.ſ.ꝓ ſocio.ſed illa,q̃ relinquunt filijs fiũt ꝓ
pter filiationẽ.l.tutoꝛ.ſ.q̃ tutoꝛibus.de excuſa.tu. Niſi dicas,
qs maiꝛ affectio filiationis cadat in iã natis, q̃ in naſcitu-
ris. Sed certe iſta maiꝛ affectio in legatis nõ dz cõſiderari ꝑ
tex.in l.ſi ita ſit ſcriptũ.ſ.de leg.ij.vbi in legato facto filijs ve-
niunt etiã filie femine,quãuis in eis ſit minoꝛ affectio z appel
latione filioꝝ veniunt femine per extẽſionem.l.j.de ver.obl.z
tamen appellatione filioꝝ veniunt poſthumi ꝓpꝛie,vt ſtatiz
dicam. Itẽ tex.in d.l.ſi qs filiabus.nõ fundat ſe in actu tutele,
ſed in ſignificatione vocabuli.qꝛ appellatione filioꝝ poſthu
mi cõtinent. Et ꝑndera ꝙ verbum cõtinentur, importat de
ꝓpꝛia ſignificatione vocabuli.z nõ per extenſionem.vt no.
Bar.in l.cui cozũ.ſ.affinitates.de poſtu.z in l.hec verba.ſ.de
adulte. ¶ Itẽ aduerte ꝙ tex.in l.nomẽ filiarũ.ſ.de ver.ſig.al
legatus in gl.ad quẽ Bar.z doc.non reſpõdent,videtur velle,
10 †ꝙ de ꝓpꝛia ſignificatione,appellatiõe filioꝝ veniãt poſthu
mi,vt ꝑz ex natura illius tit. Niſi põderes qs tex.vtiq; ẽbo ca
dere,z ſic vt qs hoc pꝛocedat in omni diſpoſitione vt ibi,z l.
iubemus.C.ad Treb.z l.Meratius.de manu.teſta.z l.is cui.
qñ dies leg.ced.z l.ſi qs operas.de ope.libe.z in tali ꝓpꝛia ſi-
gnificatiõe vocabuli fundat ſe tex.in d.l.ſi quis filiabus.nõ au
tem ſe fundat:qꝛ tutela ſit actus fauoꝛabilis,vt ſt Barto.nec
qꝛ tutela dek rõne filiationis,vt dicunt Barto.z Alex.z ꝓ
pterea põt optime defendi cõclusio gl.cõtra Bar.z cõmuni-
ter alios.ꝙ ſi teſtõꝛ exheredat omnes filios intelligitur etiam
poſthumum exheredare per dicta duo iura allegata per glo.
que declarãt iſtã eſſe ꝓpꝛiam ſignificationem vocabuli. Itẽ fa
uoꝛe teſtamẽti cõſeruãdi vt valeat ne poſthumus cenſeat ꝓ
teritus.z ſic rũpat teſtm̃.arg.l.ſi ita facta.ſ.ti.ſ.z ita etiã tenẽt
Ray.de Forli.Ric.de Heap.z Pe.de Beru hic. Solũ refra-
gatur ter.in d.l.qui filiabus.in ꝓin.ſed rñde dupliciter. Pꝛi
mo ꝙ ſi nõ verſat fauoꝛ teſtamẽti conſeruandi,ne teſtm̃ rum-
patur ꝓteritiõe,ſi poſthumus nõ cõtinerek,put in qõne gl.
Sedo ille ter.ideo regrit in aliqua parte teſtamẽti factã eſſe
mẽtionem de poſthumo,vt appareat teſtõrem ſciuiſſe ſe ha-
bere poſthumũ,z ſic vxoꝛem ſuã tũc fuiſſe pregnãtem.nã pꝛe-
ſumitur ſciuiſſe ſi in aliqua parte teſtamenti fecit de eo men-
tionẽ.z ibi Sal.in l.ſi.ſic intelligit illũ ter.facit.l.ſi cũ vel i vte
ro.C.de teſta.mil. Quicqd ſit hodie poſthum⁹ exheredari nõ
põt:qꝛ nõ põt cãm ingratitudinis cõmittere.l.ſi qs in ſuo.ſ.
legis.C.de inof.teſt. ¶ Capio gl.in verbo recte.quã diuide in
duas partes. In ꝓma remouet vnũ ẽrium. In ſecunda op-
ponit z dupliciter ſolut,z ꝓmam ſolutionem appꝛobat.ſe-
11 cũda ibi,ſz in femina. ¶ †In tertia ꝑte habes qs exheredatio
ꝺz nominatim facta ſi teſtatoꝛ dicat,ceteros filios exhꝛdoꝛ:qꝛ
tunc expꝛimit nomẽ ſpeciei qs ſtricte,z ꝓpꝛie compꝛehẽdit
tm̃ filios ꝓmi.gradus z nõ nepotes nec alios inferioꝛes.ſ.ſi.
Inſti.q da.tu.poſ.z l.qs ſi nepotes.de teſta.tute.z ſic eſt certa
ſec⁹ ſi dicat liberos:qꝛ tũc cõpꝛehendit omnes deſcendentes.
l.liberoꝝ.ſ.de ver.ſig.z ſic ꝺz tũc facta ſub nomine generis:z
ſic eſt incerta.z ita tenẽt doc hic,z Bar.in l.ſi quis in ꝓn.teſta
mẽti.ſ.de leg.iij.quãuis aliter diꝛerit gl.Inſti.de exhere. lib.in
12 ꝓin.in ver.iter ceteros.in verbo nominatim.†Intellige ſecũ-
dũ Bal.niſi teſtatoꝛ diceret inter liberos ꝓmi gradus exhe
redo:tunc exheredatio diceretur nominatim facta:quia tunc
verbũ liberos,eſt pꝛobatũ cũ adiectione reſtrictiua ad filios,
z non indefinite,vel qñ teſtatoꝛ demonſtraret ad oculum libe
ros,z diceret hos liberos exheredo diceretur etiam tunc fa
cta noiatim per l.nominatim.ſ.de condi.z demon.z ſequit ſim
pliciter. Jo.de Imo.hic. Adde ꝙ hoc vitimo bñ facere.gl.repu
tatã ſingularẽ in l.q extrinſecus.vbi diꝛi.ſ.de ver.ob.z tex.in l.
13 nemo.in ꝓin.de her.inſti. ¶ †Tu aũt dic clari⁹, ꝙ i iſta ma
teria habemus tria.ſ.nomẽ generis vt eſt liberos ꝙ continet
omnes deſcẽdentes,d.l.liberoꝝ.de ver.ſig. Item habemus
nomẽ ſpeciei vt eſt filius,ꝙ cõpꝛehẽdit tantũ exiſtentes in ꝓ
mo grudu z nõ nepotes nec alios inferioꝛes.vt in iurib⁹.ſ.al
legatis. Item habemus nomẽ indiuidui vt Petr⁹ z Martꝛi-
tinus. Mõ in ꝓpoſito exhꝛdatio ꝺz fieri nominatiz, nõ ſi fiat
ꝑ nomẽ generis.ſcz liberos,ſed bñ ſi fiat ꝑ nomẽ ſpeciei filios,
vt hac gl.nõ tũ requirit expreſſio idiuidui,z ſic ꝓpũ nomen.
Simili theorica i pleriſqz locis vtitur Bar.in d.l.ſi qs in ꝓin.
teſ.ſ.de leg.iij.z in l.ſi.C.ſi cõtra ius vel vtil.pub.z in l.j. in ꝓin.
14 de vulg.z pup. ¶ †Per iſta infert Bar.ad duo. Primo quis
non tenetur de caſibus fortuitis niſi eis ſpecialiter renũciaue
rit.l.ſed z ſi quis.ſ.queſitũ.ſ.ſi quis cau.z l.opus quod auerſio
ne.ſ.locat.vide non ſufficeret in genere dicere. Suſcipio in me
omne periculuz:qꝛ tunc non compꝛehenderetur caſus fortui
ti,ſz bene ſufficit in ſpecie dicere ſuſcipio i me caſus fortuitos,
quamuis nõ dicat indiuiduo incẽdũ vel naufragũ ſecundũ gl.
in d.ſ.queſitum.in gl.magna:vbi diꝛi cum concoꝛ.traditis per
Alex.hic,z ibi. ¶ Itẽ quidam ſunt caſus in quibus requirit,
ꝙ ꝑcuratoꝛ habeat ſpeciale mãdatuz qui enumerãtur ꝑ gl.in
l.Põponius.in ꝓin.de pꝛoc.z per gl.in c. qui ad agendum.de
ꝑcu.in vj. Inter quos eſt reſtitutio in integrũ quomodo intel
ligitur ſpeciale mandatũ.z certe ſufficit dicere cõſtituo te ꝓ

curatorē ad petendum restitutionē in integrū quoties opus fuerit absq; eo q dicak in indiuiduo in tali causa vel ʒ talem.

15 †Secus si generaliter diceret,cōstituo te pcuratorē in oibus casibus in qbus requirik speciale mandatū.Istud non sufficit nisi descēdak in aliquā speciē.vt est casus in d.c.qui ad agendū.cū concor.hic traditis p Aler.lʒ nō descēdak ad idiuidua.

¶Fallit in adeūda hrditate rōne magni pindicij qō in ca q

16 sak.l.si qs mihi bona.§.vtrū.ʃ.de acq.her.†Similiter in matrimonio nō sufficit mādatū spāle ad ʒhendum mrimonium.ʒ requiritur in indiuiduo ad ʒhendum mrimonium cū tali muliere:puta Berta ppter grauitatem piudicij,vt l.gñali.§.de ritu nup.z c.fi.vbi gl.z doc.de pcu.in vj.Bar.no.in l.filiusfa.ʃ iij. q.de dona.Sal.in l.ʃ.de sponsa.Aler.in cons.crlvj.qnti vol.inci.in causa z lite vertēte inter nobilē Rap.circa pūn.z ita habes expeditā primam partē gl.¶In ea.gl.in fi.Dic fm Bal. z Ang.qō contrarium loquitur de media iuris prudētia fm qō in nepotibus z in feminis posthumis sufficiebat erheredatio facta inter ceteros,dūmodo esset eis aliquid legatum qō hodie est correctū,vt l.fi.C.de libe.prē.z sic non obstat.¶Capio gl.in verbo oportere.Gl.fi.in vbo oportere.diuiditur in

17 duas.In prima declarat ter.†qō sicut preteritio militis que hr pro erheredatione non cōprehēdit filium quē miles ignorabat se habere.Imo tanquam preteritus ōt testm nullum.l. sicut certi.z l.fi cum vel in vtero.C.de testa.mil.ʒ leges multū faueant testamentis militum sustinendis.l.j.z per totū.de testa.mil.Ita etiam erheredatio expresse facta de filijs a testatore pagano non cōprehēdet filium quem testator ignorabat se habere:z sic tanq̄ preteritus ōt testm nullum.¶In scda parte que est ibi,an in generali institutione.Gl.no.querit,si testator generaliter instituat filios an in ista generali institutione

18 videak instituisse illū,quē ignorabat se habere:puta† qz habebat quēdā filiū in partibus remotis, quē credebat esse mortuum.gl.no.rñdet.q̄ est idē,sicut in erheredatione vt sicut erheredatio generalis facta de oibus filijs non cōprehēdit illū filium quem testator credebat decessisse,vt hoc ter.ita institutio gñalis facta de oibus filijs non cōprehendit illū quē testator credebat decessisse.vñ ille filius tanq̄ preteritus pōt dicere testm nullum.ita tenet gl.ord.hic mota per.l.in tempus.§.j. z l.quoties.§.heres.de here.inst.vbi incertitudo hrdis vitiat institutionē.Sed ista iura parū faciunt:qz ibi institutio certa erat incerta,z sic nulla.hic autē verba erheredationis erant ʒ gñalia,pro ista gl.melius facit ter.no.que.§.prorime allega

19 uit gl.ʃ.in l.si quis ita.§.si qs cum ignorauerat.de testa.tut.† vbi si testator dat tutorē filijs suis in genere non intelligitur dedisse tutorem illi filio quem ignorabat se habere:z tū datio tutoris est fauorabilis filio,ōt ita per illum ter.tenent ibi Dy. Jac.de Are.z Bar.z dicūt ita fuisse determinatum vltra mōtes.Cum ista gl.etiā tenēt Dy.Old.Lau.Alb.de Ros.Hi.de Neap.Ang.z Rap.Cu.hic.Cy.in l.si pr̄.in iij.q.C.de her.inst. z istam gl.etiam multū no.Bal.in l.sicut certi.ad fi.C.de test. mil.z ōt Aler.hic bonum verbū q̄ ista opi.seruarek in practica propter authoritatem glo.z doc.Item ōt Aler.in d.l.sicut certi,qō ista est magis communis opi.Item istam gl.etiam sequitur Are.in l.Gallus.§.z quid si tūm.ʃ.eod.¶Contrariam opi.tenēt Sal.Imo.Pau.de cast.Aler.z Are.sibi ʒius hic, z Pau.de ca.in d.l.sicut certi.z Are.in §.prorime sequenti.z

20 istam opi.sequor:qz est magis equa z benignior,† fauet cōservationi testamenti,z in dubijs in iudicando z consulendo[a] sequenda est opi.que fauet testō.l.si pars.in pūn.de inof.testa.z c.fi.de re iud.z ita etiam tenui in d.l.sicut certi.¶Pro ista pte bū facit:qz filius censet institutus quem testator verisimiliter instituisset si sciuisset eū habere,aut si de eo cogitasset,vt est ter.in §.seq.vbi Bar.z doc.facit ter.in l.fi.C.de posth.her. inst.z in l.iij.C.de inoff.test.z qō vult gl.reputata sing.in l.tale pactum.§.fi.ff.de pac.z iste ter.loquik in erheredatione que est odiosa.secus est in institutione q̄ est mere fauorabilis.¶Pro ista parte Are.in §.seq.addit duos(vt ipse ōt)bonos ter.in l. clemens patronus.in pūn.ʃ.de her.inst.z in l.tractabak.de testa.mil.q iura mihi parum aut nihil faciūt.¶Ad ter.in d.l.si qs cum ignorauerat.qui vī stringere in oppositū rūdēt Salic.z Pau.de ca.hic.z Pau.de ca.in d.l.sicut certi.q̄ ille ter.loquik in tutela q respectu tutoris est res onerosa z nō fauorabilis, fm Bar.in l.gdam relegatus.ʃ.de rebus dub.ʒ institutio filiorum non tēdit in grauamē alicuius,z in ea versatur publica vtilitas vt testamēta non corruāt.l.vel negare.ʃ.quēadmo. test.aper.¶Tu rñde aliter q̄ ibi loquik in actu q̄ non est necessarius:z cuius om issio nō vitiat testm.Hā dato,q̄ pr̄ omitteret dationē tutele in testamento per hoc non vitiarek testm: z sic dato q̄ illi filio quem testator ignorabat se habere nō intelligak datus tutor p hoc non vitiabit testm z poterit sibi p

a ¶Cōsulēdo,Ad de q̄ imo p ʒia parte esset ʒsulēdū,quā tz Bar. a cuius opinōe ʒiū esset recedere in cōsulendo, vt ōt Pau,& ca. l cōs.xviij.q̄ ici. Suppositis quo dā statuto castri de Bōzon.ij.p re consū.autē fm Sīs.pau.Bap. z ēt qz in eius dictis semper solet esse veritas vtdicit Barth.Soc. in consi.ccl.z gl. eccxv.

uideri de tutore,sed nos loquimur in casu in quo nisi filius intelligeret institutus erit preteritus,z p consequens testm nullum:ergo vt testm sustineatur,dicemus talem filium contineri sub illa generali institutione filiorum.z ista solutio mihi magis satisfacit:z ita habes expeditum,istud principium.

1 ¶Prouisio testatoris facta in vno casu porrigit aliū in quē testator verisimiliter idem prouidisset si de eo fuisset cogitatus,vel interrogatus.

2 Regula nostri ter.procedit in contractibus testamētis reseruptis z vltimis voluntatibus.

3 Dispositio facta in vno casu vel in vna persona extendit ad alium casum vel aliam personam si ex coniecturis colligi pōt, q̄ disponens idem disposuisset si interrogatus fuisset.

4 Nulla dispositio est tā generalis que referēda sit ad ea de quibus non est verisimile disponentem vllatenus cogitasse.

5 Casus omissus a testatore habetur pro omisso z remanet sub dispositione iuris communis.misi ex presumpta verisimili voluntate testatoris aliud inducatur.

6 Si testator dederit tuto.filijs suis non intelligit dedisse filio quem ignorabat habere vel credebat mortuum.

7 Nō solutū sit extensio de vno casu ad aliū,sed etiā de vna persona ad aliam qī verisimiliter disponens idem disposuisset.

8 Coniunctus vel cōsanguineus existens,in ciuitate non presumitur scire factum breui tēpore ab alio coniuncto existente villa vel in comitatu.

9 Existens in exilio non presumitur scire que fiunt in ciuitate.

10 Absens non presumitur scire que palam fiunt in ciuitate.

11 An concessio pape de beneficio primo vacaturo comprehendat beneficium tempore concessionis vacans.

12 Aurora ʒ videatur medium inter diē z noctem tamē adscribitur diei z censetur pars diei.

13 Si p statutū pena duplicak si de nocte fiat maleficium cōmissum fuerit tempestiue in aurora non ōt commissum de nocte.

14 Ante solis ortum qñ celum incipit albescere dicitur de mane ita post solis occasum dicitur de sero,sed nondū est de nocte licet appropinquet.

15 Quid sit dies naturalis z artificialis.

16 Maleficium cōmissum de mane ante ortuʒ solis de sero post solis occasum dicitur de nocte commissum.

17 Fur dicitur diurnus super quē cadit sol,z nocturnus ecōtra.

18 Hor dicitur a tenebris.dies a luce.

§.Lucius.

Fauore testamēti,z ppter ignorantiā testatoris nat⁹ habēt p nō nato,fm Bart, Sali.Ang.Im,z Raph.Cu.¶Istud summariū nō plʒqz nō est verū,q̄ hic sit fauor testamēti:qz in isto ter. pronepos post hum⁹ nascitur⁹ ex ista que erat neptis ex filia:z sic erat posthumus ex linea feminina nō erat necessario instituēd⁹,vel erheredandus.z habebat coheredē vñ preteritio non rumperet testamentū:imo iste ,pnepos posthumus descēdēs ex linea feminina,scʒ ex nepte filie testatoris cū esset posthum⁹ alien⁹ videbat,q̄ nō posset heres institui isto iure.§.posthumo.insti.de gl.§.j.Insti.de bo.pos.ante gallum aquilium.vt l.pe.ʃ.de legi. ponit Bar.in l.gallus.in pūn.vbi dicek.ʃ.eo.qūo ergo pōt ordi fauore testamenti?Unde summa aliter ter.secundum Paul. de Ca.institutio facta de illo,quem testator putabat adhuc esse in vtero cū esset iam natus valet,z ad ipsum porrigit.h.o.z nō est alibi fm Dy.Bal.Alb.Imo.z alios hic,z Ang.i.l.quomā sororē.C.de iure delib,z est notabilis casus secundū Bar. Dividit in duas partes principales.In prima ponit thema z qō.In scda ponit ratio dubitādi z decisio. scda ibi, Paulus

1 respondi.†Ho.ex isto ter.fm Bar.z alios regulam.ad quam tota die allegak q̄ puisio testatoris facta in vnū casum porrigak ad aliū i quē testator verisimiliter idē puidisset si de eo cogitasset,aut de eo fuisset interrogatus,z in vltimis voluntatibus non habeo vtiorē regulā,q̄ sit ista.Facit ter.in l.fi.C.de posth.her.instī.Similiter statutū ertēdit ad casum.in quo verisimiliter idē statuisset,vel puidissent statuētes si interrogati aut recordati fuissent,ita expresse tʒ gl. valde solēnis, z reputata singularis in l.tale pactum.§.fi.in gl.fi.ad fi.ff.de pac.De qua gl.ibi dixi,z ibi Bal.z Ang.dicūt q̄ illa gl.est no. ad multa.†Et pcedit in ʒctibus z testamētis z vltimis volitatib⁹ z in reseriptis.Ista sunt que scrip.ponūt circa istā regulā.Ad

de vltra scrib.p ista regula primo ter.in l.cū res.§.j.de legj.vbi ter.eqparat illud qō testator volunt aūt verisimile est voluisse.

3 †Secō adde illud qō no ōt Ang.in l.gall⁹.§.z qd si tm.ʃ.e.q̄ dispō facta in vno casu vel in vna pſona extēdit ad aliū casum vel ad aliā personā si ex cōiecturis colligi pōt.q̄ disponēs idē dispōsuisset si fuisset interrogatus.z no.illud qō dicit Ang.de alia persona,ppter ea que statim dicā.¶Tertio adde q̄ puicpze determinat Richar.malūb.Cremo.in questione per eum

disputata.

disputata:que incipit qdam in testamēto suo sic dixit.quē re-
fert ꝛ sequit̃ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de secū.nup.super rubri.
qd si testator religt vxori sue vsumfru.certi fundi p toto tēpo
re vite sue si caste,ꝛ honeste vixerit,ꝛ vitam vidualē seruaue-
rit,ꝛ post eius mortē reliquit talē fundū Titio.ꝙ si vxor sta-
tim se maritauerit qd Titius statim habebit illū fundū nō ex
pectata morte naturali vxoris:qꝛ si testator credidisset,ꝙ sta
tim deberet nubere ꝛ nō remanere vidua statim reliqsset fun-
dū Titio.De qua qōne vide late p Bar.in repe.aut.hoc lo-
cū.ꝛ ibi latius Alb.ꝛ Bal.C.si mul.secūdo nup.Pau.de ca.ꝛ
Mod.in l.si ita heres scriptus.p illū tex.de acq.her. Pau.de
ca.ꝛ Alexā.in l.si mater.C.de inst.ꝛ subst.ꝛ ibi late examinaui
istū passum cū alijs concor.quas ibi dedi.¶ †Quarto adde
4 ꝙ similiter ecōtra nulla dispositio est tam generalis. qn refe-
rēda sit ad ea de qbus nō est verisimile disponentē vllatenus
cogitasse ſm Ang.in cōsi.ccxlvj.inc.Philipp⁹ ciuis de Florē
tia.¶ †Quinto per istam regulam limitat̃ alia regula que hꝫ,
5 qd casus omissus a testatore habetur pro omisso,ꝛ relinquit̃
dispositioni iuris cōis,vt l.commodissime.cū si.vbi dixi.s.eo.
est verū,nisi ex p̄sumpta ꝛ verisimili volūtate testatoris aliud
inducat̃,vt hoc tex.cū alijs.s.alleg.¶ Sexto p istā regulam re
probaui gl.ordi.ꝛ magis cōiter approbatam.s.in prin.huius.
l.q tꝫ,ꝙ si testator generaliter instituit filios suos:ista gñalis
institutio non trahit̃ ad filium quē testator ignorabat se ha-
bere ꝛ credebat defunctū ibi reprobaui:qꝛ presumpta,ꝛ verisi
milis mens testōris est,qd si sciuisset illū habere ex naturali,ꝛ
paterna charitate eū similiter instituisset p istam regulā ꝛ ar.
6 l.iij.C.de inof.testa.¶ †Septimo ꝯ istam regulam,ꝛ predicta
allego tex.q fortiter stringit in l.si quis ita.§.si qs cū ignora-
ret.de test.tuto.vbi est tex.ꝙ si testōr gñaliter dederit tutorem
filijs suis nō itelligit̃ dedisse illi filio,quē ignorabat se habere,
ꝛ quē credebat esse mortuū:ꝛ tū ex naturali ꝛ p̄rna charitate
etiam verisimiliter dedisset ꝛ illū tutorē si sciuisset eū habere
cū tutela sit ꝓuisio filij.Nemo scri.facit mentionē de illo text.
¶ Alibi propter illum tex.Are.in l.Gall⁹.§.ꝛ qd si tm̄.j.eo.
singulariter limitat istam regulam huius tex.vt nō procedat
qñ extensio haberet fieri de persona ad psonam.Mouet̃ etiā
p gl.ord.s.in prin.huius.l.Sed illam gl.ibi reprobaui.ꝛ Aret.
sibi ꝯrius ibi,ꝛ hic reprobat illam gl.Et si dicas.qd ista limita
tio confundatur per istum tex.rñdet ipse ꝛ qdem subtiliter,ꝙ
lꝫ ſm iuris dispositionē natus ꝛ nasciturus dicant̃ diuerse p-
sone:tū ſm veritatē non sunt diuerse psone,sed potius diuersi
casus in eadē psona circa qd vltimum vide tū tex.in l.si pater
filium.de vul.ꝛ pu.non recolo legisse alium q tangat istam li-
7 mitationē.¶ †Tū ꝯ istam limitationē tꝫ Ang.in illo.§.ꝛ qd
si tm̄.quē.s.retuli in scda additione.vbi tꝫ Ang.ꝙ nō solū fiat
extensio de vno casu ad alium sed ēt de vna psona ad aliā qñ
verisimiliter disponēs idē disposuisset si fuisset interrogatus.
Unde ad d.l.si qs ita.§.si qs cū ignorante.vide q̄ dixi in pnc.
huius.l.vbi dixi ſm Sal.ꝛ Pau.de ca.ibi ꝙ ille tex.loquit̃ i tu
tela q respectu tutoris est onus,ꝛ grauamē.Ideo ex verisimi
li coniectura testōris non fit extensio in preiudicium tertij,scꝫ
tutoris.Reputo qd sit difficile contrarium ꝯ istam regulam.
8 ¶ †Scdo no.ex hoc tex.ꝙ cōiunctus vel cōsanguineus exi-
stens in ciuitate nō presumit̃ scire factū breui tpe ab alio con
a iuncto existente in villa[a] vel in comitatu.Et ita tꝫ Bal.Ang.
Imo.ꝛ Mod.limitat̃ regula,q̄ hꝫ,ꝙ coniunctus presumitur
scire facta cōiuncti.l.octaui.j.vn cogna.ꝛ l.de tutela.C.de i in
te.res.mi.vt hic p eos ꝛ plenius per Alex.idem tꝫ Bal.in l.is
pōt.j.de acq.her.Ang.i l.tres fratres.circa pn.de pac.¶ Ad
de vltra scrib.illd ꝙ in simili no.Bal.in l.plane.de excu.tut.p
9 illum tex.in verbo facilius aūt exulis ignorātia.† ꝙ existēs in
exilio non presumit̃ scire ea que fiunt in ciuitate.Et idē si volū
tarie abest.vt l.fi.de decre.ab ordi.faciē.Uñ est argumētū ſm
eum qd banna generalia ciuitatis nō ligant bānitos:qꝛ pre-
sumunt̃ ignorare.¶ Adde etiam tex.no.in ✿fi.q matri.accus.
non pos.vbi est tex.qd absens non presumit̃ scire banna vel de
10 nūtiationē publice in diecesi factam:† ꝛ sic absens non presu-
mit̃ scire etiam ea,que palam ꝛ publice fiunt in ciuitate, ꝛ ita
ibi Abb.in tertio notabili ad hoc no.illū tex.ꝛ ibidē Abb.i c.
j.de postu.prela.ꝛ Bart.in d.l.is pōt ꝛ ita limitatur regula,q̄
hꝫ ꝙ quilibet presumitur scire id,qd est publice notum in ci-
uitate vel loco.l.si tutor petitus.ꝛ ibi Bar.no.C.de peri.tut.ꝛ
cle.vni.§.fi.de concef.preben.cum suis concor.Unde quilibet
de prouincia presumitur scire illud,quod publice factuꝫ est in
parte prouincie.ita no.Abb.in c.j.per glo.ibi.de postu.prela.
Et non excusatur receptans bannitum propter ignorantiam
quando erat notorium in ciuitate quod erat exbannitus se-
cundum Bart.in l.omnes.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.¶ Tertio
no.ſꝫ Ang.Imo.Alex.ꝛ Are.quod verba relata ad futurum
interdum verificant̃ in actu preterito, qñ est actus nō reitera
bilis,vt est hic in posthumo existēte in vtero q non pōt nisi se
mel nasci.Si aūt est actus reiterabilis:tūc distinguit̃ an testa
tor sciuerit,vel ignorauerit,vt l.si iam facta.j.de cond.ꝛ demō.
allegata hic in gl.fi.Quod inducunt prefati doct.post Bald.
11 †ad concessionem quam papa fecit alicui de beneficio primo
vacaturo,an comprehendat beneficium qd tēpore concessio-
nis iā vacabat.De quo per gl.in cle.ei quem.in verbo notitia.
de concef.preb.quam gl.etiam alle.Imo.ꝛ Pau.de ca.hic cuꝫ
alijs allegatis per Alex.ꝛ vltra eum adde gl.in c.si.postquam.
in gl.iij.ꝛ ibi expressius Gemi.de prebē.in vj.Imo.no.in c.cō-
stitutus.de rescr.Alex.in consi.cxlvj.iiij.vo.inci.in cā vertente
inter nobilem.ꝛ qd signanter decidit Pau.de ca.in l.militib⁹.
C.de testa.mil.¶ Tu etiam aduerte qd iste tex.non ꝓbat istd
no.qꝛ testator hic non est vsus verbis futuri tēporis,imo pre
sentis:qꝛ instituti id,qd est in vtero vel id qd in vtero habere
tur,ꝛ sic instituit ventrē vxoris,non aūt dixit testator instituo
posthumum nasciturum ex tali nepte mea,quāuis postea iste
12 sit effectus p̄cedētis institutionis.¶ †Quarto not.ex tex.ibi
eodē die albescēte(alias calescēte)celo ꝙ aurora seu diluculū,
lꝫ videat̃ medium inter diē ꝛ noctē,tū adscribitur diei ꝛ cense
13 tur pars diei,ꝛ sic facit† ꝙ si p statutum pena duplicat̃ qñ ma
leficium cōmittit̃ de nocte ꝛ committat̃ tēpestiue in aurora qñ
celum incipit albescere ꝙ non dicat̃ cōmissuꝫ de nocte vel qñ
cōmissum est de sero post solis occasum cuꝫ adhuc lucesceret.
Bar.hic cōcludit,ꝙ qñ est de sero tūc nō dicat̃ nox esse,sꝫ bñ
fieri sicut viuēs dr mori.l.q duos.de manu.test.sꝫ de mane al-
bescēte celo tūc est dies,vt hic cū nox recedat vt l.j.C.de cust.
reo.¶ Sꝫ Bar.vr̃ seipsum cōfundere.nam sicut de sero non
dr esse nox,sꝫ bñ fieri.ita in aurora vel in crepusculo nondum
14 dꝫ dici esse dies,sed bñ fieri.† Nam sicut ante solis ortū qñ ce-
lum incipit albescere dr esse de mane.sꝫ nondū est dies lꝫ ap-
propinquet,ita post solis occasum dr esse de sero.sed nōdum
est de nocte, lꝫ appropinquet.Et ꝙ male itelligat̃ aū solis or-
tum qñ solum incipit albescere vr̃ tenere Bart.in trac.suo de
15 alieno.loquit̃ tū de verbo incipit,ꝛ de verbo desinit.¶ †Itē
iste tex.non multū facit ad hanc materiam qꝛ loquit̃ de die na
turali.xxiiij.horarū,iuxta gl.in l.more Romano.de fer.nō aūt
de die artificiali,ꝓut est presens questio,ꝛ ꝓut loquitur.§.se-
debunt.in aut.de iudicibus.idē Bar.in l.aut facta.§.tempus.
de penis tꝫ,ꝙ qñ sol.est sup terrā est dies.Et qñ non est tūc est
nox.d.l.hec v̄ba ille aut ille. Modo potest eē sero dupliciter
qñ sol.est adhuc super terrā,sed est in actu recedēdi de primo,
ꝛ tunc est dies,qꝛ adhuc sol est super terram. Sed qñ sol.de p
rimo recessit,ꝛ remanet adhuc aliqua claritas celi,tūc est nox
quia sol nō est super terram.Eodem modo de mane pōt intel
ligi dupliciter quando nō est sol super terram: sed de proximo
veniet:qꝛ celū iam albescit tunc est no.Sed cum sol incipit esse
16 super terrā tūc dies est ꝛ sic ſm Bar.† maleficium commissum
de mane ante ortum solis,ꝛ de sero post solis occasum dr esse
de nocte cōmissuꝫ per tex.i l.j.C.de cust.reo.ibi reuertēte die ad
primū solis ortū per quem tex.no.etiam ibi Ang.qd nō dicitur
❧ dies ante solis ortū Facit capitulū primū in prin.de treuga ꝛ
pace.tū ſm Bar.testes debēt explicite declarare vt dicant de
sero post occasum vel ante occasuꝫ solis.Et idē de mane aū or
tū solis vel post ortū solis:alias in dubio intelligeremus i mi-
tiorē partē ꝛ sic factū de die,vt sic pena mitigetur.l.si preses.ꝛ
l.interpretatione.j.de penis.ꝛ regula in penis.de reg. iur.i vj.
ꝛ cum Bar.ibi tenent Imo.Rapha.Cu.ꝛ latius Alexan.hic.
17 ¶ †Pro ista doc.Bar.Ale.dicit bene facere tex.in c.si perso
diēs.de homici.vbi fur diurnus dicitur super quē cadit sol:sꝫ
nocturnus ecōtra.¶ Tu dic quod imo ille tex. probat cōtra
riū dum subiungit rationem:qꝛ poterat discernere. ꝛ sic ibi est
tex.qd tūc dicatur dies,qñ quis pōt aliū discernere.qd est etiā
immediate post occasum solis vel parū ante ortū solis. Et ita
ibi pōderat illum tex.Abb.post Jo.And. ita etiam ponderat
Are.qui subdit ꝙ ideo statutum punit atrocius delictum cō
missum tpe noctis:qꝛ offensus minus pōt cauere propter te-
nebras,ꝛ offendēs pōt latere:que rō cessat qñ pōt discerni sub
sistēte aliqua claritate.Nā tenebre iuitāt hominē ad delinquē
dū.nā q male agit odit lucē vt dicit tex.in c.cōsuluit.de off.de-
18 leg.ꝛ gl.in l.j.§.mulier.s.de vē.inspi.† Itē nox dicit̃ a tenebris
dies a luce:sed de sero aliquantulū post solis occasum adhuc
est claritas,ꝛ tenebre,ergo nō pōt dici nox,ꝛ silr in mane iā al
bescente celo cū sit clarius,licet nondum sit ortus sol,debet di
ci dies,vnde iudex debet considerare ꝛ arbitrari an esset tāta
claritas vt attribuatur diei,an tanta obscuritas vt attribuat̃
nocti.ꝛ in dubio debet mitiorē partē eligere,ita concludit Jo.
And.in d.c.si perfodiens: ꝛ sequitur ibidem Abb. referēs ita
communiter tenere cano,ꝛ istud videtur equius,ꝛ hoc teneo.

a ¶ Uel in comitatu. Adde ꝛ intellige hoc distāte.secus si nō esset comitat⁹,vel villa distans.ita Bar.So.in cōs.cliiij.Et ibi ꝙ cōsanguine⁹ ꝛ coniunctus p̄sumit̃ scire,q̄ attinent ad iura consanguinitatis ꝛ cōiunctionis.ꝛ quo ad etatē allegat Bal.in l.qñ sororē.C.de iu.del.ꝛ de quo vide p Alexā.de Imo.in consi.cxlij.in ij.volu.duplicato.in iij.vol.cōsi.ciij.ꝛ inci.cōsiliū circa primaꝫ dubitationem videret̃ prima facie dicendum,ꝛ per eundem Alex.in consi.lxxj.incip.videretur prima ꝯsideratione vbi vltra p̄dicta itelligit predictā regulā.d.l.octaui.procedere; in habentibus tractū successiuuꝫ. sec⁹ si momentaneū alle.Pau.de Ca.in l.j.s.si cer.pet.

¶Capio gl.fi.in verbo videri.quā diuide in tres.In ꝑma re/mouet vnū ſrium.In ſecūda aliud.In tertia allegat tres con cordantes.ſecūda ibi,z ſic appellatione poſthumi.tertia ibi, item facit ad hanc legem.vide eam per te:o: clara eſt.

LEX XXVI.

1 ☞Tenet arga.neutrum de militie armate militie ad militem celeſtis militie.

2 Omnis cauſa ingratitudinis vndecūq; proceſſerit ſiue con cernat ſolū filium ſiue patrē tollit per ingreſſum religionis.

3 Per ingreſſum monaſteriū filius ſpurius vel naturalis legiti matur ſicut olim per oblationem curie.

4 Quod ſtatutum eſt ab imperato:e fauo:e publico,z ex cauſa publica militie poteſt tolli per contrariam legem.

Filiuſſa.miles ita pōt a pſe erhꝝ dari.ſicut paganus.h.d.Et ſic lz filiuſſa.ſit miles:tñ militia non liberat filiū a pria ptāte.ſ.filiuſſa.Inſt.gb.mo.ius pa.po.ſol.z pater

1 hz in eo ius patriū:ergo pōt eum erheredare.z arguēdo de milite armate militie ad militem celeſtis militie ſm gl.Bar.z doc.in l.miles.in pn.ſ.de re iud.Bar.i l.miles ita.ſ.mulier.de teſt.mil.vī p iſtum ter.q; filiuſſa.effectus monachus poſſit ex heredari a patre.Ejus omne ius qđ habebat in re.vel in ſpe, ſit translatū in monaſterium.c.in pſentia.de ꝓba.z aut.in greſſi.C.de ſacroſ.ecc.qz dolus eius p quē mihi acqrīt.impe dit acqſitionē mihi faciēdam.l.j.ſ.j.j.ſi qs ali.teſt.ꝓbi.z qđ filius poſſit erheredari a patre ꝓpter cām ingratitudinis, ꝙ cōmiſit ante ingreſſum monaſteriū de iure ciuili.eo qz p ingreſ ſum monaſteriū nō abolef illa cā ingratitudinis,vt eſt gl.no.in aut.de mona.in prin.in ver.maculā,z gl.in l.deo nobis.ſ.hoc etiam.in ver.ingratū.C.de epi.z cle.z ibi vide Cy.Bal.z lati⁹ Alb.de Roſ.Sal.z alios.Sz de iure canonico eſt ſec⁹.vt eſt ter.exꝑeſſus,rir.q.vl.in c.ſi.inc.nō liceat.z ibi gl.z gl.in c.ſi.de apoſt.z gl.in d.aut.de mona.i prin.z vide Abb.in cōſ.cerrriū.

2 inc.dubiū ſuper quo conſilium.in ꝑſentiarū petiť ꝛc.tvbi lz ꝙ indiſtincte omnis cauſa ingratitudinis vndecūq; proceſſerit ſiue cōcernat ſolum filiū ſiue patrē tollit ꝑ ingreſſum religio nis,vt p eam ampliꝰ erhꝝdari non poſſit p ter.i d.c.nō liceat, q ſimplr z indiſtincte loquit.vt ibi p eū Ejus Bal.de ciu.Cy. z Bal.in d.l.Deo nobis.ſ.hoc ēt ita diſtingueret.ſcd Alb.de

3 Roſ.z Sal.ibi aliter tenebant.¶†Aduerte etiam qđ p ingreſ ſum monaſteriū filius ſpuri⁹ vel naturalis legitimat ſicut olim legitimabat ꝑ oblationē curie,Inſt.de her.q ab inte.in prin.z ibi valde no.glo.in verbo curiis.melius quā alibi declarat.ita ſingulariter lz Bul.de Cu.in l.j.c.de ſacroſ.ec.z ibi Bal.i lec.

4 refert z ſequit.z reputat no.¶†Sc̄o no.er ter.ibi iā ſublato diui Auguſti edicto,q ſtatutū a Ceſare Auguſto:z ſic ab im peratore fauore publico,z ex cā publica militie pōt tolli p ꝛiam legē.Nam illud edictum Auguſti tollebat patri facultā tem erheredandi filiū militē z videbat poſſe fieri ex cā publi ca militie.vt l.itē ſi verberatum.in prin.ff.de rei ven.z l.vendi to:.ſ.ſi conſtat.ff.cū pred.Hot.in c.in noſtra.de iniur.z dā.da. Biri in l.ſi.C.ſi cōtra ius vel vtil.pub.per Bal.in ti.de pa.cō ſtan.in verbo.dāna.Itē antiquio:i fuit diſciplina caſtro:ū pa rētibus Romanis quam charitas liberoꝝ ꝺt ter.il.poſt limi nium.ſ.filius.j.de cap.tū his nō obſtāntibus.iuſtius viſum eſt ius erhꝝdationis etiā ꝛ filiuſſa.ſcz militē poſſe a patre exerce ri.ne alias filiuſſa.milites intumeſcerēt ꝛ parētes,z ne filij inui tarent ad delinquēdū ꝛ parētes vel eis nō obediendū cū ſci rent ꝙ nō poſſent a parentibus erheredari ff.l.commemre.de pac.do.z ſatis eſt ꝙ in alijs burent priuilegia militū enume rata p Bar.in l.neq; eū.ff.j.de teſta.mil.p Bal.Sal.z Lud.in l.milites.C.eo.p Jo.de pla.z Ang.de Are.in ſ.ſed z ſi qs Inſti.eo.per Spe.in ti.de procu.ff.j.in ver.itē qđ eſt miles.

LEX XXVII.

Poſthumū. Fescisurus ex vidua cum qua pōt teſtō: mīmoniuꝝ contrahere pōt heres inſtitui.¶In ter.ibi natū.id eſt naſciturum ſm Dy.Alb.de Roſ.z Jmo.qz nō diceret poſthumus.ſi eſſet natus.Tu intelige melius natuꝝ, ſcz nūc.lz non tēpore inſtitutionis ſm glo.in l.ſeq.ff.ſi quis ex certa.qz exponere natū id eſt naſciturum.eſt deſtruere rer.

LEX XXVIII.

1 ☞Conditionum ſpecies.z nu.ſ.z ij.

2 Quedam conditio eſt in faciendo ſub qua pōt filius in poteſtate inſtitui heres dato ꝙ factum ſit tale qđ non poſſit impleri vltimo vite ſpiritu.

3 Facere teſtū.eſt actus q nō pōt vltimo vite ſpiritu adipleri.

4 Que ſint facta difficilia z q facilia nō pōt tradi certa regula.

6 Preteritus ſz qui non eſt le;itime,vt oportet,exheredatus.

7 Que ſit natura aduerſatiue,aut.m.

8 Filius emācipatus pōt inſtitui ſub cōditione caſuali velmix ta dato ꝙ in eius effectu non erheredetur.

9 Qñ filius fuit erheredatus in defectū conditionis,talis erhe redatio non tollit exiſtentiam ſuitatis.

10 Remoto genere.remouetur quelibet eius ſpecies.

12 Valet teſtū.in quo filius in ptāte eſt inſtituendus ſub cōditione non poteſtatiua quando in eius defectum eſt erheredatus.

13 Actus nullus non dicitur pendere.

14 Ex teſta.quod poſſibile eſt fūpi non poteſt aliqs eſſe heres.

15 Quod eſt in conditione non eſt in diſpoſitione.

16 Teſtō: non pōt decedere,p parte teſtat⁹.z p parte inteſtat⁹.

17 Conditio caſualis poteſt exiſtere in vltimo vite ſpiritu filij.

19 Filius fruſtra poſt eius mortem erheredetur.

20 Si filius ſit inſtituendus ſub conditione ptātiua que non pōt adimpleri vltimo vite ſpiritu filij nō eſt neceſſaria erhꝝdatio, vel collata poſt mortem filij non valet.

21 Exheredatio facta a quota vel ſub conditione ſi premortuꝰ.

22 Qui ſemel eſt efficetus heres non poteſt deſinere eſſe heres.

23 Aduersatiua aūt.nō ſemp eſt reperitiua qualitatiū ꝺcēt.

24 Conditio exheredationis euenies poſt mortem filij non pōt trahi retro cum deficiat extremum.

25 Si maritus relinquit vxorem dñam z vſufructuariam omniū bonorum quouſq; vixerit,z poſt mortem eius inſtituit Titiū heredem vniuerſalem an valeat tale legatum vſusfructus.

26 Legatus vſusfructus non cedit nec debetur niſi alia heredi tate per heredem.

27 Doctō: illustri attestanti de consuetudine est standum.

Filius a patre. Istud principiū eſt lectu ſui in primo dicto z lōge magis in ſcōo.z fm Bau.de ca.reputak i difficultate vna de principa liozibus.ll.huius tituli,lz Bar.dicat qđ eſt bonū principiū z aliquātulū difficile,imo ſumme difficile.Ad cuiꝺēā ꝑmitte,

1 quaten⁹ attinet ad ꝓpoſitū ꝺ cōditionū tres reperiunt ſpe cies.ꝺā eſt mere poteſtatiua q̄ pēdet a facto z ptāte debētis implere.quedā eſt mere caſualis.que tota pēdet a caſu z a for tuna,quedā eſt mixta.z de iſtis eſt ter.ad literā.i l.vnica.ſ.fin aut⁹ aliquid ſub conditione.C.de cad.tol.z in l.ſuus quoq;.p totā.l.j.de her.inſt.¶Cōditio aūt poteſtatiua quedā cōſiſtit in dādo.z iſta pōt q̄cunq; impleri etiā in vltimo vite ſpiritu. Item pōt impleri etiā per aliū tertiū.ter.eſt in l.ſi.de cōd.inſt. Quedā eſtque cōſiſtit in faciendo:z tūc conſidera quedā ſunt facta ciuilia q̄ frequenter,z in pluribus de facili pūt impleri,

2 vt aſcendere capitoliū in eo qui eſt Rome velire in platea ꝛz alia cenſent eſſe cōditionis mere ꝑtātiua z ſub tali pōt etiā fi lius in ptāte heres inſtitui:dato etiā qđ factum ſit tale qđ non poſſit impleri vltimo vite ſpiritu.ter.eſt ita diſtinguens nō.l. ſuus quoq; Hinc eſt, ꝙ filius etiam in poteſtate pōt inſtitui ſub conditione ſi fecerit teſtū dato qđ in defectū conditionis nō ſit erheredat⁹ vt eſt tert.no.in l.ſi libertus,ff.ſi libertꝰ.in ver.exiſtimo.j.de bon.lib.De quo tū ter.forte latius dicetur. ☞z tū facere teſtamētū eſt actus qui non pōt vltimo vite ſpi ritu adimpleri Liubemus.C.de teſta.qū ergo teſtato: inſtituit filiū ſub tali cōditione ptātiua cōſiſtente in facto ꝙ nō pōtim pleri vltimo vite ſpiritu:lz poſſet euenire caſus,in quo filꝰ in ptāte reperiret ſe preteritū:tā teſtū valet:qz imputandum eſt filio quare pti⁹ nō implenit talē cōditionē.ꝙ facile ſplere po terat:ſz facto z culpa ſua diſtulit vſq; ad extremū vite ſpiritū. l.ſi.C.de neceſſ.ſerui⁹ her.Itē inſtitutio facta ſua cōditiōe ptā tiua.q̄ pēdet ab arbitrio filij.p pure hꝝ.dicit ter.il.j.ff.qui ſub cōditiōe.j.ſi qs omiſ.cau.teſt.Unde filꝰ.cū poſſit cōditiōi pa rere z non paret,ſz hereditatē patris nolle.In quē caſum er heredare filiū.ſcz ſi hereditatē nollet ineptū z ſuperuacuū eſ ſet,vt dicit ter.in l.iā dubitari.in pn.ff.de her.inſti.¶†Quedā ſunt facta difficilia.z iſta ſi opponanť in additiōe inſtitutionis redduť cōditione mixtā.que autem cenſeantur facta facilia,z q̄ difficilia non poteſt tradi certa doctrina ſed relinquitur ar bitrio iudicis.l.ſuus quoq; facit regula.l.j.in fi.de iure delꝰ.z l c.ſi de tranſac.z ita declarat Ezo in ſumma tituli.C. de inſti.z

5 ſubſti.¶†Cōditio mixta eſt duplex:quedā pēdet a voluntate duoꝝ:pura teſtatoꝛ inſtituit filiam ſub cōditione, ſi talis filia nupſerit Titio.Hā requiritur voluntas filie z etiam voluntas Titi:z ideo dicit mixta.l.j.C.de inſti.z ſubſti.Quedam pēdet a voluntate debētis implere,z etiā a fortuna:pura teſtatoꝛ inſti tuit filium a longinquis partibus agentem,ſi in patriā reuer tatur:certe iſtud.reuerti in patriam,pendet a voluntate filij z etiā a fortuna:quia multis fortuitis caſibus poſſet impediri, ne reuertat:ideo dicitur mixta:vt l.ſi pater.C.de inſti.z ſubſti. ¶Sc̄o proprius ad ter.premitte:qz prima pars huius.dī gitur altero de tribus modis,duobus in glo.j.Tertio mō fm

Chriſto.

Christo.de cast.z Rap.cu.hic.z Ful.in d.l.si pater.C.de inst.z subst.Ego quarto loco.j.dicam qd sentiam.Scda vero pars prin.z sic ver.hrde aūt.q est lōge difficilior legit altero de vij. modis.Tres ponunt in gl.si.Quarto modo legit fm Jac.de Are.Bart.z cōiter scrib.Quinto modo legit p Ang.z sequit Rap.cu.hic.Sextū intellectū ponit Bald.i l.apud hostes.in prin.C.de suis z leg.Septimū z vltimū intellectū tradit Bñdi.de Plūb.in repe.huius.l.z refert Alex.hic.Ponam sup gl. fin.¶ Istis sic ōmissis,omisso summario Bar.z ei⁹ diuisionē ad istū tex.z similiter omissis summarijs aliorū ppter diuersitatē lecturarū:z qz puto summaria Bar.z aliorū non esse va adistū tex.vt patebit ex.j.dicēdis:ideo ego summo sic ad literam.¶ Filius in potestate sub ɔdōne non potestatiua institutus z in defectum exhrdatus pendēte vtraqz ɔdōne moriēs, suus ab intestato efficit.z filio p parte instituto pōt dari cohrs post mortē.h.d.¶ Diuidit in duas partes put due ponūtur decisiones.scda ibi hrde aūt.Prima subdiuidit i tres particulas.In prima ponit thema ex quo resultat tacita.q.In secūda ponit decisio.In tertia rō decidēdi scda ibi:dixi hrdē eū. tertia ibi:qz dū vixit.¶ Pone sic casum.Pater habēs filiū in ptāte.z vagabundū eū instituit hrdē sub ɔdōne non potestatiua:puta si reuerteret in patriam z si non reuerteret eū exheredauit,ꝙ licebat isto iure ffor ū z etiam.C.z sic īstituit sub cōditione.que nō pēdet a sola potestate filij,sz z a fortuna:z sic est mixta:vt s.declaraui.Poste i.mortuo patre, deinde filius extra patriam decessit:querit vtrū iste filius moriat suus hrs patris:z rūdet,ꝙ sic:z consequēter transmisit hrditatē paternam iure suitatis ad suos hrdes vel eos quos ipse īstituisset. nam pr eius decessit intestatus:qz nec institutio habuit locū nec exhrdatio fuit sortita effectuz cum filius interim decesserit pēdente adhuc vtraqz ɔdōne tam institutionis, ꝙ exhrdationis.¶ Successiue querit in scda parte qd si filius fuit hrs institutus pro parte.z cohrs datus post mortē filij,an institutio valeat.decidit.ꝙ sic:z aduerte ꝙ tex.non aperit an fili⁹ in parte fuerit institutus pure:an sub conditione non potestatiua.prout in pma parte.z si teneremus,ꝙ esset institutus pure cessarēt difficultates.Si aūt intelligam⁹,ꝙ filius fuerit institutus pro parte sub conditione nō ptātiua:z in defectū cōditionis exhrdatus dato cohrde instituto post mortē filij:tūc resultant difficultates de qbus dicet in gl.fi.qs horū sit verior intellectus statim dicā.¶ Anq̄ vlteri⁹ pcedā,qro p itellectu lre qd differat prima pars tex.a scda z sic a verb.hrde aūt.gl. Bar.z cōiter doc.hic.z Bal.in l.apud hostes.circa pnc.C.de suis z leg.intelligūt.ꝙ in prima pte filius solus fuit institutus insolidū sub ɔdōne casuali vel mixta z in eius defectū exhrdatus.z qd testor non instituit aliū neqz substituit,z sic fili⁹ non habuit coheredē vel substitutū cui⁹ aditione posset confirmari exhrdatio put regrit.l.filiū.§.sz cū exhrdatio.j.de ɔtab.z l. posthumus.§.si ɔdōni.de inoff.test.ideo exheredatio non cōfirmabilis nihil vz:z ideo res reducit ad cām intestati.Sz in scda parte filius habuit cohrdē lz institutū post mortē,vt expresse dt tex.z qd i pma parte sol⁹ filius fuerit īstitut⁹ z nō habuerit coheredē nec substitutū pz clare ex scda parte i ver.heredē aūt.i illa aduersatiua,aūt.Nā cū sit posita sine copula denotat diuersitatē in iure z i facto.gl.in l.sz z si lege.i prin.cum vulgarib⁹.s.de pe.her.z l.hoc amplius.§.de his aūt.z ibi late Bar.de dā.infe.vñ cū ibi filius i scda parte haberet cohrdem appet,ꝙ in pma parte nullū habuit coheredē nec substitutū, vt sic ponat diuersum factū.¶ Iste cōis intellectus glossarū z doc.nūq̄ mihi placuit.Nec ēt plz Rap.cu.hic. Moueor qz hoc mō intelligēdo iste tex.esset penit⁹ de indubitabili si non habuisset coheredē vel substitutū p tex.in l.si ita scriptū.§.fin. s.e.a fortiori,vbi exhrdatio est nulla qn nō pōt cōfirmari aditione hrdis nisi post mortē filij.ergo lōge fortius dz eē nulla, qn nullo casu ēt post mortē filij confirmari pōt:qz nemo fit datus cohrs vel substitut⁹.¶ Scdo qz si nō habebat cohrdem vel substitutū ergo exhrdatio habet p non facta.l.non putauit.§.non queuis.j.de ɔta.Ideo haberet pinde,ac si fili⁹ non fuisset aliter in defectū ɔdōnis exhrdatus,sz solū pter ius ergo pculdubio testm esset nullū,vt est tex.i d.l.si pater.C.de in-
6 sti.z subst.†Nam pteritus dr q nō est legitime:vt opz exhrdatus.vt est tex.melior de iure in §.eadē.Inst.de her.que ab ite. ¶ Et si dicis intelligere istū tex.ꝙ in prima parte habuerit coheredē,vel substitutū:est diuinatio.z subauditio ad text.cum iste tex.nihil dicat de cohrde,vel substituto.Dic qd etiam i d. l.si pater.non apparet in litera,ꝙ esset datus coheres:z tñ p oēs ibi intelligitur qd haberet coheredē.Ita etiam intelligit Bar.hic in prima op.z cōiter alij,tñ ad illum tex.potes plane respondere qd ibi non est aliqua aduersatiua,q̄ excludat dationē coheredis sicut est in isto tex.in ver.hrde aūt.Vñ dic,ꝙ ista non est subauditio,imo hoc importat verbū exheredat⁹, qd intelligit de exhrdatione valida z sic cōfirmabili.l.iiij.§.cōdēnatum.de re iudi.z d.l.non putauit.§.non queuis.ergo de ea q hz coheredē vel substitutū alias exhrdatio esset inefficax. l.filium.§.sz cū exheredatio.j.de ɔta.z l.posthum⁹.§.si ɔdōni. ff.de inoff.test.Non obstat aduersatiua aūt, posita in scda parte,que vt aduerset precedētib⁹ in iure,z in facto facit vt pm⁹ casus huius.l.intelligi debeat,qn nō habebat coheredem z p hoc doc.cōiter mouent ad ita tenendū:qz ad istā aduersatiuā multipliciter rūdet.z primo z bñ ꝙ aduersatiua multū aduersat in facto,dato qd vtrobiqz esset coheres tam in prima, ꝙ in scda pte legis:qz in verb.herede aūt.loquit tex.qn coheres fuit datus filio,sed post mortē filij.sz in prima parte loquitur tex.qn coheres pure fuit dat⁹ i vita filij,z sic appet de euidenti diuersitate facti.Itē in scda parte habuit duos coheredes, vnū institutū post mortē filij z alium cohrdem pure institutū fm intellectū Ja.de are.z Bar.de quo dicā in gl.fi.Et isto mō esset manifesta diuersitas in facto.Cū in prima parte haberet solum vnū coheredē.z pure institutū.Tertio fm intellectum quē ponit Are.hic in primo casu habuit substitutū sz in scdo habuit coheredē.In quarto.In prima parte filius fuit institutus sub ɔdōne casuali vel mixta z in defectū ɔdōnis fuit exhrdatus qd non appet i scda parte vbi nō appet an īstitutio filij particularis fuerit pura an vero ɔdōnalis.Ergo pz diuersitas in facto.De quo vltimo dic tñ vt j.statim proxime dicā. Et sic verior vr intellectus Dy.lz Bar.eum reprobet ꝙ i prima parte habuit coheredē vel substitutū z ita teneo,z semper tenui.¶ Scdo qro pro intellectu scde partis z ver.hrde aūt. An intelligat qn filius fuit pro pte scriptus hrs.s.pure prout intelligūt Ang.z Rap.cu.hic vt cessent anxietates. An vero intelligat qn filius i illa parte fuit institut⁹ sub conditione casuali vel mixta z in eius defectū exhrdatus sicut in pma parte tex.z isto scdo modo gl.z cōiter doc.intelligunt z ita tene.ppter aduersatiuam aūt.de cuius natura est ꝙ intelligant repetita precedētia exceptis his qbus expresse aduersat iuxta gl. in l.mariti.§.fi.z ibi clarius Bar.j.de adul.Ex in aut.sacramē-
7 ta puberū.in prin.C.si aduer.vend.¶ †Itē de natura aduersatiue,aūt,est,ꝙ p eam qualitates casus precedētis intelligātur repetite in casu sequēti fm Bald.no.in l.oēs populi.s.de iust.z iure.vbi nota.determinat ꝙ si statutū disponat ꝙ existentibus masculis filie femine non succedāt ab intestato nisi in dote,condito aūt testamēto sint contēte quocūqz relicto sibi facto a patre.Nam ppter illam aduersatiuā aūt:intelligit cum repetitione precedētis qualitatis, scz existentibus filijs masculis z non aliter per gl.in §.item lapilli.Inst.de rerū diuisio.qd dictum Alex.hic reputat bene notandum z non repeti alibi.Modo in proposito licet tex. simpliciter dicat heredem autem filio scripto,illa aduersatiua autem,reperit qualitates precedētis casus de filio instituto sub conditione non potestatiua z in defectum conditionis exheredat,ergo non loquitur qn filius in parte fuit pure institut⁹,ista est veritas.¶ Declarato tex.venio ad notabilia.Pondera primo tex.in princi. ibi cuius est in potestate:qui cū mysterio loquit de filio in potestate prout etiam loquitur.d.l.si pr.s.de inst.z substi. ¶ Ex quo duo correlarie eliciunt.Primo ꝙ ista lex non procederet
8 in filio emancipato:†qz filius emancipat⁹ bñ pōt institui sub cōditione carnali vel mixta dato.ꝙ in eius defectū non est exhrdet vt l.iij.§.si sub ea.j.de ɔta.vbi est tex.ꝙ tunc vz testm z pēdēte ɔdōne pōt agnoscere bon.pos.fm tab.que tribuit ius. nam emancipatus pteritus non hz ius dicendi nullū,sed ius ɔtabulandi.Ideo cum pendēte conditione habeat fm tabu.l. ij.§.sua conditione.z ibi late Bar.z l.sub conditione.de bono. pos.fm tabu.merito sibi non competit contratab.ergo relinquitur,ꝙ valet testm.¶ Secundo infert,ꝙ ista lex, nō hz locum in patre nec auo materno qui non habēt filios in potestate.§.femine.Inst.de ado.qz possunt instituere filiū sub conditione casuali vel mixta dato qd in eius defectū nō exhrdēt. l.ij.z iij.C.de inst.z subst.Ratio qz eorum pteritio habet p exhrdatione.§.mater.Inst.de exhere.lib.z lz hodie p iura noua authēticorum pteritio mrs z linee materne annullet ipso iure testm.§.aliud quoqz capitulū.in aut.vt cū de app.cog.tñ illud pcedit in pteritione vera,z ppria qn fili⁹ nullo modo est institutus.secus qn est institut⁹ a matre vel linea materna sub conditione casuali,vel mixta:qz ita nō est oimoda pteritio fm Ang.in d.l.si pater.in lec.Flo.z ibi Alexan.vbi dixi.est de mente Bar.z aliorum.in l.si mater.j.de vulga.z pup.quāuis contrarium in hoc vltimo teneat idem Ang.z male in l.reprehendenda.C.de instit.z substit.Secundo no.ex tex.ibi.Dixi cum

6 heredē ab intestato, †qđ qñ filius fuit exhr̃dat⁹ in defectum
cōdōnis talis exhr̃datio nō tollit oīno existētiam suitatis qđ
pꝫ, qꝛ si res reducatur ad causam intestati filius ab intestato
succedit vt suus. Similiter si filius exheredatus p q̄relā resci-
dat testm̄ redintegraꝛ suitas ⁊ adhuc ē suus tex. est in l. papi-
nianus. §. si ex cā. in v̄bo suus. ff. de inof. tes. ⁊ tex. no. in l. q vti-
liter. ij. ff. de neg. ge. de quo vltimo vide p Ang. Imo. Alexā. ⁊
Are. hic. ¶ Capio gl. j. in verb. cōdōne que dupliciter intelli-
git tex. ⁊ sic diuidiꝛ in duas, scđa ibi vel dic, q̄ fuerit casualis.
¶ Primus intellectus est, qđ iste tex. in pn̄. loquaꝛ, qñ fili⁹ in
ptāte fuit institutus sub cōdōne ptātiua, que nō poterat im-
pleri vltimo vite spiritu puta si ascēderit capitoliū: ⁊ si dicis
istud ē de directo ꝯ tex. qui dt, que non ē in eius ptāte. gl. vo-
luit rn̄dere, q̄ nō ē in eius ptāte. s. implēdi tamen alio respectu
est ptātiua, vel qđ ab initio erat in eius ptāte, tpe aūt mortis
non erat in eius ptāte Bart. dt q̄ iste primus intellectus est
in se verus sꝫ certe nullatenus est tenēdus: qꝛ cum tex. in gene
10 re dicat sub cōditione, que non est in eius ptāte †remoto gene
re, remoueꝛ quelibet eius species. l. si q̄d earū. §. interēptū. ĵ.
de leg. iij. Sed cōdōnis ptātiue duplex est species, quedaꝫ que
pōt impleri vltimo vite spiritu quedam nō vt dixi. s. in euidē-
tialibus. Ergo remouēdo in genere conditionē ptātiuam re
mouet quamlibet ex istis speciebus. ¶ Scđo ⁊ fortius cōfun
diꝛ iste intellectus: qꝛ si iste tex. loquereꝛ de cōdōne ptātiua, q̄
non pōt impleri vltimo vite spiritu frustratorie ⁊ inepte pre-
supposuisset filium fuisse exheredatū in euentū ꝯrie cōdōnis:
qꝛ talis institutio valuisset ēt si filius nō fuisset exheredatus
in defectum cōdōnis. l. suus quoqꝫ. in ver. filio. ĵ. de her. insti. ⁊
l. fi. de cond. inst. ⁊ l. si libertus. §. si libertinus. in ver. existimo. ĵ.
11 de bon. lib. ¶ †Tertio cū certū sit in vltimo vite articulo ta-
lem cōdōnē deficere tex. male diceret filium mortuū pendēte
cōdōne. Gl. tñ hic in verbo pendente: voluit rn̄dere. sed nō bn̄
dt: qꝛ nō est verum, qđ pendeat cum moriꝛ: imo deficit viuo fi
lio in vltimo vite spiritu. d. l. fi. de cond. inst. ⁊ l. si filius hr̃s. in
vltimo rn̄so. s. eo. Et sic iste primus intellectus gl. nullatenus
est tenēdus. ¶ Unde tene fm intellectum gl. qui ē ver⁹, ⁊ cō-
munis q̄ tex. loquaꝛ de cōdōne casuali prout sonat litera ibi
sub conditione que non est in eius ptāte. ⁊ aduerte q̄ Glos. ⁊
Bar. intelligunt tex. in condictione casuali: de mixta nihil di-
cunt. Sed statim. ĵ. dicam. ⁊ idē lꝫ. s. in prin. figurauerim casuꝫ
in conditione mixta si filius in patriam reuertatur sequendo
cōia presertim Bal. hic q ita figurat casum. Tamē figura me
lius in cōdōne casuali. puta si nauis ex asia venerit que pro-
prie dr pendere qñ filius moriꝛ vt dt litera qđ non est in illa
mixta si filius in patriam reuertatur: qꝛ illa per mortē filij de-
12 ficit vt statim. ĵ. dicam. ⁊ non dr pendere vt dt litera. ¶ †Con
tra istum intellectum ⁊ ꝯ istum tex. fortiter opponitur. Nam
valet testm̄ in quo filius in ptāte est institutus sub conditiōe
non ptātiua qñ in eius defectum est exheredatus: qꝛ tunc ser
uata est forma tradita a lege. vt l. si pater. C. de inst. ⁊ subs. ⁊ l. iā
dubitari. ĵ. de her. inst. Si ergo testm̄ est legitime factum quo-
modo hic filius moriens illud annullat, ⁊ qūo ab intestato sit
suus vt dt litera. In solutio. huius ꝯrij pendet intellectus hu
ius. l. in prima parte. Huius timore contrarij glo. hic in verbo
neqꝫ ex testamento. Bar. ⁊ cōiter tenent doctores, q̄ iste text.
intelligatur, qñ filius nullum habebat coheredem vel substitu
tum: cuius aditione posset confirmari exheredatio. Ideo nō
vꝫ: qꝛ exheredatio, que non est confirmabilis in vita filij non
valet neqꝫ tꝫ. l. si ita scriptum. §. fi. s. eo. Et sic ad opp. in forma
respondeꝛ qđ in ista. l. filius non fuit legitime exheredatus in
defectum conditionis, ex quo nō habuit coheredem nec sub-
stitutum q posset eam confirmare prout requiritur. d. l. filium.
§. sed cum exheredatio. de contratab. ⁊ l. Papinianus. §. si cō-
ditioni. de inoff. tes. Ideo testm̄ non vꝫ. sed in d. l. si pater filius
fuit institutus sub conditione non ptātiua, ⁊ in eius defectuꝫ
fuit legitime exheredatus: qꝛ ibi habuit coheredem vel sub-
stitutum: cuius aditione pōt confirmari exheredatio: vnde cū
ibi fuerit seruata forma tradita a lege: ⁊ sic exheredatio solē-
niter facta: ideo ibi testamētum vꝫ ⁊ tenet. ¶ Sed aduerte q̄
in d. l. si pater. non magis aperit tex. quod ibi habuerit cohe-
redem vel substitutum quam hic. vnde dicere qđ ibi habebat
coheredem vel substitutum: hic est manifesta diuinatio ad
vtrunqꝫ tex. Item in d. l. si pater, fundamentum illius. l. fuisset.
quia ibi filius habuit coheredem vel substitutum. ⁊ hoc esset
substantiale: imperator fuisset diminutus istud omittere vn-
de cum vtriqꝫ tex. faciat mentionem de exheredatione simpli
citer debet vterqꝫ intelligi de valida ⁊ solenni, ⁊ sic de ea est
confirmabilis per aditionem coheredis vel substituti. d. l. iiij.
§. condemnatum. de re iudi. ⁊ l. non placuit. §. non queuis. ĵ. de
contrata. ⁊ sic vterqꝫ tex. dꝫ pariformiter intelligi qñ fili⁹ insti
tutus sub condōne non ptātiua ⁊ in eius defectū exheredat⁹,
habuit coheredē, vel substitutū. Hoc eīm īportat dictio, exhe-
redatus: que intelligitur de legitima ⁊ ita etiā. s. tenui in tex.
Nec aliqd facit aduersatiua aūt, que est in scđa parte ad ostē-
dendū qđ in primo casu huius. l. non erat datus cohr̃s, vt cla
re ostendi. s. in tex. ¶ Itē si verus esset cōis intellectus gloss.
Bar. ⁊ cōiter aliorū, qđ in prima parte huius. l. nō esset datus
coheres, vel substitutus cuius aditione posset cōfirmari exhe
redatio: ⁊ sic exheredatio nō esset rite, ⁊ solenniter facta: ergo
testm̄ vsqꝫ a prin. esset nullū: ergo frustra, ⁊ male diceret tex. pē
dente ēt tūc cōdōne tam institutionis, q̄ exheredationis: qꝛ
13 respectu exheredationis non pōt dici pendere: †qꝛ actus nul-
lus non dr pendere, vt est gl. no. in l. si seruus cōis ita stipuleꝛ
calendis. ĵ. de stip. ser. itē tex. decidit filium ab intestato mor-
tuum esse hr̃dem ⁊ sic in momento mortis filius ab intestato
efficiaꝛ suus: ⁊ tñ fm intellectū glo. Bar. ⁊ cōem vsqꝫ ab initio
fuisset suus heres. ¶ Itē rō assignata in tex. nō esset bona ibi:
qꝛ dum dixit neqꝫ ex testō hr̃s neqꝫ exheredatus fuit. Nā ab
ipso fuit nullū. Nec tex. fundat se in carētia cohr̃dis, vel substi
tuti, sꝫ in pēdētia cōdōnis ⁊ sic intellectus gl. Bar. ⁊ cōis ad
istū tex. nullatenus est tenēdus. ¶ Aliū tertiū intellectū po-
suit subtilitatū princeps Christo. de cast. in repe. huius. l. ⁊ l.
apud hostes. C. de suis ⁊ leg. ⁊ sequunꝛ Rap. cu. ⁊ Pau. de ca.
hic. ⁊ Rap. Ful. in d. l. si pater. q̄ hic filius habebat cohr̃dem
pure datū ex cuius aditione poterat cōfirmari exhr̃datio ⁊
sic erat valida ⁊ testm̄ validū, ⁊ tñ si decessit filius añq̄ condi-
tio existeret vel deficeret destituiꝛ testm̄ ⁊ ipse efficiꝛ hr̃s ab in
testato p rōnē que hic poniꝛ in tex. qꝛ nunq̄ in vita reperit se
institutū, vel exhr̃datum ⁊ in pūcto mortis incipit, esse certū,
q̄ nunq̄ amplius erit locus cause testati cū institutio cōdōna-
lis nō transmittaꝛ ad hr̃des. l. vnica. §. sinaūt aliqd sub cōdō-
ne. C. de caduc. tol. ⁊ l. hr̃des mei. §. cū ita. ĵ. ad treb. exhr̃datio
ista p aditionē fiendam post mortē filij cōfirmari non pōt. l. si
ita scriptum. §. fi. s. e. ⁊ cū istud testm̄ spereꝛ destitui p mortē fi-
lij nō poterit cohr̃s interim adire. l. suus quoqꝫ. post princi. ibi
cū ⁊ si pater. ĵ. de her. inst. ⁊ l. vētre. de acq. her. ⁊ fm istū intelle
ctū ista. l. declarat, ⁊ limitat oēs leges, que dicūt valere testm̄,
in quo filius est institutus sub cōdōne non ptātiua si in ei⁹ de
fectum est exhr̃datus dato sibi cohr̃de pure. Nam pcedunt si
contingat talē cōdōnē impleri, aut deficere in vita filij, secus,
si filius decedat pēdēte cōdōne: tūc in pūcto mortis destituiꝛ
testm̄ ppter pēdētiam cōdōnis: ⁊ filius efficiꝛ tūc hr̃s ab inte
stato p istū tex. q hoc modo reddiꝛ singularis, ⁊ hoc modo ha
bes viam so. ad dictā. l. si pater. ¶ Itē scđo tex. in d. l. si pr̃. lo-
quiꝛ qñ filius fuit institutus sub cōdōne mixta, vtꝫ si filius in
patriam reuertaꝛ, que non pōt pēdere, imo deficit morte filij,
vt est tex. in d. l. fi. añ fi. ĵ. de cōd. inst. vñ si nō reuertaꝛ in patriā,
donec viuit impleta est cōdō exhr̃dationis: ⁊ sic exhr̃datio ha
bebit effectū vltimo vite momēto: ⁊ coheres admitteꝛ. sꝫ in ista
l. filius fuit institutus sub cōditione casuali, ⁊ in eius defectū
exhr̃datus talis cōdō nō euenit: tñ adhuc pōt euenire. Ideo
14 dr pendere vtraqꝫ cōdō institutionis vel exhr̃dationis vsqꝫ
ad mortē filij. Ideo si interim moriaꝛ filius, destruiꝛ testm̄: er-
go cohr̃s admitti non pōt, qꝛ ex testō, qđ possibile est rūpi, nō
pōt aliqs esse heres. l. pe. ĵ. ti. j. ⁊ ita debes figurare casum i pri
ma parte huius. l. in cōdōne casuali: quicqd. s. in prin. dixerim
sequēdo cōia: psertim Bal. hic. ¶ Itē fm eos ista. l. in prin. dꝫ
intelligi in cōdōne casuali que vltimo vite spiritu nō possit exi
stere. nec deficere: vel si poterat existere, non⁹ poterat deficere,
vel eꝯ, vt hic, habes latius p Rap. cu. q diffuse multū istat cir
ca istū intellectū. Christo. subdēs, q̄ eius opi. vr̃ tñ dura. hoc
modo referēdo istū intellectū videnꝛ cessare quedam reproba
tiones Alex. ⁊ Are. hic. Nam arguūt de cōdōne mixta preser
tim Alex. sed Chri. intelligit tex. de cōdōne casuali ⁊ non mix-
ta. ¶ Ergo quarto modo intelligo istum tex. plane ⁊ inride in
heredo aliqualiter vestigijs intellectus Christo. de ca. s. pro-
xime relati qđ filius fuit institutus sub conditione non ptāti-
ua, ⁊ in eius defectum legitime exheredatus, ⁊ sic dato cohe-
rede, vel substituto p cuius aditionē possit exheredatio cōfir-
mari: qꝛ cū tex. dicat de exhr̃dato ex vi vocabuli ⁊ sic sine sub-
auditione intelligiꝛ de exheredatione valida, q̄ possit aditiōe
coheredis vel substituti confirmari: vt s. latius dixi. Si filius
moriaꝛ pēdēte cōdōne tam institutionis q̄ exhr̃dationis mo-
ritur, ab intestato suus hr̃s: qꝛ illo tpe reperit se pteritū: ⁊ sic
tūc testm̄ destituiꝛ: qꝛ dū vixit, non fuit hr̃s ex testō, qꝛ adhuc
pēdebat cōdō institutionis nec ēt fuit exhr̃datus: qꝛ nōdū de
15 ficit cōditio: ergo reperiꝛ preteritus. †Nam id qđ est in condi
tione, nō est in dispositione. l. si sub cōditione dādorū. x. ĵ. si q̄s
omis. cau.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

omis.cau.test.Et ad 2m nz.d.l.si pr.§.formatum rndeo realiter
sine vlla subauditione,quod d.l.si pater.loquitur,qn filius fuit insti
tutus sub conditione non ptatiua,& in defectu conditionis le-
gitime exheredatus,& sic dato coherede vel substituto,quo ca
su filius viuens:vt ibi est expresse casus:nullo casu pot dici esse
preteritus,aut eueniet conditio institutionis,& erit institutus,
aut deficiet erit exheredatus.& sic oi casu reperitur,aut institutus
aut exheredatus.& sic satisfactum est forme legis:ideo testm vz & tz.
Et conditio apposita institutioni qncunqz eueniat viuo filio
trahitur retro.l.hrs qnqz.j.de acq.her.Bart.in l.suus quoqz.in
prin.in n.op.de her.inst.& in l.j.§.j.ad sylla.Habetur in l.filiussa.j.
16 de ver.ob.nec alias sequatur absurdum† qd testor decedat pro
parte tpis testatus & pro parte intestatus contra.l.ius nostrum.
j.de reg.iu.Istud non pot dici in hac.l.in qua si filius mortuus
est pendente tunc conditione tam institutionis,quam exheredatio
nis:quo tempore reperitur esse preteritus:& sic testamentum reddi
tur tunc nullum:ideo filius tunc,cuz moritur efficitur heres ab
intestato:& sic iste tex.nor. fundat se qd testm sit nullum:eo qz
non haberet coheredem,vel substitutum cuius aditione pos-
set exheredatio confirmari:prout gl.Bar.& coiter doc.volunt
& male,vt s.dixi.l.z fundat se qz filius tempore mortis reperitur
preteritus:qz dum dixit,neqz ex testamento heres neqz exhere
datus fuit,& sic cum tpe mortis reperiatur pteritus:ergo tunc te
stamentum redditur nullum.& sic filius dum moritur efficitur heres ab
intestato.Ita formaliter cantat litera.Et non possumus dice-
re quod si conditio postea eueniat vel deficiat post morte filij qd
trahat retro.Nam illud posset procedere donec filius viuit.
& sic qn conditio purificatur in vita filij.Sz qn filius est mortuus:
vt in hac l.qz deficit extremum ad qd, non pot conditio eue-
niens post mortem filij retrotrahi.l.huic scripture.ad l.Fal.&
in terminis nostris in indiuiduo declarat formaliter Bar.in
l.his qui pro emptore.de vsucap.in ver.expediti de postlimi-
nio.& in v.q.prin.Pau.de ca.in l.si pater.¶Hinc est qd insti-
tutus sub conditione,si interim moriatur ea pendente nihil
transmittit ad heredes.l.vnica.§.sin autem aliquid sub conditio-
ne.C.de cad.tol.& l.heredes mei.§.cum ita ad Treb.& l.si cum
dies.j.quando dies lega.ced.ratio:qz si tunc conditio eueniat
non pot tradi retro:qz deficit extremum ad qd,p mortem in-
stituti.ita teneo quicquid alias tenuerim in d.l.si pater.& in l.
filius qui in ptate.s.eod.Istum puto esse verum & propriu in-
tellectum huius.l.quem vsqz in iuuentute dum essem scholaris con
cepi.& quanto plus considero tex.plus mihi plz.& sic.d.l.si pr.
loquitur,& procedit filio viuente.sz ista.l.punctualiter loquitur qn
filius moritur pendente adhuc conditione.& puto quod ista sit veri
17 tas.¶†Non obstat vnu qd adducit Pau.de ca.contra intel
lectum Christo de castel.Sz ego latius ponam quod conditio ca
sualis pot existere in vltimo vite spiritu filij.l.fi.de cond.insti.
& in illo vltimo vite articulo adhuc filius viuere dr.l.q duos.
de manu.testa.& gl.fi.hic,que dicit viuens decedit.ergo no vi-
detur verum qd testm destituatur cum filius incipit mori nec effi-
citur heres ab intestato, qz purificata conditione in mortis
articulo filius efficeretur suus heres ex testamento p existentiam
suitatis absqz alia aditione & hrditatem ex testamento etiam no
aditam transmitteret ad quoscunqz ex potentia suitatis secun
dum Bar.in l.si filius heres,vbi. dixi.s.e.Pau.de ca.rndet quod
d.l.si loquitur in conditione ptatiua in qua distinguitur:aut erat
talis qui poterat impleri vltimo vite spiritu aut non.Tamen
neutro casu destituitur testm nec ipse filius efficitur heres ab inte-
stato,sz fit locus substituto vel post morte in primo casu vel
eo viuente in secundo.Sz aduerte istud non tollit oppositione,
s.formataz:qz etiam conditio casualis:puta si nauis ex Asia
venerit pot impleri in vltimo vite spiritu filij.aut etiam tunc de
ficere,si tunc submergeretur aut incenderetur,lz ista requirant
aliquem tractum tpis,qz non posset in momento incendio consu-
mi.Tu tu responde qd iuriscon.hic ponit pro constanti quod eo
tempore & eo instanti quo filius moritur penderet conditio, & sic
quod filius decessit pendente conditione:& sic quod in vltimo vite spi
ritu non erat impleta,nec defecta conditio.sz pendebat vt ex
presse dr in litera & ita habes expeditam primam partem.l.
¶Expedita prima parte tex.venio ad scdm.& capio glo.fi.in
verbo hrdem autem.ista glos.diuiditur in v.partes.In prima
ponit casum in isto versi.In secunda opponit & bn soluit.In
tertia ponit alium intellectum Pillei.In quarta fortiter op-
ponit contra tex.& dupliciter soluit.In quinta & vltima alle-
gat quatuor concordantes ad tex.scda ibi.sz contra.j.de her.
inst.l.hereditas.tertia ibi.sz Pilleus dt.quarta ibi.item nec ob-
stat quinta & vlti.est ibi,& facit.C.de inst.& subst.¶Ista gl.pn
cipaliter.est facta timore 2m legis,si ita scriptum.§.fi.s.eod.
vbi si hereditas non pot adiri in vita filij,qz sit institutus he-
res post mortem filij,prout etiam in hoc tex.non sufficit ad co
firmatione exhrdationis sue exheredatio est nulla & testm nul
19 lum.†qz filius frustra post eius mortem exhrdatur. dt tex.in l.
Gallus.§.in oibus.j.e.Nam homo mortuus exhrdari no pot:
qz exheredatio non pot esse sup non ente:qz priuatio presup-
ponit habitum.l.decem.cum vulgaribus.j.de ver.ob.Nec pot
dici quod p tps reijciatur de institutione,& sic institutio remaneat
pura.l.hereditas ex die,j.de her.inst.qz illud pcedit in tpe cer
to:an,& qn:sed hoc tps incertu qn.s.post morte filij.l.ab oibus.
§.cum quidam.de leg.j.& dies incertus habetur pro conditione.l,
cum incertus.de leg.j.ergo non reijcitur de institutione fm glo.
hic & in d.l.si ita scriptu.§.fi.s.eo.¶Huius timore gl.videtur
ponere quatuor solu.& sic quatuor lecturas sed in effectu non
sunt,nisi tres.¶Prima ponitur in prin.gl.ponendo casum niti
tur soluere quod hic in puncto mortis filij possit adiri hereditas,
& sic in eodem in puncto confirmari exheredatio.Ad hoc etiaz
tendit sol.quam ponit gl.j.circu fi.ibi,vel ibi se mortuo tm in-
uenit se exhrdatum hic se viuo.lz Bar.non aduertat.Ista pri
ma lectu.communiter reprehenditur per Bar.& alios:qz hic co
heres fuit institutus post morte filij,ergo nisi filius sit pfecte
mortuus,adire non pot.l.inter illam.j.de ver.sig.Bal.tm co-
natur saluare gl.quod illud tempus post morte filij debeat de insti
tutione reijci.ne testm vitietur vel fm Pau.de cast.pot intelligi
post morte filij id est,moriente filio sicut econtra in l.si qs post-
humos.§.filium.s.eo.exponitur eo moriente.i.mortuo.Sz illa ver-
ba post morte filij significant filiu pfecte mortuum.d.l.inter il-
lam.vnde exponere post mortem filij.i.moriente filio esset de-
struere tex.Secunda est lectu.Pillei ibi.sz Pilleus dt quod vltra
coherede datus erat substitutus,cuius aditione poterat ex-
heredatio in vita filij confirmari:& sic non obstat.d l.si ita scri
ptum.§.fi.qz ibi nullus datus erat substitutus.Glos.reprobat
istum intellectu:qz tex.male diceret,coheres.lz gl.non se decla
ret:adde bene facere:qz substitutus non dr coheres,sed venit
in eius defectum & differunt.l.verbis ciuilibus & l.Lucius.j.
de vulg.& pup.Sed ista reprobatio nihil vz & glo.non intelle-
xit Pilleum,qz iste intellectus Pillei fatetur esse coherede &
vltra coherede datum esse substitutu: & istu intellectu Pillei
sequitur Sal.hic & est in se verus:sz diuinat ad tex.vbi de sub
20 stituto nulla fit mentio,sz tm coherede.¶†Tertia est lectura
Azo.quod hic filius fuit solu pro parte institutus sub conditione
nec fuit in eius defectum exheredatus & in hoc differt a pre-
cedentibus lecturis.& fuit ei datus coheres post mortem.Ista
lectura fm Bar.pot sustineri intelligendo,quod filius fuit institu
tus sub conditione,scz,potestatiua.que non pot vltimo vite
spiritu impleri in qua non est necessaria exheredatio.l.suus quo
que.§.sz & filio.de her.inst.& l.fi.de cond.insti.& l.si libertus sub
conditione.§.si libertinus.in ver.existimo.j.de bo.lib.sz qn est
substitutus sub conditione casuali.vel mixta non valeret,nisi
in eius defectu esset exhrdatus.d.l.si pater.C.de inst.& subst.&
l.si filius qui in potestate.s.eo.¶Addit Alexa.quod istud qd dt
Bart.de institutione sub conditione potestatiua que vltimo
vite spiritu impleri non poterat dixit vt exemplificaret in casu
magis dubio,non aut excluderet ab isto tex.Sic intelligo ca-
sum institutionis facte sub conditione ptatiua,que vltimo vi
te spiritu impleri poterat,vbi et non est necessaria exhereda-
tio in defectu conditionis.Sz errat &, qdem grauiter ad istum
tex.vbi non conuenit conditio ptatiua que pot impleri vltimo
vite spiritu cum tex.loquatur de conditione,que non est in pote
state.Et ideo sic dixit Bar.vt se confirmaret cum primo intel
lectu prime gl.huius.l.q intellexit tex.loquentem de conditione
que non est in eius ptate.s.quo ad implendum lz alias esset po
testatiua.& iste ver.herede aut videtur eundem casum continuare
propter aduersatiuam aut,tamen ista lectura fuit ibi repro-
bata in gl.j.Ideo nec istam sustentatione Bart.teneo prefer-
tim,qz diuinaret & restringeret istam.l.¶Quarta lectura gl.
est quod hic filius se viuo reperit se exheredatum,ideo vz ibi tm
se mortuo.ideo no vz.Ad hoc etiam tendit prima lectura glo.
s.relata.& sic in effectu est eadem lectura,lz Bar.non aduertat
& ceteri transeant hic cum errore Bar.Sz huic so.sicut & pri-
me obstat tex.in verbo post morte filij,tm pot sustineri fm Ja.
de Are.Bar.& alios qd filius fuit institutus pro parte sub co
ditione casuali,& in eius defectum exheredatus & fuit sibi da-
tus pro vna parte coheres pure,p cuius aditionem poterat
exheredatio confirmari in vita filij & pro alia parte fuit datus
alius cohrs post morte filij Bar.vadit masticando.lz no eli-
git fm Bal.hic.¶Iste intellectus fm Rapha.& Pau.de ca.
diuinat.& fm Aug.& Alex.non conuenit litere,qz hic loquitur
de coherede,& non coheredibus in plurali argu.no.in l.post
dotem.s.sol.ma.Sed Bar.posset ad hoc defendi intelligendo qd
idem fuit bis datus coheres & non duo in diuersis partibus,
& sic cessaret oppos.sed non facio vim, an idem fuerit bis

datus coheres,an duo in diuersis partib⁹. ¶Ego vltra scri. forti⁹ ex alio reprobo.Nã fm istũ itellectũ Jac.de are.z Bar. hic valeret testũ z exheredatio.nõ qdẽ ꝓpter coheredẽ datũ post mortẽ filij de quo logtur tex.sz ꝓpter aliũ coheredẽ datũ pure i vna parte,de quo in tex.verbũ nullum isto mõ Jurisc. esset admodũ defectiuus:qz omitteret illum casum i quo fundaret eius decisio.qs est ridiculũ dicere. ¶Aliũ qntum intelectũ extra gl.ponit Ang.hic,z sequit ẽt Rap.cu hic.qs filius fuit institutus ꝑ parte pure,z post mortem in reliquo fuit sibi datus coheres.z sic Jurisco.nõ ꝓsequitur eundem casum quem in prin.Nam hic in ista secda parte nõ fit aliqua mẽtio de conditione institutionis nec de exheredatione:z sic ꝙ filiꝰ in illa parte fuerit istitutus sub cõditione casuali,z i eius defectũ exheredatus.vñ dz censeri qs istitutio partis fuerit facta pure.Ista lectura est clara z sine dubio aliquo fm Dyn. Jmo.z Pau.de ca.hic.Tũ fm Ang.z Rap.poterat esse duplex rõ dubitandi. ¶†Prima qz videbat filius exheredatus a quota,z per cõsequens videbat exheredatio esse nulla.l.cũ qdam.ff.c. Item videbat exheredatus sub cõdõne.si premoreret.z sic videbat exheredatio nulla:cũ debeat fieri pure.l.iij. §.pure.ff.c. Item videbatur collata post mortẽ filij z p consequens nõ valere p d.l.si ita scriptum.§.fi.ff.c.Contrarium decidit in hoc tex.qz ista nõ est ꝓprie exheredatio.ex quo filiꝰ fuit institutus pure ꝑ parte,z sic satisfactũ est legi.Tũ Aler. male,z infideliter refert Ange.aliter dicere. ¶Secda principalis rõ dubitãdi erat:qz cũ haberet coheredẽ post mortẽ institutum:interim videbat continuari dñium in filiũ.z sic esse heredem insolidũ.†Et cũ semel fuerat effectus heres nõ poterat desinere esse heres.l.z si fine.§.sed qs Papinianus.ff. de mino.z Lei q soluendo.ad fi.de her.inst.Istum decidit hoc tex.qz testõr põt facere eũ desinere esse heredẽ p dationẽ coheredis post mortem eius qz nõ desinit esse heres in totũ.z ita limitatur regula dicti.§.sz qs ita Papinianus.ẽt no. Ang.in l. ij.ff.si pars here.pet. ¶Iste qntus intellectus nõ vꝫ posse stare ꝓpter aduersatiuã añt.q est repetitiua precedentium qualitatũ:ergo vꝫ loq de institutione cõditionali in cuius defectũ sit facta exheredatio ꝙ ẽt loquit prim⁹ casus huius.l.z ita dixi.ff.in tex.z ita ẽt tz Aler.Tñ qz ista lectura legis plane ꝓcedit z sine aliqua diuinatiõe,z ꝙt litera iacet,eã ꝓ0 minus periculosa teneo.qcquid.ff.dixerim in tex. †z qz aduersatiua, aũt nõ semper est repetitiua qualitatũ precedẽtiũ,vt l.fi.de fer̃is.z i.plane.ff.qs si rem.de leg.j.z multominus in tex.nostro ꝓpter Jtium.d.l.si ita scriptũ.§.fi.ff.eo.cui põt male aliter rñderi,vt pz ex his que tacta sunt.ff.Jdeo istam lec.teneo q plus ceteris ꝓcedit. ¶Sextũ intellectũ ponit Bal.in l.apud hostes.C.de suis z legi.qs in prima parte filius fuit institutꝰ sub cõditione nõ ptãtiua,z in defectũ 2dõnis exheredatus.z qz nõ est coheres per cuius additionem cõfirmat exheredatio: ideo testũ non valuit,sed in secda parte z sic in isto ver.herede aũt.filius fuit ꝑ parte sub 2dõne institutus.z in defectũ conditionis exheredatus z post mortem eius fuit institutꝰ extraneus ꝓ0 alia parte si moriẽ filius pendẽte cõditione vꝫ deficere conditione institõis filij,z existere cõdõ coheredis ꝑ cuiꝰ additionẽ confirmat exhẽdatio filij.z euẽtus cõditionis exheredationis trahit retro ad tẽs testamẽti z vt filij.l.qs dixi ꝑin. §.de testa.mil.z l.heres qñqz.de acq.her.†Iste intellectus nil vꝫ.qz cõditio exheredationis eueniẽs post mortẽ filij nõ põt trahi retro cũ deficiat extremũ ad qs vt dixi ff.in gl.in quarto itellectu.qué ibi nouiter posui,z ita ẽt ꝑ hoc reꝓbat Alle. hic. ¶Septimũ z vltimũ intellectũ ponit Bñdic.de Plũb. in repe.huius.l.quem late refert z reꝓbat.Aler.hic,ꝙ i isto ver.herede aũt.filius fuit sub 2dõne casuali institutus i dimidia z in eius defectum exheredatꝰ,z euẽniẽte cõdõne exheredationis:illa dimidia filij transtulit in Titiũ.z in eundẽ Titiũ in alia dimidia dedit pure coheredẽ tunc semp vꝫ testm:qz cũ in vna dimidia semp fuerit Titius pure institutꝰ:ideo semꝑ potuit contingere exheredationẽ filij i vita eiꝰ euenire.Istũ intellectũ reprehendit Aler.qz diuinat cũ ꝓsupponat subtõ nẽ vulgarẽ factã de qua nulla fit mẽtio in tex.Nã trãsferre heredit̃ate in Titiũ deficiẽte 2dõne istõis est substituere vulgariter.l.cũ ꝓponas.C.de here.inst.Tu aduerte ꝙ aut.d.Benedi.intellexit Titiũ etiã fuisse vulgariter substitutũ ꝙt eum intelligit Alex.z tũc est in effectu intellectus Philei relatꝰ in gl.qua.ff.reꝓbaui.Aut intellexit ꝙ Titius fuerit his datus cohꝛs:z tũc est idẽ cũ intellectu Jac.de Are.z Bar.quẽ ẽt.ff. reꝓbaui vti teneas qntũ intellectũ.ff.relatum. ¶Extra glo. iste tex.in ij.parte z sic in verũ.herede aũt.cum gl.inducit ad decisionem vtilis,z quotidiane qõnis.Nã quotidie testõr in testõ reuigt vxoꝛe suã dñam z vsufructuariã oim bonorum suorũ ꝑ toto tꝑe vite sue vel testõr reliqt vxori vsumfru. oim bonorũ suorũ quousqz vixerit:z post mortẽ vxoris istituit Titiũ heredẽ vniuersalẽ:an valeat tale legatũ vsufructꝰ.¶Dubiũ facit:qz legatũ vsufructꝰ nõ cedit nec debet immediate hereditare ꝑ hꝛdẽ.l.vni.ff.in nouissimo.C.de cadu.tol.z l.j.ff.qñ dies leg.ced.sed hꝛs nõ põt adire nisi post mortẽ vxoris:z sic legatũ incipiet deberi vxori illo tꝑe quo vsufructꝰ finit.ergo legatũ nullũ.l.Titio cũ marĩet.de vsufr.Vt ergo testõr ꝓpõderasse z disposuisse ipossibile de iure z difficultatis cã ortur fm Aler.ex impitia tabellionũ q plerũqz sunt impitiores ipso testõre. ¶Adde ꝙ alibi sapiẽter z egregie inqt Bal.in gl.vi. iiij.partis inci.viso testõ Bartolucũ.ꝙ nimia imperitia tabellionũ destruit mũdũ z ponit cõsciẽtias bonorũ virorũ in magno discrimine. ¶Ista qs est dubitatissima in qua de Fed.de Sen.recusauit consulnere fm Bal.in l.id ꝙ paupibus.in xiij. q.C.de epi.z cle.vbi diffuse examinat.z plenꝫ.ꝙ alibi.z est qstio de summis apicib⁹ iuris fm Are.in l.extraneũ.C.de here. inst.ꝙ tale legatũ vsufructꝰ sit nullũ ꝑ rõnẽ ꝓdictã tz supreme authoritatis Jo.an.in addi.Spe.in ti.de pig.§.fi.in ver.poro vsufructuari⁹.Ang.in l.q filio.in prin.de he.inst.ꝑ illũ text. vbi est bona gl.Jo.de imo.hic z in l.hereditas ex die.ff.de her. inſti.z Bñd.de Plũb.in l.q duos.in prin.de manu.testa.Pe. de anc.z Jo.de imo.in c.fi.de pig.Aler.hic.z in d.l.extraneus. C.de here.inst.vbi ẽt sic ita pluries cõsulnisse.z ita cõsuluit in consi.clxj.ñ.vo.inci.circa primũ dubiũ in quo querit,an quo ad dimidiã. ¶Ego semp tenui.z tenebo Jtium ꝙ imo tale legatũ valeat,ꝙt ẽt tenẽt Bal.Pau.ff.ca.z are.hic z ff Pau. de ca.ꝙ istũ casum habuit de facto in ciuitate Bon.in gõsalis ardua.z ꝙ ita fuit iudicatũ per vicariũ ptãtis.Idẽ tenet Pau.de ca.in consi.cccl.rrrir.inc.visis dubñs.idem tz Y.n.ro. vbi plenius z notabilius eraminat ꝙ alibi legeriz in cõsl.rri. inci.visis dubitatiõib⁹ ꝓpositis z elegãtissime cõsultis.vbi ff se ita ꝟsuluisse simul cũ Pau.de ca.z Flo.de sancto Petro. z ff ipsemet Aler.in cõsi.lvij.inci.Habes sup narratis i themate.qs ista opi.est multũ equa.z cõsona volũtati testõris.eã vbiqz tz Bal.z ff Bal.magnũ verbũ ad practicã in d.Lid qs pauperibus.xiiij.q.ꝙ ita de cõsuetudine seruat.†Cũ doctori illustri attestãti de consuetudine est standũ vt inqt Bar.in re pe.l.de quibus.si est repetitio Barto.in iij.q.prin.ff de legi. vbi dixi.Sed punctus est videre qñ tale legatũ defendatur Bal.hic tenet.qs tale tꝑs mortis vxoris renũciatur de institutione,vt testũ non vitiet.z statim possit adiri hereditas ex testõ z nõ expectabitur mors vxoris quo ad ius adcũdi.sed solũ quo ad efficaciã emolumẽti consequẽdi ꝑ gl.nostrã in primo intellectu defensatã:vt ff.per Bal. ¶Sed caue qz dato ꝙ legatum vsufructus nõ valeret:tñ testm esset validũ ꝙ nõ esset in isto ter.Idẽ tz Pau.de ca.hic.ne defraudẽt intentio testõris.†qz qz illa verba videnꝫ potius apposita per errorẽ notariorũ.idẽ tz Christo.de cast.hic.motus z bene:qz ista verba ex coniecturata mẽte testõris nõ fuerũt apposita ad suspendẽdũ vel impediendũ additionẽ hereditatis.sed solũ ad suspendẽdum commodũ z vtilitatẽ ipsi heredi vt mulier in vita sua illud haberet. ¶Ad idem bñ facit fm Bal.in d.Lid ꝙ paupribus.in xiij.q.qz testato⁹ qui voluit ꝙ vxor haberet vsumfr. omnium bonorũ vꝫ in necessariũ anteredens velle ꝙ hꝛs possit adire hereditatem in vita vxoris.sed non habere interim commodum hereditatis ꝑ regulã.l.illud.de acq.her.z ad rẽ mobilem.z l.ad legatum.de procur.ita teneas. ¶Reliqua in isto articulo plene posui in d.l.extraneũ.C.de her.inst.vbi retuli seriatim alias opi.doc.z deinde posui quatuor limitationes.Et de isto articulo habes late per Jmo.Aler.Are.hic cum concor.traditis per Aler.hic.z in d.l.extraneum.Et ita habes expeditum istud principium.

1 ☞Quatuor modis quibus efficit posthumus vel quasi post humus.

2 Nepos habens patrem z auum aliquando nulli eorũ agnasci tur lz superuiuat post mortem vtriusqz z hoc si pater.z auus simul moriantur ita qs non apparet quis prior sit mortuus.

3 Cessante causa priuilegij,cessat priuilegium.

4 Priuilegium cõcessum propter paupertatẽ,cessat superueniẽtibus diuitijs.

5 Cessante causa priuilegij non cessat priuilegium qñ sortitum est suum effectum retro.

6 Arg.a partium enumeratione est validum.

7 Officium prorogatum ipso iure ex iuris dispositiõe absqz nouo facto hominis est idem officium numero.

8 Nepos mortuo auo reincidit in potestatem patris ordine naturali absqz nouo facto ipsius patris.

§.Filiussa. Qui morte aui recidit i ptãtẽ testõris, ꝙ sit ꝓterit⁹, ad similitudinẽ posthumi rũpit testm,lz factũ a ꝑte tũc milite i vita aui.sec⁹ si sit institut⁹ vel exheredatus

vel exhĩdatus.h.d.rotus.§.ſi eſſet ſingularis ſm Rap.cu.hic.
Diuidit in quatuor partes. In prima ponit thema.z q̃ſtio.
In ſecũda arguit p parte negatiua ab enumeratiõe ptiũ,qõ
teſtũ nõ rumpat:ſed tila enumeratio nõ fuit ſufficies, q̃ omne
tit quartum caſum:q̃ eſt iſte. In tertia arguit p parte affirma
tiua:z p ea determinat qõ teſtũ rumpat. In quarta decidit
aliã q̃onem.ſcõa eſt ibi.nõ adoptauit quidẽ.tertia ibi,ſz tñ in
ptãte.quarta z vltima eſt ibi.ſed ſi heres ſit inſtitutus. ¶ In
tex.ibi.habes filiũ i etatidẽ ptãte. Adde quẽ preterijt.z iſta p
teritio videbat eſſe exhĩdatio z ſic valere cũ eſſet facta a mili
tie.l.ſicut ſerti.z l.ſi.cũ vel i vtero.C.de teſta.mil. Sz hoc non
hz obſtare:q̃ poſtea deſijt militare z ſic carere ꝓuilegio.itelli
ge ſane poſt annũ quo militare deſijt,alias intra annum poſt
miſſionẽ duraret ꝓuilegium.l.ſi miles.j.ti.j.l.qõ dz i pn.de te
1 ſta.mil.z l.papinianus.§.ſi qs in militia.de inof.teſt. ¶ †Ho,
j.quatuor modos q̃bus efficit poſthum⁹ vel quaſi poſthum⁹
z ſic cõſequit ius ſuitatis,z q̃r rumpit teſtũ prius factũ.ſ.p
adoptionẽ,p nativitatem,p ſublationẽ ꝓm de medio. Quar
to q̃ p mortem aũ nepos reincidit i ptãtem patris.z iſtos
modos enumerat gl.magiſtra.in rub.C.de poſth.her.inſt.p iſtũ
tex.addũt Bal.z alĩ quatum modũ ſcz p legitimationẽ de quo
2 plene dicti rub.ſ.eo. ¶ †Adde ſingulare caſum i quo nepos
habens patrẽ.z auũ nulli eorũ agnaſcitur lz ſuperuiuat poſt
mortẽ virilisq̃,qũ pr̃ z auus ſimul moriunt̃.puta p ſubmerſio
nem nauis ita q̃ nõ apparet quis prius deceſſerit.z hoc quã
do agit de rumpẽdo teſtũ caſu quo nepos ſuccederet in ſuita
tem:alias aũt auus ꝓſumeret in dubio tanq̃ debilior pr⁹ de
ceſſiſſe,l.q duos.§.j.z l.qõ de partter,j.de reb.dub. Ita z gl.ſo
len.in l.ſi filius.la.j.ad ſi.de teſta.mil.quã glo.Are.hic reputat
ad hoc ſing.z eſſe valde nouum dictũ quo ad ſuitatẽ in nepo
3 te. ¶ †Sedo no.ex rer.i. cũ militare deſiſſet ſm Ymo.Eler.
z Are.hic qõ ceſſante cã ꝓuilegium ceſſat ꝓuilegium.facit
l.Titia.Seio.§.vſuras.j.q̃ lega.ij.z plus nõ dicunt in iſta re
gula. Adde tn ad iſtam regulã qõ ꝓuilegium cõceſſum filijs
ꝓpter parentes nõ durat mortuis parentibus.gl.eſt in l.ij.i fi.
4 z ibi Bar.C.de epiſc.z cle. †Irẽ ꝓuilegium immunitatis con
ceſſum ꝓpter paupertatẽ ceſſat ſupuenientibus diuitijs.l.cu
ra.§.decietium.de mune.z hono.z l.his honoribus.§.pe.de
vaca.mune.z l.non tãtum.§.eos qui.de excu.tu. Et ibi ad hoc
no.Hic.de Bapo.in lectu.Bar. Facit tex.no.in l.nec maritus.
C.ſol.ma.z tex.xxv.q.vlt.c.ſi.z ibi gl.in verbo ceſſauerint. Itez
facit qõ conſuluit Lud.ro.in conſi.ccclxix.ici.in propoſita cõ
ſultatione,vbi cõſulit,q̃ ꝓuilegium quilitatis cõceſſum a
Senẽſibus piſanis ꝓpter concordiam inter eos exiſtentem
5 ceſſat.ru pta inter eos guerra. ¶ Limita iſtam regulam qõ ceſ
ſante cã ꝓuilegii ceſſat ꝓuilegium,niſi ꝓuilegiu eſſet ſortitũ
ſunm effectũ retro ſm Bal.in l.j.ſ.j.de off.eius cui mãdat iu
risarg.l.patre furioſo.§.de his q̃ ſunt ſui vel alie.iur.idẽ tenet
Bar.in d.Titia Seio.§.iperator.i pe.q.j.de leg.ij.p ter.i l.ſi.ff.
de vñ lib. ¶ Tertio no.in ver.nõ adoptauit qdẽ q̃ argume
tum a ptium enumeratiõe eſt validũ.l.pẽ furioſo.z ibi Bar.
z alij ad hoc no.ſ.de his qui ſunt vel ante.iur.z Lob ligationuz
fere.ſ.plz.j.de act.z obl.z c.cũ dilectus.z ibi ad hoc no.Abb.
de iure patro. Hoc eſt verũ,qñ partes ſunt ſufficiẽter enume
rate:alias ſecus tex.eſt hic,z gl.in verbo locũ.ad idẽ eſt tex.in
c.venerabilẽ.in ver.ſic obiectionẽ.z ibi Abb.ad hoc no.de ele
cto. Bald.in l.conuẽticulam.C.de epiſc.z cle. ¶ Quarto z vl
timo no.ex tex.ibi q̃ nullo circa eũ nouo facto:qõ aliud eſt qd
fieri facto hominis:aliud fieri facto nature:vnde mutatio ira
tus q̃ ſit ex ordine naturali nõ facit aliquẽ videri nouũ hoiez.
Facit ſm Bal.z alios ad ea q̃ no.gl.inſti.de capi.dimi.i princ.
in gl.ũ.in verb.cõmutatio,vbi gl.tz q̃ capitis diminu to dz ſi
facto hois interueniẽte ſtatus mutet.ſec⁹ ſi facto nature. Fa
cit et ad no.p gl.i verb.vtroq; tpe in l.j.ſ.exigit.de bo.poſ ſm
6 tab. ¶ Itẽ facit iſte tex.ad iſtũ qõ no.decidit Bal.poſt.Bui.
de cug.i l.meminiſſe.ad ſi.de off.pcon.z lega. q̃oſtiũ ꝓpoſitũ
ipſo iure ex iuris diſpoſitione abſq; nouo facto hois eſt idem
offiũ numero vt qñ durat offiũ ꝓpter nõ aduentum ſucceſſo
ris:q̃ eſt ꝓpoſitio legis z non interuenit noua electio vel cõ
ſenſus,ergo eſt idem offiũ numero,ſuper quo vide q̃ decidit
Bal.in l.ſi a te.C.de pac.iter emp.z vend.z p Are.hic. ¶ La
po glo.in verbo nouo facto,quam diuide in duas partes. In
prima remouet cõtrarium. In ſecũda allegat tres concor.ad
tex.ſecunda eſt ibi.z facit. ¶ In gl.ibi maxime. Bum ira ſub
audit ad tex.dictionem maxime.dic q̃ iſta ſolu.deſtruit literã:
ideo nõ eſt tenenda. Ande ad ſrium dicte.l.filio quẽ pater.ſ.
eod.q̃ illa lex fortiſſime obſtat ad iſtam in duobus locis tam
in prin.q̃ in fi.q̃tum ad ꝓncipium rñde ſm Raph.Cu.hic.qõ
iſte tex.dt nullo nouo facto,nõ q̃ velit excludere non valere
teſtũ ſi nouo facto teſtõis,z ſic adoptione filius remitteret
in patriã ptãtem:q̃ iſto modo eſſet de directo cõtra.d.l.filio
7 quem pater.in pn.ſz voluit tex.dicere⁹ q̃ nepos,mortuo auo,
remicidit ptãtez patris ordine naturali abſq; alio nouo facto
ipſius pris.z ſic nõ debet ſumi argumẽtum a ſuo ſenſu,z ita
etiam dt idẽ Raph.cu.i d.l.filio quẽ pater. ¶ Sed ſi bñ cõſi
derces,hoc mõ parum iſtud diſcrepat ab eo qõ dt gl.ſubaudiẽ
das dictionẽ,maxime. ¶ Alio mõ rñdet. ¶ De Beſul.q̃ iſti
duo tex.loquunt̃ in terminis diuerſis z ſic ex diuerſis z ſepa
ratis non fit bona illatio.l.papinianus exult.de mino.cũ vul
garibus. Nam ibi filius aũ emancipationẽ fuit prius in ptã
te pris,vñ per arrogationẽ poſtea factam potius reſtitutus
q̃ de nouo trãſlatus vr̃vt ibi dt litera:q̃ ſecus eſt hic vbi ne
pos nunq̃ fuit in ptãte pris ꝓpter auũ. ¶ Quãtũ aũt ad §.
fin. illius legis vbi extraneꝰ inſtitutus fuit poſtea adoptatus
loco nepotis p quã arrogationẽ nõdum erat effectus ſuꝰ:q̃
alius,ſ.filius precedebat eũ in gradu z in hoc actu adoptiõis
bñ interuenit factũ hois. Sed q̃ poſtea mortuo filio ille ado
ptatus loco nepotis ſuccedat loco filij ꝓmortui z efficiat ſuꝰ,
iſtud ꝓceſſit ſine aliquo facto hois ex ſola diſpoſitione iuris
ſicut z in iſto tex.ſm Are.hic lz obſcurius loquatur.

1 Limitata cauſa,limitatum ꝓducit effectum.
2 Qui ſe nimis reſtringit facile incidit in periculum.

§. Si quis ex certa.

Inſtitutio fcta de nat
cituro ex certa vxore
non cõprehẽdit natũ ex altera.h.d.rõ q̃ ꝓtio relata ad cer
tã ꝑſonã illã ñ egredit̃ ¶ q̃ limitata cã limitatũ ꝓducit effectũ.
1 l.in agris.j.de acq.re.do.z l.age.vbi dixi.C.de trãſ. Alias inſtõ
facta de vna ꝑſona aliq̃n trahit ad aliã.l.Titius.§.Luciꝰ.vbi
2 dixi.ſ.e. ¶ †Ho.qõ qui ſe nimis reſtringit facile incidit in pe
riculũ.z ad hoc põt allegari iſte.§.ſm Bal.Ang.z alios hic.

1 Tutor aut filius tuto non põt contrahere matri.cuz ea
cuius fuit tutor.
2 Verba generalia cum dictione geminata,qualiſcũq; reſtrin
guntur ne cõprehendant caſus:alias ꝓhibitur iure natura
li vel diuino.
3 Clauſula,ſupplentes oẽs defectus tã ipris quã facti non ex
tendit.quo ad defectus iuris naturalis vel diuini,ſed tantum
quo ad iuris poſitiui defectus.
4 Dictio qualiſcunq; quid importet.
5 Clauſula cuiuſcunque ſtatus conditionis exiſtat quid im
portet.

§. Si quis eo tempore.

Vz inſtitutio
ne poſthumi
er ea q̃ de preſenti non põt eſſe vxor:ſz honeſta ſpes eſt qõ in
futurũ eſſe poſſit abſq; expectatiõe triſtis aut turpis euent⁹,
z qñ duo poſthumi ſunt inſtituti ex diuerſis partib⁹ vñ⁹ ſolus
naſcẽs eſt hr̃s inſolidũ ſi nõ ſit datus cohr̃s vel ſubſtitut⁹ nõ
1 naſcẽti.h.d.vſq; ad fi.l. ¶ †Ho.primo tutorẽ aut filiũ tutoris
nõ poſſe gerere infimonũ cũ ea cui⁹ fuit tutor.Vtili pr⁹ reddi
ta rõe adminiſtratiõis tutele.z ea effecta maiore xxv.annis
z trãſacto vtili anno ſtatuto ad reſtitutionẽ petẽdam cui⁹ jo
co eſt hodie ſubrogatũ quadriennũ.l.ſi.C.de tẽp.in integ.reſti.
pe,z hic tex.ad idẽ.l.ꝓhis.C.de interdi.matri.z l.nõ eſt.z l.non
ſolum.de ritu nup. Itẽ ſtatum tñ nõ ꝓcedit de iure canonico quo
iure tale impedimẽtum nõ attendit in ſimonijs ẽdẽtis glo.
eſt no.in c.j.nec ita diligere xxx.q.iij.no.Jo.an.in c.ñ.de ſecun.
nup.do.Abb.in rub.de cogna.lega.Ly. Bal.in l.ñ.C.de iter.
nñ.Bal.i l.j.C.e.d.Eler.z Are.hic. ¶ Sedo no.i verb.z gña
liter.tot qualiſcũq; ſtatu.cu ſl.†qõ ✠ba gñalia cũ dictione ge
minata qualiſcũq; reſtringunt̃ ne cõprehẽdãt caſum alias ꝓ
hibiti iure naturali vel diuino q̃ eſſet q̃ bonos mores. ¶ Cõ
tra facit ſm Bal.z Ang.q̃ habẽs ptãtem diſpẽſandi a ✠papa cũ
qbuſcunq; in qualitcunq; ſtatu ſint,non poterit diſpenſare cũ
ꝓhibitis iure diuino vel naturali ſz tñ cum ꝓhibitis iu
re poſitiuo ſequunt̃ Ymo.Raph.cu.z d.Eler.hic qõ eſt no.di
3 gnũ ſm Eler. ¶ †Adde q̃ ſimiliter clauſula,ſupplentes oẽs
defectus tam iuris quam facti,q̃ quotidie apponit in literis
pape vel imperatoris non extendit quo ad defectus iuris na
turalis vel diuini ꝓout eſt citatio,ſz ſolum quo ad defectus
iuris poſitiui,vt eſt tex in cle.paſtoralis.in ver.ceterũ defect⁹
de re iudica.z ibi do.Car.no.in ij.no.z ibidẽ do.An.de Bu.z
Jo.de Ymo.z per illum tex.ita determinant Spe.z Jo.an.in
titu.de leg.§.nunc oſtendẽdũ.ver.xviij.cũ aliis cõcor. hic tra
ditis per Eler. Ultra eũ adde Bal.in rub.extra de conſuetu.
Abb.in c.ea que.de re iudi.z in c.iter dilectos.de fide inſtr.z in
cilla quotidiana.de elec.d.Eler.in cõſi.lxxix.j.vo.ici.circa pri
4 mũ de quo queritur ſcz cora quo domino. ¶ Et de ita dictio
ne,qualiſcunq;,de qua in litera vide qõ decidit Bar.in l.ij.ſ.p
tor ait.vbi dixi.ff.qui ſatisdare cogan.z tex.in l.z ſi inſtrumenta.in
verbo qualiſcũq;.z ibi glo.z no.Bar.C.de fid.inſtru.z iur.ha

ste fi.lib.x.z ter.z gl.in l.j.z ibi Bar.C.de fide instr.z ter.no.in
5 c.j.ſi.quē ter.bene signa.de iureiurā.in vi. ¶ † Et de clausu-
la cuiuscūqz status z cōditionis existāt,habes tu legista tex.
sin.cum gl.in l.promittendo.in prin.de iure dotium,De quo
vltimo alias diri in l.j.ſ.nuntiatio.de ope.no. nun.

LEX XXIX.

1 ¶ Ante.l.Gallus.posthumus,alienus non poterat instituí,
2 Gallus aquilius quis fuit.
3 Posthumus alienus poterat heres ſtituí,trib⁹ cōcurrētib⁹.
4 Quis dicatur posthumus alienus.
6 Plura requirunt ad hoc vt quis sit posthumus ꝓprius te-
statoris,quam vt sit suus.
7 Infert quatuor necessaria ad hunc ter.z nu.8.
9 Posthumus proprie est q nascitur post mortem testatoris.
10 Consilium galli habet tantū locum in nepote nato post mor
tem patris z aui.
11 Dispositio galli est noui iuris inductiua.
12 Capacitas vel incapacitas serui pēdet a capacitate vel inca
pacitate domini.z nu.13.
14 Deportatus est incapax z tamen serno eius pōt ligari.
15 Necessitas instituēdi nepotes posthumos ne testa.rūpat nō
fuit inducta per gallū sed per alias leges.dicētes qs natiuita
te posthumi fuit preteriti rumpitur testamentum.
16 Verbū pōt,platū a legislatore importat potentiā,ſz nō actū
17 Si iudex concedat secundā dilationem sine cause cognitione
concessio est nulla.
18 Etiam papa vel imperator non pōt parte nō citata cām dif-
finire etiam de plenitudine potestatis.
19 Verbū pōt,cū negatiua pcedēte importat necessitatē.n.20.
21 Si quis alteri stipulatur stipulatio non est ipso iure nulla.
23 In penis non consideratur interesse.
24 Verbum pōt precedēte negatiua non importat necessitatem
quando sequeretur absurdus intellectus.
25 Verbū,pōt,affirmatiue prolatū in legibus ſctibus z reſcri-
ptis nūquā importat necessitatē precisam,ſz causatiuā.n.26.
27 Verbum,possit z debeat,si ponant simul, important necessi-
tatem precisam.
28 Verbum instituo,conuenit substitutioni.
29 Verbū,instituo,est genus cōprehēdēs sub se nō solū instōnes
primas,sed etiā ſcōas z tertias,z successiue,z sic substōnes.
30 Verbum,instituo,est directum z ciuile nec pōt obliquari.
31 Verbū substituo trahit ad instōnem etiam inter filios quos
certum est debere habere titulo institutionis.
32 An valeat testa,conditum secundum formam Balli.
34 In dubijs sequenda est opinio tam in iudicando quā in con-
sulendo que sustinet testamentum.
35 Legitim⁹ dī ois ille q a lege ciuili vocat ad successionē.n.36.
37 Filius debet instituí vel nominatim exheredari.
38 Institutio in parte non pōt fieri nisi expresse:tacite vero nō.
39 In filio exheredato non pōt intelligi tacita institutio.
40 Filius in ptāte an dī institui aut nominatim exheredari.
41 Quod nullum est,rumpi non potest.
42 Cū filius est preteritus etiam ex toto z moritur viuo testa-
tore si venientes ab intestato sunt instituti reconualescit testa
mentum de iure pretorio.
43 Que sunt in conditione non sunt in dispositione.
44 Hec verba:si filius meus me viuo moriat sunt cōditionalia,
z non disponūt vt filius dicat ex testamēto institutus,sed fa-
ciunt vt dicatur tacite ab intestato vocatus.
45 Filius primi gradus non cōputat fructus quos percepit ex
hereditate paterna trebellianicam.
46 Quando vna institutio non pōt sustineri nisi alia precedat
non per hoc videtur alia precedere.
47 Testōr q vult gnūs vī velle antecedēs necessarium ad illud.
48 Testū,in quo filius est preteritus.vī saltē de eqtate ptoria.
49 Nepotes non sunt proprie posthumi.
50 Proprie posthumus est qui nascit post mortem testatoris.
51 Reipublice interest quod testamenta sustineantur.
52 Testōr faciens mentionē de posthumo intelligit de vnoquo
que posthumo z sic proprie.
53 Proprie z in statutis appellatione posthumi venit solū nat⁹
post mortem z non alij.
54 Indefinita appellatio posthumi nō comprehēdit nisi filiū q
nascitur ex legitimo matrimonio non naturalem.
55 Non est necessaria continuatio de lege ad legem.
56 Ante l.velleiā.testōr poterat istituere nepotē,natū i ei⁹ vita.
57 Quanto inuniores tanto perspicatiores.
58 Corpore senescente spiritus in subliuiora conscendit.
59 Etiam in lege,noua z corrigente masculinū cōprehendit fem
ininum vbi est eadem ratio.
60 In limitatorijs bene est licita extensio.
61 In exheredatione masculinum non concipit femininum.
62 In correctorijs de stricta significatione vocabuli ad latā con
currente identitate rationis licita est extensio.
63 Si ex vxore nascat posthumus post.x.menses z duos dies di
citur legitimus partus.
64 Triplex est tempus perfectū partus scz,vij.ix.z x.mensium.
65 An dies termini computetur in termino.
66 Si mulier intra paucos dies post mortē mariti nubat alteri
z intra.ix.vel x.mensem pepererit cuius iudicabitur.
67 Non solū nō est credendum dicto matris sed nec etiā vtriuſ
que parentis dum quis est in quasi possessiliationis.
68 Ex cognitione mulieris tempore conceptionis partus assimi
latur illi de quo cogitabat.69,70.
69 Filij qui assimilantur marito,non sunt legitimi.
71 Impossibile est quem esse filium duorū,ſz possibile sit quē esse
seruum duorū dominorum z ab vtroqz libertatem consequi.
72 In dubijs est standū dicto medicorū peritorū cuius sit filius
qū mortuo primo marito secundo nupsit z intra.ix.vel x.men-
ses peperit.
73 Quando filius heres vniuersalis matrē viuo testa.testū non
efficit quasi caducū in totum ex quo habet substitutum.
78 Si nepos posthumus substitutus existēs in vtero instus tpe
mortis testōris non possit tūc esse heres:z sic isto medio gū
quam nascat testamentum in totum reddat quasi caducum si
tamen postea nascat z hereditas eus nomine adeat,confir-
mabitur vt ex retro testamentum.nu.75.z 76.

Gallus. Bar.exordit. q ista lex re z fama
ē difficilis,z simili mō loquēdi vtit
alibi gl.in l.filium quē habēre.in gl.j.i pn.C.fa.er.z
dt gl.ſi.j.e.l.q ista ē difficilior lex q sit i toto corpe
iuris.plenius tū materiā suā explicās.alibi dt gl.inst.de obli.
q ex quasi deli.in pn.in gl.quarta q mirius dz punire iudex q
erraret i ista.l,ppter ei⁹ summā difficultatē q ſi erraret circa
l.fusiā.caminā.Item dt Bar.in ſ.ſi.j.ea.l.qs postq ille Gall⁹
fuit nunq sic cantauit vt hoc anno fecit in hac l.Ité dt Rap.
Hul.in l.frater a fre.ſ.de cond.inde.q ista lex ē altioris z subti
lioris stylo p scripta Scenolā.q illa p Africanū:q uis iter eas
vir sit locus optionis difficulate materie fm eū. ¶ Diuide z
subdiuide vt p Dy.z Bar.z ē cōis.h.d.q uis Bar.nō summet
consiliū Balli ē,vt nepotes nascituri post mortē aui istituant
in casu in quo futuri essent sui.ne pteriti rūpāt testū.h.d.vsq
ad ſ.qdā recte. ¶ Ad euidentiā istius.l.z eius materie.Bar.
1 tria pmittit de qbus hic p eū. ¶ † Premitte ergo fm Bar.z
oēs q de iure antiquo ante legē istā,z sic añ preuisionē Balli
posthumus alien⁹ nō poterat heres instituí. Inst.de ho.poſſ.
m pn.z ſ.ille casus.in ver.pozro,j.ea.l.Imo nec ei poterat fie-
ri legatū,vt ſ.posthumo. Inst.de leg.z ex hoc resultabat ma-
ximum inconueniēs,z maxima iniqtas,qs ſi testōr habeat fi-
2 lium,z nurū ex eo pgnātem instituebat filiū:† sed nepotē nas-
cturū ex ipsa nuru instituere nō poterat:qz erat posthumus
alien⁹. Hinc aliqū eueniebat q filij precedebat viuo testōre.ei
de post mortē testōris cōtingebat nasci nepotē q ingrediebat
locū filij z gūr efficiebat suus.z qz reperiebat se preteritū.rūpe-
bat testū.qs erat valde iniquū:ex quo testōr circa instōnē bu
ius nepotis,puidere nō potuit duplici rōne. Prima q istene
pos posthum⁹ si fuisset natus tpe cōditi testamēti nō remis-
set primū locū:qz filij⁹ eū precedebat in gradu.vū dicebat post
humus alienus. Ideo nō poterat heres instituí etiā cōsen-
do instōnē in tps habile.z sic in casum quo filius viuo testōre
decederet:vt dicā j.in primo no. Secūa.qz cū testōr tpe natiui
tatis posthumi iā esset mortu⁹,non poterat amplius nepoti
postea nato,puidere eū instituendo. Añ superuenit Gallus
Aquilius iurisc̄,q fuit peripue.z martine authoritatis apud
populū romanum:vt inqt ter.in l.ij.post hos añ fuerunt.ſ.
de orig.iur. Item induxit titulū de dolo malo z titulū ad l.Aq
qui.ab eo denominatū vt l.j.ad l.Aq. Et fuit inuentor aqlia
ne stipulatiōis.l.z vno.ſ.j.de acceptila.z ſ.j.Inſt.qb.mo.tol.
obl.z fuit amicissimus Ciceronis vt ipse Cicero attestat i lib.
de officijs.z ibi inter cetera dt Cicero.Rondū Gallus Aqui
lius leges de dolo malo attulerat z considerās Gall⁹ Aqui
lius dictū inconueniēs ruptele testamēti sine vlla testōris cul
3 pa introduxit de nouo:q talis nepos q⁹ esset posthum⁹
alienus posset heres instituí vt hic.z l.pe.j.de le.j.fm formam
hic traditā. Et sic tribus concurrentib⁹,scz q filius precede-
dat viuo testōre:z sic nepos posthumus incipiat tenere primū
locū qū nascetur. Secundo q nascat post mortē testōris:quo
casu vere dicit posthumus vt dicam.j.in gloſſ.in verbo post-
humos. Tertio q nascat intra x.menses a tempore mortis fi-
4 li⁹,vt sic dicatur nepos ex filio. ¶ † Anteq vltra progrediar

pro intellectu

pro intellectu l. ⁊ materie ne equiuocemꝰ in terminis videndū
est quis dicat posthumꝰ alienus. Bar. hic in figuratiōe casus
dicit, ꝙ ille dr posthumꝰ alienꝰ q̄ primū locū nō tenebat tpe te
stamēti nec tūc erat suꝰ: q̄uis postea tpe mortis testatoris ob
tineret primū locū: qr filiꝰ predecesserat: ⁊ sic tūc dicebat suus,
§. primū Insti. de here. quali. ⁊ diffe. ⁊ l. suus quoqꝫ. in prin. ī. de
here. inst. ¶ Et sic aduerte ꝙ ad cognoscēdū quis sit posthu-
mus proprius ⁊ quis alienꝰ, attendimꝰ solū tps conditi testa-
mēti nō aūt tps mortis testatoris. ⁊ sic nō sufficit ꝙ si nūc na-
sceretur nepos ꝙ esset suus: qr filius pdecesserat: sed pūctuali
ter requiritur ꝙ tpe cōditi testamēti si fuisset natꝰ, fuisset tūc
suꝰ qr tūc pmū locū tenebat. Ita ēt tz Bar. ⁊ plenꝰ ꝙ hic ī §.
ille casus. ad fi. ⁊ in §. si eius ⁊ in §. nunc de lege velleia. ī. ea. l. ⁊
idē Bar. in l. posthumus. in prin. de inoffi. testa. Mouet Bar.
in dictis locis per tex. in §. posthumo. Inst. de leg. ¶ Sed cer-
te ille tex. a cōtrario sensu potius probat cōtrarium. Nam di-
cit ibi tex. ꝙ posthumus alienꝰ est qui natus inter suos heres
testatoris futurus nō est. †Ergo a cōtrario, qui natꝰ est futu-
5 rus inter suos nō est posthumꝰ alienꝰ. Et pōdera qr tex. dicit
futurꝰ ⁊ sic respicit futurū tps. Nisi forte Bar. pōderauit di-
ctionē testatoris. ibi positā ī tex. vt sic debeat esse suꝰ tpe, quo
est testator. ⁊ sic tpe quo facit testm̄. Nā qualitas adiecta vbo
intelligit secūdū tēpus verbi cui adijcit. l. in delictis. §. si extra-
neus. de noxa. l. Titiꝰ. ⁊ ibi Bart. no. testa. mili. ⁊ late Bart. in
l. ex facto princ. ī. de vul. ⁊ pupi. tamen iura vident solū sonare
de tpe mortis testatoris vt in d. §. nūc. de lege. velle. ⁊ in d. §. in
omnibꝰ. ī. eo. l. ⁊ d. l. posthumus. in prin. de inoffi. testamē. Dic
ꝙ cōclusio Bar. ⁊ cōis, melius probat in isto tex. vbi est casus
ineuitabilis iuncta. l. pe. ī. de leg. j. nā. d. l. pe. dicit tex. ꝙ Gallus
Aquilꝰ inducit posthumos alienos posse heredes institui: er-
go iste nepos de quo puidit hic Gallus est posthumꝰ alienus
eo qr tēpore cōditi testamēti nō tenebat primū locū, lz tēpore
quo nascet post mortē testatoris tenebit primū locū: qr filius
iam erat predefunctus ⁊ sic erit suus tpe quo nascet. d. §. sui.
Inst. de here. quali. ⁊ diffe. Sz istud vltimū nō attendit ad hoc
vt dicat posthumꝰ pprius testatoris, sed solū attēditur tēpus
testamēti: qr si illo tēpore nō tenebat primū locū, ⁊ sic tūc non
erat suus dicebat posthumꝰ alienꝰ de quo loquit Gallꝰ hic ⁊
6 in d. l. pen. ¶ Et sic pōdera diligēter ex ista cōi cōclusione in-
ferri, ꝙ plura requirunt ad hoc vt quis sit posthumꝰ pprius
testatoris ꝙ vt sit suus. Nā ad hoc vt sit suꝰ sufficit, ꝙ tēpore
mortis testatoris alius nō pcedat eū in gradu. d. §. sui. ⁊ l. post
humorū. ī. tit. j. Sed ad hoc vt sit posthumꝰ pprius testatoris
istud nō sufficit, sed etiā requirit ꝙ tēpore cōditi testamēti te-
neret primū locū. vt hoc tex. iūcta. d. le. alias est posthumꝰ alie
nus ⁊ no. bn̄ dclaratiōnē huiꝰ termini. posthumꝰ alienꝰ. ¶ Ex
predicta cōmuni cōclusiōe infero quatuor necessaria ad intel-
lectū huius text. que non reperio ab aliquo scribē. ita in specie
7 tacta. ¶ Primo infert ꝙ si filius prius fuisset mortuꝰ ⁊ post-
ea post mortem filij predefuncti auus faceret testamentū ⁊ tūc
nepos si esset natꝰ esset futurꝰ suꝰ tēpore cōditi testamēti, tūc
potuisset institui. fm. l. xij. tab. ⁊ sic de iure, antiquo ante puisio
nē Galli. eo qr tūc talis nepos esset ppriꝰ posthumꝰ testato-
ris: qr tūc tēpore cōditi testamēti tenet primū locū. Ita tenet
Bar. in §. si eius. circa mediū. ⁊ in §. de lege velleia. circa fi. per
d. §. posthumo. quia puisio Galli procedit quādo nepos na-
scitur post mortē tam patris ꝙ aui vt dicā in sequēti euiden-
tiali. ¶ Secūdo ⁊ subtiliter infert fm predictā communē con-
clusionē ꝙ si auus postea faceret secundū testamentū: quia il-
lo tpe quo facit scdm testamētum erat premortuus filiꝰ quod
etiā tunc p legē antiquā potuisset instituere talē nepotē post-
humū: qr nō diceretur tūc alienus sed proprius ex quo tēpo-
re quo fit fm testamētū tenet primū locū: ⁊ sic nō esset tūc ne-
cessaria puisio Galli. ¶ Ex quo tertio sequitur, ꝙ cū iste tex.
loquatur quādo filius morit viuo auo: cū tūc auus possit face
re aliud fm testm̄ ⁊ instituere nepotē posthumū cū tunc nō sit
alienꝰ nō est necessaria puisio Galli sicut fuit necessaria qn̄ ne
pos nascit viuo testatore: vt tenet Bart. in d. §. ille casus. ī. ca.
8 l. ¶ †Hinc sequit ⁊ quarto ꝙ multū restringit prouisio Galli
vt solū fuerit necessaria in casu suo, quādo filiꝰ supuiuebat tē-
pore cōditi testamēti sed mortuus est ante testatorē ⁊ postea
mortuꝰ est testator anteꝙ nepos nasceret. Istis cōcurrentibꝰ
procedit iste text. ⁊ puisio Galli est necessaria qr tūc nepos nō
est posthumus alienꝰ. Itē ⁊ quādo auus postea nō fecit aliud
testm̄ ita necessario restringit puisio Galli. Et ista sunt subti-
lia ad intellectū huius tex. licet per alios nō sic declarent. Se-
9 cūdo premittit. Bar. †ꝙ posthumus[a] pprie est qui nascit post
a mortē testatoris quasi posthumū ⁊ sepulturā natus. Alij di-
cuntur improprie posthumi. De quo reseruo dicendū. ī. in gl.
10 in verbo posthumos. vbi etiā Bar. reseruat. ¶ †Tertio pre-
mittit Bar. quod consilium Galli habet tm̄ locū in nepote na
to post mortē patri, ⁊ aui. Hic dicitur consiliū Galli post mor
tem patris ⁊ aui, sed puisio legis velleia, ⁊ Iuliani in casu dif
ficili habet locū nepote nato viuo auo. Et si diceret q̄ potuit
esse ratio quare Gallus puidit tantū in nato post mortē aui,
dic ꝙ natū in vita poterat auus istituere. Nec a lege antiqua
phibebat, qr iste tex. loquēs de posthumo intelligitur de vere
posthumo, nō de nato post testm̄ ⁊ in vita aui fm Imo. in iiij.
op. ⁊ Rap. Cu. ⁊ sic cū adhuc supesset jcā efficiēs: s. ipe testator,
nō fuit opꝰ puisiōe Galli sicut ī posthumo nato post mortē, ⁊
ita etiā tz Bar. in §. si eius. ī. ea. l. facit. l. tractabat. de testa. mi
lit. ¶ No. ex tex. in verbo īduxit, ꝙ dispositio Galli est noui iu
ris inductiua. Ad idē tex. in §. quid si is. in verbo īduxit. ī. ea.
11 l. ¶ †Ex quo infert ꝙ ante Gallum non poterat institui post
humꝰ alienus. etiam conferendo institutionem in tempꝰ, quo
esset futurus suus. ⁊ sic institutio facta tempore inhabili esset
collata in tps habile nō valebat ꝙ videtur esse contra regulā
l. in tempus. ī. de her. inst. ⁊ l. qd sponse. C. de don. ante nup. Sz
istud est eo. quia lex antiqua resistebat initio. vt dicit tex. in §.
ille casus in verbo nullo iure. ī. ea. l. ergo nō habet locū regula
d. l. in tps. argu. l. si minor. de seruus expor. put ēt dicit Io. de
Imo. hic ⁊ Ab. in c. de vxore. de sepul. ¶ Limita in seruo post
humi alieni qui bene poterat institui ante Gallū. l. eius seruū
de her. insti. secūdū intellectum Bart. Ang. ⁊ Imo. ibi quod si
est verum, est magna limitatio ad istum tex. fin Alex. Tamen
ipse reprobat illum intellectum qr capacitas vel incapacitas
serui pendet a capacitate vel incapacitate domini. l. non minꝰ
§. j. de her. insti. ⁊ l. si mihi ⁊ tibi. §. regulā. ī. de leg. j. Est verum
qd Bar. in l. si seruus eius. ī. de acq. her. limitat predictam re-
gulam vt procedat quando seruus instituitur contemplatio-
ne domini: nam tūc bene attendit capacitas, vel incapacitas
domini: secus, quando seruus institueretur sui contēplatiōe, ⁊
non dn̄i. Ita posset pcedere intellectꝰ Bar. ⁊ sequaciū ad d. l. a
eius seruū. Sed est diuinatio ad illū tex. vbi nec ī tex. nec in gl.
apparet seruū fuisse institutum contēplatione propria. Ideo
melius est tenere alium intellectum positum in d. l. eius seruū
quod loquat de seruo talis posthumi, qui poterat hrs institui
12 vel ex puisiōe Galli. aut legis vellei, aut Iuliani. ¶ †Ego tn̄
alias p intellectu adducebam qd licet res propria non possit
alicui legari. l. pprias. C. de lega. tamē bene pōt legari eius ser
uo. ī. debitor. §. seruo. quem Bar. ibi ad hoc multum no. ī. de le
ga. ij. Sed ad illum tex. bene respondet Bar. in d. l. si mihi ⁊ ti b
13 bi. §. regula de leg. j. †qd incapacitas domini etiā reddit seruū
incapacē, pcedit, quando est īcapacitas ratione psone. Sz in
d. l. debitor. §. seruo. erat incapacitas nonratiōe persone domi
ni. sed ratiōe rei. Ideo non attendit mixta consideratione rei
⁊ psone, vt ibi p eum. ¶ Item pro primo intellectu solebā al-
14 legare †qd licet deportatus sit incapax. l. j. C. de her. insti. Ta-
b mē seruo deportati bene pōt legari. l. si deportati seruo. ī prin.
de leg. iij. sed de hoc dic vt latius dixi in d. l. j. C. de heredi. insti.
¶ Capio gl. in verbo posse. quam diuide in tres partes prout
tria remouet contraria. lz Bar. expediat p duobus cōtrarijs
secunda ibi, ⁊ dic instituit. tria ⁊ vltima est ibi, ⁊ dic pro ꝯstāti.
¶ In prima parte gl. supple. ad tex. dum dicit posse ⁊ necesse
est. ⁊ sic terminꝰ potestatis resoluitur in terminū necessitatis.
Bar. ⁊ doc. intelligunt quod non est necessitas precisa, sz cau
satiua ne testamentum rumpatur, ratio huius suppletiōis est
secundum Bald. ⁊ Alex. qr quando lex procedit dando for-
mam vel regulam, vt hic, tunc inducit necessitatē. Sed aduer
te licet omnes transeant cum ista suppletione glo. non placet
nec conuenit litere: quia Gallus solum induxit potentiam ⁊
facultatem, scilicet qd nepotes posthumi alieni possent here-
15 des institui ⁊ non induxit formam. †Necessitas autez institue
di nepotes posthumos ne testamentum rumpatur nō fuit in
ducta per Gallum sed p alias leges dicentes, quod natiuita-
te posthumi sui pteriti rumpatur testm̄. d. l. posthumorum. in
verbo necesse est. cuz si. ī. ti. j. allegata in gl. Nā etiā ante Gallū
lex xij. tab. disponebat ꝙ quicunqꝫ suus pteritus rūpebat te-
stamētū: iō debebat institui vel exheredari. Instit. de exher. lib.
in pri. ⁊ sic Gallꝰ solū inducit potētiā ⁊ facultatem, nō aūt ne
cessitatem. ideo tex. bene stat posse absqꝫ suppletione ⁊ neces-
se est put gl. ⁊ doc. supplēt nisi forte ēt gl. ⁊ doc. habuerūt eū-
dē sensuz quē dixi. Itē talē potentiā possendi instituere nepo
tes posthumos inductā a Gallo testatores deducūt ad actū
vn̄ quādo testantur tūc necesse habēt tales posthumos insti-
tuere nō pcise, sed causatur si non volunt testamentū posse rū
16 pi. †Nam verbum, potest, prolatum a legislatore importat po
tentiam sed nō actum vt hic. sed quando refertur ad patrez si
gnificat potentiam deductam ad actum, vt est tex. no. in l. ij. §.
si quis sic acceperit. ⁊ ibi Barto. de stat. libe. ⁊ plenius Bart.

a ¶ Posthumus. Adde. Bar. in l. posthumi. ff. de Iniust. tes. Bar. in l. conficiuntur §. si post. de iure. codicil. Paul. de Cas. consi. lxxvij. in fi.

b ¶ Deportatus Adde Spe. ti. de instru. edictio. §. compendiose. vo. secundo deportatus.

in l.j.ſ.ti.j.Bal.in l.j.in viij.q.C.de inſti.z ſubſti. ¶Vine ſumpta occaſione Barto.de verbo põt.z ex eius doctrina facias tres concluſiones.¶Prima concluſio eſt q verbũ põt precedẽte negatione,z ſic non põt, inducit neceſſitatẽ preciſam,z priuat potentiam per gl.ord.in c.j.in verbo non põt.de reg.iu.in vj. Adde Bar.in l.de his.de tranſac.Bal.hic z i l.j.C.qui admit.z in l.fi.C.de fideicom.z in l.ſ.j.ti.j. ¶Secundo adde q p iſtam doctrinam tenet Bar.in l.fi.z ibi Mod. ſequunt̃ de re
17 rũs.z Bar.in l.j.C.de dila.†vbi tenet.q ſi iudex concedat ſecundum dilationẽ cauſe cognitione q cõceſſio eſt ipſo iure nulla:cum tex.dicat pluſq̃ ſemel tribui non poteſt. q verbum,põt,cum negatiue precedenti inducit neceſſitatẽ preciſam,z priuat potentiam. ¶Tertio adde illud.q tenet Bar. in l.cum lex.de fideiuſſo.vbi tenet qs ſi ſtatutum dicat,q mulier,vel imo: non poſſit contrahere ſine conſenſu propinquorum,q ſi contrahat ſine conſenſu propinquoꝝ talis cõtractus non vz:adeo q impeditur etiaꝫ naturalis obligatio: q: dicendo,non põt,aufert facultatẽ,z poteſtatẽ. ¶Quarto adde illud q no.d.Abb.in c.j.in vlt.no.de can.poſ.z ppũe.p illum tex.qui dicit contra partẽ inauditã aliquid diffinire non poſſumus,z ſic negatiua ibi ꝓponit̃ verbo põt:z ſic eſt neceſ
18 ſitatis preciſe z remouet potẽtiã.vnde ibi eſt ter.†q ẽt papa vel imperato: non põt parte nõ citata cãm diffinire etiã de plenitudine poteſtatis vt ibi plenius per eum per illum ter.z ter.in cle.paſtoralis.ſ.ceterũ.de re iud.gl.z Bal.in l.fi.C.de legi.z vltra eum vide no.Ang.in l.ſi accuſatoribus.C.de accuſatio.vbi tꝫ quod papa vel imperato: etiã de plenitudine poteſtatis non poſſunt in ſuia ſupplere defectũ citationis q̃ nõ citatũ:q: ſic auferret ſibi ius defenſionis:qs eſt de iure naturali z immutabili d.clemẽ.paſtoralis.ſ.ceterũ. ¶Quinto adde qs no.Abb.in c.j.in ſcdo no.per illum ter.de fide inſtru.qs papa vel imperato: non põt dare fidem ſcripture nõ authẽtice in preiudiciũ alterius partis.Ex quo ibi in ter.negatiua pre
19 cedit verbum põt.†Et ſic denotat neceſſitas preciſa,z remotio potentie,qs intellige,vt ibi per eum. ¶Sexto adde,q no. tꝫ Anto.de Bu.in c.preterea.de dila.vbi dr ſe de facto diriſſe,q ſi ſtatutum diſponat,q iudex nõ poſſit exercere iuriſdictionem ſuam vltra limites ſue iuriſdictionis,q tunc non poterit pronunciare ſe iudicẽ competentem.qñ p hoc excederet terminos ſue iuriſdictionis:z ſnia eſſet nulla p ea.q̃ no.in c.ſi iudex.de ſen.ex̃com.in vj.z hoc dictum p ſingulari ſequit̃ do. Alex.in cõſi.lxxvij.iij.vol.inci.viſis dubitationibus eleganter formatis.z ita limitat̃ regula.l.ſi qs ex aliena.de iud.z l.ij.ſ.ne qs cum qui.Contra iſtam communẽ regulam ab omnibus indifferenter approbatã fortiter facit ter.in l.obligari.in princ. ſ.de autho.tut.vbi dicit tex.q pupillus nõ põt obligari ſine
20 authoritate tutoris.z ſic ibi negatiua precedit verbũ põt, †z tamen ſi eſt pupillus proximus pubertati obligat ſine tutore naturaliter.l.j.in fi.de noua.z l.ſi pupillus.ad l. Fal. ¶Propter iſtos ter.Lud.Ro.in l.ſtipulatio iſta.ſ.alteri.j.de verb.ob.tꝫ qs dictum glo.in d.l.j.non eſt ſemper verum.z ſic reprobat illam gl.Tu autem reſponde ſuſtinendo glo.d.c.j.q ter.in d.l. obligari.in prin.loquit̃ de efficaci obligatione,q: pupillus ſine tutoris authoritate efficaciter obligari non põt,z quãtuz ad hoc denotat impoſſibilitatẽ de iure.facit ter.in l.cõtra iuris ciuilis regulas.in prin.ſ.de pac. Tamen ſi eſt proxim⁹ pubertati,z habeat aliquẽ intellectũ põt ſine tutore naturaliter obligari:q: talis obligatio naturalis eſt inefficax. ¶Secũdo contra iſtam regulam facit ter.ubi l.ſtipulatio iſta.ſ.alteri.j.de verb.obl.z in ſ.alteri.z in ſ.ſi quis alij Inſt.de inut.ſtipu. Di
21 cunt iſta iura alteri ſtipulari nemo põt.†Et ſic negatiua precedit verbũ põt,ergo ſecundum iſtã regulã priuat potẽtiam, z reddit actum ipſo iure nullum:z tñ iſtud eſt falſum:q: ſi qs ſtipulat alteri ſtipulatio non eſt ipſo iure nulla:patet,q: illi acquirit̃ naturalis obligatio:vt eſt gl.in d.l.ſtipulatio iſta.ſ.alteri.in verbo nihil intereſt.z ibi Bar.z ibi diri.¶Preterea z fortius,ſi ſtipulatio alteri facta eſſet ipſo iure nulla,etiam adiectio pene eſſet nulla ipſo iure:q: ſi non valet principale,nõ vz etiam adiectio pene,que eſt acceſſoria.l.nõ dubium.C.de legi. z l.cum principalis.vbi gl.magiſtra.j.de reg.iur.z ter.no.in l. Seius z Augerius.j.falci.z tamen ſi ſtipulationi alteri facte
22 adiciat̃ pena vz:vt dicunt ter.prealleg.†Huic difficultati reſpondet mirabiliter Bar.in l.cum lex de fideiuſ.q ter.in d.ſ. alteri.loquitur per verbum de preſenti ſcz alteri ſtipulari nemo poteſt:z ſic ius non aſſiſtit illi obligationi:ſed non prohibet aliquid in futurum:nec in futurum aliquam facultatẽ aufert.ſecus quando lex vtitur verbo futuri tẽporis:z ſic ſecus eſſet ſi in ꝓpoſito noſtro lex diciſſet,alteri ſtipulari nemo poterit,z ſic vteret verbo futuri temporis:tunc bene lex diceretur reſiſtere:z ſic tunc actus factus ipſo iure non valeret,ſed truffa eſt,z non tollit difficultatẽ de verbo,nõ põt,q eſt illius iuribus.q tꝫ ſit preſentis rẽporis.tñ precedẽte negatiua,deberet inducere neceſſitatẽ preciſam,z negare potentiam ſim gl. in d.c.j.Bar.z oẽs hic. Alibi idem Bar.in l.ita ſtipulatus.in fi.opp.prime partis.j.de ver.obl. ¶Reſpondet.q ideo ſtipula
23 tio principalis alteri facta non vz:q: ab initio nõ intereſt ſtipulantis,vt ſtipulationes ſint innẽte,vt qs ſtipuletur qs ſua intereſt.vnde tunc,adiecta pena.bñ vz:q: in penis nõ conſideratꝫ intereſſe.l.ſi.j.de pacto.ſtip.z ſic tunc ceſſat rõ precicta. Adde aliud,qđ in principali ſtipulatꝫ alteri,iõ nõ vz.q: eſt tũc defectus,ſed in penali ſtipulatꝫ penã ſibi ꝓpſi.ideo vz:q: tũc nõ eſt eadẽ rõ prohibitionis in principali z in penali ſm Bal. l.non dubiũ.in fiij.opp.C.de legi.tamẽ nec iſta ex toto bñ ſolunt difficultatem,vbi non põt.Niſi etiam diceres,vt in precedenti oppoſitione. Tertio contra iſtam communem regulam,q verbum põt precedẽte negatione nõ importat neceſſitatem preciſam.facit ter.in l.nemo preſcribendo,que eſt lex pe.
24 ſ.de pac.z ibi gl.que intelligit nõ preciſe,ſed agitur ad intereſſe.z Bar.z alij ibi ſequunt. Sed rñde.q ibi apponitur ab eo qui non hꝫ poteſtatẽ preciſam priuãdi potentiaꝫ.q: apponitur a priuato paciſcente.¶Retenta doctrina gl.in d.c.j.quã Bar.z oẽs hic ſequunt̃,eã limita duob⁹ modis.¶Primo vt ſtatim dixi.Secundo limita p ter.cum gl.in c.quanto.de preſum.vbi ter.dñi Gregorij, Latere te in vicino non potuit,qs ad nos in longinquo peruenit.gl.ibi in verbo nõ potuit.exponit
25 i.ꝓſumitur nõ potuiſſe.z per hoc no.ibi Abb.†q verbum,põt, precedente negatiua nõ importat neceſſitatem,qñ reſultaret abſurdus intellectus.¶Nam tunc importat ſolum preſumptionem,vt ibi.qs reputat Abb.eſſe diligenter notãdum z facere ad communem vſum loquendi,z ad dictum teſtis ſaluãdum. Non inuenies vt credo gl.d.c.j.alicubi ſic examinatam.†Se
26 cunda cõcluſio Bar.eſt.verbũ põt affirmatiue prolatum inter ſe gibus,contractibus.z reſcriptis nunq̃ importat neceſſitatẽ preciſam,ſed ſolum cauſatiuã.Limita qñ verbũ põt.eſt relatum ad iudicem,tunc importat neceſſitatẽ preciſaꝫ quando ab eo petitur.Ita no.Ang.z Raph.Ful.in l.ſ.de iur.om.iud.plenum ter.cum gl.in verbo põt.que addit,z dꝫ.Adde facere tenet lud qs tꝫ Bal.hic q ſi ſtatutum diſponat.q poteſtas poſſit inquirere de quocunq̃ maleficio tꝫ vtatur verbo poſſit.tamẽ
27 importat neceſſitatẽ q iudex teneat ingrere alias puniret in ſyndicatu de negligẽtia:qs eſt notãdũ ſm eũ.z ſequitur Rapcu.hic. Tñ iſtud vltimũ late reprobat do.Alex.hic, vt habes p eũ.Et in cõtrariũ facit illud.qđ tꝫ Ang.in l.nõ quicqd.d.illi ter.de iudi.vbi tꝫ q ſi ſtatutũ diſponat.q iudex ex indicio fame poſſit ponere reũ ad torturã nõ facit vt iudex teneat cũ ponere.Ego etiã puto, q hec limitatio nõ ſit vera p reguiã.d.l. nõ gcgd.z l.j.C.quomodo,z qñ iudex.Itẽ p ter.i d.l.ſepe auctui Ceſarem.de offi.vbi verba imperatoris fuerunt relata idem dicẽ:z tamen.pte petente.verbũ.poteſt,nõ importat neceſſitatem p̃ciſam.Et ad rer.in d.l.j.de iuriſdi.om.iudicum.reſpondet etiam ibi diri.q ibi ter.ſtat propꝛie.dum dicit põt abſq; ſubauditione gl.q: ter.ibi vult oſtendere quantam potentiaꝫ habeat officiuz iudicis.z ſic quantũ poſſit nõ ante an teneat. Secundo limita.q ſi detur epiſcopo poteſtas diſpenſandi cõtra ius per verbum,poſſit.intelligitur q diſpẽſatio ſit neceſſaria eccleſie.vt not.j.q.vij.in c.exigunt. Tunc epiſcopus poteſt p̃cſe cogi per ſuperiorem ad diſpenſandũ.z ſic tunc verbũ poteſt.importat neceſſitatem preciſam,ita ſingulariter tenet Archi.in c.cum ex.de elec.in vj.z ſequitur ibi Jo. an. in nouella,
28 refert etiã z ſimpliciter ſequitur Aret.hic: ¶†Tertio limita qñ diceret poſſit z debeat.Iſta verba gemmata ſimul poſita important neceſſitatẽ preciſam.c.j.in verbo poſſumus.z debemus vt eccleſi.benefi.l.ꝓpter.in prin.ff.de edẽ.cle.ũ.cum gl.in verbo debent.de ſta.mo. Ale.in conſi pe.ſecundi vol.inc.viſis verbis dicti teſtamenti.in fi.facit ter.in c.eam te.in verbo inandatum dedimus,z p̃ceptũ.de reſcrip. Licet iſta nõ ſit ppria limitatio: q: eſt propter verbum debet. ¶Tertia concluſio Bar.eſt.q verbum põt in vltimis voluntatibus ſi referatur ad heredes importat neceſſitatem preciſam per gl.in l.peto.in prin.de legi. ij. Adde ter.in l.fideicommiſſa.ſ.hec verba.z ibi Bart.de legi. iij.Et ita habes expeditam primã partem.gl. ¶†In ſecunda parte gl.habes.q verbũ inſtituo.conuenit ſubſtitutioni.z ne ſubſtitutus vulgaris dicitur iſtitutus:q: ois ſubſtitutio eſt inſtitutio ſed nõ ecõtra ſm gl.adde rationẽ q: inſtitutio tãq; genus poteſt comprehendere ſub ſuam ſpeciem z ſubſtitutionẽ ſed non econtra. Subſtitutio.q: eſt nomẽ ſpeciei,nõ cõprehẽdit nomen ſui generis z ſic inſtitutionẽ.z ita etiam dicit Aret. hic ſed ad aliud propoſitum alij nihil tangunt. ¶Sed tu ad de quod Bar.in l.centurio.j.de valg.z pup.videtur tenere totum contrariũ.¶Nam ibi dicit q verbum,ſubſtituo,eſt magis

generale

generale ꝙ sit verbũ. instituo. qꝛ q̃uocũq3 qs loco alteri⁹ po-
a natur etiã in legato[a] singulari dꝛ substitut⁹. Puto. ꝙ vtrũque
possit procedere diuersis respectibus. Nã verbũ instituo, est
genus: qꝛ cõprehẽdit sub se nõ solũ instõnes primas, sed ẽt se-
29 cũdas ⁊ tertias successiue, † ⁊ sic substitutiones: qꝛ q̃libet sub-
stitutio est cõditionalis institutio. l. cohꝫdi. §. cũ filie. j. d vul. ⁊
pup. ⁊ l. in rõne legis falcidie retẽtiões. §. qd vulgo. ⁊ §. si filio.
j. ad l. fal. q̃ iura alleg. Bar. hic ꝑ istã gl. ⁊ hoc modo ꝓcedit gl.
ii fa. Sꝫ in materia substõnũ ꝟbũ, substituo, est magis genera-
le, vt dicit Bar. in d. l. cẽturio. hoc est magis latũ, qꝛ cõprehen
dit oẽs directas ⁊ fideicõmissarias substitutiões: eo qꝛ est ꝟbũ
cõe. l. iam hoc iure, in verbo hoc cõi verbo, de vul. ⁊ pup. ⁊ ita
30 gl. in §. fi. in ꝟbo fideicõmissum. Instit. de pup. substi. ¶ † Sed
ꝟbũ, instituo est directũ, ⁊ ciuile nec põt obliquari nec cõpre-
hendere fideicõmissarias substões. l. verbis ciuilibus. de vul.
⁊ pup. Bart. in d. l. cẽturio. ⁊ hoc respectu dicitur minus latũ.
¶ Itẽ ad istã glo. qd verbũ, instituit, ponaꝛ pro substõne est ẽt
tex. in §. quidã recte, in verb. instituat. ⁊ ibi gl. Bald. ⁊ aliĩ. j. ea.
l. ⁊ in l. si pater filio. in verb. instituit. ⁊ ibi Imo. ⁊ l. põt. in versi.
instituat. ⁊ ibi Are. no. j. de vulg. ⁊ pup. ⁊ Bar. in l. q liberis. §.
hec verba. in fi. j. e. tit. j. de vulg. ⁊ pup. Itẽ facit text. melior de
iure. in l. mulier. §. fi. d ɔdi. isti. vbi est text. ⁊ ibi Bar. no. qd sub-
stitutio est ꝓprie institutio. Ad idẽ text. in l. si qs mihi bona. §.
fi. in ver. idemq3. j. de acq. her. ꝑ quẽ not. ibi Bal. ꝙ institutio, ⁊
substitutio nõ differũt essentialiter sed solũmodo quo ad gra-
dũ. Nã verbũ institutionis adaptat substitutioni ⁊ etiã econ-
31 tra ſm eũ: tñ in hoc vltimo ista gl. ɔtradicit. † Tñ verbũ, sub-
stituo, trahiꝛ ad istitutionẽ etiã iter filios quos certũ est debe-
re habere titulo institutionis. l. si pꝛ impuberes. de vul. ⁊ pup.
cũ gl. quã ibi multũ not. ⁊ sequunꝛ Imo. Alexã. ¶ In ea gl. ad
fi. Gl. bene dicit Amplius putat Bart. ꝙ etiã si filius nõ esset
aliter institutus: tñ facto testõ ſm consiliũ galli valeret testm̃.
32 ¶ Pro clara intelligẽtia reuoco in dubiũ, † nunqd valeat te-
stamentũ cõditũ ſm formã galli, videlicet si filius meus, me vi
uo morieꝛ nepotẽ posthumũ ex eo nasciturũ vel aliũ heredẽ in
stituo: vbi filij institutio non precedit, sed fili⁹ est tantũ i cõdi-
tiõe positus. Iste est latus articulus ⁊ valde disputabilis ad
vtrãq3 partẽ qꝛ multa iura hincide, ꝓ ⁊ ɔtra vigent. Et ista qõ
est adeo dubia ꝙ põt dici quasi aqua tenebrosa in nubib⁹ aeris
vt in simili dt gl. xxxvj. di. i c. nõ satis. ¶ Istũ articulũ publice
disputauit Jacob. de ysolanus qui postea ꝓpter eius scientiã
creat⁹ fuit cardinalis. Et i illo actu erat ꝑsens ⁊ arguit reue-
rendissimus Ant. de zelana q postea etiã fact⁹ est cardinalis
ꝓut hic refert Raph. cu. qui dicit se fuisse presentẽ illi disputa
tiõi. Istũ articulũ etiã publice disputauit i ciuitate Bononie
33 recolẽde memorie, † Cato Sachus Papien. ꝓut refert Pau.
de ca. in §. in oib⁹. j. ea. le. cũ Bart. ꝙ testm̃ valeat ex quo filius
ꝑferꝛ nepoti substituto ⁊ sic censeꝛ tacite vocat⁹. tenẽt Sali. ⁊
Pau. de ca. hic. Idẽ tꝫ Bar. in §. idẽ credendũ. j. ea. l. ⁊ in l. j. in
iij. q. prin. ⁊ pleni⁹ in l. si qs eũ. §. j. j. de vul. ⁊ pup. ⁊ in l. cohere-
di. §. fi. eo. tit. ꝑ illũ tex. ſm primũ intellectũ gl. que cõiter appro
baꝛ. sequiꝛ etiã Pau. de ca. in l. si ita scriptũ. §. fi. ſ. eod. ⁊ in §. in
omnib⁹. j. ea. l. ⁊ dicit. Ale. qd opin. Bar. est satis sustentabilis.
34 ¶ † Et tu aduerte ꝙ i dubijs opi.i iudicãdo sequẽda est opi-
nio, que sustinet testm̃. l. si pars. in prin. de inoffi. test. ⁊ c. fi. de re
iudi. ¶ Si bene aduertis Bart. moueꝛ triplici fundamento.
Primo per tex. in l. si quis ita heres instituatur, si legitim⁹. de
here. insti. Ad illũ tex. cõiter respõdetur, ꝙ ibi ad validitatem
testamẽti nõ erat necesse, qd ille legitim⁹ vocaretur titulo in-
stitutionis ex quo nõ erat suus. sec⁹ est hic in filio, vt Instit. de
35 exher. lib. in prin. † Sed tu aduerte qd legitim⁹ diciꝛ omnis il-
le q a lege ciuili vocaꝛ ad successionẽ toto titu. ff. ⁊ C. de suis ⁊
legi. l. iij. §. de illo. ſ. pro soc. ⁊ late dixi. in l. vni. C. quando non
pe. par. Ergo suus magis proprie dicitur legitimus, q̃ ceteri.
Ergo intelligere illũ text. qd loquaꝛ de legitimo, q nõ est suus
est nimia diuinatio, ⁊ restrictio ad illũ text. ¶ Vñ scdo modo
modo ⁊ cõgruẽtius rñdeꝛ ꝙ ibi fuerũt expressa verba ꝓprie si
gnificãtia successionẽ intestati: qꝛ ibi fuit dictũ si legitim⁹ he-
reditatẽ meã vendicare noluerit per que verba videꝛ vocatus
vt heres legitimus: sed in qõne nostra solũ fuit dictũ si fili⁹ me
viuo morieꝛ. Adde ꝙ Paul. de ca. in repe. l. si filius qui pote-
state. in vj. opp. ſ. eo. dt aduertendũ esse qd aut institutio facta
ſm formã. d. l. si quis ita heres instituaꝛ. puta si fili⁹ me⁹ nolit
esse heres, vel nolit hereditatẽ meã vẽdicare talẽ instituo tũc
testamẽtũ valeret, licet fili⁹ nõ sit aliter institut⁹, ex quo enim
est ꝑlat⁹ in hꝛditate ipsi instituto nulla iniuria fit filio. ita pro
cedat. d. l. si qs heres instituaꝛ. sed qñ fit testm̃ ſm cõsiliũ galli,
videlicet si fili⁹ me viuo moriatur tunc testator non videꝛ filio
tacite hereditatẽ relinquere cũ substituat si viuo se, moriaꝛ cũ
viuens nõ habeat heredẽ. l. qui superstitis. de acqr. here. vnde
tunc testm̃ nõ dꝫ valere si nõ precedaꝛ institutio filij, sꝫ erat ꝙ
ꝑ illa verba si filius, me viuo, moriaꝛ intẽdit testator ꝙ si filius
36 me moriatur † viuo patre post eum superuiuat qd tũc ipsi pꝛi
succedat ab intestato ⁊ sic viuẽs nõ hꝫ heredẽ: sed qñ est mor-
tuus. ¶ † Scdo mouetur Bar. qꝛ nõ fit iniuria filio ergo pre-
terito nõ annullat testm̃. Tu dic plenius, ꝙ ideo testm̃ reddiꝛ
nullũ ex ꝑteritiõe filij eo qꝛ filio fit iniuria eũ ꝑtereũdo. Ita dt
tex. i §. hec aũt disposuim⁹. aut. vt cũ de app. cogno. facit. l. mul
ti nõ note. ſ. e. ⁊ l. fili⁹ matrẽ. C. de inof. test. ⁊ l. si emancipatus.
ff. j. de ɔtabul. que iniuria hic non fit ex quo filius preferꝛ sub
stituto: ⁊ nepos ita demũ admittiꝛ ex substõne, si filius moria-
tur viuo auo, ⁊ nõ aꝛr ⁊ sic viuẽte filio post mortem aui null⁹
alius admittiꝛ. ¶ Sed rñde qd imo fit iniuria filio ex quo nõ
vocatur titulo honorabili instõnis, ꝓut dꝫ. l. filiũ. §. sꝫ ẽt si por
tio. de leg. prest. §. aliud quoq3 caplm. in d. aut. vt cum de app.
cog. dixi in aut. nouissima. C. de inof. tes. Itẽ ex quo seruaꝛ for-
37 ma tradita a lege, † ꝙ filius debeat institui, vel nominatim ex
heredari. l. inter cetera. cũ si. j. e. ergo dꝛ ei fieri iniuria. ¶ Ter
tium fundamentũ Bar. est qd testõꝛ ꝑferẽdo filiũ nepoti sub
stituto intelligiꝛ ẽt tacite istituisse ⁊ velle eũ ab intestato succe
dere. l. conficiunꝛ. in prin. ⁊ §. j. de iur. cal. ⁊ sic testm̃ vꝫ cõfirmo
vltra Bar. qꝛ ad hoc vt valeat testm̃ sufficit tacita istitutio fi
lij, q̃ ꝓuenit ex cõiecturata volũtate testõris ⁊ dꝛ satisfactũ for
me legis requirẽtis instõnẽ vel exhꝛdationẽ filij. Ita no. Im.
Raph. cu. ⁊ Are. in l. si pꝛ filiũ ꝑ illũ text. j. de vulg. ⁊ pup. ⁊ fa-
cit tex. in l. Titius. §. Lucius. vbi dixi. ſ. e. ⁊ in l. fi. C. de posth.
her. insti. ⁊ in l. iij. C. de inof. test. ¶ Sꝫ huic fundamento rñde
ꝙ veniẽs ab intestato nõ dꝛ esse hꝛs institut⁹ lꝫ ex tacita volũ
tate defuncti veniat ad hꝛditatẽ. d. l. conficiunꝛ. in prin. ⁊ §. j. ⁊
sic testator nõ vꝛ tunc instituere, sꝫ solũ cõseruare ius legitime
successiõis. l. vel singulis. de vulg. ⁊ pup. gl. in l. Lucius. scda ⁊
ibi clari⁹ Bar. ⁊ l. ex facto ẽt de her. insti. bñ facit tex. in l. vni-
ca. si tab. testa. exta. ibi qꝛ ex conectura non ꝓprie scriptus vꝛ.
¶ Ad §. in oibus. j. ea. l. q fortiter stringit, cuꝫ dicat in oibus
his specieb⁹: ergo etiam in isto principio dꝫ filius in ptãte in
aliqua parte heres institui, rñdet Bar. ⁊ sequitur Alex. quod
hic filius videtur tacite institutus ex quo testator voluit eum
ab intestato succedere ⁊ ꝑferri nepoti substituto. d. l. cõficiunꝛ
in prin. ⁊ §. j. Ista so. nõ est bona qꝛ veniẽs ab intestato non dꝛ
ꝓprie heres institut⁹, vt statim proxime dixi. ¶ Scdo in ɔtriũ
facit qꝛ si tacita vocatio filij sufficeret: ergo supflua esset sup-
pletio facta ꝑ Sceuolã in d. §. in oibus. vbi supplẽdo Gallum
mandat obseruari qd fili⁹ in ptãte, in aliqua pte instituaꝛ ⁊ sic
Sceuola q in §. seq. rephendit Gallũ de supfluitate, esset ipse
supfluus. ¶ Tertio ⁊ fortius qd ille. §. nõ possit intelligi de ta
cita institutiõe ptꝫ ineuitabiliter, qꝛ mãdat filiũ ex aliqua pte
38 institui: ergo nõ põt loqui de tacita institutiõe: † qꝛ tacita in-
stitutio semp esset in totũ ⁊ nõ de aliqua pte: nã de aliqua pte
non potest fieri nisi expresse. ¶ Alio modo, ⁊ quidẽ subtiliter
respondet Pau. de ca. hic. ⁊ in d. §. in omnibus, ꝙ ibi loquitur
qñ auus filiũ exheredauit: ⁊ si. eo viuo. moriaꝛ substituit nepo
tem, tunc nõ vꝫ testm̃ qꝛ vꝛ exheredatus post mortẽ. vt ibi dt
39 litera, † ⁊ in filio exheredato nõ põt intelligi tacita institutio,
prout etiã dicit Bar. hic rñdendo ad l. si ita scriptũ. §. fi. ſ. eo. ⁊
sic intẽtio illius litere est filiũ debere institui ita ꝙ nõ exhere-
detur qꝛ licet testm̃ in casu Galli sustineaꝛ ꝑ tacitã institutio-
nem non tñ per exheredationẽ, qꝛ esset inutilis, ⁊ dicit Paul.
Ca. in d. in omnibus, qd ita alias respõdit Catoni Sacho de
papia Bononie repetẽti qui tenebat ɔ Bar. per d. §. in omni-
bus. ¶ Iste intellectus est colorat⁹, ⁊ ꝓcederet, si teneremus
qd tex. in illo. §. in omnibus, poneret solũ vnũ casum, qñ filius
exheredetur ſm consiliũ Galli prout vꝛ velle ibi tex. duꝫ dicit.
Nam frustra exhedabitur post mortem suam, ⁊ sic vꝛ assigna-
re rationẽ ⁊ sic prosequi eundem casum. Sed tu aduerte qꝛ ibi
in effectu ponunꝛ duo casus. Unus qñ instituit filium, tũc est
necesse qd instituat in aliqua parte. ⁊ cũ tex. ibi dicat in aliqua
parte: ergo loquiꝛ de expressa institutione. qꝛ tacita fit in tota
hereditate. ¶ Secundus casus est, quid si non institueret, sed
40 exheredaret filiũ an sufficeret; videretur, qd sic: † qꝛ sufficeret
filium in ptãte alternatiue aut institui aut exheredari. l. inter
cetera. j. e. sed ɔtriũ ibi decidit: qꝛ talis exheredatio fieret tunc
post mortẽ filij ex quo alius ibi in vita filij nõ est institutus. ⁊
sic exheredatio nõ est confirmabilis in vita filij ergo nihil vꝫ ⁊
sic frustra fit, vt ibi dt tex. ⁊ in l. si ita scriptum. §. fi. ſ. eo. iste est
proprie sensus illius. §. Istud clari⁹ pꝫ ex fi. illius tex. vbi dꝛ,
qd in nepote, ⁊ ꝓnepote nõ est necesse qd instituanꝛ. ꝓut in fi-
lio: qꝛ pñt preteriri. ergo vult clare. ꝙ etiã si filius esset prete-
ritus qꝛ nõ esset in aliqua parte institutus testm̃ esset nullum.
⁊ licet text. prima fronte videatur assignare rationẽ dum dicit
nã frustra exheredabiꝛ post mortẽ suã. ⁊ sic videretur prose-

a ¶ Etiam in le-
gato. Et qd ver-
bum, substituo,
comprehẽdat e-
tiam legata par-
ticularia, adde
Alexã. de Imol.
in consil. xxv. in-
cipi. circa primũ
dubiũ quo que-
ritur. circa me-
di. in j. volum.

eundē casum tñ vere sunt duo casus.vnus,qd fili⁹ in potesta-
te debeat pure institui in aliqua pte.alius casus est qñ exhe-
redatur nepote post ei⁹ mortē īstituto: tūc frustra exheredat,
vt ibi,τ d.l.si ita scriptū.§.fi.§.e.iste est ṗpriē sensus illi⁹ litere.
¶ Alio tertio modo τ quidē singulariter rñdebat prefatus
Jac.de Ysolanis postea factus cardinalis dum sibi in publi-
ca disputatiōe opposuisset de d.§.in oibus.predictus Ant.de
Zelana postea similiter creatus cardinalis,vt hic refert Rap.
cu.τ idem Raph.cu.in repe.l.si filius qui in potestate.in ij.op.
§.e.q in d.§.in oibus,alius vltra nepotē fuerat institutus he-
res pure qd necessario vr presupponendum secundum Bald.
alias morte filij testamentū efficeret quasi caducū τ destitue-
retur,si alius nō fuisset institutus.l.vni.§.pro secundo de cad.
tol.Hec tūc testm̄ posset rumpi natiuitate nepotis posthumi
41 ex quo prius efficiebat quasi caducū.†Et illud qd nullū est rū
pi non potest.l.nā τ si sub ꝯditiōe.ver.post defectū.§.ti.j.τ c.ad
dissoluēdū.de despon. impub. Non mirū ergo,si ibi alio pure
instituto,tunc preteritio filij vitiat testm̄:qr per institutionem
talis extranei legitima successio aufertur filio τ sic talis prete
ritio filio iniuriosa,ideo tūc vitiat testm̄. qr tunc cessat fm fun
damentū Bar.¶ Sed aduerte licet ista so.sit subtilis τ dispu
tando videret admodū colorata,tñ nō pōt ṗcedere. Nā pmo
q ibi alius vltra nepotē esset pure institutus in illo tex.verbū
nullum τ sic aperta est diuinatio ad illū text.τ presuppositum
Bal.non est verū,vt hic.Uideas late per Aleran.post Imo.τ
alios Moder.per eum relatos.¶ Secundo τ fortius si ibi a-
lius fuisset pure institutus ille tex.nullo modo posset procede
re:qr tūc filius nō exheredat frustra post mortē,vt ibi dicit li-
tera:qr ille extraneus pure institutus potuisset statim adire,
τ sic per aditionē extranei potuisset in vita confirmari exhere
datio filij.vñ cū tex.ibi dicat.qd filius frustra exheredabit post
mortem,impossibile est intelligere illum tex.qd ibi alius esset
pure institut⁹:sz intelligitur necessario,qñ solus filius est exhe
redatus,τ post eius mortē institutus est nepos vel alius: tūc
frustra post mortē exheredat τ sic puto qd ad illū.§.in omnib⁹
male possit rñderi τ sic habes expedita tria fundamēta Bar.
τ intellectū.d.§.in omnibus.¶ Ultra Bar.p ista parte quar-
to facit tex.vbi videtur expressum.in l.ēt.§. libertus si patro-
nū.j.de bo.lib.vbi libertus ita patronū scripsit heredem,si fi-
lius meus,me viuo, moriet, patronus heres esto.dicit text.qd
non vr male testatus τ tamen ibi filius nō fuerat aliter expres
se institutus sed tm̄ cōditionaliter nominatus.Sed responde
vt patet ex natura tituli Jurisco.vbi nō dubitat de institutio
ne filij.Nā illā presupponit legitime factā sicut etiā presuppo-
nit Gallus in hac l.sed dubitat de substitutione patroni,τ de-
cidit qd patronus poterit bo.pos.petere. Tñ,quia istud vr esse
mendicatū suffragium supplere ad Jurisco.qui principaliter
decidit libertū nō male testatū τ sic testm̄ valere,ideo scdo mo-
do τ singulariter rñde,q text.ibi,cū mysterio dicit quod si de-
cesserit filius viuo testatore poterit hic existente cōditione pa
42 tronus accipere bon.pos.†Nam quando filius etiam ex toto
preterit⁹ morit viuo testatore τ sunt instituti venientes ab inte
stato recōualescit, testm̄ de iure pretorio τ hoc est expeditū:qr
tex.est planus,de hoc in l.posthumus.ver.idem τ circa.j. tit.j.
Sed patronus est de veniētibus ab intestato non existentib⁹
filijs liberti.§.sz nra.Insti.de succes.lib.ideo ibi cum mysterio
decidit tex.qd pron⁹ poterit petere bo.pos.τ tāto magis.cum
ibi filius nō esset ex toto ṗterit⁹ prout in d.l. posthumus.in ver.
idē.τ circa ex quo erat saltē ꝯditionalr nominat⁹.d.l.si qs ita
heres instituat,si legitimus.de here.instit.¶ Quinto pro ista
pte facit bon⁹ tex.in l.cū in testō.in prin.de her.insti. quem tex.
ad hoc alle.Bar.nō hic.sed in l.si qs eū.§.fi.de vulg.τ pup.vbi
est tex.q si in testō ita sit scriptū,si filius meus,me viuo,morie
tur nepos ex eo post mortē meā nat⁹ heres esto, decidit tex.q
duo gradus sunt,scz,instituti,τ substituti. Ergo per illa verba
cōditionalia prolata fm cōsiliū Galli,filius censetur tacite in
stitutus.Nec videtur bona sol.doc.ad illum tex.dum dicunt q
ibi tex.presupponit pro cōstāti filiū prius fuisse a testatore in-
stitutum:qr imo verba tex.refragant,dū dicunt eū in testō scri-
ptum,τ sic Jurisc.refert verba testamēti.Tamē ad illū tex.rñ-
de nec aliud posset dici,qd cū ille text.ponat formam testandi
inuentā a Gallo,prout etiā facit tex.in l.si mater.§.j.j.de vul.τ
pup.certe ṗsupponit p ꝯstāti filiū fuisse institutū alias testm̄
nō valeret sicut hic iūcto tex.in §.i omnibus.j.ea.l.cui nō pōt
rñderi,vt §.deduxi. ¶ Sexto p ista parte facit tex.in l.si ita sti
pulatio.in prin.de ope.lib.quē tex. etiam allegat pro ista parte
Bart.non hic,sed in d.l.si quis eū.§.j.τ dicit ibi esse optimum
argumentū pro ista parte.Et licet Bar.non inducat alr illuz
tex.ego sic induco. Nā ibi fauore patroni τ vt actus valeat,τ
sic propter duo verba cōditionalia inducunt dispositionē ita
hic fauore pris τ filij,vt testm̄ valeat ṽba cōditionalia debent
inducere tacitā institutionē filij cōditionalr nominati. Rñde
qd illud ibi est nō solū fauore patroni, sed qr stipulatio de dā-
dis.xx.nūmis,si.x.dierū opas nō dedisset,vr apposita cā liber-
tatis onerāde,vt ibi dt tex.Et sic illa.xx.quamuis essent in di-
spositiōe nō poterāt deberi iure singulari tanq apposita gra-
tia onerāde libertatis, ideo ne patronus ex toto excludat cō-
modo sue stipulatiōis decidit ibi qd prima ṗmissio lz cōditio-
nalis operet dispositionē τ sic illud qd est positū in ꝯdōne in-
ducit dispositionē purā.iste est proprie casus illius.l.ꝯ regulā.
43 que hz † q ea q̄ sunt in conditione nō sunt in dispositione. l.si
quis sub cōdōne dādorū.x.j.si quis omis.cau.testa.τ l.ex facto
etiā.cū si.de her.instit.vnde ille tex.ponens casum specialē cō-
tra ṗdictā regulā nō est trahēdus in argumētū, vt facit Bar.
in l.q vero ꝯ.τ l.ius singulare.§.de legib.τ q in illa. l. si ita sti-
pulatio sit casus spālis,τz etiā Bald.in l.acceptā.in vj.q.C.de
vsuris τ Sal.τ Rap.Ful.in l.si pacto quo penā.C.de pac.Jo.
de imo.τ Alex.in l.cēturio.de vul.τ pup.in vit.q.tertie q̄stiōis
prin.Bar.ibi,τ Alex.hic. ¶ Septimo vltimo ad idē Aret.ad
ducit tex.qui parū facit.l.si pater impuberes.j.de vulg. τ pup.
ṗut als plenius ostēdi dādo quatuor so.ad illū tex.¶ Tenē-
do istā opi.Bar.nō obstat si diceret,q ista ṽba,si fili⁹, me vi-
uo moriat.sunt cōditiō alia:ergo nō possunt dispositionē indu
cere,vt statim dicebā potes dicere,q fauore patris,τ vt testm̄
valeat,disponūt p d.l.si ita stipulatio. sed qr istud.§. ṗrime nō
44 tenui, ideo rñde secūdo τ melius , q talia verba cōditionalia
nō disponūt,vt filius dicat ex testō institutus,sed faciūt,vt di
catur tacite ab intestato vocat⁹,vt est gl.sing.τ cōiter appro-
bata in d.l.lucius.scda in gl.fi.τ ibi clarius Bar.de her.insti.τ
istud sufficit vt valeat testm̄.d.l. si qs ita hrs instituat si legiti-
mus.τ ista sol.est ex mēte Bar.hic. ¶ Cōtrariā opi.tenēt oēs
scribē.s.Gl.Cy.Nic.de neap.Alb.de Ro.Bal.Ang.τ alij oēs
Mod.hic,τ glo.in d.l.cū testō.in prin.de her.insti.cum multis
cōcor.hic tradit⁹ p Alex.qui attestat istā esse cōmunē opi.cō-
tra Bar.idē tenet Alex.vbi etiā dicit istā esse cōem opin.con-
tra Bar.in consi.cviij.j.volu.incipi. viso themate τ diligenter
consideratis verbis.τ in consi.cix.ij. vol.inci. videt prima frō-
te respōdendū.τ in consi.xcviij.ij.volu.inci.viso prestanti con-
sil.τ vltra eum idem tenet Paul.de cast.sibi contrarius.in re-
pe.l.si filius qui in potestate.in v.j.oppo.C.eo.Idē tz Aret.in
l.si per illum tex.C.de here.insti. ¶ Pro ista oppo.omissis le-
uibus tres text.multū vrgent. Primo text.in §. in omnibus.j.
ea.l.cui iudicio me nō potest commode respōderi, prout.§.la-
tius tetigi.Scdo tex.in l.si quis eum.§.fin.j.de vul.τ pupi.vbi
est tex.q quamuis nepos substituat fm cōsiliū Galli sub con-
ditione,si filius,viuo testatore,decadat,filius dicit preteritus
τ testm̄ est nullum,nec per hoc censetur institutus.Et quāuis
Bar.ibi conetur respondere,τ dicat, q illa verba si filius vi-
uo testatore decedat sunt verba legis,τ non testatoris. Istud
est destruere illū tex.τ reddere eum indubitabilem. ibi ergo est
tex.apertus cōtra opi.Bar.hic.qd quādo testamentū est con-
ditū fm.cōsiliū Gallai,vcz,si filius,me viuo,moriat,q filius di-
cit esse preteritus τ est testm̄ nullū ergo de directo cōtra Bar.
τ(vt dixi)sol.Bart.redderet illum text.indubitabilē:qr casus
est in l.si fili⁹ qui in potestate.§.eo.τ Insti.de exher.lib.in prin.
nisi subtiliter rñderet fm Are.hic,q illud ibi fit ex tacita con-
iectura precedentis testamēti, in quo expresse instituit filium:
postea fecit secundū testamentum,in quo apposuit illa condi-
tionalia verba fm consiliū Galli ibi non inducūt tacitā insti-
tutionē : qr si testōr habuisset talē volūtatē ita instituisset filiū
pure in scdo testō sicut instituit in primo,ita posset disputādo
rñderi:tñ re vera tex.fortissime vrget contra Bart.¶ Tertio
pro ista parte videtur esse bonus tex.in §.idē credēdū.in versi.
nā τ si filius.j.ea.l.vbi ponunt verba testatoris, qd si testator
dicat hoc modo si filius τ nepos,me viuo,moriant tūc prone-
pos qui nascetur post morte sit heres,certe si cōtingat filium
primo mori ṗpter ṗteritionē nepotis rūpit testm̄ ita decidit
ibi tex.ergo p illa verba cōdonalia nō cēseret nepos tacite vo
catus.τ per illū tex.Alex.dicit se tenere τ firmare cōtra Bar.
τ ante eū Jo.de Imo.τ Rap.cu.hic dicunt,q ibi est casus ex-
pressus ꝯtra Bar.cui fm eos Bar.nesciuit bene rñdere.τ idē
Rap.cu.in rep.d.l.si filius q in ptāte.in ij.opp.§.eo.¶ Sed cū
supportatiōe istorū doc.τ precipue ṗceptoris mei Alex.facit
capitale in illo tex.dico q ille tex.retorquet cōtra eos τ facit p
Bar.respectu filij,qr q̄tū ad filiū sic cōditionaliter nominatū
presupponit tex.testm̄ valere, τ cū ibi respectu filij alia institu-
tio nō interuenit sed solū fuit cōditionaliter nominatus ergo
ille tex.respectu filij facit p Bar. lz respectu nepotis decidat
rūpi testm̄ si ꝯtingat filiū primo mori sz illud ideo est fz Bar.
ibi:qr tēpore testamēti cōditi nepos nō tenebat primū locum
sicut

sicut filius, ideo cū nō esset de necessitate ab initio īstituēdus,
ideo nō videt̃ ad hereditatē vocatus, per illa verba cōditiōa-
lia, sicut intelligit̃ vocatus fili⁹. Et quāuis in filio posses dice-
re ꝙ eius respectu valeat testm̃ eo, q2 supplet̃ institutio. p d. §.
in omnibus. dico ꝙ text. in illo. §. in omnib⁹. subdit, ꝙ si liberi
primi grad⁹ instituant̃. nepotū & pnepotū instō nō exigit̃ quia
possunt pteriri & sic aliud ī filio aliud in nepote, sicut etiā fili⁹
primi grad⁹ nō pt institui sub cōditiōe casuali vel mixta nisi ī
defectū exhr̃det alias testm̃ non vz. l. si pater. C. de inst. & sub. l.
filius a pr̃e. in prin. vbi dixi. s. e. Sec⁹ tñ est in nepote etiā suo.
l. su⁹ quoqz. in prin. j. de her. insti. & late dixi, q2 est articul⁹ di-
45 sputabilis. ī d. l. si pr̃. † Itē fili⁹ primi gradus nō cōputat fru-
ctus quos percepit ex hereditate paterna in trebellianica. l. in
fideicōmissariā. in pn. j. ad treb. & tñ sec⁹ est ī nepote. l. iubem⁹.
§. fi. vbi Bar. & alij no. C. ad treb. gl. ī l. ꝙ de bonis. §. cū auus. &
ibi no. Bar. j. ad leg. fal. ¶ Quarto adducitur text. in l. si mr̃.
§. j. d vul. & pu. ibi fili⁹ & ex eo nepos posthum⁹ hr̃des īstituant̃.
Et sic pōdera qd tex. dt in plurali, instituant̃ ergo etiā fili⁹ dz
institui. & ibi ad hoc no. illū tex. Imo. Alex. & Are, sz tex. ille ni-
hil facit: q2 tex. ibi non simpliciter dt instituant̃, sz qualificate,
vt Gallo Aquilo placuit & Gall⁹ nō ponit expssaz īstitutio-
nē, sz tacitā. ¶ Quinto ad idē allegat̃ tex. in l. fi. C. de hr̃. instit.
46 quē ibi Are. pōderat cōtra Bar. † vbi quando vna institutio
nō pōt sustineri nisi alia pcedat, nō per hoc videt̃ alia pcede-
re. & illū tex. añ eū etiā ibi no. Franc. tig. & refert Alex. hic. Sz
responde ꝙ etiā ille tex. parū vrget: q2 etiā hic nō inducit̃ insti
tutio ex testō: sz filius venit ab intestato ex tacita volūtate te-
statoris, vt hic pluries repetit Bar. Tenēdo istā cōez opi. cō
47 tra Bar. Nō ob. si diceret̃, † ꝙ testator qui vult cōsequēs cēse
tur velle omne necessariū antecedēs ad illud. l. illd cū vulgari-
b⁹. j. de acq. here. Et ista regula pcedit nō solū in vltimis vo-
lūtatib⁹, in qb⁹ dz fieri larga interptatio: sz etiā pcedit in cō-
tractib⁹ & in alijs actibus iter viuos. l. ad rē mobiliū. & l. ad le-
gatū. de pc. & l. ij. de iur. om. iud. & tñ in contractibus sit stricta
iterptatio. c. cū dilecti. de donat. Ergo testator, q̄ voluit nepo-
tes nascituros post ei⁹ mortē instituere, & sic voluit istud cōse
quēs cēset̃ voluisse necessariū antecedēs, scz, ꝙ fili⁹ dicat̃ īstitu
tus. Rn̄det ꝙ istud nō vr̃ pcedere in pposito p istū text. iun-
cto. §. in oib⁹. j. ea. l. & l. si quis eñ. §. fin. de vul. & pupi. Ratio, q2
qñ aliquid est traditū pro forma, illud nō pōt venire in neces-
sariū antecedēs. q2 forma dz expresse impleri vt in iurib⁹ pal-
leg. & ita in specie limitāt pdictā regulā Sali. & Alexā. in l. fin.
p illū tex. C. de hered. insti. vbi etiā limitāt alio mō, qñ ɔsequēs
est de se validū: tūc q vult cōsequēs validū cēsetur velle neces-
sariū antecedēs: sec⁹ qñ cōsequēs nō est de se validū, vt ibi per
eos. Quid tenendū in isto disputabili articulo? Cōis opin. est
cōtra Bar. Ego cōsiderabā, ꝙ possit defendi opi. Bart. lz cōi
ter reprobata, & ɔsequēter ꝙ testamētū valeat absqz aliqua in
stitutiōe etiā tacita. Nō qdē per fundamēta Bar. q2 illa supe-
rius sustuli, sz moueor tali fundamento. q2 ex quo fili⁹ mortu⁹
est viuo testōre, & īstituti, vel substituti sunt veniētes ab ītesta-
48 to: † certe tale testm̃ etiā in quo preteritus est filius vz saltem
de eqtate pretoria fauore venientiū ab intestato qui sunt insti
tuti, vel substituti tex, reputans singularis. in l. posthumus. in
ver. idē & circa. j. ti. j. & similis tex. ī l. etiā. in §. libertus si patro-
nū. j. de bo. lib. Et tāto forti⁹ si tenerem⁹ qd testm̃ recōualesce-
ret nō solū de eqtate pretoria sed etiā de iure ciuili, put sonant
vba tex. in l. posthum⁹. in princip. dū dt hr̃ditatēqz obtinebit.
istd est de iure ciuili. Itē subdit ita Impator Adrian⁹. Istud
etiā est de iure ciuili. & ita in specie tenēt Cy. & Ang. in l. fin. C.
vñ legi. vbi alias plene examinaui. Et tu dic, vt ibidem tenuit
In hoc vltimo cōis opi. est in oppositū ꝙ testamētū solū recō
ualescat de eqtate pretoria, & istud est satis. Et tāto forti⁹ cū
ille text. pcedat non solū quo ad reconualescentiū primi gra-
dus, sz etiā secundi & sic substitutionis, vt est gl. no. in l. si a pri-
mo. vbi dixi. s. eo. quā Ang. Imo. & plenius Alex. ibi reputant
singularē & tāto fortius in casu nostro, in quo filius non est to
taliter preteritus sed conditionaliter nominatus. & ille text. in
ver. idē & circa. procedat, etiā quādo filius est omnino preteri
tus. ¶ Et reperio ꝙ ad aliud propositum Ang. Imo. & Alex.
in. §. in omnibus. j. ea. l. dicūt. Si queramus an testamētū con
ditū fm cōsilium galli valeat de equitate pretoria, & dicendum
est ꝙ sic per. d. l. posthumus. in verb. idem & circa. Aut queri-
mus an vz de iure ciuili, & dicendum est quod non ita fm eos
loquit̃ tota ista lex. Patet in §. itē credēdū. in ver. nā & si filius
& in §. etiā si parente. j. ea. l. & ante eos ita formaliter declarat
Bal. in repe. l. in suis. s. eo. vbi dicit, quod tota ista lex non p-
cedit de equitate pretoria. per d. l. posthumus. in princ. & ver.
idē & circa. ¶ Nec obst. si aliquis subtiliter replicaret. ꝙ d. l.
posthumus. in versi. idē & circa. procedit, quādo sunt instituti
venientes ab intestato in eodē gradu cū filio, alias secus p d.
§. idem credendum. j. ea. l. per quē tex. ita in specie tenet Ang.
in rep. l. filio pterito. j. ti. j. Sed in casu nostro nepotes nō sunt
in eodez gradu cū filio. Dico quod illa limitatio Ang. non est
vera per tex. in ver. idē & circa. qui vult esse institutum eum qui
rē ab intestato auferre possit, & nō requirat̃, an sit in eodē gra-
du. idē dicit tex. in l. ij. j. tit. j. & fortior tex. in d. l. etiā. §. libertus
si patronū. vbi patronus erat institutus q venit ab intestato
non extantibus filijs liberti, & tñ non est in eodem gradu cum
filio liberti. Hoc etiā manifeste apparet ex ratione finali dicti
ver. idē & circa. q̄ est quia causa intestati fouet causam testati.
illa ratio militat etiā in nepote substituto, quādo est successu-
rus ab intestato. isto modo defendo testamentum conditū fm
cōsiliū galli. & defendo opi. Bar. cōiter approbataz. ¶ Tamē
isto modo restringeretur qstio Bar. & doc. vt procedat de iure
ciuili, q2 attento iure pretorio res esset clare. Sz istud ex toto
nō satisfacit: vñ aduerte, ꝙ dubiū militat & pcedit filio supui-
uēte, nō dico mortuo, an tūc testamētū valeat, qñ solū est con-
ditionaliter nominat⁹ & nō expresse institutus. & ad istum ca-
sum nō vadit. d. l. posthum⁹. in versi. idem & circa. & hoc est cla-
rū. Et in istis terminis intelligēdo questionē, vt sit disputabi-
lis put intelligi debet, teneo cū opinione cōmuni cōtra Bar.
p tex. s. allegatos qbus respōderi non pōt. & ita habes hunc
disputabilē articuliū bñ enucleatū, vt puto, & discussuz. ¶ Ca-
pio gl. in verbo posthumos. quā diuide in duas partes prin.
In prima opponit cōtra tex. ꝙ iste nepos nō sit pprie posthu
mus. In scda ponit qualiter ista lex cōtinuet̃ ad precedentes.
scda est ibi, & sic bona est cōtinuatio. ¶ In prima parte Bar.
expediēdo glo. opponit ꝯ text. qui dicit posthumos nepotes.
49 † Nā nepotes nō sunt proprie posthumi. vt l. ꝙ si nepotes. in
fi. s. de test. tute. Sz errat Bar. q2 tex. ille dicit cōtrariū. Nam
dt qd si testator dederit tutorem posthumis qd veniunt non
solū filij primi grad⁹ sed etiā liberi, & sic nepotes, & pnepotes
ergo vult ꝙ etiā nepotes & pronepotes sint proprie posthu-
mi alias, si nō essent prie posthumi, datio tutoris nō extende-
retur ad eos. tex. est no. in l. si quis ita. §. fi. s. de testa. tut. Nisi ex
quadā vtilitate & specialitate, vt ibi dt tex. & ppterea aduerte
quod glo. hic dum allegat illā. l. quod si nepotes. nō allegat eā
pro cōtraria, vt facit Bar. imo allegat pro, ꝙ etiā nepotes di-
cant̃ proprie posthumi, ideo Bar. melius debuisset opponere
de l. posthumorū. j. tit. j. quā proprie allegat gl. ad hoc vbi di-
cit tex. posthumorū loco sunt, pōdera illud, loco posthumorū.
ergo vere non sunt posthumi. ¶ In pria parte habes notare
50 ex hac gl. † ꝙ posthum⁹ est proprie, qui nascitur post mortem
testōris. Alij dicunt̃ improprie posthumi, vt no. per gl. in rub.
C. de posth. her. insti. Patet ex etymologia vocabili. Nā post-
humus dicit̃ quasi post humum natus, & sic post patrē tradi-
tū sepulture. & istud dicit Bar. esse notādum ad statuta faciē-
tia mētionē de posthumo: q2 intelligit̃ solū de nato post mor-
tē patris cū in statutis verba sint pprie intelligēda. Adde ꝙ
p ista gl. est tex. formalis in l. iij. in princ. ī verbo, posthumos. j.
tit. j. vbi tex. dicit posthumos eos dūtaxat dicim⁹ eos qui post
mortē parentis nascuntur. & ibi gl. & Bar. ad hoc no. illum tex.
Ad idē tex. in l. nomē filiarū. in princ. de ver. sig. vbi dicit tex. ꝙ
nomine posthume non cadit ī ea q̄ iam nata est, idē tz gl. ī vb.
adnascēdo in §. posthumorū. insti. de exhe. liber. Ita etiā tenet
Alex. in cōsi. cxlij. ij. vol. incip. circa primā dubitationem vide-
retur prima facie. & istud consilium est errore duplicatum. in
consi. cij. iij. vol. ¶ Contra istam cōmunē conclusionem & ve-
ram videtur facere tex. in l. iij. §. nominatim. in fi. j. titu. j. qd est
forti⁹ in exheredatione & sic in odiosis appellatiōe posthumi
venit non solū natus post mortem testatoris sed etiam natus
in vita. & tamē si esset improprie posthumus: istud nō esset di-
cendū in materia odiosa heredatiōis. Nisi diceres, ꝙ illud ibi
51 ideo fit, q2 agit̃ de sustinēdo testamēto & sic de fauore: † q2 pu-
blice interest quod testamenta sustineant̃. l. vel negare. j. quem
ad. test. aper. facit bñ tex. in l. si ita facta. j. titu. j. vbi in exhere-
datiōe sub simplicibus continētur casus mixti & hoc vt testm̃
sustineat̃. Alias in odiosis simpliciter sub simplicibus nō con-
tinent̃ casus mixti. l. vim passam. §. prescriptione. j. de adul. di-
xi. in l. si ita scriptū. in pnc. s. e. & latius in l. ij. in prin. j. de verbo.
obli. Secundo in contrarium allego fortez tex. in l. si quis ita.
§. fin. de test. tut. quē statim aliter allegabam, vbi est tex. quod
32 testator † faciens mentionē de posthumo intelligitur de vno
quoqz posthumo & sic improprie. Nam si testator dederit tuto
rem postumis, & aliquis nascatur in vita testatoris est impro-
prie posthumus quia non est natus post mortē: & tamē venit
appellatione posthumorū dato quod ibi tractetur de onere &
grauamine tertij. s. tutoris. & est similis tex. in §. fin. institu. qui
dar. tut. pos. & reperio ꝙ Alex. non hic. sed in rub. s. eod. tenet

qd licet fm etymologiã vocabuli posthumus dicat, qui nascitur post mortẽ testatoris: tñ legislatores appellatione posthumi intelligũt posthumũ quocũqꝫ mõ. Et ppterea p illũ tex. dubitat, an sit vera decisio Bar. hic de statuto faciente mẽtionẽ de posthumo qd intelligat solũ de nato post mortẽ. & Alexã. qꝫ hoc est ꝯ illũ tex. tñ dicit, qꝫ ppter authoritatẽ Bar. non est ab eo discedẽdũ. ¶ Addo qd Bal. in loco solitario quẽ nemo alleg. in c. inquisitioni. de app. decidit. qꝫ si aliquis obligauit se sub pena ad pacẽ factã seruandã pro se. ꝛ filijs qd non intelligitur de posthumis. per d.l. si quis ita. Tñ Bald. loquitur qñ fit mẽtio filiorũ ꝛ nõ qñ posthumorũ, put loquit. d.l. si qs ita.
53 §. fi. ¶ Istis tñ nõ obstãtibꝰ teneo cõclusionẽ Bar. † qꝫ pprie ꝛ in statutis appellatiõe posthumi veniat solũ natꝰ post mortem. ꝛ nõ alij. p tex. ad literã. in d.l. iij. in prin. in ꝟ. posthumos. ꝛ p tex. in d.l. nomen filiarũ. Et ad. d.l. si qs ita. §. fi. qui vr vrgere ad oppositũ rñde, ꝛ põdera tex. ibi dum dicit vtilis, qꝫ p vtilitate ꝛ fauore pupillorũ appellatiõe posthumi venit ẽt posthumus improprie. ¶ Adde ẽt ad Bar. qꝫ nõ est proprie posthumus qui ex secto vẽtre matris exactꝰ est, vt est glo. in verb. posse. in l. posthumꝰ. ad finẽ prin. de inof. test. quã glo. Ang. ibi no. ꝛ simplr sequit. Sed in contrariũ habes tex. in l. qd dr. ff. eo.
54 per quẽ tex. ibi reprobaui illam glo. † Adde qd etiã indefinita appellatio posthumi nõ cõprehẽdit nisi illũ, qui nascit ex legitimo matrimonio, nõ aũt naturalẽ siue testator esset vxoratus siue non, Ita no. Bal. in l. placet. per illũ tex. ff. eod. ꝛ ibi Alb. in j. not. reputat no. dignũ ꝛ quod nõ reperit ab alio tactũ in-
55 telligẽdo, vt ibi p eũ ꝛ ibidẽ dixi. ¶ † In scda parte glo. habes qd nõ est necessaria continuatio de lege ad legẽ. ꝛ ita quotidie allegatur hec gl. in l. ij. C. de peti. bo. sub. lib. x. licet glos. in l. ij. in prin. de verb. obl. cõtinuet illã legẽ. ¶ Capio gl. in ꝟbo si filius quã diuide in quatuor partes. In prima declarãdo rñdet tacite questioni. In secunda per viam not. remouet vnũ contrarium. In tertia idem facit. In quarta idẽ secũda ibi, ꝛ nota qd de nepotibus. tertia ibi, item no. qꝫ Sceuola. quarta ꝛ vltima est ibi, itẽ no. qꝫ dicit filius. ¶ In scda parte habes ex glos. qd Gallus solum prouidit nepotem nasciturũ post mortem aui posse institui, Nõ aũt prouidit de nepote nato in vita aui: sed Velleius super hoc prouidit, vt in §. nũc de lege velleia. j. ea. l. ¶ Cõtra istã cõclusionẽ Bar. format duas opp, Prima est, qꝫ puisio galli facta in vnũ casum dꝫ extẽdi ad aliũ, ꝛ sic puisio Velleij nõ fuit necessaria. Scdo opponit de tex. in l. fina. C. de posthu. her. insti. quem allegat gl. hic in ꝟbo, post mortẽ meã.
56 ꝛ respondet Bar. vtriqꝫ oppositioni: vt hic p eũ. ¶ † Adde in prima opp. dum tenet, qꝫ ante legẽ Velleiam testor nõ poterat instituere nepotẽ natũ in eiꝰ vita, in hoc male dicit, qꝛ nepos iam natus poterat etiã per l. duodecim tab. institui, eo qꝛ tũc nõ erat posthumus pprie cũ esset natus in vita, imo nec large cũ esset natꝰ in vita ꝛ ante cõditũ testamẽtũ ergo nõ põt dici posthumus nedũ proprie sed nec ẽt large. Ideo lex duodecim tab. nõ phibebat eũ institui. ꝛ ita tenet ipsemet Bart. in §. ille casus. j. ea. l. ꝛ dixi. ff. in j. ꝛ iij. eiuden. ¶ Itẽ dum Barto. in j. ꝛ ij. oppo. intelligit. l. fi. C. de posthu. here. insti. procedere ex eo, qꝛ testator ibi infirmitate grauatus credebat se incontinenti decessurum. Ideo tũc prouidendo in vnum casum. s. si nascat post eius mortẽ intelligit etiã prouidere in alium casum, si nascat in eiꝰ vita, vt ibi, ꝛ l. Titius, §. Luciꝰ. ff. eo. secus qñ testor nõ credebat se incõtinẽti moriturũ sic intelligit. l. cõmodissime ff. e. sed truffa est. Istũ intellectũ vbiqꝫ tenet Bart. sed eũ semp reprobaui tanquã omnino diuinatiuũ, ꝛ tenui aliũ intellectuz qui est planus ꝛ nitidus. Christo. de castel. vt dixi in d.l. commodissime. ff. eo. ꝛ in d.l. fi. C. de posthu. her. insti. ¶ In tertia par-
57 te gl. † dũ dr quãto iuniores tãto pspicatiores fm Priscianũ. Intellige sane iuniores id est, moderniores. Nã cũ videãt aliorum scripta magis põt speculari ꝛ facile inuẽtis addere. Non aũt intelligas iuniores etate qꝛ in senibus maior est sapientia, vnde diuus Hieronymꝰ scribẽs Augusto: Bos senior grauiꝰ figit pedem. Itẽ senior maturitate sensus prestãtior. c. nisi. cuz pridẽ. in ver. alia vero causa. de renũ. Itẽ rerũ experientia doctor. xxvj. q. iiij. in c. sciendũ. ꝛ iiij. dis. in c. porro. vñ cõsilium senũ melius est[a] qꝫ iuuenũ. c. ex multa. de voto. ꝛ plus vꝫ vmbra senis quã eloquẽtia vel gladiꝰ iuuenis, ita no. Bal. in c. j. de re-
58 nũ. per illũ tex. qui dicit † qꝫ senescẽte corpore spiritus in sublimiora conscendit. Ita etiã no. Bal. in l. cũ in antiquioribus. C. de iure delib. ¶ Tamẽ cõtra istã gl. declaratam, vt ff. ꝛ authoritatem Prisciani allego tibi tex. in c. j. ad fi. de nat. feu. ibi, Moderni aũt nõ ita subtiliter cernẽtes dicunt. Sed potest dicere qd illud ibi specialiter dicatur in illo casu in quo Moder. non ita subtiliter viderunt per hoc tamen non sequitur quin alias Moder. esse debeant perspicaciores ad speculandũ cũ vt dixi aliorum scripta videãt. ¶ Capio gl. in verbo neptis. Ista glo.

a ¶ Consilium senum melius est. Adde ꝛ ideo in consilijs dandis primo loq debet Senior vt ponit Lud. Ro. in suo consi. xxj. inc. quis debeat primo loqui. Et adde qꝫ i Catone maiore habetur, quod senes presumũtur magis sapientes quã iuuenes: ꝛ canicies sapiẽtiã designat vt habetur. lxxxiiij. di. §. porro. Et q̃nqua g̃ta priuilegia senectutis vide p Bart. cep. in tra. de militum impe ratore diligendo charta. j. ꝛ seq.

b ¶ Masculinuz nõ concipit. Adde qꝫ in materia in qua masculus ꝛ femina nõ conueniunt cõsuetudine ꝛ ratione, masculinũ nunqꝫ cõcipit femininũ ita Bal. in l. ꝛ in multis. ff. de statu ho. ꝛ refert sequitur Socin. in a consi. xc. in fi.

peccat qꝛ reprehendit. Iuriscon. de superfluitate, ꝛ nõ aduertit quod sumus in lege noua ꝛ corrigente in qua potuisset dubitari nũqd masculinũ cõciperet femininũ. Et propterea iuriscon. vtrunqꝫ genus expressit. Et ppterea Raph. cu. no. ex ista
59 gl. qꝫ † etiã in lege noua, ꝛ corrigente masculinũ cõprehendit femininum vbi est eadem ratio, ꝛ hoc modo datur magna ampliatio, ad d.l. j. de ver. sig. ꝛ l. quicũqꝫ. C. de ser. fugi. qꝫ etiam in materia correctoria masculinũ ꝯcipiat femininũ. Istud reprobat Alex. qꝛ in materia stricte interpretãda masculinum non cõcipit femininũ. l. j. §. itẽ querit. j. de vẽ. in pos. mit. Sed materia correctoria nedũ stricte, imo strictissime est interpretãda. l. precipimus. §. fi. C. de ap. l. sancimꝰ. C. de test. ꝛ c. cum expediat. de elec. in vj. alij nihil tãgũt. Tñ aũt aduerte, ne erẽs in terminis, qꝫ ista materia nõ est correctoria. sꝫ solũ limitatoria in aliquo casu iuris antiqui. Nõ enim induxit gallꝰ quẽlibet posthumũ alienũ posse istitui: qꝛ hoc mõ bñ corrigeret legẽ antiquaz, ꝛ sic. §. posthumo. insti. de lega. insti. de bo. pos. in prin. sꝫ solum induxit posse institui illũ nepotẽ posthumũ, qui esset futurus suus ꝛ in casum quo efficeret suus, ꝛ sic dicitur materia limitatoria, ꝛ non correctoria, vt per Bar. ꝛ doc. in l. si cõstãte. in pri
60 in ix. q. prime qstiõis prin. ff. sol. ma. † Sꝫ in limitatorijs qꝫ licita est extensio. c. cũ dilecta. §. nos igitur, ꝛ ibi ad hoc no. Abb. de cõfir. vti. vel inuti. c. ad audientiã. ꝛ ibi Abb. in j. not. ad hoc no. de cle. nõ resid. ꝛ c. post trãslationem. §. quãquaz ꝛ ibi Bal. ad hoc not. de renun. Et quod ista materia sit limitatoria ꝛ non correctoria, tenet ipsemet Alexan. sibi contrarius: sed ad aliud propositum, ꝛ Aret. hic. vbi per hoc reprehẽdit Bart. in v. opp. dũ respondet. ad l. fi. C. de posthu. here. institu. vbi fm eum Bar. vult quod prouisio Galli sit correctoria. in hoc euz reprobat Are. qꝛ imo est materia limitatoria. ¶ Tñ tu aduerte qꝫ Bar. nõ dicit qꝫ puisio galli sit correctoria sed bñ dicit qꝫ est cõtra ius cõmune: hoc est contra illud, qd disponebat lex. xij. tabu. que nolebat posthumũ alienum posse institui per hoc quod prouisio galli sit cõtra ius antiquũ nõ dicit Bart. qd illud corrigat prout intelligit Are. sed bene limitat. ¶ Itez in quantũ. Alex. facit istud fundamẽtũ qꝫ in materia stricte inter
b pretãda masculinũ non cõcipit[b] femininũ. adde pro eo bñ face
61 re † quod in exheredatione masculinũ nõ cõcipit femininũ. gl. est in l. si ita facta. j. tit. j. quã Rap. cu. ibi ad hoc no. ꝛ ibidem Io. de Imo. põderat illa gl. qd i odiosis masculinũ nõ cõcipit femininũ. distinguẽdo postea, vt ibi per eũ. Istud assumptum Alex. est nimis generale, ꝛ multipliciter potest cõfundi quia etiã in materia penali, ꝛ sic odiosa. qñ odiũ est rõnabile masculinũ cõcipit femininũ. tex. est in l. si quis id qꝫ. in prin. in ver. sed ꝛ vtrũqꝫ sexũ. vbi plene dixi. ff. de iur. om. iud. Similiter in statutis, in qbꝰ dꝫ fieri stricta interptatio: tñ masculinũ cõcipit femininũ. Similiter in rescriptis. Et similiter in puilegijs pro
62 vt ista oĩa lata posui in d.l. si quis id quod. † Bñ verum est, qꝫ in correctorijs de stricta significatione vocabuli ad latã concurrente idẽtitate ratiõis licita est extẽsio gl. in cle. j. in verbo eligat. ꝛ ibi Can. de cle. gl. in aut. vt hi q ob. in pnci. in verb. ad curationẽ. ibi Ang. ad hoc no. Dixi in aut. quas actiões. C. de sacros. eccl. ¶ Capio gl. fi. in verb. in decẽ mẽsibꝰ. pximis quaz diuide in tres partes prout in effectu format tres questiones scda ibi, ꝛ dies mortis. tertia ꝛ vltia est ibi, sed qs, si post duos
63 dies. ¶ In pma parte gl. habes † qd si ex vxore nascat posthumꝰ post decẽ mẽses ꝛ duos dies qꝫ dr legitimꝰ partꝰ. idẽ tꝫ gl. in §. mulier. in verb. pfecto. i aut. de resti. ꝛ ea q parit. Et sequit Bar. hic ꝛ bñ facit tex. in d. §. mulier. in ver. xj. mense perfecto a contrario sensu. Contrariuz quod natus post. x. menses non dicatur legitimus sentit gl. in l. septimo mẽse. ff. de stat. ho. ꝛ bñ facit tex. in l. intestato. §. fi. j. de suis ꝛ legi. vbi natus post decez menses non censetur esse legitimus Et ita tenẽt Bal. Nico. de neap. ꝛ Io. de Imo. ꝛ Alex. hic. Nec obst. text. in d. §. mulier. in verb. xj. mense pfecto. qꝛ nõ dꝫ sumi illud argumentũ a contrario sensu propter tex. in d.l. intestato. §. fi. licet posses ad illum tex. rñdere, qꝫ natus post decẽ menses nõ dicatur legitimꝰ est verum qñ nascit post multos dies. secꝰ si per duos dies quia parta sunt aliquid fieri i tpe, vel paulo post, vt est gl. reputata sing. in l. põponius. §. rati. de procu. ꝛ in l. ij. in princ. C. de iura. calum. De quo vltimo alias plene dixi. in l. ita demum. C. de
64 procu. † Item inquantum Bartol. dicit, omnes concordare, qꝫ triplex sit tempus perfectum partus. s. vij. mensium. ix. ꝛ x. ꝛ sic pondera qd non idẽ de octauo mẽse super quo de multiplici tẽpore partus vide, late Aulum gellium in tertio noctium atticarũ in capite. xvj. vbi varios authores refert ẽt philosophos ꝛ medicos vltra Hippocratẽ ꝛ Aristotelẽ, ꝛ ibi pcipue
65 per eũ de octimestri partu, ꝛ xj. xij. mẽsiũ. ¶ † In secũda parte gl. an dies termini computetur i termino, dixi in l. j. vbi Bar. ꝛ alij ponunt. ff. si quis cau. ¶ In tertia parte gl. dic, qꝫ qñ testa-

tor cõprehendit terminũ, qui naturaliter solet euenire, puta si
posthumꝰ nascat̃ .i. x. mẽses tps. x. mẽsiũ est naturale ad ptũ. si
postea post. x. menses .i. duos dies quasi supernaturalr̃ nascat
habebit̃ pro istituto ⁊ nõ p preterito. secus si testator exprimẽ
ret tempus post mortẽ ⁊ nasceret̃ in vita. l. cõmodissime. š. eo.
66 ¶ †Extra gl. qrit Bar. qd si mulier .i. paucos dies post mor-
tem primi mariti accepit scd̃m maritũ ⁊ .i. ix. aut. x. mẽsem pe-
perit cuiꝰ iudicabit̃ filiꝰ. Bar. refert quatuor opi. prima quo-
rundã q̃ tenẽt aduertẽdũ in cuiꝰ domo natꝰ sit filius istãtenet
Bal. in l. si mr̃e. C. de suis ⁊ leg. sed eã reprobat Are. hic. ⁊ bñ.
¶ Scd̃a fuit opin. q̃ standũ sit dicto matris. Istam reprobat
Bar. ⁊ bene qr mater posset decipi, vt iuribus per eũ allega-
tis. Adde qd̃ fortius decidit Bar. post Dy. ⁊ Jac. But. in d.
l. filiuz. š. de his q̃ sunt sui vel alie. iur. vbi dt qd̃ quedã regina
cõcepit filiũ ex quodã milite q̃ putabat̃ filius regis primoge-
nitus, ⁊ ita successit in regno. Mater veniẽs ad mortẽ dixit fi-
lio. Tu bene es filius meus, sz nõ regis, ⁊ sic ipẽ credidit dicto
matris ⁊ renũtiauit regno. dicũt ibi doc. Hoc ego nõ fecissem
qr nõ debuit credere dicto matris, ⁊ sequit̃ Abb. in c. p tuas.
in iiij. no. p illũ tex. de proba. ⁊ in c. transmisse. in vlti. no. per illũ
67 tex. qui fil. sint leg. vbi ampliat† q̃ non solũ non debebat credi
dicto matris. imo nec dicto amborũ parentũ ⁊ sic patris ⁊ ma
tris, qñ est in quasi possessione filiatiõis. ⁊ idem Abb. vbi hoc
mirabiliter limitat. de pen. ⁊ remis. in c. officij. ¶ Tertia fuit
opi. Jac. de Bel. qui disputauit istam. q. ⁊ posuit disputatio-
nem suam. in l. j. de bo. pos. fm tab. alias est in l. j. C. quorũ bo-
norum. ⁊ incipit illa disputatio Berta contraxit matrimoniũ
vt primo inspiciat̃, cui assimilet̃ iste filiꝰ an primo an scd̃o ma-
68 rito. Istud reprobat Bar. ⁊ bene† qr ex cogitatione mulieris
tpe cõceptiõis partus assimilat̃ alteri de quo cogitabat etiaz
si cogitaret de animali bruto. gl. est no. in l. queret aliqs. in glo.
fi. de ver. sig. ⁊ glo. in l. nõ sunt liberi. š. de statu ho. ¶ Adde qd̃
69 alibi dicit Jac. But. in l. fi. C. de carb. edi. † q̃ filij q̃ assimilant̃
marito nõ sunt legitimi. Ratio qr quãdo mulier adulterat̃ p-
pter timorem viri habet semper cor ad maritũ ⁊ ex illa imagi-
natione generat similẽ marito ⁊ refert quã quidã suus amicꝰ
70 ⁊ magnꝰ medicꝰ ita sibi dicebat. ¶ Itẽ adde† qd̃ refert diuus
Hieronymus in questionibus super Genesiz scriptũ fuisse in
libris Hypocratis medici quod quedã mulier suspiciõe adul
terij fuerat puniẽda cum pulcherrimũ peperisset vtriqz parẽ-
ti ⁊ toti generi dissimilez nisi memoratus medicus dissoluisset
questionẽ mouẽs querere ne forte talis pictura esset in cubicu
lo qua inuẽta mulier a suspiciõe liberata est. Itẽ Quintilianꝰ
matronã accusatã de adulterio q̃ Ethiopẽ peperisset ex ima-
gine conspecta in cubiculo hoc accidisse argumẽtatꝰ eã defen
dit. Nec mirũ similẽ ĩspecte imagini sobolẽ fieri in extremo vo
luptatis cum hoc ipsum in equorũ gregibus apud Hispanos
71 fieri dicat Hieronymus. †⁊ refert Augusti. in libro. x. de ciui-
tate Dei. vbi etiam August. refert illud qd̃ legit Gene. xxx. ca.
Jacob. nouã nature artẽ inuenisse, vt ex vnicoloribꝰ gregibꝰ
varij coloris nascerent̃ ponẽdo virgas varij coloris in cana-
libꝰ vt tales fetꝰ ɔciperent, quales vmbras. q̃ varie erãt aspi-
cerẽt. ¶ Itẽ dñ Jac. de Bel. tenebat qd̃ in dubio nulliꝰ filius
iudicabit̃ p l. liberorũ. §. j. š. de his q̃ no. infa. ibi pter turba-
tionẽ sanguinis, vt ibi dt tex. qr generat̃ icertitudo ex quo san
guine sit genitus, ⁊ ibi gl. in specie tz. Adde qd̃ Jnũ de directo
tz Ang. in l. duo socij. de here. insti. vbi argumento illius text.
tenet qd̃ in dubio põt iudicare filiꝰ vtriusqz ⁊ sic ad vtriusque
hereditatẽ admittit̃ propter incertitudinẽ. Sz istud vltimuz
72 reprobatur per Alex. ⁊ Are. hic, †qr bene possibile est quẽ esse
seruorũ duorũ dñorũ: ⁊ ab vtroqz libertatẽ cõsequi, vt ibi, sed
impossibile est quẽ esse filiũ duorũ, ⁊ lex non fingit sup eo quod
est impossibile in genere, ⁊ natura, vt p plura exẽpla declarat
Bart. in l. si is qui pro emptore. in iij. q. prin. j. de vsucap. ⁊ in l.
eadem. de duo. re. Sed tu caue qr ẽt est impossibile quẽ esse ser-
73 uum duorũ insolidũ sicut ⁊ filiũ. ¶ †Quarta ⁊ vltima est opi-
nio Bar. qui effectualr̃ in dubijs vult standũ dicto peritorũ
⁊ sic medicorũ. ⁊ isto est tutiꝰ, ⁊ cũ opi. Bar. tenẽt Bal. Nicol.
de Neapo. ⁊ Alex. hic, ⁊ Bal. i l. septimo mẽse. de sta. ho. ¶ Ul
timo pro complemento huius principij restat vna necessaria
difficultas contra istũ tex. Nã prouisio Galli fuit adinuẽta vt
prouideret̃ rupture testamẽti, ne testm̃ rũperet̃. §. idẽ creden-
dum. in fi. ⁊ §. qd si is. ⁊ §. si eius, ⁊ p totã istã. l. ⁊ sic nepos post
humꝰ natꝰ post mortẽ patris ⁊ aui rũperet testm̃. Ideo indu-
xit gallus nepotes posthumos posse heredes istitui, ne pteri-
tione eorũ filio decedẽte, viuo testatore testamentũ rũperetur.
Sed videtur quod prouisio Galli fuerit inanis ⁊ vana ⁊ qd̃
gallus nõ debuerit timore qd̃ nepos posthumꝰ posset vnquã
rũpere testm̃ qr p mortẽ filij tacite vel expsse vniuersaliter in-
stituti decedẽtis viuo testõre testm̃ irritabat̃ cũ ex eo non pos-
se hereditas adiri. l. j. š. si. j. ti. l. nõ putauit. §. a pmo. j. de ɔtrata.
⁊ sic testm̃ erat in cã quasi caduci ex quo filius hr̃s vniuersalis
moriebat̃ ante testatorẽ. l. vnica. §. pro secundo. C. de cad. tol. ⁊
sic nepos posthumus, q̃ nascebat̃ postea post mortẽ aui ⁊ sic
eo tpe quo iam testm̃ euanuerat per mortẽ precedẽtẽ filij non
poterat illud amplius rumpere cũ iam prius esset ruptũ ⁊ q̃
nullũ est, rũpi nõ põt. l. nã ⁊ si sub cõditione. §. post defectũ. j. ti.
j. ⁊ c. ad dissoluendũ. de despon. impu. Propter hanc difficul-
ta. Bal. hic. in iij. opp. ⁊ Ang. in §. in oibus. j. eo. l. dicunt istam
l. vsqz ad §. nunc de lege Velleia. de necessitate debere intelligi
qd̃ vltra filiũ aliꝰ ẽt erat in pte istitutus ⁊ sic q̃ filius habebat
coherẽdẽ, cuius aditione poterat confirmari testm̃ ẽt subdu-
cto filio de medio p mortẽ in vita testõris. ita qd̃ per mortẽ fi-
lij, viuo testõre, contingentem testm̃ nõ irritabatur. ¶ Iste in
tellectus nullatenꝰ põt procedere p text. ineuitabilẽ. in d. §. in
omnibus. vbi si filius fuisset institutꝰ hr̃s exheredatio facta de
filio valuisset qr potuisset aditiõe hr̃dis pure instituti confir-
mari in vita filij cuius Jnũ expresse ibi dicit text. ⁊ ita etiã re-
probaui. š. in gl. in verbo posse. in ij. parte. ⁊ Bal. met. in d. §. in
omnibus. in ij. opp. perpendẽs de errore suo p illũ text. repro-
bat intellectũ quẽ hic posuit in alio coherede. ⁊ ita etiã repro-
bant Jmo. Raph. cu. ⁊ Alex. hic Jmo. ⁊ Pau. de Ca. in d. §. in
omnibus. Pau. de ca. in §. j. j. ea. l. Raph. cu. in rep. l. si filius q̃
in potestate. in ij. opp. š. eo. ¶ Unde alio scd̃o modo respõdẽt
Jmo. Raph. cu. ⁊ Alex. hic, qui in effectu negant assumptum
supra factum, ⁊ plenius dicã, quã ipsi. Unũ fm eos ratio fina-
lis prouisioni Galli nõ fuit puidere solũ eo casu quo testamẽ
tũ aptitudine posset rũpi ⁊ sic qñ alius esset institutꝰ coheres
74 cũ filio. †Sed etiã fuit prouidere eo casu quo nõ posset rũpi
testm̃: vt qñ filius vniuersaliter institutꝰ decederet viuo testa
tore. Nã gallꝰ statuit qd̃ qñcunqz nepos posset institui si testa
tor volebat habere hr̃dẽ ex testato ⁊ sic instituere nepotẽ nas-
citurũ ex filio post eius mortẽ, quo casu fuit necessaria puisio
galli propter legẽ antiquam prohibentem posthumũ alienuz
posse instit ui, ⁊ sic fm eos intẽtio pncipalis galli fuit principa
liter prouidere qd̃ nepos posthumus possit heres institui ⁊ ñ
rñdent ad iura superius allegata q̃ aperte dicũt prouisionem
Galli fuisse adinuentã ne testamẽta rũperẽtur, que rumpi nõ
poterãt ex quo per mortẽ filij vniuersaliter istituti decedẽtis
viuo testatore testm̃ irritabat̃. Ad hoc nesciũt bene respõdere
Saluo q̃ Raph. cu. dt q̃ istud scz, ne testamẽta rũpãt̃, dz itel-
ligi largo modo etiã qñ testm̃ efficiebat̃ quasi caducũ, ⁊ sic ir-
75 ritabitur qd̃ nihil est dicere. ¶ †Tu aduerte p habenda fun
damẽtali veritate q̃ qñ filius heres vniuersalis morit̃, viuo te
statore, non est verũ qd̃ testm̃ efficiebat̃ quasi caducũ in totuz
prout presupponũt Bal. Ang. ⁊ ceteri Mod. ex quo hz sub-
stitutũ vt hic, ⁊ mortuo filio, viuo testõre, vz testm̃ ⁊ post mor
tẽ testõris substitutꝰ admittitur. vt est tex. in l. si pr̃ filium. in fi.
⁊ ibi gl. j. de vulg. ⁊ pup. Nã a vulgari substõne testm̃ põt inci
pere, dato q̃ primꝰ gradꝰ sit nullus. l. iij. §. fi. vbi dixi. š. eo. late
Bar. in l. j. i prin. š. de vulg. ⁊ pup. in scd̃o effectu quarte qõnis
prin. ⁊ in terminis nostris. §. huius. l. Bar. expsse firmat in d. l.
si pr̃ filiũ in iij. opp. vbi dt qd̃ ista lex in princ. ⁊ per totã legem
in qua testator dixit, si filiꝰ, me viuo, moriet̃. substituo nepotez
nasciturũ post mortẽ meã. procedit qñ testm̃ incipit a vulgari
substitutione nepotis. ⁊ idem tz Barto. in §. j. j. ead. l. vbi no. ex
illo tex. fz tertiũ modũ gl. q̃ filio instituto decedente in vita te
statoris substitutio vulgaris hz locũ ⁊ sic testm̃ bene efficitur
quasi caducum respectu filij vniuersaliter instituti ex quo mo
rit̃ viuo testatore ⁊ sic institutio filij bene tunc efficit̃ quasi ca-
duca. d. l. vnica. §. pro secundo. C. de cad. tol. tñ testamẽtũ valet
⁊ tenet quo ad substitutũ. tex. est in illo. §. pro secundo ⁊ tũc te
stamentũ incipit a substõne vulgari ⁊ sic a scd̃o gradu. ista sol.
vt̃ plana ⁊ clara. ¶ Sed caue tu, puecte, quod tex. in d. l. si pa-
ter filiũ. in fi. expsse ad literã loquit̃ qñ posthumꝰ substitutꝰ na
tus est viuo testatore ⁊ sic testm̃ potuit icipere a substõne vul
gari, sz in lege nostra nepos posthumus substitutꝰ nõ erat na
tus viuo testatore: sz nasciturꝰ post eiꝰ mortẽ ⁊ sic tpe mortis
testatoris adhuc erat i vtero matris ⁊ sic nõ poterat adiri hr̃
ditas anteq̃ nasceret̃. l. antiqui. in prin. š. si pars hr̃. peta. licet
posset peti possessio nomine vẽtris aut carboniana que nullũ
76 ius tribuit toti ti. ff. ⁊ C. de carbo. edict. †Ratio qr posset non
nasci vel nasci abortiuꝰ. l. vxoris aborti. C. de posth. her. insti. ⁊
sic interim videbat̃ esse destitutũ testm̃ ⁊ sic esse quasi caducuz
⁊ forte quod istud cõsiderarũt Bal. Ang. Moder. supra rela
ti, sz nõ exprimant, qr nõ fuerũt ita supini q̃ ignorarent mor-
tuo filio herede vniuersali viuo testatore testamentũ posse in
cipere a substitutione vulgari qñ talis substitutꝰ esset in rerũ
natura tẽpore mortis testatoris, qd̃ nõ est hic. ⁊ vltra. d. l. si pa
ter filium omnes leges que dicũt testm̃ potest incipere a scd̃o

gradu ⁊ sic a substitu. vul. loquit. qñ substitut⁹ est nat⁹, ⁊ sic est in rerū natura tpe mortis testatoris. ita loquit. l. iii. §. fi. ff. eo. l. thais. §. splēdoſor⁹. q est. §. pe. ff. fideic. lib. ⁊ d. l. unica. §. p scdo. C. de cad. tol. ¶ Et p hūc modū ꝓt tolli alia difficultas ꝙ̄ mouit. ff. cōem opi. gl. ⁊ doc. ⁊ posui. ff. in gl. in ver. posse. i ij. parte, vbi dixi. ꝙ̄ in hac. l. testm̄ valeat saltez de equitate ꝓtoria dato ꝙ̄ filius nō sit institut⁹ nec tacite nec erp̄sse. sz omnino ꝓteritus ex quo talis filius mortuus est viuo testatore ⁊ erant substituti ne potes posthumi ⁊ sic veniētes ab intestato. per l. posthumus.

97 ver. idē ⁊ circa. §. titu. j. ¶ Mā potes dicere, qđ ille ter. loquat qñ veniētes ab intestato sunt in rerū natura ⁊ sic iō nati. sec⁹ qñ in futurū sunt nascituri. vt §. idē credēdū. ⁊ §. etiā si parēte. j. ea. l. qz possent nō nasci, vel nasci abortini, vt ꝓdixi. ⁊ sic ille ter. in ver. idē ⁊ circa. cū sit ero bitās. ꝓcedit in casu certo qñ veniētes ab intestato iā sunt nati nō aūt in casu futuro. ⁊ sic dubio: tū nō reperio istud vltimū ab aliquo tactū nec etiā id qđ pri-

78 me dixi. nō relinquo sup vtroq; cogitandū. ¶ Est bñ verū qđ qñ nepos posthum⁹ substitut⁹ existēs in vtero mris tpe mortis testatoris nō possit tūc esse hr̄s: ⁊ sic isto medio tpe anteq̄ nascat testm̄ in totū reddat quasi caducū: tū si postea nascat ⁊ eius noie adeat hr̄ditas. cōfirmabit vt ex retro testm̄: qz fingit vsq; retro fuisse heres. l. heres quādoq;. ff. de acqui. hered. Hic alias sequatur absurdū quod testator decedat ꝓ parte tē-poris teitatus ⁊ ꝓ parte intestatus. ꝙ̄tra l. ius nostrū nō patitur. ff. de reg. iur. ⁊ hoc modo sustinebitur testamentum. ⁊ incipiet tūc a substitutiōe vulgari. ⁊ hoc modo habes bene enucleatā hāc difficultatē. ¶ Sz etiā ista sol. nō euacuat difficultatem. nec eam ex toto eneruat, quia solum procedit quando nepos posthum⁹ fuit substitutus qđ tunc testū nō est omnino quasi caducū ꝓ morte filij hr̄dis vniuersalis cōtingētē i vita testōris: qz tūc bñ pōt incipere testm̄ a substitutiōe vulgari ⁊ sic isto mō testm̄ valebit, ⁊ tenebit. Sz qñ nepos posthum⁹ esset ꝓteritus ⁊ nō substitut⁹: tūc ꝓprie obstat difficultas supra mota qūo pe⁹ eius natiuitatē posset rūpi testamentū qđ iaz erat irritatū, ⁊ effectū quasi caducū ꝓ morte filij hr̄dis vniuersalis cōtingentē in vita testatoris. Hec tūc pōt dici. ꝙ̄ testamētu valeat qz incipit a substitutione vulgari: cū nepos posthumus nō esset substitut⁹ sz ꝓterit⁹: ⁊ tū gallus voluit prouidere ne testm̄ posset rūpi ꝓ natiuitatē nepotis posthumi ꝓteriti. Sz hoc euenire nō poterat siue nascat siue nō nascatur posthum⁹ qz amplius rūpi nō pōt illud qđ iam erat irritatum, ⁊ effectū quasi caducū. ¶ Unde ad tollēdū radicit⁹ difficultatē supra motā dico, ꝙ̄ ista ler. ff. necessitate debet itelligi qñ datus fuit substitut⁹ vel ali⁹ hr̄s successur⁹ simul cū nepote posthumo. nō qđē pure sed post mortē filij ⁊ sic si filius viuo testatore moriat. ⁊ istud habuit ꝓ cōstanti Bal. ⁊ isto mō oia fuit plana. Mā tūc nō obstat. §. in omnibus. j. ea. l. q confundit intellectū Bal. ⁊ Aug. itelligentiū ter. de alio hr̄de pure dato. Istud nullatenus pōt ꝓcedere p illū tex. vt ff. deduri. Et intelligēdo ꝓout ego intelligo ille ter. conco:dat cū intellectu, quē ego trado qđ filius post mortē suā frustra exhr̄dabit. vt ibi dicit litera cū hic substitut⁹ vel ali⁹ heres dat⁹ post mortē filij nō possit i vita filij exhr̄dati adire hr̄ditatē, ⁊ sic talis exheredatio ñ fuit cōfirmabilis in vita filij ⁊ cōsequēter fuit nulla. l. fi ita. §. h. ff. ⁊ Jtē isto mō intelligēdo si nepos posthumus fuisset ꝓteritus. potuisset nascendo rūpere testamētū: qz tunc per mortē filij heredis vniuersalis cōtingētē in vita testatoris testamētū nō fuisset irritatū. nec ex toto effectū quasi caducum, cū tūc esset locus substituto. vel alij heredi existēti in rerū natura a quo bñ pōt testm̄ incipere, vt iuribus supra allegatis. Jto modo intelligendo sane prouisionem Balli tollitur plane ⁊ plene difficultas supra mota, ⁊ hanc puto esse veritatem

1 ¶ Conditiones apposite per legem important formam ne cessariam quando sunt extrinsece.
3 Etiā legislator reprehenditur de superfluitate verborum. ⁊ c.
4 Aduocat⁹ nimis ꝓbosus pōt ꝓpter hoc ꝓuari aduocatiōe.
5 Dispositio testatoris simpliciter facta intelligitur facta co ca su quo de iure potest.
6 Quando dispositio non potest in esse ꝓduci nisi sub certo modo vel sub certa conditione, si fiat simpliciter censetur fieri sub illo modo ⁊ sub illa conditione, qua fieri potest.
7 Illud dicitur fieri simpliciter quando fit conditionaliter. ⁊ cōditio meit de natura actus.
8 Substi. vulg potest fieri verbis mere directis.
9 Hec verba Titium instituo, ⁊ Sempronium substituo, inducunt substitutionem vulgarē tātum ⁊ non fideicommissariā.
10 Si testator instituat filium ⁊ nepotem iam natum intelligitur eos instituere ordine successiuo. ⁊ 12.
11 Quādo copula ⁊ ponitur inter psonas inter quas cadit ordo charitatis ⁊ affectionis vni per pu⁹ ⁊ alteri per posterius tū copula non fungitur officio nature siue. ⁊ nu. 13.
14 Testator non habet necesse instituere simul in eodem ordine ⁊ gradu filium ⁊ nepotem.
15 Proprie copule nature ⁊, est equaliter copulare ⁊ simul ⁊ semel vocare.
16 Si testator instituat filium ⁊ nepotez in vna oratione. vna determinatio respiciens duo debet illa equaliter determinare.
17 Legatum factum a patre filie non censetur factum in causa necessariam dotis.
18 In vltimis voluntatibus quo ad acquisitionem nō attendimus tēpus condita testamenti: secus tamen in contractibus.
19 Licet nepos acquirat in totum patri effectum, ⁊ commodum hereditatis, tamen remanet heres nomine.
20 Quādo plures persone copulātur inter quas cadit ordo charitatis ⁊ affectiōis ⁊ cōcurrit necessitas saltē causatiua institutēdi: intelliguñ vocati non simul sed ordine successiuo ⁊ etiā si nō cōcurrat necessitas ex parte testatoris instituēdi, ⁊ dum tamen concurrat ordo charitatis ⁊ affectionis. nn. 21. ⁊ 22.
23 Alternatiua ex presumpta voluntate testatoris resoluitur in coniunctam econtra ex presumpta charitate ⁊ affectione coniuncta resoluitur in disiunctam.
24 Effectio testatoris colligitur ex serie ipsius testamenti.
25 Qñ plures psone sunt copulatiue nominate, sz vocate sub termino vniuersali puta familie admittuntur ordine successiuo.
26 Si testator instituat fratrem ⁊ eius liberos: liberi quia vocati sub nomine collectiuo censentur vocati ordine successiuo.
27 Si quis recipiat emphyteusim ꝓ se ⁊ alijs de domo ipse ꝓfertur alijs donec vixerit ⁊ post eum alij ordine successiuo, qui sunt proximiores.
28 Affinctio nō est testatoris si testator relinquat cognatis vel familie alterius veniēt oēs equaliter, ⁊ non ordine successiuo.
29 Viuens non potest habere heredem.
30 Quando plures persone inter quas cadit ordo charitatis ⁊ affectionis vocantur per dictionem cum, admittuntur simul non attento ordine charitatis.
31 Dictio heredes. exponitur ꝓ filijs.
32 Dictio cū. inducit maiorē cōiunctionē verbalē quā copula ⁊,
35 Quando dictio cum ponitur inter ea quorum vnum non potest accedere alteri: tunc non est differentia inter. ⁊, ⁊ cum.
34 Quando pater ⁊ filius sunt persone extranee penitus testatori. tunc intelligūtur simul vocati nō autem ordine successiuo.
35 De natura copule, ⁊ est copulare eque principaliter. ⁊ 36.
37 Peruersio ordinis in institutione nil facit ad factum sed debet attendi ordo necessitatis.
38 Viuentis nulla est hereditas.
39 An in contractibus pater acquirēs ꝓ se, filijs, ⁊ nepotibus intelligatur acquirere simul, an ordine successiuo.
40 An in nouo feudo acqsito ꝓ patre ⁊ liberis vel in donatiōe facta patris filijs, filij simul admittātur an ordine successiuo.
41 In contractibus pater censetur acquirere ordine successiuo.
42 In his que nō trāseūt nisi ad filios, ⁊ nō ad extraneos hr̄des pater censetur acquirere filijs vt filijs non aūt vt heredibus.
43 Per generalem renuntiationē nūquā veniunt feuda nisi specialis fit de eis facta mentio.
44 Et bona emphyteutica ⁊ feuda non censentur hereditaria.
45 Non solū quando quis acquisiuit ꝓ se ⁊ filijs feudū, sz et qñ ꝓ se ⁊ heredibus admittantur ꝓ equalibus portionibus.
46 Si statutum concedit priuilegium aliquod patri ⁊ filijs an viuo patre filij gaudebunt.
47 Hereditas vel dominū non potest esse penes duos in solidū.
48 Intellectus. l. j. C. de priui. eo. qui in sac. pal. milit.
49 Pater patrono alicuius ecclie existente, ⁊ viuente filij eius possunt presentare.
50 Si priuilegium legitimandi sit concessum patri, ⁊ filijs ⁊ nepotibus filij possunt viuo patre legitimare.
51 In libello videtur intentata actio que ex verbis narratiuis colligi potest.
52 Si in eodem volumine reperiuntur statuta contraria seruandum est illud quod iustius, ⁊ equius.
53 Quando sunt duo statuta contraria ⁊ vtrunq; speciale attenditur quod est magis fauorabile.
54 Quando sunt due dispositiones speciales illa dicitur specialior ⁊ preferenda in qua militat maior fauor dispositionis.
55 Maior pars censet q̄ est iustior ⁊ maiori rōne ⁊ equitate mitt.

§. Quidā recte. Iste. §. vsq; ad §. instituēs fin. Bart. hz tres partes. In prima ponit reprehēsio Sceuole ꝙ̄ Ballum de superfluitate. In secda ⁊ sic. §. idē credēdū ponit reprehēsio sceuole de insufficiētia circa numerū psonarū. In tertia q̄ est in §. ⁊ qđ si tantum, ponit reprehēsio de insufficiētia circa casus. ⁊ licet Bart. dicat q̄ iste

q̄ iste.§.non potest summari,q2 non ponūtur verba testamēti
clare. ¶ Tu tū summa sic,īstitutio nepotis posthumi simpli-
citer facta itelligit de nepote nascēte post mortē filij,& sic i ca-
su puisio p Gallū.h.d. ¶ Anteq̄ vlterius pgrediar. q̄ro pro
intellectu litere,q̄ erat dubitatio huius tex. Dic q2 gallus vi-
debat tradidisse formā,vñ si nō apponeret testator ṽba mor-
tis filij tāq̄ forma non seruata videbat act⁹ nō valere.l.cū hi.
§.si pretor.vbi dixi.s.de trans.etiā si sit fauorabilis puta liber-
tatis omissio forme eū vitiat.l.q Rome.§.flaui⁹.j.de verb.ob.
s3 ad hoc Sceuola tacite rñdet i hoc tex.q̄ gall⁹ nō voluit po
nere formā necessariā:s3 bene voluit ponere casum in quo isti-
tutio nepotes posthumi pūctualiter poterat valere. Si ergo
omittat mētio mortis & fiat simpliciter valebit testamentū ac
si esset facta in casu q cōcipit ex verbis galli. Hoc mō Sceuo-
la non repħēdit gallū de supfluitate,vt dicūt gl. Bar.& cōiter
doc.s3 potius declarat Galluz prout tenent Jmo. Rap.cu.&
Pau.de ca.hic.q2 nō fuit reprehēdēdus gallus,si oia specifi-
cauit.l.stipulatiōes cōmodissimū de ver.obl.& l. testamētū nō
iō.C.de testam. ¶ Et ppterea Bar. j.in discursu prime q̄stio-
nis gl.vr velle qd Gall⁹ nō induxerit formā,sed solū potētiaz
q̄ nepotes posthumi possent institui vnde postq̄ induxit po-
tētiā & facultatē postea in modo instituēdi,& sic ipso actu,non
sunt necessaria tot ṽba. ¶ Sed aduerte qd imo gall⁹ appo-
nat necessariā formā potest fortiter probari quia induxit sub
q̄bus cōditionibus possit institui posthumus alienus: sed cō
ditionis apposite per legē important formā necessariā,& nō le
uem solennitatē,vt inquit Bald.in aut. matri & auie.in fin. C.
quando mulier tutel.offi. fungi potest. per text.in l.pretor.in
prin.in verbo nō sub cōditione.de colla.bo.sequunt. Alexan.&
Are.in l.ij.§.prius.j.de vul.& pupil. Ar. in c.in causis.de testi.
¶ Sed pondera quod Juriscōs.vult respondere & bene quod
qū dispositio nō pōt inesse pduci nisi certo modo,vel sub cer-
ta conditiōe si fiat simpliciter censet fieri sub illo modo,& sub
illa cōditiōe,qua fieri potest. Jta est casus peregrin⁹ hic. & sta
tim dicā in no. ¶ Vel secūdo respōde qd conditiones in pro-
uisione galli nō ponūtur precise sed solū causatiue ppter ver-
bū posse,vbi dixit.& tenui qd verbū posse,ibi stat proprie quia
gallus solū induxit pot ētiā & facultatem & sic nō sit necessaria
subauditio gl.& Bar.& aliorū ibi,dū subaudiunt ad text.posse
& necesse esse. Jsta subauditio destruit illuz textū, vt ibi tenui.
1 ¶ †Tertio modo potes respondere q̄ ɔditiones apposite p
legē important formā necessariā qū sunt conditiones extrin-
sece sed iste cōditiones q̄bus vtitur gallus sunt cōditiones ex
trinsece q̄ insunt ex natura & validitate actus dato,q̄ non ex-
2 primantur. ¶ †Contra istum.§.anteq̄ vltra vadā ego oppo-
no sic,q̄ Sceuola male arguat gallū de supfluitate ṽborūz q2
etiā ipse Sceuola,(si bū aduertis,)incidit in idē vitiū supflui
tatis faciēs mētionē q̄ nepos nascat post mortē, aui q2 sicut
nō d3 fieri mētio de morte filij put reprehēdit gall⁹:ita nec etiā
deberet fieri mētio de morte aui.& tū in isto tex. d3 fieri mētio
de morte aui. Jstud p3 in tertio,quarto & quinto modo gl.vbi
gl.nihil ponit de morte aui.& tex.de neutri⁹ morte facit mētio
nē.tū gl.Bar.& omnes doct.indifferenter in primo,& scđo mo
do gl.faciūt mentionē de morte aui.& propter hoc illi duo mo
di gl.s.primus & secundus non vident esse boni q̄uis doct.eos
sequantur. ¶ Sed caue q2 tex.refragatur dum dicit etiā si nō
exprimat de morte filij,quāuis exprimat de morte aui. Nā illa
implicatiua,etiā,sonat qd bū exprimat de morte aui. nec p hoc
Sceuola d3 cēseri superflu⁹: q2 ex quo gall⁹ induxerat nepotē
posthumū posse institui sub duabus cōditionibus faciētibus
mētionē de morte filij,& etiā de morte aui:ideo Sceuola dispo
nēs primā posse omitti videtur velle,q̄ secūda debeat appo-
ni,q2 vni⁹ exclusio alterius est inclusio. l. cū pretor. cū si.de iu-
di.c.nōne bū diximus.de p̄sum. Ratio est,q2 Gall⁹ nō dispen-
sat nisi qū nepos posthum⁹ nascitur post mortē aui,& non ali
ter,& sic nō dispēsat si nascat,in eius vita,prout etiaz declarat
Bar.in §.ille casus.j.ead.l.& dixi pluries.s.in princ.huius.l.&
hoc modo habes bene enucleatū sensum huius.§.per premis-
sa,tū nō vr clare resoluta difficultas,q2 aut vtraq3 ɔditio de-
bet posse omitti aut vtraq3 d3 apponi. ¶ No. pmo ex isto tex.
3 scđm magis cōez itellectū Gl.Bar.& aliorū,†q̄ etiā legislator
reprehēdit de supfluitate verborū. Facit.l.fi.§.in refutatorijs.
C.de appel.& l.fi.C.de preci.impe. offe. Frustra enim fit p plu-
ra qd pt fieri p pauciora,vt no.Bal.i l. fi.p illū tex.C.de adop.
Alibi dicit gl.in l.j.s.qd met.cā.gaudēt breuitate moderni, vt
4 etiam syllabam vnā nō necessariā non apponāt. ¶ †Adde q̄
aduocat⁹ nimis verbosus pōt ppter hoc priuari aduocatio-
ne gl.ex sing.in l.ex ea.in glos.j.s.de posthu.facit.l.quisquis. in
ver.nemo.cū glo.C.eo.quod no.contra aduocatos allegantes
q̄ dicūt paucissimis verbis agam:& tamē multā verbositatez
5 exercēt sm glo.in l.antiquitas.in fi.C.de vsufr. ¶ †Scđo no.
ex hoc tex.qū dispositio testatoris simpliciter fcā intelligit fa-
cta eo casu,quo de iure fieri pōt facit.l.dotis fruct⁹.§. si.cuz l.
seq.& ibi gl.expresse no.de iur.do.& l.q iure militari. de test.mi.
& l.generaliter.in prin.C.de insti.& substi. Sic etiā in cōtracti-
bus,qui cēsetur celebrari sm naturam actus.l.si stipulatus.de
vsur.l.dāni infecti q̄daz.ver.q̄ in stipulatione.j.de dam. infe.&
6 l.quoties in stipulatiōibus.j.de ver.ob. ¶ †Tertio no.diligē
ter ex hoc tex.q̄ qū dispositio nō pōt inesse pduci nisi sub cer-
to modo,vel sub certa ɔditiōe si fiat simpliciter cēset fieri sub
illo modo,& sub illa cōditione. qua fieri pōt: Vñ auus instituē
do simpliciter nepotē posthumum censet instituisse subducto
filio de medio in vita testatoris:q2 alias nō poterat tpe Galli
institui nisi dicto casu,& illo casu erat necesse institui, ne alias
rūperet testm̄.l.posthumorū.j.ti.j.Sicut in simili illud cēset es-
se factū nominatim put lex requirit,qū est factū in genere,sed
illud gen⁹ non pōt verificari nisi i vna specie.l.ij. vbi dixi.s.eo.
¶ Expeditis textua.capio gl.in ṽbo nō exprimat,quā diuide
in duas partes prin. Jn prima ponit quinq3 modos quib⁹ va
let īstitutio facta de posthumo nepote absq3 eo,q̄ testator ex-
primat de morte filij. Jn scđa format q̄stionē,quā disputat.se-
cūda ibi quid aūt si filiū. Rursus scđa pars principalis subdi-
uidit in quq3 particulas. Jn prima format qōnē & p vna par-
te allegat sex leges. Jn scđa in ɔriū allegat quatuor leges qua
rū tres vltime tendūt ad probandū non esse attendendū ordi-
nē scripture. Jn tertia opponit & soluit. Jn quarta refert opi.
quorundā. Jn q̄nta & vlt.primaz opi.approbat. secūda est ibi,
sed argumentū contra.s.de vsufr.accre.tertia ibi,item ɔ.C.de
impu.quarta ibi,sed quidā dicūt,q̄nta & vlti.est ibi, solutionez
7 primā teneas. ¶ †Ex pmo modo intelligēdi glo.iūcto tex.not.
sm Bal.Jmo.Alexā.& Are. qd illud dicit simpliciter fieri qū
fit cōditionaliter & cōditio inest de natura actus,q̄ est multū
no.ad statutū, quo cauet qd debeat positionibus simpliciter
rūderi,q̄ possit fieri rūsio cōditionalis sm naturā act⁹. idē ēt
pbatur sm tertiū modū glo.idem tenet Bal.in l.j.in prin.C.de
edil.ac.facit bū tex.in l.qui liberis. in prin. in verbo pure.& ibi
ad hoc no.Ang.Jmo.& alij.j.de vulg.& pup. ¶ Cōfirmat per
tritā regulā q2 expssio eorū que tacite insunt ex natura actus
nihil operat.l.nō recte.C.de fidei.& l.iij.cū si.j.de le.j. ¶ Jstam
decisionez reprobat idem Are.sibi contrarius. in l.j.in princi.
j.de vul.& pup.vbi dicit Bal.errare & dicere contra illum tex.
& cōtra istum & plus nō dicit nec aliter inducit. ¶ Ego etiā pu
to q̄ iste text.faciat cōtra Bal. Naz cōditio mortis filij intelli
git tacite in ista institutione,que fit sm consiliū Galli,& tū si ex
primeretur nō diceret simpliciter fieri,vt dicit tex. Jtē in con-
trariū addo facere illud qd vult idē Bald. in c. q2 propter,de
elec.vbi tenet q̄ stante predicto statuto q̄ positiōibus debeat
simpliciter rūderi nō pōt sm eū adijci cōditio.etiam,que taci-
8 te subintelligat ex cōiecturis. ¶ †Scđo not.ex isto primo mo
do glo.sm Jmo.qd substitutio vulgaris pōt fieri verbis mere
directis,sc3 hr̄s esto. Facit.l.ij.C.de her.instit.imo talia verba
sunt mere ciuilia directa sm Bar.in l.cēturio.de vulg.& pupil.
¶ Tertio not.ex eadem glo.quod verbū,instituo, ponitur p
substituo quod est no.sm Bald.& Mod.hic.idē tenet gloss.in
pn.hui⁹.l.vbi plene dixi. Ad ibi dicta me remitto. ¶ Ex quar
9 to modo no.Bar.†q̄ illa verba,Titiū instituo,& Semproniū
substituo inducunt substitutionē vulgarē tantū & nō fideicō-
missariā,est enim idē ac si dicerē:si Titi⁹ heres nō fuerit Sē-
proniū substituo.idem tenet Bart. in d.l.centurio. in ver.scđo
opponitur ad predicta.& ibi dixi.& idem Bart.in l.Lucius.in
pe.q.de vul.& pup.S3 iste tex.sm Raph.cu.nihil probat. Nā
ideo hic intelligitur vulgaris quia aliter valere non poterat.
¶ Ego forti⁹ ostēdo qd iste tex.nihil faciat,nā iō nepos post-
humus instituit,ne al's preteritus rūperet testm̄ si cōtingeret
filiū premori viuo testatore prout dixi supra in prin. huius.l.
in vltia difficultate quā moui extra gl.s3 isto iure si relinquere
tur per fideicōmissum nō tolleretur quia diceret preteritus.l.
ita tū.§.q rogat⁹.j.ad tre.ponit late Alex.in l.iter cetera.j.e.&
multomagis hodie p iura aut.sm que d3 relinqui titulo instō-
nis & non sufficeret relinqui titulo fideicōmissi vniuersalis. §.
aliud quoq3 capitulū.in aut.vt cū de ap.cogno.& authen. no-
uissima.vbi dixi.C.de inof.te.& sic habes expeditā totā pmam
10 ptē pncipalē gl. ¶ Jn ea.gl.ad fi. Habes ex gl.† q̄ si testor isti
tuit filiū,& nepotē iam natū qd intelligitur eos instituere non
simul & semel sed ordine successiuo, & sic primo filiū dū viuit &
post eius mortez,nepotem. ¶ Ex ista conclusione gloss.infero
duo correlaria. Primo,quod quādo plures psone copulātur
inter quas nō solū cadat ordo charitatis nature & affectionis
sed etiā concurrit necessitas instituēdi vel precisa vel saltē cau
satiua,ne testamentū rumpatur quod intelligūtur vocati or-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

11 dine successiuo. ¶ †Scdo correlarie infert, ꝙ qñ copula ⁊, po
nit inter psonas iter quas cadit ordo charitatis, ⁊ affectiõis
⁊ vni p prius ⁊ alteri p posteri⁹, tũc copula non fungit officio
nature sue hoc est copulat ipsas psonas equaliter put est na
tura ei⁹ facere. l. reos. §. cũ tabulis. ĵ. de duo reis. ⁊ l. j. C. si plu
res vna sen. Et de natura copule est vt oẽs psone copulate si
mul vocent. l. vnica. §. his ita. C. de ca. tol. ⁊ l. si duob⁹ in pn. de
le. j. Sz hic copulat nõ equaliter sz ordine successiuo: ergo nõ
seruat ppriã naturã. ¶ Ista cõclusio gl. est cõiter approbata,
eã tenẽt And. de Pisis ⁊ Bar. hic, ⁊ añ eos Odof. Dy. Ray.
⁊ dicit Dy. ꝙ ista gl. est singularis ĩ iure, nec hz similẽ. eã ẽt se
quũtur Alb. Bal. Ni. de Nea. Ang. Raph. cu. ⁊ Alexã. hic. Et
ista cõclusio est cõis, vt dixi: ⁊ p ea pcipue põderat iste tex. fm
qntũ modũ gl. ⁊ etiã fm se scdm: q2 nepos iam natus vr institu
tus ex necessitate causatiua ne testm alias destituat si ɔtingat
filiũ pmori viuo testatore. l. posthumorũ. ĵ. tit. j. Ergo est eadẽ
rõ, put in terminis hui⁹. §. vbi ⁊ nepos posthum⁹ ex necessita
te instituit, ne alias preterit⁹ possit rũpere testm si cõtingeret
12 filiũ mori viuo testõre. ¶ Sz tu †aduerte ꝙ gl. Bar. ⁊ do. mul
tũ equocant circa istũ. §. ⁊ qõnẽ gl. put etiã subtiliter ⁊ bñ dt
Jac. de Are. hic relatus p Bar. Nã iste. §. loquitur in nepote
posthumo, q erat posthum⁹ alienus, ⁊ nõ poterat alias istitui
nisi p puisionẽ Galli ⁊ sic pmortuo filio in vita testõris, sz qd
gl. est de nepote iaz nato q nõ phibet institui simul cum patre
vel post patrẽ ⁊ sic ĩ isto tex. instõ de necessitate intelligit ordi
ne successiuo: q2 simul ⁊ semel fieri nõ pt, sz ĩ qõne gl. ĩ nepote iã
13 nato nõ est necessitas vt nepos vocet ordine successiuo. †Jmo
põt non vocari simul ⁊ semel lz sit necessitas vt vocet, ne alias
pterit⁹ rũpat testm. ⁊ sic ĩ isto tex. copula nõ pt seruare naturã
copule put in qõne gl. ĩ qua nõ est aliqua necessitas in ordine
vocãdi simul filiũ ⁊ nepotẽ imo istd est ex volũtate lz sit neces
sitas vt vocet, ne filio pmoriẽte rũpat testm. Jtẽ non est aliqua
necessitas qd instituat in quota hereditatis sed solũ in legiti
ma, vt statim dicã: ergo apparet qd fundamẽtũ And. de Pisis
Bar. ⁊ doc. de isto tex. nihil vz q2 doc. equocant. ¶ Unde pre
eadẽ parte mouet Alex. q2 cũ testator habeat necesse institue
re filiũ ⁊ eo deficiẽte nepotẽ. l. posthumor. ĵ. ti. j. ĩ ista dispositio
ne necessaria nõ est psumẽdũ, ꝙ voluerit vti ista libertate erga
nepotẽ q2 ĩ necessitatib⁹ nemo liberalis existit. l. rẽ legatã. ĵ. de
14 adi. leg. ¶ Jstud fundamentũ Alex. est fragile vt dixi: † q2 te
stator nõ hz necesse istituere simul ĩ eodẽ ordine ⁊ gradu filiũ
⁊ nepotẽ: ergo si ita faciat istd volũtarie facit ⁊ nõ ex necessita
te put dicit. Ale. ⁊ bene. Preterea fundamẽtum Alex. posset
pcedere qñ relinqueret illud tantũ qd de necessitate debetur. j.
legitima q de necessitate relinq dz. l. parẽtibus. ⁊ l. cum queri
tur. C. de inof. test. Sz hic relinquitur aliud, q̃ illud ꝙ formali
ter debet. Filio enim vel nepoti debet legitima tm: ⁊ non quo
ta hrditatis, vt declarat Bar. in l. ex facto. magna. ĵ. de hered.
insti. No. in l. quoties. eo. tit. Et sic vides ꝙ p ista cõi opi. glo. ⁊
doc. nihil adducit quod vigeat. ¶ Cõtrariã opi. tenent Jaco.
de Are. Old. Lau. Sal. Joã. de Jmo. ⁊ Are. hic, ⁊ disputatiue
15 ista pars esset sustẽtabilis p ista pte adducit: † q2 propria natu
ra copule ⁊, est equaliter copulare simul ⁊ semel vocare, vt iuri
bus. s. proxime allegatis, ergo a propria significatione non est
recedẽdũ. l. ille aut ille. §. tũ in verbis. ⁊ l. nõ aliter. cũ vulgari
bus. ĵ. de leg. iij. Sz ad hoc facilis est respõsio qd pdicta regu
la pcedit nisi cõcurrat ordo charitatis ⁊ affectiõis naturalis
vt hic. ¶ Scdo p eadẽ opi. allegatur tex. in l. codicillis. §. insti
tuto. ĵ. de le. ij. Et dicit Sal. hic, in fi. de hoc videri ibi casuz ad
literã pro ista opi. vbi si testator instituit filiũ, ⁊ nepotes emã
cipatos. vocant pariter ⁊ eodem tpe, vt innuit ibi litera. in fin.
Et si dicat ꝙ ibi non currebat necessitas instituendi nepotes,
eo q2 erant emancipati, ⁊ sic penitus incogniti a iure ciuili. §.
emãcipatos. Justi. de here. quali. ⁊ diffe. dic qd imo de iure p
torio erant instituendi: q2 si successissent in locũ filij prius mor
tui cõtratabulassent testamẽtũ. Sz responde, qd ille tex. parũ
facit q2 ibi nõ dubitat nec decidit an eodẽ tẽpore admittãtur
nepotes cũ filio. de hoc verbuz nullum. Nec ponit ibi text. sub
qua forma verborũ fuerint instituti fili⁹ ⁊ nepotes, Sed deci
dit solũ illud ꝙ principaliter intendebat ⁊ prohibita aliena
tione, nõ censet prohibita locatio. Jstud solũ decidit ille text.
16 ergo non est ad propositũ. ¶ † Tertio facit q2 ex quo testator
instituit filiũ ⁊ nepotem in vna oratione certe vna determina
tio respiciẽs duo debet illa equaliter determinare ẽt vbi est di
uersa ratio, vt est tex. in l. iã hoc iure. vbi dixi. ĵ. de vulga. ⁊ pu.
Ad hoc respondet Alexan. quod illa regula pcedit in dispo
sitione volũtaria. Nos aũt loquimur in necessaria ⁊ est magna
limitatio ad illam regulã, sed tu caue ꝙ etiaz hic nõ est aliqua
necessitas in ordine vocandi simul filium ⁊ nepotem. Nec etiã
in istituẽdo nepotẽ vltra legitimã vt supius deduxi. ¶ Quar
to. Sal. ad idẽ põderat tex. in l. cũ in testamẽto. in prin. ibi nul
lo em casu vterqz ad hereditatem admittit. ĵ. de here. insti. Ibi
em dr ꝙ nõ cõcurrũt nepos, ⁊ fili⁹ eo q2 nepos fuit substitut⁹
filio: ⁊ sic q2 nõ cõcurrũt gradus instituto: lz ⁊ substitutorũ: er
go bñ apparet ex illo tex. ꝙ si nepos nõ fuisset substitutus fi
lio, ita qd nõ essent duo gradus sz vnus tm: q2 fuissent pariter
instituti vt in questione, nostra, ꝙ tunc simul admitterentur: sz
respõde ꝙ talis inductio est fragilis q2 venit solũ a ɔ̃rio sensu
⁊ ibi solũ dubitabat de tertio substituto nepoti an possit con
currere cuz filio. ¶ Quinto, ⁊ vltimo Are. hic adducit not. ꝙ
17 Are. in l. hmõi. §. cũ pater. de leg. j. Dũ vult Bar. † qd legatuz
factũ a patre filie nõ censet factũ in cãm necessariã dotis, facit
l. si pater pro filia, de colla. do. ergo idem in proposito in nepo
te presertim cũ sibi de necessitate causatiua solũ debeat legiti
ma ⁊ sibi relinquitur aliud, q̃ illud qd formaliter debet. Sed
(vt alij rñdẽt ⁊ bñ) ibi nõ adest talis necessitas cui si nõ sit sa
tisfactũ irritet dispositio prout est in casu nostro. ¶ Sz aduer
te q2 posset probabiliter dubitari quid in ista qõne pderit ne
poti, ꝙ intelligatur simul vocatus cũ filio, an nõ: cũ adita he
reditate statim totũ acquiratur patri, adeo ꝙ nec momẽto re
manet penes nepotẽ. l. plz. de acqui. her. ⁊ l. j. in prin. si qs a pa.
fue. ma. Jtẽ statim cũ mortuus est testõr iste nepos institutus
facit filiũ eũdemqz patrẽ esse suũ heredẽ. l. q in aliena. §. inter
dũ. ĵ. de acqui. her. ⁊ l. si filius heres. in j. rñso. s. eo. ⁊ l. filius pa
troni. de bo. lib. Rñde, vt hic in gl. ꝙ nepos posset emancipari
patre post mortez testõris ante acceptam hereditatẽ tũc ipsi
nepoti acquireret. l. a patre. ĵ. de leg. iij. Jtẽ fm Jmo. possibile
est nepotẽ fieri sui iuris etiã ante mortez aui. ⁊ sic tunc sibi ipsi
18 acquireret. † cũ in vltimis volũtatibus quo ad acquisitionem
non attẽdamus tps cõditi testamẽti. l. que legata. de regu. iur.
lz secus sit in cõtractibus, vt plene traditur in l. si fili⁹. in prin.
ĵ. de ver. obl. Tu aduerte ꝙ istud dubiũ non procederet hodie
fm iura. C. fm que in aduẽtitijs filius acqrit sibi ppietatez ⁊
patri vsumfructũ. l. fi. in prin. cũ si. C. de bo. que lib. cũ ista here
ditas censeatur aduẽtitia ex quo auus instituit simul filium ⁊
nepotẽ ⁊ sic nõ videt reliquisse cõtẽplatione filij ⁊ cõsequẽter
cẽset aduentitia seu profectitia q2 ea que nepos hz ab auo di
cunt aduẽtitia respectu pris. Jta no. tz Bar. in l. qsitũ in prin.
⁊ ibidẽ Ang. ⁊ alij sequunt. de leg. j. Bal. Ang. ⁊ alij in d. l. q in
aliena. §. interdũ gl. ibi qcqd teneat idẽ Bart. in l. dotẽ dedit p
illũ tex. de col. bo. ⁊ sic cũ ista sit hrditas aduẽtitia: respectu ne
potis in parte sua acqrit ppietatẽ. ¶ Adde forti⁹ ꝙ imo ẽt
isto casu in ista hereditate aduentitia quo ad partem nepotis
non acquiritur patri aliquis vsufru. eo q2 qñ relinquit patri ⁊
filio ita qd pater simul cuz filio hz cõsortiũ proprietatis tunc
non hz vsumf. in portione filij seu nepotis. aut. itez hereditas.
⁊ ibi Bal. ita no. C. de bo. q lib. ⁊ in specie Bal. in cõsi. clrij. qn
te partis. inci. proponit ꝙ quidã ianicula. ⁊ ita etiaz Rap. cu.
19 hic. ¶ † Jtẽ aduerte ꝙ lz etiã nepos acquireret patri in totũ
effectũ, ⁊ cõmodũ hereditatis: tñ remaneret heres noĩe. l. cũ fi
lio. vbi gl. ⁊ doc. ĵ. de leg. j. ⁊ talis existẽtia heredis noĩe multũ
operat, vt ibidẽ hr, ⁊ ꝙ instõ filij, ⁊ nepotis simul facta valeat
etiã de iure fforũ est tex. in l. si ego. ⁊ in l. ex parte. ĵ. de acq. here.
¶ Teneas cõez cõclusionẽ gl. Bar. ⁊ cõiter doc. lz articul⁹ sit
20 disputabilis ad vtrãqz partẽ, vt dixi, † ꝙ qñ plures psone co
pulant inter quas cadit ordo charitatis, ⁊ affectionis ⁊ con
currit necessitas saltẽ causatiua instituẽdi: tũc intelligunt vo
cati nõ simul sz ordine successiuo: ⁊ fm Bar. dr ordinata chari
tas qñ sic successiue ab intestato successuri erãt vt hic ⁊ in hoc
scribẽ. nihil addũt. Tu adde bñ facere ꝙ no. Bal. in l. j. C. de se
cun. nup. p illũ tex. in verb. gradibus. vbi no. qd qñ lex vel sta
tutum defert aliqd ius existẽtibus in diuersis gradib⁹ intelli
gitur deferre fm ordine graduũ ab intestato. ¶ Ex isto dicto
Bal. insero pulchrã limitationẽ ad predictã cõem cõclusionẽ
21 qd necessario † intelligi debeat de nepote ex illo filio vñ nõ pro
cederet in nepote ex alio filio premortuo q2 cũ ĩ loc⁹ pris mor
tui subintret equaliter succedat ab intestato cũ patruo. ĵ. cuz
filius. Just. de her. q ab inte. ⁊ no. bñ istã limitationẽ ad quã ne
mo aduertit. ¶ Et p ista limitatione adde bñ illud qd decidit
Bal. in d. l. j. C. de sec. nup. vbi determinet ꝙ si statutum dispo
nat ꝙ filia dotata nõ succedat existẽtibus filijs masculis aut
nepotibus ꝙ si decessit pater relicta filia dotata ⁊ relicto filio
masculo viuẽte, ⁊ relictis nepotib⁹ masculis ex alio filio pmor
tuo, ꝙ illud qd nõ capit filia femina nõ applicat soli filio: sz ẽt
nepotibus qui ingrediũtur locũ filij premortui. cuius gradus
nõ rumpit seu representatur. d. §. cũ filius. Jta etiã tenet idem
Bal, in l. in quibus. in j. q. eo. ti. ¶ Amplia tunc istã cõem con
clusionẽ quinqz modis ex dictis Bar. ⁊ postea eã limita qnqz
modis quib⁹ expeditis erit presens materia ordinate ⁊ perfe
22 cte absoluta. ¶ † Primo no. amplia scdm Barro. vt procedat
etiam

etiã qñ plures ꝑsone copulatiue vocant̃ inter quas bñ cadit
ordo charitatis.⁊ affectiõis,ſ; nõ ↄcurrit necessitas institue-
di ex parte testõris,puta si testõr dicat. instituo fratrẽ meũ.⁊
eius filiũ:nã testõr nõ tenet̃ fratrẽ instituere.l.frẽs.vbi dixi.C.
de inof.test.vel si testõr dicat,instituo filiũ meũ naturalez tm̃ ⁊
nepotẽ ex eo filr naturalẽ.Nã filius naturalis tm̃,nõ põt veni
re ↄ testm̃ patris.ideo nõ hʒ ius cõtratabulãdi,nec ius dicen
di nullũ:vt est gl.sing.in l.j.in princ.in verb. naturales.de con-
tratab.quã gl.reputat ad hoc sing.Bald.q nihil ignorauit in
c.innotuit.de elec.⁊ in.c.j.de constitu.⁊ in l.j.C.quo.bono.facit
tex.in l.fi.⁊ ibi ad hoc no.Bal.C.de natu.lib. ista causa adhuc
23 tʒ Bar.qđ ordine successiuo admittant̃.†Mouet̃,qr sicut al-
ternatiua ex presumpta voluntate testatoris resoluit̃ in cõiũ-
ctã.l.generaliter.in priñ.C.de insti.⁊ substi.⁊ l.lucius vltima.ꝟ.
24 de her.insti.†Ita ex presumpta charitate.⁊ affectione testato
a ris cõiuncta[a] resoluitur in disiunctam.⁊ in hoc Bar.est solus.
¶Contrarium tenẽt indifferẽter Bal.⁊ alij oẽs hic,⁊ Bald.
in l.si qs heres institutus.§.fi.de acq.here. ⁊ in l.si mulier cum
liberis.in prin.de vsufr.accre.⁊ in l.fi.ad fi.⁊ ibi Sal. C. de im-
pu.⁊ alijs substi.⁊ dicit Alex.qđ in hoc cõtra Bar.sepe cõsu-
luit.⁊ ita tenet in cõsi.xxij.tertij vol.inci.visis,ac platis verbis
testamenti,vbi dicit:ꝙ ista est vera ⁊ magis cõis ⁊ approba-
ta cõclusio.⁊ qđ ita sepenumero ↄsuluit ⁊ legẽdo tenuit.⁊ illđ
cõsiliũ Alex.est errore duplicatũ.cõsi.xiij.quarti vol.⁊ vide ẽt
in cõsi.seq.qđ est Jo.Baptiste.de san.seue. Idẽ tenuit in cõsil.
xliiij.quinti vol.incip.ex narratis in themate.⁊ in consil.cxxix.
quinti vol.inci.ꝑspectis his q̃ i themate suprascripto narrat̃,
vbi etiã dicit ꝙ ita cõiter tenet̃ ⁊ ꝙ cõis opi.est ↄtra Bar.ita
etiã tʒ Mathesi.in no.clvij.inci.nota,ꝙ si ascẽdens.Nam oẽs
cẽsent̃ simul vocati ex propria natura copule. ⁊ sic de ꝓprieta
te sermonis.l.vnica.§.his ita.C.de cad.tollen. Cõtra Bar.ad
ducunt̃ duo text.iuris cano.tex.in c.Ray.de testa.vbi fuit fa-
cta substõ de filia,⁊ sobole quã gestabat in vtero, ⁊ tñ filia ⁊ fi
lij postea nati simul fuerũt admissi.Ad idẽ tex.in c.Ray.eo.ti.
vbi testõr reliquit patruo ⁊ filijs,⁊ tñ simul admittunt̃: ⁊ in di
ctis iuribus iudices cõdẽnarũt ad restitutionẽ non solum fi-
lie ⁊ patruo,sed etiã eorũ filijs,⁊ papa approbauit talẽ sentẽ-
tiam iudicum,vt patet ex fine.d.c.Ray.¶Tñ tu aduerte qđ
illi tex.non veniunt ad decidendũ hoc: sed solum ad deciden-
dum de detractiõe quartarũ.s.legitime ⁊ treb.¶Ad. d.l.gña
liter.in qua se fundat Bar.rñdet.Alex.ꝙ illa lex ꝓcedit etiam
in extraneo,vt ibi dicit tex.in fi.priñ.ergo nõ facit pro Bart.q
fatetur qđ vbi est institut⁹ extraneus ⁊ eius filijs ꝙ nõ viden-
tur vocati ordine successiuo vt statiʒ dicã in.iij.limi.¶Sed tu
dic qđ affectio colligit̃ ex serie ipsi⁹ testamenti.Propterea fm
Alex.dato qđ ibi disiũcta resoluatur in cõiunctaʒ: illud est ex
presumpta voluntate testatoris,prout illam conditionez si si-
ne liberis decesserit,per quẽ apparet qđ etiã voluit fauere li-
beris extranei instituti.⁊ facit vt alie ↄditiões stent copulati
ue.ergo etiã in ꝓposito presumpta voluntas faciat vt vocent̃
ordine successiuo,hec dissimilia sunt fm Alex.l. iter stipulãtẽ.
§.sacram.ꝟ.de ver.ob.¶Sed aduerte Bart. voluit inducere,
ꝙ sicut disiuncta resoluit̃ in coniunctã,vt ibi ita ecõtra.cõiũ-
cta debet resolui in disiunctã propter affectionez ⁊ charitatẽ
testatoris:quo casu in disiuncta attẽdit̃ ordo.l.cũ pater.§.pe.
de leg.ij.⁊ dicã in seq.amplia.¶Scđo amplia,ꝙ ista cõis con
clusio clarius procedit,qñ fili⁹ ⁊ nepos vocant̃ ꝟbis alterna-
tiuis,tunc planũ est ꝙ intelligũtur vocati ordine successiuo.
per tex.i l.cũ pater.§.pe.ꝟ.de leg. ij. Itẽ alternatiua posita in-
ter ꝑsonas inter quas cadit ordo charitatis semper intelligit̃
ordine successiuo:fm Bal.in l.caius.so.ma.⁊ in.c.j. de eo q sibi
25 ⁊ hered.suis.¶†Tertio amplia idẽ esse qñ plures ꝑsone nõ
sunt copulatiue nominate,sʒ sunt vocate sub termino vniuer-
sali puta familie:tunc admittuntur ordine successiuo.l.peto.§.
fratre.ꝟ.de leg.iij.⁊ l.omnia.§.fi.ff.eo.tit.⁊ l.fi.C.de ver. sig.⁊ in
hoc Bar.⁊ oẽs ↄcordãt.¶Adde ex hoc inferri ad practicã
26 †qđ si testator instituat fratrẽ ⁊ ei⁹ liberos,[b] qr liberi sunt vo
b cati sub noĩe collectiuo,cẽsent̃ vocati ordine successiuo,siliter
si testator instituat Titiũ heredẽ ⁊ post mortẽ suã substituat
eius liberos,tales liberi iter se intelligunt̃ vocati ordine suc-
cessiuo,vt primo filij,secũdo nepotes,tertio ꝓnepotes admit
tãtur,ex quo sunt vocati sub noĩe collectiuo liberi,⁊ ita tenẽt
Raph.cu.Alex.⁊ Are.hic. Bart.in l.si cognatis. de reb.dub.
Pe.de Anch.⁊ Imo.in l.indicante.de testa.Ang.in cons. xx-
xviij.qđ incipit quidam Jo.⁊ in consi.seq.incip.cum institutio
fit de his,⁊ refert Alexã.hic ꝙ ita alias in questione de facto
cõsuluit,⁊ ita consuluit in consi.xxv.iiij.vo.incip.in causa ver-
tente inter Antonium.consi.ix.v.vo.inci.ponderatis his que
in themate narrantur.¶Adde bene facere illud quod deci-
dit Pau.de ca.in l.cum ita. §. in fideicommisso. per illum text.

27 ꝟ.de leg.ij.vbi determinat quod si aliqs recipiat emphyteu-
sim.vel feudum pro se ⁊ alijs de domo qđ ipse prefertur alijs
donec vixerit,⁊ post eum alijs postea ordine successiuo,q sunt
proximiores,licet Bal.teneat ꝙ omnes simul admittãtur ex
quo copulatiue recepit per.l.si mulieri cũ liberis.đ vsufr. accr.
secus si alternatiue,ꝑ l.cũ pater.§.pe.ꝟ.đ leg. ij. ⁊ l. hrẽdes mei.
§.cum ita.ꝟ.ad tre.sed Paul.de ca.tenet ꝙ prima pars sit ve-
rior ꝑ ea q̃ plene habent̃ hic.Sed tu aduerte lʒ oẽs ita trans-
eant ꝙ qñ testator istituit fratres,vel aliũ heredẽ.⁊ post mor
tem suã eius liberos,ꝙ tales liberi inter se intelligunt̃ vocati
ordine successiuo,primo filij,secundo nepotes,tertio ꝓnepo-
tes ex quo sunt vocati sub nomine collectiuo liberos.In ↄtriũ
vident̃ facere tex.in c.Ray.⁊ in c.Raynal.de testa.quos addu
xi.s.in prima ampliatione , vt substitutio fuit facta de filio ⁊
eius sobole vl' de matre ⁊ sobole,⁊ sic sub noĩe collectiuo , ⁊ tñ
simul equaliter oẽs admittunt̃ facit lex si qs titio. de vsuf.ac.
¶Tenẽdo tñ precedẽtem decisio.a qua non esset consulendo
aut iudicando recedẽdũ,eam limitat Bar.in d.l.si cognatis.
in fi.sub dubio forte quod est cõiunctio respectu ipsi⁹ testato
28 ris.†Secus si relinqueret̃ cognatis,vel famile alterius, tunc
oẽs equaliter admittunt̃.⁊ sequunt̃ Rap.cu.⁊ Alex.hic idem
Alex.in cõsi.clxx.secũdi vol.inci. viso ꝓcessu.facit bñ ꝙ tenet
Bar.hic in ij.q.dñ allegat.l.interdũ.i pri.de he.insti. ¶Quar
to amplia istã cõclusionẽ,vt ꝓcedat etiã si testator ↄuertat or-
dinẽ,puta qr dicat nepotẽ meũ ⁊ titiũ eius patrẽ instituo,ad-
huc attẽdit̃ necessitas,⁊ nõ ordo scripture,fʒ Bar.i iij. q. vbi
ꝟ.dicet̃.¶Quinto ⁊ vltio amplia ꝙ ista cõis opi.forti⁹ ꝓcede
ret,qñ testator institueret aliquẽ ⁊ ei⁹ filios ⁊ heredes,nã pro
pter dictionẽ,⁊ heredes,necessario intelligunt̃ post mortẽ isti
29 tuti:†qr viuẽs nõ põt habere heredẽ,fm Bart. ꝟ. in iiij.q.vbi
dicetur,⁊ sic habes quinqʒ ampliationes ad cõeʒ cõclusionẽ
gl.⁊ doc.¶Limita nũc eã quinqʒ modis. ¶Primo limita nõ
procedere,qñ testator institueret filiũ ⁊ nepotẽ ex alio filio pre
mortuo,qr cũ talis nepos subintret i locũ filij ꝑmortui admit
teretur,tũc equaliter cum filio superuiuẽte ⁊ nõ successiue fm
30 qđ.s.proxime dixi.¶†Tertio no.limita qñ plures ꝑsone in-
ter quas cadit ordo charitatis ⁊ affectiõis vocant̃ per dictio
nem cũ:tunc simul admittuntur:⁊ non attẽditur ordo chari-
tatis,eo qr dictio enim denotat quandã simultatẽ, ꝑ tex.in l.si
mulieri,cũ liberis.de vsuf.accre.facit.l.fi.C.de ipu. ⁊ alijs sub-
sti.ibi tñ est dictio simul,vel vna.⁊ cũ ista decisiõe oẽs indiffe-
rẽter tenẽt.Adde Bal.in l.vnica.§.vbi aũt.C.de cadu.tol.vbi
tenet ꝙ si testator dicat instituo,vel substituo titium cũ filijs
vel cum heredibus ꝙ propter naturã dictionis cũ simul ad-
mittuntur.allegat.l.si Titio.fm vnã lec,glos. de vsufru.accre.
31 †⁊ dictio,heredibus,exponitur ꝓ filijs per tex.in c.j.§.⁊ si cliẽ-
tulus.de alie.feu.⁊ est gl.in l.ex facto.§.fi.vbi Barto.⁊ alij.ꝟ.ad
tre.⁊ dicã.ꝟ.in v.q.Bar.¶Iteʒ adde ꝙ no.tenet Bald. in l.fi.
32 C.de suis,⁊ legi.vbi no.tenet†ꝙ dictio cũ,inducit maiorem in
ductionẽ verbalẽ cũ copula ⁊.Et propterea fm eũ si pr̃ acqui
rat feudũ pro se ⁊ filijs masculis cum feminis,tũc soli mascu-
li non admittunt̃,vbi semel ⁊ simul masculi ⁊ femine,ꝑpter di-
ctionem cũ,secus si pater acquireret feudũ pro se filijs mascu
lis ⁊ feminis,tũc femine non admitterent̃ existẽtibus mascu-
lis:qr tũc copula ⁊,nõ copulat equaliter,sed ordine successiuo
propter naturã rei per ea que trahũtur hic. ¶ Sed aduerte
licet ita teneant,ego teneo nouam conclusionem cõtra omnes
quod quando sunt plures ꝑsone inter quas cadit ordo chari-
tatis nature ⁊ affectionis qđ nõ sit differẽtia,an sint copulati
ꝑ copulam ⁊,an per dictionem cum moueor ex ordine charita
tis ⁊ affectiõis:qr si ordo charitatis habet inducere vt copu-
lati ꝑ copalã ⁊,videantur instituti ordine successiuo, eodẽ mo
do in dictione cum,nam qr ratione charitatis nõ stamus pro
prie nature dictionis ⁊,cuius natura est eque principaliter co
pulare,eodẽ modo propter ordinem charitatis nõ debemus
stare ꝓprie nature dictionis cum,cui⁹ ꝓpria natura est simul
vnire.Preterea ordo charitatis ⁊ presumpte affectiõis testa
toris facit disiunctã mutari in cõiunctã.l.generaliter.in prin.
C.de insti.⁊ substi.l.luci⁹ vltima.ꝟ.de here.insti.quanto magis
ordo charitatis faciet in ꝑte alterari naturã dictiõis cũ. Nec
obstat tex.in l.si mulieri cũ liberis.in qua se fundat Bar. qr ibi
mulier,⁊ liberi erant penitus extranei quo ad testatorem,sicut
Bar.hic respõdet ad.l.si quis Titio. que ꝓcedit dictã.l.si mu
lieri,quod ibi erant penitus extranei respectu testatoris,⁊ sic
nõ cadebat ꝑsumpta affectio.⁊ si simul iugant̃ ille due.ll.dicta
l.si qs Titio.⁊ dicta lex si mulieri cũ liberis.ille. ll.dicunt non
esse differentiã an testator instituat Titiũ,⁊ liberos,an Titiũ
33 cum liberis.¶†Unde aduertendum est quod quando dictio
cum,ponitur inter ea quorũ vnũ nõ põt accedere alteri , tũc
non est differẽtia inter ⁊,⁊ cum, vt in illis iuribus quibus filij

a ¶Cõiuncta re
soluit̃. Adde qđ
etiam resoluitur
in disiunctaʒ,qñ
ponit̃ inter pro
sus incõpatibi-
lia.ita Signo.de
homo. in ↄsi.ccl.
inci.in qõne pre
posita. et Imo.i
ↄs.xiij. circa fi.et
ↄs.lxj. Ro.ↄs.cc-
cclxxx. et Phi.
corneus i ↄs.cc-
xliiij.in j.volum.

b ¶Et eius libe-
ros.đ hac qõne
vide latissime ꝑ
Bar.Sozi.i ↄs.
cxiij.et ibi alleg.
cons.Ang.hic ꝑ
Jas. allegatum.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

non accedūt matri vbi idē est dicere, vel cum. Sʒ qn̄ poneret
inter ea. quorū vnum est accessorium alteri⁹, vel ꝑ eodē repu-
tātur, vt est pr̄ ⁊ filius in potestate, tūc bene esset differentia: qꝛ
adiectus per dictionem ⁊, non facere per se partē. l. fi. C. de ipu.
34 ⁊ aliis subst. de quo tex. statim dicā. ¶ †Tertio limita, quan
do pater, ⁊ filius ꝑ copulā vocati, sunt ꝑsone penitus extranee
testatori: tunc intelligūtur simul vocati nō aūt ordine successi
uo. tex. est in d. l. fi. in secūda parte. C. de impube. ⁊ aliis substit.
quē tex. sic itelligit. gl. hic, sed ibi fit ex alio. s. propter dictionē si
mul, vel dictionē vna, fm Bar. hic. ad idem tex. in d. l. si quis ti
tio, quā etiā sic intelligit Bart. hic, ⁊ ad idē dicta lex si mulieri
cū liberis: quicquid ad istū vltimū tex. hic dicat Bar. ¶ Pro
ista limita. facit duplex rō. Prima ꝙ cum inter eos non cadat
ordo successionis ab intestato respectu testōris extranei ergo
nec cadit ordo charitatis nec ordo affectionis, fm Bart. hic.
35 ¶ †Scdo facit ratio, qꝛ d natura copule ⁊ est copulare eque
principaliter vt dixi. s. in gl. ⁊ hic cessat ꝑsumpta charitas te-
stōris ꝑpter quā bñ impropriat natura copule ⁊. Limita istd
vltimum singulariter nisi testōr dixisset instituo Titiū extra
neū ⁊ eius filios ⁊ heredes. nā ex eo qd dixit ⁊ heredes, appa-
ret ꝙ intellexit post eius mortē, ⁊ sic ordine successiuo: qꝛ viuē
tis nulla ē hr̄ditas, fʒ Bar. j. i iiij. q. vbi dicā. ¶ Quarto prin
cipaliter limita predictam cōem conclusionē procedere quā
do testōr relinquit Titio ⁊ eius filiis. vel filio ⁊ eius nepotib⁹.
secus qn̄ relinquit Titio, ⁊ filiis seij, ⁊ sic alterius: tūc intelligū
tur cōiūcti instituti. l. interdū. in prin. j. de here. insti. fm Bar.
hic in ij. q. facit qd tʒ Bar. in l. si cognatis. in fi. de reb. dub. ⁊ di
36 xi in precedenti limitatione. ¶ †Quinto ⁊ vltimo no. l. limita
predictā cōem cōclusionē ꝑcedere in his, que nō pn̄t simul, ⁊
semel esse pluriū, vt sunt dominia rerū, ⁊ hereditas: secus est in
his que pn̄t simul ⁊ semel esse pluriū, vt in priuilegio, immuni-
tatis cōcesso patri ⁊ filiis. nā filiis viuo patre, simul admittū-
tur fm Bar. j. in pe. q. vbi notabiliter dicet: ⁊ ita habes pfecte
⁊ ordinate expeditam istā qōnem gl. simul cū oibus traditis p
Bar. ¶ Extra glo. querit Bar. quid si testōr, peruerso ordine,
37 dicat instituo nepotē meū ⁊ Titiū eius patrē. †⁊ tʒ ꝙ ista per
uersio ordinis nihil faciat ad factū, sed dʒ attendi ordo necessi
tatis, argumento. l. talē. in prin. de here. instit. ⁊ cū Bar. tenent
Bal. Alb. de rosa. Jo. de Imo. ⁊ Alex. hic. ꝑ hoc allegat Bal.
gl. quā reputat sing. in l. oēs. in gl. fi. C. de dila. lib. x. dum glo. ibi
dicit caput ⁊ lingua ei amputetur, ⁊ tū prius debet lingua in
cidi, ⁊ postea amputari. ¶ Adde bñ facere, qꝛ non seruat nec
attenditur ordo qn̄ ex hoc actus redderet nullus, vt est tex. in
l. quidā in testamēto. de pecu. lega. sed hic actus redderet nul-
lus. si nepos esset institut⁹ in primo gradu ante patrē: qꝛ hoc
modo pater diceret preterit⁹ a primo gradu, ⁊ sic non valeret
l. iij. §. fi. ⁊ l. si a primo. s. e. ad idē bñ facit, qꝛ vbi cadit ordo af-
fectionis, vt est in patre ⁊ filio: ibi nō attenditur ordo scriptu
re. tex. est no. in l. Julianus. in fi. j. si quis omis. cau. test. ⁊ sic ap
paret male dicere Ang. hic qui tʒ cōtra Bar. eo qꝛ ordo scri-
pture fm eum debet aliquid operari. l. quoties. in prin. de vsu.
Sʒ istud simpliciter tollit, vt pʒ ex predictis. Et de hoc qn̄ de
beat attēdi ordo scripture ⁊ qn̄ nō, vt dixi late post Bart. in l.
ij. §. prius. j. de vul. ⁊ pup. ¶ Itē querit Bar. qd, si testōr dixis
set, instituo Titium, ⁊ eius filios ⁊ heredes. ⁊ tʒ ex eo ꝙ dixit ⁊
heredes, apparet, ꝙ post mortē illius itellexit, ⁊ sic ordine suc
18 cessiuo: qꝛ viuētis nulla est hereditas. l. q suꝑstitis. j. de acqui.
her. l. j. de here. vel actio. ven. ⁊ idē tenet Cy. ⁊ Bal. hic ⁊ ceteri
oēs. ⁊ Sol. in l. fi. C. de impu. ¶ Limita singulariter, qn̄ solum
dixisset heredes puta instituo titiū ⁊ eius heredes, ⁊ nō adie-
cisset filios: tūc dictio heredes. intelligitur pro filiis fm glo. in
l. ex facto. §. fi. vbi Bar. ⁊ alij ad treb. Bal. in l. vni. §. vbi autē.
C. de cad. tol. ⁊ facit ꝙ dicā. j. in sequēti questione Bar. ¶ Itē
querit Bar. quid in cōtractibus: aduerte, qꝛ Bart. examinat
39 duas materias, vna est†an in contractibus pater acquirens
pro se filiis ⁊ nepotib⁹ intelligat acquirere simul an ordine suc
cessiuo: ⁊ ista est pertinēs ⁊ ad propositum. alia materia est an
intelligat acquirere filiis vt filiis, an vero vt hr̄dibus, ⁊ sic an
admittātur pro portionib⁹ virilib⁹, qn̄ veniūt vt filij: an solum
pro portionibus hereditariis qn̄ veniūt vt hr̄des, ⁊ essent in
stituti in diuersis partibus. ⁊ ista materia est accessoria ꝑcedē
tis. ¶ Circa primam materiam adde, ꝙ si per priuilegiū prin
cipis vel regis cōcedat alicui nobili castrum ⁊ eius filiis ⁊ ne
potibus, intelligit qd quādiu ipse nobilis viuit non veniunt fi
lij, ⁊ quādiu ipsi veniūt, nō veniunt nepotes ex eis, vt est tex. ⁊
de hoc expressus in l. j. C. de priul. corum q in sa. pala. lib. xij. ibi
id bñficiū ad filios eorū atqʒ ꝑnepotes ipso ordine sanguinis
ꝑuenire, per quem tex. ita determināt Ray. Alb. ⁊ Bal. i l. cuʒ
pater. §. a te peto. j. de leg. ij. Raph. cu. in cōsi. cxvj. inc. mulier
40 instituit maritum. ¶ Quid aūt in feudo †nouo acqsito ꝑ se:
liberis, an filij simul admittant, an ordine successiuo. Et qd in
donatione facta patri, ⁊ filiis, vide p And. de Iser. summā feu
distam. ⁊ in c. j. §. fi. de alie. feu. pa. in princ. ⁊ latius. ¶ Item ad
materiā adde ꝙ si pater in instr̄o dotali dixerit se dotare filiā
de bonis paternis. ⁊ maternis: tūc copula ⁊, non diuidit ꝑ ra
ta, iuxta. l. reos. §. cū tabulis. j. de duob. reis. ⁊ l. j. C. si plu. vna.
sed censetur in totū de propriis dotasse si idoneas habeat fa
cultates. tex. est de hoc valde solennis, ⁊ singularis in l. j. C. de
do. promis. Et hoc est rōne necessitatis qua tenetur pater filiā
dotare, vt ibi dicitur in tex. ¶ Unde habes ibi casum pro do-
ctrina gl. ⁊ Bar. hic ꝙ propter ordinē necessitatis copula nō
copulat eque principaliter, sed fʒ ordinē charitatis. ⁊ ita etiā
ad hoc ponderāt illū tex. Mod. senē. in l. j. s. so. ma. Et vide per
41 Ang. in cōsi. ccix. inci. Petr⁹ de Sauona. ¶ †Itē inquātū cō
cludit Bar. ꝙ in ꝯtractibus pater cēseatur acquirere ordine
successiuo, mouetur ꝑ tria. Primo ꝑ gl. in l. si nō sortē. §. liber
tus. in vj. differētia, quā ibi ponit gl. de cōdi. inde. Scdo per il
lud ꝙ tʒ gl. magi. in l. si tibi. §. si pactus. s. de pac. Tertio ꝑ rō
nem cōgruentē filio in potestate, ⁊ sic videt innuere secus esse
in filio emācipato: ⁊ istd expresse tʒ Jo. de imo. hic tū due ꝑde
cedētes rōnes Bar. concludūt ꝙ etiā idē sit in filio emācipa-
to. ⁊ sic lʒ cesset vna rō ex quo alie militāt, militabit etiā dispō.
§. affinitatis. cū gl. Insti. de nup. ⁊ ita etiam tʒ Alex. hic. Cir-
42 ca scdam materiā cōcludit Bar. †ꝙ in his que nō transeūt ni
si ad alios, ⁊ nō extraneos heredes, vt est feudū, ⁊ emphyteu-
sis pater censet acquirere filiis vt filiis, non aūt vt heredibus
⁊ ideo admittent ꝑ virilibus portionibus, ꝙuis diuersimode
essent heredes instituti, idē tʒ Bar. in l. ꝙ di. Ang. ⁊ oēs alij.
j. de ver. ob. Cy. ⁊ Bal. in l. liberti. C. de ope. lib. Bar. in d. l. si ti-
bi. §. si pact⁹. vbi dixi. ⁊ in d. §. libertus. vbi etiam dixi. Bal. in
l. ij. C. de suis, ⁊ legi. ⁊ doctrina Bar. cōmuniter tenetur, vt hic
plenius per Alex. cum concor. per eum allegatis. Idem tenet
Alexand. in consi. viij. tertij volu. incip. visis subtilissimis du-
bitationibus. ⁊ in consi. xxvj. tertij volum. incip. videretur for
tasse. ⁊ in consilio. cxix. quinti volumi. incipien. viso processu
cause vertentis inter dominam Bernardinam. ⁊ in consilio
cxxix. quinti volum. incipien. perspectis his que in themate su
prascripto narrantur. ¶ Bene facit quod singulariter tenet
Bar. in l. item videndum. §. fi. ⁊ ibi Bart. ⁊ Ang. de peti. here.
vbi singulariter tenet quod si frater fecit quietationem fratri
de omni eo ꝙ petere pōt in hereditate patris, tū hoc nō ob-
stāte pōt petere partē feudorū ⁊ partē possessionū emphyteu
ticarū. qꝛ nō petuntur vt hr̄ditas, nec filij veniūt vt heredes,
sʒ vt filij. Idē tenet Bald. in l. j. in v. q. de rer. diuisio. ⁊ in aut. si
quas ruinas. C. de sacrosan. eccle. late Ab. de ros. in l. tres fra-
tres. s. de pac. ꝙ extēde etiā si renūtiatio hereditatis paterne
43 fieret cū iuramēto fm Bal. in c. j. an agna. vel filij. ¶ †Et illd
quod dixi de feudo, probatur duplici ratione. Prima, qꝛ ꝑ ge-
neralem renuntionem nūꝙ veniunt feuda, nisi de feudis fiat
specialis mentio, fm Bal. in auth. in successione. circa fi. C. de
suis ⁊ legi. argu. l. decurionibus. C. de silentia. lib. xij. tu allega
tex. in c. j. de eo qui finē fecit agna. Secundo qꝛ per renuntia-
tionē feudi nō perditur feudū, nisi fiat in manibus directi do-
mini, vel patiat aliū inuestiri, fm Bar. in d. aut. in successione.
44 ⁊ est tex. in d. c. j. ¶ †Limita predicta vt ꝑcedāt qn̄ quis renū
tiasset hereditati paterne etiā cum iuramento, tunc non veni
rent in illa renūtiatione feuda nec bona emphyteutica, qꝛ nō
censentur hereditaria. secus autem si renūtiaret bonis pater
nis, tūc bene venirent bona emphyteutica, qꝛ illa bene veniūt
appellatione bonorū. ita singulariter tenet Spec. in ti. de loc.
§. nūc aliqua. in ver. clviij. ad fi. alleg. l. rē in bonis. j. de acquir.
re. do. ⁊ l. bonorum. de verb. signi. ¶ Caue tamē ⁊ bene nota ꝙ
appellatione bonorū generaliter facta non veniunt feudalia.
text. in c. j. §. gn̄ali. si de feu. fue. cōtro. inter do. ⁊ agna. ¶ Am-
45 plia doctrinam Bart. vt procedat non solum, quando †quis
acquisiuisset emphyteusiʒ pro se, ⁊ filiis prout loquitur Bar.
sed etiam qn̄ acquisiuisset pro se, ⁊ heredibus, qꝛ illud, heredi
bus, intelligeretur, id est, liberis, vt est gl. in l. ex facto. §. fi. j. ad
Treb. ibi in specie tʒ Pau. de ca. dicēs nō esse ab alio tactum,
⁊ qd nunꝙ cogitauit, nisi tūc, ⁊ quod cogitatio est verissima.
Si autē diceretur pro se, filiis ⁊ heredibus vtroqʒ apposita,
tūc est dubiū an vtrunqʒ copulatiue requiratur qd examinat
Bar. ⁊ doc. in §. etiam si parente. vbi Deo dante dicetur. j. eo.
late Bar. in l. vt iurisiurandi. §. si liberi. de ope. lib. ¶ Succes-
siue per illū tex. secundum quartum exemplum gl. vbi dicitur
filium instituo, ⁊ nepotem substituo. refert Bar. ad q. que fuit
disputata Bononie, filiū institui, aliū substitui an ista censeat
cōpendiosa an solum vulgaris, Bar. tenet ꝙ sit vulgaris, ⁊ di
cit esse tex. hic, licet per alios nō alleget. ¶ Tu dic ꝙ iste text.
nō probat: qꝛ hic ex dispositione Balli nō potest cōprehende
re, nisi

re nisi vulgarem, vt dixi. s. in glo. tamen ista conclusio videtur
probari ex duplici theorica Bar. in l. centurio. dum ponit dif
finitionē compendiose, quod si illa, que sub conditiōe mortis,
vel alia conditione plura complectitur tempora quod non est
hic. ¶ Secundo ex eo ꝙ ibidem tenet Bar. in versi. ij. oppo-
nitur ad predicta vbi tenet, ꝙ si testator dicat filio meo substi
tuo nullo alio adiecto ꝙ requirat tractum temporis: tunc nō
est compendiosa sed vulgaris tm̄. allegat ad hoc istuz tex. fm
46 quartā lec. ibidē plenius dixi, ad ibi dicta me remitto. ¶ † Itez
querit Bar. statutum dat immunitatem a muneribus patri &
filijs, vel Imperator concedit priuilegium immunitatis pa-
tri & filijs, nunquid filij habebunt immunitatem viuo patre,
vel post eius mortem, & concludit qd etiam in vita patris: per
quatuor iura per eū allegata que non videntur omnino strin
gere. Itē qr ea q̄ dicta sunt per gl. & doc. hic procedunt in his,
que nō possunt simul & semel esse pluriū, vt dñia rerū, sed im-
munitas potest esse simul pluriū, qr nō faciūt sibi partes per
cōcursum. no. diligēter istā rationem Bar. qr ex ea sequitur,
ꝙ si pater impetret ab Imperatore priuilegiū legitimādi spu-
rios p se filijs, & nepotibus qd filius legitimabit hic viuo pa-
tre sicut & pater, & ita in specie tenet An. hic alij nihil oīno tā
gūt. ¶ Sed tu aduerte, ꝙ ratio Bar. satis pcederet qū velle-
mus dicere filiū & nepotē simul vocatos venire i solidū ad do
miniū rerū, sed isto modo intelligendo. gl. & doc. loquerentur in
casu omnino indubitabili: qr indubitatū est, ꝙ pater, & filius
non possent simul esse ambo heredes in solidum. qr hereditas
47 † vel dominiū non potest esse penes duos in solidū. l. si vt cer-
to. §. si duobus vehiculum. s. commoda. & l. qd cōtra. §. vni duo.
j. de re. iur. sed si diceremus vocari patrē & filium pro virilibus
portionibus & nō in solidū, prout re vera loquitur gl. tunc cessa
ret respōsio Bar. Bene verū est in se illud, quod dicit Bart.
ꝙ impossibile est dñia rerū esse penes duos simul & semel in so
lidū hoc est verissimū. secus est i immunitate, que pōt esse apud
duos. sed isto modo Bar. nō respōdet ad gl. & doct. hic dū vo
lunt patrē & filiū venire ordine successiuo. illud nō est qr ambo
vocentur in solidum: qr hoc modo intelligendo questio. glo. &
doc. esset indubitabilis, sed procedit an simul vocentur in parti-
bus nō aūt in totū & sic teneo ꝙ ratio Bar. sit in se vera, sed ꝙ
nō sit bona rn̄sio ad illud, qd tenēt gl. & doc. hic. ¶ Unde ego
alter rn̄deo qd gl. & doc. fundant se propter ordinem charita-
tis & affectionis que est respectu testatoris relinquentis, vnde
secus esset qū filij & nepotes essent penitus extranei testatori, qr
tūc simul admitterentur, put firmat Bar. s. in j. q. vbi dixi. ij.
limita. sed in questione nostra pater & alius sint omnino, & peni
tus extranei respectu Imperatoris cōcedētis: ergo gl. nostra
48 in aliquo nō obstat. ¶ Scdo cōtra Bar. allego tibi tex. soli-
tariū quez nemo ad hoc allegat in l. j. C. de priuilegijs eo. q in
sacro pala. mili. lib. xij. vbi tex. loquitur de priuilegio immunita-
tis cōcesso alicui & filijs & nepotibus, & tamē decidit ibi tex. tale
bñficiū vel tale priuilegiū ad filios & nepotes ipso ordine san
49 guinis peruenire & nō simul viuēte patre. ¶ † Ad idē tertio
facit, ꝙ patre, patrono ecclesie viuēte, filij eius nō possunt p̄-
sentare. sed tantuz eo defuncto. ita tenet Ca. floren. in cle. fi. in
prin. in viij. q. de iur. patro. eo qr ius patronatus trāsit in filium
nō qr sit filius. sed qr heres. nam trāsit etiaz ad extraneos he
redes: vt no. Abb. in c. j. & in c. ex literis. de iur. patron. & in c. si-
gnificauit. per illum tex. de testi. gl. in l. si operarū de ope. li. no-
50 tat Bal. in l. venia. C. de in ius vo. ¶ Quid teoēdum, teneo
quod priuilegiū legitimandi sit cōcessum patri filijs, & nepo-
tibus: tūc filij etiā viuo patre possunt legitimare & ita proprie
loquuntur Bar. & Ang. hic. si aūt priuilegiū legitimādi sit cōces
sum patri & filijs & heredibus, ac successoribus, tūc propter illā
dictionē heredibus, qr filij non possunt esse heredes viuo pa-
tre, qr viuētis nulla est hereditas, tūc non admittuntur nisi pa-
tre mortuo p id ꝙ tenet Bar. s. in iij. q. vbi dixi. Et ita in spe-
cie tenet Fran. de cur. in consi. lxxij. inci. super memorata facti
narratione in primo dubio. ¶ Itē ista lex inducitur in argumē
51 tū ꝙ in libello videatur intētāta actio q ex verbis narratis pōt
colligi: sicut hic in dubio videtur facta institutio q̄ ex vbis galli
potest colligi. facit. c. dilecti. de iudi. ¶ Ultimo inducitur iste. §.
in argumentū. per Dy. & Bar. quod si duo statuta contraria
in eodē volumine reperiantur quod tenendum sit vltimū. de
quo latius p Bar. in l. oēs populi. in iiij. q. iij. q. princ. s. de iure
iur. & in l. si certarū. §. fi. de testa. mili. Bal. i aut. cassa. C. de sac.
san. ecc. & in aut. omnes pegrini. in fi. C. cōm. de succes. & in c. ad
hoc. secundo. de app. Ang. in l. inciuile. ff de legib. & in l. neqz. C. de
52 cano. largitio. tit. lib. x. ¶ † Et nota diligenter ꝙ si in eodem
volumine reperiantur statuta contraria, seruādū est illud ꝙ est
iustius & equius. ita signanter tenet Bal. in c. cū olim. de cōsue.
sequitur Alex. in consi. lviij. quarti volu. inci. in presenti cau-
53 sa magnifice pretor. ¶ † Similiter qū sunt duo statuta contra
ria, & vtrūqz speciale attenditur illud ꝙ ē magis fauorabile, & in
quo est maior & euidētior vtilitas, ita singulariter tenet Bar.
in extraua. ad reprimē. in verbo, non obstantibus. refert & se-
quitur Bal. in l. j. in iiij. q. de offic. consu. Bal. Ang. Alexan. &
Are. in l. Titie textatores. in prin. j. de leg. j. Jo. de imo. in §. il-
le casus. j. ea. l. Paul. de ca. in l. non est nouum. de legi. Lud.
ro. in l. j. §. j. j. de ope. no. nun. Alexā. in l. Nesennius. in princ. ad
l. fal. Pe. de ancha. in commento. c. canonum statuta. in x. q. de
consti. facit quod no. tenet Bald. in l. hac consultissima. C. qui
54 testa. face. pos. vbi tenet, † quod quando sunt due dispositiōes
speciales, illa dicitur specialior dispositio, & preferēda, in qua
militat maior fauor dispositionis, facit in argumētū. l. si Ruf-
finus. in secundo dicto. C. de testa. milita. Itez facit quod dicit
55 gl. no. in c. in genesi. in verb. ad celū. de elec. † quod illa cēsetur
esse maior pars que est iustior, & que maiori ratione & equitate
nititur & ita habes vtiliter expeditum istum. §.

1 ☞ Nepotis appellatione non continetur pronepos.
2 In correctorijs etiam ex maioritate rationis non debet fieri extensio.
3 In materia limitatoria non est licita extensio etiam de stricta significatione vocabuli ad latam, ex identitate rationis.
4 L. noua lata in vna persona, vel in vno casu extenditur ad aliam vel ad alium casum ex mente legis.
5 Substitutio facta filio, & nepoti si viuo testatore moriantur: non facit vt nepos pp̄ter hoc videatur institutus seu tacite institutus.
6 Quoties quis in exceptionibus vel in alio actu iudiciali refert verba partis contra se facientia, non propterea videtur illa approbare, & sic licet in responsione inferat tenorem scripture aduersarij, non per hoc illum approbat.
7 Dictio &c. abbreuiata quid comprehendat, tam in contractibus quam rescriptis & vltimis voluntatibus, vide omnes numeros vsque in finem legis, & 8. 9. 10. 11. 12. 13.
14 Priuilegium requirit scripturā, & non pōt probari nisi p scripturam, tamen verba priuilegij possunt declarari per testes.
15 Iudictio est de requisitis pro substantia instrumenti.
16 Notarij errant qui dicunt se rogatos de appellationibus vel sententijs: nisi primo totum sit scriptum.
17 In appellatio. ab interlocutoria debet exprimi causa pro forma & non sufficit expressio per relatiuum ad acta.
18 Quis possit extendere istam dictionem &c. abbreuiatam.
19 Clausule consuete apponi sub intelliguntur & habentur pro appositis in instrumento. 20. 21.
22 Quod solet apponi contractu habetur pro scripto.
23 Si notarius rogatus de instrumento non habet firmum stylum attenditur stylus per eum consuetus in materia de qua agitur per alia instrumenta leuata ab eo.
24 Si notarius exemplificat ex originali vel protocollo, & in originali est aliquid non intelligibile vel non bene legibile debet ponere de verbo ad verbum. 25.
25 De clausula, reuocato in irritum, vide remissiue.

§ Idem credendum.

Sicut potest institui nepos nasciturus ex filio fm cōsiliū Galli, sic pnepos ex nepote, siue solus nepos superstit tpe testamēti, siue solus filius, siue vterqz: tm̄ hoc vltimo casu testm̄ rūpitur viuo testatore filius decedat ante nepotē. h. d. Diuiditur in quatuor partes in prima loquitur qū solus nepos viuit tēpore testamēti, i scda qū solus filius, in tertia qū vterque, in quarta & vltima ponitur limitatio, scda ibi, sed & si viuo. tertia ibi, nā si & filius. quarta & vltima est ibi ita sane.
1 ¶ † No. primo ꝙ appellatione nepotis [a] non continetur pne-
a pos alias Sceuola male reprehēderet Galliū de insufficiētia
circa psonas put gl. Bar. & magis cōiter alij tenēt. Et dt Alex.
hoc esse indubitāter verū in casu huius l. que est correctoria le-
2 gis. xij. tabu. vt patet in §. posthumo. Instit. de leg. † & ideo in
correctorijs nō dz fieri extēsio ex idētitate, imo nec ex maiori-
tate rōnis. l. precipimus in fi. C. de appella. gl. & doc. i aut. quas
actiones. C. de sa c. san. eccle. & idem ante eum dicunt Rap. cu.
& Pau. de ca hic, sed errant: qr ista lex nō est correctoria sed li-
mitatoria: qr non corrigit i totū dictū. §. posthumo. nec dispo-
nit quod quilibet posthumus possit institui sed est tm̄ limita-
toria, prout etiam dixi in. §. pcedēti, vbi ipsemet Alex. & Are.
tenent qd ista. l. nō est correctoria iuris antiqui, sed tm̄ limita-
toria. ¶ Unde no. ex hoc tex. ꝙ licet alias i materia limitatio
3 ria sit licita extēsio, put dixi in §. prece. † tū hic no est licita ex-
tensio etiā de stricta significatioe vocabuli ad latā etiā ex idē-
titate rationis, nā appellatione nepotis continetur pnepos fz
Bar. in §. instituēs. j. ea. l. & ratio, quare Gallus introduxit ne-
potem posthumum, posse institui, est ne testamentū rumperet
prout dixi in. §. pcedenti, ergo ex identitate ronis deberet esse

a ¶ Nepotis. Ad de Bar. in l. liberorū. ff. de vb. si.

4 licita extẽsio.¶†Itẽ lex noua lata i vna psona,vel i vno casu
extẽdit ad aliã personã vel ad aliũ casum ex mẽte ipsius legis
l.nominis ⁊ rei.§.vbũ ex legib⁹.ĩ.de vb.sig.l.his solis.i fi.in v.
satis tacite cautũ putam⁹.C.de reuo.do.⁊ l.cũ mulier.vbi Ra
pha.cu.⁊ Mo.no.ß.sol.ma.tũ hic ex mente legis non erat lici-
tum facere extẽsionẽ de vna psona ad aliã in qua esset eadem
rõ:pz,qꝛ tex.dt idẽ credẽdũ. ¶ Istis difficultatib⁹ pt rñdere
put ad istũ tex.rñdet Bar.in d.§.instituens. ꝙ iõ hic appella
tione nepotis nõ cõtinet pronepos, qꝛ dicit nepote q ex filio
nascet:nõ autem simpliciter ⁊ absolute.nõ est mirum si non cõ
prehendit pronepotẽ. qui nõ nascitur immediate ex filio. se-
cus si simpliciter fieret mẽtionẽ de nepote nõ adstringendo se:
tunc venirent pronepotes, de quo ibi plenius dicet. ¶ Vel
scdo põt dicere,ꝙ Sceuola i hoc tex.ñ rephẽdat Gallũ.sz de
claret put ẽt tz Raph.cu.hic.⁊ isto mõ cessarẽt dicte difficul-
5 tates.¶†Scdo no.ex isto tex.i fi.ibi,ne successiõe rũpat testm̃,
hic videri tex.qd subitõ facta filio, ⁊ nepoti. si viuo testatore,
moriat,nõ facit,vt nepos p hoc videat inuitat⁹, seu tacite in-
stitut⁹.imo eius pteritio rũpit testm̃. vbi dicit tex. ꝙ videt esse
cõtra sniam Bart.quã ponit in prin.huius.l.¶ Sed rñde,ad
istũ tex.vt ibi dixi:⁊ put rñdet Bar.hic in ĩĩ.opp.⁊ Are. sequẽ
do dictã so.Bar. dicit, ꝙ istud contingit hic: qꝛ testõr insti-
tuerat filiũ. Vñ est psumptio ꝙ si voluisset nepotẽ vocare ad
ei⁹ successionẽ,qua rõne expsse vocauit filiũ,eadẽ rõne expres-
se istituisset nepotẽ,sz vbi nõ pcessisset aliqua institutio expssa
de filio,tũc intelligeret vterqz tacite inuitat⁹.¶ Sed tu aduer
te lz gl.Bar.⁊ doc.presupponãt ꝙ in isto.§.filius fuerit institu
tus ⁊ nepos preterirus:tñ i hoc tex.nõ apparet expresse de in
stitutione filij:nisi dicas apparere per d.§.in omnib⁹.ĩ.ea.l.vbi
tex.expresse dicit ꝙ in tota ista.l.fili⁹ debet expsse institui, ⁊ ꝙ
istud non requiritur in nepote.¶ Capio gl.in verb.pronepos
quã diuide in tres.In prima declarat text. In scda per viam
notabilis diuidit tex.In tertia perviã notabilis remouet ɔtra
rium.scda ibi.⁊ no.ꝙ hic sol⁹ nepos.tertia ibi.itẽ no.ꝙ hic ⁊ se
quenti casu.¶ In ea.gl.ibi sed dic ꝙ referẽdo vba Galli. no-
6 ta diligenter ex ista vltima parte gl. argumentũ, † ꝙ quoties
quis in exceptiõibus,vel in alio actu iudiciali refert vba par
tis contra se facientia,nõ ppterea videtur illa approbare:⁊ sic
lz in respõsione inserat tenorem scripture aduersarij,nõ p hoc
illã approbat fm Ang.Imo.Raph.cu.⁊ Alex. hic.ꝙ est notã
dum fm eos ad ea que quotidie contingunt:nam sepe pcura
tores in eoꝝ scripturis recitãt dicta aduersarij. nã p hoc nõ
vident illa fateri nec approbare tñ vt plurimum illa referunt
impugnatiue acceptando in passib⁹ ⁊ pũctis p se facientib⁹
in alijs expresse cõtradicẽdo.adde bñ facere illud quod tenet
Bal.in §.precedenti.in j.oppo.vbi tenet qd aliud est aliquid
recitare,aliud ponere, vnde sepe in libellis,⁊ articulis q̃dã re
ferimus q̃ tñ negamus.tñ in dubio fm eũ stãdũ est his que in
libello continentur.l.cũ precum.C.de lib.cau.⁊ l.ĩĩ.vbi dixi.C.
de insti.⁊ substi.¶ Extra gl.iste.§.i eo ꝙ dt ⁊c.Inducit ad q̃-
stionem,si in protocollo notarij reperitur instrumẽtũ imper-
fectũ.⁊ in fine notarius dicit ⁊c.quid illud ⁊c.importet.in qua
qõne Bar.hic post antiquos late insistit. Pro clara intelligẽ
tia ⁊ ordine dicendorũ,de quatuor principal'r erit videndum:
qꝛ scire quid facias,⁊ ne scire quo ordine facias,non est pfecte
cognitiõis,teste diuo ambrosio patrono meo quẽ refert Bal.
in proemio.ff.veteris.circa.pn. ¶ Primo ergo videbim⁹ qd
cõprehendat sub dictione abbreuiata ⁊c. ¶ Scdo an ⁊ qñ di
ctio ⁊c.possit extẽdi. ¶ Tertio q possit eã extẽdere.¶ Quar
7 to ⁊ vltimo qũo debeat extẽdi.†Ex istis quatuor expeditis e-
rit pfecte ⁊ ordinate expedita tota psens materia.Circa pmũ
a dicit Bar.ꝙ dictio ⁊c.abbreuiata cõprehẽdit[a] ea q̃ sunt appo
nẽda de cõsuetudine loquẽtis i illa materia de qua loquit vel
in alia simili p istũ tex.⁊ §.nũc de lege Velleia.ĩ.ead.l.¶ Itez
fm Bar.cõphẽdit clausulas precedẽtis cnotractus extẽsi,qñ
ɔct⁹ sequẽs est abbreuiatus per dictionem ⁊c.habet similitu-
dinẽ cum precedenti, vt locatio cum emptione. l.j.⁊ ĩĩ.ß.loca.
plus non dicit Bar.in ista prima questione.¶ Adde qꝛ dicit
Abb.in c.ĩĩ.de regul.iur.qd dictio ⁊c.abbreuiate scripta,com
prehẽdit illud ꝙ est solitũ sequi.Item sub dictione ⁊c.cõtinẽ-
tur illa q̃ sunt de natura cõtract⁹, ⁊ sic ea que sunt naturalia,
vel substãtialia contractus , nõ autẽ ea que sunt accidentalia
iuxta declarationem gl.magistre in l.pact. cõuẽta.in princ.ß.
de contrahen.emp.Et licet Bar.dicat istud dictũ Dy.nõ pro
8 bari lege,tamẽ inferius dicit†ꝙ sub dictione ⁊c.extensa ⁊ non
habẽte certã determinationẽ a verbo, comprehendũtur oia,
que sunt de natura actus;vel rei, super qua interponit p tex.
no.i l.si duo proni.§.si qs iurauerit.ß.de iureiu. ¶ Adde aliũ
bonũ tex.in l.magis puto.§.si pupill⁹. el.ij.in fi. de reb. eo ⁊ ꝙ
in dictione ⁊c.siue sit abbreuiata,siue extensa veniãt,q̃ sunt de

a ¶ Comprehẽdit ea que sunt. Ad de Car.in consil. cxxxiiij.Bald.in cons.ccclxxxix.in cipi.duo instru-mẽta sunt.in iij. vol.

natura cõtract⁹ ⁊ de natura casuum expressorũ est tex. not.de
vtro.ꝫ in l.si ita quis ⁊ in l.seq.in prin.ß.de euic. ¶ Alibi no-
tant Ant.de Bu.⁊ Jo.de Imo.in c.significãte. per illũ tex.in
verbo ⁊c.de rescri.qd sub ista dictiõe ⁊c.abbreuiata cõprehẽ-
ditur virtualiter ea q̃ sunt de natura subiecte materie.⁊ idẽ di
cit Ant.de But.in c.ex multa.de vo.⁊ vo.red.facit tex.in c.fi.
9 in fi.de purga.cano.in verbo alioquin ⁊c.¶†Item si in instru
mento testamenti dicatur presentibus talibus ⁊c.tunc qꝛ na-
tura istorũ verborũ est ampliatiua,vel roboratiua ex inter-
ptatiõe hui⁹ breuiloque locutionis,patet testes esse rogatos
fm Bal.⁊ Sali.in l.hac cõsultissima.i prin. C.de testa.¶ Itẽ
adde ꝙ si papa vel princeps i substitutiõe supplicatiõis, vel
in rescripto apponat ⁊c.abbreuiatã.ampliat.⁊ extenditur ad
10 cõtẽta in supplicatione,vt ea omnia comprehẽdat.† vñ si pe-
tatur a papa committi cãm cũ potestate procedendi summa-
rie simpl'r ⁊ de plano,sola facti veritate attẽta ⁊ terminis iu-
ris nõ seruatꝫ vel abbreuiatis.si papa vel pnceps subscribat
in supplicatione vel rescribat i rescripto p hec vba, audiat ta
lis.⁊ pcedat summarie ⁊c.nihil cancellãdo de supplicatione,
oĩa petita videntur esse cõcessa.qꝛ rescriptũ recipit interptatio-
nem,⁊ declarationẽ,⁊c.supplementum a supplicatione, vt est
tex.melior de iure,in c.inter dilectos.§.ceterũ. de fide instru-
mẽ.⁊ in l.j.C.de diuer.rescript.Itẽ rñsio intelligitur secundum
interrogationẽ.§.preterea. Instit. de inuti.stip.⁊ in l.si defen-
sor.§.q interrogat⁹.ß.de interrogat.actio. ⁊ ita in specie deter
minãt domi.de rota in decisiõe.xxiiij.inci.Itẽ si petat.quã re-
fert ⁊ simpliciter sequitur Ale.in consi.lxxxiiij.primi volu. in-
cipi.in causa vertente inter Cameram.Facit tex.in c. olim.de
rescrip.⁊ in c.cum dilecti.de dona.secus autem, si non esset in
signatura dictio ⁊c. sed simpliciter papa diceret audiat talis
summarie,qꝛ ex quo vult quod procedatur summarie, ⁊ plus
11 nõ dicit.†Ergo alia petita intelligitur denegasse, cum non sit
ibi dictio ⁊c.c.nonne bene dicim⁹ , de presum.qꝛ vnum inclu-
dendo alia excludit,vt ibi.⁊ l.cum pretor.de iudi. ⁊ l.maritus,
C.de procu.⁊ ita tenent Domi. de rota in decisio. ccclxvj.que
incipit,Item si in cõmissione.⁊ in decisio.cclxxvj. incip.in cau
sa Auenionensi.refert ⁊ simpliciter sequitur Alexand. in ɔsi.
xciiij.secundi volu.incip.in causa ⁊ lite vertente coram. Alibi
tenent domi.de rota in decisio.ccclij.incipiẽ . Item fuit dubi-
tatum de commissione impetrata ⁊c . qd si in rescripto pape
dicatur cõmittimus causam summarie terminandam ⁊c . illa
dictio ⁊c.importat ac si dixisset simpliciter summarie sine stre
pitu ⁊ figura iudicij.lz quodlibet istorũ verborũ diuersa ipor
tet,vt habetur in cle.sepe.de verborum significa. p Bar.in ex
trauag.ad reprimẽ.in verb.sine figura cũ sequẽtibus.⁊ sequi-
tur simpliciter Alex. hic. ¶ Item adde quod sub dictione
12 abbreuiata.⁊c.†comprehenduntur ea que veniunt de consue
tudine:arg.l. vel vniuersorum.ß.de pign. act. fm Dy. Bal.⁊
Ang.hic.¶ Adde rationẽ qꝛ partes videntur semper tacite
conuenire de eo quod est cõsuetum.vt est gl.no. ⁊ signanda in
l.iiij.§.in ɔmissoria.ß.de lege cõmis.Bal.in l.j.ĩĩ.q.C. pro socio.
⁊ in l.incendium.circa fi.C.si cer.peta.⁊ in l.j.C.de fruc.⁊ lit.ex-
pen.¶ Alibi dicit egregie Bald.in l.contractus.C.de fide in-
stru.allegando Aristotelem,quod cõsuetudo est velut innã-
tum.sicut enim non separatur natura a subiecto ita nec a con
sueto.¶ Alibi dicit Bal.in rub.extra de consue.ꝙ illud ꝙ est
de consuetudine habetur pro pacto.Item adde que dicam.ĩ.
in iij.q.⁊ ita habes expeditum primũ quid cõprehendatur sub
13 dictione ⁊c.abbreuiata. ¶†Circa secundum an ⁊ quando di-
ctio ⁊c.possit extẽdi Bar.hic tradit doctrinam, ꝙ in contra-
ctibus ⁊ in actibus de necessitate requirẽtib⁹ scripturam de
iure cõi:iuxta gl.enumerantez.xxviij.casus in c.j.de censi.in vj.
⁊ in l.ɔhitur.de pig.vel ex conuentione partiũ,iuxta.l.contra-
ctus.C.de fi.instru.quod tũc per dictionem ⁊c.abbreuiatã ni-
hil põt addi ⁊ nihil extendi,qꝛ totũ dz prius ibi extẽse scribi ⁊
tradi in mundum ⁊ completuz partibus.vt dicit tex.in d.l.cõ-
tractus.⁊ in §.j.insti.de emp.⁊ ven.vnde in talibus requirẽ-
tib⁹ scripturã omnia sunt subijcienda oculis corporeis mediã
te scriptura,⁊ quicquid est omissum a scriptura habet p omis
so.l.j.in prin.ĩ.de his que in testa. delen. Adde quod idem te-
nent Bal.Imo.Raph.cu.Alex.hic.Bald.in l.fideicommissa.
§.fi.de leg.iij.Jo.de Imo.in l.qcqd adstringẽde . i principio.ĩ.
de verb.obl.Cano.in c.cũ P.tabellio.de fide instr. Idẽ in isto
casu tenet Spec.in d.ti.de instru.edi.§.ostenso. in ver.sz nũqd
imbreuiatura.⁊ ibi Jo.An.in addi.¶ Contrariũ tz Angel.⁊
Are.hic,mouetur Ang.per istum tex.qui loquitur de testõ in
distincte.⁊ sic etiam in testõ in scriptis.⁊ tñ innuit ꝙ dictio ⁊c.
in eo posita pt extẽdi.Sz rñde ꝙ ista sunt verba iurisconsulti
qui causa breuitatis posuit dictionẽ ⁊c.non autem sunt verba
testatoris.Vel fz Bal.hic dictio ⁊c.virtualiter iportat illud
idem

idē qđ cōtinebat̃ in cōsilio Balli: nō aūt probatur in hoc tex. ꝙ notari⁹ possit talē extēsionē facere. Scđo alle. Ang. aut. ꝙ sine. cū ibi no. C. de testa. sꝫ meli⁹ facit. l. quoties. §. sꝫ ⁊ si q̄s ꝑ cētū. ȷ. de here. inst. vbi in testō in scriptis sumitur illa litera abbreuiata. c. pro centū. Sꝫ rn̄de qđ ita cōiter intelligit̃ ꝙ iporꝫtet cētū. ¶ Tertio in cōtrariū allegat Are. tex. in l. j. §. si naūt. de here. insti. q̄ tex. loquitur in testō i scriptis, ⁊ tñ admittitur suppletio presumptiōe iuris. Sed rn̄de ꝙ ille tex. loquitur qñ in testō apponunt̃ talia verba, que virtualiter ꝯtinēt illud, qđ supplet̃: nā si dicatur a testatore, lucius esto, subintelligit̃ heres, vel si dicat̃ lucius heres, subintelligitur esto: q2 ex ꝑcedentibus ⁊ sequētib⁹ supplet̃, vt ibi dicit tex. vnde si solū diceret̃ Titius, nō posset tūc suppleri ex precedētibus vel sequētib⁹. ideo tunc vitiat̃; vel ꝓbat tex. in d. l. j. §. si naūt. in ver. ergo ⁊ si. ita tenēt gl. Bar. ⁊ cōiter doc. ibi ⁊ in l. errore. C. de testa. facit bñ tex. in l. fi. de iur. cod. ¶ Quarto mouet̃ Aret. ꝑ l. quoties. §. sed si nō in corpore. ȷ. de here. insti. vbi si testator i testo i scriptis voluit instituere in semisse, ⁊ instituit in triēte, id qđ fuit omissum per errorē, pōt probari ꝑ testes: ergo ita in ꝓposito: ꝓsertim cū sit potius declaratio eius ꝙ virtualiter ꝯtinebat̃. Sed rn̄de hoc esse diuersū a ꝓposito nostro. ibi enim loquit̃. qñ ꝓbatur per testes ꝙ vnum verbum est positum pro alio ꝙ nō est hic, vbi agit̃ ꝙ illud ꝙ nullo modo est extensū attendat̃
14 per dictionē ⁊c. ¶ † Quinto mouet Are. ꝑ tex. in c. auditis. de in integ. resti. vbi licet priuilegiū reqrat scripturā, ⁊ non possit probari nisi ꝑ scripturā, tñ verba priuilegij possunt declarari ꝑ testes. Sꝫ rn̄de aliud esse ꝙ verbū obscurū declaret̃ ꝑ testes vt ibi, ⁊ habet̃ in l. certi cōdictio. §. quoniaꝫ. ff. si cer. pet. aliud ꝙ fiat extēsio. facilius enī fit declaratio quā ꝙ aliquid substātiale inducat̃. l. heredes palā. §. sed ⁊ si notā. ff. de test. ¶ Unde tene sentētiā Bar. ⁊ cōem. ꝓ qua adde facere illud qđ tꝫ Bal. in c. cū in iure peritus. de offi. dele. vbi tenet, qđ si notarius in instrō apponat diē ⁊ annum. ⁊ postea dicat indictionem ⁊c. ꝙ tunc vitiatur instrumentum nec potest suppleri. ratio, q2 indictio est de reqsitis pro substātia instrumenti gl. in l. generali C. de tabu. lib. x. ¶ Limita conclusionem Bar. ⁊ cōem, nisi de cōsuetudine esset, ꝙ contractus in scriptis scriberet̃ per dictiones abbreuiatas ⁊c. fm Imo. in d. c. cū. P. tabellio. q2 scriptura in cōtractu vel in testō in scriptis est de solēnitate adhibēda a tabellione, vt patet ex no. ꝑ Bar. i l. si q̄s legatū. ȷ. de falsis. solēnitas aūt ita potest tolli ꝯsuetudine, sicut ⁊ lege. l. fi.
15 cū materia. C. de testa. habet̃ in l. de quib⁹. ff. de legi. ¶ † Iuxta istā cōclusionē subiungit Bar. ꝙ errant notarij, q dicūt se rogatos de appellationib⁹ vel sententijs, nisi primo totū sit scriptum: q2 tales actus in prima forma debent esse integraliter scripti. nota bene istā decisionem: quod cū appellatio debeat interponi in scriptis. l. j. in fi. cū l. seq. de appel. certe in hoc notarij valde errāt, q in actis scribūt se rogatos de appellatione, ⁊ dicūt portabis mihi, ⁊ sic postea faciūt dictari appellationē, nam ante omnia debet esse tota scripta: vt postea nihil possit addi. similiter cū in sentētia de necessitate requirat̃ scriptura ⁊ in scriptis ꝓferri debeat l. pe. ⁊ fi. C. de sen. si reperiret̃ ⁊c. nō pōt addi. imo vitiatur talis sñia. ⁊ ita alias de facto obtinui. ¶ Adde qđ idē tꝫ Bar. in d. l. cōtract⁹. ꝑ illū tex. Bal. in l. errore. C. de testa. ⁊ in aut. sed nouo iure. C. si cer. pe. ⁊ in l. minoribus. C. de his quib. vt indi. ⁊ in l. iusiurādū ⁊ ad pecunias. §. fi. ff. de iureiu. Ang. de are. l. j. §. libelli. ȷ. de appel. Io. an. ⁊ cano. in c. ꝑuenit. scđo de appel. Bar. veronen. in cau. ccxliij. inci. nota quod ea que celebrantur in scriptis. vbi per hoc infert qđ cauti debēt esse notarij ne patiant̃ aliquid addi actis que de necessitate debēt fieri in scriptis postquā rogati sint vel legerint partib⁹: cuius ꝯtrariū dicit ꝙ vidit sepissime seruari, ⁊ male fm eū. ¶ Itē adde ꝙ notari⁹ nō poterit extēdere causas in appellatiōe ab interlocutoria q̄ nō sunt expsse ⁊ que debēt inseri: iuxta cle. appellāti. de appella. ꝙuis in ꝓtocollo notarij reperiat̃ ⁊c. fm Ang. Imo. ⁊ Mod. in l. ꝗcquid astringen
16 de. ꝑ illum tex. ȷ. de ver. obli. ¶ † Confirmo. nam cum in appellatione ab interlocutoria debeat exprimi cā ꝑ forma, vt dixi: nō sufficit expressio etiā per relationem ad acta, fm Bal. in d. l. minoribus. C. de his quib. vt indig. Anto. in c. vt debitus. de appel. Ange. ⁊ Alex. in l. vbi autem non apparet. §. illud. ȷ. de ver. ob. ⁊ in l. pretor. in prin. de oper. no. nun. ⁊ per ista habes
17 expeditū secundū. ¶ † Circa tertiū quis possit extendere istā dictionē ⁊c. abbreuiatam. Bar. si bene pōderas, vult quod in actibus requirentibus de necessitate scripturam non possit tūc notari⁹ etiā cū authoritate iudicis illā extendere, alias nō esset differētia an actus de necessitate fieret in scriptis, an nō, ⁊ tñ Bar. manifestā differētiā facit, ⁊ cū eo in specie tenet Io. de imo. hic. ⁊ ita etiā ponderat Ang. si vero loquimur in ꝯtractibus vel in actib⁹ nō reqrentib⁹ scripturaꝫ, tunc non potest notarius sine mandato iudicis extēderē: q2 istud pertinet ad cognitionē iudicis: q2 iudex dꝫ estimare qualiter debeat extēsio fieri: ergo sol⁹ notarius non potest extendere vt in iuribus
a hic allegatis per Bar. Et aduerte aut superest[a] notarius, qui fuit rogatus de ipso instrumēto, ⁊ qui in eo apposuit illā abbreuiaturā ⁊c. ⁊ ipse pōt eam extendere sine iudice: ex quo fuit rogatus a partib⁹ ⁊ scit mentē ⁊ intentionē ipsarum partiuꝫ.
18 † ⁊ poterit extēdere apponēdo clausulas ꝯsuetas ab eo poni, vel ea q̄ sunt de natura ꝯtus, iuxta ea que habent̃ in l. si librarius. ȷ. de reg. iur. ⁊ ita tenēt Bal. ⁊ Ang. Imo. ⁊ alij Mo. hic. Bal. in rub. C. de fide instru. in iiij. q. ⁊ in l. si duo patroni. §. si q̄s iurauerit. de iureiu. ⁊ cōiter Cano. in d. c. cum. P. tabellio. ⁊
b in isto casu nō loquit̃ aperte Bar. hic. Aut mortu⁹ est[b] tabellio de instrumento rogatus, ⁊ eius ꝓtocolla fuerūt commissa alteri notario, put quotidie contingit: ⁊ tunc est dubiū an talis notari⁹, cui cōmissa sunt protocolla defuncti, possit talem extēsionē facere. ⁊ Bar. hic tenet qđ talis notarius non possit extēdere: nisi de mādato iudicis: q2 (vt dixi) iudex habet estimare qualiter debeat fieri talis extēsio. idē tenēt Bal. Angel. Imo. ⁊ Raph. cu. hic. ⁊ Bal. in rub. C. de fid. instr. i iiij. q. eo q2 iste successor tanꝙ nō informat⁹ de facto antecessoris, nec de
19 mēte aut intētione ꝯtrahētiū, nō † pōt declarare factū seu animū predecessoris, iuxta gl. in l. Pomponius scribit si frumentū. §. j. ff. de rei vēdi. ⁊ gl. in l. inter stipulantem. §. j. ȷ. de verborum oblig. vbi glosse fortius volūt, quod etiam heres, qui reputatur eadē persona cum defuncto, vt in aut. de iureiuran. a mori. presti. in prin. non tamen potest declarare voluntatē defuncti: ideo casu dꝫ recurri ad declarationem iudicis. Adde bene facere quod no. tenet Bal. in c. cum in iure peritus. de offi. delega. vbi tenet quod si in protocollo notarij mortui repeñantur ista verba. Et renuntiauerunt dicte partes ⁊c. qđ hec clausula potest mandato iudicis extendi vel declarari, vt in c muliere dicat̃ renuntiasse velleiano. in fideiussore dicat̃ renuntiasse epistole diui Adriani. Et similiter in duob⁹ reis, dicant̃
20 renuntiasse noue cōstitutioni de duob⁹ reis. † Et hoc ex communi vsu notarioꝝ. ar. l. queritur. §. si vēditor. ff. de edil. edicto. Sed cōtrarium, quod imo etiam alius notarius, cui sunt cōmisse rogatiōes ⁊ ꝓtocolla notarij predefuncti, possit talē extēsionē facere sine mādato iudicis apponēdo extentiones solitas, ⁊ in similibus vsitatas, tꝫ ipsemet Bar. in. l. argētarius. in prin. ꝑ illum tex. ff. de eden. Spe. in d. §. ostenso. in ver. quid si imbreuiatura. ⁊ ibi Ioā. an in additio. que incipit ad materiam huius versi. Aut. de but. ⁊ Abb. in d. c. cum P. tabellio. ¶ Sed concorda istas opiniones quod aut iste notari⁹ subrogatus vult extēdere ex cōiecturis precedentiū, ⁊ sequētiuꝫ, iuxta. l. si seru⁹ plurium. §. fi. ȷ. de leg. j. vel ex consuetudine alterius notarij, ⁊ hoc non possit: q2 ista spectant ad examinationem iudicis. ita proprie loquit̃ Bar. hic. Aut vult talem extēsionē facere ex clausulis cōiter consuetis per notarios illi⁹ loci apponi: ⁊ tunc bene pōt: q2 illa communis obseruantia inducit quodammodo notorium in illo loco. Et in istis termi-
21 nis procedit illa opi. Spe. ⁊ Io. an. † Confirmatur q2 omnino ille tales clausule cōsuete apponi, subintelligūtur ⁊ habentur pro appositis, vt est tex. optimus in l. fi. in fi. cum gloss. ⁊ ibi Bal. no. C. de fideius. ⁊ in l. huiusmodi. in prin. vbi Mod. not. de lega. j. cum concor. quas late dedi. in l. certi condictio. §. si nūmos. ff. si cer. pe. ⁊ est bonus tex. in c. cum Mosi. Ferrariensis. de cōsti. quem ibi no. Bal. Ant. Imo. ⁊ alij ⁊ dicunt esse me
22 liorem text. de corpore iuris † quod illud quod solet apponi in contractu habetur pro apposito. etiam si non sit scriptum. facit tex. c. accepimus. de eta. ⁊ qualita. ꝑ quem tex. no. ibi Anto. de but. ꝙ clausule solite apponi in bullis apostolicis subintelliguntur in eis quamuis sint omisse. Et idem facit quod volunt Bal. Imo. ⁊ Alex. hic. ⁊ Bal. in l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiuran. vbi volunt quod si reperiatur instrumentum de contractu mutui vel depositi. ⁊ in eo sit apposita dictio ⁊c. abbreuiata, quod importat preceptum guarētigie, si
23 cōiter erat consuetum apponi in talibus instrumentis. † Itē adde qđ si notarius rogatus de instrumēto non habebat firmū styliū, attenditur stylus per eum consuetus in materia de qua agitur ꝑ alia instrumenta leuata ab eo fm Bal. in §. j. ad fi. insti. de emp. ⁊ vendi. ꝑ l. reos. §. cum tabulis. ȷ. de duo. re. Et si variauit in eadē materia, attendit̃ vltimus stylus suus fm Bal. Ang. ⁊ Imo. hic per text. in l. si mater. ⁊ ibi vide Bald. C. ne de stat. defunc. ⁊ si de vltimo stylo non appaer recurritur ad cōmunem fꝫ Bal. in l. ij. ad fi. prin. ff. sol. ma. ⁊ in casibus dubijs recurrendum est ad iudicē, vt dictum est supra. ⁊ ita habes expeditum tertium. ¶ Circa quartam ⁊ vltimā questionem quo modo debeat talis extēsio fieri Bar. hic tenet quod notari⁹, cui sunt cōmissa protocolla alteri⁹ notarij predefuncti, debet

a ¶ Aut superest notari⁹. De hoc late ꝑ do. meū Soc. i ꝯs. xciiij. ꝟ. ꝑterea. Et adde, qđ si i istrumēto esset aliqđ ꝟbū ita obscurū, notari⁹ q illud ꝯfecit potest illud declarare, ita Ang. in l. Imperator. de statu ho. ⁊ refert ⁊ sequit̃ Alex. in ꝯs. cxlvj. i v. vol. inci. i causa ⁊ lite.

b ¶ Aut ē mortu⁹ tabellio. Adde de hoc ⁊ vide late ꝑ Alex. in cōs. xxviij. inci. viso ⁊ ꝑhabito. i ij. vol.

c ¶ Cuꝫ P. tabellio. Adde ⁊ vide per te ibi Feli. ⁊ maxime in versi. vj. queritur. vbi ꝑ maiori parte ponit allegata hic ꝑ Ias. ⁊ quasi de ꝟbo ad verbū ⁊ ipsū autho. nō alleg.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

exẽplare abbꝛeuiare ꝓout iacet in ꝓtocollo, z ꝺt qꝺ ita de cõ
24 suetudine vtimur. ¶ Adde, qꝺ si notariꝰ exẽplificat ex origi
nali vel ꝓtocollo, z in originali est aliqꝺ nõ intelligibile vel nõ
bñ legibile: nihilominꝰ ꝺz ponere de verbo ad verbum. ita no.
Bal. i l. j. i ꝓn. ꝓ illũ ter. de ẽs, qꝫ i testa. delen. facit ter. i §. illud
quoqꝫ in aut. de tabel. ¶ Subdit ẽt Bar. qꝺ si eẽt dubium qꝺ
importaret sub illo ꝛc. z expediret, posset cõpelli alia pars ad
reciendã instr̃m de nouo, vt l. chyꝛographis, i ꝓn. vbi glo. val
de no. z ibi plenius Bar. in scꝺo no. ℞. de admi. tu. ꝓ quẽ ter. idẽ
tz Spe. in ti. de locato, §. nũc aliqua i ver. xiij. Bar. in l. ne casu
amissa. ꝓ illũ ter. C. ꝺ discus. li. x. Alc. in l. si finita §. elegãter, ℞. de
dã. infec. ¶ Et an tũc dẽat de nouo solui gabella stãte statuto
qꝺ de oi instr̃o soluat gabella, ponit Bar. in cõs. lxviij. ici. satis
25 dubie q̃rit, si primo factũ fuit instr̃m. ¶ Adde qꝺ vbi ꝑter
magnã obscuritatem nihil elici põt ex ibꝛeuiatura ꝓtocolli ꝑt
ille cui⁹ itereſt tũc hꝫ regressuz ℨ hꝫdes notarij defuncti ad
intereſſe l. fi. C. de magi. qui. fim Jo. An. in add. spe. i ꝺ. §. ofren
so. i ver. qꝺ si ibꝛeuiatura. i addi. ici. ad intellectũ. Et ibiꝺẽ sub
ꝺit Jo. an. qꝺ si hꝫdes notarij nõ essent soluẽꝺo tũc ꝙpellet te
stes q ꝺ ℨctu sciũt, vt deponant ꝺe ℨctu, z fiat instr̃m fim formã. c. significauit. ꝺ testi. ¶ Ultra ꝑꝺicta ꝺe ista ꝺictiõe, ꝛc. ab
bꝛeuiata, adde ter. i l. periculi. ℞. de nau. feno. Bal. i c. qñ ℨ fal
sas. ꝺe ꝑb. plene. Hosti. in summa sua. ti. de fide instr. i §. publi
catiõe. in ver. qꝺ si ibꝛeuiatura. ¶ Et ꝺe clausula, reuocato⁹ in
irritũ ꝛc. hẽs ter. in c. significante. in fi. z in c. Rodulph⁹ q̃ est
26 c. sequẽs. ꝺe resc. ¶ Alibi ꝺt Bar. in l. si qs eũ. ℞. de testa. qꝺ
quãꝺiu i ꝓtocollo notarij reperit ꝛc. ꝙstat qꝺ notariꝰ habuit
illud ꝓtocollũ ꝓ cõpleto z absoluto, nec in ꝓtocollo volebat
plus scribere. sed intelligebat sub illo ꝛc. cõia aliorum ℨctuum.
¶ Alibi tenet Bal. in aut. qꝺ siue. C. de testa. qꝺ qñ notarij in
ꝓtocollis suis ꝺicũt actũ ꝛc. tũc significãt rẽ perfectã z ita ha
bes istam materiã plene z ordinate expeditã, z consequẽter re
manet expeditus ꝓsens. §. ꝺie. ij. Junij. 1506. intermissis ta
men iamꝺudum quatuoꝛ lectionibus ob aduentum Regis.

a ¶ Et ꝺe clausu
la reuocato. ad
ꝺe aliqꝺ ꝺe hac
clausula ꝓ Bar.
in consili. cxxiij.
circa ꝓncip.

1 ☞ Interdictio aque z ignis extinguit iura ciuilia, z sic pa
triam potestatem que est de iure ciuili.
2 Que pena est interdictio aque z ignis.
3 Excõicatio ꝓiuat consortiũ hominuz sicut feudum cadauer.
4 Excõicatio non solũ ꝓiuat communione hominum z sacra
mentoꝝm, sed etiam ꝑ eam deus separat hominem a gratia
z custodia sua z diabolus vtitur eo sicut rusticus asino.
5 Substitutio facta ꝺe nepote vel ꝓnepote sub cõꝺone mortis
filij extenꝺitur ad omne casum ꝓ qu em filius ꝺesinit esse suus.
6 Substitutio vulga. facta in vnũ casum ꝓrigit ad cẽs siles.
7 Per monachationẽ filius ꝺesinit esse in potestate patris, ta
men retinet iura suitatis z succedit patri vt suus.
8 Verbum, mortis, inꝺefinite ꝓlatum videtur comꝓhenꝺe
re non solum mortem naturalem, sed etiam ciuilem.
9 Lex corrigens in vno casu videtur ꝓrrigi ad alium haben
tem eanꝺem rationem.
10 Conꝺitiones sunt implende in specifica forma, z ita ꝺispositio
facta sub conꝺitione in vno casu extenꝺitur ad alium, quando
conꝺitio est necessaria ad ipsum actum.
11 Quando appellatione mortis venit moꝛs ciuilis.
12 Si testatoꝛ interꝺiceretur aque, z igni perꝺit testamenti fa
ctionem z testamentum antea factum non valet.
13 Conꝺitio voluntaria ꝺebet in specifica forma impleri, z non
per casum simile. z nu. 14.
15 Mendicantes nihil possunt habere in ꝓꝓio, nec in cõmuni.
16 Institutioni facte ꝺe nepote nascituro inest conꝺitio tacita
ꝺe necessitate viꝺelicet, si nascetur.
17 Prouisio facta ꝺe nepote nascituro post moꝛtem cui potest
ꝓrrigi ad casum, quando nascitur in vita. z 18.
19 Testatoꝛ substituendo nepotem in vnum casum. s. si filius mo
riatur viuo testatoꝛe, extenꝺitur ad alio s casus similes.
20 An prouisio facta in vnum casum extẽꝺatur ad alium, z an re
ferat quiꝺ ex equipollentibus stat.
21 Regula est quod prouisio facta ꝑ modum ꝺispositionis pu
re in vnum casum non extenꝺitur ad alium, quod limitabis
quatuoꝛ modis vsqꝫ ad nu. 25.
25 Quando prouisio in vno casu fit ꝑ modum conꝺitionis an
extenꝺatur ad alium.
26 Aliuꝺ est emancipatio filij, aliuꝺ moꝛs naturalis filij.
27 Conꝺitio voluntaria ꝺebet impleri in specifica forma, z non
per equipollens.
28 Substitutio est conꝺitionalis institutio.
29 Verba ꝺe preterito non inducunt conꝺitionem.
30 Conꝺitio voluntaria apposita a testatoꝛe si intestatus moꝛ
tuus fuerit verificatur in pupillo qui non potest testari.
31 Quando cõꝺitio respicit ꝑsonam eius, cui est facta substitu
tio in vnum casum, ꝓrrigitur ad alium.
32 Qui iussus est soluere implet conꝺitionem compensanꝺo.
33 Si testatoꝛ relinquat vsumfructũ fuꝺi vꝛoꝛi ea manente in
viꝺuitate, z post eius moꝛtem, talem fuꝺum titio, z moꝛtuo
marito statim tranſit ad secunda vota, an Titius statim ꝺe
beat habere legatum.
34 Si testatoꝛ reliquat vꝛoꝛi vsumfructum vsqꝫ ad x. annos, po
stea relinquit eum Titio, si vꝛoꝛ interim ꝺecꝺat, titius sta
tim habebit vsumfructum.
35 Si aliquis accepit in emphyteusim ꝓ se, z filijs suis masculis vsqꝫ ad, xl. annos, si talis ẽphyteuta moꝛiat intra, x. annos
sine filijs, vsqꝫ ad. xl. annos trãsmittit ad hꝫdes emphyteusis.
36 Dictio, tunc, ꝺenotat extremitatem temporis.
37 Tempus aꝺiectum executioni non facit conꝺitionem.
38 Hec conꝺitio si vꝛoꝛ ad secunda vota transierit, est voluntaꝛ
rie apposita a testatoꝛe, ideo aꝺimpleꝺa in specifica forma.
39 Emãcipatus a patre ꝺonec pr̃ nõ ꝺebet habere fideicõmissũ.
40 Testatoꝛ in ꝺubio ꝑsumit⁹ minus grauare hꝫdẽ, quam posse.
41 Tempus incertum habetur ꝓ conꝺitione.
42 Substitutio fideicommissaria facta filio sub conꝺitione. si ef
ficiatur ꝓesbyter verificatur si non fuerit ꝓesbyter sed lai
cus z ꝺecessit sine liberis.
43 Quando casus expꝛessus in cõꝺitione est omnino ꝺissimilis a
casu tacito, nunquam trahitur ad casum tacitum.
44 Onus fideicõ. vniuersalis iũctũ filio sub cõꝺitione, si efficiat
ꝓesbyter viꝺetur esse nullũ tanꝙ retrahens filiũ a religione.
45 Qui solũ potest succeꝺere ꝺe iure ꝓtorio excluꝺit subsiꝺiũ.
46 Appellatiõe heꝺis venit, q põt succeꝺere ꝺe iure pretorio.
47 Filius per lapsum anni excluꝺitur a contratab.
48 Valet equiparatio ꝺe ꝺeportatione ad emancipationem.
49 Propter repugnantiam iuris z rationem concurrunt simul
institutus, z substitutus.
51 Quilibet presumitur scire iura.
52 Hoꝺie sublata est ꝺria emancipationis, z pr̃ie ptãtis. z nu. 54.
53 Sicut olim filio pupillo emancipato non poterat pater pu
pillariter substituere, ita etiam hoꝺie.
55 Condito testamento, aꝺhuc ꝺurat hoꝺie ꝺifferentia emanci
pationis z patrie potestatis.
56 Sublato iure succeꝺeꝺi ab intestato, tollit beneficiũ rũpẽꝺi.
57 Non rumpit testa, ille cui ab intestato nihil ꝺebetur.
58 Stante statuto ꝙ existentibus filijs vel agnatis masculis, fe
mina ab intest. nõ succeꝺat, si talis filia sit i testa. pr̃is pterita:
nõ poterit rũpere testiũ extãtibus filijs vel agnatis masculis.
59 Restitutus non recuperat locum ab alio occupatum.
60 Nepos quando succeꝺit in locum filij succeꝺit ex propria per
sona z iure suo.
61 Restitutio filij facta post moꝛtem aui non nocet nepoti qui
iam est heres.
62 Restitutio in integrum concessa a principe non aufert ius al
teri quesitum, nec bona in alium translata.
63 Princeps simpliciter restituendo ad bona non intelligitur
velle tollere ius alteri quesitum in illis bonis.
64 Restitutus licet recuperet bona non alienata, nullo tamen
casu recuperat fructus ex bonis non alienatis.
65 Restitutio quo ad bona nõ operatur nisi quantũ ad ꝓprie
tatem z possessionem, non autem quantum ad fructus.
66 Restitutio in integrum non fingit retro, nec trahitur retro.
67 Quando quis restituitur ad bona, verbũ restituitur impos
tat plenam restitutionem.
68 Verbũ restituo, hꝫ plenũ significatũ z ꝙphẽꝺit fruct⁹. z n. 69.
70 Bannitus, cuius bona sunt publicata, si restituatur a princi
pe vel a cõmuni nõ recuperat bona per fiscũ alienata. z nu. 71.
72 Si minoꝛ renunciauit beneficio eccleſiastico, z illud sit alteri
collatum non subuenitur ei per restit. in integrum.
73 Restitutio facta per viã iustitie tollit iura alteri quesita, sed
non que fit per viam gratie. z nu. 74.
75 Pater recuperat per restitutionem patriam potestatem.
76 Si ex statuto bona homicide ꝓ ꝺimiꝺia parte applicentur
heꝺibus occiꝺ, si simpliciter restituatur recuperabit ꝺicta
bona acquisita heꝺibus.
77 Quando restitutio fit cum clausula quod restitutio sit plenis
sima, tunc trahetur ad bona in alium translata.
78 Licet laici non possint ꝺirecto ꝺisponere super reb⁹ vel obli
gationibus eccleſiarum potest tamen auferre iurisꝺictionem
iuꝺicibus suis ne auꝺiant certo casu personas eccleſiasticas
super obligatione ipsis quesita.
79 Propter pacem z vtilitatem publicam, restitutio trahitur
ad bona in alium alienata.
80 Princeps ꝓ facienꝺa pace potest remittere iniurias, z ꝺam
na illata subꝺitis.

Princeps

82 Principes p̄o habenda pace territoriū sui, potest castrum subditi sui alteri concedere.
83 An legitimatus post mortem patris auferat bona, seu hereditatem his qui successerant ab intestato.
84 An legitimatio trahatur retro ad tempus natiuitatis filij. vsq; ad. nu. 90.
91 An legitimatus auferat hereditatē venientibus ab intestato.
92 Rex Arragonie q̄ nō recognoscit superiorē, ñ posset facere legitimari filiū naturalē p papā in p̄iudiciū alterius cōsanguinei.
93 Legitimatio facta viuēte patre existētib⁹ filijs naturalibus z legitimis non prodest legitimatis nisi in duobus casibus.
94 Princeps etiam cum clausula, non obstante, non potest legitimare naturalem vel spurium quantum ad successionem vbi adsunt filij naturales z legitimi.
95 Filij naturales z legitimi habent ius a iure diuino in successione patris.
96 Papa vel p̄ceps pōt de plenitudine potestatis legitimare spurios in p̄iudicium filiorum naturalium, z legitimorum.
97 Princeps potest dare licentiam comiti palatino legitimādi filios spurios extantibus naturalibus z legitimis. z 98.
99 Per solas nuptias conseruatur genus humanum.
100 Comes palatin⁹ q̄ h3 ptātem legitimandi ex p̄uilegio, non pōt ad instantiā naturaliū existentibus naturalibus z legitimis eos legitimare, bene cū hoc pōt ad instātiam p̄is. z 101.
102 Cū pater facit legitimare filios spurios tenet facere mētionem expressam q̄ pater alios filios vel agnatos sibi succesuros habebat, alias non valeret legitimatio. z nu. 103.
104 Si princeps legitimaret motu proprio, non tamen facta mētione q̄ pater alios filios haberet legitimos z naturales, non valeret talis ligitimatio.
105 Legitimatio est donum patris z principis.
106 Comes palatin⁹ nō pōt legitimare spurios etiā de consensu patris, nisi ad hoc habeat expressam potestatē, scilicet q̄ possit legitimare etiam stantibus legitimis, z naturalibus.
107 Si mulier est talis cōditionis cū qua pater possit commode matrimonium contrahere, tunc pater non potest facere legitimari filios nisi contrahendo matri. cum tali muliere.
109 Filij legitimati nō possunt habere plus de bonis patris quā vnus de filijs legitimis qui minus habeat. z 109, 110.
111 Comes palatinus non potest filium suum legitimare, secus est in rege non recognoscente superiorem. z 112. z 114.
113 Sacerdos potest absoluere concubinam cum qua adultera uit, vel aliam quamlibet mulierem.
115 An possit fieri p statutū q̄ spurius succedat patri remissiue.
116 Legitimatio est fūda cū cāe cognitiōe, alʒ nō valet. z nu. 117.
118 Quare. ll. prohibuerūt ne filij spurij succedant patri.
119 Legitimatus post mortem patris, non pōt auferre bona illis qui ab intestato successerunt.
120 Dato quod legitimatio trahatur retro non pōt tollere ius alteri quesitum. z 121.
122 Princeps potest legitimare in p̄iudicium venientium ab intestato quando hereditas non est adita.
123 Jus adeundi non dicitur esse in bonis nostris antequam sit actualiter adita hereditas.
124 Princeps restituendo damnatum potest auferre ius adeundi alteri delatum. z 126.
125 Per additionem hereditatis factam animo acquiritur dominium de iure ciuili, si tamen cum apprehensione pos. acquirit dominium de iure gentium.
127 Donatio bonorum facta alicui per non habentem filios legitimos non reuocatur per legitimationem filij spurij.
128 Papa non potest legitimare in p̄iudicium eorum quibus iam erat delata hereditas in terris imperij. z 129.
130 An in legitimatione requirat citatio eorum quorū interest.
131 Pater potest petere confirmationem stat⁹ liberorum, nec est opus citare agnatos, etiam si filij sint incestuosi.
132 In legitimatione quam facit pater in vita non requiritur citatio secus in dispensatione.
133 Que sit ratio quare pater non tenetur in legitimatione facere citari eos quorum interest.
134 Si pater nō pōt disponere de rebus quō vult, puta q̄ sunt feudales tūc requirit citatio directi domini in legitimam filij.
135 Si pater ordinauit in vita vel in testamento filium legitimari posse etiam post mortem patris legitimari non citatis venientibus ab intestato. z 136, 137.
138 Si pater in testamēto apponat ꝺditionē filio spurio istituto cū capere possit videtur per hoc cōsentire quod possit legitimari quandocunq; per principem vel comitem palatinum.
139 Mortuo patre nō pōt naturalis facere se legitimari in p̄iudiciū eorū quib⁹ iam ius est quesitum nisi illis citatis z etiā consentientibus. z nu. 140.
141 Priuilegium non est actus iudicialis, z ideo in eo non requiritur citatio.
142 Si comes palatin⁹ h3 ptātez legitimādi cū clausula citatis z non citatis his quorum ꝛc. valebit legitimatio sine citatiōe.
143 Sententia principis non valet parte non citata.
144 Vide vnum casum nouum in quo valet substitutio pupillaris filio preterito.

§. Et quid si tantum. Iste §. fm Bart. est subtil⁹, z Bal. hic in vna lectura dt quod iste. §. est singularissim⁹. in alia lectura dt q̄ est singularior. §. qui sit in mūdo. Et p̄o certo iste est vtilior z solēnior. §. qui sit in tota ista lege. ¶ Substitutio facta de nepote posthumo iuxta cōsiliū Balli in casu, mortis filij, extenditur ad omnem casum per quez filius desinit esse in potestate, z nepos subintrat primum locū. h. d. ¶ Diuiditur in tres partes in prima ponuntur duo casus non prouisi per Ballum. in secda respondetur cuidam obiectioni. in tertia tu. risc̄. reducit illos casus ad puisionez Balli ex sentētia legis Velleie. secda est ibi, hi enim casus. tertia est ibi, h3 ex silia. ¶ Inter. ibi in mortis filij casum conciperet, dic est substitutionem nepotis formaret auus testator z subaudi nō videt sufficiens prouisio Balli ꝓpter duos casus q̄ sequūtur in litera. ¶ Inter. ibi qd si nepos ex quo ꝓnepos mitituere, iste casus de quo pote instituto cui substituit ꝓnepos nō fuit actus a Ballo, sed supplet a Sceuola, i §. p̄cedēti solum in morte naturali, de qua loquebat Ball⁹, z cui⁹ puisio videbat insufficiēs, cū etiā alijs modis quā p mortē naturalē filij exeat ō ptāte p̄is z hic desinat esse suus, ideo p Sceuolā in hoc §. prouidet, vt idē fit in casu mortis ciuilis p interdictionē aque z ignis, z etiā i casu emācipatiōis qb⁹ casibus etiā nepos acqrit iura suitatis. In ter. ibi nō ptinēt ad legē Velleiā. dic q̄ lex Velleia loquit, qñ nepos nascitur, quo viuēte: non loquimur, quando nascit eo mortuo. q̄ casus nō ptinet ad l. Velleiā, h3 ad Balli, z Bal lus nō plene p̄uidit circa istos casus: vñ aduerte qd Velleius in §. nūc de l. Velleia. in ver. z bene ꝟba se habēt. cōprehendit oēs casus qb⁹ aliqs ex suis heredib⁹ desierit esse suus heres, z sic ꝟba legis Velleie, vt ibi dixit tex. bene cōprehēdebāt oēs casus, quib⁹ aliqs ex suis heredib⁹ desinebat esse suus. Sz illa verba loquebant in iā natis, nō aūt in posth umis de qb⁹ loquit Ball⁹. Ñ cessantib⁹ ꝟbis legis Velleie videbat cessare ipsa lex Velleia. l. hos accusare. §. oibus. j. de accu. z l. quarta. §. toties. de vā. infec. ideo p Sceuolā. i hoc §. fit extēsio ex silia z sic ex mēte legis Velleie, vt habes hic i litera. ¶ Vīte aduerte, q̄ pōt formari qō in tex. dupliciter fm Bau. de ca. z Alex. Primo vt q̄rat an nepos posthum⁹ possit substitui, nō soiū in casu quo filij⁹ viuo testatore vere z naturaliter decedat, sed et in casu quo alias desineret esse suus. puta per interdictionem aque z ignis vel p emācipationē. ¶ Scdo modo. z meli⁹ pōt formari qō in tex. vt querat, an nepos substitutus p illa verba Balli, si filij⁹ me viuo, moriatur, admittatur ex substitutiōe etiā quādo filius nō moritur naturaliter, sed ciuiliter, p interdictionē aque z ignis, vel desinit esse in potestate, z sui⁹ p emācipationē, z decidit in tex. notabiliter, quod sic, z vīte secundus est notabilior mod⁹. ¶ Tio. j. ex tex. ibi quid enī si aque z ignis
1 interdictionē pateretur ꝟ quod interdictio aque z ignis extinguit iura ciuilia, z sic patriā ptātem q̄ est de iure ciuili. Jnsti. de pa. pote. in p̄in. z l. naim ciuiū. §. de ijs qui sunt sui vt alie. iur. z cōsequēter extinguit suitatē filij, z cōsequenter nepos ex eo tūc nāciscit iura suitatis. ¶ Et dicit gl. hic q̄ loco illi⁹ pene successit deportatio l. iij. ad l. iul. pecul. que deportatio tollit ea q̄ sunt iuris ciuilis, nō ea q̄ sunt iuris gen. l. qdā. j. de penis. z l. si tibi mādauero. §. is cuius. ff. mandata. late Bal. in l. j. C. de
2 here. inst. ¶ Et interdicere aque z igni. hoc est q̄ nemo ei daret nec ō aqua nec de igne, erat quodāmodo puare duob⁹ elemētis valde necessarijs ad vitā hominis, z ꝓpterea reputabatur magna pena. nā inter homines ꝟsari z hominū carere suffragijs grauior pena est. ita dicit tex. in l. hi qui sanctam. C. de apostat. ¶ Sed aduerte quod hec pena interdictionis aque z ignis remanet hodie in excōicatis, fm Ang. z Imo. z Bierā. hic, cū nō participemus excōmunicatis, nec eis debemus aliquid communicare, ri. q. iij. c. sicut apostoli. cum tribus canonibus seq. z c. j. de excē. in vj. no. in c. pastoralis. §. j. de appel. z
3 naz excōicato p̄uat ꝛ2 sortio hoim sicut feridū cadauer, fm Bal. in l. iij. C. quib⁹ res iudi. nō no. ideo excōicatio habet loco interdictionis aque z ignis, vel eius mitat habet, vt ex gl. no. in §. j. in verb. interdictu. Jnsti. de cap. dimi. quam gl. ad hoc reputat singularē Bal. in c. licet vndique. de offi. delega. de cuius tamen veritate vide per Ange. in q. per eum disputata. incip. duo ad inuicem litigantes per Abba. in d. c. pastoralis. §. j. de

4 app.†tñ excōicatio priuat nō solū cōione oim sacramētorū sʒ
etiā per eam deus separat hominē a gratia ꝛ custodia sua fm
Abb.in c.si qs presbyterū.in iij.no.de reb.eccle.nō alie. ¶Itē
diabol⁹ vtitur excōicato sicut rusticus vtit̃ asino vel iumento
fm Host.Jo.an.ꝛ Abb.in c.ita quorundam.de iud.Ab.in ru.
extra de sen.exc.circa fi.ꝛ dicit gl.in c.audi deniqꝫ.xj.q.iij.ꝙ dia
bolus hʒ potestatē in excōicato quasi in pecore.Sed ista non
cadebāt i iterdicto aque ꝛ igni.solū ergo restat similitudo quo
5 ad priuationē cōionis hominū.¶†Scdo no.ꝙ substō fcā de
nepote vel pronepote sub cōditione mortis filij extenditur ad
omnē casum per quē filius desinit esse suus.¶Et ex hoc cor
relarie no.fm Bar.ꝙ substō vulgaris cōcepta in vnum casum
porrigit̃ ad oēs casus sibi similes.facit.l.fi.C.de insti.ꝛ subst.ꝛ i
l.mulier.in pn.ꝛ §.j.ī.ad treb.ꝛ in l.fideicōmissa.§.si cui de leg.
iij.ponit Bar.in l.j.de vulg.ꝛ pup.in iij.q.princ.ad fi.ꝛ ibi late
dixi[a] ꝛ multa cumulaui ad istā regulā. ¶Sʒ aduerte qꝛ istud
no.ñ vr̃ bene colligi ex isto tex.ꝛ Bar.hic vr̃ ꝯtrari his q̄ notat
i §.pcedenti.nā si verū esset,ꝙ prouisio Galli facta vno casu
extenderetur ad casus similes,certe nō debuisset rephēdi per
Sceuolā de diminutiōe casuū:vñ cū rephendat̃ a Sceula de in
sufficiētia casuū vt dt Bar.ergo apparet,ꝙ substō facta d ne
pote in casuʒ mortis filij nō extēdit̃ ad casus similes,sicut no.
Bar.i §.pcedēti vbi no.ꝙ appellatiōe nepotis ideo nō ꝯtinea
tur pnepos,qꝛ si cōtineretur,gall⁹ nō bñ reprehēderet̃ p Sce
uolam.¶Nec ob.illud qd vult gl. hic,in ver. emācipat⁹ esset
q̄ forte sensit hāc difficultatē.vbi gl.dt ꝙ ex sentētia Galli bñ
ꝯprehēdebant̃ isti casus similes,sed qd ideo reprehēdit̃ a Sce
uola qꝛ nō specificauit eos certe idē pt dici i casu. §.pcedētis.
6 ¶†Retēto tñ pdicto no.Bar.qd est i se verissimū,ꝙ substitu
tio vulgaris facta i vnū casum porrigatur ad oēs casus siles.
adde.quod istū tex.in spē extēdit Spe.in tit.de statu mona.in
q.iij.vt pcedat filio effecto monacho in vita testatoris,ꝙ hēat
locū substō nepotis,eo qꝛ p monachatiōne filius liberat̃ a pa
tria ptāte vt ibi p eū.in ver.xij.ergo est idē put i emancipatio
7 ne, de qua loqt̃ tex.sʒ errat Spe.†qꝛ dato,ꝙ p monachationē
filij⁹ desinat esse in ptāte pris,tñ retinet iura suorū,ꝛ succedit
pri vt su⁹.l.deo nobis.§.j.ꝛ ibi Bal.ad hoc no.C.de episcop.ꝛ
cle.Bar.i l.si ex cā.§.idē pap.de mino.ꝛ ita etiā dt Bal. repro
bādo Spe.in addi.Spe.i d.ver.lij.ꝛ ꝙ monach⁹ hēat oia iura
suitatis,dixi i l.sub cōditiōe.ŝ.eo.cū cōcordātijs ibi traditis.
¶Salua dictū Spec.vt pcedat in ingresso ordinē fratrū mē
dicantiū[b] vt per Bar.in l.cū pater.§.hrditatē.ī.de leg.ij.ꝛ di
8 cā statim in vlti.no.¶†Tertio no.fm Imo.ꝛ Mod.ꝙ ꝟbuꝫ
mortis indefinite platū vr̃ cōprehēdere non solū mortem na
turalem,sed etiā ciuilē:lʒ tex.ī.in fi.dicat ad similitudineꝫ mor
tis,ex quo apparet ꝙ pprie applōne mortis nō veniat mors
ciuilis:cū nullū sile sit idē.l.qd Nerua.ff.de po.ideo dt gl.repu
tata sin.xvj.q.j.i c.placuit.scdo ꝙ i dubio appellatiōe mortis
cōprehēdit naturalis,nō aūt ciuilis,nisi in casib⁹ a iure exps
sis.idē tenet gl.in c.susceptū.de rescri.in vj.Bar.ꝛ alij in l.ex ea
pte.§.in insulā.ī.de ver.ob.qꝛ ꝟba debēt in dubio naturaliter
intelligi,nō aūt ciuiliter.l.fi.C.de his qui ve.eta.impe.l.fidei
cōmissum.in prin.ī.de cōdi.ꝛ demō.Sed in casu.§.nostri.ideo
cōprehēdit etiā mortē ciuilē,eo qꝛ hic mors ciuilis represen
tat p oia eūdē effectū quo ad id de quo q̄rit̃.l.j.§.filiū.ꝛ §.se.ī.
9 de ꝯtabu.ꝛ l.si necē.§.si deportat⁹.de bo.libe. ¶†Quarto no.
ex isto tex.fm Ang.Imo.ꝛ Alex.qd lex corrigēs in vno casu
videt̃ porrigi ad aliū habentē eādē ratiōnē.Nā prouisio galli
fm eos erat correctoria legis antique, ꝛ tñ loquens de morte
naturali extendit̃ ad mortē ciuilē propter identitatē rōnis ꝛ
qꝛ hʒ eūdē effectū.Sed errant,qꝛ ista nō est materia correcto
ria sed limitatoria,prout dixit pluries.ŝ.in prin.huius.l.etiam
10 in §.j.ēt in §.idē credendū. ¶†Quinto no. ꝙ lʒ conditiones
debeāt impleri in forma specifica,vt l.q̄ heredi.in princi.ꝛ in l.
Meui⁹.ī.de ꝯdi.ꝛ de.Tñ dispositio facta sub cōdōne in vno
casu extendit̃ ad aliū qñ talis cōditio est necessaria ad ipsum
actū,vt hic ꝛ latius per Bar.ī.vbi plene dicet̃.¶Et sic not.ꝙ
lʒ cōditio debeat impleri in forma specifica vt dixi,tñ si in ꝯdi
tiōe fiat mētio de morte verificat̃ in morte ciuili,ꝛ sic in morte
ficta.ꝛ istud plane pcedit qñ sumus in morte ciuili. p ꝙ amit
titur ciuitas ꝛ libertas,vt in dānato in metallum qui efficitur
seruus.l.ex facto.§.si qs rogatus.ff.ad treb.iuncta.l.res vxo
11 ris.C.de do.inter vir.ꝛ vxo.ꝛ in l.sed si mors.eo.tit.†Si autem
est mors ciuilis p quā solā amittitur ciuitas sed non libertas,
vt in deportato.tūc regulariter appellatiōe mortis [c] nō venit
ista mors ciuilis.l.ex ea pte.§.in insulā.ī.de ver.ob.ꝛ l.status.§.
Cornelio felici.ibi Bar.de iur.fis.tñ hic equiparat,qꝛ hʒ eūdē
effectū ex sola amissiōe ciuitatis,per quā perditur patria po
testas,ꝛ perdunt̃ iura ciuitatis:sicut etiā in d.l.j.§.pe.de con
trarab.ꝛ in l.si necē.§.si deportatus.de bo.libe.facit.§.cū aūt.
Insti.q.mo.ius pa.po.soluit̃. ¶Ultimo p intellectu tex.q̄ro
de necessario dubio circa istū tex.in quo Sceuola extēdit dis
positionē Galli loquētis de morte descēdētis.ꝛ sic filij,vel ne
potis:vt pcedat etiā in morte ciuili, qꝛ hʒ eundem effectū vt
pdixi,an similiter prouisio Galli loquēs de morte ascēdētis.ꝛ
sic qui cōprehēdat etiā mortem eius ciuilem.ꝛ sic q̄ro quare
Sceuola non fecit etiā mētionē de morte ciuili ascēdētiū sicut
12 fecit mētionē de morte ciuili descendētiū.†In quo pūcto ad
uerte,qꝛ duo casus positi in tex.s.interditionis aque ꝛ ignis:
itē emācipatiōis nullaten⁹ congruunt testatori.ꝛ sic ascēden
ti.Nā si testatori interdiceretur aque ꝛ igni,pderet testamenti
factionē.ꝛ testm̃ antea factū nō valeret.hoc est indubitatuʒ l.
eius q.§.j.ŝ.de testa.ꝛ l.j.§.hi quibus.ī.de leg.iij.Nec in eo ca
deret emācipatio cū esset sui iuris alias non posset testari.l.q
in potestate.de testa.qꝛ ergo isti casus non cōueniebant ascē
dētī:ideo Sceuola nō fecit mētionē. ¶Sʒ pone testm̃ est cō
ditū secūdū consiliuʒ Galli ꝛ postea filio premortuo,testator
professus est religionē bonorū incapacē,puta fratrū mēdican
tiū qui nō possunt habere aliquid nec in particulari nec in cōi
per quā professionē nec testm̃ tacite reuocatur,nec potest ex
presse reuocari.§.illud.in aut.de mona.secūdū Bar.ꝛ alios in
aut.si qua mulier.vbi dixi.C.de sac.san.ecc.Bar.ꝛ alij in l.j.de
testam.cano.in c.in psentia.de pba.ꝛ deinde.ī.x.mēses a mor
te filij nascat̃ nepos viuēte auo professo.an testamētū rumpe
tur tanꝙ nepos censeat̃ preteritus cū nō euenerit casus mor
tis naturalis,sed ciuilis,ꝛ ille casus fuit omissus a testatore:
ergo testm̃ debet rumpi per.l.cōmodissime.ŝ.eo.ꝛ l.si pater fi
lium.ī.de vulg.ꝛ pup.An vero habebit locū in eo substitutio
de nepote facta.¶Et si iste casus eueniret in facto,esset pul
chra ꝛ subtilis q̄stio.dubiū facit.qꝛ hec ꝯditio,mortis aui vez
si post mortē meā nepos nascet̃,hodie est volūtaria:cū posthu
mus alienus possit institui.l.pe.de leg.j.ꝛ §. posthumo.Insti.
13 de lega.†Ergo cōditio volūtaria dʒ specifice in forma imple
ri ꝛ nō p casum similē.l.q heredi.in prin.ꝛ l.Meui⁹.ī.de condi.
ꝛ demon.ꝛ declarat Bar.hic.ad fi.vnde cum testator institue
rit nepotē posthumū qui nascet̃ post eius mortē ꝛ sic post ei⁹
humationem nō cōprehendet eū,qui nat⁹ est ante eius huma
tionem:ꝛ sic in vita testatoris naturalis.ꝛ sic nō pōt dici pro
prie posthumus,iuxta glo.ŝ.in princ.huius.l.in verb.posthu
14 mos.ꝛ ibi Bar.vbi dixi.†Uñ cū sit substitut⁹ nepos nascitu
rus post mortē aui,ꝛ iste nepos sit nat⁹ viuēte auo lʒ pfesso,
nō debet posse ex testamēto succedere,qꝛ nō euenit casus in q̄
fuit substitutus per tex.in d.l.cōmodissime.ꝛ tanto magis cuʒ
talis nepos possit naturalr̃ mori ante ipsum testatōrē.l.stati⁹.§.
cornelio felici.de iu.fis.ꝛ l.res vxoris.C. de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ
sic nō obstat iste tex.qꝛ loquit̃ in cōditione apposita in psona
eius cui fit substitutio q̄ fm Bar.ꝛ doc. est necessaria ad actū.
ideo impleri pōt p equipollens,ꝛ sic per casum similē.ꝛ conse
quenter p mortē ciuilem,ꝛ sic fictam.Aduerte aut cōsideras
personā aui testatoris , ꝛ tunc qꝛ ingressus est ordinē mendi
15 cantiū†qui nihil habere possunt in pprio vel in cōi. clem.exi
ui.§.cupiētes.de verb.sig.testm̃ cōfirmatur per talem mortem
ciuilē ac si esset naturaliter mortu⁹, qꝛ professus talē religio
nē minorū dicit̃ mortuus mundo. xvj.q.j.c. placuit. ij.q.vij.in
c.nullus.ꝛ l.eo nobis.§.j.C.de epis.ꝛ cle.eo qꝛ talis mors ciui
lis p omnia est eiusdem effectus sicut mors naturalis.ꝛ ita te
nent Bar.ꝛ alij in d.l.j.de testa.ꝛ in l.cū pater. §. hereditatem.
in fi.de leg.ij.ꝛ sic heres dʒ habere incōtinēti omnia,ac si testa
tor esset naturaliter mortuus nō expectata alia morte natu
rali d.l.deo nobis.§.j.secūdū Bar.in d. aut. si qua mulier.aut
cōsideras personam nepotis substituti ꝛ difficultas consistit
in hoc,cum sit substitut⁹ nepos posthumus, ꝛ sic nascitur⁹.ī.
x.menses post mortē aui testatoris,ꝛ iste sit natus viuēte auo
naturaliter lʒ pfesso:ergo nō succedit ex testō.cū nō sit ille,qui
fuit substitutus sʒ alius.ergo dʒ censeri pteritus,ꝛ sic rūpere
16 testm̃ d.l.cōmodissime.ꝛ ꝙ ibi decidit Bar.¶†Aduerte istō
ni facte de nepote nascituro inest ꝯditio tacita de necessitate,
vcʒ si nascet̃.l.j.in fi.ī.de cōd.ꝛ demōst.ꝛ l.iterdū.in pn.ī.de ver.
ob.Et i specie hoc no.Pau de ca.in §.qdā recte.ŝ.eo.le.ergo
restricta ad vnū casuʒ,scʒ mortis aui,dʒ ꝟificari etiā in morte
ciuili,ꝛ sic in alio casu habēte eādē rōnē,p doctrinā Bar.hic
in iij.opp.cū eadem sit ratio,qꝛ gallus prouisionem suam in
duxit,ne testm̃ natiuitate nepotis posthumi rūperetur,vt di
xi in pn.hui⁹.l.extra gl.Sed istud etiā contingeret in casu no
stro,si talis nepos ex testō nō succederet,ꝛ sic mētio mortꝫ nō
traheret̃ ad mortem ciuilē. Item substitutio facta de nepote
posthumo ideo facta est,vt eius natiuitate rūpat̃ testm̃ si fili⁹
premoriat̃ viuo testatore.l.posthumorū.ī.tit.j.ideo dʒ habere
locū etiā si nepos nascat̃ viuo testatore, sʒ mortuo ciuiliter p
pfessionē religiōis.cū fit eadē ratio ꝛ p omnia idē effect⁹ quo
ad ca-

a ¶Et ibi late dixi. Adde,ꝙ vltra ibi dicta hanc eādē opinio.tenet Bar.Sozi.in cōsi.cxl.versi.circa fin vide eundem Sozi.in consi.cclix.ꝛ ibi quando est facta substitutio sub conditione volūtatis, vt puta si Titi⁹ nō assumeret arma domus quod nō extēditur ad casum impotentie.l.si non potuerit.ꝛ ibi de hoc vide in subscriptione preceptoris mei domini Frācisci de Pepis.ꝛ not.ꝙ consil.ŝ.alleg.nu.140.duplicatur in ij.vol.consi.ccxviij.

b ¶Fratrum mēdicātium.Adde ad hoc late per Alex.de Imo.in consi.xiij.inci.circa primuʒ dubiū de quo queritur.in iij.vol.ꝛ ponit Bartho.ꝛ Sozi.in consi.suo.xcij.

c ¶App.mortis.Addō ꝙ Alex.de Imo.i ꝯs.ij.inci.visis codicill̄,ꝛ legitimatiōe reperito.i ij.vo.ꝯs.lxxxvij.ꝟ.supeit.ad allegata i ꝯtriuʒ dt, ꝙ mors ciuilis venit appellatiōe mort̄, qñ hʒ eūdē effectū quē hʒ mors naturalis.alleg.l.actiōe.§.publicatiōe.ŝ.p soci.ꝛ i l.j.§.fi.ī.de ꝯta.ꝛ vid eūdē Alex.late i ꝯs.cxxxix.inci.viso supra scripto themate,volu.ij.ꝛ ibi ꝙ actio de dote,q̄ ꝯsolidaret in patrem mortua filia:nō ꝯsolidat̃ ea effecta monacha, ꝛ qñ mors ciuilis equiparet̃ naturali,ꝛ veniat ei⁹ appellatiōe per Alex.de Imo.i l.si decesserit.ŝ.q̄ satis.cog.late p Fe.i c.lʒ.de of.deleg.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ad cāsum nostrū,z sic testator fuisset de hoc interrogat⁹ vl cogitasset de hoc casu viriliter idē disposuisset,ergo dz haberi p dispositō,p regulā.l.Titi⁹,§.Luci⁹, vbi plene diri.ff.eo.ita tenēdo sustineť testū qđ in dubio fieri dz,l.si pars.in pn.ff mof. testa.c.fi.de re iud.nā publice interest q testamēta valeāt,z sortiant effectū.l,vel negare. ¶quēad.tes.ap. ¶Nec ob.d.l. cōmodissime,z d.l.si pater filiū,q1 in eis postnum⁹ istitutus ī casum mortis testatoris non admittit.si nascatur viuo testatore,vel ecōtra:q1 ibi vitas tū pōt esse in considerātiōe: sz in casu nō pōt cōsiderari mors ficta,z sic mors ciuilis,de qua debet itelligi dispositio testōris pp̄ter idētitatē rōnis:z q1 talis mors ciuilis p ingressum religionis mēdicantiū in oībus z p omnia
17 quo ad casum nostrū videť habere eundē effectū.†Tres alias fol.ad d.l.cōmodissime referā statim in gl.in ver.emancipatus. ¶Itē pōdera diligēter,q Bar.hic,in iij.op.tz,q puisio facta de ne potenasciturо post mortē aui posset prorigi ad casū qū nascit in vita:eo q1 p legē Velleiā fuit inductum q nepos posthum⁹ posset instituī ēt si nascat in vita testōris vt i §.nūc de lege Velleia.ff.ea.l.iō substitutio facta de nepote nasciturо post mortē testōris posset esse, q ēt intelligat de nato in vita testōris fm qs diri.in p̄in.hui⁹.libidē Bar.in p̄in.huius.l.tz hoc esse verū qū testō putabat se moriturū incōtinēti:q1 erat grauatus infirmitate,per tex.quē sic intelligit i l.fi.C. de posth.her.instit.alias secus.qū testō fuisset sanus per d.l. cōmodissime,tū istū intellectū vtrobiqz reprobaui tanq manifeste diuinātē ad vtrāqz.l.z pōdera q Bar.hic i.iij.op.z §.in p̄in. huius.l.loquit qū testō oīno viuit z naturaliter z ciuiliter q1 est in seculo:ergo fortius in q. nostra in qua pater est ciuiliter mortuus ppter profession religionis, z sic ista pars videreť in practica tenēda vt cōseruet validitas testamēti,z ppter
18 sumptā voluntatē testōris. ¶Sz cave,q1 p parte Zuia multū facit q1 lz illa cōditio,si nepos nascet,i illo ver.si nascet habeat tacitā cōditionē necessariā,vcz si nascet,vt §.diri: tū illa verba post mortē meā,sup quibus cōsistit tota presens dubitatio,nihil penitus necessitatis habēt:q1 hodie testō p legem Velleiā pōt nepotē posthumū eque instituere,si nascat in vita sicut si nascat post mortē:vtrūqz est in volūtate sua:ergo exp̄mēdo cōditionē si nascat post mortē meā:cū illā volūtarie exp̄sserit:cogitauit de mō,z forma:ergo illa dz formaliter adimpleri in morte naturali.z nō sufficit equipollēs de morte ciuili p doctrinā Bar.hic i iij.opp.cōiter approbata,vū passus iste reddit dubius,z subtilis. ¶Glo.j.timore Zuū formati per Bar.ponit tres intellectus ad tex.tertius ꝓmuniter tenetur. ¶Capio gl.in ver.emācipat⁹. Diuide istā gl. in duas partes principales. In prima fm Bar.tollit vnā op.q prouisio testōris facta in vnū casum nō debeat extēdi ad aliū.vel potes dicere q gl.in prima formal. q. necessariam ad intellectum text. Si nepos instituat ab auo sub conditione qđ, si filius moriat viuo testōre,an trahat ad aliuz casum,puta deportatiōis vel emācipationis. In scda gl.formal aliam no.queſtionē.secūda est ibi,sed quid si emācipatus. Rursus prima pars principalis subdiuidit i quatuor particulas. In prima ponit opi. quorundā. In secūda ponit aliā opi.quam tz. In tertia remouet vnam op. In quarta remouet aliā secūda ibi:sed tu dic. tertia ibi,secus si p pretorem.quarta z vlti.est ibi,nec obstat. in aut.
19 de here.ab inte. ¶†In prima parte principali gl.habes q testō: substituēdo nepotē in vnū casum,ſ.si filius moriat viuo testatore extendit ad alios casus similes,z sic ad casum deportationis filij,vel emancipatiōis,z sic casus mortis exp̄ssus cōditionaliter extendit ad casum equipollētē,rō est fm subtilem vtramon. ¶De.de Bella perti.z Bar.q1 cōditio ista est necessaria ad actū,z idē vbi esset necessaria ad effectū actus,l.si mater.C.de insti.z subſti.z l.mulier.in p̄inc.ff.ad treb, sec⁹ si esset cōditio volūtaria:q1 tūc dz formaliter z precise impleri z non sufficeret impleri p simile vel equipollens.l.qui heredi.in p̄in. z l.Meu⁹.ff.de cōdi.z demō.rō diuersitatis est:q1 primis duobus casib⁹ testō: cogitauit de effectu:ideo sufficit impleri per equipollēs,sed in vltimo casu qū conditionē volūtarie appo-
20 sunt cogitauit de mō z forma:iō tūc dz precise impleri. ¶Hic sumpta occasione examinat late Bar.an ſ puisio facta in vnū casum extendat ad alium, z an referat qd ex equipollentibus fiat,facit duos casus principales,aut prouisio sit in vtrūqz casum p modū dispositionis pure,z tunc distinguit vt hic p eus z cū eius distinctione trāsit Bal.z i effectu Ang. z cōiter alij.
21 ¶†Tu in isto primo casu cōplectēdo oīa dicta Bart.fac. regulam z quinqz fallētias z totū clare habebis. ¶Regula est qđ puisio facta p modū dispositionis pure in vnū casum nō extēdit ad aliū:q1 casus omissus relinquit dispositiōi iuris cō-
22 munis.l.si extraneus.ff.de cōd.cau. ¶Primo limita, quādo virtute casus exp̄ssi omissus pōt intelligi.ff.illud. Jn.ff. p socio.z sup hoc vide late Are.hic. ¶Secō limita qū pōt constare de mente testōris,q voluerit aliū casum omissum cōprehendi.ita etiā declarat Bar.in l.cōmodissime. in j.oppo.ff.eo.
23 facit ter.in l.tale pactū.ff.ſi.cū gl.ff.de pac.diri.† de hoc late in l.Titius.§.Luci⁹.ff.e.vbi etiā posui limitationē Ang.z Are. hic,q lz puisio facta in vno casu extēdat ad aliū ex p̄sumpta mēte testōris,tū ista extēsio nō fit de vna p̄sona ad aliā p̄sonā. ibi diri.nō repeto vlterius. ¶Tertio fallit,qū casus omissus est similis exp̄esso z haberet eūdē effectū.l.ff.§.ff.j.māda.facit bū ter.in l.ſi quis mihi bona.§.ſz quid si mandauit.z ibi Bal. z Mod.no.de acq.here.vbi mādatū ad adeūdū hereditatez z sic ad acquirendū iura directa comp̄hēdit vt possit agnosci bonorū pos.p quā solū acquirunt iura vtilia. q1 eiusdē sunt ef-
24 fect⁹.§.q aūt.Jnſti.de bo.pos.facit.l.pe.de ne.ge. ¶†Quarto fallit qū testō: p̄uidisset in duobus casibus simplicib⁹ z eueniet casus mixt⁹:q1 in materia fauorabili trahit ad casum mixtū.l.si ita scriptū,in p̄in.ff.e.secus in materia odiosa. l.vim passum.ff.p̄escriptione.j.de adul.tū circa istud.vltimum vide tex.qui fortiter videť obstare in l.si ita facta. de iniuſt.rup.de quo ter.diri in d.l.si ita scriptū. ¶Quinto fallit rōne ſzietatis euitāde gl.in l.iij.in p̄in.ff.de ver.ob.z ita habes expeditz
25 primū casum Bar. ¶†Secūs casus principalis Bar.est qū p uisio in vnū casum sit p modū conditiōis,an extendat ad aliū in quo Bar.distinguit vt hic p eū. Ego primo expediā theo. Bar.secō reducam ad practicā. ¶Adde ergo primo inquātū Bar.rūdet ad.l.qmodissime.ff.e.q dissimilis est casus nasci in vita testōris,vel nasci post et⁹ mortē:iō puisio testōris cōditionaliter facta in vno casu nō extendit ad aliū casum dissimilē.ad qđ istā sol.repetit Bar.ter.primo hic. secō. ff.in ij.op. ad ſi.tertio.j.in v.op. ¶Ista sol.toties approbata p Bal.non
26 est tenenda:q1 confundit p istū ter.vbi †aliud est emācipatio filij,z aliō moris naturalis filij, z sic sunt casus dissimiles, z tū Jurisconsult⁹ hic decidit q puisio testōris cōditionaliter facta in vnū ex istis casibus extendit ad aliū:imo ōt iurisconsultos casus esse simileſ:q1 ēūdē effectū habēt. Itē in Zuū facit ter.in d.l.ſi.C.de posth. her. instī. vbi institutio facta de posthumo sub conditione si nascet post mortē testōris extēdit ad casum quo nascat in vita.z ibi est casus de directo contra. d.l.
27 cōmodissime.sed cōcorda,put vtrobiqz diri. ¶†Secō inquātū Bar.tz,q conditio voluntarie apposita dz impleri in forma specifica z non per equipollēs,aut in casu simili p.l.q here di.in p̄inc.z l.meuius.j.de condi.z demon. Istud videť nimis gñaliter dictū fm Are.hic:z est Zter.in l. Deo nobis. §.j.in ſi. C.de epiſc.z cleri.z in §.distrahunt.in aut.de nup. vbi pactum de lucrādo dotē sub conditione mortis impleť p equipollēs p ingressum monasteriū,z sic p mortē ciuilē,z tū illa cōditio est voluntaria. ¶Tu ad idē allega ter.in l.ſi vero constāte. z ibi glo. in verbo placitū.in aut.de ſan. epiſc.z ibi Ang. in j. no. colligit q pacta de lucrāda dote sub cōditione mortis vēdicāt sibi locum p ingressum monasteriū,idē no. Ang.in §. illud quoqz.in ſi.in aut.de mona.p illū ter.in ver.ex morte pactū.vbi no.Ange.qđ si maritus fecit pactuz de lucrāda dote in casu non exi-
28 stentiū liberorū,qđ si intrat monasteriū z sine liberis moriat, q maritus lucrabit dotē z vxor donationē. ppter nuptias.z ita in terminis tz gloſſ.ord.in c.placuit.ſcēo ſxvj.q.j.z c.ſuspectum.de reſcri.in vj. ¶Sed ad hoc respō de fm Ly.z Bal.in d.l.Deo nobis.§.j.q ideo est q1 idem effectus per omnia resultat circa rem de qua agit.cū per ingressū ministeriū ita solū atur matrimoniū sicut per mortē ciuilē. ¶Ergo contra cōclusionē Bal.allego duos ter.q conditio volūtaria possit impleri per equipollens. ¶Primo allego ter. no. in l.mulier. §.fin. de condi.insti.vbi si instituo te heredem sub conditione, si me heredem instituisti ista conditione voluntaria verbū, instituisti,verificatur in substitutione,z sic impletur per equipollens:ergo contra doctri.Bar.nec potes dicere.q ibi sit idem effectus,vt patet ex diuersitate graduum,Sol.fm Bar.Bal. z Pau.de ca.ibi,substitutio est p̄prie institutio vt ibi est ter. fm eos q non videtur verus vt patet ex diuersitate graduū.
29 ¶Secundo z fortius †substitutio est cōditionalis institutio. l.in ratione.§.qđ vulgo.z §.filio.j. ad l.falc. ergo non pōt dici p̄prie institutio, sicut conditionalis donatio non est p̄prie donatio,vt est ter.in l.j.in p̄in.de don. Sed sustinēdo Bart.z doc.potes ad hoc respondere.q donatio denominat ab actu de presenti:q1 donatio est doni datio z sic de presenti.l.senat⁹. §.donatio.de dona.cā mor.iō cōditionalis donatio non est p̄prie donatio.d.l.j.in p̄in.de dona.§z institutio est actus sui natura pendēs in futurū,iō lz sit cōditionalis, vt est substitutio tū est p̄prie istitutio,vt est ter.in d.l.mulier.§.fi.z ibi ēt sentit
29 Rap.cu. ¶†Ego alio mō rūdeo ad.d.l.mulier.§.fi. q ibi non est p̄prie cōditio cū sit de ꝓterito,si tu heredē me instituisses

istud est in preteritū,⁊ nō in futurū:ergo nō est ꝓprie cōdō, ꝑ
ut etiā ibi tz gl.⁊ est tex.in l.cū ad p̄sens.cū duab⁹ seq.§.si cer.
pe.⁊ sic nō facit ad ꝓpositū nr̄m:⁊ dato, ꝙ ibi me instituisses ī
aliquo modico.tū valeret institutio mea facta in magna here
ditate.vt ibi tz Pau.de ca.vñ sicut ibi cōditio pōt impleri ex
instōne cōtinēte min⁹ re:ita ēt pōt impleri ex substōne, que cō
tinet minus gradu,⁊ sic tpe:arguēdo de re ad tps. l.miles ita.
in pri.ī.de test.mili. Scdo ꝯ istā doctri.Bar.Adduco tex.no.
in l.credendū.in ver.si vero maritus.§.q pet.tuto. vbi condi-
tio volūtaria apposita a testōre si intestatus mortuus fuerit,
30 †verificat̄ in pupillo.q2 testari nō pōt,⁊ sic q ficte,⁊ improprie
est intestatus.l.j.in p̄n.ī.de suis ⁊ legi.quem tex. ad hoc valde
no.Are.in l.j.de vul.⁊ pup.Sed rñde hoc ideo ibi contingere
ex qualitate psone pupilli ad quē verba illi cōdōnalia dirigun
tur.arg.l.plenū.§.equitū.de vsu.⁊ habi.⁊ l.pr̄ Seuerinā.§.cō-
ditionū verba.ī.de cōdi.⁊ demō.fm Alex.in l.gñaliter.ī princ.
C.de insti.⁊ subst. ¶Tertio adde circa.d.l.cōmodissime.q2 so.
Bar.hic,ꝙ ibi sit casus lōge dissimilis,cōfundit̄ p istū text.vt
§.dixi:iō Bar.ī.in v.op.scdo mō rñdet,⁊ meli⁹,ꝙ ibi posthu-
mus poterat pure institui:ergo ibi cōditio sub qua fuit insti-
tutus fuit volūtaria:ergo dz impleri in forma specifica ⁊ non
in eqpollēti.⁊ istā sequit̄ Alex.hic.idē ēt Bar. in l.iā hoc iure
in prin.ī.de vul.⁊ pup. ¶Tertio mō rñdet Bar.§.in prin.hu
ius.l.ꝙ aut cōditio respicit psonam eius cui facta est substi-
tutio,puta psonā pupilli instituti,⁊ tūc facta ī vnū casum por
31 rigit̄ ad aliū.†d.l.iam hoc iure.⁊ l.ꝗuis.⁊ l.hereditatē.C.de im
pub.secus si respiciebat psonā substituti,si eñ est substitutus
ille qui nascet̄ post mortem testōris,non intelligit̄ substitutus
vt ille q nascet̄ in vita.d.l.ꝯmodissime.⁊ sic nō fit extēsio de ca
su ad casum qñ induceret̄ diuersitas noue psone substitute.vt
est tex.no.in l.si pater filiū.ī.de vulg.⁊ pup. lz posset dicere fm
Are.hic ꝙ in nato post mortē testōris vel in vita nō est diuer
sitas psone:imo semp eadē psona lz sint diuersi casus. ¶Te-
nēdo ꝯclusionē Bar.ꝙ ꝯditio volūtaria debeat p̄cise ⁊ forma
liter impleri,limita dupliciter. Primo qñ stat p culpam illius
cui dz impleri.si non implet̄ in forma specifica:tunc sufficit im-
pleri p eqpollēs.tex.habes ⁊ exemplum in l.Julianus ait.ī.de
condi.⁊ demon.⁊ ibi Bar.declarat vbi si fiat legatū alicui sub
cōditione si dederit centū heredi ⁊ heres sit debitor ⁊ recusat
soluere ⁊ sic stat p eū,cōditio habet̄ p impleta,⁊ sufficit imple
32 ri p eqpollēs.†sicut iussus soluere implet conditionē cōpēsan
do.l.si peculiū.§.j.de sta.libe.cū sit impedit⁹ facto aduersarij.l.
iij.§.j.de sta.lib.fm Bart.in l.amplius non peti.ī.rem ra.hab.
¶Scdo no.limita cōclusionē Bar.vt ꝓcedat,qñ cōditio vo
lūtaria pōt ipleri eo mō quo testōr voluit:alias sufficit ipleri
p casum similē fm Bart.in l.j.de condi.insti.p l.legatū.de vsu.
leg.⁊ sic habes expeditā theoricā Bar. ¶Ex predicta theori
ca pōt inferri in practica ad duas questiones,p̄sertim ad vnā
33 q̄ est vtilis ⁊ quotidiana.†Pone:testōr in testō reliquit vsum
fructū fundi vxori ea manēte ī viduitate,vel reliqt mille fruen
da vxori donec in viduitate remāserit, ⁊ post eius mortē reli-
quit talē fundum vel illa mille Titio, pone ꝙ mortuo marito
mulier statim trāsiuit ad secūda vota, an Titius debeat statī
habere legatū an vero debeat expectari mors naturalis vxo-
ris,⁊ interim heredes mariti habebūt. ¶Istā qōnē origina-
liter disputauit Richar.Malumb.in disputatione sua q̄ inci-
pit,quidam in testō suo sic dixit vbi adducit sex fundamenta
p parte Titij:ꝙ statim habere debeat, ⁊ alia sex fundamenta
ad oppositū,finaliter cōcludit,ꝙ Titi⁹ statim habere dz, nō
expectata aliter morte vxoris:eo q2 testōr credidit ꝙ vxor de
beret stare in viduitate,⁊ iō noluit Titiū interim habere:er-
go qñocūqz desinat vxor habere siue p mortē naturalē siue p
trāsitū ad scdas nuptias Titi⁹ dz statiz admitti ex tacita mē
te testōris p l.mulier.in prin.ad treb.⁊ in l.si mater.C.de insti.⁊
subst.refert ⁊ sequit̄ Jo.an.in addi. Spe. in ti. de secū.nup.sup
rub.idē tz Bar.in aut.hoc locū.C.si mulier scdo nup.vbi plu-
res rōnes ad hoc adducit quas per te potes videre.⁊ ibidem
Bal.⁊ pleni⁹ Albe.de Rosa.idē tenuit Pau.de ca.⁊ Are.in
l.si quis heres ita scriptus.p illū tex.de acq.her.Pau.de cas.⁊
Alex.in d.l.si mater.⁊ ibi dicit Pau.de ca.se ita pluries cōsu-
luisse.Alex.in d.l.mulier.ad fi.prin.⁊ idē Alex.hic.dicēs se pri-
die fuisse interrogatū de ista rōne.⁊ idē Alex.in consl.cxxx.secū
di vol.inci.attētis verbis testamēti,⁊ in consi.cxviij.iiij.volu.
inci.visa parte testamenti,⁊ ista est cōis snia: p qua facit trita
regula:q2 cessante cā dilationis dz cessare ipsa dilatio.l.a filia,
§.alūno.ī.ad treb.Bar.in l.liberto.§.fi.de annu.leg.Ad idē fa
cit qd determinant Sal.⁊ Pau.de ca.in l.ambiguitatez.C.de
34 vsufr.ibi determinant.†ꝙ si testator dicat,relinquo vxori meo
vsumfructum vsque ad decem annos, postea relinquo eum
Titio,ꝙ si vxor interim decedat, Titius statim habebit non
expectato cursu decēnij:q2 in psona Titij erat apposita dila-
tio fauore vxoris.ergo cessante cā dilationis dz cessare ipsa di
latio.d.l.a filia.§.alūno.lz Bal.ibi relinquat cogitandū. ¶In
ꝯtrium ꝯ cōem opi.videt̄ facere tex.no.in l.vxori vsumfru.ville.
de vsufr.leg.vbi est tex.qd si testōr relinquit vxori vsumfru.in
quinquēnium, ⁊ postea relinqt illuz fundū libertis: qd si vxor
moriatur añ quiquēniū tñ liberti nō debēt habere illū fundū
nisi transacto toto quinquēnio.p quē tex.ꝯtrā opi.tz Lud.ro.
35 in d.l.si quis heres ita scriptus. ¶†Adde,ꝙ p illū tex.alibi
determinat no.Spe.in ti.de locato.§.nūc aliqua. in ver.ccxlv.
ꝙ si aliqs accepit emphyteusiz p se filijs masculis vsqz ad an
nos.xl.ꝙ talis emphyteuta itra decē annos moriat̄ sine filijs
tñ non reuertit̄ ad dñm,imo vsqz ad.xl.annos trāsmittitur ad
suos heredes:ꝗuis solus Ang.ibi teneat ꝯtrā. ¶Sed tenē-
do cōem opinio.ad.d.l.vxori.vsumfructū ville.potes duplici-
ter rñdere. Primo ꝙ dictio tūc,ibi posita per testōrē tollit ꝯ-
rium,cū denotet extremitatē tpis.l.iiij.in fi.ī.de cond.⁊ demō.
⁊ sic elapso toto quinquēnio,tūc liberti admittent̄,⁊ non ante.
⁊ ita ibi respondet Bar.⁊ idē Bar.in l.in illa.de ver.ob.quā-
uis istam solu.impugnet.Alex.⁊ non bene in l.Seius Satur-
36 ninus.ī.ad treb. ¶†Secundo no.respōde,ꝙ tex.in d.l.vxori,
loquitur,qñ testator apposuit tps certū ⁊ determinatum.scz
quinquēnium,tunc bene expectatur lapsus totius quinquen
nij,lz vxor prius moriat̄,sz in q.ista fuit appositū tps incertuz
⁊ sic non ita limitatū.s.post mortē,qd tps incertū facit cōdō-
nē l.dies incertus.ī.de condi.⁊ demō. Pro ista sol.allego bonū
tex.in l.cum heres.§.ij.de sta.libe.vbi seruus iussus est seruire
Titio anno ⁊ liber esse, Titio mortuo añ annū,nō statim fiet
liber:sed cum totus annus transierit. Rōnez assignat ibi tex.
q2 non tm̄ sub conditione,sed etiā ex die data est libertas ⁊ sic
erat dies certa. Itē ibi cessabat cā dilationis,⁊ tñ nō statiz ef
ficitur liber,lz fauore libertatis multa alias statuātur ꝯ cōes
regulas.§.pe.Insti.de do. ¶Et ꝓpterea q illū tex.⁊ d.l.vxori
vsumfr.ville,puto nō esse verā decisionē Sal.⁊ Pau.de cast.
37 in d.l.ambiguitatē.⁊ ideo Bal.ibi relinqt cogitādū. ¶†Nec
huic sol.obstat tex.in d.l.a filia.§.alūno.vbi erat tps certuz.s.
viginti annorū:q2 respondeo qd ibi illud tps fuit adiectū so-
lū fauore fideicommissarij,⁊ nō fauore heredis prout in qōne
nostra. Itē illud tps fuit adiectū executioni ⁊ sic non facit cō
ditionē.l.ex his.ī.qñ dies leg.ced. ¶Ego ꝯ dictam cōez sniaz
moueor p doctrinā Bar.hic approbatā ab omnibus non eū-
38 do per mendicata suffragia: † q2 conditio si vxor in viduitate
non pmanserit vel si ad scda vota trāsierit est volūtarie appo-
sita a testōre,ergo dz specifice impleri,⁊ non per equipollens
fm Bart.⁊ oēs hic. Similiter ⁊ alia cōditio si vxor moriat̄ si-
militer est voluntaria,ergo dz precise impleri,⁊ per hoc nō ob
stat.d.l.mulier.in prin.ī.ad treb.⁊ d.l.si mater.C.de insti.⁊ sub-
sti.allegate p Jo.an. q2 in illis legibus cōditio fuit necessaria
ad effectū actus,ideo pōt impleri per equipollēs fm Bart.⁊
oēs hic,sed in qōne nostra conditio adiecta a testōre fuit volū
taria,ergo non sufficit equipollēs implemētū. ¶Item ad di-
ctas leges aduerte per tex.forte in l.fideicōmissa.§.si cui fue-
rit.ī.de le.iij.vbi est tex.de directo ꝯ d.l.mulier.⁊ d.l.si mr̄.qd
si testōr relinquat fideicōmissum filiofa.si eius pater moriat̄.
pone,ꝙ emācipet̄ a patre nūqd debebit habere fideicōmissū
39 in vita patris.†Decidit ibi Juriscō. ꝙ nō q2 lz fuerit emāci-
patus a patre,donec tñ pater naturaliter viuit,nō dz habere
fideicōmissum:⁊ sic lz fideicōmissum debeat̄ mero iure,vt i iuri
bus p̄al.tñ nō debet̄ in effectu,donec purificet̄ realiter cōditio
per mortē pr̄is,⁊ est verū,ꝙ gl.ibi aliter rñdet ⁊ non bene,⁊ re
prehendit̄ per Bar.ibiq alio modo rñdet fm Ja.de Aret.qd
qñ filius emācipat̄ a patre nō dz habere fideicommissum verū
est in iure directo ⁊ directa actiōe,vt ibi,tñ debebit habere vti
li actiōe.d.l.mulier.⁊ d.l.si mater. ¶Ista so.nō vr̄ posse stare
q2 destruit ista iura,q̄ isto mō essent imposita ꝟbis ⁊ nō rebus
ꝯ.l.ij.in fi.C.cōia de leg.cū directa,⁊ vtilis nō differāt effectu.l.
pe.de neg.ge. ¶Sz tenēdo cōem sniam huic fundamēto lz co
loraeo rñde,ꝙ in ista.q. Titius non admittit̄ ex implemento
cōditionis,sz q2 cessante cā suspēsionis ex mēte testatoris,tol
40 litur,⁊ cessat ipsa suspensio. ¶Scdo p ista parte contra cō-
munem moueor,q2 testator in dubio presumitur minus gra-
uare heredem,ꝙ possit.l.apud iul.§.Seio.ī.de leg.j.ergo cum
hec volūtas testatoris videatur esse ambigua dz fieri interpre
tatio pro herede contra Titium legatarium. ¶Tertio ⁊ for
tius facit.nā hic legatū est factū Titio post mortē vxoris,⁊ in
tempus incertum.l.heres meus.in prin.ī.de condi.⁊ demon.⁊
41 sic sub cōditione.†cū tempus incertum dabetur ꝓ cōditione.
l.dies incertus.ī.de condi.⁊ demon. Item est adiecta alia con
ditio:si vxor vitaz viduale seruauerit,ergo cū sic adsit duplex
conditio,non dz sufficere,ꝙ vna sit purificata,vt Titius ad-

mitti debeat per regulã.l.si heredi plures.ff.de cõdi.insti.& l.si
gnissa stipulat⁹.ff.de v̄.obl.ergo nõ sufficit q̃ vxor desierit sta
re in viduitate nisi ẽt copulatiue sit impleta alia cõditio mor
tis pfertim cũ ista secunda cõditio mortis potius sit relata ad
legatũ q̃ primã:ergo magis dʒ haberi respectus ad cõditiõe
mortis q̃ immediate respicit legatũ titiũ q̃ ad aliã cõditionẽ vi
duitatis vxoris.¶Cõfirmat̃:qr cũ testõr vocauerit titiũ post
mortẽ vxoris:ergo ea trãseũte ad scd̃a vota in casu omisso dʒ
venire hr̃s & nõ ipse titi⁹.nõ recedas tñ iudicãdo aut consulẽ
41 do a cõi sententia.¶†Scd̃o principaliter ad istã doctrinam
Bar.adde illud qd̃ mirabiliter cõsuluit.d.Alex.i cõsi.xciij.iiij.
vol.incl.visa parte testamenti.q̃ si testõr filium heredẽ vniuer
salẽ instituit & eum grauauit de restituẽdo hr̃ditatẽ post mor
42 tẽ suã si efficiat̃ psbyter.Talis substitutio fideicõmissaria fa
cta filio sub cõditione si efficiat̃ presbyter, verificat̃ & hʒ locũ si
nõ fuit presbyter sed laicus & decessit sine liberis.Mot⁹:qr qñ
testõr apponit conditionẽ ꝑpter aliquẽ effectũ resultãtẽ ex eo
non est necessarium q̃ illa cõditio impleat̃ in forma specifica:
sʒ sufficit impleri p equipollẽtẽ p quẽ sequat̃ effectus cõsidera
tus q̃ testatorẽ.ad hoc allegat.d.l.mulier.in prin.& d.l.si mater
& illud qd̃ tʒ Jo.An.in add.Spe.in ti.de secũ.nu.super ru.quẽ
retuli in precedẽti.q.sed in casu presenti testator apposuit illã
cõditionẽ,si erit p̄sbyter ꝑpter effectũ resultãtẽ ex p̄sbyteratu
scʒ carentiã liberorũ.vñ cõsiderato effectu pp quẽ testator ta
lẽ cõditionẽ apposuit sufficit eã impleri p equipollẽs, & testõr
potuit solum moueri illa vnica rõne ad apponẽdũ talẽ cõditio
nem si erit p̄sbyter.s.quod hoc modo carebit liberis legitimis
& naturalibus:ergo illa ratio dʒ haberi pro expressa.l.ij.§.eo.&
l.fundus qui locatus.de fun.instr.gl.& expressius Bal.i l.q̃uis
C.de fideicom.¶Ista decisio nõ est vera nec vllatenus tenẽ
da qr illa cõditio si efficiat̃ presbyter est merevoluntaria,& vo
lũtarie apposita a testatore:ergo dʒ impleri in forma specifica
& nõ p equipollẽs.d.l.qui heredi.& d.l.meni⁹.ff.de cõdi.& demõ.
& est doc.Bar.hic approbata per oẽs indifferẽter, & sic nõ est
curandum de effectu ex quo formaliter deficit cõditio volũta
ria & sic nõ obstãt.d.l.mulier.& d.l.si mater.allegate p d.Ale.qr
loquũtur in conditione necessaria ad effectum actus sʒ Bar.
43 & oẽs hic.¶†Scd̃o moueor:qr qñ casus expressus in cõdõne
est omnino dissimilis a casu tacito,tunc nunq̃ trahitur casum
tacitũ.ista est doctrina Bar.hic approbata p oẽs idifferẽter
per l.si cum dotẽ.in prin.§.sol.ma.cum alijs trib⁹ iuribus alle
gatis per Bar.sed in qõne nostra cõditio expressa si filius ef
ficiatur presbyter est longe dissimilis a conditione si decesserit
sine filijs.nec est verum assumptũ.d.Alex.q̃ carentia liberorũ
sit effectus necessari⁹ presbyteratus cũ posset habere filios le
gitimos & naturales susceptos añ presbyteratũ & postea fieri
p̄sbyter & cũ eis decedere.& punctus esset an tales filij facerẽt
fideicõmissum per regulã.l.cũ auus.de cõdi.& demõ.& l.cũ ac
44 cutissimi.C.de fideicõ.¶†Preterea onus fideicõmissi vniuer
salis iniunctũ filio sub cõditione si efficit p̄sbyter vr̃ esse nullũ,
tãq̃ retrahens filiũ a religione,vt est tex.no.in l.quoties.ff.de
con.& demõ.vbi si mulier sit grauata fideicõmisso si nõ nubat,
tale fideicõmissum nõ vʒ tãq̃ retrahẽs a facultate nubẽdi et
gõidẽ i isto matrimonio spirituali c.ij.de trãsla.prela.facit tex.
in §.sed hoc p̄senti.i aut.de san.epis.co.ix.vñ sumit aut.nisi ro
gati.C.ad trebel.Bal.in l.ij.de his que pe.no.Jo.an.in addi.
Spe.in ti.de sta.mo.super rub.d.Anto.de bu.& alij i d.c.in p
sentia.¶Tñ d.Alex.i preal.cõs.conat̃ ostẽdere cõñ,q̃ ex quo
tale fideicõmissum fuit opposituũ post mortẽ filij, & nõ in eius
vita,talis cõditio si fuerit p̄sbyter nõ retrahat a religione.& ita
est perfecte expedita ista pars gl.¶In ea.l.ibi,secus si p p̄to
rem.vt ff.de bono.pos.l.sed cũ patrono.§.j.¶Cõtra istud op.
dupliciter Bar.& reputat mirabile q̃ emancipatio faciat lo
cũ substitutioni vulgari.Et inquantũ dr̃ q̃ quilibet extraneus
ex testõ de iure ciuili succedit:nihil ad hoc allegat tãq̃ planũ
sit,tu allega tex.in d.§.extranei.institu.de her.qua.& diffe.& i l.
si ex duobus.in prin.& ibi gl.& Bar.de contratabu.Bar.in l.il
lud.§.fi.eo.ti.¶Confirmo oppositiones Bar.tripliter & for
tius.¶Primo qr cũ emãcipatus possit succedere de iure ci
uili ex testõ sicut etiã quilibet extrane⁹, & sic põt succedere ex
primo gradu:ergo impossibile est q̃ nepos possit ex substitutio
45 ne admitti p regulã.l.q̃diu.ff.de acqui.here.¶Scd̃o & fortius
ille qui solũ potest succedere de iure p̄torio excludit substitu
tum,patet qr substitutus ita demũ admittitur si primus non
sit heres:sed primus veniẽs de iure pretorio dicit̃ heres.l.j.§.
46 bonorũ.ff.ad trebel.†vbi appellatione heredis [a] venit ille qui
succedit de iure p̄torio & sic bonorũ possessor.etiã vbi v̄ba de
bẽt ꝑprie acci.l.in cõditionibus.§.si patronus.ff.de cõd.& de
mon.ergo veniens de iure pretorio excludit substitutũ.& ita la
te firmat Bar.in l.j.in princ.in antepe.colũ.de vulga.& pupil.

¶Tertio de hoc videtur tex.in §.fi.in fi.ff.ead.l.vbi est tex.q̃
si nepos substitut⁹ filio fuerit emancipat⁹ q̃ nihilominus ad
mittit̃ ex substitutione,& sic qua ratione emãcipatio nõ impe
dit scd̃m gradũ,ita etiã non debet impedire primum gradum.
¶Sed ad ista omnia respõde f̃m bar.q̃ procedũt qñ substitu
tio est facta in hereditate,& sic quãdo extraneos est vulgariter
substitutus,tũc per emancipationem filij non admitteretur ta
lis substitutus.§.seruus autẽ.in ver.si vero a viuo.instit.de he
red.instit.sed in isto tex.substitutio vulgaris facta secũdum cõ
silium galli,& sic ex necessitate ne testamentum rumpatur pre
teritione nepotis posthumi,est facta principal̃r in suitate hoc
est in tenẽdo primũ locũ sui heredis:ergo cũ filius primo emã
ciparetur desinit esse suus,& nepos incipit tenere primũ locũ,
& sic efficitur suus,merito loc⁹ est substõni,quomodocũq; er
go filius desinat esse su⁹,siue p mortẽ naturalẽ,siue per ciuilẽ,
siue per emancipationẽ locus est successioni nepotis in suita
te,& sic locus est vulgari substitutiõi,ita ꝑprie loquit̃ iste tex.
& cũ Bar.tenent oẽs.idẽ tʒ bar.in §.forsitan.ff.ea.l.& no.idem
bar.in l.j.in prin.de vul.& pup.In scd̃o effectu.iiij.q.princip.in
versiculo vlterius quero quid sit institutus in primo gradu.&
ibi dr̃ Bar.hoc esse suum nouum dubiũ.& nota bene istã do
ctrinã qr magistralis est.¶Sed vltra Bar.maior difficultas
exorit̃ cõ tex.qr si secuta emancipatiõe filij post testamentũ aut
venit nepos ex substitutione,per consequens nepos habebit
totã hereditatẽ,& sic filius emancipatus remanebit in totũ ex
clusus & cõsequẽter preterit⁹:ergo per contratab.rũpet testa
mẽtũ,ex quo sequit̃ maximũ absurdũ q̃ intentio galli & sceuo
le volentiũ prouidere ne testm̃ rumpat̃,vt in §.instituens.ff.ea.
l.erit inanis & elusoria:qr si nepos erit i totũ admissus ex substi
tutione:ergo filius emancipatus qui in effectu reperitur pre
terit⁹ per cõtrata.rumpet testm̃.¶Ista est altera difficultas,
cui vix potest respõderi.& dr̃ Pau.de ca.q̃ semper super hoc
dubitauit,& qd̃ repetijt Raph.cuma.mouere hãc difficultatẽ.
Rapha ergo cu.qui prim⁹ perpendit de hac difficultate post
multa v̄ba in effectu dupliciter respõdet.¶Primo quod ve
rũ est testm̃ rũpi p cõtratab.& sic oppositio militat,& tñ prius
47 huius.§.erit vtilis nepoti,†qr filius per lapsum anni exclude
tur a cõtabulis.l.j.§.largius.& §.longius.de succes.edic.& l.emã
cipata.C.qui admit.ideo excluso filio p lapsum anni veniet ne
pos f̃m formã traditã in hoc tex.Itẽ lʒ filius emãcipatus cõ
tratabulet testm̃ tñ reseruabitur nepoti dimidia hr̃ditatis ex
titulo de leg.prestan.vt l.filiũ.§.sed & si portio.ff.de leg.prestã.&
cum Raph.tenẽt.d.Alex.& Are.hic.¶Sed aduerte qr ista vi
dentur somnia ad istum tex.dicere q̃ iste tex.non procedit in
tra annũ in quo filius emã cipatus põt contratabulare testm̃:
sʒ q̃ si intra annũ omittat cõtabulare procedat iste tex.sunt me
ra somnia.Itẽ ista sola.non tollit difficultatem qr isto modo
quod nepos posthumus admittatur ex substitutione nõ esset
emãcipatio filij,vt dicit tex.sed esset lapsus anni, per quẽ emã
cipatus excluditur a facultate cõtratabulãdi.¶Tertio ista
sol.ineuitabiliter confunditur propter equiparationẽ q̃ facit
48 tex.de deportatiõe†ad emãcipationẽ:sʒ deportatio statiʒ ad
mittit nepotẽ in totũ:ergo similiter emancipatio filij dʒ statiʒ
admittere nepotẽ in totũ,non autẽ p lapsum annitãs nõ esset
bona eqparatio tex.¶Similiter nõ est verũ q̃ q̃uis si i⁹ emã
cipatus cõtratabulet,tamẽ reseruet nepoti dimidiam heredi
tatis ex titulo.ff.de lega.prestan.istud est cõtra mentẽ ist⁹ tex.
q vult filio emancipato nepotem directo admitti in totũ & nõ
ex reseruatione illius tituli,& sic istã primã sol.nullatenus te
neo ¶Cũ secundo modo respõdet Raph.cu.q̃ lʒ filius emã
cipatus intra annũ possit contratabulare testm̃ in totũ,tñ per
cõtratabulas nõ auocabit totã hr̃ditatẽ sed dimidiã dũtaxat:
qr filius emãcipatus cõiungẽt nepoti ex equitate tituli.ff.de
coniungẽ.cum eman.libe.per quem ti.pretor adhibuit mediũ
temperamẽtũ inter ius ciuile quo nepos in potestate reten
tus ad totã hereditatem vocabatur,& ius pretorium quo fili⁹
emancipatus preteritus in totũ rumpebat testamentum per
cõtratab.vñ ex equitate illius tituli ambo equaliter admittẽ
tur,tñ dicit Raph.cu.q̃ non audet istud firmare per tex.in l.
cũ in testõ.in princ.ff.de here.insti.vbi erat facta substitutio in
suitate sicut hic:& cõprehendebatur casus emancipationis si
cut hic,& tñ dicit ibi tex.q̃ nullo casu admittuntur simul fili⁹
49 & nepos substitut⁹.sed Pau.de ca.firmat istã secundã sol.†qr
ꝑpter repugnantiã iuris & rationũ cõcurrũt simul institutus
& substitut⁹.l.si pater.& l.seq.ff.de here.insti.ide & latius tenet
Paul.de ca.in repe.l.si filius qui in potestate.§.co.lʒ do.Alex.
reprobat & bene p tex.in d.l.cũ in testamẽto.inductũ vt §.dicit
se putare qd̃ ad illum textum nullo modo possit responderi,ta
men ad illum tex.respondet Aret.q̃ nullo casus institut⁹ & ne
pos substitutus simul admittuntur,vt ibi dicit tex.verũ est in

[a] ¶Heredis.Adde q̃ imo appellatione heredis nõ venit proprie bonoꝝ possessor & sic ille q venit de iure pretorio ita Alex.in cõsi.ij.col.v.versi.ad idem text.in l.in cõditionibus.in j.vo.inc.visis codicillis & legitimatiõe duplicato.in.ij.vol.cõsi.lxxvij.d quo late per do.Bar.so.i l.j.colũ.in.v̄.ij.no.ff.de vul.& pu.Et adde q̃ ille ꝑprie dr̃ hr̃s q venit d iure ci.vt p Imol.Ale.i l.q̃ dr̃.ff.de ver.ob.vbi ille q venit de iure p̄torio dr̃ successor & heres q venit d iure ciui.i col.pe.v̄s.põt etiã.& p d.Bart.so.in cõs.cclxxv.col.vj.v̄s.cõfirmat̃.circa fi.col.

a ¶ Un̄ dico ꝙ cū ista solu.valet ꝙ cū p̄teritio cāta ob emācipatiōnē filij ꝓcesserit facto suo volūtario:nō ñ ꝓuidet̄ eidē remedio cōtratabulandi:q2 ꝑinde sit ac si fili⁹ repudiasset videt̄ nollatenus posse ꝓcedere. immo nec iste cas⁹ vr̄ posse ꝯsiderari q2 si fili⁹ ēt volēs ⁊ expresse cōsentiēs nō pōt p̄teriri,⁊ si p̄tereat̄ testm̄ ē nullū q2 non fuit seruata forma leg.vt late tenuit Jas.i l.posthumo.in xj.col.C.de ꝯtabu. Scd̄o q2 fili⁹ viuo patre nō pōt ēt expresse repudiare hr̄ditatem paternā vt ibidē tz Jas.ꝑ l.peccatū ꝙ dotali. C.d col.⁊ min⁹ dubiū est respectu scie q tn̄ gn̄ali renūtiatiōe esset expressa nedū tacita ꝑut ēt hic nūquā icludit̄. Ad primū tn̄ posset rn̄deri ꝙ nō ꝓcedat tenēdo cōia.sūr scd̄a solu.seu scd̄s itellect⁹ vr̄ nihil valere:q2 ēt ipse ꝓpēdit i tex. ponit̄ sola variatio ꝑsonarū ñ autē iurꝫ. Ad hoc em̄ vt pronepos succedat i suitate ⁊ sic hat locus substitutiōi sibi facte necesse est pri⁹ fuisse euacuatū locū nepotꝫ emācipatione vl̄ alio mō.nā sceuola vbiqz in omnib⁹ §.hui⁹. l.posteꝙ dixit de filio postea etiā subdit d nepote ⁊ pronepote vt latius habes ꝑ Jas.j.in §.si eius.sup gl.j.in prin.

quota hereditatis:sed cū hic nepos sit substitutus in suitate,
vt dicit bar.ergo eatenus intelligit̄ inuitat⁹ quatenus refert
sibi suitas,⁊ sic quo ad legitimā tm̄.⁊ sic tz Aret.ꝙ i isto tex.
nepos ex substitutione ꝓpter emācipationē filij admittet̄ so
lū ad legitimā,sz truffa est vt statim dicam.¶ Ista secūda rn̄
sio de directo confunditur ꝑ istū tex.qui vult filium emācipa
tū in totū excludi,ptz q2 nepotē ita admittit in casum emāci
patiōis filij sicut in casum deportatiōis.sed si fili⁹ esset depor
tat⁹ vel ei eēt interdictū aque ⁊ igni.clarū est,ꝙ nepos admit
tit̄ in totū.l.j.§.pe.de ꝯtab.ergo similiter dz admitti in totū qn̄
filius est emancipatus.¶ Confirmat̄ optime:q2 iste tex.in fi.
dicit ad similitudinē mortis,ceteri casus admittendi sunt:er
go sicut in casum mortis filij nepos ex substitutione admittit̄
in totū:ergo similiter admitti dz in totū in casu isto emācipa
tionis filij.¶ In tāta difficultate ergo nouissimus vltimo rn̄
deo, ⁊ dico ꝙ assumptū istorū Moder. ꝙtū ad tex. nostrū est
falsum dum dicūt ꝙ in casu hui⁹.§.filius emancipatus pōt ꝯ
50 tabulare testamētū in totū.† Si istud assumptū esse verū iste.
§.in eternū nō posset ꝓcedere: lz dico ꝙ est falsum ad termi
nos.§.nr̄i. Unde dico ꝙ cū ista preteritio ꝓueniēs ab emāci
patiōe filij habētis nepotē ex eo substitutū ꝓcesserit facto vo
lūtario ipsi⁹ filij q̄ volūtarie passus est se emācipari:nō em̄ in
uitus pōt regulariter cogi.l.iubemus. C. de emācip.lib.⁊ §.fi.
cū gl.no.inst.qb.mo.ius pa.pote.sol. vn̄ cū ista p̄teritio q̄ cau
sat hic ab emācipatione ꝓcedat facto volūtario ipsi⁹ filij emā
cipati:nō sibi nō ꝓuidet̄ isto casu de remedio rescissorio ꝯtabu
landi.l.si posthumus.§.ꝙ vulgo.ꝗ.eo.sicut si fili⁹ repudiasset
⁊ si diceres ꝙ filius forte est passus se emācipari:q2 putabat
ius suū semper durare.l.sicut.§.nō videt̄.qui.mo.pig.vel hyp.
sol. Itē q2 potuit ignorare testm̄ factū ⁊ nepotē sibi substitutū,
ꝓpter quā substitutionez inducit̄ ista p̄teritio si emancipetur
vn̄ non est verū tūc dicere ꝙ tūc volūtarie patitur istā preteri
51 tionē.† Rn̄de ⁊ dic ꝙ quilibet ꝓsumit̄ scire iura.vn̄ saltē in ge
nere fili⁹ debuit cogitare hoc posse euenire,⁊ istud sufficit vt ex
cludat̄.arg.l.qui iure militari.de testa.mili.⁊ que habentur in
l.sub ꝑtextu.C. de sac.sanc.eccl.ista sunt valde subtilia ⁊ de api
cibus iuris.¶ Cōsiderabam scd̄o si posset aliter responderi ⁊
dari nouus intellectus ad istum tex. ꝙ iste tex.nō loquat̄ de e
mācipatiōe filij ꝑut gl.⁊ oēs doc.intelligūt sz ꝙ loquat̄ de e
mancipatione nepotis.⁊ hoc modo cessat difficultas. tex. em̄
cū mysterio dt.quid em̄ si filius aque ⁊ ignis interdictionē pa
teret postea mutat casum ⁊ subiungit:qd si nepos ex quo ꝓne
pos institueret̄ emācipatus esset,⁊ sic tex.clare loquit̄ de emā
cipatione nepotis,loquendo ergo de emancipatione nepotis
esset aduertendū ꝙ tunc nō esset necessarium nepotem eman
cipatum instituere:q2 tunc nō posset instituere primum locū
in suitate.⁊ tūc bn̄ emācipatio talis nepotis est similis morti
naturali isto mō intelligēdo tex.loqui de emancipatione ne
potis ⁊ nō de emācipatione fil i:prout v̄ba litere bn̄ quadrāt,
cessarēt ex toto p̄dicta difficutas,q̄ als vix pōt bn̄ tolli.¶ Sz
vnū turbat me in isto intellectu.s.versiculus sequens dū dt.hi
em̄ casus ⁊ oēs ex quib⁹ suus heres post mortē aui nasceret̄.⁊
sic loqtur tex.qn̄ ꝑ emācipationē nepos succedit in suitate,nō
aūt qn̄ excludit̄ iō tutorez puto p̄cedētē sol.ꝙuis ista summe
difficilia sint.¶ In ea.gl.ibi,nec ob.in aut.de here. q̄ ab intes.
52 §.nullā.col.ix.habes ex glos.duo.¶ † Primo ꝙ hodie sublata
est differētia emācipatiōis ⁊ patrie potestatis ab intestato, ⁊
sic nullo ꝯdito testō. Idē tenēt alie tres gl.hic allegate ꝑ bar.
⁊ gl.i l.fi.in ver.assignationis.C.de codicil. ⁊ sic filius emācipa
tus q nō poterat olim venire ad successionē nisi de iure p̄to
rio ꝑ bo.pos.vnd libe,⁊ sic habeat necesse petere intra annū.l.
j.§.largius.⁊ §.longius.j.de succes.edic.⁊ l.emancipata.C.qui
amit.hodie pōt de iure ciuili ab ītestato adire vsqz ad xxx.an
nos.l.lz.C.de iure delib.similiter hodie sublata est differentia
agnationis ⁊ cognationis ꝑ eūdē.§.nullā vero.ꝓcedit ab ite
stato,nō aūt cōdito testō s̄m bar.in l.cū ita.§.fi.de leg.ij.ad idē
53 bn̄ facit† ꝙ sicut olim filio pupillo emācipato nō poterat pa
ter pupillariter substituere.l.ij.in prin.j.de vul. ⁊ pup.ita etiā
hodie filio pupillo emācipato nō pōt pater pupillariter sub
stituere:q2 ꝯdito testamēto ēt hodie durat differētia emācipa
tiōis ⁊ patrie potestatis.ita tz Bar.ī d.l.ij.in p̄n.de vul.⁊ pup.
i ij.co.ad fi.i v̄.tertio dixi ꝙ requirit̄.Alibi tn̄ tz signāter Cy.
nec alibi scriptū legi in l.qui se patris.C.vn̄ lib. in pe.co.i v̄.nec
ob.si dicat̄.vbi mirabiliter tz ꝙ illud ꝙ hodie dispositū est sub
latā esse differētiā emācipationis ⁊ patrie ptātis ab intesta
to ꝓcedat ꝙtū ad emācipatos existentes in primo gradu.Nā
ꝙtū ad eos bn̄ est sublata differētia emācipatiōis ⁊ p̄rie pote
statis.sec⁹ quo ad alios emācipatos.Est magnū ⁊ memorabi
le verbū si est verū.¶ In ꝯtrariū s̄m Bar.sunt oēs gl. hic al
legate ꝑ eū q̄ tenēt ꝙ d.§.nullā vero.hodie correct⁹ est titu
lus.de cōiungen.cum emā.lib.⁊ tn̄ ille tex.hz locū ex testō, Sz
istas gl.cōcorda.nā si succeditur ab intestato,tūc q2 filius emā
cipatus ab intestato p̄fert̄ nepoti:ex eo remanet correct⁹ ille
54 titulus† q2 ab intestato sublata est hodie differentia emācipa
tiōis ⁊ patrie ptātis.⁊ in isto casu cōcordāt iste gl.cū gl.ꝯtrās.
si aūt esset ꝯditū testm̄ ⁊ filius emancipatus esset preteritus
fili⁹ in potestate institut⁹ ꝑut tenet gl.magistra. ⁊ approbata
in §.exhr̄datos.in aut.de here.⁊ fal.col.j.⁊ sic etiā tūc esset cor
rectus ille ti.de cōiūgen.cū emā.lib.⁊ hoc casu ꝓcederēt gl.ꝯ
rie cōdito testō.si aūt filius emācipatus esset p̄teritus cū in
sertiōe cāe legitime:tūc nō diceret testm̄ nullū nec haberet ius
dicendi nullū prout diceret filius in ptāte,sed haberet tūc ne
cesse venire ꝑ ꝯtab.sicut ⁊ olim.vt no.gl.in l.si filius, de mino.
⁊ gl.magistra.in §.exheredatos.⁊ tunc ille titulus nō est corre
ctus,⁊ sic per ꝯtab.auocauit solum dimidiaz ⁊ aliam habebit
nepos ex eo in ptāte.ita ꝓcedūt iste gl.⁊ ꝯcordātes, que volūt
ꝯdito testamēto hodie durare differētiā emācipationis ⁊ pa
trie potestatis.⁊ ita etiā in effectu tenēt Jo.de Imo. ⁊ Paul.
de cast.hic.ita etiā in effectu videt̄ tenere Bar.in l.j.in prin.de
cōiūgē.cū emācipatis lib.vbi no.ampliat istud vltimū nō solū
in casu qn̄ fili⁹ emācipatus nō pōt venire nisi ꝑ cōtratab.pu
ta q2 esset preteritus cū insertione cāe legitime,vt dixi,sz etiaz
ꝓcedit si emancipatus voluntarie eligeret remedium preto
riū ꝯtabulandi:adhuc ille ti.nō est hodie correctus.super quo
vltimo vide ꝑ Are.in cōs.clx.inci.longa est ista cōsultatio.i xv.
55 col.vbi reprehendit Bar.sed credo ꝙ equiuocauerit.¶ † Se
cundo habes ex gl.ꝙ cōdito testō adhuc hodie durat differē
tia emācipationis ⁊ p̄rie ptātis,⁊ sic cū iste.§.loquatur ꝯdito
testō sequit̄ ꝙ hodie remanet correctus:q2 condito testō ho
die nihil est immutatū Bar.tn̄ hic no.ꝯcludit ꝙ si p̄r hodie in
stitueret filiū emancipatū ⁊ nepotē ex eo in potestate retentū
p̄teriret ꝙ testm̄ valeret.⁊ ista gl.nō ꝓcederet, q2 ex quo filius
emācipatus p̄cedit in gradu, nepos ab intestato nō succede
ret.l.meminim⁹ circa fi.in v̄bo ad similitudinē suorū.C.de legi.
here.⁊ d.§.nullā vero.ergo si in testō sit p̄terit⁹ nō pōt rūpere
q2 bn̄ficiū rūpendi cōcedit̄ ꝓpter ius succedendi ab intestato.
l.si qs posthumos.§.si filiū.ꝗ.eo.⁊ l.si qs filio exheredato.i prin.
56 j.ti.j.ergo† sublato iure succēdēdi ab intestato tollit̄ beneficiū
rumpendi.arg.l.filio.§.matre.de adimen.leg. nec est culpand⁹
testator īstituendo filiū emācipatus qui erat ab intestato suc
cessus,vt hic latius ꝑ bar. ¶ Bene facit q2 nullo ꝯdito testō
fili⁹ emācipatus ab intestato in totū preferret̄ nepoti ex eo.er
go forti⁹ facto testō ⁊ instituto ipso filio emācipato: q2 nō dz
esse deterioris habēs volūtatē p̄ris expressam ī quasi haberet
tacitā ab ītestato.l.titia seio.§.fi.j.de leg.ij.⁊ cū Bar.tenēt bal.
⁊ alij oēs hic,⁊ bal.in repe.l.in suis.i v.col.ꝗ.eo.⁊ Pau.de cast.
in repe.l.si filius qui in ptāte.in xiij.col.ꝗ.eo.⁊ ibi dicit istā opi.
57 bar.esse equā ⁊ verā.† illi ergo nō rūpunt testm̄ qbus ab inte
stato nihil debet̄.l.posthumus.§.si quis ex his.ꝗ.de inoffi.test.
⁊ l.j.§.si filiū.⁊ l.illud.§.j.de contratab.sz iste nepos ab intesta
to nihil haberet q2 filius emancipatus eū precedit in gradu,
ergo ei nō debet̄ legitima q̄ est quota portionis debite ab in
testato.l.cū querit̄.⁊ l.parentib⁹.ꝗ.de inoffi.te.⁊ pro isto funda
mento repellitur ab intestato,ergo fortius cōdito testamento
repellitur a ꝯtabulādo,habes tex.meliorē de iure qui ita for
maliter arguit in §.itē adoptiuos.insti.de here.que ab intesta.
facit l.non putauit.in prin.de ꝯtab.⁊ l.fi.in prin.de leg.prestan.
58 Et ista bene no.ad qōnē† stante statuto ꝙ existentib⁹ filijs vel
agnatis masculis filia femina ab intestato non succedat, an si
talis filia in testamento patris sit preterita possit rumpere te
stamentū extantibus filijs vel agnatis,cōis conclusio est qꝺ
nō ꝑ fundamentū.ꝗ.proxime traditum:q2 nō possit ab intesta
to venire ergo ꝯditio testamēto nō dz posse ꝯtabulare.prout
tenet bar.i l.fi.i vlt.col.ad terty.⁊ late disputant domi.Alex.⁊
Are.post Bal.⁊ Ang,hic ⁊ late do. Alex.post Ange. ⁊ alios
in l.filie dotem.C.de colla.domi. Alexā.in consi. clxxxix. incip.
abunde.lib.ij.cum multis concor.per domi.Alex. traditis i lo
cis preal.⁊ subtiliter examinat Are.in preal.cōsi.clx.incip.lon
ga est ista cōsultatio.in xv.col. Ludo.roma.in cōsi.xiij.inci.idē
vt mihi de iure cōcludēdum.vt videas omnino. do. Benedi.
caprā perusi.in consi.lxiiij.incip.punctus quidam nomine An
tonius in primo dubio.tn̄ ad dictū fundēmentū posset respō
deri.ꝙ filia nō simpliciter excluditur sed temporaliter donec
masculi supersint.l.nō putauit.§.in adoptionē.j.de ꝯtab.⁊ ita
habes expeditam istam partem gloss.dum omnibus traditis
ꝑ Bar.¶ In ea.gl.ibi.sed quid si emancipatus readoptetur.
habes ex gl.bonā extensionem ad tex.vt procedat etiam si fi
lius emancipatus postea readoptet̄,adhuc non nocet nepoti
vt eum repellat a loco quē occupauerat propter emācipatio
nem.intellige istam glo.s̄m Bar.⁊ doc.qn̄ fili⁹ emancipat⁹ fuit
readopta

readoptatus simpliciter,si aût fuisset readoptatus tanq̄ pr
istius nepotis,tūc nepotis,excluderet.z ita tenet gl.in d.l.j.§.si
quis filium.j.si tab.testa.nul.extab.¶In ea,ad fi.signa multū
istam gl.que est valde no.ex qua habes duas cōclusiones.Pri
ma est,q restitutio filij deportati facta in vita aui nocet nepo
ti z eum excludit.¶Scda cōclusio est q restitutio filij depor
tati facta post mortem aui non nocet nepoti,qui iā est heres.
¶Cōtra primā cōclusionē opponit Bar.de l.ordine.ff.ad mu
nicip,z de gl.in l.quid ergo §.pena grauior.in gl.magna ad fi.
59 de infa.z gl.in l.falsi.§.ordine.de fal.†in quibus habetur,q re
stitutus nō recuperat locū ab alio occupatū:ergo filius resti
tutus non dz posse recuperare locū quē eius nepos occupa
uit poterat Bar.allegare expressiorē tex.in l.ij.in pn.z ibi pul
chre Bar.de decur.z rūdet Bar q hic nepos qui occupauit,
successit in locū primi eius personā representās.§.cū filius.in
sti.de her.que ab intest.sed in 2ijs ille occupauit primum lo
60 cum iure suo.¶Ista sol.Bar.non est bona,†qz nepos qū suc
cedit i locū filij succedit ex psona sua ppria,z iure suo, vt de
clarat Bar.sibi 2rius i l.ij.C.de libe.prete. z in l.j.§.si filius.de
coniungē.cū eman.lib.z in l.qui supstitis.circa fi.de acq. her.z
est tex.i l.j.§.si sit z ibi Bar.ad hoc pōderat de colla.do.Unde
rūde melius fm Pau.de ca.q 2ria loquūt in occupatione per
fecte facta qū quis perfecte occupauit locū deportati.sed hic
nepoti non erat adhuc ius pfecte quesitū,cū adhuc testator vi
ueret.d.l.q supstitis.z l.j.§.si impuberi.j.de col.bo. ¶Circa se
61 cundam cōclusionē gl.†q restō filij facta post mortē aui non
noceat nepoti qui iā est heres adde q istā gl.ampliat Pau.de
ca.procedere etiā si post mortē testatoris nepos nondū se im
miscuisset hereditati aui ex quo sibi erat acquisitū ius se immi
scendi,qd non presumit principem velle auferre.l.ij.merito.ne
quid in loco publ.z dicit esse gl.satis clare in c.q̄uis.de rescri.
in vj.¶Sed tu aduerte in casu gl.qū nepos est suus tpe resti
tutionis nō poterat tunc esse hereditas vacās propter suita
tē.vt est gl.no.in l.cum hereditas.z ibi Bal.C.depo.dixi in l.in
suis.ff.eo.nec ob.beneficiū abstinēdi.§.sed his pmittit Pretor
Insti.de here.qua.z diffe.qz illud nō considerat vbi agitur de
incōmodo sui vt est tex.melior de iure in l.si filius q patri.j.de
vul.z pup.¶Itē aduerte qd Bar.in l.j.§.filius.in fi.ad ter. in
telligit istā glo.pcedere post hereditatem a nepote actualiter
apprehēsam,z istud est satis de mente gl.z Bar.hic q dicūt q
62 nepos iā heres p restōnem nō pōt desinere esse heres.¶†Ex
ista scda 2clusione gl.no.Bar. q restō in integrū cōcessa a pn
cipe nō aufert ius alteri q̄sitū nec bona i aliū trāslata.¶Tu
aūt in hac materia distingue plenius circa iura allegata per
Bar.aut princeps remittit penā delicti tm̄,z tūc nō intelligit
restitut⁹ ad aliqua bona.ita pprie loquūt.l.ij.z iij. C.de sent.
pas.allegati p Bar.aut princeps remittit penā, z simplr resti
tuit ad bona.z tūc talis restitutio nō trahit ad bona in alium
alienata:sed solū ad bona que adhuc sunt penes fiscū vt hac
63 glidē no.Abb.in c.j.in j.no.p illū tex.de paro.facit rō†qz pn
ceps simplr restituēs ad bona nō intelligitur velle tollere ius
alteri quesitū in illis bonis.d.l.ij.§.merito.z §.si qs a pncipe.
ne quid in loc.publi.z c.q̄uis.vbi bonus tex. in prin.de rescri.
in vj.sz ad bona q̄ nō sunt alienata bñ intelligit restitutus.ita
loquit.l.j.in fi.C.de sen.pas.allegata per Bart. Aut princeps
restituit expresse ad bona etiā alienata in aliū, z tūc incidim⁹
in difficultatē an princeps possit tollere ius alteri q̄sitū z cuz
cā publice vtilitatis.puta pro facienda pace pōt tollere.l.itē
si verberatū.in prin.ff.de rei vend.z l.Lucius.de euic. no.gl.z
doc.in l.fi.C.si 2 ius vel vti.publ.z in c.q in ecclesiarū.de con
sti.Bal.hic:z idē Bal.in ti.de pa.cōstan.in verb.puilegia oia.
cū seq.z dicā.j.in vlt.fallen.¶Unū tñ diligēter aduerte pro li
mitatione predictorum q lz restitutus recuperet bona non
64 alienata:†nullo tñ casu recuperat fructus perceptos ex bo
nis etiam non alienatis,z sic nō recuperat fructus pceptos a
fisco.z multomin⁹ pceptos ab alios.tex.est solēnis.in aut.idē
de nestorianis.C.de here.quē tex. ad hoc reputāt sing.Ange.
Imo.Raph.cu.Alex.z Are.hic, q oēs ita tenent. ¶Iste est
pulcher.z subtilis passus quē intēdo plene examinare postq̄
per alios nō plene examinatur.Adde qd idē tz Bal.in c.dño
guerrā.quem statim referam in titulo hic finitur lex Corad. z
idē Bal.in l.nam ad ea.ff.de legi.in l.fi.C.de senten.pas. z in l.j.
circa finem.C.de conue.fis.debito.lib.x.Lud.ro.in l.iusiuran
dum q ex cōuētione.§.pcurator.ff.de iureiu. vbi etiam repu
tat illū tex.in d.aut.idē est de nestorianis . esse in hoc sin.idem
tenet Ang.in §.si quis de parentibus. in aut.vt cum de app.
cog.vbi per illum tex.in ver.si vero posthac . vnde sumitur.d.
aut.idē est de nestorianis. no . Ang.z si bona tua ad me deue
65 nerunt.†per viam restitutionis,debeo tibi restituere: qd non
debeo tibi reassignare rōnē fructuū vel gubernationē medij
tēporis: qz restitutio nō operatur nisi quātum ad habēdum
pprietatē z possessionē,nō aūt quantū ad fruct⁹ vt est ibi tex.
in verb.nullā de fructibus.¶Pro ista cōi cōclusione adde q
tenet Bal.in d.c.dño guerrā.vbi tenet quod si legitimatus re
stituatur ad bona,q agnati qui medio tempore possederunt
nō tenētur ad restitutionē fructuum pceptorum vel dānorū
datorum in rebus hereditarijs per tex.quem ad hoc reputat
no.in d.aut.idem est de nestorianis.¶Ad id bene facit qd tz
66 Bar.hic†q restitutio in integrū nō fingit retro nec trahit re
tro:ideo non dz trahi ad fructus iam in preteritū perceptos.
¶Sed aduerte lz oēs ita teneant: ergo semper tenui z teneo
indubitanter contrarium per tex.clarū in l.videamus scda.§.
67 in fauiana.ff.de vsur.vbi est tex.†q qū quis restituit ad bona,
verbum,restituit,importat plenā restōnē: ideo venire debent
fructus percepti.ad idē simul tex.in l.in condēnatione. §.j.de
regu.iu.z tex.in l.z ex diuerso.§.j.de rei ven.z in c.grauis.de re
sti.spo.z isti tex.plus me mouent quam authoritates doc.pre
allegate.¶Nec ob.si diceret q illa iura loquunt,qū verbū,re
stituo,pferat a lege:qz dico.q etiā princeps dr eē lex anima
ta in terris.§.pe.in aut.de cōsul.glos.in l.z qz.de iuris. om.iud.
Scdo moueor per illud qd no.tenet Bal.in rub.C.de fru.z li.
expē.vbi lz gl.dicat q de fructibus debeat fieri mētio in sniā,
68 tñ notādū est fm Bal.q sufficit verbū.restituas, qd † verbū
plenū hz significatū z cōprehēdit etiā fructus d.l.videamus.
§.in fauiana.qd est verū fm cū vbi fructus veniūt de iure resti
tuendi:alias secus.l.si stipulatus.de vsuris.z l.mulier.§. si he
res.j.ad Treb.Et tenēdo istā partē nō ob.tex.in d. aut. idem
est de nestorianis.qz potes dicere,q iō nō veniunt fructus in
illo casu specialiter.sic expresserit.z sic qū nō expressisset,pro
baret 2riū.vel rūde aliter vt statim dicam. ¶Itē adde Nel.
de sancto Gemi.in trac. suo bānitorum.in j.parte . iij. tpis. in
qō.vij.vbi formaliter q̄rit an rebānitus recuperabit etiā fru
ctus interim a fisco pceptos:q̄dā dicit,q nō per d.aut. idē est
de nestorianis.2riū refert vidisse iudicari,z no.bene istud ver
bū in practica pp naturā restōnis q̄ est repositio i pristinū sta
tum.¶Nec ob.d.aut.idē est de nestorianis.qz nō loquit in re
stitutione sed in noua cōcessione.Itē loquitur in dispōne limi
tata nō in simplici,z larga,vt in casu nostro, z sic cōcludit q
aut bannitus est expresse restitutus in pristinū statū, z tūc re
cuperabit fructus.aut est simplr rebannitus.z tūc secus.p d.
aut.idem est de nestorianis.ita ibi resident formaliter. Nel. nec
de pdictis vllā facit mentionē.Itē adde Abb.in c.venerabili.
in j.no.de offi.deleg.vbi fm Inn.dicit q cū verbū,restitui,refe
ratur ad plenariā restitutionē z contineat in se omnem vtili
tatē.d.l.videamus.§.in fauiana.z l.cuz pretor.j.de ver. sig.de
bent fruct⁹ pri⁹ restitui,z deinde bona immobilia z mobilia.
69 †z ista pars 2 communē sentētiā mihi placet: quam tenerem
z cōsulendo z iudicādo,z ita habes expeditā theo.gl.z Bar.
70 ¶Per istam gl.z pdicta infert Bar.†q si aliquis est exban
nitus z eius bona publicata, si restituātur p commune aut p
principem nō recuperat bona per fiscum translata in aliū,idē
tenent Bar.Bal.z alij in l.fi. C.de sen.pas.Bald.in c.domino
guerrā.in titulo hic finitur lex Corra.z in l.sed z si hac.§.z si p
penā.per illum tex.de in ius vocā.z in l.data.C.de appe.z in l.
pen.C.de postli.reuers.ista etiā allegat Alex.hic. ¶Et vltra
cū adde Ang.idē tenentē in §.si quis de parentibus.in fi.per
illū tex.in aut.vt cū de app.cogno. Alb.z Raph.Ful.in aut.
idē est de nestorianis.C.de here.Jo.de imo.in.l.si marito pu
blico.in prin.ff.sol.mat.z in c.in nostra.de procu.z in cle.j.in fi.
de here.Abb.in c.j.in princ.per illum tex.de paro. ¶Pro ista
cōi decisione adde bonū tex.in c.q̄uis.z ibi gl.magistra.de re
scri.in vj.facit lex scda.in prin.de decur.quam Barto.ibi dicit
71 fuisse practicatā Bononie tēpore domini † Romei de Pepu
lis.in quibusdā doc.expulsis qui postea fuerunt restituti p le
gatum pape qd nō recuperāt locū eorū collegij ab alijs occu
patū.z idem no.Bar.in l.j.C.de his qui in exilium dati.lib.x.
¶Ad idē qd no.tenet Bar.in tractatu mino.in antepe.z pe.
q.vbi vult q si illi qui regulā fratrū minorū sunt pfessi postea
transeant ad episcopatum vel ad aliā regulā que potest habe
re in commune,qd tamen nō possunt recuperare bona alijs q̄
sita.Allegat ad hoc istam gl.z tex.solennem. xviij. qō.j.in c.sta
tutum.de quo videas Bal.in l.Deo nobis.C.de episco.z cle.
z in c.in presentia.de proba.aliquid Pau.de cast.hic z latius
Aret.in l.ex facto.§.in.de vulg.z pupilla. ¶Jem adde illud
quod tenet Bald. in c.constitutus . de rescrip . Abb . in c.ex
tue.de cle.non residen. quod clericus depositus z restitutus
ad pristinum statum non recuperat beneficium alteri colla
72 tum. ¶†Facit quod vult gloss. not. in c. ex parte. in verbo
minor. ad fi. de restitu. spol. que vult quod si minor renunciat
beneficio ecclesiastico,z illud fit alij collatum non subuenit ei

per restitutionem in integrum, idem tenet gl. in c. cum pridem. in gl. fin. ad fi. de pact. & gl. iuris ciuilis in l. ait pretor. in princ. de mino. ¶ Limita istam communem conclusionem quatuor
73 no. modis. † Primo limita, vt procedat in restitutione facta per viam gratie. restitutio vero facta per viaz iustitie. iuxta l. j. §. si. de q͡d. tolleret iura etiã quesita, & in alium translata ex illo actu aduersus quem concederetur restitutio. l. q͡d si minor. §. sceuola. de mino. ita limitat solus Rap. cu. hic. Adde q͡d idem tenet Nellus de san. Gemi. in trac. suo bãnitorũ. in prima parte tertij tpis. in xj. q. in fi. facit. l. patri pro filio. §. itẽ ex diuerso. de mino. nã restitutio cõcessa p viam iustitie pinguius succurrit q̃ gratiosa restitutio d. l. q si minor. §. sceuola. ¶ Secũdo
74 limita † quando bona essent translata mediãte facto hominis hoc est, mediante alienatione fisci, tunc restitutio principis nõ trahitur ad bona facto hominis alienata. ita loq̃tur ista glo. & ↄclusio doc. secus, si bona sine alio facto hominis essent acqsita tertio per deportationẽ vel bannum ita q ius acquisitũ tertio trahit immediate cãz ab ipsa cõdemnatiõe. tũc restitutus simpliciter recuperat illa bona. l. sine patronus. in prin. de iur. patro. vbi patron⁹ restitut⁹ recuperat ius patronat⁹: q̄ ipso facto tale ius amittit per deportationẽ. & ita p illũ tex. tenent Cyn. Ange. Alexã. Are. hic facit tex. in l. fin. in prin. C. de
75 sen. pas. † vbi pater restitut⁹ recuperat patriaz potestatem: q̄ ius existẽtie sui iuris ipso iure fuerat acquisitũ filio. l. j. §. fili⁹. & ibi Bar. ad tex. l. idẽ tz Bal. i d. c. domino guerrã. & in l. fi. C. de sen. pas. & in d. l. sed & si hac. §. si per penam. Ang. in l. si pater filium. ff. de adop. Pau. de ca. in l. intercidit p illũ tex. i fi. de cõdi. & demon. Pet. de anchar. in c. q̃uis de rescript. in vj. Andr. de Iser. in c. j. de vas. decrep. eta. Abb. in consil. cxij. incipien. in questione heredum quondam Pet. ¶ Hinc ex hac limitatio-
76 ne infertur † q stante statuto q bona homicide pro dimidia applicentur heredibus occisi: certe si homicida sit simpliciter restitutus. recuperabit bona pro dimidia applicata heredib⁹ occisi: q̄ illa acquisitio sit ipso facto ex actu sententie. Itez q̄ heredes pro illa dimidia sunt loco fisci, vnde qua ratiõe recuperat bona existentia penes fiscum. l. j. & seq. C. de sen. pas. eadẽ ratione recuperat bona applicata illi⁹ heredib⁹. ita tz Ang. in l. pater filium. ff. de adop. sequit Alex. hic qñ non esset sequuta alia actualis apprehẽsio. al's secus. sz dura est ista decisio, & ↄtrarium tenet Bal. hic referens contrarium fuisse determinatũ per legatum Bononie, q̄ ius quesitũ tertio non potest ab co sine causa auferri. & sequitur simpliciter Alexand. sibi contrarius in cons. cccxxxj. incipien. mature. cccxxj. in consi. ccclvij. incipi. nec arguendi lib. ij. ¶ Tertio no. limita quãdo restitu-
77 tio esset facta cũ clausula quod restitutio sit plenissima, ita q nihil possit obijci de banno & cõfiscatione bonorum. tunc talis restitutio trahetur ad bona in alium translata vel alienata. ita tenent Cardi. & Io. de Imo. in c. quia diligentia. de elec. Moti. q̄ licet princeps non possit auferre ius quesitum tertio nisi ex causa. vt statim dicam in quarta limitatione, potest tamen ordinare q͡d non audiatur a suis magistratibus talis allegatio: q̄ princeps potest moderari iurisdictionem magistratuum suorũ l. ij. circa prin. ff. de ori. iur. & sic talis restitutio per indirectũ valebit quo ad bona alienata: eo q̄ talis oppositio non audiretur a magistratibus. & dicit Cardi. ita de facto seruari. exclamat Alex. hic. dicẽs esse notabilissimum verbum vt scias formare restitutionem fauorabilem pro amico.
78 ¶ † Adde bñ facere illud q͡d egregie tz Bar. in cõsi. clxxxvij. inci. domini priores. in scd͡o dubio vbi singulariter tenet q͡d lz laici nõ possint directo disponere super rebus vel obligationibus ecclesiarũ. possunt tamen auferre iurisdictionem iudicibus suis, vt nõ audiãt certo casu personas ecclesiasticas super obligatione ipsis quesita. refert & sequit Abb. in repe. c. ecclesia sancte Marie. de. cõsti. in ver. ij. q͡ñ in qua cõsului. idẽ tz Pet. de anch. in cõmẽto. c. canonũ statuta. de constitu. in ver. quero etiam de questione. Sed dura est ista decisio, q̄ sic non potest restituens ius tertio quesitũ auferre directe sine cã vt dixi, & tenent Cy. & Bal. ergo nõ debet etiã hoc posse per indirectum, vt in regula cum quid vna via. de reg. iur. in vj. p quã rationẽ contrarium tenet Are. in l. j. in prin. ff. de acqui. pos. in
79 ij. no. ad fi. ¶ † Quarto notabiliter limita propter pacem & sic ppter publicaz vtilitatẽ. tunc restitutio trahit ad bona in alium alienata. ita no. tenet Bal. in tit. de pace constan. in verbo priuilegia omnia. per illum tex. q͡d reputat tenendum menti. sequitur simpliciter Aret. hic Ludo. roma. in l. sed & si hac. §. liberos. ff. de in ius vocã. Abb. in c. j. per illum tex. de paro. ¶ Tu adde in primis Bart. in l. quecunque. ad fi. C. de fide instru. & iu. haste fisca. lib. x. vbi nota. tenet q illi qui emerunt a communi Perusij solenniter vendente bona bannitorum coguntur reddere exbannitis quando ex forma capitulorũ pacis ita expressum actũ est, q̄ propter vtilitatẽ publicam potest princeps res priuatorũ auferre. l. itẽ si verberatũ. §. j. ff. de rei vendi. & l. lucius. de euic. ¶ Scd͡o adde illud quod tenent Bal. & Ang. in l. bene a zenone. C. de quadri. pres. quod ciuitas vel princeps pro pace habenda potest res priuatorũ donare.
80 ¶ † Tertio adde illud q͡d tenent Bald. & notabilius Ang. & Moder. in l. conuentionũ. ff. de pac. q͡d princeps pro facienda pace potest remittere iniurias, & dãna illata subditis, ita q͡d in perpetuũ nõ possint cõqueri neqz ciuiliter, neqz criminaliter. & dicit Aug. ita fecisse ciuitatẽ perusinam qñ pacẽ percussit cum ecclesia romana. Idem tz Ang. in l. venditor. §. si cõstat. ff. commu. predio. & in l. antiochensium. j. de priuileg. credito. Pet. de ancha. in commento. c. canonum statuta. de constitut. in xj. q. & in repe. regule peccatũ. in versi. sed moueo vnã questionem. & in consi. clxij. incip. viso diligenter tenore generalis
81 institutionis. ¶ † Et ita limitatur gl. no. in l. vema. vbi Bart. & doc. C. de in ius vo. vbi tenet glos. q princeps non potest remittere iniurias de dãna illata priuatis, put etiam tenent cano. c. in nostra de iniur. & in c. q̃to de iureiur. limitatur nisi cã
82 pacis. ¶ † Quarto adde q͡d princeps p habẽda pace territorij sui potest castrum subditi sui alteri concedere scd͡m Alexã. in consi. xciiij. v. vol. incip. visis, & sepius recensitis. ¶ Aduerte tamẽ diligenter quod predicta omnia de pace procedũt in casu claro, alias in dubio etiã suadẽte fauore pacis reipublice non intelligeret derogatum iuri tertij quãuis expresse posset ex dicta causa in tertij auferri. ita per plura cõcludit & bene Nel. de san. Gemi. in trac. bãnitorum. in j. parte tertij temporis, in q. xj. quod bene no. pro limitatione eorum, que dicit fa
83 uore pacis & reipu. ¶ † Scd͡o induxit Bar. istã gl. & predicta ad solennẽ questionẽ quã Alex. dicit esse auream. an legitimatus post mortem patris auferat bona, seu hereditatem his, qui successerunt ab intestato. nam si est legitimatus in vita patris nõ est dubiũ quin preferatur alijs. ¶ Pondera in primis q͡d Bar. in tota ista doctrina si bene aduertatur non clare loquitur qñ extabant filij legitimi & naturales. solum loqui videtur qñ extabant alij agnati, & sic doctrina Bar. non videt esse perfecta sed diminuta: prout etiam dicit Paul. de cast. hic. ¶ Ex dictis Bar. contingit de tribus principaliter dubita-
84 ri. † Primo an legitimatio trahat retro ad tps natiuitatis ipsi⁹ filij. Scd͡o an talis legitimatus auferat hereditatem venientibus ab intesto. Tertio an in legitimatione requiratur citatio eorum quorum interest non fieri. ¶ Circa primum, vtrum legitimatio trahatur retro ad tempus natiuitatis filij legitimati, an vero consideretur vt ex nunc Bart. no. clare decidit sed dicit dato q legitimatio trahatur retro tñ nõ põt tollere ius quesitum tertio. ¶ Sed quod legitimatio non trahatur retro, tenet Bal. in addi. Spe. in ti. de succes. ab intesta. in fi. alle-
85 gat no. in c. cã te. de rescri. in vj. ¶ † Contrarium q͡d legitimatio trahatur retro non solum ad tempus natiuitatis, sed etiã conceptionis: & sic q͡d legitimatio fingat quẽ retro legitimuz non solũ a natiuitate sed etiam a cõceptiõe. tenet Bal. sibi cõtrarius in addi. Spe. in ti. de procu. in vers. legitimatio qñ directe dispensatur super natalibus, secus qñ indirecte: puta quando dispensatur super matrimonio, vt ibi per eum. Item quod legitimatio trahat retro tz etiã Ang. in l. his verbis. §. interdum. de here. insti. ¶ Tu autem pro veritate scd͡a facias
86 duas conclusiones. Prima est q͡d legitimatio trahitur retro in his que sibi sunt fauorabilia & alijs nõ preiudicant: q̄ nondum alijs est acq̃situm ius aliq͡d formatũ & incõmutabile. l. fi. j. de nata. resti. Facit q͡d no. decidit Bald. l. ij. de vulga. & pupi. vbi querit si sit filius naturalis tãtũ vel spuri⁹, cui pater substituat pupillariter, deinde post mortem patris legitimat per principem vel comitem palatinum, an valeat substitutio pupillaris ei facta: determinat q sic: q̄ legitimatus censet restitutus primis natalibus. §. allud. in versi. non enim. in aut. quibus mo. natu. effi. sui. Itẽ q̄ legitimatio & sic restitutio naturalis trahit retro ac si semper fuisset legitimatus. d. l. fin. j. de
87 nat. resti. † Ad idẽ facit q͡d tenẽt Ang. & Imo. in l. si alienũ. §. in extraneis. de her. insti. vbi tenent, q si pr instituit simplr filiuz spurium, & postea facit eũ legitimari viuẽte ipso patre, q insti
88 tutio reconualescit, & legitimatio trahitur retro. † ratio quia viuente testatore nullus hz ius formatum in eius hrditate. l. qui supstitis. j. de acqui. hered. & l. j. §. si impuberi. de colla. bo. idẽ tz Bal. in l. certũ. C. vnde legi. ¶ Scd͡a cõclusio est quo ad ea, que sunt alteri preiudicialia: & sic in iure iam quesito alteri, legitimatio nõ trahitur retro. tex. est optimus. in §. liceat. in aut. q mod. na. effi. legi. in duob⁹ locis: & ibi, & suos de cetero. &
89 ibi. † Et hoc facto exinde filios. & ibi illũ tex. & ad hoc põderat Ang. ad idẽ tex. i §. allud. i fi. i aut. q mo. na. effi. sui. ibi quo facto ex hoc filios frui. & gl. ibi i vbo ex hoc dr. s. tpe ad idẽ tex. in c. tanta.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

c.tanta qui fi.sint le.vbi dicit tex.tanta est vis matrimonij.vt
q antea sunt geniti post contractū matrimoniū legitimi habē
tur:ergo non ante.⁊ sic videtur ibi tex. ꝙ etiam legitimatio,q̄
fit per subsequens matrimoniū,nō trahat retro.⁊ isto mō intel
lige tex.in §.reliq.in aut.q mo.na.effi.sui.vbi dicit tex.semel em̄
omnes efficientes legitimos damus habere etiā successiones
illas quas hñt hi qui ab initio legitimi sunt.nā intellige,ꝙ ha-
90 beant.l.decetero.per tex.s̄.proxime allegatos.¶ †Et quod le
gitimatio non trahatur retro ad preiudiciū iuris tertij, tenet
Bal.in l.j.in fi.C.de in.au.annul.⁊ in l.eā quā.C.de fideic.in ꝟ.
quero vtrum legitimatio.Salic.in aut.si quis.C.de natur.lib.
⁊ in l. adoptio. de adop.Ant.de But.in d.c.per venerabilem
Facit qd vult Jo.An.in regula,sine culpa in mercu.⁊ sequun
tur Ang.⁊ Mod.hic ꝙ si filius naturalis primo natus legiti
maꝫ post natiuitatē filij scdi legitime nati, qd non preferretur
in sucessione regni stante cōsuetudine,ꝙ primogenitus succe-
dat in regno:q2 si traheretur retro faceret preiudicium legiti-
mo,licet posset dici ꝙ legitimo nondū sit quesitū ius formatū.
idē tamen tz Jo.an.in c.si pro te.de rescri.in vj.in nouel.⁊ ī ca.
Innotuit.de ele.Bal.Sal.⁊ Pau.de ca.in l.quoties.vbi dixi.C.
de rei.ven.cū alijs concor.traditis per Alex.hic. ¶Secunda
91 questio est†an legitimus auferat hereditatē venientibus ab
intestato ex dictis Bar.fac duas conclusiones. ¶Prima,ꝙ
si sit legitimatus in vita patris,nō est dubiū fm Bar.ꝙ prefer
tur alijs, sed non declarat Bar.illud,aliis, an intelligat de ve
nientibus ab intestato,an etiā de filijs.Tu aūt(vt omnia ple-
ne habeas)limita decisionē Bar.vij.no.modis. ¶Primo li-
a mita[a] istā cōclusionē ꝓcedere in bonis patrimonialibus, que
possent p testatorē auferri alijs cōsanguineis instituendo ex-
traneū,⁊ sic pendens ab eius libera potestate.sec9 est in regno.
92 †Ūn rex Aragonū qui nō recognoscit superiorē nō posset fa-
cere legitimari filiū naturalē per papā in p̄iudiciū alterius cō
sanguinei cui consuetudo defert regnū rege decedente sine fi-
lijs legitimis:q2 hoc nō pendet ab eius potestate.c.lz.de vo-
to.ista fuit elegās decisio.Jo.de Jm.⁊ Gemi.ī c. grādi.de sub.
ne gl.prel.in vj.quā simplr sequit Alex.hic.⁊ in consi.xxv.inci.
circa primū dubiū quo queritur an per existentiam.⁊ in consi.
lxviij.inc.consideratis his que in themate narrant.⁊ i in consi.
xciij.inci.consideratis his que in themat narrantur.j.volu.
93 ¶†Secundo pro limitatione aduerte ꝙ legitimatio facta vi
uente patre existentibus filijs legitimis ⁊ naturalibus nō p-
dest filijs legitimatis nisi in duobus casibus.s.qñ fit per obli-
gationē curie vel sequens matrimoniū tex. est no.in §.⁊ gene-
raliter.ad fi.in ver.oīno enim. in aut. quib. mo. na. effi. sui.per
quē tex.ita ad literā tenet Bar.i aut.itē si qs.C. de na.li.Bal.
in aut.preterea.per illū tex.a ɔtrario sensu. C.eod.ti.de na.lib.
Alex.in consi.clxxxvij.v.vol.inc. videret prima consideratio-
ne dicendū.tu adde simile tex.in §.fin vero solummodo.ad fi.
94 in aut.quibus modis natur.effi. legi. ¶ † Jmo fortius tenet
sing.And.de iser.in c.j.§.naturales.si de feu. fue. contro.inter
do.⁊ agna.ꝙ princeps,vel Jmperator ēt cū clausula nō obstā
te non potest legitimare naturalem vel spurium quantum ad
successionem vbi adsunt filij legitimi,⁊ naturales:eo q2 aufer-
ret ius debitum legitimis ⁊ daret naturalibus quib9 non de
95 betur:† q2 legitimi habēt a iure diuino,q2(vt dicit apostolus
c.iiij.ad Galat.)si filius,ergo heres:sed princeps ius diuinū
immutare non pōt vt per gl.in l.fi.C.si cōtra ius vel vti.pub.
nā fili9 legitimus est natus ex mrīmonio instituto a deo.xxx.
q.j.c.fin.in quo matrimonio est cōicatio diuini iuris.l.j.s̄.de ri.
nup.⁊ insti.de pat.po.in prin.vbi ibidem plenius per eū. istam
decisionē refert ⁊ sequi videt Alex.in prealle.consil.clxxxvij.v.
volu.⁊ in consil.seq.incipi. perspectis verbis dicti priuilegij.
96 ¶†Sed aduerte qd illud fallit qñ papa vel iperator legitima
ret cum clausula nō obstāte vel plenitudine ptātis tūc pōt le
gitimare etiā extātib9 liberis fm cōmunē opi. no.Ja.de bel.
in §.qm̄.in aut.q.mo.nat.effi.sui.Salic.in d.aut.item si quis.C.
de natu.lib.Jac.Alua.in d. c. naturalis.⁊ est de mēte glos.ibi.
Jo.de imo.in c.nisi cū pridē.§.persone. de renun.Alexā.in l.ex
facto.in prin.de vulg.⁊ pup. ⁊ in prealleg. consilio. clxxxvij.v.
vol.in fi.⁊ in cōsi.penul.v.volu. incip. perspectis verbis dicti
97 priuilegij.¶†Jmo papa vel imperator potest dare potesta-
tem comiti palatino legitimandi filios spurios etiam extan-
tibus filijs legitimis,⁊ naturalibus.ita no. Bal.in l.cuz filijs.
in prin.de testa.mili.Pau.de ca.hic circa fi.⁊ in consi. cccxxij.
inci.super eo qd primo loco queritur Alex.in consi.pluries al
legato.clxxxvij.v.vol.vbi dicit oēs docto.istud fateri. ¶Ad-
uerte tñ diligenter,ꝙ si papa, vel Jmperator faciat comitem
palatinum de plenitudine potestatis. ⁊ cum clausula non ob-
stantibus ad legitimandum spurios, non tamen per hoc co-
mes palatinus,quando legitimat potest vti plenitudine po-
testatis,nec clausulis non obstantibus,nisi specialiter ei istud
cōcedatur.ita signanter tenet Bald.in l.ij. C.de serui.⁊ aqua.
xviij.qd ideo potestas comitis palatini,⁊ verba priuilegij sui
sunt diligenter inspicienda, c.porro.⁊ c.recipimus. de priui. ⁊
98 l.cū precibus.C.de proba.¶†Jtē non puto,ꝙ sit verū illud,
qd tenet And.de iser.in d.§.naturales. quod princeps etiam
clausula non obstante non possit legitimare spurios quātum
ad successionē qñ semper sunt filij legitimi ⁊ naturales. nā il-
lud in spē reprobat Alex.in d.l.ex facto.in prin.j.de vul. ⁊ pu
pil.¶Alibi tñ dicit egregie Bald.in c.j. §. filij nati. si de feu.
fue.controuer.inter do.⁊ agna.ꝙ licet Jmperator possit legi-
timare filios spurios existēte filio legitimo ⁊ naturali: ita qd
succedant pro virili cū legitimo,vt dicit plene notari p Mo-
der.hic tñ imperator qui hoc facit,videt esse vnū pecus ⁊ non
99 habere pre oculis iustitiā publice honestatis, † nec cōsidera-
re ꝙ p solas nuptias conseruatur elegans genus humanū:vt
in aut.de nup.in prin.vbi tex.dicit quod nuptie immortalita-
tem prestāt humano generi.⁊ concordat.l.j.s̄.sol.ma.ita ibi di
cit pulchre bal.sz caue q2 nō negat Bal.quin imperator hoc
possit,sed ꝙ incōsiderate fecit.¶Tertio pro limitatione ad-
de,qd lz pater possit ipse facere legitimari in vita sua filium in
preiudicium legitimorū,tñ ipse filius naturalis non posset se-
metipsum facere legitimari in preiudicium legitimorum.tex.
est in §.si quis igitur.el.j.in aut. quib. mod. natu. effi.sui.⁊ ibi
100 Ange.in vlt.no.ad hoc no.illū tex. ¶ †Et ex hoc correlarie
colligit optimū argumentum,ꝙ comes palatinus, qui hz po
testatem legitimādi filios naturales vel spurios ex priuilegio
imperiali nō possit legitimare naturales ad petitionē ipsoruz
naturalium existentibus legitimis:sed bene potest legitimare
101 ad petitionem ipsius patris.† ꝙ valde no.⁊ signa.refert ⁊ se-
quitur Alex.in l.ex facto.in prin.j.de vulg.⁊ pup.licet alibi idē
Alex.de hoc dubitet,⁊ dicat, qd non ponit pro constanti in
prealleg. consil.clxxxvij. v. volum. ⁊ in d.consil. pe. v. volumi.
102 ¶†Quarto limita,ꝙ qñ pater in vita facit legitimare filios
spurios,tamen in tali legitimatione,que fit viuo patre p prin
cipem,debet fieri mentio expressa, qd pater alios liberos vel
agnatos sibi successuros habebat:alias si hoc non exprimere
tur principi,non valeret legitimatio ad preiudicium tertij: q2
presumeretur sub repetita,⁊ sic non valeret: quia princeps si
fuisset de hoc certioratus quod pater haberet filios legiti-
mos:aut non legitimasset aut nō ita de facili.§.illud ⁊ §.si qs
ergo filios non habēs.in aut.quib.mo.nat.effi. sui. ⁊ §.si quis
ergo nō habēs filios.⁊ §.liceat.⁊ §.sit igit licētia.in fi.in aut.q.
103 mod.nat.effi.leg.q2 modus legitimādi fuit adinuēt9 † in sub-
b sidiū in defectū non habentiū prolem legitimam.Jta[b] firmat
Jac.de Bel.in §.⁊ quoniā.in aut.qui.mo.na.effi.sui. Jo. An.
in addi.Spe.in tit.de succes.ab intest.§.j.in versi itē scias. An
to.de But.⁊ quidem notabiliter in d.c.per venerabilem. ⁊ ibi
dem Abb.aliquid Pau.de ca.hic ⁊ aliquid etiam Alexā. cum
cōcor.per eū allegatis,ita etiam tz Anto.de But. in consil.ij.
inci.visis literis legitimationis.Ludo.roma. in consil.cxciij.
incipi.in proposita consultatione primo videndum occurrit.
in secūdo dubio.Pau.de castr.in consi. ccxxj. inci. sup eo solo.
Alexā.in cons.xxv.incip.circa primum dubium quo queritur
an per existentiam.⁊ in consi.lxvij.incip. consideratis his que
in themate narrantur.Aret.in consi.pe. in cip. magnifici ⁊ ex-
104 celsi domini. ¶† Jmo fortius etiam si papa vel imperator
legitimarent cum clausula motu proprio, non facta mentio-
ne,ꝙ pater haberet alios liberos legitimos ⁊ naturales, ad-
huc legitimatio vitiaretur ⁊ esset nulla: q2 motus proprius
concedentis nō firmat rescriptum vel priuilegium subrepti-
tium contra ius alterius vt c.si motu proprio.de p̄ben.in vj.⁊
ita in specie tenet Anto. de Butr. in d. c. per venerabilem.
¶Sed aduerte circa istam quartam limita. quam sepe vidi
moueri in facto quā reperi,ꝙ cōtrarium in terminis tenet Fe
de.de Sen.in consi.lxvij. inci.videtur mihi,ꝙ in priuilegio le-
gitimationis.vbi consuluit quod in priuilegio legitimationis
non sit necessario facienda mentio de ꝓle legitima,quia istud
nulla lege cauetur. nam pater potest facere legitimari filios
spurios:siue habeat alios legitimos siue non,vt §. fi. cum sua
materia in aut.de incest.nup.⁊ no.in §.j. Insti. de her. que ab
intest.vt ibi plenius p eum.¶Jstam decisionē Fede.refert ⁊
sequit Bal.in consi.lvj.ij.vol.inci.an pater, qui fecit legitima-
105 ri filios.⁊ ibi Bal.addit aliam rationem † q2 legitimatio est
quoddam donum patris ⁊ principis. aut. item si quis.C.de
natu.libe.in quo non requiritur cōsensus legitimorum quādo
pater p̄cib9 oblatis hoc impetrat a Cesare vel a papa,sicut q
libet iure suo vtēs vel donans vel in mari proijciēs, iuxta no.
p gl.in l.j.C.de inoffi.dona.q2 libere ⁊ ꝓprie vtit potestate. ar-
gumēto.§.fi.in aut.de incest.nup.¶Hec ob.d. aut. itē si quis.

a ¶Limita. Sic etiam per istam limitationē idez videretur in bonis,in quib9 pater spurij legitimati habet substitutum,de quo tamen latius .j. tangit Jas.in lectu.antiqua. ad istā limitationē adde quod. j.scribit Jas.in fin.iij. conclu.iij. quest. Bar.

b ¶Jta. Adde ꝙ hoc idem etiā tz Pau. de ca.i cō. xxij.ici.visis omnib9 q̄ narrant, tria principalia i j.pte consi.nou. fm impressionez Papiens.

qꝛ princeps illud tollit illi aut.derogando,vt no.glo.in §.fi.in
aut.qui.mo.na.eff.sui.vt ibi plenius per eū. ita etiam tꝫ idem
Bal.in consi.cv.v.partis,inci.primo est videndū de legitima-
tione:vbi mouet,qꝛ qn̄ parētes supplicant ꝓ tali legitimatio-
ne valet legitimatio,lꝫ legitimi nō sint citati,vt hic ꝑ Bar.Et
Imperatoꝛ in tali legitimatione oīa pōt,vt no.in d.§.fi.in au-
then.quib.mod.natu.effi.sui. ⁊ iam consulendo ita attentaui.
106 ¶†Quinto no.limita,ꝙ lꝫ pater in vita faciat legitimari fi-
lium spuriū,⁊ faciat expressam mentionē,ꝙ hꝫ alios filios le-
gitimos,⁊ naturales,istud nō sufficit ad hoc vt comes palati
nus possit legitimare,nisi comes palatinus in priuilegio ha-
beat expressam potestatē qꝺ possit legitimare etiā existētibus
filiis legitimis,⁊ naturalibus.alˢ si simpl'r eēt sibi data ptās
legitimādi ⁊ nō fuisset expsse dictū ꝙ possit legitimare etiam
existētibꝰ filiis legitimis:tūc nō posset.ita tꝫ Pau.de cast.hic
circa fi. Motus qꝛ nec ipse imperatoꝛ legitimaret tūc ex ordi
naria potestate.§.gnāliter.in aut.qui.mo.na. effi. sui. lꝫ posset
de plenitudine potestatis faciendo de illis mentionē.ergo co
mes palatinꝰ hoc facere nō poterit,qn̄ sibi simpl'r data est po-
testas legitimādi,⁊ nō est dictū extātibꝰ legitimis.idē ꝯsuluit
Pau.de ca.in cons.ccxxiii.inci.sup eo quod primo loco queri
tur.idē ante eū tenet Bald.in l.cum filiasfam.per illum tex.de
test.mili.⁊ in l.ii.C.de serui.⁊ aqua.⁊ in ca.dño guerrā.in tit.hic
finitur. l.Corra.⁊ in c.fi.de transla.Anto.de Bu.in d.c.per ve-
a nerabilem.Alex.in d.consi.lxvii.[a] ⁊ in consi.ccii.incip. visa legi
timatione.⁊ in duobus consiliis,v.vol.s. relatis,vbi dicit,qꝺ
107 omnes istud tenent.¶†Sexto no.pro limitatione.[b] Aduer
b te quod si mulier est talis conditionis cum qua pater possit
commode matrimoniū contrahere,tunc pater non potest fa-
cere legitimari filios nisi matrimonium contrahendo cum ta
li muliere.gl.est fin.⁊ expressa in §. sit igitur licentia. in verbo
non permittimus.in aut.qui.mo.na.effi.legi.quod dictū Bal.
qui nihil ignorauit,alibi reputat mirabile ⁊ non reperi alibi
in c.illud circa me.de presum.Ange.in §.si quis ergo non ha-
bens.in authen.quibus modis natu.effi.leg.multum sing. no.
illam gl.iuncto tex. quod filius naturalis nullo modo potest
legitimari per patrem,nisi per sequens matrimonium confec
tis dotalibus instrumentis quando matrimonium potest cō-
trahi, ⁊ ideo scōm eū sit cautus aduocatꝰ vt videat si illo tē-
pore quo pater fecit legitimari filiū naturalē mater viuebat.
108 nā hoc modo annullabit legitimationē.qꝺ dn̄i no.¶†Septi
mo limita qꝛ dato quod videtur pater viuēs possit facere legi
timari filiū spuriuꝫ etiā existentibus legitimis,⁊ naturalibus,
fm tn̄ qꝺ s.dixi tn̄ nō pōt pater facere meliorē ꝯdōnem legiti
mari ꝙ vere legitimi.nā illi legitimati nō debent plꝰ habere
de bonis patris,ꝙ vnus de filiis legitimis ⁊ naturalibꝰ q mi
nus habeat.tex.est de hoc no.⁊ solē.i §.⁊ quoniā.in p.⁊ nō am
plius.in aut.qb.mo.na.effi.sui.⁊ ibi Ang.dicit no.sing.istū tex.
109 †ꝙ filio legitimato pater non pōt relinquere in vltima volū
tate vel donare plꝰ quā habeat vnꝰ filiorū legitimorū q mi-
nus habeat,⁊ credit hoc esse verū siue filius sit legitimatus ꝑ
oblationē curie siue aliis modis excepto, ꝙ ꝑ subsequēs ma-
trimoniū qꝛ vbi ꝑ matrimoniū sit legitimatio vere restituit' ⁊
ius legitimorū,⁊ ab initio cēset' fuisse legitimꝰ. §. si vero solū.i
aut.qb.mo.na.efficiū.le.ad ꝙ tn̄ videas.tex.i c.tāta, q fi.sint le.
Istud idē ꝙ filiis legitimatis nō possit relinq.nisi quātū vni
legitimorū cui minꝰ relinquit',tꝫ etiā Bal.i c.ꝑ tuas.de maio.
110 ⁊ obe.ꝑ tex.quē ad hoc dicit esse vnicū in iure in d.§.⁊ qm̄. Et
dt ꝙ ita ēt dꝫ intelligi priuilegiū imperatoris quo cauetur ꝙ
legitimati succedāt vna cum legitimis.¶Itē fm eū si statuto
caueatur, ꝙ filia non succedat nisi in vncia. Ista filia limitat
masculū legitimatū,vt nō possit succedere,nisi in vncia ⁊ fa-
tis ē in testō relinq legitimato quātū relinquit' legitimo minꝰ
habēti,ibi no.tꝫ Bal.quē alibi formaliter refert ⁊ simpliciter
111 sequit' Alex.in l.necessariis.j.de acquirend.here. ¶†Octa-
c uo[c] ⁊ vltimo limita ꝙ lꝫ pr̄ viuens possit facere legitimari fi-
liū spuriū, tamē si ipse pater esset comes palatinus nō posses
ipse filium propriū legitimare,etiā si esset rex,superiorē tamē
recognoscens.ita tꝫ gl.ordi.in ca.per venerabilē.§. insuper.in
ver.gratiam.qui fi.sint leg.nam tex.ibi permittit in rege Fran
cie nō cognoscente superiorem quod possit filium propriū le-
gitimare:ergo secus i comite palatino ⁊ in alio rege recogno
scente superiorē.⁊ ita ibi tenet predicta glo.in verbo,gratiam.
idem per plures rationes tenet Pet.de Anch.in consi. cccxi.
inci,primum dubium non est nouum,⁊ latius Cardi, Alexan,
112 in c.per venerabilem. § . videbatur. ¶†Contrarium tenet
Bal. in l.si consul.in iiii.qꝺ.de adop.vbi tenet ꝙ comes sacri
palatii potest legitimare filium suum coram seipso,qꝛ istud est
voluntarie iurisdictionis que potest cū filio exerceri ꝑ illū tex.
Et subdit Bal.qꝺ multo fortius poterit legitimare filium fris
vel alterius coniuncti.idē no.tenet Io.de ana.in cōsi.xxix.in-
cip.visa imperiali,⁊ apostolica legitimandi potestate,⁊ idem
tenet Bene.de plū.in l.si rogatus.§.consul.per illū tex.de ma-
numis.vind.vbi consul potest manumittere seruum propriū
coram seipso,etiā si sit minoꝛ.xx.annis:qꝛ hoc est voluntarie iu-
risdictionis.itē tenet Alex.in cons.pe. v.vol. incipien perspe-
ctis verbis dicti priuilegii.in prin.idem tenet Mar. Lau.in
dispu.sua que incipit, Augerius Seio. vbi ponit materiā le-
gitimationis. ⁊ idem Mar.Lau.in l.est receptum, vbi aliqd
tetigi de iu.om.iud.posui etiam in l.qui iurisdictioni. eod. tit.
113 †Facit qꝺ in simili tenet Archi.in cap.oēs.ad fi.xxx.qō.i.vbi
tenet quod sacerdos pōt absoluere propriam cōcubinam vel
aliam mulierē cū qua aduteriū vel fornicationē commisit ⁊
illi penitentiam dare de illo peccato quando ab ecclesia tole-
ratur:lꝫ gl.ibi teneat ꝙ sacerdos orientalis non pōt propriā
vxorē in cōfessione audire:qꝛ nō libere cōfiteret' ei oīa pecca-
114 ta presertim adulterii.¶†Per predicta iste articulus red-
dit' dubius ꝑpter authoritates hinciude adductas, tn̄ ꝑ pri-
ma opi.ꝙ comes palatinus nō possit filium propriū legitima
re,videtur stringere tex.in d.§.insuper.vbi permittit' regi non
recognoscēti superiorē ꝙ possit filiū ꝑpriū legitimare, ergo se
cus in comite palatino.⁊ etiā i alio rege cognoscēte superio-
rem.put ibi tenet gl.⁊ s.retuli,nisi dicas,ꝙ nō debeat sumi ta
le argumentū a ꝯrio sensu: qꝛ resultaret absonus intellectus
per predicta iuxta gl.in l.ii.C.de cōdi.inser. ¶ Ad idem ⁊ for
tius facit.qꝛ Imperatoꝛ expresse concederet comiti palatino,
quod posset filios ꝑprios spurios legitimare,istud priuilegiū
videretur iniquum:quia inuitaret eum ad delinquendum per
illud quod in simili no.Bar.in l.testamēti factio.s.de testam.⁊
plenius in repe.l.i.si est repetitio Bar.C.noua vecti.impo.nō
po.⁊ Bar.⁊ expressius Bal.qui istaꝫ rationem assignat in l.ii.
115 C.de iu.aur.annu.in illa.q.an possit fieri ꝑ statutū, †ꝙ spu-
rius succedat patri.⁊ per istam rationē cōcludūt,ꝙ nō,si er-
go imperatoꝛ non posset in specie concedere comiti palatino.
ꝙ posset ꝑprios spurios legitimare,ergo multominus videt'
cōcessum sub generalitate verborū.arg.l. obligatione genera
li.s.de pig.qꝛ priuilegia ⁊ rescripta in dubio sunt referenda ad
116 ius cōe.c.cum adeo.⁊ c.cū causam.de rescript. ¶Preterea
⁊ tertio legitimatio debet fieri cū cause cognitione, alˢ nō va
let.c.ꝑ venerabilē.in verb.diuersis causis inspectis ⁊ ibi can.
ad hoc no.ꝑsertim Abb.q fi.sint le.nā dꝫ cōsiderari ꝑsona pa
tris,qui porrigit petitionē,⁊ ꝑsona ipsius filii spurii.⁊ ꝑsone
agnatorū,qbus ꝑiudicat' vt in simili dicit tex.in l. si pater.§.fi.
de adop.ergo ipse pater,q est comes palatinus non dꝫ posse
hoc facere:qꝛ dꝫ esse distinctio ꝑsonarū patris ⁊ iudicis,cū pr̄
nō possit sustinere ꝑsonā patris ⁊ iudicis.c.fin.de insti.c.ꝑ ve-
stras.de iur.pa.c.ex literis.de ꝓba.⁊ l.ii.j.de stipu. seruo. Nec
pater dꝫ esse iudex in cā ꝑpria filiorū suorū.l.q iurisdictioni.s.
de iuri.om.iud.⁊ l.j. C.ne quis in cau. sua iudicet. imo nec in
causa in qua possit cadere nimia affectio naturalis.c.accedēs.
117 vt lite nō contesta.nisi rn̄deas hoc esse verū in his, que sunt
cōtentiose iurisdictionis.secus in his que sunt voluntarie iu-
risdictionis,vt hic ꝑ d.l.si cōsul.⁊ l.apud filium.de man.vindi.
118 ¶Preterea ⁊ quarto in odiū patris ⁊ eius cōtinētie ⁊ libi
dinis leges ⁊ canones ꝓhibuerunt spurios posse patri succe
dere.lvi.di.c.nasci.⁊ c.seq.⁊ ca.cū haberet.de eo qui du. in ma-
tri.quā pol.ꝑ adulte.ergo pater ꝓcreando spurios,⁊ sic delin
quendo non debet cōsequi cōmodū ex ꝑuilegio impatoris qꝺ
illos ipse possit legitimare.⁊ sic abuti priuilegio , ⁊ sic ex pena
consequi premiū cōtra l.relegatorū.in fi.de interdi.⁊ rele.⁊ ca.
cum qui.de ꝑben.in vi.⁊ ista pars vr̄ esse de iure tutior, ⁊ ante
factū consulerem ꝙ obseruaretur,⁊ lꝫ aliqua ex ꝑdictis fun-
damentis etiam adducat Io.de Ana.in d. cōsil.xxix.⁊ teneat
contrariū,tn̄ eis nō bene nec in specie rn̄det. ⁊ ita habes ꝑfe-
119 cte expeditā primā conclusionē Bar.¶†Scda ꝑncipalis cō
clusio Bar.est ꝙ legitimatus post mortem patris nō pt au-
ferre bona nec hereditatē illis qui ab intestato successerunt.ꝑ
istam gl.hic.Idem tenēt Bar.Ang. ⁊ alii hic. Io.an.in addi.
spe.in ti.de succes.ab intest.sup rub.in vēr.ꝑ primā.q,⁊ Bal.in
120 plerisqꝫ locis alle.ꝑ Alex.†Potissimum fundamentū Bart.
est qꝛ etiam dato qꝺ legitimatio trahatur retro , tamen non
potest tollere ius alteri quesitū sicut fictio postliminii que tra
hitur retro nō tamen tollit ius alteri quesitum per vsucapio
nem,vel prescriptionē.¶Confirmo notabilius qꝛ actus me-
dius impedit fictionem retro trahi cū actus medius obuiet
cōiunctioni extraneorū.gl.est no.in l.si indebitū.§.j.⁊ ibi Bar.
j.rem ratā habe.Bal.in l.fi.C.ad macedo. ⁊ in l.si debitoꝛ.C.
de distra.pig.late Io.an.in reg.sine culpa. in mercu. Alexan.
in l.pompo.§.quesitum.de acqui.pos.facit tex. no.in c.quāuis.
121 ⁊ in c.si pro te.de rescrip.in vi.¶†Intellige istaꝫ conclu
sionem

a ¶L.lxvii.Dic, quod est.lx.

b ¶Limitatione. Ista limita. non ita passiꝫ ⁊ idistī cte ꝓcedit. imo cū cuiuscūqꝫ alterius qualitatis, ⁊ defectꝰ habilitatiōe paribꝰ passibꝰ ambulat.nā ēt isto casu sufficit clausula non obstāre,put i aliis legitimationibꝰ.ita tꝫ Bar. Veron.i cau.cclxvii icip. habēs filios nāles. ⁊ hoc ꝓbat' euidēti ratiōe: qꝛ circa dispēsationē illegitimorum,⁊ sic in his, q̄ sunt iuris positiui imperatoꝛ plene ⁊ libere oīa pōt vt sepius supra dictū fuit ꝑsertim i fine quarte limitationis precedentis.

c ¶Octauo.Ad eūdē Jas.i l.ē receptū. circa pri. de iuris.om.iudi. ⁊ Aret. i c.ex literis. circa fin. ꝺ probat.

sionē Bar.& doc.qñ adita fuit hereditas per venientē ab inte
stato.Nam cum per aditionē hereditatis sit acquisitū dñium.
l.cū heredes.in prin.de acqui.pos. & dominiū sit de iuregē.l.ex
hoc iure.ff.de iusti.& iur.certe nō pōt tolli per principē,nisi cū
122 cā.vt p gl.& Bar.in l.fi.C.si ꝯ ius vel vtil.publi.†Si aūt here
ditas nondū est adita p venientes ab intestato: & tūc princeps
pōt legitimare in preiudiciū venientiū ab intestato: qr eis solū
cōpetit ius adeūdi qd est de iure ciuili.l.obuenire.de verb.sig.er
go princeps pōt auferre p no. p gl. & doc.in d.l.fi.C.si ꝯ ius vel
vtil.publi.& in c.que in ecclesiarū.de constitu.ita tenet Paul.
de Ca.hic dicens se ita alias cōsulendo dixisse.licet non repe
riat aliquem doc.hoc tangentē:& sequuntur Alex.Aret.hic,&
a ita consuluit Pau.de Ca.in cōsi.ccxxv.[a] inci.super primo du
123 bio vr dicēdū ꝙ legitimatio. ¶†Adde bñ facere,ꝙ ius ad
eundi nō dicit esse in bonis nostris anteꝙ actualiter sit adita
hēditas.tex.est no.in l.pretia rerū.in prin.ff.ad leg.fal.quē text.
ad hoc pōderat & dicit nō esse alibi.Bal.in l.ij.in fi.C. de iur.&
fac.igno.Bar.in l.post emācipationē.§.j.de lib.leg. Bald.in l.
Deo nobis.ad fi.C.de epi.& cle.& istud idē ꝙ solū ius adeundi
nō impediat legitimationē in preiudiciū venientiū ab intesta
to,tenet etiā Bald.in l.rescripta.C.de preci.impe. offer.& in c.
dño guerram.in titu.hic finitur.l. Cōtra.& in l.j.in fi. C. de iur.
au.annu.Idem post multa argumenta ad partes tenuit Sal.
in auc.idem si quis.C.de natu.lib.ita etiā tenet Bar.in l.j.§.fi
124 lius in fi.ad Tertul.& ibi est optimus tex.†ꝙ princeps resti
tuendo damnatū potest auferre ius adeundi alteri delatum:
quem tex.alibi alleg.Bar.in tracta.mino.Are.in l. ex facto.§.
fin.ff.de vulg.& pupil. ¶Imo fortius tenet Paul.de Ca.in l.
b iij.de testa.& in l.cū heredes.in prin.de acqui.pos.& in d.[b] consi.
ccxxv.ꝙ etiā si esset hereditas adita per agnatos tēpore legi
timationis,si tamen per eos nondum erat apprehensa posses.
bonorum hereditariorum, poterit princeps etiā si nec causa
125 per legitimationem spurij eius preiudicare.†Motus:qr per
aditionē hereditatis factā animo sine apprehēsione possessio
nis acquirit dñium de iure ciuili, vt not.gl.in l. j. de acq.re.do
mi.& probatur in d.l.cū heredes.in prin.nam dominiū de iure
gen.requirit apprehensionem possessionis bonorū.§. p tradi
tionē. Instit.de rer. diui.& l.traditionibus.C. de pact.qd bene
not.quia est maxima limitatio ad conclusionem Bart.istā de
c cisionē Pau.de Ca.sequitur Alex. in consi.ij.[c] incip.visis codi
cillis. ¶Istam limi.Pau.de Cast.reprehendit Aret.in d.l.iij.
de testa.& Alex.sibi contrarius in d.l.cum heredes.in princip.
moti,quia licet modi acquirendi dominium aliquando sint de
iure ciuili,vt enumerat gl.magistra in d.l.j.in prin. de acq.her.
do.tamen ipsum dominium semper est de iure gen.fm Bart. &
doc.in d.l.ex hoc iure.& id dicit in specie Bal.in d.l.rescripta.&
in l.j.ad fi.C.de iure aur. annu.ꝙ dñium acquisitū per aditio
nē hereditatis erat de iure gen. ¶Preterea posito ꝙ tale do
miniū acquisitū per aditionē hereditatis sine apprehensione
pos.transferat ipso iure:& sic dñium vtile, vt est glo.in l.fi.C. de
sacrosan.eccle.facit.l.j.C.de dona.que sub mo.& dñium vtile est
de iure ciuili & nō de iure gen.prout no.tenet Bal.in d.l.ex hoc
iure.tamen adhuc dominiū vtile nō pōt sine causa auferri per
principem sicut nec directum.ita singu.no. Bar.in l.ij.in fin.p
126 illū tex.C.de fun.patrimo.lib.xj. ¶†Tu aūt defendendo limi
tationē Pau.de Ca. dic ꝙ pdicta pcedūt vbi interuenit tra
ditio vel actualis apprehēsio bonoꝝ.& sic qñ dñium est acqui
situm mediante traditione:qr lꝫ ipsum dominiū sit vtile sit de
iure ciuili quo ad nomē,& formā,tñ traditio,que est act⁹ iuris
gen.conseruat sibi effectus iurisgē.ita no.declarat Bar.in ex
trauagan. qui sint rebelles. in verbo, rebellando.sed hic nulla
127 traditio interuenit & nulla apprehēsio possessionis. ¶†Ad
de etiā ad istā scdam conclusionē Bar. ꝙ donatio bonorū fa
cta alicui per carentē liberis legitimis & naturalibus non re
uocatur per legitimationē factam de filio spurio : ex quo iam
est acquisitū ius donatario ꝙuis reuocaretur per natiuitatē
d filiorū legitimorū.l.si vnꝙ.C.de reuo.dona.ita tenet[d] Bald.in
l.ij.circa fi.C.si qd in frau.patro.allegat hic no.p Bar. qr post
quā ius est acquisitū,legitimatio sequēs non pōt preiudicare.
idem tenet Bal.in l.j.C.de inoffi.dona.Sali.in l.si totas.C.eo.
Mar.Laudē.in dispu.sua que incip. Augerius Seio.nisi es
set legitimatus per subsequēs matrimonium, tunc reuocaret
illam donationem.ita sing. tenet Bal. nec alibi legi in c.inno
128 tuit.de elec. ¶†Item adde ꝙ papa nō potest legitimare quo
ad preiudicandum his, quibus iam erat delata hereditas in
subditis Imperatori etiā vacante imperio:licet secus esset in
Imperatore fm Hosti.in summa sua in ti. qui filij sint legi.§.fi.
refert & simpliciter sequitur Alex. in consi.iij.v. volu. incip.ex
his que in themate narrantur.Potest tamen papa dispensan
do approbare matrimonium nullum ex defectu inducto a ca
129 none etiā mortuo altero coniugum. †& etiā in preiudiciū il
lorū quibus exclusa prole illegitima bona obueniebāt etiā in
terris imperij:& ita validat matrimoniū ex nunc,put ex tūc:&
sic trahitur retro: secus vbi esset impedimentū legis diuine,
e ita tenet Pet.de Anch.in consi.ccccj.[e] incip. viso & diligenter
inspecto.& ita habes expeditam secundam questionem Bart.
130 ¶†Tertia.q. Bar.est,an in legitimatiōe reqrat citatio eo
rū quorū interest.ex dictis Bar. facias quatuor cōclusiones.
f Prima cōclusio[f] est quod qñ pater facit filiū legitimari in vi
ta,non est necesse alios citari.adde Joan. And.in addi. Spe.
in titulo de successionibus ab intestato.§.j.in verb.item scias.
Bal.in l.fi.C.quibus res iu.non noc.in prin.& in l.j.C. de inof.
dona.& in c.Albericus.de testi.in rub.extra de rescri.Jo.An. a
& alij in d.c.per venerabilem.& ibi Abb.& idem Abb.in c.cum
olim.de re iud.& in consi.lxxxv.inci.videtur primo dictam do
nationem.Joā.de Jmo.in c.nisi cum pridem.§.persone. de re
nuntia.Pet.de Anch.in consi.ccccvj.inci.circa primum que
situm.Raph.cu.in consi.ccxv.inci.reuerendus pater episcop⁹
Uincentinus.Alex.in duobus consilijs.v.vol.ff.sepius allega
131 tis vbi dicit ita communiter teneri.†Confirmatur quia pater
potest petere confirmationem status liberorum:nec est opus
citari agnatos, etiam si filij sint incestuosi.l. qui in prouincia. b
§.j.cum gl.ff.de ritu nup.qui tex.est ad hoc solitarius secūdum
Bal.in c.j.de confir.vtil. vel inutil. ¶Amplia conclusionem
Bal. ꝙ etiam tunc nō requiritur citari matrem istius filij na c
turalis: nec requiritur ꝙ mater consentiat tali legitimationi
fm Abb.in cōsi.lxxxvij.inci.in questione que vertitur inter Ju
lianū.Mouet,qr nullibi reperit matrē debere cōsentire:sꝫ suf
ficit ꝙ solus pater in cuius potestate trāsit,consentiat & ipse le
gitimādus.Unde,etiā mortua matre.potest pater facere filiū d
legitimari.§.illud.in auth.quib.mod.natu.effic.sui. ¶Limita
istam conclusionem Bar.duobus modis.Primo quando pa
ter haberet filios legitimos & naturales:qr in ei⁹ vita velit fa
cere legitimari naturalem,requiritur citatio legitimorū & na
turalium.vel eorum consensus:qr eis inuitis non potest pater
filios spurios legitimare.auth.item si quis. C.de natu. lib. ita
notabiliter tenet Bal.in l.nam ita diuus.ff.de adopt.sequitur
Alex.in l.ex facto.in prin.ff.de vul. & pup. vbi refert se de facto
g illis diebus Florentie consuluisse.[g] Sed tu aduerte, ꝙ idem
Bal.expresse tenet contrarium in consi.cccvj.secundi vol. inc.
casus questionis talis est.A coniugatus.& in consil.cv.quinti
vol.inci.primo videndum est de legitimatione.Item quando
legitimatio fieret simul & semel ad instātiam ipsorum filiorum
legitimorum petentiam se legitimari in vita patris:& ēt pater
simpliciter,tunc non requireretur citatio liberorum legitimo
rum:secundum Anto.de But.in d.c.per venerabilē.vbi etiaꝫ
dicit idem tenere Jacob. Bu.in l. adoptio.§.j.ff.de adoptio.&
facit etiā mentionē Alex.in d.l. ex facto. ¶Secundo not. li
132 mita conclusionē Bar. & communē vt pcedat in vera legiti e
matione,ꝙ pater facit in vita, in qua non requiritur alicuius
citatio.secus est in dispensatione, que est odiosa.c.j.& fi.de fil.
h presbyte.in vj.ita not.limitat[h] Pet.de Ancha.in consi.cccc f
xlij.incip.ex tenore priuilegij apostolici.& in cōsil.ccccxxvij.in
cip.circa primum quesitū fuit satis expediēs.quod valde not.
133 ¶†Tu autē vltra alios pondera rationē Bar. & legē quam
allegat.ratio enim,quare in legitimatione quam facit pater in
vita,alij non sint citandi:secundum Bar.quia istud principa g
liter tangit patrē qui potest disponere de bonis suis,quomo
do vult allegat.l.cum adoptio.ff.de adopt. Ista ratio & simili
ter lex allegata concludit quo ad agnatos transuersales nul
lam habētes spē approbatam in bonis agnati viuētis secun
dum Bart.& alios in l.fi.ad fin.C. de pactis. sed quo ad filios
legitimos,& naturales videtur,quod sicut pater testando nō
potest eos sine legitima causa exheredare.l. cum queritur.& l.
parētibus.C.de inoffi.testa.& auth. non licet. & in corpore vn h
de sumitur.C.de lib. prete. ita etiam legitimando non potest
eis preiudicare,per ea que plene dixi.ff.in precedēti.q.Bar.in
134 prima ꝯclusione. ¶†Itē cessante ratione Bar.infertur no.li
mitatio,qd si pater nō potest disponere de rebus, quomodo
vult:puta qr sint res feudales vel emphyteutice:tunc requira
tur citatio directi dñi,& illorum de quoꝝ preiudicio agitur fm
Mar.Laudē.ita ponderantem Bar.in disput.sua inci.Auge
rius & Seio. ¶Secunda principalis ꝯclusio Bar.est ꝙ si pa
ter in testamēto disposuisset filium debere legitimari,tunc pa
tre mortuo , filius potest illam legitimationē petere sine alte
135 rius requisitione per aut.†item si quis.& in corpore vnde su
mitur.C.de natu.lib.alij nihil tāgunt. Adde quod si pater or
dinasset in testō filium debere legitimari,pōt comes Palatin⁹
legitimare spuriū etiā post aditā hereditatē p consanguineos
fm Bald. sub dubio tñ forte, in l.rescripta.in iij.q.C.de preci.

a ¶Consil.ccxxv. Dic ꝙ est i j.parte consiliorū nouorū fm impressionē papiēsem. num.34.& duplicatur errore impressorum.in co. consi.cxcvj.

b ¶In dicto.Adde qd est in vers. si vero apparet.

c ¶In cōsi.ij.Adde, ꝙ est in j.vol. & replicat errore impressorū. in ij. vo. consi.lxxxvij.

d ¶Ita tꝫ. Adde qd ꝯ Bal.& Sal. latissime ꝯsuluit Bart.Soc.i suo cōsi.ccxxvj.p totū.& adde etiā qd cōtrarium tenet Bal.& consuluit Pau.de castr.in cōsil.ccccxxxij.in ij.pte ꝯsiliorū nouorū fm impressionē papiensem incipi super hoc puncto plura videat facere vers. iij. facit lꝫ ibi nō alleget Bald. in d.l.ij.

e ¶Cōsi.ccccj.adde tu ꝙ est num. 309.

f ¶Cōclusio. Adde ꝙ hanc eandē cōclusionē tenet Bar.Soc.in ꝯsi. ccxxvj.

g ¶Cōsuluisse. Adde ꝙ habes eius cōsilium in j.vol. cōsi.lxvj.inc. cōsideratis his,q̄ in themate narrantur.& ibi fuit scriptum.

h ¶Limitat.adde & vide pdicta relata p Bar.Soc. in consi.cclj. ver. nō omitto,quod si dicta legitimatio & consiliū Petri allegatuꝫ hic sub nu.442. habes nume. 241.& allegatū. n. 418. & nu. 417. lꝫ author.j.alleget nume.226.

impe. offer. Allegat no. per Bart. hic. Uidi alias dubitari in ciuitate Cremone in cõtingẽtia facti circa istã doctrinã Bar. an sufficiat apparere de volũtate patris aliter, q̃ i testamẽto. Fran. de Curte. in cõsi. xvj. inci. cla rus vir Jacob⁹ Alpherius
136 simpliciter tenet,† ꝙ si pater ordinasset in vita, vel in testamẽto filiũ debere legitimari, possit legitimatio fieri post mortem patris, etiã non citatis venientibus ab intestato, allegat soluz Bar. hic ꝗ Bar. tñ loquit̃ qñ pr̃ i vita seu i actu iter viuos ordinasset. ¶ Tu aduerte: si quidẽ pr̃ solum impetrasset licentiã legitimãdi filiũ spurium ꝑut requiritur ex forma decretorum ducaliũ, ⁊ aliud nõ disposuisset ꝑut euenit in casu cremonensi:
137 ⁊ tũc non videt̃ sufficere illa ptãs legitimãdi† nõ deducta ad actũ. l. qdã cũ filiũfami. ⁊ qd ibi no. Bal. ⁊ Imo. ĩ. de here. insti. Alex. in l. ij. ad fi. C. de lib. prete. qꝛ Bar. hic loquit̃, qñ pater disposuit: ergo nõ sufficit potẽtia sine dispositiõe: eo qꝛ ad validitatem actus debẽt potestas, ⁊ volũtas simul cõcurrere q̃ duo omnes humanos act⁹ perficiunt. c. cũ super abbatia. ⁊ ibi Ab. in ij. no. de of. del. l. multũ interest. C. si quis alteri vel sibi. gl. no. in l. si filie. C. de don. ante nu. Bal. in l. ij. per illũ tex. C. commu. de le. ⁊ in l. cuz testim. C. de iur. ⁊ fac. igno. Alibi tñ Bal. in cõsi. ccclxiij. v. partis inci. querit̃, vtrum filius presbyteri ⁊c. simpliciter tenet ꝙ ad hoc vt ista doc. Bart. procedat, sufficit signa patris precessisse voluntatẽ, ⁊ in testamẽto etiã secuta esse cũ voluntas nõ presumat̃ mutata. l. cum testamẽtum. §. de proba.
138 ¶ † Itẽ adde ꝙ pater apponendo cõditionẽ filio spurio instituto, cum capere poterit, vr̃ per hoc consentire ꝙ per principẽ vel comitẽ palatinũ possit quãdocunqꝫ legitimari. ita simpliciter tenet sol⁹ Raph. cu. hic nihil allegat, ⁊ alij nihil tangunt. Tu adde Bal. idẽ in terminis tenentem in consi. cxlvj. j. partis inci. titulus principis Achaie. Mouetur per textum in l. si quis ita heres instituat̃. ĩ. de her. insti. ⁊ qꝛ pater apponẽdo talẽ cõditionem videtur cõsentire, ⁊ velle eã existere: vt no. l. ij. C. de condi. inser. ⁊ ita no. amplia conclusionẽ Bar. ¶ Aduerte tñ, ꝙ licet pater in testamẽto dicat, volo filios meos legitimari, non tamẽ efficiunt̃ legitimi. ⁊ idem si dicat intẽtionis mee est filios legitimari ita not. An. in §. si qs ergo non habẽs in aut. qb⁹. mo. na. effi. leg. ad hoc põderãdo illum tex. in verb. deliberante. quod nõ reperio ibi in tex. tñ puto rationẽ esse: qꝛ ex quo tunc legitimatio talis non potest fieri per patrez solũ: sed requiritur, ꝙ fiat p principem vel comitẽ Palatinuz: ergo tunc verbũ volo. cum dependeat a sola voluntate proferentis nõ inducit dispositionẽ ꝫ Bar. ⁊ alios. in l. cunctos populos. C. de sum. trinita. ⁊ fi. catho. ⁊ in l. serui. electione. in princi. ĩ. de leg. j. declarãt tñ eius volũtatẽ esse, ꝙ p comitẽ Palatinum legitimenẗ: per ea que [a] in simili tradunt̃ p Bar. i l. gerit. ĩ. de acq.
139 her. ¶ † Tertia cõclusio Bar. est, ꝙ mortuo patre nõ potest naturalis facere se legitimari in preiudiciũ eorum quib⁹ iam ius est quesitũ: nisi illis citatis: imo fortius, ⁊ consentientibus per l. pe. ĩ. de na. resti. no. bene istã cõclusionem Bar. idem no. Bar. in l. diuus. ꝑ illũ tex. de iure. aur. annu. de quo etiam vide per Bal. in c. de causis. de of. dele. ⁊ no. Bal. in consi. cxix. v. vo. incip. quidam vxoratus nomine Christophorus. tamen alibi Alb. de rosa. magnus practicus dicit bonũ verbum in practica. i l. nã ita diu⁹. circa fi. §. de ado. ꝙ istud de citatiõe nõ vidit de facto seruari. ¶ Ex ista cõclusione Bar. no. ĩfertur, ꝙ cõis opi. que habet, ꝙ legitimatus excludat substitutum. procedit, in tali [b] legitimatiõe fuit citatus substitutus. alias secus. ⁊ ita in specie tenet Pe. de anch. in cõsi. cxxvj. inci. circa primũ que situm fuit satis expediẽs, sequit̃ Alex. in consi. lxvj. j. vol. incip. consideratis his que in themate narrantur. Cardi. Alex. in d. c. per venerabilem. §. quod autem. qd valde signa in actu practico. ¶ Nec obst. illud qd tenet Bar. in l. in diẽ. de aqua plu. arcen. vbi tenet substitutum non esse citandum: quia procedit quãdo iudiciũ principaliter agitur in preiudiciũ heredis, hic autem legitimatio principaliter fit in preiudicium substituti.
140 ¶ † Tu caue, quia fm istam conclusionem Bart. non solum requireretur citatio substituti sed etiam eius consensus: ⁊ consensu interueniente, nõ esset tũc dubiũ, ꝙ legitimatus excluderet substitutũ, ⁊ sic ad nihilum reducereẗ ille articulus, qui est difficilis, ⁊ disputabilis, an legitimatus excludat substitutũ q ponit̃ in l. generaliter. §. cũ aũt. C. de insti. ⁊ substi. nisi dicas, ꝙ testator, qui substituit sub cõditiõe, si institutus decesserit sine filijs, intellexit etiã de legitimatis, prout cõiter concluditur p Alex. ⁊ Mod. in l. generaliter. §. cum autẽ. alias questio nõ haberet dubiũ, ⁊ tũc ex quo testator sensit de legitimatis, Satis dicitur consensisse vel legitimentur ad effectũ excludendi substitutũ: si ergo legitimati sunt ẽt post mortẽ testatoris de eius ꝯsensu saltẽ tacito, cũ de ei⁹ bonis agat̃, nõ videt̃ necessaria citatio substituti: sicut quãdo pater ordinauit in testamẽto filiũ debere legitimari, tunc alterius citatio non requirit̃, ꝑut tenet

a ¶ Tertia. Add de Alexã. lib. v. consi. iiij. ver. viij. ⁊ generaliter in illatione. Uide post Soci. in ij. parte consilio. lj. quoniã ⁊ iij. parte. consi. iij. Purpur.

b ¶ Tenet. Add ꝙ consil. Pe. est nu. 422. ⁊ add ꝙ ita etiã cõsuluit Frã. de Rãpon. quẽ refert ⁊ sequitur Bart. Soci. in consi. cclj. vers. ꝫ pmissis. ⁊ ibi rñdet ad Bartoli dicta in d. ver. i diem. vide p te.

Bar. in precedẽti cõclusione vbi dixi. ¶ Quarta ⁊ vltima cõclusio Bar. est ꝙ princeps si vult, põt legitimare nõ reqsitis his de quorũ ꝑiudicio agit̃, p tex. in l. ij. i fi. ĩ. de nata. rest. Adde qd idẽ tenet Bal. in l. nã ita diuus. de adop. ⁊ in l. ij. C. de serui. ⁊ aqua. ⁊ in l. fi. C. quib. res iud. nõ noc. Ant. de But. in d. c. per venerabilẽ. in ver. requirit̃ tertio fm aliquos, ⁊ ibi Abb. ⁊ idẽ Abb. in c. cũ olim. de re iudi. vbi refert se ita alias ꝯsuluisse. ⁊ ita cõsuluit in cõsi. lxxv. inci. videtur primo dictã donatio
141 nẽ. † Mouet̃ Abb. qꝛ priuilegiũ nõ est act⁹ iudicialis: iõ i eo nõ requirit̃ citatio partis. alleg. Inno. in c. nisi cũ pridẽ. de renũ. sed ibi loquit̃ in gratia, que fit in preiudiciũ iuris positiui, ꝙ princeps sine aliqua cã põt tollere. eadẽ rõne vtit̃ Bal. in d. l. fi. C. quib. res iud. nõ no. vbi dicit ꝙ est in ptãte principis cõcedere priuilegia nemine citato, sicut cuilibet legi põt derogare, ꝫ huic rõni. i. statim rñdebo: qꝛ nõ est vera in ꝓposito. Idez tenet Pau. de Ca. in d. cõsi. ccxxv. inci. sup primo dubio vr̃ dicendũ, ꝙ legitimatio vbi mouet̃ alio fundamẽto: qꝛ posito qd agnati ꝯparuissent, nõ potuissent volũtati principis obuiare, vnde nõ oportet citari illũ quo inuito põt act⁹ expediri. l. iiij. §. illud. ĩ. de fideicom. liber. ⁊ regula, qui potest inuitis. ĩ. de reg. iur. Sed ad hoc potes dicere, ꝙ licet agnati nõ potuissent obuiare voluntati principis: tamen potuissent principẽ in eorum sniam inducere, vt in simili dicit tex. in l. si in tres. §. de arbi.
142 ¶ † Tu pondera ex ista conclusione Bar. no. inferri, qd si Imperator nõ cõcederet comiti Palatino ptãtẽ legitimãdi, citatis ⁊ nõ citatis his de quorũ preiudicio tractatur, ꝑut vidi in plerisqꝫ priuilegijs legitimationum, quod tũc valeret legitimatio sine alicuius citatione, ⁊ ita ponderat Bar. Mart. Laud. in predicta dispu. incip. Augerius Seio, Ipse tñ tenet contrariũ, qꝛ imperator non põt tollere citationẽ, que est de iure naturali. cle. pastoralis. de re iudica. l. vt vim. §. de iusti. ⁊ iur. Scdo qꝛ nõ potest auferre dñium iã alteri quesitum mediãte
143 aditione hereditatis fm Bal. in l. rescripta. ¶ † Tu vltra eũ aduerte ꝙ licet ista ꝯclusio Bar. sit cõis, tñ in cõtrariũ multũ vr̃ facere: qꝛ etiã nõ valet snĩa principis lata parte non citata, tex. est in l. fi. in verbo conditionaliter, ⁊ ibi gl. no. ⁊ Bal. no. C. de legi. ⁊ tex. in c. j. de cau. pos. ⁊ proprie. ⁊ in d. cle. pastoralis, qꝛ citatio est defensio que est de iure naturali, vt ibi dicit text. nisi princeps vellet ꝑcedere de plenitudine potestatis fm Canon. in c. in nostra. de ꝑcu. ¶ Scdo facit: qꝛ qñ princeps ꝯcedit priuilegiũ in his, q̃ requirũt cause cognitionẽ, vel partẽ multũ ledũt, dꝫ pars citari. d. l. nã ita diuus. Ita no. Bar. in l. ij. i ij. no. C. de tẽp. ap. Nec ob. tex. in quo se fundat Bar. in d. l. ij. in fin. ĩ. de nata. resti. dũ dicit, ꝙ imperator non solet de facili cõcedere ius ingenuitatis patrono nõ cõsentiẽte: ergo innuit fm Bar. ꝙ si princeps vellet ꝙ posset: qꝛ rñde. ꝙ illa verba de facili nõ significãt hoc, sed ꝙ ista cõcessio posset fieri cũ causa legitima ⁊ non aliter, ⁊ sic nõ de facili. ⁊ ita intelligit gl. in l. antepe. §. ex quib. cau. maio. Bal. in d. l. rescripta. in iij. q. ⁊ Are. hic. Et ita habes plene ⁊ vtiliter ⁊ ordinate expeditã presentẽ materiam
144 legitimationis que tota die contingit in practica. ¶ † Extra gl. vltimo no. signãter Bar. ex his q̃ dicta sunt in gl. vnũ casuz nouum, in quo valet substitutio pupillaris facta preterito, qñ pater filiũ emancipatũ instituit heredẽ, ⁊ nepotẽ ex eo in potestate retẽtũ preterijt, ⁊ huic nepoti preterito substituit pupillariter, valet ista substõ pupillaris facta nepoti preterito: qꝛ talis nepos nõ debuit institui nec exheredari, ex quo fili⁹ emãcipatus precedẽs in gradu fuit institut⁹, sequunt̃ Imo. ⁊ Moder. hic. Idẽ tenet Bar. in l. ij. in prin. in vij. requisito. ĩ. de vulga. ⁊ pup. Pau. de Ca. in l. j. §. fi. eo. ti. Jo. de Imo. in c. Raynutius. in materia pup. substi. de testa. Ang. in cõsi. xlj. inci. reperitur inter liberos, vbi allegat Barto. hic, ⁊ refert idem tenere Ray. de for. in trac. substitutionũ in materia pupillaris substitutionis ꝙuis Bar. hic, ⁊ in d. l. ij. dicat qd est suus nouus casus, ⁊ ita tene, ꝙuis cõtrariũ teneat Ange. sibi contrarius hic ⁊ in l. j. §. fi. ĩ. de vulg. ⁊ pup. per tex. in d. l. ij. in prin. in ver. nepotibus. de vulg. ⁊ pup. cui responde vt per Alex. hic, per ista remanet solenniter expeditus iste. §.

1 ☞ Aliquando plurale ponitur pro singulari.
2 Statutum puniens producentem testes falsos habet locum in producente vnum.
3 Licet omnes leges loquantur in plurali ⁊ dicant precedentibus indicijs, tamen sufficit vnum indicium.
4 Pluralis locutio vno numero est contenta.
5 Si testõr dicat, si ꝺcesserit sine liberis sufficit decedere cũ vno.
6 Si statutum dicat quod stantibus masculis, femina nõ succedat an vnus excludat feminam.
7 Prouisio pape de beneficio prouidendo spectãte ad collationem quorumcunqꝫ, an habeat locuz in spectante ad collationem vnius.

Appellatio

8 Appellatio que debet interponi coram honestis personis qñ non pōt haberi copia iudicis qui sniam tulit. sufficit interponere coꝛā vna honesta persona adhibitis tamen testibus.ꝛ.9.
10 Pluralitas de suo proprio significatu nō verificatur in vno.ꝛ nume.11.
12 Si testatoꝛ mādat bona sua distribuenda p Titiū inter pauperes Titius non poterit eligere vnū ꝛ omnia bona ei dare.
13 Maioꝛ iniuria fit ascendendo ad domum alicuius cum pluribus armatis quam cum vno.
14 Reipub.interest ne testamenta rūpanť vel reddanť inualida.
15 Testamentum ꝛ iudicium testatoꝛis nimia subtilitate fraudari non debent.
16 Dispositio loquens in vno casu vero extenditur ad aliū fictū.
18 Filio spurio potest fieri vulgaris substitutio.
19 An nepos legitimus possit heres institui ab auo.
20 Causa proxima magis coheret causato quam remota.
21 In dubio non debet presumi esse commissa fraus: ideo valet institutio nepotis ex filio spurio simpliciter instituti.
22 Que acquiruntur nepoti ab auo dicuntur aduentitia.
23 Appellatione parentum venit auus paternus ꝛ similes.
24 Spurū sicut excluduntur a successione,ita nō pūt legitimari.
25 Repos ex filio incestuoso an possit instituꝛ.
26 Si auus simſr instituat nepotē legitimū ꝛ nō dixit ꝙ ad patrē spuriū nihil peruenireť an fructus acquiratur patri spurio.
27 Omnia que acquiruntur a nepote ab auo dicunť aduentitia.
28 Filius vel nepos non acquirit patri vsumfructū quando causa acquisitionis est iniusta vel illicita.

§. Quid si is. Prouisio Galli facta casu quo filius p̄moriať viuo testatoꝛe extēdi tur p Sceuolā ad casum vero moꝛiť post mortē testatoꝛis ſz fingiť moꝛtuꝰ viuo testatoꝛe p fictionē legis cornc.q̄ fingit filiū moꝛtuū in captiuitate esse moꝛtuū in ciuitate p̄æbula hoꝛa anteꝙ caperet.Itē,puisio Galli facta de nepote nasciturο post mortē sui patris extēdiť ad casuꝫ quo vere nasciť ex viuo sed fingiť natꝰ ex moꝛtuo.h.d. ¶Diuidit in quatuoꝛ ptes.In prima ponit vna suppletio in p̄sona filii.In ſda ponit alia suppletio in p̄sona nepotis.In tertia rūdet tacite obiectioni.nā videbať ꝙ dicte suppletiones nō essent necessarie quasi dicti casus determinarenť p l.velleiā.In quarta decidit, ſcda est ibi:vel etiā adhuc illis viuis.tertia ibi:nā hic casus ad l.velleiā nō ptinet,quarta ꝛ vltima est ibi:meliꝰ ergo est:pone casuꝫ in terminis:vt p Bal.hic. ¶In ter.ibi. ab hostibꝰ redierit:subaudit Bar.moriť ipe filiꝰ.ista suppletio Bar. est superflua,cū ter.subdat quāuis post mortē patris decederet,cū ibi sit ꝓbū decederet,nō est necesse supplere moriť vt facit Bar. ¶In.ter.ibi,adhuc illis viuis:iste ter.vī sibi de directo Ziarudus postea subdit post mortē auiną si post mortē aui: ergo falsus est ꝙ fuerit natꝰ illis viuis.ſcauo ꝛ patre.gl.ſcda sup hoc laborať ꝛ finalr tz.ꝙ exponať illis viuis.i.illo filio vino capto ab hostibꝰ:ꝛ sic numerꝰ pluralis exponiť p singulari.Bo.ergo
1 ex isto ter.fin istā cōem casus positionē fm Bal.ꝛ Mod.†qđ plurale poniť p singulari,facit.l.biuus.in fi.de peti.here.alleg. in gl.l.u.§.exactis.fi.de oꝛig.iur. Adde gl.in l.falsa.§.fi de condi.ꝛ demō.ꝛ gl.iuſti,de iure perſo.in p̄in.ꝛ gl.i §. si vero absit, in aut.de here.ꝛ fal.ꝛ glo.in l.fin.C.de ier.repu.ma. ꝛ gloſſ.in l. fi.cbo.in ver.post mortē eoꝝ.de vſufr.leg. ¶†Unde facit iſte ter.fin Bal.hic,circa fi.ad statutū puniēs certa pena,pducēte falsos testes:qđ habeat locū in pducēte vnū falsum testem. Adde qđ idē no.Bar.in l.ū.§.ſz si vnꝰ.p illū ter.q est optimꝰ, j.vbo.ra.idē no.Bar.i l.ū.§.negotia.p illū ter.q est bonus.fi. de neg.geſt.ꝛ Bar.in l.j.in p̄.p illū ter.ꝛ ibidē Bald.de p̄cur. Bal.ꝛ Ang.in l.diuꝰ.§.diuꝰ.p ibi no.in gl.de peti.here.Bald. in c.mādatu.de reſcrip.Cy.in l.j.C.vti poſ.Ange.in l.j.§.ꝓtoꝛ. de neg.geſt.Alb.de roſ.in ū.parte statu.in xxvj.Be.de Anch. ꝛ Jo.de Imo.in l.relatū.ſcēdo de teſta.Ant.de But.in cōmēto cū.de cōſue.ꝛ sic diligēter pōdera ꝙ etiā in materia penali:ꝛ sic odiosa plurale pomť p singulare. Adde qđ no.Bar.i l.ſi gs
3 alicui.p illū ter.cū gl.C.ad leg.iul.maie.†ꝙ tz oēs leges loquāť in plurali ꝛ dicāť p̄cedētibus indicijs:tū sufficit vnū indiciū.ꝛ sic etiā in materia odiosa plurale poniť p singulari.† Secūdo adde qđ no.Bal.in l.j.in j.no.per illum ter.C.de condit. inſer.vbi no.ꝙ pluralis loquutio vno numero contenta est:vt ibi est ter.vī infert ibi Bald.ꝙ stāte statuto ꝙ si supsunt masculi nō succedat ſc.noꝛ ꝙ si exſtat vnꝰ solus masculus ille excludet foꝛoꝛ:qꝛ naturalis ratio magis attēdiť ꝙ pluralis loquutio.¶Itē facit fm eundē Bal.ibi.ꝙ stāte statuto,ꝙ si mulier decesserit sine liberis vir lucret dimidiā dotis:ꝙ nō dꝛ decedere sine liberis etiā ꝙ vnicā filiaz ex eo matrimonio reliquit,fa
5 cit ter.in l.nō est sine liberis.j.de ꝓb.ſig. ¶†Facit ꝙ si testatoꝛ dicat si decesserit sine liberis,sufficit decedere cū vno vt est gl. in l.ex facto.§.j,ꝛ ibi Bar,j.ad Treb.Aler.hic refert Bald.in d.l.j.C.de cōdi.inſer.gſialius velle per illū ter.ꝙ stante statuto, ꝙ exiſtētibus filijs maſculis filie femine nō succedāt.idē erit si
6 vnus tm̄ masculus extabit. ¶†Sed caue:qꝛ Maria.Soci.in c.super eo.de condi.appoſi,refert se vidiſſe consultum Ziū, qđ stante dicto statuto ꝙ extantibus filijs maſculis,filia femina dotata nō succedat:ꝙ vnicus masculus nō excludat feminam qꝛ statutū loquiť i plurali,ꝛ cū sit correctoriū iuris cōis.l.maximū vitiū.C.de lib.ꝓt.Itē sit odiosiz ꝛ irrationabile,vt ibi dē bet ſtricte intelligi in plurali,put loquiť:ꝛ qꝛ iſte casus ā vnico masculo est a statuto omiſſus:nō remanet in dispositiōe iuris cōmunis.l cōmo diſſime.ſ.e.c.ſuſceptū.de reg. iu.in vj. ¶Hec obiit.d.l.j.ſ.de cōdi.inſer.ꝛ d.l.nō est sine liberis.qꝛ loquunť de verbo liberoꝝ,qđ nō habent ſingulare quo ad hunc ſignificatū:ꝛ ītā rationē aſſignant ꝓprie ter.in d.l. non est sine liberis. ſz verbū filius declinať tā in ſingulari ꝙ in plurali.ex quo ergo statutū dicit ꝙ exīstibus filijs maſculis.intellerit de pluribꝰ ſaltē duobus:qꝛ si voluiſſet vnū tm̄ filiū excludere filias feminas,diriſſet exiſtante filio maſculo,ſubdit tū idē Maria.ꝙ sem
7 per vidit seruari Ziū.†ꝛ qđ illi conſilio noluit se ſubſcribere ꝛ credo indubitāter ꝙ bene tenuerit:qꝛ iſtud statutū fuit ꝑditū fauore maſculinitatis,vt bona conſeruenť in familia ꝛ agnatione maſculoꝝ.l.j.ſ.pe.ſ.de vē.inſpi.firmat Jo.And.in add. Spe.in ti.de ſuc.ab inteſt.ſup rub.Cy.ꝛ Bal.in l.j.C.de adult. Bal.in d.l.maximū vitiū.ꝛ ex ꝓte maſculoꝝ iſtud statutū est fauoꝛabile ꝛ extēdēdū fm Bal.Sal.ꝛ alios i l.venia.per gl.ibi, vbi dixi.C.de in ius voc.ꝛ sic militat ratio ſtatuti etiā qñ exſtat vnus tm̄ masculus. ¶Tertio adde illud qđ no.decidit Arch. in c.quāuis:primo de p̄ben.in vj.ꝛ ibidē latius Semi.ꝛ sequitur Bal.in c.mandatū.de reſcr.ꝙ si papa ſcribit prouideri alicui de beneficio in tali eccleſia cum clauſula si ꝓ alijs nō ſcripſerit,etiam si ꝓ vno ſolo ſcripſit, adim̄pleta est illa pluralitas ꝓpter odiositatem literum:ꝛ sic ſecūde litere sunt inualide ꝛ dicunt ꝙ ita ſeruat curia romana. ¶Et per hoc,ꝛ predicta reputo esse dubia illū qđ egregie conſuluit idem Bal.in conſi. cexiij.iij.partis.ici,factū tale est q đ ā.B. habuit gratiā ꝛc.vbi cōſuluit ꝙ mandatū pape de ꝓuidēdo alicui de beneficio spe
8 crāte ad collationē quoꝛūcūqꝫ,†nō tz locū in beneficio ſpecrāte ad collationē vnius,puta eccleſie ſpecrāte ad collationē pluriū,puta eccīe ſpecrāte ad collationē
9 plurium,puta eccīe cū capitulo.reputo nō esse verū per predicta. ¶Quarto adde illud qđ tz Lar.fio.in conſil.clv.inci.in ſocietate,vbi tz ꝙ ſubſcriptio mercatoꝝ q̄ dicebat,Laurēn⁹,ꝛ so cij,nō dicať falſa:etiā si Laurētius habuerit vnū ſocium ſolū, ¶†Quinto ꝛ vltimo facit qđ no.tz Spe.in tit.de p̄mo ꝛ ſecūdo decreto.ſ.iam de effectu.in ver.ſed nūquid ſufficeret.vbi tz ꝙ appellatio q̄ dz interponi coꝝ honeſtis perſonis qñ non pōt haberi copia iudicis qui sniam tulit.c.ſi.de ap.certe ſufficit appellatio interponať coꝝ vna honeſta perſona adhibitis
10 tamen teſtib⁹ per ter.in l.vt perfectius.C.de aun. exce. j vbi dī in ter.ꝙ cū ſolēnitate tabellionū dz ꝓtestari ꝛ tñ ibi exponiť tabellionuꝫ.i.tabellionis.facit.c.vt circa.de ele.in vj.ꝛ idez qđ Spe.tenet Abb.in c.paſtoꝛalis.§.j.in vltimis verbis.de oſ
11 fi.oꝛdi. ¶Sed aduerte ad predicta oia ꝙ pluralitas de suo ꝓprio ſignificatu nō verificat in vno.l.ſi,j ad Treb.gl.iſ.Menius.§.eo ꝙ de le.iij.Jo.an.in addi.Spe.in ti.de teſt.§.i primis. in fi.in addi.mag.anci.huic q̄ſtioni.in iij.q.Bar.in l.qui quartam,§.fin.ꝛ in l.qui filiabus.in p̄inci.de leg.j.Bal.hic in fi.ꝛ in l.j.in j.opp.C.de cōdi.inſer.Bau.de La.in conſil.xxiij.inci.viſis ꝛ consideratis.que.ſ.narrantur. ¶Hinc videmus primo ꝙ si promitto tibi in illis terminis quos Titius declarabit:intelligi quando in vno termino declarat.ita no.Bar.in l.iij.in p̄in.
12 in iij.no.per illum ter.j.de annu.leg. ¶Hinc ꝛ secundo videmꝰ ꝙ si testatoꝛ mandat bona sua distribui in pauperes eligendos per Titium:ille Titius non poteſt vnum eligere,ꝛ ei oia dare secundum Bar.in l.j.de opt.leg,de quo hic vide plenius per Aler.q refert aliquos cōtradicere. ¶Hinc ꝛ tertio,si ſtatutū diſponat qđ si aliquis aſſerit ad domum alterius cuꝫ hominibus armatis puniať certa pena,ꝛ non habet locū si quis accesserit cum vno homine armato fm Bal.in l.nubemus.§.si autem.per illum ter.C.ad Treb.In cōtrarium videtur de di
13 recto ter.in.l.u.§.ſed si vnꝰ j.de vi bo.rap. ¶Sz cōcorda hec duo ex mente Aler.hic,ꝙ maioꝛ iniuria fit accedendo ad domum alicuius cum pluribus armatis ꝙ si accedatur cū vno. ter.est no.in l.si plures ſerui.j.de iniu.ita p̄cedit decisio Bald. in l.nubemꝰ.ſed ꝙtuꝫ aū dānum ſi quis violenter rapiat putē centum:tm̄ dānum infert capiendo cū vno homine ſecū sicut si raperet cū mille hoibus,ita loquiť.d.l.u.§.ſed si vnꝰ. ¶In pncipali articulo cōclude breuiter ꝙ regulariter pluralis loquutio nō verificať in vno,ꝛ sic in ſingulari.vt in iurib⁹ vitio loco allegaris,niſi idētitas ciuſdē effectꝰ,ꝛ rōnis aliud inducat,vt

iuribus primo allegatis. ¶ Itē nisi gratia contrarietatis vel
a absurdi sensus[a] pluralitas resoluatur in singularitatē, vt hoc
tex. cū similibus: q2 tū cōis expositio gl. ⁊ do. nimis violat istuz
tex. exponere. illis viuis. i. illo viuo. ⁊ facile erat iurisconsulto
14 dicere viuo illo, ideo in hoc dicas vt statim dicā in gl. ¶ †Se-
cūdo no. ex tex. in verb. vtilitatē. cū gl. qd reipu. interest ne te-
stamēta rūpant vel reddant inualida qd alibi ita expsse nō re-
perit s3 Bal. ⁊ Mod. hic facit tex. in l. negare. ff. quē ad te. ap.
vbi dicit ꝙ publice interest ꝙ testamēta sortiantur effectum.
¶ Hinc est qd in dubio qū articul⁹ esset dubi⁹ ⁊ varie opinio
nes doc. in dubio iudicādū est p testō. l. si pars. §. de inof. test.
⁊ c. fi. de re iu. ¶ Itē in dubio psumit testm̄ valere ⁊ esse solēne
nisi pbet ɔtrariū. l. si post diuisionē. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. i fi. ad hoc not.
C. de iu. ⁊ fac. ign. Bar. in l. j. C. de iura. cal. Bal. in aut. oēs pe-
regrini. C. cō. de succes. nihil est enim qd magis hominibus de-
beat ꝙ vt supreme volūtatis liber sit stylus ⁊ licitū qd iterum
non redit arbitriū, vt dicit tex. in l. j. C. de sacrosan. ec. imo for-
tius opinio vni⁹ singularis doc. q esset p testō vel vltima volū
tate preualeret, ⁊ sequēda esset in iudicādo ɔ cōmunē opi. fm
An. sicut in cōsi. vj. inci. scriptū est preclare primo regum. mo-
tus p bonuz simile de matrimonio vbi etiā opinio vnius doc.
ɔ cōem opi. sequēda est in iudicādo fm Hostiē. ⁊ Abb. i c. ij. de
cogna. spi. cū suis cōcor. ⁊ qtū ad psens ppositū causa matri-
15 monij ⁊ causa testamēti equiparant in c. fi. de re iud. ¶ †Item
adde ꝙ testamentū ⁊ iudiciū testatoris nimia subtilitate frau
dari nō d3, vt dicit tex. i l. si qs heredē. ad fi. C. de insti. ⁊ substi.
sepe enim in interptanda volūtate testatoris ppter nimiā sub
tilitatē erram⁹ q2 testatoris animū nō videm⁹. ita egregie di-
16 cit Bal. in l. precibus. C. de impu. ⁊ aliis subst. ¶ †Tertio prin
cipaliter no. ex tex. ꝙ dispositio loquēs in casu vero extendit
ad casum fictū qd ideo est fm Bal. hic subtiliter ⁊ obscure lo-
quentē q2 fictio hic inducit eundē casum. sec⁹ qū nō induceret
eundē casum, sed similē. l. iij. §. hec verba. de neg. gest. ⁊ l3 Bal.
nō declaret: dic, ꝙ in casu nostro cōcurrit mors vera cū ficta,
nā hic filius vere ⁊ naturaliter mortu⁹ est apud hostes: l3 fin-
gat mortu⁹ pambula hora captiuitatis, ⁊ sic attēta ipsa fictio
ne fingit idē cū casu vero ⁊ sic inducit eundē casum. sed in ɔ-
rio fictio nō inducit idētitatē, s3 similitudinē: nā illud edictum
loquit in vera psona: cuius negotia gerunt in qua lex inducit
tacitū cōsensum, q nō pōt cadere in psona ficta, id est, in here
ditate iacēte in quo nō posset verus ɔsensus cadere q est ani-
mi. l. j. §. sceuola. ff. si qs test. lib. ius. fue. ergo nec fict⁹. l. q ad cer-
tū. §. loc. ⁊ ꝙ dispositio loquēs in psona vera nō extēdat ad p-
sonā fictā vel representatā, not. etiā. Abb. in c. graue. per illuz
tex. de preben. Alibi not. singulari. Barto. in l. j. §. j. per illum
tex. ff. si. defuncte. ⁊ ꝙ statutū phibens mulieres portare plas
b sub pena. nō intelligit[b] de fictis ⁊ ɔ factis s3 de naturalib⁹ ⁊ ve
ris. l3 in ɔtrium fortiter vigeat tex. i l. veile ra. C. de vesti. olobe.
li. xj. ⁊ ibi Jo. de platea pōderat illum tex. ɔ Bar. ⁊ p illum tex.
etiā reprehendit Bar. Lud. ro. in l. j. circa fi. §. qd quisq3 iur. ⁊
in l. si vero. §. de viro. in xlij. fallentia. §. sol. matri. Tu aduerte
ꝙ ille tex. videt solū loqui intingente pannos in colore phibi
to nō aūt in portāte, qcquid ibi dicat Bar. Item illud speciali
ter est statutū, ppter ɔtēptuz principis q sequeret exportatio
ne illius coloris l3 ficti. ¶ Expeditis textus. capio gl. in ver.
deinde. q2 due pcedētes tēdūt ad declarationez litere. vt dicit
Bar. ⁊ ista gl. timore vni⁹ ɔrij ponit tres expositiōes: ⁊ sic tres
intellectus ad tex. ¶ Istud ɔtrarium pōt dupliciter induci.
Primo fm Bar. inquantū tex. dicit ꝙ iste casus nō ptinet ad
l. velleia. Contra opponit: qū nascit. viuis illis, lex velleia pui-
dit. §. nūc de lege velleia. ff. ea. l. Scdo mō ⁊ meli⁹ pōt iduci op-
positū ꝙ tex. sit sibi de directo ɔrius: dū dt, illis viuis, ⁊ imme
diate subdit post mortē. s. aui. nā si post mortē aui: ergo falsum
17 est ꝙ nat⁹ fuerit nepos illis viuis. s. auno, ⁊ parte. ¶ †In ea.
gl. ad fi. Bar. ⁊ cōiter do. tenēt tertiā expositionē gl. vt nume-
rus pluralis ponat p singulari. ⁊ gl. vlti. circa fi. videat tenere
duas pcedētes expositiones: tū Bar. ⁊ doc. reprobant: q2 isti
casus ptinerēt ad l. velleiā. §. nūc de lege velleia. ff. ea. l. cui⁹ cō-
trariū dt iste tex. Tu aduerte q2 cōis expositio gl. Bar. ⁊ doc.
mihi nullatenus pl3 q2 nimis violat literā iuriscōsulti expone
re illis viuis id est illo viuo, ⁊ facile erat iuriscōsulto dicere vi-
uo illo. Scdo aduerte ꝙ prima expositio gl. intelligit illa vba
illis viuis. s. auo ⁊ patre. scda expositio intelligit, sc3, auo, ⁊ ne-
pote dic ꝙ melior est alia quarta expositio Bald. viuis illis.
s. filio ⁊ nepote. nā iste tex. loquit de nepote ibi, vt tūc demum, ⁊
etiā de pnepote ibi vl etiā adhuc illis viuis put sceuola semp
loquut⁹ est in §. idē credēdū. ⁊ in §. ⁊ quid si tantū, ⁊ in hoc. §.
qui continuatiue loquit. ⁊ sic iste tex. loquitur de nepote quan
do fili⁹ est in captiuitate hostiū. Itē etiā de pnepote, qū ⁊ fili⁹,
⁊ nepos ambo essent capti apud hostes. ⁊ hoc modo litera pla

ne pcedit. ⁊ sequunt etiā Imo. ⁊ Lu. Ro. hic. ¶ Capio gl. sing.
in vers. admittat. diuiditur in quatuor partes. In prima po-
nit vnū intellectū ad tex. qui pōt esse bon⁹. In scda ponit aliud
intellectū qd hic fiat suppletio ad Galliū. In tertia illū fm in-
tellectū reprobat ⁊ bū. In quarta ponit aliū intellectum q est
notabilior: qd hic fiat suppletio legis velleie p Sceuolā. scda
⁊ ibi, vel dic etiam. tertia ibi, sed illa verba filiis viuis. quarta ⁊
18 vltra est ibi, dic ergo ꝙ huiusmodi iterpretatio. ¶ †Extra gl.
Dy. no. ex isto. §. argumētū ad q. de nepote ex filio spurio quē
tex. inducas vt hic p Bar. qui subdit qōnem ꝙ dicit habuisse
de facto de eo q habebat filiū spuriū quē fecit legitimari a co-
mite palatino, ⁊ ex eo habebat nepotē legitimū, ⁊ q2 dubitaba
tur an illa legitimatio valeret, dedit ɔsiliū, ꝙ filium legitimatū
instituerent heredē, ⁊ si capere nō posset ex aliqua cā, tunc insti-
tueret heredē nepotē, ita ꝙ ad partē eius nihil ptineret etiam
ex cā vsusfructus p tex. in l. iij. C. de here. instit. corruptus est
Bar. l3 illa. l. iij. videat aliqualiter facere. d3 allegare. l. ij. in co.
tit. Adde, qū ita cōsuluit Bar. in consi. cxviij. incip. Odutius
corneti de gualdo hūs filiū spuriū. ⁊ ibi circa fi. cōsil. ij. ad hoc
allegat no. l. iij. put allegat hic. s3. l. ij. C. de here. insti. vbi dicit
esse casum. ⁊ ibi gl. ponit istud exēplū, ꝙ spurio pōt fieri vulga
ris substō. ⁊ Bart. in d. l. ij. dicit se ita p illū text. ɔsuluisse sicut
hic dicit. ⁊ ibidē etiā Bal. refert ⁊ simpliciter sequit ⁊ alij post
eū. idē etiā tenet Bal. in cōsi. cxlvj. j. partis incip. titulus prin-
cipis achale. circa med. qd ɔsiliū est errore duplicatū in consi.
ccclxxviij. v. partis. vbi refert ꝙ Bar. dedit bonū ɔsilium ap-
ponere clausulā, ꝙ patri spurio istius nepotis null⁹ acquirat
vsusfructus ⁊ laudat istud ɔsiliū Bar. vt euitetur omnis pre-
sumptio fraudis, per no. in simili in l. j. in fi. prin. de auth. tut.
19 ¶ †Itē querit Bar. an nepos legitimus ex filio spurio posset
heres institui ab auo. ⁊ ponit tres casus, ⁊ primū late psequit.
idē latius ɔsuluit idē Bart. in preal. consi. cxviij. vbi omnino
videas. ⁊ dicit Bar. hic. qd ita fuit iudicatum, ⁊ ita etiam dicit
Bar. fuisse obtētum. in d. l. fi. C. de na. lib. ¶ Tu autē fac ex di-
ctis Bar. duas ɔclusiōes. Prima est clara. ꝙ nepos legitim⁹
ex filio spurio pōt institui, qū est certū, ꝙ nō instituitur contē-
platione spurij: puta q2 expresse est dictū in testamēto ꝙ nihil
c acquiratur spurio etiā quo ad vsumfr. ⁊ ista est cōis cōclusio[c]
⁊ vt dixi indubitata pp sequentē ɔclusionē. ¶ Et si dicas qd
quatuor prima fundamēta Bar. loquunt in casu dubio, ⁊ sic
qū nō est actū, ꝙ nihil acquiratur spurio: dico ꝙ isto mō forti⁹
faciūt p Bar. ¶ Itē adde ꝙ Bal. in d. cōs. cxlvj. j. partis dicit
ꝙ l3 diuerse sint opiniōes an au⁹ possit istituere heredē nepo-
tē legitime natū ex filio suo spurio: eo q2 nō h3 legitimā radici
tanꝙ genitus ex radice abominabili ⁊ dānata. l. fi. C. de na. lib.
tū licet pater sit spurius ipse tamen nepos est legitimus ⁊ ha-
bilis ad honores, successiones, ⁊ oia: eo q2 in eo non est macu-
20 la ⁊ potius d3 inspici persona imediata ꝙ mediata: q2 cā pro-
xima magis coheret causato ꝙ remota. l. cū tale. §. pe. ff. de con
di. ⁊ demon. no. in l. si mulier. ff. re. amo. Item non debet nepos
odio paterno excludi nec inhabilitari. l. non tm̄. §. si emācipa-
21 tus. ff. de contratab. ⁊ ista est veritas fm eū. ¶ †Scda ɔclusio
Bar. est ꝙ etiam in casu dubio quando nepos legitimus ex fi
lio spurio est simpliciter institutus adhuc valet institutio ne-
potis, q2 in dubio non d3 presumi cōmissa fraus: per regulā. l.
merito. §. p socio. itē p tex. no. in l. fi. in prin. ff. de his qb. vt indi.
¶ Adde ꝙ cōtrariū tenēt Ros. ⁊ Spe. hic allegati per Bart.
Spe. in ti. de succes. ab intes. §. j. in ver. sed nūquid heres. Con-
trarium etiā tenet Ang. hic. ⁊ in §. fi. in aut. quib. mo. natu. effi.
sui. Ray. ⁊ Bal. in §. quidā recte. §. ea. l. mouentur precipue p
l. querit. de bo. liber. quam Bar. allegat pro se in quarto funda
mento ⁊ facit contra eū: nam ibi dicit text. non acquiri nepoti,
qū est in potestate filij: sed iste nepos est in potestate spurij: er-
go e acquireret per regulā. l. placet. ff. de acq. her. ¶ S3 respō
de ꝙ hodie in fiis non acquiritur etiam quo ad vsumfruc. vt
22 tenet Bar. ff. in vlt. q. vbi dicetur. †Confirmatur q2 que acqui-
runtur nepoti ab auo dicuntur aduentitia: vt est gl. sing. ⁊ ma
gis cōiter approbata in l. q in aliena. §. interdum. ⁊ ibi Bart. ⁊
doc. ff. de acq. her. Bar. ⁊ Ang. in l. quesitum. de leg. j. ergo ho-
die non acquiritur proprietas patrie nec etiam vsusfructus: vt
statim dixi. Subdit Alex. contra conclusionem Bar. ⁊ commu
nē fortiter stringere tex. i §. fi. i aut. quib. mod. na. effi. sui. in ver.
23 parentibus. †cum appellatione parentum veniat auus ⁊ pro
auus ⁊ similes. l. quiq3. §. parentes. §. de in ius voc. ⁊ respondet
ꝙ ibi tex. loquitur de filijs immediate ex nefario coitu natis:
cum dictio ex ibi posita denotet causam immediatam. l. j. §. ex
incendio. ff. de incen. rui. naufr. ⁊ l. j. C. si ser. extero. ¶ Tu adde
ꝙ illum tex. contra Bar. aliter inducit Bald. in §. quidā recte.
§. ea. l. ponderando illum tex. dū dicit omnes qui ex complexi-
bus nefarijs aut incestis aut dānatis processerint. nā verbuz
procedere

a ¶ Sensus. Adde Bal. in c. j. §. aut si libellario. quibus mo. feu. am. ⁊ Soz. in ɔs. xliij. ⁊ in cōsi. lxxiij. ⁊ add ꝙ quotiescunque est ea dē ratio de vno quo ad vnū que est de pluribus q ad plures tūc pluralitas semp resoluitur in singularitates. l. lucius. §. Caio. ad tre. ⁊ refert Bal. in l. j. C. de cond. in ser. ⁊ sequitur Sozi. in cōsi. cclxxviij. ⁊ quando pluralitas resoluatur in singularitates vide latissime per Feli. in c. humanum genus.

b ¶ Intelligit. Adde Imol. ⁊ Alex. i l. fi. §. j. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ Alexā. in l. j. ff. de verbo. oblig.

c ¶ Cōis cōclusio. Adde ꝙ hāc eādē opi. t3 Paul. de Castro consi. cccclxv. in princ. vers. circa primū est attēdendum. ꝙ gl. in ij. vol. cōsili. nouorum fm impressionem papiensem inci. viso dicto puncto occurrunt dubia. ⁊ ibi ponit rationes pro ⁊ contra.

ꝓcedere videf exteēdi ad oēs descēdētes ex filio spurio: ergo ēt nepos nō poterit institui, sed respōdet Bal. q generalitas illi⁹ verbi ꝓcesserit, restringit ꝑ dictionē ex, que immediatā causaz significat. ¶Sz tu caue: qz dictio ex, nō excludit qn ꝓuenīēdā ꝑ re dictione ex, veniūt etiā nepotes, ita no. tenet Bar. in l. liberos tū. in pe. col. j. de ver. sig. ꝑ ter. in l. Luci⁹. de here. instit. Bal. in c. j. §. filia vero. in fi. de succes. feu. Pau. de ca. in §. instituēs. j. ea. l. nisi dicas q sunt casus diuersi: qz Bart. in d. l. liberoꝝ. loquit in materia fauorabili. s. in admittendo nepotes, hic in materia odiosa, vbi odiū est irratiōabile q ꝓpter delictū patris nepos legitim⁹ ꝓuef. l. quisqs. C. ad le. iu. maie. ¶Tu vltra eos rnde ad d. §. fi. altero de duob⁹ modis. Primo q ibi loquimur in filiis tm. nō aūt in nepotibus ex filijs, qs patet: qz litera ibi dicit q nō sunt tales spurij noiandi filij nec alēdi, sed nepos legitimus ex filio spurio nō est talis: qz est noiand⁹ nepos: z a patre suo alēd⁹. l. si qs a liberis. §. si vel parēs. ā. de lib. ag. ergo apparet q ille ter. nō loquit de nepotib⁹ legitimis natis ex filio spu-
24 rio. ¶Scdo no. respōde q neqz p d. §. fi. in aut. quib. mo. na. efft. sui. neqz p §. fin. in aut. quib. mo. efft. le. excludunt spurij ab aliqua successiōe sed tm excludunt a beneficijs illaꝝ ꝓstitutio nū. l. q quā possint legitimari neqz ꝑ rescriptū principis neqz ꝑ oblationē curie, neqz alijs modis de quib⁹ tractat in illis iuribus. z ita intelligit illa iura. Post. in summa sua in ti. q filij sint legi. in §. sed an virūqz gen⁹. ¶Tene opi. Bar. q est cōis. z q etiā sequunt Imo. z Moder. hic. z Bart. in l. fi. in ij. col. de his qui. vt indi. cū alijs cōcor. hic traditis ꝑ do. Alex. eā etiā tz latius idē. d. Alex. in consi. lxxiij. iij. vol. inci. circa primū dubiuz. bene facit ter. in ratiōe sui. in d. l. fi. C. de nat. lib. ibi. qz vitiū paternū refrenādū est. sed annus nihil vitij ꝛmisit. ¶Caue tamē qz fm fundamentū Bar. de l. fi. in prin. de his qui. vt indi. nō vi-
det bene ꝓbare: qz ibi nō est tāta iuꝛisdictio ꝑ quā inducat acquisitio sicut sit i nepote existēte in potestate filij spurij ꝑ quē sibi acqrit rōne patrie potestatis. adde ēt ꝓ Bar. facere illud qd ꝑ eius fundamēta decidit. d. Ant. de bu. in ꝛfi. xxix. incip. visis puncto z questis in scdo dubio, vbi tenet q nepotes legitimi nati ex matre illegitima vel spuria nō excludant a iure patronat⁹ dato qd ferat ex ꝑsona aui materni. ¶Limita istā cōem exclusionē duob⁹ modis. Primo extātib⁹ filijs legitimis z naturalib⁹: tūc nepos legitimus ex filio spurio istitui nō pōt. ter. est. d. l. fi. C. de na. li. z firmāt cōiter do. hic. ꝑsertim Imo. Pau. de ca. z alij moder. cū ꝛcor. traditis ꝑ d. Alex. z latius p eundē in d. cōsi. lxxiij. iij. vol. Imo. in l. ex facto. §. si qs rogatus. in r.
25 col. j. ad treb. ¶Scdo limita qñ esset nepos ex filio incestuoso. ita sing. tz Bal. in l. si qs incesti. per illum ter. C. de ince. nup. qs dictū exclamat. d. Alex. dicēs tenendū inēti. qz nō meminit ab alio tactū. Tu adde qs idē etiā tenet Bal. in c. in ꝑsentia. in prin. col. de ꝓba. vbi reputat hic esse tenēdū inēti alij nihil tangūt. ¶Tu aūt in ꝛnum pōdera tert. in aut. ex cōplexu. C. de incest. nu. dū dicit ex complexu incestuoso nati. dictio ex, denotat causam immediatā: z sic denotat ipsius filij incestuosi: z nepos ex filio incestuoso nō dicit ex complexu incestuoso immediate nat⁹, nec ꝛ: nepos incestuosus imo est legitimus. Scdo pōdera rationē generalē positā in d. l. fi. C. de natu. ii. qz vitium paterū refrenandū est, sed annus nihil vitij ꝛrit: z tz illa lex loquat in filijs naturalibus vel spurijs, tū qñ ratio. l. generaliter ꝓcedit, vt no. Bar. in l. regula. §. z tz. ā. de iu. z fac. igno. Tertio pondera q in cōtrarium faciunt quatuoꝛ prima fundamenta Bar. hic in generalitate sua. ¶Quarto etiā ꝛsidera q hic agitur de odio irrationabili q nepos legit im⁹ ꝓsueꝛ ꝓpter odiū vel culpā patris sui. l. q. quis. C. ad leg. iu. maie. z sic non puto
26 qs ista limitatio sit vera, tz Bal. z d. Ale. eā teneāt. ¶Vltimo querit Bart. si annus instituit simpliciter nepotē legitimū. nec dixit qd ad patrē spuriū nihil peruenīret quid erit de vsufru. z tenet qs remanebit nepoti ex quo nō potest nec directo nec p obliquū queri filio spurio p l. quod ꝛditionis. j. de dona. caus. mor. z l. si is qui. de vulg. z pup. idē tz Bar. in l. j. in prin. de auctho. tut. Anto. z Sal. in l. fi. C. de nat. lib. z ita tene quicquid te
27 neāt Bn. z Imo. hic, vt p do. Alex. ad qđ te remitto. ¶Prō ꝛclusione Bar. adde facere duo. Primo: qz oia que acquirun tur nepoti ab auo dicuntur esse aduētitia, vt dixi in precedenti articulo: z cū sint aduētitia consequenter relicta a contemplatione nepotis: ergo si nō possunt acquiri filio spurio acquꝛetur ipsi nepoti ex doctrina Bar. in l. si filio. j. de don. cā mor.
28 ¶Secundo: qz filius vel nepos nō acquirit patri vsumfructū qn causa acquisitis est iniusta vel illicita. l. qs seruus. z ibi Bar. de acqui. pos. g. o. in l. j. z ibi Bar. ā. de his qui sunt sui vel alie. iur. sed hic causa acquisitionis in spurio dicitur esse iniusta respectu bonoꝝ. auth. ex complexu. C. de incest. nup.

1 Filius non potest institui sub conditione.

2 Filius qui non est in potestate bene potest institui sub conditione casuali vel mixta.

3 Nepos posthumus antequam nascatur non est suus.

4 Institutio certe persone declarande post mortem testatoris an valeat.

5 Descendens potest institui sub conditione si suus nascetur, id est quod spurius potest institui si legitimabitur z valet talis conditionalis institutio.

6 Institutio pure facta de filio spurio recognoscit eo legitimato in vita patris.

7 Idem operatur diuisio totius quo ad totū quod diuisio partis quo ad partem.

8 Appellatione nepotis non continetur pronepos.

9 Tantum operatur illa specialis indefinita, substituo nepotē qui suus nascetur sicut illa quicquid sibi liberoꝝ natuꝝ erit.

10 Pronepos z abnepos quilibet vere est nepos.

11 Ep̄murus nō tm vꝛor filij ꝛz etiā nepotis z pnepotis cōtinet.

12 Vꝛoris appella. continetur sponsa.

13 Actionis verbo continetur actio in rem z in personam.

14 Appella. instrumentoꝝ continentur testes.

16 Si statutum faciat mentionem de nepote non intelligitur de pronepote nisi sit casus fauorabilis.

17 Appella. filij an contineatur nepos tam in vltimis voluntatibus quam in contractibus.

20 Dispositio testatoris est intelligenda fm cōem vsum loquēdi.

21 In vltimis voluntatibus que sunt multum fauorabiles fit larga interpretatio.

23 Nepos qui cōsuetus est nominari z tractari vt filius venit appellatione filiorum.

24 In feudis an appellatione filiorum veniant nepotes z pronepotes. z nu. 30.

25 Licitum est arguere de emphyteusi ad feudum. z nu. 28.

27 Feudum non est proprie contractus.

28 Feudum est beneficium.

31 In beneficijs in quibus fit latissima interpretatio appellatione filiorum veniunt etiam nepotes.

32 Si concessum est alicui feudum pro se z suis descendentibus veniunt nepotes.

33 An appella. aui contineatur proauus z appell. auie pro auia.

35 Dictiones taratiue nō excludunt casus similes nec impediūt extensiones que fiunt ex dispositione aliarum legum.

36 In materia correctoria appel. aue non debet venire proauia.

37 Limitatoꝝ licita est extenno.

§. Instituens. Iste. §. i quo ponit breuis ordinatio testamēti legit⁹ duob⁹ modis vno mō ꝛz gl. By. z cōiter alios: q in ver. atq; ēt mutet casus. ¶Secūdo modo legit ꝛz Bar. solum quod ibi nō ponatur diuersus casus ꝛz prim⁹ declaratur z dictio atq; ponat similitudinarie ꝑ ficut vel pinde, sed tene primū q cit cōis vt j. dicet. ¶Dividitur in duas partes ꝛz intellectum gl. z cōmune. In prima ponitur breuis ordinatio testamenti ḡalis quo ad casus z specialis quo ad personas. ¶Secūda ponitur generalis quo ad casus z quo ad personas. sed a ibi atq; etiā. ¶Vel ꝛz intellectū Bar. i prīa ponit generalis ordinatio quo ad casus, in scda declarat quod tūc ēt est generalis quo ad ꝑsonas perinde ac si esset vsus verbis generalibus quicquid liberoꝝ natū erit. h. d. ¶Institutio facta de nepote posthumo cū erit suus dicitur bene facta z extēdit ad omnes casus: z sicut pōt fieri generalis institutio quō ad casus: ita etiā quo ad ꝑsonas h. d. fm verū intellectū. ¶Vel ꝛz bar. institutio facta d nepote in casu q sit su⁹ ēt ꝑfecta z quo ad casus z quo ad ꝑsonas: q cōplectitur etiam pronepotes cēs qui post filiū possunt esse sui. h. d. z fuit peregrin⁹ intellectus. ¶Anteq; venīa ad not. sequēdo ordinē Bar., put semp soleo. Bar. formaꝛ tres oppositiones q ante eū fuerūt antiquoꝝ ꝓout refert Albe. de rosa.

1 hic fidelis ꝛseruator antiqtatis. ¶Prima oppo. est qđ suus nō pōt institui sub ꝛditione. l. suus quoq;. in princ. z ꝓtam l. j. de hered. instit. z l. filius a patre. in prin. vbi videm⁹. ā. co. respōdet Bartol. dupliciter. Prō prima solut. adde bene facere quod filius in potestate potest institui sub cōdit one que est de presenti vel de preterito: qz fm veritatē nō suspendit: dato qđ non sit liquida z certa. tex. est not. in l. institutio talis. §. fi. z ibi ad hoc no. Bald. de cōdi. institu. idem tenet Bald. in l. cum ad prelens. si certa pena. z reputat mirabile Areti. in l. impossibilis. in ij. no. j. de verbo. oblig. Circa secundam solu. Bart. ¶Aduerte quia tu potes planius dupliciter respōdere. Primo qđ iura que dicunt filiū non posse institui sub conditione casuali vel mixta loquunt in filio in potestate, qui autem nō est in potestate bene potest institui sub tali ꝛditione. l. ij. §. si sub ea. j. de cōtratabu. Modo posthumus antequam sit natus non est in

potestate testatoris,l.fi.de colla.do.ꝛ l.fi.de assignā.lib,nimirū
si nascitur⁹ pōt institui,sub quacunqꝫ cōditiōe casuali vel mix
ta dummodo tpe eius natiuitatis reperit̄ purificata talis cō/
ditio.l.cū posthumus,ꝛ l.posthuma.vbi vidim⁹.ŝ.eo.¶Scd̄o
ꝛ adhuc notabilius responde ꝙ opp.Bar.procedit in suo vt
ipse dicit q: suus nō potest institui sub cōditiōe casuali vł mix
3 ta sꝫ †nepos posthum⁹ anteꝙ nascat̄ nō est su⁹,vt l.j.§.toties.
ꝛ §.sꝫ ꝛ si incertā.de ven.in pos.mit.ꝛ in l.posthumo.C.de con/
trata.ꝛ l.iij.C.de posth.he.insti.ꝛ §.posthumo.inst.de leg.Bal.
in l.si pater.in ix.op.C.de insti.ꝛ substi. Ratio quia omnia iu/
ra reseruantur posthumo in tp̄s eius natiuitatis.l.antiq i pn.
ŝ.si pars her.pet.alias anteꝙ nasceretur esset suus :ꝑterit⁹ rū
peret testm̄ cōtra.l.posthumo.C.de cōtrata.ꝛ non cūdo p mē
dicata suffragia istud vult iste tex.in tribus locis ibi su⁹ nasce
retur.ꝛ ibi nat⁹ suus esset.ibi si su⁹ nasceret̄.vbi semp suitas cō
seruatur in tp̄s natiuitatis ergo anteꝙ nascatur nō est suus:ꝛ
ideo Bar.hic forte etiā idē sensit dū dicit in scd̄a sol. ꝙ cōtra/
riū loquit̄ in suo nato,hic autē loquit̄ de suo nascituro quasi
sentiat Bar.ꝙ de p̄senti nō sit su⁹:al's male sentiret Bar.ꝛ ista
est plana sol.ꝛ iūgendo simul vtrāqꝫ sol.res adhuc erit clarior.
¶Secūdo opponit Bar.ꝙ institutio nō valet q: heres non
nominat̄ a testatore.ž.l.quoties.§.heres.de her.insti.ꝛ l.iube/
mus.C.de testa.ꝛ respondet ꝙ lꝫ nō sit noiatus:tn̄ est demon/
stratus certo signo si suus nascet̄. ¶Et sic pondera ex ista so.
Bar.qd̄ vbi aliqd requirit̄ pro forma ꝑut requirit̄ in testamē/
to expressio nominis hr̄dis sufficit ꝙ demōstret̄ aliquo signo
certo facit tex.in l.nemo.in prin.de her.instit.de quo plene per
4 Ang.ꝛ Imo.in l.j.vbi plene dixi.ŝ.e.¶†Et p hoc apparet ces
sare illud qd̄ no. Raph.cu.ex isto tex.ꝙ istitutio incerte p̄sone
declarande post mortē testatoris tn̄ valet ꝛ tꝫ:ꝙ est speciale fꝫ
eum iure isto ratiōe suitatis:regulariter contrariū est.§.incer/
tis.insti.de leg.sꝫ erat q: imo ibi dicitur in ver. sub certa ꝟo ꝙ
olim relinqui poterat incerte p̄sone de certis ꝑut est hic.facit.
l.cum quidā.scd̄a.ĵ.de leg.ij.ꝛ ita hoc relinquit̄ liberis qui futu
ri sunt sui.ꝛ sic nō est speciale,ꝑut ipse dicit, ꝛ male. Preterea
vt dicit Bar.in ista.ij.opp.ex quo in testamento dꝛ q̄ suus nas
5 cet̄ nō est incertitudo imo dꝛ certo signo demōstrari.¶†No.
j.ex isto tex.ꝙ descēdēs pōt istitui sub cōditiōe si su⁹ nascetur,
¶Ex quo inferūt no.Bal.ꝛ Imo.ꝙ spuri⁹ pōt institui sub cō
ditiōe si legitimabit̄,ꝛ valebit talis institutio.de quo hic mul/
tum late per d.Alex.cum concor.per eum allegatis.ꝛ vltra eū
idē tenet Alb.de rosa.in l.libertas testamēto.p illū tex.ĵ.de ma
nu.testa..ꝛ in l.quod conditionis.de don.cau.mor. Adde etiā
gl.in l.fi.in vj.intellectu.de reg.cato.quā ad hoc allegat Bal.in
l.seruus.C.de leg. ¶Sed caue q: Bal.in l.j.in iiij.col.de reg.
cato.reprobat illam gl.ꝛ propterea Are.in l.fi.filiusfa.de test.ꝛ
in l.cetera.§.j.de leg.j.reprehendit istā:n opi.Bal.ꝛ Imo.ꝛ vl/
tra eum facere videtur illud ꝙ tenet do.Abb.post Car.in c.su
per eo.de conditio. appo. vbi tenet non valere matrimonium
contractū inter p̄sonas ꝓhibitas sub conditione si papa dispē
sabit,ꝛ lꝫ postea papa dispēset erit adhuc opus nouo ꝯsensu
vt matrimoniū valeat vt ibi plenius per eū.¶Tenēdo cōem
opi.qd̄ valeat institutio filij spurij facta sub ꝯditiōe si legitima
bitur,Adde qd̄ pater apponendo talem conditionē filio spu
rio instituto cum capere poterit videt̄ consentire ꝙ talis spu/
ri⁹ possit post eius mortē legitimari,ꝛ sic tunc nō requirit̄ cita
tio alicuius nec alicui⁹ consensus,prout tenui in §.ꝛ qd si tm̄.
6 ŝ.ea.l.in materia legitimationis in vlt.q.Bar.¶†Imo forti⁹
institutio pura facta de filio spurio recōualescit eo legitimato
in vita patris:q: tūc trahit̄ retro ad tēpus institutiōis prout
tenui in §. ꝛ quid si tantū.ŝ.ea.l. secus si legitimet̄ post mortē
patris per regulā.l.si alienū.§.in extraneis.ꝛ ibi Joan.de imo.
ita tenet de here.insti.Ang.in l.his verbis.§.interdum.eo.tit.
Bal.in l.si.in pe.col.C.vnde legit.in l.j.C.qui ad liber.ꝑue.non
pos.ꝛ in l.seruus.C.de leg.do.Alexā.hic in iij.col.ꝛ ita his ꝑri
mis dieb⁹ consului in ciuitate perusij.¶Secundo not.in ver.
atqꝫ etiā ꝙ testator potest sibi facere ꝓuisionē generalē ꝛ tm̄
operat̄ prouisio generalis quo ad oīa quantū operat̄ specialis
7 quo ad specificata.l.si duo.in fi.de admi.tut.†similiter idē ope
rat̄ diuisio toti⁹ quo ad totū quod operat̄ diuisio partis quo
ad partē.casus est menti tenēdus in l.tres tutores.in prin.ŝ.d
admi.tut.fm Bar.ibi in primo no.¶Intellige istud no.ꝑce/
dere in his que possunt ꝑcedere p viā generis. secus in his q̄
nō possunt ꝑcedere nisi per viā speciei.l.titius.in prin.ŝ.eo.vbi
exhr̄datio facta in genere nō operat̄ idē: q: dꝫ in specie ꝛ no/
minatim fieri,vt ibi,ꝛ in l.j.ꝛ ij.ŝ.eo.ad idē.l.si quis mihi bona,
§.iussum.ĵ.de acq.here.ita limitat Bal.hic in ij.not.ꝛ ante eū
8 bar.in d.l.si duo.in iij.opp.¶†Tertio no.ex isto tex.fm And.
de pisis.ꝛ Ray. ꝙ appellatione nepotis nō continet̄ ꝑnepos
nisi exprimatur.ꝛ hoc vult gl.j.in fi.dū dicit ꝙ prima ordina/
tio refertur ad nepotes tm̄.ad idē facit tex. in §.idē credendū
ŝ.ea.l.ꝛ ꝙ in isto tex.istud ꝓbet̄ patet:q: p̄ma dispositio,dicit̄
hic esse generalis quo ad casus nō quo ad p̄sonas. vn̄ postea
ponit̄ dispositio generalis quo ad casus ꝛ quo ad p̄sonas fm
intellectū gl.j.cōiter a scribē.approbatū. ¶Bar.hic tenet cō
trariū ꝙ imo appella.nepotis cōprehēdat ꝑnepotē ꝛ ceteros
successiue:q: omnes sunt nepotes:lꝫ adijciat̄ ꝑpositio pro.ad
discernendū priorē a posteriori, vt dicit tex. in l.cui eorū.§.affi/
nitates.ꝛ ibidē Bar.de posth.ꝛ in l.nurus.de ver.sig.istud idē
probat subtiliter Bar.in hoc tex.reprehēdendo intellectū gl.
ꝛ cōem.ꝛ vult ꝙ verbū atqꝫ,ponat̄ similitudinarie pro sicut,vł
ꝑinde.ꝛ sic prosequat̄ eundē casum,ergo vult ꝙ substitutio ne
potis cōprehendat ꝑnepotes ꝛ alios successiue si dixisset quo
quid liberorū natū erit.¶Istum intellectum reprobat Aret.
q: nō esset de mēte litere aliquo mō:q: si ꝟbū atqꝫ,haberet sen
sum Bar.nō debuissent addi illa generalia ꝟba quicquid sibi
liberoꝝ notū erit.si forma p̄ma simpliciter facta de nepote suf
ficiebat nō erat opus qd̄ subderet̄ clausula ita ḡnalis quo ad
p̄sonas ꝑut sequit̄ in ver.atqꝫ.¶Sꝫ ad hoc pōt facile respō/
9 deri defendēdo intellectū Bart,qui vult†ꝙ tātum operet̄ illa
specialis indefinita substituo nepotē qui suus nascet̄.sicut illa
generalis quicquid sibi liberoꝝ.tamē intellectus Bar. nō pla
cet:q: violat tex.ꝛ verba litere.ad tex.in §.idē credēdum.ŝ.ea.
l.respōdet Bart.ꝙ ibi loquit̄ de nepote ex filio certo q: ibi di/
xit substituo nepotē q̄ ex tali filio meo nascet̄.facit tex.ŝ.l.pr.
§.si quis ex certa.itē q: dictio ex,denotat causam immediatā.
l.j.C.si seruus extero.l.nō dubium.vbi Bar.ꝛ alij no.C.de legi.
ꝛ ꝑnepos nō dicit̄ immediate nasci ex filio.¶Ista so.Barto.
nō videtur esse bona:q: etiā vbi fit mētio de nepote ex filio cū
illa dictione ex,cōprehendit̄ ꝑnepos,vt tenet Bar.in l.libero
rum.in pe.ꝛ vlti.col.de ver.signi.p tex.no.in l.lucius.vltima.de
here.insti.de quo tex.dicā.ĵ.in seq.no.idē no.tenet Bald.in l.j.
in j.col.C.de condi.inser.ꝛ in c.j.§.filia vero.in fi.de succes.feu.
10 ¶†Itē inꝙtum Bar.se fundat ꝙ pronepos ꝛ abnepos qli/
bet vere est nepos ꝛ ꝑpositio pro,solum addit̄ vt vnus ab alte
ro discernat̄,ꝛ ꝯsequēter vult singu.Bart.ꝙ illa ꝑpositio pro,
que addit̄ non significat improprietatem.In cōtrariū ponde/
rat Are.hic tres tex.s.tex.in l.j. in princ.de suis ꝛ le.in ver.sed
hos quoqꝫ p intestatus accipi.ꝛ ibi Bar.in fi.no.ex illo tex.ꝙ
haberi p intestato iproprietatē importat.ꝛ idē Bar.in l.si ma
ritus.§.legis.ĵ.de adul.sꝫ defendēdo Bar.dic ꝙ ibi nō est sola
ꝑpositio pro.que denotat improprietatē.sed ibi sunt alia ver/
ba que sequūtur.s.verbū haberi.ꝛ verbum accipi.¶Scd̄o cō
tra Bar.allegat Are.tex.in l.j.§.j.de eo q̄ pro tuto.vbi appel/
latione tutoris non venit ꝓtutor.sed responde ꝙ ille tex.nihil
facit nec meruit allegari in ꝓpositio q: loquit̄ in eo qui nullo
modo erat tutor sed gerebat se pro tutore,vnde ex mēte Bar.
dic quod aliquādo dictio pro,denotat improprietatē quando
loquimur,in eo qui vere nō est talis:vt ibi aliquādo significat
distinctionē ꝛ ordinē personarū vt hic, ꝛ d.l.cui eorum.§.affi/
nitates.¶Tertio ꝯtra Bar.pōderat Are.tex.in l.adoptiu⁹.
§.fin.de ritu nup.vbi videtur ꝓbari quod iste adiectiōes pro/
nurus prosocer significāt ꝙ ille q̄ sic nominatur nō sit proprie
talis.patet q: tex.ibi subdit lꝫ quidā hanc pronurū appellent
ꝛ illū tex.pro singulari ad hoc etiā no.idē Are.in l.j.C.de suc.
11 edi.†Potes respōdere ꝙ tex.ibi dicit ꝙ appellatiōe nurus nō
tm̄ vxor filij sed etiā nepotis ꝛ ꝑnepotis continet̄.ꝛ sic facit p
Bar.ꝛ ꝙuis subijciat lꝫ quidā has ꝑnurus appellēt nō sequi
tur ergo improprie.¶Ultra fundamēta Bart.aduerte ꝙ idē
Bar.in d.l.cui eorū.§.affinitates. fortius inducit illum tex.ꝛ
dictā.l.nurus.nam cum illi tex.dicāt continentur ergo ex pro/
pria significatione.Not.diligenter istā regulā Bar.quod ver/
bum,cōtinētur positū in lege vel in statuto importat propriā
significationē quod est vtile ad multa.idē tenet Bart.in l.hec
ꝟba.de adul.¶Istam regulam ꝛ sic istam inductionē repre/
hendit Are. hic:quia aliquid potest cōtineri sub aliquo ex lar
ga significatiōe vocabuli ꝛ nō ex proprio significatu, ergo nō
est verū quod verbum cōtinentur.importet propriam signifi/
cationem.Istud patet in l.sed si hac.§.parētes.ꝛ l.parētes.de
in ius vocan.iūcta.l.iurisc̄ōsultus.§.parentes.de gradi. Item
in d.l.liberorū.circa mediū.dicitur filiorum appellatione con/
tinentur nepotes.ꝛ tamē Bart.ibi in.viij.col.in princ.respon/
dendo ad dicta Ja.but.tenet quod non contineatur nepos de
proprietate vocabuli. ¶Ego semper reputaui istam regu/
lam Bart. esse falsam.ꝛ in contrarium allego quāplures tex.
12 †Primo pondero textū in l.in legibus.de testi. qui dicit quod
appellatione vxoris cōtinetur sponsa.ꝛ sic vtitur verbo cōti/
netur,ꝛ tamen sponsa non est proprie vxor.nec venit appella/
tione vxoris.ita dicit textus in l.si qua.§.primo.ꝛ §.sequēti.ŝ.
de ritu nuptiarū. Secundo pondero tex.in l.actionis verbo.
iuncta glo.

13 iūcta gl.j.de act.⁊ obli.vbi dicit tex.† ꝙ actionis verbo cōtine
tur actio in rē,⁊ tñ actio in rē nō est pro⸗
prie actio sed petitio:sʒ solū largissime.tex.est in l.actio in pso⸗
nā.⁊ ibi gl.declarat eo.tit.¶ Tertio ad idē tex.in l. heredita⸗
tis.scd'a.j.de ver.sig.vbi dicit tex.hēditatis appellatione cōti
nef bono.pos.⁊ tñ bo.possessor.est improprie ⁊ largissime hēs.
14 l.ij.de bo.pos.§.quos aūt.Insti.e.¶ † Quarto ad idez tex.in c.
puenit.primo.de testi.cog.vbi dicit tex.appellatione instrumē
torū cōtinenf testes.⁊ Abb.in ij.no.dicit:istud est verū largis⸗
sime,⁊ improprie.ptʒ qꝛ post publicatas attestationes nō pūt
pduci testes sed bū instra pp timorē subornationis.c.cuʒ dile
ctus.de fid.instr.Itē termin⁹ dat⁹ est ad pducendū instra nō
cōprehendit pductionē testiū vel eꝫ.l.testiū.C.de testi. ergo lʒ
tex.ibi dicat cōtinenf:tñ est improprie ⁊ largissime sʒ Abbatē
ibi.Ego fortius induco illū tex.i d. c.peruenit. primo dū dicit
ꝙ appellatione instrumentorū cōtinētur tex.iungendo tex. in
15 iurisconsulti in l.j.de fide instru.† vbi querit tex. nūquid appella⸗
tione instrumentorū veniāt testes. ⁊ dicit testes loco instrumē
torū habenf, pōdera istō loco habenf ergo improprie qꝛ aliō
est esse talē,aliō haberi loco talis. l.mercis appellatiōe vbi gl.
j.de ṽ.sig.Bar.i l.si marit⁹.§.legis.j.de adul. ¶ Quinto ⁊ vl⸗
timo ꝫ Bar.ꝙ verbū,cōtinenf,nō importet ppriā significatio
nem sed potius extensionem.facit tex.in l.fi.in ver.j.de assign.
libe.⁊ tex.in l.nurus.de verbo.sig.¶ Quid tenendū in princi⸗
pali puncto:puto de iure tutius esse qð de proprietate sermo
nis appellatione nepotis nō veniat pprie pnepos sed per ex
tēsionē.⁊ p hoc Rap.Cu.hic adducit tex.in l.Lucius. §.filiā.
de leg.ij.ibi etiā in materia fauorabili appellatiōe nepotis nō
venit pronepos,sed respondent idē Rapha.⁊ Alex.hic,ꝙ ibi
testator retulit se ad certā personā:qꝛ loquif de nepote ex filia.
ideo nō venit pnepos.prout respondet Bar.hic ad. §.idē cre
dendū.s.e.l.vñ tu meli⁹ allegas tex.in d. l. nurus.j.de ṽbo.sig.
quā Bar.allegat pro se: vbi dicit tex. porrigenda est ad pnu⸗
rū.ergo per extensionē,ergo nō vere,nec proprie. ¶ Secūdo
16 facit qð tʒ Bal.in l.j.in fi.C.de succes.edic. † ꝙ si statutū faciat
mētionē de nepote,nō intelligif de pnepote.nisi sit casus fauo
rabilis.⁊ nemini noceat,ita intelligit dictā.l.cui eorū. §.affini⸗
tates.¶ Tertio ⁊ vltimo pōdero tex.in l.ij. §.ptor ait,iuncto
§.nurū etiā,qui satisda.cog. vbi iuriscō. fecit mētionē de soce⸗
ro ⁊ nuru statuēdo ꝙ satisdatio p vno sufficeret p alio.postea
ꝗrit quid de pronuru.vñ si appellatione nurus,venit, ⁊ pprie
pronurus,vt dicit Bar.superflua esset dubitatio ⁊ decisio il⸗
lius.§.nurū etiā,nec potes dicere ꝙ ibi loquaf de nuru respe⸗
ctu certe persone vt dicit Bar.hic:imo loquif de nuru simpli⸗
citer,⁊ tñ nō venit pnurus:nisi diceres p mendicata suffragia
qð illud ibi stet declaratiue,sʒ truffa est.¶ Quarto ex isto tex.
17 ⁊ tota ista.l.not.And.de pisis.Rayn.de For.† ꝙ appellatione
filij non continetur nepos etiā in dispositionibus fauorabili⸗
bus,ptʒ:qꝛ filio instituto,nepos,qui succederet,rūperet testm̄
nisi etiā ipse esset specialiter institutus vel substitutus, vt ptʒ
a principio huius.l.vsqʒ ad hūc text.Bart.vero tenet ꝙ istud
nullatenus probetur in ista.l.vt hic per eum. ¶ Hinc sumpta
occasiōe Bal.Albe.de Ros.Jo.de Imo.late examināt an ap⸗
pellatione filiorū cōtineanf nepotes in vltima voluntate.⁊ qd
qñ profertur a lege:⁊ quid qñ a statuto.de quibus oibus p or
dinem ponit Bar.in l.liberorum.j.de ver.sig.cum multis con
18 cor.hic traditis per Alex.¶ † Videamus quid in vltimis vo
lūtatibus, ⁊ sic an in institutionib⁹, vel in substitutionib⁹ ap⸗
pellatiōe filiorū cōtineanf nepotes,est passus dubius ⁊ mate⸗
ria quotidiana. ¶ Pro parte negatiua facit bene tert. alleg.
per Bar.in l.qð si nepotes.de test.tutel.⁊ in §.pe.⁊ fi.Instit.q
da.tuto.pos.vbi tex.dicunt em̄ aliter filios,aliter nepotes ap⸗
pellamus,q̄ ratio generaliter concludit,siue testator disponat
circa filiū dandū sibi tutorē siue instituendo siue substituendo
siue aliter disponendo.cum ratio sit generalis,ergo generali⸗
ter dʒ pcedere.l.a Titio.cū simi.j.de ver.obl. Itē lʒ lex ponat
casum specialem:tamē qñ ratio est generalis generaliter pro⸗
cedit vt no.Bar.in l.regula.§.⁊ lʒ. de iuris ⁊ fac.igno. ⁊ p hoc
tollif responsio quā ponit Bar.in d. l. liberorū. duz restringit
19 d.l.qð si nepotes.solum ad dationem tutele.¶ † Secundo ad
idē facit iste tex. ⁊ tex. in l.posthumorum.j. tit.j. vbi Iuriscon.
puidet ꝙ testator qui instituit filium debeat etiam instituere
vel substituere nepotē ne si cōtingeret filiā p̄decedere, viuo te
statore,nepos qui reperiret se preteritū rumperet testamētū:
ergo apparet qð subinstitutione facta de filijs nō cōprehēdi⸗
tur nepos:⁊ dicere prout dicit Bart.hic.⁊ in d.l.liberorum.ꝙ
ista iura intelligantur, qñ testator instituit filiū certū ⁊ nomi⸗
natū.prout dicit glo.in l.si quis ita.§.j.de testa.tute. videf esse
quedā restrictio ⁊ diuinatio. ¶ Tertio ad idē facit tex.in l. sʒ
⁊ militis.§.j.j.de excu. tut. vbi dicit tex.que dicta sunt pcedūt
in filijs militum, secus est autē in nepotibus militū: ⁊ sic iura,
que loquunf in filijs non procedunt in nepotibus,ad idē facit
qꝛ aliter diffiniunf filij,scʒ qui nascunf ex vxoribus nostris ali
ter nepotes qui nascunf ex nuru vel pronuru.l.filium eñ diffi⸗
nimus.s.de his qui sunt sui vel alie.iur. ¶ Confirmaf quarto
⁊ optime.qꝛ se ita hʒ cōis vsus loquendi,ꝙ appellatione filio⸗
rū non cōprehendantur nepotes,ita tʒ gl.in d.§.fin. in verbo,
appellamus.Insti.q da.tu.pos.⁊ glo.in §.cū igif. in ver. filios,
in aut.de non eligen.scdo nub.Anto.de But.in proe.decreta.
20 † Sed dispositio testatoris debet intelligi sm cōmunem vsum
loquendi.l.librorum.§.quod tñ.de leg.iij.⁊ ibi gl.no. que dicit,
quod communis vsus loquendi prefertur cuicunqʒ interpre⸗
tationi,⁊ cuicūqʒ dispositioni.facit.l. Labeo.§.idē Tubero.j.
de supel.leg.l.cū de lanionis.§. asinā. de fun.instr. dixi plene in
21 rub.j.de ope.no.nū.¶ † Cōfirmaf ⁊ quinto:qꝛ qñ testator in te
stamento prohibet filios bona alienare,non videtur phibuis⸗
se nepotes:⁊ sic in phibitione testatoris de nō alienādo facta
filijs non veniunt nepotes.ita not.gl.singu.in §. nos igitur.in
aut.de resti.fideicō.Bar.in l.Lucius. §. Sempronie.de leg.ij.
⁊ in l.filiusfa.§.diui.cū cōcor.quas ibi dedi.de le.j.Cy.⁊ Bart.
in l.volūtas.C.de fideicō.⁊ istā opi.tenent Bal. Jo.de Imola
hic. ⁊ Bar.in repe.l. in suis.s.eod. ⁊ in §.fi.Insti.qui dari tut.
pos.⁊ in cōñ.lxxvj.iiij.vol.incip.Agnes habebat quendaz fra⸗
trem.Alex.in consi.j.j.vol.incip.perspectis verbis testamenti.
¶ Contrariam opinionem ꝙ in vltimis voluntatibus appel⸗
latione filiorum veniant nepotes. facit tex. in d.l.liberorum.in
ver.sed ⁊ papyrus. ⁊ in l. iusta,⁊ in l. filij appellatione.⁊ ibi.gl.
22 de ver.si.⁊ in l.vxorem.§.concubine.j. de leg.iij. † Nam in vlti⸗
mis voluntatibus que sunt multū fauorabiles,debet fieri lar⸗
ga interpretatio.l.in testamentis. de regul.iur.⁊ c. cum dilecti
de dona. ergo saltem ex lata interpretatiōe appellatione filio
rum veniunt nepotes,vt in iuribus prealleg.quāuis ex stricta
significatione aliud posset dici, vt in iuribus ⁊ fundamentis
pro parte contraria adductis.¶ Ad idem facit bonus tex.in
quo pēdet veritas huius articuli.l.Lucius vltima.j.de here⸗
di.inst. vbi testator fratri suo instituto substituit libertos sub
conditione si ipse frater decesserit sine filijs etiam qð est forti⁹
ex se natis.ibi deciditur quod appellatione filiorū cōtinentur
nepotes:⁊ sic etiā filij fratris. ⁊ sic ēt nepotes trāsuersales nō
solum nepotes descendentes qð valde not.⁊ ita ibi illum text.
ad hoc valde no.Ang.⁊ Jo.de Imo.p ampliatiōe huius pas⸗
a sus.¶ Et per illū tex.in principali articulo: [a] ita tenet Bart. a
in d.l.liberorum.Ang.hic.Old.Laudē.in cōsi.cclxxix.inc.the⸗
ma facti.Anto.de But.in c.in quibusdam. de penis. Petr.de
Ancha.in cle.j.de baptis.Cardi.Floren.in c. ij. de verb.signifi.
Ludo.Roma.in consi.ccccxxxviij.inci. in casu consultationis
presentis.in vltimo dubio.Alex.in consi.ix.j.vol.inci. visis ver
bis testamenti Laurentij.vbi in duobus locis dicit istam esse
communem opi.⁊ in consi.v.iij.vol.incip.circa primum dubiū
videretur prima consideratione.⁊ in consi.xxvj.iij.vol.inci.vi⸗
derenf fortasse super promisso themate.⁊ in notabili casu in cō
sil.lvj.vol.v.inci.Andorādus Are.in consi.cxlvj.inci. summa⸗
tim.Soc.in consi.xiiij.inci.sequendo ordinem predictarum q̄⸗
stionum.in j.q.⁊ ita alias consului Bononie in causa illorū de
23 Calice.¶ † Ista cōmunis conclusio planius procederet, qñ
esset talis nepos quē testator consueuerat nominare ⁊ tracta
re vt filiū tunc proculdubio veniret appellatione filij ita not.
sing.Bar.in l.alimenta.in prin.de alimen.⁊ ciba.leg.sequitur ⁊
reputat singularē Lud.ro.in l.si vero.§.de viro.in xxxiij.fallē⸗
tia.s.sol.ma.⁊ in cōs.ccccxxxviij.inci.in casu.consultationis p̄⸗
sentis.qꝛ mihi dubitatissima est in fi.dixi de hoc vltimo.⁊ no.li
mitaui in l.si pates tuus.C.de her.inst.per decisionem no.Cy.
ibi.¶ Tamen aduerte qꝛ tex.in d.l.Lucius.est principalior ⁊
melior qui allegetur in hoc articulo,⁊ in quo Bar.⁊ doc.se fun
dant.¶ Potest ad illum tex.dupliciter responderi secundum
Jo.de Imo.hic. Primo quod loquatur quando dispositio te
statoris fuit collata in aliquē futurum euentū si decesserit sine
filijs,in quē verisimiliter poterat esse dubiū:an tunc extabunt
filij primi gradus,an vero nepotes vel inferiores:nō tūc verisi
mile est,ꝙ testator late itellexerit verbū filij,vt etiā veniant ne
potes:qꝛ verisimiliter testator nunc presumif habuisse parem
affectionē:ergo nepotes filiorū si illi superessent p̄mortuis eo
rū filijs,⁊ hoc casu pprie vr̄ loqui tex.in d.l.Lucius.in ṽ.filiuz
cōiūcto verbo,liberos.Sed iste tex.⁊ similes loquunf,qñ insti
tuebaf filius de pñti,ideo tūc appellatione filij nō continef ne
pos nisi exprimaf.Istā sol.sequif Alex.hic,⁊ in cōsilijs prealle
gatis,sed eā reprobat Lud.Ro.in prealleg.cōs.ccccxxxviij.in
vltimo dubio.vbi dixit in contrarium esse casum apertum in
l.cum pater.§.hereditatē.j.de leg.ij.iūcta expressione gl.⁊ Dy.
sʒ tu defendēdo so.Imo.rñ.altero de duobus modis.Prio,ꝙ

a ¶ Articulo. Adde ⁊ vide cōs.Othonis de Nicol. qð habes iter cōsil.Soci.cōsi.clij. ⁊ ita subscripciones ⁊c.adō quod Pau.Castr.98. inci.ne in pprijs vtamur vocabulis in j.parte cōs. nou. sm impressi.Rayn. tʒ qð filiorꝫ appellatiōe ex pprio significatu nō veniant nepotes, ⁊ maxime in substitutione fideicom.q̄ est grauamē.l.coheredi.§. cum filia. ver.ne c fideicō.j de vulg. ⁊ vid eūdē in d.vol.cōsil. cc.incip. sup primo quesito videf pmo dicēdū vbi si testator istituit pprias filias earum appellatiōe vbi de cōmento tractaf veniunt nepotes.allegat Bar. in d.l.liberorꝫ.⁊ d.l.Luci⁹.

ibi non dixit filijs simpliciter,put est qd nra,sz dixit,filijs suis
iuxta no.p Bar.in d.l.liberorū.z hic dn ita respondet ad istuz
tex.Scdo dic,q ibi extabāt filij z nepotes:ideo cū verificet in
filijs nō habet locū in nepotib⁹ fz Bar.i d.l.liberorum.¶Se
cundo principaliter responde ad l.Lucius.qd ibi illud est ex
interp̄tata mēte testatoris,vt ibi dicit tex.circa fi.nā prudens
cōsiliū testatoris animaduertit zc.q voluerit nō solū filios te
statoris preferri,sed etiā eius liberos:z hoc speciali rōne nec
testator videat voluisse p̄ferre extraneos heredes pprie agna
tioni.l.cū acutissimi.C.de fideicō.z l.cū au⁹.ī.de cōdi.z demon.
fm Bal.z Imo.hic,lz nō ita clare.¶Tenēdo istā partē que
est cōis,nō obstat tex.in d.l.q si nepotes.z in d.§.fi.Insti.qui
da.tu.pos.qr illa iura nō loquunt in testatore instituente filios
vel substituēte.sed in testatore dante tutorē filijs, quo casu lz
ex parte filiorū sit fauorītū ex parte tutoris est dispositio one
rosa,z preiudicialis tutori qui cogitur etiā inuit⁹ mun⁹ tute
le suscipe.l.j.§.si quis tutor.ī.qñ app.sit.z insti.de excu.tu.circa
prin.vnde nō tā late fit ibi interpretatio z modicū preiudiciū
fit ibi nepotib⁹ si illa datio tutoris nō cōprehendit nepotes:
qr extat puisio legis,qua mediāte,puidet nepotib⁹ de tutore
legitimo vel datiuo,sz caue qr illi tex.nō fundāt se in p̄dictis sz
in ratione generali qr aliter filios aliter nepotes appellamus
vt dixi.s.¶Nō omitto etiā vnum quod Alex.hic examinat,z
24 dicit q satis ibi erit si aliud hodie nō addisceres.†nunquid in
feudis [a] appellatione filij veniāt nepotes z pnepotes.puta si
qs acquisiuit a principe vel rege feudū p se.z filijs,an veniant
nepotes z pnepotes z ceteri descēdentes. Dubiū facit fm eū
illud, qd vult Bart. in d.l.liberorum.vbi tenet q lz in vltimis
voluntatibus appellatione filiorum cōtineant nepotes,eo qr
in vltimis volūtatib⁹ fit larga interpretatio vt predixi:tamen
in contractib⁹ appellatione filiorū nō veniunt nepotes: eo qr
in contractib⁹ interpretatio fit cōtra eum:pro quo verba pfe
runt:qr debuit legē aperti⁹ dicere.l.veterib⁹.cū simi.s.de pac.
¶Ego addo aliā notabilem rōnē dubitādi, q̄ ɔfirmat p̄cedē
25 tem:†qr licituz est arguere de emphyteusi ad feudum quando
nō apparet diuersitatis ratio:vt tenet Spe.in ti.de feu.§.quo
niam in ver.iiij.in fi.Bal.in l.liberti.C.de oper.lib. dixi late in
l.j.C.de iure emphy.sed si aliquis acquirit emphyteusis pro se
z filijs nō veniunt nepotes nec pronepotes.ita per quatuor
fundamenta concludit Sali.in l.ij.in xxj. qō.de iu.emphy.Jo.
de imo.in l.quod dicitur.ī.de ver.ob.z in l.cum vir.de condi. z
demō.z in commento.c.potuit ad fi.de loc.Alexā. in consi.lxj.
inci.ponderetis his de quibus in themate.z in consi.cxxvij.ic.
consideratis verbis instrumenti.z in consi.xvij.inci.pondera
tis his que in themate narrantur.ergo idem in feudo.¶Con
trarium determinat Alex.per tex.quem adhoc reputat sing.
in c.j.§.j.in ver.z si clientulis.de alie.feu.vbi est text. secundum
eum q in feudis nomen filij ponitur pro quolibet descendente
ex linea masculina.z ibi hoc z ibi hoc firmat Bal.z in c.que in
ecclesiarum.de const.z de preludijs feudoruz,licet non ita cla
26 re secundum eum.¶†Subdit Alex. q tex.ille clarius hoc p
bat,dum equiparat quando concessum est feuduz filijs:z quā
do concessum est heredibus masculis,sed hoc secundo casu cō
prehendūtur oēs descendentes masculi, ergo idem in primo.
¶Non obstant no.per Bar.in d.l.liberorum.quia respondēt
27 †q fundum non est proprie cōtractus sed gratia secundum
Bal.in preludijs feu.z ibi plene Ja.de Bel.Fatetur tamen q
nisi editus fuisset nobis ille tex.q̄ō ista esset in periculo. z qd
alias requisitus,vt pro parte cōtraria consulerē facere recusa
ui q̄uis aliqui nō animaduertentes ad predicta contrarium
cōsuluerint ita residet Alex.¶Sed pfecto in tā vtili articulo
fuit admodū diminutus vt patebit ex infra dicendis. Adde
quod istud idem tenet Alex.in consi.cxxvij.vol.inci.super pri
mo quesito.z in consi.cxvij.v.volu.inci.ponderatis his que in
themate narrantur.vbi dicit q legendo z consulendo semper
sequuturus est istam partem. ¶Tenendo istam opinionem
potest responderi ad id qd opposui.s.de emphyteusi duplici
28 ter.†Primo q argumentū de emphyteusi ad feudū non pro
cedit nisi in iure feudorū aliud sit in feudo specialiter disposi
tum vt est hic.d.ver.z si clientulus.¶Secundo respondet qd
emphyteusis est cōtract⁹:ideo succedit decisio Bart.in l.libe
rorum,quod in cōtractib⁹ apppellatione filiorum nō veniūt
nepotes nec pnepotes,secus est in feudo qd est gratia vt p̄di
xi.¶Tu autē aduerte quod tex.in d.ver.z si clientul⁹.de quo
Alex.facit magnū festum parum vel nihil facit:nec est verum
quod tex.ibi equiparat quādo cōcessum est feudum filijs z qñ
cōcessum est heredibus masculis,prout eum inducit Alex. qr
ille textus solum dicit quod verbum sine herede,in feudis in
telligitur id est sine filio masculo.istud solum dicit ille tex.non
autem dicit ecōtra quod appellatione filij in feudis intelligat

a ¶In feu. Adde eundem Jas.in l. de quibus verb. iuxta p̄dicta. s. de legibus, vbi etiaz late ponit. Et vltra ipsum latissime examinat. Fran.curti⁹ i sua tra.feudo.z distinguit vt ibi per eum.

de herede masculo.nam si ita diceret,tūc procederet inductio
Alexā.bene verum est.quod gl.ibi in vers.ad dominum.in fin.
istud expresse firmat.Mouet simpliciter,qr filiorū appellatio
ne etiā nepotes continentur.d.l.liberorum , z illam gl.ibi sim
pliciter no.z sequitur Mar.Lau.¶Secundo aduerte inquā
tum Alex.dicit quod si non esset editus ille tex.ista qd esset in
periculo,certe ille tex.parum facit vt dixi: ego puto qd etiam
sine illo text.res esset admodum clara z miror de Alexā.nam
29 †feudum proprie est beneficium.c.j.§.penul.in quibus causis
feu.amit.Bar.in l.j.C.de iur.z fact.igno.z in l.fin. de constitut.
princip.modo in vltimis voluntatibus in quibus solū fit lar
ga interpretatio appellatione filij veniūt nepos z pronepos:
vt dixi in articulo precedēti:quāto fortius in beneficijs in qui
bus latissima fit interpretatio.l.pen.de consti.prin.z c.cū dile
cti.de dona.¶Tertio in terminis istud decidit Bar.in d.l.li
berorūz.in ver.quero quid in rescriptis principis , z valde ad
miror quod Alex.eum non viderit,vbi formaliter dicit Bart.
quod si rescriptum principis cōtinet beneficium vt si impera
tor concedit castrum alicui z filijs suis,tunc intelligitur etiam
de nepotibus z pronepotibus:qr est latissime interpretandū.
30 l.fi.de cōsti.princ.¶†Quarto qd in feudis appellatione filio
rū veniant nepotes z pronepotes.tenet late z not.Pe.de An
cha.in cōmento.c.canonum statuta.de consti.in xiiij.q.prin. in
materia interpretationis declaratorie.in ver.sed quādoq3 ver
bum,filij,ponitur in cōcessionibus gratiosis, vbi refert quod
magne sciētie z fame doctor Frā.de Albergo.de Are.ɔsuluit
qd in concessione feudali facta per quēdam comitem cuidam
Aretino recipienti pro se z filijs suis masculis quoddā feudū
comprehenderētur descendentes ex linea masculina: quia feu
dum est quoddā beneficium.c.ij.de feu.cogni.z d.c.j.in fine.in
31 quib.cau.benefi.amit.†sed in beneficijs in quibus fit latissima
interpretatio appellatione filiorū veniunt etiam nepotes fm
Bar.in d.l.liberorū.Preterea fm eū v̄bū,filijs masculis, non
est appositū vt restringat naturā contractus feudalis,que est
vt trāseat ad oēs descēdētes,sz vt excludat lineā trāsuersalē,
z femininā.Preterea fm eū verbū.filijs masculis, nō est appo
situ cā restringendi.sed vt appareat filiū habere ex psona pro
pria,z nō vt heredē patris stipulātis.l.quodcunq3.§.si qs ita.
de verbo.obli.vnde de persona filij debet trāsire ad nepotem.
ita ibi tenet Pet.de Anch.¶Quinto adde etiam no.Bal.in
32 d.c.que in ecclesiarum.†vbi dicit q si concessum est alicui feu
dum pro se,z suis filijs,intelligitur de descendentibus in infi
nitum:quia materia est indifferens quo ad gradum:vnde no
men filius fm naturā huius contractus feudi significat totaz
lineā descendentiū,sed si materia esset differens quo ad gradū
intelligitur solum de liberis primi gradus. argu.l.iubemus.
33 C.ad Treb.ita ibi Bal.¶Vltimo Bar.in fi.querit†an appel
latione aui continetur auia,est corruptus vult dicere an cōti
neatur proauus,z appellatione auie contineat pauia.z tenet
qd sic propter identitatem nominis per leges quas.s.allega
uit.adde quod Bar.in d.l.cui eorū.§.affinitates.s.de postulā.
dicit se per illū tex.iam consuluisse qd licet tex.authēticorum,
scz in aut.matri z auie.C.qñ mulier tutel.offi.fungi.pos.dicat
q tutela deferatur solum matri z auie,tamen intelligit etiam
34 de proauia.†naz pauia est auia licet addatur p̄positio.pro.vt
ibi patet in tex.quod reputat [illegible]o.idem tenet Bart.in l.si quis
sub conditione.de testa.tute.Bal.in d.§.affinitates.per ratio
nem illius tex.Imo.Raph.Cuma.Alex.Are.hic.¶Contra
rium tenent Ange.z Pau.de Ca.hic,z plenius Ang.z Pau.
de Castr.in §.idem credendum.s.ead.l.An.in d.auth. matri z
auie.z in d.§.affinitates.vbi etiam Raph.Fulgo.qui dicit qd
semper reputauit istam decisionez Bart.esse falsam,z Ludo.
Roma.in l.j.C.de succes.edi.moti per tex.in §.ex his. in auth.
de her.ab intesta.vnde sumitur.d.auth. matri z auie. vbi dicit
tex.matri z auie solis defertur tutela, ergo patet quod pauia
non admittit,sed ad hoc facile est respondere fm Imol.Mo
35 der.†quod dictiones taxatiue nō excludunt casus similes,nec
impediunt extensiones que fiunt ex dispositione aliaruz legū.
l.obes.cum glo.C.de pred.mino.l.serui nomine.vbi gl. z Bar.
de vsucap.Bar.in l.si constante.in prin. s.solu.matr.z in l.j.in
prin.vbi plene dixi.s.si quis ius dicē.nō obtemp. bene facit so
lēnis tex.in l.j.§.j.s.si mē.fal.mod.dixe. z in specie de dictione
solis,qd nō excludat similes,est glo.in l.cum notissimi. in prin.
in ver.solam.C.de prescri.xxx.anno.z in l.j.iuncto tex. de cōdi.
fur.z in l.eū qui.§.si petenti.in ver.dūtaxat. de publi. in rē act.
36 gl.in l.fi.C.de legi.Bal.z Sal.in l.j.C.de cōtrata.¶†Secūdo
mouētur quia in materia correctoria,vt est dicta aut. matri z
auie.appellatione auie,nō debet venire proauia.argu.l.p̄cipi
mus.in fi.C.de appel.z per hoc respōdēt ad tex. in quo se fun
dat Bar.in d.§.affinitates,q̄ nō loquit in materia correctoria
sed

sed ero vitati. Sz ad hoc rñdet Imo. z Mod. qꝫ ex vi regule antiqꝫ parificatis auiã z proauiã in d. l. cui eorũ. §. affinitatis. etiã in materia correctoria fit ertẽsio vigore illi⁹ parificatio nis, vt no. p gl. in l. si qs seruo psuaserit. ad fi. C. de fur. z in l. qꝫ vero ℨ. in pn. de legib. Bar. in l. Marcellus. in prin. ℨ. ad Tre. ℂ Tu rnde q materia dicte aut. matri z auie. est limitatoria ad regulã q femine non admittant ad tutelã. Limitat in mẽ 37 z anna. ℂ Itam dice ꝛ correctoria si disponeret oẽs feminas admitti ad tutelã: vñ in limitatoriis bñ licita est ertensio. c. cũ dilecta. §. nos igitur. z ibi Abb. ad hoc no. de confirma. vti. vel inuti. post transiationẽ. §. quanq̃. z ibi Bal. ad hoc no. de re nun. Bar. z alii in l. si cõstante. in prin. in ix. q. prime partis pn. §. fo. ma. Et ita habes expeditum vtiliter istum. §.

1 ℂ Nepos posthum⁹ natus apud hostes redies domũ, nan ciscitur iura sui heredis per fictionẽ postliminiũ. nu. 1. 2. z 4.

5 Nepos qui nũquam fuit in potestate aui nec vere nec ficte esficitur suus heres auo.

6 Ille q non tz primum locum tempore quo moritur testator, tamen dicitur suus z si sit preteritus rumpit testa. z nu. 7.

8 Est dare suitatem sine patria potestate.

9 Adoptiuus improprie est suus.

10 Adoptiuus bene est suus vt succedat ab intestato vt su⁹, tñ preteritus non rumperet testñ sicut faciunt proprie sui.

11 Patria potestas non est necessaria ad suitatem.

12 Facilius conseruatur suitas que semel fuit iuncta cũ patria potestate, quam de nouo inducatur sine patria potestate.

13 Ius galli appellatur ius antiquũ. lz aliud ius antiquum pre cesserit. l. xii. tab. ius velleianum dicitur nouum.

14 Lex noua disponens id qđ. l. antiqua, dicitur ius antiquũ non autem ius nouum.

15 Ubi habemus determinationem certam, non debemus quere vnde illa determinatio processerit.

16 Ubi habemus claram decisionem. l. non est querendum de ra 2 tione ipsius legis.

17 Statutum est tenaciter obseruandum z verbis eius inheren dum, z potestas qui iurauit obseruare statutum nõ debet re cedere ab eo, licet sit dirum.

18 Quando certum est actionem competere, sed dubitatur que actio competat non cogitur actor exprimere.

19 In iure nihil debet esse superfluum.

20 Captus ab hostibus fingit⁹ per legem corneliam mortu⁹ pre ambula hora quã caperetur ita fingitur natus cũ capitur.

21 Mortuus apud hostes fingitur mortuus ante captiuitatẽ.

22 Casus positus in hac lege pertinet ad Ballum.

23 Fictio non fingit super his que sunt impossibilia de natura.

24 Fictio non cadit super impossibili de iure. z 25.

26 Fictio est semper contra veritatem.

27 Ex ficta traditione transfertur vera possessio z verum do minium.

28 In fictione trãslatiua sufficit principale extremũ esse habile, quod in consequentiam vel accessorie resultat reperiatur in habile.

29 Principale extremum in fictione translatiua est ille qui est ca ptus ab hostibus in quo ipsa fictio cadit.

30 Quando quelibet pars dubitationis tendit ad eundẽ finem non est curandum de illa dubitatione.

31 Quando incertitudo est non in facto sed in iure propter va rias opiniones doctorum tunc admittitur libellus incertus etiam iure magni preiudicij. z nu. 32.

33 Rei vendicatio ad quid competat.

34 Editio actionis fit vt reus reddat cert⁹ in defensionib⁹ suis.

§. Sicius

Iste. §. est subtilis, z est difficilis in ter. z difficilior in gl. vt ẽt dr. Alex. z fm Dyn. Bar. Bald. z cõiter doc. Sceuola hic icipit formare aliquas dubitabiles gones circa ea q̃ dicta sunt, z durãt vsqꝫ ad §. in oibus. Vel fm Pau. de ca. z Alexã. Sceuola ẽt hic sicut z in superioꝛib⁹ supplet Ballũ in casu hic posito: qꝛ Ball⁹ tñ p uidit qñ nepos posthumus vere nascit post mortẽ pris z aui. Hic aũt ponit casus qñ nascit post ambob⁹ viuis, lz nascit inu liter. l. penes hostes. z sic seru⁹ hostiũ z sic hẽ pro non nato, tñ postea redit ab hostib⁹ vtriusqꝫ mortuis. l. a pre. z auo. Ñ cum nũc adipiscat libertatẽ z ciuitatẽ cẽset ẽt nunc nasci ciui liter. Ad qđ casum pulsio Balli nõ extẽdebat, qꝛ cum esset ℨ ius antiquum. l. xii. Tab. intelligebat stricte de illo nepote qui vere nascit post mortẽ vtriusqꝫ, lz iste nascit ficte post mortẽ vtriusqꝫ. lz vere vtroqꝫ viuẽte inutiliter tñ (vt dixi,) ideo fuit necessaria suppletio Sceuole. Sz tu caue cũ Sceuola hic nõ aperiat, vtrũ iste casus pineat ad Ballum vel ad legẽ Velleiã, non videt posse dici, q hic ponatur suppletio ad Ballũ.

ℂ Dividit in tres partes. In prima ponit vnam questionem in nepote. In scda ponit aliã in pronepote, z sic non est nisi va riatio psonaruꝫ non autẽ iuris. In tertia pariter determinat vtrãqꝫ nõ ad formã gnum sed circa ipsarũ effectum p quem ostendit gnem esse supfluã. scda ibi. idem querẽdum est, ter tia ibi, sed cũ testm. ℂ Nepos aut pronepos natus apud ho 1 stes ex nuru, vel pnuru ibi pregnãte viuis adhuc pre, z auo, z reuersus ab hostibus post eorũ mortẽ nõ rupit testm, in quo reperit filio substitutus, nec curat, an excludat ad rumpẽdũ p cõsilii Balli, an p puisionẽ legis. Velleie. h. d. ℂ Et aduerte, q supra in suppletionib⁹ Sceuole in §. quid si is. vidim⁹, qua liter puideat, qñ filius captus est ab hostibus hic ponitur qñ non capitur filius sed eius vꝛor pregnans z sic nur⁹ testõus. ℂ Dubium faciebat in isto ter. qꝛ iste nepos posthum⁹ erat substitutus filio sub duplici cõditione. vna respicit filium: alia respicit nepotẽ posthumum. Prima conditio est, si filius pre moriatur viuo testõre, z ista conditio extitit qꝛ filius mortu⁹ est ante auum. Scda vero cõditio respiciẽs nepotẽ est si ipse nepos nasceret mortuo testõre, z ista scda conditio deficit: qꝛ natus est vtroqꝫ viuẽte, tã auo q̃ filio, vñ tanq̃ preterit⁹ vo lebat rũpere testm, vt sic ab intestato totam hereditatẽ obti neret, qꝛ forte alius fuerat coheres institutus, qui habuisset dimidiam. Iurisco. determinat, qđ non põt rumpere testm: cum non sit preteritus, imo substitutus, z reuersus est ab ho stibus post mortẽ filij, z aui, quo tpe cẽsetur nasci ciuiliter: cũ tunc recuperet libertatẽ z ciuitatẽ, z sic dꝛ rumpere testm: conditio substitutionis, z sic illa scda conditio que respicit ne potẽ: vꝛ si nepos post mortẽ meã nascetur verificat in natiui tate ciuili p reuersionẽ ab hostibus, que eũ habilitat, z non in vera natiuitate apud hostes cũ tunc esset seruus hostiũ, z sic pro nihilo reputaret. Ex duabus ergo conditionibus prima fuit impleta vere naturaliter: altera ficte z ciuiliter, lz natu raliter videat defecisse, z istud sufficit ad sustentationẽ testa mẽti. ℂ Item, aduerte q ficut prima conditio respiciens fi liuꝫ, vꝛ si filius, me viuo, moriatur, verificatur, siue moriatur naturaliter siue moriat ciuiliter per deportationem vel desi nat esse suus per actũ ciuilem puta p emancipationẽ, vt ẽ ter. in §. z qđ si tm. §. ea. l. ita scda conditio, que respicit nepotem, vꝛ si intra. x. menses a morte filij nepos nascetur, verificatur siue nepos nascatur vere, z sic p actũ naturalẽ efficiat su⁹, vt hac l. in prin. siue nascat ficte, z sic p actũ ciuilẽ p reuersionem ab hostib⁹: vt hoc. §. Hec est curandũ, an nepos sic substitut⁹ excludatur a rũpẽdo testm p Ballũ, au p legẽ Velleiã. ita ha bes enucleatũ proprium sensum huius. §. In ter. ibi, ibiqꝫ viuo auo, z eius filio pariat. ℙer hoc vꝛ pertinere ad prouisio nẽ legis velleie, ex quo natus est viuo pre, z auo. ℂ In ter. ibi post mortem patris atqꝫ aui redeat. Et sic vꝛ pertinere ad cõ silium Balli reseruo dicendũ sup gl. ℂ No. primo ex isto ter. 3 q nepos posthumus natus apud hostes rediens domum nã ciscitur iura sui heredis p fictionẽ postliminiũ: lz videretur, q mulier pregnãte capta ab hostib⁹ nõ põt dici, captus q est in vtero. arg. l. si pregnãs. de cuic. z l. lz addes. §. si qs ad mulie rem. ℨ. loca. si ergo non põt dici captus existens in vtero: ergo fictio postliminij in eo locum habere non põt, qꝛ locum hꝫ in capto. z istud tenẽt Rap. cu. ℙe. de ℙetr. z Ja. de ℙuteo hic qui tenent in hoc ter. pcedere non ex fictione postliminij, sed ex quadam alia dispensatiua benignitate. Sed errant per ter. clarum ad literam. in l. qui in vtero. ℨ. de sta. ho. vbi dicit ter. z si pregnans mulier ab hostibus capta fuerit id qđ natũ erit, postliminium habet. z ter. in l. ab hostibus. §. non minus. z ibi gl. magistra. ℨ. ex qbus cau. ma. vbi dt ter. q natus apud ho stes ita habet postliminium sicut ab hostibus captus. Sed il lud qđ ipsi dicunt procederet, qñ esset conceptus in captiui tate, tunc nõ hꝫ locum in eo fictio postliminij, vt est ter. in l. C. de capti. z l. diui. §. illo ti. de cap. z ita exposse declarat Bart. hic. ℂ Scdo no. q Iurisco. habuit pro cõstanti, q nepos 4 natus apud hostes viuo auo, z patre, rediens postea ab hosti bus post mortem patris z postea aui nanciscatur iura suita tis, vnde si esset preteritus rumperet testm aui. Alias si hoc non esset verũ q talis nepos efficeret suus heres auo frustra torium esset quesitũ formatum in ter. an rumperet testamẽtũ: qꝛ qui non est suus, si pretereatur non rumpit testamẽtum. l. si filius qui in prãte. vbi dixi. ℨ. eo. ℂ Et sic correlarie inferun tur ex isto ter. duo que videntur mirabilia. ℂ Primum qđ 5 iste nepos q nunq̃ fuit, in potestate aui nec vere nec ficte: tñ efficiatur suus hꝫs auo qđ est valde nouũ in ista materia fm Are. qđ aũt iste nepos nunq̃ fuerit in prãte aui nec vere nec fi cte pz: qꝛ ante nasceret. z ñ donec fuit posthumus, nunq̃ fuit in potestate. l. fi. ℨ. de coila. bo. z l. si. de assigna. liber. qñ aũt vere z naturaliter fuit nat⁹ erat in captiuitate hostium, z sic cũ es set seruus hostiũ, nõ potuit esse in alterius prãte. l. sic euenit

de adul. Itē qñ reuersus est ab hostibus iam erat mortuus z
pater, z auus, z sic nō entis non potuit esse qualitas nec pria
potestas. l. eius q in prouincia. ś. si cer. pe. z c. j. vt ecc. be. si ergo
non fuit patria ptās, nō quoqz potuit esse Suitas, qz ad cau
sandū suitatē requiritur patria ptās. §. sui. Inst. de her. qual. z
diff. Bñ facit tex. ad hoc no. in l. lege cornelia. in fin. ś. de testa.
vbi dixit tex. quis suus heres dici nō possit q in ptāte morie
6 tis nō fuit. ¶ †Scdo ex isto tex. infert aliud mirabile ꝙ ille q
nō tz primum locū tpe quo moritur testōr tñ dicatur su9, z si
fit preteritus, rumpat testm̄. Sed istud vr̄ contra tex. exp̄ssum
in l. si quis posthumos. §. si qs filium. ś. eod. z in l. si qs filio ex
heredato. in prin. j. de iniusto rupto. ¶ Propter hec duo que
reputat impossibilia. Ar. hic. tz hunc casum de subtilitate iu
ris ptinere ad l. Velleiam. quasi non fingatur natus. cū reuer
titur, qd est cōtra cōem opinionē gl. magne quam Bar. z alij
7 cōiter sequūtur. ¶ †Mod. Seneñ. ad ista duo rñdent ꝙ sicut
iura retinēt in suspenso donec nascatur posthumus, z reser
uant iura suitatis ipsi posthumo, q nunquam fuit in potesta
te tpe mortis testatoris, vel natiuitatis eius. l. antiq. ś. si pars
hered. peta. z l. intelligēdus. de ver. sig. ita ius, z spes postlimi
nij reseruat iura suitatis huic nepoti reuerso ab hostibus, lz
nunquam fuerit in potestate aui: qz tūc qñ reuertitur ab hosti
bus iuris fictione nasci censet, vt ēt dt gloss. magna hic. ¶ Ex
qua rōne infert fm eos ex quo iura suitatis erant in suspēso z
reseruata, licet censeatur natus tpe quo reuertitur ab hosti
bus, tñ censetur fuisse suus vsqz retro tēpore mortis testōris.
ar. l. heres qñqz. cum ibi no. j. de acq. her. z consequenter cessat
fm eos secundū incōueniens, de quo supra. Adde p ista solu
tio. Senen. bñ facere, qd dt tex. in l. pe. in fi. de suis, z legi. i ver.
p suspensi iuris cōstitutionē. ¶ Tu aūt pro clariori solu. ad
8 uerte circa primum assumptū Are. †qz imo est dare suitatem
sine patria potestate, z sic non est verum, ꝙ ad causandā sui
tatem sit necessaria patria potestas, nam posthumus, q nasci
tur post mortē patris nūquam fuit in eius potestate. d. l. fi. de
colla. bono. z d. l. fi. de assignat. liber. z tñ quādo nascitur dr es
se suus heres patri z non ante, vt dixi in §. institués. ś. ea. l. z si
fit preteritus nascēdo rumpit testm̄. l. posthumo. C. de ĩtab. z
l. iij. §. ex his. j. tit. j. Item filius adoptiuus quāuis hodie non
transeat in potestatē patris adoptantis, nisi sit adoptat9 ab
auo paterno vel materno. §. sz hodie. inst. de adop. z tñ est su9,
vt est tex. in l. cū in adoptiuis. §. sed ne articulū. ibi habere eū
sui heredis ius. z ibi Bald. C. de adop. ad hoc no. illū tex. z dt
esse mirabile, ꝙ quis sit suus z non in potestate. Tamē Are.
9 hic, qui de hoc perpendit tenet, †qd adoptiuus improprie fit
suus, p tex. Insti. quibus mod. test. infir. in prin. vbi secundum
eum dicit tex. quasi suus. z sic improprie qz dictio quasi, deno
tat improprietatē, vt p glo. z scrib. in l. si ante nuptias. j. so. ma.
¶ Sed tu aduerte qd ille tex. non sic dicit quasi suus, sed be
ne dicit quasi agnatione sui heredis, z sic dictio quasi, respi
cit agnationem z nō suitatem, z sic videtur qd adoptiuus ꝙ
uis non fit in potestate, tamē fit suus, z dicit Bald. in l. eam
quam. C. de fideicom. quod existentia sui heredis hz locum in
adoptiuis sicut in legitimatis. Si ergo adoptiui habent exi
10 stentiam sui heredis: ergo existūt sui heredes. ¶ †Sed vltra
Are. tu posses planius dicere quod adoptiuus bene est suus
vt succedat ab intestato vt suus z ibi tamē preteritus non rū
peret testamētum sicut faciunt proprie sui. Ita est tex. in illa. l.
cum in adoptiuis. in §. sed ne articulum. z Insti. qui. mod. test.
infir. in prin. Et propterea tex. ibi dicit etiam sui heredis ha
bere ius scilicet ab intestat. z sic aliud esse vere suum, aliud ha
bere iura sui heredis, iuxta gl. in l. mercis appellatiōe. de ver.
11 sig. Bar. in l. si marit9. §. legis. j. de adul. ¶ † Tertio ꝙ patria
potestas non sit necessaria ad suitatem ostenditur, nam ingre
diens monasterium desinit esse in potestate patris cū trāseat
in potestatem abbatis. c. indecorū. c. de etate z quali. glo. in l. si
ex causa. §. nunc videndum. ś. de mino. z tamē durat suus he
res patri. l. Deo nobis. z Cyn. z Bald. ad hoc no. C. de episc. z
cle. Bar. in l. itē in potestate. ś. de his qui sunt sui vel alie. iur.
De quo plenius dixi in l. sub conditione. ś. eodem. ergo est da
12 re suitatem sine patria potestate. ¶ † Tamen ad hoc vltimū
posses subtiliter respondere qd facilius cōseruatur suitas que
semel fuit iuncta cum patria potestate vt ibi, quam qd de no
uo inducat suitas sine patria potestate: per regulam legis, pa
tre furioso. ś. de his qui sunt sui vel alie. iur. z cap. quemadmo
dum. cum similibus. de iureiuran. Sed ista sol. videt confundi
per tex. in l. lege Cornelia. ad fin. ś. de te. vbi suitas non pōt su
stineri nec induci ex precedenti patria potestate, lz semel fue
rit in patria potestate, z sic primum videtur magis obstare.
¶ Quantum ad fm inconueniens z mirabile, ꝙ ille, q non te
net primum locum tempore, quo moritur testōr dicat suus: z
sic preteritus rūpat testm̄. Omissa rñsione Senē. ad hoc pz
clara responsio, z miror vehemēter de Are. qz i isto tex. prius
fuit mortuus filius, quam moreret testator, z sic tpe. quo mor
tuus est testōr nemo precedebat nepotē in gradu prout exp̄s
se tenet gl. hic in verb. atqz aui. z Bart. hic in prima opposi. z
13 omnes sequunt. ¶ Tertio nota ex isto tex. ꝙ †ius Galli ap
pellat ius antiquum, lz aliud ius antiqs precesserit. s. lex. xij.
Tab. ius vero Velleia. dr nouum. z istud est vtile scire ppter
regulam catonianam, que ad leges nouas non ptinet. l. fi. j. de
reg. cato. Item propter condictionē ex lege, que solū hz locuz
in legibus nouis. l. vnica. ś. de condictione ex lege. Et exēplum
in practica qualiter regula catoniana non pertineat ad leges
Velleiam tanꝗ nouam, habes in l. si hereditas. §. qui filium. z
ibi gl. magna ad finem. ś. de testa. tute. z allegat gl. fi. magnam
14 hic in fi. z no. bene, †qd lex noua disponēs idē qd lex antiqua
dr ius antiquum non aūt ius nouū, vt est tex. in l. absentem. in
verb. est vetus ius. z ibi Bal. ad hoc no. C. de accu. sicut statu
tum disponens idē qd ius cōmune non dr esse statutum, sed
ius commune iuxta gl. no. in c. j. vbi Cano. de cōst. in vj. c. pasto
ralis. de fide instr. Bar. z alij in l. j. in prin. ad l. Fal. cū cōcord.
que ibi tradi solēt. ¶ Quarto no. ex fine huius tex. fm Bar.
z alios illud vulgatum, noli plus sapere ꝗ oporteat, sz sape
re ad sobrietatem. z est tex. expressus, qui hoc dt. in c. j. de renū.
in vj. z sunt vba Pauli Apostoli ad Rom. sit. xij. c. z tex. xliiij.
15 di. in c. sit rector. ¶ Quinto no. ex eodem fine fm Bar. †quod
vbi habemus determinationem certam non debemus quere
re vnde illa determinatio processerit. Nam ex quo habem9 de
terminatum quod nepos, de quo hic, non potest rumpere te
stamentum non debemus inquirere istud non rumpere. vnde
proueniat an a iure Galli, an a iure Vellei. qz non curam9 de
modo dummodo habeamus effectum. l. si mater. C. de insti. z
subst. z l. mulier. in princ. j. ad Treb. ¶ Ex hoc apparet quod
Imo. Raph. cu. z Alex. inepte colligunt ex isto tex. aliud not.
16 qd vbi habemus †decisionē legis claram non est querendum
de ratione ipsius legis. Nam istud de ratione legis nō inqui
renda nō probatur in hoc tex. nec istud no. Bart. Bal. tñ etiā
no. ex hoc tex. z sepe allegat ꝙ ex quo habemus determinatio
nem legis, vel statuti non debemus inuestigare vlterius ratio
nem. Istud tñ de ratione (vt predixi) non ponitur in hoc tex.
17 ¶ Alibi dicit idem †Bald. in repe. §. pena grauior. in l. quid
ergo. ś. de infa. quod statutum est tenaciter obseruandum. z
verbis eius est inherendum, z qz potestas iurauit seruare sta
tutum non debet ab eo recedere, licet durum sit, z cū statutū
sit precisum non vendicat sibi locum arbitriū in materia statu
taria. z ita consuluit accessori qd obseruet, z faciat. idē Bald.
in l. j. in fin. de arb. z in l. cessante. C. quo. z quando iudex. z in c.
significante. de appel. in c. quoniam frequenter. §. quod si su
per. ad fin. vt lit. non contest. z no. Bald. in authē. hodie. C. de
iudic. z alibi sepe. ¶ Sexto no. ex eo fine tex. fm Raph. cu. nō
esse disputandum de lana caprina. z dicit gl. xcvj. dist. in c. be
ne quidem. non esse disputandum de eo quod statim constare
potest per. l. si is a quo. in prin. j. vt in pos. leg. Tamen de sin
gulis dubitare non est inutile. fm Aristo. vt inquit glo. in l. iij.
18 C. de summa Trini. †Septimo nota ex eodē fine tex. fm Bar.
j. in fi. ꝙ qñ certum est actionē competere, sed dubitatur que
actio cōpetat, non cogit actor exprimere, sufficit eñ liquere in
dici, de quo reseruo dicēdum. j. post gl. vt sequar ordinē Bar.
Ante gl. Bar. simul format duas opp. que debēt separari cū
tēdant ad diuersa, z separatas habeant solutiones. Nam iste
tex. vult qd si iste nepos fuisset preteritus rumperet testm̄. Cō
tra de. l. si quis filio exhrdato. in prin. j. tit. j. vbi nepos preteri
tus non rumpit testamētum. Respondet Bar. in secunda so
luti. ꝙ hic decessit prius filius, z sic nepos tēpore mortis te
statoris, reperitur tenere primum locum. z ideo si reperiatur
preteritus, rumpit testamentum. Sed in ɔ̃rium filius adhuc
erat in medio, z viuebat. z ita etiam tz gl. hic in verb. atqz aui,
z dixi in tex. in secundo no. reprehendēdo Are. z Mod. senē.
qui in hoc inaduertenter locuti sunt ad istum text. Secunda
oppo. Bar. est, ꝙ captus ab hostibus preteritus non rumpit
testamētum, vt l. si quis posthumos. §. si filium. z est in versic.
diuersum. ś. eod. respondet Bar. in prima sol. z bene ꝙ ibi nō
redijt, sed decessit apud hostes. z seruus hostium, ergo nō po
tuit rumpere testamētum, lz preteritus cum pro nihilo repu
tetur. l. qd attinet. j. de reg. iu. sed hic nepos captus ab hosti
bus redijt a captiuitate: ideo si fuisset p̄teritus bene rumpisset
testamentum. ¶ Capio gloss. in verbo, pronepotem. Ista glo.
fuit facta timore contrarij, qz iste versi. videtur esse supfluus z
repetere idē qd supra dixerat cōtra. §. quibus. in proe. Codic.
vbi dicitur ꝙ nihil debet esse supfluum in iure. Propter hoc
gl. ponit duos intellectus ad textum. Tene primū, q est ver9
z clarus

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

⁊ clarus, q iste ver. loquit in pnepote nato apud hostes, viuo
nepote, ⁊ sic eius pre, ⁊ pauo, ⁊ reuersus est vtrisqz mortuis sz
principiū loquit in nepote, ⁊ sic est sola variatio psonarū ⁊ in
fra dz esse pronepotē, prout cōiter hr. ⁊ Sceuola vbiqz in hac
l. postqz dt de nepote: postea et subdit de pronepote. istud sem
p obseruat, ne videat deficere in eo quo supra rephēdit Gal
lum de diminutione, q nō fecit mētionē de pronepote. §. idē
credēdum. ff. ead. l. ita etiam facit in hoc. §. q primo loquit de
nepote, postea de pnepote. ¶ Scds intellectus reprobat p
Bar. ⁊ oēs ⁊ bn, q si filius esset premortuus tpe cōditi testa
menti nepos posthumus nasciturus ex eo nō fuisset alienus:
q si tpe testi natus esset, fuisset suus: ⁊ sic potuisset institui,
fm. l. xij. tab. Nec esset querēdum vtrum ptineret ad consilium
Galli vel Vellei. Scdo reprehendit per Bar. j. super gl. fi. ma
gna. fm Dy. q Gallus puidit in eo q fecit testm viuo filio, sz
fm istū casum esset factū post mortē filij, ⁊ sic non haberet lo
cum prouisio galli. ¶ Itē ⁊ tertio fm Raph. cu. Pau. de Ca.
⁊ Alex. non est verum assumptū gl. qd secundus casus sit ma
gis dubius, q primus, imo est totum econtra, q secund' esset
oino indubitatus. Nam in primo casu in quo viuebat fili' tē
pore natiuitatis nepotis nepos non erat futur' suus auo in
omnē euētum sz in scdo sic: ex quo filius q iam erat sublatus
de medio, ⁊ sic nemo precedebat nepotē. Sed equiuocāt cir
ca istam gl. q gl. dt q erat maius dubium in secūdo casu. s. an
tunc prouideat Gallus qui prouidet qn filius adhuc viuit
tempore testamēti, non aūt loquit gl. respectu admissionis ne
potis, put ipsi dicunt. ¶ Quarto ista gl. fm Imo. male refert
primum caput legis velleie, q prouideat de nepote nascente
patre suo, ⁊ auo viuētibus, imo loquit, qn nepos nascit patre
suo iam mortuo, sed bn viuēte auo testatore, vt hr in §. nūc de
l. velleia. ⁊ §. etiā si parēte. sz iste casus pertinet ad interpreta
tionem Iuliani. de qua in §. ille casus indifficilis. ¶ Quinto
dum gl. in fine dt. superius rnsum aptari ad legē velleiam., vt
statim dices, Dic q male dt. q Iuium expresse tz gl. fi. magna
circa medium. in ver. so. qdam dicunt. ¶ Capio gl. in verb. rū
patur. ibi idē ⁊ si preteritus. Istud est oino falsum fm Chri
sto. de caste. ⁊ Rap. cu. hic: q imo si fuisset preteritus rūperet
testm cum efficiat suus reuertēdo ab hostibus. Alias nō pti
neret nec ad Gallum, nec ad Velleium: q ambo loquunt de
nepote suo, q preteritus rūperet testm. ¶ Sz tu aduerte, ista
gl. non meruit reprehendi, q loquitur clare considerato tpe
mortis aui. Nam formaliter sic dt. Idem ⁊ si preterit', q non
erat suus: cū auus moreretur lz vere natus. Ita dt gl. ⁊ sic lo
quitur cōsiderato tpe mortis aui tanq rediret ab hostibus,
q tunc lz vere esset natus: tn cum esset in potestate hostium ⁊
eorum seruum non potuit tūc esse su', ⁊ sic non potuisset tūc
rumpere testm, lz preteritus, ita loquit gl. Et in istis terminis
bn dt. Tn post reuersionē ab hostib', cū efficiat suus, ⁊ fingat
semp fuisse in ciuitate, bn tūc rūperet testm, si esset preterit'. ⁊
sic Raph. cu. non bn respexit quo tpe loquat gl. ¶ Capio glo.
fi. magnam in verbo excludat. que diuidit p Bar. in qnqz par
tes. Sed eius diuisio est diminuta ⁊ nō cōprehēdit totā gl. sz
omittit primam partē, quam Bar. expedit supra in scda opp.
Item omittit vltimam partē quam Bar. j. ad fin. expedit per
viam nota. Unde inherendo diuisioni Bar. ⁊ nihil omitten
do diuide istam gl. in septē partes principales. In prima de
clarat tex. ⁊ remouet vnam opp. que est secūda Bart. ⁊ ponit
illationem. In secūda gl. volens plus sapere q opporteat, re
uocat in dubium questionē formatam in tex. ⁊ non solutam tā
quam supfluum. s. quo iure testm istud sustineatur vel p Gal
lum vel per Velleium. ⁊ arguit primo qd non ptineat ad Gal
lum tribus fundamētis. In tertia probat q nō pertineat ad
Velleium nec in primo nec in secūdo capite. In quarta pro
bat ad vtrūqz ptinere, ⁊ sic qd vtrunqz ius locum habeat. In
quinta relata opinione quorundam determinat ⁊ bn ad Gal
lum ptinere. In sexta rndet ad allegata in contrarium. In se
ptima, ⁊ vltima ad illud qd tex. dt de iure antiquo ⁊ nouo, ad
ducit duas concordantes. scda ibi, quid ergo dicemus in supe
riori casu. tertia ibi, itē Velleia cessat. quarta ibi, sed econtra
videt vtrūqz ius. quinta ibi so. quintam dicūt sexta ibi. nec ob
stat q vere. septima ⁊ vltima ibi. itē ad hoc qd dt ius antiquū.
¶ In prima parte aduerte q verba huius gl. i principio ha
bent diuersis modis. Nam aliqui libri habēt non ab heredita
te ⁊ hoc modo esset clara. Nam lz nepos vel pronepos exclu
datur a rumpendo testm: non tn excluditur ab ipsa heredita
te, cum fuerit institutus, vel substitutus ipsam hereditatē cō
sequet. Alio modo habetur gl. q ponat exceptionē p dictio
nem nisi, ⁊ tūc aliqui habent nisi ab hereditate. Aliq nisi sub
hereditate. Aliqui nisi adita hereditate. breuiter gl. debuit di
cere. Nisi non adita hereditate, ⁊ erit sensus q lz nepos exclu
dat a rūpendo testm rōne preteritionis, ex quo nō erat prete
ritus, sed institutus, tn excluderet non adeūdo hrditatem: q
tunc testm corrueret ⁊ esse in cā quasi caduci. l. si nemo. la j. de
test. tu. ⁊ j. de reg. iur. l. si nemo subyt. ⁊ ita declarat istam glos.
Bar. in scda op. ¶ In scda parte dū gl. probat tribus funda
mentis non ptinere ad Gallum. In scdo fundamento ibi itē
20 ius postliminij. vult dicere fm Bar. † q sicut captus ab ho
stibus fingit p legē corne. mortuus preambula hora, qua ca
peret. l. leg. corne. ff. de testa. ⁊ l. lex cornelia. j. de vul. ⁊ pup. Ita
fingitur natus cū capit, q alias aliter non possit mori. Ita
declaratio Bar. non plz Are. nec mihi, q pcederet qn nepos
captus fuisset mortuus apud hostes, quo casu pcedit lex cor
nelia, sed iste tex. dt nepotē non fuisse ibi mortuum, sz rediisse
ab hostibus: ideo alia fuit intentio glo. fm Are. q sicut mor
tuus apud hostes fingitur mortuus prima hora captiuita
tis, ita natus apud hostes dz fingi natus prima hora capti
uitatis. ⁊ ita etiaz declarat istā gl. Alb. de ros. hic. Vel adhuc
clarius, q gl. loquit expsse de fictione postliminij, lz se referat
21 ad §. quid si is voluit arguere a simili. † Nam sicut per legem
Corneliam mortuus apud hostes fingit mortuus ante capti
uitatē, ⁊ sic qd semper fuerit in ciuitate coniūgendo tps mor
tis ⁊ tempus captiuitatis, ita natus apud hostes postquam
fuerit reuersus dz fingi natus in ciuitate iure postliminij iun
gendo tps natiuitatis ⁊ tps captiuitatis. ⁊ ita etiam decla
rant Mod. Senen. hic. ¶ In quinta parte dum gl. dt, ⁊ hoc
presenti, j. in presenti ver. idē querendū nepos mortuus est ve
re. Gl. male dt fm Bar. ⁊ quibusdam libris deficit, q nihil est
dicere, ⁊ melius diceret, ⁊ hoc presenti natus est vere lz ficte
possit dici non natus, cum sit apud hostes. Sz certe hec glos.
bn stat, put stat mortu' est ve, ⁊ habuit bonū sensum, put etiā
22 dt Are. † Nā voluit dicere gl. qua rōne casus posit' in princi
pio huius, ptinet ad Gallū, eo q filius mortuus est viuo auo
prout loquit Gallus: ita casus positus in hoc psenti. s. in hoc
ver. idē querēdum. loquens de pronepote ptinet ad Gallū, eo
q nepos, ⁊ sic pater pnepotis mortu' est viuo auo. Et si po
neres verbū, mortuus. id est, natus est vere, vt facit Bart. ista
inductio nihil faceret ad probandū hunc casum cōtineri sub
snia Galli. sed potius faceret ecōtra ad probandum q q ve
re natus est viuēte auo ⁊ patre ptineat iste casus ad Velleiū:
vn melior est litera glosse. Et dū gl. subdit. Itez ⁊ prout habes
nepotē, hz locū Gallus. Hec gl. loquit fm intellectum Pili ⁊
Io. relatum supra in gl. in verb. pronepotē. q fuit ibi reproba
tus p Bar. ⁊ oēs: ideo similiter dānanda est ista particula gl.
¶ In sexta parte gl. in effectu remouet duas principales ob
iectiōes ⁊ prime rndet dupliciter, ⁊ dū in scda dt, q ibi redijt
cum pre, vel matre, male loquit, q lex prima. C. de postlimi. re
uer. allegata p gl. loquit in cōcepto apud hostes in captiuita
te. secus in cōcepto ante captiuitatē, vt hic, ⁊ l. si ab hostibus.
§. ego aūt. ver. nō minus. vbi gl. magistra. in verb. nō minus. ff.
ex qb. caus. maio. ⁊ l. q in vtero. in scdo rnso. ff. de statu homi. ⁊
l. diui. de capt. ⁊ dixi etiam in tex. in primo no. Et dū glo. circa
fi. subdit. Itē pōt esse q etiam vere decessit post mortem pris
⁊ aui. illud verbū, decessit, fm Bar. vacat, q nihil est dicere. ⁊
in gl. dz esse natus sit. ¶ In eadē gl. ibi, q hoc erat impossibi
le eum tunc nasci. In hac parte gl. nota diligenter istam glo. q
23 tota die allegatur, † q fictio non fingit super his que sunt im
possibilia de natura, sed impoossibile est p naturam eum q est
in vtero matris esse natum, ideo lex non fingit hic. Adde. l. si
pater. in fi. in verb. nec maiorē minor. ⁊ in l. adoptio. que sequit.
ff. de adop. ⁊ in l. qui ad certum. ff. loc. ⁊ l. certe. in prin. de preca.
⁊ in l. ij. ff. de vsufr. earum re. que vsu. consumuntur. ⁊ ad gl. no
stram adde aliam gl. concordantem que est no. in l. iij. in prin. ⁊
ibi Bal. pro socio. late Bar. in l. si is, q pro emptore. de vsuca.
in j. q. prin. ⁊ etiam in iij. q. prin. ⁊ in l. eandez. in prin. j. de duo b.
reis. ibi Ang. Imo. ⁊ Are. aliquibus modis limitant Bar. in
24 l. sub cōditione. vbi etiam limitat. de sol. ¶ † Adde q similiter
fictio non cadit super impossibili de iure, vt est gl. no. in l. talis
scriptura. in verbo, hanc aūt, scripturam. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. vbi
dixi. j. de leg. j. ¶ Sed contra conclusionem gl. nostre ⁊ com
munem fortiter facit tex. in l. qui in vtero. ff. de statu homi. vbi
existens in vtero matris duorum forte vel trium mensiū fin
git esse natus, ⁊ tamen impossibile est per naturam etiam in
suo genere aliquē nasci tali tpe viuum. Rnde fm Io. de Imo.
⁊ Alex. hic. ⁊ Imo. in d. l. si is qui pro emptore. qd in d. l. qui in
vtero, non est fictio, nec lex fingit eum esse natum ante tēpus,
sed bene dispensat ⁊ facit qd ille qui tunc est in vtero, si postea
nascatur, habeat illud cōmodum, qd habuisset si vere fuisset
antea natus, ⁊ sic oia commoda capiat tanquā si retro fuisset
25 natus, tn non fingit natū. ¶ † Secundo cōtra istam conclu
sionē gl. facit. Nam possibile est per rerum naturam, quod mu

lier p̃gnãs capta ab hostibus pariat in septimo.z in nono mẽ se vt declarat Bar.ſ.in p̃in.huius legis.ergo si mulier capta sit p̃egnans in septimo mense z lex fingeret eum natũ p̃eambula hora captiuitatis:certe hoc nõ esset impossibile p̃ rerum natura.z:q̃ tali tpe legitimus partus nasci posset.Sz rñde q̃ natiuitas bñ est possibilis,sed impossibile est p̃ rerum naturã existẽtem in vtero esse natum. ¶ In eadẽ gl.ibi item hic inſpicio veritatem.q̃ vere fingitur suus.ista gl.in istis verbis vere fingit suus.fm Are.videt continere cõtradictionẽ q̃ sit vere suus.z q̃s fingatur. Nam si fingitur esse suus,non põt vere
26 esse suus,q̃ fictio semper est cõtra veritatem vt p̃z ex diffinitione fictionis quã tradit Bar.in d.l.si is q̃ p̃to emptore.ff.de vsucap.Et rñdet Are.q̃ hic vna fictio inductiua vt ex nũc.ſ. q̃ iste nepos inducatur,nunc natus sufficit ad cõfirmãdũ testa mẽtũ absq̃ alia fictiõe translatiua,q̃ fingat retro.ſ.tpe natiuitatis fuisse in ciuitate,vt hic lati⁹ p̃ eũ.Sz truffa est,q̃ quocũq̃ mõ fingat nasci,siue p̃ fictionẽ inductiuã siue p̃ fictionez translatiuã semp stat ẽrũ.q̃ cũ fingat nõ põt esse vere su⁹,q̃ ista repugnãt fingi,z vere esse.Rap.cu.ẽt añ Are.ppendit de ista gl.z dt q̃ meli⁹ diceret gl.efficit.quã fingit,z sic q̃ vere efficit suus.Tu rñde plane,z dic q̃ gl.bñ loquit̃ dũ dt,q̃ vere fingit suus,eo q̃ effectus qui causatur a fictione est verus.z sic
27 reditus ab hostibus fingit̃ tunc nasci,tñ vere est suus.† Sicut ex ficta traditiõe trãsferr̃ vera possessio,z verum dñium. Añ si cõstituo me tuo nomine possidere.lz cõstitutum sit act⁹ fictus,tñ acquirit̃ vera z p̃pria possessio,vt est tex.in l.certe.ſ. j.in ver.Ego p̃cario p̃prie habere dicor.ff.de p̃ec.Bal.in l. ab emptione.ad fi.de pactis,vbi dixi cũ cõcor.quas ibi signaui.Ita hic vult dicere glo.vere fingitur suus,q̃ vera suitas,z sic iste effectus causatur a fictiõe,illa,q̃ fingit nepotẽ nasci cũ reuertitur ab hostibus,lz verba gl.ruditer intellecta videant habere respectũ ad ipsum actum,qui fingit nõ añt ad effectũ causatum p̃ fictionẽ.sed gl.cõsiderauit effectũ,q̃ est vere, z sic est vere suus.z ista est mera veritas. ¶ Vltra glo.Bar.ponit tertiam solutionẽ,q̃ si pater,z auus sint mortui tpe.quo nepos reuertitur ab hostibus,nõ fingit retro fuisse in eorũ potestate:q̃ tũc extrema fictionis trãslatiue non reperiunt̃ habilia.l.sciẽdum.z l.denique.ex qbus cau.maio.Melius allegat l.huic scripture.ad l.Aqui.z l.bonorũ.vbi Bar.ff.rẽ rat.habe. Adde q̃ idem Bar.in d.l.si is qui p̃to emptore.in rũ.opp.ap
p̃obat istam gl.p̃opter inhabilitatẽ extremi ad quod.q̃ impedit fictionẽ trãslatiuam.Istam solutionẽ reprobant subtili
28 ter z bñ Raph.cu.Aler.z Are.hic.† q̃ in fictione translatiua sufficit principale extremum esse habile,lz illud q̃s in cõsequẽtiam vel accessorie resultat reperiatur inhabile:vt est tex.valdeno.z melior de iure.in l.pe.ff.de suis,z leg.vbi tpe quo pater captus redit ab hostibus filius iam erat mortuus.z tñ fingitur filium semper fuisse in potestate patris.z bona filij applicata patri iure peculij,attẽto q̃s patri principale extremum erat habile,q̃s añt filius fingat semp fuisse in ciuitate,dr in cõsequentiam:non añt principaliter resultare.z ita tenet ipse met Bar.in l.fin.C.de senten.pass.z in d.l.si,is qui p̃to empto
re.in v.q.p̃in.in materia extremorum.ita in proposito nostro nepos captus ab hostibus principale extremum semper fuit habile,ergo nepos semper fingitur fuisse in potestate.lz extremum secũdarium patris z aui non sit habile p̃ tex.solen.in d.l.
29 pe.ergo responsio Bar.non est vera.† Nam principale extremum in fictione transactiue est ille,qui est captus ab hostib⁹ in quo ipsa fictio cadit,vt est in hac tex.nepos captus ab hostibus.z in d.l.pe.pater ab hostibus capt⁹. ¶ Extra gl.Bar. in fi.colligit ex isto tex.in fi.q̃ q̃n certum est actionem mihi cõpetere,sed dubitat̃ que actio mihi competat,non cogor in libello exprimere actionem,sufficit eñ liquere iudici q̃s compe
30 tat actio vt hic.† Item q̃n quelibet pars dubitationis tẽdit ad eũdem finem,nõ est curandũ de illa dubitatione,vt est tex. no.in l.q̃s si dubitet.ff.de acq.her.z sequitur An.hic. ¶ Adde q̃ p̃ istũ tex.dr ipsemet Bart.in l.siue ff.q̃ Plautianũ.ff.de
31 libe.agno.† q̃ q̃n incertitudo est non in facto,sed in iure ꝓpter varias opi.doc.tũc admittit̃ libellus incertus etiam in re magni p̃iudicij.Et potes ponere exemplum in casu mihi occurrẽti in quo non est mẽtis q̃ cõsului in ciuitate Vrbini.Testator instituit tres hr̃des,Filiũ in tertia parte.Consanguineũ i alia tertia parte.Et quendam extraneum in alia tertia parte.z p̃hibuit ne aliqs eorum posset repetere partẽ sub pena priuatiõis,Iste tres adierũt hr̃ditatẽ z simul diu possederũt.Mortuus est ille extraneus relicto filio q̃ post lõgũ tps habita notitia dicti testamẽti potuerit libellum ff alios duos in quo petit se declarari heredem p̃to tertia parte mediante p̃sona patris sui,z p̃hiberi illos duos ne eum turbent in possessione tertie partis,z patiant eum vti,z frui tertia parte.Fuit dubi
tatum de validitate huius libelli,q̃ dubiũ est que actio cõpe
32 tat huic filio illi⁹ extranei.† Nã petitio hr̃ditatis.p quam declarat̃ quis heres nõ potuit ei cõpetere.q̃ post aditã hr̃ditatẽ z apprehensam possessionẽ bonorũ desinũt esse res hr̃ditarie z efficiunt̃ p̃prie ipsius hr̃dis.l.j.ff.veteres.vbi aliqñ plene diri.ff.de acq.poss.ergo petitio hereditatis cõpetere non põt. vt est gl.in l.ũ.z ibi Bar.de fideic.here.petitio.z in c.i.in gloss. magna.ad fi.de cõfes.in vj.bonus tertius in ff.adipiscende. insti.de interdi.c.Non quoq̃ potuit cõpetere rei vẽdicatio:q̃ p
eam petitur declarari q̃ agens sit dñs.l.z ex diuerso.ff.ff.de
rei vend.c.examinata.de iud.lz iste petijt declarari se heredẽ.
33 † Itẽ rei vẽdicatio cõpetit ad res singulares non añt ad vniuersitatem iuris sed bene corporum.l.vẽdicatio.ff.de rei vẽdi. Bar.in rub.ff.sol.ma.vbi dixi.Nõ quoq̃ põt competere actio familie erciscunde,ex quo testor p̃hibuit diuisionẽ hr̃ditatis sub pena priuationis.Non quoq̃ videt̃ competere interdicta vt per discursum p̃z.Inst.de interdic.tñ in casu occurrenti actor nullam actionẽ in specie exp̃ressit implorauit officium iudicis,z p̃ offm iudicis petijt se declarari esse heredẽ p̃ tertia parte non immediate seu mediante persona patris sui,q̃
heres heredis censetur heres testatoris.l.ſi.vbi dixi.C.de here. inst. ¶ Intellige decisionẽ Bar.p̃cedere q̃n ex tali facto nõ posset dari nisi vna actio: vel etiam possent resultare plures actiones habẽtes eundẽ effectum,vt q̃n cõpetunt due actiones,vna generalis,z alia specialis vtra q̃z est eiusdẽ effectus.
34 l.certi condictio.in p̃in.ff.cer.pe.† eo q̃ editio actionis fit vt reus reddatur certus in defensionibus suis.l.j.in p̃in.de edẽ. Sed hic satis est certus reus ex ꝓpositione facti,ex quo vna actio nõ cõtinet plus,q̃ alia,lz species actionis nõ exp̃rimat. Si vero ex eodẽ facto plures actiones speciales resultẽt,que ad diuersa cõpetũt,ex ẽplũ habes in l.duobus.ff.colonus.ff.de iureiu.z in l.si duo.in p̃in.de sol.z tunc reo petente cogitur actor exp̃rimere quã actionẽ intentet,vt in l.q̃s in herede.ff.eligere.cũ gl.de tribu.z gl.in l.j.in p̃in.in gl.magna.de eden.z ibi Bar.in fi.p̃in.ita cõcludũt Bal.Imo.z latius Aler.z Aret. hic cũ cõcordãtijs eorum p̃esertim Aler.z circa eorum dicta vide que late dixi de libello alternatiuo.an z q̃n p̃ocedat.ff.l. vbi autem non apparet.ff.qui illud aut illud.ff.de ver.obl.etiã posui ea que per eos hic traduntur.z per ista remanet p̃sens. ff.vtiliter,z bene lectus,z intellectus.

1 ☞ Variatio cõditionis instituti vel substituti de vna conditione capaci ad aliam capacem non vitiat institutionẽ,secus si variaretur in non capacem.
2 Existens apud hostes z sic absens potest adoptari.
3 An legitimatio possit fieri per p̃ocuratorẽ tam ex parte patris quam filij legitimandi.z nu.4.z 5.
6 Adoptio non potest fieri per p̃ocuratorem.
7 Ea que non sunt in administratione patrimonij non possunt fieri per p̃ocuratorem.
8 Matrimonium põt contrahi per p̃ocuratorem.z nu.9.
10 In legitimatione non requiruntur qs̃ filius sit p̃esens ipsi actui.
11 Filius legitimatus põt ratificare legitimationẽ a patre factã eo absente etiam post mortem patris de cuius hereditate agitur.
12 In beneficialibus requiritur examinatio qualitatis p̃sone.
13 An compaternitas vel spiritualis filiatio que impedit matrimonium possit contrahi per p̃ocuratorem.
14 Qui tenet puerum in baptismo obligatur apud Deum,z est eius fideiussor.
15 Actus baptizãdi non respicit administrationem patrimonij, ergo non põt per p̃ocuratorem expediri.z nu.16.

§. Forsitan. Premitte ad euidẽtiã q̃ ver.ergo legit illatiue ad principiũ ter. Hoc modo q̃ sicut nepos natus ob bus ascẽdẽtib⁹ tã mortuis, põt hr̃s institui, z eo tpe quo nascitur reperit se tenere primũ locũ z sic suus heres nascit: lz post mortẽ nascat̃,vt dt litera in prima parte.ita z pnepos, q̃uis sit natus,viuo filio testatoris:ex quo fuit institut⁹ admittet̃ ex institutione si contingit oẽs p̃decedere,alias si institut⁹ nõ esset,potuisset rũpere.z iste intellectus est plan⁹,z eũ sentit gl.in verbo ergo.in p̃in.Sed q̃ isto modo intelligendo ex quo in ver.ergo,p̃onepos natus est,viuo filio testatoris vt dicit litera,z sic viuo auo.Iste casus p̃tineret ad Velleiũ z non ad cõsiliũ Balli.lz ita est q̃ omnia que dicuntur a principio huius.l.vsq̃ ad ff.nunc de lege Velleia.spectãt ad Ballũ,vt p̃z ibi in aduerbio tpis,nunc,z ita tenet gl.in ff.precedenti.in glo.magna circa medium.z ibi Bar.z alij:ideo iste primus intellectus communiter non tenetur. ¶ Unde alius est intellectus,quem gl.nostra,Bar.z communiter omnes tenẽt,q̃ iste

versi.

ver.ergo loquit in pnepote nato apud hostes,viuo filio testatoris,z et viuo testore,z postea rediit ab hostib⁹ eis mortuis, z sic fingit nasci post morte oim.cu videatur ciuiliter nasci qn reuertitur ab hostibus.z isto modo ptinet ad Gallum.vt etia in §.pcedeti.i ver.Item querendum.vbi similiter loquit de pnepote nato apud hostes,sz ibi tpe coditi testameti mortuus erat filius testoris,hic aut viuebat. Principium aut hui⁹.§. loquit i pnepote nato in ciuitate mortuis iam oibus ascedetibus eius.Similiter ver.si.atqz si ex eo natus esset adoptat⁹, q loquit de eo,q no erat in potestate testoris tpe testameti z fuit institutus.sed effectus est postea p adoptione loco nepotis itelligit p gl.z doc.q erat apud hostes tpe.quo fuit adoptatus.sed postea.mortuis oibus,reuersus est ab hostib⁹:qr alias et iste captus non spectaret ad cosilium Galli.Si existens in ciuitate adoptet in locum pnepotis supstite filio testatoris.z sic auo etiam viuo testore.Nam iste casus pertineret ad Velleium.z non ad Gallum.¶ Ite suppletur tex.per gl.z doc.q nepos,qn genuit istum pronepotem,erat emancipatus ab auo.z sic no poterat nasci in potestate aui.§.si. Insti de his qui sunt sui vel alie.iur.z ppter hoc fuit necessaria adoptio vt redigatur in potestate aui.Vel intelligitur text.q erat extraneus iste adoptatus in pnepotem:z tunc institutio facta de extraneo validat.z firmatur sequuta adoptione ne possit dici preteritus.vt est tex.in l.filio que pater.in fi.ff.eod. ¶ Iste cois intellectus gl.z doc.q ver.ergo.loquat in pronepote nato apud hostes.Similiter ver.atqz.loquat in adoptato apud hostes,continet nimis magnam diuinatione ad tex. Sed dt Pau.de ca.qd opz ita subaudiri ad tex.q no pot aliter sustineri,z non conueniret alias consilio Galli.z ppterea dicut Pau.de Ca.z Alex.q iste.§.reputat difficilior z magis scrupulosus q sit in ista.l.ppter subauditiones quas opz facere ad tex.vt conueniat consilio Galli.Ite dicunt Moder. Senen.q iste.§.in intellectu lre est valde difficilis, z quecuqz intellectum capias.circa pen.z vltimum versiculum est opus vti magna suppletione z diuinatione.¶ Sz aduerte iste cois intellectus gl.z doc.mihi nullatenus plz,qr animus abhorret tot subauditiones.qr in toto isto tex.de capto ab hostib⁹, z postea reuerso verbu nullu.Et si Sceuola loqueret isto casu de aliquo capto ab hostibus,z postea reuerso faceret mentione.sicut facit in §.precedeti.z in §.qd si is.Et si tu ponderares text.ibi forsitan quis adhuc dubitet an istis casibus z sic dicendo,an istis casibus vr adhuc loq de pronepote nato apud hostes sicut in pcedeti.§.Et valde admiror q doc.psertim Pau.de ca. Alexa.z Are.ad ista verba tex.non aduerterint.propter que non videret continere diuinatione:qr dico, q illa verba istis casibus intelligutur.s. sequentib⁹,put glossella in verb.istis hic exponit.no aut pot itelligi de precedetibus.Hoc pz,qr iste.§.principaliter.z i tota prima parte loqtur de pnepote nato in ciuitate z non apud hostes.z ita gl.z omnes tenet,lz postea intelligant versi.ergo.z ver.atqz.i pronepote nato apud hostes.z in adoptato in pronepote apud hostes,ergo apparet qd illa verba istis casibus posita in pncipio huius.§.intelliguntur de sequetibus.z non possunt intelligi de precedetibus.Rap.cu.alio modo intelligit hec vba istis casibus,scz positis in §.instituens.Et hoc mo minus facerent ista verba pro coi intellectu.Ite intelligendo fm coem intellectu versiculus ergo,redderet supfluus i effectu.ex quo ide erat expsse decisum in versi.Ide querendu.§.pcedeti.licet Pau.de ca.z Alex.conetur ponere tres differetias,que sunt diuinatiue,z sine effectu.¶ Ite in isto ver.ergo. Iurisconsult⁹ non bn argueret de primo casu ad secudum,qr argumentatio esset inepta de minori ad maius,z de casu minus dubitabili ad casum magis dubitabilem.Nam cu dubium esset secundum istum coem intellectum q pronepos natus post omniu mortem naturalem potuit institui z admittitur vt suus, put loquitur Gallus in principio huius legis cu suppletioe Sceuole,in §.ide credendum.Postea dicere ergo ide erit in pnepote nato apud hostes viuete filio testatoris z ipso testatore,deinde reuersus est proneps ab hostib⁹ illis mortuis:certe iste casus esset magis dubitabilis,an pnepos admittat ex consilio Galli:qr hoc non pot dici,nisi qr reuertedo ab hostibus fingitur tunc ciuiliter nasci z sic iuriscon. non bn argueret inferedo ab isto casu diuerso a precedenti z in quo est maius dubium.Unde ego teneo primum intellectum supra relatum q est planus z sine vlla subauditione.¶ Nec obstat fundametum gl.z doc.illum reprobantium:qr isto mo casus positi in ver.ergo.z in ver.atqz. non pertinerent ad Gallum,sed ad Velleium.Et propter hoc solum gl.z doc.fecerunt tot subauditiones ad tex.qr ad hoc de facili respondeo,z dico q iste tex.principaliter tractat in toto primo casu de cosilio Galli,

vn lz postea in cosequetiam aliud dicat de lege Velleia.istud non est incoueniens.¶ Tenedo istum intellectum.q est planus z sine vlla diuinatione,omissis summarijs,z decisionibus aliorum.psertim Pau.de ca.z Alex.hoc dt.Pronepos nasciturus ex nepote nodum nato tpe testameti pot istitui pre ei⁹ no recte instituto,z nascedo post oim morte,efficit suus.Ide in pnepote,nato viuo filio testoris,vt admittat ex institutione,si contingat alios oes predecedere.Ide in adoptato in locum pnepotis.h.d.sine vlla subauditione.¶ Diuidit in tres partes.In prima loquit de pnepote posthumo istituto,z nato post morte oim.In scda de pnepote nato viuo filio testoris.In tertia de adoptato in locum pnepotis.scda ibi.ergo. tertia ibi.atqz.¶ Circa prima parte tex.gl.prima ponit clare casum z coiter libri habent,isqz mortuo pre,deinde auo nascatur.z ista est vera litera.Aliq habet,isqz viuo patre.dein de auo nascat.fm gl.z Bar.z alios.(z ita i Padectis Floretinis legit.)Sz ista litera stare non pot.fm Are.z bn ppter dictionem deinde,q denotat ordine z successionem vnius facti post alteru vt si dicam.Titius mortuus est,deinde Caius vel pater mortuus est deinde auus intelligit successiue.Esset autem absurdus sermo viuetibus Titio z Caio dicere Titi⁹ viuit deinde caius viuit z similiter in tex.dicere, viuit pater:deide auus.Nam cum vterqz,z eodem tempore viuat,non cadit congrue illa dictio deinde,que denotat successionez vnius actus post alteru.l.ij.§.deinde ex his.ff.de origi.iur.z l.ij.§.deinde.de postu.ergo necessaria est prima litera q hz mortuo pre deide auo z sic successiue.¶ Et si tu i 3rium ponderares tex.in scda parte ibi.postea viuo filio,vbi dictio postea.ponit ad dictione viuo:dic q tex.ibi vult dicere.q natus erit postea ex nepote viuo filio,z sic nihil obstat.¶ Ite du tex.dt qr pr ipsi⁹ non recte institutus esset:ista fuit dubitatio tex.Gl.parua in vbo nepos,z clari⁹ in verbo no recte.exponit no recte institutus, id est pteritus.Sic no recte,id est nullo mo.z ita coiter aliu tenent.Ista vr violatiua expositio.qr aliud est aliqd no esse factum.aliud esse factu,lz min⁹ recte.l.si qs legatu.in princ.ff.de falsis.Vn Are.intelligit aliter istu tex.q iste nepos fuit institutus sub codone,si nasceret post morte testoris,put et an eu intelligit Rap.cu.hic.z sic fuit institut⁹ i vnu casum tm,z euenit alius casus,qr natus est viuo testore lz post testm,z sic minus recte fuit istitutus.qr reperit se pteritu.ex quo no fuit facta puisio in oem casum put fieri debuit.l. comodissime.ff.e.z ideo tex.in prin.cu mysterio dt,si nepos post testm nascatur, lz glossella in verbo testm.dicat,idem si ante testm.Sz isto mo ista verba ponerent a iuriscosulto sine mysterio,qd no est dicendu.¶ Sz iste intellectus Rap.z Are.mihi non plz,qr diuinat,z qr et fm istum intellectu nepos esset pteritus lz oino. ¶ Ego aut aliter intelligo tex.qr pater ipsius no recte institutus esset.s.attenta.l.xij.Tab.que phibebat alienu posthumu posse institui.z et attenta puisione Galli.q pmittebat ita demum posthumu alienu posse institui in casu,quo natus efficeretur suus.sed hic no est natus suus:qr viuebat,z sic au⁹ precedes in gradu istud est qd ppie,z realiter z ad ppositum materie nostre vult dicere tex.z ppterea immediate subdit tex.q minime est expauescedum.hic em pnepos suus heres nascit. ¶ In ista prima parte duo faciebat dubia in tex. Primu, qd iste pnepos,quis institutus,vel substitutus non deberet admitti ex substone,qr tpe testameti coditi hic erant duo posthumi alieni.s.nepos z pnepos.vt pz ex text.ibi.si nepos post testm nascat.z nemo coru,si fuisset natus tpe coditi testameti fuisset suus ex quo alius.s.filius.z sic auus eos precedebat in gradu.quo ad pauu testore,z sic dispositio Galli q posthumus alienus posset institui dz itelligi de primo posthumo alieno anteriori.non et de alio posteriori,qr dispensatio cuz sit odiosa non dz fieri de psona ad psonam,nec de vno casu ad alium casum,vt no.Bar.l.cu.ppter.p illu tex.ff.de leg.pstā. Can. in c.postulasti.de rescr.Ab.in c.ad aures.eo.ti.Et sic dispesatio Galli dz intelligi de primo posthumo alieno,z non de sequeti diuersi gradus:qr debet intelligi de primo actu p regulam.l.boues.§.hoc sermone.ff.de ver.sig.z qr verba debent intelligi p pri⁹,z no p posterius.l.q liberis.§.hec verba.vbi dixi ff.de vul.z pu.Ne incouenietia multipliciter 3 regulam.l.j.cu gl.C.de do.promis.z in l.cum post.§.gener.de iur.do.¶ Secudum dubiu,qr nepos pater illius pnepotis non fuit institut⁹ sed preteritus,fm tm qd.ff.proxime dixi.z hoc tenendo intellectum coem glosse,z doct.z sic tanquam preteritus videbatur qd agnoscendo rumperet testm.§.idem credendum.ff.ea.l.z l. posthumorum.ff.ti.j.ergo videbatur,qd pronepos non posset ex institutione vel substitutione admitti ex quo testm erat ruptum.Istis tn non obstantibus contrarium determinatur in hoc tex.quod iste pronepos potuit heres institui,z assignat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rō in tex.Hic eīn suus hr̄s nascit,q2 tpe,quo nascit nullus eū
p̄cedebat.q2 ⁊ nepos,⁊ filius erant subducti de medio.viuēte
testōre,⁊ p̄nepos nascit post mortē oīm,vt dt tex.ibi,isq3 mor
tuo patre,deinde auo nascat.⁊ sic nepos pater huius p̄nepo
tis nunquā tenuit p̄mū locū viuo testōre,⁊ sic nūq̄ potuit ei
agnasci,⁊ sic p̄teritio eius nō curat.l.si qs posthumos.§.si fi
liu.s.e.⁊ isto mō nō reperitur in hoc tex.effectualiter īstitutus
nisi vnus posthumus alienus,scʒ p̄nepos.Itē Sceuola i hoc
tex.extēdit p̄uisionē Galli loquētē de primo posthumo alie
no.⁊ sic de nepote vt et p̄cedat in sequenti.§.p̄nepote alieno ⁊
in hoc p̄p̄rie stat vis.⁊ notabilitas huius text.⁊ hoc mō ha
1 bes clare enucleatam medullā huius text.¶†No.ex isto tex.
in ver.si.qd variatio cōditionis instituti.vel substituti de vna
conditione capaci ad aliam capacē nō vitiat īstitutionē.sec⁹,
si variaret i non capacē,vt q2 de iure romano efficeret depor
tatus.l.si alienū.§.in extraneis.j.de her.inst.nisi tales varia
tio cōtingeret medio tpe extremorum inter testm̄ ⁊ mortē te
stōris.l.sʒ ⁊ in cōditione.§.solemus.j.de her.inst.Itē nisi sub
stitutio esset facta in suitate,q2 tūc p emancipationē filij insti
tuti,⁊ sic p talem variationem fieret locus nepoti substituto
in suitate magis,q̄ in hr̄ditate.§.⁊ quid si tm̄.vbi dixi.ead.l.
¶Itē intellige illud,qd dixi de mutatione non capacis in ca
pacē p̄cedere in hr̄de,secus in testōre,⁊ sic i cā efficienti.l.si fi
2 liusfami.s.de testa.⁊ l.j.§.sed si filius.j.de lega.iij.¶†Itē no.
ex eodē ver.si.s̄m Bar.⁊ alios,q̄ existēs apud hostes,⁊ sic ab
sens pōt adoptari.qd intelligit Bar.p rescriptū p̄ncipis hoc
exp̄sse concedētis,argu.l.iubemus.C.de emanci.li.alias non.l.
post mortē.§.fi.⁊ l.neqʒ absens.de adop.Sed trussa est,quan
tum ad istū tex.vbi nihil dr de captiuitate adoptati nec de ei⁹
absentia nec de rescripto p̄ncipis exp̄sse cōcedētis.Hinc sum
3 pta occasione examinat Bar.†An legitimatio possit fieri p
procuratorem tam ex patris,quam filijs legitimandi.⁊ con
cludit,q̄ sic p aliqua,de qbus hic p eum:p̄cipue q2 quilibet
actus pōt exerceri p p̄curatorē,si non reperiatur expresse pro
hibitus.l.j.§.vsus.s.de p̄cu.Itē q2 ipsi non explicant actū le
gitimationis nec disponūt sʒ princeps vel comes palatinus.
¶Et aduerte qd in secūdo fundamēto est corruptus,⁊ dʒ al
legare.§.si quis sane non habēs.in verb.sit igitur licētia in gl.
in verbo precem,que inci.qd qualiter fieri dʒ.in auth.q.mod.
natu.effi.leg.¶Sʒ istud s̄m fundamētum Bar.est nimis ge
nerale,q2 eo attento non solum legitimatio posset fieri p pro
curatorē,sed etiam per quēcunqʒ alium tam liberum,q̄ seruū
4 attenta.l.vniuersis.C.de preci.impe.allegata p Bar.¶†Itē
sequens fundamentum Bar.de auth.Item si quis.C.de na
tu.libe.parum facit q2 loquitur,qn̄ pater est mortuus,⁊ ordi
nauit in testamento filium debere legitimari.Adde quod cū
Bar.tenent alij omnes hic.Idē tenent Bar.⁊ Bald.⁊ Sal.
in d.l.post mortē.§.fin.de adop.⁊ Bar.(si ita tamen est lectu
ra Bar.)in §.si vero is.in auth.qb.mod.na.effi.sui.Bald.in l.
neqʒ absens.de adopt.vbi dt de hoc fuisse questionē multum
arduam in ciuitate Bononie.Et Bal.post Cyn.in l.excusare.
s.de excusa.tuto.⁊ ibi latius Nico.de Neap.in lec.Bart.⁊ ibi
etiam ambo referunt istam questionem fuisse de facto Bono
nie,q2 quidam misit procuratorem ad Imperatorem Federi
cum pro legitimando suo spurio,fuit dubitatum,an posset.
5 Tamen dt Bald.in d.l.post mortem.§.fin.quod†curia Impe
ratoris seruat,qd legitimatio possit ibi peti per procuratorē
propter viarum discrimina.Itē cum Bar.tenet etiam Bal.
in d.l.nec in mulierem.C.de manu.vindi.⁊ in l.fin.C.de adop.⁊
in consi.cxlvj.prime partis incip.Titulus principis Achaie.
Solu.in d.l.neqʒ absens.⁊ in l.ij.C.de his qui veni.eta.imper.
Angel.in consi.xvj.Comes Brandisius.⁊ in consi.lxxj.incip.
Arbiter vel arbitrator.⁊ in consilio lxxxiij.incip.spurius vel
naturalis.Paul.de Cast.in consilio ccxxij.incip.dicendum est
dictam hereditatem.Anto.Rosel.in tracta.suo legitimatio
nis,in titu.de causa formali.Ista est communis opin.quam
uis contrarium tenuerit idem Bald.in c.cum dilectus.ad fi.
de ord.cognit.per duo fundamenta.Ad que respondet Ale
xand.hic.Contrarium etiam tenuit Sign.de Homode.Me
diolan.in consi.cxxviij.incipien.domin.Guilielmus.de Can
dia.de Placentia.ad fin.⁊ in consi.ccxxj.incipient.quidam do
minus Cabrinus.pro ista communi opin.allegatur text.in c.
per venerabilem in princip.qui filij sint legiti.⁊ ibi Anton.de
Butr.ad hoc no.cum etiam ad allegant Christo.de Castel.⁊
Aret.hic.⁊ Bald.in d.l.post mortem.§.fin.vbi dt de hoc esse
tex.expressum.d.c.per venerabilem.secundum Vberti.de Bo
bio,⁊ Cyn.Nam ibi in princip.dicit tex.quod legitimatio illo
rum filiorum comitis fuit petita a papa per Archiepiscopuʒ
Arelatensem.Tamen aduerte,quod illa petitio non fuit ad
missa,vt ibi dt textus in fin.in vltimis verbis.Unde Bart.in
d.§.si vero is.dicēs etiam ipse esse de hoc casum in d.c.p vene
rabilem.in prin.dt qd illa petitio facta p alium non fuit repro
bata ex eo,qd p alium pater non poterit legitimationē pete
re,sed q2 filij q petebant legitimari,erant adulterini:vt in fine
illius capituli dr.¶Secundo inquātū Bar.respōdet ad fun
6 damētū†de adoptione,que non pōt fieri per procuratorē.d.l.
post mortem.§.fina.vt hic per eum.adde quod alio modo,⁊
notabilius respondet Nic.de Neap.in lecturis Bar.in d.l.ex
cusare.quod ibi loquatur in actu adoptionis p quem efficitur
filius ille,q non est.⁊ sic lex.ibi disponit circa substantiam.Sʒ
in legitimatione solum additur qualitas,q2 filio legitimo effi
citur illegitimus,⁊ hoc facilius lex concedit p gl.no.in l.talis
scriptura.§.fin.in gl.fin.circa finem.de leg.j.que no.vult,qd fa
cilius inducatur,qualitas quam substantia ⁊ est similis glos.
in l.cum quis.§.si quis,pro eo.de solu.⁊ est egregia responsio.
7 Tertio inquantū Bar.dt,q̄†ea,que non sunt in administra
tione patrimonij vt emancipare,adoptare,⁊ manumittere nō
possunt fieri per procuratorem, per glo.in d.l.nec mulierem.⁊
ibi plenius Bal.C.de manu.vind.Adde.l.fi.ff.de cura.furio.⁊
in l.seruus furiosi.de manumis.¶Sed caue,q2 ʒhere matri
8 monium nō spectat ad administrationē patrimonij,†⁊ tamen
fit per p̄curatorem.l.mulierem.s.de ritu nup.⁊ c.fi.vbi gl.ord
de p̄cu.ergo fundamentū Bar.nō est gn̄aliter verū.¶Quar
to dum Bar.respondet ad l.omnes.C.de his qui ve.etatis im
9 pe.eius lectura habetur cōmuniter diminuta.Sed†debet di
cere,quod aliquando requiritur presentia p̄sone ad cognitio
nem cause,que sine ea fieri non pōt.vt quando minor vult im
petrare veniam,etatis requiritur eius presentia vt cōcedens
videat ex eius aspectu ⁊ sermonib⁹ an sit habilis ad admini
strandū p̄rimoniū ⁊ cui⁹ etatis,sit iuxta.l.minor.xxv.annis ex
aspectu.s.de mino.⁊ tūc nō possit fieri in absentia.ita loqui
d.l.oēs.Aliqn̄ requirit presentia nō ad cognitionē,sʒ ad exe
cutionē,vt in criminalibus in qbus ingerit pena corporalis
⁊ tūc requiritur presentia p̄sone rei:vt in eius p̄sona fiat execu
tio pene:⁊ tūc nō admitteret p̄curator.l.pen.ad §.crimen.j.de
pub.iud.⁊ l.seruū quoqʒ.§.publice.cū gl.magna.de p̄cu.Ali
qn̄ non requiritur presentia persone nec ad cognitionem nec
ad executionē,vt in casu nostro:⁊ tūc potest fieri in absentia.
10 ¶Quinto inquantū Bar.tenet†quod in legitimatione non
a requirit quod filius sit presens[a] in ipso actu,sʒ sufficit q̄ ratū
habeat,p tex.in §.generaliter.in auth.quib.mod.nat.effi.sui.⁊
ita sequuntur omnes hic.Adde Bal.in prealleg.cōsi.cxlvj.pri
me partis.Gemi.in c.j.§.ex parte vero.per illū tex.de conces.
preben.in vj.Item adde in simili tex.in d.l.iubemus.ad fi.⁊ ibi
Sal.C.de emanci.libe.⁊ doct.Bar.in l.si autem plures per illū
tex.j.de aqua plu.arc.vbi tenet,quod quando requiritur con
sensus,⁊ voluntas alicuius,tunc potest precedere vel sequi:vt
11 ibi,⁊ l.fi.C.ad maced.⁊ l.ratum.de sol.¶Item adde,q̄ filius
legitimatus potest ratificare talē legitimationē etiā post mor
tē patris,de cui⁹ hereditate agit.ita sing.tenet Ang.in q̄one
p eū disputata inc.Nobilis quidā genere.sequitur Ale.in cōs.
cxxj.primi.vol.inci.eleganter fuit consultum.de quo vltra vi
deo per Ang.vbi videt aliter tenere in d.consi.lxxj.¶Sexto
⁊ vltimo predictā communē cōclusionē limitat Signo.de ho
mode.in palle.consi.ccxxj.inci.quidam dominus Cabrinus nō
procederet in legitimatione quo ad feuda per rationeʒ Bar.
hic dum respondet ad l.omnes.C.de his qui ve.eta.impet.q̄
vbi requiritur cause cognitio circa qualitatem persone non
potest illud explicari in absentia per procuratorem:sed sic est
q̄ in feudis requirit discussio qualitatis p̄sone an sit habilis
ad prestandū seruitia personalia dn̄o ⁊ seruandū fidelitatem
c.j.de mili.vasa.q ar.bel.depo.⁊ c.īperialē.i prin.⁊ §.p̄terea du
catus.de prohi.feu.alie.p Fede.⁊ in c.j.§.filiam.de succe.feu.
¶Istā limitationē reprobat Car.Alex.in d.c.per venerabi
lem.Referunt ⁊ simpliciter sequuntur.Mode.Senen.hic,q2
iuramētū fidelitatis potest prestari per procuratorem,vt est
tex.in c.j.§.sed vtrū.p quos fiat inuest.⁊ sufficit generale man
datū s̄m Mod.ibi item in beneficialibus requirit examinatio
12 qualitatis p̄sone,†vt i c.cū in cūctis.de elec.⁊ in c.de multa.de
preben.⁊ tamē acquiruntur per procuratorē:vt in c.accedēs
de prebē.⁊ in c.sit ibi absenti,de p̄b.in vj.¶Ultimo q̄rit Bar.
13 †an cōpaternitas,vel filiatio spiritualis q̄ impedit matrimo
niū.c.j.⁊ ij.de cogna.spiri.i vj.possit cōtrahi p p̄curatorē,⁊ te
net q̄ nō quia in baptismo pater spiritualis aliquid agit ⁊ di
sponit,⁊ nō simpliciter ɔsentit,ergo nō dʒ posse fieri p p̄cura
torē.d.l.post mortē.§.fi.de adop.⁊ ita dt tenere Cano.Et lʒ nō
declarat Bart.qd agat vel quid disponat,dic q2 debet p̄p̄ijs
manib⁹ tenere puerū supra sacrū fontē ⁊ ipsum leuare de ipso
fonte,⁊ p ipso respondere,⁊ pro eo fideiubere apud Deum.vt
c.de his.⁊ c.ad limina.⁊ c.omnes.xxx.q.j.⁊ illa iura p̄sertim in
d.c.ad

a ¶Qd fili⁹ sit p̄sens.Add Pau.de ca.i ɔsi.xxvij.inc.dicēdū est di ctā hr̄ditatē prima p̄te cōsilioꝝ nouoꝝ s̄m ipressionē Papiēsē.q̄.s.allegat per authorē.n.224.⁊ ibi i casu Pau.preces porrecte fuerunt p patrē,⁊ ita et vr tenere Soc.i ɔs.ccxij.ver.qm̄ adhuc.⁊ ibi et q̄ fili⁹ poterit ratificare talē legitimationē et post mortē patris,⁊ allegat Ange.i disputa.j.per Jas.hic allegat.

d.c.ad limina,loquunt psonaliter i verbo,ppijs manib⁹.z in verbo.§.seq,que verba significāt actū baptisini debere psonaliter explicari:ergo nō p procuratorē. ¶ Item q tz puerum in baptisinate,obligat p eo apud Deū.z est eius fideiussor: vñ tenet ipsum instruere fidē saltē i oratione dñica z symbolo Apostolorū.vt est ter.de cōsecra.d.iiij.i c.vos ante oia.Sed fideiussor absens nō obligat.l.bldditus.C.de fideiuss.z l.v,§.sacceptio.ff.de ver.obl. ¶ Sed pōt dici q ista est larga z impropria fideiussio.Item vt ꝺt Abb.in c.veniēs.de cogna.spiritua.in istis nō eligitur aliqua idustria psone q quelibet pōt regulariter esse compater:nec agit de magno facto:ergo debent posse p procuratorem expediri. ¶ Tū pro conclusione Bar.z cōfacit,q actus baptizandi nō respicit administrationē patrimonii:ergo vt,q nō possit p procuratorē expediri.per doc.Bar.hic.De qua dicti i precedēti articulo.Ité sicut filiatio ciuilis,que ꝓhitur per adoptionē nō pōt iduci p procuratorē.d.l.post mortē.§.fin.z l.neq; absens.Ita nec ista filiatio canonica que cōtrahitur p cōpaternitatē.z fuit ratio Lano.in d.c.veniēs.†cum Bar.tenēt cōiter oēs hic.z Arch. in c.j.de colla.spiritua.in vj.vbi ꝺt q8 de hoc sepe fuit iterrogatus.z ibidē Bem.in prin.post alios per euz relatos Arch. in can.nō plures.de cōsecr.dist.iiij.late Jo.and.in regula pōt quis.in mer.Aut.de bu.in d.c.veniēs.Jmo.in c.accedens.de prebē.Bal.in l.si qs alienā.per illum text.C.de nupt.z in d.l.si post mortē.§.ii.Ang.de Are in §.illud. Just.de nup.z ista est communis opi.quicquid teneat Lar.z Abb.in d.c.veniens.z Bal.in l.unica.§.ne autem.C.de cadu.tol.

1 ☞ Cū nepos vel pronepos instituitur sub conditione,si filius moriatur vivo testatore debet filiꝰ primo loco ex aliqua parte de necessitate institui nec tunc sufficeret cum exheredari.

2 Hec verba si filius meus vivo me moriat non inducūt tacitā institutionem filij,que sufficiat ad voluntatem testamenti.

3 Si filius sit preteritus z moriatur vivo testatore test.est nullum.

4 Appella.partis simpliciter venit dimidia.

5 Jure fforum non sufficiebat filium institui ex certa re.sed debebat institui in aliqua quota vt valeret testamentum.

§. In omnibus.

Jn testō,i quo nepos posthumꝰ istituit fm cōsiliū Balli cū suppletionib⁹ Scevole.§.positis necesse est filium primo instituī.z isto casu frustra exhꝺat,q reperit exhꝺatus post mortē suam.Nisi sit filius apud hostes decedēs.Ité nepotes z alij descēdentes,q nō tenent primum locum non debent de necessitate primo loco institui,qñ eorū liberi instituuntur.h.d.z sunt tria dicta seu tres regule.scōa ibi,q nō est necesse ter

1 tia ibi.z in nepote. ¶ No.primo.q qñ nepos.vel pnepos instituitur sub cōdōne.si filius moriaꝫ vivo testōre,ꝺz ēt filius primo loco ex aliqua parte de necessitate istituī:nec tūc sufficeret cū exhꝺari:q dicerēt exhꝺatus post mortē suam.z sic talis exheredatio frustra fieret cū nō possit in eius vita cōfirma

2 ri.si ita scriptum.§.fi.ff.eo. ¶ Et sic pondera hic esse ter.inuitabilē ꝫ Bar.q8 illa verba.si filius.me vivo.morieꝫ nō inducūt tacitam institutionē filij,que sufficiat ad validitatē testamenti.Nec potes dicere,prout ꝺt Bar.hic.z latius.§.in prc. huius.l.q8 tacita istitutio sufficiat.Nam tacita institutio non respicit aliquam partē,sed totā hꝺitatem:ergo iste ter.q requirit institutionē filij fieri ex aliqua parte necessario loqu.f i institutione expressa.ité ad quid diceret ter.filium debere instituī,si verum esset illud,q8 tz Bar.q8 in oībus his speciebus videatur tacite.z simpliciter institutus.De quo ꝺicti plenius.

3 in prin.huius.l. ¶ Scēo pondera hic esse ter.no.q8 si filius esset preteritus z mozeretur vivo testōre,testū esset nullū,q8 uis in eo sint instituti alij venientes ab intestato:q8 videtur ꝫ ter.in l.posthumus.in verb.idē z circa.j.citu. Sed dic,q8 ille ter.procedit de eqtate pretoria.secus de iure ciuili,vt hic.z §. idem credendum.in ver.ita sane.ff.eaꝺ.l.z.§.etiam si parente. in ver.z bene.j.eaꝺ.l.fm Bal.Ang.z Eller.hic.z in ꝺ.§.etiam si parēte.Raph.Cu.in repe.l.si filius q in potestate.ff.eo.Alle. in l.si ita scriptum.in prin.ff.eo.z añ eos Bal.in repe.l.in suis. ff.eo.vbi ꝺt,quod tota ista lex non procedit de equitate pretoria,per ꝺ.l.posthumus.in prin.z in ver.idem z circa.dic vt plenius ꝺicti in §.idem credendum.ff.ea.l. ¶ Tertio principaliter pondera ter.ibi ex aliqua parte.hic videri ter.contra glo. que reputatur singu.in clemen.vni.in verb.aut earum parte.

4 de foro compe.que tenet q tz appellatione partis simpliciter veniat ꝺimidia.l.nomen filiarum.§.portionis.j.de verbo. sign.z c.ij.de decisi.in vj.z verum,nisi adjiciatur dicto aliqua, q tunc intelligitur de quacunq; minima particula.ita ꝺt illa

a glos.ⁿ.z Bald.in l.j.C.de inoff.dona.z in l.si cum vel in utero. C.de testa.mil.z in c.j.§.cum autem.de contro.inuest. Joā.de Jmo.in l.plures.j.de dam.infec.z in c.fin.de do.Abb.in c.sup eo.in ij.no.de eo qui cogno.consan.vxo. sue. Hic est ter.in contrarium qui ꝺicit ex aliqua parte.z tamen non verificatur in qualibet minima particula.cum non possit comprehendi minor portio, quam sit legitima.l. Papinianus.§.quoniam autem quarta.ff.de inoff.testa.licet hodie per iura nova Codic. aliud sit inductum,per l.omnimodo.C.de inoff.testa. Nisi ꝺicas quod istud hic sit propter subiectam materiam.argu.l.si vno.in prin.ff.loc.Et sic hic illa verba.ex aliqua parte.intelliguntur saltē legitima rōne subiecte materie.vt ꝺixi. ¶ Quarto no.ex eodē verb.ex aliqua parte.fm Bal.Jmo.Pau.de ca.

5 z Bret.† q de iure isto non sufficiebat filium institui ex certa re.sed debebat institui in aliqua quota.vt valeret,testū.ſz hodie de iure auth.sufficit in re certa institui.vt §. aliud quoq; capitulum.in ver.ceterum.in aut.cum vt de ap.cog.per glo.in

6 l.si qs prope.j.ad Tre.z in l.quoties.C.de her.inst. ¶ Cum to no.ex ter.ibi.Nam frustra exheredabitur post mortē suam hic esse fortem ter.q8 ad hoc vt habeat locum pronsio Balli nō est necesse filio instituto ſz moriatur vivo testatore datum esse coheredē,vel substitutum,eo q tunc non frustra exhꝺaret q tunc esset coheres cuius additione posset confirmari exhꝺatio in vita filij,vt l.filius a patre.in prin. in vii.respon.ff. eo.Contra Bal.z Ang.in prin.huius.l.Et ita ponderat Bal. hic in secūda opp.z seipsum corrigit,z si ꝺiceret,ilā ꝺato coheredē,vel substituto,si moriatur filius institutus.vivo testatore,testū esset in causa caduci.l.vni.§.pro secundo.C.de cad. tol.z sic esset incontinēti nullum,z sic etiam anteq; nepos pteritus naseretur,ergo frustratoria fuit pronsio galli inducra ne natiuitate posthumi preterini rumperet testū.Maz ex quo semel erat ruptū ex alia causa amplius rumpi non poterat.l. nam z si sub conditione.§.post defectum.j.ti.j.z c.ad dissoluēdum.de despon.impu. ¶ Omissa sol.Jmo.Pau.de ca.z Alle. hic,z in prin.huius.l.q ꝺicunt pronsionem huius.l.esse factā,

7 si testator volebat testatus decedere,q8 nihil est : † q; imo facta est ne testū rūperet agnatiōe posthumi preteriti,vt quasi p totam istam.l.Ideo ꝺic q8 ista lex de necessitate intelligitur qñ datus fuit coheres,vel substitutus non ꝺem simpliciter, prout tenēt Bal.z Ang.in prin.huius.l.sed post mortē filij,z sic si filius vivo testatore moriatur,z hoc habuit gallus p cōstanti.z tūc oia sunt plana z procedit iste ter.sine scrupulo,q tunc filius frustra post mortē suam exhꝺabitur,ex quo coheres vel substitutus nō pōt in vita filij exheredari adire hereditatem.Et sic exheredatio nō fuit confirmabilis in vita filij exheredati,z sic nulla.l.si ita scriptū.§.fi.ff.eo. Ité isto modo si nepos posthumus fuisset preteritus potuisset nascēdo rūpere testū:q tūc per mortē filij heredis vniuersalis contingentem in vita testatoris testamentum non fuisset in totum quasi caducum cuz,tunc esset locus substituto vel alij heredi a quo testū pōt incipere.de d.l.vnica.§.pro scōo.z l.iij.§.fi.ff.eo.z ita etiam latius tenui in prin.huius.l.extra gl.in vltima opp.vbi

8 vide plenius. ¶ † Sexto z vltimo no.ver.z in nepote.q licet supra ponatur pro constanti quod filius debeat institui nō

a debēt de necessitate institui nepotes z alij vlteriores, ſz z pol sint effici proximiores si filius primi grādus ante decederet.z hoc mō rūperēt testū.l.posthumorum.j.tit.j. Tū gallus non posuit nisi ea que erāt necessaria ad validandam institutionē considerato presenti statu,z forte non fiet vllo tpe proximiores.z si ꝺicat quare Scevola hoc nō cōsideravit. Rnde:quia istud ptineret ad fin caput legis Velleie q̄ inducit eoꝝ initō nē rūpere testū,vt §.ēt si parēte.j.ea.l.ideo Scevola ibi refer nauit. ¶ In gl.in verb.ontarat.ibi in fi.Ista gl.verū ꝺt,considerato isto iure,z ēt hodie ꝫsiderato iure authēticoꝝ.in emācipatus sit preteritus cū insertione cause,q ꝫ necesse ꝫtabulare.si aūt emancipatus esset preteritus sine insertione cause, tunc testū esset ipso iure nullū quasi forma non servata,ita tz gl.magistra.z approbata.in §.exheredatos.in aut.de hered.z fal.Bar.z alij hic.z in auth.ex cā.C.de lib.pret.z in l.filio preterito.j.ti.j.z ita remaneret expeditus pretens.§.

a ¶ Ita ꝺt illa gl. Adde q ēt illaz gl. sequit Bart. soc.in cons.ccxv. z in cons.ccxvii. v.vij.ista conclusio.

1 ☞ Lex velleia habet duo capita.

2 Ratio que mouit gallum.ſne preteritione posthumi rumpat testa.eadem mouit Velleium.

3 Substitutio facta in vnum casum in personam substituti non extenditur ad alium casum.

4 Jn heredis institutione debet inspici tempus testamenti.

5 Jn stipulatione partes apponendo conditionē volūt inspici tempus euentis conditionis adeo q defectus a principio existens vel postea superueniens non vitiat stipulationē dummodo cesset tempore existentis conditionis.z ibi.6.

7 Pluralitas personarum non pr eliminitur.

8 Si relatiuum ⁊ antecedens regãtur ab eodem verbo, est mala grammatica.
9 Appellatione descendẽtium ex virili seru, comprehendit neptis femina ex masculo licet ipsa non sit virilis seruus.
10 Si quis acceperit rem in emphyteusim p se ⁊ descendẽtibus suis virilis seruus seu per virilem seruum an comprehendatur masculus ex filia natus.
11 Idem iudicamus de descendentibus a principio, sicut de eodem capite.
12 Maritus nõ est affinis sed affinitatis principium. ⁊ tñ idem iudicamus de marito sicut de affine.
13 Idem iudicamus de principio ⁊ causa prout de causato.
14 Nepos, vel neptis non debent esse melioris conditionis, quã filius, vel filia.
15 Femina si sit de descendẽtibus virilis secus quasi descendens a virili sexu non tamen dicitur de descendentibus per lineam masculinam.
16 Si quis recepit emphyteusim pro se, ⁊ suis descẽdẽtibus masculis, an comprehendatur nepos natus ex filia, vel ꝓnepos natus ex nepte.
17 Grauatus restituere hereditatem Titio, ⁊ eius heredibus masculis nõ intelligit grauatus restituere nepoti Titio, ⁊ nato ex filia.
18 Ubi femina non succedit nec etiam eius filius.
19 Quoties per statutum excluditur ꝓximior in gradu fortius debet excludi remotior.
20 An per legitimationẽ nepos spurius ex filio legitimo ꝓssit effici suus auo post mortem filij.
21 Si testor habeat filium legitimum ⁊ naturalem ⁊ ex eo nepotem spurium ⁊ solum filium instituat, deinde eo viuo legitime tur nepos spurius si postea moriatur filius deinde auus nepos legitimatus post testamentũ factum rꝛpet testamentum cum per legitimationem efficiatur suus. ⁊ nu. 22.
23 Argu. de legitimatione ad adoptionem an sit bonum.
24 Legitimatio que pendet a sola potestate principis censetur quasi impossibilis.
25 Potestas legitimandi competit soli principi supremo ⁊ non inferiori, nisi ex eius concessione.
26 Que non sunt solita per principem concedi reputãtur quasi impossibilia.

§. Nunc de lege Velleia.

Siue nepos nascetur, filio iã mortuo tpe testi, siue filio tũc viuo, sz postea morie te anteꝙ nepos nascat, vz institutio talis nepotis nati viuo testore ex pursione pimi capitis legis Velleie. h. d. vsq; ad §. ẽt si parẽte. ⁊ reputat fm Bar. ⁊ Pau. de ca. valde difficilis. ⁊ scrupulosus. §. Iz ego eũ clarũ reddã. ¶ Premitte ad euidẽtiam, qs lex Velleia hz duo capita. Primũ ponit hic, fm. j. §. sequẽti, ẽt si parẽte. primũ caput. l. Velleie. loquẽs de nepote post humo nato post testm. sz viuo testore est bifurcatũ. nã quidem siue filius iã sit mortuus tpe testi siue filius viuat tpe testi. sed monat añ. ꝙ nepos nascat. nec ꝓ hoc desinit esse vnũ caput, qr ambo mẽbra claudunt sub verbis pimi capitis positis j fine huius. §. qsquis virilis sexꝰ suus hꝛs nascet. hꝛs esto. Iterz fm Bar. non debẽt dici duo capita ex quo sub eadẽ cõceptione verborũ cõplectunt. Itẽ vltra Bar. ista duo mẽbra ió faciunt vnũ caput. qr ambo claudunt sub vna oratione q̃ subtiliter colligit. in ver. qd eñ. Nam qd refert tpe testi iã sit mortuus filius. qs est vnũ mẽbrũ pimi capitis vel tpe testi sit viuꝰ filius: deinde monat viuo testore añ natiuitatẽ nepotis ꝙ est aliud membrũ pimi capitis. cũ vero sz casu tpe natiuitatis nepotis nascat suꝰ. qr eo tpe nullus eũ precedit. ⁊ ista declaratione ad tex. planã g. ⁊ scribẽ. nó ira plane ponũt. ⁊ hoc mó cessant multa q̃ dicunt ꝓ gl. ⁊ doc. hic. ¶ Omissa diuisione Bar. quã cõiter ceteri sequunt ego diuido istũ. §. j ser partes. vsque ad §. ẽt si parẽte. In ꝓma se cõtinat ad ꝓcedẽtia. ⁊ ponit mẽtem ⁊ effectũ. l. Velleie. In scõa ponit primũ mẽbrum primi capitis de nepotibus posthumis institutis iã mortuis filijs. quẽ casum velleius hꝛs ꝓ indubitabili. In tertia ꝓ modum illationis illud explicat. In quarta ponit fm membrum primi capitis de nepotibus posthumis institutis, viuo adhuc filio tpe testi, sed mortuo. anteꝙ nascant. In quinta illud probat rõne. In sexta probat ex verbis generalibus legis Velleie. scõa est ibi. ⁊ vꝝ. tertia ibi. qd ergo si filiũ habeas. quarta ibi. vt nõ solum illud. quinta ibi. quid eñ necesse est. sexta ⁊ vltima est ibi. tamẽtsi ita. ¶ Itẽ aduerte. ꝙ difficultas istius §. sup cuꝰ intellectu gl. ⁊ doc. multũ laborat ꝑtertiꝫ Bod. ⁊ maxime Are. caulat ꝓpter ver. vt non solũ. vbi dt si nepos. q eo tpe institut quo filius non sit. verũ ẽt si viuo pñs nascat. Et sic videat log de nepote nato viuo pñs, ⁊ sic filio, ⁊ cõsequẽter de nepote nato viuo, ⁊ cõsequẽter vꝝ velle tex. ꝙ pri na caput. l. Velleie. prout deat ẽt de nepotibus natis nõ sui. Sz istud est de directo ꝛ istũ tex. in pn. ⁊ in ver. si. vbi tex. expresse dt primũ caput adeos spectare q cũ nascerent sui heredes futuri essent, ⁊ isto modo tex. vꝝ sibꝫpsi de directo ꝛdicere. Item iste casus. qñ filius vibat tpe testamẽti. ⁊ ẽt tpe. quo nascit nepos. sz postea mortuus est viuẽte testore añ nepotẽ est nouissima. pñsio Iulini. quã Julianꝰ suppleuit ad pimũ caput. l. Velleie. vt ps in Cal. casus indifficilis. j. e. l. vbi Iurisc. dt ꝙ antea sup hoc casu nullo iure erat. pñsum p aliquẽ aliũ. Ideo nõ vꝝ qs iste tex. posse alia via procedere in hoc casu. Propter has difficultates cl. ⁊ doc. hic multa inculcant non necessaria. Itẽ qr hic vꝝ antecedens ⁊ relatiuũ habere solũ vnum verbũ a quo ambo regãtur qs grammatica non patitur. Sed oẽs iste difficultates cessant ⁊ litera est plana, si bene ordinet. hoc modo vt non solũ illud qs prorsus dictũ est lex Velleia notauerit si nepos nascatur. ꝙ verbũ, nascat, est positũ i fine huius ver. ⁊ vadit ad istã dictionẽ. si nepos. deinde subdit lra nepos eo tpe instituatur, quo filiꝰ non sit. ⁊ iste est primus casus indubitabilis. postea subdit. verũ ẽt si viuo patre. ꝛinstituat. non añt nascat. qd sequitur in hoc modo intelligendo relatiuũ g. non erit suppliuum. ⁊ litera erit plana. Bona erit cõparatio facta ꝓ verbũ istituat. Hoc mõ. ꝙ lex Velleia habeat locũ non solũ si nepos istituit. mortuo filio, verũ ẽt si eo viuo, ⁊ sic viuo pñe instituat. Nõ autẽ intelligas qs non solũ loquat lex velleia. qñ nepos instituit eo tpe. quo filius, non est verũ etiam si viuo patre nascatur. q tunc cõparatio esset inepta ⁊ obstarẽt ℨ tex. difficultates supra more. ⁊ ita ẽt intelligit istum tex. Sal. hic lz ꝑdictas difficultates non attingat. dt. ꝙ isto modo cessant oẽs scrupulositates gl. ⁊ doc. ⁊ ita ẽt breuiter intelligit istum tex. Raph. eo. hic. ⁊ istum intellectũ ẽt tenent Mod. Senen. hic. lz de Salr. Rap. non faciant mentionẽ. ⁊ sic vno verbo intelligitur tex. re rum etiam si viuo pñe. instituat, ⁊ verbum nascat. qs sequitur facit difficultatem: cum sit positum in fine orationis vadit ad antecedens si nepos, supra positũ. ⁊ isto modo oia sunt plana, ⁊ solum illud verbum, nascat. faciebat difficultatem, ⁊ obscuritatem tex. In tex. ubi qd eñ necesse est tps testamenti faciendi respici. dic, vt tunc nepos a nemine ꝓcedat. quasi lex Velleia loquat de nepotibus posthumis. q tpe testamẽti nascerentur sui. ⁊ istud faciebat dubitationẽ. qr cũ filius viueret tpe conditi testamenti. si nepos illo tpe natus fuisset. nõ fuisset suus. et quo filius precedebat eũ in gradu, sz Jurisconsultus decidit. qs satis sit attendi tps quo nascitur cum verba. l. Velleie posita. §. in prin. ⁊ j. in ver. si. respiciant tps natiuitatis. ⁊ non tps testamenti. Item ẽt Bar. lz fm. l. rũ. tabu. deberet inspici tps testamenti vtrum posthumus. q instituebat tunc nasciturus erat suus. Tñ legi velleie hoc visum est non equum. Ad qd eñ dz inspici tps testamẽti, cum sufficiat inspici tps quo nascitur, vt ẽt litera. ¶ Mo. primo ex tex. ubi similiter qs nõ, que mouit Ballam. s. ne preteritione posthumi rumpat testm. §. adẽ credẽdũ. in fi. ⁊ §. qd si ita. ⁊ §. si eius. eadẽ rõ mouit Velleium. ⁊ quẽadmodũ Ballus induxit posse instituti posthumi nasciturum post mortẽ testoris in casu quo nascitur suus. sic lio premortuo, Velleius statuit posse institui ẽt eos. qui nascitur sui in vita testatoris. vñ iura dicunt similia ex quo cadunt sub eadem rõne. vt est ter. ad hoc bñ no. in l. q liberis. in pnc. j. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. ⁊ dicit ibi melius habere. ꝙ alibi de iure ciuili. ¶ Secundo no. fm Imo. ⁊ Are. hic esse ter. no. quod substitutio facta in vnum casum in ꝑsona substituti non extenditur ad alium casum. Hec ꝓmissa legis facta vno casu trahitur ad alium. Si eñ substitutio facta secundum consilium galli de posthumo nascituro post mortẽ testatoris extenderetur ad posthumum. q nascitur in vita testatoris, certe non fuisset opus ista prouisione lege Velleie. Tamẽ lex velleia hoc adeo induxit, qr ꝓ mutationem talis casus surgebat quodammodo mutatio ꝑsone, qr alius videbatur post humus, qui nascebatur post mortem testatoris, alius qui nascebatur in vita. vt l. commodissime. §. eo. Secus. qñ mutatio contingebat in personam instituti, tunc bene trahitur ad alium casum: vt est ter. in §. ⁊ quid si tantum. §. ea. l. ⁊ istaz differentia facit Bar. §. in princ. huius. l. vbi dixi. ¶ Sed tu aduerte, qs Ballus tantum prodiuit posthumum nepotẽ posse heredem instituti. qñ nascebatur post mortẽ patris, ⁊ aut. qr qñ nascebatur, mortuo patre, sz viuo auo. supererat auus testor. q. subducto filio de medio. poterat prouidere ruptele testamenti misi tuendo ipsum nepotem iam natum, ⁊ sic q non erat amplius posthumus. Sz velleius cõsiderauit multa posse euenire propter que lz auus testator superesset, tñ non posset ibi prouidere puta si efficeretur mẽte captus. vel furiosus. vel furdus vel alio modo de iure, vel de facto impedirer: ideo iuduit qd testator

testatoꝛ istitaere possit nepotē posthumū, ēt si nascatur viuo
auo: & sic testatoꝛe post moꝛtē pr̄is: & ista fuit fūdamētalis ra
tio, quare puisio Galli facta i vno casu nō trahat i aliū poit-
ea inductū p Velleiū ꝑpter defectū ptātis. ¶ Tertio no. i ꝟ.
qd ergo īspici tp̄s natiuitatis nepotis, & nō tp̄s cōditi testa-
menti. Nec obst. text. i l. si alienū. §. i extraneis. ȷ. de hered. inst.
4 ✝ vbi i heredis instōne dz īspici tp̄s testamenti. rn̄det Bar. qd
ibi tex. loquiꝭ in instōne pura: hic i ɔdōnali, vbi tz inspici tp̄s
ɔdōnis. l. pe. & p totum. ȷ. de re. cato. & l. i tp̄s. & ibi Bar. ēt idez
dt. ȷ. de her. inst. & Bar. i d. §. in extraneis. circa fi. Nam testoꝛ
apponēdo ɔdōnem, nō vult inspici tp̄s cōditi testamēti, sʒ tē-
pus futurum fm Bar. in l. cetera. §. tractari. ad fi. ȷ. de lega. j. &
in l. ex facto. in pn̄. ȷ. de vul. & pu. Bal. in l. iij. §. filius. s. eo. & in l.
5 iiij. i fi. C. de act. emp. ✝ Sicut ēt in stipulatione partes appo-
nendo ɔdōnem volunt inspici tp̄s euenientis ɔdōnis. adeo q̄
defectus a pꝛincipio existens vel postea supueniens non vi-
tiat stipulationem dummodo esset tpe existētis ɔdōnis. text.
est in l. existimo. in pn̄. ȷ. de ver. obl. ¶ Ista so. Bar. mihi nō sa
6 tisfacit: qꝛ ea attenta, sequeretur qd ēt ante Gallum, & Vel-
leium posthumus alienus potuisset heres īstitui ex quo insti-
tutio est ɔdōnalis, & conferꝭ in tp̄s habilitatis & sic i tp̄s quo
nepos posthumus erit suus. d. l. in tp̄s. Unde secundo modo
rn̄det Bar. qd debet inspici tp̄s testamēti, est verum qn̄ ita in
spiciēdo valeret institutio. Sed hic attento tpe testamenti ne
pos erat posthumus alienus q institui nō poterat: ideo attē
dit tp̄s natiuitatis quo tpe habilitatur, & sic vtroqʒ tpe inspe-
cto. vz testm̄: lz variet ɔdō posthumi instituti. ¶ Antequā ve
niam ad gl. vltra ea q̄ dixi. s. ad intellectū huius tex. vt eū cla-
rius habeatis. diuido nunc alio modo istum. §. i v. partes. In
pꝛima vt dixi, se cōtineat ad pcedētia & ponit effectum legis
Velleie. In secūda ponit pꝛimū caput legis Velleie. In ter-
tia p modum illationis illud exēplificat pcedere i vtroqʒ mē-
bꝛo siue filius iā sit moꝛtuus tpe testamēti, q est idubitabilis,
siue viueret tpe testamēti. sʒ moꝛereꝭ an̄ natiuitatē nepotis: q
casus est magis dubitabilis, cū attento tpe testamenti nō fuis
set nasciturus suus. In quarta remouet istud dubiū de tēpo-
re testamēti spectando. In q̄nta pꝛobat illam decisionē ex ver
bis gn̄alibus legis Velleia. scd̄a ibi, & vꝭ pꝛimū caput, tertia
ibi, qd ergo si filiū habeas. quarta ibi qd eni necesse est. q̄nta &
vltima est ibi tā & si ita. Et oꝛdina verba lr̄e ibi, vt nō solū (vt
dixi) s. i tex. & oīa sunt plana. ¶ In gl. pꝛima ibi, & fuit Vellei⁹
Iurisconsultus. Hoc ideo dt gl. qꝛ si fuisset consul, appellatum
fuisset hoc senatuscō. Velleianū: sicut i illo tit. ȷ. ad senatuscō.
Velleia. & nō lex Velleia. Et sic vult gl. quod alius fuerit Vel
7 leius de quo hic, & alius de quo in d. l. ij. s. ad Velleianū. ✝ Sed
caue. qꝛ nō pꝛesumiꝭ pluralitas psonarum: & sic q̄ plures fue
rint Vellei fm Bar. i l. si rem. in pn̄. s. de rei vēd. & ibi ideo dꝛ
senatusconsultū: qꝛ pꝛocedit nō ab vno vt hic. sʒ a senatu. Vel
leio consule authoꝛe, vt dꝛ in §. senatus. inst. de iur. na. gē. & ci-
ui. hic aūt pcessit a solo Velleio. ¶ In ea. gl. ibi. Et hʒ hec lex
duo capita. Ista gl. melius declarat capita legis Velleie quā
alia q̄ sit in ista. l. vel i coꝛpoꝛe iuris. & ponit veritatē, lz gl. ali-
ter dixerit. in §. si eius. in fi. gl. magne. i ver. excludatur. s. ead. l.
Et lz Bart. hic dicat qd pꝛimum membꝛū pmi capitis legis
Velleie quo cauetur qd nepos nasciturus posset istitui filio
iam moꝛtuo ante testm̄: istud nō fuit necessarium fm eum. Ex
quo si talis nepos fuisset natus tpe testamenti, fuisset suus, &
sic non erat posthumus alienus, & consequenter poterat insti
tui etiam ex lege. xij. tab. §. posthumo. Inst. de leg. & inst. de bo.
poss. in pn̄. tū tu dic qd clara sunt verba legis Velleie in pꝛimo
capite: & spectant ad eos, q quādo nascunꝭ, nascūtur sui, vt est
tex. hic. in pn̄. in ver. & vꝭ in fi. in ꝟ. tā & si ita. nec obstat qd istud
non fuit necesse: qꝛ etiam lex Velleia in secundo capite. & sic in
§. etiam si parēte. pꝛouidit consulendo quod nepos natus tē
poꝛe testamēti filio etiam tunc viuente debeat institui. & tū ta
lis nepos natus tempoꝛe testamēti nō pꝛohibebatur institui
etiam p legem. xij. tab. cum non esset posthumus alienus. & ita
etiam tenet Alex. hic. ¶ Capio gl. in verbo, nepos eo. quā di-
uide in tres partes. In pꝛima timoꝛe ꝯrij. quod statum foꝛma
bo. declarat tex. in secūda timoꝛe alterius ꝯrij. quod statim. ȷ.
foꝛmabo. ponit opi. Azo. q̄ repꝛobat & bene. An ambo casus
tex. compꝛehendantur ex verbis legis Velleie an ex mēte. In
tertia timoꝛe alterius contrarij, qd statim etiam. ȷ. foꝛmabo,
ponit intellectū Azo. & Hug. ad ver. verū etiam. scd̄a ibi, & no.
8 quod Azo. dt tertiam ibi, ex pꝛedictis apparet. ¶ ✝ In pꝛima
parte opponitur quod hic relatiuum, & antecedens regantur
ab eodem verbo, ergo est mala grammatica contra. l. plauti⁹.
ȷ. de aur. & argē. lega. & c. ad audiētiam. de resc. Bart. intelligit
quod glo. ista subaudiat vnum verbum, & ita transit. sed errat
Bar. qꝛ glo. non subaudit aliud verbum, sed bene dicit quod
hic antecedēs & relatiuū regunꝭ a diuersis verbis: qꝛ antece-
dēs. si nepos regiꝭ a verbo, nascaꝭ q̄ est. ȷ. positū. & relatiuū q.
regitur a verbo, instituaꝭ. & sic gl. nullū verbū subaudit & bene
dt, vt declaraui in tex. ¶ In scd̄a parte opponiꝭ ꝯ tex. Naz in
hoc. §. videnꝭ poni duo capita legis Velleie & fm est ibi vt nō
solum. Tertium aūt caput ponitur in §. seq. ēt si parente. ergo
isto modo lex Velleia habebit tria capita, & tū istd est falsuz,
qꝛ hʒ solū duo capita, vt declarat. s. gl. j. p oēs appꝛobata que
melius ceteris loquiꝭ, ꝑpter hoc gl. refert opi. Azo. quā repꝛo
bat & bn̄, vt hic p Bar. Dic vt dixi i tex. ¶ In tertia pte foꝛti
ter apponiꝭ ꝯ tex. qꝛ iste tex. vꝭ continere in se ꝯdictionē. Nā
supꝛa dt. q̄ pꝛimum caput spectat ad eos, q nascituri sunt sui.
istud idez dt in fi. huius. §. & tū hic dt tex. verū ēt si viuo patre
nascaꝭ, sed viuo patre non pōt nasci suus: ergo nō ptinet ad le
gem Velleiā. Cuius ꝯriū expꝛesse hic dꝛ. Pꝛopter hoc Azo, &
Hug. intelligunt tex. viuo patre, scʒ nepos. & qd iste tex. intelli
gatur in tertio casu vt in ea habes, sʒ qꝛ ille est casus quē ad-
dit Iulianus ad legē Velleiam. in l. ille casus indifficilis: ideo
in isto casu non pōt intelligi iste tex. & pꝛopterea gl. s. in pꝛinc.
& etiam intelligit alio modo illa verba viuo patre q̄ loquaꝭ
de patre sui pr̄is, & sic auo. & fm Bar. hic i tribus locis ista est
vera. sed tu dic qd frustra est & violat tex. Ideo tu tertio mo-
do oꝛdina literam plane, vt dixi in tex. & itelligas, viuo patre.
s. suo. nō aūt intelligas de auo, vt ibi dixi. ¶ Capio gl. fi. i ꝟbo
tametsi. quam diuide in tres ptes. In pꝛima declarat istū ver.
tametsi. duobus modis. fm pꝛimum modū effectus glo. est qd
Iurisconsultus hic velit ostendere. qd pꝛimum caput. l. Vel-
leie compꝛehēdat non solum pꝛimū casum, sed etiā fm ista est
vera expositio. secundum illam expositionem effectus glo. est
qd iuriscō. velit ostēdere: qd pꝛimum caput compꝛehēdat nō
solum pꝛimum & fm casum, sed etiam tertium ex mente legis
Velleie. & ista expositio mō est ꝟa: qꝛ ille terti⁹ casus fuit post
ea additus p Iulianū. i §. ille casus indifficilis. ȷ. ea. l. vt s. plu
ries fuit dictū. In scd̄a parte gl. exponit ꝟba litere. In tertia
remouet vnam oppo. duob⁹ modis, vt illa verba omnis viri-
lis sexus, referanꝭ ad testantē. vel qd referanꝭ ad institutum. &
sic ad omnē descēdētē ex virili sexu. scd̄a ibi, & expone hec ver-
ba. tertia & vltima est ibi. Ideo aūt dt virilis. ¶ Istam vltimā
partem gloss. valde signa. quam reputat notandam Bald. &
a cōiter.[a] Mod. qd appellatiōe descēdētis ex virili sexu cōpꝛe-
9 hendiꝭ neptis femina ✝ nata ex masculo, quia licet ipsa non sit
virilis sexus, tamen descendit a virili sexu. Et similiter cōpꝛe-
hendiꝭ pꝛoneptis nota ex nepote masculo agnato. & sic q̄libet fe
mina descēdēs ex masculo agnato dicitur de descendentibus
virilis sexus. Falit tex. in l. iij. §. j. de suis & leg. vbi neptis ex fi-
lio dicitur agnata. nō aūt. Cognata stricte accipiendo. Ad idē
tex. in §. nos vero. insti. de legi. agna. succes. vbi per virilē sexum
descendentes siue masculini siue feminini generis sunt. ¶ Ex
hoc sequiꝭ q̄ masculus descēdēs ex femina nō diciꝭ de descen-
dentibus virilis sexus lʒ ipse sit virilis sexus facit tex. i l. lege.
xij. tab. in ꝟ. hui⁹ itaqʒ legis. C. de leg. her. & §. item vetustas. in
sti. de her. que ab intest. & in §. ceterum. Insti. de legi. agn. succ.
¶ Per istam gl. determinat Bal. & cōmuniter Mode. hic q̄
10 ✝ si aliquis acceperit rem in emphyteusim pꝛo, & descendenti-
bus suis virilis, seu per virilem sexum non compꝛehendatur
nepos masculus ex filia. Sed bene neptis ex filio: quia illa
verba, descēdētibus virilis sexus, intelliguntur de pꝛoductis
a virili sexu. & sic denotāt qualitatē inherentē pducenti ipsum
descendentē. non autē denotant qualitatē inherētem ipsi de-
scēdēti. Et ita teneas quicquid teneat Rap⁹. cu. ¶ Limita no.
istā cōez decisionē vt pꝛocedat in terminis supꝛadictis, scʒ qn̄
quis accepisset emphyteusim pꝛo se & descēdentibus p virilem
sexū. secus autē si aliquis acciperet rē in emphyteusim p se, &
liberis suis ex linea masculina descēdētib⁹. Tunc filia femina
ab eo relicta etiā nullis existētibus masculis non admitteret
ad talē emphyteusim. licet videatur de liberis descendentib⁹
per lineam masculinā cum descēdat ab ipso patre. ita sing. de-
terminat Paul. de Ca. referens se ita de facto consuluisse in l.
marit⁹. C. de pc. Mot⁹ subtiliter: qꝛ linea nō incipit a patre, sʒ
incipit ab ipsa filia femina. Unde filia est pꝛincipium linee fe-
11 minine. ✝ Sed idē iudicam⁹ de pꝛincipio & sic de capite quod
de descendētibus ab ipso capite qui si descēdissent ex filio non
successissent. qꝛ descendissent ex linea feminina: ergo similiter
nō debet admitti ipsa filia q̄ est pꝛincipiū linee feminine. Cum
idē iudicemus de pꝛincipio, & sic de causa quod de causato. d.
12 l. marit⁹. vbi ✝ maritus nō est affinis, sed pꝛincipiū affinitatis,
& tamen idē iudicamus de marito, vt de affi. ne. & dicit Pau. de
ca. qd ista sua inductio fuit visa doctoꝛib⁹ pulchꝛa. & ꝯcludes.
Istam decisionem Pau. de ca. sequitur Alex. hic & plenius in
cōs. xliiij. iij. vol. inci. cōsideratis his que in pꝛescripto them. ate

[a] ¶ Bal. & cōiter. Adde q̄ hoc refert & sequiꝭ soc. in cōs. cccxxvij. ꝟ. iiij. ad idē. Et adde an appellatione descēdentiuz masculoꝝ compꝛehēdaꝭ nepos ex filia. vid mar. in not. suo. cxxx. inci. no. viij fin. vbi allegando Io. and. in add. spe. dt. q̄ n. & idē tz Fran. cre. no. suo. xx. inci. testatoꝛ. & Bar. soc. i consi. ccij. de quo etiam per Ale. de imo. in consi. xxiiij. in v. vol. & ibi an veniat neptis ex filio i emphyteusi accepta p se, & filius suis & masculis & referendo Bal. hic dicit q̄ sic, & vide Fulg. in cōsilio. lxxxvj.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

narrant. ¶ Nec obstat ista gl. ꝛ decisio Bal. q: rñdet Alerã. hic qꝺ aliud est quē esse de descēdētibus virilis sex⁹ seu p virilē sexum quo casu bñ cōprehendit filia ex masculo, vt hac gl. Aliud est esse de descēdētibus ex linea masculina quo casu nō cōprehēdit filia cū sit caput linee feminine. ¶ Uel rñde clarius ex mēte eiusdē Alex. in p̄alle. consi. xliij. vo. iij. qꝺ in casu Pau. de ca. ideo excludit filia femina nō q: nō sit de descendētibus p virilem sexum, sed q: ipsa est principiū ꝛ caput linee feminine. Ideo de principio iudicat put de linea feminina de-
13 scēdenti. †Cū idē sit de principio. ꝛ cā prout de causato, vt p̄dixi. Sed in terminis huius gl. ꝛ decisionis Bal. nō est sic: q: ibi nihil fuit dictū de linea. vñ cū neptis descendat a filio ꝛ sic a virili sexu ipsa bñ admittitur. ¶ Ista decisio Pau. de Ca. ꝛ Alex. semper visa est mihi ꝯ oēm equitatem, qꝺ ad emphyteusim paternā nō admittat filia femina, q̄ est in primo gradu, ꝛ tñ admittat neptis que est in scꝺo gradu ꝯ. l. si viua matre. in
14 ver. nam lz. C. de bo. mater. vbi ꝺt tex. †ꝙ nepos vel neptis nō dz esse melioris cōdōnis, q̄ filius vel filia p̄sertim cū i casu isto vtraqz sit femina ꝛ vtraqz veniat ex linea masculina. ꝛ illa que est in p̄mo gradu excludit. illa vero admittit que est in secūdo gradu ꝯ oēm equitatē. Et dicere, qꝺ istud solū sit ex eo ꝙ filia sit p̄ncipiū linee feminine neptis aūt nō est principiū non vr bñ cōcludēs rō ad tollendam dictam iniquitatē. Et ita etiam tenuit in d. l. marit⁹. Est verum, qꝺ termini vident esse differentes. Item adde que dcam. ī. in vlt. q. Itē vide ꝙ decidit Pau. de ca. de statuto loquente de descēdentibus p lineam masculinam qūo intelligatur, in consi. clxxj. inc. presens casus modicā vr habere dūbitationē. ad fi. ꝛ latius in cōsi. cccxxxix. inci. presupposito ꝙ dictū statutum. ¶ Scꝺo principaliter p istaz gl. ꝛ predicta ꝺt Alex. hic se his diebus in facto cōsuluisse. Testōr instituit filios suos masculos hr̄des. Adijciēs se velle qꝺ hr̄ditas sua vadat de vno in aliū descendentē p lineam masculinam. decessit vnus ex filijs nullo ex se relict⁹ masculo sed relicta vna filia femina supstitibus alijs fratribus ipsius decedētis. Consuluit qꝺ illa filia fratris descēdētis excluderet alios fratres, q: sicut filia descendēs ex masculo ꝺr de descendentibus virilis sexus, vt hac gl. no. Ita debet dici de descendentibus p lineam masculinam. Refert tñ qꝺ quidam ꝯtrium, con-
15 suluerunt ꝛ male sm eum per iura preal. ¶ †Istam decisionē Alex. reprobant Mod. senē. hic: q: lz filia femina sit de descēdētibus virilis sexus quasi descendēs a virili sexu. vt hac glo. non tñ ꝺr de descēdentibus p lineam masculinam: q: secūdam eos ille ꝺr descendere p lineam masculinam q est in ipsa linea masculina, sed femina nō est in linea masculina sed facit lineā femininam, vt s̄. proxime dixi. ¶ Sed aduerte. Istud eorum assumptum qꝺ ille dicat de descendētibus p lineam masculinaz q est in ipsa linea masculina. nō p̄bāt mihi nec aliqua lege nec aliqua rōne. Ideo pōt de facili negari. Mihi aūt vr ꝙ ista decisio Alex. nō sit vera ex alio: q: ē ꝯ illud qꝺ determinat Pau. de ca. in d. l. maritus. ꝛ sequit Alex. hic. ꝛ in d. consi. xliij. iij. vo. qꝺ statim retuli. cū loquat Alex. de descēdentibus p lineā masculinam de vno in alium. ergo non dz venire femina. Mā ei⁹ decisio procederet, si testōr fuisset locutus de descendentibus p virilem sexum prout loquit ita gl. ꝛ put Pau. de ca. hic format in specie qōnem in testōre substituente oēs descendentes p virilem sexum quod tunc bñ comprehendatur femina descēdens ex masculo. Sed tu defende subtiliter Alex. prout debet scholaris defendere magistrum suūm. l. qualē. s̄. de arbi. Nam Pau. de ca. in l. maritus. loquitur quando filia est prima descēdentium illius acquirentis emphyteusim, tunc bene ab ea incipit linea feminina. c. quod dilectio tua. ꝛ c. fi. cum gl. de consang. ꝛ affi. Uñ cum ipsa filia femina sit principium linee feminine, non admittitur. sed in decisione Alex. hic filia nō fuit prima descendētium testōris, sed eius pater ꝛ alij filij masculi: nō non pōt dici qꝺ ab ea incipiat linea. ꝛ est pulchra ꝛ vera sal-
16 uatio ꝛ multum declarat predicta. ¶ †Ultimo posset dubitari quid si aliqs recipit emphyteusim pro se, ꝛ suis descendentibus masculis, an comprehendatur nepos natus ex filia, vel pronepos natus ex nepte videretur, quod sic: q: dicta verba verificantur in eo. est enim descendens, ꝛ est masculus. Et videtur esse tex. in c. vnico. de eo qui sibi ꝛ her. suis masc. ꝛ femi. vbi ille qui recipit feudum pro se ꝛ masculis, ꝛ illis desitientibus pro feminis videtur etiam recepisse pro masculis descendentibus ex feminis. quando alij masculi non supersunt. Parum tamen facit si bene videatur. ¶ Contrarium determinat Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. in versi. cxlvj. q: illud verbuz descendentibus masculis debet restringi ad masculos descendentes ex masculis, quod est perpetuo tenendum menti. Bene facit bona ratio: q: mater huius nepotis non admitteret, si viueret, ergo nec nepos ex ea ne sit melioris cōditiōis nepos quā eius mater. contra. l. si viua matre. circa med. C. de bo. mater. ꝛ c. primū. §. hoc aūt notandū. vbi tex. no. q feu. da. pos. Et ita p istam rōnem tenēt Bal. ꝛ Sal. in l. j. C. de cond. inser. Sequunt Pau. de ca. ꝛ Alex. ꝛ subtilius Are. hic ꝺt Pau. de ca. se ita pluries cōsuluisse p istam rōnem ad quam nullus sciuit dare rñsum. idem tz Bal. in aut. si quas ruinas. ad fi. C. de sac. san. ecc. ꝛ in l. sed ꝛ si hac. §. liberos. ꝛ ibidē Alex. de in ius voc.
37 ꝛ Alex. in §. seq. ꝛ est vtilis decisio in practica. ¶ †Adde p̄mo bñ facere illud, quod dicit Jo. and. in addi. Spe. in ti. de testa. sup rub. ad fi. post Richar. mal. in disputatione sua, qꝺ grauatus restituere hereditatē Titio ꝛ eius hr̄dibus masculis non intelligit grauatus restituere nepoti Titij nato ex filia: q: p dicta verba erat exclusa filia: vñ absurdum esset dicere, ꝙ veniret nepos ex ea. per d. l. si viua matre. ꝛ d. c. primum. §. hoc autem notandum. ꝛ refert etiam Pau. de ca. hic. ꝛ Alex. in §. seq. ¶ Secundo adde illud, quod tz insignis doctor Math. in no. cxxx. incip. No. vnum dictum sin. vbi tz quod si testator instituat fratrem heredem ꝛ si decesserit sine liberis masculis substituit sibi Caium, quod nepos masculus ex filia femina ipsius fratris instituti nō excludet substitutū, q: si filia, que est in gradu propinquorum nō excludit substitutū multo minus filius filie, qui est remotior in gradu, ꝛ minus dilectus a testōre. d. l. si viua matre. ꝛ refert se ita consuluisse simul cū Ant. de Bu. Pe. de anch. Sal. ꝛ Flo. ꝛ ita consuluit Ant. de bu. in cō-
18 si. xlvj. inci. Recte decisum est. Tertio adde, quod †vbi nō succedit femina non succedit etiam filius eius ꝛ ideo cū filia regis Francorū nō succedit in regno ex rōnabili consuetudine Francorū filius eius scz rex Anglie in regno Frācorū nullū ius pretēdere potuit: q: in causato non pōt esse plus virtutis quam procedat ab influēti potentia cause, ꝛ ita est expssū in d. c. j. §. hoc aūt notandum. q feu. da. pos. Ita no. tz Bal. in l. j. de sena. post Jo. and. in c. ad apostolice. de re iudic. in vj. in no-
19 uel. ¶ Quarto adde qꝺ †quotiescūqz p statutum excluditur proximior in gradu: certe sequēs ꝛ sic remotior fortius dz excludi. gl. est no. in l. j. in prin. in verbo fisco. ī. si qs. aliq. test. prohi. facit tex. in l. pluribus. §. fi. de cond. ꝛ demon. ꝛ regula legis, de accessionibus. ī. de diuer. ꝛ tempo. prescr. ¶ Ultimo circa ea, que dicta sunt in duabus precedentibus decisionibus, vt nihil omittat, posset attentari ex saluatione ꝙ feci ad decisionē Alex. hic qꝺ nō sit faciēda differentia an dicat pro descendētibus ex virili sexu: an ex descēdentibus ex linea masculina quasi videat quedā verbalis differētia sed debeat, considerari qs sit p̄ncipiū descēdētiū ex virili sexu. vel ex linea masculina: q: si primus q descēdit sit masculus. tunc admittatur femina ex eo descenden. ita p̄cedit decisio Bal. ꝛ aliorum hic. si autē principiū causet in ipsa femina ꝛ tūc sit sec⁹ p decisionē Pau. de Ca. in d. l. marit⁹. cum concor. supra traditis. ista sunt valde
20 subtilia nec per quēquam alium declarata. ¶ †Extra gl. querit Bar. an p legitimationē nepos spuri⁹ ex filio legitimo possit effici suus ano post mortē filij. ꝛ tenet qꝺ sic p l. adoptiōes. §. nō solū. s̄. de adop. ꝛ ꝺt qꝺ Sceuola q omnes casus prouidit nō fecit mētionē de isto casu. ī quo nepos poterat effici su⁹ heres ano post mortē filij p legitimationē: eo q: isto iure Digestorū legitimatio n̄ poterat fieri nisi p p̄ncipē. aut p̄ncipe mādāte. l. q ī prouincia. §. diu⁹. s̄. de rit. nup. ideo censet quodāmodo impossibile. p l. apud Julia. §. fi. ī. de leg. j. gl. Bar. ꝛ alij i l. continu⁹. §. cū qs. ī. de verb. ob. facit. l. iiij. in prin. de fideic. lib. Tamen text. in d. l. qui in prouincia. §. diuus parū. videt facere: q: ibi vltra diuturnitatē tēporis multa concurrebāt, ppter que princeps cōfirmauit statum illorū liberorum. ꝛ sic tex. non vi-
21 det p̄prie loq de legitimatiōe. ¶ †No. ex ista decisione Bar. ꝙ si testōr habeat filiū legitimū ꝛ naturalē ꝛ ex eo nepotem spuriū: ꝛ solū filiū instituat, deinde eo viuo legitimet nepos spurius: si postea moriat fili⁹ deinde anus qꝺ iste nepos legitimatus post testamētū factū preteritus rumpit testm̄ cum per legitimationē efficiat suus ita sentit Bar. hic alias frustratoria esset eius inuestigatio an iste casus ptineat ad Sceuolam. Et ita tenui i ru. s̄. e. post Alex. ꝛ doc. ibi allegatos. Item aduerte circa istam decisionē Bar. pro eius intellectu quod si testator
22 instituit filiū legitimū, †ꝛ naturalē habentem nepotē spurium: deinde substituat nepotē nasciturū suum eo viuo sed post mortem filij: talis: nepos postea legitimatus cēset esse substitutus: q: p legitimationem efficitur suus. ꝛ nihil differt a vere legitimis, vt dixi i rub. s̄. e. licet videat equaliter obstare dictio, nasciturum, sed nō obstat per in quod statim subijciaz ad hoc bene facit tex. in §. forsitan. in fi. s̄. e. l. vbi si testator instituat filium ꝛ nepotē substituat q suus nasceretur, si viuo filio, testator post testamentū adoptauit aliquem in nepotē. vel pronepotē: certe taliter adoptatus censetur institutus. Uñ de quēadmodū dispositio testatoris verificat, in nepote nō nato sed facto p actū

ciuilem

ciuilē adoptiōis.ita hic dz verificari in nepote nō nato, ſz fa-
23 cto p actū ciuilē legitimatiōis.& ad hoc pōdera q̄ Bar. hic
arguit de adoptiōe ad legitimationē allegādo dictā l. adoptio
nes nō solū.& ad hoc adde gl. in l. j. ad fi. i versi. parētibus. ff. ad
mun. Bal. i l. j. C. de iur. aure. annulo. ¶ Imo legitimatio ē fa-
uorabilior q̄ sit adoptio ſm Bal. in l. neq; absens. circa fin. C.
de adop. & plus est esse legitimatū q̄ adoptatū ſm Bal. in l. si
24 parēs. C. de suis, & le. ¶ Itē dū Bar. dt qđ legitimatio q̄ pē
25 det a sola ptāte principis censetur quasi impossibilis, † adde
qđ legitimatio & ptās legitimādi cōpetit soli principi supre-
mo, & nō inferiori, nisi ex eius cōcessiōe ſm Bal. in l. j. C. de iu-
ris. & nō inferiori, nisi ex eius cōcessiōe ſm Bal. in l. j. C. de iu.
mo, & nō inferiori, nisi ex eius cōcessiōe ſm Bal. in l. j. C. de iu.
aur. annul. vñ reges recognoscētes superiorē nō pōt legitima
re ſm Jo. Fab. in ff. Inſt. de nup. alle. Jnn. i c. cū te. de re iu.
Itē ille cui cōcessum est castrū cū mero. & mixto impio & cōmo
da iurisdictiōis nō cū p hoc pōt legitimare: q̄ est de reserua-
tis principi nec de facili cōcedit: nō nō includit sub verbis gña
libus. ita no. ſz Bal. l. ult. C. de peda. iud. imo forti' i gñali cō
cessiō: ducatus, vel comitat' facta p imperatorē alicui nō ve
nit ptās legitimādi. cū sit de reseruatis supremo principi ſm
26 Pau. de ca. i cōſ. ccxvij. Jdē. Sup primo dubio. quē refert & se
quit Bar. Aler. & p venerabilē. q. ult. sunt leg. ¶ Dz caue, q̄ illa
rūdo Bar. nō vt esse tuta q̄. d. l. apud Bal. ff. fin. cū si. precedit in
his, que nō sunt solita p principē fieri. dicit illa bū reputant quasi
impossibilia. si aūt essent solita p principem facile cōcedi vel
p comites palatinos. vt est legitimare. tūc nō cēsent quasi im-
possibilia. l. quidam relegatus. j. de reb. dub. & l. litercidit. de cō
di. & demō. p que iura limitāt Rap. Cu. Aler. & alij in d. l. apud
Julia. ff. ff. Rap. Cu. & Pau. de ca. in d. l. cōtinu'. ff. eū qs. & ita
habes subtiliter, & valde vt liter expeditum istum. ff.

1 ¶ Interpretatio propie dicitur congrua vocabuli significa-
catio.

2 Filius vel alius descendens in potestate qui tenet primum lo
cum dicitur suus heres etiam viuo patre, vel auo.

3 Viuens non habent heredem.

4 Heres idem est quod dominus.

5 Qñ testator dz filiū & nepotē & pnepotē filius premoriē viuo
testatore est necesse q̄ nepos instituatur vel exheredetur.

6 Conditio debet impleri in forma specifica.

7 Si filius esset solū institut' in parte. r. in alia pte ei dat' cohe
res. deinde nepos exhēdatus vtrisq; mortuis pronepos non
admittitur.

8 Adhoc vt habeat locum ſm caput Uelleū, q̄ requiratur.

9 Exheredatio non pōt confirmari, nisi hereditas adeatur.

10 Pronepos substitutus pōt ex potētia suitatis cōfirmare ex
heredationem nepotis eius patris sine vlla additione.

11 Qñ hoc verbū, suis heredibus, ponit in aliqua dispositione in
ter viuos, vel in vltima volūtate an intelligat de filijs tātum.

12 Regulariter appella. suorum heredum veniunt etiam quili-
bet extranei heredes. & 13. & 14.

15 Quando oratio nō pōt verificari intelligendo verba propie
intelliguntur impropie.

16 In feudis appella. heredis continentur extranei.

17 Si qs sit inuestitus a rege de feudo p se & suis heredibus qui
buscūq; comprehendentur etiam heredes extranei.

18 Si cōcessum sit feudum alicui p se & heredibus suis quibuscū
que intelligitur de descendentibus ab intestato. & nu. 19.

20 Feudum pro quo nō prestatur seruitium personale cēsus pe
cuniarius non retinet naturam feudi. & nu. 21.

22 Si in cōcessione feudi dicatur pro se & suis hēdibus mascu-
lis nō venient nisi descendentes & non extranei heredes pro
pter dictionem masculis.

23 Verba testato. debēt intelligi ſm communem vsum loquēdi.

24 Ascendens in feudis nō succedit filio nec descēdentibus se
cus tamen econtra.

25 In emphyteusi ecclesiastica in qua hēdes extranei nō succe-
dūt si qs acquisset ab ecclesia emphyteusim p se, & suis here.
an pr̄ vel ascendēs admittatur nō extantibus descendēt'.

26 Quis dicatur extraneus seu extranea persona.

27 Si testō instituat filiū & si decesserit sine liberis substituat ei
Titium & eius heredes an heredes extranei. Titij admittant
extam substitutione si contingat Titium antecedere, & exclu
dant extraneos heredes nūj. & 28, 29, 31, 32, 33.

30 In testamentis semper appella. here. veniunt descendentes.

34 Si testator relinquit predium vxori & post eius mortem filia
bus ipsius vxoris & earum heredibus &c. & 35.

36 An si in dispositione ponantur filij, & heredes requiratur cō
cursus vtriusq; qualitatis.

§. Etiam si parente. Secūdū caput legis Uelleie pnidet de ne
pote, vel pnepote natis tpe testi vt filio instituto substituat.
Ne succedētes in locū filij viuo testōre desinētis esse sui tanq̄
preteriti rūpāt testm̄. Et si nepos sit pterit' & moriat añ filiū,
pnepos ex substōne admittit: secus si moriat post: q̄ cū succe
dat in locū filij, nisi sit istitut', vel exhēdatus rūpat testm̄. h.
d. vsq; ad §. videdū. Reputat ēt difficilis i tex. ſm Pau. de ca.
& Aler. Ego. j. bñ declarabo: & dabo verū intellectū. ¶ Diui-
dit in quatuor partes. Primo ponit mentē scdi capitis legis
Uelleie. Scdo illā declarat p exēplū. Tertio eam cōmendat.
& ponit eius verba generalia qđ qualitercūq; obtinēs primū
locū desinat esse suus viuo testōre p mortē naturalē vel ciuilē
vt deportatione vel ēt p ēmancipationē quos casus Sceuo
la in §. & qd si trm̄. suppleuit ad cōstitū Galli tunc nepos, vel p
nepos substituat. Sz hic non expedit supplere, ex quo verba
Uelleij ita hoc scdo capite sunt ita gñalia vt prediri. Quarto
remouet vnā dubitationē circa illud, q̄ dixerat q̄ si testōr ha-
bēs filiū & nepotē, & pnepotē filiū instituat, & substituat nepo-
tem, vtrisq; mortuis admittit pnepos. Nam ad hoc, vt istud
dictū habeat locū, si nepos fuit pteritus est necesse qđ moriat
ante filiū: q̄ cū tūc nūq̄ tenuerit primū locū ex quo filius supui
rit nō potuit tanq̄ pterit' rūpere testm̄. l. si qs posthumos. ff.
j. & c. l. si qs filio exheredato. in pn. j. ti. j. Si aūt nepos supuiriit
post filiū viuo testōre: tūc subintrat in primū locū & sic efficit
suus, regrit q̄ sit istitutus vel exhēdatus. Alias si esset prete
ritus rūperet testm̄ i totū: & sic nō posset habere locū substitu
tio pnepotis. Jta est mēs & medulla istī'. ff. Scōa est ibi & ita
interpretandū. Tertia ibi & bū. Quarta & vltima est ibi. Hec
solum. ¶ Et sic vides, qđ ſz nepos pterit' decedat viuo testō
re, tū nō recōualescit testm̄ de iure ciuili q̄uis i eō esset substi-
tutus, pnepos. & sic primior veniēs ab intestato, ſz postea alio
fuerit dispositū ex egritate p tonia. l. posthum'. in ver. idē & cir
ca. j. ti. j. De quo plenius p Jmo. Aler. & subtilius Bret. hic & i
dicti ēt in prin. huius. l. ¶ Itē qñ nepos fuit exheredatus itel
ligit necessario iste tex. in fi. qđ habeat coheredē pure datū. ex
cuius additione poterat exhēdatio cōfirmari in vita ipsius ne
potis iurta. l. si ita scriptū. ff. fi. & c. & §. in oibus. & ea. l. Et istud
habuit Uelleius p cōstanti. Alias exheredatio nepotis pre
moriente filio, vt loquit tex. nō potuisset cōfirmari nisi p adi
tionē pnepotis. q̄ est vocatus, vtrisq; mortuis, vt dt i tex. & sic
post mortē nepotis. & sic fuisset frustratoria exhēdatio, vt dt
tex. in d. §. in oibus. vel posset pcedere iste tex. qñ pnepos fuis
set pure institut' ſm Rap. cu. Pau. de ca. in fin. Pe. de Bexu.
Are. & Mod. Senen. hic ſz tu in hoc dic melius, vt dicam. j. in
no. Itē aduerte, qđ Uelleius in hoc scūdo capite nō induxit
de nouo, qđ nepos natus tpe testamēti, viuēte filio, posset he
res institui: q̄ hoc etiam poterit fieri p l. trij. tab. ex quo erat na
tus & sic nō erat posthumus alienus. Sz Uelleius consuluit
ipsum institui vel exheredari. & hoc facto, vetat rumpi testm̄.
Jstud est qđ ppie dt tex. melius declarans quā alius de iure.
in §. ille casus. ver. posteriore capite. j. ca. l. vbi formaliter. dicit
tex. posteriore capite nō pmittit istitui. sed vetat rūpi. Et tex.
hic. dum dt nō vult lex rumpere testm̄. Et hoc etiam. ideo in-
durit Uelleius: eo q̄ Gallus nō curauit, nisi de institutione
filij tenentis primum locū, & nō curabat de nepotibus. vel p
nepotibus, ſz preterirent, vt est tex. in §. in oibus. in fi. ff. cad. l.
Jstud emendat p Uelleium in hoc scdo capite. & ſz gl. in d. §. il
le casus. in gl. prima teneat istud ſm caput habere locum, siue
filius viueret tpe testamēti, siue iam esset de medio subduct'.
Jstud ſm non est verum: q̄ tūc lex rūj. tab. statuit talē nepotē
debere institui, vel exheredari post̄ obtinet primum locum.
Sz Uelleius loquitur qñ filius viuebat tpe testamēti, & sic ne
pos nō tenebat primum locū: & cōsuluit qđ etiam tunc nepos
vel pnepos substituantur. q̄ filius posset subduci de medio vi
uo testatore. & ita dt expresse tex. in l. posthumorū in fine. j. ti. j.
Pau. de cast. & subtilius Are. hic. ¶ Ratio dubitandi in hoc
tex. potuerat esse secūdum qđ etiā declarat Pau. de ca. q̄ imo
dictus nepos posset rumpere testm̄ q̄uis fuerit institutus, vel
substitutus: q̄ tpe testamēti filius pcedebat in gradu, & sic ne
pos non erat suus, & sic fuit substitutus, tanquam non suus.
Si postea filius exeat de medio viuēte patre nepos tunc inci
pit esse suus heres, sed tanquā suus heres nunquam fuit insti
tutus: ergo tanq̄ nouus homo, & nouus posthumus dz rūpe
re testm̄. Sz ista ratio dubitandi tollitur p. l. filio quē pater. ff.
fi. & c. q̄ ēt si fuisset omino extran' tpe institutionis, & post
ea efficiat suus, sufficeret illa institutio prius facta, vt nō rum
pat testm̄. hec attendit illa mutatio qualitatis contingens in
psona instituti, qđ postea efficiat suus vt ibi, & ff. forti. in fin.
& cad. l. quanto fortius istud, pcedet hic in nepote, q̄ tempore
institutionis nō erat extraneus pz, q̄ potuit exheredari vt in
fine huius. ff. dz. sed extraneo exheredatio esset incepta, & sic a
principio inualida. l. quidam cum filium. j. de verborum obl. &

a Cccxxvij. Adde qđ est in nouis secūdum impres sionē papiēsem. consi. cccclxv.

l.nō putauit.§.si qs emancipatum.ĵ.de cōtrat.ab. Sed hic in nepote,vel pnepote,ideo vz exhĕdatio:qz lz non teneat primū locum tpe testamēti,tñ posset tenere viuo testōre,q̄ spes nō est i extraneo. ¶In ter.ibi nō vult lex,rūpere testm̄ Supple:z sic instituaf̄ vel exhĕdētur,vt in fi.ter. ¶In text.ibi z ita interpretandū est.Intellige,id est,declarandum,vel exemplificandum,vt sequit.†Nam interpretatio ppie dī cōgrua vocabuli significatio fm glo.in l.j.ff.de orig.iur.sz hic cū istud colligatur ex verbis,z nō ex mēte,est potius declaratio.l.j.§. q̄ operas.ad terty. ¶In ter.ibi,vt etiam z si filium nepotem z pronepotem habeas.Subaudi natos tempore testamenti. Nam de talibus loquit secūdū caput legis Uelleie,vt est text. in d.§.iste casus.z filium instituas nepotē pretereas,z pronepotē substituas.Nam mortuis vtrisqz,scz,filio,z nepote vno testatore pronepos in suitute succedēs ex substitutiōe admittit,z testm̄ nō rūpit. ¶In ter.ibi,z bene.Facias ibi punctum post verbū z bñ,z dic z bene,scz est determinatum, qs non rumpunt. ¶In ter.ibi,verba se habent,si qs ex suis hĕdibus suus hĕs esse desierit:qz ista oratio est impfecta. Supple.liberi z ceteri in locū suorū succedētes instituti testm̄ non rumpunt:que verba ponuntur in §.videndum.ĵ.proxi.sequi.

2 ¶†Ho.primo er ter.ibi,si qs ex suis hĕdibus suus hĕs esse desierit,quod filius,vel alius descendens in potestate,q̄ tenet primū locum dī suus heres etiā viuēte pĕre vel auo.Alias nō posset desinere esse suus.si nō esset:qz primatio p̄supponit habitum.l.decē,ĵ.de ver.ob. ¶†Hec obstat,qz viuēs nō habeat hĕdem.l.j.de her.vel actio.vend,z l.j,ĵ.pro here.z l.nec nos.ff. de cap.Nec viuētis dī hereditatis.l.q̄ supstitis.ĵ.de acq.here. Si ergo viuēs nō hz hĕdē,ergo nec hz suum heredē: qz qualitas non pōt esse sine subiecto.l.eius q̄ in prouincia. cir ca fi.ff. si cer.pe.z l.si seruum.§.j.de ac.emp.Rūde secūdum Barto.qz li.vt appellanf̄ sui heredes ad differētiam extraneorū id est qua 4 si domini.l.in suis.ff.eo.†Nam heres idē est qđ dñs.l.ītē mela. §.legis.ff.ad l.Aquil.z l.his verbis.in pri.ĵ.de her.inst.z §.fi. inst.de here.qua.z dif.Non tamen sunt interim vere heredes nec habent administrationem bonorum.d.l.in suis.facit.l.j.§. si impubere.de colla.bo.z sic viuētis non pōt esse heres pro pre,z effectualiter sed bene impropre:z solo nomine. ¶Se 5 cundo no.ex isto ter.in fi.ibi aut exhĕdatus,q̄ qñ testōr hz filium z nepotē.z pronepotē:z filius premoritur viuo testatore:est necesse qs nepos instituatur,vel exhĕdatur.Alias cum teneat primum locū:z sit preteritus rumperet testm̄.z sic pronepos ex substitutione non posset admitti. ¶Contra istū ĥfi. pro eius intelligentia fortiter opponitur,z videtur quod ista exheredatio facta de nepote premorĭēte filio sit ipso iure nulla:qz non pōt cōfirmari in vita ipsius nepotis exhĕdati:ergo nulla.l.si ita scriptum.§.fi.z l.filius a patre.in pri.ff.eod.cū nō possit confirmari nisi p additionem pronepotis substituti q̄ est vocatus,vtrisqz mortuis: z sic filio z nepote vt dī in text.z sic vocatus post mortē nepotis: ergo fruſtratoria est eius exhĕdatio,vt ter.in d.§.in oibus.Stringe fortī illos ablatiuos, vtrisqz mortuis,q̄ resoluūtur in conditionē:z sic si vtriqz moriantur.l.euictio.cum fim.ff.de vsur.l.ab emptione.vbi dixi.de 6 pac.†Sed conditio dī impleri in forma specifica.l.q̄ heredi.z l.Meuius.ĵ.de cond.z demonst.Ītē conditio apposita per legem vt hic:nunquam continet leuem solēnitatem,vt singulariter dī Bal.in aut.matri z auie.in fi.C.qñ mulier tut.off.fungi potest.z sequitur Are.in c.in cgnis.de testi.Alex.z Are.in l.ū.§.primus.ĵ.de vul.z pup. Alex.in l.j.in fi.ff.e. ¶Propter istā difficultatē.Rap.cu.Pau.de cast.in fin.Pet.de Beru.Are.z Mod.Senen.hic tenēt,q̄ iste ter.debeat de necessitate intelligi,quando filius erat solum institutus in parte,z datus sibi coheres in alia parte deinde nepos exheredatus,z postea,pnepos substitutus filio,tunc exheredatio nepotis pōt in eius vitam confirmari per additionem illius coheredis,licet filī sit premortuus:z istud habuit Uelleius pro constanti,qđ datus esset coheres,vel procederet iste ter.quando pronepos fuisset pure institutus,vel substitutus. ¶Secundum istum intellectum no.ex isto ter.subtiliter Mod. Senen.quod pronepos substitutus filio existēti in primo gradu,in quo habet cohere dē,lz tpe mortis testatoris reperiat se preteritum ab illo primo gradu:tñ eum nō rumpit,qñ in illo primo gradu est institutꝰ filius in parte,q̄ tenet primum locū suitatis,z in alia parte est institutus cohēs,z pronepos est vulgariter substitutus tenēti primum locum tpe testamēti z ita limitatur.l.si a primo.cū simi.ff.eo.ex quo tpe testamēti debebat institui.Et substitutio dī secunda institutio.l.in ratione legis falcidie retentiones.§. quod vulgo.ĵ.ad l.Falc.z l.coheredi.§.coheres.ĵ.de vul.z pu. ¶Iste intellectus lz in se possit esse verus,tamē non videtur vllo modo posse procedere ad istum text. Primo qz diuinat. dicere qđ filius sit institutus solum in parte.z in alia pte dō 7 tus coheres.†Istud non dī in ter.z ista sunt facti.q̄ non presumunf̄.l.in bello.§.facte.de capti. ¶Secdo,z fortius stringit qz si filius esset solum institutꝰ in parte z in alia parte eidē coheres,deinde nepos exhĕdatꝰ:certe vtrisqz mortuis,z sic filio,z nepote pnepos substitutꝰ nō admitteref̄ ex substitutione,vt dī litera.z fm qđ exigit.l.Uelleia.quod admittaf̄.nec nocet testm̄:hoc eñ esse non posset,ex quo adhuc superesset coheres filij instituti in parte,q̄ pōt adire ex institutione primi, z cōfirmare exhĕdationem nepotis,z donec super est exitēs in primo loco nunquam sequens pōt admitti.l.quandiu,ff. acq.her.Ītē donec pēdet exhĕdatio facta de nepote,pnepos interim impedit esse suus,z p consequēs impeditur rumpere testm̄.l.si qs filio exhĕdato.in prin.ĵ.ti.j.z l.si qs posthumo.§. si filiam.ff.eo. ¶†Preterea z tertio ad hoc vt habeat locum 8 istud fm caput Uelleij.in pronepote substituto.est necesse qs filius z nepos moriantur viuo auo.vt ff.dixi.Si ergo debeat mori viuo auo:ergo est impossibile , quod coheres filij possit cōfirmare exhĕdationem nepotis in vita ipsius nepotis.cum nepos debeat mori ante auum,z sic antequam vnquam here 9 ditas aui possit adiri:†lz exhĕdatio nō pōt cōfirmari nisi adeatur hĕditas.l.filiū.§.lz cū exhĕdatio.ĵ.de ītā.z l.Papinia.§.fi cōditioni.de inof.test.ergo ēt posito,q̄ filius instituꝰ,in hoc ter.haberet cohēdē,adhuc exhĕdatio nepotis nō posset esse vita cōfirmari:ergo esset nulla,z fruſtratoria,vt dixi. ¶Ego intelligo ter.plane sine vlla diuinatione qđ filio simpliciter instituto sine vllo cohēde nepote exhĕdato fuit substitutꝰ pronepos ipsi filio.si filius viuo testōre z pronepote moriaf̄ put loquit Uelleius.Non aūt intelligo.q̄ vtrisqz mortuis,fuerit substitutus.Tūc qz mortuo filio,z postea testatore succedit in locum filij pronepos substitutus.certe exhĕdatio nepotis pōt in eius vita cōfirmari mediante additione pronepotis substituti,z sic vz exhĕdatio nepotis cuz sit in eius vita cōfirmabilis, 10 ¶Imo singularis, † etiam sine vlla additione pōt pronepos substitutus ex potentia suitatis cōfirmare exheredationē nepotis eius patris,vt est ter.reputatus fin g.in l.qui m aliena §.interdum.z ibi Aler.in fi.ad hoc no.ĵ.de acqr.her.De quo ter.dixi in l.in suis.ff.eo.Nec obstat iste ter.in ij.parte dum dicit vtrisqz mortuis.z quod ibi ablatiui resoluuntur in conditionē,vt ff.dixi qz dico,q̄ ibi loquit in alio casu,quādo vterq; fuit institutꝰ scilicet filius,z postea nepos:vel qñ filius fuit institutꝰ,z nepos preteritꝰ prout etiā gl.z omnes intelligunt;ff in hoc ver.fin.loquitur text.quando filius solus fuit premortuus,quo casu requirit quod nepos teneat primum locum,sit institutꝰ vel exheredatꝰ.Et ter.nō dicit tūc vtrisqz mortuis.z sic habes bñ explanatū istum ter. quem forte nunq̄ sit intellectꝰ. ¶Per ista tollo difficultatē,quaz mouet Raph.Lu.hic in fi.z nō solut. Illi nihil rāgunt quare in §.in omnibus.ff.ea. l.dicitur qđ filius fruſtra exheredabitur post mortēm:hic autē dicitur q̄ suffĕit quod sit institutus vel exhĕdatꝰ:z sic exheredatio valet.z super hoc relinquit cogitandū.Responde clare. quod ibi loquitur secūdum consiliū.Balli vbi nepos instituit post mortē patris,z aui. Ideo exhĕdatio ibi fruſtra fieret.q̄ fieret post mortem filij exheredati:cum post eius mortē instituatur nepos hic autē institutio vel substitutio pnepotis sit vita si filiꝰ viuo testatore,z nepote moriaf̄,vt pdixi. ¶Extra gl.q̄rit Bar.quādo istud verbum,suis heredibus, ponit in ali 11 qua dispositione inter viuos vel i vltima volūtate,†an intelligaf̄ de filijs tantū.an etiam de extraneis heredibus puta si cōcedaf̄ aliquid Titio,z suis hĕdibus.an intelligatur de filijs tantum.an etiam de extraneis heredibus:z distinguit, vt hic late per eum cum quo omnes hic transeunt z sequuntur Lano, in c.in presentia.vbi Abbas.de probat. Alex. in cōs.lvij.vol. inci.viso processu cause vertentis inter Ant.in cōs.cxxxij.vo. inci.viso z mature discusso.z in l.quod dicitur.ĵ.de ver. obl.z ibi Jo.de Imo. ¶Tu autem (vt rem clarius habeas) fac ex 12 dictis Bar.regulam z tres fallen.†Regula est quod regulariter appellatione suorū heredū veniunt etiam quilibet extranei heredes.l.sciēdum,z l.heredis appellatione.ĵ.de ver.sign.l. stipulatio ista §.si qs ita.ad ff.de ver.obli.z l.in annalibus.C. de leg. ¶Amplia istā regulā.vt pceda etiā si dictio suis,vel tuis,vel vestris,pferat simpliciter absq; dictione heredibus, 13 †vt qz donatur vel cōcedit Titio z suis vel vendo, vel dono tibi z tuis,dic quod regulariter intelligitur p illa ꝛba de heredibus etiam extraneis scōm Jo.de Imo.in cons.xxj. inci.in causu premisso in quo queritur de significato,lz Bart. z scrib.hic omittant hunc casum. Adde quod dicit gl.in l.ff femina.C. ad turpil.que ponit qui venāt appellatione suorū lz est alia materia. Ponit Lano.in c.de ceteris. de testib. ¶Fallit primo,qñ illa verba,z suis heredibus,referuntur ad tēpus vite illius cui sit con-

sit cōcessio.puta q̄ cēcedit alicui,z suis hr̄dibus in eius vita
14 vel quousq; vixerit.†Tūc q̄ in vita non pōt qs habere here-
des ꝓpie,vt dixit in tex.in j.no.Illa verba itelligunt̄ de filijs,
z liberis tenētibus primum locum,q̄ viuo patre dicuntur sui
hr̄des,vt hoc tex.z l.in suis.ff.e.facit.l.si qs Titio.fm vnā le-
15 cturam gl.de vsufr.accre.¶†Item quando oratio nō pōt ve
rificari intelligēdo verba ꝓprie,intelligunt̄ impꝛopꝛie,vt est
tex.no.in l.fundus q̄ locatus.de fun.instru.z l.q̄bus diebus.ff.
dōis.j.de cōd.z demōst.z in l.hr̄dibus.ff.ti.ad Treb.¶Scdo
fallit,q̄n fit mentio suorum hr̄dum in materia,q̄ sui natura nō
transit nisi ad filios,vt in feudis.c.j.de succ.feu.tunc illa ꝛba,
z suis l.hr̄dibus.intelligunt̄ id est filijs,vt est gl.no.in l.ex facto,
ff.si.vbi etiam Bar.z alij.j.ad treb.cum cōcordā,hic traditis,
ꝓ Alex.Idē tenent Bar.z Bng.in l.j.C.si sol.imperia.li.x.Ad
de ter.in c.fi.si de feu.fue.controuer.inter domi.z agna.quem
16 Bal.ibi reputat no.dignum.†qs in feudis appellatione here-
dis,non continentur extranei.etiam si de hr̄dibus fiat mētio
in modum liberationis vel renūtiationis feudi, vt ibi est tex.
no.Item in feudis verbum sine herede,interpretat̄, id est si
ne filio masculo.tex.est in c.j.in ver.z sic clētulus.de alie.feu.z
ibi Bald.in viij.no.&t qs non est de hoc tex.clarior in iure illo
17 quem etiā ad hoc allegat Bal.in l.fi.C.de suis z leg.¶†Li-
mita nisi adijceretur dictio geminata,q̄buscūq; q̄ aliquis es-
set inuestitus a rege de feudo ꝓ se z suis heredibus quibus-
cunq;.tūc ꝓpter illam dictionem quibuscūq; , etiam extra-
nei heredes comprehenderentur.argumē.c.j.de feu.non ha-
ben.ꝓ natu.feu.fm Bal.in c.imperialem.in ꝓinc.de ꝓhi.
feu.alie.per Fede.z in l.j.in xxxij.z xlviij. quest.de rer.diui.se-
quitur Alex.hic.Adde vltra cum quod idem tenet Bal.in c.
in presentia.de ꝓba. Abb.in consi.cx.incip.Mitar in presen-
ti causa,in iij.dubio.Lud.Ro.in l.id tempus.ff.j.de vsucap.z
in l.etiam.in ꝓin.ff.solu.matr.z ibidem Alex.z idem Alex.in
l.quedam.ff.nihil interest.de eden.z in l.si patroni.in ꝓinc.ad
18 treb.z in l.quod dicitur.j.de verb.obl.†Sed idem Bal.in c.j.
ff.donare.qualiter olim feud.po.alie.tenet quod si concessum
sit feudum alicui ꝓ se,z heredibus suis quibuscunq;, quod
intelligitur solum de descendentibus ab intestato,z sequitur
ipsemet Alex.sibi contrarius.in consi.xxx.ij.vol.inci.quoniam
omne datum optimum.sequitur etiam Are.hic.Notus, q̄
ista verba quibuscunq;,z qualibuscūq;,que quando possunt
aliquid operari nunquam censentur habilitare personā.alias
inhabilem.l.ij.ff.quod ait prꝛetor cum gl.z ibi Bar.z doc.ff.q
satisd.cog.Sed hic possunt aliquid operari respectu instituti
in certa bonorum possessoris,z fideicommissarij,z sic intelli-
guntur ꝓ quibuscunq; heredibus siue sint de iure ciuili si-
ue prꝛetorio siue directo siue per fideicommissum siue in quo-
19 ta siue in certa re.z sequūtur etiam Mod.Sene.hic.¶†Sz
non recedas a communi sententia ꝓpter dictionem quibus-
cunq;.per quam vocantur etiam extranei heredes.qui ex pa-
cto sunt habiles ad succedēdum in feudum.c.j.de feudo non
habent.ꝓ natu.feu.z sic non agitur de habilitando penitus
inhabilem.z sic cessat fundamentum Are.¶Preterea Bar.
in d.li.ff.quod ait prꝛetor:nō loquit̄ de dictione,quibuscūq;,
sed de dictione qualiscūq;.Si statutum disponat q̄s instru-
menta qualiacunq; mittantur executioni licet dicat qualiacū
que:tamen intelligitur quod ille qui ea fecit esset public⁹ no-
20 tarius,vt ibi per eum.¶Secundo limita quando esset feudū
ꝓ quo non prestaretur seruitium personale sed census pecu-
niarius:†tunc non retinet natura feudi:ideo transit ad quē-
libet heredem etiam extraneum.Ita signanter tenet Bald.in
tit.de pac.constan.in verbo liberorum.z ad fi.z sequuntur Are.
z Mod.Seneñ.hic.Idem tenet Bal.in l.liberti liberteq;.C.
de bon.liber.z in c.si cautio.ad fi.de side instrumē.Lyn.in aut.
ingressi.C.de sacrosanc.eccl.Alex.in consi.cxxxvj.incip.viso,z
examinato processu.in j.vol.z dicit no.Bald.in c.fin.de causa
poss.z ꝓprie.quod quando ꝓ feudo soluitur annuus cen-
sus transit ad quemlibet heredem tale castrum priuilegiatum
etiam ad feminam,c.significauit.de resc.z dicit Bald.ita re-
21 spondisse in questione de facto.¶†Tertio principaliter fal-
lit secundum Barto.quando intelligēdo vniuersaliter de om
nibus heredibus resultaret iniquitas z contra mentem con-
cedentis:tunc intelligimus heredibus , id est liberis:vnde si
testator grauat heredem de restituendo hereditatem si decef
serit sine heredibus si intelligeretur etiam de extraneis:raro
vel nunquam quis decederet sine herede saltem fisco.Et sic
raro vel nūquam esset locus fideicommisso.Ideo tunc sumi-
tur ꝓ liberis.gl.est no.in d.l.ex facto.ff.si.z ibidem text.j.ad
Treb.¶Pondera diligēter quod Bart.videtur intelligere
hoc esse verū quando talia verba ꝓferūtur a decedēte,z isto
modo intelligit.d.l.ex facto.ff.si.cum glo.q̄ tūc non debemus
interpretari aliqd contra mentem cōcedentis, vt ibi,facit lex
fideicōmissum.j.de cond.z demonst.Secus q̄n talia verba ꝓ
ferūtur a recipiente:q̄ tūc Bar.indistincte vult,quod inclu-
datur extranei ratio quia recipiens in dubio videtur velle ꝓ
uidere cuicūq; heredi etiā extraneo.l.si pactū.in fin.de ꝓba.
allegata ꝓ Bar.ad hoc.Ho.q̄ est magna limitatio ad d.l.ex
facto.ff.si.dummodo ad eam bene possit applicari.Istam ter-
tiam fallen.reducit Bar.j.ad practicā.in seq.no.questiō vbi
22 plene dicam.¶†Quarto vltra Bar.fallit,quando adijceret
dictio masculis puta q̄ in concessione dictū fuisset ꝓ se z he-
redibus suis masculis,tūc etiā in materia alias trāsitoria ad
quoscūq; extraneos heredes ꝓpter dictionem masculis, ve-
niunt solū descēdentes z nō extranei heredes fm Ray.z Bal.
hic.z Bal.in l.liberti.C.de ope.liber.z tenent omnes hic exce
pto Jo.de Imo.in l.caius.sol.ma.quem reprehendunt z bene
Alex.latius Are.hic.z vide que dixi.in ff.precedenti quando
fit mentio de descendētibus masculis, qui veniant.¶Quin-
to adde quod illa verba,z suis heredibus,ex cōmuni vsu lo-
quendi presertim vulgarium intelliguntur de descendētibus:
23 †fm quem cōmunem vsum loquendi verba testatoris sunt in
telligenda.l.liberorū.ff.quod tamen Cassius.vbi gl.no.j.de leg.
iij.Ita tz Bar.de quo nemo facit mentionē.in consi.lij.incip.
Salij beñ Joannelli suum condidit testamentum.Et hoc be
ne nota ad dictū Spe.q̄s adducam.j.in seq.q.Bar.¶Quid
aūt si nō extarent descendētes sed pater,vel auus z sic ascen-
dentes,an venirēt appellatione suorū heredū in materia que
nō est trāsitoria ad extraneos heredes,i hoc est defectiua do
ctrina Bar.z scribē.hic:q̄ loquunt̄ solum de hr̄dibus desce-
24 dētibus,z nō de ascendēntibus.†Et quidē in feudis planū est
quod ascendens nō succedit filio nec descēdentibus tz secus
sit ecōtra,vt est tex.no.ad literam.in c.j.in princ.z ibi Bald.z
alij no.de na.succ.feudi.Ratio est: q̄ aut in inuestitura feudi
dicitur ꝓ se,z descendētibus ꝓout communiter fit.z tunc
ascendētes intelligūtur exclusi.Aut dī ꝓ se z heredibus,z
illa dictio heredibus,in feudis intelligit̄ ꝓ filijs,vt dixi.ff.in
fest̄a fallentia Bar.Item in feudis:ideo nō succedit pater fi-
lio q̄ non est de eius radice,vel substantia secundum Bal.in
consi.ccxxxix.tertie partis inci.queritur vtrum de linea.ite ꝓ
ter.in d.c.j.dicit Bng.in consi.cx.inci.Sanctissima z illustris-
sima regina.vbi dicit quod feudum non respicit lineam ascen
dentem nec habet oculos retro sicut nec dignitas. aliā etiam
rationem assignat Bald.in l.ea lege.C.de condi.ob cau.in v.q.
que ratio non est generalis.¶Tamen aduerte quod illū tex.
in d.c.j.intelligit ibi And.de Iser.summus feudista. procede-
ret tantum in feudo nouo,vel antiquo prouenient filio ex li-
nea materna,vt ibi multum late per eū.z sequitur Bar. lau.
25 in c.j.de vasa.decre.eta.¶†Punctus ergo esset videre in em
phyteusi ecclesiastica,in qua non succedunt extranei heredes,
vt est gl.no.in l.etiam.in ꝓin.z ibi doc.ff.sol.ma.Si aliquis ac
quisiuisset ab ecclesia emphyteusim ꝓ se,z heredib⁹ suis an
pater vel alius ascendens admitteretur,non extantibus descē
dentibus.difficultas cōsisteret videre an pater dicatur heres
extraneus filij:videret quod non ex quo patri ita debetur le
gitima in bonis filij sicut z ecōtra.l.nam, z si parentibus.ff.de
inof.testa.Sed caue,q̄ etiaz legitima debetur matri in bonis
26 filij,vt ibi,z tamē ipsa non videret de heredibus suis.¶†In
contrarium facit q̄ extranei, seu extranea persona dicitur o
mnis,qui nō habet in potestate.l.vnica.ff.extraneū.z ibi Bar.
z alij no.C.de rei vxo. actio. sed filij non habet patrē in ptāte
sed econtra.Tamen secūdum subiectam materiā extranei di-
citur varijs modis,put etiā declarat Bald.in l.si emancipati.
in iij.ꝓ.C.de collā.Relinquo vos sup hac noua qstione cogi
tantes q̄ egeret lōgiori excussione,z ff.iste est satis oneratus.
¶Ultimo circa itellectū quem tradit Bar.ad l.i annalibus.
C.de leg.Bal.ibi reprobat,z dicit q̄ nō valet vnam fabā.Re
probant etiā Bald.Bng.z Sal.in l.antiquitas.C.de vsufru.z
Alex.hic dicit in d.l.in annalibus.ideo hic nō repeto.¶Expe
dita theorica vt reducat ad practicam querit Bart.de valde
27 no.questione.†Testator instituit filium,z si decesserit sine libe
ris substituit ei Titiū,z ei⁹ hr̄des.An hr̄des extranei Titij ad
mittant ex tali substōne si ctingat Titiū añ decedere,z exclu
dant extraneos heredes filij,concludit q̄s nō:ne sequatur ab
surdus quod testator videat prꝛetulisse extraneos heredes sub
stituti extraneis heredibus filij primo loco instituti, z quem
magis dilexit quod nō est verisimile.ar.l.Publius.ff.j.j.de cō
di.z demon.q̄ sicut testator prꝛelexit filiū z eius liberos Ti
tio z eius liberis:ita etiā cēset ꝓdilexisse heredes extraneos fi
lij heredibus ex traneis Titij substituti. Ite nō est verisimile te
statorē magis velle ꝛcedere Titio q̄ filio suo:ergo ēt idē vide
tur dicendū de heredib⁹ eorū:z sic dum testator dicit q̄s substi-

tuit Titiũ,z eius heredes,itelligit.s.filios. Alias emergeret iniqtas z ẽ mentẽ defuncti, vt diri.ẽ.in iũ.fallẽ.Bal.z maxime si heredes extranei filij essent de agnatiõe testõis:z heredes Titij essent oĩo extranei.Et ita refert tenuisse Rich.mala.in quadam sua disputa.quã etiam refert.Joã.and.in addi. Spe.i ti.ð test.sup ru.circa fi.lz ibi videat aliter log cũ Bar.tenẽt Bal.Raph.cu.Pau.de ca.z lati⁹ Are.z Mod.senẽ.hic.z ðt Pau.de ca.qs intellectus Bar.est valde rationabilis.Idẽ tenẽt Bar.z Rap.cu.in l.ex facto.§.fi.ff.ad treb.Bal.in c.j.de natu.succ.feu.Ang.in cõsi.cccv.charissime ff.Joã.de pla.in l. vni.C.si soc.imp.libera.lib.x.Raph.Ful.in l.gñaliter.i pn.C.de instĩ.z substĩ.z in l.cum acutissimi.C.de fideic.vbi ðt ita se habere cõem opi.p:out etiam attestat Raph.cu.hic.Idẽ tz Aler. sibi contrarius in consi.xcij.iij.vol.inci.alias consultus respõdi.z in consi.cxxv.v.vol.inci.attẽtis verbis inuestiture. ¶Cõtrarium tz Ang.Imo.z Aler.sibi cõtrarius hic.Boti.qz testato:r in psona filij se restrinxit ad liberos:z in psona Titij magis abunde proiudit vtendo verbo magis generali scz heredes,p qs debẽt omnes etiaz extranei admitti.l.in annalibus. C.de lega.z l.sciẽdum.de ver.sig.z p hoc non obstat.l.Publi⁹. §.i.ff.de cond.z demon.allegata p Bar.qz loquitur quãdo cir
28 ca eos equaliter fuit dispositum qs non est hic. † Confirmat fortius Aler.qz hẽdes Titij sunt dispositiue vocati,sed liberi filij sunt tantum conditionaliter nominati quo casu non censetur instituti nec substituti,iuxta glo.cõmuniter approbatã. in l.Lucius.vltima.z ibi clarius Bar.de her.instĩ.z in puncto iuris ista opi.videt sustẽtabilis.Sed consulendo z iudicando tene opi.Bar.que est magis cõmunis:qz sicut respectu filij testatoz voluit solum vocari liberos ad exclusionem substituti ita etiam respectu Titij voluit solum vocari heredes,id est liberos ad exclusionẽ aliorum heredum filij.Nam dictio heredes,apposita in substitutione debet declarari,id est.liberos propter precedẽtem dictionẽ liberos appositam in conditione filij primo loco istituti:qz verba testatoris apposita in vna parte maxime precedenti declarant ẽba apposita in alia par
29 te.l.qui filiabus.in prin.l.si seruus pluriũ.§.fi.ff.de lega † Ista ratio est satis persuasiua,sed non omnino cõcludens. ¶Ista decisio Bar.clarius procederet,si teneremus dictũ Spec.in ti.de testam.§.in primis.in fin.z in ti.de loc.§.nunc aliqua.in
30 versi.cxiij.vbi tz ꝙ ĩ testamẽtis semp appellatione hẽdis veniũt descẽdẽtes tãtũ.per d.l.ex facto.§.fi.ff.ad Treb.z simpliciter refert Bal.in c.j.de natu.succ.feu.Sz ibi restringit qñ fit mentio de herede in substitutione. Alias Spec.diceret cõtrarium.expressum in d.l.in annalibus.p quem ter. Aler.hic repro bat illud dictum Spec.etiam sequitur expresse Bal.in repeti. c.si pater.de testa.in vj.Ego addo.quod etiam expresse sequit idẽ Bal.in consi.cclvij.v.vo.inci. Proponitur qs Manfredinus.z in consi.seq. ¶Istud dictum reprobant Pau.de Cast. Aler.z Are.hic per no.p Bart.z per d.l.in annalibus.z quia Spec.se fundat.in d.l.ex facto.§.fi.que nihil probat:qz loquit in casu speciali quando alias fideicommissum redderetur penitus inutile,z raro,vel nunquam haberet effectum vt diri.ẽ. in v.fallen.Bar. ¶Tamẽ tu aduerte qs pro Spe.faceret illud qs tz Bar.in pr.all.cõsi.lij.quod retuli.ẽ.in v.fallen.vbi tenet quod illa verba,ex suis heredibus,ex communi vsu loquẽdi intelliguntur de descendentibus secundum quem commu-
31 nem vsum loquẽdi verba testatoris sunt intelligẽda. ¶† Per istam decisionem Bar.decidunt in practica due not.q.primo per eam no.decidit Raph.Ful.in l.generaliter.in prin. C.de instĩ.z substĩ.z in l.cũ acutissimi.C.de fideic.vtilẽ questionẽ,testator habens vxorẽ pregnantẽ filiam iam natam in quarta hereditatis pro dote instituit,sorores vero suas in quinq; solidis pro vnaquaq; earũ instituit:z si vxor masculũ pareret eus hẽdẽ vniuersalẽ instituit:z si in pupillari etate decederet,substituit ei fratrẽ ipsius testatoris z eius hẽdes. Modo ff post ea decessit institutis sororib⁹ que erãt cões sorores cũ testatore deinde ex illo vẽtre vxoris nat⁹ est masculꝰ, qui decessit in pupillari etate.Fuit dubitatũ,an sorores a ffe institute possint succedere impuberi ex pupillari substitutione facta de fratre z eius hẽdibus.Multi cõsuluerũt,ꝙ sic.Sz ipse Rapha. Ful.tz ẽ.iũ:qz substitutio illa de fratre,z eiꝰ hẽdib⁹ dz intelligi de liberis eius,z nõ extraneis hẽdibus:qz cũ testõr primus
32 ꝑdilexerit filiam,ꝑpriã instituẽdo eã in quarta parte hẽdita-tis,z sororesꝑdit̃ erat in quq; solidis instituerit non vt fuisse de mẽte primi testõris sorores in substõne impuberi ꝑferri silie,ꝑprie:ideo ne hoc insquit sequat ẽ mentẽ primi testõris illa substõ de ffe z eius hẽdibus itelligit id est liberis p decisionẽ Bar.hic cõiter approbatam. Istam decisionẽ Rap.Fulg. refert z cũ ea simpliciter transit Aler.hic. Alij nihil tangunt.
33 ¶† Sz tu aduerte ꝙ decisio Bar,posset i illa qõne euadi,qz Fulg.arguit ꝙ sicut testõr filiã ppriã ꝑdilexit sororibus proprijs in prima instõne:z sic in hẽditate sua , ꝙ eodẽ mõ vt ea ꝑdilexisse extraneis hẽditatis fratris sui z sic sororibus i substitutione pupilli,z sic in alterius hẽditate. Sz ista nõ vt dona argumẽtatio de cõiectura facta in vna hẽditate vt trahat ad aliã hẽditatẽ cũ ex separatis nõ fiat bõa illatio.l. Papinianus ex uli.cũ vulgarib⁹.de minoꝝ.nã hic tractat de duplici hẽditate,s.testõris,z pupilli.vñ ex cõiectura vnius non dz poste argui ad aliã.lz in qõne Bar.nõ tractat nisi de vna hẽditate. ¶Tñ saluãdo decisionẽ Raph.Ful.que est pulchra,z bona dic ꝙ nõ cẽsent diuerse hẽditates illa pris ,z illa pupillitro
34 luit An.in cõs.cccv.inci.Charissime frater. † ꝙ si testõr relict ꝑdtũ vxorꝰ:post eius mortẽ relict filiab⁹ ipsius testõris z eaꝝ hẽditibus,mortua vxore,postea vna ex filiab⁹ decessit instituto sibi extraneo hẽde supititibus alijs sororib⁹,cõsuluit no. Ang.ꝙ donec aliqua ex ꝑdictis filiab⁹ supsit oẽs extraneos hẽdes sororis ꝑdefuncte excludit,vt ibi latius per eũ.Aler. hic.lz corrupte alleget Ang.tz contrariũ p rõnẽ de qua hic q eum.subdit ꝙ si casus occurreret audacter ẽ Ang.cõsuleret. Sz Are.hic tz cum Ang.z rõnem Aler.adducit in ẽnum.vt faciat pro Ange.z melius loquit.ita etiam tenẽt Mod.senẽ. hic.in fi.z cũ Ang.tz etiam Jo.de Pla.in l.vni.C.si soc.imperia.lib.x.z idem Aler.sibi ẽnius.illud consilium Ange.de vbo ad verbum totũ transcribit z simpliciter sequit̃ in consi.cxxv. iij.vol.inci.viso themate super quo dubitari cõtingit z fic decisio Ang.est magis cõiter approbata:z mihi plus plz ꝑpter iniquitatem que resultaret ẽ presumptam mentẽ testõis, vt
35 p Bar.hic in sua no,decisione. ¶† Subdit signãter Bar.qs si in casu predicto,scz, si filius institutus decessit sine liberis testatoꝝ substituisset Titium.z eius filios,z hẽdes lz de rigore verboꝝ nõ requirat concursus vtriusq;,qz copula z,eĩ inter duo adiectiua non respectu vnius subiuntie.l.ea tñ adiectio.ĩ.de leg.iij.z sic vident vocari etiam extranei hẽdes,q nõ sunt filij,tñ qz resultaret sensus incongruus,z ẽ mẽtem testatoris non admitterent extranei heredes lz solũ heredes sanguinis z sic filij.Bald.Ang.Imo.z Aler.tenent contrarium, quod isto vltimo casu admittantur extranei heredes z etiam filij q nõ sunt heredes:qz illa verba z eiꝰ filios z hẽdes, sunt ampliatiua z nõ restrictiua.d.l.ea tñ adiectio.z sic vident vocati filij etiã q nõ sunt heredes z etiã vident vocati extranei q
36 heredes essent. ¶† Sz de hoc an predicta verba. filios,z hẽdes reqrãt cõcursuz vtriusq; qualitatis, ꝙ copulatiue sunt z filij z hẽdes:est lata z dubia qstio.De qua ꝑ Bar.i l.vt nihil rãdi.ff.si liberi.ĩ.de ope.li.cũ cõcor.hic traditis p Aler. ¶Et dñ Bar.ðt ꝙ hic copula z,inter duo adiectiua:melius dicitur inter duas qualitates:qz filios z hẽdes,non sunt adiectiua sicut sunt albus z magnꝰ:lz sunt substãtiua que bene importãt illas duas qualitates ꝙ sunt filij z hẽdes.vide Bart.in l.his qui ducenta.ff.vtrum.diri.ĩ.de re.du.z in l.j.in prin.vbi de instĩ. z tur. ¶Ultimo querit Bar.an in casibus,in quibus supra dictum est cõprehendi heredes extraneos intelligit de omnib⁹ in infinitum,an de primis tñ:tz ꝙ de omnibus, qñ appellatio hẽdis adiicit circa rem de sui natura trãsitoriã ad hẽdẽ.l.iciendũ.z l.hẽdis appellatiõe.ĩ.de ver.sig.z l.i annalibus. C.de leg. alias intelligeret de primo herede,tñ.l.antigtas.C.de vsufr.vt hic per Aler.cũ multis cõcor.p eũ allegatis.z lati⁹ quam alibi ponit idẽ Ale.vbi vide i cõs.cxxvj.iij.vol.inci. viso themate sup quo dubitari contingit.z in cõs.cixxiij.v.vo.inci.visa facti narratione,z in l.qui liberis.§.hec verba in j.no.post alios ibi, ĩ.de vul.z pup.z i l.fi.C.de her.instĩ.post Bar.ibi in multis oppositionibus.Et dñ Bart.z bene dãnat distinctionẽ quorundã q dicũt,ꝙ aut dico tibi herediq; tuo z sic in singulari:z tũc intelligit de prima.Sec⁹,si dicat tibi,z heredib⁹ tuis:z sic in plurali. Adde ꝙ istã dist.quã Bart.hic reprobat videt sequi ipse Bar.in l.j.de constit.prin. ¶Itẽ dñ Bar.hic in primo mẽbro alle.l.antiquitas.C.de vsufr.vbi est tex.quod si concedit vsumfru.tibi z heredi tuo,intelligit de primo herede, rationem assignat Bar.hic:qz ibi dictio heredi,adiicitur circa vsumfr.z sic circa rem que,sui natura non est trãsitoria ad heredem tex. ibi assignat aliam rationẽ qz proprietas redderet inutilis si vsufr. transiret ad omnes heredes.considera sup illa ratiõe tex. cum vsufructus possit multis modis extingui,vt habetur.i ĝ.finit. instĩ.de vsufr.z in l.corruptionẽ.C.eo.z sic illa non videtur congrua z generalis ratio. ¶Itẽ dum Bar. respondet ad lũ qs Titio,de vsufr.accresc.adde Bal.in l.vnica.ĝ.vbi autem. C.de ca.tol.z ita remanet ꝓfens.ĝ.vtiliter expectatus.

☞ Quando lex indeterminate loquitur circa locum z tempus debet intelligi de omni loco z omni tempore.

Que

2 Que fuit ratio dubitandi in isto tex.⁊ nu.3.⁊ 4.
5 Appell.⁊ liberorum omnes descendētes continentur.⁊ 6.
7 Casus fictus venit non ex proprietate verborum, sed p interpretationem extensiuam.⁊ nu.8.
9 Statutum quod qui vendiderit rem suam immobilem forensi,vel vendenti consenserit puniatur certa pena:habens spez ad rem non punitur,si consentiat.
10 Qui habet actionem personalem ad rem nō per hoc releuatur ab onere satisdandi tanquam possessori rei immobilis:lz per hoc videatur non esse suspectus de fuga.
11 Si dono alicui res meas non continētur iura,nec actiones, quas habeo ad res.
12 Stricte ⁊ proprie qd est meum non est mihi debitum.

§.Videndum. Hic repetit verba scdi capitis legis Vellei posite.in §.pcedēti,vt ea pficiat cū ibi essent diminuta.⁊ extēdit ad nouū casuz h.d. ¶ Si filius capt⁹ ab hostibus moriat apud hostes,viuo patre,vel eo iā mortuo,q2 fingit desiisse esse suus,patre viuente ideo nepos institut⁹ ex puisione scdi capitis legis Velleie nō rūpit testm̄.h.d.vsq3 ad §.fi.ille casus diuiditur in tres ptes. Primo ponit questionem ⁊ eius exēplū.Scdo ponit vnā rōnem,que non vera.Tertio ponit decisio ⁊ vera rō decidendi, scda ibi nihil em̄.tertia ibi,nisi q. ¶ In illa scda pte text.assignat vnā rōnem,q iste casus cōprehendat sub verbis scdi capitis legis Velleie.⁊ sic q iste nepos istitut⁹ admittat ⁊ corrūpat testm̄ ispecta generalitate verborū scdi capitis que dicūt: si quis ex suis heredib⁹ suus esse desierit,tūc qui sui heredes erūt si instituantur succedant,vt hic,in tex.⁊ sic nō distingūt, quo tēpore desierit esse suus.an viuente testatore, an post ei⁹ mortem:ergo generaliter ⁊ indistincte debent intelligi vulgata.l.de pretio.de publicā.⁊ l.j.§.⁊ generaliter.ff.de leg.prestan. ¶ Itē qñ lex loquit de tempore indeterminato.de omni tempore pōt intelligi.l.j.§.meminisse.de vē.insp.⁊ l.in vēditione.§.de tpe.de bo.auth.iud.pos.no.Bar.in l.j.in prin.per illum tex.
1 de aleato.vbi no.Bart.qd †qñ lex indeterminate loquit circa locū,⁊ tempus,dz intelligi de omni loco,⁊ omni tēpore: ergo lz filius sit mortu⁹ in captiuitate post mortē testatoris,tñ videbatur habere locū fm caput legis Velleie. ¶ Sz ista rō nō est bona,q2 lz fm caput legis Velleie, nō distinguat,quo tpe filius desierit esse su⁹ tñ de necessitatte dz intelligi qñ desijt esse suus testatore viuente.Hoc pz,q2 fm caput voluit puidere in casum,in quo nepos preterit⁹ rumperet testm̄.l.posthumorū.in fi.ff.ti.j.Sed tunc demum rumpit,qñ testatore viuente:fili⁹ erit de medio,⁊ sic desinit esse suus:alias secus esset,vt l.si qs posthumos.§.si filiū.ff.eo.⁊ l.si qs filio exheredato.in prin.ff.ti.j. ¶ In tertia parte que est ibi.Nisi qd ponit veram rōnē decidendi,q lz filius vere,⁊ naturaliter sit mortuus post mortem testōris,tñ ppter fictionem legis Cornelie.fingitur mortuus preambula hora antequam caperetur.l.lege Cornelia,cū simili.ff.de testa.⁊ sic fingit viuente testatore desijsse esse suus.ideo hz locum secūdum caput legis Velleie.vt nepos ex institutio-
2 ne admittatur vt suus:⁊ sic nō rūpat testm̄. ¶ †Ratio aūt dubitandi in isto tex.poterat esse duplex.Prima,q2 fm caput legis Velleie loquit,qñ nepos pcedebant a filio q desineret esse suus.lz iste filius captus ab hostibus ibi mortuus est seru⁹ hostiū:ergo nunq fuit suus,vt l.pe.ff.eo.ergo non potuit desinere esse suus:q2 priuatio psupponit habitū.l.decem cū vulgaribus.ff.de ver.ob.sed rūde.qd desinit esse suus habito respectu ad spē reuertendi ab hostibus,ppter quam poterat fieri suus,⁊ ideo tex.hic in vltima parte dicit.viuo patre.hunc suū heredē esse desijsse intellige scz attēta fictiōe legis cornelie,vt ff.prime declaraui.facit.l.j.§.desinere.ff.queād.vsufr.admi.quid circa hoc ⁊ inepte dicat Pau.de ca.hic q ēt dicit glo.⁊
3 doc.istud nō tāgere. ¶ †Scda rō dubitādi erat,q2 fm caput legis Velleie loquit qñ viuente patre filius desinebat esse su⁹: ⁊ sic qñ nepos nat⁹ subintrabat in locū suitatis, viuēte auo, sz istud nō poterat cōtingere in casu pcedēti:q2 viuēte auo propter spem reuersionis filij ex captiuitate nepos nunq potuit subintrare in suitatē.l.pe.ff.e.⁊ l.nec nos.C.de cap.⁊ lz mortuo postea filio in captiuitate,fingat nepos subintrasse in suitate viuēte auo:tñ si attendim⁹ fictionē,vtiq3 fingetur institut⁹ nepos eo tpe quo nullus pcedebat in gradu suitatis:sic in casu cui nō conueniunt verba legis Velleie supius relata.Item lex Velleia tanq exorbitās nō videbat ad casum fictū extēdēda.
4 †Sed hoc ēt nō obstante Iuriscōsul.in ista tertia parte decidit ɔ̄rium,q audacter dicere possumus filiū,viuo patre suum heredē esset desijsse,vt dt in litera.⁊ sic qd hic nepos fuit institutus q tempore testamenti nō erat in primo gradu suitatis: tñ fingitur adeptus primū gradum suitatis , viuente auo.Et lz tex.in §.precedenti dicat,quod verba legis Velleie comprehendāt oēs casus qbus filius pōt desinere esse suus:illud procedit,qñ desinit esse su⁹ sine spe reassumēdi illū gradum,sed in capto ab hostib⁹ subest spes postliminij:⁊ sic spes reassumēdi illū locū:⁊ queadmodū Sceuola in §.qd si is.in nepote nascituro post mortē patris ⁊ aui instituēdo fm cōsiliū Galli posuit casum qñ filius fuit captus ab hostib⁹,viuo patre,⁊ post mortē patris decessit,ita hic in nepote iā nato que dz institui ne alias rūpat p fm caput legis Velleie.Sceuola etiā hic posuit casum.qñ filius est captus ab hostib⁹ viuēte pre ⁊ postea ibi decessit.⁊ sic in §.qd si is.loquit Sceuola in nepote nascituro:hic aūt in iā nato tpe testamēti.⁊ hoc etiā voluit dicere gl.pe.hic.Et sic habes enucleatā medulā hui⁹ tex.⁊ expeditas in substātia quatuor oppositiōes Bar.Et pone breuiter casum,q testator habēs filiū captū ab hostibus tpe testamēti eū instituit heredē sub cōditione,si ab hostib⁹ reuertat,iuxta gl.in §.qd si is,in gl.j.ff.ea.l.⁊ sibi substituit nepotē iam natū,si filius suus heres esse desijerit,secundū formam secūdi capitis legis Velleie:postea filius mortuus est apud hostes certe fingit mortuus viuo testōre vt habes in litera,⁊ lz institutio de filio capto ab hostibus nō videat necessaria,cū esset seruus hostiū ⁊ hr pro mortuo ⁊ sic eius preteritio nō rūpit testamentū,vt est tex.in §.in omnibus.in ver.q nō est necesse.ff.eo.l.pe.ff.eo.est verū inspecto psenti statu captiuitatis, ⁊ si ibi moriat,sed q2 posset cōtingere q reuerteret ab hostib⁹ ⁊ tunc rūperet testm̄ si in eo reperiet se pteritū:ideo posui casum qd fuit istitutus sub cōdōne,si ab hostib⁹ reuertat. ¶ In tex.ibi liberi ei⁹.⁊ ceteri.ista dictio liberi,vr necessario debere restringi ad filios,vt dt gl.hic.in verbo liberi.Alias verbum,⁊ cete-
5 ri,sequēs esset superfluū: cū † appellatione liberorū ceteri oēs descēdentes cōtineant,vt §.instituēs.ff.ea.l.⁊ l.qd si nepos.de test.tu.⁊ l.liberorū.de ver.sig.⁊ hoc oēs tenēt.Sed ista impropriatio vocabuli nō placet mihi in tex.Iuriscōsulti q semp proprijssime loquit. ¶ Scdo modo rñdet Bar.q appellatio liberorū pprie porrigit vsq3 ad trinepotē ceteri appellātur posteriores.l.Iuriscōsultus.§.parētes.ff.de gradi.Adde, q idez dt
6 Bar.in d.l.liberorū.⁊ Alex.in rub.ff.eod.in prin. ¶ †Sed aduerte,qd licet tex.in d.§.parentes,dicant q liberi vsq3 ad trinepotes habeat distincta nomina,non aūt per hoc sequitur, q solum vsq3 ad trinepotes dicantur proprie liberi ⁊ non vltra,imo in infinitū dicunt pprie liberi,vt est tex.in l.sz ⁊ si hac,§.liberos,secūdo.ff.de i ius vo.vbi dicit text.liberos,vltra trinepotē in infinitū accipim⁹.⁊ tex.in d.l.liberorum. Item caue q vltra trinepotē nō posset esse conceptus in vita testatoris, quod est necesse vt possit effici su⁹ ⁊ sic vt possit rumpere testamentum.l.si quis filio exheredato.in fi.prin.ff.ti.j.⁊ l. item pretor.⁊ ibi Bar.ff.de suis ⁊ legi. ¶ Ego intelligo tex. plane,put iacet,quod liberi eius,⁊ ceteri in locum suorum succedentes. Intelligo liberi put iacet i infinitū,⁊ ceteri scilicet qui nō sunt vere ⁊ naturaliter eius liberi,sed per adoptionē vel legitimatione efficiunt sui,vt §.forsitā.in fi.ff.ea.l.Bar.in §. nunc de lege Velleia.ad fi.vbi dixi.nisi tex.ita dixisset, fuisset diminutus. ⁊ si dixisset filij put gl.⁊ omnes exponūt nō bene stetisset text. ¶ No.primo ex tex.ibi p interpretationem induci secundum
7 Pau.de ca.†quod casus fictus venit non ex proprietate verborum sed p interpretationē extēsiuam.Ideo non habet locū in statutis.l.iij.§.hec verba.de neg.gest.Bar.in l.j.§.hoc interdictū.de fonte.late Imol.⁊ Mod.in §.⁊ quid si tantum.ff.ea.l. Adde ad hoc quod fictio denotat improprietatē.tex. in l.lege Cornelia in verbo licet minus proprie.⁊ ibi Bal.ad hoc no.ff.
8 de testa. ¶ †Scdo no.ex eo.verbo p interpretationem,induci secundum Bar.hic in fi.q illud q dicitur spem haberi p veritate:quādo importat eundem effectū,vt l.pen.ff. quibus ad liber.procla.nō lz procedit ex interpretatione extensiua : ⁊ ideo
9 non haberet locū in statutis. ¶ †Et p hoc infert Bar.ad statutū disponens,q qui vēdiderit rem suam immobilem forēsi, vel vēdenti consenserit puniatur certa pena.q habēs actionē personalē ad rem, vel sibi debebat per fideicōmissum restituu ⁊ sic habēs spē ad ipsam consequendā,si consentiat, q alienet in forensem casu,quo de iure cōmuni vel ex forma statuti impedire poterat alienationē nō per hoc incipit in penā statuti q2 vere nō est sua,lz subsit spes.l.statuti liberi a ceteris.de statu.li.ergo nō dicit sua nisi per interpretationē extēsiuā, que non habet locū in statutis.⁊ cū Bar.tenēt Nico.de Neap. Ang.⁊ cōiter alij.Pau.de Ca.in l.pen.ff.eo.⁊ habes latius per Are.⁊ Mod.sen.hic. ¶ Et intellige Bar.qñ statutū loquit de eo qui cōsensit alienationi rei sue,scilicet ipsius cōsentiētis quo casu nō cōprehenditur ille qui dūtaxat habet actionem personalē ad illā rem cuius alienationi cōsensit:q2 qui actionē habet,rē habere videt scilicet ficte.l.qui actionē.⁊ l.minus.ff.de reg. iur. Sed statutū nō hz locū in casu ficto vt dixi in precedenti no.⁊

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ita lati⁹ declarat Alex,hic,dicẽs,q̃ nõ reperiť ab aliquo doctore declaratũ. ¶ Ultra scribẽ.adde ter.no.in l.sciẽdum.§.si fundus.in ver.diuersa,q̃ satisf.cog.vbi est tert.no.& Bar.& alij ibi reputãt tenẽdũ mẽti,qs̃ q̃ hz actionẽ psonalẽ ad rẽ immobilẽ nõ p hoc releuať ab onere satisdãdi tãq̃ possessor rei immobilis,q̃uis p hoc videať esse suspect⁹ de fuga:& sic q̃ deberet releuari ab onere satisdãdi.vt p Bar.& doc.i d.l.sciẽdũ.in pn. ¶ Scõo addo,q̃ vult Bar.i l.fi.§.pe.de cẽs,& i l.nemo.de in inte.rest.q̃ ſtãte statuto,q̃ qs teneať soluere collectã p re quã hz nõ cõprehendiť res,ad quã alicui daretť restitutio,vel alia actio. ¶ Tertio adde facere illud qs̃ tenẽt Bar.& alij i l. §.fi.de stat.ho.& i l.qnt⁹.§.argẽto.de au.& arg.leg.vbi tz qs̃ si dono alicui res meas,nõ cõtinenť iura,nec actiões psonales, quas habeo ad res. ¶ Alibi tñ habes q̃ res sũ mea q̃ est mihi debita,l.si & me & Titiũ.§.si cer.pe.& ibi gl.i verbo pecunia mea,quẽ Ang.& plen⁹ Alb.de rob.ibi ad hoc no.& l.si tibi pecuniã,cũ gl.i verbo meũ.& ibi Ang.& Lu.ad hoc no.ff.e.si cer. pe.& gl.i l.cius q̃ in puincia.in ẏbo defuncti.& ibi Bar.ad hoc no.e.ti.si cer.pe.& gl.in l.iij.i verbo solũ.C.si tu.vel cura.inter.& gl.i l.pure.§.si eum.in verbo suũ.de exce.do.Sz intellige large.

a ¶ Ista dictio mor. Adde q̃ ẽt põitur id est ab initio.ter.ẽ.& gl. i c.oẽs.xxij.dist. aliq̃n mor id est ipso iure. Alex. in l. si qs maior. C.de transſ. Et ō hac dictiõe vide p Pe.de Anch. in consi.xxix.

12 ¶ Hã stricte,& ppzie illud, q̃ est meũ nõ est mihi debitũ.vt est gl.inst.ac.in pzn,in gl.fi.circa mediũ. Itẽ dria est inter bñficium meũ & mihi debitum fm gl.in cle.auditor.in verbo debitũ.de resc.vide tñ q̃ no.Bar.Bal.& alij in l.talẽ.§.j,p illũ ter. j.de her.inst.Bal.in l.vnica.C.de thesau.lib.x.Abb.in c.pzo il lozum.per illum ter.de pzeben.in antiq.

1 ☞ Dictio mor,quid importet,& nu.2.

3 Filius vel nepos inutiliter institutus habeť pro preterito,& rumpit tanquã preteritus testamentũ & exheredatio inutilis habetur pro preteritione.

4 Si ex forma statuti valeat testamẽtum factum coram quinq̃ testibus & filius vel nepos bãnitus fuerit institut⁹ in tali testamẽto & sic inutiliter poterit vt preteritus dicere testm̃ nullum & succedere ab intestato de iure communi.

5 Licitum est arguere ex coniunctione duarum vel triũ legum.

6 Si vnus testis deponit de veritate & alij duo de fama,debent coniungi vt plene pzobent.& nu.7.

8 Si vn⁹ testis deponit de veritate & ipse idẽ alius de fama coniunguntur.

9 Sup eodem facto testis nõ facit nisi semiplenam pzobationẽ. Pzobationes diuerse pñt cõiungi simul ad vnũ effectũ.& n.10.

11 Ex duobus instrumẽtis simul coniũctis aliquid sit liquidum qõ ex vno solo non esset liquidum.& nu.12.

13 Statutũ pzohibens pzobationẽ debiti fieri per testes non hz locum quãdo pzobatio fieret per testes simul cũ instrumẽtis.

14 Mutatio status heredis de suo in non suũ non vitiat institutionem sicut nec econtra.

15 Emancipatio nepotis substituti non impedit eũ succedere tã quam volũtariũ lz non possit succedere vt su⁹.& nu.16,17,& 18.

19 Inseruiens,ponitur pro frequenter seruiens.

20 Quando oratio est vniuersalis negatiua,si aliq̃d est falsum tota oratio est falsa.

21 Hec dictio in,quid importat quando est simplex vel composita.& nu.22,& 23.

24 Accipiens frenum equi super quo est clericus & impedies eũ, ire incidit in excommunicationem ac si manus violẽtas in clericum iniecisset.

§. Ille casus. Si nepos nascitur⁹ substituať filio.& nascať,viuo filio,& postea moriať filius viuo testõre non rũpet nepos testũ ex puisiõe Juliani lz,nec zfilũ Galli,nec puisio legis Velleie videaný ad hũc casum adaptari:& si talis nepos substitut⁹ emãcipeť erit hñs volũtarius lz nõ su⁹ nec necessari⁹.h.d.vsq̃ ad fi.legis. ¶ Diuidiť in quatuor partes principales. In pma ponit q̃ difficilis,si substituať nepos posthum⁹,q̃ nõ erat nat⁹ tpe testamenti lz nascit post testm̃ viuo testõre & viuẽte pñe ipsi⁹ nepotes instituto,& sic filio:deinde moriať filius i vita testatoris an valeat substitutio talis nepotis posthumi an vero sit nulla & sic rũpat testm̃. In scõa,q̃ est ibi non eũ ponit rõ dubitãdi,qs̃ istitutio nõ valeat:& sic rũpať testm̃ a sufficiẽti partiũ enumeratiõe:qz iste casus non ptinet ad pmũ nec fm caput.l.velleie, pmũ caput loquit⁹ de nepote,q̃ nascit⁹ suus qũ nemo eũ pcedit tpe natiuitatis.lz iste nõ est huiusmodi: qz filius viuebat tpe quo nat⁹ est iste nepos. Scõm vero caput loquit⁹ de nepote q̃ erat nat⁹ tpe testi,lz iste tpe testi nõ erat nat⁹ lz erat posthumus & sic ista substõ facta de nepote nascituro,nõ sustentabať ex aliquo capite legis velleie,nõ quoq̃ sustẽtabať p puisionẽ Galli:qz Gall⁹ loq̃t⁹ i nepote nascituro post mortẽ pris,& aui lz iste nõ est pmõi:qz nat⁹ i vita vtriusq̃ ergo iste casus erat sub pzhibitiõe legis,xij.ta.q̃ vetabat posthumũ alienũ possem stituí. Jõ videbať,q̃ talis nepos q tpe testi erat posthum⁹,alienus nõ potuerit dici recte institut⁹,vñ tãq̃ nõ istitut⁹ recte videbať,q̃ posset rũpere testm̃:vñ & i ver.porro.pcedere qõ pcedere dz,nã legit interrogatiue vt vtiliter sit istituta, q̃ nullo iure fieri potuit.z sic videbať q̃ de rigore iuris institio de tali nepote nõ valeret tãq̃ facta de posthumo alieno & nullo iure sustẽtato. In tertia q̃ est ibi Juliano.ponit puisio.& decisio. Juliani Jurisconsulti de benignitate,p quã decidit pris qõ.nã Julianus istũ casus omissum suppleuit ad legẽ Velleiã ex coadunatiõe,& cõmixtiõe vtriusq̃ capitis legis Velleiani pticipat de pmo capite qs̃ loquit de nepote nõdũ nato tpe testamẽti,lz postea nato i vita testõris:& ẽt pris ipsi⁹ nepotis iste est hmõi. Itẽ pticipat de scõo capite,q̃ loquit de nepote nato,viuẽte p suo,vt i §.ẽt si parente.in pn.& iste est hmõi. In quarta & vltima q̃ est ibi,q̃ram⁹ Scevola determinat qõnẽ dependẽtẽ ex snia puisiõis Juliani. ¶ In ter.ibi. Mor pñ docet

1 dat†ista dictio mor,ª pomp̃ p postea sicut i l.j.i ver.mor recepturi.& ibi gl.§.si cer.pe. Ita ẽt ponit i plurib⁹. §.hui⁹.l.Hadrianus dummodo filius moriať viuo testõre,lz longo interuallo post natiuitatẽ nepotis,idẽ est. ¶ Aliq̃n dictio mor,significat interuallũ anni sequẽtis,vt ex ter,in l.§z & si qs.§.si operas.i fi. ibi gl.de vsuf. ¶ Aliq̃n mor accipiť p triẽnio.l.§z & si i q̃dã.§. seruus alienus.j.de her.inst.in ver.mor vsucapt⁹.cũ in vsucapione rei mobilis regrať triẽniũ. Inst.de vsuca.in pn.& sic etiã ibi capiť,mor,ibi est postea,sicut & hic. De qua dictiõe.qz varijs modis capiť fm subiectã materiã,vide gl.magistrãi c.q̃ ppter.in ver.mor.de elec.& gl.magistra.ex.q.ij.in c.ij in qualibet.cũ cõcor.late traditis per Alex.in l.j.§.si cer.pe.Diri post

2 Bar.in l.fructus.ad fi.§.so.ma.† Ppzie tñ,mor,videť significare sine aliquo interuallo fm gl.in auth.de ince.nup.in pric. Bar.Sal.& alij.in d.l.j.§.si cer.pe.& Bal.hic. ¶ In ver.porro, pcedere dic,q̃ interrogatiue loquiť,put ẽt.§.declarauit.& melius quã dicere,q̃ loquať ironice,put intelligit Raph.cu.hic.

3 ¶ No.primo ex dicto ver.porro.procedere,† q̃ filius,vel nepos inutiliter substitutus habeť pro preterito:& tanq̃ preteritus rũpit testm̃. Similiter exheredatio inutilis habeť pro preteritione.l.non putauit.§.non queuis.j.de Jtab. ¶ Et ex hoc infert Ang.q̃ si ex forma statuti alicuius ciuitatis vz testamẽtũ factũ coram quinq̃ testibus & filius, vel nepos bannitus,

4 vel rebellis q̃ si gauder bñficijs statutoz dicte ciuitatis† fuerit in tali testamẽto institut⁹.& sic inutiliter. q̃ vt preteritus poterit dicere testm̃ nullũ.& succedere ab intestato de iure communi p istũ ter. lz legata facta in tali testamẽto nõ cõfirmabiť p aut.ex causa.C.de lib.pt.vel exher.q̃ loquiť,q̃si filiꝰ nullo modo fuit institutus:sec⁹,q̃ est institut⁹: lz nulliter vt hic:qz tũc nulla sibi est illata iniuria,q̃ reputat summe notandũ pli mitatiõe d.aut.ex cã.& dicit a doc.nõ esset tactũ, vide sup vbo que diffuse per Ale.hic post Jmo.& Rap.Lu.vt etiã p Are.&

5 Mod.sen.hic. ¶† Scõo no.ex ter.ibi duob⁹ quasi capitibus legis cõmixtis fz Bar.& alios q̃ licitũ ẽ arguere ex cõiunctione duarũ,vel triũ legũ. Et subdit Bal.hic,in iij.no.q̃ etiã bonum est argumẽtũ ex cõiunctiõe duoz capitulozũ eiusdẽ legis:propzie loquiť iste ter.& q̃ istud non est per interpretationẽ.sed q̃ ōz esse ter.legis q̃ est no.dignũ fz eũ. ¶ Et ex eodem ver.infert Bal.q̃ diuerse pbationes possunt cõiungi simul ad vnũ effectũ:vnde fz eũ ad pbandũ adulteriũ sufficit,q̃ duo testes deponãt de mirmonio.& alij duo testes deponãt de cõmixtiõe illicita:nã simul iũcta pbãt adulteriũ ita dicit gl.i decretis:nec allegat vbi est glo.iij.q.viij.in c.testes.& in c.nihilominus. facit

6 ter.in simili i c.lz ex quadã.circa fi.de testib. ¶† Similiter fm Bal.Jmo.& Mod.in ciuilibus si vnus testis deponit de vita te & alij duo testes deponãt de fama sup eodẽ q̃ ziũgant,vt plene pbẽt p no.in l.admonẽdi.maxime p repetẽtes.§.de iurem.

7 †Intellige sane,q̃ dicta istoz testiũ debeãt simul iũgi ad faciendum plenã pzbationẽ,qñ vnũquodq̃ dictũ de per se probat semiplenẽ:vt in exẽplo prime pcedẽti.& sic i sua specie semiplene pbationis vnũquodq̃ esset perfectum,sec⁹ si esset imperfectũ:pura vnus testis de fama vel de alio indicio,cuz indicium debeat saltẽ pbari per duos testes,vt est glo.no.in l.fi cũ fim. C.fam.erc.tunc nõ cõiungerẽt cũ alio teste deponente de veritate.ad faciendũ plenã probationem. Jta magistraliter declarat Bar.& melius quam alibi,in l.si quis ex argentarijs.§.fi. de edẽ.sequitur simpliciter Ale.hic,& in consil.xiij.primo.vol. inci.ex his que in themate narrata sunt & in consil.xj.iij. volu. inci.sentio in dubium reuocari.& in consi.cl.v.vol.inci.in causa, & lite vertente inter dominam Lucretiam, quod bene no. ¶ Subdit Bal.hic argumento huius tex.vnum singulare verbum ad magnam ampliationem predictoz quod Ale.hic reputat mirabile,& dicit q̃ alibi scriptũ non reperes

8 †quod si sunt duo testes duoz vnus deponit de veritate & ipse

ipse idē ⁊ alius deponat de fama, ꝙ coniungunt, vt plene pro-
bent ꝑ l.iij.§.eiusdē.cum gl.§.de testib.⁊ dicit Ale. qđ istud di-
ctum Bal.est tenēdum menti in practica propter eius autho-
ritatē:cū neminē habeat cōtradictorē.⁊ qđ vidit alias de hoc
dubitari apud peritos ꝙ hoc dictū ignorabant. Sꝫ ipse putat
hoc dictū non esse verum. Motus:q₂ vnus testis regulariter
nō facit nisi semiplenā ꝓbationē.l.vbi numerus.de testib.vt l.
iurisiurādi.C.eo.⁊ c.ex insinuatiōe de ꝓcu. sed in casu Bal.idē
testis primo faceret vnā semiplenā probationē deponendo de
veritate:scđo deponēdo ꝺ fama cū alio teste, faceret aliā semi
plenā ꝓbationē.d.l.iij.§.eiusdē. ergo vnus testis faceret plus-
quam semiplenam probationē ꝯ iura predicta. ¶ Sed defen-
dendo Bal.potes ad hanc rationē respondere,ꝓut etiam re-
9 spondēt Mod. seneñ.† qđ verum est qđ super eodē facto vn⁹
testis nō facit nisi semiplenam probationē. ⁊ ita loquunt iura
ꝯtra:sed qñ deponit sup diuersis,vt hic, vbi deponit primo su
per veritate, ⁊ postea sup fama:non est absurdū, qđ diuersas
semiplenas faciat:sicut si duo testes deponerent de veritate:⁊
illi idē deponerēt postea de fama:quis dubitaret,ꝙ probarēt
10 ⁊ veritatē,⁊ famā. ¶ † Secūdo mouetur Alex.quia si vera es-
set decisio Bal.sequeret absurdū, qđ si vnus testis deponeret
de veritate depositi,ꝙ interfuit ipsi deposito.item etiam depo
neret de ꝯfessione eiusdē depositi facta parte presente.⁊ sic ha
beremus in vno teste duas semiplenas ꝓbationes super eodē
negotio:quod ꝑ vnū testem probaret plene depositum cōtra
regulā.c.a nobis.⁊ c.in omni negotio.de testib.⁊ d.l.iurisiuran
di.in verbo etiā si preclare curie honore prefulgeat,sꝫ rñde,ꝙ
hoc bene esset absurdum,ꝙ vn⁹ ⁊ idē testis faceret duas semi
plenas ꝓbatiōes,que ꝯtingerētur ad faciēdam plenā proba
tionē:que absurditas cessat in casu Bal.vbi sunt duo testes:⁊
sic tene dictū Bal.qđ est valde singulare in practica, ⁊ multū
ampliat ꝑdicta. ¶ Vltra scrib.ad istud no.tex.de coniunctio-
ne plurīū legū vel plurium capitulorū eiusdē legis,vel diuersa
11 rum ꝓbationum,† adde, qđ ex duobus instrumētis simul iun-
ctis aliquid fit liquidū ꝙ ex vno solo nō esset liquidum qđ est
notā.ad executionē instrumentorum aliquorū. ita no. Bal.in
l.fi.ꝑ illū tex.C.de fal.cau.adie.lega.⁊ plus nō dicit. Itē ex con
iunctiōe duarū scripturarū fit quedā plena, ⁊ liquida ꝓbatio
ita no.Bal.in c.auditis.de prescr. ¶ Et per hoc infert ad sta-
tutum disponēs, ꝙ instrumēta liquida mandētur executioni.
ecce producit instrumentum dotis promisse pro matrimonio
12 ꝯhendo,⁊ petitur executio.† Opponitur,quod istud instrumē
tum est cōditionale:scꝫ si matrimonium sequatur.l.tali.⁊ l.sti-
pulatione.§.de iure dotiū.Certe si ꝓducitur aliud instrumētū
ꝯtracti mrīmonij debebit fieri executio:q₂ ex ꝯiunctione vtriu
que instrumēti resultat liquida probatio. Itē adde ꝙ decidit
Bal.in c.pastoralis.§.q₂ vero.de of.dele.vbi decidit,qđ si sta-
tuto caueatur,ꝙ sñia liquida executioni mandet, sufficit si est
liquida ex ꝯiunctiōe actorū, ⁊ sñie.⁊ licet acta non contineant
appellatione sñie.l.acta.ꝫ.de iudi.tamen faciūt sñiam exequibi
lem,si producantur vna cum sñia vt no.in l.qđ tū.§.pōpo.§.ꝺ
arbi.⁊ sicut ex ꝯiunctione testiū, ⁊ instrumētorū fit aliquid li-
quidū:ita ex cōiunctione duorū instrumētor₂,vel plurium scri
pturarū.l.asse toto.ꝫ.de heredi.insti.fm eū. ¶ Itē adde qđ de-
13 cidit Bar.in l.certi cōditio.§.quoniā.§.si cer.pe.† ꝙ statutum
prohibēs probationē debiti fieri per testes nō habet locū,qñ
ꝓbatio fieret per testes simul cū instrumēto,⁊ sic qñ coniunge
14 rent instrumētū,⁊ testes.vt ibidē plene dixi. ¶ † Tertio no.in
ver.queram⁹.qđ mutatio stat⁹ heredis de suo in non suum nō
vitiat institutionem.Sicut nec econtra, mutatio de nō suo in
suum,non vitiat institutionē in l.filio quē pater.§.fi.§.e.⁊ §.for
sitā.in fi.vbi Bar.§.e.l. ¶ Nec ob.l.si alienuꝫ.§. in extraneis.ꝫ.
de here.inst.q₂ loquit qñ fit mutatio de capace in nō capaceꝫ:
puta q₂ heres efficit deportatus,⁊ sic qñ contingit mutatio in
substantia ⁊ illa vitiat. Hic autē fit mutatio de capace in capa
cē,sed alteri⁹ cōditionis:⁊ sic est mutatio solum in qualitate ⁊
illa non vitiat vt hic.⁊ dixi in d.§.forsitā. ¶ Quarto ⁊ vltimo
15 no.ex eo.ver.fi.† ꝙ emācipatio nepotis substituti non impedit
eū succedere tāꝙ voluntariū:licet nō possit succedere, vt suus.
⁊ iste tex.ꝓcedit qñ emācipatio ꝯtingit in ꝑsona nepotis sub-
stituti ꝙ fuit emācipatus ab auo post testm̄ ꝯditū viuo adhuc
filio.secus qñ emancipatio cōtingit in ꝑsonā filij instituti qui
habet nepotē vulgariter substitutum in suitate : quia tunc cū
per emācipationē filius desinat esse suus heres ex testamēto ⁊
nepos incipit tenere primū locū:ideo fit locus nepoti substi-
tuto in suitate magis ꝙ in hr̄ditate.§.⁊ qđ si tantu.§.eo.l.⁊ ibi
dē Bar.in vj.op. vbi reputat illum casum esse mirabilem ⁊ ibi
dixi.⁊ ita etiā dicit Bar.hic, ⁊ notat idē Bart.in l.j.in princ.ꝫ.
de vul.⁊ pu.in scđo effectu quarte qōnis principalis vbi dicit
esse suū nouū dubiū.vide tū ꝙ dicā infra in sequenti opposito-
ne. ¶ Cōtra istū tex.fortiter opponit fm Paul.de cast.ꝙ iste
nepos nō debeat posse admitti ex substitutiōe:q₂ fuit substitu
tus in suitate scꝫ in casu quo filio subducto de medio auo viuē
te,inciperet esse suus hr̄s,⁊ fuit substitut⁹ ad finē ne ꝑteritus
rūperet testm̄.vt §.etiā si parentes.⁊ §.videndum.§.eadē.l.sed
ex quo fuit emācipatus viuo testatore.nō pōt succedere in sui
tate,vt dicit iste tex.in fi.ergo nō dꝫ posse admitti ad hr̄ditatē
ex substōne ꝑ gl.no.in l.si mater.§.j.ff.de vulg.⁊ pupil.que vult
ꝙ substitutio facta in suitate.si non potest in illa operari. non
16 operat etiam in hereditate. ¶ † Dicit Pau.de ca.ꝙ gl.⁊ doc.
non tangunt istud contrarium satis difficile, ⁊ rñdet,qđ ideo
hic nepos admittit ex huiusmodi substitutione:q₂ si substitu-
tio de eo facta annihilat ꝑꝑ emācipationē.posset tāꝙ preteri-
tus rūpere testm̄ saltē de iure pretorio ꝑ contratab.sed q₂ oēs
ꝓuisiones posite in hac lege tēdunt ad ꝓuidendū ne testamen
ta rūpant,iō Sceuola vtiliter ꝓuidit in hoc casu ne testamen
tum rūpatur de iure pretorio, sꝫ nepos ex substitutiōe vocet.
Ista sol.nō est bona per d.§.⁊ quid si tm̄. vbi sequuta emācipa
tione filij,nepos succedit,⁊ sic filius emācipat⁹ reperit se ꝑteri
tum ⁊ fm Bar.⁊ alios : lꝫ filius emancipatus possit rumpere
testm̄ per ꝯtratabulas,tamē per hoc nō censetur vocatus ne
testamentum rumpat,⁊ sic per hoc nō est ibi prouisum aduer-
sus rupturam iuris pretorij. Paul.de Ca.hic de hoc perpen-
dens dicit posse teneri,ꝙ ibi institutio non euanescat in totū,
sed fit concursus instituti ⁊ substituti.sed truffa est. Alexā.hic
tripliciter respōdet. Primo ꝙ substitutio in casu gl.in d.l.si pa
ter.§.j.fuit ad certum tēpus restricta,scꝫ si viuo testatore mo-
riatur. Ideo ad aliud tempus non extenditur argumento.l.si
ita quis.ꝫ.de vul.⁊ pup.que solu. nō procedit:quia tale temp⁹
nō est tibi expressum taxatiue nec restrictiue,sed demōstratiue
17 vt per Bar.in l.Centurio.ꝫ.de vulg.⁊ pup. ¶ † Secundo mo-
do respondet quod hic habuit locum substitutio in suitate in-
telligendo quod hic nepos fuerit emācipatus viuo testatore,
sed mortuo pri⁹ filio:sꝫ ista so.diuinat.Scđo ⁊ fortius nō po-
tes dicere ꝙ hec substitutio habuerit effectū in suitate ex quo
nepos fuit emancipatus viuo adhuc testatore. ¶ Tertio mō
respōdet ex mēte Bar.hic.dū Bar.rñdet ad d.§.⁊ quid si tan-
tum.qđ gl.in d.l.si mater.§.j.procedit quando respectu institu
ti non potest habere locum substitutio,sed ille tex.loquitur qñ
nō respectu instituti sed substituti mutata est cōditio,quo ca-
18 su nō vitiatur substitutio.† Ista respōsio cōfunditur ex nota
tis per Bart.in prin.huius. l.vbi vult ꝙ facilius extendatur
substitutio ad casum omissum in persona instituti per l.iā hoc
iure.in prin.ꝫ.de vulg.⁊ pup.ꝙ ad casum omissum in persona
substituti.ꝑ l.cōmodissime.§.e. Nec Bar. hoc dicit.prout ipse
eū refert.Sed bene dicit ꝙ ideo in d. §. ⁊ quid si tantū. exclu
ditur institutus per emancipationem,q₂ erat ⁊ datus substitu
tus in suitate,qui in ea admittat,sed hic nepoti in casum quo
desineret esse suus nō erat datus aliquis substitut⁹,vel saltem
nō erat ei datus substitutus in suitate. Vnde ista so.Bar.non
pōt adaptari ad gl.in d.l.si mater.§.j.vbi filius institutus ha-
bebat nepotē substitutū in suitate. ¶ Quinto modo ⁊ subtili⁹
respondet Are.hic ꝙ substitutio de qua loquitur glos.in d.l.si
mater.§.j.facta sub conditione, si filius suus esse desierit ꝑ re-
pudiationē filij nō fuit adimpleta cū adhuc suus ramāserit. l.
v.§.sed ⁊ si sint sui. ꝫ.de Tertul. Ideo nepos substitutus non
admittit cōtra volūtatē testatoris,qui noluit eū admitti nisi
impleta cōditione,argumēto.l.qui ex duabus.⁊ quod ibi no.
Bal.⁊ Ang.ꝫ.de acq.her.sed hic cōditio substitutionis facta,
si filius suus esse desierit fuit impleta per mortem:filij.quia fi-
lius viuente patre per mortē desijt omnino esse suus, ideo ne-
pos ex substitutiōe admittitur,quāuis in eo fuerit postea mu
tata qualitas de suo in non suū que nō nocet,argumēto.l.filio
quē pater.§.fi.§.eo.⁊ dixi in precedēti no. Et licet Mod.Se-
nen.in repe.l.prime.ꝫ.de vulg.⁊ pup.in iiij.q.prin.in vltima q̄-
stione primi effectus.istam sol.Are.reprobent,⁊ referant se ali
ter in publica disputatione respondisse, ego tamen adhereo
so.Are.que preceteris plus placet. ¶ Gl.prima in verb.indif
ficilis exponit tex.id est valde difficilis. ⁊ ad hoc allegat alia
quatuor iura in quib⁹ eodē modo accipitur,⁊ similiter glo.in
rub.§.sol.mat.exponit infortiatum ab in,quod est valde quasi
valde forte.⁊ gl.in cle.pastoralis.in princ.in verbo inuigilare.
de re iudi.exponit id est valde vigilare, ⁊ sic vult gl. quod di-
a ctio in,[a] composita cum alia dictione aliquando ponatur pro
valde,⁊ sic augmentatiue. adde. c. primum dum glossa ⁊ ibi
19 Abb. norat. de fideiussoribus. † vbi inseruiens ponitur pro
frequenter seruiens. Ponitur etiam pro nimis.vt in dictione
inuidus vel inuidia.quod verbum dictum est a nimis viden-
do, ⁊ sic a nimis intuendo fortunam alterius secundum Ci-
ceronem in tertio tusculanorum questionum. Aliquando po-

a ¶ Dictio i' Adde de multiplie significatiōe huius dictiōis.⁊ vide per Rom.in consi.cccclxxvj.⁊ qñ ponitur ꝓ ante, ⁊ quādo pro iuxta.§.vide per Phi.cor.in cōsi.xciij.in j.vol.⁊ in consi.ccxvij.

nitur in ꝑ facile: vt impetrabile: id est facile ad impetrãdum. l. j. §. pmittit in ver. plane. z ibi gl. de aqua quoti. z elici. Aliqñ in, significat modicũ vt incredulitatẽ, id est modicã credulitatez: vt est gl. de peni. dist. ij. in c. cũ sanctã. in ꝟbo incredulitatẽ. Reliqua circa dictionem in, ponit. j. late Bar. dicam. j. extra glo.

¶ Postea gl. ponit casum in isto. §. z tendit ad declarationez tex. dic clarius, vt dixi. s. in divisione tex. ¶ Sl. in verbo nõ ꝑmittit institui quadrupliciter exponit tex. Primo qꝫ nõ pmittit instituí. s. nascituros. Secõ ꝙ non pmittit erꝛe, sed tacite. Tertio ꝙ nõ pmittit, sed necessitas. Quarto ꝙ nõ permittit, si nõ vult testm rũpi. z istã vltimã tꝫ Bar. Tu dic planius ex mẽte eiusdẽ Bart. ꝙ in nepote nato vivo testõre. z vivo filio. Uelleius in secõ capite nõ ꝓuidit ꝛ nouo, qꝫ talis nepos posſit instituí, vel substitui vivo filio: qr cũ nõ esset posthumus, ſz iã natus, poterat de cõmuni institui: etiã per l. rij. tabu. sed cõsuluit, qꝫ institueretur: z si hoc factum fuerit, vetat rũpere testamẽtum. Istud ꝓprie vult dicere iste ter. in ꝟsi. posteriore. Dum dicit posteriore capite non permittit iustitui, sed vetat rũpi: z tꝫ filius postea moriat vivo testatore, z sic nepos incipiat esse suus: z sic incipiat habere aliam qualitatem. quam haberet tẽpore testamẽti ꝑ hoc etiã non potest rumpere testamẽtum. l. filio quẽ pater. §. ñ. s. e. z §. fortitan. in fi. s. ea. l. ¶ Tu glo.

20 in ꝟbo nullo iure. Opponit ꝫ ter. † Nam qñ oratio est vniuersalis negatiua: si aliquid est falsum: tota oratio redditur falsa. l. si is qui. cc. §. vtrũ. j. de reb. du. sed tert. h. d. nullo iure admitti istuz nepotẽ posthumũ. Hoc est falsum: qr imo potest admitti de iure pretorio: vt iuribus allegatis in glo. Et glo. respondet nullo iure. s. simili, ſz bene pretorio. ¶ Tu dic plenus ꝙ ista gl. z ꝙ glo. si. procedit ꝑ modum summe ex mẽte Bar. z aliorũ qꝫ primum fuit ius antiquissimum legis, rij. Tab. prohibens posthumũ alienũ qui nasceretur suus tẽpore testamenti: posse instituí. Postea superuenit ꝓuisio Balli suppleta z extensa ꝑ Scevolã in hac l. Deide lex Uelleia habẽs quo capita. Postea Julianus in casu difficili. Demũ ꝓtores ꝑmittẽtes posthumum alienũ posse instituí. z eum institutum admitti ꝑ bo. possessio. Idẽ postea permiserunt cõstitutiones imperiales quas non habemus, sed earum mẽs recitatur in §. posthumo insti. de lega. z Justi. de bon. poss. in prin. ¶ Sz aduerte inquantuz Bar. ꝓsupponit Ballũ, Uelleium, Scevolã. z Julianũ fuisse ante ius ꝓtorũ. Istud reprobat Rap. cu. hic. z supra in prin. huius. l. z in repe. l. si filius qui in potestate. s. eo. qr Scevola, z Jurisconsulti fuerũt post ius pretorũ. patet: qr edicta ꝓtorũ interpretantur. ¶ Tu dic saluando Bart. z doc. aliquod ius pretorium fuisse ante eos, ſz istud de quo loquitur Bar. fuisse post. z nihil repugnat. ¶ Subdit Bar. quod illud quod hic introdurit Julianus habẽs authoritatẽ legis cõdẽde ex comũ ctione duorũ capitũ. l. Uelleie. z fauoze testamenti ꝓseruandi nõ potuisset magistraliter iduci ꝑ identitatẽ rõnis: qr ꝑ hoc induceret correctio legis, rij. tab. Ideo talis extensio non fuisset permissa ꝑ l. precipimus in fi. C. de app. ¶ Ad primum de Juliano, dic. ꝙ eius sententia fuit recepta. vt dicit text. hic i fi. queram. Ideo frustratorii est rãgere illud, qꝫ tenet Raph. Cu. hic ꝫ Bar. qui vult. ꝙ Julianus nõ poterat legẽ facere ſz bene interpretari. vel declarare ꝑ §. respõsa prudẽtũ. Justi. de iure natu. gen. z ciui. Sed dñ Bar. dicit ꝙ hic sumus in materia correctoria in hoc male dicit: qr imo sumus in materia limitatoria legis, rij. tab. ꝓout dixi pluries. s. ꝓsertim in pn. hui⁹

21 l. z ita ẽt reprobat Bar. Ure. hic i gnto no. ¶ † Extra gl. Bar. vltimo late tractat de significatiõe istius dictionis in. quando est composita: z quando stat de per se. Nam gl. pl. prima hic in prin. dicit. ꝙ hic ponit in. ꝓ valde. z quãtũ ad istũ sensuz argumentatiuũ. ibi dixi. ¶ Adde inquantũ Bar. tenet ꝙ qñ dictio in. ponitur de per se. z nõ in cõpositione. si adiciat nomini importãti locũ. z ponatur in ablatiuo denotat intrinsecitatẽ: secus si in accusatiuo. nisi ratio contrarietatis aliud inducat. vt hic ꝑ eũ. Adde ꝙ imo etiã adiecta accusatiuo importat intrinsecitatẽ loci. l. ij. in prin. z §. in locũ. s. de religio. z sum. fu ne. z clarior tex. in l. ij. §. j. z ibi Bal. s. nau. cau. stab. vbi merces non dicunt recepte in nauim, vt nauta teneat, nisi sint intra nauim collocate. nõ si in littore iuxta nauim. ad idẽ. l. ij. §. si qs cloacã. j. ne qd in loco pub. Nec aliquid obstat tex. qui allegat Bar. in l. j. j. arbo. fur. cesa. in verbo in posteriorẽ: qr ibi non videtur dictio in. apponi terminо ꝓprie importãti locũ. z videtur etiã ibi importare intrinsecitatẽ. ¶ † Secundo inquitur Bar. infert ad concordiam testium, quorum vnus dicit factũ in domo, alius iuxta domũ per l. si statuta vbi etiam Bart. idẽ no. j. de iniur. z subdit nunquã testes esse cõcordandos. vt probent. quãdo sunt dispares numero per gl. in c. cũ cõtingat. gl. j. z ibi Jnn. de offi. deleg. Adde qꝫ idẽ tenet Bar. in l. ij. §. creditum circa fin. vbi dixi. s. si cert. peta. De quo vide Alexand. hic. z ibi cũ concordãtijs vtrobiqꝫ ꝑ eum allegatis: z an factũ in ostio domꝰ dicat factũ in domo, ponit Bal. Jmo. z latius Ure. hic: vide elegãter, z bene Bart. in l. j. §. j. de clo. Jo. and. in addi. Spe. in tit. de immu. eccle. super rub. Bald. in l. an. §. idem

23 sit. ff. nau. cau. stabu. z in rub. ff. sol. ma. ¶ † Item quia Bar. ãt qñ dictio in, adjicitur loco, z qñ tempori, Bar. hic additꝰ quando adjicitur pſone, puta si statutum puniat certa pena inferentẽ iniuriam in personam alicuius quod comprehedat etiam inferentẽ iniuriam in rebus coherẽtibus persone, z sciscindentẽ vestes iniurioſe per l. sed ẽt questionis. z ibi Bar. de

24 iniur. z latius Bar. in l. licitatio, alias locatio. §. quod illicite. de publica. z late per Aret. hic ꝛcordantẽ Bar. ¶ † Item accipiens frenum equi sup quo est clericus, z impedies eum retro cidit in excõmunicationẽ: ac si manus violentas in clericum iniecisset. iurta. c. si quis suadentẽ. xvij. q. iij. Et similiter si aufert, vel scindit ei vestes sm Jnn. in c. nuper. de sen. excõ. Bal. in l. si qua ꝑ calumniam. C. de epiſc. z cleri. Lano. in cle. j. de pcessus. Jmo. z Aler. hic. Alibi tenent Pau. de Cast. z Alexã. in l. sed crimẽdi. in prin. per illuz text. s. ne quis eum qui in ius vocat. est vi exi. ꝙ si aliquis incluserit clericum inuitum in aliquo loco incidit in penã excõmunicationis, quamuis corpus non tetigerit. ¶ Ultra predicta de dictione in. vide Spec. in tit. de disputa. z alleg. §. post hec. ver. vltimo. Spe. z Jo. and. in tit. de iniur. z damno da. §. j. in ver. pone statuto. z solenniter Bal. in rub. s. sol. matr. Anto. de But. in c. literis. de restitu. spoliato. Bemi. in c. vt super. per illum tex. de appella. in vj. Et varios modos quibus ponitur dictio in. vide per Arch. in c. si papa. xl. dist. z ita remanet expeditus iste. §. Et per consequens tota ista lex Ballus. oic. xij. Augusti.

¶ Alia repetitio. d. l. Ballus.

¶ Ista repetitio. l. Ballus. fuit prima repetitio prefati Jasonis, sed non perfecta, alia fuit perfecta per ipsum.

1 Posthumus ꝓprie dicitur, qui est natus posthumum, z sic post mortem patris.

2 Ubi agitur de substituendo testõ agitur de materia fauorabili.

3 Testator faciens in testamento mentionem de posthumo intelligitur de posthumo etiam improprie.

4 Generalis vel indefinita appel. posthumi non comprehendit nisi natum ex legitimo matrimonio, non autem naturalem.

5 Non solum nepotes posthumi, sed quicunqꝫ posthumus siue sit ꝓprius, siue sit extraneꝰ potest heres institui, z ei legari.

6 Posthumus potest instituí nisi sit in vtero eius, que de iure nobis vxor esse non potest.

7 Cõsiliũ Balli est, vt nepotes nascituri post mortẽ aui instituãtur in casu in quo futuri essent sume preteriti rumpant testm.

8 Posthumus ꝓprius quis dicatur. z quis alienus.

9 Si filius prius fuisset mortuꝰ, z postea auus faceret testm: qr tũc nepos si nasceretur esset futurus suus tempore testamẽti, tunc potuisset instituí sm. l. xij. tabu. absqꝫ prouisione Balli.

10 Posthumus si nunc nasceretur esset suus auo: tamen dicitur alienus posthumus.

11 Substitutus vulgaris dicitur institutus.

12 Posthumus alienus ante Ballum non poterat instituí in tẽpus quo esset futurus suus.

13 Posthumus alienus licet de iure aliquo non potest institui tamen eius seruus poterat.

14 Masculinũ non cõcipit femininum in dispositione testatoris.

15 Partus dicitur nasci legitimus qui nascitur intra decem menses post mortem patris.

16 Verbũ potest. precedente negatiua inducit necessitatem precisam. z potentiam priuat.

17 Si statutum dicat ꝙ inuno: vel mulier non possit contrahere sine consensu ꝓpinquorum, si cõtrahat impeditur ortus naturalis obligationis.

18 Si statutum dicat ꝙ iudex non possit exercere iurisdictionem vltra limites sue iurisdictionis dubiterur de sua iurisdictione z pronuntiaretur se iudicem competentem si per hoc excederet iurisdictionem suam sententia esset nulla ipso iure.

19 Verbũ pẽ test. affirmatiue ꝓlatum in ll. cõtractibus z relictis nũquam importat necessitatẽ precisam sed causatiuam.

20 Verbum potest. in vltimis voluntatibus relatum ad heredẽ importat necessitatem precisam.

21 Nunquid valeat testamentum factũ sm consiliũ Balli, quando filius non est alteri instituturus.

22 Testamentum ad hoc vt valeat sufficit tacita institutio que ꝓducitur ex coniectura voluntate testatoris.

23 In dubijs in cõsulendo z indicando tenenda est illa pars, que fauet

¶ Intrinsecitate. Adde de hoc z late ꝑ Fel. in c. tertio loco. s. ꝓsump. z in rubri. de spon. p Aler. in consil. cxvj. in j. vol. inci. postꝙ in causa magnifici equitis. z Bar. Soc. in cõsi. cclxj. a

fauet testamento.
24 Non valet testamentum conditum sm formam galli positam
nisi filius sit primo loco institutus.
25 Testator qui vult consequens intelligitur velle omne antece-
dens ad illud.
27 De lege ad l.non est facienda continuatio.
29 Etiam in l.noua corrigente, masculinum comprehendit femi-
ninum vbi est eadem ratio.
30 In correctorijs non est licita extensio.
31 Si quis acquirat emphyteusim pro se & filijs suis, non conti-
nentur filie femine.
32 Quando masculinum profertur ab homine in casu odij non
continetur femininum.
33 Plunquid in priuilegijs masculinū comprehendit femininum.
35 Si ex vxore nascatur filius post x. menses & duos dies: dicitur
legitimus & naturalis.
36 An quis sit obligatus credere matri q̄ non sit filius pfis sui.
38 Filius qui assimilatur patri non est legitimus.
39 L.non fingit super eo quod est impossibile de natura.

Gallus. Re & fama difficilis est lex sm gl. sin gu. istius legis. & Bar. hic in primis verbis. Diuidit tota principiū in tres ptes. vt hic p Bar. & post Dy. Ubi dicit Raph. Ful. in l. fra ter a fratre. ff. de cōdi. indeb. quod ista lex subtilioꝛ stilo scripta per scevolā quā illa p aphricanū. Ad euidentiā istius legis & eius materie Bar. tria premittit vt hic p eū. ¶ Circa secundū
1 euidentiale Bar. inquantū p̄mittit q̄ ille, ppie dicit posthu-
mus qui est natus posthumus & sic post mortē testatoris. alij sunt impropie posthumi. Adde q̄ de hoc est ter. ad literā in l.ij. in prin. in ver. posthumos. ff. de iniusto rup. vbi dicit iuris-cōsultus formaliꝛ: posthumos aūt eos dūtaxat dicim⁹ q̄ post mortem patris nascuntur ad idem ter. formalis in l. nomen filiarum in prin. ff. de ver. sig. vbi dicit ter. qđ istud nomē posthume non cadit bene in ea que iam nata est. Ubi tū habes ter. q̄ videt mirabilis in l.ij. ff. nominatim. in fin. ff. de iniusto rup. vbi in exheredatione & ḡr in odiosis ꝛba deberēt ppie & stricte intelligi. l. cum qdā. §. eo. & tū ibi dicit ter. q̄ in exheredatione, appellatione posthumi venit nō solū natus post mortē patris sed ēt nat⁹ in vita. & sic impropie posthum⁹ q̄uis sint impro-
pie posthumi & tāto fortiꝭ: qꝛ pater exheredādo posthumos exheredat filios quos nunquā dilexit: niſi diceres & subtiliter & bñ q̄ ibi in exheredatione posthumi ides cōprehēditur etiā
2 posthumus impropie: qꝛ alias ille esset preteritus & rūperet
testū, ¶ vbicunq; ergo agitur de sustinēdo testamento dicitur agi de materia fauorabili. ad hoc pondero ter. valde no. in l. si ita facta. ff. de iniusto rupto. inducendo sic, nam in odiosis sub simplicib⁹ nō cōtinet casus mixtus p̄out tradit late in l.ij. in prin. ff. de ver. ob. & in l. si ita scriptū. §. eo. & tamen est tert. not. in d. l. si ita facta. quod in exheredatione sub simplicibus con-
tinetur casus mixtus. istud nō pōt dici ex alio, nisi qꝛ licet ex-
heredatio sit odiosa respectu filioꝝ, tū qñ tractatur de fauore testāmēti dicitur fauorabilis: tamen considera per l. cū quidā. §. eo. tit. vbi agitur de sustinendo & tū dicitur odiosa & obstat ratio & decisio illius legis cum quidam, non est propie locus
3 hic. ¶ Adde etiā q̄ si testator in testamēto faceret mentionē de posthumo etiā in materia in qua tractat de ouere & de gra-
uamine ter. ij. nō intelligit de posthumo ppie tū & sic de nato post mortē testatoris, imo intelligitur de omni posthumo etiā impropie. ter. habes no. quem ibi multum cōmendat Bal. in l. quis ita. §. ij. §. de test. tute. & ibi multum no. Bal. vbi est ter. q̄ si testator in testamēto dederit aliquem tutorē posthumis, dato tutele est grauamē: nunquid intelligitur de posthumis natis in vita. dicit quod sic, & sic, impropie facit tert. in §. fin. insti. qui dari tuto. possunt. & istos ter. valde no. ad ea que tan-
git Bar. & in fi. dū dicit q̄ statutum loquens de posthumo nō intelligit nisi de nato post mortē: quia illud de posthumis an
4 sit verū ibi dicetur. † Tertio aduerte quod generalis aut in-
definita appellatio posthumi nō comprehendit nisi illum qui nascitur ex legitimo matrimonio. nō aūt naturalem: siue testa-
toꝛ esset vxoratus siue nō. ita no. Bal. in l. placet. per illum ter. §. eo. & ibi Alex. in primo no. multum exclamat & reputat valde dignum, & dicit q̄ nō reperit ab alio tactum. intelligendo & limitando vt ibi per eū. ramen si non esset authoritas Bald. nō esset ponere os in celū tenere ḡuꝝ p l. heredib⁹. §. fi. & ad treb. & ea que hūr per Bar. in l. ex facto. in prin. in ver. itē quid si fu-
rioso nascitur filius quē in potestate nō habeat &c. & de vulg. & pup. Circa tertiū, & est secundū eum no. dignū. ¶ Circa ter-
tium euidētiale Bart. posset dubitari que potuerit esse ratio quare gallus prouidet tantum in nepote nato post mortē aui quare non idē disponit in nepote nato in vita post mortē pa-
tris sui viuo auo. dic quod ratio est qꝛ quando nepos erat na-
tus in vita aui. auus poterat eū instituere: qꝛ nulla lex prohi-
bebat: qꝛ lex antiqua, phibēs posthumos alienos instituī here-
des, loquebatur de posthumis vere vt premittit Bar. & sic de natis post mortem aui. & non de natis post testamentum. cum ergo supereſſet ipse testatoꝛ & natus in eius vita poterat face-
re aliud testamentum: qꝛ nulla lex antiqua prohibebat talem posthumū iam natū instituī. ideo gallus nihil dicit de hoc, sed solū prouidit in casu in quo testatoꝛ impediebatur scilicet in nepote vero posthumo, q̄ lex antiqua, phibebat instituī. & ista est ppria ratio huius ter. put etiam declarat Jo. de Imo. hic in nō. opp. & Raph. cu. hic. traditur per Bar. in in §. ille casus. j. ea. l. Quarto vltra Bar. premitte ad euidentiā sm Moder.
5 presertim Pau. & Alex. q̄ nō solū nepotes posthumi sed qui-
cunq; posthumus siue sit ppius siue sit extraneus pōt heres institui, & pōt ei legari nō solū attento iure pretoꝛio: qꝛ pretoꝛ istud permittebat, vt dicit ter. insti. de bon. pos. in prin. in §. j. & etiam de iure ciuili. ter. est in §. posthumo. instit. de leg. & ter. in ti. de bo. pos. in prin. & ter. in l. quidā relegatus. §. fi. cū duabus seq. ff. de reb. dub. & plene prosequitur Bar. enumerans omnia iura in §. ille casus. j. ea. l. & sic q̄ tū ad hoc supernacua est pro-
uisio galli hodie, & quo ad alia plura remaneat vtilis vt dicet infra. & istud indubitanter tenet p oēs. & ego etiā teneo. Tu au te in subtilius aduerte q̄ licet oēs indubitāter teneāt q̄ hodie q̄cunq; posthumus p̄t de iure ciuili instituī. & sic supuacua est prouisio galli & fundant omnes per ter. ad literā in §. posthu-
mo. insti. de leg. mihi videtur q̄ ter. in §. posthumo. multū fortiter stringat contra doc. q̄ imo in terminis istius legis gallus nō posset instituī nepos posthum⁹. & enim tert. in illo §. post-
6 humo. in fi. in ver. posthumus. † Posthumus ante pōt instituī
vt dictū est, nisi sit in vtero eius q̄ de iure nobis vtoꝛ esse non potest: sed habeo q̄ posthumus q̄ est in vtero nurus: dicit esse in vtero talis que nō pōt esse aui vtoꝛ. etiam si esset solutū ma
trimoniū: qꝛ illa que fuit nurus prohibetur esse vtoꝛ. §. assimila-
tis. insti. de nup. ergo videtur q̄ per illū §. posthumo. in fi. pro-
hibeatur instituī posthumus nasciturus ex nuru: qꝛ nasceret ex tali que phiberetur esse vtoꝛ auo. Istud idem decidit tert. in l.ij. quis posthumos. in §. fi. §. eo. vbi dicit iurisconſ. sed si ex ea quam nephas sit ducere posthumum heredē instituero, nō valet institutio. ad idē est ter. in l. filius a patre. in §. pe. §. eo. ti. vbi iurisconſultus distinguit. vt ibi nunqd instituī posthumus alienus &c. Ex istis iuribus sic in prima inspectiōe corticē vi-
sis sequitur hoc q̄ testatoꝛ nō posset instituere posthumū exi-
stentem in vtero sororis sue: qꝛ cum ea nephas esset ꝛtrahere matrimonium, & sic posito qđ melius possit rūderi sic: nā ille. ll. dicunt qđ testatoꝛ non pōt instituere illū posthumū qui esset in vtero eius cū qua nephas esset nubere. sꝛ ter. i §. posthumo sequit non in istis terminis: qꝛ esset proprius testatoris sed in alieno. verus est cēsus q̄ auus pōt instituere posthumos alie-
nos, nisi sit in vtero talis cū qua filius prohiberetur cōtrahe re matrimoniū, auus nō posset eū instituere. quia est alienus & erit falletia bona ad illa iura. isti moderni saltem male direruūt qꝛ dicunt q̄ hodie quilibet posthumus potest heres instituī. Istis premissis venio nūc ad l. Gallus. & licet Bart. non sum-
met tū tu summa hic, † Consilium galli vt nepotes nascituri post
7 mortem aui instituātur in casu in quo futuri essent sui ne pte-
riti rumpant testamentū. h. d. vsque ad §. quidā recte. casus in ista. l. gallus. est talis. ¶ Circa istū ter. ante quā veniā ad nota bilia debes aduertere p intellectu istius ter. & considerandus est nūquid iste ter. loquatur in posthumo alieno an in post hu
mo proprio q̄ iste sit posthumus ppius & non alienus. patet ex diffinitione tradita in §. posthumo. insti. de leg. dicit ibi ter. qđ ille dicitur posthumus alienus, qui si nasceretur: non esset suus heres testatoris: ille ergo posthum⁹ q nasceretur & esset hꝛs testoꝛ est posthumus ppius. in casu huius ter. si posthu
mus nasceret esset suus heres: qꝛ obtineret primū gradum. §. sui. insti. de her. quali. & diffe. scom ergo diffinitionem illius ter. iste posthumus nō est alien⁹ sed proprius. & dicit Pau. & Alex. quod quidam fatebantur hic qđ esset suus in isto ter. Jn con
trarium est ter. in l. pe. j. de leg. j. cū dicit ter. obtinuit sententia galli aquilij posthumos alienos legitimos nobis heredes fie-
ri &c. vbi iurisconsultus dicit qđ sunt alieni. patet etiā quod si fuisset proprius, potuisset instituī. ps. in §. posthumo, pondera ibi alieno: ergo si non erat alienus & sic proprius poterat he-
res instituī. & Pau. & Alex. in euidentialib. fatent & dicūt q̄ in isto ter. iste posthumus est alien⁹, tū nō rūdent difficultati mo
te scilicet diffinitioni vel descriptiōi posite in d. §. posthumo. Sunt qui respondeant qđ aut loquimur condito testamento, aut loquimur ab intestato. Si loquamur ab intestato q̄ ille di
catur posthum⁹ proprius qui si nasceret esset suus heres, sed

cōdito testamēto ad hoc vt quis dicatur posthum⁹ propri⁹ non sufficit q̄ꝺ condito testamēto nascatur suus, prout hic sed requirit aliud ꝙ tēpore testamenti iā fuisset nat⁹, fuisset suus qꝺ nō esset hic, ꝛ sic pondera ꝙ isti intelligunt tex. in §. posthumo. ab intestato loqui, nō autem ꝯdito testamēto, s3 istud pro certo prima consideratione videtur contra. §. posthumo. qꝛ §. posthumo, loquitur cōdito testamento, non autē ab intestato.
8 ¶ † Tu ergo aduerte ꝙ Bar. in infinitis locis declarauit qs dicatur posthumus ꝓprius, ꝛ quis alienus, ꝛ vbiq3 dr Bart. ꝙ ad hoc vt dicat posthumus ꝓprius nō sufficit ꝙ si nasceret esset suus heres, sed requiritur ꝙ sit suus tpe facti testamenti non sufficeret, ergo nasci suū nisi fuisset natus suus tempore testamēti. ita tenet Bar. in §. ille casus. in si. j. ea. l. ꝛ idem Bar. in §. si eius, ꝛ in §. nunc de lege velleia. j. ea. l. ꝛ idē Bar. in l. posthumus. in prin. ff. de inoff. test. ꝛ istud approbāt omnes doc. ꝛ in omnibus istis locis fundat se Bar. per tex. in d. §. posthumo. punctus esset videre nunquid. §. posthumo. probet istam doctrinam Bart. quia tex. ille de tempore testamenti verbum nullum pondera si Barto. in illo tex. notauit verbum testatoris vt debeat esse suus tēpore quo est testator: ꝛ sic tēpore quo facit testū, vt sic qualitas adiecta verbo intelligatur secundū tempus verbi cui adijcitur. l. in delictis. §. si extrane⁹. s. de noxa. l. titius. ff. de testa. mili. Bar. late in l. ex facto. j. de vul. ꝛ pu. Sed ista ponderatio nō esset tuta cum tex. dicat heres testatoris futurus non sit pondera illud heres futurus. Preterea iura non videntur loqui de tempore testamenti: sed solum de tēpore mortis. ita sonat tex. in d. §. posthumo. ꝛ tex. in l. posthumus. in prin. ꝛ ff. de inof. testa. ꝛ tex. in §. nunc de lege. velleia. ꝛ in §. in omnibus. j. ea. l. tamen quia Bart. ꝛ omnes doc. tenent ꝙ adhoc vt dicatur posthumus proprius nō sufficiat ꝙ si natus fuisset ꝙ esset natus suus, s3 requiritur ꝙ esset natus suus tēpore ꝯditi testamēti, alias semper dicitur posthumus alienus dato ꝙ si nasceretur: nasceretur suus. tex. est hic iuncta. d. l. pe. j. de leg. j. que iura melius probant opi Bar. ꝛ communē. ¶ Ex ista communi conclu. ꝛ vera infero correlarie quatuor
9 no. conclusiones. † Primo infero ꝙ si filius prius fuisset mortuus ꝛ postea auus faceret testamentum: qꝛ tunc nepos si nasceretur esset futurus suus tpe testamēti: tūc potuisset institui secundum legem. xij. tabu. absq3 prouisione galli. quia tunc esset posthumus proprius. ꝛ ita in terminis tenet Bart. in §. si eius ꝛ in §. nunc de lege velleia. j. ead. l. Secundo infertur, ꝙ si in terminis huius. l. auus faceret secūdum testamentum: quia in illo tempore iam erat premortuus filius: tunc etiam per l. antiquam potuisset instituere nepotem posthumum: quia cōsiderato tempore secundi testamenti non diceretur ampli⁹ posthumus alienus sed proprius. Ex istis infero tertio ꝛ subtilius ꝙ cū iste tex. loquitur quando filius moritur viuo auo ꝙ cuz auus possit facere aliud testamentum ꝛ instituere nepotē posthumum: cum nunc non sit posthumus alienus. Sequitur subtiliter consideranti vna conclusio contra omnes qui cōmuniter tenent ꝙ non est necessaria prouisio galli, sicut non fuit necessaria quādo nepos nascitur viuo testatore ꝛ possit p l. antiquā eū instituere, ita pōt ꝛ istā. Ex predictis etiam sequitur quarta cōclusio ꝙ prouisio galli multū restringit vt solū fuerit necessaria in casu hic tradito. ꝛ qn̄ auus postea nō fecerit aliud testm̄: vel qn̄ actualiter nō ꝯtingit filiū mori ante auum quia quando faciebat testm̄ erat de hoc incertus. Quinto correlarie infero aliam cōclusio. ꝙ plura requirūtur ad hoc vt quis dicat posthumus ꝓprius q̄ ad hoc vt dicatur suus: qꝛ ad hoc vt dicatur suus, sufficit ꝙ si nasceretur ante mortē testatoris nemo eū p̄cederet. §. sui. inst. de hē. quali. ꝛ diffe. l. posthumorū. j. tit. j. Sed ad hoc vt dicatur posthumus proprius illud non sufficeret sed requireret aliud ꝙ si tēpore ꝯditi testamēti fuisset nat⁹ fuisset suus, ista sunt subtilia ꝛ necessaria ad intellectū huius tex. ꝛ ad intelligētiam terminorum. non reperio in spe
10 cie ita tactum. ¶ † No. primo ex isto tex. iuncta. l. pen. j. de leg. j. ꝙ posthumus qui si tunc nasceret esset suus auo: tn̄ dicit alienus posthumus per d. l. pe. co. qꝛ si natus fuisset tpe testamenti non fuisset natus suus, cum tpe testamēti adhuc viueret filius q eum precedebat in gradu. d. §. sui. insti. de here. quali. ꝛ
11 diffe. vt dictū est. ¶ † Scdo pondera text. in verbo institui. qꝺ substitutus vulgaris dicit institutus, ꝛ sic vbū instituo, continet substitutioē, vt hic etiā dicit gl. facit text. in §. quidā recte. in verbo instituat. j. ea. l. ꝛ est tex. melior de iure in l. mulier. §. si. ff. de cōdi. insti. quē pluries hoc anno allegauit cū multis concor. quas dedi ad hoc in l. cēturio. in vlt. q. Bar. in pn. j. de vul. ꝛ pup. ¶ Tertio pōdera tex. in vbo induxit ꝙ dispositio galli est noui iuris inductiua ad idē tex. in §. qd si ts. in vbo induxit,
12 j. ea. l. ex quo infert ꝙ † ante gallū non poterat institui posthumus alienus in tps quo esset futurus suus, vt dicit textus in §. posthumo insti. de leg. ꝛ insti. de bo. poss. in prin. ꝛ sic institutio posthumi alieni facta tpe inhabili q̄uis esset collata in tēpus habile adhuc nō valebat p ll. antiquas cōtra gallum per regulā. l. in tēpus. ff. de here. insti. co. qꝛ l. antiqua resistebat, vt dr tex. in §. ille casus. in verbo nullo iure. j. ea. l. ergo non hz locum regula. d. l. in tēpus lege resistētem, sm Jo. de Imo. in l. si
13 minor. ff. de ser. expor. † Limita tn̄ qn̄ licet de iure antiquo nō posset institui posthumus alien⁹: poterat tamē institui seruus posthumi alieni. text. in l. eius seruū. ff. de here. insti. sm intellectū Bar. Ang. Imo. ibidē. Unde ex illo tex. ergo infero quod ratio quare posthumus alien⁹ nō posset institui nō erat ꝓpter suspicionē turpem, prout videt dicere tex. in l. si qs posthum⁹ in prin. s. e. tenet Imo. hic, ꝛ superius tenui: qꝛ si illa fuisset ratio: tunc sicut nō potuisset institui posthum⁹ alien⁹, ita nec seruus eius: qꝛ militasset eadē turpis suspicio. sic etiā videmus in simili ꝙ lz res propria non possit legari dn̄o. l. ꝓprias. C. de le. tamē pōt legari seruo dn̄i. tex. est no. in l. debitor. §. seruo. quem ibi Bar. multū no. ff. de le. ij. ꝛ si diceret vt dicit Bart. capacitas serui pēdet a capacitate dn̄i. l. si mihi ꝛ tibi. §. regula. j. de lega. j. rn̄det Bart. sic etiā in simili videmus ꝙ licet deportat⁹
a non possit[a] institui sm vnā opi. l. j. C. de here. insti. tn̄ seruus deportati sic. l. si deportati seruo. ff. de leg. iij. ꝛ tamē dominus est incapax. ꝛ qn̄o istud sit dātur multe limitatiōes. in l. j. C. de he. insti. ꝓpter quas tollit fundamētum Alex. q̄ dubitat de intellectu Bar. ad illam. l. si deportati seruo. ex quo posthum⁹ alie
14 nus erat incapax ergo ꝛ seruus. ¶ † Quarto no. ibi: siue q̄ neptis hic videri tex. ꝙ in dispositione testatoris: ꝛ sic in vltimis
b volūtatib⁹[b] masculinū non ꝯcipit femininū genus alias superflueret tex. de quo dicit in gl. in verbo, neptis. vbi expediā nunc
c quid in materia correctoria[c] masculinū concipiat femininum.
15 ¶ Quinto no. ex tex. in vbo decē mēsibus, ꝙ partus dicit nasci legitimus q nascit intra decē mēses post mortē patris: ergo q nascit post illud tēpus non videt nasci legitim⁹. l. in testato. §. post decē. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ tāgitur hic in glo. si. dicetur lati⁹. j. post Bar. ¶ Capio gl. in verbo posse. ista gl. si bene inspicis remouet tria contraria: ideo diuide eam in tres. scda ibi ꝛ dic institui. tertia ibi: ꝛ dic pro cōstanti. lz Bar. expediat pro duobus contra. ¶ In ea gl. ibi, ꝛ necesse esse ꝙ posthumus alienus non solū pōt institui s3 debet ex industria galli de necessitate institui: tamē intelligebat Bar. non de necessitate precisa sed de necessitate causatiua. Hinc sumpta occasione ponit hic Bar. quando verbum potest, importat necessitatem p̄cisam ꝛ qn̄ causatiuā vt hic per eum ꝛc. ¶ In prima parte inquantū Barto. ponit theoricam verbi potest, ex eius doct. facias tres
16 conclusiones. † Prima ꝯclusio est ꝙ verbū potest precedente negatione inducit necessitatē p̄cisam, ꝛ potētiam priuat, vt est gl. ordi. que tota die allegat in c. j. in verbo non pōt. de reg. iur. in vj. quē allegat Bar. hic. Adde Bar. in l. de his. de transact. Bal. hic in l. j. C. qui admit. ꝛ in l. si. C. de fideicōmis. ꝛ in l. j. j. de inutili stip. ¶ Secundo adde quod per istam conclusionem dicit Bart. in l. fin. ad fin. ff. de feriis. ꝛ ibi sequuntur Do. ꝛ ibi dixi. ꝛ idem Bar. in l. j. C. de dila. ꝙ si iudex concedat secundas dilationē sine cause cognitione quod cōcessio est ipso iure nulla: qꝛ tex. ibi dicit plusquā semel tribui non potest, ꝛ verbum illud potest precedēte negatione inducit necessitatē precisā ꝛ
17 priuat potentiā. ¶ † Adde tertio quod per istam conclusionē firmat Bar. in l. cum lex. ff. de fideiusso. quod si statutum dicat ꝙ minor vel mulier non possit contrahere sine cōsensu propinquorum ꝙ impeditur ortus naturalis obligationis: qꝛ dicēdo non pōt ꝓpter negatiuā que precedit aufert facultatē ꝛ potētiā. ¶ Quarto ꝛ notabilius adde illud ꝙ de facto dicit se cō
18 suluisse Anto. de But. in c. preterea. de dila. † quod si statutū disponat quod iudex nō possit exercere iurisdictionē vltra limites sue iurisdictionis ꝙ si dubitet de sua iurisdictione ꝛ pronunciaret se iudicē ꝯpetentē. iuxta. l. si qs ex aliena. ff. de iud. ꝛ l. ij. ff. ne quis eū qui in ius voca. ꝛ si per hoc excederet iurisdictionē sua sentētia esset ipso iure nulla: ex quo statutum dicit, nō possit, ꝛ dato ꝙ non appellaret semp diceretur de nullitate, ꝛ istud dictum pro sing. sequitur Alex. in consi. lxvij. in iij. volu. incipien. visis dubitationibus eleganter formate. lz ista regula sit vera ꝛ cōmunis ꝛ eam teneas de verbo, potest: tamen cōsidera ꝙ ista regula solum innititur authoritati glo. in d. c. j. de reg. iur. in vj. qꝛ alia iura allegata p Bart. parum faciunt. ¶ Cōtra istam regulam pōdero facere tex. in l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de ver. ob. ꝛ in §. alteri. ꝛ in §. si quis alij. insti. de inutil. stipula. ista iura dicūt alteri stipulari nemo potest, negatiuā precedit verbum potest: ergo secūdū istā regulam priuat potentiā ꝛ reddit actum ipso iure nullum, vt dixi ꝛ tamē istud est falsum: qꝛ si quis stipulet alteri: stipulatio nō est ipso iure nulla: qꝛ illi acquiritur naturalis obligatio, vt declarat late Alex. in d. §.

a ¶ Deportatus si possit. Adde Spec. in titul. de instru. edi. in §. cōpendiose. ver. ij. deportatus.

b ¶ In vlti. volūtatibus. Adde. l. si ita scriptum. ff. de lega. ij. l. qui duobus. ff. de lega. iij. tex. in l. seruus. ꝛ in l. quisquis. ff. de verb. signi.

c ¶ In materia correctoria. Adde diffuse p Rapha. cu. hic.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

in d.§.alteri.Itē ꝛ fortius si stipulatio esset ipso iure nulla eo, quia ꝑpter verbum,pōt precedēte negatione induceretur necessitas precisa,ꝛ priuaret̄ potētia. sequeret̄ ꝙ adijciēdo penā actui nullo etiā adiectio pene esset ipso iure nulla.l.nō dubiū. C.de legi.l.cum principalis.vbi glo.magi.de reg. iur.ꝛ tex.not. in l.Seius ꝛ Augerius.ff.ad l. falci.ꝛ tamē si adijciat̄ pena,valet.tex.est in illo.§.alteri.ꝛ iurib⁹ ꝓallegatis.Bar.in l.cum lex. ff.de fideiusso.respōdet, ꝛ dicit aduertēdū esse quod tex.dicit alteri stipulari nemo potest:ꝛ sic vtit̄ verbo presenti.potest ergo cum non neget in futurum lex nō dicitur assistere, sed per hoc nō resistit, secus, si dixisset alteri stipulari nemo posset:qr cōuerteret̄ verbo futuri temporis.alias secus,sed non fuit recordatus Bar.de doctrina ꝙ tradit de verbo potest,quod est presentis tēporis precedente negatiua, ꝙ inducat necessitatē precisam:negat potentiam.Aliā solu. tradit Sali.vbi multum se inuoluit in l.pacta que contra.C.de pac.sed responde prout respondet Bart.in l.si ita stipulat⁹ magna in xij. oppo. prime partis.ff.de ver.ob.ꝛ clarius Bart.in d. l.non dubium in xiiij. oppo.vbi alias oportune dixi.ꝛ sic est expedita prima conclusio Bart.

19 ¶ †Secunda cōclusio quod verbū pōt.affirmatiue prolatū in legibus contractibus ꝛ rescriptis nunꝙ importat necessitatē precisam,sed causatiuam. ¶ Limita istā ꝯclusionē duobus modis.Primo quando verbum potest, est relatum a lege,vel a principe ad iudicē:tunc importāt necessitatē ꝓcisā quando ab eo petitur per partē.ita no. Ang.ꝛ Ful.in l.j.ff. de iuris.om.iudi.ꝑ illum tex.cum gl.in verbo potest. Credo ꝙ ista limitatio sit falsa.Primo ꝑ regulam.l.de qua re.ff. de iudi.ꝛ l.j. C.quomodo.ꝛ quādo iudex. Secundo ꝛ fortius non eundo ꝑ mēdicata suffragia per text.in l. sepe audiui Cesarē.vbi verba rescripti principis referunt̄ ad presidem,ꝛ sic ad iudicem ꝛ tamen nō important necessitatem, etiam parte presente.nec ob. tex.in d.l.j.ff.de iuris. om. iud.qr dico ꝙ ille tex.in verbo potest, stat de se proprie absqꝫ subauditione gl.ꝛ est verissimus intellectus illi⁹ tex.ibi eñ vult ostendere quantā potestatē habeat officium iudicis,ꝛ sic quantū possit.ꝛ dicit.ꝙ potest in possessionem mittere ꝛc.nō autem intendit declarare ibi quantā potentiā habeat iudex,ꝛ sic quantum potest,ꝛ dicat quod pōt in possess.mittere,dare tutores ꝛc.non autem intendit declarare, an iudex teneat̄,vel non,ꝛ sic male supplet̄ ibi ꝑ gl. ꝛ debet ꝛc. ¶ Secūdo limita quādo daretur episcopo potestas dispēsandi cōtra ius per verbū possit, nam intelligitur ꝙ si dispēsatio sit necessaria ecclesie vt no.j.q.vij.ꝛ in c.exigunt. quod tūc eps potest precise cogi ꝑ superiorē ad dispensandū:ꝛ tunc verbū potest,importat necessitatē precisam.Ita sing.volūt Archi. ꝛ Jo.an.in nouella in c. cum ex eo.de elec.in vj.ꝛ istud vltimum simpliciter refert ꝛ sequit̄ Aret.hic. ¶ Tertio ꝛ vltimo limita qñ simpliciter diceret̄.possit vel pōt: secus si diceretur possit, ꝛ debeat.qr ista verba geminata simul posita importāt tūc necessitatē precisam.tex.est in c.j.in ꝟbo possumus.ꝛ debem⁹.in titulo,vt ecclesia.benefi.ꝛ in l.ptor.in prin.ff.de eden.ꝛ in cle.ñ. cum gl.in verbo debent.de statu mona.Alex.in consi.qd nō reperit̄ inci.visis verbis dicti testamenti.in fi.facit in simili text. in c.eam te.in verbo mandatū dedimus.ꝛ ꝓceptum.ꝛ ibi Bal. no.de rescri.quāuis posset dici.ꝙ ista nō sit ꝓprie limitatio ꝓpter versi.debeat.

20 ¶ †Tertia ꝯclusio est.ꝙ verbum pōt in vltimis voluntatibus relatum ad heredem importat necessitatem precisam.vltra iura Bar. adde tex.quem videas in l.fideicommissa.§.hec verba.ꝛ ibi Bart.no.j. de lega.iij.qui tamen videt̄ probare contrarium dum dicit sed magis consiliū quā necessitatem relinquēdi. ¶ In ea gl.in fi.habes ex glo.ꝙ Gallus posuit ꝑ constanti filiū in potestate debere institui.Bart.fatetur idem ꝙ gl.hic ꝑ eū:tū Bar. fortius attētauit ꝙ imo testamentum cōditū fm formā Galli valeat. ꝛ teneat, qñ filius non est aliter institut⁹.Adde ꝙ istū articulū examinat late Bart.in c. Raynutius de testament. quem hic non allegant Moderni.

21 ¶ Pro clara intelligētia isti⁹ articuli reassumo in dubiū.†nūquid valeat testm̄ factum fm cōsilium Galli,quādo filius non est aliter institut⁹ ? Bar. ibi ꝯcludit ꝙ sic,vult ꝙ ex quo filius prefert̄ nepoti substituto ex tacita successione intestati etiā si aliter nō instituatur expresse,ꝙ valeat testm̄.Idem tenet Sal. ꝛ Paul.de ca. hic Bart. in §.idē credendum.j.ea.l.ꝛ l.j.in iij.q. prin.j.de vulg.ꝛ pup.ꝛ plenius in l.si quis eū.§.j.ꝛ in l.coheredi.§.fi.ꝑ illum tex.j.de vulg.ꝛ pupil.Pau.in l.si ita scriptum.§. fin.s.eo.ꝛ d.§.in omnibus. j.eadē.l. Pro ista parte adducitur primo tex.in l.si qs ita heres instituat̄ si legitim⁹. ff. de hered. insti.allegat⁹ ꝑ Bar.sed ad illū tex.dupliciter rñdetur.Primo ꝙ ibi ad validitatē testamēti non erat necesse, ꝙ ille legitimus vocaretur titulo instōnis,sicut est necesse in filio Inst. de exhere.li.in prin.qr nō apparet ꝙ ille legitim⁹ eēt suus heres sicut esset hic fili⁹ in ptāte. ¶ Scdo rñdet̄,ꝙ ibi fuerūt ꝟba expssa, q̄ ꝓprie significāt successionē intestati.q̄ ꝟba nō fuerūt hic expressa.Scdo pro ea parte facit ex mēte Bar.sꝫ ego pleni⁹ inducā.nā testm̄ est nullū ex ꝓteritione filij:eo qr filio fit iniuria, ita dicit tex.in §. hec aūt disposuimus.in aut.vt cū de app.co. sed hic non fit iniuria filio , ex quo filius inuitatur ab intestato,ꝛ prefertur substituto.facit bene.l.emācipatus.§.ff. de contrab.sed ad hoc rñde,ꝙ imo fit iniuria filio, ex quo non seruat̄ forma tradita a lege q̄ est.ꝙ fili⁹ instituat̄ aut noīatim exheredet̄.l.inter cetera.j.eo.insti.de exhere.li.in prin. ¶ Secundo ꝛ meli⁹ rñde,ꝙ ex quo fili⁹ nō venit titulo honorabili institutionis dr ei fieri iniuria.l.filiū.§.sed etiā si portio. ff. de lega. prestā.§.aliud quoqꝫ capitulū.in aut.vt cū de appel.cog.ratio ponit̄ per scribentes in aut.nouissima.ꝛ ibi aliqñ dixi.C.de inoffi.testa. ¶ Tertio pro ista parte facit tex.i l.cū in testō.in ꝓnci.j.de here.insti.quē tex.allegat Bart.in d.l.si quis eum.§. fin. nec vr̄ bona so.doc.ad illum tex.dum dicunt, ꝙ ibi tex.presupponit pro cōstanti filium ibi fuisse institutum:qr imo litera refragatur,cū dicit in testamento scriptū esse,ꝛ sic refert formalia verba testamēti,sꝫ rñde ꝙ cū ille tex.ponat formā inuentā a Gallo,put etiā ponit tex.in l.si mater.§.j.j.de vul.ideo presupponit pro cōstanti filium institutum , sicut facit hic iuncto §.in omnibus.Et si diceretur ꝙ ista est diuinatio ad illum tex. ꝓbo ex ꝟbis illius tex.dū dicit duo gradus sunt:nec vnꝙ nepos vocatur simul cū filio, ergo presupponit necessario institutionē prius factā. ¶ Quarto pro ista parte facit tex.in l.coheredi.§.fi.sꝫ fm intellectū gl. j. de vulg. Rñde ꝙ ille secūdus intellect⁹ gl.reprobat̄ ꝛ bñ ꝑ oēs scribentes ibi excepto Bar. qr nō ꝯuenit litere ibi in locum.partē ve eius.Scdo ꝛ fortius qr rō decidēdi ibi assignata in fin. nihil faceret ad propositum dum dicit.nam eum certe rei heredes ꝛc. vnde tenendo primū intellectum gloss.ibi ille tex.nihil facit.ꝛ est verus. ¶ Quinto pro ista parte facit bonus tex.in l.etiam.§.si libertus patronū. ff.de bon.lib.Ad illum tex.respōde dupliciter.Primo responde prout patet ex natura illius tituli:iurisconsult⁹ ibi non dubitat de institutione filij:nā illā presupponit legitime factā:sꝫ dubitat de institutione patroni.ꝛ decidit ꝙ valet. ꝛ ꝙ patronus poterit bo.pos.petere.Scdo no.rñdet.lꝫ Alex.dubitet de ista.sol.ego nō dubito ꝙ tex.ibi dū dicit.ꝙ si decesserit fili⁹.viuo testatore,poterit patronus accipere bon.pos.nā regulā habemus.ꝙ etiā si filius vere sit ꝓteritus.ꝛ moriat̄ viuo testatore.ꝛ sint instituti veniētes ab intestato recōualescit testm̄ de iure ꝓtorio.l.posthum⁹.ver.idē ꝛ circa.j.de iniust.rup.sꝫ patronus est de veniētib⁹ ab intestato non existētibus filijs liberti. Insti.de suc.libe.per totū. ¶ Sexto pro ista parte facit text.in l.si ita stipulatio.ff.de oper.lib.quē allegat Bart.in d.l. si quis eū.§.fi.vbi verba cōditionalia operant̄ dispositionē.ꝛ si diceretur attēto illo tex.sequeret̄ ꝙ idē esset i extraneo:si testator diceret.si Titius me viuo moriat̄ substituo extraneū.Nā sequeret̄ ille Titi⁹ esset tacite institut⁹, ꝛ tñ illud est notorie falsum, l.si qs sub ꝯditione dādo.ff.si qs omis.cau.testa.vbi dr ꝙ que sunt in cōditione, nō sunt in dispositione:qr rñdet̄ stringendo illū tex.ꝑ Bar.ꝙ tex.ibi ꝯsiderat fauorē patroni,sicut ibi fauore patroni stipulatio cōditionalis disponit. ita hic fauore patris.ergo apparet euidēter sec⁹ esse in extraneo. Preterea illud ibi statuitur,ne act⁹ sit ex toto nullus,ergo idē in ꝓposito: qr testamētum esset ex toto nullum, si nō intelligeretur tacite vocatus.de illo tex.dixi in l.centurio.post Bart.ibi.j. de vulg. ꝛ pupil. ideo hic non repeto. ¶ Septimo pro ista parte facit fm Aret.tex.in l.si pater impuberes.j.de vulga.vbi si pr̄ duos filios impuberes ad inuicē substituit, vr̄ eos primo istituere, sꝫ hic est ꝙ breuiloqua resoluitur in duas vulgares ergo sicut ibi vtraqꝫ vulgaris hꝫ annexam substitutionē.ita ꝛ hec substō vulgaris simpliciter facta,si fili⁹ me viuo moriatur.dꝫ habere annexam substi.ne dicatur,fm eum, ꝙ ibi verbū, substituo, significat institutionem,vt ibi dicit gl.qr lꝫ verbū instituo tanꝙ genus possit ꝯprehendere sub se suā speciē:ꝛ sic econtra substituo.tū ꝙ non species ꝯprehēdat nomē generis cōuertitur, ita expresse dicit ista gl.hic in verb.posse. Sed ad illum textū quadrupliciter respōdetur.Primo quia inducēdo illum tex.vt induxi non faceret pro Bar.qui vult vocari ex tacita successione intestati,ꝛ sic vult Bar.quod vocetur ab intestato , nō autem quod ꝑ illa verba videatur eñ instituere vt sonant predicta.Secūdo respondetur,quod ibi nō dubitatur de validitate institutionis,sed solum quo tꝑe succedat substitutus.Tertio respondet̄ fm gl.ibi quam multum nor. ꝛ sequuntur Imo. ꝛ Alex.ibi quod verbum substituo trahitur ad institutionem etiā inter filios,quos certū est debere habere titulo institutionis.bene facit ad hoc tex.in l.si quis mihi bona.§.fin.in verbo idemqꝫ.ꝛ ibi Bal.ad hoc no.ff.de acquiren.heredi.vbi probatur in illo tex.ꝙ verbū substituo,capitur pro instituo. Quar-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

to rñdet̃ fm ipsum Are.hic,ꝙ ibi filio erat substitutus alius fi
lius testatoris,id ne pereat substitutio in fauorē filij substituti
intelligit̃ ꝓcessisse institutio. ¶ Octauo ꝓ ista parte vltra scri-
22 bētes ego moueor duplici fundamēto. nam ad hoc vt valeat
testm̃ sufficit tacita institutio,q̃ ꝓuenit ex cōiecturata volūta
te testatoris,⁊ dr̃ satisfactū forme legis requirētis institutionē
vel exheredationē filij.ita no.Imo.Raph.cu.⁊ Are.in l.si pa-
ter filiū.ꝑ illū tex.j.de vul.⁊ pup.facit bene text.in l.Titius.§.
Lucius.s.eod.⁊ tex.in l.fi.C.de posth.here.insti.⁊ tex.in l.iij.C.
23 de inoffi.test. ¶ †Nono moueor:q: cū in isto articulo tex.sint
varij,⁊ sic articulus sit dubiꝰ.certe in dubijs ꝯsulēdo.⁊ iudicā
do tenēda est illa pars que fauet testō, ⁊ defendit testm̃.l.si ps.
in prin.ff.de inoffi.testa.glo.in §.idem si is.in verbo vtilitatis.
vbi dicetur.j.ea.l.⁊ ista sunt que adduci possunt pro opi.Bar.
¶ Contrariā opi.ꝙ tale testamētum non valeat,nisi priꝰ filiꝰ
fuerit expresse institutus tenet gl.Cy.Alb.Nic.de Neap.Bal.
Ang.Imo.⁊ alij oēs moder.hic gl.in d.l.cum in testamento.in
prin.Bal.in l.posthumorū.in ver.ne ergo.j.de iniust.rup.per
illum tex.in l.si ita scriptum.§.fi.s.eo.⁊ in l.humanitatis.in iij.
oppo.⁊ in l.heres.C.de impu.⁊ alijs subst.⁊ in §.idem creden-
dum.per illum tex.j.ea.l.⁊ in l.coheredi.§.fi.j.de vulg.⁊ pupill.
vbi refert ibidē hanc partē tenere Dy.⁊ And.de Pis.idem te
net Bal.in l.anteꝙ.C.cōmunia de succes.vbi bene examinat.⁊
in repe.l.in suis.s.eo,qui dicit Bar.in hoc pessime fuisse locu-
tum.Idem tenet Ang.in d.l.coheredi.Raph.cu.in repe.l.si fi-
lius qui in potestate.s.eo.Pet.de Anch.in cons.cxxxvj.incip.
Principaliter pōderandū est.idem cōsulendo tz Alex.dicens
cōmunem opi.esse ꝯ Bar.in ꝯsi.cxviij.inci.viso themate ⁊ dili-
genter ꝯsideratis verbis.in j.vol.⁊ in consi.cix.in ij.vol.vr pri
ma fronte rñdendum,⁊ in consi.cxcix.in ij.vol.inci.viso prestan
ti consi.idem tenet Aret.hic.⁊ idem Aret.in l.fi.per illum tex.
C.de hered.inst.⁊ ista est cōis opi.⁊ vera. ¶ Pro parte cōi cō
tra Bar.stringit fortiter tex.in §.in omnibus.j.ea.l.dum dicit
in omnibus suprascriptis speciebꝰ.ergo ⁊ in isto principio de-
bet filius in aliqua parte esse institutus, ⁊ ad illum text.credo
ꝙ male possit rñderi, ⁊ refert Lu.hic, ꝙ tempore quo legebat
dñs Jac.Isolanus,qui postea factus fuit cardinalis,disputa
uit istam.q.⁊ tenuit opi.Bart.⁊ ꝙ Anto.de Celani,qui etiam
postea effectus fuit cardinalis,opposuit sibi de.§.in omnibꝰ.
⁊ ꝙ ei nō potuit rñdere.Bar.⁊ Alex.rñdent,ꝙ hic filius vide
tur tacite institutus ex quo testator voluit eū ab intestato suc-
cedere,⁊ preferri substituto,ꝑ l.ꝯficiuntur.in prin.⁊ in d.l.si qs
ita heres.Istam sol.reprobat Aret.hic,eo q: veniens ab inte-
stato non dr̃ proprie heres institutus:ꝑut lex requirit pro for
ma:licet ex tacita voluntate veniat ad hereditatem defuncti,
vt dicunt iura allegata ꝑ Bar.Adde tex.in l.vnica.ff.si tabu.
test.ext.vbi qui venit ex coniectura non dicitur proprie heres
scriptus.Ego etiam impugno sol.Bar.alio duplici fundamē
to.Primo q: si tacita vocatio filij sufficeret.vt vult Bar.ergo
superflua esset suppletio facta per Sceuolā in d.§.in omni-
bus,⁊ sic Sceuola qui in §.seq.reprehendit Gallum de super-
fluitate esset ⁊ ipse superfluus. Secundo ⁊ fortius ꝙ ille text.
nō possit intelligi de tacita institutione,patet,quia dicit filius
ex aliqua parte debet esse institutus. pondera illud ex aliqua
parte.ergo quecunqz pars sufficit,dummodo sit vsqz ad legi-
timam,iuxta gl.in cle.j.in verbo aut earū parte.de foro cōpet.
ergo nō potest loqui de tacita institutione:quia tacita semper
esset in totū.Preterea Paul.hic,⁊ in d.§.in oibꝰ.aliter rñdet
ad illū tex.ꝙ ibi loquitur qñ auus filiū exheredauit, ⁊ si eo vi-
uo moriatur,substituit nepotem: tūc non valet testamentū:eo
q: filius vr̃ exheredatus post mortem vt ibi dicit litera:⁊ q: in
filio exheredato nō potest procedere ratio Bart.ꝙ intelligat̃
tacita institutio, ⁊ sic fm eū intētio illius litere est filiū debere
institui.ita ꝙ nō exheredet̃:q: licet testm̃ in casu Galli substi-
tuatur per expressam vel tacitā institutionē:non tamen potest
sustineri,qñ filius esset exheredatus:q: exheredatio esset tunc
inutilis,⁊ dicit Pau.in d.§.in oibꝰ.q alias respōdit dño Cato
in Sacho Bonomie repetēti istā.l.Tu aduerte,ꝙ Paul.ad §.
in omnibus.dat aliā rñsionem,ꝙ dat Bar.hic ante eum ad d.
l.si ita scriptū.§.fi.s.e.Sed tu aduerte ꝙ licet sol.Bar.sit opti
ma ad d.l.si ita scriptū.§.fi.tñ so.Pau.ad d.§.in omnibus.ni-
hil valet:ibi em̃ ponunt̃ duo casus in prin.vnus est ꝙ in omni
bus supradictis speciebꝰ est necesse,ꝙ testator istituat filiū in
ꝑtāte in aliqua parte:⁊ cum dicat in aliqua parte,ergo loquit̃
de expressa institutione:q: tacita semper fit in tota hereditate
vt ꝑdixi,qñ nō est nisi vnꝰ filiꝰ,vt ibi.Scd's casus qd si nō insti
tuerit filiū,vel eū exheredauerit,an sufficeret:videret̃ ꝙ sic per
l.inter cetera.j.e.⁊ insti.de exhere.lib.in pñ,q: sufficit filium in
ꝑtāte vel institui,vel exheredari, sz Iuriscō.determinat ibi ꝯ-
riū:eo q: talis exhr̃datio fuit post mortē,⁊ sic nihil valeret,iste
est realis sensus ⁊ verꝰ illiꝰ lr̃e.Cōfirmo vtrunqz casum,⁊ pmū
casuz clariꝰ ꝓbat.tex.in fi.vbi dicit ꝙ nō est necesse,ꝙ nepos,⁊
ꝓnepos istituātur,ꝑut est necesse i filio, eo q: ipsi bñ possunt
ꝑteriri,⁊ testm̃ valebit.ergo vult clare ille text.ꝙ si filius esset
preteritꝰ hoc est,nec institutꝰ in aliqua parte nec exheredatꝰ
ꝙ testm̃ esset nullū.Scd's casus est ꝙ exheredatio esset inuti-
lis,q: filius exheredaret̃ post mortē.vt ibi clare dicit tex.⁊ in l.
si ita scriptum.§.fi.s.eo.Comprobat̃ aperta ratione,q: in vita
filij nemo aliꝰ est institutꝰ,vel substitutꝰ,ergo i vita filij nō pos-
set adiri hereditas,⁊ nisi adeat̃ hereditas,exheredatio nihil vz
l.filiū.§.sz cū exheredatio,j.de bon.pos.ꝯtabu.ergo sequitur ꝙ
exheredatio d̃ qua ibi est inutilis, ⁊ credo ꝙ iste sit sensus illiꝰ
litere.⁊ sic cōcludo,ꝙ tex.ille multum vrget ꝯ suiam Bar.⁊ ꝙ
male ad illū tex.pōt rñderi.Secūdo pro ista cōmuni sentētia
stringit fortiter.tex.in l.si quis eum.§.fi.ff.de vulg.vbi est tex.ꝙ
per illa verba,si viuo se filius dr̃ esse preteritus, ⁊ sic testm̃ est
nullum,quāuis ei substituat̃ si viuo testatore decesserit.ergo
per illa verba cōditionalia nō cēsetur filius institutus: ⁊ quā
uis.Bar.ibi rñdeat,ꝙ illa sunt verba legis.⁊ nō testatoris,est
violētia ad tex.⁊ redderet eū de indubitabili:vnde tex.ille for-
titer stringit ꝯ Bar.nisi resp.ex mente Are.hic, ꝙ imo ibi illa
verba conditionalia nō inducunt dispositionem: quia ibi pre-
cesserat aliud testamētum.in quo filius erat expresse institutꝰ
apparet ergo ex illa cōiectura,ꝙ in secūdo testamento est secꝰ.
Tertio pro ista parte facit text.in l.si mater.§.j.ff.de vulg.vbi
dicit tex.in plurali filius ⁊ ex eo nepos heredes instituantur.
Pōdera verbum plurale,instituātur,ergo etiā filiꝰ debet insti
tui.ad hoc ibi no.illum tex.Imo.Are.Alex.Sed tu dic. quod
ille tex.nō multū facit:q: non dicit simpliciter instituantur,sed
qualificate prout Gallo aquilio placuit:ergo fm formā istius
text.quarto pro ista parte stringit bonus text.per quem dicit
Alex.j.se tenere istā opi.cōtra Bar.⁊ Jo.de Imo.hic dicit,ꝙ
ibi est casus expressus ꝯ Bar.in §.idē credēdum.in ver.ita sa-
ne,j.ea.l.vbi si testator dicat:si filius ⁊ nepos,me viuo,morian
tur,tunc pronepos,qui nascetur post mortem, sit heres.dicit
ibi litera:si primo moriatur filius:nepos tanꝙ preteritus rū-
pit testamētum:ergo per illa verba cōditionalia nō cēsetur ne
pos tacite inuitatus ita vt testamentū valeat.Ego autem pu-
to ꝙ ille tex.faciat pro Bar.⁊ sic retorquetur cōtra Mod.ibi
em̃ respectu filij.tex.presupponit testamentū valere, ⁊ tñ filius
erat etiā cōditionaliter noīatus,⁊ vult valere testamētum re-
spectu filij ⁊ vult ꝙ si premoriat̃ filius nepos tanꝙ preteritus
rūpat testamentū.Pōdera ꝙ tex.ibi ꝓsupponit testamentum
valere respectu filij,⁊ tñ filiꝰ erat solū cōditionaliter noīatus,
lz aliqui dicant ꝯ,⁊ nō bene,ꝙ ibi filius erat expresse noīatus
respectu filij:ille tex.facit ꝓ Bar.respectu nepotis.Resp.vt ibi
per Bar.nā ibi nepos non tenebat primū locū tēpore testa-
mēti,sicut faciebat filius:nō per illa verba ꝯditionalia nō vide
tur vocatꝰ ab intestato sicut filiꝰ,⁊ si diceres,ꝙ illud ibi de fi-
lio nihil facit cū suppleat̃ per §.in oibus.j.ea.l.Replicat̃ ⁊ for-
titer quare nō idē supplet̃ respectu nepotis,vt testm̃ valeat in
stitutio.⁊ preteritio nepotis nō rūpant si.§.deberet i oibꝰ sup
plere institutionē in filio eodē mō i nepote quo casu nepos te
neat primū locū:apparet ğ.ꝙ aliud sit in filio,aliud in nepote
tenēte primū locū lz aliter ibi dicant.Quinto pro ista pte facit
q: verba Galli,si filius me viuo moriet̃:sunt ṽba cōditiōalia:
ergo nihil disponūt.l.ex facto etiā agitatū.j.de her.insti.⁊ l.si
quis sub cōditione dādorū.x.j.si qs omis.cā testa.Sed ad hoc
facile est rñdere,ꝙ verba ꝯditionalia nō disponunt̃, vt videat̃
ex testō vocatus. ita loquunt̃ iura ꝑallegata:tñ verba cōditio
nalia faciūt vt dicat̃ tacite ab itestato vocatꝰ.gl.est sing.⁊ cōi
ter approba.i l.Luciꝰ vltima.in gl.fi.⁊ ibi clare Bar.j.de her.
insti.⁊ hoc.sufficit vt valeat testm̃.l.si qs ita hr̃s.insti.si lega.el
lega.ꝑ Bar.Sexto pro ista facit:q: data opi.Bar. pro vera,
sequeret̃ ꝙ ea rōne deberet valere pupil.substō.sine,institutiōe
facta.⁊ tñ istud est ecōtra.l.j.§.fi.⁊ l.ij.§.quisquis.ff.de vul.⁊ pu
pil.sz facile est rñdere.ꝙ in pup.requirit̃ aditio ad eius cōfir-
mationē.l.apud Iulianū.§.idē Iulianꝰ.ff.ad Treb.secꝰ est in
vulgari.vbi aditio ex institutione extingueret vulgarez.l.post
aditā.C.de inpu.⁊ l.cū proponas.C.de he.isti.⁊ declarat bar.
in l.j.j.de vulg.⁊ pupil.Septimo ꝓ ista parte facit tex.in l.fi.C.
de her.insti.quē tex.ibi ponderat Are.ꝯ Bart.⁊ aliter inducit
quam Fran.Tigri.ibi quē refert Alexā.hic,ibi enim est tex.ꝙ
qñ vna institutio nō pōt sustineri nisi alia precedat.nō per hoc
videtur alia precedere.sed tu rñde ꝙ etiā fm opi.Bar.induci-
tur institutio,sed venit ab intestato ex tacita voluntate testa-
24 toris,†⁊ sic ex predictis remanet iste articulus valde disputa-
bilis,ꝑ vtraqz parte:cōis opi.est cōtra Bar.quē tu tene ꝑ istū
tex.iuncto.§.in oibꝰ.j.ea.l.⁊ sic cōclude,ꝙ nō valet testm̃ ꝯditū
fm formā Galli positā,nisi filius sit primo loco institutꝰ.Sed
considera

considera tu, q̃ lz ista sit cōis opi. ꝯ Bar. ⁊ vera tñ pōt defen
di, q̃ imo testm̃ valeat absq͂ aliqua instōne filij ēt tacita. sꝫ nō
p fundamēta Bar. sꝫ p aliud funda. imo etiā, qñ filius esset me
re pterit⁹, q̃ adhuc testm̃ valeat: ex quo em̃ reperit̃ substitut⁹
nepos q post filiū tꝫ primū locū, ⁊ sic ab intestato est successur⁹
⁊ est suus, certe valet testm̃: dato q̃ fili⁹ sit pterit⁹, qñ fili⁹ mori
tur viuo testatore. text. est q cauillari nō pōt. in l. posthum⁹. ℣.
idē ⁊ circa. j. ti. j. de inusto rup. ⁊ q̃uis ille tex. reputet̃ sing. ha
bes aliū tex. in l. etiā. §. si libert⁹. ff. de bo. lib. ille tex. forti⁹ obsta
ret si tenerem⁹ opi. Cyn. ⁊ Ang. i l. fi. C. vñ legi. q dicūt q̃ ibi va
leat testm̃ etiā de iure ciuili: ⁊ vr̃ pprie tex. in ℣bo hr̃ditatē: ⁊ in
verbo Imperator Adrian⁹. fm qd dixi isto anno, tñ cōiter te
netur q̃ valeat testm̃ solū de iure ptorio fm gl. ⁊ cōiter doc. i l.
fi. C. vñ legi. ergo vꝫ testm̃ de iure ptorio. illū tex. stricti⁹ indu
co, nā ille tex. pcedit nō solū quo ad recōualescētiā primi gra
dus, sꝫ etiā secundi. gl. est de hoc no. ⁊ sing. in l. a primo. in prin.
§. e. q̃ gl. Ang. Imo. ⁊ plen⁹ Alex. ibi reputāt ad hoc sing. pro
extēsione illius tex. ⁊ sic p istud fundamentū pōt defendi aliter
q̃ dicat Bar. q̃ testm̃ valeat: reperio q̃ Ang. Imo. ⁊ Alex. in
§. in oibus. j. ea. l. nō ad istud, ppositū, sꝫ ad aliud dicunt q̃ qri
mus an testm̃ valeat de eqtate ptoria, ⁊ dicēdū est q̃ sic p d. l.
posthumus. aut qrim⁹, an valeat de iure ciuili, ⁊ dicēdū est, q̃
nō: nisi sit institut⁹ expresse. ⁊ ita loquit̃ tota ista. l. fm eos. ptꝫ
in §. idē credendū. ⁊ in §. etiā si parēte. j. ea. l. q̃uis ipsi non di
cant ante eos, ita declarat Bal. in repe. l. in suis. ff. eo. vbi dicit,
q̃ tota ista lex nō pcedit de equitate ptoria p tex. in d. l. posthu
mus. in prin. ⁊ in ver. idē ⁊ circa. Sꝫ ita dicere esset restringere.
q. Bar. ⁊ doc. dum querunt nunquid valeat testm̃ conditū fm
formam Galli intelligit̃ de iure ciuili: lꝫ istud nō satisfaciat ad
ppositum dummodo defendam testm̃ valere: defendam Bar.
25 ⁊ pcedit opi. Bar. † Pro veritate cōsidera, q̃ dubium Bar. ⁊
doc. procedit q̃ filius superuixerat nunquid valeat testamen
tum cōditū fm ꝯsiliū Galli in quo filius nō est aliter institut⁹
nunqd valeat qñ fili⁹ supuiueret, q. Bar. ⁊ doc. procederet q
nō essem⁹ tunc in casu. l. posthum⁹. si aūt filius premorit̃, nūqd
valeat testm̃ saltē de eqtate ptoria tex. i d. l. posth. ver. idem cir
ca. clare decidit, q̃ sic valet tūc testm̃, saltem de iure pretorio. ⁊
istud fatent̃ Ang. Imo. ⁊ Mod. i §. in oib⁹. j. ea. l. Tu aūt sub
tilius cōsidera defendēdo, q. gñaliter: ⁊ dic q̃ d. ver. idē ⁊ circa
pcedit, qñ sunt instituti venītes ab intestato, q sunt in eodēꝫ
gradu cū filio: ita pprie loquit̃ ille tex. sec⁹ si essent instituti ne
potes, seu pnepotes tūc nō haberet locū ille tex. est in §. idem
credēdū. in ver. ita sane. j. ea. l. per quē tex. ita in specie limitat
singu. Ang. in repe. l. filio pterito. j. de iniu. rup. ⁊ est peregrina
⁊ pulchra limitatio ad illā. l. posthum⁹. ℣. idē ⁊ circa quamuis
nō reperiā ab alio tactū. Credo, q̃ ista limitatio nō sit verā tri
bus medijs. prio p gñalitatē illius tex. q dicit, q rē ab intesta
to auferre possit pōdera illud verbū extensiuū, possit: ergo nō
debet esse in eodē gradu cum filio. Scdo me mouet rō fi. illius
tex. que est, q cā intestati sustinet cāꝫ testati. rō ista militat gña
liter tertio ⁊ forti⁹ ꝯ istā limitationē pōdero tex. in l. ēt. §. si li
bertus. ff. de bo. li. vbi filius erat pterit⁹ a liberto, ⁊ pronus in
stitutus si morit̃ filius preteritus patronus succedit: ⁊ tñ pa
tronus ibi nō est in eodē gradu cū liberis liberti, ⁊ sic ista limi
tatio nō defenderet difficultates. ꝯsidera si posset dari noua
limitatio ad l. posthum⁹. fm q̃ defendet̃ tota ista. l. alr̃, q̃ dicāt
Mo. qs retuli. in §. in oib⁹. q l. posthum⁹. in ver. idē ⁊ circa. p
cedit qñ sunt instituti illi, q de pñti ab intestato succedūt. sec⁹
si essent instituti illi q in futurū pñt ab intestato succedere vt
sunt posthumi. de quib⁹ semp loquit̃ ista. l. q ab intestato succe
dent secuta natiuitate: in talib⁹ eñ posthumis nō hꝫ locū ille
tex. vt pbat̃ ad literā in §. idē credēdū. ⁊ in §. etiā si parēte. j.
ea. l. ⁊ ratio sit: quia talis posthumus posset nō nasci aut nasci
abortiuus. l. vxoris abortu. C. de posthu. here. insti. ⁊ sic tex. in
d. l. posthum. in ℣. idē ⁊ circa. cū ponat casūꝫ nouū, ⁊ sing. exor
bitantē a regulis cōibus, qd testm̃ qd semel ipso iure fuit nul
lum ex preteritione filij nā nati reconualescat: procedat in ca
su certo, qñ sunt instituti illi, qui certo ⁊ de presenti ab intesta
to succedūt: tunc pcedit ille tex. secus, qñ tales, etiā in futurum
possunt succedere in quibus est dubiū vt sunt posthumi: tunc
procedit ista lex. non pono tñ pro constanti: q non reperio ab
aliquo in specie tactū ⁊ tunc defenderetur ⁊ procederet opini.
Bar. generaliter. Scdo cōsidera, si per aliud fundamentu pos
set defendi opi. Barr. q̃ cōiter reprehenditur, qd valeat testm̃
conditum fm formam Galli q̃uis filius non sit expresse insti
26 tutus: q dico q̃ talis filius censetur tacite institutus † cū ha
beamus regulam, q̃ testator qui vult consequēs intelligatur
velle omne antecedēs ad illud. l. illud. cum vulga. ff. de acquir.
here. l. pe. C. de neces. ser. he. que regula procedit nō solum in vl
timis volūtatibus, in quibus fit larga interpretatio: sed etiam
in ꝯtractibus, l. ad rem mobilem. ⁊ l. ad legatum. ff. de procur. ⁊ l.
ij. ff. de iuris. om. iud. ergo cū testator vult nepotes esse institu
tos, necessario vult, q̃ filius sit institutus, qd est antecedēs, rñ
det q̃ illa regula nō pōt pcedere in pposito nostro, per istum
tex. iūcto. §. in oibus. j. ea. l. qui tex. esset superfluus, si ista regu
la sufficeret. ad idem in l. fi. C. de here. insti. ⁊ in l. si quis eum. §.
fin. ff. de vulg. ⁊ pup. rō vltra leges preallegatas, quare ista re
gula nō procedat in proposito est: q qñ aliquid est traditū p
forma, q̃ aliqd fiat sub certa forma, non sufficit q̃ illud veniat
in necessarium antecedens, probat tex. in §. in omnibus. iūcto
tex. in l. inter cetera. ⁊ ita in specie limitāt Sal. ⁊ Mod. in l. fin.
C. de her. insti. vbi etiā limitāt alio modo vt dicta regula sit ve
ra qñ ꝯñs est de se validū, tunc enim qui vult illud cōsequens
qd est de se validū vult necessariū antecedēs. secus, qñ non es
set de se validum vt in proposito nostro. ⁊ per istam remaneat a
enucleatus ⁊ bene expeditus presens articulus. ¶ Gl. in ver
bo posthumus. diuiditur in duas partes. In prima rñdet taci
te opp. In scda rñdet. q. qualiter cōtinuet̃ ista lex. secūda ibi. ⁊
27 sic bona est cōtinuatio. ¶ † In ea. gl. in fi. habes, q̃ de lege ad
legem non est facienda continuatio, ⁊ ita quotidie allegat pro
singulari habes simılē in l. ij. C. de peti. bo. sublata. lib. x. ⁊ glo. in b
l. ij. in prin. ff. de ver. ob. ¶ Gl. in ver. si filius. diuiditur in qua
tuor. In pma declarādo tex. rñdet tacite. q. In scda per viā no.
remouet ꝯtriū. In tertia idē. In quarta idē. scda ibi, ⁊ no. q̃ ter
tia ibi, itē no. qd Sceuola. quarta ibi, item not. qd dicit, filius.
28 ¶ † No. ex ista gl. in ij. parte, qd Gallus solū inducit nepotes,
q sunt posthumi instituti. Velleius impleuit etiāꝫ de iā natis.
cōtra istā cōclusionem dupliciter opp. vt hic per Bar. dic. me
lius omissis istis dictis Bar. qd Gallus prouidit de posthu
mo: q ille posthumus prohibebatur per l. xij. tabul. institui,
vt dixi in euidentialibus. ¶ Gl. in verbo neptis. ex ista gl. no.
29 subtiliter solus Raph. cu. hic. qd est gl. ordi. relata ad tex. † q̃
etiā in l. noua ⁊ corrigēte masculinū cōprehendit femininum
vbi est eadē ratio. ⁊ sic habes ex hoc magnā extensionē ad re
gulam q̃ masculinū cōprehēdit femininū. l. j. ff. de ver. oblig. vt
etiā illa regula pcedat in materia correctoria, ⁊ credo q̃ i hoc
sit sing. ista gl. istā gl. ⁊ istud no. reprehēdit solus Alex. hic alij
non tangūt ignotus q in materia stricte interpretāda mascu
linū cōcipit femininū. al. l. j. §. item queritur. ff. de ven. in poss.
mit. sed in materia correctoria nō solū stricte, sꝫ strictissime est
intelligēda. l. precipimus. §. fi. C. de app. Tu autē in primis ad
uerte qd Raph. ⁊ Alex. errāt inquātū dicūt q̃ ista sit materia
correctoria. prout etiam videntur sonare verba Bar. dum rñ
det ad l. fi. C. de posthu. he. insti. sed errant, q non est materia
correctoria, sed est limitatoria. diceret̃ enim correctoria si in to
tum corrigeret. §. posthumo. ⁊ sic. l. xij. tabu. non enim induxit
Gallus quēlibet posthumū alienum posse institui, sed solū q
esset futurus suus, ⁊ sic in casum quo erit su⁹: ⁊ est in aliquo li
mitatoria iuris antiqui. ergo nō est correctoriꝫ, vt declarant
Bar. ⁊ doc. in §. si cōstāte. in prin. ff. sol. ma. ⁊ sic istud retorque
tur ꝯ Alex. q in limitatorijs licita est extēsio. tex. est in c. cū di
lecta. §. nos igit̃. de cōfir. vti. vel inu. ⁊ ibi ad hoc no. Abb. ⁊ in
c. audiētia. in j. no. de cle. nō resi. ⁊ tex. in c. post translationē. in
§. q̃q̃. de renū. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. expsse. Bar. in l. si cōstan
te. in ix. q. prime partis. ff. sol. ma. secus in correctorijs: q non
est licita extēsio, ⁊ q̃ ista materia sit limitatoria ⁊ nō correcto
ria tenet expresse Alex. sibi cōtrarius in alio pposito, vbi di
cit q̃ nō est ista materia correctoria. ita etiā firmat Are. hic in
alio proposito rephēdēdo Bar. quem proxime allegaui. ⁊ sic
per ista istud fundamentum Alex. est falsum, ⁊ cōsequenter il
latio Raph. ex ista gl. Infero ex predictis duo. primum est.
q̃ falsum est fundamentum. Alexan. ad propositū nostrū. Se
cundo q̃ ista glo. male ponderatur per Rapha. q hic nō est
materia correctoria sed limitatoria: tamen posito qd ista nihil
probet: tñ videamus de veritate, nūquid in materia correcto
ria masculinum concipiat femininum est. q. noua quam non re
30 perio per alium examinatāꝫ. Pro parte negatiua qd in corre
ctorijs nō sit licita extēsio q̃ masculinū nō cōtineat femininū
arguo fortiori fundamēto, q̃ sit fundamētū alex. lꝫ in vltimis
a volūtatib⁹ a masculinū contineat femi. l. si ita scriptū. ff. de le. ij.
l. q nuabus. ff. de testa. tut. eo q in vltimis volūtatib⁹ fit larga
interpretatio. c. cū dile. de dona. l. in testō. de reg. iur. tñ in con
b tractib⁹ b masculinū non cōtinet femi. vñ si aliquis acquirat
31 emphy. p se, ⁊ alijs suis nō cōtinent̃ filie femine. ita originali
ter dixit Bal. de Suza. in l. veterib⁹. p illū text. ff. de pact. q in
ꝯtribus est impugnādū quare legē aperti⁹ nō dixit, ⁊ illā decimo
nē refert ⁊ sequit̃ Arch. i c. si qs suadēte. xvij. q. iiij. refert ⁊ re
quit̃ Jo. de Imo. ⁊ dicit se ita cōsuluisse in cōmē. c. potuit. de lo
ca. ⁊ in l. si ita scriptum. ff. de le. ij. ⁊ in l. cū vir. j. de condi. ⁊ de
mon. Roma. in l. ij. in prin. ff. de verb. oblig. ⁊ in l. sed si hac. §.

a ¶ In vltimis voluntatibus. Adde l. qui duobus. ff. de lega. iij. l. seruus. ⁊ l. quisquis ff. de ver. sig.

b ¶ In ꝯtractib⁹. Adde Ang. in l. tres fratres. ff. de pac. Jo. de imol. in l. qd di de ver. ob. Ant. de bu. in c. in quibusdam. de penis. Pet. de anc. in clemē. j. de bap. Jo. de Imol. ꝯsil. xxxviij. inci. in casu premisso. Alex. ꝯsi. j. incip. ponderatis his q in themate premisso narrātur. in j. volumi. idē Alex. consi. xxxv. inci. attentis verbis inuestiture. i v. volu. Bar. cōsil. xv. incipi. clementissimi Dei patris. in j. vol.

qui manumittitur.§.de in ius voc.ꝛ in cõsi.xxx.inci. visa facti
serie.idẽ tꝫ Alex.in d.l.sꝫ ꝛ si hac.in §.liberos.ꝛ in cõsi.lxi.inci.
sup eo de quo q̃rit.in j.vol.ꝛ in consi.ccij.in ij.vol.incip.confide
ra.ꝛ ista est vera ꝛ cõis sñia.licet Sali.tenuerit contrariũ in l.
ij.vbi dixi.C.de iure emphy.si ergo in ɔctib⁹ mascu.non conci
pit femi.ergo longe minus in materia correctoria:nã in cõtra
ctibus fit stricta interpretatio.in materia autẽ correctoria fit
strictissima:tñ ad hoc potes rñdere,ꝙ idõ i ɔctibus masculinũ
non concipit femi.qꝛ imputandũ est cõtrahentibus: qꝛ aper-
tius legẽ nõ dixerũt. ista est rõ Iuriscõsulti in d.l. veteribus,
que rõ nõ faceret ad ꝑpositũ in materia correctoria. Pro ve-
ritate cõsidera an fundamẽtũ Alex.sit verũ vñ dicit,ꝙ i mate-
ria in qua fit stricta interpretatio mascu.nõ ɔcipit fem.Credo
ꝙ istud fundamẽtũ ꝛ istud assumptũ ita gñaliter loquẽdo sit
falsuz:qꝛ imo i materia i qua fit stricta iterpretatio masc. cõci
pit femi.istd ꝓbo ex fundamẽtis:nã i materia penali,ꝛ odiosa[a]
masc,ɔcipit femi.tñ ibi dꝫ fieri stricta iterpretatio ad hoc põ-
dero.gl.ꝙ nemo vnq̃ põderauit i l.cũ ꝓponas,i gl.fi.C.de trãs
ac.nã illa gl.iũcto tex.vult ꝙ.l.si qs maior.C.eo. q̃ est penalis,
ꝛ imponit quatuor penas, ꝛ loquit in masculo,habeat locũ in
femina:nisi rñdeas, ꝙ cũ ibi agat de obseruãtia iuramẽti,ꝛ sic
de fauore aĩe dicat materia fauorabilis, ꝛ extendenda sm gl.ꝛ
doc.in aut.sacramẽta pube.vbi aliqñ dixi.C. si aduer,ven.gl.in
c.sciãt cũcti.ꝛ in c.fi.de elec.in vj. Scdo ad idẽ põdero tex.in l.
si qs id qd.in prin.ff.de iuris.om.iud.in ver.sed vtrũqꝫ sexũ.vbi
est tex.ꝙ in materia penali.ꝛ sic odiosa mascu.cõtinet femini.ꝛ
ad hoc no.illũ tex.Alb.ꝛ Pau.de ca.ibi alij nõ tangũt,ꝛ lꝫ ipsi
nõ dicãt,añ cõs,ita no.illũ tex.gl.in c. gñali.in gl.ij. de elect.in
vj.Bar.in l.j.ff.de ver.sig.ꝛ in l.j.§.sed si incertum.ff.de vent.in
pos.mit.ita vult gl.in cle.j.in gl.j.ꝛ ibi ad hoc ponderat Imola
post antiquos.de sepul.Potes dicere,ꝛ est bñ dictũ,ꝙ illa l.si
qs id qd.q̃uis sit penalis,tñ dꝫ extẽdi tãq̃ fauorabilis cũ ten
dat ad fauorẽ reipublice vt delicta puniant.ꝛa dicit Bart,in
l.queãdmodũ.circa med.C.de agri.ꝛ cẽ.li.xj.ad hoc inter cete-
ra,põderat tex.in d.l.si qs id qd.vbi pena[b] statuti puniẽtis euꝫ
qui facit maleficiũ,hꝫ locũ in mãdãte,vel fieri faciẽte.Pro ve-
ritate istius pũctuli,nunqd in materia penali,ꝛ odiosa mascu-
linũ ɔcipiat femininũ:facias duas cõclu. ꝙ si sum⁹ in materia
odiosa ꝛ odiũ sit irrationabile: puta ꝙ ꝑpter delictũ patris fi
lij puniant.l.qsqs.C.ad leg.iul.maie. ꝛ tũc in istis terminis ma
sculinũ non ɔcipit femi.ita in terminis tꝫ Bart.in l.j.ff. de ver,
sig.cũ suis cõcor.ꝛ ꝑpterea decidit Bal.in l.qcũqꝫ.C.de ser.fu-
gi.ꝙ si ex forma statuti filij bãnitoꝝ non pñt stare in ciuitate:
nõ cõprehendunt filie femine.ita etiam tꝫ Are.in forti casu.in
cõn.xxxiij.inc.in facto dr ɔtigisse,ꝙ itante statuto ꝙ ꝓditores
debeant puniri corporaliter certa forma,ꝛ eorum filij alia pe-
32 na ꝙ nõ veniã filie femine:qꝛ est odiũ irrationabile.†Scda cõ
clusio est ꝙ qñ masculinũ ꝑfert ab hoie in casu odij non ɔtinet
femininũ,vñ si testator exheredat filios in testõ,nõ veniũt filie
femine.secus qñ a lege.tex.est in l.j.§.sꝫ ꝛ si incertũ. ꝛ ibi Bart.
tradit hãc doc.ꝑ illum tex.ff.de ven.in pos.mittẽ. Itẽ Bart.in
cõsi.liij.inci. Ant.matthie habebat vnũ filiũ ꝛc.ꝛ gl.ordi. in d.
c.generali.de elec.in vj.ꝛ ex his apparet fundamẽtum Alex.nõ
esse verũ. Tertio ɔ idẽ fundamẽtum ꝙ etiã in materia in qua
dꝫ fieri stricta interpretatio : masculinũ cõcipit femi, ostendit
sic:nã in statutis dꝫ fieri stricta interpretatio.l.qcquid adstrin
gende.in prin.vbi Bar.ff.de ver.ob.ꝛ tñ in statutis masculinũ
cõtinet femi.ita tꝫ no.Bart.in l.iura.ad fi.ff.de legi.vbi decidit
ꝙ si statutũ[c] penale disponat ꝙ nullus vadat de nocte sine lu-
mine sub tanta pena, cõprehẽdit etiam feminas. idẽ tenent
doct.in l.quicunqꝫ. C. de ser.fugiti. Imo.in l.si ita scriptum.ff.
de legat.ij.Pe.de Anch.in consi.cix.incip. superstite domino,
hinc est ꝙ si statutum disponat ꝙ coniuncti ex linea materna
vsqꝫ ad quartũ gradum ꝑferantur alijs:sub illo termino ma-
sculino ɔiuncti cõprehẽduntur tã masculi, q̃ femine,ita tenet
Alex.in consi.cx.in ij.vol.incip.circa dubitationẽ.Quarto cõ-
tra idẽ argumẽtum arguo:nam in rescriptis debet fieri stricta
interpretatio.c.cum dilectus.de rescri. ꝛ tñ in scriptis masculi
num ɔcipit femi.tex.est in c.significauit.ꝛ ibi doc.ad hoc not.d
rescri.vbi est tex.ꝙ sub illa clausula, ꝛ quosdã alios, venit etiã
femina.alibi tenet Spe.in tit.de rescri.presenta.in §.fi.in versi.
sed querit vtrũ.qd ꝑ illã clausulã tam clerici, q̃ laici,positã in
rescripto ɔtinẽtur etiã mulieres. Et qd in rescriptis mascul-
nũ contineat femi.tenet etiã Imo.in d.l.si ita scriptũ. Quinto
moueor:qꝛ et in priuilegijs masculinũ ɔtinet femininũ.ita sin-
gu.tꝫ Bal.c.ad audiẽtiam.de rescri.in vj.nec recolo in hoc vl
timo legisse ɔcordantẽ Arch.in c.si qs suadẽte.xvij.q.iiij.refert
Ang.de Are.in §.si qs filiab⁹.q est.§.fi.insti.q da.tut.pos.ꝙuis
ipse teneat ɔtrarium.vbi oia fere hic dicta ibi ipse refert. Ex istis
fundamẽtis apparet quod ꝑsupponunt Alex.nimis gñaliter
33 fuit ꝑpositũ adde vt.j.ponat in margine. ¶†Circa tñ illa vl-
timũ de priuilegijs,nũqd in priuilegijs masculinum cõcipiat
femi.mihi ꝙ nihil regerit animus . Et in ɔtrarium allego egregiam
decisionẽ valde ponderandã ꝛ signandam.Signo.de Pomo-
deis in cõsi.clxxxvj.inci.in q.vertẽte inter durãtẽ, vbi mirabi-
liter tenet ꝙ si in priuilegio legitimãdi cõcesso ab imperatore
comiti palatino detur ptãs legitimãdi spurios nõ poterit le-
gitimare filias spurias,ꝛ sic i tali priuilegio legitimãdi mascu
linũ nõ cõtinet femininũ.mouet ex fundamẽtis,ꝛ precipue qꝛ
vbi tractat de odio ꝛ masculinũ ꝑfert ab hoie, nõ cõcipit femi
ninũ.l.j.§.j.ff.de vẽ.in pos.mit.ꝛ dixi.ɔ.ꝛ istud est maximũ inter
sua fundamenta sꝫ facile est rñdere: qꝛ imperator est lex aĩata
in terris.§.pe.in auth.de cõsu.gl.in l.ꝛ qꝛ.in fi.ff.de iurisdi.om.
iudi.Scdo mouet qꝛ maior est ratio legitimandi masculos,q̃
feminas:qꝛ masculi legitimãdi p̃t aspirare ad publicos hono
res,ꝛ magistratus:femine nõ.l.ij.ff.de reg.iur. ꝛ reperio quod
istã decisionẽ Signo.totã formaliter refert ꝛ simplr sequit re-
uerẽdus Prepositus.s.Ambro.q nũc est eps Alexandrinus:
ꝛ ex dñis rote bene merit⁹ in c.ꝑ venerabilẽ,in verbo,videba-
tur.qui filij sint legi. Itẽ ꝙ in priuilegijs masculinũ non cõci-
piat femi.qꝛ strictissime intelligẽda sunt.põdera facere tex.in
l.j.§.fi.ff.de iure imu.vbi est tex.ꝙ priuilegiũ immunitatis con
cessum alicui,ꝛ liberis ꝛ posth.posteris nõ extẽdit ad eos,qui
sunt ex feminis,ꝛ ꝑ illũ tex.decidit pulchre Bar.in l.liberorũ.
in ver.quero quid in rescri.de ver.sig.ꝙ in priuilegijs appella
tione filioꝝ non veniũt nepotes ; qꝛ dꝫ fieri stricta interpreta-
tio,ꝛ qꝛ non ɔprehẽdunt femine,d.l.j.sequit Pet.de Anch.in
34 cle.j.de bapt.Bald.in c.j.qui feu.da.pos.†Ista sunt q̃ reddunt
pñtẽ articulũ bene dubiũ: q̃uis videret ɔcludẽdũ qd in corre-
ctoris[d] masculinũ nõ debeat cõcipere femi. tñ cõsidera ꝛ erit
sextum fundamẽtum ɔ Alex.posse teneri, ꝙ imo concipiat qñ
est idẽtitas rõnis,ꝛ materia vtriqꝫ equalr cõgruit,nam habe
mus regulã ꝙ in correctorijs est licita extẽsio, de stricta ad la
tam licita est extẽsio ɔcurrẽtis idẽtitatis rõnis.gl.i cle.j.in ver
bo eligat.de elec.ꝛ ibi Cano.gl.in aut.vt hi q obli.in prin.ꝛ ibi
Ang.not.ergo istis duobus concurrẽtib⁹ in correctorijs sub
masculino ɔtinetur femi.saltẽ de stricta ad largã. ¶Gl.in ver
bo in x.mẽsib⁹ proximis.diuidit in tres. put in effectu decidit
tres qõnes.scda ibi,ꝛ dies mortis cõputatur.tertia ibi,sꝫ quid
35 hec.q.est de iure. ¶†No.ex ista gl.in j.pte.ꝙ si ex vxore nascat
posthum⁹ post.x.mẽses ꝛ duos dies dr legitimus ꝛ naturalis.
Idẽ tꝫ gl.vt hic ꝑ Bar. Pro prima opi.Bar.facit bñ tex.in §.
mulier.in aut.de testi.ꝛ ea q̃ parit in x.mẽse,a ɔrio sensu faceret
etiam pro conclusione gl.nam paria sunt ꝙ filius nascatur in-
tra.x.mẽses,vel paulo post gl.in l.ij.in prin.C.de iura.calum.cõ
munis opi.est ꝙ si nascatur post.x. menses non dicatur legiti-
mus.ita sentit gl.in l.septimo mense.ita tenent Bald.Nico.de
Neap.Alex.ꝛ Imo.hic per tex.d.l.intestato.§.fin. credo ꝙ di-
sputãdo possit vtraqꝫ pars bene defendi.sed relinquendum est
physicis,vt dicit Bar.Extra gl.Bart.format vnã nota.q.que
aliquãdo visa est de facto. Circa istas quatuor opi. relatas ꝑ
Bar.adde,ꝙ prima opi.ꝙ attẽdatur in cuius domum natus
sit iste filius,sequitur Bal.in l.si matre.C.de suis ꝛ legi.sed ista
non tenetur communiter , vt j. statim dicam. Secunda vero
opi.ꝙ standum sit dicto matris reprehendit Bar.ꝛ bene.
36 Adde †ꝙ alibi decidit Bar.post antiquos dicẽs, ꝙ ac
cidit ista.q.in facto:quedã regina cõcepit filiũ nõ
ex rege sed ex quodã milite:mortuo rege iste successit in regno
qꝛ primogenitus credebat esse filius regis. postmodũ qñ ma-
ter deuenit ad mortẽ significauit ꝙ iste nõ erat fili⁹ regis.sed
militis. ꝛ ꝙ fili⁹ fuit ita fatuus,ꝙ renunciauit regno.dr Bar.
hoc nõ fecissem ego: qꝛ nõ renuntiassem regno.ita dicit Bar.
in l.filiũ eum diffinimus.ad fi.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.
¶Circa tertiã opi. Iac.de Bel.ꝙ inspici dꝫ cui magis assimi
let iste filius qꝛ ex cogitatu mulieris tpe conceptionis part⁹
37 potest alteri assimilari. Bar.reprehẽdit,vt hic ꝑ eum.†Adde
tu fortius qd tꝫ Iac.Bu.in l.ij.C.de Carb.edi.ꝙ filij q. assimi-
lantur patri,nunq̃ sunt legitimi:ratio quia qñ mulier adulte-
ratur propter timorẽ mariti, semper habet cor ad eũ, ꝛ ex illa
cogitatiõe ꝛ imaginatione generat filiũ similẽ marito,ꝛ refert
ꝙ ita sibi dicebat quidã suus amic⁹ ꝛ magnus medic⁹. Scdo
adde qd illud refert diuus Hier.in qõnibus sup Genesim scri
ptũ fuisse in libris Hypocratis ꝙ quedã mulier erat punienda
propter suspicionẽ adulterij,cũ peperit filiũ pulcherrimum ꝛ
oĩno dissimilem vtriqꝫ parẽti ꝛ toti generi.sꝫ Hypocrates ad
hoc vocatus decidit.q.monẽs videri ne forte talis pictura es
set i camera cubicularij:que inuenta liberata fuit a pena adul
38 terij,ꝛ a suspiciõe adulterij.†Tertio adde ꝙ imo forti⁹ refert
Fabius quitilianus:ꝙ liberauit quãdã matronã accusatam de
adulterio, qd filiũ Ethiopẽ peperisset. nam ex imagine illius
nigri

a ¶In materia. penali ꝛ odiosa. Add.l. si quis in tantam.C.vñ vi. l.quicunqꝫ. C.de ser. fugi. Barb. cons.xvj.in j. vol.

b ¶Pena. Adde Cardin. Zaba.c. cum dilectus. in xiiij.q.de consue. Abb.in c.mulieres.in vlti. no.de sen.excõ. Alb.de Ros. in ij. parte statutorum.q.lv. vbi dicit se fuisse consultũ Bononie.ꝛ per Pet.de Anch.ɔsi.cclxvj. incip. de titulis criminum.

c ¶Statutũ. adde Bar.in l.iura, ad fi.ff.de legi.

d ¶Correctorijs. Adde gl. in ver. enumerãti.in ɔs. statutũ.de rescri. li.vj. Ant.de bu. in c.om.de verb. obliga.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nigri coloris conspectū in camera dicit qs ita iudicatū est ille
lud cōtigisse, Alibi diu⁹ Aug. in lib. xj. de ciuitate Dei, refert
nō esse mirū sobolē procreari similē cōspecte imagini cū diu⁹
Hiero. scribat hoc ipsūm in equoīn gregibus apud hispanos
obseruari qñ volāt, refert z. xxx. genesis. q Jacob. nouā talez
artē adinuenit vt ex vnicolonibus gregibus varii colores na
scerētur. ¶ Circa quartā opi. Bar. addē q illa est cōis. z ma
gis cōiter tenet. eā tenēt Bal. z hic. de nea. z Alex. hic. z bal.
in. septimo mēse. de sta. ho. z ita teneas q gd teneant. Imo. z
Are. hic post Ang. alibi etiā Ang. in l. duo sunt Titi. ff. de he
re. instī. arg. illius ter. tenuit q debeat iudicari filī⁹ vtriusque.
z sic vtranq; hereditatē attingit. ppter incertitudinē. sicut ibi
dicit in seruo duoīn qñ est incertū an habuerit ab vno libertā
tem. vel ab alio istā opi. reprehēdūt Alex. z Are. hic. z bene q
ter. ille mihi facitmā bene possibile est quē esse seruū duoīn z
ab vtroq; libertatē cōsequi: sed impossibile est quē esse filium
duoīn. z ler non fingit super eo quod est impossibile de natu
ra. vt dicit Bar. in l. cāde. ff. de duo. re. z in l. is qui pro empto
re. in ij. q. j. de vsuca. teneas ergo opi. Barto. z de hoc articulo
ponunt etiam gl. z cano. in c. afferte mihi gladiū. de presump.
vbi q̄rit quis sit qui petat hereditatē. volunt etiam Bal.
in d. l. filiū. ff. de his qui sunt sui vel alieni. ut, quāms ibi mihi
clare firmet z per ista remaneat expeditum principium.

1 ¶ Institutio nepotis posthumi simpliciter facta intelligi
tur de nepote nascente post mortem filij.

2 Conditiones apposite per. l. important formam necessariam
quando apponuntur precise aut simpliciter. z nu. 3.

4 Quando dispositio non potest in esse produci nisi certo mo
do. vel sub certa conditione. si fiat simpliciter cēsetur fieri illo
modo z sub illa conditione. qua fieri potest.

5 Dispositio testatoris simpliciter facta intelligitur facta eo ca
su quo iure fieri potest.

6 Illud dicitur simpliciter fieri qs fit conditionaliter: quando
conditio omnino inest de natura actus.

7 Substitutio vulgaris potest fieri his verbis, heres esto.

8 Verbum instituo. ponitur aliquando pro substituo.

9 Hec verba Titium instituo z Sempronium substituo indu
cunt substitutionem vulgarem. z non fideicommissariam.

10 Si testator dicat. instituo filium z nepotem heredes. nūqd in
telligatur simul z equaliter instituisse ita q veniant in viriles.

11 Quando plures persone sunt vocate sub vno termino vniuer
sali puta familie vel liberorum. tunc isti non admittuntur si
mul sed ordine successiuo.

12 Alternatiua posita inter personas inter quas cadit ordo affe
ctionis z charitatis. semper intelligitur ordine successiuo.

13 Inter personas copulatas dicitur cadere ordo charitatis.
quando cadit diuersus gradus ab intestato.

14 Quādo plures persone inter quas cadit ordo charitatis vo
cantur per dictionem cum. tunc simul admittuntur. z nō at
tenditur ordo charitatis.

15 Quando plures persone copulantur per copulā z. inter quas
non solum cadit ordo charitatis z affectionis. sed etiā cōcur
rit necessitas saltem causatiua. vt est quando instituuntur fi
lius z nepos testato. intelliguntur ordine successiuo.

16 Unum verbum respiciens duo determinabilia. debet simul. z
z equaliter determinare vbi est diuersa ratio determinandi.

17 Bonum est argumentum de dote ad legitimam.

18 Quando plures persone copulatiue vocantur inter quas tā
tum cadit ordo charitatis z affectionis. sed non concurrit a
liqua necessitas instituendi ex parte testatoris. an intelligant
vocati ordine successiuo.

19 Quando pater z filius sunt per copulā vocati. z sunt persone
penitus extranee testatori. intelliguntur simul eodem tempo
re vocati. non autem ordine successiuo.

20 Vicentis nulla est hereditas.

21 Dictio cum. habet maiorē virtutē cōiunctiuā quam dictio z.

22 Non est seruandus ordo scripture quando per hoc actus es
set nullus.

23 Ubicunq; inter personas cadit ordo affectionis. ibi non at
enditur ordo scripture.

24 Quādo copula ponitur in contractibus quid importat.

25 Iudex que non transeunt ad filios nisi vt filios. z non ad ex
traneos heredes semper admittuntur tanq; filij pro equali
bus portionibus z non pro hereditarijs.

26 Per generalem renuntiationem nunq; intelligitur renuntia
tum feudis nisi de feudis fiat specialis mentio.

27 Quando in eodem volumine reperiuntur duo statuta cōtra
na quod eorum attendi debeat.

§. Quidā recte. Iste. §. vsq; ad. §. istituēs. di
uidit fin Bar. i tres ptes pn
cipales, vt hic p eū. z iste. §. vsq; ad. §. idē credendū. nō potest
cōmode summari. Tu summa sic. ✱ Institutio nepotis posthu
mi simpliciter facta intelligit de nepote nascēte post mortē fi
lij. z sic i casu ,puiso p Ballū. hoc dr i effectu. ¶ Antecq; veniā
ad no. ter. q̄ro an oia p intellectu lre. q̄ potuit eē rō dubitandi
huic ter. Itē que potuerit eē rō decidēdi. Dic q rō dubitādi
fuit: q Ball⁹ videbat tradi. risse formā testamēti. vñ si testor
nō apponebat vba mortis filij, certe tanq; forma non seruata
videbat tollin nō valere p. l. cā hi. §. si ptor. ff. de trāsact. forma
nō seruata actus est nullus etiā in materia fauorabili. vt no
tāt doc. in l. q ronie. §. flauī⁹. p illū ter. ff. de vb. ob. Sceuola tñ
Iurisc̄ōsult⁹ determinat. Iuiū q Ball⁹ nō voluit ponere for
mā necessariā. iz voluit ponere casum in quo institutio hered
dis punctualiter poterat valere. si ergo fiat institutio simplr
vz. ac si esset facta in casu q cōcipit ex Ballo. ista est rō decidē
di in ter. z isto mō intelligēdo Sceuola nō reprehēderet gallū
de supfluitate. vt dr gl. parua. z Bar. z doc. oēs. iz potī⁹ declā
raret intētionē Balli. put dicit Imo. Pau. Cu. hic. z cōsequē
ter. pulso scеuole nō erit cōtrouersia. iz declaratoria. put etiā
apparet i. §. idē credēdū. Cōsidera ēt q Bart. in discursu. in j.
q. gl. vī velle q gall⁹ nō indurerit formā. iz bñ indurerit potē
tiā. vnde fin Bar. post q̄ indurit potētia. z facultatē certe in
modo instituēdi nō sunt necessaria tot vba. Cōsidera subtili⁹
tu. puecte. an pulso galli tradat formā. an solū inducat potē
tiā. z facultatē vt dicit Bar. z erit noua z necessaria. q. ad in
tellectū hui⁹ ter. Pro inuestigatione arguo fortiter. Z p dicta. z
cōsequēter Iuiū ter. z pono. q gall⁹ ponat necessariā formā
z arguo sic: q Ballus ponit q sub duabus 2ditionibus pos
sit instituī posthum⁹ alienus. sed habeo. q 2ditiones impo
site p legē. imponūt z inducūt formā necessariā z nō leuē. solē
nitatē. ita Bal. in auc. matri z auie. in fin. C. qñ mulier tu. offi.
fun. po. allegat ad hoc bonū ter. i l. pto. in pnin. in verbo. non
sub cōditione. ff. de col. bo. z illā doc. sequunt Alex. z Are. in l.
ij. §. primo. j. de vul. z pu. Are. eā reputat valde sing. in c. i cau
sis. de testibus. z ibi addit rationē: q conditiones important
causam finalē. vt Bar. in l. ij. §. ij. ff. de dona. Pōdero. p respō
sione posse dupliciter dici. Primo q iurisconsultus respōdet
huic argumēto. si bene inspexisti ter. nam quando dispositio
non potest in esse produci nisi certo modo z sub certa forma
certe si fiat simpliciter. censetur fieri illo modo z sub illa 2di
tiōe sub qua fieri pt. ita vult dicere iste ter. quē ad hoc reputo
valde peregrinū scām q statim de p se notabo. ¶ Secdo q̄si
dera si pōt respōderi. q cōditiones apposite p legem iportant
formā necessariā quando opponunt̄ pcise aut simpliciter sed
in casu nostro. galli⁹ vtit vba posse. dum dicit gallus aquilius
introdurit sic posse institu. vt sequit sub duab⁹ conditionibus
sed propter illd verbum posse dicam q ille cōditiones nō im
portāt necessitatē pcisaz. z hoc mō dicet. q gall⁹ sit visus ver
bo posset habito respectu ad 2ditiones que sequuntur z isto
mō vbū. posse. nō impropriabit. put volunt gl. z doc. in punc.
huius. l. dum dicit posse. z necesse est. z isto modo habes enucle
atum sensum istius. §. ¶ Ho. ex isto ter. vñ valde egregium
z peregrinū q quādo dispositio nō pōt in esse produci certo
mō. vel sub certa cōditione. si fiat simpliciter. cēsetur fieri in
illo mō sub 2ditione. qua fieri pōt. vnde aliqs instituendo nep
otem posthumū simpliciter cēsetur instituisse sub cōditione
si filius subducat de medio i vita testatoris: q alias nō pote
rat tēpore galli nisi dicto casu istitut⁹. z illo casu erat necesse
q instituere. ne alias rumperet testamētū. l. posthumo. nec. cuz
simi. j. ti. j. Sic in simili illud cēsetur esse factus notarium. put ter
requirit p forma: qñ est factū in genere. z illud genꝰ no pōt ve
rificari nisi in vna specie. cēsetur i specie facta. l. ij. z ibi doc. §. e. z
ter. i §. nominati. Iuiū. de rhe. libe. similiter dispositio genera
lis q pōt solū in vna specie verificari dicit specialis. ter. est in l.
heredes. §. si in incerto. ff. famil. ercis. text. in l. si vomus. z ibi
Bar. z alij ad hoc not. j. ō leg. j. z apud cano. ter. i c. ex parte. ei
j. z ibi gl. sing. z Abb. ad hoc no. 3 offi. deleg. sic etiā dicim⁹, q
qsi vnica rō pōt assignari i lege vl statuto. illa habet p expssa.
gl. ē reputata sing. i l. cuis. z ibi exprssi⁹ Bal. z Pau. ad no. C.
de fideic. z Bal. ad isto vltimū multa iura alleg. in l. maximum
vitium. C. de lib. prete. accedat q alibi dicit Paul. se consulu
isse in ciuitate norētie. i l. erroze. ad fi. C. de testa. Dicit statu
tuz Florētie: q q agit alieno nomine in pno actu debeat pdu
cere mādatu. z exprimere nomē notarij. alias pcessus sit ipso
iure null⁹. quidā pduxit instrumentū mādati. de quo fuit ro
gatus notarius de Alexandria. z sic omisit exprimere nomen
pdūi notarij. obiectabatur pcessus nō valere. cum de substantia
z forma requirat exprimi nomē notarij. dicit Pau. se ginuisse
z tractū. q iz dicere ō Alexandria sit terminꝰ valde generalis
tñ ex quo notētie erat solū vn⁹ ō Alexandria est pinde ac si

expressisset nomē propriū,ꝛ sic satisfactū statuto, ꝛ sic pōdera
Pau.loqui vbi requirit᷑ de forma ꝛ statuto. teneas bene mēti
istud no.qđ colligit᷑ ex isto tex. q: ex illo poteris limitare mul-
5 tas regulas. ¶ † Scđo no.ꝙ dispō testatoris simplr facta itel
ligit᷑ facta eo casu quo iure fieri pōt ad idem est tex.in l.dotis
fructus.§.fi.cum l.seq.ꝛ ibi glo.colligit istud no.ff.de iure do.ꝛ
tex.in.l.qui iure militari.ff.de testa. milit.ꝛ in l. generaliter. in
prin.C.de insti.ꝛ substi.sic etiā in cōtractib⁹,p regulam.l. quo-
ties in stipulationibus.cum si.ff.de verg.obli.ꝛ in l.si stipulatus.§.
de vsur.ꝛ l.dāni infecti.ver.in stiplone.ff.de dam.infec. ¶ Ter-
tio potes aliud no.ex isto tex.in verbo simplr.qđ reseruo super
gl.vbi melius cadet. ¶ Capio nūc gl.ii.magnā. quā diuide in
duas ptes prin. In prima ponit quinq3 modis in quib⁹ vz in
stitutio absq3 eo ꝙ testor exprimat de morte filij. In scđa for-
mat vnā.q.quā late examinat.scđa ibi,qđ aūt si filiū. ¶ In ea.
gl.ibi ꝛ dic instituat,ꝛ substituat,vt in prin.habes in gl.primū
modū ad instituendū nepotē posthumū absq3 expressione filij.
ꝛ iste modus ſm Bar.est bon⁹ vt hic per eu. Ultra Bar. not.
6 ex particula gl. tria.† Primo diligēter no.ex isto intellectu gl.
iuncto tex.hic esse tex.no.ſm Bal. Imo. Alex.ꝛ Are.hic,ꝙ il-
lud dicit᷑ simpliciter fieri,vt dicit tex.qū fit ꝯditionaliter.vt di-
cit gl.qū cōditio oīno inest de natura act⁹ qđ est multum not.
ſ3 eos si statuto caueat᷑,ꝙ positionib⁹ debeat simpliciter rñde
ri,certe poterit fieri rñsio cōditionalis ſm naturā actus. ꝛ dr
simplr fieri idē probat᷑ ſm tertiū modū quē.j.ponit glo.idē te-
net Bal.in l.j.prin.C.de edil.ac.facit optime text. in l.qui libe-
ris in prin.in verbo,pure,ꝛ ibi ad hoc no. Imo. Ang.ꝛ Mod.
ff.de vul.vbi substitutio,que est cōdōnalis institutio.l.in ratio
ne.§.si filio.j.ad l.falc.tū appellat᷑ pura.sic simplex,quando nō
h3 conditionē extrinsecā:q est de natura substōnis.accedat re
gula.l.iij.ff.de le.j.ꝙ expressio eorū q tacite insunt.nihil operat᷑
l.nō recte.C.de fideiu. Tu autem aduerte,ꝙ l3 istā decisionē
Bal.sequantur omnes hic,tū idē Are.in l.j.de vul.reprehen
dit istā decisionē Bal.ꝛ dr eū grauiter errare.ꝛ dicere illū ꝯ illū
tex.ꝛ text.hic,ꝛ aliter nō inducit ista iur.Ego tū credo,qđ iste
tex,fortiter vrgeat contra Bal.hoc modo inducēdo.nā prima
conditio mortis filij, si filius moriat᷑ me viuo.intelligit᷑ tacite
in ista instōne nepotis posthumi,ꝛ tū si exprimeret᷑ nō diceret᷑
tūc simplr fieri.tex.est hic.nam dicit᷑ simpliciter fieri,qū nō ex
primit᷑ prima conditio mortis filij.tex.est hic. Scđo ꝯ Bal.ꝛ
sequaces allego ipsum.met Bal.sibi cōtrariū,de quo scribētes
nec hic nec in locis cōibus faciūt mētionē in c.q: propter. de
elec.vbi Bal.tenet,ꝙ stāte statuto,ꝙ positionibus debeat pu
re,aut clare responderi,ꝙ non pōt addi conditio etiā que ta-
7 cite intelligatur ex coniecturis. ¶ † Secundo principaliter
no.ex isto primo modo gl.ſm Imo.ꝙ substitutio vulgaris po-
test fieri his verbis,heres esto.facit l.fi.C.de her.insti. Adde
tu forti⁹,ꝙ imo tūc substō vulgaris dr fieri per verba mere ci
8 uilis directa ſm Bar.in l.cēturio.vbi dixi.j.de vul. ¶ † Ter-
tio vult ista gl.ꝙ verbū instituo,ponat᷑ pro substituo. ꝛ conse-
quēter,ꝙ verbū,instituo,adaptet᷑ etia3 substōni qđ est no.ſm
Bal.ꝛ Mod.hic,ꝛ idē dixit gl.in princi.huius legis: ego in l.
cēturio.in vlt,questio.prin.Bar.pōderaui plures tex. ad hoc
precipue tex.in l.mulier.§.fi.j.de condi.insti.alius est tex. in l.
si qs mihi bona.§.si.j.de acqui.here. ¶ In ea gl.ibi, vel sic.fi-
9 lium instituo,ꝛ nepotē substituo.† Ex isto quarto modo gloss.
Bar.no.ꝙ illa verba,Titiū instituo,ꝛ Semproniū substituo,
inducūt substōnē vulgarē,ꝛ nō fideicōmissariā. ac si diceret si
Titius heres nō erit,Sempronium substituo, Idem ponit ple
nius Bar.in l.cēturio in ver.ij.opp.ad predicta.j.de vul. vbi
plene dixi in l.Lucius.in pen.q.j.de vul.ꝛ de vtroq3 alle.tex.in
l.iam hoc iure,in eo.tit.de vul.ꝛ pup. Sed tu aduerte omissis
limitationibus quas tradit Alex.ꝛ posui in d.l.cēturio.quod
iste tex.nihil probat illud qđ dicit Bar.prout etiā dicit Rap.
cu.hic.nam ideo in isto tex.intelligit᷑ solum vulgaris eo q: tem
pore Balli nō poterat aliter valere in posthumo alieno. Ego
vltra eum ostendo fortius,ꝙ iste tex.nihil facit p no.Bar. ꝙ-
ius,notabile i le sit verū.nā considera,ꝙ ideo nepos posthu-
mus ex consilio Balli instituitur:ne preteritus rumpat testa-
mētum, iuxta. l.posthumorū.in princ.j.titu.j.ꝛ §.instituens.in
verbo preteritus que rumperet.j.ea.l.sed isto iure ffoxū fidei-
cōmissum vniuersale nō tollit preteritionē, quāuis relinquat᷑
iure fideicōmissi.isto iure filius rumpit testamentū preterit⁹.
l.ita tū.§.qui rogatus.ff.ad treb.late ponit Alex. in l.inter ce-
tera.j.e.ꝛ multo forti⁹ de iure authēticorū.§. aliud quoq3 ca-
pitulū.in aut.vt cū de ap.cog.gl.ꝛ doc.in aut. nouissima. C.de
inof.testa,ergo in lege nostra respectu nepotis posthumi ista
verba nō possunt intelligi de substitutione fideicōmissaria: q:
adhuc nepos esset preteritus ꝛ rūpere posset testm̄. ꝛ istud mi
hi magis placet contra Bar.notabile Bar.est verū, si nō refe
ratur ad terminos huius legis.prout dixi in l.centurio.ꝛ in
l.Lucius.j.de vulga.ꝛ pup.ꝛ referendo ad terminos.l.nō cre-
do.ꝙ Bar.bn̄ duxerit.circa vltimū modum, de veritate dice
tur.j.in vl.q.gl. ¶ In ea.gl.circa istā q̄onem, quā late gl.exa-
10 minat reassumēdo in dubiis pro clariori intelligētia:† pone te
statorē auus i testamēto dicit hoc modo, instituo filiū, ꝛ nepo
tē heredes,nunquid intelligitur simul,ꝛ equaliter instituisset,
ita ꝙ venirēt in viriles equaliter,an primo intelligat᷑ institui
se filiū pone,si moriat᷑ filius ante nepotē.ita ꝙ veniāt ordine
successiuo ſm ordinē charitatis. Pro clara intelligentia oīm
dictorū Bar.circa istā no.q.vt oīa clare habeatis, colligo ex
oibus dictis Bar.sex principales conclusiones: quarū qua-
tuor pme sunt cōiter approbate,due vltime erūt valde dispu-
11 tabiles,ꝛ dubie. ¶ † Prima cōclusio,est qū plures psone sunt
vocate sub vno termino vniuersali,puta sub termino familie,
vel liberorū,tūc isti nō admittunt᷑ simul, sed ordine successiuo
primiores primo loco.ꝛ sic successiue.casus est.i l.peto.§.fra
tre.j.de leg.ij.l.fi.C.de ver.sig.ꝛ l.omnia.§.fi.ff.de leg.ij.no.dili-
genter istā ꝯclusionē Bar.ꝛ cōem:q: est valde vtilis,ꝛ practi
cabilis.ex ea enim sequitur ꝙ si testator instituebat aliquem ꝛ
eius liberos,vel instituerit liberos alicuius,ꝙ primo admit-
terent᷑ filij,deinde nepotes,ꝛ successiue,nō autē simul: q: sunt
vocati sub nomine collectiuo,liberos.idē tenet Bar.in l.si co
gnatio.ff.de rebus dub,Petr.de anchara.ꝛ Imo.in c.indican
te.de testa. Ang.in consi.xxxix.incip.cum institutio sit de his,
ꝛ in consi.inci.quidam Jo.idem tenet Raph.cu.hic.tenet etiā
Are.hic in vltimis verbis,ꝛ valde no. idem tenet Alex.qui re
fert ita se alias in cōtingētia facti ꝯsuluisse. ꝛ ita consuluit in
consi.xxv.in iiij.vol.inter Ant. Adde bene facere illud quod
decidit Pau.in l.cū ita,§.in fideicōmisso.per illum tex.j.de le-
ga.ij.vbi decidit,ꝙ si aliqs recipiat emphy.vel feudū p se ꝛ a-
lijs de domo sua ꝙ ipse preferatur omnibus alijs donec vixe-
rit,ꝛ postea alij ordine successiuo admittunt᷑, primo q sunt p-
ximiores post modum alij ordine successiuo.sed Bal.tenet ꝙ
oēs simul admittunt᷑,ex quo copulatiue recipit per.d.l.si mu-
lieri.ff.de vsufr.accre.in ver.vsumfructu3. sed secus si alterat᷑,
p.l.cū pater.§.pen.ff.de le.ij.ꝛ l.heredes mei.§.peto.j.ad Tre
bel.sed Pau.ibi tenet ꝛ bene qđ prima pars sit verior, per ea
que habētur per Bar.ꝛ alios hic. Limita istā conclusionem,
put limitat Bar.in d.l.si cognatis in vltimis verbis subdu-
bio forte.quando esset cōiunctio respectu ipsius testatoris:se
cus,si relinqueret cognatis,vel familie alterius:tūc oēs equa
liter admittuntur. Istam limitationē sequuntur Cu.ꝛ Alex.
hic.ꝛ idē Alex.in cōsi.clxxj. in ij.vol.inci.viso pcessu.vbi nō cū
do per mendicata suffragia dicit,ꝙ idē voluit Bar.hic.dū al-
legat,l.interdū.in fi.ff.de here.insti.ꝛ sic habes expeditam pri-
mam conclusionem. ¶ Secunda cōclusio est, ꝙ quādo filius
ꝛ nepos vocantur in institutione verbis alternatiuis.clarum
est ꝙ ꝛ oēs concordāt,ꝙ oēs intelliguntur vocati ordine suc
cessiuo,ꝛ sic ordine affectionis.l.cū pater.§.pen,j.de leg.ij.
12 Adde tu generaliter † ꝙ alternatiua posita inter perso
nas inter quas cadit ordo affectiōis,ꝛ charita-
tis.semp intelligit᷑ ordine successiuo.ita dr Bar.in l. Caius.§.
13 sol.mat.ꝛ in c.j.de eo qui sibi.ꝛ hered.suis. ¶ † Tertia conclu-
sio Bar.est ꝙ inter personas copulatas dr cadere ordo cha-
ritatis qū cadit diuersus grad⁹ ab intestato. Ex hac conclu-
sione habes inferre ꝙ questio Bar.ꝛ doc.qū auus instituit fi-
lium ꝛ nepotem debet necessario intelligi in nepote ex illo fi-
lio.si enim esset nepos ex alio fisco premortuo:q: ab intestato
succederet in locū patris.§.cū filius,instit.de her.que ab inte-
sta.non admitteret᷑ successiue.q: non caderet ordo charitatis,
ꝛ tunc simul admitterent᷑. ꝛ est bona limitatio ad istā conclu-
14 sionē. ¶ † Quarta ꝯclusio est qū plures persone inter quas
cadit ordo charitatis vocantur per dictionem cum tūc.simul
admittunt᷑.ꝛ nō attenditur ordo charitatis:q: dictio cum.de
notat quādā simultatē.ita est tex.in l.si mulieri cū liberi. ff.de
vsufr.accrescen.ꝛ cū ista cōclusione transeunt omnes indiffe-
renter vsq3 ad hec tempora. Licet omnes ita teneant ꝛ nemo
vnquā contradixerit. Credo saltē disputatiue, qđ ista conclu-
sio Bar.ꝛ omniū doc.sit falsa:dū Bar.ꝛ doc. cōstituūt differē
tiā.an iste persone sint copulate per dictionem ꝛ,tunc attēdit᷑
ordo charitatis:secus,si per dictionē cū. Fundamentū Bar.
ꝛ doc.est i d.l.si mulieri cū liberis.nā l.fi.C.de impu. nō posset
ad hoc induci:q: ibi additur Titio simul cū liberis, vel vna ꝛ
a sic non est dictio[a] cū.de per se.ego puto,quod talis differentia
nō sit bona:q: si ordo charitatis h3 inducere,vt copulati per
copulā ꝛ intelligunt᷑ vocati ordine successiuo.eodē modo ha-
bemus dicere in dictiōe cū, copulatiua.nā qua rōne nō ſtīm
ppriē nature dictiōis ꝛ.cui⁹ natura est oēs simul equalit᷑ vo-
care,ꝛ copulare,ꝛ hoc pp ordinē charitatis, certe eadē3 rōne
non

a ¶ Dictio. Adde l. si qs arbitratu.ď verb.ob.doc. i l.j.ꝛ ij. C.de verb. signi.ff. de ver.sig. Car.i c.fi.i j.no.ď ꝯsue. Car.i cle.ij. i.iij.no.ť. ď testib. Rapha.cu. ꝯsil. lv.inci. Petrus heres.

non debemus stare proprie nature dictionis cũ, cuius natura
est als simul viure, ordo charitatis facit impropriationẽ. Se
cundo qꝛ video ꝙ ordo charitatis facit disiunctã in totũ cõ-
mutari in cõiũctã. l. generaliter. in prin. C. de insti. ⁊ substi. ⁊ l.
Lucius, vltima. ĵ. de here. insti. quãto magis ordo charitatis
faceret in parte alterare naturã dictionis cũ. Nec obst. text. in
quo se fundãt Bar. ⁊ doc. in d. l. si mulieri cũ liberis, vbi mu-
lier cũ liberis simul admittunt. rñdeo plane, ꝙ ibi mulier ⁊ illi
liberi erãt extranei respectu ipsius testatoris. ita eñ formali-
ter rñdet Bar. hic. ad. l. si qs Titia. in eo. ti. ff. de vsuf. accre. ⁊
iungendo simul. d. si mulieri. cũ. l. si qs Titio, dico, quod ille le-
ges vident facere ꝯ dñiã. Bar. inter copulã ⁊, ⁊ copulam cum.
ibi eñ scz in l. si qs Titio. dr ꝙ qñ dictio cũ, ponit inter ea, quo
rũ vnũ nõ accedit alteri, vt inter aliquã ⁊ heredes, vel matrẽ
⁊ filiũ. nõ est dñia inter dictionẽ ⁊, ⁊ dictionem cũ. sed quando
ponunt inter ea, quorũ vnũ est accessoriũ alterius, vel qñ p eo
dem reputant. vt pr̃ ⁊ filius ptãte, tũc bñ est differentia. l. fin. ĵ
fi. C. de impu. sed in illis. ll. est. qꝛ erãt extranei vbi respectu te-
statoris ergo. l. si mulieri. nõ facit pro opi. Bar. ⁊ doc. Ex istis
potes disputãdo tenere nouã ꝯclusionẽ ꝯ Bar. ⁊ omnes ꝙ si
plures persone inter quas cadit ordo charitatis, ⁊ affectiõis
vocent per dictionẽ cũ, qd nõ admittant simul, sed ordine suc
cessiuo. sicut si vocant p copulã ⁊, est tñ diligẽtius ꝯsiderãdũ:
qꝛ durũ est tenere ꝯ Bar. ⁊ doc. qꝛ nemo vsqꝫ ad hec tempora
15 tenuit ꝯtrũ. ¶ †Quinta ꝯclusio est, ⁊ ista erit valde disputabi
lis p vtraqꝫ parte, ꝙ qñ plures persone copulant p copulã ⁊,
inter quas nõ solũ cadit ordo charitatis, ⁊ affectionis, sꝫ etiã
ꝯcurrit necessitas saltẽ causatiua, vt est qñ instituunt filius ⁊
nepos testõris ꝙ intelligunt ordine successiuo, ⁊ ita tꝫ gl. hic
cõiter approbata, q̃ sequũt And. de pis. ⁊ bar. hic. ⁊ ante eos
Odo. Py. ⁊ Ray. hic sequuntur Alb. bal. Nic. de Neap. Ang.
Pau. Raph. cu. ⁊ Alex. hic. mouent precipue p istum tex. fm
quintũ exẽplũ gl. nã cũ iste nepos iam natus videat institutus
ex necessitate causatiua, ne testm̃ aui rũpatur, si cõtingat filiuꝫ
premori. l. posthumũ. ĵ. ti. j. ergo est eadẽ ratio. prout in termi-
nis huius. §. vbi istud etiã est, ppter necessitatẽ. vt dicebat Ia
co. de Are. Tu aũt subtilr̃ aduerte qd Bar. ⁊ doc. vident equi
uocare circa istũ tex. nã in casu huius. §. nepos posthumus ex
dispõne galli nõ põt aliter institui nisi ordine successiuo, ⁊ sic
nisi pmortuo filio. ergo ex necessitate si auus instituit filiũ ⁊ ne
potẽ posthumũ. intelligit ordine successiuo: qꝛ ex dispositione
galli debebat ex necessitate institui non autẽ equaliter, cũ er-
go copula debeat officio suo fungi: ergo de necessitate intelli
git ordine successiuo. sed in q. gl. ⁊ doc. auus põt simul, ⁊ semel
eodẽ tpe instituere filiũ, ⁊ nepotẽ iam natũ: qꝛ licet sit necessi-
tas causatiua vt eum instituat, ne in futurũ rũpat testamẽtũ,
tñ non est necessitas vt instituat ordine successiuo, sicut est in
nepote posthumo, attẽta pmissione Galli. ⁊ p certo credo, ꝙ i
hoc Barto. ⁊ doc. equiuocauerint. Pro illa cõi sñia Alex. hic
addit aliã rõnẽ. nam cum testator habeat necesse instituere fi
liũ ⁊ eo deficiente nepotẽ. l. posthumorũ. ĵ. tit. j. certe in ista dis-
positione necessaria non est psumẽdũ. ꝙ voluerit ex ista libera
litate admittere nepotẽ simul, ⁊ eodẽ tpe cum filio: qꝛ ex his. q̃
fiunt ex necessitate nemo liberalis existit. l. rem legatum. ĵ. de
adi. leg. Sꝫ istud fundamentũ Alex. parum imo nihil mouet
me: qꝛ (vt dixi) statim auus non hꝫ necesse instituere nepoteꝫ
simul cũ filio. vnde istud si facit, volũtarie facit. Preterea secũ
do, ⁊ clarius istud fundamẽtũ. l. pcederet, qñ nepos instituere
tur solũ in eo ad qd auus de necessitate teneret. s. in legitima.
l. parẽtib⁹. ⁊ l. cum queritur. C. de inof. test. sed cũ hic relinqua-
tur aliud q̃ illud ad ꝙ formaliter tenet auus ergo nõ dr ex ne
cessitate facere, sed volũtarie filio enim vel nepoti ex necessita
te precisa vel causatiua debet legitima tñ, ⁊ non quota here-
ditatis: qꝛ legitima nõ est quota hẽditatis, sed quota bonorũ.
vt declarat Bar. in l. ex facto magna. ĵ. de her. insti. no. i l. quo
ties. C. e. Cõtrariã opi. tenent Iac. de Are. Oldr. Lau. Io. de
Imo. ⁊ Are. hic mouẽtur primo p iura q̃ alle. gl. ad partẽ cõ-
trariã sed illis rñdet Bar. nõ reassumo. Mouet etiã: qꝛ de p-
pria natura copule est equaliter copulare. l. reos. §. cũ tabu-
lis. ff. de duo. reis. l. j. ⁊ ij. ⁊ ibi Bart. ff. de pec. leg. ergo a ppria
natura copule nõ debem⁹ recedere. l. nõ alr̃. ⁊ l. ille aut ille. ff.
de leg. iij. sꝫ ad hoc facilis est rñsio: qꝛ illa regula est vera: nisi
copula cadat iter psonas iter quas sit ordo charitatis, vt hic
dr: p eadeꝫ opi. allegãt antiqui tex. l. codicillis. §. instituo. ĵ. de
lega. ij. vbi si testator instituat filios ⁊ nepotes eius emãcipa-
tos, vocantur pariter ⁊ eodẽ tpe, vt ibi innuit litera. in fi. ergo
de directo ꝯ cõmunem. Et si diceretur ꝙ ibi non concurrebat
necessitas instituẽdi illos nepotes attẽto ꝙ erant emãcipati,
⁊ credendũ, ꝙ ibi iurisꝯsultus sic loqueretur in nepote emãci
pato data opera: qꝛ respõdetur: qꝛ licet ibi non concurrebat
necessitas causatiua instituẽdi iure ciuili, rñ iudicarent extra
nei. §. emancipatos. instit. de exher. lib. tñ attento iure pretorio
erat necessitas. Sed adiiũ text. rñdent Mo. ⁊ bene. ꝙ in illo
tex. ex aliis verbis platis a testatore constabat ꝙ eodem tpe
admittebãtur: qꝛ nõ venit ad hoc decidẽdũ. patet qꝛ nõ ponit
sub qua forma verborũ fuerint instituti filius ⁊ nepotes emã-
cipati, sed venit ad decidẽdũ principaliter, qd prohibita alie-
natiõe, nõ cẽset prohibita locatio. Pro eadẽ parte bene facit
qꝛ ex quo testator instituit filiũ ⁊ nepotẽ certe vnũ, ⁊ idẽ ver-
bũ instituit, respiciẽs duo determinabilia dꝫ simul ⁊ equaliter
16 terminare † vbi ẽ diuersa ratio determinãdi tex. ẽ i l. iã hoc iu-
re, vbi plene declaraui. ĵ. de vul. ⁊ pu. Rñ. Ale. hic, qd illa regu
la procedit in dispositione volũtaria: nos aũt sumus in neces-
saria ⁊ dicit ꝙ est magna limitatio ad illã. l. ⁊ ad illã regulã: sꝫ
ista solutio mihi in nihilo placet vt dixi in predictis: qꝛ hic nõ
est aliqua necessitas in ordine vocandi simul filiũ ⁊ nepotẽ vt
s. dixi. sed hoc fit voluntarie. Eandẽ opi. ꝯ Bar. ⁊ cõem tenet
Are. hic mouetur precipue ex no. p Bar. in l. huiusmodi. §. cũ
pater. ff. de leg. j. dum Bar. vbi vult, qd legatum factum a pa- a
tre filie, nõ censetur factum in causam necessariã dotis. facit.
l. si pater p filia. ff. de col. do. ergo similiter in proposito. institu
tio simpliciter facta de nepote nõ intelligit simpliciter facta i
17 causam necessariã legitime. Et potes corroborare † qd bonuꝫ
a sit ar. de dote ad legitimã: cũ dos[a] dicatur legitima filie, vt per
Bar. in l. titio cẽtũ. §. titio genero. ff. de condi. ⁊ demon. sed ad
hoc rñdent alii, ꝙ ibi nõ adest talis necessitas cui si non sit sa
tisfactũ irritetur illa dispositio. prout est i casu nostro. Sꝫ istã
rñsionẽ de facili tolleret Are. qꝛ etiam hic ad hoc vt testamen
tum nõ irritetur nõ est necessitas instituere ⁊ simpliciter nepo
tem, sed sufficeret instituere in legitima. Adde tu ꝙ eãdẽ opi.
ꝯ Bar. tenet hic Sali. ad fi. Alii nõ faciunt mẽtionẽ. Mouet
per tex. ⁊ ibi dicit de hoc videri casum ad literã i l. codicillis.
ff. de leg. ij. sed rñde, vt dixi. Secundo ad idẽ põderat subtiliter
tex. in l. cum in testamento. in prin. ĵ. de her. insti. dum tex. dicit
sic nullo enim casu vterqꝫ ad hẽditatẽ admittitur. ibi enim dr
ꝙ ideo nõ ꝯcurrũt simul, ⁊ filius ⁊ nepos, eo qꝛ erat substitut⁹
filio. ⁊ sic qꝛ erant in diuerso gradu, ⁊ ꝯñr qꝛ non cõcurrũt gra
dus instituti, ⁊ gradus substituti ergo bñ apparet ex illo tex.
ꝙ si non fuisset ei substitutus, ita qd non essent duo grad⁹. sed
vnus tãtum qꝛ fuisset pariter institutus cũ filio qd tũc simul
admitteretur. Sed aduerte lꝫ inductio sit colorata tñ est fra-
gilis, qꝛ venit solũ a contrario sensu. ⁊ in illo tex. dubitat prin
cipaliter de tertio, qui erat substitutus nepoti an possit con-
currere cũ filio, ⁊ sic ex predictis apparet ꝙ ista quinta cõclu
sio est disputabilis p vtraqꝫ parte. tñ consulendo ⁊ iudicando
17 nõ ꝯcedas ab opi. Bar. ⁊ cõi. Sexta ꝯclusio est, † ꝙ qñ plures
psone copulatiue vocant, inter quas tãtũ cadit ordo charita
tis ⁊ affectiõis: sꝫ nõ cõcurrit aliqua necessitas instituendi ex
parte testatoris, exẽplũ: si testator dicat, instituo fratrẽ meũ, ⁊
eius filiuꝫ. nõ enim necessitatur instituere fratrẽ. l. fratres. C.
de inoffi. test. tñ est ordo affectiõis, ⁊ charitatis: qꝛ iũgunt testa
a tori sanguine. Sꝫ pone aliud exemplũ testator in testamento
dicit cũ careret filiis legitimis, ⁊ naturalib⁹ instituo filiũ meũ
naturalem, ⁊ nepotem, hec est affectio nature, sꝫ nõ necessitate
instituẽdi: qꝛ naturalis preteritus nõ põt aliquo modo nec ali-
quo remedio venire cõtra testm̃. gl. est no. i l. j. in princi. in ver.
naturales. ff. de ꝯtab. quã reputat sing. Bart. in c. annotuit. de
elect. ⁊ in c. j. de consti. in l. j. §. quo. bo. ⁊ in l. fi. C. vnde legi. est
tex. in l. fi. ⁊ ibi ad hoc no. Bal. C. de nat. lib. ⁊ alibi Spe. ⁊ Mo
18 der. † An isto casu intelligantur vocati simul ⁊ eodem tempo
re vel ordine successiuo ⁊ Bar. concludit hoc casu ꝙ sic per ra
tionẽ. vt hic p eũ. ⁊ in ista opi. Bar. est solus. Contrarium in-
differẽter tenent Bal. ⁊ alii cõiter oẽs hic. ⁊ Bald. in l. si quis
heres institutus. §. fi. ff. de acqui. heredi. ⁊ in l. si mulieri. ff. de
vsufr. accre. ⁊ in l. n. ⁊ ibi Sali. C. de impub. ⁊ aliis. ⁊ dicit Ale-
xan. ꝙ in hoc cõtra Bar. sepe consuluit in consi. xxii. in iii. vol.
incip. visis ⁊ perlectis verbis testamẽti. ⁊ ibi etiã dicit, ꝙ ista
est vera ⁊ approbata cõclusio quã legẽdo sepe tenuit ⁊ sepe cõ
suluit. ꝯ Bar. etiã tenet Mathesi. in no. clvii. inci. no. ꝙ n ascẽ
dentes. ⁊ cõtra Bar. adducũtur duo tex. iuris Canonici. tex.
in c. raynutius. de testam. vbi fuit facta substitutio de filia, ⁊
sobole quã gestabat in vtero. ⁊ tñ filia ⁊ filii postea nati simul
fuerũt admissi. ⁊ tñ ibi iudices cõdenarũt ad restitutionẽ que
fieret nõ solũ filie, sed etiã nepotibus: illam sententiã approbat
ibi papa vt apparet ex fine illius tex. ad idẽ tex. in c. Raynal-
dus eo. tit. vbi testator reliquit patruo, ⁊ eius filiis, ⁊ tñ simul
admittunt. est verũ ꝙ ibi papa nõ venit ad decidẽdũ pncipali
ter quõ nepotes, ⁊ an nepotes simul cũ filia ⁊ simul cũ patruo
admittunt, sꝫ pncipalis dubitatio est ⁊ decisio circa quotas q̃
modo debeant. Ad lgñalr̃ allegatã per Bar. rñdet dupliciter

¶ Dos. Adde Pau. de ca. cõsi. cviii. incip. super eo. de quo q̃rit. idẽ Pau. cõs. cccxlviii. incipi. in pũcto queritur.

Alex. z tertio modo Are. ¶Prio qs illa l. procedit etiã in extraneo. vt ibi dicit tex. in fi. prin. ergo nõ facit p Bar. q fatet̃ plures, q vbi instituer̃et extraneũ, z eius filiũ. q non viderent vocati ordine successiuo, vt statim dicã in seq. conclusione. sed istud potest tolli: qr imo presumpta affectio colligit, ppter illã cõditionẽ si sine liberis decesserit. per quã testator voluit etiã fauere liberis illius extranei instituti, z istud facit vt alie instõnes stẽt copulatiue. Sed o rñdet Alex. q licet ibi disiũctiua resoluat̃ i cõiũctã per hoc nõ sequit ergo vocant ordine successiuo. Tu dic q imo istud sequit. z qs Bar. bñ inducit illũ tex. si bene intelligat. dicit enim Bar. z bñ, qs sicut disiũctiua resoluit in cõiunctã ex presumpta affectiõe, ita hic coniũcta. z sic copula z, dz resolui in disiũctã, quo casu vult dicere Bart. quod vbi ad esset disiuncta vel alternatiua, semp attẽderet ordo affectionis, z charitatis: qr alternatiua nõ ponit nisi vnũ, ista fuit intẽtio bar. copula añt. ponit duos, z sic posset defendi iductio

19 Bar. nõ recedas tñ a cõi sinia. ¶†Septima & vltima ꝯclusio, q qñ pr̃ z filij sunt per copulã vocati, z sunt persone penitus, extranee testatoris intelliguntur simul z eodem tẽpore vocati, nõ añt ordine successiuo, istud plures vult bar. hic ita itelligẽdo. l. si qs Titio. ff. de vsufr. accre. istud etiã tz gl. hic sic intelligendo. l. fi. C. de impu. ¶Pro ista conclusione facit duplex ratio. ¶Prima est: qr cũ inter eos nõ cadat ordo successiõis ab intestato respectu testatoris. p cõsequẽs nec cadit ordo affectiõis z charitatis ita tenet Bar. hic, z dixi. ff. in iij. cõclusione. Secũda ratio, qr de natura propria copule est copulare eque principaliter. vt ff. plures dictũ est ergo debet ita hic facere cum est

20 set presumpta charitas testatoris. †Limita singulariter, nisi testator dixisset, instituo Titiũ extraneũ z eius filios heredes, nam ex eo q dixit heredes, apparet q post mortẽ illius intelexit, z sic ordine successiuo: qr viuẽtis nulla est hr̃ditas. l. j. ff. de her. vel act. vẽ. ita tz Bar. j. prorime sequnt Cy. Bal. z cõiter alij, z Sali. i l. fi. C. de impu. Istud vltimũ limitat singr Bal. in l. vnica. ff. vbi autem. C. de cadu. tol. qñ testator dixisset. vt logitur Bar. instituo Titiũ, z extraneũ cũ eius filijs, z heredibus secus, si dixisset substituo Titiũ cũ eius filijs z heredibus, tũc ppter dictionẽ cũ, simul admitterent. Addo tñ facere illud q

21 no. tenet Bal. in l. fi. C. de suis z legi. vbi tenet † q dictio cũ, habet maiorẽ virtute cõiunctiuam, q dictio z, vnde si qs acquirat feudũ. p filijs masculis z feminis, nõ admittuntur femine, nisi qñ nõ sunt masculi: qr dictio z, nõ semp copulat. sz intelligitur fm naturã contractus allegat hic notata. Sed si pater acquirat feudum. p filijs masculis cũ feminis. tunc filie simul admitterentur. z iste due decisiones bñ facerẽt. p opi. quã ego superius reprobaui in iij. cõclusione. z pistas septẽ cõclusiones remanet enucleata tota intẽtio Bar. ¶Circa qõnẽ Bar. quero quid si testator cõuertat ordinẽ. adde q cũ opi. Bar. tenent Albe. Jmo. Bal. z Alex. hic ceteri nihil tãgunt. p eius opi. allegat Bal. gl. q reputat sing. in l. oẽs. ff. fi. C. de dela. li. x. dum dicit caput z lingua ei amputantur, z tũ debet prius lingua z

22 postmodũ caput amputari, vt dicit Bal. hic †Cõfirmo istã cõclusionẽ Bar. duplici fundamẽto. ¶Primum est: quia nõ seruatur ordo scripture [a]: qñ per hoc actus esset nullus. tex. est in l. quidam in testamẽto. ff. de pecu. leg. sz hic actus redderet nullus, si nepos esset institutus ante patrem: qr pater diceret pre

23 teritus a primo gradu. ¶†Secundo z fortius. vbicũqz inter personas cadit ordo affectionis, ibi nõ attẽditur ordo scripture ita. pbat tex. no. si bene inspexeris in l. Julianus. in fi. ff. si qs omiss. cau. testa. per ista duo fundamenta impugno illud qd tz An. hic cõtra Bar. qui dicebat, q hic ordo scripture debebat aliquid operari. l. quoties. ff. de vsufr. z per hoc dicebat Bart. male loqui. patet respõsio duplex ex supradictis, z dixi de hac materia, an attendat ordo scripture in l. ij. j. de vulg. z pupil. §.

24 prius. vbi Bar. dicit. ¶†Circa questionẽ quero, quid in contractib⁹ &c. adde circa istã decisionẽ Bart. qñ copula ponit in contractibus, q idem tz Bar. in l. qd dicitur. z ibidem Ang. Jmo. z alij. ff. de ver. obli. cum alijs cõcordã. hic traditis per Alex. amplia istam doctrinam Bar. no. vt procedat non solũ in terminis Bar. quando pater acquisiuisset emphy. pro se z filijs. sz etiam qñ acquisiuisset pro se z heredib⁹: qr illa dictio, heredibus, intelligit. i. liberis. vt est gl. in l. ex facto. §. fin. j. ad Treb. z ibi in specie istud tz ¶Bau. z dicit nõ esse ab alio tactũ z q nunqã cogitaut nisi tũc, z q cognitio est verissima p illã glo. intelige sane quãdo dicitur pro se, z heredibus. si autem diceret pro se, z filijs heredibus, an requirantur vtrũqz copulatiue, q sint filij, z heredes, ponũt Bar. z doc. in §. etiã si parẽte. j. ea. l. vbi forte dicet. Tamẽ vt clarius dicta Bar. habeant, colligo tres breues ꝯclusiones. ¶Prima est, q etiã in ꝯtib⁹, qñ copula ponit inter ꝑsonas, inter quas cadit ordo charitatis intelligit ordine successiuo etiã in cõtractibus, z istud probat Bar. ex trib⁹. Sz põdera q lz ratio Bar. bñ militet in filio in ptãte, z sic tacite innuit sec⁹ esse in filio emãcipato: qs firmat Jmo. hic. istũ alie due precedẽtes rationes ꝯcludũt idẽ in filio emãcipato, sicut in filio in ptãte. vnde licet cessat vna ratio ex quo militãt alie: militat z dispositio. §. affinitatis. cũ gl. Insti-

25 tu. de nup. cũ fi. ita etiã tz Alex. hic. † Secũda conclusio est. q in his, que nõ trãseunt ad filios, nisi vt filios z nõ vt ad extraneos hr̃des. vt est regulariter emphyteuta z feudũ filij semper admittunt̃ tanq̃ filij p equalibus portionibus, z nõ pro hereditarijs. cõfirmat̃ per illud qd singulariter tz Bart. in l. tẽ vendum. §. fi. z ibi Bal. z Ang. ff. de pe. here. vbi tenet Bar. q si frater in peti. here. paterne fecit quietationẽ generalem fratri de omni eo qd petere posset frater in hr̃ditate patris: hoc nõ obstãte potest petere partẽ de feudis, z possessionibus emphyteuticis: qr nõ petit vt hr̃s, sed simpliciter vt filius, idẽ tz Bald. in l. j. in j. q. ff. de rerũ diui. z in aut. si quas ruinas. C. de sacrosan. eccl. z late Alb. in l. tres fratres. §. de pac. qd precit etiã si renũtiatio hr̃ditatis paterne fieret cũ iuramento. ita tz fm Bal. in c. j. an agn. vel fil. Illud qd dicũt Bal. z doc. de feu-

26 do, confirmo duplici ratione. ¶†Prima est: qr per generales renũtiationẽ nũq̃ intelligitur renũtiatũ feudis nisi de feudis fiat specialis mẽtio. ita dicit sing. Bal. in auth. in successione. circa fi. C. de suis z legiti. alleg. in argumẽtum. l. decurionibus. C. de filẽ. li. xij. tu allega in feudis optimũ ter. in c. j. de eo qui fecit agn. secunda rõ est: qr per renũtiationẽ nũq̃ eo perditur ius feudi nisi renuntiatio fiat in manibus directi dñi, vel nisi patiatur aliũ inuestiri. ita dicit no, Bar. in d. aut. in successione. z est bonus tex. in c. j. in fi. de eo q si. fecit agna. Limita tñ z est mea limitatio, qñ frater renũtiasset hr̃ditati paterne, tunc procedũt predicta. secus si renuntiasset bonis paternis, tunc veniunt etiã emphy. non dico de feudis. ita dicit Spec. tit. de loc. §. nũc aliqua. ver. clviij. ad fi. alleg. ter. in l. rem in bonis. ff. de acqui. re. do. z in l. bonorũ. ff. de ver. signi. z not. predicta q sepius habui de facto. Ultima cõclusio Bar. est q in his que trãseũt etiã ad extraneos heredes filij admittuntur etiã pro hereditarijs portionibus. de quo vltimo dixi post glo. in d. l. si tibi. §. si pactus. ff. de pac. z post Bar. in l. fi nõ sortẽ. §. liber⁹. ff. de condi. inde. vbi dixi circa questionẽ Bar. filiũ instituo. ac lũ substituo. dic q iste ter. nihil ꝑbat: quia hic ex dispositione galli nõ poterat cõprehendi nisi vulgaris secundũ q supra⁹ diximus in quarto exemplo gl. sed conclusio Bar. mihi ꝑz, non est theorica Bar. in l. centurio. j. de vulg. z pupil. vũ ponit diffinitionẽ substitutio. cõpendiose. apparet, q hic nõ potest esse compendiosa. Secũdo expresse istud dicit Bar. in d. l. centurio. in ver. secundo oppo. ad predicta. vbi tenet Bar. q si testator dicat. filio meo substituo, nullo adiecto, q requirat tractum tẽporis, tunc non est compendiosa sed vulg. alle. ad hoc istũ ter. scẽm quartum modũ. iij. lec. ita puto tenendum secundum quod ibi tenuit in d. l. centurio. si quis tũ vellet subtilius indagare, posset tenere cõtra Bar. q hic quando dicitur filiũ instituo, nepotem substituo, intelligit si filius decesserit vivo me testatore. ter. est hic. z tãtũ imporat ac si exprimeret. sz ita cõditio. si decesserit vivo me auo, habet tractũ temporis. ergo potest dici compendiosa: an tamẽ sufficeret istud si decesserit, an requiratur si decesserit sine liberis. pendet ex his que dicta

27 sunt in d. l. cẽturio. ¶†Circa antepe. z pe. z vltimam questionem Bar. adde circa vltimã quando in eo. vol. reperiũtur duo statuta de directo cõraria q attẽdi debeat vltimã. ponit late⁹ z plenius Bar. in l. oẽs popu. in iij. q. iij. q. principa. ff. de iusti. z iure. z l. si certurũ. §. fi. ff. de test. mil. Bal. in auth. cassa. C. de sacro. eccl. z in auth. oẽs. in fi. C. cõia de suc. z in c. ad hec. secundo de appel. Ang. in l. inciuile. ff. de legi. z in l. neq; C. de cano. largi. tit. lib. xij. Et vltra tradita in istis locis not. diligenter, qd qñ in eodẽ volumine reperiuntur statuta cõraria semper est seruãdum illud q̃d est iustius, z equius. ita singu. dicit Bal. in c. cũ olim. de cõsue. refert z sequitur simpliciter Alex. in consil. lviij. in iij. volum. inci. in presenti causa. magnifice pretor. Similiter quando reperiuntur duo statuta cõtraria vtrũqz est eque speciale semper attẽditur illud q est fauorabile magis. z in quo est maior z euidẽtior vtilitas. z ita tenet sing. Bart. in extrauag. ad reprimẽ. in verbo nõ obstantibus. refert z sequitur Bal. in d. l. j. in iij. q. ff. de offi. cõsul. Bald. Ang. z Alex. in l. Titie tertores. in prin. j. de lega. j. Jmo. in §. ille casus. j. ea. l. ¶Bau. in l. nõ est nouũ. ff. de leg. Alex. in l. nesemmus. ff. ad leg. fal. ¶Bet. de Ancha. in commen. c. canonum statuta. in r. qõ. de consti. z bene facit qd vult Bald. in l. hac consultissima. C. qui testa. facere possunt. facit bene tex. in argu. l. Ruffinus. in secundo dicto z ibi soleo no. C. de testa. mil. z per ista remaneat expeditus vtiliter vt puto presens. §.

[a] ¶Nõ seruat ordo scripture. Adde an ordo scripture sit seruan. p⁹. vide bar. i aut. & hr̃e. z fal. i §. ordinatũ. Bal. z Lardi. zab. i c. cũ dilecta. de rescri. Archid. i c. statuimus. de offic. delega. lib. vj.

¶Prouepos

1 ☞Pronepos posthumus potest instituí, siue superuiuat nepos tantum,siue filius tantum,siue vterq;.
2 Appellatione nepotis non venit pronepos.
3 Et sola mẽte legis omissis verbis non est licitũ facere extẽsionem de vna persona ad aliam in qua tamen sit eadem ratio.
4 Dictio &c.abbreuiata inducit repetitionem omnium verborum dictorum in precedentibus.
6 In contractibus z in actibus de substantia aut de necessitate scripturarum requirentibus per dictionem &c. abbreuiatã nihil potest addi nec extendi.
7 In sententia de necessitate requiritur scriptura: si tamẽ repetiatur dictio &c.abbreuiata non potest fieri extensio.
9 Notarij errant qui dicunt se rogatos de appellat. vel sententijs,nisi primo totum sit scriptum.
10 In Scribus vel in actibus non requentibus scripturã dictio &c.non potest sine mandato iudicis extendi per notarium.
11 An notarius cui commisse sunt rogatiões vel protocolla notarij forte mortui.possit facere extensionem de dictione &c. sine mandato iudicis.
12 Notarius debet exemplare z abbreuiare prout iacet in protocollo z ita consuetudine vtimur.
13 Si in rescriptis pape dicatur committimus causam summarie terminandam z alla dictio &c. importat ac si diceret simpliciter sine strepitu z sine figura iudicij.
14 Si petatur committi causa cum potestate procedendi summarie simpliciter z de plano,sola facti veritate inspecta, z terminis iuris non seruatis vel abbreuiatis, si princeps per hec verba rescribat audiat talis z procedat summarie &c. sub illa dictione &c.omnia petita videntur esse concessa.

§. Idem credendum

In isto.§.fz communis sceuola respõdit gallũ circa psonas.nũqd sit verũ.i.dicẽt. diuidit vt hic p Bar.z cõiter pronepos posthumus põt substitui siue superuiuat nepos tm̃ siue filius tãtũ,sine vterq; dũmodo hoc vbi casu premoriẽte filio nepos rũpat testm̃.h.d. fm verũ intellectũ fz gl.tenuerit aliũ intellectũ.vt j.dicẽt. ¶Ro.ex isto ter. a ☞appellatione nepotis[a] nõ venit pnepos: subdit Aler. hoc esse indubitãter verũ in casu hui⁹.l.que est correctoria.l.rũ.ta. vt hic per eũ,z ante cũ idẽ dicit Bau.hic sed errant:qz vt diri in §.ista materia nõ est correctoria.sed est limitatoria: patet qz nõ corrigit i totũ.§.posthumo,nec disponit qs̃ ois posthumus alien⁹ possit instituí,z ꝙ ista materia sit limitatoria z nõ correctoria,facit idẽ Aler.in §.j.z ibi Aret.z ibi retuli, Tu ergo subtiliter nota ex isto ter.ꝙ fz alias in materia limitatoria sit licita extẽsio vt dixi in §.precedenti,tñ hic non est licita extensio in limitatorijs etiã de stricta significatione ad largã,cũ saltẽ de larga significatiõe appellatione nepotis gtineat pnepos.cũ tñ Bar.dicat contrarius in §.instituẽs.j.ea.l.ꝙ imo appellatione nepotis gtineat pnepos de ꝓpria significatione. z tñ hic nõ sit extẽsio de stricta significatione ad largã, tamen hic gcurrit identitas rõnis.¶Ratio qz Ball⁹ iducit nepotes posthumos posse instituí.ne als testm̃ rũperet.istamet ratio militat i nepote,z tñ nõ fuisset licita extẽsio nisi sceuola extẽdisset. ifud vt esse cõtra cões regulas ꝙ in limitatorijs sit licita extẽsio.imo etiã in correctorijs licita sit extẽsio de stricta significatione ad latã saltẽ.qd ergo rñdebimus ad hunc text.statim dicam.¶Põdera tertio z no.dum dicit idẽ credẽdũ est Ballum existimasse.hic ꝑbari exꝑsse ꝙ ex sola mẽte legis omissis verbis nõ est licitũ facere extẽsionẽ de vna persona ad aliã in qua tñ sit eadẽ ratio.¶Ex quo correlarie habes ꝙ l.nona la talis vna ꝑsona vel in vno casu.nõ extẽdit ad aliã personã vel ad aliũ casũ etiã ex mẽte legis ipsius,nisi sceuola fecisse hanc extẽsionẽ,nõ fuisset licitus facere ex mẽte.l.z tñ ꝙ hic effet eadem mẽs pz:qz ter.dicit.Idẽ credẽdũ est Ballum existimasse. ifud etiã vt esse cõ cões regulas. ifud em colligitur ex mente huius si esset exꝑssum ꝑbis legis,nomine z re.§.verbũ ex legibus.ff.de v.sig.l.is solis,in ꝑbo.satis tacitũ cauũ esse putauit.z.l.cũ mulier.vbi Raph.cu.z Mod. ad hoc not.ff.so.ma. Bar.z alij in l.pretor.in princ.ff.de ope.no.nun. qz ergo ex predictis ter.iste videret contra multas regulas: potes rñdere
2 ex mẽte Bar.i §.instituẽs.j.ea.l.¶ꝙ ideo hic appellatione nepotis non cõprehẽdatur pnepos,eo qz hic non fit mentio de nepote simplr z absolute, fz fit mẽtio de nepote certo z limitato in genere:qz hic dixit nepotem qui ex filio nasceꝛ intra x. meses,non enim dixit nepotẽ simpliciter,sed qui nasceꝛ ex filio vti nõ comprehẽdit pronepotẽ:qz ille nõ immediate nascit ex filio,ita dicit ibi Bar.z hoc mõ tollũtur obiecta q̃ videntur elici ex hoc ter.an tñ Bar.in hoc bene dicat,ibi reseruo dicendum.¶Quarto no.ex isto ter.in verbo &c.qs̃ dictio &c.abbreuiata iducit repetiõ ẽ omniũ ꝑbozũ dictozũ in precedentib⁹
3 de quo dicẽt statim plene post gl.¶†Quinto not. ex ter.in fi. ibi.ne successione rũpatur testm̃ hic videri tert. qs̃ substitutio facta nepoti si viuo testatoꝛe moriat,non facit vt p hec ipse nepos dicatur inuitatus a testatoꝛe.z sic vt eius ꝓteritio nõ rũpat testm̃ qs̃ est contra suiam Bar.in princ.huius.l.tamen ad istũ ter.rñdet Are.hic er mẽte Bar.i.ꝙ illud ꝓtingit hic:quia testatoꝛ exꝑsse instituerat filiũ,vñ est ꝓsumptio ꝙ si testatoꝛ voluisset vocari nepotẽ ex ꝓsumptiõe ea rõne qua instituisset filiũ exꝑsse eadẽ rõne exꝑsse instituisset nepotẽ. sed ibi non processisset aliqua institutio exꝑsse de filio.tunc intelligeꝛet tacite vocatus.z tunc ꝓcedit opi.Bar.in prin. huius.l.Tu autẽ aduerte ꝙ lz gl.Bar.z doc.ꝓsupponunt ꝙ in isto.§. filius fuerit exꝑsse institut⁹ z nepos ꝓteritus,tñ salua reuerẽtia gl.Bart. z doc.vt video ibi sommiaueruñt in hoc ter.qz isto ter.nõ magis apparet de institutione filij ꝙ de institutione nepotis:z tñ iste ter.mirabiliter vult ꝙ in filio nõ causeꝛ ꝓteritio.i nepote autẽ sic.z si diceretur istud apparet iungẽdo.§.in oib⁹.j.eo l.certe. idem deberet esse de nepote casu quo obtineret primũ gradũ.
¶Bl.in verbo pronepos.Diuidit i tres.In prima declarat ter.In scda p viã no.diuidit ter.In tertia per viã nota.remouet ꝛium.¶Bl.in verbo prius nepos.diuidit in duas, ꝑut in effectu ponit duos intellectus ad ter. scdm ibi. at fm alium. Extra gl.iste.§.in eo qs̃ dicit &c.inducit ad õnem vt hic per
4 Bar.¶Circa dicta Bar.8 dictione &c. Adde inquãtũ bar. gladit ꝙ in Scribus z in actib⁹ de substantia aut de necessitate scripturam requirentib⁹ ꝙ per dictionẽ &c.abbreuiatam nihil põt addi z nihil extẽdi.p ter.optimum in l.Scius.C.de fide instru. Adde ꝙ idẽ tenet Bal.Jmol.Rapha.z Aler.hic. Lano.in c.cũ p.rabellio.de fide instru.Bal.i l.fideicõmissa.§. fi.ff. de leg.in.idẽ in istis terminis tenet Spec.in d.§.ostẽsio. in tit. de editione,in ver.sed nunqd imbreuiaturã. Et pondera diligenter si bene inspexeris verba Bar.ꝙ etiam tunc non posset inde extẽdere,alias non esset differentia inter istum casum z sequentem.z tñ Bar.vult manifeste esse differentiam.¶Contra†cludonẽ Bar.tenẽt Ayg.z latius Are.hic mouẽ Bin. per istum ter.qui loquitur indistincte.z sic etiã in testamẽto in scriptis ꝙ requirit de necessitate scripturã.z tñ ter. innuit qs̃ possit fieri extẽsio,sed rõde ꝙ ista sunt verba iurisconsulti qui cã brevitatis posuit dictionem &c.non autez sunt verba testatoris.¶Preterea ter.isti nõ dicũt ꝙ notarius posset talẽ extensionem nõ facere.alleg.etiam ter.in l.quoties.§.sed si quis pro centum.ff.de here.instit.vbi in testamento in scriptis illa litera.c.sumit pro centũ,sed respõde ꝙ ideo est:qz cõiter ita intelligitur ꝙ litera.c.importet centum,cõtra Bart. põderat Aret. ter.in l.j.§. finautẽ.ff.de her.instit.qz ter.loqtur in testamẽto in
5 scriptis.z tamen admittit suppletio z extensio ꝓsumptione iuris:fz respõde ꝙ ibi in testamẽto erãt apposita talia verba que virtualiter continebant illud quod suppletur. nã si dicat Lucius esto.aut Lucius heres,ex precedentibus z sequentib⁹ suppletur dictio heres,vel verbũ esto.hinc est quod si solũ diceret Titi⁹,vitiaret z non suppleret fm gl.Bar.z cõiter doc. Bart.z doc.in terroꝛe.C.de testa.z est ter.in §.finautẽ. in ver. ergo.z si ita facit bene ter.quem videas in l.ij. ff. de iure codi.
¶Sexto mouet ꝓ ter.i l.quoties.§.fz si nõ i corpoꝛe. ff.de he. instit.vbi si testatoꝛ in testamẽto in scriptis voluit quẽ instituere ita semisse z instituit in triẽte,talis erroꝛ põt probari per testes,fz hoc est valde diuersum a ꝓpositio nostro.vt statim ostẽ
6 dam.¶†Tertio mouet per ter.in c.auditis.de in integ.restit. vbi licet priuilegium nõ possit probari nisi per scripturas,tñ verba priuilegij possunt declarari ꝑ testes. Sz ad hoc facile est rñdere qs̃ facili⁹ sit declaratio vbi obscuri quam additio vel extẽsio eius ꝙ est substantiale.ter.est de vtroq; in l.hẽ des pala.§.fz si ioram.ff.de testa.tene conclusionẽ Bar.z communem.ꝓ qua conclusione adde vltra scribẽtes illud quod fz Bal.in c.cũ in iure peritus.in ix.q.de offi.deleg. vbi fz quod si notarius in instrumento apponat die z annum: z postea inducit ꝛionem &c.qs̃ vitiatur instm̃.z quod non põt suppleri p dictionem &c.ratio est: qz indictio est de regestis ꝓ validitate instrumẽti publici.gl.est ord.in l.generali.C.de tabu.lib. x. vbi ponit ea que requiruntur in instrumẽto. Secundo ꝓ confirmatione emsdẽ conclusionis adde quod si in protocollo reperiatur &c.non poterit p hoc notarius extẽdere causas i appellatione ab interlocutoria que non sunt aliter exꝑsse debẽt de necessitate inseri,iurta cle.appellãi.de appella.z fm Jmol. z Mod.in l.quicquid astringendi.in prin.per illum text. ff.de verb.ob.contrimo:qz vbi aliquid debet exprimi de necessitate aut ꝓ forma nõ sufficit expressio per relationẽ ad aliud etiã certum.vnde cũ in appellatione ab interlocutoria debeãt necessario exprimi cause,vt statim dixit in cle.appellãi. de app. non sufficeret expressio etiã per relationẽ ad acta. Ita tenet

a ¶Qs̃ appellatiõe nepotis. Ad de bar.i l.libero rũ.ff.s ꝑb.sig.

Bal.in l.minoꝛib⁹.C.de his qui.vt indig.Ant.⁊ alij cano.in c. vt debitus.de app.Ange.⁊ Alexā.in l.vbi autem nō apparet. §.illud.j.de ver.ob. Ang.⁊ Ale.in l.ꝑtoꝛ.in pri.ff.de oper.no. nun.cōfirmo per tex.optimū in c.pe.de iureiu.vbi est text.no. vbi in iuramento non sufficit relatio ad illud iuramentū:eo qꝛ ꝓ forma iurādi est exꝓssa iuratio:vt ibi tz Abbas.⁊ cano. Hinc dixit alibi pulchꝛe Ant.de But.in c.ab excōmunicato. de rescr.ꝙ qñ ius notat expꝛessionem,nō sufficit fieri per alterius cōmemoratione:vnde si ꝓstito iuramēto postea dico ꝙ il lud iuramentum ꝙ alias pꝛestiti,ꝓmitto tibi cētū. per hoc nō obligatur ad iuramētū nec periuriū,eo qꝛ illa obligatio requirit formalē expꝛessionē iuramēti,⁊ non commemoꝛatiuam simpliciter,ita dicit esse sing.text.de hoc in c.pe.de iureiu.⁊ ita dicit Lud.Ro.in l.j.in fi.ff.de re iud.⁊ facit magnum festum de illo tex.Confirmo etiā ꝑ alium text.in c.procuratoꝛ.iuncta gl.in verbo mandatum.de elec.in vj.Ex pꝛedictis ⁊ ex Bar.habes

7 †quod cum in sententia de necessitate[a] requiratur scriptura.l. j.⁊ ꝑ totū.C.de sentē.ex bꝛeui.reci.late Bar.in l. ne quicquam. §.vbi decretū.vbi alias plene dixi.s.de offi.procon.⁊ leg.Si re periret dictio abbꝛeuiata.⁊c. non posset fieri aliqua extēsio:sz sententia vitiaret.⁊ ita alias in contingētia facta obtinui,⁊ pō dera verba Bar.hic,que sequunt dum dicit:errant notarij qui dicunt se rogatos de app.⁊ sententijs.¶ Limita istā conclusionē Bar.⁊ pꝛedicta:nisi de ꝯsuetudine esset quod ꝯtractus etiā in scriptis scriberetur ꝑ dictiones abbꝛeuiatas,⁊c.Jo.de imo.in d.c.cū.p.tabellio.ratio:qꝛ scriptura in cōtractu in scriptis vel in testamento in scriptis de solēnitate adhibēda a tabelliōe,vt ptz no.ꝑ Bar.in l.si quis legatū.ff.de fal.solennitas autem sicut potest tolli per l.ita per consuetudinē.l.fi.cum materia.C.de testi.habet in l.de qb⁹.ff.de legi.nisi haberet clausulā pꝛohibitiuā,iuxta aut.naui gia.C.de fur. plane traditur per scribentes maxime Moder. in l. si mihi ⁊ tibi.§.in le.ff.de leg.

8 ¶ †Ultimo adde inquantū Bar.ex ista pꝛima cōclusione refert ꝙ errāt notarij q dicunt se rogatos de App. vel sententijs nisi a pꝛimo totū sit scriptū.Nota diligenter istā illationē bar. ad actū practicū:qꝛ posses in pꝛactica magnū honoꝛē repoꝛtare.nā cum appellatio debeat [b]de necessitate interponi i scriptis nisi appellet ea die viua voce.l.j.in fi.cū.l.seq.j.de app. certe in hoc valde erant notarij q in actis scribunt se rogatos de app.⁊ tamen dicunt postea parti:facias oꝛdinari appellationem in scriptis,⁊ mihi deferat,actus nō valet, nā ante omnia debet esse scripta tota appellatio: alias notarius non potest dicere se rogatum:qꝛ postea nihil potest addi:neqꝫ aduocatus aliquid postea potest addere.

Adde ꝙ idē ꝙ hic pleni⁹ tz idē Bar. in l. contractus. ꝑ illū tex.C.de fide instru.Bald.in l. erroꝛe.C.de testa.⁊ in auth.sz nouo iure.C.si cert.peta.⁊ in l.minoꝛibus. iureiul.Ang.Are.in l.j.§.libelli.ff.de appel.Jo.An.⁊ alij Cano. in c.puenit.secundo.de appel.Bar.veronē.in caute.cxcj.inci.

9 no.quod ea que celebꝛant in scriptis.† vbi ꝑ hoc infert quod cauti aduocati actoꝛū vt ne patiantur addi aliquid in actis q de necessitate,requirāt scripturā postquā sunt rogati a partibus vel postquā legerūt scripturā partibus, nec debēt dici se rogatos de appel.⁊ sentētia.nisi pꝛius tota ponat in scriptis, ⁊ detur notario,⁊ nō potest dicere notarius ꝙ habet talē scripturā pꝛo admissa vsqꝫ ad duos dies:cuius cōtrariū dicit ꝙ vidit sepissime seruari in pꝛactica,⁊ male scđm eū,⁊ ita habes

10 expeditā pꝛimā cōclusionē Bar.¶ †Itē adde inquātū bart. concludit ꝙ in contractibus vel in actibus non reqrētibus. scripturā ꝙ tamē tunc nō pōt sine mādato iudicis extēdere. Nota istā cōclusionē Bar.ꝙ in cōtractibus ⁊ in actibu⁹ nō reqrētibus scripturā de necessitate:tamē notarius nō potest sine mādato iudicis extēdere:qꝛ istud ptinet ad cognitionem iudicis.Adde bñ facere illud ꝙ tenet Bal.in c.cū in iure peritus. de offi.deleg.vbi tenet quod si in pꝛotocollo notarij moꝛtui reperiātur ista verba, ⁊ rennunciauerūt dicte partes ⁊c. qđ hec clausula ꝑt mādato iudicis extēdi vel declarari, vt in muliere dicatur renunciasse velleiano,in fideiussoꝛe dicatur renunciasse epistole diui Adriani,⁊ similiter in duob⁹ reis dicatur renunciasse nude ꝯstitutiōi de duo.re.⁊ hoc ex ꝯsuetudine notarioꝛum.arg.l.qrit.§.si vēditoꝛ.ff.de edil.edic.ita dt ibi foꝛmaliter Bal.⁊ sic pondera Bal.sentire ꝙ notarius subꝛogatus non posset talem extentionem facere sine mandato iudicis etiam ex cōi vsu notarioꝛū ꝙ an verū sit statim infra dicet.Pro veritate teneas ꝙ imo ipse notarius q est rogatus de instrumēto pt extēdere ipse apponēdo clausulas ꝯsuetas: vel que sunt de natura contract⁹,ꝓ ea que habent in l.si librari⁹.ff.de reg. iur.⁊ ita tenet Bal.Ang.Imo.⁊ cōmuniter Mod.⁊ Bald.in rub.C.de fi.instru.in iiij.q.⁊ in d.l.si duo patroni.§.si qs iura-

a ¶ In sententia de necessitate. Adde hic casus i qb⁹ de necessitate reqrit scriptura enumerat gl.in ver.in scriptis.in c.j.de cē.si.lib.vj.Spe.tit. de instr.edi.§.restat.ver. sed alij. Ab.in c. ex tenore,in pꝛimo not. de conces.pꝛebē. Jo.Imo.in c.cū in iure peritus. de off.dele.Bal. i l.gesta.C.de re iudi.

b ¶ Appellatio debeat. Adde tex.⁊ gl.i c.ꝙuis de ele.li.vj.c.coꝛdi.de app.eo.lib. c.litigationibus ij.q.vj.

c ¶ Clausule solite apponi. Adđ Ale.de Imo.ꝯs. xxvij.ici.icā ⁊ lire.i ij.volu.idem Alex.ver.cvij.in ci.ꝓ iuestigatione pꝛedictoꝛum in eo.vol.

d ¶ Et cetera.Adde Fely.in c.cuz Pet.tabellio.de fide instru.

uerit.⁊ cōmuniter Cano.in d.c.cū.p.tabellio.de fi.instr.⁊ ita tenēas.

11 †Sed maius dubiū est an ali⁹ notari⁹ cui ꝯmisse sunt rogatiōes ⁊ pꝛotocolla notarij foꝛte moꝛtui, an talis notarius subꝛogat⁹ posset talē extēsionē facere sine mādato iudicis apponēdo extēsiōes solitas ⁊ sic in similibus vsitatas,in quo pꝛecto Bar.in l.argentarius.in pꝛinc.ff.de eden. tenuit per illum tex.ꝙ sic.ita etiā tz Spec.in d.§.ostēso.in ver. qđ si imbreuatura.⁊ idē Joā.And.in addi.Idem tenēt Anto.⁊ Ant.in d.c. cū.p.tabellio.ꝯtrariū est clare de mente Bart.hic:qꝛ qualiter debeat extēdi est in estimatione iudicis:ergo sol⁹ notarius nō pōt extēdere nisi de mādato iudicis. Idē expꝛesse tenēt Bal. Ang.Imo.⁊ Cu.hic Bal.in rub.C.de fi.instr.in iiij.q.mouetur:qꝛ successoꝛ nō pōt declarare factū seu animū pꝛedecessoris.gl.appꝛobata est in l.pomponius scribit si frumentuz.§.j. ff.de rei vēdi.gl.Bar.⁊ doc.in l.inter stipulantē.§.j.de verbo. obli.Tu aūt ꝯcoꝛda istas opi.hoc modo ꝙ aut iste notarius subꝛogatus vult extendere ex coniectura ꝓcedētium ⁊ sequentium,vel ex consuetudine illius alterius notarij. ⁊ certe hoc nō pōt facere:qꝛ ista spectāt ad examinationē iudicis, in istis terminis pꝛopꝛie loquit Bar.hic,⁊ ratio ꝑ eū assignata:aut iste notarius subꝛogatus vult talē extēsionem facere ex clausulis consuetis cōiter apponi per notarios illius loci, tūc bene qđ possit hoc facere,in istis terminis ꝓcedit alia opin.Spe.⁊ Jo. And.⁊ rō qꝛ illa cōis obseruātia inducit quodāmodo notoriū in illo loco.Cōfirmat viua rōne:qꝛ oīno tales clausule consuete apponi subintelligunt ⁊ habent ꝓ appositis vt est tex.in l.fi.in fi.vbi gl.⁊ Bal.bñ no.C.de fideiu.Bal.⁊ Mod.in l.huiusmodi.in pꝛin.ff.de leg.Ad idē bonus tex.in c.cum. M.ferra.de ꝯsti.quem ibi not.Bal.Ant.Imol.⁊ alij.⁊ dicunt ibi esse tex.melioꝛem de iure ꝙ illud quod solet apponi in contractu habetur pꝛo apposito etiā si nō sit scriptū. facit bñ tex.in c.accepimus,⁊ ibi no.Ant.de Bu.⁊ quali.vbi pꝛobatur ꝙ clausule solite apponi[c] in bullis apostolicis subintelligunt in eis quāuis nō sint scripte.ꝓ ea parte bene facit ꝙ volunt. Bal.Imo. ⁊ Alex.hic ⁊ Bal.in d.l.si duo patroni.§.si quis iurauerit.qui tenet ꝙ dictio,⁊c.apposita in instrumento contractus depositi aut mutui aut simili,impoꝛtāt pꝛeceptū guarētigie si cōmuniter erat cōsuetū apponi in tabulis instrumenti, pꝛo ista puto male sentire Bald.quem.s.retuli in d.c.cū in iure peritus.

12 ¶ †Quarto adde inquātū Bar.dicit ꝙ notarius debet exēplare ⁊ abbꝛeuiare,put iacet in ꝓtocollo.⁊ quod ita de cōsuetudine vtimur.Nā adde qđ si notarius exēplificat ex oꝛdinali vel pꝛotocollo,⁊ in oꝛiginali est aliquid nō intelligibile vel nō legibile bene, qđ nihilominus dz ponere de verbo ad verbum pꝛout iacet.ita no.Bal.in l.j.in pꝛin.per illū tex.ff.de execu.tuto.facit qđ tex.in §.illud.in auth.de tabel.¶ Quinto adde ad istam dictionē abbꝛeuiatam,⁊c.[d] illud ꝙ alibi tenent Bart.in l.si is q ff.de test. vbi dicit ꝙ qñ in ꝓtocollo notarij reperitur ⁊c.constat ꝙ notarius habebit illud ꝓ cōpleto ⁊ absoluto nec in ꝓtocollo volebat pl⁹ scribere,sz itelligebat sub illo.⁊c.cōialioꝛum ꝯtractuū. ita dicit Bal.tu aūt dic ꝙ tutius est illud ꝙ alibi dicit Bal.in aut.quod sine.C.de test.vbi dicit Bald.ꝙ qñ notarij in pꝛotocollis suis dicunt actum ⁊c. tūc bene significat rem perfectam.

13 ¶ †Sexto adde illud ꝙ alibi tenent domini de ro.in conclusione.cccliij.q incip.etiaz fuit dubitatū de cōmissione impetrata ⁊c.vbi tenet ꝙ si in rescriptis pape aut pꝛincipis dicatur ꝯmittimus causam summarie terminādam ⁊c.illa dictio ⁊c.impoꝛtat ac si dixisset simpliciter sine strepitu ⁊ sine figura iudicij,lz vnūquodqꝫ istoꝛū ꝟboꝝ multa impoꝛtat,vt habetur in cle.sepe.de verb.signi.per Bart.in extrauaganti.ad repꝛi.in verb.sine figura.⁊ seq.istā decisionē refert ⁊ simpliciter sequitur Alex.hic.Tu aduerte ꝓ veritate ꝙ ista decisio dñoꝛum de rota pōt ꝓcedere in duob⁹ casibus.Pꝛimus est,qñ cōis stylus esset apponere totā illā clausulā,put vt dici in dicta cle.sepe.isto casu si diceret summarie ⁊c.teneo qđ alia verba cōtinerent sub illa dictiōe ⁊c.per ea que superi⁹ dixi in iij.cōclusiōe pꝛin.Secundus casus est qñ in supplicatiōe essent apposita oīa illa verba,tūc lz pꝛinceps diceret cōmittimus titio summarie ⁊c.sub illa dictiōe ⁊c.credo ꝙ cōtinerent oīa alia verba.istud ꝓbo dupliciter.Pꝛimo qꝛ rescriptum qñ est in aliquo ambiguum semꝑ declarat fm tenoꝛem supplicatiōis.tex.est melioꝛ de iure in c.inter dilectos.§.ceterum.⁊ ibi Can.no.de fide istr.facit.l.j.C.de diuer.rescr.sicut et alibi dicimus ꝙ rñsio ambigua intelligitur secundum interrogationem pꝛecedentē.§.j.pꝛeterea.inst.de inu.stipu.l.si defensoꝛ.§.qui interrogatus.ff.de interrog.act.

14 †Secundo cōpꝛobo ex eo ꝙ egregie tenent dñi de Rota in cōclusiōe.ccciij.incipien.Item si petat.vbi tenent qđ si petatur cōmitti causa cū potestate ꝓcedendi summarie,simpl'r ⁊ de plano sola facti veritate inspecta.⁊ terminis iuris nō seruatis vel abbꝛeuiatis

si papa

si papa vel princeps rescribat p hec verba:audiat talis.z pce
dat summarie ꝛc.certe sub illa dictiõe ꝛc.oia petita videnť eẽ
cõcessa.z ita refert z simpliciter seqť Aler.in cõs.lxxxiij.inci.
in causa vertẽte inter camerã.facit ter.in c. olim.de rescript.z
in c.ũ dilecti de dona.secus, si nõ esset in signatura pape aut
in rescripto dictio ꝛc.ſz simpliciter papa diceret audiat talis
summarie.ita tenent do.de rota in cõcl.cclxxvj. que incipit in
causa Auenionẽsi.z in decisione.cccxcvj.incip. item si in gmis
sione.z ita refert z sequiť idẽ Aler.in cons.xciij.in ij.vo. incip.
In causa z lite vertente coram arbitris.sic dꝫ gcordari Aler.
in dictis duobus cõsiliis:alias esset sibi de directo ꝓtrarius.
Hec dicať,q etiã isto secundo casu rescriptus pape debeat in
telligi sm supplicationẽ porrectam:q; non potes dicere,q sit
rescriptũ dubiũ:imo q papa solũ voluerit cõmittere q pro
cedat summarie:z sic ꝛc.no,predictas decisiones, q̃ sepissime
cõtingũt. ☞Septimo de ista dictione abbreuiata ꝛc.vltra p̃
allegata habes ter.in l.piculi.ff.de nau. feno. est ter.in l.si ita
qs stipulati.ff.de cuic.z ter.in c.fi. in fi. de purga.cano. ponit
plene Host.in summa in tit.de fide instru.§. de publica. versi.
si ibi breuiatura.ponit Bal.in c.qm̃ cõtra falsam. de pba.z l.
hac cõsultissima.i pn.C.de test. ☞Octauo de clausula pape re
uocato in irritũ ꝛc.hẽs ter.in c.significãte.in fi.z ter.in c.Ro
dulphus.in fi.de rescrip.z sic per ista remanet expedit⁹ iste.§.

1 ☞Substitutio de nepote facta in casum mortis filij ertẽdi
tur ad omnem casum per quem desinens esse in potestate aui
nepos obtineret primum gradum.seu locum.

2 De iure ffozum tres tantum sunt pene.

3 Substitutio facta de nepote sub conditione mortis filij ertẽ
ditur ad omnem casum per quem filius desinat esse suus.

4 Filius per monachationem desinit esse in potestate patris,ta
men retinet iura suitatis.

5 Verbum mortis indefinite prolatum comprehendit non solũ
mortem naturalem,sed etiam ciuilem.

6 Interdictio aque z ignis extinguit iura ciuilia.

7 Conditiones debent impleri in specifica forma.

8 Ler corrigens in vno casu, videtur corrigi ad alium casum
habentem eandem rationem.

9 Substitutio facta de nepote, si filius moriatur, extenditur
ad casus similes.

10 Verbum,instituo,positum in conditione comprehendit etiã
substitutum.

11 Dispositio pure facta in vnum casum regulariter non exten
ditur ad alium.Fallit z nu.12.

12 Si testator instituit filios heredes vniuersales,vxori aũt reli
quit vsumfructũ certi fundi si vidua remãserit,z post eiꝰ mor
tem reliquit talẽ vsumfructum Titio si vxor transeat ad secũ
da vota.accidit,q ipsa conuolauit, nunquid titius debebit
habere statim vsumfructum an expectare mortem vxoris.

13 Testator in dubio presumitur granare heredẽ,quã possit.

14 Conditio voluntaria debet impleri in specifica forma, z non
per equipollens.

15 Filius subductus de medio per emancipationẽ ꝛz nõ succe
dat de iure ciuili,tñ succedit de iure pretorio tãquã pterit⁹ re
scissa emãcipatione:acsi emãcipatus non esset.z nu.17.z 18.

16 Differentia emãcipationis z patrie potestatis est hodie sub
lata ab intestato,secus ex testamento.

17 Non est bona consequentia ab intestato non succedi,ergo cõ
dito testamento non habes ius contratabulandi.

18 Restitutio principis quid operatur.z quãdo dicatur fieri ad
bona alienata.z quando non, z quando ad penam tantum,z
an restituantur fructus,vide nu.22.23.24.

19 Bannitus qui recuperat bona publicata si restituatur,nõ re
stituť ad bona alienata quod fallit tribus mo.z n.26.27.29.

20 Princeps,vel ciuitas p pace habẽda põt priuatorũ donare.

21 Stante statuto,qõ bona homicide pro dimidia applicentur,
heredibus mortui,si homicida restituatur,resuperat etiam il
la bona pro dimidia applicata heredibus.

22 Legitimatio trahitur retro in locis que sunt fauorabilia le
legitimato,z non preiudicat alteri super aliquo iure iam for
mato,z incommutabili.z nu.34.z 35.

23 Si pater instituat filium spurium simpliciter,z postea viuen
te eo faciat eum legitimare,instituto conualescit z legitima
tio trahitur retro.z nu.33.

24 An legitimatus auferat hereditatẽ venientiꝫ ab intestato.

25 Pater põt facere legitimari filiũ in vita sua in p̃iudiciũ legi
timorũ tamẽ ipse filius non potest seipsum facere legitimari.

26 Ad hoc vt pater in vita possit facere legitimare filium natu
ralem, est necesse quod in tali legitimatione pater faciat ex
pressam mentionem quod habet alios liberos.

27 Comes palatinus an possit ad instantiam patris habentis fi
lios legitimos, z naturales legitimare spurios.

28 Legitimatus post mortem patris non potest auferre bona il
lis qui ab intestato successerunt.

29 Modi acquirendi dominium licet aliquando sint de iure ciui
li.ipsum tamen dominium est de iure gentium.

30 Donatio facta per carentem liberis nõ reuocať per legitima
tionẽ naturalis:sicut alias reuocaret per natiuitatẽ veri filij.

31 Quando pater in vita facit filium legitimari non est necesse
alios citari.idem si pater in testa.ordinasset filium legitimari.

32 Mortuo patre filius nõ potest se facere legitimare in preiudi
ciũ eorũ,gbus ius est quesitũ:niſ illis citatis, z ꝙsentientiꝫ.

33 Legitimatus excludit substitutum.

34 Princeps potest legitimare spurium, non requisitis his de
quorum preiudicio agitur:scilicet post mortem patris.

35 Priuilegium principis non est actus iudicialis.

36 Sententia principis non valet parte non citata.z 49.

§. Et quid si tantum.

Iste.§. fm Bar.est subtilis.z hic ponit tertia pars i qua p Scevolã reprehẽdit gall⁹. de insufficẽtia cir
1 ca casus summa vt hi p Bar. Et sic:substitutio facta de nepo
te i casu mortꝫ filij extẽdit ad oẽs casus p quã desinẽs eẽ i po
testate aui nepos obtineret pmũ gradũ seu locũ.h.d. Diuidit
i tres partes pncipales. Pmo ponunť qdã casꝰ iprouiſ p gal
lũ. Secõ rñdet cuidã obiectiõi. Tertio reducit illos casus ad
pmissionẽ galli et sentẽtia.l. Velleie.secũda ibi, hi eñ casus. tertia
ibi.ſz er sentẽtia legis velleie. Ad euidẽtiã habes pmittere fm
Pau.z Mode.hic q in isto.§.qó põt formari duplr.vt hic p
eos z q̃libet formata ẽ bona.§. Secõ habes pmittere dum dꝫ
ter.qd eñ si aq̃ z ignis interdictionẽ pateret. Si legas oẽs tres
2 libros ffoz: tu nũq̃ inuenies miſ tales penas: aut penã moꝛ
tis:aut penã aque z ignis:aut penã relegatiõis: z nunq̃ inue
nies q iura ffoz iponãt penã absciſſiõis mẽbꝛi vinꝰ:aut penã
mortis z similiã,ſz iure.C.secꝰ ẽ gl.hic,z dꝫ q hodie successit i
locũ interdictiõis aq̃ z ignis deportatio gl.inſti.de cap. di. dꝫ
q in locũ deportatiõis successit exõicatio.z sic eqparãtur ex a
cõicatus z deportatꝰ.ſz dico,q illud nõ ẽ verũ.nã deportatꝰ
nõ põt facere testm:excõicatꝰ sic,aut,credẽtes.C.de her.z ma
nich. ☞Ultimo pmitte ad euidẽtiã dũ dꝫ.hi eñ casus nõ pti
nerẽt ad.l.Velliaz.videbať q illud q inducit Scevola in isto
ter.sit supfluũ:q;.§.nũc de l.velleiã, i.e.l.dꝫ expsse q oiꝫ illis
casibꝰ admittiť nepos.ſz rñdet iurisco̅sultus ꝙ.l. Velleia lo
quiť in nepote tã nato. ☞Not.i.ex isto ter.q substitutio fa
3 cta de nepote sub gditiõe mortis filij ertẽdiť ad omnẽ casuꝫ,
p quẽ filiꝰ desinat esse suus. Et ex hoc no.corelarie secũdo z dili b
gẽter, qõ subsťõ vulgaris concepta in vnum casum, porrigi
tur ad oẽs alios casus sibi similes.facit bñ ter.i l.fi.C. de inſti.
z substi.z ter.i l.mulier.i pn.z i §.i.j. ad treb.i l.fideic.§.fi cui.j.
de leg.iij.ponit late Bar.i l.j.§. de vulg.pup.substi. in ti.q. pn.ad c
fi.vbi late tetigi dꝫ ista regula.z posuit multos ꝺcisiões, z limi
tatiões quas nõ repeto.Sz aduerte tu subtilis qõ istud not.
nõ bñ.pbať in hoc.§.z q Bar.cõtrariať his. q̃ no.in §.prece d
b denti.dicit enim ibi Bar.q appellatione nepotis non con
timetur pronepos:q; si cõtimeret frustra Scevola adderet de
pronepote si illud est verũ.ergo Bar.hic male no.q substitu
tio facta in vnum casum comprehẽdat omnes alios casus: q;
si comprehenderetur:frustra Scevola reprehenderet gallum
de diminutione,z frustra adderet.que ratio Bar. in §.prece
dẽti,vult,q appellatiõe nepotis ꝛc. ne Scevola frustra dicať
reprehẽdisse gallũ de insufficiẽtia personarũ ea ratione dice
mus hic q substitutio facta in vnũ casum non comprehẽdat
alios:q; si comprehenderetur Scevola frustra reprehẽderet
gallũ de insufficiẽtia casuum si comprehẽderet alios casus.z
sic cõsidera q Bar.videtur sibi cõtrariari ab ista inductione
quã facit in §.precedenti.z sic diceres p̃out dicit gl.in verbo
emãcipatos.q ex ista galli bene cõprehẽdebat,ſz iõ p Scevo
lã reprehẽditeo q; Gallus nõ specificauit:si istud dicas dicã
idẽ in §.p̃cedẽti,z tãto forti⁹ dũ dꝫ.idẽ est existimãdũ fuisse de
intẽtione Galli.z sic reprehẽdo inductionẽ Bar.retẽto tñ p̃di
cto nõ p vo q; est verisimũ i se q subsťõ facta in casu mortis
ertẽdiť ad oẽs alios casus p quos filiꝰ desinat eẽ suꝰ z in ptã
4 te. ✝Addꝰ q istũ ter.ẽt ertẽdit Spe.i v.lij.in ti. de sta. mona. vt
pcedat si filiꝰ efficiať monachꝰ i vita testoris habebit locum
c subsťõ nepotis:mouet;q; p monachationẽ filiꝰ liberaťa ptã
te pris z trãsit i ptãte abbatis.q̃t ibidẽ firmat idẽ Spe.i v.
xij. Sz errat Spe.q; ſz verũ sit qs p monachationẽ filiꝰ desi
d nat esse in ptãte pris:tñ retinet iura suorũ, ꝺ z succedit tãq̃
suus z hz oia iura suitatis ac si remãsisset in ptãte pris.ter.est
in l.Deo nobis.z ibi bal.ad hoc no.C.de epi.z cle.z sic ibi est
casus.in q̃ qs est su;tñ nõ est i ptãte pris.ſz bar.i l.si ex cã.§.
idẽ Papinianꝰ.ff.de min.z ita ẽt ſz bal. reprehẽdẽdo ibi Spe.

☞Excõicatus. Addꝰ bal.i addi. Spe.tit.de spõs. §.i. pari ratione Bal.i c.ſz vulg. de offi.dele. Ab. i c.pastoralis.de appe. Alb. i rub. de testa.

☞Appellatione nepotis. Adde bar.i liberorũ.ff. de ver.si.

☞Per monachationẽ. Adde gl.j.i c. idcoirũ. de etate.z quali.

☞Retinet iura suorũ. Addꝰ ter. in c.h.rix, q.iij.z in c.vnico. xviij. q.j. Lap. alle.cj. Ludo.ro.i suis singu. in verbo monachus.

in d.ti.de sta.mona.in ver. iij. ⁊ qd monach⁹ retineat iura oia suitatis, tz etiã Bar.in aut.si qua mulier.⁊ ibi Bal.C. de sacr. san.eccl.Bal.in l.cum in adoptiuis.C.de adop.per illum tex.⁊ in l.apud hostes.ad fi.C.de suis ⁊ leg.Bal.⁊ An.in l.nepotes. ff.de his qui sunt sui, vel alie. Alex.in l.sub cõditione.§.e.vbi reprehendit Ang.qui tenebat contrarium.⁊ male, Sed illud qd dicit Spec.quamuis non procedat in monacho.tñ procedat bene in eo qui intraret ordinẽ mendicãtium,⁊ faceret pfessionẽ:tũc haberetur in omnibus ⁊ per omnia pro mortuo naturaliter,⁊ nepos succederet ex suitate.ita tenet Bart. in l.tum pr̃.§.hereditatẽ.j.de leg.ij.cũ suis cõcordãtijs quas als dedi.

5 ¶ †Secundo no.ex isto tex.fm Imo. ⁊ Mod. qd verbũ mor-
a tis,[a] indefinite prolatum videtur comprehendere non solum mortẽ naturalẽ,sed etiam ciuilez,ita no. Imo.⁊ Mod. hic.sed tu caue:cũ iste tex.in fi.dicat ad similitudinẽ mortis ceteri casus admittendi sunt ergo apparet expresse in hoc tex.q̃ pprie
b appellatione mortis[b] non venit mors ciuilis,cũ nullum simile sit idẽ.l.qd nerua.ff.depo.habet in l.q liberis.in prin.j.de vul. ⁊ pup.Hic dicit gl.reputata singula.in c.placuit scdo. xvj.q.j. qd in dubio appellatione mortis cõprehenditur mors naturalis,nõ autẽ ciuilis,nisi in casibus expressis a iure. Idem dicit gl.in c.susceptum.de rescr.in vj.Bar.in l.ex ea parte.§. insulaz. ff.de ver.ob.⁊ facit ratio:q2 verba in dubio debent intelligi naturaliter,nõ autẽ ciuiliter.l.fi.C.de his qui ve.eta.impe.l. fidei commissam.in prin.ff.de condi.⁊ demon.l.is cui.§.j.ff.de leg.ij. sed ideo in casu isto cõprehendit etiam mortẽ ciuilẽ,eo,q2 hoc importat p oia eũdẽ effectũ quo ad id de quo queritur.facit. l.j.§.pe.j.de cõtratab.l.si necẽ.§.si deportatus.ff.de bo. li.cum
6 mille similibus.¶ †Tertio no.q̃ interdictio aque ⁊ ignis extinguit iura ciuilia:cui⁹ loco successit hodie deportatio. l. iij. ff.ad.l.Jul.pec.⁊ hic i gl.⁊ de iure canonico excõicatio successit loco interdictionis aque ⁊ ignis.ita dicit gloss.in §.j.super verbo interdictũ.insti.de capi.dimi.quã gl.reputat sin.Bald.
7 in c.licet vndiqz.de offi.delegati.¶ †Quarto no. q̃ lz conditionis debeant impleri in forma specifica.l.qui hered.⁊ l. Meuius.j.de cond.⁊ demon.tamen hic dispositio facta sub conditione mortis filij extenditur ad alios casus similes : eo q2 talis cõditio est necessaria ad ipsum actum prout. j. latius
8 dicit Bar.vbi reseruo dicendũ.¶ †Quinto no.ex isto tex.fz Ang.Imo.⁊ Alex.q̃ lex corrigens in vno casu vr̃ porrigi ad aliũ casum habentem eandem rationẽ,nam prouisio galli fm eos est correctoria,⁊ loquit in casu mortis filij, ⁊ tñ extenditur ad alios casus similes, istud esset contra cõmunes regu-
c las:q2 in correctorijs[c] ex idẽtitate rõnis nõ fit extensio:nisi ratio esset scripta in l.corrigẽte.l.pcipimus.§.ij.C.de app.glos.⁊ doc.in aut. quas actiones. C.de sac.san.ecc.ideo dic (vt pluries dixi) q̃ prouisio galli non est correctoria,sed potius limitatoria,vt dixi in prin.huius legis.nõ repeto vlteri⁹. ¶ Glo. j.ista gl.timore 2ij q̃ format; Bart.ponit tres intellectus ad tex.cõmuniter tenetur tertius.¶ Gl.in verbo emancipatus esset,diuiditur in duas principales, prout format duas qõ.lz Bar.expediat primã per oppo.tñ melius est expedire p.q.q2 gl.format vnã vtilem questionem ad text.quã valde disputat. In secũda format aliam no.q.⁊ valde vtilẽ super qua habebimus bonã materiã.scda ibi,sed qd si emancipati. Rursus prima pars principalis subdiuidit in quinqz. In prima facit qd dictũ est q2 forma.q. In secũda refert primã opi. In tertia refert secundam opi.que est vera. In quarta remouet vnã opp. In quinta remouet aliã.scda ibi dicunt quidam. tertia ibi, lz tu dic.quarta ibi,secus si p p̃rozẽ.quinta ibi, nec ob.in aut.de here.¶ Tu autẽ pro expeditione prime partis gl.habes formare necessariam.q.ad tex.pone,q̃ nepos instituatur sub cõditione ab auo:pone q̃ ille filius non moriatur viuo auo,sed emancipetur a patre,nũqd in isto casu nepos admittit sicut si esset mortuus viuo auo acsi filius naturaliter glo.ponit duas opi.vt per eã ⁊c.¶ In ea.glos.ibi,cũ sit deportatus pro mor-
9 tuo vt dixi.†habes ex gl.verã opi.ad hunc tex.quod substitutio in hoc tex.facta de nepote si filius moriatur, extẽdatur ad alios casus similes si filius deportetur aut emancipet aut patiatur aque,⁊ ignis interdictionẽ.Et ad 2ũã.l.rñde ex mente gl.q̃ prouisio facta in vnũ casum non extendat ad alios:verũ est ad alios dissimiles,sed isti in proposito non sunt ⁊ per oia similes quo ad effectũ.Contra istã cõclusionẽ gl.opponit fortiter Bar.vt hic per eum ⁊c.Et circa istam doctrinã Bar.qd cõditiones debẽt impleri ibi forma specifica allegaui p̃terito anno duos tex.in l.mulieri.versi.si maritus. ff. q pe. tut. quem
10 multũ no.Are.in l.j.in prin.j.de vulg.⁊ pupil.†Secundo dixi q̃ verbum,instituo, positum in conditione comprehendit etiam substitutum.allegaui.l.mulier.§.fi.j.de condi.⁊ demon. ⁊ dixi in l.centurio.in viti.q.princip.Bar.j.de vulga.⁊ pup.l.

a ¶ Verbũ mortis. Adde q̃ vbi fit mẽtio de morte intelligit etiã de violenter illata fm Bal. Flo. in l. proinde. ff. ad l.aqui. ⁊ dicit Bald.in l.si tibi. C.de dona. ante nupt.q̃ donatio cõfirmat morte nedũ naturali sz violenta: nisi donatarius illã affectasset vt per Bal. ibi.⁊ Bal. in l.hereditas.in fi.C.de his q. vt indig. Idẽ dicit in c. susceptum. de rescr. li.vj.qñ dicitur si vacat p mortem quod venit etiam violenta.

b ¶ Appellatione mortis. Add Abbatẽ in c. cũ Antoniensis. de elec. ⁊ ibi Cardi. zab.in iiij.oppo. Abb.i c.cũ sis.de cõuersi. cõiung.

c ¶ In correctorijs. Add gl.i verbo.eligat i cle.j. de elec. gl. i ver. enumerãdi. in c. statutũ. de rescr. li.vj. An.de butr. in c.olim.de verbo. signific.

Hinc etiã sumpta occasione Bar.late examinat, an prouisio facta in vnũ casum extẽdat ad aliũ.⁊ an referat quid ex equipollẽtibus fiat. Complectendo omnia dicta Bart.vt clarius habeas,facias regulam cum quinqz fallentijs.⁊ habebis totũ
11 illud qd dt Bar.¶ †Regula sit q̃ dispositio pure facta in vnũ casum regulariter non extendit ad aliũ. Ista regula primo fallit qñ virtute casus expressi omissus põt intelligi tex.est in §.illud.Insti.p socio quẽ tex.multũ cõmendat Abb. in c.pen. de vsur.Scdo fallit.qñ potest cõstare de mente testatoris, qd voluerit aliũ casum omissum cõprehẽdi.tex.est no.in l. Titi⁹. §.Lucius.s.eo.cũ alijs allegatis per Bar. Tertio fallit,quãdo casus omissus est similis expresso ⁊ hz eundẽ effectum.tex. est no.in l.fi.§.fi.ff.mãdati.facit bñ tex.in l.si qs mihi bona.§.iz si mandaui.⁊ ibi Bal.⁊ Mod.ad hoc no.j.de acqui.her.⁊ faciũt mẽtionẽ de illa.l.fi.§.fi.Quarto fallit qñ testator expresse prouidisset in duobus casibus simplicibus, ⁊ eueniret casus mixtus:q2 in materia fauorabili extendit ad casum mixtum lz omissum:tex.habes ⁊ exẽplũ in l.si ita scriptũ.s.eo.secus in materia odiosa.l.vim passam.§.prescriptionẽ.ff.de adulter.tamẽ circa istã fallentiã videas oino tex.in l.si ita facta.ff. de iniusto rupto.vbi etiã in odiosis in exheredatione sub simplicibus vr̃
12 contineri casus mixtus. ¶ †Quinto fallit ratione 2uẽtatis euitande,vt in l.ij.in prin.ff. de ver. ob. isto modo clare habes oia dicta Bar.in illo primo casu principali.Adde circa scdaz fallentiam Bar.qñ potest constare de mẽte testatoris qd voluerit aliũ casum cõprehendi tunc prouisio ⁊c.Idem declarat Bar.in l.commodissime.in prima opp.s.eo. Pro ista fallentia potest adduci.l.iã hoc iure.in princ.j.de vulga. ⁊ pupil.vbi ex presumpta mente testatoris, si testator substituat vulgariter intelligit pupillariter substituere.⁊ econtra declarando vt declarat Bar.in l.j.in prin.in ij.q.prin.ad fi.ff.de vulg.⁊ pupil. in ij.q.vbi oppo.de l.cõmodissime.ibi vidimus.Pro ista fallentia etiam faceret in simili tex.in l.in conditionibus.j.de condit.⁊ demon.in l.tale pactũ.§.fi.ff. de pac.⁊ ibi habes gl.bonaz ad hoc.ff.de pac.ista doctrina Bar.in ista fallẽtia facit not.q. quã tãgit Alex.hic.⁊ dicit q̃ pridie fuit de facto interrogat⁹. ⁊ Paul.in locis infra allegãdis dicit q̃ infinitis vicibus ha-
13 buit 2sulere.†Pone,testator instituit filios hr̃des vniuersales,vxori aũt reliquit vsumfructũ certi fundi si vidua remãserit ⁊ vitã vidualẽ seruauerit : ⁊ post eius mortẽ reliquit talem vsumfructuz Titio.euenit casus, q̃ mortuo testatore mulier nõ remãsit vidua.sz trãsiuit ad scda vota nunqd Titius debebit habere statim vsumfructũ illi⁹ fundi an expectare mortẽ vxoris?Ista doctrina Bar.faceret,q̃ Titius debeat statiz habere vsumfructũ illius fundi,⁊ ita oẽs tenẽt ⁊ ex tacita mẽte testatoris:qui ideo reliquit post mortẽ vxoris : q2 credebat q̃ illa vxor deberet durare in viduitate vsqz ad mortẽ. Si ergo credidisset q̃ vxor nõ remãsisset in viduitate statim reliqsset Titio.⁊ ita in terminis decidit Jo. An. post Rich. Malũ.referẽs fuisse disputatã istã.q.Bononie in addi.Spec.in ti. de secũ.nup.sup rub.mouet p.l.mulier.in princ.ff.ad. treb.cum cõcor.hic alle.p Bar.istud idẽ tz Bar.i aut.hoc locũ. C.si mulier scdo nub.vbi pro ista parte refert plures rationes : tu potes per te videre.idẽ ibi tenet Bald.⁊ plenius Alb.de Rosa. Idẽ tenẽt Pau.⁊ plenius Are.ff. de acq. here. l.si quis heres ita scriptus. Idem tenẽt Pau.⁊ Alex.in l.si mater.p illũ text. C.de insti.⁊ substi.⁊ ibi dicit Pau.se ita pluries de facto consuluisse.idem tenet Alex.in d.l. mulier.ad fi.princip.⁊ hic in consi.cxxx.in ij.vo.inci.attẽtis verbis testamenti. ⁊ in consil.c. in iiij.vol.inci.visa parte testamẽti.⁊ ista est vera ⁊ communis sententia.⁊ eam consulendo,⁊ iudicando teneas. Pro ista sententia facit:q2 cessante causa dilationis debet cessare ipsa dilatio.l.a filia.§.alũno.cũ si.ff.ad treb.reperio qd contrariam opi. tenuit solus Lud.ro.in d.l.si quis heres ita scriptus.ff.de acq. her.motus per tex.optimum qui bene facit in l.vxori vsumfructum vile legauit in quinquennium.ff.de vsufru.lega.vbi ponitur casus valde no.ad propositum. Adde quod per illum tex.alibi determinat valde ad propositum Spec. in ti.de loca. §.nunc aliqua.in vers.cxlv.qd si aliqs acceperit emphyteusim p se ⁊ filijs suis masculis vsqz ad xl.annos:pone qd talis emphyteuta hinc ad annũ moriat sine filijs quis habebit emphyteusin.dt,q̃ nõ reuertit statim ad dñm,imo vsqz ad xl. annos trãsit ad hr̃des dicte emphyteute solũ allegat.d.l. vxori vsumfructum.est verũ q̃ Jo.an.in hoc tz ibi 2rium in additionib⁹.
14 †Ego p veritate indagãda facio p ista parte tria fundamenta ex quib⁹ vr̃ q̃ in puncto iuris Titi⁹ nõ dz habere vsumfructum,sz heredes testatoris. Primo moueor:q2 testator in dubio presumit minus grauare heredẽ:q̃ possit.l.apud Julianũ. §. Seio.cũ si.ff.de leg.j.presertim qñ filij sint heredes patris, ergo in casu dubio:qñ voluntas testatoris est ambigua:prout

hic de

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

hic debet fieri interpretatio pro herede contra legatariũ: iste fuit casus omissus a testatore: certũ est ꝙ voluerit testator in casu dubio. Secũdo ⁊ fortius moueor: nã considera ꝙ hic legatũ vsusfructus est factum post mortẽ vxoris ⁊ cõsequẽter est factũ in tempus incertum: qꝛ posset titius mori ante vxorem. l. heres meus. in prin. ff. de cõdi. ⁊ demon. ⁊ sic est factũ sub cõditiõe: qꝛ illud tempus incertũ habetur pro conditione. l. dies incertus. ff. de cõdi. ⁊ demon. Item est adiecta alia conditio si vxor vitã vidualẽ non seruauerit: ergo sunt due cõditiones: ergo cũ hic adsit duplex conditio nõ debet sufficere ꝙ vna sit purificata per regulã. l. si heredi plures. j. de cõdi. insti. ⁊ l. si quis ita stipulatus. j. de ver. ob. ergo nõ sufficit ꝙ vxor desierit vitã vidualẽ seruare nisi etiã sit impleta alia conditio scilicet mortis: presertim cum ista secũda conditio mortis sit potius relata ad secundum legatũ quã prima. Cõfirmatur ⁊ fortius: qꝛ doct. in locis preallegatis habẽt respectũ ad primã conditionẽ, ⁊ volunt ꝙ propter eius defectũ titius statim admittatur ad vsumfructũ: ergo multo fortius debet haberi respectus ad cõditionẽ primã ⁊ immediatã mortẽ vxoris que immediate respicit legatum titij: cũ causa proxima ⁊ immediata sit magis attendẽda ꝙ remota. Tertio pro ista parte contra cõmunẽ stringit mihi fortiter tex. per quẽ tollo oẽs leges allegatas in opposituũ in. l. si fideic. §. si cui fuerit. ff. de leg. iij. secundum quẽ tex. videtur debere intelligi ⁊ limitari leges. s. allegate. verũ est debere statim fideic. mero iure sed nõ in effectu donec purificetur realiter conditio per mortẽ patris. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. ibi conentur respõdere ad illũ tex. tñ eorũ solu. nõ videtur bona ⁊ destruit illũ tex. Tu considerabis super illo tex. an proprie loquatur in eisdẽ terminis an nõ, ⁊ sic ex istis videntur ꝙ in puncto iuris sit vera ista sententia contra cõem: tenendo tñ cõem sniam a qua est durũ in practica discrepare, potes rñdere ad. l. vxori vsumfructũ dupliciter. Primo ꝙ dictio tunc, ibi posita tollit contrariũ. nam dictio tũc, denotat extremitatẽ tẽporis. l. iiij. in fi. cũ simil. ib. ff. de cõdi. ⁊ demon. ⁊ ita punctualiter respõdet Bar. in illa l. vxori vsumfructũ. Secũdo respõde ꝙ tex. in d. l. vxori, loquitur qñ testator apposuit tẽpus certũ ⁊ determinatũ, scilicet tẽpus quinquẽnij: tũc verũ est ꝙ expectatur totus lapsus quinquẽnij quãuis vxor prius moriatur. sed in quõne nostra fuit appositũ incertũ, scilicet tẽpus mortis vxoris: nõ aũt tẽpus limitatũ ꝙ tẽpus incertuz facit conditionẽ vt predixi. magis tñ placet precedẽs solu. Tenendo etiã cõem sententiã potes rñdere ad aliud fundamentũ ꝙ iste vsusfructus effectualiter est relictus titio sub duplici conditione: ergo nõ sufficit primã extitisse presertim cũ scda conditio, scilicet mortis vxoris sit magis proxima ⁊ immediata legato. potes ad hoc respõdere ꝙ conditiões copulatiue qñ sunt adinuicẽ respectiue requirũt concursum vtriusqꝫ, secus qñ non sunt adinuicẽ respectiue. ista est doctri. Bar. coiter approbata in d. l. si heredi plures. j. de condi. insti. tñ ista non videt tuta rñsio: qꝛ posses replicare ꝙ imo iste conditiones sunt adinuicẽ respectiue. nã testator voluit vsumfructũ spectare titio sub duplici respectu si vxor nõ remaneat vidua, ⁊ si moriatur qꝛ est post mortẽ eius, nisi diceres ꝙ imo sola viduitas fuerit in conditione ⁊ tẽpus mortis solũ fuerit adiectũ: qꝛ testator credebat vxorẽ duraturã in viduitate, ⁊ istud est fundamentũ doc. tenetiũ istã partẽ: Posses etiã dicere ꝙ licet regulariter copula expressa vel tacita requirat concursum vtriusqꝫ copulati. d. l. heredi plures, tñ dt Bal. in c. ij. in pe. col. de rescrip. ꝙ potius est inspiciẽda mẽs ꝙ natura copule. eo qꝛ coniunctiones ⁊ aduerbia sepe ponuntur improprie, ⁊ vnũ pro alio, iuxta gl. in l. eas causas. de cõdi. ⁊ demon. Considerabis in predictis qꝛ articulus est subtilis: respondẽdo ad scdam fallen. Barto. que habet ꝙ qñ potuerit cõstare de voluntate testatoris ꝙ voluerit aliũ casuz omissum comprehendi ⁊c. Adde ꝙ idẽ est ecõtra: qꝛ nulla dispositio testatoris est tam generalis que referẽda sit ad ea de quib. nõ est verisimile disponẽtẽ nullatenus cogitasse. ita dicit Ang. in cons. cclviij. incip. Philippus ciuis de Florentia. in ij. col. facit. l. sicuti certi. ⁊ l. si cum vel in vtero. C. de testa. mili. iuncta. l. sine militari. ff. eo. ¶ Limita istam conclu. Bart. ⁊ docto. valde no. vt non procedat quando ista extensio habet fieri de persona in personã. tũc nõ extenditur dato ꝙ verisimiliter constet de veritate testatoris. ita probat text. in l. si quis ita §. pen. ff. de test. tute. adidẽ gl. in l. titius. in prin. s. e. qui tenet ꝙ si testator instituit filios suos in genere: ista institutio nõ trahitur ad filiuz quem testator ignorabat se habere, ⁊ tamẽ presumptio ⁊ mẽs testatoris est ꝙ si sciuisset eũ se habere ex naturali charite eũ instituisset. ⁊ illam gl. etiam tenet Bar. in d. l. si quis ita. vbi bonus tex. de hoc. ⁊ ita per predicta iura limitat Aret. hic in v. col. ⁊ ante eũ istã limitationẽ tradit Ang. hic licet illa iura nõ alleget. ⁊ qꝛ Are. hic respondet ad aliqua iura que possent addu
15 ci in contrariũ nõ insisto: qꝛ ipse late insistit. ¶ Circa secũdũ casum principalem Bar. inquantũ concludit ꝙ conditio voluntaria debet impleri in forma specifica ⁊ nõ per equipollẽs aut per casum similẽ. Adde qꝺ ista cõclusio videtur nimis generaliter posita ⁊ male fm Are. hic, ⁊ in cõtrariũ allegat Are. text. in l. deo nobis. §. j. in fi. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in §. distrahantur. in aut. de nup. vbi dicit ad lucrũ tex. ꝙ pactũ de lucrãdo dotẽ sub cõditione mortis vxoris impletur per equipollẽs. scz per ingressuz monasterij, ⁊ tamen illa est cõditio voluntaria. Adde similem tex. de hoc in §. si vero constantis. in gl. in verbo placituz, ⁊ ibi Ange. in j. no. ad hoc not. in aut. de sanctis. epis. col. ix. ꝙ pacta de lucrãdo dotẽ sub cõditione mortis vxoris vẽdicant sibi locum per ingressum monasterij. idẽ no. Angel. in §. illud. in fi. per illũ tex. in aut. de nup. col. iiij. ⁊ ita in terminis tenet glo. ord. in c. placuit. xvj. q. j. ⁊ gl. in c. susceptã. de rescript. in vj. ¶ Sed ad hoc tu responde defendẽdo theoricã Bar. vt primo respõdet Cy. ⁊ Bal. in l. deo nobis. ꝙ illud ibi ideo est: qꝛ idem effectus resultat per omnia circa rẽ de qua agitur siue vxor naturaliter moriatur siue ingrediatur monasteriũ ⁊ per ingressum monasterij soluatur matrimoniũ sicut post mortẽ naturalem vt dicũt iura preallegata: ideo nimirũ si maritus vtroque casu lucretur dotẽ. Tu autẽ contra do. Bar. cõmuniter approbatã quod imo cõditio volũtaria impleatur per equipollẽs, allego tex. in l. mulier. §. si. ff. de cõdi. insti. quez ego sepius allegaui, vbi si ego instituto te heredẽ sub conditione si me heredẽ instituisti ista est cõditio volũtaria: postea nõ me instituisti, sed substituisti impleta est cõditio, ⁊ tñ est per equipollens. nec dicatur ꝙ ibi sit identitas effectus: qꝛ imo diuersitas graduum ostẽdit diuersitatẽ affectus. Tenendo tamen conclusionẽ Bar. limita eaz dupliciter ꝙ cõditio volũtaria debeat impleri in forma specifica ⁊ non in casu simili vel per equipollẽs. Limita qñ stat per culpã illius qui debet impleri si nõ impleatur in forma specifica: tunc enim sufficit impleri per simile vel equipollẽs. tex. habes ⁊ exemplũ in l. iul. ait. ⁊ ibi Bart. no. declarat. ff. de condi. ⁊ demonstra. vbi dicitur ꝙ si fiat legatum alicui sub cõditione si dederit. x. heredi: ista est cõditio volũtaria. Pone ꝙ heres sit debitor ⁊c. sicut etiã aliquis iussus soluere implet cõditionem compensando. l. si peculium. §. j. ff. de statu lib. eo qꝛ impeditur facto aduersarij ne impleatur in forma specifica fm Bar. in l. amplius nõ peti. in vlti. col. ff. rem ra. ha. vbi allegat ad hoc bonũ text. in l. iij. §. j. ff. de statu libe. ¶ Secũdo limita conclusionem Bar. ꝙ conditio voluntaria debet impleri in forma specifica vt procedat quãdo põt impleri eo modo quo testator voluit alias sufficit impleri per casum similẽ. ita limitat Bar. in l. j. in vlti. col. circa medium. ff. de cõsti. instit. per tex. in l. legatũ. ff. de vsufru. leg. ¶ In ea. glos. ibi secus si per pretorem, vt j. de bo.
16 pos. sed cum patrono. §. j. †habes ex ista parte gl. qꝺ filius subductus de medio per emãcipationẽ, quamuis nõ succedat de iure ciuili, quo iure erat penitus incognitus, tñ succedit de iure ciuili pretorio tanꝙ preteritus rescissa emãcipatiõe, ac si emãcipatus nõ esset, ita dicit tex. in l. sed cũ patrono. in princi. ff. de bo. pos. ¶ Contra istã conclusionem gl. Bar. vt ipse dicit format duas opp. Addit anteꝙ procedã vlterius qꝺ oppo. Bart. quã facit contra istam partem gl. potest dupliciter fortificari. Primo: qꝛ filius emãcipatus cum possit ex testamento succedere de iure ciuili tanꝙ extraneus: ergo ex primo gradu: ergo impossibile est nepotẽ ex substitutione posse admitti: qꝛ quandiu possibile est succedere ex primo gradu nunꝙ est loco substituto. l. quãdiu. cũ simil. ff. de acqui. here. ¶ Secũdo no. ⁊ arguo cõtra gl. fortificãdo oppo. Bar. ⁊ dico sic. posito ꝙ filius emãcipatus nõ posset succedere nisi de iure pretorio, ⁊ nõ de iure ciuili vt dicit gl. licet male dicit vt prime retuli, ergo habeo qꝺ ille qui solũ potest venire de iure pretorio excludit substitutũ vulgarez, ratio est: qꝛ substitutio vulgaris fit sub conditione si primus heres nõ erit, sꝫ primus veniẽdo de iure pretorio dicitur esse heres. tex. est in l. j. in cõditionibus. §. si patronus. j. de cõdi. ⁊ demon. in l. j. §. bonorum, ⁊ ibi Bar. ff. ad trebel. ⁊ ita late firmat Bar. in l. j. in prin. in antepenul. col. vbi opportune dixi. j. de vulga. ⁊ pupil. Sꝫ ad istã responde prout respondet. Bar. qꝺ ista omnia procedant quãdo extraneus est vulgariter substitutus sꝫ hic substitutio vulgaris de nepote est facta in suitate quomodocũqꝫ filius desinat esse suus est locus successioni in ne
17 pote. Sꝫ vltra fundamẽtũ Bart. †maior difficultas oritur, ⁊ credo qꝺ sit ex arduis difficultatibus que tãguntur in ista. l. ⁊ ista difficultas vadit cõtra tex. de directo ⁊ cõtra gl. ⁊ contra sol. Bart. dicit enim iste tex. ꝙ sequuta emãcipatione filij post testm̃ aui vocatur nepos ex substitutione, per cõsequẽs sequitur ꝙ nepos habebit totã hereditatem aui. ⁊ per consequens filius remanebit in totũ exclusus, ergo talis filius erit preteritus. ergo per cõtratabu. rũpit testm̃ in totuz quomodo erit possibile ꝙ nepos ex substitutiõe admittatur, ⁊ ex hoc sequitur magnũ absurdũ qꝺ intẽtio galli ⁊ sceuole volentiũ in hac. l. prouidere, ne testm̃

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

rumpatur erit inanis ꝛ elusoria: q2 si nepos erit in totū admissus ex substitutione. ergo filius emancipatus erit in totū preteritus: ergo per cōtra tab. rumperet testm̄ in totū. dicit Pau. ꝙ semp dubitaui in ista difficultate. ꝛ qd. reperit ꝙ Rap. cu. prim⁹ originaliter perpēdit de ista difficultate in qua Raph. cu. multa verba offendit. ¶ Sed i effectu rn̄det dupliciter: primo fatet ꝯrīn ꝙ est verū qn̄ testm̄ rūperet per contratab. q2 filius emācipatus in effectu esset preteritus. ꝛ tn̄ hoc nō obstāte ꝓulsio huius. §. erit vtilis nepoti: eo q2 filius ꝑ lapsuꝫ anni excluderet a bo. pos. cōtrata. l. j. §. largius. ꝛ §. longius. ff. d suc. edic. ꝛ l. emancipata. C. qui admit. ideo excluso isto filio emācipato ꝑ lapsuꝫ anni: tunc bn̄ veniet postea nepos ex substitutione fm formā hic traditā. Erit ꝛ alia vtilitas fꝫ Raph. q. dato ꝙ filius emācipa⁹ cōtra tabulet testm̄ intra annū: tn̄ nepoti reseruabitur dimidia hereditatis per titulū. ff. de leg. prestan. ꝑ quem titulū liberis ꝛ nepotibus seruanṫ legata ꝛ institutiões l. filiū. §. legata. ꝛ seq. ff. de leg. prestan. istam opi. Rapha. tenent ꝛ approbant expresse Alex. ꝛ Are. hic. ¶ Secundo respondet Raph. cu. ꝙ filius emācipatus cōtratabulādo testm̄ intra annum nō auocabit per ꝯtratabulas totā hereditatē fꝫ dimidiā tm̄: q2 iungetur sibi nepos substitutus ex equitate tituli. ff. de coniungē. cum emanci. libe. ille enim titulus adhibuit medium temperamentum inter ius ciuile, quo nepos in potestate retētus ad totā hereditatē vocatus ꝛ ius pretorium quo fili⁹ emācipatus preteritus in totū per ꝯtab. rumpat testm̄. ꝛ ideo pretor ex equitate vtrūqꝫ admittit: tamē dicit Raph. cu. ꝙ nō audet hoc firmare in casu nostro per text. ineuitabilē in l. cum in testamento. in prin. ff. de heredi. inst. vbi erat facta substitutio de nepote i suitate sicut hic. ꝛ cōsequēter cōprehēdebaṫ casus emancipat⁹ sicut ꝛ hic: tn̄ dicit ibi tex. ꝙ nullo casu admittunṫ simul fili⁹ ꝛ nepos substitutus. sed Pau. tenet istā scdam so. q2 propter repugnātiā iuris ꝛ rationū ꝯcurrunt simul institut⁹ ꝛ substitutus. l. si paterfa. ꝛ l. seq. ff. de her. instit. Istud idē qd hic multū late Paul. in repe. l. si filius qui in potestate. §. c. ꝛ Mode. de hoc nō faciūt mētionē. vbi lōge ꝓsequiṫ istā difficultatē ꝛ finaliter tenet idē ꝙ hic. sed Alex. reprehēdit per tex. ineuitabilē. d. l. cū in testamēto. inductū vt s. ꝛ dicit se putare ꝙ ad illū tex. nō sit possibile rn̄dere. sed ad illū tex. rn̄det Are. ꝙ ille tex. dum dicit ꝙ nullo casu admittuntur simul, verum est in quota hereditatis sed cum hic nepos sit substitutus in suitate, vt dicit Bart. ꝛ bn̄: ergo eaten⁹ intelligiṫ inuitatus quaten⁹ deferṫ sibi suitas. ꝛ sic quo ad legitimā dūtarat. ꝛ sic tenent Aret. qd i ista. l. nepos ex substitutiōe habebit solā legitimā: reliquū hēditatis habebit filius emācipat⁹. tene sol. Rap. tanꝙ tutiorē. Sed ista sol. Are. multipliciter reprehēdiṫ: q2 non datur differētia casus inter istū tex. ꝛ tex. in l. cum in testō. ꝛ statim apparebit. Ista opi. Pau. nullaten⁹ est tenēda ꝛ reprehendiṫ ꝑ oēs Mod. hic ꝛ bn̄. precipue ꝑ Alex. ꝛ Are. hic: eo q2 est de directo cōtra intētionē huius tex. qui vult filiū emācipatiōe facta post testamentū aui excludi in totū: patet, q2 nepotē admittit in casu emācipatiōis filij, sicut in casu deportatiōis ꝛ mortis naturalis, fꝫ si filius esset deportatus aut naturaliter mortu⁹ viuo auo: clarū est, ꝙ nepos ex substitutiōe admitteret in totū vt hic, iūcta. l. j. §. pe. ff. de ꝯtab. nec tūc haberet locū ti. de cōiung. cū emāci. libe. ergo similiter qn̄ filius est emācipat⁹. ꝛ hoc clare ꝛ euidēter patet: q2 tex. dicit ad similitudinē mortis ceteri casus sunt admittēdi: ergo sicut i casu mortis filij nepos ex testamēto admitteret in totū: ergo eodē mō ex cā emācipationis. ꝛ ex hoc tex. ita inducto ꝛ declarato reprehēdo in primis sol. Are. ad d. l. cū in testamēto. in prin. dt Are. ꝙ nepos habebit legitimam nō aūt quotā, ꝛ fili⁹ emancipatus habebit residuum. hoc est de directo contra istū tex. cū casus emācipationis filij equipareṫ casui mortis quo ad admittēdū nepotem. Per hoc ēt impugno aliud ꝙ volūt Raph. ꝛ Are. hic, vt s. retuli. dū dicūt ꝙ quamuis iste fili⁹ emācipatus ꝯtabularet: tn̄ reseruareṫ nepoti dimidia hereditas ex titu. ff. de leg. prestan. hoc est ꝯ mentē istius tex. qui vult emācipato filio post testamentū aui nepotē in totū admitti, ꝛ intelligere tex. qn̄ fili⁹ emācipatus per lapsuꝫ anni fuit exclusus a cōtra tab. esset somniū ad tex. vt statim dicam per ista etiā teneo ꝙ sol. Raph. cu. prima quā sequūtur Alex. ꝛ are. hic nullo modo tollat difficultatē: q2 si nepos ex subitōne admittiṫ in totū: ergo fili⁹ emācipatus effectualiter erit ꝑterit⁹: ergo tanꝙ ꝑteritus ꝯtratabularet testm̄ ꝛ ꝯtabulato testō corrueret ēt substitutio l. iij. §. fin. s. e. Et dicere ꝙ vtilitas erit i isto tex. si fili⁹ emācipat⁹ ꝑterit⁹ staret per annū ꝙ nō ꝯtabularet per lapsum anni excluderet ꝛ esset tunc locus nepoti ex substitutione. ista rn̄sio mihi nullaten⁹ placet: q2 vltra hoc ꝙ sit sonmiare ad tex. ꝛ valde restrīgere ꝛ quasi destruere tex. dico forti⁹ ꝙ si iste tex. deberet sic itelligi nepos posthumus emācipato filio nō admitteret ad substitutionem propter solam emancipationē filij, vt dicit tex. si esset conclusio per lapsum anni: sola ergo emācipatio nō faceret locuꝫ substituto nepoti vt dicit litera. fꝫ exclusio per lapsū anni, ꝛ illa requireret ꝙ est aperte contra mētē litere. ¶ Tertio ꝛ fortius, si vltra emācipationē requireretur lapsus anni ad hoc vt nepos ex substitutiōe admitteret nō esset bona cōparatio ꝙ facit tex. de emācipatiōe ad mortē: q2 statim morte admittit nepotē in totum. emācipatio aūt nō admitteret nisi
18 secuto lapsu anni. Quid dicendum in ista difficultate: † puto ꝙ huic difficultati possit respōderi altero de duobus modis: intelligēdo literā plane priusꝙ illa violētia subaudiṫ: nam qn̄ auus fꝫ ꝯ filiū Galli ꝛ suppletionē sceuole īstituit filiū ꝛ ei substituit nepotē: certe ista substitutio est ꝯdōnalis instō. l. in rōne. §. filio. ꝛ §. ꝙ vulgo. ff. ad l. fal. substitutio ergo nepotis est facta sub ꝯditione si moreret filius, sed qn̄ emācipaṫ dꝫ mori ciuiliter vt hoc tex. per ꝯn̄s nepos ex substōne admittitur in totū. Et si diceres qūo rn̄detur difficultati superi⁹ mote: q2 isto modo fili⁹ emācipat⁹ erit ꝑterit⁹, ꝛ ꝑ ꝯn̄s poterit ꝯtabulare: rn̄deo no. ꝛ alias hoc anno dixi ꝙ ista preteritio ꝓcedit facto volūtario ipsius filij: q2 filius volūtarie passus est se emācipari, nō eīn inuitus potest regulariter cogi vt emācipeṫ. l. iubemus. C. de emāci. libe. l. fi. cū gl. insti. qui. mod. ius pa. po. sol. iō cū ista preteritio ꝓcedat facto volūtario ipsius filij emancipati, ideo sibi nō ꝓuidet de aliquo remedio ad rescindēdū testm̄ sicut si volūtarie repudiasset. tex. est in l. posthum⁹. §. ꝙ vulgo. s. e. ista est semp mihi visa optima sol. ad hāc difficultatē. Et si diceret ꝯ filiuꝫ qui passus est emancipari potuit ignorare testamētū factū. ꝛ nepotē nasciturū sibi esse substitutū, ergo non est veꝝ dicere quod ex eo q2 volūtarie passus est se emancipari ꝙ illa preteritio ꝓcedat facto suo volūtario: q2 potuit ignorare patrem fecisse testm̄. Ad hoc rn̄. dato ꝙ filius ignorasset testm̄ patris ꝛ substitutionē nepotis posthumi. tn̄ adhuc sol. ꝙ dedi ꝓcedit: q2 dato ꝙ filius nō sciret i specie testm̄ patris: ꝛ tn̄ i gn̄e saltē potuit cogitare istud posse euenire ꝙ pater fecisset testm̄ secundū formam huius tex. ꝛ ꝙ patiēdo se emācipari remanebit preteritus cū effectu ꝓpter substōnē nepotis, vn̄ sufficit ꝙ istud in genere poterit cogitare, per ea q̄ traduntur in simili in l. sub pretextu. la. ꝯ. C. de transa. ꝛ in l. qui iure militari. ff. de test. mil. ꝛ istā sol. teneo. ¶ Cōsidera si posset scdo modo rn̄deri difficultati superius mote: nam considera qd iste tex. non loquiṫ de emācipatione ipsius filij. prout gl. ꝛ doc. presupponūt. sed loquitur expresse de emācipatione nepotis. tex. eīn cum mysterio dicit primo loco q̄d eīn si filius aque ꝛ ignis interdictionē pateret. postea mutat ꝛ dicit: q̄d si nepos ex quo ꝓnepos institueretur emācipatus esset: non est ergo ꝓsumendū ꝙ tex. absqꝫ mysterio fecerit ꝙ loquendo de morte naturali aut ciuili loquatur in persona filij quando loquitur de emācipatiōe transit postea ad nepotem. est ergo aduertendū circa emancipationē nepotis ꝙ cū esset filius ꝛ nepos ꝓnepos posthum⁹ non erat necessariū instituere nepotē, cū nō teneret primū locū. isto ergo casu emācipatio talis nepotis cū nō teneret primū locū nō est similis morti naturali nec sibi cōpetit remediū ꝯtratabulandi. stantibus istis terminis isto modo cogita: q2 si intellect⁹ iste est verus est peregrinus. ꝛ no. q2 tn̄ nō vꝫ procedere sine aliquo scrupulo teneo precedentē intellectū ꝛ precedentē sol. que est tutior. ¶ In ea. gl. ibi: q2 illud qn̄ nul-
16 lū est factū testm̄. habes ex ista gl. no. duo. † Primo ꝙ illud ꝙ diciṫ ꝙ hodie sublata est differentia emancipationis ꝛ patrie potestatis. d. §. nullā vero. procedit ab intestato. sed ꝯdito testamento durat differentia emācipationis ꝛ patrie potestatis hodie sicut ꝛ olim: idē tenēt plures gl. allegate hic per Bart. vltra gl. hic allegatas per bar. Adde quod idem ꝙ hic tenuit etiā gl. in l. fi. in verbo, agnationis. C. de codi. Bar. in l. cū ita §. fi. ff. de leg. ij. ꝛ in l. filio preterito. ff. de iniu. rup. ꝛ in l. ventre. in vl. cha. ff. de acqui. here. ꝛ ista est cōis sentētia. ꝛ ista sn̄ia optime suadeṫ ex illō ti. in auṫ. de here. ab intest. col. ix. vbi est ille. §. nullā vero. nam ille titulus expressius loquiṫ ab intestato. ꝛ ill. debēt intelligi fm ti. sub quo situate sunt. ꝑ ista cōi sn̄ia facit ꝙ vult bar. ꝛ ibi dixi in l. ij. in prin. ff. de vul. ꝛ pup. i ij. co. i fi. dū dt nūqd possit fieri substitutio pupillaris filio emācipato, ꝛ ꝯcludit ꝙ nō, per istam gl. Alibi dixit signanter Cy. nec reperio ab alio tactum aut cogitatum in l. qui se patris. i pe. co. circa medium. C. vnde li. vbi dicit ꝙ illud quod dicimus ꝙ ab intestato sublata est differentia emancipationis ꝛ patrie potestatis. d. §. nullā. procedit quātū ad emācipatos existentes in primo gradu vt sunt filij, quantū ad illos bene sublata est differētia. ita ꝓprie loquiṫ. d. §. nullā vero. secus quoad alios emancipatos inferiores gradus. vt sunt nepotes ꝛ ꝓnepotes. no. q2 magnū memorabile est verbū pro limitatione. d. §. nullam vero. non tamē pono pro constanti: q2 alij non tangunt. Secundo habes

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

habes ex ista gl. ꝙ iste §. hodie remanet incorrectus. Pro declaratione huius conclusionis gl. subijcit Bar. questionē ꝙ dicit alias fuisse de facto in ciuitate Perusij, vt hic per eum.

Adde ꝙ cum determinatione Bar. in q. quam dicit habuisse de facto tenent Bal. & communiter doc. oēs & Mod. indifferenter tenet etiam Bald. in repe. l. in suis. in v. col. §. eo. precipuum fundamentū Bar. & doc. est: q2 illi non rumpunt testamētū quibus ab intestato nihil debetur. & cōsequēter illi possunt contrabulare vel rumpere qui ab intestato admittunt alias. sec⁹ l. j. in princ. & §. si filiū. & l. illud. §. j. ff. de contratab. sed iste nepos ab itestato nihil haberet: q2 pater emancipatus eum precedens in gradu excludit in totum cum ab intestato succedat suus. l. meminimus. in verbo ad similitudinē suorum. C. de legi. heredi. alleg. per Bar. Tu autem subtiliter considera quod illud assumptum doctorum non videt ita passim & simpliciter verum quamuis non reperiam ab aliquo bū
20 declaratum †: quia non semper est bona consequentia ab itestato non succedit: ergo condito testamento non habet ius ɔtratabulandi. ista non videt semper bona cōsequētia sicut nec eē, obstant enim multa iura. Primo tex. in l. filiū. §. videamus. ff. de contratabul. vbi filius emancipatus non potest succedere vna cum filio in potestate nisi prius conferat: tamen bene pōt contratabulare anteq̄ conferat: defendendo tamen fundamē. doc. Potest dicere ꝙ dicta regula sit no. limitanda. vt ꝓcedat qū quis excluditur ab intestato simpliciter & absolute. tunc est vera regula ꝙ ille non potest cōtratabulare. sed in d. §. videamus ille filius emācipatus non excluditur a successione intestati simpliciter & absolute. s3 solum nisi cōferat: merito admittit ad contratabulandū si conferat. Scdo & fortius cōtra fundamen. doc. obstat tex. in l. non putauit. §. in adoptionem. ff. de contratab. vbi filius adoptiuus qui de iure digestorū nō succedebat patri naturali ab intestato. si sit institutus pōt cōtratab. alio cōmittente edictum. & sic ibi est casus ꝙ quis pōt cōtratabu. qui tamen ab intestato non succedit: sustinēdo fundamentum doc. per illum tex. Limita secundo predictam regulā ꝙ qui non succedit ab intestato non admittitur etiā ad cōtratabulandū3 verum est ꝙ non admittitur ad contratabulādū ex persona sua sed bene ex persona alterius aperientis edictū bene pōt admitti, casus & text. est ibi no. & peregrinus. sepe em̄ quis cōsequitur per alium illud quod per se non consequeret, vt vult Bar. in l. si emancipati. si bene inspexeris in vlti. col. C. de col. vbi adhoc cumulaui ꝙ plures text. & notabi. decisiōes. Pondera tu ꝓuecte: q2 ex illo tex. cōfundit vna ratio Mode. hic: q2 dicunt ꝙ ideo ille qui nō admittatur ab intestato non pt cōtratabulare. ratio est q2 si posset contratabulare esset laturus &c. ista ratio videtur cōfundi per illū tex. vbi ille ɔtratabulat. & tamen ab intestato nihil est latur⁹. & si dicas ibi ɔtratab. ex persona alterius nō sua dico ꝙ illud nō tollit obiecta: q2 cōsiderat effectū siue em̄ ex persona sua, siue ex alteri⁹ habet effectū. Tertio ꝙ istud fundamentū doc. non procedat et ecōtra fortiter viget tex. in l. ij. ff. vnde libe. & in l. j. §. fi. ff. si tabu. test. nul. exta. vbi dicit tex. si pater filium emancipatum exheredauit filiū in potestate retentum preterit illi emancipato exheredato cōpetit vnde lib. bo. pos. & tamē est clarum ꝙ filio exheredato nō pōt cōpetere ɔtratab. nō quidē ex persona sua: q2 exheredato nō daf ɔtratab. l. nō putauit. in prin. ff. de cōtratab. nec etiā ex psona alterius filij preteriti: eo q2 exheredato non aperitur edictum ad contratabulandū. l. si post mortē. §. exheredati liberi. ff. de contratab. & tamen ibi ab intestato daf bo. pos. vnde libe. ergo ibi est casus ꝙ vnde liberi datur ab intestato illi cui preterito nō datur ɔtratab. ꝙ vltimū est ɔ tex. in l. j. §. recte. ff. si tab. test. nul. extā. & gl. ord. approbata in rub. C. vn̄ libe. Hinc est ꝙ in successione matris nō daf vn̄ liberi ab intestato. l. ii. C. de suis & legi. & q2 ɔdito testamēto nō daf contratab. l. illud. §. ad testamēta. ff. de cōtratab. & tamen in illa. l. datur vnde liberi illi emancipato exheredato cui nō datur cōtratab. & sic fundamentū doc. hic non videtur verū etiā econtra. nisi diceres ꝙ ibi sit vnus casus specialis in quo prior ex quadā equitate ɔcedit illi filio emancipato vn̄ liberi: q2 alias esset destitutus omni remedio & pretorio & ciuili. ita dī Ludo. ro. in l. posthumo. C. de ɔtab. sed Alex. ibi in ix. col. reprehēdit sibi aliquando plene dixi: tamen ad propositū nostrum dic ꝙ regula doc. procedit hoc mō illis datur ius cōtratabulādi q ab intestato habent ius succedendi & econtra quibus daf cōtratabulas daf postea ab intestato vnde liberi: isto modo nihil obstabunt iura prealleg. q2 loquuntur in tertio casu separato ab istis. Contra tamen istud vt nihil omittam do instantiā: nā cū fili⁹ naturalis pōt ab intestato succedere patri non existentibus legitimis, iuxta aut. licet C. de na. lib. & tamen si sit preteritus nunq̄ h3 ius contratabulandi. gl. est sing. & approbata in l. j. in prin. ff. de contratab. iunctis alijs que addidit in §. j. §. ea. l. sed ad hoc pōt respōderi ꝙ regula. s. tradita ꝓcedit quādo quis simpliciter & absolute ab intestato admittit ille h3 ius ɔtratabulandi: sunt tūc correlatiua, sed filius naturalis nō simpliciter & absolute ab intestato admittit. teneas ergo ex predictis ꝙ qui repellitur ab intestato repellitur a ɔtabulando: quia ista sunt correlatiua & econtra, & vltra preallegata adde tex. in l. non putauit. in princip. melius in §. fin. ff. de cōtratabu. & tex. in l. fina. in princip. ff. de leg. prestan. Sed adde meliorem tex. de corpore iuris qui fortius dicit repellitur ab intestato: ergo fortius repellitur a contratabulando. tex. est melior de iure in §. etiam adoptiuos. institu. de heredi. q̄ ab intesta. quasi primū fauorabilius sit secundo. si ergo repellit a primo ꝙ est magis fauorabile quanto magis a secundo ꝙ est minus. No. predicto q2 fundamentalia sunt ad intelligēdum. Item predicta no. q2 conferunt ad. q. hic traditam & late disputatam per Mode. post Bal. & Ang. stante statuto ꝙ existentibus agnatis masculis filia femina ab intestato non succedat: nunquid cōdito testamēto si sit preterita in testamēto patris possit rūpere testamentum: predicta conclusio quam feci facit ꝙ nō possit contratabulare: ex quo nō pōt ab intestato succedere, ꝓut firmauit Bar. in l. fi. in vlt. col. ff. ad treb. cū multis concor. hic traditis per Alex. tamen posses subtiliter dicere ꝙ filia nō excluditur ab intestato simpliciter & absolute, sed solū quādo extant agnati masculi: ergo cum nō simpliciter excludatur ab intestato. poterit cōtratabulare per l. filium. §. videamus. ff. de cōtratab. superius allegatum & inductū. isto modo posses euadere decisionem cōmunem. De quo articulo vide late tradita per Alex. in l. filie dotem post Ange. & Mode. ibi. C. de col. & in consi. xlvij. in ij. vol. incip. abunde. vbi dicit ꝙ cōmunis sententia est ꝙ filia preterita non possit cōtratabulare cū ab intestato nō admittat existentibus agnatis, ponit etiam Are. in ɔsi. lx. incip. longa est ista consultatio. in xv. col. & seq. Ludo. ro. in consi. xiij. incip. Item videtur mihi de iure ɔcludendū vltra ɔcordantias traditas per do. Alex. in istis locis. ¶ In ea. gl. ibi. l. j. §. si quis filiū. habes ex gl. bonā extensionem ad tex. in quantū vult ꝙ propter emācipationē excludat a nepote posthumo substituto: ista decisio procedit etiā si talis filius readoptaretur: adhuc non obstante readoptione nepos excluderet filium. ɔtra hoc opponit Bar. vt hic per eum soluit & bene &c. ¶ In gl. ad fin. no. perpetuo istam vltimā partē gl. q̄ est valde signāda & notāda. ex qua Bart. colligit duas
21 conclusiones, vt per eū. ¶ In ista materia diligēter plenius quā faciat Bar. circa iura que promiscue allegat Bar. aut em̄ princeps remittit solū penam. & tūc clarum est quod ille nō intelligit restituere ad aliqua bona. ita ꝓprie loquit. C. de sentē. pas. & l. ij. eo. tit. aut princeps non solum remittit relictum sed etiā restituit ad bona, & tunc isto casu dic ꝙ simplex restitutio ad bona non trahitur ad bona que sunt ad alium translata. ita ꝓprie loquitur ista gl. facit ratio: q2 princeps qui simpliciter restituit ad bona non intelligitur velle tollere ius alteri quesitū l. ij. §. merito. & §. si quis a principe. cū simi. ne quid in loco publi. & c. ex multiplici. de deci. c. quāuis. de rescript. in vj. sed ad bona que non sunt alienata in aliū bene intelligitur restitut⁹. ita ꝓprie loquitur tex. in l. j. C. de sen. pas. in fi. aut princeps restituit expresse ad omnia bona etiā in aliū alienata, & tūc est pūctus nūquid princeps possit tollere ius iam alteri quesitū, veritas est ꝙ non potest, de ordinaria potestate nisi causa subsistente secundū qd inferius dicetur. ita tenent gl. & doc. in l. fi. C. si ɔ ius vel vtili. pub. Bar. in proe. ff. forum. & ita in specie tenet
22 Bal. d2 statim in vlt. fallen. prime questionis. † Limita inquātū dixi ꝙ si restitutio fiat simpliciter qd recuperat bona nō alienata: tū nullo casu recuperat fructus perceptos ex bonis etiā ex alienatis. ita probat tex. in aut. idē de nestorianis. C. de hereti. quē tex. reputāt singu. Ange. Imo. Alex. & Areti. hic q̄ ita tenent t3 etiā Bal. in c. domino guerram. in tit. hic finitur lex. & in l. fina. in viij. col. C. de senten. pas. & in l. nā ad ea. ff. de liber. lega. & ab ista sententia nō discrepat. Ego alias sepe & tūc puto posse teneri contrarium ꝙ imo restitutus ad bona simpliciter nō solū recuperat bona nō alienata, sed etiā fruct⁹ dato quod de fructib⁹ nihil diceretur: saluo de fructib⁹ bona fide cōsump. tex. videtur clarius in l. videamus. §. in fauiana. ff. de vsur. & tex. in l. in condēnatione. §. q. ff. de regu. iur. nec obstat si diceretur ꝙ ista iura loquuntur quādo verbū restituo profertur a l. tunc continet fructus, sed nos loquimur quādo verbū restituo profertur a principe, & princeps est lex animata in terris. §. pe. in authen. de cōsu. col. iij. gl. in l. more. in gl. ad fi. ff. de
23 iurisdi. om. iud. † Secundo & notabilius dico ꝙ imo etiā quādo verbū restituo profertur simpliciter: intelligitur etiā de fructibus quāuis nihil dicatur, vnde dicit gl. in rub. C. de fructi.

⁊ lit.expen.ꝙ iudex in sententia debet facere expressam mẽtionem de fructibus.dicit ibi Bal.no.diligenter ꝙ si iudex in sententia vtatur verbo restituo.intelligitur etiam condẽnare ad fructus.ita dicit esse tex.in d.l.videamus.§.in fauiana.si ergo iudex in sententia vtendo verbo restituo intelligit etiã de fructibus quãto magis in principe.nec ob.tex.in aut.idẽ de nestorianis.C.de heret.qꝛ ibi est casus qui potest dici specialis in hẽtico cuius bona applicantur agnati,si postmodũ reuertatur ad bonam fidem.lex ibi expresse statuit quod fruct⁹ nõ recuperet,vnde ex illo tex.expresse ita loquente nõ est licitum arguere ita generaliter vt faciunt doc.ita videtur mihi in pũcto iuris esse tenendũ ⁊ semper putaui de iure hoc esse verius: tamen si vis tenere precedentem opi. a qua nemo discrepat: adde vltra scribentes Bal.qui idem no. tenet in l.j.circa fin. C.de cõue.fis.deb.lib.x.idẽ tз Lud.ro.in l.insiurandũ ꝙ ex cõuentione,§.pro cura.in ij.col,ff.de iureiur. vbi reputat text.in d.aut.idem de nestorianis.esse ad hoc vnicum ⁊ singularem.

24 **Adde** †Etiam ꝙ idẽ no.tenet Ang.in §.si quis de parentibus.i aut.vt cũ de appel.cog.per illum tex. in ver.si vero post hac.vnde sumitur d.aut.idẽ de nestorianis. col.viij.ibi eñ no.Ang.generaliter ꝙ si bona tua q̃ ad me deuenerant ⁊ per viã restitutionis debeo tibi restituere ꝙ non debeo tibi assignare rationẽ fructuum nec gubernationẽ medij tẽporis:eo qꝛ restitutio nõ operatur nisi quantũ ad adhibendũ proprietatẽ ⁊ possessionẽ bonorũ:nõ aũt quantũ ad fructus,vt est tex.in verbo nullam de fructibus.Per istã no.glo. infert Bar.ad duas no.j.q.est aliquis est bannitus ⁊c. vt hic

25 per eum.†No.istam conclusionem Bar.post gl.ꝙ si bannitus cum publicatione bonorũ restituatur per principalẽ:dico etiã ad bona ꝙ tamẽ non veniunt bona in alios alienata per filiũ. idem tenent Bar.⁊ Bal.⁊ alij l.si.C.de sen.pas.cũ sequ. traditis per Alex.hic.⁊ vltra alleg.per eũ.Adde Ange.in §.si quis de parentibus.in fi.per illũ tex.in aut.vt cũ de app.cog.col.iij. Abb.⁊ Raph.in d.aut.idẽ de nestorianis.no.do. Abb.in c.j. quẽ omnino videas in j.no.per illũ tex.de paro.vbi bene inducit illũ tex.Pro hac cõclusione Bar.licet posset pro ⁊ contra induci:pro ista conclusione habes optimũ tex.in c.quãuis.de rescrip.in vj.⁊ ibi est gl.magistra pro ista cõclusione Bar.⁊ cõmuni.adde vltra scribentes hic pro confirmatione tria.Primo adde illud ꝙ no.tз Bar.in tract.minoricarũ.in pe.colum.vbi per istam gl.nostram no.determinat ꝙ si aliquis sit ingressus ordinẽ fratrum minorum mendicantium,⁊ ibi fecit professionẽ:postea per papam promotus est ad episcopatũ vel ad aliam regulã que põt habere bona in cõmuni:q̃ poterit recuperare illa bona que fuerunt ppria et sunt alijs quesita: determinat no.Bar.ꝙ non:per istam no.glo.Scdo adde illud ꝙ nor. Bar.in l.ij.in princi.per illum tex.ff.de decu.⁊ in l.j.C.de his q in exi.da.lib.x.nam dicit Bar.ꝙ illa l.ij.fuit practicata Bononie tempore dñi Romerij in quibusdã doctoribus expulsis q postea fuerunt restituti tempore legati:ñ reputant locũ suum quẽ habebant in collegio ab alijs occupatum non recuperãt, imo etiam si collegiũ non esset plenũ non debet poni in loco suo,sed poni in vltimo.Adde tertio illud ꝙ vult Bal.in c.cũ situtus.in ij.col.de rescrip.⁊ do.Ab.in c.ex tue.in vlt.col.de cle.

a nõ resi.vbi determinat ꝙ si clericus[a] proter delictũ sit depositus,si sit restitutus ad pristinũ statũ non recuperat beneficiũ suũ alteri collatũ confirmat ex eo ꝙ vult ibi gl.que ad literam tз ꝙ si minor renunciat beneficio ecclesiastico,⁊ illud alijs sit collatũ nõ subuenit ei per restitutionẽ in integrum,⁊ credo ꝙ

26 sit similis gl.in l.ai.ptor.in prin.ff.de mino.†Limita nũc istã conclusionẽ Bar.⁊ cõmunem tribus notabilibus modis.Primo no.limita qñ restitutio esset facta cũ clausula ꝙ restitutio sit plenissima:ita quod nihil possit sibi obijci de bãno ⁊ cõfìcatione bonorũ:tũc talis restitutio traheretur etiã ad bona in alios translata ⁊ alienata.ita egregie tз do.Cardi.⁊ Imo.i

b c.qꝛ diligẽtia.de ele.mo.:qꝛ lз[b] princeps nõ possit auferre ius quesitum tertio nisi ex causa vt patet:põt tamẽ ordinare ꝙ ille tertius nõ audiatur a suis magistratibus, clarum est enim ꝙ princeps potest moderari ⁊ limitare iurisdictionẽ suorũ magistratuum l.ij.post pri.ff.de orig.iur.⁊ sic talis restitutio p indirectum valebit quo ad bona alienata in tertium: qꝛ ille tertius non audietur a magistratibus volens hoc allegare.⁊ dicit domi.Card.ita de facto obseruari.⁊ istud exclamat Alex, hic dicẽs ꝙ est vtilissimum verbũ vt scias formare restitutionẽ fauorabilẽ pro amico, adde pro ista limitatiõe bñ facere illud qđ fortius tз singu.Bar in cõs.incip.domini priores.in secundo dubio,vbi tз quod licet laici nõ possint directo disponere super rebus ecclesiarum vel earũ obligationibus.c.ecclesia sancte Marie.de consti.possunt tamen auferre iurisdictionẽ iudicib⁹ suis,vt nõ audiãt certo casu circa psonas ecclesiasticas super obligatione ipsũ quesita.⁊ ista decisionem refert ⁊ sequitur Abb.in repe.c.ecclesia sancte Marie.de const.in xxvj.col.i ver.ij.q.in qua consului.ita etiam refert ⁊ sequitur Pe.de Ancha.in commento.c.canonum statuta de const.in lxxv.col.in ver.quero etiam de questione.Ad idem adde bene facere ꝙ in nihili de iuramento determinat Bal.in l.oẽs populi.ff.de iusti.⁊ iur.ix.col.ad fi.in ver.sed an episcopus possit mandare.⁊c. ⁊ ibi in fi.assignat rationem quia sicut ciuitas posset non ha-

27 bere forũ causarũ.⁊ ibi per eũ.†Secundo limita no.qñ restitutio fieret propter pacẽ:tunc trahit etiam ad bona alienata.ita no.Bal.in ti.de pace cõstã.in xij.col.in verbo priuilegia oĩa p illum text.ꝙ reputat tenendum menti propter exbannitos q rebanniuntur propter pacẽ.⁊ sic propter vtilitatem publicã: in capitulis pacis diceretur quod restituerẽtur bõa intelligit etiã de alienatis.⁊ simpliciter seqtur Aret.hic qui nihil addit aliud sed miror ꝙ nõ viderit Bar.in terminis q clarius ⁊ no. loquitur i l.quecũqз.C.de fide instr.⁊ iur.hast.fis.lib.x. vbi bar. decedit ꝙ illi qui emerunt a cõi perusij solenniter vendẽte bona bannitorum coguntur illa bona reddere exbannitis,qñ ex forma.capitulorum pacis ita actum est.Mouetur qꝛ propter vtilitatem publicam potest ciuitas res proprias priuatorum auferre,l.luci⁹ de euic.⁊ rñdet ad aliũ tex.d paro.idẽ tз Ludo, ro.in l.sed si hac.§.liberos.in iiij.col.ff.de in ius vocã.pro ista limitatione adde bene facere illud ꝙ tenet Bal.⁊ no.Ange.⁊ Mod.in l.conuentionum.š.de pac.vbi.tenent quod princeps pro faciendo pacẽ põt remittere iniurias ⁊ damna illata subditis,ita qđ in perpetuuз,nõ possent cõqueri neqз ciuiliter neque criminaliter.⁊ dt Ang.ita fecisse ciuitatẽ Perusinã qñ pacẽ cũ ecclesia Romana fecit.idem tз Ang.in l.venditor.§.si cõstat.ff.cõia pred.⁊ in l.antiochensiũ.ff.de priui.credi.ad idẽ facit ꝙ volunt Ang.in l.bñ a zenone.C.de quadri.prescr.vbi te-

28 nẽt ꝙ princeps †vel ciuitas pro pace habẽda põt res priuatorum donare intellige tñ semper sane quãdo pax.nõ poterat aliter commode haberi secus qñ aliter possit haberi pax: quia tũc i capitulis pacis non potest remittere iura priuatorũ.iuxta gl.i l.venia ibi bar.⁊ doc.C.de i ius voc.i c.quãto.de iureiu. ⁊ in c.in nostra.de iniu.⁊ ita in specie limitat ⁊ declarat.Petr. de anch.in cõmẽto.c.canonũ statuta.in vj.q.⁊ in repe.regule peccat.de re.iur.in vj.in xxxix.col.in ver.sed moueo vnã.q.⁊ in cõs.cixij.incip.viso diligẽter tenore gñalis restitutiõis,⁊ i istis locis dt Pe.de ancha.ꝙ ita bis ꝯsuluit.Primo cũ esset guerra inter Florẽtinos ⁊ Ianuenses ⁊ pacẽ fecerunt. Secundo dum esset guerra inter Florentinos ⁊ Senenses ⁊ fuit facta

29 pax.Tertio ⁊ vltimo limita predictã cõclu.Bar.⁊ doc.vt pcedat qñ bona essent in aliũ trãslata ex iẽtu.⁊ sic mediãte principe.⁊ isto casu nõ trahit ad bona sic alienata restitutio.ita proprie loquit ista gl.sec⁹ si talia bona essẽt acqsita illi tertio absque facto pncipis ex sola deportatione vel bãno. ita ꝙ ius illius tertij trahat in mediatã causam ab ipsa cõdẽnatione,tũc similiter restitut⁹ recuperat illa bona,vt hic p Alex.late ita tenẽt Cyn.Ang.⁊ Alex.⁊ i effectu.Are.hic mouent pcipue per duo iura p tex.in l.si ue patronus.ff.de iurepa.vbi patron⁹ restitut⁹ recuperat iuspatronatus:eo qꝛ ipso facto amittit per deportationẽ ⁊ libert⁹ acquirit ipso facto ius libertatis,quãuis Imo.conetur rñdere ad illũ tex.sз nõ est opus referre.ad idẽ tex.i l.si.C.de sen.pas.in prin. vbi pater restitut⁹ recuperat patriã potestatẽ:eo qꝛ i⁹ existentie sui iuris ipso facto erat acquisitum filio absqз alio actu principis.⁊ ad hoc addit Alex. quasdã alias autoritates.⁊ vltra eã adde ꝙ idẽ tз Pe.de ancha.i c.quis.in ij.co.de rescrip.in.vj.Ab.in cõs.cxcij.inci.in q.

30 hrdũ quandã dñi Petri in v.cons.†Ex alia limitatione infert in specie ꝙ stante statuto ꝙ bona homicide p dimidia applicentur heredibus occisi.nõne vides ꝙ bona acquiruntur tertio absqз facto principis.certe si homicida sit restitutus recuperabit etiã illa bona,p dimidia applicata heredib⁹.idẽ tenet Alex.⁊ Are.hic cũ aliqua limitatione.cõfirmat Are.ꝙ heredes p illa dimidia sunt loco fisci,ex quo eis immediate acquirit ppter delictũ,vnde qua ratione recuperat bona existẽtia penes fiscũ,ea ratiõe debet recuperare illa bona q̃ sunt penes illos tertios qui sunt loco fisci.⁊ referũt ita tenere Ang.in l. pater filiũ.ff.de adop.Ista limitatio si est vera est fortis,tñ credo ꝙ sit dubia.nã in terminis dicti statuti contrariũ expresse tenet Bal.hic in pe.col.in iij.q.qꝛ ius acquisitum illis heredibus non potest sine causa auferre.⁊ dicit ꝙ ita alia fuit determinatũ Bononie per legatum.Et reperio qđ ipse idem Alex. tenet cõtrarium ꝙ hic in cõs.cxc.in ij.vo.incip.natura.i ij.⁊ vj. col.⁊ in cõs.cxcvj.in ij.vol.incip.nec arguendi sumus.in vj.co. ad fi.⁊ seq.imo.predicta oĩa qꝛ sunt valde vtilia ⁊ quotidiana ad practicã.Scdo Bar.inducit istã gl.ad aliam.q.nor.sm eũ. ⁊ ang.hic dicit qđ est aurea ⁊ veru dicit ꝙ est aurea: qꝛ multũ

lucratu

a ¶ Si clericus. Adde Car.cõsi. xij.in ti.de presc.

b ¶ Licet. Adde Pau.de ca.cõsi. cclxxxj. inci.primum dubiũ procedit.in pe.colũ. Car.zabar.cõsi. lxxxvj.inci. dñs Nico. Abb.consi.xlj.inci.saluatoris.vlt.col.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

lucratus est de ista.q.q᷑ pluries consuluit. Pro clara intelligē
tia ex dictis Bar.de tribꝰ est videndū. Primo an legitimatio
trahatur retro. Secūdo ad legitimatus auferat hereditatē ve
nientibus ab intestato. Tertio an in legitimatiōe requiraꝛ ci
tatio eorū quorū itereſt. Istis trib.expeditis erit vtiliter expe
dita ista.q.⁊ ista materia. Circa primū vtrum legitimatio tra
hatur retro vsq3 ad tempus natiuitatis an vero consideretur
vt ex nunc. Bar.non multū clare decidit.facias duas cōclusio
31 nes.†Prima conclusio est qꝺ legitimatio trahitur retro ī his
que sunt fauorabilia legitimato ⁊ nō preiudicant alteri super
aliquo iure iam formato ⁊ incōmutabili.ita procedat text.ī l.
fi.ff.de nata.resti.hic alleg.per Bar.iūcto eo ꝙ legitimatio dr
quedā restitutio primis natalibus.§.illud vero enim.in aut.q.
mo.na.effi.leg.col.vj.Pro ista cōclusione adde bñ facere duas
cōclusiones.Primo facit illud ꝙ tenet Bar.in l.ij.in prin.ī ij.
q.prin.⁊ in tertio reqsito.ī.de vulg.⁊ pup.videlicet ꝙ si filius
naturalis legitimeꝛ post mortē patris ꝙ tñ valet substitutio
pupillaris sibi facta a patre in testamēto: eo q᷑ talis legitima
tio.ſ3 Bar.cū sit restitutio naralibꝰ trahitur retro ac si semp
32 fuisset legitimꝰ p.d.l.fi.ff.de nata.resti.¶†Scdo facit illud ꝙ
t3 Ang.⁊ Imo.in l.si alienum.§.in extraneis.ff.de her.inst.vbi
volunt ꝙ si pater instituit simpliciter filiū spurium: ⁊ postea fa
33 cit eum legitimare si viuente†quod institutio conualescit ⁊ le
gitimatio trahitur tunc retro.ratio:q᷑ viuente testatore nullꝰ
dicitur habere ius formatum ⁊ incommutabile in eius bonis.
l.superstitis.ff.de acq.her.⁊ idem tenet Bal.in l.certum.C.vn
34 de legi.¶†Secunda conclusio est ꝙ ad ea que sunt alteri pre
iudicialia ⁊ consequēter in iure iam quesito alteri legitimatio
non trahitur retro,de hoc habet tres bonos tex.est in §.liceat
in aut.qui.mo.na.effi.legi.col.vj.qui tex.in duobus locis istud
aperte vult.Primo du3 dicit post legitimationem suos dece
tero ī potestate fieri.⁊ tex.dū dicit ⁊ hoc fctō exīde filios ⁊c.
tex.est clarus ꝙ legitimatio habet effectum a tempore legiti
mationis in antea:ergo non trahitur retro.⁊ illum tex.ad hoc
ibi ponderat Ang.ad idē est tex.in §.illud.in fi.in aut.qui.mo.
na.effi.sui.col.vij.ibi quo ex hoc filios cum gl.parua.ibi in ver
bo ex hoc dicit,scilicet tēpore quo sunt legitimati.ad idē text.
in c.tāta.qui fil.sint legi.vbi tex.egregie pbat ꝙ etiam legitima
tio que fit per subsequens matrimoniū non trahiꝛ retro dr em
ibi tex.tāta est vis matrimonij.vt qui antea sunt geniti post cō
tractum matrimoniu3 legitimi habeātur.pōdera si habentur
legitimi post contractū matrimoniu3: ergo apparet qñ antea
nō:ergo non trahitur retro,ſm istos tres tex.intelligitur tex.
qui videtur fortiter obstare in §.reliqui.aut.qui.mod.nat.effi.
sui.col.vij.vbi dicit tex.semel enim eos efficiētes legitimos da
mus habere etiam successiones illas quas habēt hi qui ab ini
tio sunt legitimi:q᷑ ille tex.debet intelligi decetero post legiti
35 mationem vt dicunt alij tres tex.supra allegati.†Istam 9clu
a sionem ꝙ legitimatio [a] non trahatur retro in preiudiciū iu
ris tertij t3 Bal.in l.j.in fi.C.de iure annu.aur.⁊ in quibusda3
locis h c alleg.per Alex.pro ista cōclusione facit ꝙ disputan
do t3 Jo.an.in regula,sine culpa.in mercurialibus.⁊ sequunꝛ
b Ange.⁊ plures Moder.vbi tenet qꝺ si filius naturalis [b] pri
mo natus legitimareꝛ post natiuitatem secundi filij legitime
nati ꝙ nō prefertur in successione regni stante cōsuetudine vl
statuto ꝙ primogenitus succedat in regno: q᷑ si traheretꝛ re
tro faceret preiudiciū filio vltimo cuius est incommutabile.
idē t3 Bal.⁊ Saly.⁊ Pau.in l.quoties.vbi dixi.C.de rei ven.
cum alijs cōcor.ibi traditis per Alex.⁊ al's traditas p Aret.
⁊ vltra p eos alleg.adde illud ꝙ tangit Bar.in l.cū dotē.§.fin.
c ff.sol.ma.vbi querit Bar.aliquis rex [c] tenebat 9cubinā ex qua
suscepit filiū:postea accipit vxorē ex qua natus est filiꝰ legiti
mus ⁊ naturalis:mortua illa vxore accepit concubinā in vxo
rem adeo ꝙ nimus primus legitimatus est nūquid ille legiti
matus succedat in regno stante statuto predicto.Bar.ibi ni
hil determinat sed se remittit ad Jo.An.in regula,sine culpa.
in mercu.vbi late disputat ⁊ finaliter concludit ꝙ legitimatꝰ
nō admittaꝛ l3 dicat se multu3 dubitare de hoc.⁊ Pau.de ca.
hic i pe.col.dubitat:ego teneo ꝙ legitimatus per subsequens
matrimonium non admittatur q᷑ legitimatio,⁊ per 9sequēs
matrimoniū nō trahitur retro in preiudiciū filij legitimi ⁊ na
turalis.tex.est in d.c.tanta.in verbo post 9tractum matrimo
nium legitimi habentur:ergo non ante.⁊ ita etiā tenet Bal.in
l.eam quam.in x.col.C.de fideic.Abb.in 9s.lxxxv.incip.vide
tur primo dictā donationē.Redeūdo ad pncipalē conclusio.
Bar.adde ꝙ q̃uis Bar.clare nō decidat an legitimatio tra
haꝛ retro,nō tñ in terminis nostris tenet ꝙ in effectu nō tra
hatur motus alia cōsideratione:q᷑ dato ꝙ etiā verū esset ꝙ le
gitimatio alias trahereꝛ retro:tñ nō pōt tollere ius quesitū al
teri sicut fictio postliminij que licet alias trahaꝛ retro: tñ nō
tollit ius quesitū prescriptione vel vsucapione,in restitutione
istud expresse diceretur,iuxta no.per gl.in l.j.ff.ex qui.cau.ma.
no.istā rationē Bar.⁊ licet alij nō faciant mentionē: ergo 9fir
mo notabilius ⁊ melius quā fecerit Bar.q᷑ regula est ꝙ actꝰ
medius semper impedit fictionē retro trahi, cū actus mediꝰ
semper obuiet duobus extremis.glos.in l.si indebitum.§.⁊ ibi
Bar.ff.rē ra.ha.Bal.in l.fi.C.ad mace.⁊ in l.si debitor.C.de di
stra.pig.facit bonꝰ tex.in c.si pro te.de rescrip.in vj.ponit late
Jo.an.in c.sine culpa.in mercur.⁊ per hec habes expeditā pri
36 mā questionē Bal.an legitimatio trahaꝛ retro vel ne.¶†Cir
ca scdam questionē an legitimatus auferat hereditatē venie
tibus ab intestato,ex dictis Bar.facias duas conclu.Prima
est ꝙ si esset legitimatus in vita patris:tunc nō esset dubium
scdm Bar.ꝙ preiudicaret.Limita istā cōcl.Bar.quatuor no.
modis.Primo limita vt ista 9clu.Bar.procedat in bonis pa
trimonialibus que possent per testatorē auferri alijs 9sangui
neis,⁊ sic eorū dispositio pendet ab eius libera voluntate: tūc
faciendo legitimari filiū preiudicat eis.secus esset in regno,vn
de rex Francorū vel rex Aragonum qui non recognoscūt su
periorem nō possent facere legitimari filium naturalem p pa
pam in preiudicium alterꝰ cōsanguinei:cuius cōsuetudo de
fert regnū rege decedente sine filijs legitimis:q᷑ dispositio re
gni nō pēderet ab eius potestate.c.licet.de vot.ista fuit elegās
deci.Imo.⁊ Gemini.in c.grandi.de sup.negli.prela.in vj.quā
refert ⁊ simpliciter sequitur Alex.hic,⁊ in cons.xxv.inci.circa
primū dubiū quo queritur an per excōicationē.in iiij.col.in j.
vol.⁊ in consi.lxvij.incip.9sideratis his que in themate narrā
tur.in vj.col.in eod.vol.⁊ in 9si.xcv.incip.consideratis que in
37 themate narrantur.in vj.col.in eo.vol.¶†Secūdo limita istā
9clu.Bar.ꝙ l3 pater ipse pōt facere legitimari in vita sua filiū
d in preiudiciū legitimorum:tñ ipse filius naturalis [d] viuente pa
tre non potest seipsummet facere legitimari in preiudiciū legi
timorum.tex.est in §.si quis igitur.primo.in aut.qui.mo.na.ef a
fi.sui.col.vij.⁊ Ang.in vltimo no.in specie ad hoc no.illū tex.⁊
ex hoc correlarie colligit optimū argumētum ex illo tex.ꝙ co
mes Palatinus:q᷑ h3 ab imperatore potestatē legitimādi fi
lios naturales nō posset legitimare tales naturales ad peti
tionē taliū naturaliū existentibꝰ legitimis.ſ3 bene pōt legiti
mare ad petitionē patris ꝙ no.valde.⁊ facit ꝙ dicā statim in b
38 vlt.fallen.Tertio limita 9clu.Bar.†Ad hoc vt pater in vita
e possit facere legitimare filiū naturalē est necesse [e] ꝙ in tali legi
timatione pater faciat mētionē expressam ꝙ h3 alios liberos
vel illis nō existētibꝰ ꝙ h3 etiā agnatos sibi successuros.alias
si hoc nō exprimereꝛ principi legitimati nō valeret talis legi
timatio ad pudiciū agnatorū.ita firmat Jac.de bel.in §.qm̄. c
in aut.qui.mo.na.effi.sui.col.vij.⁊ no.d.Ant.de but.in c.p vene
rabilem.post mediū.in xxij.col.qui fil.sint leg.Pau.in 9s.ccxxj.
incip.super eo solo.Alex.in d.9s.xxv.in v.col.in j.vol.⁊ in cōsi.
lxvj.incip.9sideratis his que in themate narrantur.in x.col.in
eo.vol.Areti.in 9si.pe.incip.magnifici ⁊ excellentissimi dñi.in d
pe.col.circa fi.licet Jo.an.in add.Spe.in tit.de suc.ab intesta.
§.j.in ver.itē scias,videatur requirere ꝙ solū debeat fieri men
tio de filijs de agnatis,nihil dicit,de quo pūgit aliquid Pau.
hic.in pe.col.⁊ Alex.⁊ ponit quasdam alias remissiones i pen.
39 col.†Quarto no.limita ſm Pau.hic in fin.vbi tenet ꝙ si pa
ter habeat filios legitimos ⁊ naturales ꝙ ad eius instantiā ⁊
eo viuēte nō poterit comes Palatinus legitimare filiū natu
ralē dato ꝙ sibi exponat ꝙ h3 filios legitimos ⁊ naturales:eo
q᷑ nec ipse imperator nō legitimaret ex ordinaria potestate.§.
generaliter.in aut.qui mo.na.effi.sui.col.vij.licet posset impe
rator de plenitudine potestatis faciēdo de illis mentione se
comes Palatinus hoc nō pōt,nisi de potestate sibi 9cessa es
set expresse dictū ꝙ posset legitimare filijs legitimis ⁊ natura
libꝰ extātibꝰ.adde ꝙ idē precise 9suluit ipsemet Pau.i 9s.cc
xx.ici.super eo ꝙ pmo loco.⁊ l3 Pau.nullā autoritatē addu
cat.adde qꝺ idē in terminis t3 Bal.in c.dño guerrā.in pe.co.
in prin.i ti.hic finiꝛ lex.⁊ in l.cū filiusꝛ.per illū tex.ff.de test.mili.
⁊ in l.j.in viij.col.⁊ seq.C.de ser.⁊ aqua.⁊ in c.fi.in ij.col.de trās
la.prela.Ant.de bu.in c.per venerabilē.in xx col.⁊ sequiꝛ Alex. e
in cons.ſ.alleg.⁊ in cōsi.lx.in ij.vol.incipien.visa legitimatione.
40 in viij.col.⁊ seq.sic est expedita prima conclu.Bar.†Secunda
conclusio est ꝙ legitimatus post mortē patris non potest au
ferre bona illis qui ab intestato successerūt precipue per doc.
gl.idē sequūtur Bal.⁊ Ang.hic.p alijs 9cor.hic traditis per
Alex.Intellige istā 9clusionē Bar.cū duabus limitationibꝰ.
Primo intellige qñ hereditas fuerat adita p venientes ab inte
stato tunc eis acquisitū est ius incōmutabile,legitimatio nō
pōt eis auferri:q᷑ vt dictū est i j.q.legitimatio nō trahiꝛ retro i
preiudiciū iuris iam quesiti.Tertio facit ⁊ scda ratio:q᷑ p adi
tionē hereditatis fuit acquisitum dñium.l.cū heredes.in prin.

a ¶Qꝺ legitimatio. Addꝺ bal.i l.ij.in fi.C.si qs in frau.pa.Bal.in l.j.i pen.col.ꝺ in offi.don.

b ¶Si filiꝰ naturalis.addꝺ Ant.de bu.i c.tāta.q fil.sint legit.Ang.i disputatiōe ici.nobilꝭ qdā gñe.

c ¶Aliquis rex.Adde diffuse p Cardi.Alex.in ca.tanta.qui fi.sint legiti.

d ¶Filiꝰ naturalꝭ.Addꝺ bal.i pn.C.bal.ī l.nā ita aliꝰ ff.de do.Ant.de bu.ī c.p venerabilē.q filij sint legiti.Cal.⁊ Jo.de imo.ī c.nisi cū pdē.ī §.psone de renūc.Abbas ī c.cū oli.ꝺ re iud.do.ī capi.grādi.ꝺ sup.negli.pla.li.vj.An.9s.xvij.incip.cōe brēde sijs.Pe.de anc.consi.ccccvj.ici.circa pmu3 dubium.

e ¶Est necesse.Adde Bald.in aut.preterea.C.de natu.li.

ff.de acqui.pos.sed dñium cũ sit de iur.gen.l.ex hoc iure.ff.de iu
sti.ꝛ iur.nõ põt tolli p̃ pncipē nisi subsistente cã iusta.gl.ꝛ bar.
in l.fi.C. si cõtra ius.cũ si.ꝛ gl.in l.fi.ff.de cõsti.prin. ꝛ gl.in c.fin.
de ɔsti.si autē hereditas nõdũ esset adita per veniētes ab inte
stato,ideo est qꝛ eis solum cõpetit ius adeundi ꝙ est de iure
ciuili.l.obuenire.ff.de ver.sig.§.di.c.ius quiritũ.sꝫ q̃ sunt de iure
ciuili princeps põt auferre sine cã,iuxta gl.ꝛ doc.in d.l.fi.ita tꝫ
Pau.hic in vlt.col.dicēs se alias ita cõsulēdo dixisse.lꝫ nõ re-
periat aliquē tangentē hic.ꝛ ita ɔsuluit Pau.ɔsi.cccxxv.incip.
sup primo dubio videt̃ dicēdũ ꝙ legitimatio.lꝫ alij doc.non
allegent.Itē sequuntur Alex.ꝛ Are.hic,sed vt ipsi dicũt istaꝫ
doc.ante Pau.tradidit Bal.in multis locis hic traditis per
Alex.sed pretermissis autoritatibus adde tu optimũ tex. quē
scribētes hic nõ allegãt,vbi optime probat̃ ꝙ si hereditas nõ
dũ est adita q̃uis sit delata,princeps indistincte resistēdo põt
auferre.tex.est optimus in l.j.§.filius q mortē.ff.ad tertyl.vbi
est tex.clarus ꝙ princeps restituendo simpliciter dãnatuꝫ au
fert ius adeũdi alteri delatũ.quē tex.ibi pulchre allegat Bar.
in pulchra.q.in tractatu minoricarũ.i vlt.col.ꝛ sibi ascribit ali
bi Are.faciēs festũ de illo text.in l.ex facto §.fi.in vlt. col.ff.de
vul.ꝛ pup.vbi dixi.ita etiã tꝫ Bar.in l.j.§.filius.in fi.ff.ad ter-
tyl.vbi sic intelligit tradita hic.Pro ea parte facit ꝛ alia rõ:qꝛ
ius adeũdi nõ dꝛ esse in bonis nostris anteq̃ actualiter sequa
tur aditio.tex.est reputat⁹ sing.in l.pretia rerũ. post prin.ff.ad
legem fal.quē tex.in isto prin.ꝛ in ista materia ad hoc not.ꝛ dt
no.esse Bal.alibi in l.ij.ad fi.C.de iur.ꝛ fac.igno.Scdo ꝛ forti⁹
ꝛ notabilius limita cõclusionē Bar.nõ habere locũ etiã si he
reditas esset adita per agnatos,sed tũ per eos nõdũ est actua
liter apprehensa possessio poterit princeps sine cã per legiti-
mationē factã de filio naturali auferre illã hereditatē.quãuis
per eos adita si si nõ est secuta apprehēsio possessionis. ita tꝫ
Pau.in l.iij.ff.de test.ꝛ in l.cũ hr̃des.in prin. ff. de acqui. pos.ꝛ
in d.cons.cccxxv.Motus egregie:qꝛ propter aditionē hr̃d.ta-
tis factam animo aut verbis sine apprehensione possessionis,
acquirit̃ dñium de iure ciuili,vt no.per gl.in l.j.ff.de acqui. re-
rũ do.ꝛ probat̃ in d.l.cuꝫ heredes.in prin.ꝛ ratio rationis est.
nã dominium ꝙ est de iuregentiũ requirit apprehēsionē pos
sessionis.§.per traditionē.insti.de rerũ diui.ꝛ l.traditionibus,
C.de pac.ꝛ reperio ꝙ istã decisionē sequitur ɔsulēdo Alex. in
consi.ij.incip.visis codicillis.in xiij.col.Sed istã limitationem
41 optime reprehēdit Are.in d.l.iij.in vlt.col.ff.de test.mot⁹ † qꝛ
lꝫ modi acquirēdi dominium aliquãdo sint de iure ciuili,vt dt
gl.in d.l.j.in prin.ff.de acqui.rerũ do.quã allegat Paul.tamen
ipsum dominiũ semper est de iuregentiũ s̃m Bar. ꝛ doc.in l.ex
hoc iure.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in terminis dt Bald. in l.rescripta.
C.de preci.impe.offe.ꝛ in l.j.ad fin.C.de iur.aur.annul.ꝙ domi
nium acquisitum per aditionē hereditatis est de iuregentiuꝫ.
Sed ad ista facile est respõdere ex verbis Pau.ꝙ dominiũ est
de iuregentiũ est verũ si sit acquisitũ mediãte apprehēsiõe, vn
de scdo ꝛ fortius cõtra Pau.arguit Are.in d.l.iij. ꝛ dicit posi
to ꝙ illud dominiũ ꝙ est acquisitũ sine apprehensione posses
sionis,ꝛ sic ꝙ transfertur ipso iure sit dominiũ vtile non autē
directũ,prout tꝫ gl.in l.fi,in verbo,in rem.C.de sac.san. eccle.fa
cit tex.in l.j.C.de dona,que sub modo.Itē posito ꝙ dominiuꝫ
sit de iure ciuili ꝛ nõ de iuregētiũ,prout tenet Bal. in l.ex hoc
iure.in vj.col.tũ adhuc nos habemus qd dñium vtile nõ põt
sine causa auferri per rescriptũ principis.sicut nec dominiũ di
rectum.ita singulariter no.Bar.in l.ij. per illum tex. in fi.C.de
fun.patri.lib.xj.sed ad istud fundamentũ:qꝛ est pulchrũ ego ve
ro respondeo sustinendo Pau.ꝙ illud ꝙ dicit Bar. quod si-
cut dñium directũ nõ põt sine causa auferri per rescriptũ pn
cipis:ita nec vtile dñium:illud procedit qñ tale dominiũ vtile
est acquisitũ mediante traditione vel apprehēsione ratio qꝛ
lꝫ ipsum dñium vtile sit de iure ciuili quo ad nomen ꝛ ad for
mam vt predixi:tũ traditio vel apprehēsio que ibi interuenit
est act⁹ iurisgentiũ qui ɔseruat sibi effectus iurisgentiũ. ita est
de mente Bar.si bene inspexeris in extrauag.qui sint rebelles.
in v̾bo,rebellando.in v.col.in princ.sed in isto dñio ciuili nul-
la traditio ꝛ apprehēsio interuenit,ꝛ sic nullus actus iurisgē
tiũ,vnde cũ dominiũ vtile in se nõ sit de iuregentiũ sꝫ de iure
ciuili,nec interuenit apprehēsio:certe p̃nceps legitimãdo ēt si-
ne aliqua causa,põt auferre his q solo animo adiuerũt.ita po
tes notabiliter defēdere decisionē Paul. hic cogitabis : tũ si
42 vera est,est magna limitatio ad decisionē bar. Ultie adde ad
p̃dictã ɔclu.Bar.p eius cõfirmatione ꝙ donatio facta p ca-
rentē liberis nõ reuocatur per legitimationem filij naturalis,
sicut alias reuocaretur per natiuitatē veri filij,iuxta. l. si vnq̃
de reuo.dona.C.ratio est:qꝛ ex quo per donationē est ius acq
situm per donatariũ:legitimatio subsequēs nõ põt ei auferri.
ita tenet Bal. in l.ij.circa fin.C.si quis in frau.patro.ꝛ in l.j.in

vlti.col.C.de inoff.do.Sali.in l.si totas.C.de inof.don.ꝛ ita re
manet expedita secunda questio Bart. ¶Circa tertiam.q.ex
43 dictis Bar.facias tres cõclusiões.¶†Prima cõclusio est ꝙ
qñ pater in vita facit filiũ legitimari non est necesse alios cita-
ri,idē si pater in testamēto ordinasset filiũ legitimari nõ est ne
cessaria alteri⁹ citatio.adde ꝙ idē tꝫ Bal.in c.alber.de testi.in
rub.extra de rescrip.in j.col.ꝛ in l.fi.C.qui res iudi.non noc.do.
Abb.in consi.lxxv.inci.videtur primo dictam donationem in
ij.col.Raph.cu.in consi.ccvj.inci.reuerendus pater dñs eps.
¶Confirmatur ista cõclusio Bar,qꝛ pater põt petere cõfir-
mationē statu liberorũ nec est op⁹ citari agnatos ēt si filij sint
incestuosi.ita dicit Bal.in c.j.in vlt.col.de cõfir.vti.vel inuti.al
legat ad hoc tex.cum gl.in l.qui in prouincia.§.j.ff.de ri.nup.ꝛ
dicit ꝙ ille tex.est ad hoc solicitarius ꝛ sing.Amplia istã cõ-
clusionem Bar.ꝙ etiam tunc non requiritur ꝙ mater istius
filij naturalis consentiat tali legitimationi,ita ampliãdo bar.
tꝫ Abb.in consi.lxxxvij.inci.q.que vertitur Inter Julianũ mo
tus qꝛ nullibi reperitur in iure matrem debere consentire legi
timationi filij:sufficit enim ꝙ pater in cuius potestate trãsit ɔ-
sentiat ꝛ similiter ipse legitimatus.§.illud.in aut.qui.mod.nat.
effi.sui.col.vij.hinc est ꝙ mortua matre,põt pater facere filiũ le
gitimari.limita istã ɔclu.Bar.non procedere qñ pr̃ hꝫ filios
legitimos ꝛ naturales.qꝛ si in ei⁹ vita vult facere legitimare fi
liũ naturalē req̃rit̃ de necessitate citatio filiũ legitimorũ ꝛ na-
turaliũ:eo qꝛ eis inuitis nõ põt pater filios spurios facere le
gitimari.ita ad literã tꝫ no.Bal.in l.nam ita diuus.in j.colum.
circa.prin.ff.de adop.refert ꝛ simpliciter sequit̃ Alex. in l.ex fa
cto.in prin.in x.col.in fi.ff.de vul.ꝛ pup.vbi refert illis dieb⁹ ita
de facto se ɔsuluisse in ciuitate Florētie,nihil aliud alle.not.qꝛ
44 est magna limitatio ad cõclusionē Bar.si est vera.¶†Scda
ɔclusio ex doctrina Bar.est ꝙ mortuo patre non põt natura
lis se legitimari facere in preiudiciũ eorũ quib⁹ est ius quesitũ
nisi illis citatis qd forti⁹ est illis cõsentientibus. l. pe.ff.de na.
resti.no.diligenter istã conclu.Bar.ꝛ adde ꝙ idē no. Bart.in
45 l.diuus.per illũ tex.ff.de iure aur.annul. ¶Ex ista cõclusiõe
Bar.no.infert ad praticã ꝙ cõis opi.que habet qd legitima-
tus excludat substitutũ,vt tenēt cõiter doc. in l.generaliter.§.
cum auteꝫ.C.de insti.ꝛ substit.certe illa cõis ɔclusio p̃cedit si
in tali legitimatione fuit citatus substitutus,alias sec⁹,ꝛ ita i
terminis tꝫ Pet.de ancij.in consi.ccccvj.incip. circa primum
quesitum fuit satis expediens.refert ꝛ sequitur do. Alex.in ɔsi.
lxvj.incip.cõsideratis his que in themate narrantur.in j.vol.
Idem tenet reuerendus prepositus sancti Ambrosij, ꝛ nunc
episcopus Alexãdrinus meritissimus in c.per venerabilē.§.
ꝙ aũt.in xvj.co.qui fil.sint legi.mouent̃ per doc.Bar.tenendo
illud non ob.si in cõtrariũ allegaretur illud qd vult Bart.in
l.in diem.ff.de aqua plu.arcen.qꝛ procedit qñ iudiciũ princi-
paliter agitur in preiudiciũ heredis:tũc non est necesse citari
substitu.ita dt ibi Bar. sed in casu nostro legitimatio princi-
paliter fit in preiudiciũ substituti merito substitutus dꝫ citari
ex doctrina Bar.hic tñ autē in substitutis considera:qꝛ si ex
doct.Bar.istud elicit̃ ꝙ ad hoc vt legitimat⁹ excludat substi-
tutũ sit necesse substitutũ fuisse citatũ in legitimatione:certe
debes aduertere ꝙ Bar.hic expresse vult ꝙ non solum requi
ratur citatio sed etiã requirat̃ ɔsensus eius. si ergo requirerēt̃
nõ solũ citatio sꝫ ēt ɔsensus substituti ad hoc vt legitimatio va
leret certe interueniēte cõsensu substituti res nõ haberet du-
biũ quin legitimatus excluderet substitutũ.ꝛ sic esset sine dubi
tatione ille articulus an legitimatus excludat substitutũ si de
beret interuenire cõsensus substituti.ꝛ tñ articul⁹ ille est diffici
lis ꝛ disputabilis,put tãgit̃ i l.gñaliter.§.cũ aũt. C.de insti.ꝛ
46 substi.¶†Tertia cõclusio Bar.est ꝙ p̃nceps si vult, põt le-
gitimare post mortē patris filiũ naturalē nõ requisitis his de
quorũ preiudicio agit̃ per tex.in l.ij.ad fi.de nata.resti.no.istã
tertiã cõclusionē Bar. Adde ꝙ idē tꝫ Bal.in l.nã ita diu⁹.in
j.col.ff.de adop.ꝛ in l.ij.in viij.col.C.de ser.ꝛ aqua.ꝛ in l.fi. C.q.
res iudi.nõ noc.idē tꝫ do.Anc.de bu.in d.c. per venerabilem.
in xvj.co.in ver.requirit̃ scdo s̃m aliquos.idē tenet d. Abb.in
c.cũ olim.in vj.col.ad fi.ꝛ seq.de re iudi. vbi refert se ita cõsu-
luisse,ꝛ ita ɔsuluit in cõs. lxxvj. inci.videtur primo dictam do
47 nationem.in vj.col.ad fi. monetur Abb.vltra Bar.qꝛ priuile
giũ principis nõ est actus iudicialis,ideo nõ requiritur in eo
citatio partis,alleg.Inno.in c.nisi cum pridem.de renuntia.

Adde Quod ante cũ fuit rõ Bal.in istis terminis i l.fi.
C.qui res iud.nõ no.vbi dicit Bal.ꝙ est in ptãte
principis concedere priuilegia nemine citato sicut i qualibet.
l.quã põt solus cõcedere.l.fi.C.de legi.sꝫ ista rõ abba.nõ est ve
ra vt itati.j.dicã istã conclusionē bar.sequit̃ alio fundamento
Pau.cõs.cccxxv.inci.sup p̃mo dubio vr̃ dicēdũ ꝙ legitimatio
ꝛc.vbi mouet̃ tali fundamēto.nã posito ꝙ agnati cõparuisset
non

non potuissent tñ voluntati principis obuiare:vñ non oportet citari illũ quo inuito actus pōt expediri.l.iiij.§.illud.ff.de fi
48 deicō.lib.& in regula.ꝙ pōt inuitis.†Tu aũt aduerte ꝙ lz ista cōclusio Bar.sit cōiter approbata.ego tñ multũ dubito.& ꝗ̄ nũ pōdero facere:qꝛ nō valet snia ēt pncipis lata parte nō citata.tex.est in l.fi.in verbo cognitionaliter.& ibi doc.qui eam valde no.C.de legi.& tex.in c.j.de causa pos.& proprie.& text.in in cle.pastoralis.de re iud.qꝛ citatio fit ad finē defensiōis.defensio aũt est iure naturali gētiũ & diuino.ideo non pōt etiam per principem omitti.d.cle.pastoralis.nisi princeps vellet procedere ꝺ plenitudine potestatis supreme ſm Canoni.i c.in nostra de proc.Secũdo facit qꝛ quando princeps concedit priuilegium in his que requirũt cause cognitionē vel in his ꝗ̄ pertē ledunt debet de necessitate pars citari.ita egregie no.Bar. in l.ij.in ij.notab.C.de tempo.appella.allegat ad hoc duo iura l.nā ita diuus.ff.de adop.& tex.in l.ij.de nat.resti.& per hoc apparet qꝺ falsum est fundamētuz do.Abb.in d.c.cum olim.vbi dicit ꝙ in concessione priuilegij:qꝛ non est actus iudicialis:qꝛ non requitur citatio partis.istud est falsum & contrariuz no. Bar.in d.l.ij.& in contrarium facit tex.in d.l.nam ita diuus.ꝺ. de adop.nec ob.autoritas Inn.in c.nisi cũ pridē.de renũ.alleg. per Ab.qꝛ Inno.ibi loquit̃ in gratia que fit in preiudiciũ iuris positiui ꝙ princeps bene pōt tollere sine aliqua causa nō obs. tex.in quo se fundat Bar.hic.& in l.ij.in fi.de nat.resti.dũ dicit ibi iurisconsultus ꝙ imperator non solet de facili cōcedere patrono non consentiente &c.nam ſm Bar.ille tex.innuit ꝙ princeps si vellet bene posset:nā pro certo i illa verba de facili nō solũ nō significāt illud ꝙ dicit Bar.sed importāt ꝙ talis concessio alteri preiudicialis posset fieri causa legitima & nō aliter. & sic nō de facili.& ita intelligit istũ tex.alibi gl.no.in l.antepe.i gl.magna.in fi.ff.ex qui.cau.ma.Bal.in l.rescripta.C.de preci. impe.offe.& Are.hic.non obst.fundamētuz Pau.in cōs.ccxxv. ꝙ agnati si fuissent citati non potuissent voluntati principis obuiare fateor hoc.& dũ subdit qꝺ nō est necesse citari illũ quo inuito pōt actum expedire:rũdeo ꝙ licet illi agnati nō potuissent obuiare volũtati principis:tñ si fuissent presentes potuissent inducere principem in eorum sententiā.vt in simili ꝺt tex. in l.si in tres.ff.de arbi.& sic per ista posset teneri cōtraria ꝯclusio Bar.tamē postꝙ omnes cũ ea transeunt non esset tutũ ab ea recedere & de plenitudine potestatis res plene pcederet.& sic habes pulchro ordine & certo expeditaꝫ totā istā materiā.
49 Extra gl.†vltimo no.Bar.ex his ꝗ̄ dicta sunt.ꝺ.vnũ casuꝫ in quo pōt fieri substitutio pupillaris pupillo pterito.¶Adde ꝙ idē tz Bar.in l.ij.in prin.in v.col.in septimo requisito.ꝗ̄.de vulg.& pup.& ibi gloriat̃ Bar.& dicit.ꝙ est suus nonus casus, sed non debuit sibi ascribere:qꝛ ante eum posuit Ray.in ꝗ̄ctu substi.& in materia pupillaris substitutionis.& sequit̃ Albe.de rosa.in repe.rubꝛ.de vulg.& pup.in materia pupil.substi.refert etiā Ange.& sequit̃ allegans Bart.hic & ante eũ Ray.in loco prealleg.ita Ange.in cons.xlij.inci.reperitur inter liberos.in j. col.ante mediũ.licet do.Alex.dicat ꝙ audiuit allegari illud ꝯsiliũ Ang.sed nō reperit aliqd dicere:idē sequit̃ Imo.& ꝯmuniter Mode.hic.& Pau.in l.j.§.fi.ff.de vulg.& pupil.quamuis contrarium teneat ipsemet Ang.hic.& in d.l.j.§.fi.ꝗ̄.de vulga. & pupil.per tex.in l.ij.in prin.in verbo.nepotibus.ff.de vulg.& pupil.ad quem tex.respondeas.vt per Alex.hic.& per ista cũ laude Dei est vtiliter expeditus iste.§.precedens.

1 Prouisio galli facta de nepote nascituro post mortē sui patris extenditur ad casum quo nascitur vere eo viuo sed fingitur natus eo mortuo.
2 Numerus pluralis ponitur pro singulari.
3 Licet leges loquantur in plurali & dicant precedentibus indicijs tamen sufficit vnum indicium.
4 Appellatio que dz iterponi corā honestis psonis nō habēdo copiā iudicis:sufficit si interponat̃ corā vno adhibitis testib.
5 Pluralitas de proprio significatu non verificatur in vno.
7 Reipub.interest ne testamenta rũpant̃ aut reddant̃ inualida.
8 L.velleia.habet duo capita.
9 Legitimus & naturalis nepos natus ex patre spurio,an possit heres institui ab auo.
10 Institutio nepotis legiti.& natura.ex filio spurio valet in dubijs quando non apparet cuius contemplatione sit facta.
11 Institutio nepotis ex filio spurio non valet quando extarent alij filij legitimi & naturales.
12 Nepos legitim⁹ & naturalis ex filio incestuoso nō pōt institui.
13 Si auus simpliciter īstituat nepotē ex filio spurio nec aliter dixit quod nihil ad filium pertineat.quid erit de vsufructu.
14 Omnia que acquirũtur nepoti ab auo dicũtur esse aduētitia.
15 Si ex forma statuti fuit phibitũ ꝯtrahere cũ bānito sub certa pena si contraxi cũ filio vel seruo exbāniti ita ꝙ querat̃ banni to non puniatur:qꝛ inspiciendum est cum quo contraho.
16 Statutum puniens certa pena loquentem cum bannito habet locum in mittente nuntium vel epistolam.

§.Quid si is. In isto.§.ponit̃ noua reprehēsio ꝯ galliũ circa casus.hoc ꝺt licet Bar. nō summet.Prouisio galli facta in casu quo filius moriatur viuo testatore,extenditur per sceuolā ad causam quo vere moritur testatore mortuo.sed fingit̃ mortu⁹ viuo testatore.vt est in filio mortuo in captiuitate qui per fictionē.l.cor.fingit̃ mor-
1 tuus in ciuitate preambula hora anteꝙ caperetur.¶Itē prouisio galli facta de nepote nascituro post mortē sui patris excludit̃ ad casum quo nascit̃ vere eo viuo.sꝫ fingit̃ nat⁹ eo mortuo.h.d.nitide & clare iste.§.¶Diuidit̃ in quatuor partes principales.In prima ponit̃ vna suppletio sceuole in psona filij. In scda ponit̃ alia suppletio in persona nepotis.In tertia respondetur tacite obiectioni.In quarta ponit̃ ratio decisionis. secunda ibi,vel etiā adhuc illis viuis.tertia ibi.naꝫ hic casus ad.l.velleia.quarta & vltima ibi,meli⁹ ergo est.Pōdera in primis tex.ibi adhuc illis viuis.nam iste tex.videt̃ sibi cōtrariari duꝫ immediate subdit post mortē aui:nā si auus erat mortu⁹: ergo illa pluralitas nō potest dari.gl.ij.vbi dicitur laborat & finaliter cōcludit ꝙ illa pluralitas illis viuis exponat̃ illo viuo,
2 scꝫ filio.¶†No.ergo ex isto tex.ſm Bal.& Mode.ꝙ numer⁹ pluralis ponit̃ p singulari.facit.l.ij.§.exactis regib⁹.ff.de orig. iur.l.diuus.in fi.ff.peti.heredi.vnde facit iste tex.ſm Bald.hic circa fi.& Mode.ad statutuz puniens certa pena pducentes falsos testes ꝙ habebit locũ etiā in pducente vnũ falsum testē quod videtur no.quod cum sit materia penalis & odiosa.& sic in materia penali numerus pluralis verificat̃ in vno.Adde ꝙ idē no.Bar in §.sed si vnus.in l.ij.vbi est optimus text.de hoc ff.vi bo.rap.no.Bar.in l.iij.§.negotia.per illum tex.ff.de neg. gest.& Bar.in l.j.in prin.per illũ tex.vbi etiā Bar.ff.de procu. idem no.Bal.& Ang.in l.diuus.§.diuus.per tex.cum glo.ff.de peti.here.Cy.in l.j.C.vti poss.Ange.in l.j.§.pretor.ff.de nego. gest.Albe.de rosa.in ij.parte statutorũ.in q.xxvj.idem tenet Bal.in c.mādatũ.in ij.col.de rescrip.do.Ant.de but.in repet. c.fi.in lix.col.de consue.Pet.de ancha.& Imol.in c.relatũ.ij.de
3 test.& istud communiter tenet̃.Pro ista cōclusione.¶†Adde in primis bñ facere illud ꝙ no.Bart.in l.si quis alicui.per illũ tex.cũ gl.C.ad l.iul.maiest.vbi no.Bar.lꝫ omnes ille leges loquantur in plurali.& dicant precedentibus indicijs:tñ sufficit vnũ indiciũ.& pōdera:qꝛ etiā ibi est materia penalis.¶Secũdo adde illud ꝙ tenet Bal.in c.mādatũ.in ij.col.de rescrip. & Archi.in c.quamuis primo.de preben.in vj.vbi tenent ꝙ si papa rescribat alicui pnideri de bñficio cũ clausula si p alijs nō rescripserit etiā si p vno solo scripsit adiplenda est illa pluralitas propter cōceptionem literarũ.¶Tertio adde ꝙ no. Bal.in l.j.per illũ tex.C.de condi.inser.vbi aliqua dicit ad propositũ presertim stāte statuto ꝙ existētibus masculis nō succedat filia:certe si existat vnus solus masculus ille excludit sororē quāuis statutũ in plurali loquat̃.¶Quarto facit:qꝛ si testator dicat si decesserit cũ liberis,sufficit si decedat cũ vno gl.
4 & ibi Bar.in l.ex facto.§.j.cum cōcor.ff.ad treb.¶†Quinto facit illud quod tz Spe.in ti.de primo & secũdo decreto.§.iaꝫ de effectu.versi.sed nũquid sufficeret.& do.Abb.in c.pastoralis.§.j.in vltimis verbis.de offi.ordi.appellatio dz interponi corā honestis personis quādo non potest haberi copia iudicis sufficit si interponat̃ corā vno adhibitis testib⁹.allegat Spec.bonum tex.in l.vt perfectius.C.de annali exceptio.vbi tex.dicit de solennitate tabellionũ debet protestari.& tñ ibi intelligitur tabellionũ,id est tabellionis.facit tex.in c.vt circa.de elec.in vj.Sexto facit illud quod tenet do.Cardi.in consil.clv. incip.in societate.vbi tenet subscriptio mercatorum qua dicebat titius & socij non redditur falsa quamuis titius habuerit vnum socium tantum.

Adde Quod istud videtur esse cōtra l.non est sine liberis.ff.de verb.sig.vbi verificatur in vno & econtra.l.in vsuris.eo.ti.vbi singularis numerus capit̃ p plurali,& illo titulo tractat̃ de significatione verborũ.& ll.debēt intelli-
5 gi &c.l.imperator.ff.de in diē adiec.¶†Sꝫ tu subtilis cōsidera ad predicta:nā qꝛ pluralitas de proprio significatu nō verificatur in vno.tex.est in l.fi.ff.ad treb.gl.in l.meuius.§.eũ q. ff.de le.ij.Jo.an.in additionib⁹ Spe.i ti.de testa.§.in primis.i additione magna.que incip.huic.q.in iiij.qō.Bal.in l.q quartā.§.fina.& in l.qui filiab⁹.in prin.ff.de lega.j.Bal.in l.j.in pma opp.C.de ꝯdi.inser.Pau.in consi.xiiij.incip.visis & cōsideratis his que.ꝺ.narrantur.in iij.col.de proprio ergo significatu pluralitas nō verificatur in vno.¶Hinc infert in specie pmo quod si promitto tibi soluere in illis terminis quos titi⁹ declarabit:intelligit̃ ꝙ nō possit declarare in vno termino.ita not.

Bar.in l.iij.in princ.in tertio nota.per illum ter.§. de anna.le. ¶Hinc z secundo infertur q̄ si testator mandat bona sua distribui inter pauperes eligendos per talem q̄ ille nō pōt vnū panperem eligere z ei omnia dare.ita no.Bar.in l.j. per illu.n ter.ff.de opto.lega.licet aliqui in hoc vltimo teneantur ℞ quz vt hic per Alex.ad quem in hoc te remitto.hinc z tertia infertur q̄ si statutū disponat q̄ si aliquis accesserit ad domū alterius cū hominibus armatis puniatur certa pena:nō ḡz locum tale statutū si quis accesserit cū vno homine armato.ita tenet no.Bal.in l.iubemus.§.si autē.per illū ter.C.ad treb.verum q̄ ad illud vltimuz de directo videtur obstare ter. qui vī quan loquit in istis terminis in d.l.ij.§.ℨ si vn⁹.ff.vi. bon.rapt. ideo ad istū ter.respondet vt per Alex.hic ad quem te etiā re
6 mitto.† Quid ergo tenenduz vltra predicta q̄ pluralitas de sua propria significatione nō possit verificari in vno, z sic in singulari firmat Bal.hic in vltimis verbis.vbi ad hoc allegat ter.in l.iulius phebus.ff.ad trebel. pro concordia predictorū cōcludit q̄ regulariter pluralis locutio nō verificatur in vno, z sic in singulari vt in iuribus vltimo loco allegatis:nisi identitas eiusdē effectus z rationis aliud inducat.ita procedūt iura.§.primo loco alleg.¶ nisi gratia ℨrarietatis vel absurdi sensus pluralitas resoluatur in singulare: prout ꝓprie loquit iste ter.secūdum cōmunem intellectū cū aliis similibus.§.allegatis.verū q̄ cōmunis expositio gl.z doc.nimis violat literā istius ter,exponere put exponit:q̄ facile erat iurisc̄onsulto ex
7 ponere vno illo.ideo dic vt statim dicam in gl.¶† Secdo no. ex ter.in verbꝫ vt in huiusmodi vtilitatem q̄ reipublice interest ne testamēta rūpantur aut reddantur inualida q̄ alibi non est in iure,ita expresse probatur fm Baldū z Mode. hic, facit ter.in l.vel negare.ff.quemad.test., aperian. hinc est q̄ in dubio iudicandū est ꝓ testamēto.l.si patris.C.de inoffic.testa. ¶Hinc ēt est q̄ in dubio presumit testamentū valere z esse solēne,ter.est in l.si post diuisionē,z ibi gl.Bar.in fi.ad hoc not.C. de iuris z fac.igno. ¶Blos.in verbo deinde q̄ alie glo.vbi ōt Bar.tendunt ad declarationē litere.ista glos.timore contrarij q̄ nūc formal ponit tres expositiones, z sic tres intellect⁹ ad ter.z ℨequenter diuiditur in tres partes.Secda ibi,vel secūdo sic.Tertia ibi tertio dicunt:dixi q̄ ista gl.timore huius ℨrarij ponit tres expositiones ad ter. ¶Tu aduerte q̄ istud ℨrariam potest dupliciter induci fm Bar.inquantū ter. dicit q̄ ille casus ad.l.velleiam non pertinet cōtra quando nascit nepos vinis vtriqz vt dicit litera isto casu prouider. l.vel,§.nunc de l.j.eadē.l.ergo male ōt ter.hoc primo.pōt z secdo modo inducinā vt dixi in notabilibus ter. videtur sibinet contrari⁹ dum dicit illis vinis immediate subdit post mortem aui ꝛc.vt dixi in primo no.timore contrarij gl.ponit tres intellectus.ad hunc ter.vt dixi facta est ista gl.alle.glo.precedentes nihil habent per Bar.verū q̄ ista glos.multum intricata ponit quid velit dicere.ego in primis declarabo ōt glo.nā illa verba illis vinis possunt dupliciter intelligi illis vinis scilicet auo z patre.z isto modo ōt gl. q̄ illi ablatiui illis vinis referuntur ad verbum nascetur illis vinis,sed auo z patre. vel secundo illa verba illis vinis possunt intelligi auo z nepote.z tūc referunt ad verba decedat z erit sensus,si nitus igit in captiuitate decedat vinis illis hoc est vino auo z nepote ꝛc, vel dicit gl.q̄ illa pluralis locutio vinis illis resoluitur in singularitatem, scilicet vino patre. ¶In ea.gl.in fi.Bar.z cōmuniter doc. tenent tertiam expositionem gl.vt numeriz pluralis ponitur ꝓ singulari z licet gl.vltima circa fi.videatur tenere duas precedentes expositiones:tamē Wy.z cōmuniter doc.reprehendunt illas duas primas expositiones: q̄ secundū eas istū casum ꝓtulerunt ad.l.velleia.§.nunc de l.velleia.j.ea.l.cuius ℨnium dicit expresse iste ter.vt hic ꝓ Bar. ¶Tu aut aduerte, q̄ ista cōmunis expositio Bar.z doc.q̄ illa verba pluralis numeri vinis illis exponant id est vino filio nimis violat literam: q̄ facile erat iurisc̄onsulto dicere in singulari vino auo,vnde no teneo ista expositione nec istū intellectū. ¶Secdo aduerte q̄ prima expositio huj⁹ gl.intelligit istū ter. vinis illis scz auo z patre. Secunda vero expositio gloss., intelligit vinis illis scilicet auo z nepote. ¶Tertio q̄ alia melior expositio vt intelligatur ter. vinis illis scilicet filio z nepote:prout intelligūt Bal. Jmo.z Lud.hic.nā aduerte q̄ iste ter. loquitur de nepote dū dicit tūc deinde nepos deinde loquitur etiā de pronepote dū subiungitur vel etiā adhuc illis vinis,scilicet filio z nepote,nā aduertendū est q̄ scevola semper locutus est nō solū de nepote sed etiam de pronepote in §.idem credendum.z in §.z quid si tam tum,consequenter etiā in isto.§.qui venit continuatur. z sic subiungit litera vel etiā vinis illis,scilicet qui filius z nepos essent i captiuitate,z iste vī plamor intellect⁹ qui optime declaratur ex precedētibus.§.posses etiā defendere duas primas expositiones gl.no tre.z respō det ad fundamentū Bar. z doc.per quod impugnant gl.nam dicunt q̄ casus pertinet ad l.velle.cuius contrarium expresse dicit ter.nā potes defen
8 dendo gl.dicere q̄ non est verū q̄ isti casus pertineant ad le. velle.,ma n.l.velle.habet duo capita,vt dicit ter.in §.nunc del. velle.j.eadē.l.Jn ij.capite prouidet.l.velle.de nepote nato tempore testamenti.z iste non est casus noster nec ad ꝓpositū nostrum.in primo capite paulet de nepote nato,viuente auo qui nepos nascitur suus vel q̄ tempore testamenti erat mortuus vel si erat viuus tempore testamēti erat tū mortuus aū natiuitatē nepotis.in casu aūt ter.nostri nascit nepos viuente filio z sic iste casus non pertinet,ad l.velle.z licet mortuo postea filio apud hostes nepos fingat natus viuo filio tamē istud est ꝓ fictionē.z l.velle.loquebatur in casu vero scz mortuo filio vere z naturaliter,q̄ natus est posthumus ℨ erat suia posset dici z comprehendi er l.velle.vt dicit postea litera.z ita etiā in effectu tenet z declarat Jo.de imo.z bene z tene quamuis expositionem dummodo,ter.stet in plurali vinis illis.ꝛc.vt dicit litera.Ergo gl.z Wy.no.argumentum de nepote ex filio spurio z
9 plꝰ nō ōt vt hic per Bar.† Jn isto no.passu nunquid legitimꝰ z naturalis nepos natus ex patre spurio possit heres instituti ab auo,ex dictis Bar.facias duas conclusiones.¶Prima q̄ talis legitimꝰ nepos natus ex filio spurio pōt institui ab auo, q̄ est certū q̄ nō instituitur cōtemplatione filij putaq; anus expresse disponat q̄ nihil acquirat patri.z i ista prima conclione non est dubitandū q̄ talis institutio valet z tenet, quāuis Bar.conetur probare sex mediis:tamē quatuor prima fundamenta Bar.lo quuntur in istis terminis quādo sumus in casu certo.i.no proprie loquit quādo sumus in casu dubio, z sic q̄si non apparet qd ut actū,sed potes subtiliter dicere q̄ ista fundamenta fortius stringūt pro bar.q̄ si in casu dubio ista fundamenta probant institutionē nepotis valere:fortius ergo pro
10 babūt q̄ essemus in casu certo: istam credo fuisse intentionem Bar.Secunda conclusio est † quod etiā in casu dubio quando nō apparet cuius contēplatiōe instituitur talis nepos,ad hoc in casu dubio talis institutio nepotis valet z tenet. probat Bar.dupliciter.¶Primo ex regula.l.merito.q̄ nemo plumitur esse in culpa nec delinquere.ff.pro soc.Secdo ꝓbat p.l.fina. in prin.ff.de his quib.vt indig.sed ille ter. nō videtur multum stringere:nā ter.ibi ōt per hoc quod gener. faciat institui socerum sola connunctio personarū non arguit esse in fraudem facturam sed aduerte q̄ vbi non est talis connunctio qua mediante nō acquirat illi qui adhibet prout est in casu nostro:q̄ nepos cū sit in potestate patris sui quāuis spurij acquireret sibi istā opi.Bar.tenet Jmo.communiter scribētes hic.z Bar. in l.ij.in ij.col.ff.de is quib.vt indig.cū aliis cōcordat. hic additis per Alex.ꝓ ista cōclusione facit bene ter. preterim in ratione sui in l.fi.C.de natu.li.vbi dicit ter.q̄ vitiū paternum refrenādū est.ista ratio vitij paterni cessat in auo qui nihil vitij cōmittit.z ibi gl.z Bal.tenent istam partem. Contrarium tenet Rofredus z Spec.relati per Bar.z Ray.z Bald.in §. quidam recte.§.ea.l.z Ang.hic,z in §.fi.in aut.quib.mod.nat. effi.sui.mouentur precipue per.l.queritur. ff. de bo.lib.allegat per Bar.nam cum iste nepos legitimus z naturalis esset ꝓpositate patris spurij ibi acquireret ut:ergo vitiū patris ꝺz nepoti nocere prout Bartolus in quarto fundamento ōt se ad hoc fundamentum multipliciter respondere. ¶Primo q̄ procederet attento iure digestorū.hodie secus esset cū illius non acquirat patri nisi vsumfr.l.cū oporteat in prin.C.de bo.q̄ lib.sed z fortiꝰ et in istis non acquireret patri spurio nisi vsumfr.vt ōt z tz bal.,in vlt.q.vbi dicit subdit Alex.q̄ ꝛ coem opi.fortiter stringit ter.in §.fi.in aut.qui.mo.natu.effi.sui. in verbo,a parentibus.col.vij.cū appellatione parentū veniat etiā auus z proauus l.quicunqz parentes.ff.de in ius voc. ¶Adde q̄ illū ter. ℨ Bar.aliter indicit Bal.in §.quidam recte.§.ea.l.ponderando ter.dū ōt omnes qui cōpleribus dānatis processerint ponderā illud verbū ꝓcesserint q̄ videtur extendi ad omnes descendentes ex filio spurio.ergo etiā ad nepotes,ℨ ipsemet Bal.ibi. q̄ generalitas huius verbi processerit restringit per dictionem ex,q̄ regulariter causam immediatā importat.l.j. C.ubi iudex,certe. l.non dubium.z ibi Bar.C.de legi.z ita etiā respondet Alex.ad ponderationē suam q̄ dictio ex,ibi denotat causam immediatam.Sed tu aduerte q̄ dictio ex,no excludit quin comprehendant nepotes etiā si quis faciat mentionē o filius ex se natis nō obstante dictione ex,veniunt nepotes.ita Bar,ℨ in l.liberorū.i pe.col.ff.de verb.signi.per ter. in l.lucius. ff. de here.instit. Bal.i c.j.§.nisi vero.in fi.de succes.feu.¶Ban.z Mode.§.aliquenus.j.ea.l.nisi dicas q̄ Bar.ibi loquit in terminis odiosis loquitur enim in materia fauorabili qñ agitur de admittendo nepotes:pura quia testator instituit filios ex se natos dicit

quod

ꝙ cõpehẽdunt etiã nepotes:nos loquimur in materia odio-
sa,ꝛ odium irrationabile est ꝙ nepos excludatur ex delicto al
terius.l.patris.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.põt ꝛ alio modo rñ
deri ad ter.d.§.fi.in aut.q mo.na.effi.sui.fm vtrãq; iductionẽ.
ꝛ Aler.ꝛ Bal.ꝙ ille ter.nihil facit eo qꝛ loquit in filiꝰ spuriꝰ
tiꝰ,non aũt in nepotibus q essent legitimi,ꝛ naturales nati ex
illo spurio.istud clare apparet in tert.ibi q dicit quod nõ sunt
tales nominandi filiꝰ nec alẽdi, sz nepos legitimus quamuis
natus ex patre spurio non est talis: qꝛ est nominandus filius
a ꝛ patre suo alẽdus.l.si qs liberis.§.si vel parẽs.ff.de lib.agn.
ergo clare apparet ꝙ iste ter.non loquitur de nepotibus legi
timis natis ex filio spurio. Tene ergo cõclusionẽ Bart.que
est vera ꝛ cõis, ꝛ adde ꝙ eã late tenet Aler. in consi. lxxiij.in
iij.vol.incip.circa primum dubium. Pro ista cõclusione Bar.
ꝛ cõmunia adde bene facere illud qđ per fundamẽta Bar. de
cidit no.do.Anto.de bu.in consi.cxxix.incip. viso pũcto ꝛ quesi
to.in secundo dubio.vbi singulariter cõcludit quod nepotes
legitimi ꝛ naturales nati ex matre illegitima vel spuria:tamẽ
non excludunꝭ a iure patronatus ecclesie:dato qđ illud iuspa
tronatus deferat ex psona aui materni,ꝛ moueꝭ ex ser funda
mẽtis Bar.hic, ꝛ pẽrtim per d.l.fin.C.de nat. lib.ꝛ quia odio
matris nõ dẽt filiꝰ legitimi grauari ꝛc.sicut in filio ortodori.

11 ¶ Limita cõmunẽ conclusionẽ duobꝰ modis.Primo vt nõ
procedat qñ ertarẽt aliꝰ legitimi ꝛ naturales : isto casu talis
natus ex patre spurio non posset instituiꝛita probat ter.in l.fi.
C.de natu.libe.firmat Imo.ꝛ cõiter Mod.hic cõtraditis
ꝓ Aler.idẽ tenet Imo.in l.er facto.§.si quis rogatus. in r.col.
ꝛ ad trebel.ꝛ multum late Aler. quẽ omnino videas ad hanc
limitationẽ:qꝛ eam plene prosequitur in d.consil.lxviij. incip.
circa primum dubium.ꝛ ibidẽ aler.multa alia allegat q̃ non re
fert hic,ꝛ ibi habes multas alias autoritates ad istam limita-

12 tionẽ per eum notatas. ¶ Secũdo no.limita istam secundã
conclusionẽ non pcedere qñ esset nepos legitimus ꝛ natura
lis natꝰ ex filio incestuoso ille nõ posset ab auo instituiꝛita fin
gulariter tenet Bal.in l.si quis incesti.ꝓ illum ter.C. de incest.
nup.ꝛ multũ exclamat Aler.hic dicẽs esse tenẽdum mẽti:quia
cũis non reperiã tactũ valde dubito de hac limitatione:ꝛ in
Zium pondero ter.in aut.ex cõpleru.co.ti.C.de incest.nup.dũ
ter.ibi dicit ꝙ nati ex cõpleru incestuoso vel nefario prohiben
tur instituiꝛpõdera illã distinctionẽ ex prout.§.ponderabatur
que denotat causaz immediatã:sed nepos legitimus ꝛ natura
lis quãuis natus ex filio incestuoso nõ dicitur ipse natus im
mediate ex cõpleru incestuoso.cum ergo ille ter. q est tert.au
thẽticorum prohibeat natum ex cõpleru incestuoso, ꝛ nepos
legitimus ꝛ naturalis sit talis,qui non est natus ex compleru
incestuoso:ergo nõ est prohibitus instituiꝛab ano. ¶ Secũdo
pondero rationẽ generalem ꝙ assignat ter.in l. fi. de natur.li
be.qꝛ paternum vitiũ refrenandum est : ista ratio cessat in auo
q̃ nihil vitiũ cõmisit,ꝛ si dicereꝭ quod ille ter.non loquit in istis
terminis in filiꝰ incestuosis,replicatur qđ qñ ratio.l.ex gene
lis nõ restringitur ad casum spãlẽ de quo loquit illa.l.imo ge
neraliter intelligit.ita no. Bart.ꝛ Bal.in l.regula.§.sz licet.ff.
de iur.ꝛ fac.igno.cum multis concor. ¶ Tertio faciunt fun
damẽta Bart. q̃ si considerẽtur generaliter procedunt etiam
quãdo filius esset incestuosus:talis enim defectus nõ dz noce
re nepoti legitimo ꝛ naturali, ꝛ ita generaliter probãt omnia
fundamẽta Bar. ¶ Quarto cõsideretur quod hic tractaꝭ de
odio irrationabili quod nepos q est legitimus ꝛ naturalis.de
beat illud pati vitio parẽtum.l.quisquis.C.ad.l.iu.maiesta.Lo
gita tamẽ.qꝛ magna est autoritas Bal.ꝛ Aler.quãdo non ha

13 bes contradicẽtem. ¶ Ultimo ponit Bar.vt hic ꝓ eum pone
quod auus simpliciter instituit istum nepotẽ legitimum ꝛ na
turalẽ, nec aliter dicit quod nihil ad filiũ pertineat , quid erit
tunc de vsufructu ꝛc. ¶ Adde in ista vltima questio.Bart.qꝛ
idẽ tenet ipsemet Bar.in l.j.in prin.ff.de auto.tuto. quia idem
tenent Ang.ꝛ Saly.in l.fin. C.de natu. libe. quicquid teneant
Ang.ꝛ Imo.vt plenius habes ꝓ Aleran.hic. ¶ Adde secun-

14 do quod conclusio Bar.ꝛpotest confirmari alia ratione:quia
omnia que acquirũtur nepoti ab auo dicuntur esse aduẽtitia
vt est glossa reputata singularis in lege q in aliena. §. interdũ.
vbi Bar.ꝛ docto.not.ff.de acqui.here.ꝓ consequens tenentur
obuenire nepoti nõ contẽplatione patris:qꝛ cẽserẽtur esse ꝓ
fectitia.tunc arguaꝭ sic:quando aduẽtitia sunt talia quorũ pa
ter non est capax in aliquo totũ dz acquiri nepoti ex doctrina
Bar.in l.filio.ff.de cõdi.ꝛ demon.ꝛ in l.quod filio.ff.de do.cau.
mor.Contra istã opinionẽ Bar.arguit subtiliter Aret. quod
imo talis vsusfructus acquiratur patri:quia quãuis non pos
sit illi spurio acquiri aliquid immediate vel etiam per mediam
persõnam ex iudicio testatoris.l.j. C. de nat.lib. tñ videt qđ in
consequentiam relictum filio possit sibi acquiri ex dispositiõe
15 legis per illud ꝙ singulariter decidit Bar.in l.iũ.§.j.ꝓ illũ ter.
ff.de leg.prestã,ꝛ vbi decidit Bar.qđ si ex forma statuti sit pro
hibitũ contrahere cũ bannito sub certa pena quod si ego con
trari cũ filio vel serno exbanniti.ita qđ queratur exbãnito.cer
te non punior:qꝛ inspicitur cum quo contraho, non cui acqri
tur ex dispositiõe.l.secus si acquiratur ex dispositiõe hominis
ita est ibi ter.Sed ad illam decisionem Bart. resp. Are.quod
illud ibi est duplici ratione.Primo quia statutum illud prohi
bens contrahi cum bannito considerauit conuersationẽ q̃ ha
beretur.cum bannito secũ contrahendo. Ista ratio cõuersa
tiõis cessat si cõtrahaꝭ cũ eius filio vel seruo:dato qđ ꝓ eos ac
quiraꝭ bãnito,dato qđ istud statutũ potius cõsideraꝭ cõuer
sationẽ cũ bannito q̃ effectum acquisitionis.que consideratio
cessat in ꝓposito. ¶ Secundo rõ est fm eum : qꝛ statutum
loquens super contractu intelligit de contractu vero ꝛ nõ de
ficto.vt est ter.in l.si quis in legatiõe.ꝛ ibi no. Bal. ꝛ. de iudi
ciis. Bal.in l.multã interest.C.si qs alte.vel sibi.ista etiã ratio
cessat in casu nostro.Sed tu aduerte quod vtraq; ratio Are.
cõfunditur per illud quod dicit Bar.in illa.l.iũ.§.j. de proc.ꝙ
cõtrahens cum procuratore exbãniti bene incidit in penaz,lz
contrahens cum filio vel seruo exbanniti, non incidat ꝛ tamẽ
si vera esset ratio Are.quod statutum considerauit conuersatio
nẽ cum bannito ꝛ non effectũ Zctus:certe qua ratiõe põt Zhi
cũ filio vel seruo exbanniti:eo qꝛ non conuersaꝭ cum exbãnito
eadẽ ratione posset cõtrahere cum procuratore exbãniti quia
ibi similiter cessat ratio conuersationis exbanniti,ꝛ tamen ibi
Bar.vult contrarium,ꝛ contrarium tenet Ang.in l.antistius
§.fi.ff.de acq.he.ergo non est vera ratio Are.q defendit Bar.
propter rationem conuersationis. Similiter cõfunditur alia
ratio Are.quod statutum loquens super cõtractu itelligitur
de contractu vero ꝛ non de ficto.ꝛ per hoc infert Ang.qđ sta
tutum prohibens contrahi cum exbannito nõ habet locũ qñ
contrahitur cum eius filio vel seruo dato quod sibi acquirit:
eo quia non contrahitur vere cum exbannito: certe ea ratiõe
statutum prohibens contrahi cum exbannito nõ deberet ha
bere locum quando contrahitur cum eius procuratore: qꝛ ẽt
nõ contrahitur cũ eo, Ego semper dubitaui de veritate illius
singularis dicti Bar.in illa.l.iũ.§.j.per ter.in l.pupilꝰ.§.fi.ff.ꝭ
autori.tut.lex enim prohibet tutorem contrahere cũ eius pu
pillo dicit ibi formaliter ter.quod si filius tutoris vel quelibet
alia persona ei subiecta emeret qđ̃ est ac si ipse emisse ꝙ ea
dem ratione debet prohiberi,Secũdo quia regula est quod si
dũs est incapax Zhere sibi ꝛ seruꝰ: quia regulariter capacitas
vel incapacitas serui pendet a capacitate domini ꝛ incapaci
tate.l.si mihi ꝛ tibi.§.regn.vbi etiam dixi hec omnia. ff.de leg.j.
¶ Tertio facit illud qđ vult gl.no.i c.cõstitutionẽ in verbo p
ticipationẽ,de sen.excom.in vj.per quã no. Lud.ꝛ Mod.in l.

16 j.in prin.ff.de ver.obli.ꝓ statutũ puniens certa pena loquẽtẽ
cũ bannito hz locum in mittente nunciũ vel epistolã. Accedat
ter,si bñ memini i l.quod sepe.§.si qs amice.ff.de cõtrah.emp.
¶ Quarto cõtra Barto.accedat illud qđ tz Bal.in l.ꝓ diuer
sas.C.man.vbi tenet quod si bannitus prohibeatur ex forma
statuti agere in iudicio quod similiter legatarius suus nõ po
terit intentare directas eius nomine,ꝛ tenẽdo Z Bar.nõ obs.
ter.in quod se fundat Bar.i d.l.j.ff.de leg.prest.nã si bñ aduer
taꝭ ille ter.nihil facit:qꝛ dispositio illiꝰ ti.ff.de leg.ꝑst.fuit adin
ueta vt honor legatarioꝛ qui sunt de liberis vel similibꝰ cõ
seruet.iõ dt ibi ter.ꝙ nõ attẽdit cui acquiraꝭ,lz cui honor ex
hibeat.ista rõ cessat in predicto statuto: qꝛ statutũ ꝓhibẽs Zhi
cũ bãnito cõsiderat ipsum Zctũ,ꝛ zsequẽter effectũ ipsi acqsi
tiõis,alibi tñ idẽ Are.volẽs defendere istꝰ sing.dictũ Bar.co
mõ quo põt.l.in l.j.in prin.in iij.col.ff.de ver.ob.dicit qđ dictũ
Bar.pcedit quo ad euadẽdã penã impositã a statuto,ꝛ sic re
spectu pene extrinsece ipsiꝰ statuti nõ aũt quo ad phibẽdũ acq
ri ꝛ inualidãdum Zctum. Sed tu aduerte qđ ista non est mẽs
Bar,qꝛ isto modo ter.in quo se fundat Bart.in d.l.iũ.§.j.non
faceret in ꝓposito Bar. qꝛ ille ter.nõ loquit in aliquo respe
ctu pene imo respectu validitatis ꝛ zseruationis legati. ꝛ di
ctum doct.intellige fm.l.sup qua se fundat, dicit idẽ Bar.in l.
non solũ.§.liberatiõis ꝛba.ff.de libe.lega. cogita in ꝑdictis:qꝛ
supꝛema est authoritas bar.ꝛ maxime qñ nõ habet ẑdicẽtez.

1 ¶ Institutio facta de nepote posthumo cum erit suus,dici
tur generaliter facta ꝛ extenditur ad omnes casus.
2 Suus potest instituiꝛsub conditione que non suspendit.
3 Valet institutio certe psone declarãdo post mortẽ testatoris.
4 Nepotis appellatione non continetur pronepos.
5 Filiorum appellatiõe continentur nepotes.
6 Pronepos ꝛ abnepos quilibet est vere nepos.
7 Ista prepositio pro,an significet improprietatem.

9 Appella. nepotis de propria significatiõe cõtinetur pnepos.
10 Appella. filij continetur nepos etiam in dispositionibus fauorabilibus.
11 Valet argumentum de emphyteusi ad feudum ꝛ econtra quã do non est diuersitas rationis.
12 Ubi in libro feudorum reperitur specialiter prouisum non est licitum arguere de feudo ad emphyteusim.
13 An appel. aui contineatur auia, ꝛ appellatione auie nunquid veniat proauia.
14 Dictio solus an excludat casus similes.

§. Instituens.

Iste. §. fm intellectũ gl. magis cõmunẽ diuiditur in duas partes principales. in pma ponit̃ breuis ordinatio testamẽti q̃ est generalis quo ad casus sed specialis quo ad personam nepotis. In secũda ponitur generalis ordinatio que est generalis quo ad casus ꝛ quo ad psonas. Secunda ibi, atq3 ẽt si gñaliter. vel aliter secundũ intellectũ Bar. In prima ponitur generalis ordinatio quo ad casus. In secũda declaratur ꝙ etiam est gñalis quo ad psonas perinde ac si testõr esset in spẽ vsus verbis gñalibus. ꝛ sic fm Bar. ibi in ver. atq3 nõ ponit̃ diuersus cas⁹ sed declaratio precedẽtis. h. d. in effectu fm cõem intellectum
1 †institutio facta de nepote posthumo cum erit suus: dicitur generaliter facta ꝛ extenditur ad oẽs casus. sicut põt fieri generalis institutio quo ad psonas sic quo ad casus. h. d. fm verum intellectũ. vel sic fm intellectũ Bar. instõ facta de nepote in casu in quo sit suus est pfecta ꝛ quo ad casus ꝛ quo ad personas: qꝛ cõplectit̃ etiã pro nepote ꝛ oẽs q post eũ pñt esse sui. h. d. fm intellectum Bar. Et põdera ꝙ fm intellectum Bart. illa dictio atq3 stat similitudinarie p dictiõe sicut vel pro di-
2 ctione pinde. ¶ †No. ex isto tex. fm Bart. ꝙ suus põt institui sub ɔditione si erit suus ɔ̃ istud no. ꝛ ɔ̃ tex. opponit tripliciter Bar. vt hic p eum. ¶ Adde p prima sol. Bar. inq̃tum ipe dicit ꝙ suus põt institui sub ɔditione q̃ non suspẽdit Bar. nihil allegat ad hoc. Sz tu allega tex. no. ad hoc in l. institutio talis §. fi. ff. de condi. insti. vbi ex tex no. ꝙ fili⁹ suus in potestate põt institui sub ɔditione q̃ est de presenti vel de preterito. eo: quia fm veritatẽ non suspẽdit: dato ꝙ nõ sit liquida ꝛ certa. ꝛ ita illum tex. ibi no. Bal. ad hoc. idẽ tz Bal. in l. cũ ad pñs. ff. si cer. pet. ꝛ reputat illũ tex. mirabilẽ ad hoc Aret. in l. impossibilis. in ij. no. ff. de ver. ob. Pondera ex so. Barr. ad secundã opp. ꝙ vbicunq3 aliquid requirit̃ pro forma vt est in testõ: in quo pro forma requirit̃ expressio nõis heredis iurib⁹ hic allegatis per Bar. sufficit qd per signũ demonstraret̃. ꝛ sic sufficit impleri p equipollẽs de quo vltimo: qꝛ est diffusa materia: remitto te ad
3 plene tradita p Bal. Ang. ꝛ mode. in l. j. s. eo. ¶ Scdo no. ex isto tex. fm Raph. hic esse tex. ꝙ valet institutio incerte psone: declarãdo post mortẽ testatoris qd est speciale iure isto fm cũ rõne suitatis. regulariter aũt est ɔ̃. §. incertis. instit. de lega. ꝛ plus nõ dicit alij nõ tangũt. Tu aũt aduerte qd imo tex. in illo. §. incertis. dat rñsionẽ in ver. sub certa vero. vbi dicit tex. ꝙ ẽt olim relinqui poterat incerte psone d certis. put est hic: qꝛ hic relinqt nepotib⁹ q sunt futuri sui, ꝛ sic nõ est ibi speciale: qꝛ qñ est oĩmoda incertitudo pcederet principiũ illius tex. facit tex. clar⁹ in l. cũ quidã scða. de le. ij. ibi Bar. põdera ad idez facere qd vult Bar. s. in ij. opposi. dicit enim ibi Bart. qd ex q̃ testator dixit instituo nepotẽ posthumo q suus nasceret̃ nõ est
4 incertitudo imo dr certo signo demõstrari. ¶ †Tertio no. fm antiquos And. de pis. ꝛ Ray. ꝙ appellatione nepotis[a] non cõtinetur pnepos nisi exprimat̃. ꝛ hoc vult glo. j. in fi. idẽ pbat̃ in §. idẽ credẽdum. s. e. l. nã si appellatione nepotis ɔprehẽderet̃ pronepos male sceuola reprehẽderet Gallũ de diminutione. Bar. tz ɔ̃rium ꝙ imo appellatione nepotis contineatur pronepos de ppria significatione ꝛ abnepos: qꝛ oẽs sunt nepotes ꝛ abijcitur illa dictio pro vel ab. ꝛ allegat bonũ textũ. qui hoc declarat vt hic p eum. ¶ Tu aũt põdera inquantũ Bar. vult ꝙ appellatione nepotis ex propria significatione ɔtineatur pnepos: eo qꝛ oẽs sunt nepotes, lz adijciatur ppositio pro vel ab, vt vnus discernat̃ ab alio p tex. in d. l. cui eorũ. §. pe. adde qd Bart. met in illa. l. cui eorũ. §. pe. fortius ponderat illum tex. ꝛ text. in l. nurus. ff. de ver. sig. hic allegatum. nam illi text. dicunt ꝙ appellatione nepotis cotinentur pnepotes, ꝛ appellatione
b nurus[b] cõtinetur pronurus põderat Bar. ꝙ iurisconsultus dicit continetur ergo est ex propria significatione: quia verbum continetur denotat propriam significationẽ ꝛ extẽsionem. ita Bar. dicit in l. hec verba. ff. de adul. sed istam inductionem de verbo continetur reprobat subtiliter ꝛ bene Are. hic: quia aliquid potest contineri, ꝛ dicetur contineri per lz tamen erit ex larga significatione vocabuli ꝛ non ex proprio significato: patet secundum eum in l. sed etsi hac. §. parentes. ꝛ l. parentes. ff. de in ius vocan. iuxta l. iurisconsultus. §. parentes. ff. de gradi.

a ¶ Appellatione nepotis. Adde Bar. in l. liberorum. ff. de verbor. sig.

b ¶ Appellatione nurus. Adde l. nurus. ff de verbo. signi. ꝛ in l. labeo. ff. d gra. ꝛ in §. j. instit. de nup.

5 Adde. †Idem subtiliter põderat tex. in l. liberorũ circa mediũ. ff. de ver. sig. vbi dicit tex. appellatiõe filiorum continentur nepotes. ꝛ sic vtitur verbo continetur tamẽ Bar. in viij. col. in prin. respõndendo ad verba butrigarij non continetur nepos de propria significatione vocabuli õñis dicat tex. cõtinent̃. Ego soleo cõtra Bar. põderare tex. tres ꝙ lz l. dicat cõtinetur: tamẽ non ex propria significatione. tex. est in l. in leg. ff. de testib⁹. iuncta. l. si qua. §. j. ꝛ seq. ff. de ri. nu. Secũdo pondero tex. in l. actioni verbo. iuncta glo. j. ff. de actio. ꝛ obli. ꝛ iuxta. l. actio in personam. eo. ti. ¶ Tertio pondero tex. in l. hẽditatis secunda. ff. de ver. sig. iuncta. l. ij. de bo. pos. ꝛ iuncto. §. quos autem. insti. eo. ꝛ sic semper tenuit quod illud dictũ bar. sit falsum de dictione continetur. ¶ Secundo aduerte inquã
6 tum Bar. põderat istum tex. ꝛ †in effectu vult qd ver. atq3 ponatur similitudinarie, ꝛ stet declaratiue. istum text. reprehẽdit Are. hic qꝛ nõ est de mẽte litere aliquo modo. qꝛ si ver. atq3 haberet sensum Barto. non debuissent addi illa verba generalia quicquid sibi liberorum. nam si prima forma simpliciter facta sufficiebat: non erat opus ponere clausulam sic generalẽ. sed certe ab hoc motiua facile defendit̃ Bar. qꝛ Bart. vult ꝙ tñ operet̃ illa specialis indefinita instituo nepotẽ qui su⁹ nascetur, sicut illa generalis: instituo quicquid liberorũ natum erit post mortẽ: qꝛ tñ fit violẽtia ꝛ ipropriatio ad verba litere, planior ꝛ melior est intellect⁹ gl. ꝛ cõis q̃. s. retuli ad tex. successiue inq̃tũ Bar rñ. ad §. idẽ credendũ est. s. ea. l. ꝙ illud ibi fit qꝛ nõ expressit nepotẽ simpliciter, sz cũ adiũcto qui ex filio nascetur. ¶ Adde ꝙ ista non videtur esse bona rñsio: qꝛ etiã vbi fit mentio de nepote ex filio sic cũ illo adiuncto ex filio tñ adhuc comprehenditur pnepos ꝛ abnepos. ita tenet Bar. i l. liberorum. in pe. ꝛ vlti. col. ff. de ver. sig. per tex. optimum in l. lucius. vltima. ff. de here. insti. ꝛ ppterea alio modo respõdebat Bar. in d. l. liberorũ. quem refert ꝛ approbat hic Alex. videas p te. ¶ Tu aũt sustinẽdo sol. Bar. potes optime respõdere ad. d. l. lucius. ff. de he. inst. p quam se fundat Bar. in d. l. liberorũ. qd illud ibi est particulare ratione ne testator videat̃ voluisse pferre extraneos heredes pprie agnationi contra. l. cum auus. ff. de condi. ꝛ demon. ꝛ l cum acutissimi. C. de fideicõ. aliter tamẽ respondet Alex. hic quod in §. credẽdum. non ponatur respõsio sceuole ad gallum. sed declaratio prout ibi tenẽt Imol. Raphael. ꝛ cõiter oẽs Mod. ꝛ ibi tenet. ꝛ hoc modo nõ probabit opi. antiquorũ ꝛ dictã rñsionem q̃ dedi ad d. l. lucius. ꝙ ibi fit ne testator videat̃ pferre extraneos pprie agnationi. istã sol.
7 ponunt Bal. ꝛ Imo. hic. in alio tñ pposito. ¶ †Quarto adde. inquantũ Bar. se fundat ꝙ pnepos ꝛ abnepos quilibet est vere nepos ꝙ propositio p vel ab. solũ addit vt vnus discernat̃ ab altero. ita dicit declarare tex. i d. l. cui eorũ. §. affinitates. vbi etiã Bar. idẽ repetit. de postulãdo. ꝛ consequẽter vult Bart. qd illa ppositio pro. que additur nõ significet improprietatẽ. ¶ Adde ꝙ illũ tert. in d. §. affinitates. habes in discretis. iij. q.
8 vij. in c. infames. in §. affinitates. †Secundo dum Bar. vult ꝙ illa ppositio pro. nõ significet improprietatẽ. istud reprehẽdit Are. hic p ter. in l. j. in prin. in ver. sed hos quoq3 pro intestato accipi. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ ibi Bar. in fi. no. haberi pro intestato improprietatẽ significa. idẽ dicit Bar. in l. si maritus. §. l. iulie. ff. de adulte. sed hic facile est rñdere qꝛ ibi non est sola prepositio pro. q̃ denotet improprietatẽ. sed sunt alia ṽba coniuncta aliud est haberi pro tali ꝛ esse talẽ in ɔ̃rium allegat tert. etiam Are. in l. j. §. j. ff. de eo q pro tuto. illa ppositio p tutore importat improprietatẽ, Sz rñde ex mẽte Bar. ꝙ aliqñ dictio p bene denotat improprietatẽ. d. l. j. ff. de eo q p tut. Aliqñ p, significat distinctionẽ ꝛ ordinẽ personarũ. ita capitur hic. vt vna discernatur ab alia. ꝛ patet in d. l. cui eorũ. §. affinitates. sic etiam dicit in simili tex. in l. in suis. s. eo. quẽ allegat Bar. j. in sequẽti
9 no. ¶ †Quinto redeũdo ad principalẽ opi. Bar. inquantũ cõcludit ꝙ appellatiõe nepotis de ppria significatione cõtinet̃ pnepos. Adde ꝙ ɔ̃rium tz are. hic pcipue p tex. i l. adoptiuus. §. fi. ff. d ritu nupt. vbi in effectu videt̃ probari quod iste dictiones pronurus psocer significant qd ille q sic nominat̃ non sit pprie talis patet qꝛ ibi tex. dicit lz qdã hãc pronurũ appellet. ꝛ illũ tex. etiã pro singulari ad hoc no. idẽ Are. in l. j. C. de successedi. sed ille tex. mihi parũ vl nihil stringit. dicit enim ibi tex. ꝙ appellatione nurus nõ tñ vxor filij sed etiã nepotis vel pronepotis significat̃. subdit postea lz qdã has pronur⁹ appellet certe ex istis ṽbis nõ sequit̃ necessario ergo impropriẽ. ¶ Adde ꝙ ɔ̃ opi. Bart. addit Raph. cu. hic tex. in l. lucius. §. filiã. ff. de leg. ij. vbi etiã in materia fauorabili appellatione nepotis nõ venit pnepos, sed respondet Raph. qꝛ illud ibi est: qꝛ testator retulit se ad certã psonam ideo nõ venit pnepos. ꝛ idẽ rñ. Bar. hic ad §. idẽ credẽdum. s. ea. l. quid tenẽdum. ¶ Teneo in puncto iuris ɔ̃ Bart. ꝛ credo esse verius de iure ꝙ de pro-

prietate

prietate sermonis:appellatione nepotis nõ veniat pronepos sed solum p extensionẽ. Ad hoc pondero tex.in l.ij. §.ꝑtor ait iuncto.§.aurũ aũt.ff.qui satisda.cog.dicitur in §.ꝑtor.qđ si aliquis vocauerit in ius parẽtum aut nurum quilibet satisdatio sufficeret.querit tex.in §.nurũ.quid etiã si vocaret in ius pronurum,q: tex.loquitur de nuru dicitur ꝙ continet pronurus. Arguitur sic si appellatione nurus de ꝓpria significatione vocabuli continetur ꝓnurus:certe superuacua esset illa adiectio que fit in d.§.nurum.nec potes ibi dicere ꝙ ille text.loquatur de certa psona ꝓut dicit Bar.hic:q: imo loquitur in genere.tex. ergo ibi ostẽdit ꝙ illud loquitur ex quadã extẽsione nisi diceres quod iuriscon.in d.§.nurum etiam tex.veniat declaratiue sed ista non est bona: q: iuriscon.venit faciẽdo extẽsionem ad edictum ꝑtoris.¶ Secũdo contra Bar.retorqueret tex. quẽ ipse allegat pro se in l.nurus appellatio.ff.de ver.signi.vbi dicit iuriscõsultus qđ nurus appellatio porrigẽda est ad pronurum.Pondera verbũ porrigẽda:ergo est p extẽsionem,⁊ non de proprietate vocabuli. Tertio allego Bald.in l.j.in fi.C.de succes.edic.vbi tenet Bald.ꝙ si statutũ faciat mentionẽ de nepote prout intelligit de pronepote nisi sit casus fauorabilis ⁊ nemini noceat.d.l.cui eo.§.pen.tñ magna est autoritas Bart. ꝓsertim in actu practico presertim cum idẽ teneat Bar.in l.liberorũ.in pen.col.ff.de ver.sign.⁊ in d.§.affinitates.¶ Quarto principaliter ex isto tex.tota ista lex no.And.de pis.⁊ Ray. hic quod appellatione filij non cõtinetur nepos etiã in dispositionib⁹ fauorabilib⁹ vt hic p Bar. Unũ nõ omitto ꝙ valde exclamat Alex.⁊ dicit satis erit tibi si aliud hodie nõ addisceres.Nunquid in feudis appellatione filiorum veniant nepotes ⁊ pronepotes si aliqs acquisierit feudũ pro se ⁊ filijs suis nec plus dicit.nunquid appellatione filiorũ venirent nepotes ⁊ pronepotes.dubiũ facit fm Alex.illud qđ singulariter vult Bar.in l.liberorum.in v.col.ff.de ver.signi.vbi tenet quod in cõtractibus appellatione filiorũ non veniunt nepotes:q: imputandũ est contrahẽtibus quare legẽ apertius non dixerũt
11 l.veteribus.ff.de pac.† Ego autẽ vt reddam articulum magis solẽnem addo maiorẽ dubitationẽ bonum est argumẽtum de emphyteusi ad feudum ⁊ econtra quando non est diuersitas rõnis.ita dicit spe.in tit.de feud.§.quoniã.in ver.iiij.in fi.Bar. in l.liberti.in vj.col.C.de ope.lib.dixi late cumulando multa in l.prima.C.de iur.emph. Modo ego habeo qđ si quis acquisiuit emphyteusim p se ⁊ filij nõ cõprehẽdunt nepotes nec pronepotes.ita p quatuor fundamẽta concludit Salyce.in l.ij.in xxj.q.C.de iure emphy.vbi aliqñ dixi. Jo. de imo.in l. qđ dicit. in antepe.co.ff.de ver.ob.⁊ in l.cum vir.ff.de condi. ⁊ demon.⁊ in cap.potuit.in fi.de loca.sequit. Alex.in consi.lxj.incip.cõsideratis his de quibus in themate.in xvj.col.in j.vo.⁊ in cõsi.cxxviij.incip.cõsideratis verbis instrumẽti.in xj. col. ⁊ seq. in eo. vol.⁊ nemo discrepat in hoc:q: ratione ergo in emph. appellatione filior non veniũt nepotes aut ꝓnepotes ⁊ nemo discrepat eadẽ ratione in feudo. Contrariũ tñ determinat Alexan. per tex.quẽ reputat ad hoc singularẽ in c.j.§.j.in ver.⁊ si clientulus.de alie.feu.vbi est tex.fm eum ꝙ in feudis nomẽ filij ponitur p quolibet descẽdẽte ex linea masculina:⁊ ibi hoc firmat Bal.in ij.col.in fi.⁊ in c.que in ecclesiar.in antepe.col.de gstit. ⁊ in preludijs feudorum.sed nõ ita clare subdit Ale. qđ ille tex. clarius hoc probat dum equiparat quãdo feudũ est cõcessum filijs,⁊ quando est concessum heredibus masculis.nam hoc secundo casu cõprehẽduntur oẽs descẽdentes masculi ergo idẽ ⁊ in primo casu.Non ob.secundũ eũ illud qđ tenet Bart.in d. l.libertorũ.q: respondet ꝙ feudũ non est proprie contractus sed gratia secundũ Bal.in preludijs feudorũ.in vj. co.ibi plene Jac.de bel.fatet tamen domi. Alex.⁊ dicit quod nisi editus fuisset ille text. nobis quod qõ ista esset in periculo,⁊ qđ alias fuit requisitus vt pro parte contraria consuleret, ipse noluit, lʒ alij non aduertentes contrarium consuluerunt.

Adde Quod idẽ tenet Alex.in consi.cxxiiij.in iiij.volu. inc.super primo quesito.in iij.col.⁊ est in iiij. vol. cõsi.cxxj.vbi allegat idẽ quod hic. Tenẽdo istam opin. Alex. potes respõdere ad illud qđ dixi de emphyteusim dupliciter.
12 ¶ † Primo quod licitum est arguere de emphyteusi dupliciter est verum nisi in libro feudorum aliud reperiatur specialiter statutum vt in casu nostro in dicto §.⁊ si clientulus.ita dicunt scribẽtes ⁊ in l.si mihi ⁊ titio.ff.de verb.sig.⁊ dixi late in l. j.C.de iure emphy.Sc'do rñde qđ ideo in emphyteusi appellatione filiorum non veniunt nepotes:eo q: emphyteusis est cõtractus.d.l.j.⁊ toto ti.C.de iure emphy.⁊ §.adeo.insti.loca.sʒ i contractu appellatione filiorũ non veniũt nepotes,vt p Bar. in dicta.l.liberorum.feudum autẽ non est proprie contractus, sed gratia, vt supra dixi, ⁊ sic in proposito deficeret Tu autẽ aduerte quod tex.in dicto.§.⁊ si clientulus.parum imo nihil facit nec est vera inductio Alex.dum dicit quod ille tex.equiparat bene feudum quando est concessum filijs vel quãdo est cõcessum heredib⁹ masculis,q: istud est falsum,⁊ text.nõ facit istã equiparationẽ,solũ enim dicit tex.quod verbum sine hꝛde in feudis intelligitur,id est sine filio masculo.⁊ sic ille text⁹ bene dicit quod appellatione heredis in feudis intelligit filius masculus.sed non dicit econtra quod appellatione filij in feudis intelligatur de herede ⁊ sic Alex.non bene ponderat,quia ponderat econtra quod dicat tex.imo gl.ibi in verbo,ad dominum in fi.dicit quod ille tex.innuit quod in feudis appellatione filiorum non veniãt nepotes. Est bene verum quod gl. illa in fi.expresse firmat illud quod tenet Alex.nam glos.ibi querit expresse nunquid appellatione filiorum in feudo veniant nepotes ⁊ tenet ꝙ sic ⁊ illam gl.ibi ponderat do. Marti. Lauden.no.gl.⁊ simpliciter sequitur.Sed tu aduerte quod illa gl. simpliciter mouetur quod filiorum appellatione etiã nepotes continentur d.l.liberorum.sed illud fundamentum gl.est fragile. q: in ꝯtibus ⁊ in emphyteusi non continentur vt predixi. ¶ Secũdo aduerte inquantum Alex.dicit quod si nõ fuisset edictus ille tex.quod illa.q.esset in periculo.ille tex.vt dixi parum facit.Ego autem puto quod etiam sine illo text.res adeo est clara qđ est indubitata ⁊ miror quod vnquam dubitauerit de hoc. Moueor in primis:q: feudum est beneficiũ ꝓprie tex. est in c.j.§.pe.in quibus cau.feu.amit.expresse Bar.in l.j.in vl. col.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ in l.fin.ff.de consti.prin.modo in vltimis voluntatibus:in quibus solum fit larga interpretatio aut largior.c.cum dilecti.de do.in vltimis volũtatibus appellatione filij veniunt nepotes ⁊ ꝓnepotes.l.liberorũ vbi firmat bar. quanto fortius in feudis,vbi sit largissima vel latissima iterꝑtatio.d.l.l.fi.ff.de consti.prin.⁊ d.c.cum dilecti appellatione filiorum proculdubio debẽt venire nepotes ⁊ pronepotes.Secundo ita in terminis decidit Bar.in l.liberorum.in iiij. col.in ver.quero quid in rescriptis. vbi tenet formaliter qđ si rescriptum principis sit beneficium: puta si imperator concedat castrum in feudũ alicui:tunc etiã cõtinẽtur nepotes ⁊ pronepotes appellatione filiorum.¶ Tertio istud ideʒ quod ĩ feudis appellatione filiorum veniant nepotes ⁊ pronepotes tʒ ad literam Pe.de an.in commen.c.canonum statuta.de cõst.ĩ xiiij. q.prin.in materia interpretationis declaratorie.in verbo sed quandoqʒ verbũ filij ponitur in cõcessionibus gratiosis.Habes ẽt no.Bal.quẽ ipse ẽt notatur in capi.que in ecclesiarum in xviij.col.de gstitu.in fi.vbi formaliter dicit quod si cõcessuʒ est alicui feudum pro se ⁊ suis filijs,intelligitur de descẽdentibus in infinitum:eo quia materia est indifferens quo ad gradum vnde nomen filius significat secundum naturam huius contractus totam lineam descendentium.sed si materia esset indifferens non quo ad gradum intelligeretur solum de liberis primi gradus.arg.l.iubemus.C.ad treb.ita ibi dicit Bal.⁊ sic habes vere ⁊ vtiliter istum passum ꝙ in feudis appellatione filiorum veniunt nepotes ⁊ pronepotes,secus in emphy-
13 teusi. ¶ † Ultimo Bar. querit an appellatione aui contineatur auia,⁊ an appellatione auie nunquid veniat proauia.

Adde Circa vltimam.q. Bar.quod idẽ ⁊ pleni⁹ tenuit Bart.in d.l.cui eorũ.§.affinitates. vbi dicit se p illũ tex.iam consuluisse ꝙ quãuis tex.in aut.matri ⁊ auie.C.qñ mul.tut.offi.fungi põt.dicat ꝙ tutela defertur solum matri ⁊ auie:tñ intelligitur etiã de ꝓauia,nam ꝓauia est auia licet addatur ꝓpositio.idẽ tenet Bar.in l.si quis sub cõditione.in iiij. co.ff.de test.tut.Bal.in d.§.affinitates p rationẽ illius textus idem tʒ Jmo.Raph.Alex.⁊ Are.hic.Contrarium tʒ Ange.⁊ Pau.de ca.hic ⁊ plenius Ang.⁊ Pau.in d.§.idẽ credendum. ʒ.ea.l.⁊ Ang.⁊ Raph.Ful.in d.l.cui eorũ.§.affinitates. vbi dicit ꝙ semp damnauit istam opi.Bar.⁊ semp reputauit falsam, ⁊ idẽ Ang.in d.auth.matri ⁊ auie.⁊ Lud.ro.in l.j. C.de succes. edi.monetur p tex.in §.ex his.in aut.de hered.ab intest.col.ix. vnde sumitur.d. authẽ.matri ⁊ auie.vbi dicit tex.matri ⁊ auie solus defertur tutela:ergo patet ꝙ non ꝓauie. sed ad illũ tex. respondet Jmo.⁊ Moder. ꝙ dictiones taxatiue non excludunt casus similes nec impediunt extẽsiones que fiũt per al's leges.l.ob es.cum gl.C.de pred.mino.l.serui nomine.vbi glossa
14 ⁊ Bar.cũ si.ff.de vsuca. † Tu in specie de dictione solis quod non excludat casus similes alleg.gl.in l.cum notissimi.in prin. in verbo,solam.C.de prescrip.xxx.ann.⁊ gl. in l.eum qui. in §.si petẽti.in verbo.dũtaxat.ff.đ pub.in rem act.gl.in l.j.iũcto tex. ff.de condi.fur.⁊ glo.in l.fi.C.de leg.in verbo.solus.no.Bald.⁊ Sal.in l.j.C.de bo.pos.contratab.¶ Sc'do mouet cõtra Bar. q: ĩ materia correctoria,vt est.d.aut.matri ⁊ auie.appellatiõe auie nõ dʒ venire ꝓauia p regulã.l.ꝑcipim⁹.in fi.C.de appel.⁊ p hoc rñ.ad tex.in quo se fundat Bar.in d.l.cui eorũ.§.affinitates.qđ ille tex.non loquit in materia correctoria prout hic,

sed in materia exorbitanti.Sed ad istud fundamẽtum rñdent
Jmo.⁊ Mod.ꝙ vt regule antique parificentur: etiam in ma-
teria correctoria fit extensio iuris.gl.in l.si quis seruo persua-
serit.C.de fur.gl.in l.ꝙ vero §.ff.de legi.expresse Bar.in l.mar
cellus.in prin.j.ad treb.in auth.sed cũ testator.C.ad le.falc.er-
go videtur quod possit fieri extensio per d.l.cui eorum.§.affi-
nitates.Tu autem responde clarius quod materia d.aut.ma
tri ⁊ auie.⁊ vnde sumitur non est correctoria,sed solum limita
toria i matre ⁊ auia,diceretur enim correctoria si disponeret
in omnibus feminis.vnde succedit regula quod in limitato-
rijs ⁊ sic in iuribus ponẽtibus fallen.licita est extẽsio.tex.est in
c.cum dilecta.§.nos igitur.⁊ ibi Abb.ad hoc no.de confir.vti.
vel inutil.⁊ tex.in c.post translationem.§.quanq̃.⁊ ibi Bal.ad
hoc no.de renunc.expresse Bart.in l.si constante.in prin.in ix.
q.j.partis.§.soluto mat.⁊ ista est planior sol.

LEX XXX.

1 Uerbum rumpatur presupponit validitatem.
2 De solennitate ⁊ forma testamẽti est institutio vel exhereda-
tio filij in potestate ⁊ liberorum in potestate tenẽtium primuz
locum tempore testamenti.
3 Si filius a principio cõsentiat se p̃teriri valebit testamẽtum.
5 Juri respicienti formam indistincte non potest renunciari.
6 Institutio filij tacita proueniẽs ex lege sufficit vt valeat testa
mentum.
7 Ad validitatẽ institutionis filij non requiritur quod sit liqui-
da ⁊ certa dummodo secundum veritatem sit pura.
9 Si in test.fit aliquid relictum filio alio titulo q̃ iure institutio
nis dicitur esse preteritus ⁊ poterit contratabulare.
10 Filius de iure digestorũ debebat habere legitimam titulo ho-
norabili institutionis.
11 Que sit ratio quare testamẽtum est ipso iure nullum quando
filius in potestate est preteritus.
12 Quãdo lex aliquid introducit pro forma q̃amuis actus in-
troducatur in fauorem alicuius non potest per cõsensum par
tium illi renuntiari.
13 Consensus filij non firmat testamentum quantum ad nullita-
tem ex causa preteritionis.

Inter cetera. Testamẽtum in quo fi-
lius in potestate est pre-
teritus est nullum.h.d.¶ In tex.ibi.liberis.Intel-
lige obtinẽtibus primum locum tpe testamenti vel
1 postea.l.posthumorum.j.tit.j.¶ † In tex.rumpatur.quia ver
bum rumpatur presupponit validitatẽ.l.si sub cõditione.ver.
post defectum.j.tit.j.Istud adaptatur ad posthumum prete-
ritum vbi valet testamẽtum anteq̃ nascatur.l.posthumo.C.d
contra tab.⁊ l.vxoris abortu.C.de posth.heredi.insti.adapta
tur etiam ad nepotes qui postea post conditum testamẽtum
ceperunt tenere primum locum.⁊ qđ sequitur in tex.testm̃ ab
initio est inutile adaptatur ad iam natum ⁊ ad nepotes obti
2 nẽtes primũ locum tẽpore testamẽti.¶ † No.primo ex hac.l.
quod de solẽnitate ⁊ forma testamẽti est institutio vel exhere-
datio filij in potestate ⁊ liberorum in potestate tenẽtium pri-
mum locum tpe testamẽti.concordat tex.in l.gallus.§.in omni
bus.§.e.⁊ insti.de exhere.lib.in prin.Rõnem huius regule po-
sui post Bartol.in l.in suis.§.eod.⁊ ibi dedi plures limitatio-
nes ad hanc regulã.Intellige fm Paul.de ca.hic ꝙ institutio
vel exheredatio filij est de solennitate testamẽti.s.priuata sz nõ
publico,⁊ iõ põt ei renuntiari p filiũ tã ex postfacto.vt l.filio
preterito.j.ti.j.vbi filius in potestate preteritus non obstante
preteritione põt approbare testm̃.vt ibi.l.si impubes.§.si.j.de
car.edict.q̃ a principio si filius consentiat patri testamenti ꝙ
eũ preterierat.iuxta no.per gl.in l.si quãdo.§.⁊ generaliter.C.
de inof.test.¶ Solennitate aũt testamẽti introducte in fauo-
rem publicum ne falsitates cõmittanf puta de nu.vij.testiũ.⁊
ꝙ sint rogati,⁊ de subscriptionibus ⁊ sigillis testiũ in testamẽ
to inscriptis,⁊ ꝙ vno contextu fiat testamentũ de quib⁹ solẽ-
nitatibus per gl.in l.si queramus.de test.renũtiari nõ p̃t l.ne-
mo põt.de leg.j.⁊ l.non dubiũ.C.de test.ita tz magistralr Pau.
de Ca.hic.Alij nihil tangunt.Adde qđ idẽ tz Paul.de ca.in l.
j.§.eo.idẽ simpliciter tz Are.in ru.§.e.vbi etiã aliquid dixi.idẽ
ante eos no.tenet Bar.in l.j.§.sed ⁊ filius.j.de leg.iij.per tex.i
3 d.l.filio preterito.j.tit.j.Idem † ꝙ qñ filius ab initio cõsentit se
preteriri a patre ꝙ valeat testm̃ tz Ang.i d.l.si posthumos.§.
j.§.e.⁊ ibi do.Alexã.ad fi.idẽ sequif.Sed Jo.de Imo.ibi tenet
ꝯtrarium.Cuz nõ sit seruata forma tradita in hac.l.Istud etiã im
pugnat subtiliter Are.i d.l.nemo potest.in viij.col.⁊ idẽ Aret.
in l.si filius qui in potestate,in vj.col.§.eo.motus per illud ꝙ te
nent Bar.⁊ alij in l.si quando.§.⁊ generaliter.quod si fili⁹ sim
pliciter cõsentiat preteritioni:tamen preteritio filij reddit te-
stamẽtũ nullũ:q: exhẽdatio vel institutio filij est introducta p
solẽnitate formali testamẽti:ideo voluntate filij tolli non põt.
¶ Itẽ cõtra Bar.retorquet Aret.tex.in quo se fundat Bar.
s.in d.l.filio p̃terito.vbi text.dicit ꝙ iuris subtilitate testamen-
tum est nullum ꝙ non esset si filius posset renuntiare illi fauo
ri.l.si quis in ꝯscribẽdo.C.d pac.⁊ lz approbatio ⁊ ratificatio
filij p̃teriti sustineat testamẽtum de eq̃tate p̃toria.vt ibi dicit
tex.tamẽ illa equitas p̃toria inducta in fauorẽ testamẽti nõ est
trahẽda in consequẽtiam.¶ Tu stringe fortius q: si verũ eet
fundamẽtum Bar.quod in d.l.filio p̃terito.iõ filius p̃teritus
possit approbare testm̃,eo q: talis solẽnis fuisset introducta fa
uore priuato ipsius filij certe testamẽtum tale deberet recõua
lescere etiam de iure ciuili cuius ꝯtrariũ dicit ille tex.Sed ad hoc
posses respondere ꝙ ideo iuris subtilitate non recõualescit te
4 stamẽtum vt ibi dicit tex.† eo q: a principio fuit nullum,vt hoc
tex.in l.si filius qui in potesta.§.eo.⁊ insti.de exhere.lib.in pnc.
Unde qđ ab initio fuit nullum non põt de iuris subtilitate re-
conualescere p regulam.l.qđ ab initio.j.de re.iur.¶ Itẽ con-
tra Bar.⁊ sequẽs fortiter facit:q: nulli subtilitati p legẽ intro
ducte dz posse renuntiari et si principaliter respiciat fauorẽ
priuatũ,vt est clare de mẽte Bar.in l.ius publicum.§.de pac.⁊
5 in d.l.si quis in conscribẽdo.vbi tenet Bar.† ꝙ qñ ius respicit
formam indistincte non possit illi renuntiari.sed quando non
respicit formam nec solẽnitatem,sed respicit effectum:tunc si
respicit publicam vtilitatẽ non põt ei renuntiari.secus si respi
ciat priuatã ita ibi clare tz Bar.⁊ sequitur d.Anto.de but.in
d.c.si diligẽti.⁊ Aret.in d.l.nemo potest.in viij.col.⁊ ista pars
mihi nunc plus placet.quicquid dixerim in rub.§.e.⁊ pro ista
parte etiã pondera bene facere istũ tex.in ṽbo necessario.Nã
nõ esset de necessitate si fili⁹ posset renũtiare ⁊ est nouus ⁊ sub
6 tilis passus nondum p aliquẽ sic discussus.¶ † Ad istud pri-
mũ no.tex.Adde ꝙ institutio filij tacita p̃ueniẽs ex lege,suffi
cit vt valeat testamẽtum.tex.habes ⁊ exẽplum in l.iij.C.de test.
⁊ l.titius.§.lucius.§.eo.⁊ l.fin.C.de posthu.here.insti.⁊ ita te-
nent Jo.de imo.Raph.cu.⁊ Are.in l.si pater filium.j.de vul.⁊
pup.Accedat opi.Bal.in l.gallus.in prin.§.eo.vbi tenet ꝙ si
testator dicat si filius me viuo morief nepotẽ ex eo q post mor
tem intra decẽ mẽses nascetur substitutio quod p illa ṽba fi-
lius dicitur tacite instituitur ⁊ valet testamẽtum p l.si quis ita
heres instituatur sit legitimus.j.de here.insti.Sed illa opin.
7 Bar.cõmuniter reprobatur.vt ibi dixi.¶ † Itẽ adde quod ad
validitatẽ institutionis filij non requiritur quod sit liquida ⁊
certa:dummodo fm veritatẽ sit pura.text.est sing.in l.institu-
tio talis.§.fi.⁊ ibi Bal.not.⁊ reputat diligẽter tenẽdum menti.
j.de condi.insti.⁊ reputat mirũ Are.in l.impossibilis.in ij.not.
ff.de ṽb.obli.¶ Scđo no.ex tex.ibi instituẽdis vel exheredan
dis:eo iuncto ꝙ sequitur ne p̃teritis ꝙ filius dicitur p̃teritus
8 qui non fuit institutus nec vt oportet exheredat⁹.† Adde tex.
meliorẽ de iure in §.ea.insti.de here.q̃ ad intest.glo.in l.v.§.j.§.
de inoffi.test.idẽ not.Pau.de ca.do.Alexã.⁊ alij in l.posthu-
mo.p illum tex.C.de contra ta.idẽ no.Jo.de imo.Raph.cu.⁊
do.Alex.hic vnde etiã si de filio facta fuerit mẽtio in testamẽ-
to non tñ eum instituẽdo vel exheredãdo dicif esse preteritus,
⁊ habet bo.pos.ꝯtra tab.q̃ liberis preteritis ꝯceditur.l.quidã,
⁊ ibi not.Bar.C.de fideicom.l.ij.⁊ ibi not.Bart.ff.de lega.iij.
9 ¶ † Imo si in testamẽto aliquid sit relictũ filio sed alio titulo
q̃ iure institutionis dicif esse p̃teritus,⁊ potest ꝯtratabulare
testamẽtum.l.ita tñ.l.qui rogatus.j.ad treb.⁊ l.si fili⁹.de here.
insti.p̃cipue p iura noua authẽticorum,vt dicã in sequẽti not.
¶ Imo si filius substituatur vulgariter vel pupillariter here
di scripto adhuc dicitur esse p̃teritus in primo gradu ⁊ potest
eum cõtratabulare vel dicere nullũ.l.ex facto.§.luci⁹.j.de vul-
ga.⁊ pup.⁊ d.l.si filiusfa.vbi tex.no.de here.insti.Lud.ro.in cõ
sil.cccccxvj.incip.in casu p̃posite cõsultationis in quo primo
10 querif.¶ † Tertio ⁊ vltimo no.ex hoc tex.ꝙ fili⁹ de iure digestorũ
debebat habere legitimã titulo honorabili institutiõs,cũ tex.
requirat ꝙ debeat institui,⁊ sic nõ sufficiebat alio titulo relin
qui facit.l.ita tñ.§.q rogatus.j.ad trebel.Et circa hoc insistũt
Bal.Imo.⁊ latius do.Alex.⁊ Are.hic.nec aliud tãgunt.Sed
nõ expedit hoc examinare.q: esset sine vtilitate ex quo hodie
iure nouissimo aut.requiritur ꝙ habeat titulo institutiõis.§.
aliud quoq; capitulum.in aut.vt cũ de appel.cog.col.viij.⁊ ita
tenẽt glo.⁊ doc.in aut.nouissima.C.de inoffi.testa.vbi late po-
sui ⁊ tradidi ꝙ plures limitationes,quarũ aliquas extrauagã
tes ponit do.Alex.hic.ibi etiã posui multas questiones circa
hoc ⁊ nõ est materia huius legis,sed p̃pria materia illius aut.
nouissima.¶ Itẽ adde inquantum superius in primo notab.
plene examinaui quando filius de eius voluntate p̃teritus in
testamẽto patris an testamẽtum valeat.Adde ꝙ primã opi.te
net et Lud.ro.in l.posthumo.C.de ꝯ tab.Motus q: volẽti nõ
fit iniuria.l.j.§.vsq; adeo.j.de iniur.⁊ l.cũ donatiõis.C.de trãs.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

11 ¶ Confirmo vltra eum: quia quod testamētuz in quo filius in potestate est pteritus sit nullum ipso iure, istud est propter iniuriam que fit per testatorē ipsi filio. Ita dicit tert. in §. hec autē disposuimus. in aut. vt cū de appel. cog. col. viij. sed iniuria non fit volēti vt dicit. Itē quis potest iniuriam remittere, lnō soli. §. iniuriarū. j. ꝺ iniu. ¶ Sz ad hoc fundamētū potes rīdere quod istud non est inductū in solum fauorē filij ꝓpter solam eius iniuriā, ſz etiā in odium patris nō seruātis formaz traditam a lege vt superius dixi. ¶ Itē etiam breuiter tenet do. Alex. de nullo scribētium faciens mentionē in d. l. posthumo, in rij. col. ad fin. Motus p l. non putauit, §. si quis sua manu. §. de contrab. & p glo. in d. l. si quando. §. generaliter. Idē late tenet Aug. in l. qui se patris. in repetitio. in rj. col. & sequē. C. vnde libe. vbi dicit quod alias repetēdo publice. d. l. filio pterito instituit publice hanc conclusionē quod quando filius in potestate consentit pteritioni quod testamētum valeat etiā de iure ciuili. Motus q; quod filius in potestate debeat instituere vel exheredari a patre est: quia dominium continuatur a patre in filium. l. in suis. ſ. eo. & §. sui. instit. de hered. quali. & differt. Unde nisi pater remoueret istam continuationē non posset alium heredē instituere: quia duo reperirētur heredes in solidum. Sed quando filius consentit se pteriri apparet qꝺ dominium continuari in eum. Ideo tunc valet testamentum. Ad hoc etiam allegat. c. quamuis. de pact. in vj. & d. l. non putauit. §. si quis sua manu. vt ibi diffusus p eum. Sed dic qꝺ ista fuit ratio assignata p Bar. in dicta l. in suis. sed communiter ibi reprobatur vbi dixi. ¶ Tene secundum opinio. p fundamēta que superius adduxi: quamuis prima opin. videatur
12 esse magis communis. Et vltra fundamēta que adduxi, † confirmo quia quando lex aliquid introducit pro forma quāuis actus introducatur in fauorē alicuius non potest p consensum partium illi renuntiari, vt est glo. ꝛo. in l. a duo pio. ſ. de ritu nup. quam gl. multum no. Bal. in l. non dubium. an rj. col. C. de leg. & in l. iubemus. §. sane. post prin. C. de sac. sanc. ec. & in l. eo. que. C. de do. ante nup. & in l. cum mulier. ſ. fo. matr. & in c. la tor. in fine. & re iu. ¶ Itē quādo lex aliquid introducit pro forma. & vltra expresse procedit annullādo actum vt in casu presenti, vt est ter. insti. de exhere. lib. in prin. ibi alioquin si cum silētio pterierit inutiliter testabitur. Tunc tollit omnē dispositionē, & facit vt consensus partium nihil operetur. glo. est in c. dilecto. de preben. glo. in c. statutum. in prin. in verbo comitat. & in c. dispēdia. in verbo processus. de referi. in vj. Archi. & Bal. in c. cū de beneficio. de preben. in vj. Jo. de ana. in c. qui frustra. in fi. col. de vsur. Ad idē quod in specie tenet Bald. in d. l.
13 si quando. §. generaliter. j. vbi concludit quod cōsensus filij nō firmat testamētum quātum ad nullitatē ex causa pteritio nisi quia quando ius disponit de certa solēnitate seruanda in actibus hominum non potest illi p pactum renuntiari dic. l. nemo potest. & ad ter. in §. si quis sua manu. respōdet dupliciter vt ibi per eum. ¶ Et tenēdo istam partem non obstat gl. in d. l. si quando. §. & generaliter. quia loquitur quādo filius volēs fuit exheredatus a patre, & sic seruata fuit forma tradita a lege, & licet in exheredatione requiratur hodie insertio cause illud procedit quādo quis exheredat propter demerita & sic iuste, qꝺ non est hic. Sicut quando filius instituꝫ a patre sub conditione potestatiua potest in eius defectum exheredari sine insertione alicuius cause: q; talis exheredatio procedit de voluntate filij secundum Lyn. in l. si pater. in vlti. q. C. de instit. & substit. dirim authen. non licet. C. de libe. prete. Sed nos loquimur in pteritione in qua pater non seruat formam traditam a lege. Jō nimirum si tunc testamentum redditur nullum nō obstante consensu filij pteriti. Et ita tene quamuis prima pars sit magis communis. Et ita etiam late tenet in d. l. posthumo. & ita habes istum passum plene examinatum.

LEX XXXI.

1 ☞ Pteritio filij capti ab hostibus non annullat testamentum si ibidem moriatur.

2 Captus ab hostib⁹ cū sit seruus nō est in potestate testatoris.

1 ¶ Am apud hostibus non annullat testamētum si ibidē moriatur. hoc dicit. ¶ Ratio quia regula legis precedētis que requirit filiuz debere institui vel exheredari, pcedit in filio qui est in potestate testatoris vt ibi dicit ter. & hic. † Sed captus ab hostib⁹ cum sit seruus hostium non est in potestate testatoris. Itē cum sit seruus hostium est incapax successionis cū ipsa sit de iure ciuili. l. lege obuenire. ſ. de verbo. sig. & seruus est reputatus pro nihilo quo ad ea q̄ sunt iuris ciuilis. l. quod attinet. ſ. de regulis iu. Si tamen reuerteretur ab hostibus: quia fictione postliminij fingeretur semper fuisse in ciuitate: tunc si esset pteritus rūperet testamentum. l. si quis filio exheredato. §. sed & pater. ſ. eit. j. gl. & Bar. in l. gallus. §. in omnibus. ſ. eo.

LEX XXXII.

1 ☞ Filio exheredato non committitur edictum de bo. pos. contra tab. & sic non aperitur via ad contratab. beneficio alterius filij pteriti.

2 Licet exheredato filij emācipati sit nulla ꝓpter pteritionē filij in potestate, tamē nō pōt exheredatus habere cōtra tab.

3 Exheredatio minus legitima non excludit a contra ta. cū habeatur pro preteritione.

4 Exheredatus tacite potest contra tabulare.

5 Sicut instituto aperitur edictum ad cōtratabulandum de iure pretorio per filium preteritum: ita etiam aperitur ius dicē di nullum de iure ciuili.

6 Exheredatio presupponit iniuriam personalem.

7 Sententia lata super inepto libello est ipso iure nulla.

8 Petitiones que non fiunt in figura iudicij debent esse apte concepte alias nihil operantur.

9 Judicium bo. pos. summarie tractatur & non in figura iudicij.

10 Testamentum in quo filius in potestate est preteritus ipso iure deducit rem ad causam intestati.

11 Testamentum in quo filius in potestate est preteritus, est omni iure nullum scilicet ciuili & pretorio.

12 Suus preteritus non potest approbare testa. in in preiudiciū emancipati exheredati.

13 De regula quod quis consequatur ex persona alterius quod ex sua habere non potest, vide remissiue.

¶ Si filio. Emancipato exheredato suus preritus non aperit edictū ad cōtratabulandū. sed ambo ab intestato succedunt. Cōcordat ter. in l. j. §. fi. si tabu. ter. nul. erta. ¶ In ter. ibi, emancipato. Idem secundum Raph. cu. esset in filio i potestate & ita apostillat. Sum ter. & plus non dicit. Illi nihil tangit. Tu dic quod ter. cum mysterio loquitur de filio emācipato exheredato prout etiā formaliter loqtur ter. in d. l. j. §. fin. si tab. testa. nul. erta. vt dicā. j. in quarto not. ¶ In ter. ibi si quis, sciēlicet nepos ex filio emancipato secundum primum intellectū gl. vel melius si is. scilicet filius sedm alium intellectuz gl. & sic ter. loquit⁹ in duob⁹ filijs. & iste est planus & verus intellectus. ¶ In ter. ibi veniunt sez suus de iure ciuili vel de iure ꝓtorio per vnde liberi si vult. Sed emancipatus solū p vnde liberi & non de iure ciuili isto tēpore, vt d. l. j. §. fi. j. si tab. test. nul. erta.

1 ¶ † Nota primo quod filius exheredato nō cōmittitur edictū de bono, pos. contra tab. & sic non aperit via ad contratabulandum beneficio alterius filij pteriti & sic exheredatus non habet contra tab. nec ex persona propria, vt l. nō putauit. in prin. j. de contrata. nec ex persona filij pteriti: quia exheredato nō aperitur edictū p preteritum. l. si post mortē. §. exheredati. de contratab. q; satis est qꝺ iure suo habeat remedium rescissiuū querele vt dicunt duo ter. prealleg. ¶ Et sic pōdera hic esse
2 ter. no. † Quod licet exheredatio filij emācipati sit nulla ꝓpter preteritionē filij in potestate propter quā testamētum redditur in totum omni iure nullum. vt l. inter cetera. in fi. & l. si filius q in potestate. ſ. eo. & l. j. j. ti. j. & l. j. §. fi. ff. de tabu. testa. nul. erta. tamen non potest exheredatus habere cōtra tab. vt hoc ter. no. ¶ Et ex hoc habes not. limitationem ad d. l. nō putauit. §. nō
3 queuis. vbi exheredatio minus legitima nō excludit a contra tab. cum habeatur pro ꝓtestione vt ibi, quoniam illud est verum quādo exheredatio est nulla ex alio defectu q̄ preteritionis filij in potestate. vt hic est ter. no. Et ita etiā no. Jtem ter. Jo. de imo. & domi. Alexand. & Bret. sed assignat rationem diuersitatis. Unde dic congruentius quod d. §. non queuis. procedit quando exheredatio est minus legitima quo ad seipsum filium exheredatum: puta quia non est facta pure. l. iij. §. j. eo. Secus quando annullatur propter filium preteritū. Jste est ter. no. hic. & ista sunt valde subtilia. ¶ Limita fin do. Alexan. & Bret. quando filius erat exheredatus ab omni gradu: tunc pcedit nota. superius datum. Secus si ab vno sit exheredat⁹ & ab alio institutus, in quo alius in potestate erat preteritus: tunc bene aperitur edictum ad contratabulandū ꝓ preteritū. ter. est in d. l. nō putauit. §. exheredatus. Sed aduerte ista limitio nō est ad propositū: q; ibi aperitur edictum, nō vt exheredato sed vt instituto. Et plani est instituto aperiri edictū ad contratabulandū per preteritum. d. l. si post mortem. §. fin. j. de contratab. & l. si is qui in potestate. & l. nonnunquam. & l. si duo. de leg. prestan. ¶ Ultra eos limita singulariter p̄dictā regulā
4 pcedere in exheredato expresse. † secus est in tacite exheredato vt quando filius de iure isto instituebatur in minori portione quā esset legitima sua: tacite videbat exheredatus & ꝓpetebat sibi querela. l. pap. §. vnde si quis. supra de inoffi. testamē. & l. cū

queritur.C.eodē.ꝛ tamē huic sic tacite exheredato cōmittitur
edictum per preteritū.ꝛ pōt contratabulare.vt est text.in l.si.
§.j.ff.de leg.iij.ꝛ l.filium.§.sed si impubes ex vnica de leg. prest.
ꝛ expresse firmat gl.in l.ꝛ si contra in gl.j.magna.ante medium
ff.de vulg.ꝛ pup.Ita singulariter limitat Are.in d.l.ꝛ si ꝯ.in vl
ti.col.vbi dicit quod est noua limitatio ad d.l.si post mortē. §.
exheredati.¶ Tu subtilius considera quod ille potest dici ca
sus mixtus:qꝛ ibi filius non est omnino institutus ex quo non
habet integram legitimam.Item nec omnino exheredatus cū
5 sit in aliquo institutus.† Ideo lex facilius sibi succurrit. vt si
bi p preteritum aperiatur edictum ad contra tabulādum. Et sic
potes congruētius limitare regulā suprascriptā ꝙ exhereda-
to non aperitur per preteritum edictum ad contratabulandū
vt procedat in mere exheredato. ꝛ sic quando est in totum ex
presse exheredatus. secus in eo qui habetur pro exhereda-
to,vt est institutus in legitima: qꝛ illi bene aperitur edictū ad
contratabulandū beneficio preterito.sicut aperitur instituto vt
in iuribus preall.ꝛ est pulchra limitatio ad §.exhēdati.¶ Sꝫ
caue diligēter cum habeat querelam. vt iuribus preallegatis
non videretur quod debeat posse aperiri edictum ad cōtrata
bulanduꝫ per preteritū.d.§.exheredati.quia satis est quod ha
beat querelam iure suo vt ibi dicit tex.ꝛ in l.non putauit.ff. pn.
ꝛ istud est etiam subtile ad intelligendum. ¶ Itē adde predi
6 ctis quod sicut †instituto aperitur edictum ad contratabulā
dum de iure pretorio per filium preteritum vt iuribus prealle
gatis.ita etiam aperitur ius dicendi nulluꝫ de iure ciuili:quia
contra tabulan.de iure ptorio datur eo iure ꝛ ordine quo ius
dicēdi nullū de iure ciuili.l.j.§.j.ꝛ l.si in adoptionē.§.fi.de cō
tratabu.Et ita in specie tenet Bar.in d.l. si post mortem. §.fi.
de contra tab.Lud.ro.in consi.xxiiij.inci. postmodum autem.
Tamen ius querelandi non aperitur instituto beneficio exhe
dati.l.mater decedens.ff. de inof. testa.cum gl. in verbo ex te-
stamento.ꝛ ibi expresse Ang.in iij.col.qui dixit quod istud vult
illa gl.valde intellecta.ratio diuersitatis potest esse:quia que-
rela est magis odiosa quam contra tabul.secundum Bart. in
7 l.certum.in antepenul.col.C.vnde legi.† Item exheredatio pre
supponit iniuriam personalem.l.papi.in prin.ꝛ l.si filius. ff. de
inof.testa.ideo personam non egreditur.Bene facit.l.maximū
vitium.circa medium.C.de liberis preteritis. Secundo no.ex
tex.ibi nihil agit quod qui male vel inepte petit nihil agit.Et
ideo libellum inepte conceptum debet iudex proprijs denti-
bus lacerare vt est gl.in l.j.de offi.asses.ꝛ ibi dicit Bart.quod
ita quotidie fit in practica.Ibi plene dixi.ꝛ glo.in l.ij.C.vt ne-
8 mo priua.ꝛ gl.in capi.sacerdotibus.xj.q.j.† Item sententia la-
ta super inepto libello est ipso iure nulla,vt est gl.reputata sin
gula.isti.de obl.in verbo secundum.ad fi.quam ad hoc dicit es
se singula.ꝛ non reperiri alibi in mundo.Bal.in l. actori. C.de
reb.credit.ꝛ in l.ex hoc iure.in pen.col.ꝛ in l.ius pluribus. cir-
ca prinei. ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in l.peremptoria.in iij.col. C.sentē.
rescinden.non pos.Et est bonus.tex.hic dum dicit nihil agit.
Nam si postea valeret sententia non diceretur nihil agere.
9 Imo singulariter probat iste tex.secundum Bal.ꝛ alios †quod
etiam petitiones que non fiunt in figura iudicij : tamen
debent esse apte concepte, ꝛ alias nihil operantur vt hic est
tex.Et sic facit secundum Imo.quod etiam in casibus in qui-
bus proceditur sine figura iudicij.ꝛ sic vbi non requirit libel-
lus.cle.sepe.de verb.sign.tamen repellitur inepta petitio. De
quo dicit esse dicendum,vt no.in dicta clemē.sepe.ꝛ per Bar.
in extrauagan.ad reprimendum.in verbo, sine figura iudicij.
cum concor.hic traditis per domi.Alexandrum.¶ Item fa-
cit iste tex.secundum Raph.cu.quod vtens remedio incompe
tenti etiam in actu qui non explicatur in forma iudicij licet
haberet aliud remedium competens:tamen nihil agit vt hoc
10 tex.† Nam iudicium bon.poss.summarie tractatur ꝛ non in fi-
gura iudicij,vt no.gl.in l.iij.§.si causa cognita.de bo.pos.titulo
generali.ꝛ probatur in l.si seruus.in prin.illo eo.tit. vbi admit
titur seruus ad petendum bo.pos. ꝛ tamen seruus non potest
esse in iudicio ordinario.l.seruus.C.de iudicijs. ¶ Vide tamē
tex.in l.filius emancipatus.in prin.de col. bo.qui i casu contra
rio videtur probare quod si intentat contra tabulas intenta
tas.Sed illa conuertitur in bo.pos.vnde liberi.secundum Ra
pha.cu.hic qui dicit quod ita etiam debet intelligi ista lex,ꝛ ꝙ
nullus doctorum aduertit ad illum tex. Tamen reliquit co-
gitandum.¶ Tu aduerte ꝙ imo ille tex. videtur dicere ꝯtrariū
ibi cum bona possessio petita sit frustra.ꝛ sic videtur ꝯcordare cū
ista leg.¶ Item aduerte scdm Raph.cu.ꝛ do. Alex. ꝙ supra-
scriptum no.colligitur ex isto tex.intelligēdo quod isto tēpo-
re requirebatur exprimi ex quo capite peteretur bo. poss.vt
l.quādiu.in verba ex quo capite.ꝛ ibi Pau.de ca.ꝛ Mod. no.
C.qui admit.licet hodie sit secus p l.fi.ꝛ ibi Bal.vbi dixi. C.c.
qui admit. ¶ Tertio not. ex isto text.in verbo ab intestato.sm
11 Bal.Imo.ꝛ alios †quod testamētum in quo filius in potesta
te est preteritus ipso iure deducit rē ad causam intestati.ꝛ sic
nō est necesse qd filius pteritus intētet nullitatē.ꝛ sic preteri-
tione filij in potestate testamētum reddit nullum ipso iure et
anteꝙ filius preteritus declaret velle esse nulluꝫ.De quo vltimo
plene dixi in l.posthumo.C.de ꝯtratab.ꝛ in l.si filius q in ptā-
te.ff.eo.facit tex.in l.inter cetera.in fi.in verbo,inutile est testamē
tum. ff. eo. vbi vtitur verbo psentis tēporis inutile est.ergo im-
portat ipso iure sm gl.in l.in criminali.cum si.C.de iurisd.om.
iu.¶ Alibi dicit no. Bal.in l.suus hēs.in j.no.p illum tex.C.de
repudian.here. ꝙ filius pteritus potest agere petitione here
ditatis,dicēdo se heredē ab intestato absqꝫ eo ꝙ vllam faciat
mentionē de nullitate testamēti. ꝛ si excipietur de testamēto
replicabitur de nullitate ꝙ Bald. ibi reputat notandum idē
dicit Ang.in l.postꝙ.ff.de peti.he. ꝛ sequitur etiam Aret.hic.
12 Quarto no.ex eodem verbo ab intestato.† ꝙ testamentum in
quo filius in potestate est pteritus est omni iure nullum non
solum ciuili sed etiā pretorio. Nam hic emancipatus succedit
ab intestato de iure ptorio per bono.pos.vnde liberi. ergo te-
stamētum etiā de iure ptorio est nullū:qꝛ si valeret de iure pto
rio:quādiu posset de iure pto.succedi per sm tab.ex testamē-
to nunꝙ succederet ab intestato p vnde liberi.l.j.C.de bo.pos.
sm tab.ꝛ l.ꝙdiu.ij.ff.de acq.he. Cōcordat similis tex. in l.j.§.fi.
ff.si tabu.testa.nul.extab.ꝛ ibi plus dicit tex. pinde ac si nullas
tabulas pater reliquisset. De quo puncto late disputādo dixi
in l.posthumo.C.de cōtra tab. ¶ Sed aduerte diligēter quod
Lud.ro.in d.l.posthumo. subtiliter dicit qd ideo in ista.l.ꝛ in
dicta.l.j.§.fi.testamētum est nullum etiam de iure ptorio eo qꝛ
filius emancipatus erat exheredatus ꝛ filius in potestate pte
ritus,vnde emancipatus exheredatus erat destitutus omni
remedio.Non enim poterat : contratabulare: qꝛ exheredatio
non datur ꝯ tabu.nec eis p filium preteritum aperitur edictū
ad ꝯtabulandum vt dixi.ff.in j.nota.Non quoqꝫ emancipatus
exheredatus poterat hic admitti ad querelandum per bono.
posses.gratia litis agnoscēde,eo quia querela non potest intē
tari nisi adita hereditate p scriptum heredem.l. filium.in ver.
sed cum exheredatio.ff.de contra tabu.ꝛ l.papi.§. si cōditioni.
13 de inoffic.testa. †Sed p scriptum heredē non poterat adiri he
reditas,cum filius in potestate esset pteritus,ꝛ sic testamētuꝫ
erat nullum de iure ciuili.l.si filius qui in potestate.cum simil.
ff.eod.Nec etiam poterat p scriptum heredē peti bono. posses.
secundum tab.donec filius pteritus potest contratabulare.l.
equissimum.in princ.ff.de bonor.posses.secundum tabul.Ideo
cum filius emancipatus qui erat exheredatus esset destitutus
omni remedio ptor ex equitate cōcessit ab intestato bon.pos-
ses.vnde liberi.iste est proprius casus huius legis.ꝛ d.l.j.§.fin.
ꝛ sic vides ꝙ ista iura cum mysterio loquuntur in filio emanci
pato exheredato quod etiam statim clarius ostēditur.¶ Do.
Alex.in d.l.posthumo.in ix. col. reprehēdit istum intellectum
Ludo.per tex.in l.filium.in prin.de contratab.vbi filius in po
testate fuit exheredatus emancipatus pteritus ꝛ extraneus
scriptus heres:ꝛ tamē ibi filius exheredatus nō habet ab in-
testato.bono.posses.vnde liberi.Sed vehemēter errat:quia ibi
ponitur casus contrarius ad istum.Nam ibi filius in potesta-
te fuit exheredatus,emācipatus autē pteritus,quo casu testa
mētum bene valet de iure ciuili,vt etiam firmat glo.in verbo,
emācipato.ꝛ sic scriptus heres poterat adire de iure ciuili:vt
ibi dicit text.ꝛ sic querela poterat habere locū vt ibi dicit text.
in versi.sed quēadmodum.ꝛ sic ibi filius in potestate exhereda-
tus poterat querelare,ꝛ sic nō erat destitutus omni remedio,
ideo ptor ibi noluit ꝯcedere ab intestato bono.pos.vnde libe-
ri:qꝛ sic violasset regulas non solum iuris ptorij, sed etiā iuris
ciuilis.Sed in ista.l.ꝛ in d.l.j.§.fi.fuit totum ecōtra:quia filius
emancipatus fuit exheredatus, ꝛ filius in potestate fuit pte-
ritus quo casu cum testamētum sit omni iure nullum emanci-
patus exheredatus reperitur omni remedio destitutus, vt ff.de
claraui,ideo tunc ex equitate datur vnde liberi.ꝛ iste est verus in-
tellectus ad ista iura.ꝛ tunc perfecte intelligis quare iste tex.ꝛ
tex.in l.j.§.fi.loquantur in emācipato exheredato.¶ Isto modo
etiam tollitur alia difficultas que potuisset moueri cōtra istū
text.ꝛ d.l.j.§.fin.quod videantur imposite verbis ꝛ non rebus
contra.l.ij.in fine.C.commu.de lega.ꝛ c.commisse.§.j. de elec.in
vj.Nam bonorum possessio contratabu.expugnato testamen-
to deducit in effectu rem ad causam intestati vt postea compe
tat bonorum posses. vnde liberi. Unde cum hic emancipato
exheredato competat vnde liberi.vt dicit tex.parum videba-
tur curandum an posset contratabulare:quia non videtur cu
randū de modo quando habemus effectū.l.si mater.cum simi.
C.de institu.ꝛ substit.Nam ex dictis,ff.in j.notā.plane apparet
quare

quare huic emancipato erheredato non cõpetat querela. De inde hic vidistis rationẽ specialitatis quare ei deferãt ab intestato bono. pos. vnde liberi. Et sic habes enucleatũ sensum huius lñi. ¶ Vltimo no. ex eodẽ ter. secundum bal. Imo. Rapha. cu. z Are. hic. z q̃ suus preteritus nõ posset approbare testamentum in preiudicium emãcipati erheredati cum ter. dicat cum venire ab intestato z sic sit sibi ipso iure aperta via ad successionẽ intestati ꝓpter preteritionẽ filij in potestate. De quo p gl. z bar. in lñi post mortem. ff. de ẽtratab. late per do. Aler. post alios in l. posthumo. in j. z ij. char. C. de cõtratab. p Imol. do. Aler. z latius Aret. in l. z si cõtra. j. de vulg. z pu. ¶ Capio glo. fin. in verbo veniant. quã diuide in quinq̃ partes. In prima ponit primum intellectũ ad ter. In secunda alium. In tertia pro primo intellectu allegat duas leges. in quarta colligit ter. no. z ad illud allegat gẽordãtes. In quinta z vltima allegat vnã cõez. ad istum ter. secunda ibi, ſz certe hic nihil. ter. tia ibi. Ad primã positionẽ facit. quarta ibi item no. q̃ habeat per alium quinta z vltima est ibi. item facit. ff. eod. Bio. ergo ponit duos intellectus ad ter. ¶ Primus est qõ veniant scilicet per edictũ de ẽmitten. cum eman. libe. z sic quod iste ter. loquatur de nepote in potestate retẽto ex filio emãcipato. Sed glo. reprobat istum intellectum per duo si bene aduertis. ¶ Primo quia illud edictum est hodie correctũ. z sic sequeretur q̃ etiã ista lex esset hodie correcta, quod non est dicendũ. l. vni. C. de inoffi. do. z c. cũ expediat. de elec. in vj. In hoc vide melius put diximus in l. gallus. ff. z quid si tantum. ff. eo. z vide per d. Aler. hic. ¶ Secũdo reprobat gl. q̃ hic nihil dicitur de nepote. ¶ Tu reproba istum primum intellectum ex alio, scilicet p ter. in d. l. j. ff. j. ff. tab. test. nul. certa. vbi est idem ter. z ibi dicit competere vnde liberi. non autẽ illud edictum de comun. cum emanci. libe. quod competit etiam condito testamento vt per Bart. in l. j. in prin. de comũgen. cum emancipa. libe. z sic competit etiã quando succeditur ex testamẽto vt ibi declarat Bar. ergo nõ competeret vnde liberi. Vnde tene secundum intellectum gl. qui est planus. quod iste ter. loquatur in duobus filijs. ¶ Posi ea glo. in quarta parte no. ex isto ter. quod erheredatus hic habet per alium quod per se habere non potest: de quo quomodo procedat dic vt per Barto. in l. labeo. de vsucap. z in l. aristote. ad finem que res pigno. obli. pos. per Bal. in l. humanitatis. in iij. oppo. C. de impub. z alijs substi. z huic regule adde ter. in l. si minor. z ibi gl. de verb. ob. z in c. j. z ibi glo. ff. z Bemi. de offic. ordi. in vj. z in c. j. z ibi gl. z gemi. z in c. litigantes. z ibi Bemũ. de offic. ordin. in vj. z in c. fi. z ibi Bemi. ne cleri. vel monach. in vj. ¶ Istã regulam quod quis consequatur ex persona alterius quod ex sua persona habere non posset cumulate ampliam per. lxvij. principales decisiones in l. si emancipati. C. de colla. vbi oĩo videas. ponit do. Fel. in c. j. de rescript. Et per ista cum laude Dei z gloriosissime Virginis cuius hodie vigiliam celebramus remanet expedita ista lex. z per consequens totus tit. de lib. z posth. die. xviij. Augusti.

¶ Finis prime partis Commentariorum domini
Jasonis Mayni Mediolanen.
super Infortiato.

Th
990a